

DE HEILIGE QOER-AN

VERVATTENDE DEN ARABISCHEN TEKST
MET OPHELDERENDE AANTEEKENINGEN
EN VOORREDE

VAN

MAULWI MOEHAMMAD ALI

M.A., LL.B.

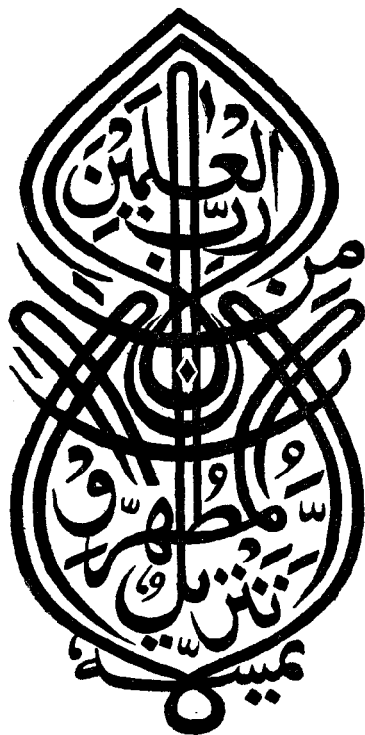
VOORZITTER AHMADIJJA ANDJOEMAN-I-ISJAAT-I-ISLAM
LAHORE, VOOR-INDIË

IN HET NEDERLANDSGH VERTAALD DOOR
SOEDEWO

DERDE DRUK

Ahmadiyyah Anjuman Isha'at Islām

LAHORE-7 (Pakistan)

EEN WOORD VOORAF

Bij het neerschrijven van dit „Woord vooraf” zijn wij geheel en al vervuld van gevoelens van deemoed en dankbaarheid jegens den Almachtige, die ons in staat heeft gesteld het moeilijke werk van de uitgave dezer vertaling van den Heiligen Qoer-ân te volbrengen.

Wij zijn begonnen zonder maar eenigermate de zekerheid te bezitten, dat wij in onze poging zouden slaagen; maar bezielde met het verlangen ook onze zoo zwakke krachten dienstbaar te maken aan de verbreiding van Gods Woord in ruimer kring en ervan overtuigd dat God ons steun en leiding zou geven, zijn wij aan het eind van het vorige jaar met blijmoedigheid aan den omvangrijken arbeid begonnen.

Daarbij was ook het groote enthousiasme, waarmee onze plannen werden ontvangen, ons aanstonds reeds tot grooten steun. Van alle kanten werd ons direct of indirect, maar altijd van harte, medewerking verleend; het is dan ook niet mogelijk de namen te noemen van al degenen, die onzen arbeid hebben verlicht. Aan hen allen betuigen wij gelijkelijk onzen oprechten en hartelijken dank voor hun stoffelijken en geestelijken steun in het totstandbrengen van de Nederlandsche vertaling van den Heiligen Qoer-ân met den Tafsir (ophelderende aantekeningen).

Moge deze vertaling, welker verschijning met zooveel liefdevolle verwachting is tegemoetgezien, haren weg vinden tot de harten van allen, die haar zullen lezen.

Dat geve Allah!

HOOFDCOMITE QOER-ANFONDS.

Batavia-C., 30 Juli 1934.

VOORREDE

De belangrijke kenmerken van de studie van den Heiligen *Qoer-ân* zal ik uitvoerig uiteenzetten in een afzonderlijk boek, dat later zal worden uitgegeven *). In deze voorrede vestig ik de aandacht van den lezer op twee belangrijke punten: (1) een samenvatting van de leerstellingen van den Heiligen *Qoer-ân* en (2) de verzameling en rangschikking er van.

I. SAMENVATTING VAN DE LEERSTELLINGEN

Ik stel me voor bij de behandeling van het eerste belangrijke punt antwoord te geven op de vraag: Wat is de *Islâm*? In het kort: de *Islâm* is de godsdienst, dien de Heilige *Qoer-ân* leert, en een ieder, die het Heilige Boek bestudeert, zal met een weinig kennis van de wijze, waarop de Heilige Profeet de *Qoer-âni*-sche voorschriften in practijk bracht, al het noodige aangaande den *Islâm* weten. Voor het gemak van de lezers van dit boekdeel echter beantwoord ik die vraag in het kort in deze voorrede.

De *Islâm* als godsdienst van het menschdom.

„*Islâm*” is de naam van den godsdienst, gepredikt door den Heiligen Profeet Moehammad, die ruim dertienhonderd jaar geleden in Arabië verscheen, en is de laatste van de groote godsdiensten der wereld. In het Westen staat deze godsdienst algemeen bekend onder den naam van Moehammedanisme, een naam dien men aanneemt in navolging van zulke namen als Christendom en Boeddhisme, maar die den Moeslims zelf geheel onbekend is. Het begrip *Islâm* is volgens den *Qoer-ân*, het gewijde Boek van dien godsdienst, in omvang zoo groot als de menschheid zelf. De *Islâm* sproot niet alleen uit de prediking van den Heiligen Profeet Moehammad voort, maar was ook de godsdienst van alle profeten vóór hem. De *Islâm* was de godsdienst van Adam, Noach, Abraham, Mozes en Jezus; hij was inderdaad de godsdienst van ieder profeet Gods, die in welk werelddeel dan ook verscheen. Ja, zelfs is de *Islâm* volgens den Heiligen Profeet — die voor alle nauwkeurigheid niet de stichter, maar de laatste vertolker van dat Goddelijk stelsel was — de godsdienst van elk menschenkind, dat geboren wordt. En volgens den Heiligen *Qoer-ân* is de *Islâm* de natuurlijke godsdienst van den mensch: „De door God geschapen natuur, waarin Hij alle menschen geschapen heeft dat is de ware godsdienst” (30 : 30). En aangezien er volgens den Heiligen *Qoer-ân* onder verschillende naties in verschillende eeuwen profeten verwekt werden en de godsdienst van ieder van die profeten in zijn oorspronkelijke zuiverheid geen andere was dan

*) Dit werk heeft Maulana Moehammad Ali door opeenhooping van werkzaamheden niet kunnen schrijven, maar hoofdstuk III t/m VI zullen den lezer wel een idee geven van den gedachtengang dien hij van plan was te volgen: —

Noot van den Vertaler.

de Islâm, gaat die godsdienst in de ware beteekenis van het woord even ver terug en is zijn omvang even groot als de menschheid zelf. De grondbeginselen zijn steeds dezelfde gebleven, terwijl de accidenten veranderden met de veranderende behoeften van den mensch. De laatste phase van den Islâm nu is die welke haar intrede in de wereld deed met de komst van den Heiligen Profeet Moehammad, mogen Gods zegen en vrede op hem rusten!

De beteekenis van den naam.

De naam „Islâm” werd niet uitgedacht door hen, die dezen godsdienst beleden, zooals dat het geval was met de andere godsdiensten. Deze naam wordt bepaaldelijk aan dezen godsdienst gegeven in den Heiligen Qoer-ân, die in hoofdstuk 5, vs 3 zegt: „En Ik heb voor u den Islâm als godsdienst gekozen”. En op een andere plaats: „Waarlijk, de (ware) godsdienst is bij Allah de Islâm” (3:18). Bovendien is het een veelbeteekenende naam, want het woord Islâm duidt inderdaad het wezen van het godsdienstig stelsel aan, dat onder dien naam bekend staat. Zijn primaire beteekenis is: „vrede stichten” en de vredesgedachte is in den Islâm de overheerschende. Een Moeslim is volgens den Heiligen Qoer-ân hij, die vrede sluit met God en den mensch, zoowel met den Schepper als met Zijn schepselen. Vrede met God beteekent: absolute overgave aan den wil van God, Die de bron is van alle rein- en goedheden, terwijl vrede met den mensch beteekent: een medemensch weldoen. Beide gedachten worden kort maar schoon uitgedrukt in hoofdstuk 2, vs 112: „Ja, wie zich geheel aan Allah onderwerpt en de weldoener is (van anderen), krijgt zijn belooning van zijn Heer, en er is geen vrees voor hem, noch zal hij bedroefd zijn.” Dat, ja dat alleen is *verlossing* volgens den Heiligen Qoer-ân. En daar de Moeslim in volmaakt vrede verkeert, geniet hij gemoedsrust en tevredenheid (16:105). „Vrede” is het woord, waarmee de Moeslims elkaar groeten, en „Vrede” zal ook de groet van de bewoners van het paradijs zijn. „En hun groet zal daarin zijn: Vrede” (10:10). Ja, in het paradijs, zooals de Islâm het afbeeldt, zal geen woord gehoord worden, behalve „Vrede, Vrede”. De Heilige Qoer-ân zegt in hoofdstuk 56, vs 26: „Zij zullen daarin een ijdel of zondig gesprek niet hooren, behalve het woord: Vrede, vrede”. De „Schepper des vredes” en de „Schenker van veiligheid” zijn ook namen van God, zooals ze staan vermeld in den Heiligen Qoer-ân (59:23), en de „Verblijfplaats des Vredes” is het doel, waartoe de Islâm leidt, zooals gezegd in hoofdstuk 10, vs. 25: „En Allah noodigt tot de woonplaats des Vredes”. Vrede is dus het wezen van den Islâm: vrede is de wortel, waaruit hij voortspruit en de vrucht die hij voortbrengt; en dus is de Islâm de „godsdienst des Vredes” bij uitnemendheid.

Het onderscheidende kenmerk van den Islâm.

Het groote kenmerk van den Islâm is dat hij zijn belijders verplicht te gelooven, dat alle groote godsdiensten der wereld, die daarvoor heerschten, geopenbaard werden door God; en dus legt de Islâm, zooals zijn naam reeds aanduidt, den grondslag voor vrede en harmonie onder de godsdiensten der wereld. Volgens den Heiligen Qoer-ân hebben alle godsdiensten Goddelijke openbaring als gemeenschappelijken grondslag, waarvan ze uitgaan. De groote zending van den Islâm was echter niet alleen om deze waarheid te prediken, die voor dien niet geopenbaard was, doordat de verschillende volkeren der aarde var elkaar afgezonderd woonden, maar ook om de fouten te verbeteren, die wegens de lengte van den tijd in de heerschende godsdiensten ingeslopen waren,

om waarheid van dwaling te scheiden, om die waarheden te prediken, die wegens de bijzondere omstandigheden der samenleving of den lagen trap van ontwikkeling niet geopenbaard waren, en wat het voornaamste was, om in één boek de waarheden te verzamelen, die vervat waren in elke Goddelijke openbaring, die aan eenig volk tot richtsnoer was geschonken, en ten slotte om in alle geestelijke en zedelijke behoeften van een gestadig vooruitgaande menschheid te voorzien. Bijgevolg wordt er van den Heiligen Qoer-ân gezegd: „reine bladzijden, waarop (alle) rechte boeken zijn” (98 : 2,3). Vandaar de verklaring: „Dezen dag heb Ik voor u uw godsdienst volmaakt en Mijn gunst over u voltooid en voor u den Islâm als godsdienst gekozen” (5 : 3). Islâm verplicht ons dus in alle waarheid te gelooven, die aan ieder profeet van eenig volk geopenbaard werd, en alle profeten van alle volkeren hoog te eeren. Deze vrijzinnige leër van den Heiligen Profeet Moehammad vormt een der voortreffelijkste kenmerken van den Islâm.

Een historische godsdienst.

Ik heb genoeg gezegd over de positie van den Islâm onder de godsdiensten der wereld en over die van den Heiligen Qoer-ân onder de heilige schriften van het menschelijk ras, maar gaarne zou ik bij wijze van inleiding nog één bijzonderheid van den Islâm bespreken. Het is boven allen twijfel verheven, dat de Islâm een historische godsdienst en dat zijn heilige stichter een historisch persoon is. Het is een feit, dat zelfs de vijandig gezinde beoordeelaar van den Islâm moet aannemen. Elke gebeurtenis in het leven van den Heiligen Profeet kan in het licht van de geschiedenis worden gelezen, en de Heilige Qoer-ân die de bron is van alle geestelijke, zedelijke en maatschappelijke wetten van den Islâm, is zooals Bosworth Smith terecht heeft opgemerkt, „een boek, dat absoluut ongeëvenaard is wat zijn oorsprong, zijn instandhouding betreft omtrent de wezenlijke geloofwaardigheid waarvan niemand ooit een ernstigen twijfel heeft kunnen opperen.” Zelfs Muir erkent, dat „er is in de wereld waarschijnlijk geen ander werk, dat twaalf eeuwen lang met zoo'n zuiveren tekst is blijven bestaan,” en voegt er met Von Hammer aan toe, dat „wij beschouwen den Qoer-ân even zeker als Moehammads woord, als de Moehammedanen dien beschouwen als het Woord van God.” Daar een Moeslim dus een Boek bezit, waarin Gods openbaring door de eeuwen heen zoo goed is in stand gehouden om hem voor zijn geestelijk en zedelijk welzijn te leiden, en daar hij in zoo'n groot en edel Profeet, wiens afwisselende levenservaringen de beste gedragsregels in al de verschillende fasen van het menschelijk leven verschaffen, een voorbeeld heeft, is hij er zeker van, dat hij geen enkele waarheid heeft verworpen, die God ooit aan eenig volk heeft geopenbaard en dat hij al het goede, dat in het leven van een goed mensch, wie ook, is aan te treffen, niet veronachtzaamd heeft. Een Moeslim gelooft dus niet alleen in de waarheid van alle Goddelijke openbaringen en erkent de heilige leiders van alle volkeren, maar volgt ook alle vaste en blijvende waarheden, die daarin vervat zijn en doet naar het voorbeeld van alle goede menschen al het goede, dat in hun leven is aan te treffen.

De grondbeginselen van den Islâm.

De voornaamste beginselen van den Islâm staan al dadelijk in het begin van den Heiligen Qoer-ân vermeld, die begint met de woorden: „Dit Boek, daarin is geen twijfel, is een richtsnoer voor hen, die zich (voor het kwaad) hoeden,

(voor) hen die in den Ongeziene gelooven en het geked onderhouden en uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven, en die in datgene gelooven, wat aan u is geopenbaard en datgene, wat vóór u werd geopenbaard, en van het hiernaamaals zijn zij overtuigd" (2 : 2-4). Deze verzen wijzen op de wezenlijke beginselen, die degenen moeten aannemen, die den Heiligen Qoer-ân wenschen te volgen. Hier hebben we drie hoofdpunten des geloofs en twee hoofdpunten betreffende de practijk, of wel drie theoretische en twee praktische voorschriften. Voor ik deze punten elk afzonderlijk behandel, acht ik het noodig er op te wijzen, dat in den Islâm, zooals in deze verzen gezegd, louter geloof van geen waarde is, als het niet in practijk wordt gebracht. „Degenen die gelooven en weldoen" is de beschrijving van de rechtschapenen, die herhaaldelijk in den Qoer-ân voorkomt. Recht geloof is het goede zaad, dat alleen dan tot een goeden boom kan uitgroeien, als het voedsel krijgt van den bodem, waarin het uitgestrooid is. Dat voedsel wordt gegeven door goede daden. Een ander punt, dat in verband met de geloofsbeginnelsen en de beginselen betreffende de practijk, in bovenaangehaalde verzen vermeld, noodzakelijk onthouden moet worden, is dat ze in den een of anderen vorm algemeen aangenomen worden door het menschelijk ras. Zooals reeds is vermeld zijn de vijf beginselen: (1) geloof in God, den Grooten Ongeziene, (2) in Gods openbaring en (3) in het leven hiernaamaals; en aan den practischen kant: (4) gebed tot God, de bron, waaruit Gods liefde voortvloeit, en (5) liefdadigheid in de ruimste beteekenis van het woord. Deze laatste twee punten wijzen respectievelijk op de vervulling van onze plichten jegens God, den mensch en de andere schepselen *) van God. Deze vijf beginselen nu worden als beginselen van het geloof en van de daad door alle volkeren der aarde erkend en dit zijn de gemeenschappelijke beginselen, waarop alle godsdiensten gegrond zijn. Inderdaad zijn deze vijf grondbeginselen van den heiligen Islamietischen godsdienst de menschelijke natuur ingeplant. Hieronder behandel ik ze elk afzonderlijk, zooals omstandig aangegeven in den Heiligen Qoer-ân.

Het begrip God in den Islâm.

Van de drie grondbeginselen des geloofs is het eerste: geloof in God. Het geloof in een macht, hooger dan den mensch, kunnen wij tot diep in de oudheid nasporen, tot de vroegste tijden, waartoe de geschiedenis ons kan terugvoeren; maar verschillende volkeren hebben in verschillende eeuwen en in verschillende landen andere begrippen over het Opperwezen. De Islâm leert in de eerste plaats een God, Die boven alle stamgoden en nationale godheden staat. De God van den Islâm is geen God van een bijzonder volk, zoodat Hij Zijn zegeningen slechts daartoe bepalen moet, maar Hij wordt in de inleidende woorden van den Heiligen Qoer-ân beschreven als de „Heer der werelden", en dus vergroot dat Boek, terwijl het het hoogste begrip van het Opperwezen geeft, ook de kring der broederschap van den mensch,

*) De Heilige Qoer-ân zegt: „En er is geen dier dat op de aarde loopt, en ook geen vogel die met zijn twee vleugels vliegt, of (ze zijn) geslachten als u; Wij hebben niets in het boek veronachtzaamd; dan zullen ze tot hun Heer worden verzameld" (6:38). Het heet, dat de Heilige Profeet gezegd heeft: „Waarlijk, er zijn belooningen voor het goede, dat wij de viervoetige dieren doen en voor het water, dat wij hun te drinken geven. Er zijn belooningen voor de goede behandeling van elk dier, dat een vochtige lever heeft (d.i. elk levend dier)". En verder: „Vrees God inzake deze stomme dieren en berijd hen, als ze daarvoor geschikt zijn en stijf van hen af, als ze moe zijn."

zoodat hij alle volkeren der aarde omvat en daardoor den kijk en de sympathiën van den mensch verruimt. Onder de talrijke sublieme attributen van het Opperwezen, die in den Heiligen *Qoer-ân* vermeld staan, neemt het attribuut genadigheid de hoogste plaats in. Elk hoofdstuk van het Heilige Boek begint met de namen *Ar-Rahmân* en *Ar-Rahîm*. De woorden Weldadig en Genadig geven den Hollandschen lezer van den Heiligen *Qoer-ân* slechts een zeer onvolmaakt denkbeeld van Gods groote en alomvattende liefde en genade, uitgedrukt door de woorden *Ar-Rahmân* en *Ar-Rahîm*. „En Mijn genade omvat alle dingen”, zegt de Heilige *Qoer-ân* (7:156). Vandaar dat de Gezant, die dit begrip over het Goddelijke Wezen predikte, in den Heiligen *Qoer-ân* terecht „een genade voor (al) de volkeren” (21:107) wordt genoemd. Verder is God de Schepper van alles wat bestaat. Een ontkenning van Zijn scheppingskracht zou de verhevenheid en sublimitieit van het begrip over het Opperwezen heelemaal te niet doen. In de volgende verzen hebben we slechts één beschrijving van Zijn attributen: „Hij is God, buiten Wien er geen god is; de Kenner van het ongeziene en het geziene; Hij is de Weldadige, de Genadige. Hij is God, buiten Wien er geen god is; de Koning, de Heilige, de Schepper des vredes, de Schenker van veiligheid, Bewaker van alles, de Machtige, de Allerhoogste, de Bezitter van iedere grootheid; verre zij God verheven boven wat zij (nevens Hem) plaatsn. Hij is Allah, de Schepper, de Maker, *) de Vormer. Aan Hem behooren de voortreffelijkste attributen toe; al wat er in de hemelen en (op) de aarde is, verheerlijkt Hem; en Hij is de Machtige, de Wijze” (59:22-24). Hij is God, de Alhoorende, de Alziende, de Bevrijder van elke bezoeking, de Edelmoedige, de Barmhartige, de Vergevensgezinde, de Nabijzijnde, Die het goede liefheeft en het kwade haat, Die rekening zal houden met alle menschelijke daden. Er is een zeer groot aantal andere attributen van het Opperwezen, die aan het begrip God in den *Qoer-ân* een bijzondere verhevenheid verleenen, een verhevenheid die in geen ander geopenbaard boek is aan te treffen.

De Eenheid Gods.

De Eenheid Gods is het grootste thema van den Heiligen *Qoer-ân*. Herhaaldelijk wordt er gewezen op de natuurwetten, die wij in het heelal zien werken, op 's menschen eigen natuur en op de leerstellingen van de vroegere profeten, die op de Eenheid van den Maker duiden. Beschouw de schepping van de ontelbare hemellichamen: gehoorzamen ze alle met hun schijnbare verscheidenheid niet aan een en dezelfde wet? Denk over wat gij op de aarde zelf ziet, haar organische en anorganische werelden, het leven der planten en dieren, de vaste aarde, de zeeën, de rivieren en de groote bergen: is er geen eenheid in al die verscheidenheid? Beschouw uw eigen natuur, hoe uw huidskleur en uw taal van die van een ander verschillen; en toch, ondanks al deze verschillen: zijt gij niet slechts één volk? Beschouw de voortdurende verandering, die alles in dit heelal ondergaat, de wording en de vernietiging, de schepping en de herschepping van al'e dingen, welk proces geen enkel oogenblik in zijn loop wordt gestuit: is hierin geen uniforme wet te bespeuren? Als gij inderdaad duidelijk uniformiteit in de verscheidenheid in de natuur opmerkt, ziet gij er dan geen duidelijk teeken van de Eenheid van den Maker in? Let dan op de onbetwistbare getuigenis van de menschelijke natuur, hoe ze, zelfs

*) Het oorspronkelijk woord voor Maker is *Bârî'*, dat inzonderheid betekent: de Maker van zielen, in tegenstelling met: de Schepper van stof.

al geloofd ze aan een menigte goden, een eenheid in dezelfde verscheidenheid erkennen en dus getuigenis aflegt van de eenheid van God. Slaat verder de bladzijden der heilige Schriften van alle godsdiensten om, vorsch de leerstellingen van de groote geestelijke leiders van alle volkeren uit; zij zullen alle getuigen van de eenheid van het Goddelijke Wezen. In het kort: de natuurwetten, 's menschen natuur en de getuigen van de rechtschapen menschen van alle eeuwen, verklaren alle eenstemmig de Eenheid van God, en dit is het voornaamste leerstuk van de geestelijke leerstellingen van het geloof van den Islâm.

Goddelijke openbaring.

Het tweede grondbeginsel des geloofs van den Islamietschen godsdienst is het geloof in de Goddelijke openbaring; niet alleen geloof in de waarheid van het geopenbaarde Woord van God, zooals vermeld in den Heiligen *Qoer-ân*, maar ook geloof in de waarheid van de Goddelijke openbaring in alle eeuwen en aan alle volkeren der aarde. De Goddelijke openbaring is de grondslag van alle geopenbaarde godsdiensten, maar 'dit beginsel wordt aangenomen behoudens verschillende beperkingen. Volgens sommige godsdiensten is de openbaring slechts eenmaal aan het menschdom geschonken; volgens andere is ze bepaald tot een bijzonder volk; nog andere sluiten de deur der openbaring na verloop van tijd. Bij de komst van den Islâm vinden wij dezelfde bekrompenheid van opvatting in het begrip over de Goddelijke openbaring, evenals in dat over het *Opperwezen*. De Heilige *Qoer-ân* erkent geen beperking, van welken aard dan ook, aan de Goddelijke openbaring, zoowel wat betreft den tijd, als wat betreft de nationaliteit van het individu, aan wien ze geschonken kan worden. Volgens den *Qoer-ân* hebben alle volkeren te eeniger tijd een Goddelijke openbaring ontvangen, en die kondigt aan dat de deur ervan nu open is en het ook in de toekomst zal zijn, op dezelfde wijze als ze in het verleden open was. *) Zonder openbaring van God zou geen volk ooit gemeenschap hebben kunnen verkrijgen met God en daarom was het noodig, dat *Almachtige God*, *Die als Heer van de heele wereld alle menschen in hun stoffelijke behoeften voorzag*, hun ook *Zijn geestelijke zegeningen gaf*. Ook in dit geval ontkent de Islâm, terwijl hij met andere godsdiensten het geloof in de waarheid der Goddelijke openbaring deelt, het bestaan van eenige beperking betreffende den tijd of de plaats.

Er is nog een andere kant van het Islamietsche geloof in de Goddelijke openbaring, waardoor het zich van sommige godsdiensten der wereld onderscheidt. Het ontkent de menschwording van het Goddelijk Wezen. Dat het hoogste doel van een godsdienst gemeenschap met God is, is een feit dat algemeen wordt erkend. Volgens den Heiligen *Qoer-ân* wordt deze gemeenschap niet verkregen, doordat God een menschelijke gedaante aanneemt in den zin van menschwording, maar doordat de mensch zich langzamerhand tot God verheft tengevolge van zijn geestelijke vooruitgang en de loutering van zijn leven van alle zinnelijke begeerten en lage motieven. De volmaakte die Gods aangezigt aan de wereld openbaart, is niet het Goddelijk Wezen in menschelijke gedaante, maar het menschelijk wezen, wiens persoon een manifestatie is geworden van de Goddelijke attributen, omdat zijn persoonlijkheid geheel vernietigd is door het vuur der liefde voor God. Zijn voorbeeld dient als prikkel

*) Het feit, dat de Heilige *Qoer-ân* van den Heiligen *Profeet Moehammad* als den laatste profeet spreekt, is niet in strijd met dit denkbeeld, want er wordt uitdrukkelijk erkend, dat ook niet-profeten een openbaring ontvangen.

en is een model voor anderen om te volgen. Door zijn voorbeeld toont hij aan, hoe een gewone sterveling gemeenschap met God kan verkrijgen. Vandaar het ruime beginsel van den Islâm, dat niemand uitgesloten wordt om gemeenschap met God te verkrijgen en om gevoed te worden uit de bron der Goddelijke openbaring, en dat iedereen die verkrijgen kan door den rechten weg te volgen.

Het leven na den dood.

Het geloof in een leven hiernamaals in den een of anderen vorm hebben alle godsdiensten der wereld ook met elkaar gemeen. Het is het derde fundamenteele geloofsartikel van een Moeslim. Het mysterie van het leven na den dood is echter nergens zoo duidelijk opgehelderd als in den Islâm. De gedachte aan een leven na den dood was nog bij de komst van het Jodendom zoo duister, dat er niet alleen niet veel van aan te treffen is in 't Oude Testament, maar ook dat een belangrijke Joodsche sekte zoo'n staat van bestaan werkelijk ontkende. Dit was echter toe te schrijven aan het feit, dat er in vroegere openbaringen niet veel licht op geworpen werd. Het geloof aan de zielsverhuizing was ook toe te schrijven aan den onontwikkelden geest van den mensch, die geestelijke realiteiten verkeerdelijk voor stoffelijke feiten hield. In den Islâm heeft de gedachte aan een leven hiernamaals, evenals de andere belangrijke grondbeginselen van den godsdienst, zijn volmaking bereikt. Geloof in een leven hiernamaals sluit in de verantwoordelijkheid van den mensch in een ander leven voor de handelingen, die hij in dit leven heeft verricht. Het is, indien goed begrepen, ongetwijfeld een zeer waardevolle grondslag voor de zedelijke verheffing van de wereld. Vooral op de volgende punten legt de Heilige *Qoer-ân* den nadruk.

Het leven na den dood is slechts een voortzetting van dit leven.

De klove, die algemeen tusschen dit leven en het leven na den dood geplaatst gedacht wordt, levert een groote moeilijkheid op bij de oplossing van het mysterie van het leven hiernamaals. De Islâm dempt die klove heelemaal: het leven na den dood is slechts een voortzetting van het tegenwoordige. Op dat punt is de Heilige *Qoer-ân* duidelijk. Hoofdstuk 17, vs. 13 zegt: „En Wij hebben de daden van ieder mensch aan zijn hals doen kleven, en Wij zullen hem op den dag der opstanding een boek voortbrengen, dat hij wijd opengeklagen zal vinden.” En hoofdstuk 17, vs. 72 zegt: „En wie in dit (leven) blind is, zal in het hiernamaals (ook) blind zijn en meer afdwalen van den weg.” En elders hebben we: „O ziel, die in rust zijt! Keer tot uw Heer terug, zeer tevreden (met Hem), (Hem) welgevallig; treed derhalve binnen onder Mijn dienaren, en treed Mijn tuin binnen.” (89 : 27—30). Het eerste van deze drie verzen toont duidelijk aan, dat de groote feiten, die op den dag der opstanding aan het licht zullen worden gebracht, niet iets nieuws zullen zijn, maar slechts een manifestatie van wat hier voor het stoffelijke oog verborgen is. Het leven na den dood is dus geen nieuw leven, maar slechts een voortzetting van dit leven, en daarin worden de verborgen realiteiten ervan aan het licht gebracht. De andere twee aanhalingen toonen aan, dat een helsch en een hemelsch leven beide in deze wereld beginnen. De blindheid van het leven hiernamaals is de hel, maar volgens bovenaangehaald vers zullen alleen de blinden in dit leven blind zijn in het hiernamaals. Het toont dus duidelijk aan, dat de geestelijke blindheid van dit leven de ware hel is en dat ze van hier voortgedragen wordt naar 't leven na den dood. Evenzoo krijgt de ziel, die volmaakte rust en vrede

heeft gevonden, na den dood toegang tot het paradijs, hetgeen weer aantoonde dat het paradijs van het hiernamaals slechts een voortzetting is van de rust en vrede, die een mensch in dit leven geestelijk geniet. Het is dus duidelijk, dat het leven hiernamaals volgens den Heiligen *Qoer-ân* een voortzetting is van dit leven en dat de dood geen onderbreking is, maar een verbindende schakel, een deur, die op de verborgen realiteiten van dit leven uitkomt.

De toestand na den dood is een beeld van den geestelijken toestand in dit leven.

Met de komst van den *Islâm* is de hoogst gewichtige waarheid betreffende het leven na den dood aan het licht gebracht. Volgens de Christelijke leer zijn het stoffelijke en het geestelijke samengesmolten: de weening en de knersing der tanden en het onuitbluschbare vuur als straf voor de boozen worden in één adem vermeld met het koninkrijk der hemelen, een schat in den hemel en het eeuwige leven als belooning voor de rechtvaardigen, maar er wordt niet duidelijk aangegeven wat de bronnen van het een of het ander zijn. De Heilige *Qoer-ân* daarentegen toont duidelijk aan, dat de toestand na den dood een volledig en duidelijk beeld is van onzen geestelijken toestand in dit leven. Hier is de goede of slechte toestand van de daden of gelooven van den mensch in hem verborgen en het gift of de panacee ervan oefent haar invloed slechts heimelijk op hem, maar in het hiernamaals zullen ze zoo klaar zijn als de dag. In dit leven nemen onze daden en de gevolgen ervan een gedaante aan, die voor het menschelijk oog onzichtbaar is, maar in het leven na den dood zal ze in al haar duidelijkheid onthuld en voor hem blootgelegd worden. De genoevens en de pijnen van het hiernamaals zullen dus, hoewel in wezen geestelijk, voor het gewone oog niet verborgen zijn, zooals de geestelijke waarheden in dit leven. En terwijl eenerzijds de zegeningen van het hiernamaals met stoffelijke namen aangeduid worden, ten bewijze dat ze duidelijk waarneembaar zijn, worden ze anderzijds om bovengenoemde reden vermeld als dingen, die „het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord en die 's menschen hart niet kan begrijpen”. Deze beschrijving van de zegeningen van het leven na den dood is inderdaad een verklaring, die de Heilige Profeet zelf gaf aan het *Qoer-ân*ische vers dat zegt: „Geen ziel weet alzoo wat voor haar verborgen is” (32 : 17).

Het volgende vers van den Heiligen *Qoer-ân*, dat gewoonlijk verkeerd begrepen wordt, beschrijft in het geheel niet, dat de hemelsche zegeningen identiek zijn met de dingen van deze wereld. Het luidt als volgt: „En breng de blijde boodschap over aan degenen die gelooven en goede daden doen, dat zij tuinen zullen hebben, waarin rivieren stroomen; telkens wanneer hun een deel van de vrucht ervan gegeven zal worden, zullen zij zeggen: „Dit is wat ons vroeger is gegeven; en hun zal de gelijke ervan worden gegeven” (2:25). De vruchten nu, die de rechtschapenen — zooals zij zeggen — in dit leven hebben geproefd, kunnen onmogelijk de vruchten van de boomen of dingen van dit leven geweest zijn. Het vers zegt ons inderdaad dat zij die gelooven en goede daden doen, zelf een paradijs voor zichzelf bereiden, met hun goede daden als vruchten. Van de vruchten van dezen tuin moeten zij geestelijk proeven en van diezelfde vruchten — alleen in tastbaarder vorm — zullen zij in het leven hiernamaals eten. Een ander vers van den Heiligen *Qoer-ân*, dat op hetzelfde neerkomt, zegt: „Op dien dag zult gij de geloovige mannen en de geloovige vrouwen zien — hun licht gaande voor hen en aan hun rechterzijde” (57:12). Dit vers toont

aan, dat het licht des geloofs, dat de rechtschapen mannen en vrouwen in dit leven heeft geleid en dat hier slechts met het geestelijk oog kan worden gezien, op den dag der opstanding duidelijk te zien zal zijn, gaande voor de geloovigen.

Evenals de zegeningen in het paradijs is de straf in de hel een beeld van de geestelijke martelingen van dit leven. Het heet, dat de hel een plaats is, waar men leven noch sterven zal (20:76). Men moet in dit verband bedenken, dat de Qoer-ân de dwalenden en de slechten als dood en levenloos beschouwt, terwijl hij de goede menschen levend noemt. Het geheim hiervan is, dat degenen aan wie God onbekend is, bij hun dood heelemaal afgesneden worden van hun levensmiddelen, daar ze niets zijn dan eten, drinken en de voldoening van hun stoffelijke begeerten. Zij hebben geen aandeel in het geestelijk voedsel en daarom zullen zij, zolang zij van het ware leven ontbloot zijn, weer opgewekt worden om de kwade gevolgen van hun slechte daden te ondergaan.

Het leven hiernamaals is een leven van onbeperkte vooruitgang.

Het derde belangrijke punt, dat het mysterie van het leven na den dood in het licht stelt, is dat de mensch bestemd is om een oneindige vooruitgang in dat leven te maken. Daaraan ligt het beginsel ten grondslag, dat de ontwikkeling van 's menschen vermogens, zooals ze in dit leven plaats heeft, hoe onbeperkt ook, niet ten einde loopt; maar een veel ruimer verschieft van nog te doorloopen regionen opent zich den mensch na den dood. Zij die de hun aangeboden gelegenheid in dit leven hebben laten voorbijgaan, zullen krachtens de onvermijdelijke wet, dat ieder mensch de gevolgen moet ondervinden van wat hij gedaan heeft, een kuur ondergaan wegens de geestelijke ziekten die zij zelf hebben verwerkt. En als de uitwerking van het gif, dat hun gestel bedorven heeft, geheel vernietigd is en zij geschikt zijn om de opwaartsche reis naar het groote doel te aanvaarden, zullen zij niet meer in de hel zijn. Om die reden is de straf in de hel volgens den Heiligen Qoer-ân niet eeuwig. Het is bedoeld om den mensch van alle onreinheden te zuiveren, die een hinderpaal vormen in zijn geestelijke vooruitgang. Als dat doel bereikt is, houdt de behoefte daaraan ook op te bestaan. Ook is het paradijs geen plaats, waar de mensch alleen van de zegeningen van zijn vroegere goede daden geniet; het is het uitgangspunt van de ontwikkeling van 's menschen vermogens. Zij die in het paradijs zijn, zullen niet leegzitten, maar zullen zich voortdurend inspannen om de hoogere trappen te bereiken. Om die reden leert de Heilige Qoer-ân hun zelfs daar tot hun Heer te bidden: „Onze Heer! volmaak voor ons ons licht” (66 : 8). Dit onophoudelijk verlangen naar volmaking toont duidelijk aan, dat de vooruitgang in het paradijs eindeloos is. Want als zij een zekeren trap van voortreffelijkheid bereikt zullen hebben, zullen zij een hooger trap zien, en daar zij de ontwikkelingsphase die zij doorloopen heeft, onvolmaakt achten, zullen zij er naar streven een hoogere phase te doorloopen. Dit onophoudelijk verlangen naar volmaking toont aan, dat zij eindeloos steeds hoogere trappen zullen doorloopen.

Het geloof in engelen en de beteekenis ervan.

Ik heb de drie grondbeginselen van het geloof der Moeslims reeds in het kort aangeduid, maar ik kan verder bijvoegen dat het geloof in het onzichtbare ook het geloof in die machten insluit, die we engelen noemen. Dit geloof is, hoewel vele godsdiensten dat gemeen hebben, niet zoo algemeen aangenomen als de drie boven verklaarde beginselen, en daarom zullen enkele opmerkingen

betreffende de waarheid die aan dit geloof ten grondslag ligt, hier wel niet misplaatst zijn. In de stoffelijke wereld is het een vaste wet, dat wij, ondanks de vermogens en machten in ons, uitwendige krachten noodig hebben. Wij hebben oogen gekregen om te zien, maar zonder licht kunnen wij niets zien. Het oor vangt geluiden op, maar zonder lucht heeft het geen nut. De mensch heeft dus, behalve wat in hem is, wezenlijk iets noodig, en gelijk in de stoffelijke wereld, alzoo ook in de geestelijke. Evenals onze physische vermogens, die op zichzelf niet voldoende zijn om ons in staat te stellen een voorwerp in de stoffelijke wereld zonder andere krachten waar te nemen, kunnen onze geestelijke vermogens op zichzelf ons er niet toe brengen goede of slechte daden te doen. Ook hier zijn mediums noodig, die onafhankelijk van onze innerlijke geestelijke vermogens bestaan, om ons in staat te stellen goede of slechte daden te doen. Met andere woorden, er zijn twee aantrekkingskrachten in de natuur van den mensch geplaatst: de kracht, die hem trekt tot het goede, of waardoor hij zich tot hogere sferen der deugd verheft en de kracht, die hem tot het kwade trekt, of waardoor hij zich tot een soort van gemeen beestachtig leven verlaagt; maar om deze aantrekkingskrachten in werking te stellen zijn, evenals bij de physische vermogens van den mensch, uitwendige machten noodig. De uitwendige macht, die de aantrekkingskracht tot het goede in werking stelt, wordt engel genoemd, en die welke tot de werking van de aantrekkingskracht tot het kwade meewerkt, heet duivel. Geven wij gehoor aan de aantrekkingskracht tot het goede, dan volgen wij den Heiligen Geest, en geven wij gehoor aan de aantrekkingskracht tot het kwade, dan volgen wij Satan. De ware beteekenis van het geloof in de engelen is dus dit, dat wij de kracht die ons tot het goede aantrekt en die in ons is geplaatst, behooren te volgen.

De beteekenissen van geloof.

Bovenstaande opmerkingen verklaren niet alleen de beteekenis van 't geloof der Moeslims in engelen, maar ook de bedoeling die aan het woord „geloof” ten grondslag ligt. *Geloof* is volgens den Islâm niet alleen een overtuiging van de waarheid van een gegeven stelling, maar het is in het wezen der zaak *de aanneming van een stelling als grondslag voor de daad*. Zooals reeds is aangevoerd is de stelling betreffende het bestaan der duivels even waar als die betreffende het bestaan der engelen; maar terwijl het geloof in engelen herhaaldelijk vermeld wordt als deel van het geloof der Moeslims, wordt er nergens van ons verlangd, dat wij in duivels gelooven. Beide feiten zijn even waar en de Heilige Qoer-ân maakt op talrijke plaatsen melding van de misleiding en inblazing der duivels, maar terwijl het Boek van ons verlangt dat wij in engelen gelooven, verlangt het van ons niet dat wij in duivels gelooven. Indien geloof in engelen gelijk stond met een erkenning van hun bestaan, dan zou geloof in duivels even noodzakelijk zijn. Maar het is niet zoo. Het vindt zijn reden hierin, dat, terwijl er van den mensch verlangd wordt, dat hij gehoor geeft aan de roepstem van den uitnoodiger tot het goede, er niet geëischt wordt dat hij naar die van den uitnoodiger tot het kwade luistert; en aangezien het eerste een grondslag geeft voor de daad, dien het laatste niet geeft, gelooven wij dus in engelen en niet in duivels. De Heilige Qoer-ân zelf eischt, dat wij niet in duivels gelooven: „Wie dus den duivel verloochent en in God gelooft, heeft inderdaad het stevigste handvat vastgepakt” (2 : 256). Merk dus op, dat bovengenoemde geloofsartikelen, zooals vermeld in den Heiligen Qoer-ân,

werkelijk beginselen zijn, waarvan elk als grondslag dient voor de daad, en geen ander geloof is den Islâm bekend.

Beginnelsen van de daad.

Wij zullen nu den praktischen kant van het Islamietisch geloof behandelen. Zooals reeds is gezegd vormen daden in den Islâm een even essentieel onderdeel van den godsdienst als geloof. In dit opzicht houdt de Islâm het midden tusschen die godsdiensten, die heelemaal geen aandacht schenken aan den praktischen kant en die welke hun belijders de verplichting opleggen den ritus minutieus in acht te nemen. De Islâm ziet de noodzakelijkheid van de ontwikkeling van 's menschen vermogens door algemeene voorschriften te geven en door het individu een ruime mate van vrijheid te laten om zijn verstand te gebruiken. Zonder sterk praktisch karakter kan een godsdienst louter idealisme worden, en hij zal dan geen invloed meer oefenen op het praktische leven van den mensch. De voorschriften van den Islâm, die plichten jegens God en plichten jegens den mensch inprenten, zijn gegrond op die diepe kennis van de menschelijke natuur, die alleen de Schepper van die natuur kan bezitten. Ze bestrijken de heele reeks van de verschillende fasen, die de ontwikkeling van den mensch doorloopt en zijn dus wonderbaarlijk aangepast aan de behoeften van verschillende volken. In den Heiligen Qoer-ân vinden wij leidende regels zoowel voor den gewonen mensch als voor den filosoof, voor gemeenschappen op den laagsten trap van beschaving als voor de zeer hoog beschaafde volken der wereld. Zin voor het praktische is de grondtoon van zijn voorschriften. Dezelfde algemeenschap, die zijn geloofsbeginnelsen kenmerkt, treffen wij dus ook aan in zijn praktische voorschriften, geschikt als ze zijn om in de behoeften van alle volkeren in alle eeuwen te voorzien.

De verzen die de drie fundamenteele geloofsbeginnelsen vermelden, bevatten ook twee grondbeginnelsen van de daad, nl. *het onderhouden van het gebed en het weldadig uitgeven van wat men heeft*. Deze twee beginselen bestrijken inderdaad de heele sfeer van 's menschen handelingen. Algemeen gesproken kunnen wij deze twee beschouwen als aanduidende 's menschen plichten jegens God en die jegens den mensch. Maar juist gezegd is deze onderscheiding oppervlakkig. Elke plicht van den mensch is in de ware beteekenis van het woord een plicht jegens God, en daarom laat de Heilige Qoer-ân, als hij melding maakt van de meest gewone plichten van den mensch tegenover een ander, op zijn voorschriften de volgende woorden volgen: *pas goed op voor uw plicht jegens Allah*. In dien zin zei de Heilige Profeet: *De persoon, die het recht van zijn broeder schendt, gelooft niet in de Eenheid Gods*. Aan zijn Schepper is de mensch feitelijk in alle gevallen verantwoordelijk. Maar in anderen zin is elke plicht van den mensch of een plicht tegenover zichzelf, of die tegenover zijn medeschepselen, en van God wordt er herhaaldelijk gezegd dat Hij *Ghani* is, d.i. *Zichzelf genoeg, boven alle aardse behoeften verheven*. Al houdt de heele wereld zich bezig met tot God te bidden, Zijn bovenzinnelijke heerlijkheid zal er hoegenaamd niet door verhoogd worden; en al gelooft de heele wereld niet in Hem en is ze ondankbaar aan Hem, het zal aan Zijn waardigheid in het geheel geen afbreuk doen. Vandaar dat wat men algemeen plichten jegens God noemt, inderdaad plichten tegenover zichzelf is, of plichten, die niet van invloed zijn op 's menschen medeschepselen, maar op zichzelf. Dit zijn inderdaad de middelen van 's menschen zedelijke vooruitgang en geestelijke verbetering, en de voornaamste plichten die daartoe behooren zijn: het onder-

houden van het gebed, het vasten gedurende één maand en het doen van een bedevaart naar Mekka. De voornaamste plicht van den mensch tegenover een ander, welke een der grondbeginselen is van het praktische wetboek van den Islâm, is *Zakât*, of de betaling van de *armenbelasting*, een belasting, geheven van de rijken ten voordeele van de armen; en deze plicht vormt met de drie voornaamste plichten tegenover zichzelf als het ware de vier zuilen, waarop het Islamietisch geloof aan den praktischen kant rust. Daarom worden deze vier hierachter, wel is waar in het kort, maar vollediger beschouwd. Wat 's menschen plichten tegenover den mensch in het algemeen betreft, zullen enkele opmerkingen wel voldoende zijn.

De omvang der zedelijke leerstellingen.

De Heilige *Qoer-ân* was niet voor één volk of één eeuw bedoeld, en bijgevolg is de omvang van zijn zedelijke leerstellingen even groot als de menschheid zelf. Het is een Boek, dat leiding geeft aan alle menschen in alle levensomstandigheden, zoowel aan den onwetenden wilde als aan den wijzen filosoof, aan den zakenman als aan den kluisenaar, aan den rijke als aan den arme. Bijgevolg doet het, terwijl het een verscheidenheid van levensregels geeft, een beroep op het individu om de beste regels te volgen, die toepasselijk zijn op de omstandigheden, waaronder hij leeft. Als het eenerzijds voorschriften bevat, die er op berekend zijn menschen op den laagsten trap van beschaving te verheffen en hun de primitieve manieren der samenleving te leeren, geeft het anderzijds aan de menschen op den hoogsten trap van zedelijke en geestelijke ontwikkeling voorschriften, die hun tot richtsnoer dienen. Het lijdt geen twijfel, dat verheven en ideale zedelijke leerstellingen noodzakelijk zijn voor de vooruitgang van den mensch, doch alleen zij zullen er baat bij vinden, die die idealen kunnen verwezenlijken. Maar de groote massa van welk volk of welke gemeenschap dan ook behoort niet tot deze klasse, hoe hoog de beschavingsnorm ervan ook moge zijn. Daarom bevat de *Qoer-ân* richtsnoeren voor alle trappen, die de mensch doorloopen moet op zijn opwaartsche reis van den barbaarschen toestand tot dien van den geestelijk zeer hoog staanden mensch. Ze bestrijken alle takken van de menschelijke werkzaamheid en eischen de ontwikkeling van alle vermogens van den mensch. De Islâm verlangt van den mensch, dat hij iedere eigenschap toont, die hem is ingeplant, en stelt slechts één beperking: ze worde bij de juiste gelegenheid aan den dag gelegd. Hij verlangt van den mensch, dat deze zoowel nederigheid als moed toont, maar elk bij de juiste gelegenheid. Hij leert vergevensgezindheid, maar tevens eischt hij, dat er straf wordt opgelegd evenredig aan de misdaad, indien de aard van de overtreding zulks vordert. De Heilige *Qoer-ân* zegt: „Vergeef, als gij ziet dat vergiffenis bevorderlijk is voor het welzijn van den overtreder”. Verder leert hij den mensch, zich onder de ongunstigste omstandigheden zedelijk hoog te gedragen; eerlijk te zijn, zelfs al kan die eerlijkheid hem in groote moeijlichkeiten brengen; de waarheid te spreken, al is die waarheid tegen hen gericht, die hem het liefst zijn; sympathie te hebben voor anderen met opoffering van zijn eigen belangen; geduldig te zijn onder de zwaarste beproevingen en goed te zijn, zelfs voor hen, die iets kwaads hebben gedaan. Tevens leert de *Qoer-ân* den middenweg; hij leert den mensch de edele eigenschappen die hem zijn ingeplant, aan den dag te leggen, als hij zijn eigen zaken doet. Hij prent den mensch niet in, dat hij zich van zijn aardsche betrekkingen afscheidt; de mensch moet kuisch zijn, maar niet door castratie; hij moet God dienen, maar niet als monnik;

hij moet zijn rijkdommen uitgeven, maar niet zoo dat hij „veracht en in zijn vermogens beperkt” neerzit; hij moet nederig zijn, maar de achting voor zichzelf niet uit het oog verliezen; de *Qoer-ân* spoort hem aan te vergeven, maar niet zoo dat hij misdadigers aanmoedigt; hij mag al zijn rechten doen gelden, maar niet zoo dat hij die van anderen schendt; en ten slotte, hij moet zijn godsdienst prediken, maar niet door dien van anderen te beschimpen.

De broederschap van den *Islâm*.

De *Islâm* schaft in de eerste plaats alle hatelijke klassenonderscheidingen af. Het *Qoer-anische* vers „Waarlijk, de edelste onder u is in de oogen van God hij, die van u het meest rechtvaardig is” luidt de doods-klok over alle meerder- en minderwaardigheid, die op starre kaste- en maatschappelijke onderscheidingen berusten. Het menschedom is volgens den Heiligen *Qoer-ân* slechts één familie: „O gij menschen! Wij hebben u uit een mannèlijk en een vrouwèlijk persoon geschapen, en u tot stammen en gezinnen gemaakt, opdat gij elkaar zult onderkennen; waarlijk, de achtenswaardigste onder u is bij God degene onder u, die het best oppast voor zijn plicht” (49 : 13). De *Islâm* legt dus den grondslag voor een zeer groote broederschap, waarin alle mannen en vrouwen, tot weiken stam, volk of kaste zij ook mogen behooren en wat hun beroep of maatschappelijke stand ook moge zijn, rijken en armen, gelijke rechten hebben en waarin niemand de rechten van zijn broeder met voeten kan treden. In deze broederschap behooren alle leden elkaar als leden van dezelfde familie te behandelen. De slaaf moet met de kleeren van zijn meester gekleed en met diens eten gespijzigd worden; bovendien moet hij niet als een laag of afschuwelijk mensch behandeld worden. *Uw vrouwen*, zegt de Heilige *Qoer-ân*, *hebben rechten tegenover u, zooals gij rechten hebt tegenover haar*. Niemand mag op grond van zijn kaste, beroep of sekse eenig recht worden onthouden. En deze groote broederschap is geen broederschap in theorie gebleven, maar is door het edele voorbeeld van den Heiligen Profeet en zijn waardige opvolgers en vrienden een werkelijk levende macht geworden. De strenge regel betreffende de broederschap is vastgesteld in de volgende woorden van den Heiligen Profeet: „Niemand uwer gelooft in God, zoolang hij niet voor zijn broeder datgene graag wil, wat hij voor zichzelf graag wil”.

Eerbied voor het gezag.

Terwijl de *Islâm* dus de gelijkheid van rechten vestigt, leert hij echter ook, dat een Moeslim den diepsten eerbied moet hebben voor het gezag. Het huis is de ware kweekplaats, waar de zedelijke oefening van den mensch begint, en daarom dringt de Heilige *Qoer-ân* met klem op gehoorzaamheid aan ouders aan. Een van de passages van het Boek zegt: „En uw Heer heeft bevolen, dat gij niet (wien ook) zult dienen behalve Hem en (dat gij) uw ouders goedheid (zult bewijzen). Indien een of beiden hunner den hoogen ouderdom bij u bereiken, zeg dan niet tot hen (zoo iets als) „Foei” en bekijf hen niet en zeg tot hen een edelmoedig woord. En laat u ootmoedig teeder zijn jegens hen met erbarming, en zeg: Mijn Heer! erbarm U hunner, daar zij mij grootbrachten (toen ik klein (was)” (17 : 23—24). Op een andere plaats wordt er gezegd, dat zij alleen dan niet gehoorzaamd moeten worden, als zij iemand dwingen om anderen dan God te dienen. Deze diepe eerbied voor ouders is de grondslag, waaruit de verheven moraal van eerbied voor alle gezag voortvloeit. De Heilige *Qoer-ân* zegt duidelijk: „O gij, die gelooft! gehoorzaam God en gehoorzaam

den Apostel en de machthebbenden onder u" (4 : 59). Met „machthebbenden" worden niet alleen de werkelijke bestuurders van het land bedoeld, maar ook al degenen, die eenigerwijze met gezag zijn bekleed. De Heilige Profeet heeft opgemerkt: „Ieder uwer is een regeerder, en ieder uwer zal ondervraagd worden omtrent degenen, onder wie hij met gezag is bekleed". Volgens een gezegde van den Heiligen Profeet moet zelfs een neger slaaf, die met gezag is bekleed, gehoorzaamd worden. Maar als een gezag gehoorzaamheid eischt tegen den *Qoer-ân* en de *Soennah*, dan moet een Moeslim het niet gehoorzamen. Gelijk ouders niet gehoorzaamd moeten worden, wanneer zij iemand dwingen anderen dan God te dienen, zoo moet ook een Moeslim een gezag niet gehoorzamen, wanneer diens voorschriften in strijd zijn met den *Qoer-ân* en de *Soennah*. De eerste Chalief Aboe Bakr stelde bij de aanvaarding van de regeering een regel vast, die in gouden letters verdient geschreven te worden: „Help mij, als ik op den rechten weg ben, maar *help mij terecht*, als ik dwaal". „Gehoorzaam mij", vervolgde hij, „zoolang ik God en Zijn Apostel gehoorzaam, maar als ik God en Zijn Apostel niet gehoorzaam, *moet men mij niet gehoorzamen*". De Heilige Profeet heeft opgemerkt: „Een van de verdienstelijkste daden is een woord van protest te richten tot een tirannieken heerscher".

Vier fundamenteele instellingen.

De vier fundamenteele instellingen van het Islamietisch geloof worden hieronder nogal uitvoerig behandeld, vooral het gebed.

1. SALAT OF HET ISLAMJETISCH GEBED

Het gebed is een uitstorting van de innigste gevoelens, een vrome smeekbede tot God en een eerbiedige uitdrukking van de meest oprechte wenschen der ziel voor haar Maker. Evenals alle andere godsdienstige ideeën heeft het denkbeeld omtrent het gebed in den *Islâm* het toppunt van ontwikkeling bereikt. Het gebed is volgens den Heiligen *Qoer-ân* het ware middel voor die loutering van het hart, welke de eenige manier is om gemeenschap met God te hebben. De Heilige *Qoer-ân* zegt: „Draag datgene voor, wat van het Boek aan u is geopenbaard en onderhoud het gebed; waarlijk, het gebed houdt (een mensch) af van onzedelijkheid en (van) het kwaad, en inderdaad is het gedenken aan God het grootst, en Allah weet wat gij doet" (29 : 45). De *Islâm* schrijft daarom het gebed voor als middel om den mensch zedelijk te verheffen. Een gebed dat in louter ritus, in een starre, leven- en geesteloze ceremonie ontaardt en zonder oprechtheid van hart verricht wordt, is niet het gebed, dat de *Islâm* voorschrijft. Zoo'n gebed wordt door den Heiligen *Qoer-ân* uitdrukkelijk veroordeeld: „Wee derhalve de biddenden, die niet om hun gebed denken" (107 : 4,5).

Voor een Moeslim is het gebed een geestelijk voedsel, dat hij vijfmaal per dag gebruikt, en zij die meenen, dat het te vaak is, behooren te bedenken, hoeveel maal zij dagelijks spijs en drank gebruiken voor hun lichaam. Is niet de geestelijke groei van veel meer belang dan de physische? Is niet de ziel van grooter waarde dan het lichaam? Indien spijs en drank verscheidene keeren per dag noodig zijn om in de behoeften van het lichaam te voorzien, is geestelijke verkwikking dan ook niet noodig? Of, als het lichaam wegwijnen zou, indien het slechts om de zeven dagen gevoed werd, zou dan de ziel niet verkwijnen, indien haar zelfs het kleine beetje onthouden werd, dat

ze na zes dagen kon krijgen? De stichter van het Christendom zelf legde daarop den nadruk, toen hij zei: „De mensch zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat” (Matthéus 4 : 4). Wat Christus in woorden leerde is door den Heiligen Profeet Moehammad in practischen vorm gebracht.

Men kan opmerken, dat de Islâm een volkomen nieuwe beteekenis aan den dienst van God heeft gegeven door het gebed in 's menschen dagelijksche zaken te plaatsen, terwijl andere godsdiensten over het algemeen een heelen dag voor dien dienst hebben bestemd, waarop men geen ander werk moet verrichten. Bij den Islâm wordt er geen bededag bepaald, en in dezen zin is den Islâm geen sabbat bekend. Wat deze godsdienst verlangt is dit, dat een Moeslim, hoe druk hij het ook moge hebben, zich toch van alle wereldsche bezigheden kan losmaken en zijn gebeden doen. Daarom heeft de Islâm alle monnikeninstellingen afgeschaft, die van den mensch eischen, dat hij zijn leven lang van alle aardsche bezigheden afstand doet teneinde gemeenschap met God te kunnen houden. De Islâm maakt gemeenschap met God mogelijk, al heeft de mensch het nog zoo druk met zijn wereldsche bezigheden, en dus maakt hij datgene mogelijk, wat vóór zijn komst algemeen als onmogelijk werd geacht.

Maar terwijl de Islâm aan de instelling van het gebed een blijvend karakter geeft door voor te schrijven, dat het op vaste tijden en op een bijzondere manier verricht wordt, heeft hij het individu zelf een groote mate van vrijheid gelaten om naar believen gedeelten uit den Heiligen Qoer-ân te kiezen en smeekbeden op te zenden om datgene, waar zijn ziel naar smacht. Algemeene voorschriften zijn er ongetwijfeld gegeven, en daarover is de heele Moeslim-wereld het eens, want deze voorschriften waren noodig om orde, regelmaat en uniformiteit te krijgen; maar behalve dat is het individu een groote mate van vrijheid gelaten om aan zijn gevoelens lucht te geven voor den grooten Schepper van het heelal. Wat den tijd en de wijze van het bidden betreft, zullen de volgende aanwijzingen wel voldoende zijn ter inlichting van den gewonen lezer.

Biddtijden.

Het bidden is verplicht voor ieder Moeslim, hetzij man of vrouw, die de jaren des onderscheids heeft bereikt. Het geschiedt vijfmaal per dag, aldus:

1. *Salât-oel-Fadjr* of het morgengebed wordt na het aanbreken van den dag en voor zonsopgang opgezonden.

2. *Salât-oel-Zoehr* of het middaggebed wordt opgezonden, als de zon begint te dalen; de tijd van dit gebed duurt tot het volgende gebed.

3. *Salât-oel-'Asr* of het namiddaggebed wordt opgezonden, als de zon ongeveer halverwege is gekomen in den loop van haar daling; de tijd van dit gebed duurt tot een tijdje voor ze werkelijk ondergaat.

4. *Salât-oel-Maghrib* of het zonsonderganggebed wordt onmiddellijk na zonsondergang opgezonden.

5. *Salât-oel-'Isjâ* of het avondgebed wordt opgezonden, als de roode gloed in het westen verdwijnt; de tijd ervan duurt tot middernacht. Maar het moet voor het naar bed gaan opgezonden worden.

Opm. 1. Als een persoon ziek is, of zich op reis bevindt, (of in geval van regen, als het gebed gezamenlijk in een moskee wordt verricht), kunnen het middag- en het namiddaggebed te zamen worden opgezonden, evenzoo ook

het zonsondergang- en het avondgebed. Daarbij kunnen de *soennats* weggelaten worden.

Opm. 2. Behalve deze vijf verplichte gebeden zijn er twee facultatieve. Het eerste hiervan is de *Ṣalāt-oel-lail*, de *tahaddjoed* of het nachtgebed, dat na middernacht wordt opgezonden, als men door den slaap verkwikt is, en voor den dageraad. Dit gebed wordt in den Heiligen *Qoer-ān* bijzonder aanbevolen. Het andere staat bekend onder den naam van *Ṣalāt-oed-doehá*. Het kan ongeveer op den tijd van het ontbijt worden verricht. Dit is de tijd, waarop de twee 'Id-gebeden opgezonden worden.

Opm. 3. De Vrijdagdienst neemt de plaats van het middaggebed in.

Vorbereiding tot het gebed.

Voordat men bidt, is het noodzakelijk dat men die lichaamsdeelen schoonwascht, welke gewoonlijk onbedekt zijn. Dit wordt *woedoe* of reiniging genoemd. Deze reiniging wordt aldus verricht:

1. De handen worden tot den pols gewasschen.
2. Daarna wordt de mond met een tandenborstel of eenvoudig met water schoongemaakt.
3. Daarna de neusgaten, ook met water.
4. Dan wordt het gezicht gewasschen.
5. Dan de rechter- en daarop de linkerarm tot den elleboog.
6. Dan strijkt men met natte handen over het hoofd, terwijl men de drie vingers tusschen den pink en den duim bij elkaar houdt. Den binnenkant van de ooren veegt men af met den wijsvinger en den buitenkant met den duim.
7. Ten slotte wascht men de voeten tot de enkels, eerst de rechter- en dan de linkervoet.

Maar als men sokken aan heeft en ze zijn na de reiniging aangetrokken, is het niet noodig, dat men ze bij een tweede reiniging uittrekt: men kan er met de natte handen over strijken. Dat kan men ook doen, als men schoenen aan heeft, maar welvoeglijker zou het zijn, als men ze uittrekt, wanneer men een moskee ingaat. Het is echter noodzakelijk, dat men minstens eens in de vier en twintig uren de sokken uittrekt en de voeten wascht.

Opm. 1. Een nieuwe reiniging is alleen dan noodig, als men aan zijn natuurlijke behoeften voldoan of geslapen heeft.

Opm. 2. Ingeval van vleeschelijke gemeenschap is een totale reiniging of wassing van het geheele lichaam noodzakelijk.

Opm. 3. Als men ziek is, of als men niet bij het water kan komen, verricht men de zoogenaamde *tajammoem* in plaats van de gewone of totale reiniging. Bij *tajammoem* raakt men met beide handen zuivere aarde en strijkt men er slechts eenmaal mee over het gezicht en over den rug der handen.

Dienst.

De dienst bestaat gewoonlijk uit twee gedeelten: het eerste gedeelte, *fard* genoemd, dient gezamenlijk verricht te worden, bij voorkeur in een moskee, met een *imām*, die den dienst leidt; het tweede gedeelte, *soennat* genoemd, dient alleen verricht te worden, bij voorkeur thuis. Maar als men zijn gebeden niet gezamenlijk met anderen kan opzeggen, kan de *fard*, evenals de *soennat*, alleen worden verricht.

Elk deel bestaat uit een zeker aantal *rak'ats*, zooals hieronder verklaard: Het *Fadjr*- of morgengebed bestaat uit twee *rak'ats* (*soennat*), die alleen

worden uitgevoerd, gevolgd door twee *rak'ats* (*farḍ*), die gezamenlijk worden verricht.

Het *Zoehr*- of middaggebed is een langeren dienst, bestaande uit vier of twee *rak'ats* (*soennat*), die alleen worden verricht, gevolgd door vier *rak'ats* (*farḍ*), die gezamenlijk worden uitgevoerd, en weer gevolgd door twee *rak'ats* (*soennat*), die alleen worden verricht.

Bij den Vrijdagdienst, die op de *zoehr* (middag) gehouden wordt en de plaats van den sabbat van sommige godsdiensten inneemt, worden de vier gezamenlijk verrichte *rak'ats* (*farḍ*) samengetrokken tot twee, maar deze twee *rak'ats* worden voorafgegaan door een preek (*choetbah*), waarin de *imām* de Moeslims aanspoort het goede te doen, hun de middelen voor hun zedelijke verheffing aan de hand geeft en stilstaat bij hun nationaal en gemeenschappelijk welzijn.

Het *'Asr*- of namiddaggebed bestaat uit vier *rak'ats* (*farḍ*), die gezamenlijk worden verricht.

Het *Maghrib*- of zonsonderganggebed bestaat uit drie *rak'ats* (*farḍ*), die gezamenlijk worden uitgevoerd, gevolgd door twee *rak'ats* (*soennat*), die alleen worden verricht.

Het *'Isjā*- of avondgebed bestaat uit vier *rak'ats* (*farḍ*), die gezamenlijk worden uitgevoerd, gevolgd door twee *rak'ats* (*soennat*), die alleen worden verricht en weer gevolgd door drie *rak'ats* (*witr*), die alleen worden uitgevoerd; de laatste van deze *rak'ats* bevat de welbekende bede, die bekend staat onder den naam van *qoenōet*.

Het *Tahadjjoed*- of nachtgebed bestaat uit acht *rak'ats* (*soennat*), die twee aan twee worden uitgevoerd.

Het *Doehā*- of voormiddaggebed kan uit twee of vier *rak'ats* bestaan.

Het *'Id*-gebed bestaat uit twee *rak'ats* (*soennat*), die gezamenlijk worden uitgevoerd. Daarop volgt een preek of *choetbah*, waarvan het doel hetzelfde is als dat van de Vrijdagpreek.

Opm. 1. Als men op reis is wordt de *soennat* in elk gebed weggelaten, behalve in het morgengebed, en de vier *rak'ats* *farḍ* in het *Zoehr*-, het *'Asr*- en het *'Isjā*-gebed worden samengetrokken tot twee. Als men weet, dat hij op zijn reis vier of meer dagen op een plaats zal blijven, moet de dienst er volledig worden verricht.

Opm. 2. Als er twee of meer personen zijn, kunnen zij het gebed gezamenlijk doen. Een hunner treedt dan als *imām* of leider op. Maar als men alleen is, verricht hij de *farḍ*, evenals de *soennat*, alleen.

De twee voornaamste kenmerken van den Islamietischen gezamenlijken dienst zijn: ten eerste, de dienst kan door iedereen geleid worden; alleen moet hij den *Qoer-ān* beter kennen dan de anderen en de anderen in rechtschapenheid en in de vervulling van zijn plichten jegens God en Zijn schepselen overtreffen; ten tweede, niet het minste onderscheid in kaste, stand of rijkdom moet in zoo'n gezamenlijken dienst aan te treffen zijn: zelfs de koning staat schouder aan schouder naast den geringsten burger onder zijn onderdanen.

Opm. 3. Elke gezamenlijke dienst moet voorafgegaan worden door een *adzān* en een *iqāmat*; de eerste is een roep tot het gebed, gedaan met voldoende luide stem en de laatste duidt er op, dat zij die er voor den gezamenlijken dienst bijeengekomen zijn, in één of zoo noodig in verscheidene rijen moeten staan.

De *adzān* of roep tot het gebed bestaat uit de volgende zinnen die met luider stemme opgezegd worden door den roeper, staande met het gezicht naar de

qiblah gewend, d.i. naar Mekka — het centrum van de Moeslim-wereld en feitelijk het geestelijk centrum van de heele wereld — met beide handen opgeheven tot bij de ooren:

1. **اللَّهُ أَكْبَرُ** *Allāh-oe Akbar*, d.i. Allah is het grootst (vier maal herhaald).
2. **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** *Asj-hadoe al-lā-ilāha ill-Allāh*, d.i. Ik getuig dat er geen god is behalve Allah (tweemaal herhaald).
3. **أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ** *Asj-hadoe anna Moehammadar-rasōel-oellāh*, d.i. Ik getuig dat Moehammad de Apostel van Allah is (tweemaal herhaald).
4. **حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ** *Hajja 'alaṣ-ṣalāh*, d.i. kom tot het gebed (tweemaal herhaald, met het gezicht gewend naar rechts).
5. **حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ** *Hajja 'alal-falāh*, d.i. kom tot het succes (tweemaal herhaald, met gezicht gewend naar links).
6. **اللَّهُ أَكْبَرُ** *Allāh-oe Akbar*, d.i. Allah is het grootst (tweemaal herhaald).
7. **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** *Lā ilāha ill-Allāh*, d.i. er is geen god behalve Allah.

In den roep tot het morgengebed wordt na No. 5, dus voor de laatste twee zinnen, de volgende zin ingelascht: **الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ** *Aṣ-ṣalāt-oe-chair-oen min-an-naum*, d.i. het gebed is beter dan het slapen (tweemaal herhaald).

De *iqāmat* wordt met dezelfde woorden opgezegd, maar elke zin slechts eenmaal en met de bijvoeging van den volgenden zin, die *tweemaal* wordt herhaald voor de laatste twee zinnen: **تَدْقَامَتِ الصَّلَاةُ** *Qad qāmat-iṣ-ṣalāh*, d.i. het gebed is inderdaad begonnen.

Bij de 'Id-gebeden wordt zoowel de *adsōn* als de *iqāmat* weggelaten. In plaats daarvan wordt in de eerste *rak'at* zevenmaal *Allāh-oe Akbar* gezegd en vijfmaal in de tweede na de *takbīr-i-tahrīmah*. Bij den Vrijdagdienst worden de Moeslims gewoonlijk tweemaal tot het gebed geroepen; de tweede roep geschiedt, als de *imām* op het punt staat om de preek te houden.

Opm. 4. Een moskee is een gebouw dat aan den dienst van God wordt gewijd, maar elke dienst, hetzij die alleen of gezamenlijk verricht wordt, kan zoo noodig wel overal worden gedaan. Het heet, dat de Hellige Profeet gezegd heeft, dat de heele aarde tot moskee voor hem was gemaakt. Dit wijst er niet alleen op, dat er geen plaats gewijd behoefde te worden, maar ook dat de ware dienaren van God zich over de heele wereld zouden verspreiden.

Beschrijving van een rak'at.

Eén *rak'at* wordt als volgt uitgevoerd:

1. Men heft staande beide handen tot bij de ooren op, met het gezicht naar de *qiblah*, d.i. Mekka, gewend, terwijl men de woorden *Allāh-oe Akbar* (Allāh is het grootst) uitspreekt. Dit wordt *Takbīr-i-tahrīmah* genoemd.

2. Dan komt *Qijām*: men plaatst de rechterhand op de linker- op de borst, terwijl men nog steeds blijft staan. Daarna wordt de volgende bede of een deel ervan opgezegd:

إِنِّي دَخَعْتُ وَنَجَّيْتُ لِلدِّينِ فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ حَقِيقًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ
 إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ
 وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ لَكَ طَلَعْتُ
 نَفْسِي وَأَعْتَرْتُ يَدَيْ نَبِيِّ فَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا إِنَّهُ لَا يُعْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ وَاهْدِنِي
 لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ وَأَصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا لَا يَصْرِفُ عَنِّي
 سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ

Transcriptie.

Inni wadjdjahtoe wadj-hija lilladzi fatar-as-samawât-i wal-arða hantfan wa mâ anâ min-al-noesjrikin. Inna galâti wa noesoeki wa mahjâja wa mamâtî lillâh-i rabb-il-'âlamîn, lâ sjarika lahoe wa bidzâlîka oemirtoe wa anâ min al-Moeslimîn. Allâhoemma ant-al-malikoe lâ ilâha illâ anta, anta rabbi wa anâ 'abdoeka şalamtoe nafsî wa'craftoe bidzanbi jaghfirli dzoenoebtî djam'an innahoe lâ jaghfir-oedz-dzoenoeba illâ anta, wahdini li-ahsan-il-achlaqi lâ jahdi li-ahsanihâ illâ anta, wasrif 'anni sajj'ahâ lâ jasrifoe 'anni sajj'ahâ illâ anta.

Vertaling.

„Waarlijk, ik heb mij, oprecht zijnde, tot Hem gewend, Die de hemelen en de aarde heeft geschapen, en ik behoor niet tot de polytheïsten. Waarlijk, mijn gebed en mijn offer en mijn leven en mijn dood zijn alle voor Allah, den Heer der werelden; geen deelgenoot heeft Hij, en dit wordt mij bevolen, en ik behoor tot degenen die zich onderwerpen. O Allah! Gij zijt de Koning, er is geen god behalve Gij; Gij zijt mijn Heer en ik ben Uw dienaar; ik ben onrechtvaardig geweest tegenover mijzelf, en ik beken mijn fouten, schenk mij derhalve bescherming tegen al mijn fouten, want niemand schenkt bescherming tegen fouten behalve Gij, en leid mij tot de beste zeden, want niemand leidt tot de beste ervan behalve Gij; en wend de slechte zeden van mij af, want niemand kan van mij de slechte zeden afwenden behalve Gij”.

De volgende korte bede wordt echter algemeener gebruikt:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ أَتَعُوذُ بِكَ يَا اللَّهُ
 مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Transcriptie.

Soebhâna-ka Allâhoemma wa bi-hamd-i-ka wa tabârak-asm-oe-ka wa ta'âlâ djadd-oe-ka wa lâ ilâha ghair-oe-ka. A'oeðzoe billâhi min-asj-sjaitan-ir-radjim.

Vertaling.

Glorie zij U, o Allah! en aan U behoort de lof toe, en gezegend is Uw Naam en verheven is Uw Luister, en er is geen god behalve Gij. Ik neem mijn toevlucht tot Allah om bescherming tegen den vervloekten duivel.

Daarna wordt de *Fâtihah* in dezelfde staande houding opgezegd:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ أَحْمَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ۝ مَلِكُ يَوْمِ
الْذِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

Transcriptie.

Bismillâh-ir Rahmân-ir Rahîm. Al-hamd-oe lillâh i Rabbil-'âlamîn. Ar-rahmân-ir-Rahîm. Mâlik i-jaum-id-dîn. Ijjâka na'boedoe wa ijâka nasta'in. Ihdî-nâs-sîrât-al-moestaqîm. Sîrât-alladzîna an'amta 'alaihim gair-il magh'dûb i 'alaihim wa laddâllîn.

Vertaling.

In naam van Allah, den Weldadige, den Genadige. Alle lof komt aan Allah toe, den Heer der werelden, den Weldadige, den Genadige; Meester van den dag der vergelding. U diegen wij en U smeeken wij om hulp. Leid ons op het rechte pad, het pad dergenen wien Gij gûnsten hebt geschonken, niet (dat) dergenen, over wie toorn wordt uitgestort, noch (dat) dergenen die dwalen.

Aan het slot van het bovenstaande wordt *Amin* gezegd, d.i. Het zij zoo. Daarop zegt de biddende een passage uit den *Qoer-ân* op, die hij uit het hoofd kent. Gewoonlijk wordt een van de kortere hoofdstukken op de laatste bladzijden van het Heilige Boek opgezegd, terwijl het hoofdstuk *Al-Ichlâs* (De Eenheid) dengenen wordt aanbevolen, die van den *Qoer-ân* niet op de hoogte zijn. Het luidt als volgt:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Transcriptie.

Qoel hoew-allâhoe Ahad. Allâh-oes-Samad. Lam jalid wa lam jûlad. Wa lam jakoel-ia-hôe koefoewan ahad.

Vertaling.

Zeg: Hij, Allah, is één; Allah is Hij, van Wien niets onafhankelijk is; Hij baart niet, noch is Hij gebaard; en niets gelijkt Hem.

3. Terwijl de biddende *Allâh-oe Akbar* (Allah is het grootst) zegt, buigt hij zich, zoodat de handpalmen op de knieën komen te liggen. In deze houding, *Roekôe'* genoemd, worden woorden die uitdrukking geven aan Gods heerlijkheid en luister, minstens driemaal herhaald:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ, *Soeb-hân-a Rabb-ij-al-'Azîm*, d.i. Glorie zij mijn Heer, den Groote.

De volgende woorden kunnen er ook aan toegevoegd of in plaats van het bovenvermelde opgezegd worden:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَنُحَمِّدُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي, *Soeb-hânaka-Allâhoemma Rabbânâ*

wa bihamdika allâhoem-maghfir li, d.i. Glorie zij U, o Allah, onze Heer, en aan U behoort de lof toe; o Allah! schenk mij bescherming.

4. Daarna neemt de biddende de staande houding weer aan met de woorden:

رَبَّنَا وَكَانَ الْحَمْدُ سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ Sami'-Allâh-oe liman hamidah.

Rabbânâ wa-lak-al-hamd, d.i. Allah verhoort hem, die Hem looft; O onze Heer! aan U behoort de lof toe.

5. Dan werpt de biddende zich ter aarde zoodanig, dat de teenen van beide voeten, beide knieën, beide handen en het voorhoofd den grond raken. De volgende woorden, die Gods grootheid uitdrukken, worden in deze houding, *Sadjdah* genoemd, minstens driemaal uitgesproken:

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى Soebhâna Rabbijal-'Alâ, d.i. Glorie zij mijn Heer, den Allerhoogste.

De volgende woorden kunnen er ook aan toegevoegd, of in plaats daarvan opgezegd worden:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي Soebhâna-ka Allâhoemma Rabba-nâ wa bi-hamdika Allâhoem-maghfir li, d.i. O Allah! Glorie zij U, en aan U behoort de lof toe; o Allah! schenk mij bescherming.

Dit is de eerste *sadjdah*.

6. Dan gaat de biddende in eerbiedige houding zitten. Dit wordt *djalsah* genoemd.

7. Daarop volgt een tweede ter aarde werping of een tweede *sadjdah*, zooals boven bij 5 beschreven, met het opzeggen van de daar vermelde woorden.

8. Hiermee is een *rak'at* geëindigd. De biddende staat dan op en neemt weer de staande houding aan voor de tweede *rak'at*, die hij op dezelfde wijze eindigt als de eerste. Maar in plaats van na de tweede *rak'at* op te staan gaat hij weer in eerbiedige houding, *qa'dah* genoemd, zitten. In deze houding verbindt hij met de verheerlijking van het Opperwezen beden voor den Heiligen Profeet. voor de geloovigen en voor zichzelf, *tahjijah* genoemd, die als volgt luidt:

الْحَيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَنشَهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Transcriptie.

At tahjijât oe illâh i waş-şalawât oe waţ-tajjibât oe. As-salâm oe 'alaika ajjoehan-nabijj oe wa rahmat-oellâh i wa barakâtoeh. As-salâm. oe 'alainâ wa 'alâ ibâd-illâh-is şâlihin. Asj-hadoeal-lâ ilâh a ill-Allâhoe wa asj-haoe anna Moehammadan 'abdoe-hoe wa rasoeleoh.

Vertaling.

Alle beden en aanbidding, in woorden, daden en rijkdom weergegeven, komen Allah toe. Vrede zij over u, o Profeet, en de genade van Allah en Zijn zegeningen. Vrede zij over ons en de rechtschapen dienaren van Allah. En ik getuig dat er geen god is behalve Allah, en ik getuig dat Moehammad Zijn Apostel is.

9. Als de biddende meer dan twee *rak'ats* moet uitvoeren, staat hij op, maar als hij slechts twee *rak'ats* moet verrichten, zegt hij de volgende bede om zegeningen voor den Profeet op (deze bede en die, welke er op volgt, worden steeds voor de *salm* opgezegd):

اللَّهُمَّ مَبْلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ
مُجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ

Transcriptie.

*Allāhoemma galī 'alā Moḥammadin wa'alā āli Moḥammadin kamā ḡal-
laīta 'alā Ibrāhīma wa 'alā āli Ibrāhīma innaka Ḥamid-oem-Madīd. Allāhoem-
ma bārik 'alā Moḥammadin wa 'alā āli Moḥammadin kamā bārakta 'alā
Ibrāhīma wa 'alā āli Ibrāhīma innaka Ḥamid-oem-Madīd.*

Vertaling.

O Allah! maak Moehammad en die volgelingen van Moehammad voorspoedig, zooals gij Abraham en de volgelingen van Abraham voorspoedig maakte, want waarlijk, Gij zijt geloofd en verheerlijkt. O Allah! zegen Moehammad en de volgelingen van Moehammad, zooals Gij Abraham en de volgelingen van Abraham zegende, want waarlijk, Gij zijt geloofd en verheerlijkt.

De volgende bede behoort er ook aan toegevoegd te worden:

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ
عِنْدِكَ وَأَرْحَمِي إِنَّكَ أَنْتَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

Transcriptie.

*Allāhoemma innī ḡalamtoe nafsi zoelman katstran wa lā jagħfir-oedz-
dzoenōdā illā anta, jagħfir li magħfiratan min 'indika warḡamni innaka an-
tal-Għafōer oer-Raḡīm.*

Vertaling.

O Allah! ik ben zeer onrechtvaardig geweest tegenover mijzelf, en niemand schenkt bescherming tegen fouten behalve Gij; bescherm mij derhalve met een bescherming van Uzelf en erbarm u mijner; waarlijk, Gij zijt de Vergevensgezinde, de Genadige.

Of in plaats daarvan kan de volgende bede worden opgezonden:

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمًا الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَقْتَلِ دُعَاءَ ۝ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيْ وَ
لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Transcriptie.

*Rabb-ādī-'alni moeḡtm-aḡ-ḡalāti wa min dzoerriḡjati Rabbānā wa taḡabbal
doe'ā. Rabbān-agħfir li wa li-wālidajja wa li-moe'minīna jauma jaḡōem-oel-
ḡisāb.*

Vertaling.

Mijn Heer! laat mij het gebed onderhouden en ook mijn nakomelingschap; Onze Heer! verhoor de bede; Onze Heer! schenk mij en mijn ouders en de

geloovigen Uw bescherming op den dag, waarop de afrekening zal worden gehouden.

10. Hiermede is de dienst afgeloopen. Dan volgt de *salâm* of de groet die ook de heilwensch is, die de Moeslims tot elkaar richten. De biddende wendt zijn hoofd eerst naar rechts en dan naar links, waarbij hij telkens zegt:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ *As-salâmoe 'alaikoem wa rahmat-oellâh i*, d.i.

Vrede zij met u en de genade van Allah.

11. Zoo eindigt de dienst, als de biddende slechts twee *rak'ats* had uit te voeren; maar als hij drie of vier *rak'ats* moest verrichten, dan staat hij na de *qa'dah* (zie 8) aangenomen en de *tahjijjah* (zie 8) opgezegd te hebben op, terwijl hij *Allâh-oe Akbar* zegt, en eindigt de andere *rak'at(s)* op dezelfde wijze (zie 1 t/m 7); de laatste handeling is steeds het zitten in eerbiedige stemming, terwijl de biddende de *tahjijjah*, de bede om zegeningen voor den Profeet etc. en de slotbede (zie 8 en 9) opzegt en ten slotte de *salâm*.

Behalve dat heeft de biddende de vrijheid om in elke houding te bidde, waartoe het smachten van zijn ziel hem brengt, want de *salât* of de liturgische dienst van den Islâm is door en door een gebed. Opgemerkt moet worden, dat de biddende reeds bij het opstaan om te bidden en bij elke verandering van houding *Allâh-oe Akbar* of „Allah is het grootst” zegt, en daarom is het niet meer dan natuurlijk, dat de mensch zich in alle houdingen en op alle plaatsen werkelijk aan Hem onderwerpt — hetzij in zittende of in staande of gebogen houding, of als hij zich ter aarde werpt — wanneer Hij het hem gebiedt, Die het Grootst is van alles. Alleen als hij zich van de *roekôe'* (zie 3) opricht, zegt hij in plaats van *Allâh-oe Akbar*: *Sami'-Allâh-oe liman hamidah*, d.i. „Allah verhoort hem, die Hem looft”.

Opm. Als het gebed gezamenlijk wordt verricht, zeggen zij, die den *imâm* volgen, alle beden etc. en ook de *Fâtihah* op, maar niet de passages uit den *Qoer-An*, die op de *Fâtihah* volgen. En als de *imâm*: *Sami'-Allâh-oe liman hamidah* zegt, terwijl hij zich van de gebogen houding opricht, zeggen de aanwezigen: *Rabbânâ wa lak al-hamd* (zie 4).

12. De bede, die onder den naam van *goenôet* bekend staat, wordt opgezegd als men zich van de *roekôe'* (zie 3) opricht, of onmiddellijk voor men die houding aanneemt, dus staande, en gewoonlijk alleen in de laatste van de laatste drie *rak'ats* (*witr*) van het *'Isjâ*-gebed. De meest welbekende *goenôet* is de volgende:

اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ وَبَارِكْ لِي
فِيمَا أَعْطَيْتَ وَقِنِي شَرَّ مَا تَقَضَيْتَ فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَىٰ إِلَّاهُ لَا يَدُلُّ مَنْ
وَالَيْتَ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ

Transcriptie.

Allâkoem-mahdini fi man hadaita wa 'âfinti fi man 'âfaita wa tawallanti fi man tawallaita wa bârik li fi mâ a'taita wa qini sjarra mâ qadaita fa-innaka takdi wa lâ joeqâd 'alaika innahôe lâ jadzilloe man wâlaita tabârakta Rabbânâ wa ta 'alait.

Vertaling.

O Allah! leid mij in den kring dergenen, die Gij goed hebt geleid, en bewaar mij onder degenen, die Gij bewaard hebt, en neem mij als vriend onder degenen, die Gij als vriend hebt genomen, en zegen mij in wat Gij mij schenkt, en bescherm mij voor het kwaad van wat Gij hebt beslist; want waarlijk, Gij beslist, en niemand kan te Uwen nadeele beslissen; waarlijk, hij dien Gij tot vriend neemt, wordt niet in ongenade gebracht. Gezegend zijt Gij, onze Heer, en Verheven.

Sommigen nemen in plaats daarvan het volgende:

اللَّهُمَّ إِنَّا سَتَعِينُكَ وَنَسْتَعْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَتُنَنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ وَ
نَشْكُرُكَ وَلَا نَكْفُرُكَ وَنُحْلِمُ وَنُذَكِّرُكَ مَنْ يُحِبُّكَ اللَّهُمَّ إِنَّا لَكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنُسَبِّحُ وَ
إِيَّاكَ نَسْتَعِيذُ وَنُحْمَدُ وَنُزَجِّدُ أَرْحَمَتَكَ وَنُحْتَشِي عَدَاةَكَ إِنَّ عَدَاةَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحِقَةٌ

Transcriptie.

Allāhoemma innā nasta'inoeka wa nastaghfiroeka wa noe'minoe bika wa natawakkaloe 'alaika wa noetsni 'alaik-al-chair-a wa nasjkoeroe-ka wa la nakfoeroe-ka wa nachia'oe wa natroekoe man jafjoeroe-ka. Allāhoemma tjjāka na'boedoe wa laka noesallī wa nasdjoedoe wa ilaika nas'a wa nahfidoe wa nardjoe rahmataka wa nachsjā 'adzābaka inna 'adzābaka bil-koeffār-i moelhiq.

Vertaling.

O Allah! wij smeeken Uw hulp af, en vragen om Uw bescherming en gelooven in U, en vertrouwen op U, en wij loven U op de beste wijze, en wij danken U, en wij zijn U niet ondankbaar, en wij verstooten en verlaten hem, die U ongehoorzaam is! O Allah! U dienen wij, en tot U bidden wij en (voor U) buigen wij ons neder, en tot U vluchten wij, en wij zijn vlug, en wij hopen op Uw genade en wij vreezen Uw straf; want waarlijk, Uw straf overvalt de ongelooivgen.

Het heele Moeslim-gebed is slechts een verklaring van Gods luister en heerlijkheid, van Gods heiligheid en volmaaktheid en van 's menschen absolute afhankelijkheid van zijn Schepper. Terwijl het lichaam iedere nederige en aanbeddende houding aanneemt, brengt de tong iederen vorm van Gods heerlijkheid en volmaaktheid tot uitdrukking, en het hart moet wel vervuld zijn met de diepste en reinste emoties. Wat een geest van Goddelijke verhevenheid ademt elk woord! Wat een groot vertrouwen op God! Wat een edele uitdrukking van gehoorzaamheid aan Hem en wat een bereidwilligheid om zich niet in te laten met degenen, die God niet gehoorzamen! Wat een ware vrees voor de Godheid en wat een onbevreesdheid voor de rest! Er is geen edel verlangen, geen verheven gevoel of emotie, of het komt in bovengenoemde woorden tot uitdrukking.

2. HET VASTEN

Het vasten is een van die godsdienstige instellingen, die, hoewel algemeen erkend, met de komst van den Islām een volkomen nieuwe beteekenis hebben gekregen. Gewoonlijk vastte men in tijden van smart en bezoeking, waarschijnlijk om een toornige godheid te bedaren. Bij den Islām wordt het vasten voor-

geschreven om den mensch zedelijk te verheffen en geestelijk te verbeteren. Dit doel wordt duidelijk gemaakt in den Heiligen *Qoer-ân* zelf, waarin het vasten aldus wordt voorgeschreven: *Het vasten wordt u voorgeschreven opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden (2 : 183)*. Het vasten stelt zich dus evenals het gebed ten doel, de ziel te louteren, opdat men leeren zal het kwaad te mijden. De Heilige *Qoer-ân* neemt geen'genoegen met enkel voor te schrijven, dat men het goede doet en het kwaad schuwt, maar leert den mensch ook de middelen, waardoor hij de neiging tot het kwaad beteugelen en die tot het goede veredelen kan. Het vasten is een van die middelen. Daarom beteekent het vasten bij den *Islâm* niet enkel onthouding van spijs en drank, maar ook van iedere soort van kwaad. Inderdaad^f is onthouding van spijs en drank slechts een stap om den mensch — zoo hij zich, gehoorzamende aan Gods bevelen, onthouden kan van wat anders geoorloofd is — te doen beseffen, hoe veel noodzakelijker het is, dat hij zich onthoudt van het kwaad, waarvan de gevolgen stellig slecht moeten zijn. Het heeft inderdaad van een oefening van 's menschen vermogens, want gelijk alle andere vermogens van den mensch geoefend moeten worden, opdat ze hun volle kracht bereiken, zoo moet het vermogen om zich aan Gods wil te onderwerpen ook geoefend worden, en het vasten is een der middelen, die aan dat doel beantwoorden. Behalve dat heeft het vasten zijn physische voordeelen. Niet alleen went het den mensch er aan honger en dorst te verdragen en dus een leven van ontbering te leiden, zoodat hij niet te veel tot gemak geneigd is, maar ook oefent het een zeer goeden invloed uit op de gezondheid in het algemeen.

Dit onderwerp wordt in den Heiligen *Qoer-ân* in paragraaf 23 van hoofdstuk 2 behandeld. Het aantal dagen waarop men vasten moet, is negen en twintig of dertig, naargelang van het aantal dagen van de maand *Ramadân*. Op de vastendagen is het vanaf het aanbreken van den dag tot zonsondergang niet geoorloofd elke soort van spijs en drank te gebruiken en vleeschelijke gemeenschap te houden. Daar *Ramadân* een maanmaand is; valt ze in verschillende jaren samen met verschillende jaargetijden en bijgevolg zijn in sommige landen de dagen soms te lang voor gewone gestellen om gedurende den langen tusschentijd honger en dorst te verdragen. Uit de analogie met zieken en reizigers, die op andere dagen moeten vasten dan die van de maand *Ramadân*, leiden wij af dat men in zulke uitzonderlijke gevallen vasten kan als de dagen korter zijn — laten wij zeggen: in een jaargetijde, als de dag ongeveer vijftien uur duurt, d.i. ongeveer de langste vastentijd in Medina en Mekka.

Men kan opmerken, dat ziekelijke menschen, mannen en vrouwen, die te oud zijn om de ontbering te verdragen, vrouwen, die in gezegende omstandigheden verkeeren en zij die zoogen, van het vasten vrijgesteld worden, maar zij behooren elken dag zooveel weg te geven als genoeg is om een arme te spijzigen, tenminste als hun middelen het toelaten. Er zijn gezegden van den Heiligen Profeet, die deze uitzonderingen bepaaldelijk vermelden.

3. „ZAKAT” OF ARMENBELASTING

Elke wereldgodsdienst predikt liefdadigheid, maar evenals het gebed merken wij bij den *Islâm* orde en regelmaat in deze instelling, zoodat ze een blijvend karakter draagt, dat bij geen anderen godsdienst is aan te treffen. De *Islâm* maakt liefdadigheid bindend en verplicht voor allen, die het Moeslim-geloof aannemen. Hier hebben wij een broederschap, waartoe de rijke niet toetreden kan, tenzij hij bereid is om een deel van zijn vermogen af te staan tot steun

van de arme leden. Er is geen twijfel aan, dat de rijke hier niet geplaast wordt voor de onoverkomelijke moeilijkheid, een kemel door het oog van eene naald te doen gaan, voordat hij in het koninkrijk Gods ingaat; maar hij wordt aan een praktische proef onderworpen, die hem niet alleen op denzelfden voet doet staan als zijn armsten broeder, maar hem ook verplicht een belasting te betalen — een belasting die van de rijken wordt geheven ten voordeele van de armen; en zoo wordt een *ware* broederschap tusschen de rijken en de armen gevestigd.

De betaling van de armenbelasting is een voorschrift dat in belangrijkheid onmiddellijk na het gebed komt. In den Heiligen Qoer-ân wordt er zeer dikwijls melding van gemaakt in vereeniging met het gebed. De *zakât* is volgens een gezegde van den Heiligen Profeet een liefdegift, geïnd van de rijken ten voordeele van de armen. Ieder persoon is in den zin van het gezegde *rijk*, als hij zilver of andere bezittingen heeft ter waarde van ten naaste bij *f* 50, of goud ter waarde van ongeveer £ 12. Geen enkele *zakât* is echter betaalbaar met juweelen, huisraad, gereedschappen, werktuigen, of andere bezittingen, of levende have voor het dagelijksch gebruik. Van alle opgespaarde rijkdom die onder bovenvermelde definitie valt en die gedurende een jaar in het bezit van den eigenaar blijft, stort men een veertigste deel in de *bait-oel-mâl* of de openbare schatkist. In geval men onroerende goederen bezit, wordt de *zakât* geheven van de inkomsten of huur, die men daarvan ontvangt.

Wat de uitgaven van de inkomsten aan *zakât* betreft, worden er acht posten in den Heiligen Qoer-ân (9 : 60) vermeld:

1. De armen.
2. De behoeftigen.
3. De schuldenaars.
4. (Het vrijkopen van) gevangenen.
5. De reizigers.
6. De ambtenaren, aangesteld in verband met de inning en uitgave van de *zakât*.
7. Zij, wier harten men doet hellen tot de waarheid.
8. De weg van Allah.

Enkele woorden kunnen er bijgevoegd worden om het bovenstaande te verklaren. In tegenstelling met de *armen* zijn de *behoeftigen* degenen die hun brood wel kunnen verdienen, maar de middelen, als werktuigen etc., missen. Een persoon mag in staat zijn zichzelf te onderhouden, maar als hij schulden heeft, kunnen ze uit het *zakât*-fonds worden afbetaald. De gevangenen zijn krijgsgevangenen. Een deel van het openbare fonds moet besteed worden om hen vrij te laten. Een reiziger kan, al ware hij welgesteld, op een vreemde plaats of in een vreemd land hulp noodig hebben; daarom moet een deel van de *zakât* ook aan de reizigers besteed worden. De zesde post van uitgaven toont aan, dat de *zakât* onder alle omstandigheden als een openbaar fonds geïnd en uitgegeven moet worden en dat het individu niet de vrijheid heeft om de *zakât* naar believen uit te geven. Er moeten ambtenaren aangesteld worden om ze te innen en om de uitgave ervan te regelen. Hun bezoldiging moet uit het *zakât*-fonds worden genomen.

De laatste twee posten hebben betrekking op de propaganda van het geloof. Wat de prediking van een godsdienst betreft, is er altijd een klasse die er graag naar luistert. Van deze personen wordt hier melding gemaakt als degenen, *wier harten men doet hellen tot de waarheid*. *Fî sabîl-illâh* of op den

weg van Allah beteekent, zooals aangetoond bij noot 180, de bevordering van de zaak van den Islamietischen godsdienst, of de verdediging ervan. Volgens dezen post kan de *zakât* dus besteed worden aan de propaganda van den Islamietischen godsdienst en om de tegenwerpingen te weerleggen, die tegen den Islam gemaakt worden. Men kan opmerken, dat de Moeslims dezen post in de laatste eeuwen schromelijk over het hoofd hebben gezien en dat heeft ten gevolge dat er zelden een poging wordt gedaan om den heiligen Islamietischen godsdienst te propageeren.

4. DE BEDEVAART

Ieder Moeslim is verplicht eens in zijn leven een bedevaart naar Mekka te doen. Het is evenwel afhankelijk van de vervulling van de voorwaarde, dat hij de middelen heeft niet alleen om den tocht te ondernemen, maar ook om te zorgen voor degenen, wier bestaan van hem afhankelijk zijn. Veiligheid van leven is ook een noodzakelijke voorwaarde.

De pelgrim doet de bedevaart in de maand *Dzoelhadj* en moet voor den 7den dag van die maand reeds in Mekka zijn. Wat de formaliteiten betreft, die gedurende de bedevaart in acht genomen moeten worden, kan iedereen ze gemakkelijk van den *Moe'allim* of onderrichter leeren.

De *arkân* of voornaamste punten in verband met de bedevaart zijn:

1. Het aanvaarden van een toestand, *ihram* genoemd, waarin alle pelgrims hun gewone kleeren afleggen en een soort van kleeding dragen, bestaande uit twee naadloze stukken laken, terwijl ze het hoofd onbedekt laten.
2. *Tawâf* of zevenmaal om de Ka'ba heen gaan.
3. *Sa'i* of zevenmaal den afstand tusschen Safa en Marwa, twee kleine heuvels, in der ijf afleggen.
4. Het toeven op de vlakte, *'Arafât* genoemd.

Merk op, dat de toestand die *ihram* wordt genoemd, alle mannen en vrouwen op hetzelfde niveau van gelijkheid plaatst: allen dragen dezelfde eenvoudige kleeren en leven in dezelfde eenvoudige omstandigheden. Alle onderscheiding van stand en kleur, van rijkdom en nationaliteit vervalt daar en de koning is er niet van den plattelandsbewoner te onderscheiden. Het heele menschedom neemt voor zijn Schepper één voorkomen en één houding aan, en dus levert die wonderbaarlijke woestijnvlakte, de *'Arafât*, het meest grootsche en verhevenste schouwspel van 's menschen gelijkheid op, waardoor de mensch werkelijk een ware kennis van zijn Schepper krijgt — het woord *'Arafât* is afgeleid van *'arafa*, d.i. *hij kreeg kennis* (van de zaak). De heele wereld kan zoo'n voortreffelijk beeld van ware broederschap en praktische gelijkheid niet aanbieden.

De toestand van den pelgrim en de verschillende bewegingen die met de bedevaart verband houden, het gaan om de Ka'ba heen en het heen en weer ijlen, beelden feitelijk dien psychischen ontwikkelingstrap af, waarop de aanbieder doordrongen is van den geest der ware liefde voor het Opperwezen. Die liefde tot God, waarover bij andere godsdiensten zooveel gepraat wordt, wordt hier een realiteit. Aangezien het vuur der liefde tot het Opperwezen in het hart van den aanbieder ontstoken wordt, veronachtzaamt hij, als een waar minnaar, al de zorgen voor zijn lichaam en vindt hij zijn grootste voldoening in de opoffering van zijn hart en ziel om wille van den geliefde, en als een waar minnaar gaat hij om het huis van zijn geliefde heen en ijlt hij van de eene plaats naar de andere. Inderdaad toont hij daarmee aan, dat hij zijn eigen wil opgegeven heeft en dat hij, zich absoluut overgevend aan Gods wil,

al zijn belangen om Zijnentwille heeft opgeofferd. Hij heeft al zijn lagere betrekkingen afgesneden en alle gemakken van deze wereld hebben hun aantrekkelijkheid voor hem verloren. De bedevaart beeldt inderdaad de laatste geestelijke ontwikkelingsphase af, en door zijn uitwendigen toestand en zijn bewegingen geeft de pelgrim aan de heele wereld slechts te kennen, hoe alle lagere betrekkingen afgesneden moeten worden om bij het groote doel der menschelijke volmaking te komen, welk doel alleen bereikt kan worden door ware gemeenschap met het Opperwezen te houden.

II. DE VERZAMELING EN RANGSCHIKKING VAN DEN HEILIGEN QOER-AN

Ik kom nu op het tweede punt, nl. de verzameling en rangschikking van den Heiligen Qoer-ân.

De Heilige Qoer-ân wordt in de openbaring zelf onder verscheidene namen vermeld, als *Al-Kitâb* of het Boek (2 : 2, etc.); *Al-Qoer-ân* of wat gelezen wordt of behoort te worden (2 : 125, etc.); *Al-Foerqân* of wat Onderscheid maakt tusschen waarheid en valsheid (25 : 1, etc.); *Adz-Dzîkr* (andere vormen van hetzelfde woord, die ook gebruikt worden, zijn *dzîkrâ* en *Tadz-kirah*) of de Waarschuwing (15 : 9, etc.); *At-Tanzîl* of de Openbaring (26 : 192, etc.); *Al-Fjadîts* of het Gezegde (18 : 6, etc.); *Al-Maw'izah* of de Vermaning (10 : 57, etc.); *Al-Hoekm* (andere vormen van hetzelfde woord zijn *hikmat*, *hakim*, *moekam*) of het Oordeel of de Wijsheid (13 : 37, etc.); *Asj-Sjifâ'* of het Geneesmiddel (10 : 57, etc.); *Al-Hoedâ* of de Leding (2 : 2, etc.); *Habl-Oellah* of Gods Verbond (3 : 102); *Al-Rahmat* of de Genade (17 : 82); *Al-Chair* of de Goedheid (3 : 103); *Ar-Rôeh* of de Geest of het Leven (42 : 52); *Al-Bajân* of de Verklaring (3 : 137); *An-Ni'mat* of de Gunst (93 : 11); *Al-Boerhân* of de Bewijsgrond (4 : 175); *Al-Qajjim* of de Ophouder der Waarheid (18 : 2); *Al-Moehaimin* of de Bewaker (van vroegere openbaringen) (5 : 48); *An-Nôer* of het Licht (7 : 157); *Al-Haqq* of de Waarheid (17 : 81); *Al-Moebâarak* of de Gezegende (welks zegeningen nooit afgesneden worden) (21 : 50, etc.). De Heilige Qoer-ân wordt ook onder verschillende andere namen vermeld.

Niet-Moeslims hebben zich veel moeite gegeven om het denkbeeld te verspreiden, dat de Heilige Qoer-ân een boek is, waarin de grootste wanorde heerscht — niet alleen dat de hoofdstukken samengevoegd zijn zonder dat er rekening is gehouden met de onderwerpen, maar ook dat zelfs de tekst in de afzonderlijke *soera's* in verwanden toestand verkeert. De afwezigheid van rangschikking in den Heiligen Qoer-ân is eer een geloofsartikel bij de Christelijke schrijvers geworden, zoodat de verschillende schrijvers, in plaats van de zaak in ernstige overweging te nemen, elkaar navolgen of van elkaar afkijken in hun onverantwoordelijke beweringen.

Bij voorbeeld, Sale zegt in zijn „Preliminary discourse” tot zijn vertaling ¹⁾ van den Heiligen Qoer-ân: „Nadat de pas geopenbaarde passages uit den mond van den profeet door zijn secretaris op schrift waren gebracht, werden ze aan zijn volgelingen bekend gemaakt, waarvan verscheidene er voor eigen gebruik afschriften van maakten.... Als de oorspronkelijke stukken terug waren, werden ze door elkaar in een kist gelegd”. En verder: „Mahomet liet de

¹⁾ Zie Sale's *Preliminary Discourse to the Korân*, pag. 69 en 70, in zijn Engelsche vertaling van den Heiligen Qoer-ân: *The Korân*. London, Frederick Warne and Co Ltd. and New-York. Noot v.d. Vert.

hoofdstukken volledig na zooals wij ze nu hebben, behalve die passages, welke zijn opvolger mocht hebben toegevoegd of verbeterd aan de hand van wat hij reeds uit het hoofd kende".

Palmer, de laatste Engelsche vertaler ¹⁾ van den Heiligen Qoer-ân, zegt: „De afzonderlijke deelen van den Qoer-ân werden niet altijd onmiddellijk na de openbaring ervan opgeschreven". En verder: „Dat de Qoer-ân of dat zelfs de afzonderlijke *soera's* echter in de tegenwoordige volgorde door den Profeet zelf gerangschikt werden, is onmogelijk, zoowel op grond van de inwendige getuigenis, als van die der overleveringen". Hij voegt er ook bij: „En ten slotte, vele losse verzen blijken in verscheidene *soera's* ingelascht te zijn om geen andere reden dan dat ze bij het rijm pasten". ²⁾

Al deze beweringen steunen op geen anderen grond, dan dat de tegenwoordige rangschikking der hoofdstukken de chronologische volgorde der openbaring niet volgt. Niet één criticus heeft echter ernstig aan het feit gedacht, dat zelfs in een gewoon boek de chronologische volgorde waarin de verschillende deelen geschreven zijn, geheel anders kan zijn dan de achtereenvolgende rangschikking naar het onderwerp. Dat de rangschikking van het geheel en van de afzonderlijke hoofdstukken op het te behandelen onderwerp gebaseerd is, hebben vele Arabische commentatoren van het Heilige Boek aangetoond, maar de Engelsche vertalers van den Heiligen Qoer-ân hebben dit belangrijke punt altijd heelemaal over het hoofd gezien, terwijl zij zooveel ander materiaal aan hen hebben ontleend. Om dit punt op den voorgrond te plaatsen heb ik aan elk hoofdstuk een inleidende opmerking laten voorafgaan met een overzicht van iedere paragraaf van het hoofdstuk. Dit kenmerk van deze vertaling en de bewijspplaatsen, welke occasioneel in de noten aangehaald zijn, zullen duidelijk aantoonen, dat een op het onderwerp gebaseerde rangschikking in acht genomen is, niet alleen wat aangaat de volgorde, waarin de verschillende verzen van een hoofdstuk op elkaar volgen, maar ook wat de samenstelling van de *soera's* betreft.

De volgende overwegingen toonen aan, hoe deze rangschikking tot stand werd gebracht:

1. De heele Qoer-ân werd bij het leven van den Heiligen Profeet onder zijn leiding opgeschreven.
2. De heele Qoer-ân werd door de volgelingen van den Heiligen Profeet bij zijn leven uit het hoofd geleerd.
3. De rangschikking der verzen in elk hoofdstuk en die der hoofdstukken zelf werden bij het leven en onder leiding van den Heiligen Profeet tot stand gebracht.
4. Het verzamelen van den Qoer-ân op last van Aboe Bakr was niets meer dan een bijeenbrengen van de verschillende geschriften tot één boek, in overeenstemming met de rangschikking, die de Heilige Profeet had in acht genomen.
5. De onderscheiden lezingen brengen geen belangrijke verandering teweeg in de beteekenis van den tekst van den Heiligen Qoer-ân.

¹⁾ Marmaduke Pickthall, een Engelsch Moeslim, schreef in 1930 een Engelsche vertaling van den Heiligen Qoer-ân getiteld: *The Meaning of The Glorious Koran*. London. Alfred. A. Knopf 1930.

²⁾ Zie Palmers *Introduction* tot zijn vertaling: *The Qoer-ân*. Part I. Oxford at the Clarendon Press, 1880, pag. LVII en LVIII.

Noot v.d. Vert.
Noot v.d. Vert.

Ieder van deze overwegingen wordt bevestigd zoowel door inwendige als door uitwendige getuigenis, die ik hierbeneden onder elk punt in het kort in overweging neem.

1. Bewijzen voor het op schrift brengen van den *Qoer-ân*.

De eerste en zeer belangrijke overweging, die tot het behoud van den tekst van den Heiligen *Qoer-ân* heeft bijgedragen, is dat elk vers bij het leven van den Heiligen Profeet voor zijn oogen op schrift werd gebracht. Het schrijven was reeds voor de komst van den *Islâm* in Mekka en Medina bekend, en hoewel de Arabieren zich in het algemeen op hun wonderbaar sterk geheugen verlieten wat het bewaren van duizenden verzen en lange geslachtslijsten betreft, brachten zij hun belangrijker litteraire producten toch in geschrifte en hingen zij die op de een of andere openbare plaats op, waar hun landgenooten ze konden zien en bewonderen. Vandaar zijn hun zeven beroemde oden bekend onder den naam van *as-sab'oe'l-moe'allaqât*, d.i. „de zeven opgehangenen”. Deze oden werden zoo genoemd, omdat de schrijvers daarvan ze op den tijd, dat men bedevaart deed, als oden van ongeëvenaarde dichterlijke schoonheid in de *Ka'ba* ophingen, waar ze eenigen tijd aangeplakt bleven. Het waren zeven verschillende oden, geschreven door zeven verschillende beroemde dichters van den pre-Islamietischen tijd. Het feit dat ze in geschrifte bestonden, toont afdoend aan, dat de schrijfkunst den Arabieren niet onbekend was en dat zij hun gewaardeerde werken op schrift brachten.

Er zijn verscheidene verhalen opgeteekend, die aantoonen dat de heele *Qoer-ân* reeds bij het leven van den Heiligen Profeet ook in geschreven vorm bestond. Dat er overweldigend veel bewijsmateriaal betreffende het opschrijven van den *Qoer-ân* voor de oogen van den Heiligen Profeet bestaat, wordt tot op groote hoogte bevestigd door Sir William Muir, een der meest vijandig gezinde critici van den *Islâm*, die bevonden heeft, dat de waarheid daarvan onmogelijk te loochenen was. Hij schrijft:

„Maar er is een gegronde reden om te gelooven, dat vele fragmentarische kopieën, die den geheelen of nagenoeg den geheelen *Qoer-ân* omvatten, bij zijn leven werden gemaakt door de volgelingen van den Profeet. Het schrijven was, lang voordat Moehammad het profetschap aanvaardde, ontwijfelbaar algemeen bekend in Mekka. En in Medina had de Profeet vele van zijn volgelingen in dienst voor het schrijven van zijn brieven of spoedstukken..... De armere gevangenen, die in den oorlog van Badr gevangen genomen waren, werden vrijgelaten op voorwaarde dat zij een zeker aantal Medineesche burgers leerden schrijven. En ofschoon de inwoners van Medina niet zoo algemeen ontwikkeld waren als die van Mekka, worden er toch velen vermeld, die vóór de komst van den *Islâm* konden schrijven” (Inleiding tot Muirs *Life of Mahomet*, blz. XXVIII).

De Heilige *Qoer-ân*, zelf geeft ruimschoots getuigenis van het feit, dat die in geschreven vorm bestond. Het Boek noemt zich herhaaldelijk „*kitâb*”, d.i. een boek of een geschrift, dat op zichzelf volledig is (zie noot 7). De *Qoer-ân* wordt ook *soehoeif* genoemd, d.w.z. *beschreven bladen*. In hoofdstuk 98, vs. 2, 3 staat: „Een Apostel van Allah, reine bladzijden reciteerende, waarop (alle) rechte boeken zijn”. De reine bladzijden zijn de bladzijden van den Heiligen *Qoer-ân* en de rechte boeken zijn de hoofdstukken; want niet alleen de heele *Qoer-ân* wordt *Al-kitâb* of *het Boek* genoemd, maar ook de verschillende hoofdstukken. Verder staat er in hoofdstuk 80, vs. 11—16: „Neen! waarlijk,

hij (d.i. de *Qoer-ân*) is (een bron van) verhevenheid — derhalve, laat hem die wil, er acht op slaan — in geëerde boeken, verheven, gezuiverd, in de handen van schrijvers, edel, rechtschapen". Het woord *ṣaḥīfah* (mv. *ṣoḥoef*) dat hier gebezigd wordt, is hetzelfde woord, dat gebruikt wordt ter aanduiding van de verzameling, die Zaid tijdens het Kalifaat van Aboe Bakr en later tijdens dat van 'Oetsman heeft bijeengebracht. Wij zien dus, dat de Heilige *Qoer-ân* zich in duidelijke en ondubbelzinnige woorden *kitâb* en *ṣaḥīfah* noemt, woorden die in de Arabische taal gebezigd worden om een geschreven boek aan te duiden. Dit is een feit, dat elk Arabisch woordenboek bevestigt. Van hetzelfde grondwoord *ṣaḥaf* is afgeleid het woord *Muṣ-ḥaf*, welke naam tot heden gebruikt wordt om den Heiligen *Qoer-ân* aan te duiden. Het beteekent een boek of boekdeel, bestaande uit een verzameling van *ṣaḥifa's* of *beschreven bladzijden* (zie Lane's Lexicon onder het stamwoord *ṣaḥaf*). Het woord *Qoer-ân* is afgeleid van het stamwoord *Qara'*, d.i. *lezen* of *reciteeren*. Het Heilige Boek wordt dus *Qoer-ân* genoemd om aan te toonen, dat het bedoeld is om *gelezen* of *gereciteerd* te worden. Elk deel daarvan werd niet alleen gelezen, maar ook voorgedragen, en daarom is het zoowel de *Qoer-ân* als de *Kitâb*.

Er zijn in den Heiligen *Qoer-ân* vele andere bewijsplaatsen, die aantoonen dat de hoofdstukken reeds vroeg in geschreven vorm bestonden. Hoofdstuk 56 van het Heilige Boek, getiteld *Al-Wâq'ah* of „De Grootte Gebeurtenis”, behoort tot de vroegst in Mekka geopenbaarde hoofdstukken. Daarin komen de volgende woorden voor: „Waarlijk, het is een geëerde *Qoer-ân*, in een boek, dat bewaakt wordt; niemand zal het aanraken, behalve zij die rein zijn” (vs. 77—79). Deze woorden stellen twee punten vast: (1) dat de *Qoer-ân* een bewaakt boek is, d.w.z. een boek dat niemand kan veranderen, en (2) dat het reeds vroeg geschreven is, omdat het den menschen, die onrein waren, verboden werd het *aan te raken*. Indien het niet in geschreven vorm bestond, zou het niet beschreven kunnen worden als iets, dat aangeraakt kon worden. Rodwell geeft de volgende noot bij deze plaats: „Deze passage sluit in, dat er afschriften van ten minste gedeelten van den *Qoer-ân* in gemeenschappelijk gebruik bestonden. Ze werd aangehaald door de zuster van 'Oemar, toen deze bij zijn bekeering haar kopie van *soera* 20 in handen wilde nemen. Kalief Moehammad Abdoel Qasim bin Abdoella schreef voor, dat vss. 78, 79 op alle kopieën van den *Qoer-ân* geschreven werden”. 1) De gevolgtrekking is natuurlijk duidelijk. Deze woorden beteekenen niet alleen, dat de reeds geopenbaarde gedeelten op schrift waren gezet, maar ze sluiten ook ten duidelijkste in, dat het geheel te eeniger tijd een geschreven boek moest worden, een boek dat bewaakt werd en dat de onreinen niet zouden aanraken. Het is een erkend feit, dat de Moeslims voor elk deel van den Heiligen *Qoer-ân* evenveel eerbied hadden en dat zij geloofden, dat elk woord in dat Boek Gods woord was. Het is daarom zeer ongegrond om te onderstellen, dat sommige gedeelten van den Heiligen *Qoer-ân* wel en andere niet geschreven werden. Er is geen enkele omstandigheid in de geheele geschiedenis van den Islâm, die ons het recht geeft om zoo'n onderscheid tusschen de verschillende deelen van den Heiligen *Qoer-ân* te maken en om te onderstellen dat sommige hoofdstukken opgeschreven werden, terwijl andere niet geschikt geacht werden om te worden opgeschreven, of dat er voor alle gedeelten niet evenveel zorg werd gedragen,

1) Zie Rodwells *The Korân*, pag. 68. London: published by J. M. Dent & Sons Ltd. and in New-York by E. P. Dutton & Co. Noot v.d. Vert.

of dat de Heilige Profeet of zijn volgelingen het lofwaardige verlangen om elk woord van den *Qoer-ân* ongerept te bewaren niet aan den dag legden. De Heilige *Qoer-ân* was een „boek”, „geschreven op reine bladzijden”, die alleen zij zouden aanraken, die rein waren — dit alles is op elk woord van het Heilige Boek van toepassing.

Verder vinden wij in een te Mekka geopenbaard en verkondigd hoofdstuk de volgende uitdaging aan de ongelovigen, die den Heiligen *Qoer-ân* als een verzinsel van den Profeet beschouwden: „Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Zeg: Breng dan tien verzonnen hoofdstukken voort, (die) daaraan gelijk (zijn), en roep aan wien gij kunt buiten God, indien gij waarheidlievend zijt”. Een soortgelijke uitdaging is vervat in een hoofdstuk van nog vroegeren datum: „Zeg: Indien de menschen en de djinn zich zouden vereenigen om den gelijke van dezen *Qoer-ân* voort te brengen, zouden zij den gelijke daarvan niet kunnen voortbrengen, al waren sommigen hunner de helpers van anderen” (17 : 88). En in een te Mekka geopenbaard hoofdstuk lezen wij: „En indien gij in twijfel verkeert omtrent datgene, wat Wij aan Onzen dienaar hebben geopenbaard, breng dan een hoofdstuk voort, (dat) daaraan gelijk (is), en roep uw helpers aan buiten God, indien gij waarheidlievend zijt. Maar indien gij (het) niet doet — en nimmer zult gij (het) doen — wees dan op uw hoede voor het vuur” (2 : 23, 24). Al deze uitdagingen aan de tegenstanders om één *soera* of tien *soera's* als de *Qoer-ân* voort te brengen sluiten in, dat de *soera's* van de Heiligen *Qoer-ân* ten tijde van de uitdaging in geschreven vorm bestonden; anders zou de uitdaging zinloos zijn, want zij konden niet worden uitgedaagd om den gelijke van den *Qoer-ân* voort te brengen, tenzij zij zich van de geschreven hoofdstukken op de hoogte konden stellen.

Talrijk zijn de korte verhalen, die aantoonen dat als de Heilige Profeet een openbaring ontving, ze onmiddellijk op schrift werd gezet, en zoo werd elk vers of hoofdstuk van den Heiligen *Qoer-ân*, zoodra het geopenbaard was, in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet opgeschreven. Volgens een verslag, vermeld door Aboe Dawoed, Tirmazi en Ahmad, verklaarde Kalief 'Oetsman de practijk van het schrijven der openbaringen van den Heiligen *Qoer-ân* aldus: „Het was de gewoonte van den Boodschapper Gods (mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten!), dat als hem gedeelten van verschillende hoofdstukken geopenbaard werden en als een vers geopenbaard werd, hij een van die personen riep, die gewoon waren den Heiligen *Qoer-ân* op te schrijven, en tot hem zei, „Schrijf deze verzen op in het hoofdstuk, waar die en die verzen voorkomen”. Dit verslag vermeldt niet wat de Heilige Profeet eens deed, maar wat hij altijd placht te doen, als hem een vers van den Heiligen *Qoer-ân* werd geopenbaard. De persoon die deze practijk van den Heiligen Profeet beschreef, is 'Oetsman, een der eersten die tot den *Islâm* werden bekeerd en een schoonzoon van den Heiligen Profeet. Wij hebben hier dus het duidelijkste bewijs, dat elk vers van de Goddelijke openbaring op schrift werd gezet op bevel en in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet, terwijl hij er bovendien zorg voor droeg, dat het vers de juiste plaats kreeg en in het juiste hoofdstuk geschreven werd, als er twee of meer onvoltooide hoofdstukken waren, opdat de secretarissen de verzen van het eene hoofdstuk niet met die van het andere zouden verwarren. Deze getuigenis is afdoend en er is absoluut niets, dat bewijst dat eenig deel van den Heiligen *Qoer-ân* ongeschreven werd gelaten.

Andere verslagen van de grootste autoriteit staven de getuigenis van 'Oetsman. Zoo geeft Boechari onder den titel van *De Secretarissen van den Heiligen*

Profeet, mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten, het volgende verslag van Barâ weer: „Toen het vers *lâ jastawi-l-qâ'idôena* (4:95) geopenbaard werd, zeide de Profeet — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten: ‚Brenge Zaid tot mij en laat hem de plaat en den inktkoker brengen’. Toen zei hij tot hem (Zaid): ‚Schrijf op: *lâ jastawi*’ (het geopenbaarde vers)”. In een ander verslag, door Boechari onder denzelfden titel weergegeven, zei Aboe Bakr tot Zaid, denzelfden man die het vers in bovengenoemd verslag moest opschrijven: „Gij placht de openbaring voor den Boodschapper Gods — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten — op te schrijven”. Behalve Zaid, die als officieele secretaris verreweg het grootste deel van het opteekenen der openbaringen aan den Heiligen Profeet te Medina verrichtte, worden er vele andere personen genoemd, die dit werk te Mekka en bij afwezigheid van Zaid ook te Medina deden. Onder hen worden genoemd: Aboe Bakr, 'Oemar, 'Oetsman, 'Ali, 'Abdoella bin Sa'd bin Abi Sarh (die een afvallige werd en na de verovering van Mekka den Islâm weer omhelsde), Zoebair (de zoon van 'Awam), Chalid en Aban (de zonen van Sa'id), Oebajj (de zoon van Ka'b), Hanzala (de zoon van Rabi'), Moe'aiqab (de zoon van Aboe Fatima), 'Abdoella (de zoon van Arqam), Sjarhoebail (de zoon van Hasana) en 'Abdoella (de zoon van Rawaha) ¹⁾. Maar men veronderstelt niet, dat ze de eenige personen onder de vrienden van den Profeet waren, die schrijven konden of die werkelijk kopieën van den Heiligen *Qoer-ân* maakten. Dat waren menschen, die het werk van secretaris voor den Heiligen Profeet verrichtten en wier namen in verslagen tot ons zijn overgeleverd. De bovengegeven lijst is evenwel geen volledige lijst van alle secretarissen.

Behalve deze verslagen, die het feit dat elk vers van den Heiligen *Qoer-ân* ten tijde van zijn openbaring werd opgeschreven, rechtstreeks bevestigen, zijn er vele andere korte verhalen die dezelfde gevolgtrekking staven. Bij voorbeeld, Moeslim vermeldt een verslag, volgens hetwelk de Heilige Profeet tot zijn vrienden zei: „Schrijf uit mijn mond niets op behalve de *Qoer-ân*”. Dit voorschrift, dat als een voorzorgsmaatregel was bedoeld tegen het verwarren van den Heiligen *Qoer-ân* met wat de Heilige Profeet bij andere gelegenheden zei, toont ook duidelijk aan dat hij regelingen had getroffen voor het schrijven van den Heiligen *Qoer-ân*. Het voorschrift vooronderstelt, dat de Heilige *Qoer-ân* geschreven werd. Was het niet de gewoonte van den Profeet geweest om elk vers en elk hoofdstuk van den Heiligen *Qoer-ân* te laten opschrijven, dan zou hij niet het bezwaar hebben gemaakt tegen het opteekenen van andere door hem geuite woorden. Deze gevolgtrekking wordt nader bevestigd door de omstandigheid, dat als er van den kant der secretarissen geen gevaar voor verwarring bestond, het opschrijven van zekere verslagen ook werd toegestaan ²⁾.

Ibn-i-Hisjam vermeldt in het verhaal van 'Oemars bekeering een ander verslag, dat aantoonde dat de eerste Moeslim-bekeerlingen te Mekka geschreven kopieën van de hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* gemeenschappelijk gebruikten. Eens verliet 'Oemar met getrokken zwaard in de hand zijn huis met het voornemen om den Heiligen Profeet te vermoorden. Onderweg vernam hij, dat zijn eigen zuster en schoonbroer in het geheim tot den Islâm waren overgegaan. Daarom richtte hij zijn schreden naar het huis van zijn zuster. ‚Er was toen een derde persoon in het huis, Chabbab de zoon van Art, die een

¹⁾ Zie *Fat-hoel-Bari*, Vol. IX pag. 19, onder den titel van *De Secretarissen van den Heiligen Profeet*.

²⁾ Zie Boechari, *Kitâb-oel-'Ilm*.

boekdeel bij zich had, waarin het 20ste hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân (Ṭā Hâ) stond opgeschreven, dat hij bezig was 'Oemars zuster en haar man te leeren. Toen zij 'Oemars komst bemerkten, verborg Chabbab zich in een hoek van het huis en Fatima, 'Oemars zuster, nam het boekdeel en verborg het onder haar kleed. Maar 'Oemar was hen reeds zoo dichtbij genaderd, dat hij Chabbab den Heiligen Qoer-ân had hooren reciteeren. Het eerste wat hij vroeg, toen hij het huis binnentrad, was dan ook wat zij gelezen hadden. Zij antwoordden: 'Gij hebt niets gehoord'. Hij zei: 'Ja zeker, en ik heb gehoord, dat gij Moehammad in zijn godsdienst volgt'. Toen greep hij zijn schoonbroer, Sa'id, den zoon van Zaid. Zijn zuster snelde toe om haar man te beschermen, maar werd in de worsteling zwaar gewond. Daarop zeiden 'Oemars zuster en haar man hem, dat zij werkelijk tot den Islâm waren bekeerd en dat hij met hen kon doen wat hij wilde. Toen 'Oemar zijn zuster zag bloeden, had hij spijt van wat hij had gedaan en vroeg haar hem het boek te geven, waaruit zij gelezen hadden, opdat hij kon weten wat Moehammad hun wel gebracht had. 'Oemar zelf kon wel lezen en schrijven. Toen zijn zuster zijn verzoek hoorde, gaf zij haar vrees te kennen; hij mocht het boekdeel vernietigen. 'Oemar gaf zijn woord en zwoer bij zijn afgoden, dat hij haar het boekdeel zou teruggeven, als hij het gelezen had. Toen zei zij hem, dat hij als *Moesjrik* (d.i. iemand die valsche goden naast God plaatst) onrein was en den Qoer-ân niet kon aanraken, omdat er een vers in was, dat zei dat alleen reine menschen het zouden aanraken. 'Oemar waschte zich en zijn zuster gaf hem het boek, waarin het hoofdstuk Ṭā Hâ stond opgeschreven. 'Oemar las er een deel van. Hij begon het te bewonderen en toonde eerbied voor het boek. Toen Chabbab zag, dat hij den Islâm nu gunstig gezind was, vroeg hij hem den Islâm aan te nemen". Deze lange aanhaling, die een deel is van het wijdoopige verslag van de bekeering van 'Oemar, toont afdoend aan dat de geloovigen reeds in die vroege periode gemeenschappelijk kopieën van den Qoer-ân gebruikten. Men voert soms aan, dat zulke korte verhalen slechts aantoonen, dat sommige hoofdstukken geschreven werden en dat dus uit niets blijkt, dat elk vers van den Heiligen Qoer-ân op schrift werd gezet. Maar dit is een drogreden. Dat het 20ste hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân voor 'Oemars bekeering in geschreven vorm bestond, wordt niet vermeld met het doel om aan dat hoofdstuk eenig belang toe te kennen, of om aan te toonen dat de verslaggever het vermeldde, wegens zijn merkwaardigheid. Het wordt terloops vermeld in een verhaal, dat met een heel ander doel is geschreven, en daarom geeft het slechts een opheldering van de gewoonten van den Heiligen Profeet en de Moeslims in die vroege periode. Zelfs al was er geen ander bewijs voor het schrijven van den Heiligen Qoer-ân behalve dit korte verhaal, wij zouden toch verantwoord zijn met daaruit de conclusie te trekken, dat de tot dien tijd geopenbaarde gedeelten van den Heiligen Qoer-ân in geschreven vorm bestonden en dat het de gewoonte was om de openbaring op te schrijven. Het 20ste hoofdstuk was niet zóó merkwaardig, dat het opgeschreven moest worden, terwijl de andere hoofdstukken slechts mondeling werden geciteerd. Integendeel, het behoort niet tot de hoofdstukken die, naar vermeld wordt, bij openbare gebeden werden geciteerd: er zijn andere hoofdstukken, waarvan sommige veel langer zijn, die wel als zoodanig worden vermeld. Men kan dus gemakkelijk inzien, dat er geschreven kopieën tot op veel grootere hoogte in gebruik moeten geweest zijn, kopieën die gemeenschappelijk bij de gebeden werden geciteerd. Vandaar het bestaan van het 20ste hoofdstuk in geschreven vorm, en het gebruik van het

manuscript in het gezin van 'Oemars zuster toont aan, dat dit hoofdstuk en andere hoofdstukken evenzoo onder de geloovigen in gebruik waren. Bovendien levert Fatima's besef, dat de Heilige Qoer-ân het aanraken van zijn manuscripten door onreine handen verbood, het duidelijkste bewijs dat er van elk hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân geschreven kopieën bestonden — zelfs te Mekka al, op een tijd toen er zeer weinig bekeerlingen waren.

Bovengenoemde conclusie wordt bekrachtigd door een ander door Boechari vermeld verslag. Het luidt aldus: „Het werd ons verboden om met den Qoer-ân naar het land der vijanden te reizen”. Dit verslag bewijst afdoend, dat er zoo'n overvloed van geschreven kopieën van den Heiligen Qoer-ân bestond, dat het noodzakelijk werd geacht om een bevel uit te vaardigen geen kopieën naar het land der vijanden mee te nemen, uit vrees dat ze in handen van de vijanden zouden vallen, die ze dan oneerbiedig mochten behandelen. Het is dus duidelijk, dat de Moeslims in het algemeen geschreven kopieën van den Qoer-ân bezaten.

De bijzonderheden, waarmee het bijeenbrengen van den Heiligen Qoer-ân in den tijd van Aboe Bakr gepaard ging, toonen ook aan dat elk vers van de openbaring in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet opgeteekend was. Zoo lezen we omtrent twee verzen, dat ze niet opgenomen werden tot Zaid een geschreven kopie daarvan bij een der vrienden van den Profeet vond, hoewel hij wist dat ze een deel uitmaakten van den Heiligen Qoer-ân. Dit blijkt uit de woorden van Zaid, zooals vermeld in Boechari: „Daarom zocht ik den Qoer-ân tot ik het laatste deel van het hoofdstuk, getiteld *Ontheffing* bij Aboe Choezaima, een van de Ansâr vond” (zie Boechari, hoofdstuk over de *Verzameling van den Qoer-ân*). In de verklaring, die de beroemde commentator Boechari, de auteur van de *Fat-hoel-Bâri*, aan het verslag gaf, waarvan hier een deel is aangehaald, staat: „Aboe Bakr gelastte niet iets (d.i. eenig vers) op te schrijven, wat niet reeds (d.i. in den tijd van den Heiligen Profeet) opgeschreven was, en om deze reden aarzelde Zaid om het laatste gedeelte van het hoofdstuk *Bar'at* (*Ontheffing*) op te schrijven tot hij het opgeschreven vond, hoewel het hem en dengenen, die met hem vermeld worden, bekend was”. En iets verderop staat: „En de heele Qoer-ân was in manuscripten geschreven, maar de manuscripten waren verspreid en Aboe Bakr bracht ze in één boekdeel bijeen” (*Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 10). Er wordt ook een ander verslag vermeld, dat door Ibn-i-Abi Dawoed werd uitgebracht, aldus: „'Oemar maakte in het openbaar bekend (toen Aboe Bakr zich met het bijeenbrengen van den Qoer-ân belastte), dat wie een deel, welk ook, van den Qoer-ân bezat, dat hij rechtstreeks had gekregen van den Gezant Gods — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten — het brengen moest; en zij plachten die op te schrijven op papier en platen en palmtakken, waarvan de bladeren afgenomen waren. Er werd eerst dan iets van iemand aangenomen, als twee getuigen getuigenis aflegden”; daaraan voegt de auteur van de *Fat-hoel-Bâri* toe: „En dit toont aan, dat Zaid het niet genoegzaam achtte, dat een vers opgeschreven was, tenzij iemand, die het rechtstreeks uit den mond van den Heiligen Profeet had gehoord, getuigenis aflegde, al herinnerde zich Zaid zelf het wel. Dit deed hij uit grootere voorzorg”¹⁾. Zohri vermeldt een ander verslag, dat zegt: „Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — stierf, terwijl de Qoer-ân opgeschreven was op palmtakken, waarvan de bladeren en de bast afgenomen waren”²⁾. Nadat de commentator eenige van deze verslagen vermeld

1) *Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 12.

2) Zie *Nihaja*, door Ibn-oel-Asir, onder het grondwoord 'asb.

heeft, voegt hij er bij: „En zij stelden zich ten doel, dat er niets afgeschreven werd, behalve wat in tegenwoordigheid van den Profeet opgeschreven was geweest, en niet uit het hoofd alleen” ¹⁾. Al deze verslagen wijzen op de zekere gevolgtrekking, dat elk vers en elk hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân onder leiding en in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet waren opgeschreven.

Ik heb de namen van verscheidene secretarissen reeds genoemd. Er waren onder de vrienden van den Profeet zoo veel menschen die schrijven konden, dat, naar vermeld wordt, wel twee en veertig van hen als secretaris van den Heiligen Profeet optraden. Wij hebben gezien, dat er onder de geloovigen kopieën van de verschillende hoofdstukken in gemeenschappelijk gebruik waren, een feit, dat het verslag van Oemars bekeering duidelijk bevestigt. Dit toont aan, dat er geen gebrek aan secretarissen was. Behalve de Heilige Qoer-ân werden er ook nog vele andere zaken geschreven. Sommige vrienden van den Heiligen Profeet plachten de door deze geuite woorden, die in het algemeen slechts mondeling werden weergegeven, op te teekenen ²⁾. Brieven werden op last van den Heiligen Profeet aan verschillende vorsten geschreven. De wapenstilstand van Hoedaibijja werd door 'Ali geschreven. Er werd ook briefwisseling gehouden met de Joden in het Hebreeuwsch ³⁾. Niet alleen de mannen konden lezen en schrijven, maar zelfs ook de vrouwen werd die kunst geleerd. Gelijk vele betrouwbare verslagen aantoonen, konden van de echtgenooten van den Heiligen Profeet op zijn minst 'Aisja en Hafsa lezen en schrijven.

2. De Qoer-ân werd van buiten geleerd.

Het geheugen was voor den Arabier de veiligste bewaarplaats. Inderdaad stelden zij zoo'n groot vertrouwen in het geheugen, dat zij trotsch waren op den naam *oemmi*, d.i. iemand, die niet kan lezen of schrijven en voor wie dus het geheugen a.h.w. dezelfde functie had als het schrijven. Al hun gedichten en hun lange geslachtslijsten kenden zij van buiten. / Daar zij zoo'n wonderlijk geheugen hadden, werd elk vers van den Qoer-ân dat geopenbaard was, niet alleen opgeschreven, maar ook in het geheugen bewaard. Uit talrijke verslagen weten wij, dat de Heilige Profeet elke nieuwe passage na haar openbaring tot degenen voordroeg, die er op dien tijd toevallig aanwezig waren, hetzij vrienden of vijanden, en dat vele van zijn volgelingen ze onmiddellijk in het geheugen inprenten, terwijl anderen ze van degenen leerden, die ze uit den mond van den Heiligen Profeet hadden gehoord. De beteekenis, die de Heilige Qoer-ân voor de vrienden had, lag niet alleen in het feit dat die voor hen een boek was met zedelijke en maatschappelijke wetten. Het was hun niet voldoende, dat zij slechts de algemeene strekking kenden. Zij geloofden, dat elk woord en elke letter daarvan uit geen andere bron voortvloeide dan de Goddelijke en dus was elk woord voor hen een hemelsche schat, dien zij op aarde bezaten; daarom bewaarden zij het op de veiligste plaats, hun hart. Om wille van die woorden ondergingen zij alle soorten van vervolging en verlieten zij hun vrienden, hun bloedverwanten, hun bezittingen, hun huizen. Elk nieuw vers

¹⁾ *Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 12.

²⁾ Boechari zegt in de *Kitâb-oel-'Ilm*, dat 'Abdoella, de zoon van 'Amroe, bij het leven van den Heiligen Profeet verslagen placht te schrijven. In hetzelfde hoofdstuk staan ook eenige andere gevallen vermeld, volgens welke sommige verslagen op schrift werden gebracht.

³⁾ Dit wordt vermeld in een verslag, dat Aboe Dawoed weergeeft onder den titel van *Verslagen van de Ahl-i-Kitâb afkomstig*.

bliet hun nieuw leven in. Vandaar deden zij hun uiterste best om van iedere nieuwe openbaring op de hoogte te blijven. Degenen onder hen, die den handel of een beroep uitoefenden, besteedden een gedeelte van den dag aan de behartiging van hun zaken en de rest brachten zij in gezelschap van den Heiligen Profeet door. Velen van hen hadden onder hetzelfde speciale regelingen getroffen om van de nieuwe openbaringen steeds op de hoogte te blijven. De tweede Kalief, 'Oemar, zegt volgens een verslag van Boechari, dat hij en een van zijn burens onder de Ansâr, wonende in een der buitenwijken van Medina, om beurten naar den Heiligen Profeet gingen: een van hen bleef voor een dag in diens gezelschap, terwijl de ander zijn werk deed. „Als ik naar den Heiligen Profeet ging, keerde ik terug om hem het nieuws van den dag omtrent de openbaring en andere dingen te brengen, en als hij (naar hem) ging, bracht hij mij het nieuws” (Boechari). Er waren ook vrienden, die na de vlucht naar Medina geen werk hadden, doordat hun vervolgers hun bij de uitoefening van hun bedrijf hinderpalen in den weg legden. Zij brachten al hun tijd in de moskee door en waren steeds klaar om iedere nieuwe openbaring, die de Heilige Profeet mocht bekend maken, in het geheugen vast te leggen.

De Heilige Profeet zelf legde den grootsten nadruk niet alleen op het leeren en het reciteeren van den Heiligen Qoer-ân, maar ook op het onderwijs daarin. Moeslim vermeldt in zijn *Sahih* een verslag van 'Aqba bin 'Amir afkomstig, die zei dat de Heilige Profeet eens naar buiten ging; „Wij waren in de *Soeffah* (een bijgebouw) van de moskee, en hij vroeg: „Wie van u wil elken dag naar Bat-hau of 'Aqiq gaan en twee kameelinnen brengen met groote bulten op haar rug, zonder iemand, wie ook, of een bloedverwant kwaad te doen?” Wij antwoordden: „O Gezant Gods, wij doen het allen graag”. Hij zei: „Gaet niet een uwer 's ochtends naar de moskee en leert of zegt hij niet twee verzen van het Boek Gods op, wat voor hem beter is dan twee kameelen? — en drie verzen zijn beter dan drie kameelen, en vier verzen (zijn beter) dan vier kameelen: zoo is elk aantal verzen beter dan hetzelfde aantal kameelen.” Volgens Boechari heeft 'Oetsman gezegd, dat „de Heilige Profeet zei: „De beste onder u is hij, die den Qoer-ân leert en daarin onderwijs geeft.” Andere verslagen van dezelfde strekking en zoowel door Boechari als door Moeslim betrouwbaar geacht, luiden als volgt: „'Aisja zegt dat de Heilige Profeet zei: „Zij die bedreven zijn in het lezen van den Qoer-ân, worden gerekend onder de secretarissen, die geëerd en rechtschapen zijn; en hij die den Qoer-ân telkens weer herhaalt, omdat hij dien niet kan reciteeren, krijgt een dubbele belooning.” 'Ibn-i-'Oemar bracht het verslag uit, dat de Gezant Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei: „Niemand is te benijden behalve twee personen: de een is hij, wien God den Qoer-ân heeft gegeven en die hem dag en nacht reciteert en daarnaar handelt, en de ander is hij, wien God rijkdom heeft gegeven en die hem dag en nacht op Gods weg besteedt”. „'Aboe Moessa Asjari vermeldde de volgende woorden van den Heiligen Profeet: „De hoedanigheid van een Moeslim die den Qoer-ân leest, is als de vrucht van den sinaasappelboom: ze heeft een aangename smaak en een dergelijken geur; en de hoedanigheid van een Moeslim die den Qoer-ân niet leest, is als den dadel, die een zoeten smaak heeft, maar geen geur”. Dit verslag steit den Moeslim, die naar de voorschriften van den Heiligen Qoer-ân handelt, maar dezen niet reciteert, tegenover hem die er niet alleen naar handelt, maar dien ook reciteert; en dus toont het aan, dat de Heilige Profeet niet enkel op het andelen overeenkomstig den Qoer-ân den nadruk legde; het gewone reciet er

van stelde hij evenzeer op den voorgrond. Het reciet was niet alleen noodig om den tekst van den Heiligen *Qoer-ân* ongerept te bewaren, maar ook om het geheugen aan de voorschriften daarvan voortdurend te verlevendigen.

Verscheidene andere verslagen van ontwijfelbare geloofwaardigheid, die aantoonen dat het reciteeren van den *Qoer-ân* voor ieder Moeslim een groote verplichting was, zijn vervat in de verzamelingen van verslagen. Boechari heeft een hoofdstuk, getiteld *Hoofdstuk over de istidzkâr van den Qoer-ân en de ta'âhoed daarvan*, d.w.z. „Hoofdstuk over het veelvuldig reciteeren van den *Qoer-ân* en het veelvuldig toevlucht nemen daartoe”. In dit hoofdstuk worden verscheidene verslagen vermeld, die het veelvuldig reciteeren van den Heiligen *Qoer-ân* voorschrijven. Dezelfde beroemde en geloofwaardige verzameling heeft een ander hoofdstuk, getiteld *Het onderwijs in den Qoerân aan kinderen*, een derde met den titel *De voortreffelijkste mensch is hij, die den Qoer-ân reciteert en daarin onderwijs geeft*, en een vierde getiteld *Het uit het hoofd lezen van den Qoer-ân*. Kortheidshalve heb ik slechts de titels der hoofdstukken gegeven en de verslagen niet aangehaald, die den geleerden auteur heeft vermeld tot staving van de daarin voorkomende beweringen. Deze titels zijn genoeg om aan te toonen, dat de Heilige Profeet al zijn volgelingen de verplichting oplegde den *Qoer-ân* van buiten te leeren, en de vrienden beschouwden het als een plicht vol groote godsdienstige verdiensten. Vandaar de noodzakelijkheid dat ieder van hen minstens eenige deelen van het Heilige Boek van buiten leerde. Wel is waar zijn er zelfs thans in elk Moeslimland duizenden menschen die den geheelen *Qoer-ân* van buiten kunnen opzeggen, maar de bijzondere omstandigheden in Arabië vergemakkelijkten de taak in veel grootere mate. Dit wordt zelfs door een vijandig gezinde criticus erkend: „Hartstochtelijk verslingerd op poëzie, maar zonder de middelen bij de hand te hebben om de ontboezemingen van hun barden op schrift te brengen, waren de Arabieren al lang gewoon geweest om zoowel deze als de overleveringen van gebeurtenissen, de afkomst en verwantschap en den stam betreffende, op de levende platen van het hart in te prenten. Het geheugen was dus zeer goed ontwikkeld; en dat vermogen gebruikten zij, met al het vuur van een ontwaakten geest, om den *Corân* vast te leggen” (Muir). ¹⁾

Uit bovenstaande verslagen blijkt, dat de Heilige Profeet verlangde, dat zijn vrienden elkaar in de kennis van den Heiligen *Qoer-ân* trachtten te overtreffen. Er waren andere redenen, waarom de vrienden met elkaar wedijverden in het van buiten leeren van het Heilige Boek. De functie van *imâmat*, of het leiden der openbare gebeden, werd in den regel opgedragen aan iemand, die meerdere kennis van den Heiligen *Qoer-ân* had. Alle geloofwaardige verslagen bevestigen dit punt. Eén verslag zegt dat bij een zekeren stam een jongen van acht jaar de gebeden placht te leiden, omdat hij een grooter gedeelte van den Heiligen *Qoer-ân* kende dan eenig ander lid van dien stam. Deze jongen, 'Amroe bin Salma, vertelt zijn eigen geschiedenis aldus: „Wij (d.w.z. de stam, waartoe de verteller behoorde) waren op een plaats nabij water afgestegen, en menschen die zich naar den Profeet begaven, gingen ons voorbij. Als zij terugkeerden, plachten zij ons de openbaringen, die zij van den Heiligen Profeet hadden gehoord, over te zeggen. Ik had een goed geheugen en zoo leerde ik daar een groot gedeelte van den Heiligen *Qoer-ân* van deze bezoekers uit het hoofd.

1) Zie Muirs *The Life of Mahomet*. London, Smith, Elder & Co., 15 Waterloo Place, 1877, pag. 552 (Appendix).
Noot v.d. Vert.

Na verloop van tijd ging mijn vader ook naar den Heiligen Profeet met eenige menschen van zijn stam om hun geloofsbelydenis af te leggen. De Heilige Profeet leerde hun de gebeden en zei hun dat de gebeden geleid moesten worden door een persoon, die den *Qoer-ân* meer kende dan anderen. Ik voldeed aan deze voorwaarde door wat ik reeds van buiten had geleerd. Daarom stelden zij mij aan tot *imâm*". Deze menschen behoorden tot de latere bekeerlingen. Boechari zegt ons, dat de functie van *imâmat* toevertrouwd werd aan verdienstelijke personen, ongeacht tot welken landaard of maatschappelijke positie zij behoorden. De onderscheiding die men genoot, als men de functie van *imâmat* (het leiden van openbare gebeden) opgedragen kreeg, was een praktische prikkel om meer van den *Qoer-ân* te kennen. Ook als er een stam tot den *Islâm* overging, was de man die daarheen gezonden werd om dien de leerstellingen en beginselen van het nieuwe geloof te leeren, een persoon die van den *Qoer-ân* zeer goed op de hoogte was. En dat waren niet de eenige manieren, waarop zij die den *Qoer-ân* reciteerden, in die dagen geëerd werden, want er zijn veel verslagen die aantoonen, dat zulke menschen in elk opzicht zeer geëerd werden en in hooge achting stonden onder de vrienden van den Profeet.

Dat waren de redenen, die zeer veel vrienden van den Heiligen Profeet er toe brachten om de woorden van den *Qoer-ân* op de platen van hun hart te graveeren. De Heilige Profeet zelf gaf het voorbeeld door zoowel in het openbaar als in afzondering den Heiligen *Qoer-ân* te reciteeren. Niet alleen bij de gebeden werden lange gedeelten van het Heilige Boek gereciteerd. Wij vinden in de geschiedenis vermeld, dat hij zekere hoofdstukken reciteerde, terwijl hij op reis was, zittende op den rug van een kameel ¹⁾, en dat hij heel graag anderen het Heilige Woord hoorde reciteeren. Volgens een verslag bleef hij in zekeren nacht wakker om naar een persoon te luisteren, die den *Qoer-ân* in de moskee reciteerde (Boechari, hoofdstuk over het „Vergeten van den *Qoer-ân*”). Een ander verslag, eveneens door Boechari weergegeven, vermeldt dat 'Abdoella zei: „De Gezant Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei tot mij: „Lees mij den *Qoer-ân* voor'. Ik antwoordde: „Wat! moet ik dien u voorlezen en die is aan u geopenbaard?' Hij zei: „Ik hoor anderen graag den *Qoer-ân* reciteeren'. Daarop begon ik het hoofdstuk getiteld *Vrouwen te reciteeren*".

Deze korte verhalen toonen aan, dat de Heilige Profeet zijn vrienden door zijn eigen voorbeeld aanspoorde den Heiligen *Qoer-ân* te reciteeren. Deze aansporingen waren niet zonder uitwerking. De Moeslims bewaarden Gods Woord als een schat in hun hart en het lezen van en het onderwijs in den *Qoer-ân* werden zeer algemeen. Zoo algemeen was het reciteeren van den *Qoer-ân* geworden, dat toen de Heilige Profeet van het verdwijnen der kennis van den *Qoer-ân* in de toekomst sprak, Zijad, de zoon van Labid en een der vrienden, dadelijk uitriep: „Hoe zou kennis verdwijnen, o Gezant Gods, als wij den *Qoer-ân* lezen en dien aan onze kinderen leeren, en onze kinderen dien aan hun kinderen zullen leeren, en zoo verder tot den dag des oordeels?" Deze kwestie kwam voort uit een misvatting van de woorden van den Heiligen Profeet, die niet bedoeld had, dat de woorden van den Heiligen *Qoer-ân* zouden verdwijnen, maar dat de menschen niet overeenkomstig den geest van die woorden zouden handelen.

1) „Ik zag den Gezant Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — en hij was bezig het hoofdstuk getiteld *Overwinning* te reciteeren, terwijl hij op den rug van zijn kameel zat".

Er zijn ook verslagen, die aantoonen dat het uitdrukkelijk bevel van den Heiligen Profeet om den Heiligen *Qoer-ân* van buiten te leeren en veelvuldig te reciteeren zoo letterlijk door de vrienden werd uitgevoerd, dat hij voorschriften moest geven tegen een gedragslijn, die hun wellicht tot last was. In een verslag, geboekstaafd in Boechari (hoofdstuk *In hoeveel dagen behoort de Qoer-ân gelezen te worden?*) staat vermeld, dat een der vrienden van den Heiligen Profeet, die den geheelen *Qoer-ân* iederen nacht ineens reciteerde, uitdrukkelijk bevelen werd om dien minstens in drie of vijf of zeven dagen uit te lezen en dat het hem verboden werd dien iederen nacht ineens uit te lezen. Dit toont ten duidelijkste aan, dat er vrienden waren, die den geheelen *Qoer-ân* in één nacht konden reciteeren. Het voorschrift dat de Heilige Profeet gaf, dat het reciteeren van den Heiligen *Qoer-ân* minstens in drie dagen voleindigd moest worden, had ten doel hen te doen beseffen, dat die niet gedachteloos, maar met aandacht gelezen moest worden. In een verslag, dat door een reeks van verslaggevers tot ons is gekomen, staat vermeld, dat dezelfde vriend — 'Abdoella, de zoon van 'Amroe — den Heiligen Profeet vroeg, hoeveel tijd hij nemen moest om den *Qoer-ân* door te lezen. De Profeet zei hem, dat hij het in dertig dagen moest voleindigen. Hij antwoordde, dat hij het vlugger kon doen, waarop de Heilige Profeet den tijd met vijf dagen verminderde. Zoo ging hij voort met te zeggen, dat hij den *Qoer-ân* vlugger kon uitlezen en telkens stelde de Heilige Profeet de grens met enkele dagen lager tot hij bij het getal vijf (volgens een ander verslag drie) kwam (Darimi). Ibn-i-Mas'oed vermeldt, dat de Heilige Profeet zei: „Lees den *Qoer-ân* in zeven dagen en lees dien niet in minder dan drie dagen”. Volgens een ander verslag zei 'Aisja: „De Profeet las den *Qoer-ân* doorgaans niet in minder dan drie dagen” (zie *Fat-ḥoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 53). Al deze verslagen toonen duidelijk aan, dat de vrienden met elkaar wedijverden in het veelvuldig reciteeren van den *Qoer-ân* en dat velen hunner het geheel in één dag konden reciteeren. Inderdaad reciteerden zij den Heiligen *Qoer-ân* zoo veelvuldig, dat voorschriften noodzakelijk werden om een te snelle recitatie te voorkomen. Uit deze verslagen blijkt ook, dat de geheele *Qoer-ân* door vele vrienden van den Profeet van buiten werd geleerd, anders zou er geen sprake van zijn dat het reciteeren daarvan binnen een vasten tijd *voleindigd* werd. Dat zij den *Qoer-ân* uit het hoofd reciteerden, blijkt uit het feit, dat die 's nachts werd gereciteerd.

Deze gevolgtrekkingen werden nader gestaafd door vele geloofwaardige verslagen, die aantoonen dat er onder de vrienden zeer veel menschen waren, die den Heiligen *Qoer-ân* van buiten konden reciteeren. Deze menschen werden *qoerrâ* (d.w.z. menschen, die reciteeren) genoemd. Zij stonden bekend als menschen, die den *Qoer-ân* van buiten hadden geleerd. De auteur van de *Fat-ḥoel-Bâri* verklaart het woord *qoerrâ* in den zin van „personen, die bekend waren wegens het van buiten leeren van den *Qoer-ân* en het onderwijs geven daarin aan anderen”. Het spreekt vanzelf, dat het woord ook aanduidt: personen die den *Qoer-ân* degelijk kenden. Zeventig van de *qoerrâ* werden door een stam van ongelovigen bij de Bi'r Ma'ôenah verraderlijk ter dood gebracht. Dit feit werd gestaafd door de zeer geloofwaardige en betrouwbare verslagen, die Boechari en andere betrouwbare samenstellers van verzamelingen vermelden. Het feit, dat zulk een groot getal van hen bij het leven van den Profeet vermoord werden, toont aan dat honderden van hen tot de vrienden behoorden. In het hoofdstuk getiteld *De Qoerrâ onder de Vrienden van den Heiligen Profeet* vermeldt Boechari verscheidene korte verhalen. In het eerste hiervan heet het,

dat 'Abdoella, de zoon van 'Amroe (die, zooals wij reeds zagen, den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd leerde) gezegd heeft, toen hij over 'Abdoella, den zoon van Mas'oed sprak: „Ik zal hem altijd liefhebben, want ik heb den Heiligen Profeet — mogen vrède en Gods zegeningen op hem rusten — hooren zeggen: „Leer de *Qoer-ân* van vier menschen: van 'Abdoella, den zoon van Mas'oed, Salim, Moe'áz en Oebajj, den zoon van Ka'b'." Dit sluit natuurlijk niet in, dat de andere vrienden geen onderricht in den Heiligen *Qoer-ân* konden geven. Ook beteekenen bovenstaande woorden niet, dat geen der vrienden, behalve deze vier, den geheelen *Qoer-ân* in het geheugen vastlegde en bewaarde. Om een goed leermeester in den Heiligen *Qoer-ân* te zijn was het inderdaad niet voldoende, dat een persoon het Heilige Boek uit het hoofd kon reciteeren. Het was volstrekt noodig, dat hij den Heiligen *Qoer-ân* goed begreep en degelijk kende. Bovenaangehaald verslag toont slechts aan, dat de vier genoemde mannen onderricht konden geven in ieder hoofdstuk van den Heiligen *Qoer-ân* en dat zij dus ook den geheelen *Qoer-ân* kenden. Dat alleen hun namen genoemd werden, komt waarschijnlijk hierdoor, dat zij altijd hun best deden om de openbaring rechtstreeks van den Heiligen Profeet te leeren. Het heet, dat een hunner, 'Abdoella, de zoon van Mas'oed, altijd placht te zeggen, dat hij ruim zeventig hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* rechtstreeks uit den mond van den Heiligen Profeet had opgenomen. Waarschijnlijk om de een of andere bijzondere omstandigheid als deze noemde de Heilige Profeet alleen vier menschen, want andere verslagen vermelden, dat er vele andere vrienden waren, die den geheelen *Qoer-ân* ook uit het hoofd konden reciteeren.

Om eens een voorbeeld te nemen, Aboe Bakr wordt in bovengenoemd verslag niet genoemd, maar feit is het, dat hij den geheelen *Qoer-ân* in het geheugen vastlegde en bewaarde. Aan Aboe Bakr droeg de Heilige Profeet op zijn sterfbed de leiding van de openbare gebeden op. Geloofwaardige verslagen, als boven reeds vermeld, toonen aan dat de persoon, die aangesteld werd om de gebeden te leiden, altijd iemand was, die den *Qoer-ân* beter kende dan zijn gemeente. Ingeval verschillende personen gelijke kennis hadden, bij voorbeeld als zij allen den geheelen *Qoer-ân* van buiten kenden, werd er een andere maatstaf aangelegd. Het staat nu vast, dat er onder de vrienden van den Profeet menschen waren, die den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd konden reciteeren. Daarom zou Aboe Bakr niet tot *imám* of leider aangesteld zijn geweest, indien zijn kennis van den *Qoer-ân* niet zoo uitgebreid was. Daaruit volgt dus, dat Aboe Bakr den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd kon reciteeren. Er zijn nog vele andere aanwijzingen, zooals het bouwen van een moskee op het erf van zijn huis, in welk gebouw hij elken dag den Heiligen *Qoer-ân* reciteerde; het feit, dat hij elken dag met den Heiligen Profeet omging, etc.; uit dit alles blijkt, dat Aboe Bakr den geheelen *Qoer-ân* van buiten kende. Evenzoo 'Abdoella, de zoon van 'Oemar; den geheelen *Qoer-ân* prentte hij in zijn geheugen door dien iederen nacht aan één stuk uit te lezen. Toen de Heilige Profeet dit vernam, zei hij hem, het Boek in een maand door te lezen. Inderdaad worden er veel personen vermeld, die bij het leven van den Heiligen Profeet den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd konden reciteeren. Tot deze menschen behoorden de vier Kaliefen, Aboe Bakr, 'Oemar, 'Oetsman en 'Alí, en zulke beroemde vrienden van den Profeet als Talha, Sa'd, Ibn-i-Mas'óed, Salim, Aboe Hoeraira, etc., terwijl er ook drie vrouwen waren, 'Aisja, Hafsa en Oemm-i-Salma, die onder dezelfde categorie worden genoemd. Verder staat er ook vermeld, dat verscheidene andere personen uit de *Anşar* den *Qoer-ân* uit het

hoofd konden reciteeren. Maar men veronderstelle niet, dat alleen die personen *qoerrâ* (mensen die den *Qoer-ân* uit het hoofd kunnen reciteeren) waren, wier namen tot ons zijn overgeleverd in verslagen. Zeventig van hen werden bij het leven van den Heiligen Profeet verraderlijk vermoord en ruim even zooveel vielen in den oorlog bij Jemamah, die enkele maanden na zijn dood werd gevoerd. Onder deze bevond zich ook Salim, wiens naam duidelijk vermeld wordt onder degenen, die den geheelen *Qoer-ân* konden reciteeren; en toch, toen 'Oemar Aboe Bakr de noodzakelijkheid van het bĳeenbrengen van den *Qoer-ân* voorhield, noemde hij Salim niet eens, maar zei slechts, dat er veel *qoerrâ* op het slagveld bij Jemamah gesneuveld waren. Was er niemand onder de gesneuvelden geweest, die den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd kon reciteeren, behalve Salim, dan zou 'Oemar niet over de *qoerrâ* in het algemeen hebben gesproken.

Er is slechts één verslag, waarvan de getuigenis tegenstrĳdig wordt geacht met die, welke alle bovenaangehaalde verslagen leveren. Dit verslag, dat Boechari weergeeft, luidt als volgt: „Anas meldde, dat de Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — stierf, terwijl niemand den *Qoer-ân* bĳeenbracht, behalve vier menschen, Aboe Darda en Moe'az, de zoon van Djabal, en Zaid, de zoon van Sâbit, en Abôe Zaid". In een verslag van dezelfde strekking, weergegeven door dezelfde autoriteit, wordt in plaats van Aboe Darda de naam Oebajj, de zoon van Ka'b, vermeld. Indien men het „bĳeenbrengen" van den *Qoer-ân* als een equivalent van het „van buiten leeren van den geheelen *Qoer-ân*" opvat en geen beperking stelt aan de beteekenis, dan weerspreekt dit verslag klaarbĳkelijk vele andere verslagen. Het woord *djam'a*, dat „bĳeenbrengen" beteekent, wordt in de verslagen algemeen gebezigd met betrekking tot den Heiligen *Qoer-ân*, in den zin van „verschillende manuscripten tot één boekdeel bĳeenbrengen", maar het kan ook beteekenen: de geheele *Qoer-ân* in het geheugen vasthouden. Neemt men het woord in zijn gewone beteekenis van „de verschillende geschreven hoofdstukken tot één boekdeel bĳeenbrengen", dan ontkent het verslag het bestaan van eenig aantal menschen, die den geheelen *Qoer-ân* uit het hoofd konden reciteeren, niet. Er is geen ander bezwaar om deze verklaring aan te nemen dan dit, dat toen er tijdens het Kalifaat van Aboe Bakr stappen werden gedaan om den *Qoer-ân* bĳeen te brengen, er geen enkele verzameling, tot stand gebracht bij het leven van den Heiligen Profeet, voor den dag kwam om de zware taak, die Zaid wachtte, te verlichten — Zaid was de persoon, die gekozen werd om de verspreide manuscripten van den Heiligen *Qoer-ân* tot één boekdeel bĳeen te brengen. Maar de zaak is, dat Zaid naar de manuscripten zocht, die in tegenwoordigheid en onder leiding van den Heiligen Profeet waren geschreven, en dus is dit bezwaar uit den weg geruimd. Maar al vat men het „bĳeenbrengen van den *Qoer-ân*" in het behandelde verslag op in den zin van het „uit het hoofd reciteeren van den geheelen *Qoer-ân*", dan toch is er geen bezwaar. Bovenaangehaald verslag wordt nader toegelicht door een ander verslag, dat de omstandigheden vermeldt, waaronder Anas deze woorden uitte. Er waren in Medina twee stammen, die elkaar naar de kroon staken, de Chazradj en de Aus, en Anas behoorde tot den eersten stam. Voor de komst van den Islâm stonden zij op vijandigen voet met elkaar, maar toen zij tot den Islâm bekeerd waren, werden zij één. Toch werden de oude gevoelens van wedĳver somtijds opgewekt. Met zoo'n gelegenheid nu staat het verslag in verband. De Aus beroemde er zich op, dat die vier menschen onder zijn leden telde, die een

goeden naam hadden verworven. De Chazradj daarentegen had vier leden, die den Heiligen Qoer-ân hadden bijeengebracht, of die het geheel uit het hoofd konden reciteeren. Bijgevolg werd de aanspraak slechts tegenover één stam, den Aus, gemaakt. Deze gevolgtrekking wordt bevestigd door het feit, dat de vier in het verslag vermelde menschen alle tot den Chazradj behoorden, en de uitsluiting van zulke beroemde mannen als 'Abdoella, de zoon van Mas'ôed, Saliin en anderen onder de uitgewekenen, toont ten duidelijkste aan dat de aanspraak slechts voor één stam werd gemaakt tegenover een mededingenden stam.

Zelfs indien wij, om wille van een argument, het bestaan van zekere verschillen in de verscheidene bovenaangehaalde verslagen aannemen, dan toch is de eenige gevolgtrekking, waarover ze het allemaal eens zijn, absoluut zeker, n.l. dat er onder de vrienden van den Heiligen Profeet zekere personen waren — hetzij hun aantal slechts vier of meer dan dat bedrôeg — die den geheelen Qoer-ân in hun geheugen vasthielden, zooals de Heilige Profeet hun dien had geleerd, en die bij zijn dood het geheel op de platen van hun hart hadden gegraveerd. Terwijl dus ieder vriend een zeker deel van den Heiligen Qoer-ân van buiten leerde, leerden zekere vrienden het geheel uit het hoofd. De geheele Qoer-ân werd derhalve niet alleen bewaakt door de betrekkelijk weinige menschen, die het geheel uit het hoofd konden reciteeren, maar ook al de vrienden hadden het geheel veilig in het geheugen bewaard, doordat ieder hunner een zeker deel had gememoriseerd. Dit alles werd gedaan overeenkomstig de uitdrukkelijke bevelen van den Heiligen Profeet, die grooten nadruk legde op het reciteeren en het in het geheugen vasthouden van den Qoer-ân. Ze vormden met het opschrijven der openbaringen de maatregelen om den tekst van den Heiligen Qoer-ân te bewaken. Men kan hier ook opmerken, dat de geleidelijke openbaring van den Qoer-ân het inprenten zeer vergemakkelijkte. Het interval tusschen de openbaring van twee verzen of twee hoofdstukken stelde de vrienden van den Profeet in de gelegenheid om dien te herhalen zoo vaak zij wilden. De geheele Qoer-ân werd in het lange tijdvak van drie en twintig jaar geopenbaard, en indien Moeslim-jongens van tien of twaalf jaar nu nog den geheelen Qoer-ân binnen een jaar of twee uit het hoofd kunnen leeren, dan konden de Arabieren met hun wonderbare geheugenfuncties, voor wie de Qoer-ân van veel grooter belang was dan eenig Moeslim van lateren tijd, het niet moeilijk vinden om dien binnen het lange tijdvak van drie en twintig jaar te memoriseeren, vooral waar die hun op geleidelijke wijze werd overgebracht.

Het reciteeren en memoriseeren van den Qoer-ân waren echter niet alleen facultatief, want de Qoer-ân maakte een deel uit van de openbare en particuliere gebeden. Vijfmaal daags moesten de Moeslims in het openbaar bidden, terwijl de nachtgebeden alleen werden verricht. Bij al deze gebeden was het reciteeren van gedeelten van den Heiligen Qoer-ân verplicht en dus moest ieder Moeslim dagelijks noodzakelijk zekere gedeelten daarvan herhalen. Het is nu een uitgemaakte waarheid, dat er bij de gebeden over het algemeen zeer lange gedeelten werden geciteerd, vooral bij die, welke in den nacht werden verricht. Het heet, dat de Heilige Profeet zelf in den nacht d.i. bij de *tahaddjoed*-gebeden, dikwijls de lange hoofdstukken in het begin van den Qoer-ân reciteerde. Zijn vrienden volgden zijn voorbeeld. Zoo reciteerde een hunner, naar een kort verhaal zegt, in zijn *tahaddjoed*-gebeden het hoofdstuk *De Koe*, dat het twaalfde deel uitmaakt van den geheelen Qoer-ân. Zelfs bij de

openbare gebeden werden lange hoofdstukken gereciteerd. Uit veel verslagen blijkt, dat zulke lange hoofdstukken als *De Koe* in één *rak'at* bij de morgengebeden werden gelezen. De avondgebeden zijn voor het reciteeren van de lange hoofdstukken het minst geschikt, en toch reciteerde de Heilige Profeet ook hierbij zulke hoofdstukken als de *Tôer* of de *Berg*, welk hoofdstuk bijna vijftig verzen bevat. In navolging van den Heiligen Profeet reciteerden zijn volgelingen, wanneer zij ook in de gelegenheid werden gesteld om de gebeden te leiden, zeer lange hoofdstukken. Een hunner reciteerde bij het zonsongangsgebed het tweede hoofdstuk, d.i. *De Koe* en iemand, die van zijn dagwerk vermoeid vroeger dan anders wilde gaan slapen, beklagde zich over hem. Ook bij particuliere gebeden reciteerden de vrienden van den Profeet lange hoofdstukken. Het was dus niet alleen noodig, dat ieder hunner den geheelen *Qoer-ân* of een zeker deel daarvan uit het hoofd leerde, maar het aldus gememoriseerd gedeelte werd, door het herhaaldelijk bij de gebeden te herhalen, ook blijvend onthouden, hoewel de vrienden zooals wij reeds zagen, den *Qoer-ân* herhaalde malen zelfs buiten de gebeden reciteerden. Daarom kon geen enkel vers van den *Qoer-ân* verloren zijn gegaan, al ware die ook nooit geschreven geweest — zoo algemeen was elk vers bij de Moeslims bekend en zoo vaak reciteerden de Heilige Profeet en zijn vrienden het bij de openbare en particuliere gebeden. Een zeker verslag meldt, hoe een vriend een zeker hoofdstuk van buiten leerde door slechts te luisteren naar het herhaalde reciet daarvan tijdens de gebeden. Was er geen ander middel geweest om het Heilige Boek algemeen bekend te maken, dan zou enkel het reciteeren daarvan bij de gebeden inderdaad reeds voldoende zijn om het zoodanig bekend te maken, dat het tegen elke mogelijke wijziging of elk mogelijk verlies beschermd werd.

3. Rangschikking der verzen en hoofdstukken.

Ik heb reeds aangetoond, dat de Heilige *Qoer-ân* bij het leven van den Heiligen Profeet niet alleen opgeschreven, maar ook uit het hoofd werd geleerd. Wij weten ook, dat de *Qoer-ân* bij gedeelten werd geopenbaard gedurende een lang tijdvak van drie en twintig jaar. Sommige hoofdstukken werden in hun geheel geopenbaard, andere fragmentarisch gedurende lange tijdvakken. Het gebeurde niet zelden, dat er een nieuw hoofdstuk geopenbaard werd, terwijl het andere onvoltooid was, en soms werden er op een en denzelfden tijd verzen geopenbaard, die tot meer dan twee onvoltooidde hoofdstukken behoorden. Wat de rangschikking der verzen en hoofdstukken in den tegenwoordigen *Qoer-ân* betreft, zij opgemerkt, dat ze niet in de volgorde van hun openbaring is tot stand gebracht. Een groote vraag is het dus, of de Heilige Profeet zelf de verzen en hoofdstukken in een andere volgorde rangschikte dan die van hun openbaring, en zoo ja, of de tegenwoordige rangschikking dezelfde is als die, welke in den tijd van den Heiligen Profeet bestond. Met andere woorden, was de Heilige *Qoer-ân*, dien de Heilige Profeet achterliet, wat de rangschikking der verzen en hoofdstukken betreft, hetzelfde Boek, dat wij thans hebben, of is de tegenwoordige *Qoer-ân* anders dan die, welken de Heilige Profeet achterliet?

Niet alleen de inwendige, maar ook de uitwendige getuigenis toont afdoend aan, dat de tegenwoordige rangschikking der hoofdstukken en verzen van den Heiligen *Qoer-ân* door den Heiligen Profeet zelf werd tot stand gebracht, onder leiding der Goddelijke openbaring. Voor de inwendige getuigenis betreffende deze kwestie verwijst ik den lezer naar de inleidende opmerkingen over de

verschillende hoofdstukken en naar de samenvatting der verschillende paragraafen. De verschillende verzen zijn zoo goed in de hoofdstukken gerangschikt, dat er geen andere rangschikking denkbaar is; evenzoo de hoofdstukken zelf. Sommige critici hebben alleen door hun onbekendheid met den Heiligen Qoer-ân en het Arabische idioom de opmerking gemaakt, dat er tusschen zekere verzen geen verband is en dat er zekere leemten zijn. Als men diep over het Heilige Boek nadenkt, zal men tot de ontdekking komen, dat de verzen, die volgens voorbarige schrijvers onsamenhangend zijn, in nauw verband met elkaar staan. Afgezien van de inwendige getuigenis is er een genoegzaam uitwendig bewijs, dat aantoonst, dat de tegenwoordige rangschikking van de verzen en hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân niet het werk was van Aboe Bakr of Zaid, maar van den Heiligen Profeet zelf, die het onder Goddelijke leiding deed. Zoo'n bewijs vindt men niet alleen in zeer ruime mate in verslagen, maar ook in den Heiligen Qoer-ân zelf. Zoo staat in hoofdstuk 75, vs. 17, 18: „Waarlijk, op Ons (komt) het bijeenbrengen daarvan en het voordragen daarvan (neer). Derhalve, als Wij dien voorgedragen hebben, volg er de voordracht van". Deze verzen toonen duidelijk aan, dat het bijeenbrengen van den Qoer-ân, d.w.z. het verzamelen daarvan tot één geheel, met de rangschikking van de verschillende deelen, onder leiding der Goddelijke openbaring tot stand werd gebracht. Volgens dit vers waren het rangschikken en het verzamelen evenzeer het werk der Goddelijke openbaring als het voorlezen van een vers aan den Heiligen Profeet, d.i. de openbaring daarvan. De Qoer-ân zelf zegt dus niet alleen dat die het Woord Gods is, maar ook dat de verzameling en rangschikking daarvan ook door Gods openbaring tot stand werden gebracht. Men houde in gedachte, dat het woord *djam'a* in bovenstaand vers zoowel *verzameeling* als *rangschikking* aanduidt, aangezien er zonder rangschikking geen verzameling tot stand gebracht kan worden. Het vers nu toont aan, dat deze rangschikking anders was dan de volgorde van de openbaring der verzen. Het zegt, dat het rangschikken en het verzamelen andere verrichtingen waren dan het openbaren van een vers aan den Heiligen Profeet, en dus toont het aan, dat het van het begin af aan bedoeld was, dat de verzen en hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân in een andere volgorde gerangschikt werden dan die van hun openbaring. Indien ze in dezelfde volgorde verzameld moesten worden als die, waarin de verschillende verzen aan den Heiligen Profeet werden voorgelezen, d.w.z. de volgorde der openbaring, dan zouden in bovenaangehaald vers het verzamelen en het voordragen niet als twee verschillende zaken vermeld zijn.

De geschiedenis legt ruimschoots getuigenis af van de waarheid van wat de Heilige Qoer-ân zegt en in geloofwaardige en betrouwbare verslagen vinden wij ten duidelijkste bewezen, dat de Heilige Profeet bij zijn dood een volledigen Qoer-ân achterliet met dezelfde rangschikking der verzen en hoofdstukken als die, welke wij thans in elken Arabischen Qoer-ân aantreffen. Wij zullen nu de rangschikking der verzen en die der hoofdstukken afzonderlijk beschouwen en daarbij de volgende punten behandelen:

1. Volgden de Profeet zelf en zijn vrienden bij zijn leven eenige rangschikking?
2. Was die rangschikking anders dan de volgorde, waarin de verzen of hoofdstukken geopenbaard werden?
3. Wijkt de tegenwoordige rangschikking af van die, welke de Heilige Profeet volgde of welke bij zijn leven bestond?

Dat zoo'n omvangrijk boek als de Heilige Qoer-ân, die zooveel en zulk een

verscheidenheid van onderwerpen behandelt, gememoriseerd, geleerd en geregeld tijdens en buiten de gebeden gereciteerd zou zijn zonder dat er een vaste rangschikking der deelen bestond, is een zeer ongerijmde stelling. Maar er is wel niet één Christelijke Islâmcriticus die ze niet heeft aangevoerd, en altijd steunt deze bewering op dezelfde gronden. Men stoort zich heelemaal niet aan wat de geschiedenis ervan zegt, en louter de veronderstelling, dat er in de verzen en hoofdstukken geen rangschikking te ontdekken is, is tegenwoordig de eenige grond, waarop de stelling berust. Zelfs Muir, die zich bij het schrijven van zijn *Life of Mahomet* op een streng historische basis plaatste, heeft in dit opzicht de vroegere Christencritici gevolgd en heelemaal geen rekening gehouden met de getuigenis der historie. De volgende korte alinea uit Muirs inleiding kenschetst niet alleen de beweringen der Christencritici in het algemeen, maar toont ook aan, hoe de schrijver zelf de historische getuigenis heeft ontdoken. Hij zegt:

„Wij moeten evenwel niet onderstellen, dat de geheele Corân in dit tijdvak in eenige vaste volgorde werd opgezegd. Inderdaad houden de Moeslims het er voor, dat de tegenwoordige samenstelling de door Mahomet voorgeschreven rangschikking volgt; en het zou kunnen, dat de overlevering van de eerste jaren dateerend indirect op een zekere bekende volgorde wijst ¹⁾. Maar dit kan niet aangenomen worden; want had de Profeet eenige vaste volgorde in acht genomen of gewettigd, dan zou die in de latere verzameling ontwijfelbaar behouden zijn geweest. De Corân nu, zooals die tot in onzen tijd is overgeleverd, volgt wat de plaatsing der verscheidene deelen betreft, heelemaal geen klare rangschikking, hetzij van het onderwerp of van den tijd; en dat Mahomet bevolen moest hebben dien onveranderlijk in deze volgorde te reciteeren, is ondenkbaar. Wij moeten zelfs betwijfelen, of het aantal Soera's of hoofdstukken, zooals wij ze thans hebben, door Mahomet werd bepaald. In ieder geval kan de inwendige opeenvolging van den inhoud der verscheidene Soera's in de meeste gevallen niet die geweest zijn, welke de Profeet heeft bedoeld” ²⁾.

Sommige noten bij deze alinea toonen aan, welk een strijd in den geest van den schrijver tusschen historische feiten en godsdienstig vooroordeel werd gevoerd. Zoo moest Muir, terwijl hij het bestaan van eenige vaste volgorde in den *Qoer-ân* bij het leven van den Heiligen Profeet ontkende, erkennen dat „wij lezen omtrent zekere Vrienden, dat zij den geheelen Corân in een bepaalde tijd konden lezen, wat opgevat zou kunnen worden, indirect op een zeker gebruikelijk verband der deelen te wijzen”. In een andere noot erkende hij, dat er vier of vijf personen waren, die den geheelen *Qoer-ân* „met de grootst mogelijke nauwkeurigheid” konden opzeggen en dat er verscheidene anderen waren, „die voor Mahomets dood het geheel zeer nauwkeurig konden opzeggen”. En terwijl hij ontkende, dat zelfs het aantal soera's door den Heiligen Profeet bepaald werd, voegde hij er, uit vrees dat hij tegengesproken zou worden, de volgende noot bij:

„Maar er is grond om te gelooven, dat de voornaamste Soera's, waaronder alle zeer algemeen gebruikte passages begrepen zijn, met name of met een ander kenmerkend teeken bepaald en bekend waren. Van sommige vermelden overleveringen, die uit de eerste jaren dateeren en waarvan de echtheid bewezen is, dat Mahomet zelf ze op die wijze heeft aangeduid. Zoo riep hij zijn vluchtende

¹⁾ Ik cursiveer.

²⁾ Zie Muirs *The Life of Mahomet*, London, Smith, Elder, & Co., 15 Waterloo Palace 1877, pag. 552, 553 (Appendix). Noot v.d. Vert.

volgelingen bij de nederlaag bij Hoenein terug door hun toe te roepen als „mensen van de *Soera Bacr*” (d.i. *Soera II*).

„De overlevering vermeldt verscheidene personen, die bij Mahomets leven een *zeker aantal Soera's* van buiten hebben geleerd. Zoo leerde 'Abdoella bin Mas'oeed zeventig *Soera's* uit den mond van den Profeet zelf, en Mahomet zei op zijn sterfbed zeventig *Soera's* op, „waaronder de zeven lange”. Deze overleveringen duiden op een erkende verdeling althans van een zeker deel der openbaring in *Soera's*, zoo niet op een gebruikelijke volgorde, waarin de *Soera's* zelf werden opgezegd.

„Het liturgisch gebruik, dat Mahomet van de *Soera's* maakte, moet ongetwijfeld hun vorm tot op zekere hoogte hebben bepaald, en waarschijnlijk ook hun volgorde”.

In verband met hetzelfde onderwerp wordt in een andere noot gezegd: „De zoeven aangehaalde overleveringen betreffende het aantal *Soera's*, die eenige Vrienden konden opzeggen en die Mahomet zelf op zijn doodsbed opzei, wijzen ook indirect op het bestaan van zulke *Soera's* in volledigen en voltooiden vorm”.

Op deze wijze worden nagenoeg alle in bovenaangehaalde alinea gemaakte opmerkingen in de noten tegengesproken, op grond van historische feiten, die in authentieke verslagen vermeld worden. Hoewel de uiteenzettingen in de noten met eenig voorbehoud worden gegeven, zijn de tegenstrijdigheden toch te duidelijk om de aandacht van den nauwkeurigen lezer onopgemerkt te ontgaan en kan men den strijd in den geest van den schrijver gemakkelijk opmerken. Er wordt in den tekst beweerd, dat in de verzen en hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* geen vaste volgorde of rangschikking was, terwijl in de noten historisch bewezen wordt, dat er wel verband bestond. In den tekst staat, dat de Heilige Profeet zelfs de *soera's* niet duidelijk aanduidde en dat hij het aantal daarvan niet bepaalde; in de noot staat het historische bewijs aangevoerd, dat er wel een erkende verdeling was en dat de vorm der hoofdstukken ongetwijfeld werd vastgesteld. Het voorbehoud, dat in zulke uitdrukkingen als „zeker deel” en „zekere hoogte” vervat is, is niet meer dan natuurlijk, als men de beweringen in den tekst in aanmerking neemt. Men kan gemakkelijk inzien, dat, als „zeventig *Soera's*, waaronder zeven lange” „in volledigen en voltooiden vorm” bestonden, gelijk in de noot erkend wordt — en niets bewijst, dat de overblijvende vier en veertig korte *soera's*, die ontwijfelbaar algemeen bij de gebeden werden geciteerd, niet in denzelfden vorm bestonden — vermoedelijk ook alle *Soera's* „in volledigen en voltooiden vorm” bestonden. Deze gevolgtrekking wordt nog duidelijker, als men zich herinnert, dat dezelfde schrijver ook erkend heeft, dat verscheidene vrienden niet alleen zeventig *soera's*, maar ook den geheelen *Qoer-ân* konden opzeggen, en dat nog wel „met de grootst mogelijke nauwkeurigheid”.

De bewering, dat er in het geval van de verzen, die afzonderlijk en op verschillende tijden werden geopenbaard, geen rangschikking gevolgd werd, is reeds op het eerste gezicht zoo ongertijd, dat ze nauwelijks weerlegd behoef te worden. Hoe zou iemand den Heiligen *Qoer-ân* kunnen memoriseeren, indien er geen vaste volgorde was, waarin de verzen gelezen werden? Welke volgorde volgden de verschillende kopieën? Of volgde iedere kopie van den Heiligen *Qoer-ân*, die toen algemeen in gebruik was, een andere volgorde? En ieder persoon, die eenig deel van den Heiligen *Qoer-ân* kende — en ieder vriend van den Profeet kende een zeker gedeelte — volgde een andere rangschikking!

Is er eenige grond voor deze beweringen? En welke volgorde namen degenen in acht, die den Heiligen *Qoer-ân* reciteerden? Of nam ieder van hen een andere volgorde in acht? In welke volgorde zeiden verder degenen de verzen op, die de openbare gebeden leidden? Is het wel denkbaar, dat in een boek, dat in zoo'n breeden kring gememoriseerd en zoo vaak door duizenden menschen gereciteerd werd, zoo'n wanorde heerschte?

Indien er geen andere getuigenis was om aan te toonen, dat de verzen in de verschillende hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* een zekere rangschikking volgden, zou enkel het feit, dat de vrienden van den Profeet het Heilige Boek van buiten leerden, reeds genoegzaam zijn om die gevolgtrekking te bekrachtigen. Er zijn veel hoofdstukken, waarvan elk meer dan honderd verzen bevat, en als ze niet in een vaste volgorde gerangschikt waren, zou men van niemand kunnen zeggen, dat hij een heel hoofdstuk, welk ook, had gememoriseerd. Neem de verschillende omplaatsingen van slechts honderd verzen en gij zult zien, dat geen twee uit de honderd duizend het eens kunnen zijn over één rangschikking. In zoo'n geval zou er niet één *Qoer-ân* zijn, dien de vrienden van den Profeet van elkaar konden leeren; iedereen zou zijn eigen *Qoer-ân* hebben en niemand zou de zekerheid hebben, of hetgeen zijn broeder reciteerde in orde was. Bovendien weten wij uit een verslag, dat als iemand een deel van den Heiligen *Qoer-ân* uit het hoofd reciteerde en daarbij een fout maakte of een vers vergat, een der toehoorders de fout verbeterde of op het overgeslagen vers wees. Dit nu zou hij niet gedaan kunnen hebben, tenzij allen dezelfde rangschikking volgden. Het was den Moeslims trouwens eenvoudig onmogelijk om duizenden verzen uit het hoofd te leeren, tenzij ze in een zekere volgorde waren gerangschikt.

Bovenstaande overwegingen toonen duidelijk aan, dat men noodzakelijk een zekere rangschikking der verzen moest volgen. In welke volgorde werden ze geopenbaard? Het staat duidelijk in de geschiedenis vermeld, dat de Heilige Profeet de verzen rangschikte, niet in chronologische volgorde, maar overeenkomstig de stof. Er waren ongetwijfeld veel hoofdstukken, die volledig werden geopenbaard, maar er waren ook andere, vooral de langere, die bij gedeelten werden geopenbaard. Chronologisch volgden verzen van het eene hoofdstuk op die van het andere, en daarom kon bij de rangschikking der verzen in hoofdstukken de chronologische volgorde niet in acht worden genomen. Wat de Heilige Profeet in zulke gevallen deed, staat duidelijk vermeld in authentieke verslagen. Gelijk 'Oetsman in een reeds aangehaald verslag zegt: „Het is de gewoonte van den Heiligen Profeet, — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — dat als er gedeelten van verschillende hoofdstukken tot hem werden geopenbaard, hij een van de secretarissen riep en tot hem zei: „Schrijf deze verzen in het hoofdstuk op, waarin die en die verzen voorkomen.” Hieruit blijkt, dat voor elk vers de Heilige Profeet zelf de plaats en het hoofdstuk aanwees. Tegenover zoo'n duidelijke afdoende getuigenis zou geen oordeelkundig persoon ontkennen, dat het rangschikken der verzen in elk hoofdstuk tot stand gebracht werd door den Heiligen Profeet, dat het, gelijk de Heilige *Qoer-ân* zegt, onder Goddelijke leiding geschiedde en dat de verzen niet in de chronologische volgorde van hun openbaring werden gerangschikt.

Indien de volgorde, waarin de verzen gerangschikt werden, anders was dan die, waarin ze geopenbaard werden, dan rijst de vraag, of die rangschikking anders was dan die, waarover de heele Moeslimwereld het thans eens is. Wij moeten deze vraag ontkennend beantwoorden. De rangschikking der verzen

van den Qoer-ân, dien wij nu hebben, komt niet met de volgorde der openbaring overeen. Indien uit niets in de geschiedenis blijkt, dat de rangschikking der verzen te eeniger tijd een verandering heeft ondergaan, dan is de gevolgtrekking, dat de tegenwoordige rangschikking precies dezelfde is als die, welke de Heilige Profeet volgde, absoluut zeker en afdoend. Van alle kanten geeft men nu toe — en de meest vijandig gezinde beoordeelaar van den Islâm heeft de waarheid van het feit niet betwijfeld — dat de woorden of letters van den Qoer-ân, of de rangschikking van zijn verzen of hoofdstukken sinds den tijd van 'Oetsman, den derden Kalief, niet de minste verandering heeft ondergaan. De tegenwoordige exemplaren van den Qoer-ân zijn, zooals erkend wordt, echte, in alle opzichten zuivere en authentieke afschriften van de verzameling die 'Oetsman heeft tot stand gebracht. Om te bewijzen dat de tegenwoordige rangschikking der verzen en hoofdstukken dezelfde is als die, welke de Heilige Profeet volgde, hebben wij dus slechts aan te toonen, dat de door 'Oetsman tot stand gebrachte verzameling de oorspronkelijke rangschikking volgde. Men kan gemakkelijk inzien, dat toen 'Oetsman den Qoer-ân bijeenbracht, hij geen enkel motief had om de vastgestelde rangschikking, die de vrienden van den Heiligen Profeet tot dan toe volgden, te wijzigen. Ik heb reeds aangetoond, dat de Heilige Profeet een andere rangschikking volgde dan de volgorde der openbaring en dat zijn vrienden bij het leeren van en het onderricht geven in den Heiligen Qoer-ân dezelfde rangschikking in acht namen. Dat die rangschikking door 'Oetsman gewijzigd zou zijn, is een bewering, die bewezen moet worden door hem, die ze aanvoert. Toen 'Oetsman zijn verzameling tot stand bracht, of juister gezegd, toen hij afschriften maakte van den Qoer-ân, dien Aboe Bakr bijeengebracht had, waren duizenden van de vrienden van den Heiligen Profeet nog in leven, en dus kon geen enkele wijziging in de rangschikking der verzen onopgemerkt gebleven zijn. Bovendien was het maken van afschriften niet aan 'Oetsman persoonlijk toevertrouwd, maar aan verscheidene van de meest welbekende vrienden van den Profeet, die bekend stonden om hun kennis van den Qoer-ân, en van niemand hunner kan worden gezegd, dat zij eenig motief hadden om de in dien tijd bestaande rangschikking te wijzigen. Ook staat er nergens in het historisch verslag van dien tijd vermeld, dat de rangschikking gewijzigd werd. Geen enkele school van den Islâm of geen enkel individu heeft ooit de klacht tegen 'Oetsman ingediend, dat hij de rangschikking der verzen in de hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân gewijzigd had. Trouwens de eenige klacht tegen hem is deze, dat hij zekere lezingen niet toeliet; het karakter van deze klacht zal ik later beschrijven. Maar van eenige verandering in de rangschikking der verzen wordt in welk verslag ook, authentiek of niet, absoluut geen melding gemaakt.

Behalve het boven aangevoerde negatieve bewijs, dat afdoend aantoont, dat in de geschiedenis van den Qoer-ân de rangschikking der verzen nooit de minste wijziging onderging, zijn er positieve bewijzen, die tot dezelfde gevolgtrekking leiden. Deze bewijzen kan men verzamelen uit opmerkingen, die in zekere authentieke verslagen terloops zijn gemaakt. Boechari vermeldt onder den titel van *De Voortreffelijkheid van het hoofdstuk, getiteld Al-Baqarah* het volgende: „De Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei: „Wie de laatste twee verzen van het hoofdstuk, getiteld *Baqarah* in welken nacht ook leest — voor hem zullen ze voldoende zijn”. Dit gezegde, dat de woorden van den Heiligen Profeet precies weergeeft, toont twee dingen aan. Eerstens, dat de Heilige Profeet zelf een rangschikking volgde, die hij

aan zijn vrienden had bekend gemaakt en dat zij allen dezelfde rangschikking volgden; want was dat niet het geval geweest, dan zou hij twee verzen niet als *de laatste twee verzen* van een zeker hoofdstuk hebben aangeduid. Het verslag toont onmiskenbaar aan, dat elk vers een bekende en vaste plaats in een hoofdstuk had, die geen enkel persoon, die den *Qoer-ân* reciteerde, kon veranderen. Het toont in de tweede plaats aan, dat de verzen, waarmee het hoofdstuk, getiteld de *Koe*, thans eindigt, ook de laatste verzen van dat hoofdstuk waren in den tijd van den Heiligen Profeet, en dus is de tegenwoordige rangschikking der verzen in de afschriften van den *Qoer-ân* dezelfde als die, welke de Heilige Profeet volgde. Tot staving hiervan kunnen wij een ander verslag aanhalen, waarin de laatste verzen van het hoofdstuk, getiteld de *Koe*, vereenzelvigd worden met vs. 285 en 286 van dat hoofdstuk, zooals ze in deze vertaling genummerd zijn (*Fat-ḥoel-Bâri*). Volgens een ander authentiek verslag zei de Heilige Profeet tot zijn vrienden, dat zij bij de verschijning van den Antichrist de „eerste tien verzen” van het hoofdstuk, getiteld de *Spelonk*, moesten reciteeren. Waren de verzen niet in een bepaalde volgorde gerangschikt geweest, dan zouden de woorden „eerste tien verzen” een zinledige phrase zijn, want dan zouden ze heelemaal geen bepaalde tien verzen hebben aangeduid. Dit verslag komt in de *Şahîḥ Moeshim* voor. Het is duidelijk, dat de eerste tien verzen, zooals ze in onze afschriften van den *Qoer-ân* voorkomen, de bedoelde verzen zijn, aangezien in deze verzen de leer van het zoonchap van Jezus — een leer die de Heilige *Qoer-ân* met die van den Antichrist vereenzelvigt — in krachtige bewoordingen wordt weerlegd. Dit verslag toont dus ook aan, dat de rangschikking in den tijd van den Heiligen Profeet dezelfde was als thans.

Uit geen enkel verslag kunnen wij opmaken, dat er een andere rangschikking bestond dan die, welke in de algemeen gebruikte afschriften gevolgd wordt. Had de Heilige Profeet den *Qoer-ân* in wanordelijken toestand achtergelaten, dan zouden zijn vrienden ontwijfelbaar verschillende rangschikkingen hebben gevolgd en zou er van eenige van deze rangschikkingen ook in de groote hoop verslagen melding zijn gemaakt. Maar de afwezigheid van eenige dergelijke vermelding toont afdoend aan, dat er slechts één rangschikking bestond, die door alle vrienden van den Profeet werd gevolgd, en dat die rangschikking dezelfde was als die wij thans in onze afschriften van den *Qoer-ân* hebben, omdat er heelemaal geen melding van wordt gemaakt, dat er te eeniger tijd eenige verandering werd aangebracht. Er is slechts één verslag, volgens hetwelk *Ali* den *Qoer-ân* bijeenbracht in de volgorde van de openbaring, maar indien dit werkelijk waar is, dan staaft het slechts de gevolgtrekking, waartoe wij reeds gekomen zijn, n.l. dat de tegenwoordige rangschikking de eenige is, die in den tijd van den Heiligen Profeet bestond. Het wordt alleen om de bijzondere rangschikking en om de afwijking van de erkende en aangenomen rangschikking vermeld. Was er behalve deze twee nog een derde rangschikking geweest, dan zou er stellig ook melding van gemaakt zijn. De Heilige Profeet volgde, zooals we reeds zagen, niet de volgorde der openbaring, want hij rangschikte de verzen en hoofdstukken naar het onderwerp, en niet in chronologische volgorde. Het kon zijn, dat 'Ali er over gedacht had de volgorde der openbaring met geschiedkundige doeleinden te bewaren. In den tijd van 'Oetsman, toen er afschriften van den *Qoer-ân* ter verspreiding werden gemaakt, was 'Ali een der vrienden van den Profeet, die daarop toezicht hield, en indien hij de tegenwoordige rangschikking onnauw-

keurig achtte, dan zou hij ongetwijfeld of daartegen bezwaren hebben gemaakt, of geweigerd hebben om aan zoo'n rangschikking mee te werken. Maar 'Ali volgde met het heele corps der vrienden van den Profeet een rangschikking, die van de volgorde der openbaring afweek, al mocht hij zelf ook de chronologische volgorde hebben behouden. Had hij de laatste rangschikking als de authentieke rangschikking beschouwd, dan zou hij die gedurende zijn Kalifaat stellig algemeen hebben doen aannemen. Maar noch in den tijd der eerste drie Kaliefen, noch tijdens zijn eigen regeering beweerde hij ooit in het openbaar of in het geheim, dat de Heilige Profeet de rangschikking der verzen en hoofdstukken in de algemeen aangenomen afschriften van den Heiligen *Qoer-ân* niet volgde en dat die rangschikking vervangen moest worden door een chronologische. Deze overwegingen toonen duidelijk aan, dat de rangschikking der verzen in de door 'Oetsman gemaakte afschriften door alle vrienden van den Profeet zonder uitzondering als de rangschikking werd erkend, die de Heilige Profeet had gevolgd. Was dat niet het geval geweest, dan zou er onder hen veel verschil zijn omtrent de rangschikking. Maar de waarheid is, dat zelfs *Ibn-i-Mas'od* — die anders zijn ontevredenheid te kennen gaf over het feit, dat 'Oetsman zekere lezingen, die hij bevorderde, niet toestond — nooit bezwaren maakte tegen de rangschikking der verzen in de afschriften, die op last van den Kalief waren gemaakt. Ook stelde *Ibn-i-Mas'od* nooit een andere rangschikking voor.

Bovenstaande overwegingen bewijzen afdoend, dat niet alleen de verdeling van den Heiligen *Qoer-ân* in hoofdstukken, maar ook de rangschikking der verzen in elk hoofdstuk onder leiding van den Heiligen Profeet tot stand werd gebracht. Wanneer er een nieuw vers geopenbaard werd, gaf de Heilige Profeet de plaats daarvan aan; geen van zijn vrienden kon naar eigen goeddunken de plaats daarvan aangeven. Het grootste deel van hoofdstuk *Al-Baqarah* bijv. werd geopenbaard gedurende de eerste dagen, dat de Heilige Profeet in Medina woonde, terwijl eenige verzen, die ook daartoe behooren, later werden geopenbaard. Dat waren de verzen, die volgens zekere verslagen betrekking hebben op het woekerverbod. Deze verzen werden geplaatst onmiddellijk na de verzen, die over aalmoes handelen. Deze rangschikking vindt zijn reden hierin, dat beide voorschriften, nl. het voorschrift betreffende het geven van aalmoes en het voorschrift betreffende het woekerverbod, ten voordeele van de armen bedoeld waren, en dat beide stappen waren in dezelfde richting, d.i. verbetering van den toestand der armen. De maatschappij, de verandering waarvan de Heilige *Qoer-ân* op het oog had, verkeerde niet in zoodanigen toestand, dat de twee voorschriften tegelijk konden worden gegeven. Het was noodzakelijk, dat zij, die het voorschrift betreffende het woekerverbod zouden krijgen, eerst daartoe voorbereid werden. Daarom werden de twee voorschriften op verschillende tijden geopenbaard, maar de onderwerpen, waarover ze handelden, hingen zoo nauw samen, dat zij bij elkaar moesten worden gerangschikt. De verdeling in hoofdstukken werd door de Heilige Profeet zelf aangeduid en wij vinden de namen van de meeste hoofdstukken zeer duidelijk vermeld in authentieke verslagen. Inderdaad zijn de verdeling van den Heiligen *Qoer-ân* in hoofdstukken en de rangschikking der verzen in deze hoofdstukken, welke verrichtingen de Heilige Profeet tot stand bracht, zulke duidelijke feiten, dat niets er op wijst, dat er ooit meningsverschil omtrent deze punten bestond, hetzij onder de vrienden van den Profeet, of onder de latere Moeslims. Van niemand hunner kan worden gezegd, dat hij ooit heeft beweerd, dat een zeker

vers in een zeker hoofdstuk in de verzameling, die we thans hebben, tot een ander hoofdstuk behoorde, of dat een vers, dat een zekere plaats innam, te eeniger tijd op een andere plaats werd gezet. In vele verslagen wordt zeer dikwijls melding gemaakt van verzen, en dit toont duidelijk aan, dat de rangschikking der verzen in den tijd van den Heiligen Profeet voltooid was. Om nog een ander voorbeeld te nemen: er is een ander verslag, volgens hetwelk Ibn-i-Mas'oe'd veertig verzen van hoofdstuk *Al-Anfâl* bij een zeker gebed reciteerde. Dit wordt weergegeven in de *Ṣaḥīḥ Boechari*. Een ander verslaggever, 'Abdoel Razzaq, heeft hetzelfde verslag weergegeven, afkomstig van een andere reeks van verslaggevers, met dit verschil, dat de verslaggever niet vermeldt, dat de man veertig verzen van dat hoofdstuk reciteerde; hij zegt alleen, dat het tot het vers geschiedde, dat met die en die woorden eindigde (*Fat-hoel-Bâri*, Vol. II, pag. 212). Als wij nu veertig verzen van het begin af tellen, gelijk de eerste verslaggever vermeldt, dan zien wij, dat ze met de door den tweeden verslaggever vermelde woorden eindigen. Hieruit blijkt, dat de tegenwoordige rangschikking der verzen in den tijd van den Heiligen Profeet wel bekend was. Volgens een ander door Boechari weergegeven verslag, placht de Heilige Profeet, als hij opstond om de *tahadjjoed*-gebeden op te zenden, de laatste tien verzen van hoofdstuk *Al-i-Im-rân* te reciteeren, en op zijn voorbeeld reciteeren de Moeslims nu nog dezelfde tien verzen. Ook dit feit toont aan, dat men in den tijd van den Heiligen Profeet dezelfde rangschikking volgde, die wij thans hebben, en dat de Heilige *Qoer-ân* toen al in hoofdstukken werd verdeeld, die duidelijk werden aangeduid.

De volgende kwestie, die wij in beschouwing moeten nemen, is de rangschikking der hoofdstukken. Bij de behandeling hiervan kan al dadelijk in het begin worden gezegd, dat het onnoodig werd geacht om de hoofdstukken gedurende of buiten de gebeden volgens een rangschikking, welke ook, te reciteeren, behalve wanneer de geheele *Qoer-ân* gereciteerd moest worden. Zooals wij in de reeds aangehaalde verslagen zagen, waren onder de vrienden van den Profeet menschen, die den geheelen *Qoer-ân* van buiten kenden en om het geheugen daaraan levendig te houden, plachten zij het geheel binnen een bepaalden tijd te reciteeren. Inderdaad heeft Boechari een hoofdstuk met den titel: *In hoeveel tijd behoort de Qoer-ân uitgelezen te worden?* Zooals gezegd, vermeldt hij onder dezen titel verslagen, volgens welke de Heilige Profeet een van zijn vrienden verbood den *Qoer-ân* in minder dan drie dagen uit te lezen en een ander in minder dan zeven dagen. Deze verslagen toonen aan wat de vrienden van den Heiligen Profeet gewoon waren te doen. Degenen onder hen, die den geheelen *Qoer-ân* van buiten kenden, plachten dien steeds te herhalen en lazen het geheel gewoonlijk in zeven dagen uit. Het zou trouwens onmogelijk zijn geweest om zoo'n omvangrijk boek in het geheugen vast te leggen, als het niet herhaaldelijk gememoriseerd en gerepeteerd werd. De Heilige Profeet zelf had hun gezegd, dat zij het Heilige Boek herhaaldelijk moesten reciteeren en dat het op een andere manier niet onthouden kon worden. Vandaar reciteerden zij het geregeld. Om nu den *Qoer-ân* in een bepaalden tijd uit te kunnen lezen en dien telkens weer te kunnen herhalen, was het volstrekt noodig, dat zij een zekere rangschikking van de hoofdstukken in acht namen. Ahmad, Aboe Dawoed en anderen hebben het volgende verslag weergegeven, volgens hetwelk de rangschikking der hoofdstukken ook door den Heiligen Profeet werd tot stand gebracht. Anas zegt: „Toen de Bani Tsaqif tot den Islâm overging, was ik bij het *Tsaqif*-gezantschap..... De Heilige

Profeet zei tot ons: „Mijn deel van den Heiligen Qoer-ân is onverwacht tot Mij gekomen, daarom zal Ik eerst dan naar buiten gaan, als Ik het voltooid heb'. Daarop vroegen wij aan de vrienden van den Heiligen Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — hoe zij den Qoer-ân indeelden. Zij zeiden: „Wij nemen de volgende indeeling in acht: drie hoofdstukken en vijf hoofdstukken, en zeven hoofdstukken en negen hoofdstukken, en elf hoofdstukken en dertien hoofdstukken, en alle overige hoofdstukken te beginnen bij *Qâf*, die *moefassal* worden genoemd.'” Er is goede grond om aan de betrouwbaarheid van dit verslag te gelooven. Het splitst den Heiligen Qoer-ân in zeven deelen, waarvan elk in één dag gereciteerd moest worden, en dus wordt de geheele Qoer-ân in zeven dagen gereciteerd. Uit andere betrouwbare verslagen weten wij, dat de Heilige Profeet eenige van zijn vrienden voorgeschreven had, den Heiligen Qoer-ân in minder dan zeven dagen uit te lezen. Beide verslagen, die door geheel verschillende reeksen van verslaggevers medegedeeld werden en die elkaars getuigenis bekrachtigen, getuigen van elkaars waarheid en betrouwbaarheid. Bovendien zijn beide aangenomen door menschen van naam, die verslagen hebben verzameld. Daarom hebben wij geen reden om de waarheid van die verslagen te betwijfelen. Bovenaangehaald verslag nu toont duidelijk aan, dat de hoofdstukken gerangschikt waren, want de in dit verslag vermelde indeeling wordt tot op dezen dag door heel de Moeslimwereld in acht genomen. De zeven deelen worden de zeven *manzûls* of trappen genoemd en hebben elk hetzelfde aantal hoofdstukken als de in het verslag vermelde deelen. Het zevende deel begint met het hoofdstuk *Qâf*, gelijk het verslag vermeldt, en de eerste zes deelen tellen in het geheel acht en veertig hoofdstukken, zooals in de kopieën, die we thans hebben. Opgemerkt moet worden, dat in onze kopieën de *Qâf* het vijftigste hoofdstuk is. Dit verschil ontstaat uit het feit, dat in bovenaangehaald verslag de *Fatihah* of Openingshoofdstuk niet meegerekend wordt. Dit verslag levert dus het duidelijkste en meest afdoende bewijs, dat de rangschikking der hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân, evenals die der verzen, door den Heiligen Profeet zelf werd tot stand gebracht, en dat hun tegenwoordige rangschikking in het geheel niet afwijkt van de oorspronkelijke.

Men kan misschien het bezwaar opperen, dat zoo'n rangschikking niet mogelijk was, aangezien de Qoer-ân eerst bij den dood van den Heiligen Profeet volledig was en er voortdurend verzen en hoofdstukken werden geopenbaard. Het is volkomen juist, dat de Qoer-ân niet volledig genoemd kon worden, zolang de ontvanger der Goddelijke openbaring, leefde, maar dit had met de rangschikking der verzen en hoofdstukken niets uit te staan. Het woord „Qoer-ân” duidde dat deel van den Qoer-ân aan, dat geopenbaard was. Bovenaangehaald verslag nu maakt er melding van, dat de *Bani Tsaqîf* tot den Islâm overging. Dit had eerst op het negende jaar van Hedjira plaats, in welk jaar het hoofdstuk, getiteld *Ontheffing*, dat chronologisch als het laatste hoofdstuk wordt beschouwd, geopenbaard werd. Op den tijd, waarvan het verslag spreekt, was derhalve nagenoeg de geheele Qoer-ân geopenbaard, en de verdeling in zeven deelen, die van het aantal hoofdstukken in elk deel spreekt, steunt dus op het gezag van den Heiligen Profeet zelf. Geen enkel bezwaar daartegen steunt op redelijke gronden. De verzen, die later geopenbaard werden, werden gezet op de juiste plaats in de hoofdstukken, waartoe ze behoorden, en indien er later ook een korte *soera* (zooals de *Hulp*) geopenbaard werd, werd die ook op de juiste plaats in de rangschikking der hoofdstukken

gezet, zonder dat ze de opsomming der hoofdstukken, welke in de eerste zes deelen vervat waren, stoorde.

Er bestaat geen grond om te meenen, dat de rangschikking der hoofdstukken, die in den tijd van den Heiligen Profeet bestond, in eenig opzicht door Aboe Bakr of 'Oetsman veranderd werd. Niemand heeft ooit zoo'n beschuldiging tegen Aboe Bakr ingebracht, en 'Oetsman volgde slechts de verzameling van Aboe Bakr. De kopieën, die in den tijd van 'Oetsman werden gemaakt, werden geschreven onder leiding van de vrienden, die van den Qoer-ân zeer goed op de hoogte waren, en velen hunner, zooals Oebajj bin Ka'b, kende het geheel van buiten. De argumenten, die ik boven heb aangevoerd in verband met de rangschikking der verzen zijn *mutatis mutandis* op de rangschikking der hoofdstukken van toepassing. Maar aangezien sommige verslagen van verschillende rangschikkingen der hoofdstukken melding maken, zal ik ze, voor ik van dit onderwerp afstap, behandelen.

Laten wij eerst het hoofdstuk nemen, dat in Boechari voorkomt onder den titel van *Talif-oel-Qoer-ân*. Volgens het eerste verslag, dat in dit hoofdstuk vermeld wordt, kwam een man uit 'Irâq tot 'Aisja en vroeg haar, hem haar kopie van den Qoer-ân te toonen. Toen zij hem vroeg, wat hij er mee wilde doen, zei hij, dat er bij het reciteeren van den Qoer-ân geen rangschikking werd gevolgd en dat hij haar kopie noodig had om zich van de juiste rangschikking van het Heilige Boek op de hoogte te stellen. Het verslag zegt verder: „'Aisja berispte hem en sprak hem in de volgende woorden aan: 'Wat schaadt het, welk vers het eerst gelezen wordt? Waarlijk, het eerste wat daarvan geopenbaard werd, was een hoofdstuk, dat tot de *moefassal* behoorde en dat van de hel en het paradijs sprak. Maar toen de menschen den Islâm begonnen aan te nemen, werden er voorschriften geopenbaard, die betrekking hadden op wettige en verboden dingen. Was het drankverbod het eerst geopenbaard geweest, dan zouden zij gezegd hebben, dat zij niet van den drank konden afzien' Toen haalde zij haar kopie van den Qoer-ân voor den dag en reciteerde verzen van eenige hoofdstukken". In dit verslag hebben wij het bezwaar van iemand uit 'Irâq, die niet tot de vrienden van den Profeet behoorde, maar een nieuwe bekeerling was, en het antwoord van 'Aisja. Daarin werd de man berispt, omdat hij gezegd had, dat er bij het reciteeren van den Qoer-ân geen rangschikking werd gevolgd. 'Aisja verklaarde hem, waarom de rangschikking noodzakelijk van de chronologische volgorde afweek. Uit het antwoord blijkt, dat zijn vraag betrekking had op de volgorde der openbaring, want het luidde, dat het niets schaadde, als hij een vers, dat vóór een ander geopenbaard werd, in de rangschikking na het laatste plaatste. In de kopie van den Qoer-ân, die 'Aisja den man toonde, waren de verzen ook niet in de volgorde der openbaring gerangschikt, want er wordt gezegd, dat zij verzen van verschillende hoofdstukken reciteerde ter staving van haar argument. De man was hierover tevreden en nam haar kopie niet, hetgeen hij stellig zou hebben gedaan, indien 'Aisja's kopie van de algemeen gebruikte kopieën van den Qoer-ân afweek.

Men houde ook in gedachte, dat bovengenoemde rangschikking slechts bij het reciteeren van den geheelen Qoer-ân in acht genomen werd en niet bij of buiten de gebeden, wanneer slechts zekere gedeelten gereciteerd werden. Werd bij de gebeden, bij voorbeeld, een hoofdstuk of een deel van een hoofdstuk, welk ook, in de eerste *rak'at* gereciteerd, dan kon elk ander hoofdstuk of elk ander deel van eenig hoofdstuk in de tweede *rak'at* worden

greciteerd. Hiervan leggen de verslagen ruimschoots getuigenis af. Evenzoo konden twee of meer hoofdstukken in één *rak'at* worden greciteerd, en in sommige gevallen waren er combinaties van zulke hoofdstukken om onder het bidden te worden greciteerd. In de *tahadjjoed*-gebeden, bij voorbeeld, placht de Heilige Profeet soms twintig hoofdstukken te reciteeren, waarvan achttien de *moefassal* of kortere hoofdstukken werden genoemd en in het laatste gedeelte van den *Qoer-ân* voorkomen, van hoofdstuk *Qâf* af en twee *Hâ Mîms* of twee hoofdstukken, die met *Hâ Mim* beginnen. In elke *rak'at* werden dus twee van deze hoofdstukken greciteerd, want het totaal aantal *rak'ats* was tien. De Heilige Profeet maakte een bijzondere combinatie, die ons door *Ibn-i-Mas'oe'd* is overgeleverd, en daarom staat ze bekend onder den naam van *tâkf-i-Ibn-i-Mas'oe'd* of de combinatie van *Ibn-i-Mas'oe'd*. Deze combinatie nu heeft niets met de rangschikking der verzen in den *Qoer-ân* uit te staan en werd ook niet bij alle gelegenheden gevolgd. Het was een combinatie, die de Heilige Profeet, volgens *Ibn-i-Mas'oe'd*, bij één gelegenheid volgde, of bij meer dan een, bij zijn nanachtgebeden. Daar authentieke verslagen aantoonen, dat de Heilige Profeet of zijn vrienden bij de gebeden niet de gewone rangschikking volgden, doet deze bijzondere combinatie heelemaal geen afbreuk aan de waarde der oorspronkelijke rangschikking. Ze werd om geen andere redenen bewaard en vermeld, dan dat ze bijzonder was en van de oorspronkelijke rangschikking der verzen afweek. Deze bijzondere combinatie werd ook niet altijd gevolgd, zelfs niet in *tahadjjoed*-gebeden, want er zijn andere authentieke verslagen, waarin andere combinaties en het reciteeren van andere hoofdstukken vermeld staan. Zelfs bij de openbare gebeden volgde men niet de rangschikking der hoofdstukken. Bij één gelegenheid reciteerde de Heilige Profeet het vierde hoofdstuk, *An-Nisâ*, in de eerste *rak'at* en het derde hoofdstuk, *Al-i-'Imrân*, in de tweede; deze gebeurtenis is ons overgeleverd in een verslag, enkel omdat er in dit geval van de erkende rangschikking werd afgeweken. Vele andere soortgelijke voorbeelden vindt men in de geschiedenis vermeld, en daar de *Moesims* niet verplicht waren om bij het reciteeren der hoofdstukken onder het bidden de rangschikking daarvan te volgen, leveren zulke gevallen slechts een bewijs te meer, dat de tegenwoordig gevolgde rangschikking der hoofdstukken overeenkomt met die, welke in den tijd van den Heiligen Profeet bij het reciteeren van den geheelen *Qoer-ân* overeenkomstig zijn aanwijzingen werd gevolgd.

Bovenvermelde omstandigheid betreffende de bijzondere combinatie der twintig hoofdstukken, die *moefassal* worden genoemd — een combinatie, waarvan de Heilige Profeet zich somtijds bij de *tahadjjoed*-gebeden bediende — heeft bij sommigen de gedachte opgewekt, dat in *Ibn-i-Mas'oe'ds* kopie van den *Qoer-ân* de hoofdstukken anders gerangschikt waren. Maar de eenige betrouwbare getuigenis, die men tot staving hiervan kan aanvoeren, is het bovenaangehaalde verslag, dat van een zekere combinatie van twintig korte hoofdstukken bij de *tahadjjoed*-gebeden spreekt. Daar reeds is aangetoond, dat men onder het bidden de rangschikking der hoofdstukken niet in acht behoefde te nemen, is dat bewijs geheel ontzenuwd. Al veronderstelt men, dat *Ibn-i-Mas'oe'd* een andere rangschikking van hoofdstukken volgde en dat de hoofdstukken overeenkomstig die rangschikking in zijn kopie van den Heiligen *Qoer-ân* geschreven waren, toch volgt daaruit niet, dat zijn rangschikking de juiste was, of dat de rangschikking in *Aboe Bakrs* of *'Oetsmans* kopie verkeerd was. Niemand van de vrienden van den Profeet koos hierin partij voor *Ibn-i-Mas'oe'd*.

Integendeel, zij allen erkenden de rangschikking in 'Oetsmans kopie als de rangschikking, die de Heilige Profeet had gevolgd. Onder de vrienden, die toezicht hielden op het afschrijven van den Qer-ân onder 'Oetsmans regeering, bevonden zich zulke welbekende mannen als 'Ali, Oebajj bin Ka'b, Zaid bin Tsabit en anderen. 'Oetsman had, gelijk ik later zal aantoonen, twaalf van de meest welbekende vrienden gekozen, die zich onderscheidden door hun degelijke kennis van den Qer-ân. Zij beslisten over alle mogelijke geschilpunten. Zij konden met de bijzondere combinatie van hoofdstukken, die de Heilige Profeet in zijn nachtgebeden reciteerde, onmogelijk onbekend zijn. Zij wisten, dat de Heilige Profeet bij het reciteeren van hoofdstukken onder het bidden geen bijzondere rangschikking in acht nam. Zij wisten ook, dat er feitelijk geen enkele rangschikking gevolgd kon worden. Het is ongerijmd om te onderstellen, dat zij allen niet op de hoogte waren van een zekere combinatie en dat alleen Ibn-i-Mas'od die kende. Was de rangschikking der hoofdstukken aan het persoonlijk oordeel der vrienden overgelaten geweest, dan zouden wij hebben kunnen veronderstellen, dat de rangschikking van Ibn-i-Mas'od de juiste was en dat de rest der vrienden het bij het verkeerde eind hadden. Maar de zaak moest uitgemaakt worden door middel van wat de Heilige Profeet bevolen had. Ibn-i-Mas'od dacht, dat een zekere rangschikking, die hij den Heiligen Profeet bij de *tahadjjoed*-gebeden zag volgen, de juiste was. Maar hij vergiste zich. De vrienden wisten wel, dat de bij de gebeden gevolgde rangschikking niet de juiste rangschikking was en kon zijn. Authentieke verslagen, die zij geschreven hebben, toonen aan, dat de Heilige Profeet een deel van een zeker hoofdstuk in de eene *rak'at* placht te reciteeren en een deel van een ander hoofdstuk — hetzij het in de werkelijke rangschikking vooraan of achteraan stond — in de tweede *rak'at*. Zij kenden ook het geval, waarbij een vriend van den Profeet, die de gebeden in een zekere moskee leidde, iedere *rak'at* met het korte hoofdstuk, *de Eenheid*, begon en daarop een ander hoofdstuk liet volgen. Zij wisten ook, dat de Heilige Profeet er geen bezwaren tegen maakte, toen hij daarvan op de hoogte werd gesteld. Zij wisten verder, dat de Heilige Profeet 's Vrijdags bij de morgengebeden gewoonlijk het 32ste hoofdstuk, *As-Sadjdah*, in de eerste *rak'at* reciteerde en het 76ste hoofdstuk, *Ad-Dahr*, in de tweede *rak'at*; toch sloot dit niet in, dat het laatste hoofdstuk in de werkelijke rangschikking der hoofdstukken na het eerste moest komen. Zij kenden de werkelijke rangschikking wel en volgden die ook. Ibni-Mas'od grondde zijn rangschikking op een zekere combinatie, die bij zekere gebeden werd gevolgd, en oordeelde dus over de zaak verkeerd. Toch week zelfs zijn rangschikking in hoofdzaak niet af van die, welke in 'Oetsmans kopie werd gevolgd. Dezelfde langere hoofdstukken, de *Tiwâl*, kwamen evenals in 'Oetsmans kopie het eerst voor, met dit verschil alleen, dat *An-Nisâ* vóór *Al-i-'Imrân* werd geplaatst, zoodat hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 in omgekeerde volgorde stonden. Deze omkeering is ook toe te schrijven aan het feit, dat de Heilige Profeet ze eens bij de gebeden in die volgorde reciteerde. Dit zijn de eenige twee verschillen betreffende de rangschikking der hoofdstukken, die volgens een verslag in Ibn-i-Mas'ods kopie bestonden. De vergissing moet dus óf aan Ibn-i-Mas'od worden toegeschreven, óf aan hen, die verondersteld hebben, dat zijn rangschikking in deze twee punten afweek van de erkende rangschikking, die in de door 'Oetsman uitgegeven officieele kopieën werd gevolgd. Toch bekrachtigt het bestaan van dat verschil de gevolgtrekking, dat de door 'Oetsman gevolgde rangschikking der hoofdstukken precies dezelfde was als die,

welke de Heilige Profeet volgde. Er was in hoofdzaak overeenstemming tusschen Ibn-i-Mas'oe'd en de andere vrienden; het verschil is slechts ontstaan uit het verkeerde oordeel, dat Ibn-i-Mas'oe'd over de zaak had. Nu vragen wij: Indien de volgorde der hoofdstukken niet door de Heilige Profeet zelf bepaald werd, wat bracht Ibn-i-Mas'oe'd dan er toe om dezelfde rangschikking te volgen als die, welke 'Oetsman en de andere vrienden volgden? Zoo'n overeenstemming in de rangschikking van 114 hoofdstukken was niet mogelijk, tenzij beiden een en dezelfde autoriteit volgden, die die volgorde had bepaald. Zoo'n autoriteit kon niemand anders zijn dan de Heilige Profeet. Als nader bewijs dat Ibn-i-Mas'oe'ds rangschikking der hoofdstukken in het wezen der zaak overeenkwam met die, welke in 'Oetsmans kopieën werd gevolgd en welke wij tot op dezen dag volgen, hebben wij een verslag in Boechari, volgens 't welk Ibn-i-Mas'oe'd de vijf hoofdstukken in het middelste gedeelte van den *Qoer-ân* (*Bani Israïl, Al-Kahf, Tâ Hâ, Marjam* en *Anbiâ*) in dezelfde volgorde noemde als die, waarin ze in onze kopieën van den *Qoer-ân* voorkomen. Al deze bewijzen leiden tot de positieve gevolgtrekking, dat Ibn-i-Mas'oe'ds rangschikking der hoofdstukken overeenkwam met die in de kopieën, welke op last van 'Oetsman werden gemaakt, dat, indien er eenig verschil was, dit verschil zeer gering en onbelangrijk was en dat het ontstond uit een misvatting van den kant van Ibn-i-Mas'oe'd.

Er worden twee andere personen genoemd, die ook een andere rangschikking der hoofdstukken volgden, nl. Oebajj bin Ka'b en 'Ali. Het geval van den eerste is gauw afgehandeld, want er is een betrouwbare getuigenis, volgens welke Oebajj de hoofdstukken anders rangschikte. Het eenige wat er van hem vermeld wordt is, dat hij het vierde hoofdstuk voor het derde plaatste. Als dat het eenige verschil van rangschikking was, is het heelemaal onbelangrijk, en de vergissing kan op dezelfde wijze zijn ontstaan als in het geval van Ibn-i-Mas'oe'd. Maar indien — gelijk ik nu zal aantoonen — Oebajj ooit van die meening was, dan zag hij er later van af, toen hij van de feiten op de hoogte kwam. Het heet, dat 'Ali de hoofdstukken in de volgorde der openbaring verzamelde, en er is een verslag, volgens 't welk hij na den dood van den Heiligen Profeet niet rustte, voor en al eer hij een *Qoer-ân* had bijeengebracht, waarin de hoofdstukken in chronologische volgorde waren gerangschikt. De betrouwbaarheid van dit verslag is betwijfeld, want die *Qoer-ân* werd nooit aan het nageslacht overgeleverd, hoewel 'Ali onmiddellijk na 'Oetsman als Kalief regeerde. Bovendien zijn er verslagen van een hoogere autoriteit, die het niet aan 'Ali toeschreef. Volgens een daarvan (zie *Fat-hoel-Bâri*, pag. 10) zei 'Ali zelf: „de grootste man op het gebied van het bijeenbrengen van den *Qoer-ân* is Aboe Bakr; hij is de eerste man, die den *Qoer-ân* bijebracht”. Het verslag, volgens 't welk 'Ali zei, dat hij na den dood van den Profeet niet rustte, al eer hij den geheelen *Qoer-ân* had bijeengebracht, wordt dus tegengesproken door hen, wier getuigenis door andere historische feiten bevestigd wordt, een waarvan is, dat 'Ali zelfs gedurende zijn Kalifaat nooit van een andere kopie van den *Qoer-ân*, of van een andere rangschikking der verzen sprak, of zoo'n kopie aannam. Behalve dit is er evenwel een andere overweging, die aantoont, dat noch 'Ali noch Oebajj een rangschikking der hoofdstukken volgden, die afweek van de door 'Oetsman gevolgde rangschikking. Oebajj en 'Ali behoorden tot degenen, onder wier toezicht de kopieën van den *Qoer-ân* geschreven werden, en hadden er dus evenveel belang bij

ons de tegenwoordige rangschikking der hoofdstukken te geven, als 'Oetsman of eenig ander vriend van den Profeet.

Er is nog één verslag, dat in verband met de rangschikking der hoofdstukken vermeld kan worden, omdat men daaruit bij vergissing soms een tegengestelde conclusie trekt. Ibn-i-'Abbas geeft dit verslag aldus weer: „Ik zei tegen 'Oetsman: „Wat heeft u er toe gebracht, *Al-Anfal* (het achtste hoofdstuk) naast *Barâ'at* te plaatsen, en gij schreeft daartusschen geen *Bismillah*, zoodat gij deze twee hoofdstukken bij de zeven lange indeelde?” Op deze vraag gaf 'Oetsman mij het volgende antwoord: „Wanneer er veel hoofdstukken tot den Heiligen Profeet geopenbaard werden, was het een gewoonte van hem, dat hij bij de openbaring van eenig deel van eenig hoofdstuk een van zijn secretarissen liet komen en hem zei die verzen in het hoofdstuk op te schrijven, waar van die en die zaken werd gesproken. *Al-Anfal* nu was een der laatst geopenbaarde hoofdstukken en de onderwerpen van deze twee hoofdstukken waren identiek. Daarom geloofde ik, dat het laatste hoofdstuk een deel van het eerste was, en de Profeet stierf en hij zei ons niet duidelijk, dat het een deel was?” Dit verslag zegt heelemaal niet, dat de rangschikking oer verzen aan het oordeel van 'Oetsman werd overgelaten; het maakt juist duidelijk, dat ze door niemand anders tot stand werd gebracht dan door den Heiligen Profeet. Het toont aan, dat de Heilige Profeet, met uitzondering van het in het verslag vermelde geval, zijn vrienden „duidelijk” had gezegd, waar een vers of een hoofdstuk geplaatst moest worden. Het toont ook aan, dat de rangschikking door den Heiligen Profeet zelf werd tot stand gebracht overeenkomstig het onderwerp, want de volkomen overeenstemming van de stof besliste, dat het achtste en het negende hoofdstuk naast elkaar geplaatst werden. Al laten wij het geval van dit eene hoofdstuk (het negende) buiten beschouwing, het verslag vermeldt toch in uitdrukkelijke en duidelijke bewoordingen, dat de Heilige Profeet niet alleen de plaats van elk vers aanwees, maar ook die van elk hoofdstuk; verder dat hij zijn vrienden duidelijk zei, welk hoofdstuk op dit of dat hoofdstuk in de verzameling moest volgen en dat hij het was, die de hoofdstukken overeenkomstig de stof rangschikte. Volgt nu — als wij het geval van de twee in het verslag vermelde hoofdstukken eens nemen — uit wat in dit verslag wordt gezegd, dat de Heilige Profeet heelemaal geen aanwijzingen gaf betreffende de rangschikking daarvan? Wij weten, dat hoofdstuk *Barâ'at* (*Ontheffing*) meer dan een jaar voor den dood van den Heiligen Profeet geopenbaard werd, en bijgevolg is het niet juist om te zeggen, dat hij geen tijd had om duidelijke aanwijzingen betreffende de plaats daarvan te geven. De zaak is, dat de Heilige Profeet zelf de twee hoofdstukken naast elkaar geplaatst en de *Barâ'at* zonder *Bismillah* — de formule waarmee elk hoofdstuk begint — geschreven wenschte te zien. Hoewel beide hoofdstukken onder twee verschillende namen bekend stonden, waren zij in werkelijkheid deelen van één hoofdstuk. De eerste dertig verzen van de *Barâ'at* (volgens anderen dertien of veertig) werden verkondigd aan de legers, die op de bedevaartsdagen bij elkaar waren gekomen en om deze reden beschouwde men de *Barâ'at* als een apart hoofdstuk. Vandaar zei de Heilige Profeet tegen zijn vrienden nooit duidelijk, dat de *Barâ'at* slechts een deel was van *Al-Anfal*; om deze reden beschouwde men het als een apart hoofdstuk. Maar de Heilige Profeet liet het ook niet beginnen met de openingsformule, omdat het in zekeren zin — d.i. de volkomen gelijkheid van de stof — als

een deel van het achtste hoofdstuk werd beschouwd. Dit is de verklaring, die 'Oetsman aan Ibn-i-'Abbas gaf.

Al deze omstandigheden leiden tot de positieve en onbetwistbare conclusie, dat de rangschikking der hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân en die der verzen in elk hoofdstuk door den Heiligen Profeet werd tot stand gebracht. Daarvoor hebben wij ook een overtuigend inwendig bewijs. De hoofdstukken staan, evenals de verzen, met elkaar in verband, gelijk wordt aangetoond in de inleidende aantekeningen bij de verschillende hoofdstukken.

4. De verzameling van den Qoer-ân.

Het volgende punt van beschouwing is, of de geheele Qoer-ân zoowel in geschrifte als in het geheugen wel veilig was en wat er met de verzameling van den Qoer-ân in den tijd van Aboe Bakr en in dien van 'Oetsman bedoeld werd, indien de verzen en hoofdstukken voor den dood van den Heiligen Profeet toch al gerangschikt waren.

Zooals reeds is gezegd, was het hoofdwerk betreffende het verzamelen van den Heiligen Qoer-ân door den Heiligen Profeet zelf verricht onder leiding der Goddelijke openbaring. Hiervan maakt het Heilige Boek melding in de volgende bewoordingen: „Waarlijk, op Ons (komt) het verzamelen daarvan en het voordragen daarvan (neer). Derhalve, wanneer Wij dien voorgedragen hebben, volg er de voordracht van” (75 : 17, 18). Op een andere plaats wordt het bezwaar der ongeloovigen tegen de geleidelijke openbaring van den Heiligen Qoer-ân aldus weerlegd: „En zij die niet gelooven, zeggen: Waarom is de Qoer-ân niet alle tegelijk tot hem nedergezonden? (Wij hebben dien) op deze wijze (geopenbaard), opdat Wij daarmee uw hart zouden kunnen bevestigen, en Wij hebben dien in goede volgorde gerangschikt” (25 : 32). Hier wordt wederom gezegd, dat het bijeenbrengen en het rangschikken der deelen het werk der Goddelijke openbaring waren. Deze verzen en de reeds vermelde feiten dragen bij tot bevestiging van het feit, dat het hoofdwerk betreffende de verzameling van den Qoer-ân door den Heiligen Profeet werd verricht. Maar wij zagen reeds, dat slechts zij zoo'n verzameling noodig hadden, die den geheelen Qoer-ân van buiten wilden leeren en dat de rangschikking der hoofdstukken noodig was, als men het geheel wilde reciteeren. Hoewel de geheele Qoer-ân volledig en gerangschikt in het geheugen der vrienden van den Profeet bewaard werd, bestond die dus niet in geschreven vorm in één boekdeel. Er is geen twijfel aan, dat elk vers en elk hoofdstuk op schrift werden gebracht, zoodra zij geopenbaard waren, maar zoolang de ontvanger der Goddelijke openbaring nog leefde, kon het geheel niet in één boekdeel worden geschreven. Er kon immers elk oogenblik een vers worden geopenbaard, dat noodzakelijk midden in een hoofdstuk geplaatst moest worden, en dus maakten reeds de omstandigheden van het geval het bestaan van een volledig boekdeel onmogelijk. Daarom was een verzameling van den Qoer-ân na den dood van den Heiligen Profeet noodig, een verzameling, die overeen moest stemmen met die, welke de Heilige Profeet had tot stand gebracht en in het geheugen van zijn vrienden bestond. Zoo'n verzameling was ook noodig om de raadpleging en verspreiding van het Heilige Woord te vergemakkelijken en om er een meer blijvenden vorm aan te geven dan die, waarin het in het geheugen werd bewaard. Met dit doel nam Aboe Bakr de verzameling van den Heiligen Qoer-ân ter hand.

Het bovenstaande wordt bevestigd door een verslag, dat de omstandigheden

vermeldt, die het bijeenbrengen van den *Qoer-ân* noodzakelijk maakten. Het verslag is geschreven door Zaid bin Tsabit, den secretaris van den Heiligen Profeet in Medina, en is ons overgeleverd in een authentiek verslag, dat in de *Ṣaḥīḥ Boechari* vermeld staat. Spoedig na den dood van den Heiligen Profeet moest Aboe Bakr troepen afzenden tegen den bedrieger Moesailma. Bij Jemamah kwam het tot een treffen, waarbij een ware slachting werd aangericht onder de Moeslims. Vele *Qoer-ânlezers* lieten er het leven. Daar de Heilige *Qoer-ân* tot op dien tijd alleen in het geheugen der *Qoer-ânlezers* in zijn geheel bestond en de geschreven fragmenten niet tot één boekdeel bijeengebracht waren, vreesde 'Oemar voor het groote gevaar, dat er dreigde, indien meer *Qoer-ânlezers* in een anderen slag sneuvelen. Oogenblikkelijk ging hij naar Aboe Bakr en raadde hem aan onmiddellijke bevelen te geven tot verzameling van de geschreven fragmenten van den *Qoer-ân* tot één boekdeel. „Een groot aantal der *Qoer-ânlezers* zijn in den slag bij Jemamah gesneuveld,” zei hij, „en ik vrees, dat in andere slagen weer een vreeselijke slachting onder de *Qoer-ânlezers* zal worden aangericht en dat veel van den *Qoer-ân* daardoor verloren zal gaan. Naar mijn meening is het volstrekt noodzakelijk, dat gij onmiddellijke bevelen geeft tot verzameling van den *Qoer-ân*.” Maar de vrienden van den Profeet waren zoo trouw aan hun meester, dat het hun scheen, of zij van het door den Profeet uitgeduide pad afweken, als zij iets deden wat de Heilige Profeet niet had gedaan. „Hoe kan ik iets doen”, antwoordde Aboe Bakr, „wat de Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — niet heeft gedaan?” „Maar”, voerde 'Oemar aan, „dat is onder deze omstandigheden de beste gedragslijn.” Aboe Bakr was na eenige gedachtenwisseling overtuigd en liet Zaid komen. Toen deze kwam, zei hij tegen hem: „Gij zijt jong en wijs. Niemand van ons kan u iets, wat ook, aantijgen en gij placht de openbaringen aan den Heiligen Profeet op te teekenen. Zoek daarom (de geschreven fragmenten van) den *Qoer-ân* en verzamel ze (tot één boekdeel)”. De eerste gedachte, die in Zaid opwelde, was dezelfde als die in Aboe Bakr. „Hoe kunt gij iets doen,” zei hij, „wat de Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — niet heeft gedaan?” En zoo zwaar kwam hem de taak voor, dat hij toen dacht: „Het zou mij niet moeilijker zijn geweest, als men mij gevraagd had om een berg te verzetten”. Maar ten laatste was hij daartoe bewogen, en hij vatte zijn taak op.

Bovenaangehaald verslag bewijst verscheidene punten. In de eerste plaats toont het aan, dat de geheele *Qoer-ân* veilig bewaard was in het geheugen der lezers, die den *Qoer-ân* in den tijd van den Heiligen Profeet hadden geleerd. Zoolang deze *Qoer-ânlezers* veilig waren, had men niets te vreezen, maar indien zij in den oorlog sneuvelen, vreesde men, dat zekere gedeelten van den Heiligen *Qoer-ân* verloren konden gaan, omdat de manuscripten van verschillende hoofdstukken en verzen tot dan toe niet op één plaats waren verzameld. In de tweede plaats blijkt daaruit, dat het verzamelen van den *Qoer-ân* in den tijd van Aboe Bakr slechts ten doel had de *Qoer-ânlezers* te vervangen, indien zij ongelukkig waren in den strijd en allen daarin bleven. 'Oemar maakte zich zeer bezorgd over den *Qoer-ân*, omdat hij door het sneuvelen van vele *Qoer-ânlezers* in den slag bij Jemamah vreesde, dat in een anderen slag vele andere lezers zouden sneuvelen. Daarom drong hij er bij Aboe Bakr op aan den *Qoer-ân* tot één boekdeel bijeen te brengen, zoodat die ondanks den dood van zekere personen veilig bleef. Hieruit blijkt, dat de oorspronkelijke verzameling van den *Qoer-ân*, met een rangschikking van de hoofdstukken en verzen, door den Heiligen

Profeet zelf werd tot stand gebracht, en dat 'Oemar naast de in het geheugen bewaarde verzameling van den *Qoer-ân* een verzameling in geschrifte wilde hebben. Het verslag zegt niet, dat de *Qoer-ân* tot dan toe niet bijeengebracht was. Integendeel, het zegt dat de *Qoer-ân* veilig bewaard was in het geheugen der menschen. Maar een geschreven verzameling was noodig met het oog op het eventueel voorkomende geval, dat de *Qoer-ânlezers* in den slag het leven lieten. Het lijkt geen twijfel, dat het geheugen een goede bewaarplaats is, maar zoo'n verzameling kon te eeniger tijd verloren gaan met den dood van hen, die het *Heilige Boek* in hun geheugen hadden vastgelegd. In de derde plaats bewijst het verslag, dat tot op den tijd, dat *Aboe Bakr* de verzameling van den geschreven *Qoer-ân* ter hand nam, geen enkel deel daarvan verloren was gegaan en dat er nog vele *Qoer-ânlezers* waren, die den *Qoer-ân* veilig in hun geheugen hadden. 'Oemar was alleen bang, dat met het sneuvelen van de overige *Qoer-ânlezers* in een anderen slag, die op den eerste mocht volgen, de fragmenten van den *Qoer-ân* verloren zouden gaan. Het was slechts een gebeurlijkheid: zekere *Qoer-ânlezers*, die toen leefden, konden in een volgenden oorlog het leven laten. Tot dan toe was er niets verloren gegaan, maar er kon in de toekomst iets verloren gaan, indien men niet onmiddellijk stappen deed om den *Qoer-ân* in geschrift te verzamelen. Resumeerende wat boven reeds is gezegd: het verslag toont aan, dat de geheele *Qoer-ân* veilig bewaard was in het geheugen der *Qoer-ânlezers*; dat 'Oemar naast deze verzameling een verzameling van den *Qoer-ân* in geschrift wilde tot stand brengen, en dat er niets van de gememoriseerde verzameling verloren was gegaan, toen men de geschreven *Qoer-ân*-fragmenten ging verzamelen. Dit zijn drie belangrijke punten, die afdoende beslissen, dat de verzameling der *Qoer-ân*-ische openbaring die wij thans hebben, geenszins van de verzameling afwijkt, die in den tijd, van den *Heiligen Profeet* bestond, en dat er te eeniger tijd niets van verloren was gegaan of aan toegevoegd werd. Opgemerkt verdient ook te worden, dat het verslag, dat deze punten aan de hand geeft, een der meest authentieke en geloofwaardige verslagen is en dat niemand de nauwkeurigheid daarvan ooit betwijfeld heeft.

Wij zullen nu verklaren, wat *Aboe Bakr* bedoelde, toen hij zei, dat hij niet iets kon doen, wat de *Heilige Profeet* niet had gedaan. 'Oemars vraag betrof niet enkel de verzameling van den *Qoer-ân*, maar de verzameling van den *Qoer-ân* in geschrifte. Nu is het een algemeen erkend feit, dat de verschillende geschriften, die de verschillende gedeelten van den *Qoer-ân* bevatten, nooit bijeengebracht en gerangschikt waren, hoewel de geheele *Qoer-ân* met een volmaakte rangschikking van de hoofdstukken en verzen op de veiligste bewaarplaats — het geheugen der vrienden van den *Heiligen Profeet* — bestond. Deze verzameling kon ook niet tot stand gebracht worden, zoolang de *Heilige Profeet* nog in leven was. Zooals reeds is gezegd, het was voor de *Qoer-ânlezers* gemakkelijk om een vers van een hoofdstuk, dat na een ander was geopenbaard, op de juiste plaats in dat hoofdstuk te zetten, overeenkomstig de aanwijzingen van den *Heiligen Profeet*. Maar dat kon men niet doen, indien er een volledig boekdeel was. Vandaar liet de *Heilige Profeet* de verschillende geschriften niet verzamelen. Nu vroeg 'Oemar aan *Aboe Bakr* om deze geschriften te verzamelen — iets wat de *Heilige Profeet* niet gedaan had. Daarom weigerde *Aboe Bakr* eerst. Het toont dus alleen aan, hoe angstvallig de vrienden van den *Profeet* zich op een afstand hielden van de *Goddelijke openbaring*. Maar 'Oemars zaak grondde zich op een degelijke en gezonde

redeneering, en daarom besprak hij die met Aboe Bakr, tot deze overtuigd was van de juistheid en raadzaamheid van wat hij gezegd had. Er is dus niets in het verslag, dat aantoon, dat de Heilige Qoer-ân tot op den tijd van dit voorval niet verzameld was. Het toont alleen aan, dat de verschillende geschriften niet verzameld en gerangschikt waren en dat de volmaakt gerangschikte Qoer-ân slechts aan het geheugen der menschen was toevertrouwd.

Een ander punt in bovenaangehaald verslag, dat toegelicht moet worden, is het gezegde van Zaid betreffende de groote moeilijkheid, die hij bij de uitvoering van de hem opgelegde taak dacht te zullen ondervinden. Inderdaad dacht hij, dat het hem niet moeilijker zou gevallen zijn, indien men hem gevraagd had om een berg te verzetten. Met welke moeilijkheden had hij dan te kampen? Een verslag, weergegeven door Ibn-i-Abi-Dawoed, maakt dit duidelijk. „Oemar stond op en verklaarde, dat wie iets rechtstreeks van den Heiligen Profeet ontvangen had, het (bij Zaid) moest brengen, en zij (d.w.z. de vrienden van den Profeet) plachten het in den tijd van den Heiligen Profeet op te teekenen op papier en platen en palmtakken, en er werd eerst dan iets van iemand aangenomen, als twee getuigen getuigenis aflegden” (*Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 12). Het verslag bevestigt ten duidelijkste de gevolgtrekking, waartoe wij boven reeds gekomen zijn, nl. dat het verzamelen van den Qoer-ân in den tijd van Aboe Bakr ten doel had, datgene bijeen te brengen wat in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet was opgeteekend. Zaid's verzameling was bedoeld om de veiligheid der oorspronkelijke geschriften te bestendigen; op deze groote moeilijkheid zinspeelde Zaid. Een groot gedeelte van den Heiligen Qoer-ân was te Mekka geopenbaard, en zelfs het gedeelte dat te Medina was geopenbaard, had Zaid niet heelemaal in zijn bezit. Zaid moest niet enkel geschriften onderzoeken, maar geschriften, die in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet waren opgeteekend. Hij werd voor deze taak gekozen, omdat hij het grootste deel van de openbaring in Medina geschreven had en omdat men veronderstelde, dat hij al die kopieën veilig onder zijn berusting had. Maar hij had een zeer moeilijke taak te vervullen. Hij moest alle oorspronkelijke geschriften zoeken en rangschikken, in de volgorde waarin men de verzen en hoofdstukken van den geheelen Qoer-ân volgens de aanwijzingen van den Heiligen Profeet uit het hoofd reciteerde. Dat deze geschriften veilig waren, kan niet worden betwijfeld. Alles wat met de Goddelijke openbaring samenhang, werd met de uiterste zorgvuldigheid bewaard. Maar de taak was ontwijfelbaar moeilijk en eischte zwaren arbeid en ijverig zoeken. Daarom zei Zaid, ten volle bewust van de moeilijkheden die hem wachtten, dat de taak gelijk stond met het verzetten van een berg.

Deze duidelijke overwegingen toonen aan, dat Zaid belast werd met het verzamelen en rangschikken van de oorspronkelijke kopieën der verschillende verzen en hoofdstukken, welke in den tijd van den Heiligen Profeet waren gemaakt. Het lag niet, in de bedoeling van Aboe Bakr en 'Oemar een boek van den Heiligen Qoer-ân te laten samenstellen, waarvoor Zaid het Heilige Boek zou moeten schrijven, zooals de Qoer-ânlezers het reciteerden; maar zij wilden een boek vervaardigen door de oorspronkelijke geschriften te verzamelen. Om deze reden wordt in verband met deze taak steeds het woord *verzameling* (Ar. *djam'a*) gebezigd en niet: rangschikking of samenstelling. Vandaar ook was het eerste, wat Aboe Bakr Zaid opdroeg: den Qoer-ân te *zoeken* en te verzamelen. Het is gemakkelijk te begrijpen, dat hij slechts geschriften moest zoeken. 'Oemars woorden, die uitdrukking geven aan zijn vrees, dat veel van den

Qoer-ân verloren zou gaan, indien de Qoer-ânlezers in andere oorlogen sneuvelen, zooals in den slag bij Jemamah, sluiten duidelijk in, dat hij er zeker van was, dat geen deel van den Heiligen Qoer-ân tot dan toe verloren was gegaan, en bijgevolg, indien de nieuwe verzameling, waarvoor 'Oemar streed, tot doel had eenvoudig den Qoer-ân op schrift te brengen, zooals deskundigen dien reciteerden, zou Aboe Bakr niet tegen Zaid hebben gezegd om den Qoer-ân te zoeken en te verzamelen. In dat geval zou Zaid de taak ook niet even zwaar achten als het verzetten van een berg. Een voldoende nauwkeurige verzameling zou men kunnen krijgen door enkele Qoer-ânlezers bij elkaar te roepen en Zaid den geheelen Qoer-ân slechts te laten opschrijven, zooals zij dien aan hem dicteerden en zooals de vrienden van den Profet dien goedkeurden. Maar 'Oemar beoogde de verzameling der oorspronkelijke geschriften, die volgens de aanwijzingen van den Heiligen Profet zelf geschreven waren, m.a.w. hij wenschte voor den tekst een tweemaal zoo hoogen graad van nauwkeurigheid te verkrijgen. Het verslag zegt verder, dat Zaid deze gedragslijn werkelijk volgde, want toen hij er van overtuigd was, dat Aboe Bakr en 'Oemar gelijk hadden, beschreef hij de uitvoering van zijn taak als volgt: „Toen begon ik den Qoer-ân te zoeken en dien van palmtakken en steenen platen en uit de harten der menschen te verzamelen, totdat ik de laatste verzen van het hoofdstuk, getiteld *Ontheffing*, in het bezit van Aboe Choezaima Anşari vond, en ik vond ze in het bezit van niemand anders”. Dit toont aan, dat Zaid twee dingen deed: de geschriften zoeken en ze tot één boekdeel verzamelen. Voor de verzameling nu was noodig, dat de verzen en hoofdstukken gerangschikt werden, want de geschriften zelf waren in het bezit van verschillende menschen, en ze konden geen middel aan de hand doen om de juiste rangschikking tot stand te brengen. Voor deze rangschikking moest Zaid zich wenden tot de Qoer-ânlezers, en hierop zinspelen de woorden „de harten der menschen” in het bovenaangehaald verslag. Daarenboven raadpleegde Zaid ook het geheugen om te onderzoeken, of de geschriften nauwkeurig waren. Zonder de hulp der Qoer-ânlezers was trouwens het verzamelen der geschriften tot een volledig boekdeel onmogelijk. Om deze reden drong 'Oemar er op aan, dat de verzameling begonnen moest worden, aangezien zeer veel Qoer-ânlezers nog in leven waren, en om deze reden zei Zaid, dat hij bij het verzamelen der geschriften het geheugen — of „de harten der menschen” zooals hij het uitdrukte — moest raadplegen. Deze woorden beteekenen niet, dat hij sommige hoofdstukken uit geschriften moest zoeken en andere uit het geheugen, want indien hij zijn zoeken in het geval van een deel der openbaring tot het geheugen bepaalde, behoefde hij voor de rest geen geschriften te zoeken, en voor het geheel zou hij gemakkelijk alles hebben kunnen opschrijven, wat de Qoer-ânlezers hem dicteerden.

De belangrijkste kwestie met betrekking tot de verzameling, die op last van Aboe Bakr gemaakt werd, is: Kwam ze in alle opzichten overeen met den Qoer-ân, die in het geheugen der vrienden van den Heiligen Profet bewaard en verzameld en die bij zijn leven, zoowel in afzondering als in het openbaar, opgezegd en gereciteerd was? Er bestaat niet de minste grond om te gelooven, dat dat niet het geval was. In de eerste plaats werd geen der samenstellers door eenig motief er toe gedreven, eenige verandering in den tekst aan te brengen. Al degenen die de taak ten uitvoer brachten, verlangden er vurig naar een volledige en getrouwe reproductie te hebben van wat aan den Heiligen Profet was geopenbaard, en Zaid had de taak eerst dan

aanvaard, nadat hij ten volle beseft had, met welke moeilijkheden hij te kampen zou hebben. In de tweede plaats begon men slechts zes maanden na den dood van den Heiligen Profeet met de geschriften te verzamelen, terwijl nagenoeg al degenen die den *Qoer-ân* uit zijn mond hadden gehoord, nog in leven waren. De *Qoer-ân*, die de Heilige Profeet gereciteerd had, lag den vrienden nog versch in het geheugen en eenig geknoel met den tekst zou gemakkelijk onder de aandacht gebracht kunnen zijn. In de derde plaats hebben wij gezien, dat de vrienden van den Heiligen Profeet zelfs in het weergeven van zijn gezegden zoo voorzichtig waren, dat wij het ons niet kunnen voorstellen, dat zij slechts zes maanden na zijn dood met de Goddelijke openbaring zouden knoeien. Zij hadden zoo'n ontzag en zoo'n eerbied voor het Goddelijk woord, dat zij onmogelijk een woord verzonnen of de weglating van eenig deel van het Heilige Boek gewettigd zouden hebben. In de vierde plaats waren er, zooals wij reeds zagen, velen onder hen, die den *Qoer-ân* uit het hoofd konden reciteeren. Anderen kenden groote gedeelten, en deze werden door het herhaalde reciteeren tijdens of buiten de gebeden steeds versch in het geheugen vastgehouden. Eenige afwijking van den tekst, zooals men dien in den tijd van den Heiligen Profeet had, zou in tegenwoordigheid van zulke menschen onmogelijk in de verzameling zijn ingeslopen. In de vijfde plaats waren er vele afschriften van de openbaring onder de vrienden van den Profeet verspreid. Daar elk vers onmiddellijk na de openbaring opgeteekend was en de vrienden daarvan kopieën hadden gemaakt, was er overvloed van middelen om de zuiverheid van *Zaid's* verzameling te toetsen. Deze geschriften waren in het bezit van verschillende vrienden en dus konden zij allen zelf nagaan, of de verzameling die *Zaid* tot stand had gebracht, een getrouwe kopie was van de oorspronkelijke geschriften. Buitendien kon de eene persoon zijn geschriften met die van een ander vergelijken, en dus was, evenals in het geval van de recitatie, alle waarschijnlijkheid dat in den tekst een fout insloop, uitgesloten. Het geheugen en de geschriften bekrachtigden de reeds onwraakbare getuigenis, die elk leverde en maakten dus aan allen twijfel omtrent de zuiverheid van den tekst van den Heiligen *Qoer-ân* een einde. In de zesde plaats staat in geen enkel verslag vermeld, dat er in de verzameling, welke op last van *Aboe Bakr* tot stand was gebracht, iets weggelaten was, of dat er iets aan toegevoegd was, dat niet als deel van de Goddelijke openbaring werd beschouwd. Gelijk *Sir William Muir* zegt: „Wij hebben niet gehoord, dat er fragmenten, zinnen of woorden door de samenstellers werden weggelaten, evenmin dat iets van de geopenbaarde editie afweek. Zoo iets zou ontwijfelbaar bewaard en vermeld zijn geweest in die traditioneele bewaarplaatsen, die de minste en zee onbeduidende handelingen en gezegden van den Profeet vergaarden”.¹⁾

Krachtige en afdoende argumenten toonen dus aan, dat de kopie welke op last van *Aboe Bakr* aan de hand der afschriften samengesteld werd, in alle opzichten, zoowel in tekst als in rangschikking, overeenkwam met de verzameling, die onder leiding van den Heiligen Profeet zelf werd gemaakt en die de *Qoer-ânlezers* in hun geheugen bewaarden. Indien er tusschen de twee bronnen — het geheugen en de geschriften — geen overeenstemming was geweest in zake den tekst, zouden de vrienden van den Profeet over de verzameling nooit tevreden zijn geweest. Er wordt gezegd, dat de aldus samengestelde kopie in

¹⁾ Zie *Muir's The Life of Mahomet*. London. Smith, Elder, & Co., 15 Waterloo Place, 1877, pag. 560 (Appendix).
Noot v.d. Vert.

het bezit van Aboe Bakr bleef en na zijn dood in dat van 'Oemar. Toen deze stierf, werd de kopie onder berusting van Hafsa, de dochter van 'Oemar en een weduwe van den Heiligen Profeet gesteld. De kopie van den Heiligen Qoer-ân, die op last van Aboe Bakr was geschreven, werd dus zonder eenige wijziging in den tekst of in de rangschikking tot in den tijd van 'Oetsmans regering overgeleverd. Hoogstwaarschijnlijk maakten zij, die een kopie van den Heiligen Qoer-ân noodig hadden, afschriften van deze verzameling, en zoo werd ze voldoende verspreid. Maar toen zekere omstandigheden onder 'Oetsmans aandacht kwamen, achtte hij het noodzakelijk, dat er officieele kopieën, geschreven door officieele secretarissen, verspreid werden, en dat al de afschriften, die particulieren of van Zaid's verzameling of van andere onder hen nog bestaande geschriften hadden gemaakt, vernietigd werden. Een authentiek verslag, weergegeven door Boechari, beschrijft die omstandigheden aldus: „Anas, de zoon van Mâlik, vertelt, dat tot 'Oetsman kwam Hoezaifa, die bij de verovering van Armenië met het volk van Syrië en in Azerbeidsjan met het volk van Irak had gestreden en die zich verontrustte over hun verscheidenheid in leestrant; hij zei tot 'Oetsman: ‚O Gezaghebber der Geloovigen! verbled het den menschen, voordat zij in zake het Heilige Boek met elkaar verschillen, zooals de Joden en Christenen in zake hun Schriften met elkaar verschillen'. Daarom stuurde 'Oetsman Hafsa bericht en vroeg haar hem haar Qoer-ân te sturen, opdat zij daarvan andere kopieën konden maken, waarna hij haar de oorspronkelijke kopie zou terugsturen. Toen stuurde Hafsa de kopie aan 'Oetsman en deze gelastte Zaid bin Tsabit en Abdoella bin Zoebair en Sa'id-ibn-Il-'As en 'Abdoel Rahman bin Haris bin Hisjam (ze af te schrijven) en zij maakten afschriften van de oorspronkelijke kopie. Ook zei 'Oetsman tot de drie menschen, die tot de Qoereisjieten behoorden (alleen Zaid was een inwoner van Medina): ‚Als gij het met Zaid niet eens zijt over iets betreffende den Qoer-ân, schrijf hem dan in de taal der Qoereisjieten, want in hun taal werd die geopenbaard'. Zij volgden deze aanwijzingen op, en toen zij het vereischte aantal kopieën van de oorspronkelijke kopie gemaakt hadden, gaf 'Oetsman deze aan Hafsa terug en stuurde naar elke wijk een der aldus gemaakte kopieën, en gelastte dat alle andere kopieën of bladen, waarop de Qoer-ân was geschreven, verbrand werden.”

Het verslag vermeldt duidelijk de omstandigheden, die 'Oetsman er toe dreven, alle particuliere kopieën te vernietigen en die te vervangen door officieele, welke gemaakt werden van de verzameling, die Zaid in den tijd van Aboe Bakr had samengesteld. De Kalief vernam van een zijner veldheeren, die in Armenië en Azerbeidsjan gevochten had, dat in zulke verafgelegen streken van het koninkrijk als Syrië en Armenië een verscheidenheid van leestrant was. Nergens staat vermeld, dat dergelijke verschillen ook in Medina en Mekka of ergens in Arabië bestonden. Deze verschillen merkte men slechts in pas bekeerde landen, waar geen Arabisch gesproken werd. Wat het karakter van deze verschillen betreft, wordt er in duidelijke bewoordingen vermeld, dat ze slechts verschillen in *qirâ'at* of manier van lezen waren. Ook waren ze niet van zoo'n ernstigen aard als die, welke onder de Joden en Christenen ten opzichte van hun Schriften bestonden. Maar men vreesde, dat als men niets deed om een eind te maken aan de toen bestaande *kleine* verschillen, ze na enkele generaties een ernstig karakter kregen. Wat die verschillen eigenlijk waren, is voor ons moeilijk te zeggen, maar vroegere verhalen werpen meer licht op den aard daarvan. Authentieke verslagen vermelden, dat de Heilige Profeet

zelf verschillende lezingen van zekere woorden toestond en dat vrienden, die van deze vergunning niet op de hoogte waren, in het begin iedereen streng onder handen namen, dien zij een Qoer-ânisch woord op een andere wijze hadden hooren lezen. Zoo hoorde 'Oemar bij een zekere gelegenheid Hisjam zekere woorden van den Qoer-ân op een andere wijze uitspreken, en woedend sleurde hij hem naar den Heiligen Profeet, die Hisjams lezing goedkeurde. Deze vergunning werd gegeven om reden dat menschen die tot zekere stammen behoorden, zekere woorden niet op de gewone wijze konden uitspreken. Deze menschen nu mochten die woorden lezen op een wijze, waarop zij die gemakkelijk konden uitspreken. Maar ik zal hier niet tot in bijzonderheden afdalen, daar ik het onderwerp betreffende de verschillende lezingen in een apart hoofdstuk wil behandelen. Na hetgeen ik boven heb gezegd, zal het wel duidelijk zijn, dat de vergunning om een woord, welk ook, op andere manier te lezen uit noodzaak werd gegeven. Alleen zij konden er gebruik van maken, die zekere woorden niet in het zuiver dialect der Qoereisjieten konden uitspreken, doordat zij van klein af aan gewoon waren die op zekere manier uit te spreken. Maar toen de Islâm zich buiten de grenzen van 'Arabië verbreidde, was het niet meer noodig, dat zekere woorden op andere wijze gelezen werden, want de buitenlanders konden een woord even gemakkelijk in het dialect der Qoereisjieten uitspreken als in eenig ander dialect. Zekere vrienden van den Profeet echter hielden zich bij hun onderwijs in den Qoer-ân nog steeds vast aan zekere lezingen, die niet met de zuivere stijl der Qoereisjieten overeenkwamen. Sommigen hunner maakten misschien misbruik van de vergunning en bevorderden zekere lezingen, hoewel zij er geen behoefte aan hadden. Dit kwaad schijnt zich in Koefa verspreid te hebben. Hierop zinspeelde Hoezaifa, toen hij zich verontrustte over de verscheidenheid van leestrant. Volgens zekere verslagen berispte hij streng aëgenen, die zich toeligden op bijzondere lezingen; sommige zeggen, dat zij de lezing van Ibn-i-Mas'oed volgden, anderen die van Aboe Moesa en weer anderen die van Oebajj-ibn-i-Ka'b, terwijl zij zonder de minste moeite den Qoer-ân konden lezen volgens de oorspronkelijke lezing, d.w.z. in het dialect der Qoereisjieten. Deze conclusie wordt bevestigd door een kort verhaal, dat betrekking heeft op een vroeger tijdvak dan den tijd van 'Oetsman. Men vertelde 'Oemar, dat Ibn-i-Mas'oed *'attâ hin* las in plaats van *hattâ hin*. In het dialect van den Hozail en den Tsaqif nu werd *hattâ* uitgesproken als *'attâ* (zie Lane's Lexicon onder het grondwoord *'attâ*). Ibn-i-Mas'oed behoorde aan geen van deze stammen, maar hij verkoos een bijzondere lezing, die alleen toegestaan was, omdat menschen die tot zekere stammen behoorden, het woord niet anders konden uitspreken. Toen 'Oemar hoorde, dat Ibn-i-Mas'oed *'attâ* aan de menschen leerde in plaats van *hattâ*, schreef de Kalief hem, dat de Qoer-ân geopenbaard was in de taal der Qoereisjieten en dat hij dien niet in het dialect van den Hozail behoorde te lezen. In het verslag staan de volgende woorden van 'Oemar vermeld: „Waarlijk, de Qoer-ân werd in de taal der Qoereisjieten geopenbaard en niet in het dialect van den Hozail. Leer dien dus aan de menschen in de taal der Qoereisjieten en niet in die van den Hozail.” Een ander kwaad, dat uit deze verscheidenheid van lezingen voortsproot, was dat de nieuwe bekeerlingen, die de noodzakelijkheid der vergunning niet konden inzien, elkaar voor ketters hielden, omdat zij zekere woorden niet op dezelfde wijze lazen. Dit kwaad maakte, gelijk vele verslagen aantonen, Hoezaifa en 'Oetsman zeer bezorgd, en de eenige remedie daartegen was, dat de verschillende lezingen, waaraan nu geen behoefte meer bestond, zoowel

bij het lezen als bij het schrijven verboden werden, en dat allen de zuivere taal der Qoereisjieten, waarin de Qoer-ân geopenbaard was, moesten gebruiken.

Bovenvermelde overwegingen en korte verhalen helpen ons den aard der verschillen en het kwaad begrijpen, waarover Hoezaifa zich verontrustte. Om dit kwaad uit te roeien vernietigde 'Oetsman alle kopieën van den Qoer-ân, die in particulier bezit waren. De aanwijzing, die 'Oetsman aan de vergadering der secretarissen gaf, staaft verder deze conclusie. Aan de leden van het comité, die tot de Qoereisjietische stammen behoorden, gaf hij die aanwijzing in duidelijke bewoordingen: „Als gij het met Zaid niet eens zijt over iets betreffende den Qoer-ân, schrijf hem dan in de taal der Qoereisjieten, want in hun taal werd die geopenbaard.” Deze aanwijzing wordt, naar het verslag vermeldt, opgevolgd. 'Oetsman ging dus niet verder dan 'Oemar. Alleen werden de varianten in zijn tijd meer geprononceerd en werden een bron van veel kwaad. Hij deed een stap, welke berekend was om al de varianten waaraan ook 'Oemar een eind wilde maken, eens en voor al te vernietigen. Er kan misschien gevraagd worden, wat er bedoeld wordt met het niet-eens-zijn met Zaid over iets betreffende den Qoer-ân. In een ander verslag, dat ook door Boechari weergegeven wordt, staan in plaats van „Als gij het met Zaid niet eens zijt over iets betreffende den Qoer-ân” de woorden „Als gij het met Zaid niet eens zijt over een *'arabijjat* in de *'arabijjat* van den Qoer-ân”, waarin het woord *'arabijjat* de Arabische taal beteekent. Dit woord duidt er duidelijk op, dat met het niet-eens-zijn in bovenaangehaald verslag bedoeld wordt het niet-eens-zijn over de wijze, waarop een woord in andere dialecten uitgesproken werd. Zooals gezegd is, Zaid behoorde niet tot den stam der Qoereisjieten en daarom moest, wanneer er verschil van meening was omtrent de lees- of schrijfwijze van een woord, de beslissing der Qoereisjietische leden aangenomen worden. Het eenige voorbeeld van voormeld verschil is ons in een verslag overgeleverd. Op gezag van Ibn-i-Sjahâb, dezelfde verslaggever als in Boechari's verslag, voegt Tirmazi het volgende korte verhaal bij het verslag, dat door Boechari aangenomen en weergegeven wordt: „En bij die gelegenheid waren zij het niet eens over *tâbôet* en *tâbôeh*. De Qoereisjietische leden zeiden, dat het *tâbôet* was, terwijl Zaid zei, dat het *tâbôeh* was. Men stelde 'Oetsman van dit verschil van lezing op de hoogte en hij gelastte hun *tâbôet* te schrijven, daarbij voegende dat de Qoer-ân in het dialect der Qoereisjieten was geopenbaard.” Dit korte verhaal stelt den aard van de verschillen, waarover Hoezaifa zich verontrustte, in het licht. Het toont aan, dat de verschillen, die 'Oetsman trachtte uit te roeien, doorgaans niet van ernstiger aard waren dan dit. Maar aangezien de vrienden van den Helligen Profet geloofden, dat elk woord uit de Goddelijke bron voortgevloeid was, konden zij zelfs zulke kleine verschillen niet dulden. En aangezien de behoefte, waarvoor zulke verschillen van de leeswijze van zekere woorden te voren waren toegestaan, ophield te bestaan en het gevaar, dat het op den voorgrond plaatsen der verschillen van leeswijzen met zich meebracht, toenam met den toevloed van vreemdelingen in den helligen Islamietischen godsdienst, achtte hij het raadzaam om een eind te maken aan alle varianten, door kopieën van den Helligen Qoer-ân te verspreiden, die op zijn last door bevoegde menschen geschreven en verzorgd zouden worden, en door alle particuliere kopieën die zulke varianten bevatten, te vernietigen.

Weken de kopieën, die op last van 'Oetsman geschreven waren, van de oorspronkelijke verzameling af, welke Zaid in den tijd van Aboe Bakr had samengesteld? Het verslag zegt ons: Toen 'Oetsman op de in verafgelegen deelen van zijn koninkrijk heerschende varianten opmerkzaam werd gemaakt,

was de eerste gedachte waaraan hij uitdrukking gaf, de kopie van Hafsa te vragen en daarvan andere kopieën te laten schrijven om onder de Moeslims te worden verspreid. En hij week niet van dit voornemen af. De kopieën van den Qoer-ân, die op zijn bevel geschreven waren, waren zuivere en getrouwe kopieën van Zaid's verzameling, die, gelijk wij zagen, na den dood van 'Oemar onder Hafsa's berusting was. Zaid was de persoon, die de kopie in den tijd van Aboe Bakr schreef, en Zaid was de persoon, wien in den tijd van 'Oetsman verzocht werd daarvan nieuwe kopieën te maken. Om eenig dialectverschil of verschil van leeswijze van zekere woorden, dat mogelijk ontstaan kon, weg te nemen, beval 'Oetsman ongetwijfeld, dat men de lezing der Qoereisjieten koos boven welke andere lezing ook. Maar het eenige voorbeeld van zoo'n variant, dat ons in een verslag is overgeleverd, is dat Zaid een woord als *tâbôeh las*, terwijl de Qoereisjieten het lezen als *tâbôet* — een zeer onbeduidend verschil dus in de wijze, waarop de eindletter van het woord geschreven moest worden, zonder de minste verandering van beteekenis — en er werd zoo'n groote waarde aan dit onbeduidend verschil gehecht, dat de beslissing over de kwestie aan 'Oetsman werd overgelaten. Er wordt in het geheel niet vermeld, dat er afgeweken werd van hetgeen Zaid in de kopie van Hafsa had geschreven. In het bovenstaande hebben wij dus dit afdoende bewijs, dat de kopieën van den Qoer-ân, die op last van 'Oetsman gemaakt en verspreid werden, zuivere en getrouwe afschriften van de oorspronkelijke verzameling van Zaid waren. Verder luidde 'Oetsmans boodschap aan Hafsa: „Stuur ons de kopie van den Qoer-ân, opdat wij daarvan kopieën kunnen maken, en dan zullen wij ze u terugsturen”. Dienovereenkomstig stuurde 'Oetsman de kopie van Hafsa terug, nadat het vereischte aantal kopieën gereed was. Was er tusschen het origineel en de afschriften eenig verschil geweest, dan zou het aan het licht zijn gekomen onder de lange regeering van 'Oetsman en 'Ali, toen de Moeslims in partijen waren verdeeld. Bovendien was de oorspronkelijke kopie nog altijd in het bezit van Hafsa. De menschen, die den bejaarden en eerbiedwaardigen vorst 'Oetsman in koelen bloede vermoordden, zouden eenig verschil, dat er kon hebben bestaan tusschen de kopie van Hafsa en de op zijn last gemaakte afschriften, stellig aan het licht hebben gebracht. Maar er staat niets in de geschiedenis vermeld, dat aantoonde dat er werkelijk zoo'n verschil bestond, en deze getuigenis bekrachtigt verder de conclusie, dat de kopieën welke op last van 'Oetsman werden geschreven, zuivere en getrouwe afschriften waren van de oorspronkelijke verzameling, die Zaid in den tijd van Aboe Bakr had gemaakt.

Was de vernietiging van alle particuliere kopieën van den Heiligen Qoer-ân een willekeurige en onverantwoordelijke daad van 'Oetsman geweest, dan zouden de vrienden van den Heiligen Profeet het nooit hebben toegelaten. Het blijkt echter niet alleen dat zij zijn daad goedkeurden, maar ook dat zij hem zijn plannen gereedelijk hielpen uitvoeren. Hoezaifa, een der geleerde vrienden van den Profeet, was in vliegende haast van het verafgelegen Syrië bij hem gekomen met het verzoek, onmiddellijke stappen te doen om een eind te maken aan de verschillende leeswijzen. Dit kon 'Oetsman alleen doen, als hij officieele kopieën van den Heiligen Qoer-ân, dien Aboe Bakr had verzameld, uitgaf en alle particuliere kopieën vernietigde, die misschien niet met voldoende zorg geschreven waren en verschillende lezingen bevatten. Dezen stap deed 'Oetsman niet zonder vooraf overleg te hebben gepleegd met de vrienden van den Profeet. Volgens een verslag, afkomstig van een reeks van verslaggevers en weer-

gegeven door Boechari, dat als betrouwbaar erkend wordt (zie *Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 16), zei 'Ali: „Spreek niets dan goed over 'Oetsman, want hij heeft den stap tot vernietiging der particuliere kopieën van den Qoer-ân niet gedaan dan na met ons overleg te hebben gepleegd. Hij sprak tot ons, zeggende: „Hoe denkt gij over deze lezing? Men heeft mij medegedeeld, dat sommigen van hen tegen de anderen zeiden: „Mijn lezing is beter dan de uwe.” Mij dunkt, dat dit gelijk staat met ongelooft. Wij vroegen hem, welken stap hij geraden achtte in dezen te doen. Hij antwoordde, dat hij het noodzakelijk vond de menschen op één plan van leeswijze samen te brengen. Daarin stemden wij van ganscher harte toe”. Dit korte verhaal toont aan, dat 'Abdoesman eerst dan een stap deed, als hij ruggespraak had gehouden met de voornaamste vrienden van den Profeet. Het heet, dat de raad, die het opzicht had over het schrijven der kopieën, twaalf leden telde. Onder hen waren Zaid, Sa'id, Oebajj, Anas bin Mâlik, 'Abdoella bin 'Abbas, en anderen. Het blijkt, dat er oorspronkelijk slechts vier leden waren, gelijk het verslag in *Boechari* zegt, en dat er later andere leden bijgevoegd werden, misschien omdat men een grooter aantal kopieën noodig had dan men zich eerst had voorgesteld. 'Abdoella bin Mas'oesd was de eenige vriend van den Profeet, bekend wegens zijn kennis van den Qoer-ân, die niet in het comité werd opgenomen, maar zijn uitsluiting was niet toe te schrijven aan eenig vooroordeel tegen hem; wel aan het feit, dat hij op grooten afstand van Medina woonde. 'Abdoella woonde in Koefa en het werk zou veel vertraging ondervinden, indien hij in het comité moest worden opgenomen. Daar 'Oetsman het werk begon, nadat hij met de voornaamste vrienden van den Profeet naar behooren overleg had gepleegd, keurden zij, toen het volbracht was, zijn handeling goed. Volgens een verslag zei Moes'ab bin Sa'd, dat hij vele vrienden van den Profeet ontmoette, toen 'Oetsman bevel had gegeven tot verbranding van alle particuliere kopieën van den Qoer-ân; allemaal waren zij daarover tevreden en niemand van hen maakte er aanmerkingen op. Zooals bovenvermelde woorden van 'Ali aantonen, maakten zich 'Oetsman en de vrienden van den Profeet trouwens niet zoo 'zeer ongerust over het bestaan der verschillende leeswijzen, als wel over de geschillen, die daaruit voortsporen. Zij die zich pas tot den Islâm hadden bekeerd, wisten niet welke omstandigheden den Heiligen Profeet er toe hadden gebracht, zekere verschillen van lezingen toe te laten, en als zij de leeswijze van een zekeren vriend van den Profeet volgden, waren zij streng tegen anderen, die een andere leeswijze volgden, en zoo gaven de kleine verschillen van de leeswijze van zekere woorden aanleiding tot groote disputen en geschillen. 'Oetsman en de andere vrienden van den Profeet bemerkten, dat de menschen tot dwalingen vervielen en heelemaal afweken van het gebruik, waarvoor de Heilige Profeet de varianten had bestemd, en zij namen het beste middel te baat om het kwaad te verhelpen.

Om bovengenoemde reden kon Ibn-i-Mas'oesd niet deel nemen aan het toezicht op het schrijven der kopieën, die op last van Oetsman werden gemaakt. Hij is de eenige persoon, van wien in zekere in het geheel geen gezaghebbende verslagen gezegd wordt, dat hij zekere aanmerkingen maakte op Zaid. Er wordt bij voorbeeld gezegd, dat hij de aanstelling van Zaid tot schrijver der kopieën afkeurde en dat hij de aanmerking maakte: „Wat! het afschrijven van den Qoer-ân is mij ontnomen en aan iemand toevertrouwd, die in den rug van een ongelooftige was, toen ik Moeslim werd”, waarmee hij bedoelde, dat hij ouder was en den Islâm eerder had aangenomen. Of dit verslag moet onjuist zijn, of Ibn-i-Mas'oesd moet — zoo hij deze woorden wer-

kelijk geuit heeft — een groote vergissing hebben begaan. Zaid was de persoon, die den Qoer-ân in den tijd van Aboe Bakr verzameld en afgeschreven had. Aboe Bakr en 'Oemar konden aan geen beter persoon denken dan aan Zaid, en daarom vertrouwden zij hem de verzameling der geschriften toe. Toen 'Oetsman een soortgelijke behoefte gevoelde, vroeg hij den vrienden van den Profeet, wie tot de taak het beste bevoegd was en anderen in de schrijfkunst overtrof; zij zeiden hem, dat Zaid de man was. Om deze reden werd Zaid tot afschrijver gekozen, terwijl een comité van verscheidene vrienden gevormd werd om toezicht op het werk te houden. Overeenkomstig de aanwijzingen van deze menschen schreef Zaid de kopieën. Ibn-i-Mas'oeed had dus — zoo hij die woorden werkelijk geuit heeft — feitelijk ongelijk, als hij zich zoo op Zaid afgaf. Maar wij kunnen de waarheid van het verslag ten zeerste betwijfelen, want toen Zaid voor dien een belangrijker werk verrichtte dan enkel afschrijven, sprak Ibn-i-Mas'oeed geen woord ten nadeele van Zaid. Die aanmerkingen zouden meer op haar doel berekend zijn geweest, indien ze gemaakt waren op den tijd, toen Aboe Bakr en 'Oemar Zaid belastten met het verzamelen van den Heiligen Qoer-ân aan de hand der manuscripten. Vreemd, dat zulke aanmerkingen gemaakt zouden zijn op een tijd, dat er niets anders verricht moest worden dan een vroeger origineel afschrijven. Maar indien het verslag juist is, dan zijn de slotwoorden daarvan voldoende om aan te toonen, dat Ibn-i-Mas'oeed zich werkelijk vergiste, want er wordt gezegd: „de meeste voorname vrienden (van den Profeet) hadden een afkeer van deze aanmerking van Ibn-i-Mas'oeed". Bovendien maakte Ibn-i-Mas'oeed geen enkele aanmerking op 'Oetsman. Zekere verslagen van zeer twijfelachtige betrouwbaarheid zeggen, dat Ibn-i-Mas'oeed werkelijk geweigerd had om zijn kopie van den Qoer-ân af te staan, of om de door 'Oetsman gestuurde kopie aan te nemen. Maar deze verslagen zijn door geen enkel betrouwbaar samensteller van verzamelingen erkend. Zelfs al veronderstellen wij dat ze authentiek zijn, toch trokken ze de betrouwbaarheid van de kopieën, die op last van 'Oetsman waren gemaakt, heelemaal niet in twijfel. Ibn-i-Mas'oeed las volgens het verslag zekere woorden op een andere manier dan de Qoereisjieten, en toch had 'Oemar hem reeds bevolen zulke lezingen na te laten. Misschien om die reden weigerde hij om zijn kopie af te staan, maar geen ander vriend van den Profeet heeft ooit zijn meening gestaafd. Zij mochten zeggen wat zij oordeelden, maar zij stonden allen zonder uitzondering aan de zijde van 'Oetsman.

Deze overwegingen kunnen niet den minsten twijfel overlaten wat betreft het feit, dat de door 'Oetsman verspreide kopieën zuivere en getrouwe afschriften waren van de verzameling van Aboe Bakr, die op haar beurt in elk woord en elk punt overeenkwam met den door den Heiligen Profeet geleerden Qoer-ân. Toen 'Oetsman zijn kopieën uitgaf, waren duizenden vrienden van den Profeet nog in leven, en velen hunner, zooals Oebajj, 'Abdoella de zoon van 'Oemar, en anderen behoorden tot diegenen, die in den tijd van den Heiligen Profeet den geheelen Qoer-ân hadden gememoriseerd, terwijl honderden anderen dien na zijn dood uit het hoofd konden geleerd hebben, zooals die toen in omloop was. Slechts dertien jaar na den dood van den Heiligen Profeet gaf 'Oetsman bevel tot het maken van officieele afschriften van den Heiligen Qoer-ân, en indien ze in eenig opzicht afgeweken waren van de oorspronkelijke kopie of van wat in het geheugen was vastgelegd, zouden de vrienden van den Profeet hun stem hebben verheven tegen zoo'n mishandeling van het Heilige Boek. De Qoer-ân was nog altijd hun kostbaarste schat en zij konden niet dulden, dat men een

woord daarvan veranderde. Zij zouden veeleer hun leven prijsgeven, dan eenig geknoei met den *Qoer-ân* toe te laten. Zij waren niet alleen oprecht en vurig in hun beroep, maar hadden ook overvloed van middelen om de zuiverheid van de kopieën, die op last van 'Oetsman gemaakt waren, te beoordeelen. En mocht er iets weggelaten of bijgevoegd zijn, dan zouden honderden vrienden van den Profeet dadelijk er op hebben gewezen. Maar zelfs Ibn-i-Mas'oe'd, van wien gezegd wordt dat hij 'Oetsman en Zaid een kwaad hart toedroeg, wees er nooit op, dat 'Oetsman één woord in den *Qoer-ân* gewijzigd, weggelaten of bijgevoegd had. Hij maakte slechts de tegenwerping, dat 'Oetsman hem moest toestaan zijn eigen leeswijze van zekere woorden te behouden, waarvan reeds een voorbeeld is gegeven in het woord *hattâ*, dat hij als '*attâ* uitsprak, omdat hij het dialect van den Hoezail volgde.

'Oetsman maakte dus geen verandering in den *Qoer-ân*, dien Aboe Bakr onmiddellijk na den dood van den Heiligen Profeet had verzameld. Hij had denzelfden secretaris in dienst, dien Aboe Bakr onder zijn regeering en de Heilige Profeet in zijn tijd in dienst hadden. Hij handelde na met de vrienden van den Profeet overleg te hebben gepleegd, terwijl hij steun vond bij de voornaamste vrienden, die bekend waren wegens hun kennis van den *Qoer-ân* en die toezicht moesten houden op het schrijven der kopieën. Deze kopieën, die op zijn last werden geschreven, werden door de heele Moeslimwereld als zuivere kopieën erkend. Ook kon geen enkele verandering in de kopieën den tekst wijzigen, zooals die in het geheugen van duizenden menschen bewaard werd. De bitterste vijanden van 'Oetsman — zij die hem zijn hoofd afsloegen, toen hij bezig was den *Qoer-ân* te lezen en die de macht geheel in handen hadden — konden hem niet ten laste leggen, dat hij met den *Qoer-ân* geknoeid had, hoewel het bevel tot verbranding der kopieën van het Heilige Boek een van hun beschuldigingen tegen hem was. Maar deze laatste beschuldiging brachten zij in, omdat zij het verbranden van bladen, waarop het Heilige Woord geschreven stond, als een heiligschennis beschouwden. Zelfs onder 'Ali's regeering wees niemand er ooit op, dat een zeker woord door 'Oetsman was weggelaten, en van 'Ali zelf wordt er gezegd, dat hij de officieele kopieën die 'Oetsman in omloop had gebracht, had afgeschreven.

Wat de tegenwoordige kopieën betreft, geven zelfs de bitterste tegenstanders van den *Islâm* toe, dat de op last van 'Oetsman gemaakte afschriften geheel ongewijzigd aan latere geslachten zijn overgeleverd. De zuiverheid van den tekst van den *Qoer-ân* is dus afdoend bewezen. De verzameling van Aboe Bakr was een getrouwe weergave van de openbaring, die in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet op schrift was gebracht en kwam in elk opzicht, zoowel in tekst als in rangschikking, overeen met den Heiligen *Qoer-ân*, zooals die in het geheugen der vrienden van den Profeet werd bewaard; de kopieën die 'Oetsman in omloop bracht, waren zuivere en getrouwe afschriften van Aboe Bakrs verzameling, en men geeft toe, dat deze kopieën de heele dertien honderd jaren door, die er sedert verstreken zijn, onveranderd zijn gebleven.

5. Verschillen van lezingen.

Het heet, dat de zoogenaamde verschillen van lezingen de zuiverheid van den *Qoer-ân*ischen tekst op twee manieren beïnvloedden. Men beweert, dat zekere leeswijzen, die de Heilige Profeet had toegestaan, door 'Oetsman verboden werden, en dat met het verdwijnen hiervan dus ook een deel van den *Qoer-ân*-

schen tekst verloren ging. Dit is één tegenwerping. De andere is, dat de onderscheiden lezingen, die er tegenwoordig bestaan, het moeilijk maken om met eenige zekerheid vast te stellen, welke lezing oorspronkelijk en authentiek is. Deze tegenwerpingen zijn in werkelijkheid ontstaan uit het feit, dat men het woord „lezing”, gebezigd met betrekking tot den Qoer-ânischen tekst, verkeerd opvat en dat men de beteekenis van *ḥarf* en die van *qir'at*, gebezigd in den zin van „lezing”, met elkaar verwart. Het is daarom noodzakelijk eerst na te gaan, wat die „verschillen van lezingen” in werkelijkheid zijn.

In de eerste plaats is het van belang te onthouden, dat in de verslagen het Arabische woord *ḥarf* gebezigd wordt om *lezing* aan te duiden. Dit woord *ḥarf* beteekent volgens Lane's lexicon, dat gebaseerd is op de beste Arabische autoriteiten: „een dialect, een idioom, een spreekwijze, aan zekere Arabieren eigen”. In dezen zin wordt het woord in de verslagen gebezigd, als ze van een aantal verschillende lezingen spreken, gelijk Lane zelf er bij voegt: „Dus in het gezegde van Moehammad (TA) is de Qoer-ân geopenbaard overeenkomstig zeven dialecten, van de dialecten der Arabieren (A'Obeyd, Az, I As, Q): of dit beteekent: overeenkomstig zeven wijzen of manieren (Mgh, Msb) van lezen: daarvandaan (zegt men): zoo iemand leest naar de leeswijze van Ibn-i-Mas'oed”. ¹⁾ Deze aanhalingen toonen aan, dat de verschillen waarvan zekere verslagen melding maken, slechts die waren, welke uit dialectverschillen waren ontstaan, waardoor verscheidene stammen genoodzaakt waren om zekere woorden op een andere manier te lezen of uit te spreken.

Laten wij nu de verslagen beschouwen en zien, in hoeverre ze deze conclusie staven. De volgende verslagen hebben betrekking op dit onderwerp:

(1) Boechari geeft het verslag van Ibn-i-'Abbas aldus weer: „De Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei: ‚Gabriël heeft mij slechts naar één *ḥarf* leeren lezen. Ik heb hem herhaaldelijk aangesproken en hem gevraagd, dien ook in een ander dialect te lezen, en dit heb ik volgehouden totdat hij dien in zeven dialecten voor mij heeft gelezen.’” Moeslim geeft hetzelfde verslag in dezelfde bewoordingen weer, maar dit verslag is van een andere reeks van verslaggevers afkomstig, waarvan de oorspronkelijke verslaggever nóg Ibn-i-'Abbas is. De volgende woorden worden echter er bij gevoegd: „Ibn-i-Sjahab zei: ‚Het is mij medegedeeld, dat zeven *ḥarfs* (dialecten) in een zaak zijn, die dezelfde blijft (dat is te zeggen: het lezen in een van deze dialecten, welk ook, verandert de beteekenis niet), en ze geven heelemaal geen aanleiding tot eenig verschil betreffende datgene wat wettig en wat verboden is?’”

(2) Boechari geeft het volgende verslag van Ibn-i-Mas'oed weer: „Ik hoorde iemand den Qoer-ân reciteeren en ik had den Heiligen Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — dien anders hooren lezen. Daarom bracht ik hem bij den Heiligen Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten. Toen ik hem vertelde wat er gebeurd was, zag ik een trek van misnoegen op zijn gelaat, en hij zei: ‚Gij hebt beiden goed gelezen; wees daarom niet oneinig, want waarlijk, er zijn vóór u menschen geweest, die oneinig waren en zij vergingen.’”

(3) Boechari en Moeslim geven het verslag van 'Oemar bin Chattab aldus weer: „Ik heb Hisjam bin Hakim bin Hizam het hoofdstuk, getiteld

¹⁾ TA = *Tâdj-oe'l-'Arôes*; Az = Azhari; I As = Ibn-i-Asir; Q = *Qâmôes*; Mgh = *Moeghni*; Msb = *Misbâḥ* van Al Fajoemi. Noot v.d. Vert.

Foerqân, op een andere manier hooren lezen dan ik, en de Heilige Profeet zelf — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — had mij het op die wijze leeren lezen. Mitsdien was ik op het punt om hem onmiddellijk te doen ophouden, maar ik wachtte en liet hem doorlezen tot hij (het hoofdstuk) uitgelezen had. Toen slingerde ik mijn mantel om zijn hals en bracht hem bij Gods Gezant — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten — en ik zei: ‚O Gezant! ik heb dezen man hoofdstuk *Al-Foerqân* op een andere manier hooren reciteeren dan gij mij hebt geleerd’. Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — beval mij Hisjam los te laten en gelastte hem daarop het hoofdstuk te reciteeren. Hij las het op dezelfde wijze als ik hem had hooren lezen. Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei: ‚Zoo is het geopenbaard geweest. Waarlijk, deze *Qoer-ân* is in zeven dialecten geopenbaard; reciteer hem dus op een wijze, die gij gemakkelijk vindt.’

(4) Volgens een ander verslag, door Moeslim weergegeven, hoorde Oebajj bin Ka’b twee personen den *Qoer-ân* op een andere wijze lezen dan hij geleerd had. Toen de zaak onder de aandacht van den Heiligen Profeet gebracht werd, keurde deze beide leeswijzen goed. Dit bracht Oebajj van zijn stuk. De Profeet stelde hem tevreden met de volgende verklaring, waarvan Oebajj zelf verslag gaf: ‚O Oebajj, die Heilige *Qoer-ân* is mij geopenbaard om slechts in één dialect te worden gelezen. Ik vroeg vergunning om hem in andere dialecten te lezen, opdat mijn volk hem gemakkelijk zou kunnen reciteeren. Daarop werd het mij vergund, hem in twee dialecten te lezen; en wederom vroeg ik vergunning om (hem in) meer (dialecten te lezen), opdat het voor mijn volk gemakkelijk zou zijn, en het werd mij vergund hem in zeven dialecten te lezen.’

(5) Moeslim geeft het volgende verslag van Oebajj bin Ka’b weer: ‚De Profeet Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — bevond zich bij een plaats, die bekend stond onder den naam van de ‚plas van Bani-Ghafâr’, toen Gabriël tot hem kwam en zei: ‚Waarlijk, God gebiedt u, dat gij uw volk den *Qoer-ân* slechts in één dialect laat lezen’. De Heilige Profeet antwoordde: ‚Ik roep Gods genade en Zijn vergiffenis in, want mijn volk kan dit niet dragen.’ Er staat dan vermeld, dat de Heilige Profeet om vergunning bleef vragen om den *Qoer-ân* in andere dialecten te lezen, totdat het hem vergund werd, hem in zeven dialecten te lezen.’

(6) Aboe Dawoed verhaalt, dat Djâbir het volgende verslag deed: ‚De Heilige Profeet kwam tot ons en wij waren bezig den *Qoer-ân* te lezen. Er waren onder ons niet alleen Arabieren, maar ook buitenlanders. Hij zei: ‚Lees door, want ieders leeswijze is goed. En er zullen veel menschen komen, die den *Qoer-ân* rechtuit lezen (dat is te zeggen: met een goede stem), gelijk een pijl recht wordt gemaakt, en zij zullen hun belooning in dit leven verhaasten en in het hiernamaals zullen zij er niet naar uitzien.’

(7) Tirmazi geeft van Oebajj bin Ka’b het volgende verslag weer: ‚Gabriël bezocht den Gezant Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — en deze zeide tot hem: ‚O Gabriël! waarlijk, ik ben tot mijn volk gezonden, dat geen kennis bezat; daaronder zijn oude vrouwen en oude mannen, en jongens en meisjes, en menschen die nooit een boek hebben gelezen’. Gabriël zei: ‚O Moehammad! waarlijk, de *Qoer-ân* is in zeven dialecten geopenbaard.’

Dit zijn de eenige belangrijke verslagen, die de verschillende leeswijzen behandelen, die de Heilige Profeet heeft toegestaan. De eenige conclusie, waarover ze het allemaal eens zijn, is dat de zoogenaamde verschillen geen tekstverschillen waren, maar verschillen in de wijze waarop men zekere woorden

las of uitspraak. Om dit punt duidelijker te maken, zal ik de verschillende daarin genoemde punten nogal uitvoerig behandelen. De eerste vraag is: Kan de tijd waarop deze verslagen betrekking hebben, met eenige zekerheid worden bepaald? Met andere woorden, werd de vergunning om den Qoer-ân in zeven dialecten te lezen gelijktijdig met den aanvang der openbaring gegeven of later? En wanneer zal het in het laatste geval vermoedelijk geweest zijn? Deze omstandigheid zal — gelijk ik later zal aantoonen — voldoende zijn om veel licht te werpen op den waren aard der verschillen. Ze zal de kwestie van den tekst ook vaststellen. Uit het vijfde verslag, volgens hetwelk de Heilige Profeet zich bij de „plas van de Bani-Ghafâr” bevond, toen hem de vergunning werd geschonken, kunnen wij één conclusie betreffende den tijd trekken. Het is wel bekend, dat deze plaats in Medina ligt. Het staat bijgevolg vast, dat de vergunning na de vlucht van den Heiligen Profeet naar Medina werd geschonken. Daaruit volgt, dat er in Mekka althans gedurende de eerste dertien jaren, toen de Islâm strikt genomen tot de inwoners van Mekka bepaald was, geen enkel verschil van leeswijze werd toegestaan. Er is echter een ander punt dat aantoon, dat de vergunning om den Qoer-ân in verschillende dialecten te lezen eerst na de verovering van Mekka werd geschonken; dat is te zeggen: omstreeks het negende jaar van Hedjira. In een der verslagen, die Boechari weergeeft, wordt Hisjam bin Hakim bin Hizam vermeld als de persoon, die 'Oemar in verbazing bracht door den Qoer-ân op een andere manier of in een ander dialect te lezen, dan 'Oemar gewoon was te doen. Hisjam nu werd eerst na de verovering van Mekka tot den Islâm bekeerd, terwijl deze verovering in het achtste jaar van Hedjira of bijna twee jaar voor den dood van den Heiligen Profeet plaats had. Uit deze omstandigheid kunnen wij afleiden, dat de vergunning tot het lezen in verschillende dialecten omstreeks dezen tijd geschonken werd, want was ze voordien al geschonken, dan zou een man als 'Oemar dat stellig hebben geweten. 'Oemar was de man, die met een ander vriend van den Profeet de afspraak had gemaakt om om de beurt bij den Profeet te komen ten einde zich op de hoogte te houden van iedere nieuwe openbaring en iedere nieuwe omstandigheid. Daar komt nog bij, dat hij in nauwe betrekking tot den Heiligen Profeet stond. Het is dus onbestaanbaar, dat hij gedurende zeer langen tijd — laten wij zeggen: eenige maanden of hoogstens een jaar — niets geweten zou hebben van de vergunning tot het lezen van den Qoer-ân in andere dialecten dan het zuivere dialect der Qoereisjieten. Bovendien zegt geen enkel verslag, dat eenig ander persoon onder de eerste bekeerlingen den Qoer-ân in een ander dialect las, dan het zuivere dialect der Qoereisjieten, waarin die oorspronkelijk geopenbaard werd.

Bovenstaande overwegingen toonen aan, dat de vergunning tot het lezen van den Qoer-ân in andere dialecten geschonken werd, toen vele Arabische stammen den Islâm ombelsden, d.i. tegen het einde der zending van den Heiligen Profeet. Het is een feit, dat meer dan het negentiende deel van den Qoer-ân vóór de verovering van Mekka en het geheel oorspronkelijk in de taal der Qoereisjieten werd geopenbaard. Het toont ook aan, dat de vergunning oorspronkelijk voor andere stammen bedoeld was, en dit punt stelt afdoend vast, dat de tekst van den Qoer-ân nog steeds dezelfde was als de oorspronkelijke. De verschillen van lezingen waren slechts een noodwendig gevolg van den toevloed van onontwikkelde stammen tot den Islâm, die een dialect spraken, dat practisch Arabisch was, maar dat in de uitspraak van zekere woorden eenigszins afweek van het zuivere dialect der Qoereisjieten. Voorbeelden

van deze verschillen hebben wij reeds gegeven. De Qoereisjieten zeggen *hattâ* (d.i. *tot*), terwijl de Hoezail hetzelfde woord uitsprak als '*attâ*', maar beide woorden hebben dezelfde beteekenis. (Zie Lane's Lexicon, waarin '*attâ*' verklaard wordt als „een dialectische bijvorm van *hattâ* van het dialect van den Hudheyl en Thakeef"). Andere soortgelijke bijvormen zijn *ti'lamden*, in plaats van *ta'lamden*, zooals de stam van Asad het las; *jâsin* in plaats van *âsin* in hoofdstuk 47, vs. 15; de Tamim las de *hamzah* (een der letters van het alfabet), terwijl de Qoereisjieten het niet deden; en zoo voort.

Tot staving van het bovenstaande hebben wij zekere korte verhalen van vroegere autoriteiten. Zoo gaf Aboe Sjàma het verslag van een der eerste autoriteiten als volgt weer (zie *Fat-hoel-Bâri*, Vol. IX, pag. 24): „De Heilige Qoer-ân werd eerst geopenbaard in de taal van de Qoereisjieten en van die Arabieren, die in hun buurt woonden en het zuivere Arabische dialect spraken; toen werd het den anderen Arabischen stammen vergund om dien in hun eigen dialect te lezen, dat zij van kindsbeen af gewoon waren te gebruiken, en zij weken (van het zuivere dialect) af in de uitspraak van zekere woorden en in de teekens, die de klinkers aanduiden. Daarom werd niemand van hen gedwongen om zijn eigen dialect te verlaten terwille van dat van een ander, omdat zij er anders moeilijkheden van zouden ondervinden en omdat zij een grooten eerbied hadden voor hun eigen dialect, opdat zij gemakkelijk konden begrijpen wat zij lazen. Dit alles was afhankelijk van de vervulling der voorwaarde, dat de beteekenis niet veranderd werd.”

De meeste der bovenaangehaalde verslagen wijzen er op, om welke reden de vergunning geschonken werd, en telkens bevinden wij, dat de reden overeenkomt met de meening over de verschillen, zooals wij ze boven reeds hebben geopperd. Volgens een der verslagen, bij voorbeeld, vroeg de Heilige Profeet aan den engel om den Qoer-ân voor zijn volk „gemakkelijk” te maken, hetgeen aantoonde, dat het volk een moeilijkheid ondervond, als het den Qoer-ân op een andere manier las. Volgens een ander verslag zei hij, dat zijn volk het „niet dragen” kon m.a.w. alle Arabische stammen konden niet in één dialect lezen; een derde verslag zegt, dat hij voor zijn volk pleitte, zeggende, dat het ongeleerd was, en daaronder waren oude vrouwen en oude mannen, jongens en meisjes, en menschen die nooit een boek hadden leeren lezen. Het spreekt vanzelf, dat, indien zij ontwikkeld waren geweest, zij het letterkundig en zuiver dialect der Qoereisjieten gemakkelijk zouden kunnen spreken, maar aangezien de meesten van hen onontwikkeld waren, was het hun zeer moeilijk om elk woord op dezelfde manier uit te spreken als de Qoereisjieten. Vandaar mochten zij zekere woorden naar hun eigen dialect lezen. Wij hebben ook één verslag, dat eindigt met de woorden: *reciteer hem dus op een wijze, die gij gemakkelijk vindt*, hetgeen aantoonde, dat de vergunning om den Qoer-ân in andere dialecten dan dat der Qoereisjieten te lezen bedoeld was om het zekere menschen gemakkelijk te maken.

Een andere opmerkenswaardige omstandigheid is, dat het niet aangetoond kan worden, dat er onder de eerste bekeerlingen zulke verschillen bestonden; ook niet dat er verschillen van lezingen waren onder zulke voorname en geleerde vrienden van den Heiligen Profeet, als bijv. Aboe Bakr en 'Oemar of Aboe Bakr en 'Ali. Dit brengt ons tot dezelfde conclusie, waartoe wij boven reeds gekomen zijn, n.l. dat de verschillende leeswijzen geen tekstverschillen waren, maar slechts verschillende manieren, waarop hetzelfde woord in verschillende dialecten uitgesproken werd. Het was, zooals wij reeds zagen,

iets dat gebiedend noodzakelijk was. Het kostte den onontwikkelden Arabischen stammen, welker dialecten eenigszins afweken van den standaard der Qoereisjieten — wier dialect als het zuiverste van alle Arabische dialecten werd beschouwd — zeer veel moeite om elk woord precies uit te spreken als de Qoereisjieten. Voor ieder persoon die den Islâm omhelsde, was het noodzakelijk een zeker deel van den Heiligen Qoer-ân te kennen en te kunnen reciteeren, en het werd hem, met Gods verlof, vergund om een woord naar zijn eigen dialect uit te spreken, wanneer hij het moeilijk vond om het volgens het zuivere dialect der Qoereisjieten uit te drukken.

In welke mate de verschillende dialecten, waarin de Qoer-ân gereciteerd mocht worden, van elkaar afweken, is een kwestie van weinig belang, maar er schijnt geen twijfel aan te zijn — gelijk vele in verslagen vermelde voorbeelden aantoonen — dat de verschillen zeer gering en over het algemeen zeer onbelangrijk waren. Maar terwijl wij dit op grond van een historische getuigenis beweren, hebben wij toch geen reden om te ontkennen, dat in zekere gevallen een woord van het eene dialect misschien uitgedrukt mocht worden door zijn equivalent in een ander dialect, indien het laatstq het oorspronkelijke woord niet had. In dezen zin verstaan wij zekere verslagen, volgens welke in zekere gevallen de beteekenis van een woord uitgedrukt mocht worden door een synoniem woord. Zoo'n geval wordt in één verslag toegelicht met een voorbeeld betreffende het gebruik der woorden *ta'âl*, *haloemma* en *aqbil*, die alle „kom” beteekenen. Dit is feitelijk geen geval, waarin verschil van lezing in den Heiligen Qoer-ân naar verschillende dialecten optreedt, maar het voorbeeld is slechts gegeven om den aard van het verschil in zulke gevallen aan te toonen. Dit voorbeeld toont aan, dat een woord van het eene dialect slechts in die gevallen door zijn equivalent in een ander vervangen mocht worden, waarin de gedachte die het uitdrukte, zoo duidelijk was, dat zelfs iemand met een gewoon verstand het niet verkeerd kon verstaan. Andere verschillen van leeswijze in deze dialecten waren van veel minder belang en hadden betrekking op zekere veranderingen in de teekens, die de klinkers aanduidden. De beteekenis werd dus hoegenaamd niet gewijzigd. Er waren wel verschillen in de uitspraak van zekere woorden, maar er was in het geheel geen verschil in beteekenis. Dit wordt bevestigd door het verslag, volgens hetwelk het lezen van den Qoer-ân in een der zeven dialecten, welk ook, heelemaal geen aanleiding gaf tot eenig verschil betreffende de wettige en de verboden dingen.

Men heeft wel eens dit bezwaar geopperd: indien de verschillen zóó onbeduidend waren, dat ze vanzelf opkwamen, wanneer een ongeletterd volk dat verschillende dialecten had, zekere woorden uitsprak, dan zouden de vrienden van den Heiligen Profeet niet zoo streng tegenover elkaar geweest zijn. 'Oemar stónd volgens het verslag op het punt om Hisjam te verbieden verder te bidden en ten slotte voerde hij hem aan zijn mantel, dien hij om zijn hals had geslingerd, naar den Heiligen Profeet, als had Hisjam zich schuldig gemaakt aan een groot vergrijp. Men beweert, dat zoo'n geval zich niet voorgedaan zou kunnen hebben, indien Hisjam niet een heel anderen tekst las dan den tekst, dien 'Oemar kende. Het hoeft nauwelijks gezegd, dat dit een bloot vermoeden is. Wij hebben boven reeds de krachtigste historische getuigenis aangevoerd, dat de verschillen van lezingen onder de vrienden van den Heiligen Profeet slechts uit de verschillen van dialecten ontstonden. Maar de zaak is, dat zij zich zoo angstvallig aan elk woord en aan elke letter van den Heiligen Qoer-ân vasthielden, dat zij de minste verandering in welk woord of welke letter dan

ook als de grootste zonde beschouwden. Dit is een feit, dat ieder rechtgeaard criticus moet getuigen. Vandaar dat 'Oemar zoo ongeduldig was, toen hij Hisjam hoorde lezen.

Een ander bezwaar tegen het feit, dat de verschillen van lezingen slechts dialectisch waren, is dat Hisjam zoowel als 'Oemar tot den stam der Qoereisjieten behoorde en dat Hisjam dus geen ander dialect kon gehad hebben dan 'Oemar, terwijl het verslag aantoonde, dat daartusschen wel verschil bestond. Tot recht begrip van dit punt houde men in gedachte, dat zoodra de noodzakelijkheid van dialectische verschillen erkend en vergunning geschonken was, die vergunning niet tot een bijzonderen stam bepaald kon worden. De vrienden van den Profeet leerden elkaar den Heiligen Qoer-ân en daarom slopen tot op zekere hoogte de eigenaardigheden van het eene dialect of van den eenen stam in het andere in. Bovendien was het niet noodzakelijk, dat als een stam een zeker woord niet naar het dialect van een anderen stam kon uitspreken, de laatste ook niet in staat was om het synonieme woord van den eerste uit te spreken. Om eens een voorbeeld te geven, de stam van Hoezail zei 'attâ in plaats van hattâ (d.i. tot), dat de uitspraak was der Qoereisjieten, maar de Qoereisjieten konden het woord op beide manieren uitspreken, en zij hadden ook geen afkeer voor beide vormen. Hoewel zij in den regel hattâ zeiden, konden zij het woord ook uitspreken als 'attâ, zooals in het geval van Ibn-i-Mas'oed, die 'attâ hin las in plaats van hattâ hin. Het schijnt, dat de Qoereisjieten inderdaad aanleg hadden om gemakkelijk in de dialecten van andere Arabische stammen te spreken, waarschijnlijk omdat elk jaar duizenden menschen uit alle streken van het land naar de Ka'ba toestroomden, als zij niet alleen den Heiligen Tempel bezochten, maar ook letterkundige bijeenkomsten hielden en handelsovereenkomsten sloten, waaraan de Qoereisjieten ook deelnamen. Omdat de Qoereisjieten de bewakers van de Ka'ba waren, moesten zij wel in aanraking komen met elken stam, en dit verkeer was door de handelsbetrekkingen duurzamer geworden. Daardoor ook konden zij zekere woorden gemakkelijk naar de bijzondere wijze der andere stammen uitspreken. Hisjam nu werd na de verovering van Mekka Moeslim — op een tijd dus, toen vele Arabische stammen den Islâm omhelsden. Waarschijnlijk leerde Hisjam dus hoofdstuk *Al-Foerqân*, dat aanleiding gaf tot het geschil, van den Heiligen Profeet, toen deze bezig was het aan zekeren stam te leeren, en zoo slopen zekere dialectische verschillen in Hisjams reciet in.

Men stelle zich niet voor, dat elk woord van den Heiligen Qoer-ân op zeven verschillende manieren uitgesproken werd. Er wordt niets anders mee bedoeld, dan dat de veroorloofde verschillen van lezingen tot het een of andere dialect van de zeven dialecten behoorden. Deze verschillen waren zeer weinig, want waren er veel meer geweest, dan zou een groot aantal daarvan in authentieke verslagen vermeld zijn geweest. Men begaat een blunder, als men deze dialectische verschillen verwacht met de lezingen, welke in zekere commentaren vermeld worden. Wat nu deze lezingen in werkelijkheid zijn, zal ik later behandelen. Maar wat de dialectverschillen betreft, het gebruik waarvan de Heilige Profeet vergunde (de *sab'at-i-ahroef* in de verslagen), vinden wij er in de verslagen bijzonder weinig van vermeld, hetgeen bewijst, dat ze inderdaad zeer weinig waren. Immers, was het aantal verschillen groot geweest, dan is er geen reden, waarom de verslagen er niet zeer veel van vermeld zouden hebben. Het verbod, dat 'Oetsman uitvaardigde tegen het opschrijven van deze verschillen in de kopieën van den Heiligen Qoer-ân, zou ze niet heelemaal vernietigd kunnen

hebben. Zijn ons niet de kleinste bijzonderheden omtrent den Heiligen Profeet in betrouwbare verslagen overgeleverd, ondanks het feit, dat zijn gezegden nooit opgeteekend werden? Trouwens, het geregeld verkeer tusschen de Arabische stammen en de Qoereisjieten en hun handelsbetrekkingen hadden geen belangrijk verschil in hun dialecten achtergelaten, en de verschillen, die er bestonden, waren zeer weinig en van geen beteekenis. Derhalve waren de dialectische verschillen, die bij het lezen van den Qoer-ân toegestaan werden, ook zeer weinig. De zeven dialecten, waarin de Qoer-ân gelezen mocht worden, waren die, welke de Arabieren als de zuiverste beschouwden. Sommige autoriteiten hebben ze genoemd, terwijl volgens anderen het getal zeven niet bedoeld is om een bepaald aantal aan te duiden, maar alleen om te kennen te geven, dat eenige dialectische verschillen toegestaan werden.

Bovenstaande overwegingen toonen aan, dat de verschillen nooit een deel uitmaakten van den tekst van den Heiligen Qoer-ân, noch waren ze ooit bedoeld om voor altijd te worden behouden. De noodzakelijkheid die daartoe aanleiding had gegeven, was van plaatselijken en tijdelijken aard. Nagenoeg de geheele Qoer-ân was geopenbaard voor den tijd, dat deze verschillen toegelaten werden. Hoe dieper wij daarover nadenken, hoe meer wij er van overtuigd zijn, dat deze verschillen slechts vergund werden om het zekeren stammen gemakkelijk te maken en dat ze den oorspronkelijken tekst van den Qoer-ân in het geheel niet veranderden. De Heilige Profeet zelf reciteerde nooit eenig deel van den Heiligen Qoer-ân in een ander dialect dan dat der Qoereisjieten, want had hij dat gedaan, dan zouden menschen als 'Oemar en Oebajj, die de dagelijksche vijf gebeden met den Heiligen Profeet verrichtten, geen aanmerkingen hebben gemaakt op dialectische verschillen, gelijk de verslagen vermelden. De gewoonte van den Heiligen Profeet toont derhalve aan, dat de vergunning om zekere dialectverschillen te bezigen den oorspronkelijken tekst van den Heiligen Qoer-ân in het geringste niet wijzigde. Dit was de tekst, dien de Heilige Profeet bij zijn openbare recitaties en gebeden gebruikte. Een ander bewijs, dat de Heilige Profeet slechts het dialect der Qoereisjieten tot blijvend gebruik bestemde en de verschillen slechts toestond om in een tijdelijke behoefte te voorzien, levert de omstandigheid, dat het schrift van den Qoer-ân, zelfs na de vergunning betreffende de dialectverschillen, geen wijziging onderging. De geschreven tekst was nog altijd dezelfde gebleven, d.w.z. in overeenstemming met het dialect der Qoereisjieten. Deze twee punten, t.w. het schrift van den Qoer-ân en de recitatie van den Heiligen Profeet zelf, toonen afdoend aan, dat de dialectverschillen die tegen het einde der zending van den Heiligen Profeet toegelaten werden, niet den minsten invloed hadden op de zuiverheid van den tekst. Misschien was een der redenen, waarom Aboe Bakr en 'Oemar Zaid bevalen den Qoer-ân te verzamelen aan de hand der oorspronkelijke geschriften, welke in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet vervaardigd waren, deze, dat de oorspronkelijke stukken alle vrij waren van dialectverschillen en dat derhalve de zekerste handelwijze om ze te vermijden en den zuiveren tekst te verkrijgen was, die geschriften te zoeken en ze af te schrijven.

Wij kunnen nu het eerste bezwaar, dat in het begin van dit stuk vermeld staat, in overweging nemen. Ik heb aangetoond, wat de verschillen die de Heilige Profeet zelf toestond, in werkelijkheid waren. Ik heb ook aangetoond, dat deze verschillen slechts bedoeld waren om in een tijdelijke behoefte te voorzien en dat de Heilige Profeet ze niet gelastte op te teekenen, noch dat hij zich ooit daarvan bediende, als hij de openbare gebeden leidde. Ook hebben

wij nergens vermeld staan, dat de Heilige Profeet ooit een secretaris beval een dialectverschil, welk ook, op te teekenen. En niettegenstaande het den Moeslims vergund was om bij de mondelinge voordracht van den Heiligen Qoer-ân zekere dialectverschillen te gebruiken, werd er doorgaans gezegd, dat de Qoer-ân slechts in het dialect der Qoereisjieten geopenbaard was. Wij hebben gezien, dat 'Oemar tijdens zijn Kalifaat Ibn-i-Mas'oad schreef — die toen in Koefa onderricht gaf in den Qoer-ân — dat deze den Qoer-ân niet aan de menschen moest leeren naar het dialect van den Hoezail, want die was geopenbaard in het dialect der Qoereisjieten. Dit bevel gaf 'Oemar, toen hij vernam, dat Ibn-i-Mas'oad den menschen 'attâ leerde lezen, welk woord een door den Hoezail gebruikte dialectische bijvorm was van het woord *hattâ*. Verder gaf 'Oetsman, toen hij de vervaardiging van kopieën naar Zaid's verzameling beval, de uitdrukkelijke opdracht om ingeval van meeningsverschil omtrent de schrijfwijze van een woord, dit woord op te schrijven overeenkomstig het dialect der Qoereisjieten, omdat de Qoer-ân in dat dialect geopenbaard werd. Het blijkt dus, dat noch de Heilige Profeet zelf, noch zijn voorname vrienden ooit eenige waarde aan de dialectverschillen hechtten, ook niet dat zij die als iets beschouwden, dat den tekst van den Heiligen Qoer-ân wijzigde. Evenals vóór de vergunning werd de tekst ook daarna als iets beschouwd, dat gedurende de geheele zending van den Heiligen Profeet onveranderd bleef en tot op dezen dag zuiver en ongerept is gebleven.

Uit het bovenstaande is duidelijk, dat 'Oetsman door zijn verbod tegen het schrijven van dialectverschillen geen enkel deel van den Qoer-ântekst weglief, want deze verschillen maakten nooit een deel daarvan uit. Wat men ook van 'Oetsmans handelwijze moge zeggen, men kan niet beweren dat hij een deel van den Qoer-ântekst weglief door zekere dialectverschillen te verbieden. De tekst van den Heiligen Qoer-ân kon door het verlies van datgene wat er nooit een deel van vormde, geen schade lijden. 'Oetsman volgde slechts het voorbeeld van den Heiligen Profeet en zijn twee voorgangers in het Kalifaat. De Heilige Profeet liet de verschillen nooit opschrijven, noch gebruikte hij die ooit bij zijn openbare gebeden. In den tijd van Aboe Bakr, toen men de noodzakelijkheid van het bezit van een volledige kopie van den Qoer-ân voelde, beval de Kalief de oorspronkelijke geschriften te zoeken, opdat geen enkel dialectverschil in de authentieke kopie zou insluipen. Wij zagen, dat 'Oemar aan Ibn-i-Mas'oad schreef, den menschen de dialectverschillen van den Hoezail niet te leeren. 'Oetsman trad dus slechts in de voetsporen van zijn voorname en achtenswaardige voorgangers. Wij hebben de omstandigheden, die hem dwongen dezen stap te doen, reeds vermeld. De Islâm verbreidde zich buiten Arabië naar alle kanten en menschen, wier moedertaal geen Arabisch was, omhelsden den Islâm in grooten getale. Deze menschen moesten op een andere manier in den Qoer-ân onderricht worden, dan de Arabische stammen. Toen de laatsten den Islâm omhelsden, konden zij den Qoer-ân gemakkelijk leeren, omdat die in hun taal stond. Maar zij hadden ook bijzondere moeilijkheden te overwinnen. Zij waren van kindsbeen af gewoon een bijzonder dialect te spreken en zekere woorden op een bijzondere manier uit te spreken, en konden het dus zeer moeilijk zonder hun eigen dialect stellen. De buitenlanders daarentegen moesten vóór den Heiligen Qoer-ân eerst het Arabisch leeren, en daarom konden zij den oorspronkelijken tekst even gemakkelijk lezen als de dialectverschillen. Men gaf 'Oetsman echter kennis, dat sommige menschen deze dialectverschillen aan de nieuwe bekeerlingen leerden, en daar deze niet gemakkelijk konden begrijp-

pen, wat die verschillen in werkelijkheid waren en welk belang ze hadden, liep het op geschillen en twisten uit. 'Oetsman trachtte aan zulke twisten een eind te maken. Om deze reden beval hij de vervaardiging van kopieën naar Zaid's verzameling, welke in den tijd van Aboe Bakr was samengesteld, en de vernietiging van alle andere kopieën. Hij wist dat de in den tijd van Aboe Bakr vervaardigde verzameling met de uiterste zorgvuldigheid samengesteld was; dat al de oorspronkelijke geschriften, die in tegenwoordigheid van den Heiligen Profet vervaardigd waren, na ijverig zoeken bijeengebracht waren en dat dat derhalve de eenige kopie was, die den zuiveren en oorspronkelijken tekst van den Heiligen Qoer-ân bevatte. Enkelingen die in verafgelegen centra onderricht gaven, waren niet zoo nauwlettend en hadden waarschijnlijk in hun eigen kopieën zekere dialectverschillen geschreven, welke zij in den tijd van den Heiligen Profet mondeling mochten reciteeren. Om de zuiverheid van den Qoer-ântekst te behouden gaf 'Oetsman daarom bevel de andere kopieën te vernietigen. Het was een zeer oordeelkundige en zeer noodzakelijke stap. In elk geval belette 'Oetsman den menschen de dialectverschillen op te schrijven, en wij weten, dat zelfs de Heilige Profet ze inderdaad niet liet opteekenen. 'Oetsmans handelwijze was dus in volkomen overeenstemming met de wenschen van den Heiligen Profet. Door de weglating van de geschriften, die dialectverschillen bevatten, verloor de tekst van den Heiligen Qoer-ân niets; integendeel, de reinheid van den Qoer-ântekst werd daardoor juist hecht bevestigd.

Wij kunnen nu het tweede bezwaar, dat in het begin van dit stuk vermeld wordt, in overweging nemen. Men beweert, dat het bestaan van zekere lezingen, die in zekere verslagen en commentaren vermeld staan, het moeilijk maakt om met zekerheid te bepalen, welke de oorspronkelijke en geopenbaarde tekst is, en dat de zuiverheid van den Qoer-ântekst dus vernietigd is. Van welken aard nu bovengenoemde lezingen ook mogen zijn, de eenige omstandigheid die de absolute zuiverheid van den Qoer-ântekst, zooals die in onze kopieën van het Heilige Boek voorkomt, vaststelt, is, dat men in geen enkel afschrift van den Heiligen Qoer-ân, waar ook ter wereld, een anderen tekst aantreft. Al de eeuwen door en in alle landen, met al hun verschillen, is er maar één tekst geweest. Geen enkel van de zoogenaamde onderscheiden lezingen heeft, waar ook in de Moeslimwereld ooit enig woord van den heerschenden tekst vervangen. Moeslims die het verst van elkaar verwijderd wonen, Moeslims die voor lange eeuwen van elkaar gescheiden zijn, Moeslim-scholen die uiterst fel tegenover elkaar staan, allen hebben zij steeds denzelfden tekst van den Heiligen Qoer-ân gevolgd, en niet één kopie is er met een anderen tekst. Bovendien, indien het wereldlijk gezag geen invloed op het reciteeren dezer lezingen kon uitoefenen en uitoefende, dan bestaat er geen grond om te gelooven, dat het op het opschrijven daarvan in den tekst invloed kon uitoefenen of uitoefende. Het wereldlijk gezag kon zich trouwens niet inlaten met wat miljoenen menschen bezaten en in hun harten hadden. Daarom, indien de menschen, aan wie die lezingen toegeschreven worden, daaraan dezelfde waarde hadden gehecht als de critici thans, zouden zij die stellig in hun eigen kopieën opgenomen en den tekst door zulke lezingen vervangen hebben. Maar dan zouden wij heden ook vele van zulke kopieën in de Moeslimwereld in omloop gevonden hebben. Maar vreemu genoeg, dat er niet één kopie bestaat, die ook maar in de geringste mate van de algemeen aangenomen uitgave afwijkt.

Laten wij nu den aard der lezingen in overweging nemen. Men houde in gedachte, dat de lezingen die in zekere verslagen en commentaren vermeld

worden, niet identiek zijn met de dialectverschillen, die de Heilige Profeet toestond, al kunnen ze eenige dialectverschillen bevatten. Het is een grove dwaling om beide met elkaar te verwarren. Maar sommigen hebben deze dwaling begaan door de verwarring, waartoe de omstandigheid aanleiding heeft gegeven, dat het aantal onderscheiden lezingen zeven was, welk aantal correspondeert met de zeven dialectverschillen. De onderscheiden lezingen nu kunnen wij als volgt behandelen. Wij hebben in de eerste plaats de dialectverschillen. 'Oetsman kon aan het reciteeren daarvan geen eind maken. Wel is waar konden deze verschillen daardoor geen grooter kring meer beïnvloeden, maar zij konden niet dadelijk verdwijnen. Eenige hiervan moeten in verslagen bewaard zijn geweest door de bewonderaars van diegenen, die die verschillen gebruikten en door anderen, die ze als een curiositeit beschouwden. Op enkele uitzonderingen na is het nu moeilijk te zeggen, welke van de bestaande lezingen tot deze klasse behooren. Sommigen hebben er op gewezen, dat die lezingen, die niet met het schrift van den *Qoer-ân* overeenkomen — zoo ze authentiek zijn — tot deze klasse behooren, maar dit is een bloot vermoeden. Het is trouwens voor ons niet van belang te weten, welke lezingen bij deze categorie ingedeeld kunnen worden, want ze zijn, gelijk wij reeds gezien hebben, nooit als deel van den *Qoer-ântekst* beschouwd geweest. In de tweede plaats zijn er verschillen in het aantal *wāoe's* (d.i. *en*), en eenige andere onbelangrijke verschillen in het aantal van een of twee andere letters, die niet den minsten invloed hebben op de beteekenis. In de derde plaats kan — afgezien van de noodzakelijkheid der dialectverschillen — voor zekere openbaringen een willekeurige lezing, die van den ons ongerept overgeleverden tekst afweek, toegestaan zijn geweest. Lezingen die tot deze klasse behooren, kunnen slechts op gezag van den grootsten autoriteit worden aangenomen; bovendien moet er omtrent de betrouwbaarheid van het verslag niet de minste twijfel bestaan. Al kan er tegen het bestaan van zulke lezingen geen bezwaar bestaan, toch hoeft een lezer van den *Qoer-ân* ze heelemaal niet te kennen, want de tekst is zonder die lezingen toch al volledig. Men hecht aan zulke lezingen — mits met zekerheid bepaald, dat ze van den Heiligen Profeet afkomstig zijn — dezelfde waarde als aan een authentiek verslag: evenals dit geven ze een verklaring van den *Qoer-ântekst*. In de vierde plaats is een aantal lezingen als deel van den *Qoer-ântekst* opgenomen geweest, doordat men een verklarend woord of phrase verkeerd opvatte. De een of andere vriend van den Profeet kon bij het lezen van den *Qoer-ân* een woord verklaard hebben met een ander woord of een andere phrase, of hij kon het op de marge van zijn kopie van den Heiligen *Qoer-ân* aangeteekend hebben; de een of andere persoon, die naar zijn woorden luisterde of zijn kopie las, vatte het verkeerdelijk op als een alternatieve lezing. Gelijk boven reeds is aangetoond, de kopieën van den *Qoer-ân*, die wij hebben, zijn vrij van al zulke lezingen, want *Aboe Bakr* en 'Oetsman hebben aan het verzamelen en afschrijven van het Heilige Boek de grootst mogelijke zorg besteed, terwijl zij bovendien bijgestaan werden door al de andere vrienden van den Profeet. In de vijfde plaats wordt er gezegd, dat er zekere lezingen opgenomen werden, nadat 'Oetsman de officieele kopieën in verschillende richtingen had gestuurd. Het heet, dat de oorspronkelijke geschriften geen punten en geen teekens bevatten om de klinkers aan te duiden, en om deze reden — zegt men — zijn in verschillende centra zekere verschillen van lezingen ontstaan. Men beweert verder, dat *Qoer-ânlezers* van verschillende centra deze onderscheiden lezingen werkelijk volgden en dat ieder hunner zijn

lezing voor de eenige ware hield. Tegen deze theorie bestaan twee zeer groote bezwaren, die ons niet toelaten aan de waarheid daarvan te gelooven. In de eerste plaats, indien de *Qoer-ân* in de verschillende centra op verschillende manieren in het openbaar gereciteerd werd en in ieder centrum een bijzondere lezing als de eenige juiste beschouwd werd en als zoodanig feitelijk als den waren tekst van den Heiligen *Qoer-ân*, waarom verving men in dat centrum den tekst van den *Qoer-ân*, zooals wij dien nu hebben, niet door deze lezingen? Waarom nam men deze lezingen niet in de kopieën van den *Qoer-ân* op? Is het niet vreemd, dat de kopieën van den *Qoer-ân*, die in een bijzonder centrum vervaardigd en in omloop gebracht werden, steeds naar den oorspronkelijken tekst werden geschreven, terwijl men dien tekst niet volgde, als men den *Qoer-ân* reciteerde, leerde of daarin onderricht gaf? Welk nut had het geschrift in zoo'n geval en waarom maakten diezelfde personen hun kopieën van den *Qoer-ân* niet lijvig met hun reciet? Zij hadden van den kant der overheid stellig niets te vreezen, want volgens de veronderstelling liet de overheid zich niet in met de verschillende manieren, waarop zij den *Qoer-ân* in het openbaar reciteerden en daarin les gaven. Er was dus geen reden, waarom personen, die een zekere lezing voor de eenige ware hielden en ze bij hun gebeden of bij hun onderricht in den *Qoer-ân* aan anderen volgden, zoo'n lezing niet in hun kopieën zouden opnemen. Maar aangezien het niet bekend is, dat er ooit een kopie van den *Qoer-ân* bestond, die van de onze afweek, kunnen wij er zeker van zijn, dat zulke lezingen nooit in het openbaar werden bekend gemaakt.

Het tweede bezwaar tegen bovengenoemde theorie is: indien men in verschillende centra onderscheiden lezingen van den *Qoer-ân* gevolgd en daarin onderwijs gegeven had, zouden deze verschillen althans bij de mondelinge voordracht blijvend zijn geworden, en men zou heden niet alleen in elk land, maar ook op elke belangrijke plaats van zelfs één land een andere lezing hebben gevolgd; en dus zouden er heden geen twee personen van twee verschillende landen of steden zijn, die in dezelfde lezing overeenkomen. Maar is dat inderdaad zoo? Integendeel, neem twee Moeslims van de verst verwijderde plaatsen, die den *Qoer-ân* kunnen reciteeren, en gij zult zien, dat zij een en denzelfden tekst volgen, den tekst dien wij in onze kopieën hebben. Daarom kunnen wij niet aannemen, dat vroeger verschillende *Qoer-ân*lezers van verschillende centra onderscheiden lezingen volgden. Indien zulke verschillen bestaan hadden, zouden ze met den dag in omvang toegenomen en niet plotseling verdwenen zijn. Maar het feit dat ze heden nergens aan te treffen zijn, toont aan dat verschillende lezingen van deze klasse nooit bestaan hebben, of, indien ze bestaan hebben, ze zelfs door degenen, die er veel voor voelden, niet als deel der Goddelijke openbaring werden beschouwd om den tekst te vervangen, maar slechts als alternatieven, waarvan men zich bedienen kon en welke geen verandering in beteekenis teweegbrachten.

Men houde ook in gedachte, dat het opteekenen niet het eenige middel was om den tekst te bewaren, en daarom zou een eventueel ontbreken in de kopieën van 'Oetsman van punten en teekens om de klinkers aan te duiden, den tekst niet onduidelijk hebben gelaten. Het geheugen toch was een andere veilige bewaarplaats, waar de tekst van den Heiligen *Qoer-ân* met de uiterste zorgvuldigheid bewaard werd, en wanneer die uit het hoofd werd gereciteerd, was er heelemaal geen onzekerheid of twijfel. De tekst werd dus niet alleen door het schrift, maar ook door het geheugen beschermd, en de getuigenis van beide kon niet den minsten twijfel overlaten. Er waren zelfs in den tijd

van den Heiligen Profeet veel *Qoer-ânlezers*, dat is te zeggen, menschen die den geheelen *Qoer-ân* van buiten konden opzeggen, en hun aantal nam met de verbreiding en vooruitgang van den *Islâm* toe. In elk middelpunt van geleerdheid waren honderden van deze *Qoer-ânlezers* en dus was er, indien er zich eenige twijfel voordeed, overvloed van middelen om eenig geschilpunt betreffende den tekst bij te leggen.

Merk ook op, dat het aantal lezingen, die naar men beweert door vroegere autoriteiten werden vermeld, zeer klein was en dat de groote massa lezingen, evenals de groote massa verslagen, zich later ontwikkelde. Dit is een zeer belangrijke omstandigheid, daar ze aantoonde dat het aantal authentieke lezingen onbeduidend klein moet geweest zijn. Het aantal vrienden van den Heiligen Profeet en *tâbi'in* (onmiddellijke volgelingen der vrienden van den Profeet), die, naar wordt vermeld, van de lezingen verslag hebben uitgebracht, is zeer klein, maar na hen kwam een geslacht, dat van het reciteeren een beroep maakte en het aantal lezingen vergrootte. Derhalve kan men een lezing, welke ook, slechts op gezag van de grootste en betrouwbaarste autoriteit aannemen, en dan moet bovendien nog bepaald worden tot welke klasse die lezing behoort. Enkel de omstandigheid, dat het met zekerheid gezegd kan worden, dat een lezing van een vroegere autoriteit of zelfs van een vriend van den Heiligen Profeet afkomstig is, toont niet aan, dat die werkelijk een alternatieve *Goddelijke* openbaring is. Maar één ding staat vast: van welken aard een lezing ook moge zijn, de zuiverheid van den *Qoer-ântekst* blijft ongeschonden. Dit is het eenige punt, dat feitelijk vastgesteld moet worden.

Wat de lezingen van de laatste klasse betreft, zij konden naar voren zijn gebracht als alternatieven, waarvan men zich bedienen kon en die in wezen geen invloed uitoefenden op den zin van den tekst. Dit blijkt ook de eenige redelijke conclusie te zijn, als wij al de omstandigheden in overweging nemen, en vooral als men bedenkt, dat deze lezingen nooit den tekst vervingen, dien men steeds volgde, als men den Heiligen *Qoer-ân* bij welke belangrijke gelegenheid ook reciteerde, als bijv. bij de openbare gebeden, of als men dien wilde bestendigen door er afschriften van te laten maken.

Bovenstaande bespreking stelt afdoend vast: de werkelijke beteekenis van het woord „lezingen”, als het toegepast wordt op den Heiligen *Qoer-ân* en den waren aard van zulke lezingen. De term „lezing” heeft niet de beteekenis, waarin men die gewoonlijk bezigt. Het bestaan van een lezing maakt gewoonlijk, dat er onzekerheid is aangaande den tekst, maar dat is niet met den Heiligen *Qoer-ân* het geval. De term „lezing” heeft in dit geval trouwens een heel andere beteekenis dan die, waarin ze toegepast worden op andere codices, als bijv. op die der Joodsche of Christelijke schriften. De kopieën van den *Qoer-ân* is in heel de wereld vrij van alle verschillen, fouten, onvolmaaktheden, toevoegsels of knoelertj, en ze zijn gedurende de dertien eeuwen, die er sinds de eerste verkondiging van den *Islâm* verlopen zijn, van al deze gebreken steeds vrij gebleven.

6. Beweringen tegen de zuiverheid van den *Qoer-ântekst*.

Hoewel de bewijzen, die wij bij de behandeling van dit belangrijke onderwerp op de vorige bladzijden aangevoerd hebben, reeds voldoende zijn om een intelligent lezer van de absolute zuiverheid van den *Qoer-ântekst* te overtuigen, en ofschoon ze afdoend aantonen, dat ons het Heilige Boek zonder eenige bijvoeging, wijziging of weglating is overgeleverd, 's het voor een omstandige

bespreking van het onderwerp o.i. toch noodzakelijk, dat wij de weinige tegenwerpingen, die in Christelijke geschriften over den Islâm aan te treffen zijn, afzonderlijk en vrij uitvoerig behandelen. Deze tegenwerpingen kunnen in het kort als volgt worden opgesomd:

(1) Het bestaan van zekere passages in fragmentarischen vorm leidt tot de logische gevolgtrekking, dat deze passages oorspronkelijk volledig moeten geweest zijn en dat sommige gedeelten verloren moeten zijn gegaan bij de overlevering van het Heilige Boek.

(2) 'Oetsmans bevel tot vernietiging van zekere manuscripten van den Qoer-ân, die in het bezit waren van de vrienden van den Heiligen Profeet, moet ten gevolge hebben gehad, dat zekere gedeelten van den Qoer-ân verloren zijn gegaan.

(3) De Heilige Profeet kan misschien niet hebben bedoeld, dat zekere passages in den Heiligen Qoer-ân blijvend opgenomen werden, of die passages kunnen misschien afgeschapt zijn geweest, en Zaid kan ze door onwetendheid met de omstandigheden in het Heilige Boek hebben behouden.

(4) Het bestaan van zekere verslagen, die aantonen dat zekere passages in den tijd van den Heiligen Profeet gereciteerd werden, en de omstandigheid dat die passages thans niet in den Qoer-ân zijn aan te treffen, leveren een bewijs, dat de Qoer-ân ons niet volledig is overgeleverd.

(5) Het bestaan van een Moeslim-sekte (de Sji'a's), die gelooft dat de Qoer-ân niet volledig is, leidt tot dezelfde conclusie.

Dit is de korte samenvatting van al de tegenwerpingen, die ik uit verschillende werken, geschreven door Christelijke Qoer-âncritici, heb kunnen verzamelen. Deze tegenwerpingen in bovengegeven volgorde nemende, zal ik eerst de stelling der critici in overweging nemen, die evenals de schrijver van het artikel over het „Muhammadanism” in de *Encyclopaedia Britannica* beweren, dat 'Oetsmans kopieën van den Heiligen Qoer-ân niet volledig waren, omdat „zekere passages klaarblijkelijk fragmentarisch” zijn. Een intelligent lezer zal gemakkelijk inzien, dat zoo'n armzalige bewering tegenover de krachtige historische getuigenis tot staving van de absolute zuiverheid van den Qoer-ântekst als absurd verworpen moet worden. Het is verkeerd en zeer onlogisch om uit de mogelijkheid, dat een zekere passage een zekeren lezer onvolledig en fragmentarisch toeschijnt, af te leiden dat een zeker gedeelte verloren moet zijn gegaan en dat de spreker die in een anderen vorm moet hebben gezegd. Historische feiten op die wijze te beoordeelen is onbetrouwbare logica. Tegenover de krachtige historische getuigenis, dat onder de vrienden van den Heiligen Profeet vele mannen en vrouwen waren, die den geheelen Qoer-ân van buiten hadden geleerd en dat de meesten van hen nog in leven waren, toen Zaid een volledige kopie vervaardigde aan de hand van een verzameling van afschriften, welke in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet gemaakt waren, is het niets dan bedrog om te denken, dat hij zekere gedeelten over het hoofd kon hebben gezien. Het verslag, dat de verrichtingen bij het verzamelen dier geschriften beschrijft, zegt ons dat hij niet alleen alle manuscripten zocht, maar ook de hulp inriep van het geheugen der Qoer-ânlezers. En wat is het beweerde fragmentarisch-zijn van zekere passages anders dan een vorm van rhetorica, waarvan de schoonheid en kracht niet begrepen kunnen worden door critici, die het Arabische idioom niet kennen? De zogenaamde fragmentarische passages zijn inderdaad uitdrukkingen van voortreffelijke schoonheid, maar alleen door de oppervlakkige kennis, die de Europeesche

critici van het Arabische idioom hebben, denken zij dat een zeker gedeelte verloren is gegaan.

De schrijver van het artikel in de *Encyclopædia Britannica*, wiens tegenwerping ik boven heb aangehaald, voegt er bij — denkende misschien, dat het een bekrachtigende getuigenis is: „enkele losse stukken, die oorspronkelijk deelen van den Qoer-ân waren, bestaan nog, alhoewel Zaid ze weggelaten heeft” — als wilde hij daarmee de bewering staven, dat het verloren gaan van zekere gedeelten uit het feit blijkt, dat zekere passages fragmentarisch zijn. Dit nu heeft eigenlijk betrekking op de vierde tegenwerping, bij de behandeling waarvan de aard van zulke „losse stukken” en de geloofwaardigheid der verslagen, waarin ze vervat zijn, nauwkeurig onder de loupe zullen worden genomen. Maar de criticus zou stellig eenige kracht aan zijn bewering hebben bijgezet, indien hij ook aangetoond had, dat een der „losse stukken”, welk ook, die in zekere verslagen zijn aan te treffen, zóó precies bij een der zoogenaamde fragmentarische passage past, dat het geheel een volledige zin wordt. Gaan wij van de onderstelling uit, dat betrouwbare verslagen eenige der verloren passages hebben bewaard, dan doet zich de vraag voor: beantwoorden de aldus bewaarde passages aan de beweringen, welke in de eerste en vijfde tegenwerping vervat zijn? Met andere woorden, kunnen ze beschouwd worden als deelen van zekere fragmentarische passages in den Heiligen Qoer-ân, of steunen ze de hoogere aanspraken, welke aangevoerd zijn ten behoeve van 'Ali, den onmiddellijken opvolger van 'Oetsman? Deze beide vragen moeten ontkennend worden beantwoord. Wat volgens de critici verloren is gegaan is dus nergens te vinden, en wat in sommige verslagen bewaard is, is nooit verloren gegaan.

Neem nu de tweede tegenwerping. 'Oetsman gaf bevel tot vernietiging van alle kopieën van den Qoer-ân, die in zijn tijd in omloop waren, met uitzondering van de oorspronkelijke verzameling, die in den tijd van Aboe Bakr was vervaardigd en aan de hand waarvan zijn eigen kopieën werden geschreven. Van de kopieën die vernietigd werden of op zijn bevel vernietigd moesten worden, wordt aan twee de meeste waarde gehecht: aan die van Oebajj en aan die van Ibn-i-Mas'oe'd. Wat den aard der verschillen tusschen deze kopieën en de officieele kopieën van 'Oetsman betreft, zal ik de meening van den schrijver van het artikel „Muhammadanism” in de *Encyclopædia Britannica* nemen, omdat die gezond vijandig critiek op zijn best vertegenwoordigt. Onder den titel „other editions” schrijft hij:

„Intusschen waren de andere vormen van den Qoer-ân niet dadelijk verdwenen. Wij hebben in het bijzonder van het manuscript van Oebajj eenige kennis. Indien de lijst die de volgorde van zijn *soera's* aangeeft, juist is, moet het in hoofdzaak hetzelfde materiaal bevatten als onze tekst; in dat geval moet Oebajj de oorspronkelijke verzameling van Zaid hebben gebruikt. Hetzelfde is waar voor het manuscript van Ibn-i-Mas'oe'd, waarvan wij ook een lijst hebben. Het blijkt dat het beginsel van het plaatsen der langere *soera's* voor de kortere door hem consequenter werd doorgevoerd dan door Zaid. Hij laat (hoofdst.) I weg en de tooverformule van (hoofdst.) CXIII, CXIV. Oebajj daarentegen heeft als bijvoeging twee korte beden opgenomen, die wij kunnen beschouwen als te zijn van Moehammad. Men kan gemakkelijk begrijpen, dat er meningsverschillen kunnen hebben bestaan omtrent de kwestie, of en in hoever dergelijke formuleren tot den Qoer-ân behoorden. Eenige van de uiteenlopende lezingen van deze beide teksten zijn bewaard, zoowel als een groot aantal van hun oude varianten. De meeste daarvan zijn bepaald van minder waarde dan de algemeen aangenomen

lezingen, maar sommige zijn volkomen even goed, en enkele verdienen de voorkeur”.

Om de eerlijkheid tegenover den schrijver van dit artikel te betrachten, kan ik ook de volgende alinea aanhalen, waarin de gronden worden gegeven voor de erkenning, dat 'Oetsmans tekst de eenige geldige tekst is. Deze alinea volgt onmiddellijk op de bovenaangehaalde en luidt als volgt:

„De eenige man, die zich ernstig tegen den algemeenen invoer van 'Oetsmans tekst blijkt verzet te hebben, is Ibn-i-Mas'oe'd. Hij was een der oudste discipelen van den Profeet en had hem dikwijls een persoonlijken dienst bewezen, maar hij was een man van bekrompen opvatting, hoewel hij een der steunpilaren van de Moeslim-theologie is. Zijn verzet was vruchteloos. Als wij nu bedenken, dat er toen veel Moeslims waren, die den Qoer-ân uit den mond van den Profeet hadden gehoord, dat andere maatregelen van den zwakhoofdigen 'Oetsman den geweldigsten tegenstand van den kant der kwezelachtige verdedigers des geloofs ontmoetten, dat dezen nog verder tegen hem opgehitst werden door sommige van zijn eerzuchtige oude kameraden, totdat zij hem ten slotte vermoordden, en ten laatste, dat de onderscheiden partijen in de burgeroorlogen na zijn dood zich verheugden over eenige aanspraak op verkettering van hun tegenstanders; als wij dit alles in overweging nemen, dan moeten wij het als een krachtige getuigenis ten gunste van 'Oetsmans Qoer-ân beschouwen, dat geen enkele partij, zelfs niet die van 'Ali, aanmerkingen maakte op zijn optreden in dezen, of den tekst verwierp, die door Zaid, een der aanhankelijkste volgelingen van 'Oetsman en zijn gezin, was vervaardigd”.

Twee punten verdienen in dit verband besproken te worden. De schrijver van het artikel, waaraan bovenstaande aanhalingen ontleend zijn, erkent dat de kopieën van Ibn-i-Mas'oe'd en Oebajj zoewel in tekst als in rangschikking der verzen in hoofdzaak met de kopie van 'Oetsman overeenkwamen, ja zelfs zoo zeer, dat hij denkt dat de verzameling van Oebajj en die van Ibn-i-Mas'oe'd gebaseerd moeten geweest zijn op de in den tijd van Aboe Bakr vervaardigde verzameling van Zaid. Maar zooals ik reeds heb aangetoond, de tekst en de rangschikking waren in den tijd van den Heiligen Profeet volledig en veel vrienden konden den geheelen Qoer-ân reeds vóór den dood van den Heiligen Profeet van buiten reciteeren. Juist door dit feit kwamen de verzameling van Oebajj en die van Ibn-i-Mas'oe'd in hoofdzaak met de door Zaid vervaardigde kopieën overeen, omdat allen hun kennis uit dezelfde bron putten. Deze twee kopieën weken, volgens denzelfden schrijver, slechts in twee opzichten van 'Oetsmans kopie af: eerstens, Oebajj had in zijn kopie behalve de bekende soera's twee korte beden, en Ibn-i-Mas'oe'd liet in zijn kopie de laatste twee hoofdstukken, die in onze kopieën van den Qoer-ân voorkomen, weg, als ook het openingshoofdstuk dat de *Fâtihah* wordt genoemd; ten tweede, beiden hadden een zeker aantal lezingen, die van de kopie van 'Oetsman afweken.

Wij hebben dus slechts na te gaan, of Oebajj en Ibn-i-Mas'oe'd een eigen kopie hadden, of deze kopieën van die van 'Oetsman in het aantal hoofdstukken en in de verscheidenheid der lezingen afweken, en zoo ja, in hoever. Laten wij eerst Oebajj nemen. Geen enkel betrouwbaar verslag toont aan, dat Oebajj een kopie van den Qoer-ân bezat, die van de gewone gangbare kopieën afweek, of dat die als bijvoeging twee korte gebedsformules aan het eind had als twee hoofdstukken meer dan de Heilige Qoer-ân. Vage verslagen van deze strekking worden vermeld door Djalâl-oed-Din Sajóeti in zijn *Itqân*, maar Sajóeti wordt eenstemmig beschouwd als de laatste persoon, in wien in zaken

van verslagen enig vertrouwen kan worden gesteld. De volgende opmerkingen van *Sjeh 'Abdoel 'Aziz* in zijn '*Oedjâlah Nâfi'ah* herhalen de algemeene meening van alle autoriteiten over de betrouwbaarheid van verslagen: „Tot de vierde categorie behooren al die verslagen, waarvan onder de vroegere geslachten heelemaal geen spoor is aan te treffen en die slechts door menschen van later tijd werden uitgebracht. Met betrekking tot deze verslagen moet een van beide gebeurd zijn geweest: of de vroegere samenstellers der verzamelingen bevonden, na ze onderzocht te hebben, dat ze onbetrouwbaar of verzonnen waren, en daarom vermeldden zij die niet, of zij beschouwden ze niet als verzonnen, maar bevonden, dat eenige van de samenstellers daarvan onbetrouwbaar waren. Van welke veronderstelling wij ook uitgaan, steeds volgt daaruit, dat de verslagen van deze categorie niet betrouwbaar zijn De heele voorraad van verslagen, waarop *Djalâl-oed-Din Sajôèti* zich in zijn geschriften en brochures verlaat, behoort tot deze categorie”.

Uit het bovenstaande zal de lezer wel begrijpen, in hoever de *Itqân* vertrouwd kan worden, als niets in betrouwbare verzamelingen de conclusies daarvan staaft. En wat meer zegt, betrouwbare verslagen, welke door *Boechari* en anderen als geloofwaardig worden erkend, spreken de *Itqân* tegen. Eenige verslagen vermelden duidelijk, dat *Oebajj* een dergenen was, wien 'Oetsman het toezicht op het maken van officieele kopieën aan de hand van de oorspronkelijke verzameling van *Zaid toevertrouwde*. Andere verslagen toonen aan, dat hij zelfs in den tijd van *Aboe Bakr* aan de verzameling meewerkte. Ja, zelfs de schrijver van het artikel in de *Encyclopædia* komt tot de conclusie, dat *Oebajj* zijn kopie op de eerste verzameling van *Zaid* moet hebben gebaseerd. Maar al veronderstellen wij, dat *Oebajj* een kopie van den *Qoer-ân* had, waarin hij als bijvoeging twee hoofdstukken had opgeschreven, die korte gebedsformules bevatten, dan volgt daaruit toch niet, dat deze twee korte beden werkelijk een deel van den *Qoer-ân* uitmaakten en dat de door 'Oetsman verspreide kopieën gebrekkig zijn, omdat die beden daarin zijn weggelaten. Van de meer dan honderd duizend vrienden van den Heiligen Profeet staaft niet één *Oebajj's* opvatting. Zelfs *Ibn-i-Mas'oed*, met zijn zonderlinge denkbeelden over zekere kwesties, deelde *Oebajj's* opvatting niet. De *Qoer-ân* nu was niet het eigendom van een of twee enkelingen, zoodat eenig deel daarvan aan niemand anders behalve aan *Oebajj* bekend kon geweest zijn, terwijl duizenden andere vrienden van den Profeet er nooit van zouden hebben gehoord. Elk vers van den Heiligen *Qoer-ân* werd na de openbaring alom verkondigd en zoowel onder vrienden als onder vijanden verspreid. Een zeker persoon kon een fout maken, maar deze kon onmiddellijk verbeterd worden door de getuigenis van honderden anderen. Het eenige, wat de *Qoer-ân* buiten gevaar stelde van eenig deel daarvan te verliezen, was, dat elk vers onmiddellijk na zijn openbaring wijd bekend werd en dus niet één, maar honderden bewakers had. De gezamenlijke getuigenis van al de vrienden van den Profeet geeft den doorslag. Het is dus niet een geval, waarin 'Oetsman met *Oebajj* van meening verschildte, zoodat een criticus misschien dacht, dat deze of die persoon gelijk had, maar het is een geval, waarin de meening van één persoon tegenover de gezamenlijke getuigenis van alle vrienden van den Profeet stond. In zoo'n geval en onder zulke omstandigheden, als elk vers genoegzaam bekend werd gemaakt, kunnen wij niet aannemen, dat de twee hoofdstukken slechts aan *Oebajj* werden bekend gemaakt, terwijl de andere vrienden van den Profeet daarvan onkundig bleven en zijn opvatting zelfs bestreden. Het spreekt vanzelf, dat dit alles gebaseerd is op de onder-

stelling, dat het in de *Itqân* vermelde verslag inderdaad juist is, hetgeen — gelijk ik boven reeds heb aangetoond — niet het geval is.

Maar wij kunnen dit punt nog duidelijker maken door de woorden weer te geven, welke in de zogenaamde bijgevoegde hoofdstukken in Oebajj's manuscript voorkomen. De *Itqân* zegt ons, dat er slechts twee gebedsformules waren, waarvan de eerste aldus luidt ¹⁾ „O Allah! wij smeeken Uw hulp af en vragen om Uw bescherming, en wij loven U op de beste wijze, en wij verstooten en verlaten hem, die U ongehoorzaam is!” En de tweede luidt: „O Allah! U dienen wij en tot U bidden wij en (voor U) buigen wij ons neder, en tot U vluchten wij, en wij zijn vlug, en wij hopen op Uw genade en wij vreezen Uw straf; want waarlijk, Uw straf overvalt de ongelooovigen!”

Een Moeslim-lezer weet onmiddellijk, dat dit de *doe'a-oel-goenoet* (letterlijk: de bede van het staan) is, die vele Moeslims nog in hun gebeden opzeggen; anderen stellen in de plaats daarvan eenige andere bede, die de Heilige Profeet heeft geleerd. Ik kan hier slechts één vorm van bede vermelden, die in de plaats van andere beden opgezegd kan worden en die meer authentiek is dan deze. Ze luidt aldus: „O Allah! leid mij in den kring dergenen, die Gij goed hebt geleid, en bewaar mij onder degenen, die Gij bewaard hebt, en neem mij als vriend onder degenen, die Gij als vriend hebt genomen, en zegen mij in wat Gij mij schenkt, en bescherm mij voor het kwaad van wat Gij hebt beslist; want waarlijk, Gij beslist, en niemand kan te Uwen nadeele beslissen; waarlijk, hij dien Gij tot vriend neemt, wordt niet in ongenade gebracht. Gezegend zijt Gij, onze Heer, en Verheven” (zie *Misjkat*, hoofdstuk *Witr*). Het is gemakkelijk te begrijpen, dat deze beide gebeden in verslagen over den Heiligen Profeet vervat zijn en dat zij niets met den Heiligen *Qoer-ân* te maken hebben. De eerste en de latere Moeslims gebruikten al deze formules in hun nachtelijke gebeden, *witr*, genoemd; de Heilige Profeet had het hun geleerd. Indien er eenig verschil is, dan is het dit, dat de tweede vorm in betrouwbaarder verslagen voorkomt dan de eerste. De Heilige Profeet had hun nooit geleerd, dat deze woorden een deel uitmaakten van den *Qoer-ân*. Het was hun wel geleerd en zij wisten, dat ze geen deel waren van den Heiligen *Qoer-ân*. De Heilige Profeet zelf reciteerde deze formules bij zijn gebeden, wat zijn vrienden ook deden. Ze werden niet als deel van den *Qoer-ân* gereciteerd na de *Fâtihah* of het openingshoofdstuk van den *Qoer-ân*, maar speciaal als gebedsformules. Evenzoo worden tijdens het bidden in staande, zittende of voorover gebogen houding andere gebedsformules gereciteerd, en dit zijn geen *Qoer-ân*ische verzen. Indien Oebajj de twee formules werkelijk in zijn kopie van den *Qoer-ân* geschreven had — wat wij om zeer grondige redenen betwijfelen — dan beging hij een vergissing, waarschijnlijk misleid door de gedachte, dat het reciteeren dier formules bij de gebeden daaraan recht gaf op een plaats in den Heiligen *Qoer-ân*. Maar duizenden andere vrienden, die den Heiligen Profeet ook dezelfde formules bij zijn gebeden hadden hooren reciteeren en die ze zelf ook reciteerden, wisten dat ze geen deel uitmaakten van de Goddelijke openbaring. Oebajj verkeerde klaarblijkelijk in dwaling, maar spoedig herriep hij ze, want toen 'Oetsman de officeele kopieën in overleg met al de vrienden van den Profeet liet maken, erkende Oebajj, die zelf een der opzieners was, hun gezag. De eenstemmigheid der vrienden deed Oebajj bewust worden van zijn dwaling — althans indien hij daaraan schuldig was — en ziende dat geen autoriteit zijn meening deelde en dat hij er ook geen grond voor had, gaf hij ze op.

1) Zie voor den Arabischen tekst *biz. xxx.*

De afwijking van zekere lezingen heb ik reeds behandeld. Ik ga nu over tot de behandeling van de bewering, dat Ibn-i-Mas'oe'd de twee laatste hoofdstukken verwierp en, zooals sommigen er bij voegen, ook het openingshoofdstuk. Over dit punt zegt Boechari slechts dit, dat een zeker iemand tot Oebajj zei: „Ibn-i-Mas'oe'd zei zoo en zoo” omtrent de *Moe'awwadzatân* (de laatste twee hoofdstukken). Oebajj's antwoord op deze vraag zou volgens het verslag hierop neergekomen zijn: „Ik vroeg (het) den Gezant Gods — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — en hij zei, dat ze hem zoo werden voorgelezen en dat hij ze zoo las”. Dan zei hij: „Derhalve zeggen wij, gelijk de Gezant Gods — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten — zei”. De redactie van dit verslag is niet heel duidelijk en bijgevolg nemen sommigen aan, dat de laatste woorden gezegd zijn door Ibn-i-Mas'oe'd, terwijl anderen denken, dat ze Oebajj's woorden waren. Beide meeningen steunen op andere verslagen. In het eerste geval nam Ibn-i-Mas'oe'd Oebajj's meening aan, en in het laatste zette Oebajj uiteen wat hij zelf geloofde. Maar zelfs al veronderstellen wij, dat Ibn-i-Mas'oe'd een andere meening had, toch stond hij in dit geval alleen, en zijn meening werd door geen ander vriend van den Heiligen Profeet gestaafd. Dit blijkt niet alleen uit het feit, dat zij 'Oetsman bijstonden, maar de geschiedenis vermeldt ook dat geen ander vriend van den Heiligen Profeet de meening van Ibn-i-Mas'oe'd deelde (zie *Fat-hoel-Bari* onder bovenaangehaald verslag). En zooals wij reeds zagen, zelfs Oebajj bestreed Ibn-i-Mas'oe'd op dit punt. Het is een vrij belangwekkende omstandigheid, dat de twee menschen, van wie gezegd wordt, dat ze in een paar punten van de andere vrienden van den Heiligen Profeet verschilden, het niet met elkaar eens waren: de een maakte tegenwerpingen op de meening van den ander over het punt, waarin zij het niet eens konden worden. Mochten zij het toch niet met elkaar eens zijn, dan is de conclusie deze, dat de meening van geen hunner gestaafd werd door de andere vrienden van den Profeet en dat ieder hunner erkennen moest, dat zijn meening door de eenstemmigheid van alle andere vrienden veroordeeld werd.

Tegenover Ibn-i-Mas'oe'ds opvatting staan ook twee andere omstandigheden. Uit vele verslagen toch blijkt, dat de twee hoofdstukken, waartegen Ibn-i-Mas'oe'd bezwaren maakte, onder de vrienden van den Heiligen Profeet bekend waren als deel van de Goddelijke openbaring. Deze verslagen verhalen ons, dat de Heilige Profeet deze twee hoofdstukken bij zijn gebeden placht te reciteeren. Het is nu een voldongen feit, dat hij na de *Fatihah* steeds het een of ander deel van den *Qoer-ân* reciteerde, en aangezien deze twee hoofdstukken op die wijze gereciteerd werden, volgt daaruit ten duidelijkste, dat de Heilige Profeet ze als deel van den *Qoer-ân* beschouwde. Ibn-i-Mas'oe'ds meening steunde op zekere gronden, maar hij vergiste zich. Een zeker verslag legt hem de volgende woorden in den mond: „Waarlijk, de Heilige Profeet — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — zei, dat ze (d.w.z. de twee hoofdstukken) den menschen leerden hun toevlucht te nemen tot den Heer”. In deze woorden zinspeelde Ibn-i-Mas'oe'd op hoofdstuk 16, vs. 98: „Derhalve, wanneer gij den *Qoer-ân* reciteert, zoek uw toevlucht bij God tegen den vervloekten duivel”, zoodat hij dacht, dat de twee hoofdstukken slechts bedoeld waren om den menschen te leeren, hun toevlucht bij den Heer te zoeken. Maar uit dit gebod van den Heiligen *Qoer-ân* volgt niet, dat ze geen deel waren van den *Qoer-ân*. Het is dus duidelijk, dat Ibn-i-Mas'oe'd een vergissing heeft begaan. Qazi Aboe Bakr Baqalani opperde het denkbeeld — en Qazi 'Ajad was van dezelfde meening — dat Ibn-i-Mas'oe'd niet ontkende dat ze een deel van den *Qoer-ân* waren; hij had

er slechts tegen, dat ze op dezelfde kolom werden geschreven, omdat hij waarschijnlijk niet gehoord had, dat de Heilige Profeet ze liet opteekenen. Verder kunnen wij vermelden, dat sommige verslagen, die van Ibn-i-Mas'oeds meening over deze twee hoofdstukken gewagen, van hem verhalen, dat hij ze in zijn eigen kopie vernietigde, als was het later bij hem opgekomen, dat deze twee hoofdstukken niet in den *Qoer-ân* geschreven moesten worden. Hoe het ook zij, uit hetgeen wij boven hebben gezegd volgt onwederlegbaar, dat Ibn-i-Mas'oeds meening door geen ander vriend van den Heiligen Profeet werd gestaafd en dat zijn meening — veroordeeld als die was door de eenstemmigheid van alle vrienden — dus niet het minste gewicht in de schaal legde en als onjuist moest worden verworpen. Wat het weglaten van de *Fâtihah* of het openingshoofdstuk betreft, daarvan legt geen enkel betrouwbaar verslag getuigenis af en het eenige verslag dat daarvan melding maakt, behoort tot de onbetrouwbare categorie. Onderstellen wij dat het verslag juist is, dan kan de vergissing ontstaan zijn uit de omstandigheid, dat de *Fâtihah* beschouwd werd als een korte samenvatting van den geheelen *Qoer-ân*, en daarom heeft Ibn-i-Mas'oed dat hoofdstuk niet bij de rest van den *Qoer-ân* geschreven. Gezien het feit, dat er algemeen groote waarde aan de *Fâtihah* wordt gehecht, is het echter onmogelijk te achten, dat eenig Moeslim ooit zou hebben gedacht, dat ze geen deel van de Goddelijke openbaring uitmaakte.

De derde tegenwerping is een bloot vermoeden. Wat de Heilige Profeet bedoelde, bracht hij onder de aandacht van de secretarissen, die den Heiligen *Qoer-ân* schreven, en onder die van zijn andere vrienden, die het van buiten leerden. Was het verzamelen van den *Qoer-ân* het werk van Zaid alleen geweest, zonder eenige hulp van welken anderen vriend ook, dan zou er aanleiding zijn tot dergelijken twijfel, daar hij dan zekere passages over het hoofd kon hebben gezien of andere in het Heilige Boek kon hebben opgenomen, die niet bedoeld waren om daarin te worden geplaatst. Maar, gelijk de eenparige getuigenis van talrijke verslagen afkomstig van verschillende bronnen aantoonst, Zaid werd bij iedere gelegenheid in zijn taak bijgestaan door al de vrienden van den Heiligen Profeet, over wier hulp hij beschikken kon. In zoo'n geval, wanneer velen dergenen die den geheelen *Qoer-ân* van buiten kenden, nog in leven waren, kon wat de Heilige Profeet ook als deel van den *Qoer-ân* had geleerd onmogelijk over het hoofd zijn gezien, en kon eenig woord dat de Heilige Profeet niet voor opname in de Goddelijke openbaring had bestemd, daarin ook niet zijn ingeslopen. Zoo'n vergissing zou iemand begaan kunnen hebben, maar die zou gemakkelijk verbeterd kunnen zijn door de getuigenis der *Qoer-ân*lezers en door de geschriften, welke vervaardigd waren in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet en zijn vrienden, die den Heiligen Profeet en andere lezers dag en nacht den Heiligen *Qoer-ân* hoorden lezen. Niemand zal ontkennen, dat een paar enkelingen een vergissing konden begaan, maar daartegenover staat het voldongen feit, dat er overvloed van middelen was om alle mogelijke vergissingen te verbeteren. Zaid, die zich niet op het geschrift alleen verliet, zocht, waar volledige hoofdstukken waren geopenbaard, hoofdstuk voor hoofdstuk de geschriften uit en waar afzonderlijke verzen waren geopenbaard vers voor vers, en had daarbij de getuigenis der *Qoer-ân*lezers — die den geheelen *Qoer-ân* in den tijd van den Heiligen Profeet hadden gememoriseerd — om datgene te bekrachtigen, wat de geschriften leverden. Om vergissingen te vermijden verliet hij zich niet op een paar *Qoer-ân*lezers alleen; teneinde alle mogelijke fouten te verbeteren vroeg hij aan vele *Qoer-ân*lezers hun getuigenis

en dan vergeleek hij hun reciet met het geschreven woord, want in den regel was elk vers van den Heiligen Qoer-an onmiddellijk na zju openbaring op schrift gebracht. Deze twee maatregelen, die elkaar wederkeerig bekrachtigden, sloot alle mogelijkheid, dat eenige vergissing in de verzameling insloep of dat iets over het hoofd werd gezien, uit. Op dit dubbele onderzoek, waaraan Zaid elk vers van den Qoer-ân onderwierp, zinspeelde hij, toen hij zei dat hij den Qoer-ân aan de hand van het geschrift en het geheugen verzamelde.

Ik zal nu overgaan tot de behandeling van het vierde bezwaar. Het staat in verband met het bestaan van verslagen, die er melding van maken, dat in den tijd van den Heiligen Profeet zekere passages werden geciteerd, of met het bestaan van „losse stukken”, zooals de schrijver van het artikel in de *Encyclopædia Britannica* ze noemt. Dat zekere verslagen op het bestaan van zulke passages wijzen, geef ik toe; maar deze verslagen zijn noch authentiek noch betrouwbaar, hoewel ik er bij moet voegen, dat de verkeerde opvatting van zekere woorden oorzaak is geweest, dat men eenige van deze verslagen zoo vaak heeft misverstaan. Voor ik ieder van deze verslagen afzonderlijk beschouw, zal ik eenige algemeene opmerkingen maken, die, naar ik hoop, den lezer een duidelijk begrip van het onderwerp zullen geven. Om de zuiverheid van den Qoer-ântekst vast te stellen, moeten wij twee punten bewijzen: eerstens, dat er niets aan den oorspronkelijken tekst is toegevoegd en tweedens, dat er niets is weggelaten. Wat het eerste punt betreft, geen enkel verslag — betrouwbaar of onbetrouwbaar, authentiek of verzonnen — beweert dat de Heilige Qoer-ân iets bevatte, wat in den tijd van den Heiligen Profeet geen deel was van de Goddelijke openbaring, met de enkele uitzondering van een verslag, volgens hetwelk Ibn-i-Mas'oed de laatste twee hoofdstukken, zooals ze in onze kopie van den Heiligen Qoer-ân voorkomen, in zijn kopie vernietigde. Dit heb ik reeds behandeld en ik heb duidelijk aangetoond, dat Ibn-i-Mas'oed zich vergiste en dat alle vrienden van den Heiligen Profeet hem op dit punt bestreden. Ibn-i-Mas'oed dacht, dat deze twee hoofdstukken slechts bedoeld waren om na eenig deel van den Heiligen Qoer-ân te worden geciteerd en dat ze dus niet in de kopie van den Qoer-ân opgenomen konden worden; gelijk sommigen dachten, dat *Bismillâh*, de openingsformule van elk hoofdstuk van den Qoer-ân, slechts bedoeld was om bij elk begin te worden opgezegd, en niet als deel van elk hoofdstuk. Precies zoo dacht Ibn-i-Mas'oed, dat de laatste twee hoofdstukken niet met de rest der Goddelijke openbaring opgeschreven moesten worden. Maar de meening van één enkel persoon — vooral als het duidelijk blijkt, dat ze op een misverstand van de ware felten gegrond is — kan tegenover de eenparige getuigenis van al de andere vrienden van den Heiligen Profeet geen gewicht in de schaal leggen, omdat deze getuigenis gegrond is op hun stellige en zekere kennis. Behalve dat toont geen enkel ander verslag aan, dat wat thans een deel is van den Heiligen Qoer-ân, in den tijd van den Heiligen Profeet er geen deel van uitmaakte. Deze omstandigheid is bij de beschouwing van de kwestie, of een passage die in onze kopie van den Heiligen Qoer-ân niet voorkomt, te eeniger tijd wel een deel daarvan was, van zeer groot belang. Slechts door diepgaand en streng onderzoek kon de Heilige Qoer-ân zoodanig worden bijeengebracht, dat niets daarin kon insluipen, wat niet als deel daarvan kon worden beschouwd; en daar de tegenwoordige verzameling in dit opzicht, zooals erkend wordt, geslaagd is, volgt daaruit dat zoo'n onderzoek inderdaad werd ingesteld. Maar redelijkerwijze moet men aannemen, dat datzelfde strenge onderzoek, dat met succes alles buiten den Heiligen Qoer-ân hield, wat daarvan geen deel was,

ook met succes alles in het Heilige Boek heeft opgenomen, wat daarvan wel een deel was. Zoo'n onderzoek was mogelijk, omdat er velen van diegenen waren, die den geheelen *Qoer-ân* van buiten kenden en wier gemeenschappelijke getuigenis betreffende de kwestie, of een passage al dan niet een deel van den Heiligen *Qoer-ân* was, het meest afdoende en zekerste bewijs was, dat kon worden verkregen. Was er eenige achteloosheid geweest, dan zou er even waarschijnlijk iets weggelaten zijn geweest, als iets bijgevoegd. Maar de afwezigheid van alle bewijs, dat er inderdaad iets aan toegevoegd werd, leidt indirect tot de conclusie dat geen enkele passage over het hoofd werd gezien.

Het volgende punt, dat ik bijzonder scherp wil doen uitkomen, is de verkeerde manier, waarop uit zekere verslagen conclusies worden getrokken — een werkwijze, die algemeen door Europeesche critici gevolgd wordt. In alle gevallen gronden zij hun conclusies niet op de gemeenschappelijke getuigenis der verslagen, maar soms, wanneer zij een vooropgezette meening hebben of wanneer zij tot hatelijke critiek geneigd zijn, is hun één enkel verslag reeds voldoende om daaruit een conclusie te trekken, die met de degelijkste historische getuigenis in tegenspraak is, hoe duidelijk ongerijmd zoo'n conclusie ook moge zijn. Vele verslagen wemelen van historische onbetrouwbaarheden. De meer betrouwbare en authentieke verslagen daarentegen zijn met groot geduld en na ijverig onderzoek bijeengebracht door eenige samenstellers van verzamelingen. Onder deze verzamelingen van verslagen neemt de *Boechari* de eerste plaats in, en ingeval zekere verslagen aanleiding geven tot een tegenstrijdige getuigenis, is deze bijgevolg het veiligst te raadplegen. De eerste regel nu, dien men bij de verklaring van verslagen behoort te volgen, is dat men een algemeen onderscheid vaststelt tusschen de betrouwbare en de onbetrouwbare verslagen. Zonder dit kunnen wij uit welk verslag ook nooit veilig een conclusie trekken. De tweede regel dien men behoort te volgen, ingeval zekere min of meer betrouwbare verslagen een tegenstrijdige getuigenis leveren, is dat men nagaat aan welken kant het meerendeel der getuigenissen ligt. Maar het belangrijkste en zekerste criterium is: welke conclusie wordt door de practijk gestaafd.

Naar deze criteria zal ik nu de verschillende verslagen beoordeelen, die verband houden met de kwestie der zuiverheid van den *Qoer-ântekst*. Maar eerst zal ik de verslagen aanhalen, waarop de tegenwerpingen gegrond zijn. Het zijn de volgende:

(a) In de *Ṣaḥīḥ Moeslim, Kitāb-oer-Zakāt* geeft 'Abdoel Aswad de volgende woorden van Aboe Moesa Asj'ari weer: „Waarlijk, wij plachten een *sōera* te reciteeren, die wij in lengte en waarschuwing bij de *Bara'at* vergeleken, maar ik ben die vergeten, behalve dit stuk: „Indien er voor den zoon des menschen twee dalen des rijkdoms waren, zou hij een derde begeeren, en niets kan den buik van den zoon des menschen vullen (d.w.z. de begeerte voldoen) behalve stof'; en wij plachten een *sōera* te reciteeren, die wij bij een der *Moesabbihāt* (de kortere hoofdstukken aan het eind van den Heiligen *Qoer-ân*) vergeleken, maar wij zijn die vergeten, en nu onthouden wij slechts dit: „O gij geloovigen! waarom zegt gij wat gij niet doet; waarlijk, de getuigenis hiervan wordt in uw halzen opgeschreven, en hieromtrent zult gij op den dag des oordeels worden ondervraagd'.”

(b) In de *Ṣaḥīḥ Moeslim, Kitāb-oer-Ridd'* staat het volgende verslag van 'Aisja: „Waarlijk, in hetgeen van den *Qoer-ân* geopenbaard werd, kwam dit gebod voor, dat tien bekende zoogingen huwelijksbetrekkingen beslist verbieden,

maar deze werden opgeheven en vervangen door vijf zoogingen, en Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — stierf, en dit behoorde tot hetgeen van den *Qoer-ân* werd gereciteerd."

(c) In de *Şahîh Moeslim, Kitâb-oel-Hoedôed* komt een verslag voor afkomstig van 'Abdoella, den zoon van 'Abbas, die de woorden van 'Oemar, den zoon van Chattâb, aanhaalde, toen hij in den kathedr zat: „Waarlijk, God verwekte Moehar' mad — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — in waarheid, en Hij openbaarde hem het Boek, en tot datgene wat tot hem werd nedergezonden, behoorde het vers, dat betrekking had op het steenigen (van echtbrekers en echtbreeksters); wij lazen het en bewaarden het en begrepen het, en Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — steenigde (de overtreders), en na hem steenigden wij (hen) ook. Maar ik vrees, dat, als met de menschen de tijd voortrolt, een zegger zal zeggen: ‚Waarlijk, wij vinden het steenigen in Gods Boek niet', en dus zullen zij verdwalen, doordat zij een gebod verzaken, dat God heeft nedergezonden: en waarlijk, het steenigen is in Gods Boek inderdaad een straf voor den persoon, hetzij man of vrouw, die ontucht pleegt, hetzij die bewezen is door getuigen, of door de ontvangst van de vrouw, of door de bekentenis van den beklagde."

(d) Volgens de *Itqân*, Vol. II, pag. 30, heeft 'Aisja gezegd: „In den tijd van den Heiligen Profeet placht men twee honderd verzen van het hoofdstuk *Al-Ahzâb* te reciteeren, maar toen 'Oetsman de kopieën van den *Qoer-ân* schreef, konden wij er niet meer van hebben dan wat wij nu hebben."

(e) In de *Itqân*, Vol. I, pag. 81 is een verslag afkomstig van Mâlik, dat zegt: „Toen het eerste gedeelte daarvan (d.w.z. van hoofdstuk *Ontheffing*) nederdaalde, daalde daarmee ook de *Bismillâh* of de openingsformule neder, waaruit blijkt, dat het in lengte gelijk is aan de *Baqarah*. En in de kopie van Ibn-i-Mas'oe'd waren 112 hoofdstukken, want hij schreef de *Moe'awwadzatân* (de laatste twee hoofdstukken) niet, en in de kopie van Oebajj waren 116 hoofdstukken, want hij schreef aan het einde twee hoofdstukken, *Hafâ* en *Chala'*."

Dit zijn de vijf verslagen, op grond waarvan men tracht vast te stellen dat zekere verzen, passages of hoofdstukken, die eens een deel van den Heiligen *Qoer-ân* uitmaakten, nu er niet meer in voorkomen. De eerste vraag is: Zijn er verslagen, die de conclusie weerleggen, welke men uit bovengenoemde verslagen tracht te trekken? Zoo ja, dan is het volgende punt, dat uitgemaakt moet worden: welke groep verslagen met het meerendeel der getuigenissen is betrouwbaarder en welke conclusie wordt door de vroegere practijk en de voldongen historische feiten bevestigd? De twee laatstgenoemde verslagen komen in de *Itqân* voor, en dit is het werk van Djalâl-oed-Dîn Sajôeti. Zooals reeds is gezegd, het materiaal voor zijn geschriften is geheel en al ontleend aan verslagen van het laagste allooi — verslagen, waarvan geen spoor is te vinden onder de vroegere geslachten. Op zulke verslagen kan men zich niet verlaten. Er blijven dus de drie verslagen over, die in de *Şahîh Moeslim* voorkomen. Laten wij nu, overeenkomstig het eerste der drie boven vastgestelde beginselen, *Boechari* raadplegen en zien, of deze de drie verslagen in de *Şahîh Moeslim* staaft, want opgemerkt moet worden, dat *Boechari* onze beste en grootste autoriteit is op het gebied van verslagen en dat de Moeslimwereld zijn werk, sedert het bekend is geworden, als de meest gezaghebbende verzameling van verslagen beschouwt. De *Şahîh Boechari* overtreft volgens het

eenparige oordeel van alle geleerde Moeslims, in gezag en betrouwbaarheid al de verzamelingen, welke daarvóór zijn vervaardigd, maar zelfs de latere verzamelingen komen die in betrouwbaarheid niet nabij. Indien dus een verslag in de *Moeslim* of in welke andere verzameling ook de *Boechari* weerspreekt, moeten wij zoo'n verslag zonder aarzelen verwerpen. In het onderhavige geval echter weerspreekt niet alleen de getuigenis van de *Boechari* de drie bovenaangehaalde verslagen; in de *Moeslim* zelf en in andere verzamelingen is ruimschoots getuigenis tegen die verslagen.

Laten wij nu deze drie verslagen afzonderlijk nemen en nagaan, in hoever ze betrouwbaar zijn. Het eerste vermeldt de woorden van Aboe Moesa Asj'ari, gericht tot zekere *Qoer-ánlezers van Basrah*. Ze komen hierop neer, dat hij en de andere vrienden van den Heiligen Profeet twee *sóera's* plachten te reciteeren, en dat hij het geheel vergeten was, behalve één passage van elk dezer *sóera's*. Zoowel inwendige als uitwendige getuigenis, geleverd door de *Moeslim* zelf, veroordeelt de betrouwbaarheid van deze verslagen. Wat de uitwendige getuigenis betreft, wij zullen eerst de reeks verslaggevers beschouwen, op wier gezag *Moeslim* de geloofwaardigheid van het verslag heeft aangenomen. Gaan we de reeks van verslaggevers na, dan bevinden wij dat Soewaid bin Sa'id de onmiddellijke bron van *Moeslim* was, en veel hangt af van de omstandigheid, in hoever hij betrouwbaar is. De *Mizán-oel-P'tiddl*, geschreven door *Zahabi*, is het beste en betrouwbaarste werk, dat de verslaggevers beoordeelt. Raadplegen wij dit werk, dan vinden wij een lang artikel over Soewaid bin Sa'id, waarin enkele der samenstellers van verzamelingen zich gunstig over hem uitspreken, terwijl de meerderheid hem in discrediet brengt. Allen zijn het echter er over eens, dat hij een zeer hoogen ouderdom heeft bereikt en op zijn ouden dag blind is geworden, en dat hij in dezen toestand verslagen schreef en daarin les gaf — verslagen, die in werkelijkheid niet de zijne waren. *Boechari* verwierp zijn getuigenis als absoluut onbetrouwbaar, hetgeen de meeste andere samenstellers van verzamelingen ook deden. Uit een kort verhaal, dat in hetzelfde werk van hem verteld wordt, blijkt ook dat hij tot het *Sji'isme* overhelde, want toen iemand bij hem kwam met een boek over de voortreffelijkheden van de vrienden van den Heiligen Profeet, kende hij 'Ali de eerste plaats toe en Aboe Bakr de tweede. Sommigen zijn zelfs zoo ver gegaan, dat zij hem voor een leugenaar uitmaakten. Maar er is geen twijfel aan, dat alle samenstellers van verzamelingen, met uitzondering van twee of drie personen, waaronder *Moeslim*, het met elkaar eens zijn, dat verslagen van zijn hand niet aangenomen kunnen worden. Aboe Dawoed is van oordeel, dat hij „niets waard" is, terwijl hij volgens *Ibn-i-Habban* er van beschuldigd werd, dat hij een *zindiq* was of iemand die ongelooft in zijn boezem droeg, maar die den schijn aannam alsof hij geloovig was. Daar *Moeslims* belangrijkste en onmiddellijke bron dus wegens zijn onbetrouwbaarheid — een onbetrouwbaarheid, die aan leugen grenst — zoo'n onbenijdbare positie inneemt, is het nauwelijks noodig, dat wij de kwestie van de betrouwbaarheid der andere overbrengers van dit verslag in overweging nemen.

Moeslim levert een andere soort van uitwendige getuigenis, die de getuigenis van het onderhavige verslag ook weerspreekt. Onmiddellijk voor dit verslag staan in de *Moeslim* vier andere verslagen van dezelfde strekking vermeld, met dit verschil, dat ze de woorden die Soewaid hier aan Aboe Moesa Asj'ari toeschreef als zijnde resten van een vergeten hoofdstuk van den *Qoer-án*,

geen deelen van den Heiligen *Qoer-ân* noemen, maar woorden die de Heilige Profeet heeft geuit. Volgens het eerste van deze verslagen, afkomstig van een reeks van verslaggevers, die met *Anas* eindigt, zouden drie menschen — *Jahja bin Jahja*, *Sa'id bin Mansoer* en *Qoetaiba bin Sa'id* — gezegd hebben, dat Gods Gezant — mogen vrede en Gods zegeningen op hem rusten — bij een zekere gelegenheid zei (zinspelende op 's menschen liefde voor rijkdom): „Indien er voor den zoon des menschen twee dalen des rijkdoms waren, zou hij nog een derde begeeren, en slechts stof kan den buik des menschen vullen, en het berouwt God zekerlijk over hem, die berouw heeft.” Merk op, dat de woorden die volgens dit verslag door den Heiligen Profeet geuit werden, precies dezelfde zijn als die welke volgens het verslag van *Soewaid* een deel van een *sôrah* waren. Van de drie menschen, die voor de waarheid en betrouwbaarheid van dit verslag instonden, worden twee, nl. *Sa'id bin Mansoer* en *Jahja bin Jahja*, in de critiek van *Zahabi*, de *Mizân-oel-'ittidâl*, bepaald betrouwbaar genoemd, terwijl er van de derde gezegd wordt, dat niets omtrent hem bekend is. Dit verslag steunt dus op een vaster grondslag dan het onderhavige. Tegenover de getuigenis van één enkel persoon, die door de nagenoeg eenparige getuigenis der samenstellers van verslagen een *zindiq*, een leugenaar en een onbetrouwbaar persoon verklaard is, hebben wij hier de door *Moeslim* zelf geleverde getuigenis van drie menschen, waarvan twee in ieder geval als betrouwbaar worden erkend, dat de passage in kwestie geen deel van den *Qoer-ân* vormde, maar slechts de woorden was van den Heiligen Profeet zelf. Nog drie andere verslagen staan in de *Moeslim* vermeld, waarvan elk deze woorden aan den Heiligen Profeet toeschrijft, en geen beweert dat ze deelen van totaal vergeten hoofdstukken uit den *Qoer-ân* waren. In een dezer verslagen worden aan *Ibn-i-'Abbas* — in dit geval is deze de eerste verslaggever — de volgende woorden toegeschreven: hij wist niet „of die al of niet een deel van den *Qoer-ân* was.” deze woorden worden echter tegengesproken door een tweede verslaggever, die den naam van *Ibn-i-'Abbas* niet in verband met de woorden in het bewuste verslag vermeldt.

Indien wij *Moeslim* zelf raadplegen, dan bevinden wij, dat hij, van al de vijf verslagen, die hij weergeeft in verband met de passage „Indien er voor den zoon des menschen twee dalen des rijkdoms waren, zou hij een derde begeeren” — welke passage hij als titel van zijn hoofdstuk gebruikte — het minst gelooft aan het door *Soewaid bin Sa'id* geschreven verslag, volgens hetwelk de passage in kwestie een overblijfsel van een verloren gegaan hoofdstuk zou zijn. Hij begint zijn hoofdstuk met het verslag, dat door de drie bovenaangehaalde verslaggevers werd geschreven. Daarop volgen drie andere hoofdstukken, waarvan geen zegt, dat de passage in kwestie een deel van den *Qoer-ân* was. Daarna pas vermeldt *Moeslim* het onderhavige verslag, waarmee hij bedektelijk te kennen geeft, dat hijzelf het als het minst betrouwbare en gezaghebbende verslag beschouwt. Dit is geen bloot vermoeden, want *Moeslim* zelf zegt ons in de inleiding tot zijn verzameling, dat hij onder elken titel den voorrang geeft aan die verslagen, die hij als de meer betrouwbare acht. Zijn woorden luiden, letterlijk vertaald, als volgt: „Wij hebben ons dezen regel voor oogen gehouden, dat wij eerst die verslagen zullen vermelden, die vrijer van gebreken zijn dan andere en die wegens de betrouwbaarheid en rechtschapenheid van hun verhalers zuiverder zijn En wij laten op verslagen van deze categorie andere verslagen volgen, tot de verhalers waarvan menschen behooren, die niet in

dezelfde mate vertrouwd kunnen worden als de verhalers van verslagen der eerste categorie, omdat zij zich niet onderscheiden door dezelfde mate van waarheidlievendheid en hetzelfde goede geheugen." Deze woorden toonen duidelijk aan, dat Moeslim het onderhavige verslag als het minst betrouwbare van alle verslagen beschouwde, en daarom moeten wij ze zonder aarzelen als valsch veroordeelen.

Ik zal nu de inwendige getuigenis, die het verslag zelf levert, in overweging nemen. Eerstens, de passage heeft een merkwaardige stijl. Een ieder die eenige kennis van de Arabische taal heeft, zal zien dat ze heelemaal niet op de stijl van den Heiligen Qoer-ân lijkt, en deze overweging is op zichzelf reeds voldoende om aan te toonen, dat de passage nooit een deel van den Heiligen Qoerân vormde. Tweedens, de woorden die aan Aboe Moesa Asj'ari toegeschreven zijn, getuigen ten duidelijkste dat het verslag valsch is. Men legt hem de volgende woorden in den mond: „Wij plachten een *sôera* te reciteeren", hetgeen aanduidt, dat hij niet de eenige was, die het heele hoofdstuk van buiten reciteerde; ook anderen konden dat. Met „wij" bedoelt hij feitelijk de vrienden van den Heiligen Profeet. Het zoogenaamde hoofdstuk moet derhalve aan deze vrienden bekend zijn geweest. Veronderstel dat Aboe Moesa Asj'ari het geheele hoofdstuk op één enkele passage na vergat, hoe kwam het dan, dat ook al de andere vrienden van den Profeet het in dezelfde tijd vergaten? Geen der vrienden van den Profeet gewaagt, dat zoo'n hoofdstuk ooit een deel van den Qoer-ân uitmaakte; geen hunner, ook Aboe Moesa Asj'ari niet, maakte Zaid in den tijd van Aboe Bakr daarop attent — op een tijd, toen in het openbaar werd bekendgemaakt, dat wie een deel van den Qoer-ân, welk ook, van den Heiligen Profeet ontvangen had, zoo'n deel moest brengen; of in den tijd van 'Oetsman, toen een groot aantal vrienden van den Heiligen Profeet bij Zaid gevoegd werd om hem kopieën van den Heiligen Qoer-ân te helpen maken. Geen Qoer-ânlezer wees er ooit op, dat zoo'n belangrijk hoofdstuk in het Heilige Boek ontbrak. Zelfs de manuscripten van Ibn-i-Mas'oeed en Oebajj, met hun zoogenaamde verschillen, bevatten geen spoor van zoo'n hoofdstuk. Geen van de duizenden vrienden van den Heiligen Profeet verhief zijn stem tot staving van Aboe Moesa's woorden, althans indien hij ooit deze woorden had geuit. En het verwonderlijke is, dat menschen, die enkel ter wille van gewone verslagen lange tochten maakten, geen inlichtingen vroegen omtrent de lange hoofdstukken van den Qoer-ân, die Aboe Moesa ongelukkig was vergeten. En waarom zorgde Aboe Moesa zelf, die deze hoofdstukken vergeten was, er heelemaal niet voor, dat hij ze terugkreeg? Inderdaad zijn de in het verslag gemaakte beweringen zoo ongerijmd, dat een verstandig persoon er geen oogenblik aan zou gelooven. Zoowel uitwendige als inwendige getuigenis toont dus duidelijk aan, dat het verslag absoluut valsch is en dat geen enkele getuigenis aangevoerd kan worden tot staving van zijn betrouwbaarheid en waarheid. Enkel het feit, dat Moeslim het in zijn verzameling heeft opgeteekend, is geen bewijs dat het geloofwaardig is, want, zooals ik reeds heb aangetoond, zelfs Moeslim vertrouwdde het niet.

Een gedetailleerde critische beschouwing van de overige twee verslagen zou dit artikel misschien langdradig maken; uit hetgeen over het eerste verslag reeds geschreven is, kan de lezer gemakkelijk begrijpen, hoe onbetrouwbaar deze soort van verslagen zijn. Het zal dus voldoende zijn, als wij de inwendige getuigenis, die de overige twee verslagen leveren, beschouwen. Overeenkomstig een dezer zou 'Aisja gezegd hebben, dat er in den Heiligen Qoer-ân een vers

was, volgens hetwelk tien bekende zoogingen het huwelijk beslist verboden; dat dit gebod opgeheven werd door een ander, waarin het aantal teruggebracht was tot vijf en dat dit vers in den *Qoer-ân* gereciteerd werd bij den dood van den Heiligen Profeet. Dit verslag moet verkeerdelijk aan 'Aisja zijn toegeschreven. Het geeft ons duidelijk te verstaan, dat het vers niet door 'Aisja, maar door anderen werd gereciteerd. Indien zoo'n vers ooit bestaan had, zou het den vrienden van den Profeet in het algemeen niet onbekend zijn gebleven, want het bevatte een gebod, dat op het dagelijksch leven betrekking had. Het zou van alle verzen zelfs het meest welbekende zijn geweest. Immers het bevatte een gebod betreffende het huwelijksverbod, en in een samenleving, waar de zuigelingen in het algemeen door een min gezoogd werden, was het van het grootste belang dat iedereen wist, met welke vrouwen geen huwelijk gesloten mocht worden vanwege haar zoogmoederschap. Daarom kon het vers onmogelijk aan één enkel persoon alleen bekend zijn. De samenstellers van verzamelingen hebben het beginsel vastgesteld, dat, als zeer veel menschen onkundig zijn van een gebeurtenis, die hun uit den aard der zaak wel bekend moet zijn, dit duidelijk bewijst, dat die een verzinsel is. Dit is een zeer gezond beginsel, en het is gemakkelijk te begrijpen, dat het aan 'Aisja toegeschreven verslag betreffende het zoogen, daarnaar beoordeeld, een duidelijk verzinsel is. Zooals wij gezien hebben, zoo'n vers moet eigenlijk van alle verzen het meest welbekend zijn geweest. Tot op den sterfdag van den Heiligen Profeet had 'Aisja het algemeen hooren reciteeren. Zes maanden later beval haar vader, Aboe Bakr, den Heiligen *Qoer-ân* te verzamelen, maar niemand bracht zoo'n vers onder de aandacht van Aboe Bakr of Zaid. 'Aisja zelf zei nooit tegen de menschen, die met de verzameling belast waren, dat er zoo'n vers bestond. Toen 'Oetsman afschriften maakte, leefde 'Aisja nog, maar ook toen wees zij niet op het bestaan van zoo'n vers. Hoe kwam het, dat zij 'Oerwa eenige jaren later daarvan op de hoogte stelde, en niet haar vader, toen de Heilige *Qoer-ân* op zijn bevel verzameld werd? Hoe kwam het, dat behalve 'Aisja niemand iets van het vers af wist. Evenals in het geval van het reeds behandelde verslag getuigt het verslag, dat *Moeslim* in zijn werk vermeldt, dat geen der vrienden van den Heiligen Profeet zoo'n vers kende. Het heet, dat 'Aisja en andere verslaggevers een verslag uitbracht, volgens hetwelk men den Heiligen Profeet bij verschillende gelegenheden vroeg, of een paar zoogingen het huwelijk beslist verboden. Zoo'n vraag zou nooit gesteld zijn geweest, indien het vers aangaande het huwelijksverbod wegens tien of vijf zoogingen bestaan had. Wij kunnen ook niet veronderstellen, dat het vers geopenbaard werd, omdat men die vragen stelde, want in zoo'n geval zou het verslag duidelijk vermelden dat de Heilige Profeet die en die openbaring ontving, toen de vraag gesteld werd. Alle overwegingen wijzen dus er op, dat het onderhavige verslag verzonnen is geweest.

Het derde verslag kan nu met enkele woorden worden afgehandeld. Uit 'Oemars woorden heeft men de gevolgtrekking gemaakt, dat 'Oemar en de andere vrienden van den Heiligen Profeet de passage betreffende de straf voor echtbrekers en echtbreeksters als deel van den *Qoer-ân* kenden, terwijl die niet in den *Qoer-ân* is aan te treffen. Het heet, dat die passage volgens 'Oemar gereciteerd, in het geheugen bewaard en begrepen werd en dat de Heilige Profeet, evenals na hem zijn opvolgers, dienovereenkomstig handelde. Indien 'Oemar zelf de man was, die het hardst aan de verzameling van den *Qoer-ân* meewerkte en indien hij de vervaardigde kopie gedurende zijn Kalifaat in zijn

bezit had, dan doet zich de vraag voor: Om welke reden werd de passage weggelaten? Er kunnen omtrent de passage in kwestie slechts twee stellingen zijn: (1) 'Oemar en de andere vrienden van den Profeet waren het met elkaar eens, dat de passage een deel van den *Qoer-ân* was; (2) 'Oemar was de meening toegedaan, dat de passage wel een deel van den *Qoer-ân* was, terwijl de andere vrienden van den Profeet zijn meening verwierpen. Indien zij het met elkaar eens waren, dat de passage een deel van den *Qoer-ân* was, wie belette hun die in het Heilige Boek te plaatsen? De eerste stelling is dus klaarblijkelijk absurd. Wat de tweede stelling betreft, niets getuigt dat 'Oemars bewering tegengesproken werd door een vriend van den Profeet. Maar indien ze werkelijk tegengesproken was, dan moest 'Oemar tot de overtuiging zijn gekomen, dat hij zich vergist had, want alle andere vrienden van den Heiligen Profeet staafden zijn meening niet. En dus moeten wij óf het verslag verwerpen als iets, dat verkeerdelijk aan 'Oemar is toegeschreven, óf aannemen, dat er misverstand was van den kant van 'Oemar. Er kan nog een derde verklaring zijn, nl. dat de woorden „Gods Boek”, zooals ze in het verslag gebezigd worden, niet den *Qoer-ân* aanduiden, maar eenvoudig een *ordonnantie* of *voorschrift* van God, zooals in hoofdstuk 4, vs. 24, waar *Kitâb-Allâh-i 'alaikoem* beteekent: *Allahs ordonnantie tot u.*

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat al deze verslagen onbetrouwbaar zijn. Maar er kan misschien gevraagd worden: Hoe kwam het, dat verzonnen verslagen, die aan den Islâm afbreuk doen, onder de Moeslims in omloop waren en door eenige welbekende samenstellers van verzamelingen in hun werken werden opgenomen? Men houde in gedachte, dat ze in een later tijdvak zijn verzonnen door de *sindiqs*. In het geval van een dezer verslagen hebben wij gezien, dat de eerste schrijver daarvan — wiens karakter reeds is blootgelegd — er van beschuldigd werd, dat hij een *sindiq* was. Toch erkende Moeslim zijn gezag, hoewel hij er niet veel waarde aan hechtte. Dat kwam misschien hierdoor, dat ~~de~~ innerlijke gevoelens nog niet onderzocht waren, toen Moeslim zijn werk schreef. Op deze wijze kregen eenige valsche verslagen rechtbaarheid en vonden ze geloof bij de Moeslim. Maar in de meeste gevallen zijn de critische na~~o~~oringen betreffende de overbrengers der verslagen er in geslaagd om de onbetrouwbare verslagen te scheiden. En zelfs al bestond er geen uitwendige getuigenis, toch is de critische studie van zulke verslagen op zichzelf reeds voldoende. En ten slotte, als verschillende beweringen met elkaar in strijd zijn, hebben wij na te gaan, aan welken kant het meerendeel der getuigenissen ligt. Neem bijv. het verslag, dat van Aboe Moesa Asj'ari afkomstig is. Zelfs al had *Moeslim* het niet in discreditie gebracht en zelfs al stond Soewald niet bekend als een *sindiq*, toch hebben wij eenerzijds de getuigenis van Aboe Moesa Asj'ari, dat twee hoofdstukken door de vrienden van den Heiligen Profeet werden gereciteerd en dat hij ze op den tijd, dat hij deze omstandigheid vermeldde, vergeten was; en anderzijds de getuigenis van alle vrienden van den Heiligen Profeet, die daarvan niets af wisten. Geen *Qoer-ân*lezer, geen die een afschrift van het Heilige Boek bezat, had er ooit iets van gehoord. Kan de getuigenis van één persoon eenig gewicht in de schaal leggen tegenover de eenparige getuigenis van alle vrienden — vooral wanneer die getuigenis betrekking heeft op een omstandigheid, die de aandacht van zeer vele menschen moet hebben getrokken? Was het een getuigenis van twee of drie vrienden van den Heiligen Profeet geweest, dan zou de geschiedschrijver reden hebben om te twijfelen,

maar indien men door de getuigenis van één enkel persoon, die nota bene door die van duizenden beter ingelichte getuigen weerlegd werd, nog twijfelt, dan begaat men de grootste dwaasheid, die ooit is begaan. En wat waar is voor dit eene verslag, is zeer zeker waar voor elk ander verslag, dat tot dezelfde categorie behoort. In elk geval hebben wij de getuigenis van slechts één persoon, wiens meening door geen ander persoon werd gedeeld. Het heet, dat Aboe Moesa Asj'ari beweerde, dat twee hoofdstukken verloren waren gegaan: niemand deelde zijn meening; het heet, dat 'Aisja beweerde, dat zekere verzen verloren waren gegaan: niet één persoon van de duizenden vrienden van den Profeet staaft haar getuigenis; hetzelfde geldt voor al de anderen. Waar Ibn-i-Mas'oed iets beweert, weerlegt 'Oebajj's getuigenis met die van alle vrienden van den Profeet zijn bewering, en waar Oebajj iets beweert, spreekt hem Ibn-i-Mas'oeds getuigenis met die van alle overige vrienden van den Profeet tegen. Elk van deze verslagen wordt trouwens door slechts één vriend van den Heiligen Profeet gestaafd. Er kan bijgevoegd worden, dat de getuigenis van één getuige niet bewijzen kon, dat een vers werkelijk tot den Heiligen Qoer-ân behoorde, want het is een feit, gestaafd door talrijke verslagen, dat elk Qoer-ânvers ten tijde van zijn openbaring alom bekend gemaakt en in het geheugen van vele Qoer-ânlezers bewaard werd. Het korte verhaal aan het eind van het verslag, dat van Zaid's verzameling ten tijde van Aboe Bakr spreekt en volgens hetwelk een zeker vers van hoofdstuk *Bard'at* bij niemand anders te vinden was dan bij Aboe Choezaima, is niet in tegenspraak met deze conclusie, want zooals ik reeds heb aangetoond, hier wordt het opgeschreven vers bedoeld, gelijk andere verslagen ons toonen, dat zeer veel menschen den geheelen Qoer-ân van buiten konden reciteeren. In het kort, de getuigenis van één enkel vriend van den Heiligen Profeet is tegenover de eenparige getuigenis van alle anderen van nul en geener waarde.

Het derde criterium waarnaar zulke verslagen beoordeeld kunnen worden, is: na te gaan in hoever de vroegere practijk de conclusies staaft. Na den Heiligen Profeet was de Qoer-ân de meest waardevolle schat, die de Moeslims in hun bezit hadden, en ieder Moeslim deed ongetwijfeld zijn best om het Heilige Boek in al zijn reinheid te bewaren en het aan het volgende geslacht over te leveren. Veronderstellen wij nu, dat 'Oetsman eigenmachtig zekere kopieën te niet deed, had hij het dan in zijn macht elk afschrift van elk vers of hoofdstuk, dat in het bezit was van de alom verspreide Moeslims te vernietigen? Veronderstel dat hij de kopieën van zulke voorname mannen als Ibn-i-Mas'oed in beslag kon nemen, hoe zou hij de talrijke afschriften in bezit kunnen nemen, die aan de hand van de kopie van Ibn-i-Mas'oed en anderen gemaakt waren? Want de practijk der vroegere Moeslims toont ons, dat er ontzaglijk veel afschriften werden gemaakt. Indien dus een Moeslim 'Oetsmans kopie gebrekkelijk achtte en een afschrift bezat dat in hoofdzaak daarvan afweek, zou hij heelemaal geen moeilijkheden ondervinden als hij het onder 'Oetsmans regeering verborgen hield. In zoo'n geval echter zouden zulke kopieën overvloedig zijn geworden, zoodra 'Oetsmans macht taande, of althans onder de regeering van 'Ali, die geen enkel motief kon hebben om 'Oetsmans politiek betreffende de vernietiging der onderscheiden kopieën voort te zetten. Onder 'Ali's regeering zouden dus vele andere kopieën in omloop zijn gekomen, en al had hij niet den moed om de verspreiding van 'Oetsmans kopieën tegen te gaan, toch zou hij de verspreiding van andere kopieën goedgunstig hebben gadeslagen. Maar

het verwonderlijke is, dat zelfs zij die 'Oetsman vermoordden, de verspreiding van 'Oetsmans kopie van den Heiligen Qoer-ân niet tegengingen, en dat zij ook geen andere uitgave of nieuw hoofdstuk of zelfs één enkel nieuw vers in omloop brachten. Nooit toonden zij aan, dat één woord in de Goddelijke openbaring door 'Oetsman was veranderd. Wat stond, toen 'Oetsmans macht ten onder was gegaan, of toen hij in koelen bloede door de oproerlingen vermoord werd, de verspreiding van die gedeelten in den weg, die 'Oetsman kon hebben vernietigd? Immers, al zouden alle afschriften op de een of andere ongewone wijze vernietigd kunnen worden, de woorden die op de levende platen der Moeslim-harten ingeprent waren, zouden toch op geenerlei wijze te niet kunnen worden gedaan. Het was eenvoudig onmogelijk. Het einde van 'Oetsmans regeering zou getuige zijn geweest van de verspreiding van al deze deelen — deelen die, naar men beweert, door hem vernietigd waren — en zulke deelen zouden in de kopieën van den Qoer-ân opgenomen zijn geweest. Maar de geschiedenis gewaagt daarvan niet. Ondanks al hun verschillen hebben verschillende menschen en scholen altijd een en dezelfde kopie van den Qoer-ân gebruikt. Indien er werkelijk eenig verschil had bestaan, dan zou zoo'n verschil in de latere kopieën van den Qoer-ân voorgekomen zijn; maar het feit, dat scholen die soms absoluut niets van elkaar konden verdragen, dezelfde kopie van den Qoer-ân gebruikten, toont duidelijk aan, dat er inderdaad geen verschil bestond.

De „ontdekking” die Dr. Mingana, de schrijver van *Bladen afkomstig van Drie Oude Qoer-âns*, gedaan heeft, blijkt uit critisch oogpunt beschouwd een even absoluut mislukte poging te zijn om den Heiligen Qoer-ân in zijn zuiverheid van tekst aan te randen, als de onverantwoordelijke beweringen van vroegere schrijvers. Het heet, dat Dr. Agnes Lewis van een antiquaar zekere bladen heeft gekocht, waarop drie dwars over elkaar geschreven schriften; de oudste van deze schriften zijn zekere passages uit den Qoer-ân. Wanneer deze passages geschreven werden en wie ze geschreven heeft, zijn vragen die Dr. Mingana niet beantwoord heeft. Al de beweringen dat ze pre-'Oetsmanisch zijn, of dat ze aan de hand van pre-'Oetsmanische manuscripten geschreven zijn, zijn niets meer dan gewaagde gissingen als „feiten” verkondigd om de aandacht van het publiek te trekken. En welke zijn de verschillen, die hij aangetoond heeft: — Zekere woorden zijn in een anderen schrijftrant geschreven; er zijn eenige varianten (in het geheel drie); er zijn op drie plaatsen drie weglatingen — *hoewa*, *kâffah* en *mâ-lakoem*, en er is een bijvoeging, nl. het woord *Allah*.

Deze „ontdekking” levert, denk ik, een bewijs te meer, dat de tekst van den Heiligen Qoer-ân dezelfde blijft en steeds dezelfde is gebleven, want deze bladen toonen ons niet dat een vers of deel van een vers weggelaten, bijgevoegd of in een anderen vorm geschreven is, of dat een hoofdstuk of de verzen in een hoofdstuk niet in de juiste volgorde geplaatst zijn; ze toonen ons ook niet, dat een vers verkeerd is geplaatst. In hoofdzaak komt de Qoer-ân, die in deze manuscripten vervat is, overeen met den algemeen aangenomen tekst. Indien er verschillen zijn, dan zijn ze verschillen, die noodwendig bij het afschrijven door onervaren handen ontstaan zijn. Er konden bij het afschrijven van andere kopieën noodwendig fouten worden gemaakt, en om zulke fouten te vermijden liet 'Oetsman officiële kopieën schrijven, opdat alle kopieën daarmee vergeleken en zodoende de fouten die bij het afschrijven gemaakt waren, verbeterd zouden worden. Het is duidelijk, dat de zeer weinige fouten, welke in deze oude bladen ontdekt zijn, afschrijffouten zijn, gemaakt door onervaren handen.

Dit blijkt duidelijk uit den tekst, dien Dr. Mingana heeft aangehaald. Er staat

bijv. *واعرض* in plaats van *ضلال*; *صل* in plaats van

ينلوا in plaats van *قران*; *قرن* in plaats van *واعرض*;

اذنا in plaats van *اذانتا*; en zoo verder. Dit zijn duidelijke

afschrijffouten, gelijk Dr. Mingana erkent. Het is nogal gemakelijk te bevinden, dat hij de zuiverheid van den *Qoer-antekst* op grond van zekere verdwaalde bladen betwist, die een onbekend en onontwikkeld schrift bevatten en die eens vernietigd werden om plaats te maken voor een heel ander schrift. Indien op deze bladen iets weggelaten is, is het volgens Dr. Mingana niet toe te schrijven aan een schrijffout van den schrijver; neen, het is een duidelijk bewijs, dat er iets in den algemeen aangenomen tekst is ingelascht — en dit ondanks zijn erkenning, dat het niet met zekerheid gezegd kan worden, welke van de twee teksten het eerst geschreven is! Hieruit blijkt, dat vooringenomenheid tegen den Heiligen *Qoer-an* het verstand van Dr. Mingana heelemaal in de war heeft gebracht. De „ontdekking” der manuscripten toont ons slechts, dat er altijd één tekst van den Heiligen *Qoer-an* is geweest. Wat de beweerde afwijkingen betreft, wij kunnen zonder tot in bijzonderheden te dalen zeggen, dat ze deels toe te schrijven zijn aan een verschrijving, deels aan het uitwisschen van het schrift op het perkament, deels aan het feit dat ze over elkaar heen geschreven zijn en deels misschien aan de twijfelachtige lezing van Dr. Mingana zelf. De geringste afwijking in schrijffrant is verkondigd als een afwijking, die een totale verandering in beteekenis heeft teweeggebracht, zooals bij het woord *baraknâ*, dat in hoofdstuk 17, vs. 1 voorkomt. Het beteekent: *Wij hebben gezegend*, hetzij

het aangeduid wordt door *باركنا* of door *بركنا*; de eerste vorm volgt de

schrijffrant van den *Qoer-an*, terwijl de in Dr. Mingana's manuscript voorkomende vorm slechts zonder *alif* boven de letter *bâ* geschreven is.

Wat de vijfde tegenwerping betreft, nl. dat de *Sji'a's* den *Qoer-an* als onvolledig beschouwen, de volgende opmerkingen uit Muirs *Life of Mahomet*, dat deze kwestie opgeworpen en beantwoord heeft, zullen wel voldoende zijn.

„Aangenomen dus, dat wij den ongewijzigden tekst van 'Oetsmans herziene tekstuitgaaf bezitten, dan moet nog nagegaan worden, of de tekst een getrouwe weergave was van Zaid's tekst, met de eenvoudige overeenbrenging van onbelangrijke verschillen. Er bestaat alle grond om te gelooven, dat het zoo was. Geen vroegere of betrouwbare overlevering verdenkt 'Oetsman er van den *Corân* te hebben verknoeid om zijn eigen aanspraken te staven. Inderdaad beweren de *Sji'a's* der latere tijden, dat 'Oetsman zekere *Soera's* of passages heeft weggelaten, die 'Ali steunden. Maar dit is niet te gelooven Toen 'Oetsmans uitgave gereed was, had er tusschen de *Omejjaden* en de aanhangers van 'Ali geen openlijke scheuring plaats gehad. De eenheid van den *Islâm* was nog onbedreigd. 'Ali's aanspraken waren alsnog niet ontwikkeld. Het kan derhalve niet genoegzaam worden bepaald, met welk doel 'Oetsman een overtreding beging, die de *Moeslims* als een van de allerlaagste soort zouden hebben beschouwd Ten tijde van de revisie leefden nog zeer vele menschen, die

den Corân van buiten hadden geleerd, zooals zij dien oorspronkelijk hadden hooren overbrenger; en afschriften van passages die 'Ali steunden — althans indien zulke passages ooit bestonden — moeten in handen zijn geweest van zijn talrijke aanhangers; beide bronnen zouden een krachtige beteugeling van eenige poging tot vernietiging gebleken zijn De partij van 'Ali nam onmiddellijk na 'Oetsmans dood een onafhankelijke houding aan en verhief hem tot Kalief. Is het denkbaar, dat zij, toen zij tot macht kwamen, een verminkten Corân zouden hebben geduld, opzettelijk verminkt om de aanspraak van hun leider te vernietigen? Doch wij bevinden, dat zij denzelfden Corân bleven gebruiken als hun tegenstanders en dat zij niet het minste bezwaar daartegen maakten." ¹⁾

Niet alle Sji'a's gelooven echter, dat gedeelten van den Heiligen Qoer-ân verloren waren gegaan, of dat passages, die 'Ali's aanspraken staaften, opzettelijk weggelaten werden door Zaid of 'Oetsman. De groote meerderheid van hen erkent dat ons de Heilige Qoer-ân in al zijn zuiverheid is overgeleverd. — Dat gelooven althans de geleerde Sji'a's. Het is ook meerendeels de onwetende massa, die gelooft, dat eenige gedeelten verloren zijn gegaan. In de *Tafsir Şâfi*, een belangrijke Sji'a-commentaar op den Heiligen Qoer-ân, veroordeelde de auteur, Moella Moehsin, de onwetende Sji'a's, die dachten dat zekere gedeelten verloren waren gegaan, aldus:

„Zekere menschen onder ons en de massa der Hasjwia's hebben verteld, dat er wat van den Qoer-ân verloren is gegaan en dat die veranderd is geweest. Maar het ware geloof onzer vrienden is hiermee strijdig, en zulks is het geloof der groote meerderheid. Want de Qoer-ân is een wonder van den Heiligen Profeet en de bron van alle kennis betreffende de wet en alle godsdienstige geboden, en de geleerde Moeslims hebben zich uiterst veel moeite gegeven om dien te bewaken, zoodat er niets is betreffende de teekens, die zijn klinkers aanduiden, zijn reciet, zijn letters en zijn verzen, dat zij niet weten. Met zulke beschermingsmaatregelen en zoo'n bewaring van het Heilige Boek (door de Moeslims), kan het niet worden verondersteld, dat er eenig verlies of eenige verandering plaats heeft gehad." (pag. 14).

De geleerde schrijver zegt verder:

„Waarijk, de Qoer-ân werd in den tijd van den Heiligen Profeet verzameld en gerangschikt, precies zooals die wij thans hebben. Dit wordt afgeleid uit het feit, dat de Qoer-ân toen al in zijn geheel gereciteerd en uit het hoofd werd geleerd, en dat er een groep van vrienden van den Heiligen Profeet bestond, die verplicht was dien uit het hoofd te leeren. Hij werd den Heiligen Profeet ook in zijn geheel gereciteerd en voorgelezen (door den engel). Een groot aantal vrienden, zooals 'Abdoella bin Mas'oeed en Oebajj bin Ka'b, lazen den Heiligen Qoer-ân verscheidene malen in tegenwoordigheid van den Heiligen Profeet uit. Al deze feiten toonen afdoend aan, dat de Heilige Qoer-ân in den tijd van den Heiligen Profeet volledig was en verzameld werd, en dat die niet versnipperd en verstrooid werd. Reeds is gezegd, dat degenen onder de Hasjwia en Imamia-scholen (der Sji'a's), die er een tegenovergestelde meening op na houden, niets zijn vergeleken bij de groote meerderheid, die de juiste meening heeft. Men houde ook in gedachte, dat de tegenovergestelde meening slechts

¹⁾ Muirs *Life of Mahomet*, pag. 558, 559 (Appendix).

gehuldigd werd door eenige verslaggevers, die zeer zwakke en onbetrouwbare verslagen in omloop brachten."

Hierop haalt Moella Moehsin de meeningen aan van verscheidene geleerde Sji'a's, die door de geheele Sji'a-wereld geëerd en geacht worden en die in duidelijke woorden leerden: „De *Qoer-ân*, zooals God die tot Zijn Profeet heeft nedergezonden, is precies dezelfde als wat nu tusschen de twee borden (d.w.z. in het geschreven boek) en in de handen der menschen is." Hij haalt ook een verslag aan, de betrouwbaarheid waarvan nooit door een Sji'a, welke ook, betwijfeld is. Ook dit verslag bevestigt, dat ons de Heilige *Qoer-ân* overgeleverd is zonder dat er ook maar één woord of letter veranderd of verloren is gegaan.

Bovenstaande aanhalingen zijn voldoende om aan te toonen, dat de Sji'a-godgeleerden het met alle andere Islamietische scholen er over eens zijn, dat de inhoud en de rangschikking van den tegenwoordigen *Qoer-ân* precies in denzelfden toestand verkeeren als die, waarin de Heilige Profeet ze heeft achtergelaten.

Indien de Heilige *Qoer-ân* — zooals van alle kanten toegegeven wordt — ons zonder eenige verandering of eenig verlies uit den tijd van 'Oetsman kon worden overgeleverd, gedurende een lange periode van bijna dertien honderd jaar, terwijl de Moeslims in elk land en in alle hoeken der wereld verspreid woonden, het alle eens waren over een en hetzelfde Boek, dat geen enkel verschil had, zelfs niet in letter of teeken — indien dit een feit is, dan is het het toppunt van dwaasheid om te onderstellen, dat in de dertien jaren na den dood van den Heiligen Profeet, toen alle Moeslims nog op één plaats woonden en toen velen dergenen, die den *Qoer-ân* rechtstreeks van den Heiligen Profeet gememoriseerd hadden, nog in leven waren, de Heilige *Qoer-ân* eenige verandering kon ondergaan of dat er iets verloren kon gaan. De omstandigheden, die na 'Oetsman tot het behoud der zuiverheid van den *Qoer-ântekst* en rangschikking bijgedragen hebben, waren ten tijde der eerste Moeslims zelfs gunstiger. Al de vrienden van den Heiligen Profeet en al de eerste Moeslims wisten en geloofden, dat niets van den Heiligen *Qoer-ân* weggelaten of verloren was gegaan. *Boechari* zegt ons in een verslag, welks waarheid nooit betwijfeld is, dat toen *Ibn-i-'Abbas* en *Moehammad bin Hanafiah* ('Ali's zoon, van een vrouw die tot den Hanafi-stam behoorde) gevraagd werd, wat de Heilige Profeet nagelaten had, zij beiden antwoordden: „Hij heeft niets nagelaten dan wat tusschen de twee borden vervat is", d.i. in de kopieën van den *Qoer-ân*, zooals 'Oetsman ze in omloop bracht, want de woorden *mâ bain-ad-daffatain* of „wat tusschen de twee borden vervat is" werden voor het eerst gebezigd om déze kopieën aan te duiden.

Tot besluit zou ik gaarne zeggen, dat ik mij met de vrij uitvoerige behandeling van bovengenoemde twee punten, n.l. de samenvatting van de leerstellingen van den Heiligen *Qoer-ân* en de verzameling en rangschikking daarvan, ten doel stel, den lezer van dit boek een idee te geven van de kwestie, hoe godsdienst in den *Islâm* volmaakt en beschermd is tegen alle verknoeiing. En dus heb ik twee punten vastgesteld, die aantoonen dat de *Islâm* de laatste wereldgodsdienst is, om welks banier zich alle volkeren kunnen scharen en één groote broederschap der menscheid kunnen vormen. Wij weten niet alleen dat geen andere schrift ooit er op aanspraak heeft gemaakt een volmaakte en laatste openbaring

van Gods wil te zijn — waarop de *Qoer-ân* wel aanspraak maakt — maar ook dat iedere godsdienstschrift, die vóór den Heiligen *Qoer-ân* is geopenbaard, in den loop der tijden veranderingen heeft ondergaan. De Heilige *Qoer-ân* is derhalve het eenige Boek, dat een ware gids kan zijn voor een steeds vooruitgaande menschheid.

III. DE QOER-AN

1. Verdeeling en rangschikking.

De naam *Al-Qoer-ân* als eigenaam van het Heilige Boek der Moeslims, waarvan op de volgende bladzijden een vertaling gegeven wordt, komt verscheidene malen in het Boek zelf voor; zie 2 : 185, enz. Het woord *Qoer-ân* is een zelfstandig-naamwoordelijke vorm van het grondwoord *qara'a*, waarvan de primaire beteekenis is: *hij bracht dingen bijeen* en ook, *hij las* of *reciteerde*. Het Boek wordt zoo genoemd, omdat het een verzameling van de beste godsdienstige leerstellingen is en omdat het een boek is, dat gelezen wordt of gelezen behoort te worden, en inderdaad heeft het van alle boeken ter wereld het grootste leesgebied. Er staat duidelijk vermeld, dat het een openbaring van den Heer der werelden is (26 : 192), of een openbaring van God, den Machtige, den Wijze (39 : 1, enz.) en zoo verder. Het werd aan den Profeet Moehammad geopenbaard (47 : 2), door tusschenkomst van den Heiligen Geest op zijn hart nedergezonden (26 : 193, 194), in de maand *Ramadân* (2 : 185) in den 25sten of 27sten nacht, die bekend staat onder den naam van *lailat oel qadr* (97 : 1), in de Arabische taal (44 : 58; 43 : 3). Verder wordt er daarvan onder de volgende bijnamen melding gemaakt:

Al-Kitâb (2 : 2), een geschrift, dat op zichzelf volledig is; *Al-Foerqân* (25 : 1), datgene wat waarheid van valsheid, wat goed van kwaad onderscheidt; *Adz-Dzîkr* (15 : 9), de Waarschuwing of een bron van verhevenheid en glorie voor het menschdom; *Al-Maw'izah* (10 : 57), de Vermaning; *Al-Hoekm* (13 : 37), het Oordeel; *Al-Hikmat* (17 : 39), de Wijsheid; *Asj-Sjifâ* (10 : 57), datgene wat geneest; *Al-Hoedd* (72 : 13), datgene wat iemand leidt of wat hem het doel doet bereiken; *At-Tanzîl* (26 : 192), de Openbaring; *Ar-Rahmat* (29 : 51), de *Genade*; *Ar-Rôeh* (42 : 52), de Geest of datgene wat leven geeft; *Al-Chair* (3 : 103), de Godheid; *Al-Bajân* (3 : 137), datgene wat alles verklaart; *An-Ni'mat* (93 : 11), de Gunst; *Al-Boerhân* (4 : 175), het duidelijke Argument; *Al-Qajjim* (18 : 2), de Onderhouder; *Al-Moehaimin* (5 : 48), de Bewaker (der vroegere openbaring); *An-Nôer* (7 : 157), het Licht; *Al-Haqq* (17 : 81), de Waarheid; *Habloellâh* (3 : 102), het Verbond van God. Bovendien worden er talrijke kenschetsende bijnamen van het Heilige Boek vermeld, zoals *al-moebîn* (12 : 1), hij die verklaart; *al-Karim* (56 : 77), de geëerde; *al-madjd* (50 : 1), de glorierijke; *al-hakim* (36 : 2), wijsheid bezittende; *'Arabijj* (12 : 2), het Arabisch; *al-'azîz* (41 : 41), de machtige; *al-moekarramah* (80 : 13), de geëerde; *al-marfôd'ah* (80 : 14), de verhevende; *al-moetahharah* (80 : 14), de gelouterde; *al-'adjab* (72 : 1), de wonderbare; *moebârah* (6 : 93), gezegend; *moesaddiq* (6 : 93), de waarheid der vroegere openbaring bekrachtigend.

De Heilige *Qoer-ân* wordt verdeeld in 114 hoofdstukken, waarvan elk *sôrah* wordt genoemd (2 : 23). Het woord *sôrah* beteekent letterlijk *verhevenheid* of *hooge rang*, en ook *een trap van een gebouw*, en wordt gebezigd om een hoofdstuk van den *Qoer-ân* in het Boek zelf aan te duiden, hetzij wegens zijn verhevenheid, of omdat elk hoofdstuk a.h.w. een bepaalde trap of trede in het

geheele Boek is, dat dus bij een gebouw wordt vergeleken. De hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân zijn van verschillende lengte; het langste daarvan beslaat een vol twaalfde gedeelte van het hœle Boek en het kleinste bevat slechts drie verzen. Elk hoofdstuk is echter op zichzelf volledig en wordt daarom een *boek* genoemd, en er staat vermeld, dat de geheele Qoer-ân vele boeken bevat: „Reine bladzijden, waarop (alle) rechte boeken zijn” (98 : 2, 3). De langere hoofdstukken worden in *roekôe's* of paragrafen verdeeld; elke paragraaf behandelt gewoonlijk één onderwerp en de verschillende paragrafen staan met elkaar in verband. Dit onderling verband heb ik aangeduid door in de vertaling de samenvatting van elke paragraaf te geven. Verder bevat elke paragraaf een groot aantal *âjats* of verzen. Het woord *âjat* beteekent primair: *een duidelijk teeken of merk*, en in dezen zin krijgt het de beteekenis van *wonder*, maar het beteekent ook *een mededeeling van God*, en als zoodanig wordt het gebezigd zoowel om een vers van den Heiligen Qoer-ân, als om een openbaring of een wet aan te duiden. De Heilige Qoer-ân wordt dus verdeeld in een aantal hoofdstukken van ongelijke lengte; elk hoofdstuk wordt met uitzondering van de laatste 35 hoofdstukken, verdeeld in paragrafen, terwijl het grootste aantal paragrafen in een hoofdstuk 40 is; elke paragraaf wordt, evenals elk hoofdstuk van één paragraaf, in een aantal verzen verdeeld. Het hoogste aantal verzen in een hoofdstuk is 286 en het kleinste slechts drie. Het totaal aantal verzen in den Heiligen Qoer-ân is 6247, of 6360, als wij aan elk hoofdstuk het inleidende vers of *Bismillâh* toevoegen. Met het oog op de voordracht wordt de Heilige Qoer-ân ook in dertig deelen van gelijke lengte verdeeld, *djoez'* genoemd, terwijl elk deel onderverdeeld wordt in vier deelen. Deze verdeelingen hebben echter niets te maken met de stof van den Qoer-ân, en zoo ook de verdeeling in zeven *manzils* of gedeelten, die alleen bedoeld is om de voordracht van den Heiligen Qoer-ân in zeven dagen te voltooien.

De Qoer-ân werd bij gedeelten geopenbaard (25 : 32), gedurende een tijdvak van drie en twintig jaar: de kortere hoofdstukken over het algemeen en sommige der langere werden in hun geheel en op één tijd geopenbaard, terwijl de openbaring van het meerendeel der langere hoofdstukken en sommige der kortere zich over vele jaren uitstreckte. Telkens wanneer er een hoofdstuk bij gedeelten geopenbaard werd, gaf de Heilige Profeet onder Goddelijke leiding de plaats van het geopenbaarde vers aan, en dus was de rangschikking van de verzen in elk hoofdstuk geheel en al zijn werk. Evenzoo was de rangschikking van de hoofdstukken ook het werk van den Heiligen Profeet zelf, want hoewel er bij zijn leven geen enkel geschreven manuscript verzameld werd, werd de Qoer-ân in zijn geheel van buiten geleerd en herhaaldelijk door de vrienden van den Heiligen Profeet opgezegd, en dit zou onmogelijk z geweest, tenzij er een bepaalde volgorde was, waarin de hoofdstukken op elkaar volgden. Bovendien is de verdeeling van den Heiligen Qoer-ân in zeven *manzils* gegrond op een aanwijzing van den Heiligen Profeet, en deze verdeeling vooronderstelt een bekende volgorde der hoofdstukken.

In een der allereerste openbaringen spreekt de Heilige Qoer-ân duidelijk van zijn verzameling, evenals van zijn openbaring, als een deel van het Goddelijk plan: „Op ons (berust) het verzamelen ervan en het voordragen ervan” (75 : 17). De verzameling van den Heiligen Qoer-ân, hetgeen beteekent de rangschikking van zijn verzen en hoofdstukken, was dus een werk dat door den Heiligen Profeet zelf onder Goddelijke leiding tot stand werd gebracht, en het is een dwaling te denken, dat Aboe Bakr of 'Oetsman de verzamelaar

van den *Qoer-ân* was, hoewel beiden een belangrijk werk hebben verricht in verband met de verspreiding der geschreven kopieën van den heiligen tekst. Aboe Bakr stelde de eerste volledig geschreven kopie samen door de in den tijd van den Heiligen Profeet geschreven manuscripten in de volgorde der mondelinge voordracht uit den tijd van den Profeet te rangschikken. 'Oetsmans werk daarentegen bestond enkel hierin, dat hij de kopieën, die uit het geschreven manuscript uit den tijd van Aboe Bakr samengesteld waren, liet afschrijven en deze kopieën in de verscheidene centra der Islamietische geleerdheid liet plaatsen, opdat degenen die den Heiligen *Qoer-ân* schreven, hun kopieën met de standaardkopie zouden kunnen vergelijken en zoodoende fouten verbeteren, die anders in den heiligen tekst ingeslopen konden zijn. De tekst van den Heiligen *Qoer-ân* is dus tegen alle wijziging en verknoeijing beveiligd, overeenkomstig de Goddelijke belofte, vervat in een der eerste openbaringen: „Waarlijk, Wij hebben de Waarschuwing geopenbaard en Wij zullen er voorzeker de bewaker van zijn” (15 : 9). Dit onderwerp heb ik tot in bijzonderheden behandeld in mijn voorbericht tot het eerste en grootere werk, *Commentaar op den Heiligen Qoer-ân*, waarnaar ik den lezer daarom voor volledige inlichting verwijs. (Zie: hoofdstuk I en II. *Vert.*).

Een andere verdeling van den Heiligen *Qoer-ân* betreft de Mekkaansche en Medineesche openbaringen. Van de drie en twintig jaar, waarover de openbaring van het geheele Boek zich uitstreckte, bracht de Heilige Profeet dertien jaar te Mekka door en tien te Medina, naar welke stad hij voor het heil van zijn leven en dat van zijn volgelingen vluchten moest. Van al de hoofdstukken werden drie en negentig te Mekka geopenbaard en een en twintig te Medina, maar het 110de hoofdstuk werd, hoewel het tot het Medineesche tijdperk behoorde, te Mekka geopenbaard in den loop van de welbekende Afscheidsbetovering. Doordat de Medineesche hoofdstukken over het algemeen langer zijn, beslaan ze inderdaad een derde van den geheelen *Qoer-ân*. Wat de rangschikking betreft, is de Mekkaansche openbaring vermengd met de Medineesche. Zoo begint de Heilige *Qoer-ân* met een Mekkaansche openbaring, getiteld de „Opening”, en hierop volgen vier in Medina geopenbaarde hoofdstukken, die een vijfde van het geheele Boek beslaan. Daarop volgen afwisselend Mekkaansche en Medineesche openbaringen. Het geheele Boek is verdeeld in de volgende Mekkaansche en Medineesche hoofdstukken, die afwisselend op elkaar volgen: 1, 4, 2, 2, 14, 1, 8, 1, 13, 3, 7, 10, 48.

Wat de data van de openbaring der onderscheidene Mekkaansche hoofdstukken betreft, is het — behalve in bijzondere gevallen — moeilijk om een bepaald hoofdstuk in een bepaald jaar te plaatsen, maar in het algemeen kunnen ze in drie groepen worden verdeeld: (1) die hoofdstukken welke geopenbaard werden in het vroeg-Mekkaansch tijdperk, d.i. gedurende de eerste vijf jaren; (2) die hoofdstukken, welke geopenbaard werden in het middel-Mekkaansch tijdperk, d.i. tot het tiende jaar toe; en (3) die welke geopenbaard werden gedurende het laatste Mekkaansch tijdperk. De data der Medineesche hoofdstukken daarentegen zijn vrij zeker en bepaald. Maar in dit geval zit de moeilijkheid hierin, dat de openbaring der grootere hoofdstukken zich over lange tijdperken uitstreckte, en een hoofdstuk dat ongetwijfeld tot de eerste tijden in Medina behoorde, soms verzen bevat, die geopenbaard werden in de laatste levensdagen van den Profeet.

Behoudens bovengemaakte opmerkingen kunnen aan de verschillende hoofdstukken bij benadering de volgende data toegekend worden:

Vroeg-Mekkaansch tijdperk	60 hoofdstukken:	1, 17—21, 50—56, 67—109, 111—114.
Middel-Mekkaansch tijdperk	17 hoofdstukken:	29—32, 34—39, 40—46.
Laatste Mekkaansch tijdperk	15 hoofdstukken:	6, 7, 10 ² —16, 22, 23, 25—28.
1—2 n.H.:	6 hoofdstukken:	2, 8, 47, 61, 62, 64.
3—4 n.H.:	3 hoofdstukken:	3, 58, 59.
5—8 n.H.:	9 hoofdstukken:	4, 5, 24, 33, 43, 57, 60, 63, 65.
9—10 n.H.:	4 hoofdstukken:	9, 49, 66, 110.

De eerste vijf verzen van het 96ste hoofdstuk waren ongetwijfeld de eerste openbaringen en daarop volgde even zeker het eerste deel van het 74ste hoofdstuk, waarop verder naar alle waarschijnlijkheid het eerste hoofdstuk volgde en daarna het eerste deel van het 73ste hoofdstuk.

Behalve dat is een vrij zekere volgorde onmogelijk aan te geven. Iedere poging om een chronologische volgorde aan te geven loopt ontwijfelbaar op een mislukking uit, want zelfs de kortere hoofdstukken werden niet in hun geheel geopenbaard. Om een voorbeeld te nemen: een chronologische volgorde zou het 96ste hoofdstuk vooraan plaatsen, terwijl ieder schrijver over de geschiedenis van den Islâm inderdaad weet, dat slechts de eerste vijf verzen het eerst geopenbaard werden, terwijl vss. 6—19 veel later kwamen, toep de vervolging van den Profeet daadwerkelijk begon, gelijk duidelijk gemaakt wordt door vs. 9 en 10, die er melding van maken, dat het den Profeet verboden werd zijn gebeden op te zeggen, en die dus geplaatst moeten worden in den tijd, toen Arqams huis gekozen werd voor het verrichten der gebeden, een gebeurtenis die tot het vierde jaar van de zending behoorde. Indien wij dus bij het vooraan plaatsen van een hoofdstuk, waarmee de openbaring van den Heiligen Qoer-ân ongetwijfeld begon, tegenover zulk een ernstige moeilijkheid staan, wat dan omtrent de latere hoofdstukken en vooral de langere? Neem als ander voorbeeld het tweede hoofdstuk in de tegenwoordige volgorde. Er is niet de minste twijfel aan, dat de openbaring er van in het eerste of op zijn laatst in het tweede jaar van Hedjira begon, maar even zeker is het, dat het verzen bevat, die in 10 n.H. geopenbaard werden. Een chronologische volgorde van de verschillende hoofdstukken is dus een onmogelijkheid, en al wat wij met min of meer zekerheid kunnen zeggen is, dat het grootste gedeelte van een zeker hoofdstuk gedurende een zeker tijdvak geopenbaard werd, en om die reden geef ik voor bepaalde hoofdstukken bepaalde tijdperken aan.

Het eerste wat ons in de tegenwoordige rangschikking opvalt, is de vermenging van Mekkaansche en Medineesche openbaringen. Aan deze rangschikking moet stellig een zekere gedachte ten grondslag hebben gelegen, en om die te ontdekken moeten wij achter de voornaamste kenmerken komen, die de Mekkaansche van de Medineesche openbaringen onderscheiden. Als we de twee met elkaar vergelijken, is het zeer duidelijk dat de Medineesche openbaring bedoeld was om het geloof in daden om te zetten, terwijl de Mekkaansche openbaring de Moeslims grondig onderlegde in geloof in God. Wel is waar treft men in de Mekkaansche openbaring aansporingen tot goede en edele daden aan en wordt er in de Medineesche openbaring nog op gewezen, dat geloof de grondslag moet zijn, waarop het gebouw van daden steunen moet, maar in hoofdzaak wordt in de eerste den nadruk gelegd op geloof in een Alomtegenwoordigen en Almachtigen God, Die elke goede en slechte daad vergeldt, en behandelt de laatste voornamelijk wat goed en wat kwaad is, m.a.w. de bijzonderheden van de wet. Een ander kenmerk, waardoor de eene openbaring

zich van de andere onderscheidt, is dat de Medineesche openbaring de vervulling der voorspellingen behandelt, terwijl de Mekkaansche openbaring in het algemeen profetisch zijn. Terwijl de Mekkaansche openbaring voorts aantoonde, hoe ware gelukzaligheid van gemoed en geest in gemeenschap met God gevonden kan worden, wijst de Medineesche openbaring er op, hoe 's menschen behandeling ten opzichte van een medemensch een bron van gelukzaligheid en troost voor hem kan zijn. Daarom zouden wij een wetenschappelijke rangschikking van den Heiligen Qoer-ân slechts kunnen gronden op de vermenging der twee openbaringen: op de vermenging van geloof en daden, van voorspelling en de vervulling ervan, van Goddelijke Gemeenschap en 's menschen betrekking tot en behandeling ten opzichte van een medemensch.

Een uitgebreid overzicht van de volgorde, waarin de hoofdstukken op elkaar volgen, toont de waarheid van bovengemaakte opmerkingen aan; en hiervoor wordt de lezer verwezen naar de inleidende opmerkingen, die boven elk hoofdstuk staan. Een korte schets kan hier evenwel gegeven worden. Het Heilige Boek wordt ingeleid met een kort Mekkaansch hoofdstuk, dat in zijn zeven korte verzen het wezen van den geheelen Qoer-ân bevat en ons een bede leert, die zooals erkend wordt de schoonste is van alle beden, geleerd door welken godsdienst ook, en dat ons het hoogste ideaal voor oogen stelt, dat wij ons maar kunnen voorstellen. Terwijl de inleiding de quintessens van den Qoer-ân is en den mensch het hoogste ideaal voor oogen stelt, is het begin van het Boek evenzeer wetenschappelijk, want het tweede hoofdstuk begint met een duidelijke vermelding van het doel en streven ervan. De eerste vier hoofdstukken behooren alle tot de Medineesche openbaring en behandelen, terwijl ze meer dan het vijfde gedeelte van den geheelen Qoer-ân beslaan, de leerstellingen van den Islâm tot in bijzonderheden, ze vergelijkende met de vroeger bestaande leerstellingen, in het bijzonder de Joodsche en de Christelijke, die toen de prototypen waren geworden van dwaling in zaken van godsdienst: de eerste legden te veel nadruk op uiterlijk ritueel en zagen den geest heelemaal over het hoofd, de laatste veroordeelden de wet zelf en vertrouwden op het geloof in Christus alleen.

Nagenoeg de heele Islamietische wet, die over het individueel, huuselijk en burgerlijk leven van den mensch handelt, is in deze vier hoofdstukken vervat. Hierop volgen twee van de langste Mekkaansche hoofdstukken, waarvan het eerste de leer der Goddelijke Eenheid tot in bijzonderheden behandelt en het tweede die van het profetschap. Dit laatste hoofdstuk licht de leer van het profetschap toe met een vermelding van de geschiedenis van sommige welbekende profeten. Op deze twee volgen weer twee Medineesche hoofdstukken, die volkomen bij het verband passen, want ze toonen aan welke straf den tegenstanders van den Heiligen Profeet opgelegd werden: het eerste handelt over hun nederlaag in den allereersten strijd in den slag van Badr en het tweede over hun definitieve onderwerping. Dan volgt een groep van zeven hoofdstukken, de *Aliflamrâ*-groep, die de waarheid van de openbaring aan den Profeet behandelt: innerlijke getuigenis, getuigenis van 's menschen natuur, van de geschiedenis der vroegere profeten en van de uitwendige natuur worden aangevoerd om die waarheid te staven. Een andere groep van vijf Mekkaansche hoofdstukken volgen daarop, die alle de grootheid behandelen, waartoe de Islâm bestemd was op te klimmen, met een speciale vermelding van de Joodsche geschiedenis in hoofdstuk 17, van de Christelijke geschiedenis en leer in hoofdstukken 18 en 19, van de geschiedenis van Mozes in hoofdstuk 20, en van

die der profeten in het algemeen in hoofdstuk 21. Nog twee Mekkaansche hoofdstukken volgen, waarvan het eerste aantoont, dat de zaak van den Profeet zegevieren moest, al zou er van de geloovigen ook verlangd worden, dat zij zich ter wille van de waarheid groote opofferingen getroostten; het tweede toont aan dat de grondslag waarop de grootheid van de Moeslim-natie steunde, zedelijk was en niet stoffelijk. Daarop volgt een Medineesch hoofdstuk, dat aantoont, hoe de voorspellingen der Mekkaansche openbaringen nu met de stichting van een Moeslim-koninkrijk en de verspreiding van het geestelijk licht van den Islâm, in vervulling kwamen. Het 25ste hoofdstuk is weer een Mekkaansche openbaring; het toont, zooals zijn naam reeds zegt, aan dat men van het onderscheid tusschen waarheid en valsheid, dat de Heilige Qoer-ân zou vestigen, in het leven van de vrienden van den Heiligen Profeet getuigen kon. Een groep van nog drie Mekkaansche hoofdstukken, de *Tâsin*-groep, volgt daarop; ze voorspellen de uiteindelijke overwinning van den Heiligen Profeet, met een speciale vermelding van de overwinning van Mozes op een machtigen vijand, die besloten was om de Israëlieten te vernietigen. Een andere groep van vier Mekkaansche hoofdstukken, de *Aliflâmmim*-groep, volgt nu; ze toonen aan dat er spoedig verandering zou komen in den toestand van hulpeloosheid en uiterste zwakheid, waarin de Moeslims toen verkeerden. Daarop volgt een Medineesch hoofdstuk, aantonende hoe de verbonden strijdkrachten van de vijanden van den Islâm in den slag der Bondgenooten den Islâm niet konden vernietigen. De grootste eenvoud van het huiselijk leven van den Heiligen Profeet wordt daarna ter sprake gebracht; het toont aan, dat de aantrekkelijkheden van deze wereld, als rijkdom of koninkrijk, hem niet bekoorden, niettegenstaande hij nu over Arabië regeerde; dat hij daarom een toonbeeld voor alle volken en voor alle eeuwen was, aangezien na hem geen enkel profeet noodig zou zijn, en dat het alleen kortzichtige albedillen waren, die aanmerkingen maakten op iemand, die zoo'n voorbeeldeloos rein en eenvoudig leven leidde. Een groep van zes Mekkaansche hoofdstukken volgt, aantonende dat de opkomst en de val van volken teweeggebracht worden door het goed en het kwaad, die zij doen en dat volken die tot grootheid komen, hun verheven positie alleen behouden kunnen, als zij niet ondankbaar zijn voor de gunsten, die hun geschonken zijn. De volgende groep van zeven Mekkaansche hoofdstukken staat bekend onder den naam van *Ĥâmmim*-groep; ze leggen den nadruk op het feit, dat de waarheid over den tegenstand zegevieren moet en dat geen aardsche macht met alle aardsche hulpmiddelen achter zich de waarheid kan vernietigen. Hierop volgt een groep van drie Medineesche hoofdstukken: het 47ste hoofdstuk, dat in het eerste jaar van Hedjira geopenbaard werd, toont aan dat zij die de waarheid, zooals ze aan den Heiligen Profeet geopenbaard was, aangenomen hadden, spoedig hun toestand verbeterd zouden zien, al waren zij ook in grooten nood; het volgende hoofdstuk, dat tot het zesde jaar van Hedjira behoort, voorspelt in de duidelijkste bewoordingen de definitieve overwinning van den Islâm op alle godsdiensten der wereld; en het laatste van deze groep, dat tegen het einde van het leven van den Heiligen Profeet geopenbaard werd, legt den Moeslims den plicht op, elkaar te eerbiedigen. Van het 50ste tot het 56ste hoofdstuk hebben wij een andere groep van zes Mekkaansche hoofdstukken, die op de groote geestelijke ontwaking wijzen, die de Heilige Qoer-ân zou teweegbrengen. Dan komt de laatste groep van Medineesche openbaringen, in het geheel tien hoofdstukken, van het 57ste tot het 66ste, die aanvullen wat in de voorafgaande Medineesche hoofdstukken

reeds is gezegd, terwijl de laatste hiervan, het 65ste en 66ste, klaarblijkelijk een aanvulling zijn van het eerste Medineesche hoofdstuk, de Koe, en het onderwerp: echtscheiding en tijdelijke scheiding behandelen. Daarop volgen acht en veertig korte Mekkaansche hoofdstukken, die aantonen, hoe menschen en volken tot grootheid kunnen opklimmen door de waarheid op te volgen, die in den Heiligen *Qoer-ân* geopenbaard is, en hoe zij verlies kunnen lijden door de waarheid te verwerpen, die daarin is geopenbaard. Het Heilige Boek eindigt met een beknopte, maar duidelijke verklaring van de Goddelijke Eenheid in hoofdstuk 112 en de laatste twee hoofdstukken leeren den mensch slechts, hoe hij tot God zijn toevlucht moet nemen om bescherming tegen alle soorten van kwaad.

2. Interpretatie.

De Heilige *Qoer-ân* is het eenige godsdienstboek ter wereld, dat een regel heeft vastgesteld voor de verklaring van zijn verzen. Deze regel is vervat in een hoofdstuk uit het Vroeg-Medineesche tijdperk, dat de dwaling der Christenen behandelt, die aan Jezus Goddelijkheid toeschrijven. Het luidt aldus:

„Hij is het, Die u het Boek heeft geopenbaard: Sommige van zijn verzen zijn beslissend, ze zijn de grondslag van het Boek, en andere zijn allegorisch; en wat degenen betreft, in wier harten verdorvenheid is, zij volgen het gedeelte daarvan, dat allegorisch is, zoekende te misleiden en zoekende daaraan (hun eigen) verklaring te geven; maar niemand kent er de verklaring van behalve God en degenen, die goed onderlegd zijn in kennis; zij zeggen: Wij gelooven daarin, het geheel is van onzen Heer: en niemand geeft (daarop) acht, behalve zij die verstand hebben” (3 : 6).

Wij zullen de verschillende verklaringen, die in bovenstaand vers vermeld staan, eerst analyseeren. Er staat in de eerste plaats vermeld, dat de Heilige *Qoer-ân* beide soorten van verzen bevat, zoowel beslissende als allegorische; de laatste zijn die, welke op verschillende manieren verklaard kunnen worden. Er wordt verder gezegd, dat de vaste verzen de grondslag zijn van het Boek, d.i. ze bevatten de godsdienstige grondbeginselen, zoodat de allegorische verzen heelemaal gescheiden zijn van de fundamenteele leerstellingen. Het volgende punt is, dat sommige menschen aan allegorische verzen hun eigen verklaring zoeken te geven en dus anderen zoeken te misleiden; m.a.w. ernstige vergissingen ontstaan alleen, als men de godsdienstige grondwaarheden op allegorische verklaringen baseeren. De slotwoorden geven een middel om allegorische verklaringen op de juiste wijze uit te leggen. De woorden „het geheel is van onzen Heer” beteekenen, dat er tusschen de verschillende deelen van het Heilige Boek geen tegenstrijdigheden bestaan. Zij die goed onderlegd zijn in kennis, volgen dit beginsel op, d.w.z. de regel waarnaar zij zich bij het verklaren richten, is deze, dat zij passages die voor verschillende uitleggingen vatbaar zijn, in het licht van die passages verklaren, waarvan de beteekenis duidelijk is, en bijzondere verklaringen in dat der algemeene beginselen. De *Qoer-ân* stelt in duidelijke bewoordingen zekere beginselen vast, die als grondslag beschouwd moeten worden, terwijl er andere passages zijn, die of in allegorische bewoordingen zijn gesteld, of verschillende beteekenissen kunnen hebben en waarvan de verklaring in overeenstemming moet zijn met de fundamenteele beginselen, die in duidelijke en besliste bewoordingen zijn gesteld. Inderdaad is dit waar voor elk geschrift. Als er in een boek een zekere wet in ondubbelzinnige bewoordingen gesteld is, moet elke verklaring die een twijfelachtige beteekenis heeft, of een die met de gestelde wet oogenschijnlijk in

strijd is, verklaard worden in het licht van het vermelde beginsel. Het onderwerp wordt zeer passend behandeld als inleiding tot een controverse met de Christenen, die aan Jezus Goddelijkheid toeschrijven en die, op grond van zekere dubbelzinnige woorden of allegorische verklaringen, vervat in voorspellingen, de leer der verlossing door bloed ophouden, zonder acht te slaan op de grondbeginselen, vastgesteld in hun boeken, die zij zelf als door God geopenbaard aannemen. De Eenheid Gods staat in het Oude Testament zoo duidelijk als grondslag van den godsdienst van alle profeten vermeld, dat men de flater van het Kerkelijk Christendom, de Goddelijkheid van Christus, onmogelijk zou hebben begaan, indien men aan het allegorische karakter van zekere voorspellingen had gedacht. Maar de ernstigste vergissing in de menschelijke geschiedenis werd alleen door veronachtzaming van het juiste beginsel der interpretatie begaan. De metaphorische taal der voorspellingen werd tot grondslag van het Christendom gemaakt en de leer der Goddelijkheid van Christus, die der Verzoening en Drieëenheid volgden en werden van lieverlede geformuleerd als de fundamenteele leerstellingen van het Christelijk geloof. De bijnaam „zoon Gods” werd in de Israëlietische literatuur in ruime mate gebezigd en werd steeds allegorisch opgevat. De term komt reeds in Genesis 6 : 2 voor, waar vermeld staat, dat „Gods zonen” de dochteren der menschen tot vrouw namen. Het komt verder voor in Job 1 : 6 en 38 : 7; het lijdt geen twijfel, dat er op beide plaatsen *goede menschen* mee bedoeld worden. In Exodus 4 : 22 en op vele andere plaatsen wordt er melding van gemaakt, dat de Israëlieten de kinderen Gods zijn: „Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël”. In de Evangelien wordt deze uitdrukking in denzelfden metaphorischen zin gebezigd. Zelfs in Johannes, waar beschouwd wordt dat de Goddelijkheid van Christus sterker tot uitdrukking komt dan in de synoptische Evangelien, heet het, dat Jezus Christus tegen degenen zei, die hem van godslastering beschuldigden, omdat hij zichzelf Gods zoon noemde: „Staat niet in Uwe wet: Ik heb gezegd: gij zijt goden? Indien zij goden noemt hen tot wie het woord Gods gekomen is en de wet niet van kracht beroofd kan worden, zegt gij dan van hem dien de Vader heeft geheiligd en in de wereld gezonden: gij spreekt een godslastering uit — omdat ik zeide: ik ben de Zoon Gods?” (Johannes 10 : 34—36). Het is dus duidelijk, dat zelfs in den mond van Jezus de term „Gods zoon” een metaphorische uitdrukking was en dat de Kerk juist de grondslagen van godsdienst heeft ondermijnd door ze letterlijk op te vatten. Op deze fundamenteele dwaling van het Christendom vestigt de Heilige *Qoer-ân* de aandacht, als hij den regel voor de verklaring van allegorische verzen geeft in een bespreking van den Christelijken godsdienst.

Tot recht begrip van den *Qoer-ân* is het noodzakelijk, dat men hem als geheel leest, het eene deel met het andere vergelijkt en de beteekenis van de eene plaats uit de andere afleidt. Hoe meer het Boek in dit licht wordt gelezen, hoe gemakkelijker het wordt om het te begrijpen. En aan de veronachtzaming van dezen hoofdregel der interpretatie is het toe te schrijven, dat de theorie van de opheffing van zekere plaatsen in den *Qoer-ân* verdedigd wordt. Geen enkel gezegde afkomstig van den Heiligen Profeet zegt, dat eenig vers van den Heiligen *Qoer-ân* opgeheven werd. In zeer weinige gevallen is het een vriend van den Heiligen Profeet en meestal een latere uitlegger, die dacht, dat een zeker vers door een ander werd te niet gedaan, omdat het daarmee niet overeen te brengen was. Het was een duidelijke vergissing, want de Heilige *Qoer-ân* heeft het, behalve wat boven reeds gezegd

is bij het vaststellen van den regel voor de interpretatie, verder duidelijk maakt, dat er in den *Qoer-ân* heelemaal geen tegenstrijdigheden zijn: „Feinzen zij dan niet over den *Qoer-ân*? En indien die van iemand anders dan God afkomstig was, zouden zij daarin menige tegenstrijdigheid gevonden hebben” (4 : 82). Indien er geen tegenstrijdigheid is, is er ook geen opheffing, want de theorie der opheffing neemt als vanzelfsprekend aan, dat het eene vers niet met het andere overeen te brengen is. De *Qoer-ân* zegt niet, dat een van zijn verzen of geboden, welk ook, opgeheven is; de Heilige Profeet evenmin. De vergissing ontstond uit het gebruik van het woord *nasch*, dat in den mond van de vrienden slechts beteekent, dat een verkeerde opvatting met betrekking tot een vers door een ander vers werd weggenomen, of dat een algemeene verklaring in het eene vers door een ander beperkt werd tot een bijzonder geval of gevallen. Men ziet, dat er in dit geval geen sprake was van opheffing, maar het gebruik van het woord in dezen beperkten zin gaf aanleiding tot een misverstand, waaraan de eene commentator na den anderen ten prooi is gevallen, zonder ooit ernstig over de kwestie na te denken.

De steun, dien men voor deze theorie uit den *Qoer-ân* gezocht heeft, is ook op een misvatting gegrond. Van de twee verzen, die men ter staving van deze theorie aangehaald heeft, is het eerste een Mekkaansche openbaring en het andere een Vroeg-Medineesche openbaring; beide werden geopenbaard op een tijd, toen er nog geen bijzonderheden van de wet gegeven waren, toen er niets was, dat opgeheven genoemd kon worden. Beide verzen gewagen van de opheffing van vroegere wetten door den Heiligen *Qoer-ân* en niet van de opheffing der *Qoer-ân*sche verzen, gelijk het verband op beide plaatsen duidelijk aantoonst. Hoofdstuk 16, vs. 101 (een Mekkaansche openbaring) zegt aldus: „En als Wij (de eene) mededeeling met (een andere) mededeeling verwisselen... zeggen zij, Gij zijt slechts een verzinner”. Het woord *âjat*, dat hier door *mededeeling* vertaald wordt, wordt ook gebruikt om een vers van den Heiligen *Qoer-ân* aan te duiden, maar hier kan het die beteekenis niet hebben. De Profeet werd van verdichting beschuldigd en die beschuldiging stond niet in verband met de opheffing van dit of dat vers van den *Qoer-ân*, maar op de openbaringen van den *Qoer-ân* zelf. En verderop wordt een andere bewering aangehaald: „Slechts een sterveling leert hem” (16 : 103). De beteekenis is dus duidelijk. De tegenstanders zeiden, dat de *Qoer-ân* geen openbaring van boven was, maar een verdichting, en dat de Profeet slechts nazel wat een ander hem had geleerd. Er werd hun medegedeeld, dat het geen verdichting was, maar een boodschap van God afkomstig om de plaats in te nemen van vroegere boodschappen.

Het andere vers, dat ter staving van de theorie der opheffing aangehaald wordt, komt voor in een Vroeg-Medineesche openbaring, in een tamelijk lange controverse, gevoerd met de Joden, die niet aan den Profeet geloofden, omdat hij de Mozaische wet ophief. Het luidt aldus: „Welke mededeeling Wij ook opheffen of doen vergeten, Wij brengen er eene, beter dan die of als die” (2 : 106). Dit vers maakt klaarblijkelijk melding van de opheffing der vroegere wetten, want het gewaagt van gedeelten die God heeft doen vergeten, tegelijk met die welke opgeheven werden, en deze beschrijving kon niet op den Heiligen *Qoer-ân* van toepassing zijn, aangezien er dienaangaande een duidelijke belofte was, dat de Profeet dien niet zal vergeten: „Wij zullen u (de openbaringen) doen reciteeren, derhalve zult gij (ze) niet vergeten”. (87 : 6) *). Daar elk

*) De daaropvolgende woorden, *behalve wat Gode behaagt*, hebben betrekking op andere dingen dan den *Qoer-ân*, en de geheele passage beteekent,

deel van den Heiligen Qoer-ân op schrift werd gesteld, zoodra het geopenbaard was, kon er bovendien geen sprake van zijn, dat het vergeten werd. Daarentegen is het een feit, dat gedeelten van de oudere openbaringen vergeten waren geworden.

De Heilige Qoer-ân steunt dus de theorie niet, dat er in den Qoer-ân verzen zijn, die door andere opgeheven worden. Wat de tradities betreft, is er geen die van den Heiligen Profeet afkomstig is. Het heet, dat sommige der vrienden gezegd hebben, dat zekere verzen door andere worden opgeheven, maar zij waren het niet met elkaar eens over de opheffing van een bijzonder vers. Integendeel, terwijl de eene vriend, die het eene vers niet met het andere overeen kon brengen, dacht dat het eerste door het laatste opgeheven werd, slaagde een andere vriend er wel in ze met elkaar overeen te brengen en verwierp de gedachte aan de opheffing ervan. En Tabrasi verklaarde, dat de tradities die op de opheffing betrekking hebben, „zwak” zijn. Alleen onder de latere commentatoren zien wij de neiging om het aantal verzen, die als opgeheven beschouwd werden, te vergrooten; zoover was het reeds gekomen, dat sommigen hunner verklaarden, dat er vijf honderd verzen opgeheven waren. Sajôeti zegt in de Itqân van hen: „Zij die (het aantal opgeheven verzen) vermenigvuldigen, hebben vele soorten meegerekend — één soort is die, waarin noch opheffing noch eenige specificatie (van een algemeene verklaring) zijn; ook houdt ze om verschillende redenen heelemaal geen verband met welke van de andere soorten ook. Zoo bij voorbeeld het vers, dat in de woorden van God luidt: 'En geef uit van wat Wij hun hebben gegeven' (2 : 3); 'En geef uit van wat Wij u hebben gegeven' (63 : 10); en dergelijke. Men zegt, dat ze door het vers omtrent *zakât* opgeheven worden, terwijl het niet zoo is, want ze zijn nog altijd van kracht”. Sajôeti zelf brengt het aantal verzen, die hij als opgeheven beschouwt, tot een en twintig terug, in sommige waarvan hij denkt dat er opheffing is, terwijl het in andere slechts de specificatie van een algemeen gebod is, die door een later vers is tot stand gebracht; maar hij geeft toe, dat er zelfs daaromtrent meningsverschil bestaat. Een latere schrijver, de beroemde Sjah Waliollah van Indië, evenwel zegt in zijn aantekeningen daarbij in zijn „Fauzoel Kabir”, dat in het geval van zestien van Sajôeti's een en twintig verzen de opheffing niet bewezen kan worden, en hij zelf kiest de volgende vijf verzen, waarin hij denkt, dat het dictum der opheffing afdoend is:

1. 2 : 180: „Legaat is u voorgeschreven als de dood een uwer nadert — indien hij vermogen nalaat voor ouders en naverwanten — overeenkomstig het gebruik.” Inderdaad haalt zoowel Baidawi als Ibn-i-Djarir bewijspplaatsen aan, die verklaren, dat dit vers niet opgeheven werd. Het is verwonderlijk, dat het als afgeschafft wordt beschouwd door 4 : 11, 12, die duidelijk gewagen van de aandeelen, die gegeven moeten worden „na (de betaling van) een legaat, dat hij kan hebben vermaakt of een schuld”, dus duidelijk aantoonende, dat het legaat dat in 2 : 180 vermeld staat, nog altijd van kracht was.

2. 2 : 240: „En degenen uwer, die sterven en vrouwen achterlaten, een legaat (gemaakt hebbende) ten gunste van hun vrouwen van onderhoud voor een jaar, zonder haar uit te stooten”. Maar wij hebben de woorden van een autoriteit

dat, terwijl de Heilige Profeet dingen vergat gelijk andere stervelingen vergeten, het toch een wonder was, dat hij nooit eenig deel van den Heiligen Qoer-ân vergat, hoewel hij lange hoofdstukken tegelijk ontving en hoewel de rangschikking der verzen in de verschillende hoofdstukken tot stand gebracht werd, zoodra er een vers geopenbaard was, hetgeen de taak om de geopenbaarde gedeelten der hoofdstukken té onthouden zeer verzwaarde.

als Moedjahid, geboekstaafd in de Boechari, dat dit vers niet afgeschafft is: „God gaf haar (d.i. de weduwe) een heel jaar, zeven maanden en twintig dagen, zijnde facultatief volgens het legaat; indien zij wilde, kon zij overeenkomstig het legaat blijven (d.i. onderhoud en verblijf hebben voor een jaar) en indien zij wilde, kon zij het huis verlaten (en hertrouwen), gelijk de Qoer-ân zegt: „Indien zij uit eigen beweging haengaan, rust er geen blaam op u". Vs. 234 is dus niet met dit vers in strijd. Bovendien is het te bewijzen, dat het na vs. 234 geopenbaard werd, en daarom kan men niet zeggen, dat het door dat vers afgeschafft is.

3. 8 : 65: „Indien er twintig geduldigen onder u zijn, zullen zij twee honderd overwinnen, enz.". Men zegt, dat dit opgeheven is door het vers, dat daarop volgt: „Voor het oogenblik heeft God uw last verlicht en Hij weet, dat er zwakheid in u is; derhalve, indien er honderd geduldigen onder u zijn, zullen zij twee honderd overwinnen". Dat er hier absoluut geen sprake is van afschaffing, blijkt uit de woorden van het tweede vers, dat duidelijk gewag maakt van het tegenwoordige tijdstip, toen er zwakheid onder de Moeslims was, d.i. zij hadden noch oorlogstuigen, noch eenige ervaring op het gebied van oorlog voeren en jong en oud moesten het huis verlaten, terwijl het eerste vers een later tijdvak vermeldt, toen het Moeslim-leger goed georganiseerd en uitgerust was.

4. 33 : 52: „Het is u niet geoorloofd naderhand vrouwen te nemen". Men zegt, dat dit door een ander vers afgeschafft is, dat klaarblijkelijk daarvoor geopenbaard werd: „O Profeet! waarlijk, Wij hebben u uw vrouwen wettig gemaakt". (33 : 50). Men heeft de heele zaak onderstboven gegooid. Een vers kon onmogelijk opgeheven worden door een ander, dat daarvoor geopenbaard werd. Blijkbaar was de toedracht der zaak deze, dat toen hoofdstuk 4, vs. 3 geopenbaard werd, welk vers het aantal vrouwen tot vier beperkte, wanneer uitzonderlijke omstandigheden het eischen, den Profeet medegedeeld werd het meerdere aantal niet te scheiden, en dit geschiedde door 33 : 50; maar tevens werd hem medegedeeld na dien niet meer te trouwen, en dit geschiedde door 33 : 52. Hoe men hieruit de quaestie der opheffing in het leven heeft weten te roepen gaat alle begrip te boven.

5. 58 : 12: „O gij, die gelooft! wanneer gij den Apostel raadpleegt, biedt dan iets uit barmhartigheid aan vóór uw raadpleging; dat is beter voor u en reiner; maar indien gij (het) niet vindt, dan waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig". Men zegt, dat dit vers door het daaropvolgende afgeschafft is: „Vreest gij, dat gij niet uit barmhartigheid zult (kunnen) geven vóór uw raadpleging? Derhalve, wanneer gij het niet doet en God heeft Zich (genadiglijk) tot u gewend, onderhoud dan het gebed en betaal de armenbelasting". Men vraagt zich af, hoe toch een van deze geboden door het andere opgeheven wordt, terwijl er niet het geringste verschil is in wat ze zeggen. Het tweede vers geeft slechts naderen uitleg: het toont aan, dat het gebod slechts een soort van aanbeveling is, d.i. een mensch kan iets uit barmhartigheid geven, indien hij het gemakkelijk kan missen, terwijl *zakât* (of de wettelijke aalmoes) de eenige verplichte liefdadigheid is.

De theorie der opheffing is dus op grond van alle overwegingen niet aanneembaar.

3. Betrekking tot de Soennah.

De Heilige Qoer-ân is de bron, waaraan al de leerstellingen van den Islâm worden ontleend, en is het eenige absolute en beslissende gezaghebbende

boek bij alle discussies betreffende den Islamietischen godsdienst. De *Soennah*, d.i. *levenswijze* en in het bijzonder *de levensloop van den Heiligen Profeet*, wordt in de godsdienstige terminologie van den Islâm gebezigd om *de gewoonten en gezegden van den Heiligen Profeet* aan te duiden. *Hadits*, welk woord oorspronkelijk *nieuws* beteekent, heeft dezelfde beteekenis. De *Soennah* of *Hadits* is in den zin van voorschrift en voorbeeld van den Heiligen Profeet een secundaire bron van de Islamietische wet. De ware betrekking tusschen den *Qoer-ân* en de *Soennah* is dikwijls verkeerd begrepen, niet alleen door niet-Moeslim-critici, maar zelfs ook door sommige lagen van de Moeslim-gemeenschap, want er bestaat in sommige streken een neiging om te veel gewicht te hechten aan de *Soennah* en in andere om er heelemaal niet aan te gelooven. De waarheid ligt in het midden tusschen deze twee uitersten.

In welke betrekking staat de *Soennah* tot den *Qoer-ân*? Volgens den *Qoer-ân* zelf ontving de Heilige Profeet de Goddelijke openbaring niet alleen, maar ook moest hij ze krachtens een der eerste openbaringen verzamelen, rangschikken en de verklaring ervan geven: „Op ons (berust) het verzamelen en het voordragen daarvan. Volg derhalve, als Wij dien voorgedragen hebben, de voordracht ervan. Dan, (berust) op Ons de verklaring daarvan” (75 : 17—19). Het werk van den Profeet, dat onder Goddelijke leiding volbracht werd, was dus drievoudig: het voordragen van den *Qoer-ân*, het verzamelen van den *Qoer-ân* en het verklaren van den *Qoer-ân*. Het eerste deel van zijn werk volbracht hij door den *Qoer-ân* tot zijn omgeving voor te dragen, zooals die bij gedeelten werd geopenbaard; het tweede gedeelte door elk deel van de openbaring te laten opschrijven, zooals het geopenbaard werd en door aan de verschillende verzen en hoofdstukken, zooals ze geopenbaard werden, hun juiste plaats in het Boek aan te wijzen; en het derde gedeelte door, waar noodig, een verklaring te geven. Dit derde gedeelte van zijn werk heet *Soennah* of *Hadits*. Het was een verklaring van sommige gedeelten van den *Qoer-ân*, die uitleg eischten, welke soms door voorbeelden en soms door woorden werd gegeven.

In bovenaangehaald vers staat vermeld, dat zoo'n verklaring uit een Goddelijke bron voortvloeide, maar klaarblijkelijk was ze geen openbaring in woorden als de *Qoer-ân*, aangezien ze soms door daden en soms door woorden gegeven werd; maar toch vloeide die verklaring voort uit een Goddelijke bron, zooals de rangschikking van den *Qoer-ân*, die onder Goddelijke leiding tot stand werd gebracht. In beide gevallen was er geen *wahj-i-mat'oeww*, een openbaring in woorden voorgedragen, maar de Profeet handelde of sprak onder invloed van den Goddelijken geest, geleid door wat men noemt *wahj-i-chast*, letterlijk: innerlijke openbaring. *Soennah* of *Hadits* is dus een verklaring van den *Qoer-ân*, gegeven ingevolge een Goddelijke inspiratie.

En zoo'n verklaring was noodig. De Heilige *Qoer-ân* toch had aan godsdienst een volkomen nieuwe beteekenis gegeven. Godsdienst was niet meer een benaming voor zekere gelooven of zekere vormen van aanbidding; godsdienst was een code voor het heele leven van den mensch, en voorschriften waren derhalve voor 's menschen dagelijksch leven noodig. Al deze bijzonderheden konden om verschillende redenen geen plaats vinden in den Heiligen *Qoer-ân*, en daarom werden de bijzonderheden door den Heiligen Profeet gegeven, terwijl de Heilige *Qoer-ân* de ruime beginselen des levens vaststelde en de bijzonderheden slechts in zeer weinige belangrijke gevallen aanroert. Verder hadden de in den Heiligen *Qoer-ân* opgenomen geboden een toelichting noodig, die aantoonde hoe ze in practijk moesten worden gebracht, en de Heilige Profeet was

het groote voorbeeld, wiens leven deze toelichting gaf: „Waarlijk, gij hebt in den Apostel Gods een uitnemend voorbeeld” (33 : 21). Zoowel de woorden als de daden van den Prediker van den Islâm vormen dus een secundaire bron van de leerstellingen van den Islâm. Om hierop de aandacht te vestigen gebiedt de Heilige Qoer-ân den Moeslims herhaaldelijk „God en den Apostel te gehoorzamen” (3 : 131; 4 : 59, 69; 24 : 54, enz.). De zaak was, dat den Moeslims, nu de beginselen van godsdienst reeds duidelijk gemaakt en gevestigd waren, thans medegeedeeld moest worden, dat zij de bijzonderheden van de wet aan den Heiligen Profeet moesten ontleenen, en vandaar het gebod om God en den Apostel te gehoorzamen.

Er is niet de minste twijfel aan, dat *Soennah* of *Hadits* van den beginne aan als een secundaire bron van de Islamietische leerstellingen beschouwd werd, en daarom begonnen vele vrienden van den Heiligen Profeet zijn gezegden te bewaren, meestal in het geheugen, maar soms ook in geschrifte. De laatste handelwijze werd echter niet algemeen gevolgd, daar de Profeet zelf een waarschuwing er tegen had gegeven, opdat de Qoer-ânische openbaring door mindere voorzichtigheid niet met de *Soennah* verward zou worden. Maar zij die het naast aan hem verwant waren, kenden de waarde van de *Soennah* wel. Toen Maâz bin Djabal, zooals Tirmazi en Aboe Dawoed verhaalden, tot Gouverneur van Jemen aangesteld werd, vroeg de Heilige Profeet hem, hoe hij de zaken berechten zou. „Volgens het Boek Gods”, was het antwoord. „Maar indien gij het niet in het Boek Gods vindt?” vroeg de Profeet. „Volgens de *Soennah* van den Apostel Gods” zei de nieuw aangestelde Gouverneur.

Het is een dwaling te onderstellen, dat de *Soennah* twee honderd jaar na den Heiligen Profeet verzameld werd. Scholen voor het behoud van en het onderwijs in overleveringen werden onmiddellijk na zijn dood opgericht, en naar deze scholen stroomden leerlingen uit verschillende streken; sommigen van hen leerden de overleveringen, waarin zij onderwezen werden, uit het hoofd, terwijl anderen ze op schrift brachten. Het aantal van deze scholen nam weldra toe, toen er andere centra van Islamietische geleerdheid en beschaving ontstonden; daarop werden de later geschreven verzamelingen van Boechari en anderen gegrond. Ofschoon het niet ontkend kan worden, dat de *Soennah* niet zoo ongerept bewaard is als de Qoer-ân, is het werk der latere verzamelaars toch zoo degelijk, dat de overleveringen die tot ons zijn gekomen, ons door hun diepgaand onderzoek een vrij betrouwbare verzameling van overleveringen geven. Vooral aangaande de overleveringen, die op de praktijk betrekking hebben, kan worden gezegd, dat ze ons een betrouwbare bron van de leerstellingen van den Islâm verschaffen. De verzamelaars zelf waren ten aanzien van andere overleveringen, zooals die welke betrekking hebben op verhalen uit het verleden, niet zoo streng en nauwkeurig, maar zulke overleveringen spelen in onze kennis van de leerstellingen van den Islâm geen belangrijke rol. En wat de fouten betreft, die niettegenstaande alle voorzorgsmaatregelen der verhalers en verzamelaars in de overleveringen ingeslopen zijn, kan men ze door middel van den Heiligen Qoer-ân verbeteren, gelijk de Heilige Profeet zelf gezegd heeft: „Er zullen verhalers zijn, die overleveringen van mij afkomstig vertellen; oordeel dan naar den Qoer-ân; komt een overlevering met den Qoer-ân overeen, neen ze aan; zoo niet, verwerp ze” (Ibn-i-Asakar). Niettegenstaande de vele kleine bijzonderheden van den godsdienst, die aan de *Soennah* ontleend worden, blijft de Heilige Qoer-ân dus de ware en eenige absolute gezaghebbende bron van de leerstellingen van den Islâm, en een

overlevering kan alleen dan aangenomen worden, als ze niet in strijd is met den Heiligen Qoer-ân. Zelfs de overleveringen, die in de betrouwbaarste verzamelingen als de Boechari en de Moeslim voorkomen, kunnen alleen op die voorwaarde worden aangenomen.

4. Betrekking tot vroegere Schriften.

De Heilige Qoer-ân verlangt van de Islamiëten, dat zij niet alleen in zijn eigen waarheid gelooven, maar ook in die der vroegere Schriften, welke aan de profeten der verschillende volken der wereld geschonken zijn. Al dadelijk in het begin stelt hij in duidelijke bewoordingen vast: „En (voor) hen, die gelooven in wat aan u is geopenbaard en wat vóór u werd geopenbaard” (2: 4). De algemeenheid van wat vroeger werd geopenbaard wordt duidelijk aanvaard: „En er is geen volk, of er is een waarschuwer onder hen geweest” (35: 24). „En ieder volk had een apostel” (10: 47). Opdat men niet door de namen van de weinige in den Heiligen Qoer-ân vermelde profeten misleid zal worden, wordt er gezegd: „En inderdaad hebben Wij vóór u apostelen gezonden: sommigen hunner hebben Wij u genoemd en anderen hebben Wij u niet genoemd” (40: 78; 4: 164). De Heilige Qoer-ân aanvaardt dus de waarheid van de heilige boeken van alle volken der wereld, en daarom wordt hij herhaaldelijk een Boek genoemd, dat datgene bevestigt wat daarvóór was. De grondslag van de betrekking, waarin de Heilige Qoer-ân tot andere Schriften staat, is dus het feit, dat ze allemaal leden van één familie en allemaal van Goddelijken oorsprong zijn.

Maar de bevestiger van de heilige boeken der wereld neemt onder hen een ongeëvenaarde positie in. De betrekking waarin de Heilige Qoer-ân tot de vroegere Schriften staat, wordt zeer duidelijk door den Heiligen Qoer-ân zelf verkondigd: „En Wij hebben u het Boek in waarheid geopenbaard, bevestigende datgene wat daarvóór is van het boek en een waker daarover”. (5: 48). De Qoer-ân is dus niet alleen een bevestiger van de heilige boeken van alle volken, zooals boven reeds is vermeld, maar ook een bewaker daarvan, m.a.w. hij bewaakt de oorspronkelijke leerstellingen van de profeten Gods, want gelijk elders vermeld staat, hadden die leerstellingen verandering ondergaan, en alleen een openbaring van God kon de zuivere Goddelijke leerstelling van de massa dwalingen scheiden, die er om heen waren ontstaan. Dit was het werk, dat de Heilige Qoer-ân volbracht, en daarom wordt die een *bewaker* van de vroegere Schriften genoemd. Van al de Schriften heeft die in het bijzonder de Evangelieën gekozen, om aan te toonen hoe verkeerde leerstellingen de door een profeet Gods gepredikte waarheid zoo goed als geheel hadden onderdrukt. Er werd vooral op de onjuiste leerstellingen van het Christendom gewezen en den nadruk gelegd, want de Alwetende God wist, dat de wereld meer daardoor op het dwaalspoor zou worden gebracht dan door welke andere verkeerde leerstelling ook. Bovendien schijnt het, dat ze als voorbeeld gekozen zijn, want hoe zouden vroegere Schriften aan veranderingen kunnen ontkomen, indien de leerstellingen van zoo'n jong profeet als Jezus Christus niet intact aan het nageslacht konden worden overgeleverd.

De Heilige Qoer-ân maakt er verder aanspraak op, dat die als rechter kwam om de verschillen der verscheidene godsdiensten bij te leggen: „Inderdaad hebben Wij (apostelen) tot de volkeren vóór u gezonden En Wij hebben u het Boek niet geopenbaard, dan opdat gij datgene zult duidelijk maken, waaromtrent zij verschillen” (16: 36, 64). Zooals reeds is gezegd verkondigde de Heilige Qoer-ân, dat God onder ieder volk profeten had verwekt

en dat ieder volk dus een leiding van God had ontvangen; toch was het eene volk het zelfs over de hoofdzaken des geloofs niet met het andere eens. De *Qoer-ân* bekleedt dus in het wezen der zaak de positie van een rechter, die tusschen deze verschillende eischers beslist.

Maar het belangrijkste punt, dat in verband met de betrekking tusschen den Heiligen *Qoer-ân* en de vroegere Schriften onthouden moet worden, is dat de eerste duidelijk maakt wat in de laatste duister is en datgene uitlegt wat daarin in het kort vermeld staat. Openbaring is volgens den Heiligen *Qoer-ân* niet alleen algemeen, maar ook vooruitgaand: ze doorloopt verschillende ontwikkelingsfasen en bereikt haar volmaaktheid in die laatste openbaring. Aan ieder volk werd een openbaring geschonken overeenkomstig zijn behoeften, en in iedere eeuw in overeenstemming met de capaciteit van het volk in die eeuw. En daar het menschelijk verstand zich meer en meer ontwikkelde, werd door de openbaring meer en meer licht geworpen op zaken, die betrekking hebben op het ongeziene, op het bestaan en de attributen van het Opperwezen, op den aard der openbaring van Hem afkomstig, op de vergelding van goed en kwaad, op het leven na den dood en op de kwestie van paradijs en hel. Om die reden wordt de Heilige *Qoer-ân* herhaaldelijk een Boek genoemd, „dat duidelijk maakt”. Het stelde de hoofdzaken van het geloof volledig in het licht en verklaarde duidelijk wat tot dusverre noodzakelijk duister was gebleven. Dit zal den lezer duidelijk worden, als hij het tweede gedeelte van de Inleiding raadpleegt. (Zie hoofdstuk IV. *Vert.*).

En als gevolg van hetgeen boven is gezegd maakt de Heilige *Qoer-ân* erop aanspraak, dat die als een volmaakte openbaring van Gods wil kwam: „Dezen dag heb Ik voor u uw godsdienst volmaakt en Mijn gunst over u voltooid en voor u den *Islâm* als godsdienst gekozen” (5:3). Dat de *Qoer-ân*ische openbaring de laatste is, is dus gegrond op haar volmaaktheid. Nieuwe Schriften werden geopenbaard, zoolang zij noodig waren, maar toen in den Heiligen *Qoer-ân* over alle hoofdzaken van den godsdienst een volkomen helder licht werd gespreid, was er na dien geen profeet meer noodig. Zes honderd jaar te voren verklaarde Jezus Christus, die de laatste onder de nationale profeten was — de Heilige Profeet Moehammad was geen profeet voor één volk, maar voor de geheele wereld — in duidelijke bewoordingen, dat hij de wereld niet tot de volmaakte waarheid kon leiden, omdat de wereld in dat stadium niet geschikt was om de waarheid te ontvangen: „Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen; maar wanneer die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden” (Johannes 16:12, 13). De Heilige *Qoer-ân* bekleedt dus onder de Schriften der wereld de ongeëvenaarde positie, dat die een volmaakte openbaring van den Goddelijken wil is.

Het denkbeeld, dat de *Qoer-ân* slechts iets aan de vroegere Schriften heeft ontleend, inz. aan de Thora en de Evangelien, moet in het licht der feiten worden beschouwd. Dat de *Qoer-ân* godsdienstige vraagstukken behandelt, die in die boeken ook behandeld worden, spreekt vanzelf; dat die de geschiedenis van sommige der profeten verhaalt, wier geschiedenis ook in den Bijbel vermeld wordt, is ook een feit; maar te zeggen, dat die deze kennis ontleend heeft, is om verschillende redenen heelemaal onjuist. Neem eerst de hoofdzaken van den godsdienst, zooals ze in den Heiligen *Qoer-ân* behandeld worden, en hiervoor verwijst ik den lezer naar het tweede gedeelte van de Inleiding. Noch het Oude of het Nieuwe Testament, noch eenig ander heilig boek komt de

grootsche en verheven waarheden, die in den Heiligen *Qoer-ân* tot uitdrukking komen, nabij. Neem dan de geschiedenis der profeten, zooals ze in den Bijbel en in den Heiligen *Qoer-ân* verhaald wordt, en gij zult bevinden, dat de laatste de fouten van den eerste verbetert. Hetzelfde geldt van de godsdienstige leerstukken. Een ieder, die de samenvatting van deze geschiedenissen, zooals in het derde gedeelte van de Inleiding (zie hoofdstuk V. *Vert.*) gegeven, raadpleegt, zal zelf de waarheid van deze opmerkingen inzien. Maar hier kan ik in het bijzonder op één kwestie wijzen. In den Bijbel staat vermeld, dat vele profeten Gods de grofste zonden begingen; het heet, dat Abraham loog en Hagar en haar zoon verstootte; omtrent Lot staat er vermeld, dat hij bloedschande met zijn dochters pleegde; omtrent Aäron, dat hij een kalf maakte om aanbeden te worden en dat hij de Israëlieten er toe bracht het ook te aanbidde; omtrent David, dat hij met *Uria's* vrouw overspel pleegde; omtrent *Sälomo*, dat hij afgoden aanbad. Maar de Heilige *Qoer-ân* aanvaardt geen enkel van deze verklaringen; die verwerpt de meeste daarvan in duidelijke bewoordingen en zuivert deze profeten van alle onwaarheid, die hun ten laste is gelegd. De ongeleerde profeet van Arabië, die nooit den Bijbel gelezen had, zou het niet gedaan kunnen hebben. Het was ongetwijfeld het werk van de Goddelijke openbaring; het was zeer zeker een kennis, die van een hoogere bron kwam.

5. Ongeëvenaardheid.

De Heilige *Qoer-ân* maakt er aanspraak op, dat die het grootste wonder is, dat ooit aan een profeet is geschonken. Het is een wonder dat zijns gelijke niet vindt, al zouden alle menschen zich vereenigen om dien voort te brengen. Deze aanspraak op ongeëvenaardheid was niet iets, dat later bij den Profeet opkwam. Het werd consequent van het begin tot het eind aangevoerd als een argument van den Goddelijken oorsprong van het Boek. Reeds in het vijfde jaar van de zending van den Profeet, toen er in Arabië — om maar niet te spreken van de geheele wereld — nog geen teeken was dat de *Qoer-ân* ingang vond, werd de aanspraak op ongeëvenaardheid in zeer duidelijke bewoordingen verkondigd: „Indien de menschen en de djinn zich zouden vereenigen om den gelijke van dezen *Qoer-ân* voort te brengen, zouden zij den gelijke daarvan niet kunnen voortbrengen, al waren sommigen hunner de helpers van anderen” (17 : 88). Tegen het einde van het Mekkaansche tijdperk, toen de bewoners van Mekka doof bleven voor alle beroep, werd dezelfde aanspraak weer aangevoerd, terwijl de eisch nu teruggebracht werd tot het voortbrengen van tien hoofdstukken gelijk aan den Heiligen *Qoer-ân*: „Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Zeg: Breng dan tien verzonnen hoofdstukken voort, (die) daaraan gelijk (zijn), en roep aan wien gij kunt buiten God, indien gij waarheidlievend zijt” (11 : 13). En hierop volgt weldra de nog krachtigere aanspraak, dat menscheijke inspanning zelfs niet één hoofdstuk als dat kan voortbrengen: „Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Zeg: Breng dan een hoofdstuk voort, (dat) daaraan gelijk (is), en roep aan wien gij kunt behalve God, indien gij waarheidlievend zijt” (10 : 38). Na de vlucht naar Medina, toen de Heilige Profeet in aanraking kwam met de Joden, die de boeken der profeten bezaten, werd de aanspraak van den *Qoer-ân* op ongeëvenaardheid nog in dezelfde krachtige bewoordingen herhaald: „En indien gij in twijfel verkeert omtrent datgene, wat Wij aan Onzen dienaar hebben geopenbaard, breng dan een hoofdstuk voort, (dat) daaraan gelijk (is), en roep uw helpers aan buiten God, indien gij waarheidlievend zijt” (2 : 23).

Op den bloeitijd van de Arabische dichtkunst volgde onmiddellijk de tijd van den Heiligen Profeet; maar toch legt de geschiedenis duidelijk getuigenis af van het feit, dat de Arabieren nooit een poging deden om de aanspraak van den Heiligen Qoer-ân te betwisten. Waarom? Achtten zij deze zaak niet ernstig genoeg? In het begin beschouwden zij den Profeet ongetwijfeld als niets meer dan een phantast en toen als dichter, maar weldra begonnen zij de ernstige situatie in te zien. Na drie of vier jaar werken schaarde zich om de banier van den Profeet een troep van ruim honderd verknochte volgelingen, die zich veeleer bereidwillig hadden getoond om elke marteling en ontbering te ondergaan dan hun geloof in hem op te geven, en die zelfs hun eigen land verlaten hadden om bescherming te zoeken in een naburig land. De tegenstanders van den Islâm hadden de zaak zoo ernstig opgenomen, dat zij, niet in staat zijnde de vluchtende Moeslims door vervolging te vatten, een afvaardiging naar den Negus stuurden om dezen te overreden hen aan hun bloedverwanten over te leveren. Zij hadden gezien, hoe diep en onwankelbaar het geloof dergenen was, die de bezielende boodschap van den Qoer-ân hadden aangenomen. Geen enkel middel lieten zij onbeproefd om een eind te maken aan de werkzaamheden van den Profeet. Zij hadden hem en zijn volgelingen vervolgd; zij hadden zooveel pressie uitgeoefend als zij maar konden op Aboe Talib, den oom van den Profeet, opdat hij hem aan hen zou overleveren; zij hadden de eene afvaardiging na de andere gestuurd om den Profeet er van af te brengen, zich afkeurend over hun voorvaderlijken godsdienst uit te laten; en daarom, indien zij den Profeet tot zwijgen konden brengen door zijn uitdaging — een hoofdstuk gelijk aan den Heiligen Qoer-ân voortbrengen — aan te nemen, dan zouden zij het stellig gedaan hebben. Daar zij herhaaldelijk met de vraag gekweld werden, kwamen zij met de nietsbeteekenende grootspraak aan, dat zij, als zij wilden, den gelijke ervan konden opzeggen, aangezien de Qoer-ân niets anders dan verhalen over de Ouden bevatte (8 : 31). Zij wisten echter wel, dat verhalen niet die verandering konden tot stand brengen, die de Hellige Qoer-ân in het leven van een dood volk teweegbracht, en daarom deden zij nooit een ernstige poging om iets aan te voeren, dat de uitdaging van den Qoer-ân beantwoordde.

De groote gave, waarop de Qoer-ân van het begin tot het eind aanspraak maakte als zijn bijzondere voorrecht, was leiding, het zuiveren van den mensch van de bezoedeling der zonde en hem het doel des levens doen bereiken door de vermogens te ontwikkelen, waarmee hij begiftigd was. Het Boek begint met de verklaring, dat het een richtsnoer geeft aan de menschheid, opdat ze het groote doel des levens bereikt: „Dit Boek — daarin is geen twijfel — is een richtsnoer voor hen, die zich (voor het kwaad) hoeden” (2 : 2). En zijn louterende kracht was zoo groot, dat zij, die de boodschap aannamen, hun leven geheel en al veranderden. Ja, zelfs meer dan dat. Zijn overtuigende kracht was eenvoudig onweerstaanbaar. De Arabieren hadden krachtig weerstand geboden tegen de lang volgehouden en invloedrijke Joodsche en Christenpogingen om hen van hun afgodendienst afvallig te maken, en als volk voelden zij nooit iets voor het monotheïsme. Maar de boodschap van den Qoer-ân maakte een heel anderen indruk, ondanks al de pogingen van de leiders om de menschen af te raden er naar te luisteren, met al hun beschimpingen en spotternijen. Zij werden er diep door getroffen, al wilden zij den Qoer-ân om den wille van hun nationale eer niet aannemen. Toen de Heilige Profeet in een bijeenkomst, bestaande uit Moeslims en afgodendienaars, hoofdstuk 53

voordroeg, dat met het bevel eindigt, dat men zich ter aarde werpt, wierpen zich zelfs de afgodendienaars in ootmoedige aanbidding ter aarde, met de eenige uitzondering van Oemajja bin Chalf, die wat grint naar zijn voorhoofd bracht. Toen Aboe Bakr den Qoer-ân met luider stem op de binnenplaats van zijn huis las, die aan den openbaren weg grensde, kwamen de afgodendienaars er tegen op en stonden Aboe Bakr toe in Mekka te blijven, mits hij den Qoer-ân maar niet luid las, omdat, zooals zij zeiden, de vrouwen en kinderen daardoor meegesleept werden. Bij een andere gelegenheid — dat was, toen Oetba bin Rabia naar den Heiligen Profeet ging met de boodschap van de Qoereisjieten, dat zij bereid waren hem als hun leider te erkennen en hem alles aan te bieden, wat hij wenschte, als hij zich niet meer afkeurend uitliet over hun nationale goden — las de Heilige Profeet hem de inleidende verzen van hoofdstuk 41 voor, en hij was zoo onder den indruk van de woorden, dat hij een heel ander mensch was, toen hij naar de Qoereisjietische leiders terugkeerde en hun verzocht den Heiligen Profeet niet te bestrijden, want wat hij van hem gehoord had was noch poëzie noch toovenarij, ook niet de woorden van een waarzegger, zoodat zijn vrienden hem zeggen moesten, dat hij door Moehammad behekt was. Oemar ging vastberaden er op uit om den Profeet te dooden, maar toen hij, in het huis van zijn zuster gekomen, naar het eerste gedeelte van hoofdstuk 20 luisterde, maakte zijn vijandschap plaats voor toewijding, en zijn haat veranderde in bewondering. De stuwkracht van den Qoer-ân was eenvoudig onweerstaanbaar. Ze was als een watermassa, die met kracht zich van een berg-top neerstort en alles met zich meesleept, wat voor haar lag.

De verandering, die de Heilige Qoer-ân heeft teweeggebracht, is inderdaad ongeëvenaard in de wereldgeschiedenis, en dus is zijn aanspraak op ongeëvenaardheid nu nog even onbetwist als dertien eeuwen geleden. Er is niet één hervormer, die zulk een volledige verandering in het leven van een heel volk heeft teweeggebracht. De Qoer-ân trof de Arabieren aan als aanbidders van afgoden, steenen, boomen, zandhoopen, en in minder dan een kwart eeuw heerschte de aanbidding van den Eenigen God in het heele land, terwijl de afgodendienst van het eene einde tot het andere uitgeroeid was. Hij maade alle bijgelooven weg en stelde daarvoor in de plaats den meest rationeelen godsdienst, dien de wereld zich kon denken. De Arabier, die prat ging op onwetendheid, werd als bij tooverslag een minnaar van kennis en dronk diep uit elke bron van geleerdheid, waartoe hij toegang kon krijgen. En dit was de onmiddellijke uitwerking van de leer van den Qoer-ân, die niet alleen herhaaldelijk een beroep doet op de rede, maar ook 's menschen dorst naar kennis onleschbaar verklaart, als hij den Profeet zelf voorschreef te bidden: „O mijn Heer, doe mij in kennis toenemen” (20 : 114). Niet alleen had de Qoer-ân de grove verdorvenheden en onbeschaamde onzedelijkheden der Arabieren weg-gemaaid, maar die had hen ook beziel met een vurig verlangen naar de beste en edelste daden ten nutte an het menschdom. Het levend begraven van dochters, het huwelijk met een stiefmoeder en de losse betrekkingen tusschen beide seksen hadden plaats gemaakt voor gelijke achting voor de nakomelingen, hetzij mannelijke of vrouwelijke; voor gelijk erfrecht voor vader en moeder, zoon en dochter, broeder en zuster, man en vrouw; voor de meest kuische betrekkingen tusschen beide seksen en voor een zeer hooge waardeering van sexueele zedelijkheid en van de kuischheid van de vrouw. Het drinken, waaraan Arabië sedert onheuglijke tijden verslaafd was, verdween heelemaal, zoodat zelfs de drinkbekers waaruit zij den wijn dronken, en de vaten waarin

zij dien bewaarden, nergens meer aan te treffen waren. En het voornaamste van alles was, dat uit een Arabië, waarvan de verschillende elementen zoo voortdurend met elkaar in oorlog waren, dat het heele land op het punt was ten onder te gaan, daar het zooals de Qoer-ân het zoo schoon en zoo kort en bondig uitdrukt „op den rand van een afgrond van vuur” stond (3 : 102), uit deze tegen elkaar botsende en strijdende elementen de Qoer-ân een volk, een aaneengesloten volk smeedde, vol leven en energie, voor welks voorwaartsche beweging de machtigste koninkrijken der wereld afbrokkelden, als waren ze slechts speelgoed voor de realiteit van het nieuwe geloof. Geen enkel geloof gaf ooit aan zijn aanhangers zoo'n nieuw leven op zoo'n groote schaal — een leven, dat op alle takken der menschelijke werkzaamheden van invloed was; een verandering van het individu, van het gezin, van de samenleving, van het volk, van het land; een ontwaking, zoowel stoffelijk als zedelijk, verstandelijk als geestelijk. De Qoer-ân bracht binnen een ongelooflijk korten tijd een verandering van een menschheid teweeg van de diepste afgronden van ontaarding tot het toppunt van beschaving, waar eeuwen hervormingsarbeid vruchteloos was gebleken. Van zijn ongeëvenaard karakter leggen niet-Moeslim-, ja zelfs anti-Moeslim-geschiedschrijvers getuigenis af. Hieronder zijn enkele voorbeelden:

„Sedert onheuglijke tijden waren Mekka en het geheele schiereiland in geestelijke verdooving gedompeld. De geringe en kortstondige invloeden van het Jodendom, het Christendom, of de philosophische navorsching op den Arabischen geest waren slechts als de rimpeling hier en daar van het oppervlak van een kalm meer geweest; alles bleef er rustig en onbeweeglijk onder. Het volk was in bijgeloof, wreedheid en verdorvenheid gezonken . . . Hun godsdienst was een grove afgodendienst; en hun geloof de duistere bijgeloovige vrees voor onzichtbare dingen . . . Dertien jaar vóór de Hedjira lag Mekka levenloos in dezen verlaagden toestand. Wat een verandering hadden deze dertien jaren nu voortgebracht! . . . De Joodsche waarheid had den menschen van Medina reeds lang in de ooren geklonken; maar eerst toen zij van de geestverheffende leer van den Arabischen Profeet gehoord hadden, ontwaakten zij uit hun sluimering en gingen plotseling een nieuw en ernstig leven in”. ¹⁾

Een meer verdeeld volk zou moeilijk te vinden zijn, tot plotseling het wonder plaats greep! Een man stond op, een man, die door zijn persoonlijkheid en zijn aanspraak op rechtstreeksche Goddelijke leiding werkelijk het onmogelijke tot stand bracht — nl. de vereeniging van al deze tegen elkaar strijdende partijen”. ²⁾

„En toch kunnen wij waarlijk zeggen, dat geen geschiedenis zich beroemen kan op gebeurtenissen, die de verbeeldingskracht op een levendiger manier treffen, of die op zich zelf verrassender kunnen zijn, dan die, welke wij in het leven der eerste Muzelmannen vinden: hetzij wij den Grooten Leider in aanmerking nemen, of zijn ministers, de roemrijksten van de menschen; of hetzij wij rekening houden met de gewoonten der verschillende landen, die hij veroverde; of onze aandacht vestigen op den moed, deugd en gevoelens, die gelijkmatig onder zijn generaals en soldaten heerschten”. ³⁾

„Dat de beste der Arabische schrijvers nocit er in geslaagd is iets voort

¹⁾ Muirs *Life of Mohamet*, hoofdst. VII.

²⁾ *The Ins and Outs of Mesopotamia*, blz. 99.

³⁾ *The Life of Mohamet*, door Graaf Boulainvilliers (Engelsche vertaling, blz. 5).

te brengen, dat in verdienste met den Qoer-ân gelijk staat, is niet te verwonderen". 1)

„Het is het eenige wonder, waarop Moehammad aanspraak maakte — een blijvend wonder, noemde hij het — en inderdaad is het een wonder". 2)

„Nooit is een volk sneller tot beschaving gebracht als de Arabieren door den Islam". 3)

„De Qoer-ân is weergaloos wat overtuigende kracht, welsprekendheid en zelfs samenstelling betreft". 4)

„En daaraan was indirect ook de wonderbare ontwikkeling van alle takken van wetenschap in de Moeslimwereld te danken". 5)

„Daarom moeten hier zijn verdiensten als letterkundig product misschien niet naar sommige vooropgezette stelregels van subjectieven en aesthetischen smaak beoordeeld worden, maar naar de resultaten die het opgeleverd heeft in Moehammads tijdgenooten en landslieden. Indien het zoo machtig en overtuigend tot de harten van zijn toehoorders sprak, dat het de tot dusverre middelpuntvliedende en vijandige elementen tot één compact en goed georganiseerd lichaam aaneensmeedde, bezielde door denkbeelden ver verheven boven die, welke tot nu toe den Arabischen geest hadden beheerscht, dan was zijn welsprekendheid volmaakt, eenvoudig omdat het een beschaafd volk uit wilde stammen schiep en een nieuwen inslag in de oude schering der geschiedenis bracht". 6)

De wonderbare uitwerking, die de Heilige Qoer-ân op den geest van diegenen had, die het eerst daarmee in aanraking kwamen, de ongeëvenaarde omwenteling, die hij in de wereld heeft teweeggebracht, de opheffing van niet één, maar van vele volken uit den poel van ontarding tot het toppunt van beschaving, zijn echter niet de eenige kenmerken, die zijn aanspraak op ongeëvenaardheid staven. Het Boek heeft twee andere kenmerken, die even weergaloos zijn: de rijkdom van gedachten en de schoonheid van stijl, en deze twee te zamen met het resultaat dat het opgeleverd heeft, zijn de drie dingen die den Qoer-ân verheffen tot een voortreffelijkheid, waarnaar geen ander boek ooit heeft gestreefd en die navolging onmogelijk maakt. En inderdaad is de uitwerking, die de Heilige Qoer-ân had, geen magische geheimzinnigheid. Het was enkel de verhevenheid en redelijkheid van de in de beste vormen gegoten denkbeelden, die tot 's menschen hart spraken en die de stuwkracht werden, die den mensch tot het groote doel des levens dreef, als zij in zijn hart diep wortel schoten. De Qoer-ân stelde al de groote vraagstukken, die den mensch tot dusverre hadden verbijsterd, in een helder daglicht en zoo werd de weg voor voorwaartsche beweging en vooruitgang gebaad. Daarom noemt het Heilige Boek zich *Al-Boerhân* of het duidelijke argument, aantoonende dat argument het wapen was, dat het hanteerde om 's menschen hart te veroveren; en daar het tot de rede sprak en niet tot het sentiment, waren zijn overwinningen verreikend en blijvend. Het noemt zich ook *An-Nôûr* of het Licht, en de ontvanger van dit licht wordt de lichtgevende zon genoemd (33 : 46), om aan te toonen, dat

1) Palmers *Introduction to English Translation of the Quran*, blz. LV.

2) Boswort Smiths *Life of Muhammad*.

3) *New Researches*, door H. Hirshfeld, blz. 5.

4) *Ibid.*, blz. 8.

5) *Ibid.*, blz. 9.

6) Dr. Steingass, in *Hughes' Dictionary of Islam*, art. „Quran".

het alle verborgenheden wegruimde en alle duisternis verdreef. Het wordt ook *Al-Bajân* of de Verklaring genoemd; deze naam duidt aan, dat het alle duisterheid in godsdienstige vraagstukken wegnam. Het maakte er niet alleen aanspraak op, den godsdienst te hebben volmaakt (5 : 3) en dus alle godsdienstige waarheden, die noodig zijn voor 's menschen zedelijke en geestelijke vooruitgang te hebben verklaard, maar ook dat het alle bezwaren tegen zijn waarheid heeft behandeld: „En zij zullen u geen argument brengen, of Wij hebben u er een gebracht, met de waarheid en het best in uitleg” (25 : 33).

Nog enkele woorden over het bovenkleed, waarin de verheven en bezielende denkbeelden van den Heiligen *Qoer-ân* gestoken zijn, en ik heb dit onderwerp afgehandeld. De stijl en dictie van den *Qoer-ân* is algemeen geprezen. In de Inleiding tot zijn vertaling van den *Qoer-ân* zegt Sale: „Men geeft algemeen toe dat de *Korân* met de grootste elegantie en zuiverheid van taal geschreven is, in het dialect van den stam der Koreisjieten, het edelste en beschaafde van alle Arabische dialecten, maar met wat mengeling, hoewel zeer zeldzaam, van andere dialecten. Het is, naar algemeen wordt erkend, de standaard van de Arabische taal”. En verder: „De stijl van den *Korân* is over het algemeen schoon en vloeiend... en op vele plaatsen, vooral waar de majesteit en de attributen Gods beschreven worden, subliem en grootsch”¹⁾. Maar wat de aanspraak van den *Qoer-ân* op ongeëvenaardheid bevestigt — zelfs wat zijn uiterlijken vorm betreft, afgescheiden van zijn stof en het resultaat dat die opleverde — is de blijvende invloed, dien het Boek op de Arabische taal oefende, het feit dat het voor altijd de maatstaf blijft, waarnaar de schoonheid van stijl en dictie in de Arabische literatuur beoordeeld kan worden. Aan geen ander boek ter wereld kan de eer van zelfs het succes worden gegeven, een taal gedurende dertien eeuwen levend te hebben gehouden; de *Qoer-ân* deed dit en wat meer zegt, toen die de hooge positie als maatstaf der welsprekendheid voor zoo'n langen tijd bereikt heeft en zich daarin heeft gehandhaafd, treedt het volk, dat die taal spreekt, uit den hoek der vergetelheid te voorschijn om leider der beschaving in de wereld te worden, en verlaat het zijn land om zich in verafgelegen landen te vestigen, waar het Arabisch of de gesproken taal wordt van de groote hoop, of op zijn minst haar letterkundige taal. Zulks is de ongeloofelijke prestatie van den Heiligen *Qoer-ân*. Het is waar, dat de Arabieren voor de komst van den *Qoer-ân* een letterkundige taal hadden, de taal der dichtkunst, die zich niettegenstaande de kleine dialectische verschillen naar één standaard richtte, maar het gebied van die dichtkunst was zeer beperkt. Hun welsprekendste thema's gingen zelden verder dan den lof over wijn of vrouwen en over paarden of zwaarden. In den toestand, waarin de Arabische taal vóór de komst van den *Islâm* verkeerde, zou ze weldra het lot van haar zusters talen der Semietische groep gedeeld hebben. Maar door den *Qoer-ân* is ze geworden de taal van een beschaafde wereld, die zich van den *Oxus* tot den Atlantischen Oceaan uitstreckte. En welke veranderingen het gesproken Arabisch, als elke andere taal, ook moge hebben ondergaan, letterkundig Arabisch is tot op dezen dag het Arabisch van den *Qoer-ân*, en de *Qoer-ân* blijft het eenige meesterwerk in die taal.

De Europeesche critiek heeft in het algemeen een flater begaan, als ze meent, dat de welsprekendheid van den *Qoer-ân* niet tot het laatste toe volgehouden wordt en dat de kracht der eerste openbaringen niet aan te treffen

1) George Sale's *Preliminary Discourse to the Korân*, blz. 65 en 66. (Noot v.d. Vert.).

is in latere openbaringen. Het heet dat de Vroeg-Mekkaansche openbaring rhetorisch is, terwijl de latere Mekkaansche openbaring en de Medineesche openbaring prozaïsch en minder geestdriftig zijn. Deze verdeling is fantastisch, onjuist. Als men met de benaming „rhetorisch” bedektelijk te kennen wil geven, dat de taal kunstmatig krachtig is gemaakt om invloed te oefenen op den geest der toehoorders, dan is de bewering absoluut onjuist. Het onderscheidende kenmerk van den *Qoer-ân* is zijn vrij-zijn van gekunsteldheid. De taal is eenvoudig en natuurlijk. Ze is ook krachtig, maar het is de kracht van den natuurlijke stroom; gelijk de stroom van den vloed, die van een hoogte neerstort. „Oprechtheid”, aldus Carlyle, „oprechtheid in alle opzichten schijnt mij de verdienste van den *Koran* te zijn”. ¹⁾ De *Qoer-ân* is rhetorisch in den zin, dat de grootsche gedachten, zooals ze, ingekleed in schoone taal, door den Hellingen *Qoer-ân* worden uitgedrukt, den geest der menschen beïnvloedden en dien zelfs nu nog beïnvloeden. Maar in dat opzicht kan er geen onderscheid gemaakt worden tusschen vroegere en latere openbaringen. Indien, zooals ik Dr. Steingass reeds aangehaald heb, de invloed dien het Boek op den geest der toehoorders maakte, na verloop van vele jaren niet afnam — in werkelijkheid nam die toe — dan is de bewering, dat de welsprekendheid van den *Qoer-ân* niet volgehouden werd, van allen grond ontbloomt, aangezien zijn macht en zijn overtuigende kracht duidelijke aanwijzingen zijn van zijn welsprekendheid. Alleen is de welsprekendheid van de latere openbaring van een ander karakter dan die der eerste openbaring; dit verschil is toe te schrijven aan het verschil in onderwerp. De Vroeg-Mekkaansche openbaringen van den *Qoer-ân* handelen over het grootsche thema: de macht, de majesteit en de glorie van God en Zijn oordeel over goed en kwaad, en het onderwerp zet aan de samenstelling luister en grootschheid bij. Een beschrijving van de macht en glorie van God moet grootsch zijn, hetzij die voorkomt in de *Veda's*, in den *Bijbel* of in den *Qoer-ân*, maar in den *Qoer-ân* is die grootschheid gewoonweg weergaloos, omdat de gedachten verhevener zijn dan die in eenig ander boek. De korthed van de zinnen is echter toe te schrijven aan den bevestigenden of profetischen aard ervan; het is als het zaad, dat zijn eerste bloesem geeft, die natuurlijk klein en teer is in vergelijking met den vorm, dien ze later aanneemt. Er is een beroep op de menschelijke natuur, een beroep op den mensch om te denken en te overwegen, om in zich te schouwen. Hier wordt Gods oordeel over goed en kwaad heel dikwijls in den vorm van een voorspelling beschreven. Deze kenmerken van het onderwerp en de manier, waarop het behandeld wordt, maken de stijl der vroegere openbaring tot wat die is — verheven, geestdriftig, betooverend, pittig.

Maar de waarheid moest door alle mogelijke middelen gevestigd worden. Gods hand werkt overal; Gods oordeel is nabij, doet zich inderdaad elk oogenblik gelden, aldus de *Qoer-ân*. En dat moest versterkt worden. De eerste openbaringen vermeldten de geschiedenis der oudheid in het kort, maar nu moest ze uitvoeriger behandeld worden. Hoe zich Gods oordeel over goed en kwaad in de geschiedenis der wereld had doen gelden, moest verklaard worden. Daarom behandelde de latere openbaring de geschiedenis der vroegere volken zeer uitvoerig en de gebezigde stijl kreeg noodzakelijk een ander karakter. Het beroep was nog even krachtig als in de vroegere openbaring — alleen ging het nu in een andere richting.

¹⁾ Zie Thomas Carlyle's *Helden en Heldenvereering*, Wereldbibliotheek (Nederlandsche vertaling), pag. 91. Noot v.d. Vert.

Na de vlucht naar Medina trad de openbaring een derde phase in. Het doel van Openbaring was om een verandering teweeg te brengen in het leven van het individu en in dat van het volk. Het doel van de Vroeg-Mekkaansche openbaring was om een levend geloof in de majesteit en macht van God en in de waarheid van Gods oordeel over goed en kwaad op te wekken; een geloof, dat den mensch met de beweegkracht bezielde, die hem in staat kon stellen om het doel van zijn leven te bereiken. De Medineesche openbaring daarentegen was noodig om den weg zelf te wijzen. Het doel van het leven kon niet bereikt worden, tenzij de verscheidene vermogens, waarmee de mensch begiftigd was, in de goede richting ontwikkeld werden, en daarom was leiding op elk levensgebied noodig. De bijzonderheden van de wet waren dus even noodzakelijk om den mensch zijn levensdoel te doen bereiken, als de overtuiging van Gods macht en majesteit, maar de openbaring die deze bijzonderheden gaf, kon de stijl en dictie der vroegere openbaring niet volgen en de verhevenheid daaraan kon ook niet naar denzelfden maatstaf beoordeeld worden. Dr. Steingass heeft dit punt zoo schoon behandeld, dat ik de verleiding niet kan weerstaan een eenigszins lange aanhaling van zijn artikel te geven:

„Maar indien wij de verscheidenheid en heterogeniteit der onderwerpen, die de *Qoer-ân* aanroert, in aanmerking nemen, dan kan uniformiteit van stijl en dictie nauwelijks verwacht worden; integendeel, het zou wel ongewoon misplaatst lijken. Laten wij niet vergeten, dat in het boek, zooals de nieuwste biograaf van Moehammad, Ludolf Krehl, het uitdrukt, „er wordt een volledige code gegeven zoowel van gelooven en zeden, als van de daarop gegronde wet. Er worden ook de grondslagen gelegd voor elke instelling van een uitgebreid gemeenebest, voor het onderwijs, voor de rechtsbedeeling, voor militaire organisatie, voor de financiën, voor een zeer nauwkeurige wetgeving voor de armen: alles gegrondvest op het geloof in den Eenigen God, die 's menschen bestemming in Zijn hand heeft'. Waar het zoovele belangrijke zaken betreft, moet de maatstaf der voortreffelijkheid, waarnaar wij de samenstelling van den *Qoer-ân* als geheel moeten vergelijken, noodzakelijk met de stof varieeren, die in elk bijzonder geval behandeld wordt. Subliem en zuiver, waar de hoogste waarheid van Gods eenheid verkondigd moet worden; op hooge tonen zich beroepende op de verbeeldingskracht van een dichterlijk begaafd volk, waar de eeuwige gevolgen van 's menschen onderwerping aan Gods heiligen wil of van opstand daartegen afgeschilderd worden; roerend in zijn eenvoudigen, bijna ruwen ernst, wanneer die telkens weer aanmoediging en troost voor Gods gezant vraagt, en een plechtige waarschuwing voor hen, tot wie hij gezonden is, in de geschiedenis der vroegere profeten: de taal van den *Qoer-ân* past zich aan de behoeften van het dagelijksch leven aan, waar dit dagelijksch leven in zijn particuliere en openbare betrekkingen in overeenstemming gebracht moet worden met de grondbeginselen der nieuwe bedeeling”.

„Daarom moeten hier zijn verdiensten als letterkundig product misschien niet naar sommige vooropgezette stelregels van subjectieven en aesthetischen smaak beoordeeld worden, maar naar de resultaten die het opgeleverd heeft in Moehammads tijdgenooten en landslieden. Indien het zoo machtig en overtuigend tot de harten van zijn toehoorders sprak, dat het de tot dusverre middelpuntvliedende en vijandige elementen tot één compact en goed georganiseerd lichaam aaneensmedde, bezielde door denkbeelden ver verheven boven die, welke tot nu toe den Arabischen geest hadden beheerscht, dan was zijn welsprekendheid

volmaakt, eenvoudig omdat het een beschaafd volk uit wilde stammen schiep en een nieuwen inslag in de oude schering der geschiedenis bracht".¹⁾

IV. HOOFDZAKEN VAN DEN GODSDIENST

1. De Eenheid Gods.

De Eenheid van het Opperwezen is het punt, dat in den Heiligen *Qoer-ân* het meest op den voorgrond wordt geplaatst. Met een verklaring van de Eenheid Gods begint het Heilige Boek en met een verklaring van Zijn Eenheid eindigt het. Het is het eenige onderwerp, dat op elke bladzijde en in elke paragraaf vermeld staat. In verband met de *Qoer-ân*ische leer der Eenheid vestig ik de aandacht van den lezer op drie punten.

Het eerste punt is, dat de *Qoer-ân* de leer der Eenheid Gods tot haar oorspronkelijke zuiverheid hersteld heeft. Het Heilige Boek stelt vast, dat ieder profeet de Eenheid Gods leerde en dat deze leer de oorspronkelijke grondslag van alle godsdiensten was. De eerste boodschap van ieder profeet tot zijn volk was volgens den *Qoer-ân*: „Dien God, gij hebt geen anderen God dan Hem” (7 : 59, 65, 73, 85); of „Gij zult niets dienen behalve God” (11 : 26, 50, 61, 84), en zoo verder. Deze leer wordt beschreven als de algemeene leer van alle profeten: „En wij hebben vóór u geen apostel gezonden, of Wij openbaarden hem dat er geen God is behalve Mij, dien Mij dus” (21 : 25). Herhaaldelijk vraagt de *Qoer-ân*, als die van het polytheïsme spreekt, aan de verdedigers van die leer, of zij bewijsplaatsen hebben, die God hun heeft nedergezonden: „Of, hebben zij goden buiten Hem genomen? Zeg: Breng uw bewijs” (21 : 24); „Of hebben Wij hun daarvóór een boek gegeven, opdat zij zich daaraan vasthouden?” (43 : 21); en zoo verder. Maar tevens zegt die ons, dat de leer der eenheid door alle godsdiensten met polytheïsme verward werd, en van deze algemeene verdorvenheid gewaagt die in 30 : 41: „Verdorvenheid is te land en ter zee verschenen”.

Nadat de Heilige *Qoer-ân* vastgesteld heeft, dat ieder profeet die in eenig werelddeel verscheen, de Eenheid Gods leerde en dat naderhand polytheïstische leerstukken in de leerstellingen der profeten ingevoerd werden, noodigt hij de volgelingen van alle godsdiensten om terug te keeren tot die zuivere leer als grondslag voor een schikking: „Zeg: O volgelingen van het Boek! kom tot een onpartijdig woord tusschen ons en u, dat wij niets zullen dienen behalve God en (dat) wij niets met Hem zullen vereenigen en (dat) sommigen onzer anderen buiten God niet tot heeren zullen nemen” (3 : 63). Nu houde men voor oogen, dat er volgens den Heiligen *Qoer-ân* onder alle volken der wereld profeten zijn verschenen en dat alle volken dus menschen van het Boek zijn. Bovenaangehaald vers verlangt dus van alle volken der wereld, dat zij tot een schikking komen door het gemeenschappelijk element in de verschillende godsdiensten op te sporen; dat gemeenschappelijk element zou dan de grondslag van een godsdienst van het menschdom vormen. M.a.w. het stelt vast, dat het gedeelte, dat aan elken godsdienst eigen is, zij het de Goddelijkheid van Christus, of die van Rama, Krisna of Ahriman, een latere overgroeiing is, terwijl het gedeelte, dat ze gemeen hebben, d.i. het bestaan en de eenheid van God, de zuivere leer der profeten is. En dit gemeenschappelijk element, de Eenheid Gods, is dus door den Heiligen *Qoer-ân* opnieuw in zijn oorspronkelijke zuiverheid gevestigd.

¹⁾ Hughes' *Dictionary of Islam*, art. „*Quran*”.

Het tweede punt is, dat de Heilige Qoer-ân de leer der Eenheid Gods volmaakt heeft. Ongetwijfeld leerde het Jodendom dat „gij zult geene andere goden voor Mijn aangezicht hebben”, of dat „gij zult geen gesneden beeld maken”, maar de Hindoe-schriften bevatten zelfs zoo'n uitdrukkelijk gebod niet, terwijl het Christendom niet veel aan de Joodsche leer had toe te voegen. De Heilige Qoer-ân liet het volle licht op de leer der Eenheid Gods schijnen. In een van de vroegste hoofdstukken komt de leer der Eenheid Gods in vier korte zinnen zeer duidelijk tot uitdrukking: „Zeg, Hij, God, is Eén; God is Hij, van Wien alles afhangt; Hij baart niet, noch is Hij gebaard; en niemand gelijkt Hem” (Hoofdstuk 112). Deze vier korte zinnen verwerpen de vier soorten veelgodendom, die vóór den Islâm in de wereld heerschten: een geloof aan de veelheid van goden of aan de veelheid van personen in de Godheid, een geloof dat andere dingen de volmaakte attributen van het Opperwezen hebben, een geloof dat de een of andere persoon in bijzonder verband met Hem kan worden gebracht als zoon of vader, en een geloof, dat anderen doen kunnen wat alleen het Opperwezen kan doen. Verder veroordeelt de Heilige Qoer-ân de vereering van grootē en geleerde menschen, een kwaal, waaraan overigens monotheïstische volken ten prool zijn gevallen: „Zij hebben hun wetgeleerden en hun monniken tot heeren, buiten God, aangenomen” (9 : 31). Dit slaat zoowel op de Joden als op de Christenen. Heiligen- en geleerdenvereering heeft de Qoer-ân dus ook strijdig met zuiver monotheïsme verklaard. Hier wordt overdeven eerbied voor groote menschen ook veroordeeld, want toen het den Profeet gevraagd werd, verklaarde hij, dat de Joden en Christenen hun geleerden voor heeren hielden, omdat zij blindelings opvolgden wat de laatsten zeiden. Verder buigen de meeste menschen, die anders niet voor beelden buigen, of andere valsche goden of medemenschen aanbidden, voor het beeld van zichzelf, de grootste der halfgoden. Om de leer der Eenheid Gods te volmaken veroordeelt de Heilige Qoer-ân daarom dezen vorm van het polytheïsme in even krachtige bewoordingen: „Hebt gij hem gezien, die zijn lage begeerten tot zijn god neemt?” (25 : 43).

Het derde belangrijke punt, dat in verband staat met de in den Heiligen Qoer-ân vermelde leer der Eenheid Gods, is dat die hier niet een bloot godsdienstig dogma blijft. Integendeel, ze wordt als een beginsel der daad geleerd om in practijk te worden gebracht, en wordt tot grondslag gemaakt voor de ontwikkeling van de menschheid tot een hooger doel. Inderdaad is *iman* (geloof) volgens den Heiligen Qoer-ân niet louter een overtuiging van de waarheid van een gegeven stelling; het is in het wezen der zaak de aanvaarding van een stelling als grondslag voor een daad. „Zij, die gelooven en goed doen” is de telkens voorkomende beschrijving van de geloovigen, en door geloof en daad zoo innig met elkaar in verband te brengen heeft de Qoer-ân aangetoond, dat geen enkel geloof aanvaardbaar is, tenzij het in practijk wordt gebracht. Om die reden verlangt die zelfs van de geloovigen, dat zij gelooven: „O gij, die gelooft! geloof in God en Zijn apostel” (4 : 136); „O gij, die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en geloof in Zijn apostel” (57 : 28). Geloof in eenig leerstuk heeft geen zin, tenzij men dat geloof tot grondslag maakt voor een handeling, en dat bedoelt het Heilige Boek, als het de geloovigen aanmaant om te gelooven.

Zulks is ook het geloof in de Eenheid Gods. De gedachte, dat de mensch niet voor anderen behalve God buigen moet, omdat de Heere God „een ijverig God” is, vindt in den Qoer-ân geen plaats. Neen, *shirk* (goden met God veree-

nigen) wordt veroordeeld, omdat het den mensch zedeloos maakt, en de Eenheid Gods wordt geleerd, omdat die den mensch zedelijk verheft. Geloof in de Eenheid Gods verhoogt Gods heerlijkheid hoegenamd niet, evenzoo doet *sjirk* er in het minst geen afbreuk aan. De mensch wordt in den Heiligen Qoer-ân als *chakfah* of Gods plaatsvervanger beschreven, om aan te toonen, dat hij met de macht wordt begiftigd om de rest der schepping te besturen (2 : 30). Hij wordt dus boven de heele schepping geplaatst, zelfs boven de engelen, die hem hulde brengen (2 : 34). Er wordt hem uitdrukkelijk gezegd, dat hij geschapen is om over de wereld te regeeren: „God is Hij, Die de zee aan u dienstbaar heeft gemaakt, opdat de schepen daarop zullen zeilen op Zijn bevel, en opdat gij Zijn genade zult zoeken, en opdat gij danken zult. En Hij heeft aan u dienstbaar gemaakt wat in de hemelen is en wat op de aarde is, alles, van Hem afkomstig; hierin zijn zeer zeker teekenen voor menschen, die nadenken” (45 : 12, 13).

Indien de mensch dus geschapen is om over het heelal te regeeren en met de macht en de vermogens begiftigd is om alles aan zich te onderwerpen en om er gebruik van te maken, verlaagt hij zich dan niet als hij andere dingen voor goden houdt en voor de natuurelementen buigt, die hij juist overwinnen en besturen moet? Dat is het denkbeeld der Eenheid Gods, dat de Heilige Qoer-ân verkondigt. Hij veroordeelt *sjirk*, omdat *sjirk* den mensch verlaagt en hem ongeschikt maakt om de verheven plaats in te nemen, waarvoor hij geschapen is. Het Boek is vol verklaringen als de volgende: „Waarlijk, indien gij een deelgenoot (met God) vereenigt, zal uw werk zeker op niets uitloopen, en gij zult zeker tot de verliezers behooren” (39 : 65); „En al wie iets met God vereenigt, dwaalt inderdaad af in een ver verwijderde dwaling” (4 : 116). En 's menschen verheven plaats in de schepping wordt op vele plaatsen duidelijk als argument tegen *sjirk* aangevoerd. Zoo volgt op de woorden in 6 : 165: „Zeg: Wat! zal ik een Heer zoeken anders dan God? En Hij is de Heer van alle dingen” in het onmiddellijk daarop volgende vers het argument: „En Hij is het, Die u tot bestuurders van de aarde heeft gemaakt”. En verder zegt het: „Wat! zal ik voor u een god zoeken anders dan God, terwijl Hij u (alle) geschapen dingen heeft doen overtreffen?” (7 : 140). Het argument is te duidelijk om nog verklaard te worden. De mensch wordt begiftigd met vermogens en machten, die hem alle schepping kunnen doen overtreffen; maar als hij zich juist voor die dingen verlaagt, die aan hem dienstbaar worden gemaakt, maakt hij zich onbekwaam om de hooge positie te verwerven, die volgens het Goddelijk plan voor hem is weggelegd.

In zijn boodschap der Eenheid Gods opent de Islâm dus den mensch een ruim verschiep van vooruitgang. De Islâm zegt hem, dat hij met uitgebreide vermogens is begiftigd en dat hij de hoogste positie in deze wereld bekleedt. Maar indien hij zoo'n hooge positie bekleedt, indien hij Gods plaatsvervanger op aarde is, indien hij zich tot de hoogste plaats in de schepping verheffen kan, kan de mensch, die die hooge waardigheid werkelijk bereikt heeft, de „übermensch”, dan niet als voorwerp van aanbidding beschouwd worden? De Heilige Qoer-ân zegt ons, dat zelfs dát de waardigheid van den mensch zou verlagen. Het werd den „übermensch”, aan wie deze boodschap van 's menschen waardigheid geopenbaard werd, gezegd om aan de veredelende boodschap van de leer der Eenheid Gods, zoo schoon en toch zoo kort samengevat in de vier woorden *lâ ilâha illallâh*, een andere even veredelende boodschap toe te voegen, dat de grootste van de menschen, Moehammad — mogen

vrede en de zegeningen Gods op hem rusten — slechts een dienaar van God was, als alle andere menschen, een sterveling, die zich door niets van hen onderscheidt, behalve hierdoor, dat hij de overbrenger was van die wonderbare boodschap tot het menschdom — *Moehammad oer Rasôel oellâh*: „Zeg: ik ben slechts een sterveling als gij: het is mij geopenbaard, dat uw God één God is; al wie dus zijn Heer hoopt te ontmoeten, verrichte goede daden en vereenige niets in den dienst van zijn Heer” (18 : 110). Uit de leer der Eenheid Gods vloeit dus voort de even belangrijke leer, dat alle menschen gelijk zijn, of de leer der eenheid van het menschelijk ras. De mensch werd niet alleen verlost uit de slavernij der natuur, waarin hij tot dusverre zuchtte, maar ook uit een nog grootere slavernij: de slavernij van den mensch. De banden, die den geest van den mensch tot slaaf maakten, werden afgesneden, en hij werd op den weg geplaatst, die naar vooruitgang leidde. Een slavengeest is, zooals de Heilige *Qoer-ân* duidelijk zegt, onbekwaam om iets goeds en grootsch te volbrengen (16 : 75, 76), en daarom was de eerste voorwaarde voor 's menschen ontwikkeling deze, dat zijn geest van de kluisters der slavernij bevrijd moest worden, en dat bracht de Heilige *Qoer-ân* tot stand in zijn boodschap van de Eenheid Gods.

De leer der Eenheid Gods, zooals door den *Qoer-ân* gepredikt, kan nu in het kort als volgt worden uiteengezet: dat er het Opperwezen is, Schepper en Heer van alles, Die alleen aanbeden en aan Wie alleen hulp gevraagd moet worden; dat de mensch met uitgebreide vermogens begiftigd is, zoodat hij de natuurkrachten overwinnen en aan zich onderwerpen kan, en dat hij ze aan zijn doeleinden dienstbaar kan maken, en dat alle menschen gelijk zijn. Om deze beginselen in praktijk te brengen wordt den Moeslims eenerzijds bevolen, tot God te bidden en anderzijds om over Zijn schepping na te denken: „Waarlijk, in de schepping van den nacht en den dag zijn teekenen voor menschen van verstand: degenen, die staande en zittende en op hun zijden liggende aan God gedenken en over de schepping van de hemelen en de aarde nadenken” (3 : 190). Hier worden de wijzen beschreven als menschen, die twee kenmerken hebben: zij gedenken aan God en zij denken over de schepping van de hemelen en de aarde na. Het nadenken over dingen duidt klaarblijkelijk aan: streven naar wetenschap, want wetenschap is niets anders dan kennis, verkregen door stelselmatige waarneming, proefneming en rede-neering. Daarop vestigt de Heilige *Qoer-ân* de aandacht, als hij er op wijst, dat de juiste gedragslijn van degenen, die met verstand begiftigd zijn deze is, dat zij al wat geschapen is, hetzij op aarde of in de hemelen, waarnemen en erover nadenken. Hij beveelt den mensch van verstand dus aan, God te gedenken en kennis te vergaren, door zedelijke grootheid met stoffelijke vooruitgang, geestelijkheid met wetenschap te vereenigen. Vandaar gaf de *Islâm* aan geleerdheid en wetenschap een stuwkracht, die niet in de geschiedenis van een anderen godsdienst, welke ook, is aan te treffen. In de geschiedenis van het Christendom bijv. zien wij, dat het met het kloosterwezen en het ascetisme begon als de weg naar volmaaktheid. En toch, welk een vreemde tegenstelling, dat het uitgelopen is op het grofste materialisme! Er is in de geschiedenis van het Christendom een tijd geweest, toen het streven naar kennis als de grootste misdaad beschouwd werd, maar nu gaat de Christenheid zoo op in de wereld en de jacht daarop, dat er geen plaats meer is voor God. De *Qoer-ân* houdt den middelweg, en in overeenstemming met zijn uitleg van de leer der Eenheid Gods eischt die de onderwerping van de natuur, tegelijk

met onderwerping aan God. God gedenken of tot Hem bidden is volgens den *Qoer-ân* het middel om zedelijke volmaaktheid te bereiken, terwijl het nadenken over Zijn schepping tot stoffelijke vooruitgang leidt, en deze twee staan met elkaar in nauw verband. De mensch zou de natuur niet aan zich kunnen onderwerpen, tenzij hij ophield ervoor te buigen, tenzij zijn geest bevrijd was van slaafschheid aan dingen lager dan hijzelf; maar met zijn onderwerping van de natuur kwam ook zijn stoffelijke vooruitgang, en om het evenwicht te bewaren was het noodig, dat hij tevens zedelijke grootheid bezat, die alleen bereikt kon worden door aan God te gedenken, door gemeenschap met den *Oppersten*. *Aldoordringenden Geest* te houden. Men houde voor oogen, dat het gedenken aan God niet beteekent het noemen van Gods naam aan de kralen van een bidsnoer; het duidt aan de verwerkelijking van het *Goddelijke* in den mensch, of het verwerven van de *Goddelijke* attributen. De *salât*, of het gebed van den *Islâm*, die een andere naam is voor *dzikr* of gedachtenis van God, is een middel tot bereiking van hetzelfde doel. Het is het middel, waardoor men gemeenschap met God tracht te krijgen, en het stelt zich ten doel, diep uit de bron der *Goddelijke* attributen te drinken en de *Goddelijke* zeden in zich op te nemen. Het streven naar kennis en naar aardse goederen gaat in den *Islâm* dus samen met het bereiken van geestelijke en zedelijke grootheid, want beide zijn inderdaad verschillende zijden van een geloof in de *Eenheid Gods* als het beginsel in praktijk wordt gebracht.

Een andere praktische zijde van de leer der *Eenheid Gods*, zooals die in den *Heiligen Qoer-ân* behandeld wordt, is de eenheid van het menschelijk ras. „Eén God” is analoog met „Eén Menschdom”. De gedachte aan de eenheid van het menschelijk ras, waarvan zijn vooruitgang naar een hooger levensdoel alleen afhangt, had de wereld vóór de komst van den *Qoer-ân*, evengoed als die aan de *Eenheid Gods*, heelemaal verloren. Hoe zou het menschelijk ras één kunnen zijn, als elk volk zich als het eenige begunstigde volk, de eenige ontvanger van Gods openbaring beschouwde, met uitsluiting van alle andere volken, die voor eeuwig gedoemd werden om zich Gods toorn op den hals te halen. De *Heilige Qoer-ân* kwam met een volkomen nieuwe boodschap. Het *Boek* openbaarde een God, Die niet de God van dit of dat volk was, maar Die *Rabb-oel-'Alamîn*, de Heer, de Onderhouder en de Voeder van alle volken en alle werelden was. De *Qoer-ân* maakt nooit melding van den Heer der *Moeslims*. De God van den *Qoer-ân* is de Heer der werelden (1 : 1), de Heer van de hemelen en de aarde (37 : 5), de Heer van het oosten en het westen (70 : 40). Hij is zoowel de Heer der *Moeslims* als Die der niet-*Moeslims*; ja zelfs is Hij de Heer van de vijanden der *Moeslims*: „Mij is bevolen u recht te laten wederbaren: God is onze Heer en uw Heer; wij zullen onze werken hebben en gij zult uw werken hebben” (42 : 15). En verder: „Zeg, twist gij met ons over God, en Hij is onze Heer en uw Heer” (2 : 139). En nog verder: „Zeg, wij gelooven in datgene, wat aan ons is geopenbaard en wat aan u is geopenbaard, en onze God en uw God is Eén” (29 : 46).

Een meer veredelende boodschap kon aan het menschdom niet worden gegeven. Menschen en volken mogen het niet met elkaar eens zijn, ja zelfs met elkaar vechten, zij hadden slechts één Vader, één Heer, één God. Geen enkel volk had God boven alle andere volken lief, omdat alle volken de grootste der *Goddelijke* gunsten, den zegen der *Goddelijke* openbaring, gelijkelijk ontvingen. En gelijk God Eén was, alzoo was het menschdom ook één. „(Alle) menschen zijn één volk” (2 : 213), „En de menschen zijn niets dan één volk”

(10 : 19), was de grootsche boodschap der nieuwe openbaring. Het geheele menschdom was slechts één volk. De verdeeling in stammen en gezinnen kwam volstrekt niet met deze reusachtige broederschap van het menschdom in botsing: „O gij menschen! waarlijk, wij hebben u uit een mannelijk en een vrouwelijk persoon geschapen en u tot stammen en gezinnen gemaakt, opdat gij elkaar zult onderkennen; waarlijk, de achtbaarste van u is bij God degene onder u, die zeer oppassend is (voor zijn plicht)” (49 : 13). Dit is de ware broederschap van het menschelijk ras, en op den dag dat dit ruime begrip van menschelijke nationaliteit en menschelijke broederschap aanvaard wordt, zal aan kleingeestig nationale afgunst een eind komen en een nieuw tijdperk van vrede en vooruitgang op de wereld aanbreken.

2. De Goddelijke attributen.

Het woord *Allâh* wordt in den Heiligen *Qoer-ân* als eigennaam van het Goddelijk Wezen gebezigd. Er staan ook tal van andere namen vermeld, waarvan elk een van Zijn attributen aanduidt, en *Allâh* omvat al de attributen, waaronder Hij bekend staat. *Allâh* is een woord, dat niet van een ander afgeleid is en is geen samentrekking van *al-ilâh* (de god). Het is nooit gebezigd om welk wezen ook behalve den eenigen waren God aan te duiden; ook gaven de Arabieren dezen naam nooit aan een hunner afgoden. Als eigennaam kan het niet in welke andere taal ook vertaald worden; een equivalent daarvan is ook in geen andere taal te vinden. Daarom noemen alle Moeslims, welke taal zij in eenig deel der wereld ook mogen spreken, het Opperwezen *Allâh*. Het Nederlandsche woord God vervangt het woord *Allâh* niet. In deze vertaling wordt het evenwel gebezigd voor het gemak van den Hollandschen lezer. Van al de namen van het Goddelijk Wezen komt het woord *Allâh*, dat 2799 keer gebezigd wordt, het meest in den Heiligen *Qoer-ân* voor.

Voor wij over de in den Heiligen *Qoer-ân* vermelde attributen van God spreken, is het noodig den lezer te waarschuwen voor een verkeerde opvatting van de natuur van het Goddelijk Wezen. De Heilige *Qoer-ân* gewaagt van God als ziende, hoorende, sprekende, scheppende, genade bewijzende, misnoegd zijnde, beminrend, liefhebbend, enz., maar het gebruik van deze woorden duidt er volstrekt niet op, dat de *Qoer-ân* menschelijke eigenschappen aan God toeschrijft, want van Hem wordt er duidelijk gezegd, dat Hij boven alle zinnelijke voorstellingen verheven is: „Het gezicht begrijpt Hem niet en Hij begrijpt alle gezichten” (6 : 104). Hij is niet alleen boven alle zinnelijke beperkingen verheven, maar zelfs ook boven de beperking der metaphoor: „Niets is als Zijn gelijkenis” (42 : 11). Zulks is het bovenzinnelijk zuivere begrip over het Goddelijk Wezen. Vandaar is de regel duidelijk vastgesteld, dat er, hoewel Gods handelingen en 's menschen handelingen met dezelfde woorden worden vermeld, in beide gevallen toch dit wezenlijk verschil bestaat, dat wij van den bewerker of het werktuig, dat den mensch in staat stelt een handeling te verrichten, in het geval van God geen denkbeeld kunnen vormen.

Van al de attributen van het Goddelijk Wezen neemt *Rabb* in den Heiligen *Qoer-ân* de eerste plaats in. Bij gebrek aan een beter woord wordt het door Heer vertaald. In het Arabisch echter drukt het woord *Rabb* een veel grootser gedachte uit dan de Hollandsche vertaling. Volgens *Raghîb* beteekent het het *kweeken van iets zoodanig, dat het van den eenen toestand in den anderen komt, tot het zijn doel van volmaking bereikt*. *Rabb* is dus de Heer, Die aan de heele schepping niet alleen haar middelen van bestaan geeft.

maar Die ook van te voren voor elke soort een vermogenssfeer beschikt en ze binnen die sfeer van de middelen voorziet, waardoor het geleidelijk voortgaat om zijn doel van volmaking te bereiken. Deze beteekenis, die een Arabisch woordenboekschrijver aan het woord gaf, lang voordat de evolutietheorie bekend was, toont aan, dat de evolutiegedachte in het allereerste attribuut van het Goddelijk Wezen zit, dat in den Heiligen Qoer-ân wordt vermeld. Het belang van dit attribuut onder al de andere attributen blijkt uit het feit, dat het het eerste attribuut is, dat in den Heiligen Qoer-ân in zijn tegenwoordige rangschikking vermeld wordt: het komt voor in het allereerste vers van het inleidende hoofdstuk na den naam Allâh. Het is het attribuut, dat vermeld wordt in de allereerste openbaring, die aan den Heiligen Profeet werd geschonken, want het komt tweemaal in de eerste verzen van het 96ste hoofdstuk voor. Het is het attribuut, dat na den naam Allâh zeer veelvuldig wordt genoemd: 965 keer komt het in den Heiligen Qoer-ân voor; en ten slotte is het de naam, waarmee men God zeer dikwijls in gebeden aanspreekt. Men kan hier opmerken, dat de Qoer-ân het woord *Rabb* bezigt in plaats van het woord *ab* (d.i. *vader*), dat veelvuldig door Jezus Christus gebruikt werd, als hij zich tot God richtte. Het vindt zijn reden hierin, dat de beteekenis van het woord *ab* zeer beperkt is in vergelijking met de grootsche gedachte, die in het woord *Rabb* is vervat. Een andere bijzonderheid van dit attribuut kan hier vermeld worden. Het wordt nooit op zich zelf staand gebruikt, maar steeds als mijn *Rabb* of onze *Rabb* of uw *Rabb* of *Rabb* der wereld. De reden is duidelijk. Van den Voeder of Onderhouder kan alleen gesproken worden met betrekking tot iets, dat Hij voedt of onderhoudt. Herhaaldelijk wordt Hij niet alleen de *Rabb* (of Onderhouder) der geloovigen, maar ook Die der ongelooovigen genoemd, of niet alleen Die der Moeslims, maar ook Die van hun tegenstanders, hetgeen duidelijk bewijst, dat het begrip God in den Islâm zeer ruim is.

De nauw verwante namen *Rahmân* en *Rahîm*, respectievelijk vertaald door *Weldadig* en *Genadig*, komen in belangrijkheid onmiddellijk na *Rabb*. Ze komen 400 keer in den Qoer-ân voor, terwijl de werkwoordelijke vorm van hetzelfde attribuut — *genade bewijzen* — ongeveer 170 keer voorkomt, zoodat het totaal ongeveer 570 bedraagt. Geen ander attribuut wordt, met uitzondering van *Rabb*, zoo veelvuldig genoemd. Deze twee attributen nemen, wat de veelvuldigheid van hun voorkomen betreft, niet alleen de hoogste plaats in na *Rabb*, maar ook wordt hun belangrijkheid aangeduid door ze in het inleidende hoofdstuk onmiddellijk na het attribuut *Rabb* te plaatsen en verder door ze boven elk hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân te zetten in den welbekenden regel *Bismillâh-ir Rahmân-ir Rahîm*. Deze beide woorden zijn van een tegenwoordig deelwoord afgeleide zelfstandige naamwoorden van verschillende maten, van hetzelfde grondwoord *rahmat*, d.i. *erbarming*, die de betooning van *weldadigheid vereischt*; ze omvatten dus de gedachte aan *liefde* en *genade*. *Rahmân* is van de maat *fa'lân* en duidt het grootste overwicht van de eigenschap *genade* aan; *Rahîm* is van de maat *fa'îl* en drukt een voortdurende herhaling en openbaring van die eigenschap uit. Beide woorden zijn van toepassing op twee verschillende toestanden van de betooning van *genade* door God: het eerste op dien toestand, waarin de mensch niets heeft gedaan om die waardig te zijn en God Zijn onbegrensde *genade* van Zich doet uitgaan door hem Zijn gaven te schenken, en het tweede op dien toestand, waarin de mensch iets doet om Zijn *genade* waardig te zijn en God Zijn *genade* derhalve herhaaldelijk

te zijnen behoefte van Zich doet uitgaan. *Rahmân* scheidt dus voor den mensch al die dingen, die zijn bestaan hier beneden mogelijk maken, en *Rahîm* geeft hem de vruchten van zijn arbeid; of verder: *Rahmân* wijst door Zijn openbaring den mensch den rechten weg om zijn vermogens te ontwikkelen en *Rahîm* belooft de geloovigen voor het goede, dat zij hebben gedaan. Deze onderscheiding is zoo fijn, dat Kerkelijk Christendom ze niet heeft kunnen beseffen, want het houdt vol, dat God geen genade kan bewijzen, tenzij de mensch iets heeft verricht om die waardig te zijn, en vandaar de noodzakelijkheid van de verzoening van God en den mensch door middel van de vleeschwording en dood van Christus. In dit verband kan hoofdstuk 19, vs. 88—92 in het bijzonder worden vermeld, waar de bewering „de Weldadige God heeft een zoon (tot Zich) genomen” weerlegd wordt door het argument: „En het past den Weldadigen God niet een zoon (tot Zich) te nemen”, waarin opgesloten ligt, dat de genade van den Weldadigen God (*Rahmân*) zoo onbegrensd is, dat Hij zelfs aan hen genade kan bewijzen, die niets hebben gedaan om die waardig te zijn.

Niet alleen het veelvuldig gebruik van de twee namen *Rahmân* en *Rahîm* en het belang, dat daaraan gehecht wordt, door ze boven elk hoofdstuk te plaatsen, toonen aan, dat de eigenschap genade volgens den Heiligen *Qoer-ân* de meest overheerschende is van alle eigenschappen in God, maar het Heilige Boek is ook verder gegaan en heeft in duidelijke bewoordingen zeer sterk den nadruk gelegd op de ontzaglijke onmetelijkheid der Goddelijke genade. Ik haal slechts enkele voorbeelden aan:

„Hij heeft Zich genade voorgeschreven” (6 : 12).

„Uw Heer heeft Zich genade voorgeschreven” (6 : 54).

„Uw Heer is de Heer der alomvattende genade” (6 : 148).

„En Mijn genade strekt zich over alle dingen uit” (7 : 156).

„Zeg: In de gratie Gods en in Zijn genade — dat zij er zich in verheugen” (10 : 58).

„Behalve zij, wien uw Heer genadig is, en daarvoor heeft Hij hen geschapen” (11 : 119).

„O Mijn dienaren! die buitensporig hebt gehandeld tegen uw eigen zielen, wanhoop niet aan de genade Gods, want God vergeeft de zonden heelemaal” (39 : 53).

„Onze Heer! Gij omvat alle dingen in genade en kennis” (40 : 7).

Zoo groot is Gods genade, dat ze zoowel de ongelooovigen als de geloovigen omgeeft. Zelfs van de tegenstanders van den Profeet staat er vermeld, dat hun genade is bewezen: „En als Wij de menschen genade doen proeven, nadat een bezoeking hen getroffen heeft, zie! verzinnen zij plannen tegen Onze mededeelingen” (10 : 21). En telkens als er gezegd wordt, dat de polytheïsten in tegenspoed God aanroepen, staat er vermeld, dat God hun tegenspoed wegneemt en hun genadig is. Verder wordt er herhaaldelijk melding van gemaakt, dat het door den mensch begane kwaad of uitgewischt, of met den gelijke daarvan gestraft wordt, en dat het goede echter tienvoudig, honderdvoudig, ja zelfs mateloos wordt beloond. Dit alles bewijst, dat genade volgens den Heiligen *Qoer-ân* het overwegendste attribuut van God is. En inderdaad duidt de naam *Rabb* (de Gever van onderhoud) ook Gods genade aan, want de zorg voor Zijn schepsels, hetzij zij die verdienen of niet, is toe te schrijven aan Zijn onbegrensd genade alleen.

De naam, die op het stuk van belangrijkheid daarna komt is, in zooverre het de veelvuldigheid van zijn voorkomen in den Heiligen *Qoer-ân* betreft, *Ghaffër* (Vergevensgezind), want met de andere verwante vormen *Ghâfir* en

Ghaffâr en met zijn werkwoordelijke vormen, die het aan den dag leggen van het attribuut *ghafr* aanduiden, komt het in den Heiligen *Qoer-ân* 233 keer voor. Nu is *Vergevensgezind* ook een gebrekkige vertaling van het oorspronkelijke Arabische woord *Ghaffôer*, want het Arabische woord heeft een dubbele beteekenis. Het grondwoord *ghafr* beteekent het *schenken van bescherming*, en *Ghaffôer* beteekent derhalve de *Schenker van bescherming tegen zonde* of tegen de straf voor zonde. *Vergevensgezind* heeft slechts de laatste van beide beteekenissen, en de andere beteekenis, die inderdaad de belangrijkste is, n.l. dat God ook is: Hij, Die Zijn dienaren bescherming schenkt tegen het begaan van zonde, wordt er niet door uitgedrukt. Een ander punt, dat men in dit verband onthouden moet, is dat Gods attribuut vergevensgezindheid jegens den mensch door geen enkel overweging beperkt wordt: er kunnen weinig of veel zonden zijn en de zondaar kan een Moeslim of een niet-Moeslim zijn; zie bovenaangehaald hoofdstuk 39, vs. 53. Ja, zelfs wordt Hij „de Vergever der zonden en de Aannemer van berouw” (40 : 3) genoemd, zoodat Hij zelfs vergeeft, indien er geen berouw is. En elders wordt Hij beschreven als „Waardig om te vergeven”, dat verklaard wordt in den zin, dat, zelfs al is een mensch geen vergiffenis waardig, de eigenschap vergevensgezindheid jegens hem toch nog betoond wordt, omdat God waardig is om te vergeven. Zulks is de zeer groote omvang van het begrip vergevensgezindheid van God, zooals door den Heiligen *Qoer-ân* geleerd.

Thans vestig ik de aandacht van den lezer op een belangrijk punt. Opgemerkt moet worden, dat Gods attributen, die zeer veelvuldig in den Heiligen *Qoer-ân* voorkomen, ook die zijn, welke vermeld worden in het inleidende hoofdstuk, dat als de quintessens van den Heiligen *Qoer-ân* beschouwd wordt, en verder dat ze daar precies in de volgorde van hun belangrijkheid voorkomen. De eigennaam Allah komt 2799 keer voor en komt het eerst; daarop volgt *Rabb*, dat 967 keer voorkomt; *Rahmân* en *Rahîm*, die 560 keer voorkomen, volgen op *Rabb*. Het vierde attribuut, dat in het inleidende hoofdstuk vermeld wordt, is echter niet *Ghaffôer* of Vergevensgezind, welk woord na de bovengenoemde namen zeer veelvuldig in den Heiligen *Qoer-ân* voorkomt; in plaats daarvan hebben wij *Mâlik* of Meester (van den dag der vergelding). Het feit, dat hier de naam *Mâlik* of Meester gebezigd wordt en niet koning of rechter, welke namen elders in den Heiligen *Qoer-ân* voorkomen, heeft ten doel den nadruk te leggen op het attribuut vergevensgezindheid. Een rechter of koning moet in zijn hoedanigheid van rechter den overtreders recht laten wedervaren en kan hem niet vergeven, maar een meester heeft evenveel recht om te vergeven als om te straffen. Het is de plicht van een rechter om de balans tusschen twee partijen in evenwicht te houden, en God is ongetwijfeld een rechter; maar Hij is ook meer dan een rechter; Hij is de Meester, en de schuldigen zijn slechts Zijn schepsels, wien Hij hun schulden, tot op welke hoogte ook, kan vergeven, zonder dat Hem eenige gedachte aan onrechtvaardigheid of begunstiging toegeschreven kan worden. De eerste drie attributen van het Goddelijk Wezen, die in het inleidende hoofdstuk vermeld staan, zijn alle attributen, die de onbegrensde liefde en genade van God voor Zijn schepsels uitdrukken, maar het beeld, dat er gegeven wordt, zou onvolmaakt zijn geweest, indien het de bestraffing van de boosdoeners heelemaal weglief. Van deze straf wordt er echter melding gemaakt met een woord, waarin de overwegende gedachte nog die van vergevensgezindheid en liefde is, want het geldt hier een Meester, die Zijn dienaren en schepsels rekenschap vraagt van hun doen en laten, en dus toont het aan, dat, hoewel

straf noodzakelijk is, ze volgens het Goddelijk plan toch alleen dan opgelegd wordt, als de rechtvaardigheid zonder die straf haar doel heelemaal zou missen, en zelfs dan is ze nog een verbeterende maatregel.

Al de andere attributen van het Goddelijk Wezen, die in den Heiligen *Qoer-ân* vermeld worden, zijn als het ware zijtakken van een der vier wezenlijke attributen, die in het inleidende hoofdstuk vermeld staan. Hij is *Al-Wâhid* of *Ahad* (de Eéne), *Al-Hajj* (de Euwiglevende), *Al-Qajjôm* (de Zelfbestaande), *Al-Ghani* (Hij, Die Zichzelf genoeg is), *Al-Awwal* (de Eerste), *Al-Achir* (de Laatste), *Al-Qoeddôs* (de Heilige), *As-Samad* (van Wien alles afhangt en Hij is van niets afhankelijk), *Al-Haqq* (de Ware). Met betrekking tot de scheppingsdaad is Hij *Al-Châliq* (de Schepper), *Al-Bâri'* (de Maker of Schepper van de ziel), *Al-Moesawwir* (de Vormer van gedaanten), *Al-Badî'* (Wonderbare Schepper). Met betrekking tot Zijn liefde en genade is Hij *Ar-Ra'ôef* (de Liefhebbende), *Al-Wadôed* (de Goedertierende), *Al-Latîf* (de Goedertierende), *Al-Tawwâb* (Hij, Die vaak wederkeert tot genade), *Al-Halîm* (de Verdraagzame), *Al-'Afoeww* (de Vergever), *Asj-sjakôer* (de Vermenigvuldiger van belooningen), *As-Salâm*, (de Schepper van vrede), *Al-Moe'min* (de Schenker van veiligheid), *Al-Moehaimin* (de Bewaker van alles), *Al-Djabbâr* (de Hersteller van elk verlies), *Al-Barr* (de Weldadige), *Rafoed daradjât* (de Verheffer van rangen), *Al-Wâsi'* (de Overvloedig-gevende), *Al-Wahhâb* (de groote Gever), *Ar-Razzâq* (de Schenker van onderhoud). Met betrekking tot Zijn glorie, macht en grootheid is Hij *Al-'Azîm* (de Groote), *Al-'Azz* (de Machtige), *Al-Qâdir* of *Moegtadir* (de Krachtige), *Al-'Alîj* of *Moet'al* (de Hooge), *Al-Qawîj* (de Sterke), *Al-Qahhâr* (de Allerhoogste), *Al-Moetakkabbir* (de Bezitter van alle grootheden), *Al-Kabir* (de Groote), *Al-Karîm* (de Geëerde), *Al-Hamid* (de Lofwaardige), *Al-Madjd* (de Roemrijke), *Al-Mattin* (de Sterke), *Az-Zâhir* (Hij, die alles overheerscht), *Dzoel-djalal wal Ikrâm* (de Heer der glorie en eer). Met betrekking tot Zijn kennis is Hij *Al-'Alîm* (de Wetende), *Al-Hakîm* (de Wijze), *As-Samî'* (de Hoorende), *Al-Chabîr* (de Zich bewuste), *Al-Bašîr* (de Ziende), *Asj-Sjahîd* (de Getuige), *Ar-Raqîb* (de Bewaker), *Al-Bâšîn* (de Kenner van verborgen dingen). Met betrekking tot Zijn bestuur van alles is Hij *Al-Wakîl* (alles onder Zijn hoede hebbende), *Al-Walîj* (de Bewaker), *Al-Ĥafiz* (de Hoeder), *Al-Malik* (de Koning), *Al-Mâlik* (de Meester), *Al-Fattâh* (de grootste Rechter), *Al-Ĥasib* of *Hâsib* (Hij, Die rekening houdt), *Al-Moentaqim* of *Dzoentiqâm* (de Oplegger van vergelding), *Al-Moeqt* (de Beheerscher van alles).

3. Het leven na den dood.

Volgens den Heiligen *Qoer-ân* eindigt 's menschen leven niet met den dood. Deze opent slechts de deur voor een hooger en vorm van leven. Gelijk de mensch geleidelijk uit stof ontstaat, zoo ontstaat de hoogstaande mensch geleidelijk uit de daden, die hij heeft verricht. Daarom zien wij, dat de Heilige *Qoer-ân* herhaaldelijk op zijn schepping uit een zeer lagen oorsprong wijst, als hij over het leven na den dood spreekt:

„Wij hebben u geschapen; waarom neemt gij de waarheid dan niet aan? Hebt gij over de levenskiem nagedacht? Schept gij ze, of zijn Wij de Schepper? Wij hebben den dood onder u bestemd en Wij zullen niet overwonnen worden, opdat Wij uw eigenschappen kunnen veranderen en u tot datgene doen worden, wat gij niet weet” (56 : 57—61).

Zulks is het leven hiernamaals. Gelijk de mensch uit de nietige levenskiem

ontstaat en hij zijn individualiteit niet verliest, niettegenstaande al de veranderingen, die hij ondergaat, zoo ontstaat de hoogstaande mensch uit dezen mensch: zijn eigenschappen zijn veranderd en hij is datgene geworden, waarvan hij nu geen denkbeeld kan vormen. 's Menschen leven op deze wereld is niet zonder doel, en dat doel is een hooger leven te bereiken:

„Denkt de mensch, dat hij vrijgelaten zal worden om doelloos te zwerfen? Was hij niet een kleine levenskiem in de zaadbestanddeelen? Toen werd hij een klontor bloed; zoo schiep Hij (hem) en maakte (Hij hem) volmaakt; toen maakte Hij twee soorten van hem, den mannelijke en de vrouwelijke persoon. Is Hij niet in staat leven te geven aan de doden?” (75 : 36—40).

Het leven na den dood is dus een der grondbeginselen van den Islâm, maar niet als een dogma. Integendeel, het opent den mensch een ruim verschiep van voortgang, een nieuwe wereld van vooruitgang, waarbij die van dit leven in het niet verzinkt:

„En wie het hiernamaals begeert en er naar streeft, zooals hij behoort te streven en een geloovige is, zijn streven zal beloond worden Zie hoe Wij sommigen hunner anderen hebben doen overtreffen, en het hiernamaals is stellig veel hooger in graden en veel hooger in voortreffelijkheid” (17 : 19—21).

„En wanneer gij daarheen kijkt, zult gij zegeningen en een groot koninkrijk zien” (76 : 20).

Het verband tusschen de twee soorten van leven, het leven op deze aarde en het leven na den dood, wordt in zeer duidelijke bewoordingen gelegd. Hemel en hel zijn geen plaatsen van genieting en marteling, die alleen na den dood ondervonden zullen worden; ze zijn zelfs hier beneden realiteiten. Het hiernamaals is geen mysterie aan gene zijde van het graf; het begint zelfs in dit leven al. Reeds hier op aarde begint voor de goeden het hemelsche leven en voor de slechten een leven in de hel, en daar er voor de eersten twee paradijzen zijn, zijn er voor de laatsten ook twee bestraffingen, d.i. een paradijs en een bestraffing in dit leven, en een paradijs en een bestraffing in het hiernamaals.

„En voor hem, die voor zijn Heer vreest te staan, zijn twee tuinen” (55 : 46).

„O ziel, die in rust zijt! Keer tot uw Heer terug, zeer tevreden (met Hem), (Hem) welgevallig; treed derhalve binnen onder Mijn dienaren, en treed Mijn tuin binnen” (89 : 27—30).

„Neen, indien gij (het) met een zekere kennis geweten hadt, zoudt gij de hel zeker hebben gezien” (102 : 5, 6).

„Het is het vuur door God ontstoken, dat boven de harten opstijgt” (104 : 6, 7).

„En wie in dit (leven) blind is, zal in het hiernamaals (ook) blind zijn” (17 : 72).

„En zeer zeker zullen Wij hen van de meer nabije straf doen proeven vóór de grootere straf; opdat zij zullen wederkeeren” (32 : 21).

„Zulks is de straf, en de straf van het hiernamaals is zeker grooter; hadden zij (het) maar geweten” (68 : 33).

Maar terwijl het leven na den dood een voortzetting van dit leven genoemd wordt, wordt er in den Heiligen *Goer-ân* herhaaldelijk een bijzonderen dag onder verschillende namen vermeld als de dag, waarop dat leven zich volkomen openbaart. Die dag wordt *jaumoel qijâmah* genoemd, of de dag der groote verrijzenis of opstanding (75 : 1); *jaumoel fasl* of de dag der beslissing (77:13); *jaumoel hisâb* of de dag der afrekening (38 : 26); *jaumoel fat-h* of de dag des oordeels (32 : 29); *jaumoettalâq* of de dag der ontmoeting (40 : 15);

jaumoel djam' of de dag der samenkomst (42 : 7); *jaumoelchoelôed* of de dag des verblijfs (50 : 34); *jaumoel choerôedj* of de dag der verschijning (50 : 42); *jaumoet taghâboen* of de dag van de openbaring der gebreken (64 : 9); *jaumoed din* of de dag der vergelding (1 : 3); enz. Het meest herhaaldelijk komt echter het woord *as-sâ'ah* voor. Het duidt de opstanding aan en beteekent oorspronkelijk *eenig tijdsdeel*; daarom wordt het algemeen vertaald door *de ure*. Raghîb, de welbekende woordenboekschrijver van den *Qoer-ân*, zegt dat er drie *sâ'ahs* (uren) zijn in den zin van opstanding, nl. 1. *koebrâ* (of de *grootere*), d.i. het opstaan van de menschen voor de afrekening; 2. *woestâ* (of de *middelste*), d.i. het sterven van één geslacht en 3. *soeghrâ* (of de *kleinere*) d.i. de dood van het individu. In den Heiligen *Qoer-ân* wordt het in al deze beteekenissen gebezigd. Een voorbeeld van het gebruik ervan in den laatsten zin, zooals door Raghîb gegeven, komt voor in (6 : 31): „Zij zijn inderdaad verliezers, die de ontmoeting van God logenstraffen, tot zij, als de ure plotseling over hen komt, zullen zeggen:...” waar de *ure* duidelijk beteekent: de dood van den persoon, die logenstraft. In de twee andere beteekenissen wordt het woord *sâ'ah* zeer veelvuldig gebruikt en beide beteekenissen kunnen dikwijls verwisseld worden, daar in zulke gevallen beide van toepassing zijn. Neem bijv. hoofdstuk 7, vs. 182—187, waar van den ondergang der tegenstanders voor het eerst duidelijk melding wordt gemaakt: „En (wat betreft) degenen, die Onze mededeelingen verwerpen, Wij doen hen geleidelijk (den ondergang) naderen, vanwaar zij niet weten” (182), „En dat hun ondergang misschien genaderd zal zijn” (185), en dan wordt onmiddellijk de *ure* vermeld: „Zij vragen u omtrent de ure, wanneer ze komt” (187). Deze opeenvolging maakt het duidelijk, dat de *ure* hier in de eerste plaats de ondergang van de tegenstanders is, waarmee zij bedreigd werden. Neem verder hoofdstuk 54, dat aldus begint: „De ure naderde en de maan spleet vaneen”. In dit geval beteekent de ure de ondergang van de tegenstanders van den Profeet, want het vaneenspleijen van de maan was een wonder van den Heiligen Profeet, dat de ondergang der *Qoereisjieten* beduidde, wier symbool van macht de maan was. Hetzelfde woord, *as-sâ'ah*, komt in de laatste paragraaf van het hoofdstuk weer voor en wel tweemaal; op beide plaatsen duidt het den ondergang der tegenstanders aan.

„Of zeggen zij: Wij zijn een verbonden leger om elkaar te helpen? Weldra zullen de legers op de vlucht worden gedreven en zij zullen (hun) ruggen omkeeren. Neen, de ure is hun beloofde tijd, en de ure zal zeer smartelijk en bitter zijn” (54 : 44—46). Boechari zegt ons in zijn commentaar op deze verzen, dat, toen de Heilige Profeet op den dag van *Badr* in zeer ernstigen toestand verkeerde, doordat de *Moesslims* gevaar liepen door hun machtige tegenstanders totaal vernietigd te worden, en hij voor hun behoud bad, hij aan de in dat vers vermelde voorspelling herinnerd werd; en hij moedigde zijn vrienden aan door deze verzen met luider stemme op te zeggen, hetgeen aantoonde, dat met de *ure* hier de ure der nederlaag van den vijand bedoeld werd, die in vs. 48 „de aanraking der hel” wordt genoemd.

Ik heb den nadruk op dit punt gelegd om aan te toonen, dat de *Qoer-ân* duidelijk gewaagt van belooning en straf, die ook in dit leven gegeven worden. Met andere woorden, de *Qoer-ân* ziet dit leven niet voorbij en verbant alles niet naar het hiernamaals. De verschillende woorden, die de opstanding aanduiden, zijn in zekeren zin ook op dit leven van toepassing; de opstanding der dooden is soms hun geestelijke verrijzenis, die door de prediking van den Profeet tot stand moest worden gebracht; *de dag der beslissing* beteekent ook de over-

winning van de waarheid en de nederlaag van de valsheid; *de dag der afrekening* is zoowel de afrekening in dit leven, als die in het hiernamaals, en zoo ook *de dag der vergelding*; *de dag der samenkomst* is ook de dag van de samenkomst van de machten der tegenpartij, en zoo verder. De wet der vergelding van het goed en het kwaad geldt evengoed in dit leven als in het hiernamaals, terwijl een volledige manifestatie plaats grijpt, als de banden van het stoffelijk lichaam verbroken zijn door den dood, die dus het uitgangspunt wordt van een nieuw en hooger leven. Het is een wet, die ieder oogenblik van kracht is en die niet op een bepaalden dag in werking zal treden; zelfs staat er vermeld, dat het paradijs en de hel met dit leven ontstaan. Daarom wordt er herhaaldelijk gezegd, dat God *snel in het afrekenen* is (2 : 202; 3 : 18, 198; enz.), d.w.z. Zijn afrekening heeft ieder oogenblik plaats. Elke slechte daad laat haar indruk op den menschelijken geest achter: „Neen, veeleer is wat zij doen als roest op hun harten geworden” (83 : 14), zoodat de consequentie volgt, zoodra een daad verricht is. Nog duidelijker: „En Wij hebben de daden van ieder mensch aan zijn hals doen kleven, en Wij zullen hem op den dag der opstanding een boek voortbrengen, dat hij wijd opengeslagen zal vinden” (17 : 13). Zoodra een handeling verricht is, laat ze dus haar uitwerking op den mensch achter; alleen is ze voor het menschelijk oog niet te zien, en op den dag der opstanding zal ze ten duidelijkste blijken in den vorm van een wijd opengeslagen boek, want de sluier, die nu het oog bedekt, zoodat het de fijnere dingen niet kan zien, zal dan weggenomen worden, gelijk de *Qoer-ân* zegt:

„Waarlijk, gij waart daaromtrent achteloos, maar nu hebben Wij uw sluier van u afgenomen; derhalve is uw gezicht heden scherp” (50 : 22). De wet der vergelding van het goed en het kwaad is dus voortdurend van kracht; alleen kan het stoffelijk oog de gevolgen niet zien, terwijl de zinnen, die de mensch bij de verrijzenis zal krijgen, ze duidelijk zullen waarnemen: „Op den dag waarop verborgen dingen duidelijk zullen worden gemaakt” (86 : 9).

De wet der vergelding van het goed en het kwaad is veelomvattend: „En wie goed heeft gedaan ter zwaarte van een atoom, zal het zien. En wie kwaad heeft gedaan ter zwaarte van een atoom, zal het zien” (99 : 7, 8). Elke goede daad draagt dus een vrucht, en elke slechte daad heeft een slecht gevolg, onverschillig of de dader een *Moeslim* of een niet-*Moeslim* is. Maar tengevolge van het overheerschende attribut genade in de Goddelijke natuur, draagt het goede tien-, ja zelfs zeven honderdmaal zooveel of een onmetelijk groot aantal vruchten, terwijl het kwaad of vergeven, of wedervergouden wordt. Er is een gezegde van den Heiligen Profet in *Boechari* vermeld, dat op hetzelfde neerkomt, en de Heilige *Qoer-ân* bevat zeer veel verklaringen als het volgende:

„Al wie het goede brengt, zal tien (maal zooveel) als dat ontvangen, en al wie het kwade brengt, hem zal (het) slechts met den gelijke daarvan worden vergouden en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld” (6 : 161).

„De gelijkenis van degenen, die hun vermogen op Gods weg uitgeven, is als de gelijkenis van een graankorrel, die tot zeven aren groeit, (met) honderd graankorrels aan iedere aar; en God vermenigvuldigt het voor wie Hem behagen; en God is Overvloediggevend, Wetend” (2 : 261).

„Al wie het goede brengt, zal een betere dan dat hebben, en al wie het slechte brengt, zij, die kwaaddoen, zullen slechts vergouden worden (voor) wat zij hebben gedaan” (28 : 84).

„En welke bezoeking u ook overkomt, ze is wegens datgene, wat

uw handen hebben gedaan, en Hij vergeeft de meeste (van uw fouten)" (42 : 30).

Een mensch wordt beoordeeld naar het overwicht van het goed of het kwaad in hem, en in dit verband maakt de Qoer-ân melding van de instelling van een *mizân* of weegschaal. De woorden *wazn* en *mizân*, zooals in dit verband in den Heiligen Qoer-ân gebezigd, wijzen niet op een wegen met een paar weegschalen; ze worden gebezigd in den ruimeren zin van voldoen aan de eischen van recht. Om eens een voorbeeld te nemen, hoofdstuk 57, vs. 25 spreekt van apostelen, die met 't boek en de *mizân* gezondend zijn, waar *mizân* duidelijk rechtsregels en beginselen der billijkheid beduidt. Inderdaad wordt die beteekenis duidelijk gemaakt door de toevoeging van de woorden „opdat de menschen zich met rechtvaardigheid zullen gedragen”. Verder maakt hoofdstuk 55, vs. 7 melding van een *mizân*, die in de natuur wordt ingesteld: „En de hemel, dien verhief Hij en Hij maakte de *mizân*”. Hier beteekent *mizân*, volgens welbekende commentatoren, rechtvaardigheid. Er staat vermeld, dat een dergelijke maat of weegschaal ingesteld wordt om over den mensch recht te spreken. Heeft 't goed in hem de overhand, of 't kwaad? Hieronder zijn enkele aanhalingen:

„En Wij zullen op den dag der opstanding een rechtvaardige weegschaal instellen, zoodat geen ziel ook maar in het minst onrechtvaardig zal worden behandeld; en al was het (een daad van) de zwaarte van een mosterdzaadkorrel, Wij zullen die brengen, en Wij zijn genoeg om rekening te houden” (21 : 47).

„En de weging op dien dag zal rechtvaardig zijn; en wat hen betreft, wier gewicht (aan goede daden) zwaar is, dat zijn zij, die voorspoedig zullen zijn. En wat hen betreft, wier gewicht (aan goede daden) licht is, dat zijn zij, die hun zielen verlies hebben doen lijden” (7 : 8, 9).

Enkele woorden kunnen er bijgevoegd worden aangaande *het boek van daden*. Er wordt vermeld, dat elke daad, hoe groot of hoe klein ze ook moge zijn, opgeteekend wordt:

„En het boek zal geplaatst worden, dan zult gij de schuldigen zien vreezen om wat daarin staat; en zij zullen zeggen: O! wee over ons! wat een boek is dit! het slaat noch een kleine noch een groote over, maar telt die (alle)” (18 : 49).

„Wie dus goede daden zal doen en een geloovige is, zal er geen loochening van zijn inspanning zijn, en Wij teekenen die voor hem op” (21 : 94).

„Hij uit geen woord, of er is bij hem een waker bij de hand” (50 : 18).

„Of denken zij, dat Wij niet hooren wat zij verbergen en hunne geheime besprekingen. Ja! en Onze boodschappers, bij hen, teekenen op” (43 : 80).

„En voorzeker zijn er wakers over u, achtenswaardige schrijvers — zij weten wat gij doet” (82 : 10—12).

„Dit is Ons boek, dat zich met rechtvaardigheid tegen u uitspreekt; waarlijk, Wij hebben opgeteekend wat gij hebt gedaan” (45 : 29).

Niet alleen ieder individu heeft zijn boek van daden, maar zelfs volken hebben het: „En gij zult ieder volk zien nederknielen; ieder volk zal tot zijn boek geroepen worden: — heden zult gij vergolden worden voor wat gij hebt gedaan” (45 : 28). Men houde evenwel voor oogen, dat 't woord *kitâb* (vertaald door boek) of *kataba* (hij schreef) in den Heiligen Qoer-ân in zeer ruimen zin gebezigd wordt. Gelijk Raghîb zegt, beteekent *kitâb* (boek) niet altijd *een verzameling van beschreven bladen*; 't beteekent soms *de kennis van God*, of *Zijn gebod*, of *wat Hij bindend heeft gemaakt*. *Kataba* beteekent ook niet

altijd hij schreef zekere woorden op papier met pen en inkt; 't beteekent ook hij maakte iets bindend, of hij beval, of bepaalde of schreef iets voor. Laten we nu eens zien, wat er met het opteekenen van de daden en 't boek van daden bedoeld wordt. Bovenstaande aanhalingen toonen aan, dat met het opschrijven van de daden bedoeld wordt het bewaren en bewaken ervan, aangezien de engelen zoowel *wakers* als *schrijvers* worden genoemd. De volgende verzen werpen meer licht op dit onderwerp:

„En Wij hebben de daden van ieder mensch aan zijn hals doen kleven, en Wij zullen hem op den dag der opstanding een boek voortbrengen, dat hij wijd pengeslagen zal vinden. Lees uw boek; uw eigen ziel is heden genoeg als rekenaar tegen u” (17: 13, 14).

„Er volgen hem (engelen) van nabij, vóór hem en achter hem, die hem op Gods bevel bewaken” (13: 11).

„Neen! inderdaad is het boek van de zondaren in de gevangenis. En wat zal u doen weten, wat de gevangenis is? Het is een geschreven boek” (83: 7—9).

„Neen! inderdaad is het boek van de rechtschapenen op de verhevenste plaatsen. En wat zal u doen weten, wat de verhevenste plaatsen zijn? Het is een geschreven boek” (83: 18—20).

Het eerste aangehaalde vers toont aan, dat 't boek van daden dat de mensch op den dag der opstanding vinden zal, niets anders is dan het gevolg van de daden die hij verricht heeft. In het tweede vers staat, dat niet 's menschen daden bewaakt worden, maar de persoon die ze verricht. En als wij het met het eerste vers lezen, dan volgt daaruit ten duidelijkste, dat 's menschen daden bewaakt worden door den indruk dien ze op hem maken. Het derde en vierde vers toont aan, dat 't boek van daden identiek is met de plaats, waar het bewaard wordt: in het derde vers is het boek van daden in een gevangenis en de gevangenis is een geschreven boek; in het vierde is het boek van daden op de verhevenste plaatsen en de verhevenste plaatsen zijn een geschreven boek. Het boek van daden is dus in den mensch, omdat de daden bewaard worden door de uitwerking die ze op den mensch hebben. Het is *in een gevangenis*, omdat de kwade daden 's menschen vooruitgang belemmeren en zijn vermogens om groote en goede daden te verrichten a.h.w. in een gevangenis gevangen houden. Het is op de verhevenste plaatsen, omdat de aan den mensch geschonken vermogens door goede daden tot ontwikkeling komen. Het komt volkomen overeen met wat er in den *Goer-ân* wordt vermeld, n.l. dat de mensch zelf rekening zal houden: „Lees uw boek; uw eigen ziel is heden genoeg als rekenaar tegen u (17: 14). Soms is het de betrokken persoon zelf die zijn eigen boek leest, en bij een andere gelegenheid verzoekt hij anderen het te lezen: „Zie! lees mijn boek” (69: 19). Zulks is degen die het goede doet, terwijl de kwaaddoener zegt: „O, was mij mijn boek nooit gegeven: en ik had niet geweten wat mijn rekening was” (69: 25, 26). Dat ieder volk, zooals reeds is vermeld, ook een boek heeft, staaft de waarheid van wat hier is gezegd, want wat een volk doet, laat evengoed een indruk achter op zijn nationaal leven, en de volken worden, gelijk individuen, beoordeeld naar wat zij hebben gedaan.

4. Paradijs en Hel.

Het leven na den dood neemt twee vormen aan: een leven in het paradijs voor hen, in wie het goed zwaarder weegt dan het kwaad en een leven in de hel voor hen, in wie het kwaad zwaarder weegt dan het goed. Het woord *paradijs* (Ar. *firdaus*) komt slechts tweemaal in den Heiligen *Goer-ân* voor: in 18: 107 en 23: 11. Over het algemeen wordt daarin het woord *djannat*

(tuin) of het meervoud daarvan, *djannât*, gebezigd om de verblijfplaats der rechtschapenen aan te duiden, die algemeen beschreven worden als degenen die gelooven en goed doen, terwijl er in het algemeen gezegd wordt, dat hun verblijfplaats tuinen zijn waarin rivieren stroomen: de rivieren corresponderen met geloof en de boomen van den tuin met het goede dat een mensch doet. Het woord *djannat* is afgeleid van *djann*, dat beteekent *iets verbergen, zoodat het niet door de zinnen wordt waargenomen*, en het woord *djannat* beteekent *een tuin*, waarvan de bodem met boomen bedekt is. De beschrijving van het paradijs als een tuin met rivieren daarin stroomende, is echter slechts een gelijkenis: „Een gelijkenis van den tuin, die den rechtschapenen wordt beloofd: daarin zijn rivieren van water” (47 : 15). De mensch kan in dit leven van het paradijs geen denkbeeld vormen en ze zijn dus geen dingen van deze wereld: „Derhalve, geen ziel weet wat voor haar in voorraad is van wat de oogen zal verkwikken: een vergelding voor wat zij hebben gedaan” (32 : 17). Een verklaring van deze woorden, door den Heiligen Profeet zelf gegeven, staat in de Boechari als volgt: „God zegt: Ik heb voor Mijn rechtschapen dienaren bereid wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en waarvan 's menschen geest geen denkbeeld heeft gevormd”. Merk op, dat zelfs 's menschen geest geen denkbeeld kan vormen van het paradijs en wat er in is! Het heet, dat Ibn-i-Abbas gezegd heeft, dat „niets in het paradijs gelijkt op wat ook in deze wereld, behalve in naam”. Om eens een voorbeeld te nemen, het woord *zill* (schaduw) komt zeer dikwijls in den Heiligen Qoer-ân voor in verband met de zegeningen van het paradijs, maar in werkelijkheid wordt er geen schaduw mee bedoeld, want er is geen zon: „Zij zullen daarin zon noch strenge koude zien” (76 : 13). Het woord staat er nu eenmaal, maar de beteekenis die daaraan ten grondslag ligt, is anders. Volgens Raghîb beteekent het; overvloed of bescherming. Hetzelfde is met *rizq* (onderhoud) in het paradijs het geval: het kan niet datgene zijn wat het lichaam hier beneden onderhoudt; inderdaad wordt het gebed zelf in hoofdstuk 20, vs. 132 een onderhoud genoemd. Zoo gelijken de vruchten van het paradijs ook niet op die van dit leven, omdat die de vruchten zijn van de verrichte daden. Hoofdstuk 2, vs. 25 maakt het duidelijk: „Telkens wanneer hun een deel van de vrucht ervan gegeven zal worden, zullen zij zeggen: Dit is wat ons vroeger is gegeven”. Het is duidelijk, dat hier met vrucht de vruchten der daden wordt bedoeld en niet de vruchten die de aarde voortbrengt, omdat de laatste in dit leven niet aan alle geloovigen worden gegeven en de eerste wel. Hetzelfde geldt voor het water, de melk, de honing, de kussens, de tronen, de kleeren en de sieraden van het hiernamaals; ze zijn geen dingen van dit leven; deze beschrijvingen hebben het karakter van gelijkenissen, gelijk de Qoer-ân ze uitdrukkelijk *matsal* of parabel noemt.

Inderdaad zal bij weinig nadenken blijken, dat zelfs onze gedachten aan plaats en tijd niet op het leven hiernamaals toepasselijk zijn. Er wordt in den Qoer-ân gezegd, dat het paradijs zich over al de hemelen en de aarde uitstrekt: „En haast u naar de vergiffenis van uw Heer en naar een tuin waarvan de uitgestrektheid (als) de hemelen en de aarde is” (3 : 132; 57 : 21); en toen men den Profeet vroeg waar de hel was, indien het paradijs zich over al de hemelen en de aarde uitstreckte, antwoordde hij: „Waar is de nacht, als de dag komt?” Dit toont duidelijk aan, dat paradijs en hel meer twee toestanden zijn dan twee plaatsen. Verder zijn ze, niettegenstaande dat beide hemelsbreed van elkaar verschillen — de eerste is de hoogste der hoogen en de laatste de laagste der lagen — slechts door een muur gescheiden: „Een scheiding zal

dan tusschen hen tot stand worden gebracht, door een muur waarin een deur; daar binnen zal genade zijn en daarbuiten, daarvoor zal straf zijn" (57 : 13). En op een andere plaats zegt het Boek, als het van de bewoners van het paradijs en van die der hel melding maakt: „En tusschen de twee zal een sluier zijn" (7 : 46). Verder wordt een „hevig woeden en bulderen" van het hellevuur herhaaldelijk vermeld (25 : 12; 67 : 7); maar de bewoners van het paradijs zullen „niet het zwakste geluid ervan hooren" (21 : 102), terwijl er gezegd wordt dat de bewoners van de hel met die van het paradijs zullen praten en dat ze elkaar zullen hooren; zie hoofdstuk 7, vs. 44—50. Ik haal slechts het laatste vers aan: „En de bewoners van het vuur zullen de bewoners van den tuin toeroepen, zeggende: Giet wat water op ons neer, of van wat God u heeft gegeven. Zij zullen zeggen: God heeft beide voor de ongeloovigen verboden". Zij die in het paradijs zijn, zullen dus het gesprek van de bewoners van de hel wel, maar het bulderen van het hellevuur niet hooren. Dit toont aan dat de hel een toestand is, dien alleen zij zullen waarnemen, die daarin verkeeren. Hetzelfde is met het paradijs het geval.

Maar zooals reeds is aangetoond, zegt de Heilige Goer-ân dat het paradijs en de hel reeds in dit leven beginnen. Men leze slechts de volgende verzen met die, welke reeds zijn aangehaald:

„En breng de blijde boodschap over aan degenen die gelooven en goede daden doen, dat zij tuinen zullen hebben, waarin rivieren stroomen; telkens wanneer hun een deel van de vrucht ervan gegeven zal worden, zullen zij zeggen: Dit is wat ons vroeger is gegeven; en hun zal de gelijke ervan worden gegeven" (2 : 25).

„Voor hen is een bekend onderhoud" (37 : 41).

„En Hij zal hen den tuin doen intreden, dien Hij hun heeft bekend gemaakt" (47 : 6).

Het eerste van deze verzen toont aan, dat de vruchten die de rechtschapenen in het paradijs zullen vinden, dezelfde zijn als die welke hun in dit leven zijn gegeven; het tweede en het derde toonen aan, dat het onderhoud dat hun in het paradijs zal worden gegeven, hun reeds in dit leven is bekend gemaakt. Welke vruchten of welk onderhoud wordt hier bedoeld? Het is duidelijk, dat het onderhoud of de vruchten waarvan hier melding wordt gemaakt, niet dat onderhoud of die vruchten zijn, die de rechtschapenen met de kwaaddoeners gemeen hebben: het onderhoud en de vruchten die de aarde oplevert en die voor het instandhouden van het lichaam van beiden noodig zijn. Het zijn dingen die inzonderheid aan de rechtschapenen worden geschonken en die de kwaaddoeners niet krijgen; inderdaad blijven zij er in dit leven geheel en al blind voor en in het hiernamaals zullen ze hun daarom worden onthouden: „En wie in dit (leven) blind is, zal in het hiernamaals (ook) blind zijn" (17 : 72). Dat zijn de vruchten van de goede daden en het onderhoud dat de rechtschapenen in de gedachtenis van God vinden. Het is het onderhoud, waarvan in de volgende verzen en op andere plaatsen melding wordt gemaakt:

„Verdraag dan geduldig wat zij zeggen en verheerlijk uw Heer door Hem te loven voor het opkomen der zon en voor haar ondergang, en verheerlijk (Hem) ook in de uren des nachts en in gedeelten van den dag, opdat gij tevreden zult zijn. En werp uw oogen niet op datgene, waarvan Wij verschillende klassen hunner hebben laten genieten, van den glans van het leven dezer wereld, opdat Wij hen daardoor op de proef kunnen stellen, en het onderhoud van uw Heer is beter en meer blijvend" (20 : 130, 131).

In overeenstemming daarmee wordt de ziel die rust heeft gevonden in God,

in dit leven in het paradijs opgenomen. „O ziel, die in rust is! Keer tot uw Heer terug, zeer tevreden (met Hem), (Hem) welgevallig; treed derhalve binnen onder Mijn dienaren en treed Mijn tuin binnen” (89 : 27—30).

Het is in volkomen overeenstemming met deze conclusie, dat de hoogste gelukzaligheid van het paradijs, zooals duidelijk wordt vermeld, Gods welbehagen is, de grootste geestelijke zegen waarnaar de rechtschapenen in dit leven streven en die hun in staat stelt, reeds in dit leven het paradijs in te gaan, gelijk als volgt aangetoond:

„God heeft aan de geloovige mannen en de geloovige vrouwen tuinen beoefend, waarin rivieren stroomden, om daarin te wonen — goede woonplaatsen in tuinen van eeuwig verblijf; en het grootste van alles is Gods welbehagen — dat is de voortreffelijke bereiking” (9 : 72).

En de bewoners van het paradijs zullen God voortdurend loven en verheerlijken; zij zullen daarin genot vinden, genot in wat in hoofdstuk 20 vs. 131 het geestelijk onderhoud voor de rechtschapenen in dit leven genoemd wordt.

„Hun roep zal daarin zijn: Glorie zij U, o God! en hun groet zal daarin zijn: Vrede; en het einde van hun roep zal zijn: Geloofd zij God, den Heer der werelden” (10 : 10).

Er is geen smart, geen vermoeden of gezwoeg in het paradijs en het hart is van alle wrok en jaloezie gelouterd, terwijl vrede en veiligheid overal heerschen:

„De rechtschapenen zullen in tuinen en te midden van fonteinen zijn: Treed ze binnen in vrede, veilig. En Wij zullen alle wrok in hun borsten uitroeien — (zij zullen) als broeders (zijn) op verheven rustbanken, tegenover elkaar. Vermoeiende arbeid zal hen daarin niet kwellen, noch zullen zij ooit daaruit worden verdreven” (15 : 45—48).

„Zij zullen daarin een tijd of zondig gesprek niet hooren, behalve het woord: Vrede, vrede” (56 : 25, 26).

„En zij zullen zeggen: (Alle) lof komt God toe. Die de smart van ons heeft weggenomen; waarlijk, onze Heer is Vergevensgezind, Vermenigvuldiger van belooning, Die ons bij Zijn gratie heeft doen neerdalen in een in eeuwigheid blijvend huis; vermoeiende arbeid zal ons daarin niet aanraken, noch zal vermoeden ons daarin treffen” (35 : 34, 35).

Niettegenstaande dit alles is het paradijs volgens den Heiligen Goer-ân geen plaats enkel om genot of rust te smaken; het is in het wezen der zaak een plaats om naar steeds hoogere trappen vooruit te gaan: „Maar zij die oppassend zijn voor (hun plicht jegens) hun Heer, zullen verheven plaatsen hebben, daarboven verhevener plaatsen (voor hen) gebouwd” (39 : 20). Dit toont aan, dat het paradijs de rechtschapenen niet alleen in verheven plaatsen opneemt, maar dat het in werkelijkheid ook het uitgangspunt is van een nieuwe vooruitgang, aangezien er nog steeds hoogere plaatsen zijn. In overeenstemming daarmee wordt er gezegd, dat zij onophoudelijk er naar verlangen steeds hoogere voortreffelijkheden te bereiken; en in het paradijs is hun bede ook: „O onze Heer! volmaak voor ons ons licht” (66 : 8). Deze gedachte aan een onophoudelijke vooruitgang in het paradijs is eene, die den Heiligen Goer-ân eigen is; in geen ander schrift is er de minste spoor van aan te treffen.

In volkomen overeenstemming met de gedachte aan het paradijs als een plaats van oneindige vooruitgang naar hoogere levensfasen is die aan de hel, waar de straf niet als een marteling bedoeld wordt, maar als middel om den mensch te louteren, zoodat hij de verschillende geestelijke ontwikkelingsfasen kan doorloopen. Aan de hel ligt de gedachte ten grondslag, dat zij die de

hun aangeboden gelegenheid in dit leven hebben laten voorbijgaan, krachtens de wet die ieder mensch doet proeven wat hij heeft gedaan, onderworpen worden aan een behandeling wegens de geestelijke ziekten, die zij zelf hebben verwekt. Om die reden maakt de Heilige Qoer-ân onderscheid tusschen het verblijf in het paradijs en het verblijf in de hel: in het laatste geval stelt die een grens, maar niet in het eerste.

Zooals reeds is opgemerkt, wordt de straf voor slechte daden soms in dit leven al opgelegd en de Heilige Qoer-ân steit in duidelijke bewoordingen het beginsel vast, dat elk zoo'n straf een heelende maatregel is:

„En Wij hebben geen profeet in een stad gezonden, of Wij hebben haar inwoners door tegenspoed en bezoeking laten bevangen, opdat zij zich zouden verootmoedigen” (7 : 94).

„En inderdaad hebben Wij (apostelen) gezonden tot de volkeren vóór u, dan hebben Wij hen door tegenspoed en bezoeking laten bevangen, opdat zij zich zouden verootmoedigen” (6 : 42).

Hieruit blijkt duidelijk, dat God Zijn straf op zondigende menschen nederzendt, opdat zij zich tot Hem zullen wenden, m.a.w. opdat zij zich bewust zullen worden van een hooger leven. Dit moet dus het doel van de straf in de hel zijn. Dat dit werkelijk zoo is, wordt in de eerste plaats duidelijk gemaakt door de eigenschap genade in God geheel op den voorgrond te plaatsen, zooals reeds is aangetoond en in de tweede plaats door in duidelijke bewoordingen te verklaren, dat alle menschen geschapen zijn om genade te ontvangen: „Behalve zij, wien uw Heer genadig is en daarvoor heeft Hij hen geschapen” (11 : 119). Gods voornemen moet ten slotte verwezenlijkt worden, en al doet de mensch door zijn daden Gods straf op zich neerkomen, het einddoel is volgens Gods plan toch genade, aangezien God hem voor Zijn genade heeft geschapen. En elders wordt er gezegd: „En Ik heb de djinn en de menschen niet geschapen, dan opdat zij Mij zouden dienen” (51 : 56). Zij moeten dus ten laatste geschikt worden gemaakt om God te dienen; dat is het hoogere leven. Bij al haar vrijselijkheid wordt de hel op de eene plaats (57 : 15) daarom toch een *maula* (vriend) van de zondaren genoemd en op de andere (101 : 9) hun *oemm* (moeder). Beide deze beschrijvingen van de hel toonen duidelijk aan, dat de hel slechts bedoeld wordt om den mensch van de onreinheden te zuiveren, die hij zelf heeft voortgebracht, zooals vuur goud zuivert van het schuim. Om op deze waarheid te wijzen, gebruikt de Heilige Qoer-ân het woord *fitnah* (dat oorspronkelijk beteekent het *essaieeren van goud of het in vuur werpen om het van het schuim te zuiveren*) zoowel om de vervolgingen, die de geloovigen moeten verduren (2 : 191, 29 : 2, 29 : 10), als om de straf aan te duiden, die de kwaaddoeners in de hel zullen ondergaan (37 : 63); het voedsel dat de bewoners van de hel zullen krijgen, wordt *fitnah* genoemd, omdat in beide gevallen het doel hetzelfde is: de geloovigen worden gelouterd door vervolgingen en de kwaaddoeners door het hellevuur. Daarom wordt de hel een *vriend* van de zondaren genoemd, want door lijden wil ze hem voor de geestelijke vooruitgang geschikt maken; en ze wordt een *moeder* van de zondaren genoemd om aan te toonen, dat ze tot hen in dezelfde betrekking staat als een moeder tot haar kind: de zondaren worden a.h.w. in den boezen van de hel grootgebracht. Het vuur is de bron van foltering, maar het is ook een louteraar. De hevigheid der martelingen van het hiernamaals komt door de scherpere waarneming van de ziel, die het noodzakelijk gevolg is van de scheiding van haar stoffelijk omhulsel. In dat leven wordt dus de gelukzaligheid, evenzeer als de marteling, heviger.

In overeenstemming met het heelende karakter van de hel wordt er verklaard, dat de zondaren ten slotte uit de hel zullen worden genomen. Het is waar dat het woord *abad* driemaal in den Heiligen Qoer-ân gebezigd wordt in verband met het verblijf in de hel (4 : 169, 33 : 65, 72 : 23), maar *abad* beteekent zowel *eeuwigheid* als *lange tijd*; dat het woord in dit geval in den laatsten zin wordt gebruikt, wordt duidelijk gemaakt door hoofdstuk 78, vs. 23, waar het in hetzelfde verband wordt gebezigd. Bovendien wordt er aan het verblijf in de hel een beperking gesteld door de bijvoeging van de woorden: *behalve als het uw Heer behaagt*, welke uitzondering duidelijk op de uiteindelijke verlossing van de bewoners der hel wijst. Men beschouwe in dit verband de volgende twee verzen:

„Hij zal zeggen: Het vuur is uw woning om daarin te wonen, behalve als het God behaagt; want uw Heer is Wijs, Wetend” (6 : 129).

„Wat hen betreft, die ongelukkig zijn, zij zullen in het vuur zijn; voor hen zullen daarin zuchting en steuning zijn: Daarin wonende zoo lang de hemelen en de aarde duren, behalve als het uw Heer behaagt; waarlijk, uw Heer is de machtige Uitvoerder van wat Hij wil” (11 : 106, 107).

Deze verzen toonen duidelijk aan, dat de straf van de hel niet eeuwig is. Om deze gevolgtrekking nog duidelijker te maken: de laatste van beide plaatsen kan vergeleken worden met het vers, dat het verblijf in het paradijs in het onmiddellijk daaropvolgende vers beschrijft: „En wat hen betreft, die gelukkig worden gemaakt, zij zullen in den tuin zijn, daarin wonende zoolang de hemelen en de aarde duren, behalve als het uw Heer behaagt: een nimmer af te snijden gave” (11 : 108). De twee uitdrukkingen zijn gelijk: zij die in de hel zijn en zij die in het paradijs zijn, blijven daarin zoolang de hemelen en de aarde duren en in beide gevallen komt er een uitzondering bij, die aantoonst dat zij daaruit kunnen worden genomen. De slotwoorden echter wijken van elkaar af. In het geval van het paradijs volgt onmiddellijk op de gedachte, dat zij die daarin wonen daaruit kunnen worden genomen, indien het God behaagt, de verklaring dat het een gave is, die nimmer afgesneden zal worden, hetgeen aantoonst dat zij niet uit het paradijs zullen worden genomen. In het geval van de hel evenwel wordt de gedachte, dat zij die daarin wonen, daaruit kunnen worden genomen, bekrachtigd door de slotwoorden: „want uw Heer is de machtige Uitvoerder van wat Hij wil”.

Bovenstaande gevolgtrekking wordt door de gezegden van den Heiligen Profeet bevestigd. Een gezegde, in „Moeslim” vermeld, eindigt met het volgende: „Dan zal God zeggen: De engelen en de profeten en de geloovigen hebben alle op hun beurt voor de zondaren gebeden en nu blijft er niemand over om voor hen te bidden, behalve de Genadige aller genadigen. En Hij zal een handvol uit het vuur nemen en menschen er uit doen komen, die nooit eenig goed hebben gedaan”. Boechari vermeldt een gezegde dat hierop neerkomt, dat de zondaars in „de rivier des levens” zullen worden geworpen, als zij uit de hel zijn genomen, hetgeen duidelijk aantoonst dat zij voor een hooger leven geschikt zullen worden gemaakt. De Kanzoel Oemmal vermeldt het volgende: „Waarlijk, een dag zal over de hel komen, waarop ze als een korenveld zal zijn, dat uitgedroogd is, na voor korten tijd te hebben gebloeid”, „Waarlijk, een dag zal over de hel komen, waarop er geen enkel menscheijk wezen in zal zijn”. En een gezegde van Oemar staat als volgt geboekstaafd: „Al zijn de bewoners der hel nog zoo ontelbaar als het zand der woestijn, er zal een dag komen, waarop zij daaruit zullen worden genomen”.

De hel wordt in den Heiligen Qoer-ân onder zeven verschillende namen

beschreven en sommigen veronderstellen, dat die de zeven afdelingen van de hel zijn. Het meest herhaaldelijk komt voor de naam *djahannam*, die a.h.w. een eigennaam is, voor hel gebruikt. Het is een Arabisch woord en het grondwoord beteekent *grote diepte*. Daarop volgt in de afdalende reeks van de veelvuldigheid van hun voorkomen *djahim*, dat afgeleid is van een grondwoord dat de *intensiteit van vuur* beteekent. Dan komt *sa'ir*, van een grondwoord afgeleid dat het *ontsteken van vuur* beteekent. Daarop volgt *saqar*, d.i. *verzengende hitte*, welk woord slechts in twee der vroegst geopenbaarde hoofdstukken (54 : 48; 74 : 26, 27, 42) voorkomt. *Hoetamah*, dat afgeleid is van een stamwoord dat *verpletteren* beteekent, komt slechts tweemaal voor in één vroeg geopenbaard hoofdstuk (104 : 4, 5). *Lazd* (70 : 15), d.i. *vlammend vuur* en *hawjah* (101 : 9) d.i. *afgrond of een diepe plaats waarvan de bodem niet te bereiken is*, komen elk eenmaal voor.

De straf der kwaaddoeners wordt echter heel dikwijls *nâr* of *vuur* genoemd. Men houde voor oogen, dat hel of hellevuur volgens den Heiligen Qoer-ân een openbaring van verborgen realiteiten is (86 : 9). Met andere woorden, de geestelijke folteringen en knagingen die een kwaaddoener in dit leven vaak voelt, nemen in het leven na den dood een tastbaren vorm aan. „Het is het door God ontstoken vuur, dat boven de harten opstijgt” (104 : 6, 7) wordt het vlamme of geweldige of verzengende vuur van het volgende leven. De *ahwâ* (lage begeerten) van dit leven, die zoo vaak een hinderpaal vormen in zijn bewustwording van een hooger leven en van edeler daden, worden de *hawjah* of *djahannam* (bodemlooze diepte) waarin de kwaaddoener zich stort. Daarom wordt diep berouw over een begaan kwaad soms als vuur beschreven: „Zoo zal God hun hun daden toonen (als) een diep berouw voor hen en zij zullen niet uit het vuur komen” (2 : 167) en de dag der opstanding wordt dientengevolge „de dag van diep berouw” (19 : 39) genoemd. Soms wordt hun uitgesloten zijn van Gods tegenwoordigheid hel genoemd: „Nee, zij zullen dien dag zeker van hun Heer uitgesloten zijn, dan zullen zij zeker het brandende vuur ingaan” (83 : 15, 16). Soms wordt ongenade als de straf in het volgende leven beschreven: „Dan zal Hij hen op den dag der opstanding in ongenade brengen” (16 : 27). Merk op, dat terwijl er in het paradijs zon noch strenge koude (76 : 13) en er in de hel „ziedend en intens koud water” (78 : 25) zijn, bij het laatste het vers „vergelding overeenstemmende (met de zonde)” toegevoegd wordt om den waren aard van de straf aan te toonen.

5. Openbaring.

Openbaring is volgens den Heiligen Qoer-ân algemeen. Er worden er vijf soorten van vermeld: openbaring aan levenlooze voorwerpen, aan dieren lager dan den mensch, aan den mensch in het algemeen, aan de profeten in het bijzonder en aan de engelen:

„Op dien dag zal ze (d.i. de aarde) haar tijdingen mededeelen, als had uw Heer (ze) haar geopenbaard” (99 : 4, 5).

„Dan stelde Hij ze tot zeven hemelen in twee perioden en openbaarde in iederen hemel zijn zaak” (41 : 12).

„En uw Heer openbaarde aan de bij, zeggende: Maak woningen in de bergen en in de boomen en in wat zij bouwen: Eet dan van al de vruchten en wandel nederig op de wegen van uw Heer” (16 : 68, 69).

„En Hij openbaarde aan Mozes' moeder, zeggende: Zoog hem, en als gij voor hem vreest, werp hem in de rivier en vrees niet en treur ook niet, want Wij zullen hem u terugbrengen en hem tot een der apostelen maken” (28 : 7).

„En toen Ik aan de discipelen (van Jezus) openbaarde, zeggende: Geloof in Mij en in Mijn apostel" (5 : 111).

„Inderdaad hebben Wij u geopenbaard, zooals Wij Noach openbaarden en den profeten na hem" (4 : 163).

„Toen uw Heer aan de engelen openbaarde: Ik ben met u, bevestig dus degenen die gelooven" (8 : 12).

De Goddelijke openbaring aan elke klasse is echter van verschillend karakter en wij hebben voornamelijk te maken met de Goddelijke openbaring aan den mensch. Er staat vermeld, dat er drie soorten openbaringen zijn: „En het is niet voor welke sterveling ook (weggelegd), dat God tot hem zou spreken, behalve door inspiratie of van achter een sluier of door een gezant te zenden en met Zijn verlof te openbaren wat Hem behaagt" (42 : 51). De eerste soort openbaring, die in den Arabischen tekst *wahj* wordt genoemd, is: het hart een gedachte ingeven, want het woord *wahj* wordt hier in zijn letterlijke beteekenis van een snelle inblazing gebezigd, tegenover *wahj-i-matloeww* of openbaring in woorden, die tot de derde soort behoort. De tweede manier waarop God tot den mensch spreekt, is zooals gezegd, van achter een sluier, en dit omvat *roe'jà* (droom), *kasj* (visioen) en *ihâm* (als men in geestvervoering stemmen hoort of uit). De derde soort openbaring, die voornamelijk aan de profeten Gods is gegeven, is die waarbij de engel (Gabriël) Gods boodschap in woorden overbrengt. Dit is de zekerste en duidelijkste vorm van openbaring en zulks is de openbaring van den *Qoer-ân* aan den Heiligen Profeet. Dit wordt genoemd: *wahj-i-matloeww* of openbaring die gereciteerd wordt. De eerste twee soorten van openbaring kunnen zoowel aan profeten als aan niet-profeten worden geschonken, maar de derde is alleen aan de profeten geschonken en is de hoogste vorm van openbaring.

Volgens den Heiligen *Qoer-ân* is openbaring dus een algemeen feit; alleen zijn de vormen verschillen naargelang van de ontvangers. Inderdaad spreekt God, zooals Hij hoort en ziet. De openbaring aan de profeten is echter niet iets, dat alleen een zekere klasse van menschen ervaren heeft; ze is slechts de meest ontwikkelde vorm van openbaring. In minder ontwikkelden vorm is ze aan te treffen onder alle menschen, hetzij zij in God gelooven of niet. De Heilige *Qoer-ân* maakt melding van het visioen van een koning, die klaarblijkelijk niet aan God geloofde (12 : 43); daaraan lag een diepe beteekenis ten grondslag. Openbaring is dus iets dat het menschdom algemeen ervaart, terwijl de profeten slechts den hoogsten vorm ervan hebben ontvangen.

Van den eersten mensch sprekende zegt de *Qoer-ân* ons, waarom Gods openbaring noodig is en aan welk doel ze beantwoordt. De mensch beoogt twee doeleinden: de natuur aan zich te onderwerpen en zichzelf of de natuurkrachten en zijn eigen begeerten in zijn macht te krijgen. In het allegorische verhaal van Adam, in hoofdstuk 2, vs. 30—39 verteld, staat dat God Adam de kennis der dingen gaf, d.w.z. hij werd begiftigd met het vermogen om kennis van alle dingen te verwerven (2 : 31); hij werd eveneens begiftigd met de macht om de natuur aan zich te onderwerpen, want de engelen (wezens die de natuurkrachten beheerschen) brachten hem hulde (2 : 34); maar Iblis (de opwekker van de kwade hartstochten in den mensch) bracht geen hulde en de mensch viel aan zijn kwade inblazingen ten prooi (2 : 36, 7 : 20—22). De mensch was tegenover alles machtig, maar zwak tegenover zichzelf en had Gods hulp noodig om hem voldoende kracht te geven ten einde zijn hartstochten te overwinnen. Deze hulp kwam in den vorm van zekere „woorden van Zijn Heer afkomstig" (2 : 37), d.i. door Gods openbaring, die aan Adam

werd geschonken. En wat zijn nageslacht betreft, staat er de Goddelijke wet vermeld: „Dan zal er waarlijk tot u een leiding van Mij komen; wie dan Mijn leiding volgen, geen vrees zal over hen komen, en zij zullen ook niet bedroefd zijn. En (wat betreft) degenen, die niet gelooven en Onze mededeelingen verwerpen, zij zijn de bewoners van het vuur; daarin zullen zij wonen” (2 : 38—39).

Openbaring is dus noodig om den mensch in staat te stellen tot de hoogere trappen van het leven op te klimmen. Volgens dit Goddelijk plan heeft het eene volk, evengoed als het andere, openbaring noodig. God heeft aan alle menschen de macht gegeven om de natuur aan zich te onderwerpen; niet aan een bepaald volk met uitsluiting van andere volken. Hij gaf Zijn stoffelijk onderhoud gelijkelijk aan alle menschen. Daarom kon openbaring, die voor de zedelijke en geestelijke verheffing van den mensch noodzakelijk is, niet aan één mensch of één volk worden gegeven, met uitsluiting van anderen. Er werden derhalve profeten naar ieder volk gezonden, hoewel het niet noodig is dat de namen van allen hunner in den *Qoer-ân* worden vermeld:

„En er is geen volk, of een waarschuwer is onder hen geweest” (35 : 24).

„En ieder volk had een apostel” (10 : 47).

„En (Wij zonden) apostelen, die Wij u te voren hebben vermeld en apostelen, die Wij u niet hebben vermeld” (4 : 164)

Maar daarbij blijft het niet. Het geloof in de profeten van andere volken is een van de grondbeginselen van den *Islâm*. Een van de drie vóornaamste geloofsartikelen van een Moeslim is, zooals al dadelijk in het begin van den Heiligen *Qoer-ân* vermeld: „En (voor) hen, die in datgene gelooven, wat aan u is geopenbaard en datgene wat vóór u werd geopenbaard” (2 : 4). De *Qoer-ân* legt dus den grondslag voor een broederschap van het geheele menschelijk ras, waarvoor geen ander hemelsch boek een stap heeft gedaan. Dat God de Heer van alle volken der wereld is, is hier geen droog dogma; het is een levend beginsel, dat niet alleen erkent dat alle volken zoowel stoffelijk als geestelijk gelijkelijk werden behandeld, maar zelfs verder gaat en het tot een *Islamietisch* geloofsartikel maakt, dat wij in al die profeten gelooven, zooals wij in den Profeet Moehammad gelooven. Een algemeene godsdienst, waarmee het geheele menschelijk ras zich kon vereenigen, zou waarlijk niet verder kunnen gaan dan dat.

Het Arabisch woord voor profeet is *nabi*, dat afgeleid is van *nab'*, d.i. een bijzonder nuttige aankondiging, ook een voorspelling die inlichtingen geeft omtrent de toekomst. Het woord *nabi* is in zijn letterlijke beteekenis toepasselijk op iedereen, aan wie voorspellingen aangaande de toekomst geopenbaard worden, maar in de technische taal van den *Islâm* is het alleen van toepassing op een persoon, die door God uitverkoren wordt om Zijn boodschap aan het menschdom over te brengen. Zoo'n persoon wordt ook *rasóel* (apostel) genoemd, dat letterlijk een gezant beteekent. De twee woorden *nabi* en *rasóel* zijn verwisselbaar, maar *rasóel* heeft letterlijk een ruimer beteekenis, want de engelen worden ook *roesoel* (boodschappers) genoemd; zie hoofdstuk 35, vs. 1.

Volgens den Heiligen *Qoer-ân* moet een profeet een menschelijk wezen zijn en daarom neemt die de leer der vleeschwording of die van den Godmensch niet aan. De hervorming van den mensch wordt toevertrouwd aan menschen, wien God Zijn wil openbaart, omdat slechts een mensch den menschen tot voorbeeld kan strekken; zelfs een engel zou aan dat doel niet beantwoord kunnen hebben. Hoe zouden zwakke menschelijke wezens — die honderden verleidingen hebben te weerstaan, terwijl er voor God geen mogelijke verleiding bestaat —

een voorbeeld aan een Godmensch kunnen nemen? Vandaar heeft de Heilige *Qoer-ân* ten duidelijkste verklaard, dat slechts profeten of menschen wien God Zijn wil heeft geopenbaard, als hervormers gezonden konden worden.

„Zeg: waren er op de aarde engelen geweest, wandelend als bewoners, Wij zouden zeker een engel als apostel van den hemel tot hen hebben nedergezonden” (17 : 95).

„En Wij zonden vóór u niets dan menschen, aan wie Wij openbaring zonden En Wij gaven hun geen lichaam, dat geen voedsel gebruikte” (21 : 7, 8).

Aan ieder profeet is een boek gegeven als richtsnoer voor zijn volk:

„En God zond profeten, een blijde boodschap overbrengende en waar-schuwend, en Hij openbaarde met hen het boek met de waarheid, opdat (de profeet) tusschen de menschen mocht beslissen over datgene, waarin zij verschilden” (2 : 213).

„Inderdaad zonden Wij Onze apostelen met duidelijke bewijsgronden en zonden Wij met hen het boek en de maat neder” (57 : 25).

De profeten waren alle zondeloos, zoowel in woord als in daad, daar beide met de Goddelijke geboden overeenstemden.

„En Wij hebben vóór u geen apostel gezonden, of Wij openbaarden hem, dat er geen god is dan Ik, dien Mij dus. En zij zeggen: De Weldadige God heeft een zoon tot Zich genomen; glorie zij Hem. Neen! zij zijn geëerde dienaren. Zij gaan Hem niet voor in het spreken en alleen overeenkomstig Zijn gebod handelen zij” (21 : 25—27).

„En het is niet aan een profeet toe te schrijven, dat hij ontrouw handelt” (3 : 180).

De openbaring aan de profeten wordt bijzonder bewaakt:

„De Kenner van het ongeziene — En Hij openbaart Zijn geheimen aan niemand, behalve aan hem, dien Hij als gezant kiest; en waarlijk, Hij doet een wacht voor hem en achter hem gaan, opdat Hij weten zal, dat zij de boodschappen van hun Heer werkelijk hebben overgebracht” (72 : 26—28).

De meening dat de duivel gedachten kan inblazen in de openbaring aan een profeet, is in strijd met bovenstaande duidelijke verklaring. Hoofdstuk 22, vs. 52 wordt soms aangehaald ter staving van die meening, maar dat vers maakt heelemaal geen melding van de *openbaring* aan de profeten. Het luidt aldus: „En Wij hebben vóór u geen gezant of profeet gezonden, of als hij verlangde, maakte de duivel een inblazing betreffende zijn verlangen”. Er wordt hier niet gesproken over de openbaring aan een profeet, wel over zijn verlangen, d.i. zijn verlangen om de waarheid te vestigen; en de duivel duidt hier, als in hoofdstuk 2, vs. 14, de leiders der goddeloosheid aan. Het vers beteekent dus, dat als een profeet de waarheid verlangt te vestigen, de kwaaddoeners de harten van hun volgelingen kwade gedachten inblazen om hem te bestrijden.

V. GESCHIEDENIS DER PROFETEN

1. Adam.

Als men de in den Heiligen *Qoer-ân* vermelde geschiedenis van de profeten leest, moet men steeds voor oogen houden, dat het doel niet is om een geschiedenis als zoodanig te vertellen, maar om zekere kenmerken van de verschillende volken te doen uitkomen; om gebeurtenissen te vermelden, die een profetische zinspeling bevatten op het leven van den Heiligen Profeet of op de toekomst van den *Islâm*, en om den Profeet door illustraties uit de vroegere heilige

geschiedenis te troosten, dat de waarheid ten slotte gevestigd zal zijn en dat de tegenstand heelemaal zal mislukken en gebroken zal zijn. De *Qoer-ân* geeft niet de bijzonderheden van deze geschiedenis, zelfs niet de bijzonderheid: welke boodschappen een profeet aan zijn volk overbracht of hoe hij werd ontvangen. Het Boek bepaalt zich tot de algemeene feiten: dat ieder profeet de boodschap van den Eenheid Gods overbracht, dat hij de menschen uitnoodigde God te gehoorzamen en hun medemenschen goed te doen, en dat hij naar de zedelijke verbetering van het volk streefde, waarheen hij gezonden werd. Het toont door melding te maken van de geschiedenis der Israëlitische en niet-Israëlitische profeten aan, dat de grondbeginselen van den godsdienst van alle profeten gelijk waren. In de vroeg geopenbaarde hoofdstukken wordt die geschiedenis slechts in het kort vermeld, terwijl de bijzonderheden tot een tijdvak behooren, toen de tegenstand aan den Profeet zijn toppunt had bereikt. Dit stelt zich ongetwijfeld ten doel, den tegenstanders — toen zij op het toppunt van hun macht waren — te kennen te geven, dat zij ten slotte ten val zouden worden gebracht. Een ander punt, dat opgemerkt verdient te worden, is dat ieder profeet volgens den *Qoer-ân* naar één volk werd gezonden, met uitzondering van den Heiligen Profeet Moehammad, die een profeet is voor alle volkeren der wereld.

De Heilige *Qoer-ân* zegt niet, wanneer en hoe Adam werd geboren; hij zegt zelfs niet, dat hij de eerste mensch was. Het heet, dat de groote Moeslim-godgeleerde, Moehammad bin Ali Al Baqir, een der twaalf Sji'a Imams, gezegd heeft, dat er „millioenen Adams stierven vóór onzen vader Adam”, en Ibn-i-Arabi, de leider der Soefi's, schrijft in zijn groot werk, de *Foetoehat*, dat er veertigduizend jaar vóór onzen Adam een anderen Adam was. Er is ook een overlevering, door de Imamijjah aangenomen, volgens welke er dertig Adams waren vóór onzen Adam en deze aarde na hem voor vijftigduizend jaar een woestenijs bleef, toen voor vijftigduizend jaar bewoond, waarna Adam geschapen werd.

Verder zegt de Heilige *Qoer-ân* niet, hoe Adam geschapen werd, maar die neemt de Bijbelsche theorie van diens schepping ook niet aan. Inderdaad zegt die dat Adam uit stof werd geschapen, maar dan zegt die dat ook ieder menschenkind uit stof wordt geschapen:

„O menschen! indien gij in twijfel verkeert omtrent de verrijzenis, (weet) dan (dat) Wij u waarlijk uit stof hebben geschapen, daarna uit een kleine levenskiem, daarna uit een klontjer, daarna uit een klomp vleesch” (22 : 5).

„Hij is het, Die u uit stof heeft geschapen, daarna uit een kleine levenskiem, daarna uit een klontjer, daarna brengt Hij u als een kind voort” (40 : 67).

„Zijn metgezel zeide tot hem, terwijl hij met hem redetwistte: Geloofst gij niet in Hem, Die u uit stof heeft geschapen, daarna uit een kleine levenskiem, waarna Hij u tot een volkomen mensch heeft gemaakt?” (18 : 37).

Stof is de eerste phase van 's menschen bestaan en ieder mensch wordt daaruit geschapen. Hoe? De Heilige *Qoer-ân* legt het zelf uit:

„En inderdaad hebben Wij den mensch uit een extract van klei geschapen, daarna hebben Wij hem tot een kleine levenskiem gemaakt op een vaste rustplaats” (23 : 12, 13).

„En Hij begon de schepping van den mensch uit stof; daarna maakte Hij zijn nakomelingschap uit een extract, uit geringgeschat water. Daarna maakte Hij hem volkomen en blies in hem van Zijn geest en maakte voor u het gehoor en het gezicht en de harten” (32 : 7—9).

's Menschen schepping uit stof beteekent dus zijn schepping uit een extract van stof, een extract dat ten slotte als een levenskiem verschijnt, omdat van de aarde ons voedsel komt, dat door verscheidene processen den vorm van de levenskiem aanneemt. Opmerking verdient, dat de Heilige Qoer-ân hier spreekt van den geest van God, die in *ieder* mensch wordt geblazen. In dit geval is de geest niet de dierlijke ziel, maar de ziel die den mensch in staat stelt om te onderscheiden wat goed en wat kwaad is, de *nafs-i-nâtîqah* of de menschelijke ziel of rede. Vandaar volgen op de vermelding daarvan onmiddellijk de woorden „en maakte voor u het gehoor en het gezicht en de harten”.

De Qoer-ân neemt de Bijbelsche theorie, volgens welke Eva uit een rib van Adam geschapen werd (Genesis 2 : 21, 22) ook niet aan. Er staat in het Heilige Boek ongetwijfeld vermeld, dat God de menschen „uit één wezen heeft geschapen en zijn vrouw van dezelfde heeft geschapen” (: 1), maar het beteekent klaarblijkelijk van *dezelfde soort* of van *dezelfde essence*, want er wordt op een andere plaats gezegd, dat gaden of vrouwen voor alle mannen geschapen zijn uit hun *anfoes* (meerv. van *nafs*, d.i. *zelf* of *soort*):

„En God heeft vrouwen voor u, gemaakt uit uw zelf” (16 : 72).

„En een van Zijn teekenen is, dat Hij vrouwen voor u heeft geschapen uit uw zelf, opdat gij tot haar zoudt neigen, en Hij heeft liefde en erbarming tusschen u geplaatst” (30 : 21).

Het verzet van den duivel tegen Adam, dat het hoofdkenmerk is van het Qoer-ânische verhaal van Adam, wordt op zeven verschillende plaatsen vermeld: viermaal in Vroeg-Mekkaansche openbaringen (38 : 71—85, 17 : 61—65, 18 : 50, 20 : 116—124), tweemaal in de latere Mekkaansche openbaringen (15 : 26—44, 7 : 11—25), en eenmaal in een Vroeg-Medineesche openbaring (2 : 30—39). Tot recht begrip van de ware beteekenis van het verhaal moeten de verschillende plaatsen die dezelfde of dergelijke punten vermelden, noodzakelijk met elkaar worden vergeleken. Het eerste punt is Gods verklaring van Zijn wil om Adam of den mensch te scheppen:

„Toen uw Heer tot de engelen zei: Waarlijk, Ik zal een sterveling scheppen uit stof” (38 : 71).

„En toen uw Heer tot de engelen zei: Waarlijk. Ik zal een sterveling scheppen van de essence van zwart slijk, gevormd tot een gedaante” (15 : 28).

„En toen uw Heer tot de engelen zei: Waarlijk, Ik zal op de aarde iemand plaatsen, die (daarop) zal regeeren” (2 : 30).

Op de eerste twee plaatsen nu wordt er melding gemaakt van de schepping van een sterveling, terwijl er op de derde plaats sprake is van iemand die op aarde regeert. Van deze drie beschrijvingen zijn de eerste twee in het algemeen en de derde in het bijzonder op alle menschen van toepassing en niet op Adam alleen. Daarom is het verhaal van Adam in werkelijkheid dat van ieder mensch. Dat de mensch een regeerder is, heeft betrekking op de verheven positie op aarde waarvoor hij bestemd is, want hij beheerscht, zooals de Qoer-ân herhaaldelijk zegt, niet alleen de dierenwereld, maar ook de natuurkrachten.

Op één plaats slechts wordt de aandacht gevestigd op de schaduwzijde van de menschheid. „Zult gij daarop zulk een plaatsen, die daarop onheil zal stichten en bloed zal vergieten?” (2 : 30). Maar de lichtzijde van de menschheid wordt in afwisselende kleuren voorgesteld. In een vroegere openbaring staat: „En als Ik hem volkomen heb gemaakt en in hem van Mijnen geest heb geblazen” (38 : 72, 15 : 29), een beschrijving die in hoofdstuk 32, vs. 9 ten stelligste gegeven wordt aan elk menschelijk wezen; maar later wordt er van

's menschen uitgebreide vermogens om te regeeren gezegd: „En Hij gaf Adam kennis van alle dingen” (2 : 31), een kennis die zelfs aan de engelen niet gegeven wordt (2 : 32). In kennis ligt inderdaad de macht van den mensch, en daarom komt het bevel aan de engelen om Adam hulde te brengen onmiddellijk na de vermelding van zijn volmaking op de eerste twee plaatsen en het geven van kennis aan hem op de derde. Dit is, zooals reeds is gezegd, het voornaamste kenmerk van het verhaal van Adam: het bevel aan de engelen om Adam hulde te brengen, aantoonende dat hij zelfs boven de engelen geplaatst wordt en beneden God de hoogste positie op aarde bekleedt. Maar hem wordt het vermogen om kennis te verwerven gegeven en hij verwerft gaandeweg kennis door zich in te spannen; het licht van den Goddelijken geest zit in hem en door dat licht te gebruiken kan hij zich verheffen tot steeds hogere levensphasen. En gelijk de verwerving van kennis in de stofelijke wereld nieuwe perspectieven van vooruitgang opent, zoo opent ook de kennis der Goddelijke dingen in de geestelijke wereld voor hem een hooger leven, waarvan de volledige openbaring begint met wat de dag der opstanding wordt genoemd. Vandaar ook wordt na het hulde brengen van de engelen aan Adam, op alle zeven plaatsen, de weigering van Iblis om zich te onderwerpen vermeld. Iblis nu is de eigennaam van den duivel. In hoofdstuk 18, vs. 50 wordt er duidelijk vermeld, dat hij tot de *djinn* of onzichtbare wezens van lagere orde behoort, in tegenstelling met de engelen of onzichtbare wezens van hogere orde. Deze onzichtbare wezens staan in nauw verband tot het geestelijk leven van den mensch: de engel spoort hem aan om goed te doen en de duivel zet hem aan om de lagere hartstochten te volgen en houdt dus de psychische ontwikkeling van een lageren trap tot een hogere tegen; zie hoofdstuk 50, vs. 21, waar de aanzetter tot kwaad of de duivel drijver wordt genoemd en de opwekker tot goed of engel getuige. Als er dus vermeld staat, dat de duivel weigerde om zich aan Adam of den mensch te onderwerpen, dan wordt er daarmee bedoeld, dat 's menschen lagere hartstochten die de duivel opwekt, werkelijk een hinderpaal zijn voor zijn vooruitgang en dat het van belang is, dat men den duivel aan zich onderwerpt, of dat de lage hartstochten in den mensch beteugeld worden, indien men een hooger leven wil bereiken. Dat dat de ware beteekenis is, werd door den Heiligen Profeet zelf verklaard, toen hij op een vraag, of ook hij, als ieder ander menscheijk wezen, een duivel had, bevestigend antwoordde en er bijvoegde: „Maar God heeft mij tegen hem geholpen, zoodat hij onderdanig is”. De duivel en zijn kroost worden daarom 's menschen vijand (18 : 50) genoemd, tegen wien hij strijden moet tot de vijand zich aan hem onderwerpt.

Het volgende punt, dat in den Heiligen Goer-ân vermeld wordt, is dat Adam en zijn vrouw eerst in den tuin worden geplaatst (20 : 117, 7 : 19, 2 : 35), waarvan op één plaats een beschrijving wordt gegeven, aldus: „Gij zult daarin geen honger hebben en gij zult ook niet naakt zijn”; „Gij zult daarin geen dorst hebben en gij zult de hitte der zon ook niet voelen (20 : 118, 119). Maar dan staat er, dat er tegen Adam en zijn vrouw gezegd wordt om daaruit overvloedig eten te gebruiken, waar zij ook verlangen, maar daaraan wordt de waarschuwing toegevoegd: „Nadert dezen boom niet, want dan zult gij tot de onrechtvaardigen behooren” (2 : 35, 7 : 19). Om Adam in verzoeking te brengen blies de duivel hun een booze gedachte in (7 : 20, 20 : 120). Opmerking verdient, dat de Heilige Goer-ân in zake al de bijzonderheden van dit verhaal de Bijbelsche verklaringen niet aanneemt. Niet de slang, „listiger dan

al het gedierte des velds", komt tot Eva zeggen en brengt haar op het verkeerde pad, terwijl zij op haar beurt den man van het pad der deugd doet afdwalen, maar de duivel blaast Adam een booze gedachte in, of zoowel aan Adam als aan Eva, daar hij ieder zoon en iedere dochter van Adam niets dan booze gedachten inblaast. Door de kwade inblazing van den duivel denkt de mensch, dat de verboden boom de boom der onsterfelijkheid is en een koninkrijk dat niet in verval geraakt (20 : 120). De booze gedachte is: „Uw Heer heeft u dezen boom niet verboden, dan opdat gij beiden geen twee engelen zult worden, of opdat gij (niet) tot de onsterfelijken zult behooren" (7 : 20). Zoo deed hij hen door bedrog vallen (7 : 22) en beiden aten van den boom. En wat waren de gevolgen? „En zij aten beiden daarvan, daarom werden hun kwade neigingen (of naaktheid) hun duidelijk en zij begonnen beiden zich met bladeren van den tuin te bedekken" (20 : 121, 7 : 22).

Dit alles toont duidelijk aan, dat de tuin niet een aardsche tuin is, maar een toestand van tevredenheid en rust, waarin geen strijd is. De boom dien de mensch niet naderen moet, wordt altijd „deze boom" genoemd, als was die pas genoemd, of als was die een boom, te welbekend om eenige beschrijving te behoeven. Dit op zichzelf wijst er op, dat die de welbekende *boom des kwaads* is, want zoowel het goede als het kwade wordt in hoofdstuk 14, vs. 24—26 en elders bij twee boomen vergeleken. Dit wordt verder bevestigd door de beschrijving, die de duivel daaraan gaf: „de boom der onsterfelijkheid" in hoofdstuk 20, vs. 120, waarmee hij den mensch bedroeg (7 : 22), hetgeen aantoonde dat die in werkelijkheid de boom is, die den dood brengt, d.i. de boom des kwaads. Een anderen sleutel van den aard van dezen boom geven hoofdstuk 7, vs. 22 en hoofdstuk 20, vs. 121, waar op het gevolg van het eten van dezen boom gewezen wordt: — *hun kwade neigingen werden hun duidelijk*. Het is duidelijk, dat het is het besef iets kwaads te hebben gedaan, iets wat den mensch onwaardig is. De poging om zich met bladeren van den tuin te bedekken (7 : 22, 20 : 121) is het verlangen om door menschelijke inspanning de begane fout goed te maken. Inderdaad heft de Heilige *Qoer-ân* allen twijfel aan dit alles op, als die onmiddellijk daarop twee soorten van kleeren vermeldt: een uiterlijke kleeding „om uw naaktheid te bedekken en (een kleeding) voor de schoonheid" en een geestelijke kleeding „die (tegen het kwaad) beschermt; die is de beste" (7 : 26). In dezelfdezden trant gaat het Boek verder en generaliseert: „O kinderen van Adam! laat de duivel u niet in verzoeking brengen, zooals hij uw ouders uit den tuin verdreef, hun hun kleeding afnemende, opdat hij hun hun kwade neigingen (of naaktheid) zou kunnen toonen, want hij ziet u, zoowel hij als zijn stam, van waar gij hen niet kunt zien; waarlijk, Wij hebben de duivels tot de bewakers doen worden van hen, die niet gelooven" (7 : 27).

Het onmiddellijk daarop volgende vers spreekt dan van de onzedelijkheden, die de ongeloovigen begaan en dus wordt het te duidelijk om nog nader verklaard te worden, dat de Heilige *Qoer-ân* met *deze boom* bedoelt: de boom des kwaads. Nu dit vastgesteld is, kunnen wij veilig de gevolgtrekking maken, dat de vermelde tuin een geestelijke tuin is: — de tuin der tevredenheid, zooals reeds is aangetoond. De beschrijving daarvan als een tuin waar de mensch geen honger heeft (20 : 118) en tevens overvloedig eten daaruit gebruikt (2 : 35), leidt tot dezelfde gevolgtrekking. Dat de *Qoer-ân* hier een allegorische verklaring van geestelijke waarheden geeft, blijkt ook duidelijk uit 20 : 124: „En wie zich van Mijn waarschuwing afwendt, zal waarlijk een benard leven

leiden en Wij zullen hem op den dag der opstanding blind opwekken". Het benarde leven duidt hier duidelijk het geestelijk leven aan. Ten gevolge van het aanzetten van den mensch tot kwaad wordt de duivel, de opwekker van de lagere hartstochten in den mensch, voor eeuwig uit den tuin verdreven: „Ga dus weg vandaar, want gij zijt verdreven en waarlijk, Mijn vloek rust op u tot den dag des oordeels" (38 : 77, 78; 15 : 34, 35). En Adam, die door zijn vergeetachtigheid en onopzettelijk het Goddelijk gebod niet gehoorzaamt (20 : 115) wordt ook uit den tuin verdreven, doch slechts voor korten tijd, om te strijden tegen den duivel, zijn vijand: „Ga heen, sommigen uwer zijnde de vijand van anderen en er is voor u op de aarde een woonplaats en levensmiddelen voor eenigen tijd". (2 : 36); „Ga weg vandaar, gij beiden, allen (uwer), een uwer (is) de vijand van den ander" (20 : 123). De toestand van strijd tegen den duivel is bestemd om den mensch op den weg te brengen tot het herwinnen van den tuin. De mensch die met de macht begiftigd is om zelfs over de engelen te regeeren en die dus den duivel aan zich zou kunnen onderwerpen, wordt uit den tuin verdreven om den noodzakelijken strijd te voeren en door dien strijd, bijgestaan door het Goddelijk licht der openbaring, den tuin voorgoed te herwinnen, om er nimmer meer uit verdreven te worden. Hij wendt zich tot God en overwint, als hij van die Bron van kracht hulp krijgt, den duivel:

„Zij zeiden: Onze Heer! Wij zijn onrechtvaardig geweest tegen onszelf, en indien Gij ons niet vergeeft en ons (niet) genadig zijt, zullen wij zeker van de verliezers zijn" (7 : 23).

„Dan ontving Adam (zekere) woorden van zijn Heer, derhalve wendde Hij Zich (genadig) tot hem" (2 : 37).

„Dan koos zijn Heer hem en Hij wendde Zich (genadig) tot hem en leidde (hem)" (20 : 122).

En indien dit waar is voor Adam in het bijzonder, is het ook waar voor den mensch in het algemeen. Gemeenschap met het Goddelijk Wezen, verkregen door middel van Zijn openbaring, brengt den mensch tot een toestand, waarin de duivel voor eeuwig onderworpen is, een toestand waarin hij den duivel niet meer vreest en ook niets begeeft, dat hem bedroefd maakt:

„Derhalve zal er waarlijk een leiding van Mij tot u komen, en wie Mijn leiding volgen, over hen zal geen vrees komen noch zullen zij treuren" (2 : 38).

„Derhalve zal er waarlijk een leiding van Mij tot u komen, en wie Mijn leiding volgt zal niet van het rechte pad afdwalen en zal ook niet ongelukkig zijn" (20 : 123).

Een ieder, die de bijzonderheden van dit verhaal nauwkeurig beschouwt, als ook het duidelijk allegorische karakter ervan en het groote doel dat daaraan ten grondslag ligt — nl. dat ieder mensch een strijd moet voeren tegen zijn hartstochten, tot hij ze in zijn macht heeft — kan onmogelijk ook maar een moment van gedachte zijn, dat de Heilige Quer-ân het verhaal van Adam in ieder opzicht aan den Bijbel te danken heeft.

2. Noach.

Het voornaamste punt met betrekking tot de in den Heiligen Quer-ân verhaalde geschiedenis van Noach is, dat de zondvloed niet het geheele aardoppervlak bedekte en dat die ook niet „alle vleesch, dat zich op de aarde roerde", zooals de Bijbel het zegt (Genesis 7 : 21), verdelgde. De Quer-ân stelt deze kwestie op den voorgrond in de vroegste openbaring, die in hoofd-

stuk 71 van Noach spreekt. Het begint met de vermelding: „Waarlijk, Wij zonden Noach tot zijn volk”, en eindigt met de vermelding, dat Noachs volk hem verwierp en dat zij om hun zonden verdronken werden (71 : 25). Alle vermeldingen betreffende Noach leggen den nadruk op dit punt, nl. dat alleen Noachs volk — dat de waarheid bestreed, Noach vervolgde en tegen zijn leven samenspande — verdronken werd. Aldus:

„Mijn Heer! waarlijk, mijn volk heet mij liegen: beslist Gij daarom tusschen mij en hen met een (rechtvaardige) beslissing en bevrijd mij en degenen van de geloovigen, die met mij zijn. Derhalve bevrijdden Wij hem en degenen met hem in de beladen ark. En Wij verdronken naderhand de overigen” (26 : 117—120).

„En Wij hielpen hem tegen het volk, dat Onze mededeelingen verwierp: waarlijk, zij waren een boos volk, daarom verdronken Wij hen allen” (21 : 77).

„En maak de ark voor Onze oogen en (overeenkomstig) Onze openbaring, en spreek niet tot Mij aangaande degenen die onrechtvaardig zijn; waarlijk, zij zullen verdronken worden” (11 : 37).

„Doch zij verwierpen hem, derhalve bevrijdden Wij hem en degenen met hem in de ark, en Wij maakten hen tot regeerders en verdronken degenen die Onze mededeelingen verwierpen” (10 : 73, 7 : 64).

De enige bijzonderheden aangaande Noach, welke van eenig belang zijn, zijn vervat in het 11de hoofdstuk, dat melding maakt van den bouw van den ark, van Noachs inschepping en hoe ze ten slotte op den berg Al-Djoedi terecht kwam, een der bergen, waardoor Armenië in het zuiden van Mesopotamië gescheiden wordt; het voegt daarbij een gebeurtenis betreffende een zoon van Noach, die ook verdronken werd, want „hij (verricht alles-) behalve goede daden” (11 : 46). Een zeer korte vermelding in hoofdstuk 29, vs. 14, 15 voegt er bij, dat hij voor 950 jaar onder zijn volk bleef, hetgeen of op zijn kort leven, of op den duur van zijn wet betrekking heeft. Hoofdstuk 66, vs. 10 vermeldt, dat zijn vrouw en de vrouw van Lot trouweloos handelden tegenover hen.

3. Niet-Bijbelsche profeten.

Na de geschiedenis van Noach komt, als we de chronologische volgorde in acht nemen, over het algemeen die van den profeet Hôed, die tot den stam 'Ad werd gezonden. Deze stam leefde in de woestijn *Al-Ahqâf* (46 : 21), die zich van Oman tot Hadramaut in het zuiden van Arabië uitstrekt. De stam ontleent zijn naam aan 'Ad, den kleinzoon van Aram, den kleinzoon van Noach, en wordt soms de eerste 'Ad (53 : 50) genoemd, in tegenoverstelling met den stam van Tsamôed, die de tweede 'Ad wordt genoemd. Het was een machtige stam, zooals de thans ontdekte inscripties het aantoonen, en waarschijnlijk heeft die zich naar alle zijden verspreid. Profeet Hôed wordt in den Bijbel niet vermeld en profeet Sâlih, die tot den stam van Tsamôed gezonden werd, evenmin. Deze stam wordt vaak tegelijk met 'Ad vermeld, hoewel zij territoriaal van elkaar gescheiden zijn. Tsamôed leefde in Al-Hidjr (15 : 80) ten noorden van Medina. De eenige belangrijke punten, die omtrent de 'Ads vermeld worden, zijn, dat zij opvolgers waren van Noachs volk (7 : 69), dat zij hooge gebouwen oprichtten (de aldus vertaalde woorden kunnen ook beteekenen, dat zij menschen waren van groote gestalte), dat zij in hun tijd het machtigste volk waren (89 : 7, 8), en dat zij door een sterken wind vernietigd werden (69 : 6, 7; 54 : 19). Omtrent den Tsamôed zegt de Hellige *Qoer-ân*, dat zij huizen in de bergen hieuwen (7 : 74), dat sporen van deze rotswoningen in den tijd van den Helligen Profeet nog aan te treffen waren (27 : 52), en dat zij door een aardbeving

vernietigd werden (7 : 78). Er wordt verder gesproken van een kameelin, die hun als een teeken werd gegeven: zij kregen de waarschuwing, dat zij gestraft zouden worden, indien zij de kameelin slachtten. Het dichte weefsel van legenden, dat men om dit dier heeft gesponnen, staat nergens in den *Qoer-ân* vermeld; naar alle waarschijnlijkheid hadden zij het plan opgevat om hun profeet te vermoorden (27 : 48, 49), en het slachten van de kameelin zou dan een teeken zijn, dat zij op het punt stonden om den beslissenden stap te doen.

Zij zijn niet de eenige profeten, die in den *Qoer-ân* vermeld worden en over wie de Bijbel zwijgt. De *Qoer-ân* spreekt van een zeker profeet *Loeqmân* (31 : 13), die een Ethiopiër schijnt geweest te zijn. Van zijn leer wordt er gezegd, dat ze nederigheid en ootmoed bijzonder op den voorgrond stelde (31 : 17—19). De *Qoer-ân* spreekt ook van een niet-Israëlietisch profeet, die een tijdgenoot was van Mozes en naar wien Mozes ging op zoek naar kennis (18 : 60—82). Hij leefde aan de samenvloeiing der twee Nijlen (18 : 60), d.i. in Khartoem. Verder spreekt die van Darius I, een koning van Perzië, die *Dzoelqarnain* of *de tweehoornige* genoemd wordt, op de basis van Daniëls visioen (Daniël 8 : 20), en wat er van hem vermeld staat toont aan, dat hij ook als profeet van een volk wordt beschouwd. Dit alles komt in volkomen overeenstemming met de in den Heiligen *Qoer-ân* vastgestelde duidelijke leerstelling, dat tot ieder volk een profeet werd gezonden.

4. Abraham.

Abraham en Mozes zijn de twee profeten, wier geschiedenis in den Heiligen *Qoer-ân* bijzonder op den voorgrond wordt geplaatst: Abraham wordt 40 keer vermeld en Mozes wel 50 keer. Dat Abraham zoo'n voornam plaats inneemt is toe te schrijven aan het feit, dat hij erkend werd door alle drie verschillende gemeenschappen, die in Arabië woonden: de Joden, de Christenen en de afgodendienaars. In zeker opzicht was hij dus de schakel, die hen vereenigde, hoezeer hun godsdienstige denkbeelden ook van elkaar afweken. Om deze reden worden zij herhaaldelijk tot den godsdienst van Abraham genoodigd:

„En zij zeggen: wees Joden of Christenen, gij zult op den rechten weg zijn. Zeg: Neen, (wij volgen) den godsdienst van Abraham, den oprechte, en hij was niet een der polytheïsten" (2 : 135).

„En wie heeft een beter godsdienst dan hij, die zich algeheel aan God onderwerpt? en hij is de weldoener (van anderen) en volgt het geloof van Abraham, den oprechte" (4 : 125).

„Zeg: Waarlijk, (aangaande) mij, mijn Heer heeft mij naar het rechte pad geleid, (naar) een waren godsdienst, het geloof van Abraham, den oprechte, en hij was niet een der polytheïsten" (6 : 162).

Hoewel de rechtschapenheid van Abraham bij deze drie gemeenschappen een uitgemaakte waarheid was, was Abrahams godsdienst toch niet de godsdienst van een daarvan, welke ook:

„Abraham was noch Jood noch Christen, maar hij was (een) oprecht (man), een Moeslim, en hij was niet een der polytheïsten" (3 : 66).

Er wordt tegen de drie gemeenschappen inderdaad gezegd, dat ze het gemeenschappelijk element van de drie godsdiensten moeten trachten te vinden, want alleen dat zou de godsdienst van Abraham kunnen zijn. Dit was het bestaan van den Eenigen Allerhoogsten God. Het woord *hamf*, dat ik door *rechtschapen* heb vertaald, wordt zeer dikwijls met betrekking tot Abraham gebezigd. Het grondwoord *hamf* beteekent *neigen* of *overhellen*, en daarom

beteekent *hanif* volgens Raghîb, de beste autoriteit op het gebied der lexicographie van den Heiligen Qoer-ân, *hij die tot een juisten toestand overhelt*. Waar het ook gebruikt wordt, blijkt het aan te duiden: een standvastig blijven in den juisten toestand, tegenover een neigen tot polytheïsme van den kant der Joden en Christenen. Volgens den Heiligen Qoer-ân was Abraham de krachtigste prediker tegen alle soorten van afgodendienst en polytheïsme, en zijn ijver om de menschheid van deze grofste soorten van bijgeloof te bevrijden geeft ons werkelijk een beeld van den geest van den Heiligen Profeet. Inderdaad belichaamt ieder profeet in den Heiligen Qoer-ân een bepaalden trek van het karakter van den Profeet Moehammad, en Abraham belichaamt eenerzijds de geneigdheid om afgodsbeelden te vernielen en anderzijds de absolute onderwerping aan God. Zijn prediking tegen den afgodendienst staat vermeld in: 6 : 75; 19 : 42—48; 21 : 52—65; 26 : 69—84; 29 : 16, 17; 37 : 85—96; 43 : 26, 27. Hij predikt ook tegen de aanbidding van hemellichamen; zie 6 : 76—84; 37 : 88, 89. Hij ging echter een stap verder en vernielde de beelden, en dit deed hij, nadat hij zijn volk duidelijk had gezegd, dat hij hun de machteloosheid van hun vermeende godheden duidelijk zou maken:

„En bij God! ik zal zeker tegen uw afgodsbeelden strijden, nadat gij u zult hebben verwijderd, terugkeerende. En hij brak ze in stukken, behalve het grootste daarvan, opdat zij misschien tot Hem zouden terugkeeren” (21 : 57, 58).

Dit voorval wordt ook reeds eerder vermeld in hoofdstuk 37, vs. 91—96; daar staat, dat hij de afgodsbeelden heimelijk, d.i. gedurende de afwezigheid van hun aanbidde, brak. Dit breken van de afgodsbeelden door Abraham was ongetwijfeld een voorspelling, dat de afgodsbeelden die het door Abraham gewijde Huis in den tijd van den Heiligen Profeet ontheiligden, ten slotte door dezen gebroken zouden worden, en dit gebeurde inderdaad na de verovering van Mekka. De ijver die Abraham bezield had om de Eenheid Gods te vestigen, legde hij ook aan den dag door het tot een blijvende overlevering onder de Arabieren te maken, dat hij een prediker der Eenheid Gods was: „En hij maakte het tot een woord om onder zijn nakomelingschap voort te duren, opdat zij zouden terugkeeren” (43 : 28), waar *het* de aanbidding van Eén God aanduidt.

De tweede trek van Abrahams karakter, waarin hij met den Heiligen Profeet overeenkomt, is zijn volkomen onderwerping aan God. Het lijdt geen twijfel, dat alle profeten zich aan God onderwierpen, maar toch wordt Abrahams onderwerping bijzonder op den voorgrond geplaatst; zie 2 : 124, 131; 3 : 66; 4 : 125; 16 : 120; 37 : 83, 84. Zijn onderwerping aan God was zoo volmaakt, dat toen hij het bevel ontving om zijn eenigen zoon Ismaël op te offeren, hij geen oogenblik aarzelde. Maar „toen zij beiden zich onderwierpen en hij hem op zijn voorhoofd nederwierp”, kwam de stem van God tot hem, zeggende dat hij de waarheid van het visioen, volgens hetwelk hij zijn zoon moest opofferen, had aangetoond (37 : 103—105) en dat het offeren van een geit deze gelegenheid herdenken moest (37 : 107) ten teken dat het dierlijke in den mensch opgeofferd moest worden om wille van het goddelijke in hem. Deze gebeurtenis geeft dus een illustratie van Abrahams volkomen onderwerping aan God en bevat ongetwijfeld een profetische zinspeling op de volkomen onderwerping van den Heiligen Profeet Moehammad en zijn volgelingen, die bij de verdediging van de waarheid hun bereidwilligheid toonden om hun eigen leven en dat dergenen die hun het dierbaarst waren, te geven. Men kan hier ook opmerken, dat de Heilige Qoer-ân er niet alleen melding van maakt, dat Ismaël de zoon

was die Abraham moest opofferen, maar ook dat deze na de offerande de blijde tijding van de geboorte van Izak ontving (37 : 112). Dit weerspreekt het Bijbelsche verhaal, dat zegt dat Izak de zoon was, die opgeofferd moest worden. Maar de Bijbel weerspreekt zichzelf, als die zegt: „Neem nu uwen zoon, uwen eenige, dien gij liefhebt, Izak” (Gen. 22 : 2). In vs. 12 en 16 wordt hij nog eens „uwen zoon, uwen eenige” genoemd. Izak nu kan niet, hoeveel verbeelding men ook heeft „uwen zoon, uwen eenige” worden genoemd, daar Ismaël veel ouder was dan Izak. Alleen Ismaël zou voor Izaks geboorte „uwen zoon, uwen eenige” genoemd kunnen worden. De tekst is dus ontwijfelbaar ten gunste van Izak veranderd. Bovendien komt de Bijbel met den Heiligen Qoer-ân overeen wat betreft het offeren van een ram in plaats van den zoon, maar deze offerande wordt herdacht onder de afstammelingen van Ismaël, niet onder die van Izak, en dit is een bewijs te meer van de waarheid van wat de Qoer-ân vermeldt.

Een ander belangrijk punt betreffende Abraham is de betrekking, waarin hij en Ismaël tot de Ka'ba, het Heilige huis in Mekka, staan. De Qoer-ân laat wat dat betreft niet den minsten twijfel over. Niet in de wildernis van Berséba, maar bij de Ka'ba had Abraham zijn zoon Ismaël verlaten, gelijk de in den Heiligen Qoer-ân vermelde bede van Abraham het aantoonst: „O onze Heer! waarlijk, ik heb een deel van mijn nakomelingschap in een vallei doen wonen, die geen vruchten oplevert, nabij Uw Heilig Huis, onze Heer! opdat zij het gebed onderhouden” (14 : 37). Hieruit, evenals uit een gezegde van den Heiligen Profeet, blijkt verder dat Abraham Ismaël in Arabië had verlaten, overeenkomstig een Goddelijk bevel en niet op aansporing van zijn vrouw Sara, gelijk de Bijbel zegt (Genesis 21 : 10). Inderdaad werd alles gedaan overeenkomstig een Goddelijk plan, opdat „de steen, dien de bouwlieden verworpen hebben”, tot „een hoofd des hoeks” zou worden (Matthéüs 21 : 42, Psalmen 118 : 22). Die steen was Ismaël, want terwijl er talrijke profeten uit de afstammelingen van Israël kwamen, kwam uit die van dengene die naar de woestenij werd uitgedreven en dien de Israëlieten begonnen te haten — hoewel hij hun broeder was — de laatste van de profeten, die het hoofd van den hoek werd. De nauwe betrekking waarin Abraham en Ismaël tot de Ka'ba stonden, wordt aldus in den Heiligen Qoer-ân uitgedrukt: „Toen Abraham en Ismaël de grondslagen van het Huis optrokken: onze Heer! neem van ons aan” (2 : 127). Hieruit blijkt dat Abraham en Ismaël de Ka'ba herbouwden. Dat deze daar reeds stond, wordt aangetoond door hoofdstuk 14, vs. 37 en ook door hoofdstuk 3, vs. 95, dat de Ka'ba noemt: „het eerste huis voor de menschen bestemd”. Er staat ook vermeld, dat Abraham tot God gebeden heeft om van Mekka een geestelijk centrum van de wereld te maken: „Mijn Heer! maak deze stad veilig en behoed mij en mijn zonen er voor afgodsbeelden aan te bidden” (14 : 35, 2 : 126). Verder baden Abraham en Ismaël tot God om een profeet uit het midden van hun afstammelingen te verwekken:

„Onze Heer! en maak ons beiden aan U onderworpen en (verwek) uit onze nakomelingschap een zich aan U onderwerpend volk en toon ons onze wegen van devotie en wend U (genadig) tot ons; Inderdaad, Gij zijt de Menigvuldigwederkeerende (tot genade), de Genadige. Onze Heer! en verwek onder hen een apostel uit hun midden, die hun Uw mededeelingen zal reciteeren en hun het Boek en de wijsheid zal leeren en hen zal reinigen, want Gij zijt de Machtige, de Wijze” (2 : 128, 129).

Het heet, dat de Heilige Profeet met betrekking tot deze bede gezegd heeft: „Ik ben de bede van mijn vader Abraham”. De bede om „een zich aan

U onderwerpend volk" of een Moeslimvolk, zooals in hoofdstuk 2, vs. 128 vermeld, was op den tijd van de openbaring ervan duidelijk profetisch, want de toenmalige omstandigheden waren niet gunstig voor het ontstaan van zulk een volk, en de weinige verspreide Moeslims tegenover het verpletterend groot getal der tegenstanders, die besloten waren om hen te vernietigen, konden geen volk genoemd worden.

Een ander karaktertrek van Abraham, waarin hij met den Heiligen Profeet overeenkwam, is dat hij zeer zachtaardig was tegenover zijn vijanden, zoo zelfs dat hij om het behoud van Lot's volk smeekte, ofschoon hij wist dat zij overtreders waren (11:74—76), en zijn bede bevat de gedenkwaardige woorden: „Wie mij volgt is waarlijk van mij, en wie mij niet gehoorzaamt — waarlijk, Gij zijt Vergevensgezind, Genadig" (14:36). En dit niettegenstaande hij zijn betrekking tot deze tegenstanders verbreken moest: „Wij zijn bevrijd van u en van wat gij buiten God dient; wij verklaren ons van u bevrijd, en vijandschap en haat zijn eeuwig tusschen ons en u verschenen, tot gij in God alleen gelooft" (60:4). Op precies dezelfde wijze was de Heilige Profeet gedwongen om zijn betrekking tot de ongeloofigen te verbreken, maar toch, toen al de vijanden die geen middel onbeproeft hadden gelaten om de Moeslims te vernietigen, op den dag van 'zijn overwinning aan zijn genade waren overgeleverd, vergaf hij het hun allen.

5. Mozes.

Van al de profeten die in den Heiligen *Qoer-ân* genoemd worden, is Mozes de profeet, van wien het meest melding wordt gemaakt, terwijl er van zijn leven veel meer bijzonderheden worden medegedeeld dan die van het leven van een ander profeet, welke ook. Bovendien is hij de profeet, die in het Heilige Boek het eerst wordt vermeld, in het hoofdstuk getiteld *Al-Moezzammil* dat het derde is in de chronologische volgorde. In dit hoofdstuk vinden wij ook de reden, waarom er zooveel gewicht wordt gehecht aan zijn geschiedenis: „Waarlijk, wij hebben u een apostel gezonden, een getuige tegen u, zooals Wij een apostel tot Faraö zonden" (73:15). Dit vers wijst op de overeenkomst van den Heiligen Profeet Moehammad met Mozes, een overeenkomst waarop Mozes zelf had gewezen in Deuteronomium 18:15, 18: „Eenen Profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken; naar hem zult gij hooren. . . Eenen Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijne woorden in Zijnen mond geven". Tweemaal wordt er gezegd, dat de beloofde profeet, de gelijke van Mozes, „uit het midden hunner broederen" zal verschijnen. Deze woorden zijn tot de Israëlieten gericht, en dus duiden de woorden „hunner broederen" slechts de Israëlieten aan. Geen enkel Israëlietisch profeet heeft er feitelijk aanspraak op gemaakt de gelijke te zijn van Mozes. Tot op den tijd van Jezus Christus zien wij, dat de Israëlieten de komst van den beloofden gelijke van Mozes nog altijd verwachtten, want men vroeg Johannes den Dooper of hij Christus was, dan wel Elías of *de Profeet* (volgens de nieuwe Engelsche bijbelvertaling, Revised Version: *de Profeet*), terwijl er in de marge verwezen wordt naar Deut. 18:15, 18. Ook heeft Jezus Christus nooit gezegd, dat hij de gelijke van Mozes was en zijn apostelen wachtten na de kruisiging van Jezus nog altijd op de vervulling van die voorspelling: „Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij" (Handelingen 3:22). Eerst de openbaring aan den Heiligen Profeet — en dat de

vroegste nog wel — wees op de vervulling van de voorspelling in Deut. 18 : 15, 18 in de komst van een Profeet als Mozes. Deze aanspraak wordt in een latere openbaring nog duidelijker gemaakt: „Zeg: Hebt gij er over nagedacht, of het van God is en gij gelooft daarin niet, en een getulge uit het midden der kinderen Israëls heeft getuigenis afgelegd van iemand, als hem” (46 : 10).

De geschiedenis van Mozes begint met een openbaring aan zijn moeder om het kind in de rivier te werpen, waar hij door Faraö's menschen opgenomen werd (20 : 38, 39; 28 : 7, 8) en vervolgens door Faraö werd opgevoed (26 : 18). Toen hij volwassen was, zag hij op zekeren dag dat een Egyptenaar een Israëliet onrechtvaardig behandelde. Hij sloeg hem met zijn vuist om den Israëliet te redden. Het ongeluk wilde dat de Egyptenaar stierf en toen Mozes vernam, dat hij van de overheidspersonen geen rechtvaardiging kon verwachten, vluchtte hij naar Midian (28 : 14—21). Daar ontmoette hij Jethro, trouwde zijn dochter en keerde tien jaar later naar Egypte terug (28 : 22—29). Op zijn terugreis werd hem de taak van een profeet opgelegd (19 : 52; 20 : 11—14; 27 : 8, 9; 28 : 30; 29 : 15, 16), en zag in een visioen dat zijn staf in een slang was veranderd en zijn hand wit was geworden (20 : 17—23; 27 : 10—12; 28 : 81, 32). Hij ontving het gebod om naar Faraö te gaan en van dezen de bevrijding van de Israëlieten te eischen (7 : 103—105; 20 : 46—48; 26 : 15—17; 44 : 18). Hij vroeg om een helper, Aäron, zijn broer (20 : 25—35; 26 : 12—14; 28 : 33—34). Faraö redetwistte met hem (20 : 47—55; 26 : 18—31). Een man uit Faraö's volk, die in het geheim in Mozes geloofde, verdedigde Mozes (40 : 28—45). Faraö eischte teekens en de twee teekens van de staf en de hand werden getoond (7 : 107; 26 : 32, 33; 29 : 20). Faraö riep de hulp in van tovenaars, wier listen niets tegen Mozes vermochten (7 : 113—126; 10 : 80—82; 20 : 60—73; 26 : 38—51), en zij geloofden hem (7 : 120, 121; 20 : 70; 26 : 46—48). Mozes toonde vervolgens andere teekens (7 : 130, 133), negen in het geheel (17 : 101). Telkens als Faraö tegenspoed ondervond, verzocht hij Mozes te bidden, opdat God dien wegnam, met de belofte dat hij gelooven zou, als die werd weggenomen; maar hij kwam zijn belofte niet na (7 : 134, 135; 43 : 49, 50). Mozes spoorde zijn volk aan tot lijdzaamheid en tot bidden (7 : 128; 10 : 84). Ten slotte werd hem bevolen Egypte te verlaten en de zee over te steken, terwijl Faraö en zijn leger verdrinken werden (2 : 50; 7 : 138; 10 : 90; 20 : 77—78; 26 : 53—66). Toen trok hij zich voor veertig dagen op een berg terug om de wet te ontvangen (2 : 51; 7 : 143—145; 20 : 83, 84), en de Israëlietische aanvoerders die bij hem waren, eischten dat hij God duidelijk aan hen toonde (2 : 55). Mozes bad tot God om Zich voor hem te vertoonen (7 : 143). Een zware aardbeving overviel Mozes en zijn vrienden (7 : 143, 155) en zij vielen in zwijm. Mozes kwam weer bij (7 : 143) en bad voor zijn vrienden (7 : 155), die uit de bezwijming ontwaakten (2 : 55, 56). Mozes ontving de Thora (7 : 142—145), die aan hem werd geopenbaard (2 : 53; 6 : 92), gelijk boeken werden geopenbaard aan andere profeten. Bij zijn terugkeer vond hij zijn volk het beeld van een kalf aanbidden, dat zij in zijn afwezigheid maakten onder leiding van een zekeren Samiri (2 : 51; 7 : 150; 20 : 86—90). Aäron had hen voor de komst van Mozes omtrent hun dwaling ingelicht, doch ze zagen niet van de kalfaanbidding af (20 : 90, 91). Het beeld werd verbrand en de asch in zee verspreid (20 : 97). Mozes beval zijn volk een koe te slachten, waartoe zij niet genegen waren, maar na veel aarzeling gehoorzaamden zij aan het bevel (2 : 67—71). Zijn eigen volk maakte valsche aantijgingen tegen hem (33 : 69; 61 : 5). Toen hij zijn volk vroeg om op het Heilige Land

aan te rukken, weigerden zij en zoo moesten zij gedurende veertig jaar in de woestijn rondzwerven (5 : 21—26).

Ik heb eenige van de belangrijker bijzonderheden van Mozes' leven gegeven. Er worden nog vele andere bijzonderheden vermeld, die de lezers zelf kunnen vinden. Opgemerkt moet worden dat er hier eenige zeer belangrijke verschillen zijn met het Bijbelsche verhaal; bijv. de *Qoer-ân* zegt niet dat Mozes aan den moord van den Egyptenaar schuldig was, daar diens dood slechts iets toevalligs was, en *Aäron* maakte zich ook niet schuldig aan het maken van het kalf of aan het verleenen van hulp daartoe. Dat er zooveel gewicht aan het verhaal van zijn leven wordt gehecht, is toe te schrijven aan het feit dat hij met den Heiligen Profeet overeenkwam. Mozes was zoowel wetgever als stichter van een volk en dat was de Heilige Profeet *Moehammad* ook. Deze twee kenmerkende eigenschappen vindt men niet in een ander Israëlietisch profeet, welke ook. Merk dus op, dat zoowel de bovengegeven bijzonderheden als de andere die in den Heiligen *Qoer-ân* omtrent Mozes vermeld worden, op een van deze twee kenmerkende eigenschappen betrekking hebben, en wel meer op de laatste dan op de eerste. Maar de Heilige Profeet *Moehammad* had in beide hoedanigheden, als wetgever en als stichter van een volk, op oneindig veel grooter schaal te arbeiden dan Mozes. De wet van Mozes was bestemd voor een bepaald ras, de Israëlieten, en zelfs onder dit volk kwamen na Mozes profeten om in de nieuwe behoeften te voorzien en om de noodzakelijke veranderingen en opheffingen tot stand te brengen. De wet die de Heilige Profeet gaf daarentegen was voor het geheele menschelijk ras bestemd en werd volmaakt, omdat hij de Profeet was voor alle volkeren en voor alle tijden, terwijl er na hem geen profeet meer zou komen. Dit verschil doet de Heilige *Qoer-ân* herhaaldelijk uitkomen. De volgende aanhalingen dienen slechts als voorbeeld:

„En inderdaad gaven Wij het Boek aan Mozes: wees dus niet in twijfel omtrent het ontvangen daarvan en Wij maakten het tot een richtsnoer voor de kinderen Israëls” (32 : 23).

„Gezegend is Hij, Die den *Foerqân* tot Zijn dienaar heeft nedergezonden, opdat hij een waarschuwer voor de volkeren zou zijn” (25 : 1).

„En die is niets anders dan een waarschuwing voor de volkeren” (68 : 52).

„Dezen dag heb Ik voor u uw godsdienst volmaakt en Mijn gunst over u voltooid” (5 : 3).

Maar ofschoon de wet in den Heiligen *Qoer-ân* volmaakt is en er na den Heiligen Profeet *Moehammad* geen profeet meer komt, wordt de deur steeds opengelaten om de in het Heilige Boek verkondigde beginselen uit te werken en om daaruit nieuwe wetten af te leiden, zoodat aan de eischen van de verschillende tijden voortdurend kan worden voldaan.

Als stichter van een volk neemt Mozes' werk, zoowel in zijn levensverhaal als in de wereldgeschiedenis, een zeer voorname plaats in. De allereerste boodschap werd hem toevertrouwd: „Derhalve, ga tot *Faraö* en zeg: Wij zijn de boodschappers van den Heer der werelden: zend de kinderen Israëls met ons weg” (26 : 16, 17). De wet werd hem veel later gegeven. En hij had ontegenzeggelijk een zeer moeilijken arbeid te verrichten, want de Israëlieten waren voor ongeveer vier eeuwen in de slavernij der *Faraö's* van Egypte geweest. Maar hoe groot en belangrijk Mozes' werk ook was, zijn boodschap was in vergelijking met die van den Heiligen Profeet toch zeer beperkt. Deze had een natie te stichten volgens een volkomen nieuw beginsel, een natie, die niet door de banden des bloeds, der kleur, des lands of van het ras verbonden werd, maar door een

zedelijken en geestelijken kijk, door een geloof in de Eenheid Gods en Zijn aldoordringende Heerschappij. Dat moest de Moeslim-natie zijn: een natie, waarbij de Arabieren en de niet-Arabieren, de blanken en de zwarten, de Semieten en de Ariërs alle op dezelfde hoogte staan. De heele wereld was het land en het heele menschdom het ras, waaruit deze natie gevormd moest worden. Deze schijnbaar onuitvoerbare taak werd den Profeet toevertrouwd, en alleen legde hij ondanks alle moeilijkheden de grondslagen voor de nieuwe natie binnen een spanne tijds van twintig jaar. Geen ander mensch in de geschiedenis der wereld kan het als een eer worden aangerekend zoo'n reusachtige taak te hebben volbracht.

6. Jezus Christus.

Jezus Christus wordt onder drie verschillende namen genoemd: *'Isd* (Jezus), *Ibn-i-Marjam* (de zoon van Maria), en *Al-Masih* (de Messias). *'Isd* of Jezus is de eigennaam; hij wordt de zoon van Maria genoemd om aan te toonen dat hij, als elk menschenkind, van een vrouw geboren werd, en iemand „die van eene vrouw geboren is”, zou geen God zijn (Job 25 : 4); hij wordt de Messias genoemd, omdat hij de positie van een profeet onder de Israëlieten bekleedde. Maar *masih* beteekent ook *iemand die in het land reist*. Deze titel kan betrekking hebben op zijn reizen van het eene land naar het andere.

Jezus Christus wordt slechts ongeveer vijf en twintig maal in den Heiligen Qoer-ân vermeld, en de langste passages die van zijn geboorte en zending spreken, zijn die waarin hij tegelijk met Johannes den Dooper genoemd wordt. Dit komt voor in hoofdstuk 19, dat een der Vroeg-Mekkaansche openbaringen is en den naam krijgt van Maria, zijn moeder, en in hoofdstuk 3, dat een der Vroeg-Medineesche openbaringen is en den naam krijgt van de Familie Amram. Behalve deze twee plaatsen, waar het levensverhaal van Jezus Christus met de Christelijke leerstellingen nogal uitvoerig wordt behandeld, is er een andere Vroeg-Mekkaansche openbaring, het 18de hoofdstuk, dat de geschiedenis van het Christendom behandelt, en een Laat-Medineesche openbaring, het 5de hoofdstuk, dat de schending van het verbond door de Christenen in bijzonderheden behandelt. Een ander belangrijk feit met betrekking tot Jezus Christus is, dat hoewel er aan zijn levensverhaal niet zooveel gewicht wordt gehecht als aan dat van Mozes, er toch groot belang wordt toegekend aan de weerlegging van de verkeerde leerstellingen, die met zijn naam in verband staan, een weerlegging die met een van de vroegste openbaringen in hoofdstuk 112 begint en tot de laatste in hoofdstuk 9 voortduurt.

Wat het levensverhaal van Jezus Christus betreft, is de vroegste openbaring hoofdstuk 19, dat met de bede van Zacharias om een zoon begint en waarvan de eerste paragraaf de geboorte en zending van Johannes behandelt. De tweede paragraaf handelt over de geboorte en zending van Jezus Christus. Vs. 16 vermeldt, dat Maria die als kind in den heiligen tempel woonde (3 : 36), de omgeving van dien tempel moest verlaten om naar een oostelijk gelegen plaats, waarschijnlijk Názareth, te gaan. Dit had ongetwijfeld plaats toen zij de puberteit had bereikt, want de Joden hielden een vrouw gedurende de maandstonden voor onrein. Daar ontving zij in een visioen de tijding van de geboorte van een zoon (v. 17). Het verwonderde haar, want zij was nog niet getrouwd (v. 20) en er werd haar gezegd, dat het kind dat zij baren zou, tot gids voor het volk zou worden gemaakt, „een teeken voor de menschen en een genade van Ons” (v. 21). De Qoer-ân zegt verder dat zij hem ontving (v. 22) — „zooals vrouwen

ontvangen" zegt een gezegde van den Heiligen Profeet. Hierna moest zij naar een verafgelegen plaats gaan (vgl. Lukas 2 : 2—6) en de bevalling had in den loop van de reis plaats (v. 22 en 23).

Het derde hoofdstuk, de Familie Amran, geeft omtrent deze punten eenige bijzonderheden, die in hoofdstuk 19 niet staan. In de eerste plaats spreekt het van de geboorte van Maria zelf, die overeenkomstig een door haar moeder afgelegde gelofte, aan den dienst van den tempel in Jeruzalem zou worden gewijd (3 : 34). Toen zij het kind baarde, bad zij God desondanks om bescherming van het meisje en „haar nakomelingschap" tegen den duivel (3 : 35), hetgeen aantoonde dat haar moeder haar hoopte uit te huwelijken en dat zij, als andere vrouwen, kinderen ter wereld zou brengen. Vs. 36 zegt, dat zij als kind onder de hoede van Zacharias bleef en dat zij als een godvruchtig kind werd grootgebracht. Hier wordt er van het onderwerp afgestapt: Zacharias bad om een nakomeling en kreeg een zoon, Johannes den Dooper. Op het oorspronkelijke onderwerp komt de Qoer-ân terug in v. 41, waar vermeld staat dat Maria boven de andere vrouwen van haar tijd werd gekozen. Het is duidelijk, dat dit betrekking heeft op den tijd, toen zij heelemaal volwassen was. In v. 43 wordt er weer gezegd dat er getwist werd over de vraag, aan wiens zorgen zij zou worden toevertrouwd. Dit staat naar alle waarschijnlijkheid in verband met de regelingen voor haar huwelijk, want van de zorg voor haar in haar kinderjaren is in 3 : 36 reeds duidelijk melding gemaakt. Met dit punt begint het vroeger geopenbaard verhaal in hoofdstuk 19, dat zegt dat zij de omgeving van den tempel verliet om zich naar een oostelijk gelegen plaats te begeven. Beide verhalen hebben dit gemeen, dat zij de tijding in een visioen ontving: volgens hoofdstuk 3, vs. 44 zeiden de engelen haar, dat zij een zoon ter wereld zou brengen ter verwezenlijking van de Messiaansche voorspelling. Het daaropvolgend vers zegt, dat hij een hoogen ouderdom zou bereiken en een der rechtschapenen zou zijn. In Hoofdstuk 3, vs. 46 verwonderde haar die tijding, omdat haar huwelijk nog niet plaats had gehad en het werd haar opnieuw verzekerd, dat zij een zoon zou baren. Nadere bijzonderheden omtrent de ontvangenis en geboorte bevat dit hoofdstuk niet.

In beide verhalen is er evenwel een hiaat tot op den tijd, dat Jezus tot profeet werd geroepen en tot zijn volk predikte. In hoofdstuk 3 volgen op de tijding van de geboorte van een zoon in vs. 46 onmiddellijk de roeping van Jezus en zijn prediking in vs. 47 en 48. In hoofdstuk 19 komen ze ook voor na het verhaal van zijn geboorte. Het is duidelijk dat de komst van Maria met Jezus tot haar volk, gelijk in 19 : 27 vermeld, geen betrekking heeft op den tijd van zijn geboorte, die het onderwerp is van het vorige vers, maar wel op een lateren tijd, omdat het ondenkbaar is dat een vrouw veel vertoon zou maken van haar pasgeboren baby en omdat Maria toen naar een verafgelegen plaats ging (19 : 22). Vs. 27 zegt, dat Maria met Jezus naar haar volk ging, terwijl hij een dier bereed. Dit heeft waarschijnlijk betrekking op de episode, waarin Jezus op een ezelin en een veulen reed (Matthéus 21 : 1—7). Bovendien kan het antwoord dat Jezus bij deze gelegenheid het volk gaf, onmogelijk betrekking hebben op den tijd toen hij nog een baby was, want in dat antwoord zei hij duidelijk dat hij tot profeet *was gemaakt* en dat het hem *bevolen was* gebeden op te zeggen en aalmoezen te geven, zoolang *hij leefde*. Een baby van een dag zou onmogelijk tot profeet gemaakt kunnen zijn, noch zou het hem bevolen kunnen zijn gebeden op te zeggen en aalmoezen te geven. Hier toonen de woorden dus afdoend aan, dat hoofdstuk 19, vs. 27—32 betrekking heeft op den tijd,

toen Jezus de roeping ontving en de ouderlingen onder de Israëlieten door zijn prediking ergerde:

„Hij zeide: Waarlijk, ik ben een dienaar van God; Hij heeft mij het Boek gegeven en mij tot een profeet gemaakt, en Hij heeft mij tot een gezegende gemaakt, waar ik ook moge zijn, en Hij heeft mij het gebed en de armenbelasting voorgeschreven, zoolang ik leef, en (mij) gehoorzaam aan mijn moeder (gemaakt), en Hij heeft mij niet aanmatigend, rampzallig doen worden”.

Zooals ik reeds zei, wordt echter op de leerstellingen die met den naam Jezus samenhangen, meer nadruk gelegd dan op de bijzonderheden van zijn leven en zelfs de omstandigheden die op zijn leven betrekking hebben, zijn als een weerlegging van zijn godheid bedoeld. Er wordt gezegd, dat zijn moeder hem ontving — een bepaald overbodige bijzonderheid van een levensgeschiedenis, tenzij het bedoeld is om aan te toonen dat hij geen God of Gods Zoon was, want de gedachte aan een ontvangenis in de baarmoeder van een vrouw is onbestaanbaar met die aan Goddelijkheid. De hevige pijnen gedurende de barensweeën die Maria de volgende woorden deden uiten: „O, dat ik hiervoren ware gestorven” (19 : 23), dienen niet alleen om aan te toonen dat Maria Jezus ter wereld bracht onder de gewone omstandigheden, waarin vrouwen bij het baren verkeerden, maar schijnen ook in nauw verband te staan met Genesis 3 : 16: „Met smart zult gij kinderen baren”. Dit is volgens den Bijbel de straf die de vrouw wordt opgelegd wegens de zoogenaamde zonde van Eva. Er wordt ook vermeld dat hij sprak, toen hij in de wieg was en toen hij oud was (3 : 45), om de verandering van toestand van de kindsheid tot den hoogen ouderdom aan te toonen, terwijl in het Goddelijk Wezen geen verandering mogelijk is. De voornaamste trekken van zijn prediking, toen hij het profetschap aanvaardde, hebben ook dezelfde strekking. Hij wordt „een dienaar van God” genoemd (19 : 30; 43 : 59). Hij achtte het volstrekt niet beneden zich een dienaar van God te zijn (4 : 172). Er staat vermeld, dat hij „een profeet” (19 : 30), „een apostel tot de kinderen Israëls” (3 : 48) was, dat hij slechts een apostel was, voor wien talrijke apostelen gestorven waren (5 : 75), dat hij iemand was die „de Thora” leeren moest (3 : 47) en herhaaldelijk zei: „God is mijn Heer en uw Heer; derhalve, dien Hem” (3 : 50; 5 : 117; 19 : 36; 43 : 64). Er wordt gezegd, dat hij en zijn moeder „voedsel plachten te gebruiken” (5 : 75), hetgeen aantoonde dat hij al de behoeften en zwakheden van een sterveling had. Zelfs ontkent hij zijn goddelijkheid in de volgende duidelijke woorden:

„En als God zeggen zal: O Jezus, zoon van Maria! hebt gij tot de menschen gezegd: Neem mij en mijn moeder als twee goden buiten God; zal hij zeggen: Glorie zij U, het betaamde mij niet datgene te zeggen, wat ik geen recht had (te zeggen)” (5 : 116).

Een merkwaardig kenmerk van het in den Heiligen Quer-án vermelde levensverhaal van Jezus Christus is de vermelding van zijn dood, die driemaal in duidelijke bewoordingen en verscheidene malen bedektelijk voorkomt:

„Toen God zeide: O Jezus! Ik zal u doen sterven en u in Mijn tegenwoordigheid verheffen en u van degenen zuiveren die niet gelooven, en degenen die u volgen, boven degenen plaatsen die niet gelooven, tot den dag der opstanding” (3 : 54).

„Ik heb hun niets gezegd dan wat Gij mij hebt geboden, namelijk: Dien God, mijn Heer en uw Heer, en ik was getuige van hen zoolang ik onder hen was, doch toen Gij mij hebt doen sterven, waart Gij de Waker over hen, en Gij zijt getuige van alle dingen” (5 : 117).

„Inderdaad gelooven zij niet, die zeggen: Waarlijk, God, Hij is de Messias, de zoon van Maria. Zeg: Wie zou dan iets tegen God kunnen vermogen indien Hij den Messias, den zoon van Maria, en zijn moeder en al degenen op de aarde wenschte te verdelgen?” (5 : 17).

Het eerste van deze verzen toont aan, dat toen de vijanden van Jezus Christus plannen smeedden om een gewelddadigen aanslag op zijn leven te plegen, een Goddelijke openbaring hem bemoedigde, dat God hem den natuurlijke dood zou doen sterven. Maar dit is niet de eenige belofte; het is de eerste van de vier beloften: het sterven, daarna het verheffen in Gods tegenwoordigheid, daarna het zuiveren van de valsche beschuldigingen en ten slotte de overwinning van de Christenen op de Joden. Deze beloften worden in precies dezelfde volgorde vermeld als die, waarin ze werkelijk plaats grepen. Het tweede vers toont aan, dat het leerstuk der Goddelijkheid van Jezus Christus niet onder zijn oogen ontstond, maar dat het *na* zijn dood werd uitgedacht door zijn volgelingen, en het vers toont afdoend aan, dat Jezus Christus *na* zijn dood tot God werd gemaakt. Het derde vers geeft de reden, waarom Jezus' dood op den voorgrond wordt geplaatst en zegt feitelijk, dat indien Jezus Christus God was, zooals de Christenen beweren, hij niet sterven zou, gelijk zijn moeder en zijn landgenooten.

Van de verzen, die bedektelijk van den dood van Jezus Christus spreken, haal ik slechts drie aan:

„De Messias, de zoon van Maria, is niets meer dan een apostel; inderdaad zijn de apostelen vóór hem gestorven; en zijn moeder was een waarheidlevende vrouw; zij beiden plachten voedsel te gebruiken; zie hoe Wij hun de mededeelingen duidelijk maken; zie dan hoe zij zich afwenden” (5 : 75).

„En Moehammad is niets meer dan een apostel; inderdaad zijn de apostelen vóór hem gestorven” (3 : 143).

„En degenen die zij buiten God aanroepen, hebben niets geschapen, terwijl zij zelf geschapen zijn; (zij zijn) dood, niet levend, en zij weten niet wanneer zij zullen worden opgewekt” (16 : 20, 21).

In dit geval verklaart het eerste vers dat, aangezien alle profeten vóór Jezus Christus gestorven waren, ook hij gestorven moest zijn, omdat hij evenals zij een sterveling was en omdat hij evenals zij at. Het tweede verklaart in duidelijke bewoordingen, dat alle profeten vóór Moehammad gestorven waren en rekent Jezus Christus dus onder de dooden. En het derde zegt, dat al degenen die men voor goden hield, voordat de Qoer-ân kwam — en Jezus Christus was er een van — gestorven waren; geen hunner leefde nog. Ondanks zoo vele duidelijke verklaringen nemen sommige Moeslims toch het denkbeeld aan, dat Jezus Christus nu nog leeft. Dit denkbeeld heeft ongetwijfeld zijn oorsprong in de Christelijke traditie en tengevolge van de voorspelling aangaande de tweede komst van den Messias, waarmee niets anders bedoeld wordt dan de komst van iemand in zijn „geest en kracht” (Lukas 1 : 17), heeft het langzamerhand veld gewonnen. Er staat in den Heiligen Qoer-ân, ja zelfs in de gezegden van den Heiligen Profeet, evenwel niets dat dit denkbeeld staaft. Wel is waar spreekt de Heilige Qoer-ân van de *raf'* of verheffing van Jezus Christus, maar dit gebeurde na zijn dood, gelijk duidelijk wordt vermeld in 3 : 54. Ook beteekent *raf'* (verheffing) door God niet: het opnemen van het lichaam van een sterveling in den hemel; het beteekent slechts verheffing in rang.

Eén punt echter moet worden toegelicht. De Heilige Qoer-ân ontkent dat

Jezus aan het kruis is gestorven, maar een ontkenning van den kruisdood staat niet gelijk met een ontkenning van den natuurlijke dood. Wat er werkelijk gebeurde wordt aldus vermeld: „En zij doodden hem niet en kruisigden hem ook niet, maar hij werd gemaakt hun te schijnen als (een gekruisigde), en waarlijk, zij die het daarover niet eens zijn, verkeeren daaromtrent slechts in twijfel” (4 : 157). De *Goer-ân* zegt dus, dat Jezus Christus niet aan het kruis is gestorven en dat hij op iemand leek, die gedood wordt of aan het kruis sterft. Het verhaal, volgens hetwelk hij ten hemel steeg, terwijl er een ander persoon was, die op hem geleek en de kruisiging onderging, staat nergens in het Heilige Boek vermeld, evenmin in eenig gezegde van den Heiligen Profeet. En wat de *Goer-ân* omtrent de kruisiging van Jezus zegt — nl. dat hij aan het kruis genageld werd, maar niet daaraan stierf — komt precies overeen met wat de waarheid blijkt te zijn als wij de Evangelieën nauwkeurig doorlezen; zie hiervoor de noot bij 4 : 157. De *Goer-ân* is geen geschiedenisboek en geeft niet de bijzonderheden van wat er na de kruisiging met hem gebeurde, maar die zegt duidelijk, dat zoowel aan hem als aan zijn moeder „een schuilplaats op een verheven bodem, hebbende weiden en bronnen” (23 : 50) is gegeven, welke beschrijving op Kasjmier van toepassing is. Verder bestaat er een gezegde van den Heiligen Profeet, dat zegt dat Jezus den hoogen ouderdom van 120 jaar heeft bereikt.

Volgens den *Goer-ân* is Jezus Christus dus als een sterveling geboren en als een sterveling gestorven. Hij leidde het leven van een rechtschapen man en een Goddelijke boodschap „tot de kinderen Israëls” (3 : 48) werd hem toevertrouwd. Maar dit volk verwierp hem, zwoer tot zijn verderf samen en maakte hem uit voor een bastaard en zijn moeder voor een echtbreekster (4 : 156). Terwijl de *Goer-ân* dus de leer van zijn goddelijkheid te veroordeelen heeft, heeft die hem ook tegen de valsche beschuldigingen te verdedigen. Om deze reden spreekt die van zijn moeder als „een waarheidlievende vrouw” (5 : 75) en van Jezus Christus zelf als Gods „woord” en „een geest” van Hem afkomstig. Hij wordt „Zijn woord” genoemd, omdat hij het woord verwezenlijkte „dat Hij Maria mededeelde” (4 : 171), gelijk de Heilige Profeet gezegd heeft „Ik ben de bede van mijn vader Abraham”, vanwege de in 2 : 129 vermelde bede van Abraham. Er werd tegen Maria gezegd, dat de zoon die zij baren zou, een rechtschapen man en een profeet zou zijn, en met betrekking tot deze voorspelling wordt hij Gods woord genoemd. Of misschien staat het in verband met de voorspellingen van de vroegere profeten. Dat hij „een geest van Hem afkomstig” genoemd wordt kan evenzoo betrekking hebben op de ontkenning van de onwettigheid, die hem ten laste is gelegd, omdat onwettige sexueele omgang toegeschreven wordt aan den duivel. Merk echter op, dat Jezus slechts *een* woord of *een* geest van Hem afkomstig wordt genoemd, en niet *het* woord of *de* geest. Hoewel hij misschien voornamelijk met betrekking tot de voorspelling van zijn geboorte een „woord” wordt genoemd, is ieder scheepsel van God in één opzicht toch Zijn „woord”, omdat het op Gods bevel in het wezen wordt geroepen; daarom zegt de Heilige *Goer-ân*, dat die woorden van God te talrijk zijn om opgeschreven te worden: „Zeg, indien de zee inkt was voor de woorden van mijn Heer, (dan) zou de zee waarlijk uitgeput zijn geweest, voordat de woorden van mijn Heer uitgeput zijn, zelfs al zouden Wij de gelijke van die (zee) brengen om ze te vermeerderen” (18 : 109). Evenzoo zegt de Heilige *Goer-ân* — hoewel Jezus misschien met betrekking tot de beschuldiging tegen zijn moeder een geest van God wordt genoemd — dat de geest

Gods in ieder menschelijk wezen geblazen wordt: „Daarna maakte Hij zijn nakomelingschap uit een extract, uit geringgeschat water. Daarna maakte Hij hem volkomen en blies in hem van Zijn geest” (32 : 8, 9). Deze verklaring, dat de geest Gods in ieder mensch wordt geblazen, schijnt gericht te zijn tegen de Christelijke leer, volgens welke de mensch in zonde wordt geboren en een slaaf is van den duivel.

7. Andere Bijbelsche profeten.

Van de andere Bijbelsche profeten die in den Heiligen *Qoer-ân* genoemd worden, wordt Henoch die vóór Noach kwam, tweemaal onder den naam van *Idris* genoemd (19 : 56; 21 : 85). De passage, volgens welke hij tot een hooge waardigheid is verheven (19 : 57) wordt verkeerdelijk in deze beteekenis opgevat, dat hij levend in den hemel is opgenomen. Ook hier is de Christelijke traditie dus van invloed geweest. Genesis 5 : 24 zegt: „Enoch dan wandelde met God; en hij was niet meer, want God nam hem weg”, maar Paulus gaat een stap verder en zegt: „Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en, hij werd niet gevonden daarom, dat hem God weggenomen had” (Hebreëen 11 : 5). Betrouwbare commentatoren zijn echter van meening, dat wat er in den *Qoer-ân* omtrent Henoch vermeld staat, t.w. dat hij tot een hooge waardigheid is verheven, slechts beteekent dat hij tot den rang van een profeet is verheven en niet dat hij naar de hoogste sferen is overgebracht, wat volgens één commentator niet de minste beteekenis heeft.

Lot wordt dikwijls met Abraham vermeld, omdat hij zijn tijdgenoot en ook zijn neef was; zie 11 : 69—83; 15 : 51—76; 29 : 16—26, 31—35; 51 : 24—37. Sommige Christelijke schrijvers hebben aanmerkingen gemaakt op het feit, dat de *Qoer-ân* hem als een profeet erkent. Maar Genesis 10 : 30—38, die van zijn bloedschendige gemeenschap met zijn dochters in bedwelmden toestand spreekt, is volkomen onbestaanbaar met zijn rechtvaardigheid, die in Genesis 18 : 23 vermeld wordt. In II Petrus 2 : 7, 8 wordt hij „rechtvaardige Lot” genoemd wiens „rechtvaardige ziel” gekweld werd door de vuile daden van de Sodomieten. De Heilige *Qoer-ân* neemt hem dus aan als wat hij in werkelijkheid was: een rechtschapen man en een profeet, die gezonden was om de Sodomieten te verbeteren, en verwerpt als iets onwaars wat er in den Bijbel omtrent hem (Genesis 19 : 30—38) staat. Wat Lots vrouw betreft, ontkent de *Qoer-ân* het Bijbelsche verhaal, volgens hetwelk zij in een zoutpilaar werd veranderd, omdat zij omkeek, toen zij de Sodomieten met Lot verliet; die zegt dat zij met de Sodomieten verdeldg werd, daar zij niet met Lot meeinging (7 : 83, etc.) en „trouweloos handelde tegenover” hem (66 : 10). Er staat duidelijk vermeld, dat de straf die Lots volk overviel, — hoewel dikwijls gewoon een regen genoemd — een regen van steenen was (11 : 82; 15 : 74). In 15 : 73 wordt ze een dreuning genoemd en dus wordt er duidelijk aangetoond, dat ze een aardbeving was; daarom wordt er gezegd, dat de plaats ondersteboven werd gekeerd (15 : 74).

Van Abrahams zonen neemt zowel de Bijbel als de Heilige *Qoer-ân* Izak als een profeet aan, maar er is omtrent Ismaël een merkbaar verschil op te merken. De *Qoer-ân* noemt hem natuurlijk herhaaldelijk een profeet. Er wordt echter niets gezegd omtrent het volk, tot wie hij gezonden is, maar een overlevering zegt dat hij tot het volk van Jemen is gezonden. De Bijbel daarentegen noemt hem geen profeet, maar tusschen de belofte die aan Ismaël is

gegeven en die welke Abraham kreeg, bestaat er wezenlijk geen verschil: „En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gansch zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen” (Genesis 17 : 20). Dit toont duidelijk aan dat Ismaël in Gods oogen rechtschapen was. Abrahams kleinzoon Jakob (11 : 71) wordt ook onder de profeten gerekend; Jakobs zoon, Jozef, wordt afzonderlijk vermeld: het heele hoofdstuk 12 wordt aan zijn geschiedenis gewijd, daar het talrijke profetische zinspelingen op de geschiedenis van den Heiligen Profeet zelf bevat (12 : 7).

Onder Abrahams afstammelingen en vóór de komst van Mozes, is Sjoë'aib degeen, die gezonden is naar Midian, een stad aan de Roode Zee. Sjoë'aib is, zooals algemeen wordt beschouwd, de Arabische naam voor Jethro. Men neemt aan dat hij de man was, wiens dochter met Mozes trouwde, toen deze naar Midian vluchtte (28 : 27). In den Heiligen Qoer-ân wordt hij slechts viermaal met name genoemd, en in zijn leer wordt het geven van de volle maat en het volle gewicht bijzonder op den voorgrond geplaatst. Er staat ook vermeld, dat Sjoë'aib tot de bewoners van het bosch is gezonden (26 : 176, 177) maar of zij dezelfde menschen zijn als de bewoners van Midian, kan niet worden gezegd; naar alle waarschijnlijkheid is het wel zoo.

Tot den tijd van Mozes komende wordt Aäron zeer dikwijls met hem vermeld, en de Qoer-ân zegt ons dat de Thora aan hen beiden is gegeven (37 : 117). Het voornaamste punt waarin de Hellige Qoer-ân van het Bijbelsche verhaal afwijkt, is dat Aäron een kalf voor de Israëlieten maakte om aangeheden te worden (Exodus, hoofdstuk 32). De Qoer-ân zuivert hem niet alleen van de beschuldiging dat hij een afgod heeft gemaakt, maar toont ook aan dat hij de Israëlieten ronduit voor hun kalfaanbidding waarschuwde: „En inderdaad had Aäron vroeger tot hen gezegd: O mijn volk! gij wordt daardoor slechts verleid en waarlijk, uw Heer is de Weldadige God, derhalve volg mij en gehoorzaam mijn bevel” (20 : 90).

Van de profeten der Mozaïsche bedeeling worden behalve Jezus Christus, ook David en Sálomo sterk op den voorgrond geplaatst en de roem waartoe het Israëlietische koninkrijk onder deze profeet-koningen kwam, wordt op meer dan één plaats vermeld. Inderdaad is dit alles een geschiedenis, die een voorspelling betreffende de grootheid van den Islâm bevat. De hoofdstukken waarin ze vervat is, zijn te Mekka geopenbaard, toen het verzet tegen den Profeet ten top steeg en zijn zaak geheel en al hopeloos scheen te zijn. Deze geschiedenis was een troost voor de Moeslîms, want spoedig zou de tijd komen, dat al deze tegenstand mislukken zou en de Islâm in al zijn glorie zou schitteren. Dat eenerzijds de geschiedenis van Johannes den Dooper en die van Jezus Christus sterk op den voorgrond worden geplaatst en anderzijds die van David en Sálomo, van wie de eersten de geestelijke grootheid en de laatsten de stoffelijke grootheid der Mozaïsche bedeeling vertegenwoordigden, wijst er inderdaad op, dat de Hellige Profeet bestemd was om zoowel de positie van een geestelijken wereldleeraar als die van een koning te bekleeden. Dit maakt de Qoer-ân duidelijk door den Profeet Moehammad — gelijk reeds is aange-toond — bepaaldelijk den gelijke van Mozes te noemen, en verder door de Islamietische bedeeling bij de Mozaïsche te vergelijken (24 : 55).

De langste passage waarin van David melding wordt gemaakt, is hoofdstuk 38, vs. 18—26, dat met zijn veroveringen en zijn koninkrijk begint: „Waarlijk, Wij maakten de bergen aan hem onderworpen, om God des avonds

en bij zonsopgang te loven, en de vogelen verzamelden zich; allen waren hem gehoorzaam". Dat hiermee zijn veroveringen en zijn koninkrijk bedoeld worden, wordt duidelijk gemaakt door het daaropvolgend vers: „En Wij versterkten zijn koninkrijk en Wij gaven hem wijsheid en een helder oordeel". Op een soortgelijke beschrijving in hoofdstuk 34, vs. 10 volgen de woorden, „En Wij maakten het ijzer soepel voor hem, zeggende: maak ruime mallenkolders," wat duidelijk betrekking heeft op oorlogen. Ondanks zijn uitgestrekt koninkrijk moest hij zich voor zijn vijanden in acht nemen en toegevend zijn tegenover hen: „En is het verhaal der tegenstanders tot u gekomen, toen zij het privévertrek binnenkwamen door over de muren te klimmen? Toen zij tot David binnenkwamen en hij bevreesd voor hen was" (38 : 21, 22). Vreemd genoeg, dat dit verhaal van de samenzwering van zijn vijanden tegen hem, door sommige minder nauwlettende commentatoren onder invloed van de Joodsche traditie en den Bijbel verdraaid is tot het verhaal, dat David ontucht pleegde en dat twee engelen hem aan de zonde kwamen herinneren. De *Qoer-ân* noemt de twee indringers duidelijk *chasm* of *vijanden* en zegt, dat zij in het privévertrek toegang hebben gevonden, door *over de muren te klimmen*. Het is het toppunt van ongerijmdheid om aan te nemen, dat zij engelen waren. Toen Chalfah Ali het valsche verhaal van David hoorde, zei hij: „Wie het verhaal van David vertelt, zooals de vertellers het verhalen, zal ik 160 slagen geven en dit is de straf voor hen, die de profeten valschelijk beschuldigen". Dit voorval wordt verteld door den grooten commentator Razi, die ook zegt: „De meeste geleerden en zij die onder hen naar de waarheid hebben gezocht, verklaren dat deze beschuldiging valsch is en veroordeelen ze als een leugen en als een schandelijk verhaal".

Het eenige belangrijke punt dat er nog vermeld wordt omtrent David, is dat hij Goliath doodde (2 : 251). Dit komt in een Medineesche openbaring voor en ook hier vinden wij er bijgevoegd, dat God hem „een koninkrijk en wijsheid" gaf.

Sálomo erfde niet alleen Davids koninkrijk (27 : 16), maar breidde het ook uit door veroveringen. Ook hier kan al dadelijk in het begin gezegd worden, dat de Heilige *Qoer-ân* de beschuldiging van afgodenaanbidding tegen Sálomo verwerpt, welke aanbidding de Bijbel hem in duidelijke bewoordingen ten laste legt, als die zegt dat de vrouwen van Sálomo „zijn hart achter andere goden nelgden" (1 Koningen 11 : 4). De *Qoer-ân* vernietigt deze beschuldiging in zeer weinige woorden: „En Sálomo was niet ongeloovig, maar de duivels geloofden niet" (2 : 102). De Weleerwaarde Heer T. K. Cheyne toont in de *Encyclopædia Biblica* aan, dat de Bijbelsche verklaring onjuist is: „Dat Sálomo een aantal vrouwen had, zoowel niet-Israëlietische als Israëlietische, is aan-nemelijk genoeg, maar hij maakte voor haar allen geen altaren, noch verbond hij de aanbidding van de goden van zijn vrouwen met die van Jehova". De *Qoer-ân* echter gaat verder dan dat, want die zegt, dat de Koningin van Scheba een geloovige werd: „Zij zeide: Mijn Heer! waarlijk, ik ben onrechtvaardig tegen mijzelf geweest en ik onderwerp mij met Sálomo aan God, den Heer der werelden". (27 : 44).

De langste passage die van Sálomo melding maakt, is die welke in verband staat met zijn verovering van Scheba. Ze begint met een beschrijving van de reusachtige hulpbronnen van zijn koninkrijk: „O menschen! ons is (de beteekenis) van de geluiden der vogelen geleerd en alles is ons geschonken; waarlijk, dit is een duidelijke gunst. En zijn legers van de djinn en de menschen

en de vogelen werden tot hem verzameld, en zij werden in groepen verdeeld" (27 : 16, 17). Het gebruik van vogels tot het overbrengen van berichten maakte, dat de vogels een noodzakelijke aanvulling werden tot een militaire expeditie, en de *djinn* waren ongetwijfeld de onversaagde niet-Israëlitische stammen, die aan de Israëlieten onderworpen waren. Op een andere plaats staat, dat zij degenen waren „die vóór hem werkten op bevel van zijn Heer" (34 : 12) en die voor hem maakten „wat hem behaagde, zooals sterkten en beelden" (34 : 13). Het is dus duidelijk, dat de *djinn* de vreemdelingen waren, die Sálomo in dienst hadden voor het bouwen van den Tempel: dat waren menschen die in de bouwkunst bekwaam waren, want gelijk Tabrazi in zijn commentaar op Himasa opmerkt: „De Arabieren zeggen dikwijls *djinn*, als zij iemand die bekwaam is in het uitvoeren van zaken, bij den *djinni* en den *sjaitán* of duivel vergelijken". Er staat elders vermeld, dat de menschen die Sálomo in dezen en soortgelijken dienst gebruikte, duivels waren: „En de duivels, alle bouwers en duikers, en anderen in ketenen geboeid" (38 : 37, 38). De laatsten schijnen degenen te zijn, die den dienst onder dwang verrichtten, of zij kunnen kriegsgevangenen geweest zijn.

Toen Sálomo met zijn legers oprukte om Scheba te veroveren, trok hij door de vallei van de *Naml*, welk woord niet vertaald moet worden door mieren, want *Naml* wordt hier — al beteekent het ook *mieren* — als eigenaam gebruikt, en *wád-in-Naml* of de vallei van de *Naml* is volgens de Tadjoeel Aroes „gelegen tusschen Djibrin en Asqalan". Bovendien wordt er in de Qamoes duidelijk gezegd, dat de *Namlah* een stam was: „Abriqa is een der wateren van *Namlah*". Deze stam, waarvan het land hoogstwaarschijnlijk tusschen het rijk van Sálomo en dat van de Koningin lag en a.h.w. een bufferstaat vormde, onderwierp zich aan Sálomo. Daarom staat er vermeld, dat Sálomo God dankte: „Mijn Heer! geef, dat ik dankbaar zij voor Uw gunst, die Gij mij en mijn ouders hebt geschonken" (27 : 19).

Een dergelijke vergissing begaat men met betrekking tot Hoedhoed, die ongetwijfeld een officier van Sálomo wordt genoemd; maar men vat het verkeerd op en het krijgt de beteekenis van *kievit*. Een soortgelijke naam is *Benhadad*, een koning van Syrië (1 Koningen 20 : 1). Arabische schrijvers gewagen van een koning van Himjar, Hoedad. De vergissing ontstaat door het feit, dat zijn naam vermeld wordt met betrekking tot de bezichtiging van de vogels (27 : 20), maar dit schijnt zijn reden hierin te vinden, dat de man die dien naam droeg, een zekere officier van den Inlichtingendienst van Sálomo's leger was. Al wat er in de tien daaropvolgende verzen van hem verteld wordt, toont duidelijk aan dat hij een mensch was en geen vogel, want hij bracht Sálomo berichten omtrent de Koningin van Scheba, die hij met haar volk de zon zag aanbidden in stede van God (27 : 24) en vele zondige dingen zag doen: „En de duivel heeft hun hun daden schoon doen schijnen en hen dus van den weg afgebracht". Slechts een mensch kan oordeelen wat een valsch geloof of wat een slechte daad is. Dat gaat boven het bevattingsvermogen van een vogel.

De Koningin van Scheba zond eerst een geschenk aan Sálomo, dat hij als een beleediging beschouwde, en hij dreigde haar met een aanval op haar gebied. Zij onderwierp zich aan Sálomo en kwam tot hem, en er werd haar gezegd: „Treed het paleis binnen", hetgeen aantoont dat zij zijn vrouw werd. Er stroomde in het paleis water onder den glazen vloer, dien de koningin verkeerdelijk aanzag voor het water. Zoo deed Sálomo haar haar dwaling inzien:

n.l. de aanbidding van de zon, iets wat zich slechts aan de buitenzijde vertoont, terwijl de kern, de ware bron des levens en der macht God is, Wiens hand, onzichtbaar voor den mensch, in deze voorwerpen werkt. Toen geloofde de Koningin in God en deed afstand van de aanbidding van andere voorwerpen.

Verder wordt er in hoofdstuk 34 van Sálomo melding gemaakt in verband met de verdelging van de stad Saba of Scheba. Er wordt op deze plaats gezegd, dat de wind aan Sálomo dienstbaar werd gemaakt en dat die wind gedurende een maand 's morgens en 's avonds een reis maakte (34 : 12). In hoofdstuk 21, vs. 81 staat verder: „En (Wij maakten) aan Sálomo den hevig waaïenden wind (dienstbaar), op Zijn bevel zijn loop volgende naar het land, dat Wij gezegend hadden”. Beide plaatsen hebben betrekking op Sálomo's vloot, die tusschen de golf van Aqaba en Ophir op de oostelijke kust van het Arabische schiereiland voer en hem volgens de *Jewish Encyclopædia* „fabelachtige hoeveelheden goud en tropische producten” bracht, zoodat hij beschikte over „onbepaalde middelen om de glorie van zijn hoofdstad, stad en paleis te verhoogen”. Dit wordt vermeld in hoofdstuk 34, vs. 12 en 13 na wat boven reeds is aangehaald: het doen vloeien van „een fontein van gesmolten koper” en het maken van „sterkten en beelden en schotels... en kookpotten”. Maar Sálomo's dood luidde de doodklok over al dezen roem en over zijn koninkrijk, en zijn opvolger was slechts „een schepsel der aarde, dat zijn staf wegvrat”. Dit heeft betrekking op het geriefelijke en weelderige leven, dat Réhábeam leidde en het wegvreten van den staf wijst op de scheuring van zijn koninkrijk. Elders wordt er gezegd, dat Sálomo's erfgenaam „niets meer dan een lichaam” was (38 : 34) en dat Sálomo, toen hij dit zag, zich tot God wendde en om een koninkrijk bad, dat niet in gevaar zou loopen door anderen te worden verwoest, d.i. een geestelijk koninkrijk. Er wordt ook gezegd, dat de weelde en goede dingen van dit leven Sálomo niet bekoorden. „Waarlijk, ik bemin de goede dingen vanwege de gedachtenis van mijn Heer” (38 : 32) zei hij, toen hem een aantal rasechte en vurige paarden werd gebracht.

Van de andere Bijbelsche profeten wordt Job viermaal vermeld. De langste passage, die van hem spreekt, is vervat in hoofdstuk 38, vs. 41—44, dat hoogstwaarschijnlijk een verhaal is van zijn vlucht van de eene plaats naar de andere, want toen hij over zwaren arbeid en marteling klaagde, werd hij aangespoord om verder te gaan — een les dat men in moeilijke omstandigheden niet moet wanhopen. Er wordt ook gezegd, dat God hem „zijn gezin en de gelijke van hen bij hen” gaf, hetgeen beteekent dat hij tot zijn gezin teruggebracht en met meer kinderen gezegend werd. Een soortgelijke vermelding komt voor in hoofdstuk 21, vs. 83, 84. De twee en veertig hoofdstukken van den Bijbel worden hier misschien tot evenveel woorden samengevat en met meer realiteit: „Wij vonden hem geduldig; een uitmuntend dienaar! Waarlijk, hij keerde dikwijls (tot God) terug”.

Jona wordt meer genoemd; hij wordt vermeld in één der vroegste openbaringen, waarin den Heiligen Profeet gezegd werd de vervolging geduldig te dragen en niet als Jona te zijn, die „de metgezel van den visch” genoemd wordt (68 : 48—50). Dit alles wordt uiteengezet in een andere vroege openbaring (37 : 139—148), die waarschijnlijk later kwam dan de bovenaangehaalde. Jona ontvluchtte zijn volk, en hoofdstuk 68, vs. 44 toont aan dat hij vluchtte voor hij het Goddelijk bevel om te vluchten ontving. Hij ging naar een schip en werd in de rivier geworpen. Een visch trok hem in zijn bek. Het woord dat de Heilige Qoer-án bezigt, hoeft niet *verslond* te beteekenen. Er wordt niet

vermeld, dat hij drie dagen en drie nachten in den buik van den visch bleef; al wat de *Qoer-ân* zegt is: „Maar was hij niet een dergenen geweest die (Ons) loven, hij zou zeker in zijn buik gebleven zijn tot den dag, waarop zij opgewekt worden” (37 : 143, 144), d.w.z. hij zou verslonden zijn geweest en in den buik van den visch zijn dood hebben gevonden. De visch verslond hem dus klaarblijkelijk niet. Hij werd gered en tot een volk van honderd duizend zielen gezonden (37 : 147). In hoofdstuk 10, vs. 98 staat vermeld, dat het volk van *Jona* in hem geloofde en bij hun geloof baat vond.

Van *Johannes den Dooper* en zijn vader *Zacharias* wordt tweemaal zeer uitvoerig melding gemaakt (19 : 1—15 en 3 : 36—40) en op deze beide verhalen volgt het verhaal van de geboorte van *Jezus Christus*. Toen *Zacharias* de tijding van de geboorte van een zoon ontving, verwonderde het hem, maar het werd hem verzekerd, in gelijke bewoordingen als die, waarin er gezegd wordt dat het *Maria* verwonderde en het haar verzekerd werd. Maar *Zacharias* was niet met stomheid geslagen, zooals het in *Lukas* 1 : 20 staat en er wordt ook niet gezegd, dat hij ongeloovig was. Integendeel, de *Qoer-ân* zegt — a.h.w. om *Lukas* te weerleggen — dat het hem slechts bevolen werd om gedurende drie dagen niet tot het volk te spreken, terwijl hij overigens gezond was (19 : 10). Het doel van dit zwijgen wordt ook duidelijk gemaakt: „En gedenk dikwijls aan uw Heer en loof Hem des avonds en des ochtends” (3 : 40). Er kan nog bijgevoegd worden, dat *Zacharias* in den Heiligen *Qoer-ân* bepaald een profeet wordt genoemd (6 : 86) en dat *Johannes* een profeet was wordt meer dan eens vermeld (6 : 86, 3 : 38; 19 : 12). In den Bijbel echter eindigt het Oude Testament met *Maleachi*, terwijl het Nieuwe Testament geen ander profeet erkent dan *Jezus*. Vreemd genoeg echter, dat *Jezus* zelf verklaarde dat *Johannes* een profeet was — ja, zelfs „veel meer dan een profeet” (*Matthéus* 11 : 9): — een afwijking van den regel! Verder staat er vermeld, dat de engel *Gabriël*, die de openbaring tot de profeten overbracht, uitgezonden werd om een openbaring aan *Zacharias* over te brengen (*Lukas* 1 : 19). Deze afwijking is inderdaad toe te schrijven aan de veronderstelling, dat er voor de komst van *Jezus* een onderbreking was in het profeetschap, welke onderbreking in werkelijkheid niet bestond, aangezien *Jezus* slechts een schakel in de rij der profeten was, die van *Mozes* tot *Jezus* liep en waarvan *Jezus* even zeker de laatste schakel was als *Mozes* de eerste.

De *Evangelisten* verklaarden echter, dat *Johannes de Dooper* zelfs grooter was dan *Jezus Christus*. Hij was „met den Heiligen geest vervuld, ook van zijn moederslijf aan” (*Lukas* 1 : 16), terwijl de Heilige geest eerst op *Jezus* nederdaalde, toen hij door *Johannes* gedoopt werd (*Matthéus* 3 : 16). *Jezus* zei: „onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan *Johannes de Dooper*” (*Matthéus* 11 : 11), en *Jezus* zelf was ongetwijfeld van een vrouw geboren. Zelfs de Heilige *Qoer-ân* spreekt met zeer veel lof van hem: „Wij schonken hem wijsheid, toen hij nog een kind was en teederheid van ons en reinheid, en hij was iemand, die zich (voor het kwaad) hoedde... en hij was niet aanmatigend, ongehoorzaam” (19 : 12—14). Dit toont duidelijk aan dat *Johannes* volgens den Heiligen *Qoer-ân* rein en zondeloos en God nooit ongehoorzaam was. Daarmee wordt natuurlijk niet bedoeld, dat andere profeten niet even rein waren als hij; inderdaad is wat er omtrent den eenen profeet gezegd wordt, evengoed waar voor andere profeten.

Van *Elias* wordt er tweemaal melding gemaakt: éénmaal nogal uitvoerig, waarin aangetoond wordt dat hij tegen de aanbidding van *Baal* of den zonne-

god predikte (37 : 123—132). Elisa wordt eenmaal met name genoemd (6 : 85), met Ismaël en Jona en Lot — van alle vier wordt er gezegd, dat zij boven de wereld uitstaken. Zoelkifl (21 : 85) was vermoedelijk Ezechiël. Josua wordt niet met name vermeld, wel bedektelijk met Caleb in hoofdstuk 5, vs. 23. Profeet Samuel wordt ook niet met name vermeld, maar bedektelijk in hoofdstuk 2, vs. 246—248. Van Daniëls visioen (Daniël 8 : 3) wordt in hoofdstuk 18, vs. 83 melding gemaakt en van Ezechiëls visioen (Ezechiël, hoofdstuk 37) in hoofdstuk 2, vs. 259.

VI. MISVATTINGEN OMTRENT QOER-ANISCHE LEERSTELLINGEN

1. Verdraagzaamheid.

Er heerscht de zeer algemeene en zeer diep gewortelde misvatting, dat de Qoer-ân onverdraagzaamheid verkondigt en dat Moehammad zijn geloof predikte met het zwaard in de eene en den Qoer-ân in de andere hand. Een schromelijker vergissing kan men niet begaan. Het fundamenteele beginsel van den Islâm — geloof in al de profeten der wereld — is genoeg om deze bewering te logenstraffen. De groote en vrijzinnige geest, die niet alleen liefde en eerbied voor de stichters der groote wereldgodsdiensten, maar ook veel meer dan dat predikte — *geloof in hen* — kon onmogelijk zoo onbekrompen zijn, dat hij onverdraagzaamheid tegenover diezelfde godsdiensten leerde. Verdraagzaamheid is inderdaad niet het woord, dat de breedheid der houding van den Islâm tegenover andere godsdiensten genoegzaam kan aanduiden. De Islâm leert gelijke liefde voor allen, gelijke achting voor allen en gelijk geloof in allen.

Verder kan onverdraagzaamheid niet worden toegeschreven aan een Boek, dat dwang geheel uit het domein van den godsdienst bant. Het zegt ten duidelijkste, dat er geen dwang is in den godsdienst (2 : 256). Inderdaad zijn er in den Heiligen Qoer-ân zeer veel passages, die aantoonen dat geloof in dezen of dien godsdienst een persoonlijke zaak is en dat een persoon de keus wordt gelaten om dezen of dien weg te nemen: neemt hij de waarheid aan, dan strekt het tot zijn eigen best, en volhardt hij bij de dwaling, dan is het te zijnen nadeele. Hieronder geef ik enkele van deze aanhalingen:

„Waarlijk, Wij hebben hem den weg gewezen: hij kan of dankbaar of ondankbaar zijn” (76 : 3).

„De waarheid is van uw Heer; daarom, laat hem die wil, gelooven. en laat hem die wil, niet gelooven” (18 : 29).

„Inderdaad zijn er duidelijke bewijzen van uw Heer tot u gekomen: wie dus zien wil, het is ten beste van zijn eigen ziel, en wie blind wil zijn, het zal tegen hem zijn” (6 : 105).

„Indien gij goed doet, zult gij goed doen voor uw eigen zielen; en indien gij kwaad doet, zal het voor haar zijn” (17 : 7).

Het werd den Moeslims inderdaad vergund te vechten, maar wat was het doel? Niet om de ongeloovigen te dwingen den Islâm aan te nemen, want dat druischte tegen al de breede beginselen in, volgens welke zij tot nu toe waren ontwikkeld en gevormd. Neen, het was om godsdienstvrijheid te bevestigen, om een einde te maken aan alle godsdienstvervolging, om de bedehuizen van alle godsdiensten te beschermen, waaronder moskeeën. Hieronder volgen enkele aanhalingen:

„En was er niet Gods terugdrijven van sommige menschen door andere geweest, (dan) zouden er zeker kloosters en kerken en synagogen en moskeeën, waarin aan Gods naam dikwijls gedacht wordt, afgebroken zijn geweest” (22 : 40).

„En bestrijd hen tot er geen vervolging is, en godsdienst is slechts voor God” (2 : 193).

„En strijd tegen hen tot er geen vervolging meer is, en alle godsdiensten zijn voor God” (8 : 39).

Onder welke voorwaarde werd het den Moeslims vergund te vechten? Ieder die de geschiedenis van den Islâm bestudeert, weet dat de Heilige Profeet en zijn vrienden aan de scherpste vervolgingen werden onderworpen, toen de Islâm in Mekka veld won; meer dan honderd hunner vluchtten naar Abessinië, maar de vervolging werd nog vinniger. Op het laatst moesten de Moeslims een schuilplaats zoeken in Medina, maar zelfs daar werden zij niet met rust gelaten. De vijand greep naar het zwaard om den Islâm en de Moeslims heelemaal te vernietigen. De *Goer-ân* legt hiervan bepaaldelijk getuigenis af: „Vergunning (tot strijden) wordt gegeven aan degenen tegen wie oorlog wordt gevoerd, omdat zij onderdrukt worden, en waarlijk, God is wel in staat om hen bij te staan; degenen die uit hun huizen verdreven zijn zonder een rechtvaardige reden behalve dat zij zeggen: Onze Heer is God” (22 : 39, 40). Later werd er de volgende uitdrukkelijke voorwaarde gesteld: „En strijd op Gods weg tegen degenen die u bestrijden, en overschrijd de grenzen niet; waarlijk, God heeft degenen niet lief, die de grenzen overschrijden” (2 : 190).

De *Goer-ân* staat den strijd dus alleen toe om een vervolgte gemeenschap van machtige onderdrukkers te bevrijden, en daarom werd er de voorwaarde gesteld, dat het zwaard in de scheede moest worden gestoken, zoodra de vervolging ophield: „Maar indien zij ophouden, waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig. En bestrijd hen tot er geen vervolging is” (2 : 192, 193). Indien de vijand den vrede aanbiedt, moet die aanvaard worden, al lag het ook in de bedoeling van den vijand om de Moeslims te misleiden. „En indien zij tot vrede overhellen, helt gij dan daartoe over en vertrouwt op God: Hij is de Hoorende, de Wetende. En indien zij u willen misleiden — dan waarlijk, God is u genoeg” (8 : 61, 62). De Profeet sloot vredesverdragen met zijn vijanden; een zó'n verdrag bracht den beroemden wapenstilstand van Hoedaibija tot stand, waarvan de voorwaarden niet alleen nadeelig, maar ook vernederend waren voor de Moeslims. Volgens de voorwaarden van dit verdrag moest een ongelovige die tot den Islâm bekeerd werd, teruggestuurd worden, indien hij tot de Moeslims overliep, maar indien een Moeslim tot de ongelovigen overliep, moest hij niet naar de Moeslims worden teruggestuurd. Deze voorwaarde van het verdrag ontzenuwt alle beweringen, dat de Heilige Profeet zich van dwang zou hebben bediend. Het toont ook aan hoe vast de Heilige Profeet er van overtuigd was, dat de Moeslims niet tot hun vroeger ongelooft zouden vervallen en dat de nieuwe bekeerlingen er ook niet van afgeschrikt zouden zijn om den Islâm te blijven omhelzen, als hij hun geen bescherming gaf. Deze verwachtingen kwamen ook uit, want terwijl niet één Moeslim afvallig werd, gingen heel veel ongelovigen tot den Islâm over, en daar de Moeslims in Medina hun welgerden te beschermen, stichtten zij een eigen kolonie in een neutraal gebied.

Het is een dwaling te onderstellen, dat bovenvermelde voorwaarden te eeniger tijd opgeheven werden. De voorwaarde om te strijden „tegen degenen die u bestrijden” bleef tot het laatste toe van kracht. De laatste expeditie die

de Heilige Profeet leidde, was de bekende Taboek-expeditie, en ieder schrijver over de geschiedenis van den Islâm weet dat de Profeet, ofschoon hij een zeer langen afstand naar Taboek had afgelegd aan het hoofd van een leger van dertig duizend man, toch terugkeerde, toen hij bevond dat de vijand niet aan bovengestelde voorwaarde beantwoordde, en dat hij zijn troepen niet toeliet het vijandelijk gebied aan te vallen. Ook is er in de laatste openbaring betreffende dit onderwerp in hoofdstuk 9 (de „Ontheffing”) niet één voorschrift dat tegen deze voorwaarde indruischt. Het beginvers van dat hoofdstuk spreekt bepaald van „afgodendienaars, met wie gij een verbond hebt aangegaan” en dan zondert het in vs. 4 degenen van de afgodendienaars af „met wie gij een verbond hebt aangegaan; dan hebben zij u in niets te kort geschoten en niemand tegen u gesteund”. Het toont dus duidelijk aan, dat de „ontheffing” alleen op die afgodendienaars betrekking had, die eerst overeenkomsten hadden gesloten met de Moeslims en ze dan schonden door de Moeslims te doden en te vervolgen, waar zij hen ook vonden, gelijk vers 10 bepaald zegt: „Zij namen ten opzichte van een geloovige noch de banden der bloedverwantschap, noch die des verbonds in acht”. In een vroegere openbaring wordt er van zulke menschen ook melding gemaakt: „Degenen met wie gij een verbond aangaat; dan verbreken zij telkens hun verbond en zij zijn niet oppassend (voor hun plicht)” (8 : 56). Verderop in hoofdstuk 9 wordt de voorwaarde van den eersten aanval van den vijand duidelijk vermeld: „Wat! zult gij niet tegen de menschen strijden, die hun eeden gebroken en besloten hebben om den Apostel te verdrijven, en zij vielen u het eerst aan” (9 : 13). Van het begin tot het eind liet de Heilige Qoer-ân dus den strijd alleen toe, als die gevoerd werd tegen hen die de Moeslims het eerst bestreden; hij laat bepaaldelijk een strijd uit verdediging alleen toe, zonder welken de Moeslims niet zouden kunnen leven, en verbiedt in duidelijke bewoordingen aanvalsooflog. Het oorlog voeren tegen ongeloofigen om hen te dwingen den Islâm aan te nemen is niets anders dan een mythe, iets wat den Heiligen Qoer-ân onbekend is. De vijand voerde oorlog tegen de Moeslims om hen van hun godsdienst af te brengen, gelijk het Heilige Boek zoo duidelijk zegt: „En zij zullen niet ophouden u te bestrijden, tot zij u van uw godsdienst afvallig maken, indien zij (het) kunnen” (2 : 217).

Er wordt soms beweerd, dat de Qoer-ân vriendschapsbetrekkingen met volgelingen van andere godsdiensten verbiedt. Hoe zou een Boek, dat een man toestaat een aanhangster van een ander godsdienst tot levensgezellin te nemen (5 : 5), in één adem kunnen zeggen dat er geen betrekkingen mogen bestaan met volgelingen van andere godsdiensten? Een vriendschappelijker betrekking dan de liefdesbetrekking tusschen man en vrouw is niet denkbaar en als deze bepaald toegestaan wordt, dan bestaat er niet de minste reden om te onderstellen, dat andere vriendschapsbetrekkingen verboden zijn. De zaak is deze, dat telkens als er een verbod is tegen het sluiten van vriendschap met andere menschen, het slechts betrekking heeft op menschen die met de Moeslims in oorlog waren, en dit wordt in den Qoer-ân duidelijk vermeld:

„God verbiedt u niet — aangaande degenen die geen oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u niet uit uw huizen hebben verdreven — dat gij hun vriendelijkheid bewijst en rechtvaardig handelt jegens hen; waarlijk, God heeft de rechtvaardigen lief. God verbiedt u alleen — aangaande degenen die oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u uit uw huizen verdreven en (anderen) in uw verdrijving gesteund hebben — dat gij vriendschap met hen sluit, en wie vriendschap met hen sluiten, dezen zijn de onrechtvaardigen” (60 : 8, 9).

Een andere alomheerschende misvatting kan hier ook behandeld worden. Men is algemeen van meening, dat de Qoer-ân een doodvonnis uitspreekt over hen die den Islâm afvallig zijn. Een ieder die de moeite neemt om den Qoer-ân te lezen, zal zien dat die bewering van allen grond ontbloomt is. De Qoer-ân spreekt herhaaldelijk van menschen die tot hun vroeger ongelooft vervielen, nadat zij geloofd hadden; maar niet één keer zegt hij, dat zij gedood of gestraft moesten worden. Hieronder geef ik enkele aanhalingen:

„En wie uwer zijn godsdienst afvallig wordt, dan sterft terwijl hij een ongelooft is — dit zijn degenen wier werken op deze wereld en in het hiernamaals niets zullen baten” (2 : 217).

„O gij geloovigen! wie uwer zijn godsdienst afvallig wordt, God zal dan menschen brengen, die Hij zal liefhebben en die Hem zullen liefhebben” (5 : 54).

„Waarlijk, zij die niet gelooven na hun geloof, dan in ongelooft toenemen, hun berouw zal niet aangenomen worden, en dit zijn degenen die verdwalen” (3 : 89).

De Qoer-ân spreekt echter wel van een plan der Joden om den Islâm eerst aan te nemen en dien dan afvallig te worden, om zodoende den indruk te wekken, of de Islâm een godsdienst was, die het belijden niet waard was (3 : 71). Zulk een plan zouden zij, zoolang zij in Medina woonden, waar het gouvernement Islamietsch was, nooit in hun hoofd kunnen halen, indien afvalligheid krachtens de Qoer-ânische wet met den dood strafbaar was. De misvatting schijnt ontstaan te zijn uit het feit, dat menschen die na afvallig te zijn geworden zich bij den vijand aansloten, als vijanden werden behandeld, of dat waar een afvallige een Moeslim om het leven had gebracht, hij ter dood werd veroordeeld, natuurlijk niet om reden dat hij van godsdienst veranderd was, maar omdat hij een moord had gepleegd.

2. De positie der vrouw.

Nagenoeg algemeen gelooft men in het Westen dat de vrouw volgens den Qoer-ân geen ziel heeft. Waarschijnlijk heeft deze gedachte bij den Europeaan ingang gevonden in een tijd, toen hij zich niet van den inhoud van den Qoer-ân op de hoogte kon stellen. Geen ander godsdienstboek en geen ander hervormer heeft het tiende deel gedaan van wat de Heilige Qoer-ân of de Heilige Profeet Moehammad tot stand heeft gebracht om de positie van de vrouw te verbeteren. Lees den Qoer-ân en gij zult zien, dat aan goede en rechtschapen vrouwen dezelfde positie wordt verleend als aan goede en rechtschapen mannen. Van beide seksen wordt er in den Heiligen Qoer-ân in dezelfde bewoordingen melding gemaakt. De grootste gunst die God den mensch heeft geschonken, is de gave der Goddelijke openbaring, en wij vinden in den Qoer-ân de vrouwen die de Goddelijke openbaring hebben ontvangen, met mannen vermeld:

„En Wij openbaarden tot Mozes' moeder, zeggende: Zoog hem; wanneer gij dan voor hem vrees, werp hem in de rivier en vrees niet en wees ook niet bedroefd, waarlijk, Wij zullen hem u terugbrengen en hem tot een der apostelen maken” (28 : 7).

„Toen Wij tot uw moeder openbaarden wat geopenbaard werd” (20 : 38).

„En toen de engelen zeiden: O Maria! waarlijk, God heeft u gekozen en u gelouterd en u boven de vrouwen der wereld gekozen” (3 : 41).

En waar de Heilige Qoer-ân van de groote profeten Gods spreekt, als bijv. „En vermeld Abraham in het Boek” (19 : 41). „En vermeld Mozes in het

Boek" (19 : 51) en zoo verder, spreekt die van een vrouw in precies dezelfde bewoordingen: „En vermeld Maria in het Boek" (19 : 16). Geen ander godsdienstboek heeft aan een vrouw zulk een hooge geestelijke positie gegeven.

De *Qoer-ân* maakt geen onderscheid tusschen man en vrouw, wat aangaat het schenken van belooning voor het goede dat hij of zij doet:

„Ik zal het werk van een werker onder u, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, niet verloren laten gaan, de een uwer zijnde uit den ander" (3 : 194).

„En wie goede werken doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, en een geloovige is — dezen zullen den tuin binnentreden en zij zullen geen haar onrechtvaardig worden behandeld" (4 : 124).

„Wie goed doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, en een geloovige is, hem zullen Wij zekerlijk een gelukkig leven doen leven en Wij zullen hun zekerlijk hun belooning geven voor het beste van wat zij hebben gedaan" (16 : 97).

„En wie goed doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, en een geloovige is — dezen zullen den tuin ingaan, waarin hun levensonderhoud zal worden gegeven zonder maat" (40 : 40).

En hoofdstuk 33, vs. 35 dat van de goede vrouwen en de goede mannen spreekt, somt alle goede eigenschappen der vrouwen op, precies zooals de mannen die hebben, en eindigt met de woorden: „God heeft voor hen vergiffenis en een machtige belooning bereid". Volgens den *Qoer-ân* bestaat er bij God dus geen onderscheid tusschen mannen en vrouwen en zij kunnen zich zedelijk en geestelijk tot hetzelfde verheven niveau verheffen.

Ook aan den stoffelijken kant bestaat er geen onderscheid, behalve wat de natuur zelf eischt tot bereiking van haar doeleinden. Een vrouw kan evenals een man iets verdienen, zij kan erven, bezittingen hebben en er over beschikken. De Heilige *Qoer-ân* laat wat dat betreft niet den minsten twijfel over:

„De mannen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen en de vrouwen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen" (4 : 32).

„De mannen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten, en de vrouwen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten" (4 : 7).

„Maar indien zij (d.i. de vrouwen) uit zichzelf verkiezen u een deel ervan af te staan, eet het dan met genoegen en met heilzaam gevolg" (4 : 4).

De vrouw had in Arabië geen eigendomsrechten, ja zijzelf maakte een deel van de erfenis uit en werd met de andere bezittingen in bezit genomen. Zij had niet het minste recht op het eigendom van haar overleden echtgenoot of vader. De *Qoer-ân* redde haar uit deze lage positie en verhief haar t.a.v. haar eigendoms- en erfrechten tot een positie van volmaakte vrijheid, een positie die de vrouw bij de andere volkeren slechts gedeeltelijk heeft bereikt, en dat nog wel na eeuwen van zwaren strijd.

Men beweert echter dat polygamie en *pardah* (afzondering), zooals de Heilige *Qoer-ân* die voorschrijft, de vrouwen meer kwaad hebben bezorgd dan het voordeel, dat zij door de gift van eigendomsrechten krijgen. De zaak is dat er omtrent deze twee punten een groot misverstand bestaat. Monogamie is in den *Islâm* regel en polygamie slechts uitzondering; een uitzondering die alleen dan toegelaten wordt, als aan zekere voorwaarden wordt voldaan. De volgende twee verzen zijn het eenige gezag voor het wettigen van polygamie; ze laten ons zien hoever ze doorgevoerd kunnen worden:

„En indien gij vreest, dat gij niet rechtvaardig tegenover de weezen kunt handelen, trouw dan zulke vrouwen, die u goed lijken, twee en drie en vier; maar indien gij vreest, dat gij (haar) geen recht zult doen, (trouw) dan slechts één of wat uw rechterhanden bezitten; dit is betaamelijker, opdat gij niet van den rechten weg zult afdwalen” (4 : 3).

„En zij vragen u om een beslissing omtrent de vrouwen. Zeg: God maakt u Zijn beslissing omtrent haar bekend en datgene wat u in het Boek is gereciteerd aangaande de weezen der vrouwen, wie gij niet geeft wat voor haar is bestemd, terwijl gij ongenegen zijt haar te trouwen” (4 : 127).

Het eerste van deze verzen nu laat polygamie toe onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat „gij niet rechtvaardig tegenover de weezen kunt handelen”, en wat daarmee bedoeld wordt, wordt duidelijk gemaakt door het tweede vers, dat duidelijk betrekking heeft op het eerste vers, in de woorden „datgene wat u in het Boek is gereciteerd aangaande de weezen der vrouwen”. De Arabieren maakten zich schuldig aan een dubbele onrechtvaardigheid tegenover de weduwen: zij gaven haar en haar kinderen geen aandeel in de nalatenschap van haar echtgenooten en waren ook niet genegen om weduwen te huwen die kinderen hadden, want het onderhoud van de kinderen zou dan op hen neerkomen. De *Qoer-ân* verhielp deze kwalen: aan de weduwe gaf die een deel van de erfenis met een deel voor de weezen; verder beval die het huwen van zulke weduwen aan en liet polygamie bepaaldelijk voor dit doel toe. Men begrijpe dus goed, dat monogamie regel is in den *Islâm* en dat polygamie slechts toegestaan wordt als een maatregel om een kwaad te verhelpen -- niet ter wille van den man, maar ter wille van de weduwe en haar kinderen. En deze vergunning werd gegeven op een tijd, toen de oorlogen die den Moeslims met geweld werden opgedrongen, het aantal mannen deden slinken, zoodat er vele weduwen en weezen achtergelaten werden, voor wie noodzakelijk moest worden gezorgd. In deze behoefte werd voorzien door polygamie toe te staan, opdat de weduwen een onderdak en een beschermer zouden vinden en de weezen vaderzorg en vaderliefde zouden kennen. Europa heeft tegenwoordig zijn vraagstuk over de overmaat van vrouwen; laat het in overweging nemen of dat probleem op een andere wijze kan worden opgelost dan door een beperkte polygamie te wettigen. Misschien is de eenige andere manier prostitutie, die zoo algemeen in alle Europeesche landen heerscht; en waar de wet van het land de polygamie niet erkent, wordt ze wel erkend door de praktijk. De natuur moet haar loop hebben en onwettig verkeer is naast een beperkte polygamie het eenige andere alternatief.

Wat de afzondering der vrouwen betreft heeft de *Qoer-ân* de vrouwen nooit verboden om voor haar behoeften het huis te verlaten. In den tijd van den Profet gingen de vrouwen geregeld naar de moskeeën en zelden haar gebeden in een afzonderlijke rij staande, met de mannen op. Zij hielpen haar mannen ook bij hun veldarbeid; zelfs gingen zij met het leger naar het slagveld om voor de gewonden te zorgen, die ze zoo noodig uit het slagveld verwijderden en om de strijdende mannen op vele andere manieren den vijand te helpen bestrijden. Geen enkel beroep werd haar verboden en zij konden elk werk verrichten, dat zij verkozen. De eenige beperkingen op haar vrijheid zijn vervat in de volgende verzen:

„Zeg tot de geloovige mannen, dat zij hun oogen nederslaan en hun genitaliën bewaken; dat is reiner voor hen; waarlijk, God weet wat zij doen. En zeg tot de geloovige vrouwen, dat zij haar oogen nederslaan en haar genitaliën bewaken en haar versierselen niet toonen, behalve wat

daarvan zichtbaar is; en laat haar heur hoofdbedekkingen over haar boezems dragen" (24 : 30, 31).

De wezenlijke beperking nu die in deze verzen vermeld wordt, is deze, dat zoowel de mannen als de vrouwen hun blikken neerslaan, als zij elkaar ontmoeten; maar in het geval der vrouwen is er de aanvullende beperking, dat *zij haar versierselen niet toonen*, met uitzondering van „wat daarvan zichtbaar is". De uitzondering is verklaard in den zin van: „wat gebruikelijk en natuurlijk is om onbedekt te worden gelaten". Dat de vrouwen met onbedekt gelaat naar de moskee gingen, wordt van alle zijden toegegeven. Er is ook een gezegde van den Heiligen Profeet, dat zegt dat een vrouw haar lichaam, behalve het gezicht en de handen, behoort te bedekken als zij de puberteit heeft bereikt. De meerderheid van de commentatoren is ook van meening, dat de uitzondering betrekking heeft op het gezicht en de handen. En dus ligt de beperking — terwijl vertoon van schoonheid verboden is — de noodzakelijke werkzaamheden der vrouw niet in den weg. Zij kan elk werk doen dat zij verkiest om den kost te verdienen, want de Heilige Qoer-ân zegt duidelijk, zooals reeds is aangehaald, dat de vrouwen het voordeel van *wat zij verdienen* zullen hebben. Een beperkte afzondering en een beperkte polygamie liggen de noodzakelijke werkzaamheden der vrouw derhalve niet in den weg; ze zijn beide beoeld om haar te beschermen en als een voorbehoedmiddel tegen losse sexueele betrekkingen, die de samenleving ten slotte ondermijnen.

De voornaamste kenmerken van het werk (The Holy Qur-ân).

Dat is het heilige werk, waarvan ik in dit boek een vertaling heb gegeven. Aangaande de vertaling zelf behoef ik niet veel te zeggen. Dat er ondanks de bestaande vertalingen behoefte bestaat aan een vertaling van het Heilige Boek met volledige verklarende aantekeningen, wordt algemeen toegegeven. Slechts de tijd zal leeren, of deze vertaling in die behoefte voorziet. Ik kan echter zeggen, dat ik, wat de vertaling betreft (afgescheiden van de verklarende aantekeningen), er naar gestreefd heb de woorden van de Heilige Schrift getrouwer weer te geven dan alle bestaande vertalingen in de Engelsche taal, waarvan die van Palmer het dichtst in de buurt der woorden blijft. Ik heb echter afgezien van het verouderde *thou* (behalve wanneer het Goddelijk Wezen aangesproken wordt), maar heb in al zulke gevallen en in andere, waar een te letterlijke vertaling ten koste van de beteekenis zou gegaan zijn, de werkelijke beteekenis van den Arabischen tekst op den kant der bladzijden gegeven en de afwijking aangeduid door ze cursief te laten drukken. Opgemerkt verdient te worden, dat ik mij over het algemeen er van onthouden heb woorden in de vertaling in te lasschen, die de werkelijke beteekenis van den Arabischen tekst verduidelijken en waar noodig — deze gevallen doen zich zeer zelden voor — heb ik ze tusschen haakjes geplaatst. Af en toe heb ik de alternatieve beteekenis van woorden ook op den kant der bladzijden gegeven, terwijl de cursieve druk in de vertaling op de andere beteekenis wijst. Waar van de gewone of primaire beteekenis van een woord afgeweken is, heb ik in een noot de reden voor deze afwijking gegeven en in ruime mate autoriteiten aangehaald. ¹⁾

Deze vertaling heeft eenige nieuwe kenmerken. De Arabische tekst is daarin opgenomen en naast de vertaling op een aparte kolom geplaatst. Elk vers begint,

¹⁾ Zie: Voorwoord v.d. Vert. (2).

zoowel in den tekst als in de vertaling, op een nieuwen regel en is genummerd om het raadplegen te vergemakkelijken. Noodzakelijke verklaringen van woorden of plaatsen zijn in de noten gegeven, en voor de hierin geopperde meening zijn over het algemeen zoowel autoriteiten aangehaald als gronden aangevoerd. Dit heeft mijn taak zeer verzwaard, maar ik heb dezen arbeid toch ondernomen om het werk te maken tot een ware bron van voldoening voor degenen, die anders misschien geneigd zouden zijn sceptisch te staan tegenover beweringen, die den gewonen lezer nieuw zullen schijnen. Ik heb getracht bij het geven van verklaringen in de noten niet in herhalingen te vervallen door, waar deze wel noodzakelijk zijn, een verwijzing op den kant der bladzijden te plaatsen; maar ik moet erkennen dat deze verwijzingen verre van volledig zijn. Wanneer op één plaats de beteekenis van een woord reeds verduidelijkt is, heb ik, behalve in zeer weinige gevallen, het onnoodig geacht om een verwijzing er naar op den kant der bladzijden te plaatsen. Ten gerieve van den lezer heb ik echter een lijst der verklaarde woorden er bij gevoegd; ¹⁾ en de lezer kan ze zoo noodig raadplegen. Maar deze lijst bevat slechts die woorden en uitdrukkingen, waarmee de lezer waarschijnlijk eenige moeite heeft.

Behalve de noten heb ik bij het begin van elk hoofdstuk breedvoerige inleidende opmerkingen geplaatst. Deze opmerkingen geven een overzicht van elk hoofdstuk bij paragrafen, waarbij ik tevens het onderling verband tusschen de paragrafen aangetoond en dat tusschen de verschillende hoofdstukken verklaard heb. Aan het begin van elke paragraaf staat een overzicht daarvan, dat het onderling verband tusschen de verzen van de paragraaf verklaart, zoo noodig aangevuld met een verklaring in de noten. Zodoende wordt de rangschikking der verzen in een hoofdstuk en die der hoofdstukken zelf duidelijk gemaakt. Dit kenmerk van de vertaling is geheel en al nieuw en zal, hoop ik, mettertijd van oneindig grooten dienst blijken te zijn bij het uitroeien van de thans zoo algemeen heerschende gedachte, dat de verzen en hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* niet gerangschikt zouden zijn. Het is volkomen waar, dat de *Qoer-ân* de verschillende onderwerpen niet classificeert en ze stuk voor stuk in elke paragraaf en in elk hoofdstuk behandelt. De reden daarvan is dat de Heilige *Qoer-ân* geen wetboek is, maar in het wezen der zaak een boek dat voor de geestelijke en zedelijke ontwikkeling van den mensch is bedoeld. Daarom vormen de macht, de grootheid, de verhevenheid en glorie van God zijn voornaamste thema, terwijl de daarin verkondigde beginselen der sociale wetten ook bedoeld zijn om de zedelijke en geestelijke ontwikkeling van den mensch te bevorderen. Maar dat er een rangschikking bestaat, zal zelfs den oppervlakkigen lezer van de inleidende opmerkingen over deze hoofdstukken wel duidelijk zijn. Voorts verdient opgemerkt te worden, dat de Mekkaansche en Medineesche openbaring mooi samengevoegd zijn en dat er groepen van hoofdstukken zijn, die betrekking hebben op één tijd en één onderwerp. De inleidende aanteekeningen toonen ook aan, of een bijzonder hoofdstuk te Mekka geopenbaard werd dan wel in Medina, en ook het tijdvak waartoe het waarschijnlijk behoort. De juiste data en de gespecificeerde volgorde der openbaring van verschillende hoofdstukken zijn vaak niets meer dan gissingen en daarom heb ik deze nuttelooze taak vermeden. Door de verscheidene voorvallen, waarvan in de Medineesche openbaring melding wordt gemaakt, is het dikwijls gemakkelijk de vermoedelijke dagteekening der

1) Zie: Voorwoord v.d. Vert. (2).

Medineesche openbaring te bepalen, maar aangezien zulke hulpmiddelen in het geval der Mekkaansche openbaring ontbreken, heb ik het veiliger geacht de Mekkaansche openbaring in drie tijdvakken te verdeelen; elk hoofdstuk kan dan eenigzins met zekerheid in een dezer tijdvakken worden geplaatst. Ik laat het Vroeg-Mekkaansch tijdvak ongeveer aanvangen met de eerste vlucht naar Abessinïë, het Midden-Mekkaansch tijdvak met vier jaar voor de Hedjira, terwijl ik de laatste vier jaren van dat tijdvak als het Laatste Mekkaansch tijdvak aanduid.

De verwijzingen naar gezaghebbende bronnen, welke in de noten worden aangehaald, worden verklaard op de lijst der afkortingen op pag. CXCIV. Van al de commentaren heb ik het meest gebruikt: den omvangrijken commentaar van Imam Fachr-oed-Din Razi (bekend onder den naam van *Tafstr-i-Kabir* of de Grootte Commentaar), dien van Imam Asiroed Din Aboe Hajjan (bekend onder den naam van *Bahr-oel-Moeht*) en dien van Ibn-i-Djarir Tabri, en den korteren maar in geen geval minder waardevollen commentaar van Zamachsari (bekend onder den naam van *Kasjsjâf*), *Baidâwi* en *Djâmi'-oel-Bajân*. Van de lexica zijn de *Tadj-oel-'Arôes* en de *Lisân-oel-'Arab* volumineuze standaardwerken; ik heb ze veelvuldig geraadpleegd, maar het kleiner werk van Imam Raghîb Isfahani, dat bekend staat onder den naam van *Moefradat fi gharib-il-Qoer-ân* is me van zeer grooten dienst geweest; het neemt ontwijfelbaar de eerste plaats in onder de standaardwerken op het gebied der Arabische lexicologie, voor zoover het den *Qoer-ân* betreft. Het waardevolle woordenboek van *Ahâdits*, de *Nihâjah* van Ibn-i-Asir, is mij ook van grooten dienst geweest bij het verklaren van menig open vraag. Merk echter op, dat ik vaker Lane's Engelsch Lexicon heb geraadpleegd, een werk, welks waarde voor den Engelschen student in de Arabische taal nauwelijks te overschatten is; dit is opzettelijk gedaan, opdat de lezer van dit boek gemakkelijk een werk kan raadplegen, dat binnen zijn bereik ligt. Behalve commentaren en lexica heb ik ook geschiedkundige en andere werken geraadpleegd. Van de verzamelingen van verslagen had ik Boechari's *Kitâb-oel-Tafstr* of hoofdstuk over den commentaar van den Heiligen *Qoer-ân* aldoor voor mij liggen. En tenslotte, de grootste godsdienstleider van dezen tijd, Mirza Ghoelam Ahmad van Qadian, heeft mij geïnspireerd met al het beste dat in dit werk is aan te treffen. Ik heb diep gedronken uit de bron van kennis, die deze groote hervormer — *Moedjaddid* en *Mahdi* in den Islâm van de tegenwoordige eeuw — en stichter van de Ahmadijjah Beweging heeft doen vloeien. Nog één persoon moet ik in dit verband noemen: wijlen Maulwi Hakim Noeroed Din, die in zijn laatste langdurige ziekte met geduldige volharding inzage nam van het grootste deel der verklarende aantekeningen en mij vele waardevolle wenken gaf. Waarslijk, aan hem, als leider der nieuwe omwenteling in het uitleggen van den Heiligen *Qoer-ân*, is de Moeslimwereld grooten dank verschuldigd. Hij heeft zijn werk verricht en is in stilte overleden, maar het is een feit, dat hij zijn geheele leven gewijd heeft aan de studie van den Heiligen *Qoer-ân* en dat hij op één lijn gesteld moet worden met de grootste uitleggers van het Heilig Boek. Te betreuren is het, dat zijn waardevolle Arabische commentaar nog niet uitgegeven is, maar wanneer het handschrift het licht ziet, zal het onthullen dat hij een der groote geesten is geweest.

Bij de verklaring van den Heiligen *Qoer-ân* heb ik mij aan het hoogst belangrijke beginsel gehouden, dat geen woord van het Heilige Boek zoodanig verklaard wordt, dat het in strijd komt met de duidelijke leerstellingen van den Heiligen *Qoer-ân* — een beginsel waarop het Heilige Woord zelf de aandacht

van den lezer vestigt in hoofdstuk 3, vs. 6; zie 193. Deze regel vormt den grondslag van mijn verklaring van den *Qoer-ân* en dit is een zeer hechte grondslag, indien wij bedenken, dat de Heilige *Qoer-ân* naast duidelijke leerstellingen metaphoren, gelijkenissen en allegorieën bevat. De gewoonten (*soenmat*) en gezegden van den Heiligen Profeet zijn de beste commentaar van het Heilige Woord, althans wanneer ze in betrouwbare verslagen vervat zijn. Vandaar heb ik er de grootste waarde aan gehecht. Vroegere autoriteiten heb ik ook geëerbiedigd, maar verslagen en aantekeningen, die met den *Qoer-ân* zelf in tegenspraak zijn, moeten wel worden verworpen. Ook heb ik den regel voor oogen gehouden, dat in alle gevallen die beteekenis aangenomen moet worden, die het best bij het verband past, en mij verder door de beperkende voorwaarde laten binden, dat het gebruik van een zeker woord in zekeren zin door de *lexica* en de Arabische literatuur toegelaten wordt. Bestaande vertalingen zijn mij van grooten dienst geweest, maar elke verklaring heb ik eerst aanvaard, nadat ik mij ten volle zekerheid heb verschaft en mijn toevlucht heb genomen tot oorspronkelijke gezaghebbende bronnen. Vele verhalen welke algemeen door de commentatoren aangenomen zijn, vinden in mijn commentaar geen plaats, behalve in gevallen, die of historisch genoegzaam bewezen kunnen worden, of bevestigd worden door de getuigenis van een of ander betrouwbaar gezegde van den Heiligen Profeet. Vele van deze verhalen zijn, geloof ik, in de Islamietische literatuur opgenomen geweest ten gevolge van den toevloed van bekeerlingen van het Jodendom en het Christendom tot den *Islâm*. Veel heb ik mij ook niet verlaten op de verhalen van *sjā'n-i-nazōel* (d.i. de gelegenheid, waarbij een bijzonder vers geopenbaard werd); ik neem hun getuigenis alleen aan, wanneer ze de beteekenis, die aan een vers ten grondslag ligt, noodzakelijk moet toelichten. Een volledige bespreking van de beginselen en regels voor de interpretatie bewaar ik voor een afzonderlijke uiteenzetting.¹⁾ Maar ik moet er bijvoegen, dat de tegenwoordige neiging der Moeslim-godgeleerden om de middeleeuwsche commentaren als het laatste woord over de interpretatie van den Heiligen *Qoer-ân* te beschouwen ten hoogste schadelijk is en practisch de groote schatten van kennis buitensluit, die een uitleg van het Heilige Boek in een nieuw licht onthult. Een studie van de oude commentatoren (het zou waarlijk zonde zijn om hun groot werk gering te schatten) toont ook aan, hoe vrijelijk zij verklarende aantekeningen bij het Heilige Boek maakten. Indien zij den commentaar van hun voorgangers als het laatste woord over de uiteenzetting van den Heiligen *Qoer-ân* beschouwden hadden, gelijk de meeste godgeleerden heden doen, dan zouden zij de zaak der waarheid waarlijk niet zoo'n grooten dienst hebben bewezen.

Het zware werk dat ik nu in het licht geef, heeft mij voor ongeveer zeven jaar beziggehouden en is vanwege het ongeduld van het publiek feitelijk verhaast geweest. Ik weet dat men in dit werk vele gebreken zal vinden, en hoop slechts het grondig te kunnen herzien, wanneer er vraag zal zijn naar een tweede editie. Ik kan deze voorrede evenwel niet besluiten zonder den grooten dank te betuigen, dien ik verschuldigd ben aan mijn geleerden vriend en broeder, Maulwi Sadr-oed-Din, B. A., B. T., thans Imam van de Moskee in Woking (Engeland), die mij naast het zware werk, dat hij in verband met de Woking Moeslim Zending verrichtte, met groote energie en onverdroten ijver geholpen heeft dit werk te doen verschijnen. Hij heeft niet alleen den proefdruk grondig

1) Zie: Voorrede, hoofdstuk III.

nagezien en verbeterd, welk werk ik op zoo'n afstand onmogelijk heb kunnen doen, maar heeft er feitelijk geheel alleen voor gezorgd, dat het werk heelemaal afgedrukt is, waarbij hij nauwkeurig heeft gelet op de kleinste bijzonderheden daarvan. En ten slotte een woord van dank aan allen, die de Ahmadijja Andjoe-man-i-Isja'at-i-Islâm, Lahore, met hun rijke schenkingen hebben bijgestaan en het haar zodoende mogelijk hebben gemaakt de eerste editie van dit werk in het licht te geven. En alle lof komt Allah toe, den Heer der werelden, Die ons in staat heeft gesteld om ons aandeel in deze edele onderneming te volbrengen.

MOEHAMMAD ALI

AHMADYYA BUILDINGS, LAHORE,
25 Augustus 1916.

VOORWOORD VAN DEN VERTALER

Bij de meeste onzer lezers behoeven wij Maulana Moehammad Ali niet in te leiden. Hij heeft op godsdienstig gebied zulk een bekendheid verworven, dat zijn werken ook hier met belangstelling worden gelezen. Toch meenen wij, dat het niet ongepast zal zijn een kort woord over hem en enkele van zijn werken vooraf te doen gaan.

Maulana Moehammad Ali heeft zijn academische opleiding genoten aan het Gouvernements „College” te Lahore (1890 — 1894) en den graad van M. A. en LL. B. gehaald. ¹⁾ Eenige tientallen jaren wijdde hij zich daarna aan de studie van den Islâm en uit dezen tijd stammen zijn talrijke geschriften zoowel in het Engelsch als in het Urdu. ²⁾ Ze vormen „als men ze bij elkaar brengt, een bibliotheek van behoorlijk grooten omvang.” De belangrijkste daarvan zijn:

The Holy Qur-ân (containing the Arabic Text with English Translation and Commentary), welk werk in 1917 voor het eerst uitkwam. Het beslaat ruim 1400 bladzijden. De voorrede behandelt op unieke en meesterlijke wijze de geloofwaardigheid en authenticiteit van den Heiligen Qoer-ân en geeft een beschrijving van de onderscheidende kenmerken van den Islâm. De vertaling van den Arabischen tekst is gebaseerd op authentieke gezegden van den Heiligen Profeet Moehammad en op de denkbeelden van Islamietische geleerden en godgeleerden. In de uitgebreide verklarende aantekeningen worden talrijke punten wetenschappelijk behandeld. Ze weerleggen de tegenwerpingen der Westersche Islâmcritici en verbeteren de fouten, die zij in hun vertaling van den Heiligen Qoer-ân hebben gemaakt. De Arabische tekst is een schitterende reproductie van de transcriptie, welke door bevoegde calligrafen is vervaardigd. De eerste druk (5000 exemplaren) is binnen drie jaar uitverkocht. De tweede druk kwam uit in 1920 en telde 11000 exemplaren. Nadere bijzonderheden omtrent dit standaardwerk vindt men in het laatste stuk der Voorrede.

Bajan-oel-Qoer-ân (3 deelen), een Urdu-vertaling van den Heiligen Qoer-ân met vollediger commentaar dan in de Engelsche uitgave en een uitvoerige behandeling van de lexicologie van den Qoer-ân op de basis van de grootste autoriteiten.

Translation of The Holy Qur-ân: een minder-omvangrijk werk, dat ruim 750 bladzijden beslaat. Het is uitgegeven om in de dringende behoefte aan een vertaling zonder Arabischen tekst en met beknopter verklarende aantee-

¹⁾ M.A. en LL.B. zijn beide academische graden. M.A. (*Master of Arts*) = hoogste graad in letterkundige faculteit; LL.B. (*Legum Baccalaureus: Bachelor of Laws*) = meester in de rechten.

²⁾ Een mengsel van het Perzisch en de taal van N. Voor-Indië.

keningen te voorzien. Velen kunnen zich trouwens de weelde van zulk een kostbaar werk als *The Holy Qur-án* niet veroorloven en moeten zich wel tevreden stellen met vertalingen door Engelschen, zooals die door George Sale (*The Korán*), E. H. Palmer (*The Qur-án*) en Rev. J. M. Rodwell M. A. (*The Koran*) welke uitgaven goedkooper zijn.

In Voor-Indië, zeiden we reeds, maakten bovengenoemde werken grooten opgang; maar ook nu nog vinden ze daar en in andere landen hun weg, ook zelfs in Indonesië — al vinden ze hier niet zulk een breeden kring van lezers als elders. Welke waarde deze werken voor de Moeslimwereld hebben, kan men ook afleiden uit het feit, dat sinds de verschijning van het eerste groote werk (*The Holy Qur-án*) in 1917 de Voorrede is geworden „het vademecum van Moeslim-studeerenden, schrijvers en sprekers”. Maar wat het voornaamste is, ze blijken tot dusver het machtigste middel te zijn ter verspreiding en verdediging van den Islám, zoowel in Voor-Indië als waar dan ook in de wereld. Van dat middel nu wenschen ook wij ons te bedienen. Wij meenen daarom allen, die den Islám liefhebben, geen ondiens te bewijzen door een Nederlandsche vertaling van den Heiligen Qoer-án het licht te doen zien, om maar niet te spreken van een vertaling in de Indonesische talen.

Met betrekking tot onze Nederlandsche vertaling vestigen wij de aandacht van den lezer op de volgende punten:

(1) De voorrede van het groote werk (*The Holy Qur-án*) zoowel als die van het minder omvangrijke (*Translation of The Holy Qur-án*) hebben wij in haar geheel vertaald en in dezelfde volgorde in onze uitgave opgenomen. Wij hebben eerst gedacht meer eenheid te brengen in de verscheidenheid der behandelde onderwerpen, door de hoofdstukken die over dezelfde stof handelen bij elkaar te brengen. Maar naderhand hebben wij beter geacht geheel daarvan af te zien, daar de oorspronkelijkheid van het werk er slechts door geschaad zou worden.

(2) De verklarende aantekeningen in deze uitgave zijn overgenomen uit de minder omvangrijke *Translation of The Holy Qur-án*. In verband hiermee hebben wij het laatste stuk van de Voorrede ook opgenomen — een stuk dat eigenlijk bij het eerste groote werk van Moehammad Ali behoort — en wel om verschillende redenen. In de eerste plaats moge daaruit blijken van welk stelsel van uitlegkunde Maulana Moehammad Ali zich bediend heeft. In de tweede plaats zal de lezer veel van wat daarin yermeld staat, terug vinden in onze vertaling en in de derde plaats komt een deel der verklarende aantekeningen der groote Engelsche editie in de kleine niet voor, eenvoudig omdat het bestek niet toeliet op verscheidene punten diep in te gaan. Zou worden bijv. bewijspplaatsen, aangehaald uit gezaghebbende bronnen en Arabische literatuur met den oorspronkelijken tekst, in de kleine editie grootendeels weggelaten, als ook de lijst der in de voetnoten verklaarde Qoer-ánische woorden. Wie over dergelijke punten meer wenscht te weten, dien moeten wij voorloopig verwijzen naar *The Holy Qur-án*. Wij hopen dat wij binnenkort in staat zullen zijn ook de volledige aantekeningen afzonderlijk uit te geven.

Uit de beknoptheid der verklarende aantekeningen, welke in onze vertaling voorkomen, mag echter geenszins worden afgeleid, dat de duidelijkheid er door geschaad wordt.

(3) Wij hebben er naar gestreefd de groote Engelsche editie in opzet en uitvoering te evenaren.

Wat de vertaling zelf betreft zij opgemerkt, dat wij ons in die gevallen,

waarin de ons ter beschikking staande Arabische woordenboeken en Lane's Lexicon niet voorzien, naar de vertaling van Maulana Moehammad Ali hebben gericht, waarvoor wij de volledige aantekeningen in de groote editie (*The Holy Qur-an*) op den voet hebben gevolgd. Het hoeft nauwelijks gezegd, dat wij ter verhooging van de zuiverheid der vertaling verschillende Qoer-Anvertalingen en andere werken hebben geraadpleegd. Verder is de heer Mirza Wali Ahmad Baig, Moeslim-Missionair van de Ahmadijah Beweging Lahore, de persoon, die ons bij dezen zwaren arbeid trouw ter zijde heeft gestaan. Door hem is het ons mogelijk geweest ook de zeer uitgebreide aantekeningen in de Bajan-oel-Qoer-an te raadplegen.

Als ergens de regel geldt, dat een vertaling nooit de plaats van het oorspronkelijk werk kan innemen, dan stellig in oneindig veel hoogere mate bij zoo'n werk als de vertaling van den Heiligen Qoer-an. Onvermijdelijk gaat er heel wat van het oorspronkelijke verloren — een gebrek dat door geen menschenhanden is goed te maken. Onze vertaling is dan ook niets meer dan een zeer bescheiden poging om den lezer in de gelegenheid te stellen tot de kostbare schatten door te dringen, welke tot dusver voor hem verborgen liggen. Dat onze vertaling vele tekortkomingen heeft, wij zijn de eersten dit toe te geven. Het is dan ook onze innige wensch er later bij den tweeden druk de noodige verbeteringen aan te brengen.

Van deze gelegenheid maken wij gebruik om de aandacht van den lezer te vestigen op enkele punten betreffende het get ad. Het is hier te lande gebruikelijk om bij het bidden in de zittende houding tusschen twee *Sajdahs* een bede op te zenden en bij het morgengebed een *qoendæt*. Wij maken er verder opmerksaam op, dat bij de *iqdmat* de eerste en zesde zin tweemaal wordt opgezegd.

Ten slotte wenschen wij onzen oprechten dank te brengen aan de heeren Ahmad Wongsosewojo, Wirasapoetra, Moehammad 'Ali en Moehammad Hoesni, die met onverdroten ijver en volharding en met opoffering van al hun vrijen tijd alle proeven met zorg hebben doorgelezen en gecorrigeerd; en aan den laatste en den heer Mirza Wali Ahmad Baig, die ons opmerksaam maakten op verschillende teere punten en die ons behulpzaam waren bij talrijke andere zaken.

Moge dit werk den weg vinden naar menig hart. Moge Allah het licht geven om de waarheid des Islams te zien en het kracht en moed geven om haar te volgen.

DE VERTALER

Batavia-C., Augustus 1934.

LIJST VAN DE AFKORTINGEN

DER NAMEN VAN DE GERAADPLEEGDE BRONNEN ¹⁾

Afkorting.	Bron.	Afkorting.	Bron.
A . . .	Asds van Zamachsjarî (zijn commentaar wordt aangeduid door Kf).	Djal . . .	Djalalain (een commentaar).
AbM. . .	Aboe Moesa.	DjB . . .	<i>Djami'oel Bajân</i> (een commentaar).
AD . . .	Aboe Dawoed, <i>Soenan</i> van.	Kf . . .	<i>Kasjsjaf</i> , de commentaar op den Heiligen Qoer-ân, door Zamachsjarî.
AH . . .	Aboe Hajjan, Imam Asiroed Din, de commentaar van (de <i>Bahr oel Moehit</i>).	LA . . .	<i>Lisan-oel-Arab</i> , door Aboel Fadl Djamal-oed-Din Moehammad.
AIIs . . .	Aboe Ishaq.	LL . . .	Ar. Eng. Lexicon door E. W. Lane.
ACh . . .	Achfasj.	Ls . . .	Lais.
A'Ob . . .	Aboe 'Oebaldah.	M . . .	<i>Moehkam</i> .
Bd . . .	<i>Baidawi</i> .	MB . . .	<i>Madjma'-oel-Bihar</i> .
Az . . .	Azhari.	Mgh . . .	<i>Moeghni</i> .
Bch . . .	Boechari, Aboe 'Abdoellah Moehammad bin Ismail, <i>Sahih</i> van.	Mdjd . . .	Moedjahid.
Cr . . .	Cruden's Bible Concordance.	Msb . . .	<i>Misbah</i> van Al Fajoemi.
Dk . . .	Dahak.	Msj . . .	<i>Misjkât-oel-Masabih</i> .
Dr . . .	Darimi.	Moes . . .	Moeslim, <i>Sahih</i> van.
En. Bib.	<i>Encyclopædia Biblica</i> .	Q . . .	Qâmûs.
En. Br.	<i>Encyclopædia Britannica</i> .	Qt . . .	Qatada.
Ham . . .	<i>Hamasa</i> , uitzetting van, door Tabrizl.	Rgh . . .	Raghib, Imam, de <i>Moefradât</i> van.
FAb . . .	Ibn-i-'Abbas.	Rz . . .	Razl, Imam Fachroeddin, de <i>Tafstr-i-Kabir</i> van.
IAS . . .	Ibn-i-Asir (een woordenboek van Ahâdits).	S . . .	<i>Sihah</i> , de.
IHsj . . .	Ibn-i-Hisjam.	S. A . . .	Sajjid Ahmad Chan, commentaar van.
IDj . . .	Ibn-i-Djarir, Tabri, commentaar van (zijn geschiedenis wordt aangeduid door Tb).	TA . . .	<i>Tâdj-oel-'Arûs</i> .
'Ik . . .	'Ikrama.	Tb . . .	Tabri, Aboe Djafar Moehammad Ibn-i-Djarir, <i>Geschiedenis der Volkeren en Koningen</i> van.
IMdj . . .	Ibn-i-Madjah, <i>Soenan</i> van.	Tr . . .	Tirmazl, <i>Djami'</i> van.
IMsd . . .	Ibn-i-Mas'oed.	Wh . . .	Wherry, commentaar van.
Itq . . .	Itqân, door Djalâloed din Sajôefi.	Zdj . . .	Zadjdjadj.

¹⁾ Deze lijst geeft een overzicht van de voornaamste werken, welke door Maulana Moehammad Ali geraadpleegd zijn. Ze worden in de verklarende aantekeningen der eerste groote vertaling (*The Holy Qur-ân*) door bovenstaande afkortingen aangeduid, terwijl de namen der andere geraadpleegde bronnen voluit worden geschreven.

Noot v.d. Vert.

TRANSCRIPTIE VAN ARABISCHE WOORDEN

ARABISCHE woorden zijn slechts bij benadering in andere letterteekens te schrijven. De Nederlandsche taal kent vele Arabische klanken niet. Het systeem, dat in dit werk gevolgd wordt, wordt hieronder verklaard.

CONSONANTEN

Arabische letters		Voorgesteld door
أ	<i>Ah</i> (klinkt als <i>a</i>)	<i>a</i>
ب	<i>bā</i> (dezelfde als <i>b</i>)	<i>b</i>
ت	<i>tā</i> (als de Ned. <i>t</i>)	<i>t</i>
ث	<i>tsā</i> (uitgesproken als de scherpe <i>th</i> in 't Eng. <i>thing</i>)	<i>ts</i>
ج	<i>djm</i> (uitgesproken als de <i>dj</i> in <i>djati</i>)	<i>dj</i>
ح	<i>hā</i> (zeer scherpe maar vloeiende gutturale spirant)	<i>h</i>
خ	<i>chā</i> (als de <i>ch</i> in 't Ned. <i>ooh</i>)	<i>ch</i>
د	<i>dāl</i> (als de <i>d</i> in 't Ned. <i>dra</i>)	<i>d</i>
ذ	<i>dzāl</i> (als de zachte <i>th</i> in 't Eng. <i>that</i>)	<i>dz</i>
ر	<i>rā</i> (dezelfde als <i>r</i>)	<i>r</i>
ز	<i>zā</i> (dezelfde als <i>z</i>)	<i>z</i>
س	<i>sin</i> (de stemlooze <i>s</i>)	<i>s</i>
ش	<i>sjn</i> (als de <i>sj</i> in 't Ned. <i>sjees</i>)	<i>sj</i>
ص	<i>sād</i> (sterk gearticuleerde <i>s</i>)	<i>ṣ</i>
ض	<i>dād</i> (geaspireerde <i>d</i>)	<i>ḍ</i>
ط	<i>tā</i> (sterk gearticuleerde palatale <i>t</i>)	<i>ṭ</i>
ظ	<i>zā</i> (sterk gearticuleerde palatale <i>z</i>)	<i>ẓ</i>
ع	' <i>ain</i> (sterk gutturaal — niet enkel als vocaal)	'
غ	<i>ghain</i> (gutturale <i>g</i>)	<i>gh</i>
ف	<i>fa</i> (dezelfde als <i>f</i>)	<i>f</i>

Arabische letters		Voorgesteld door
ق	<i>qáf</i> (sterk gearticuleerde gutturale <i>k</i>)	<i>q</i>
ك	<i>káf</i> (dezelfde als <i>k</i>)	<i>k</i>
ل	<i>lám</i> (dezelfde als <i>l</i>)	<i>l</i>
م	<i>mím</i> (dezelfde als <i>m</i>)	<i>m</i>
ن	<i>nóen</i> (dezelfde als <i>n</i>)	<i>n</i>
و	<i>wáw</i> (semi-vocaal <i>w</i>)	<i>w</i>
ح	<i>há</i> (klinkt als <i>h</i>)	<i>h</i>
ء	<i>hamza</i> (maakt dat de stem stokt)	.
ي	<i>já</i> (dezelfde als <i>j</i>)	<i>j</i>

VOCALEN.

De korte vocalen worden als volgt voorgesteld:

- . . . (*fat-ḥa*) door *a*
- . . . (*kasrah*) door *i*
- . . . (*dammah*) door *oe*

De lange vocalen worden voorgesteld door:

- ai* om *fat-ḥa* voor een *já* uit te drukken;
- au* om *fat-ḥa* voor een *wáw* uit te drukken;
- á* voor een lange *fat-ḥa* (als de *a* in *vader*);
- í* voor een lange *kasrah* (als de *ie* in *dier*);
- œ* voor een lange *dammah* (als de *oe* in *broer*).

De *tanwín* wordt voorgesteld door *an*, *in* of *oen*, al naargelang van het gebruikte teeken.

EIGENNAMEN

Het volgende is een lijst van eenige Bijbelsche eigennamen en hun Arabische vormen. Voor die namen, welke zoowel in den Heiligen Qoer-ân als in den Bijbel staan, hebben wij ten gerieve van den Hollandschen lezer de Bijbelsche gebruikt, terwijl de specifiek Qoer-ânische in andere letterteekens zijn overgebracht.

Bijbelsche Naam.	Arabische Vorm.	Bijbelsche Naam.	Arabische Vorm.
Aäron	<i>Hârôen</i>	Jezus	<i>'Isâ</i>
Abraham	<i>Ibrâhîm</i>	Job	<i>Ajjôeb</i>
Adam	<i>Adam</i>	Johannes de Dooper .	<i>Jahja</i>
Amram	<i>'Imrân</i>	Jona	<i>Jôenoos</i>
Babel	<i>Bâbil</i>	Jood	<i>Jahôedi</i>
Christen	<i>Nasrânî</i>	Jozef	<i>Jôesoef</i>
David	<i>Dâwoûd</i>	Korach	<i>Qârôen</i>
Egypte	<i>Misr</i>	Lot	<i>Loet</i>
Elia	<i>Iljâs</i>	Magog	<i>Mâdjôedj</i>
Elisa	<i>Al-Jasa'</i>	Maria	<i>Marjam</i>
Evangelie	<i>Indjil</i>	Michaël	<i>Mikâl</i>
Ezra	<i>'Oezair</i>	Mozes	<i>Môesâ</i>
Faraö	<i>Fir'aun</i>	Noach	<i>Noeh</i>
Gabriël	<i>Djibrîl</i>	Sálo mo	<i>Soelaimân</i>
Gog	<i>Jâdjôedj</i>	Saul	<i>Tâlôet</i>
Goliath	<i>Djalôet</i>	Scheba	<i>Sabâ</i>
Izak	<i>Ishâq</i>	Thora	<i>Taurât</i>
Ismaël	<i>Ismâ'ûl</i>	Zacharias	<i>Zakarjâ</i>
Jakob	<i>Ja'qôeb</i>		

HOOFDSTUK I

DE OPENING

(*Al-Fâtihah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(7 verzen)

Samenvatting:

1. ALLAH, de Heer der geheele schepping, leidt haar tot haar doel, d.i. haar volmaking. 2. Hij doet Zijn liefdevolle weldadigheid en genade van Zich uitgaan, zoowel voor- als nadat de mensch zich die waardig heeft gemaakt. 3. Hij behandelt den mensch gelijk een meester zijn dienaren, en daarom kenmerkt Zijn wet der vergelding zich door vergevensgezindheid. 4. 's Menschen afhankelijkheid van God en de hulp die Hij den mensch verleent. 5—7. Bede om steeds op het rechte pad of den middelweg te worden bewaard en om niet van den rechten weg te worden afgeleid, zoodat men niet tot een van beide uitersten vervalt.

Algemeene Opmerkingen.

Al-Fâtihah of *Fâtihat-oel-Kitâb* bevat zeven verzen in één paragraaf. Dit hoofdstuk werd geopenbaard te Mekka, want het is ontwijfelbaar een der vroegste openbaringen. Sir William Muir ¹⁾ die de heele Mekkaansche openbaring in vijf tijdperken verdeelt, plaatst het in het eerste tijdperk — hoewel hij het verkeerdelijk zelfs voor het 96ste hoofdstuk plaatst. Het spreekt vanzelf, dat de juiste dagteekening waarop of zelfs de juiste volgorde, waarin de verschillende hoofdstukken geopenbaard werden, onmogelijk is aan te geven, maar feit is het, dat dit hoofdstuk een essentieel deel vormde van de Moeslimgebeden sedert de vroegste tijden, toen het gebed voor de Moeslims verplicht werd gesteld; en er zijn zeer veel bewijzen die aantoonen, dat dit reeds heel vroeg na de roeping van Moehammad tot het profetisch ambt gebeurde.

Het hoofdstuk begint met de woorden *Bismillâh-ir-Rahmân-ir-Rahîm*, die boven elk van de 114 hoofdstukken van den Heiligen Qoer-ân staan, met uitzondering van één enkel hoofdstuk: het negende. Eenmaal komt die zin in het midden van een hoofdstuk voor, nl. in 27 : 30, zoodat hij dus in het geheel 114 maal in den Heiligen Qoer-ân voorkomt. Bovendien maken de Moeslims van dezen zin zulk een ruim gebruik, dat het eerste wat een Moeslimkind leert, die zin is en de *Bismillâh* het eerste woord is, dat een Moeslim in zijn dagelijksche werkzaamheden uit. Het inleiden van elk hoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân

¹⁾ Zie de aan het eind van het werk geplaatste aantekeningen. *Vert.*

met deze woorden, die in de twee attributen *Rahmân* en *Rahîm*, Gods liefde en genade tot uitdrukking brengen, toont duidelijk aan dat de liefde en genade van God het voornaamste thema van het Heilige Boek is.

De *Fâtihah* heeft als bede een bijzondere beteekenis, daar ze een essentieel deel is van elk gebed, hetzij gezamenlijk hetzij alleen opgezonden, en daarom is ze voor den Moealim van veel meer belang dan het Onze Vader voor den Christen. Er is ook een ander verschil. Het laatste leert den Christen om de komst van het Koninkrijk Gods te bidden, terwijl den Moealim geleerd wordt zijn rechte plaats te zoeken in dat koninkrijk, dat reeds gekomen is, hetgeen ongetwijfeld er op zinspeelt dat de komst van den Heiligen Profeet inderdaad de komst van het Koninkrijk Gods was, omtrent het nabij komen waarvan Jezus Christus tot zijn volgelingen predikte (Markus 1 : 15).

De bede, die dit hoofdstuk bevat, is de subliemste van alle beden, die in welken godsdienst ook bestaan, en neemt de eerste plaats in onder al de beden, die de *Qoer-ân* zelf bevat. Er is een groote roep van uitgegaan, zelfs van den kant van de grootste lasteraars van den Heiligen *Qoer-ân* en zij zijn genoodzaakt den geest er van te bewonderen. Het heele hoofdstuk bestaat uit zeven verzen: de eerste drie handelen over de vier voornaamste Goddelijke attributen, nl. voorzienigheid, liefde, genade en vergelding, en brengen dus de verhevenheid en lof van het Goddelijk Wezen tot uitdrukking. De laatste drie verzen leggen den Grooten Maker bloot het vurige verlangen van 's menschen ziel om in rechtschapenheid te wandelen, zonder te vervallen tot een van beide uitersten. Het middelste vers brengt 's menschen algeheele afhankelijkheid van God tot uitdrukking. Bovengenoemde attributen onthullen Gods alomvattende weldadigheid en zorg en Zijn onbegrenade liefde voor al Zijn schepselen, en het ideaal waarnaar de ziel streven moet, is het hoogste waartoe een mensch zich kan verheffen: het pad der rechtschapenheid, het pad der genade en het pad, waarin geen struikelen is. Terwijl eenerzijds de bekrompen denkbeelden, die het Goddelijk Wezen voor den Heer van een bepaald volk hielden, met één slag vernietigd worden door de vermelding van Zijn onpartijdige voorzienigheid en Zijn onpartijdige liefde voor het geheele menschedom, neen voor alle schepselen die in alle werelden bestaan, en de gedachte aan vaderlijke zorg en genegenheid, die in het woord Vader ligt opgesloten, in het niet verzinkt bij de alomvattende weldadigheid en liefde van den *Rabb* van het *Al*, Die den schepselen van midde-len van bestaan, voeding en volmaking voorziet en deze regelt, lang voordat zij tot aanzijn worden geroepen, is er anderzijds het verheven streven der ziel naar een onbeperkte geestelijke verheffing, onbelemmerd door alle redenen van zorg voor het lichaam, dat om het „dagelijksch brood” (Matthéüs 6 : 11) smeekt, en zelfs door die van bezorgdheid over vergiffenis van gepleegd onrecht en begane ongerechtigheden, want de ziel tracht zich te verheffen tot een plaats, waar onrecht en ongerechtigheden onbekend zijn. Het doet de ziel streven naar de groote geestelijke hoogte, waartoe zich diegenen hebben verheven, wien God genadig is geweest: de profeten, de waarheidlievendenden, de geloovigen en de rechtschapenen (4 : 69).

De *Fâtihah* wordt als de quintessens van den geheelen *Qoer-ân* beschouwd. Om die reden wordt ze in 15 : 87 de *Groote Qoer-ân* genoemd. En dat is zij inderdaad, gelijk de naam *Oemm-oei-Qoer-ân* of de grondslag van den *Qoer-ân* — een naam, dien de Heilige Profeet zelf daaraan gegeven heeft — aantoot. Vandaar wordt de *Qoer-ân* beschouwd te beginnen met hoofdstuk II.

In naam van God, ¹ den
Weldadige, den Genadige. ²

1 (Alle) Lof komt God toe,
den Heer der werelden, ³

2 Den Weldadige, den Ge-
nadige;

3 Meester van den dag der
vergingding. ⁴

4 U dienen wij en U smee-
ken wij om hulp.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

1. *Allāh* is een eigennaam, waarmee het *Wezen* wordt aangeduid, *Dat noodzakelijk door Zichzelf bestaat, omvattende al de attributen van volmaaktheid*. Het woord *Allāh* wordt niet gebruikt in toepassing op eenig ander wezen dan den eenigen waren God, en het omvat alle voortreffelijke namen. De Arabieren gaven den naam *Allāh* nooit aan een van hun talrijke afgoden, welke o. Daardoor heeft dat woord als eigennaam van het Goddelijk Wezen inderdaad geen equivalent in welke andere taal ook; in de vertaling wordt het woord *God* echter slechts uit noodzaak gebezigd.

2. *Ar-Rahmān* en *Ar-Rahīm* zijn beide van een tegenwoordig deelwoord afgeleide zelfstandige naamwoorden van verschillende maten, die de intensiteit van beteekenis aanduiden: het eerste duidt het grootste overwicht van de eigenschap genade aan en het laatste drukt een voortdurende herhaling en openbaring van dat attribuut uit. Het attribuut genade in *Ar-Rahmān* wordt geopenbaard, voordat de mensch in het wezen wordt geroepen, in de schepping van dingen die voor zijn leven hier beneden noodzakelijk zijn, en toont dus Gods liefderijke zorg voor Zijn schepselen aan, terwijl hetzelfde attribuut in *Ar-Rahīm* telkens geopenbaard wordt, als men iets gedaan heeft om Zijn genade waardig te zijn. Deze twee attributen, die van al de attributen van het Goddelijk Wezen het vaakst in den Heiligen *Qoer-ān* voorkomen, geven dus uitdrukking aan Gods onbegrensde liefde en genade, die inderdaad het voornaamste thema van den Heiligen *Qoer-ān* zijn.

3. *Rabb* beteekent: het *kweeken van iets zoodanig, dat het van den eenen toestand in den anderen komt, tot het zijn doel van volmaking bereikt*. *Rabb* is dus de Schepper van 't *Al*, Die aan de geheele schepping niet alleen voedingsmiddelen heeft gegeven, maar ook van te voren voor ieder een vermogenssfeer beschikt en hem in die sfeer de middelen verschaft heeft, waardoor hij zich voortdurend ontwikkelt, zoodat hij van lieverlede het doel van zijn volmaking bereikt. Merk dus op, dat het woord *Rabb* dat bij gebrek aan een beter woord door *Heer* vertaald wordt, een veel edeler en verhevener gedachte uitdrukt dan het woord *ab* of *vader*, dat in vergelijking daarmee een zeer beperkte beteekenis heeft.

4. *Mālik* en *malik* zijn twee verschillende woorden van hetzelfde grondwoord afgeleid; het eerste beteekent: *meester* en het laatste: *koning*. Het woord *mālik* of *meester* wordt hier gebezigd om aan te toonen, dat God Zich niet aan onrechtvaardigheid schuldig maakt, indien Hij Zijn dienaren vergeeft, omdat Hij niet bloot een koning of bloot een rechter is, maar juist: een *Meester*.

Het woord *jaum* duidt aan: *een tijdrumte, welke tijdrumte zij ook moge zijn*. Daar er in den *Qoer-ān* ruimschoots aanwijzingen zijn, dat de Goddelijke wet

<p>Of, anders dan.</p>	<p>5 Leid ons op het rechte pad, 6 Het pad dergenen wien Gij gunsten hebt geschonken, 7 Niet (dat) dergenen, over wie toorn wordt uitgestort, noch (dat) dergenen die dwalen. ⁵</p>	<p>إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۗ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝</p>
------------------------	--	--

der vergelding ieder oogenblik in werking is, is de in dit vers vermeide wet der vergelding dus een wet, die voortdurend van kracht is.

5. Degenen op wie God Zijn toorn uitstort, zijn volgens een overgeleverd verslag de Joden, en degenen die dwalen, zijn de Christenen. Het spreekt vanzelf, dat deze woorden slechts tot verduidelijking dienen; ze beteekenen, dat de mensch noch te ver dient te gaan in zijn haat, zooals de Joden die een profeet Gods veroordeelden, noch in zijn liefde, zooals de Christenen, die een profeet Gods vergoddelijkten, en dat hij den middelweg dient te houden. Of: daar God Zijn toorn op den mensch uitstort, als hij slechte daden verricht en daar hij van het rechte pad afdwaalt, als hij verkeerde leerstellingen volgt, wordt den Moeslim geleerd te bidden om in daden zoowel als in leer op het rechte pad te worden bewaard.

DEEL I
HOOFDSTUK II
DE KOE
(Al-Baqarah)

GEOOPENBAARD TE MEDINA
(40 paragrafen en 286 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Fundamenteele beginselen van den Islâm.
- Par. 2. Schijnbelijdenis.
- Par. 3. Goddelijke Eenheid.
- Par. 4. 's Menschen uitgebreide vermogens.
- Par. 5. Vervulling van Israëlietische profetieën in den Heiligen Profeet.
- Par. 6, 7. Gods gunsten aan de Israëlieten en hun halsstarrigheid.
- Par. 8. Ontaarding der Israëlieten.
- Par. 9. Zij worden hardvochtiger.
- Par. 10. Hun verbond en de schending daarvan.
- Par. 11. Zij verwerpen den Profeet.
- Par. 12. Hun vijandschap tegenover den Profeet.
- Par. 13. Voorafgaande schriften worden opgeheven.
- Par. 14. Volmaakte leiding geeft slechts de Islâm.
- Par. 15. Verbond met Abraham.
- Par. 16. Abrahams godsdienst.
- Par. 17. Ka'ba als centrum.
- Par. 18. Redenen waarom de Ka'ba tot Moeslimcentrum wordt gemaakt.
- Par. 19. Zware beproevingen zijn voor de bevestiging van dat centrum noodzakelijk.
- Par. 20. De Eenheid moet ten slotte zegevieren.
- Par. 21. Zekere wijzigingen in oude wetten: verboden spijzen.
- Par. 22. Vergelding en legaat.
- Par. 23. Vasten.
- Par. 24. Strijd ter verdediging.
- Par. 25. De bedevaart en de kwaadstichters.
- Par. 26. Beproevingen en wederwaardigheden.
- Par. 27. Gemengde vragen.
- Par. 28, 29. Echtscheiding.
- Par. 30. Het hertrouwen van gescheiden vrouwen en weduwen.
- Par. 31. Aanvullende voorzieningen voor gescheiden vrouwen en weduwen.
- Par. 32, 33. De noodzakelijkheid van den strijd om wille van de waarheid:
illustraties uit de Joodsche geschiedenis.

Samenvatting:

- Par. 34. Dwang in den godsdienst verboden.
 Par. 35. Hoe doode volkeren in het leven worden teruggeroepen.
 Par. 36, 37. Geld uitgeven ter wille van de waarheid.
 Par. 38. Woeker verboden.
 Par. 39. Contracten en getuigen.
 Par. 40. De Moeslims zullen tot overwinnaars worden gemaakt.

Algemeene Opmerkingen.

DIT hoofdstuk handelt voornamelijk over de Joden en hun strijd tegen den Islâm. Daarom wordt hierin veel van de wetgeving behandeld, waarvan de bijzonderheden noodzakelijk van de Joodsche wet afwijken, als ook de meeste bezwaren der Joden tegen het profeetschap van Moehammad. Het begint met een korte vermelding van de fundamenteele beginselen van den Islâm en, na in de eerste paragraaf de gevolgen van het aannemen of verwerpen daarvan vermeld en in de tweede geveinsde belijdenis behandeld te hebben, maakt het een gevolgtrekking van de waarheid dier beginselen en meer in het bijzonder van die der Goddelijke Eenheid, door in de derde paragraaf melding te maken van Gods werken in de natuur. De vierde paragraaf toont verder aan, dat de mensch met uitgebreide vermogens begiftigd is, maar de gevolgen ondervindt van het verzuimen van de hem aangeboden gelegenheid. Dit wordt in het verhaal van Adam toegelicht. In de vijfde paragraaf wordt melding gemaakt van het verbond met de Israëlieten en er wordt hun gezegd, hoe de Qoer-an de profetieën die in hun boeken voorkomen, vervult. De daaropvolgende twee paragrafen worden gewijd aan Gods gunsten omtrent hen en aan hun halsstarrigheid. Daarop volgen drie paragrafen, die spreken van hun ontaarding, hun hardvochtigheid en hun schending van verbonden. De elfde paragraaf spreekt van hun bezwaren tegen den Heiligen Profeet en de twaalfde maakt melding van hun groote vijandschap en hun plannen tegen hem. De dertiende vermeldt, dat de voorafgaande schriften opgeheven worden en dat een betere en meer geavanceerde code gegeven wordt in den vorm van den Islâm, den godsdienst der algeheele onderwerping. De daaropvolgende paragraaf wijst er op, dat in alle godsdiensten partieel goed aan te treffen is en dat echter slechts in den Islâm de godsdienst tot volmaaktheid komt. De vijftiende herinnert de Israëlieten aan het verbond met Abraham, welk verbond het opstaan van een profeet uit het midden der Ismaëlieten eischt. Daarop volgt een andere paragraaf, die over den godsdienst van den grooten patriarch handelt. Zoo wordt het onderwerp *Qiblah* ter sprake gebracht, die verplaatst wordt naar de Ka'ba — het huis, dat door Abraham is herbouwd. Terwijl de daaropvolgende twee paragrafen verklaren, dat de Ka'ba het nieuwe middelpunt van geestelijke activiteit moet zijn, geven ze ook de redenen voor de verandering. De negentiende paragraaf waarschuwt de Moeslims, dat zij harde beproevingen moesten doorstaan, voordat zij heerschappij verkregen over het Hellige Huis, dat in het vervolg het centrum der Moeslims zou zijn, al was de daar heerschende afgodendienst ook zeker bestemd om te verdwijnen, terwijl de Eenheid ten slotte de overwinning moest behalen. Dit wordt in de twintigste paragraaf opgehelderd. Zekere ondergeschikte verschillen met de Joodsche wet worden daarna ter sprake gebracht tegenover het algemeene beginsel van de leer der Eenheid; en zoo worden in de elf daaropvolgende paragrafen de wetten behandeld, die betrekking hebben op:

PARAGRAAF 1

Fundamenteele Beginselen van den Islam

1. Alwetendheid van Allah. 2. De *Qoer-ân* een volmaakt richtsnoer. 3, 4. Fundamenteele beginselen. 5—7. Gevolgen van het aannemen en verwerpen ervan.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَ ۞

1 Ik ben God, de Beste
Weter. ۞

spijzen, vergelding, legaat, vasten, strijd, bedevaart, wijn, dobbelspel, weezen, echtelijke verplichtingen, echtscheiding en weduwschap. De daaropvolgende twee paragrafen komen terug op het onderwerp: strijd ter verdediging, die noodzakelijk was, indien de Moeslims den nationalen dood wilden ontkomen, en er worden illustraties gegeven uit de Israëlietische geschiedenis. In de vier en dertigste paragraaf wordt ons verder verteld van de groote macht van God om leven aan de dooden te geven en er wordt tegen de Moeslims gezegd, dat zij in zaken van godsdienst geen dwang dienen uit te oefenen, zooals hun tegenstanders het hebben gedaan. Twee voorbeelden worden daarna in de daaropvolgende paragraaf aangehaald: één uit de geschiedenis van Abraham en één uit de Israëlietische geschiedenis. Beide voorbeelden toonen aan, hoe doode volkeren in het leven worden teruggeroepen. Maar de ontwikkeling en welvaart van een volk, aldus wordt ons onmiddellijk in de zes en dertigste en zeven en dertigste paragraaf gezegd, hangen van de daden van opoffering af, en iedere penning, besteed ter wille van de waarheid, levert het zeven honderdvoudige ervan en zelfs veel meer vruchten op. Daar den Moeslims dus overvloed van rijkdom beloofd wordt, dien zij als gevolg van hun opofferingen zullen verwerven, worden zij in de daaropvolgende paragraaf gewaarschuwd tegen woekerachtige handelingen, die een buitengewone liefde voor rijkdom kweeken, want het vergaren van rijkdom is niet het levensdoel van een Moeslim. In de negen en dertigste paragraaf wordt hun tevens gezegd, dat zij hun eigendomsrechten moeten beschermen door hun transacties in geschrifte te brengen en voor getuigen te zorgen. Tenslotte wordt hun een bede om de uiteindelijke overwinning van de waarheid geleerd. Wij zien dus geen onderbreking in de samenhang van het geheel en de overgang van het eene onderwerp tot het andere geschiedt, wanneer noodzakelijk, op zeer natuurlijke wijze.

Dit hoofdstuk werd te Medina geopenbaard en behoort tot de vroegste Medineesche openbaringen. Het grootste deel daarvan werd in het tweede jaar van Hedjira geopenbaard.

6. De oorspronkelijke woorden zijn: *alif, lām, mīm*. De combinaties van letters of afzonderlijk staande letters, die in het begin van verscheidene hoofdstukken van den Heiligen *Qoer-ân* staan — er zijn er in het geheel negen en twintig — worden *moeqatta'ât* genoemd. Overeenkomstig de beste algemeen aangenomen opinie zijn deze letters afkortingen van woorden. *Alif* is een afkorting van *ana* (ik), *lām* van *Allāh* en *mīm* van *a'lām* (beste wetter). Het 3de, 29ste, 30ste, 31ste en 32ste hoofdstuk begint ook met deze letters, die dezelfde beteekenis hebben.

2 Dit boek — daarin is geen twijfel — is een richtsnoer voor hen die zich (voor het kwaad) hoeden, ⁷

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ هٰدًى لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٧﴾

3 (Voor) hen die in den Ongeziene gelooven en het gebed onderhouden en uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven; ⁸

الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُوْنَ الصَّلٰوةَ
وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ﴿٨﴾

4 En die in datgene gelooven, wat aan u is geopenbaard en (in) datgene wat vóór u werd geopenbaard; en van het leven hiernamaals zijn zij overtuigd. ⁹

وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَا اُنزِلَ اِلَيْكَ وَمَا
اُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٩﴾

5 Dezen zijn op een rechten weg van hun Heer, en dezen zijn het, die voorspoedig zullen zijn.

اُولٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٠﴾

7. De *Goer-án* wordt hier *al-kitáb* of *het Boek* genoemd. Het stamwoord *kataba* beteekent *hij schreef*, en *kitáb* of *boek* is een geschrift, dat op zichzelf volledig is. Het gebruik van het woord *kitáb* in toepassing op den Heiligen *Goer-án* komt in zeer vroege openbaringen voor en toont duidelijk aan, dat de *Goer-án* van het begin af aan bedoeld was om een *volledig boek* te zijn en een, dat niet alleen in het geheugen der menschen bestond, maar ook in zichtbare karakters op schrift, want anders zou het geen *al-kitáb* genoemd kunnen worden. In het gebruik van dit woord zit dus het afdoende inwendig bewijs, dat de rangschikking er van, zonder welke het geen boek genoemd zou kunnen worden, door den Heiligen Profeet zelf werd tot stand gebracht.

Het woord *moettaq* kan met voldoende nauwkeurigheid alleen vertaald worden door: *iemand die zich hoedt (voor het kwaad), of iemand die oppast (voor zijn plicht)*.

8. *Al-ghaib* of *de Ongeziene* beteekent hier het Goddelijk Wezen.

9. Van alle wereldgodsdiensten is de *Islám* de eenige, die den breeden grondslag van het geloof in alle profeten der wereld legt, en de erkenning van waarheid in alle godsdiensten is zijn onderscheidend kenmerk. De woorden *datgene wat vóór u werd geopenbaard* sluiten de openbaringen aan alle volkeren der wereld in, want elders wordt ons gezegd: „Er is geen volk, of een waar- schuwer is onder hen geweest” (35 : 24). De *Goer-án* vermeldt evenwel niet alle profeten bij hun naam, want „sommigen hunner hebben Wij u vermeld en anderen hebben Wij u niet vermeld” (40 : 78).

Geloof in een leven na den dood is het laatste van de vijf fundamenteele beginselen van den *Islám*, die hier vermeld worden. Alleen dit geloof kan de meeste menschen de verantwoordelijkheid der menschelijke handelingen doen beseffen. Een leven na den dood beteekent volgens den *Islám*: een bestaanstoestand die met den dood begint, maar waarvan de volledige openbaring later plaats grijpt, als de vruchten der handelingen die in dit leven zijn verricht, haar laatsten vorm aannemen.

Ar. of gij
hen niet
waar-
schuwt.

6 Waarlijk, zij die niet gelooven — het is hun gelijk, of gij hen waarschuwt of niet — zullen niet gelooven. 10

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ
أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ①

7 God heeft een zegel op hun harten en op hun gehoor gesteld, en over hun oogen is een bedekking en er is een zware kastijding voor hen. 11

خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ
أَبْصَارِهِمْ غَشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ①

PARAGRAAF 2

Schijnbelijdenis

8—16. De huichelaars en hun toegeven aan de neiging tot kwaad stichten en spotternij. 17—20. Twee gelijkenissen.

8 En er zijn menschen die zeggen: Wij gelooven in God en in den jongsten dag; en zij zijn heelemaal geen geloovigen. 12

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ①

9 Zij wenschen God en degenen die gelooven, te misleiden, en zij misleiden slechts zichzelf en zij weten (het) niet.

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ
إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ①

10 In hun harten is een ziekte, derhalve deed God hun ziekte toenemen, en voor hen is een pijnlijke kastijding, omdat zij gelogen hebben.

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ① بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ①

10. De passage: *het is hun niet* is een tusschenzin en moet als zoodanig worden vertaald. De beteekenis is zeer duidelijk, nl. een bijzonder type van ongelooovigen, d.i. zij die heelemaal geen acht slaan op de waarschuwing van den Profeet, kunnen geen baat vinden bij zijn prediking.

11. Opgemerkt moet worden, dat op deze plaats slechts van die ongelooovigen gesproken wordt, die hun harten zoo verhardden, dat zij heelemaal geen acht slaan op de prediking en waarschuwing van den Profeet, gelijk duidelijk in het vorige vers wordt aangeduid. Niet op ieders hart wordt het zegel gesteld, maar slechts op dat der verworpingen, der verstokte zondaars, die geen acht slaan op de roepstem van den hervormer.

12. De personen van wie in dit vers gesproken wordt, zijn de huichelaars, die een bron van voortdurenden last waren voor den Heiligen Profeet in Medina. Voor hij naar die stad ging, was Abdoella bin Oebajj daar een man van aanzien en hij hoopte leider te worden. Maar toen de Heilige Profeet kwam en alle gemeenschappen van die stad hem als het hoofd der republiek aldaar erkenden, ging al zijn innig gekoesterde hoop in rook op en met zijn aanhangers ham hij een huichelachtige houding aan tegenover den Heiligen Profeet en zijn vrienden. Het geval der huichelaars wordt hier, in 3 : 148—180, 4 : 60—152, 9 : 38—127, in het 63ste hoofdstuk en elders occasioneel uitvoerig behandeld.

11 En als hun wordt gezegd: Sticht geen kwaad in het land, zeggen zij: Wij zijn slechts vreedestichters.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

12 Nu, voorzeker zijn zijzelf de kwaaddoeners, maar zij weten (het) niet.

الَّذِينَ هُمْ يُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

13 En als hun wordt gezegd: Geloof gelijk de menschen gelooven, zeggen zij: Zullen wij gelooven zooals de dwazen gelooven? Nu, voorzeker zijn zijzelf de zotten, maar zij weten (het) niet.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

14 En als zij degenen die gelooven, ontmoeten, zeggen zij: Wij gelooven; en als zij alleen zijn met hun *duivels*, 13 zeggen zij: Waarlijk, wij zijn met u, wij bespotten (hen) slechts.

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شِيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَؤُونَ ﴿١٤﴾

Of, belhamels.

15 God zal *hun hun spotternij betaald zetten*, en Hij laat hen in hun buitensporigheid begaan, blindelings doorzwervende.

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

Of, schande over hen brengen.

16 Dit zijn degenen die de dwaling voor den rechten weg koopen, derhalve zal hun handel hun geen winst geven, noch zijn zij menschen die den rechten weg volgen.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

17 Hun gelijkenis is als de gelijkenis van iemand die een vuur ontstak, 14 maar wanneer het alles rondom hem verlicht had, nam God hun licht weg en liet Hij hen in volslagen duisternis — zij zien niet:

مِثْلَهُمْ كَمِثْلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمٍ لَا يَبْصُرُونَ ﴿١٧﴾

18 Doof, stom (en) blind, derhalve zullen zij niet terugkeeren.

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾

13. Met hun *duivels* wordt bedoeld: *hun leiders in ongeloof*.

14. Degeen die het vuur ontstak, was de Heilige Profeet Moehammad, die de fakkel des lichts aanstak.

19 Of als een overvloedige regen (die nedergutst) uit de wolken waarin volslagen duisternis is en donder en bliksem; zij steken hun vingers in hun ooren vanwege den donderslag, uit vrees voor den dood, en God omgeeft de ongelooovigen.

أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ
وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ
الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُبِيتٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

Ar. oogen.

20 De bliksem neemt schier hun *gezicht* weg; telkens als die over hen schijnt, wandelen zij daarin, en wanneer het over hen duister wordt, staan zij stil: en indien het Gode behaagd had, zou Hij stellig hun gehoor en hun gezicht hebben weggenomen; waarlijk, God heeft macht over alle dingen.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْرَقًا
فِيهِ إِذْ أَنْظَمَهُمْ عَلَيْهِمْ قَامُوا طَوْفًا يُوَسَّوْا لِلَّهِ لَمَّا هَبَ
بِهِمْ وَابْصَارَهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

PARAGRAAF 3

Goddelijke Eenheid

21, 22. Den Heer alleen te dienen. 23, 24. Uitdaging aan degenen, die de openbaring betwijfelen. 25. Vruchten van het geloof. 26, 27. Gelijkenis van de valsche godheden en de bezwaren daartegen. 28. Getuigenis der menschelijke natuur. 29. Alles is ten voordeele van den mensch geschapen.

21 O menschen! dien uw Heer, Die u en degenen vóór u heeft geschapen, opdat gij u hoeden zult (voor het kwaad),

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

22 Die voor u de aarde tot een rustplaats en den *hemel* tot een *gebouw* heeft gemaakt, en (Die) regen nederzendt uit de wolken, en dan daarmede vruchten voortbrengt als levensonderhoud voor u; plaats derhalve geen gelijken nevens God, terwijl gij (het) weet.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ
مِنَ الشَّجَرِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا
لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

Of, wolken,
een gewelf.

23 En indien gij in twijfel verkeert omtrent datgene wat Wij tot Onzen dienaar hebben geopenbaard, breng dan een hoofdstuk voort (dat) daaraan gelijk (is), en roep

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا
فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ
مَنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

Of, leiders.

uw *helpers* buiten God aan, indien gij waarheidlievend zijt. ¹⁵

24 Maar indien gij (het) niet doet — en nimmer zult gij (het) doen — wees dan op uw hoede voor het vuur, welks voedsel menschen en steenen ¹⁶ is; het is bereid voor de ongeloofigen.

25 En breng de blijde boodschap over aan degenen die gelooven en goede daden doen, dat zij tuinen zullen hebben, waarin rivieren stroomen; telkens wanneer hun een deel van de vrucht daarvan gegeven zal worden, zullen zij zeggen: Dit is wat ons vroeger is gegeven; en hun zal de gelijke daarvan worden gegeven, en zij zullen daarin reine gaden hebben, en zij zullen daarin wonen. ⁷¹

Ar. onder.

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَكِنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي
وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۗ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٥﴾

وَنَشِيرَ النَّارِ ۗ إِنَّهُمْ
جَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا
مِنْهَا مِنْ شَرَةٍ رَدُّوا قَالُوا هَذَا الَّذِي
رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَنْتُمْ بِهَا مُتَسَاءِلُونَ ﴿١٦﴾
فِيهَا أَنْهَارٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾

15. Dat de *Qoer-ân* een ongeëvenaard Arabisch letterkundig product is en steeds als de standaard van de zuiverheid der Arabische literatuur beschouwd is, spreekt vanzelf, maar het voornaamste kenmerk van het Heilige Boek is de wonderbare verandering die het teweeggebracht heeft. Inzonderheid heeft de uitdaging hierop betrekking. Dat de verandering, die het Heilige boek teweeggebracht heeft, ongeëvenaard is in de wereldgeschiedenis, wordt van alle kanten toegegeven. Zijn geboden roeiden de meest diepgewortelde verdorvenheden, als bijv. afgodendienst en het drinken, zoodanig uit, dat ze op het Arabisch Schierland geen spoor achterlieten; smeeden de tegen elkaar strijdende elementen der Arabische samenleving tot één volk aaneen en verheieven een onwetend volk tot de eerste dragers van de fakkelt der kennis en wetenschap.

16 Een ontzagwekkend persoon noemden de Arabieren: *hadjar* of *steen*.

17 Tuinen waarin rivieren stroomen, is de beschrijving van het leven hiernaals der rechtschapenen. Deze beschrijving komt in den Heiligen *Qoer-ân* herhaaldelijk voor. Elders wordt het reine woord vergeleken bij een boom, die in alle jaargetijden vruchten geeft. (14 : 24). Derhalve zijn de vruchten die een mensch in het paradijs zal vinden, vruchten van zijn eigen goede daden, die tot boomen zijn gegroeid. Terwijl de goede daden bij vruchtdragende boomen vergeleken worden, wordt het geloof in den Heiligen *Qoer-ân* herhaaldelijk vergeleken bij water, dat de bron is van het stoffelijk leven. En dus: terwijl de rechtschapenen vermeld worden als degenen die *gelooven* en *goed doen*, wordt het paradijs, dat hun belooning aanduidt, steeds beschreven als een *tuin* waarin *rivieren* stroomen: de rivieren correspondeeren met het geloof en de boomen van den tuin met de goede daden die men doet. Het paradijs, waarvan de Heilige *Qoer-ân* spreekt, is inderdaad de tuin die uit 's menschen eigen daden voortkomt;

Of, lager.

26 Waarlijk, God schaamt Zich niet eenige gelijkenis te stellen — (die van) een mug of (van) iets *hooger* dan dat; ¹⁸ en wat dengenen betreft die gelooven, zij weten dat het de waarheid van hun Heer is, en wat degenen betreft, die niet gelooven, zij zeggen: Wat bedoelt God met deze gelijkenis? Hij laat velen daardoor in dwaling en velen leidt Hij daardoor recht; maar Hij laat daardoor niet (één persoon) in dwaling, behalve de overtreders. ¹⁹

27 Die Gods verbond na de bekrachtiging daarvan verbreken en vaneensnijden hetgeen God geboden heeft te vereenigen, en kwaad in het land stichten; dezen zijn het, die de verliezers zijn.

28 Hoe verloochent gij God en gij waart dood en Hij heeft u leven gegeven? Daarna zal Hij u doen sterven en daarna zal Hij u doen leven, dan zult gij tot Hem worden teruggebracht.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً
فَمَا أَكْبَرَتْهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ
مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَ
يَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يَقْضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ
وَيَقْضُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُؤْتَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٠﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَهْلًا لَكُمْ
تَمَّ يَسِينَكُمْ تَمَّ يُجِيبُكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾

vandaar staat er vermeld, dat de rechtschapenen reeds in dit leven een paradijs krijgen. Hierop zinspelen de woorden: *Dit is wat ons vroeger*, d.i. in dit leven *is gegeven*. Maar tevens zegt de Heilige Qoer-ân ons duidelijk, dat de vruchten die zij in het leven hiernamaals zullen krijgen, op die vruchten gelijken, welke God hun reeds hier beneden doet proeven. Wat hun gaden betreft, zie 36 : 56: „Zij en hun gaden zullen in schaduwen zijn”.

18 Om de uiterste graad van zwakheid aan te duiden zeggen de Arabieren: „zwakker dan de mug”. De gelijkenis van de vlieg (22 : 73) en de spin (29 : 41) wordt in den Heiligen Qoer-ân vermeld om de zwakheid der valsche godheden aan te tonen.

19 Het woord *idlal*, dat op deze plaats voorkomt, wordt gewoonlijk vertaald door: *op het verkeerde pad brengen*, hetgeen klaarblijkelijk een verkeerde vertaling is. De duivel (28 : 15) of de onwetende volksleiders (6 : 120) brengen de menschen op een dwaalspoor. *Idlal* heeft twee andere beteekenissen: *iemand in dwaling vinden* of *verklaren dat iemand in dwaling verkeert*; elk van deze beteekenissen past bij het verband, want er staat duidelijk vermeld, dat slechts de overtreders op die wijze behandeld worden, hetgeen duidelijk aantoonst dat *idlal* het gevolg is van hun overtreding.

29 Hij is het, Die voor u al wat op de aarde is geschapen heeft; en Hij richtte Zich op den hemel, dan volmaakte Hij die tot zeven hemelen, en Hij kent alle dingen. 20

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ
سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٠﴾

PARAGRAAF 4

's Menschen uitgebreide Vermogens

30. 's Menschen verheven plaats in de schepping. 31—33. Zijn uitgebreide vermogens om kennis te verwerven. 34. De machten der goedheid en de machten des kwaads. 35. Het wordt hem verboden den boom te naderen. 36. Door den duivel verzocht verliest hij zijn gemoedsrust en onderlinge vijandschap heerscht op aarde. 37. Berouw brengt hem tot Gods gunst terug. 38, 39. Degenen die de waarheid volgen, zullen in vrede zijn, maar degenen die de hun aangeboden gelegenheid verzuimen, zullen in kwelling verkeeren.

30 En toen uw Heer tot de engelen zei: Waarlijk, Ik zal iemand op de aarde plaatsen, die (daarop) zal regeeren, 21 zeiden zij: Wat! zult Gij daarop zulk een plaatsen, die daarop kwaad zal stichten en bloed zal vergieten, 22 en wij verkondigen Uw lof en verheerlijken Uw heiligheid? Hij zei: Waarlijk, Ik weet wat gij niet weet.

وَأِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ
خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا
وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَ
نُقَرِّئُكَ لَكَ قَالِ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

Of, het
land.

20 Het woord *samâ*, hier vertaald door hemel, beteekent in het Arabisch: het hoogere of bovendeel van iets, en vandaar duidt het feitelijk datgene aan, wat wij boven ons zien. In 41:11 wordt *samâ* of hemel duidelijk genoemd: *doehân* of *damp*. De zeven hemelen kunnen betrekking hebben of op de zeven grootten der sterren, welke met het bloote oog te zien zijn, of op de zeven hoofdplaneten van het zonnestelsel. Merk echter ook op, dat de Arabische equivalenten van de woorden *zeven*, *zeventig* en *zeven honderd* alle door de Arabieren gebezigd worden om een groot aantal aan te duiden en niet altijd het juiste aantal.

21 De grondbeteekenis van het oorspronkelijk woord *chalfah* is: een opvolger, en vandaar: de opperste of grootste heerscher, die de plaats inneemt van hem, die vóór hem is geweest. Deze plaats geeft een allegorische beschrijving van de keuze van den mensch boven de geheele schepping op deze aarde, en dan van de verkiezing van die rechtschapen dienaren Gods uit het midden der menschen zelf, die anderen in het rechte pad leiden. Adam is onze voorzaat, maar de Hellige Goer-ân zegt niet, dat de wereld of zelfs het menschedom vóór hem niet bestond, ook niet dat hij slechts zes duizend jaar geleden leefde. Hier vertegenwoordigt Adam den mensch in het algemeen. Andere plaatsen die van hem melding maken zijn: 2:30—39, 3:58, 7:11—25, 15:28—44, 17:61—65, 18:50, 20:115—124 en 38:71—85.

22 Dit heeft klaarblijkelijk betrekking op de keerzijde van het beeld der

Ar. namen.

31 En Hij gaf Adam kennis van alle *dingen*, ²³ daarna vertoonde Hij die aan de engelen; dan zei Hij: Noem Mij de namen daarvan, indien gij gelijk hebt.

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

32 Zij zeiden: Glorie zij U! wij hebben geen kennis, behalve wat Gij ons hebt geleerd; waarlijk, Gij zijt de Wetende, de Wijze. ²⁴

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

33 Hij zei: O Adam! noem hun hun namen. En toen hij hun hun namen genoemd had, zei Hij: Heb Ik u niet gezegd, dat Ik waarlijk de verborgen dingen der hemelen en der aarde weet en (dat) Ik datgene weet, wat gij openbaart en wat gij verborgen hebt? ²⁵

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ الْغَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ

34 En toen Wij tot de engelen zeiden: *Buig u neder voor Adam*, bogen zij zich neder, ²⁶ doch Iblis (deed het niet): hij weigerde en hij was trotsch, en hij was een der ongelooovigen. ²⁷

وَرَدُّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدْ لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Of, breng hulde (aan Allah) vanwege Adam.

menschheid. 's Menschen verlangen om te heerschen heeft hem altijd er toe geleid kwaad in het land te stichten en het bloed van medemensen te vergieten.

23 Razi, de welbekende commentator, zegt: „Hij leert hem de eigenschappen der dingen en de beschrijving en kenmerken daarvan, want de eigenschappen van een ding duiden op zijn aard”. Adam kennis van de dingen geven beteekent: den mensch begiftigen met het uitgebreide vermogen om kennis te verwerven van *alle* dingen, waarover hij heerschen moet — daar is hij ook voor geschapen — en niet „de visschen der zee, het gevogelte des hemels en al het gedierte, dat op de aarde kruipt” van den Bijbel.

24 Dit dient om aan te toonen, dat zelfs engelen niet begiftigd zijn met het uitgebreide vermogen om kennis te verwerven, dat den mensch wordt geschonken.

25 „Wat gij verborgen hebt” slaat op die verheven eigenschappen van den mensch, welke de overhand hebben op het kwaad in hem en welke verborgen blijven tot de Goddelijke gave der kennis ze voor den dag doet treden. Het onmetelijke vermogen van den mensch om vooruit te komen blijft verborgen, terwijl het kwaad van het bloedvergieten op zijn allereersten ontwikkelingstrap aan den dag wordt gelegd.

26 De engelen zijn de mediums, waardoor de natuurwetten tot uitdrukking komen. De mensch wordt eerst begiftigd met het uitgebreide vermogen om

27 Zie bladz. 16.

35 En Wij zeiden: O Adam! bewoon, gij en uw vrouw, den tuin en eet daaruit een overvloedige (spijs), waar gij ook wenscht, ²⁸ en nader dezen boom niet, want dan zult gij van de onrechtvaardigen zijn. ²⁹

36 Maar de duivel deed hen beiden daaruit vallen, en zette hen uit dien (toestand) waarin zij waren; ³⁰ en Wij zeiden: Ga heen, sommigen uwer zijnde de vijanden van anderen, ³¹ en er is voor u op de aarde een woonplaats en levensmiddelen voor eenigen tijd.

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ③

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا
فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ
فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ④

kennis te verwerven en hierdoor wordt hij nu geschikt gemaakt om de natuur te beheerschen en heerschappij over zichzelf te verkrijgen, en zoo wordt hij op het pad geplaatst om zich zoowel stoffelijk als geestelijk onbeperkt te ontwikkelen.

27 *Iblis* is afgeleid van *balasa*, d.i. *hij wanhoopte*. Het is hetzelfde als Satan of duivel. Zooals de engel in verband wordt gebracht met 's menschen hoogere eigenschappen, wordt de duivel in verband gebracht met diens lagere of dierlijke begeerten. De Engel beweegt hem er toe goede en edele daden te doen; de duivel prikkelt zijn lagere hartstochten. Zoo wordt hij een hinderpaal in 's menschen vooruitgang, en dit is zijn weigering om te gehoorzamen. Op deze plaats hebben wij de leering, dat de mensch een zwaren strijd moet voeren tegen den vertegenwoordiger der dierlijke hartstochten, den duivel, die ten slotte onderworpen wordt. Zie 50 : 21, waar duidelijk gesproken wordt van den aandrijver tot het kwaad en den roeper tot de waarheid. Volgens een verslag zei de Heilige Profeet, dat hij den duivel onderworpen had en dat ieder mensch het ook moest doen, hetgeen hierop neerkomt, dat zijn stoffelijke begeerten zoodanig geregeld dienen te worden, dat ze zijn vooruitgang niet belemmeren.

28 Het wonen in den tuin, waar alles in overvloed is, duidt op gelukzaligheid van gemoed en geest. Vgl. 20 : 124, waar een benard leven een ongelukkig leven aanduidt. De vrouw wordt ter sprake gebracht om het beeld der gelukzaligheid te voltooien.

29 Het gebruik van de woorden *dezen boom* toont duidelijk aan, dat het verboden voorwerp aan alle menschen wel bekend is. En gelijk de Heilige *Goeran* ons zegt, hebben alle profeten Gods den mensch verboden het kwaad nabij te komen. Neen, haat tegen het kwaad is den mensch ingeplant. Deze plaats slaat op de stem van het geweten, ondanks welke de mensch toch in het kwaad neerstruikelt.

30 De man en zijn vrouw struikelen in het kwaad neer en hun gelukzaligheid van geest en gemoed is verstoord; daarom verlaten zij den tuin der tevredenheid, waarin zij eerst geplaatst zijn. Merk op, dat de Heilige *Goeran*

31 Zie bladz. 17.

37 Dan ontving Adam (zekere) woorden van zijn Heer, derhalve wendde Hij Zich (genadig) tot hem; waarlijk, Hij is Veelwederkeerend (tot genade), de Genadige. ³²

فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٢﴾

38 Wij zeiden: Ga heen uit dezen (toestand) — allen; derhalve zal er tot u waarlijk een leiding van Mij komen, en wie Mijn leiding volgen, over hen zal geen vrees komen, noch zullen zij treuren. ³³

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٣﴾

39 En (aangaande) degenen die niet gelooven en Onze mededeelingen verwerpen, zij zijn de bewoners van het vuur, daarin zullen zij wonen.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

PARAGRAAF 5

Vervulling van Israëlitische Profetieën in den Hellingen Qoer-ân

40—44. Het verbond met de Israëlieten en de vervulling daarvan in de komst van den Profeet. 45, 46. Lijdzaamheid en gebed voorgeschreven.

40 O kinderen Israëls! herinner u Mijn gunst, die Ik u heb geschonken, en wees getrouw aan (uw) verbond met Mij, Ik zal (Mijn) verbond

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَاَوْفُوا بِعَهْدِي اُوْفِي

nergens zegt, dat de vrouw den man op een dwaalspoor brengt. Wat den aard van dit kwaad in het geval van Adam betreft, zie men 20 : 115, waar het toegeschreven wordt aan vergeetachtigheid van den kant van Adam.

31 Het is duidelijk, dat dit *haboet* iets heel anders is dan het zetten van Adam en zijn vrouw uit den tuin of den geluksstaat, waarin zij eerst waren. Het slaat feitelijk op den toestand, waarin de mensch tegen den duivel strijdt en waarin hij van nature wordt geplaatst — d.i. de toestand waarin de mensch geneigd is tot zondigen. Maar geneigdheid tot zondigen is heel wat anders dan het zondigen zelf, dat de mensch stellig vernijden kan, indien hij Gods leiding volgt, gelijk verderop wordt gezegd.

32 Dit is de beschrijving van den mensch, die Gods openbaring ontvangt. Het doel daarvan is aan te toonen, dat de mensch de hulp der Goddelijke openbaring noodig heeft om in een toestand van volkomen gelukzaligheid te komen, waarin hij niet licht in het kwaad neerstruikelt. De mensch wordt niet in zondigen toestand geschapen; hij wordt zondeloos ter wereld gebracht, maar is vatbaar voor dwaling. Hij vervalt daartoe, zoolang Gods openbaring hem niet te hulp komt.

33 Dit beteekent, dat alle menschen evenals Adam licht tot dwaling vervallen, en dat hij alleen door Gods openbaring te volgen zijn volmaking kan bereiken.

met u vervullen; en voor Mij, Mij alleen dient gij derhalve te vreezen. ³⁴

41 En geloof in hetgeen Ik geopenbaard heb, bevestigen-de datgene wat bij u is, ³⁵ en wees niet de eersten om het te loocheren, en neem geen geringen prijs in ruil voor Mijn mededeelingen; en voor Mij, Mij alleen dient gij derhalve te vreezen.

Ar. en.

42 En verwar de waarheid niet met de valsheid, *noch* verberg de waarheid, terwijl gij (het) weet.

43 En onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting en buig u neder met degenen die zich nederbuigen.

44 Wat! beveelt gij den menschen goed te zijn en gij verzuimt uw eigen zielen, terwijl gij het Boek leest; hebt gij dan geen verstand?

45 En zoek hulp door lijdzaamheid en gebed, ³⁶ en waarlijk, het is een zware zaak, behalve voor de ootmoedigen,

46 Die weten dat zij hun Heer zullen ontmoeten en dat zij tot Hem zullen wederkeeren.

رَبِّهِمْ كُمْ وَإِلَّيَّ فَارْجِعُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَمَّا إِنَّمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا تَسْتَرْوْا بآيَاتِي ثُمَّ قَالِي لَا نَزَّلُ وَإِلَّيَّ فَالْتَقُونَ ﴿٤٢﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾

أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٦﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهم مُلاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهم إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٧﴾

34 Vgl. Deuteronomium 26 : 17—19. Hun verbond met den Heer was, dat zij Gods geboden zouden „houden” en Zijn stem „gehoorzaam” zouden zijn, d.w.z. zij zouden den Profeet aannemen, dien Hij overeenkomstig Zijn belofte in Deuteronomium 18 : 18 tot hen zou zenden. Gods verbond met hen was, dat Hij hen tot een groot volk zou maken.

Vrees voor God duidt in den Heiligen Goer-ân steeds aan: vrees voor de gevolgen van de schending Zijner wetten.

35 De op deze plaats vermelde bevestiging is klaarblijkelijk de vervulling van de belofte, die in Deuteronomium 18 : 15—18 verrat is: „Eenen Profeet, uit het midden van u, uit uw broeders, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken; naar hem zult gij hooren; Eenen Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broeders, als u; en Ik zal Mijne woorden in Zijnen mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hem gebieden zal”.

36 Het woord *ṣabr* duidt in het Arabisch aan: standvastig blijven onder de zwaarste beproevingen.

PARAGRAAF 6

Gods Gunsten aan de Israëlieten en hun Halsstarrigheid

47, 48. Een smartelijke dag wacht den Israëlieten. 49, 50. Hun bevrijding van Faraö. 51—54. Kalfaanbidding en de straf daarvoor. 55—56. Ouderlingen bedwelmd. 57—59. Voorziening van manna en kwakkelen in de woestijn, ongehoorzaamheid van het volk en verwoesting door de pestilentie.

47 O kinderen Israëls! herinner u Mijn gunst, welke Ik u heb geschonken en dat Ik u de volkeren te boven heb doen gaan.

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ اذْكُرُوْا نِعْمَتِي الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝۳۷

48 En wacht u voor den dag, waarop de eene ziel de andere in het minst niet zal baten, noch bemiddeling te haren behoeve zal worden aangenomen, noch eenige vergoeding van haar zal worden genomen, en zij ook niet geholpen zullen worden.

وَاْتَقُوْا يَوْمًا لَا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُوْنَ ۝۳۸

49 En toen Wij u van Faraö's volk hebben bevrijd; zij onderwierpen u aan een zware marteling, ³⁷ zij doodden uw zonen en zij spaarden uw vrouwen het leven, ³⁸ en hierin was een groote beproeving van uwen Heer.

وَاذْكُرْ اَنۢ كُنْتُمْ اَسْرٰٓءِيْلًا مَّرۡبُوۡتِيۡنَ اِلٰى فِرْعَوْنَ يَسُوۡمُوۡنَڪُمْ سُوًۡٔا الْعَدٰٓءِ اَبۡدًا يَدۡبَحُوۡنَ اَبۡنَاءَڪُمْ وَيَسۡتَحۡبُوۡنَ نِسَاۡءَڪُمْ وَاِنۡ فِيۡ ذٰلِكُمْ لَبَلَاۡءٌ لِّمَنۡ سَرَبۡتَ لَڪُمۡ عَظِيۡمٌ ۝۳۹

50 En toen Wij de zee voor u vaneen hebben gescheiden; dan verlost den Wij u en verdronken Faraö's volgelingen en gij keekt toe. ³⁹

وَاذْكُرۡ فَرۡقَنَا يَمۡكُمۡ الْبَحۡرَ فَاَنۢجٰنَاڪُمۡ وَاَعۡرَفۡنَا اِلٰى فِرْعَوۡنَ وَاَنۡتُمْ تَنْظُرُوۡنَ ۝۴۰

51 En toen Wij met Mozes een tijd van veertig nachten ⁴⁰ afspraken; toen naamt gij na hem het kalf (als een god) en gij waart onrechtvaardig. ⁴¹

وَاذْكُرۡ وَاَعۡدۡنَا مُوۡسٰٓى اَرْبَعِيۡنَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذۡنَا الْعِجۡلَ مِنْۢ مِّنۡ بَعۡدِہٖ وَاَنۡتُمْ ظٰلِمُوۡنَ ۝۴۱

37 Zie Exodus 1 : 11, 14.

38 Zie Exodus 1 : 15—18, 22.

39 De Goer-än zegt niet, hoe God de Israëlieten door de zee liet trekken, of op welke manier het vaneenscheiden van de zee geschiedde. Maar zie Exodus 14 : 21, dat zegt: „..... zoo deed de Heere de zee weggaan, door eenen sterken oostenwind, dien ganschen nacht,”.

40 Zie Exodus 24 : 18.

41 Zie 20 : 86—97 en Exodus 32.

52 Toen hebben Wij u na dien vergeven, opdat gij danken zoudt.

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

53 En toen Wij Mozes het Boek en de onderscheiding gaven, opdat gij recht zoudt wandelen.

وَإِذْ أَنْبَأْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

54 En toen Mozes tot zijn volk zei: O mijn volk! gij zijt waarlijk onrechtvaardig jegens uzelf geweest door het kalf (als een god) te nemen, derhalve keer (boetvaardig) tot uw Schepper terug, en maak uzelf onderworpen, ⁴² dat is beter voor u bij uw Schepper; toen wendde Hij Zich (genadig) tot u, want waarlijk, Hij is de Veelwederkeerende (tot genade), de Genadige.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُعْمِدُكُمْ أَنْتُمْ ظَلِمْتُمْ
أَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَمُتُّوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ
فَأَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ مِنْ بَارِئِكُمْ
فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

55 En toen gij zeide: O Mozes! wij zullen niet in u gelooven tot wij God duidelijk zien, derhalve overviel u het gerommel, terwijl gij toekeekt. ⁴³

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَرَىٰ اللَّهَ
جَهْرًا فَأَخَذْنَا لَكُمْ الضُّعْفَةَ وَأَنْتُمْ تُنظَرُونَ ﴿٥٥﴾

56 Toen wekten Wij u op na uw bedwelming, opdat gij danken zoudt. ⁴⁴

ثُمَّ بَدَأْنَا مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

⁴² *Qatl* beteekent: dooden en ook tot onderwerping brengen (*qataltoe-hoe zallaltoe-hoe*) of de ziel louteren van booze begeerten (*Raghib*). De laatste beteekenis stemt meer overeen met het verband, dat van berouw spreekt. Maar neemt men de eerste en meer welbekende beteekenis aan, dan zou de beteekenis zijn: dood uw volk, d.w.z. de schulddigen. Zie evenwel 20 : 96—97, dat aantoonst dat *Sâmîrî*, de werkelijke vervaardiger van het kalf, niet ter dood werd gebracht, en dit bekrachtigt de beteekenis, die ik aan het woord heb gegeven.

⁴³ Hetzelfde voorval wordt verhaald in 7 : 155 en op deze plaats wordt ons gezegd, dat „de aardbeving” hen overviel. Feitelijk beteekent *sa'iqah*, dat op deze plaats gebruikt wordt: eenig geweldig geluid en is zoowel op het geluid van den donder als op het gerommel, dat aan een aardbeving voorafgaat van toepassing. De Bijbel maakt melding van „donderen en bliksemen” (*Exodus* 19 : 16).

⁴⁴ Het woord *maut*, dat op deze plaats door *bedwelming* vertaald is, slaat op een tijdelijk verlies van het bewustzijn, want in 7 : 143 wordt van Mozes gezegd, dat hij bij diezelfde gelegenheid „in zwijm” viel. In het Arabisch duidt het woord *maut* het eindigen van het leven aan, zoowel als verlies van het be-

57 En Wij deden de wolken schaduw geven over u ⁴⁵ en Wij zonden u manna en kwakelen neder: ⁴⁶ Eet van de goede dingen, die Wij u hebben gegeven; en zij deden Ons geen kwaad, maar zij deden hun eigen zielen schade lijden.

وَضَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّاتِ
وَالسَّلْوَى كُلًّا مِّنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

58 En toen Wij zeiden: Ga deze stad in, eet dan daaruit overvloedige (spijs), waar gij ook wenscht, ⁴⁷ en ga de poort nederbuigende in, en zeg: Neem onze zware lasten van ons af, Wij zullen u uw misslagen vergeven en meer geven aan degenen die (anderen) goed doen.

وَأَذِّنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَقُولُوا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَارِعُوا
إِلَى الْحَسَنَاتِ ﴿٥٨﴾

59 Maar degenen die onrechtvaardig waren, verwisselden het tegen een ander gezegde dan datgene wat tot hen was gezegd, derhalve zonden Wij over degenen die onrechtvaardig waren een straf uit den hemel neder, omdat zij overtraden. ⁴⁸

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
قَالَئِنَّا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رَجْأٌ مِّنَ
السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

wustzijn. Of, het kan beteekenen: hun dood in onwetendheid, en het „opwekken” zou dan beteekenen: hun geestelijk licht geven.

45 Zie Exodus 13 : 21. Maar de Heilige Qoer-ân zegt niet, dat de wolken hun voor veertig jaar boven het hoofd hingen.

46 Zie Exodus 16.

47 De stad is te bekend om nog vermeld te worden; het is Jeruzalem. Het was het land, dat den Israëlieten beloofd werd. Vgl. 5 : 21: „O mijn volk! ga het Heilige Land in, dat God u heeft voorgeschreven”

48 Zie 5 : 26; God strafte hen door hun het Heilige Land voor veertig jaar te onthouden, gedurende welken tijd zij in de woestijn moesten zwerven. De *verwisseling* waarvan hier sprake is, beteekent: hun weigering om Mozes' gebod ten uitvoer te brengen.

PARAGRAAF 7

Gods Gunsten aan de Israëlieten en hun Halsstarrigheid

60. Mozes bidt om drinkwater en vindt twaalf bronnen. 61. De Israëlieten krijgen genoeg van hun spijsen in de woestijn en er wordt hun gezegd zich in een stad te vestigen. Een gemakkelijk leven leidt tot overtreding en ten slotte tot ondergang.

60 En toen Mozes om drank bad voor zijn volk, zeiden Wij: Sla de rots met uw staf. ⁴⁹ En daaruit stroomden twaalf bronnen; iedere stam kende *zijn* drinkplaats. Eet en drink van de levensmiddelen van God, en handel niet verdorven in het land, kwaad stichtend.

Ar. hun.

61 En toen gij zeide: O Mozes! Wij kunnen één (soort) spijs niet verdragen, derhalve bid uw Heer te onzen behoeve om voor ons voort te brengen uit hetgeen de aarde oplevert, van haar kruiden en haar komkommers en haar knoflook en haar linzen en haar uien. ⁵⁰ Hij zei: Wilt sij hetgeen beter is verwisselen tegen hetgeen minderwaardig is? Ga een stad in, dan zult gij datgene hebben waarom gij vraagt. En vernedering en verootmoediging werden over hen uitgestort, en zij waren Gods toorn waardig; dit kwam, doordat zij niet in Gods mededeelingen geloofden en de profeten onrechtvaardig doodden; dit kwam, doordat zij ongehoorzaam waren en de grenzen overschreden. ⁵¹

وَاِذْ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ
بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا
عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ
كُلُّوْا اَشْرَبُوْا مِنْ رِّسْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْتَوْا
فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ۝

وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوسٰى لَنْ نُّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ
فَاذْعُرْنَا رِجْلَكَ يٰخُورْجْنَا وَمَا تُثْبِتُ الْاَرْضُ
مِنْ بَقْلِهَا وَوَتَائِجِهَا وَفُؤِدِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا
قَالَ اَسْتَبْدِلُوْنَ الَّذِى هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِى هُوَ
خَيْرٌ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَّا سَاَلْتُمْ وَ
صُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلٰلَةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءَ وُ
بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ
بِآيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيْنَ بَعِيْرَ الْحَقِّ
ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَاَكٰنُوْا عٰتِدُوْنَ ۝

49 Deze passage kan ook verklaard worden in den zin van: *ga de rots op met uw staf, of uw gemeenschap*. Zie Exodus 15 : 23 en 17 : 1—6. Mara (Ex. 15 : 23) staat nu bekend onder den naam van 'oefjēn-i-Mōēsā, d.i. de bronnen van Mozes. Dit toont aan, dat de alternatieve beteekenis de voorkeur verdient.

50 Zie Numeri 11 : 5—10.

51 Het vers spreekt van den toestand, waarin de Israëlieten ten slotte gebracht werden, toen zij Gods geboden halsstarrig in den wind bleven slaan

PARAGRAAF 8

Ontaarding der Israëlieten

62. Verlossing is niet het monopolie van één volk. 63, 64. Verbond met Israël en de schending daarvan. 65, 66. Sabbatschenders verachtelijk gemaakt. 67—71. Mozes beveelt een koe te slachten als remedie tegen koe-aanbidding.

62 Waarlijk, degenen die gelooven en degenen die Joden zijn, en de Christenen en de Sabiërs ⁵² — al wie in Allah en den jongsten dag gelooven en goed doen, zij zullen hun belooning bij hun Heer hebben, en er is geen vrees voor hen, noch zullen zij treuren. ⁵³

63 En toen Wij een verbond met u maakten en den berg boven u verhieven ⁵⁴: Houd wat Wij u hebben gegeven met kracht vast, en gedenk wat daarin is, opdat gij u hoeden zult (voor het kwaad).

Ar. gelooft,
doet.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى
وَالضَّالِّينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ طُحُّدُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بَقْوَةً وَادْكُرُوا
مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

en zich bleven overgeven aan onzedelijke en verdorven practijken. Het heeft derhalve betrekking op de latere geschiedenis van Israël. Rodwell ²⁾ begrijpt hetgeen op deze plaats verteld wordt verkeerd, als hij dit een anachronisme noemt.

⁵² Een *sabi* beteekent letterlijk: iemand die van den eenen godsdienst naar den anderen overgaat. Volgens sommigen waren de Sabiërs aanbidders van engelen of sterren. Volgens de *Encyclopaedia Britannica* waren zij een semi-Christelijke sekte van Babylonië en geleken veel op de volgelingen van Johannes den Dooper.

⁵³ Geloof in God en den jongsten dag staat gelijk met geloof in den Islâm als den waren godsdienst. Zie v. 8 en 58 : 22. Wat op deze plaats vermeld staat komt hierop neer, dat de deur der verlossing, die naar een onbepaalde vooruitgang leidt, opengezet is voor alle volken, die de rechte godsdienstige beginselen aannemen en daarnaar handelen, zoodat zelfs een Moeslim door zijn geloof alleen niet verlost wordt — een geloof dat zonder goede daden slechts geveinsde belijdenis is. De Heilige Qoer-ân ontkent niet, dat in andere godsdiensten waarheid of goede menschen bestaan, maar volmaakte vrede of de toestand van absolute tevredenheid, welke gekenmerkt wordt door het vrij zijn van smart en vrees, is slechts in den Islâm te bereiken, aangezien alleen de Islâm de godsdienst der absolute onderwerping aan het Goddelijk Wezen is.

⁵⁴ „En zij stonden aan het onderste des bergs” (Exodus 19 : 17). Niets in de woorden van den Qoer-ân staakt het ongegronde vertelsel, dat de berg tusschen hemel en aarde boven de hoofden der Israëlieten gehouden werd om hen door vrees tot onderwerping te brengen. Zelfs 7 : 171 geeft aan dit vertelsel

64 Toen keerde gij na dien terug; en waren er niet Gods goedertierenheid en Zijn genade over u geweest, (dan) zoudt gij voorzeker onder de verliezers zijn.

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قُلُوبًا فَضَلَّ اللَّهُ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ⑤

65 En voorzeker hebt gij degenen onder u gekend, die de grenzen van den Sabbat overschreden — derhalve zeiden Wij tot hen: Wees (als) apen, veracht en gehaat. 55

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ⑤

66 Zoo stelden Wij hen ten voorbeeld aan degenen die daarvan getuige waren en degenen die daarna kwamen, en een vermaning voor degenen die zich hoeden (voor het kwaad).

فَجَعَلْنَاهُمْ نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ⑥

67 En toen Mozes tot zijn volk zei: Waarlijk, God gebiedt u, dat gij een koe slacht; zeiden zij: Bespot gij ons? Hij zei: Ik zoek Gods bescherming voor een der onwetenden te zijn. 56

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ
أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ⑥

68 Zij zeiden: Roep uw Heer om onzentwille aan, ons duidelijk te maken wat zij is. (Mozes) zei: Hij zegt, Waarlijk, zij is een koe, noch van vergevorderden ouderdom noch te jong, van middelbaren ouderdom tusschen die (en deze); doe derhalve hetgeen u wordt geboden.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَتْ
إِنَّهَا يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ
عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَاعْلَوْ مَا تُمْرُونَ ⑥

geen schijn van waarheid, immers het spreekt slechts van een aardbeving die hun zoo'n schrik op het lijf joeg, dat zij dachten dat de berg op het punt was op hen neer te storten.

55 Moedjâhid verklaart dit als volgt: Zij werden niet getransformeerd of van gedaante veranderd; het is slechts een parabel, welke God voor hen heeft vermeld (en) welker gelijke Hij vermeld heeft door hen te vergelijken bij euzels (62 : 5), d.w.z. hun harten werden getransformeerd, niet dat zij in apen werden herschapen. Het daaropvolgende vers staft deze verklaring, evenzoo 4 : 47 en 5 : 60. Op de laatste plaats wordt er melding van gemaakt, dat degenen die tot apen werden gemaakt, van het rechte pad afdwalen — een beschrijving die heelemaal niet op apen van toepassing is.

56 Daar de Israëlieten de koe hoog eerden en die zelfs aanbaden, zooals blijkt uit hun aanbidding van het gouden kalf, werd hun bevolen zulke koeien

69 Zij zeiden: Roep uw Heer om onzentwille aan, ons duidelijk te maken wat haar kleur is. (Mozes) zei: Hij zegt, Waarlijk, zij is een gele koe; haar kleur is diep geel, genot verschaffende aan de aanschouwers.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يَبِينُ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعَةٌ لَوْنُهَا
تَسْرُّ النَّظِيرِينَ ①

70 Zij zeiden: Roep uw Heer om onzentwille aan, ons duidelijk te maken wat zij is, want waarlijk, de koeien zijn ons alle gelijk, en waarlijk, indien het Gode behaagt, zullen wij recht geleid worden.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يَبِينُ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ
تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ②

71 (Mozes) zei: Hij zegt, Waarlijk, zij is een koe, niet onderworpen gemaakt om het land te beploegen, noch gebruikt om het bouwland te bevloeien, gezond, zonder smet in haar. Zij zeiden: Nu hebt gij de waarheid gebracht; toen offerden zij haar op, schoon zij er niet toe genegen waren.

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ
الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ
فِيهَا قَالُوا أَلَمْ نَجِدْكَ يَالْحَقُّ قَدْ جِئْتُمْ
وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ③

PARAGRAAF 9

Zij worden hardvochtiger

72, 73. Hun aanslag op het leven van een groot man. 74. Hun hart verstokt. 75. Zij verdraaien Gods openbaring. 76—80. Hun onwetendheid en aanmatiging. 81, 82. Goed en kwaad brengen elk een eigen vrucht voort.

72 En toen gij een persoon (bijna) gedood hebt, toen waart gij het daarover niet eens, en God zou uitbrengen hetgeen gij verbergen zoudt. 57

وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادْرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ
مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ④

te slachten, die zij gewoonlijk vrij lieten rondloopen en als heilige voorwerpen aanbaden — koeien die zij niet voor het verrichten van arbeid gebruikten en niet in het juk spanden, maar die zij loslieten om rond te zwerven. De koe die in deze verzen vermeld wordt, is een typische koe, die aan deze beschrijving beantwoordt. Het stelt zich ten doel hun neiging tot koe-aanbidding uit te roeien. Zie ook Deuteronomium 22 : 1—9.

57 Vgl. 4 : 153—157, waar de Qoer-ân, na bijna alle in de drie vorige paragrafen verhaalde gebeurtenissen opgesomd te hebben, de Joden vervolgens er van beschuldigt, een moordaanslag op Jezus te hebben gedaan. Opgemerkt ver-

73 Toen zeiden Wij: Sla hem met een deel daarvan; zoo maakt God de dooden weder levend, en Hij toont u Zijn teekenen, opdat gij begrijpen zult. ⁵⁸

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

74 Toen verhardden na dien uw harten, zoodat zij als rotsen waren, of (nog) harder; en waarlijk, uit sommige rotsen springen stroomen te voorschijn, en waarlijk, andere daarvan splijten vaneen, en er komt water uit, en waarlijk, sommige daarvan vallen neer om de vreeze van God, en God is gansch niet achteloos omtrent hetgeen gij doet.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾

75 Hoopt gij dan, dat zij in u gelooven, en een deel hunner heeft inderdaad Gods woord gehoord; toen wijzigden zij het, nadat zij het begrepen hadden, en zij weten (dit). ⁵⁹

أَتَنْتَبِعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَقَدْ كَانَ كَرِهِينَ ﴿٥٩﴾
مَنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَحْوِصُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقِلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

76 En als zij degenen die gelooven ontmoeten, zeggen zij: Wij gelooven, en als zij met elkander alleen zijn, zeggen zij: Spreekt gij tot hen over hetgeen God u heeft ont-

وَإِذَا الْقَوْمُ الَّذِينَ آمَنُوا أَكَلُوا مِنْهَا وَلَا تَخْلَا بِصُحُفِهِمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا أَنْتَحَدِّثُوهُمْ بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ

dient te worden, dat de in de vorige drie paragrafen verhaalde gebeurtenissen in 4 : 153—155 kort worden herhaald, en dan komt hun zonde tegen Jezus in 4 : 157. Dit komt precies overeen met vss. 72 en 73; alleen wordt de naam hier weggelaten. Vergelijken wij beide plaatsen, dan blijkt dat deze plaats op het schijnbaar dooden van Jezus slaat. Merk op, dat de Israëlieten hier als volk wordt beschuldigd, en als volk heeft de *Qoer-ân* hen elders er van beschuldigd hun profeten te hebben gedood; zie v. 61. Het woord *qatl* beteekent zoowel *dooden* als een persoon *op iemand doen lijken, die gedood is*, en deze beteekenis heeft het op deze plaats.

58 Het vers wijst op het feit, dat de moord niet heelemaal gepleegd werd, want nadat Jezus van het kruis afgenomen werd, werden zijn beenen niet gebroken, welke handeling noodzakelijk was om den dood te veroorzaken, ingeval de kruisiging minder dan drie dagen had geduurd; in het geval van Jezus duurde het slechts drie à zes uren.

59 Dat de Israëlieten hun heilige boeken niet in hun zuiverheid bewaard hebben, is iets waarvan de *Qoer-ân* de Joden en Christenen voortdurend beschuldigt. Het is nu voldoende bewezen, dat de verschillende Bijbelboeken gewijzigd en verknoeid zijn geweest, en dus is het onderzoek van den laatsten

huld, opdat zij hierdoor met u voor uw Heer zullen redetwisten? Begrijpt gij dan niet? 60

يَجَازِلُهُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّهِمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

77 Weten zij niet, dat God weet hetgeen zij verbergen en hetgeen zij bekend maken?

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُبْشِرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

78 En onder hen zijn ongeletterden, die het Boek niet kennen, maar slechts *leugens*, en zij gissen slechts.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانَاتٍ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

Of, beuzelpraatjes of ijdele verlangens.

79 Wee derhalve over degenen die het boek met hun handen schrijven en dan zeggen: Dit is van God, opdat zij daarvoor een geringen prijs zullen nemen; derhalve, wee over hen om wat hun handen hebben geschreven, en wee over hen om wat zij verdienen.

قَوْلٍ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا طَوِيلًا لَهُمْ وَمَا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ ۖ وَوَيْلٌ لَهُمْ وَمَا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾

Of, koopen.

80 En zij zeggen: Het vuur zal ons niet aanraken, behalve voor weinige dagen. 61 Zeg: Hebt gij een belofenis van God ontvangen, dan zal God Zijn belofenis niet breken, of zegt gij ten nadeele van God datgene wat gij niet weet?

وَقَالُوا لَنْ نَسَسَا النَّارَ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

Ar. verdient; zijn zonden omringen hem.

81 Ja! wie kwaad verdienen en omringd worden door hun zonden, dezen zijn de bewoners van het vuur: daarin zullen zij wonen.

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خِطَاؤُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

82 En (aangaande) degenen die gelooven en goede daden doen, dezen zijn de bewoners van den tuin; daarin zullen zij wonen.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

tijd met veel moeite tot dezelfde conclusie gekomen, welke dertien honderd jaar geleden door de Heilige Goer-an verkondigd werd.

60 Zij onderhielden hun minder zorgvuldige geloofsgenooten, die met de Moeslms plachten te spreken over de profetieën omtrent de komst van den Heiligen Profeet.

61 De Joden geloofden, dat geen Jood, hoe slecht hij ook was, straf zou ondergaan voor meer dan een jaar. De Christenen dachten, dat zij heelemaal niet gestraft zouden worden.

PARAGRAAF 10

Hun Verbond en de Schending daarvan

83, 84. Het verbond met Israël gesloten. 85, 86. De Israëlieten schonden het en werden daarvoor gestraft.

83 En toen Wij een verbond met de kinderen Israëls maakten: ⁶² Gij zult niets dienen behalve God ⁶³ en (gij zult uw) ouders goed doen, ⁶⁴ en den naverwanten, en den weezen en den behoeftigen, ⁶⁵ en gij zult goede woorden tot de menschen spreken en het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen. ⁶⁶ Toen zijt gij teruggekeerd, behalve weinigen uwer en gij hebt u verre afgewend.

84 En toen Wij een verbond met u maakten: Gij zult uw bloed niet vergieten en gij zult uw volk niet uit uw steden wegsturen; toen hebt gij (het) beloofd, terwijl gij daarvan getuige zijt geweest. ⁶⁷

85 Toch zijt gij degenen, die uw volk dooden en een deel uwer uit hun huizen wegsturen, elkander steunende tegen hen, onwettiglijk en de grenzen overschrijdende; en indien zij als gevangenen tot u komen, koopt gij hen vrij — terwijl het u verboden was hen weg te sturen. ⁶⁸ Gelooft

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ
إِلَّا اللَّهَ قَدْ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالسُّكَّانِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا
وَآتُوا الزَّكَاةَ وَآتُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا
قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ
وَلَا تَخْرِجُونَ أَنفُسَكُمْ مِن دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ
وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

ثُمَّ أَنتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتَخْرِجُونَ
فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِّن دِيَارِهِمْ نَظَاهِرُونَ عَلَيْهِمْ
بِأَلْسِنَتِهِم وَالْعُدْوَانَ وَإِن يَأْتُواكُمْ أَسْرَىٰ
فَقَدْ هَمُّوا أَن يَكُونُوا عَلَيْهِمْ أُخْرَاجَهُمْ

62 God maakte een verbond met een volk beteekent: Hij gaf het geboden. Zie Deut. 4 : 13.

63 Zie Ex. 20 : 3 en 23 : 25.

64 Zie Ex. 20 : 12 en Deut. 5 : 16.

65 Zie Deut. 15 : 11.

66 Zie Deut. 14 : 28, 29.

67 Zie Ex. 20 : 13, 17.

68 Twee Joodsche stammen, *Banoe Qoeraiza* en *Banoe Nadir*, die samen in Medina woonden, sloten respectievelijk een verbond met den *Aus* en den *Chazradj*, de twee mededingende stammen in Medina. Toen de laatsten tegen elkaar streeden, namen hun bondgenooten aan den strijd deel, en zoo vermoordde

Of, geschrift.

gij dan in een deel van het *Boek* en niet in het (andere) deel? Wat dan is de vergelding voor dengene onder u, die dit doet behalve schande in het leven dezer wereld, en op den dag der opstanding zullen zij tot de gestrengste kastijding worden teruggezonden, en God is gansch niet achteloos omtrent hetgeen gij doet.

86 Dit zijn degenen die het leven dezer wereld voor het hiernamaals koopen; derhalve zal hun kastijding niet verlicht worden, noch zullen zij worden geholpen.

أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى
أَسْوَأَ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ⑤

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ
فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْصَرُونَ ⑤

PARAGRAAF 11

Zij verwerpen den Profeet

87, 88. Hun onbeschaamdheid tegenover hun profeten. 89—91. Zij verwerpen den Profeet, doordat hij geen Israëliet is. 92, 93. Zij gedroegen zich zelfs tegenover Mozes onbeschaamd. 94—96. Criterium waarnaar de waarheid of valsheid der aanspraak van den Profeet dient beoordeeld te worden.

87 En voorzeker gaven Wij Mozes het boek en zonden Wij na hem apostelen, den een na den ander; en Wij gaven Jezus, den zoon van Maria, duidelijke argumenten en sterkten hem met de heilige openbaring. 69 Wat! telkens wanneer dan een apostel tot u kwam met datgene, wat uw zielen niet begeerden, waart gij onbeschaamd: eenigen hebt gij leugenaars genoemd en eenigen hebt gij gedood.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ
وَآيَاتِنَا يَرُدُّهُ بِرُوحِ الْقُدُّسِ أَفْكَمًا جَاءَكُمْ رَسُولٌ
بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرَّقْنَا
كُدَّابَتَكُمْ وَفَرَّقْنَا نَفْسَانَكُمْ ⑤

Of, geest.

en nam de eene Joodsche stam den anderen gevangen en verwoestte hun woonplaatsen. Maar naderhand verzamelden zij bijdragen ter bevrijding van de Joodsche gevangenen, hiervoor als reden gevende dat hun wet hun gebod de gevangenen vrij te koopen en dat zij tegen hun geloofsgenooten hadden gestreden om de eer hunner bondgenooten hoog te houden. De Moeslim-volkeren herhalen in onze dagen de Joodsche geschiedenis.

69 De Heilige Geest duidt in den Heiligen *Qoer-ân Gabriël* aan. De Goddelijkheid van den Heiligen Geest is een nieuwigheid van de Christenen. De Joden stelden zich hem nooit voor als een Goddelijk persoon, Jezus Christus

Of, be-
waarplaats-
sen.

88 En zij zeggen: Onze harten zijn *bedekt*. Neen, God heeft hen om hun ongelooft vervloekt; derhalve weinig is het, wat zij gelooven. ⁷⁰

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۗ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ
فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٧٠﴾

a 35.

Of, oor-
deel over.

89 En toen tot hen een Boek van God kwam, bevestigende datgene wat zij hebben ^a — en vroeger plachten zij om *overwinning* te bidden op degenen die niet geloofden ⁷¹ — doch toen er tot hen datgene kwam, wat zij erkenden, geloofden zij daarin niet; Gods vloek rust derhalve op de ongehoovigen.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِمَا مَعَهُمْ ۗ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى
الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا
بِهِ ۗ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾

Of, op-
staande.

90 Kwaad is datgene, waarvoor zij zichzelf hebben verkocht — dat zij loochenen wat God geopenbaard heeft, *uit nijd* dat God van Zijn gratie nederzandt over diegenen Zijner dienaren, die Hem behagen; ⁷² derhalve hebben zij zich toorn op toorn waardig gemaakt, en voor de ongelooovigen is een schandelijke kastijding.

بِسْمَا اسْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ
اللَّهُ بَغْيًا أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ قَضَائِهِ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ قَبَاءٌ وَبِعْضَابٍ عَلَى غَضَبٍ
وَاللَّكْفَرِيِّ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٧٢﴾

91 En toen hun gezegd wordt: Geloof in hetgeen God heeft geopenbaard, zeggen zij: Wij gelooven in datgene wat ons werd geopenbaard;

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا
نُؤْمِنُ بِمَا آتَانَا وَعَلَيْنَا يُكْفَرُونَ

zelf evenmin. In de vier Evangelien wordt van den Heiligen Geest in precies denzelfden zin gesproken, waarin de Joden hem aannamen. Maar *Rōeh*, dat hier vertaald wordt door *geest*, beteekent ook *openbaring*, en in dezen zin zou de passage dan beteekenen, dat Jezus Christus met Gods openbaring gesterkt werd; en openbaring is inderdaad een bron van kracht voor de profeten Gods. De *Rōeh-oel-qedoes* is dus of de Goddelijke openbaring of de Heilige Geest, die openbaring tot de profeten Gods nederbracht.

70 Zij zeiden, dat hun hart een bewaarplaats van kennis was, aangezien zij afstammelingen van profeten waren, en daar zij a.h.w. reeds vol kennis waren, hadden zij geen behoefte aan meer; en er werd hun gezegd, dat hun ongelooft feitelijk oorzaak was, dat zij afkeerig waren geworden van het goede, dat de Heilige Profeet had gebracht.

71 De Joden verwachtten dat, als de beloofde profeet van Deut. 18:18 kwam, hij hen over hun vijanden zou doen zegevieren.

72 Zij wilden de nieuwe openbaring niet aannemen, omdat de ontvanger daarvan een niet-Israëliet of een Arabier was.

a 35.

en zij loochenen (alles) behalve dat, terwijl het de waarheid is, bevestigende datgene wat zij hebben. ^a Zeg: Waarom hebt gij dan vóór (dezen) Gods profeten gedood, indien gij inderdaad geloovigen waren? ⁷³

بِمَا وَرَّاءَهُنَّ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِمَا مَعَهُمْ قُلْ لَكُمْ لَقْنُونَ الْأَنْبِيَاءَ
اللَّهُ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ①

Of, na hem.

b 41.

92 En Mozes kwam voorzeker tot u met duidelijke bewijsgronden, doch gij hebt *in zijn afwezigheid* het kalf (tot god) genomen ^b en gij zijt onrechtvaardig geweest.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ②

c 54.

93 En toen Wij een verbond met u maakten en den berg boven u verhieven ^c: Houd hetgeen Wij u gegeven hebben met kracht vast en wees gehoorzaam. Zij zeiden: Wij hooren en wij gehoorzamen niet. ⁷⁴ En zij moesten (de liefde voor) het kalf in hun harten drinken vanwege hun ongeloof. Zeg: Kwaad is datgene wat uw geloof u beveelt, indien gij geloovigen zijt.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ
خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا أَصْوَابَكُمْ
وَعَصَيْتُمْ وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ
بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ③

94 Zeg: Indien de woonplaats hiernamaals bij God voornamelijk voor u is met uitsluiting van (andere) menschen, roep dan den dood aan, indien gij waarheidlievend zijt. ⁷⁵

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّائِرُ الْأُخْرَىٰ عِنْدَ اللَّهِ
خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتُّوا الْعَمَلَاتِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ④

95 En nimmer zullen zij dien aanroepen, om hetgeen hun handen tevoren hebben vooruitgezonden, en God kent de onrechtvaardigen.

وَلَنْ يَسْتَوْدِعَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيهِمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ⑤

73 Zij verwierpen de nieuwe openbaring om reden dat de ontvanger daarvan een niet-Israëliet was; toch doodden zij zelfs Israëlietische profeten.

74 „Wij gehoorzamen niet” drukt hun toestand uit, nl. zij gehoorzaamden deze geboden feitelijk niet.

75 Volgens Ibn-i-Abbas beteekent dit: *roep den dood aan over de partij, die liegt of die valsch is in haar bewering*. Of daarmee wordt bedoeld: zij moesten bidden, dat de dood den Profeet overviel, want hun gebed tegen een bedrieger, gelijk zij hem beschouwden, zou ongetwijfeld verhoord worden.

96 En gij zult hen voorzeker de begeerigste menschen naar leven vinden, en zelfs (begeeriger) dan degenen die polytheïsten zijn; een hunner wou, dat hem een leven van duizend jaren geschonken werd, en zijn lang leven zou hem geenszins verder van de kastijding verwijderen, en God ziet wat zij doen.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ وَمَنِ الَّذِينَ اشْرَكُوا إِنَّهُ يَؤُودُ أَحَدَهُمْ لَوْ يُعَسَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرْحَرَجِهِ مِنَ الْعَذَابِ إِنَّ يُعَسَّرُكَ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

PARAGRAAF 12

Hun Vijandschap tegenover den Profeet

97, 98. Hun haat tegen Gabriël. 99—101. Hun overtredingen. 102, 103. Hun booze kulpertjen tegen den Profeet, welke zij valschelijk toeschrijven aan profeten en engelen, zouden op hun eigen ondergang uitloopen.

97 Zeg: Al wie de vijand van Gabriël is — want waarlijk, hij openbaarde het op Gods bevel aan uw hart, bevestigende datgene wat daarvoor is en een leiding en een blijmare voor de geloovigen ⁷⁶ —

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلْجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾

98 Al wie de vijand is van God en Zijn engelen en Zijn apostelen en Gabriël en Michaël, dan waarlijk, God is de vijand der ongeloovigen. ⁷⁷

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾

99 En voorzeker hebben Wij tot u duidelijke mededeelingen geopenbaard en niemand gelooft daarin niet, behalve de overtreders.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَمَا كَفَرُوا بِهِ إِلَّا الْقَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾

100 Wat! telkens wanneer zij een verbond maken, werpt een deel hunner het ter zijde? Neen, de meesten hunner gelooven niet.

أَوْ كَلِمًا وَعَهْدًا وَعَاهِدًا تَبَدَّلُوا بِهَا بَرِيَّةً فَهُمْ لَمَنْ يَلْمِزُهُمْ فِي بَيْعِهِمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَرَائَةٌ مِنْهُم ۖ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ كَاذِبُونَ ﴿١٠٠﴾

⁷⁶ De Joden beschouwden Michaël als vriend (Daniël 12 : 1), en Gabriël als hun vijand, want zij hielden hem voor een wraakengel, die Gods straf over den schuldige bracht. Evenals de Heilige Goer-an, gewaagt de Bijbel van Gabriël als een engel, die Goddelijke boodschappen tot de menschen overbrengt, zooals in Daniël 8 : 16 en in Lukas 1 : 19 en 26.

⁷⁷ D.w.z. God zal hun om hun vijandschap vergelden.

a 35.

101 En toen van God een Apostel tot hen kwam, bevestigende datgene wat zij hebben, a wierp een deel dergenen wien het Boek gegeven was, het Boek van God achter hun ruggen, alsof zij niets wisten.

102 En zij volgden wat de duivelen tegen het profeetschap van Sálomo verzonnen, en Sálomo was niet ongeloovig, 78 maar de duivelen waren ongeloovig; zij leerden den menschen tooverij, en die was niet tot de twee engelen Hârôet en Mârôet in Babel geopenbaard, noch leerden zij (die) iemand, opdat zij gezegd zouden hebben: Wij zijn slechts een beproeving, wees derhalve niet ongeloovig; maar zij leeren van deze twee (bronnen) datgene waarmede zij onderscheid maken tusschen een man en zijn vrouw; en zij kunnen niemand daarmede deeren behalve met Gods verlof, en zij leeren wat hun schaadt en hun niet baat, 79 en zij weten voorzeker, dat hij die ze koopt, geen aandeel zal hebben van het goede in het leven hiernamaals, en waarlijk, kwaad is de prijs waarvoor zij zichzelf hebben verkocht; hadden zij (dit) maar geweten!

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَأَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَأَوْا ظُهُورَهُمْ لَكَاهُمْ أَلا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ
وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانَ كَفَرُوا
يَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّجِرَةَ وَمَا أَنْزَلَ عَلَى
الْمَلَائِكَةِ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَا رَأَوْا وَمَا
يَعْلَمُونَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَ إِنَّمَا حُنَّ
فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ
بِهِ بَيْنَ الظَّالِمِ وَالْمُؤْمِنِ وَمَا هُمْ بِضَائِقِينَ
بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا
يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَقَدْ عَلِمُوا أَنَّمَنْ
اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ثُمَّ
لَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

78 De Bijbel zegt, dat de vrouwen van Sálomo „zijn hart achter andere goden neigden” (1 Koningen 11 : 4). De *Qoer-án* weerspreekt dit. De *Weleerwaarde Heer T. K. Cheyne* toont in de *Encyclopædia Biblica* afdoend aan, dat Sálomo „geen polytheïst” was.

79 Het verhaal van de twee engelen *Hârôet* en *Mârôet* hebben de Joden van de Perzen overgenomen. De *Heilige Qoer-án* betwijfelt ronduit de waarheid daarvan, als hij ontkent dat aan zekere engelen in Babel tooverij geopenbaard werd, of dat engelen tooverij aan de menschen leerden en hun — gelijk zij algemeen geloofden — waarschuwd: *Wij zijn slechts een beproeving, wees derhalve niet ongeloovig*. Deze verklaring werd aan het verhaal toegevoegd om

103 En indien zij geloofd en zich (voor het kwaad) gehoord hadden, zou belooning van God voorzeker beter zijn geweest; hadden zij (dit) maar geweten!

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَآتَقُوا التَّوْبَةَ مِن مِّنْ عِندِ
اللَّهِ حَيْرٌ لَّو كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

PARAGRAAF 13

Voorafgaande Schriften worden opgeheven

104, 105. Haat der Joden tegen den Profeet. 106, 107. De vroegere wetten opgeheven en vervangen door een betere wet. 108—110. Het verlangen dat de Moeslims tot het polytheïsme vervallen. 111, 112. Alleen de godsdienst der algeheele onderwerping kan verlossing brengen.

104 O gij, die gelooft! zeg niet: Luister naar ons, en zeg: wacht op ons, en luister en voor de ongeloovigen is een pijnlijke kastijding.⁸⁰

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا آرَأَيْنا وَتُؤَلُّوا
أَنْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

105 Degenen die niet gelooven uit het midden der volgelingen van het Boek en de polytheïsten wenschen niet, dat enig goed van uw Heer tot u nedergezonden wordt en God kiest voor Zijn genade voornamelijk dengeen die Hem behaagt, en God is de Heer der machtige goeder-tierenheid.

مَا يَوْذُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ
لَا الْمُسْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ
مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَارُ بِرَحْمَتِهِ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

het boetvaardige karakter der engelen te redden. De in den *Qoer-ân* gemaakte vermelding komt hierop neer: De Joden volgden in plaats van Gods woord zekere booze kunsten, die zij valschelijk aan *Sálo*mo en twee engelen in *Babel* toeschreven. *Sálo*mo wordt van het hem toegeschreven ongeloof vrij verklaard, en de *Qoer-ân* verklaart, dat het verhaal van de twee engelen een verzinsel is. Maar den Joden wordt verweten iets van deze twee bronnen te hebben geleerd, d.i. door hun verzinsel tegen *Sálo*mo en het verhaal van de twee engelen. De sleutel van wat dit in werkelijkheid was, wordt vervat in hetgeen daarop volgt: *En zij kunnen niemand daarmede deeren behalve met Gods verlof*, hetgeen aantoonst, dat zij door deze kunsten den Heiligen Profeet enig letsel wilden toebrengen. Dergelijke woorden treffen wij aan in 58 : 10, waar melding wordt gemaakt van de Joodsche geheime vereenigingen, die de vernietiging van den *Islâm* beoogden; deze plaats zinspeelt klaarblijkelijk daarop. Het is verder duidelijk, dat de woorden waarmede zij onderscheid maken tusschen een man en zijn vrouw betrekking hebben op geheime vergaderingen als die van *maçonnieke* vereenigingen, want vrouwen worden niet tot de vrijmetselarij toegelaten.

⁸⁰ *Luister naar ons* is in het Arabisch: *râ'ina*, maar door een kleine verandering van accent wordt het: *ra'ina*, d.i. *hij is dwaas*. De Joden veranderden spottenderwijs het accent, „het woord verdraaiende”, gelijk in 4 : 46 vermeld

106 Welke mededeeling Wij ook opheffen of doen vergeeten, Wij brengen een betere dan die of gelijk aan die. Weet gij niet, dat God macht heeft over alle dingen? ⁸¹

مَا نَنْسَخُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِئُهَا كَانَتْ بِخَيْرٍ مِّنْهَا
أَوْ مِثْلَهَا ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨١﴾

107 Weet gij niet, dat het koninkrijk der hemelen en der aarde Gods is en dat gij buiten God noch beschermer noch helper hebt?

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨٢﴾

108 Wenscht gij uw Apostel vragen te stellen, gelijk Mozes vroeger ondervraagd werd; ⁸² en wie het ongeloof aanneemt in stede van het geloof, is waarlijk van het rechte pad afgedwaald.

أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلُوا
مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ
بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٨٣﴾

staat, en dus maakten zij het tot een smaadwoord. Het gebruik van het woord *oenzoernâ*, d.i. *wacht op ons* of *schenk ons een weinig uitstel* wordt in plaats daarvan aangeraden, want het kan niet verdraaid worden als zijn equivalent *râ'inâ*. Het wordt den Moeslims hier verboden een zekere spreekwijze te gebruiken, maar het stelt zich inderdaad ten doel aan te toonen hoe groot de haat der Joden tegen den Heiligen Profeet was, zoodat zij tegenover hem zelfs niet de gewone regels der welvoeglijkheid inachtnamen. Uit zedelijk standpunt beschouwd is het voorschrift er een, dat den grootsten eerbied afdwingt, daar het het gebruik van woorden afkeurt, die een boosaardige beteekenis hebben.

81 Het verband toont aan, dat dit vers melding maakt van de opheffing der vroegere schriften door den Heiligen *Qoer-ân*, want het dispuut werd gevoerd met de Joden, die de *Qoer-ânische* openbaring verwierpen, aangezien ze de Wet der Thora verdrong. De commentatoren echter gronden daarop het verkeerde denkbeeld, dat eenige *Qoer-ânverzen* door andere opgeheven worden. Maar er is geen enkel gezegde van den Heiligen Profeet, dat deze meening staaft; ook toont niet één verslag afkomstig van den Heiligen Profeet aan, dat eenig vers opgeheven wordt. De geheele toedracht der zaak is, dat toen iemand het eene vers niet met het andere kon overeenbrengen en dacht, dat er tegenstrijdigheid was tusschen de twee, hij de meening opperde, dat een ervan door het andere opgeheven werd. Om deze reden bestaat er geen overeenstemming omtrent de vraag, welke verzen werkelijk opgeheven worden, en als iemand verklaarde, dat een zeker vers opgeheven werd, ontkende een ander dat, want bij nader inzien kon hij de twee wel overeenbrengen. Als wij 4 : 82 raadplegen, wordt het duidelijk dat er in den Heiligen *Qoer-ân* geen tegenstrijdigheden zijn, zooals de verdedigers van de leer der opheffing in den *Qoer-ân* die zich voorstellen. Merk op, dat het woord *âjat* zoowel *vers* als *boodschap* of *mededeeling* van God beteekent.

82 Dit is tot de Joden gericht. Zij kwelden Mozes met allerlei soorten van vragen en nu gedroegen zij zich op dezelfde wijze tegenover den Heiligen Profeet.

- 109 Vele van de volgelingen van het Boek wenschen u, nadat gij geloovig zijt geworden, weder tot ongeloofigen te maken, uit nijd van hun zielen uitgaande, nadat de waarheid hun openbaar is geworden; maar begenadig en vergeef, opdat God Zijn gebod zal doen geschieden; want God heeft macht over alle dingen.

110 En onderhoud het gebod en betaal de armenbelasting, en welk goed gij ook voor uzelf vooruitgezonden hebt, dat zult gij bij God vinden; want God ziet wat gij doet.

111 En zij zeggen: Niemand zal den tuin ingaan, behalve hij die een Jood is of de Christenen. Dit zijn hun ijdele wenschen. Zeg: Breng uw bewijs, indien gij waarheidlievend zijt.

112 Ja! wie zich geheel aan God onderwerpt en de weldoener is (van anderen), heeft zijn belooning van zijn Heer, en er is geen vrees voor hem, noch zal hij treuren. 83

Ar. hen,
zullen zij.

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُّوْنَكُمْ مِّنْ
بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَقَارِئًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ
أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا
وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

وَإِيمَانِ الصَّلَاةِ وَإِنْتِزَاعِ الزَّكَاةِ
وَمَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ
هُودًا أَوْ نَصْرًا ذَلِكَ أَمَانٌ لَّهُمْ قُلْ
هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
أُجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

PARAGRAAF 14

Volmaakte Leiding alleen in den Islâm

113. Geen enkel godsdienst is van alle goed onthloot. 114, 115. Zij die moskeëen vernielen, worden bedwongen. 116, 117. Een zoon aan Allah toeschrijven staat gelijk met Zijn volmaaktheid loochenen. 118, 119. Vraag naar rechtstreeksche openbaring. 120. Islâm geeft volmaakte leiding.

113 En de Joden zeggen: De Christenen volgen niets (goeds), en de Christenen zeggen: De Joden volgen niets (goeds), terwijl zij het

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ
وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ

83 Hier wordt den Joden en den Christenen gezegd, dat hun bewering, dat alleen de Joden en de Christenen verlost zullen worden, ongegrond is. Algeheele onderwerping aan God en Zijn Schepselen weldoen, dat is de ware bron van verlossing, en dat is volgens den Heiligen Goer-an de beteekenis van Islâm.

(zelfde) Boek reciteeren. Insgelijks zeggen degenen die geen kennis hebben, de gelijke van hetgeen zij zeggen; ⁸⁴ derhalve zal God op den dag der opstanding tuschen hen rechten aangaande datgene, waarover zij het niet eens zijn.

114 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die (de menschen) verhindert de moskeeën Gods (in te gaan) opdat daarin Zijn naam gedacht zal worden, en ze tracht te vernielen? ⁸⁵ (Aangaande) dezen, het betaamde hun niet, dat zij die binnentraden, behalve in vreeze; zij zullen op deze wereld schande vinden, en zij zullen in het hiernaals een zware kastijding hebben.

115 En Gods is het oosten en het westen, derhalve werwaarts gij u ook wendt, daar is Gods voornemen; ⁸⁶ waarlijk, God is Menigvuldiggevend, Wetend.

116 En zij zeggen: God heeft een zoon tot Zich genomen. Glorie zij Hem; ⁸⁷ veelmeer behoort al wat in de hemelen en (op) de aarde is aan Hem; alles is Hem gehoorzaam.

وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا
يَعْمَلُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۖ قَالَ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٨٤﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَرَ
فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا ۗ أُولَٰئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا بِالْأَخَافِ فِيهِمْ ۗ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٨٥﴾

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ فِي أَيَّمَا تُولُوا فَتَمَّ
وَجْهَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٨٦﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۗ لَكِنَّ سُبْحَانَ اللَّهِ ۗ طِبُّهُ مَا
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ كُلُّ لَّهُ قَدِيرٌ ﴿٨٧﴾

⁸⁴ Degenen die geen kennis hebben, zijn de Arabieren. Uit onwetendheid zeiden zij, dat in andere godsdiensten niets goeds was. De Joden en de Christenen zeiden dat eveneens van elkaar. Hier wordt den Moeslims dus geleerd, andere godsdiensten niet te veroordeelen als zijnde ontbloeit van alle goed.

⁸⁵ De vijanden van den Islâm erkenden niet, dat er in den Islâm iets goeds zat en hadden besloten om dien te vernietigen. De Goereisjieten stonden den Moeslims niet toe hun gebeden in de Heilige Moskee op te zenden en verdreven hen uit Mekka. De Joden hadden besloten hen uit Mekka te verdrijven.

⁸⁶ Dit beteekent: indien de Moeslims God dienen, doet het er niet toe of zij in de heilige moskee zijn of ergens anders; of zij in het oosten zijn of in het westen. God is niet aan een plaats gebonden.

⁸⁷ Volgens de Christelijke leer kon God „de Vader” de zondaren geen genade bewijzen; daarom moest „de Zoon” aan het kruis sterven. Toespelende

117 Wondere Schepper der hemelen en der aarde, en wanneer Hij een zaak besluit, zegt Hij daartoe slechts: Word en zij wordt.

118 En degenen die geen kennis hebben zeggen: Waarom spreekt God niet tot ons, of komt een teeken (niet) tot ons? Ingelijks zeiden degenen vóór hen de gelijke van hetgeen zij zeggen; hun harten zijn alle gelijk. Voorzeker hebben Wij de mededeelingen duidelijk gemaakt voor menschen die verzekerd zijn.

119 Waarlijk, Wij hebben u met de waarheid gezonden als een overbenger van een blijde boodschap en als een waarschuwer, en gij zult niet ter verantwoording worden geroepen voor de metgezellen des vlammenden vuurs.

120 En de Joden zullen geen behagen in u hebben, de Christenen evenmin, totdat gij hun godsdienst volgt. Zeg: Waarlijk, Gods leiding, dat is de (ware) leiding. ⁸⁸ En indien gij hun begeerten volgt na de kennis, welke tot u is gekomen, zult gij van God geen beschermer en ook geen helper hebben.

121 Degenen wien Wij het Boek hebben gegeven, volgen het zooals het gevolgd behoort te worden. Dezen gelooven daarin; en wie daarin niet gelooven, dezen zijn het, die de verliezers zijn.

Ar. geloof.

بَدِيعِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِذَا اَقْضٰۤىۤ اَمْرًا
فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿١١٧﴾

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يَكْتُمُنَا اللّٰهُ اَوْ
تَأْتِيْنَاۤ اٰیَةٌ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا
الْاٰیٰتِ لِقَوْمٍ يُؤْتُوْنَ ﴿١١٨﴾

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّاَوْ كَذٰبِرًا وَّاَلَا
نَسْئَلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَّلَا النَّصٰرَى حَتّٰى تَنْبَغِ
مِلَّةَهُمْ قُلْ اِنْ هٰدٰى اللّٰهُ هُوَ الْهُدٰى وَّلٰكِيْنَ
اَتَّبَعْتَ اَهْوَاۤءَهُمْ بَعْدَ الَّذِىۤ جِآءَكَ مِنَ
الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّوْعٰى وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١٢٠﴾

الَّذِيْنَ اَتَيْنٰهُمْ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهُ حَقَّ تِلٰوٰتِهٖ
اُوْلٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَّمَنْ يَكْفُرْ بِهٖ فَاُوْلٰٓئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٢١﴾

op deze erkenning van onvolmaaktheid in God worden de woorden *soebhâna-hôe* of „glorie zij God” gebezigd.

88 Op deze plaats wordt den Moeslims gezegd, het goede in alle godsdiensten te erkennen, daar alle godsdiensten volgens de duidelijke leerstellingen van den *Qoer-ân* een Goddelijken oorsprong hebben. Maar ze moeten die godsdiensten niet volgen, aangezien zij in den Heiligen *Qoer-ân* een volmaakte leiding hebben.

PARAGRAAF 15

Verbond met Abraham

122, 123. Het lot der Israëlieten. 124. Abraham tot geestelijk leider gemaakt. 125. Reiniging van de Ka'ba en zijn veiligheid. 126—129. Mekka tot middelpunt te maken voor een profeet uit het midden der afstammelingen van Ismaël.

122 O kinderen Israëls! herinner u Mijn gunst welke Ik u heb geschonken en dat Ik u de volkeren te boven heb doen gaan.

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ اذْكُرُوا اِعْمَتِي الَّتِي اَنْعَمْتُ
عَلَيْكُمْ وَاِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٩﴾

123 En wacht u voor een dag, waarop de eene ziel de andere in het minst niet zal baten, noch eenige vergoeding van haar zal worden aangenomen, noch bemiddeling haar nut zal doen, en zij ook niet geholpen zullen worden.

وَاتَّقُوا يَوْمًا اَلَّا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَالَّا يَقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ
وَالَّا هُمْ يُنصَّرُوْنَ ﴿٤٠﴾

124 En toen zijn Heer Abraham met zekere woorden beproefde, vervulde hij ze. Hij zei: Waarlijk, Ik zal u tot leider der menschen maken. (Abraham) zeide: En van mijn nakomelingschap? Hij zei: Mijn verbond rekent de onrechtvaardigen niet mede. ⁸⁹

وَإِذْ ابْتَلَىٰ اِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰتٍ قٰتِلٰتٍ
قَالَ اِنِّىۤ اَبْرٰهٖمَ لِلنَّاسِ اِمٰمًا قَالَ وَصِنُ
دُرِّيۤتِيۤ قَالَ لَا يَبْنَٰلُ عَهْدِيۤ الظَّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾

125 En toen Wij het huis tot een veel bezochte plaats voor de menschen en een (plaats van) zekerheid maakten — en neem Abrahams plaats als bedplaats aan ⁹⁰

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمۡنًا
وَالتَّخٰذُ وَاَمِّنُ مَقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّٔ وَا

89 De Israëlieten beweerden, dat het profeetschap steeds in het huis Israëls moest blijven, en dat de beloofde profeet van Deut. 18 : 18 een Israëliet moest zijn. In deze paragraaf wordt hun gezegd, dat het verbond niet met Israël, maar met Abraham en Ismaël werd gesloten, en dat dus het zaad van Ismaël en Izak gelijkelijk gezegend zouden worden. De volgende argumenten toonen aan, dat het verbond niet alleen voor Izak, maar ook voor Ismaël gold: (1) De belofte om Abraham en zijn zaad te zegenen werd gegeven, lang voordat Ismaël of Izak geboren werd (Gen. 12 : 2, 3). (2) De aan Abraham gegeven belofte aangaande de vermenigvuldiging van zijn zaad is dezelfde als die, welke aan Hagar gegeven werd aangaande Ismaël, toen zij hem ontving (Gen. 15 : 5 en 16 : 10). (3) Het verbond werd met Ismaël hernieuwd, nadat Izak aan Abraham beloofd werd (Gen. 17 : 20).

90 *Maqâm-i-Ibrâhîm* of Abrahams plaats is een klein gebouw in de Ka'ba;

— en Wij Abraham en Ismaël geboden, zeggende: Reinig Mijn Huis voor degenen die (het) bezoeken en degenen die (daarin) verblijven voor devotie en degenen die zich nederbuigen (en) degenen die zich nederwerpen. ⁹¹

126 En toen Abraham zei: Mijn Heer! maak het tot een veilige stad en voorzie zijn inwoners van vruchten, denge- nen hunner, die in God en den jongsten dag gelooven, zei Hij: En al wie niet gelooft, hem zal Ik genieting schenken voor een korten tijd, dan zal Ik hem naar de kastijding des vuurs voortdrijven; en het is een kwade bestemming.

127 En toen Abraham en Ismaël de grondslagen van het Huis optrokken: Onze Heer! neem (dit) van ons aan; waarlijk, Gij zijt de Hoor- ende, de Wetende:

128 Onze Heer! en maak ons beiden U onderworpen, en (verwek) uit onze nakomelingschap een zich aan U onderwerpend volk en toon ons onze wegen der toewijding en wend U (genadig) tot ons; Gij inderdaad, Gij zijt de Veel- wederkeerende (tot genade), de Genadige:

عَهْدًا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنَّ طَهِّرَا
بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٩١﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا
أَمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ أَمِنَ
مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَأَمْتَعَهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ
النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٩٢﴾

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ
وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٩٣﴾

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا
أُمَّةٌ مُسْلِمَةٌ لَكَ وَإِبْرَاهِيمَ نَبُوءًا
عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٩٤﴾

maar het heele heiligdom staat ook als zoodanig bekend, en dit wordt hier bedoeld. Het voorschrift bedoelt dus feitelijk, de Ka'ba te maken tot een *qiblah*, d.i. de richting waarin men zijn gezicht bij het bidden wendt.

91 Het bevel aan Abraham en Ismaël om „Mijn Huis” te reinigen toont aan, dat de Ka'ba of *Bait-Oellah* daar zelfs vóór Abrahams komst stond; deze opvatting wordt gestaafd door wat in 3 : 95 omtrent de Ka'ba vermeld staat, nl. het „Eerste Huis” dat op aarde gebouwd werd voor de aanbidding van God. Sir William Muir geeft in de inleiding tot zijn *Life of Mahomet* toe, dat de Ka'ba van langvervlogen eeuwen dateert. ⁴⁾ De op deze plaats vermelde reiniging is waarschijnlijk reiniging van afgodendienst. De Ka'ba werd ook door Abraham en Ismaël herbouwd, zooals vermeld wordt in v. 127.

129 Onze Heer! en verwek onder hen een Apostel uit hun midden ⁹² die hun Uw mededeelingen zal reciteeren en hun het Boek en de wijsheid zal leeren, en hen zal louteren; want Gij zijt de Machtige, de Wijze.

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩٢﴾

PARAGRAAF 16

De Godsdienst van Abraham

130—134. Abraham en Jakob laten hun afstammelingen hun godsdienst na. 135. Abrahams godsdienst is dus de grondslag. 136—138. De Islamietische doop eischt geloof in alle profeten. 139. Aanbidding van God is de gemeenschappelijke basis van alle godsdiensten. 140, 141. Groote stamvaders der Israëlieten.

130 En wie verzaakt den godsdienst van Abraham behalve hij, die zich tot een dwaas maakt, en voorzeker hebben Wij hem op deze wereld *gelouterd*, en in het hiernaamaals is hij voorzeker onder de rechtschapenen.

وَمَنْ يَرْتَعِْبْ عَن مِّلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٩٣﴾

Of, gekozen.

131 Toen zijn Heer tot hem zei: Onderwerp u, zeide hij: Ik onderwerp mij aan den Heer der werelden.

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٤﴾

132 En dit drukte Abraham zijn zonen op het hart en (dat deed) Jakob (ook): O mijn zonen! waarlijk, God heeft (dit) geloof voor u gekozen; sterf derhalve niet tenzij gij Moeslims zijt. ⁹³

وَوَضَىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٩٥﴾

133 Of waart gij tegenwoordig, toen de dood Jakob bezocht, toen hij tot zijn zonen zei: Wat zult gij na mij dienen? Zij zeiden: Wij zullen uw God dienen en den God uwer vaders, Abraham en Ismaël en Izak, één God alleen, en aan Hem onderwerpen wij ons.

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَالآلِهَةَ آبَائِكُمْ وَإِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٩٦﴾

⁹² Het heet, dat de Heilige Profeet gezegd heeft: „Ik ben de bedde van mijn vader Abraham”. Dit slaat op Abrahams bedde, die op deze plaats vermeld wordt.

⁹³ Zie Gen. 18 : 19.

134 Dit is een volk dat heengegaan is; zij zullen hebben wat zij verdienden en gij zult hebben wat gij verdient, en gij zult niet ter verantwoording worden geroepen voor hetgeen zij gedaan hebben.

135 En zij zeggen: Wees Joden of Christenen, gij zult op het rechte pad zijn. Zeg: Neen! (wij volgen) den godsdienst van Abraham, den oprechte, en hij was niet een der polytheïsten.

136 Zeg: Wij gelooven in God en (in) hetgeen ons is geopenbaard, en (in) hetgeen aan Araham en Ismaël en Izak en Jakob en de stammen werd geopenbaard, en (in) hetgeen aan Mozes en Jezus werd gegeven, en (in) hetgeen aan de profeten van hun Heer werd gegeven; wij maken geen onderscheid tusschen wien ook van hen, en aan Hem onderwerpen wij ons. ⁹⁴

137 Indien zij dan gelooven, zooals gij in Hem gelooft, zijn zij inderdaad op het rechte pad, en indien zij wederkeeren, dan zijn zij slechts in verzet; derhalve zal God u genoeg zijn tegen hen, en Hij is de Hoorende, de Wetende.

138 (Ontvang) den doop van God — en wie is beter dan God in het doopen — en Hem dienen wij.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تَسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ ۗ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٩٦﴾

فَإِنْ آمَنُوا بِبَيْتِ اللَّهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ تَسْتَلِفِيهِمْ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٩٧﴾

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۗ وَنَحْنُ لَهُ عٰبِدُونَ ﴿٩٨﴾

94 Dit toont het cosmopolitische karakter van het geloof der Moeslims aan. Niet alleen is geloof in de groote profeten van Israël voor een Moeslim een geloofsartikel, maar de woorden *hetgeen aan de profeten van hun Heer werd gegeven* maken den omvang van het Islamietisch begrip „geloof in profeten” even ruim als de wereld. Merk verder op, dat dit ruime begrip verkondigd werd in een tijd, toen de Joden en de Christenen zich tot het uiterste inspanden om het nieuwe geloof te vernietigen.

139 Zeg: Redetwist gij met ons over God, en Hij is onze Heer en uw Heer, en wij zullen onze werken hebben en gij zult uw werken hebben, er wij zijn oprecht tegenover Hem? ⁹⁵

140 Neen! zegt gij dat Abraham en Ismaël en Izak en Jakob en de stammen Joden of Christenen waren? Zeg: Weet gij beter of God? En wie is onrechtvaardiger dan hij, die een getuigenis verbergt, welke hij van God heeit? En God is in geen deele achteloos omtrent hetgeen gij doet.

141 Dit is een volk, dat heengegaan is: zij zullen hebben wat zij verdienden en gij zult hebben wat gij verdient, en gij zult niet ter verantwoording worden geroepen voor hetgeen zij gedaan hebben.

قُلْ أَنُحَاجُّنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَكُمْ مَخْلُوصُونَ ﴿٩٥﴾

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى ط
قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ أَمْرَ اللَّهِ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ نَارُ كَسِبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

DEEL II

PARAGRAAF 17

Ka'ba als Centrum

142, 143. Het nieuwe middelpunt. 144. Ka'ba als centrale moskee of qiblah. 145. De volgers van het Boek zijn het niet eens over hun eigen qiblah. 146, 147. Hun kennis van den Profeet.

142 De dwazen onder de menschen zullen zeggen: Wat heeft hen afgewend van hun qiblah, welke zij hadden? ⁹⁶
Zeg: Het Oosten en het Westen is Gods; a. Hij leidt wien Hij wil naar het rechte pad.

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلِهِمُ الَّذِي كَانُوا عَلَيْهِمْ قُلْ لِلَّهِ الشَّرْقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٩٦﴾

a 86.

⁹⁵ Het Islamietisch begrip God is zeer ruim. Het sluit al het beste in alle andere godsdiensten in, maar is vrij van de beperkingen, die zij stellen. Daarom kan niemand, die aan zijn eigen godsdienst getrouw is, het Islamietisch begrip van het Goddelijk Wezen betwisten.

⁹⁶ Qiblah beteekent: de richting waarin of het punt waarheen men zijn gezicht wendt. De verandering waarvan hier melding wordt gemaakt, is die,

Of, rechtvaardig.

143 En zoo hebben Wij u tot een *verheven* volk gemaakt, opdat gij getuigen zult zijn tot het volk en (opdat) de Apostel een getuige za zijn tot u; 97 en Wij bestemden datgene wat gij als qiblah wilde hebben, niet dan opdat Wij hem die den Apostel volgt, zouden kunnen onderscheiden van hem die zich op zijn hielen omkeert, en dit was voorzeker hard, behalve voor degenen, die God recht heeft geleid; en God zou uw *geloof* niet onvruchtbaar maken; waarlijk, God is Liefhebber, Genadig omtrent de menschen.

Of, gebed.

144 Waarlijk, Wij zien (u) uw aangezicht naar den hemel wenden, derhalve zullen Wij u meester doen worden van een qiblah, welke u behaagt; 98 wend dan uw aangezicht naar de Heilige Moskee, en waar gij ook zijt, wend uw aangezichten daarheen, en degenen wien het Boek gegeven is, weten voorzeker dat het de waarheid is van hun Heer; en God is in geenen deele achteloos omtrent hetgeen zij doen.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۗ وَإِنَّكَ أَنتَ لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا إِذَا هَدَىٰ اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ بِرَءُوفًا رَحِيمًا

قَدْ تَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلْتُوَلِّينَا ۗ وَجِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

welke ongeveer zestien maanden na de vlucht naar Medina in deze stad plaats had. Merk op, dat, toen de Heilige Profeet Moehammad in Mekka onder de afgodendienaars van Arabië was, hij met het gezicht naar den heiligen tempel in Jeruzalem placht te bidden; maar toen hij in Medina was, waar het Joodsche element sterk en machtig was, werd hem door Gods openbaring bevolen zijn gezicht naar de Ka'ba als zijn *qiblah* te wenden. Deze verandering werd dus een middel om de standvastige geloovigen te onderscheiden, gelijk in het daaropvolgende vers wordt vermeld.

97 De *getuigen* zijn de personen, die kennis overbrengen aan anderen, getuigenis afleggende van de waarheid er van in hun eigen personen; vandaar verklaren sommige commentatoren het woord in den zin van *een reiniger*.

98 Dit slaat op de bezorgdheid van den Profeet, dat het heilige huis, het symbool der Goddelijke Eenheid, in het bezit was van de afgodendienaars. Op deze plaats wordt hem gezegd, dat hij er spoedig meester van zou zijn.

145 En al bracht gij den-
genen, wien het Boek is ge-
geven, elk teeken, zij zouden
uw qiblah niet volgen, noch
kunt gij een volger zijn van
hun qiblah, noch zijn zij de
volgers van elkanders qib-
lah 99; en indien gij hun be-
geerten volgt, na de kennis
welke tot u gekomen is, dan
zult gij waarlijk onder de on-
rechtvaardigen zijn.

146 Degenen wien Wij het
Boek gegeven hebben, erken-
nen hem, gelijk zij hun zonen
erkennen, en waarlijk, een
deel hunner verbergt de
waarheid, terwijl zij (het)
weten.

147 De waarheid komt van
uw Heer, wees derhalve niet
van degenen die redetwisten.

وَلَيْنُ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُرٍّ
أَيَّةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ
قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ
وَلَيْنُ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٩٩﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٠﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٠١﴾

PARAGRAAF 18

Redenen waarom de Ka'ba tot centrum der Moeslims werd gemaakt

148—150. Een centrum was noodzakelijk. 151, 152. Het Huis dat
Abraham gewijd had, werd tot centrum gemaakt voor den Apostel
die kwam ter vervulling van een belofte aan Abraham.

148 En een ieder heeft een
richting, waarin hij (zich)
wendt; haast u dus naar goe-
de werken; waar gij ook zijt,
God zal u allen verzamelen;
want God heeft macht over
alle dingen. 100

وَلِكُلِّ دِينٍ وَجْهٌ هُوَ مَوْجِبُهُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ
أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٠﴾

99 Niettegenstaande de Joden en de Christenen den tempel in Jeruzalem
als hun tempel beschouwden, waren zij het er niet over eens als hun *qiblah*,
want de Christenen wendden zich naar het oosten. Bovendien verschillen de
Joden van de Samaritanen, hoewel beiden de wet van Mozes volgen.

100 Dit beteekent: God wil alle Moeslims tot één volk maken. Daarom
verlangt Hij van allen, dat zij zich in één richting wenden, zich één doel voor
oogen stellen en één centrum hebben, waarheen zij zich wenden, overal waar
zij ook mogen zijn. De eenheid van *qiblah* onder de Moeslims duidt in wezen aan:
hun *eenheid van doel*, daar zij één volk zijn, dat naar één doel streeft; ze vormt
de grondslag, waarop de Islamietische broederschap rust; vandaar het gezegde
van den Heiligen Profeet: *Noem de volgelingen van uw qiblah geen ongeloo-
vigen*. Maar deze edele les hebben de Moeslims nu nagenoeg uit het oog verloren.
De Ka'ba is niet alleen een symbool van de Eenheid Gods, maar ook dat van
de Eenheid van het mensdom.

149 En van welke plaats gij ook komt, wend uw aangezicht naar de Heilige Moskee; en waarlijk, het is de waarachtige waarheid van uw Heer, en God is in geen deele achteloos omtrent hetgeen gij doet.

150 En van welke plaats gij ook komt, wend uw aangezicht naar de Heilige Moskee, en waar gij ook zijt, wend uw aangezichten daarheen, opdat de menschen geen argument tegen u hebben, behalve degenen hunner die onrechtvaardig zijn; vrees hen derhalve niet, en vrees Mij, opdat ik Mijn gunst over u voltooie en opdat gij op den rechten weg wandele,

151 Zooals Wij u een Apostel uit uw midden hebben gezonden, die u Onze mededeelingen reciteert en u reinigt en u het Boek en de wijsheid leert en u datgene leert, wat gij niet wist. ¹⁰¹

152 Gedenk dus aan Mij, Ik zal aan u gedenken, en wees Mij dankbaar en wees Mij niet ondankbaar.

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لِلْحَقِّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ۚ وَلَا تَمِئْتُمْ بِأَعْيُنِكُمْ ۚ وَإِنَّكُمْ لَعَلَيْكُمْ وَتَلَاكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

PARAGRAAF 19

Zware Beproevingen voor de vestiging van dat Centrum noodzakelijk

153, 154. Om het doel te bereiken, moesten de geloovigen geduldig zijn en hun leven opofferen. 155—157. De geloovigen vermaand onwrikbaar te blijven onder beproevingen. 158. Een voorbeeld van hoe geduld beloofd wordt. 159—162. Het lot dergenen die de waarheid verbergen. 163. Het groote doel is: de Goddelijke Eenheid te bevestigen.

153 O gij, die gelooft! zoek bijstand door lijdzaamheid en gebed; waarlijk God is met de lijdzamen. ¹⁰²

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

101 Daar de Profeet van Abrahams bede (zie v. 129) verwekt was, was het noodzakelijk, dat de Ka'ba, waarmee Abrahams naam zoo nauw verbonden was, tot zijn qiblah gemaakt werd.

102 De Heilige Moskee in Mekka is in handen der afgodendienaars, maar in het maken van deze Moskee tot qiblah der Moeslims zat ongetwijfeld de

154 En spreek niet van degenen die op Gods weg gedood zijn, dat zij dood zijn; neen, (zij zijn) levend, maar gij bemerkt (het) niet. 103

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتٌ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٠٣﴾

155 En Wij zullen u voor zeker beproeven door iets van vrees en honger en verlies van vermogen en levens en vruchten; en geef blijde tijdingen aan de lijdzamen,

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ
وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالشَّرَاتِ
وَبَشِيرٍ الصَّابِرِينَ ﴿١٠٥﴾

156 Die, wanneer een ongeluk hun overkomt, zeggen: Waarlijk, wij zijn Gods en tot Hem zullen wij waarlijk wederkeeren.

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا
لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ ﴿١٠٦﴾

157 Dat zijn degenen, over wie zegeningen en genade van hun Heer zijn, en dat zijn de volgers van den rechten weg.

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٠٧﴾

158 Waarlijk, de Safâ en de Marwah zijn onder de teekenen *bestemd door God*; 104 derhalve, wie een bedevaart naar het Huis doet of (het) bezoekt, a op hem rust geen blaam, indien hij om beide heen gaat; en wie uit eigen opwelling goed doet, dan waarlijk, God is Mild in het vergelden, Wetend. 105

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ
حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ
يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٨﴾

Of, van.

a 128.

belofte, dat ze spoedig de hunne zou zijn, gereinigd van afgodendienst. Maar om dit groote doel te bereiken moesten zij Gods hulp zoeken, door standvastig te blijven in beproeving en tegenspoed en door voortdurend tot God te bidden.

103 Dat zij die ter wille van de waarheid hun leven opofferen nimmer sterven, is een waarheid, die algemeen erkend wordt. Gelijk de waarheid leeft en de valsheid sterven moet, zoo sterven degenen niet, die de overwinning der waarheid tot levensdoel maken, zelfs al zijn zij om wille van de waarheid gedood.

104 De Safâ en de Marwah zijn twee bergen bij Mekka. Ze waren het tooneel van Hagars heen en weer gaan op zoek naar water, toen zij met Ismaël in de woestenij achtergelaten was. Ze dienen nu als twee monumenten van de belooning, waarmee lijdzaamheid vergolden werd.

105 Op den Safâ was een afgodsbeeld, Oesâf genaamd, en op den Marwah een, Nâillah, die de pelgrims in de dagen der onwetendheid eerbiedig aanraakten; vandaar de afkeer der Moeslims om er een rondgang om te maken.

159 Waarlijk, degenen die de duidelijke bewijsgronden en de leiding verbergen, welke Wij geopenbaard hebben, nadat Wij die in het Boek duidelijk hebben gemaakt voor de menschen, dit zijn degenen die God zal vervloeken, en degenen die vloeken, zullen hen (ook) vervloeken, 106

160 Behalve degenen die berouw hebben en zich beteren en (de waarheid) openbaar maken; derhalve, dit zijn degenen, tot wie Ik Mij (genadig) wend, en Ik ben de Veelwederkeerende (tot genade), de Genadige.

161 Waarlijk, degenen die niet gelooven en sterven, terwijl zij ongeloovigen zijn, dit zijn degenen, op wie de vloek van God en van de engelen en van alle menschen rust:

162 Daarin blijvende; hun kastijding zal niet verlicht worden, noch zal hun uitstel worden gegeven.

163 En uw God is één God! er is geen god behalve Hij; Hij is de Weldadige, de Genadige.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا آتَيْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّا فَاوَلِيكَ
أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرًا أُولَٰئِكَ
عَلَيْهِمْ لعنةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾

وَاللَّهُمَّ إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

PARAGRAAF 20

De Eenheid moet ten slotte zegevieren

164. De Goddelijke Eenheid geopenbaard in de natuur. 165—167. Het lot dergenen die gelijken naast God plaatsnemen.

164 Waarlijk, in de schepping der hemelen en der aarde en (in) de afwisseling van den nacht en den dag, en (in) de schepen die op de zee varen met hetgeen den menschen nut is, en (in) het water dat God uit de wolken nederzendt, dan daarmede leven

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالاخْتِلَافِ
الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْمَلَكِ الَّتِي تَجْرِي فِي
الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ

106 Dit heeft betrekking op de vloeken over de Israëlieten, die Mozes voorspelde. Deut. 28 : 20—68.

geeft aan de aarde na haar dood en daarop alle (soorten van) dieren verspreidt, en (in) de verandering der winden en (in) de wolken, dienstbaar gemaakt tusschen den hemel en de aarde, zijn teekenen voor menschen die begrijpen.

165 En er zijn er onder de menschen, die gelijken (nevens God) plaatsen buiten God — zij hebben die lief zooals zij God behooren lief te hebben ¹⁰⁷ — en degenen die gelooven, zijn sterker in liefde voor God — en o dat degenen die onrechtvaardig zijn, maar konden zien, wanneer zij de kastijding zullen zien, dat de macht geheel Gods is en dat God gestreng is in het vergelden (van het kwaad).

166 Wanneer degenen die gevolgd werden, degenen zullen verzaken die (hen) volgden, en zij de kastijding zien en hun banden verbroken worden.

167 En degenen die volgden zullen zeggen: Was er voor ons een wederkeer, dan zouden wij hen verzaken, gelijk zij ons hebben verzaakt. Zoo zal God hun hun daden toonen (als) een diep berouw voor hen en zij zullen waarlijk niet uit het vuur komen. ¹⁰⁸

بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِينَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٥٥﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
أنداداً يُجِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
أَمِنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا إِذْ يُرَوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ
جَمِيعاً وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٥٦﴾

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
وَسَاءَ مَا لِلْعَذَابِ وَتَفْطَعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٥٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّا كُنَّا نَدْرِكُهُمْ لَتَنْتَبِهَنَّ
مِنْهُمْ كَمَا تَنْتَبَهُوا مِنَّا كَذَلِكَ يَرِيهِمُ اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ
مِنَ النَّارِ ﴿١٥٨﴾

107 De gelijken nevens God, waarvan hier gesproken wordt, zijn de leiders die hun volgelingen op een dwaalspoor brengen, gelijk v. 166 duidelijk aantoonst.

108 Hun berouw over hun misdaden wordt het vuur der hel.

PARAGRAAF 21

Verboden Spijzen

168—171. Gebod om goede en wettig verkregen dingen als voedsel te gebruiken. 172, 173. Verboden spijzen voor Moeslims. 174—176. Waarschuwing tegen het veronachtzamen van zedelijke geboden, dat gelijk staat met het eten van vuur.

168 O menschen! eet de wettige en goede dingen van hetgeen op de aarde is, en volg niet de voetstappen des duivels; want hij is uw openlijke vijand. 109

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٩﴾

169 Hij beveelt u slechts het kwade en het onzedelijke, en dat gij ten nadoele van God spreekt wat gij niet weet.

إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَإِنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٠٩﴾

170 En wanneer er tot hen gezegd wordt: Volg hetgeen God heeft geopenbaard, zeggen zij: Neen! wij volgen datgene, waar wij onze vaderen op vinden. Wat! on al hadden hun vaderen heelemaal geen verstand, en volgden zij ook geen rechten weg. 110

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا آفَئِنَّا عَلَيْهِ آبَاءُنَا أَوْ كُفُوهُمُ كَانَ آبَاءُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١١٠﴾

171 En de gelijkenis van degenen die niet gelooven, is als de gelijkenis van iemand die tot datgene uitschreeuwt, wat niet meer hoort dan een roep en een schreeuw; doof, stom (en) blind, daarom be-grijpen zij niet.

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دَعْوًا وَنِدَاءً صُمٌّ بُعِدَ عَنْ سَمْعِهِ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١١١﴾

172 O gij, die gelooft! eet van de goede dingen, waarvan Wij u voorzien hebben, en dank God, indien Hij het is, Dien gij dient.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ رَائِيَةً تَعْبُدُونَ ﴿١١٢﴾

109 Daar het fundamenteele geloofsbeginself, de Eenheid Gods, reeds uitvoerig behandeld is, worden nu zekere secundaire regels en voorschriften in overweging genomen, waaronder het onderwerp „spijzen” het eerst ter sprake wordt gebracht.

110 Blindelings iemands voorvaderen volgen wordt hier dus duidelijk veroordeeld.

173 Hij heeft u slechts datgene verboden, wat vanzelf sterft en bloed en varkensvleesch en datgene waarover een anderen (naam) dan (dien van) God is aangeroepen; 111 maar al wie door nood gedrongen wordt, niet wenschende, noch de grens overschrijdende, op hem zal geen zonde zijn; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَيْزُرِ وَمَا أُهْلَ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ سَاءَ مَا يَكْفُرُونَ
أَضْطَرُّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١١﴾

174 Waarlijk, degenen die eenig deel verbergen van het Boek, dat God geopenbaard heeft, en daarvoor een geringen prijs nemen, verslinden niets dan vuur in hun buiken, en God zal op den dag der opstanding tot hen niet spreken, noch zal Hij hen reinigen, en zij zullen een pijnlijke kastijding krijgen.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَأَهُمُ عَذَابُ الْآلِيمِ ﴿١١٢﴾

175 Dit zijn degenen die dwaling koopen voor de rechte leiding en kastijding voor vergiffenis; hoe stout zijn zij om het vuur te wederstaan!

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْعَفْوَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١١٣﴾

176 Dit komt, doordat God het Boek met de waarheid geopenbaard heeft; en waarlijk, degenen die tegen het Boek ingaan, zijn in groot verzet.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١١٤﴾

Ar. ver.

111 Datgene wat vanzelf sterft en datgene wat door beesten verscheurd is, werd ook door de wet van Mozes verboden (Leviticus 17 : 15), evenzoo bloed (Lev. 7 : 26) en zwijnevleesch (Lev. 11 : 7). De Joden hadden een grooten afschuw van varkens, en de vermelding van het dier in de Evangelien toont aan, dat Jezus Christus het evenzeer verafschuwde, hetgeen bewijst dat ook hij het dier onrein achtte. Het blijkt, dat hij in dit opzicht de Joodsche wet ook niet geschonden heeft.

PARAGRAAF 22

Vergelding en Legaat

177. Rechtschapenheid bestaat niet in formaliteiten, maar in het aannemen van breede geloofsgronden en in de deelnemende bejegening van medeschepselen. 178, 179. Vergelding. 180—182. Legaten.

177 Het is geen rechtschapenheid dat gij uw aangezichten wendt naar het oosten en het westen, ¹¹² maar rechtschapenheid is *deze, dat men* gelooft in God en den jongsten dag en de engelen en het boek en de profeten, en het vermogen uit liefde voor Hem geeft aan de nabestaanden en aan de weezen en de behoeftigen en den reiziger en de bedelaars en voor (de bevrijding van) de gevangenen; en het gebed onderhoudt en de armenbelasting betaalt; en degenen die hun belofte vervullen, wanneer zij een belofte doen, en de lijdzamen in tegenspoed en schade en ten tijde des strijds — dit zijn degenen die (aan zichzelf) getrouw zijn, en dit zijn degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

178 O gij, die gelooft! vergelding is u voorgeschreven in zake de gedooden: de vrije voor den vrije, en de slaaf voor den slaaf, en de vrouw voor de vrouw, ¹¹³ maar (wat) hem (betreft), wien

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ
وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى

الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ دَوَى الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَ
الْمُسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي
الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَ
الْمُؤْتُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ

فِي الْبُغَاةِ وَالضَّرَائِعِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلِ أَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ
وَالْأُنثَى بِالْأُنثَى فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أُخِيهِ

112 Het gezicht naar het oosten of het westen wenden beduidt het uiterlijk ceremonieel van den godsdienst. Het volgen van het ceremonieel is van geen nut, wanneer men den waren geest van den godsdienst uit het oog verliest.

113 De Joodsche wet der vergelding wordt in den Islâm zeer gematigd: ze is slechts tot gevallen van moord bepaald, terwijl ze zich onder de Joden over alle gevallen van ernstige benadeeling uitstrekt. Na die wet in algemeene bevoordingen te hebben afgekondigd, beschrijft de Qoer-ân vervolgens een bijzonder geval, n.l. indien een vrije de moordenaar is, moet hij gedood worden; indien een slaaf de moordenaar is, moet die slaaf ter dood worden gebracht; indien een vrouw een man vermoordde, moest zij gedood worden. De pre-Islamietische Arabieren plachten in zekere gevallen, wanneer de vermoorde persoon van

eenige kwijtschelding wordt gegeven door zijn (benadeelden) broeder, ¹¹⁴ vervolging moet (voor het zoengeld) ingesteld worden overeenkomstig het gebruik, en betaling moet aan hem gedaan worden op een goede wijze; dit is een verlichting van uw Heer en een genade; derhalve wie na dezen de grens overschrijdt, zal een pijnlijke kastijding hebben,

179 En er is leven voor u in (de wet der) vergelding, o menschen van verstand, opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden.

180 Legaat is u voorgeschreven, wanneer de dood een uwer nadert (en) indien hij vermogen nalaat voor ouders en naverwanten overeenkomstig het gebruik, een plicht (rustende) op degenen die zich (voor het kwaad) hoeden. ¹¹⁵

181 Wie het dan verandert, nadat hij het gehoord heeft — de zonde daarvan is dan slechts op degenen die het veranderen; waarlijk, God is Hoorende, Wetende.

182 Maar hij die van den kant van den erflater partijdigheid of zonde vreest, en een *schikking treft* tusschen de partijen — op hem is dan geen blaam; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

Ar. vrede
sticht.
Ar. hen.

سَيُؤْتِيهِمْ قَاتِلُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءِ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ
ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ لِّمَن
اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَكُلُّهُ عَدَاؤُا إِلَيْهِ ۗ

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَاۤأَيُّهَاۤ اَلۡاَبۡيَآءُ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوۡنَ ۙ

كُتِبَ عَلَيْكُمُ اِذَا ضَرَأْتُمْ اَحَدَكُمُ الْمَوْتَ
اِنْ تَرَكَ خَيْرًاۗ الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدِیۡنِ وَالْاَقْرَبِیۡنِ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلٰی الْمُتَّقِیۡنَ ۙ

فَمَنۡ بَدَّلَهُۥ بَعْدَ مَا سَمِعَهُۥ فَآثَمًاۗ اِثْمُهُ
عَلٰی الَّذِیۡنِ یُبَدِّلُوۡنَهُۥ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَمِیۡعٌ عَلِیۡمٌ ۙ

فَمَنۡ حَاتَ مِنْ مَّوۡصٍ جَنَفًا وَّ اِثۡمًا فَاصْلَحَ
بَیۡنَهُۥمْ فَلَآ اِثۡمَ عَلَیۡهِۚ اِنَّ اللّٰهَ عَفُوۡرٌ رَّحِیۡمٌ ۙ

aanzenlijke afkomst was, op de terechtstelling van anderen buiten den moordenaar aan te dringen; zij waren niet tevreden met de terechtstelling van den slaaf of de vrouw, indien een hunner toevallig de moordenaar was.

114 Er kunnen zich omstandigheden voordoen, die de misdaad verzachten. In zulke gevallen kan men den moordenaar geldboete laten betalen aan de bloedverwanten van den vermoorde. Zulk soort geld wordt *dijāt* of *zoengeld* genoemd.

115 Het is een dwaling te denken, dat het in dit vers vervatte voorschrift, niet doorgaat en dat het vers opgeheven is. Het legaat dat hier voorgeschreven

PARAGRAAF 23

Vasten

183, 184. Het vasten voorgeschreven. 185. De maand Ramadân als vastenmaand. 186. God verhoort de beden. 187. Grenzen van het vasten. 188. Eigendomsrechten dienen geëerbiedigd te worden.

183 O gij, die gelooft! het vasten is u voorgeschreven, zooals het dengenen vóór u werd voorgeschreven, opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden, ¹¹⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

184 Voor een zeker aantal dagen; maar wie onder u ziek of op reis is, (zal) dan een (gelijk) aantal andere dagen (vasten); en degenen die het zwaar vinden om het te doen, kunnen een lossing treffen door een arme te voeden; ¹¹⁷ en wie uit eigen opwelling goed doet, voor hem is het beter; en dat gij vast is beter voor u, indien gij (het) weet.

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا
أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى
الَّذِينَ يُطِيقُونَ فِدْيَةَ طَعَامٍ مِسْكِينٍ
فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ
تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

185 De maand Ramadân is die, waarin de Qoer-ân geopenbaard werd, ¹¹⁸ een leiding voor de menschen en duidelijke bewijzen van de leiding en de onderscheiding; derhalve, wie uwer in de maand aanwezig is, zal daarin

شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى
وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ

wordt, is inzonderheid voor liefdadigheidsdoeleinden bedoeld, en het is nooit opgeheven geweest.

116 Het vasten is een godsdienstige instelling, die nagenoeg even algemeen als het gebed is. Het werd zelfs den Christenen bevolen te vasten: zie Matthéüs 6 : 16, 17; Lukas 5 : 33—35. Maar de Islâm heeft een volkomen nieuwe betekenis aan de instelling van het vasten toegekend. Vóór den Islâm beteekent het vasten: de een of andere ontbering in tijden van rouw en smart doorstaan; in den Islâm wordt het een instelling tot verbetering van den zedelijken en geestelijken toestand van den mensch. Dit wordt duidelijk verklaard in de slotwoorden: *Opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden.* Het doel is, opdat de mensch leeren zal hoe het kwaad te mijden; en daarom beteekent het vasten in den Islâm niet alleen zich onthouden van voedsel, maar ook van alle soorten van kwaad.

117 De vergunning om een lossing te treffen door een arme te voeden geldt slechts voor zieken en reizigers, zooals het verband duidelijk aantoonst.

118 De eerste openbaring kwam tot den Heiligen Profeet in den gezegenden (44 : 3) of in den grooten nacht (97 : 1) in de maand Ramadân.

vasten, en wie ziek of op reis is, (zal) dan een (gelijk) aantal andere dagen (vasten); God wenscht u gemak, en Hij wenscht u geen moeilijkheid, en (Hij wenscht) dat gij het getal voltallig maakt en dat gij de grootheid van God verheerlijkt, omdat Hij u geleid heeft en opdat gij danken zult.

186 En wanneer Mijn dienaren u omtrent Mij vragen, dan ben Ik waarlijk zeer nabij; Ik verhoor de bede van den smeekende, als hij Mij aanroept, derhalve behooren zij aan Mijn roep gehoor te geven en in Mij te gelooven, opdat zij op den rechten weg zullen wandelen.

187 Het is u gewettigd in den nacht van het vasten uw vrouwen te naderen, zij zijn een gewaad voor u en gij zijt een gewaad voor haar; God weet dat gij ontrouw jegens uzelf handelde, ¹¹⁹ derhalve heeft Hij Zich (genadig) tot u gewend en (de gestrengheid) van u weggenomen; derhalve, ga nu tot haar in en zoek wat God u voorgeschreven heeft, en eet en drink tot bij den dageraad de witheid van den dag voor u te onderscheiden is van de zwartheid van den nacht, volbreng dan het vasten tot den nacht, en heb geen gemeenschap met hen, terwijl gij in de moskeeën blijft; ¹²⁰ dit zijn

فَلْيُصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ
الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَا يُرِيدُ
الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٦﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ
دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي
وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٧﴾

أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثَ إِلَى نِسَائِكُمْ
هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ
اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَلَوْنَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ
عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالآنَ بَاشِرُوهُنَّ
وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ
الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ شِمًا اتَّمُوا الصِّيَامَ إِلَى
الْبَيْتِ وَلَا تَبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ ﴿١٨٨﴾

119 De Moeslims dachten eerst, dat het niet geoorloofd was zelfs 's nachts, in de vastenmaand tot hun vrouwen in te gaan. Dit vers wees op de dwaling van die meening en ruimde de strengheid uit den weg, die zij zich hadden opgelegd.

120 Hiermee worden degenen bedoeld, die zich gedurende de laatste tien dagen van de maand Ramadân van de wereld afscheidten en de dagen en r

de perken Gods, derhalve, kom ze niet nabij. Zoo maakt God Zijn mededeelingen duidelijk voor de menschen, opdat zij zich (voor het kwaad) hoeden.

188 En verslind niet uw bezittingen onder uzelf door valsche middelen, en tracht daarmede (ook niet) toegang tot de rechters te krijgen, opdat gij een deel van de bezittingen der menschen ten onrechte zult verslinden, terwijl gij (het) weet.

فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْرُضُوا
كَذَلِكَ يبين الله آياته للناس لعلهم يتقون ﴿١٨٨﴾

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَدْخُلُوا
بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ
النَّاسِ بِالإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٩﴾

PARAGRAAF 24

Strijd ter verdediging

189. Maanden bestemd voor handel en bedevaart. 190—193. Strijd noodzakelijk ter zelfverdediging en bevestiging van godsdienstvrijheid. 194. Hellige maanden moeten niet geschonden worden. 195. Noodzakelijkheid om verdedigingsfondsen te heffen. 196. Hinderpalen voor de bedevaart.

189 Zij vragen u omtrent de nieuwe manen. Zeg: Zij zijn tijden, bepaald voor (het welzijn van) de menschen, en (voor) de bedevaart; ¹²¹ en het is geen rechtschapenheid dat gij de huizen door hun achterzijden ingaat, ¹²² maar rechtschapenheid is *deze*, dat men zich hoedt (tegen het kwaad); en ga de huizen in door hun deuren en wees oppassend (voor uw plicht) jegens God, opdat gij voorspoedig zult zijn.

سَأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ أَقُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ
لِلنَّاسِ وَالْحَجَّةِ وَلَيْسَ الذِّبْ بِأَنْ تَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الذِّبَّ مِنَ النَّعْيِ
وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَأَقْسُوا إِلَيْهِ
لَعَلَّكُمْ تَفْجَحُونَ ﴿١٨٩﴾

Ar. hij die.

ten in de moskeeën doorbrachten. Dit gebruik staat bekend onder den naam van *itikaf*.

121 Dit heeft inzonderheid betrekking op de vier maanden — *Moeħarram*, *Radjab*, *Dzoel-qa'dah* en *Dzoel-hidjajah* — die door de Arabieren als heilig werden gevierd, waarin de bitterste vijandelijkheden ophielden, de vrede in het heele land hersteld en de handel dus vreedzaam en zonder overlast gedreven werd. In een dezer maanden werd de bedevaart naar het heiligdom in Mekka volbracht.

122 De Arabieren waren een zeer bijgeloovig volk. Als een hunner zich iets belangrijks voor oogen stelde en het niet bereiken kon, trad hij het huis

190 En strijd op Gods weg tegen degenen die u bestrijden, en overschrijd de grenzen niet; waarlijk God heeft degenen niet lief, die (de grenzen) overschrijden. ¹²³

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعَدُّوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

191 En dood hen waar gij hen ook vindt, ¹²⁴ en verdrijf hen waaruit zij u hebben verdreven, en vervolging is scherper dan slachting; ¹²⁵ en bestrijd hen niet bij de Heilige Moskee tot zij u daarin bestrijden, maar indien zij u bestrijden, dood hen dan; zulks is de vergelding van de ongeloofigen.

وَأَقْتُلُواهُمْ حَيْثُ تَقْبَلُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوهُمْ وَاللَّهُ أَشَدُّ مِنَ الْقَسْرِ وَلَا تُقَاتِلُواهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلَكُمُوهُ فَإِن قَاتَلَكُمُ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾

192 Maar indien zij ophouden, waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

193 En bestrijd hen tot er geen vervolging is, en godsdienst is slechts voor God, ¹²⁶ maar indien zij ophouden, dan zij er geen vijandelijkheid, behalve tegen de onderdrukkers.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

niet door de deur binnen, maar van aesteren. Dat plachten zij ook te doen na het volbrengen van een bedevaart. Of, van achteren binnentreden duidt aan: van den rechten weg afdwalen.

123 Het is de vroegste openbaring betreffende de vergunning tot strijden en telkens als er in den geheelen *Qoer-ân* tot de Moeslims gezegd wordt oorlog te voeren tegen niet-Moeslims, is ze afhankelijk van de inachtneming der beperking, die hun hier wordt opgelegd, n.l. dat zij niet de eersten zijn, die naar het zwaard grijpen en dat zij de grenzen der noodzakelijkheid van den oorlog niet overschrijden. De geschiedenis van den *Islâm* toont duidelijk aan, dat de Heilige Profeet ter zelfverdediging naar het zwaard moest grijpen; evenzoo zijn vrienden.

124 Het persoonlijk voornaamwoord *hen* slaat niet op niet-Moeslims in het algemeen, maar op hen die de Moeslims bestrijden, gelijk het vorige vers vermeldt.

125 Dit heeft betrekking op de scherpe vervolging der Moeslims door de ongeloofigen. De bejegening die zij ondergingen, was erger dan slachting.

126 De woorden zijn te duidelijk om nog verklaard te worden, hoewel ze vaak verkeerd worden uitgelegd. Godsdienst is voor God, wanneer er geen vervolging is wegens godsdienst. Het vers stelt het beginsel van volkomen godsdienstvrijheid vast onder een Moeslim-gouvernement. De Heilige Profeet sloot verdragen met ongeloofigen, die overeenkwamen de Moeslims niet te vervolgen.

194 De heilige maand voor de heilige maand en alle heilige dingen zijn (krachtens de wet der) vergelding; wie dan aanvallend tegen u handelt, breng hem schade toe overeenkomstig de schade, die hij u heeft toegebracht en wees oppassend (voor uw plicht) jegens God, en weet dat God met degenen is, die zich (voor het kwaad) hoeden.

195 En geef op Gods weg uit en stort u niet met uw eigen handen in het verderf, ^{127.} en doe (anderen) goed; waarlijk, God heeft degenen lief, die (anderen) goed doen.

196 En volbreng de bedevaart en de 'oemrah ¹²⁸ voor God, maar indien gij verhindert wordt, (zend) welke aanbieding ook gemakkelijk te krijgen is, en scheer uw hoofden niet tot de aanbieding haar bestemming heeft bereikt; maar wie onder u ziek is of een hoofdkwaal heeft, (treffe) een lossing door vasten of aalmoes of offer; en wanneer gij veilig zijt, dan (neme) wie zijn voordeel doet met de 'oemrah te vereenigen met de bedevaart welke aanbieding ook gemakke-

الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتِ
قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا
عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَانْفُوا

اللَّهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ١٩٤

وَانْفُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُقْفُوا يَدَيَكُمْ
إِلَى التَّهْلُكَةِ وَاصْنُوا لِنَافْسِكُمْ
الْحَسَنَاتِ ١٩٥

وَأَسْرُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ
فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا
رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ

فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ آذَى مِنْ
رَأْسِهِ فِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ
أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَسَعَ بِالْعُمْرَةِ
إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ
لَمْ يَجِدْ فِصْيَامَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَ

127 D.i. Gij zult u in het verderf storten, indien gij uw vermogen niet op Gods weg uitgeeft.

128 *Hadjdj* en 'oemrah — het laatste woord wordt gewoonlijk vertaald door de *kleine bedevaart*, maar het kan juistere weergegeven worden door *bezoek* — verschillen weinig van elkaar. De 'oemrah kan ten allen tijde worden volbracht, terwijl de *Hadjdj* of de *eigenlijke bedevaart* slechts op een bepaalden tijd kan worden gedaan. Van de ceremoniën die met de eigenlijke bedevaart in verband staan, is het toeven in de vlakke van 'Arafat in het geval van de 'oemrah overbodig. Het onderwerp bedevaart is hier op de juiste plaats ter sprake gebracht, daar de Moeslims geen bedevaart konden doen, zoolang Mekka in handen der vijanden van den Islām was.

lijk te krijgen is (mede); ¹²⁹ maar hij die niet (eenige aanbieding) kan vinden, vaste gedurende drie dagen tijdens de bedevaart en gedurende zeven dagen, als gij terugkeert; dit (is) voltallig tien (dagen); dit is voor hem wiens gezin niet in de Heilige Moskee tegenwoordig is, en wees oppassend (voor uw plicht) jegens God en weet, dat God gestreng is in het vergelden (van het kwaad).

سَبْعَةَ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ
ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي السَّجْدِ
الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑤

PARAGRAAF 25

De Bedevaart en de Kwaadstichters

197—203. Nadere voorschriften betreffende de bedevaart. 204—206. Vijanden die onder het mom van vriendschap kwaad stichten. 207—209. Noodzakelijkheid van volkomen onderwerping. 210. De ongeloovigen zullen niet ophouden met vervolgen tot hun macht geheel en al gebroken is.

197 De bedevaart wordt (volbracht in) de welbekende maanden; ¹³⁰ derhalve, wie daarin de bedevaart besluit (te volbrengen), dan zij er geen wulpsheid van taal, noch beschimping, noch kraakel tijdens de bedevaart; en wat goed gij ook doet, God weet het; en zorg voor leeftocht, want *het voordeel van leeftocht is de bescherming van zichzelf*, ¹³¹ en wees oppassend (voor uw plicht) jegens Mij, o mensen van verstand.

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَةٌ ۖ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ
الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا سَوْقَ وَلَا حِدَادَ إِلَى
رَبِّ الْحَجِّ ۖ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ

اللَّهُ ۖ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ
وَاتَّقُوا يَأُولِي الْأَلْبَابِ ⑤

Of, de beste.

129 Een vereeniging van de 'oemrah en de bedevaart beteekent, dat de pelgrim na het afleggen van het *bezoek* niet in den toestand van *ihram* blijft.

130 D.i. *Sjawwâl*, *Dzoel-qa'dah* en de eerste negen dagen van *Dzoel-hidj'jah*.

131 Met *leeftocht* wordt bedoeld *leeftocht voor de reis naar Mekka*. Sommige menschen plachten naar Mekka te gaan zonder voldoende middelen, onder voorwendsel dat zij zich voor hun onderhoud op God verlieten, en dan namen zij hun toevlucht of tot bedelen of tot diefstal. Om de Moeslims hiertegen te beschermen werd hun bevolen om den noodigen leeftocht mee te nemen, als zij een bedevaart deden. Deze plaats kan ook beteekenen: „maar de beste leeftocht is zich voor het kwaad hoeden”.

198 Er is geen blaam op u dat gij de goedertierenheid van uw Heer zoekt, ¹³² derhalve als gij u van 'Arafât voorthaast, ¹³³ gedenk dan aan God nabij het Heilige Gedenkteeken, en gedenk aan Hem, *daar* Hij u geleid heeft, hoewel gij voor dien voorzeker onder de dwalenden waart.

Ar. zoodls.

199 Haast u dan voort van de plaats, vanwaar de menschen zich voorthaasten ¹³⁴ en vraag Gods vergiffenis; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

200 Wanneer gij dan uw devoties volbracht hebt, gedenk dan aan God zooals gij aan uw vaderen gedenkt, *neen, gedenk (Hem) eerbiediger.* ¹³⁵ Maar er zijn menschen die zeggen: Onze Heer! geef ons in deze wereld, en zij *zullen* geen aandeel hebben in het hiernamaals.

Ar. weleer een grooter gedenking.

Ar. hij zal.

201 En er zijn sommigen onder hen die zeggen: Onze Heer! schenk ons goed in deze wereld en goed in het hiernamaals, ¹³⁶ en behoud ons van de kastijding des vuurs!

Of, wegens.

202 Zij zullen (hun) deel hebben *van* wat zij hebben verdiend, en God is snel in het afrekenen.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَضْمَرْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوا كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٣٥﴾

ثُمَّ أَفْضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣٦﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ حِسَابٍ ﴿١٣٧﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٣٨﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٣٩﴾

132 *Faql* of goedertieren beduidt hier: handel drijven, waartoe de Moeslims gedurende de bedevaart hun toevlucht kunnen nemen.

133 De 'Arafât is de groote vlakte, op een afstand van ongeveer 12 mijl van Mekka gelegen, waar de bedevaartgangers op den namiddag van den 9den *Dzoel-hidjdjah* bijeenkomen; het heilige gedenkteeken is *Moedzalifah*, waar de pelgrims zich voor den nacht ophouden, als zij van de 'Arafât terugkeeren.

134 De *Qoerelsjieten* en eenige andere stammen achtten zich edeler dan andere menschen en gingen niet naar de 'Arafât. De *Islâm* nivelleerde alle verschillen.

135 In de dagen der onwetendheid plachten zij na de bedevaart met elkaar te bluffen op de grootheid van hun voorouders. Hier wordt hun gezegd om in plaats daarvan God te verheerlijken.

136 Dit is de middelweg tusschen materialisme en monnikendom.

203 En gedenk aan God gedurende de getelde dagen; ¹³⁷ wie zich dan verder haast in twee dagen, op hem is geen blaam, en wie achterblijft, op hem is geen blaam; (dit is) voor hem, die zich (voor het kwaad) hoedt, en wees oppassend (voor uw plicht) jegens God, en weet dat gij tot Hem verzameld zult worden.

204 En onder de menschen is er een, wiens gesprek over het leven van deze wereld u doet verbazen en hij roept God als getuige aan van wat in zijn hart is, toch is hij de geweldigste der tegenstanders.

205 En wanneer hij omkeert, loopt hij in het land voort, opdat hij daarin kwaad zal stichten en het veldge- was en het vee vernietigen, en God heeft het kwaadstichten niet lief.

206 En wanneer hem gezegd wordt: Hoed u voor (de kastijding van) God, voert hoovaardij hem weg tot zonde; derhalve is de hel hem genoeg; en inderdaad is het een kwade rustplaats.

207 En onder de menschen is er een, die zich *weggeeft* om het welbehagen Gods te zoeken; en God is goedertieren jegens de dienaren.

208 O gij, die gelooft! ga *allen de onderwerping* in en volg niet de voetstappen des duivels; want waarlijk, hij is uw openlijke vijand.

209 Maar indien gij *af-dwaalt*, nadat duidelijke argumenten tot u zijn gekomen, weet dan dat God Machtig is, Wijs.

وَ اذْكُرُوا اللّٰهَ فِيْ اَيّٰمِهٖ مَّعْدُوْدٰتٍ فَمَنْ تَجَلَّٰى فِيْ يَوْمِيْنَ فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقٰى وَ اتَّقُوا اللّٰهَ وَ اعْلَمُوْا اَنَّكُمْ رٰبِعُوْنَ ۝۱۳۷

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُحِبُّكَ قَوْلَهُ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ يَشْهَدُ اللّٰهَ عَلَى مَا فِيْ قَلْبِهٖ وَ هُوَ الْاَلَدُ الْخٰصِم ۝۱۳۸

وَ اِذَا تَوَلّٰى سَلٰى فِي الْاَرْضِ لِیُقْسِدَ فِيْهَا وَ يُهْلِكَ الْحَرٰثُ وَ السَّكَلُ ۝۱۳۹ وَ اللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفٰسَادَ ۝۱۴۰

وَ اِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْجِرَّةُ ۝۱۴۱ بِاِلْتِمٰسِهٖ جَهَنَّمَ وَ لَيْسَ الْیَهَادُ ۝۱۴۲

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَرَفٰى نَفْسَهٗ بِنِعْمَةِ اللّٰهِ وَ اللّٰهُ سَرَّوْفٌ بِالْعِبَادِ ۝۱۴۳

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ادْخُلُوْا فِي السَّلٰمِ كٰفَّةً ۝۱۴۴ وَ لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝۱۴۵

فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكُمْ مِنَ الْبَيِّنٰتِ فَاعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝۱۴۶

Ar. ver-
koopt.

Of, de alge-
neele onder-
werping.

Ar. witzlijdt.

Ar. en.

210 Zij wachten op niets anders dan dat God tot hen komt in de schaduwen der wolken *met* de engelen, en de zaak is (reeds) bepaald; en tot God worden (alle) zaken teruggebracht. 138

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ
مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةِ وَفُضِيَ الْأُمُورُ
إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

PARAGRAAF 26

Beproevingen en Wederwaardigheden

211, 212. Teekenen worden verworpen. 213. Eenheid van het menschdom en de komst van profeten om verschillen bij te leggen. 214. Voorspoed is steeds na beproevingen en tegenspoeden gekomen. 215. Geld moet uitgegeven worden voor het welzijn der gemeenschap. 215. Strijd voorgeschreven en de afkeer der Moeslims daartegen.

211 Vraag den Israëlieten hoe menig duidelijk teeken Wij hun hebben gegeven; 139 en wie de gunst Gods verandert, nadat zij tot hem is gekomen, dan waarlijk, God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

سَلِّ بِنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَاتِنَا
بَيِّنَاتٍ ۗ وَمَنْ يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾

212 Het leven dezer wereld is dengenen die niet gelooven schoonschijnend gemaakt en zij bespotten degenen die gelooven, en degenen die zich (voor het kwaad) hoeden zullen ten dage der opstanding boven hen zijn; en God geeft bestaansmiddelen aan wie Hem behaagt, zonder maat. 140

مُرْسِينَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَالصَّابِرَةَ الدُّنْيَا وَ
يَسْحَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
اتَّقَوْا قُلُوبَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَاللَّهُ يَرَى
مَنْ يُنْشَأُ بِعَدْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

138 Vgl. 16 : 33: „Zij wachten op niets anders dan dat de engelen tot hen komen, of dat het gebod van uw Heer geschiede“. De komst van God beduidt dus: de voltrekking der Goddelijke straf. Zie ook 59 : 2: „Maar God kwam tot hen vanwaar zij niet verwachtten“. Hoofdstuk 25, vs. 25 verklaart de schaduw der wolken en ook de komst der engelen: „En op den dag waarop de hemel uiteen zal barsten met de wolken en de engelen een zending nedergezonden zullen worden.“ Het was een belofte betreffende de kastijding die den vijanden van den Islâm wachtte, gelijk de woorden die hierop volgen, aantonen: „En een zware dag zal die voor de ongelovigen zijn.“ De hemel barstte op den dag van Badr, toen de engelen ook nedergezonden werden om te straffen, werkelijk met wolken uiteen.

139 D.i. teekenen die de waarheid van den Heiligen Qoer-ân aantonen.

140 De geloovigen werden bespot, doordat zij alle aardsche hulpbronnen verloren hadden, maar onmetelijke hulpbronnen werden hun beloofd wegens hun opofferingen ter wille der waarheid.

213 (Alle) menschen zijn één volk; derhalve verwekte God profeten als overbren- gers van blijde tijdingen en als waarschuwers, en Hij openbaarde met hen het boek in waarheid, opdat (de pro- feet) tusschen de menschen zou kunnen rechten in dat- gene waarin zij verschilden; en niemand verschilde daarin dan juist degenen wien het ge- geven werd, nadat duidelijke argumenten tot hen gekomen waren, uit onderlingen nijd; derhalve heeft God de geloov- igen door Zijn wil geleid naar de waarheid, waarin zij verschilden, en God leidt den- gene die Hem behaagt, naar het rechte pad. ¹⁴¹

214 Of denkt gij dat gij den tuin zult ingaan, ¹⁴² terwijl de staat dergenen die vóór u heengegaan zijn, nog niet over u is gekomen: tegenspoed en schade overkwamen hun en zij werden geweldig geschud, zoodat de Apostel en degenen die met hem gelooven, zeiden: Wanneer zal Gods hulp komen? Nu waarlijk, Gods hulp is nabij!

215 Zij vragen u aangaande wat zij behooren uit te geven. Zeg: Welk vermogen gij ook uitgeeft, het is voor de ouders

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
التَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ
مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا
الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ

بَيِّنَاتٍ بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا
اختلفوا فيه من الحق بإذنه والله
يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم ﴿١٣١﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ
مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ
الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَاءُ وَرُبِمَا يَذُوقُونَ
الرَّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُوا
اللَّهُ الْآلَاءُ نَصَرَ اللَّهُ قَرِيبًا ﴿١٤١﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ
مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّذِينَ وَاللَّذِينَ وَالْيَتَامَى

141 Het eerste gedeelte van dit vers spreekt van de universele wet, volgens welke onder alle volken profeten werden verwekt, omdat alle menschen slechts één volk zijn; dezelfde Goddelijke wet behoort op hen allen van toepassing te zijn. Het tweede gedeelte toont aan, dat diezelfde volken tot welke de profeten gezonden waren, over de universele waarheid twistten, die hun nú door den Heiligen Goer-án geopenbaard was. Zulk een openbaring, aldus zegt ons het vers, was noodig, want er waren geschillen gerezen, die alleen door Goddelijke openbaring bijgelegd konden worden. Het laatste gedeelte heeft betrekking op het aannemen der waarheid door de Moeslims.

142 Den tuin ingaan is: het groote levensdoel bereiken, dat, zooals het vers ons zegt, niet bereikt kan worden, tenzij men zware beproevingen heeft doorstaan.

en de naverwanten en de weezen en de behoeftigen en den reiziger, en wat goed gij ook doet, waarlijk, God weet het.

216 De strijd is u voorgeschreven, en die is een voorwerp van afkeer voor u; en wellicht zijt gij afkeerig van een zaak, terwijl die u goed is, en wellicht hebt gij een zaak lief, terwijl die u slecht is, en God weet, terwijl gij niet weet. ¹⁴³

وَالْمَسْكِينِ وَالْبَنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفَعَّلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٦﴾

كُنِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٧﴾

PARAGRAAF 27

Gemengde Vragen

217. Vervolging leidende tot afvalligheid. 218. De geloovigen worden niet meegesleept. 219. Wijn en dobbelspel verboden en spaarpenningen te besteden aan verdediging. 220. Weezen. 221. Onderling huwelijk tusschen de Moeslims en de afgodendienaars.

217 Zij vragen u omtrent de heilige maand — omtrent strijd daarin. Zeg: Strijd daarin is een ernstige zaak, en (de menschen) afhouden van Gods weg — en Hem verloochenen — en (van) de Heilige Moskee en haar menschen er uit sturen is bij God nog ernstiger, en vervolging is ernstiger dan slachting; en zij zullen niet ophouden u te bestrijden, tot zij u van uw godsdienst terugbrengen, indien zij (het) kunnen; ¹⁴⁴ en wie uwer van zijn godsdienst terugkeert,

يَسْتَوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ
أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ
أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقَاتِلُونَكُمْ
حَتَّى يَزِيدُوا كُفْرَهُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ اسْتَطَاعُوا
وَمَنْ يَزِدْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَسْتَوْ
هُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي

Of, afvallig
maken.

¹⁴³ Op deze plaats wordt ons duidelijk gezegd, dat toen den Moeslims medegedeeld werd om te strijden, zij daarvan afkeerig waren, zelfs al was het tot zelfverdediging. Waarom? Het waren hun uiterste zwakheid en het enorm groote verschil in aantal, die hun afkeer voor strijd wekten. Heel Arabië was vastbesloten om hen te verdeigen; zelfs de Joden en de Christenen kozen partij voor de vijanden van den Islâm.

¹⁴⁴ Hier wordt ons gezegd, dat de vijanden van den Islâm naar het zwaard hadden gegrepen om de Moeslims hun geloof in den Islâm te doen verloochenen en dat de Moeslims ter zelfverdediging moesten vechten. Wat een verdraaiing van de waarheid te zeggen, dat de Moeslims naar het zwaard hadden gegrepen den vredigen Arabieren hun godsdienst op te leggen!

dan sterft hij, terwijl hij een ongeloofige is — dit zijn degenen wier werken op deze wereld en in het hiernamaals niets zullen baten, ¹⁴⁵ en zij zijn de inwoners van het vuur: daarin zullen zij wonen.

218 Waarlijk, degenen die gelooven en degenen die (*uit hun huis*) vluchtten en hard streden op Gods weg — dezen hopen op de genade Gods, en God is Vergevensgezind, Genadig.

219 Zij vragen u omtrent bedwelmende middelen en kansspelen. Zeg: In beide daarvan is een groote zonde en (eenige) voordeelen voor de menschen, en hun zonde is grooter dan hun voordeel ¹⁴⁶ en zij vragen u omtrent hetgeen zij behooren uit te geven. Zeg: Wat gij kunt sparen. Zoo maakt God u de mededeelingen duidelijk, opdat gij nadenken zult,

220 Op deze wereld en (in) het hiernamaals. En zij vragen u omtrent de weezen. Zeg: Voor hen (hun zaken) regelen is goed, en indien gij deelhebbers met hen wordt, zijn zij uw broederen; en God kent den kwaaddoener en den vredestichter; en indien het Gode had behaagd, zou Hij u zeker in een moeilijkheid hebben doen vallen; waarlijk God is Machtig, Wijs.

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَ
جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ
رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٨﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَيْرِ وَالْبَيْسِرِ قُلْ
فِيهِمَا إِسْرٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعٌ لِلنَّاسِ وَإِنَّهُمَا
أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ
أَعْفُو كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿١١٩﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَى
قُلْ إِصْلَاحُهُ لَكُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَاطَبُوا فَاخْوَانِكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُنْصِلِحَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَأَعْتَدْتُمْ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْ اللَّهِ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٢٠﴾

Of, hun
huis) ver-
hieten.

Ar. van.

145 Iemand dooden, omdat hij tot een ander godsdienst overgaat, en zelfs al verzaakt hij ook den Islâm, is in strijd met de duidelijke leerstellingen van den Heiligen Goer-an.

146 Het verbod om bedwelmende middelen te gebruiken en kansspelen te spelen, welk verbod zich hier grondt op het overwicht van het kwaad dat ze veroorzaken, tegenover het geringe voordeel dat men soms daaruit kan krijgen, wordt duidelijk gemaakt in 5 : 90, 91. De Islâm heeft dus de twee kwalen die de grondslagen der moderne beschaving ondermijnen, krachtig veroordeeld. Het is een der kenmerken van den Islâm, dat hij, zelfs wat zijn voorschriften betreft

221 En huw niet met de afgodendienaressen tot zij gelooven, en waarlijk, een geloovige dienstmaagd is beter dan een afgodendienares, zelfs al bevalt zij u; en geef (geloovige vrouwen) niet ten huwelijk aan afgodendienaren, tot zij gelooven, en waarlijk, een geloovige dienst-knecht is beter dan een afgodendienaar, zelfs al bevalt hij u; dezen noodigen tot het vuur, 147 en God noodigt tot den tuin en tot vergiffenis, door Zijn wil, en maakt den menschen Zijn mededeelingen duidelijk, opdat zij gedachtig zullen zijn.

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ بِدِينِ اللَّهِ
مُؤْمِنًا خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَا تُعْجِبْكُمْ
وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبِدٌ
مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَا تُعْجِبْكُمْ أُولَٰئِكَ
يَدْعُونَ إِلَى التَّارِكِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٧٧﴾

PARAGRAAF 28

Echtscheiding

222. Wanneer tot echtscheiding niet kan worden overgegaan. 223. De vrouw is de ware opvoedster van het kind en de vormster van zijn karakter. 224—226. De grenzen der tijdelijke scheiding. 227, 228. Echtscheiding: Tijd van wachten en herstel der echtelijke betrekkingen.

222 En zij vragen u omtrent de maandstonden. Zeg: Het is een *weinig schadelijk*; 148 derhalve, houd u op een afstand van de vrouwen, gedurende de maandstonden en nader haar niet tot zij rein zijn geworden; en wanneer zij zich gereinigd hebben, ga tot

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَيْضِ قُلْ هُوَ آذَى
فَاعْتَرِزُوا بِالنِّسَاءِ فِي الْمَيْضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ
حَتَّىٰ يَظْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ

Ar. licht
kwaad.

tot de rede spreekt. Vermijd bedwelmenende dranken en kansspelen, zegt hij, want hun nadeel is grooter dan hun voordeel.

147 De Joodsche wet verbood huwelijken met alle andere volken (Deut. 7 : 3, 4) en zelfs Paulus verbood ten strengste huwelijken met alle ongelovigen (2 Korinthe 6 : 14). De Islamietische wet verbetert zoowel de Joodsche als de Christelijke wet, want ze verbiedt alleen een huwelijk met afgodendienaressen, terwijl het huwen met vrouwen die andere godsdiensten belijden, in 5 : 5 bepaald toegestaan wordt.

148 Zoals het antwoord aantoonde: de vraag heeft betrekking op het ingaan tot de vrouwen gedurende de maandstonden. Dit wordt schadelijk verklaard. Het onderwerp wordt ter sprake gebracht als inleiding tot het onderwerp echtscheiding.

haar in, zooals u God heeft geboden; waarlijk, God heeft lief degenen die zich veel (tot Hem) wendden, en Hij heeft lief degenen die zich reinigen.

حَيْثُ أَمَرَ اللَّهُ أَنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ
وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

Of, soosals.

223 Uw vrouwen zijn u een bouwland, ga derhalve tot uw bouwland in *wanneer* gij wilt, en doe van te voren goed voor uzelf, en wees oppassend (voor uw plicht) jegens God en weet dat gij Hem zult ontmoeten, en geef blijde tijdingen aan de geloovigen.

نِسَاءٌ لَكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى
شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِنَفْسِكُمْ وَأَتَقُوا اللَّهَ
وَأَعْمَلُوا لَكُمْ مَلْفُوهٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾

224 En maak God, wegens uw zweren (bij Hem), niet tot een hinderpaal voor uw weldoen en het vervullen van uw plicht en uw vrede stichten tusschen de menschen, en God is Hoorende, Wetende. 149

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا
وَتَتَّقُوا وَأُتْلَىٰ خَوَالِيبَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

225 God roept u niet ter verantwoording voor wat ijdel is in uwe eeden, doch Hij zal u ter verantwoording roepen voor wat uw harten hebben verdiend, 150 en God is Vergevensgezind, Verdraagzaam.

لَا يَأْخُذْكُمْ اللَّهُ بِاللَّعْوَفِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ
بِأَخْذِكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾

226 Degenen die zweren, dat zij niet tot hun vrouwen zullen ingaan, behooren vier maanden te wachten; dan indien zij terugkeeren, waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig 151

لِلَّذِينَ يُؤْثِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ
أَشْهُدٍ فَإِنْ فَاءَ وَقَانَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

149 De tijdelijke scheiding tusschen man en vrouw, waarvan in v. 226 melding wordt gemaakt, werd tot stand gebracht door een eed, dat iemand niet tot zijn vrouw zou ingaan; vandaar het algemeen verbod eeden af te leggen, dat iemand zijn plicht niet zal doen of de menschen niet zal weldoen.

150 Zie 5 : 89, waar vollediger inlichtingen gegeven worden.

151 In de dagen der onwetendheid plachten de Arabieren zulke eeden herhaaldelijk af te leggen, en aangezien de tijd van den onzekeren toestand niet beperkt was, was de vrouw soms gedwongen haar geheele leven in slavernij te slijten, daar zij noch de positie van een echtgenootte had noch die van een gescheiden vrouw, vrij om elders te trouwen. De Qoer-ânische wet verklaart, dat, indien de man de echtelijke betrekkingen binnen vier maanden niet herstelt, de vrouw gescheiden moet worden. Zie het daaropvolgend vers.

227 En indien zij tot echtscheiding hebben besloten,¹⁵² dan waarlijk, God is Hoorende, Wetende.

وَأِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

228 En de gescheiden vrouwen behooren zich gedurende drie maandelijksche reinigingen wachtende te houden; en het is haar niet geoorloofd, dat zij verbergen wat God in haar baarmoeders heeft geschapen, indien zij in God en den jongsten dag gelooven; en haar mannen hebben een beter recht om haar middelerwijl terug te nemen, indien zij verzoening wenschen,¹⁵³ en zij

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ

وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتَسِبْنَ مَا حَلَّكَ اللَّهُ فِي

أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

وَبَعُولَتِهِنَّ أَحْسَنَ بِرِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا

152 De hoofdkenmerken van de Islamietische wet der echtscheiding, zooals ze in den Heiligen *Qoer-ân* behandeld worden, zullen besproken worden bij de afzonderlijke verzen die daarover handelen. Hier kan ik vermelden, dat de Islamietische wet vele voordeelige punten heeft, zoowel in vergelijking met de Joodsche als met de Christelijke wet, zooals ze geformuleerd zijn in Deuteronomium en Matthéus. Het voornaamste kenmerk van verbetering is, dat de vrouw volgens de Islamietische wet echtscheiding kan eischen, welk recht noch *Mozes* noch *Jezus* aan de vrouw schonk. Een ander kenmerk is, dat ze elastisch is en de oorzaken der echtscheiding niet streng beperkt. Trouwens wanneer de beschaafde volken van Europa en Amerika, die denzelfden godsdienst belijden, op denzelfden trap van ontwikkeling staan en een verwantschap van gevoelens omtrent de meeste maatschappelijke en zedelijke vraagstukken hebben, het niet eens kunnen zijn over de oorzaken der echtscheiding, hoe zou een universeele godsdienst als de *Islâm*, die voor alle eeuwen en alle landen, zoowel voor menschen op den laagsten trap van beschaving als voor die op den hoogsten, die oorzaken kunnen beperken, welke veranderen moeten met den veranderenden toestand der menschheid en der maatschappij.

Hier kan ook bijgevoegd worden, dat, hoewel de *Islâm* echtscheiding toestaat, wanneer er genoegzame redenen bestaan, dit recht toch onder uitzonderlijke omstandigheden moet worden uitgeoefend. De Heilige *Qoer-ân* zelf keurt het goed, dat de Heilige Profeet er bij *Zaid* op aandrong zich niet van zijn vrouw te scheiden, ondanks een oneenigheid die reeds genoegzaam lang had geduurd (33 : 37). En de gedenkwaardige woorden van den Heiligen Profeet: *Van al de dingen welke den menschen toegestaan is, is echtscheiding het meest door God gehaat*, zullen steeds als een krachtige beteugeling dienen van elke onnauwkeurige uiteenzetting van de woorden van den Heiligen *Qoer-ân*.

153 De tijd van wachten is feitelijk een tijd van tijdelijke scheiding, gedurende welke de echtelijke verhoudingen hersteld kunnen worden. Deze tijd van tijdelijke scheiding dient ter beteugeling van echtscheiding. Indien er eenige liefde in het huwelijk bestaat, zullen de knagingen daarvan zich gedurende den tijd der tijdelijke scheiding doen gelden; een verzoening wordt dan tot stand gebracht en de verschillen zullen in het niet verzinken.

hebben rechten als die tegenover haar op een rechtvaardige wijze, ¹⁵⁴ en de mannen zijn een graad boven haar, ¹⁵⁵ en God is Machtig, Wijs.

إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَلِيمٌ

PARAGRAAF 29

Echtscheiding

229. Wanneer echtscheiding onherroepelijk wordt en de aanspraak der vrouw daarop. 230. Gevolg van een onherroepelijke echtscheiding. 231. Het recht der vrouw om niet behouden te worden ter benadeeling.

229 Echtscheiding kan tweemaal worden (uitgesproken); ¹⁵⁶ houd (haar) dan in goed kameraadschap of laat (haar) met goedheid gaan; en het is u niet geoorloofd eenig deel te nemen van wat gij haar hebt gegeven, tenzij beiden vreezen, dat zij zich niet binnen de perken Gods kunnen houden; derhalve, indien gij vreest, dat zij zich niet binnen de perken Gods kunnen houden, rust er geen blaam op hen om wat zij opgeeft om daardoor vrij te worden. ¹⁵⁷ Dit zijn de perken

الطَّلَاقُ مَرَّتَيْنِ فَمَا مَسَّكِ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِيحٍ
بِإِحْسَانٍ وَلَا يَجِلُّ لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا
أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يُخَافَا إِلَّا يَتِيمَا حُدُودِ
اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ إِلَّا يَتِيمَا حُدُودِ اللَّهِ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تَلَا

154 De rechten der vrouw tegenover haar man zijn, zooals hier verklaard wordt, gelijk aan die welke de man heeft tegenover zijn vrouw. Deze verklaring moet ontwijfelbaar opzien hebben gebaard in een samenleving, die de vrouw nooit rechten heeft toegekend. De verandering in dit opzicht bracht inderdaad een omwenteling teweeg, want tot dusver beschouwden de Arabieren de vrouwen als louter goederen en nu kregen de vrouwen een positie die in alle opzichten gelijk was aan die der mannen; immers deze plaats verklaarde, dat zij gelijke rechten had als die welke tegenover haar werden uitgeoefend. De gelijkheid van de rechten der vrouwen met die der mannen werd nooit te voren door welk volk of welken hervormer ook erkend.

155 De reden wordt gegeven in 4 : 34: „De mannen zijn de onderhouders der vrouwen, omdat God sommigen hunner anderen te boven heeft doen gaan, en omdat zij van hun bezittingen uitgeven.”

156 Dit heeft betrekking op de herroepbare echtscheiding van het vorige vers. In de dagen der onwetendheid placht een man zich van zijn vrouw te scheiden en haar binnen den voorgeschreven tijd* terug te nemen, zelfs al kon hij dit duizendmaal gedaan hebben. De Islâm verbeterde dit gebruik door een herroepbare echtscheiding tweemaal toe te laten.

157 Dit vers geeft de vrouw het recht om echtscheiding te eischen. Van de wereldgodsdiensten heeft de Islâm het onderscheidende kenmerk, dat hij de vrouw

Ar. over-
schrijdt.

Gods, overschrijd ze derhalve niet, en wie de perken Gods *overschrijden*, dit zijn degenen die onrechtvaardig zijn.

230 Derhalve, indien hij zich van haar scheidt, ¹⁵⁸ zal zij hem daarna niet wettig zijn tot zij met een ander man huwt; indien dan ook hij zich van haar scheidt, is er geen blaam op hen beiden, indien zij (door huwelijk) tot elkander wederkeeren, indien zij denken dat zij zich binnen de perken Gods kunnen houden, ¹⁵⁹ en dit zijn de perken Gods, die Hij duidelijk maakt voor een volk, dat weet.

231 En wanneer gij u van vrouwen scheidt en zij haar voorgeschreven tijd bereiken, dan, of behoud haar in goed kameraadschap of laat haar met goedheid vrij, en behoud haar niet om (haar) te benadeelen, ¹⁶⁰ zoodat gij de perken overschrijdt; en wie dit doet, is inderdaad onrechtvaardig jegens zijn eigen ziel; en houd Gods mededeelingen niet voor een spotternij, en herinner u Gods gunst over

حُدُودَ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ
حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى
تَتَزَوَّجَ رَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ طَلَّقَا أَنْ يُتَيَمَّمَا
حُدُودَ اللَّهِ ط وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣١﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَكُنْ أَجَلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سِرِّ حُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمَسِّكُوهُنَّ ضَرْبًا لَتَعْتَدُوا

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا
تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ

hetzelfde recht toekent om echtscheiding te eischen, zooals hij den man het recht geeft om echtscheiding uit te spreken, indien zij bereid is om afstand te doen van het geheel of een deel van haar bruidschat. Zoo'n echtscheiding wordt technisch *choela'* genoemd.

158 Wanneer er echtscheiding is geweest en tweemaal herstel van echtelijke rechten, en de echtscheiding ten derde male verklaard wordt, is ze onherroepelijk geworden.

159 Nadat de onherroepelijke echtscheiding uitgesproken is, kan de man de gescheiden vrouw niet hertrouwen, tot zij elders getrouwd en gescheiden is. Dit vers maakt een einde aan het onzedelijke gebruik van *haldalah* of voorloopig huwelijk, gesloten met geen ander doel dan om de gescheiden vrouw voor den eersten man te wettigen — een gebruik dat in de dagen der onwetendheid heerschte, maar dat door den Heiligen Profeet uitgeroeid werd, volgens een verslag, dat zegt dat hij degenen die zich aan dit slechte gebruik overgeven, heeft vervloekt. Er moet een echt huwelijk zijn en een echte echtscheiding.

160 Vandaar: wanneer blijkt dat de man zijn vrouw benadeeld heeft, kan hij haar niet behouden en kan zij echtscheiding eischen.

u, en datgene wat Hij u van het Boek en (van) de Wijsheid heeft gopenbaard, u daarmede vermanende; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, en weet dat God de Kenner is van alle dingen.

وَالْحِكْمَةَ يَعِظُكُمْ بِهَا وَانْقُوا اللَّهَ وَعَلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

PARAGRAAF 30

Het Hertrouwen van gescheiden Vrouwen en Weduwen

232. Gescheiden vrouwen moeten niet belet worden te hertrouwen. 233. Het zoogen van kinderen door gescheiden vrouwen. 234. De tijd van wachten voor weduwen. 235. Hertrouwen binnen den voorgescreven tijd van wachten is onwettig.

232 En wanneer gij u van vrouwen hebt gescheiden en zij haar voorgescreven tijd (van wachten) *voleindigd* hebben, belet haar niet haar mannen te huwen, wanneer zij op een wettige manier onder henzelf samenstemmen; ¹⁶¹ hiermede wordt hij onder u vermaand, die in God en den jongsten dag gelooft; dit is nuttiger en reiner voor u; en God weet, terwijl gij niet weet.

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَنْزِلًا وَاجِهَةً
إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعِظُ
بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ أَمْرٌ لَكُمْ لَكُمْ وَأَطَهَرُ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

Ar. bereikt.

233 En de moeders behooren haar kinderen te zoogen gedurende twee heele jaren voor hem, die den tijd van het zoogen wenschte te voltooien; en haar onderhoud en haar kleeding behooren door den vader te worden gedragen overeenkomstig het gebruik; geen ziel zal een plicht opgelegd krijgen, dan zooveel haar vermogen het haar toestaat; noch zal een moeder schade moeten lijden wegens haar kind, noch een vader wegens zijn kind, en een gelijke plicht (rust) op den erfge-

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ
كَامْتَلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْفِقَ الرِّضَاعَةَ
وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِضَاعُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ طَلَا يُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا إِلَّا
نَفْسًا وَالْوَالِدَةُ لِلْوَالِدَاتِ وَالْمَوْلُودُ لِلْ
وَالِدَاتِ وَالْوَالِدَاتُ لِلْوَالِدَاتِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ

161 De gescheiden vrouw kan dus niet alleen hertrouwen, maar zelfs ook haar eersten man hertrouwen. Dit hertrouwen wordt echter slechts tweemaal toegestaan; zie v. 229.

naam (van den vader); maar indien beiden door onderlinge samenstemming en beraadslaging wenschen te spenen, is er geen blaam op hen; en indien gij een min voor uw kinderen in dienst wenscht te nemen, is er geen blaam op u, zoolang gij betaalt wat gij beloofd hebt overeenkomstig het gebruik; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en weet dat God ziet wat gij doet.

أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرًا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا
أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا
أَنْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

Ar. ge-
maakt wor-
den te ster-
ven.

234 En (aangaande) degenen uwer, die *sterven* en vrouwen achterlaten, zij behooren zich wachtende te houden gedurende vier maanden en tien dagen; wanneer zij dan hun voorgeschreven tijd *voltooid* hebben, is er geen blaam op u om wat zij op wettige wijze voor zichzelf doen; ¹⁶² en God weet wat gij doet.

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُونَ أَرْوَاجًا
يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا
فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا
فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣١﴾

Ar. bereikt.

235 En er is geen blaam op u aangaande datgene wat gij middellijk spreekt bij het ten huwelijk vragen van (zulke) vrouwen of. (het huwelijksaanzoek) in uw gemoederen verborgen houdt; God weet dat gij haar zult vermelden; maar geef haar geen belofte in het geheim, tenzij gij op wettige wijze spreekt, en versterkt den huwelijksband niet tot het geschrift *vervuld* is; ¹⁶³ en weet, dat God weet wat in uw gemoederen is, derhalve neem u in acht voor Hem, en weet dat God Vergevensgezind is, Verdraagzaam.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا عَرَضْتُمْ بِهِ مِنْ
خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ الْكِنَانِ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِمَ
اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَدْرُوهُنَّ وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوهُنَّ
سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَقْرَبُوا
عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ وَ
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ
فَاحْذَرُوهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

Ar. zijn
einde be-
reikt.

162 D.i. een weduwe mag naar een anderen man uitzien en hertrouwen.

163 Met het schrift wordt bedoeld: de tijd van wachten welke voor de vrouwen is opgeschreven.

PARAGRAAF 31

Aanvullende voorzieningen voor gescheiden Vrouwen en Weduwen

236, 237. Bepaald deel voor gescheiden vrouwen vóór de huwelijks-gemeenschap. 238, 239. Gebeden ook tijdens den oorlog in acht te nemen. 240. Legateering ten behoeve van weduwen: inwoning en onderhoud gedurende een jaar. 241, 242. Gescheiden vrouwen hebben ook recht op onderhoud.

236 Er is geen blaam op u, indien gij u van vrouwen scheidt, wanneer gij haar niet aangeraakt ¹⁶⁴ of voor haar een deel bepaald hebt, en tref een voorziening voor haar, de welke overeenkomstig zijn middelen en de in benarde omstandigheden verkeerende overeenkomstig zijn middelen een voorziening overeenkomstig het gebruik; een plicht van de weldoeners (van anderen).

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ
تَسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لِهِنَّ فَرِيضَةً مِّمَّا مَعْرُوفٌ
عَلَى الْمَوْسِعِ قَدْرَهُ وَعَلَى الْمُفْتِرِ قَدْرَهُ مِمَّا لَمْ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

Ar. op.

237 En indien gij u van haar scheidt vóór gij haar aangeraakt hebt en gij een deel voor haar bepaald hebt, (betaal haar) dan de helft van wat gij hebt bepaald, tenzij zij (het) opgeven of hij (het) opgeeft, in wiens *handen* de huwelijksband is; en dat gij opgeeft is nader bij rechtschapenheid; en verzuim het geven van vrijwillige giften tusschen u niet; waarlijk, God ziet wat gij doet.

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَسُوهُنَّ
وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنَصْفُ مَا
فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي
بِيَدِهِ عَقْدَةُ التَّكَاحُطِ وَأَنْ تَعْفُوا
أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَسْأُوا الْفَضْلَ
بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

Ar. hand.

238 Neem de gebeden en het middelgebed nauwkeurig in acht ¹⁶⁵ en sta Gode waarachtig gehoorzaam.

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى
وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾

239 Maar indien gij in gevaar zijt, (zend) dan (uw gebeden) te voet of te paard (op); en wanneer gij veilig zijt, gedenk dan aan God, daar Hij u geleerd heeft wat gij niet wist. ¹⁶⁶

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا
أَمِنْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ
تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

164 D.i. huwelijks-gemeenschap.

165 Het middelgebed is het 'Asr- of namiddaggebed.

166 Derhalve moet er geregeld aandacht worden geschonken aan de gebe-

Ar. ge-
maakt wor-
den te ster-
ven.

240 En degenen uwer die *sterven* en vrouwen nalaten, behooren een legaat te maken ten gunste van hun vrouwen van onderhoud voor een jaar zonder (haar) weg te sturen, ¹⁶⁷ maar indien zij zelf weggaan, is er geen blaam op u om wat zij uit zichzelf van geoorloofde daden doen, en God is Machtig, Wijs.

241 En voor de gescheiden vrouwen (moeten) voorzieningen (worden getroffen) overeenkomstig het gebruik; (dit is) een plicht (rustend) op degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

242 Zoo maakt God Zijn mededeelingen duidelijk, opdat gij zult begrijpen.

وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
أَزْوَاجَهُمْ وَصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا إِلَى
الْحَوْلِ غَيْرِ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٦٧﴾

وَالْمُطَلَّقَاتُ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾

PARAGRAAF 32

Noodzakelijkheid van den Strijd om wille van de Waarheid:
Illustraties uit de Joodsche Geschiedenis

243. De Israëlieten die weigerden te strijden, moesten den dood smaken. 244, 245. Hét werd den Moeslims geboden hun leven en vermogen te geven om de gemeenschap te redden. 246—248. Saul wordt tot koning der Israëlieten gemaakt, maar zij maken tegenwerpingen en er wordt een teeken gegeven.

243 Hebt gij degenen niet beschouwd die uit hun huizen gingen, en zij waren (met hun) duizenden, uit vrees

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَهُمْ أَلُوفٌ حُدَّسَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمْ

den, zelfs al staat men tegenover den vijand; hoewel het in dat geval niet noodzakelijk is om de formaliteiten inacht te nemen. In vss. 238, 239 komt de *Goer-an* dus terug op het onderwerp strijd.

167 Noch vs. 234 noch 4 : 12 bevatten iets dat dit vers weerspreekt. Vs. 234 vermeldt, dat de tijd van het wachten voor een weduwe vier maanden en tien dagen is, terwijl dit vers van een jaar inwoning en onderhoud spreekt, daaraan toevoegende dat, indien de weduwe het huis uit eigen beweging verlaat zij geen recht heeft op eenige verdere bewilliging. Wat 4 : 12 betreft, het vierde of achtste deel van het vermogen van den gestorven man komt haar toe, benevens wat zij krachtens dit vers krijgt, en 4 : 12 zegt duidelijk, dat alles wat bij uitersten wil vermaakt moet worden, vóór de verdeeling — krachtens dat vers — van het vermogen in erfdeelen komt. Aangezien het niet met welk ander vers ook in strijd is, is er niets dat ons rechtvaardigt 'dit als een opgeheven vers te beschouwen.

voor den dood; ¹⁶⁸ toen zei God tot hen: Sterf; dan gaf Hij hun leven; ¹⁶⁹ waarlijk, God is Goedertieren jegens de menschen, doch de meeste menschen danken niet.

244 En strijd op Gods weg, en weet dat God Hoorende is, Wetende.

245 Wie is het, die God een uitnemende gift aanbiedt; derhalve zal Hij het voor hem veelvuldig vermenigvuldigen, en God ontvangt en breidt uit, en gij zult tot Hem worden wedergebracht.

246 Hebt gij niet beschouwd de hoofdlieden der kinderen Israëls na Mozes, toen zij tot een profeet tot hen (gezonden) zeiden: Verwek voor ons een koning, (opdat) wij op Gods weg kunnen strijden. ¹⁷⁰ Hij zei: Wellicht zult gij niet strijden, indien de strijd u voorgeschreven wordt. Zij zeiden: En welke reden hebben wij, dat wij niet op Gods weg zouden strijden, en wij zijn inderdaad uit onze huizen verdreven en (van) onze kinderen (berooft). ¹⁷¹ Maar toen hun het strijden

اللَّهُ مُؤْمِنُوا فَتَشْتَمُ أَحْبَابَهُمُ إِنَّ اللَّهَ لَكَدُورٌ
قَضَىٰ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٤﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٥﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيضِعْفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يُقْرِضُ وَيَضْطُّ وَاللَّهُ يُرْجِعُونَ ﴿٢٤٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَىٰ إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ لَهُمْ آيَاتُ
مِائَةٍ نَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ
عَسَيْتُمْ إِنْ كَتَبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا
تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا
وَأَبْنَاؤُنَا كَانُوا يُقَاتِلُونَ

Of, voor
God een uit-
nemend deel
afstijdt.

Of, beperkt.

Ar. zijt gij
niet nabij
dat.

168 Dit slaat op den uittocht der Israëlieten van Egypte, die ongetwijfeld Egypte verlieten uit vrees voor verdelging of dood door Faraö's handen. Dit wordt bevestigd door vs. 246.

169 Zie 5 : 21—26. Toen zij Egypte verlaten hadden, beval Mozes hun het Heilige Land binnen te trekken, maar zij weigerden en moesten toen in de woestijn rondzwerven, zoodat dat geslacht verging. Gods gebod tot hen was: „Sterf.” En Hij gaf hun weer leven, door het volgende geslacht het beloofde land te doen erven. Het daaropvolgend vers toont aan, dat dit betrekking heeft op de weigering om voor de waarheid te strijden.

170 Deze profeet is Samuël: „Doch het volk weigerde Samuëls stem te hooren; en zij zeiden: Neen, maar er zal een koning over ons zijn en onze koning zal ons richten, en hij zal voor onze aangezichten uitgaan, en hij zal onze krijgen voeren” (1 Samuël 8 : 19—20).

171 1 Samuël 15 : 33 toont aan, dat de Amalekieten de kinderen Israëls gedood hadden, terwijl 1 Samuël 17 : 1 aantoont, dat zij landen hadden veroverd, die tot Juda behoorden.

voorgescreven werd, keerden zij om, behalve enkelen. hunner, en God kent de onrechtvaardigen.

247 En hun profeet zei tot hen: Waarlijk, God heeft Saul verwekt om koning te zijn over u. Zij zeiden: Hoe kan hij het koningschap over ons bekleeden, terwijl wij meer recht hebben op het koningschap dan hij, en hem geen overvloed van rijkdom is geschonken? Hij zeide: Waarlijk, God heeft hem boven u verkozen en Hij heeft hem overvloediglijk in kennis en lichaamskracht doen toeneemen, en God schenkt Zijn koninkrijk aan wie Hem behaagt, en God is Overvloediggevend, Wetend.

248 En hun profeet zei tot hen: Waarlijk, het teeken van zijn koninkrijk is, dat tot u *het hart* zal komen, waarin rustigheid van uw Heer en het *beste* van wat de volgelingen van Mozes en de volgelingen van Aäron hebben nagelaten; de engelen dragen het; 172 waarlijk, hierin is een teeken voor u, indien gij geloovigen zijt.

إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكَةً مَّن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٨﴾

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَبْعَةٌ مِّن تَرَاتِيمِكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُم إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

01. de ark.

02. over-
de rende.

172 Andere vertalingen van den Qoer-ân geven hier *arke* in plaats van *hart*, zooals het in mijn vertaling is. Het oorspronkelijke woord is *tâbôet*, dat twee beteekenissen heeft; het beteekent een *kist* en het beteekent ook *de boezem* of *het hart*. Het heet dat als we de eerste beteekenis gebruiken, dit op de ark slaat, waartegen echter de tegenwerping wordt gemaakt dat de ark reeds lang voor den tijd van Saul aan de Israëlieten teruggegeven werd. Maar wij kunnen van het Bijbelsche verhaal niet zóó zeker zijn, dat wij als onwaar moeten verwerpen wat daarvan verschilt. Ik geef echter de voorkeur aan de laatste beteekenis, daar deze bij het verband past; want het hart, en niet een kist, is de zetel van rust. Op vijf andere plaatsen wordt in den Heiligen Qoer-ân de nederdaling van *saknah* of *rustigheid* vermeld en telkens is *het hart van den Profeet* of *dat der geloovigen* de ontvanger daarvan.

Met de komst van „het hart waarin rustigheid is” wordt bedoeld: de verandering die over Saul kwam, toen hij tot koning werd verheven: „Het geschiedde

PARAGRAAF 33

Noodzakelijkheid van den Strijd om wille van de Waarheid:

Illustratie uit de Joodsche Geschiedenis

249—252. De godsdienstoorlog der Israëlieten. 253. Volgelingen van vroegere profeten strijden tegen nieuwe apostelen.

249 En toen Saul met de krijgsmachten vertrok, zeide hij: Waarlijk, God zal u met een rivier beproeven; wie dan daaruit drinkt is niet van mij, en wie daarvan niet proeft is waarlijk van mij, behalve hij die er met zijn hand een handvol van neemt. ¹⁷³ Maar zij dronken daaruit, enkelen hunner uitgezonderd. Derhalve, toen hij die overgestoken had, hij en degenen die met hem geloofden — zeiden zij: Wij hebben heden geen kracht tegen Goliath en zijn krijgsmachten. Degenen die er zeker van waren, dat zij hun Heer zouden ontmoeten, zeiden: Hoe dikwijls heeft een kleine troep een talrijk heir met Gods verlot overwonnen, en God is met de lijdzamen.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا الْوَاقِعَةُ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَفَّوْا اللَّهُ كَرِهَ لَكُمْ مِنْ فَتْنَةٍ فَوَلَّى تَلَكُفًا وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَآمَنَ بِرَبِّهِ وَكَانَ مُخْلِصًا لِّمَنْ يُشَاءُ

nu, toen hij zijnen schouder keerde, om van Samuël te gaan, veranderde God hem het hart in een ander" (1 Samuël 10 : 9); „En de Geest des Heeren werd vaardig over hem, en hij profeteerde" (1 Samuël 10 : 10). Het lijkt geen twijfel, dat dit het beste is van wat de ware volgelingen van Mozes en Aäron nalieten. Verder werd de ark van 1 Samuël 4 : 4 voortgetrokken door ossen en niet door engelen; en aangezien de dragers van de *tábōet* volgens den Heiligen Qoer-ân engelen waren, is het een reden te meer om de *tábōet* hier op te vatten in den zin van *het hart*.

173 „Het verhaal van Saul wordt hier met dat van Gideon verward" — zulks is het oordeel van den Christelijken criticus, en om deze reden wordt de Qoer-ân een „belachelijke warboel" genoemd. ⁵⁾

Ik zie niet in welke verwarring er bestaat. Al wat de Heilige Qoer-ân vermeldt, is, dat Saul zijn strijdkrachten bij een rivier beproefde, en de Bijbel zwijgt ervan. De Bijbel daarentegen spreekt van een beproeving van een eenigzins gelijk karakter door Gideon (Richteren 7 : 1—6), terwijl de Qoer-ân heelemaal niet van Gideon gewaagt. Noch de Heilige Qoer-ân noch de Bijbel maken er aanspraak op een volledig en omstandig verhaal te bevatten, waarin de geheele geschiedenis van het Israëlietische volk wordt medegedeeld, en een eenvoudige en natuurlijke verklaring van de in de twee Heilige Boeken staande vermeldingen is, dat Saul het voorbeeld van Gideon volgde.

250 En toen zij tegen Goliath en zijn krijgsmachten uittrokken, zeiden zij: Onze Heer! stort geduld over ons uit, en maak vast onze schreden en sta ons bij tegen het ongeloofige volk.

251 Toen dreven zij hen, met Gods verlot, op de vlucht. En David doodde Goliath, en God gaf hem het koninkrijk en wijsheid, en leerde hem van wat Hem behaagde. En ware er niet Gods terugdrijven van sommige menschen door anderen geweest, (dan) zou de aarde zeker in wanordelijken toestand zijn; maar God is Goedertierend jegens de schepselen.

252 Dit zijn de mededeelingen Gods. Wij reciteeren ze u in waarheid; en waarlijk, gij zijt (een) van de apostelen.

DEEL III

253 Wij hebben sommige dezer apostelen de andere te boven doen gaan; onder hen zijn degenen, tot wie God sprak, en sommigen hunner verhief Hij in (vele) graden; en Wij gaven Jezus, den zoon van Maria, duidelijke bewijsgronden, en sterkten hem a met de heilige openbaring.¹⁷⁴ En indien het Gode had behaagd, zouden degenen na hen niet tegen elkander ge-

a 67.
Of, den heiligen geest.

وَكَمَا بَرَّرُوا الْجَاوُونَ وَجُودَهُ قَالُوا اِرْبَابَنَا
اَفْرَعُ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَكَّلْنَا اَفْءَامَنَا وَ
اَضْرَبْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

فَبَرَّرَهُمْ بِاِذْنِ اللّٰهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ
وَآتَاهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا
يَشَاءُ ﴿٥١﴾ وَكَوَلَّا دَفْعَ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٢﴾

تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٥٣﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ
وَاتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْتَ وَالْاَيْدِيَّ
بِرُوحِ الْقُدُسِ ﴿٥٤﴾ وَكُوْشِيَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ
الَّذِيْنَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ
الْبَيِّنَاتُ

174 Hier wordt het beginsel erkend, dat sommige apostelen andere overtreffen, en het bevat klaarblijkelijk een zinspeling op de voortreffelijkheid van den Heiligen Profeet. De vermelding op deze plaats inzonderheid van David en Jezus dient om aan te toonen dat, niettegenstaande deze twee profeten twee verschillende zijden van den vooruitgang van het Israëlietische volk vertegenwoordigden — David vertegenwoordigde hun aardsche grootheid en Jezus hun geestelijke — beiden den lof van den Heiligen Profeet Moehammad verkondigden en van zijn komst spraken als die van God Zelf, dus erop wijzende, dat de voortreffelijkheid van den Heiligen Profeet uit beide standpunten bekeken boven

Ar. sommigen hunner.

streden hebben, nadat duidelijke bewijsgronden tot hen waren gekomen, maar zij waren het oneens; derhalve waren er sommigen hunner, die geloofden en anderen die verloochenden; en indien het Gode had behaagd, zouden zij niet tegen elkander hebben gestreden, maar God doet wat Hij wensch.

وَلَكِنْ اِخْتَلَفُوا عَلَيْهِمْ مَنْ اَمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 34

Dwang in den Godsdienst verboden

254. De geloovigen behooren op Gods weg hun vermogen uit te geven. 255. Gods kennis is alomvattend. 256. In den godsdienst zij geen dwang. 257. Ongeloof is volslagen duisternis, geloof is licht.

254 O gij, die gelooft! geef uit van wat Wij u hebben gegeven, vóór de dag komt waarop er geen handel, noch eenige vriendschap noch bemiddeling is, en de ongeloovigen — zij zijn de onrechtvaardigen.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلاَةَ وَلَا شَفَاعَةَ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

255 God is Hij, buiten Wien er geen god is, de Eeuwigelevende, de Zelfbestaande, door Wien alles bestaat; sluimering bevangt hem niet, noch slaap; al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is, is van Hem; wie is hij die bij Hem een voorspraak kan zijn behalve met Zijn verlof? 175

اللهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَلِيُّ الْغِيُورُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا

de andere profeten zoo onmetelijk was, dat ze twee der verheven Israëlietische profeten er toe bracht, van hem als den Heer te spreken.

175 Op deze plaats wordt het beginsel erkend, dat er met Gods verlof bemiddeling mogelijk is. Het is waar, dat de Islâm de leer niet erkent dat de mensch een middelaar noodig heeft om hem met God te verzoenen; bemiddeling of intercessie in den zin, waarin de Christelijke leer opgevat wordt, is den Islâm ook onbekend. Er is echter een andere zijde van deze quaestie. De Profeet of wien de Goddelijke wil geopenbaard is, is het Voorbeeld voor zijn volk. Hij is volmaakt en door een weg uit te duiden stelt hij anderen in staat om tot volmaaktheid te komen in dezen zin wordt hij een *sjaft* of Middelaar genoemd. Zij die den Profeet tot voorbeeld nemen, kunnen dus tot volmaaktheid komen, dat de ware beteekenis van verlossing in den Islâm is. Maar aangezien alle menschen niet gelijkelijk begiftigd zijn en ook geen gelijke gelegenheid hebben

Hij weet wat vóór hen is en wat achter hen is, en zij kunnen niets van Zijn kennis omvatten, behalve wat Hem behaagt; Zijn kennis ¹⁷⁶ strekt zich over de hemelen en de aarde uit, en het beschermen van beide vermoet Hem niet, en Hij is de Allerhoogste, de Grootste.

256 Er is geen dwang in den godsdienst; ¹⁷⁷ waarlijk, de rechte weg is duidelijk onderscheiden van *de dwaling*; derhalve, wie niet in den duivel geloofd en in God gelooft, heeft inderdaad het'hechtste handvat vastgegrepen, *dat niet zal afbreken*, en God is Hoorende, Wetende.

257 God is de Bewaker dergenen die gelooven: Hij brengt hen van de duisternis tot het licht; en (aangaande) degenen die niet gelooven, hun bewakers zijn de duivelen die hen van het licht tot de duisternis nemen; zij zijn de inwoners van het vuur, daarin zullen zij wonen.

خَلْقَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٦﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٧﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَّتُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٨﴾

Of, den
weg naar
het verdert.

Ar. er is
geen bre-
ken voor.

om een staat van volmaaktheid te bereiken, hoewel zij zich tot het uiterste hebben ingespannen, zal de Goddelijke genade hen onder haar hoede nemen, en zulke gebreken zullen goedge maakt worden door tusschenkomst van den Heiligen Profeet, die zijn volgelingen tot voorbeeld heeft gestrekt. In dezen zin erkent de Islâm de leer der bemiddeling in het leven ná den dood.

176 *Koerst* beteekent kennis; zie Boechari. Dit vers staat bekend onder den naam *ajat-oel-Koerst*, en het geeft den Moeslims de verzekering, dat zij allen tot een levend en machtig volk zullen worden gemaakt.

177 Dit vers geeft een genoegzaam antwoord op al den onzin, die omtrent den Heiligen Profeet rondgestrooid wordt, nl. dat hij de Arabieren dwong tot de keuze tusschen den Islâm en het zwaard. Het werd ontwijfelbaar later geopenbaard dan het vers dat daaraan is voorafgegaan betreffende den strijd op Gods weg tegen hen, die de Moeslims bestreden. De Moeslims mogen gedwongen zijn te vechten, maar zij kunnen niemand dwingen hun godsdienst aan te nemen.

PARAGRAAF 35

Hoe doode Volkeren in het Leven worden teruggeroepen

258. God doet nieuwe volken leven en oude sterven. 259. Het herbouwen van Jeruzalem — een illustratie. 260. De dooden worden op den Goddelijken roep levend.

258 Hebt gij hem niet beschouwd, die met Abraham over zijn Heer redetwisten, omdat God hem het koninkrijk had *gegeven*? Toen Abraham zei: Mijn Heer is Hij, Die leven geeft en sterven doet, zei hij: Ik geef leven en doe sterven. Abraham zei: En waarlijk, God doet de zon van het oosten opkomen, derhalve doe ze van het westen opkomen; zoo werd hij die niet geloofde, verbijsterd; en God leidt de onrechtvaardige menschen niet recht.

Of, beloofd.

259 Of den gelijke van hem die een stad voorbijging, welke *ingestort* was; hij zei: Wanneer zal God haar leven geven na haar dood? Derhalve deed God hem gedurende honderd jaren *in een staat des doods blijven*, wekte hem daarna op, (en) Hij zei: Hoe lang hebt gij vertoefd? Hij zei: Ik heb een dag of een deel van een dag vertoefd. Hij zei: Neen! gij hebt honderd jaren vertoefd; maar kijk naar uw spijs en drank — jaren zijn daar niet over heen gegaan; en kijk naar uw ezel; en opdat Wij u tot een teeken voor de menschen zullen maken, en kijk naar de beenderen, hoe Wij ze tezamen hebben gezet, ze daarna met vleesch hebben bekleed; derhalve toen het hem duidelijk werd, zei hij: Ik weet, dat God macht heeft over alle dingen. 178

Ar. op haar daken nedergevalen.

Ar. sterven.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ
أْتَهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي
يُعْبَى وَيُيْتَى قَالَ أَأَنَا أُعْبَى قَالَ
إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمْسِ مِنَ الشَّرْقِ
فَأْتِي بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ
عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُعْبَى هَذِهِ اللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ
ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ
يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتُ مِائَةَ
عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ
يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى جِدارِكَ وَاجْعَلْكَ
آيَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ
نُنشَرُهَا ثُمَّ نَكْسُوها لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ
قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

178 Dit heeft betrekking op het visioen van Ezechiël; zie Ezech. Hoofdst. 37. De stad, die toen tengevolge van Nebucadnezars aanval in 599 v. Chr. in volko-

260 En toen Abraham zei: Mijn Heer! toon mij hoe Gij leven geeft aan de dooden? zei Hij: Wat! en gelooft gij niet? Hij zei: Ja, maar opdat mijn hart gerust zij. Hij zei: Neem dan vier vogels, leer ze dan u te volgen, plaats daarna op iederen berg een deel hunner, roep ze daarna, zij zullen tot u komen vliegen; en weet dat God Machtig is, Wijs. 179

وَأَذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي
الْمَوْتَى قَالَ أَوْ لَمْ تُؤْمِنُ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن
يُرِيدُنِي فَلْيُحْيِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ
فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ
مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِيَنَّكَ سَعِيًا
وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٧٩﴾

PARAGRAAF 36

Geld uitgeven ter wille van de Waarheid

261. Geld besteed ter wille van den Islâm vergeleken bij zaad gezaaid op vruchtbaar grond. 262, 263. Wat de uitwerking kan vernietigen. 264. Degenen die geld uitgeven voor vertoon, zullen niet voorspoedig zijn — een gelijkenis. 265, 266. Twee andere gelijkenissen.

261 De gelijkenis van degenen die hun vermogen op Gods weg uitgeven, ¹⁸⁰ is als de gelijkenis van een graan-korrel, die tot zeven aren

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ

men vervallen toestand verkeerde, was Jeruzalem. God liet den Profeet Ezechiël een visioen zien, hierop neerkomende, dat het in het leven teruggeroepen zou worden; zie Ezech. 37 : 1—10: „De beenderen naderden, elk been tot zijn been..... er werden zenuwen op zelve, en er kwam vleesch op toen kwam de geest in hen, en zij werden levend”. Dit is precies wat de Heilige Goer-ân zegt. Maar hij zegt bovendien, dat de profeet in zijn visioen gedurende honderd jaar in een toestand van dood bleef, hetgeen diende om aan te toonen, dat Jeruzalem gedurende honderd jaar in woesten toestand zou blijven. De wederopbouw van de stad begon in 537 v. Chr. op last van Cyrus, en het heet dat het voltooid werd in 515 v. Chr., terwijl wij gemakkelijk gissen kunnen, dat de menschen vijftien jaren noodig hebben gehad om er zich te vestigen. Zoo was de profeet een teeken voor zijn volk.

179 Het antwoord op Abrahams *hoe* is, zooals de Goer-ân het geeft, een volkomen begrijpelijke gelijkenis. Indien hij vier vogels nam en ze temde, zouden ze naar zijn roep luisteren en naar hem toe vliegen, zelfs van verafgelegen bergen. Indien de vogels naar zijn roep luisterden, terwijl hij noch hun meester noch de schepper van hun bestaan was, zouden dan de volken geen gehoor geven aan de roepstem van hun Goddelijken Meester en den Schepper van hun bestaan? Of, indien de slechts binnen korten tijd door een mensch (die anders geen macht over hen heeft) getemde vogels hun temmer zóó gehoorzaam zijn geworden, zou God dan niet de macht hebben over al die oorzaken, die het leven en den dood van volken beheerschen?

180 De woorden *op Gods weg* duiden in den Heiligen Goer-ân steeds aan: de zaak van het Goddelijk geloof of de verdediging van den Islâm. Gelijk Razi

groeit (met) honderd graan-
korrels aan iedere aar; en
God vermenigvuldigt het voor
wie Hem behaagt; en God
is Overvloediggevend, We-
tend. 181

فِي كُلِّ سُنْبَلَةٍ مِائَةً حَبَّةً وَاللَّهُ
يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

262 (Aangaande) degenen
die hun bezittingen op Gods
weg uitgeven, en wat zij heb-
ben uitgegeven niet doen vol-
gen door een verwijtende
herinnering daaraan of kren-
king: zij zullen hun vergel-
ding van hun Heer hebben,
en zij zullen geen vrees heb-
ben, noch zullen zij treuren.

Ar. daarna.

Ar. noch.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتًّا وَلَا
أَذَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٨٢﴾

263 Vriendelijke taal en
vergiftenis is beter dan lief-
dadigheid *gevolgd door* scha-
de; en God is Zichzelf genoeg,
Verdraagzaam.

Ar. daarop
volgt.

قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ
تَتْبَعُهَا أَذَى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿١٨٣﴾

264 O gij, die gelooft! maak
uw liefdadigheid niet waarde-
loos door een verwijtende
herinnering daaraan en kren-
king, gelijk hem die zijn ver-
mogen uitgeeft om door de
mensen te worden gezien
en niet in God en den jong-
sten dag gelooft; derhalve,
zijn gelijkenis is als de gelij-
kenis van een kale rots met

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتَكُمْ
بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ
رِجَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ فَتَنَاهُ كَمَثَلِ صَفْوَانَ عَلَيْهِ
سُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا

zegt, de woorden zijn uitsluitend van toepassing op de *Djihâd* (d.i. een strijd ter wille van het geloof) in de phraseologie van den Heiligen *Qoer-ân*. Dit wordt inzonderheid duidelijk gemaakt door 9 : 60 dat melding maakt van de posten van de uitgave der wettelijk voorgeschreven aalmoezen en waarin *fi sabl illâh* (dat niet anders kan beteekenen dan *verdediging* of *bevordering van het geloof*) een bijzondere post is naast het helpen van de armen, de behoeftigen en de reizigers, het vrijkopen van slaven, etc. Vandaar stellen deze en de volgende paragraaf, bij het aansporen van de geloovigen tot het uitgeven van geld en bij het inprenten van liefdadigheid, primair ten doel: de zaak van den *Islâm* te bevorderen, hoewel andere werken van liefdadigheid er ook in begrepen zijn. Sommige commentatoren denken dat de uitdrukkelijke bevelen inzonderheid gegeven zijn met betrekking tot de *Djihâd* alleen, terwijl andere van oordeel zijn dat daarmee alle werken van liefdadigheid bedoeld worden, de *Djihâd* daarbij inbegrepen (Razi).

181 Vgl. Matth. 13 : 23, Mark. 4 : 8. In plaats van het *Qoer-ânische* zevenhonderdvoud of welk veelvoud daarvan ook, vinden wij hier dat Jezus op zijn hoogst een honderdvoud beloofde.

aarde erop, dan valt er een hevige regen op, derhalve laat hij ze kaal; zij zullen niets kunnen winnen van wat zij hebben verdiend; en God leidt de ongeloovige menschen niet.

265 En de gelijkenis van degenen die hun bezittingen uitgeven om het welbehagen Gods te zoeken en voor de zekerheid hunner zielen, is als de gelijkenis van een tuin op een verheven bodem, waarop een hevige regen valt, derhalve brengt hij zijn vruchten tweevoudig voort; maar indien er geen hevige regen op valt, dan (is) *zachte regen* (voldoende); en God ziet wat gij doet.

Of, dauw.

266 Wil één uwer een tuin hebben van palmen en wijnstokken, met rivieren daarin stroomende: hij heeft daarin alle soorten van vruchten, en hooge leeftijd heeft hem bevangen en hij heeft een zwak nageslacht, wanneer (zie!) een wervelwind met vuur erin treft dien, derhalve wordt die verzengd; zoo maakt God u de mededeelingen duidelijk, opdat gij zult nadenken.

Ar. onder.

لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٥﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَشْيِئَتَا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ

جَنَّةٍ يَرْبُوَةٌ فِيهَا وَابِلٌ فَإِنَّتْ أَكَلَهَا ضَعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٦﴾

أَيُّودٍ أَحَدَكُمُ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضَعْفَاءٌ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٧﴾

PARAGRAAF 37

Geld uitgeven ter wille van de Waarheid

267. Goede dingen te geven uit barmhartigheid. 268, 269. Liefdadigheid brengt overvloed met zich mee, niet armoede. 270, 271. Openbare en particuliere liefdedaden. 272. Openbare liefdadigheid noodig voor zelfverdediging. 273. Personen die voor het ontvangen van particuliere liefdesgaven in aanmerking komen.

267 O gij, die gelooft! geef uit barmhartigheid van de goede dingen, die gij verdient en van wat Wij voor u uit de aarde hebben voortgebracht, en tracht niet het slechte uit barmhartigheid te geven, terwijl gij het zelf niet zou wil-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَكْتُمُوا الْخَيْرِ مِنْهُ تَنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذٍ إِلَّآ أَنْ

len aannemen, tenzij gij het oogluikend toestaat, en weet dat God Zichzelf genoeg is, Lofwaardig. ¹⁸²

268 De duivel dreigt u met armoede en beveelt u gierig te zijn, en God belooft u vergiffenis uit Zichzelf en overvloed; en God is Overvloediggevend, Wetend,

269 Hij schenkt wijsheid aan wie Hem behaagt, en wien wijsheid geschonken wordt, hem wordt inderdaad een groot goed geschonken; en niemand geeft (daarop) acht behalve menschen van verstand.

270 En welke aalmoes gij ook geeft of (welke) gelofte gij (ook) belooft, waarlijk, God weet het; en de onrechtvaardigen zullen geen helpers hebben.

271 Indien gij openlijk aalmoezen geeft, is het goed, en indien gij ze verbergt en ze den armen geeft, is het beter voor u; ¹⁸³ en dit zal sommige uwer slechte daden weg nemen; en God weet wat gij doet.

272 Hen op den rechter weg te doen wandelen be rust niet op u, maar God leidt recht wien Hij wil; ¹⁸⁴

تَعْصُوا فِيهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٩﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٧٠﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهَا وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَابٍ ﴿٢٧١﴾

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهِيَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيَكْفُرْ عَنْكُمْ مَنْ سَبَّاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧٢﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ حُدُودٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنْفُسِكُمْ

182 De vorige paragraaf spreekt van de goede vruchten, die een mensch oogsten kan door geld uit te geven ter wille van de waarheid; deze paragraaf zegt ons, wat en hoe wij moeten uitgeven. De eerste voorwaarde is, dat wat op Gods weg uitgegeven wordt, wettig verdiend moet zijn; de tweede is, dat het geen waardeloos ding moet zijn.

183 Met het openlijk geven van aalmoezen wordt bedoeld het geven van bijdragen voor werken ten algemeenen nutte of voor de nationale verdediging, of voor de bevordering van het nationaal of algemeen welzijn. De leer der Evangelien (Matth. 6 : 1—4) is inderdaad gebrekkig, want ze legt allen nadruk op particuliere liefdedaden en maakt heelemaal geen melding van bijdragen voor werken ten algemeenen nutte en voor georganiseerde pogingen tot steun der armen, zonder welke geen nationale ontwikkeling mogelijk is.

184 Op deze plaats wordt het beginsel vastgesteld, dat de liefdadigheid van

en wat goed gij ook uitgeeft, het is voor uw welzijn; en gij geeft niet uit dan om Gods welbehagen te zoeken; en wat goed gij ook uitgeeft zal u ten volle worden terugbetaald, en u zal geen onrecht worden aangedaan.

273 (Aalmoezen zijn) voor de armen, die op Gods weg beperkt zijn — zij kunnen niet in het land rondgaan; de onwetende houdt hen voor rijk vanwege (hun) onthouding (van bedelen); gij kunt hen herkennen aan hun teeken; zij bedelen niet opdringerig van de menschen; en wat goed gij ook uitgeeft, waarlijk, God weet het.

وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤْتِكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَاقًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

PARAGRAAF 38

Woeker verboden

274. Goede gevolgen van geldelijke offers. 275—277. Woeker verboden. 278—281. Rente op reeds gesloten leeningen af te staan en het kapitaal terug te krijgen op genadige wijze.

274 (Aangaande) degenen die hun bezittingen bij dag en bij nacht uitgeven, in het geheim of openlijk, zij zullen hun belooning van hun Heer hebben en zij zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

275 Degenen die woeker verslinden, kunnen zich niet oprichten, behalve als iemand dien de duivel door (zijn) aanraking heeft verootmoedigd, zich opricht. Dat komt, doordat zij zeggen: Handelen is slechts gelijk woeker; en God heeft handelen geoorloofd en woeker verbo-

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٢﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ط
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا
وَاحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ

een Moeslim niet beperkt moet worden tot de Moeslims. De Heilige Profeet en zijn vrienden zorgden gelijkelijk voor de behoeftigen van alle godsdiensten.

den. ¹⁸⁵ Tot wien ook de vermaning dan van zijn Heer gekomen is, en hij laat (dien) na, hij zal datgene hebben wat reeds voorbij is gegaan, en zijn zaak is in (handen van) God; en wie (daartoe) *wederkeeren* — dezen zijn de inwoners van het vuur; daarin zullen zij wonen.

276 God zegent den woeker niet en Hij maakt liefdadige werken voorspoedig en God heeft welken ondankbarer zondaar ook niet lief.

277 Waarlijk, degenen die gelooven en goede werken doen en het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen — zij zullen hun belooning van hun Heer hebben, en zij zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

278 O gij, die gelooft! wees opassend voor (uw plicht jegens) God en doe afstand van wat er van woeker (verschuldigd) blijft, indien gij geloovigen zijt.

279 Maar indien gij (het) niet doet, wees dan ingelicht omtrent den oorlog van God en Zijn Apostel, en indien gij tot inkeer komt, dan zult gij uw kapitaal hebben; gij zult (den schuldenaar) geen schade doen lijden, noch zal u schade worden berokkend.

280 En indien (de schuldenaar) in benarde omstandigheden verkeert, laat er dan uitstel zijn, tot (hij in) gemakkelijke omstandigheden (is); en indien gij (het) als aalmoes kwijtscheldt, is het beter voor u, indien gij wist.

جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَىٰ فَكَذَٰلِكَ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَا وَلِيكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾

يَبْحَثُ اللَّهُ الْبُورِ وَالَّذِينَ يَصَّدَّقُوا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كَلَّ الْكَفَّارِ أَنْيُمِ ﴿٢٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

فَإِنْ لَّمْ تَقْعَلُوا فَاذُنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

وَإِنْ كَانَ دُونَ عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَسَرَّتِكُمْ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

Ar. wederkeert.

185 De Islâm schaart zich in den grooten strijd die er in de wereld heerscht tusschen kapitaal en arbeid, aan de zijde van arbeid en eerbiedigt hem. Dit is de gedachte die aan het verbod van woeker ten grondslag ligt. Bovendien ont-

281 En hoed u voor een dag, waarop gij tot God zult worden wedergebracht; dan zal iedere ziel ten volle worden terugbetaald wat zij heeft verdiend, en haar zal geen onrecht worden aangedaan.

وَأَنْتُمْ أَيُّهَا النَّاسُ يَوْمَ تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

PARAGRAAF 39

Contracten en Getuigen

282. Contracten op schrift te stellen en getuigen te verwerven. 283. Borgstelling ingeval de schuldenaar niet te vertrouwen is.

282 O gij, die gelooft! wanneer gij met elkander onderhandelt over het aangaan van een schuld voor een bepaalde tijd, schrijf het dan op, ¹⁸⁶ en laat een schrijver het tusschen u opschrijven met eerlijkheid; en de schrijver weigere niet op te schrijven; gelijk God (het) hem heeft geleerd, alzoo schrijf hij op; en laat hem die de schuld schuldig is vóórzeggen, en hij zij oppassend voor (zijn plicht jegens) God, zijn Heer, en doe daarvan niets af; maar indien hij die de schuld schuldig is, gebrekkig van verstand of zwak is, of (indien) hij niet kan vóórzeggen, laat zijn voogd met eerlijkheid vóórzeggen, ¹⁸⁷ en

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بِيَدِكُمْ كَاتِبٌ يَّعْلَمُ مَا يُكْتُبُ كَمَا عَلَّمَ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ أَنْ يُمْلِئَ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۗ

aardt de woeker den mensch zedelijk, daar die in hem ongewone liefde voor geld opwekt — een zinspeling daarop is vervat in de beginwoorden van het vers. Het woekerverbod is ook één der middelen, waardoor de Islâm de ongelijke verdeling van rijkdom verhelpt.

186 Het onderwerp woeker, dat in verband staat met geld leenen aan en van een ander en den handel in het algemeen, leidt tot handelsovereenkomsten. Terwijl de Islâm liefdadigheid beveelt en woeker verbiedt, eischt hij tevens dat men de grootste voorzorgen moet nemen om de eigendomsrechten te beschermen.

187 Deze woorden vormen de grondslag voor de Voogdijwet en die voor het beheer der bezittingen van weezen, aangezien ze er op wijzen, wanneer een voogd aangesteld kan worden voor iemand, die zijn eigen bezittingen niet kan beheeren, onverschillig of zijn onvermogen toe te schrijven is aan minderjarigheid, aan hoogen leeftijd, of aan zwakheid van verstand. Het woord dat ik door

roep twee getuigen uit het midden uwer mannen tot getuigen; 188 maar indien er geen twee mannen zijn, dan één man en twee vrouwen uit het midden dergenen, die gij als getuigen kiest, opdat, indien een der twee (vrouwen) zich vergist, de andere haar waarschuwe; en de getuigen behooren niet te weigeren, wanneer zij opgeroepen worden; en wees er niet afkeerig van die op te schrijven (het-zij die) klein (is) of groot, met haar vervaltijd; dit is rechtmatiger bij God en verzekert grootere nauwkeurigheid in getuigenis, en de naaste (weg), opdat gij (naderhand) geen twijfel zult koesteren, behalve wanneer het gereedstaand koopwaar is, dat gij van hand tot hand onder u zelf geeft en neemt; in dat geval is er geen blaam op u, indien gij die niet opschijft; en heb getuigen, wanneer gij met elkander ruilhandel drijft, en laat den schrijver of den getuige geen kwaad gedaan worden; en indien gij (het) doet, dan waarlijk, het zal een overtreding in u zijn, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, en God leert u, en God weet alle dingen.

283 En indien gij op reis zijt en gij geen schrijver vindt, dan kan een waarborg in bezit worden genomen; maar indien gij elkaar vertrouwt, dan moet hij die vertrouwd

وَأَسْتَشْهَدُ وَأَشْهَيْدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ
فَإِنْ لَمْ يَكُنْ تَارِكَيْنِ فَرَجُلٍ وَأَمْرَأَتَيْنِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ
إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى ط

وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا
تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى
أَجَلِهِ ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ
وَإِذْ أَنْ تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً
حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُ وَإِذَا تَبَايَعْتُمْ
وَلَا يُضَارُّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ
تَعَلَّوْا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَيَعْلَمِ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ٥٠

وَإِنْ لَمْ تَكُنْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدْ كَاتِبًا
فَرِهْنِ مَقْبُوضَةً ط فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ
بَعْضًا فليؤدِّ الَّذِي أَوْثِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَسْتَقِرَّ

Ar. zeer
oprecht.

Ar. noch.

zwak heb vertaald, beteekent in werkelijkheid: een te jong (d.i. een minderjarige) of te oud persoon.

188 Hiermee wordt niet bedoeld, dat er geen beslissing gegeven kan worden, als er geen twee getuigen zijn; in het algemeen verdient het de voorkeur om twee getuigen te hebben.

wordt, het hem toevertrouwd de overhandigen, en laat hem oppassend zijn voor (zijn plicht jegens) God, zijn Heer; en verberg geen getuigenis; wie haar verbergt, zijn hart is waarlijk zondig; en God weet wat gij doet.

اللَّهُ رَبِّهٖ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ
يَكْتُمْهَا فَإِنَّهٗ أِثْمٌ قَلْبِهٖ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٣٩﴾

PARAGRAAF 40

De Moeslims zullen tot Overwinnaars worden gemaakt

284. Koninkrijk en oppergezag behooren God toe. 285. De breedheid van het Islamietisch geloof. 286. Bede om Gods hulp.

284 Al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is, is Gods; en hetzij gij openbaart wat in uw gemoederen is of het verbergt, God zal u ter verantwoording roepen in overeenstemming daarmede; dan zal Hij vergeven wien Hij wil en kastijden wien Hij wil, en God heeft macht over alle dingen.

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَإِنْ
تُبَدَّلْ مَا فِيْ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تَخٰوُفُوهٖ يَحٰسِبْكُمْ
بِهٖ اللّٰهُ يُعَفِّرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ
يَّشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٠﴾

285 De Apostel gelooft in wat tot hem van zijn Heer is geopenbaard, en (zoo doen) de geloovigen; zij allen gelooven in God en Zijn engelen en Zijn boeken en Zijn apostelen: Wij maken geen onderscheid tusschen wie ook van Zijn apostelen; 189 en zij zeggen: Wij hooren en gehoorzamen, onze Heer! (Om) Uw vergiffenis (smeeken wij), en tot U is de uiteindelijke komst.

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَا اُنزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهٖ
وَالْمُؤْمِنُوْنَ كُلٌّ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكْتِهٖ
وَكِتٰبِهٖ وَرُسُلِهٖ قَدْ اٰلَمُوْا بِبَيْنِ اَحَدٍ
مِّنْ رُّسُلِهٖ وَقَالُوْا سُبْحٰنَا وَاَطَعْنَا
عَفْرًا اَنْكَرْنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿١٨٩﴾

286 God legt geen ziel een plicht op, behalve zooveel haar vermogen het haar toestaat; voor haar is (het voordeel van) wat zij heeft ver-

لَا يَكْفِيْكَ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا كَسَبَتْ رَبَّنَا لَا

189 De breedheid der Islamietische leer wordt hier vermeld om aan te toonen, dat ze op den duur zegevieren móet. Merk echter op, dat de woorden „wij maken geen onderscheid tusschen wie ook van Zijn apostelen” slechts betrekking hebben op de waarheid der apostelen, of op het feit dat zij verwekt zijn door God, en niet dat zij allen gelijk zijn in rang of in voortreffelijkheid; zie hiervoor vs. 253.

diend, en over haar (het kwaad van) wat zij heeft gewrocht: Onze Heer! kastijd ons niet, indien wij vergeten of een fout begaan; Onze Heer! laad op ons geen last, zooals Gij (dien) op degenen vóór ons hebt geladen; Onze Heer! leg ons niet datgene op, waarvoor wij geen kracht hebben; en vergeef ons en schenk ons bescherming ^a en wees ons genadig, Gij zijt onze Beschermmer; derhalve sta ons bij tegen de ongeloovige menschen. 190

ثُمَّ اخذْنَا إِنْ لَّيْسَيْنَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا
مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۗ وَاعْفُ عَنَّا رَبَّنَا
وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ۗ وَإِرْحَمْنَا رَبَّنَا ۗ إِنَّكَ مَوْلَانَا
فَاَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٩٠﴾

a 1147.

190 Het slot van dit hoofdstuk toont aan, dat de overwinning van den Islâm het wezenlijke doel ervan is, en dit wordt duidelijk geschetst in de eerste en de laatste paragraaf van het hoofdstuk.

HOOFDSTUK III
DE FAMILIE AMRAM
(*Al-i-'Imrân*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(20 paragrafen en 199 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De *Qoer-ân* en de vroegere openbaringen, en de regel der interpretatie.
- Par. 2. De Eenheid Gods als de duidelijke grondslag van alle godsdiensten en haar uiteindelijke overwinning.
- Par. 3. Het koninkrijk Gods van het Huis Israëls weggenomen.
- Par. 4. De laatste leden van een uitverkoren geslacht.
- Par. 5. De geboorte van Jezus en zijn bediening.
- Par. 6. Jezus wordt van valsche beschuldigingen bevrijd.
- Par. 7. Controverse met de Joden en Christenen.
- Par. 8. Kuiperijen om den Islâm in discrediet te brengen.
- Par. 9. Vroegere boeken en profeten getuigen van de waarheid van den Islâm.
- Par. 10. Een eeuwigdurende getuigenis van de waarheid van den Islâm.
- Par. 11. Den Moeslims worden vermaand één te blijven.
- Par. 12. Betrekkingen der Joden met de Moeslims.
- Par. 13. De oorlog bij Oehoed.
- Par. 14. Hoe succes bereikt kan worden.
- Par. 15. Volharding in tegenslagen.
- Par. 16. Oorzaken van den tegenspoed in den oorlog bij Oehoed.
- Par. 17. De oorlog bij Oehoed onderscheidde de geloovigen van de huichelaars.
- Par. 18. De tegenslag bij Oehoed was voor den vijand geen aanwinst.
- Par. 19. Vitterijen der volgelingen van het Boek.
- Par. 20. Uiteindelijke overwinning der geloovigen.

Algemeene opmerkingen.

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding van **Amram** (Mozes' vader) in vers 32. Het handelt hoofdzakelijk over het Christendom, daar Jezus Christus de laatste profeet der Mozaische bedeeing is.

De eerste paragraaf maakt melding van de Christelijke leer, en stelt den regel vast, dat in een Goddelijke openbaring de allegorische verklaringen zóódanig uitgelegd moeten worden, dat ze niet in strijd zijn met de duidelijke beginselen van den godsdienst; de Christelijke godsdienst toch is gegrond op den verkeerden uitleg van zekere allegorische verklaringen. De tweede para-

PARAGRAAF 1

De Qoer-ân en de vroegere Openbaring, en de Regel der Interpretatie

1—5. De Thora en de Evangeliën leiden tot de Qoer-ânische waarheid. 6. Regel van de interpretatie der leerstellingen. 7, 8. Bede om leiding.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Ik ben God, de beste Weter, a

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْمَرَّةَ

a 6.

graaf verkondigt de Eenheid Gods, die als de duidelijke grondslag van alle godsdiensten wordt gesteld, en voorspelt de uiteindelijke overwinning daarvan. De derde paragraaf maakt melding van het wegnemen van het geestelijk koninkrijk van het huis Israëls, en de vierde vermeldt de laatste leden van dat uitverkoren geslacht, onder wie Jezus Christus. De verschillende verkeerde opvattingen omtrent hem maken een vrij uitvoerige behandeling in de twee daarop volgende paragrafen noodzakelijk. De zevende paragraaf noodigt de Christenen tot de beginselen, die de twee godsdiensten gemeen hebben en legt dus den grondslag voor een vergelijkende studie van de godsdiensten. De achtste behandelt de kulperjen om den Islâm in discrediet te brengen. De negende spreekt van de getuigenis, die de vroegere boeken en profeten van de waarheid van den Islâm hebben afgelegd, terwijl de tiende van de eewigdurende getuigenis gewaagt, die de Ka'ba, het middelpunt van den Islâm, levert. Hierop volgt in de volgende paragraaf een vermaning aan de Moeslims om één te blijven, indien zij de overwinning wilden behalen; met het oog op de komende conflicten wordt hun hier en in de daarop volgende paragraaf gezegd, zich te hoeden voor betrekkingen met de Joden, die den Moeslims uiterlijk vriendschappelijk maar innerlijk vijandig gezind waren. De voorvallen in den oorlog bij Oehoed, de oorzaken van den tegenspoed die de Moeslims daarin ondervonden, en hoe overwinning behaald kan worden, zijn punten die van de dertiende tot de laatste paragraaf behandeld worden, met slechts één vermelding van de Joodsche vitterijen in de negentiende paragraaf.

Dit hoofdstuk staat in nauw verband met het vorige: beide verklaren en vullen elkaar aan. Het tweede hoofdstuk handelt over een controverse met de Joden en dit behandelt een controverse met de Christenen. Het tweede gaf den Moeslims vergunning om te strijden ter verdediging van zichzelf en dit behandelt de voorvallen in den oorlog bij Oehoed, daarmee aantoonende dat de Moeslims niet overwonnen kunnen worden, al mogen zij een tijdlang vernederd zijn.

Het geheele hoofdstuk werd in Medina geopenbaard. Algemeen veronderstelt men, dat het in volgorde het tweede of derde hoofdstuk in de Medineesche openbaring is. Het laatste gedeelte, van de dertiende paragraaf tot nagenoeg het einde, verhaalt duidelijk de voorvallen in den oorlog bij Oehoed, en daarom kan het derde jaar van de Hedjira als jaartal van zijn openbaring vastgesteld worden. Wat het eerste gedeelte betreft, het kan iets vroeger of omstreeks denzelfden tijd geopenbaard zijn geweest, en de meening dat het bij het bezoek van de Nadjran-deputatie in het tiende jaar van de Hedjira geopenbaard zou zijn, is klaarblijkelijk onjuist. Waarschijnlijk werd toen slechts vers 60 geopenbaard.

2 God, (er is) geen god behalve Hij, de Eeuwglevende, de Zelfbestaande, door Wien alles bestaat, 191

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

3 Hij heeft U het Boek met de waarheid geopenbaard, bevestigende datgene wat daarvoor is, ^a en Hij openbaarde vroeger de Thora en het Evangelie, een leiding voor de menschen, en Hij zond de Onderscheiding. 192 Waarlijk, degenen die niet in Gods mededeelingen gelooven — zij zullen een gestrenge kastijding hebben; en God is machtig, de Heer der vergelding.

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ
مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْقُرْآنَ
إِنَّا أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَهُوَ
عَرَبِيٌّ مُّذْمُومٌ

a 35.

4 God — waarlijk niets is op de aarde of in den hemel voor Hem verborgen.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ

Ar. noeh.

5 Hij is het, Die u in de baarmoeders vormt, zooals Hij wil; er is geen god behalve Hij, de Machtige, de Wijze.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَاءُ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

6 Hij is het, Die u het Boek heeft geopenbaard; sommige van zijn verzen zijn beslissend, ze zijn de grondslag van het Boek, en andere zijn allegorisch; en wat degenen betreft, in wier harten verdorvenheid is, zij volgen het gedeelte daarvan, dat allegorisch is, zoekende te misleiden en zoekende *daaraan* (*hun eigen*) verklaring te geven; maar niemand kent er de verklaring van behalve God en degenen die goed onder-

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ
آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ
مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ
فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ
الْفِتْنَةِ ۗ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلَةٍ وَمَا يَعْلَمُ
تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَالرَّسُوعُونَ فِي
الْعُلُوِّ يَقُولُونَ أَمْ نَا

Ar. zijn.

191 De in dit vers vermelde attributen Eeuwglevend en Zelfbestaand vernietigen geheel en al de leer der Godheid van Jezus Christus, die ook in de daaropvolgende verzen betwist wordt. De behandeling van dit onderwerp wordt voortgezet tot in vs. 83.

192 Het oorspronkelijke woord is *Foerqân*, een der namen waaronder de Heilige *Qoer-ân* bekend staat. Het beteekent: datgene wat een onderscheiding geeft tusschen wat goed en wat verkeerd is; deze naam wordt hier gebruikt om aan te toonen, dat in de vroegere Schriften zekere fouten waren ingeslopen en dat de *Qoer-ân* noodig was om het goede van het verkeerde in die boeken te onderscheiden.

legd zijn in kennis; zij zeggen: Wij gelooven daarin, het geheel is van onzen Heer; 193 en niemand geeft (daarop) acht, behalve zij die verstand hebben.

7 Onze Heer! laat onze harten niet afdwalen, nadat Gij ons recht hebt geleid, en schenk ons genade van U; waarlijk, Gij zijt de groote Gever.

8 Onze Heer! waarlijk Gij zijt Degeen Die de menschen op een dag vergadert, waaroemtrent geen twijfel is; waarlijk, God zal (Zijn) belofte niet verbreken.

بِهِ كُلُّ مَنْ عِنْدَ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ
إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ○

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا
وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ
أَنْتَ الْوَهَّابُ ○

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْوَعْدَ ○

PARAGRAAF 2

De Eenheid Gods als de duidelijke Grondslag van alle Godsdiensten en haar uiteindelijke Overwinning

9—11. Voorspelling betreffende de nederlaag der ongelooovigen. 12. Een teeken in den oorlog bij Badr. 13—16. Eenheid is het groote levensdoel. 17. Het is de groote grondslag van alle godsdiensten. 18—19. Vandaar is de Islâm de eenige ware godsdienst.

9 (Aangaande) degenen die niet gelooven — waarlijk, noch hun bezittingen noch hun kinderen zullen hun in het minst tegen God baten, en dit zijn degenen die het voedsel des vuurs zijn,

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ تُغَيَّبُ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ
وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ
هُمْ وَقُودُ النَّارِ ○

193 Hier wordt ons gezegd, dat de *Qoer-ân* in duidelijke bewoordingen zekere beginselen vaststelt, die als grondslag moeten worden beschouwd, terwijl er verklaringen zijn, die in allegorischen vorm zijn gegoten of die voor verschillende uitleg vatbaar zijn en waarvan de interpretatie niet tegen de andere deelen en den geest van het Boek moet indruischen. Dit is feitelijk waar voor elk geschrift. Wanneer in een boek een zekere wet in ondubbelzinnige bewoordingen is vastgesteld, moet elke verklaring die een twijfelachtige beteekenis heeft, of eene die oogenschijnlijk met de gestelde wet in strijd is, verklaard worden in het licht van het verkondigde beginsel. Het onderwerp wordt hier zeer passend behandeld als inleiding tot een controverse met de Christenen, die Jezus goddelijkheid toeschrijven en die de leer der verzoening door bloed ophouden, op grond van zekere dubbelzinnige woorden of allegorische verklaringen, zonder acht te slaan op de fundamenteele beginselen die de vroegere profeten hebben vastgesteld. De woorden *het geheel is van onzen Heer* beteekenen, dat er geen gebrek aan overeenstemming is tusschen de onderscheiden deelen van het Heilige

10 Op de wijze van het volk van Faraö en degenen vóór hen; zij verwierpen Onze mededeelingen, derhalve greep God hen aan om hun zonden en God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

11 Zeg tot degenen die niet gelooven: Gij zult overwonnen en tezamen ter helle worden gedreven; en kwaad is de rustplaats.

12 Inderdaad was er een teeken voor u in de twee legers (die) op elkaar stieten; de eene groep strijdende op Gods weg en de andere niet geloovende, die zij met het gezicht van het oog tweemaal zooveel zagen als zij zelf, ¹⁹⁴ en God sterkt met Zijn hulp wien Hij wil; waarlijk, hierin is een les voor degenen die gezicht hebben.

13 De liefde voor begeerten, voor vrouwen en zonen en opgegaarde schatten van goud en zilver en rasechte paarden en vee en bouwland, wordt den menschen schoon-schijnend gemaakt; dit is de voorziening van het leven dezer wereld; en God is Hij, bij Wien het goede doel (des levens) is.

كَذَّابٍ أَلْفِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
يَذُوقُهُمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ○

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْتُونَ وَنَحْسِرُونَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَيَسُئُ السُّوءَ ○

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا
فِئَةٌ تَقَاتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَآخَرَىٰ
كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ
وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ ○ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ○

رُرَيْنَ لِلتَّائِسِ حُبِّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنِينَ وَالْمَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الدَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْحَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ○ ذَلِكَ مَتَاعُ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ○ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَادِ

Boek, omdat het woord van den Alwetenden Heer onmogelijk met zichzelf in strijd kan zijn.

194 Dit heeft betrekking op den slag bij Badr. Het beteekent, dat de Moeslims zagen dat er tweemaal zooveel ongelooovigen waren als zij zelf. De werkelijke sterkte der twee partijen was: ongeveer 1000 ongelooovigen en 313 Moeslims. De Moeslims zagen slechts zes honderd van de 1000 vijanden, daar de rest zich achter een berg verborgen hield. De Moeslims hadden de belofte gekregen, dat zij een leger van tweemaal hun eigen sterkte zouden kunnen overwinnen, indien zij zich goed hielden (8 : 66). De oorlog bij Badr was een teeken van de waarheid van den Heiligen Profeet, niet alleen wegens de in den Qoer-án voorkomende voorspellingen betreffende de overwinning, maar ook vanwege de duidelijke voorspelling in Jesaja; zie Jes. 21 : 13—17.

Ar. onder.

a 17.

14 Zeg: Zal ik u datgene mededeelen wat beter is dan deze? Voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, zijn bij hun Heer tuinen, waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen, en reine gaden ^a en Gods welbehagen; en God ziet de dienaren.

15 Degenen die zeggen: Onze Heer! waarlijk, wij gelooven, derhalve vergeef ons onze feilen en bewaar ons voor de kastijding des vuurs;

16 De lijdzamen en de waarheidlievenden en de gehoorzamen en degenen die (weldadig) uitgeven en degenen die vergiffenis vragen in de morgentijden.

17 God getuigt dat er geen god is behalve Hij, en (zoo doen) de engelen en degenen die kennis bezitten, zijnde de ophouder der gerechtigheid; er is geen god behalve Hij, de Machtige, de Wijze.

18 Waarlijk, de (ware) godsdienst bij God is de Islâm, ¹⁹⁵ en degenen wien het Boek gegeven was, verschilden niet dan nadat de kennis tot hen was gekomen, uit nijd onder henzelf; en wie niet in Gods mededeelingen gelooft, dan waarlijk, God is snel in het afrekenen.

19 Maar indien zij met u redetwisten, zeg: Ik heb mij Gode algeheel onderworpen en (evenzoo) een ieder die mij volgt; en zeg tot degenen wien het Boek is gegeven en (tot) de ongeletterden: Onderwerp gij u? ¹⁹⁶ Derhalve indien zij

قُلْ أَوْتَيْتُكُمْ بِحَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ لِمَنِ الْبَدِينُ
اتَّقُوا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَ
رِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ يُبْصِرُ بِالْعِبَادِ ۝

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَعْمَىٰ فَأَخْرِفْنَا
ذُنُوبَنَا وَتَنَا عَذَابَ النَّارِ ۝

الصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ۝

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ
وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا
اختلفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ
مِنَ الشَّيْءِ وَ قُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمْتُمْ فَقَدْ

195 Islâm beteekent letterlijk *onderwerping* of *vrede sluiten*. Islâm is derhalve de godsdienst der algeheele onderwerping aan God, en hij, die dien godsdienst aanneemt, sluit vrede.

196 Met de *ongeleterden* worden de *Arabieren* bedoeld.

zich onderwerpen, dan volgen zij waarlijk den rechten weg; en indien zij zich omkeeren, dan is op u slechts het overbrengen der boodschap en God ziet de dienaren.

أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ
وَاللَّهُ بِبَصِيرٍ بِالْجِبَادِ

PARAGRAAF 3

Het Koninkrijk Gods van het Huls Israëls weggenomen

20—24. De tegenstanders van den Islâm zullen zichzelf hulpeloos vinden. 25, 26. Een dood volk zal in het leven teruggeroepen en eer en koninkrijk geschonken worden. 27. Moeslims moeten van hun vijanden geen hulp verwachten. 28, 29. Goed en kwaad moeten gevolgd worden door hun respectieve gevolgen.

20 Waarlijk, (aangaande) degenen die niet in Gods mededeelingen gelooven en de profeten onrechtvaardig dooden en degenen onder de menschen dooden, die gerechtigheid bevelen — verkondig hun een pijnlijke kastijding.

21 Dit zijn degenen wier werken op deze wereld en in het hiernamaals niets baten, en zij zullen geen helpers hebben.

22 Hebt gij degenen niet beschouwd, wien een deel van het Boek is gegeven? 197 Zij worden tot Gods Boek genoodigd, opdat het tusschen hen beslisse; dan keert een deel hunner zich om en zij trekken zich terug.

23 Dit komt, doordat zij zeggen: Het vuur zal ons slechts gedurende weinige dagen aanraken; a en wat zij verzonnen hebben misleidt hen in zake hun godsdienst.

24 Maar hoe zal het zijn, wanneer Wij hen op een dag zullen vergaderen, waaromtrent geen twijfel is, en iedere ziel ten volle zal worden betaald wat zij verdiend heeft, en zij niet onrechtvaardig zullen worden behandeld?

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ
بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ لَقَبَشْرَهُمْ
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

أُولَئِكَ الَّذِينَ حِمِطَ آعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ
يَتَوَلَّوْا قَرِيبًا مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّاسُ إِلَّا
أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ
مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

كَيْفَ إِذَا جَمَعْتَهُمْ لِيَوْمِ لَا رَيْبَ فِيهِ
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ

a 61.

25 Zeg: O God! Bezitter des koninkrijks! Gij geeft het koninkrijk aan wien Gij wilt en neemt het koninkrijk weg van wien Gij wilt, en Gij verhoogt wien Gij wilt en verlaagt wien Gij wilt; in Uw hand is het goede; waarlijk, Gij hebt macht over alle dingen. 198

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِإِيدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٥

26 Gij doet den nacht in den dag overgaan en Gij doet den dag in den nacht overgaan, en Gij brengt het levende uit het doode voort en Gij brengt het doode uit het levende voort, en Gij geeft onderhoud aan wien Gij wilt, zonder maat.

تُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٥

27 Laten de geloovigen de ongelooovigen niet tot vrienden nemen, veeleer dan de geloovigen; 199 en wie dit doet zal niets hebben van (de bewaking van) God, *maar* gij beschermte u tegen hen, u zorgvuldig beschermend; 200 en God doet u op uw hoede zijn voor (de vergelding van) Hemzelf; en tot God is de uit eindelijke komst.

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكُفْرَانَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتُوا وَيُحَادِثُكُمْ اللَّهُ لِنَفْسِهِ ٥ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ٥

Ar. behalve dat.

198 Dit vers en het daaropvolgende vormen het wezenlijke van de geheele paragraaf. De komst van den Islâm was de komst van het Koninkrijk Gods, waarvan Jezus gesproken had. Matth. 21 : 43 maakt er ook melding van: „Het Koninkrijk Gods zal van u weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijne vruchten voortbrengt”. Dit was het Moeslimvolk.

199 Daar de Moeslims in een toestand van oorlog tegen de ongelooovigen verkeerden, werd hun verboden hun vijanden tot vrienden te nemen. De duidelijke verklaring die in 60 : 8, 9 gemaakt wordt, geeft ontwijfelbaar den doorslag: „God verbiedt u niet — aangaande degenen die geen oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u niet uit uw huizen hebben verdreven — dat gij hun vriendelijkheid bewijst en rechtvaardig handelt jegens hen; waarlijk, God heeft de rechtvaardigen lief. God verbiedt u alleen — aangaande degenen die oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u uit uw huizen verdreven en (anderen) in uw verdrijving gesteund hebben — dat gij vriendschap met hen sluit.”

200 Dit is een nieuwe zin. Het is of er gezegd werd: *Reken er niet op dat zij uw belangen zullen beschermen, bescherm u veeleer tegen hen.*

Ar. borsten.

28 Zeg: Of gij verbergt wat in uw *harten* is, of het openbaart, God weet het, en Hij weet wat in de hemelen en wat op de aarde is, en God heeft macht over alle dingen.

29 Op den dag dat iedere ziel aanwezig zal vinden wat zij van het goede gedaan heeft en wat zij van het kwaade gedaan heeft, zal zij wenschen, dat tusschen haar en dat (kwaad) een lange tijdsduur was; en God doet u op uw hoede zijn voor (de vergelding van) Hemzelf; en God is Liefhebbend jegens de dienaren.

قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ
يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مِمَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ
مُحَضَّرًا لَهَا وَمِمَّا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ
أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيَحَدِّثُ
اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ سَرِيعٌ بِالْعِبَادِ ۝

PARAGRAAF 4

De laatste Leden van een uitverkoren Ras

30, 31. Hoe Gods geliefden te worden. 32, 33. Gods keuze van Abrahams en Amrams geslacht. 34—40. De laatste leden van Amrams geslacht.

30 Zeg: Indien gij God liefhebt, volg mij dan, God zal u liefhebben, en u uw feilen vergeven, en God is Vergevensgezind, Genadig. ²⁰¹

31 Zeg: Gehoorzaam God en den Apostel; maar indien zij zich omkeeren, dan waarlijk, God heeft de ongeloovigen niet lief.

32 Waarlijk, God heeft Adam en Noach en de afstammelingen van Abraham en de afstammelingen van Amram ²⁰² boven de volkeren gekozen,

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحِبِّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ۝

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرٰهِيْمَ
وَآلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِينَ ۝

201 De liefde voor God is het groote levensdoel, waartoe de Islâm leidt. Vgl. Johannes 14 : 15, 16 en Johannes 15 : 10. Op deze plaats wordt den Joden en den Christenen gezegd, dat de Islâm hen die liefde voor God kon doen bereikē, die hen tot Gods geliefden zou maken.

202 Het *Imrān* van den Heiligen Goer-ān is hetzelfde als het Amram van den Bijbel. De afstammelingen van Amram zijn Mozes en Aäron. Mozes werd de stichter der Israëlietische wet en Aäron het hoofd van het Israëlietische priesterschap. De laatsten van dit geslacht waren Johannes en Jezus, en hun ouders, nl. Zachariās en Mariā, worden het eerst vermeld.

33 Nakomelingschap, de een van den ander; en God is Hoorend, Wetend.

ذُرِّيَّةٌ بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

34 Toen een vrouw van Amram zei: 203 Mijn Heer! waarlijk, U wijd ik wat in mijn baarmoeder is, om (aan Uw dienst) te worden opgedragen; neem derhalve van mij aan; waarlijk, Gij zijt de Hoorende, de Wetende.

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَوْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

35 Derhalve, toen zij daar-aan het leven schonk, zei zij: Mijn Heer! waarlijk, ik heb een vrouwelijk persoon voortgebracht 204 — en God weet best waaraan zij het leven heeft geschonken — de mannelijke persoon is niet als de vrouwelijke, en ik heb haar Maria genaamd, en ik beveel haar en haar nakomeling-schap in Uw bescherming voor den vervloekten duivel. 205

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

36 Derhalve nam haar Heer haar aan met een goede aanneming en deed haar opgroeien een goeden groei, en vertrouwde haar aan de hoes van Zacharías toe; telkens wanneer Zacharías het hei-

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۖ وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْبُحْرَابَ لَوَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا

203 *Imra'at* beteekent een vrouw en ook een echtgenoot. Ik neem *Imra'at-oe-Imran* in de beteekenis van een vrouw uit de familie Amram. Men houde in gedachte, dat de naam van een groot voorvader herhaaldelijk gebezigd wordt om het volk aan te duiden, dat van hem afstamde. Kedar duidt dus de Ismaëlieten aan en Israëel de Israëlieten. De verklaring is in volkomen overeenstemming met wat in het vorige vers is gezegd aangaande de keuze van de afstammelingen van Amram. Zie ook de noot bij 19 : 28. Nemen wij het woord in de andere beteekenis, dan zou Amram hier de naam van Maria's vader zijn, niet van den vader van Mozes. In beide gevallen is er geen anachronisme.

204 Een vrouwelijk persoon kon het priesterwerk, waaraan zij het kind gewijd had, niet verrichten.

205 Opmerkenswaard is het, dat toen Maria's moeder voor Maria bad, zij het ook deed voor haar *nakomelingschap*, hetgeen aantoonde dat zij, toen zij haar dochter aan den Tempel opdroeg, er nooit aan gedacht had, dat zij haar geheele leven lang een *maagd* zou blijven. Integendeel, zij koesterde juist de hoop dat Maria een echtgenoot en een moeder zou worden: „Haar en haar nageslacht in de Goddelijke bescherming voor den duivel aanbevelen” staat niet gelijk met

Ar. tot haar
Ar. onder-
houd.

ligdom inging (om) haar (op te zoeken), vond hij spijzen bij haar. Hij zei: O Maria! vanwaar komt dit tot u? Zij zei: Het is van God; waarlijk, God geeft wien Hij wil zonder maat. 206

37 Daar bad Zachariás tot zijn Heer; hij zei: Mijn Heer! schenk mij van Uzelf een goede nakomelingschap; waarlijk, Gij zijt de Verhoorder der bede.

38 Toen riepen de engelen tot hem, terwijl hij in het heiligdom stond te bidden: Dat God u de blijmare geeft van Johannes, bevestigende een woord van God, 207 en achtenswaardig en kuisch en een profet uit het midden der goeden.

Of, hoe.

39 Hij zei: Mijn Heer! wanneer zal mij een zoon (geboren) worden, en de hooge leeftijd is reeds over mij gekomen, en mijn vrouw is onvruchtbaar? Hij zei: Desal-niettemin doet God wat Hij wil.

40 Hij zei: Mijn Heer! bepaal voor mij een teeken. Hij zei: Uw teeken is, dat gij drie dagen niet tot de menschen spreke dan door teekens; en gedenk Uw Heer veel en verheerlijk (Hem) in den avond en (in) den morgen. 208

قَالَ يَمْرُؤُا اِنَّ لِكْ هَذَا طَقَالَتْ هُو
مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَدْرُسُقْ مَنْ
يَّشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ○

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ
لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً اِنَّكَ
سَمِيْعُ الدُّعَاةِ ○

فَتَادَنُوهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي
الْمِحْرَابِ اَنَّ اللّٰهَ يَبْشُرُكَ بِبَعَثِ مَصْبُوْتًا
بِكَلِمَةٍ مِّنْ لَّدُنْهُ وَسَيِّدًا وَّحَصُوْرًا وَّوَسِيْلًا
مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ○

قَالَ رَبِّ اَتَىٰ يَكُوْنُ لِيْ عُلْمٌ وَّوَدَّ بَلَّغُنِي
الْكِبْرَ وَاْمْرًا نِّي عَاقِرٌ قَالَ كَذٰلِكَ
اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَّشَاءُ ○

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِّيْ اٰيَةً ۗ قَالَ اٰيٰتُكَ اَلَا
مُعْجَمَ النَّاسِ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا مَرْمًا وَاذْكُرْ
رَبَّكَ كَثِيْرًا وَّسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَاِلَّا بُكُوْرًا ○

haar of hen zondeloos scheppen. De hier gebezigde woorden zijn dezelfde als die, welke een Moeslim vele malen 's daags uitspreekt, voordat hij *Bismillah* zegt: Ik zoek Gods bescherming voor den vervloekten duivel.

206 Klaarblijkelijk brachten degenen, die het heiligdom bezochten, haar spijzen.

207 Gods woord dat Johannes bevestigde, was de aan Zachariás gegeven belofte aangaande de geboorte van een zoon. Het gebruik van het woord *Kalimah* in den zin van profetie, komt in den Heiligen *Qoer-ân* herhaaldelijk voor; zie 6 : 34, 10 : 64, enz.

208 Hier weerspreekt de *Qoer-ân* den Bijbel, die Zachariás gedurende den

PARAGRAAF 5

De Geboorte van Jezus en zijn Bediening

41—43. Maria wordt gekozen. 44—47. Verkondiging der geboorte van een zoon van haar. 48—50. Jezus predikt tot zijn volk. 51, 52. Zijn discipelen. 53. Plan tegen Jezus' leven en de verijdeling daarvan.

41 En toen de engelen zeiden: O Maria! waarlijk, God heeft u gekozen en u gelouterd en u boven de vrouwen der wereld gekozen! ²⁰⁹

42 O Maria! wees uw Heer gehoorzaam en verneder u en buig u neder met degenen die zich nederbuigen.

43 Dit is van de aankondigingen aangaande het ongeziene, die wij u openbaren; en gij waart niet bij hen, toen zij hun pennen wierpen (om te beslissen) wie van hen Maria onder zijn hoede zou nemen, en gij waart niet bij hen, toen zij met elkaar twistten. ²¹⁰

44 Toen de engelen zeiden: O Maria! waarlijk, God geeft u de blijmare met een woord van Hem (van iemand), ²¹¹ wiens naam is de Messias, Jezus, de zoon van Maria, der achting waardig in deze wereld en (in) het hiernamaals en (een) dergenen die (God) nabij zijn:

وَأَذْ قَالَتْ الْمَلَكَةُ يُمَرِّمُ إِنَّ اللَّهَ
اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى
نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ○

يُمَرِّمُ أَفْئِي لِرَبِّكِ وَامْجِدِي وَ
امْرَأِي مَعَ الرُّكَّعِينَ ○

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَ
مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَا مَهْمُ
أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ○

إِذْ قَالَتْ الْمَلَكَةُ يُمَرِّمُ إِنَّ اللَّهَ
يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِهًا فِي الدُّنْيَا
وَ الْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمَقَرَّرِينَ ○

geheelen tijd stom maakt, van den tijd der aankondiging van de geboorte van een zoon tot de werkelijke geboorte.

²⁰⁹ Hiermee worden de vrouwen van haar eigen tijd bedoeld, evenals in vs. 32, waar van Adam en Noach en de afstammelingen van Abraham en die van Amram gezegd wordt, dat zij op dezelfde wijze zijn uitverkoren.

²¹⁰ De Heilige Goer-ân getuigt van de kuischheid en voortreffelijkheid van Maria, terwijl haar eigen volk haar van ontucht beschuldigden. (zie 4 : 156). Dit is de aankondiging aangaande het ongeziene, dat aan den Heiligen Profeet werd geopenbaard. De loting, waarvan in het laatste gedeelte melding wordt gemaakt, heeft waarschijnlijk betrekking op Maria's huwelijk. De keuze van een echtgenoot voor haar geschiedde misschien door loting, want zij was aan den tempel opgedragen.

²¹¹ Of: geeft u de blijmare van een woord van Hem, in welk geval Jezus een woord van God genoemd wordt; merk echter op, dat het een woord van God

45 En hij zal tot de menschen spreken, in de wieg en op hoogen leeftijd en (hij zal) (een) der goeden (zijn). ²¹²

Of. hoe.

46 Zij zeide: Mijn Heer! *wanneer* zal mij een zoon (geboren) worden, en een man heeft mij niet aangeraakt? Hij zei: Desalniettemin schept God wat Hij wil; *wanneer* Hij een zaak besloten heeft, zegt Hij daartoe slechts: Word, en ze wordt. ²¹³

47 En Hij zal hem het Boek en de wijsheid en de Thora en het Evangelie leeren;

48 En (hem) een apostel tot de kinderen Israëls (maken): Dat ik tot u ben gekomen met een teeken van uw Heer, dat ik voor u uit stof maak gelijk den vorm van een vogel, dan blaas ik daarin en het wordt met Gods verlof een vogel, en ik genees den blinde en den melaatsche en maak de dooden met Gods verlof levend, ²¹⁴ en ik deel

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَمِنَ الصَّالِحِينَ ○

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسُّنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ○

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ ○

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ
جِئْتُكُمْ بِآيَاتٍ مِّنَ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ
لَكُمْ مِّنَ الطَّيْرِ كَمَا يَهَيِّئُ الطَّيْرُ أَنفُسَهُ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ
أُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي

is, en ieder schepsel van God is een woord van Hem afkomstig. Vgl. 18 : 109. Gods woord is de scheppingskracht.

212 Elk kind leert in de wieg spreken, als hij niet stom is. Dit vers schijnt te beteekenen, dat de zoon dien zij baren zal, door geen enkel gebrek ontstierd zal zijn en ook een hoogen leeftijd zal bereiken.

213 Nagenoeg dezelfde vraag en hetzelfde antwoord hebben wij in het geval van Zacharias. Dat een man haar tot op den tijd van dit visioen niet aangeraakt had, is waar, maar dat haar huwelijk reeds besloten was, schijnt aannemelijk te zijn. In ieder geval bestaat er niet de minste twijfel, dat Maria aan Jozef gehuwd werd en dat zij behalve Jezus andere kinderen had; zie Matth. 12 : 46, 47 en 13 : 55.

214 Dit slaat op de geestelijk dooden, die Jezus, evenals ieder ander profeet, tot het leven terugriep. Vgl. 8 : 24, dat van den Hellingen Profeet zegt, dat hij leven aan de dooden gaf; evenzoo 6 : 123. Matth. 11 : 5, dat zegt dat de blinden het gezicht terugkregen, de melaatschen gereinigd en de dooden opgewekt werden, staaft bovenstaande conclusie, daar het vers eindigt met de woorden: „en den armen wordt het Evangelie verkondigd”, waar de armen klaarblijkelijk de armen van hart aanduiden. Evenzoo is de vermelding van vogels in het eerste gedeelte metaphorisch: de vogel duidt den mensch aan, die zich hoog verheft tot de geestelijke sferen en zich niet op de aarde verlaagt. De macht

u datgene mede wat gij eten moet en wat gij in uw huizen behoort te bewaren; ²¹⁵ waarlijk, hierin is een teeken voor u, indien gij geloovigen zijt;

49 En een bevestiger van datgene wat vóór mij is van de Thora, en opdat ik u een deel van datgene toesta, wat u verboden is geweest, ²¹⁶ en ik ben tot u gekomen met een teeken van uw Heer, derhalve, wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en gehoorzaam mij:

50 Waarlijk, God is mijn Heer en uw Heer, derhalve dien Hem; dit is het rechte pad. ^a

a 19 : 36.

51 Maar toen Jezus ongehoofd hunnerzijds bekende, zei hij: Wie zullen mijn helpers op Gods weg zijn? De discipelen zeiden: Wij zijn helpers (op den weg) van God: Wij gelooven in God en getuig dat wij degenen zijn die zich onderwerpen:

52 Onze Heer! wij gelooven in wat Gij geopenbaard hebt en wij volgen den apostel; derhalve, schrijf ons op met degenen die getuigen.

بَيِّنَتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

وَمَصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَا أُحِلَّ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَخِيتُمْ بِآيَةٍ مِنْ سَرِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝

إِنَّ اللَّهَ سَرِّيٌّ وَرَبِّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝

فَلَمَّا أَحَسَّ عَيْسَى مِنْهُمْ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝

van den profeet wordt dus op drie manieren aan den dag gelegd: (1) zij die in den natuurlijke toestand van stof verkeerden en die, evenals stof, zich deemoedig onderwerpen aan de behandeling van den Profeet, zullen zich hoog verheffen tot de geestelijke sferen; (2) zij die geestelijk ziek zijn, worden genezen en heel gemaakt, d.w.z. in staat gesteld om te werken, en (3) zij die geheel en al dood zijn, worden geestelijk levend gemaakt.

215 Dit heeft betrekking op den bijzonderen nadruk, dien Jezus er op legde, niet bezorgd te zijn tegen den morgen en schatten op te leggen in den hemel (Matth. 6 : 34).

216 De Israëlietische profeten die na Mozes kwamen, brachten, terwijl zij in hoofdzaak de Mozaïsche wet ophielden, kleine veranderingen aan, om in de behoeften van hun eigen tijd te voorzien. Zoo ook Jezus, gelijk de Evangelieën duidelijk aantoonen.

a d. i. de
Joden.

53 En zij ^a smeedden plannen en God maakte (ook) plannen, en God is de Beste der plannenmakers. 217

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْبَاكِرِينَ

PARAGRAAF 6

Jezus wordt van valsche Beschuldigingen bevrijd

54. Goddelijke beloftenis betreffende Jezus' overwinning op zijn vijanden. 55—57. De verwerpers zullen gekastijd worden. 58, 59. Hij is een sterveling als anderen. 60—62. De redetwistenden verzocht om te bidden.

54 Toen God zei: O Jezus! Ik zal u doen sterven en u in Mijn tegenwoordigheid verheffen en u van degenen zuiveren die niet gelooven en degenen die u volgen! boven degenen plaatsen die niet gelooven, tot den dag der opstanding; ²¹⁸ dan zal tot Mij uw wederkeer zijn; derhalve zal Ik tusschen u beslissen aangaande datgene waarin gij verschilde.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يُعَيْسَىٰ إِيَّيْ مَتَوَدِّعِكَ وَرَأَيْكَ إِيَّيْ وَمُطَهَّرِكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا لَكُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

55 Dan, aangaande degenen die niet gelooven, Ik zal hen kastijden met een gestrengte kastijding in deze wereld en in het hiernamaals, en zij zullen geen helpers hebben.

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

56 En aangaande degenen die gelooven en goede daden doen, hun zal Hij ten volle hun beloningen betalen; en God heeft de onrechtvaardigen niet lief.

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ

217 Dit slaat op de Joodsche plannen om Jezus aan het kruis te dooden; daarom beschuldigden zij hem van opruijing. Maar God verijdelde hun plannen; zie de noot bij 4 : 157.

218 Gelijk Rodwell opmerkt, *moetawaffika* beteekent: *Ik zal u doen sterven*. Boechari geeft dezelfde beteekenis, en alle Arabische lexica zijn het met elkaar eens, dat het woord *tawaffi*, van God gesproken, beteekent: de ziel wegnemen of iemand doen sterven; zie ook 39 : 42, waar de Heilige Qoer-ân zelf verklaart wat *tawaffi* beteekent. Evenzoo beteekent *rafa'* het verheffen in graden. De beloften van dit vers zijn een antwoord op de Joodsche plannen van het vorige vers, om Jezus aan het kruis te doen sterven, dat volgens Joodsche begrippen een vervloekte dood was. Er werd tot Jezus gezegd, dat hij een natuurlijken

a 10 : 1.

57 Dit reciteeren Wij u van de mededeelingen en (van) de wijze a aanmaning.

ذَلِكَ نَشَلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ○

58 Waarlijk, de gelijkenis van Jezus is bij God als de gelijkenis van Adam; Hij schiep hem van stof, dan zei de Hij tot hem: Word, en hij werd. 219

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ○

59 (Dit is) de waarheid van uw Heer, derhalve, wees niet van degenen die twisten.

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنَ مِنَ الْمُنَادِينَ ○

60 Maar wie met u over deze zaak redetwist, na hetgeen tot u van de kennis is gekomen, zeg dan (tot hem): Kom! laat ons onze zonen en uw zonen en onze vrouwen en uw vrouwen en onze menschen en uw menschen roepen, *laat ons dan ernstig in gebed zijn*, en Gods vloek over de leugenaars inroepen. 220

فَمَنْ حَادَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا وَآبَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ○

Ar. laten wij ons vernederen.

61 Waarlijk, dit is de ware uitlegging en er is niets dat aangeboden kan worden behalve God; en waarlijk, God — Hij is de Machtige, de Wijze.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ الْعَرْشُ الْحَكِيمُ ○

62 Maar indien zij zich omkeeren, dan waarlijk, God kent de kwaadstichters.

فَأَنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ○

dood zou sterven, in Gods tegenwoordigheid verheven en van de valsche beschuldigingen gezuiverd zou worden en ten slotte dat God zijn volgelingen zou doen uitsteken boven zijn loochenaars. Zie voor nadere verklaring de noot bij 4 : 157.

219 Adam kan den mensch in het algemeen beduiden, want *alle menschen zijn van stof geschapen*, zie 18 : 37, 22 : 5, enz. Al wat hier bedoeld wordt is dus dit, dat Jezus niets meer dan een sterveling is en dat het een dwaling is om hem voor een god te houden, zooals de Christenen het doen.

Indien Adam als een eigennaam opgevat wordt, zou het toch nog slechts dit beteekenen: gelijk Adam van stof geschapen en door God uitverkoren of gereinigd werd, zoo werd Jezus ook van stof geschapen en uitverkoren om profeet te worden. In ieder geval wordt er geen melding van gemaakt, dat Jezus zonder vader geboren werd. De controversie wordt hier met de Christenen gevoerd, en hun geloof in de godheid van Jezus wordt hier veroordeeld.

220 Dit heeft betrekking op de Christelijke deputatie van Nadjran, die in 10 n.H. kwam en welker leden gehuisvest werden in de moskee. De Heilige Profeet voerde argumenten aan, die aantoonde dat Jezus Christus God niet was, maar een mensch en een profeet. Nadat hij de kwestie uitvoerig besproken had

PARAGRAAF 7

Controverse met de Joden en de Christenen

63. De Eenheid Gods als de gemeenschappelijke grondslag van alle geopenbaarde godsdiensten. 64—67. Uitnoodiging tot Abrahams geloof. 68—70. De volgelingen van het Boek berispt.

63 Zeg: O volgelingen van het Boek! kom tot een onpartijdig woord tusschen ons en u, dat wij niets zullen dienen behalve God en (dat) wij niets met Hem zullen vereenigen, en (dat) sommigen onzer anderen niet tot heeren buiten God zullen nemen; maar indien zij zich omkeeren, zeg dan: Getuig dat wij Moeslims zijn. ²²¹

Ar. tus-
schen u.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ
بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا
مِن دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ○

64 O volgelingen van het Boek! waarom redetwist gij over Abraham, en de Thora en het Evangelie werden niet (eer) geopenbaard dan na hem; begrijpt gij dan niet?

يَا هُمْ أَكْثَرُ الْكٰتِبِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرٰهِيْمَ
وَمَا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ○

65 Zie! gij zijt degenen die over datgene redetwistten, waarvan gij kennis hadt; ²²² waarom dan redetwist gij over datgene waarvan gij geen kennis hebt? ²²³ En God weet, terwijl gij niet weet.

هَٰؤُلَاءِ هُمُ الَّذِينَ حَاجَّجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَاجُّونَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ○

en toen hij bevond, dat zij nog in hun geloof aan de godheid van Jezus volhardden, noodigde hij hen als laatste toevlucht ernstig te bidden, dat Gods vloek op die partij zou rusten, die bij de valsheid volhardde. Zij vroegen om een dag uitstel teneinde de zaak te overwegen en den volgenden dag zeiden zij hem, dat zij besloten hadden om niet te zijnen nadeele te bidden, zooals het was voorgesteld. Daarom werd hun de belofte gegeven, dat zij hun godsdienst vrij konden uitoefenen: „Hun gezag en hun rechten zullen niet verstoord worden, evenmin wat er ook onder hen gebruikelijk is, zoolang zij zich vredig en oprecht gedroegen” (Muir).

²²¹ Het was precies in deze woorden, dat de Profeet een brief aan Heraklius schreef in het jaar 6 n.H. Het vers legt den grondslag van een schikking tusschen twistende godsdiensten, nl. het aannemen van een geloof in de Goddelijke Eenheid, dat het geheele mensdom gemeen heeft, aangezien het door het overgrootste deel aangenomen wordt, terwijl de bijzondere godheden der verschillende volkeren nooit algemeen aangenomen zijn. De aandacht wordt hier dus gevestigd op de vergelijkende studie der godsdiensten.

²²² D.i. omtrent Mozes en Jezus.

²²³ D.i. de beginselen van Abrahams godsdienst. De naam van Abraham

66 Abraham was geen Jood noch een Christen, maar hij was (een) oprecht (man), een Moeslim, en hij was niet een der polytheïsten.

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ○

67 Waarlijk, van de menschen zijn diegenen het naast bij Abraham, die hem volgden en deze Profeet en degenen die (in hem) gelooven; en God is de Bewaker der geloovigen.

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ○

68 Een groep der volgelingen van het Boek wenscht u op een dwaalspoor te brengen, en zij brengen slechts zichzelf op een dwaalspoor, en zij weten (het) niet.

وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ○

69 O volgelingen van het Boek! waarom gelooft gij niet in Gods mededeelingen, terwijl gij (daarvan) getuigt?

يَا هَذِهِ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ○

70 O volgelingen van het Boek! waarom verwacht gij de waarheid met de valsheid en verbergt gij de waarheid, terwijl gij weet?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِالْبَيِّنَاتِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ○

PARAGRAAF 8

Kuiperijen om den Islâm in discredit te brengen

71—73. Vertoon van valsch geloof gevolgd door terugval tot ongelooft. 74—76. Hun oneerlijke handelingen tegenover andere menschen. 77. Zij veranderen de schriften. 78, 79. Aanspraak op goddelijkheid aan geen profeet toe te schrijven.

71 En een groep der volgelingen van het Boek zegt: Belijd geloof in datgene wat geopenbaard is tot degenen die gelooven, in het eerste gedeelte van den dag, en geloof niet op het einde daarvan, misschien keeren zij terug. 224

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَحَاجَةَ الْيَوْمِ وَالْغُرَّةِ الْآخِرَةِ لَعَلَّهُمْ يُرْجَعُونَ ○

Of, in het laatste gedeelte.

wordt hier ter sprake gebracht als de gemeenschappelijke schakel tusschen de Joden, de Christenen en de Moeslims.

224 Dit was een plan om den Islâm in discredit te brengen, door toevlucht te nemen tot afvalligheid. Aan zulk een plan zou men niet gedacht kunnen hebben, indien afvalligen ter dood werden gebracht.

Ar. niet.

72 En geloof *in niemand* behalve in hem, die uw godsdienst volgt. 225 Zeg: Waarlijk, de (ware) leiding is Gods leiding — opdat iemand (door Hem) gegeven moge worden de gelijke van wat u werd gegeven; 226 of zij zouden met u redetwisten vóór uw Heer. 227 Zeg: Waarlijk, de goedertierenheid is in Gods hand, Hij geeft ze aan wien Hij wil; en God is Overvloediggevend, Wetend.

73 Hij kiest voor Zijn genade inzonderheid dengeen die Hem behaagt en God is de Heer der machtige goedertierenheid.

74 En onder de volgelingen van het Boek is hij, die, wanneer gij hem een hoop rijkdom toevertrouwt, dien u zal teruggeven, en onder hen is hij, die, wanneer gij hem een *dinâr* 228 toevertrouwt, ze u niet zal teruggeven, behalve zoolang gij die aanhoudend blijft vragen; dit komt, doordat zij zeggen: Er is over ons ten aanzien van de ongeletterden geen weg (om te verwijten); 229 en zij spreken een leugen tegen God, terwijl zij weten.

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ وَبَيْنَكُمْ قُلٌّ إِنَّ
الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَنْ يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ
مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ يَحْجَبْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ
إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَ اللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

وَ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ
يَنْظُرْ يُؤْذِيَ إِيكَ وَ مِنْهُمْ مَنْ إِنْ
تَأْمَنَهُ يَدْخُلْ إِيكَ إِلَّا مَا
دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا

لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ وَيَعْتَمِدُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكُذِبِ وَ هُمْ يَعْمَهُونَ

225 D.i. zij dienen alleen in een profeet te gelooven, die de Mozaische wet volgde.

226 Dit slaat op Deuteronomium 18 : 18, dat de belofte gaf van de komst van een profeet „als” Mozes. Zoo'n profeet was niet onder de Israëlieten verschenen en de Heilige Profeet Moehammad is de eenige profeet, die er aanspraak op maakte de gelijke van Mozes te zijn.

227 D.i. het betoog der Moeslims zou de overhand hebben op de Joden en de Christenen, op de basis van Deut. 18 : 18. Vgl. 2 : 76. „Spreekt gij met hen over hetgeen God u heeft onthuld, opdat zij hierdoor met u voor uw Heer zullen redetwisten?”

228 *Dinâr* is een Arabisch goudstuk ter waarde van ongeveer 10 shilling.

229 Zij achtten zich vrij van alle verantwoordelijkheid tegenover de ongeletterde Arabieren, ondanks welke verbintenis ook, die zij met hen konden hebben

75 Ja, wie zijn belofte vervult en zich (voor het kwaad) hoedt — dan waarlijk, God heeft degenen lief, die zich (voor het kwaad) hoeden.

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ○

76 (Aangaande) degenen die voor Gods verbond en hun eigen eeden een geringen prijs aannemen — waarlijk, zij zullen geen deel hebben in het hiernamaals, en God zal tot hen niet spreken, noch zal Hij hen ten dage der opstanding aanschouwen, noch zal Hij hen louteren, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يَكَلِمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَلُّونَ وَهُمْ عَذَابُ آلِيمٍ ○

77 En waarlijk, er is een groep van hen, die omtrent het Boek liegt, opdat gij het achten zult als (een deel) van het Boek, terwijl het niet (een deel) van het Boek is, en zij zeggen: Het is van God, terwijl het niet van God is; en zij spreken een leugen tegen God, terwijl zij (het) weten. 230

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونُ أَسِنَّةً مِّنَ الْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ○

78 Het betaamt een sterveling niet, dat God hem het Boek en het oordeel en het profetschap geeft, (dat) hij dan tot de menschen zegt: Wees veeleer mijn dienaren dan Gods; maar veeleer (zegt hij): Wees aanbidders van den Heer, omdat gij het Boek leert en omdat gij (het) leest. 231

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالشُّبُهَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِّي مِن دُونِ اللَّهِ وَكُنُ

كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعْبُدُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ○

79 Noch zou hij u bevelen de engelen en de profeten tot heeren te nemen; wat! zou hij u ongehoor bevelen, nadat gij Moeslims zijt?

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ○

aangegaan. Een verbintenis of een plicht is volgens den Heiligen Goer-ân dus heilig, onverschillig of men die een Moeslim of een niet-Moeslim schuldig is.

230 Dit toont duidelijk aan, dat de Bijbel volgens den Heiligen Goer-ân wijzigingen heeft ondergaan.

231 Dit vers toont aan, dat geen profeet — Jezus daarbij inbegrepen — volgens den Heiligen Goer-ân zijn volgelingen ooit leerde, hem tot een god aan

PARAGRAAF 9

Vroegere Boeken en Profeten getuigen van de waarheid van den Islâm

80, 81. Een verbond ten gunste van den Profeet. 82, 83. De Islâm is 's menschen natuurlijke godsdienst en sluit in geloof in alle profeten. 84—90. Het einde dergenen die zich van den Islâm afwenden.

80 En toen God een verbond door de profeten maakte: Waarlijk, wat Ik u heb gegeven van het Boek en de wijsheid (en) er komt dan een apostel tot u, bevestigende datgene wat bij u is, gij moet in hem gelooven, en gij moet hem bijstaan. Hij zei: Bekrachtigt en aanvaardt gij Mijn overeenkomst in dezen? Zij zeiden: Wij bekrachtigen. Hij zei: Derhalve, getuig en (ook) Ik ben met u van de getuigen. ²³²

81 Wie zich derhalve hierna omkeeren, dit zijn degenen die de overtreders zijn.

82 Zoeken zij dan een anderen godsdienst (te volgen) dan dien van God, en aan Hem onderwerpt zich al wat in de hemelen en (op) de aarde is, gewillig of ongewillig, ²³³ en tot Hem zullen zij wedegebracht worden.

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ لَتُؤْتُواهُنَّ كَمَا رُسُلُهُمْ صِدْقًا لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَبْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَفَرَسَرْنَا قَالُوا قَاتِلْهُمْ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ○

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ○

أَفَعَيِّرْ دِينَ اللَّهِ يَبْعُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ○

Ar. om-
keert.

te nemen. Zelfs de Evangeliën, met al de veranderingen die ze hebben ondergaan, leeren de Godheid van Jezus Christus niet.

²³² Op deze plaats wordt de aanspraak aangevoerd, dat alle profeten de komst van een Wereld-Profeet hadden voorspeld, die de waarheid van al de in de wereld verschenen profeten zou bevestigen. Vgl. Handelingen 3 : 21, 22: „Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van *al Zijne heilige profeten, sinds de wereld begon*. Want Mozes heeft tot de vaders gezegd: De Heere, uw God, zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broeders, gelijk mij: hem zult gij hooren, in alles, wat hij tot u spreken zal". De Heilige Profeet Moehammad is in deze twee opzichten eenig onder de profeten der wereld: zijn komst werd door alle anderen voorspeld en hij bevestigde deze waarheid door van zijn volgelingen te eischen in al de profeten te gelooven, die vóór hem waren gekomen.

²³³ Ongewillige onderwerping is onderwerping aan de gevolgen van slechte daden, waaraan men niet ontkomen kan.

83 Zeg: Wij gelooven in God en (in) wat tot ons is geopenbaard, en (in) wat tot Abraham en Ismaël en Izak en Jacob en de stammen werd geopenbaard, en (in) wat aan Mozes en Jezus en aan de profeten van hun Heer werd gegeven; wij maken geen onderscheid tusschen wie ook van hen, en aan Hem onderwerpen wij ons. ^a

a 94.

84 En wie een anderen godsdienst dan den Islâm wenscht, ^b het zal van hem niet worden aangenomen, ²³⁴ en in het hiernamaals zal hij (een) van de verliezers zijn.

b 105.

85 Hoe zal God menschen leiden, die niet geloofden na hun geloof en (nadat) zij getuigd hadden dat de Apostel waarachtig was en (nadat) duidelijke argumenten tot hen waren gekomen; ²³⁵ en God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

86 (Aangaande) dezen, hun vergelding is, dat op hen is de vloek van God ^c en van de engelen en van de menschen, alle tezamen, ^d

c 70.

d 106.

87 Daarin wonende; hun kastijding zal niet verlicht worden, noch zal hun uitstel worden gegeven;

88 Behalve degenen die daarna berouw hebben en zich beteren, dan waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

89 Waarlijk, degenen die niet gelooven na hun geloof, dan in ongeloof toenemen, hun berouw zal niet worden aangenomen, en dit zijn degenen die verdwalen.

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَ
مَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَ
إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ
مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ رَبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ
لَهُ مُسْلِمُونَ ○

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ
يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
مِنَ الْخَاسِرِينَ ○

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ
وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ○

أُولَٰئِكَ جَزَاءُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ
اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ○
خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ○

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَ
اصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ○

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ
ازْدَادُوا كُفْرًا لَنْ نُقْبَلَ تَوْبَتَهُمْ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ○

234 Aangezien slechts onderwerping aan de Goddelijke wetten voor God aannemelijk is.

235 Dit slaat op degenen die in de vroegere profeten geloofden.

90 Waarlijk, degenen die niet gelooven en sterven terwijl zij ongeloofigen zijn, de aarde vol goud zal van een hunner niet worden aangenomen, al wenscht hij zich daarmee vrij te koopen; dit zijn degenen die een pijnlijke kastijding zullen hebben, en zij zullen geen helpers hebben.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا
لَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلَّةُ الْأَرْضِ
ذَهَابًا وَكَوْافَتَدَى بِهِ أُوتِيَكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

DEEL IV

PARAGRAAF 10

Een eeuwigdurende Getuigenis van de Waarheid van den Islâm
91. Noodzakelijkheid van opoffering. 92—94. De Islâm heeft de voornaamste kenmerken van Abrahams godsdienst. 95, 96. Mekka en zijn veiligheid. 97—100. Vermaning en waarschuwing.

91 Gij zult in geenen deele de rechtschapenheid bereiken tot gij (weldadig) uitgeeft van wat gij liefhebt; en welk ding gij ook uitgeeft, God weet het waarlijk.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ
وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

92 Alle spijs was den kinderen Israëls wettig, behalve datgene wat Israël zich had verboden, vóór de Thora geopend werd. ³²⁶ Zeg: Breng dan de Thora en lees die, indien gij waarheidlievend zijt.

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِيَسَى إِسْرَائِيلَ إِلَّا
مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ
فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Ar. verzint.

93 En wie hierna een leugen tegen God verzinnen, dit zijn degenen die de onrechtvaardigen zijn.

فَمَنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

94 Zeg: God heeft de waarheid gesproken, volg derhalve den godsdienst van Abraham, den oprechte; en hij was niet (een) der polytheïsten.

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

236 De Joden maakten bezwaren tegen het gebruik van zekere spijzen door Moeslims, dat de Mozaische wet niet toestond. Hier wordt daarop het antwoord gegeven, dat zulke spijzen voor Abraham en zijn afstammelingen wettig waren, en dat de Islâm in beginsel met Abrahams godsdienst overeenkwam. Met alle spijzen worden dus bedoeld alle spijzen die voor de Moeslims wettig zijn.

95 Waarlijk, het eerste huis voor de menschen bestemd, is dat te Bekka, gezegend en een leiding voor de volkeren. ²³⁷

96 Daarin zijn duidelijke teekenen: de standplaats van Abraham, en wie die binnentreedt zal veilig zijn, en bedevaart naar het Huis is bindend voor de menschen, om wille van God, (voor) een ieder die de reis daarheen kan ondernemen; ²³⁸ en wie niet gelooft, dan waarlijk, God is Zichzelf genoeg, boven eenige behoefte aan de werelden verheven.

97 Zeg: O volgelingen van het Boek! waarom gelooft gij niet in Gods mededeelingen, en God is een Getuige van wat gij doet.

98 Zeg: O volgelingen van het Boek! waarom verhindert gij hem die gelooft, van Gods weg? Gij zoekt dien krom (te maken), terwijl gij getuigen zijt, en God is niet achteloos omtrent hetgeen gij doet.

99 O gij, die gelooft! indien gij een groep uit het midden dergenen gehoorzaamt, wien het Boek is gegeven, zullen zij u als ongelovigen doen terugkeeren, *nadat gij geloofd hebt.*

Ar. na uw geloof.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ
مُبْرَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ۝

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ
دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ
الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ
كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ۝

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصَدُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ مِنْ أَمْنٍ تَنعَمُونَ بِهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شَاهِدُونَ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ طُغِيَوا فِرْقَانًا مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ۝

237 Bekka is een andere naam van de stad Mekka. Er wordt hier verklaard, dat de Ka'ba het eerste huis voor de aanbidding van God op aarde is. Daarom werd het tot de Qibla van den Wereld-Profeet gemaakt, die de laatste der profeten was.

238 De drie teekens zijn in waarheid zoovele profetieën. De standplaats van Abraham was reeds tot Moeslim-centrum verklaard, waaruit de leer der Goddelijke Eenheid aan de geheele wereld verkondigd zou worden. Het tweede teeken is haar veiligheid, d.w.z. ze zal veilig zijn voor de plannen van haar vijanden. De derde profetie is, dat ze voor eeuwig een bedevaartplaats zal zijn.

100 Maar hoe kunt gij niet gelooven, terwijl gij het zijt, tot wie Gods mededeelingen geciteerd worden, en onder u Zijn Apostel is? En wie aan God vasthoudt, wordt inderdaad op het rechte pad geleid.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُنْفَىٰ عَلَيْكُمْ
آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ
بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

PARAGRAAF 11

De Moeslims worden vermaand één te blijven

101, 102. De geloovigen behooren onwrikbaar eendrachtig te zijn.
103. De noodzakelijkheid van een propaganda door zendingen.
104—108. Slechte gevolgen van oneenigheid en verdeeldheid.

101 O gij, die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God met de zorg die Hem toekomt, en sterf niet, tenzij gij Moeslims zijt.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۝

102 En houd vast aan Gods verbond, allen tezamen, en wees niet verdeeld, en herinner u Gods gunst over u, toen gij vijanden waart, toen vereenigde Hij uw harten, derhalve werdt gij door Zijn gunst broederen; en gij waart aan den rand van een afgrond van vuur, maar Hij redde u daaruit; zoo maakt God u Zijn mededeelingen duidelijk, opdat gij den rechten weg zult volgen.

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
وَأَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً
فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ
إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ
النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝

103 En uit het midden uwer zij een groep, die tot het goede noodigt en gebiedt wat recht is en verbiedt wat verfoeilijk is, en dit zijn degenen die voorspoedig zullen zijn.

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝

104 En wees niet als degenen die verdeeld en oneenig werden, nadat duidelijke bewijsgronden tot hen waren gekomen, en dit zijn degenen die een zware kastijding zullen hebben,

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا
مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

105 Ten dage wanneer (sommige) gezichten wit zullen worden en (sommige) gezichten zwart zullen worden;

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا
الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ

dan aangaande degenen wier gezichten zwart worden: Geloofde gij niet na uw geloof? Smaak derhalve de kastijding, omdat gij niet geloofd hebt.

إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ○

106 En aangaande degenen wier gezichten wit worden, zij zullen in Gods genade zijn; daarin zullen zij wonen.

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَبِئْسَ رَحْمَةً اللَّهُ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ○

107 Dit zijn Gods mededeelingen, die Wij u in waarheid reciteeren, en God wenscht geen onrechtvaardigheid jegens de schepselen.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْزَلُهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ○

108 En wat in de hemelen is en wat op de aarde is is Gods; en tot God keeren alle dingen weder.

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ط
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ○

Ar. worden alle zaken teruggebracht.

PARAGRAAF 12

Betrekkingsen der Joden met de Moeslims

109. De Moeslims verwekt voor het welzijn van anderen. 110, 111. Zij moeten geen kwaad duchten van den kant der Joden. 112—114. De goeden onder hen zijn een uitzondering. 115, 116. Hun kracht zal niets tegen de Moeslims baten. 117—119. De Moeslims moeten hen niet tot boezemvrienden nemen.

109 Gij zijt de beste der volkeren, verwekt voor (het welzijn van) de menschen; gij beveelt wat recht is en verbiedt wat verfoeilijk is en gelooft in God; en indien de volgelingen van het Boek geloofd hadden, zou het voor hen beter zijn geweest; (sommigen) van hen zijn geloovigen en de meesten van hen zijn overtreders.

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَكُؤُومِنُونَ ○
بِاللَّهِ وَكُؤُومِنُونَ ○
مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ ○
وَكَثَرَهُمُ الْفَاسِقُونَ ○

110 Zij zullen u in geen deele kwaad doen, behalve met een licht kwaad; en indien zij met u strijden, zullen zij u (hun) ruggen toekeeren, dan zullen zij niet geholpen worden. 239

لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى ط وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ
يُؤْتُواكُمُ الْأَدْبَارَ ق ثُمَّ لَا يُضُرُّونَ ○

239 De Joden van Arabië kozen in hun streven tot uitroeiing van den nieuwen godsdienst partij voor de vijanden van den Islām, en dit niettegenstaand

111 Vernedering wordt gemaakt aan hen te kleven, waar zij ook gevonden worden, behalve krachtens een verbond met God en een verbond met de menschen, ²⁴⁰ en zij zijn den toorn van God waardig geworden en armoede wordt gemaakt aan hen te kleven; dit komt doordat zij niet in Gods mededeelingen geloofden en de profeten onrechtvaardig doodden; dit komt, doordat zij niet gehoorzaamden en de grenzen overschreden.

112 Zij zijn niet allen gelijk; van de volgelingen van het Boek is er een oprechte groep; zij reciteeren Gods mededeelingen in den nachtelijken tijd en zij aanbidden (Hem):

113 Zij gelooven in God en den jongsten dag, en zij bevelen wat recht is en verbieden wat verfoeilijk is, en zij wedijveren met elkander in het zich haasten tot goede daden, en dezen zijn onder de goeden.

114 En wat goed zij ook doen, het zal hun niet worden geloofend, en God kent degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

115 (Aangaande) degenen die niet gelooven, waarlijk, noch hun bezittingen noch hun kinderen zullen hun in het geringste tegen God baten; en dezen zijn de bewoners van het vuur; daarin zullen zij wonen.

Ar. dezen.

صُرِّبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَالَةُ أَيَّنَ مَا تَتَّبِعُوا إِلَّا
يَحْبِلُ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٌ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُ
وَ يَخْضِبُ مِنَ اللَّهِ وَصُرِّبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَ يَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَ كَانُوا يَعْتَدُونَ

لَيْسُوا سَوَاءً ط مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
قَّاسِمَةٌ يَنْتَلُونَ آيَاتِ اللَّهِ أَنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ
يَسْجُدُونَ ○

يَوْمَئِذٍ يَمُنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ يَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ يُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَ أُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ○

وَ مَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوا وَ اللَّهُ
عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ○

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ
وَ لَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَ أُولَئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ○

de hun overeenkomst met de Moeslims; maar het gelukte hun niet den Moeslims eenige schade toe te brengen, en telkens wanneer zij in het open veld tegenover de Moeslims stonden, sloegen zij op de vlucht. De polytheïsten die hun heimelijke beloften van hulp gaven, kwamen hun nooit te hulp, als zij in nood waren.

240 Nagenoeg dezelfde woorden (behalve de uitzondering) komen voor in 2 : 61. De Joden waren voor de komst van den Heiligen Profet reeds aan de

116 De gelijkenis van wat zij in het leven dezer wereld uitgeven is als de gelijkenis van een wind, waarin vinnige koude is, (die) het veldgewas van menschen treft, die hun zielen onrecht hebben aangedaan en (die) het vernielt; en God is niet onrechtvaardig tegen hen, maar zij zijn onrechtvaardig tegen zichzelf.

117 O gij, die gelooft! neem niet tot boezemvrienden uit het midden van anderen dan uw eigen menschen: zij laten niet na u schade toe te brengen; zij hebben lief wat u verdriet doet; felle haat is reeds uit hun monden verschenen, en wat hun borsten verbergen is nog grooter; inderdaad, Wij hebben u de mededeelingen duidelijk gemaakt, indien gij begrijpt.

118 Zie! gij zijt degenen die hen liefhebben, terwijl zij u niet liefhebben, en gij gelooft in het Boek, (in) zijn geheel; 241 en wanneer zij u ontmoeten, zeggen zij: Wij gelooven; en wanneer zij alleen zijn, bijten zij op hun vingertoppen uit razernij tegen u. Zeg: Sterf in uw razernij; waarlijk, God weet wat in de borsten is.

119 Indien u het goede wedervaart, smart het hun, en indien u een kwaad treft, verblijden zij zich daarover; en indien gij geduldig zijt en u beschermt, hun *strijd* zal u in het minst niet schaden; waarlijk, God omringt wat zij doen.

Of, plan.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ
قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَكَانَ ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ○

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً
مِّنْ دُونِكُمْ لَا يَأْتُونَكُمُ خَبْرًا طَوْدًا
وَأَقْرَبًا عَنِتَّةً قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
وَمَا تُخْفَى صُدُورُهُمْ الْكَبِيرُ قَدْ بَيَّنَّا
لَكُمُ الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ○

هَآئِنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمُ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُفَّهٖ وَإِذَا قُوتُكُمْ
قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا عَضُوا عَلَيْكُمْ
الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُؤْتُوا بَعْضُكُمْ
إِنَ اللّٰهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ○

إِن تَسْسَلْتُمْ حَسَنَةً سَنُوهُمْ وَإِن
تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِن
تَصِدُّوهُمُ اتَّقُوا إِلَّآ بَصُرُكُمْ كَيْدَهُمْ
شَيْئًا وَإِنَ اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ○

grootste vernedering en schande onderworpen. Maar met de komst van den Islâm konden zij hun toestand verbeteren door of het verbond van God te aanvaarden, waarmee bedoeld wordt: den Islâm aannemen, of een verdrag van veiligheid met zulke menschen te sluiten, die hun bescherming konden geven.

241 Het „Boek” beduidt hier de Goddelijke openbaring in het algemeen.

PARAGRAAF 13

De Slag bij Oehoed

120. Voorbereidingen. 121. Sommigen verliezen den moed. 122. Goddelijke bijstand in den slag bij Badr. 123—126. Beteekenis van den Goddelijken bijstand met engelen. 127, 128. Gods vergiffenis.

120 En toen gij vroeg in den morgen van uw gezin vertrok, om de geloovigen in kampen te doen vestigen voor den oorlog; ²⁴² — en God is Hoorende, Wetende.

وَأَذْغَدَوْتُمْ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ
مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝

121 Toen twee groepen uit uw midden besloten hadden lafhartigheid te toonen, ²⁴³ en God was de Bewaker van hen beiden, en op God zullen de geloovigen vertrouwen.

إِذْ هَمَّتْ طَآئِفَتَيْنِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا
وَاللَّهُ وَلِيُّمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ۝

122 En God heeft u voorzeker bijgestaan bij Badr, toen gij zwak waart; wees dan oppassend voor (uw plicht jegens) God, opdat gij zult danken.

وَلَقَدْ تَصَدَّقَكُمْ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ
أَذِلَّةٌ فَأَقْبَرِ اللَّهُ لَكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

123 Toen gij tot de geloovigen zei: Is het u niet genoeg, dat uw Heer u bijstaat met *drieduizend* nedergezonden engelen? ²⁴⁴

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ
يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلِافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُرْسَلِينَ ۝

Ar. duizenden der.

124 Ja! indien gij geduldig blijft en op uw hoede zijt, en zij in haast op u nederkomen, zal uw Heer u met

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ
قُدْرِهِمْ هَذَا يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ

242 Deze paragraaf en de hieropvolgende paragrafen worden gewijd aan de voorvallen in den oorlog bij Oehoed. In het derde jaar van Hedjira rukte Aboe Soefjan tegen Medina op, aan het hoofd van een leger van drie duizend man en kampeerde bij den Oehoed, een berg ongeveer vier mijl van Medina gelegen. Het Moeslimleger telde slechts ongeveer zeven honderd man. De vijand werd in het begin totaal verslagen, maar vijf Moeslim-boogschutters, die in een sterke stelling geplaatst werden om den aftocht van den vijand af te snijden, begingen een vergissing en verlieten hun stelling, teneinde aan de vervolging deel te nemen. De vijand zwenkte en viel de Moeslims wederom aan, die nu in wanorde waren en hun natuurlijk versterkte stelling verloren. Nadat zij de Moeslims eenig nadeel toegebracht hadden, ruimden ze het veld, veilig voor de vervolging der Moeslim-manschappen.

243 Dit waren de twee stammen *Banoe Salmâ* en *Banoe Hâritsa*.

244 De engelen werden gezonden om de harten der Moeslims te sterken en om de harten van den vijand met schrik te vervullen; zie vs. 125 en 8:10.

Ar. duizenden der.

vijfduizend verwoestende engelen bijstaan. ²⁴⁵

125 En God maakte het slechts tot een blijde tijding voor u, en opdat uw harten daardoor gerust zouden zijn, en overwinning komt slechts van God, den Machtige, den Wijze.

Of, de hoofdlieden.

126 Opdat Hij een deel uit het midden dergenen die niet gelooven, zal afsnijden, of hen vernederen, zoodat zij terugkeeren, niet kunnende bereiken wat zij wenschten. ²⁴⁶

127 Gij hebt geen belang bij de zaak, of Hij Zich (genadig) tot hen wendt of hen kastijdt, want waarlijk, zij zijn onrechtvaardig.

128 En al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is is Gods; Hij vergeeft wien Hij wil en kastijdt wien Hij wil; en God is Vergevensgezind, Genadig.

الْفِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ
قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ
يَكْتَسِبُهُمْ فَيُنْقَلِبُوا أَحْزَابًا بَيْنَ

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَعْرِفُ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَفُوٌّ رَّحِيمٌ

PARAGRAAF 14

Hoe Succes bereikt kan worden

129—138. Het zich onthouden van woekerachtige transacties, gehoorzaamheid aan den Apostel, het milddadig uitgeven van het vermogen om wille van den godsdienst en de onderlinge verdraagzaamheid, het zoeken van Goddelijke bescherming en het bestudeeren van de oorzaken van de opkomst en den ondergang van volken leiden ten slotte tot overwinning. 139. Nadeel den vijand reeds toegebracht. 140—142. De tegenspoed in den slag bij Oehoed bracht een onderscheiding tot stand.

129 O gij, die gelooft! verblind geen woeker, telkens weer bijvoegend, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, opdat gij voorspoedig zult zijn.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْا الرِّبٰوَا
اَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً وَّاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ

Of, verdubbelend en dubbel verdubbelend.

245 De in dit vers vermelde hulp der engelen heeft betrekking op een derde gelegenheid, toen de vijand „in haast” aankwam, daar alle stammen zich met de Qoereisjieten vereenigden om de Moeslims te vernietigen. Dit gebeurde twee jaar later in den oorlog van Ahzâb.

246 De Qoereisjieten behielden dus in den oorlog bij Oehoed geen overwinning.

130 En hoed u voor het vuur, dat voor de ongeloo- vigen is bereid.

131 En gehoorzaam God en den Apostel, opdat u genade worde bewezen.

132 En haast u naar de vergiffenis van uw Heer en (naar) een tuin, waarvan de uitgestrektheid (als) de he- melen en de aarde is; ^a die is bereid voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden:

a 1274.

133 Degenen die zoowel in voor- als in tegenspoed (wel- dadig) uitgeven, en degenen die (hun) toorn bedwingen en *de menschen begenadigen*; en God heeft de weldoeners (van anderen) lief.

Ar. de bega- nadigers der men- schen.

134 En degenen die, wan- neer zij een onzedelijkheid be- gaan of hun zielen onrecht aandoen, aan God gedenken en vergiffenis vragen voor hun feilen — en wie vergeeft de feilen behalve God? — en (die) niet *voorbedachtelijk* volharden in hetgeen zij heb- ben gedaan.

Ar. terwijl zij weten.

135 (Aangaande) dezen — hun vergelding is vergiffenis van hun Heer, en tuinen waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen, en voortref- felijk is de belooning der wer- kers.

Ar. onder.

136 Inderdaad zijn er *voor- beelden* geweest vóór u; reis derhalve op de aarde en zie wat het einde der verwerpers was.

Of. wegen.

137 Dit is een duidelijke verklaring voor de menschen, en een leiding en een verma- ning voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

وَ اتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۝

وَ اطِيعُوا اللَّهَ وَ الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝

وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَ جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَ الْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ۝

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ الْكَلِيمِينَ الضَّعِيفِينَ وَ الْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۝ وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَ مَن يَتَغَفَّرِ الذَّنْبَ إِلَّا اللَّهُ تَعْنَى وَ كَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ ۝

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَ يُعْمَرُونَ فِيهَا مِنَ الْعَمَلِينَ ۝ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِّبِينَ ۝

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۝

138 En wees niet zwak, en treur ook niet, en gij zult de overhand hebben, indien gij geloovigen zijt.

139 Indien een wonde u getroffen heeft, heeft een wonde als die de (ongeloovige) menschen ook getroffen; en Wij brengen deze dagen afwisselend tot de menschen, en opdat God degenen die gelooven kennen zal en getuigen zal nemen uit uw midden; en God heeft de onrechtvaardigen niet lief,

140 En opdat Hij degenen die gelooven zal louteren en de ongeloovigen zal vernietigen.

141 Denkt gij dat gij den tuin zult ingaan, terwijl God degenen onder u die hard strijden, nog niet gekend heeft, en (Hij) de lijdzamen (niet heeft) gekend? 247a

142 En voorzeker wenschte gij den dood vóór gij dien ontmoette; derhalve waarlijk, gij hebt dien gezien en gij kijkt (er naar).

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ○

إِنْ يَسْسِسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ
قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدُورُهَا يُبَيِّنُ
النَّاسَ وَيَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَجْزِي
مِنْكُمْ شَهَادَةً وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ○

وَلِيُبَيِّنَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيُخَوِّقَ
الْكَافِرِينَ ○

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمُ
الصَّادِقِينَ ○

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ
أَنْ تُلَاقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ
تَنْظُرُونَ ○

PARAGRAAF 15

Volharding in Tegenslagen

143, 144. De dood van den Profeet kon de Moeslims niet tot het kwaad en den afgodendienst doen vervallen. 145—147. Vrienden van profeten bezweken niet voor tegenspoeden.

143 En Moehammad is niets meer dan een apostel; inderdaad zijn de apostelen vóór hem gestorven; indien hij dan sterft of gedood wordt, zult gij u dan op uw hielen omdraaien? 248 En wie

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ
قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَأَنْبِيَاءُ قَاتِلِ أَوْلِيَاءِ
النَّبِيِّ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ
عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَئِنْ يَضَرَ اللَّهُ شَيْئًا

247 D.i. Hij heeft hen nog niet onderscheiden door hun gelegenheid te geven om hun standvastigheid onder de hardste beproevingen te toonen. Zie de laatste woorden van vs. 153, waar vermeld staat dat God weet wat in de harten is en dat het doel echter is om de harten te reinigen.

248 De Heilige Profeet liep in den oorlog bij Oehoed zulke zware wonden op, dat men dacht dat hij gedood was. Hierop heeft het vers betrekking. Verder

zich op zijn hielen omdraait, kan God gansch geen kwaad aandoen; en God zal de dankbaren beloonen.

144 En een ziel kan niet sterven dan met Gods verlof; de tijd is bepaald; en wie de vergelding dezer wereld begeert, hem zullen Wij daarvan geven, en wie de vergelding van het hiernamaals begeert, hem zullen Wij daarvan geven; en Wij zullen de dankbaren beloonen.

145 En hoe menig profeet heeft gestreden, met wie vele aanbidders van den Heer waren; derhalve werden zij niet bloohartig om wat hun op Gods weg overkwam, noch verslapten zij, noch verlaagden zij zich; en God heeft de lijdzamen lief.

146 En hun gezegde was niet anders dan dat zij zeiden: Onze Heer! vergeef ons onze feilen en onze buitensporigheid in onze zaak, en maak vast onze schreden en sta ons bij tegen de ongelovigen.

147 Derhalve gaf God hun de vergelding dezer wereld en een betere vergelding van het hiernamaals; en God heeft degenen die (anderen) goed doen lief.

وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ۝

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
كِتَابًا مُؤَجَّلًا ۖ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ
مِنْهَا ۖ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ
مِنْهَا ۖ وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ۝

وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيِّ قُتِلَ مَعَهُ رَبِّيُونَ
كَثِيرٌ ۖ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا ۗ وَاللَّهُ
يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ۝

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا
اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا
وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝

فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحَسَنَّ ثَوَابَ
الْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

bracht Aboe Bakr na den dood van den Profeet, door dit vers te reciteeren, degenen tot zwijgen, die beweerden dat de Heilige Profeet nog leefde en niet sterven kon. Het argument was: daar alle profeten vóór hem gestorven waren, moet ook hij gestorven zijn. Dit argument vernietigt het geloof, dat Jezus Christus nog leeft, geheel en al.

PARAGRAAF 16

Oorzaken van den Tegenspoed in den Oorlog bij Oehoed

148—150. De tegenstanders met vrees vervuld. 151. Plichtsverzuim van een deel der Moeslimtroepen na de overwinning, vervullende de Goddelijke belofte. 152. De vijand maakt van de wanorde gebruik. 153. Gemoedsrust na het verlies en het morren van een zekere klasse. 154. Plichtsverzuim vergeven.

148 O gij, die gelooft! indien gij degenen die niet gelooven gehoorzaamt, zullen zij u op uw hielen doen omkeeren, derhalve zult gij verliezers worden.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَدْرُدُّكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِسِرِينَ ○

149 Neen! God is uw Beschermmer en Hij is de beste der helpers.

بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ○

150 Wij zullen in de harten dergenen die niet gelooven, verschrikking werpen, omdat zij datgene nevens God plaatsten, waarvoor Hij geen gezag heeft nedergezonden, en hun woning is het vuur; en slecht is de woning der onrechtvaardigen.

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ ۖ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُطْرًا ۖ وَمَا لَهُمُ النَّاسُ بِشَيْءٍ مِنَ الظَّالِمِينَ ○

151 En voorzeker vervulde God Zijn belofte, toen gij hen met Zijn verlof doodde, tot toen gij bloohartig werd en omtrent de zaak twistte en niet gehoorzaamde, nadat Hij u datgene had getoond wat gij liefhadt; van u waren er sommigen die het leven dezer wereld wenschten, en van u waren er sommigen die het hiernamaals wenschten; 249 toen wendde Hij u van hen af, opdat Hij u zou beproeven; en Hij heeft u voorzeker begenadigd, en God is den geloovigen Goedertierend.

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّوهُمُ لِإِذْنِهِ ۖ فَحَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأُمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّا أَمَرَكُم مَّا تَحِبُّونَ مِنْهُ ۖ مَنْ يُرِيدِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُرِيدِ الْآخِرَةَ ۖ ثُمَّ صَرَقَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ○

249 Zie de noot bij vs.120. Dit waren de twee groepen van boogschutters: zij die aan de bevelen gehoorzaamden en standvastig in de stelling bleven en zij die hun stelling verlieten om wille van den buit. Er wordt hier verklaard dat de laatsten deze wereld begeerden. De begeerte naar buit wordt dus duidelijk veroordeeld, en geen Moeslim zou ooit om buit gevochten kunnen hebben.

152 Toen gij ver wegvluchtte en op niemand wachtte, en de Apostel u van uw achterzijde riep, gaf Hij u derhalve een andere smart in stede van (uw) smart, opdat gij niet treuren zoudt over hetgeen u ontsnapt was, noch (over) hetgeen u wedervoer; ²⁵⁰ en God weet wat gij doet.

153 Toen, na de smart, zond Hij veiligheid over u neder, een *kalmte* komende over een groep van u, en (er was) een andere groep die *haar* eigen *ziel* bezorgd had gemaakt; zij dachten omtrent God zeer onrechtvaardig gedachten der onwetendheid, ²⁵¹ zeggende: Wij hebben niets met de zaak uit te staan. Zeg: De zaak is gansch (in) Gods (handen). Zij verbergen in hun zielen wat zij u niet openbaren. Zij zeggen: Had den wij iets met de zaak uit te staan, (dan) zouden wij hier niet gedood zijn geweest. Zeg: Waart gij in uw huizen gebleven, (dan) zouden degenen wien slachting voorgeschreven werd, zeker naar de plaatsen gegaan zijn, waar zij gedood zouden worden, ²⁵² en opdat God beproeven zou wat in uw borsten was en opdat Hij louteren zou wat in uw harten was; en God weet wat in de borsten is.

إِذْ تَصْعِدُونَ وَلَا تُلُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَابِكُمْ فَأَتَابَكُمْ عُمًّا يَغِيْبُ الْيَكْيَلَا تَحَرُّوْا عَلَىٰ مَا قَاتَلْتُمْ وَلَا تَأْصِبْكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥٠﴾

Of, slaap.

Ar. hun zielen hadden.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنًا نَّعَسًا يَنْتَشِي طَائِفَةٌ مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَفْقَهُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَ يَفْقَهُونَ لَوْ كَانُوا مِنْ الْأَمْرِ شَيْئًا مَّا قَاتَلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُخَيِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ○

250 Dit heeft betrekking op den roep van den Profeet, op wien, gelijk de Moeslims nu zagen; de aanval van den vijand gericht werd. Daarom waren zij niet bedroefd oyer het verlies van de gunstige gelegenheid om den vijand te vervolgen, wel over den gevaarlijken toestand waarin zij den Profeet zagen verkeeren.

251 Dit waren de huichelaars, die, aangevoerd door Abdoella bin Oebajj, gedeserteerd waren en naar Medina terugkeerden. Hun bewering: „wij zouden hier niet gedood zijn geweest” slaat op de slachting onder hun bloedverwanten, die vochten en van wie sommigen gedood werden.

252 De huichelaars betoogden, dat het ongeluk bij Oehoed afgewend zou

154 (Aangaande) degenen uwer die zich omkeerden ten dage dat de twee legers elkaar ontmoetten, ²⁵³ slechts de duivel zocht hen een misstap te doen begaan om zekere door hen verrichte daden, en God heeft hen voorzeker begenadigd; waarlijk, God is Vergevensgezind, Verdraagzaam.

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّمَا اسْتَكْرَمَهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ

PARAGRAAF 17

De Oorlog bij Oehoed onderscheidde de Geloovigen van de Huichelaars

155—157. Oorzaak van het ongeluk. 158, 159. Noodzakelijkheid van beraadslaging. 160—163. De Profeet zou den boogschutters hun aandeel niet onthouden, want hij was niet alleen rein maar ook een louteraar van anderen. 164—167. De huichelaars afgezonderd. 168—170. De martelaren.

155 O gij, die gelooft! wees niet als degenen die niet gelooven en die van hun broederen zeggen, als zij op de aarde reizen of zich in een strijd wikkelen: Waren zij met ons geweest, (dan) zouden zij niet gestorven zijn en zouden zij niet gedood zijn; ²⁵⁴ derhalve doet God dit tot een diep berouw in hun harten worden; en God geeft leven en doet sterven; en God ziet wat gij doet.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي
الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرُبًا لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا
مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ
حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ بِمَا يَكْسِبُونَ
وَإِلَّا اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

zijn, indien zij in de stad waren gebleven. Er wordt hun gezegd, dat zelfs al had de oorlog in de stad plaats gehad, de geloovigen toch hun leven voor de goede zaak gegeven zouden hebben en niet in hun huizen gebleven zouden zijn, als de huichelaars.

253 Er waren er, die het veld verlieten, toen de vijand zich wederom op de Moeslims stortten. Het was een verkeerde handelwijze, daar zij eigenlijk hadden moeten trachten zich bij de hoofdmacht te voegen.

254 Met „hun broederen” worden bedoeld: hun bloedverwanten die ware Moeslims waren. Hierin wordt het beginsel vastgesteld, dat men bij de vervulling van zijn plicht den moed moet hebben om den dood onder de oogen te zien. Het daaropvolgend vers verduidelijkt dat: „En indien gij op Gods weg gedood wordt of sterft,” d.w.z. indien gij bij uw plichtsvervulling gedood wordt of sterft, bereikt gij een grooter doel dan wanneer gij u aan uw plicht onttrekt en rijkdommen vergaart.

156 En indien gij op Gods weg gedood wordt of sterft, is vergiffenis van God en genade waarlijk beter dan wat zij opgaren.

وَلَيْنُ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ
لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ○

157 En indien gij inderdaad sterft of gedood wordt, zult gij waarlijk tot God worden vergaderd.

وَلَيْنُ مِّتُّمُ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ○

158 Derhalve is het aan de genade van God toe te schrijven dat gij hen zachtmoedig bejegent, en waart gij ruw, hardvochtig geweest, (dan) zouden zij zich van rondom u verstrooid hebben; ²⁵⁵ begenadig hen derhalve en vraag bescherming voor hen, ^a en raadpleeg met hen over de zaak; en wanneer gij (aldus) besloten hebt, ²⁵⁶ stel dan uw vertrouwen in God; ²⁵⁷ waarlijk, God heeft degenen die (op Hem) vertrouwen lief.

فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَئِن تَأْتُوا بَشَرًا
كُفْرًا لَّيُؤْتِكُنَّ أَجْرَهُمُ الْحَسَنَ وَيُخَفِّفَنَّ
عَلَيْكُمُ الْوِجْدَانَ تَوْمَ حُبِّهِمْ ○

a 1147.

159 Indien God u bijstaat, dan kan niemand u overwinnen, en indien Hij u verlaat, wie is er dan die u na Hem kan bijstaan? En op God behouden de geloovigen te vertrouwen.

إِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلاَ غَالِبَ لَكُمْ وَإِن
يَخْذُلْكُمْ فَلاَ مُمْسِكٍ لِّدَيْنِكُمْ ○

255 Hoe zacht de Heilige Profeet de menschen steeds bejegende, daarvan kan men zich een idee vormen uit de voorbeeldelooze zachtmoedigheid, die hij in den grooten strijd aan den dag legde, een strijd dien hij voeren moest ondanks zulk een geduchte overmacht. Daar zijn de drie honderd mannen, die hem op een zeer kritiek oogenblik in den steek lieten; daar zijn ook de boogschutters, die niet aan zijn strikte bevelen gehoorzaamden om hun stelling niet te verlaten en dus het Moeslim-leger een ramp bezorgden. Toch werden zij niet voor den kriegsraad gebracht, en werden zij ook niet gestraft, zelfs niet berispt. Integendeel, de daaropvolgende woorden toonen aan, dat zij niet alleen vergeven werden, maar zelfs hun positie in de raden van den Moeslim-Staat behielden.

256 Voor den oorlog bij Oehoed besloot de meerderheid om den vijand in het vrije veld het hoofd te bieden. Een tegenslag was daarvan het gevolg, maar toch werd er nog bij diezelfde gelegenheid wederom op aangedrongen het beginsel van overleg plegen te volgen en er werd tot den Profeet gezegd om elke zaak te beslissen na samen te hebben overlegd.

257 Merk op, dat vertrouwen op God in de phraseologie van den Qoer-an, niet beteekent: werkeloosheid. Al het noodige moet gedaan worden, een gedrags-

160 En het is een profeet niet toe te schrijven, dat hij trouwelooslijk handelt; ²⁵⁸ en hij die trouwelooslijk handelt, zal ten dage der opstanding datgene brengen, ten aanzien waarvan hij trouwelooslijk heeft gehandeld; dan zal iedere ziel ten volle worden terugbetaald wat zij verdiend heeft, en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld.

161 Is hij die Gods welbehagen volgt, dan gelijk aan hem, die zich het mishagen van God waardig heeft gemaakt, en zijn woning is de hel; en het is een slechte bestemming.

162 Er zijn (onderscheiden) graden bij God, en God ziet wat zij doen.

163 Voorzeker bewees God den geloovigen een weldaad, toen Hij onder hen een Apostel uit het midden van hen zelf verwekte, tot hen Zijn mededeelingen reciteerende en hen reinigende en hun het Boek en de wijsheid leerende, al waren zij vóór dien waarlijk in openbare dwaling.

164 Wat! wanneer u een ongeluk is wedervaren en gij (de ongeloovigen) zeker met tweemaal zooveel hebt getroffen, ²⁵⁹ zegt gij: Vanwaar is dit? Zeg: Het is van uzelf; waarlijk, God heeft macht over alle dingen.

وَمَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَعْلَلَّ^٥ وَمَنْ يَعْلَلْ
يَأْتِ بِمَا عَلَّ^٦ يَوْمَ الْقِيَامَةِ^٧ تَوَّابًا
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُوَ لَا يَظْلُمُونَ^٨

أَفَمِنْ أَشْبَعِ رِضْوَانِ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطِ
رَبِّهِ اللَّهِ وَمَا وَهُ جَهَنَّمُ^٩ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ^{١٠}

هُمُ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ^{١١}

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ
فِيهِمْ رَسُولًا مِمَّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَ الْحِكْمَةَ^{١٢} وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ^{١٣}

أَوْ لَمَّا أَصَابَكُمْ مُمْصِبَةٌ^{١٤} قَدْ أَصَابَكُمْ
مِثْلُهَا^{١٥} قُلْتُمْ أَتَى هَذَا قُلٌّ هُوَ مِنْ
عِنْدِ أَنفُسِكُمْ^{١٦} إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ^{١٧}

lijn moet op de juiste manier worden bepaald, en bij het volgen daarvan moet men zijn vertrouwen vestigen op God, hetgeen duidelijk beteekent, dat een mensch zijn uiterste best moet doen en dan de gevolgen aan Gods hand overlaten, d.w.z. hij moet zich berusten in wat volgt, door de gevolgen kalm te aanvaarden.

²⁵⁸ Deze woorden stellen de leer van de zondeloosheid der profeten vast. Een profeet kwam om anderen te reinigen, gelijk in vs. 163 vermeld staat, en hij kon dit doel niet bereiken, indien hij zelf niet rein was.

²⁵⁹ De ongeloovigen hadden van de Moeslims reeds twee tegenslagen onder-

165 En wat u wedervoeren ten dage dat de twee legers, elkaar ontmoetten, was met Gods kennis, en opdat Hij de geloovigen zou kennen,

166 En opdat Hij de huichelaars zou kennen; en er werd tot hen gezegd: Kom, strijd op Gods weg, of verdedig u. Zij zeiden: Indien wij wisten (dat het) een strijd (was, dan) zouden wij u zeker gevolgd hebben. ²⁶⁰ Zij waren te dien dage veel nader bij ongelooft dan bij geloof. Zij zeggen met hun monden wat niet in hun harten is; en God weet best wat zij verbergen.

167 Degenen die van hun broederen zeiden, terwijl zij (zelf) achterbleven: Had den zij ons gehoorzaamd, (dan) zouden zij niet gedood zijn geweest. Zeg: Keer dan den dood van uzelf af, indien gij de waarheid spreekt.

168 En reken degenen die op Gods weg gedood zijn, niet dood; neen, zij zijn levend ^a (en) zijn van onderhoud van uw Heer voorzien;

169 Zich verheugende in wat God hun uit Zijn goedertierenheid heeft gegeven, en zij verheugen zich om wille van degenen die, achter hen (gelaten zijnde), zich nog niet bij hen hebben gevoegd, dat zij geen vrees zullen hebben, noch treuren zullen.

170 Zij verheugen zich om de gunst van God en (om Zijn) goedertierenheid, en dat God de belooning der geloovigen niet verloren zal laten gaan.

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّنْفِي الْجَمْعِينَ
فِيَا ذِي اللَّهِ وَيَعْلَمُ الْمُؤْمِنِينَ ۝

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ تَأْفَكُوا ۖ وَقِيلَ لَهُمْ
تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا ۗ
قَالُوا لَوْ كُنَّا نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ
لِيَكْفَى يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ۗ
يَقُولُونَ يَا قَوْمِ هَهُم تَالَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ۝

الَّذِينَ قَالُوا إِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ
أَطَاعُوا مَا قَتَلُوا طَائِفًا مِّنْهُمْ ۚ
أَفَلَيْسَ لَهُمُ الْمَوْتُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ۝

فَرِحِينَ بِمَا أَنزَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ
وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا
بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ ۗ أَلا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ ۗ
وَ أَنَّ اللَّهَ لَا يُضَيِّعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

vonden: de eerste in het slagveld bij Badr en de tweede in de eerste stadia van den slag bij Oehoed.

²⁶⁰ Zij bedoelden dat de Moeslims, met zulk een ongelijkheid in sterkte,

PARAGRAAF 18

De Tegenslag bij Oehoed was voor den Vijand geen Aanwinst

171—174. De geloovigen trekken uit tegen een geduchte overmacht. 175—177. De ongeloovigen zullen den Moeslims geen schade kunnen toebrengen en het uitstel zal tot hun ondergang bijdragen. 178—179. De geloovigen zullen van de huichelaars afgescheiden worden.

171 (Aangaande) degenen die gehoor gaven aan de roeping van God en den Apostel, nadat hun *het ongeluk* wervaren was — degenen onder hen die goed doen en zich (voor het kwaad) hoeden, zullen een groote belooning hebben; 261

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ
بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
مِنْهُمْ وَآتَوْا أَجْرًا عَظِيمًا ۝

Ar. de
wonda.

172 Degenen tot wie de menschen zeiden: Waarlijk, de menschen hebben zich tegen u vergaderd, vrees hen dus; maar dit vermeerderde hun geloof, en zij zeiden: God is ons genoeg en zeer voortreffelijk is de Beschermer. 262

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ
قَدِ جَمَعُوا كُمْ فَأَخْشَوْهُمْ قَزَّادَهُمْ
إِيمَانًا ۖ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ۝

173 Derhalve keerden zij terug met de gunst van God en (Zijn) goedertierenheid; geen kwaad raakte hen aan en zij volgden Gods welbehagen; en God is de Heer der machtige goedertierenheid.

فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ مِنْ اللَّهِ وَفَضِّلْ لَمْ
يَسْسِسْهُمْ سُوءًا ۖ وَالْبِعُودُ رِضْوَانُ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ۝

174 Het is slechts de duivel, die u voor zijn vrienden doet vreezen, maar vrees hen niet, en vrees Mij, indien gij geloovigen zijt.

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ ۗ فَلَا
تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

zeker te gronde zouden gaan, zoodat het geen strijd was. Doch de zaak was, dat zij in den grond vijanden waren van den Islâm en partij kozen voor den vijand.

261 Het Mekkaansche leger werd den volgenden dag vervolgd tot een plaats, *Hamrâ-oel-asad*, onder welken naam de expeditie bekend staat; maar zij durfden, ondanks hun overmacht, de Moeslims niet te bestrijden.

262 Dit vers en de twee daaropvolgende verzen hebben betrekking op de expeditie, die bekend staat onder den naam van *Badr-oes-Soeghrâ* (de kleinere Badr), het volgend jaar ondernomen, omdat Aboe Soefjan, bevelhebber van het Mekkaansche leger, bij het verlaten van het slagveld bij Oehoed afgekondigd had, dat hij de Moeslims het volgend jaar bij Badr zou bestrijden, maar niet-tegenstaande zijn bedreigingen rukte het Mekkaansche leger nooit tegen de Moeslims op.

175 En laten degenen die haastiglijk in het ongeloof vallen, u niet bedroeven; waarlijk, zij kunnen God gansch niet schaden; God wil dat Hij hun geen deel geeft in het hiernamaals, en zij zullen een zware kastijding hebben.

وَلَا يَحْزُنُكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَقًّا فِي الْأَخِرَةِ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

176 Waarlijk, degenen die het ongeloof hebben gekocht voor den prijs van het geloof, zullen God gansch geen kwaad doen, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

177 En laten degenen die niet gelooven, niet denken dat Ons schenken van uitstel aan hen hun goed is; Wij schenken hun uitstel slechts opdat zij hun zonden zullen vermeerderen; en zij zullen een schandelijke straf hebben.

وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُؤْتِي لَهُمْ خَيْرًا لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُؤْتِي لَهُمْ لِيُرِدُّوا إِلَيْنَا ۝ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝

Ar. in zonde toemenen.

178 In geen geval zal God de geloovigen in den toestand laten waarin gij zijt, tot Hij den booze van den goede scheidt; noch zal Hij u met het ongeziene bekend maken, maar God kiest van Zijn apostelen wien Hij wil; ²⁶³ derhalve, geloof in God en (in) Zijn apostelen; en indien gij gelooft en u (voor het kwaad) hoedt, dan zult gij een groote belooning hebben.

مَا كَانَ اللَّهُ لِيُذِلَّ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطِيعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ ۚ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ فَأَمَّا مُحَمَّدٌ فَهُوَ رَسُولٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ وَإِن تَوَلَّوْا فَتَقْوُوا اللَّهَ ۚ إِنَّكُمْ لَعِندَ اللَّهِ عَظِيمُونَ ۝

179 En laten degenen die gierig zijn met het uitgeven van wat God hun uit Zijn goedertierenheid heeft geschonken, niet denken dat het hun goed is; neen, het is slecht voor hen; zij zullen ten dage der opstanding datgene waar-

وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا أَنفَعَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْتُمُونَ ۚ هُوَ سَرُّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا

263 Het „ongeziene” beteekent de wegen van het Goddelijk welbehagen. Ze worden niet aan ieder persoon rechtstreeks onthuld, maar apostelen zijn ten dien einde gekozen.

mee zij gierig zijn geweest, aan hun halzen hebben kleven; ²⁶⁴ Gods is de erfenis der hemelen en der aarde; en God weet wat gij doet.

بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لِلَّهِ مِيرَاتُ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِ وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

PARAGRAAF 19

Vitterijen der Volgelingen van het Boek

180. Vitterijen der Joden op de vraag van den Profeet om bijdragen. 181—184. Zij weigeren een profeet aan te nemen die de Mozaïsche wet niet volgde. 185. De Moeslims zullen verlies van vermogen en leven moeten lijden en ook beleedigende taal moeten verdragen. 186—188. Verbond om het Boek ongeschonden te bewaren en de schending daarvan.

180 God heeft voorzeker het gezegde dergenen gehoord, die zeggen: Waarlijk, God is arm en wij zijn rijk. ²⁶⁵ Wij zullen opteekenen wat zij zeggen, en hun onrechtvaardig dooden van de profeten, en Wij zullen zeggen: Smaak de kastijding der verbranding.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ
اللَّهَ فَقِيرٌ وَ نَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ
مَا قَالُوا وَ قَتَلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بَعْتَرًا
وَ نَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ

181 Dit is voor wat uw eigen handen vooraf hebben gezonden en omdat God in het minst niet onrechtvaardig is jegens de dienaren.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْت أَيْدِيكُمْ وَ أَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَالَمِينَ

182 (Dat zijn degenen) die zeiden: Waarlijk, God heeft ons geboden in geen apostel te gelooven, tot hij ons een offer brengt, dat het vuur verteert. ²⁶⁶ Zeg: Inderdaad,

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عٰهَدَ إِلَيْنَا الْآ
ثُرِينَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِينَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّاسُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ

²⁶⁴ Dezelfde gedachte — hoewel in algemeener bewoordingen — aan de aan den hals gebonden gevolgen der daden, wordt uitgedrukt in 17 : 13: „En Wij hebben de daden van ieder mensch aan zijn hals doen kleven; en Wij zullen hem op den dag der opstanding een boek voortbrengen, dat hij wijd opengeslagen zal vinden.” Ieder mensch draagt in dit leven dus de gevolgen van zijn daden met zich mee, maar op den dag der opstanding zullen die gevolgen duidelijk zichtbaar zijn. Zoo doet God de gevolgen van gierigheid aan den hals van de vrekken hangen.

²⁶⁵ De Joden bespotten de Moeslims om hun armoede en hun leeningen bij Joodsche geldschieters. Zij bespotten ook het heffen van fondsen voor de verdediging van het geloof door bijdragen.

²⁶⁶ Dit zinspeelt op de brandoffers der Mozaïsche wet, waarvoor zie Leviticus 1 : 9. De eisch om het brandoffer was feitelijk een eisch om de Israëlietische wet te volgen.

Ar. zejt.

er zijn tot u apostelen vóór mij gekomen met duidelijke bewijsgronden en met datgene wat gij *vraagt*; waarom hebt gij hen dan gedood, indien gij waarheidlievend zijt?

183 Maar indien zij u verwerpen, dan werden vóór u inderdaad apostelen verworpen, die met duidelijke bewijsgronden en schriften en het verlichtende boek kwamen.

184 Iedere ziel zal den dood smaken, en u zult ten dage der opstanding slechts uw vergelding ten volle worden betaald; dan wie verre van het vuur verwijderd en gemaakt wordt den tuin binnen te treden, heeft inderdaad het doel bereikt; en het leven dezer wereld is niets dan een voorziening van ijdelheden.

185 Gij zult zeker beproefd worden aangaande uw bezittingen en uzelf, ^a en gij zult zeker veel *ergerlijks* *gepraat* hooren van degenen wien het Boek vóór u is gegeven en van degenen die polvtheisten zijn; ²⁶⁷ en indien gij geduldig zijt en u (voor het kwaad) hoedt, waarlijk, dit is een der zaken tot (welke) besloten (behoort te worden).

186 En toen God een verbond maakte met degenen wien het Boek werd gegeven: Gij zult het zeker den menschen bekend maken en gij zult het niet verbergen; maar zij wierpen het achter hun ruggen en namen daarvoor een geringen prijs aan; derhalve, slecht is datgene wat zij koopen.

مَنْ قَبِلَ بِالْبَيِّنَاتِ وَالذِّكْرِ الْقَلِيمِ
تَلَاوَمَهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ○

إِنْ كَذَّبْتُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ رَسُولَ مَنْ
قَبِلَكُمْ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالذِّكْرِ الْكَلِيمِ ○

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ
أَجْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ تَرَخَ عَنْ
النَّكْرِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْغُرُورِ ○

لَتَذَكَّرُونَ فِي أُمُورِكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَسْمَعُونَ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ
الَّذِينَ أُشْرِكُوا الَّذِي كَثِيرٌ وَإِنْ تَصْبِرُوا
وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ○

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ
وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ تَسْتَاغِيلًا
فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ○

a 2 : 155.
Of, be-
schimping.

267 Dit is nooit zoo waar geweest als tegenwoordig. Gedurende de vorige eeuw werden voortdurend Moeslims uit hun huizen verdreven, Moeslimstaten

187 Denk niet, dat degenen die zich verheugen over hetgeen zij gedaan hebben en gaarne hebben dat zij geprezen worden om hetgeen zij niet gedaan hebben — denk in geen geval, dat zij aan de kastijding zullen ontkomen; en voor hen is een pijnlijke kastijding.

188 En Gods is het koninkrijk der hemelen en der aarde, en God heeft macht over alle dingen.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا
وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّ لَهُمْ بِمَقَاتِرِهِ مِنَ الْعَذَابِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

PARAGRAAF 20

Uiteindelijke Overwinning der Geloovigen

189—193. Bede der geloovigen om de vervulling der Goddelijke belofte van overwinning. 194—198. De bede verhoord en de overwinning voorspeld. 199. Maar zij moeten standvastig blijven en steeds bereidwillig om moeilijkheden te ondervinden.

189 Waarlijk, in de schepping der hemelen en der aarde en (in) de afwisseling van den nacht en den dag zijn teekenen voor menschen van verstand:

190 Degenen die aan God gedenken, staande en zittende en op hun zijden liggende en die over de schepping der hemelen en der aarde nadenken; ²⁶⁸ Onze Heer! Gij hebt deze niet vergeefs geschapen! glorie zij U! behoed ons voor de kastijding des vuurs:

191 Onze Heer! waarlijk, dien Gij het vuur doet ingaan, hem hebt Gij inderdaad in ongenade gebracht, en er zullen geen helpers zijn voor de onrechtvaardigen:

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَأَخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ فِيْمَا وَعُودُوا وَعَلَى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا
سُبْحَانَكَ قَوْلًا عَدَابَ الثَّآلِثِ

رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ
أَخْرَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

weggemaaid en honderdduizenden Moeslims gedood. En 'de beleedigende taal der Christelijke, zoowel politieke als zendingspers, en die van hun navolgers in de Hindoe-(Arja Samadj) pers, ging alle perken te buiten.

268 Er wordt tot de Moeslims gezegd aan God te gedenken en tevens over de schepping der hemelen en der aarde te denken, d.i. wetenschappelijke onderzoekingen te doen. Daarom zien wij in de vroegere geschiedenis van den Islâm

192 Onze Heer! waarlijk, wij hebben een Prediker tot het geloof hooren roepen, zeggende: Geloof in uw Heer; derhalve geloofden wij; Onze Heer! vergeef ons daarom onze feilen, en bedek onze booze daden en doe ons met de rechtschapenen sterven:

193 Onze Heer! en schenk ons hetgeen Gij ons door Uw apostelen beloofd hebt en breng ons ten dage der opstanding niet in ongenade; waarlijk, Gij laat niet na de belofte te vervullen.

194 Derhalve verhoorde hun Heer *hun bede*, zeggende: Ik zal het werk van een werker onder u, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, niet verloren laten gaan, de een uwer zijnde uit den ander; derhalve, zij die vluchtten en uit hun huizen verdreven en op Mijn weg vervolgd werden en die streken en gedood werden, hun booze daden zal Ik voorzeker bedekken, en Ik zal hen voorzeker tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen: een belooning van God, en bij God is een nog betere belooning.

195 Laat het u niet misleiden, dat degenen die niet gelooven, in de steden handelen zooals zij willen.

196 Een kortstondig genot! daarna is hun woning de hel; en slecht is de rustplaats.

197 Maar aangaande degenen die oppassend zijn voor (hun plicht jegens) hun Heer, zij zullen tuinen heb-

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ
أَنْ آمِنُوا بَرِّئْكُمْ قَامَتَا رَبَّنَا فَاعْفُورَنَا
ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مِنَ الْأَذْرَارِ

رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا
تُخِرْنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْبِعَادَ

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ
عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرْتُ أَوْ أُنْثَىٰ بَعْضُكُمْ
مِّنْ بَعْضٍ فَأَلَّزِمُنَّ هَاجِرُوا وَآخِرُ جُورًا
مِّنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سُبُلِي وَقَتَلُوا
وَقَتِلُوا الْأَكْفَرِينَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَ لَهُمْ
جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ

لَا يَعْرِفُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ

مَتَاعًا قَبِيلًا ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَيَسَّرُ اللَّهُ

لِكُلِّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَمُوتُونَ

Ar. voor
hen.

Ar. onder.

Ar. onder.

ben, waarin rivieren stroomen, daarin wonende; een onthaal van hun Heer, en datgene wat bij God is, is voor de rechtschapenen beter.

198 En waarlijk, van de volgelingen van het Boek zijn er degenen die in God gelooven en (in) datgene wat tot u is geopenbaard en (in) datgene wat tot hen is geopenbaard, zijnde ootmoedig vóór God; zij nemen geen geringen prijs aan voor Gods mededeelingen; dit zijn degenen die hun belooning bij hun Heer hebben; waarlijk, God is snel in het afrekenen.

199 O gij, die gelooft! wees lijdzaam en *wedijver in lijdzaamheid* en blijf standvastig, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, opdat gij voorspoedig zult zijn.

Of, over-
tref in lijd-
zaamheid.

عِنْدَ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِّأَبْرَارٍ ۝

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ
خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
شَيْئًا قَلِيلًا ۝ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ۝ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا ۝ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

HOOFDSTUK IV

DE VROUWEN

(*An-Nisá*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(24 paragrafen en 177 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Plichten van voogden jegens hun pupillen.
- Par. 2. Wet der erfenis.
- Par. 3. Behandeling van vrouwen.
- Par. 4. Met welke vrouwen een huwelijk gesloten kan worden.
- Par. 5. Eigendomsrechten der vrouwen.
- Par. 6. Gevallen van oneenigheid tusschen man en vrouw.
- Par. 7. Uiterlijke en innerlijke reinheid.
- Par. 8. Elke neiging tot onrechtvaardigheid en kwaad te mijden.
- Par. 9. Huichelaars weigeren het oordeel van den Profeet te aanvaarden.
- Par. 10. De geloovigen moeten zichzelf verdedigen.
- Par. 11. Houding der huichelaars tegenover de geloovigen.
- Par. 12. Hoe de huichelaars te behandelen.
- Par. 13. Wanneer en tot op welke hoogte een moordenaar verschoonbaar is.
- Par. 14. Het geval van Moeslims die bij den vijand bleven.
- Par. 15. Gebed tijdens den strijd.
- Par. 16, 17. Geheime beraadslagingen der huichelaars.
- Par. 18. Afgodendienst veroordeeld.
- Par. 19. Onpartijdige behandeling van weezen en vrouwen.
- Par. 20. Onpartijdige behandeling van alle menschen en veroordeeling van de Joodsche huichelarij.
- Par. 21. Het einde der Joodsche huichelaars.
- Par. 22. Overtredingen der Joden.
- Par. 23. De vroegere openbaringen bevestigen de waarheid van den *Qoer-án*.
- Par. 24. Profeetschap van Jezus en de wet der erfenis.

Algemeene Opmerkingen.

DIT hoofdstuk wordt *de Vrouwen* genoemd, omdat het voornamelijk de rechten der vrouwen behandelt. Het handelt over de omstandigheden die uit den slag bij Oehoed voortsproten; dit feit moet bij de beschouwing van de kwestie der samenhang en uniformiteit van de stof in gedachte worden gehouden. De voornaamste kenmerken van den slag bij Oehoed waren: het groote aantal der gesneuvelde Moeslims en het deserteeren der huichelaars, waarop omstandigheden volgden, die een definitieve scheuring met de Joden teweegbrachten. De

eerste van deze omstandigheden maakte een bespreking van de rechten der weezen en vrouwen noodzakelijk en de eerste zes paragrafen behandelen bijgevolg dat onderwerp. De eerste paragraaf stelt geboden vast, die betrekking hebben op de plichten der voogden tegenover hun pupillen. De tweede paragraaf verheft de vrouw tot een positie van gelijkheid met den man en stelt een nieuwe wet der erfenis vast; bij de Arabieren toch had een vrouw geen recht om het vermogen van een gestorven bloedverwant te erven. De derde paragraaf handelt over de bejegening der vrouwen in het algemeen en veroordeelt de gewoonte, volgens welke de mannen haar als erfdeel konden opeischen. De vierde paragraaf vermeldt, met welke vrouwen men niet in het huwelijk mag treden, en de vijfde geeft haar het recht om naar welgevallen over haar verdiensten te beschikken; de zesde wijst eerst het remedie aan, wanneer er tusschen man en vrouw oneenigheid is en prent dan het beginsel der liefdadigheid in het algemeen in, waarna het aan het eind het onderwerp huichelarij ter sprake brengt.

Na in de zevende en achtste paragraaf aangetoond te hebben, hoe de Joden zedelijk ontaard waren geworden, en hoe zij, enkel en alleen uit afgunst op de Moeslims, partij hadden gekozen voor de polytheïsten in hun streven om de Moeslims uit te roeien, en na den Moeslims op het gemoed te hebben gedrukt, de rechtvaardigheid nauwgezet in acht te nemen en den Profeet te gehoorzamen, wordt er in de negende paragraaf overgegaan tot de handelingen der huichelaars, die geweigerd hadden om het oordeel van den Profeet, d.i. den vijand in het vrije veld het hoofd te bieden, aan te nemen, en in de tiende wordt ons gezegd, dat de oorlogskwestie een kwestie van leven en dood voor de Moeslims was. De elfde paragraaf handelt over de houding der huichelaars, en de twaalfde toont aan, hoe weifelaars behandeld moeten worden. De dertiende vermeldt, wanneer en tot op welke hoogte een moordenaar van een Moeslim verschoonbaar is, omdat de Moeslims zeer dikwijls door verraad of huichelarij gedood werden; terwijl de veertiende paragraaf aantoont, dat die Moeslims, die gedwongen waren om tegen hun eigen wenschen in bij den vijand te blijven, verschoonbaar waren. De vijftiende waarschuwt de Moeslims tegen overrompeling in den oorlog, wanneer zij hun gebeden verrichten. De zestiende en zeventiende maken melding van de geheime beraadslagingen der huichelaars. De achttiende veroordeelt den afgodendienst, want in al de vorige paragrafen wordt er van de afgodische huichelaars gesproken, en zoo wordt het onderwerp ten einde gebracht.

Vóór het derde voornaamste onderwerp van dit hoofdstuk ter sprake wordt gebracht, wordt er in de negentiende paragraaf teruggekomen op de onpartijdige behandeling der weezen en vrouwen, en het onderwerp wordt in de twintigste gegeneraliseerd; in dezelfde paragraaf worden de huichelaars onder de Joden behandeld. De daaropvolgende paragraaf voorspelt hun einde en toont tevens aan, dat het geloof in vroegere profeten hun geen goed kon doen, indien zij den Heiligen Profeet verwierpen. De twee en twintigste spreekt van hun overtredingen en van hun valsche beweringen aangaande den dood van Jezus aan het kruis. De drie en twintigste paragraaf zegt hun, dat alle vroegere profetieën op de komst van den Heiligen Profeet Moehammad wezen, terwijl de laatste, na in het kort melding te hebben gemaakt van de dwaling der Christenen, n.l. het vergoddelijken van Jezus, besluit met terug te komen op het onderwerp erfenis, daarmee zinspelende op het overgaan der erfenis van het profeetschap van het huis Israëls op het huis Ismaëls.

Daar dit hoofdstuk vele zaken behandelt, die uit den slag bij Oehoed rezen,

PARAGRAAF 1

Plichten van Voogden jegens hun Pupillen

1. Eerbied voor de banden der verwantschap. 2. Het vermogen van weezen niet te verspillen. 3, 4. Polygame huwelijken vergund ter verzorging van weezen. 5, 6. Voogdij over weezen. 7. Zoowel vrouwelijke als mannelijke personen erven. 8, 9. Verre maar arme verwanten liefdadig te bejegenen. 10. Waarschuwing tegen het verduisteren van de bezittingen der weezen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 O menschen! wees oppassend voor (uw plicht jegens) uw Heer, Die u uit één wezen heeft geschapen en zijn gade van dezelfde (soort) ²⁶⁹ heeft geschapen en uit deze twee vele mannen en vrouwen heeft verspreid; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, bij Wien gij van elkaar (uw rechten) vraagt, en (jegens) de banden der verwantschap; waarlijk, God waakt over u.

2 En geef den weezen hun bezittingen en stel geen waardeeloze (dingen) in de plaats van (hun) goede, en verteer hun bezittingen niet (als een bijvoeging) tot uw eigen bezittingen; dit is waarlijk een groote misdaad.

3 En indien gij vreest, dat gij niet rechtvaardig tegenover de weezen kunt handelen, trouw dan zulke vrouwen, die u goed lijken, twee en drie

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝

وَآتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا

الْحَقِيقَاتِ بِالظَّلِيمِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَثِيرًا ۝

وَأِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَقْسُطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِنْتَىٰ وَثَلْثَ وَرُبْعَهُ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً

schijnt er geen twijfel aan te zijn, dat het spoedig na dien oorlog geopenbaard werd. En dus komt het, zoowel in rangschikking als in volgorde der openbaring, na het vorige hoofdstuk. Het voornaamste gedeelte ervan behoort dus tot het vierde jaar van Hedjira.

269 Zie 16 : 72, waar er melding van gemaakt wordt, dat de vrouwen voor de mannen geschapen zijn *min anfoesikoem*, d.i. uit hun zelf. Het woord *nafs* beteekent op beide plaatsen: *essence of soort*. De theorie volgens welke de vrouw uit de *rib* van den man geschapen zou zijn vindt geen plaats in den Heiligen Goer-ân.

en vier; 270 maar indien gij vreest, dat gij (tusschen haar) geen recht zult doen, (trouw) dan slechts één of wat uw rechterhanden bezitten; 271 dit is betamelijker, opdat gij niet van den rechten weg zult afdwalen.

4 En geef de vrouwen haar bruidschatten als een vrije gift, maar indien zij uit zichzelf verkiezen u een deel ervan af te staan, eet het dan met genoegen en met heilzaam gevolg.

5 En geef uw bezittingen, die God voor u heeft gemaakt tot (middel van) ondersteuning voor de zwakken van verstand, niet weg en onderhoud hen uit (de voordeelen) daar (van), en kleed hen en spreek tot hen *woorden van oprechten raad*.

6 En onderzoek de weezen tot zij de puberteit bereiken; dan, indien gij in hen rijpheid van verstand vindt, draag hun hun bezittingen over, en verteer die niet buitensporig en haastiglijk, uit vrees dat zij de meerderjarigheid bereiken; en wie rijk is, laat

أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ
أَلَّا تَعُولُوا ۝

وَأْتُوا النِّسَاءَ صَدُقَاتِهِنَّ نِحْلَةً فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا ۝

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاَسْوَمُوا
وَتُؤْتُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝

وَابْتَلُوا النِّسَاءَ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِن آنَسْتُمْ مِنْهُمُ رَشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبُرُوا
وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعِيفْ وَوَمَنْ كَانَ

Ar. goede woorden.

270 Deze passage staat polygamie onder zekere omstandigheden toe; ze schrijft die niet voor en staat die zelfs ook niet onvoorwaardelijk toe. De omstandigheden waaronder dit hoofdstuk geopenbaard werd, leveren een verklaring van deze woorden. De oorlog hield vreeselijk huis onder de mannelijke bevolking. Vele weezen werden zoo aan de zorgen der weduwen overgelaten, die het moeilijk vonden om zich van de noodige levensmiddelen te voorzien. Daarom werd den Moeslims gezegd, dat zij, indien zij niet rechtvaardig konden zijn jegens de weezen, de weduwen konden trouwen, wier kinderen zoodoende hun éigen kinderen werden; en daar het aantal vrouwen nu veel grooter was dan dat der mannen, mochten zij zelfs twee, drie of vier vrouwen huwen. Het is dus duidelijk, dat de vergunning om meer dan één vrouw te hebben onder bijzondere omstandigheden gegeven werd. Zoowel het huwelijk van den Profeet met weduwen, als het voorbeeld van vele zijner vrienden, bevestigt deze verklaring. Vers 127 maakt deze beteekenis nog duidelijker.

271 Voor de voorwaarden, waaronder in den oorlog gevangen genomen vrouwen — wat uw rechterhanden bezitten — gehuwd konden worden, zie vs. 25.

hij zich (er van) onthouden (het voor zichzelf te gebruiken), en wie arm is, laat hij redelijk eten. En wanneer gij hun hun bezittingen overdraagt, roep getuigen in hun aanwezigheid; en God is genoeg als Afrekenaar.

7 De mannen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten, en de vrouwen zullen een deel hebben van wat de ouders en de naaste bloedverwanten nalaten, hetzij er weinig of veel van is: een bepaald gedeelte. 272

8 En wanneer bij de verdeling (verre) verwanten en de weezen en de behoeftigen aanwezig zijn, geef hun (iets) daarvan en spreek tot hen vriendelijke woorden.

9 En laten degenen — die, mochten zij een zwakke nakomelingschap achter zich laten, voor hen zouden vreezen — (er voor) bevreesd zijn (onrechtvaardig jegens de weezen te zijn); laten zij derhalve oppassend zijn voor (hun plicht jegens) God, en laten zij rechte woorden spreken.

10 (Aangaande) degenen die de bezittingen der weezen onrechtvaardig verteeren, waarlijk, zij verteeren slechts vuur in hun buiken en zij zullen brandend vuur ingaan.

فَقِيْرًا قَلِيْلًا كُلُّ بِالْمَعْرُوْنِ فَاِذَا دَعَعْتُمْ
اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهَدُوْا عَلَيْهِمْ وَكُفَى
بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ①

لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدِيْنَ
وَ الْاَقْرَبُوْنَ وَ لِلنِّسَاءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ
الْوَالِدِيْنَ وَ الْاَقْرَبُوْنَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ
اَوْ كَثُرَ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ①

وَ اِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُولُو الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى
وَ الْمَسْكِيْنَ فَاَرْزُقُوْهُمْ مِنْهُ وَ شَوْءُوْا
لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ①

وَ لِيَخْشَ الَّذِيْنَ كُوْنُوْا مِنْ خَلْفِهِمْ
ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوْا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا
اللّٰهَ وَ لْيَقُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ①

اِنَّ الَّذِيْنَ يٰكُلُوْنَ اَمْوَالَ الْيَتٰمٰى ظُلْمًا
اِنَّمَا يٰكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ نٰرًا
وَ سَيَصْلُوْنَ سَعِيْرًا ①

272 Bij de Arabieren hadden de vrouwen en kinderen geen aandeel in een erfenis; zij plachten ook te zeggen: „Niemand zal erven, behalve hij die de speer gebruikt.” Het in dit vers vastgestelde beginsel is de grondslag van de Islamietische wet der erfenis. Kinderen en naverwanten, of indien zij er niet zijn, verre bloedverwanten, hetzij mannelijke als vrouwelijke, zijn de wettige erfgenamen. Welke tegenwerping er op dit beginsel op grond van de verdeling van het eigendom in deelen ook gemaakt moge worden, toch is er niet de minste twijfel aan, dat deze regel overeenkomt met het ruime democratische beginsel, dat de Islâm tracht te bevestigen.

PARAGRAAF 2

Wet der Erfenis

11. Geval van kinderen en van ouders met of zonder kinderen.
 12. Erfdeel van den man of van de vrouw met of zonder kinderen en erfdeel van zusters en broeders, als er geen kinderen zijn. 13, 14. Straf voor het schenden van de wet.

11 God gebiedt u aangaande uw kinderen: de mannelijke persoon zal de gelijke hebben van het deel van twee vrouwelijke personen; maar indien zij allen vrouwelijke personen zijn, meer dan twee, zullen zij twee derden hebben van wat *de overledene* nagelaten heeft, en indien er een is, zal zij de helft hebben; en aangaande zijn ouders, ieder hunner zal het zesde hebben van wat hij nagelaten heeft, indien hij een kind heeft; maar indien hij geen kind heeft en (slechts) zijn twee ouders hem erven, dan zal zijn moeder het derde hebben; maar indien hij broeders heeft, dan zal zijn moeder het zesde hebben na (de betaling van) een legaat (dat) hij kan hebben vermaakt of (van) een schuld; uw ouders en uw kinderen, gij weet niet welke van hen nader bij u in nuttigheid is; dit is een ordonantie van God: waarlijk, God is Wetend, Wijs.

12 En gij zult de helft hebben van wat uw vrouwen nalaten, indien zij geen kind hebben, maar indien zij een kind hebben, dan zult gij een vierde hebben van wat zij nalaten, na (betaling van) eenig legaat (dat) zij kunnen hebben vermaakt of (van) een schuld; en zij zullen het vierde hebben van wat gij nalaat, indien gij geen kind hebt, maar indien gij een

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ
 حَظِّ الْإُنثَىٰ ۖ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ
 اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِن كَانَتْ
 وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا لِبَوَيْهِ يَكُلُّ
 وَاحِدٌ مِّنْهُمَا الشُّدُسَ مِمَّا تَرَكَ إِن
 كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ
 وَرِثَةٌ آبَاؤُهُ فَلِأُمَّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ
 لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمَّهِ الشُّدُسُ مِنْ بَعْدِ

وَصِيَّةِ يُوصَىٰ بِهَا أَوْلَادِيكُمْ
 وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ إِلَيْهِمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
 نَفْعًا فَرِضَةٌ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
 عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَرْوَاجُكُمْ إِن
 لَّمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ
 وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ
 وَصِيَّةِ يُوصَيْنَ بِهَا أَوْلَادِيكُمْ وَكَهُنَّ
 الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِن لَّمْ يَكُنْ لَكُمْ
 وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ
 مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةِ تُوصُونَ

kind hebt, dan zullen zij het achtste hebben van wat gij nalaat na (betaling van) een legaat (dat) gij kunt hebben vermaakt of (van) een schuld; en indien een man of een vrouw, geen ouders noch kinderen hebbende, erfenis nalaat en hij (of zij) heeft een broeder of een zuster, dan zal ieder van hen beiden het zesde hebben, maar indien zij meer dan dat zijn, zullen zij deelhebbers zijn in het derde na (betaling van) eenig legaat, dat vermaakt kan zijn geweest of een schuld, *die* (anderen) *niet deert*; 273 dit is een ordonnantie van God, en God is Wetend, Verdraagzaam.

13 Dit zijn Gods perken; en wie God en Zijn Apostel gehoorzaamt, hem zal Hij tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen om daarin te wonen; en dit is het groote succes.

14 En wie God en Zijn Apostel niet gehoorzaamt en Zijn perken overschrijdt, hem zal Hij het vuur doen ingaan om daarin te wonen, en hij zal een vernederende kastijding hebben.

بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ سِرْجُلٌ يُورَثُ
كَاللَّهِ أَوْ امْرَأَةٌ وَوَلَةٌ أَمْ أَوْ أُخْتٌ
فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُسُ إِنْ
كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي
الثَّلَاثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِي يُوْصَىٰ بِهَا أَوْ
دَيْنٍ غَيْرِ مُضَاعَفٍ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ
حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا
وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

Ar. zonder
te deren.

Ar. onder.

273 De in den Heiligen Goer-ân vastgestelde wet der erfenis is zeer eenvoudig, ofschoon de wijze waarop ze uitgewerkt wordt, ze zeer ingewikkeld maakt. Trek de schulden af en geef de vermaakte goederen aan de personen, wien ze eventueel bij testament besproken zijn. Geef de vrouw of den man daarna haar of zijn erfdeel. Geef den vader of de moeder van het overblijvende zijn of haar erfdeel en draag de rest over aan de kinderen: een zoon ontvangt tweemaal zooveel als een dochter. Ingeval de overledene geen kinderen heeft, wordt het aandeel der ouders vergroot en een deel wordt gegeven aan broeders en zusters; terwijl het geval waarin de overledene noch ouders noch kinderen heeft, in het laatste vers van dit hoofdstuk behandeld wordt: de broeders en de zusters krijgen alles.

PARAGRAAF 3

Behandeling van Vrouwen

15, 16. Straf van vrouwen en mannen die zich schuldig maken aan onzedelijk gedrag. 17, 18. Berouw. 19—22. Vrouwen vriendelijk te behandelen en niet als goederen.

15 En aangaande degenen uit het midden uwer vrouwen, die zich schuldig maken aan een onzedelijkheid, roep tot getuige tegen haar vier (getuigen) uit uw midden; dan, indien zij getuigen, houd haar in de huizen tot de dood haar wegneemt of God voor haar een weg opent. ²⁷⁴

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِّنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَقَّهِنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ⑤

Ar. daar-
aan.

16 En aangaande de twee uit uw midden, die zich aan onzedelijkheid schuldig maken, geef hun beiden een lichte straf; dan, indien zij berouw hebben en zich beteren, wend u van hen af; waarlijk, God is Veelwederkeerend (tot genade), de Genadige. ²⁷⁵

وَالَّذِينَ يَأْتِيهَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا فَإِنَّ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ⑥ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ⑥

17 Berouw is bij God slechts voor degenen, die uit onwetendheid kwaad doen, dan spoedig (terug) keeren; derhalve, dit zijn degenen tot wie God Zich (genadig) wendt, en God is eeuwig Wendend, Wijs.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ⑦

18 En berouw is niet voor degenen, die booze werken blijven doen, totdat, wanneer de dood tot één hunner komt, hij zegt: Waarlijk, nu heb ik berouw; noch (voor) degenen

وَكَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الظَّنَّ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ

274 De onzedelijkheid waarvan hier sprake is, is onzedelijk gedrag, dat aan overspel grenst. Voor de straf in geval van overspel, zie 24 : 2. De straf, waarvan hier melding wordt gemaakt, bedoelt eenvoudig: haar vrijheid beperken, zoodat zij niet de vrijheid hebben om haar huis te verlaten. Merk op, dat zoo'n straf zinloos zou zijn geweest indien het de Moeslimvrouwen niet vrij stond om haar huis te verlaten.

275 De in dit vers vermelde misdaad is dezelfde als die in het vorige vers. Er zijn twee daders, en zij kunnen of beide mannen zijn, of een man en een vrouw.

die sterven, terwijl zij onge-
loovigen zijn. Dit zijn dege-
nen, voor wie Wij een pijnlijke
kastijding hebben bereid.

19 O gij, die gelooft! het
is u niet geoorloofd vrouwen
als erfenis te nemen tegen
(haar) wil; 276 en bemoeilijk
haar niet, opdat gij een deel
zult nemen van wat gij haar
hebt gegeven, tenzij zij zich
schuldig maken aan een open-
bare onzedelijkheid, en beje-
gen haar vriendelijk; dan,
indien gij een afkeer van haar
hebt, (dan) kan het zijn, dat
gij een afkeer hebt, van iets,
terwijl God daarin overvloe-
dig goed geplaatst heeft.

20 En indien gij één vrouw
wenscht te hebben in de
plaats van een *andere* 277 en
gij hebt één van haar een
hoop goud gegeven, neem er
dan niets van; wilt gij het ne-
men door (haar) te lasteren
en (haar) klaarblijkelijk on-
recht (aan te doen)?

21 En hoe kunt gij het ne-
men, wanneer één uwer reeds
tot de ander is ingegaan en
zij met u een hechte overeen-
komst heeft gemaakt?

22 En huw geen vrouwen,
die uw vaders gehuwd heb-
ben, behalve wat reeds voor-
bijgegaan is; dit is waarlijk
onzedelijk en hatelijk, en het
is een kwade weg. 278

وَهُمْ كَقَمَارٍ أُولَٰئِكَ أَتَتْهُمُ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ
تَرْتُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ
تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ۝

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ
زَوْجٍ لَّوَالْتِبْتُمْ أَحَدَهُنَّ فَنُطْرًا فَلَا
تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَنْ تَأْخُذُوا بِهِتَانَا
وَإِشْمًا مُّبِينًا ۝

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَ وَ قَدْ أَنْضَىٰ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ
بَعْضٍ وَ أَخَذَ مِنْكُمْ مِّيثَاقًا عَلِيمًا ۝

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا
مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّكَ كَانَ فَا حِشَّةً
وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ۝

Of, te
erven.

Ar. vrouw.

276 Wanneer bij de pre-Islamietische Arabieren een man stierf, had zijn oudste zoon of andere bloedverwanten het recht om zijn weduwe of weduwen te bezitten, door haar zelf te huwen, en indien zij wilden zonder bruidschat, of door haar aan anderen uit te huwen, of door haar heelemaal te verbieden te trouwen.

277 Eén vrouw hebben in de plaats van een andere beteekent eenvoudig: zich van de eerste vrouw schelden en een andere huwen. Deze bijzondere vorm wordt gebruikt om aan te toonen, dat de normale toestand voor een volwassene is: in gehuwden staat te blijven, zoodat hij met een andere vrouw in het huwelijk moet treden, als hij zich van zijn vrouw heeft gescheiden. Dit is in waarheid een onderwerp over echtscheiding, zooals de daaropvolgende woorden aantoonen.

278 Wanneer in pre-Islamietische dagen een man stierf, werden zijn wedu-

PARAGRAAF 4

Met welke vrouwen een Huwelijk gesloten kan worden

23. Bloed- en zoogverwanten met wie geen huwelijk gesloten mag worden. 24. Andere vrije vrouwen. 25. Wanneer slavinnen gehuwd kunnen worden.

23 Verboden zijn voor u uw moeders en uw dochters en uw zusters en uw tantes van vaderszijde en uw tantes van moederszijde en dochters van broeders en dochters van zusters en uw moeders die u gezoogd hebben en uw zoogzusters en moeders van uw vrouwen en uw stiefdochters die in uw voogdijschap zijn, (geboren) van uw vrouwen, tot wie gij ingegaan zijt — maar indien gij niet tot haar ingegaan zijt, is er geen blaam op u (haar te huwen) — en de vrouwen uwer zonen, die van uw eigen lendenen zijn, en dat gij twee zusters tegelijk hebt, behalve wat reeds voorbijgegaan is; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ
وَعُمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ
الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُ الْمَنِيِّ أَرْضَعْتُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ
مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ
الَّتِي فِي حُجُورِكُمْ مِمَّنْ نَسَّيْتُمُ الَّتِي
دَخَلْتُمْ فِيهَا إِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ
بِهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ
أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ
تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾

DEEL V

Ar. vrije.

24 En alle *getrouwde* vrouwen, behalve degenen die uw rechterhanden bezitten: 279 (dit is) Gods ordonnantie tot u, en wettig voor u zijn (alle vrouwen) behalve die, mits gij (haar) met uw be-

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُجَلَ لَكُمْ
مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ

wen het eigendom van den oudsten zoon, en hij kon een van haar, die hem aanstond, huwen. Aan dit onzedelijk gebruik maakte de Islam een einde.

279 De zinsnede *mā malakat aimān-oe-koem* wordt algemeen opgevat in den zin van *krifgsgevangenen*, omdat zij door een *overmacht* gevangen zijn genomen. Ze kan echter ook beteekenen: *degenen met wie gij wettig in het huwelijk zijt getreden*, want het woord *aimān*, dat contract beteekent — een huwelijk is ook een contract — sluit duidelijk wettig bezit in. De passage beteekent derhalve: *alle getrouwde vrouwen zijn u verboden, behalve degenen die gij reeds gehuwd hebt*; terwijl reeds gesloten huwelijkscontracten erkend werden, werd dus een huwelijk met een gehuwde vrouw in het vervolg verboden. Merk op,

zittingen zoekt, (haar) huwende, ²⁸⁰ geen ontucht plegende. Dan aangaande degenen, bij wie gij baat vindt (door trouwen), geef haar haar vastgestelde bruidschatten; en er is geen blaam op u aangaande datgene waarover gij het onderling eens zijt, nadat (de bruidschat) bepaald is; waarlijk, God is Wetend, Wijs.

25 En wie onder u geen genoegzame middelen heeft om vrije geloovige vrouwen te huwen, (die kan) dan één dergenen (huwen), die uw rechterhanden bezitten uit het midden uwer geloovige dienstmaagden; en God kent uw geloof best; gij zijt de één uit den ander (voortgekomen); derhalve, huw haar met de vergunning van haar meesters, en geef haar haar bruidschatten rechtvaardiglijk, zij zijnde kuisch, geen ontucht plegende, noch minnaren ontvangende; en wanneer zij gehuwd worden, dan, indien zij zich aan ontucht schuldig maken, zullen zij de helft der straf ondergaan, die op vrije vrouwen rust. Dit is voor hem onder u, die vreest in het kwaad te vallen; en dat gij u onthoudt is beter voor u, en God is Vergevensgezind, Genadig. ²⁸¹

مُحْصِنِينَ غَيْرِ مُسْفِحِينَ طَمَا اسْتَسْعَمَ
بِهِ مِنْهُنَّ فَأَتُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ
الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ⑤

وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكَحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
فَمِنْ قَتَيْتُمْ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ
بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِيهِنَّ
وَآتُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ
غَيْرِ مُسْفِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ ⑥
فَإِذَا أَحْصَيْنَ فَإِنْ أَنْتُمْ بِفَاحِشَةٍ عَلَيْهِنَّ
نُصِفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ
لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصِيرُوا
خَيْرَ لَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ⑦

dat *moehsanât* ook *vrije vrouwen* kan beteekenen. Wanneer de gewone beteekenis van *mâ malakat aimân-oe-koem*, nl. *degenen die in den oorlog gevangen zijn genomen*, aangenomen wordt, zou de passage beteekenen, dat een vrouw die in den oorlog gevangen genomen was — al was zij niet formeel door haar eersten man verstooten — gehuwd kon worden, indien zij zich tot den Islâm bekeerde, welke voorwaarde uitdrukkelijk vermeld wordt in het daaropvolgende vers. Merk verder op, dat zulke kriegsgevangenen krachtens een nadrukkelijk Qoer-anisch bevel, gewoonlijk in vrijheid werden gesteld (zie 47 : 4), en het kwam zeer zelden voor, dat zij niet vrijgelaten werden.

280 Dit toont aan, dat een man vóór het aangaan van een huwelijkscontract den kost moet kunnen verdienen.

281 Dit vers stelt de voorwaarden vast, waaronder zij die in den oorlog

PARAGRAAF 5

Eigendomsrechten der Vrouwen

26—31. Eerbied voor eigendomsrechten en voor het leven. 32. De vrouw heeft evenveel recht op haar verdiensten als de man op de zijne. 33. Gelijksoortige rechten in het geval van erfenis.

26 God wenscht u te verklaren, en u in de wegen dergenen vóór u te leiden, en Zich (genadig) tot u te wenden, en God is Wetend, Wijs.

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

27 En God wenscht Zich (genadig) tot u te wenden, en degenen die (hun) lusten volgen, wenschen dat gij (met) een groote afdwaling afdwaalt.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهْوَاتِ أَنْ تَبِيلُوا مَبْلَاغٌ عَظِيمٌ ﴿٢٧﴾

28 God wenscht uw (lasten) te verlichten, en de mensch is zwak geschapen.

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾

29 O gij, die gelooft! verkeer uw bezittingen niet valschelijk onder uzelf, tenzij het handelen zij bij uw onderlinge bewilliging; en dood uw volk niet; want God is Genadig omtrent u.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونُوا تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ سَرِيعًا ﴿٢٩﴾

30 En wie dit overtredend en onrechtvaardig doet, hem zullen Wij spoedig in het vuur werpen; en dit is God gemakkelijik.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدَاوًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصَلِّيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

31 Indien gij de groote dingen die u verboden zijn, schuwt, zullen Wij uw booze (neigingen) wegnemen ²⁸³ en u een aanzienlijke ingang doen ingaan.

إِنْ تَجْتَنِبُوا كِبَائِدَ مَا تُهْمُونَ عَنْهُ نَكْفُرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلِكُمْ مَدْخَلَ الرِّيَاسِ ﴿٣١﴾

32 En begeer niet datgene waardoor God sommigen uwer anderen te boven heeft doen gaan; de mannen zullen

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ طُورِجَالٍ نَصِيبٌ مِمَّا كَتَبْنَا

Of, uzelf.

gevangen zijn genomen, gehuwd kunnen worden. Ik vind in den Heiligen Goer-an geen enkel vers, dat het concubinaat sanctionneert.

282 De mensch is zwak en kan voor zichzelf geen weg, vrij van dwalingen uitduiden. God gaf hem zekere richtsnoeren en verlichtte dus zijn last.

283 D.i. wanneer een mensch het begaan van zonde begint te vermijden, beginnen de kwade neigingen in hem uit te sterven.

het voordeel hebben van wat zij verdienen en de vrouwen zullen het voordeel hebben van wat zij verdienen; en vraag God om Zijn goedertierenheid; waarlijk, God kent alle dingen.

33 En voor ieder hebben Wij erfgenamen bepaald van wat ouders en naverwanten nalaten; en aangaande degenen met wie uw rechterhanden overeenkomsten hebben bekrachtigd, geef hun hun deel; ²⁸⁴ waarlijk, God is een Getuige van alle dingen.

وَاللِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبْتُمْ وَسَأَلُوا
اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٣﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْأَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدْتُمْ أَيْمَانَكُمْ
فَأْتَوْهُمْ نَصِيبَهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٤﴾

PARAGRAAF 6

Oneenigheid tusschen Man en Vrouw

34. Het verlaten door de vrouw. 35. Hoe verzoening tot stand te brengen. 36. Getrouwheid aan plicht jegens God en plicht jegens menschen ingeprent. 37.—42. Gierigheid en huichelarij veroordeeld.

34 De mannen zijn de onderhouders der vrouwen, a doordat God sommigen hunner anderen te boven heeft doen gaan en doordat zij van hun bezittingen uitgeven; ²⁸⁵ de goede vrouwen zijn derhalve gehoorzaam, ²⁸⁶ het on-

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ
اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ
أَمْوَالِهِمْ فَإِذَا ضَلَلْتُمْ فَبُيِّنَتْ حِفْظُ الْغَيْبِ
بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّذِي تَخَافُونَ نُشُورَهُنَّ

a 155.

284 In pre-Islamietische dagen waren de menschen gewoon verdragen met elkaar te sluiten, waarbij zij zich er toe verbonden elkaar te beschermen en elkaars erfgenamen te zijn; en wanneer één hunner stierf, werd de ander geacht recht te hebben op een zesde deel van het eigendom van den overledene. Toen de Moeslims naar Medina gevluht waren, liet de Heilige Profeet iedere Mekka-emigrant zich door een vasten band van broederschap verbinden met een der inwoners van Medina, zoodat (naar het oude gebruik) de een erfgenaam zou zijn geworden van den ander, wanneer deze stierf. Maar zoo'n erfdeel werd door den Heiligen Qoer-an niet toegestaan. Dit vers evenwel beveelt aan, dat er iets gegeven moet worden. De woorden *geef hun hun deel* worden opgevat in den zin van *hulp verleenen* in het algemeen, *goede daden verrichten en goeden raad geven*, terwijl het een of ander geregeld kan worden bij testament.

285 Het Arabische woord voor *onderhouders* is *qawwamden*, dat de gedachte uitdrukt aan *hun belangen beschermen* met die *aan hen voorzien van bestaansmiddelen*.

286 Gehoorzaamheid beteekent hier: gehoorzaamheid aan God. Deze beteekenis van het woord wordt duidelijk, als wij dit vers vergelijken met 33 : 31, 33 : 35 en 66 : 5.

zichtbare beschermende, 287
zooals God (het) heeft be-
schermd; 288 en (aangaande)
degenen van wier zijde gij
verlating vreest, vermaan
haar; en verwijder haar in de
slaapplaatsen, en sla haar;
dan, indien zij u gehoorza-
men, zoek geen weg tegen
haar; waarlijk, God is Hoog,
Groot. 289

35 En indien gij een breuk
tusschen de twee vreest, stel
dan een rechter aan uit zijn
familie en een rechter uit
haar familie; indien zij beiden
verzoening wenschen, zal God
eensgezindheid tusschen hen
tot stand brengen; waarlijk,
God is Wetend, Zich bewust.
290

36 En dien God en vereen-
ig niets met Hem, en wees
goed voor de ouders en voor
de naverwanten en de weezen
en de behoeftigen en den na-
buur die (uw) verwant is en
den nabuur die vreemdeling
is, en den metgezel op een
reis en den reiziger en dege-
nen die uw rechterhanden

تَعْظُمُونَ وَأَجْرُهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ
وَأَصْرِبُوهُمْ فَإِنْ أَطَعْتَكُمْ فَلَا تَبْغُوا
عَلَيْهِمْ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٥﴾

وَأِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا
حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا
إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٦﴾

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ

287 *Het onzichtbare beschermen* is een euphemisme voor de rechten van den echtgenoot beschermen en sluit kuisheid in.

288 Zooals God haar rechten heeft beschermd, d.i. haar rechten tegenover haar man heeft opgehouden.

289 Wat aangaat het slaan, dat als laatste toevlucht toegestaan wordt, ingeval een vrouw haar man verlaat, houde men twee dingen in gedachte. Eerstens, dat men slechts ingeval van een uiterst groote misdaad deze straf kan opleggen, gelijk een gezegde van den Heiligen Profeet in de *Sahih* Moeslim het duidelijk maakt: „Wanneer zij bezoeken krijgen van wien ook, die u niet aanstaat”; en tweedens, dat de slag zóó licht zij, dat die geen teeken achterlaat. *Ibn-i-’Abbas* staat in zoo’n geval slechts het gebruik van een tandenborstel toe.

290 Voor hen die denken, dat de *Islâm* de echtscheiding onder het minste voorwendsel toelaat, bevat dit vers veel stof tot nadenken. Wanneer er een breuk voorkomt, moeten er van beide partijen rechters worden aangesteld met het doel, om verzoening tot stand te brengen; wanneer de rechters geen verzoening tot stand kunnen brengen, dan eerst wordt echtscheiding toegestaan. Het is dus duidelijk, dat echtscheiding slechts door tusschenkomst van rechters door den man of door de vrouw verkregen kan worden.

bezitten; ²⁹¹ waarlijk, God heeft hem die hoogmoedig, grootsprakig is, niet lief:

37 Degenen die gierig zijn en de menschen bevelen gierig te zijn en verbergen wat God hun uit Zijn goedertierenheid heeft gegeven; en Wij hebben voor de ongeloofigen een schandelijke kastijding bereid:

38 En degenen die hun bezittingen uitgeven om door de menschen gezien te worden en niet in God gelooven, noch in den jongsten dag; en aangaande hem, wiens metgezel de duivel is, een kwaad metgezel is hij!

39 En wat (kwaad) zou het hun hebben gedaan, indien zij in God en den jongsten dag geloofd en (weldadig) uitgegeven hadden van wat God hun had gegeven? En God kent hen.

40 Waarlijk, God doet geen onrecht ter zwaarte van een atoom, en indien het een goede daad is, vermenigvuldigt Hij die en geeft Hij uit Zichzelf een groote belooning. ²⁹²

41 Hoe zal het dan zijn, wanneer Wij uit ieder volk een getuige brengen en u als een getuige brengen tegen *dit* (volk)?

42 Te dien dage zullen degenen die niet gelooven en den Apostel niet gehoorzamen, wenschen dat de aarde met hen gelijk gemaakt ware, en zij zullen niet eenig woord voor God verbergen.

اللَّهُ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٧﴾

الَّذِينَ يَبَخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ يُفْقُونَ آيَاتِنَا وَمَا آتَاهُمُ رَبُّنَا مِنَ النَّاسِ وَلَا يُمُونُوا بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ط وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٩﴾

وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً بُضِعْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤٢﴾

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٣﴾

Ar. deze.

²⁹¹ De liefdadigheid van den Islâm wordt dus niet bepaald tot eigen volk of eigen geloofsgenooten, maar wordt ook den vreemdelingen bewezen.

²⁹² Zulks is de telkens voorkomende beschrijving van het overwicht van genade in de Goddelijke natuur: het goede wordt steeds vermenigvuldigd en het kwaad te niet gedaan.

PARAGRAAF 7

Uiterlijke en innerlijke Reinheid

43. Noodzakelijkheid der reiniging als voorbereiding tot het gebed. 44—47. De Joden vermaand om te gehoorzamen. 48—50. De ernst der zonde van het polytheïsme.

43 O gij, die gelooft! kom het gebed niet nabij, wanneer gij bedwelmd zijt, tot gij (goed) weet wat gij zegt, ²⁹³ noch wanneer gij verplicht zijt om een volledige wassing te verrichten ²⁹⁴ — tenzij (gij) op den weg reizende (zijt) — tot gij u gewassen hebt; en indien gij ziek of op reis zijt, of een uwer van het privaat komt, of gij de vrouwen aangeraakt hebt, ²⁹⁵ en gij geen water kunt vinden, neem dan uw toevlucht tot zuivere aarde, en veeg uw aangezichten en uw handen, ²⁹⁶ waarlijk, God is Begenadigend, Vergevensgezind.

44 Hebt gij degenen niet beschouwd, wien een deel van het Boek is gegeven? Zij koopen dwaling en wenschen dat gij van den weg afdwaalt:

45 En God kent uw vijanden best; en God is voldoende als Bewaker, en God is voldoende als Helper.

46 Uit het midden der Joden zijn er degenen, die woorden van hun plaatsen veranderen ²⁹⁷ en zeggen:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ
وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ

وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ
سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَسْتُمْ مِنَ النِّسَاءِ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا غَفُورًا ①

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ
يَسْتُرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ
تَضِلُّوا السَّبِيلَ ②

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ تَصِيرًا ③

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن
مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا

293 Dit was de eerste stap tot het drankverbod. Bovendien toont het aan, dat hij die zijn gebeden opzendt, de beteekenis moet kennen van wat hij zegt.

294 De noodzakelijkheid om een volledige ablutie of wassing van het geheele lichaam te volbrengen rijst ingeval van coitus.

295 Vrouwen aanraken is een euphemisme voor coitus.

296 Dit wordt technisch *tajammoem* genoemd en bestaat uit het strijken der handen over zuivere aarde of iets dat zuivere stof bevat, en het strijken der handen over het gelaat en den rug der handen. Wanneer men geen water kan vinden, of wanneer het waarschijnlijk kwaad kan doen, is *tajammoem* in plaats van *woedoe*, of ablutie vóór het gebed voldoende.

297 Het onderwerp: verdraaiing van de „heilige schrift” wordt in den Heili-

a 74.

Wij hebben gehoord en wij gehoorzamen niet; a en: Luister zonder te hooren! en: Luister naar ons, (het woord) met hun tongen verdraaiende en over den godsdienst hekelende; 298 en indien zij (institute daarvan) gezegd hadden: Wij hebben gehoord en wij gehoorzamen, en hoor en schenk ons een weinig uitstel, zou het beter voor hen zijn geweest en oprechter; maar God heeft hen vervloekt om hun ongelooft, derhalve, weinig is het wat zij gelooven.

47 O gij, wien het Boek is gegeven! geloof in datgene wat Wij hebben geopenbaard, bevestigende hetgeen gij hebt, b vóór Wij de aangezichten veranderen, dan hen op hun ruggen omkeeren, 299 of hen vervloeken, zooals Wij de schenders van den Sabbat vervloekten; en Gods gebod zal volvoerd worden.

48 Waarlijk, God vergeeft het vereenigen van andere goden met Hem niet, en vergeeft *alles* behalve dat aan wien Hij wil; 300 en wie iets met God vereenigt, verzint inderdaad een groote zonde.

وَاسْمِعْ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَرَاعِنَا لِنُبَيِّنَ لِيَسْمَعَهُمْ
وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا
وَاطَعْنَا وَأَسْمِعْ وَأَنْظُرْنَا كَانَ خَيْرًا لَّهُمْ
وَاقْوَمُوا وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ④

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَنْظِفَ
وُجُوهَكُمْ فَتَرَوْهَا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ أَوْ تَلْعَنَهُمْ
كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ
أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ④

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ
مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ④

b 35.
Of, (hun)
leiders vernictigen.

Ar. met-
gezellen.

Ar. wat.

gen *Qoer-ân* inzonderheid in 2 : 75—79, 5 : 13, 41 en hier behandeld. De bevestiging, waarvan hier in vs. 47 en elders melding wordt gemaakt, beteekent slechts een bevestiging van de algemeene beginselen en inzonderheid van de profetieën, die in die boeken zijn vervat; ze getuigt dus van de waarheid der vroegere openbaringen, maar ontkent geenszins de verknoeing en verandering van den tekst, die maar al te duidelijk zijn om nog ernstig te worden betwist.

298 Zie noot bij 2 : 104.

299 Deze zinsnede is klaarblijkelijk *metaphorisch*, en de *aangezichten veranderen* beteekent: *hun grootheid en voorspoed onthouden en schande en tegenspoed over hen brengen*.

300 Het polytheïsme, dat in de *phraseologie* van den Hellenen *Qoer-ân sjirk* genoemd wordt, en dat veroordeeld wordt als de grootste zonde, waaraan een mensch zich schuldig kan maken, wordt meer dan eens vermeld, en wel niet om reden dat *sjirk* de grootschheid van het Goddelijk Wezen in eenig opzicht schaaft, maar doordat het de waardigheid der menschelijke natuur verlaagt. De

49 Hebt gij degenen niet beschouwd, die zichzelf reinheid toeschrijven? Neen, God reinigt wien Hij wil, en hun zal *gansch geen* onrecht worden aangedaan.

50 Zie, hoe zij de leugen tegen God verzinnen, en dit is genoeg als een klaarlijkelijke zonde.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ بِلِلَّهِ يُزَكَّى مِنْ بَشَاءٍ وَلَا يظْمُونَ قَيْنِيكًا ۝

أَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُبِينًا ۝

Ar. niet het vliesje van een dadel-pit.

PARAGRAAF 8

Elke Neiging tot Onrechtvaardigheid en Kwaad te mijden

51—53. De Joden verkiezen afgodendienaars boven Moeslims. 54. Het is Abrahams zaad, dat gezegend werd. 55—57. Vergelding van ongelooft en geloof. 58. Rechters en uitspraken. 59. Gehoorzaamheid aan den Apostel en aan ander gezag.

51 Hebt gij degenen niet beschouwd, wien een deel van het Boek is gegeven? Zij gelooven in *tooverij* en duivelen, en zeggen van degenen die niet gelooven: Dezen zijn beter in het pad geleid dan degenen die gelooven. 301

52 Dit zijn degenen die God vervloekt heeft, en dien God vervloekt, voor hem zult gij geen helper vinden.

53 Of hebben zij aandeel in het koninkrijk? Maar dan zouden zij den menschen zelfs niet den spikkel op de dadel-pit willen geven.

54 Of benijden zij de menschen om wat God hun uit Zijn goedertierenheid heeft gegeven? Maar inderdaad hebben Wij aan Abrahams kinderen het Boek en de wijs-

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا صِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْحَبِيبِ وَالطَّاعُونَ وَ يَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَذَا هُوَ أَهْدَى مِنَ الَّذِيْنَ آمَنُوا سَبِيلًا ۝

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ۝

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ۝

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ

Of, afgoden.

mensch moet over de natuur zelf en alle schepselen heerschen, maar als hij zich voor stervelingen als hijzelf verlaagt, of voor schepselen lager dan hijzelf, waarover hij in waarheid heerschen moet, dan streeft hij het waarachtige doel van zijn schepping voorbij.

301 De Joden hadden hun zuiver monotheïsme opgegeven; zij geloofden zelfs aan tooverij, hekserij en waarzeggerij, en daar de Islâm al deze dingen veroordeelt, stond de bijgeloovige Arabier den Joden meer aan dan de redelijke Moeslim.

heid gegeven, en hebben Wij hun een groot koninkrijk gegeven. ³⁰²

55 Derhalve, van hen is hij die in hem gelooft, en van hen is hij die zich van hem afwendt, en de hel is genoegzaam om te branden.

56 (Aangaande) degenen die niet in Onze mededeelingen gelooven, hen zullen Wij het vuur doen ingaan; zoo dikwijls hun huiden ganschelijk verbrand zijn, zullen Wij ze met andere huiden verwisselen, ³⁰³ opdat zij de kastijding zullen smaken, waarlijk, God is Machtig, Wijs.

57 En (aangaande) degenen die gelooven en goede daden doen, hen zullen Wij tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen, om in eeuwigheid daarin te wonen; zij zullen daarin reine gaden hebben, en Wij zullen hen *welgelukzalige schaduwen* doen ingaan.

58 Waarlijk, God gebiedt u toevertrouwde goederen terug te geven aan *degenen die ze waardig zijn* ³⁰⁴ en dat, wanneer gij tusschen de menschen recht spreekt, gij met rechtvaardigheid recht spreekt; waarlijk, God vermaant u met wat voortreffelijk is; waarlijk, God is Zienende, Hoorende.

الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٥﴾

فَمِنْهُمْ مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ وَكُفِيَٰ بِهِمْ سَعِيرًا ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا أَظْلَمًا لَّصَحَّتْ جُلُودُهُمْ بَدَلًا لَهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٨﴾

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

Ar. onder.

a 17.

Ar. een dichte schaduw.

Ar. hun eigenaars.

302 Het hemelsche koninkrijk, dat het grootsche koninkrijk is, omvattende zoowel het geestelijke als het wereldlijke koninkrijk, was nog in het huis Abrahams, doch werd nu van de afstammelingen van Israël overgebracht tot die van Ismaël, overeenkomstig het verbond, dat met Abraham gesloten was.

303 De gebezigde vorm duidt het voortduren der marteling aan, overeenkomstig de metaphoor: vuur.

304 In een gezegde van den Heiligen Profeet, geboekstaafd in *Boechari*, wordt het verspillen van toevertrouwde goederen verklaard in den zin van: een regeerder kiezen, die niet waardig is om te regeeren. In het tweede gedeelte van het vers wordt het den regeerders bevolen rechtvaardig recht te spreken, en daarom heeft het eerste gedeelte klaarblijkelijk betrekking op de keuze van

59 O gij, die gelooft! gehoorzaam God en gehoorzaam den Apostel en de machthebbenden onder u; dan, indien gij over iets twist, verwijs het naar God en den Apostel, indien gij in God en den jongsten dag gelooft; dit is beter en ten leste zeer goed. 305

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن
تَمَارَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ
إِن كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

PARAGRAAF 9

Huichelaars weigeren het Oordeel van den Profeet te aanvaarden

60—64. Neiging der huichelaars tot den duivel. 65. Het oordeel van den Profeet moet aanvaard worden. 66—70. Gehoorzaamheid aan God en den Profeet zal een groote belooning brengen.

60 Hebt gij degenen niet beschouwd, die beweren dat zij gelooven in wat tot u is geopenbaard en wat vóór u werd geopenbaard? Zij wenschen elkaar voor het gericht des duivels te dagvaarden, 306 hoewel het hun geboden werd hem te verloochenen, en de duivel wenscht hen te doen dwalen in een verre dwaling.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ
أَنْ يَسْتَحْكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا
أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ
يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

61 En wanneer er tot hen gezegd wordt: Kom tot wat God geopenbaard heeft en tot den Apostel, zult gij de huichelaars zich van u zien afkeeren met (den grootsten) afkeer.

وَلَا ذَا قِيلَ لَهُمْ لَعَاؤَ إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
وَالِى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُتَّفِقِينَ يَصُدُّونَ
عَنْكَ صُدُّوْا ﴿٦١﴾

regeerders, en de menschen worden aangemaand om zulke menschen als regeerders te kiezen, die waardig zijn om te regeeren. Aangezien den Moeslims een koninkrijk gegeven werd, werd hun gezegd welke regeerders zij kiezen moesten en hoe de regeerders hun gezag moesten uitoefenen.

305 Deze passage stelt een zeer belangrijken regel vast tot richtsnoer voor de Moeslims. Voor een waar Moeslim staat het gezag van God en Zijn Apostel boven alle gezag, maar de machthebbenden moeten ook gehoorzaamd worden. De woorden *eloel-amr*, of *de machthebbenden*, hebben een ruime beteekenis, zoodat er in verschillende zaken die op 's menschen leven betrekking hebben, verschillende personen zijn die de macht uitoefenen. De term sluit ook de Moeslim-godsdienstleiders in, maar zooals het vers duidelijk vaststelt, iedere leider, hetzij godsdienstig of wereldlijk, die tegen den Heiligen Qoer-án ingaat, moet niet gehoorzaamd worden.

306 De huichelaars neigden in hun hart tot afgoden, of tot hun waarzeggers die, daar deze hun leiders in de duivel-aanbidding waren, *duivels* genoemd worden.

62 Maar hoe zal het zijn, wanneer hun een ongeluk overkomt om wat hun handen tevoren hebben gezonden? Dan zullen zij tot u komen, bij God zwerende: Wij wenschten niet (anders) dan het goede en overeenstemming.

63 Dit zijn degenen, van wie God weet wat in hun harten is: keer u derhalve van hen af en vermaan hen, en spreek tot hen krachtdadige woorden aangaande henzelf.

64 En Wij hebben geen Apostel gezonden, dan opdat hij met Gods verlof gehoorzaamd zou worden; en waren zij, toen zij onrechtvaardig tegen zichzelf waren, tot u gekomen en hadden zij Gods vergiffenis gevraagd, en had de Apostel (ook) vergiffenis voor hen gevraagd, (dan) zouden zij God Veelwederkeerende (tot genade), Genadig vinden.

65 Maar neen! bij uw Heer! zij gelooven (in waarheid) niet, tot zij u rechter maken over datgene wat een twistzaak onder hen is geworden, en dan geen benauwdheid in hun harten vinden aangaande hetgeen gij beslist hebt en zich met algeheel onderwerping onderwerpen.

66 En indien Wij hun voorgeschreven hadden: Geef uw leven of ga heen uit uw huizen, zouden zij het niet hebben gedaan, behalve enkelen hunner; ³⁰⁷ en indien zij gedaan hadden wat hun aange maand werd, zou het zekerlijk beter voor hen zijn geweest en het best in het sterken (van hen);

فَلَيَقْتِ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيَهُمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ يَا اللَّهُ
إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي
أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ
اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ
فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ
فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي الْفِتْنَةِ
حَرَجًا وَهُمْ قَضَيْتَ وَيَسْلُمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
أَوْ اخْرَجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ
مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنبِيْهًا ﴿٦٦﴾

Ar. zielen.

307 De vrienden van den Profeet moesten hun leven geven ter verdediging van hun geloof en moesten hun huis verlaten om wille van hun godsdienst.

67 En dan zouden Wij hun zekerlijk van Onszelf een groote belooning gegeven hebben,

وَرَدَّا إِلَيْهِمْ مَنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ۝

68 En Wij zouden hen zekerlijk op het rechte pad geleid hebben.

وَأَلْهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝

Ar. gehoorzaamt.

69 En wie God en den Apostel *gehoorzamen*, dezen zijn met degenen wien God gunsten heeft geschonken, uit het midden van de profeten en de waarheidlievenden en de martelaren en de goeden, en een uitnemend gezelschap zijn zij!

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ۝

Of, deze goedertierenheid is.

70 Dit is goedertierenheid van God, en God is genoeg als Kenner.

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ۝

PARAGRAAF 10

De Geloovigen moeten zichzelf verdedigen

71. De geloovigen moeten op hun hoede blijven. 72, 73. Degenen die achterblijven. 74—76. Gods zaak en des duivels zaak.

71 O gij, die gelooft! neem uw voorzorgen, ruk dan in groepen op of ruk gezamenlijk op.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اخذُوا حُدُودَكُمْ فَانفِرُوا فِي سَبَاطٍ أَوْ انْفِرُوا جَمِيعًا ۝

72 En waarlijk, onder u is hij, die zekerlijk achteraan komt! Indien u dan een ongeluk overkomt, zegt hij: Waarlijk, God heeft mij een weldaad bewezen, dat ik niet met hen tegenwoordig was.

وَأَنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ تَلَبَّطُنَّ، فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالِ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۝

73 En indien de goedertierenheid van God tot u komt, zou hij zekerlijk uitroepen, als was er geen vriendschap tusschen u en hem: Dat ik met hem ware geweest, dan zou ik een machtig succes hebben behaald.

وَلَيْنَ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُنْتُمْ مَعَهُمْ فَأَفُورٌ قَوْمًا عَظِيمًا ۝

Ar. tusschen hem.

74 Derhalve, laten degenen op Gods weg strijden, die het leven dezer wereld voor het leven hiernamaals verkoopen; en wie op Gods weg strijdt,

فَلَيَقَاتِلَنَّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ

Maar de huichelaars in Medina waren te bloohartig om zulke ongemakken te doorstaan.

hij zij dan gedood of hij behale de overwinning, hem zullen Wij een machtige belooning schenken.

75 En wat reden hebt gij, dat gij niet zoudt strijden op den weg van God en van de zwakken onder de mannen en de vrouwen en de kinderen, (van) degenen die zeggen: Onze Heer! laat ons heengaan uit deze stad, welker inwoners onderdrukkers zijn, en geef ons van U een bewaker en geef ons van U een helper! 308

76 Degenen die gelooven, strijden op den weg Gods, en degenen die niet gelooven, strijden op den weg des duivels. Strijd derhalve tegen de vrienden des duivels; waarlijk, de strijd des duivels is zwak.

فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ أَوْ يَغْلِبُ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٥﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصْرًا ﴿٧٦﴾

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

PARAGRAAF 11

De Houding der Huichelaars tegenover de Geloovigen

77—80. De huichelaars weigeren te strijden. 81, 82. Hun geheime beraadslagingen. 83. Zij verspreiden valsche berichten. 84. Den Profeet bevoien zelfs alleen te strijden. 85—87. Medewerking aan een goede zaak aanbevolen.

77 Hebt gij degenen niet beschouwd, tot wie gezegd werd: Trek uw handen af, en onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting; maar wanneer hun de strijd wordt voorgeschreven, zie! een groep hunner vreest de men-

الَّذِينَ تَرَى إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ

308 Het vers verklaart nader, wat met strijden op Gods weg wordt bedoeld. Terwijl de meeste geloovigen, die de middelen hadden, Mekka ontvlucht waren — welke plaats hier genoemd wordt: de stad *welker inwoners onderdrukkers zijn* — bleven er diegenen achter, die zwak en niet in staat waren om een tocht te ondernemen. Dezen werden nog altijd door de inwoners van Mekka vervolgd en onderdrukt, gelijk duidelijk door de woorden van het vers wordt aangetoond, en niet alleen de mannen, maar zelfs ook de vrouwen en kleine kinderen werden vervolgd; strijden om hen van de vervolging der onderdrukkers te bevrijden was inderdaad strijden op Gods weg. Het daarop volgende vers toont aan, dat deze onderdrukkers op den weg des duivels strijden.

schen, zooals zij God behoo-
ren gevreesd te hebben, of
(zelfs) met grooter vreeze,
en zegt: Onze Heer! waarom
hebt Gij ons den strijd voor-
geschreven? Waarom hebt Gij
ons geen uitstel geschonken
tot een nabijen tijd? ³⁰⁹ Zeg:
De voorziening dezer wereld
is kort, en het hiernamaals
is beter voor hem die zich
(voor het kwaad) hoedt; en
u zult *geenszins* onrecht wor-
den aangedaan.

Ar. niet het
vliesje van
een dadel-
it.

78 Waar gij ook zijt, de
dood zal u overvallen, al
waart gij in hoog opgetrok-
ken torens. En indien een
weldaad tot hen komt, zeg-
gen zij: Dit komt van God;
en indien hun een ongeluk
overkomt, zeggen zij: Dit
komt van u. Zeg: Alles komt
van God; maar wat scheelt
dezen menschen, dat zij er
niet toe komen *hetgeen (hun)*
is gezegd te verstaan?

Ar. een
gezegde.

79 Welke weldaad ook tot
u komt (o mensch!), die
komt van God, en welk onge-
luk u ook overkomt, het komt
van uzelf; ³¹⁰ en Wij hebben
u (o Profeet!) tot het
menschdom gezonden als een
apostel; en God is genoeg als
Getuige.

يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ
خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا
الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ
قُلْ مَتَاءُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ
لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝

أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ
فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ
يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلُّ
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا
يَكَادُونَ بِفَقْهِنَا حَدِيثًا ۝

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا
أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ
لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝

309 Was er eenige hoop op buit geweest om de Moeslim-gelederen aan te vuren, dan zouden degenen die deze wereld zeer liefhadden (ze worden hier huichelaars genoemd) de vorsten zijn in den strijd; maar daar zij wisten, dat zij aan een overmacht het hoofd hadden te bieden, achtten zij de uitvoering van dit bevel gelijk met den dood zoeken, en verzochten om uitstel.

310 Goed en kwaad, of voordeelen en ongelukken spruiten uit God voort, maar terwijl Hij weldaden zendt uit Zichzelf, d.i. uit Zijn weldadigheid, treft een mensch geen kwaad of ongeluk, tenzij zijn eigen handen er om gevraagd hebben. Er is geen tegenstrijdigheid in de twee verklaringen, waarvan één aar het eind van het vorige vers gegeven is, n.l. *alles komt van God*, en de andere op deze plaats. Het vorige vers verklaart, dat de huichelaars hun ongelukken aan den Heiligen Profeet toeschreven; er wordt hun gezegd, dat ongelukken door God werden gezonden. Dit vers zegt hun, dat hoewel door God gezonden, de onmid-

80 Wie den Apostel gehoorzaamt, gehoorzaamt inderdaad God; en wie zich omkeert, dan hebben Wij u niet als een waker over hen gezonden.

81 En zij zeggen: Gehoorzaamheid. Maar wanneer zij van uw aanwezigheid uitgaan, besluit een deel hunner bij nacht anders te doen dan wat gij zegt; ³¹¹ en Allah schrijft op wat zij bij nacht besluiten, derhalve, keer u van hen af en vertrouw op God, en God is genoeg als Beschermers.

82 Peinzen zij dan niet over den Qoer-ân? En indien die van iemand anders dan God was, zouden zij daarin menige tegenstrijdigheid hebben gevonden. ³¹²

83 En wanneer er tot hen een *tijding* van veiligheid of vrees komt, verspreiden zij die; en indien zij die aan den Apostel en aan de machthebbers onder hen overgebracht hadden, zouden degenen onder hen, die de kennis daarvan kunnen navorschen, die geweten hebben, en waren Gods goedertierenheid over u en Zijn genade er niet geweest, (dan) zoudt gij den duivel zekerlijk gevolgd hebben, enkel en uitgenomen.

Ar. zaak.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ
تَوَلَّىٰ قِمًا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۝

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَدُوا مِنْ عِنْدِكَ
بَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ
يَكْتُبُ مَا يَشَاءُونَ فَأَعْوَضَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَتَوَلَّىٰ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَكَوْكَانَ مِنْ
عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۝

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَحْزَابِ أَوِ الْخَوْفِ
أَذَاعُوا بِهِ وَكَوَرُدُّهُ إِلَى الرَّسُولِ وَاللَّي
أُولَى الْأَكْمَرِ مِنْهُمْ أَعْلَمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْصِفُونَ
مِنْهُمْ وَتَوَلَّىٰ فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحِمَتْهُ
لَا تَبْعَكُمْ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ۝

dellijke oorzaak van deze ongelukken gezocht moest worden in hun eigen handelingen.

311 Er wordt hier melding gemaakt van de geheime beraadslagingen der huichelaars, die steeds tegen den Heiligen Profeet samenzwoeren, terwijl zij den schijn aannamen, alsof zij hem gehoorzaamden.

312 De Qoer-ân werd niet bij één gelegenheid afgeschreven en verspreid, maar werd voortdurend bij kleine gedeelten, gedurende drie en twintig jaar onder de meest afwisselende omstandigheden overgebracht. Van den tijd af dat de Profeet zich als eenzame kluizenaar in de grot Hira afzonderde, tot toen hij de eenige monarch en wetgever was van heel Arabië, had hij zulk een verscheidenheid van omstandigheden moeten doormaken, dat het leven van geen ander individueel menscheijk wezen ons zulk een veelzijdige studie oplevert. Maar

84 Strijd dan op Gods weg: dit is u niet opgelegd dan met betrekking tot uzelf, en wek de geloovigen tot ijver op; wellicht zal God den strijd dergenen die niet gelooven, bedwingen, en God is het sterkst in moed en het sterkst om een voorbeeldige straf te geven.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنَكُّبًا ۝

85 Wie zich (met een ander) in een goede zaak vereenigt, zal een deel daarvan hebben, en wie zich (met een ander) vereenigt in een kwade zaak, zal de verantwoordelijkheid daarvan hebben; en God heeft macht over alle dingen.

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا ۚ وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كُفْلٌ مِنْهَا ۗ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرٌ ۝

86 En wanneer gij met een groet gegroet wordt, groet met een beteren (groet) dan dien, of geef dien terug; waarlijk, God houdt met alle dingen rekening.

وَإِذَا حُيِّبْتُمْ إِلَىٰ بِرْتَابِ أَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوْهَا وَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ۝

87 God, er is geen god dan Hij — Hij zal u ten dage der opstanding voorzeker verzamelen, daaraan is geen twijfel; en wie is waarachtiger in woord dan God?

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۝

PARAGRAAF 12

Hoe de Huichelaars te behandelen

88—91. Huichelaars als vijanden te behandelen, tenzij zij den strijd staken.

88 Wat scheelt u dan, dat gij twee groepen zijt geworden omtrent de huichelaars, terwijl God hen (tot het onge-

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللَّهُ

wat iemand, de heele openbaring door, opvalt is, dat ze op een en dezelfde toon blijft — absolute onderwerping aan God, algeheel vertrouwen op Hem, volkomen verzekerdheid van toekomstig succes, een breede kijk op de menscheid, een welwillende houding tegenover alle volken en godsdiensten en goedheid aan allen gelijk. De geest der openbaringen aan den eenzamen, vervolgd en verworpen prediker van Mekka verschilt in deze en vele andere bijzonderheden niet van den geest der openbaringen aan den eenigen wereldlijken en geestelijken monarch van Arabië. Er zijn zelfs in de details der verhalen geen tegenstrijdigheden — zulke tegenstrijdigheden bijv. zooals ze aan te treffen zijn in de Evangelien.

loof) heeft doen terugkeeren om hetgeen zij heben verdiend? 313 Wenscht gij hem te leiden, dien God in dwaling heeft gelaten? En dien God in dwaling laat, voor hem zult gij geenszins een weg vinden.

أَرَكُمُهَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا
مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَكُنْ
تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ③

89 Zij wenschen dat gij niet gelooft, zooals zij niet geloofd hebben, opdat gij (al- len) gelijk zult zijn; neem daarom geen vrienden uit hun midden, tot zij op Gods weg (uit hun huizen) vluchten; maar indien zij zich omkeeren, grijp hen dan en dood hen, waar gij hen ook vindt, en neem geen vriend of helper uit hun midden,

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً
فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ④

Ar. noch.

90 Behalve degenen die bij een volk komen, tusschen hetwelk en u een verbond is, of die tot u komen, hun harten (hun) belettende u te bestrijden of hun eigen volk te bestrijden; en indien het Gode behaagd had, zou Hij hun macht over u gegeven hebben, opdat zij u zeker zouden hebben bestreden; derhalve, indien zij zich van u aftrekken en u niet bestrijden en u den vrede aanbieden, dan heeft God u geen weg tegen hen gegeven. 314

إِلَّا الَّذِينَ يَبِلُغُونَ إِلَىٰ قَوْمِهِم بِبَيْتِهِمْ
مِيثَاقًا أَوْ جَاءُوكُمْ حَصْرَتِ صُدُّوهُمْ
أَنْ يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَكُو
شَاءَ اللَّهُ لَسَطَطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَكَلَّفْتُوكُمْ
فَإِنْ عَتَزْتُمْ لَكُمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَا
لِلَّيْكُمْ السَّلَامَ لَمَّا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ
عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ⑤

Ar. borsten ineenkrimpende.

91 Gij zult anderen vinden, die wenschen dat zij veilig zijn voor u en veilig voor hun eigen volk; zoo dikwijls zij tot het kwaad worden teruggezonden, raken zij hals over kop daarin geworpen;

سَتَجِدُونَ أَحْرَبِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَادِلُوا
وَيَأْتُوا قَوْمَهُمْ كَلِمًا رُدُّوا إِلَىٰ الْفِتْنَةِ
أُرْكَبُوا فِيهَا فَإِنْ كُنْتُمْ بِعِزَّتِكُمْ
وَلَقُوا

313 Er worden hier klaarblijkelijk die weifelaars bedoeld, die tot het onge- loof terugkeerden, nadat zij den Islâm aangenomen hadden, en zich dus weder bij de ongelooivgen aansloten.

314 Dit vers verklaart het vorige: het toont duidelijk aan, dat zelfs weife- laars niet gedood of bestreden moesten worden, indien zij zich van den strijd onthielden, al gingen zij ook tot het ongeloof over, nadat zij den Islâm hadden aangenomen. Dit is een afdoend bewijs, dat afvalligheid niet met den dood gestraft werd.

derhalve, indien zij zich niet van u aftrekken, en u den vrede (niet) aanbieden en hun handen niet weerhouden, grijp hen dan en dood hen, waar gij hen ook vindt; en tegen dezen hebben Wij u een duidelijke macht gegeven.

إِلَيْكُمْ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا أَيْدِيَهُمْ فَذُرُوهُمْ
وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقْتُلُوهُمْ وَادْرَأُوا
جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١١﴾

PARAGRAAF 13

Wanneer en tot op welke Hoogte een Moordenaar verschoonbaar is

92. Straf wanneer een geloovige bij vergissing is gedood. 93. De- genen die geloovigen opzettelijk doodden. 94. Waarschuwing tegen het behandelen van een persoon als vijand. 95, 96. Noodzakelijkheid van den strjd.

92 En het betaamt een ge- loovige niet een geloovige te doodden, behalve bij vergis- sing, en al wie een geloovige bij vergissing doodt, hij make een geloovige slaaf vrij, en bloedgeld dient aan zijn fami- lie betaald te worden, tenzij zij het als aalmoes kwijt- schelden; maar indien hij van een u vijandigen stam en een geloovige is, (is) het vrijma- ken van een geloovigen slaaf (voldoende), en indien hij van een stam is, tusschen welken en u een verbond is, dient het bloedgeld aan zijn familie be- taald te worden, benevens het vrijmaken van een geloovigen slaaf; maar hij die niet (een slaaf) kan vinden, vaste ge- durende twee opeenvolgende maanden: een boete van God, en God is Wetend, Wijs.

93 En wie een geloovige opzettelijk doodt, zijn vergel- ding is de hel, hij zal daarin wonen; en God zal Zijn toorn over hem zenden en hem ver- vloeken en voor hem een pijn- lijke kastijding bereiden.

94 O gij, die gelooft! wan- neer gij op Gods weg *ten strij- de trekt, stel een onderzoek in*, en zeg niet tot een ieder

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا
خَطَاً، وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَرِيَّةٌ مُسْلِمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهَا
إِلَّا أَنْ يُصَدَّقُوا بِطَرَفٍ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ
وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ
فَدْيَةٌ مُسْلِمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فِصْيَامَ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٥﴾

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ
جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ
آلَفَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَتَّبِعُونَ

Ar. tus- schen u.

Ar. reist. Of, wees scherpain- nig.

Of, een
groet.

die u *vrede* aanbiedt: Gij zijt geen geloovige. ³¹⁵ Zoekt gij de goederen van het leven dezer wereld? Maar bij God zijn overvloedige aanwinsten; ook gij waart te voren zoo, toen bewees God u een weldaad; stel derhalve een onderzoek in; waarlijk, God is Zich bewust van hetgeen gij doet.

95 Niet gelijk zijn degenen uit het midden der geloovigen, die zitten blijven, geen schade hebbende, en degenen die hard op Gods weg strijden met hun bezittingen en hun personen; God heeft de strijders met hun bezittingen en hun personen dengenen die zitten blijven, een (hoogen) graad te boven doen gaan, en aan ieder heeft God het goede beloofd; en God zal den strijders een machtige belooning schenken boven degenen die zitten blijven:

96 (Hooge) graden van Hem en bescherming ^a en genade, en God is Vergevensgezind, Genadig.

a 1146.

عَرَضَ الْحَيَوتِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ
كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ⑤

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ
أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ
الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى
الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكَلَّا وَعَدَّ اللَّهُ
الْحَسَنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ⑥

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ⑦

PARAGRAAF 14

Het Geval van Moeslims die bij den Vijand bleven

97—99. Degenen die te zwak waren om te vluchten. 100. Degenen die (hun huizen) ontvluchten kunnen, behooren niet voor moeilijkheden te vreezen.

97 Waarlijk, de engelen zullen zeggen, als zij degenen doen sterven, die onrechtvaardig zijn geweest tegen hun zielen: In welken toestand waart gij? Zij zullen

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي
أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ

315 De Moeslims moesten de vijandelijke stammen bestrijden, waaronder er sommige waren, die den Islâm hadden aangenomen; er konden ook andere stammen zijn, die een geloofsbelijdenis van den Islâm aflegden, alleen om aan de straf te ontkomen. Of de persoon oprecht was in zijn belijdenis of niet, den Moeslims werd gezegd hem niet te dooden en hem als een Moeslim-broeder aan te nemen, niet meer als een vijand. Het vers stelt den breedten grondslag voor de Moeslim-broederschap vast, waarin iedereen, die eenvoudig op Islamietische

zeggen: Wij waren zwak op de aarde. Zij zullen zeggen: Was niet Gods aarde uitgestrekt, zoodat gij daarop kon hebben verhuisd? Derhalve, dit zijn degenen wier woning de hel is, en het is een kwaad toevluchtsoord;

98 Behalve de zwakken uit het midden der mannen en der vrouwen en der kinderen, die niet de middelen hebben, noch een weg kunnen vinden (om te vluchten);

99 Derhalve, (aangaande) diegenen, hen zal God wellicht begenadigen, en God is Begenadigend, Vergevensgezind.

100 En wie op Gods weg vlucht, zal op de aarde menig toevluchtsoord en overvloedige hulpbronnen vinden; en wie van zijn huis uitgaat, vliedende tot God en Zijn Apostel, en de dood overvalt hem dan, zijn belooning is inderdaad bij God, en God is Vergevensgezind, Genadig.

أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ فَهَاجِرُوا فِيهَا قُلُوبًا قَالُوا لَكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ طَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٨﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا
يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٩﴾

قَالَ لَيْتَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَوَ
كَانَ اللَّهُ عَفْوًا عَفُورًا ﴿١٠٠﴾

وَمَنْ هَاجَرَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي
الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً طَوْسًا
يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى
اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠١﴾

PARAGRAAF 15

Gebed tijdens den Strijd

101. Het bekorten van het gebed wanneer men voor moeilijkheden vreest. 102, 103. Gebed tijdens den werkelijken strijd. 104. Voortgezette werkzaamheid in acht te nemen.

101 En wanneer gij op de aarde reist, is er geen blaam op u, indien gij het gebed bekort, zoo gij vreest, dat degenen die niet gelooven, u zullen benauwen; ³¹⁶ waarlijk, de ongeloofigen zijn uw openlijke vijanden.

وَإِذَا اضْرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ
أَنْ يَفْتِنَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ
كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

Ar. vijand.

wijze groet, als een Moeslim wordt erkend. Geen onderzoekende vraag aangaande de leerstellingen, die iemand er op na houdt, is noodig om hem als lid van de Moeslim-broederschap te erkennen.

316 Het bekorten van het gebed, wanneer men voor den vijand heeft te vreezen, wordt in het daaropvolgende vers in bijzonderheden vermeld. Afscheiden hiervan is er de gewone bekorting van het gebed, wanneer men op reis is, en dit bestaat in het terugbrengen van het aantal *rak'ats* van vier tot twee.

102 En wanneer gij onder hen zijt en het gebed voor hen onderhoudt, laat een groep hunner met u opstaan, en laat hen hun wapenen nemen; wanneer zij zich dan ter aarde hebben geworpen, laat hen naar uw achterzijde gaan, en laat een andere groep die niet gebeden heeft, naar voren komen en met u bidden, en laat hen hun voorzorgen en hun wapenen nemen; ³¹⁷ (want) degenen die niet gelooven, wenschen dat gij achteloos zult zijn omtrent uw wapenen en uw have, opdat zij zich dan tegen u zult keeren met een onverhoedschen vereenigden aanval; en er is geen blaam op u, indien gij door regen bestookt wordt of indien gij ziek zijt, dat gij uw wapenen nederlegt, en neem uw voorzorgen; waarlijk, God heeft een schandelijke kastijding voor de ongeloovigen bereid.

103 Wanneer gij dan het gebed volbracht hebt, gedenk God staande en zittende en op uw zijden liggende; maar wanneer gij veilig zijt (voor gevaar), onderhoud het gebed; waarlijk, het gebed is voor de geloovigen een voorschrift waarvan den tijd bepaald is.

104 En wees niet bloohartig in de vervolging van de menschen (van den vijand); indien gij pijn lijdt, dan waarlijk, (ook) zij lijden pijn, zooals gij pijn lijdt, en gij hoopt van God wat zij niet hopen; en God is Wetend, Wijs.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَافِقَةً مِّنْهُمْ مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَأْيَسِّرْهُمُ اسْتِجَابَةً وَأَلِيسْ لَكُمُ الْفِتْنَةُ كَافِرُوا
طَافِقَةً أُخْرَى لَمْ يَصَلُّوا أَفَلْيَصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حُدُودَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَٰلِكُمْ يَسْتَكْفِرُونَ لَوْ تَفْعَلُونَ عَنِ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْنَتِكُمْ فَيَسْبِغُونَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَىٰ مِّنْ مَّطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حُدُودَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّبِينًا ﴿٣١٧﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ فِيهَا وَذُكُورًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿٣١٨﴾

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِعَاقِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَائِبِينَ فَإِنَّهُمْ يَأْتُونَ كَمَا تَأْتُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣١٩﴾

317 Iedere partij voltooide blijkbaar het gebed met slechts één rak'at. Sommigen zijn echter van meening, dat de tweede rak'at door ieder biddende individueel verricht moet worden.

PARAGRAAF 16

Onoprechtheid der Huichelaars

105—109. De Moeslims moeten zich niet inlaten met de zaak der onoprechte huichelaars. 110—112. Zij beschuldigen onschuldige personen.

105 Waarlijk, Wij hebben u het Boek geopenbaard met de waarheid, opdat gij tus- schen de menschen recht zult spreken, zooals God u inzicht heeft gegeven; en wees geen redetwister ten behoeve van de verraders. 318

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
لِتُحْكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَى اللَّهُ
وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ۝

106 En vraag Gods vergif- fenis; waarlijk, God is Verge- vensgezind, Genadig.

وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

Of, trouwe-
looslijk.

107 En pleit niet ten be- hoeve van degenen die *verra- derlijk* handelen jegens hun zielen; waarlijk, God heeft hem die trouweloos, zondig is, niet lief;

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَلُونَ أَنفُسَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ۝

108 Zij verbergen zich voor de menschen en verbergen zich niet voor God, en Hij is bij hen, wanneer zij bij nacht woorden bepeinzen, die Hem niet behagen, en God omvat wat zij doen.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَحْفُونَ مِنَ
اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا يَرْضَى
مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۝

318 Deze verzen werden geopenbaard bij de gelegenheid van een twist tusschen een man, die den Islâm beleed en de Joden, waarin de Heilige Profeet ten nadeele van den Moeslim uitsprak. Ta'ma bin Oebairaq had een maliënkolder gestolen en, na dien bij een Jood verborgen te hebben, beschuldigde hij dezen naderhand van den diefstal, terwijl zijn stam hem ondersteunde. Niettegenstaande de openlijke vijandschap der Joden sprak de Heilige Profeet den Jood van de beschuldiging vrij. Deze verzen stellen dus het ruime beginsel vast, dat oneerlijk- heid gestraft moet worden, al belijdt de persoon, die zich daaraan schuldig heeft gemaakt, ook den Islâm en al is de verongelijkte partij ook een niet-Moeslim- partij of zelfs een vijand der Moeslims. Iedere zaak moet op zichzelf worden uitgemaakt en het recht moet in evenwicht worden gehouden tusschen Moeslims en niet-Moeslims, tusschen vrienden en vijanden. Een ietwat minder scrupuleus persoon zou door den noodtoestand van het geval van de strenge eischen der rechtvaardigheid zijn afgeleid, want het was een tijd, toen ieder Moeslim hoogst noodig was ter verdediging van den Islâm, en een uitspraak tegen iemand, die door heel zijn stam ondersteund werd, betekende het verlies van den geheelen stam.

109 Zie! gij zijt degenen die voor hen in het leven dezer wereld pleiten, maar wie zal bij God ten dage der opstanding voor hen pleiten, of wie zal hun beschermer zijn?

319

110 En wie kwaad doet of onrechtvaardig tegen zijn ziel handelt, dan Gods vergiffenis vraagt, zal God Vergevensgezind, Genadig vinden.

111 En wie een zonde begaat, begaat die slechts tegen zijn eigen ziel: en God is Wetend, Wijs.

112 En wie een feil of een zonde begaat, dan een onschuldige daarvan beschuldigt, laadt inderdaad op zichzelf den last van een laster en een duidelijke zonde.

هَآئِنُّمُ مَوْلَاؤُكُمْ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا قَمَنْ يُجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ اَمْ مَنْ يَكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿٣١٩﴾

وَمَنْ يَعْصِلْ سُوْءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسًا ثُمَّ
يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٣١٠﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ اِثْمًا فَاَتَمَّ اِيْكْسِبُهُ عَلٰى
نَفْسِهِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٣١١﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيْئَةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ
بِهٖٓ بَرِيْئًا فَقَدْ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّ اِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٣١٢﴾

PARAGRAAF 17

Geheime Beraadslagingen der Huichelaars

113. Pogingen om de Moeslims uit te roeien. 114. Geheime beraadslagingen van den vijand. 115. Tegenstand aan den Profeet gedoemd te mislukken.

113 En waren Gods goedertierenheid over u en Zijn genade er niet geweest, een groep hunner zou zekerlijk besloten hebben u ten ondergang te brengen, en zij brengen *slechts* hun eigen zielen ten ondergang, en zij zullen u gansch geen kwaad doen; en God heeft u het Boek en de wijsheid geopenbaard, en Hij heeft u geleerd wat gij niet wist, en Gods goedertierenheid over u is zeer groot.

114 Er is niets goeds in de meeste hunner heimelijke raadslagen, behalve (in die van hem) die liefdadigheid of goedheid of verzoening tus-

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ
طٰٓءِفَةٌ مِنْهُمْ اَنْ يُضِلُّوْكُمْ وَّمَا يُضِلُّوْنَ
اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَّمَا يُضِرُّوْكُمْ مِنْ شَيْءٍ ط
وَ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ
وَ عَلَّمَكُم مَّا كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ وَّ كَانَ
فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ عَظِيْمًا ﴿٣١٣﴾

لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ
بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ط

Ar. niet,
behalve.

schen de menschen beveelt; en wie dit doet, Gods welbehagen zoekende, hem zullen Wij een machtige belooning geven.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٥﴾

115 En wie vijandig tegenover den Apostel handelt, nadat de leiding hem duidelijk is geworden, en een anderen weg volgt dan dien der geloovigen, hem zullen Wij tot datgene wenden, waarheen hij (zich) heeft gewend en hem zullen Wij de hel doen ingaan; en het is een kwaad toevluchtsoord. 320

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٦﴾

PARAGRAAF 18

Afgodendienst veroordeeld

116. Polytheïsme een onvergeeflijke zonde. 117—121. De duivel blaast kwade praktijken in. 122—126. Geloof en goedheid zullen beloond worden.

116 Waarlijk, God vergeeft het vereenigen van iets met Hem niet, en Hij vergeeft *alles* behalve dat, aan wien Hij wil; a en al wie iets met God vereenigt, dwaalt inderdaad af in een verre dwaling.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٧﴾

Ar. wat.
a 300.

117 Zij roepen buiten Hem niets dan *onbezielde voorwerpen* aan, en zij roepen niets dan een *van alle goed ontblooten* duivel aan;

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنثَاءً وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ﴿١٨﴾

Of, afgoden

Of, weder-spannigen.

118. God heeft hem vervloekt; en hij zei: Voorzeker zal ik van Uw dienaren een bepaald deel nemen:

لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا تَخَذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١٩﴾

119 En ik zal hen voorzeker op een dwaalspoor brengen en in hen ijdele begeerten opwekken, en hen beve-

وَلَا أُصَلِّتُهُمْ وَلَا أَمْنِيَّتُهُمْ وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَلَئِمْتَكُنَّ أَذَانُ الْأَعْمَارِ وَلَا مَرْتَبَهُمْ فَلْيَعْبُرُوا

320 Dit vers spreekt duidelijk van de ongeloovigen en de huichelaars, die een anderen weg volgden, dan dien der geloovigen. Slechts een moeizame verdraaiing der woorden zou daaraan de beteekenis geven, dat het een zonde was om in zaken van godsdienst van de meerderheid der Moeslims te verschillen.

len, opdat zij de ooren van het vee zullen afsnijden, ³²¹ en voorzeker zal ik hen bevelen, opdat zij Gods schepping zullen veranderen; ³²² en wie den duivel veel eer tot beschermer neemt dan God, zal inderdaad een duidelijk verlies lijden.

120 Hij geeft hun beloften en wekt in hen ijdele begeerten op; en de duivel belooft hun niet dan om te bedriegen.

121 Dit zijn degenen wier woning de hel is, en zij zullen geen wijkplaats, daaruit vinden.

122 En (aangaande) degenen die gelooven en goed doen, hen zullen Wij tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen, om in eeuwigheid daarin te wonen; (het is) een belofte Gods, waarachtig (inderdaad); en wie is waarachtiger in woord dan God?

123 Het zal niet overeenkomstig uw ijdele begeerten zijn, noch overeenkomstig de ijdele begeerten der volgelingen van het Boek; wie kwaad doet zal daarmee vergolden worden, en buiten God zal hij voor zich noch bewaker noch helper vinden.

124 En wie goede werken doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, en een geloovige is — dezen zullen den tuin binnentreden, en zijn zullen *geenszins* onrechtvaardig worden behandeld.

خَلَقَ اللَّهُ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ﴿٥٠﴾

يَعِدُهُمْ وَيُوعِدُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٥١﴾

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُجِدُونَ عَنْهَا مَخْرِصًا ﴿٥٢﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعُذُّ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿٥٣﴾

لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٥٤﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يظَلَمُونَ قَلِيلًا ﴿٥٥﴾

Ar. onder.

Ar. niet den spikkel op een delpit.

321 Het gebruik van het afsnijden der ooren van zekere dieren was een heerschende vorm van polytheïsme in Arabië, want zulk een dier werd beschouwd als gewijd te zijn aan zekere afgoden.

322 Vergelijken wij deze plaats met 30 : 30, dan zal het ons duidelijk zijn, dat met *Gods schepping* hier de *godsdienst van God* wordt bedoeld, want de ware godsdienst is 's menschen natuurlijke godsdienst. Met de verandering van Gods

125 En wie heeft een beteren godsdienst dan hij, die zich algeheel aan God onderwerpt? en hij is de weldoener (van anderen) en volgt het geloof van Abraham, den oprechte, en God nam Abraham tot vriend.

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ
لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۝

126 En al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is, is Gods; en God omvat alle dingen.

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ۝

PARAGRAAF 19

Onpartijdige Behandeling van Weezen en Vrouwen

127. Weezen recht laten wedervaren, wanneer hun moeder gehuwd wordt. 128. Verzoening tusschen man en vrouw. 129. Rechtvaardigheid onder de vrouwen. 130. Scheiding van man en vrouw. 131—134. Zorgvuldigheid ten aanzien van een opgelegde plicht.

127 En zij vragen u om een beslissing omtrent de vrouwen. Zeg: God maakt u Zijn beslissing omtrent haar bekend en datgene wat u in het Boek is geciteerd ³²³ aangaande de weezen van de vrouwen, wie gij niet geeft wat voor haar is bestemd, terwijl gij ongenegen zijt haar te trouwen, ³²⁴ en aangaande de zwakken onder de kinderen, en dat gij met billijkheid tegenover weezen handelt; en wat goed gij ook doet, waarlijk, God weet het.

وَيَسْأَلُونَكَ فِي النِّسَاءِ ۗ قُلِ اللَّهُ يُعَلِّمُكُمْ
فِيهِنَّ ۗ وَمَا يُثَلِّى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي
يَلْمِى النِّسَاءَ الَّتِي لَا تُوَدُّنَهُنَّ مَا كَتَبَ
لَهُنَّ وَتَرَعَبْنَ أَنْ يَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ
مِنَ الرِّبَاكِ ۗ وَأَنْ تَقُولُوا لِيَا أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ۝

schepping door den duivel wordt derhalve bedoeld: de verandering van 's menschen natuurlijke godsdienst, die gehoorzaamheid aan God en Zijn wetten vereischt.

323 Er wordt hier verwezen naar het begin van dit hoofdstuk, vs. 3. Er bestaat over dit punt nagenoeg eenstemmigheid van meening, daar de zinsbouw er op wijst, dat er reeds een beslissing is gegeven.

324 De Arabieren maakten zich aan dubbele onrechtvaardigheid schuldig: zij gaven haar geen aandeel in de erfenis van haar man, en waren ook niet genegen om een weduwe te huwen die kinderen had, daar anders de verantwoordelijkheid van het onderhoud van haar kinderen op hen zou rusten. De Islâm verhielp deze beide kwalen: hij gaf een erfdeel aan de weduwe met een deel ook voor de weezen; hij beval het huwen van zulke weduwen aan en stond de polygamie bepaaldelijk met dat doel toe. Om aan allen twijfel omtrent dit punt een einde te maken, wordt het onderwerp hier opnieuw behandeld.

128 En indien een vrouw een kwade behandeling of verlatting van de zijde van haar echtgenoot vreest, is er geen blaam op haar, indien zij een verzoening tusschen hen tot stand brengen, ^a en verzoening is beter; en er is een geneigdheid tot hebzucht in de gemoederen (der menschen); en indien gij (anderen) goed doet en u (voor het kwaad) hoedt, dan waarlijk, God is Zich bewust van wat gij doet.

a 290.

129 En gij hebt het niet in uw macht tusschen de vrouwen recht te doen, ^b al verlangt gij (er) sterk (naar), maar wees (eene) niet ongenegen met totale ongenegenheid, zoodat gij haar als het ware in opschorting laat; ³²⁵ en indien gij een verzoening tot stand brengt en u (voor het kwaad) hoedt, dan waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

b 4 : 3

130 En indien zij scheiden, zal God hen beiden uit Zijn overvloedigheid vrij maken van gebrek, en God is Overvloediggevend, Wijs.

131 En al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is is Gods, en Wij geboden zekerlijk dengenen wien het Boek vóór u werd gegeven en (Wij gebieden) ook u, dat gij oppassend zijt voor (uw plicht jegens) God; en indien gij niet gelooft, dan waarlijk, al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is is Gods, en God is Zichzelf genoeg, Lofwaardig.

وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ
إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ
الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ
اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَنْ نَسْتَبِيْعَهُمْ أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ
وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ
فَتَذَرُوهُنَّ كَالْمَعْلُوقَاتِ وَإِنْ تَصْلِحُوا وَتَتَّقُوا
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣١﴾

وَإِنْ يَفْرَقَا فَاِغْنِ اللَّهُ كِلَا مَنْ سَعَيْتُهُ
وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿٣٢﴾

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ ط وَإِنْ
تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ ط وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿٣٣﴾

325 D.i. wanneer er zich omstandigheden voordoen die polygamie noodzakelijk maken, kan op gelijkelijke liefde niet worden aangedrongen, maar er moet gelijkheid in uitwendige behandeling zijn.

132 En al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is is Gods en God is genoeg als Beschermmer.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ط
وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۝

133 Indien het Hem behaagt, kan Hij u doen heengaan, o menschen! en anderen brengen; en God heeft de macht om dit te doen.

اِنْ يَنْتَهِ اِيْدُهُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَاْتِ
بِاٰخَرِيْنَ ط وَكَانَ اللّٰهُ عَلَىٰ ذٰلِكَ قَدِيْرًا ۝

134 Wie de belooning dezer wereld wenscht, dan, bij God is de belooning van deze wereld en van het hiernamaals; en God is Hoorende, Ziende.

مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ
ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ط وَكَانَ اللّٰهُ
سَبِيْعًا بَصِيْرًا ۝

PARAGRAAF 20

Onpartijdige Behandeling van alle Menschen en Veroordeeling van de Joodsche Huichelarij

135. Standvastigheid in rechtvaardigheid en waarheid. 136. Standvastigheid in geloof geboden. 137—141. De zwakken in het geloof verzaken de waarheid om wille van de wereldsche eer.

135 O gij, die gelooft! wees onderhouders der rechtvaardigheid, getuigen om Gods wille, zij het ook tegen uzelf of (uw) ouders of (uw) nabestaanden; hij zij rijk of arm, God is hoogst bekwaam (om met hen beiden (te handelen)); 326 derhalve, volg (uw) lage begeerten niet, opdat gij geen onrecht zult doen; en indien gij (uw woorden) verdraait of u (van de waarheid) afwendt, dan waarlijk, God is Zich bewust van hetgeen gij doet.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوٰمِيْنَ بِالْقِسْطِ
شٰهَدِآءَ لِلّٰهِ وَكُوْنُوْا عَلَىٰ اَنْفُسِكُمْ اَوَّٰدِلِدِيْنَ
وَالْاَقْرَبِيْنَ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيْرًا
فَاِنَّهُ اَوْلٰى بِمَا هُمْ فَلَآ تَتَّبِعُوْا الْهَوٰى اَنْ
تَعْدِلُوْا وَاِنْ تَاوَا اَوْ عُضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝

Of, hun beiden meer nabij in erbarming.

136 O gij, die gelooft! geloof in God en Zijn Apostel, en het Boek dat Hij tot Zijn Apostel heeft geopenbaard en het Boek dat Hij te voren

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ
وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُوْلِهِ وَالَّذِيْ
الَّذِيْ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ط وَمَنْ يَكْفُرْ

326 Of het beteekent: God is hun meer nabij (in erbarming). Derhalve moet gij noch partijdig zijn jegens den rijke om de een of andere gunst die gij van hem moogt verwachten, of het een of andere kwaad dat gij van hem vreest, noch moet gij, wanneer de persoon tegen wien gij getuigenis afdlegt, een arme is, uit medelijden met hem, iets anders dan de waarheid vermelden. Noch de banden der verwantschap en liefde, noch overwegingen van vrees, gunst of meelijden moeten iemand dus een haarbreed van de waarheid doen wijken.

openbaarde; en wie niet in God en Zijn engelen en Zijn boeken en Zijn apostelen en den jongsten dag gelooft, dwaalt inderdaad af in een verre dwaling.

137 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven, daarna niet gelooven, wederom gelooven en wederom niet gelooven, dan in ongeloof toemen — hen zal God niet vergeven, noch op het (rechte) pad leiden. 327

138 Kondig den huichelaars aan, dat zij een pijnlijke kastijding zullen hebben,

139 Degenen die de ongelovigen tot beschermers nemen, veeleer dan de geloovigen. Zoeken zij eer van hen? Dan waarlijk, alle eer is voor God.

140 En inderdaad heeft Hij u in het Boek geopenbaard, dat wanneer gij in Gods mededeelingen niet geloofd en daarmee gespot hoort worden, zit niet met hen tot zij eenig ander gesprek beginnen; 328 waarlijk, dan zoudt gij hun gelijk zijn; waarlijk, God zal de huichelaars en de ongelovigen alle in de hel verzamelen;

141 Degenen die op (ongelukken voor) u wachten; en indien gij een overwinning van God krijgt, zeggen zij: Zijn wij niet met u geweest? En indien er een kans

يَا اللَّهُ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ①

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ
كَفَرُوا ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ
لِيُعْطِهِمْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ②

بَشِيرِ الْمُنْفِقِينَ يَا لَئِنْ لَمْ يَنْهَ الْأَعْمَى

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ
دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ
فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ③

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا
سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَنُصِتْهَا
بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي
حَدِيثِ عَمْرٍوهٖ ④ إِنَّكُمْ إِذَا أَتَيْتُمُوهُمْ ط
اللَّهُ جَامِعِ الْمُنْفِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي
جَهَنَّمَ جَمِيعًا ⑤

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ
فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ⑥
وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ

327 De personen, van wie in dit vers melding wordt gemaakt, zijn de weifelaars, die telkens weer tot (het) ongeloof overgingen. Dat God hen niet leidt is de consequentie van hun eigen handelingen. Zij weifelden eerst, maar ten slotte werden zij onwrikbaar in hun ongeloof.

328 Dit heeft betrekking op 6 : 68. Het is den Moeslims niet verboden, naar critiek op hun godsdienst te luisteren. Het is veeleer hun plicht, want hoe kunnen zij anders anderen van de waarheid van den Islâm overtuigen? Het is hun echter wel verboden met menschen te zitten, die met hun godsdienst den spot drijven.

voor de ongeloofigen is, zeggen zij: Hebben wij niet de overhand op u gekregen en u tegen de geloovigen verde digd? Derhalve zal God ten dage der opstanding tusschen u recht spreken; en God zal den ongeloofigen in geen geval een weg tegen de geloovigen geven.

لَسْتَ حِذِّ عَلَيْكُمْ وَتَسْعَكُمُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
قَالَ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَكُنْ
بِجَعَلِ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٩٩﴾

PARAGRAAF 21

Het Einde der Joodsche Huichelaars

142, 143. Hun bedrieglijkheid. 144. Verbod van vriendschapsbetrekkingen met vijanden. 145—147. Hun uiteindelijke lot. 148, 149. Beschimping verboden. 150—152. Verwerping van apostelen staat gelijk met ongelooft.

142 Waarlijk, de huichelaars trachten God te misleiden, en Hij zal hun hun bedriegerij vergelden; ³²⁹ en als zij tot het gebed opstaan, staan zij tragelijk op; zij doen het slechts om door de menschen gezien te worden en gedenken God niet dan een weinig,

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَالِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَالِعُهُمْ
وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالٍ
يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾

143 Weifelende tusschen dat (en dit), (behoorende) noch tot dezen noch tot genen; en dien God in dwaling laat, voor hem zult gij geen weg vinden. ^a

مُدَّ بَدِيدِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ
وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَكُنْ
تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

144 O gij, die gelooft! neem de ongeloofigen niet tot beschermers, veeleer dan de geloovigen; ^b wenscht gij, dat gij God een duidelijk bewijs tegen u geeft?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ
أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلِئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ
أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٤﴾

145 Waarlijk, de huichelaars zijn in de laagste phase des vuurs, ³³⁰ en gij zult geen helper voor hen vinden,

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ
مِنَ النَّارِ وَكُنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾

146 Behalve degenen, die berouw hebben en zich beteren en aan God vasthouden

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا

³²⁹ Zie 2 : 9.

³³⁰ Onoprechtheid in godsdienst is de grootste van alle zonden, en daarom wordt er hier gezegd, dat de huichelaars in den slechtsten toestand verkeerren.

a 19, 718.

b 199.

Of, gods-
dienst.

Ar. Wat zou
God met uw
kastijding
doen.

en oprecht zijn in hun *gehoorzaamheid* aan God; dezen zijn met de geloovigen, en God zal den geloovigen een machtige belooning schenken.

147 *Waarom zou God u kastijden*, indien gij dankbaar zijt en gelooft? En God is de Vermenigvuldiger van belooningen, Wetend.

يَا اللَّهُ وَ اٰخَصَّوْا دِيْنَهُمْ لِيَّهٖ قَاوَلِيْكَ مَعَ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَ سَوْفَ يُؤْتِيْكَ اللهُ الْمُؤْمِنِيْنَ
اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٤٧﴾

مَا يَفْعَلُ اللهُ بِعَدُوِّكُمْ اِنْ شَكَرْتُمْ
وَ اٰمَنْتُمْ وَ كَانَ اللهُ شَاكِرًا عَلِيْمًا ﴿١٤٨﴾

DEEL VI

148 God heeft het uiten van kwetsende taal in het openbaar niet lief, tenzij iemand onrecht is aangedaan; en God is Hoorende, Wetende. ³³¹

149 Indien gij openlijk goed doet of het in het geheim doet of een kwaad begenadigt, dan waarlijk, God is Begeenadigend, Machtig.

150 Waarlijk, degenen die niet in God en Zijn apostelen gelooven en (degenen die) onderscheid wenschen te maken tusschen God en Zijn apostelen ³³² en zeggen: Wij gelooven in sommigen en gelooven in anderen niet, en wenschen een weg te nemen tusschen (dit en) dat,

151 Dit zijn degenen die waarlijk ongelooovigen zijn, en Wij hebben voor de ongelooovigen een schandelijke kastijding bereid.

152 En degenen die in God en Zijn apostelen gelooven en geen onderscheid tusschen wie ook van hen maken — aan hen zal God hun belooningen schenken; en God is Vergevensgezind, Genadig.

لَا يُحِبُّ اللهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْرِ مِنَ الْقَوْلِ
اِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَ كَانَ اللهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿١٤٩﴾

اِنْ تُبَدُّوْا حَيْرًا اَوْ تَخْفُوْهُ اَوْ لَعَنُوْا عَنْ
سُوْرٍ فَاِنَّ اللهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿١٥٠﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاللهِ وَ رَسُوْلِهِ وَ
يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اللهِ وَ رَسُوْلِهِ
وَ يَقُوْلُوْنَ نُوْمِنُ بِبَعْضٍ وَ نَكْفُرُ بِبَعْضٍ
وَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَتَّخِذُوْا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيْلًا ﴿١٥١﴾
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ حَقًّا وَ اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِيْنَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥٢﴾

وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللهِ وَ رَسُوْلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا
بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ
اُجُوْرَهُمْ وَ كَانَ اللهُ عَفُوًّا رَحِيْمًا ﴿١٥٣﴾

331 Lasterlijke taal, van welke soort ook, omtrent anderen bezigen, is streng verboden, maar ingeval een persoon in zeker opzicht onrecht is aangedaan, is het wel te rechtvaardigen.

332 Onderscheid maken tusschen God en Zijn apostelen beteekent in het eene gelooven en het andere verwerpen.

PARAGRAAF 22

Overtredingen der Joden

153—155. De Joden schenden het verbond. 156—159. Hun beschuldigingen tegen Jezus en Maria, en de waarheid aangaande de kruisiging van Jezus. 160, 161. Hun bestraffing. 162. Sommigen gelooven.

153 De volgelingen van het Boek vragen u hun een boek uit den hemel neder te brengen; maar inderdaad vroegen zij van Mozes een grooter iets dan dat, want zij zeiden: Toon ons God duidelijk; derhalve overviel hen het gerommel om hun onrechtvaardigheid. ^a Toen namen zij het kalf (tot god), ^b nadat duidelijke teekenen tot hen waren gekomen, maar Wij begenadigden dit; en Wij gaven Mozes een duidelijk gezag.

a 48.

b 2 : 54 ;
20 : 86-97.

154 En wij verhieven bij hun verbond den berg boven hen, ^c en Wij zeiden tot hen: Ga deze deur buigende in; ^d en Wij zeiden tot hen: Overschrijd de perken van den Sabbat niet; ^e en Wij maakten met hen een hecht verbond.

c 54.

d 2 : 58.

e 2 : 65.

155 Derhalve om hun schenden van hun verbond en hun ongelooft in Gods mededeelingen en hun ten onrechte dooden ^f der profeten en hun zeggen: Onze harten zijn bedekt ^g — neen! God heeft een zegel op hen gesteld, tengevolge van hun ongelooft, ^h derhalve gelooven zij slechts weinig:

f 51.

g 70.

h 11.

156 En om hun ongelooft en om hun uiteten van een grooten laster tegen Maria:

i 210.

333 i

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى الْكَبِيرَ
مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرَنَا اللَّهُ جِثَّةً فَنَأْخُذُكُمْ
الضَّعِيقَةَ يُظْلِمُهُمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ
ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَى سُلْطَانًا مُبِينًا ۝

وَسَرَفْنَا قَوْلَهُمُ الظُّورَ بَيْنِنَا قَوْمَهُمْ وَقُلْنَا
لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا
تَعُدُّوا فِي السَّبْتِ وَآخَذْنَا مِنْهُم مِيثَاقًا عَلِيمًا ۝

فِيمَا نَقَضَهُمْ مِيثَاقَهُمْ وَكَفَرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا
غُلَّتْ لَنْ طَعِمَ اللَّهُ عَلَيْهَا يَكْفُرُهُمْ فَلَا
يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝

وَيَكْفُرُهُمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ۝

333 De laster, waarvan hier melding wordt gemaakt, was dat Maria zich schuldig maakte aan overspel. De Joodsche traditie toont aan, dat de man, omtrent wien zij Maria beschuldigden, een Jood was, Panther genaamd.

157 En hun gezegde: Waarlijk, wij hebben den Mesias, Jezus, den zoon van Maria, Gods apostel, gedood; en zij doodden hem niet, en kruisigden hem ook niet, maar hij werd gemaakt hun te schijnen (als een gekruisigde), en waarlijk, zij die het daarover niet eens zijn, verkeerden daaromtrent slechts in twijfel; zij hebben dienaangaande geen kennis, maar volgen slechts een gissing, en zij weten het niet zeker,

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ

لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ٥٧

Of, doodden hem.

334

334 In deze passage worden verscheidene punten vermeld: (1) De Joden maakten er op aanspraak, dat zij Jezus doodden; (2) Jezus stierf niet aan het kruis; (3) hij werd gemaakt op iemand te lijken, die gedood wordt of aan het kruis sterft; (4) de Joden en Christenen verkeerden beiden in twijfel omtrent zijn dood; en (5) de Joden doodden hem niet zeker. Raadplegen wij de Evangelien, dan vinden wij al deze verklaringen daarin bevestigd. De volgende punten verdienen opgemerkt te worden: (1) Jezus bleef slechts gedurende enkele uren aan het kruis; maar de dood door kruisiging geschiedde altijd langzaam. (2) De twee mannen die met Jezus gekruisigd werden, leefden nog, toen zij van het kruis werden afgenomen. (3) Het breken der beenen werd in het geval der twee misdadigers wel toegepast, maar niet in dat van Jezus (Johannes 19 : 32, 33). (4) Toen een der krijgsknechten Jezus' zijde doorstak, kwam er bloed uit (Joh. 19 : 34), en dit was een zeker teeken van leven. (5) Zelfs Pilatus geloofde niet, dat Jezus in zoo'n korten tijd werkelijk gestorven was (Mark. 15 : 44). (6) Jezus werd niet begraven, zooals de twee misdadigers, maar werd aan de zorgen van een rijken discipel toevertrouwd, die zeer veel zorg voor hem droeg en hem in een ruime, in den wand van een rots uitgehouwen kamer bracht. (Lukas 23 : 50—53). (7) Toen men op den derden dag naar het graf keek, vond men den steen van de opening verplaatst, hetgeen niet het geval zou zijn, indien er een bovennatuurlijke verrijzing was geweest. (8) Toen Maria hem zag, hield zij hem voor den hovenier. (Joh. 20 : 15), hetgeen aantoonde, dat Jezus zich als een tuinman vermomd had. Zoo'n vermomming zou niet noodig zijn, indien Jezus uit den dood opgestaan was. (9) In hetzelfde lichaam van vleesch zagen de discipelen Jezus en de wonden waren er nog, diep genoeg voor iemand om er zijn hand in te steken. (Joh. 20 : 27). (10) Hij had nog altijd honger en at, zooals zijn discipelen aten (Luk. 24 : 39—43). (11) Jezus Christus ondernam een reis naar Galilea met twee van zijn discipelen, die zij aan zij met hem liepen, hetgeen aantoonde, dat hij om een wijkplaats vluchtte, want indien het in zijn bedoeling had gelegen ten hemel te stijgen, zou hij geen tocht naar Galilea ondernomen hebben (Matth. 28 : 10, Mark. 16 : 12). (12) In alle verschijningen na de kruisiging trof men Jezus aan, zich verbergend en verschuilend, als vreesde hij er voor, ontdekt te zullen worden (Joh. 20 : 19). (13) Jezus Christus bad den geheelen nacht vóór zijn gevangenneming om behoed te worden voor den vervloekten dood aan het kruis, en ook vroeg hij zijn disci-

a 218.

158 Neen! God verhief hem in Zijn tegenwoordigheid; ³³⁵ a en God is Machtig, Wijs.

159 En er is niet één der volgelingen van het Boek, of hij gelooft voorzeker hierin vóór zijn dood, en ten dage der opstanding zal hij een getuige tegen hen zijn. ³³⁶

بَلْ سَرَفَهُ اللهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٣٣٥﴾

وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا كَيْفَ مَتَنَ بِهِ
قَبْلَ مَوْتِهِ ۗ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ
عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿٣٣٦﴾

pelen om voor hem te bidden, en de beden van een rechtschapen mensch in nood en verdrukking worden steeds verhoord. Hij scheen zelfs een belofte van zijn Meester ontvangen te hebben, dat hij gered zou worden, en op deze belofte beriep hij zich, toen hij aan het kruis uitriep: „Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?” (Matth. 27 : 46). Hebreë 5 : 7 maakt de zaak nog duidelijker, want er staat duidelijk vermeld, dat de bede van Jezus verhoord werd: „Die in de dagen Zijns vleesches, gebeden en smeekingen tot Dengene, die Hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreeze”.

Al deze getuigenissen toonen op afdoende wijze aan, dat Jezus niet aan het kruis stierf, en de verscheidene in den *Qoer-ân* vermelde verklaringen blijken dus waar te zijn, zelfs met betrekking tot zijn geschiedenis, zooals ze voorkomt in de *Evangeliën*. Merk op, dat de *Heilige Qoer-ân* niet ontkent, dat Jezus aan het kruis genageld werd, want het woord *šalb* (kruisigen) beteekent volgens alle Arabische woordenboeken: *den dood veroorzaken door aan het kruis te nagelen*; zie *Lisân-oel-'Arab*, *Tadj-oel-'Arôes*, etc.

³³⁵ Razi zegt in zijn verklarende aanteekeningen bij 3 : 54, waar de *raf'* van Jezus voor het eerst genoemd wordt: „*Raf'* is hier in *graad en in lof verheffen*, niet in plaats en richting”. En inderdaad, Gods *raf'* van een mensch heeft nooit een andere beteekenis dan in *graad verheffen*, en nooit is het woord, wanneer het aldus gequalificeerd is, in den *Heiligen Qoer-ân* of in de gezegden van den *Heiligen Profeet* in een andere beteekenis gebezigd. Het wordt ieder *Moeslim* geleerd verscheidene malen in zijn dagelijksche gebeden *irfa'ni* te bidden, maar bij niemand komt ooit de gedachte op, dat hem geleerd wordt te bidden om in levenden lijve in den hemel te worden opgenomen: het is eenvoudig een bede om in *graad* te worden verheven. En God wordt *Ar-Râfi'* genoemd, omdat Hij, zooals alle *lexica* eenstemmig zeggen, de rechtschapenen in *graad* verheft. De verheffing van Jezus wordt hier vermeld tegenover de bewering der Joden, dat hij aan het kruis werd gedood. Deut. 21 : 23 verklaart dit, want er staat: *een opgehangene is Gode een vloek*, en aangezien de vervloekte in Gods tegenwoordigheid niet achtenswaardig genoemd kan worden, hebben wij daarom de ontkenning, dat Jezus aan het kruis gedood werd en de bevestiging, dat hij in Gods tegenwoordigheid werd verheven.

³³⁶ Zoowel de Joden als de Christenen geloofden noodwendig in den dood van Jezus aan het kruis, maar hier worden alleen de Christenen bedoeld. Dit wordt aangetoond door de laatste woorden van het vers, want van ieder profeet wordt er gezegd, dat hij een getuige is tegen zijn eigen volgelingen, die niet overeenkomstig zijn leerstellingen handelden, of die hem valsche leerstellingen toeschreven. De dood van Jezus aan het kruis nu is het meest essentieele beginsel

160 Derhalve, om de onrechtvaardigheid dergenen die Joden zijn, stonden Wij hun de goede dingen welke hun gewettigd waren, niet toe, en om hun verhinderen van veel (mensen) van Gods weg,

قَبْطَمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبَاتٍ أَجَلَّتْ لَهُمْ وَبَصَدَّاهُمْ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ۝

161 En hun nemen van woeker — schoon die hun inderdaad verboden was — en hun valschelijk verteeren van de bezittingen der menschen; en Wij hebben voor de ongelooovigen uit hun midden een pijnlijke kastijding bereid.

وَ أَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْرَمَهُمْ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

162 Maar de vasten in kennis onder hen en de geloovigen gelooven in hetgeen tot u is geopenbaard en hetgeen vóór u werd geopenbaard, en degenen die het gebed onderhouden en degenen die de armenbelasting geven en de geloovigen in God en den jongsten dag, dit zijn degenen wien Wij een machtige belooning zullen geven.

لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن
قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتِينَ الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝

PARAGRAAF 23

Vroegere Openbaring bevestigt de Waarheid van den Quer-ân

163—166. Openbaring aan vroegere profeten met betrekking tot de openbaring aan den Heiligen Profet. 167—170. De verwerpers. 171. Loochening van de Godheid van Jezus.

163 Inderdaad hebben Wij u geopenbaard, zooals Wij tot Noach openbaarden en (tot) de profeten na hem, en Wij openbaarden tot Abraham en Ismaël en Izak en Jakob en de stammen, en Jezus en Job en Jonas en Aäron en Sálomo, en Wij gaven David een schrift.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ
وَ التَّيِّبِينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَ إِسْمَاعِيلَ وَ يُعْقُوبَ وَ الْأَسْبَاطِ
وَ عِيسَى وَ أَيُّوبَ وَ يُوسُفَ وَ هَارُونَ وَ
سُلَيْمَانَ وَ أَنبَيْنَا دَاوُدَ رُبُّرًا ۝

van het geloof van een Christen. Hij aanvaardt de waarheid van Deut. 21 : 23 wel, maar zegt dat Jezus de zonden dergenen die in hem gelooven, niet zou wegnemen, tenzij hij vervloekt was. In Galaten 3 : 13 staat: „Christus heeft ons verlost van den vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt!” De woorden

164 En (Wij zonden) apostelen, die Wij u te voren hebben vermeld en apostelen, die Wij u niet hebben vermeld; en tot Mozes richtte God Zijn woord, (tot hem) sprekende: 337

165 (Wij zonden) apostelen als gevers van blijde tijdingen en als waarschuwers opdat de menschen geen verontschuldiging tegen God zouden hebben na (de komst van) de apostelen; en God is Machtig, Wijs.

166 Maar God getuigt door hetgeen Hij tot u heeft geopenbaard, dat Hij het met Zijn kennis geopenbaard heeft, en de engelen getuigen (ook); en God is genoeg als Getuige.

167 Waarlijk, (aangaande) degenen die niet gelooven en (de menschen) van Gods weg *verhinderen* — zij zijn inderdaad in een verre dwaling afgedwaald.

168 Waarlijk, (aangaande) degenen die niet gelooven en onrechtvaardig handelen — God zal hen niet vergeven, noch hen tot een pad leiden,

169 Behalve het pad der hel, om voor langen tijd daarin te wonen, ^a en dit is gemakkelijk voor God.

170 O menschen! waarlijk, de Apostel is tot u gekomen met de waarheid van uw Heer, derhalve geloof, (het is) goed voor u; en indien gij niet gelooft, dan waarlijk, al wat in de hemelen en (op) de aarde is, is Gods; en God is Wetend, Wijs.

وَرَسُولًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ
وَرَسُولًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ
مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿٣٣٧﴾

رَسُولًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٣٣٨﴾

لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ أَنْزَلْنَاهُ
وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٣٣٩﴾

لِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣٤٠﴾

لِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ
لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿٣٤١﴾

إِلَّا الظَّرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٤٢﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ
مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا
فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٤٣﴾

Of, zich afwenden.

a 662.

voor zijn dood zinspelen op de belijdenis des geloofs in den verzoeningsdood van Jezus, die ieder Christen op zijn sterfbed heeft af te leggen.

337 Deze verzen toonen aan, dat openbaring aan den mensch in de wereld-geschiedenis één vaststaand feit is: ieder volk ontving een openbaring. De Eénheid

171 O volgelingen van het Boek! overschrijd de perken in uw godsdienst niet, en spreek geen (leugens) tegen God, maar (spreek) de waarheid; de Messias, Jezus, de zoon van Maria, is slechts Gods apostel en Zijn woord, dat Hij Maria mededeelde en een geest van Hem; ³³⁸ geloof derhalve in God en Zijn apostelen, en zeg niet: Drie. Houd op, het is beter voor u; God is slechts Eén God: het zij verre van Zijn glorie, dat Hij een zoon heeft; al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is behoort Hem; en God is genoeg als Beschermmer.

يَا هَلْ الْكِتَابَ لَا تَقُولُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا

بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً ط إِنْتَبُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ كَمَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ط وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣٣٨﴾

PARAGRAAF 24

Profeetschap van Jezus en de Wet der Erfenis

172—174. Jezus een dienaar van God. 175, 176. De *Qoer-ân* is een waarachtig licht. 177. De wet der erfenis aangevuld.

172 De Messias versmaadt geenszins Gods dienaar te zijn, de engelen die Hem nabij zijn evenmin; en wie Zijn dienst *versmadden* en hoogmoedig *zijn*, hen zal Hij allen tot Zich verzamelen.

لَنْ يَسْتَكْبِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ ط وَمَنْ يَسْتَكْبِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَيَسْخَرُهُمُ الْيَوْمَ جَمِيعًا ﴿٣٣٩﴾

Ar. ver-
smaadt.
Ar. is.

Gods is dus een universeele waarheid, maar niet aldus de Godheid van Jezus, die slechts door één volk wordt aanvaard, en dat nog wel tegen hun vroegere openbaring in. Vs. 164 stelt verder vast, dat er profeten zijn geweest, wier namen niet in den Heiligen *Qoer-ân* vermeld worden. De universeele wet der verwekking van profeten wordt elders aldus gesteld: „En er is geen volk, of een waar- schuwer is onder hen geweest” (35 : 24).

338 Jezus is niet Goddelijk maar sterfelijk — dat is natuurlijk de duidelijke beteekenis van dit vers. Maar hij is een profeet Gods en het woord Gods dat aan Maria werd medegedeeld, en een geest van Hem. Merk op, dat de Heilige *Qoer-ân* tevens de controverse met de Joden en de Christenen voortzet. De Christenen noemden hem een Goddelijk persoon; de Joden ontkenden, dat hij een profeet Gods, of een woord of een geest van Hem was. Vandaar, terwijl het Heilige Boek zijn Godheid ontkent, bevestigt het het feit, dat hij Gods profeet en een woord en geest van Hem was. De vraag is: is een woord of een geest van God iets meer dan een sterveling? Indien dat zoo was, dan zou de verklaring, dat hij niet Goddelijk was, weerlegd zijn. In mijn noot bij 3 : 44 heb ik reeds uiteengezet, waarom Jezus een woord van God genoemd wordt, en hier wordt duidelijk gemaakt dat met *woord* bedoeld wordt: het in vervulling gaan van

173 Dan, aangaande degenen die gelooven en goed doen, hun zal Hij ten volle hun belooningen betalen en hun meer uit Zijn goedertierenheid geven; en aangaande degenen die versmaden en hoogmoedig zijn, hen zal Hij met een pijnlijke kastijding kastijden.

Ar. noch.

174 En zij zullen voor zich buiten God geen bewaker of helper vinden.

175 O menschen! waarlijk, er is tot u een duidelijk bewijs van uw Heer gekomen en Wij hebben tot u helder licht gezonden.

176 Derhalve, aangaande degenen die in God gelooven en aan Hem vasthouden, hen zal Hij Zijn genade en goedertierenheid doen ingaan en hen zal Hij op een recht pad tot Zich leiden.

177 Zij vragen u om een belissing der wet. Zeg: God geeft u een beslissing aangaande den persoon die noch ouders noch nakomelingschap heeft; indien een man sterft, (en) hij heeft geen zoon en hij heeft een zuster, zij zal de helft hebben van wat hij nalaat, en hij zal haar erfgenaam zijn, indien zij geen zoon heeft; maar indien er twee (zusters) zijn, zullen zij twee derden hebben van wat hij nalaat; en indien er broeders zijn, mannen en vrouwen, dan zal de mannelijke persoon de gelijke hebben van

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِمَّنْ
فَضَّلَهُمْ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اسْتَكْبَرُوا
فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا ﴿٣٦﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ
رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿٣٧﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿٣٨﴾

يَسْأَلُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُعَذِّبُكُمْ فِي الْكَلِمَاتِ
إِنْ أَمَرُوا أَهْلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ
فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ
يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ وَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا
الثُّلُثَيْنِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتَا إِخْوَةً
رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ

een profetie, die aan Maria werd medegedeeld; en dit is klaarblijkelijk een weerlegging van den laster der Joden tegen Maria. „Een geest van Hem” is een dergelijke weerlegging. De hier gebezigde vorm toont reeds aan, dat Jezus niets van het Goddelijke heeft; hij is een geest en dus moeten er andere geesten van God zijn. De zaak is deze, dat de Joden zeiden dat hij van den duivel kwam, daar zij hem de vrucht van overspel noemden; de *Qoer-ân* weerlegt dit door te zeggen, dat hij van God kwam.

het deel van twee vrouwelijke personen; God maakt u (dit) duidelijk, opdat gij niet zult dwalen, en God kent alle dingen. 339

الْأَنْشِيَيْنِ طَوَّيْنِ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضَلُّوا
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

339 De hier gegeven regel vult de wet der erfenis aan, zooals ze aan het begin van dit hoofdstuk is vastgesteld. De *kalāla* heeft in dit geval ouders noch nakomelingen, in tegenstelling met de *kalāla* van vs. 12, en om deze reden komt het geheele vermogen aan de broeders. Het terugkomen op de wet der erfenis, direct na van Jezus Christus melding te hebben gemaakt, heeft een diepere beteekenis. Het is een feit, dat na Jezus Christus geen enkel profeet meer onder de Israëlieten verscheen, en daarom liet zijn dood Israël werkelijk zonder geestelijk leidsman achter, die zich tot de verhevenheid van het profeetschap zou verheffen. Er wordt dus op gezinspeeld, dat het profeetschap nu van het huis Israëls weggenomen en aan den broederstam, afstammende van Ismaël, overgedragen werd, in overeenstemming met de in Deut. 18 : 15—18 vermelde profetie.

HOOFDSTUK V

HET VOEDSEL

(*Al-Máidah*)

GEOPENBAARD TE MEDINA

(16 paragrafen en 120 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Algemeene verplichtingen.
- Par. 2. Plicht om oprecht te zijn.
- Par. 3. Verbond met de Joden en Christenen.
- Par. 4. De Israëlieten schenden het verbond.
- Par. 5. De Joden ingelicht omtrent de slechte gevolgen van hun samen-zweringen tegen den Profeet.
- Par. 6. Bestraffing der overtreders.
- Par. 7. De Qoer-ân met betrekking tot de vroegere Schriften.
- Par. 8. Betrekkingen der Moeslims met de vijanden.
- Par. 9. De spotters.
- Par. 10. De Christenen dwalen van de waarheid af.
- Par. 11. De Christenen zijn den Islâm nabij.
- Par. 12. De Moeslims ingelicht omtrent de gewoontezonden van vroegere volken.
- Par. 13. Geen volk zal er in slagen de veiligheid van de Ka'ba te verstoren.
- Par. 14. Verdere voorschriften voor de Moeslims.
- Par. 15. De liefde der Christenen voor dit leven.
- Par. 16. Valsche leerstellingen ingevoerd na den dood van Jezus.

Algemeene Opmerkingen.

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding van een vraag om *voedsel* van den kant der volgelingen van Jezus Christus, die aan het eind van dit hoofdstuk vermeld wordt; en daar het over de Christenen in het bijzonder handelt, is dat voorval ontegenzeggelijk een der hoofdpunten daarvan, al handelt het hoofdstuk ook over de Christenen in het algemeen.

Dit hoofdstuk staat tot het vorige in nagenoeg dezelfde betrekking als het 3de tot het 2de. Terwijl het 4de hoofdstuk in hoofdzaak de huichelaars behandelt, handelt het 5de dus over degenen die den Islâm een openlijke vijandschap toedroegen, met hier en daar voorschriften voor de Moeslims. Terwijl het 4de hoofdstuk de kwestie van de ongehoorzaamheid der Joden behandelt, brengt dit de overtredingen der Christenen op den voorgrond, welke toe te schrijven zijn aan hun buitensporige liefde voor deze wereld; dit onderscheid wordt duidelijk gemaakt in de laatste gedeelten der twee hoofdstukken.

Dit hoofdstuk behelst hoofdzakelijk de kwestie, dat de Joden en Christenen

hun verbond schonden en een waarschuwing aan de Moeslims om het hunne getrouw te blijven. Al dadelijk in het eerste vers van het hoofdstuk wordt de aandacht op dit laatste punt gevestigd: „O gij die gelooft! vervul uw verplichtingen”. Op dit gebod volgen zekere bijzonderheden, die betrekking hebben op het volbrengen van de bedevaart, op spijsen en op maatschappelijke betrekkingen tot andere menschen. De tweede paragraaf die de aandacht vestigt op den plicht om oprecht te zijn, is als het ware een waarschuwing tegen het leggen van een te sterken nadruk op de bijzonderheden van de wet, zoodat de innerlijke eigenschappen, die den waren mensch maken, heelemaal over het hoofd worden gezien. De derde paragraaf spreekt van de verbonden, die met de Joden en Christenen gesloten werden, en na gezinspeeld te hebben op de schending daarvan door de Christenen, die bloot een sterveling met een Goddelijke waardigheid bekleeden, neemt het in de vierde paragraaf het schenden van het verbond door de Joden, al dadelijk in het begin van hun nationaal leven, in behandeling en wijst op de slechte gevolgen van hun ongehoorzaamheid. De vijfde paragraaf, die met een les in Kaïns aanranding voor de Joden begint, wijst aan het eind op de straf der Joden, die den Profet nu beoorloogden, terwijl de behandeling van de straf voor dergelijke overtredingen in de zesde paragraaf wordt voortgezet. De zevende spreekt van de betrekking der Qoer-ânische openbaring tot de vroegere openbaringen en toont aan dat deze laatste openbaring inderdaad de vervulling en volmaking is van al die openbaringen. De achtste paragraaf echter waarschuwt de Moeslims tegen de vijandige houding der Joden en Christenen en dergenen die afvallig zijn, terwijl de behandeling van dit onderwerp voortgezet wordt in de negende, die van hun bespotting van den godsdienst der Moeslims spreekt. De tiende brengt het onderwerp: het afdwalen der Christenen van het pad der waarheid, ter sprake, terwijl de elfde bewijst, dat de Qoer-ân niet onrechtvaardig is tegen hen wegens hun vijandschap tegenover den Islâm, daar hij de zachtzinnigheid der monniken en priesters onder hen waardeert en hun nabij zijn tot den Islâm, in tegenstelling met de Joden en de polytheïsten, erkent. De drie daaropvolgende paragrafen zijn inzonderheid tot de geloovigen gericht, terwijl ze op de veronachtzaming der Christenen van den middelweg en hun aanvallen op de Moeslims zinspelen. Terwijl de twaalfde paragraaf eenerzijds de Moeslims tegen zulke praktijken waarschuwt als het monnikendom, dat van een mensch eischt zich zelfs van geoorloofde dingen te onthouden, waarschuwt ze hen anderzijds tegen het gebruik van onreine bedwelmende middelen, als bijv. bedwelmende dranken, en tegen het verwerven van goederen door onwettige middelen, zooals bij het dobbelen — de twee gewoontezonden van Christenvolken — en eischt dat gehoorzaamheid en plichtsbetrachting tot hoofdbeginsel der daad gesteld worden. De dertiende paragraaf die met het gebod begint, hetwelk van de Moeslims eischt, dat ze tijdens de bedevaart zelfs niet op wilde dieren en vogels jacht maken, legt den nadruk op de veiligheid van de Ka'ba, waarmee ze waarschijnlijk een zinspeling maakt op de pogingen van een Christenvolk om ze te sloopen (zie hfdst. 105); misschien bevat ze ook een profetische zinspeling op toekomstige plannen van machtiger volken. De veertiende paragraaf die verdere voorschriften voor de Moeslims bevat, legt bijzonderen nadruk op den ernst der zonde van het polytheïsme, dat de Christenen het verst van de waarheid hebben afgeleid, niettegenstaande dat zij den Islâm nabij zijn. De twee laatste paragrafen stellen den Christelijken godsdienst duidelijker in het licht: in de vijftiende paragraaf wordt de aandacht gevestigd op de liefde der Christenen voor dit leven: de onmiddellijke discipelen van Jezus vroegen om overvloed van wereldsche voor-

PARAGRAAF 1

Algemeene Verplichtingen

1. Vervulling van verbonden. 2. Verplichtingen betreffende de bedevaart. 3. 4. Verboden spijzen en de volmaking van het geloof. 5. Maatschappelijke betrekkingen met niet-Moeslims.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 O gij, die gelooft! vervul de verplichtingen. ³⁴⁰ Het viervoetige vee is u geoorloofd, behalve datgene wat u is gereciteerd, het verbod tegen het wild niet schendende, wanneer gij op een bedevaart zijt; waarlijk, God gebiedt wat Hij wensch.

2 O gij, die gelooft! schend de door God bepaalde teekenen niet, ³⁴¹ noch de heilige maand, en (verstoor) ook niet de offeranden, noch de slachtoffers met kransen, ³⁴² noch degenen die zich naar het Heilige Huis begeven, de goedertierenheid en het welbehagen van hun Heer zoekende; en wanneer gij van de verplichtingen der bedevaart vrij zijt, jaag dan, en laat de haat jegens de menschen — doordat zij u van de Heilige Mos-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُنْتَلَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا سَعَايَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْفَلَاحِيذَ وَلَا الْأَيْمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ

zieningen, hetgeen misschien naklank vindt in het Onze Vader, dat om *dagelijksch* brood vraagt; terwijl de zestiende en laatste paragraaf een duidelijke veroordeeling bevat van de leer der godheid van Jezus, bij monde van dezen profeet zelf.

Een beschouwing van de in dit hoofdstuk behandelde onderwerpen, zoowel als van de meeningen van verschillende gezaghebbende bronnen, leidt tot de nagenoeg stellige conclusie, dat dit hoofdstuk, zoowel in de volgorde der openbaring als in zijn rangschikking, op het vorige volgt, en dat het grootste gedeelte daarvan in de jaren vijf tot zeven van de Hedjira geopenbaard werd.

³⁴⁰ D.i. zoowel de door God opgelegde verbonden als uw eigen onderlinge overeenkomsten.

³⁴¹ Religieuze diensten in het algemeen, of verrichtingen in verband met de bedevaart in het bijzonder.

³⁴² De voor offerande bestemde kameelen werden versierd met kransen, opdat niemand er onderweg de hand aan zou slaan.

kee hebben verhinderd — u niet aanzetten om de grenzen te overschrijden, en help elkander in goedheid en vroomheid, en help elkander niet in zonde en overtreding; ³⁴³ en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God: waarlijk, God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

3 U is datgene verboden, wat vanzelf dood is gegaan en bloed en varkensvleesch en datgene waarover een andere naam dan die van God is aangeroepen, en het geworgde (dier) en wat doodgeslagen is en wat door een val is gedood en wat gedood is, met horens doorboord en datgene waarvan wilde dieren hebben gegeten, behalve datgene wat gij slacht en wat op overeind gezette steenen wordt geofferd (aan afgoden) ³⁴⁴ en wat gij door pijlen *verdeelt*; ³⁴⁵ dat is een overtreding. Dezen dag hebben degenen die niet gelooven, aan uw godsdienst gewanhoopt, derhalve, vrees hen niet, en vrees Mij. Dezen

Of, voor-
spelt.

شَتَّانُ تَوْمِهِ أَنْ صَدَّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَمَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ
وَالْتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِنْتِهَادِ وَالْعُدْوَانِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ①

حَرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخَيْزُرِيِّ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَفَّةُ
وَالْمَوْفُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالتَّطْيِحَةُ
وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ
وَمَا ذُبحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا
بِالْأَسْمَاءِ ذَلِكُمْ فَسُقُ الْيَوْمَ بِسِسِ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ
وَاحْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

343 Het hier vastgestelde principe betreffende oprechtheid van gedrag bij de behandeling van zelfs degenen die wij haten, is een beginsel, dat nergens anders dan in den Islâm is aan te treffen; de internationale wet van modern Europa heeft zoo'n beginsel van oprechtheid hoog noodig. Vandaar dat alleen de Islâm als internationale wet kan dienen, aangezien hij voor alle volken een gelijke behandeling eischt.

344 Steenen werden om de Ka'ba overeind gezet, boven of bij welke het gebruikelijk was dieren als offers aan zekere afgodsbeelden te doden; daarop werd hun bloed gesprenkeld en het vleesch gelegd.

345 Wanneer men in pre-Islamietische dagen op reis wilde gaan, of wilde trouwen, of de een of andere groote zaak wilde volbrengen, trok men pijlen, op een waarvan geschreven stond: „Mijn Heer heeft (het) mij bevolen”, op de tweede: „Mijn Heer heeft (het) mij verboden”, terwijl de derde pijl onbeschreven was. Of men de zaak volvoeren zou of niet, werd bepaald door de pijl, die te voorschijn kwam; deze handeling werd herhaald, wanneer er een onbeschreven pijl voor den dag kwam. Groot was het aantal soorten bijgeloof, dat de Islâm wegmaaide.

dag heb Ik voor u uw godsdienst volmaakt en Mijn gunst over u voltooid en voor u den Islâm als godsdienst gekozen; ³⁴⁶ maar wie door honger gedreven wordt, niet voorbedachtelijk overheellend tot zonde, dan waarlijk, God is Vergevengszind, Genadig.

4 Zij vragen u, omtrent hetgeen hun geoorloofd is. Zeg: De goede dingen zijn u geoorloofd en wat gij den roofdieren en roofvogels hebt geleerd, hen afriachtende (tot de jacht) — gij leert hun wat God u heeft geleerd — eet derhalve van datgene wat zij voor u vangen en vermeld Gods naam daarover; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is snel in het afrekenen.

5 Dezen dag zijn u (al) de goede dingen geoorloofd, en het voedsel dergenen wien het Boek is gegeven, is u geoorloofd en uw voedsel is hun geoorloofd; ³⁴⁷ en de kuischen uit het midden der geloovige vrouwen en de kuischen uit het midden dergenen wien het Boek vóór u is gegeven (zijn u geoorloofd), wanneer gij haar heur bruidschatten hebt gegeven, (met haar) in het huwelijk tredende, geen ontucht plegende,

وَأَسْمَتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَوَفَّيْتُكُمْ
الْإِسْلَامَ دِينًا قَمِنَ اضْطِرَّ فِي
مَحْصَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمِكُمْ فَآتِ
اللَّهِ عَفْوَراً رَّحِيماً ④

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ
لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ لَوْ مَا عَلَّمْتُمُ مِنَ الْجَوَارِحِ
مَكْلُوبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ
فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ
اللَّهِ عَلَيْهِ وَانْفَعُوا اللَّهَ طَرِيقَ اللَّهِ
سَبِيْعُ الْحِسَابِ ④

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَلٌ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ

حَلَلٌ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ
وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرِ مُسْفَحِينَ وَلَا مُتَخَذِي
أَحْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ

346 Reeds het onderwerp van het vers toont aan, dat het tegen het einde van het leven van den Heiligen Profeet geopenbaard moet zijn geweest, en daarom zijn alle autoriteiten de meening toegedaan, dat er na dieu geen enkel voorschrift meer geopenbaard werd. De Profeet stierf een en tachtig dagen na de openbaring daarvan. Dit vers getuigt ten duideljkste van de volmaking van den godsdienst in den Islâm; geen ander boek of godsdienst maakt daarop aanspraak. Vandaar dat Moehammad — mogen vrede en de zegeningen Gods op hem zijn — de laatste der profeten was, aangezien er na hem geen profeet meer noodig was; immers de godsdienst was reeds volmaakt.

347 Vandaar dat dieren, door belijders van andere godsdiensten geslacht, geoorloofd zijn; maar wat uitdrukkelijk verboden is wordt niet geoorloofd, enkel omdat men het van een Jood of een Christen krijgt.

noch haar in het verborgen tot bijzitten nemende; ³⁴⁸ en wie het geloof loochent, zijn werk baat inderdaad niet en in het hiernamaals zal hij (een) van de verliezers zijn.

حَيْطَ عَمَلُهُ، وَهُوَ فِي الْأَخِرَةِ مِنَ
الْخَسِرِينَ ⑤

PARAGRAAF 2

Plicht om Oprecht te zijn

6. Gebed en de voorbereiding daartoe. 7—10. De Moeslims moeten aan rechtvaardigheid getrouw blijven. 11. Onrechtvaardig optreden der Joden.

6 O gij, die gelooft! wanneer gij tot het gebed opstaat, wasch uw aangezichten en uw handen tot aan de ellebogen, en veeg uw hoofden, en (wasch) uw voeten tot aan de enkels; en indien gij verplicht zijt een algeheele wassing te verrichten, ^a wasch (u) dan; en indien gij ziek of op reis zijt, of (indien) een uwer van het privaat komt, of (indien) gij vrouwen hebt aangeraakt, ^b en gij geen water kunt vinden, neem uw toevlucht tot zuivere aarde en veeg uw aangezichten en uw handen daarmee; ^c God wenscht u geen moeilijkheid op te leggen, maar Hij wenscht u te reinigen en Zijn gunst over u te voltooien, opdat gij dankbaar zult zijn.

7 En herinner u Gods gunst over u en Zijn verbond, waarmee Hij u hecht heeft verbonden, ³⁴⁹ toen gij zeide: Wij hebben gehoord en wij ge-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ
فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ
وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى
الْعَبْجَيْنِ وَإِن كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَإِن
كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ
مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ
تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ
مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ
وَلَكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّمَ نِعْمَتَهُ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ⑥

وَأذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ
الَّذِي وَثَّقْتُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا

³⁴⁸ De Joodsche wet maakt geen uitzondering; zie Deut. 7:3: „Gij zult ook met hen niet vermaagschappen: gij zult uwe dochters niet geven aan hunne zonen, en hunne dochters niet nemen voor uwe zonen.” Paulus volgt de Joodsche wet: „Trekt niet een ander juk aan met de ongelooovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid? en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?” (2 Korinthe 6:14).

³⁴⁹ D.i. het verbond van den Islâm.

Ar. borsten.

n 326.

b 343.

hoorzamen; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God weet wat in de harten is.

8 O gij, die gelooft! wees oprecht voor God, getuigen met rechtvaardigheid, a en laat de haat jegens de menschen u niet aanzetten om niet onpartijdig te handelen; b handel onpartijdig, dat is nader bij vroomheid, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Zich bewust van hetgeen gij doet.

9 God heeft dengenen die gelooven en goede werken doen, beloofd (dat) zij vergiffenis en een machtige belooning zullen hebben.

10 En (aangaande) degenen die niet gelooven en Onze mededeelingen verwerpen, dezen zijn de metgezellen van het vlammeende vuur.

11 O gij, die gelooft! herinner u Gods gunst over u, toen de menschen besloten hadden hun handen naar u uit te strekken, doch Hij hield hun handen van u terug, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; en laten de geloovigen op God vertrouwen. 350

وَأَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ
شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاؤُكُمْ
قَوْمٍ عَلَىٰ آلَا تَعْدِلُونَ أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ
لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ①

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا
أُولِيكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ
أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ①

350 De gelegenheden waarbij de vijanden van den Islâm een aanslag op het leven van den Heiligen Profeet pleegden, of waarbij zij de Moeslims trachtten uit te roeten, zijn te talrijk om hier vermeld te worden. Dit heeft klaarblijkelijk betrekking op die Qoereisjieten en hun bondgenooten, die geen middel onbepoefd lieten om de Moeslingemeenschap te verdelgen. De commentatoren echter denken, dat dit inzonderheid betrekking heeft op den aanslag, die de Bani Nadir op het leven van den Hellingen Profeet pleegde.

PARAGRAAF 3

Verbond met de Joden en Christenen

12, 13. Verbond met de Joden. 14—16. Verbond met de Christenen. 17—19. Christus was niets meer dan een sterveling.

12 En voorzeker maakte God een verbond met de kinderen Israëls, ^a en Wij verwekten onder hen twaalf hoofden; ³⁵¹ en God zei: Waarlijk, Ik ben met u; in dien gij het gebed onderhoudt en de armenbelasting betaalt en in Mijn apostelen gelooft en hen bijstaat en God een uitnemende gift aanbiedt, ^b zal Ik voorzeker uw booze werken toedekken en zal Ik u voorzeker tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen, maar wie uit uw midden daarna niet gelooft, zal inderdaad den rechten weg verliezen.

13 Maar van wege hun verbreken van hun verbond vervloekten Wij hen, en verstokten Wij hun harten; zij veranderden de woorden van hun plaatsen ^c en zij veronachtzaamden een deel van datgene, waaraan zij herinnerd werden; en gij zult altoos trouweloosheid in hen ontdekken, (in) enkelen hunner uitgezonderd; derhalve begenadig hen en wend u (van hen) af; waarlijk, God heeft lief degenen, die (anderen) goed doen.

14 En met degenen die zeggen: Wij zijn Christenen, maakten Wij een verbond, maar zij veronachtzaamden een deel van datgene waaraan zij herinnerd werden; derhalve wekten Wij vijandschap en haat onder hen op, tot den

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ
اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَ
آتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ
وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ لَفَرَ بَعْدَ
ذَلِكَ مِنْكُمُ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٣٥١﴾

فِيمَا نَفَضْتُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا
قُلُوبَهُمْ قَسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ
وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِبَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا
قَلِيلًا مِنْهُمْ فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥٢﴾

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَى أَخَذْنَا
مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ
فَاعْرَبْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى

³⁵¹ Zie Numeri 1 : 5—15.

dag der opstanding; ³⁵² en God zal hun mededeelen wat zij gedaan hebben.

15 O volgelingen van het Boek! Onze apostel is inderdaad tot u gekomen, u veel van wat gij van het Boek verborgen hebt duidelijk makende en vele overslaande; inderdaad, er is tot u licht en een duidelijk boek van God gekomen;

16 Daarmede leidt God hem die Zijn welbehagen volgt, naar de wegen *des vredes* en Hij brengt hen door Zijn wil van de duisternis tot het licht en leidt hen op het rechte pad.

17 Inderdaad gelooven zij niet, die zeggen: Waarlijk, God, Hij is de Messias, de zoon van Maria. Zeg: Wie zou dan iets tegen God kunnen vermogen, wanneer Hij den Messias, den zoon van Maria, en zijn moeder ³⁵³ en al degenen op de aarde wenschte te verdelgen? En Gods is het koninkrijk der hemelen en der aarde en wat daartusschen is; Hij scheidt wat Hem behaagt; en God heeft macht over alle dingen.

18 En de Joden en de Christenen zeggen: Wij zijn Gods zonen en Zijn geliefden. Zeg: Waarom kastijdt Hij u dan om uw feilen? ³⁵⁴ Neen,

يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ
بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ⑤

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ
مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ
قَسَمٌ مِّنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ ⑥

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ
سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑦

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ
مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ
ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑧

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّاصِرَةُ نَحْنُ أَبْنَاؤُ
اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ

Of, der vei-
ligheid.

³⁵² De profetie, dat er steeds haat en vijandschap tusschen de verscheidene Christenvolkeren zullen zijn, is door alle eeuwen heen gebleken waar te zijn, en nooit zoo duidelijk als in den grooten Europeeschen oorlog van onzen tijd. Zij zullen alleen dan vrede en eendracht vinden, als zij den Islâm aannemen.

³⁵³ Dit beteekent, dat Jezus Christus en zijn moeder Maria en al degenen die op aarde waren, gelijkelyk den dood smaakten; vandaar dat Jezus Christus een gewoon menschelyk wezen was en niet God, want indien hij God was, zou hij niet gestorven zijn geweest. Het Arabische woord *in* beteekent soms *tdz* of *wanneer*, en die beteekenis heeft het hier.

³⁵⁴ De goddelijke wet van kwaad, in deze wereld gevolgd door zijn slechte

gij zijt stervelingen uit het midden dergenen, die Hij geschapen heeft; Hij vergeeft wien Hij wil en kastijdt wien Hij wil; en Gods is het koninkrijk der hemelen en der aarde en wat daartusschen is en tot Hem is de uiteindelijke komst.

19 O volgelingen van het Boek! inderdaad is Onze Apostel tot u gekomen, u uitlegende na een stilstand van de (zending der) apostelen, ³⁵⁵ opdat gij niet zult zeggen: Er kwam tot ons geen verkondiger van een blijde boodschap, noch een waarschuwer. Derhalve waarlijk, er is een verkondiger van een blijde boodschap en een waarschuwer tot u gekomen; en God heeft macht over alle dingen.

يَذُوقُكُمْ بِأَنَّكُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا وَآلِیْهِ الْمَصِیْرُ ﴿١٩﴾

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُوْلُنَا يَبَيِّنُ
لَكُمْ عَلٰی قُرْءٰنٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا
مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيْرٍ وَّاَنْ نَّذِيْرٌ فَقَدْ
جَاءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّ نَذِيْرٌ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٩﴾

PARAGRAAF 4

De Israëlieten schenden het Verbond

20, 21. Mozes beveelt naar het Heilige Land op te rukken. 22—24. Het volk weigert. 25, 26. De bestraffing.

20 En toen Mozes tot zijn volk zei: O mijn volk! herinner u Gods gunst over u, toen Hij profeten onder u verwekte en u koningen maakte en u gaf wat Hij aan geen ander onder de volkeren had gegeven: ³⁵⁶

وَإِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا
نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلْ فِيْكُمْ اَنْبِيَاۗءَ
وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا وَّاَنْتُمْ مَّا لَمْ يُؤْتِ
اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٠﴾

21 O mijn volk! ga het Heilige Land in, dat God u heeft voorgeschreven en keer u niet op uw ruggen om, want dan zult gij verliezers worden.

يَقُوْمِ ادْخُلُوْا الْاَرْضَ الْمُبٰرَكَةَ الَّتِي
كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَّلَا تَرْتَدُوْا عَلٰى
اَدْبٰرِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾

Ar. terug-
keeren.

gevolgen, hield zoowel bij de komst van Mozes als bij die van Jezus niet op van kracht te zijn.

355 Zes eeuwen waren verstreken sinds de komst van welken profeet ook in eenig land, toen de groote Arabische Profeet verscheen. Geen volk ter wereld maakte aanspraak op de komst van een apostel in zijn land tusschen de komst van Jezus Christus en die van den Heiligen Profeet Moehammad.

356 Er is hier geen anachronisme. Niet alleen waren er reeds twee profeten

22 Zij zeiden: O Mozes! waarlijk, er zijn machtige menschen in, en wij zullen er in geen geval ingaan, tot zij daaruit heengaan, derhalve, indien zij daaruit heengaan, dan zullen wij waarlijk (er) ingaan. ³⁵⁷

23 Twee mannen van degenen die vreesden, aan beiden waarvan God (Zijn) gunst geschonken had, zeiden: Ga tot hen door de poort, want wanneer gij er ingegaan zijt, zult gij waarlijk overwinnaars zijn, en op God zult gij vertrouwen, indien gij geloovigen zijt. ³⁵⁸

24 Zij zeiden: O Mozes! wij zullen er nimmer ingaan, zoolang zij daarin zijn; derhalve, ga, gij en uw Heer, en strijd gij beiden; waarlijk, wij zullen hier nederzitten.

25 Hij zei: Mijn Heer! waarlijk, ik heb geen macht (over wien ook) behalve (over) mijzelf en mijn broeder; maak derhalve een scheiding tusschen ons *en* (dit) overtredend volk.

26 Hij zei: Derhalve zal het hun waarlijk gedurende veertig jaren verboden zijn; zij zullen in het land rondzwerfen; derhalve, treur niet over (dit) overtredend volk. ³⁵⁹

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ ۖ
وَإِنَّا لَنَكُنُّ دُخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا ۚ
فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دُخُلُونَ ۗ

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَعْمَرَ
اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَإِذَا
دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَعَلَى اللَّهِ
فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۗ

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّا لَنَكُنُّ دُخُلُهَا أَبَدًا
مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَسِرْبُكَ
فَقَاتِلَا إِنَّا هُنَا قَاعِدُونَ ۗ

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَرَجُلِي
فَأَفْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۗ

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ
سَنَةً ۖ يَتَتَبِعُونَ فِي الْأَرْضِ طِفْلًا
تَأْسَسُ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۗ

Ar. op.

Ar. en tus-
schen.

— Mozes en Aäron — onder hen verschenen, maar met de Mozaische wet werd ook de grondslag eener bedeeing gelegd, die hun de belofte gaf van de komst van talrijke profeten onder hen. En staatkundig waren zij ongetwijfeld reeds als een onafhankelijk volk naar voren getreden: zij waren meesters over zichzelf en waren geen slaven meer van hun Egyptische meesters.

357 Zie Numeri 13 : 32, en Num. 14 : 1—4.

358 Zie Num. 14 : 6—9.

359 „Zoo zij het land, hetwelk Ik aan hurme vaders gezwoven heb, zien zullen! Ja, geene van die Mij getergd hebben, zullen dat zien!” (Num. 14 : 23). De veertig jaren, waarvan hier sprake is, beduiden het leven van dat geslacht.

PARAGRAAF 5

De Joden ingelicht omtrent de slechte Gevolgen van hun Samenzweringen tegen den Profeet

27—31. Kains overtreding. 32. Waarschuwing aan de Israëlieten. 33, 34. Bestrafing van degenen die oorlog voeren tegen den Profeet.

Ar. met.

27 En verhaal hun de geschiedenis van de twee zonen van Adam naar waarheid, toen zij beiden een offer offerden, doch het werd van een hunner aangenomen en het werd van den ander niet aangenomen. Hij zei: Ik zal u voorzeker dooden. (De ander) zei: God neemt slechts van degenen aan, die zich (voor het kwaad) hoeden: ³⁶⁰

وَآتَىٰ عَلَيْهِمُ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۗ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ۝

28 Indien gij uw hand tot mij uitstrekt om mij te dooden, zal ik mijn hand niet tot u uitstrekken om u te dooden; waarlijk, ik vrees God, den Heer der werelden:

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَىٰ يَدِكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ ۗ إِنِّي أَتَّقِي اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝

29 Waarlijk, ik wensch dat gij de zonde tegen mij ³⁶¹ en uw eigen zonde draagt, zoo zult gij van de bewoners van het vuur zijn, en dit is de vergelding van de onrechtvaardigen.

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبْوَأَ بِإِشْئِي وَإِشْيَاكَ فَتَكُونُ مِنَ أَصْحَابِ النَّارِ ۗ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۝

360 Dit heeft blijkbaar betrekking op het verhaal van Kain en Abel. Vgl. Gen. 4 : 3—12. Sommigen zijn echter van meening, dat het betrekking heeft op twee menschen onder de Israëlieten, daar ieder mensch een zoon van Adam genoemd kan worden. Het geheele verhaal kan allegorisch opgevat worden als een toespeling op de Joodsche samenzweringen tegen den Heiligen Profeet, waarin de Israëlieten voor den aanvallenden en zondigen broeder gehouden kunnen worden, en de Ismaëlieten — gelijk de Heilige Profeet het verklaarde — voor den rechtschapenenen. Merk op, dat wij in vs. 11 een vermelding hebben van Joodsche samenzweringen tegen het leven van den Heiligen Profeet, en dat de twee daaropvolgende paragrafen a.h.w. tusschen haakjes geplaatst zijn en de Joden en Christenen aan hun verbond en hun schending daarvan herinneren; de behandeling van het onderwerp van vs. 11 wordt in deze en de hieropvolgende paragraaf voortgezet.

361 *Itsmi* beteekent hier niet *mijn zonde*, maar *de zonde tegen mij begaan* d.i. *de zonde van den moord*, terwijl met *itsmika* bedoeld wordt: *uw zonde*, d.i. *zijn vroegere zonde*, waarom zijn offer niet aangenomen werd.

30 En zijn ziel vergemakelijkte hem het dooden van zijn broeder, derhalve doodde hij hem; en hij werd (een) van de verliezers.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ
فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ①

31 Toen zond God een raaf, de aarde opgravende, opdat ze hem toonen zou, hoe hij het doode lichaam van zijn broeder moest overdekken. ³⁶² Hij zei: Wee over mij! mis ik de kracht gelijk deze raaf te zijn en het doode lichaam mijns broeders te overdekken? Derhalve werd hij (een) van degenen die berouw hebben.

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ
لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِثُ سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ
يُورِثُنِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
الْغُرَابِ فَأَدْرَأِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ
مِنَ الْتَائِبِينَ ②

32 Om deze reden hebben Wij den kinderen Israëls voorgeschreven, dat wie een ziel doodt, tenzij het om doodslag of om kwaad in het land is, het (dan) is alsof hij alle menschen doodde; en wie haar in het leven houdt, is het alsof hij het leven van alle menschen redde; en voorzeker kwamen Onze apostelen tot hen met duidelijke bewijsgronden, maar zelfs daarna handelen velen hunner buitensporig in het land.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ
أَنْ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ
فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا
وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
جَمِيعًا ③ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ
ثُمَّ إِنْ كَثُرُوا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ
فِي الْأَرْضِ لَمْ يَسْرُبُونَ ④

33 De straf dergenen die oorlog tegen God en Zijn Apostel voeren en er naar streven kwaad in het land te stichten, is slechts deze, dat zij vermoord of gekruisigd zullen worden, of (dat) hun handen en hun voeten afgesneden zullen worden *aan de tegenovergestelde zijden*, of (dat) zij gevangen zullen worden gezet; ³⁶³ dit zal als

إِنَّهُمْ جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا
أَنْ يُقْتَلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُنَقَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ

Of, wegens
wederstand.

362 De Bijbel zwijgt van dit punt; maar het is volstrekt niet onwaarschijnlijk, dat een primitief mensch zekere dingen van andere schepselen geleerd heeft.

363 Het is algemeen toegegeven, dat dit vers van roovers en moordenaars spreekt, die wanorde in een gevestigden maatschappelijken toestand teweegbrengen. Er worden vier soorten van straf voorgeschreven, hetgeen duidelijk

een ongenade voor hen op deze wereld zijn, en in het hiernaamaals zullen zij een zware kastijding hebben,

34 Behalve degenen die berouw hebben vóór gij hen in uw macht hebt; derhalve, weet dat God Vergevensgezind, Genadig is.

الْأَرْضِ طُذِّقَتْ لَهُمْ خِرَابِي فِي الدُّنْيَا وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٤﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٥﴾

PARAGRAAF 6

Bestrafing der Overtreders

35—37. Bestrafing der tegenstanders. 38—40. Straf voor de dieven. 41—43. Huichelaars en Joden treden als spionnen op.

35 O gij, die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en zoek middelen om Hem nabij te zijn en strijd hard op Zijn weg, opdat gij voorspoedig zult zijn.

36 Waarlijk, degenen die niet gelooven, al hadden zij wat er op de aarde is, alles daarvan, en de gelijke daarvan daarmede, opdat zij zich daarmede van de kastijding van den dag der opstanding zouden kunnen vrijkoopen: het zal van hen niet worden aangenomen, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

37 Zij zullen wenschen uit het vuur heen te gaan, en zij zullen daaruit niet heengaan, en zij zullen een duurzame kastijding hebben.

38 En (aangaande) den dief en de dievegge, snijd *hun* de handen af als een straf voor wat zij verdiend hebben, een voorbeeldige straf van

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيمٌ ﴿٣٧﴾

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جِزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ

Ar. hun.

aantoont, dat de in een bijzonder geval op te leggen straf afhankelijk is van de omstandigheden van het geval. Indien in den loop van den roof moord is gepleegd, moet de straf de executie van den misdadiger insluiten, welke den vorm kan aannemen van kruisiging, wanneer de misdaad zóó afschuwelijk is of de misdadiger zoo'n verschrikking in het land heeft teweeggebracht, dat het laten hangen van het lichaam aan het kruis als afschrikwekkend voorbeeld noodzakelijk is. Waar de roovers excessen hebben begaan, kunnen hun handen en voeten afgesneden worden. In andere gevallen kan de straf in gevangenzetting bestaan.

God; en God is Machtig, Wijs. 364

39 Maar wie na zijn onrechtigheid berouw heeft en zich betert, dan waarlijk, tot hem zal God Zich (genadig) wenden; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

Ar. God — van Hem.

40 Weet gij niet, dat Gods het koninkrijk der hemelen en der aarde is; Hij kastijdt wien Hij wil en vergeeft wien Hij wil; en God heeft macht over alle dingen.

41 O Apostel! laten degenen u niet smarten, die met elkander wedijveren in het zich haasten naar ongelooft, uit het midden dergenen die met hun monden zeggen: Wij gelooven, en hun harten gelooven niet, en uit het midden dergenen die Joden zijn; zij zijn luisteraars om wille van een leugen, luisteraars voor andere menschen, die niet tot u zijn gekomen; zij veranderen de woorden na hun plaatsen a (te hebben gekend), zeggende: Indien u dit gegeven wordt, neem het, en indien u dit niet gegeven wordt, wees voorzichtig; en aangaande hem, wiens verzoeking God wenscht, voor hem kunt gij niets bij God beheerschen. Dit zijn degenen, voor wie God niet wenscht, dat Hij hun harten reinigt; zij zullen in deze wereld ongenade hebben, en zij zullen in het hiernamaals een zware kastijding hebben.

Of, naar.

a 297.

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ①

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيْمٌ ①

أَلَمْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَعْفُو لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ①

يَا أَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَاءِلُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَقْوَابِهِمْ وَكَمْ تُؤْمِنُ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَعَّوْنَ لِلْكَذِبِ سَعَّوْنَ لِقَوْمٍ أُخْرَيْنَ لَهُمْ يَاتُوْكَ يُحَرِّقُوْنَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُوْلُوْنَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوْهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتُوْهُ فَاذْرُوْهُ وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَكُلَّن تَمْلِكْ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ① وَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ①

364 In het geval van roof worden er vier graden van straf vermeld: de zwaarste is kruisiging en de lichtste gevangenzetting. Het is duidelijk, dat diefstal niet zoo'n ernstige misdaad is als roof, en daarom kan de lichtste straf daarvoor niet zwaarder zijn dan de lichtste straf voor roof. Vandaar dat het afsnijden der handen slechts de zwaarste straf is voor diefstal, terwijl de lichtste straf gevangenzetting is. Er zijn hier verschillende overwegingen die aantoonen, dat de zwaardere straf van het afsnijden der handen gewoonlijk bestemd kan

42 (Zij zijn) luisteraars naar een leugen, verteerders van wat verboden is; derhalve, indien zij tot u komen, richt tusschen hen of wend u van hen af, en indien gij u van hen afwendt, zullen zij u gansch geen kwaad doen; en indien gij richt, richt tusschen hen met rechtvaardigheid; ³⁶⁵ waarlijk, God heeft lief degenen die rechtvaardig richten.

43 En hoe maken zij u tot een rechter en zij hebben de Thora, waarin Gods oordeel is, ³⁶⁶ toch keeren zij zich daarna om, en zij zijn geen geloovigen.

سَمِعُونَ لَكُذِبًا أَكْثَرُونَ لِلسُّحْتِ ط
فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ
عَنْهُمْ ۖ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ

شَيْئًا ط وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ
بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٣٦٥﴾

وَكَيفَ يُحْكِمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ
فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ ط وَمَا أَوْلَيْكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦٦﴾

worden voor gewoontedieven: (a) De straf wordt voorbeeldig genoemd, en een voorbeeldige straf kan alleen opgelegd worden, wanneer de misdaad zeer ernstig is, of wanneer de schuldige een *gewoontemisdadiger* is. (b) Het daaropvolgende vers toont aan, dat de straf van het afsnijden der handen slechts voor een misdadiger is, die zich niet betert, d.i. voor den *gewoontemisdadiger*. Ten einde hem gelegenheid te geven om zich te beteren, is het volstrekt noodig, dat hem vrijheid van handelen wordt gegeven, voordat hem de zwaardere straf wordt opgelegd. (c) De straf van het afsnijden der handen wordt vermeld in verband met de ernstiger misdaden, waarvan in vs. 33 gesproken wordt, terwijl zelfs die ernstige misdaden slechts met gevangenzetting gestraft kunnen worden; en daarom behoeft enkel diefstal, die volstrekt niet zoo'n ernstige misdaad is als roof — tenzij die een gewoonte is geworden — niet met zulk een uiterste gestrengheid gestraft te worden.

³⁶⁵ Bij de overeenkomst die tusschen de verscheidene nationaliteiten van Medina bij de komst van den Heiligen Profeet aldaar gesloten werd, werd bepaald, dat alle geschillen in handen van den Heiligen Profeet gesteld zouden worden; maar de Joden waren hem toen zoo vijandig gezind, dat het hem vergund werd te weigeren tusschen hen recht te spreken. Ingeval hij tusschen hen rechtsprak, werd hem toch nog gezegd om met rechtvaardigheid recht te spreken. Onpartijdig te zijn ondanks de grootste vijandschap en ondanks zijn wetenschap dat de Joden steeds met de vijanden van den Islâm samenspanden om dien uit te roeien, is die trek van het karakter van den Heiligen Profeet, die hem de onderscheiding gaf het toppunt van zedelijke oprechtheid te hebben bereikt, dat een mensch maar kan bereiken.

³⁶⁶ Wegens de gestrengheid der voorschriften, die de Mozaïsche wet bevatte, wilden zij niet volgens die voorschriften berecht worden, maar volgens de milde wetten van den Islâm. Dit was klaarblijkelijk onbestaanbaar met hun geloof in de wet van Mozes.

PARAGRAAF 7

De Quer-ân met Betrekking tot de vroegere Schriften

44, 45. De Thora en haar getuigenis. 46, 47. Het Evangelie en zijn getuigenis. 48—50. De Quer-ân vervult hun beloften, en daarom moet hij nu gevolgd worden.

44 Waarlijk, Wij openbaarden de Thora, waarin leiding en licht waren; ³⁶⁷ daarmede richtten de profeten, die zich (aan God) onderwierpen, (zaken) voor degenen die Joden waren, en de meesters der Goddelijke kennis en de geleerden, omdat er van hen verlangd werd (een deel) van Gods Boek te bewaken, ³⁶⁸ en zij waren daar getuigen van; derhalve, vrees de menschen niet en vrees Mij, en neem geen lagen prijs voor Mijn mededeelingen aan; en wie niet richtten naar hetgeen God geopenbaard heeft, dezen zijn de ongeloofigen. ³⁶⁹

45 En Wij hebben hun daarin voorgeschreven, dat leven om léven is, en oog om oog, en neus om neus, en oor om oor, en tand om tand, en (dat er) vergelding (is) in

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ
يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّيُّونَ وَالْأَحْبَابُ
بِمَا اسْتَحْفَظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا

عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ
وَاحْشَوْنِي وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا
قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ٥٤

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْقِ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ
وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ
وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ٥٥

Ar. richtte.

367 De verzen 44—47 leveren geen bewijs van de zuiverheid van den Thora- en Evangelietekst. Dat de Thora en het Evangelie Goddelijke openbaringen waren, die licht en leiding bevatten, heeft geen enkel Moeslim ooit ontkend. Wat ontkend wordt is dit, dat dat licht en die leiding door alle eeuwen heen ongerept zijn bewaard, en dat wordt hier niet bevestigd. Integendeel, deze plaats ontkent, dat deze twee boeken voor de geheele wereld en voor alle eeuwen bedoeld waren. Ja, zelfs de Israëlieten hadden meer licht nodig, welk licht hun profeten hun van tijd tot tijd brachten: en zoo'n licht is het Evangelie; zie vs. 46.

368 Dit sluit geenszins in, dat zij werkelijk het Boek zóó bewaakten, dat zij het in al zijn zuiverheid konden overleveren. Er werd ongetwijfeld van hen verlangd zulks te doen, maar nergens staat vermeld, dat zij daarin geslaagd waren. Inderdaad bewaakten zij slechts een deel ervan, gelijk het gebruik van het woord *min* vóór *kitáb* aanduidt; het was het gedeelte, dat in de praktijk ongerept werd bewaard.

369 De menschen, die in de Mozaïsche wet beweerden te gelooven, konden geen geloovigen genoemd worden, indien zij niet overeenkomstig die wet rechtspspraken.

wonden; ³⁷⁰ maar hij die daarvan afziet, voor hem zal er een vergoeding zijn; en wie niet *richtten* naar hetgeen God geopenbaard heeft, ^a dit zijn degenen die de onrechtvaardigen zijn.

Ar. richtte.
a 369.

46 En Wij hebben na hen in hun voetstappen Jezus, den zoon van Maria, gezonden, bevestigende hetgeen vóór hem was van de Thora, ³⁷¹ en Wij gaven hem het Evangelie, waarin leiding en licht waren, en bevestigende hetgeen daarvóór was van de Thora, en een leiding en een vermaning voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

47 En laten de volgelingen van het Evangelie richten naar hetgeen God daarin geopenbaard heeft; en wie niet *richtten* naar hetgeen God geopenbaard heeft, dit zijn degenen die de overtreders zijn. ^b

Ar. richtte.
b 369.

48 En Wij hebben u het Boek geopenbaard met de waarheid, bevestigende hetgeen daarvóór is van het Boek ^c en een waker daarover, ³⁷² derhalve, richt tuschen hen naar hetgeen God geopenbaard heeft, en volg niet hun lage begeerten (om u af te wenden) van de waar-

c 35.

وَالْجُرُومِ قِصَاصٌ مَّن تَصَدَّقَ بِهِ
فَهُوَ كِفَارَةٌ لَهُ ۖ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ
مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ
التَّوْرَةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ
هُدًى وَ نُورًا ۖ وَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَ هُدًى وَ
مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۝

وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ۝

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا
عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا
تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ۗ
إِن كُنَّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شُرَعًا وَمِنْهَا جَاط

370 De *Goer-ân* heeft slechts den regel van leven om leven behouden, d.w.z. hij eischt de doodstraf voor den moordenaar. En in plaats van „oog om oog” etc. heeft hij den veelomvattenden regel: „En de vergelding van het kwaad is straf als dat” (42 : 40).

371 Ondanks de duidelijke afwijking in vele punten van de Mozaische wet wordt er gezegd, dat het Evangelie de Thora bevestigde. Hieruit blijkt, dat de bevestiging slechts beduidt: de bekrachtiging der algemeene beginselen.

372 De *Goer-ân* wordt *moehatmin* of *Waker* over alle vroegere openbaringen genoemd. Het toont dus aan, dat al wat er van blijvende waarde in de vroegere Schriften was, in den Heiligen *Goer-ân* is bewaard en behoud voor verknoeiing, die het in die Schriften heeft ondergaan.

heid, die tot u is gekomen. Voor ieder uwer hebben Wij een wet en een weg bepaald, ³⁷³ en indien het Gode had behaagd, zou Hij u (allen) tot één volk gemaakt hebben, maar Hij zal u beproeven in hetgeen Hij u gegeven heeft, derhalve, wedijver met elkander in het zich haasten naar deugdelijke werken; tot God is uw wederkeer, van allen (uwer), derhalve zal Hij u datgene laten weten, waarover gij het oneens zijt geweest;

49 En opdat gij tusschen hen zult richten naar hetgeen God heeft geopenbaard, en volg hun lage begeerten niet, en wacht u voor hen, opdat zij u niet misleiden van een deel van hetgeen God u heeft geopenbaard; maar indien zij zich omkeeren, weet dan, dat God hen wenscht te beproeven vanwege sommige hunner feilen; en waarlijk, vele der menschen zijn overtreders.

50 Wenschen zij dan het oordeel der onwetendheid? En wie is een beter rechter dan God voor menschen die vast gelooven?

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَيْتُمْ فَأَسْتَبِقُوا
الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فِيئْتِبَهُ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَن أَحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا
تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحِدًا ذَرَّهُمْ أَن يَقْتَنُبُوا
عَن بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن
تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُمْ
بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِن كَثِيرًا مِّنَ
النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٥١﴾

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ
مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 8

Betrekkingen der Moeslims met de Vijanden

51—53. Joden en Christenen als vijanden. 54—56. Afvalligen.

51 O gij, die gelooft! neem de Joden en de Christenen niet tot vrienden; ³⁷⁴ a zij zijn elkanders vrienden; en wie onder u hen tot vriend neemt, dan waarlijk, hij is een hunner; waarlijk, God leidt

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ
وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاِنَّهُ مِنَّهُمْ

a 199.

373 Het bepalen van een wet en een weg voor ieder, slaat op het geven van verschillende wetten aan verschillende volken, overeenkomstig hun behoeften, vóór de openbaring van den Heiligen Qoer-án, die in de behoeften van alle volken en alle eeuwen voorziet.

374 Wanneer twee volken oorlog voeren, wordt een enkeling van een zeker

de onrechtvaardige menschen niet.

52 Derhalve zult gij degenen, in wier harten een krankheid is, zich tot hen zien haasten, zeggende: Wij vreezen, dat ons een ramp overkomt; maar wellicht zal God de overwinning of een straf van Zichzelf brengen, opdat zij berouw zullen hebben vanwege hetgeen zij in hun ziel hebben verborgen.

53 En degenen die gelooven, zullen zeggen: Zijn dit degenen die met den krachtigste hunner eeden bij God zweoren, dat zij voorzeker met u waren? Hun werken zullen niet baten, derhalve zullen zij verliezers worden.

54 O gij, die gelooft! wie uwer zijn godsdienst afvallig wordt, God zal dan menschen brengen, die Hij zal liefhebben en die Hem zullen liefhebben, nederig vóór de geloovigen, machtig tegen de ongeloovigen; zij zullen hard op Gods weg strijden en voor de afkeuring van eenig persoon die afkeurt, niet vreezen; 375 dit is Gods goedertierenheid, Hij geeft die aan wien Hij wil, en God is Overvloediggevend, Wetend.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ۗ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصِصِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرَوْا فِي أَنفُسِهِمْ نَدِمِينَ ﴿٥٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ أَنَّهُمْ لَعَنَكُمْ حَيْثُ طَعَّمْتُمْ أَعْمَالَكُمْ فَاصْبِرُوا خَيْرِينَ ﴿٥٤﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ أُوْمَةً ۗ لَا يَحِصُّ ذَلِكَ نَصْلَ اللَّهِ يُوْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

volk, die vriendschapsbetrekkingen met den vijand heeft, als vijand behandeld; dat is precies wat de *Qoer-ân* eischt, als hij zegt: „En wie onder u hen tot vriend neemt, dan waarlijk, hij is een hunner”. Anders zou hij de liefdevolle echtelijke betrekking tusschen een Moeslim en een niet-Moeslim niet toegestaan kunnen hebben, wat hij bij het begin van dit hoofdstuk gedaan heeft. Zie vs. 5. De vermelding van ramp en overwinning in de daaropvolgende verzen toont aan, dat het verbod toe te schrijven is aan den oorlogstoestand, die er tusschen de twee gemeenschappen bestond.

375 Het leven van den Heiligen Profeet in Medina levert een duidelijk bewijs, dat afvalligheid de gelederen van den Islâm nooit dunde, en indien één man afvallig werd versterkte een aantal menschen de gelederen van den Islâm en vocht ter verdediging daarvan. Het heet, dat tegen het einde van het leven van den Profeet drie stammen afvallig werden, maar aangezien zij in den tijd van Aboe Bakr behandeld werden, heeft deze profetie in deze bewoordingen

55 Alleen God is uw Bewaker en Zijn Apostel en degenen die gelooven, degenen die het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen, en zij buigen zich neder.

إِنَّمَا وَإِلَيْكُمْ اللَّهُ وَسَأُولُهُ وَالَّذِينَ
 آمَنُوا الَّذِينَ يُفِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
 الزَّكَاةَ وَهُمْ سَارِعُونَ ﴿٥٥﴾

56 En wie God en Zijn Apostel en degenen die gelooven tot bewaker neemt, dan waarlijk, Gods partij, zij zullen overwinnen.

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَسَأُولَهُ وَالَّذِينَ
 آمَنُوا قَاتَنَ حَرْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

PARAGRAAF 9

De Spotters

57—60. De spotters en hun vitterij. 61—64. Huichelachtige Joden en hun schandelijkheden. 65, 66. Het wordt hun bevolen overeenkomstig hun eigen schriften te handelen.

57 O gij, die gelooft! neem niet degenen tot bewakers die uw godsdienst voor een spotternij en een grap houden, uit het midden dergenen wien het Boek vóór u werd gegeven en de ongeloofigen; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, indien gij geloovigen zijt.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ
 اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ
 أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مَوْعِنِينَ ﴿٥٧﴾

58 En wanneer gij tot het gebed roept, maken zij daarvan een spotternij en een grap; dit komt doordat zij menschen zijn, die niet begrijpen.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هَذَا
 هُزُؤًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

59 Zeg: O volgelingen van het Boek! haat gij ons (om niets anders) behalve dat wij in God gelooven en in wat tot ons is geopenbaard en wat tevoren werd geopenbaard, en dat de meesten uwer overtreders zijn?

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَتَّبِعُونَ مِنَّا إِلَّا
 أَن أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
 مِن قَبْلُ وَإِن آكثَرَكُمْ فَسِيفُونَ ﴿٥٩﴾

60 Zeg: Zal ik u verwittigen van (hem, die) slechter (is) dan deze in vergelding van God? (Slechter is hij)

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ مُنْجِبَةً
 عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ

klaarblijkelijk betrekking op Aboe Bakr's kalifaat. Aboe Bakr en zijn helpers en raadslieden zijn dus de menschen, van wie hier gezegd wordt dat zij God liefhadden en Zijn geliefden waren.

dien God vervloekt en over wien Hij Zijn toorn uitgestort heeft, en van wien Hij apen en varkens maakte, en hij die den duivel diende; dezen zijn slechter in plaats en dwalen meer van het rechte pad af.

376

61 En wanneer zij tot u komen, zeggen zij: Wij gelooven; en inderdaad komen zij binnen met ongeloof en inderdaad gaan zij daarmede heen; en God weet best wat zij hebben verborgen.

62 En gij zult velen hunner met elkander zien wedijveren in het zich haasten naar zonde en overtreding, en hun eten van wat ongeoorloofd verkregen is; waarlijk, kwaad is datgene wat zij doen.

Ar. in.

63 Waarom verbieden de geleerden en de wetgeleerden hun hun spreken over wat zondig is en hun eten van wat ongeoorloofd verkregen is niet? Waarlijk, kwaad is datgene wat zij werken.

64 En de Joden zeggen: Gods hand is vastgebonden! Hun handen zullen gekluisterd worden en zij zullen vervloekt worden om wat zij zeggen. Neen, Zijn beide handen zijn uitgespreid, ³⁷⁷ Hij geeft uit zooals het Hem behaagt; en hetgeen u van uw Heer is geopenbaard zal velen hunner zekerlijk in buitenspo-

وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرَادَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ
الطَّاغُوتِ ۖ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ
عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۝

وَإِذَا جَاءَهُمْ قَالُوا آمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ حَرَجُوا بِهِ ۖ وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ ۝

وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ الشَّحْتَ ۖ لَيْسَ
مَا كَانُوا يَعْسَبُونَ ۝

لَوْ لَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ عَنْ
قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ الشَّحْتَ ۖ
لَيْسَ مَا كَانُوا بِصَانِعِينَ ۝

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۖ غَلَّتْ
أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۗ بَلْ يَدُ
مَبْسُوتَةٍ لَا يَنْفَعُ كَيْفَ يَشَاءُ ۖ وَلْيُرِيدَنَّ
كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أَنْزَلَ لَكَ مِنْ سَرِّكَ

376 Het is duidelijk, dat de hier vermelde personen de Joden en de Christenen zijn, en dat de verandering van sommigen hunner tot apen en varkens betrekking heeft op hun geestelijken toestand; zie noot bij 2: 65. De laatste woorden toonen aan, dat de menschen die aldus tot apen en varkens werden gemaakt, nog altijd menschen waren; immers van apen en varkens kan het niet gezegd worden, dat zij van het rechte pad afdwaalden. Het daaropvolgende vers maakt dit duidelijker, want daar staat beschreven, dat dezelfde apen en varkens met ongeloof tot den Apostel kwamen en met ongeloof weggingen.

377 De Joden beschimpten de Moeslims, omdat zij bijdragen verzamelden voor de verdediging van de Moeslim-gemeenschap; vgl. 3: 180.

a 352.

righeid en ongeloof doen toenemen; en Wij hebben vijandschap en haat onder hen geplaatst, tot den dag der opstanding; a telkenmale als zij een vuur voor den oorlog ontsteken, dooft God het uit, en zij trachten kwaad in het land te stichten; en God heeft de kwaadstichters niet lief.

65 En indien de volgelingen van het Boek geloofd en zich (voor het kwaad) gehoeid hadden, zouden Wij hun booze werken zekerlijk bedekt hebben en Wij zouden hen zekerlijk tuinen der gelukzaligheid hebben doen ingaan,

66 En indien zij de Thora en het Evangelie en datgene wat hun van hun Heer werd geopenbaard onderhouden hadden, zouden zij zekerlijk van boven hen en van beneden hun voeten gegeten hebben; er is een groep hunner, zich houdende aan de gematigde gedragslijn, en (aangaande) de meesten hunner — kwaad is datgene wat zij doen. 378

طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقِيَامَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا
نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ٣٥

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الذِّكْرِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّا
عَنَّهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَآ ذُنُوبَهُمْ جُنُوبَ التَّعْوِيلِ ٣٦

وَلَوْ أَنَّهُمْ آتَوْا التَّوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا
مِنْ فَوَاقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ
مِنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ
سَاءٌ مَا يَعْمَلُونَ ٣٧

PARAGRAAF 10

De Christenen dwalen van de Waarheid af

67. De waarheid tot elken prijs te verkondigen. 68—71. Volgelingen van den Bijbel handelen niet overeenkomstig zijn leerstellingen. 72—77. Dwalingen der Christenen:

67 O Apostel! breng hetgeen u van uw Heer is geopenbaard over; en indien gij het niet doet, dan hebt gij Zijn hoodschap niet overgebracht, en God zal u voor de menschen beschermen; waarlijk, God leidt de ongeloovige menschen niet. 379

يَا أَيُّهَا الرِّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ وَإِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ
وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ٣٧

378 Met het onderhouden var. de Thora en het Evangelie wordt bedoeld, dat zij deze boeken in den rechten staat bewaarden en dienovereenkomstig han-

379 Zie volgende blz.

68 Zeg: O volgelingen van het Boek! gij volgt niets goeds tot gij de Thora en het Evangelie en datgene wat u van uw Heer is geopenbaard, onderhoudt; ³⁸⁰ en waarlijk, datgene wat u van uw Heer is geopenbaard, zal velen hunner in buitensporigheid en ongelooft doen toenemen; treur derhalve niet over de ongeloovige menschen.

69 Waarlijk, degenen die gelooven en degenen die Joden zijn en de Sabiërs en de Christenen — wie in God en den jongsten dag gelooft en wel doet — zij zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren. ^a

a 53.

70 Voorzeker hebben Wij een verbond met de kinderen Israëls gemaakt en hebben Wij apostelen tot hen gezonden; telkenmale als er een apostel tot hen kwam met wat hun zielen niet wenschten, noemden zij sommigen (hunner) leugenaars en doodden zij sommigen.

71 En zij dachten, dat er geen beproeving zou zijn, derhalve werden zij blind en doof; daarop wendde God Zich genadig tot hen, doch velen hunner werden blind en doof; ³⁸¹ en God ziet wat zij doen.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ
حَتَّى تُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَالْأَنْعِيمَ وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلِيُزِيدَكُمْ
كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
طُعْيَانًا وَكُفْرًا ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالشُّبُهَةَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٥٩﴾

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ
رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَزَيَّفْنَا
كَذِّبُوا أَوْ قَرَّبْنَا نِقْمَتَنَا ﴿٦٠﴾

وَحَسِبُوا إِلَّا تَكُونُ فِتْنَةً فَعَمُوا
وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ
عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ
بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٦١﴾

delden. Het eten van boven heeft betrekking op geestelijk voedsel of het ontvangen van de Goddelijke openbaring, en het eten van onder hun voeten beduidt de aardse voorzieningen; d.i. zij zouden van beide overvloed hebben.

379 In Medina had de Profeet veel meer vijanden dan in Mekka, en hij had bovendien oorlogen te voeren. Vandaar de belofte van bescherming tegen alle vijanden.

380 Zij hadden de Thora en het Evangelie zelfs niet in hun oorspronkelijke zuiverheid bewaard en wat er in hun handen van de oorspronkelijke leerstellingen der profeten overbleef, daar handelden zij niet naar.

381 Ofschoon zij herhaaldelijk verwittigd werden van de bezoeken, die hun zouden overkomen, dachten zij toch dat zij geen straf voor hun slechte daden zouden ondergaan; zij waren immers een begunstigd volk! Zij werden door

72 Voorzeker gelooven zij niet, die zeggen: Waarlijk, God, Hij is de Messias, de zoon van Maria; en de Messias zei: O kinderen Israëls! dien God, mijn Heer en uw Heer. ³⁸² Waarlijk, wie (anderen) met God vereenigt, dan heeft God hem den tuin verboden, en zijn woning is het vuur; en er zullen geen helpers zijn voor de onrechtvaardigen.

73 Voorzeker gelooven zij niet, die zeggen: Waarlijk, God is de derde (persoon) van de drie; ³⁸³ en er is geen god dan de eenige God, en indien zij niet afzien van hetgeen zij zeggen, zal een pijnlijke kastijding dengenen onder hen die niet gelooven wedervaren.

74 Zullen zij zich dan niet tot God wederkeeren en Zijn vergiffenis vragen? En God is Vergevensgezind, Genadig.

75 De Messias, de zoon van Maria, is niets meer dan een apostel; inderdaad zijn apostelen vóór hem gestorven; en zijn moeder was een waarheidlievende vrouw; zij beiden plachten voedsel te gebruiken; ³⁸⁴ zie hoe Wij hun de mededeelingen duidelijk maken; zie dan hoe zij zich afwenden.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَبْنِي إِسْرَائِيلَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَبِّي وَ
رَبُّكُمْ إِنَّكُمْ مَنْ يُشْرِكُونَ بِاللَّهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ
النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۝

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَلَاثٌ
ثَلَاثَةٌ وَمَنْ مِنْ آلِهِ الْأَخِلَّاءُ وَاحِدٌ
وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ
صِدِّيقَةٌ ۝ كَانَا يَأْكُلَنِ الطَّعَامَ
أَنْظُرْ كَيْفَ بُدِّلَتْ لَهُمُ الْآيَاتُ ثُمَّ
أَنْظُرْ إِلَىٰ يَوْمِ كَوْمٍ ۝

Nebukadnezar en de Babylonische heerschers die hem opvolgden, aan zware martelingen onderworpen: groote getallen werden gedood en de rest werd gevangen genomen. Ten tweeden male blind en doof worden zinspeelt op de Christenen, die Jezus vergoddelijkten. Dit wordt in het daaropvolgende vers duidelijk gemaakt.

382 „Den Heere, uwen God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen” (Matth. 4 : 10).

383 Dit heeft klaarblijkelijk betrekking op de Christelijke leer der Drieëenheid. Merk op, dat hier, evenmin als in 4 : 171, de naam van Maria niet vermeld wordt in verband met de leer der Drieëenheid. Maar aangezien de Christenen, inzonderheid de Roomsche-Katholieken, Maria met het Goddelijke karakter van Moeder Gods bekleeden, vermeldt de Quer-ân haar dikwijls met Jezus als een gewone sterveling:

384 Honger hebben en voedsel gebruiken, toonen aan, dat zowel Jezus als

Ar. noch.

76 Zeg: Dient gij buiten God datgene wat geen kwaad of baat voor u beheerscht? En God — Hij is de Hoorende, de Wetende.

77 Zeg: O volgelingen van het Boek! wees niet overdreven buitensporig in uw godsdienst, en volg niet de lage begeerten der menschen, die te voren verdwaalden en velen op een dwaalspoor brachten en van het rechte pad afdwaalden. 385

قُلْ أَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَا هَلْ أَكْتَبِ لَا تَعْلَمُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِن قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَن سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

PARAGRAAF 11

De Christenen zijn den Islâm nabij

78—81. De Israëlieten door David en Jezus vervloekt wegens hun overtredingen. 82. Haat der Joden tegen en vriendschap der Christenen jegens de Moeslims. 83—86. Christenen die in den Islâm gelooven.

78 Degenen uit het midden der kinderen Israëls die niet geloofden, werden door de tong van David en Jezus, den zoon van Maria, vervloekt; dit kwam doordat zij niet gehoorzaamden en de perken overschreden. 386

79 Zij plachten elkander de verfoeiselen (welke) zij deden, niet te verbieden; waarlijk, kwaad was datgene wat zij deden.

لِعَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

كَانُوا إِلَّا يَنْتَاهُونَ عَن مُّبْتَدِعِهِمْ فَعَلُوا لَيْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

zijn moeder gewone stervelingen waren. Was Jezus boven de stervelingen verheven, dan zou hij ook verheven zijn geweest boven de behoeften der stervelingen, waarvan de meest onontbeerlijke het gebruik van voedsel is, zonder hetwelk geen menschelijk wezen leven kan, maar waaraan het Opperwezen geen behoefte heeft.

385 Er wordt op deze plaats den Christenen gezegd, dat zij, door de leer der Drieëenheid tot basis van hun godsdienst te maken, slechts een verkeerde leer volgden, die reeds door een volk vóór hen gepredikt was. De critiek van den laatsten tijd heeft aangetoond, dat de Christenen hierin slechts vroegere afgodische volkeren hebben gevolgd.

386 Na Mozes spraken David en Jezus, die het grootste succes van het Israëlietische profetschap in wereldlijke en geestelijke glorie vertegenwoordigen, in ondubbelzinnige bewoordingen van de komst van den Heiligen Profet. De

80 Gij zult velen hunner degenen die niet gelooven, tot vrienden zien nemen; waarlijk, kwaad is datgene wat hun zielen te voren voor hen hebben gezonden, dat God geen welgevallen aan hen nam, en in kastijding zullen zij wonen.

81 En hadden zij in God en den profeet ³⁸⁷ en hetgeen tot hen werd geopenbaard geloofd, zij zouden hen niet tot vrienden hebben genomen, maar de meesten hunner zijn overtreders.

82 Waarlijk, gij zult de Joden en degenen die polytheïsten zijn, van de menschen de hevigsten in vijandschap tegenover degenen die gelooven vinden, en gij zult de naasten in vriendschap jegens degenen die gelooven, zekerlijk diegenen vinden, die zeggen: Wij zijn Christenen; dit komt doordat er priesters en monniken onder hen zijn en doordat zij zich niet hoovaardig gedragen. ⁸³⁸

DEEL VII

83 En wanneer zij hooren hetgeen tot den Apostel is geopenbaard, zult gij hun oogen van tranen zien overvloeien van wege de waarheid, die zij erkennen; zij zeggen: Onze Heer! wij geloov-

تَدْرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ
أَنْ سَخَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ
هُمُ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا
أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا لَهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ
كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٨١﴾

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ
آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِلَّذِينَ
آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرُكَ ذَلِكَ
يَأْتِيهِمْ قَسِيبٌ مِنْ رَبِّكَ
أَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَسْمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى
أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ وَمَا عَلِمُوا مِنْ

vloek is hier in zijn oorspronkelijken zin gebezigd. Beide profeten hadden de Joden gewaarschuwd, dat hun overtredingen om Gods straf riepen, die hen spoedig zou overvallen, indien zij zich niet beterden. Op den tijd van beide profeten volgde een grootte bezoeking, die de Joden overviel, in de respectieve plunderingen der Babylonische koningen en de door Titus aangerichte verwoesting.

387 Met den *profeet* wordt hier Mozes bedoeld, die de komst van den Heiligen Profeet Moehammad duidelijk voorspelde; hadden de Joden in Mozes geloofd, dan zouden zij zich dus niet bij de tegenstanders van den Heiligen Profeet aangesloten kunnen hebben om oppositie tegen hem te voeren.

388 Het vers toont de lichte zijde van den Christelijken godsdienst aan en levert een overtuigend bewijs van het cosmopolitische karakter van den gods-

ven, derhalve, schrijf ons op met de getuigen (der waarheid). 389

84 En wat (reden) hebben wij, dat wij niet in God en in de waarheid welke tot ons is gekomen, zouden gelooven, terwijl wij ernstig wenschen, dat onze Heer ons met de goede menschen doet ingaan?

85 Derhalve beloonde God hen, wegens wat zij zeiden, met tuinen waarin rivieren stroomen om daarin te wonen; en dit is de belooning dergenen die (anderen) goed doen.

86 En (aangaande) degenen die niet gelooven en Onze mededeelingen loochenen, dezen zijn de metgezellen van het vlammeende vuur.

Ar. onder.

الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٤﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ
الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ
الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا حَتَّى تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٧﴾

PARAGRAAF 12

De Moeslims ingelicht omtrent de Gewoontezonden van vroegere Volken

87—89. Het gebruik en het verkrijgen van wettige dingen aanbevolen. 90, 91. Bedwelvende middelen en dobbelspel verboden. 92, 93. Gehoorzaamheid en plichtsbetrachting tot beginselen van de daad te maken.

87 O gij, die gelooft! verbied (uzelf) de goede dingen, die God u wettig heeft gemaakt niet en overschrijd de grenzen niet; waarlijk, God heeft degenen die de grenzen overschrijden niet lief, 390

88 En eet van de wettige en goede (dingen), die God u heeft gegeven, en wees passend voor (uw plicht jegens) God, in Wien gij gelooft.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرِمُوا طَيِّبَاتِ مَا
أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَانْقُوا لِلَّهِ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

dienst van den Islâm, die deugdelijkheid niet afkeurt, zelfs al wordt die aan den dag gelegd bij een volk, dat hem openlijk vijandig gezind was.

389 Dit slaat op de Christenen, die geloofden. Een aanzienlijk persoon, die tot deze klasse behoorde, was de Negus van Abessinië, in wiens gebied de Moeslims in de eerste dagen der zending van den Heiligen Profeet een schuilplaats vonden, toen zij gedwongen waren uit Mekka te vluchten, wegens de scherpe vervolging der Qoereisjieten.

390 Deze woorden veroordeelen niet alleen zulke praktijken van zelfonthou-

89 God roept u niet ter verantwoording voor hetgeen ijdel is in uw eeden, ³⁹¹ maar Hij roept u ter verantwoording voor het afleggen van weloverwogen eeden; derhalve, de boetedoening daarvoor is het spijzigen van tien armen uit de middelmatige (spijzen) waarmede gij uw gezinnen spijzigt, of hen kleeden, of het bevrijden van een hals; maar wie geen (middelen) kan vinden, dan vasten gedurende drie dagen; dit is de boetedoening voor uw eeden, wanneer gij zweert; en *bewaak* uw eeden. ³⁹² Zoo maakt God u Zijn mededeelingen duidelijk, opdat gij dankbaar zult zijn.

90 O gij, die gelooft! bedwelvende middelen en kansspelen ^a en (het offeren aan) overeind gezette steenen ^b en de (voorspellende) pijlen ^c zijn slechts een onreinheid, des duivels werk; mijd ze dus, opdat gij voorspoedig zult zijn.

393

لَا يُوَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُوَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ
أَوْسَطِ مَا طَعَمْتُمْ أَوْلِيَاءِكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ
أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ط فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا
حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْمِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَعْرَافُ لَا مَرَجِسٌ مِنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

Of, houd.

a 146.
b 344.
c 345.

ding als die welke uitgeoefend worden door Christen-monniken, van wie in de vorige paragraaf gesproken wordt, maar ook het zich onthouden van Gods zegeningen door tot slechte en vadsige gewoonten te vervallen.

391 Het is verkeerdt te onderstellen, dat dit vers de boetedoening voor alle soorten van eeden sanctionneert. Leest men het naast de daaraan voorafgaande verzen, dan blijkt dat de vermelde eeden betrekking hebben op geloften etc., waardoor men zich datgene verbiedt wat anderen geoorloofd is. Vgl. 2 : 225, 226, die het afleggen van eeden verbieden, welke iemand beletten iets goeds te doen.

392 De oorspronkelijke woorden hebben een dubbele beteekenis: *leg geen eeden af*, tenzij het dringend noodig is, en *kom uw eeden na*, d.i. wees getrouw aan eeden, wanneer gij die afgelegd hebt; vandaar kan men eeden niet naar willekeur boeten.

393 Dit vers verbiedt alle bedwelvende middelen en kansspelen geheel en al. Het heet, dat toen dit vers geopenbaard werd, een omroeper in de straten van Medina bekend maakte, dat wijn verboden werd, en dat ingevolge daarvan alle wijnkruiken in de Moeslimhuizen geledigd werden, zoodat de wijn in de straten stroomde. Nooit werd in de wereldgeschiedenis zoo'n diepgeworteld kwaad als het drinken zoo plotseling en toch zoo volkomen uitgeroeid. Voor de overeind gezette steenen en voorspellende pijlen, zie men de noten bij vs. 3.

91 De duivel wenscht slechts vijandschap en haat in uw midden te doen rijzen door middel van bedwelmende middelen en kansspelen, en u af te keeren van de gedachtenis aan God en van het gebed; zult gij dan ophouden?

92 En gehoorzaam God en gehoorzaam den Apostel en wees voorzichtig; maar indien gij u omkeert, weet dan dat slechts het duidelijk overbrengen der boodschap op Onzen Apostel (rust).

93 Op degenen die gelooven en goed doen is geen blaam om wat zij eten, wanneer zij zich hoeden (voor het kwaad) en gelooven en goede werken doen; dan zijn zij oppassend (voor hun plicht) en gelooven, dan zijn zij oppassend (voor hun plicht) en doen (anderen) goed, en God heeft lief degenen die (anderen) goed doen.

إِنَّمَا يَرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ
وَالْبُغْضَاءَ فِي الْحَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ
أَنْتُمْ مُتَذَكِّرُونَ ﴿٩١﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا
فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ
اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾

PARAGRAAF 13

Geen Volk zal er in slagen de Veiligheid van de Ka'ba te verstoren

94—96. Het jagen gedurende de bedevaart verboden. 97—100 Profetie aangaande de veiligheid van de Ka'ba.

94 O gij, die gelooft! God zal u zekerlijk beproeven ten aanzien van zeker wild, hetwelk uw handen en uw lanssen kunnen bereiken, opdat God zal kennen wie Hem in het verborgen vreest; derhalve, wie hierna de grenzen overschrijdt, zal een pijnlijke kastijding hebben.

95 O gij, die gelooft! dood geen wild, terwijl gij op bedevaart zijt, ³⁹⁴ en wie onder u

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمْ اللَّهُ بِشَيْءٍ
مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنْ
اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَعَلَهُ عَدَاۗءُ آلِهِمْ ﴿٩٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ
وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَنْ قَتَلَهُ مِنْكُمْ مُتَعَدِّيًا

³⁹⁴ Het verbod van het dooden van wild gedurende de bedevaart is een teeken van achting voor de veiligheid van de Ka'ba en is tevens een noodzake-

het opzettelijk zal dooden, de vergoeding (daarvan) is de gelijke van hetgeen hij gedood heeft, uit het vee, zooals twee rechtvaardige personen onder u zullen beslissen, om als offer te worden gebracht naar de Ka'ba, of de boetedoening (daarvoor) is het spijzigen der armen of de gelijke daarvan in het vasten, opdat hij het onheilzame gevolg van zijn daad zal smaken; God heeft begenadigd hetgeen voorbij is gegaan; en wie (daartoe) wederkeert, hem zal God (het) vergelden; en God is Machtig, Heer der vergelding.

96 Wettig zijn voor u het wild der zee en haar voedsel, ³⁹⁵ een voorziening voor u en voor de reizigers, en het wild des lands is u verboden, zoolang gij op bedevaart zijt, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, tot Wien gij vergaderd zult worden.

97 God heeft de Ka'ba, ³⁹⁶ het Heilige Huis, tot levensonderhoud voor de menschen gemaakt, ³⁹⁷ en de heilige maand en de offeranden en de

فَجَزَاءٌ مِّمَّا قَتَلْتُمْ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ
بِهِ ذُرَّاءُ عَدَلٍ مِنْكُمْ هُدًى بِلَيْعِ الْكُفَّةِ
أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلٌ ذَلِكَ
صِيَامًا لِيَدُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ عَفَا اللَّهُ عَمَّا
سَلَفَ ط وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمِ اللَّهُ مِنْهُ ط
وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ⑤

أَجَلَ لَكُمْ صَيْدَ الْبَحْرِ وَطَعَامَهُ مَتَاعًا
تَكْمُلُ وَلِلسِّيَاحَةِ وَحُرْمٌ عَلَيْكُمْ صَيْدُ
الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرْمًا ط وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ⑥

حَجَلَ اللَّهُ الْكُفَّةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قَبْلًا
لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهُدًى

lijke maatregel voor de veiligheid van leven in zulk een reusachtige bijeenkomst, waar vrijheid van jagen zeer waarschijnlijk tot ongelukken voor het menschelijk leven zou kunnen leiden.

395 Met het wild der zee wordt bedoeld alle waterdieren, terwijl de *ta'am* (lett. voedsel) van de zee beteekent, wat gevonden wordt (nadat) de zee of de rivier het (op droog land) geworpen heeft, of wat door het water, dat daarvan is afgelopen, achtergelaten wordt.

396 *Ka'bah*, van *Ka'aba*, d.i. het zwol of werd uitnemend, is zoo genoemd vanwege zijn uitnemendheid, of het is een profetische naam, die aantoonst, dat ze voor eeuwig in de wereld verheven zal zijn. Het wordt ook *bait-oel-hardam* of het Heilige Huis genoemd, en onder de Arabieren stond ze bekend onder den naam van *bait-oellah* of Gods huis. Het eigenlijke gebouw is 55 bij 50 voet, maar de geheele binnenplaats, waarop het staat, meet 530 bij 500 voet.

397 Dit is een profetische aankondiging, dat de Ka'ba voor eeuwig een steun of stut voor de menschen zal zijn, waar pelgrims voor eeuwig samen zullen stroomen en waarheen zij dieren als offer zullen meenemen. De vermelding van

a 342.

slachtoffers met kransen; a dit is (zoo), opdat gij weten zult, dat God weet al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is, en dat God de Kenner is van alle dingen.

98 Weet dat God gestreng is in het vergelden (van het kwaad), en dat God Vergevensgezind is, Genadig.

99 Niets (rust) op den Apostel behalve (de boodschap) over te brengen, en God weet hetgeen gij openlijk doet en hetgeen gij verbergt.

100 Zeg: Het slechte en het goede zijn niet gelijk, al behaagt u de overloed van het slechte; derhalve, wees opassend voor (uw plicht jegens) God, o menschen van verstand, opdat gij voorspiedig zult zijn.

وَالْقَلَابِ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١٠٠﴾

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ
أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي
الْأَبْصَارِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ﴿١٠١﴾

PARAGRAAF 14

Verdere Voorschriften voor de Moeslims

101, 102. Vragen aangaande bijzonderheden afgeraden. 103—105. Alle uit polytheïsme voortspuitende gebruiken veroordeeld. 106—108. Getuigenis wanneer de waarheid van getuigen betwijfeld wordt.

101 O gij, die gelooft! stel geen vragen omtrent dingen welke, indien ze u verklaard worden, u zullen smarten, en indien gij daaromtrent vraagt, wanneer de Qoer-ân geopenbaard is, zullen zij u verklaard worden; God begenadigt dit, en God is Vergevensgezind, Verdraagzaam.

398

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنَ شَيْءٍ
إِن تَبَدَّلَ لَكُمْ تَسْوَأُهُ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا
حِينَ يَنزَلَ الْقُرْآنُ يُبَدَّلَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ
عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

deze profetie wordt toegelicht in de slotwoorden: „Dit is (zoo), opdat gij weten zult, dat God weet al wát in de hemelen is en al wat op de aarde is”, d.w.z. de vervulling van deze profetie zal in alle komende eeuwen een teeken zijn van de groote kennis van God, Die ze op een tijd aankondigde, toen de Ka'ba buiten de grenzen van Arabië nauwelijks bekend was.

398 Gelijk de Islâm gestrenge praktijken, zooals het kloosterleven, afraadt, zoo verbood hij ook vragen te stellen omtrent de bijzonderheden van vele punten, die deze of die praktijk bindend zouden maken, en veel werd aan den individueelen wil of aan de plaatselijke en tijdsomstandigheden overgelaten.

Of, in.

102 Menschen vóór u stelden inderdaad zulke vragen, en werden naderhand daardoor ongelooovigen. 399

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٣٩٩﴾

103 God heeft (het maken van) een *bahîrah* of een *sâibah* of een *wasîlah* of een *hâmi* niet voorgeschreven, maar degenen die niet gelooven, verzinnen een leugen tegen God, en de meesten hunner begrijpen niet. 400

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ، وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكِبَابَ، وَكَثَرَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٠٠﴾

104 En wanneer er tot hen gezegd wordt: Kom tot hetgeen God heeft geopenbaard en tot den Apostel, zeggen zij: Datgene waarop Wij onze vadersen vonden, is genoeg voor ons. Wat! zelfs al kenden hun vadersen niets en volgden zij niet den rechten weg.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كُنَّا آبَاءَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿٤٠١﴾

105 O gij, die gelooft! zorg voor uw zielen; hij die dwaalt, kan u niet deren, indien gij op den rechten weg zijt; tot God is uw wederkeer, van allen (uwer), derhalve zal Hij u mededeelen hetgeen gij hebt gedaan.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فِئْتَبِئَكُمْ مِمَّا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٠٢﴾

399 De geschiedenis der vroegere volken toont aan, dat de vermelding in het algemeen waar is.

400 Het vrijlaten van zekere dieren ter eere van afgodsbeelden was een gebruik onder de Arabieren, en daar de Islâm elk spoor van den afgodendienst uitwischte, wordt dit gebruik hier veroordeeld: *Bahîrah* (van *bahara*, d.i. *hij sneed of spleet*) beteekent: *een kameelin die een gespleten oor heeft*.

Sâibah (van *sâba*, d.i. *het liep vanzelf*) beteekent: *eenig dier, dat men zonder toezicht laat weiden*.

Wasîlah (van *wasala*, d.i. *hij verbond of vereenigde*) beteekent: *een geit, die een tweelingjongen voortbracht: een mannetje en een wijfje; wanneer alleen het mannetje voortgebracht was, werd het voor de afgodsbeelden geslacht, terwijl als het alleen het wijfje was, het behouden werd; maar ingeval het mannetje en het wijfje als tweelingjongen geboren werden, dacht men dat het mannetje bij het wijfje gevoegd moest worden en dat het dus niet aan de goden ten offer moest worden gebracht*.

Hâmi (van *hamâ*-hoe, d.i. *hij belette of verbood of beschermde of bewaakte het*) beteekent: *een dekkameel die zijn rug heeft belet of verboden (om gebruikt te worden voor het dragen van een berijder of eenigen last)*.

106 O gij, die gelooft! roep tot getuige tusschen u, wanneer de dood tot een uwer naakt, ten tijde van het maken van het testament, twee rechtvaardige personen uit uw midden, of twee anderen uit het midden van anderen dan u, ⁴⁰¹ indien gij in het land reist en het verderf des doods u overkomt; de twee (getuigen) houde gij na het gebed aan; dan, indien gij (over hen) in twijfel verkeert, zullen zij beiden bij God zweren, (zeggende): Wij zullen daarvoor geen prijs aannemen, al is hij ook een bloedverwant, en wij zullen Gods getuigenis niet verbergen, want dan zouden wij zeker onder de zondaren zijn.

107 Dan, indien het bekend wordt dat zij beiden *zich aan een zonde schuldig hebben gemaakt*, zullen twee anderen in hun plaats staan, uit het midden dergenen die een eisch tegen hen hebben, de twee naasten in den bloede; derhalve moeten zij beiden bij God zweren: Onze getuigenis is zeker waarachtiger dan hun beider getuigenis, en wij hebben de grens niet overschreden, want dan zouden wij waarlijk van de onrechtvaardigen zijn.

108 Dit is gepaster, opdat zij waarachtiglijk zullen getuigen, of vreezen dat andere eeden na hun eeden zullen worden gegeven; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, en luister; en God leidt de overtredende menschen niet.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسَبُوا لَهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمُنَّ بِاللَّهِ إِنْ أَرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ فِئْتًا وَ لَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا تَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّكَ إِذَا لَيْسَ الْأَشْيَاءُ ⑤

فَإِنْ عُدِرَ عَلَىٰ آثَمِهِمَا اسْتَحَقَّ آثَمُهُمَا وَآخَرَانِ يَقُولُنَّ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَادِ فَيُقْسِمُنَّ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِلَّا إِذَا لَيْسَ الظَّالِمِينَ ⑥

ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ آيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ⑦

Of, een aantijging verdiend hebben.

401 Het volgende verhaal wordt in verband met dit vers verteld. Aan twee broeders, beide Christenen, Tamim Dâri en 'Adi, werd door hun op sterven liggend Moeslim-vriend, Boedail, in Syrië een zeker eigendom toevertrouwd om

PARAGRAAF 15

Liefde der Christenen voor dit Leven

109, 110. Jezus als bloot een profeet. 111—115. Zijn volgelingen vragen om overvloed van voorzieningen van dit leven.

109 Ten dage wanneer God de apostelen zal vereenigen, (en) dan zeggen: Hoe werdt gij aangenomen? zullen zij zeggen: Wij hebben geen kennis, waarlijk, Gij zijt de Grootte Kenner der onzichtbare dingen ⁴⁰²

يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا
أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا بِرَأْسِكَ
أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ④

110 Wanneer God zeggen zal: O Jezus, zoon van Maria, herinner u Mijn gunst over u en over uw moeder, toen ik u met *de heilige openbaring* a sterkte; gij spraakt tot de menschen in de wieg en op hoogen leeftijd, b en toen ik u het Boek leerde en de wijsheid en de Thora en het Evangelie; en toen gij met Mijn verlot van klei een ding maakte gelijk den vorm van een vogel, dan bliest gij daarin en het werd met Mijn verlot een vogel en gij heelde met Mijn verlot den blinde en den melaatsche; en toen gij met Mijn verlot de dooden voort-

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيُعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ
نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ
بِرُوحِ الْقُدُسِ فَتَكَلَّمَ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ
وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ
الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِأَدْنَىٰ فَتَنفُخُ فِيهَا
فَتَكُونُ طَيْرًا بِأَدْنَىٰ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
أَوَ الْإِبْرَصَ بِأَدْنَىٰ وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ

Of, den heiligen geest.
a 69.

b 212.

overgedragen te worden aan zijn bloedverwanten, wanneer zij in Medina teruggekeerd waren. De twee broeders stalen echter een zilveren beker, en droegen de overige bezittingen over; de bloedverwanten vonden een volledigen inventaris, die het bestaan van den gestolen zilveren beker als een deel van het oorspronkelijke eigendom onthulde, en dus bleek het, dat de getuigenis der Christen-broeders valsch was.

Dit verhaal bewijst ruimschoots, dat nog bij de openbaring van dit hoofdstuk, die tegen het einde van het leven van den Heiligen Profeet plaats had, de Moeslim- en Christen-betrekkingen, trots de verschillen in godsdienst, nog steeds vriendschappelijk waren. Het toont verder aan, dat de getuigenis der volgelingen van een vreemden godsdienst overeenkomstig den Heiligen Goer-ân aanvaardbaar is.

402 De vraag is: Namen zij, tot wie gij gezonden waart, uw boodschap aan en bleven zij daaraan getrouw, of was het andersom? Het antwoord der profeten luidde, dat alleen God wist, hoe hun boodschap ontvangen werd, omdat zij niet zeggen konden, in hoeverre degenen die de boodschap aanvaardden, na hun dood daaraan getrouw bleven.

a 214.

bracht; ⁴⁰³ a en toen Ik de kinderen Israëls van u terughield, toen gij met duidelijke bewijsgronden tot hen kwaamt, doch degenen die niet geloofden onder hen, zeiden: Dit is niets anders dan een duidelijke tooverij.

111 En toen Ik tot de discipelen openbaarde, zeggende: Geloof in Mij en Mijn apostel, zeiden zij: Wij gelooven en getuigen, dat wij (ons) onderwerpen.

112 Toen de discipelen zeiden: O Jezus, zoon van Maria! zal uw Heer er in toestemmen voedsel tot ons neder te zenden uit den hemel? Hij zei: Wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, indien gij geloovigen zijt.

113 Zij zeiden: Wij wenschen dat wij daarvan eten en dat onze harten in rust zijn, en opdat wij weten zullen, dat gij inderdaad de waarheid tot ons hebt gesproken en opdat wij van de getuigen daarvan zullen zijn.

114 Jezus, de zoon van Maria, zei: O God, onze Heer! zend voedsel tot ons uit den hemel neder, dat voor ons een eeuwig wederkeerend geluk zal zijn, voor den eerste van ons en voor den laatste van ons, en een teeken van U, en schenk ons middelen van bestaan, en Gij zijt de Beste der voorzieners. ⁴⁰⁴

بِأَذْنِيهِ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِنْ يَمِينٍ ⑩

وَإِذْ أَحْبَبْتُ إِلَى الْخَوَارِجِ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ⑪

إِذْ قَالَ الْخَوَارِجُ لِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑫

قَالُوا سُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَضْمِينِ قُلُوبِنَا وَنَعْلَمُ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَنَا وَتَكُونُ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ⑬

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عَيْدًا إِلاَ وَآخِرَتَنَا وَآيَةً مِنْكَ ⑭ وَارزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ⑮

403 Zie 3 : 45, 48.

404 Deze passage schijnt betrekking te hebben op de welbekende bede om *dagelijksch brood*, die Jezus bij het bekende Onze Vader blijkt te hebben geplaatst, wegens de aardsche geneigdheden van zijn discipelen. Het aardsche voedsel is ongetwijfeld in ruime mate aan de Christenen gegeven, maar dit heeft hun het hemelsche leven onthouden. Vergelijk de bede van den Moeslim in het openingshoofdstuk, waarin hij niet om brood smeekt, maar om het rechte pad. De vorm der bede, dat het een *eeuwigwederkeerend geluk* moet zijn, toont duidelijk aan,

115 God zei: Waarlijk, Ik zal het tot u nederzenden, maar wie uit het midden uwer daarna niet gelooft, waarlijk, hem zal Ik kastijden met een kastijding, waarmee Ik geen der volkeren zal kastijden.

قَالَ اللهُ رَبِّي مَدْرِيهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ
يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا
لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ۝

PARAGRAAF 16

Valsche Leerstellingen ingevoerd na den Dood van Jezus

116—118. De leer der Godheid van Jezus werd na zijn dood ingevoerd. 119, 120. Belooning voor de geloovigen.

116 En als God zeggen zal: O Jezus, zoon van Maria! hebt gij tot de menschen gezegd: Neem mij en mijn moeder als twee goden buiten God, 405 zal hij zeggen: Glorie zij U, het betaamde mij niet datgene te zeggen, wat ik geen recht had (te zeggen); indien ik het gezegd had, zoudt Gij het inderdaad geweten hebben; Gij weet hetgeen in mijn gemoed is, en ik weet niet hetgeen in Uw gemoed is; waarlijk, Gij zijt de groote Kenner der onzichtbare dingen:

وَإِذْ قَالَ اللهُ يُعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَنْتَ
قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَهَيْنِ
مِنْ دُونِ اللهِ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ
لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحِجِّينَ إِنْ
كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعَلَّمْ مَا فِي
نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ طَائِفَةٌ
أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝

117 Ik heb hun niets gezegd dan wat Gij mij hebt geboden, namelijk: Dien God, mijn Heer en uw Heer, a en ik was getuige van hen zolang ik onder hen was, doch toen Gij mij hebt doen sterven,

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا
اللهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا

a 382.

dat het niet een bede was om een tafel bedekt met levensmiddelen, zooals algemeen wordt verondersteld. Wat betreft de kwestie dat het uit den hemel nedergezonden is, zie men 15 : 21, waar vermeld staat, dat alles waarvan de mensch voorzien is uit den hemel is nedergezonden.

405 In den catechismus der Roomsche Kerk zijn de volgende leerstukken aan te treffen: „Dat zij waarachtig moeder Gods is en de tweede Eva, door wier tusschenkomst wij zegen en leven krijgen; dat zij de moeder der Ontferming is en zeer in het bijzonder onze verdedigster; dat hare beelden van het hoogste nut zijn”. En er waren zekere vrouwen in Thracië, Scythië en Arabië, die gewoon waren de maagd als een godin te aanbidden, terwijl het offeren van gebak een der kenmerken van hun aanbidding was.

waart Gij de Waker over hen, en Gij zijt getuige van alle dingen; 406

118 Indien Gij hen kastijdt, dan waarlijk, zij zijn Uw dienaren; en indien Gij hen vergeeft, dan waarlijk, Gij zijt de Machtige, de Wijze.

119 God zal zeggen: Dit is de dag, waarop hun waarheid den waarheidlievenden nut zal doen; zij zullen tuinen hebben, waarin rivieren stroomen om daarin in eeuwigheid te wonen; God heeft een welgevallen aan hen en zij hebben een welgevallen aan God; dit is het grote succes.

120 Gods is koninkrijk der hemelen en der aarde en wat daarin is; en Hij heeft macht over alle dingen.

مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَدَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ
الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٨﴾

إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ
لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٩﴾

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ
صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢٠﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢١﴾

Ar. onder.

406 Dit vers levert een afdoend bewijs, dat Jezus een natuurlijken dood stierf, omdat hij hier zegt, dat hij, zoolang hij onder zijn volgelingen was, getuige was van hun toestand en wist dat zij geen geloof in zijn Godheid beleden. De logische gevolgtrekking van deze verklaring is, dat de valsche leer van zijn Godheid na zijn dood in het Christelijke geloof ingevoerd werd, nadat „Gij mij hebt aoen sterven”.

HOOFDSTUK VI

HET VEE

(*Al-An'âm*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(20 paragrafen en 166 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Uiteindelijke overwinning der Goddelijke Eenheid.
- Par. 2. Grootheid der Goddelijke Genade.
- Par. 3. Getuigenis der polytheïsten tegen zichzelf.
- Par. 4. Verwerping der waarheid.
- Par. 5. Gevolgen der verwerping.
- Par. 6. Belooning der geloovigen.
- Par. 7, 8. Goddelijk oordeel.
- Par. 9. Noodzakelijkheid van de onderwerping aan God, en Abrahams redeneering over de Goddelijke Eenheid.
- Par. 10. Profeten die Abrahams voetstappen drukten.
- Par. 11. Waarheid der Goddelijke openbaring.
- Par. 12. Uiteindelijke overwinning der waarheid.
- Par. 13. Geleidelijke vooruitgang.
- Par. 14. Tegenstand der polytheïsten.
- Par. 15. De voornaamste tegenstanders.
- Par. 16. Zekerheid der straf, waarmee de afgodendienaars bedreigd worden.
- Par. 17. De zichzelf opgelegde beperkingen der afgodendienaars.
- Par. 18. Verboden spijzen en de ijdele verontschuldigungen der afgodendienaars.
- Par. 19. Leidende leefregels.
- Par. 20. Het doel voor de geloovigen.

Algemeene Opmerkingen.

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding van *vee* in verband met zekere soorten van bijgeloof en afgodische gebruiken der Arabieren, die uitroeiing waarvan noodig was om de leer der Goddelijke Eenheid in al haar zuiverheid te bevestigen. Het doel van den Islâm was niet eenvoudig de Eenheid te prediken, maar om die tot grondslag te maken van het praktische leven der Moeslims en dus om alle afgodische gebruiken uit te roeien.

Het vorige hoofdstuk behandelt aan het einde de Christelijke leer der vergoddelijking van Jezus; daarvandaan wordt dit hoofdstuk ter sprake gebracht om de leer der Goddelijke Eenheid en haar uiteindelijke overwinning, niet alleen op den afgodendienst, maar ook op alle soorten van polytheïsme, uitvoerig te

PARAGRAAF 1

Uiteindelijke Overwinning der Goddelijke Eenheid

1—3. Goddelijke Eenheid. 4, 5. De spotters. 6. Volken leven en sterven. 7—9. Hopeloos ongelooft. 10. De gevolgen daarvan.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

behandelen. Er kan bijgevoegd worden dat, ofschoon de Goddelijke Eenheid — de bevestiging waarvan het hoofddoel van den Qoer-ân is — reeds herhaaldelijk in de vorige hoofdstukken behandeld is, de uitvoerige behandeling daarvan hier eerst ter hand genomen wordt, nadat de bijzonderheden der Wet gegeven zijn.

Het onderling verband der verschillende paragrafen, of de inwendige rangschikking van het hoofdstuk is te duidelijk om nog uitvoerig te worden besproken. Beginnende met een krachtige verklaring van de uiteindelijke overwinning der Goddelijke Eenheid en na melding te hebben gemaakt van de grootheid van Gods genade in de tweede paragraaf — de leer der Eenheid wordt steeds gecombineerd met die der ongeëvenaarde genade van het Goddelijk Wezen — wijst het in de derde op de getuigenis der polytheïsten zelf tegen hun polytheïsme, die zij in dit leven ongetwijfeld vaak afleggen. De verwerping van deze groote waarheid der Goddelijke Eenheid en de gevolgen daarvan worden daarna in de vierde en vijfde paragraaf vermeld, terwijl het in de zesde paragraaf terloops melding maakt van de belooning der geloovigen. In de twee daaropvolgende paragrafen verklaart het, dat het Goddelijk oordeel op handen is. De negende gewaagt van de argumenten, waarmee Abraham — de grootte Patriarch, van wien gezegd kan worden dat hij de vader van het monotheïsme is en die ongetwijfeld de vader van twee der grootste monotheïstische volkeren ter wereld is — zijn landgenooten overtuigde van de nuttelooheid der aanbidding van eenig ander voorwerp dan God. De tiende paragraaf maakt melding van zeventien andere profeten, die de Eenheid van het Goddelijk Wezen predikten.

De elfde paragraaf vestigt de aandacht op de waarheid der Goddelijke openbaring van den Qoer-ân, die nu de overbrenger was van de edelde boodschap der Goddelijke Eenheid aan het mensdome, en de daaropvolgende paragraaf spreekt van de uiteindelijke overwinning dier boodschap. De dertiende verklaart, dat deze overwinning door een geleidelijke vooruitgang tot stand gebracht zou worden, en de veertiende gewaagt van de oppositie der polytheïsten. De plannen waarvan de voornaamste tegenstanders zich bedienden, worden daarna in de vijftiende aangestipt, en hun mislukking in de zestiende voorspeld. De daaropvolgende twee paragrafen gewagen van de zichzelf opgelegde, maar bijgeloovige beperkingen van het gebruik van het vleesch van zekere dieren en hun ijdele verontschuldigen, waarom zij hun afgodische gebruiken niet afzwoeren. De leidende leefregels worden daarna in het kort in de negentiende paragraaf vermeld, terwijl het hoofdstuk besloten wordt met de aandacht te vestigen op het groote doel, dat voor de geloovigen ligt, nl. de Goddelijke Eenheid tot grondslag van 's menschen practische leven te maken.

Het heet, dat het heele hoofdstuk in één deel werd geopenbaard. De openbaring daarvan behoort tot het Mekkaansche tijdperk, waarschijnlijk tegen het laatste jaar van het leven van den Heiligen Profeet te Mekka.

1 Alle lof komt God toe, Die de hemelen en de aarde heeft geschapen en de duisternis en het licht heeft gemaakt; ⁴⁰⁷ nochtans plaats den degenen die niet gelooven, gelijken nevens hun Heer.

2 Hij is het, Die u uit klei heeft geschapen, daarna heeft Hij een termijn bepaald; en er is een termijn bij Hem genoemd; ⁴⁰⁸ toch *twist* gij.

Of, twijfelt.

3 En Hij is God in de hemelen en op de aarde; Hij kent uw verborgen (gedachten) en uw openlijke (woorden), en Hij weet wat gij verdient.

4 En, er komt tot hen geen mededeeling van de mededeelingen van hun Heer, of zij wenden zich daarvan af.

5 Derhalve hebben zij inderdaad de waarheid verworpen, toen die tot hen kwam; daarom zal *de waarheid* van hetgeen zij bespotten *op hen schijnen*.

Ar. de tjd-
ding... tot
hen komen.

6 Overwegen zij niet, hoe Wij vóór hen menig geslacht verdelgd hebben, dat Wij op de aarde gevestigd hadden, zooals Wij u niet gevestigd hebben, en Wij zonden de wolken, overvloedig regen over hen uitstortende, en Wij maakten de rivieren

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ
ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ①

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى
أَجَلَكُمْ وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ
تَسْتُرُونَ ②

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ
سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ③

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ
إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ④

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْىَ
بِآيَاتِهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَبْشِرُونَ ⑤

أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَخْلَقْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ
قَدْرٍ مِمَّا كَانُوا فِي الْأَرْضِ مَا لَهُمْ فِئْتِنٌ
لَكُمْ وَأَنْزَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مَدْرَإً
وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ

407 De woorden *God heeft de duisternis en het licht gemaakt* zijn gericht tegen de dualistische leer van den godsdienst der Magiërs, die licht en duisternis voor twee eeuwig bestaande beginselen houden. De Islām is het zuiverste monotheïsme, en dus is de grondoorzaak aller dingen volgens dezen godsdienst de groote Maker der hemelen en der aarde. Zuiver monotheïsme geeft den mensch de schitterende hoop, dat, daar goedheid met het Goddelijk Wezen inhaerent is, die ook het doel is, waarheen de schepping zich voortbeweegt; terwijl het dualisme het heerschen van het kwaad noodzakelijk acht.

408 De eerste termijn is die des levens en de tweede die der opstanding. Er wordt hier gezegd, dat alle menschen uit klei geschapen zijn, en dit toont aan wat schepping uit klei of stof beteekent. Dezelfde beteekenis moet aan de schepping van Adam uit klei toegekend worden.

om onder hen te stroomen; toen verdelgden Wij hen vanwege hun feilen en verwekten Wij na hen een ander geslacht.

7 En indien Wij u een geschrift op papier gezonden hadden, (en) zij hadden het dan met hun handen aangeraakt, zouden degenen die niet gelooven, zekerlijk gezegd hebben: Dit is niets dan duidelijke tooverij.

8 En zij zeggen: Waarom is er geen engel tot hem nedergezonden? En hadden Wij een engel nedergezonden, de zaak zou zekerlijk bepaald zijn geweest en dan zou hun geen uitstel gegeven zijn. ⁴⁰⁹

9 En indien Wij hem tot een engel gemaakt hadden, zouden Wij hem zekerlijk (nog) tot een mensch hebben gemaakt, en (zoo) zouden Wij hen zekerlijk in de verbijstering hebben doen vallen, waarin zij (nu) gevallen zijn. ⁴¹⁰

10 En apostelen vóór u werden zekerlijk bespot, maar datgene wat zij bespotten, omsloot de spotters onder hen.

PARAGRAAF 2

Grootheid der Goddelijke Genade

11. Het lot van vroegere menschen. 12—18. Goddelijke goedheid jegens de schepselen. 19, 20. Beroep op de menschelijke natuur.

11 Zeg: Reis in het land, zie dan wat het einde der verwerpers was.

فَأَهْلَكَ لَهُمْ يَدُ نُوحٍ وَآنَسْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْيًا أُخْرَى ①

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَابٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا

إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّؤْمِنِينَ ①

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ وَكُ
أَنْزَلْنَا مَلَكَ أَفْضَى الْأَمْرِ شَمًّا
لَا يَنْظُرُونَ ①

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكَ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا
عَلَيْهِمْ مَا يَلْبَسُونَ ①

وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ نَأْوَا رَبَّهُ يَسْتَهْزِئُونَ

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ①

409 De Qoer-án spreekt van de komst der engelen steeds in den zin van het opleggen van de straf, waarmee de tegenstanders bedreigd werden; zie vs. 159.

410 Dit beteekent: indien een engel tot apostel voor het menschedom gemaakt werd, zou hij ongetwijfeld in menschelijke gedaante verschijnen, aangezien het menschelijk oog geen engelen kan zien en omdat alleen een *menschelijke* wezen als model kan dienen voor den *mensch*, en de menschen zouden tot dezelfde verwarring vervallen zijn, waarin zij nu verkeerden aangaande de zending van den Profet.

12 Zeg: Wien behoort hetgeen in de hemelen en (op) de aarde is? Zeg: Aan God; Hij heeft Zich genade voorgeschreven; ⁴¹¹ Hij zal u ten dage der opstanding zekerlijk vergaderen — daaraan is geen twijfel. (Aangaande) degenen, die hun zielen verloren hebben, zij gelooven niet.

13 En Hem behoort al wat des nachts en des daags woont; en Hij is de Hoorende, de Wetende.

14 Zeg: Zal ik een bewaker nemen buiten God, den Schep- per der hemelen en der aarde, en Hij' voedt (anderen) en wordt (Zelf) niet gevoed. Zeg: Mij is geboden, de eerste te zijn die zich onderwerpt, en wees gij niet van de poly- theïsten.

15 Zeg: Waarlijk, ik vrees, indien ik mijn Heer niet ge- hoorzaam, de kastijding van een grooten dag.

16 Hij, van wien ze te dien dage wordt afgekeerd, aan hem inderdaad heeft God ge- nade bewezen; en dit is een klaarblijkelijk succes.

17 En indien God u met leed aanraakt, is er niemand om het weg te nemen behal- ve Hij; en indien Hij u met het goede bezoekt, dan, Hij heeft macht over alle dingen.

18 En Hij is de Allerhoog- ste, boven Zijn dienaren; en Hij is de Wijze, de Zich be- wuste.

19 Zeg: Wat ding is het gewichtigst in getuigenis? Zeg: God is getuige tusschen u en mij; en deze Qoer-ân is

قُلْ لَيْسَ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طُ قُلْ لِّلّٰهِ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهٖ الرَّحْمَۃَ لِيَجْعَلَكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اٰرْبَابًا رَبِّبَ فِيْهِمُ الَّذِيْنَ حَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فِهٖمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْاَيْلِ وَالتِّيَارِطُ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝

قُلْ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ اَتَّخِذُ وَاٰلِهٖٓ اَطْلٰطِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُمْ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ اِنِّيْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝

قُلْ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْٓ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝

مَنْ يُصِرْ عِنْدَهٗ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْنٰهُ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ۝

وَ اِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗ اِلَّا هُوَ ۝ وَاِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝

وَ هُوَ الْغَايِبُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ۝ وَ هُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ۝

قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللّٰهُ شَهِيدٌ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۝ وَاَوْحٰى اِلَّا هٰذَا

Ar. aan- raakt.

Ar. tus- schen mij.

411 De woorden *Hij heeft Zich genade voorgeschreven* beteekenen, dat gena- de inderdaad Zijn ware natuur is.

mij geopenbaard, opdat ik daarmee u en dengene die hij bereikt, zal waarschuwen. Getuigt gij inderdaad dat er andere goden zijn nevens God? Zeg: Ik getuig (het) niet. Zeg: Hij is slechts één God, en waarlijk, ik ben vrij van datgene wat gij (nevens Hem) plaatst.

20 Degenen wien Wij het Boek hebben gegeven, erkennen hem, zooals zij hun zonen erkennen; (en) degenen die hun zielen verloren hebben, gelooven niet.

الْقُرْآنُ لِأَنْدِرَاكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٢٠﴾

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبَاءَهُمُ الَّذِينَ خَيْرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

PARAGRAAF 3

Getuigenis der Polytheïsten tegen Zichzelf

21. Ernst van de schuld. 22—26. Zij zullen het polytheïsme, waaraan zij nu trouw blijven, verloochenen. 27—30. Hun verlangen om terugzonden te worden.

21 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint, of (hij, die) Zijn mededeelingen lo-genstrafte; waarlijk, de onrechtvaardigen zullen niet voorspoedig zijn.

22 En ten dage wanneer Wij hen allen zullen vergaderen, zullen Wij dan tot degenen die goden (nevens God) plaatsen, zeggen: Waar zijn uw deelgenooten, die gij beweerd hebt?

23 Dan zal hun verontschuldiging niets anders zijn dan dat zij zullen zeggen: Bij God, onzen Heer, wij waren geen polytheïsten.

24 Zie hoe zij tegen hun eigen zielen liegen, en datgene wat zij verzonnen, is van hen verdwenen.

25 En van hen is hij, die naar u luistert, en Wij hebben sluiers over hun harten geplaatst, opdat zij het niet

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آيِنَ شُرَكَائِكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبَّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾

أُنْظُرْ كَيْفَ كَذَّبُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَمِنْهُمْ مَن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ

zullen begrijpen en hardhoorigheid in hun ooren; en al zien zij elk teeken, zij zullen daarin niet gelooven; ⁴¹² in die mate dat zij, wanneer zij tot u komen, slechts met u twisten; degenen die niet gelooven, zeggen: Dit zijn niets dan de verhalen van de Ouden.

26 En zij verbieden het (anderen) en gaan verre daarvan weg, en zij verdelgen slechts hun eigen zielen, terwijl zij (het) niet merken.

27 En kon gij zien, wanneer zij voor het vuur gezet worden, dan zullen zij zeggen: O! dat wij teruggezonden werden, en wij zouden de mededeelingen van onzen Heer niet verwerpen en wij zouden van de geloovigen zijn.

28 Neen, hetgeen zij tevoren verborgen hebben, is hun openbaar geworden; en indien zij teruggezonden werden, zouden zij zekerlijk terugkeeren tot datgene wat hun verboden is, en waarlijk, zij zijn leugenaars. ⁴¹³

29 En zij zeggen: Er is niets dan ons leven van deze wereld, en wij zullen niet opgewekt worden.

30 En kon gij zien, wanneer zij voor hun Heer gezet worden. Hij zal zeggen: Is dit niet de waarheid? Zij zullen zeggen: Ja! bij onzen Heer. Hij zal zeggen: Smaak dan de kastijding omdat gij niet geloofd hebt.

وَقَرَأُوا وَإِنْ يَدْرُوا كَلَّ آيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا
بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْهَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ
يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

وَكُوْتَرَىٰ إِذْ وَقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَلَيْتَنَا كُرْدٌ وَلَا نَكُذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا
وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

بَلْ بَدَأَهُمْ مَا كَانُوا يُحْفَوْنَ مِنْ قَبْلُ
وَكُوْرِدٌ وَآعَادُوا مَا نُهَوَّاهُ عَنْهُمْ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٩﴾

وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٠﴾

وَكُوْتَرَىٰ إِذْ وَقِفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ
هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا
عَذَابَ الْعَذَابِ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾

412 Dit en wat daarop volgt toonen aan, dat sluiers over hun harten geplaatst werden, omdat zij niet wilden gelooven, zelfs al zagen zij alle teekenen; zij bezochten den Profeet, niet met het doel om te luisteren naar of te denken over hetgeen hij zei, maar om met hem te twisten. Het plaatsens van sluiers wordt aan God toegeschreven in precies denzelfden zin als het doen toenemen van hun ziekte in 2 : 10.

413 De slechte gevolgen van hun daoen waren in dit leven verborgen, maar

PARAGRAAF 4

Verwerping der Waarheid

31—34. De waarheid verwerpen is stellig een verlies. 35—39. Zij zijn ongevoelig voor alle redeneering. 40, 41. Toch neemt God hun lijden weg.

31 Zij zijn inderdaad verliezers, die de ontmoeting van God logenstraffen; tot zij, als de ure plotseling over hen komt, zullen zeggen: O, onze smart voor ons veronachtzamen daarvan! En zij zullen hun lasten op hun ruggen dragen; nu, waarlijk, kwaad is datgene wat zij dragen.

32 En het leven dezer wereld is niets dan een spel en een ijdel vermaak; ⁴¹⁴ en de woning hiernamaals is zekerlijk beter voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden; begrijpt gij dan niet?

33 Wij weten inderdaad, dat hetgeen zij zeggen u zekerlijk smart, maar waarlijk, zij noemen u geen leugenaar, doch de onrechtvaardigen loochenen Gods mededeelingen. ⁴¹⁵

34 En voorzeker werden apostelen vóór u gelogenstraft, maar zij waren lijdzaam onder de logenstraffing en vervolging, tot Onze hulp tot hen kwam; en er is nie-

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّى
إِذَا جَاءَهُمْ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرْتَنَا
عَلَى مَا كَفَرْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ
أَوْزَارَهُمْ عَلَى ظُهُورِهِمْ أَكَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٣١﴾

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَكَذَّابُوا
الْآخِرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

قَدْ عَلِمْنَا أَنَّهُ لِيَحْزَنَكَ الَّذِينَ يَفْقَهُونَ
فَأَنَّهُمْ لَا يَكْفُرُونَ بِكَ وَكِنَّةَ الظَّالِمِينَ
بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ كَذَّبْنَا بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا
عَلَى مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّى أَنَّهُمْ نَصَرْنَا

in het leven hiernamaals zouden ze duidelijk worden. En aangezien de slechte gevolgen van hun slechte daden voor het stoffelijk oog weer verborgen zouden zijn, indien zij teruggezonden werden, zouden zij tot slechte daden vervallen.

414 D.w.z. indien de ontmoeting van God niet als einddoel beschouwd wordt; zie vorig vers.

415 De Profeet stond onder hen bekend onder den naam van *Al-Amin*, d.i. de *getrouwe* of de *betrouwbare*; en hij stond zoo hoog aangeschreven om zijn waarheidsliefde, omdat hij zich in zijn geheele leven nooit schuldig maakte aan lieger. Eerst nadat hij de Goddelijke openbaring ontvangen had, werd hij een *leugenaar* genoemd; niet aan het loochenen van de waarheidsliefde van den Profeet zelf maakten zij zich dus schuldig, doch inderdaad aan het loochenen van de Goddelijke openbaring.

mand om Gods woorden te veranderen; ⁴¹⁶ en voorzeker is er tot u eenige inlichting omtrent de gezanten gekomen.

35 En indien hun afkeeren u hard is, dan, indien gij een opening kunt zoeken (om) in de aarde (neder te dalen), of een ladder (om) ten hemel (te stijgen), opdat gij hun een teeken kunt brengen ⁴¹⁷ — en indien het Gode behaagd had, zou Hij hen allen zekerlijk op de leiding hebben vergaderd; wees daarom niet van de onwetenden.

36 Slechts degenen die luisteren, nemen aan; en (aangaande) de dooden, hen zal God opwekken, dan zullen zij tot Hem worden wedergebracht. ⁴¹⁸

37 En zij zeggen: Waarom is er geen teeken van zijn Heer tot hem nedergezonden? Zeg: Waarlijk, God is in staat een teeken neder te zenden, maar de meesten hunner weten niet. ⁴¹⁹

38 En er is geen dier dat op de aarde loopt, en ook geen vogel die met zijn twee vleugels vliegt, of (ze zijn) geslachten als gij; Wij hebben niets in het Boek veronachtzaamd; dan, tot hun Heer zullen ze verzameld worden. ⁴²⁰

وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَتَقَدُّ جَاءَكَ
مِنْ نَبِيِّ الْمُرْسَلِينَ ۝

وَإِنْ كَانَ كِبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ
اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ
سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ طَوْسَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَجَجَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝

إِنَّمَا اسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى
يَسْمَعُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ۝

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ
قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا ظَلِيمٍ
يُظَلِّمُ بَعْضُهُمْ إِلَى آخَرٍ أَمْشَاكُمْ
مَا قَرَرْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ
إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ۝

416 Het verband toont duidelijk aan, dat hier met *Gods woorden* bedoeld worden: de *profetieën*, waarin hulp aan zijn Apostelen werd beloofd. Gelijk er hulp kwam tot de apostelen vóór den Heiligen Profeet, zoo zou er ook hulp tot hem komen, en dit was een profetie, die niemand kon veranderen.

417 Met het *brenge* van een teeken wordt bedoeld: een teeken dat allen tot de leiding zou brengen, gelijk duidelijk aangeduid wordt door wat daarop volgt.

418 Zeirs de geestelijk dooden, aan wie waarschuwingen en vermaningen niet besteed zijn en die niet naar de stem van den Apostel luisteren, zullen door Gods machtige hand uit den dood worden opgewekt.

419 Zie vs. 35. En God zond het verlangde teeken, immers de Arabieren

420 Zie volgende blz.

a 19.

39 En degenen die Onze mededeelingen verwerpen, zijn doof en stom, in volslagen duisternis; wien God wil laat Hij in dwaling ^a en wien Hij wil plaatst Hij op den rechten weg.

40 Zeg: Zeg mij, indien Gods kastijding u bevangt, of de ure over u komt, ⁴²¹ zult gij (anderen) buiten God aanroepen, indien gij waarheid-lievend zijt?

41 Neen, Hem zult gij aanroepen, dan zal Hij datgene wegnemen waarom gij bidt, indien het Hem behaagt, en gij zult vergeten wat gij (nevens Hem) plaatst.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَأْ اللَّهُ يُضِلَّهُ وَمَنْ يَشَأْ يُجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ①

قُلْ أَمْرًا يُتَكَلَّمُ بِهِ إِنَّكُمْ عَدَاؤُ اللَّهِ أَتَّكَلَّمُ السَّاعَةَ أَغَيْرَ اللَّهِ تَدْعُونَ ②
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ③

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَسْأَلُونَ مَا نُنزِّلُ كُنُوزًا ④

PARAGRAAF 5

Gevolgen der Verwerping

42—45. Hoe vroegere volken behandeld werden. 46, 47. Nadering der straf. 48—50. Een waarschuwing gegeven.

42 En inderdaad hebben Wij (apostelen) gezonden tot de volkeren vóór u, dan hebben Wij hen door tegenspoed en bezoek *laten bevangen*, opdat zij zich zouden verootmoedigen.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَآخَذْنَاَهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ⑤

Of, aangegrepen.

onderwierpen zich na de verovering van Mekka nagenoeg tegelijk aan den Heiligen Profeet; dit wordt in 110 : 2 vermeld.

420 God zorgt niet alleen voor de menschen, maar ook voor alle andere schepselen, voorzover het hun stoffelijke behoeften betreft. En zij gehoorzamen aan de natuurwetten; daarom moet de mensch ook aan de Goddelijke wetten gehoorzamen. Maar 's menschen natuur streeft naar iets hoogers, en om deze geestelijke begeerte te bevredigen heeft God profeten gezonden. Bovendien wijst dit vers a.h.w. op twee klassen van menschen — degenen die, gelijk beesten, geheel en al aan de aarde gebonden zijn en zich niet verheffen kunnen, en degenen die zich, gelijk vogels, verheffen en opwaarts vliegen naar de hoogere geestelijke sferen. Merk op, dat de woorden *tot hun Heer zullen zij verzameld worden* op menschen betrekking hebben en niet op dieren of vogels, gelijk het persoonlijk voornaamwoord in *rabbi-him* aantoonst. Opstanding is slechts voor menschelijke wezens.

421 De ure beteekent hier klaarblijkelijk de ure van hun ondergang.

43 Waarom verootmoedigen zij zich dan niet, toen Onze kastijding tot hen kwam? En hun harten verstokten en de duivel deed hun wat zij deden schoon schijnen.

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ④

44 Maar toen zij datgene veronachtzaamden, waarmede zij vermaand waren geweest, openden Wij voor hen de deuren aller dingen, tot, toen zij zich verblijdden in hetgeen hun gegeven werd, Wij hen onverwacht aangrepen; dan, zie! zij waren in volslagen vertwijfeling.

فَلَمَّا سَوْأَ مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْسُوتُونَ ④

45 Zoo werden de wortelen van het volk, dat onrechtvaardig was, afgesneden; en alle lof komt God toe, den Heer der werelden.

فَقَطَّعَ دَائِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَكُمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ④

46 Zeg: Hebt gij overwogen, indien God uw gehoor en uw gezicht wegneemt en een zegel op uw harten stelt, wie is de god buiten God, die ze tot u kan brengen? Zie hoe Wij de *bewijsgronden* herhalen; nochtans wenden zij zich af.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَابْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصِرَ الْأَبْطِثُ ثُمَّ هُمْ يَصْذِقُونَ ④

Ar. dien.

Ar. mededeelingen.

47 Zeg: Hebt gij overwogen, indien Gods kastijding u onverwacht of openlijk bevangt, zal (dan) iemand anders dan het onrechtvaardige volk vernietigd worden?

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنزَلْنَا عَذَابَ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ④

48 En Wij zonden de gezanten niet dan als aankondigers van blijde tijdingen en als waarschuwers; dan, wie *gelooven* en recht *handelen*, zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ مَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ④

Ar. gelooft, handelt.

49 En (aangaande) degenen die Onze mededeelingen verwerpen — hen zal kastijding treffen, omdat zij overtreden hebben.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمُ الْعَذَابَ بِسَاءِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ④

50 Zeg: Ik zeg niet tot u, ik heb Gods schatten bij mij; noch ken ik het ongeziene; noch zeg ik tot u, dat ik een engel ben; ⁴²² ik volg niets anders dan datgene wat tot mij is geopenbaard. Zeg: Zijn de blinde en de ziende gelijk? Overpeinst gij dan niet?

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ
وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي
مَلَكٌ إِنَّمَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ قُلْ هَلْ
يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 6

Belooning der Geloovigen

51—53. Degenen die bij de waarschuwing baat vinden. 54, 55. Vrede en genade voor de geloovigen.

51 En waarschuw daarmede degenen die vreezen, dat zij tot hun Heer vergaderd zullen worden — er is geen bewaker voor hen, noch eenige middelaar buiten Hem — opdat zij zich (voor het kwaad) zullen hoeden.

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا
إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وِثْرٌ وَلَا
شَفِيعٌ لَهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

52 En verdrijf degenen niet, die hun Heer in den morgen en in den avond aanroepen, zij wenschen slechts Zijn gunst; gij zijt in niets voor hen verantwoordelijk, en zij zijn ook in niets voor u verantwoordelijk, zoodat (indien) gij hen verdreeft, gij van de onrechtvaardigen zoudt zijn. ⁴²³

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِالْغَدَاةِ
وَالْعِشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ
حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ
مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

422 Dit vers bedoelt, dat Moehammad als mensch gelijk was aan andere menschen, d.w.z. hij kende het ongeziene, etc. niet, maar als profeet kende en volgde hij alles, wat God hem geopenbaard had. De ongeëvenaarde grootheid en adel van den Profeet liggen in het feit, dat hij nooit er naar streefde, zich voor de menschen te plaatsen als een bovenmenschelijk persoon. Vele profetieën van den Goer-ân werden tijdens zijn leven vervuld; toch bleef hij zeggen: „Noch ken ik het ongeziene”. De Islâm zegevierde, toch zei hij nooit: „Ik heb Gods schatten”. Iedere vervulde profetie, ieder behaald succes schreef hij toe aan den Almachtigen, Alwetenden God. Tot de waarheid noodigde hij de menschen, niet tot de schatten dezer wereld. Hij zei niet: *volg mij, ik zal u op tronen zetelen*, hoewel hij zijn volgelingen werkelijk tot meesters van uitgestrekte rijken maakte.

423 Dit vers werd geopenbaard, toen eenige vooraanstaande Qoereisjieten hun bereidwilligheid betuigden om den Profeet aan te nemen, indien het den armeren Moeslims niet vergund werd toen in zijn gezelschap te blijven. Hier worden de armen en de rijken op hetzelfde niveau gebracht; allen zijn zij men-

53 En zoo beproeven Wij sommigen hunner door anderen, opdat zij zullen zeggen: Zijn dit degenen uit ons midden, wien God een weldaad heeft bewezen? Kent God de dankbaren niet best?

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ۝

54 En als degenen die in Onze mededeelingen gelooven, tot u komen, zeg: Vrede zij over u, uw Heer heeft Zich genade voorgeschreven, (zoo) dat, indien wie ook van u kwaad doet uit onwetendheid, dan daarna berouw heeft en recht handelt, Hij dan Vergevensgezind, Genadig is.

وَإِذْ آجَأكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآيَاتِ نَقْلُ سَامٍ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنْتَ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

55 En zoo verklaren Wij de mededeelingen en opdat de weg der schuldigen duidelijk zal worden.

وَكَذَلِكَ نَقُصُّ الْأَيَاتِ وَلِيَسْتَتَبِينَ سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ ۝

PARAGRAAF 7

Goddelijk Oordeel

56—58. Het oordeel zal uitgesproken worden. 59, 60. Gods alomvattende kennis.

56 Zeg: Het is mij verboden degenen te dienen, die gij buiten God aanroept. Zeg: Ik volg uw lage begeerten niet, want dan zou ik inderdaad verdwaald zijn en zou ik niet van degenen zijn, die recht geleid zijn.

قُلْ لِيَّ هُدًى أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَنْتُمْ أَهْوَاءُكُمْ قَدْ ضَلَلْتُمْ إِيَّاهُ وَمَا أَنْتُمْ بِالمُهْتَدِينَ ۝

57 Zeg: Waarlijk, ik heb een duidelijk bewijs van mijn Heer en gij noemt het een leugen; ik heb bij mij niet datgene wat gij wenscht te verhaasten; het oordeel is slechts Gods; Hij verhaalt de waarheid en Hij is de Beste der beslissers.

قُلْ إِنِّي عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ أَلْكُمُ إِلَّا اللَّهُ يَفْضُلُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاضِلِينَ ۝

schen, zij hebben gelijke aanspraken om de waarheid te leeren en in praktijk te brengen. Neen, zij die de waarheid aangenomen hadden, hadden het voorrecht op de belangstelling van den Profet. De waarheid is voor allen genaakbaar.

58 Zeg: Indien datgene wat gij wenscht te verhaasten, bij mij was, zou de zaak tusschen mij en u zekerlijk beslist zijn geweest; en God kent de onrechtvaardigen best.

Ar. tus-
schen u.

Of, sleutels.

59 En bij Hem zijn de schatten van het ongeziene — niemand kent ze behalve Hij; en Hij weet wat op het land en (in) de zee is; en er valt geen blad, of Hij weet het, noch een graankorrel in de duisternis der aarde, noch iets groens of droogs, of (het is alle) in een duidelijk boek. 424

Ar. noch.

60 En Hij is het, Die uw zielen des nachts (in den slaap) neemt, en Hij weet wat gij des daags verkrijgt; daarna wekt Hij u daarin op, opdat een bestemde tijd vervuld worde; dan, tot Hem is uw wederkeer; dan zal Hij u mededeelen wat gij gedaan hebt.

قُلْ لَوْ أَن عِنْدِي مَا تَسْتَعْتِلُونَ بِهِ
لَفَضَى الْأَمْرَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ⑤

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا
هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبُرُوجِ الْبَحْرِ وَمَا
تَسْقُطُ مِنْ سَرَقَاتِهِ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةَ
فِي ظِلْمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبًا وَلَا يَابِسًا
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ⑥

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَكَّمُ بِالْأَيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ
لِيُقَضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
ثُمَّ يُبْعَثُكُمْ فِي مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑦

PARAGRAAF 8

Goddelijk Oordeel

61—64. Gods genadige bejegening van den mensch. 65—67. Het oordeel moet komen. 68—70. Spotters moeten vermeden worden.

61 En Hij is de Allerhoogste, boven Zijn dienaren, en Hij zendt bewakers over u; 425 tot, wanneer de dood tot een uwer komt, Onze gezanten hem doen sterven, en zij zijn niet onachtzaam.

62 Daarna worden zij teruggezonden tot God, hun Meester, den Ware; nu, waarlijk, Hem behoort het oordeel en Hij is het snelst in het afrekenen.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
حَفَظَةً طَحَّتِي إِذَا جَاءَ أَحَدَهُ الْمَوْتُ
تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفْرِطُونَ ⑧

ثُمَّ رُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ ط آكَ
لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ⑨

424 Alles geschiedt krachtens een aan God bekende wet, en het duidelijke boek is de groote wet van oorzaak en gevolg.

425 D.i. de engelen, die de daden der menschen bewaken.

63 Zeg: Wie is het, die u uit de gevaren des lands en der zee verlost, (wanneer) gij Hem (openlijk) aanroept, u verdeemoedigend, en in het verborgen: Indien Hij ons hieruit verlost, zouden wij zekerlijk van de dankbaren zijn.

64 Zeg: God verlost u daaruit en uit iedere droefenis, doch wederom plaatst gij goden (nevens Hem).

65 Zeg: Hij heeft de macht om een kastijding over u te zenden van boven u en van beneden uw voeten, of om u in verbijstering te brengen, (u) tot verschillende partijen (makende), en sommigen uwer den strijd van anderen te doen smaken. Zie hoe Wij de mededeelingen herhalen, opdat zij begrijpen zullen.

66 En uw volk noemt het een leugen en het is de waarachtige waarheid. Zeg: Ik ben niet met u belast. ⁴²⁶

67 Voor iedere profetie is een termijn en gij zult (die) te weten komen. ⁴²⁷

68 En wanneer gij degenen ziet, die valsche gesprekken aanknoopen over Onze mededeelingen, keer u van hen af, tot zij eenig ander gesprek aanknoopen; ^{428 a} en indien de duivel u doet vergeten, zit

قُلْ مَنْ يُبَدِّلُكُمْ مِنَ طُلُوتِ السَّبْرِ
وَالْبَحْرِ تَدْعُوهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّيْنٌ
أَنْجِنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٣٥﴾

قُلْ اللَّهُ يُبَدِّلُكُمْ مِنْهَا وَمَنْ كُلِّ كَرْبٍ
تَمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِمَّنْ قُوتِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ
أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ
بَعْضٍ أَتُنظَرُونَ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٣٧﴾

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ
لَنْسُتَ عَلَيْكُمْ بَوَكِيلٌ ﴿٣٨﴾

لِكُلِّ نَبِيٍّ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

وَإِذَا سَأَلْتِ الَّذِينَ يَحْضُرُونَ فِي آيَاتِنَا
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَحْضُرُوا فِي حَدِيثِ
غَدِيرِهِ ۗ وَإِنَّمَا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ

a 328.

426 Of, *Ik ben geen regelaar uwer zaken*; in beide gevallen is de beteekenis deze, dat de straf waarmee gedreigd wordt, niet in handen van den Profeet is: het is God, Die de menschen vergeldt.

427 De profetie aangaande de nederlaag der machtige tegenstanders van den Islâm wordt zelfs met grooter nadruk verklaard dan in het vroegere stadium der zending van den Profeet, niettegenstaande de schijnbare overwinning der oppositie, die er in geslaagd was de weinige menschen, die tot den Islâm bekeerd waren, te verstrooien.

428 D.i. het gezelschap dergenen, die spotten, moet worden vermeden. Zie 4 : 140, dat hiervan melding maakt.

dan na de herinnering niet bij de onrechtvaardige menschen.

69 En niets van de afrekening hunner (daden) zal tegen degenen zijn, die zich (voor het kwaad) hoeden, maar (hun plicht is) slechts te herinneren, wellicht zullen zij zich hoeden.

70 En verlaat degenen die hun godsdienst voor een spel en een ijdel vermaak houden en die het leven dezer wereld misleid heeft, en herinner (hen) daarmee, opdat een ziel niet aan verderf overgegeven worde om wat zij verdiend heeft; zij zal buiten God geen bewaker of middelaar hebben, en indien zij iedere vergoeding zou zoeken te geven, die zal van haar niet worden aangenomen; dezen zijn degenen die aan verderf zullen worden overgegeven om hetgeen zij verdiend hebben; zij zullen een drank van ziedend water en een pijnlijke kastijding hebben, omdat zij niet geloofd hebben.

Ar. noch.

بَعْدَ الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑤

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ جَسَادِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَكِنْ ذِكْرَى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ⑥

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَكُهُوفًا وَعَظْمًا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَذَكْرٍ بَلَىٰ أَنْ يُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَا يُبْسَلُ لَهَا

مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَيْسَ لِلَّهِ إِنْ تَعَدَّلَ كَلٌّ عَدْلٍ لَا يُؤَخَّرُ مِنْهَا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ⑦

PARAGRAAF 9

Noodzakelijkheid van de Onderwerping aan God en Abrahams Redeneering

71—74. Onderwerping aan God brengt vrede. 75—83. Abrahams argumenten voor de Goddelijke Eenheid.

71 Zeg: Zullen wij buiten God datgene aanroepen, wat ons niet baat noch ons schaadt, en zullen wij ons op onze hielen omkeeren, nadat God ons geleid heeft, gelijk hij, dien de duivelen verbijs-terd op de aarde hebben *doen nedervallen*? 429 Hij heeft

Ot, misleid.

قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ مَالَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ

429 Indien de geloovigen tot den afgodendienst terugkeeren, zou het zijn of zij, na een groote hoogte te hebben bereikt, in de afgronden van dwaling en bijgeloof vallen.

metgezellen, die hem tot den rechten weg roepen, (zeggende): Kom tot ons. Zeg: Waarlijk, Gods leiding, dat is de (ware) leiding, en ons wordt geboden ons aan den Heer der werelden te onderwerpen:

72 En dat gij het gebed onderhoudt en oppassend zijt voor (uw plicht jegens) Hem; en Hij is het, tot Wien gij vergaderd zult worden.

Ar. met.

73 En Hij is het, Die de hemelen en de aarde *in* waarheid heeft geschapen; en ten dage (dat) Hij zegt: Word, wordt het.

Of, op de trompet.

74 Zijn woord is de waarheid, en aan Hem behoort het koninkrijk ten dage, wanneer er *in de vormen* zal worden geblazen; ⁴³⁰ de Kenner van het ongeziene en het geziene; en Hij is de Wijze, de Zich bewuste.

75 En toen Abraham tot zijn oudere, Azar, ⁴³¹ zei: Neemt gij afgodsbeelden tot goden? Waarlijk, ik zie u en uw volk in een duidelijke dwaling.

إِلَى الْهُدَى اصْتَبْنَا قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ
مُوَاهِدِي وَأَمْرًا نَسْلُمُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٢﴾

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُواهُمُ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٣﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ
قَوْلَهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ عَلَيْهِمُ الْعُيُوبُ وَالشَّهَادَةُ
وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٤﴾

وَأَذْ قَالِ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ أَمْرًا اتَّخَذَ
أَصْنَامًا الْهَيْهَاتَ إِلَىٰ أَدْرَاكٍ وَقَوْمَكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾

⁴³⁰ Er wordt op de trompet geblazen om de menschen te verzamelen; en hier beduidt het het verzamelen van de menschen op den dag der opstanding. Maar het woord *šōḍer*, d.i. trompet, is ook het meervoud van *šōḍrah*, d.i. *vorm*, en daarom kunnen de woorden ook beteekenen, *wanneer er in de vormen zal worden geblazen*.

⁴³¹ Of *Āzar* de vader van Abraham was, of zijn grootvader of oom is een kwestie waarover veel geredetwist wordt. Het woord *ab* beteekent zoowel *een vader als een voorvader* en in 2 : 133 wordt het gebezigd in den zin van *een oom*. De Arabische geslachtskundigen zijn het er over eens, dat de naam van Abrahams vader *Tarah* was, dat hetzelfde is als *Terah*, de naam van Abrahams vader in den Bijbel (Gen. 11 : 24); ook Zoerqani spreekt van *Tarah* als den naam van Abrahams vader. Maar in Eusebius komt Terah voor als Athar, en het Arabische *Āzar* komt volkomen overeen met het laatste; immers vele voorbeelden toonen ons, dat een in een andere taal overgezette naam een heel anderen vorm krijgt. Maar de *Qoer-ān* erkent *Āzar* blijkbaar niet als den vader van Abraham, want in 14 : 41 spreekt hij van den laatste (Abrahams *wālid*) als een geloovige, terwijl elders van den oudere (Ar. *ab*) gezegd wordt, dat hij tot zijn dood toe aan den afgodendienst trouw bleef. Dit punt werpt veel licht op wat de *Qoer-ān* met

76 En zoo toonden Wij Abraham het koninkrijk der hemelen en der aarde en opdat hij van degenen zou worden die zeker zijn. 432

77 Derhalve, toen de nacht hem overschaduwde, zag hij een ster. Hij zei: Is dit mijn Heer? 433 Maar toen ze onderging, zei hij: Ik heb degenen die ondergaan niet lief.

78 Derhalve, toen hij de maan zag opgaan, zei hij: Is dit mijn Heer? Maar toen ze onderging, zei hij: Indien mijn Heer mij niet geleid had, zou ik zekerlijk van de dwalende menschen zijn.

79 Derhalve, toen hij de zon zag opgaan, zei hij: Is dit mijn Heer? Is dit de grootste? Maar toen ze onderging, zei hij: O mijn volk! waarlijk, ik ben vrij van wat gij (nevens God) plaatst:

80 Waarlijk, ik heb mij, oprecht zijnde, ganschelijk tot Hem gewend, Die de hemelen en de aarde heeft geschapen, en ik ben niet van de polytheïsten.

وَكذَلِكَ نُورِيٰ اِبْرٰهِيْمَ مَلَكُوٰتِ السَّمٰوٰتِ
وَ الْاَرْضِ وَّلِيْلُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الْاَيْلُ رَا كَوْكَبًا قَالِ هٰذَا
رَبِّيْ فَلَمَّا اَفَلَ قَالِ لَا اُحِبُّ الْاَوْفٰلِيْنَ ۝

فَلَمَّا رَا الْقَمَرَ بَارِعًا قَالِ هٰذَا رَبِّيْ
فَلَمَّا اَفَلَ قَالِ لِيْنِ لَّمْ يَهْدِيْنِيْ رَبِّيْ
لَا كُوْنَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّيْنَ ۝

فَلَمَّا رَا الشَّمْسَ بَارِعَةً قَالِ هٰذَا رَبِّيْ
هٰذَا اَكْبَرُ فَلَمَّا اَفَلَتْ قَالِ يَقُوْمُ
اِيْنِيْ بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۝

اِيْنِيْ وَجْهِيْ لِذِي فَطَرَ السَّمٰوٰتِ
وَ الْاَرْضِ حٰدِيًا وَّمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝

den *ab* van Abraham bedoelt, en daarom verkies ik *oudere* als de beteekenis van het woord.

432 Abraham het koninkrijk der hemelen en der aarde toonen, beteekent: hem inzicht geven in de Goddelijke wetten der natuur, die in het koninkrijk der hemelen en der aarde in werking zijn, inzicht in hetgeen hem overtuigd had, dat God de ware Bestuurder was van het Heelal en boven alles Verheven, terwijl de zon, de maan, de sterren en de andere hemellichamen, die de Sabiërs aanbaden, slechts Zijn schepping waren en aan Zijn wetten onderworpen waren.

433 De woorden *hādza rabbi* behelzen niet Abrahams overtuiging, omdat hij, gelijk in het vorige vers verklaard wordt, in de Eenheid Gods geloofde. De woorden zijn óf bij wijze van verwondering geuit over het geloof van zijn volk, dat Abraham hun dwaling deed beseffen, door aan te toonen dat wat zij een god noemden bij tijden verdween en dus niet aanbeden verdiende te worden — deze menschen waren niet alleen afgodendienaars, maar ook aanbidders van de hemellichamen; óf het kan een vragende zin zijn, waarin de *alif* — de letter waardoor een vraag aangeduid wordt — hier weggelaten is; en een vraag drukt een afkeuring uit.

81 En zijn volk redetwiste met hem. Hij zei: Redetwist gij met mij over God? En Hij heeft mij inderdaad geleid; en ik vrees geenszins degenen die gij nevens Hem plaatst, tenzij het mijn Heer behaagt; mijn Heer omvat alle dingen in Zijn kennis; zult gij dan niet bedenken?

وَ حَاجَةٌ قَوْمُهُ قَالَ أَتَحَاجُّونِي فِي اللَّهِ
وَقَدْ هَدَيْتَنِي وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ
بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي
كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝

82 En hoe zou ik vreezen wat gij (nevens Hem) hebt geplaatst, terwijl gij niet vreest datgene nevens God te plaatsen, waarvoor Hij geen gezag tot u heeft nedergezonden; welke der twee partijen dan heeft meer recht op veiligheid, indien gij weet?

وَ كَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ
أَنَّهُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَهُمْ يَنْزِيلٌ بِهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَنَّى الْفَارِيقِينَ أَخِشُوا
بِالْأَمْنِ إِنَّ كُنْتُمْ تَتَكَبَّرُونَ ۝

83 Degenen die gelooven en hun geloof niet met onge-rechtigheid vermengen, dezen zijn degenen die de veiligheid zullen hebben en zij zijn degenen die recht geleid zijn.

الَّذِينَ آمَنُوا وَ لَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمُ بِظُلْمٍ
أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَ هُمْ يُهْتَدُونَ ۝

PARAGRAAF 10

Profeten die Abrahams Voetstappen drukten

84—90. Andere profeten. 91. Den Profeet geboden in de voetstappen van vroegere profeten te treden.

84 En dit was Onze bewijsgrond, dien wij Abraham tegen zijn volk hebben gegeven; Wij verheffen in waar-digheid wien Wij willen; waarlijk, uw Heer is Wijs, Wetend.

وَ تِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى قَوْمِهِ
نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝

85 En Wij gaven hem Izak en Jakob; ieder hebben Wij geleid, en Noach hebben Wij tevoren geleid, en van zijn afstammelingen, David en Sálomo en Job en Jozef en Mozes en Aäron; en zoo be-loonen Wij degenen die (anderen) goed doen:

وَ هَدَيْنَاهُ لَكُمْ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَاهُ
وَ نُوْحًا هَدَيْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَ مِن دُرِّبَّتِهِ
دَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ وَ أَيُّوبَ وَ يُوسُفَ وَ مُوسَى
وَ هَارُونَ وَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

86 En Zachariás en Johan-nes en Jezus en Elia; ieder was van de goeden:

وَ زَكَرِيَّا وَ يَحْيَى وَ عِيسَى وَ إِلْيَاسَ كُلٌّ
مِّنَ الصَّالِحِينَ ۝

87 En Ismaël en Elisa en Jona en Lot; en ieder hebben Wij (in) de werelden doen uitmunten: 434

88 En uit het midden van hun vaderen en hun afstammelingen en hun broederen, en Wij kozen hen en leidden hen naar den rechten weg.

89 Dit is Gods leiding, Hij leidt daarmee wien Hij wil van Zijn dienaren; en indien zij anderen (nevens Hem) plaatsten, waarlijk, wat zij gedaan hebben zal hun niet baten.

Of, de wijsheid.

90 Dit zijn degenen, wien Wij het boek en *het oordeel* en de profetie hebben gegeven; 435 derhalve, indien dezen daarin niet gelooven, hebben Wij het alreeds aan menschen toevertrouwd, die geen ongeloovigen daarin zijn.

91 Dezen zijn degenen, die God geleid heeft, derhalve, volg hun leiding. 436 Zeg: Ik vraag u geen belooning daarvoor; het is niets dan een herinnering voor de volkeren.

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُوشَعَ وَخُوطَاطَ وَكَانُوا مُتَمِّتِينَ ۝

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبَطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالنُّبُوَّةَ ۗ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ۝

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدْلِهِمْ اِقْتَدُوا ۗ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۗ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

434 Er worden hier achttien profeten genoemd; dat zij niet in chronologische volgorde genoemd worden, is niet om er tegenwerpingen op te maken. Zie het volgende hoofdstuk, waar de geschiedenis van verscheidene groote profeten in de juiste chronologische volgorde wordt vermeld. Er zijn zekere bijzondere zijden van het leven, in verband waarmee de hier genoemde profeten in verschillende groepen worden vermeld; om deze reden zijn de slotwoorden van elk der drie verzen, die over de drie groepen afzonderlijk spreken, verschillend.

435 Aan ieder profeet werd gegeven: *een boek*, waarmee hij het menschdom moest leiden; een *oordeel*, opdat hij op eigen gezag over geschillen zou beslissen; en de *gave der profetie*.

436 Den Profeet wordt gezegd, de leiding van al de vroegere profeten te volgen; want zijn hoodschap was bedoeld voor alle volken, waartoe de vorige profeten afzonderlijk gekomen waren. Vandaar dat de Heilige Qoer-ân in de slotwoorden een herinnering wordt genoemd, hetgeen aantoonde, dat het Boek bedoeld was voor alle volken, waarvoor het inderdaad een herinnering was aan wat zij tevoren hadden ontvangen.

PARAGRAAF 11

Waarheid der Goddelijke Openbaring

92. Loochenaars der openbaring aan den Profeet. 93. Openbaring van den Qoer-ân is voor alle eeuwen. 94, 95. Het lot van haar tegenstanders.

92 En zij schrijven God niet de Hem toekomende attributen toe, wanneer zij zeggen: God heeft niet eenig ding aan een sterveling geopenbaard. ⁴³⁷ Zeg: Wie heeft het Boek geopenbaard, dat Mozes heeft gebracht, een licht en een leiding voor de mensen, dat gij tot *verstrooide geschriften* maakt, (een deel) er (van) toonende, terwijl gij veel verbergt? En u werd geleerd wat gij niet wist, (noch) gij noch uw vaders. Zeg: God; laten zij zich dan verlustigen in hun ijdele gesprekken.

93 En dit is een Boek, dat Wij geopenbaard hebben, gezegend, bevestigende datgene, wat daarvóór is, ^a en opdat gij de metropool en degenen rondom haar zult waarschuwen; ⁴³⁸ en degenen die in het hiernamaals gelooven, gelooven daarin, en zij nemen het gebed geduriglijk in acht.

94 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint, of zegt: Het is tot mij geopenbaard; terwijl tot hem niets is geopenbaard, en hij die zegt: Ik kan de gelijke van hetgeen

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ قُلْ
مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَىٰ
نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قُرْآنًا
نَّبِيًّا وَنَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَلَيْكُمْ مَّآلُ
تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاءَكُمْ قُلِ اللَّهُ
ثُمَّ ذَرَهُمْ فِي خَوْضِهِمْ لِيَلْعَبُوا

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقٌ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ
وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ

Ar. papieren.

a 35.

⁴³⁷ Met een *sterveling* wordt de Profeet bedoeld, en deze plaats heeft betrekking op hetgeen de Joden te zijnen nadeele beweerden.

⁴³⁸ De *metropool* beduidt: de *inwoners der metropool*. *Oemm-oel-Qoerâ* (lett. *de moeder der steden*) is de naam waaronder Mekka bekend staat, omdat ze zoowel het staatkundig als het geestelijk middelpunt van Arabië was. *Degenen rondom haar* sluiten niet alleen heel Arabië in, maar ook de heele wereld, omdat Mekka geographisch een centrale ligging in de wereld heeft.

God geopenbaard heeft openbaren? En indien gij gezien hadt, wanneer de onrechtvaardigen in den doodstrijd zullen zijn en de engelen hun handen uitbreiden: Geef uw zielen op. Heden zal u vergolden worden met een schandelijke kastijding, omdat gij ten nadeele van God anders hebt gesproken dan de waarheid en (omdat) gij hoovaardig zijt geweest tegenover Zijn mededeelingen.

95 En voorzeker zijt gij alleen tot Ons gekomen, zooals Wij u in het begin geschapen hebben, en gij hebt de dingen, die Wij u gegeven hebben, achter uw ruggen gelaten, en Wij zien bij u niet uw middelaars, omtrent wie gij beweerde, dat zij (Gods) deelgenooten waren ten aanzien van u; voorzeker zijn de banden tusschen u nu afgesneden en wat gij beweerd hebt, is van u verdwenen.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ
وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوٓآءِ أَيْدِيهِمْ ۖ أَخْرِجُوٓا
أَنْفُسَكُمْ ۖ الْيَوْمَ تُجْرَدُونَ ۖ عَدَابَ ٱلْهُونِ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ عَلَىٰ ٱللَّهِ عَيْدَ ٱلْحَقِّ
وَكَنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ۝

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فِرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ ۖ وَتَرْكُكُمْ مَّا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَآءَ ظُهُورِكُمْ
وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ
أَنَّهُمْ فِيكُمْ ۖ شُرَكَآءُ ٱلَّذِينَ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ
وَصَلَّ عَنْكُمْ مَآ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ۝

PARAGRAAF 12

Uiteindelijk Overwinning der Waarheid

96—100. Alle groei in de natuur is geleidelijk. 101. Zonen toeschrijven aan het Goddelijk Wezen.

96 God doet de graankorrels en de dadelsteen ont-spruiten; Hij brengt het levende voort uit het doode en Hij is de Voortbrenger van het doode uit het levende; dat is God! hoe zijt gij dan afgewend? 439

97 Hij doet den ochtend (aan) breken; en Hij heeft den nacht gemaakt voor de rust, en de zon en de maan voor de rekening; dit is een ordening van den Machtige, den Wetende.

إِنَّ ٱللَّهَ قَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ يُخْرِجُ ٱلْحَىٰ
مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىٰ ۖ
ذِكْرُ ٱللَّهِ قَاتَىٰ تَوْذُونَ ۝

قَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ ۖ وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلنَّهْسَ
وَٱلْقَمَرَ حِسَابًا ۖ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ

98 En Hij is het, Die voor u de sterren heeft gemaakt, opdat gij daardoor den rechten weg zoudt kunnen volgen in de duisternis des lands en der zee; inderdaad hebben Wij de mededeelingen duidelijk gemaakt voor menschen die weten.

99 En Hij is het, Die u uit één ziel tot aanzijn heeft geroepen, dan is er (voor u) een rustplaats en een bewaarplaats; 440 inderdaad hebben Wij de mededeelingen duidelijk gemaakt voor menschen die begrijpen.

100 En Hij is het, Die water uit de wolken nederzendt; dan brengen Wij daarmede spruiten van alle (planten) voort, dan brengen Wij daaruit groen (gebladerte) voort, waaruit Wij graan voortbrengen, opgehoopt (in de aren); en van den palmboom, van de scheeden daarvan, komen trossen (dadels) voort, binnen het bereik; en tuinen van druiven en olijven en granaatappelen, gelijk en ongelijk; aanschouw de vruchten daarvan, wanneer zij vruchten voortbrengen en het rijpen daarvan; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die gelooven.

101 En zij maken de djinn tot deelgenooten nevens God, terwijl Hij hen geschapen heeft, en zij schrijven Hem valschelijk zonen en dochters toe, zonder kennis; glorie zij Hem, en hoogelijk verheven is Hij boven hetgeen zij (Hem) toeschrijven. 441

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا
بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الدَّيْرِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا
الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ○

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
فَمُسْتَقَرًّا وَمُسْتَوْدَعًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ○

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا
بِهِ نَبَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا
نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ
مِنْ طَلْحِهَا قِثْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجِثَّتْ مِنْ
أَعْنَابٍ وَالرَّيْبُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ
وَيُبْعَثُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ○

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَ
خَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ
سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ○

dat, hoewel naar allen schijn in de aarde verloren is, weldra tot een grooten boom uitgroeit.

440 De rustplaats is *dit leven* en de bewaarplaats is *het graf*, zoodat deze

441 Zie volgende blz.

PARAGRAAF 13

Geleidelijke Vooruitgang

102—106. Argumenten voor de Goddelijke Eenheid. 107, 108. Het polytheïsme geleidelijk weg te maaien. 109. Valsche goden moeten niet beschimpt worden. 110, 111. Vraag naar teekenen.

102 Wondere Schepper der hemelen en der aarde! Hoe zou hij een zoon kunnen hebben, wanneer Hij geen gemalin heeft, en Hij (Zelf) schiep alle dingen, en Hij is de Kenner van alle dingen. ⁴⁴²

بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنَّى يَكُونُ
لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةً تُحْكَمُ
كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

103 Dat is God, uw Heer, er is geen god dan Hij; de Schepper van alle dingen; derhalve dien Hem, en Hij zorgt voor alle dingen.

ذِكْرُ اللَّهِ رَبِّكُمْ لِأَلَّا هُوَ خَالِكٌ
كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝

Ar. de ge-
zichten
bevatten.
Of. bevat.

104 *Het gezicht begrijpt* Hem niet, en Hij *begrijpt* (alle) gezichten; en Hij is de Kenner van fijnheden, de Zich bewuste. ⁴⁴³

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝

105 Inderdaad zijn er duidelijke bewijzen van uw Heer tot u gekomen; wie dus zien wil, het is *ten beste* van zijn eigen ziel, en wie blind wil zijn, het zal *te zijnen nadeele* zijn; en ik ben geen waker over u.

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا
أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝

Ar. voor.

Ar. tegen
hem.

106 En zoo herhalen Wij de mededeelingen en opdat zij zeggen zullen: Gij hebt gelezen; en opdat Wij ze duidelijk zullen maken aan menschen die weten.

وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِيَتَّقَوْا
وَلِيُنذِرُوا الَّذِينَ يُعْلَمُونَ ۝

plaats beteekent, dat sommigen leven en anderen sterven; of: de rustplaats is de laatste woonplaats der gelukzaligheid en de bewaarplaats het tijdelijke verblijf in deze wereld.

441 Dit heeft betrekking of op de dualistische leer der Magiërs, volgens welke de duivel de schepper van het kwade, terwijl God de schepper van het goede was, of op het Arabische geloof, dat de *djinn* de hand had in de uitvoering van hun zaken, of in het bezorgen van geluk en ongeluk. Wat de beteekenis van *djinn* betreft, zie de noot bij vs. 129.

442 Dit vers en de daaropvolgende verzen beschrijven de bovenzinnelijke eenheid van het Goddelijk Wezen. Hem een zoon toe te schrijven staat gelijk met te erkennen, dat Hij een gemalin had; anders moet het woord *zoon* eenvoudig als een metafoor worden opgevat.

443 Het stoffelijk oog van den mensch kan den Oneindige niet begrijpen.

107 Volg hetgeen tot u van uw Heer is geopenbaard; er is geen god dan Hij; en wend u af van degenen die goden (nevens God) plaatsen.

إَتَّبِعْ مَا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝

108 En indien het Gode had behaagd, zouden zij niet anderen (nevens Hem) geplaatst hebben, en Wij hebben u niet tot een waker over hen aangesteld, en gij zijt geen waker over hen.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۚ وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۚ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝

109 En beschimp niet degenen, die zij buiten God aanroepen, opdat zij, de grenzen te buiten gaande, God uit onwetendheid niet zullen beschimpen ⁴⁴⁴ Zoo hebben Wij ieder volk hun werken schoonschijnend gemaakt; dan zal tot hun Heer hun wederkeer zijn, dan zal Hij hun mededeelen wat zij gedaan hebben.

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ كَذَٰلِكَ نَرَىٰ بَعْضَ الْأُمَّةِ عَمَلَهُمْ ۚ هُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

110 En zij zweren bij God met den krachtigste hunner eeden, dat indien een teeken tot hen kwam, zij zekerlijk daarin zouden gelooven. Zeg: Teekenen zijn slechts bij God; en wat zou u doen weten dat, wanneer het komt, zij niet zullen gelooven. ⁴⁴⁵

وَاقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ آيَةٌ كَأَيُّهَا وَمِن بَاطِلٍ إِنَّا الْأَيْتُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا نَشْعُرُكُمْ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ إِذَا جَاءَتْ لَآيَةٌ مِنْنَا ۝

444 Geen ander godsdienst evenaart den Islâm in zijn verdraagzaamheid tegenover andere godsdiensten. Hier wordt het den Moeslims verboden, zelfs de afgoden van anderen te beschimpen, al wordt de aanbidding daarvan ook in de krachtigste bewoordingen veroordeeld. Er kan bijgevoegd worden, dat het zuiveren van de Ka'ba van afgodsbeelden, toen Mekka in handen van den Heiligen Profeet viel, volstrekt niet met dit vers in strijd is, want de aanbidding van afgodsbeelden vernietigen staat niet gelijk met hen beschimpen.

445 Sommige schrijvers van aantekeningen hebben zich veel moeite gegeven om aan de hand van de woorden in dit vers te bewijzen, dat de Heilige Profeet geen teeken kon toonen. De laatste woorden van het vers: *En wat zou u doen weten dat, wanneer het* (d.i. het teeken dat zij eischen) *komt, zij niet zullen gelooven?* in aanmerking genomen, is de poging vrij onhandig te noemen. Het is een verkeerde opvatting der woorden *teekenen zijn slechts bij God*, die tot de verdraaiing van de duidelijke woorden van den Heiligen *Qoer-ân* heeft geleid. De woorden beteekenen inderdaad, dat het niet bij den Profeet zelf berust om teekenen te toonen, maar ze beteekenen niet, dat er geen teekenen getoond

111 En Wij zullen hun harten en hun gezichten omkeeren, zooals zij in den eersten tijd daarin niet geloofden, en Wij zullen hen in hun buitensporigheid laten, blindelings voortzwervende. 446

وَلَقَلْبُ آبَائِهِمْ وَأَبْصَارُهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا بِهٖ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَكَذَرَاهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝

DEEL VIII

PARAGRAAF 14

Tegenstand der Polytheïsten

112—114. Iedere profeet had vijanden. 115—122. Het polytheïsme is zoowel uiterlijk als innerlijk in strijd met den Islâm.

112 En al hadden Wij tot hen de engelen nedergezonden en (al) hadden de dooden tot hen gesproken en hadden Wij alle dingen vóór hen tezamen gebracht, zij zouden niet gelooven, tenzij het Gode behaagt, doch de meesten hunner zijn onwetend.

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَكَةَ وَكَلَّمَهُم
الْمَوْئِدَ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ مِّنَّا
كَانُوا يُؤْمِنُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ۝

113 En zoo hebben Wij voor iederen profeet een vijand gemaakt, de duivelen uit het midden der menschen der djinn, sommigen hunner anderen verbloemde valsheid ingevende om (hen) te misleiden, en had het uw Heer behaagd, zij zouden het niet hebben gedaan; derhalve verlaat hen en datgene wat zij verzinnen;

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطِينِ
الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ
مِّنْ خُرُونِ الْقَوْلِ عُرْوًا وَكُوشًا رَّبِّكَ
مَا فَعَلُوهُ قَدْ رَآهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ۝

114 En opdat de harten dergenen die niet in het hiernaams gelooven, zich daartoe zullen neigen en opdat zij een welgevallen daaraan zullen hebben en opdat zij verdienen zullen wat zij (van, het kwaad) zullen verdienen.

وَلَيَصْحَقَنَّ إِلَيْكَ آفِيدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ وَلَيَرْضَوْهُ وَيَقْتِرُوا مَا هُمْ
مُقْتَرُونَ ۝

kunnen of zullen worden. Integendeel, teekenen zijn slechts *bij God* beteekent, dat God teekenen zal toonen, die Hem behagen en wanneer het Hem behaagt. En de woorden *wanneer het komt* toonen bovendien aan, dat de ongeloofigen een bijzonder teeken eischten.

446 Dit omkeeren van hun harten en gezichten beteekent, dat God hen in hun buitensporigheid laat, gelijk het vers zelf verklaart. En zelfs dit is te wijten

Ar. met

Of, twi-
felen.

115 Zal ik dan een anderen rechter zoeken dan God? En Hij is het, Die u het Boek heeft geopenbaard (dat) duidelijk (is) gemaakt; en degenen wien Wij het Boek gegeven hebben, weten dat het door uw Heer is geopenbaard in waarheid; daarom zult gij niet van degenen zijn, die *twisten*.

116 En het woord van uw Heer is waarachtig en rechtvaardig volbracht; er is niemand die Zijn woorden kan veranderen, en Hij is de Hoorende, de Wetende.

117 En indien gij de meesten dergenen op de aarde gehoorzaamt, zullen zij u van Gods weg afleiden; zij volgen slechts een vermoeden en zij liegen slechts.

118 Waarlijk, uw Heer — Hij weet best wie van Zijn weg afdwaalt, en Hij kent degenen best, die den rechten weg volgen.

119 Eet derhalve van datgene, waarover Gods naam is vermeld, indien gij degenen zijt, die in Zijn mededeelingen gelooven.

120 En wat reden hebt gij, dat gij niet van datgene zoudt eten, waarover Gods naam is vermeld, en Hij heeft u alreeds duidelijk gemaakt wat Hij u verboden heeft — uitgenomen datgene waartoe gij gedwongen zijt; en voorzeker brengen velen (de menschen) door hun lage begeerten op een dwaalspoor,

أَفَعَيَّرَ اللَّهُ أَسْمَاءَ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
إِلَيْكُمْ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُسْتَعِزِّينَ ○

وَتَتَذَكَّرُ لِمَنْتَ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ○
مُبَدَّلَ الْكَلِمَةِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ○

وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ بِيُضْلُوكُمْ
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ○

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ○

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنْ
كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ○

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا
مَا اضْطُررْتُمْ بِإِيَّاهُ وَإِنَّ كَثِيرًا يَظُنُّونَ

aan hun eigen daad: zij verwierpen de waarheid, toen ze in het eerst tot hen kwam. Wanneer men de waarheid niet aanvaardt en een vijandige houding daartegenover aanneemt, raakt het hart daarvan vervreemd, en deze toenemende vervreemding wordt het omkeeren van hun hart van de waarheid genoemd.

uit onwetendheid; waarlijk, uw Heer — Hij kent degenen het best, die de grenzen te buiten gaan.

121 En verlaat openlijke en verborgen zonde; waarlijk, degenen die zonde verdienen, zullen vergolden worden met wat zij verdiend hebben.

122 En eet niet van datgene waarover Gods naam niet is vermeld, en dat is waarlijk een overtreding; en waarlijk, de duivelen geven hun vrienden in, met u te wistnen; en indien gij hen gehoorzaamt, zult gij waarlijk polytheïsten zijn.

يَا هَؤُلَاءِ يَمْيُرُ بِكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا
أَعْلَمُ بِمَا مَعْتَدِينَ ○

وَدَرُّوا ظَاهِرًا ۗ وَالْإِثْمُ وَبَاطِنُهُ إِنَّا الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ ۗ وَالْإِثْمُ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ○

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ
لِيُوْحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَٰهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ
وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ○

PARAGRAAF 15

De voornaamste Tegenstanders

123, 124. Plannen der leiders om tegenstand te bieden. 125, 126. Hun zal schande ontmoeten en zij zullen hun doel niet bereiken. 127, 128. Vrede voor de geloovigen. 129, 130. Leiders en hun volgelingen.

123 Is hij die dood was, dan wekten Wij hem op en maakten voor hem een licht, waarmede hij onder de menschen wandelt, gelijk hij, wiens gelijkenis is die van iemand in volslagen duisternis, waaruit hij niet kan komen? ⁴⁴⁷ Zoo werd hetgeen zij deden den ongelooovigen schoonschijnend gemaakt.

124 En zoo hebben Wij in iedere stad de grooten tot haar schuldigen gemaakt, opdat zij daarin plannen zullen smeden; en zij smeden geen plannen dan tegen hun eigen zielen, en zij bemerken (het) niet.

أَوْ مَن كَانَ مَيِّمًا فَكُنَّ لَهُ وَجَعَلْنَا لَهُ
نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَن مَّثَلَهُ
فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا ۗ كَذَلِكَ
رُؤْيَىٰ لِلْكَافِرِينَ ۗ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ○

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا
مُّجْرِمِينَ لِيَتَذَكَّرُوا فِيهَا ۗ وَمَا يَشْكُرُونَ
إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَمَا يَشْعُرُونَ ○

447 Deze woorden stellen vele verzen, die van het in het leven terugroepen der dooden door de profeten en de apostelen spreken, in een helder daglicht.

125 En wanneer een mededeeling tot hen komt, zeggen zij: Wij zullen niet gelooven, tot ons de gelijke wordt gegeven van hetgeen aan Gods apostelen is gegeven. God weet best, waar Hij Zijn boodschap plaatst. Dengenen die schuldig zijn, zullen vernerdering van God en gestrenge kastijding wedervaren, wegens wat zij gesmeed hebben.

126 Derhalve, (voor) wien God wenscht, dat Hij hem recht leidt, verruimt Hij zijn borst voor den Islâm, en (voor) wien Hij wenscht, dat Hij hem in dwaling laat, maakt Hij zijn borst eng en nauw, alsof hij opwaarts voer; zoo legt God onreinheid op degenen die niet gelooven. ⁴⁴⁸

127 En dit is het pad van uw Heer, (een) recht (pad); inderdaad hebben Wij de mededeelingen duidelijk gemaakt voor menschen die indachtig zijn.

128 Zij zullen de woning des vredes bij hun Heer hebben, en Hij is hun bewaker, vanwege wat zij hebben gedaan.

129 En ten dage waarneer Hij hen allen tezamen zal vergaderen: O vergadering van djinn! gij hebt een groot deel der menschen weggenomen. En hun vrienden uit het midden der menschen zullen zeggen: Onze Heer! sommigen onzer hebben profijt van anderen getrokken ⁴⁴⁹ en wij

وَإِذَا جَاءَهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ
حَتَّى نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلَ اللَّهِ ۗ اللَّهُ
أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۗ سَيُصِيبُ
الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ
شَدِيدٌ ۖ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ۝

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَسْفَلَ سَفَاتِ
السَّمَاءِ ۗ ط كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

وَهَذَا صِرَاطٌ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۖ قَدْ
فَضَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَذَكَّرُونَ ۝

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ
وَالِيَهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جِيْعًا يَعِشَرَ الْجِنَّ
قَدْ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ أَوْلِيَاؤُهُمْ
مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمِعْ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ
وَكَفَعْنَا آجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا ط قَالَ النَّارُ

448 Zij gelooven eerst niet en verwerpen de waarheid, en de onreinheid die hun borsten benauwt volgt, ten gevolge van hun ongelooft. De slotwoorden van het vers maken dit duidelijk, omdat de onreinheid gelegd wordt op degenen die niet gelooven.

449 Het woord *djinn* is afgeleid van *djanna*, d.i. hij bedekte of verborg. De klasse van wezens, die onder dezen naam bekend staan, beduidt in den Heiligen

hebben onze bestemden tijd bereikt, dien Gij voor ons hebt bestemd. Hij zal zeggen: Het vuur is uw woning, om daarin te wonen, behalve als het Gode behaagt; ⁴⁵⁰ waarlijk, uw Heer is Wijs, Wetend.

130 En zoo maken wij sommige der onrechtvaardigen tot vrienden van anderen vanwege wat zij verdiend hebben.

مَثْوَاكُمْ خَلِيدِينَ فِيهَا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ
إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝

وَكَذَلِكَ نُوَدِّي بَعْضَ الظَّالِمِينَ بَعْضًا
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝

PARAGRAAF 16

Zekerheid der Straf, waarmee de Afgodendienaars bedreigd worden

131—134. De waarschuwing. 135, 136. De afgodendienaars kunnen niet ontkomen aan de straf, waarmee zij bedreigd worden. 137—141. Hun bijgeloof en kindermoord.

131 O, vergadering van djinn en menschen! zijn er tot u geen apostelen uit uw midden gekomen, u Mijn mededeelingen verhalend en u omtrent de ontmoeting van dezen uwen dag inlichtend? Zij zullen zeggen: Wij getui-

يَمَعَشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنكُمْ يُقِصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي
وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءِ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا

Goer-ân de geesten des kwaads of de wezens die den mensch tot het kwade noodigen, in tegenstelling met de engelen, die hem tot het goede noodigen; beide wezens zijn voor het menschelijk oog even onzichtbaar. Dit woord *djinn* wordt echter ook gebruikt in toepassing op groote potentaten en machtige leiders, die door hun beteekenis en afscheiding van de groote massa, niet vrij met haar omgaan, zoodat zij verwijderd of „verborgen voor hun oogen” blijven. In de Arabische literatuur werd zulk een gebruik toegelaten. Tabrezi zegt: *de Arabieren vergelijken een mensch, die slim en handig is in zaken, bij een djinn en een sjaitân*. Het woord kan ook metaphorisch worden gebezigd, zooals het woord *sjaîtân* (duivel) metaphorisch wordt gebezigd voor menschen; zie 2 : 14, etc. Lezen wij nu vss. 129—132, dan laat het niet den minsten twijfel over, dat hier met de *djinn* slechts de onrechtvaardige leiders bedoeld worden, want van de *djinn* van vs. 129 wordt in vs. 130 gesproken als de onrechtvaardigen die elkaar tot vrienden nemen, terwijl de menschen en de *djinn* in vs. 131 één vergadering (Ar. *ma'sjar*, d.i. een klasse) genoemd worden, en in vs. 132 zijn zij de bewoners van steden, die wegens hun zonden verdeldg werden. Inderdaad is vs. 131 afdoende, want daar wordt van de *djinn en de menschen* gezegd, dat er apostelen tot hen kwamen uit hun midden, en de eenige apostelen die in den Heiligen Goer-ân vermeld worden, zijn apostelen uit het midden der menschen.

450 Hoewel er bij verscheidene gelegenheden gezegd wordt, dat het verblijf in de hel eeuwig (Ar. *abad*) duurt, toont de uitzondering hier toch afdoend aan, dat degenen die in de hel zijn, tenslotte daaruit zullen worden genomen. Zie voor naderen uitleg de noot bij 11 : 107.

gen tegen onszelf; en het leven dezer wereld misleidde hen, en zij zullen getuigen tegen hun eigen zielen, dat zij ongeloovigen waren.

132 Dit komt, doordat uw Heer de steden niet onrechtvaardig zou verdelen, terwijl haar inwoners achteloos waren. ⁴⁵¹

133 En allen hebben graden overeenkomstig hetgeen zij doen; en uw Heer is niet achteloos omtrent hetgeen zij doen.

134 En uw Heer is Hij Die Zichzelf genoeg is, de Heer der genade; indien het Hem behaagt, kan Hij u wegnemen en wie het Hem behaagt tot opvolgers maken na u, zooals Hij u verwekt heeft uit het zaad van andere menschen.

135 Waarlijk, datgene waarmede gij bedreigd wordt, moet geschieden en gij kunt (er) niet (aan) ontkomen.

136 Zeg: O mijn volk! handel naar uw vermogen; ook ik handel; derhalve zult gij spoedig te weten komen voor wie (onzer) het (goede) einde der woning zal zijn; waarlijk, de onrechtvaardigen zullen niet voorspoedig zijn.

137 En zij leggen voor God een deel van hetgeen Hij van het veldgewas en het vee geschapen heeft terzijde en zeggen: Dit is voor God — aldus beweren zij — en dit voor onze deelgenooten; dan, wat voor hun deelgenooten is, bereikt God niet, en wat voor God (terzijde gelegd) is, bereikt hun deelgenooten; kwaad is datgene wat zij oordeelen. ⁴⁵²

Ar. volgens hun bewering.

شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنْفُسِنَا وَعَرَّضْتَهُمُ الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ
كَانُوا كَافِرِينَ ○

ذَلِكَ أَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى
بِظُلْمٍ وَ أَهْلَهَا غُفْلُونَ ○

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ○

وَرَبُّكَ الْعَزِيزُ ذُو الرِّحْمَةِ إِنَّ يَشَاءُ يَذِيقُهُمْ
وَيَسْتَخْلِفُ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا
أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةٍ قَوْمٍ آخَرِينَ ○

إِنَّ مَا تُوْعَدُونَ لَأَتِي لَوْ مَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ○

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ لِي
عَامِلُونَ فَمَنْ تَعْمَلُونَ لِمَنْ تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ○

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ
نَصِيبًا مِمَّا قَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِرِزْقِهِمْ وَ هَذَا
لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ
إِلَى اللَّهِ وَ مَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى
شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ○

451 D.i. terwijl er tot hen nog geen waarschuwing was gekomen.

452 Het was onder de Arabische afgodendienaars gebruikelijk om zekere

138 En zoo hebben hun deelgenooten den meesten der polytheïsten het dooden hunner kinderen schoonschijnend gemaakt, opdat zij hen zullen doen vergaan en voor hen hun godsdienst duister zullen maken; ⁴⁵³ en indien het Gode behaagd had, zouden zij het niet gedaan hebben, derhalve verlaat hen en datgene wat zij verzinnen.

139 En zij zeggen: Dit zijn verboden vee en veldgewas: niemand zal ze eten, behalve dezulken die Ons behagen — aldus beweren zij — en het vee welks ruggen verboden zijn, en het vee waarover zij Gods naam niet zouden vermelden ⁴⁵⁴ — een leugen tegen Hem verzinnende; Hij zal hen vergelden om wat zij verzonnen hebben.

140 En zij zeggen: Hetgeen in de buiken van dit vee is, is inzonderheid voor onze mannen, en is verboden voor onze vrouwen, en indien het doodgeboren wordt, dan zijn zij allen deelhebbers daarin; Hij zal hen vergelden om hun (valsche) beschrijving; waarlijk, Hij is Wijs, Wetend.

وَكَذَلِكَ رَبَّنَا لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤَهُمْ لِيُرِدُّوهُمْ وَيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَكُتِبَ اللَّهُ مَا فَعَلُوا قَدْرَهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ○

وَقَالُوا هَذِهِ أَعْنَامٌ وَحَرَّتْ جِوَارِحُهَا يُطْعَمُهَا إِلَّا مَن شَاءَ يَرْعِمُهَا وَأَعْنَامٌ حَرِّمَتْ طُهُورُهَا وَأَعْنَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِمْ سِجْرَتِهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ○

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِذُنُوبِنَا وَمَحْرَمٌ عَلَىٰ أُمَّرَأَانَا وَإِن يَكُن مِّمَّا فِيهَا شُرَكَاءُ سِجْرَتِهِمْ وَمَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ○

gedeelten van hun veldproducten en hun vee terzijde te leggen: een deel voor God en een ander deel voor de afgodsbeelden. Het gedeelte voor de afgodsbeelden gebruikten zij altijd zelf, doch het gedeelte dat voor God was bestemd, werd, ofschoon gewoonlijk besteed om de armen en de behoeftigen te voeden, in zekere gevallen — b.v. wanneer het gedeelte voor de afgodsbeelden op de een of andere wijze vernield was — aangewend tot het gebruik der afgoden, terwijl het gedeelte voor de afgodsbeelden bestemd aan de priesters werd overhandigd.

453 Dit heeft betrekking op het gebruik om dochters te dooden of levend te begraven, en ook op de menschelijke offers aan afgodsbeelden. Door deze soorten bijgeloof en slechte gebruiken in te voeren verwarden en verduisterden zij den waren godsdienst — den godsdienst van den dienst aan den Eenigen God, dien Ismaël predikte.

454 D.i. die welke in naam der afgodsbeelden werden geofferd. Dit alles, met wat in de twee daaropvolgende verzen en in vss. 144, 145 gezegd wordt, wordt als afgodische praktijken veroordeeld. Het was niet alleen noodzakelijk

Ar. volgens
hun bewe-
ring.

141 Inderdaad zijn degenen verloren, die hun kinderen dwazelijk zonder kennis dooden, en verbieden hetgeen God hun gegeven heeft, een leugen tegen God verzinnende; inderdaad zijn zij ver dwaald, en zijn zij geen volgers van den rechten weg.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ تَزَلَّؤْا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا
يَغْدِرُ عَلَيْهِمْ وَحَرَمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً
عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ

PARAGRAAF 17

De zichzelf opgelegde Beperkingen der Afgodendieners

142. Gods giften in verschillende soorten van vruchten en graan. 143—145. Gods giften in vee en de beperkingen die de afgodendieners zich opleggen.

142 En Hij is het, Die tuinen (van wijnstokken) voortbrengt, gestut door latwerk en niet gestut door latwerk, en palmen en het product van het zaad, waarvan de vruchten verschillend zijn, en olijven en granaatappelen, gelijk en ongelijk; eet van hun vruchten, wanneer zij vruchten dragen, en betaal het daarvan verschuldigde op den dag van hun oogst, en handel niet buitensporig; waarlijk, Hij heeft de buitensporigen niet lief.

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَعَيْرٍ
مَّعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا
أُكْلًا وَالرِّيَاحُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا
وَعَيْرٍ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ
وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا
إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

143 En van het vee (heeft Hij) lastdieren (geschapen) en die welke slechts voor het slachten geschikt zijn; eet van hetgeen God u heeft gegeven en volg de voetstappen des duivels niet; waarlijk, hij is uw openlijke vijand:

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلًّا
مِمَّا سَرَقْتُمْ لَلَّهِ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

144 Acht bij paren — twee van de schapen en twee van de geiten. Zeg: Heeft Hij de twee mannetjes of de twee wijfjes verboden, of datgene

ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ
وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَّذَكَرَيْنِ حَرَمٌ
أَمْ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ مَا اسْتَخْلَكَ عَلَيْهِ أَصْحَابُ

om de leer der Eenheid in theorie aan te nemen, maar ook om die in praktijk te brengen: van al die oude instellingen, die op den afgodendienst gegrond zijn, moest men afstand doen.

wat de baarmoeders der twee wijfjes bevatten? Licht mij in met kennis, indien gij waarheidlievend zijt:

145 En twee van de ka-meelen en twee van de koeien. Zeg: Heeft Hij de twee man-netjes verboden of de twee wijfjes of datgene wat de baarmoeders der twee wijfjes bevatten? Of waart gij getui-gen, toen God u dit gebod? Wie dan is onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint, opdat hij de men-schen op een dwaalspoor zou brengen, zonder kennis? Waarlijk, God leidt de on-rechtvaardige menschen niet.

الْأُنثَىٰ يُتَوَنَّىٰ بِعِلْمِهِ لَأَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝
وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ۝
قُلْ أَلَّذَكَرْتُمْ حَرَمَ أَمِ الْأُنثَىٰ
أَمْ أَلْأُنثَىٰ شَهِدَاءُ إِذْ وَضَعَهُ اللَّهُ
بِهَدًى ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
لِيُضِلَّ النَّاسَ بِخَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

PARAGRAAF 18

Verboden Spijzen en de ijdele Verontschuldigen der Afgodendienaars

146. Verboden spijzen. 147. Wat voor de Joden verboden was. 148—151. Ijdele verontschuldigen der ongelooovigen.

146 Zeg: Ik vind in datgene wat tot mij is geopenbaard, niets verboden voor een eter om te eten, behalve dat het is wat vanzelf doodgegaan is, of uitgestort bloed, of varkensvleesch — want dat is waarlijk onrein — of datgene wat een overtreding is, een andere (naam) dan (die van) God zijnde daarover aangeroepen; maar wie door den nood gedrongen wordt, niet begeerende noch de grens te buiten gaande, dan waarlijk, uw Heer is Vergevensgezind, Genadig. 455

قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا
طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً
أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خنزِيرٍ فَإِنَّهُ
رَجْسٌ أَوْ فَسَقٌ أَهْلٌ لِعَذَابِ اللَّهِ بِهِ ۚ
فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ
رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

455 „Ik vind in datgene wat tot mij is geopenbaard” schijnt betrekking te hebben op 16 : 115, dat een vroegere openbaring is. Opgemerkt verdient ook te worden, dat er voor het hier bekend gemaakte verbod ook redenen zijn gegeven: de reden voor het verbod van wat vanzelf doodgegaan is en bloed en varkensvleesch is, dat deze dingen *onrein* zijn, terwijl de reden voor het verbod van dieren, waarover een anderen naam dan dien van God is aangeroepen, anders

147 En dengenen die Joden waren, hebben wij ieder dier met klauwen ongeoorloofd gemaakt, en van de ossen en schapen hebben Wij hun het vet van beide onwettig gemaakt, behalve datgene wat op hun ruggen was of de ingewanden of wat met beenderen vermengd was; dit was een straf, welke Wij hun hebben gegeven wegens hun wedschpannigheid, en Wij zijn waarlijk Waarheidlievend.

148 Maar indien zij u heeten liegen, zeg dan: Uw Heer is de Heer der alomvattende genade; en Zijn straf kan van het schuldige volk niet worden afgekeerd. ⁴⁵⁶

149 Degenen die polytheïsten zijn, zullen zeggen: Indien het Gode had behaagd, zouden wij niet (iets met Hem) hebben vereenigd, noch onze vaders; noch zouden wij (onzelf) iets hebben verboden; evenzoo verwierpen degenen vóór hen, tot zij Onze straf smaakten. Zeg: Hebt gij eenige kennis bij u; breng ze dan tot ons voort? Gij volgt slechts een vermoeden en gij liegt slechts.

150 Zeg: Gods is dan het beslissende argument; derhalve, indien het Hem behaagt, zou Hij u allen zekerlijk hebben geleid. ⁴⁵⁷

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمًا كَلَّ ذِي
ظُهُرٍ ۖ وَمِنَ الْفَقْرِ وَالْعَوْرَمَاتِ عَلَيْهِمْ
شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ
الْحَوَائِيَّ أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ
بِغَيْرِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ○

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُلْ سَرَئِكُمْ دُونَ رَحْمَةٍ
وَأَسْعَةٍ ۖ وَلَا يردُّ بَأْسَهُ عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ○

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ

كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى
ذَاتُوا بِأَسْنَانٍ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ
إِن أَنْتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ○

قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۖ فَلَوْ شَاءَ
لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ○

is, nl. *fig*, of een overtreding van het Goddelijk gebod, hetwelk eischt dat alle dingen die op de een of andere wijze met den afgodendienst in verband worden gebracht, vermeden worden. De onreinheid in het geval der eerste drie bestaat in hun verderfelijke uitwerking, respectievelijk op het verstandelijk, lichamelijk en zedelijk gestel, terwijl de overtreding in het laatste geval invloed heeft op de geestelijke toestanden.

⁴⁵⁶ Gods alomvattende genade wordt zelfs vermeld bij het gewagen van degenen, die den Heiligen Profeet verwierpen, en de vermelding van straf voor de schuldigen dient om aan te toonen, dat het einddoel der kastijding ook *genade*

⁴⁵⁷ Zie volgende blz.

151 Zeg: Breng uw getuigen, die getuigen zullen, dat God dit verboden heeft; dan indien zij getuigen, getuig niet met hen; en volg niet de lage begeerten dergenen, die Onze mededeelingen verwerpen en dergenen die niet in het hiernamaals gelooven, en zij maken (anderen) aan hun Heer gelijk.

قُلْ هَلْ مَعَكُمْ شُهَدَاءُ الَّذِينَ يَسْتَهْجُونَ
أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا إِنْ شِئْتُمْ وَإِنَّمَا
تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَسْتَعِينُ أَهْوَاءَ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ

PARAGRAAF 19

Leidende Leefregels

152—154. Plichten jegens God, verwanten, zichzelf en allen. 155. Soortgelijke regels in Mozes' boek.

152 Zeg: Kom! ik zal reciteeren hetgeen uw Heer u heeft verboden — (gedenk) dat gij niets met Hem vereenigt en doe goed aan uw ouders, en dood uw kinderen niet, uit (vrees voor) armoede — Wij zorgen voor u en voor hen — en kom de onzedelijkheden niet nabij, die daarvan welke openbaar zijn en die welke verborgen zijn, en dood niet de ziel, die God verboden heeft, behalve naar de eischen der rechtvaardigheid; dit heeft Hij u geboden, opdat gij begrijpen zult.

قُلْ تَعَالَوْا أَنزَلْ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ
أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِمَّنْ أَمْلَاقِي تَحْنُ
تَزْرَعُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ
بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

153 En kom het vermogen van den wees niet nabij, behalve op de beste wijze, tot hij zijn rijpheid bereikt; en geef de volle maat en weeg

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا

is. Straf is dus op zichzelf geen doel; het is een stap, die per slot van rekening tot genade leidt, welke juist om deze reden *atomvattende* genade wordt genoemd.

457 Het vorige vers vermeldt de verklaring der ongeloovigen: „Indien het Gode had behaagd, zouden wij niets met Hem hebben vereenigd”. Daarmee willen zij bedekt te kennen geven, dat het God is, Die hen in dwaling doet wandelen. Daarop wordt hier het antwoord gegeven, dat God de menschen niet dwingt om den rechten of den slechten weg te volgen; indien het Hem behaagd had, dwang uit te oefenen, zou Hij hen allen gedwongen hebben te wandelen in onderwerping aan de Goddelijke wetten, daar Hij de geheele schepping geschapen heeft. Maar aan den mensch wordt de keus gelaten, terwijl hem de weg wordt uitgeduid.

met rechtvaardigheid. Wij leggen geen ziel een last op, dan zooveel haar vermogen het haar toestaat; en wanneer gij spreekt, wees dan rechtvaardig, zij het ook (tegen) een bloedverwant, en vervul Gods verbond; dit heeft Hij u geboden, opdat gij gedachtig zult zijn.

154 En (weet) dat dit Mijn pad is, het rechte; derhalve volg het, en volg niet (andere) wegen, want zij zullen u van Zijn weg afleiden; dit heeft Hij u geboden, opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden.

155 Toen gaven Wij het Boek aan Mozes om (Onze zegeningen) over degenen die (anderen) goed zou doen, te voltooien, en alle dingen ⁴⁵⁸ duidelijk makende en een leiding en een genade, opdat zij in de ontmoeting van hun Heer zouden gelooven.

الْيَكْتَلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تَكْلَفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَإِذَا قُلْتُمْ
قَاعِدُوا لِرَبِّكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَالْحَقُّ أَقْرَبُ إِلَيْكُمْ مِنْ
أَنْ تَقُولُوا لَا نَعْلَمُ ۚ
تَذَكَّرُونَ ۝

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السَّبِيلَ فَتَقْرَبَ مِنْكُمْ
سَبِيلَهُ ۚ
ذَلِكَ وَضَعْنَا بِهِ لَكُمْ تَقْوَنَ ۝
نَحْنُ آتَيْنَاهُ مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِي أَحْسَنَ وَبَقَيْلًا لِكُلِّ شَيْءٍ
وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً لِّعَالَمِهِمْ يُلْقَاهَا رِيبَهُمْ
يُؤْمِنُونَ ۝

PARAGRAAF 20

Het Doel der Geloovigen

156—160. De Quer-ân geopenbaard om leiding te geven. 161. Wet der vergelding van goed en kwaad. 162—165. Het grootē doel. 166. De geloovigen zullen regeerders in het land zijn.

156 En dit is een Boek, dat Wij geopenbaard hebben, gezegend; derhalve, volg het en hoed u (voor het kwaad), opdat u genade worde bewezen;

157 Opdat gij niet zoudt zeggen, dat het Boek slechts aan twee groepen vóór ons werd geopenbaard en Wij onbewust waren van wat zij lazen; ⁴⁵⁹

وَهَذَا الْكِتَابُ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكًا فَاتَّبِعُوهُ
وَأَقْرَبُ إِلَيْكُمْ مِنْ أَنْ تَقُولُوا
لَا نَعْلَمُ ۚ

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلَىٰ طَائِفَتَيْنِ
مِنْ قَبْلِنَا ۚ وَإِنْ كُنَّا عَنْ وِرَائِهِمْ لَغَافِلِينَ ۝

⁴⁵⁸ Met alle dingen wordt bedoeld al die dingen, die noodig waren voor de leiding der Israëlieten in die eeuw.

⁴⁵⁹ Omdat in Arabië buiten de afgodendienaars slechts Joden en Christenen woonden, vandaar de vermelding van slechts twee groepen.

158 Of (opdat) gij (niet) zoudt zeggen: Indien ons het Boek geopenbaard was, zouden wij zekerlijk beter geleid zijn dan zij; derhalve is er inderdaad tot u een duidelijk bewijs van uw Heer gekomen, en leiding en genade. Wie dan is onrechtvaardiger dan hij, die Gods mededeelingen loochent en zich daarvan afwendt? Wij zullen degenen die zich van Onze mededeelingen afwenden, met een kwade kastijding vergelden, omdat zij zich afgewend hebben.

159 Zij wachten op niets, dan dat de engelen tot hen komen, of dat uw Heer komt, of dat sommige der teekenen van uw Heer komen. 460 Ten dage wanneer sommige der teekenen van uw Heer zullen komen, zal het geloof daaraan een ziel die tevoren niet geloofd heeft, niet baten, of (zal zij) door het geloof daaraan het goede (niet) verdienen. Zeg: Wacht, ook wij wachten.

160 Waarlijk, degenen die hun godsdienst in deelen verdeeld hebben en secten zijn geworden, met hen hebt gij niets te maken; hun zaak is slechts bij God, dan zal Hij hun mededeelen wat zij gedaan hebben.

161 Al wie *het goede* brengt, zal tien (maal zoveel) als dat ontvangen, en al wie *het kwade* brengt, hem zal (het) slechts met de gelijke daarvan worden vergolden, en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld.

Of, een goed werk.

Of, een kwaad werk

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا
أَهْدَىٰ مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ
رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنْ كَذَبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَّتْ عَنْهَا
سَعِيرَى الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ آيَاتِنَا
سُوءَ الْعَادَاتِ بِمَا كَانُوا يَصُدُّونَ ۝

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ ۗ
يَوْمَ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُهُمْ
نَفْسًا رَيْبًا أَنَّهَا لَمْ تَكُنْ مِنْ قَبْلُ
أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ انظُرُوا
إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا
لَسَتْ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ لَنَا أَمْرُهُمْ لَىٰ
اللَّهِ ثُمَّ يَتَّبِعُهُمُ بَإِذْنِنَا يُفْعَلُونَ ۝

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا ۗ وَ
مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝

460 Voor een soortgelijke uitdrukking, zie 2 : 210. De komst van engelen beteekent: de komst van de lichtere straf; de komst van God beduidt: de totale vernietiging van hun tegenstand; terwijl de komst van sommige der teekenen beteekent: de komst van den dood. Als de dood den mensch bevangt, is er geen tijd meer om bij het geloof baat te vinden.

162 Zeg: Waarlijk, (aan- gaande) mij, mijn Heer heeft mij naar het rechte pad geleid, (naar) een waren godsdienst, het geloof van Abraham, den oprechte, en hij was niet (een) van de polytheïsten.

163 Zeg: Waarlijk, mijn gebed en mijn offer en mijn leven en mijn dood zijn (alle) voor God, den Heer der werelden; ⁴⁶¹

164 Geen deelgenoot heeft Hij; en dit is mij bevolen, en ik ben de eerste dergenen die zich onderwerpen.

165 Zeg: Wat! zal ik een heer zoeken anders dan God? En Hij is de Heer van alle dingen; en geen ziel verdient (kwaad) of het is tegen haarzelf, en geen drager van een last zal eens anders last dragen; dan, tot uw Heer is uw wederkeer, derhalve zal Hij u datgene mededeelen, waarin gij verschilde.

166 En Hij is het, Die u tot bestuurders *van de aarde* heeft gemaakt en sommigen uwer in (verschillende) gra- den boven anderen verheven, opdat Hij u zou verzoeken door hetgeen Hij u heeft ge- geven; waarlijk, uw Heer is snel in het vergelden (van het kwaad), en Hij is waarlijk de Vergevensgezinde, de Ge- nadige.

Of. in het land.

قُلْ إِنِّي هَدَىٰ رَبِّيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ۖ بِنِعْمَةِ اللَّهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ
الْحَكِيمُ ۝

قُلْ إِن صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَ
مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا
أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۝

قُلْ أَعْيَبَ اللَّهُ آئِنِي رَبًّا ۚ وَهُوَ رَبُّ كُلِّ
شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ
رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيُبَلِّغُكُم
فِي مَا أَنشَأَكُم ۚ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعُقَابِ ۚ
وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝

⁴⁶¹ Welks is de leer der Goddelijke Eenheid in de praktijk: voor God *leven*, voor God *sterven* — voor God, den Heer der werelden. Deze laatste woorden dienen slechts om aan te toonen, dat voor God *leven* en voor God *sterven* beteekent: leven u dienst van het mensdom en sterven voor de zaak van het mensdom, omdat God de Heer (lett. de Onderhouder en Voeder) der wereld is.

HOOFDSTUK VII
DE VERHEVEN PLAATSEN
(Al-A'râf)
GEOPENBAARD TE MEKKA
(24 paragrafen en 206 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Openbaring aan den Heiligen Profeet en de verdelging van zijn tegenstanders.
- Par. 2. Tegenstand van den duivel aan Adam.
- Par. 3. Waarschuwing tegen de inblazingen des duivels.
- Par. 4. De komst van apostelen en de loochening van hun boodschap.
- Par. 5. Zij die de boodschap aannemen.
- Par. 6. Hulpeloosheid der goddeloozen.
- Par. 7. De rechtschapenen zullen voorspoedig zijn.
- Par. 8—11. Illustraties uit de geschiedenis van Noach, Hôed, Šalih, Lot en Sjoe'aib.
- Par. 12. De inwoners van Mekka ingelicht omtrent de straf.
- Par. 13—21. Geschiedenis van Mozes.
- Par. 22. 's Menschen natuur getuigt van de waarheid van wat openbaring ophoudt.
- Par. 23. De komst van Gods straf.
- Par. 24. Het laatste woord.

Algemeene Opmerkingen.

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding van *Al-A'râf* of *de verheven plaatsen*, waarop Gods profeten en die rechtschapen dienaren Gods staan, die op voortreffelijke wijze in de wegen der waarheid en goedheid wandelen. Deze naam duidt op het thema van dit hoofdstuk, d.i. de behoefte aan en de waarheid van de Goddelijke openbaring.

Het hoofdstuk begint met een verklaring van de waarheid der Goddelijke openbaring, zooals die geschonken werd aan den Heiligen Profeet. De tweede paragraaf toont aan, dat tegenstand aan den Profeet gelijk staat met de tegenstand van den duivel aan de rechtvaardige dienaren Gods, wier prototype Adam is; en de derde paragraaf bevat een waarschuwing aan alle menschen tegen de inblazingen van den duivel. De daaropvolgende vier paragrafen worden gewijd aan algemeene verklaringen betreffende de komst der profeten, het lot dergenen die hen verwerpen en mishandelen, en de uiteindelijke overwinning der rechtschapenen. Hierop volgen vier andere paragrafen, die illustraties van deze algemeene verklaringen bevatten, ontleend aan de geschiedenis der vijf profeten, wier namen en de belangrijke gebeurtenissen in wier leven den Arabieren bekend

PARAGRAAF 1

Openbaring aan den Heiligen Profeet en de Verdelging van zijn Tegenstanders

1—3. Een Boek geopenbaard. 4—10. De verdelging van de tegenstanders en de rechtvaardigheid daarvan.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Ik ben God, de beste Weter, de Waarheidlievende.

الْقَصِّ ۝

462

2 Een boek tot u geopenbaard — derhalve, laat er geen benauwdheid zijn in uw hart ter oorzake daarvan — 463 opdat gij daarmee zult

كُتِبَ أَنْزَلْ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذُكِّرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ۝

Ar. borst.

waren, nl. Noach, Hôed, **Salih**, Lot en Sjo'e'ab — al deze profeten worden, hoewel zij tot verschillende volken en verschillende landen behoorden, in de chronologische volgorde van hun verschijning vermeld. Op deze geschiedenissen volgt in de twaalfde paragraaf een waarschuwing aan de tegenstanders van den Heiligen Profeet.

De overige helft van het hoofdstuk wordt, met uitzondering van de laatste drie paragrafen, heelemaal gewijd aan de geschiedenis van Mozes, want aan deze geschiedenis wordt groote waarde toegekend door de sterke overeenkomst van den Heiligen Profeet van Arabië met den grooten Israëlietischen profeet en door de duidelijke profetieën van Mozes aangaande de komst van een profeet uit het midden van de broederen der Israëlieten, d.i. de Ismaëlieten of de Arabische natie. Om deze reden wordt er aan het einde van die geschiedenis speciaal melding gemaakt van de profetieën, die in de Thora en het Evangelie voorkomen.

De laatste drie paragrafen zijn weer van algemeenen aard: eerst maken ze melding van den indruk der Goddelijke Eenheid op 's menschen natuur en voeren dus een getuigenis aan van de waarheid der openbaring, die ook de Eenheid predikt; dan gewagen ze van de komst van Gods straf en verklaren tenslotte, dat die straf door de hulp der valsche goden niet afgewend zal worden en bevelen den Moeslims Gods hulp te zoeken om den tegenstand te boven te komen.

Het verband van dit hoofdstuk met het vorige wordt duidelijk, als men het onderwerp van beide hoofdstukken gezamenlijk beschouwt. Het vorige hoofdstuk behandelt voornamelijk de leer der Goddelijke Eenheid, terwijl dit hoofdstuk over de waarheid der openbaring handelt; en daar de twee leerstukken in nauw verband met elkaar staan, vult dit hoofdstuk dus het vorige aan. Zoowel inwendige als uitwendige getuigenis toont aan, dat dit hoofdstuk ongeveer op denzelfden tijd is geopenbaard als het vorige. Daarom kan de openbaring daarvan geplaatst worden in een tijdperk vlak vóór de Vlucht.

462 Van de vier letters *Alif*, *lâm*, *mîm* en *sâd* zijn de eerste drie dezelfde als die aan het begin van hfdst. 2, terwijl *sâd* beduidt: *sâdiq*, d.i. *waarheidlievend*, of *afsal*, d.i. de beste Beslisser.

463 De tusschenzin: *derhalve, laat er geen benauwdheid zijn in uw hart ter*

waarschuwen en een herinnering voor de geloovigen. ⁴⁶⁴

3 Volg hetgeen tot u van uw Heer is geopenbaard en volg geen bewakers buiten Hem; hoe weinig geeft gij (daarop) acht.

4 En hoe menige stad, die Wij verdelgd hebben; dan kwam Onze straf bij nacht tot haar, of terwijl zij des middags sliepen.

5 Nochtans was hun roep, toen Onze straf tot hen kwam, niet anders dan dat zij zeiden: Waarlijk, wij zijn onrechtvaardig geweest.

6 Voorzeker zullen Wij dan degenen, tot wie (de apostelen) gezonden werden, vragen en voorzeker zullen wij ook de apostelen vragen; ⁴⁶⁵

7 Voorzeker zullen Wij hun dan met kennis verhalen, en Wij waren niet afwezend.

8 En de weging op dien dag zal rechtvaardig zijn; en wat *hen* betreft, *wier* gewicht (aan goede daden) zwaar is — dat zijn zij, die voorspoedig zullen zijn. ⁴⁶⁶

اشِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مِمَّا تَدَّكُرُونَ ①

وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا كَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ①

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ①

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ①

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمِهِ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ①

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ تَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ①

Ar. hem,
wiens.

oorzake daarvan, dient om den Profeet te troosten, die toen den grootsten tegenstand ondervond en aan alle kanten omringd werd door moeilijkheden en wiens zending tot dusverre zeer weinig vorderingen had gemaakt.

464 De *Qoer-ân* wordt zeer dikwijls *dzikr* of *dzikrâ*, d.i. een herinnering genoemd, omdat hij — zijnde in overeenstemming met de menschelijke natuur — een herinnering is aan wat de menschelijke natuur is ingeprent; of, *dzikrâ* heeft hier de beteekenis van *dzikr*, d.i. een eer of verhevenheid, gelijk in 43 : 44.

465 Er zal dengenen, tot wie apostelen gezonden werden, gevraagd worden, hoe zij de apostelen behandelden, en dezen laatsten, hoe zij ontvingen werden.

466 Volgens *Raghib* beteekent *wazn*: de maat van een ding kennen. En hij voegt er bij, dat het hier op rechtvaardigheid in het afrekenen met de menschen zinspeelt. *Moedjahid* zegt, dat *wazn* hier *qadâ* of oordeelen beteekent. De weging of de *wazn*, zooals die hier vermeld wordt, beteekent niet een weging met de weegschaal. Het woord *mizân* komt voor in 55 : 7: „En den hemel verhief Hij hoog en Hij maakte de maat” en ook in 57 : 25: „Inderdaad hebben Wij Onze apostelen met duidelijke bewijsgronden gezonden en hebben Wij met hen het Boek en de maat nedergezonden”; op beide plaatsen beteekent het geen weegschaal.

Ar. hent,
wiens.

9 En wat *hen* betreft, *wier* gewicht (aan goede daden) licht is — dat zijn zij, die hun zielen verlies hebben doen lijden, omdat zij niet in Onze mededeelingen geloofd hebben.

وَمَنْ حَقَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ⑤

10 En Wij hebben u zekerlijk op de aarde bevestigd en daarop voor u middelen van bestaan gemaakt; weinig is het, dat gij dankt.

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ⑥

PARAGRAAF 2

Tegenstand van den Duivel aan Adam

11—13. Aanspraak van den duivel op meerderheid. 14—18. Zijn voornemen om de menschen te misleiden. 19—22. De duivel verstoort den vrede, waarin de mensch leeft. 23—25. 's Menschen berouw.

11 En zekerlijk schiepen Wij u, dan vormden Wij u, dan zeiden Wij tot de engelen: Buig u neder voor Adam. ^a Derhalve bogen zij zich neder behalve Iblis; ^b hij was niet van degenen die zich nederbogen. ⁴⁶⁷

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا
لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُْوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا

a 26.

b 27.

12 Hij zei: Wat verhinderde u dat gij u niet nederboogt, toen Ik (het) u gebod? Hij zei: Ik ben beter dan hij: Gij hebt mij van vuur geschapen, terwijl Gij hem van stof hebt geschapen. ⁴⁶⁸

إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ⑦

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ
قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ⑧

⁴⁶⁷ Vgl. 2 : 30—39.

⁴⁶⁸ De Heilige Goer-ân maakt herhaaldelijk melding van de schepping van den mensch van stof. Niet alleen Adam is van stof geschapen, maar ook alle menschen. In tegenstelling met de schepping van den mensch van stof maakt de duivel er op aanspraak van vuur geschapen te zijn. Dit beteekent waarschijnlijk, dat aarde het overwegende element in de schepping van den mensch is, terwijl vuur dat is in die van den duivel. Hierin schijnt een zinspeling te zitten op den aard der temperamenen van de twee klassen: menschen en duivels. De Heilige Goer-ân zegt elders: „De mensch is van haast geschapen; nu zal Ik u Mijn teekenen toonen; derhalve, vraag Mij (ze) niet te verhaasten” (21 : 37). Deze woorden verklaren zichzelf. De schepping van den mensch van haast beteekent, dat hij van nature *haastig* is. Evenzoo kan de schepping van den duivel van *vuur* beteekenen, dat hij vurig van temperament is, terwijl de volmaakte mensch ootmoedig en zachtmoedig is, geschapen als hij is van stof, die ootmoed en zachtmoedigheid beduidt. Deze plaats geeft dus waarschijnlijk een

13 Hij zei: Ga dan heen uit dezen (staat), want het betaamt u niet, u daarin trotschelijk te gedragen. Ga (er) daarom uit; waarlijk, gij zijt van degenen die verne-
derd zijn.

14 Hij zei: Geef mij uitstel, tot den dag waarop zij opgewekt worden. ⁴⁶⁹

15 Hij zei: Waarlijk, gij zijt van degenen, wien uitstel is gegeven.

16 Hij zei: Daar Gij mij dwalende hebt geoordeeld, zal ik op hen in hinderlaag liggen op Uw rechte pad:

17 Dan zal ik zekerlijk tot hen komen van vóór hen en van achter hen, en van hun rechterzijde en van hun linkerzijde; en Gij zult de meesten hunner niet dankbaar vinden.

18 Hij zei: Ga heen uit dezen (staat), veracht, verdreven; wie kunner u volgt, Ik zal de hel zekerlijk met u allen vullen.

19 En (Wij zeiden): O Adam! woon gij en uw vrouw in den tuin; ^a en eet van waar gij wenscht, maar nader dezen boom niet, want dan zult gij tot de onrechtvaardigen behooren.

20 Maar de duivel blies hun een booze gedachte in, opdat hij hun openbaar zou maken wat van hen verborgen was geweest van hun booze neigingen, ⁴⁷⁰ en hij

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا كَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ
تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّغِيرِينَ ⑩

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ⑪

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ⑫

قَالَ فِيمَا آغَايَيْتَنِي لَا فُجْدَانٌ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ⑬

ثُمَّ لَا تَبْقَاهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمَنْ
خَلْفَهُمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ
وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ⑭

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا
لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ⑮

وَيَا أَدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ
الشَّجْرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ⑯

فَوَسَّسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا
مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوَائِهِمَا وَقَالَ مَا
نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجْرَةِ إِلَّا

a 28.

beschrijving van de op den voorgrond tredende kenmerken van de temperamenten der twee klassen van wezens.

469 De mensch is slechts zoolang in de macht van den duivel, als hij geestelijk niet opgewekt is. De opwekking beduidt hier de geestelijke opstanding van den mensch.

470 De inblazingen van den duivel prikkelen steeds de slechte neigingen in den mensch.

zei: Uw Heer heeft u dezen boom niet verboden, dan opdat gij beiden geen twee engelen zult worden, of opdat gij (niet) tot de onsterfelijken zult behooren.

21 En hij zwoer hun beiden: Waarlijk, ik ben u een oprecht raadsman.

22 Dan deed hij hen door bedrog vallen; en toen zij beiden van den boom smaakten, werden hun kwade neigingen hun duidelijk, en zij begonnen beiden zich met de bladeren van den tuin te bedekken; ⁴⁷¹ en hun Heer riep tot hen: Heb Ik u beiden dien boom niet verboden en heb Ik u niet gezegd, dat de duivel uw openlijke vijand is?

23 Zij zeiden: Onze Heer! wij zijn onrechtvaardig geweest tegen onszelf, en indien Gij ons niet vergeeft en ons (niet) genadig zijt, zullen wij zeker van de verliezers zijn.

24 Hij zei: Ga heen, sommigen uwer de vijanden van anderen, en er is voor u op de aarde een woning en een voorziening voor eenigen tijd.

25 Hij zei (ook): Daarop zult gij leven, en daarop zult gij sterven, en daarvan zult gij worden weggenomen.

أَنْ تَكُونَا مَلَائِكَةً أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٥٠﴾

وَقَامَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لِنَاصِحٍ ﴿٥١﴾

فَدَلَّهُمَا بِعُرْوَةٍ فَلَمَّا أَذَقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَاوَاهُمَا وَنُفِخَ فِيهِمَا مِمَّا كَانَا فِيهَا مِنْ دَرَجَاتٍ وَمَا كَانَا فِيهَا مُبْقِعِينَ ﴿٥٢﴾
أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنِ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٥٣﴾

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٤﴾

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٥٥﴾

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٥٦﴾

471 Het besef iets te hebben gedaan, dat hem onwaardig is, is voor den mensch de zekerste weg om tot volmaaktheid te komen. Het bedekken met de bladeren van den tuin is het verlangen om door menschenlijke inspanning een begane fout goed te maken. De kleeding die tegen het kwaad beschermt en die volgens vs. 26 de beste kleeding is, verklaart de beteekenis van het bedekken hier. De Goddelijke openbaring duidt den mensch den waren weg uit en stelt hem in staat zich te bedekken of zich tegen het kwaad te beschermen. En de vermelding in vs. 27, hun beiden hun kleeding afrukkende, opdat hij hun hun kwade neigingen zou kunnen toonen, toont verder aan, dat het bedekken met de bladeren van den tuin een allegorische verklaring is.

PARAGRAAF 3

Waarschuwing tegen de Inblazingen des Duivels

26, 27. De mensch gewaarschuwd. 28—31. Goedheid en matigheid bevelen.

26 O kinderen van Adam! Wij hebben inderdaad kleding tot u nedergezonden om uw naaktheid te bedekken en (kleding) voor de schoonheid; en kleding die (tegen het kwaad) beschermt; die is de beste. 472 Dit is van de mededeelingen Gods, opdat zij gedachtig zullen zijn.

27 O kinderen van Adam! laat de duivel u niet in verzoeking brengen, zooals hij uw ouders uit den tuin verdreef, hun beiden hun kleding afrukkende 473 opdat hij hun hun kwade neigingen zou kunnen toonen. Waarlijk hij ziet u, zoowel hij als zijn stam, vanwaar gij hen niet kunt zien. Waarlijk, Wij hebben de duivels tot de bewakers doen worden van hen, die niet gelooven.

28 En wanneer zij een onzedelijkheid begaan, zeggen zij: Wij vonden onze vaders dit doen, en God heeft het ons bevolen. Zeg: Waarlijk, God beveelt geen onzedelijkheid; zegt gij ten nadeele van God wat gij niet weet?

بِسْمِ آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي
سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسَ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ
ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝

بِسْمِ آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ
آبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْآتِهِمَا إِنَّهُ يَرَاكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ
مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيْطَانَ
أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

وَإِذَا فَعَلُوا فَاحْشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا
آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنْ اللَّهُ
لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ اتَّقُوا اللَّهَ عَلَى اللَّهِ مَا
لَا تَعْمُونَ ۝

472 De kleding diende eerst om de schaamte te bedekken; met de verdere ontwikkeling zochten de menschen zich daarmee hun uiterlijk te verfraaien; maar er is nog een derde soort van kleding — aldus de *Qoer-ân* — die de beste is, nl. *libâs-oet-taqwâ*, of de kleding der vroomheid, lett. de kleding die iemand tegen het kwaad beschermt. Het duidt een verderen stap in de ontwikkeling van den mensch aan, want deugd is een ornament van den geest, en als men het nut van het verfraaien van zichzelf ingezien heeft, zal hij spoedig de noodzakelijkheid van het verfraaien van den geest inzien.

473 Dat hier niet de kleding voor het lichaam bedoeld wordt, blijkt uit het feit, dat alle menschen tegen denzelfden aanval van den duivel gewaarschuwd wordt. Wat de kleding betreft, waarvan Adam ontdaan werd, laat het niet den minsten twijfel over, als men bedenkt, dat de duivel ieder kind van Adam van

Of, iedere
plaats.

29 Zeg: Mijn Heer heeft gerechtigheid bevolen, en zet uw aangezichten recht op *ieder*en tijd des gebeds en roep Hem aan, Hem oprecht zijnde in gehoorzaamheid; gelijk Hij u in den beginne heeft voortgebracht, alzoo zult gij ook wederkeeren.

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ
عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ۝

Of, dwa-
ling.

30 Een deel heeft Hij recht geleid, en (aangaande een ander) deel, *verderf* is met recht hun verdiende loon; 474 waarlijk, zij hebben de duivels tot bewakers buiten God genomen, en zij denken dat zij volgers van den rechten weg zijn.

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ
إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ۝

Of, iedere
plaats.

31 O kinderen van Adam! let op *ieder*en tijd des gebeds op uw versiersel, 475 en eet en drink en wees niet buitensporig; waarlijk, Hij heeft de buitensporigen niet lief.

يٰۤأَيُّهَا آدَمُ خُذْ وَزَيْنَتَكَ مِنْ مَّسْجِدٍ
وَ كُلُوا وَ شَرِبُوا وَلَا تَسْرِفُوا
إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝

PARAGRAAF 4

De Komst van Apostelen en de Loochening van hun Boodschap

32—35. Apostelen komen om te verbeteren. 36—39. Het lot dergenen die hun boodschap verwerpen.

32 Zeg: Wie heeft Gods versiersel verboden, dat Hij voor Zijn dienaren heeft voortgebracht en de goede voorzieningen? Zeg: Dit zijn voor de geloovigen in het

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ
لِعِبَادِهِ وَ الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّمْقِ قُلْ هِيَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً

dezelfde kleeding tracht te ontdoen. Moedjahid zegt: Het is de kleeding, die tegen het kwaad beschermt, en met hun *sau'at* wordt bedoeld: *het kwaad dat hen trof ter oorzaak van hun ongehoorzaamheid.*

474 Of: *dwaling is met recht hun verdiende loon.* Het gebruik van het woord *haqqa* dient in dit geval om aan te toonen, dat *dwaling* of *verderf* noodzakelijk is geworden, daar het in hun geval aan de eischen der gerechtigheid beantwoordt; zie Lane's Ar.-Eng. Lexicon. En de reden is: zij hebben de duivels tot bewakers genomen.

475 *Zinat* of *versiersel* wordt hier gewoonlijk opgevat in den zin van *gewaad*, met betrekking tot het gebruik om naakt om de Ka'ba heen te gaan, maar het woord zelf heeft een ruimer beteekenis. Râghib zegt: Er zijn drie soorten van versierselen: *geestelijke*, zulks als kennis en goede gelooven; *lichamelijke*, zulks als kracht en grootheid van gestalte; *uiterlijke*, zulks als rijkdom en waardigheid.

leven dezer wereld, louter (de hunne) ten dage der opstanding; ⁴⁷⁶ zoo maken Wij de mededeelingen duidelijk voor menschen die weten.

33 Zeg: Mijn Heer heeft slechts onzedelijkheden verboden, zoowel die daarvan, welke duidelijk zijn, als die welke verborgen zijn, en zonde en wederspanningheid zonder rechtvaardigheid, en dat gij datgene met God vereenigt, waarvoor Hij geen gezag heeft nedergezonden, en dat gij ten nadeele van God zegt wat gij niet weet.

34 En voor ieder volk is een bepaalde tijd, derhalve, wanneer hun bepaalde tijd gekomen is, zullen zij niet *de minste wijle* achterblijven, noch zullen zij voorgaan.

35 O kinderen van Adam! indien er apostelen uit uw midden tot u komen, u Mijn mededeelingen verhalende, dan, wie zich (voor het kwaad) *hoeden* en recht *handelen* — zij zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

36 En (aangaande) degenen die Onze mededeelingen loochenen en zich hoovaardiglijk daarvan afwenden — dezen zijn de bewoners van het vuur, daarin zullen zij wonen.

37 Wie is dan onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint of Zijn mededeelingen loochent? (Aangaande) dezen, hun deel van

يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ ۖ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَهُمُ
بِهِ سُلْطَانٌ ۚ أَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ
لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۚ وَلَا يَسْتَأْجِرُونَ ﴿٣٥﴾

يَبْنِي أَدَمَ لِقَامًا يَا بَنِي آدَمَ ۖ سَلُّوا مِنْكُمْ
يَقْضُونَ عَلَيْكُمْ أَلَيْسَ لِي بِعَيْنٍ أُنْفَىٰ وَاصْلَةٍ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا ۖ وَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ أُولَٰئِكَ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ

Let. een
utr.

Ar. hoedt,
handelt.

Wij kunnen dus zeggen, dat hier het geestelijke en het uiterlijke versiersel bedoeld wordt: het eerste duidt *deugd* aan en het laatste *kleeding*.

476 Dit beteekent, dat de geloovigen en de ongeloovigen in het leven dezer wereld gelijkelijc van de goede dingen profiteeren, en dat al het goede in het leven na den dood echter uitsluitend voor degenen zullen zijn, die de rechte beginselen aangenomen en daarnaar gehandeld hebben.

het Boek zal hen bereiken, 477
 totdat zij, wanneer Onze gezanten tot hen komen (en) hen doen sterven, zeggen zullen: Waar is datgene wat gij buiten God placht aan te roepen? Zij zouden zeggen: Zij zijn van ons verdwenen; en zij zullen tegen zichzelf getuigen, dat zij ongeloovigen waren.

38 Hij zal zeggen: Ga het vuur in, onder de volkeren die vóór u heengegaan zijn uit het midden der djinn en der menschen; telkenmale wanneer een volk zal ingaan, zal het zijn *broeder* vervloeken, totdat, wanneer zij allen tezamen daarin opgekomen zijn, de laatsten hunner ten aanzien van de eersten 478 hunner zullen zeggen: Onze Heer! dezen hebben ons op een dwaalspoor gebracht; derhalve, geef hun een dubbele kastijding des vuurs. Hij zal zeggen: Een ieder zal dubbel hebben, maar gij weet (het) niet. 479

39 En de eersten hunner zullen tot de laatsten hunner zeggen: Gij *zijt geen haar beter dan wij*: derhalve, smaak de straf voor wat verdiend hebt.

مِنَ الْكِتَابِ طَحْتِي إِذَا جَاءَهُمْ مُرْسَلَنَا
 يَتَوَكَّلُونَهُمْ لَا قَالُوا آيِنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا
 عَلَى أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ۝

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا
 دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّى إِذَا دَارَكُوا

فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أَخْرِطْنَاهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا
 هَؤُلَاءِ أَضَلُّوا فَأَتَيْنَهُمُ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ
 قَالِ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ۝

وَقَالَتْ أُولُهُمْ لِأَخْرَجْنَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ
 عَلَيْهَا مِنْ فَضْلٍ قَدْ أَفْوَأَ الْعَذَابَ بِسَاءِ
 كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۝

Ar. zuster.

Ar. hebt
 geen meer-
 derheid bo-
 ven ons.

477 D.w.z. de in het Boek beloofde straf zal hen bevangen; dit wordt gestaafd door het slot van het vers.

478 Met de laatsten en de eersten worden hier het gewone volk en de leiders bedoeld, want hoewel de woorden de verklaringen: de laatsten en de eersten in tijd of de laatsten en de eersten in positie toelaten, wordt de laatste beteekenis door dergelijke uitdrukkingen op verscheidene andere plaatsen bevestigd, zooals in 2 : 166, 14 : 21, 34 : 31—33, 40 : 47; etc.

479 De leiders, omdat zij anderen misleiden en de volgelingen, omdat zij anderen blindelings volgen.

PARAGRAAF 5

Zij die de Boodschap aannemen

40, 41. De deuren van den hemel voor de verdorvenen gesloten. 42—45. De rechtschapenen. 46, 47. Zij die op de verheven plaatsen staan.

40 Waarlijk, (aangaande) degenen die Onze mededeelingen loochenen en zich hoovaardiglijk daarvan afwenden — de deuren des hemels zullen voor hen niet geopend worden, noch zullen zij den tuin ingaan, tot de kemel door het oog van de naald gaat; ⁴⁸⁰ en zoo vergelden Wij den schuldigen.

41 Zij zullen een bed hebben van het hellevuur, en van boven hen deksels (daarvan); en zoo vergelden Wij de onrechtvaardigen.

42 En (aangaande) degenen die gelooven en goed doen — Wij leggen geen ziel een plicht op, dan zooveel haar vermogen het haar toestaat — zij zijn de bewoners van den tuin; daarin zullen zij wonen.

Ar. borsten.

43 En Wij zullen wat wrok er in hun harten ook is wegnemen; de rivieren zullen beneden hen stroomen en zij zullen zeggen: Alle lof komt God toe, Die ons tot dezen (staat) heeft geleid, en wij zouden den weg niet gevonden hebben, ware het niet geweest, dat God ons geleid had; zekerlijk hebben de apostelen onzes Heeren de waarheid gebracht. En er zal tot hen worden geroepen, dat dit de tuin is, tot de erfgenamen waarvan gij gemaakt zijt voor hetgeen gij gedaan hebt.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا
عَنْهَا لَا تَفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي
سَمِّ الْخِبَاطِ ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ④

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ قَوْلِهِمْ
عَوَاشٍ ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ⑤

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑥

وَتَرَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ تَجْرِي

مِنْ تَحْتِهِمْ الْأَنْهَارُ ۗ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا
أَعْيُنًا لَوْ كُنَّا لَهْتَادِي كُوْنُ
لَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ ۗ فَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ
سَرِينَا بِالْحَقِّ ۗ وَتُودُّوْنَ أَنْ تَلْكُمُ الْجَنَّةُ
أَوْ تَرْضَوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑦

44 En de bewoners van den tuin zullen de bewoners van het vuur toeroepen: Waarlijk, wij hebben hetgeen onze Heer ons beloofd heeft, waarachtig gevonden; hebt ook gij hetgeen uw Heer beloofd heeft, waarachtig gevonden? Zij zullen zeggen: Ja. Dan zal een roeper onder hen uitroepen, dat Gods vloek over de onrechtvaardigen is,

Of, (de
mensen)
hinderen.

45 Die *zich* van Gods weg *afwenden* en dien krom trachten te maken, en zij zijn ongelovigen in het hiernaals.

46 En tusschen de twee zal een sluier zijn; ⁴⁸¹ en op de verheven plaatsen zullen mensen zijn, die allen aan hun merkteekenen kennen; ⁴⁸² en zij zullen de bewoners van den tuin toeroepen: Vrede zij over u; zij zullen dien nog niet ingegaan zijn, schoon zij (dien) hopen (in te gaan). ⁴⁸³

47 En wanneer hun oogen naar de bewoners van het vuur gewend zullen zijn, zullen zij zeggen: Onze Heer! plaats ons niet bij de onrechtvaardige mensen.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَن
قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ
وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا لَعَمْرُ
فَأَذِّنْ لِمُؤَدِّبِهِمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ
عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعُذُّونَهَا
عُوجًا ۖ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۖ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ
يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيئِهِمْ ۖ وَنَادُوا أَصْحَابَ

الْجَنَّةِ أَن سَلِّمُوا عَلَيْهِمْ فَكَمْ يَدْخُلُوهَا
وَهُمْ يَظْمُونَ ﴿٤٦﴾

وَإِذْ أَصْرَفْتُ أَبْصَارَهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ
وَالْوَارِثَاتِ لَتَجْعَلْنَآ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

zij zich boven de lage aardsche begeerten verheffen en zich opwaarts verheffen tot de hoogere sferen van het geestelijk leven.

⁴⁸¹ De sluier, die hier de verdorvenen van de rechtvaardigen scheidt en waardoor de eersten de gelukzaligheid, die de laatsten genieten, niet kunnen zien, zal in het komende leven een waarneembaren vorm aannemen.

⁴⁸² *A'râf* is het meervoud van *'arf*, d.i. Iett. *een verheven plaats*, en daarom beteekent *Al-a'râf*: *de verheven plaatsen*. Degenen die op deze verheven plaatsen zijn — mensen die de goeden en de slechten aan hun merkteekenen kennen — zijn klaarblijkelijk Gods rechtschapen dienaren, de profeten en hun volmaakte volgelingen. Vgl. 56 : 10, 11, waar van drie klassen van mensen gesproken wordt, nl. de eersten, de bewoners van het paradijs en de bewoners van de hel. In plaats van de eersten hebben wij hier degenen, die op verheven plaatsen zijn. De meening dat op de *A'râf* degenen zijn, wier goede en slechte daden gelijk zijn, wordt door den Heiligen Qoer-ân volstrekt niet gestaafd.

⁴⁸³ D.w.z. de aanstaande bewoners van den tuin zullen nog niet hun intrede in den tuin der gelukzaligheid gedaan hebben.

PARAGRAAF 6

Hulpeloosheid der Goddeloozen

48—51. Rijkdom en aantal helpen niet. 52, 53. Bemiddeling zal niet baten.

48 En de bewoners der verheven plaatsen zullen de menschen, die zij aan hun merkteekenen zullen herkennen, toeroepen, zeggende: Tot niets nuttig waren u uw vergaringen en uw trotschelijk gedragen:

49 Zijn dit degenen, nopens wie gij gezworen hebt, dat God hun geen genade zal schenken? Ga den tuin in; gij zult geen vrees hebben, noch zult gij treuren.

50 En de bewoners van het vuur zullen de bewoners van den tuin toeroepen, zeggende: Giet wat water op ons neder, of (geef ons) van wat God u heeft gegeven. Zij zullen zeggen: Waarlijk, God heeft beide voor de ongeloovigen verboden,

51 Die hun godsdienst voor een ijdel vermaak en een spel houden, en het leven dezer wereld misleidt hen; derhalve, heden verlaten Wij hen, zooals zij de ontmoeting van dezen hunnen dag *veronachtzaamd* hebben en daar zij Onze mededeelingen geloochend hebben.

52 En zekerlijk hebben Wij hun een boek gebracht, dat Wij met kennis duidelijk hebben gemaakt, een leiding en een genade voor menschen die gelooven.

53 Wachten zij op iets anders dan het laatste gevolg daarvan? ⁴⁸⁴ Ten dage wanneer het laatste gevolg daar-

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَابِ رِجَالًا لَا يَعْرِفُونَهُمْ
بِسْمِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ
وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾

أَهْوَلَاءَ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ
بِرَحْمَةٍ أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ لَا يَخُوفٌ عَلَيْكُمْ
وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ
أَيُّضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مَرَارَتِكُمْ
اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَ
عَرَبَتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا قَالِیْمَرُ نَسْنَسُهُمْ
كَمَا نَسُوا لِقَاءَ یَوْمِهِمْ هَذَا أَوْ مَا
كَانُوا بِآیَاتِنَا یَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ یُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

هَلْ یَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ یَوْمَ یَأْتِ
تَأْوِيلَهُ یَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ

Of, verge-
ten.

⁴⁸⁴ Met het laatste gevolg wordt bedoeld: de uiteindelijke toestand of het einde, waarmee zij bedreigd worden.

van geschiedt, zullen degenen die het tevoren veronachtzaamd hebben, zeggen: Inderdaad hebben de apostelen van onzen Heer de waarheid gebracht; zijn er dan eenige middelaars voor ons, opdat zij te onzen behoeve zouden voorspreken? Of zouden wij teruggezonden kunnen worden, opdat wij andere (werken) zouden doen dan die, welke wij gedaan hebben? Inderdaad hebben zij *hun zielen verloren*, en datgene wat zij verzonnen hebben, is van hen verdwenen.

قَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَمَهَلُ لَنَا
 مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ
 غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَيْرُوا أَنفُسَهُمْ
 وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٤﴾

Of, zich te
 vronde ge-
 richt.

PARAGRAAF 7

De Rechtschapenen zullen voorspoedig zijn

54. Goddelijk bestier. 55, 56. Nadering der genade. 57, 58. De dooden zullen in het leven teruggeroepen worden.

54 Waarlijk, uw Heer is God, Die de hemelen en de aarde in zes tijdperken ^a heeft geschapen, en Hij heeft de macht op den troon; ⁴⁸⁵ Hij werpt den sluier van den nacht over den dag, dien die onophoudelijk vervolgt; en (Hij heeft) de zon en de maan en de sterren (geschapen), op Zijn bevel dienstbaar gemaakt; waarlijk, Hem behoort de schepping en het gebod; gezegend is God, de Heer der werelden.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَى الْيَلَّ الْتَهَامِرَ يَطْلُبُهُ حَيْنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

a 4.

485 De zinsnede *istawā 'alal 'Arsj* (Hij heeft de macht op den troon) wordt in den Heiligen Qoer-ān hier en op zes andere plaatsen gebezigd, nl. in 10 : 3, 13 : 2, 20 : 5, 25 : 59, 32 : 4 en 57 : 4. Raadplegen wij deze zes plaatsen, dan blijkt, dat ze onveranderlijk gebezigd wordt na de vermelding van de schepping der hemelen en der aarde, en met betrekking tot de Goddelijke macht over Zijn schepping, en de wet en de orde, waaraan de groote Schepper het heeal onderwerpt. De Heilige Qoer-ān heeft hier, evenals op andere plaatsen, inderdaad zichzelf verklaard. Bij voorbeeld, wij hebben hier eerst een vermelding, die Gods schepping der hemelen en der aarde beschrijft en dan deze zinsnede, terwijl het vers met een dergelijke verklaring eindigt: *waarlijk, Hem behoort de schepping en het gebod*. Daarom moet ze dezelfde gedachte uitdrukken als het woord *gebod*.

55 Roep uwen Heer ootmoediglijk en in het verborgen aan; waarlijk, Hij heeft degenen die de grenzen te buiten gaan, niet lief.

56 En sticht geen kwaad op de aarde na haar verbetering, en roep Heer aan, met vreeze en hoop; ⁴⁸⁶ waarlijk, Gods genade is dengenen, die (anderen) goed doen, nabij.

57 En Hij is het, Die de winden, goede tijdingen overbrengende, vóór Zijn genade uitzendt, totdat Wij ze, wanneer ze een (met regen) bezwangerde wolk brengen, naar een dood land voortdrijven; dan zenden Wij daarop water neder, dan brengen Wij daarmee allerhande vruchten voort; zoo zullen Wij de dooden voortbrengen, opdat gij gedachtig zult zijn. ⁴⁸⁷

58 En aangaande het goede land, zijn planten komen (overvloedig) te voorschijn, met het verlot van zijn Heer, en (aangaande) datgene wat minderwaardig is, (zijn kruiden) komen slechts schaarsch te voorschijn; zoo herhalen Wij de mededeelingen voor menschen die danken.

أَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ
قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ۝

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَثَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا
سُفِّتْهُ لِيَكْدِيَ قَمِيَّتٍ فَاَنزَلْنَا فِيهِ الْمَاءَ
فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَٰلِكَ
نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝

وَالْبَدَّلَ الطَّيِّبِ يُخْرِجُهُ نَبَاتُهُ بِأَذْنِ
رَبِّهِ ۚ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يُخْرِجُهُ إِلَّا كَدًّا
كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْأَبْتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ۝

Of. mede.

Hoofdstuk 10, vs. 3 toont aan, dat ze het regelen van zaken beduidt. Raadplegen wij de lexica dan vinden wij, dat 'arsj letterlijk beteekent: *een ding om de schaduw gebouwd of iets dat overdekt is*. Volgens Râghib wordt het *hof* of de *zetel van den koning*, 'arsj genoemd wegens de verhevenheid daarvan. En hij voegt er bij: *En het wordt gebezigd om macht of kracht, en gezag en heerschappij* aan te duiden. En verder: „De 'arsj van God is een van de dingen, dat de mensch niet in werkelijkheid weet, doch slechts in naam, en het is niet datgene, waarvoor de verbeelding van de groote hoop die houdt”. Inderdaad, beide woorden 'arsj en *koersi* zijn verkeerd opgevat in den zin van rustplaats voor God. Boechari heeft het laatste verklaard in den zin van *kennis*; en de ware beteekenis van het eerste is *kracht of macht over de schepping*.

486 Omdat de vrees voor Zijn mishagen, evengoed als de hoop op Zijn genade, den geest adelt.

487 Het in het leven terugroepen van geestelijk dooden door middel van de openbaring van den *Qoer-ân* wordt steeds vergeleken bij het levend maken

PARAGRAAF 8

Geschiedenis van Noach

59. Noach predikt de Eenheid. 60—64. Hij wordt verworpen en zijn volk wordt verdrinken.

59 Voorzeker hebben Wij Noach tot zijn volk gezonden, derhalve zei hij: O, mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem; waarlijk, ik vrees voor u de kastijding van een grooten dag.⁴⁸⁸

60 De hoofden van zijn volk zeiden: Waarlijk, wij zien u in duidelijke dwaling.

61 Hij zei: O mijn volk! er is geen dwaling in mij, maar ik ben een apostel van den Heer der werelden:

62 Ik breng u de boodschappen mijns Heeren over, en ik geef u goeden raad, en ik weet van God wat gij niet weet:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يٰقَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي
آخِئْتُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ⑤
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ⑥

قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ
مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑦

أُبَيِّنُكُمْ لِرَبِّي ذَاتَ الْبَاطِنِ لِكُمْ وَ
أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ⑧

van de doode aarde door regen. De wind, die goede tijdingen overbracht, was de stroom naar den Islâm, die met den dag steeds machtiger werd.

488 Aangezien de Qoereisjieten reeds van de slechte gevolgen van hun oppositie tegen den Heiligen Profeet ingelicht zijn, worden nu verscheidene illustraties uit de oude heilige geschiedenis gegeven, die aantoonen, hoe de volkeren die niet naar de stem der waarschuwers wilden luisteren, behandeld werden. Bij het lezen van de in den Heiligen Qoer-ân verhaalde geschiedenis der profeten houde men in gedachte, dat het doel van den Qoer-ân niet is: een geschiedenis als zoodanig te vertellen, maar zekere typische kenmerken van de geschiedenis der verschillende volkeren te doen uitkomen, gebeurtenissen te vermelden, die een profetische zinspeling op het leven van den Heiligen Profeet bevatten en de algemeene waarschuwingen te illustreeren, die gegeven zijn met betrekking tot de uiteindelijke gevolgen, welke met de verwerping der waarheid gepaard zullen gaan. De Qoer-ân geeft niet de bijzonderheden van de kwestie: welke boodschappen een profeet aan zijn volk overbracht en hoe hij ontvangen werd; hij volstaat enkel met de algemeene feiten te vermelden, dat iedere profeet de Goddelijke Eenheid predikte, dat iedere profeet den nadruk legde op vroomheid, dat iedere profeet met een grooten tegenstand werd ontvangen en dat ieder van deze boodschappers tenslotte er in slaagde de waarheid te bevestigen. Hierop komt, met geringe afwijkingen, de Qoer-ânische geschiedenis der profeten neer. Voor andere vermeldingen van Noach, zie 3 : 32, 6 : 85, 10 : 71—73, 11 : 25—48, 14 : 9, 17 : 3, 21 : 76—77, 23 : 23—29, 25 : 37, 26 : 105—122, 29 : 14—15, 37 : 75—82, 51 : 46, 53 : 52, 54 : 9—16, 57 : 26, 66 : 10, 69 : 11—12, 71 : 1—28.

63 Wat! verwondert gij u, dat er van uw Heer een herinnering tot u is gekomen, door een man uit uw midden, opdat hij u zal waarschuwen en opdat gij (voor het kwaad) zult hoeden, en opdat u genade zal worden bewezen?

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَيُنذِرُوا
وَلَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿٥٣﴾

Of, loochenden.

64 Doch zij *verwierpen* hem, derhalve bevrijdden Wij hem en degenen met hem in de ark, en Wij verdronken degenen die Onze mededeelingen *verwierpen*; waarlijk, zij waren een blind volk.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي
الْفُلِكِ وَآخَرَيْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا يَا أَيَّتُهَا
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٥٤﴾

Of, loochenden.

PARAGRAAF 9

Geschiedenis van Hôed

65. Hôed predikt de Eenheid. 66—72. Hij wordt verworpen en de straf volgt daarop.

65 En tot 'Ad (hebben Wij) hun, broeder Hôed (gezonden. 489 Hij zei: O, mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem; zult gij u dan niet (voor het kwaad) hoeden?

وَالِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا ط قَالَ يَاقَوْمِ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ط أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٥٥﴾

66 De hoofden dergenen uit het midden van zijn volk, die niet geloofden, zeiden: Waarlijk, wij zien u in dwaasheid, en waarlijk, wij denken (dat) gij van de leugenaars zijt.

قَالَ الْمَلَائِكَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا
إِنَّا نَبْرَأُكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٥٦﴾

67 Hij zei: O mijn volk! er is geen dwaasheid in mij, maar ik ben een apostel van den Heer der werelden:

قَالَ يَاقَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي
رَسُولٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٧﴾

489 'Ad was de kleinzoon van Iram (vermeld in 89 : 7), die een kleinzoon was van Noach, en de stam van 'Ad, waarvan hier melding wordt gemaakt, wordt de eerste 'Ad (53 : 50) genoemd, in tegenstelling met den stam van Tsamôed, welke de tweede 'Ad genoemd wordt. Deze stam leefde in de woestijn *Al-Ahqâf* (46 : 21), die op de kaarten van Arabië geteekend staan en zich van Oman tot Hadramaut uitstrekt. Voor andere vermeldingen van 'Ad en Hôed, zie 11 : 50—60, 14 : 9, 25 : 38, 26 : 123—140, 29 : 38, 41 : 13—16, 46 : 21—26, 51 : 41—42, 53 : 50, 54 : 18—21, 69 : 4, 69 : 6—8, 89 : 6—8.

68 Ik breng u de boodschappen mijns Heeren over en ik ben u een betrouwbare raadsman:

69 Wat! verwondert gij u, dat er van uw Heer een herinnering tot u is gekomen, door een man uit uw midden, opdat hij u zal waarschuwen? En herinner u, toen Hij u tot regeerders maakte na Noachs volk en u deed toenemen in uitnemendheid ten aanzien van lichaamsbouw; derhalve, herinner u Gods weldaden, opdat gij voorspoedig zult zijn.

70 Zij zeiden: Zijt gij tot ons gekomen, opdat wij God alleen zullen dienen en opgeven hetgeen onze vadersen plachten te dienen? Breng dan tot ons datgene waarmede gij ons bedreigt, indien gij van de waarheidlievenden zijt.

71 Hij zei: Inderdaad, *onreinheid* en toorn van uw Heer zijn op u *nedergekomen*; wat! twist gij met mij over namen, die gij en uw vadersen gegeven hebben? God heeft geen gezag voor hen gezonden; 490 wacht dan, ook ik zal met u van degenen zijn, die wachten.

72 Zoo bevrijdden Wij hem en degenen met hem door genade van Ons, en Wij sneden de wortelen dergenen af, die Onze mededeelingen *verwierpen* en die geen geloovigen waren.

أَبْلُغْكُمْ رِسَالَتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾

أَوْ عَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ

وَسَرَّادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصَاطَةً ۗ فَادْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَدْرَمَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَاتَّبِنَا إِنَّمَا عِدْوَتَنَا لِرَبِّ كُنْتُمْ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَنْ جَاءَكُمْ فِي أَنْسَاءِ سَمِيئَتُمْهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانظُرُوا إِلَيَّ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٧١﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَّعْنَا أَيْدِي الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾

Of, straf.
Of, geval-
len.

Of, loo-
schenden.

490 Dit heeft betrekking op hun vier afgodinnen: *Sâqiyah* (zij die regen geeft); *Hâfizah* (zij die voor gevaren behoedt); *Râziqah* (zij die voedsel geeft); *Sâlimah* (zij die van een ziekte geneest).

PARAGRAAF 10

Geschiedenis van Sâlih en Lot

73, 74. Sâlih predikt de Eenheid. 75—79. Hij wordt verworpen en straf overvalt het volk. 80, 81. Lot predikt de reinheid. 82—84. Hij wordt verworpen en straf overvalt het volk.

73 En tot Tsamôed (heben Wij) hun broeder Sâlih (gezonden). ⁴⁹¹ Hij zei: O, mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem. Een duidelijk bewijs is inderdaad van uw Heer tot u gekomen; dit is Gods kameelin, voor u een teeken; derhalve, laat haar op Gods aarde weiden, en doe haar geen kwaad, anders overvalt u een pijnlijke kastijding: ⁴⁹²

74 En herinner u, toen Hij u tot regeerders maakte na 'Ad en u in het land deed vestigen — gij maakt paleizen op zijn vlakten en houdt huizen in de bergen uit — herinner u derhalve Gods weldaden en handel niet verderfelijk in het land, kwaad stichtende.

75 De hoofden dergenen onder zijn volk, die zich hoovaardiglijk gedroegen, zeiden tot degenen die zwak werden geacht, tot degenen

وَالِى تَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَقَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ
جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ
اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَكُونُوا تَائِبِينَ فِي أَرْضِ
اللَّهِ وَلَا تَسْؤُوا بِسُوءِ فِعَالِكُمْ فَيَأْخُذْكُمْ
عَذَابُ اللَّهِ ۖ

وَإِذْ كَرِهُوا لَكُمْ حُمْلَةَ آبَاءِكُمْ مِنْ بَعْدِ عَادٍ
وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُوءِهَا
مُقْسِرًا وَتَنْجِسُونَ الْعِبَادَ بَنِينَ فَادْكُرُوا
الْآيَةَ وَاللَّهُ وَلا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۖ

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لِلَّذِينَ اسْتَضَعْفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ

Ar. raakt
haar niet
van met.

491 Ofschoon de 'Ad en de Tsamôed nauw aan elkaar verwant waren, waren beide, wat den tijd en de plaats aangaat, van elkaar gescheiden. De stam van Tsamôed wordt genoemd naar een kleinzoon van Iram, den kleinzoon van Noach. Historische sporen van dien stam zijn aan te treffen in Ptolemeus. De stam bloeide meer dan twee honderd jaar na den 'Ad en bewoonde het gebied, dat bekend staat onder den naam van Al-Hidjr of Al-Hadjr (15 : 80) en de vlakte, bekend onder den naam van Wâdi-oel-Goerâ, die de zuidgrens vormt van Syrië en de noordgrens van Arabië. Voor andere vermeldingen van Tsamôed, zie 11 : 61—68, 14 : 9, 15 : 80—84, 25 : 38, 26 : 141—159, 27 : 45—53, 29 : 38, 41 : 13—14, 41 : 17—18, 51 : 43—45, 53 : 51, 54 : 23—31, 69 : 4—5, 89 : 9, 91 : 11—15.

492 Noch de Qoer-ân, noch eenig betrouwbaar gezegde van den Heiligen Profeet staaft de talrijke legenden betreffende de wonderbaarlijke verschijning en den kolossalen omvang van de kameelin. Het was een gewone kameelin, als een teeken aan een volk gegeven. Hun slachten van het dier was een teeken, dat

uit hun midden die geloofden: Weet gij, dat Šalih door zijn Heer gezonden is? Zij zeiden: Waarlijk, wij zijn geloovigen in datgene, waarmede hij gezonden is.

76 Degenen die hoovaardig waren, zeiden: Waarlijk, wij zijn loochenaars van datgene, waarin gij gelooft.

77 Derhalve slachtten zij de kameelin en wederstreefden het gebod van hun Heer, en zij zeiden: O Šalih! breng ons datgene, waarmede gij ons bedreigd hebt, indien gij een der apostelen zijt.

78 Derhalve overviel hun de aardbeving, en zij werden onbeweeglijke lichamen in hun woning. ⁴⁹³

79 Toen wendde hij zich van hen af en zei: O mijn volk! voorzeker heb ik u de boodschap mijns Heeren overgebracht, en heb ik u goeden raad gegeven, doch gij hebt degenen die goeden raad geven niet lief.

80 En (Wij hebben) Lot (gezonden), toen hij tot zijn volk zei: Wat! begaat gij een onzedelijkheid, die niemand ter wereld vóór u heeft gedaan? ⁴⁹⁴

أَتَعْلَمُونَ أَنِّي مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّي
قَالُوا إِنَّا بِنَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٦﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي
آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٧﴾

فَعَقَرُوا وَالْقَائَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّيهِمْ
وَقَالُوا لِيُضِلَّهُمْ اخْتِلَابُنَا إِنَّمَا تَعِدُّنَا لَأَنْ كُنْتُمْ
مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٨﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دَارِهِمْ جِثِيمًا ﴿٧٩﴾

فَقَوْلِي عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا
تُحِبُّونَ التَّصْحِيحَ ﴿٨٠﴾

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ
مَا سَبَقْتُكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨١﴾

zij een samenzwering smeedden om Šalih zelf te vermoorden; zie 27 : 49, dat aantoon, dat zij van plan waren hem en zijn gezin in den nacht aan te randen en te verdelgen.

493 De straf, die den Tsamôed beving, wordt onder verschillende namen beschreven. Hier wordt ze *radjafah* genoemd, dat *aardbeving* beteekent. De beschrijving van hun woningen in 27 : 52, dat ze *ingestort* waren, toont ook aan, dat zij door een aardbeving verdeldg werden. In 54 : 31 wordt dezelfde straf *saiyah* genoemd, d.i. *een kreet*, en het heeft klaarblijkelijk betrekking op het dreunende geluid, dat een aardbeving voorafgaat. In 51 : 44 en elders wordt ze *ad'iqah* genoemd, d.i. *een verdelgende straf*, welke ook, terwijl het soms dezelfde beteekenis heeft als *saiyah*. In 69 : 5 wordt gezegd, dat de Tsamôed verdeldg is door middel van *taghijah*, d.i. *een buitengewoon gestrenge straf*. Deze beide beschrijvingen zijn op een aardbeving van toepassing.

494 In de chronologische volgorde, waarin dit hoofdstuk staat, zou daarna

81 Waarlijk, gij komt in wellust tot de mannen in stede van de vrouwen; neen, gij zijt een buitensporig volk.

82 En het antwoord van zijn volk was niet anders dan dat zij zeiden: Zet hen uit uw stad; waarlijk, zij zijn menschen die (zich) zoeken te reinigen.

83 Derhalve bevrijdden Wij hem en zijne volgelingen, behalve zijn vrouw; zij was van degenen die achterbleven.

84 En Wij regenden op hen een regen; ⁴⁹⁵ overweeg dan, wat het einde der schuldigen was.

إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوْنُ الرِّجَالِ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ
النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٥١﴾

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَخْرِجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّبْتَغُونَ ﴿٥٢﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ
مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٣﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا نَّظُرًا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٤﴾

Abraham vermeld moeten worden; zijn naam wordt hier echter om twee redenen weggelaten: eerstens, omdat slechts die profeten vermeld worden, wier vijanden onder hun oogen verdelgd werden; en tweedens, omdat Abrahams geschiedenis reeds in het vorige hoofdstuk behandeld is, waartoe dit a.h.w. een aanvulling vormt. Vandaar dat wij tot Lot, Abrahams neef, komen. Lot is een van die profeten, die niet alleen in de Rabbijnsche literatuur, maar ook in den Bijbel belasterd is. Het is duidelijk, dat Abraham zijn neef Lot als een rechtvaardige dienaar beschouwde (Gen. 18 : 23), en door Lot te verlossen had God aangetoond, dat ook Hij Lot als een rechtvaardig man beschouwde; maar iets verderop vertelt de Bijbel ons, dat Lot zich schuldig maakte aan een bloedschendige gemeenschap met zijn dochters, een feit dat zóó onbestaanbaar is met rechtvaardigheid, dat het als een openbare leugen moet worden veroordeeld. Hiertegenover hebben wij de getuigenis van 2 Petrus 2 : 7, 8, waar van Lot gezegd wordt, dat hij een *rechtvaardige man* was, wiens *rechtvaardige ziel* gekweld werd vanwege de *ongerechte werken* der Sodomieten. Voor andere vermeldingen van Lot, zie 6 : 87, 11 : 77—83, 15 : 61—74, 21 : 74—75, 26 : 160—173, 27 : 54—58, 29 : 32—35, 37 : 133—136, 51 : 32—37, 53 : 53—54, 54 : 34—38, 66 : 10.

495 De straf die Lots volk beving, wordt herhaaldelijk *matr* of *regen*, genoemd, terwijl er in 11 : 82 en 15 : 74 gezegd wordt, dat *steen* op hen neergegeregend zijn; in 54 : 34 wordt ze een *hâşib* genoemd, dat primair een *werper* of *gooier* met *steen*en beduidt, maar *de een* of *andere straf* beteekent. De beschrijving daarvan als *şaiḥah* in 15 : 73, tezamen met bovenstaande feiten, toont aan, dat het een vulkanische eruptie was, gepaard met een aardbeving, omdat *şaiḥah* beteekent: *een groot labbaai, dat aan een aardbeving voorafgaat*, en gebezigd wordt om een aardbeving aan te duiden.

PARAGRAAF 11

Geschiedenis van Sjoe'aib

85—87. Sjoe'aib predikt de Eenheid. 88—93. Hij wordt verworpen en er komt straf.

85 En tot Midian (hebben Wij) hun broeder Sjoe'aib (gezonden). Hij zei: O, mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem. Een duidelijk bewijs is inderdaad van uw Heer tot u gekomen; geef derhalve volle maat en (vol) gewicht en verminder den menschen hun dingen niet, ⁴⁹⁶ en sticht geen kwaad in het land na zijn verbetering; dit is beter voor u, indien gij geloovigen zijt:

86 En lig niet op iederen weg in hinderlaag, hem die in Hem gelooft bedreigende en van Gods weg afbrengende, en dien krom zoekende te maken; en herinner u, toen gij weinig waart, toen vermenigvuldigde Hij u; en overweeg wat het einde der kwaadstichters was:

87 En indien er van u een groep is, die in datgene gelooft, waarmede ik gezonden ben, en een andere groep die niet gelooft, wacht dan geduldig tot God tusschen ons recht; en Hij is de Beste der rechters.

DEEL IX

88 De hoofden dergenen uit het midden van zijn volk, die hoovaardig waren, zeiden: Wij zullen u, o Sjoe'aib, en

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَقَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ
تَدَّ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْوِزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ
وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ
بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَذْكَرُوا إِذْ كُنْتُمْ
قَلِيلًا فَكَفَرْتُمْ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

وَلِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي
أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا
حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ

496 Het voorschrift: *verminder den menschen hun dingen niet* beduidt: onthoud of ontroof hun hun rechten niet, of handel niet onrechtvaardig jegens de menschen ten aanzien van hun dingen, of dingen die hun rechtens toekomen. Sjoe'aib kwam nagenoeg op denzelfden tijd als Mozes, en daarom kwam hij na Lot. Voor andere vermeldingen, zie 11 : 84—95, 15 : 78—79, 28 : 176—191, 29 : 36—37.

(ook) degenen die met u gelooven, zekerlijk uit onze stad zetten, of gij zult tot ons geloof wederkeeren. Hij zei: Wat! al zijn wij (daarvan) afkeerig?

89 Wij zouden zekerlijk een leugen tegen God verzonnen hebben, indien wij tot uw godsdienst wederkeeren, nadat God ons daaruit bevrijd heeft; en het betaamt ons niet, dat wij daartoe wederkeeren, behalve indien het Gode, onzen Heer, behaagt: Onze Heer omvat alle dingen in Zijn kennis; op God vertrouwen wij. Onze Heer! beslis tusschen ons en ons volk met waarheid; en Gij zijt de Beste der beslissers.

90 En de hoofden dergenen uit het midden van zijn volk, die niet geloofden, zeiden: Indien gij Sjoe'aib volgt, dan zult gij voorzeker verliezers zijn.

91 Toen overviel de aardbeving hen; derhalve werden zij onbeweeglijke lichamen in hun woning.

92 Degenen, die Sjoe'aib een leugenaar noemden, werden alsof zij daarin nooit gewoond hadden: degenen die Sjoe'aib een leugenaar noemden — zij waren de verliezers.

93 Derhalve wendde hij zich van hen af en zeide: O mijn volk! voorzeker heb ik u de boodschappen van mijn Heer overgebracht en ik heb u goeden raad gegeven; hoe zal ik dan bedroefd zijn over een ongeloovig volk?

لَخُرُوجِكَ يَشْعِيبَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ
مَنْ قَرَّبْتَنَا أَوْ لَتَعُودَنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ
أَوَلَوْ كُنَّا كَرِهِينَ ①

قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي
مِلَّتِكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّسْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا
يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ
رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ
تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا
بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ②

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِيَنَّ
أَتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنْ كُنْتُمْ إِذًا الْخَائِرُونَ ③

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دَارِهِمْ جُثَمِينَ ④

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَعْتَوُوا
فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَائِرِينَ ⑤

فَقَوْلَى عَنْهُمْ وَقَالَ يَقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ
رِسَالَتِي رَأْيِي وَأَنْصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ
أَسَى عَلَى قَوْمٍ كَافِرِينَ ⑥

PARAGRAAF 12

De Inwoners van Mekka ingelicht omtrent de Straf.

94, 95. Waarom tegenspoed gezonden wordt. 96—99. Straf staat dengenen die den Profet verwerpen te wachten.

94 En Wij hebben geen profet in een stad gezonden, of Wij hebben haar inwoners door tegenspoed en bezoeking laten bevangen, opdat zij zich zouden verootmoedigen.

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا
أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ﴿٩٤﴾

Ar. goed.

Ar. kwaad.

Ar. reaktien
onze ... aan.

95 Dan hebben Wij hun rust gegeven in stede van tegenspoed, totdat zij in getal toegenomen zijn en zeiden: Inderdaad overkwamen onzen vaderen bezoeking en heil. Toen namen wij hen onverwachts, terwijl zij (het) niet merkten.

ثُمَّ بَدَلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى
عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ
وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

96 En indien de inwoners der steden geloofd en zich (voor het kwaad) gehoed hadden, zouden Wij voor hen zegeningen van den hemel en de aarde geopend hebben, maar zij loochenden (Onze teekenen); derhalve bevingen Wij hen voor wat zij verdiend hadden.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا فَفَتَحْنَا
عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن
كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾

97 Wat! gevoelen de inwoners der steden zich dan veilig voor Onze straf, bij nacht tot hen komende, terwijl zij slapen?

أَفَأَمِّنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
بَيَّاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾

98 Wat! gevoelen de inwoners der steden zich veilig voor Onze straf, des morgens tot hen komende, terwijl zij spelen?

أَوْ آمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
صُحَّىٰ وَهُمْ يُلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾

99 Wat! gevoelen zij zich dan veilig voor Gods voornemen? Maar niemand gevoelt zich veilig voor Gods voornemen, behalve de menschen die vergaan zullen.

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ
اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾

PARAGRAAF 13

Geschiedenis van Mozes

100—102. Het lot van vroegere volken geeft een waarschuwing. 103—105. Mozes brengt zijn boodschap over aan Faraö. 106—108. Teekenen gevraagd en getoond.

100 Is het dengenen die de aarde beërven na haar (vroegere) bewoners niet duidelijk, dat, indien het Ons behaagt, Wij hen ter oorzake van hun zonden zouden treffen en een zegel op hun harten zouden stellen; derhalve zouden zij niet hooren. 497

101 Deze steden — Wij verhalen u sommige haar verhalen, en hun apostelen kwamen voorzeker tot hen met duidelijke bewijsgronden, doch zij zouden niet gelooven in hetgeen zij in het eerst loochenden; zoo stelt God een zegel op de harten der ongeloofigen.

102 En Wij vonden in de meesten hunner geen (getrouwheid aan het) verbond, en Wij vonden de meesten hunner zekerlijk overtreders.

103 Toen zonden Wij na hen Mozes met Onze mededeelingen tot Faraö en zijn hoofden, maar zij geloofden daarin niet; overweeg dan wat het einde der kwaadstichters was.

104 En Mozes zei: O, Faraö! waarlijk, ik ben een apostel van den Heer der werelden:

105 (Ik ben) waardig niets omtrent God te zeggen dan de waarheid: ik ben inderdaad van uw Heer tot u gekomen met een duidelijk bewijs; zend daarom met mij de kinderen Israëls.

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ
بَعْدِ أَهْلِهَا أَنْ لَوْ شَاءَ أَصْبَنَهُم بِذُنُوبِهِمْ
وَنُطِقَهُمْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقِضْ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبِيَآءَ
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ كَمَا
كَانُوا الْيَتِيمَ وَمُتَوَاسِمًا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِنْ
وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظِرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ يُفِرْعَوْنَ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ
قَدْ جئتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٠٥﴾

497 Hier wordt duidelijk verklaard, dat het stellen van een zegel op het hart het gevolg van 's menschen zonden is.

106 Hij zei: Indien gij met een teeken zijt gekomen, breng het dan, indien gij van de waarheidlievenden zijt.

107 Derhalve wierp hij zijn staf neder, en zie! hij was een duidelijke slang,

108 En hij haalde zijn hand te voorschijn, en zie! zij was wit voor de aanschouwers. 498

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ⑩

فَأَلْفَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ⑪

وَنَزَرَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ⑫

PARAGRAAF 14

Geschiedenis van Mozes

109—119. Faraö's tovenaars in verzet tegen Mozes. 120—126. De tovenaars gelooven in Mozes.

109 De hoofden van Faraö's volk zeiden: Waarlijk, dit is een tovenaars die kennis bezit:

110 Hij wenscht u uit uw land te zetten; wat raad geeft gij dan?

111 Zij zeiden: Zet hem en zijn broeder uit, en zend verzamelaars de steden in:

112 Opdat zij iederen tovenaars die kennis bezit, zullen brengen.

113 En de tovenaars kwamen tot Faraö (en) zeiden: Waarlijk, wij moeten een belooning hebben, indien wij winnaars zijn.

114 Hij zei: Ja, en gij zult waarlijk van degenen zijn, die (mij) nabij zijn.

115 Zij zeiden: O Mozes! zult gij nederwerpen, of zullen wij de eersten zijn om neder te werpen?

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ
هَذَا السِّحْرُ عَلِيمٌ ⑬

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ⑭

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي
الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ⑮

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَلَيْهِمْ ⑯

وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا
رَاجِحًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ⑰

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ⑱

قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّمَا أَنْتَ ثُلُقِي وَإِنَّمَا أَنْتَ
نَكِيرٌ نَحْنُ الْمُتَلَقِينَ ⑲

498 20 : 9—23 verduidelijkt, dat deze mirakelen voor het eerst aan Mozes getoond werden, toen hij de Goddelijke boodschap ontving. In dien bijzonderen toestand — die trance genoemd kan worden — waarin Gods profeten de Goddelijke openbaring ontving, werd hem getoond, dat zijn staf een slang en zijn hand wit werd. Aan de mirakelen lag dus een beteekenis ten grondslag. Het woord 'asâ nu beteekent zoowel een staf als een *gemeenschap*, en het veranderen van den staf in de slang beteekent ongetwijfeld, dat de *gemeenschap* van Mozes — de Israëlieten — de overhand zou hebben op haar vijanden; en *jad-i-baidâ*, dat allegorisch een duidelijk argument aanduidt, beteekent dat Mozes Faraö, wat argument betreft, overweldigen zou.

116 Hij zei: Werp neder! Derhalve, toen zij nederwierpen, bedrogen zij de oogen der menschen en joegen hun vrees aan, en zij brachten een machtige betoovering voort.

قَالَ الْقَوْمُ كَلَّمَا الْقَوْمَ سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ
وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾

117 En Wij openbaarden tot Mozes, zeggende: Werp uw staf neder; en zie! hij verslond wat zij verzonnen hadden. 499

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

118 Derhalve werd de waarheid bevestigd, en wat zij gedaan hadden was ijdel geworden.

فَوَقَّعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

119 Zoo waren zij daar overwonnen, en zij keerden vernederd terug.

فَقَلَّبُوا أُمُتًا لَكَ وَانْقَلَبُوا ضَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾

120 En de tovenaars werden terneder geworpen, (zich) ter aarde nederwerpende.

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجْدِينَ ﴿١٢٠﴾

121 Zij zeiden: Wij gelooven in den Heer der werelden:

قَالُوا أَمَّا يَرْبِ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

122 Den Heer van Mozes en Aäron. 500

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾

123 Faraö zei: Geloofst gij in Hem vóór ik u verlof heb gegeven? Waarlijk, dit is een samenzwering, die gij heimelijk in de stad hebt gesmeed, opdat gij haar inwoners daaruit zult zetten; maar gij zult weten:

قَالَ فِرْعَوْنُ أَمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكْرْتُمْ فِي السِّدِّيَّةِ لِيُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَأَسْوَفُ لَٰعْمُونَ ﴿١٢٣﴾

499 Vgl. Ex. 7 : 12: „Want een iegelijk wierp zijnen staf neder, en zij werden tot draken; maar Aärons staf verslond hunne staven”.

500 De Bijbel vermeldt niet, dat de tovenaars in de Goddelijke zending van Mozes geloofden; een vermelding hiervan hebben wij echter in de Rabbijnische literatuur, volgens welke sommige Egyptenaren Mozes vergezelden, toen hij uit Egypte vertrok, hetgeen bevestigd wordt door het Bijbelsche verhaal: „En veel vermengd volk trok ook met hen op” (Ex. 12 : 38). „Want toen de tijd, voor Mozes' nederdaling van den berg bepaald, verstreken was, kwamen de Egyptenaren gezamenlijk, met hun veertig duizenden, vergezeld door twee Egyptische tovenaars, Jannes en Jambres, dezelfde (personen), die Mozes navoigden in het voortbrengen van de teekenen en de plagen in Egypte” (Jewish Ency.). Deze twee tovenaars worden ook in 2 Timótheüs 3 : 8 vermeld, hetgeen een nadere bevestiging is van de waarheid van de in den Qoer-an gemaakte vermelding en van de onvolledigheid van het Bijbelsche verhaal.

124 Ik zal uw handen en uw voeten zekerlijk aan de tegenovergestelde zijden afsnijden, dan zal ik u allen tezamen kruisigen.

125 Zij zeiden: Waarlijk, tot onzen Heer zullen wij wederkeeren:

126 En gij neemt geen wraak op ons, dan omdat wij in de mededeelingen van onzen Heer hebben geloofd, toen ze tot ons kwamen: onze Heer! stort lijdzaamheid over ons uit en doe ons in onderwerping sterven.

لَا قَطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلِكُمْ مِّنْ خَلَايٍ ثُمَّ لَا صَلْبِيَكُمْ أَجْمَعِينَ ⑤

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ⑥

وَمَا تَنْفَعُكُمْ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا جَاءَنَا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّأْنَا مُسْلِمِينَ ⑦

PARAGRAAF 15

Geschiedenis van Mozes

127. Hervatte vervolging van de Israëlieten. 128, 129. Mozes beveelt hun geduld uit te oefenen en belooft hun bevrijding en overwinning.

127 En de hoofden van Faraö's volk zeiden: Laat gij Mozes en zijn volk kwaad in het land stichten en u en uw goden verlaten? Hij zei: Wij zullen hun zonen dooden en hun vrouwen sparen, en waarlijk, wij zijn meesters over hen.

128 Mozes zei tot zijn volk: Vraag hulp van God en wees lijdzaam: waarlijk, het land is Gods; Hij laat dezulken Zijner dienaren die Hem behagen het beërven, 501 en het (goede) einde is voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

129 Zij zeiden: Wij zijn vervolgd geweest vóór gij tot ons kwaamt en sedert gij tot ons zijt gekomen. Hij zei: Het kan zijn, dat uw Heer uw vijand zal verdelgen en u heerschers in het land maken; dan zal Hij zien hoe gij handelt.

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اتَّكِدُ الْمُؤْمِنِينَ وَكُفْرَهُمْ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَدْعُوكَ وَإِلَهُكَ قَالُوا سَنُقْتِلُ آبَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ⑧

قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ⑨

قَالُوا أُوذِينَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَمِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ⑩

PARAGRAAF 16

Geschiedenis van Mozes

130—135. De Egyptenaren met verschillende bezoeken bezocht. 136, 137. Zij worden verdronken en de Israëlieten werden bevrijd. 138—141. De Israëlieten reigen hun hart achter afgoden.

130 En zekerlijk grepen Wij Faraö's volk aan met droogten en vermindering van vruchten a opdat zij gedachtig zullen zijn.

a 502.

131 Maar wanneer hun het goede wedervoer, zeiden zij: Dit hebben wij aan ons te danken; en wanneer hun het kwade wedervoer, schreven zij het toe aan den tegenspoed van Mozes en degenen met hem; waarlijk, hun tegenspoed is slechts van God, maar de meesten hunner weten niet.

132 En zij zeiden: Welk teeken gij ons ook moogt brengen om ons daarmede te betooveren — wij zullen in u niet gelooven.

133 Derhalve zonden Wij over hen een wijdverbreiden dood, en de sprinkhanen en de luizen en de vorsch en het bloed, duidelijke teekenen; 502 maar zij gedroegen zich hoovaardiglijk en zij waren een schuldig volk.

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ
وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ
وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ
وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ
وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ

فَإِذَا جَاءَهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذَا
وَإِنْ نُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَتَّبِعُوا مُوسَى
مَنْ مَعَهُ إِلَّا إِنَّمَا ظَنَرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِيُضْحِكَنَا
بِهَا لَا قَمَاتُحُنُ لَكَ يَمْؤُومِينَ

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ
وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ الْيَتِّ مُفْضِلِينَ
فَأَسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ

502 De Bijbel gewaagt van de volgende teekens: (1) het water veranderd in bloed; (2) de vorsch; (3) de luizen; (4) het ongedierte; (5) pest onder het vee en onder de menschen; (6) hagel; (7) sprinkhanen; (8) duisternis; (9) dood der eerstgeborenen. Van deze plagen vermeldt de *Qoer-ân* de eerste, de tweede, de derde en de zevende in duidelijke woorden; de vierde zit in de derde opgesloten; de vijfde en de negende worden tezamen vermeld als *toefân* of *wijdverbreide dood*; de hagel wordt niet vermeld, maar de vernieling der vruchten, welke daardoor teweeggebracht werd, wordt in vs. 130 vermeld; terwijl wij in plaats van *duisternis* in dat vers *droogte* hebben, die de werkelijke plaag schijnt geweest te zijn en waarvan duisternis of in metaphorischen of in waren zin een gevolg kan zijn geweest, van wege de orkanen en de stormen, die het land verduisterden, zooals het gewoonlijk in tijden van droogte het geval is. De twee teekens van vs. 130, met de hier vermelde vijf, zijn de zeven teekens, die met de twee teekens van den staf en de witte hand de negen teekens van 17 : 101 en 27 : 12 vormen.

134 En toen de plaag op hen viel, zeiden zij: O Mozes! bid voor ons tot uw Heer, zooals Hij (het) u beloofd heeft; indien gij de plaag van ons wegneemt, zullen wij zekerlijk in u gelooven en zullen wij zekerlijk de kinderen Israëls met u wegzenden.

وَكَمَا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرَّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عٰهَدْتَ عِنْدَكَ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا الرَّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝

135 Maar toen Wij de plaag van hen wegnamen tot een bepaalden tijd, dien zij bereiken zouden, zie! zij braken (de belofte) 503

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرَّجْزَ إِلَىٰ آجَلٍ هُم بَلِغُوهُ إِذْ آهَمُ يَكْفُرُونَ ۝

136 Derhalve legden Wij hun vergelding op en verdronken hen in de zee, a omdat zij Onze teekenen verworpen hadden en daaromtrent achteloos waren geweest.

فَأَنقَضْنَا مِنْهُمْ فَاَعْرَضْتَهُمْ فِي الْبَحْرِ يَا لَهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غٰفِلِينَ ۝

137 En Wij deden het volk, dat zwak werd geacht, de oostelijke landen en de westelijke, die Wij gezegend hadden, beërven; 504 en het goede woord van uw Heer werd in de kinderen Israëls vervuld, omdat zij lankmoediglijk (lijden) gedragen hadden; en Wij verdelgden ganschelijk wat Faraö en zijn volk gewrocht en wat zij gebouwd hadden.

وَأَوْسَرْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۖ بِمَا صَبَرُوا ۖ وَوَقَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ۝

138 En Wij deden de kinderen Israëls dwars door de zee trekken; b toen kwamen zij bij een volk, dat hun afgoden aanbaden. Zij zeiden: O Mozes! maak voor ons een god, gelijk zij (hun) goden hebben. Hij zei: Waarlijk, gij zijt een onwetend volk.

وَجُورُنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ قَالُوا عَلَىٰ قَوْمٍ يَكْفُرُونَ عَلَىٰ آصْنَابِهِمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۖ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ۝

503 Vgl. Ex. 8—11.

504 Het door God gezegend land is geen ander dan het Hellige Land, waarvoor een Goddelijke belofte aan Abraham werd gegeven. De daaropvolgende woorden toonen aan, dat dit betrekking heeft op een zekere reeds gegeven belofte. Ze komt voor in Gen.: 17 : 8.

139 (Aangaande) dezen, waarlijk, datgene waar zij in zijn, zal vernietigd worden, en datgene wat zij doen, is ijdel.

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هُم بِفَاعِلُونَ
وَمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑤

140 Hij zei: Wat! zal ik voor u een anderen god zoeken dan God, terwijl Hij u (alle) geschapen dingen te boven heeft doen gaan? 505

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ⑥

141 En toen Wij u van Fa-rao's volk bevrijdden, dat u aan een gestrengte marteling a onderwierp, uw zonen doodende en uw vrouwen sparende, b en hierin was een groote beproeving van uw Heer.

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يَقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَرَبِّهِنَّ يَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ سَرِّكُمْ عَظِيمٌ ⑦

a 37.

b 38.

PARAGRAAF 17

Geschiedenis van Mozes

142—145. Mozes tot profeet geroepen en ontvangt de Thora. 146, 147. Het lot dergenen die verwerpen.

142 En Wij bepaalden met Mozes een tijd van dertig nachten en volmaakten ze met tien (meer), derhalve was de bepaalde tijd zijns Heeren volkomen veertig nachten. c En Mozes zei tot zijn broeder Aäron: Neem mijn plaats in onder mijn volk, en doe wel en volg niet den weg der kwaadstichters.

وَوَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَّمْنَاهَا بِعَشْرِ فَنَجَّيْنَاهُ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ⑧

c 40.

143 En toen Mozes op On-zen bepaalden tijd kwam en zijn Heer tot hem sprak, zei hij: Mijn Heer! toon mij (Uzelf), opdat ik U aanschouwe. Hij zei: Gij kunt Mij niet zien, maar kijk naar den berg; indien hij vast op zijn plaats blijft, dan zult gij Mij zien; maar toen zijn Heer Zijn

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ
قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرِيهِ وَلَكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرِيهِ وَلَمَّا تَجَلَّى

505 Op Mozes' argument tegen den afgodendienst vestigt de Heilige Goer-än herhaaldelijk de aandacht, nl. dat de mensch geen voorwerpen lager dan hijzelf tot goden nemen moet, daar hij a.h.w. de heer der schepping onder God was en de geheele schepping overtreft.

heerlijkheid aan den berg openbaarde, deed Hij hem afbrokkelen en Mozes viel in zwijm neder; en toen hij bijkwam, zei hij: Glorie zij U, ik wend mij tot U, en ik ben de eerste der geloovigen. ⁵⁰⁶

144 Hij zei: O Mozes! waarlijk, Ik heb u boven de menschen gekozen met Mijn boodschappen en met Mijn woorden; derhalve, houd vast wat Ik u gegeven heb en wees van de dankbaren.

145 En Wij schreven hem op de tafelen allerhande vermaning voor en een duidelijke verklaring van alle dingen; derhalve, houd ze met kracht vast en beveel uw volk vast te houden wat daarvan het best is: Ik zal u de woning der overtreders toonen. ⁵⁰⁷

146 Ik zal van Mijn mededeelingen degenen afkeeren, die op aarde onrechtvaardiglijk hoovaardig zijn; en indien zij ieder teeken zien, zullen zij daarin niet gelooven; en indien zij den weg der rechtchapenheid zien, nemen zij dien niet tot een weg, en indien zij den weg der dwaling zien, nemen zij dien tot een weg; dit komt doordat zij Onze mededeelingen geloovend hebben en daaromtrent achteloos zijn geweest.

147 En (aangaande) degenen die Onze mededeelingen en de ontmoeting van het hiernamaals loochenen, hun

رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا
فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَ
أَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ⑤

قَالَ يَمُوسَىٰ رَبِّي اصْطَفَيْتَكَ عَلَى النَّاسِ
بِرِسَالَتِي وَبِكَلَامِي وَتَخَذَ مَا آتَيْتَكَ
وَكَفَىٰ مِنَ الشَّاكِرِينَ ④

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَنْوَاجِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَتَخَذَهَا
بِقُوَّةٍ وَأَمَرَ تَوَمَكَ يَأْخُذُ بِأُحْسَنِهَا
سَاءَ وَرَثَتِكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ⑥

سَاءَ صِرْتُ عَنْ آيَاتِي الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا
آيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ
الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا
سَبِيلَ الْغَىِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ⑥

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
حِطَّتْ أَعْيُنُهُمْ هَلْ يُجْرُونَ إِلَّا

506 De tot Mozes gerichte woorden ontkennen het zien van het Goddelijk Wezen in het leven na den dood niet. Ze ontkennen slechts het zien van het Goddelijk Wezen met het stoffelijk oog. Mozes' verzoek schijnt gegrond te zijn op de vraag der ouderlingen, die in 2 : 55 vermeld wordt. Het afbrokkelen van den berg is hetzelfde als het gerommel of de aardbeving van 2 : 55.

507. Dit beteekent, dat er een tijd voor de Israëlieten zal aanbreken, waarop zij overtreders zullen worden.

werken baten niet. Zullen zij (voor wat anders) beloond worden dan voor wat zij gedaan hebben?

مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 18

Geschiedenis van Mozes

148, 149. De Israëlieten aanbidden het kalf. 150, 151. Aärons onschuld.

148 En Mozes' volk maakte na hem van hun sierselen een kalf, ^a (niets meer dan) een lichaam, dat een holle klank had. Wat! konden zij niet zien, dat het tot hen niet sprak, noch hen op den weg leidde? Zij namen het (tot voorwerp van aanbidding) en zij waren onrechtvaardig.

a 41.

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا آلِهَةً خُورِثَهُمُ يَدْرُؤُونَ آلَهُ لَا يَكْتُمُونَ وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا رَاتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٨﴾

149 En toen zij berouw hadden en zagen, dat zij verdwaald waren, zeiden zij: Indien onze Heer Zich onzer niet erbarmt en ons niet vergeeft, zullen wij zekerlijk van de verliezers zijn.

وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدِ صَلُّوا إِلَيْهَا وَالْوَالِدِينَ لَهُمْ يَرْحَمُنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٩﴾

150 En toen Mozes tot zijn volk terugkeerde, gramstorig (en) in groote droefheid, zei hij: Kwaad is datgene wat gij na mij hebt gedaan: hebt gij u afgekeerd van het gebod uws Heeren? ⁵⁰⁸ En hij wierp de tafelen neder en greep zijn broeder bij het hoofd, hem naar zich toe sleurende. Hij zei: Zoon mijner moeder! waarlijk, het volk achtte mij zwak en had mij schier gedood; derhalve, laat de vijanden zich niet over mij verblijden en reken mij niet tot de onrechtvaardige menschen. ⁵⁰⁹

Of, haast gemaakt met.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي ۖ أَعْجَلْتُمُ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَيْتُمُ الْأَوْثَانَ ۖ وَآخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضَعُّوكُنِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي ۖ وَقَلَّا تَشْتُمْتُنِي ۚ الْأَعْدَاءُ ۖ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٠﴾

⁵⁰⁸ De *amr* of het *gebod* des Heeren beduidt de straf, welke toe te schrijven is aan overtreding.

⁵⁰⁹ Aärons verontschuldiging en Mozes' aanvaarding daarvan toonen duidelijk aan, dat Aäron volkomen onschuldig was, daar hij noch aan de vervaar-

Of, schenk
... bescher-
ming.
a 1147.

151 Hij zei: Mijn Heer!
vergeef ^a mij en mijn broeder
en doe ons in Uw genade
ingaan, en Gij zijt de Genadig-
ste der genadigen.

تَالَّ سَرِّبِ اغْفِرْ لِيْ وَلَا لِخِيٍّ وَاَدْخِلْنَا فِيْ
رَحْمَتِكَ ۝ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّحِيْمِيْنَ ۝

PARAGRAAF 19

Geschiedenis van Mozes

152, 153. Berouw en vergiffenis. 154, 155. Zeventig leiders. 156, 157.
Genade beloofd aan degenen, die den beloofden Profeet aannemen.

152 (Aangaande) degenen
die het kalf (tot god) genom-
men hebben — waarlijk, het
mishagen van hun Heer en
schande in het leven dezer
wereld zullen hen bevangen,
en zoo vergelden Wij denge-
nen die (leugens) verzinnen.

اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَّا لَهُمْ
عَذَابٌ مِّنْ سَرِّبِهِمْ وَذَلَّةٌ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۝ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِيْنَ ۝

153 En (aangaande) de-
genen die booze werken
doen, dan daarna berouw
hebben en gelooven, waarlijk,
uw Heer is daarna Verge-
vensgezind, Genadig.

وَالَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِهَا وَآمَنُوْا اِنَّ سَرِّبَكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَعَفُوْرٌ سَرِّحِيْمٌ ۝

154 En toen Mozes'
toorn kalmeerde, nam hij de
tafelen op, ⁵¹⁰ en in het
schrift daarvan waren lei-
ding en genade voor degenen,
die om huns Heeren wille
vreezen.

وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوْسٰى الْغَضَبُ اَخَذَ
الْاَلْوَابِحَ ۝ وَفِيْ سَخْتِهَا هُدٰى وَرَحْمَةٌ
لِّلَّذِيْنَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُوْنَ ۝

155 En Mozes koos uit zijn
volk zeventig mannen voor
Onze afspraak; ⁵¹¹ en toen
de aardbeving hen beving, b

وَ اَخْتَارَ مُّوْسٰى قَوْمَهُ سَبْعِيْنَ رَجُلًا
لِّمِيْقَاتِنَا ۝ فَاَلَمَّا اَخَذْتَهُمُ الرَّجْفَةُ قَال

b 43.

diging, noch aan de aanbidding van het kalf deel had genomen. Het Bijbelsche verhaal, volgens hetwelk Aäron zich schuldig maakte aan deze afschuwelijke misdaden, moet als onwaar worden verworpen. Dat de in het daaropvolgende vers vermelde vergiffenis niet gevraagd werd voor een feil in verband met de kalfaanbidding, blijkt uit het feit, dat Mozes zich in de in dat vers vermelde bede bij Aäron aansluit. Vergiffenis staat hier, evenals herhaaldelijk op andere plaatsen in den Heiligen Goer-än, gelijk met de Goddelijke beschërming, die ieder mensch zoeken moet tegen de zwakheden en tekortkomingen der menschelijke natuur.

510 Ex. 32 : 19 zegt, dat Mozes in zijn toorn „dezelve beneden aan den berg verbrak”. Het Goer-änisch verhaal wijkt hiervan af. Het vermeldt niet, dat de tafelen verbroken werden.

511. Zie Ex. 24 : 1. De Goer-än gewaagt echter niet van Mozes' tweede bezoek.

zei hij: Mijn Heer! indien het U had behaagd, zoudt Gij hen tevoren verdelgd hebben en mijzelf (ook): zult Gij ons verdelgen om hetgeen de dwazen onder ons gedaan hebben? Het is niets anders dan Uw beproeving; daarmede laat Gij in dwaling wien Gij wilt a en leidt Gij wien Gij wilt; Gij zijt onze Bewaker; derhalve, vergeef ons en ontferm U onzer, en Gij zijt de Beste der vergevers:

156 En schrijf ons het goede in het leven dezer wereld en in het hiernamaals voor, want waarlijk, wij wenden ons tot U. Hij zei: (Aangaande) Mijn kastijding, Ik zal daarmede treffen wien Ik wil, en Mijn genade omvat alle dingen; ⁵¹² derhalve zal Ik haar (inzonderheid) den genen voorschrijven, die zich (voor het kwaad) hoeden en de armenbelasting betalen en den genen die in Onze mededeelingen gelooven:

157 Degenen die den Apostel-Profeet, den *Oemmi* ⁵¹³ volgen, dien zij opgeschreven vinden bij zich in de Thora

سَرِيَتْ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ وَرَائِي

أَتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الشُّفَهَاءُ مِنَّا إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ أَنْتَ وَلِيِّنَا مَا نَكْفُرُ لَنَا وَإِرْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ۝

وَ اَلْكِتَابَ لَنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ اِنَا هُدَانَا اِلَيْكَ قَالَ عَدَا اِلَى اَصِيْبُ بِهٖ مِنْ اَسْءَا وَّرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَا كَتَبَهَا لِلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ وَ يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوٰةَ وَ الَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا يُؤْمِنُوْنَ ۝

الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ النَّبِيَّ الْاَلَمَّوْتِ الَّذِيْ يَجِدُوْنَ مَا كَتَبُوْا عِنْدَ هُمْ فِي التَّوْرَةِ

512 Geen ander attribuut van het Goddelijk Wezen geniet in den Heiligen *Qoer-ân* zoo'n onderscheiding als het attribuut genade. Het kwaad is er in de wereld, en de kwaaddoeners moeten hun verdiende loon ontvangen; maar let op de tegenstelling: *En Mijn genade omvat alle dingen*. De waarheid is, dat zelfs kastijding een phase is van de Goddelijke genade, omdat ze den kwaaddoener niet zoekt te straffen, maar hem zoekt te verbeteren. De Goddelijke genade is inderdaad groot, maar ze is inzonderheid den genen voorgeschreven, die zich voor het kwaad hoeden en in de Goddelijke mededeelingen gelooven, in het bijzonder den volgenden van den Heiligen Profeet, gelijk de laatste woorden van dit vers, gelezen met het daaropvolgende, aantoonen.

513 *Oemmi* beteekent: iemand die een schrift schrijft noch leest. Vandaar dat de Arabieren een *oemmi*-volk genoemd worden, en de *oemmi*-profeet is of de profeet van het *oemmi*-volk (d.i. de Arabieren), omdat hij aan hen gelijk was (d.i. niet kon lezen en schrijven) of hij werd zoo genoemd, omdat hij zelf niet lezen en schrijven kon. Volgens sommigen echter wordt de Profeet *oemmi* genoemd, omdat hij van de *Oemm-oel-Qoerâ* (d.i. Mekka) kwam, de Metropool van

en het Evangelie, ⁵¹⁴ (die) hun het goede beveelt en hun het kwaad verbiedt, en hun de goede dingen wettig maakt en hun de onreine dingen onwettig maakt, en van hen wegneemt hun last en de kluisters, die op hen waren; derhalve, (aangaande) degenen die in hem gelooven en hem eeren en hem helpen en het licht volgen, dat met hem is nedergezonden — dit zijn degenen, die voorspoedig zullen zijn.

وَالْإِنْجِيلَ يَا مَرْهَمُ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبِيثَاتِ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِضْرَهُمْ
وَالْأَعْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ قَالَتِ ابْنُ
أَسْمَاءَ وَغَرْمَادَةَ وَنَصْرَةَ وَاتَّبَعُوا
التَّوْرَةَ الَّتِي أَنْزَلَ مَعَهُ لَا أُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١٤﴾

PARAGRAAF 20

Geschiedenis van Mozes

158. Algemeenheid der boodschap van den Profeet. 159. De Israëlitische godsdienstpartij. 160—162. Goddelijke gunsten aan Israël en de overtreddingen der Israëlieten.

158 Zeg: O menschen! waarlijk, ik ben Gods Apostel tot u allen, van Hem, Wien het koninkrijk der hemelen en der aarde behoort; ⁵¹⁵ er is geen god dan Hij; Hij doet le-

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ قَاتِلُوا

Arabië. *Oemmi-Profeet* heeft dus een der volgende drie beteekenissen: (1) een Profeet die niet lezen of schrijven kan; (2) een Profeet uit het midden der Arabieren; en (3) een Profeet die van Mekka komt.

Wat aangaat het feit, dat de Heilige Profeet niet lezen of schrijven kon, voordat de openbaring tot hem kwam, daaromtrent kan geen meningsverschil bestaan. Wat dit betreft is de *Qoer-ân* afdoend: „En gij reciteerde daarvoor niet eenig boek, noch schreeft gij er een af met uw rechterhand” (29 : 48).

514 Er zijn zoowel in het Oude als in het Nieuwe Testament vele profetieën betreffende de komst van den Heiligen Profeet. De Thora en het Evangelie worden hier speciaal vermeld, omdat Mozes en Jezus respectievelijk de eerste en de laatste der Israëlitische bedeeing waren. Deut. 18 : 15—18 spreekt zeer duidelijk van het verwekken van een profeet (die de gelijke zal zijn van Mozes) uit het midden van de broederen der Israëlieten, d.i. de Ismaëlieten of de Arabieren, terwijl Deut. 33 : 2 van het blinkend verschijnen van den Heer spreekt. d.i. zijn komst in volle heerlijkheid „van het gebergte Paran”. Het Evangelie is vol profetieën betreffende de komst van den Heiligen Profeet: Matth. 13 : 31, Matth. 21 : 33—44, Mark. 12 : 1—11, Luk. 20 : 9—18, waar de Heer des wijngaards komt, nadat de zoon (d.i. Jezus) mishandeld is, Joh. 1 : 21, Joh. 14 : 16, Joh. 14 : 26 bevatten alle zulke profetieën.

515 Hier wordt ons gezegd, dat het Goddelijke koninkrijk, dat in waarheid één is, slechts één wet zal hebben, zoodat alle menschen weer één moeten zijn.

ven en doet sterven; derhalve, geloof in God en Zijn Apostel, den Oemmi-Profeet, die in God en Zijn woorden gelooft, en volg hem, opdat gij op den rechten weg zult wandelen.

159 En van Mozes' volk was er een partij, die (de menschen) met de waarheid leidde, en daarmede deden zij gerechtigheid.

160 En Wij verdeelden hen in twaalf stammen, als volkeren; en Wij openbaarden tot Mozes, toen zijn volk hem om water vroeg: Sla de rots met uw staf; a derhalve ontsprongen er twaalf bronnen uit; iedere stam kende zijn drinkplaats; en Wij deden de wolken schaduw over hen geven b en Wij zonden tot hen manna en kwartels; 516 c Eet van de goede dingen, die Wij u gegeven hebben. En zij deden Ons geen kwaad, doch zij deden hun eigen zielen onrecht aan.

161 En toen er hun gezegd werd: Woon in deze stad d en eet daaruit waar gij ook wenscht, en zeg: Zet onze zware lasten van ons af; en ga de poort buigende in, Wij zullen u uw feilen vergeven; Wij zullen meer geven aan degenen die (anderen) goed doen.

162 Maar degenen onder hen, die onrechtvaardig waren, veranderden het in een ander gezegde dan datgene

يَا اللَّهُ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبَعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٩﴾

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٥٩﴾

وَ قَطَعْنَا لَهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أَسْمَاءً
وَ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ
أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ
أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ وَ ظَلَمْنَا عَلَيْهِمُ الْعِمَامَ
وَ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّاءَ وَ السَّلْوَى كَلُوا
مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ مَا ظَلَمُونَا
وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٦٠﴾

وَ إِذِ قِيلَ لَهُمْ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَ كُلُوا مِنْهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ وَ قُولُوا حِطَّةٌ وَ ادْخُلُوا الْبَابَ
سَجْدًا فَانْفَعُوا لَكُمْ حَاطَاتِكُمْ سَرِيدَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦١﴾

قَبَلِ الَّذِي ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي
قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجًّا مِنَ السَّمَاءِ

Vergeefs zal men de bladzijden van eenig ander heilig boek doorzoeken om een boodschap van dit karakter, overgebracht door welken anderen profeet ter wereld ook te vinden. Iedere profeet werd trouwens tot één volk gezonden, daar zijn zending bepaald was tot het hervormen en één maken van één volk; maar de Heilige Profeet Moehammad kwam om alle volken één te maken en om alle beperkingen van nationaliteit en kleur uit den weg te ruimen.

wat tot hen gezegd is; derhalve zonden Wij over hen een straf uit den hemel, omdat zij onrechtvaardig waren. 517 a

يَمَّا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿٥١٧﴾

a 48.

PARAGRAAF 21

Geschiedenis van Mozes

163—168. Schending van den Sabbat. 169, 170. De latere geslachten. 171. Hoe het verbond gesloten werd.

163 En vraag hun aangaande de stad, die aan de zee lag; toen zij de grenzen van den Sabbat te buiten gingen; toen hun visch ten dage van hun Sabbat tot hen kwam, op het wateroppervlak verschijnende, en ten dage waarop zij den Sabbat niet hielden, kwamen zij niet tot hen; zoo beproefden Wij hen, omdat zij overtraden. 518

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةً
الْبَحْرِ إِذْ يُعَدُّونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ

حِينَئِذِهِمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَعًا وَيَوْمَ لَا
يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ
يَمَّا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥١٨﴾

164 En toen een groep hunner zei: Waarom vermaant gij een volk, dat God zal verdelgen, of dat Hij met een gestrenge kastijding zal kastijden? Zij zeiden: Om voor uw Heer vrij te zijn van blaam, en opdat zij zich wellicht (voor het kwaad) zullen hoeden.

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ
مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا
مُعَذِّبُهُمْ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَعَلَيْهِمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١٩﴾

165 En toen zij datgene veronachtzaamden, waaraan zij herinnerd waren, bevrijdden Wij degenen die het kwaad verboden en overvielen Wij degenen die onrechtvaardig waren, met een kwade kastijding, omdat zij overtreden hadden.

فَلَمَّا سَوَّأْنَا دُكْرُوآيَةَ أَنْجَبَيْتَ الَّذِينَ
يَهْتَوُونَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا
بِعَدَابٍ بَيِّسٍ يَمَّا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٢٠﴾

166 Derhalve, toen zij weerspanning volhardden in wat hun verboden was, zeiden Wij tot hen: Wees (als) apen, veracht en gehaat. 519 b

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا
قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٥٢١﴾

b 55.

517 Zie 2 : 58, 59.

518 Algemeen erkent men, dat de hier vermelde stad Ela is, gelegen aan

519 Zie volgende bladzijde.

167 En (herinner u) toen uw Heer verkondigde, dat Hij tegen hen tot den dag der opstandig zekerlijk degenen zou zenden, die hen aan een zware marteling zouden onderwerpen; waarlijk, uw Heer is snel in het vergelden van (het kwaad), en waarlijk, Hij is Vergevensgezind, Genadig.

168 En Wij versnipperden hen op de aarde tot partijen, (sommigen) van hen zijn rechtschapen en (anderen) van hen zijn dat niet, en Wij beproefden hen met zegeningen en ongelukken, opdat zij zouden wederkeeren.

169 Toen kwam er na hen een boos nageslacht, dat het Boek beërfde, nemende slechts de vergankelijke goederen van dit lage leven en zeggende: Het zal ons worden vergeven. En indien dergelijke goederen tot hen kwamen, zouden zij die (ook) nemen. ⁵²⁰ Werd hun niet een gelofte in het Boek afgenomen, dat zij nopens God niets dan de waarheid zouden spreken, en zij hebben gelezen wat daarin is; en de woning van het hiernamaals is beter voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden. Begrijpt gij dan niet?

170 En (aangaande) degenen die aan het Boek vasthouden en het gebed onderhouden — waarlijk, Wij verwoesten de beloning dergenen, die goed doen niet.

وَأَذِّنْ تَأْذِينَ رَبِّكَ لِيُعَذِّبَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۝ وَإِنَّ
لَعَفْوًا رَحِيمًا ۝

وَتَقَطَّعْنَهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَّمًا مِنْهُمْ
الضَّالِّحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَّوْهُمْ
بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكُتُبَ
يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ
سَبِّغْنَاهُ نَبْأَ وَإِنِّي أَنبَاهُ عَرَضٌ مِثْلُهُ
يَأْخُذُونَ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ
الْكِتَابِ أَن لَّا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ
وَدَرَّسُوا مَا فِيهِ وَالذَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ
لِّذَيْنِ يَتَّقُونَ ۝ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

وَالَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ بِأَلْكِتَابِ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصَلِّينَ ۝

de Roode Zee. Het voorval, waarop een zinspeling gemaakt wordt, wordt vermeld als een voorbeeld van een Sabbatschennis door de Joden.

519 Zie noot bij 2:65.

520 Eerst begaan zij een misdaad om wille van het vergankelijke goed van dit leven, zeggende dat die hun vergeven zal worden, en dan volharden zij in hun slechte handelwijze; en wanneer zoo'n gelegenheid zich voordoet, vervallen zij tot de vroegere misdaad.

171 En toen Wij den berg boven hen schudden, als ware die een overdeksel, en zij dachten, dat die op hen zou nedervallen: ⁵²¹ Houd met kracht vast hetgeen Wij u hebben gegeven, en wees gedachtig aan hetgeen daarin is, opdat gij u (voor het kwaad) zult hoeden.

وَإِذْ نَفَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ
وَقَطَّوْا إِلَيْهِ وَاقِعَةٌ يَهُيمُ حُنْدٌ أَتَيْنَكُمْ
بِقُدْرَةٍ وَإِذْ كُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٥٢١﴾

PARAGRAAF 22

's Menschen Natuur getuigt van de Waarheid van wat Openbaring ophoudt

172—174. De Eenheid van het Goddelijk Wezen in de menselijke natuur ingeplant. 175—178. Een gelijkenis van degenen die verwerpen. 179, 180. Hoe de natuur misbruikt wordt. 181. Een volk dat den rechten weg bewandelt.

172 En toen uw Heer uit de kinderen van Adam, uit hun ruggen, hun afstammelingen voortbracht, en hen getuigenis deed afleggen tegen hun eigen zielen: Ben Ik niet uw Heer? zeiden zij: Ja! wij getuigen. ⁵²² Opdat gij ten dage der opstanding niet zoudt zeggen: Waarlijk, wij waren hieromtrent achteloos,

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنْ بُنْيَانِ أَدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ
ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ
بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَنَّا نَقُولُوا
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿٥٢٢﴾

173 Of (opdat) gij (niet) zoudt zeggen: Alleen onze vadersen plaatsten vroeger goden (nevens God), en wij waren een nakomelingschap na hen; zult Gij ons dan verdelgen om wat degenen die ijdelheden werken, gedaan hebben?

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ
وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ السُّبُطُونَ ﴿٥٢٣﴾

521 De woorden verhalen eenvoudig de ervaring der Israëlietische ouderlingen, toen zij aan den voet van den berg stonden, die zich voor hen verhief. Er was een hevige aardbeving, waarvan in vs. 155 melding wordt gemaakt, die hen deed denken, dat de berg op hen zou neervallen.

522 Een overgeleverd verslag zegt, dat de hier vermelde belofte van al de afstammelingen van Adam werd afgenomen, toen hij het eerst geschapen werd. Zeer veel commentatoren hebben dit echter betwist, omdat het vers geen melding maakt van het voortbrengen van afstammelingen uit Adam, maar wel uit Adams kinderen, en dit schijnt duidelijk betrekking te hebben op elk menschelijk wezen, als hij tot aanzijn komt. Het is dus een getuigenis die de menselijke natuur zelf van de waarheid der Goddelijke Openbaring levert. Van

174 En zoo maken Wij de mededeelingen duidelijk, en opdat zij wellicht zullen wederkeeren.

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٣﴾

175 En reciteer hun de tijdingen van hem, wien Wij Onze mededeelingen geven; doch hij trekt zich daarvan terug; derhalve overvalt de duivel hem, en hij is van degenen die *vergaan*. 523

وَإِنَّمَا عَلَيْهِمْ نَبَأُ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرَ ﴿٥٤﴾
مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَوِينَ ﴿٥٥﴾

Of, teleurstelling onderwinden.

176 En indien het Ons had behaagd, zouden Wij hem zekerlijk daardoor hebben verhoogd; maar hij klemde zich aan de aarde vast 524 en volgde zijn lage begeerte; derhalve, zijn gelijkenis is als de gelijkenis van den hond: indien gij hem aanvalt, steekt hij zijn tong uit, en indien gij hem met rust laat, steekt hij zijn tong uit; dit is de gelijkenis van de menschen, die Onze mededeelingen verwerpen; derhalve, vertel het verhaal, opdat zij zullen nadenken.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحِيلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَرََّهُ يَلْهَثُ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٦﴾

177 Slecht is de gelijkenis der menschen, die Onze mededeelingen loochenen en die onrechtvaardig zijn tegen hun eigen zielen.

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا
وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْمُونَ ﴿٥٧﴾

178 Hij dien God leidt, hij is dan degeen die den rechten weg volgt; en *zij die* Hij in dwaling laat, dezen zijn de verliezers. a

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِىُّ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا وَلِيكَ لَهُمْ خُسْرًا ﴿٥٨﴾

Ar. hij dien.

a 19.

179 En zekerlijk hebben Wij voor de hel vele van de djinn en (van) de menschen

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّ

dezelfde getuigenis wordt elders trouwens gezegd, dat ze door de menschelijke natuur geleverd wordt, zooals in, „de door God geschapen natuur, waarin Hij alle menschen geschapen heeft” (30:30).

523 Dit is eenvoudig een parabel; zie de laatste woorden van het daaropvolgende vers. Het vers spreekt niet van Balaâm, of van eenig ander persoon in het bijzonder; het spreekt in algemeenen zin van een ieder, tot wien leiding wordt gebracht, maar die zich daarvan afwendt.

524 Aarde beduidt hier: al wat aardsch en laag is.

geschapen; zij hebben harten waarmede zij niet verstaan, en zij hebben oogen waarmede zij niet zien; en zij hebben ooren waarmede zij niet hooren; zij zijn gelijk vee, neen, zij zijn in erge dwaling; dezen zijn de achteloozen. 525

وَإِلَّا لَشِئْرُهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا
وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ
لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ
هُم أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٥٢٥﴾

180 En Gods zijn de verhevenste namen; derhalve, roep Hem daarbij aan, 526 en verlaat degenen die de heiligheid Zijner namen schenden; 527 hun zal datgene wat zij gedaan hebben, vergolden worden.

وَاللَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا
وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ
سَيَجْزُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٢٦﴾

181 En van degenen, die Wij geschapen hebben, is een volk, dat met de waarheid leidt en daarmede gerechtigheid doet.

وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ وَ
بِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٥٢٧﴾

PARAGRAAF 23

De Komst van Gods Straf

182—186. Gods straf nadert. 187, 188. Vragen aangaande het uur.

182 En (wat betreft) degenen die Onze mededeelingen loochenen, Wij doen hen geleidelijk (den ondergang) naderen, vanwaar zij niet weten.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾

Of, verwerpen.

525 De laatste woorden verklaren het daaraan voorafgaande. Vele menschen en djinn zijn voor de hel geschapen; maar zij zijn niemand anders dan de achteloozen, die niets geven om wat er gezegd wordt. Zij hebben harten gekregen, maar gebruiken die niet om de waarheid te begrijpen; zij hebben oogen gekregen, maar wenden die niet aan om de waarheid te zien; zij hebben ooren gekregen, maar houden zich doof voor de waarheid. Dit is vermeld om aan te toonen, dat God hen niet verschillend van de anderen geschapen heeft, en dat zij zelf echter de vermogens, die God hun geschonken heeft, niet gebruiken.

526 Met Hem daarbij aanroepen wordt niet bedoeld, dat deze namen aan den rozenkrans opgezegd moeten worden; dat heeft de Heilige Profeet nooit gedaan. Al wat er mee bedoeld wordt is dit, dat de mensch de Goddelijke attributen steeds indachtig moet zijn en er naar streven moet die te bezitten.

527 Raghīb zegt: Er zijn twee soorten van het schenden van de heiligheid Zijner namen: eerstens, Hem een ongepast en onnauwkeurig attribuut geven; en tweedens, Zijn attributen op een wijze verklaren, die Hem niet past. Razi vermeldt er drie soorten van: (1) Gods heilige namen aan andere wezens geven;

183 En Ik schenk hun uitstel; waarlijk, Mijn plan is krachtdadig.

وَأَمِلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۝

184 Overwegen zij niet, dat hun metgezel niet krank van zin is? Hij is slechts een duidelijke waarschuwer.

أَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوا مِنْ مَّا بَصَّحْتَهُمْ مِنْ جَنَّةٍ
إِنَّ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝

185 Beschouwen zij niet het koninkrijk der hemelen en der aarde en welke dingen God ook geschapen heeft, en dat hun *ondergang* wellicht genaderd zal zijn? In welke aankondiging zouden zij dan hierna gelooven?

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَأَنْ عَسَى أَنْ
يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۝

Of, bepaal-
de tijd.

a 19.

186 Hij, dien God in dwaling laat, a voor hem is er geen leidsman; en Hij laat hen in hun buitensporigheid blindelings voortzwerfen.

مَنْ يُضِلِّي اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَدْرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝

187 Zij vragen u omtrent het uur, ⁵²⁸ wanneer zij komt. Zeg: De kennis daarvan is slechts bij mijn Heer; niemand behalve Hij zal het te zijner tijd openbaren; het zal gewichtig zijn in de hemelen en op de aarde; hij zal niet dan overhoeds over u komen. Zij vragen u, als waart gij daarover bezorgd. Zeg: De kennis daarvan is slechts bij God, maar de meeste menschen weten niet.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا قُلْ
إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا

إِلَّا هُوَ تَنَزَّلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً يَئْتِيُكَ كَآتِكَ
حَفِيفٌ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

188 Zeg: Ik heb geen macht over eenige weldaad of eenig kwaad voor mijn eigen ziel, behalve wanneer het Gode behaagt; en had ik het ongeziene gekend, ik zou veel van het goede hebben gehad, en geen kwaad zou mij

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
لَأَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسْنِيَ

Ar. noch.

(2) God namen geven, die Hem niet passen; (3) God aanroepen bij namen, waarvan de beteekenis onbekend is. Iedere soort van polytheïsme is dus een schending van de heiligheid der Goddelijke namen (zie blz. CXXXVIII).

528 D.w.z. het uur, waarmee zij bedreigd worden, of het uur van hun ondergang. Het woord *sâ'at* of het *uur* wordt in den Heiligen *Qoer-an* gebezigd, zoowel om de bestraffing van een volk, als om den tijd van hun val en de definitieve verdelging der menschen op aarde aan te duiden.

hebben aangeraakt; ik ben niets anders dan een waar- schuwer en de gever van blij- de tijdingen aan menschen die gelooven. 529

السُّوءُ إِنَّ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢٩﴾

PARAGRAAF 24

Het laatste Woord

189, 190. 's Menschen neiging tot het polytheïsme. 191—193. Ach- teloosheid omtrent den roep van den Profeet. 194, 195. Een uitdaging. 196—199. Het succes van den Profeet en de mislukking van zijn tegenstanders. 200—202. Aantijgingen van den duivel. 203—206. Ge- bed en ootmoed geboden.

189 Hij is het, Die u uit één wezen heeft geschapen, en van dezelfde (soort) ^a heeft Hij zijn gade gemaakt, opdat hij zich tot haar zou neigen; derhalve, wanneer hij haar overdekt, draagt zij een lichten last, (en) loopt dan daarmee; maar wanneer die zwaar wordt, roepen zij bei- den God, hun Heer, aan: In- dien Gij ons een goede geeft, zullen wij zekerlijk van de dankbaren zijn. 530

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَجَعَلَ مِنْهَا تَرَوُّجَهَا لِيَسْئَلَنَّ إِلَيْهَا
فَلَمَّا تَغَشَّيْهَا حَمَلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ
بِهِ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ
أَتَيْتَنَا صَالِحًا لَنُكَفِّرَنَّ مِنَ الشُّكْرِينَ ﴿٥٣٠﴾

529 De eenvoud en adel van deze verklaring, die de zending van een pro- feet aanduidt, is onovertroffen. Hij geeft blijde tijdingen betreffende de over- winning aan degenen die gelooven, en licht de boosdoeners in omtrent de slechte gevolgen van hun daden in dit leven zoowel als in het komende, maar zelf ontkent hij, dat hij Goddelijke machten bezit. De Arabieren waren een bijgeloovig volk, en indien de Heilige Profeet gewild had, zou hij er aanspraak op gemaakt kunnen hebben, groote hovennatuurlijke machten te bezitten. Maar het wezen van zijn boodschap is: de waarheid, verklaard in de eenvoudigste bewoordingen.

530 Alle betrouwbare commentatoren verwierpen het verhaal, volgens het- welk dit vers betrekking heeft op Adam en Eva en op het geven van den naam *Adboel Hârîts* aan hun zoon; *Hârîts* was een naam van den duivel. De woorden van het vers zijn te algemeen om overgebracht te worden op het verhaal van Adam en Eva. Het beschrijft den toestand van den mensch in het algemeen en vermeldt de getuigenis van zijn natuur, want in den nood wendt hij zich altijd tot God; is hij in goeden doen, dan loopt hij andere goden en de lage begeerten van zijn eigen ziel na. Het vers verwijt klaarblijkelijk den afgodischen Arabieren het vereenigen van anderen met God, gelijk het gebruik van den meervoudsvorm in vs. 190 en in het daaropvolgende vers het aantoonst.

190 Maar wanneer Hij hun een goede geeft, plaatsen zij nevens Hem deelgenooten in hetgeen Hij hun gegeven heeft; maar verheven is God boven hetgeen zij (met Hem) vereenigen.

191 Wat! zij vereenigen (met Hem) datgene wat niets schept, terwijl zijzelf geschapen zijn!

192 En zij hebben geen macht om hun hulp te geven, noch kunnen zij zichzelf helpen.

193 En indien gij hen tot de leiding noodigt, zullen zij u niet volgen; het is u hetzelfde, of gij hen noodigt of *zwijgt*. 531

194 Waarlijk, degenen die gij buiten God aanroept, zijn in *onderworpen toestand* gelijk gijzelf; derhalve, roep hen aan; laten zij u dan antwoord geven, indien gij waarheidlievend zijt.

195 Hebben zij voeten waarmede zij loopen, of hebben zij handen waarmede zij vasthouden, of hebben zij oogen waarmede zij zien, of hebben zij ooren waarmede zij hooren? Zeg: Roep uw deelgenooten, smeed dan plannen tegen mij en geef mij geen uitstel. 532

196 Waarlijk, mijn bewaker is God, Die het Boek openbaarde, en Hij neemt de goeden tot vrienden.

197 En degenen die gij buiten Hem aanroept, zijn niet in staat u te helpen, noch kunnen zij zichzelf helpen.

فَلَمَّا أَنَّهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ
فِيمَا أَنَّهُمَا فَعَتَلَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥١﴾

أَيُّرُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٥٢﴾

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا
أَنفُسَهُمْ يَصْرِوْنَ ﴿٥٣﴾

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَتَّبِعُكُمْ
سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ
أَنْتُمْ صَامِتُونَ ﴿٥٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
أَمْثَلَكُمْ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٥﴾

أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ
أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ
يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَذَانٌ يَسْمَعُونَ
بِهَا قُلْ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُوا

فَلَا تُنظَرُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ وَلِيََّ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ
يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسَهُمْ يَصْرِوْنَ ﴿٥٨﴾

Ar. gij
zwijgt.

Ar. diena-
ren.

531 Dit is tot de polytheïsten gericht. Indien zij hun valsche goden noodigen, zullen zij hun niet te hulp komen.

532 Deze uitdaging in zulke duidelijke en krachtige bewoordingen werd gegeven op een tijd, toen de Heilige Profeet geheel hulpeloos was, terwijl zijn tegenstanders alle macht in handen hadden.

198 En indien gij hen tot de leiding noodigt, hooren zij niet; en gij ziet hen naar u kijken, toch zien zij niet.

199 Houd u aan vergiffenis en beveel het goede en wend u af van de onwetenden.

200 En indien een valsche aantijging van den duivel u kwetst, ⁵³³ neem toevlucht tot God; waarlijk, Hij is Hoorend, Wetend.

201 Waarlijk, (aangaande) degenen die zich (voor het kwaad) hoeden — wanneer een bezoeking van den duivel hen treft, worden zij gedachtig, dan zie! zij zien. ⁵³⁴

202 En hun broederen ⁵³⁵ doen hen in dwaling toemenen, en zij houden niet op.

203 En wanneer gij hun geen teeken brengt, zeggen zij: *Waarom vraagt gij het niet?* Zeg: Ik volg slechts hetgeen mij van mijn Heer geopenbaard wordt; dit zijn duidelijke bewijzen van uw Heer en een leiding en een genade voor menschen die gelooven.

204 En wanneer de *Qoer-ân* gereciteerd wordt, luister er dan naar en bewaar het stilzwijgen, opdat u genade worde bewezen.

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا
وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٥٣٣﴾

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ
عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٥٣٤﴾

وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ
فَاُصْبِحْ بِإِلَهِهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَا لَهُمْ ظِلْمٌ مِّنَ
الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٥٣٦﴾

وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُم فِي الْعَيِّ شَمًّا
لَّا يُفْضِرُونَ ﴿٥٣٧﴾

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بَآيَةٌ قَالُوا لَوْلَا
اجْتَبَيْنَاهَا قُلُوبَنَا إِنَّمَا تَتَّبِعُ مَا يَدْعُو إِلَى الْوَعْدِ
مِن رَّبِّكَ هَذَا بَصَائِرُ مِّن رَّبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣٨﴾

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٣٩﴾

Of, verzint.

533 De primaire beteekenis van *nazaghahōe* is: *hij keurde hem af en legde hem een ondeugd ten laste en sprak kwaad van hem.* De duivel beduidt in dit geval, zooals herhaaldelijk in den Heiligen *Qoer-ân*, de duivelsche vijanden, die alle soorten van valsche geruchten omtrent den Heiligen *Profeet* rondstrooien, waartegen hij zijn toevlucht tot God moet nemen. Deze beteekenis is in volkomen overeenstemming met wat in het vorige vers gezegd is, waar den *Profeet* bevolen wordt vergiffenis aan te nemen en zich van de onwetenden af te wenden.

534 Daar zij met inzicht begiftigd zijn, zien zij een uitweg uit de beproeving; of het beteekent, dat toorn (d.i. de bezoeking van den duivel) hen niet blind maakt.

535 De broederen des duivels zijn de menschelijke metgezellen van den duivel.

205 En gedenk aan uw Heer in uzelf met ootmoedigheid en vreeze en met een niet luide stem, des morgens en des avonds, en wees niet van de achteloozen.

206 Waarlijk, degenen die met uw Heer zijn, zijn niet te hoovaardig om Hem te dienen, en zij verkondigen Zijn heerlijkheid en werpen zich ootmoediglich vóór Hem ter aarde. 536

وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً
وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ۝

536 Op het reciteeren van dit vers volgt een daadwerkelijk ter aarde werpen, opdat de fysieke toestand van het lichaam in volkomen overeenstemming zal zijn met den spiritueelen toestand van den geest.

HOOFDSTUK VIII

DE VERMEERDERINGEN

(*Al-Anfâl*)

GEOPENBAARD TE MEDINA

(10 paragrafen en 75 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1, 2. De oorlog bij Badr.
- Par. 3. De weg tot succes.
- Par. 4. De Moeslims zullen tot bewakers van de Heilige Moskee gemaakt worden.
- Par. 5. De oorlog bij Badr als teeken van de waarheid van den Heiligen Profeet.
- Par. 6. Succes hing niet van getalsterkte af.
- Par. 7. De kracht van den vijand verzwakt.
- Par. 8. Vrede door macht te verzekeren.
- Par. 9. De Moeslims moeten voorbereid zijn om aan een verpletterende overmacht het hoofd te bieden.
- Par. 10. Betrekkingen tusschen Moeslims en niet-Moeslims.

Algemeene opmerkingen.

DAAR dit hoofdstuk zich voornamelijk tot de behandeling van den eersten oorlog der Moeslims bepaalt, wordt hier de kwestie van wat er in den oorlog van den vijand verkregen is, vastgesteld. Vandaar dat dit hoofdstuk bekend staat onder den naam van *Al-Anfâl*, dat onjuist vertaald wordt door *de Buit*; in werkelijkheid beteekent het: *de Vermeerderingen* of *de Bijvoegingen*.

Het hoofdstuk begint met zekere verklaringen, die noodzakelijk zijn voor een voorbereiding tot den oorlog, terwijl de tweede paragraaf over den oorlog zelf, d.i. de slag bij Badr, handelt. De derde paragraaf wijst den weg die tot succes leidt, waarvan het wezenlijke is: gehoorzaamheid en trouw aan den Heiligen Profeet, welke eigenschappen zijn vrienden in dezen oorlog onder de benardste omstandigheden standvastig aan den dag legden. De vierde paragraaf maakt melding van het voorspoedige einde van den oorlog. Na op de plannen der tegenstanders tegen den Heiligen Profeet te hebben gewezen, verklaart het dat de Moeslims tot bewakers van de Heilige Moskee in Mekka zullen worden gemaakt en dat de ongeloofigen ten val gebracht en totaal verslagen zullen worden. De vijfde vermeldt de groote waarde van het succes in den slag bij Badr als teeken van de waarheid van den Heiligen Profeet. De zesde wijst er op, dat succes niet afhangt van getalsterkte en wapenen, maar van standvastigheid en eenheid, terwijl de zevende vervolgens aantoonde, dat de oorlog de macht van den vijand volkomen had ondermijnd en tot besluit melding maakt van de

PARAGRAAF 1

De Oorlog bij Badr

1—4. Voorschriften met het oog op den oorlog. 5, 6. Vrees door de sterkte van den vijand. 7—10. Goddelijke belofte van hulp en overwinning.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Zij vragen u aangaande de vermeederingen. Zeg: De vermeederingen zijn voor God en den Apostel.⁵³⁷ Wees derhalve oppassend voor (uw plicht jegens) God en vereffen uw geschilpunten, en gehoorzaam God en Zijn Apostel, indien gij geloovigen zijt.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَاتِ بَيْنَكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

vredesverdragen, die de Arabische stammen nu met de Moeslims trachtten te sluiten en die zij later echter herhaaldelijk schonden. De achtste paragraaf schrijft den Moeslims voor, gereed te zijn om een slag toe te brengen en goed uitgerust te zijn, daar zij slechts door macht en door op ieder oogenblik gereed te zijn konden hopen den vrede te verzekeren. De negende zegt hun, dat zij zelfs zouden moeten strijden tegen een leger, dat tienmaal zooveel manschappen telde als zijzelf, en geeft hun dus in werkelijkheid te verstaan, dat zij voorbereid moesten zijn om aan een verpletterende overmacht het hoofd te bieden. De laatste paragraaf verklaart in hoeverre de Moeslims, die verkozen hadden bij hun polytheïstische broeders te blijven, bijgestaan moesten worden, en legt den nadruk op de heiligheid van verdragen, al zijn ze ook met ongeloovige stammen gesloten en al mogen geloovige leden daarvan de slachtoffers zijn.

In de geschiedkundige volgorde der gebeurtenissen zou dit hoofdstuk geplaatst moeten zijn na het tweede, maar door zijn bijzondere karakter als hoofdstuk dat een bewijs van de waarheid der zending van den Heiligen Profeet levert, heeft het zijn juiste plaats na een volledige behandeling van het profetschap in het vorige hoofdstuk, en dus geeft het in het leven van den Heiligen Profeet zelf een illustratie van de nederlaag, die de tegenstanders van profeten leden en die toegelicht wordt door in het vorige hoofdstuk van de geschiedenis van vroegere profeten melding te maken. Het grootste gedeelte van dit hoofdstuk werd na den slag bij Badr geopenbaard, d.i. in het tweede jaar van de Hedjra, maar de laatste verzen van de zevende en achtste paragraaf moeten — daar ze duidelijk melding maken van de herhaaldelijke schending van verdragen door de ongeloovigen — geopenbaard zijn geweest gedurende het tijdvak, dat aan de verovering van Mekka voorafging, of waarschijnlijk in het onmiddellijk daarop volgende tijdvak, want deze schendingen leidden ten slotte tot de verklaring van ontheffing, die in het hierop volgende hoofdstuk tot uitdrukking komt.

⁵³⁷ *Anfal* is het meervoud van *nafl*, d.i. een bijvoeging tot of vermeedering bij hetgeen verplicht is. Er heerscht onder de commentatoren veel meningsverschil omtrent wat er op deze plaats met vermeederingen (*anfâl*) bedoeld

2 Slechts diegenen zijn geloovigen, wier harten vol zijn van vreeze, wanneer God vermeld wordt, en wanneer hun Zijn mededeelingen gereciteerd worden, doen ze hen in geloof toenemen, en op hun Heer vertrouwen zij,

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ
وَجِلَّتْ لُؤْلُؤُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُ
رَبِّهِمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝

3 Degenen die het gebed onderhouden en (weldadig) uitgeven van hetgeen Wij hun gegeven hebben.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ۝

4 Dezen zijn degenen die in waarheid gelooven; zij zullen van hun Heer verheven graden en vergiffenis en een aanzienlijk onderhoud hebben.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝

5 Zooals uw Heer u uit uw huis deed heengaan met de waarheid, schoon een groep van de geloovigen waarlijk afkeerig was; 538

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكٰهُونٌ ۝

wordt. Volgens de meest algemeen aangenomen opvatting beteekent het een bezitting die in den oorlog verkregen is; naar dezen zin is het verwant met *ghanimat*. De *anfâl* zijn voor God en den Apostel beteekent, dat ze beschouwd moeten worden als staatseigendom, dat gebruikt kon worden ter bevordering van het algemeene welzijn. Zoo'n eigendom werd niet het persoonlijk bezit van den Heiligen Profeet.

538 Men — en zelfs sommige Moeslims ook — heeft de omstandigheden, die in onmiddellijk verband met den slag bij Badr stonden, verkeerd begrepen. De Christelijke meening over dit punt is samengevat in Palmers noot: „Er wordt (hier) gezinspeeld op de gelegenheid, toen Moehammad voorbereidingen getroffen had om een ongewapende karavaan op haar weg van Syrië naar Mekka aan te tasten, toen Abôë Soefian, die ze onder zijn hoede had, naar Mekka gestuurd werd en een gewapend geleide kreeg van bij de duizend man; vele van Moehammads volgelingen wenschten slechts de karavaan aan te vallen, maar de Profeet en zijn onmiddellijke volgelingen waren er voor zich op het gewapende geleide te storten”.

Terwijl elk der verschillende hier vermelde voorvallen waar is, met uitzondering hiervan dat het Mekkaansche leger nooit een gewapend geleide van Aboë Soefian vormde, is er een misverstand aangaande het onderling verband daarvan. Het is waar, dat er een karavaan van Syrië terugkeerde en dat er van Mekka een leger oprukte; het is ook waar, dat sommige Moeslims de karavaan tegemoet wenschten te trekken en niet het Mekkaansche leger. Had de Heilige Profeet de karavaan willen plunderen, dan zou hij het gedaan hebben lang voordat Abôë Soefian hulp kreeg van Mekka. Medina lag op een afstand van dertien dagreizen van Mekka, zoodat indien de Heilige Profeet werkelijk er aan gedacht had de karavaan te plunderen, wanneer ze Medina naderde,

6 Zij twistten met u over de waarheid, nadat ze duidelijk was geworden, (en zij vertrokken) alsof zij ter dood gedreven werden, terwijl zij (dien) zagen.

7 En toen God u een van de twee partijen beloofde, dat zij de uwe zou zijn, en gij wenschte dat de ongewapende de uwe was; ⁵³⁹ en God wenschte de waarheid van wat waarachtig was door Zijn woorden te bewijzen ⁵⁴⁰ en den wortel der ongeloovigen af te snijden,

8 Opdat Hij de waarheid van wat waarachtig was bewijzen zou en de valsheid van wat valsch was toonen zou, schoon de schuldigen afkeerig waren.

يَجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا
يَسْأَلُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝

وَإِذْ بَعَدَكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنهَآ
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَن غَيْرَ ذَآتِ الشُّوْكَةِ
تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَن يُجِزَّ الْحَقَّ
بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۝

لِيُجِزَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْمُبَاطِلَ وَكَوْ
كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

Aboe Soefian in minder dan een maand geen hulp zou kunnen krijgen, al was hij zich ook bewust van de bedoelingen van den Heiligen Profeet en werd hij om bijstand van Mekka uit gezonden. En waarom zou de Profeet al dien tijd gewacht en de karavaan niet geplunderd hebben, voordat Aboe Soefian hulp kreeg?

Badr, waar het tot een treffen kwam, ligt op een afstand van drie dagreizen van Medina. Hier stieten de twee tegemoet trekkende legers op elkaar. Dit toont aan, dat het Mekkaansche leger reeds lang op weg naar Medina was, terwijl de Moeslims nog geheel onvoorbereid waren. De vijand had reeds tien en de Moeslims slechts drie dagen voortgemarcheerd, toen de twee legers op elkaar stieten, hetgeen duidelijk aantoonde dat de Moeslims er op uit trokken om zich tegen een invallende strijdmacht te verdedigen. De Profeet had nooit het voor-nemen opgevat de karavaan te plunderen, want indien hij het ooit gehad had, zou hij het hebben kunnen uitvoeren lang voor het Mekkaansche leger Medina bereikt had, en zodoende zou hij versterkt zijn geweest om aan een machtigen vijand het hoofd te bieden. Het is volkomen duidelijk, dat de Heilige Profeet eerst dan oprukte, toen de vijand reeds het drie vierde deel van den weg naar Medina afgelegd had en de karavaan Medina reeds ver achter zich had. Men weet ook, dat een deel der geloovigen een afkeer had aan oorlogvoeren. Zij zouden er niet van afkeerig zijn geweest, indien zij slechts een ongewapende karavaan te bestrijden hadden gehad. Vs. 6 maakt de zaak nog duidelijker: (zij vertrokken) alsof zij ter dood gedreven werden, want zij wisten, dat zij er op uit trokken om een vijand te bestrijden, die niet alleen driemaal zoo sterk was als zijzelf, maar die ook veel machtiger en slagvaardiger was.

539 De twee partijen, waarvan hier melding gemaakt wordt, waren de ongewapende karavaan der Qoereisjieten, die naar Mekka trok en de gewapende krijgsmacht der Qoereisjieten, die van Mekka vertrok.

540 Hiermee wordt bedoeld: de waarheid der profetieën, die op den slag

9 Toen gij hulp zocht van uw Heer, en Hij u antwoordde: Ik zal u bijstaan met duizend van de engelen, elkander volgende. ⁵⁴¹

10 En God gaf het slechts als een blijmare en opdat uw harten daardoor gerust zouden zijn; en overwinning komt slechts van God; waarlijk, God is Machtig, Wijs.

إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبِّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي
مُسِدِّكُمْ بِاللَّيْلِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ①

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَيَتَذَكَّرُونَ بِهِ
قُلُوبُكُمْ ۚ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ②

PARAGRAAF 2

De Oorlog bij Badr

11—16. De geloovigen gesterkt. 17, 18. Gods hand in den oorlog. 19. Bede der ongeloovigen om een beslissing.

11 Toen Hij *kalmte over u deed komen* als een zekerheid van Hem (komende) en over u water uit de wolken nederzond, opdat Hij u daarmede reinigen en van u de onreinheid des duivels wegneemen zou en opdat Hij uw harten sterken zou en daarmede vastheid zou geven aan (uw) schreden. ⁵⁴²

12 Toen uw Heer tot de engelen openbaarde: Ik ben met u, derhalve, *bevestig* degenen die gelooven; Ik zal in de harten dergenen die niet gelooven verschrikking werpen. Derhalve, *sla hun hoofden af* en sla al hun vinger-
toppen af.

إِذْ يُغَشِّيكُمُ الْغَاسِقَ أَمَنَةً مِنهُ وَيُنزِلُ
عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُم بِهِ
وَيُذْهِبَ عَنْكُمُ رِجْسَ الشَّيْطَانِ وَلِيَرْبِطَ
عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ①

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ
فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا طَائِفًا مِّنْ قُلُوبِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَالرُّعْبَ فَأَصْرَبُوا فَوَقَّ
الْأَعْنَاقَ وَأَصْرَبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ②

Ar. u met
een slui-
ring bedek-
te.

Of, ver-
sterk.

Ar. boven
hun halzen.

bij Badr betrekking hebben; zie b.v. 54 : 45—46. De daarin voorkomende woorden waren die, welke de Heilige Profeet op den dag van den slag bij Badr met fluïder stemme reciteerde; zie ook 25 : 25.

541 Zie de noot bij 3 : 123. Wat hierop volgt maakt volkomen duidelijk, dat de engelen niet nedergezonden werden om te vechten, maar slechts om de harten der geloovigen te sterken en om het hart van den vijand met schrik te vervullen.

542 Voordat de regen viel, namen de Moeslims een zeer zwakke stelling in. De regen versterkte hun stelling en moedigde hen bijgevolg aan. Dit was een reiniging, want na den regen waren zij allen zeker van Gods bijstand en dus ook van hun overwinning op den vijand, en al hun bange voorgevoelens verdwenen.

13 Dit komt, doordat zij God en Zijn Apostel wederstonden; en wie God en Zijn Apostel wederstaat — dan waarlijk, God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

14 Dit — smaak het, en (weet) dat voor de ongeloo- vigen de kastijding des vuurs is.

15 O gij, die gelooft! wan- neer gij degenen die niet ge- looven ontmoet, ten strijde trekkende, keer hun dan *den rug* niet toe.

Ar. uw rug-
gen.

16 En wie hun te dien da- ge *den rug* toekert — tenzij hij zich afwendt om des strijds wille of zich tot een troep te- rugtrekt — is dan inder- daad Gods toorn waardig ge- worden en zijn woning is de hel; en een kwade bestem- ming zal die zijn.

Ar. zijn.

17 Derhalve, niet gij dood- de hen, maar God doodde hen, en niet gij wierpt, toen gij wierpt, maar God wierp, ⁵⁴³ en opdat Hij den geloov- igen een goede gift van Zichzelf zou schenken; waar- lijk, God is Hoorend, Wetend.

18 Dit, en dat God de verzwakker is van den strijd der ongeloo- vigen.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑤

ذَلِكُمْ قَدْ وَفَوَّهُ وَآَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ⑤

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُيِّمُوا الَّذِينَ كَفَرُوا رَاحِفًا فَلَا تُؤَلُّوهُمْ الْإِدْبَارَ ⑤

وَمَنْ يُؤَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مَنْتَحِرِفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحِدِّئًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑤

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا ۗ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ⑤

ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ⑤

543 De Moeslims doodden den vijand, maar er wordt uitdrukkelijk gezegd, dat zij in waarheid niet doodden: het was God Die hen doodde; dit beteekent klaarblijkelijk, dat Gods hand in den oorlog werkte, hetgeen ook blijkt uit het feit, dat drie honderd, grootendeels ongeoeffende, slecht toegeruste jongelieden de overhand kregen op duizend zeer vermaarde krijgslieden. Dezelfde beteekenis moet worden toegekend aan de andere passage, die betrekking heeft op het slaan van den vijand. Of de Profeet werkelijk een hand vol kiezelsteenen op den vijand wierp, die den laatste uit het veld sloegen, is een andere kwestie. Het is voldoende te weten, dat een machtige vijand door een leger van ongeveer het derde deel van zijn getalsterkte verslagen werd, terwijl uit het oogpunt van gevechtswaarde en uitrusting zelfs tien mannen onder de Moeslims niet gelijk stonden met één man van den vijand. Gods hand doodde hen en Zijn hand sloeg hen en dreef hen tenslotte op de vlucht. Dat de Profeet werkelijk een handvol stof op den vijand wierp, is geenszins onbestaanbaar met deze verklaring.

19 Indien gij een oordeel vraagde, dan is het oordeel inderdaad tot u gekomen; ⁵⁴⁴ en indien gij ophoudt, zal het beter voor u zijn; en indien gij (tot den strijd) wederkeert, zullen (ook) Wij wederkeeren, en uw *krijgsmacht* zal u niets baten, al moge die talrijk zijn, en (weet) dat God met de geloovigen is.

Ar. groep.

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِنْ
تَتَّهَمُوا فَهِيَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعُدُّ^{وَدَّ}
وَلَكِنْ نَعْبُدُ عَنْكُمْ فَمَتَى شِئْنَا وَكُلٌّ لَنَا^{وَدَّ}
وَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ⑤

PARAGRAAF 3

De Weg tot Succes

20—26. Gehoorzaamheid bevolen. 27, 28. Getrouwheid aan God en Zijn Apostel.

20 O gij, die gelooft! gehoorzaam God en Zijn Apostel en wend u niet van Hem af, terwijl gij hoort.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوَلَّوْا عُنُقَهُمْ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ⑥

21 En wees niet als degenen die zeiden: Wij hooren, en zij gehoorzaamden niet. a

a 74.

22 Waarlijk, de slechtste der dieren zijn in Gods oogen de dooven, de stommen, die niet begrijpen.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا
وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ⑦

23 En indien God eenig goed in hen gekend had, zou Hij hen hebben doen hooren, en indien Hij hen had doen hooren, zouden zij zich omgekeerd hebben, terwijl zij zich terugtrekken.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْأَكْمُ
الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ⑧

24 O gij, die gelooft! antwoord (op de roepstem van) God en Zijn Apostel, wanneer hij u tot datgene roept, wat u leven geeft; en weet, dat God tusschen den mensch en zijn hart komt ⁵⁴⁵ en dat gij tot Hem vergaderd zult worden.

وَكُلُّهُمْ عَمِيءٌ إِلَّا سَمْعِيئًا
وَلَوْ أَسْمَعْتَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ⑨

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ⑩

544 Het heet, dat de Qoereisjieten, toen zij Mekka verlieten om de Moeslims aan te tasten, de gordijnen van de Ka'ba vasthielden en aldus baden: „O God! sta de beste der twee strijdkrachten en de meest recht geleide der twee partijen en de meest geëerde der twee groepen en den verhevenste der twee

545 zie volgende blz.

25 En vrees een bezoeking, die niet degenen uwer in het bijzonder treft, die onrechtvaardig zijn; ⁵⁴⁶ en weet, dat God gestreng is in het vergelden (van het kwaad).

26 En herinner u, toen gij in gering aantal waart, zwak geacht in het land, vrezende dat de menschen u met geweld zouden wegvoeren, maar Hij beschermde u en sterkte u met Zijn hulp en gaf u van de goede dingen, opdat gij danken zoudt.

27 O gij, die gelooft! wees God en den Apostel niet ontrouw, en (wees ook niet) ontrouw aan de u toevertrouwde goeferen, terwijl gij weet.

28 En weet, dat uw bezittingen en uw kinderen een verzoeking zijn, en dat God Hij is, bij Wien een machtige belooning is.

وَ اتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَمَرُوا
مِنْكُمْ خَاصَّةً ۖ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

وَ اذْكُرُوا اِذْ اَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ
فِي الْاَرْضِ وَ تَخَافُونَ اَنْ يَتَّخِظَكُمْ
النَّاسُ فَاَوْسَكُمْ وَ اَيَّدَكُمْ بِبَصَرِهِ
وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحُونُوا إِلَى اللَّهِ
وَ الرَّسُولِ وَ تَحُونُوا إِلَى الَّذِينَ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ۝

وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ أَمْلَأَ قُلُوبَكُمْ
بِحُبِّ الْغَايِبِ ۚ وَ أَنَّ اللَّهَ عِنْدَ أَجْرٍ
عَظِيمٍ ۝

PARAGRAAF 4

De Moeslims zullen tot Bewakers van de Heilige Moskee
gemaakt worden

29. Een onderscheiding werd beloofd. 30, 31. Plannen tegen den Profeet. 32—35. Vraag der ongelooigen om straf en een profetie dat hun de bewaking van de Ka'ba onthouden zal worden, die aan de Moeslims zal worden overgedragen. 36, 37. Hoe het tot stand gebracht zal worden.

29 O gij, die gelooft! Indien gij oppassend zijt voor (uw plicht jegens) God, zal Hij u een onderscheiding schenken en uw euvelen wegnemen en u vergeven; en God is de Heer der machtige goe-dertierenheid.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ
لَكُمْ مَخْرَجًا وَ يُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَ اللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

godsdiensdiensten bij". Zij hadden dus om een oordeel gebeden, dat nu te hunnen nadeele geveld was, ondanks hun grootere getalsterkte.

545 *Hart* beduidt hier *de begeerten van het hart*. De Goddelijke tusschenkomst is het afsnijden van die begeerten. Den getrouwen wordt bevolen, snel gehoor te geven aan den roep van den Profeet en zich niet over te geven aan wereldsche begeerten, want deze kunnen spoedig worden afgesneden.

546 Dit heeft geen betrekking op één bijzonder voorval, maar in het alge-

30 En toen degenen die niet geloofden, plannen tegen u smeedden om u op te sluiten of om u te dooden of om u te verdrijven; en zij smeedden plannen en (ook) God vormde een plan; en God is de Beste der plannenmakers.
547

وَأَذَى مَكْرِكِ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ
أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
وَيْمَكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ۝

31 En wanneer Onze mededeelingen tot hen gereciteerd worden, zeggen zij: Wij hebben inderdaad gehoord; indien wij wilden, zouden wij de gelijke hiervan kunnen zeggen; dit is niets anders dan de verhalen der Ouden.

وَإِذْ أَنْتَنَّا عَلَيْهِمُ آيَاتِنَا فَالَوْ أَنْدَسْنَا
لَوْ سَمِعْنَا لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝

32 En toen zij zeiden: O, God! indien dit de waarheid van U is, regen dan steenen uit den hemel op ons neder of leg ons een pijnlijke kastijding op.

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ
مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ
السَّمَاءِ أَوْ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

33 Maar God zou hen niet kastijden, terwijl gij onder hen waart, noch zal Hij hen kastijden, terwijl zij om vergiffenis vragen.
548

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ
وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۝

34 En wat (verontschuldiging) hebben zij, dat God hen niet zou kastijden, terwijl zij (de menschen) van de Heilige Moskee verhinderen en zij

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۝

meen op alle bezoeken, die van zulk een verstrekkend karakter zijn, dat ze zelfs anderen buiten degenen, voor wie ze oorspronkelijk bedoeld zijn, overvallen.

547 Dit heeft betrekking op de laatste plannen der Qoereisjieten, toen de Profeet alleen in Mekka achterbleef, terwijl de vrienden naar Medina waren verhuisd. Bij een groote vergadering van de hoofden der Qoereisjieten in hun raadhuus werden verschillende plannen aan de hand gedaan; tenslotte kwamen ze overeen den Heiligen Profeet te dooden: een aantal jongelingen, die tot verschillende stammen behoorden, moesten tegelijkertijd zijn lichaam met hun zwaard doorsteken, zoodat niemand of geen enkele stam van de misdaad kon worden beschuldigd. Met dat doel werd het huis van den Heiligen Profeet omsingeld, maar hij ontkwam onopgemerkt. Het Goddelijk plan was, dat de ongeloofigen de ondergang van hun macht door de handen van den Heiligen Profeet moesten zien.

548 De straf zou hen overvallen, als de Heilige Profeet niet meer onder hen was, d.i. na zijn vlucht uit Mekka. Maar zelfs dan zou de straf afgekeerd kunnen worden, indien zij vergiffenis vroegen.

niet (bekwaam) zijn (om) bewakers daarvan (te zijn); de bewakers daarvan zijn slechts degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, maar de meesten hunner weten niet.

549

35 En hun gebed vóór het Huis is niets dan een gefluit en een handgeklap; smaak dan de kastijding, want gij hebt niet geloofd.

36 Waarlijk, degenen die niet gelooven, geven hun bezittingen uit om (de menschen) van Gods weg te verhinderen; derhalve, zij zullen die uitgeven, dan zullen ze voor hen een diep berouw zijn, dan zullen zij overwonnen worden; en degenen die niet gelooven, zullen te zamen ter helle gedreven worden,

37 Opdat God den onreine van den goede zal scheiden, en *de onreinen* op elkander plaatsen; dan zal Hij hen te zamen oopenhoopen, en hen in de hel werpen; dit zijn degenen die de verliezers zijn.

Ar. den onreine.

إِنَّ أَوْلِيَاءَهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑤

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ⑥

لِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ⑦

لِيَمَيِّزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضًا عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمُهُ جَيْمًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ⑧

PARAGRAAF 5

De Oorlog bij Badr als Teeken van de Waarheid van den Heiligen Profeet

38—40. Strijd noodzakelijk om godsdienstvrijheid te bevestigen. 41. Een vijfde deel van wat verkregen is tot liefdadige doeleinden te gebruiken. 42—44. Hoe het treffen als teeken dient.

38 Zeg tot degenen die niet gelooven, dat hun, indien zij ophouden, datgene wat voorbij is gegaan vergeven zal worden; en indien zij wederkeeren, ⁵⁵⁰ dan is wat den Ouden is geschied alreeds voorbijgegaan. ⁵⁵¹

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ⑨

549 Er wordt hier verklaard, dat de ongelooovigen niet de ware bewakers der Heilige Moskee zouden zijn, omdat de ongelooovigen die zich nu voor haar bewakers uitgaven, afgodendienaars waren, terwijl de Moskee een symbool van 550 en 551 zie volgende blz.

39 En strijd tegen hen tot er geen vervolging meer is, en alle godsdiensten zijn voor God; maar indien zij ophouden, dan waarlijk, Allah ziet wat zij doen.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ
الَّذِينَ كَلَّمَ اللَّهُ قَرَارًا انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ
بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ⑤

40 En indien zij zich omkeeren, weet dan dat God uw Bewaker is; hoe voortreffelijk is de Bewaker en hoe voortreffelijk is de Helper!

وَأَنْ تَوَلَّوْا فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ
نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ⑥

DEEL X

41 En weet dat welk ding gij in den oorlog ook verwerft, een vijfde deel daarvan dan voor God is en voor den Apostel en voor de naverwanten en de weezen en de behoeftigen en den reiziger, 552 indien gij in God en in datgene gelooft, wat Wij tot Onzen dienaar geopenbaard hebben, ten dage der onderscheiding, ten dage als de twee partijen elkander ontmoetten; en God heeft macht over alle dingen;

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ
خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِن كُنْتُمْ أَمِنْتُمْ
بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ التَّفَقُّ الْجَمْعَيْنِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑦

de zuivere Eenheid van het Goddelijk Wezen was; immers haar naam is sinds den tijd van Abraham duidelijk verbonden met het monotheïsme. Derhalve wordt hun gezegd, dat zij ongeschikt waren om die te bewaken, welke taak voortaan overgedragen zou worden aan een volk, dat zich voor het kwaad hoedt, d.i. de Moeslims.

550 Het *ophouden* en *wederkeeren* hebben beide betrekking op den *strijd tegen de Moeslims*.

551 Dit beteekent, dat zij hun eigen ondergang lezen konden uit den ondergang dergenen, die God vroeger in dergelijke omstandigheden behandeld had.

552 In dit vers wordt duidelijk de verdeeling aangegeven van wat er in den oorlog verworven is. Volgens de meest algemeen aangenomen meening moet een vijfde deel van al het verworven eigendom weer in vijf deelen verdeeld worden: de Profeet, de naverwanten, de weezen, de armen en de reizigers hebben gelijke aandeelen. Het vijf en twintigste deel kwam dus den Profeet toe, een gelijk gedeelte werd overgedragen aan de naverwanten van den Profeet: alle individuen die tot den stam Bani-Hâsjim en Bani-Abdoel Moettaalib behoorden, kregen daarvan een deel; en het drie vijf en twintigste deel werd gegeven aan de weezen, de armen, de behoeftigen en de reizigers; terwijl het vier vijfde deel verdeeld werd onder degenen, die beschouwd werden als aan den strijd te hebben deelgenomen. Wat het vijf en twintigste deel van den Profeet betreft, blijkt uit

42 Toen gij op de meer nabije zijde (der vallei) waart en zij op de verste zijde waren, terwijl de karavaan op een lagere plaats was dan gij; ⁵⁵³ en indien gij onderling een afspraak gemaakt hadt, zoudt gij de afspraak zekerlijk verbroken hebben, maar — opdat God een zaak die gedaan moest worden, tot stand zou brengen, opdat hij die vergaan zou, met een duidelijk bewijs zou vergaan, en hij die leven zou, met een duidelijk bewijs zou leven; ⁵⁵⁴ en waarlijk, God is Hoorend, Wetend:

43 Toen God u hen in uw droom als weinig in aantal toonde; en indien Hij u hen als veel in aantal getoond had, zoudt gij zekerlijk bloohartig zijn geworden en over de zaak getwist hebben, maar God redde (u); waarlijk, Hij is de Kenner van wat er in de borsten is.

44 En toen Hij u hen toonde, toen gij (hen) ontmoette, als weinig in aantal in uw oogen en Hij u weinig in aantal deed schijnen in hun

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ
الْقُصْوَى وَالرَّكُوبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ طَوَّوْ
تَوَاعَدْتُمْ لِأَخْتَفْتُمْ فِي السَّيْعَةِ وَلَكِنْ
لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْدِكَ
مَنْ هَلَكَ عَن بَيْتِنَا وَيُخَيِّبَ مَنْ حَى عَن
بَيْتِنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

إِذْ يُرِيكُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا طَوَّو
أَرْكَكُمْ كَثِيرًا فَاسْتَلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ
فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِدَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥٤﴾

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّمَيُّنُ فِي أَعْيُنِكُمْ
قَلِيلًا وَيَقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ

zekere korte verhalen, dat het ook in het belang der Moeslims gebruikt werd. „Vóór den Islám was het onder de Arabieren gebruik om den leider van een expeditie een vierde deel van den buit aan te wijzen” (Rodwells noot). ⁶⁾ Indien de Heilige Profeet een vierde deel genomen had, zouden er dus geen bezwaren zijn geweest, maar hij nam het vijf en twintigste deel en zelfs dat werd besteed ter behartiging van het welzijn der Moeslims.

⁵⁵³ Hier worden de stellingen der drie partijen, d.i. de partij der Moeslims en de twee partijen der Qoereisjieten, duidelijk gemaakt. De Moeslims waren op de meer nabije zijde, d.i. *de zijde dichter bij Medina*, de hoofdmacht der Qoereisjieten was op de verste zijde, d.i. *de zijde welke dichter bij Mekka was en het verst van Medina*, terwijl de karavaan op een lagere plaats was, d.i. *naar de zee kust toe en verder weg van Medina, op haar weg naar Mekka*.

⁵⁵⁴ Het gevecht bij Badr levert een duidelijk bewijs van de waarheid der zending van den Heiligen Profeet, omdat den ongeloovigen herhaaldelijk gezegd was, dat de Profeet als bewijs van de waarheid die hij hun bracht, hun macht in dit leven zou verijdelen en dat hun strijdkrachten en rijkdommen hun dan van geen nut zouden zijn.

oogen, opdat God een zaak die gedaan moest worden, tot stand zou brengen; en tot God worden alle zaken teruggebracht.

أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

PARAGRAAF 6

Succes hing niet van Getalsterkte af

45, 46. Standvastigheid en eenheid bevelen. 47, 48. De vijanden maakten veel vertoon van hun kracht.

45 O gij, die gelooft! wanneer gij een partij ontmoet, wees dan standvastig en gedenk veel aan God, opdat gij voorspoedig zult zijn.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قَاتَيْتُمْ فِرْعَانَ فَاتَّخِذُوا
وَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

46 En gehoorzaam God en Zijn Apostel en twist niet, want dan zult gij bloohartig zijn en uw kracht zal heengaan, en wees lijdzaam; waarlijk, God is met de lijdzamen.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَّبِعُوا فِتْنَةً لَعَلَّكُمْ
تَكُونُوا مِّنَ الْخَالِفِينَ ﴿٤٦﴾

47 En wees niet als degenen die uit hun huizen heengaan, zwetsend en om door de menschen gezien te worden, en (die) zich van Gods weg afkeeren, ⁵⁵⁵ en God omvat wat zij doen.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
بَطْرًا وَرَأْسَاءِ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُجِيبٌ ﴿٤٧﴾

48 En toen de duivel hun hun werken schoon deed schijnen en zei: Geen mensch kan u heden overwinnen, én waarlijk, ik ben uw beschermer; maar toen de twee partijen in elkanders gezicht kwamen, keerde hij op zijn hielen terug, en zei: Waarlijk, ik ben vrij van u, waarlijk, ik zie wat gij niet ziet, waarlijk, ik vrees God; en God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

وَإِذْ نَرَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانَ أَعْمَاهُ وَقَالَ
لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي
جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَ آيَةَ الْفِتْنِ نَكَصَ
عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ
إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ
وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

555 Dit heeft duidelijk betrekking op het leger der Qoereisjieten die zwetsend oprukte om Medina te verwoesten.

PARAGRAAF 7

De Kracht van den Vijand verzwakt

49—51. Het vertrouwen der vijanden op hun kracht en de mislukking daarvan. 52—54. Vergelijking met de verdelging van Faraö's volk. 55—58. Herhaalde schending van overeenkomsten.

49 Toen de huichelaars en degenen in wier harten een krankte was, zeiden: Hun godsdienst heeft hen *aan verderf blootgesteld*; en wie op God vertrouwt, dan waarlijk, God is Machtig, Wijs.

Of, misteïd.

50 En hadt gij gezien, wanneer de engelen degenen die niet gelooven doen sterven, hun aangezichten en hun ruggen slaande, en (zeggende): Smaak de straf der verbranding:

51 Dit is om wat uw eigen handen vooruit hebben gezonden, en omdat God in het minst niet onrechtvaardig is jegens de dienaren;

Of, overviel.

52 Op de wijze van het volk van Faraö en degenen voor hen: zij geloofden niet in Gods mededeelingen, derhalve *verdelgde* God hen vanwege hun zonden; waarlijk, God is Sterk, Gestreng in het vergelden (van het kwaad).

53 Dit komt, doordat God een gunst die Hij een volk heeft geschonken, nooit veranderd heeft, tot zij hun eigen toestand veranderen; en doordat God Hoorende is, Wetende.

54 Op de wijze van het volk van Faraö en degenen vóór hen; zij loochenden de mededeelingen huns Heeren, derhalve verdelgden Wij hen vanwege hun zonden en Wij verdronken Faraö's volk, en zij waren allen onrechtvaardig.

إِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَكْرَمٌ عَرَهُوا لَاءَ دِينِهِمْ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ④

وَتَوَكَّرَىٰ إِذْ يَتَوَكَّى الَّذِينَ لَقَرُوا الْمَلَائِكَةَ
يَصْرَبُونَ وَجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَ
ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ④

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِسَلَامٍ لِّلْعَبِيدِ ④

كَدَّابٍ أَلٍ فِرْعَوْنَ وَآلِئِنَّ مِنْ قَبْلِهِمْ
لَقَرُوا يَا أَيُّتِ اللَّهِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ
إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ④

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرَ أَمْرًا بِأَنْفُسِهِمْ
وَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ④

كَدَّابٍ أَلٍ فِرْعَوْنَ وَآلِئِنَّ مِنْ قَبْلِهِمْ
كَدَّابُوا يَا أَيُّتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ
وَاعْرِضْنَا أَلِ فِرْعَوْنَ وَكُلِّ كَانُوا
ظٰلِمِينَ ④

55 Waarlijk, de slechtste der dieren zijn in Gods oogen degenen die niet gelooven, dan zullen zij niet gelooven.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

56 Degenen met wie gij een verbond aangaat, dan verbreken zij telkenmale hun verbond en zij zijn niet oppassend (voor hun plicht). ⁵⁵⁶

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ
عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

57 Derhalve, indien gij hen in den oorlog overvalt, verstrooi (hen) dan door hen dengenen (ten voorbeeld te stellen), die na hen komen, opdat zij gedachtig zullen zijn.

فَأَمَّا تَثَقَّفَتْهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ
مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَدُّكَرُونَ ﴿٥٧﴾

58 En indien gij trouwelootheid van den kant van een volk vreest, werp hun dan (hun overeenkomst) op voet van gelijkheid terug; waarlijk, God heeft de trouweloozen niet lief.

وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَأَنْهِي
الْيَمِّمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 8

Vrede door Macht te verzekeren

59, 60. De Moeslims moeten gereed zijn om aan alle gebeurlijkheden het hoofd te bieden. 61, 62. Vrede te verkiezen. 63, 64. Eenheid als een Goddelijke gift.

59 En laten degenen die niet gelooven, niet denken dat zij *het eerst* zullen komen; waarlijk, zij zullen (Ons) niet verzwakken.

وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا
إِنَّهُمْ لَا يُعْجِرُونَ ﴿٥٩﴾

60 En bereid tegen hen wat macht gij ook kunt en aan de grens vastgebonden paarden, om daarmee Gods vijand te verschrikken en uw vijand ⁵⁵⁷

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ
وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ

Of, voor-
bij. . . .
streven.

556 Het gebruik van het woord *telkenmale* met betrekking tot deze schendingen toont duidelijk aan, dat de Moeslims nooit aarzelden om een nieuwe overeenkomst aan te gaan, wanneer er een geschonden werd, maar de ongeloofigen eerbiedigden zelfs dan hun verbintenissen niet; daarom wordt het den Moeslims als laatste toevlucht vergund ongeëerbiedigde overeenkomsten te verwerpen (vs. 58).

557 Den Moeslims werd gezegd, dat zij zich in het vervolg voorbereid moesten houden en dat zij gebruik moesten maken van alle machtsmiddelen, opdat de vijand reeds door hun voorbereidingen een vreedzame houding zou aannemen; immers het was duidelijk, dat de zwakheid der Moeslims voor hun tegenstanders een verzoeking was om hen aan te vallen.

en anderen buiten hen, die gij niet kent, (maar) die God kent; en welk ding gij op Gods weg ook uitgeeft, het zal u ten volle worden terugbetaald en gij zult niet onrechtvaardig behandeld worden.

61 En indien zij tot vrede overhellen, helt gij dan daartoe over en vertrouw op God; waarlijk, Hij is de Hoorende, de Wetende.

62 En indien zij u willen misleiden ⁵⁵⁸ — dan waarlijk, God is u genoeg; Hij is het, Die u met Zijn hulp en met de geloovigen sterkte,

63 En hun harten vereenigde; hadt gij al wat er op de aarde is uitgegeven, gij zoudt hun harten niet vereenigd kunnen hebben, maar God vereenigde hen; waarlijk, Hij is Machtig, Wijs.

64 O, Profeet! God is u en dengenen der geloovigen, die u volgen, genoeg.

اللَّهُ وَعَدَّوْكُمْ وَأَخْرَجَكُمْ مِنْ دُونِهِمْ
لَا تَعْلَمُوهُمْ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ
وَأَنْتُمْ لَا تظلمُونَ ①

وَأِنْ جَاءُوا لِّلسَّلَامِ فَأَجِبْ لَهُمْ وَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ①

وَأِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخُدُّوكَ فَإِنْ حَسَبَكَ
اللَّهُ هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصَرِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ ①

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ①

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ①

PARAGRAAF 9

De Moeslims moeten voorbereid zijn om aan een verpletterende Overmacht het hoofd te bieden

65, 66. De Moeslims moeten niet aarzelen krijgsmachten te bestrijden, die twee- of tienmaal zoo sterk zijn als zij. 67—69. Waarschuwing tegen het plunderen.

65 O, Profeet! spoor de geloovigen tot den strijd aan; ⁵⁵⁹ indien er twintig geduldigen van u zijn, zullen zij twee honderd overwinnen, en indien er honderd van u zijn, zullen zij duizend van degenen die niet gelooven overwinnen, omdat zij menschen zijn die niet begripen. ⁵⁶⁰

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ حَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ
إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبْرُونَ يَغْلِبُوا
مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا
أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا أَيُّهَا
قَوْمِ لَا يَفْقَهُونَ ①

558 D.i. Indien zij onder den dekmantel van vrede willen bedriegen, moet zelfs in zoo'n geval de vrede aanvaard worden.

559 Omdat de Moeslims aangevallen werden en op hen nu de plicht rustte ten strijde te trekken om hun eigen leven te redden.

560 Deze profetie werd niet alleen tijdens het leven van den Heiligen Profeet

66 Voor het oogenblik heeft God uw last verlicht, en Hij weet dat er zwakheid in u is; ⁵⁶¹ derhalve, indien er honderd geduldigen van u zijn, zullen zij twee honderd overwinnen, en indien er duizend zijn, zullen zij met Gods verlot twee duizend overwinnen; en God is met de geduldigen. a

أَلَسَنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ
ضَعْفًا وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ قَائِدٌ صَابِرَةٌ
يَعْلَمُ أَمَانَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ
يَعْلَمُ أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝

a 194.

67 Het betaamt een profeet niet, dat hij gevangenen zou hebben, tenzij hij in het land gestreden en gezegevierd heeft; gij wenscht de vergankelijke goederen dezer wereld, terwijl God het hierna maals (voor u) wenscht; en God is Machtig, Wijs.

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى
يُتَّخِذَ فِي الْأَرْضِ تَرْبِيعًا وَعَرَضَ
الذُّنُوبَاءَ وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝

68 Ware er van God niet een ordinantie geweest, die alreede voorafgegaan was, (dan) zou een groote kastijding u waarlijk bevangen hebben om wat gij gedaan hadt. ⁵⁶²

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا
أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

vervuld, maar ook in al de eerste Islamietische oorlogen — zoolang de Moeslims *geduldig* waren. Van den slag bij Badr af tot de oorlogen tegen het Perzische en Romeinsche Rijk toe was de Moeslimmacht, die tegen den vijand te velde trok, steeds veel kleiner: van het derde tot het tiende deel der vijandelijke macht; toch was de overwinning steeds aan de zijde der Moeslims.

561 Het *oogenblik* was de tijd, toen de Moeslims voor het eerst te wapen werden geroepen om zichzelf te verdedigen, hoewel er geen Moeslim-leger bestond, dat dien naam waard was. Iedere beschikbare man, jong of oud, ziek of gezond, moest vechten om het leven der gemeenschap te redden. Hierop hebben de woorden: *Hij weet dat er zwakheid in u is* betrekking. Zoo konden de Moeslim-strijdkrachten, zooals ze toen samengesteld waren, op zijn best een tegenpartij zijn voor het dubbele van hun getalsterkte. Maar er kwam een tijd, toen ze een tegenpartij waren voor tienmaal hun getalsterkte. Beide verklaringen in den *Qoer-ân* bleken dus tijdens het leven van den Heiligen Profeet waar te zijn, en de eene verklaring heft de andere niet op. In den veldslag bij Badr overwonnen de Moeslims een leger van driemaal hun getalsterkte: bij Oehoed viermaal, en twee jaar later, in den oorlog der Bondgenooten (*Ahzâb*), dreven zij een leger van tienmaal hun getalsterkte op de vlucht.

562 Vss. 67, 68 keuren, zooals men gewoonlijk denkt, het eischen van losprijzen van de kriegsgevangenen in den oorlog bij Badr niet af. Het eischen van zoo'n losprijs wordt niet allee: n 47: 4 toegestaan — welk vers bepaald een vroegere openbaring is, daar heft *ir-ôr* den slag bij Badr geopenbaard werd — maar een uitdrukkelijke goedkeuring. ¹⁶⁰ an wat de Profeet deed wordt ook verderop in vs. 70

69 Eet dan van de wettige en goede (dingen), die gij in den oorlog verworven hebt; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

كُلُوا مِمَّا عَنِتُّمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾

PARAGRAAF 10

Betrekkingen tusschen Moeslims en niet Moeslims

70, 71. Krijgsgevangenen vrij te laten. 72, 73. Wanneer hulp van de Moeslims niet verplicht is. 74, 75. Moeslims die als leden van één gemeenschap behandeld moesten worden.

70 O, Profeet! zeg tot degenen der gevangenen die in uw handen zijn: Indien God eenig goed in uw harten kent, zal Hij u beter geven dan datgene wat van u is weggenomen ⁵⁶³ en zal Hij u vergeven, en God is Vergevensgezind, Genadig.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ
الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَعْفُوكُمْ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾

71 En indien zij trouweloos jegens u wenschen te handelen, dan inderdaad hebben zij tevoren trouweloos jegens God gehandeld, maar Hij gaf (u) de macht over hen; en God is Wetend, Wijs.

وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ
مِنْ قَبْلُ فَأَمْكُنْ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

72 Waarlijk, degenen die geloofden en (hun huizen) ontvluchtten en hard op Gods weg stredden met hun bezittingen en hun zielen, en degenen die een schuilplaats gaven en hielpen — dezen zijn elkanders bewakers; en (aangaande) degenen die geloofden en (hun huizen) niet

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهًا
يَأْمُرُ اللَّهُمَّ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ أَوْوُوا وَتَصَدَّقُوا أَوْلِيَّكَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَهَاجَرُوا

vervat. Trouwens 47 : 4 bevat een duidelijk gebod, dat krijgsgevangenen in vrijheid gesteld moesten worden, hetzij als een gunst of op afbetaling van een losprijs, en er is niet één vers in den Heiligen Qoer-ân, dat het ter dood brengen van krijgsgevangenen toestaat. Vss. 67, 68 hebben duidelijk betrekking op de gedachte, die sommige Moeslims koesterden om de karavaan van Abôe Soefian aan te vallen; zie vs. 7. Hun wordt in vs. 67 gezegd, dat zulk een aanval met de Goddelijke geboden in strijd zou zijn: *een begeerte naar de vergankelijke goederen dezer wereld*. De in vs. 68 genoemde ordinantie heeft betrekking op het tweebrengen van een strijd tegen het Mekka-leger; zie vs. 42.

⁵⁶³ Dit slaat op den losprijs, die van de krijgsgevangenen is geëischt.

Ar. tus-
schen u.

ontvluchtten, hun bewaking is niet uwe, tot zij ontvluchten; en indien zij hulp van u zoeken in zake den godsdienst, rust op u de plicht (hen) te helpen, behalve tegen menschen, tusschen wie en u een verdrag is, en God ziet wat gij doet. 564

73 En (aangaande) degenen die niet gelooven, sommigen hunner zijn de bewakers van anderen; indien gij het niet doet, zal er in het land vervolging zijn en een groot kwaad. 565

74 En (aangaande) degenen die geloofden en (hun huizen) ontvluchtten en hard op Gods weg streden, en degenen die een schuilplaats gaven en hielpen — dezen zijn voorwaar de geloovigen; zij zullen vergiffenis en een aanzienlijke voorziening hebben.

75 En (aangaande) degenen die naderhand geloofden en (hun huizen) ontvluchtten en hard streden met u — dezen zijn van u; en de bezitters van bloedverwantschappen zijn nader tot elkaar in Gods ordinantie; 566 waarlijk, God kent alle dingen.

مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى
يُهَاجِرُوا ۗ وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ
فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَ
بَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
إِلَّا تَعْلَمُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ
وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۝

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوُوا وَانصَرُوا
أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۗ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَكَرِيمٌ ۝

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا
وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنْكُمْ
وَأُولَٰئِكَ الْأَرْحَامُ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ
بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

564 Degenen die geloofden en hun huizen ontvluchtten, omdat zij vervolgd werden, vormden in Medina een gemeenschap met degenen, die hun een schuilplaats gaven en hen hielpen, d.i. de *Ansâr* van Medina. Er waren er echter ook, die thuis verkozen te blijven. De Moeslim-gemeenschap in Medina kon het niet op zich nemen, de belangen van zulke personen te behartigen, en dit wordt bedoeld met: *hun bewaking is niet uwe*. Maar indien ze hulp zochten in zake den godsdienst, dan rustte op de Moeslim-gemeenschap de plicht om hun hulp te verleenen, tenzij er een bondgenootschap bestond met de menschen, tegen wie zoo'n hulp gevraagd werd.

565 Dat is: indien gij uw Moeslim-broeders in zake den godsdienst niet helpt, terwijl de ongeloovigen elkaar helpen.

566 Wanneer zelfs vreemdelingen, die den Islâm hebben aangenomen en hun huis ontvlucht zijn, van u zijn geworden, dan hebben degenen die bovendien door de banden des bloeds verbonden zijn, er alle aanspraak op, dat hun belangen door de Moeslim-gemeenschap beschermd worden.

HOOFDSTUK IX

DE ONTHEFFING

(*Al-Barâ'at*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(16 paragrafen en 129 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1, 2. Verklaring van ontheffing en de redenen daarvan.
- Par. 3. Aanspraken der afgodendienaars op den dienst van het Heilige Huis.
- Par. 4. De zaak van den Islâm zal zegevieren.
- Par. 5. Joden en Christenen vallen van de waarheid af.
- Par. 6. De Tabôek-expeditie.
- Par. 7—13. De huichelaars.
- Par. 14, 15. De getrouwen en wat zij behooren te doen.
- Par. 16. Het doel dat de openbaring verwezenlijkt.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan het eerste vers, dat een verklaring bevat van de ontheffing van verplichtingen tegenover zulke afgodische stammen, die hun overeenkomsten herhaaldelijk hadden verbroken. Deze verklaring is een der belangrijkste gebeurtenissen in de geschiedenis van den Islâm, want tot nu toe hadden de Moeslims voortdurend geleden van de vijandelijkheid der gewetenlooze afgodische stammen, die hun verdragen niet eerbiedigden, door den Moeslims een slag toe te brengen, telkens wanneer een gunstige gelegenheid zich daartoe maar voordeed. Gelijk de Moeslims in het eerst gedurende langen tijd vervolgingen hadden te verduren vóór het hun vergund werd uit zelfverdediging naar het zwaard te grijpen, zoo werden zij nu ook slechts na de herhaaldelijke schending der verdragen door hun vijanden van hun verplichtingen ontheven.

Dit is feitelijk geen nieuw hoofdstuk, en dit verklaart waarom hier de *Bismillah* weggelaten wordt. Het is, zooals erkend wordt, een deel van het vorige hoofdstuk, terwijl een andere naam daaraan is gegeven uit hoofde van het belang der verklaring van *ontheffing*, waaraan het zijn naam ontleent. Raadplegen wij de zevende en achtste paragraaf van het vorige hoofdstuk, dan vinden wij, dat de afgodendienaars herhaaldelijk de verdragen verbraken, die hen verplichtten op voet van vrede met de Moeslims te blijven leven. Deze herhaaldelijke schending leidde tenslotte tot de verklaring van ontheffing, omdat de Moeslims onmogelijk voor altijd door de voorwaarden dier overeenkomsten gebonden konden blijven, terwijl hun vijanden ze straffeloos konden loochenen.

De inwendige rangschikking der verzen is te duidelijk om nog breedvoerig te worden besproken. In de eerste paragraaf wordt een verklaring gegeven van

de ontheffing, welke noodzakelijk is gemaakt door de herhaaldelijke schending der verdragen door de afgodendienaars, echter met twee duidelijke uitzonderingen: een in het geval van die stammen, die aan hun verplichtingen trouw bleven, en een in dat der afgodendienaars, die bescherming vroegen van de Moeslims. De laatsten moesten veilig naar hun stammen geleid en op geenerlei wijze overlast aangedaan worden. Deze twee uitzonderingen zijn een genoegzame veroordeeling van het hypothetische beeld van den Heiligen Profeet, volgens hetwelk hij zich er aan schuldig zou hebben gemaakt de menschen tot den Islâm te hebben uitgenoodigd, met den Heiligen Qoer-ân in de eene hand en het zwaard in de andere. De tweede paragraaf geert de hoofdoorzaak aan, waarom de Moeslims van de verplichtingen krachtens zekere overeenkomsten werden ontslagen en verklaart wederom uitdrukkelijk, dat de Moeslims trouw moesten blijven aan hun overeenkomsten, zoolang de andere partij zich aan hun voorwaarden hielden. In de derde paragraaf wordt den afgodendienaars gezegd, dat hun aanspraken op het onderhouden van de peigrims en het herstellen of bouwen van het Heilige Huis hen nu niet behoeden konden voor de gevolgen van hun eigen daden, terwijl het slot van die paragraaf de aandacht vestigt op de offers, die de Moeslims nu voor de zaak der waarheid zouden moeten brengen. De daaropvolgende paragraaf verklaart natuurlijkwijze de uiteindelijke overwinning van den Islâm, niet alleen op de afgodische stammen van Arabië, maar ook op de machtige Christennatie, die nu op de been kwam om de groeiende Moeslimmacht te vernederen. De vermelding van de Christenen maakt het noodzakelijk, in de daaropvolgende paragraaf zoowel het afvallen der Joden als dat der Christenen van het zuivere monotheïsme van hun groote profeten te behandelen, terwijl de paragraaf besloten wordt met een vermelding van den slechten invloed, dien de Joden op de Arabieren hadden uitgeoefend, door hen de heiligheid der erkende heilige maanden te doen schenden. Van deze paragraaf af tot het einde toe wordt er, behalve in de laatste drie paragrafen, melding gemaakt van de Taboëk-expeditie en inzonderheid van degenen die zich opzettelijk schuldig hadden gemaakt aan het verzuim om aan de expeditie deel te nemen — de huichelaars worden dus veroordeeld en de geestelijke en wereldlijke betrekkingen met hen worden afgesneden. De huichelaars hadden van den tijd van den slag bij Oehoed, in het derde jaar van de Hedjira, hun aanwezigheid onder de Moeslims duidelijk doen voelen, en hun werd tot op het einde van het negende jaar gelegenheid gegeven om zich te beteren, of om zich openlijk te scharen aan de zijde van deze of die partij, en het laatste woord met betrekking tot hen was nu dringend noodzakelijk

De laatste drie paragrafen zijn een natuurlijk vervolg op het onderwerp huichelarij. Wat de waarachtige geloovigen onderscheidt en wat er van hen verwacht wordt, wordt respectievelijk in de veertiende en vijftiende paragraaf vermeld. Oorlogen voeren was niet het doel en streven van den Islâm, maar ze werden hem inderdaad opgedrongen, en aan het einde van een hoofdstuk, dat nagenoeg geheel over verplichtingen krachtens verdragen, ultimatus en oorlogen handelt, wordt den geloovigen medegedeeld, dat zij regelingen moeten treffen om den Islâm te propageeren en dat iedere Moeslingemeenschap menschen moet bijdragen voor het edele doel van de verspreiding der waarheid, het wezenlijke doel van den Islâm. De laatste paragraaf toont aan, welke uitwerking de openbaring van den Heiligen Qoer-ân op de Moeslims had en de groote bezorgdheid van den Heiligen Profeet over hun welzijn.

Het geheele hoofdstuk werd te Medina geopenbaard tegen het einde van het leven van den Heiligen Profeet, in het negende jaar van de Hedjira.

PARAGRAAF 1

Verklaring van Ontheffing

1—4. De Moeslims ontslagen van de verantwoordelijkheid tegenover vijandige afgodendienaars, behalve tegenover degenen die aan hun overeenkomsten trouw zijn. 5. Zij die den Islam aannemen te begenadigen. 6. Aan de afgodendienaars bescherming te geven.

1 (Dit is een verklaring van) ontheffing door God en Zijn Apostel tegenover degenen der afgodendienaars, met wie gij een verbond gesloten hebt. ⁵⁶⁷

بِرَاءةٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ
عٰهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

2 Reis derhalve in het land gedurende vier maanden en weet, dat gij God niet kunt verzwakken en dat God schande over de ongeïoovigen zal brengen.

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْمُرُوا
آنَافِكُمْ غَيْرَ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ
مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۝

3 En een aankondiging van God en Zijn Apostel tot het volk ten dage der groo-tere bedevaart, ⁵⁶⁸ dat God en Zijn Apostel vrij zijn van verantwoordelijkheid jegens de afgodendienaars; derhalve, indien gij u bekeert, zal het beter voor u zijn, en indien gij u omkeert, weet dan, dat gij God niet zult verzwakken; en verkondig aan degenen die niet gelooven, een pijnlijke kastijding —

وَأَذَانٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ
يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ
مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۚ وَرَسُولُهُ ۚ إِنَّا
نُبَشِّرُكُمْ بِهَذَا كَلِمَةً وَلَٰئِن تَوَابْتُمْ
فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

4 Behalve dengenen der afgodendienaars, met wie gij een verbond gesloten hebt, dan zijn zij te uwen opzichte

إِلَّا الَّذِينَ عٰهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
تُمْ لَمْ يَنْفُصُواكُمْ شَيْئًا وَكَمْ يُظَاهِرُوا

567 Het vierde vers verduidelijkt, dat de hier bedoelde menschen degenen zijn, met wie de Moeslims een verbond sloten, dat zij echter verbraken. Het is een feit, dat de afgodische stammen van Arabië hun verbonden met de Moeslims herhaaldelijk schonden (8 : 56). Deze schending van verbonden had vooral plaats, toen de Moeslims afwezig waren, doordat zij de Taboek-expeditie ondernamen. De eerste dertien verzen van dit hoofdstuk werden bij de gelegenheid van de bedevaart, in het negende jaar van de Hedjira, door 'Ali in het openbaar afgekondigd. Het antwoord der stammen getuigde zeer duidelijk van hun houding: „O 'Ali! breng uw neef (d.i. den Heiligen Profeet) deze boodschap over, dat wij de verdragen achter onzen rug hebben geworpen, en dat er tusschen hem en ons geen verdrag is, behalve het slaan met speren en het treffen met zwaarden”.

568 De negende of tiende Dzoel-hadjdj, de dag van de groote bijeenkomst der bedevaartgangers op de vlakke van 'Arafât en die van Mina.

in niets te kort geschoten en niemand tegen u gesteund; derhalve, vervul hun verbond tot het einde van hun tijd: waarlijk, God heeft de rechtschappen lief. 569

5 Derhalve, wanneer de heilige maanden verstreken zijn, dood dan de afgodendienaars, waar gij hen ook vindt, en neem hen gevangen en beleger hen en lig op hen op de loer in elke hinderlaag; maar indien zij zich bekeeren en het gebed onderhouden en de armen belasting betalen, laat hun weg vrij; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig. 570

6 En indien een der afgodendienaars bescherming van u vraagt, schenk hem bescherming, tot hij Gods woord hoort; doe hem dan zijn plaats van veiligheid bereiken; dit komt, doordat zij menschen zijn, die niet weten. 571

عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتَيْتُمُوهُمُ عَهْدَهُمْ إِلَى
مُدَّتِيهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ⑤

فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ
وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ۗ
فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
فَإِذَا اسْتَيْسِرَ لَهُمُ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑥

وَلِئِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجْرُهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَةَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ
مَأْمَنَهُ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ⑦

569 Indien de Moeslims wegens den godsdienst der afgodendienaars tegen dezen gestreden hadden, waarom zou er dan een uitzondering zijn ten gunste van die afgodendienaars, die aan hun verbonden trouw waren?

570 De duidelijke uitzondering van het vorige vers toont aan, dat met afgodendienaars hier slechts die afgodendienaars bedoeld worden, die hun verbonden schonden. De uitzondering in vs. 11 toont evenmin aan, dat men tot de keuze tusschen den Islâm en het zwaard gedwongen werd. Het wezenlijke feit, dat men in gedachte moet houden is, dat dit vers niet van al de polytheïsten der wereld spreekt, zelfs niet van al de afgodendienaars van Arabië. De personen, van wie hier melding wordt gemaakt, zijn degenen die hun verbonden herhaaldelijk geschonden en den Moeslims zware verliezen toegebracht hadden. Zij verdienden daarom gedood of belegerd of gevangen genomen te worden. Deze straf was een direct gevolg van hun vorige handelingen tegenover de Moeslims, in den vorm van plunderingen. Toch was er, indien zij zich bij de broederschap van den Islâm aansloten, een absolute verandering in hun toestand, en daarom kon de straf, die zij anders wel verdienden, hun kwijtgescholden worden. Het was een geval, waarin een misdadiger, die zich werkelijk bekeerd en verbeterd had, zijn misdaad vergeven werd.

571 Dit vers laat geen twijfel over wat betreft het feit, dat de afgodendienaars en de niet-Moeslims niet gedood moesten worden wegens hun godsdienst. Zelfs Sale verklaart, dat dit beteekent: „Gij zult hem een vrijgeleide

PARAGRAAF 2

Redenen voor de Ontheffing

7—11. De afgodendienaars verbreken hun overeenkomsten. 12—16. De herhaaldelijke schending maakt straf noodzakelijk.

7 Hoe kan er voor de afgodendienaars een verbond zijn met God en met Zijn Apostel, behalve (voor) degenen, met wie gij een verbond bij de Heilige Moskee gesloten hebt? Derhalve, zoolang zij aan u getrouw zijn, wees aan hen getrouw; waarlijk, God heeft degenen die oppassend zijn (voor hun plicht) lief.

8 Hoe (is het mogelijk)! terwijl zij, indien zij de overhand op u hebben, ten uwen aanzien noch de banden der bloedverwantschap, noch die des verbonds in acht nemen; zij behagen u met hun monden, terwijl hun harten weigeren; en de meesten hunner zijn overtreders.

9 Zij hebben Gods mededeelingen voor een geringen prijs verkocht, derhalve dwaalen zij van Zijn weg af; waarlijk, kwaad is datgene wat zij doen.

10 Zij nemen ten opzichte van een geloovige noch de banden der bloedverwantschap, noch die des verbonds in acht; en dezen zijn degenen die de grenzen te buiten gaan. 572

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ بَيْنَ عَهْدٍ نَحْمُ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا إِلَيْكُمْ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ①

كَيْفَ وَإِنْ تَظَاهَرُوا عَلَيْهِمْ لَا يَرْفُئُوا فِيهِمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضَوْنَكُم بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ②

اِشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ تَمَتُّنًا قَلِيلًا فَوَسَدُوا وَعَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ③

لَا يَرْفُقُونَ فِي مَوْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ④

geven, opdat hij veilig naar huis terugkeere, voor het geval dat hij het niet geraden mocht oordeelen, het Mohammedanisme te omhelzen." 7)

572 Merk de herhaaldelijke verklaring van den Heiligen Qoer-ân op, dat de ongeloofigen die bestreden moeten worden diegenen zijn, die zich ten opzichte van een geloovige, aan wien zij de hand kunnen slaan, noch om de banden der verwantschap, noch om de verplichtingen die een verdrag hun oplegt, bekommeren. Voor het bedekte kwaad van deze menschen is er geen andere remedie over dan dat de verdragen openlijk geloचना worden en er een eind wordt gemaakt aan al hun kwaad.

11 Maar indie. zij zich bekeeren en het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen, zijn zij uw broeders in het geloof; en Wij maken de mededeelingen duidelijk voor menschen die weten.

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُقِصِلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ⑤

وَإِنْ كَثُرُوا أَصَابَهُمْ مِنْ بَعْدِ

12 En indien zij hun eeden na hun verbond breken en uw godsdienst (openlijk) smaden, strijd dan tegen de leiders des ongeloofs -- waarlijk, hun eeden zijn niets — opdat zij ophouden. 573

وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَهْلَ الْكُفْرِ
إِنَّهُمْ لَا آيْمَانَ لَهُمْ عَلَيْهِمْ يَنْتَهُونَ ⑤

13 Wat! zult gij niet strijden tegen menschen, die hun eeden gebroken en besloten hebben om den Apostel te verdrijven, en zij vielen u het eerst aan; 574 vreest gij hen? Maar God heeft (er) meer recht (op), dat gij Hem vreest, indien gij geloovigen zijt.

أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا آيَاتِهِمْ وَهُمْ
يَاخُرُّونَ الرَّسُولَ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتَخْشَوْنَهُمْ قَالَ اللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ⑤

14 Strijd tegen hen; God zal hen door uw handen kastijden en schande over hen brengen, en u tegen hen bijstaan en de harten der geloovige menschen verlichten,

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَ
يُخْزِيهِمْ وَيَصْرِكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَسْفِئْ
صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ⑤

Ar. bor-
sten,
heelen.

15 En den toorn van hun harten wegnemen; en God wendt Zich (genadig) tot wien Hij wil, en God is Wetend, Wijs.

وَيَذْهَبُ عَيْظٌ فُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑤

573 Dit is een duidelijke profetische zinspeling op de afvalligheid en de oproerige beweging na den dood van den Heiligen Profet. De leiders dezer beweging waren inderdaad dezelfde stammen, die de Moeslims voortdurend overlust hadden aangedaan en hen plunderden; nu de tijd gekomen was, dat zij gestraft werden, sloten zij zich uiterlijk bij de Moeslim-beweging aan, terwijl zij nog steeds een gunstige gelegenheid afwachtten om kwaad te stichten. Om deze reden moest Aboe Bakr oorlog tegen hen voeren. Zij waren niet alleen afvalligen maar ook oproerlingen, die dit een geschikte gelegenheid vonden om den Islâm een doodelijken slag toe te brengen.

574 Dit toont aan, dat de stammen waartegen de verklaring van ontheffing gegeven werd, vast besloten waren om den Islâm uit te roeien en dat zij de eersten waren om de Moeslims aan te tasten.

16 Wat! denkt gij, dat gij met rust zult worden gelaten, terwijl God diegenen uwer nog niet gekend heeft, die hard gestreden hebben en die niemand als aanhanger hebben genomen buiten God en Zijn Apostel en de geloovigen; en God is Zich bewust van hetgeen gij doet.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَأَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَبِجَهَنَّمَ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

PARAGRAAF 3

Aanspraken der Afgodendieners op den Dienst van het Heilige Huis

17, 18. Afgodendieners kunnen geen dienaren van de Heilige Moskee zijn. 19—22. De dienst van het Heilige Huis kan niet vergeleken worden bij den strijd om de waarheid te propageeren. 23, 24. Opofferingen van de Moesliams geëischt.

17 De afgodendieners hebben geen recht om Gods moskeeën te bezoeken, terwijl zij tegen zichzelf van ongelooft getuigen; ⁵⁷⁵ dezen zijn het, wier werken niets baten, en in het vuur zullen zij wonen.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ كُفْرِهِمْ بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ۖ وَفِي النَّارِهِمْ خَالِدُونَ ﴿٦١﴾

Ar. herstellen.

18 Slechts hij zal Gods moskeeën bezoeken, die in God en den jongsten dag gelooft, en het gebed onderhoudt en de armenbelasting betaalt en niemand vreest behalve God; derhalve (aangaande) dezen, wellicht dat zij van de volgers van den rechten weg zijn.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْضُرْ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٦٢﴾

19 Wat! doet gij (iemand die) den pelgrims te drinken geeft en de Heilige Moskee bewaakt, aan hem gelijken, die in God en den jongsten dag gelooft en hard op Gods weg strijdt? Zij zijn bij God niet gelijk; en God leidt de onrechtvaardige mensen niet.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾

575 In het bijzonder de Heilige Moskee te Mekka, als centrum van al de moskeeën der wereld. Dit wordt verduidelijkt door het gebruik van de woorden *Heilige Moskee* in vs. 19 in plaats van *Gods moskeeën*. Met de verovering van Mekka werd de Heilige Moskee van alle afgodsbeelden gezuiverd, en ze was nu

20 Degenen die geloofden en (hun huizen) ontvluchtten en hard op Gods weg streden met hun bezittingen en hun zielen, zijn bij God veel hooger in rang; en dezen zijn degenen, die (het doel) bereiken.

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجِهَةً وَآفَى
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمَ
دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْقَائِمُونَ ۝

21 Hun Heer geeft hun de blijmare van genade van Hem en (van Zijn) welbehagen en (van) tuinen, waarin blijven-de zegeningen de hunne zullen zijn;

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ
وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا أَعْنَابٌ مُتَمِيمَةٌ ۝

22 Daarin in eeuwigheid wonende; waarlijk, God heeft een machtige belooning bij Zich.

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝

23 O gij, die gelooft! neem uw vaders en uw broeders niet tot bewakers, indien zij het ongeloof meer liefhebben dan het geloof; en wie uwer hen tot bewakers nemen, dezen zijn het, die de onrechtvaardigen zijn.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ
وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ
عَلَى الْإِيمَانِ ط وَمَنْ يَتَّوَلَّهُمْ فَمِنْكُمْ
فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝

Ar. neemt.

24 Zeg: Indien uw vaders en uw zonen en uw broeders en uw vrouwen en uw familie en de bezittingen die gij verkregen hebt, en de handel welks slapte gij vreest, en de woningen die u behagen, u dierbaarder zijn dan God en Zijn Apostel en den strijd op Zijn weg, wacht dan tot God Zijn gebod doet geschieden; en God leidt de overtredende menschen niet. 576

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ
وَآزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا
وَتِجَارَةٌ تَتَّخِذُونَ كَسَادًا وَمَسْكِينٌ تَرَضَوْنَهَا
أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي
سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ط
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

een even zuiver symbool van het monotheïsme als ze in den tijd van Abraham was; er bleef geen enkel spoor meer over van den afgodendienst. Daarom hadden de afgodendienaars er nu niets mee te maken, omdat zij daar geen hulp meer van hun afgoden konden krijgen.

576 De Heilige Qoer-ân veroordeelt den rijkdom of het vergaren van rijkdom niet heelemaal; hij eischt van de menschen ook niet rijkdommen werkelijk te haten; hij veroordeelt slechts het geheel opgaan in den rijkdom, zoodanig dat men de hoogere plichten en verantwoordelijkheden veronachtzaamt. Rijkdommen verwerven is niet schadelijk, zoolang men het niet tot het wezenlijke levensdoel stelt; het heeft zijn juiste plaats als middel om tot het doel te geraken.

PARAGRAAF 4

De Zaak van den Islâm zal zegenen

25—27. Overwinning op den dag van Hoënaïn. 28. Uitsluiting van de afgodendienaars van het Heilige Huis. 29. Strijd tegen de volgingen van het Boek.

25 Voorzeker heeft God u op vele slagvelden en op den dag van Hoënaïn bijgestaan, toen uw groote getallen u ijdel maakten, doch zij baatten u niets en de aarde werd u te nauw, niettegenstaande haar uitgestrektheid; toen keerde gij u om, u terugtrekkende. ⁵⁷⁷

26 Toen zond God Zijn rust neder over Zijn Apostel en over de geloovigen, en zond heiren neder, die gij niet zaagt, en kastijdde degenen die niet geloofden, en dat is de vergelding der ongeloovigen.

27 Dan zal God Zich hierna (genadig) wenden tot wien Hij wil, en God is Vergevensgezind, Genadig.

28 O gij, die gelooft! de afgodendienaars zijn slechts onrein, ⁵⁷⁸ derhalve zullen zij na dit jaar de Heilige Moskee niet naderen; en indien gij de armoede vreest, dan zal God u uit Zijn goe-

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَ يَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كُنُوفُهُمْ قَلَّمْ نَعُنْ عَنْكُمْ شَيْئًا وَصَافَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَكَيْتُمْ مُدْبِرِينَ ⑤

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُرُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ ذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ⑥

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَ إِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً

Ar. hun
jaar.

577 De oorlog bij Hoënaïn, gevoerd in het achtste jaar van de Hedjira in de vallei Hoënaïn, ongeveer op een afstand van drie mijl van Mekka gelegen, verschilde van de andere oorlogen, aangezien de Moeslims hier den vijand in aantal overtroffen: de stam van Hawazin en Tsaqf waren ongeveer 4000 man sterk, terwijl de Moeslims, naar het heet, wel tien of zelfs twaalf duizend man telden. Deze overvloed leidde tot ijdelheid, met het gevolg, dat zij in het begin op de vlucht gingen; daar de boogschutters van den vijand zeer goede schutters waren, konden de Moeslims in het eerst geen weerstand bieden. De Heilige Profeet evenwel leidde den aanval, aanvankelijk alleen en niettegenstaande de boogschutters, maar werd spoedig ter zijde gestaan door anderen en behaalde de overwinning, gelijk het daaropvolgende vers aantoont.

578 Omdat zij zich aan booze praktijken overgaven en naakt om de Ka'ba heen liepen; of dit heeft betrekking op hun onzuivere plannen tegen de Moeslims.

dertierenheid rijk maken, indien het Hem behaagt; 579
 waarlijk, God is Wetend,
 Wijs.

Ar. noeh.

29 Strijd tegen degenen,
 die niet in God *en* in den
 jongsten dag gelooven, en die
 niet verbieden hetgeen God
 en Zijn Apostel hebben ver-
 boden, en die den godsdienst
 der waarheid niet volgen, uit
 het midden dergenen, wien
 het Boek is gegeven, tot zij
 de schatting betalen ter er-
 kenning van de meerderheid
en in een staat van onder-
 werping zijn. 580

Ar. en zij.

سَوَّوْا يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ
 أَنْ اللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٥٧٩﴾

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
 بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
 اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ
 مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا
 الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٥٨٠﴾

579 Het belang van Mekka als handelscentrum ligt in het feit, dat heel Arabië zich ten tijde van de bedevaart daarheen begaf en er belangrijke handels-transacties sloot. Men zou gemakkelijk hebben kunnen voorzien, dat het in het eerste gedeelte van het vers vermelde verbod den handel en bijgevolg de welvaart van Mekka trof, maar aardsche of handelsoverwegingen vormden nooit een hinderpaal in het volbrengen van de zedelijke hervormingen van den Islām.

580 Daar het laatste woord over de oorlogen tegen de afgodendienaars van Arabië reeds gezegd is, brengt dit vers het onderwerp strijd tegen de volgelingen van het Boek ter sprake. Hoewel de Joden de afgodische Arabieren langen tijd n hun strijd om den Islām uit te roeien bijgestaan hadden, had de groote Christenmacht van het Romeinsche Rijk eerst toen haar strijdkrachten gemobiliseerd tot onderwerping van den nieuwen godsdienst, en de Taboek-expeditie volgde daarop; dit vormt het onderwerp van een groot deel van wat in dit hoofdstuk volgt. Daar het doel van deze Christenmacht eenvoudig de onderwerping van de Moeslims was, zijn de bewoordingen waarin van de beslissende overwinning der Moeslims op hen melding wordt gemaakt, anders dan die welke over de beslissende overwinning op de afgodische Arabieren handelen. De Heilige Qoer-ān eischte niet, dat de afgodendienaars gedwongen werden den Islām aan te nemen; ook was het volstrekt niet zijn doel om de Christenen tot onderwerping te brengen. De afgodendienaars hadden besloten de Moeslims te dwingen den Islām op te geven en de Christenen hadden besloten om hen tot onderwerping te brengen. Het lot van ieder hunner kwam derhalve overeen met wat ze voornemens waren den Moeslims te doen. Het woord *djizjah* is afgeleid van *djazā*, d.i. *hij gaf voldoening*, en beteekent *de schatting, die van de vrije niet-Moeslim-ondersdanen van het Moeslim-Gouvernement geheven wordt als een vergoeding voor de bescherming, die hun gewaarborgd wordt, daar de niet-Moeslim-ondersdanen van militairen dienst vrijgesteld zijn*. Er kan ook bijgevoegd worden, dat de vergunning tot den strijd, zooals die den Moeslims gegeven wordt, afhankelijk is van de vervulling der voorwaarde, dat de vijand het eerst naar het zwaard grijpt: *En strijd op Gods weg tegen degenen die u bestrijden* (2 : 190); de Heilige Profeet overschreed deze grens nooit. Hij streed tegen de Arabieren, toen zij naar het zwaard grepen om de Moeslims te verdelgen, en hij leidde een expeditie

PARAGRAAF 5

De Joden en Christenen vallen van de Waarheid af

30, 31. Polytheïstisch geloof der Joden en Christenen. 32, 33. Hun pogingen tegen den Islâm gedoemd om te mislukken. 34, 35. Werdeldschgezindheid der monniken en priesters. 36, 37. De verandering in de heilige maanden (door Joodschen invloed) onwettig verklaard.

30 En de Joden zeggen: Ezra is Gods zoon; en de Christenen zeggen: De Messias is Gods zoon. Dit zijn de woorden hunner monden; zij bootsen het gezegde na van degenen, die vroeger niet geloofden; ⁵⁸¹ *God verdelgde hen*; hoe zij zijn afgewend!

Of, moge
God hen
vervloeken.

31 Zij hebben hun wetgeleerden en hun monniken tot heeren buiten God genomen, ⁵⁸² en (ock) den Messias, den zoon van Maria; en hun werd geboden slechts één God te dienen, er is geen god behalve Hij; verre van Zijn glorie zij wat zij (nevens Hem) ¹laatsen!

32 Zij wenschen het licht Gods met hun monden uit te dooven, en God zal niet toestemmen dan om Zijn licht te volmaken, al mogen de ongelovigen afkeerig zijn. ⁵⁸³

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عَزْرِيئِيلَ ابْنَ اللَّهِ وَقَالَتِ
النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ
بِأَفْوَاهِهِمْ يَصْأَهُتُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ قَبْلُ فَتَلَّهُمْ اللَّهُ أَنْ يُولُفَكُونَ ۝

اِتَّخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ رِبًا بَابِنِ
دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا
أُمِرُوا إِلَّا لِعِبَادَةِ اللَّهِ وَاحِدًا لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ سُبْحٰنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ
وَيَأْتِي اللَّهُ إِلَّا أَنْ تُشِمْعَ نُورَهُ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝

tegen de Christenen, toen het Romeinsche Rijk het eerst zijn strijdkrachten mobiliseerde met het doel om de Moeslims aan zich te onderwerpen. En hij was zoo nauwgezet, dat hij, toen hij bevond dat de vijand de vijandelijkheden nog niet begonnen had, het Romeinsche Rijk niet aanviel, maar van Taboek terugkeerde, zonder een slag te hebben geleverd.

581 Dat er onder de Joden een sekte bestond, die Ezra tot de waardigheid van een godheid of zoon Gods verhief, wordt door Moeslim-historici aangetoond. Een andere uitleg van de hier gemaakte vermelding is het vrije gebruik van het woord *zoon*. Van al de profeten van Israël werd Ezra bijzonder vereerd. In de Rabbijnsche literatuur werd hij waardig geacht om „de drager der wet te zijn, ware die niet reeds door tusschenkomst van Mozes gegeven geweest”. Hier wordt duidelijk verklaard, dat de leer van het zoonschap van den Messias een nabootsing is van vroegere afgodische stelsels; dit is thans een uitgemaakte waarheid.

582 De meeste commentatoren zijn het met elkaar eens, dat het niet beteekent, dat zij hen werkelijk tot goden namen; het beteekent, dat zij hen gehoorzaamden in wat zij bevalen en wat zij verboden, en daarom worden zij beschreven

583 Zie volgende blz.

33 Hij is het, Die zijn Apostel met de leiding en den godsdienst der waarheid gezonden heeft, opdat Hij dien de overhand zou doen hebben op alle godsdiensten, al mogen de polytheïsten afkeerig zijn. ⁵⁸⁴

34 O gij, die gelooft! waarlijk, vele der wetgeleerden en monniken verteren de bezittingen der menschen valsche-lijk, en wenden (hen) van Gods weg af; en (aangaande) degenen die goud en zilver vergaren en die niet op Gods weg besteden, verkondig hun een pijnlijke kastijding. ⁵⁸⁵

35 Ten dage als die in het vuur der hel verhit zullen worden, zullen hun voorhoofden en hun zijden en hun rug- gen dan daarmede gebrand- merkt worden: Dit is wat gij voor uzelf vergaard hebt, derhalve, smaak wat gij hebt ver- gaard.

36 Waarlijk, het. getal der maanden is bij God in Gods ordiantie *twaaft*, sinds den dag toen Hij de hemelen en de aarde schiep; vier daar- van zijn heilig; a dat is de rechte rekening; derhalve,

Ar. twaalf maanden.

a 121.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۗ وَ كَوَّكِرَهُ الْمُشْرِكُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَكْبَادِ وَ الرَّهْبَانِ لِيَآكِلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ الدَّمَبَ وَ الْفُضَّةَ وَ لَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبِشْرَهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ تَتَكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَ جُنُوبُهُمْ وَ ظُهُورُهُمْ ۗ هَذَا مَا كَفَرْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ۝

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكََ الدِّينُ الْقَدِيمُ ۗ فَلَا تَغْلِبُوا فِيهِنَّ

als menschen, die hen tot goden hebben genomen, omdat zij hen met een waar- digheid bekleedden, waarmee slechts God behoort bekleed te worden. Moeslims, die hun godsdienstleiders een soortgelijke positie geven, maken zich aan dezelfde dwaling schuldig.

583 Dit is een profetie aangaande de uiteindelijke overwinning der begin- selen van den Islâm, ondanks den grooten tegenstand van de zijde der Joden en Christenen. Ofschoon de oppositie der Joden reeds lang uitgestorven was, groeide die der Christenen met den dag.

584 Tijdelijke politieke overwinning van de volgelingen van een godsdienst op die van een anderen beteekent niet de overwinning van dien godsdienst. Slechts door de geleidelijke aanvaarding der beginselen van den Islâm door de wereld in het algemeen gaat deze profetie in vervulling.

585 Niet het verwerven van rijkdommen wordt afgekeurd, maar het ver- garen daarvan zoodanig, dat men ze niet om wille van de waarheid of voor het welzijn van het menschedom besteedt.

wees niet onrechtvaardig tegen uzelf ten aanzien daarvan. ⁵⁸⁶ en strijd allen tegen de polytheïsten, zooals zij allen tegen u strijden: ⁵⁸⁷ en weet, dat God met degenen is, die zich (voor het kwaad) hoeden.

37 Het opschorten (der heilige maand) is slechts een vermeerdering in ongeloof, waarmede degenen die niet gelooven, op een dwaalspoor worden gebracht, die in het eene jaar schendende en die in het *andere* jaar heilig houdende, ⁵⁸⁸ opdat zij in het getal (der maanden), dat God heilig heeft gemaakt, zullen samenstemmen en dus schenden hetgeen God heilig heeft gemaakt; het kwaad hunner werken wordt gemaakt hun schoon te schijnen; en God leidt de ongelooovige menschen niet.

Ar. 66ne.

أَنْفُسِكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَاقْتِ
كَمَا يُقَاتِلُوكُمْ كَاقْتِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُجِلُّونَهُ عَامًا وَيُخْرِمُونَ
عَامًا لِيُؤْاطُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُجِلُّوا
مَا حَرَّمَ اللَّهُ رُبُّنَ لَهُمْ سُوءَ أَعْمَالِهِمْ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝

586 Dit zinspeelt op de gewoonte der Arabieren om de bedevaart uit te stellen tot een andere maand dan die, waarin ze viel; zie het hieropvolgende vers. Of het doel een inlassching was, ten einde het zonnejaar en het maanjaar met elkaar te doen overeenkomen, dan wel of een onafgebroken stilstand van den oorlog gedurende een vierde deel van het jaar te lang was, is een twistpunt; maar zulk een opschorting was ontwijfelbaar een groote last voor het meeren-deel der menschen. Het woord *din* beteekent hier niet *godsdienst*, maar *rekening*. Het vers maakt berekeningen met betrekking tot de zon niet onwettig.

587 Aangezien alle afgodendienaars zich vereenigden om de Moeslims te bestrijden, werd ook hun gezegd, gezamenlijk tegen hen te strijden.

588 Volgens de meeste commentatoren beteekent *nasi* uitstel, en het heeft betrekking op de gewoonte om de viering der heilige maanden uit te stellen, zoodat een gewone maand dus als een heilige gevierd en een heilige maand als een gewone beschouwd mocht worden. Deze gewoonte stoorde de veiligheid van het leven, die iedereen in de heilige maanden verzekerd werd; daarom wordt ze veroordeeld. Sommige commentatoren zijn van meening, dat het betrekking heeft op de gewoonte om in te lasschen, maar *nasi* beteekent *uitstel* en niet *bijvoeging*.

PARAGRAAF 6

De Taboëk-Expeditie

38, 39. De geloovigen aangemaand om te strijden. 40. Verwijzing naar de vlucht van den Heiligen Profeet. 41, 42. Duur van den tocht naar Taboëk.

38 O gij, die gelooft! wat (verontschuldiging) hebt gij, dat gij u, wanneer er tot u gezegd wordt: Trek op op Gods weg, zwaar zoudt neigen tot de aarde; ⁵⁸⁹ zijt gij tevreden met het leven dezer wereld in stede van (met) het leven hiernamaals? Doch de voorziening van het leven der wereld is vergeleken bij het leven hiernamaals slechts luttel.

39 Indien gij niet optrekt, zal Hij u met een pijnlijke kastijding kastijden en in uw plaats een ander volk dan u brengen, en gij zult Hem niet schaden; en God heeft macht over alle dingen.

40 Indien gij hem niet bijstaat, stond God hem zekerlijk bij, toen degenen die niet geloofden, hem verdreven, hij zijnde de tweede van de twee, toen zij beiden in de spelonk waren, toen hij tot zijn metgezel zei: ⁵⁹⁰ Treur niet,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ
انْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَنْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ
أَرْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ
فَمَا مَتَاءَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ
إِلَّا قَلِيلٌ ۝

إِلَّا تَنْفِرُوا يَعْزِبْكُمْ عَدَايَا آلِيمَاءَ
وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

إِلَّا تَضُرُّوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ
إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ۝

589 Het hieropvolgende heeft betrekking op de Taboëk-expeditie, die in het midden van het negende jaar van de Hedjira, tengevolge van de dreigende houding van den Romeinschen Keizer, ondernomen werd. Er waren vele hinderpalen, die het onmogelijk maakten een leger op de been te brengen, sterk genoeg om aan de geweldige strijdkrachten van het Romeinsche Rijk het hoofd te bieden. De voornaamste daarvan waren: 1) een groote droogte; 2) de duur van den tocht naar de grenzen van Syrië; 3) het rijpen der vruchten, die nu gereed stonden om binnengehaald te worden; 4) de geweldige hitte; en 5) de organisatie en macht van het Romeinsche leger. Niettegenstaande al deze moeilijkheden schaarden zich toch 30.000 menschen om het vaandel van den Heiligen Profeet.

590 Dit heeft betrekking op de vlucht van den Profeet uit Mekka, toen hij gedwongen was om zich met slechts één vriend, Aboe Bakr, in de grot Tsaur te verbergen, op een afstand van drie mijl van Mekka gelegen. Den geloovigen wordt gezegd, dat God den Heiligen Profeet uit de handen van zijn vijanden redde, toen hij slechts één metgezel te midden van een heel volk van tegenstan-

waarlijk, God is met ons. Derhalve zond God Zijn rust over hem neder en versterkte hem met heiren, die gij niet zaagt, en maakte het woord dergenen die niet geloofden het laagst; en Gods woord, dat is het hoogste; en God is Machtig, Wijs.

41 Trek op, licht en zwaar, en strijd hard op Gods weg met uw bezittingen en uw personen; dit is beter voor u, indien gij weet.

42 Indien het een nabijzind voordeel en een korte reis waren geweest, zouden zij u zekerlijk gevolgd zijn, maar de afmattende reis was hun te lang; ⁵⁹¹ en zij zweren bij God: Indien wij in staat waren geweest, zouden wij zekerlijk met u vertrokken zijn. Zij doen hun eigen zielen vergaan, en God weet dat zij waarlijk leugenaars zijn.

فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُودٍ
لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا
السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ①

إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَالْجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ
وَأَنفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ①

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا
لَاسْمَعْتُمْ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ الشَّقَّةُ
وَسَيَحْنِفُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِذْ
مَعَكُمْ أَيُّهَذَا زَكَّاهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ①

PARAGRAAF 7

De Huichelaars

43.—45. Zij die verlof vragen om achter te blijven. 46—52. Hun aanwezigheid zou verzwakking ten gevolge hebben. 53—55. Het besteden van hun bezittingen neemt God niet aan. 56, 57. Hun valsche eeden. 58, 59. Hun bezwaren tegen de uitdeeling van aalmoezen.

43 God begenadige u! ⁵⁹² Waarom hebt gij hun verlof gegeven, *voordat* degenen die de waarheid spraken, u duidelijk waren geworden en gij de leugenaars gekend hadt?

44 Degenen die in God en den jongsten dag gelooven, vragen u geen verlof (om zich te onthouden) van den har-

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعُوا
لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَذِبِينَ ①

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ

Ar. tot.

ders had, want hij stelde vertrouwen in God; en dat God hem nu niet hulpeloos zou laten.

⁵⁹¹ Dit vers en wat daarop volgt hebben betrekking op de huichelaars.

⁵⁹² Dit is een bijzondere vorm van toespraak en wordt volgens Razi gebezigt om den toegesproken persoon een grooter achting en eerbied te betoonen.

den strijd met hun bezittingen en hun personen, en God kent degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

45 Alleen zij vragen u verlof, die niet in God en den jongsten dag gelooven, en wier harten in twijfel zijn, derhalve, in hun twijfel wankelen zij.

46 En indien zij gewenscht hadden te vertrekken, zouden zij daarvoor zekerlijk voor uitrusting hebben gezorgd, maar hun vertrekken beviel God niet, derhalve hield Hij hen terug, en er werd, (hun) gezegd: *Blijf met de blijven-den.*

47 Indien zij met u vertrokken waren, zouden zij u niets hebben bijgevoegd dan verderfenis, en zij zouden zich zekerlijk onder u gehaast hebben, tweedracht onder u zoekende (te zaaien), en er zijn er onder u, die om hunnentwil luisteren; en God kent de onrechtvaardigen.

48 Voorzeker zochten zij tevoren tweedracht (te zaaien), en beraamden zij samenzweringen tegen u tot de waarheid kwam en Gods gebod zegevierde, alhoewel zij (daarvan) afkeerig waren.

49 En er is onder hen die zegt: Geef mij verlof en breng mij niet in verzoeking. Waarlijk, in verzoeking zijn zij alreeds nedergevalen, en waarlijk, de hel omsluit de ongeloofigen.

50 Indien het goede u we-dervvaart, smart het hun, en indien een ongeluk u treft, zeggen zij: Inderdaad hadden

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ①

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ
فِي سُرْبِهِمْ יִتَرَدَّدُونَ ②

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً
وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انشِعَابَهُمْ فَخَبَّبَهُمْ وَتَمَنَّى
اِتْعَادُوا مَعَ الْفَاعِلِينَ ③

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زادوكم إلا خبالاً
وَلَا أَوْصعوا جلودكم يتعونكم الفتنه وزيئكم
سئعون لهم وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ④

فَقَدْ ابْتَغَى الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ
الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ
وَهُمْ كَارِهُونَ ⑤

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ اضْطَرُّنِي
أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا وَإِن
لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ⑥

إِن تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ فَسَبِّحْهُمَّ وَإِن تُصِيبَكَ
مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرَنَا مِنْ

Of. zit ...
zittenden.

wij tevoren voor onze zaak gezorgd; en zij keeren zich om en zijn blijde.

51 Zeg: Ons zal niets treffen dan wat God voor ons voorgeschreven heeft: Hij is onze Beschermers; en laten de geloovigen op God vertrouwen.

52 Zeg: Verwacht gij voor ons (niets) dan een der twee voortreffelijkste dingen? ⁵⁹³ En wij verwachten voor u dat God u bezoeken zal met een kastijding van Hemzelf of door onze handen. ⁵⁹⁴ Wacht dan; ook wij zullen met u wachten.

53 Zeg: Besteed gewillig of ongewillig, het zal van u niet aangenomen worden; waarlijk, gij zijt een overtredend volk.

54 En niets verhindert, dat hun bestedingen van hen worden aangenomen, behalve dat zij niet in God en in Zijn Apostel gelooven en (dat) zij niet dan *tragelijk* tot het gebed komen, en zij niet dan *onwillig* besteden.

55 Laten dan hun bezittingen en hun kinderen uw bewondering niet opwekken; God wenscht hen slechts daarmede in het leven dezer wereld te kastijden en (opdat) hun zielen heen zullen gaan, terwijl zij ongeloovigen zijn.

56 En zij zweren bij God, dat zij waarlijk tot u behooren en zij behooren niet tot u, maar zij zijn menschen die (voor u) bevreesd zijn.

قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ قَرِحُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ هَلْ تَرْتَضُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَرْتَضِي بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيِّدِنَا فَتَرْتَضُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَضُونَ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَتُفْقَهُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِتَاكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٤﴾

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَكَأَيُّنَ الَّذِينَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كَسَالَى وَكَأَيُّنَ يَنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كِرْهُونَ ﴿٥٥﴾

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَرِهَ النَّفْسَهُمْ وَهُمْ مُكْفِرُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرُقُونَ ﴿٥٧﴾

Ar. terwijl zij traag zijn.

Ar. terwijl zij onwillig zijn.

Ar. noch.

593 De twee voortreffelijkste dingen zijn het sterven om wille van de waarheid, of deelhebber zijn in de uiteindelijke overwinning der waarheid. De Moeslims dachten nooit, dat zij verslagen konden worden. Zij wilden of sterven in de verdediging van de zaak der waarheid, of leven en overwinnen.

594 De eenige straf, die de huichelaars van de Moeslims kregen was, dat

57 Indien zij een toevluchtsoord konden vinden of spelonken of een plaats om in te gaan, zouden zij zich zekerlijk daarheen hebben gewend, in alle haast wegloopende.

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأً أَوْ مَعْرَاجًا أَوْ مَدَّخَلًا
لَوَاتُوا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ⑤

58 En er zijn er van hen, die u lasteren omtrent de aalmoezen; indien hun dan daarvan gegeven wordt, zijn zij tevreden, en indien hun daarvan niet gegeven wordt, zie! zij zijn vol van toorn.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ
أَعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطَوْا مِنْهَا
إِذَا هُمْ يَسْتَحْضِنُونَ ⑥

59 En indien zij tevreden waren met wat God en Zijn Apostel hun gaven, en gezegd hadden: God is ons voldoende: God zal ons spoedig (meer) uit Zijn goedertierenheid geven en evenzoo Zijn Apostel: waarlijk, aan God maken wij onze smeeking.

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آلَمَهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَقَالُوا احْسَبْنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَنَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ⑦

PARAGRAAF 8

De Huichelaars

60. Uitgave van de armenbelasting. 61. De huichelaars doen den Heiligen Profeet overlast aan. 62. Pogingen om de geloovigen te behagen. 63—66. Hun verontschuldgingen en hun bestraffing.

60 Aalmoezen zijn slechts voor de armen en de behoeftigen, en de ambtenaren daarover (aangesteld), en degenen wier harten gemaakt worden (tot de waarheid) te neigen en (het vrijkopen van) de gevangenen en de schuldenaars en op Gods weg en den reiziger: een ordinantie van God; en God is Wetend, Wijs. 595

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَافَةَ فَلَئِنْ هُمْ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرْمِينَ وَفِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ قَرِيبَةً مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑧

zij tot de orde geroepen en uit de moskee verdreven werden en van toen af bekend stonden onder den naam van huichelaars.

595 Dat met aalmoezen hier de *verplichte aalmoezen* — de armenbelasting genoemd — bedoeld worden en niet de vrijwillige, wordt aangetoond door de slotwoorden van het vers, die ze Gods ordinantie noemen. Het vers bepaalt de doeleinden, waarvoor de armenbelasting besteed kan worden. In het geheel worden er acht posten van uitgaven erkend. De erkenning van het betalen uit het fonds van bezoldigingen aan gaarders en andere ambtenaren, die in verband met de armen-

Let. een
oor.

61 En er zijn sommigen hunner, die den Profeet overlast aandoen en zeggen: Hij is iemand, die alles gelooft wat hij hoort. Zeg: Een hoorder van het goede voor u, (die) in God gelooft en de geloovigen gelooft, en een genade voor degenen uwer die gelooven; en (aangaande) degenen die den Apostel Gods overlast aandoen, zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

62 Zij zweren u bij God, dat zij u zullen behagen; en God, zoowel als Zijn Apostel, heeft er meer recht op, dat zij Hem behagen, indien zij geloovigen zijn.

63 Weten zij niet, dat wie God en Zijn Apostel wederstaat, waarlijk het vuur der hel zal hebben om daarin te wonen? Dat is de groote vernedering.

64 De huichelaars vreezen, dat hun een hoofdstuk wordt nedergezonden, hun duidelijk mededeelende wat in hun harten is. Zeg: Ga door met spotten, waarlijk, God zal aan het licht brengen wat gij vreest.

65 En indien gij hun vraagt, zullen zij zekerlijk zeggen: Wij onderhielden ons slechts ijdellijk en vermaakten ons. Zeg: Was het met God en Zijn mededeelingen en Zijn Apostel, dat gij spotte?

66 Maak geen verontschuldigen; gij hebt inderdaad verloochend, nadat gij geloofd hadt; indien Wij een groep uwer vergeven, zullen Wij (een andere) groep kastijden, omdat zij schuldig zijn.

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤَدُّونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ
هُوَ أَذُنٌ قُلُّ أَذُنٌ خَيْرٌ لَكُمْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ
آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤَدُّونَ رَسُولَ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ①

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَ
رَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضُوا مِنْكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ②

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ مَنْ يُحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
قَالَ لَهُ نَارُ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ذَلِكَ
الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ③

يَحَدِّثُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ نُنزِّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةً
تُنذِرُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَخِرُوا
إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحَدَّثُونَ ④

وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ
وَنُلْعَبُ قُلْ أَرَأَيْتُمْ أَيَّاتِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ⑤

لَا تَعْتَدُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
إِنْ نَعَفَ عَنْ طَآئِفَةٍ مِنْكُمْ لَعْنَةُ
طَآئِفَةٍ بَأْتِيَهُمْ كَأَنُومًا مَجْرُمِينَ ⑥

belasting in dienst genomen worden, toont aan, dat de instelling de oprichting van een staatsfonds beoogt, welks beheer geheel en al in handen moet zijn van een staatslichaam. Het is bedroevend op te merken, dat de instelling der *zakat* —

PARAGRAAF 9

De Huichelaars

67—70. Een les voor de huichelaars. 71, 72. Belofte voor de geloovigen.

Ar. sommigen hunner van de anderen.

67 De huichelachtige mannen en de huichelachtige vrouwen zijn *alle gelijk*; zij bevelen het kwade en verbieden het goede en houden hun handen terug; zij hebben God verlaten, derhalve heeft Hij hen verlaten; waarlijk, de huichelaars zijn de overtreders.

الْمُتَّقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾

68 God heeft aan de huichelachtige mannen en de huichelachtige vrouwen en de ongeloovigen het vuur der hel beloofd om daarin te wonen; het is genoeg voor hen; en God heeft hen vervloekt en zij zullen een duurzame kastijding hebben.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

69 Gelijk degenen vóór u: zij waren sterker dan gij in macht en overvloediger in bezittingen en kinderen, derhalve genoten zij hun deel; zoo hebt gij uw deel genoten, zooals degenen vóór u hun deel genoten; en gij hebt ijdele gesprekken gevoerd, gelijk de ijdele gesprekken welke degenen vóór u voerden. Dezen zijn zij, wier werken in deze wereld en in het hierna maals ijdel zijn; en dezen zijn zij, die de verliezers zijn.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَانُوا أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَسَعَوْا بِخَلَائِقِهِمْ فَاسْتَسَعَتْهُمْ إِخْلَاقُهُمْ كَمَا اسْتَسَعَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِخْلَاقَهُمْ وَخُضُّنُهُمْ كَالَّذِينَ خَاصُوا أَوْلِيَاكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

70 Is de tijding van degenen vóór hen niet tot hen gekomen; van het volk van Noach en 'Ad ^a en Tsamöed, ^b en het volk van Abraham en de inwoners van Midian ^c en de omvergeworpen steden; ^d hun apostelen kwamen tot

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ

a 489.

b 491.

c 496.

d XI : 82

hen met duidelijke bewijsgronden; derhalve, het was niet God, Die hun onrecht aandeed, maar zij waren onrechtvaardig tegen zichzelf.

71 En (aangaande) de geloovige mannen en de geloovige vrouwen, zij zijn elkaanders bewakers; zij bevelen het goede en verbieden het kwade en onderhouden het gebed en betalen de armenbelasting, en gehoorzamen God en Zijn Apostel; (aangaande) dezen, God zal hun genade bewijzen; waarlijk, God is Machtig, Wijs.

72 God heeft aan de geloovige mannen en de geloovige vrouwen tuinen beloofd, waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen en uitnemende woonplaatsen in tuinen van eeuwig verblijf, en het beste van alles is Gods uitnemende welbehagen — dat is het groote succes.

Ar. onder.

Ar. grootste.

أَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧١﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧٢﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْكِنٍ كَاتِبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَاَرْضَاوَاتٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٣﴾

PARAGRAAF 10

De Hulchelaars

73, 74. Zij bereiken niet wat zij wenschen. 75—78. Zij vervullen hun beloften niet. 79—80. Hun spotternij en ongelooft.

73 O Profeet! strijd hard tegen de ongelooftigen en de hulchelaars en wees onverzettelijk tegenover hen; en hun verblijf is de hel, en kwaad is de bestemming. 596

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

596 *Djähada* beteekent: *hij streefde of spande zich in, en djihäd is het gebruik van de uiterste kracht bij het bestrijden van een voorwerp van afkeuring.* In secundairen zin beteekent het woord *oorlog*, maar in den Heiligen Goer-än wordt het herhaaldelijk in zijn primairen zin gebezigd, en dit is een der plaatsen, die de waarheid daarvan zonder eenigen twijfel bevestigt, omdat zij die den Islâm beleden, nooit bestreden werden, al bleken zij ook onoprecht te zijn in hun belijdenis — zooals bij deze gelegenheid en bij die van den slag bij Oehoed. Al wat er bedoeld wordt is dit, dat het prediken tegen de ongelooftigen en de hulchelaars krachtig voortgezet moest worden. In 25 : 52 en elders wordt het woord *djähad* in denzelfden zin gebezigd.

74 Zij zweren bij God, dat zij niet uitgesproken hebben, en voorzeker hebben ze uitgesproken het woord van het ongeloof, en zijn ongeloovig geweest na hun Islâm, en zij hadden tot datgene besloten wat zij niet hebben kunnen uitvoeren, ⁵⁹⁷ en zij hebben geen aanmerkingen gemaakt, behalve omdat God en Zijn Apostel hen uit Zijn goedertierenheid heeft verrijkt; daarom, indien zij zich bekeeren, zal het hun goed zijn; en indien zij zich omkeeren, zal God hen met een pijnlijke kastijding in deze wereld en (in) het hiernamaals kastijden, en zij zullen in het land geen bewaker of helper hebben.

Ar. noch.

75 En er zijn er van hen, die een verbond met God sloten: Indien Hij ons uit Zijn goedertierenheid geeft, zullen wij zekerlijk aalmoezen geven en wij zullen zekerlijk van de goeden zijn.

76 Maar toen Hij hun uit Zijn goedertierenheid gaf, werden zij er gierig mede en keerden zich om, en zij trokken zich terug.

77 Derhalve plaatste Hij als een gevolg huichelarij in hun harten, tot den dag wanneer zij Hem zullen ontmoeten, omdat zij tegenover God niet uitvoerden wat zij aan Hem beloofd hadden en omdat zij leugens spraken.

78 Weten zij niet, dat God hun verborgen gedachten en hun geheime raadslagen weet, en dat God de groote Kenner is van de ongeziene dingen?

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا
كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ
وَهُمْ أَيْمَانُكُمْ يَمَانُؤُهُمْ وَمَا تَنَّمَوْا الْإِلَاحَ
أَنْ أُعْذِبَهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ
فَإِنْ يَتُوبُوا إِلَيْكَ خَيْرٌ لَهُمْ وَرَنْ يَتُوبُوا
يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَمْثَالِ مِنْ
وَعَلَى وَلَا تَصَدِّقُوا ④

وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَئِنْ آتَيْنَاهُم
فَضْلًا لَنُصَدِّقَنَّهُ وَكَلَّفْنَا مِنَ الصَّالِحِينَ ⑤

فَلَمَّا آتَاهُمُ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا
وَهُمْ مُعْرِضُونَ ⑥

فَاعْتَبِهِمْ نِعَافًا فِي قُلُوبِهِمْ لِي يُرْمَى
يَلْقَوْنَ نِعْمًا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ
وَمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ⑦

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَ
نَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ⑧

597 Dit is het dooden van den Heiligen Profeet en de uitroeiing van den Islâm.

79 Degenen die de vrijwillige gevers van aalmoezen onder de geloovigen en hen die niet dan naar hun vermogen kunnen vinden belasteren, derhalve bespotten zij hen; God zal hun hun spottendheid terugbetalen, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

80 Vraag vergiffenis voor hen, of vraag geen vergiffenis voor hen; ⁵⁹⁸ al vraagt gij voor hen zeventig maal vergiffenis, God zal hun niet vergeven; dit komt, doordat zij in God en Zijn Apostel niet gelooven, en God leidt de overtredende menschen niet.

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جَهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ④

اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ④

PARAGRAAF 11

De Huichelaars

81—87. Geestelijke en wereldlijke betrekkingen met de huichelaars afgesneden. 88, 89. Ware geloovigen en hun offers.

81 Degenen die achtergelaten werden, waren blijde vanwege hun nederzitten achter Gods Apostel en zij waren er afkeerig van op Gods weg te strijden met hun bezittingen en hun personen, en zeiden: Trek niet in de hitte op. Zeg: Het vuur der hel is *branderder* in hitte. Als zij (het maar) begrepen!

82 Derhalve zullen zij weinig lachen en veel weenen, als een vergelding van wat zij verdiend hebben.

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ④

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ④

Ar. sterker.

⁵⁹⁸ In *Boechari* staat het volgende voorval vermeld: Toen 'Abdoella bin Oebajj, het hoofd der huichelaars, stierf en den Heiligen Profeet verzocht werd een begrafenisgebed voor hem te verrichten, deed hij het op grond hiervan, dat hem krachtens deze woorden in dezen de keus gelaten werd. Dit voorval toont aan, hoe zachtmoedig en vergevensgezind hij tegenover zijn grootste vijanden was. 'Abdoella bin Oebajj was de man, die de huichelachtige beweging tegen den Heiligen Profeet zijn leven lang leidde; hij was dus niet alleen een van zijn ergste vijanden, maar tevens een zeer gevaarlijke vijand, want hij kende al de bewegingen der Moeslims en misleidde hen op de hachelijkste oogenblikken. Toch vergaf de Heilige Profeet het hem heelemaal.

83 Derhalve, indien God u tot een groep van hen terugbrengt, (en) zij u dan verlof vragen om op te trekken, zeg: In geen geval zult gij ooit met mij optrekken en in geen geval zult gij met mij een vijand bevechten; waarlijk, gij hebt de eerste reize verkozen neder te zitten, derhalve, zit (nu) neder met degenen die achterblijven. ⁵⁹⁹

84 En bid nimmer voor wien ook hunner, die sterft, en sta niet bij zijn graf; waarlijk, zij gelooven niet in God en Zijn Apostel en zij zullen sterven *in overtreding*. ⁶⁰⁰

85 En laten hun bezittingen en hun kinderen uw verwondering niet opwekken; God wenscht hen slechts daarmede in deze wereld te kastijden en (opdat) hun zielen heen zullen gaan, terwijl zij ongeloovigen zijn.

-86 En wanneer een hoofdstuk geopenbaard wordt, zeggende: Geloof in God en strijd hard met Zijn Apostel, vragen degenen die welgesteld zijn u verlof en zeggen: Laat ons (achter), opdat wij met degenen zullen zijn, die nederzitten.

قَالَ مَرَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ
فَأَسْتَأْذِنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا
مَعِيَ أَبَدًا وَلَكِنْ تُفَاتِلُونِي مَعِيَ عِدَّةَ إِطْلَاقِكُمْ
مَرْضِيئَتِكُمْ بِالْفُجُورِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَانْعَدُوا
قَعَمَ الْخُلَفَاءِ ⑤

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَاتَ أَبًا
وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ طَائِفَتُهُمْ تَفَرَّقُوا بِأَلْحَبِ
وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَسِقُونَ ⑤

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا
يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا
وَتَرْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ⑤

وَإِذَا أَنْزَلْتَ سُورَةً أَنْ آمَنُوا بِاللهِ
وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو
الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْفَاعِلِينَ ⑤

Ar. terwijl
zij overtred-
ders zijn.

599 De huichelaars moesten zich voortaan niet bij de Moeslims aansluiten bij de verdediging van den Islamietischen staat. Zulks was de straf, die hun opgelegd werd. De reden is duidelijk: zij waren in hun hart vijanden van den Islâm.

600 Dit beteekent het afsnijden van de geestelijke betrekkingen met de huichelaars, om reden dat zij niet in God en Zijn Apostel geloofden. Den Heiligen Profeet was medegedeeld, dat zij in hun hart ongeloovigen waren en dus niet als Moeslims behandeld moesten worden; de Islamietische lijkdiens was slechts voor de Moeslims en niet voor de ongeloovigen. Uit de woorden van dit vers blijkt verder, dat degenen die als huichelaars bekend stonden, niet met den dood gestraft of bestreden werden, maar dat zij leefden om een natuurlijke dood te sterven. Het geval van 'Abdoella bin Oebajj, die bij het leven van den Heiligen Profeet stierf en dat van Sa'iba, die onder de geëering van 'Oetsman stierf, zijn voldoende om dit te bewijzen, terwijl de geschiedenis niet één geval vermeldt,

87 Zij hebben verkozen met degenen te zijn die achter zijn gebleven, en een zegel is op hun harten gesteld, derhalve begrijpen zij niet.

88 Maar de Apostel en degenen die met hem gelooven, strijden hard met hun bezittingen en hun personen; en dezen zijn het, die de goede dingen zullen hebben en dezen zijn het, die voorspoedig zullen zijn.

Ar. onder.

89 God heeft voor hen tuinen bereid, waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen; dat is het groote succes.

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ⑤

لَكِنَّ الرَّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيَاءِ
لَهُمْ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑤

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ⑤

PARAGRAAF 12

De Huichelaars

90. Valsche verontschuldigen van woestijn-Arabieren. 91, 92. Wie mag verontschuldigd worden? 93—96. Valsche verontschuldigen. 97—99. Twee partjen der woestijn-Arabieren.

Of, degenen die verontschuldigen aanboden.

90 En de *verzuijmers* uit het midden van de bewoners der woestijn kwamen, opdat hun vergunning zou worden gegeven, en zij, die God en Zijn Apostel vóórloegen, zaten (te huis); een pijnlijke kastijding zal degenen hunner, die niet geloofden, tref-
fen.

91 Het is geen misdaad in de zwakken, noch in de zieken, noch in degenen die niet vinden wat zij moeten besteden (om achter te blijven), zoolang zij oprecht zijn jegens God en Zijn Apostel: er is geen weg (om een blaam te werpen) op degenen die (anderen) goed doen; en God is Vergevensgezind, Genadig;

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ
لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
سَيَصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑤

لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا
عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ
إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى
الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ⑤

waarin een hunner, wie ook, ter dood gebracht werd. Zij werden eerst als Moeslims behandeld, dan als ongeloofigen, maar werden niet ter dood gebracht, omdat zij zoo openlijk tot het ongelooft vervielen.

92 Noch in degenen, tot wie gij zeide, toen zij tot u kwamen, opdat gij hen zoudt vervoeren: Ik kan datgene niet vinden om u daarop te vervoeren; ⁶⁰¹ zij keerden terug, terwijl hun oogen van tranen overvloedigen vanwege het verdriet, dat zij niet vonden wat zij moesten besteden.

93 De weg (om te verwijten) is slechts tegen degenen, die u verlof vragen, ofschoon zij rijk zijn; zij hebben verkozen met degenen te zijn, die achterbleven, en God heeft een zegel op hun harten gesteld, derhalve weten zij niet.

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَرْحَرًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٦٠١﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠٢﴾

DEEL XI

94 Zij zullen zich bij u verontschuldigen, als gij tot hen wederkeert. Zeg: Voer geen verontschuldiging aan, in geen geval zullen wij u gelooven; inderdaad heeft God ons ingelicht omtrent de zaken aangaande ulieden; en nu zullen God en Zijn Apostel uw werk(en) zien, dan zult gij tot den Kenner van het ongeziene en het geziene worden wedergebracht, dan zal Hij u inlichten omtrent hetgeen gij gedaan hebt.

95 Zij zullen u bij God zweren, wanneer gij tot hen wederkeert, opdat gij u van hen zult afwenden; derhalve, wend u van hen af; waarlijk, zij zijn onrein en hun woning is de hel; een vergelding voor hetgeen zij verdiend hebben.

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذْ أَرْجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ أَتُوبَ مِنْكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠٣﴾

سَيَحْلِفُونَ بِآلِهِ لَكُمْ إِذَا أَلْقَبْتُمُ النِّيمَ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجَسٌ نَوْماً وَهُمْ جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٠٤﴾

601 D.w.z. paarden en kameelen om bereden te worden of om hun levensmiddelen te vervoeren.

96 Zij zullen u zweren, opdat gij een welgevallen aan hen zult hebben; maar indien gij een welgevallen aan hen hebt, heeft God toch waarlijk geen welgevallen aan de menschen die overtreden.

97 De bewoners der woestijn zijn zeer hard in ongelooft en huichelarij, en meer geneigd om de grenzen van hetgeen God tot Zijn Apostel geopenbaard heeft niet te kennen; ⁶⁰² en God is Wetend, Wijs.

Ot, geld-
boete.

98 En van de bewoners der woestijn zijn er, die wat zij besteden als een *verlies* beschouwen, en zij wachten de (kwade) wisselingen van het fortuin ten uwen aanzien af: op hen (zal) de (kwade) wisseling van het fortuin (zijn); en God is Hoorend, Wetend.

99 En van de bewoners der woestijn zijn er, die in God en den jongsten dag gelooven en wat zij besteden en de gebeden van den Apostel als (een middel van) nabijheid tot God beschouwen; nu waarlijk, het zal een middel van nabijheid zijn voor hen; God zal hen in Zijn genade doen ingaan; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

PARAGRAAF 13

De Huichelaars

100. Het goede voorbeeld dergenen die hun huizen ontvluchtten en dat der helpers. 101. De geloovigen ingelicht omtrent de huichelaars in en om Medina. 102—106. Sommigen na onderzoek vergeven. 107—110. Zij die een moskee bouwden om kwaad te stichten.

100 En (aangaande) de vorsten, de eersten der *Moehâdjirin* en der *Ansâr*, ⁶⁰³ en

يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرِبًا وَيَتْرَبُّ بِمِلَّةِ الدَّٰثِرِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبًا عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتُ الرَّسُولِ أَلَّا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُمْ سَيِّدٌ خَلَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٩﴾

وَالشَّيْخُونَ الْأَوْلَادُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ

⁶⁰² Zulk een hardnekkig volk moest de Heilige Qoer-ân verbeteren. Een deel daarvan werd, zooals vs. 99 aantoont, zoo verbeterd.

⁶⁰³ *Moehâdjirin* is het meervoud van *moehâdjir*, d.i. lett. *iemand die zijn*

Ar. onder.

degenen die hen in goedheid volgden, aan hen heeft God een welbehagen en zij hebben een welbehagen aan Hem, en Hij heeft tuinen voor hen bereid, waarin rivieren stroomen, om er in eeuwigheid in te wonen; dat is het groote succes.

وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ
لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٠٤﴾

101 En uit het midden dergenen van de bewoners der woestijn die rondom u zijn, zijn huichelaars, en uit het midden der inwoners van Medina (ook); zij zijn hardnekkig in huichelarij; gij kent hen niet; Wij kennen hen. Wij zullen hen tweemaal kastijden, ⁶⁰⁴ dan zullen zij tot een zware kastijding teruggezonden worden.

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ
وَمِنَ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى
الْبَيْتِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ
سَعَدْنَا بِهِمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يَردُّونَ إِلَى
عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿٦٠٥﴾

Ar. een andere.

102 En anderen hebben hun zonden beleden; zij hebben een goede daad en een slechte vermengd; wellicht zal God Zich (genadig) tot hen wenden; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

وَأخْرُونَ اعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا
عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا عَسَى اللَّهُ أَن
يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٠٦﴾

huis ontvlucht of verlaat en *anşâr* is het meervoud van *nâşir*, d.i. iemand die helpt. In de geschiedenis van den Islâm kreeg het eerste woord de beteekenis van: al de vrienden van den Heiligen Profeet, die na den Islâm in Mekka te hebben omhelsd, hun huizen moesten ontvluchten en zich of naar Abessinie of naar Medina begaven; de laatste vlucht, waaraan alle Moeslims van Mekka deelnamen, staat bekend onder den naam van *de Vlucht*, en de Islamietische jaartelling dateert van dit voorval: Het laatste woord beteekent: de Moeslims van Medina, die den Islâm vóór de Vlucht hadden aangenomen en die dengenen, die uit Mekka gevlucht waren, onderdak verschafften.

604 De huichelaars werden in dit leven tweemaal gestraft. Zij moesten deelnemen aan alle bijdragen ter verdediging van de Moeslimgemeenschap en min of meer aan de verdediging zelf, en moesten de armenbelasting betalen. dit alles tegen hun overtuiging in en noode; dit was ongetwijfeld een bron van groote martelingen voor hen. Nadat zij al deze martelingen terwille van hun bedrog, opdat men hen als Moeslims zou beschouwen, verduurd hadden, werden zij ten laatste van de Moeslims gescheiden, want het heet, dat de Heilige Profeet hen in zijn toespraak tot de Moeslim-gemeente gedurende de Djem'at-gebeden opnoemde, en dat zij de bijeenkomst in tegenwoordigheid van de gemeente moesten verlaten. Deze blootstelling aan schaamte in het openbaar was voor hen ongetwijfeld een tweede straf.

103 Neem een aalmoes van hun bezittingen, gij zult hen daarmee zuiveren en hen reinigen, en bid voor hen; 605 waarlijk, uw gebed is hun een rust; en God is Hoorend, Wetend.

104 Weten zij niet, dat God het berouw aanneemt van Zijn dienaren en de aalmoezen neemt, en dat God de Veelwederkeerende is (tot genade), de Genadige?

105 En zeg: Werk; dan zal God uw werk zien en (evenzoo) Zijn Apostel en de geloovigen; en gij zult tot den Kenner van het ongeziene en het geziene wedergebracht worden, dan zal Hij u inlichten omtrent hetgeen gij gedaan hebt.

106 En anderen *wachten* Gods gebod af, 606 hetzij Hij hen kastijdt of Zich (genadig) tot hen wendt; en God is Wetend, Wijs.

107 En degenen die een moskee gebouwd hebben om kwaad te veroorzaken en voor (het) ongelooft en om verdeeldheid onder de geloovigen te veroorzaken en (als) een hinderlaag voor hem, die te voren oorlog tegen God en Zijn Apostel voerde; 607 en zij zullen zekerlijk zweren: Wij wenschten niets dan het goede; en God getuigt, dat zij waarlijk leugenaars zijn.

حَدِّ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ
سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ
هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ
وَسَأُؤْتِيكُمْ أَجْرًا مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

وَالْآخَرُونَ مُرْجُونَ لِمِ اللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ
وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَ
كُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِضْآدًا
لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَيَحْلِفُونَ إِنْ أَرَادْنَا إِلَّا الْحُسْنَىٰ وَ
اللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾

Ar. worden
gemaakt ...
af te wacht-
ten.

605 Er wordt hier gezegd, dat het aannemen van aalmoezen door den Heiligen Profeet hen van het kwaad reinigde, terwijl zijn gebed voor hen hun vrede en rust gaf. Dit is een voorbeeld van de krachtadigheid der bemiddeling van den Heiligen Profeet voor zijn volgelingen. Het toont ook aan, dat er van de huichelaars geen armenbelasting aangenomen werd.

606 Dit heeft betrekking op drie geloovigen, die niet aan de expeditie deelnamen, nl. Ka'b-bin-Mâlik, Halâl-bin-Oemajja en Marârah-bin-Rabi'. Hun geval wordt in vs. 118 behandeld.

607 Twaalf mannen onder de huichelaars bouwden op aansporing van Abô 'Amir, een Christenmonnik, een moskee in de buurt van de moskee te Qoeba.

108 Sta er nimmer in; waarlijk, een moskee ge-groundvest op piëteit van den allereersten dag af is meer waard, dat gij daarin staat; daarin zijn menschen, die wenschen dat zij gereinigd worden; en God heeft degenen die zich reinigen lief.

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَكَسِجَاتُ أُنْسٍ
عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ
تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ
يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ٥٨

Ar. het zich
houden voor
de straf van

109 Is hij, die zijn grondvest op vrees voor God en (Zijn) welbehagen vestigt, dus beter, of hij die zijn grondvest vestigt op den rand van een krakenden hollen wal, zoodat die met hem in het vuur der hel instort; en God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

أَكْمَنَ أُنْسٌ بُيُوتَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ
اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أُنْسٌ بُيُوتَهُ
عَلَى شَفَا جُرُوبٍ هَاهَا فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ
جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٥٩

110 Het gebouw dat zij gebouwd hebben, zal steeds een bron van ongerustheid in hun harten blijven, tenzij hun harten in stukken zijn gesneden; 608 en God is Wetzend, Wijs.

لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي
قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٦٠

PARAGRAAF 14

De Geloovigen

111, 112. Kenteekenen van de ware geloovigen. 113—116. Geestelijke betrekkingen met de afgodendienaars. 117, 118. Drie geloovigen die niet aan de Taboëk-expeditie deelnamen.

111 Waarlijk, God heeft van de geloovigen hun personen, en hun bezittingen gekocht, in ruil hiervan dat zij den tuin zullen hebben; 609

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ
وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ

met het doel om deze kwaad te berokkenen. Abœ 'Amir, die na langen tijd tegen den Heiligen Profeet te hebben gestreden, na den slag bij Hoënaïn naar Syrië gevlucht was, had zijn vrienden in Medina geschreven, dat hij met een geduchte krijgsmacht kwam om den Heiligen Profeet te verpletteren en dat zij een moskee voor hem moesten bouwen. Maar Abœ 'Amir stierf in Syrië en de oprichters der moskee verlangden, dat de Heilige Profeet er door zijn aanwezigheid zijn zegen aan gaf. De Goddelijke openbaring verbood het hem en de moskee werd vernietigd.

608 Hun harten konden of door diep berouw of door oprechte bekeering in stukken worden gesneden.

609 De *Tuin* beduidt in den Heiligen Qoer-an het bereiken van het groote levensdoel: — een volledige ontwikkeling van 's menschen vermogens. Om dit

zij strijden op Gods weg, derhalve dooden zij en worden zij gedood; een belofenis die bindend is voor Hem in de Thora en het Evangelie en den Qoer-an; en wie is meer getrouw aan zijn verbond dan God? Verheug u derhalve in *de gelofte, die gij be-loofd* hebt; en dat is het groote succes.

Ar. den
koop, dien
... geslo-
ten.

112 Zij die zich (tot God) wenden, die (Hem) dienen, die (Hem) loven, die vasten, die zich nederbuigen, die zich ter aarde werpen, die bevelen wat goed is en verbieden wat kwaad is en die Gods grenzen houden: en geef blijde tijdingen aan de geloovigen.

Ar. is niet
voor.

113 Het *past* den Profeet en dengenen die gelooven *niet*, dat zij vergiffenis voor de polytheïsten vragen, al zijn zij ook naverwanten, nadat het hun duidelijk is geworden, dat zij de inwoners van het vlammeende vuur zijn. 610

فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَا
عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَ
الْقُرْآنِ وَمَنْ أَدْرَىٰ بِهِ مِنَ اللَّهِ
فَأَسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الْكُفْرَ بِيَعْتُمُ بِهِ
وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْمُ الْعَظِيمُ ﴿١١٢﴾

الَّذِينَ آمَنُوا بِالْعِبَادَةِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِينَ كَانُوا يَسْجُدُونَ لِلشُّرُكِ
وَالشُّرُكُوتِ وَالشُّرُكِ وَالْحَفِظُونَ
لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالرَّسُولِ أَنْ يَسْتَغْفِرُوا
لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

doel te bereiken wordt hier de voorwaarde gesteld, dat de geloovigen zich op Gods weg zoowel met hun persoon als met hun vermogen inspannen. Jezus drukte dezelfde gedachte uit, toen hij tot den rijken jongeling zei: „Ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult eenen schat hebben in den hemel” (Matth. 19 : 21). En evenzoo Mozes: „Zoo zult gij den Heere, uwen God, liefhebben met uw gansche hart, en met uw gansche ziel, en met al uw vermogen” (Deut. 6 : 5). De daaropvolgende woorden: *zij strijden* etc. zijn een bewijs van hun volkomen toewijding aan de zaak der waarheid.

610 Opgemerkt dient te worden, dat dit vers niet verbiedt, om de vergeving van de ongelooovigen in het algemeen te bidden, wel om die van zulke ongelooovigen alleen, omtrent wie het duidelijk is geworden, dat zij inwoners van het vlammeende vuur zijn. In het daarop volgende vers wordt duidelijk gemaakt, dat zelfs Abraham voor zijn afgodischen oudere bleef bidden, tot hij duidelijk bemerkte, dat hij Gods vijand was geworden. De vraag doet zich voor: Wanneer moet een mensch als een openlijke vijand van God, of als een inwoner van het vlammeende vuur beschouwd worden? Wanneer er een profeet verwekt wordt om de dwalingen uit te roeien en om de waarheid te bevestigen, komt er een klasse van menschen tegen hem in verzet, menschen die zich uiterst inspannen om de waarheid te vernietigen. Zoo werd de oudere van Abraham niet bij de eerste gelegenheid, toen hij den afgodendienst weigerde te verzaken, een vijand

Ar. niet be-
halve.

114 En de vraag van Abrah-
ham om vergiffenis voor zijn
oudere was *slechts* vanwege
een belofte, die hij hem be-
loofd had; maar toen het
hem duidelijk werd, dat hij
een vijand van God was, ver-
klaarde hij zich vrij van hem;
waarlijk, Abraham was zeer
teederhartig, verdraagzaam.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ
إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَّ مَا إِنَاءَهُ فَلَئِمَّاتِينَ
لَهُ إِنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرًّا مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ⑥

Ar. hen.
Ar. hen.
Ar. zij ...
moeten.

115 Het is niet (aan) God
(toe te schrijven), dat Hij
een volk op een dwaalspoor
brengt, nadat Hij *het* geleid
heeft: Hij maakt *het* zelfs
duidelijk, waarvoor *het* zich
moet hoeden; ⁶¹¹ waarlijk,
God kent alle dingen.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَهُمْ
حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّفِقُونَ إِنَّ اللَّهَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ⑥

Ar. noch.

116 Waarlijk, Gods is het
koninkrijk der hemelen en der
aarde; Hij doet leven en doet
sterven; en er is voor u geen
Bewaker of Helper buiten
God.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ⑥

Of, de Moe-
nadjirtin.
Of. Ansdr.

117 Voorzeker heeft God
Zich (genadig) gewend tot
den Profeet en *degenen die*
(hun huizen) *ontvluchtten* en
de *Helpers* die hem in de ure
des noods ⁶¹² volgden, nadat
de harten van een deel hun-
ner op het punt stonden af te
wijken, toen wendde Hij Zich
(genadig) tot hen; waarlijk,
jegens hen is Hij Liefheb-
bend, Genadig.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
الْعُسْرِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ فُلُوبُ
قَرِينٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ
رَءُوفٌ رَحِيمٌ ⑥

van God, maar toen hij alle pogingen aanwendde om den prediker der waarheid te dooden. Zoo ook de afgodendienaars van Arabië: het vonnis waarbij zij onverbeterlijk werden verklaard, werd zelfs toen zij den Heiligen Profeet te Mekka vervolgden niet uitgevaardigd, wel toen het duidelijk werd, dat zij al hun krijgsmachten verzamelden om alle sporen van den Islâm uit te wisschen. Het laatste oordeel over hen werd toen geveld en het was nutteloos om hun vergeving te bidden.

611 Het vers stelt in duidelijke bewoordingen vast, dat God de menschen nooit op een dwaalspoor brengt; en hoe zou Hij de menschen op een dwaalspoor brengen — zegt de Heilige Qoer-ân — wanneer Hij hun zelfs duidelijk maakt voor welk kwaad zij zich moeten hoeden?

612 Hier wendde God Zich genadig tot degenen, die onder de moeilijkste

118 En jegens de drie, die achtergelaten werden, tot hun de aarde nauw werd, niettegenstaande haar uitgestrektheid, en hun zielen werden hun ook benauwd; en zij wisten zeker dat er geen toevlucht is tegen God behalve tot Hem; toen wendde Hij Zich (genadig) tot hen, opdat zij zich (tot Hem) zouden wenden; waarlijk, God is Veelwederkeerende (tot genade), de Genadige. 613.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٦١٣﴾

PARAGRAAF 15

Wat de Getrouwen behooren te doen

119—121. De getrouwen behooren den Profeet trouw te blijven. 122. Een zeker deel van iedere groep behoort den godsdienst te bestudeeren en anderen daarin te onderrichten:

119 O gij, die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en wees met de getrouwen. 614

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

120 Het betaamde den inwoners van Medina en dengenen rondom hen van de bewoners der woestijn niet, achter den Apostel Gods te blijven, en (iets) voor zichzelf te wenschen veelmeer dan hem; dit komt, doordat dorst, noch vermoeienis, noch honger

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْعَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ ذَلِكَ يَأْتُهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْؤُونَ

Ar. noch.

omstandigheden Zijn geboden gehoorzaamden. Dit toont aan, dat *tauba* niet voor de zondaars alleen is.

613 De drie mannen kwamen van de Ansâr; zie de noot bij vs. 106. Zij bleven gedurende vijftig dagen van alle omgang met de Moeslims uitgesloten. Ka'b was een man van aanzien, en toen hij een brief van den Koning van Ghassan ontving, waarin deze hem een positie onder hem aanbood, indien hij den Heiligen Profeet afvallig werd, verbrandde hij den brief, waarmede hij zijn verachting voor het aanbod toonde, en gaf geen antwoord.

614 Met de *getrouwen* worden degenen bedoeld, die standvastig in de zaak der waarheid zijn en onder de zwaarste beproevingen trouw blijven aan wat zij beloofd hebben. Het vorige vers behandelt het geval van drie mannen, die hun plicht verzuimd hadden: zij hadden zich niet bij den Heiligen Profeet aangesloten, toen hij de zaak der waarheid ophield. Dit vers stelt het algemeene beginsel vast, dat de Moeslims, telkens als zij iemand de zaak der waarheid zien ophouden, zich bij hem moeten aansluiten.

hen op Gods weg treft; noch bewandelen zij een pad, dat de ongelooigen vergramt, noch verkrijgen zij van den vijand wat zij verkrijgen, of een goed werk is ter oorzake daarvan voor hen opgeschreven; waarlijk, God doet de belooning dergenen, die (anderen) goed doen, niet te loor gaan;

121 Noch geven zij uit wat uitgegeven kan worden, klein of groot, noch doortrekken zij een vallei, of het is ten gunste van hen opgeschreven, opdat God (het) hun vergelden zal met het beste van wat zij gedaan hebben.

122 En het betaamt den geloovigen niet tezamen op te trekken; waarom trekt dan niet een troep van iedere groep uit hun midden op, opdat zij zich er op toeleggen een begrip in (zake) den godsdienst te verkrijgen, en opdat zij hun menschen zullen waarschuwen, wanneer zij tot hen wederkeeren, opdat zij voorzichtig zullen zijn? ⁶¹⁵

PARAGRAAF 16

Het Doel dat de Openbaring verwezenlijkt

123—125. De openbaring sterkt de getrouwen en verzwakt de huichelaars. 126, 127. De beproevingen. 128—129. De ijver en het vertrouwen van den Heiligen Profeet op God.

123 O gij, die gelooft! strijd tegen degenen der ongelooigen die u nabij zijn ⁶¹⁶ en laten zij gestrengheid in u vinden; ⁶¹⁷ en weet, dat God met degenen is, die zich (voor het kwaad) hoeden.

مَوَظِعًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَتَأَلَوْنَ مِنْ
عَدُوِّ نَبِيٍّ إِلَّا كَتَبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلًا صَالِحًا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦١٥﴾

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
وَلَا يَقْطَعُونَ وَإِدْبَارَ الْإِكْتِبَ لَمْ يَجْزِهِمْ
اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦١٦﴾

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْلَا
نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا
فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا
إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿٦١٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَدُونَكُمْ
مِنَ الْكُفَّارِ وَجِدُوا فِيكُمْ غِلظَةً
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٦١٨﴾

⁶¹⁵ Het ter sprake brengen van het onderwerp „studie van den godsdienst” op deze plaats toont aan, welk doel de Heilige Qoer-ân beoogt. Te midden van voorschriften betreffende den strijd brengt hij het onderwerp „zendelingen klaar-maken” ter sprake en toont dus aan dat de Islâm dit het meest noodig heeft.

⁶¹⁶ en ⁶¹⁷ zie volgende blz.

124 En telkenmale als een hoofdstuk geopenbaard wordt, zijn er sommigen van hen, die zeggen: Wie uwer heeft het in het geloof gesterkt? Dan, aangaande degenen die gelooven, het sterkt hen in het geloof en zij verblijden zich.

125 En aangaande degenen, in wier harten een krankte is, het voegt onreinheid bij hun onreinheid en zij sterven, terwijl zij ongeloovigen zijn. ⁶¹⁸

126 Zien zij niet, dat zij ieder jaar eens of tweemaal ⁶¹⁹ beproefd worden; nochtans wenden zij zich niet (tot God), noch zijn zij gedachtig.

127 En telkenmale als een hoofdstuk geopenbaard wordt, werpen zij een blik op elkander: Ziet iemand u? Vervolgens keeren zij zich af: God heeft hun harten afgekeerd, omdat zij menschen zijn die niet begrijpen.

128 Voorzeker is een Apostel uit uw midden tot u gekomen; zwaar is voor hem uw vallen in nood, buitengewoon bezorgd over u, jegens de geloovigen (is hij) liefhebber, genadig. ⁶²⁰

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً فَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ
أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ آيَاتًا يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا فَرَادَتْهُمْ آيَاتًا وَأَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ
رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٢٥﴾

أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَآرٍ
مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا
هُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾

وَإِذَا مَا أَنْزَلْنَا سُورَةً تَطَّرَ بَعْضُهُمْ
إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرِيكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ
انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ
عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ سَرِيضٌ مِّنْ رَّحْمَتِهِ ﴿١٢٨﴾

Slechts door de propaganda der zendelingen kon de waarheid verspreid worden, en het uiteindelijke doel moest niet uit het oog worden verloren, al voerden zij ook een strijd op leven en dood tegen verpletterende overmachten.

616 Omdat slechts zulke ongeloovigen den Moeslims moeilijkheden bezorgden. Dit toont aan, dat het zwaard noodig was om het leven en de belangen der Moeslims te beschermen, niet om den godsdienst te propageeren.

617 Zoodat gij u niet aan hen overgeeft.

618 De onreinheid van hun hart nam met elke nieuwe openbaring toe, omdat zij daardoor hardnekkiger werden en hun hart meer en meer tegen de waarheid verstokt werd.

619 Dit slaat op de verscheidene ongelukken, die hun overkwamen en op hun nederlaag in de oorlogen.

620 Dit is het ware beeld van het hart, dat niet over zijn volgelingen alleen bedroefd was, ook niet over één stam of land, maar over de geheele

129 Maar indien zij zich omkeeren, zeg: God is mij voldoende, er is geen god dan Hij; op Hem vertrouw ik mij, en Hij is de Heer der groote macht. a

قَالَ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

a 485.

menschheid. Hij is bedroefd over de lasten van allen en is bezorgd over het welzijn van allen, maar tot degenen die hem volgen, staat hij in een bijzondere verhouding; tegenover hen is hij bovendien liefhebbend en genadig.

HOOFDSTUK X

JONA (Jôënoes)

GEOPENBAARD TE MEKKA (11 paragrafen en 109 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1, 2. De waarheid der Openbaring.
- Par. 3. Genadige behandeling.
- Par. 4. Ongeëvenaardheid van Gods gaven.
- Par. 5. De verworpelingen en hun straf.
- Par. 6. Genade komt vóór straf.
- Par. 7. Geloovigen en ongeloovigen.
- Par. 8, 9. Verwijzing naar een heilige geschiedenis.
- Par. 10. Zij die op de waarschuwing acht slaan, zullen er baat bij vinden.
- Par. 11. Alle goed wordt door God beheerscht.

Algemeene opmerkingen:

AL wat in dit hoofdstuk van Jona, naar wien het genoemd is, gezegd wordt, is een incidenteele vermelding van zijn volk, dat baat heeft gevonden bij de waarschuwing; zie vs. 98. Er wordt meer in bijzonderheden melding gemaakt van Noach en Mozes, maar aangezien het thema van dit hoofdstuk hoofdzakelijk over den voorrang van genade boven straf handelt, komt het meer overeen met Jona's geschiedenis; de naam van dien profeet is derhalve als titel passend gekozen.

Het voornaamste kenmerk van dit hoofdstuk is, dat het, terwijl het de waarheid der openbaring verklaart, ook den nadruk legt op de genadige bejegening van den mensch door het Goddelijk Wezen. Het begint met een verklaring van de waarheid der Goddelijke openbaring in den Heiligen Qoer-ân en gaat in de eerste twee paragrafen over tot de behandeling van zijn waarheid. De tweede paragraaf besluit met een vraag van den kant der ongeloovigen om een teeken, en er wordt hun gezegd, dat het oordeel voor korten tijd opgeschort wordt; de reden daarvan wordt gegeven in de derde paragraaf, waar aangetoond wordt dat de Goddelijke bejegening van den mensch gekenmerkt is door genade, en daarom verhaast Hij de straf niet, maar bewijst Hij eerst genade. De vierde paragraaf zegt ons, dat de getuigenis van Gods genade in de natuur bestaat, want Hij schenkt gaven, die niemand anders in staat is te schenken, en gelijk Zijn stoffelijke gaven door haar ongeëvenaardheid gekenmerkt zijn, alzoo ook Zijn gave der openbaring: niemand anders kan de gelijke daarvan voortbrengen. De vijfde paragraaf vermeldt, dat de verworpelingen ten slotte hun straf moeten krijgen, terwijl de zesde weer de aandacht vestigt op de overheersching van de

PARAGRAAF 1

De Waarheid der openbaring

1—6. De openbaring en argumenten voor de waarheid daarvan.
7—10. Belooning en straf en haar karakter.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Ik ben God, de Ziende.

621 Dit zijn de verzen van het
Boek vol van wijsheid.

2 Wat! is het voor de
mensen een wonder, dat Wij
tot een man uit hun midden
hebben geopenbaard, zeggen-
de: Waarschuw de menschen
en geef dengenen die gelooven
de blijmare, dat voor hen
een *vasten voet* bij hun Heer
is. De ongelooigen zeggen:
Dit is waarlijk een duidelijke
toovenaar.

Of, hooge
waardig-
heid.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقُرْآنِ الْمَكِيدِ ۝

إِن كَانَ لِلنَّاسِ عِجَابٌ عَلَىٰ
رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنْذَرَ
النَّاسَ وَبَشَّرَ الَّذِينَ
آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ
عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالِ الْكُفْرُونَ
إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝

eigenschap genade in het Goddelijk Wezen. De zevende stelt de geloovigen tegen-
over de ongelooigen. De achtste en negende maken in het kort melding van de
geschiedenis van Noach en Mozes. De tiende verklaart door een korte zinspeling
op Jona, dat zij die op de waarschuwing acht slaan, er baat bij zullen vinden,
en de laatste paragraaf maakt melding van het Goddelijk oordeel, dat komen
moet.

Van het 10de tot het 16de hoofdstuk hebben wij een groep van zeven hoofd-
stukken, die alle, met uitzondering van het zestiende hoofdstuk, met de letters
alif lām rā beginnen (alleen het dertiende hoofdstuk begint met *alif lām mīm rā*).
Ze handelen over hetzelfde onderwerp, d.i. de waarheid der openbaring van den
Heiligen Qoer-ân, met betrekking tot de studie van de natuurwetten, de men-
schelijke natuur en de vroegere geschiedenis, en zijn alle ongeveer op denzelfden
tijd geopenbaard, nl. tusschen het negende en twaalfde jaar der bediening van
den Heiligen Profeet te Mekka. Zij zijn dus iets vroeger geopenbaard dan het
6de en 7de hoofdstuk, die tot nagenoeg het einde van het Mekkaansch tijdperk
behooren, maar later dan de groep die daarop volgt. Na een behandeling van
de waarheid der Goddelijke openbaring in het algemeen in het 7de hoofdstuk
was het noodzakelijk, dat de waarheid der Goddelijke openbaring, zooals die
in den Heiligen Qoer-ân vervat is, in het bijzonder bevestigd werd, terwijl de
twee tusschenliggende hoofdstukken, het 8ste en 9de, als het ware bij parenthese
de straf behandelen, die den tegenstanders van den Heiligen Profeet opgelegd
werd.

621 *Alif, lām* en *rā* zijn de drie letters, die aan het begin staan van dit
hoofdstuk en van vier andere hoofdstukken, nl. het 11de, 12de, 14de en 15de,
terwijl het 13de hoofdstuk met de letters *alif, lām, mīm, rā* begint. Deze afkorting,
is van denzelfden vorm als *alif, lām, mīm*, behalve dat de *rā*: *rā'i* bequidit, d.i.

a 4.

b 485.

c 175.

3 Waarlijk, uw Heer is God, Die de hemelen en de aarde in zes tijdperken ^a geschapen heeft, en Hij heeft de macht op den troon, ^b de zaak ordenende; er is geen middelaar dan na Zijn verlof; ^c dit is God, uw Heer, derhalve, dien Hem; zult gij dan niet gedachtig zijn?

4 Tot Hem is uw wederkeer, van allen (uwer); Gods belofte in waarheid (gegeven); waarlijk, Hij begint de schepping, daarna brengt Hij die wederom voort, opdat Hij dengenen die gelooven en (anderen) goed doen, met rechtvaardigheid zal vergelden; en (aangaande) degenen die niet gelooven, zij zullen een drank van heet water en een pijnlijke kastijding hebben, omdat zij niet geloofd hebben.

5 Hij is het, Die de zon tot een schitterende helderheid heeft gemaakt en de maan tot een licht, en daarvoor phasen heeft bepaald, opdat gij de berekening der jaren en de rekening zoudt kennen. God heeft dit niet geschapen dan met waarheid; Hij maakt de teekenen duidelijk voor menschen die weten.

6 Waarlijk, in de afwisseling van den nacht en den dag, en (in) wat God in de hemelen en (op) de aarde heeft geschapen, zijn zekere teekenen voor menschen die zich (voor het kwaad) hoeden.

7 Waarlijk, degenen die Onze ontmoeting niet verwachten en een welgevallen hebben aan het leven dezer

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَيْءٍ
إِلَّا مِنْ عِنْدِ أَرْبِهِ ذُكِرْكُمْ اللَّهُ رَبَّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ ط أَكَلَا تَذَكَّرُونَ ①

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا
إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ
وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ②

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ
نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ
السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ
إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ③

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ آيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ ④

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَأَطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ

de Ziende, of arā, d.i. Ik zie, terwijl de mīm: a'lam, d.i. de beste Weter beduidt; dit verklaart ook de afkorting aan het begin van het 13de hoofdstuk.

wereld en daarmee tevreden zijn, en degenen die geen acht slaan op Onze mededeelingen:

8 (Aangaande) dezen, hun woning is het vuur, wegens hetgeen zij verdiend hebben.

9 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, hun Heer zal hen door hun geloof leiden; er zal van beneden hen rivieren stroomen in tuinen van gelukzaligheid.

10 Hun roep zal daarin zijn: Glorie zij U, o God! en hun groet zal daarin zijn: Vrede; en het einde van hun roep zal zijn: Lof zij God, den Heer der werelden. 622

هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَفُلُونَ ﴿٥﴾

أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ النَّارُ إِلَّا مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِآيَاتِهِمْ تَجْرِي

مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٧﴾

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّاتُهُمْ
فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجْنَا دَعْوَاهُمْ أَنْ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾

PARAGRAAF 2

De Waarheid der openbaring

11, 12. Genade bewezen en het kwaad weggenomen. 13, 14. Een les. 15—17. De waarheid der openbaring ingeprent. 18—20. Het oordeel opgeschort.

11 En indien God het kwaad voor de menschen verhaastte, zooals zij het verhaasten van het goede wenschen, zou hun einde zekerlijk voor hen besloten zijn geweest; maar Wij laten degenen die Onze ontmoeting niet verwachten, in hun buitensporigheid blindelings voortzwerven.

12 En wanneer eenig leed een mensch aanraakt, roept hij Ons aan, hetzij op zijn zijde liggende of zittende of staande; maar wanneer Wij zijn leed van hem wegnemen, loopt hij door, als had hij Ons nooit aangeroepen van wege een leed dat hem aanraakte; zoo wordt wat zij doen den buitensporigen schoonschijnend gemaakt.

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ

بِالْخَيْرِ لَقَضَىٰ إِلَيْهِمْ أَجْلَهُمْ فَتَدْرُ

الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي

طُعْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٩﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا

لِحَبِيبِهِ أَوْ قَائِدًا أَوْ فَأِيمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا

عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّكَانَ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ

مَسَّهُ كَذَلِكِ نُرْمِيَنَّ لِلْمُسْرِفِينَ مَا

كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠﴾

13 En voorzeker verdelgden Wij de geslachten vóór u, toen zij onrechtvaardig waren, en hun apostelen waren tot hen gekomen met duidelijke bewijsgronden, en zij wilden niet gelooven; zoo vergelden Wij den schuldigen menschen.

14 Toen hebben Wij u na hen tot heerschers in het land gemaakt, opdat Wij zouden zien, hoe gij handelt.

15 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voor-gelezen worden, zeggen degenen die Onze ontmoeting niet verwachten: Breng een anderen Qoer-ân dan dezen, of verander dien. Zeg: Het betaamt mij niet dien uit mijzelf te veranderen; ik volg niets dan wat tot mij is geopenbaard: waarlijk, ik vrees, indien ik mijn Heer niet gehoorzaam, de kastijding van een grooten dag.

16 Zeg: Indien God (het anders) had gewild, zou ik dien u niet hebben voorgelzen, noch zou Hij het u hebben geleerd; voorzeker heb ik daarvóór een leeftijd onder u gewoond; begrijpt gij dan niet? 623

17 Wie is dan onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint, of (die) Zijn mededeelingen loochent? Waarlijk, de schuldigen zullen niet voorspoedig zijn.

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الْقُرُونََ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا تَلَّمُوا الْوَحْيَ إِذْ جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا إِلَّا يَوْمُوا كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ⑤

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلِيفَةَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ⑥

وَإِذَا تَشَفَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ لَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا إِنَّا وَهَّابُونَ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ أَفُلٌ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَبْدِلَهُ مِنْ تِلْكَ آيَاتِي نَفْسِي إِنْ أَتَيْعُهُ إِلَّا مَا يَوْحِي إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَأْيِي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ⑦

قُلْ بَوَّ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُمْ عَلَيْهِمْ وَلَا أَدْرَسَكُمْ بِهِ فَقَدْ لَيْسَتْ فِيكُمْ عُمَرَاءُ مِنْ قَبْلِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑧

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ⑨

Of, doen kennen.

623 De waarheidsliefde en eerlijkheid van den Heiligen Profeet, voor hij de Goddelijke openbaring ontving, was onbetwist, en hij had door deze eigenschappen zoo'n beroemdheid verworven, dat hij in het land bekend stond onder den naam van *Al-Amin*, d.i. *de getrouwe*. Het argument is: indien hij, zooals zij erkenden, bij zijn leven nooit gelogen had, zelfs niet om wille van een persoonlijk voordeel, hoe zou hij, nu hij de jeugd en de jaren van hartstochten reeds gepasseerd was, kunnen liegen en dat nog wel tot zijn eigen nadeel? Hij behaalde geen voordeel, maar ondervond er juist veel leed door vanwege de vervolgingen, die zijn prediking had teweeggebracht.

18 En zij dienen buiten God wat hun noch schaadt noch baat, en zij zeggen: Dit zijn onze middelaars bij God. Zeg: Licht gij God in omtrent hetgeen Hij in de hemelen *en* (op) de aarde niet weet? Glorie zij Hem, en hoogst verheven is Hij boven hetgeen zij (nevens Hem) plaatsn.

Ar. *noch.*

19 En de menschen zijn slechts één volk, ^a maar zij zijn het oneens; ⁶²⁴ en ware van uw Heer niet alreede een woord vooraf gegaan, ⁶²⁵ de zaak zou tusschen hen zekerlijk beslist zijn, ten aanzien van datgene waarover zij het oneens zijn.

a 141.

20 En zij zeggen: Waarom wordt er van zijn Heer geen teeken tot hem gezonden? Zeg: Het ongeziene is slechts voor God, wacht derhalve; waarlijk, ook ik ben met u van degenen die wachten. ⁶²⁶

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هُوَ ذَا شَفَعَاؤُنَا
عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُوا اللَّهَ يَهْدِ اللَّهُ سَبِيلَكُمْ
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ①

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ②

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا آيَةٌ مِنْ
رَبِّنَا قُلْ إِنَّمَا الْعَيْبُ لِلَّهِ فَانظُرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ③

PARAGRAAF 3

Genadige Behandeling

21—24. De Goddelijke genade volgt op bezoeken. 25, 26. De rechtschapenen zullen in vrede blijven. 27—30. De verdorvenen moeten gestraft worden.

21 En als Wij de menschen genade doen proeven, nadat een bezoeking hen *getroffen* heeft, zie! verzinnen zij plannen tegen Onze mededeelingen. Zeg: God is vlugger in het maken van plannen; waarlijk, Onze boodschappers schrijven op wat gij verzint.

Ar. *aange-
raakt.*

وَإِذَا أَدْرَأْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ
مَسَّهُمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلْ
اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّكُمْ تُرْسِلُونَ
يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ④

624 Ook de tegenstanders van den Heiligen Profeet waren het niet met hem eens, of weigerden hem aan te nemen, zooals vroegere menschen hun profeten hadden verworpen, want alle menschen zijn slechts één volk.

625 Het woord, dat vooraf gegaan was, was de opschorting van hun straf, zoolang zij den Heiligen Profeet toestonden in hun midden te leven.

626 Uit het verband blijkt, dat zij om de straf vroegen, waarmee zij bedreigd

22 Hij is het, Die u te land en ter zee doet reizen; tot, wanneer gij in de schepen zijt en ze met hen voortvaren met een aangename bries, en zij zich daarover verblijden, een geweldige wind hen overvalt en de baren van alle zijden tot hen komen, en zij er zeker van zijn, dat zij daardoor ingesloten zijn; (dan) bidden zij tot God, Hem oprecht zijnde in gehoorzaamheid: Indien Gij ons hieruit verlost, zullen wij waarlijk van de dankbaren zijn.

23 Maar als Hij hen verlost, zie! zijn zij onrechtvaardiglijk wederspannig op de aarde. O, menschen! uw wederspannigheid is tegen uw eigen zielen — een voorziening voor het leven dezer wereld (alleen) dan zal tot Ons uw wederkeer zijn, derhalve zullen Wij u inlichten omtrent wat gij gedaan hebt.

24 De gelijkenis van het leven dezer wereld is slechts als water, dat Wij uit de wolken nederzenden, dan groeien de planten der aarde, waarvan de menschen en het vee eten, *daardoor welig*; totdat, wanneer de aarde haar gulden gewaad aantrekt en getooid is, en haar bewoners denken, dat zij er de macht over hebben, Ons gebod daartoe komt, bij nacht of bij dag; derhalve maken Wij het tot geogst gewas, als had het gisteren niet bestaan; zoo maken Wij de mededeelingen duidelijk voor menschen die nadenken.

Of, vermen-
gen zich ...
daarmede.

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّىٰ
إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَجَرِين بِيَوْمٍ بِرِيحٍ
طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَهَا رِيحٌ عَاصِفٌ
وَ جَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا
أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ لَدَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ لَهُ لَئِن أَنْجَيْتَنَا مِنْ هَذِهِ
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾

فَلَمَّا أَنْجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ طَيِّبَاتِهَا النَّاسُ إِنَّمَا نَعْيُكُمْ
عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَاءَ الْحَيَوَاتِ الدُّنْيَا ثُمَّ
إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَذُنِّبْتُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَوَاتِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ
مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَ الْأَنْعَامُ حَتَّىٰ
إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ
وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِירוْنَ عَلَيْهَا أَنزَلْنَا
أَمْرًا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا
كَأَن لَّمْ يَغْنَبْ إِلَّا يَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَقُصُّ
الْأَيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

werden, omdat zij geen ander teeken zouden erkennen; en het antwoord luidde, dat zij die tegemoet moesten zien.

25 En God noodigt tot de woonplaats des vredes en leidt wien Hij wil naar het rechte pad. ⁶²⁷

26 Voor degenen die het goede doen, is een goede (belooning) en meer (dan dat); en zwartheid zal hun aangezichten niet bedekken, noch schande; dezen zijn de bewoners van den tuin; daarin zullen zij wonen.

27 En (aangaande) degenen die het kwaad hebben verdiend, de straf voor een kwaad is de gelijke daarvan, en vernedering zal over hen komen — zij zullen niemand hebben om hen tegen God te beschermen — alsof hun aangezichten met sneden van de diepe duisternis des nachts bedekt waren; dezen zijn de bewoners van het vuur, daarin zullen zij wonen.

28 En ten dage als Wij hen allen zullen verzamelen, zullen Wij dan tot degenen die goden (nevens God) plaatsen, zeggen: Blijf waar gij zijt, gij en uw gezellen! Dan zullen Wij hen van elkander scheiden en hun gezellen zullen zeggen: Niet ons hebt gij gediend:

29 Derhalve, God is voldoende als Getuige tusschen ons en u, dat wij gansch onbewust waren van uw aanbedding.

30 Daar zal iedere ziel in kennis worden gesteld met wat ze vooruit heeft gezonden, en zij zullen tot God, hun

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٢٧﴾

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا
يَرْهَقُهُمْ جُزْهُمُ قَطْرٌ وَلَا ذَلَّةٌ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦٢٨﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ
اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ
قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦٢٩﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جِجَعًا شَمًّا نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مِمَّا كُفَرْتُمْ أَشْرَكُوا
فَرَكْنَا بَيْنَهُمْ وَوَعَّاوَنَهُمْ مَا
كُنتُمْ إِتَانًا تَعْبُدُونَ ﴿٦٣٠﴾

كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ إِن
كُنتُمْ عَنْ عِبَادَتِكُمْ لِغُلِيلِينَ ﴿٦٣١﴾

هَذَا لَكَ تَبَلُّوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ
وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ وَصَلَّىٰ

Ar. tus-
schen u.

627 Hier hebben wij een andere beschrijving van het Moeslim-paradijs, dat de woonplaats des vredes wordt genoemd. Vrede, zoowel vrede van geest als vrede van omgeving, is dus het doel van den Islâm. De Islâm maakt deze wereld inderdaad tot een verblijfplaats van vrede voor een waar Moeslim. Zelfs in dit leven sluit hij vrede met zijn Heer en leeft hij in vrede met zijn medemenschen.

waarachtigen Beschermers, teruggebracht worden, en wat zij verzonnen hebben zal van hen verdwijnen.

عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ①

PARAGRAAF 4

Ongeëvenaardheid van Gods Gaven

31—34. Ongeëvenaardheid van Gods gaven in de stoffelijke natuur. 35, 36. Leiding wordt door God gegeven. 37—40. Ongeëvenaardheid van de openbaring.

31 Zeg: Wie geeft u onderhoud uit den hemel en (van) de aarde? Of wie heeft de macht over het gehoor en het gezicht? En wie brengt het levende voort uit het doode, en brengt het doode voort uit het levende? En wie schikt de zaak? Dan zullen zij zeggen: God. Zeg dan: Zult gij u dan niet (voor het kwaad) hoeden?

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
أَمْ مَنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ
يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ
مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدْبِرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ
اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ①

32 Dit dan is God, uw waarachtige Heer; en wat is er na de waarheid behalve de dwaling; hoe zijt gij dan teruggekeerd?

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ
الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالَةُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ②

33 Zoo is het woord van uw Heer tegen degenen die overtreden, dat zij niet gelooven, bewaarheid.

كَذَلِكَ حَقَّقْتُ كَلِمَتِ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ
فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ③

34 Zeg: Is er iemand onder uw deelgenooten die de schepping kan beginnen, (en) ze dan wederom voortbrengen? Zeg: God begint de schepping, (en) Hij brengt ze dan wederom voort: hoe zijt gij dan afgewend?

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَأُ
الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ④

35 Zeg: Is er iemand onder uw deelgenooten die tot de waarheid leidt? Zeg: God leidt tot de waarheid. Heeft Hij, Die naar de waarheid leidt, dan meer recht om gevolgd te worden, of hij die zelf niet den rechten weg bewandelt, tenzij hij geleid wordt? Wat scheidt u dan: hoe oordeelt gij?

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي
إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَطَمَّنْ
يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحْسَنُ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ
يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا كُفَّ
كَيْفَ تَحْكُمُونَ ⑤

36 En de meesten hunner volgen niets dan een vermoeden; waarlijk, een vermoeden baat niet tegen de waarheid; waarlijk, God weet wat zij doen.

37 En deze *Qoer-ân* is niet zoo, dat hij verzonnen zou kunnen worden door wien ook buiten God, maar hij is een bevestiging van datgene wat daarvóór is ^a en een duidelijke verklaring van het boek, ⁶²⁸ daaraan is geen twijfel, van den Heer der werelden.

38 Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Zeg: Breng dan een hoofdstuk (dat) daaraan gelijk (is) en roep aan wien gij kunt behalve God, indien gij waarheidlievend zijt. ^b

39 Neen, zij loochenen datgene waarvan zij geen uitgebreide kennis bezitten, en het laatste gevolg daarvan is nog niet tot hen gekomen; ⁶²⁹ al-zoo verwierpen degenen vóór hen (de waarheid); zie dan, wat het einde der onrechtvaardigen was.

40 En onder hen is er, die daarin gelooft, en onder hen is er, die daarin niet gelooft, en uw Heer kent de kwaadstichters het best.

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ
الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ
فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأَنزِلُوا
سُورَةً مِثْلَهُ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ
وَ لَمَّا يَا تَنهَم تَأْوِيلَهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْهُمْ مَن يُّؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَن
لَّا يُّؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

a 35.

b 15.

628 De *Qoer-ân* verklaart in duidelijke bewoordingen vele van de belangrijkste godsdienstige beginselen, die in de voorgaande boeken dubbelzinnig of duister zijn gelaten. Bij voorbeeld: de Bijbel is duister omtrent het belangrijkste beginsel der opstanding of van het leven na den dood; toen de *Sadduceën* Jezus over deze kwestie vroegen, moest hij zijn toevlucht nemen tot een argument in plaats van een hoofdstuk en een vers aan te halen (*Matth.* 22 : 23, etc.). Evenzoo worden de attributen van het *Goddelijk Wezen* niet in duidelijke bewoordingen verklaard, en het gevolg daarvan is: de leer der *Goddelijkheid* van Jezus Christus. De *Qoer-ân* verklaart dergelijke punten volledig en stelt al deze kwesties afdoend vast,

629 Met het laatste gevolg wordt hier bedoeld: het gevolg van het loochenen van de waarheid. Dit blijkt uit wat er in 7 : 53 gezegd wordt.

PARAGRAF 5

De Verworpelingen en hun Straf

41—44. De verworpelingen. 45—53. Gevolgen van het loochenen van de waarheid.

41 En indien zij u een leugenaar noemen, zeg: Mijn werk is voor mij en uw werk is voor u; gij zijt vrij van wat ik doe en ik ben vrij van wat gij doet.

42 En er zijn degenen van hen die u hooren, maar kunt gij de dooven doen hooren, al begrijpen zij niet?

43 En er zijn onder hen die naar u kijken, maar kunt gij den blinden den weg wijzen, al zien zij niet?

44 Waarlijk, God doet den menschen geenszins onrecht, maar de menschen zijn onrechtvaardig tegen zichzelf.

45 En ten dage als Hij hen vergaderen zal, als waren zij slechts een uur van den dag gebleven, zullen zij elkander kennen. ⁶³⁰ Zij zullen inderdaad vergaan, die de ontmoeting met God een leugen noemen, en zij zijn geen volgers van de rechte leiding.

46 En indien Wij u iets toonen van datgene, waarmede Wij hen bedreigen, of u doen sterven, is hun terugkeer nochtans tot Ons, en God is Getuige van wat zij doen.

47 En ieder volk had een apostel; ⁶³¹ derhalve, wanneer hun apostel kwam, werd de zaak tusschen hen met rechtvaardigheid beslist en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld.

وَأَنْ كَذَّبُوا فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ ﴿٤٣﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنفُسُهُمْ يظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

وَأَمَّا نُرَبِّئَكَ بِعَضِّ الذِّمِّ نَعْدُهُمْ أَوْ تَتَوَقَّيْتَكَ فَالْيَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قَضَىٰ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَأَهُمْ لَا يظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

⁶³⁰ Omdat de gevolgen van de goede en slechte daden te dien dage duidelijk zullen zijn.

⁶³¹ Zie 35 : 24. Dit is een der edelste leeringen, die de Qoer-ân geleerd

48 En zij zeggen: Wanneer zal deze bedreiging geschieden, indien gij waarheidlievend zijt?

49 Zeg: Ik heb voor mijzelf geen macht over eenig nadeel of eenig voordeel, behalve wat God behaagt; ieder volk heeft een bepaalden tijd; wanneer hun bepaalde tijd komt, zullen zij dan niet een uur achterblijven, noch kunnen zij (hun tijd) vooruitloopen. ⁶³²

50 Zeg: Zeg mij, indien Zijn kastijding u bij nacht of bij dag overvalt! wat is er dan daarvan, dat de schuldigen zouden verhaasten?

51 En wanneer die geschiedt, zult gij daarin gelooven? Wat! nu (gelooft gij)! en alreeds hebt gij gewenscht die te verhaasten?

52 Dan zal er tot degenen die onrechtvaardig waren, gezegd worden: Smaak een duurzame kastijding; u wordt slechts vergolden voor wat gij verdiend hebt.

53 En zij vragen u: Is dat waar? Zeg: Ja! bij mijn Heer! het is waarlijk de waarheid, en gij zult niet ontkomen.

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٥٨﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٥٩﴾

قُلْ أَسْرَأْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عِدَابُهُ بَيِّنَاتٌ أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٠﴾

أَشْتَرُ إِذَا مَا وَقَعَ مِنْكُمْ بِهِ الْفَنِّ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٦١﴾

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْرُونَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٦٢﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِيَّيَّ وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٦٣﴾

PARAGRAAF 6

Genade komt vóór Straf

54—56. Verlossing kan niet gekocht worden. 57, 58. De *Qoer-ân* is een genade en een goedertierenheid. 59, 60. Goedertierenheid en genade worden steeds het eerst gezonden.

54 En indien iedere ziel, die onrecht gedaan heeft, al wat er op de aarde is had, zou zij het als losprijs aanbieden, en zij zullen berouw

وَلَوْ أَنَّ لِلنَّاسِ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ كَمَا

heeft en waarvoor de menschheid steeds de grootste verplichting zal hebben aan den Heiligen Profet.

632 Het vers leert geen fatalisme. Het stelt een waarheid vast, die geen

Of, verber-
gen.
Ar. het.

toonen, wanneer zij de kastijding zien, en *de zaak* zal tusschen hen met rechtvaardigheid beslist worden en zij zullen niet onrechtvaardig behandeld worden.

55 Nu waarlijk, aan God behoort wat in de hemelen en (op) de aarde is; nu waarlijk, Gods belofte is waar, maar de meesten hunner weten niet.

56 Hij geeft leven en doet sterven, en tot Hem zult gij wedergebracht worden.

57 O menschen! inderdaad is er van uw Heer een vermaning tot u gekomen en een geneesmiddel voor wat in de *harten* is en een leiding en een genade voor de geloovigen. 633

58 Zeg: In de goedertierenheid Gods en in Zijn genade — dat zij zich daarin verheugen; het is beter dan datgene wat zij vergaren.

59 Zeg: Zeg mij wat God voor u nedergezonden heeft aan onderhoud, dan maakt gij (een deel) daarvan onwetig en (een deel) wettig. Zeg: Heeft God (het) u geboden, of verzint gij een leugen tegen God?

60 En wat zal ten dage der opstanding de gedachte dergenen zijn, die leugens tegen God verzinnen? Waarlijk, God is de Heer der goedertierenheid jegens de menschen, maar de meesten hunner danken niet.

رَأَوْا الْعَذَابَ وَ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْكَمُونَ ٥٥

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ٥٥

هُوَ يَحْيِي وَيُمِيتُ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٥٦

يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم مَّوْعِظَةٌ مِّنْ
رَّبِّكُمْ وَ شِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَ
هُدًى وَ رَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ٥٧

قُلْ يَقْضِلُ اللَّهُ وَ يَرْحَمْتَهُ فَبِذٰلِكَ
فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ٥٨

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّنْ
رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَ حَلٰلًا قُلْ
اللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ٥٩

وَ مَا ظَنُّ الدِّينِ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكِبٰبِ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ إِنَّ لِلَّهِ لَدُوًّا فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ٦٠

Ar. borsten.

geschiedkundige kan ontkennen. Ieder volk, zoowel als ieder individu, krijgt een levenstijd, en volken leven en sterven als individuen. Wat de omstandigheden zijn, die een rol spelen in het verlengen of verkorten van dien tijd, is een andere kwestie, maar dat ieder volk zijn levenstijd uitleven moet, en sterven als die tijd verstreken is, is een onomstootelijke waarheid.

633 Zij vroegen telkens weer om straf, maar er werd hun gezegd, dat God

PARAGRAAF 7

Bescherming van den Heiligen Profeet en de Getrouwen

61—65. Blijde tijdingen voor de getrouwen. 66—70. De ongelooovigen volgen gissingen en liegen.

Ar. in.

61 En gij zijt *met* geen zaak (bezig) en lees daaromtrent geen deel van den *Qoer-ân* voor, en verricht geenerhande werk, of Wij zijn Getuigen *van* u, als gij u daarmede bezighoudt, en er ligt niet het gewicht van een atoom op de aarde *of* in den hemel voor uw Heer verborgen, en er is niets kleiner of grooter dan dat, of het is in een duidelijk boek. 634

Ar. over.

Ar. noch.

Ar. noch.

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ
مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَسْمَعُونَ مِنْ عَمَلٍ
إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِ ۗ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ
مِثْقَالٍ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝

62 Nu, waarlijk, de vrienden Gods — zij zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

63 Degenen die gelooven en zich (voor het kwaad) hoedden —

64 Zij zullen blijde tijdingen hebben in het leven dezer wereld en in het hierna maals; er is geen verandering in Gods woorden; 635 dat is het groote succes.

65 En laat hun taal u niet bedroeven; waarlijk, de macht is geheel en al Gods; Hij is de Hoorende, de Wetende.

66 Nu, waarlijk, al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is is Gods; en zij die anderen buiten God aanroepen, volgen (inderdaad) geen deelgenooten; zij volgen niets dan vermoedens, en zij liegen slechts.

إِنَّا إِنَّا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا حُوفَ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۝

لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ ۗ لَا يَتَّبِعُونَ إِلَهًا إِلَّا
اللَّهُ ۗ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ
جَمِيعًا ۗ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

إِلَّا إِنْ لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ ۗ وَمَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ شُرَكَاءَ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ ۗ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝

hun eerst datgene had gezonden, waarin zij een geneesmiddel en een leiding en een genade voor hen zouden vinden, nl. den Heiligen *Qoer-ân*. Vgl. 29 : 51.

634 Dit is het boek der Goddelijke wet, die maakt, dat elke goede of slechte daad vergolden wordt.

635 De Heilige Profeet zei: „*Al-boesjrâ* of de blijde tijdingen beteekent:

67. Hij is het, Die voor u den nacht heeft gemaakt, opdat gij daarin zoudt rusten, en den lichtgevenden dag; waarlijk, daarin zijn teekenen voor menschen die luisteren.

68 Zij zeggen: God heeft een zoon (tot Zich) genomen! Glorie zij Hem; Hij is Zichzelf genoeg; Hem behoort wat in de hemelen en wat op de aarde is; gij hebt hiervoor geen gezag; zegt gij ten nadeele van God datgene wat gij niet weet?

69 Zeg: Waarlijk, degenen die een leugen tegen God verzinnen, zullen niet voorspoedig zijn.

70 (Het is slechts) een voorziening in deze wereld, daarna zal tot Ons hun wederkeer zijn, vervolgens zullen Wij hen een gestrenge kastijding doen smaken, omdat zij niet geloofd hebben.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَ النَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ هُوَ الْعَزِيزُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ إِنَّ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا أَتَقُونُ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

قُلْ إِنْ الَّذِينَ يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُفْرُ لَا يَفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

مَتَاعًا فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

PARAGRAAF 8

Verwijzing naar een Hellige Geschiedenis

71—73. Noach en zijn vijanden. 74. Andere profeten volgen. 75—82. Mozes' waarschuwing aan Faraó.

71 En lees hun de geschiedenis van Noach voor, ^a toen hij tot zijn volk zei: O mijn volk! indien mijn verblijf (bij u) en mijn herinnering door Gods mededeelingen zwaar op u drukken — en op God vertrouw ik — beslis dan over uw zaak en (verzamel) uw deelgenooten en laat uw zaak u niet twijfelachtig blijven, laat die dan tegen mij uitgevoerd zijn en geef mij geen uitstel:

وَإِنل عَلَيْهِمْ نَبَأ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يٰقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَ تَذَكِيرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَ شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرَكُمْ عَلَيْكُمْ عِْمَةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾

a 488.

Ar. zijn.

goede visioenen die de Moeslim ziet, of die aan anderen worden getoond betreffende hem." Ook Boechari vermeldt een gezegde van den Heiligen Profeet, dat op hetzelfde neerkomt: „Er is van het profetschap niets overgebleven dan moebasjsjarát. Toen hem gevraagd werd, wat hij met moebasjsjarát bedoelde, antwoordde hij: De goede visioenen”.

72 Maar indien gij u omkeert, vraag ik u geen belooning; mijn belooning is slechts bij God, en mij is bevolen een dergenen te zijn, die zich onderwerpen.

Of, noemden hem een leugenaar.

73 Doch zij verwierpen hem, derhalve bevrijdden Wij hem en degenen met hem in de ark, en Wij maakten hen tot regeerders en verdronken degenen die Onze mededeelingen verwierpen; zie dan, wat het einde was van degenen die gewaarschuwde waren.

74 Toen verwekten Wij na hem apostelen tot hun volk; derhalve kwamen zij tot hen met duidelijke bewijsgronden, maar zij zouden niet gelooven in wat zij tevoren hadden verworpen; alzoo stellen Wij zegels op de harten dergenen die de grenzen overschrijden. ⁶³⁶

75 Toen zonden Wij na hen Mozes en Aäron tot Faraö en zijn hoofden met Onze teekenen, ^a maar zij waren hoogmoedig en zij waren een misdadig volk.

76 Derhalve, toen van Ons de waarheid tot hen kwam, zeiden zij: Dit is waarlijk duidelijke tooverij!

77 Mozes zei: Zegt gij (dit) van de waarheid, als die tot u is gekomen? Is die tooverij? En de toovenaars zijn niet voorspoedig.

78 Zij zeiden: Zijt gij tot ons gekomen om ons af te keeren van datgene, waar wij onze vaders op vonden, en (opdat) grootheid in het land voor u beiden zoude zijn? En wij zullen in u niet gelooven.

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ
إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٦٣٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلِيفَةً وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَدْرِبِينَ ﴿٦٣٧﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ
فَجَاءَهُمْ وَهُمْ بِالْبَيْتِ فَمَا كَانُوا إِلَيْهِمْ مُؤْمِنِينَ
بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ
نُظِّمُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٦٣٨﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى وَهَارُونَ
إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٦٣٩﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
إِنَّ هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٦٤٠﴾

قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ
سِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّجِرُونَ ﴿٦٤١﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتْنَا عَمَّاءَ وَجَدْنَا عَلَيْكَ
آبَاءَنَا وَنَحْنُ نَكُونُ لَكُمْ الْكَاذِبِينَ فِي الْأَرْضِ
وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤٢﴾

a 502.

636 Hoe duidelijk en afdoend, dat er zegels worden gesteld op de harten dergenen, die de grenzen overschrijden!

79 En Faraö zei: Breng iedereen bedreven toovenaar tot mij.

80 En toen de tovenaars kwamen, zei Mozes tot hen: Werp neder wat gij neder te werpen hebt.

81 En toen zij nederwierpen, zei Mozes tot hen: Wat gij gebracht hebt is bedrog waarlijk, God zal het te niet doen; ^a waarlijk, God doet het werk van kwaadstichters niet gedijen.

82 En God zal door Zijn woorden de waarheid bevestigen, al mogen de schuldigen ook (daarvan) afkeerig zijn.

وَ قَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيِّكُمْ ①

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى اَلْقُوا مَا اَنْتُمْ مُلْفُونَ ②

فَلَمَّا اَلْقَوْا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهٖ السَّحْرُ اِنَّ اِلٰهَ سَيِّبِطِلُهُ اِنَّ اِلٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ③

وَيُحِقُّ اِلٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ④

PARAGRAAF 9

Verwijzing naar een Heilige Geschiedenis

83—87. Mozes moedigt zijn volk aan en beveelt hun te bidden. 88, 89. Faraö's hart wordt verstokt. 90—92. Hij wordt verdronken.

83 Maar niemand geloofde in Mozes, behalve het nageslacht van zijn volk, uit vrees voor Faraö en hun hoofden, dat hij hen zou vervolgen; en waarlijk, Faraö was verheven in het land; en waarlijk, hij was (een) van de buitensporigen.

84 En Mozes zei: O mijn volk! indien gij in God gelooft, vertrouw dan op Hem (alleen), indien gij u (aan Hem) onderwerpt.

85 Derhalve zeiden zij: Op God vertrouwen wij: O, onze Heer! *onderwerp ons niet aan de vervolging van het onrechtvaardige volk,*

86 En verlos ons door Uw genade van het ongeloovige volk.

87 En Wij openbaarden tot Mozes en zijn broeder, zeggende: Neem voor uw volk huizen om in Egypte te wonen en maak uw huizen tot bedplaatsen en onderhoud het gebed, en geef den geloovigen blijde tijdingen.

فَمَا اٰمَنَ لِمُوسٰى اِلَّا ذُرِّيَّةُ مَنْ تَوٰىهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَ مَا لَا يَهْمُ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى الْاَرْضِ وَاِنَّ لِكٰسِرِيْنَ ⑤

وَ قَالَ مُوسٰى يَقُوْمُ اِنْ كُنْتُمْ اٰمِنُوْا بِاِلٰهٍ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ⑥

فَقَالُوْا عَلٰى اِلٰهٍ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ ⑦

وَ تَجِيْنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ⑧

وَ اَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى وَ اٰخِيْهٖ اَنْ تَبۡوَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بَيۡوَتًا وَّ اجْعَلُوْا بَيۡوَتِكُمۡ قِبۡلَةً وَّ اَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ وَّ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ⑨

Of, maak ons niet tot een beproeving voor.

88 En Mozes zei: Onze Heer! waarlijk, Gij hebt Faraö en zijn hoofden versiersel en rijkdommen in het leven dezer wereld gegeven, onze Heer, dat zij (de menschen) van Uw weg doen afdwalen: onze Heer! vernietig hun rijkdommen en *verstok* hun harten, ⁶³⁷ zoodat zij niet gelooven, totdat zij de pijnlijke kastijding zien.

Of, val ...
aan.

89 Hij zei: U beider bede is inderdaad verhoord, derhalve, blijf op den rechten weg en volg niet het pad dergenen die niet weten.

90 En Wij deden de kinderen Israëls door de zee trekken, ^a en Faraö en zijn legers volgden hen ter onderdrukking en dwingelandij, totdat hij, toen hem de verdrinking overviel, zei: Ik geloof, dat er geen god is dan Hij, in Wien de kinderen Israëls gelooven en ik ben (een) van degenen die zich onderwerpen.

a 39.

91 Wat! nu! en inderdaad hebt gij tevoren niet gehoorzaamd en waart gij (een) der kwaadstichters.

92 Maar Wij zullen u heden met uw lichaam bevrijden, opdat gij een teeken zult zijn voor degenen na u, ⁶³⁸ en waarlijk, het meerendeel der menschen is achteloos omtrent Onze teekenen.

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَكَ زَيْنَهُ وَأَمْوَالَهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

رَبَّنَا لِيُضِلُّنَا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ
عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ④

قَالَ قَدْ أُجِيبَتِ دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا
تَتَّبِعِينَ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ⑤

وَجِئْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا
أَدْرَكَهُ الْعَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ⑥

الظَّنَّ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ ⑦

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلَقْنَا آيَةً ۚ طَوَّرْنَا كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
عَنْ آيَاتِنَا لَعَلَّهُمْ ⑧

637 Deze woorden kunnen ook beteekenen: *val hun harten aan*; in dat geval beteekent het: de vernietiging van dingen, die hun het naast aan het hart lagen, d.w.z. de sierselen en rijkdommen van dit leven.

638 Dat het lichaam werkelijk op het strand geworpen werd — hoewel de Bijbel er geen melding van maakt — blijkt uit het feit, dat het lichaam van Ramses II, die als de Faraö van Mozes beschouwd wordt, ontdekt is, bewaard gebleven onder de mummies in Egypte (*Ency. Br., Art. Mummy*) ⁸). Dit is een ander voorbeeld van de ongenoegzaamheid van het Bijbelverhaal en dat van de waarheid der Qoer-ânische verklaring, waar deze den Bijbel aanvult. De ontdekking die men thans gedaan heeft, kon den Heiligen Profeet niet bekend

PARAGRAAF 10

Zij die op de Waarschuwing acht slaan, zullen er Baat bij vinden

93—95. De waarheid gestaafd door de vroegere openbaring. 96, 97. De menschen willen straf zien. 98. Jona's volk slaan acht op de waarschuwing. 99—103. Alleen zij die gelooven, zullen bevrijd worden.

93 En voorzeker huisvesten Wij de kinderen Israëls in een uitnemende woning en Wij voorzagen hen van goede dingen, en zij waren het niet oneens, totdat de kennis tot hen was gekomen; waarlijk, uw Heer zal ten dage der opstanding tusschen hen recht spreken aangaande datgene, waarover zij het oneens waren.

94 Maar indien gij in twijfel zijt over hetgeen Wij tot u hebben geopenbaard, vraag (het) dan dengenen die het Boek vóór u lazen; voorzeker is van uw Heer de waarheid tot u gekomen; wees derhalve niet (een) van degenen die twisten. 639

95 En wees niet (een) van degenen die Gods mededeelingen loochenen, (want) dan zult gij (een) van de verliezers zijn.

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبْوَأَ صَدُوقٍ
وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الْقَيْبَاتِ فَمَا احْتَكَفُوا

حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يُفْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

فَإِنْ كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
فَسْأَلِ الَّذِينَ يَفْقَهُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ
لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
فَتَكُونُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٥﴾

Of, twijfe-
len.

zijn geweest; wij hebben hier dus een duidelijk voorbeeld van de bovennatuurlijke kennis, die de Heilige Goer-ân bevat.

639 Merk op, dat de persoon die in den Heiligen Goer-ân aangesproken wordt, niet altijd de Heilige Profeet is, al is de vorm ook enkelvoudig, zooals hier. Het is zeer dikwijls de lezer. Noch toont de vorm *tot u geopenbaard* aan, dat de Heilige Profeet bedoeld wordt, want op vele plaatsen staat, dat de Heilige Goer-ân aan al'e menschen is geopenbaard, zooals bijv. in: *datgene wat tot ons is geopenbaard* (2 : 136), en in: „Wij hebben een boek tot u geopenbaard” (21 : 10). En de beginwoorden van de hierop volgende paragraaf verduidelijken, dat het woord hier tot den lezer wordt gericht, want er staat: „Zeg: O, menschen! indien gij in twijfel zijt omtrent mijn godsdienst”. Uit al wat er in den Heiligen Goer-ân staat blijkt, dat de Heilige Profeet de grootste zekerheid had omtrent het Woord, dat aan hem geopenbaard werd, in die mate dat hij nooit den minsten twijfel koesterde omtrent de waarheid der beloften aangaande het komende succes en de komende overwinning, toen er rondom voor het stoffelijk oog niets dan mislukking en teleurstelling te bekennen viel.

96 Waarlijk, degenen tegen wie het woord uws Heeren bewaarheid is, zullen niet gelooven,

97 En al kwamen alle teekenen tot hen, tot zij de pijnlijke kastijding zien.

98 En waarom was er geen stad die geloofde, zoodat hun geloof hun van nut was, behalve het volk van Jona? Toen zij geloofden, namen Wij van hen de kastijding der schande in het leven dezer wereld weg en Wij gaven hun voorziening tot een tijd. ⁶⁴⁰

99 En indien het uw Heer had behaagd, zouden degenen die op de aarde zijn, waarlijk geloofd hebben, allen hunner tezamen; maar zult gij de menschen dwingen tot zij geloovigen worden? ⁶⁴¹

100 En het past een ziel niet te gelooven dan met Gods verlot; en Hij werpt onreinheid op degenen, die niet begripen.

101 Zeg: Beschouw wat er in de hemelen en (op) de aarde is. En teekenen en waarschuwers baten den menschen die niet gelooven niet.

102 Wat verwachtten zij dan behalve de gelijke van de dagen diergenen, die vóór hen heen zijn gegaan? Zeg: Verwacht dan; waarlijk, ook ik ben met u van degenen die verwachten.

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾

وَأَوْجَاءُ نُهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَدْرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَنَعَاهَا إِيْمَانَهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا آمَنُوا كَتَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخُرْدِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾
قُلِ انظُرُوا مَاذَا آتَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُعْزِي الْأَيَاتِ وَالشُّرُكُوعِ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانظُرُوا إِلَيَّ مِنْكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾

640 Vgl. Jona 2:10: „En God zag hunne werken, dat zij zich bekeerden van hunnen boozen weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet”. Jona vertoont hierin gelijkenis met den Heiligen Proféet, dat zijn volk baat vond bij de waarschuwing, gelijk de Arabieren bij die van den Heiligen Proféet, al was het ook na veel tegenstand. Jona is dus een voorbeeld van een proféet, wiens volk op genadige wijze werd behandeld. Het heet, dat de Heilige Proféet met betrekking tot dezen trek van zijn karakter zei: „Geef mij niet de voorkeur boven Jona”.

641 Vgl. 2:256: „Er is geen dwang in den godsdienst”. Dit heeft betrek-

103 Dan verlossen Wij Onze apostelen en degenen die gelooven — alzoo (nu), het is Onze plicht (dat) Wij de geloovigen verlossen.

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

PARAGRAAF 11

Alle Goed wordt door God beheerscht

104—106. God alleen te dienen. 107, 108. Hij beheerscht het goed en het kwaad. 109. Het oordeel komt nabij.

104 Zeg: O menschen! indien gij in twijfel zijt omtrent mijn godsdienst, (weet) dan (dat) ik niet degenen dien, die gij buiten God dient, maar ik dien God, Die u zal doen sterven, en mij is geboden van degenen te zijn die gelooven;

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَقَّعُ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

105 En dat gij uw aangezicht oprechtelijk naar den godsdienst zet, en wees niet van de polytheïsten.

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

106 En roep buiten God niet datgene aan, wat u noch baat noch schaadt, want indien gij (het) doet, zult gij in dat geval dan waarlijk van de onrechtvaardigen zijn.

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

107 En indien God u met schade treft, is er dan niemand om die weg te nemen behalve Hij; en indien Hij u het goede wenscht, is er niemand om Zijn goedertierenheid af te wenden; Hij brengt het tot wien Hij wil van Zijn dienaren; en Hij is de Vergevensgezinde, de Genadige.

وَأِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾

108 Zeg: O menschen! inderdaad is van uw Heer de waarheid tot u gekomen; derhalve, wie den rechten weg bewandelt, bewandelt den rechten weg slechts ten beste

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ

Of, aanvinkt.

king op den grooten ijver van den Heiligen Profeet en zijn buitengewone inspanning bij de prediking der waarheid.

van zijn eigen ziel, en wie dwaalt, dwaalt slechts ten nadeele daarvan en ik ben geen waker over u.

109 En volg hetgeen tot u is geopenbaard en wees lijdzaam, tot God het oordeel geeft, en Hij is de Beste der rechters.

عَلَيْهَا ۗ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۖ

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ
يَحْكُمَ اللَّهُ ۗ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝

HOOFDSTUK XI

HOED

GEOPENBAARD TE MEKKA (10 paragrafen en 123 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een waarschuwing.
- Par. 2. De waarheid der openbaring.
- Par. 3—8. Geschiedenis van Noach, Hôed, Šâlih, Lot en Sjoe'aib.
- Par. 9. De bestraffing van de verdorvenen is een Goddelijke wet.
- Par. 10. De geloovigen moeten het kwaad mijden.

Algemeene opmerkingen:

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan dien van den profeet Hôed, van wiens geschiedenis hierin melding wordt gemaakt, daar hij de eerste profeet tot een volk op het Arabische schiereiland schijnt geweest te zijn.

Evenals het vorige hoofdstuk handelt ook dit over de waarheid der openbaring van den Heiligen Qoer-ân. In de eerste paragraaf worden de tegenstanders gewaarschuwd en in de tweede wordt de waarheid der openbaring zeer krachtig verklaard, door hen uit te dagen tien hoofdstukken als die van den Heiligen Qoer-ân te leveren en door aan te toonen, dat vroegere profeten van de waarheid van den Heiligen Qoer-ân getuigden. In de zes daaropvolgende paragrafen wordt dan een wreede en vervolgende vijand ingelicht omtrent het slechte lot der vroegere volken, die de welbekende profeten Noach, Hôed, Šâlih, Lot en Sjoe'aib bestreden. Van Mozes wordt slechts in het kort melding gemaakt in de negende paragraaf, die inderdaad de Goddelijke wet aantoot, dat het kwaad slechte gevolgen moet hebben. De laatste paragraaf verlangt van den Heiligen Profeet en zijn volgelingen onwrikbaar standvastig te blijven in de zaak der rechtvaardigheid en waarheid, want het goede zal niet onbeloond blijven en het kwaad niet ongestraft worden gelaten.

Het hoofdstuk schijnt een aanvulling te zijn van het vorige, dat voornamelijk abstracte zaken betreffende de waarheid der Qoer-ânische openbaringen behandelt, terwijl dit hoofdstuk de waarheid van die zaken toelicht met de geschiedenis van vroegere profeten. Het behoort tot hetzelfde tijdperk als het vorige hoofdstuk.

PARAGRAAF 1

Een Waarschuwing

1—4. Genade en straf. 5. Bedekte vijandschap. 6, 7. Gods voorzienigheid. 8. De straf opgeschort.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

a 621.

1 Ik ben God, de Ziende, a (Dit is) een Boek, welks verzen beslissend zijn gemaakt, dan zijn ze duidelijk gemaakt, (komende) van een Wijze, een Zich bewuste:

الرِّسَالَةَ كَتَبَ أَحْكَمَتِ آيَاتُهُ ثُمَّ فَصَّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ حَبِيرٍ ۝

Of, door wijsheid gekenmerkt zijn, of door bewijsgronden geldig zijn gemaakt.

2 Dat gij niet (wien ook) zult dienen dan God. Waarlijk, ik ben een waarschuwer voor u van Hem en een geveer van blijde tijdingen.

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۗ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝

Ar. En dat.

3 En vraag vergiffenis van uw Heer, wend u dan tot Hem; Hij zal u van een schoone voorziening voorzien tot een bepaalden tijd en Zijn goedertierenheid schenken aan een ieder, begiftigd met goedertierenheid; en indien gij u omkeert, dan waarlijk vrees ik voor u de kastijding van een grooten dag.

وَ أَنْ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُبَدِّلْ لَهُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى وَ يَهْدِ كُلَّ دَمِيضٍ لِّفَضْلِهِ ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يُدْرِكُ الْكَاذِبِينَ ۝

4 Tot God is uw wederkeer, en Hij heeft macht over alle dingen.

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

5 Nu, waarlijk, zij vouwen hun boezems op, 642 opdat zij (hun vijandschap) voor Hem verbergen; nu, waarlijk, wanneer zij zich met hun kleederen bedekken, 643 weet Hij wat zij verbergen en wat zij openbaar maken; waarlijk, Hij weet wat in de boezems is.

أَلَّا إِذَا هُمْ يَنْتُونُ صُدُّوهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ ۗ أَلَا حِينَ يَسْتَخْفُونَ نُبَيِّنْهُمْ مَا يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَ مَا يُعْلِنُونَ ۗ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝

642 In het Arabisch zegt men, dat iemand zijn boezem opvouwt als hij vijandschap in zijn boezem verbergt.

643 Zich met hun kleederen bedekken zinspeelt op de wensch om niet te zien of te hooren. Of, het is een zinspeeling op hun weglloopen.

DEEL XII

6 En er is geen dier op de aarde, of op God (berust) het onderhoud daarvan, en Hij kent zijn rustplaats en zijn bewaarplaats; alle (dingen) zijn in een duidelijk boek.

a 4, 1150.
b 485.

7 En Hij is het, Die de hemelen en de aarde in zes tijdperken ^a schiep — en Zijn troon ^b (strekt zich uit) over het water ⁶⁴⁴ — opdat Hij u zou beproeven, wie uwer de beste is in daad; en indien gij zegt: Waarlijk, gij zult na den dood opgewekt worden, zullen degenen die niet gelooven zekerlijk zeggen: Dit is niets dan *duidelijk bedrog*.

Of, duidelijk-ke tooverij.

c 8 : 33.

8 En indien Wij de kastijding tot een bepaald tijdvak ^c van hen terughouden, zullen zij zekerlijk zeggen: Wat verhindert die? Nu, waarlijk, ten dage als die tot hen zal komen, zal die niet van hen afgekeerd worden en datgene waarmede zij den spot dreven, zal hen omringen.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ①

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوكُمْ بِآيَاتِهِ أَحْسَنُ عَلَّامٌ لَكِنَّ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَعْبُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيُقَوِّنَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِسْحَارٌ مُبِينٌ ②

وَلَكِنْ أَخْرَجْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى آخِرَةٍ مَقْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْسِبُهُ إِلَّا يَوْمٌ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ③

PARAGRAAF 2

De Waarheid der Openbaring

9—12. Genade overheerscht. 13—14. Ongeëvenaardheid der openbaring. 15, 16. Maar alleen zij die daarnaar handelen, vinden er baat bij. 17. Getuigen van de waarheid van den Heiligen Qoer-án. 18—24. De tegenstanders en de geloovigen.

9 En indien Wij den mensch van Ons genade doen smaken (en) die dan van hem wegnemen, is hij waarlijk wanhopig, ondankbaar.

وَلَكِنْ آذَنَّا الْإِنْسَانَ مِمَّا رَحِمَهُ ثُمَّ تَوَعَّظْنَا مِنْهُ إِنَّهُ لَكَفُورٌ ①

644 Alle leven is uit water voortgebracht, en vandaar de speciale vermelding van de uitgestrektheid van Gods troon over de wateren tegelijk met de schepping van den hemel en de aarde, omdat zonder water geen leven mogelijk is. Vgl. 21 : 30, „En Wij hebben van water elk levend ding gemaakt”.

Of, aan-
gevaakt.

10 En indien Wij hem een gunst doen smaken, nadat leed hem *getroffen* heeft, zal hij zekerlijk zeggen: De rampen zijn van mij weggegaan; waarlijk, hij is verrukt, vol grootspraak;

وَلَيْنَ أَدْفَنَهُ نَعَمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَتْهُ
يَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾

11 Behalve degenen die lijdzaam zijn en het goede doen; zij zullen vergiffenis en een groote belooning hebben.

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾

12 Wellicht zult gij dan een gedeelte van hetgeen tot u geopenbaard is opgeven en zal uw borst daardoor vernauwd worden, omdat zij zeggen: Waarom is er geen schat op hem nedergezonden, of komt er *geen engel* met hem? Gij zijt slechts een waarschuwer; en God is een Waker over alle dingen.

فَلَعَلَّكَ تَارِكًا بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ
وَضَائِقًا بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا
أُنزِلَ عَلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْكَلِمَاتُ
أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

Ar. een
engel.

13 Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen. Zeg: Breng dan tien verzonnen hoofdstukken voort, (die) daaraan gelijk (zijn), en roep aan wien gij kunt buiten God, indien gij waarheidlievend zijt. 645

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ
سُورٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ
اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

14 Maar indien zij u niet antwoorden, weet dan, dat die met Gods kennis is geopenbaard en dat er geen god is dan Hij: zult gij u dan onderwerpen?

فَأَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنزِلَ
بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ
أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

Ar. siersel.

15 Wie het leven dezer wereld en haar *sierselen* begeeren, hun zullen Wij hun daden daarin ten volle betalen en er zal niet gemaakt worden dat zij daarin verlies lijden.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا
نُؤْتِيهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ
فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾

645 Deze uitdaging wordt in vier verschillende hoofdstukken van den Heiligen Goer-ân vermeld. In 17 : 88 worden zij uitgedaagd de gelijke van den geheelen Goer-ân voort te brengen. In het onderhavige vers wordt de eisch tot tien hoofdstukken teruggebracht. En tenslotte wordt in 10 : 38 en 2 : 23 de eisch gesteld, één hoofdstuk van den Heiligen Goer-ân voort te brengen.

16 Dezen zijn degenen, voor wie in het hiernamaals niets dan vuur is, en wat zij daarin gedaan hebben, zal niets baten, en ijdel is wat zij doen.

17 Is hij die van zijn Heer een duidelijk bewijs bij zich heeft dan (gelijk hem, die niet gelooft)? En een getuige van Hem leest het voor en daarvoor (is) het Boek van Mozes, een *gids* en een genade. ⁶⁴⁶ Dezen gelooven daarin; en wie van de (verschillende) groepen daarin niet gelooft, het vuur is zijn beloofde plaats; wees derhalve daaromtrent niet in twijfel; waarlijk, het is de waarheid van uw Heer, maar de meeste menschen gelooven niet.

18 En wie is onrechtvaardiger dan hij die een leugen tegen God verzint? Dezen zullen voor hun Heer gebracht worden, en de getuigen zullen zeggen: Dezen zijn degenen, die ten aanzien van hun Heer logen. Nu, waarlijk, Gods vloek is op de onrechtvaardigen,

19 Die zich van Gods pad afkeeren en het krom wenschen te maken; en zij zijn degenen die niet in het hiernamaals gelooven.

20 Dezen zullen op de aarde niet ontkomen, ⁶⁴⁷ noch zullen zij eenige bewakers buiten God hebben; de kastijding zal voor hen verdubbeld worden; zij konden niet verdragen (het) te hooren en zij zagen niet.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبَطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

أَقْسَنُ كَانَ عَلَى بَيْتِهِ مِنَّنَّ سَرَّيْهِ وَ يَشْأُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابٌ مُّوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ فَآل النَّارُ مَوْعِدُهُ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

وَمَن أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَأُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَّبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ آلَا لَعْنَةِ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءٍ يُضَعَّفُ لَهُمُ الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

⁶⁴⁶ De verscheidene in dit vers gemaakte verklaringen dienen uitgelegd te worden. *Hij die van zijn Heer een duidelijk bewijs bij zich heeft* is op ieder die in de waarheid van den Heiligen Goer-ân gelooft, van toepassing; de woorden: *dezen gelooven daarin* verduidelijken dit. De *getuige van God*, die het voorleest,

⁶⁴⁷ Zie volgende blz.

21 Dezen zijn degenen, die hun zielen verloren hebben, en wat zij verzonnen is van hen verdwenen.

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ⑤

22 Voorwaar, in het hiernamaals zijn zij de grootste verliezers.

لَا جَزَاءَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ قَوْمٍ الْأَخْسَرُونَ ⑥

23 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen en zich voor hun Heer vernederen, dezen zijn de bewoners van den tuin; daarin zullen zij wonen.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآخَبْتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ ⑦ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑧

24 De gelijkenis der twee groepen is als de blinde en de doove, en de ziende en de horende; zijn zij in toestand gelijk? Zult gij dan niet nadenken?

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَصْمَىٰ وَالْأَصْفَىٰ ⑨ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ⑩ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا ⑪ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ⑫

PARAGRAAF 3

Geschiedenis van Noach

25—34. Noach predikt, wordt bestreden en waarschuwt. 35. De tegenstanders van den Heiligen Profeet krijgen een soortgelijke waarschuwing.

25 En voorzeker zonden Wij Noach ^a tot zijn volk: Waarlijk, ik ben een duidelijke waarschuwer voor u:

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ لِيُنذِرَهُمْ لَكَمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ⑬

26 Dat gij niemand zult dienen dan God; waarlijk, ik vrees voor u de kastijding van een pijnlijken dag.

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ⑭ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ⑮

27 Maar de hoofden dergenen uit het midden van zijn volk, die niet geloofden, zeiden: Wij beschouwen u slechts als een sterveling als wij, en wij zien niemand u volgen, behalve degenen, die bij de eerste gedachte de

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَكُ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا تَرَكُ إِلَّا أُنثَىٰ ⑯ الَّذِينَ هُمْ أَرَادْنَا بِأَدْوَىٰ الرَّأْيِ وَمَا تَرَىٰ لَكُمْ

a 498.

is de Heilige Profeet, die elders een getuige wordt genoemd, daar hij een voorbeeld is voor de geloovigen. Behalve dat de Heilige Goer-an op zichzelf reeds een duidelijk bewijs is, heeft hij een nader bewijs van zijn waarheid in het boek van Mozes, dat daarom een gids en een genade wordt genoemd; dit toch bevat duidelijke profetieën aangaande de waarheid van den Heiligen Profeet.

647 ¹Zij zouden aan de kastijding niet ontkomen, indien God hen in deze wereld wenschte te straffen.

laagsten van ons zijn, en wij zien in u geen meerderheid boven ons; neen, wij achten u leugenaars.

28 Hij zei: O mijn volk! zeg mij, indien ik van mijn Heer een duidelijk bewijs bij mij heb, en Hij mij van Zichzelf genade heeft geschonken en die u duister is gemaakt; zullen wij u dwingen die (aan te nemen), terwijl gij daarvan afkeerig zijt?

29 En, o mijn volk! ik vraag u geen rijkdom als vergelding daarvoor; mijn belooning is slechts bij God en ik zal degenen die gelooven niet verdrijven; waarlijk, zij zullen hun Heer ontmoeten, maar ik acht u een onwetend volk.

30 En, o mijn volk! wie zal mij tegen God bijstaan, indien ik hen verdrijf? Zult gij dan niet nadenken?

31 En ik zeg u niet, dat ik de schatten Gods heb; en ik ken het ongeziene niet, noch zeg ik, dat ik een engel ben; noch zeg ik aangaande degenen die uw oogen verachten, (dat) God hun niet (eenig) goed zal schenken — God weet het best wat in hun gemoederen is — want dan zou ik waarlijk (een) van de onrechtvaardigen zijn.

32 Zij zeiden: O Noach! inderdaad hebt gij met ons getwist en den twist met ons verlengd, derhalve, breng tot ons datgene, waarmee gij ons bedreigt, indien gij (een) van de waarheidlievenden zijt.

33 Hij zei: Alleen God zal het u brengen, indien het Hem behaagt, en gij zult niet ontkomen:

عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَنظُّكُمْ كَذِبِينَ ﴿٢٨﴾

قَالَ يَقُولُونَ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّنْ رَبِّي وَآتَيْنِي رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِي
فَعِمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنْزِلْ مَكْرَهُهَا وَآتِنمْ
لَهَا كَرِهُونَ ﴿٢٩﴾

وَيَقُولُونَ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَآئِنِ أَجْرِي
إِلَّا عَلَىٰ اللَّهِ وَمَا أَنَا بِظَالِمٍ فِي الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَفُّوا رَسَائِرِهِمْ وَلَكِنَّ
أَسْرَكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٣٠﴾

وَيَقُولُونَ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ
طَرَدْتَهُمْ أَفَلَا تَدَّكَّرُونَ ﴿٣١﴾

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ
وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ
وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ
لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٢﴾

قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَدَلْنَاكَ فَأَنْتَ نَزَّوْتَ
جَدَلْنَاكَ فَأَنْتَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٣﴾

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٤﴾

Of, zie, dat
gij... zijt.

A. v. vermen-
nigvuldig.

Of, voor het dwalen kastijde.

34 En mijn raad zal u geen nut doen, indien ik u een goeden raad wensch te geven, indien God wenschte, dat Hij u *deed vergaan*; Hij is uw Heer, en tot Hem zult gij worden wedergebracht.

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ
لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ
رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٦٤

35 Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Zeg: Indien ik dien verzonnen heb, is op mij mijn schuld, en ik ben vrij van datgene, waaraan gij u schuldig maakt.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ لَعَلِّي
إِجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ ٦٥

PARAGRAAF 4

Geschiedenis van Noach

36—48. Noachs tegenstanders worden verdronken. 49. Een soortge-
lijk lot wacht den tegenstanders van den Heiligen Profeet.

Ar. Dat niemand.

36 En tot Noach werd geopenbaard: *Niemand* van uw volk zal gelooven, behalve degenen die alreede geloofd hebben, derhalve, treur niet over hetgeen zij doen;

وَأُوحِيَ إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ
قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ٦٦

37 En maak de ark vóór Onze oogen en (overeenkomstig) Onze openbaring, en spreek niet tot Mij aangaande degenen die onrechtvaardig zijn: waarlijk, zij zullen verdronken worden.

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا
تَخَاطَبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُخْرَجُونَ ٦٧

38 En hij begon de ark te maken; en telkenmale als de hoofden uit het midden van zijn volk hem voorbij gingen, bespotten zij hem. Hij zei: Indien gij ons bespot, waarlijk, ook wij bespotten u, gelijk gij (ons) bespot. ⁶⁴⁸

وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكَلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ
مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا
مِنِّي فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ٦٨

39 Dan zult gij weten op wien een kastijding zal komen, die hem te schande zal maken, en op wien een duurzame kastijding zal nederkomen.

مَسَوَاتٍ لَعَلَّكُمْ لَا مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَيَجْلُ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ٦٩

648 Dat de rechtvaardigen de verdorvenen *bespotten*, moet niet letterlijk worden opgevat. Men spot met iets, als men zijn minachting daarvoor wil toonen; gelijk de ongeloovigen hun minachting toonden voor het bouwen van de ark, zoo toont de geloovige ook zijn minachting voor het ongelooft van anderen.

40 Tot Wij, wanneer Ons gebod kwam en water uit de vallei te voorschijn kwam, ⁶⁴⁹ zeiden: Laad daarin van elk (noodzakelijk) ding ⁶⁵⁰ een paar, en uw gezin — behalve degenen tegen wie het woord alreede is uitgevaardigd — en degenen die gelooven. En slechts weinigen geloofden met hem.

41 En hij zei: Scheep u in, in den naam van God zij haar varen en haar ankeren; waarlijk, mijn Heer is Vergevensgezind, Genadig.

42 En ze voer met hen te midden van de baren gelijk bergen; ⁶⁵¹ en Noach riep tot zijn zoon, en hij was verre: O mijn zoon! scheep u met ons in en wees niet met de ongelooovigen.

43 Hij zei: Ik zal een toevlucht nemen tot een berg, die mij tegen het water zal beschermen. Hij zei: Er is heden geen beschermer tegen Gods straf, behalve hij wien Hij genadig is; en een baar kwam tusschen hen in, derhalve was hij (een) van degenen die verdronken werden.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التُّهُمَاتُ لَا
تُلْقَا أُحْمِيلٌ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَإَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ أَمَّنْ وَمَا أَمَّنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ①

وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبَهَا
وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ①

وَهُوَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ
وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بَنِيَّ
ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ②

قَالَ سَأُوْتَىٰ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ
الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ
اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَهُ وَحَالَ بَيْنَهُمَا
الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُهْرَقِينَ ③

Ar. amr
(lett. ge-
bod).

649 Het woord *tannōer* beteekent *oven*, *aardoppervlak*, een *plaats waaruit de wateren te voorschijn springen* of *waar ze verzameld worden*. De eerste betekenis past niet bij het verband.

650 Met *elk ding* wordt klaarblijkelijk bedoeld: elk ding, dat Noach noodig had, en niet elk ding dat in de wereld bestond, die voor Noach veel te uitgestrekt was om te doorreizen.

651 Opgemerkt moet worden, dat de Heilige *Qoer-ân* het verhaal, volgens hetwelk de zondvloed het geheele aardoppervlak bedekte, niet steunt. Hij zegt daarentegen herhaaldelijk, dat Noach tot *zijn volk*, d.i. tot één stam, werd gezonden; zie bovenstaand vs. 25, 7 : 59, etc.; en volgens 7 : 64 werden slechts diegenen verdronken, die niet alleen de waarheid verwierpen, maar ook Noach en zijn volgelingen zochten te verdelgen. De vermelding, dat het water uit de vallei stroomde, toont ook aan, dat slechts een landstreek overstroomd werd en niet de geheele aarde. Het Bijbelverhaal volgens hetwelk God „eenen watervloed over de aarde” bracht „om alle vleesch, waarin een geest des levens is, van

Ar. ze.

Of, verderf
overvalle.

44 En er werd gezegd: O aarde! verzwelg uw water; en o wolk! drijf af; en het water werd gemaakt te vallen en de zaak was beslist, en de ark rustte op den Djôedî, 652 en er werd gezegd: *Weg met het onrechtvaardige volk.*

45 En Noach riep tot zijn Heer en zei: Mijn Heer! waarlijk, mijn zoon is van mijn gezin, en Uw belofte is waarlijk waar, en Gij zijt de Rechtvaardigste der rechters.

46 Hij zei: O Noach! waarlijk, hij is niet van uw gezin; waarlijk, hij (verricht alles) behalve goede daden; 653 derhalve, vraag Mij niet datgene, waarvan gij geen kennis hebt; waarlijk, Ik vermaan u, opdat gij niet (een) van de onwetenden zult zijn.

47 Hij zei: Mijn Heer! Ik neem toevlucht tot U tegen U datgene te vragen, waarvan ik geen kennis heb; en indien Gij mij niet vergeeft en mij (niet) genadig zijt, zal ik (een) van de verliezers zijn.

48 Er werd gezegd: O Noach! daal neder met vrede van Ons en zegeningen over u en over de volkeren uit het midden van degenen die met u zijn, en er zullen volkeren zijn, die Wij een voorziening zullen geven, dan zal van Ons een pijnlijke kastijding hen aanraken.

وَقِيلَ يَا رُضُّ ابْلِغِي مَاءَكَ وَيَسْمَاءُ
أَقْبِلِي وَغِيضُ الْمَاءِ وَفُضِي الْأَمْرُ
وَأَسْتَوْتُ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بَعْدًا
لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑥

وَتَادَى نُوحٌ سَرِيَةً فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ
أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ⑦

قَالَ يُنوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ
عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعْطُكَ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ ⑧

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا
لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَ
تَرْحَمْنِي أَكُنَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ⑨

قِيلَ يُنوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَّةٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَّةٌ
سَنَمَتُّهُمْ ثُمَّ بَدَّلْنَا نَادَبَ الْبَيْتِ ⑩

onder den hemel te verderven" (Gen. 6 : 17) wordt dus door den Heiligen Goer-ân tegengesproken.

652 De Grieksche naam van dezen berg is, zooals men zegt, Gordyæi, „een van die bergen, waardoor Armenië, ten zuiden, wordt gescheiden van Mesopotamië" (Sale).

653 'Amaloen ghairoe salih, (lett. niet een rechte daad) beduidt hier de persoon die de onrechtschapen daad verricht, evenals birr (lett. rechtschapenheid) in 2 : 177 de persoon aanduidt, die een rechtschapen daad verricht. Wanneer men in het Arabisch van iemand wil zeggen, dat hij de ware belichaming van een

49 Dit zijn aankondigingen aangaande het ongeziene, die Wij u openbaren; gij kende ze niet — gij noch uw volk — vóór dezen; derhalve, wees lijdzaam; waarlijk, het (goede) einde is voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden. 654

تِلْكَ مِنَ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٩﴾

PARAGRAAF 5

Geschiedenis van Hoëd

50—57. Hoëd predikt, wordt verloochend en waarschuwt. 58—60. Zijn tegenstanders worden verdelgd.

a 489.

50 En tot 'Ad (zonden Wij) hun broeder Hoëd. a Hij zei: O mijn Volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem; gij zijt niets dan verzimmers (van leugens):

وَالِى عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

51 O mijn volk! ik vraag u daarvoor geen belooning; mijn belooning is slechts bij Hem, Die mij geschapen heeft; begrijpt gij dan niet?

يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجَبْتُمُونِ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾

52 En, o mijn volk! vraag vergiffenis van uw Heer, wend u dan tot Hem, Hij zal wolken over u zenden, een overvloedigen regen op u nedergietende en sterkte bij uw sterkte voegen, en keer u niet misdadig om.

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَتَبَرَّدَكُمْ فَوْدًا إِلَى قَوَاتِكُمْ وَلَا تَسْوَأُوا أَجْرًا مِنْكُمْ ﴿٥٢﴾

eigenschap is, zegt men niet dat hij de bezitter is van die eigenschap, maar dat hij die eigenschap zelf is, als het ware verpersoonlijkt. Zoo zegt men van iemand, dat hij *karam* (lett. *uitnemendheid*) of *djôed* (lett. *liefdadigheid*) is, wanneer men zeggen wil, dat hij de ware belichaming is van uitnemendheid of liefdadigheid.

654 De aankondigingen aangaande het ongeziene is niet de geschiedenis van Noach, maar het lot der bewoners van Mekka, die — zooals de geschiedenis vermeldt — den Heiligen Profeet bestreden. De daaropvolgende woorden: *wees lijdzaam* zijn een duidelijke aanwijzing van wat de aankondigingen aangaande het ongeziene waren, want geduldig wachten was noodig voor het lot der tegenstanders van den Heiligen Profeet, niet voor wat ook aangaande Noachs geschiedenis. Aan het eind van de vorige paragraaf wordt ook van de tegenstanders van den Heiligen Profeet melding gemaakt; vergelijk ook het 26ste hoofdstuk, waarin de geschiedenis van iedere profeet besloten wordt met de woorden: „Waarlijk, hierin is een teeken, maar de meesten hunner gelooven niet”, waar er op gewezen wordt, dat het lot der tegenstanders van den Heiligen Profeet identiek is met dat dergenen, die de vroegere profeten bestreden.

53 Zij zeiden: O Hoëd! gij hebt ons geen duidelijken bewijsgrond gebracht en wij zullen onze goden om uw woord niet verlaten, en wij zijn niet degenen die in u gelooven:

قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

54 Wij kunnen niets zeggen dan dat sommige onzer goden u met een kwaad hebben getroffen. Hij zei: Waarlijk, ik roep God tot getuige, en getuig ook gij, dat ik vrij ben van wat gij (nevens God) plaatst

إِنْ تَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ لَنْ أُشْهِدَ اللَّهَ وَاشْهَدْ وَأَنْتَ بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

55 Buiten Hem; derhalve, smeed allen plannen tegen mij; geef mij dan geen uitstel;

مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُؤُنِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾

56 Waarlijk, ik vertrouw op God, mijn Heer en uw Heer: er is geen levend schepsel, of Hij heeft het in Zijn macht; waarlijk, mijn Heer is op het rechte pad. ⁶⁵⁵

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

Ar. houdt het bij zijn voorlok vast.

57 Maar indien gij u omkeert, dan heb ik u inderdaad de boodschap, waarmede ik tot u ben gezonden, overgebracht, en mijn Heer zal een ander volk in uw plaats brengen, en gij kunt Hem geen kwaad doen; waarlijk, mijn Heer is de Hoeder aller dingen.

فَإِنْ تَوَلَّوْا أَفَعَدَّ إِلَيْنَا مِمَّا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتخِيفُ رَبِّي فَوَمَا عَذَابُهُمْ وَلَا تَصْرُوفُهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

58 En toen Ons besluit geschiedde, verlost en Wij Hoëd en degenen die met hem geloofden met genade van Ons, en Wij verlost en hen van een vreeselijke kastijding.

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾

59 En dit was 'Ad; zij loochenden de mededeelingen van hun Heer, en gehoorzaamden Zijn apostelen niet en volgden het bevel van iederen wederspannigen tegenstander (van de waarheid).

وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيبٍ ﴿٥٩﴾

655 De zinsnede mijn Heer is op het rechte pad beteekent, dat Hij niet van

60 En zij werden in deze wereld en ten dage der opstanding door een vloek overvallen; nu, waarlijk, 'Ad geloofde niet in *zijn* Heer; derhalve, *weg met* 'Ad, het volk van Hoëd.

Ar. kun.
Of, verderf
overvalle.

وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَبِئْسَ الْقَوْمِ
الْقِيمَةُ ط إِلَّا إِنْ عَادُوا كَفَرُوا سِرْبَهُمْ
إِلَّا بَعْدَ الْعَادِ قَوْمٌ هُودٌ ٥

PARAGRAAF 6

Geschiedenis van Šalih

61—64. Šalih predikt en waarschuwt. 65—68. Zijn tegenstanders worden verdeldg.

61 En tot Tsamoëd (zonden Wij) hun broeder Šalih. a Hij zei: O mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem; Hij heeft u uit de aarde tot aanzijn geroepen, en u daarop doen wonen; derhalve, vraag vergiffenis van Hem, wend u dan tot Hem; waarlijk, mijn Heer is Nabij, Verhoorend.

a 491.

62 Zij zeiden: O Šalih! waarlijk, gij waart iemand onder ons, in wien vóór dezen groote verwachtingen werden gesteld; verbiedt gij ons te aanbidden hetgeen onze vaders aanbaden? En waarlijk, wij verkeerden in *ernstigen* twijfel aangaande datgene, waartoe gij ons roept.

Of, veront-
rustenden.

63 Hij zei: O mijn volk! zeg mij, indien ik van mijn Heer een duidelijk bewijs heb en Hij mij van Zichzelf genade heeft geschonken — wie zal mij dan tegen God bijstaan, indien ik Hem niet gehoorzaam? Derhalve, gij *brengt mij niets* dan verlies:

Of, voegt
tot mij niets
bij.

b 492.

64 En, o mijn volk! dit is Gods kameelin voor u, b een teeken; derhalve, laat haar op Gods aarde weiden en raak

وَالِ تَمُودَ أَخَاهُ صَاحِبًا قَالَ يَقَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ط
هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ
فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ ثُمَّ تَوَلَّوْا إِلَيْهِ ط
إِنَّ سِرْبِي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ٥

قَالُوا يَظْلَعُ قَد كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ
هَذَا أَتَنْهَيْنَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا
وَإِنَّا لَنَجِي سَبَاقًا وَمَا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ٥

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَى بَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ
يَبْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا
تَرِيدُونَ نَبِيٌّ غَيْرَ تَحْسِينٍ ٥

وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ
فَدَرُّوْهَا تَأْكُلُ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَكَأ

de rechtvaardigheid afwijkt, zoodanig dat Hij de rechtvaardigen verdeldg, of dat de onrechtvaardigen aan de straf ontkomen.

haar niet met een kwaad aan, opdat een nabije kastijding u niet zal overvallen.

تَسُوها يسوء فيأخذكم عذاب قريب ①

65 Doch zij doodden haar; toen zei hij: Verheug u drie dagen in uw woning, dat is een niet te logenstraffen belofte.

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَشْعَبُونَ فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعَدَّ غَيْرُكُمْ مَكْدُوبٍ ②

66 En toen Ons besluit geschiedde, verlost en degenen die met hem geloofden door genade van Ons, en (Wij redden hen) van de schande van dien dag; waarlijk, uw Heer is de Sterke, de Machtige.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِن خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ③

67 En de dreuning overviel degenen die onrechtvaardig waren, a derhalve werden zij onbeweeglijke lichamen in hun woningen,

وَآخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جثيمين ④

68 Als hadden zij er nooit in gewoond; nu, waarlijk, Tsamoed geloofde niet in zijn Heer; nu, waarlijk, weg met Tsamoed!

كَانَ لَمْ يَعْتَرِفُوا فِيهَا إِلَّا أَنْ تَمُودًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا بَعْدَ التَّمُودِ ⑤

a 493

Ar. hun.
Of, verderf
overvalle.

PARAGRAAF 7

Geschiedenis van Lot

69—76. De geboorte van een zoon aan Abraham verkondigd, als ook het lot van Lots volk. 77—80. Lots gesprek met zijn volk. 81, 82. Zij worden verdelgd. 83. De bewoners van Mekka omtrent een soortgelijk lot ingelicht.

69 En voorzeker kwamen Onze boodschappers tot Abraham met blijde tijdingen. Zij zeiden: Vrede. Vrede, zei hij; en hij draalde niet een gebraden kalf te brengen.

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ⑥

70 Maar toen hij zag, dat hun handen daartoe niet uitgestoken werden, 656 vond hij ze vreemd en gevoelde vrees voor hen. Zij zeiden: Vrees niet, waarlijk, wij zijn tot Lots volk gezonden.

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكَرَهُمْ وَأَوَّسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ط قَالُوا لَا تَحْزَنْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ لُوطٍ ⑦

Ar. het niet bereikten.

656 Lett. hun handen bereikten het niet. De Qoer-ân weerspreekt hier den Bijbel, die zegt, dat zij het gebraden kalf aten, hoewel hij nergens zegt, dat zij engelen waren.

71 En zijn vrouw stond (er bij) en lachte; toen gaven Wij haar de blijde tijdingen van Izak en na Izak van (een kleinzoon) Jakob. ⁶⁵⁷

72 Zij zei: O wonder! zal ik een zoon baren, terwijl ik een zeer oude vrouw ben en deze mijn man een zeer oude man is? Waarlijk, dit is een wonderlijk ding.

73 Zij zeiden: Verwondert gij u over Gods bevel? De genade Gods en Zijn zegeningen zijn over u, o bewoners des huizes; waarlijk, Hij is Lofwaardig, Roemrijk.

74 Derhalve, toen van Abraham de vrees weggegaan was en blijde tijdingen tot hem kwamen, begon hij voor Lots volk met Ons te redetwisten.

75 Waarlijk, Abraham was verdraagzaam, teederhartig, veelwederkeerend (tot God).

76 O Abraham! verlaat dit, waarlijk, het besluit van uw Heer is geschied, en waarlijk, tot hen moet een kastijding komen, die niet afgekeerd kan worden.

77 En toen Onze boodschappers tot Lot kwamen, ^a was hij over hen bedroefd, en hij miste de kracht om hen te beschermen, en zei: Dit is een moeilijke dag.

78 En zijn volk kwam tot hem, (alsof het) naar hem toe ijde, en alreeds deden zij slechte daden. Hij zei: O mijn volk! dit zijr. mijn dochters — zij zijn reiner — voor u, hoed u dan voor (de kastij-

وَأَمْرَانَهُ قَائِمَةٌ فَصَحَّكَتُ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ لَوَمِنْ ذُرِّيَّتِهَا إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ۝

قَالَتْ يَبْئِسَ لِي الشَّيْءُ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝

قَالُوا االْتَعْجَبِيْنَ مِنْ أَمْرِ اللّٰهِ رَحِمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ اِنَّهٗ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيْمَ الرُّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجَادِلُنَا فِى قَوْمِ لُوٓطٍ ۝

اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوَّاهٌ مُنِيْبٌ ۝

يٰ اِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۙ اِنَّهٗ قَدْ جَاءَ اَمْرٌ رَّبِّيْكَ وَاِنَّهُمْ لَیْلَهُمْ عَذَابٌ غَیْرُ مَرْدُوْدٍ ۝

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوٓطًا سِیْءًا بِهٖمْ وَضَاقَ بِهٖمْ ذُرْعًا وَقَالَ هٰذَا یَوْمٌ عَصِيْبٌ ۝

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ یُهْرَعُوْنَ اِلَیْهِ ۙ وَرِمْنَ قَبْلُ كَانُوْا یَعْمَلُوْنَ السَّیِّئٰتِ ۙ قَالَ یَقَوْمِ هٰؤُلَاءِ بَنَاتِی هُنَّ اَظْهَرُ لَكُمْ

a 494.

657 Vgl. Gen. 18 : 10—12. De vermelding van een kleinzoon (Jakob) diende om aan te toonen, dat die zoon nakomelingen zou hebben. Opgemerkt dient te worden, dat *ward*, hetwelk gewoonlijk *achter* of *voor* beteekent, ook beduidt: *de zoon van een zoon*. Vandaar heb ik het als zoodanig vertaald.

ding van) God en maak mij niet te schande ten aanzien van mijn gasten; is er onder van niet één rechtgeaard man?

658

79 Zij zeiden: Voorzeker weet gij, dat wij geen aanspraak hebben op uw dochters, en waarlijk, gij weet wat wij wenschen.

80 Hij zei: Ah! dat ik de macht had om u terug te drijven, veelmeer zal ik mijn toevlucht nemen tot een sterken steun. 659

81 Zij zeiden: O Lot! wij zijn de boodschappers van uw Heer; zij zullen u gansch niet bereiken; derhalve, neem uw volgelingen in een deel van den nacht weg — en laat niemand uwer terugkeeren — behalve uw vrouw, want waarlijk, wat hun wedervoer, zal haar wedervaren; waarlijk, hun bepaalde tijd is de ochtend; is de ochtend niet nabij?

82 Derhalve, toen Ons besluit geschiedde, keerden Wij hen ondersteboven ^a en regenden op hen steenen ^b neder, van hetgeen besloten was, den een na den ander, 660

Ar. voor u.

a 493.

b 495.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي صَيْفِي ط
أَكَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ۝

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْت مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ
مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ۝

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ إِيوَاءٌ
إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ۝

قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ
يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا
أَمْرًا تَكُنُ إِنَّهُ مَصِيبٌ مَّا آصَابَهُمْ ط
إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَكَيْسَ
الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ۝

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا
وَاطْمَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا رَّسَنًا سَجِيلًا
مَنْصُودٍ ۝

658 Blijkens Gen. 19 : 9 was Lot een vreemdeling in de stad, en aangezien de boodschappers vreemdelingen waren, wilden de stedelingen niet toestaan, dat hij hen beschermde. Lot bood zijn dochters als gijzelaars aan, opdat het hem vergund zou worden zijn gasten bij zich te houden, want volgens 15 : 70 werd het hem verboden een vreemdeling in zijn huis toe te laten. Men kan ook opmerken, dat Lot volgens de meer algemeen aangenomen meening onder de commentatoren niet van zijn eigen dochters spreekt, maar van de vrouwen van den stam, omdat een profeet de vrouwen van zijn stam zijn dochters placht te noemen, en in dat geval wees hij slechts op de natuurlijke betrekking tusschen man en vrouw. Het antwoord van zijn volk evenwel schijnt betrekking te hebben op zijn dochters.

659 God is de sterke Steun, tot Wien de rechtschapenen hun toevlucht nemen, als zij in nood verkeerden.

660 Het regenen van steenen duidt duidelijk aan, dat het een vulkanische uitbarsting was, gepaard met een aardbeving.

83 Gemerkteekend (voor de kastijding) bij uw Heer; en ze is niet verre van de onrechtvaardigen. ⁶⁶¹

مَسْوَمةً عِنْدَ رَبِّكَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ۝

PARAGRAAF 8

Geschiedenis van Sjoe'aib

84—93. Sjoe'aib predikt, wordt bestreden en waarschuwt. 94, 95. Straf overvalt het volk.

a 496.

84 En tot Midian (zonden Wij) hun broeder Sjoe'aib. ^a Hij zei: O mijn volk! dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem, en verminder de maat en het gewicht niet; waarlijk, ik zie u in voorspoed en waarlijk, ik vrees voor u de kastijding van een alomsluitenden dag:

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ
يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ
غَيْرُهُ وَلَا تَنْفُسُوا الْيَمِينِ وَالْيَمِينُ
إِنِّي أَرَاكُمْ يَحْتَرُونَ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ۝

85 En, o mijn volk! geef volle maat en weeg met rechtvaardigheid, en verkort niet de mensen in hun dingen, en handel niet verdorven in het land, kwaad stichtend:

وَلْيَقْوُوا أَوْفُوا الْيَمِينِ وَالْيَمِينُ بِالْقِسْطِ
وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا
تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝

86 Hetgeen bij God blijft ^{661 a} is beter voor u, indien gij geloovigen zijt, en ik ben geen waker over u.

بَقِيَّتِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝

87 Zij zeiden: O Sjoe'aib! gebied uw gebed, dat wij verlaten wat onze vaders aanbaden, of dat wij ten aanzien van onze bezittingen niet doen wat ons behaagt? Waarlijk, gij zijt de verdraagzame, de rechtgeleide!

قَالُوا يَشْعَبُ أَصْلُوكَ تَأْمُرُكَ أَنْ تَتْرُكَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ تَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا
مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَكِيمُ الرَّشِيدُ ۝

88 Hij zei: O mijn volk! hebt gij overwogen, indien ik van mijn Heer een duidelijk bewijs heb en Hij mij van Zichzelf een schoon onderhoud gegeven heeft; en ik

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّي وَرَدَّتْ مِنِّي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَلَكُم

⁶⁶¹ Evenals in de vorige voorbeelden toonen de slotwoorden aan, dat er teruggekomen wordt op het onderwerp: bestraffing der Mekkaansche tegenstanders van den Heiligen Profeet.

^{661a} D.i. rechtschapen daden, omdat de vergelding daarvan bij God blijft.

wensch niet, dat ik in verzet tegen u mijn toevlucht neem tot datgene wat ik u verbied; ik wensch niets dan verbetering, voor zoover ik in staat ben, en bij niemand anders dan God is de leiding van mijn zaak tot een goed einde; op Hem vertrouw ik en tot Hem wend ik mij:

89 En, o mijn volk! laat niet de tegenstand aan mij u misdadig maken, zoodat u zal wedervaren de gelijke van hetgeen het volk van Noach wedervoer, ^a of het volk van Hôed, ^b of het volk van Šâlih, ^c noch is het volk van Lot ^d verre van u:

90 En vraag vergiffenis van uw Heer, wend u dan tot Hem; waarlijk, mijn Heer is Genadig, Liefderijk.

91 Zij zeiden: O Sjoe'aib! wij begrijpen veel van hetgeen gij zegt niet en waarlijk, wij zien u zwak onder ons, en ware uw gezin er niet geweest, wij zouden u waarlijk gesteenigd hebben, en gij zijt niet machtig tegen ons.

92 Hij zei: O mijn volk! wordt mijn gezin meer door u geacht dan God? En gij veronachtzaamt Hem, als een achter uw rug geworpen ding; waarlijk, mijn Heer omsluit wat gij doet:

93 En, o mijn volk! handel naar uw vermogen, ook ik handel; gij zult spoedig te weten komen, over wien de straf zal komen, die hem te schande zal maken, en wie een leugenaar is, en waak, waarlijk, ook ik waak met u.

94 En toen Ons besluit geschiedde, verlostten Wij Sjoe'aib en degenen die met hem geloofden, door genade

عَنْهُ ۖ إِنَّ أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا
اسْتَطَعْتُ ۖ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ ۗ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

وَيَقَوْمٌ لَا يَجْرُمُكُمْ شِقَاقَ أَنْ
يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ
قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ
لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ۝

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ
إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ۝

قَالُوا ايُّ شَيْءٍ مَا نُنْفِقَهُ كَثِيرًا أَمْ مَا نَقُولُ
وَأَنَا لَكَ لَرَّاكَ فِينَا ضَعِيفًا ۗ وَلَوْلَا هُطُوكَ
لَرَجَمْنَاكَ وَوَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ۝

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَأَتَّخَذْتُمُوهَ وِرَاءَكُمْ ظَهْرًا ۗ إِنَّ
رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۝

وَيَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ لَئِنْ عَامِلٌ
سَوْفَ نَعْتَمِدُ ۗ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَادِبٌ ۗ وَأَرْتَابُوا
إِلَّيَّ مَعَكُمْ رَاقِبٌ ۝

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ

a 650.

b 7 : 72.

c 493.

d 495.

van Ons, en de dreuning overviel degenen die onrechtvaardig waren, derhalve werden zij onbeweeglijke lichamen in hunne woningen, a

a 493.

95 Als hadden zij er nooit in gewoond; nu, waarlijk, verderf overviel Midian, zooals Tsamöed vergaan was.

الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا
فِي دِيَارِهِمْ جثَمِينَ ﴿٩٥﴾

كَأَن لَّمْ يَعْتَمُوا فِيهَا إِلَّا بَعْدَ الْمَدِينِ
كَمَا بَعْدَتْ شَمُودُ ﴿٩٦﴾

PARAGRAAF 9

De bestraffing van de Verdorvenen is een Goddelijke Wet

96—102. Ongerechtigheid ontlokt straf over Faraö. 103—105. Een dergelijk lot voor de tegenstanders van den Heiligen Profeet. 106—107. Straf dient slechts ter verbetering en is niet eeuwig. 108. De rechtschapenen worden onophoudelijk beloofd. 109. De bewoners van Mekka zullen straf krijgen.

96 En voorzeker zonden Wij Mozes met Onze mededeelingen en een duidelijk gezag, 97 Tot Faraö en zijn hoofden, maar zij volgden het bevel van Faraö, en Faraö's bevel was niet recht leidend.

98 Hij zal zijn volk ten dage der opstanding leiden, en hen in het vuur nederbrengen: en slecht is *het gezelschap dat nedergebracht wordt!*

99 En zij worden in deze (wereld) en ten dage der opstanding door een vloek overvallen: slecht is de gave die gegeven zal worden!

100 Dit zijn (eenige) van de tijdingen omtrent (het lot van) de steden, die Wij u verhalen; daarvan staan sommige, en (andere) zijn wegge-maaid.

101 En Wij deden hen geen onrecht, maar zij waren onrechtvaardig tegen zichzelf; en hun goden, die zij buiten God aanriepen, baatten hun gansch niet, toen het besluit van uw Heer geschiedde; en zij *voegden slechts bij tot hun ondergang.*

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَوَلَآئِهِ فَاَتَّبَعُوا أَمْرَ
فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾
بِرِسِيْدٍ ﴿٩٨﴾

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ
النَّارَ وَيُسَّ السَّوْدُ ﴿٩٩﴾

وَأَشْعُوْا فِي هٰذِهِ لَنَنّٰهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يُسَّ الْمَرْفُودُ ﴿١٠٠﴾

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبِآءِ الْقُرٰى نَقِصٰهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قَائِيْمٌ وَحٰصِيْدٌ ﴿١٠١﴾

وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ
فَمَا اَغْنٰت عَنْهُمْ اِلٰهَهُمْ الَّتِي يَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ اَمْرُ
رَبِّكَ وَمَا سَرَّادُوْهُمْ غَيْرَ تَنْصِيْبٍ ﴿١٠٢﴾

Of, de
plaats
waarheen
zij gebracht
worden.

Ar. deden
haar in
niets toene-
men dan in.

102 En zulks is de straf van uw Heer, wanneer Hij de steden straft, terwijl zij onrechtvaardig zijn; waarlijk, Zijn straf is pijnlijk, gestreng.

103 Waarlijk, hierin is een teeken voor hem, die de kastijding van het hiernamaals vreest; dit is een dag waarop de menschen vergaderd zullen worden en dit is een dag, waarvan getuigenis zal worden afgelegd.

104 En Wij stellen dien niet uit dan tot een bepaalden tijd.

105 Ten dage als die zal komen, zal geen ziel spreken, behalve met Zijn verlot, dan zullen (sommigen) hunner ongelukkig zijn en (anderen) gelukzalig.

106 Dan, wat hen betreft, die ongelukkig zijn, zij zullen in het vuur zijn; voor hen zullen daarin zuchting en steuning zijn;

107 Daarin wonende, zoolang de hemelen en de aarde duren, a behalve als het uw Heer behaagt; waarlijk, uw Heer is de machtige Uitvoerder van wat Hij wil. 662

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ ۖ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿٦٦٢﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن كَانَ عَدَابَ الْآخِرَةِ ۗ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿٦٦٣﴾

وَمَا تَوْجِهُهُ إِلَّا لِأَجْلِ مَعْدُودٍ ﴿٦٦٤﴾

يَوْمَ يَأْتُ لَا تَكَلِّمُهُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِيحٌ وَرَءُوسٌ ﴿٦٦٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَمِنَ النَّارِ لِبَنِيهِمْ ذُرِّيَّتًا رَّزِيَّةً ۚ وَشَقِيحٌ ﴿٦٦٦﴾

خَلْقَيْنِ ۚ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَ الْأَرْضُ ۗ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ قَدِيرٌ ﴿٦٦٧﴾

a 4 : 169,
33 : 65,
72 : 23.

662 Deze beperking van den duur van het verblijf in de hel — behalve als het uw Heer behaagt — staat in den Heiligen Qoer-ân tweemaal vermeld: hier en in 6 : 129. Het toont duidelijk aan, dat de hellestraf niet eeuwig duurt. Dit wordt duidelijk, als wij het met het daaropvolgende vers vergelijken. Ook daar staat, dat degenen die in het paradijs zijn, daarin zullen wonen zoolang de hemelen en de aarde duren, behalve als het uw Heer behaagt, maar op deze verklaring volgt onmiddellijk een andere: een gave die nimmer afgesneden zal worden, dus aantoonende, dat de eeuwigheid van het paradijs in waarheid onbeperkt is, en de woorden behalve als het uw Heer behaagt worden slechts gebedzig om de onbegrensde macht en grootheid van het Goddelijk Wezen uit te drukken. In het geval van de hel echter volgt op de woorden behalve als het uw Heer behaagt een verklaring, die de aldus gestelde beperking bekrachtigt.

Verscheiden gezegden van den Heiligen Profeet bevestigen bovenstaande verklaring. Om een voorbeeld te nemen: het laatste gedeelte van een dezer, dat in een der meest betrouwbare verzamelingen aan te treffen is luidt aldus: „Dan zal God zeggen: De engelen en de profeten en de geloovigen hebben alle op hun beurt de zondaars voorgesproken, en nu blijft er niemand meer over om hen

108 En aangaande degenen die gelukkig zijn gemaakt, zij zullen in den tuin zijn, daarin wonende, zoolang de hemelen en de aarde duren, behalve als het uw Heer behaagt: een nimmer af te snijden gave.

109 Derhalve, verkeer niet in twijfel omtrent wat dezen aanbidden; zij aanbidden niet dan gelijk hun vaderen tevoren aanbaden; en waarlijk, Wij zullen hun hun deel ten volle betalen, zonder eenige vermindering.

وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِي الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرٌ مَجْدُودٍ ﴿١٠٨﴾

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاءَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمَوْتُهُمْ نَصِيْبُهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿١٠٩﴾

PARAGRAAF 10

De Geloovigen moeten het Kwaad mijden

110—113. De geloovigen moeten zich niet tot de onrechtvaardigen neigen. 114—117. Het kwaad te mijden, omdat het een kwaad gevolg moet hebben. 118, 119. Verschillen kunnen niet uitgewischt worden. 120. De geschiedenis van vroegere profeten wordt als troost gegeven. 121—123. Er moet op het einde gewacht worden.

110 En voorzeker gaven Wij het boek aan Mozes, doch er werd daartegen gehandeld; en ware een woord van uw Heer niet uitgevaardigd geweest, a de zaak zou tus-schen hen waarlijk beslist zijn; en waarlijk, zij verkeerden daaromtrent in onrustbaren-den twijfel.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ لَهُمْ لَنْ شَاكٍ مِنْهُ
مُرِيْبٍ ﴿١١٠﴾

a 625.

voor te spreken, behalve de Genadigste aller genadigen. Derhalve zal Hij een handvol uit het vuur nemen en er menschen uit brengen, die nooit eenig goed hebben gedaan". (Moeslim). Er zijn ook andere gezegden in den Kanz-oel-Oemmal: „Er zal een dag over de hel komen, waarop ze zal zijn gelijk een korenveld, dat verdord is na voor een wijle tijds te hebben gebloeid"; en verder: „Er zal een dag over de hel komen, waarop er niet één menschelijk wezen in zal zijn" (Vol. VII, blz. 245). Er is ook een gezegde van Oemar in de geschiedenis vermeld: „Zelfs al zijn de bewoners der hel talloos als het zand der woestijn, toch zal er een dag komen, waarop zij daaruit zullen worden genomen"

Eén vraag evenwel moet beantwoord worden, en die is het gebruik van het woord *abad*, dat gewoonlijk opgevat wordt in den zin van *in eeuwigheid*. Dit wonen in de hel voor *abad* wordt in den Heiligen Qoer-an driemaal vermeld: in 4 : 169, 33 : 65 en 72 : 23. Merk op, dat *abad* in werkelijkheid een zeer langen tijd beteekent, gelijk het gebruik van zijn meervoudsvorm *âbad* duidelijk aantoonst. Zelfs al beduidt het een eeuwigheid, dan toch is er de uitzondering: als het uw Heer behaagt.

111 En waarlijk, uw Heer zal allen hun daden ten volle betalen; waarlijk, Hij is Zich bewust van wat zij doen.

وَأِنَّ كَلِمَةَ رَبِّكَ أَعْمَانُهُمْ
إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾

112 Blijf dan op den rechten weg, zooals (het) u bevelen is, en (evenzoo) ook hij, die zich met u (tot God) heeft gewend; en wees niet buitensporig (o menschen!), waarlijk, Hij ziet wat gij doet.

فَأَسْتَقِيمَ كَمَا أُمِرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ
وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

113 En neig niet tot degenen die onrechtvaardig zijn, opdat het vuur u niet aanrake, ⁶⁶³ en gij hebt geen bewakers buiten God, dan zult gij niet geholpen worden.

وَلَا تَتَّزِكُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ
النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾

114 En onderhoud het gebed in de twee deelen van den dag en in de eerste uren van den nacht; waarlijk, goede daden nemen booze daden weg; dit is een herinnering voor degenen die gedachtig zijn, ⁶⁶⁴

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرُفْعًا
مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ النُّصْرَةَ يَدُودُ هِدْنَ
السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي لِلذَّكِيرِينَ ﴿١١٤﴾

115 En wees lijdzaam, want waarlijk, God zal de belooning van degenen die het goede doen, niet te loor laten gaan.

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضَيِّعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

116 Maar waarom waren onder de geslachten vóór u geen bezitters van wijsheid, die het kwaad stichten op de aarde verboden, behalve weinigen dergenen uit het midden hunner, die Wij verlostten? En degenen die onrechtvaardig waren, joegen datgene na, waarvan zij in ruime mate genoten, en zij waren misdadig.

فَلَوْ لَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ
أُولُوا بَقِيَّةَ يَتْلُونَ عَنِ الْفَسَادِ فِي
الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْ أُنْحَابِنَا وَمِنَهُمْ
وَأَشْبَهَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ
وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾

663 Het is den mensch niet alleen verboden, zelf eenige onrechtvaardigheid te begaan, maar hij moet er zich ook van onthouden, zich tot degenen die zich schuldig maken aan onrecht te neigen.

664 In dit vers worden de tijden van het gebed duidelijk aangegeven. In het eerste deel van den dag is de *fadjr*, of *het morgengebed*, voor zonsopkomst, en in het tweede deel van den dag de *zoehr*, of *het middaggebed*, en de *'asr*, of *het namiddaggebed*. In de eerste uren van den nacht hebben wij de *maghrib*

Of, onrecht-
vaard.g.

117 En het betaamde uw Heer niet, de steden te hebben verdelgd *van wege hun verkeerd geloof*, terwijl haar inwoners wel handelden. ⁶⁶⁵

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ
وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

118 En indien het uw Heer behaagd had, zou Hij de menschen zekerlijk tot één volk gemaakt hebben, en zij zullen blijven verschillen, ⁶⁶⁶

وَكُوشَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً
وَاحِدَةً وَلَا يَذَرُ الذُّنُوبَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

119 Behalve zij, wien uw Heer genadig is, en daarvoor heeft Hij hen geschapen; ⁶⁶⁷ en het woord van uw Heer is vervuld: Zekerlijk zal Ik de hel met de djinn en de menschen tezamen vullen. ⁶⁶⁸

إِلَّا مَنْ تَرَجَّم رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ
وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

120 En al wat Wij u van de verhalen der apostelen vertellen dient om uw harten daarmede te sterken; en hierin is de waarheid en een vermaning tot u gekomen, en een herinnering voor de geloovigen.

وَكَلَّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ
مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾

121 En zeg tot degenen die niet gelooven: Handel overeenkomstig uw staat; waarlijk, ook wij handelen:

وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ
مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ ﴿١٢١﴾

of het zonsongedagtebed, en de 'isjâ of het avondgebed, even voor het naar bed gaan.

⁶⁶⁵ Zoelm beteekent hier *verkeerd geloof*, in tegenstelling met *misdadig gedrag*. Een volk wordt niet verdelgd, enkel omdat het zekere verkeerde leerstellingen er op na houdt, maar het wordt verdelgd, als het kwaad sticht, wat zijn geloof ook moge zijn.

⁶⁶⁶ Dit beteekent: indien het een Goddelijke wet was, om de menschen te dwingen één bijzonder geloof aan te nemen, zouden zij één volk zijn geworden, maar zooals het is, heeft Hij hen zoo geschapen, dat zij zullen blijven verschillen; daarom nemen sommigen hunner de waarheid aan en anderen verwerpen die.

⁶⁶⁷ Hier wordt duidelijk verklaard, dat God alle menschen schiep om *hun genadig te zijn*. Door Zijn genade leidt Hij sommigen op het rechte pad, terwijl tot anderen, die tot het kwade vervallen en zich de hel waardig maken, de genade slechts na de bestraffing zal komen. Zij hebben zelf gemaakt, dat zij in nood en moeilijkheid raken, terwijl God Zich hunner ontfermt door hen daaruit te bevrijden.

⁶⁶⁸ Omdat zij van de wegen afgeweken zijn, die God hun genadig heeft uitgeduid; daarom moeten zij in een ander godsgericht treden, zoodat zij van het kwaad gereinigd worden en geschikt gemaakt om geestelijk vooruit te gaan.

122 En wacht, waarlijk, wij wachten ook.

123 En Gods is het ongeziene in de hemelen en op de aarde, en tot Hem wordt de geheele zaak wedergebracht; derhalve, dien Hem en vertrouw op Hem, en uw Heer is niet achteloos omtrent wat gij doet.

وَأَنْتُمْ رَوَاهُ إِتَا مُنْتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

وَاللَّهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْبُيُوتِ
يُرْجِعُ الْأُمُورَ كُلَّهَا عِندَهُ وَتَوَكَّلْ
عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣١﴾

HOOFDSTUK XII

JOZEF (Jōesoef)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(12 paragrafen en 111 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Jozefs visioen.
- Par. 2. Samenzwering van de broeders van Jozef tegen hem.
- Par. 3. Jozefs standvastigheid onder verleidingen.
- Par. 4. Jozef wordt gevangen gezet.
- Par. 5. Jozef predikt in de gevangenis.
- Par. 6. Het visioen van den koning en Jozefs verklaring daarvan.
- Par. 7. Jozef wordt van de beschuldiging bevrijd en tot een hooge positie verheven.
- Par. 8. Jozef helpt zijn broeders.
- Par. 9. Jozefs jongste broeder.
- Par. 10. Jozef onthult zijn identiteit aan zijn broeders.
- Par. 11. Israël gaat naar Egypte.
- Par. 12. Een les voor de tegenstanders van den Heiligen Profeet in de geschiedenis der vroegere profeten.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de geschiedenis, die het behandelt. Het geheele hoofdstuk geeft een doorlopend verhaal van de geschiedenis van Jozef, terwijl de eerste drie verzen en de laatste paragraaf het doel doen uitkomen, dat aan die geschiedenis ten grondslag ligt. Het is inderdaad niet een bloot verhaal, maar voorspelt de uiteindelijke overwinning van den Heiligen Profeet, die uit zijn eigen geboortestad verdreven werd en ook de definitieve onderwerping van degenen, die tegen zijn leven samenspannen.

In de rangschikking der hoofdstukken is het verband tusschen dit hoofdstuk en het vorige duidelijk. Dit hoofdstuk behandelt de geschiedenis van verschillende welbekende profeten en het lot van hun tegenstanders. Dit verklaart profetisch, dat de handelingen der vijanden tegenover den Heiligen Profeet en die van den Heiligen Profeet tegenover zijn vijanden meer het karakter hebben van de wederzijdsche bejegening van Jozef en zijn broeders, daar er eenerzijds een scherpe vervolging is en anderzijds een absolute vergiffenis en genadige bejegening. Wat het jaar der openbaring betreft, zie men de noot bij hoofdstuk 10.

PARAGRAAF 1

Jozefs Visioen

1—3. De openbaring. 4—6. Jozefs visioen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

a 621.

1 Ik ben God, de Ziende. a Dit zijn de verzen van het Boek, dat duidelijk maakt.

2 Waarlijk, Wij hebben het geopenbaard — een Arabischen Qoer-ân — opdat gij zult begrijpen.

3 Wij verklaren u met de beste verklaring door Ons openbaren van dezen Qoer-ân tot u, alhoewel gij hier-vóór zekerlijk (een) van de onbewusten zijt. ⁶⁶⁹

4 Toen Jozef tot zijn vader zei: O mijn vader! waarlijk, ik zag elf sterren en de zon en de maan — ik zag hen zich voor mij nederbuigen.

5 Hij zei: O mijn zoon! verhaal uw visioen niet aan uw broeders, opdat zij geen samenzwering tegen u smeden; waarlijk, de duivel is den menschen een openlijke vijand.

6 En zoo zal uw Heer u kiezen en u den uitleg der gezegden leeren en aan u en aan de kinderen van Jakob Zijn gunst voltooien, ⁶⁷⁰ gelijk Hij die vroeger aan uw vaderen, Abraham en Izak, voltooide; waarlijk, uw Heer is Wetend, Wijs.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَتِكَ أَيُّهَا الْكُتُبِ الْمُبِينِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ سَاجِدِينَ لِي

قَالَ يَبْنَؤُ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَيَّ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُرِيكَ نِعْمَةَ عَلَيْهِكَ وَعَلَى آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَتْهَا عَلَى أَبِيكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

669 Het onbewust-zijn van den Heiligen Profeet heeft betrekking op zijn eigen toekomst, waarop de in dit hoofdstuk vermelde voorvallen in het leven van Jozef duidelijk wijzen, nl. dat hij, evenals Jozef, uit zijn huis verdreven zal worden, en dat zijn landgenooten zich echter tenslotte aan hem zullen komen onderwerpen en, evenals Jozefs broeders, vergiffenis vragen voor hun fouten. Of het kan betrekking hebben op alles, wat in den Heiligen Qoer-ân vermeld staat, daar de Profeet vóór de openbaring daarvan niets wist (42 : 52).

670 Vgl. Gen. 37 : 10, waar Jakob Jozefs visioen minachtend opneemt en hem zelfs bestraft. Wat in den Heiligen Qoer-ân vermeld wordt, komt meer overeen met zijn roeping als profeet.

PARAGRAAF 2

Samenzwering van de Broeders van Jozef tegen hem

7. Een teeken aangaande de toekomst van den Heiligen Profeet.
8—20. Samenzwering van Jozefs broeders: zij werpen hem in een kuil.

7 Voorzeker zijn in Jozef en zijn broeders teekenen voor degenen die vragen. ⁶⁷¹

8 Toen zij zeiden: Waarlijk, Jozef en zijn broeder ⁶⁷² zijn onzen vader dierbaarder dan wij, schoon wij een (sterkere) groep zijn; waarlijk, onze vader is in een duidelijke dwaling:

a vgl. 8 : 30

9 Dood Jozef of werp hem weg in een of ander land, ^a opdat uws vaders achting uitsluitend voor u zij, en gij daarna een rechtvaardig volk zult zijn.

10 Een spreker uit hun midden zei: Dood Jozef niet, en werp hem neder op den bodem van den kuil, indien gij (het) doen moet, (opdat) eenige reizigers hem zullen opnemen.

11 Zij zeiden: O onze vader! wat reden hebt gij, dat gij ons ten aanzien van Jozef niet vertrouwt? en waarlijk, wij zijn zijn oprechte vrienden:

12 Zend hem morgen met ons, opdat hij zich zal verblijden en vermaken, en waarlijk, wij zullen hem goed bewaken.

13 Hij zei: Waarlijk, het smart mij, dat gij hem medeneemt, en ik vrees dat de wolf hem verslindt, terwijl gij achteloos omtrent hem zijt.

14 Zij zeiden: Waarlijk, indien de wolf hem verslond, niettegenstaande dat wij een (sterke) groep zijn, dan zouden wij inderdaad verliezers zijn.

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ
لِّلسَّاعِيِينَ ۝

إِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا
أَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا
لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

أَفْتَلُوا يُّوسُفَ أَوْ اطَّرَحُوهُ أَرْضًا يَخُلُ
لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِن بَعْدِهِ
قَوْمًا صَالِحِينَ ۝

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ
وَأَلْقُوهُ فِي الْوَيْدِ يَلْتَمِسْهُ بَعْضُ
السَّيَّارَةِ إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ۝

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ
وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ۝

أَرْسَلَهُ مَعَنَا عَدَايَرْتَهُ وَيَعْقُبَ وَإِنَّا
لَهُ لَخَفِظُونَ ۝

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ
وَإِنِّي أَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ
عَنْهُ غَافِلُونَ ۝

قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ
عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَسِرُونَ ۝

671 D.i. Degenen die omtrent de toekomst van den Heiligen Profeet vragen.

672 D.i. Benjamin, zijn broeder van dezelfde moeder.

15 Toen zij dan met hem heengegaan waren en samenstemden, dat zij hem op den bodem van den kuil zouden nederzetten, en Wij hem openbaarden: Gij zult hen waarlijk inlichten omtrent deze hun zaak, terwijl zij niet merken. 673

16 En zij kwamen bij het vallen van den avond weenend tot hun vader.

17 Zij zeiden: O onze vader! waarlijk, wij gingen weg, om het hardst loopende en lieten Jozef bij onze goederen achter, en de wolf heeft hem verslonden, en gij zult ons niet gelooven, hoewel wij waarheidlievend zijn.

18 En zij brachten *zijn hemd met valsch bloed daarop*. Hij zei: Neen, uw zielen hebben de zaak voor u licht gemaakt, maar geduld is goed, en God is Hij, om Wiens hulp gevraagd wordt tegen hetgeen gij beschrijft. 674

*Ar. valsch
bloed op
zijn hemd.*

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ
فِي غِيَبَتِ الْبُحْتِ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ
بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑤

وَجَاءُوا آبَاءَهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ⑥

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ
وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ⑦

وَجَاءُوا عَلَى قِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ
بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً فَصَبْرٌ
جَبِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ⑧

673 Het wezenlijke verschil tusschen de twee lezingen over dit verhaal — de een in den Bijbel en de andere in den Heiligen Goer-ân — is dit, dat de laatste daarin het geestelijk element behoudt, dat zijn vermelding slechts rechtvaardigen kan in een boek, hetwelk voor de geestelijke leiding van den mensch is bedoeld, terwijl de Bijbel het zuiver als een verhaal vertelt. Hier hebben wij een kind, dat de zeventien jaren niet overschrijdt en die, hoewel naar allen schijn voor altijd verloren, de Goddelijke openbaring en belofte ontvangt, dat er een dag zal aanbreken, waarop hij de meester zal zijn van zijn onderdrukkers. Deze omstandigheid in het leven van een profeet, nl. de diepe overtuiging van de uiteindelijke overwinning der waarheid, teweeggebracht door openbaring van Boven, stelt hem inderdaad in staat om alle smarten en moeilijkheden te boven te komen. Door de geestelijke betekenissen weg te laten berooft het Bijbelverhaal de geschiedenis van al haar schoonheid.

674 De Heilige Goer-ân stelt Jakob voor als iemand, die van het eerste begin af aan aan de oprechtheid van Jozefs broeders twijfelde; maar niet alzoo de Bijbel. Deze verhaalt, dat Jakob over het verlies van een geliefden zoon treurde, gelijk ieder ander sterveling zou doen, maar de Heilige Goer-ân toont aan, dat hij van het begin af aan hoop had: „En God is Hij, om Wiens hulp gevraagd wordt tegen hetgeen gij beschrijft”. En deze hoop is in het geheele verhaal het lichtpunt, zonder hetwelk het een duistere beschrijving zou zijn, ontbloeit van alle waarde als een geestelijke les.

19 En er kwamen reizigers en zij zonden hun waterputter en hij liet zijn emmer neder. Hij zei: O, goed nieuws! dit is een jongeling; en zij verborgen hem als koopwaar, en God wist wat zij deden.

20 En zij verkochten hem voor een geringen prijs, weinige zilverlingen, en zij toonden geen begeerte voor hem.

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَسْرَلُوا وَارْتَدَّهَا
فَادْلَى دَلْوَةً قَالَ يَبْشُرُنِي هَذَا عَلِمْتُ
وَاسْرُدُّهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ④

وَتَسْرُدُهُ بِتَمِينٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ
وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ⑤

PARAGRAAF 3

Jozefs Standvastigheid onder Verleidingen

21, 22. Jozef wordt naar Egypte gebracht. 23, 24. Hij wordt beproefd. 25—29. Zijn onschuld.

Ar. degene
van Egypte.

21 En de *Egyptenaar* die hem kocht, zei tot zijn vrouw: Geef hem een aanzienlijke woning, wellicht zal hij ons van nut zijn, of wij zullen hem als zoon aannemen. En zoo bevestigden Wij Jozef in het land en opdat Wij hem den uitleg der gezegden zouden leeren; en God overwint (alles) bij (de uitvoering van) Zijn gebod, maar de meeste menschen weten niet.

22 En toen hij zijn rijpheid had bereikt, gaven Wij hem wijsheid en kennis; en zoo vergelden Wij dengenen, die het goede doen.

23 En zij, in wier huis hij was, trachtte te maken dat hij zich (aan haar) overgaf, en zij maakte de deuren vast en zei: Kom hier. Hij zei: Ik zoek Gods bescherming; waarlijk, mijn Heer maakte mijn woning goed; waarlijk, het gaat den onrechtvaardigen niet voorspoedig.

24 En voorzeker besloot zij hem te hebben, en hij zou besloten hebben haar te hebben, ware het niet, dat hij het duidelijke bewijs zijns Heeren

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ
لِامْرَأَتِهِ الْكُرْمِيُّ مَتْوَدٌ عَسَى أَنْ
يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَكِنْ الْكَذَّابُ مَكْتُمٌ
لِيُؤَسِّفَ فِي الْأَرْضِ وَلِيُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ
الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ⑥

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا
وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ⑦

وَرَأَوْنَاهُ الَّذِي هُوَ فِي بَيْتِنَا عَن نَّفْسِهِ
وَغَلَقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْت لَكَ قَالَ
مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَتْوَدِي إِنَّهُ
لَا يَفْعِلُ الْظَلِيمُونَ ⑧

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى
بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لَبَصُرَ مِنْهُ الشَّوْءُ

Of, uitver-
koren, ge-
reïniude.

gezien had; ⁶⁷⁵ zoo (was het), opdat Wij het kwaad en de onzedelijkheid van hem zouden afwenden; waarlijk, hij was (een) van Onze oprechte dienaren.

25 En zij haastten zich beiden naar de deur, en zij scheurde zijn hemd van achteren en zij ontmoetten haar echtgenoot bij de deur. Zij zei: Wat is de vergelding van hem, die het kwade tegen uw vrouw wenscht, behalve dat hij gevangen gezet wordt of een pijnlijke kastijding?

26 Hij zei: Zij trachtte te maken dat ik mij (aan haar) overgaf. En een getuige van haar eigen gezin legde getuigenis af: Indien zijn hemd van voren gescheurd is, dan spreekt zij de waarheid en hij is (een) van de leugenaars:

27 En indien zijn hemd van achteren gescheurd is, dan liegt zij en hij is (een) van de waarheidlievendenden.

28 Derhalve, toen hij zijn hemd van achteren gescheurd zag, zei hij: Waarlijk, het is een list van u vrouwen; waarlijk, uw list is groot. ⁶⁷⁶

29 O Jozef! wend u van deze af; en (o mijn vrouw!) vraag vergiffenis voor uw zonde, waarlijk, gij zijt (een) van de zondaren.

وَالْفَحْشَاءُ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٦٧٥﴾

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسَجَّنَ أَوْ يُعَذَّبَ أَلِيمًا ﴿٦٧٦﴾

قَالَ هِيَ رَأَوْدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٧٧﴾

وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦٧٨﴾

فَكَتَمَ رَأْيَ قَمِيصِهِ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٦٧٩﴾

يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنبِكِ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٦٨٠﴾

675 Dit toont niet aan, dat Jozef ook maar de geringste begeerte voor haar koesterde; maar wel dat de verleiding zoo groot was, dat hij, indien hij niet door het geloof in God gesterkt was geweest, aan de menschelijke zwakheid ten proef zou zijn gevallen. Het duidelijke bewijs zijns Heeren heeft betrekking op zijn diep geloof in God; zie het vorige vers. Ook de Heilige Profeet Moehammad werd door zijn tegenstanders in verzoeking gebracht, maar hij verwierp alles: rijkdom, schoonheid en leiderschap.

676 De verdediging van Jozefs karakter bij deze gelegenheid en het leveren van het bewijs in den vorm van het hemd worden in den Bijbel niet vermeld; maar zonder dat wordt de episode van het verlaten van zijn kleed (Gen. 39 : 12, 15, 18) zinledig. Het schijnt een duidelijke weglating te zijn. De hierop volgende

PARAGRAAF 4

Jozef wordt gevangen gezet

30 En de vrouwen in de stad zeiden: De vrouw van het hoofd ⁶⁷⁷ tracht te maken dat haar slaaf zich (aan haar) overgeeft; inderdaad heeft hij haar diep aangedaan met (zijn) liefde; waarlijk, wij zien haar in een duidelijke dwaling.

31 En toen zij van haar list hoorde, ⁶⁷⁸ zond zij om haar en bereidde voor haar een maaltijd, en gaf ieder van haar een mes, en zei (tot Jozef): Verschijn aan haar. Derhalve, toen zij hem zagen, achtten zij hem groot, en sneden zich (uit verbazing) in haar handen, en zeiden: Verre is God (van onvolmaaktheid); dit is geen sterfeling; dit is slechts een edele engel. ⁶⁷⁹

32 Zij zei: Dit is hij, ten wiens aanzien gij mij berispt hebt, en voorzeker zocht ik zijn overgave (aan mij), maar

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ
سُرَّادُ قَتَلَهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا
إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ٥

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ
وَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَآتَتْ كُلَّ
وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ
عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ
أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا
بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ٥

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِينَ لَمُنْتَنِي فِيهِ ط
وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ

paragraaf bewijst, dat Jozef niet gevangen genomen werd, omdat hij zich schuldig had gemaakt aan een grove belediging tegen de vrouw van zijn meester. De Heilige Qoer-an laat zelfs een beschuldiging van dit karakter tegen een profeet niet staan, maar het Bijbelverhaal doet heelemaal geen poging om Jozefs onschuld te bewijzen.

677 *Al-'Aziz* slaat op Pótifar. Het beteekent *machtig, krachtig, sterk*, en kan als zoodanig gebezigd worden in toepassing op zulk een waardigheid als overste der wacht, welke rang Pótifar bekleedde. *Al-'Aziz* is gebezigd als titel van de regeerders van Egypte, maar het feit, dat het hier niet bedoeld is om die positie aan te duiden, blijkt hieruit, dat de regeerder *al-Malik* of de *konink* (vs. 43) genoemd wordt, en dat Jozef zelf — die, zooals erkend wordt, niet de regeerder maar slechts de voornaamste waardigheidsbekleeder van het rijk was — in vs. 78 als *'Aziz* wordt aangesproken.

678 Haar *list* is óf haar heimelijke beschuldiging tegen de vrouw van het hoofd, óf zij hadden haar een plan ingeblazen om Jozef te verleiden, hetgeen ons waarschijnlijker voorkomt. Deze laatste beteekenis wordt door vs. 50 bevestigd.

679 Zij konden Jozef niet verleiden en waren door zijn standvastigheid zoodanig getroffen, dat zij hem een engel noemden.

hij onthield zich (van de zonde); en indien hij niet doet wat ik hem beveel, zal hij zekerlijk gevangen worden gezet, en hij zal zekerlijk (een) van degenen zijn, die in schande verkeerren.

33 Hij zei: Mijn Heer! het gevangenhuis is mij dierbaarder dan datgene waartoe zij mij noodigen; en indien Gij haar list niet van mij afwendt, zal ik naar haar smachten en (een) van de onwetenden worden.

34 Daarop verhoorde zijn Heer zijn bede en wendde van hem haar list af; waarlijk, Hij is de Hoorende, de Wetende.

35 Toen kwam het haar voor, nadat zij de teekenen gezien hadden, dat zij hem tot een tijd zouden gevangen zetten. 680

وَلَيْنَ لَمْ يَفْعَلْ مَا أَمَرُهُ لَيْسَجَنَكَ وَ
لَيَكُونَا مِنَ الضَّغِيرِينَ ⑥

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي
إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ
إِلَيْهِنَّ وَ أَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ ⑥

فَأَسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ
كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑥

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوُا آيَاتِهِ
لَيَسْجُنَنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ⑥

PARAGRAAF 5

Jozef predikt in de Gevangenis

36 En twee jonge lieden gingen met hem in het gevangenhuis. Een hunner zei: Ik zag mijzelf wijn persen. En de ander zei: Ik zag mijzelf brood op mijn hoofd dragen, waarvan de vogels aten. Licht ons in omtrent de verklaring daarvan; waarlijk wij zien u (als een) van degenen die het goede doen.

37 Hij zei: Het voedsel waarmede gij gespijzigd wordt, zal tot u niet komen, maar ik zal u beiden omtrent de verklaring daarvan inlichten, voor het tot u komt: dit is van hetgeen mijn Heer mij heeft geleerd: waarlijk, ik

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَمَّيْنِ ۖ قَالَ أَحَدُهُمَا
إِنِّي أَرَأَيْتُ أُعْصِرُ خَمْرًا ۖ وَقَالَ الْآخَرُ
إِنِّي أَرَأَيْتُ أُحْمِلُ نَوْقَ رَأْسِي حَبْرًا
تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۖ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۚ إِنَّا
نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ⑥

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْفَعُ بِهِ إِلَّا
نَبَّأَكُمَا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا
ذٰلِكُمْ ۖ وَمِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي ۖ إِنِّي تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ هُمْ

heb den godsdienst van menschen die niet in God gelooven, verlaten en zij zijn loochenaars van het hierna-maals:

38 En ik volg den godsdienst mijner vaderen, Abraham en Izak en Jakob; het betaamt ons niet, dat wij iets met God vereenigen: dit is door de goedertierenheid Gods over ons en over het menschdom, maar de meeste menschen danken niet:

39 O mijn twee metgezellen der gevangenis! zijn verschillende heeren beter, of God de Eén, de Allerhoogste?

40 Gij dient buiten Hem slechts namen, die gij genaamd hebt, gij en uw vaderen; God heeft daarvoor geen gezag nedergezonden; het oordeel is slechts Gods; Hij heeft geboden, dat gij niemand zult dienen dan Hem; dit is de rechte godsdienst, maar de meeste menschen weten niet; 681

41 O mijn twee metgezellen der gevangenis! aangaande een uwer, hij zal zijn heer wijn te drinken geven; en aangaande den ander, hij zal gekruisigd worden, zoodat de vogelen van zijn hoofd zullen eten; de zaak, waaromtrent gij gevraagd hebt, is besloten.

42 En hij zei tot hem, van wien hij wist dat hij van de twee bevrijd zou worden: Gedenk mij bij uw heer; doch de duivel deed hem vergeten (het) aan zijn Heer te melden; derhalve bleef hij enkele jaren in de gevangenis.

يَا الْآخِرَةَ هُمْ كَفِرُونَ ⑥

وَأَتَيْتُمْ مَلَائِكَةَ آيَاتِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكُمْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ⑥

يُصَاحِبِي السَّجِينِ أَمْ أَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمْ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّامُ ⑥

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ الْخُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا آيَاتِهِ ذَلِكُمْ إِلَهُ الَّذِينَ الْقِيَمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ⑥

يُصَاحِبِي السَّجِينِ أَمْ أَحَدُكُمْ فَيَسْقِي سَرِيَّةً خَمْرًا ⑥ وَأَمَّا الْآخِرُ فَيُصَلَّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ سَرَائِسِهِ ⑥ فَضِيَ الرَّامِرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِينَ ⑥

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ نَحْنُ نَسِهُ الشَّيْطَانَ ذَكَرَرْتَهُ فَلَيْتَ فِي السَّجِينِ بِضَمِّ سَيْنٍ ⑥

681 De Heilige Profeet werd ook door zijn tegenstanders drie jaar lang opgesloten in de Sji'b van Aboe Talib, maar zelfs toen verzuimde hij zijn zendingswerk niet.

PARAGRAAF 6

Het Visioen van den Koning en Jozefs verklaring daarvan

43 En de koning zei: Waarlijk, ik zie zeven vette koeien, die zeven magere verslonden; en zeven groene aren en (zeven) andere droge; O hoofden! leg mij mijn droom uit, indien gij den droom kan uitleggen.

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سَيِّئَاتٍ يَأْكُلْنَ سَبْعَ عَجَائٍ وَسَبْعَ
سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَبْسُطُ يَأْكُلْنَ
الْمَلَآءِ أَقْتُوْنِي فِي رُءْيَايَ إِنْ كُنْتُمْ
لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

44 Zij zeiden: Verwarde droomen, en wij kennen den uitleg van droomen niet.

فَالْوَأَصْفَاتِ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ
بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِغَلِيْمِينَ ﴿٤٤﴾

45 En diegene der twee (gevangenen) die bevrijd was en zich na langen tijd (Jozef) herinnerd had, zei: Ik zal u omtrent den uitleg daarvan inlichten, *laat* mij derhalve gaan:

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ
أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

Ar. zend.

46 O Jozef! O waarheid-lievende! verklaar ons zeven vette koeien, die zeven magere verslonden, en zeven groene aren en (zeven) andere droge, opdat ik tot de menschen zal terugkeeren, zoodat zij zullen weten.

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَتَيْنَا فِي سَبْعِ
بَقَرَاتٍ سَيِّئَاتٍ يَأْكُلْنَ سَبْعَ عَجَائٍ
وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَبْسُطُ
لَعَلَّكَ أَرْجِعَ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

Of, voort-
durend.

47 Hij zei: Gij zult zeven jaren *zooals gewoonlijk* zaaien; wat gij dan maait, laat het in zijn aar, behalve een weinig, waarvan gij eet.

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابَّآ فَمَا
حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُنْبُلَتِهِ إِلَّا قَلِيلًا
مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾

48 Dan zullen daarna zeven harde jaren komen, die wegvreten zullen al wat gij van te voren voor hen hebt opgelegd, behalve een weinig van wat gij zult hebben be-
waard.

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ
يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا
مِمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾

49 Dan zal daarna een jaar komen, waarin de menschen regen zullen hebben en waarin zij (druiven) zullen persen.

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ
يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَصْرُوْنَ ﴿٤٩﴾

PARAGRAAF 7

Jozef wordt van de Beschuldiging bevrijd
en tot een hooge Positie verheven

50 En de koning zei: Breng hem tot mij. En toen de boodschapper tot hem kwam, zei hij: Ga tot uw heer terug en vraag hem, wat de toestand is van de vrouwen, die zich in haar handen sneden; waarlijk, mijn Heer kent haar list.

51 Hij zei: Hoe was uw zaak, toen gij trachtte te maken, dat Jozef zich (aan u) overgaf? Zij zeiden: Verre is God (van onvolmaaktheid), wij weten geen kwaad zijnerzijds. De vrouw van het hoofd zei: Nu is de waarheid bevestigd geworden: Ik trachtte te maken, dat hij zich (aan mij) overgaf, en hij is waarlijk (een) van de waarheidlievenden.

52 Dit is, opdat hij weten zal, dat ik hem in het verborgen niet ontrouw ben geweest en dat God de list dergenen die ontrouw zijn, niet leidt. ⁶⁸²

53 En ik verklaar mijzelf niet vrij; waarlijk, (des menschen) zelf is gewoon (hem) te bevelen het kwade (te doen), ⁶⁸³ behalve die, wie mijn Heer genadig is: waarlijk, mijn Heer is Vergevensgezind, Genadig.

وَقَالَ الْمَلِكُ اشْتُرِنِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ
الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسَأَلَهُ
مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ
إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ⑤

قَالَ مَا خَطْبُكَ إِذْ سَأَوْدُشَنِّي يُوسُفَ
عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَا حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ شَيْءٍ قَالَتْ أَمْرَأَتُ الْعَزِيزِ
الَّتِي حَضَعَتِ الْحَقَّ أَنَا سَأَوْدُشْتُ
عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ⑥

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخْنُفْ بِالْغَيْبِ وَ
أَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِبِينَ ⑦

DEEL XIII

وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ
بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي
عَفُوفٌ رَحِيمٌ ⑧

682 Dit zijn de woorden van Jozef, die zijn gedrag verklaarde door te verkiezen in de gevangenis te blijven, tot zijn onschuld bewezen was.

683 De *ammārah* is de laagste trap van 's menschen geestelijke ontwikkeling en van dezen trap wordt hier melding gemaakt. De hogere trappen zijn de *lawwāmah*, wanneer het geweten van den mensch zich doet gelden en hem van het kwaad dat hij bedrijft, beschuldigt (75 : 2) en de *moetma 'innah* (lett. *in rust*),

54 En de koning zei: Breng hem tot mij, ik zal hem voor mijzelf kiezen. En toen hij met hem gesproken had, zei hij: Waarlijk, gij zijt heden in onze tegenwoordigheid een aanzienlijke, een getrouwe.

55 Hij zei: Stel mij over de schatten des lands; waarlijk, ik ben een goed bewaarder, wel wetend.

56 En zoo gaven Wij Jozef macht in het land — hij had daarin de heerschappij, waar het hem ook behaagde: Wij zenden Onze genade neder over wien Wij willen, en Wij laten de belooning van degenen die het goede doen, niet te loor gaan.

57 En zekerlijk is de belooning van het hiernamaals veel beter voor degenen, die gelooven en zich (voor het kwaad) hoeden.

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ اَسْتَخْلِصُهُ
لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَكِينٌ اَمِينٌ ④

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْاَرْضِ
اِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْكُمْ ⑤

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ
يَتَّبِعُوهُ مِنْهَا حَيْثُ شَاءَ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا
مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ⑥

وَلَا جَزَاءُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ اٰمَنُوْا
وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ⑦

PARAGRAAF 8

Jozef helpt zijn Broeders

58 En Jozefs broeders kwamen en traden in tot hem, en hij kende hen, terwijl zij hem niet herkenden.

59 En toen hij hen van hun levensmiddelen voorzag, zei hij: Breng tot mij uw broeder van uw vader; ziet gij niet, dat ik de volle maat geef en dat ik de beste der gastheeren ben?

60 Maar indien gij hem niet tot mij brengt, zult gij geen maat (koren) van mij hebben, noch zult gij mij nabij komen.

وَجَاءَ اِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ
فَعَرَفْتَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُوْنَ ⑧

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَارِهِمْ قَالَ ائْتُونِي
بِاَخٍ لَّكُمْ مِنْ اٰبَائِكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّي
اُرِي الْكَيْلَ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ⑨

فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِيْ بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ
عِنْدِيْ وَلَا تَقْرَبُوْنِيْ ⑩

die het doel, d.i. haar volmaking, heeft bereikt en op welken trap de neiging tot het kwaad absoluut uitgedoofd is (89 : 27).

61 Zij zeiden: Wij zullen trachten te maken, dat zijn vader ten zijnen aanzien toegeeft, en wij zullen (het) waarlijk doen.

62 En hij zei tot zijn dienaar: Leg hun geld in hun zakken, opdat zij het herkennen, wanneer zij tot hun gezin terugkeeren, opdat zij zullen terugkomen.

63 En toen zij tot hun vader terugkeerden, zeiden zij: ③ onze vader! de maat is ons onthouden; zend derhalve onzen broeder met ons, (opdat) wij de maat zullen krijgen, en wij zullen hem waarlijk bewaken.

64 Hij zei: Ik kan u ten zijnen aanzien niet vertrouwen, dan gelijk ik u vroeger ten aanzien van zijn broeder vertrouwde; maar God is de beste Bewaarder, en Hij is de Genadigste der genadigen.

65 En toen zij hun goederen openden, vonden zij hun geld hun teruggegeven. Zij zeiden: O onze vader! wat kunnen wij (meer) wenschen? Dit is ons eigendom, ons teruggegeven, en wij zullen komen voor ons gezin brengen en onzen broeder bewaken, en zullen bovendien de maat van een kameel- (last) hebben; dit is een lichte maat.

66 Hij zei: Ik zal hem in geen geval met u zenden, tot gij mij in Gods naam een vast verbond geeft, dat gij hem zekerlijk tot mij zult terugbrengen, tenzij gij volkomen omsingeld zijt. En toen zij hem hun verbond gaven, zei hij: God is Hij, in Wien vertrouwen wordt gesteld aangaande hetgeen wij zeggen.

قَالُوا سَنَدْعُوهُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ①

وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِي زُبَابِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ②

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنَعَنَا
الْكَيْلَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَ كَيْتَلْ وَإِنَّا
لَهُ لَاحْفَظُونَ ③

قَالَ هَلْ أُمِنْتُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أُمِنْتُكُمْ عَلَىٰ
أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ④ قَالَ اللَّهُ خَيْرٌ حِفْظًا سَرَّوْهُ
أَرْحَمَ الرَّحِيمِينَ ⑤

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ
رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي هَذِهِ
بِضَاعَتِنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
آخَانَ وَنُؤَدُّ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ⑥

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا
مِّنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَبَكُمْ
فَلَمَّا اتَّوَدَّ مَوْتِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا
نَقُولُ وَكَيْلٌ ⑦

67 En hij zei: O mijn zonen! ga niet (allen) door één poort in en ga door verschillende poorten in, ⁶⁸⁴ en tegen God kan ik u ganschelijk niet baten: het oordeel is slechts Gods: op Hem vertrouw ik, en laten degenen die vertrouwen, op Hem vertrouwen.

68 En toen zij ingetreden waren, gelijk hun vader hun had bevolen, baatte het hun ganschelijk niet tegen God, maar (het was slechts) een wensch in de ziel van Jakob, die hij vervulde; en waarlijk, hij bezat kennis, omdat Wij hem kennis hadden gegeven, maar de meeste menschen weten niet.

وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ
وَأَدْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّتٍ وَمَا
أُعْزِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ
إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ⑥

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ
مَا كَانَ يُخْفِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا
حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ
لَدُوِّ عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ⑥

PARAGRAAF 9

Jozefs jongste Broeder

69 En toen zij tot Jozef intraden, huisvestte hij zijn broeder bij zich, zeggende: Ik ben uw broeder, treur derhalve niet over hetgeen zij doen.

70 En toen hij hun van hun levensmiddelen voorzag, plaatste (iemand) den drinkbeker in zijns broeders zak. ⁶⁸⁵ Toen riep een uitroeper uit: O karavaan! gij zijt waarlijk dieven.

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ
قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑥

فَلَمَّا جَهَرَهُمْ بِجَهَارِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ
فِي سَرْحَلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَدْخَلَ مَوْذُونَ أَيُّهَا
الْعَبِيدُ إِلَيْكُمْ لَسْرِقُونَ ⑥

684 Toen zij voor het eerst naar Egypte gingen, werden zij van spionage verdacht (Gen. 42 : 9); daarom gaf Jakob hun den raad, de stad niet gezamenlijk in te gaan, opdat zij niet in moeilijkheden verwickeld zouden raken. Jakob scheen ditmaal een zeker voorgevoel te hebben gehad, dat hun een ongeluk zou overkomen en daarom zei hij, dat hij hun niet tegen God kon baten.

685 Hoewel het Bijbelverhaal zegt, dat Jozef den beker in den zak liet leggen (Gen. 44 : 2), zegt de Qoer-ân dat niet. Het is duidelijk, dat niet Jozef zelf hen van levensmiddelen voorzag. Het was iemand anders, die de bevelen uitvoerde en de levensmiddelen gaf. Vs. 83 waarin Jakob zijn zonen er van beschuldigt, ook ditmaal kwaad te hebben bedreven, en vs. 89 waarin Jozef zijn broeders er van beschuldigt, niet alleen hemzelf maar ook zijn broer Benjamin

71 Zij zeiden, terwijl zij tegenover hen stonden: Wat mist gij?

72 Zij zeiden: Wij missen den drinkbeker van den koning, en hij die dien brengt, zal een kameellast hebben, en ik ben daarvoor verantwoordelijk.

73 Zij zeiden: Bij God! gij weet voorzeker, dat wij niet gekomen zijn om kwaad in het land te stichten, en wij zijn geen dieven.

74 Zij zeiden: Maar wat zal de vergelding hiervan zijn, indien gij leugenaars zijt?

75 Zij zeiden: De vergelding hiervan is, dat de persoon, in wiens zak die gevonden wordt, (voor) de vergelding daarvan (gehouden) zal worden; zoo straffen wij de misdadigers.

76 Toen begon hij met hun zakken, alvorens den zak van zijn broeder (te onderzoeken); daarop haalde hij dien uit zijns broeders zak. Zoo maakten Wij plannen om Jozefs wille; het was niet (geoorloofd), dat hij zijn broeder volgens de wet van den koning nam, tenzij het Gode behaagde; Wij verhoogden de graden van wien Wij willen, en boven iederen bezitter van kennis is de Alwetende.

77 Zij zeiden: Indien hij (dien) steelt, dan heeft zijn broeder vroeger inderdaad gestolen; maar Jozef hield het in zijn hart verborgen en onthulde het hun niet. Hij zei: Gij zijt in een slechten toestand en God weet het best wat gij beweert.

Ar. ziel.

قَالُوا وَاقْبَلُوا عَلَيْنَاهُمْ مَاذَا تَقْعُدُونَ ①

قَالُوا تَقْعُدُ صَوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ شَرَعِيهِمْ ②

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتَنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا نَسْرِ قَرِينٍ ③

قَالُوا فَمَا جَزَاءُكَ إِنْ كُنْتُمْ كَذِبِينَ ④

قَالُوا جَزَاءُكَ مَنْ وَجَدَ فِي سَاحِلِهِ نَهْوً جَزَاءُكَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ⑤

فَبَدَأَ بِأَيُّوعَ عَلَيْهِمْ قَبْلَ وَعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ رِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ط مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ط تَرْقُمُ دَسْرَجِتٍ مَنْ تَشَاءُ وَتَوْفِقُ كُلِّ دِمِي عَلَيْهِ عَلَيْهِمُ ⑥

قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَكَمْ يُبْدِيهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَائِلَ ⑦ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ⑧

onrecht te hebben gedaan, toonen aan, dat een der broeders dit uit moedwil deed, opdat Benjamin in moeilijkheid verwickeld zou raken.

78 Zij zeiden: O hoofd! hij heeft een vader, een zeer ouden man; derhalve, neem een onzer in zijn plaats; waarlijk, wij zien u (als een) van degenen, die het goede doen.

79 Hij zei: God bescherm ons er voor, iemand anders te grijpen dan hem, bij wien wij onze goederen vonden, want dan zouden wij waarlijk onrechtvaardig zijn.

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
تَخَذَ أَحَدَنَا مَكَاتَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ
الْمُحْسِنِينَ ①

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا
مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِنَّا إِذًا الظَّالِمُونَ ②

PARAGRAAF 10

Jozef onthult zijn Identiteit aan zijn Broeders

80 En toen zij aan hem wanhoopten, trokken zij zich terug, afzonderlijk met elkander beraadslagende. De oudste hunner zei: Weet gij niet, dat uw vader u in Gods naam een verbond afnam, en hoe gij vroeger te kort schoot in uw plicht ten aanzien van Jozef? Derhalve zal ik dit land in geen geval verlaten, tot mijn vader (het) mij toestaat of God (het) voor mij beslist, en Hij is de Beste der rechters:

81 Keer weder tot uw vader en zeg: O onze vader! waarlijk, uw zoon heeft een diefstal begaan, en wij getuigen slechts van wat wij geweten hebben, en wij konden niet over het ongeziene waken:

82 En vraag in de stad waarin wij geweest zijn, en de karavaan waarmede wij gereisd hebben, en waarlijk, wij zijn waarheidlievend.

83 Hij zei: Neen, uw zielen hebben voor u een zaak licht gemaakt, derhalve, lijdzaamheid is goed; wellicht zal God hen allen tot mij brengen; waarlijk, Hij is de Wetende, de Wijze.

فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ
كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ
عَلَيْكُمْ مَوثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا
فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ
حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ③
وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ④

إِرْجِعُوا إِلَى آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ
ابْنَكَ سَرَقَ ⑤ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا
وَمَا كُنَّا بِاللَّعِيبِ حَافِظِينَ ⑥

وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ
الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ⑦

قَالَ بَلْ سَأَلْتُكُمْ أَنْفُسَكُمْ أَهَرَأْتُمْ
بِعَمَلٍ طَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنَّيَ بِهِمْ جَمِيعًا
إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ⑧

84 En hij wendde zich van hen af, en zei: O mijn droefenis over Jozef! en zijn oogen waren (met tranen) gevuld van wege de smart, ⁶⁸⁶ en hij onderdrukte (die).

85 Zij zeiden: Bij God! gij zult niet ophouden Jozef te gedenken tot gij aan een voortdurende ziekte ter prooi zijt, of (tot) gij (een) van degenen zijt, die vergaan.

86 Hij zei: Ik beklaag mij slechts over mijn smart en droefenis bij God, en ik weet van God wat gij niet weet.

87 O mijn zonen! ga en doe onderzoek naar Jozef en zijn broeder, en wanhoop niet aan Gods genade; waarlijk, niemand wanhoopt aan Gods genade, behalve de ongeloofige menschen. ⁶⁸⁷

88 En toen zij tot hem inkwamen, zeiden zij: O hoofd! een leed is ons en ons gezin overkomen en wij hebben weinig geld gebracht; geef ons dan een volle maat en wees ons milddadig; waarlijk, God vergeldt den milddadigen.

89 Hij zei: Weet gij, hoe gij Jozef en zijn broeder behandelde, toen gij onwetend waart?

90 Zij zeiden: Zijt gij waarlijk Jozef? Hij zei: Ik ben Jozef en dit is mijn broeder; God is ons inderdaad goedertieren geweest; waarlijk, hij die zich (voor het kwaad) hoedt en lijdzaam is — dan waarlijk, God doet de belooning dergenen die het goede doen, niet te loor gaan.

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفَى عَلَى يُوْسُفَ
وَ اَبْيَضَّتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُرْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ⑥

قَالُوا تَاللّٰهِ تَقْتُوْا اَدْرُوْا يُوْسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ
حَرَصًا اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ⑦

قَالَ اِنَّمَا اَسْكُوْا بَنِيَّ وَ حُرْنِيْ اِلَى اللّٰهِ
وَ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ⑧

يَبْنِيْ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ يُوْسُفَ وَ اَخِيْهِ
وَ لَا تَابَسَّسُوْا مِنْ سَرُوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَبْسُ
مِنْ سَرُوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ⑨

فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يَا كَهْلِبُ الرَّبْرِ
مَسَّنَا وَ اَهْلَنَا الضَّرُّ وَ جِئْنَا بِبِضَاعَةٍ
مُّرْجِيَةٍ قَادِفٍ لَّمَّا الْكَيْلُ وَ تَصَدَّقْ
عَلَيْنَا طَرَانِ اللّٰهِ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ⑩

قَالَ هَلْ عَلَيْكُمْ مَا نَعْتُمُّ بِيُوْسُفَ
وَ اَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جِهْلُوْنَ ⑪

قَالُوْا اءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوْسُفُ قَالَ اَنَا
يُوْسُفُ وَ هٰذَا اَخِيْ فَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا
اِنَّهٗ مَنْ يَّشَقْ وَيَصْبِرْ فَارَتِ اللّٰهُ لَا
يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ⑫

686 Het woord *ibjadat* beteekent oorspronkelijk: *het werd wit*, maar het oog wordt gewoonlijk wit, wanneer het vol tranen is; en men zegt: *bajjad-as-siqā*, d.i. hij vulde den waterzak met water. De werkelijke beteekenis is hier dus deze, dat zijn oogen met tranen gevuld waren. Het heet, dat Ibn-1-'Abbas deze woorden op dezelfde wijze verklaarde.

687 Hier hebben wij weer een les, die men vergeefs in het Bijbelverhaal

91 Zij zeiden: Bij God! thans heeft God u voorzeker boven ons verkozen, en wij waren zekerlijk zondaren.

92 Hij zei: (Er zal) heden geen verwijt (zijn) tegen u; ⁶⁸⁸ God vergeve u, en Hij is de Genadigste der genadigen.

93 Neem dit mijn hemd en werp het voor mijn vader, hij zal (het) te weten komen; ⁶⁸⁹ en kom met uw geheele gezin tot mij.

قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰتٰكَ اللهُ عَلَيْنَا وَ
اِنَّ كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ ⑩

قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللهُ
لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّحِيْمِيْنَ ⑪

اِذْ هَبُوا بِقَمِيصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلَى رَءِيسِ
اَبِيْ يٰسَآءٍ بَعِيْرًا ۗ وَ اَتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ
اَجْمَعِيْنَ ⑫

PARAGRAAF 11

Israël gaat naar Egypte

94—101. Jakob in Egypte. 102—104. De geschiedenis van Jozef wordt in het leven van den Heiligen Profeet herhaald.

94 En toen de karavaan vertrokken was, zei hun vader: Waarlijk, ik bemerk de grootheid ⁶⁹⁰ van Jozef, tenzij gij mij zwakzinnig verklaart.

95 Zij zeiden: Bij God! gij zijt waarlijk in uw oude dwaling.

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيْرُ قَالَ اَبُوهُمْ اِنِّيْ لَاجِدُ
رِيْحَ يُوْسُفَ لَوْ اَلَّا اَنْ تُفْسِدُوْنَ ⑬
تُفْسِدُوْنَ ⑭

قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلِكَ قَدِيْمٍ ⑮

kan vinden. Hierin weerspiegelt zich inderdaad de groote zekerheid van den Heiligen Profeet van de overwinning der waarheid — een zekerheid, die nooit wankelde, ondanks de zwaarste beproevingen. „Wanhoop nimmer” is inderdaad de les, die het in den Heiligen Qoer-ân vertelde verhaal behest.

688 Het heet, dat Gods Apostel — mogen vrede en de zegeningen Gods over hem zijn — ten dage der verovering van Mekka de twee zijden van de Ka'ba vasthield en tot de Qoer-eisjieten zei: „Hoe zal ik u naar uw meening behandelen?” Zij zeiden: „Wij verwachten het goede, een edele broeder en de zoon van een edelen broeder”. Toen zei hij: „Ik zeg gelijk mijn broeder Jozef zei: „Er zal heden geen verwijt zijn tegen u.” Dit toont aan, hoe de Heilige Profeet de geschiedenis van Jozef als een profetische beschrijving der gebeurtenissen, die hem zouden overkomen, beschouwde.

689 *'Alâ wadjhi abi* beteekent of *vóór mijn vaders gezicht* of *vóór mijn vader*, want *wadj-h* beteekent ook: *dzát* of *persoon*, bij welk woord het edelste deel gebezigd wordt om het geheel aan te duiden. Dat Jozef hun een hemd gaf, zinspeelt op hun eerste valsche bewering omtrent de teekens van bloed op zijn hemd, toen zij beweerden, dat een wolf hem verscheurd had.

De woorden *ja'ti basīran* geven niet te kennen, dat Jakob blind was en weer ziende werd, toen Jozefs hemd op zijn gezicht geworpen was. *Basīr* beteekent: *iemand die de dingen met de oogen ziet*, zoowel als *iemand die met het vermogen*

690 Zie volgende blz.

a 689.

96 En toen de overbren-
ger van blijde tijdingen kwam,
wierp hij het voor hem, en
hij werd zeker. ^a Hij zei:
Zeide ik u niet, dat ik van
God weet wat gij niet weet?

97 Zij zeiden: O onze va-
der! vraag voor ons vergiffen-
nis voor onze zonden; waar-
lijk, wij zijn zondaren.

98 Hij zei: Ik zal voor u
vergifenis van mijn Heer
vragen; waarlijk, Hij is de
Vergevensgezinde, de Genadi-
ge.

99 En toen zij tot Jozef
inkwamen, huisvestte hij zijn
ouders ⁶⁹¹ bij zich en zei: Ga
behouden in Egypte in, indien
het Gode behaagt.

100 En hij verhief zijn ou-
ders op den troon ⁶⁹² en zich
nederbuigende wierpen zij
zich neder voor ⁶⁹³ hem, en
hij zei: O mijn vader! dit
is de beteekenis van mijn
visioen van vroeger; ⁶⁹⁴ mijn

Of, ter oor-
zake van.

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ آفِئَةً عَلَى وَجْهِهِ
فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ ۙ
إِنِّي أَغْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا
كُنَّا خَاطِئِينَ ۝

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ
هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ آوَى إِلَيْهِ
أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا أَمْصِرًا إِن شَاءَ
اللَّهُ أَمِينِينَ ۝

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ
رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ فَقَدْ جَعَلَهَا رَبِّي

om geestelijk waar te nemen begiftigd is of iemand die weet (S, M, A, Q, Msb-LL). En *and basiroen bihi* beteekent: ik weet dienaangaande (Msb-LL). Al wat met bovenaangehaalde woorden bedoeld wordt is dit, dat Jakob een zekere kennis van Jozefs verblijfplaats had, toen hij diens hemd zag; want hoewel hij door Goddelijke openbaring wist, dat Jozef nog leefde, wist Jakob niet, waar hij in werkelijkheid woonde.

690 Het Arabische woord is *rih*, dat zoowel *wind* als *gezag* of *macht* beteekent. Het is duidelijk, dat de laatste beteekenis bij het verband past.

691 Lea was Rachels oudere zuster en een vrouw van Jakob (Gen. 29 : 16—28), en zij wordt daarom als Jozefs moeder behandeld.

692 D.i. op Jozefs verheven zetel en niet op den koningstroon; of het kan ook beteekenen, dat hij hen in een goede positie plaatste.

693 Dit was wat een dankgebed genoemd kan worden van wege Jozef, die na op zoo'n wonderbaarlijke wijze gered te zijn, tot zulk een hooge waardigheid verheven was. Of, de woorden kunnen ook beteekenen: zich nederbuigend wierpen zij zich neder voor Hem, d.i. voor God.

694 D.i. dat hij tot zulk een hooge waardigheid was verheven, en niet de ootmoedige aanbidding, die niets met het visioen uit te staan had. Zie vs. 6, waar Jakob verklaart, dat de droom de volmaking der zegeningen over Jozef en de kinderen van Jakob beteekent. Hen tot zoo'n hooge waardigheid verheffen was ongetwijfeld een deel van de volmaking der Goddelijke zegeningen.

Heer heeft het inderdaad bewaarheid; en Hij is inderdaad goed jegens mij geweest, toen Hij mij uit de gevangenis nam en u uit de woestijn bracht, nadat de duivel oneenigheid tusschen mij en *mijn broeders* had gezaaid: waarlijk, mijn Heer is teeder jegens wien Hij wil; waarlijk, Hij is de Wetende, de Wijze.

Ar. tus-
schen mijn
broeders.

101 Mijn Heer! Gij hebt mij *het* koninkrijk gegeven en mij *den* uitleg der gezegden geleerd; Schepper der hemelen en der aarde! Gij zijt mijn Bewaker in deze wereld en (in) het hiernamaals; laat mij *als een moeslim* sterven en voeg mij bij de rechtschapeenen.

Ar. van het
Ar. van den

Of, in on-
derwerping
(aan U).

102 Dit is van de aankondigingen aangaande het ongeziene, (die) Wij u openbaren, en gij waart niet bij hen, toen zij tot hun zaak besloten, en zij een samenzwering smeedden. ⁶⁹⁵

103 En de meeste menschen zullen niet gelooven, hoewel gij het vuriglijk wenscht.

104 En gij vraagt hun hiervoor geen belooning: het is slechts een herinnering voor het geheele menschdom.

حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ
السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ
أَنْ نَزَعَهُ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي
إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾

رَبِّ قَدْ أَنْتَبَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَبِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
تَوَفَّنِي مُسْلِمًا ۖ الْحَقُّ بِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ اجْتَمَعُوا أَمْرَهُمْ
وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ
إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

695 Klaarblijkelijk wordt er van het onderwerp argestapt en tot de behandeling van de tegenstanders van den Heiligen Proceet overgegaan, en op deze plaats wordt melding gemaakt van hun plannen; en de aankondiging aangaande het ongeziene is de tijding dat, gelijk Jozef groot werd gemaakt en door hem zijn broeders, ook de Hellige Profeet tot grootheid zou komen en door hem de Arabieren, die besloten waren om hem te verdelgen. Menschen als Rodwell en Muir waren, zonder aan deze duidelijke beteekenis der woorden te denken, zoo vrij dit te noemen: „een gedragslijn van opzettelijke huichelarij en bedrog”. 9) Geen huichelaar zou de zware beproevingen, die de Heilige Profeet toen onderging, kunnen weerstaan.

PARAGRAAF 12

Een Les voor de Tegenstanders van den Heiligen Profeet
in de Geschiedenis der vroegere Profeten

105—109. De ongeloofigen gewaarschuwd. 110. Gods bijstand zal niet onthouden worden. 111. Een les.

105 En hoe menig teeken in de hemelen en (op) de aarde, dat zij voorbijgaan; toch wenden zij zich daarvan af.

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَاتٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْاَرْضِ
يَمُرُّوْنَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُوْنَ ۝

Ar. behalve
dat zij.

106 En de meesten hunner gelooven niet in God, zonder anderen (nevens Hem) te plaatsen.

وَ مَا يُؤْمِنُوْنَ اَكْثَرُهُمْ بِاللهِ اِلَّا
وَ هُمْ مُشْرِكُوْنَ ۝

107 Gevoelen zij zich dan veilig, dat er van God een alomvattende kastijding tot hen zal komen, of (dat) het uur onvoorziens tot hen zal komen, terwijl zij niet bemerken? ⁶⁹⁶

اَفَاَمِنُوْا اَنْ تَاْتِيَهُمْ عَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ
اللهِ اَوْ تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَ هُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝

108 Zeg: Dit is mijn weg; ik roep tot God, ik en degenen die mij volgen, zeker a zijnde, en glorie zij God, en ik ben niet (een) van de polytheïsten.

قُلْ هٰذِهِ سَبِيْلِيْ اَدْعُوْا اِلَى اللهِ عَلٰى بَصِيْرَةٍ
اَنَا وَ مَنِ اتَّبَعَنِ ط وَ سُبْحٰنَ اللهِ وَ مَا اَنَا
مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝

a 689.

109 En Wij hebben vóór u niet dan menschen uit (het midden van) de inwoners der steden gezonden, tot wie Wij openbaringen hebben gezonden. Hebben zij dan niet in het land gereisd en gezien wat het einde dergenen vóór hen was? En zekerlijk is de woning hiernamaals de beste voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden; begrijpt gij dan niet?

وَ مَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوحِيْ
اِلَيْهِمْ مِّنْ اٰهْلِ الْقُرٰى ط اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي
الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ط وَ لَكَ اٰمُرُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ
اتَّقَوْا ط اَلَّا تَعْقِلُوْنَ ۝

696 Het is klaarblijkelijk het uur van hun ondergang, of de totale vernietiging van hun macht.

<p>Ar. zij.</p>	<p>110 Tot, wanneer de apostelen wanhoopten en <i>de tegenstanders</i> er zeker van werden dat zij inderdaad belogen waren, Onze hulp tot hen kwam en wien Wij wilden, bevrijd werd, en Onze straf wordt niet van de misdadige menschen afgekeerd. ⁶⁹⁷</p>	<p>حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا الَّذِي مَنِ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسًا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩٧﴾</p>
<p>a 35.</p>	<p>111 Voorzeker zijn in hun geschiedenissen een les voor menschen van verstand. Het is geen verhaal dat verzonnen kon worden, maar een bevestiging van wat daarvóór is a en een duidelijke verklaring van alle dingen en een leiding en een genade voor menschen die gelooven.</p>	<p>لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٩٨﴾</p>

697 De persoonlijke voornaamwoorden verwringen de beteekenis van deze passage, als men ze niet goed begrijpt. De apostelen waarschuwden hun volk, maar het laatste was zoo hardnekkig, dat de apostelen ten slotte er aan wanhoopten, of hun volk bij de waarschuwing baat vonden. De tegenstanders daarentegen waren wegens de opschorting van de straf er zeker van, dat wat de profeten hun omtrent de waarschuwing en de komst der straf gezegd hadden, een leugen was. Dan eerst kwam tot de profeten de beloofde hulp voor hen en tot de kwaadstichters de straf, waarmee zij bedreigd werden.

HOOFDSTUK XIII

DE DONDER

(*Al-Ra'd*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 43 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De waarheid der openbaring.
- Par. 2. Vraag om straf.
- Par. 3. Rechtschapenheid zal een belooning en overtreding slechte gevolgen met zich meebrengen.
- Par. 4. Wonderen van den Heiligen Qoer-ân.
- Par. 5. De tegenstand zal mislukken.
- Par. 6. Gestadige vooruitgang der waarheid.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk wordt de *Donder* genoemd naar analogie van den regen, die in den Heiligen Qoer-ân dikwijls bij de openbaring vergeleken wordt. Gelijk de regen een genade Gods is, alzoo ook de openbaring; nochtans gelijk een regen met donder en bliksem gepaard gaat, alzoo gaat de openbaring ook gepaard met een inlichting omtrent straf, hoewel het wezenlijke doel daarvan is: weldaden te bewijzen. Uit den naam van dit hoofdstuk blijkt dus over welk onderwerp het handelt. Het moet noodzakelijkerwijs de straf der overtreders behandelen; toch begrijpe men hieruit niet, dat straf het doel der openbaring is.

Dit hoofdstuk behandelt, evenals alle andere hoofdstukken van deze groep, de waarheid der openbaring van den Heiligen Qoer-ân. Het begint met een verklaring van de waarheid der Goddelijke openbaring, en wijst op de talrijke teekenen in de stoffelijke wereld, die van de waarheid daarvan getuigen; maar niet tevreden over deze teekenen vroegen de ongelooovigen, dat de straf waarmee zij bedreigd werden, nl. hun uiteindelijke lot, hen zou overvallen. De tweede paragraaf is een antwoord op deze vraag: ze toont aan, dat daden haar gevolgen moeten teweegbrengen. Er bestaat een wet, volgens welke de volkeren opkomen en ten onder gaan, en overeenkomstig die wet zouden de val der afgodendienaars en de opkomst der Moeslim-natie teweeggebracht worden. Op deze plaats wordt de waarschuwing bij een donder en de openbaring bij een regen vergeleken, waarmee te kennen wordt gegeven, dat een vraag om straf even dwaas is als een verlangen om door den bliksem te worden getroffen, in plaats van voordeel te trekken uit den regen. In de derde paragraaf wordt den ongelooovigen medegedeeld, dat er in de Goddelijke natuur geen partijdigheid is jegens den een of haat tegen den ander, maar dat overeenkomstig de Goddelijke wetten rechtschapenheid haar eigen belooning met zich mee zal brengen, terwijl een voortdurende

PARAGRAAF 1

De Waarheid der Openbaring

1—5. Teekenen in de natuur tot leiding van den mensch. 6—7. Vraag om straf.

In naam van God, den Wedadige, den Genadige.

a 621.

b 7.

1 Ik ben God, de Wetende, de Ziende. ^a Dit zijn de verzen van het Boek; ^b en datgene wat van uw Heer tot u is geopenbaard is de waarheid, maar de meeste menschen gelooven niet.

185.

2 God is Hij, Die de hemelen verhief zonder pilaren die gij ziet, en Hij heeft de macht op den troon, ^c en Hij heeft de zon en de maan (u) dienstbaar gemaakt; ieder volgt haar loop tot een bepaalden tijd; Hij schikt de zaak, de teekenen duidelijk makende, opdat gij van de ontmoeting uws Heeren overtuigd zult zijn.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

الْمَرَاتِلُكَ آيَاتِ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ سَرَابٍ حَلَقَةٍ وَكَذَبَ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ①

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُؤْتُونَ ①

overtreding slechte gevolgen zal hebben. En waarom zouden zij herhaaldelijk om een wonder van buiten vragen? De ware wonderen, aldus wordt ons in de vierde paragraaf medegedeeld, zijn wonderen die in den mensch werken. De voldoening die het Heilige Boek aan de harten der ware geloovigen geeft, de groote verandering die het in de wereld tot stand zou brengen, het verzetten der groote bergen, die hinderpalen waren voor de verspreiding der waarheid en de bezieling van degenen die geestelijk dood waren, waren de ware wonderen, die een hemelsch Boek onder de menschen behoorde te verrichten; dit werk was den Heiligen Qoer-ân van Boven bestemd en hij heeft het reeds tot op een merkbare hoogte volbracht. Er was ongetwijfeld een groote tegenstand, en er rezen bergen van moeilijkheden, die de verspreiding der waarheid belemmerden; maar deze tegenstand, aldus wordt ons in de vijfde paragraaf gezegd, was bestemd om te mislukken, omdat de waarheid zich in de wereld moest verspreiden en over de valsheid zegevieren; de tijd moest komen, waarop de rechtschapenen niet meer bespot zouden worden, maar voorspoed zouden genieten, omdat het welzijn der waarheid ten nauwste verbonden was met hun eigen welzijn. De laatste paragraaf voert de getuigenis van de vooruitgang der waarheid aan, die, hoe langzaam ook, zeker gestadig was. Het ongeloof was reeds niet gewild, want terwijl de gelederen der ongelooovigen voortdurend dunden, nam het aantal Moeslims toe.

Er zijn in dit hoofdstuk omstandigheden die er duidelijk op wijzen, dat de openbaring daarvan, evenals die der zes andere hoofdstukken van dezelfde groep, tot een tijd behoort, toen de tegenstand het toppunt bereikte.

3 En Hij is het, Die de aarde heeft uitgestrekt en daarop vaste bergen en rivieren gemaakt, en van alle vruchten heeft Hij daarop twee soorten gemaakt; Hij doet den nacht den dag bedekken; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die nadenken.

4 En op de aarde zijn belendende landstreken en wijngaarden en koren en palmboomen met één wortel en (andere) met verschillende wortelen — zij zijn bewaterd met één water, en Wij doen sommige daarvan andere te boven gaan in vrucht; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die begrijpen.

5 En indien gij u verwondert, dan is hun gezegde wonderbaar: Wat! wanneer wij stof zijn, zullen wij dan waarlijk in een nieuwe schepping zijn? Dezen zijn degenen, die in hun Heer niet gelooven, en dezen hebben ketenen om hun halzen, en zij zijn de inwoners van het vuur; daarin zullen zij wonen. 698

6 En zij vragen u het kwaade vóór het goede te verhaasten, en inderdaad zijn vóór hen voorbeeldige straffen geweest; en waarlijk, uw Heer is de Heer der vergiffenis voor de menschen, niettegenstaande hun onrechtvaardigheid; en waarlijk, uw Heer is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

7 En degenen die niet gelooven, zeggen: Waarom is er van zijn Heer geen teeken tot

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا
سَرَاوِسِي وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
جَعَلَ فِيهَا رِزْقَيْنِ اثْنَيْنِ يُغِشِي اللَّيْلَ
اللَّيْلَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ③

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَجَوِّزَاتٌ وَجَدْتُمْ
مِنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعًا وَنَخِيلٍ صُنُوفًا
وَغَيْرِ صُنُوفٍ يُسْفَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ
وَنَفْضُلٌ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأُكْلِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ④

وَإِنْ تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلِهِمْ إِذْ كُنَّا
تُرَابًا إِنَّا لَنَجْعَلُ خَلْقَ جَدِيدٍ أَوْ لِيَك
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ
الْأَعْمَلُ فِي أَعْنَابِهِمْ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑤

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
وَقَدْ خَلَقْتَ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُثَلَّثَاتُ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَكَلِيمٌ مُّغْفِرٌ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ⑥

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ
عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ

698 De hier vermelde ketenen zijn de ketenen, die hen gevangen houden aan kwade gewoonten en slechte gedragingen.

Of, (er is)
een leids-
man.

hem nedergezonden? Gij zijt slechts een waarschuwer en een leidsman voor ieder volk. 699

مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝

PARAGRAAF 2

Vraag om Straf

8—10. God kent degenen die het goede doen en degenen die het kwade bedrijven. 11. Opkomst en ondergang van volkeren. 12, 13. Hij bedreigt u, opdat gij u betert. 14—18. De waarheid zal zegelieren.

8 God weet wat iedere vrouwelijke persoon draagt, en datgene waarvan de baarmoeders niet tot volmaking komen en datgene waarin zij toenemen; en bij Hem is een maat van elk ding. 700

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ۝

9 De Kenner van het ongeziene en het geziene, de Groote, de Allerhoogste.

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ۝

10 Gelijk is (voor Hem) hij onder u, die (zijn) woorden verbergt en hij die ze openlijk zegt, en hij die zich bij nacht verbergt en (die) bij dag uitgaat.

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَن أَسْرَأَ الْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِ وَمَن هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۝

11 Er volgen hem (engelen) van nabij, vóór hem en achter hem, die hem op Gods bevel bewaken. 701 Waarlijk, God verandert den toestand der menschen niet, tot zij hun eigen toestand veranderen; en wanneer God het kwade jegens de menschen wenscht, is er geen afwenden aan, en buiten Hem hebben zij geen bewaker.

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِمَّنْ أَمَرَ اللَّهُ بِإِتِّاقِ اللَّهِ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُعَيِّرَهُ وَمَا يَأْتِيهِمْ سُوْرًا فَلَامِرْدٌ لَهُ ۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِهِ مَن وَالٍ ۝

699 D.i. alle volken der wereld zullen nu door den Heiligen Profeet leiding vinden. De woorden kunnen echter ook beteekenen, dat er voor ieder volk een leidsman is geweest.

700 De gevolgen der daden worden vergeleken bij zwangerschap. De daaropvolgende verzen verduidelijken dit.

701 Zie 82 : 10, etc. De schutsengelen zijn de engelen, die 's menschen daden bewaken, zoodat elke daad die de mensch verricht, een gevolg heeft, al kan dat gevolg voor korten tijd voor zijn oog verborgen zijn; om deze reden wordt het in vs. 8 bij zwangerschap vergeleken. Elke daad wordt opgeteekend door de uitwerking, die zij heeft. Opgemerkt dient te worden, dat volgens deze plaats de

12 Hij is het, Die u den bliksem toont, vrees en hoop veroorzakende en (Die) de zware wolk verwekt.

13 En de donder verkondigt Zijn glorie met Zijn lof, en ook de engelen, uit ontzag voor Hem; en Hij zendt de bliksemschichten en treft daarmee wien Hij wil; toch twisten zij over God, en Hij is machtig in moed.

14 Hem komt de waarachtige bede toe; en degenen, tot wie zij buiten Hem bidden, geven hun geen antwoord, maar (zij zijn) als iemand, die zijn beide handen naar water uitstrekt, opdat het zijn mond bereikt, maar het zal dien niet bereiken; en de bede der ongeloovigen is slechts verloren.

15 En al wat in de hemelen en (op) de aarde is buigt zich neder voor God alleen, gewillig of ongewillig, en ook hun schaduwen, des ochtends en des avonds. 702 a

16 Zeg: Wie is de Heer der hemelen en der aarde? Zeg: God. Zeg: Neemt gij dan buiten Hem bewakers, die voor zichzelf geen macht heeft over baat of kwaad? Zeg: Zijn de blinde en de ziende gelijk? Of kan de duisternis en het licht gelijk zijn? Of hebben zij nevens God deelgenooten geplaatst, die een schieping als de Zijne hebben

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ حَوًّا وَطَمَعًا
وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثَّقَالَ ۝

وَيَسْبِغُ الرِّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ
مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ
بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ
وَهُوَ شَدِيدُ الْحِسَابِ ۝

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا
كِبَاسِطَ كَفَّيْنِهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا
هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دَعَا الْكُفْرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلِّلَهُمْ بِالْعُظْمِ وَالْأَصَالِ ۝

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ
قُلْ أَفَأَتَّخِذُكُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا
يَمْلِكُونَ أَنْ يُنْفِضَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ
هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ
أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ
أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ

a 536.

Ar. noch.

individu zelf gevolgd en bewaakt wordt, terwijl elders staat, dat zijn daden bewaakt worden; zie 17 : 13, 82 : 10—12. Hieruit volgt duidelijk, dat 's menschen daden bewaakt worden door de uitwerking, die ze op hem hebben.

702 D.i. alles onderwerpt zich aan de Goddelijke wet en moet ze gehoorzamen. Het woord *schaduwen* heeft ook betrekking op 's menschen daden. Hem is ongetwijfeld de keus gelaten om het goede of het kwade te doen, maar al doet hij ook het kwade, toch moet hij zich aan de Goddelijke wet onderwerpen en de gevolgen van zijn slechte daden ondergaan.

geschapen, zoodat hetgeen geschapen is voor hen verwarrend is geworden? Zeg: God is de Schepper aller dingen, en Hij is de Eenige, de Allerhoogste. ⁷⁰³

17 Hij zendt water van de wolken neder, dan stroomen de waterloopen (met water) overeenkomstig hun maat, en de vloed voert het opzwellende schuim mede, en uit hetgeen zij in het vuur smelten, ten einde sierselen of werktuigen te maken, stijgt schuim op, (dat) daaraan gelijk (is); zoo vergelijkt God de waarheid en de valsheid; dan, aangaande het schuim, het verdwijnt als een waardeeloos ding; en aangaande datgene wat den menschen nuttig is, het blijft in de aarde; zoo stelt God gelijkenissen voor. ⁷⁰⁴

18 Voor degenen die aan hun Heer gehoor geven, is het goede; en (aangaande) degenen die aan Hem geen gehoor geven, hadden zij al wat er op de aarde is en de gelijke daarvan er bij, zij zouden het zekerlijk als losprijs hebben aangeboden. (Aangaande) dezen, een slechte rekening zal de hunne zijn en hun woning is de hel, en slecht is de rustplaats.

فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلُوبُ اللَّهِ خَالِقًا كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٧﴾

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حَلِيَّةٍ أَوْ مَتَاعٍ رَبِّدًا مِثْلَهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۗ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۗ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۗ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٨﴾

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّيهِمُ الْحُسْنَىٰ ۗ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَائًا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَزَفْتُمْ ذَوَابَهُ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ ۗ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾

703 Dit vers stelt in de duidelijkste en krachtigste bewoordingen het beginsel vast, dat alle schepping alleen door God in het wezen is geroepen en dat zij, die voor goden worden gehouden (Christus is er een van), niets heeft geschapen.

704 De hier voorgestelde gelijkenis beteekent, dat de Heilige Profeet en zijn volgelingen leven zullen en voorspoed zullen genieten, daar zij ten goede van het menschedom bestemd zijn; terwijl zij die zich waardeloos hebben gemaakt, verdwijnen moeten. Er wordt evenwel in algemeene bewoordingen deze wet gesteld, dat datgene wat den menschen van nut is, op de aarde blijft; m.a.w. slechts door het menschedom te dienen kan een volk haar leven verlengen.

PARAGRAAF 3

Rechtschapenheid zal een Belooning en Overtreding slechte Gevolgen met zich meebrengen

19—24. De rechtschapenen en hun belooning. 25, 26. De overtreders en hun eind.

19 Is hij die weet, dat hetgeen tot u van uw Heer is geopenbaard de waarheid is, dan gelijk hem die blind is? Slechts degenen die verstand bezitten, denken na,

20 Degenen die Gods belofte vervullen en het verbond niet breken,

21 En degenen die vereenigen wat God bevolen heeft te vereenigen en ontzag hebben voor hun Heer en de slechte rekening vreezen,

22 En degenen die standvastig zijn, het *welbehagen* van hun Heer zoekende, en het gebed onderhouden en in het verborgen of openlijk, (weldadig) uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven, en het kwade met het goede afweren; ⁷⁰⁵ aangaande dezen, zij zullen het (gelukzalige) einde der woonplaats hebben,

23 De tuinen van eeuwig verblijf, die zij met degenen zullen ingaan, die het goede doen uit het midden van hun ouders en hun gaden en hun nakomelingschap; en de engelen zullen uit iedere poort tot hen ingaan:

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُؤْتُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِعَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾

Ar. aangezicht.

705 Deze passage stelt de edele leer van *kwaad met goed afweren* vast. De Heilige *Qoer-ân* verbetert de Christelijke leer van *goed voor kwaad*, door die uitvoerbaar te maken, zoodat het in acht nemen daarvan in den *Islâm* de wet en orde niet stoort, terwijl de leer van het *Evangellie* door haar onuitvoerbaarheid tot op dezen dag niet nageleefd wordt. Het *kwaad* is iets, dat op alle mogelijke manieren *afgeweerd* moet worden, en daarom wordt *goed voor kwaad* slechts in die gevallen aanbevolen, waarin het *kwade* door dat goede *afgeweerd* zal worden. Een samenleving, die het *kwade* onvoorwaardelijk met het goede vergeldt, schafft alle voorzorgsmaatregelen af; boosdoeners, die voor elk *kwaad* dat zij begingen, niets dan het goede ontvingen, zouden door hun slechte daden stellig een anar-

24 Vrede zij over u, omdat gij standvastig zijt geweest; hoe voortreffelijk is dan het einde der woonplaats!

25 En degenen die Gods verbond na de bekrachtiging daarvan breken en afscheiden wat God bevolen heeft te vereenigen en kwaad in het land stichten — (aangaande) dezen, over hen zal de vloek zijn en zij zullen het slechte (einde) der woonplaats hebben.

26 God breidt de middelen van bestaan uit voor wien Hij wil en beperkt (die); en zij verheugen zich in het leven dezer wereld, en het leven dezer wereld is bij het hiernaamaals vergeleken niets dan een tijdelijk genot.

سَلَامٌ عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ الْعَذَابُ وَاللَّهُ سَوَّءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَكَرِهُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾

PARAGRAAF 4

Wonderen van den Heiligen Qoer-ân

27—30. De Heilige Qoer-ân geeft een ware voldoening aan 's menschen hart. 31. De verandering die tot stand gebracht zal worden.

27 En degenen die niet gelooven, zeggen: Waarom is op hem geen teeken door zijn Heer nedergezonden? ⁷⁰⁶ Zeg: Waarlijk, God laat hem die wil in dwaling, en leidt tot Zich wie zich (tot Hem) wenden.

28 Degenen die gelooven en wier harten door de gedachtenis van God tot rust zijn gebracht; nu waarlijk, door de gedachtenis van God worden de harten tot rust gebracht.

وَيَقُولُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أُنَابَهُ

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٧﴾

Of, wien
Hij wil.

chistischen toestand stichten. In denzelfden trant zegt de Qoer-ân elders: wie vergeeft en zich betert (42 : 40).

706 Het antwoord op deze vraag wordt in de laatste woorden van de paragraaf gegeven.

29 (Aangaande) degenen die gelooven en het goede doen — een goede eindtoestand zal de hunne zijn en een uitnemende wederkeer.

30 En zoo hebben Wij u onder een volk gezonden, vóór hetwelk andere volkeren heengegaan zijn, opdat gij hun zult voorlezen hetgeen Wij tot u hebben geopenbaard, en (toch) loochenen zij den Weldadigen God. Zeg: Hij is mijn Heer, er is geen god dan Hij; op Hem vertrouw ik en tot Hem is mijn wederkeer.

31 En zelfs al was er een *Qoer-ân*, waarmede de bergen bewogen werden, of waarmede de aarde doorreisd werd, of waardoor de dooden tot spreken gebracht werden — neen! het gebod is geheel en al Gods. ⁷⁰⁷ Hebben degenen die gelooven, nog niet geweten, dat, indien het Gode behaagd had, Hij zekerlijk alle menschen zou hebben geleid? En (aangaande) degenen die niet gelooven, een afstootende ramp zal niet ophouden hen te treffen om hetgeen zij doen, of *ze zal* nabij hun woningen nederkomen, totdat de belofte Gods geschiedt; ⁷⁰⁸ waarlijk, God zal (Zijn) belofte niet breken.

Of, gij zult.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسَنُ مَا يَأْتِي

كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ يَا لَوْحَسَنُ قُلْ هُوَ سَرَبِيٌّ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ۝

وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كَلِمَةٌ بِهِ الْمُؤْتَىٰ بَلْ لَإِمرُ جَبِيحًا طَأْفَمُ

يَا أَيُّسَ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا نُصِبُ عَلَيْهِمُ بِمَاتَصَّعُوا قَارِعَةً أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝

707 Dat de *Qoer-ân* wonderen doet, wordt hier niet als een onmogelijkheid beschouwd, maar veeleer als een zeer groote waarschijnlijkheid, want daarop volgen onmiddellijk de woorden: *het gebod is geheel en al Gods*, wat hiermee gelijk staat, dat Hij daartoe wel degelijk in staat is en dat Zijn gebod spoedig bevestigd zal worden, waarmee bedoeld wordt: de bevestiging van de meerderheid van den Islâm. De *bergen*, waarmede de voornaamste tegenstanders van den Heiligen Profeet bij de verspreiding van den Islâm bedoeld worden, werden verwijderd; hij verspreidde zich al gauw in verafgelegen landen; en de dooden werden ongetwijfeld tot spreken gebracht, want heel Arabië, dat heelemaal dood was, weergalmde van de verkondiging der Eenheid Gods. Dat men onder *bergen*: *grooten menschen*

708 Zie volgende blz.

PARAGRAAF 5

De Tegenstand zal mislukken

32—34. Degenen die spotten, zullen vernederd worden. 35—37. De rechtschapenen zullen voorspoed genieten.

32 En vóór u werden apostelen voorzeker bespot, maar Ik gaf dengenen die niet geloofden uitstel, vervolgens verdeldgde Ik hen; hoe was dan Mijn vergelding (van het kwaad) ?

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتُمْ بِرُسُلِنا مِنْ قَبْلِكَ
فَأَصْلَحْتُمْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْنَا لَهُمْ
فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۝

Of. oecroviel.

33 Is Hij, Die over iedere ziel waakt ten aanzien van wat zij verdient, dan (gelijk hem die machteloos is) ? En toch geven zij God deelgenooten ! Zeg : Geef hun een naam ; 709 neen, meent gij Hem in te lichten omtrent hetgeen Hij op de aarde niet weet, of (bevestigt gij dit) door een uiterlijk gezegde ? Veeleer worden hun plannen gemaakt dengenen die niet gelooven, schoon te schijnen, en zij worden van het pad teruggehouden ; en wien God in dwaling laat, a zal geen leidsman hebben.

أَقَمْنَا لَهُمْ سُبْحَانَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَقْبَابٌ أَمْ
كُنْتُمْ أَشْجَارًا فَتَرْجَمُونَ ۚ فَمَنْ
أَمْرٌ تُدْعُونَ بِهِ لِيُكْفَرَ بِهِ وَلَكُمْ
أَنْتُمْ شُرَكَاءُ لِمَنْ كَفَرْتُمْ أَتُوعَدُونَ
أَمْ تُدْعُونَ بِهِ لِيُكْفَرَ بِهِ فِي الْأَرْضِ

a. 19. 611.

34 Zij zullen in het leven dezer wereld een kastijding hebben, en de kastijding van het hiernamaals is zekerlijk pijnlijker, en zij zullen geen beschermer tegen God hebben.

أَمْ يَبْظَاهِرُونَ الْقَوْلَ ۖ بَلْ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ ۗ
وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝

Ar. onder.

35 Een gelijkenis van den tuin, die den rechtschapenen wordt beloofd: 710 daarin stroomen rivieren; zijn vruchten zijn eeuwig en (evenzoo)

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَلَّكَ
الْآخِرَةُ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۝

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ كُلُّهَا دَائِمٌ

moet verstaan, blijkt genoegzaam uit hetgeen in de Qâmôes wordt gezegd, volgens welke het woord *djabal* beteekent: *het hoofd der menschen en hun geleerdste man.*

708 De *belofte Gods* heeft betrekking op de totale vernietiging van de macht der tegenstanders.

709 Alsof er gezegd werd, dat zij geen naam waardig zijn. Of het kan ook beteekenen: Geef hun een naam, die een qualificatie van godheid uitdrukt.

710 Opgemerkt dient te worden, dat het hier vermelde paradijs slechts een gelijkenis genoemd wordt, evenals in 47 : 15. Gelijk een gezegde van den Heiligen

zijn schaduw; dit is de vergelding van degenen, die zich (voor het kwaad) hoedden, en de vergelding der ongeloovigen is het vuur.

36 En degenen wien Wij het Boek hebben gegeven, verblijden zich in hetgeen tot u is geopenbaard, en van de bondgenooten zijn er, die een deel daarvan loochenen. Zeg: Mij is slechts geboden, dat ik God dien en niets met Hem vereenig; tot Hem noodig ik (u) en tot Hem is mijn wederkeer.

37 En zoo hebben Wij dien geopenbaard, een waarachtig oordeel in het Arabisch, en indien gij hun lage begeerten volgt na hetgeen tot u is gekomen van de kennis, zult gij geen bewaker of beschermer tegen God hebben.

Ar. noch.

و ظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا
و عُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ۝

و الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَ مِنْ الْأَخْرَابِ مَنْ يُنْكِرُ
بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ
وَلَا أُشْرِكُ بِهِ إِلَهًا أَدْعُوا إِلَيْهِ مَا بِ
أَدْعُوا إِلَيْهِ مَا بِ ۝

و كَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا وَ لَكُمْ
إِن شِئْتُمْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكُمْ مِنَ الْإِسْلَامِ
مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا وَاقٍ ۝

PARAGRAAF 6

Gestadige Vooruitgang der Waarheid

38, 39. Elk volk heeft een bepaalden tijd. 40—43. De waarheid heerscht reeds.

38 En Wij hebben vóór u voorzeker apostelen gezonden en hun vrouwen en kinderen gegeven; en het staat niet in (de macht van) een apostel een teeken te brengen, tenzij met Gods verlot; voor ieder besluit is een bepaalde tijd.

39 God wischt uit wat Hem behaagt en bevestigt (wat Hem behaagt), en bij Hem is de grondslag van het Boek. 711

Ar. is.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَ جَعَلْنَا
لَهُمْ أَنْزُلًا وَاجِبًا وَ ذُرِّيَّةً ۝ وَ مَا كَانَ لِرَسُولٍ
أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ
أَجَلٍ كِتَابٌ ۝

يَسْحَرُوا اللَّهَ مَا يَشَاءُ وَ يُثْبِتُ ۝ وَ عِنْدَهُ
أُمُّ الْكِتَابِ ۝

Profeet verduidelijkt, komt het hierdoor, dat de zegeningen van het paradijs die zijn, welke het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord en het tot 's menschen hart niet doorgedrongen is om ze te begrijpen.

711 Hier wordt de Goddelijke ordinantie om de macht der tegenstanders van den Heiligen Profeet te vernietigen en om de overheersching van den Islâm tot stand te brengen de *grondslag van het Boek* genoemd, omdat de definitieve

40 En Wij zullen óf een deel van datgene laten zien, waarmede Wij hen bedreigen, óf u doen sterven, want slechts het overbrengen der boodschap rust op u, terwijl (hen) ter verantwoording roepen *Onze (zaak)* is.

Ar. is.

Ar. op Ons.

41 Zien zij niet, dat Wij op het land komen door het in zijn zijden te besnoeien? ⁷¹² En God oordeelt — er is niemand die Zijn besluit kan stuiten, en Hij is snel in het afrekenen.

42 En degenen vóór hen smeedden inderdaad plannen, maar al het maken van plannen is (in) Gods (macht); Hij weet wat iedere ziel verdient, en de ongelovigen zullen te weten komen voor wie het (betere) einde der woonplaats is.

43 En degenen die niet gelooven, zeggen: Gij zijt geen gezant. Zeg: God is voldoende als Getuige tusschen mij en u en wie kennis van het Boek heeft.

Ar. tus-
schen u.

وَأِنْ تَأْتُوا بِنَبَأٍ نَعْتَدْهُمْ أَوْ
تَتَوَفَّيْتُمْ فَأِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ وَعَلَيْنَا
الْحِسَابُ ④

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ أَظْرَانِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعْتَدِبَ
لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ④

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ
الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ
نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عَقِبَى الدَّارِ ④

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ
كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ④

overwinning op de machten des kwaads, die te voren voorspeld werd, zulk een duidelijk teeken zou zijn, dat alle twijfel en alle moeilijkheden opgelost zouden worden door naar dit duidelijk bewijs te verwijzen. Zie 3 : 6.

712 Dit zinspeelt op de vermindering van het aantal ongelovigen, zoowel onder de hoogere als onder de lagere standen (gelijk het woord *atrās*, d.i. *zijden* aanduidt), doordat de menschen met den dag hun gelederen verlieten en zich bij die van den Islām aansloten.

HOOFDSTUK XIV

ABRAHAM

(*Ibrâhim*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(7 paragrafen en 52 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De openbaring verdrijft de duisternis.
- Par. 2. De waarheid wordt in het begin verworpen.
- Par. 3. De tegenstand wordt ten slotte vernietigd.
- Par. 4. De waarheid wordt bevestigd.
- Par. 5. Door de waarheid te verwerpen pleegt de mensch onrecht.
- Par. 6. Abrahams bede.
- Par. 7. Het einde van den tegenstand.

Algemeene opmerkingen:

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan Abraham, wiens bede in de zesde paragraaf vermeld wordt. Daar deze bede van de vestiging van Ismaël in de wildernis van Paran spreekt, is de vermelding daarvan als een herinnering aan de waarheid van den Heiligen Profeet voor de Arabieren bedoeld.

Het hoofdstuk begint met de verklaring, dat de Heilige Qoer-ân geopenbaard is, opdat de menschen daardoor van de duisternis tot het licht geleid mogen worden, en toont voorts aan, dat de Mozaische openbaring voor een bepaald volk bestemd was, al was die ook met hetzelfde doel gegeven. De tweede paragraaf toont aan, dat Mozes zijn volk ook vermaande de waarheid aan te nemen, en dat de boodschap van alle profeten in het begin echter verworpen werd. De derde paragraaf zegt, dat in alle gevallen de tegenstand ten slotte vernietigd werd: de Goddelijke belofte van hulp aan den profeet werd vervuld en zijn machtige tegenstanders werden machteloos gemaakt. Dat de waarheid als natuurlijk gevolg daarvan bevestigd wordt, wordt in de daaropvolgende paragraaf bevestigd. De vijfde paragraaf toont aan, dat de mensch, door de waarheid te verwerpen, zijn eigen ondergang bewerkt, want alles is aan hem dienstbaar gemaakt, en zoo bevestigt die de groote waarheid der Goddelijke Eenheid. Hierop volgt Abrahams bede, waarin hij zijn loochening van alle soorten polytheïsme tot uitdrukking brengt, met een speciale vermelding van zijn afstammelingen door Ismaël, voor wien hij ook een bede opzond. In de laatste paragraaf wordt ons medegedeeld, dat elke tegenstand aan de waarheid steeds op een mislukking is uitgelopen en steeds verijdeld zal worden.

Het jaar van de openbaring daarvan schijnt dichter bij de Vlucht te zijn dan dat van de openbaring der andere hoofdstukken van deze groep.

PARAGRAAF 1

De Openbaring verdrijft de Duisternis

1—3. De Heilige Qoer-ân leidt den mensch tot het licht. 4—6. Alle profeten deden hetzelfde.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

a 621.

1 Ik ben God, de Zierende. a (Dit is) een Boek, dat Wij tot u hebben geopenbaard, opdat gij de menschen, met het ver- lof van hun Heer, van de duisternis tot het licht zult brengen — tot den weg van den Machtige, den Geloofde,

2 (Van) God, aan Wien wat in de hemelen en wat op de aarde is toebehoort; en wee over de ongeloovigen van wege de gestrenge kastijding,

3 (Over) degeren, die het leven dezer wereld meer lief- hebben dan het hiernamaals, en zich van Gods pad afwen- den en het krom wenschen te maken; dezen zijn in een *grootte* dwaling.

Ar. ver ver-
wijderde.

4 En Wij hebben geen apos- tel gezonden dan met de taal van zijn volk, opdat hij hun duidelijk zou verklaren; 713 dan laat God wien Hij wil in dwaling en leidt wien Hij wil, en Hij is de Machtige, de Wijze.

5 En Wij hebben Mozes voorzeker met Onze mede- deelingen gezonden, zeggen- de: Breng uw volk van de duisternis tot het licht en herinner hen aan de dagen Gods; 714 waarlijk, hierin zijn teekenen voor een ieder, die lijdzaam, dankbaar is.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّسْمِ كَتَبْنَا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ
النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُبِينٍ

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ
لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

وَذَرِكْهُمْ يَا أَيُّهَا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ

713 De Arabieren waren ongetwijfeld het volk van den Heiligen Profeet, maar deze boodschap was niet tot hen bepaald. Hij was wel is waar van Arabisch geslacht, maar zijn boodschap was voor het geheele menschedom; zie 7 : 158, 34 : 28, etc.

714 In de Arabische literatuur wordt *Ajjâm oel 'Arab* of *de dagen der Ara-*

6 En toen Mozes tot zijn volk zei: Herinner u Gods gunst jegens u, toen Hij u van Faraö's volk bevrijdde, dat u aan een gestrenge marteling onderwierp, a en uw zonen doodde en uw vrouwen spaarde; b en hierin was een groote beproeving van uw Heer.

a 37.

b 38.

وَأَذَقَ آلَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِذْ كُرُوا نِعْمَةَ
اللَّهِ عَلَيْهِمْ إِذْ أَنْجَاهُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيَدَّبِّحُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ بُرْهَانٌ لَكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ①

PARAGRAAF 2

De Waarheid wordt in het Begin verworpen

7, 8. Mozes vermaant zijn volk tot het aannemen van de waarheid. 9—12. De boodschap van ieder profeet wordt in het begin verworpen.

7 En toen Uw Heer het bekend maakte: Indien gij dankbaar zijt, zal Ik u zekerlijk meer geven, en indien gij ondankbaar zijt, is Mijn kastijding waarlijk gestreng.

8 En Mozes zei: Indien gij ondankbaar zijt, gij en al degenen op aarde, is God waarlijk Zichzelf genoeg, Geloofd:

9 Is het verhaal van degenen vóór u niet tot u gekomen, van het volk van Noach c en 'Ad d en Tsamôed, e en degenen na hen? Niemand kent hen behalve God. Hun apostelen kwamen tot hen met duidelijke bewijsgronden, maar zij staken hun handen in hun monden en zeiden: Waarlijk, wij loochenen datgene, waarmede gij gezonden zijt, en waarlijk, wij zijn in ernstigen twijfel over datgene, waartoe gij ons noodigt.

c 488.
d 489.
e 491.Ar. veront-
rustenden.

وَأَذَقَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ①

وَقَالَ مُوسَى إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَسِيدٌ ①

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا
اللَّهُ طَجَأَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا
أَيْدِيَهُمْ فِي آفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا
تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ①

bieren gebezigd om de conflicten der Arabieren aan te duiden. Daar een conflict een bron van zegeningen voor den overwinnaar is en een bron van ellende voor de overwonnenen, beteekent de dagen Gods derhalve: Zijn genadige handelingen met de rechtschapenen en Zijn bestraffing van de boozen.

10 Hun apostelen zeiden: Is er twijfel over God, den Maker der hemelen en der aarde? Hij noodigt u om u uw zonden te vergeven en u tot een bepaalden tijd uitstel te verleenen. Zij zeiden: Gij zijt niets dan stervelingen als wij; gij wenscht ons af te wenden van wat onze vaders plachten te aanbidden; breng ons derhalve een duidelijk gezag.

11 Hun apostelen zeiden tot hen: Wij zijn niets dan stervelingen als gij, maar God schenkt (Zijn) gunsten aan wien Hij wil van Zijn dienaren, en het betaamt ons niet dat wij u een gezag brengen dan met Gods verlot; en op God moeten de geloovigen vertrouwen.

12 En wat reden hebben wij, dat wij niet op God zouden vertrouwen en Hij heeft ons inderdaad in onze wegen geleid? En Wij zullen de vervolging die gij tegen ons instelt, zekerlijk met geduld verdragen; en op God moeten degenen die vertrouwen, vertrouwen.

PARAGRAAF 3

De Tegenstand wordt ten slotte vernietigd

13—20. Goddelijke belofte van hulp en de vervulling daarvan.
21. De tegenstanders zullen machteloos zijn.

13 En degenen die niet geloofden, zeiden tot hun apostelen: Wij zullen u zekerlijk uit ons land verdrijven, of anders moet gij tot onzen godsdienst terugkeeren. En hun Heer openbaarde tot hen: Waarlijk, Wij zullen de onrechtvaardigen verdelgen:

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أِنَّى لِلَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بِدَعْوٰكُمْ لِيُغْفِرَ
لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ اِلَىٰ اَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوْا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلَنَا
ثَرِيْدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا عَمَّا كَانِ يٰعْبُدُ
اَبَاؤُنَا قَالُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ⑩

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ وَ لٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَن يَّشَاءُ
مِّنْ عِبَادِهٖ ۗ وَ مَا كَانَ لَنَا اَنْ نَّاتِيَكُمُ
بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ⑩

وَ مَا لَنَا اِلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَ قَدْ هَدٰنَا
سُبْحٰنَا وَ لَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَا اَدْبَتُنَا
وَ عَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ⑩

وَ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اِلٰرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ
مِّنْ اَرْضِنَاۤءٍ اَوْ لَنَعُوْدَنَّ فِيْ مِلَّتِنَا
فَاَوْحٰى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهَلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ⑩

14 En waarlijk, Wij zullen u na hen in het land laten wonen; ⁷¹⁵ dit is voor hem, die in Mijn tegenwoordigheid vreest te staan en die Mijn bedreiging vreest.

15 En zij vroegen om een oordeel en iedere wederspannige tegenstander was teleurgesteld;

16 De hel is vóór hem en hem zal van heet water te drinken worden gegeven;

17 Hij zal het met kleine teugen drinken en het niet aangenaam kunnen slikken, en de *smart* zal van alle kanten tot hem komen, *maar* hij zal niet sterven; en een vreeselijke kastijding zal vóór hem zijn.

18 De gelijkenis dergenen, die niet in hun Heer gelooven: hun werken zijn als asch, waarop de wind op een stormachtigen dag hard waait; zij zullen geen macht hebben over eenig ding van wat zij hebben verdiend; dit is de *grootte* dwaling.

19 Ziet gij niet, dat God de hemelen en de aarde met waarheid geschapen heeft? Indien het Hem behaagt, zal Hij u wegnemen en een nieuwe schepping brengen.

20 En dit is niet moeilijk voor God.

21 En zij zullen allen vóór God verschijnen, dan zullen de zwakken tot degenen die hoovaardig waren, zeggen:

وَلَسْكَنتُكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَانَ وَعَيْدِي ①

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ②
سعيير

مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِنْ
مَاءٍ صَدِيدٍ ③

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسَبِّغُهُ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ
بِمُعْتَبَرٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ④

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ
كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ
عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى
شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الصَّلَاةُ الْبُعِيدُ ⑤

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
يَالْحَقُّ إِنْ يَشَأْ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ
بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ⑥

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ⑦

وَبَرُّوا اللَّهَ جَبِينًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ
أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ

Ar. dood.
Ar. en.

Ar. eer ver-
rijderde.

715 De voorspelling aangaande de uiteindelijke overwinning van den Heiligen Profeet en aangaande de totale verrijding en omverwerping van de macht van zijn tegenstanders komt in den Heiligen Qoer-an zeer dikwijls voor, en hier wordt ze in de duidelijkste bewoordingen uitgedrukt. Den tegenstanders wordt medegedeeld, dat zij den Profeet konden verdrijven, maar er was niet de minste twijfel aan, dat hij'ten slotte als overwinnaar zou terugkomen en tot heerscher over het land gemaakt zou worden, nadat hun macht vernietigd zou zijn.

Waarlijk, wij zijn uw volgelingen geweest; kunt gij derhalve eenig deel der kastijding Gods van ons afwenden? Zij zullen zeggen: Indien God ons geleid had, zouden ook wij u geleid hebben; het is voor ons hetzelfde of wij (nu) ongeduldig zijn of *geduldig*: er is voor ons geen toevluchtsoord.

Ar. wij zijn geduldig.

سَيَقُولُ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ
سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا
لَنَا مِنْ مَّحِيصٍ ۝

PARAGRAAF 4

De Waarheid wordt bevestigd

22. De duivel verlaat zijn volgelingen. 23. De geloovigen zijn in vrede. 24, 25. De waarheid rust op een vasten grondslag. 26. Het kwaad heeft geen grondslag. 27. De geloovigen worden versterkt.

22 En de duivel zal zeggen, nadat de zaak beslist is: Waarlijk, God heeft u de belofte der waarheid beloofd, en ik heb u beloften gedaan, maar heb die aan u verbroken, en ik had geen macht over u, ⁷¹⁶ behalve dat ik u heb geroepen en gij mij gehoorzaamd hebt; derhalve, verwijt mij niet, maar verwijt uzelf: ik kan (nu) uw helper niet zijn, noch kunt gij mijn helpers zijn: waarlijk, ik geloofde *er niet in* dat gij mij vroeger (met God) vereenigde: waarlijk, het zijn de onrechtvaardigen, die de pijnlijke kastijding zullen hebben.

Of, niet om reden.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قَضَى الْأَمْرَانَ اللَّهُ وَعَدَاكُمْ وَعَدَّ الْحَقَّ وَوَعَدْتُمْ فَأَخْلَفْتُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَتُوبُونَ
وَلَوْ مَرَّ أَنْفُسِكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ
وَمَا أَنتم بِمُصْرِخِي ۝ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا
أَشْرَكَتُمُومِن قَبْلُ ۝ إِنَّ الظَّالِمِينَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

23 En degenen die gelooven en het goede doen, worden in tuinen geleid, waarin rivieren stroomen, om daarin met het verlof van hun Heer te wonen; daarin is hun groet: Vrede.

Ar. onder.

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا يَأْتِيَانِ مِنْ رَبِّهِمْ تَحِيَّاتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۝

716 Merk op, dat de duivel hier ontkent eenige macht te hebben, zelfs over boosdoeners, en daarom wordt niemand gedwongen tot een slechten levenswandel.

Ar. in den
hemel.

24 Hebt gij niet overwogen, hoe God een gelijkenis van een goed woord voorstelt: (het is) als een goede boom, welks wortel stevig is en welks takken *hoog* zijn, ⁷¹⁷

25 Zijn vruchten in elk jaargetijde met het verlot van zijn Heer voortbrengende? En God stelt den menschen gelijkenissen voor, opdat zij gedachtig zullen zijn.

26 En de gelijkenis van een slecht woord is als een slechte boom, van het oppervlak der aarde uitgetrokken: hij heeft geen vastheid. ^{717A}

27 God bevestigt degenen die gelooven, in het leven dezer wereld en in het hiernamaals met het gevestigde woord, en God laat de onrechtvaardigen in dwaling, en God doet wat Hij wil. ⁷¹⁸

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ
وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٧١٧﴾

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا كُلَّ حِينٍ يَأْتِي سَرِّبَهَا وَ
يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٧١٨﴾

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ
مِنَ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٧١٩﴾

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ
اللَّهُ الظَّالِمِينَ ۗ وَيَعْمَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٧٢٠﴾

717 De gelijkenis die een goed woord bij een goeden boom vergelijkt, volgt onmiddellijk op een beschrijving van het laatste verblijf dergenen, die het goede doen, welk verblijf in den Heiligen Qoer-ân herhaaldelijk beschreven wordt als een tuin of tuinen, waarin rivieren stroomen. Dit geeft ons den sleutel van het wezen van het paradijs van den Islâm. Een goed woord is als een goede boom, die zijn vruchten in elk jaargetijde geeft, en dus zijn de vruchten, die een mensch in het paradijs steeds gereed en binnen zijn bereik zal vinden, niets anders dan de vruchten van zijn eigen goede daden, en zijn de boomen van het paradijs in waarheid 's menschen eigen goede daden, die tot boomen zijn gegroeid en vruchten dragen, welke een belichaming zijn van de geestelijke vruchten der goede daden in dit leven. Merk ook op dat, terwijl goede daden in den Heiligen Qoer-ân bij vruchtdragende boomen vergeleken worden, het geloof herhaaldelijk bij water wordt vergeleken, daar het de bron is van het fysieke leven. Om deze reden wordt het paradijs, evenals de rechtschapenen steeds degenen worden genoemd, die *gelooven* en *het goede doen*, steeds beschreven als een *tuin* waarin *rivieren* stroomen: de *rivieren* correspondeeren met het *geloof* en de *boomen* van den tuin met het *goede* dat een mensch doet.

717A De slechte daad wordt vergeleken bij een boom, welks wortels niet in de aarde dringen en in welks geval het voedingsproces dus zijn loop niet kan hebben. Een slechte daad gedijt dus niet en kan geen vruchten afwerpen.

718 Merk op, dat God doet wat Hij wil; toch zijn het alleen de *onrechtvaardigen*, die Hij in dwaling wil laten.

PARAGRAAF 5

Door de Waarheid te verwerpen pleegt de Mensch Onrecht

28—30. De mensch bewerkt zijn eigen ondergang. 31. De geloovigen vermaand. 32—34. Alles is aan den mensch dienstbaar gemaakt.

Of, ondankbaarheid.

28 Hebt gij degenen niet gezien, die Gods gunst tegen *ongeloof* hebben verwisseld ^{718A} en hun volk in de woonplaats des verderfs hebben laten afdalen,

29 (In) de hel? Zij zullen die ingaan, en het is een slechte plaats om te verblijven.

30 En zij plaatsten gelijken nevens God, opdat zij (de menschen) van Zijn pad zullen afbrengen. Zeg: Geniet, want waarlijk, uw wederkeer is tot het vuur.

31 Zeg tot Mijn dienaren die gelooven, dat zij het gebed moeten onderhouden en uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven, in het verborgen of openlijk, vóór de komst van den dag, waarop geen handel en geen onderlinge vriendschap zal zijn.

32 God is Hij, Die de hemelen en de aarde schiep en water uit de wolken nederzond, (en) dan daarmede vruchten voortbracht als een onderhoud voor u, en Hij heeft u de schepen dienstbaar gemaakt, opdat zij hun loop op Zijn bevel op de zee zouden vervolgen, en Hij heeft u de rivieren dienstbaar gemaakt.

33 En Hij heeft u de zon en de maan dienstbaar gemaakt, die haar loopbanen volgen, en Hij heeft u den nacht en den dag dienstbaar gemaakt.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كَفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبُؤْسِ ۖ

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَيُبْسِئُونَ الْقَرَارَ ۖ

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَسْعَوْا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ۚ

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِمَّن قَبِلَ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمَهُ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَافٌ ۚ

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْلَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْيَلَّ وَالنَّهَارَ ۚ

34 En Hij geeft u van al wat gij Hem vraagt; en indien gij Gods gunsten telt, zult gij ze niet kunnen tellen; waarlijk, de mensch is zeer onrechtvaardig, zeer ondankbaar.

وَأَنْتُمْ مِمَّنْ كَلِمَتُ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَذَلُولٌ كَثِيرٌ ﴿٤٤﴾

PARAGRAAF 6

Abrahams Bede

35—41. Abrahams bede is een duidelijk bewijs van de waarheid van den Heiligen Profeet.

35 En toen Abraham zei: Mijn Heer! maak deze stad veilig, en behoed mij en mijn zonen er voor afgoden aan te bidden:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾

36 Mijn Heer! waarlijk, zij hebben vele menschen op een dwaalspoor gebracht; derhalve, wie mij volgt, is waarlijk van mij, en wie mij niet gehoorzaamt — waarlijk, Gij zijt Vergevensgezind, Genadig:

رَبِّ إِنَّهُمْ اصْلَحْنُ لَنِيئًا مِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّبِعْنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

37 O onze Heer! waarlijk, ik heb een deel van mijn nakomelingschap in eene vallei doen wonen, die geen vruchten oplevert, nabij Uw Heilig Huis, 719 a onze Heer! opdat zij het gebed onderhouden; derhalve, laat de harten van sommige menschen tot hen neigen en voorzie hen van vruchten; wellicht zullen zij dankbaar zijn:

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنْ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

38 O onze Heer! waarlijk, Gij weet wat wij verbergen en wat wij openbaar maken, en niets op de aarde, noch eenig ding in den hemel is voor God verborgen:

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾

a 91.

gericht was hen tot een groot en verheven volk te maken, verworpen en namen in plaats daarvan het ongeloof aan.

719 D.i. Ismaël en zijn afstammelingen. Zoowel volgens de mondelinge Arabische overlevering als volgens den Bijbel gingen Ismaëls afstammelingen zich in Arabië vestigen.

39 Lof zij God, Die mij in hoogen ouderdom Ismaël en Izak gegeven heeft; waarlijk, mijn Heer is de Verhoorder der bede:

40 Mijn Heer! laat mij het gebed onderhouden en van mijn nakomelingschap (ook); O onze Heer, en neem mijn bede aan:

41 O onze Heer! schenk mij en mijn ouders en de geloovigen bescherming, a ten dage als de afrekening zal geschieden!

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ
إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ④

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَرَبِّ
دُعَائِي رَبَّنَا وَقَبِّلْ دُعَاءَ ④

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ④

a 1147.

PARAGRAAF 7

Het Einde van den Tegenstand

42. Een uitstel, 43—46. Alle samenzweringen zullen mislukken, 47—52. De tegenstanders zullen te schande gemaakt en tot onderwerping gebracht worden.

42. En denk niet, dat God achteloos is omtrent wat de onrechtvaardigen doen: Hij geeft hun slechts uitstel tot een dag, waarop de oogen star open zullen zijn.

43 Zich voortspoedende, hun hoofden opgeheven, hun oogen niet tot hen omwendende en hun harten ledig.

44 En waarschuw de menschen voor den dag, waarop de kastijding tot hen zal komen; dan zullen degenen die onrechtvaardig waren, zeggen: O onze Heer! geef ons uitstel tot een nabij gelegen tijd, (opdat) wij aan Uw roepstem gehoor zullen geven en de apostelen volgen. Wat! hebt gij vroeger niet gezworen, (dat) er vóór u geen ondergang zal zijn!

45 En gij woont in de woningen dergenen, die onrechtvaardig tegen zichzelf waren, en het is u duidelijk, hoe Wij

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ
إِنَّمَا يُؤَخَّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ④

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِينَ رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ④

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَا أَبْتِئِهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُنِيبُ دَعْوَتَكَ وَكَتَبْنَا
الرُّسُلَ أَوْ لَمْ تَكُنْ نَوَافِسْتُمْ مِنْ
قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ④

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكَانٍ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ

Of, (hen)
tot voor-
beelden
voor u ge-
maakt.
Ar. en.

met hen gehandeld hebben en Wij hebben u *gelijkenissen* voorgesteld.

46 En zij hebben inderdaad hun plan gesmeed, *maar* hun plan is bij God, ⁷²⁰ al was hun plan zoo, dat de bergen daar- door zouden vergaan.

47 Derhalve, denk niet (dat) God (Hij is, Die) Zijn belofte aan Zijn apostelen breekt; waarlijk, God is Machtig, de Oplegger van Vergelding.

48 Ten dage als de aarde in een andere aarde veran- derd zal worden, en (even- zoo) de hemelen, ⁷²¹ en zij zul- len voor God, den Eenige, den Allerhoogste verschijnen.

49 En gij zult te dien da- ge de schuldigen tezamen in ketenen zien verbonden.

50 Hun kleederen gemaakt van pek, en het vuur bedek- kende hun aangezichten,

51 Opdat God iedere ziel vergelde (overeenkomstig) wat zij verdiend heeft; waar- lijk, God is snel in het afreke- nen.

وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ ④

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
مَكْرَهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرَهُمْ
لِيَتْرُكُوا مِنْهُ الْجِبَالَ ④

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعْدَهُ
رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ④

يَوْمَ تَبْدُلُ الْأَرْضَ غَيْرَ الْأَرْضِ
وَالسَّمَوَاتِ وَتَبْرُؤُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ④
الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ④

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ
فِي الْأَصْفَادِ ④

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرِ أَيْنٍ وَتَعَشَى
وُجُوهُهُمْ النَّارُ ④

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ④

720 D.i. God heeft er macht over, zoodat zij door hun plannen datgene waarnaar zij streven, niet kunnen bereiken. Deze vermelding van de groote plannen der inwoners van Mekka toont duidelijk aan, dat deze verzen omstreeks het einde van het Mekkaansch tijdvak geopenbaard werden.

721 De hervorming die de Heilige Profeet tot stand bracht, veranderde de aarde ongetwijfeld in een andere aarde en den hemel in een nieuwen hemel. Het Arabië bij de geboorte van den Heiligen Profeet was niet het Arabië bij zijn dood. Gelooven, gebruiken en gewoonten, die eeuwenlang alle pogingen tot hervorming hadden verijdeld, werden weggemaaid, en de onwetende, bijgeloovige en tegen elkaar strijdende stammen maakten plaats voor één volk, dat de fakkel der kennis en beschaving voor de geheele wereld hoog hield. De afgodendienst was zoo volkomen uitgeroeid, dat er onder een volk, hetwelk eeuwenlang daaraan overgegeven was gebleven, geen spoor meer van te ontdekken was. Het vers spreekt ongetwijfeld van de Opstanding, maar wijst in profetische taal evenzeer op de kleinere opstanding, die reeds in dit leven door de komst van den Heiligen Profeet tot stand gebracht werd.

52 Dit is een genoegzame uiteenzetting voor de menschen en opdat zij daarmede gewaarschuwd zullen zijn, en opdat zij weten zullen, dat Hij Eén God is en opdat degenen die verstand hebben, zullen nadenken.

هَذَا بَلَّغٌ لِلنَّاسِ وَيُنذِرُ رُؤُوسَهُمْ وَيُعَلِّمُوا
أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَيُنذِرُ أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

HOOFDSTUK XV

DE ROTS (*Al-Hidjr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 99 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Bescherming van den Heiligen Qoer-ân.
- Par. 2. God heeft macht over' alles.
- Par. 3. De tegenstand van den duivel aan de rechtschapenen.
- Par. 4. Genade voor de rechtschapenen — een gebeurtenis uit Abrahams geschiedenis.
- Par. 5. De overtreders vergaan: gebeurtenissen uit de geschiedenis van Lot en Sjoe'aib.
- Par. 6. De bewoners van de rots: een waarschuwing voor de vijanden van den Heiligen Qoer-ân.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk wordt *Al-Hidjr* genoemd, een landstreek ten noorden van Medina, waar Tsamôed bloeide, welks lot als een waarschuwing wordt vermeld voor hen, die een aanslag op het leven van den Heiligen Profet beraamden. Terwijl het voor de boodschap, die in den Heiligen Qoer-ân voorkomt, een volledige bescherming tegen alle booze plannen belooft, verstrekt het de in de vorige hoofdstukken voorkomende waarschuwing tegen hen, die besloten waren dien te vernietigen.

Het vorige hoofdstuk besluit met de tegenstanders in te lichten omtrent het einde, dat bestemd was hun te ontmoeten, indien zij zich er niet van onthielden de waarheid te vervolgen. De behandeling van dit onderwerp wordt aan het begin van dit hoofdstuk voortgezet, omdat de Heilige Qoer-ân, die voor het welzijn van het menschedom bedoeld is, tegen alle booze oogmerken beschermd moet worden. Zoo wordt in de allereerste paragraaf uitdrukkelijk de grootsche belofte gedaan, dat de Heilige Qoer-ân voor eeuwig tegen alle verknoeiing beschermd zal worden en natuurlijk ook tegen alle pogingen om dien te vernietigen. In de daaropvolgende paragraaf wordt ons medegedeeld, dat God macht heeft over alles, zoodat de kwaadstichters den uitverkorenen geen onrecht kunnen doen; en de teekenen van de overwinning der waarheid kon men reeds waarnemen. In de derde paragraaf wordt verklaard, dat de duivel de rechtschapen dienaren steeds heeft wederstaan, maar toch is zijn tegenstand onschadelijk. Terwijl de daaropvolgende paragraaf den rechtschapenen genade belooft, vermeldt ze een voorval uit de geschiedenis van Abraham, namelijk: hoe hem de blijmare van de geboorte van een zoon werd gegeven, door wien een groot volk gezegend zou worden. Dezelfde boodschappers

PARAGRAAF 1

Bescherming van den Heiligen Qoer-ân

1—8. De tegenstanders zullen hun straf krijgen. 9. De Heilige Qoer-ân zal steeds beschermd worden. 10—15. Geen teeken zal dengenen die de waarheid verwerpen baten.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

a 621.

1 Ik ben God, de Ziende. a Dit zijn de verzen van het Boek b en (van) een Qoer-ân, die duidelijk maakt.

الرَّاسِخَاتِ الْأُولَىٰ وَتُرَانِ مُمِينٍ

b 7.

DEEL XIV

2 Dikwijls zullen degenen die niet gelooven, wenschen dat zij Moeslims geweest zijn.

رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِ كَانُوا

مُسْلِمِينَ

3 Verlaat hen, opdat zij zullen eten en genieten en (opdat) de hoop hen zal bedriegen, want zij zullen wel-dra weten.

ذُرَّهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُهُمُ

الْأَمَلَ فَسَوَفَ يَعْلَمُونَ

Ar. kitâb.

4 En nooit hebben Wij een stad verdelgd, of zij heeft een bekendgemaakten tijd gehad.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا

كِتَابٌ مَّعْلُومٌ

Ar. kun-nen zij.

5 Geen volk kan zijn vast-gestelden tijd verhaasten, noch kan het (dien) opschor-ten.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ

الدِّكْرُ إِنَّكَ لَبَجُنُونَ

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ

6 En zij zeggen: O gij, tot wien de Herinnering is geopenbaard! gij zijt waarlijk bezeten:

7 Waarom brengt gij niet tot ons de engelen, indien gij (een) van de waarheidlieven-den zijt?

مِنَ الصَّادِقِينَ

مِنَ الصَّادِقِينَ

brachten hem ook de tijding over, dat Lots volk wegens zijn groote ongerechtig-heden verdelgd zou worden. De vijfde paragraaf spreekt daarom van de straf van het misdadige volk, dat-niet naar Lot wilde luisteren en besluit met melding te maken van Sjoë'aib als een afstammeling van Abraham. De Arabieren echter worden ingelicht omtrent het lot van een naburig volk, den Tsamôed, die in rotsen woonde; er wordt hun gezegd, dat hun spotternij en tegenstand niet ongestraft voorbij zouden gaan, aangezien de boodschap van den Heiligen Qoer-ân van het hoogste belang was.

Het jaar der openbaring van dit hoofdstuk wordt algemeen vroeger geacht dan dat der andere hoofdstukken van deze groep.

8 Wij zenden de engelen niet dan met de waarheid, en dan zal hun geen uitstel worden gegeven.

9 Waarlijk, wij hebben de Herinnering geopenbaard en Wij zullen waarlijk haar Bewaker zijn. ⁷²²

10 En vóór u hebben Wij zekerlijk (apostelen) onder de vroegere volkeren gezonden.

Ar. sekten.

11 En er kwam nooit een apostel tot hen, of zij bespotten hem.

12 Zoo laten Wij het in de harten der misdadigers ingaan;

13 Zij gelooven daarin niet, en inderdaad is het voorbeeld der vroegere menschen alreeds voorbij.

14 En zelfs indien Wij hun een poort des hemels openen, zoodat zij den geheelen tijd daarin opstegen,

15 Zouden zij voorzeker zeggen: Onze oogen zijn slechts bedekt, veelmeer zijn wij een betooverd volk.

مَا نُنزِلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنظَرِينَ ①

إِنَّا نَحْنُ نُزَكِّيكَ الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ②

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعَابِ الْأَوَّلِينَ ③

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ④

كَذَلِكَ نَسْأَلُكَ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ⑤

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ⑥

وَأَوْفَعْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ⑦

قَالُوا إِنَّمَا سَكَّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ⑧

PARAGRAAF 2

God heeft Macht over Alles

16—18. De duivels kunnen de uitverkorenen niet benadeelen. 19—21. Wet en orde in de natuur. 22—25. Teekenen van de overwinning der waarheid.

16 En zekerlijk hebben Wij sterkten in den hemel gemaakt en Wij hebben die den aanschouwers schoon doen schijnen,

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَبَّيْنَاهَا لِلنَّظِيرِينَ ⑨

722 De wonderbaar duidelijke vervulling van deze voorspelling is zoo'n klaarblijkelijk feit, dat een vijandig gezinde criticus als Muir gedwongen is toe te geven, dat er „op de wereld waarschijnlijk geen ander boek is, dat twaalf eeuwen lang met zulk een zuiveren tekst is gebleven" ¹⁰⁾. De recente poging van Dr. Mingana om te bewijzen, dat er veranderingen in den tekst van den Heiligen *Qoer-an* zijn, is op een jammerlijke mislukking uitgelopen; zijn ontdekking heeft de kwestie veelmeer bijgelegd, want in de dertien eeuwen, dat de

17 En Wij bewaken ze tegen iederen vervloekten duivel;

18 Maar hij die een gehoor steelt, hem volgt dan een zichtbare vlam. ⁷²³

19 En de aarde — Wij hebben ze uitgestrekt en daarop vaste bergen gemaakt en daarop *ieder* ding in een juiste verhouding laten groeien.

20 En Wij hebben daarop middelen van bestaan gemaakt voor u en voor hem, van wien gij de verzorgers niet zijt.

21 En er is geen ding, of bij Ons zijn de schatten daarvan, en Wij zenden het niet neder dan in een bekende maat.

22 En Wij zenden de vruchtbaar makende winden, dan zenden Wij water uit de wolken neder, dan geven Wij het u te drinken, en gij zijt het niet, die het vergaart.

23 En waarlijk, Wij laten leven en doen sterven en Wij zijn de Erfgenamen. ⁷²⁴

وَحَفِظْنَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيبٍ ۝
إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ
شِهَابٌ مُسِينٌ ۝

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
رَوَابِي وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَمْرُورٍ ۝

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ
لَسْتُمْ لَهُ بِرِزْقِينَ ۝

وَأِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خِزْيَةٌ لَهُ
وَمَا نُنزِلُ لَهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ۝

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ
لَهُ بِغَارِنِينَ ۝

وَأَنَا الْبَاقِعُونَ لَكُمْ وَبُيُوتُكُمْ وَالْوَارِثُونَ ۝

Ar. van
ieder.

Heilige *Qoer-ân* bestaan heeft, was het klaarblijkelijk de krachtigste aanval op de zuiverheid van zijn tekst (zie Voorrede, blz. CIV). Er bestaat in heel de Islamietische wereld niet één kopie, die van den erkenden tekst verschilt, en dus werd de Heilige *Qoer-ân* niet alleen voor vernietiging van een machtigen vijand behoed, maar hij is ook tegen verknoeiing beschermd, en in dit opzicht heeft hij onder de geopenbaarde boeken zijns gelijke niet.

723 De drie verzen spreken van de waarzeggers en de wichelaars, die tot de tegenstanders van den Heiligen Profeet behoorden. Zij beweerden mededeelingen van Boven te hebben ontvangen, maar waren in waarheid van de Goddelijke tegenwoordigheid verdreven; zij konden derhalve niet bij die bron van reinheid komen. De waarzeggerijen worden door een zichtbare vlam gevolgd, beduidt dat zij mislukking en teleurstelling ondervinden. De beschrijving van geestelijke waarheden in woorden, die betrekking hebben op de in de wereld heerschende fysieke wetten, komt in den Heiligen *Qoer-ân* algemeen voor.

724 *Wârîts* beteekent een *erfgenaam*, en derhalve: *iemand die overblijft, nadat een ander is vergaan*. De hier gegeven aankondiging is een voorspelling, dat de ware aanbidders van God erfgenamen in het land zullen zijn, terwijl de anderen zullen vergaan.

Of, degenen
uwer, die
voorgegaan
zijn.
Of, later
komen.

24 En voorzeker kennen
Wij de vorsten onder u en
Wij kennen voorzeker degenen
die achterblijven.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ
وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿١٤﴾

25 En waarlijk, uw Heer
zal hen verzamelen; waarlijk,
Hij is Wijs, Wetend.

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَجْمَعُهُمْ لِآيَةِ
حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿١٥﴾

PARAGRAAF 3

De Tegenstand van den Duivel aan de Rechtschapenen

26—30. De mensch is geschapen om te regeeren, hoewel hij van nederigen oorsprong is. 31—38. De vijandschap van den duivel tegenover den mensch. 39—44. Hij heeft geen macht over den mensch.

26 En voorzeker hebben
Wij den mensch van gedroog-
de klei geschapen, van zwart
slijk, tot een gedaante ge-
vormd. 725

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ
مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿١٦﴾

Ar. Wij
hem.

27 En de djinn hebben Wij
te voren van gloeiend heet
vuur geschapen.

وَالجَّانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ
تَّأْرِيرِ السَّمُومِ ﴿١٧﴾

a 26, 1082.

28 En toen uw Heer tot de
engelen ^a zei: Waarlijk, Ik
zal een sterveling scheppen
van gedroogde klei, van
zwart slijk, tot een gedaante
gevormd.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ
بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿١٨﴾

725 Dit heeft betrekking op den oorsprong van het leven. De schepping van den mensch van *fin* of stof wordt in den Heiligen Qoer-ân herhaaldelijk vermeld. Hier wordt de *fin*, *şalsâl* of gedroogde klei genoemd, terwijl het in 55 : 14 *droge klei als fachchâr* genoemd wordt, d.i. wat in vuur is gebakken. Dit slaat ongetwijfeld op den eersten trap, toen de aardkorst gevormd werd, nadat het vuur afgekoeld was. Daarop werd de *şalsâl* of gedroogde klei *hamâ'* of zwart slijk, in welken toestand zij geschikt was voor de ontwikkeling van leven, en de laatste toestand was de vorming van stof tot een gedaante, hetgeen duidelijk de ontwikkeling van een hooger leven beduidt. De vermelding van de schepping der *djinn* van gloeiend heet vuur in het daaropvolgende vers staaft bovenstaande gevolgtrekking, want de aarde was voor de vorming van haar korst ongetwijfeld een vuurvlam, en de *djinn* waren waarschijnlijk een schepping, die voor den vurigen toestand der aarde geschikt was. Er kan echter bijgevoegd worden, dat de beschrijving der schepping van *menschen* en *djinn*, respectievelijk van *stof* en *vuur*, ook één allegorische beschrijving is van den aard dergenen, die zich aan de Goddelijke wetten onderwerpen en degenen die er tegen opstaan, en deze allegorie wordt voortgezet in wat er gezegd wordt over den opstand van den duivel tegen Adam.

a 26.

29 Als Ik hem dan volkomen heb gemaakt en in hem van Mijn geest ⁷²⁶ heb geblazen, val u nederbuigend voor hem neder. ^a

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي
فَقَعُوا لَهُ سُجُودًا ۝

b 27.

30 Toen bogen de engelen zich neder, allen hunner tezamen,

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۝

31 Maar Iblis (deed het niet); ^b hij weigerde met degenen te zijn, die zich nederbogen.

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ۝

32 Hij zei: O Iblis! wat verontschuldiging hebt gij, dat gij niet met degenen zijt, die zich nederbuigen?

قَالَ يَا بَلِيسُ مَا لَكَ إِلَّا أَنْ تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ۝

33 Hij zei: Ik ben niet zoo, dat ik mij voor een sterfeling nederbuig, dien Gij van gedroogde klei hebt geschapen, van zwart slijk, tot een gedaante gevormd.

قَالَ لَمْ أَكُنْ لَأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ۝

34 Hij zei: Ga dan weg vandaar, want waarlijk, gij zijt verdreven:

قَالَ فَاحْرَبِ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَاجِعٌ ۝

35 En waarlijk, op u is de vloek tot den dag des oordeels.

وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ۝

36 Hij zei: Mijn Heer! geef mij dan uitstel tot den tijd, waarop zij worden opgewekt. ⁷²⁷

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝

37 Hij zei: Dan waarlijk, gij zijt van degenen, wien uitstel is gegeven,

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝

c 4.

38 Tot het bekendgemaakte tijdvak. ^c

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۝

39 Hij zei: Mijn Heer! daar Gij geoordeeld hebt, dat ik afdwaal, zal ik hun (het kwaad) op de aarde zekerlijk schoon doen schijnen, en ik zal hen allen zekerlijk *doen afdwalen*,

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُذَيِّبَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۝

Of, misleiden.

726 De geest Gods is de *nafs-i-nāfiqah* of het oordeel des ondersheids, dat den mensch den voorrang geeft boven de geheele schepping.

727 Wanneer een mensch geestelijk opgewekt is, hebben de inblazingen en ingevingen van den duivel geen invloed meer op hem.

Of, oprech-
ten.

40 Behalve Uw dienaren uit hun midden, de *gereinigden*.

41 Hij zei: Dit is een rechte weg bij Mij:

42 Waarlijk, aangaande Mijn dienaren, gij hebt geen macht over hen ⁷²⁸ behalve (over) degenen van de afdwalenden, die u volgen.

43 En waarlijk, de Hel is de beloofde plaats van hen allen.

44 Zij heeft zeven poorten; voor iedere poort zal een afzonderlijke groep hunner zijn. ⁷²⁹

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ④

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ⑤

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ

إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْعَوِيِّنَ ⑥

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ⑦

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ

مِنْهُمْ جُزءٌ مَقْسُومٌ ⑧

PARAGRAAF 4

Genade voor de Rechtschapenen — een Gebeurtenis uit Abrahams Geschiedenis

45—50. De getrouwen zullen vrede en rust vinden. 51—56. Goedheid aan Abraham. 57—60. Lots volk.

45 Waarlijk, de rechtschapenen zullen in tuinen en (te midden van) bronnen zijn:

46 Treed ze binnen in vrede, veilig.

47 En Wij zullen alle wrok in hun borsten uitroeien — (zij zullen) als broeders (zijn), op verheven rustbanken, tegenover elkaar.

48 *Vermoeide arbeid* zal hen daarin niet *kwellen*, noch zullen zij ooit daaruit worden verdreven. ⁷³⁰

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ①

أَدْخُلُوا مَا يَسْلَمُونَ مِنْهَا ②

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ

إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ③

لَا يَسْأَلُهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا

بِمُخْرَجِينَ ④

Of, Ver-
moedenis.
Of, aan-
raken.

728 De duivel heeft geen macht over wien ook, maar zij die afdwalen, volgen hem uit eigen beweging.

729 De hel wordt in den Heiligen *Qoer-ân* bij zeven verschillende namen vermeld; (1) *djahannâm* of *hel*; (2) *lazâ* of *het vlammeende vuur* (70 : 15); (3) *hoetamah* of *de verpletterende ramp* (104 : 4); (4) *sa'ir* of *het brandende vuur* (22 : 4); (5) *saqar* of *het verschroeiende vuur* (54 : 48); (6) *djahim* of *het felle vuur* (2 : 119); (7) *hawjah* of *de afgrond* (101 : 9). De zeven poorten beteken de zeven wegen, die daarheen leiden; in overeenstemming daarmee zijn er zeven verschillende namen. Merk echter op, dat het telwoord *zeven* in het Arabisch dikwijls een groot getal aanduidt, zoodat het beteekent, dat er vele poorten of vele wegen zijn, die daarheen leiden.

730 Zulks is het Moeslim-paradijs. Er is absolute gemoedsrust, volkomen

49 Deel Mijn dienaren mede, dat Ik de Vergevensgezinde, de Genadige ben,

50 En dat Mijn kastijding — dat is de pijnlijke kastijding.

51 En verwittig hen van de gasten van Abraham:

52 Toen zij tot hem ingingen, zeiden zij: Vrede. Hij zei: Waarlijk, wij vreezen u.

53 Zij zeiden: Vrees niet; waarlijk, wij geven u de blijmare van een jongen, kennis bezittende.

54 Hij zei: Geeft gij mij de blijmare (van een zoon), wanneer een hooge ouderdom over mij is gekomen? — Wat is het dan, waarvan gij mij de blijmare geeft?

55 Zij zeiden: Wij geven u de blijmare met waarheid; wees derhalve niet (een) van degenen, die wanhopen.

56 Hij zei: En wie wanhoopt aan de genade van Zijn Heer behalve de dwalenden?

57 Hij zei: Wat is dan uw zaak, o boodschappers?

58 Zij zeiden: Waarlijk, wij zijn tot een misdadig volk gezonden,

59 Behalve de volgelingen van Lot: a — Wij zullen hen allen waarlijk bevrijden,

60 Behalve zijn vrouw; Wij hebben besloten, dat zij waarlijk van degenen zal zijn, die achterblijven.

نَبِيِّ عِبَادِي أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

وَنَبِّئُهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ

إِنَّا مِنْكُمْ وَجَلُونَ ﴿٥٢﴾

قَالُوا أَلَا نُوَجِّلُ إِيَّاكَ بِغُلْمٍ عَلَيْهِ ﴿٥٣﴾

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ

فِيمَ تَبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾

قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ

مِنَ الْقَاطِئِينَ ﴿٥٥﴾

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ

إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمَجُودُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِلَّا هِيَ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾

a 494.

veiligheid voor eenige neiging tot het kwade of eenig ander gevaar (vs. 46); er is een broederschap, waarin niemand eenigen wrok in zijn boezem koestert tegen zijn broeder, noch heeft men eenige klacht tegen elkaar (vs. 47); en ten slotte is er zware arbeid noch vermoeienis, noch zal die staat van volmaakte gelukzaligheid den mensch ooit onthouden worden (vs. 48).

PARAGRAAF 5

De Overtreders vergaan: Gebeurtenissen uit de Geschiedenis van Lot en Sjoe'aib

61—72. Lot waarschuwt en ondervindt tegenstand. 73—77. Straf overvalt de overtreders. 78, 79. Sjoe'aibs volk wordt ook gestraft.

61 En toen de boodschappers tot Lots volgelingen kwamen, a

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

a 494.

62 Zei hij: Waarlijk, gij zijt onbekende menschen.

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مِّنْكُمْ وَرُونَ ﴿٦٢﴾

63 Zij zeiden: Neen, wij zijn tot u gekomen met datgene, waarover zij twistten.

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بَيِّنَاتٍ مِّنَّا بَشِيرِينَ ﴿٦٣﴾

64 En wij zijn tot u gekomen met de waarheid, en wij zijn waarlijk waarheidlievend:

وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصِدِّقُونَ ﴿٦٤﴾

65 Ga derhalve in een deel van den nacht met uw volgelingen heen en volg gij hun achterzijde, en laat niemand uwer zich omkeeren, en ga voort werwaarts (het) u bevolen wordt.

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾

66 En Wij openbaarden hem dit besluit, dat de wortelen van dezen in den ochtend afgesneden zullen worden.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾

67 En de inwoners der stad kwamen, zich verblijdende.

وَجَاءَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾

68 Hij zei: Waarlijk, dit zijn mijn gasten, maak mij derhalve niet te schande,

قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ صَٰغِيٌّ فَلَا تَفْضَحُونَّ ﴿٦٨﴾

69 En hoed u voor (de straf van) God en beschaam mij niet.

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزَوْنَ ﴿٦٩﴾

70 Zij zeiden: Hebben wij u niet van de (andere) menschen verboden?

قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

71 Hij zei: Dit zijn mijn dochters, indien gij (iets) zult doen. 731

قَالَ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾

72 Bij uw leven! zij zwierven blindelings voort in hun waanzin.

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾

Ar. dronkenschap.

731 Hij bood zijn dochters aan als gijzelaars, als een waarborg, dat de vreemdelingen geen kwaad zouden stichten.

- a 495. 73 Toen overviel hen het gerommel a bij zonsopgang;
74 Zoo keerden Wij die om het onderste boven en regenden steenen op hen neder van hetgeen besloten was. b
- b 495, 660. 75 Waarlijk, hierin zijn teekenen voor degenen die onderzoeken.
76 En waarlijk, zij is op een weg, die nog bestaat.
77 Waarlijk, hierin is een teeken voor de geloovigen.
78 En de bewoners van het struikgewas waren waarlijk mede onrechtvaardig; 732
79 Derhalve legden Wij hun vergelding op, en zij zijn beide waarlijk op een openbaren (nog) gevolgden weg. 733

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٤٩٥﴾
فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
حِجَابًا مِّنْ سَجِيلٍ ﴿٤٩٦﴾
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّمَتَوَسِّمِينَ ﴿٤٩٧﴾
وَإِنَّهَا لَيْسَبِيلٌ مَّقِيمٍ ﴿٤٩٨﴾
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٩٩﴾
وَرَأَىٰ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ ظَالِمِينَ ﴿٥٠٠﴾
فَأَنْتَفَخْنَا مِنْهُمُ وَإِنَّهُمْ بِآيَاتِنَا لَمُبِينُونَ ﴿٥٠١﴾

PARAGRAAF 6

De Bewoners van de Rots: een Waarschuwing voor de Vijanden van den Heiligen Qoer-ân

80—84. De bewoners van de Rots. 85, 86. De straf der tegenstanders van den Heiligen Profeet. 87. Het belang van den Heiligen Qoer-ân. 88—93. De Heilige Profeet moet niet treuren. 94—99. De boodschap openlijk te brengen.

- c 495. 80 En de bewoners van Al-Hidjr logenstrafden voorzeker de boodschappers; 734
81 En Wij gaven hun Onze mededeelingen, doch zij wendden zich daarvan af;
82 En zij hieuwen huizen in de bergen, in veiligheid.
83 Toen overviel hen het gerommel c in den ochtend;
84 En wat zij verdienden baatte hun niet.
85 En Wij hebben de hemelen en de aarde en wat tuschen beide is slechts in waarheid geschapen. En het

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْجُبِّ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥٠٢﴾
وَآتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٥٠٣﴾
وَكَانُوا يُبْنُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ﴿٥٠٤﴾
فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٥٠٥﴾
فَمَا أَعْنَىٰ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠٦﴾
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ ﴿٥٠٧﴾

732 De bewoners van het struikgewas waren Sjoer'aibs volk.

733 Met beide worden zoowel de steden van Lots volk, als die van Sjoer'aibs volk bedoeld. De weg waarop hier een toespeling gemaakt wordt, is de weg dien de karavanen volgden, als zij zich van Hidjaz naar Syrië begaven.

734 Al-Hidjr is het gebied ten Noorden van Medina, waar Tsamôed leefde.

uur komt waarlijk; wend u derhalve met genadige vergiffenis af. 735

86 Waarlijk, uw Heer is de Schepper van alle dingen, de Wetende.

87 En voorzeker hebben Wij u zeven van de veelherhaalde (verzen) en den grooten *Qoer-ân* gegeven. 736

88 Span uwe oogen niet tot het uiterste in naar hetgeen Wij zekere groepen hunner te genieten hebben gegeven, en treur niet over hen, en laat u teeder zijn jegens de geloovigen.

89 En zeg: Waarlijk, ik ben de duidelijke waarschuwer.

90 Zooals Wij op degenen die *belemmeren* nederzonden,

91 Degenen die den *Qoer-ân* een *leugen* verklaarden,

92 Dan, bij uw Heer, Wij zullen hen allen zekerlijk ondervragen

93 Aangaande wat zij deden.

94 Verklaar derhalve openlijk wat u bevolen is, en wend u van de polytheïsten af.

95 Waarlijk, Wij zullen u genoegzaam zijn tegen de spotters,

96 Degenen die een anderen god nevens God plaatsden; dan zullen zij weldra weten.

97 En inderdaad weten Wij, dat uw borst zich vernauwt bij wat zij zeggen.

98 Derhalve, verheerlijk den lof van uw Heer, en wees van degenen, die zich nederbuigen;

فَأَصْفَحَ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٥١﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَكَ سَبْعًا مِنَ الْمَتَانِ
وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٥٢﴾

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَشْرَافًا مِنهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ
وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِبِينَ ﴿٥٥﴾

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٥٦﴾

فَوَسَّيْنَا لَكَ لَسَانَكَ لَهُمْ أَجْعَلِينَ ﴿٥٧﴾

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٥٩﴾

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٦٠﴾

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

وَلَقَدْ نَعَلْنَاكَ إِضْطِيقَ صَدْرِكَ
بِمَا يَقُولُونَ ﴿٦٢﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِنَ السَّجِدِينَ ﴿٦٣﴾

Of, ver-
deelen.

Of, in deelen
verdeelen.

735 Het uur is de ondergang der tegenstanders van den Heiligen Profeet.

736 De veelherhaalde verzen zijn de zeven verzen van het openingshoofdstuk van den Heiligen *Qoer-ân*, dat ieder Moeslim dagelijks in zijn gebeden opzegt.

99 En dien uw Heer, tot
datgene wat zeker is, tot u
komt. 737

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

737 *Datgene wat zeker is* wordt hier gewoonlijk opgevat in den zin van den dood, want het is iets, dat ieder schepsel zeker overkomt.

HOOFDSTUK XVI

DE BIJ (*An-Nahl*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(16 paragrafen en 128 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De natuur getuigt van de openbaring.
- Par. 2. De natuur houdt de Eenheid hoog.
- Par. 3, 4. Loochenaars van de Goddelijke Eenheid en de Openbaring zullen in ongenade vallen.
- Par. 5, 6. Profeten worden verwekt om te verklaren.
- Par. 7. De menselijke natuur komt tegen het polytheïsme in opstand.
- Par. 8. Ongerechtigheid der loochenaars.
- Par. 9. Gelijkenissen die de waarheid der openbaring aantoonen.
- Par. 10. Keuze van den ontvanger der openbaring.
- Par. 11. De straf onthouden.
- Par. 12. De profeten zullen tegen hun volk getuigen.
- Par. 13. De Openbaring beveelt het goede.
- Par. 14. De Heilige Qoer-ân is geen verdrinking.
- Par. 15. Het lot van de inwoners van Mekka.
- Par. 16. Hoe een groot volk te worden.

Algemeene opmerkingen:

Dit hoofdstuk heeft den zeer passenden naam van *An-Nahl* of de *Bij*, want de bij verzamelt uit instinct, dat in haar geval een openbaring wordt genoemd (vs. 68), zoete honing uit allerlei bloemen: zij neemt daaruit het beste en zoo brengt ze voort „een drank van vele kleuren, waarin een geneesmiddel voor de menschen is” (vs. 69); zoo verzamelde de Goddelijke openbaring aan den Heiligen Profeet het beste van de leerstellingen van alle profeten en gaf het weer in den Heiligen Qoer-ân, die ook *een geneesmiddel* (10 : 57) tegen de geestelijke ziekten der menschen genoemd wordt.

Het thema van dit hoofdstuk is hetzelfde als dat der voorgaande zes hoofdstukken van de *alif, lām, rā*-groep, waarvan het als het ware een aanvulling vormt, daar het de waarheid der Qoer-ânische openbaring bevestigt door gevolgtrekkingen, die uit de analogie met het Goddelijk werk in de schepping gemaakt worden, en de waarheid der Goddelijke Eenheid door dergelijke gevolgtrekkingen aantoot.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk worden de tegenstanders van den Heiligen Qoer-ân gewaarschuwd en de nadering van de straf wordt hier bekend gemaakt. Daarop wordt, door melding te maken van de groote Goddelijke gaven

PARAGRAAF 1

De Natuur getuigt van de Openbaring

1, 2. De nadering van de straf. 3—8. De schepping getuigt van de Goddelijke weldadigheid jegens den mensch. 9. De rechte weg wordt door God uitgeduid.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Gods gebod is gekomen; wensch het derhalve niet te verhaasten. Glorie zij Hem, en hoogelijk verheven zij Hij boven hetgeen zij (nevens Hem) plaatsens.

2 Hij zendt de engelen op zijn bevel met de inspiratie a neder op wien Hij wil van zijn dienaren, zeggende: Geef de

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَى أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

يُنزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ
عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا

a 790.

voor het stoffelijk welzijn van den mensch, aangetoond dat zulk een weldadige Meester diens geestelijk welzijn onmogelijk zou hebben kunnen veronachtzamen. Terwijl de tweede paragraaf nog bij de weldaden stilstaat, die de Goddelijke hand den mensch in de stoffelijke natuur geschonken heeft, vestigt zij de aandacht op 's menschen meerderheid boven de geheele schepping, die aan hem dienstbaar is gemaakt. Zoo doet zij een beroep op 's menschen gevoel van eigenwaarde door hem te vermanen, zich niet te buigen voor de geschapen dingen, daar hij inderdaad geschapen is om daarover te regeeren. De daaropvolgende twee paragrafen brengen ons weer in het domein der profetie door te verklaren, dat de loochenaars in ongenade zullen vallen. De vijfde paragraaf behandelt de valsche verontschuldiging der polytheïsten en toont aan, dat een profeet verwekt wordt om te verklaren, terwijl de zesde over de straf dergenen handelt, die de waarheid trachten te vernietigen. De zevende paragraaf toont aan, hoe de menselijke natuur tegen het polytheïsme in opstand komt, en de achtste bevestigt de noodzakelijkheid der openbaring van den Heiligen Quer-ân. De negende voert gelijkenissen aan, die de noodzakelijkheid der openbaring behandelen: en de tiende toont aan, dat niet alle menschen ontvangers kunnen zijn van die openbaring, maar dat daarvoor de besten gekozen worden. De elfde gewaagt weer van de stoffelijke zegeningen, die God den mensch heeft geschonken. De twaalfde paragraaf maakt melding van de getuigenis der profeten tegen hun volk; de dertiende toont aan, dat de openbaring slechts het goede beveelt, en doet zoo een beroep op het menschelijk instinct, ze niet te verwerpen. Er wordt vervolgens duidelijk verklaard, dat de Heilige Quer-ân een openbaring is ter vervanging van de vorige openbaringen, en dat hij geen menschenwerk is. Het lot der inwoners van Mekka, die er nog altijd in volharden de Goddelijke waarheid daarvan te verwerpen, wordt dan vergeleken bij dat van een bloeiende stad, die vanwege de ondankbaarheid van haar inwoners vrees en honger heeft moeten lijden. Nu de vijand wegens zijn overtreding gestraft en zijn macht gebroken is, wordt het hoofdstuk besloten met den Moeslims zekere voorschriften te geven betreffende het voeren van redetwisten met niet-Moeslims en hun handelingen met hen, wanneer zij de macht hebben om hen te straffen.

waarschuwing, dat er geen god is dan Ik; wees derhalve oppassend (voor uw plicht) jegens Mij.

3 Hij heeft de hemelen en de aarde met de waarheid geschapen. Hoogelijk verheven zij Hij boven hetgeen zij (nevens Hem) plaatsent.

4 Hij heeft den mensch van een kleine levenskiem geschapen, en zie! hij is een openlijke twistvoerder.

5 En *Hij heeft het vee* voor u geschapen; gij hebt daarin een warme kleeding en (vele) voordeelen, en daarvan eet gij.

6 En *zij zijn aangenaam* voor u, wanneer gij ze (naar huis) terugdrijft, en wanneer gij ze uitzendt (om te weiden).

7 En zij dragen uw zware lasten naar gewesten, die gij niet dan met moeite der zielen zoudt kunnen bereiken; waarlijk uw Heer is Liefhebber, Genadig.

8 En (Hij heeft) paarden en muilieren en ezels (geschapen), opdat gij daarop zult rijden en als een sieraad; en Hij schept wat gij niet weet.

9 En het berust op God den rechten weg te wijzen, en er zijn sommige afwijkende (wegen); en indien het Hem behaagt, zou Hij u allen zekerlijk recht geleid hebben.

أَنْتَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ①

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ٥
تَعْلَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ①

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
حَصِيمٌ مُّبِينٌ ④

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ
وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ⑥

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ
وَحِينَ تُسْرِحُونَ ⑥

وَتَحْمِيلٌ أَتَقَالُكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا
بِلَغْيِهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ⑥

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحُمُرِ لِتَرْكَبُوهَا
وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ④

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِدٌ
وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ④

Ar. het ecc.
Hij heeft
ze.

Ar. daarin
is schoon-
heid.

PARAGRAAF 2

De Natuur houdt de Eenheid hoog

10—19. De geheele schepping is aan den mensch dienstbaar gemaakt. 20, 21. Geen geschapen voorwerp moet voor een god worden gehouden.

10 Hij is het, Die voor u water van de wolken nederzendt; daaruit is een drank, en daardoor (groeien) de boomen, waarvan gij weidt.

11 Hij doet voor u daardoor planten groeien en de olijven en de palmboomen en de druiven en van al de vruchten; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen, die nadenken.

12 En Hij heeft u de nacht en den dag en de zon en de maan dienstbaar gemaakt, en de sterren zijn op Zijn bevel dienstbaar gemaakt; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen, die overwegen;

13 En hetgeen Hij voor u op de aarde geschapen heeft van menigerlei kleuren; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen, die gedachtig zijn.

14 En Hij is het, Die de zee dienstbaar heeft gemaakt, opdat gij er versch vleesch uit zult eten en er sieraden uit zult halen, die gij draagt, en gij ziet de schepen daardoor klieven, en opdat gij van Zijn goedertierenheid zult zoeken en opdat gij danken zult.

15 En Hij heeft groote bergen op de aarde geworpen, opdat zij niet met u geschokt zal worden, ⁷³⁸ en rivieren en wegen, opdat gij recht zult gaan,

Of, u voedsel zullen geven.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانًا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِيَتَّكَلُوا مِنْهُ
لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً
تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَازِرَ فِيهِ
وَلِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ وَتَعْلَمَ كُتُوبُهُمْ ﴿١٤﴾

وَالْفُلُ فِي الْأَرْضِ رَوَايَسٍ أَنْ تَمِيدَ
بِكُمْ وَالنَّهَارَ وَسَبِيلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

738 De woorden van den Heiligen Qoer-ân schijnen te wijzen op de groote opheffingen der aardkorst en de heftige bewegingen, die tot de vorming der

16 En landpalen; en door de sterren vinden zij den rechten weg.

17 Is Hij Die schept, dan gelijk aan hem, die niet schept? Denkt gij dan niet na?

18 En indien gij Gods gunsten telt, zult gij ze niet kunnen tellen; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

19 En God kent wat gij verbergt en wat gij openlijk doet.

20 En degenen die zij buiten God aanroepen, hebben niets geschapen, terwijl zijzelf geschapen zijn;

21 (Zij zijn) dood, niet levend, en zij weten niet wanneer zij zullen worden opgewekt. 739

وَعَلَّمَتْهُ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ①

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ②

وَأَنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصَوْنَ ③
إِنَّ اللَّهَ كَعَفْوٍ رَحِيمٌ ④

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تَعْلَمُونَ ⑤

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ⑥

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ ⑦
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ⑧

PARAGRAAF 3

Loochenaars van de Goddelijke Eenheid en de Openbaring

22—24. Loochening van de Eenheid en de Openbaring. 25. Zij zullen een dubbelen last dragen.

22 Uw God is een eenig God; en (aangaande) degenen die niet in het hiernamaals gelooven, hun harten zijn onwetend en zij zijn hoogmoedig.

23 Waarlijk, God kent wat zij verbergen en wat zij openbaren; waarlijk, Hij heeft de hoogmoedigen niet lief.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ فُلُوقُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ①

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ②

bergen hebben geleid, voordat er een mensch op aarde bestond. De tegenwoordige toestand der aarde *met den mensch erop* (hierop wordt de aandacht gevestigd in de woorden *met u*) is dus stabiel, waardoor het leven mogelijk wordt gemaakt. De woorden kunnen echter ook beteekenen: *opdat zij u voedsel zullen geven*; zie 79 : 32, 33, waar de bergen *een voorziening voor u en voor uw vee* worden genoemd.

739 Deze twee verzen toonen afdoend aan, dat noch Jezus Christus noch eenige ander persoon, die voor een god gehouden werd, ooit iets geschapen heeft, en tweedens, dat Jezus Christus ten tijde der openbaring van den Heiligen Goer-ân niet in leven was, want er wordt duidelijk verklaard, dat al degenen die buiten God aangeroepen worden, dood zijn, *niet levend*; en de nadere verklaring, dat zij zelfs niet weten, wanneer zij opgewekt zullen worden, toont aan, dat het vers

24 En wanneer er tot hen gezegd wordt: Wat heeft uw Heer geopenbaard? zeggen zij: Verhalen ter ouden;

25 Opdat zij ten dage der opstanding al hun lasten zullen dragen en ook van de lasten dergenen, die zij zonder kennis op een dwaalspoor brengen; nu waarlijk, slecht is wat zij dragen.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ
قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّوهُمْ يُغَيِّرُ
عِلْمَهُ إِلَّا سَاءَ مَا يَزِيدُونَ ﴿٢٥﴾

PARAGRAAF 4

Loochenaars van de Goddelijke Eenheid en de Openbaring

26—29. Degenen die tegen de waarheid samenspannen, zullen schande ondervinden. 30—32. De rechtschapenen zullen voorspoed genieten. 33, 34. De laatste straf af te wachten.

26 Degenen vóór hen smeedden inderdaad plannen, maar God haalde hun gebouw van de grondslagen neder; toen viel het dak van boven hen op hen neder, en de kastinging kwam tot hen van waar zij niet bemerkten. 740

27 Dan zal Hij hen op den dag der opstanding in ongenade brengen en zeggen: Waar zijn *degenen die gij nevens Mij plaatste*, om wier wille gij vijandig werdt? Degenen wien de kennis is gegeven, zullen zeggen: Waarlijk, de schande en het kwaad zijn heden op de ongelooovigen:

28 Degenen die de engelen doen sterven, terwijl zij onrechtvaardig tegen zichzelf zijn. Dan zullen zij (hun) onderwerping aanbieden: Wij plachten geen kwaad te doen. Ja, God weet waarlijk wat gij gedaan hebt.

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتَى اللَّهَ
بُذْيَانَهُمْ مِنَ الْفَوَاحِشِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ
السَّقَطُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَتْهُمْ الْعَذَابُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِبُهُمْ وَيَقُولُ
اَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقِقُونَ
فِيهِمْ قَالِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ
الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ الْغَالِيَةُ
أَنْفُسِهِمْ أَسْقَطُوا السَّلَامَ مَا لَنَا لَمَلَمٌ
مِنْ سَاءِ بَلَى إِنْ أَلَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

Ar. Mij
deelgenooten.

van menschen spreekt, die voor goden worden gehouden, en hen in ieder geval meerekent.

740 Dit is een duidelijke voorspelling, die betrekking heeft op het lot der tegenstanders.

29 Treed derhalve de poorten der hel binnen, om daarin te wonen; derhalve waarlijk, slecht is de woonplaats van de hoogmoedigen.

30 En er wordt tot degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, gezegd: Wat heeft uw Heer geopenbaard? Zij zeggen: Het goede. Voor degenen die het goede in deze wereld doen is het goede, en zekerlijk is de woonplaats van het hiernamaals beter; en de woonplaats van degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, is zekerlijk voortreffelijk;

31 De tuinen der eeuwigheid, zij zullen die ingaan, rivieren daarin stroomende; zij zullen daarin hebben wat zij wenschen. Alzoo beloont God degenen die zich (voor het kwaad) hoeden,

32 Degenen die de engelen in een goeden staat doen ster-ven, zeggende: Vrede zij over u, treed den tuin binnen om wat gij gedaan hebt.

33 Zij wachten op niets anders dan dat de engelen tot hen komen, of dat het gebod van uw Heer geschiedt. ⁷⁴¹ Alzoo deden degenen vóór hen; en God was niet onrechtvaardig jegens hen, maar zij waren onrechtvaardig jegens zichzelf.

34 Dan zullen de kwade (gevolgen) van wat zij gedaan hebben hen treffen en datgene wat zij bespot hebben, zal hen onsluiten.

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فَلَيْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ①

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ
قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ
الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ② وَكَذَلِكَ الْأُخْرَىٰ خَيْرٌ
وَلَكُمْ دَارُ الْمُتَّقِينَ ③

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَىٰ مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ
كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ④

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ
يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑤

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ⑥ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ⑦

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ⑧

Ar. onder.

741 Het daaropvolgende vers verduidelijkt, wat er met de komst der engelen en de komst des Heeren bedoeld wordt: het is de straf voor hun slechte daden en ten slotte hun volkomen ondergang.

PARAGRAAF 5

Profeten worden verwekt om te verklaren

35. Valsche verontschuldiging. 36, 37. De profeten worden verwekt om te leiden. 38—40. Loochening van het leven na den dood.

35 En zij die goden (nevens God) plaats en zeggen: Indien het Gode had behaagd, zouden wij niets buiten God gediend hebben, wij noch onze vaders, noch zouden wij zonder (bevel van) Hem eenig ding hebben verboden. ⁷⁴² Alzoo deden degenen vóór hen. Rust dan op de apostelen iets anders dan het duidelijke overbrengen (van de boodschap)?

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

36 En voorzeker hebben Wij in ieder volk een apostel verwekt, zeggende: Dien God en vermijd den duivel. Dan waren er onder hen, die God leidde en er waren anderen, wien dwaling toekwam; ⁷⁴³ derhalve, reis in het land; zie dan wat het einde der loochenaars was.

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ الْحُدُودُ وَاللَّهُ وَاجْتَبَيْتُمُ الطَّاعُونَ قَمِيئُهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٦﴾

Ar. hun leiding wensch.

37 Indien gij naar hun leiding streeft, leidt God hem, die (anderen) op een dwaalspoor brengt, toch waarlijk niet, noch zullen zij eenige helpers hebben.

إِنْ تَخْرِصْ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾

38 En zij zweren bij God met de krachtigste hunner eeden: God zal niet opwekken wie gestorven is. Ja! het is een belofte, rustend op Hem, waarachtig waar, doch de meeste menschen weten niet;

وَ اٰفْسُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مَنْ يَّمُوتُ طَبَلًا وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٨﴾

742 Het antwoord op deze dwaze verontschuldiging wordt in het laatste gedeelte van het vers gegeven en in het daarop volgende voortgezet. God doet zijn welbehagen niet door de menschen te dwingen dezen of dien weg aan te nemen, maar door in iedere eeuw en onder elk volk Zijn apostelen te zenden om den menschen den rechten weg te wijzen en door duidelijke boodschappen bij monde van Zijn gezanten om de menschen te waarschuwen, het kwaad te schuwen.

743 D.i. wegens hun handelingen werden zij in dwaling gelaten en geacht in dwaling te verkeeren.

39 Opdat Hij hun datgene duidelijk zal maken, waarover zij verschillen, en opdat degenen die niet gelooven, zullen weten, dat zij leugenaars waren.

40 Ons woord tot een ding, wanneer Wij het wenschen, is slechts, dat Wij daartoe zeggen: Word, en het wordt.

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلَفُونَ فِيهِ
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

PARAGRAAF 6

Profeten worden verwekt om te verklaren

41, 42. Belooning van degenen die vervolgd worden. 43; 44. De openbaring van den Goddelijken wil door den mensch. 45—50. Tegenstanders der waarheid worden steeds ten val gebracht.

41 En (aangaande) degenen die om Gods wille (hun huizen) ontvluchten, nadat zij onderdrukt zijn, Wij zullen hun zekerlijk een goede woonplaats in de wereld geven, en de belooning van het hiernamaals is zekerlijk veel grooter: wisten zij (da.) maar;

42 Degenen die lijdzaam zijn en op hun Heer vertrouwen zij.

43 En vóór u hebben Wij slechts menschen gezonden, tot wie Wij openbaring zonden — vraag derhalve aan de volgelingen der Herinnering, indien gij niet weet — ⁷⁴⁴

44 Met duidelijke bewijsgronden en schriften; ^a en Wij hebben u de Herinnering geopenbaard, opdat gij den menschen duidelijk zult maken wat tot hen geopenbaard is, en opdat zij wellicht zullen overwegen.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَلَآجِرَ الْآخِرَةِ أَكْبَرَ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي
إِلَيْهِمْ فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ
لِنُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

a 3 : 183.

744 Men verstaat onder *de volgelingen der Herinnering*: de Joden en de Christenen, in wier handen men onderstelt, dat den Qoereisjieten medegedeeld werd, de kwestie of het niet waar was, dat vroeger slechts menschen en niet engelen met de Goddelijke openbaring gezonden waren, te stellen; de vermelding in het dadelijk daarop volgende vers echter, dat de *dzikr* of de Herinnering tot

Of, doen
verdwijnen.

45 Zijn zij, die booze (plan-
nen) smeden, dan (er) zeker
(van), dat God hen op de
aarde zal vernederen of dat
een kastijding hen zal over-
vallen vanwaar zij niet bemer-
ken?

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ
يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

46 Of dat Hij hen tijdens
hun reizen zal aangrijpen;
dan zullen zij niet ontkomen;

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلُبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٦﴾

47 Of dat Hij hen zal
aangrijpen door hen geleide-
lijk verlies te doen lijden;
want uw Heer is waarlijk
Liefhebbend, Genadig.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٥٧﴾

48 Beschouwen zij niet
ieder ding, dat God geschapen
heeft? De schaduwen daar-
van keeren van rechts en
links, zich nederbuigend voor
God, terwijl zij in volslagen
vernedering zijn.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَتَّحُونَ ظِلُّهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّائِلِ
سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٥٨﴾

49 En voor God (alleen)
buigt zich al wat in de heme-
len en al wat op de aarde is
neder, en (ook) de engelen,
en zij zijn niet hoovaardig.

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٩﴾

50 Zij vreezen hun Aller-
hoogsten Heer en doen wat
hun geboden is. a

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قُوَّتِهِمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦٠﴾

PARAGRAAF 7

De menschelijke Natuur komt tegen het Polytheïsme in Opstand

51—55. De mensch wendt zich in bezoeking tot God. 56. Poly-
theïstische offers. 57—59. Zij kennen God dochters toe, terwijl zij
ze zelf haten. 60. Meisjes levend begraven.

51 En God heeft gezegd:
Neem geen twee goden, Hij is
slechts één God; derhalve,
vrees Mij alleen.

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ
إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارِهِبُونَ ﴿٥١﴾

52 En al wat in de hemelen
en (op) de aarde is behoort
aan Hem, en Hem moet voort-
durend gehoorzaamheid wor-
den (betoond); zult gij u dan
voor wat anders hoeden dan
(de straf van) God?

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ
الدِّينُ وَأَصْبَاطُ أَعْيُنِ اللَّهِ تَتَفَقَّحُونَ ﴿٥٢﴾

Ar. Heer
boven hen.
a 536.

den Heiligen Profeet is gezonden, toont aan, dat de woorden op de Moeslims van
toepassing zijn. Sommige commentatoren evenwel vatten de woorden gewoonlijk
in den zin van geleerde menschen op.

Of, aan-
raakt.

53 En welke gunst u ook (geschonken) is, is van God, en wanneer een kwaad u treft, roept gij tot Hem om hulp.

54 Nochtans, wanneer Hij het kwaad van u wegneemt, zie! een groep uwer plaatst anderen nevens hun Heer,

Of, ondank-
baar zullen
zijn voor.

55 Opdat zij loochenen zullen wat Wij hun hebben gegeven; geniet dan, want weldra zult gij weten.

56 En zij bestemmen voor wat zij niet weten een deel van wat Wij hun hebben gegeven. Bij God, gij zult zekerlijk ondervraagd worden aangaande datgene, wat gij verzonnen hebt.

57 En zij kennen God dochteren toe; glorie zij Hem; en voor zichzelf (zouden zij willen hebben) wat zij wenschen.

58 En wanneer een hunner (de geboorte van) een dochter aangekondigd wordt, wordt zijn aangezicht donker en hij is vol van toorn.

Ar. hem.

59 Hij verbergt zich voor de menschen vanwege het kwaad van wat hem is aangekondigd. Zal hij haar met schande behouden, of haar (levend) in het stof begraven? Nu waarlijk, slecht is wat zij oordeelen. ⁷⁴⁵

60 Voor degenen die niet in het hiernamaals gelooven, is een kwade eigenschap, en de verhevenste eigenschap is Gods; en Hij is de Machtige, de Wijze.

وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فِئْسَ اللَّهُ ثُمَّ إِذَا
مَسَّكُمُ الضَّرُّ فَأَلَيْهِ تَجْرُدُونَ ﴿٥٣﴾

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضَّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ
مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ طُغْيَانًا لِيَسْئَلَنَّ عَمَّا كُنتُمْ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ لَا
لَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ
وَجْهَهُ سُودًا أَوْ هُوَ ظَلِيمٌ ﴿٥٨﴾

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا
بُشِّرَ بِهِ أَيَسِّرَكَ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ
يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ
وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

745 Dit zinspeelt op het barbaarsche gebruik, dat algemeen onder de Arabie-
ren heerschte, vooral onder hun hoofden, nl. het levend begraven van dochters.
De afschaffing daarvan was een der talrijke zegeningen van den Islâm. Zonder
stoffelijke of administratieve macht achter zich om er de hand aan te houden,
maalde het woord Gods het diep gewortelde gebruik als bij tooverslag weg, zoodat
niet één geval van het levend begraven van een meisje zich, sedert het voorschrift
HARRI, ooit heeft voorgedaan.

PARAGRAAF 8

Ongerechtigheid der Loochenaars

61. Niet iedere ongerechtigheid wordt vergolden. 62. Zij kennen God toe wat zijzelf haten. 63. De duivel misleidt. 64, 65. De Openbaring is een genade.

61 En indien God de menschen om hun ongerechtigheid verdelgd had, zou Hij *op de aarde* niet één schepsel hebben gelaten, doch Hij geeft hun uitstel tot een bepaalden tijd; wanneer dan hun tijd zal komen, zullen zij (dien) geen uur kunnen vertragen, noch kunnen zij (dien) vervroegen.

Ar. daarop.

62 En zij kennen God toe wat zij (zelf) haten en hun tongen vertellen de leugen, dat zij het goede zullen hebben; er is geen vermijden aan, dat voor hen het vuur is en dat zij vooruit zullen worden gezonden.

63 Bij God, inderdaad hebben Wij (apostelen) tot de volkeren vóór u gezonden, doch de duivel deed hun hun daden schoon schijnen; derhalve is hij heden hun bewaker, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

64 En Wij hebben u het Boek niet geopenbaard, dan opdat gij hun datgene zult duidelijk maken, waaromtrent zij verschillen, en (als) een leiding en een genade voor menschen die gelooven. ⁷⁴⁶

65 En God heeft water van de wolken nedergezonden en daarmee leven gegeven aan de aarde na haar dood; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen die luisteren.

وَكُوَيْدًا أَخَذَ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَ لَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٦١﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكُذْبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَآ جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَرَثَتُهُمُ الْيَوْمَ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

وَ اللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾

746 Dit vers vermeldt duidelijk wat in de eerste verzen van de paragraaf wordt aangestipt, nl. dat een openbaring van boven noodig was om de dwalingen en verschillen, die na de vroegere openbaringen waren gerezen, uit den weg te

PARAGRAAF 9

Gelijkenissen die de Waarheid der Openbaring aantonen

66. Gelijkenis van de melk. 67. Gelijkenis van den wijn. 68, 69. Gelijkenis van de bij. 70. Kennis wordt verkregen en gaat verloren.

66 En waarlijk, in het vee is een les voor u: Wij geven u te drinken van wat in zijn buiken is — van tusschen de uitwerpselen en het bloed — zuivere melk, gemakkelijk en aangenaam in te slikken voor degenen die drinken.

67 En van de vruchten der palmen en de druiven — gij verkrijgt daaruit een bedwelmen- en een uitnemende voorziening; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen die nadenken.

68 En uw Heer openbaarde tot de bij, zeggende: Maak woningen in de bergen en in de boomen en in wat zij bouwen:

69 Eet dan van al de vruchten en wandel nederig op de wegen van uw Heer. Uit haar binnenste komt een drank van vele kleuren, waarin een geneesmiddel voor de menschen is; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen die overwegen.

70 En God heeft u geschapen; dan doet Hij u sterven, en onder u is er, die tot het slechtste gedeelte van het leven wordt wedergebracht, zoodat hij, na kennis te hebben, niets weet; waarlijk, God is Wetend, Machtig.

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِضُوا
مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ
لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّرِبِ ۗ ۞

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ
تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۗ ۞

وَ أَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي
مِنَ الْجِبَالِ بَيْوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ
وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ۗ ۞

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي
سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا
شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ
لِّلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۗ ۞

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنكُم مَّن
يُؤَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعَدَ
عِلْمِهِ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۗ ۞

Ar. binnen-
sten.

ruimen en om nieuw leven aan de doode wereld te geven, gelijk het daarop volgende vers aantoonde.

PARAGRAAF 10

Keuze van den Ontvanger der Openbaring

71, 72. Graden van meerderheid. 73, 74. Degenen die andere goden stellen. 75, 76. Gelijkenissen die aantoonen, dat slechts de goeden geschikt zijn om gekozen te worden.

71 En God heeft sommigen uwer in middelen van bestaan boven anderen doen uitmunten; maar degenen die gemaakt zijn uit te munten, geven hun onderhoud niet weg aan degenen die hun rechterhanden bezitten, opdat zij daarin gelijk zullen zijn; is het dan Gods gunst, die zij loochenen?

72 En God heeft vrouwen voor u gemaakt uit uw zelf, ⁷⁴⁷ en u zonen en dochters uit uw vrouwen gegeven, en u van de goede dingen gegeven; gelooven zij dan in de valsheid, terwijl zij niet in Gods gunst gelooven?

73 En zij dienen buiten God datgene, wat voor hen gansch geen onderhoud van de hemelen en de aarde beheerscht, noch hebben zij eenige macht.

74 Stel derhalve geen gelijkenis naar God; waarlijk, God weet en gij weet niet.

75 God stelt een gelijkenis (van) een slaaf, het eigendom van een ander, (die) over niets macht heeft, en (van) iemand, wien Wij van Onszelf een uitnemend onderhoud hebben geschonken, en hij geeft daarvan in het verborgen en openlijk uit; zijn beiden gelijk? ⁷⁴⁸ (Alle) lof komt God toe! Neen, de meesten hunner weten niet.

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ
فَمَا الَّذِينَ فَضَّلُوا بَرَاءَتِي رِزْقِي لَكُمْ عَلَى
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ
أَفَنِعْمَةَ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ①

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَقَدَةً
وَوَرَثَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَقْبَالَ بَاطِلٍ
يُؤْمِنُونَ وَنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ②

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ③

فَلَا تَقْرَبُوا إِلَهًا إِلَّا اللَّهُ يُعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ④

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا
يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْ رِزْقِنَا
حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا
هَلْ يَسْتَوِي الْاِحْمَدُ لِلَّهِ بَلْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ⑤

Of, klein-
kinderen.

Ar. gelijke-
nissen.

747 Op deze plaats wordt verklaard, dat voor alle mannen vrouwen zijn geschapen uit hun anfoes (meerv. van nafs, d.i. ziel of zelf), en de Bijbelsche theorie, volgens welke Eva van Adams rib geschapen werd, wordt dus verworpen.

748 Met slaaf wordt de afgodendienaar bedoeld, die in plaats van meester

76 En God stelt een gelijkenis van twee mannen: een hunner is stom, niet in staat om iets te doen, en hij is een last voor zijn meester; waar hij hem ook heen zendt, hij brengt geen goed; kan hij gelijk worden geacht met hem, die beveelt wat rechtvaardig is *en* (zelf) op het rechte pad is?

Ar. en hij.

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمٌ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ لَا آيِنَمَا يُوجِّهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑤

PARAGRAAF 11

De Straf onthouden

77—79. God onthoudt de straf. 80—83. Zijn genade en de menigvuldigheid van Zijn gaven.

77 En aan God behoort het ongeziene van de hemelen en de aarde; en de zaak van het uur is slechts als een oogwenk, of zij is nog nader bij; waarlijk, God heeft macht over alle dingen.

وَاللَّهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑥

78 En God heeft u uit de baarmoeders uwer moeders voortgebracht — gij wist niets — en Hij gaf u het gehoor en het gezicht en de harten, opdat gij danken zult.

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَا تَعْلَمُونَ ⑦

79 Zien zij de vogelen niet, bedwongen in het midden der lucht? Niemand wederhoudt hen behalve God; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die gelooven.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْاءِ السَّمَاءِ مَا يُسَبِّحُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ⑧

80 En God heeft u een plaats gegeven om in uw huizen te wonen, en Hij heeft u van de huden van het vee tenten gegeven, die gij licht vindt om op den dag van uw reis en op den dag van uw onthouden mede te voeren, en

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ

te zijn van afgodsbeelden, steenen en dergelijke voorwerpen — gelijk hij overeenkomstig Gods schepping moet zijn — een slaaf daarvan verkiest te worden, zich daarvoor buigt en ze machtiger acht dan zichzelf. Met den eigenaar van een van God ontvangen uitnemend onderhoud wordt bedoeld: de ontvanger der Goddelijke openbaring, d.i. de Heilige Profeet.

van hun wol en hun bont en hun haar (heeft Hij u) huis-houdelijke artikelen en een voorziening voor een tijd (gegeven).

81 En God heeft voor u van wat Hij geschapen heeft beschuttingen gemaakt, en Hij heeft u in de bergen toevluchtsoorden gegeven, en Hij heeft u kleederen gegeven om u tegen de hitte te beschermen ⁷⁴⁹ en maliënkolders om u in uw strijd te beschermen; alzoo voltooit Hij Zijn gunst over u, opdat gij u wellicht zult onderwerpen.

82 Maar indien zij zich omkeeren, dan rust op u slechts het duidelijke overbrengen (van de boodschap).

83 Zij kennen Gods gunst; dan loochenen zij die, en de meesten hunner zijn ondankbaar.

وَمِنْ أَصْوَانِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا
أَتَانًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٧٩﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَفِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَفِيكُمُ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يَتِمُّ نِعْمَتُهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٨١﴾

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا
وَكَثُرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾

PARAGRAAF 12

De Profeten zullen tegen hun Volk getuigen

84, 85. Een getuige tegen elk volk. 86—88. Loochening zal tegen de straf niet baten. 89. De Hellige Profeet als getuige.

84 En ten dage als Wij uit ieder volk een getuige zullen verwekken, zal dengenen die niet gelooven, dan geen vergunning worden gegeven, noch zal het hun vergund worden een gunst af te smeeken.

85 En wanneer degenen die onrechtvaardig zijn, de kastijding zullen zien, zal die voor hen niet verlicht worden, noch zal hun uitstel worden gegeven.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤَدُّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾

وَإِذَا سَأَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

749 De vermelding van een van twee tegenovergestelde dingen sluit steeds het andere in; wanneer er sprake is van hitte, wordt dus koude, en wanneer er van licht sprake is, duisternis stilzwijgend aangenomen, en omgekeerd.

86 En wanneer degenen die goden (nevens God) plaatsen, hun deelgenoot-goden zullen zien, zullen zij zeggen: Onze Heer! dit zijn onze deelgenoot-goden, die wij buiten U hebben aangeroepen. Maar zij zullen hun het antwoord teruggeven: Waarlijk, gij zijt leugenaars.

Ar. gezeg-
de.

87 En zij zullen God te dien dage (hun) onderwerping aanbieden; en wat zij plachten te verzinnen zal van hen verdwijnen.

88 (Aangaande) degenen die niet gelooven en zich van Gods weg afwenden, Wij zullen kastijding tot hun kastijding bijvoegen, omdat zij kwaad stichtten.

89 En ten dage als Wij in ieder volk een getuige uit het midden daarvan tegen hetzelfde zullen verwekken, en u als een getuige brengen tegen dezen — en Wij hebben het Boek tot u geopenbaard, ieder ding duidelijk verklarend, en een leiding en een genade en blijde tijdingen voor degenen die zich onderwerpen.

Ar. van
henzelf.
Ar. hen.

وَإِذَا سَأَلَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ
قَالُوا رَبَّنَا هُوَ الَّذِي كَفَّأ
نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ وَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ
الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَضَلَّ
عَنْهُمْ مَمَّا كَانُوا يَقْتُرُونَ ﴿٨٧﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
زِدْنَاهُمْ عَذَابًا غَلِيظًا لِقَوْلِهِمْ
إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِمَّا نَتَّبِعُونَ
يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ
مِّنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا أَعْلَى
هُؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا
لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى
لِّلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

PARAGRAAF 13

De Openbaring beveelt het Goede

90. Het goede bevolen en het kwade verboden. 91—96. Verboden dienen vervuld te worden. 97—100. De getrouwen leiden een rein leven.

90 Waarlijk, God gebiedt rechtvaardigheid te oefenen en het goede te doen (aan anderen) en den verwanten te geven, en Hij verbiedt de onzedelijkheid en het kwade en de wederspanning; Hij vermaant u, opdat gij gedachtig zult zijn 750

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
وَإِيتَائِي ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَهْجَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾

750 De laagste vorm van goedheid is die, welke 'adl (lett. rechtvaardigheid) of goed met goed vergelden wordt genoemd; ze sluit niet alleen de eigenlijke

91 En vervul het verbond Gods, wanneer gij een verbond hebt gemaakt, en breek de eeden niet na ze te hebben bekrachtigd, en gij hebt God inderdaad tot een borg voor u gemaakt; waarlijk, God weet wat gij doet.

92 En gelijk niet haar, die haar draad ontwart, dien tot stukken losmakende, nadat zij dien stevig heeft gesponnen. Gij maakt uw eeden tot een middel tot bedrog tusschen u, omdat (het eene) volk talrijker is dan (het andere) volk.
751 God beproeft u slechts daarmede; en Hij zal u ten dage der opstanding waarlijk datgene duidelijk maken, waaromtrent gij verschilde.

93 En indien het Gode behaagt, zou Hij u zekerlijk tot één volk gemaakt hebben, maar Hij laat in dwaling wien Hij wil en leidt wien Hij wil; en zekerlijk zult gij onderzraagd worden aangaande wat gij hebt gedaan.

94 En maak uw eeden niet tot een middel tot bedrog tusschen u, opdat een voet niet uitglijdt na zijn vastheid en gij het kwade smaakt, omdat gij u van Gods weg hebt afgewend, en een zware kastijding uw (deel) zal zijn.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلَهُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي تَقَصَّتْ عَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاكًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبُوءُكُمْ اللَّهُ بِهِ ط وَكَلَيْبَيْنَنَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ط وَكَلَيْبَيْنَنَ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

rechtvaardigheid in, maar ook de vervulling van alle plichten en verbintenissen, daar ze alle min of meer den vorm aannemen van goed doen om het goede. Een hoogere trap van goedheid is echter die, welke *ihsan* wordt genoemd. Het is goed doen in gevallen, waarin men geen voordeel krijgt. De hoogste trap van goedheid is die, welke *het geven aan de verwanten* wordt genoemd, want wat een mensch aan zijn eigen verwanten, aan zijn kinderen of ouders of broeders en zusters geeft, wordt uit een natuurlijk verlangen gegeven, en daarom is de laatste trap van goedheid die, waarop 's menschen natuur zoodanig tot het goede overhelt, dat het hem geen moeite kost om het goede te doen en goed doen als het ware zijn tweede natuur is geworden. Evenzoo behandelt dit vers de drie trappen van het kwaad, van louter onzedelijkheid tot het onrechtvaardige gedrag, dat de rechten van enkelingen en volkeren schendt.

751 Het vers is met veel grooter nauwkeurigheid van toepassing op de

95 En neem geen geringen prijs in ruil voor Gods verbond aan; waarlijk, wat bij God is is beter voor u; wist gij (het) maar.

96 Wat bij u is gaat voorbij en wat bij God is blijft; en Wij zullen degenen die lijdzaam zijn, zekerlijk hun belooning geven voor het beste van wat zij hebben gedaan.

97 Wie goed doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, ⁷⁵² en een geloovige is, hem zullen Wij zekerlijk een gelukkig leven doen leven, en Wij zullen hun zekerlijk hun belooning geven voor het beste van wat zij hebben gedaan.

98 Derhalve, wanneer gij den Qoer-ân reciteert, zoek (uw) toevlucht bij God tegen den vervloekten duivel;

99 Waarlijk, hij heeft geen macht over degenen die gelooven en op hun Heer vertrouwen.

100 Zijn macht is slechts over degenen die hem tot vriend nemen en degenen die goden nevens Hem plaatsen.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا
عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ط
وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى
وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ
مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٩٨﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾

إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَكَّلُوْنَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

Ar. en
hij is.

beschaafde Christenvolken, die hun verdragen in het minst niet in acht nemen — vooral wanneer de andere partij, die bij het verdrag is betrokken, zwak is. Trouwens het is onder hen spreekwoordelijk geworden, dat verdragen gesloten worden om te worden geschonden.

752 De Heilige Qoer-ân geeft hier een ander antwoord op de onwetende bewering, die in zekere kringen is gedaan, dat de vrouw overeenkomstig den Islâm geen ziel heeft. Het gelukkige leven of het leven in het paradijs wordt hier duidelijk aan vrouwen zowel als aan mannen beloofd.

PARAGRAAF 14

De Heilige Qoer-ân is geen Verlichting

101. De Heilige Qoer-ân neemt de plaats van de vroegere Schriften in. 102—105. Het is een openbaring van Boven en geen menschenwerk. 106—110. Degenen, die na geloofd te hebben, tot hun ongelooft vervallen.

101 En als Wij (de eene) mededeeling met (een andere) mededeeling verwisselen — en God weet het best wat Hij openbaart — zeggen zij: Gij zijt slechts een verzinner. Neen, de meesten hunner weten niet. ⁷⁵³

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا يُنزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ
مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥٣﴾

102 Zeg: De Heilige Geest heeft dien met de waarheid van uw Heer geopenbaard, opdat die degenen die gelooven, zal bevestigen, en als een leiding en blijde tijdingen voor degenen die zich onderwerpen.

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى
وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٧٥٤﴾

103 En voorzeker weten Wij, dat zij zeggen: Slechts een sterveling leert hem. De taal van hem, dien zij verwijten, is barbaarsch, en deze is een duidelijke Arabische taal. ⁷⁵⁴

وَلَقَدْ عَلَّمَهُ اللَّهُ قَوْلًا لِيُؤْتِيَهُ
بَشَرًا لِسَانِ الذِّكْرِ يَلْحَدُوتَ إِلَيْهِ
أَعْجَبِي وَهَذَا لِسَانُ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿٧٥٥﴾

753 Dit hoofdstuk behoort tot het Mekkaansch tijdperk en er bestaat niet het geringste bewijs, dat toen de Heilige Profeet in Mekka was, eenig vers was opgeheven. Bovendien toont het verband duidelijk aan, dat het de openbaring van den Heiligen Qoer-ân zelf was, die een verzinzel werd genoemd, en niet een occasioneele verandering, die een van zijn geboden, welk ook, zou kunnen hebben ondergaan, met welke verandering de ongelovigen trouwens niets uit te staan hadden. De ongelovigen maakten slechts tegenwerpingen of op de openbaring van een nieuw boek, terwijl er een vroegere openbaring bestond, of op het opgeven van hun eigen gebruiken en gewoonten, die hun heilig waren geworden. In het eerste geval luidt het antwoord, dat dezelfde Heilige Geest, die tot Jezus Christus en tot andere profeten een openbaring bracht, die ook aan den Heiligen Profeet Moehammad gaf, en in het tweede, dat hun gebruiken zich niet op een Goddelijke openbaring grondden, terwijl de Heilige Qoer-ân wel op zoo'n openbaring gebaseerd was.

754 Verscheidene namen heeft men aan de hand gedaan aangaande den persoon, op wien de tegenstanders van den Heiligen Profeet doelden. Dit zijn meestal namen van Christenslaven: Djabr, Jâsir, 'Aisj of Ja'isj, Qais, 'Addâs. Prideaux ¹¹⁾ veronderstelt, dat het Salman was, maar Sale toont aan, dat het een absoluut ongegrond vermoeden is, aangezien Salman na de Vlucht kwam. ¹²⁾ Al

104 (Aangaande) degenen die niet in Gods mededeelingen gelooven, waarlijk, hen zal God niet leiden, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

105 Slechts zij die niet in Gods mededeelingen gelooven, verzinnen de leugen en dezen zijn de leugenaars.

106 Hij die niet in God gelooft na zijn geloof, niet hij die gedwongen wordt, terwijl zijn hart vanwege het geloof in rust is, maar hij die (zijn) borst voor het ongeloof opent — op dezen is de toorn Gods, en zij zullen een zware kastijding hebben. 755

107 Dit komt doordat zij het leven dezer wereld meer liefhebben dan het hiernamaals, en omdat God de ongelooovige menschen niet leidt.

108 Dezen zijn degenen, op wier harten en *gehoor* en *oogen* God een zegel heeft gesteld, en dezen zijn de achtteloozen.

109 Het lijdt geen twijfel, dat zij in het hiernamaals de verliezers zullen zijn.

110 Dan waarlijk, uw Heer — ten aanzien van degenen die (hun huizen) onvluchten, nadat zij vervolgd zijn en die dan hard strijden en lijdzaam zijn — waarlijk, uw Heer is daarna Vergevensgezind, Genadig.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكُذِّبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْعٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا تَمَّ جِهْدًا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

Ar. hun gehoor, hun oogen.

deze slaven behoorden tot de eersten, die tot den Islâm bekeerd waren en zij waren het, die zeer wreed werden vervolgd door de Qoereisjieten; toch bleven zij standvastig onder de hardste folteringen. Kan men zich indenken, dat zij, zonder het minste voordeel te behalen, voor een zaak die zij wisten dat ze valsch was, de vervolgingen zoo gewillig zouden hebben doorstaan?

755 Slechts zeer zeldzame gevallen zijn in de vroegste geschiedenis van den Islâm aan te treffen, waarin de bekeerlingen zelfs onder dwang hun geloofsbelijdenis ooit herriepen.

PARAGRAAF 15

Het Lot van de Inwoners van Mekka

111—116. Goddelijke gunsten aan de inwoners van Mekka en hun ondankbaarheid. 117, 118. Verboden spijzen. 119. Genade aan de geldigen bewezen.

111 (Gedenk) den dag, waarop iedere ziel voor zichzelf zal komen pleiten, en (waarop) iedere ziel ten volle zal worden betaald wat zij gedaan heeft, en (waarop) zij niet onrechtvaardig zal worden behandeld.

112 En God stelt een gelijkenis (van) een stad, vredig en veilig, waartoe haar middelen van bestaan van ieder oord in overvloed kwamen; maar zij werd ondankbaar voor Gods gunsten; derhalve deed God haar de *hoogste mate* van honger en vrees smaken wegens hetgeen zij hebben gedaan. ⁷⁵⁶

113 En voorzeker kwam er tot hen een Apostel uit hun midden, maar zij loochenden hem; toen overviel de kastijding hen, terwijl zij onrechtvaardig waren.

114 Derhalve, eet van wat God u gegeven heeft, geoorloofde en goede (dingen), en dank voor Gods gunst, indien gij Hem dient.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَانَهَا اللَّهُ لِباسِ الْجُبِّ وَالْعِوَجِ يَاسَا كَانُوا يَظُنُّونَ ﴿١١٢﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا لِعِمَّتِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِقِيَاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

Ar. bedekking.

756 De gelijkenis is gesteld om den toestand van Mekka af te schilderen. zooals deze stad voor den tijd van den Heiligen Profeet was en het lot waartoe zij gebracht werd, nadat hij verworpen was: *nadat zij ondankbaar werd voor Gods gunsten*. Zij verkeerde eerst in een zeer welvarenden en invloedrijken toestand, daar zij het middelpunt was, waarheen alle stammen ter bedevaart en voor den handel gingen, maar toen zij den Heiligen Profeet vervolgden en de Moeslims uit Mekka verdreven, zoodat zij een schuilplaats zochten in Abessinië, werd Mekka door zoo'n grooten hongersnood bezocht, dat haar inwoners beenderen en lijken aten; en later zag zij een leger van tien duizend Moeslims voor haar poorten, waarvoor zij geen andere keus hadden dan zich over te geven. Het Arabische woord voor *hoogste mate* is *libās*, d.i. *een bedekking*; zij werden allen als het ware met honger en vrees bedekt.

a 111. 455.

115 Hij heeft u slechts verboden wat vanzelf doodgegaan is en bloed en varkensvleesch en datgene waarover een andere naam dan die van God is aangeroepen, ^a maar al wie door den nood gedrongen wordt, niet begeerende, noch de grens te buiten gaande, dan waarlijk, God is Vergevingsgezind, Genadig.

116 En spreek niet, om hetgeen uw tongen beschrijven, de leugen, (zeggende): Dit is geoorloofd en dit is ongeoorloofd, ten einde een leugen tegen God te verzinnen; waarlijk, het zal den genen die de leugen tegen God verzinnen, niet voorspoedig gaan.

117 Een luttel genot en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

118 En den genen die Joden waren, hebben Wij verboden wat Wij u alreeds hebben verhaald, ⁷⁵⁷ en Wij hebben hun geen onrecht gedaan, maar zij waren onrechtvaardig tegen zichzelf.

119 Dan waarlijk, uw Heer — ten aanzien van degenen die uit onwetendheid een kwaad doen, en zich daarna bekeeren en beteren — waarlijk, uw Heer is daarna Vergevingsgezind, Genadig.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَ
لَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا
إِلَّا اللَّهُ عَفْوٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا نَصَبْنَا لِكُذِّبٍ
هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتُرُوا عَلَيَّ
اللَّهُ الْكُذِّبُ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ عَلَيَّ
اللَّهُ الْكُذِّبُ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا
عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ
ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفْوٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾

⁷⁵⁷ Dit slaat op 6 : 147. Dit vers kan in een later jaar geopenbaard zijn geweest dan de rest van dit hoofdstuk.

PARAGRAAF 16

Hoe een groot Volk te worden

120—122. Hoe Abraham een groot man werd. 123. De Heilige Profet is de nieuwe Abraham. 124. De Sabbat. 125. Ruwheid bij het redetwisten moet vermeden worden. 126—128. Geduld bevolen.

120 Waarlijk, Abraham was een voorbeeld, Gode gehoorzaam, oprecht, en hij was niet (een) van de polytheïsten,

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا
وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

121 Dankbaar voor Zijn gunsten; Hij heeft hem uitverkoren en hem op het rechte pad geleid.

شَاكِرًا لِأَنْعَمِهِ إِجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

122 En Wij hebben hem het goede in deze wereld gegeven, en in het hiernamaals zal hij waarlijk onder de goeden zijn.

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّا فِي
الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٢٢﴾

123 Dan hebben Wij u openbaard, zeggende: Volg het geloof van Abraham, den oprechte, en hij was niet (een) van de polytheïsten.

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

124 De Sabbat werd slechts voor degenen ingesteld, die daaromtrent verschilden, 758 en waarlijk, uw Heer zal ten dage der opstanding tusschen hen richten aangaande datgene, waaromtrent zij verschilden.

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا
فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

125 Roep tot den weg van uw Heer met wijsheid en uitnemende vermaning, en redetwist met hen op de beste wijze; 759 waarlijk, uw Heer kent het best wie van Zijn pad afdwalen, en Hij kent het best wie den rechten weg volgen.

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

758 Degenen die omtrent den Sabbat verschilden, zijn de Joden en de Christenen: de laatsten maakten den Zondag tot hun Sabbat. Deze plaats bedoelt, dat de Zaterdag den Joden en den Christenen als Sabbat of dag van aanbidding werd voorgeschreven, terwijl zoo'n dag onder de Moeslims niet bestaat.

759 Het beginsel, dat de „Ongeleerde Arabier” voor het prediken en religieuze controversen vaststelt, moet nog geleerd worden door de meest geavanceerde menschen, wier controversen met geen ander doel worden gevoerd dan vitterij en wier prediking slechts bedoeld is om op anderen te vitten.

126 En indien gij uw beurt vervult, vergeld dan met de gelijke van datgene, waarmede gij getroffen werdt; ⁷⁶⁰ maar indien gij lijdzaam zijt, zal het zekerlijk het beste zijn voor degenen die lijdzaam zijn.

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوذِبْتُمْ بِهِ ۗ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿٧٦٠﴾

127 En wees lijdzaam en uw lijdzaamheid is slechts met (de hulp van) God, en treur niet over hen, en bekommer u niet over wat zij smeden.

وَاصْبِرْ وَمَا صَدْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي صُدُوقِهِمْ مِمَّا يَكْفُرُونَ ﴿٧٦١﴾

128 Waarlijk, God is met degenen die zich (voor het kwaad) hoeden en degenen die (anderen) goed doen!

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿٧٦٢﴾

760 De hier gegeven vergunning om te vergelden, wanneer de Moeslims hun tegenstanders overwinnen, is profetisch; immers in de vorige paragraaf (vs. 112) wordt er duidelijk op gewezen, dat de inwoners van Mekka overwonnen zullen worden. Vergelding wordt ongetwijfeld toegestaan, maar het driemaal herhaalde voorschrift, volgens hetwelk de Moeslims lijdzaam moeten zijn, weegt daar ruimschoots tegen op.

DEEL XV
HOOFDSTUK XVII
DE ISRAELIETEN
(Banî-Isrâil)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(12 paragrafen en 111 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Bestrafing van de Israëlieten.
- Par. 2. Iedere daad heeft een gevolg.
- Par. 3, 4. Zedelijke voorschriften.
- Par. 5. De ongeloovigen worden ongevoeliger.
- Par. 6. Straf moet volgen.
- Par. 7. Tegenstand van den duivel aan de rechtschapenen.
- Par. 8. Tegenstand aan den Heiligen Profeet.
- Par. 9. De valscheid zal voor de waarheid verdwijnen.
- Par. 10. De Heilige Qoer-ân is een wonderlijk mirakel.
- Par. 11. Onbeduidende verontschuldigungen.
- Par. 12. Een vergelijking met Mozes' waarschuwing.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk begint en eindigt met een vermelding van de geschiedenis der Israëlieten en heeft derhalve dien naam. Het is als een waarschuwing bedoeld, niet alleen voor de tegenstanders van den Heiligen Profeet, maar ook voor de Moeslims zelf, wien medegedeeld wordt, hoe de Israëlieten, na tot een groot volk gemaakt en tot macht en grootheid verheven te zijn, gestraft en nagenoeg vernietigd werden, omdat zij niet meer in de wegen wandelden, die hen tot grootheid hadden gebracht en omdat zij de Goddelijke wetten overtreden hadden.

Het hoofdstuk begint met een vermelding van de *Mirâdj* of de geestelijke Hemelvaart van den Heiligen Profeet, die de verhevenheid aanduidt, welke de Heilige Profeet zou bereiken en de grootheid waartoe de Islâm zou komen. Terwijl de laatste paragraaf van het vorige hoofdstuk den Moeslims zekere voorschriften geeft, door het volgen waarvan zij een groot volk kunnen worden, hebben wij hier dus al dadelijk in het begin in de hemelvaart van den Heiligen Profeet een duidelijke voorspelling van de grootheid van het Moeslimvolk. Na deze vermelding worden de Moeslims ingelicht omtrent het lot van het Israëlietische volk, dat vóór hen tot grootheid was verheven en die hooge positie evenwel niet had kunnen behouden. De tweede paragraaf stelt het onsterfelijke beginsel vast, dat iedere daad een gevolg heeft: de algemeene wet van oorzaak en gevolg; slechts een juist begrip daarvan kan den mensch tot de waarachtige waardigheid verheffen, die de menschheid past. De daarop volgende twee paragrafen bevatten zedelijke

PARAGRAAF 1

Bestraffing van de Israëlieten

1. De overwinning van den Heiligen Profeet voorspeld. 2—7. De Israëlieten tweemaal gestraft. 8—10. Genade in den Heiligen Qoer-ân aangeboden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Glorie zij Hem, Die Zijn dienaar in een nacht van de Heilige Moskee deed gaan naar de ver verwijderde moskee, waarvan Wij de omgeving hebben gezegend, opdat Wij hem sommige Onzer teekenen zouden toonen; waarlijk, Hij is de Hoorende, de Ziende. 761

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا
الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا
إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ①

voorschriften, die de Moeslims moeten volgen. Maar al deze verheven zedelijke leerstellingen maken de ongeloovigen — gelijk aangetoond wordt in de vijfde paragraaf — slechts ongevoeliger; daarom behandelt de daarop volgende paragraaf hun straf, terwijl zij de geloovigen beveelt vriendelijk te zijn, zelfs tegenover hun tegenstanders. De zevende paragraaf gewaagt van de universeele wet, volgens welke de kwaadstichters zich steeds tegen de rechtschapenen verzetten, en de achtste spreekt in het bijzonder van den tegenstand aan den Heiligen Profeet. De daarop volgende paragraaf verduidelijkt echter, dat die tegenstand gebroken zou worden, want het bedrog moet voor de vooruitgang der waarheid wijken. De komst van den Heiligen Profeet wordt hier beschreven als de komst van de *waarheid* zelf, of van den door Johannes vermelden *Geest der Waarheid*. De tiende toont aan, welk een groot wonder de Heilige Qoer-ân op zichzelf is; toch vragen de tegenstanders om andere teekenen. In de elfde paragraaf wordt in het licht gesteld, hoe nietig de verontschuldigungen zijn, waarmee zij den Heiligen Qoer-ân verwerpen, en de rechtvaardigheid van hun vergelding wordt zodoende verduidelijkt. De laatste paragraaf vestigt de aandacht op Mozes' waarschuwing aan Faraö, den machtigen heerscher van Egypte, geeft een soortgelijke waarschuwing door den Heiligen Qoer-ân, en besluit met een korte vermelding van de ongerijmdheid van de leer van het „zoonchap”, die in de twee hierop volgende hoofdstukken zeer uitvoerig wordt behandeld.

Van dit hoofdstuk tot en met het 23ste hebben wij een andere groep van zeven hoofdstukken, die alle in Mekka zijn geopenbaard. De eerste vijf hiervan behoorren, ongetwijfeld tot het vierde, vijfde of zesde jaar der bediening van den Heiligen Profeet, daar deze vijf hoofdstukken volgens een verslag van Ibn-i-Mas'oed tot de *tilâdi* behoorden, d.i. geopenbaard in een vroeg jaar te Mekka. Het feit, dat dit hoofdstuk een vermelding van de *Mirâdj* bevat, is een bewijs te meer, dat het vroeg werd geopenbaard, daar de *Mirâdj* ook in het 53ste hoofdstuk wordt vermeld, dat, zooals van alle zijden wordt toegegeven, een vroege openbaring is.

761 Men neemt gewoonlijk aan, dat deze reis betrekking heeft op de Hemelvaart (*Mirâdj*) van den Heiligen Profeet, welke ongetwijfeld een visioen of *kasfj*

2 En Wij gaven Mozes het Boek en maakten het tot een leiding voor de kinderen Israëls, *zeggende*: Neem geen beschermer buiten Mij. ⁷⁶²

Ar. dat.

3 De nakomelingschap dergenen, die Wij met Noach droegen; waarlijk, Hij was een dankbaar dienaar.

Of, maakten aan ... bekend.

4 En Wij *besloten tegen* de kinderen Israëls in het Boek: Zekerlijk zult gij tweemaal kwaad in het land stichten, ⁷⁶³ en zekerlijk zult gij u verwaand gedragen met een groote verwaandheid.

5 En toen (de tijd voor) de eerste der twee beloften kwam, zonden Wij tegen u Onze dienaren van grooten moed, die heen en weder door (uw) woningen gingen, en het was een belofte om vervuld te worden.

6 Vervolgens gaven Wij u de beurt terug om op hen de overhand te hebben, en hielden Wij u met bezittingen en kinderen en maakten u tot een talrijken troep. ⁷⁶⁴

وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ إِلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكَيْدًا

ذُرِّيَّةً مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ
عَبْدًا شَكُورًا

وَقَضَيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ
لَتَقْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبِيرًا

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا أَنَا وَآلِي بَائِسٍ شَدِيدٍ غَجَّاسُوا
خَلَّلَ الدِّيَارَ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا

was, zooals vermeld in vs. 60. De beteekenis die aan dit visioen ten grondslag ligt, is de toekomstige overwinning van de zaak van den Heiligen Profeet. De ver verwijderde moskee is Jeruzalem; het beteekent, dat de Heilige Profeet al de zegeningen der Israëlitische profeten zal erven, het Heilige Land inbegrepen. Zie ook de noot bij vs. 60.

762 Het verband tusschen deze twee verzen is, dat het eerste inderdaad een groote toekomst voor den Islâm en de Moeslims voorspelt, terwijl dit hen inlicht omtrent de gevaren van de grootheid, door het voorbeeld van een volk aan te halen, dat vóór hen tot grootheid was verheven.

763 Vgl. 5 : 78. Jeruzalem werd tweemaal verdelgd als straf voor de overtredingen der Joden: de eerste maal door de Babyloniërs en de tweede maal door de Romeinen. Zie Jezus' waarschuwing in Matth. 23 : 38. „Ziet, uw huis wordt u woest gelaten”, en Luk. 21 : 24. „En Jeruzalem zal van de Heidenen vertreden worden”, en verscheidene andere dergelijke vermeldingen. De Psalmen zijn ook vol waarschuwingen.

764 Vs. 5 verhaalt de verwoesting van den tempel in Jeruzalem en den moord, de gevangenneming en de verbanning der Joden door de Babyloniërs in het jaar 588 v. Chr., terwijl vs. 6 betrekking heeft op den terugkeer der Joden en den wederopbouw van den tempel onder Zerubbabel en op den voorspoed, dien

7 Indien gij goed doet, zult gij goed doen voor uw eigen zielen, en indien gij kwaad doet, zal het voor haar zijn. En toen (de tijd voor) de tweede belofte kwam, (verwekten Wij andere menschen), opdat zij u zouden bedroeven en opdat zij de moskee zouden binnentreden, zooals zij die den eersten keer binnentraden, en opdat zij al datgene waarop zij overwicht kregen, met een totale verdelging zouden verdelen 765

8 Wellicht dat uw Heer u genadig zal zijn, en indien gij (tot ongehoorzaamheid) wederkeert, zullen ook Wij (tot de straf) wederkeeren, en Wij hebben de hel tot gevangenis voor de ongeloovigen gemaakt.

9 Waarlijk, deze Qoer-ân leidt tot datgene, wat het meest recht is en geeft aan de geloovigen die het goede doen, de blijmare dat zij een groote belooning zullen hebben,

10 En dat (aangaande) degenen die niet in het hiernamaals gelooven, Wij voor hen een pijnlijke kastijding hebben bereid.

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُؤُوا وَجُوهَكُمْ وَيَلْبُدُوا السَّجِدَ كَمَا دَخَلُوا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ①

عَلَى رَيْبِكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمُ ۖ وَإِنْ عُدْتُمْ عَدَانَا ۖ وَسَجَّلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ①

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ①

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ آعَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ①

PARAGRAAF 2

Iedere Daad heeft een Gevolg

11, 12. De mensch haast zich tot het kwade. 13—15. De last van het kwade is niet over te dragen. 16, 17. Volken worden verdelgd, als zij overtreden. 18—22. Een ieder bereikt datgene, waar hij naar streeft.

11 En de mensch bidt om het kwade, zooals hij om het goede behoort te bidden, en de mensch is immer haastig.

وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ①

zij daarna genoten. Dit is de wisseling van het fortuin, waarvan hier melding wordt gemaakt.

765 Dit vers beschrijft de verwoesting van den tempel voor de tweede maal, welke aangericht werd door de Romeinen onder Titus

12 En Wij hebben den nacht en den dag tot twee teekenen gemaakt, dan hebben Wij het teeken van den nacht uitgewischt en Wij hebben het teeken van den dag duidelijk gemaakt, opdat gij goedertierenheid van uw Heer zult zoeken, en opdat gij de telling der jaren en de rekening zult kennen; en ieder ding hebben Wij met duidelijkheid verklaard.

13 En Wij hebben de daden van ieder mensch aan zijn hals doen kleven, en Wij zullen hem op den dag der opstanding een boek voortbrengen, dat hij wijd opengeslagen zal vinden: ⁷⁶⁶

14 Lees uw boek; uw eigen ziel is heden genoeg als rekenaar tegen u. ⁷⁶⁷

15 Al wie den rechten weg bewandelt, bewandelt dien slechts voor (het welzijn van) zijn eigen ziel, en al wie afdwaalt, dwaalt slechts tot haar eigen nadeel af; en de drager van een last kan den last van een ander niet dragen, ⁷⁶⁸ en Wij kastijden niet, tot Wij een apostel verwekt hebben. ⁷⁶⁹

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ فَمَحْوًا
آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِتَبْتَغُوا أَفْضَلًا مِّنَ رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
الْيُسُوفِ وَالْحِسَابِ كُلِّ شَيْءٍ
فَصَلُّنَاهُ تَفْصِيلًا ۝

وَكُلِّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ
وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامِ كِتَابًا يُقْلَعُ مِنْهُ
مِثْقَالُ ذَرَّةٍ ۝

إِذَا رَأَى كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ
عَلَمَكَ حَسِيبًا ۝

مَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا
تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا
مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نُنْعَثَ رَسُولًا ۝

766 Dit vers onthult het beginsel, dat iedere daad een gevolg heeft, hetwelk aan den mensch kleeft, en dat hij ditzelfde gevolg op den dag der opstanding in den vorm van een wijd opengeslagen boek zal vinden. Iedere daad van den mensch wordt dus door het achterlaten van haar uitwerking opgeteekend, en deze uitwerking vormt het boek van 's menschen daden.

767 Merk op, dat het afrekenen van 's menschen daden op den dag der opstanding volgens dit vers zijn eigen werk zal zijn. Deze verklaring stelt den aard van dat afrekenen en de *wazn* en de *mizân* (7 : 8; 55 : 7) in een helder daglicht, aangezien het duidelijk aantoonde, dat het niets dan een volmaakte openbaring is van de gevolgen der in dit leven verrichte daden.

768 Dit vers treft de leer der verzoening in den wortel. Iedere daad van den mensch heeft een gevolg, dat niemand anders kan te niet doen.

769 De menschen hadden groote overtredingen begaan, maar God had eerst een apostel gezonden om hen te vermanen. Of het beteekent, dat God de menschen voor het schenden van een wet eerst straft, als Hij die wet door een profeet heeft goopenbaard.

16 En wanneer Wij een stad wenschen te verdelgen, zenden Wij Ons gebod tot degenen die daarin een gemakkelijk leven leiden, maar zij overtreden daarin; zoo is het woord daartegen bewaarheid, en Wij verdelgen ze met een totale verdelging.

17 En hoe vele geslachten hebben Wij na Noach verdelgd! En uw Heer is genoegzaam Wetend en Zierend ten aanzien van de zonden Zijner dienaren.

18 Al wie dit tegenwoordige leven wenscht, voor hem verhaasten Wij daarin wat Wij willen voor wie Wij wenschen, dan bestemmen Wij voor hem de hel: hij zal ze ingaan, versmaad, verdreven.

19 En wie het hiernamaals begeert en daarnaar streeft, *zoouls hij behoort te streven en een geloovige is, zijn streven zal beloond worden.*

20 Allen helpen Wij — zoolwel dezen als genen — uit de milddadigheid van uw Heer, en de milddadigheid van uw Heer is niet begrensd.

21 Zie hoe Wij sommigen hunner anderen hebben doen overtreffen, en het hiernamaals is stellig veel hooger in graden en veel hooger in voortreffelijkheid.

22 Plaats geen anderen god nevens God, opdat gij niet versmaad, verlaten zult nederzitten.

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مَنْ فِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ۝

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۖ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝

مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ۝

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ۝

كَلَّا تَبَدُّ هَؤُلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۖ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ۝

أَنْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَ لِلْآخِرَةِ الْكِبْرُ دَجِيتَ وَ الْكِبْرُ تَفْضِيلًا ۝

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَكْذُومًا ۝

PARAGRAAF 3

Zedelijke Voorschriften

23—25. Goedheid jegens ouders. 26—30. Vriendelijkheid jegens de armen.

23 En uw Heer heeft bevolen, dat gij niet (wien ook) zult dienen behalve Hem en

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۖ

Ar. haar streven.
Ar. hij is een geloovige, (aangaande) dezen, hun.

(dat gij) uw ouders goedheid (zult bewijzen). Indien een of beiden hunner den hoogen ouderdom bij u bereiken, zeg dan niet tot hen (zoo iets als) „Foei” en bekijf hen niet en zeg tot hen een edelmoedig woord.

24 En laat u ootmoedig teeder zijn jegens hen met erbarming, en zeg: Mijn Heer! erbarm U hunner, daar zij mij grootbrachten, (toen ik) klein (was).

25 Uw Heer kent het best wat in uw gemoeden is; indien gij goed zijt, is Hij dan waarlijk Vergevensgezind a jegens degenen die zich menigvuldig (tot Hem) wenden.

26 En geef den naverwant wat hem toekomt en (aan) den nooddriftige en den reiziger, en verkwist niet verkwistend.

27 Waarlijk, de verkwisters zijn de broeders der duivels, en de duivel is immer ondankbaar jegens zijn Heer.

28 En indien gij u van hen afwendt om van uw Heer genade te zoeken, waarop gij hoopt, zeg tot hen een vriendelijk woord.

29 En laat uw hand niet aan uw hals gekluisterd zijn, en strek ze niet uit tot de uiterste (grens) harer uitstrekking, 770 opdat gij (namaals) niet berispt, afgestroopt zult nederzitten.

30 Waarlijk, uw Heer maakt de middelen van bestaan overvloedig voor wien Hij wil en Hij geeft overeenkomstig een maat; waarlijk, Hij is Zich immer Zijn dienaren Bewust, Ziende.

يَا أُولِي الدِّينِ احْسَبُوا إِنَّمَا بَلَّغْنَا عَنْدَكَ
الْكِبْرَ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
أَبٌ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۝

وَاحْفَظْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَحِمْتَنِي صَغِيرًا ۝

رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُوا
صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ۝

وَإِذَا الْقُرْآنُ فَحَقَّ وَالْمُسْكَينَ وَالْأَبْنَاءَ
السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرُوا ۝

إِنَّ الْمُبَدِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ط
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۝

وَإِنَّمَا نَعْرَضُ عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّنْ
رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ۝

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ
مَلُومًا مَّحْسُورًا ۝

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَ
يَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝

a 1147.

Of, beperkt.

770 D.i. wees noch gierig, noch te verkwistend. Dit vers prent den plicht in om zuinig te zijn.

PARAGRAAF 4

Zedelijke Voorschriften

31—33. Kindermoord, ontucht en moord verboden. 34. Zorg voor de weezen en vervulling van verplichtingen bevolen. 35. Eerlijkheid in zaken te betrachten. 36—38. Zachtzinnigheid en nederigheid aanbevolen. 39, 40. Polytheïsme veroordeeld.

31 En dood niet uw kinderen uit vrees voor armoede; Wij geven hun onderhoud en u (ook); waarlijk, hen dooden is een groote zonde. ⁷⁷¹

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ
نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِنَّا لَكُلِّمٌ تَشَاهُهُمْ
كَانَ خَطَأً كَبِيرًا ۝

32 En nader niet tot ontucht; waarlijk, het is een onzedelijkheid en slecht is de weg.

وَلَا تَقْرُبُوا الزُّنَىٰ إِنَّمَا كَانَ فَاحِشَةً
وَسَاءَ سَبِيلًا ۝

33 En dood niemand, dien God heeft verboden (te dooden), tenzij met rechtvaardigheid, en wie onrechtvaardig gedood wordt, dan waarlijk, Wij hebben zijn erfgenaam macht gegeven; maar laat hem de rechtvaardige grenzen in het dooden niet overschrijden; waarlijk, hij wordt bijgestaan.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطٰنًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ۝

34 En nader niet tot het vermogen van den wees, tenzij op een uitnemende wijze, tot hij zijn rijpheid bereikt, en vervul de belofte; waarlijk, naar (iedere) belofte zal gevraagd worden.

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ ۚ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ ۚ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ۝

35 En geef volle maat, wanneer gij meet, en weeg met een rechte weegschaal; dat is ten leste beter en voortreffelijk.

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كُنْتُمْ وَزِنًا بِالْقَيْسَاتِ
الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝

36 En volg niet datgene, waarvan gij geen kennis hebt; ⁷⁷² waarlijk, het gehoor en het gezicht en het hart, naar dit alles zal gevraagd worden.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۚ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولٰٓئِكَ
كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۝

771 Dit vers verbiedt den kindermoord, in welchen vorm dan ook; maar Râghib hecht daaraan een andere beteekenis: *Het is een verbod tegen het onopgevoed laten der kinderen.*

772 Dit vers verbiedt het verspreiden van ongegronde geruchten, die in

37 En wandel niet hoogmoedig in het land, want gij kunt de aarde niet doorsnijden, noch de bergen in hoogte bereiken.

38 Dit alles — het kwaad daarvan — is hatelijk in de oogen van uw Heer.

39 Dit is van hetgeen uw Heer u van de wijsheid heeft geopenbaard, en plaats geen anderen god nevens God, opdat gij niet in de hel geworpen zult worden, berispt, verworpen.

40 Wat! heeft uw Heer dan verkozen u zonen te geven, en (voor Zichzelf) dochters genomen uit het midden der engelen! Waarlijk, gij uit een verschrikkelijk gezegde.

وَلَا تَسْهَى فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَكَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ۝

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ۝

ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ۝

أَفَأَصْفَكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ۝

PARAGRAAF 5

De Ongeloovigen worden ongelooviger

41—47. De ongeloovigen worden afkeeriger. 48—52. Zij loochenen het leven na den dood.

41 En voorzecker hebben Wij in dezen Goer-ân (waarschuwingen) herhaald, opdat zij gedachtig zullen zijn, doch het vermeerdert slechts hun afkeer.

42 Zeg: Indien er nevens Hem goden waren, zooals zij zeggen, dan zouden zij zekerlijk een weg naar den Heer van den troon a kunnen zoeken. 773

43 Glorie zij Hem en verheven zij Hij in een hooge verhevenheid boven wat zij zeggen.

44 De zeven hemelen b verkondigen Zijn glorie en de aarde (ook), en degenen die daarin zijn: en er is niet één

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۝

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَأَبْتَعُوا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ۝

سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ۝

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوٰتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ

a 485.

b 20.

een samenleving zoo dikwijls stof leveren voor praatjes en vele onschuldige mannen en vrouwen ergernis veroorzaken.

773 D.i. de afgodendienaars zouden het Goddelijk Wezen nabij zijn en bijgevolg van alle onreinheden zijn gereinigd.

ding, of het verheerlijkt Hem met Zijn lof, maar gij begrijpt hun verheerlijking niet; waarlijk, Hij is Verdraagzaam, Vergevensgezind.

45 En wanneer gij den *Qoer-ân* leest, plaats en Wij tusschen u en *degenen* die niet in het hiernamaals gelooven, een verborgen slagboom;

46 En wij hebben sluiers over hun harten geplaatst en een zwaarte in hun ooren, opdat zij dien niet zullen verstaan, en wanneer gij uw Heer alleen in den *Qoer-ân* vermeldt, keeren zij uit afkeer *den rug*. 774

47 Wij weten het best waarnaar zij luisteren, wanneer zij naar u luisteren en wanneer zij in het verborgen raadplegen, wanneer de onrechtvaardigen zeggen: Gij volgt slechts een *man*, van *zijn verstand beroofd*.

48 Zie waarbij zij u vergeelijken! Derhalve zijn zij afgedwaald en kunnen den weg niet vinden.

49 En zij zeggen: Wat! wanneer wij tot beenderen en verrotte deeltjes zijn geworden, zullen wij dan waarlijk tot een nieuwe schepping worden opgewekt?

50 Zeg: Word steenen of ijzer,

51 Of eenig ander schepsel van wat in uw *gedachte* te moeilijk is (om leven te ontvangen)! Maar zij zullen zeggen: Wie zal ons doen wederkeeren? Zeg: Hij, Die u den eersten maal geschapen heeft.

يَحْمَدُ ۚ وَلَٰكِن لَّا تَتَّقَهُمْ تَسِيحِحُهُمْ
إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٥﴾

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
مَّسْجُورًا ﴿٤٦﴾

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ كِتَابًا أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي أَذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا كُنْتَ رَبَّكَ
فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوْ أَعْلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٧﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ
يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا
مَّسْحُورًا ﴿٤٨﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٩﴾

وَقَالُوا إِذْ أَكُنَّا عِظَامًا وَرُفَاقًا إِنَّا
لَبَعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٥٠﴾

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾
أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْفُرُ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي
قَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ

Ar. tus-
schen dege-
nen.
Of, voor-
hang.

Ar. op hun
ruggen.

Of, betoo-
verd man.

Ar. bor-
sten.

774 Omdat zij zelfs niet naar de vermelding van God luisteren en Zijn woord afkeerig ontvlieden, volgt er een zwaarte in hun ooren en een bedekking over hun harten. God brengt dit teweeg, maar Hij doet zulks wegens den toestand van hun eigen harten en ooren. Zie 7 : 179.

Toch zullen zij hun hoofden om u schudden en zeggen: gehoorzamen, met Zijn lof, Wellicht is het nabij. ⁷⁷⁵

52 Ten dage als Hij u zal roepen, zult gij (Hem) dan gehoorzamen, met Zijn lof en gij zult denken, dat gij slechts korten (tijd) gebleven zijt.

رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ
عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۝

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ
وَتَذُكَّرُونَ إِنْ لَيْسَ لَكُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۝

PARAGRAAF 6

Straf moet volgen

53, 54. De geloovigen moeten vriendelijk zijn jegens hun tegenstanders. 55—60. Bestrafing van de overtreders is een Goddelijke wet.

53 En zeg tot Mijn dienaar, (dat) zij datgene spreken, wat het beste is; waarlijk, de duivel zaait tweedracht onder hen; waarlijk, de duivel is een openlijke vijand voor den mensch. ⁷⁷⁶

54 Uw Heer kent u het best; Hij zal u genadig zijn, indien het Hem behaagt, of Hij zal u kastijden, indien het Hem behaagt; en Wij hebben u niet gezonden om een waker over hen te zijn.

55 En uw Heer kent het best wie in de hemelen en (op) de aarde zijn; en inderdaad hebben Wij sommige der profeten andere doen overtreffen, en aan David gaven Wij een schrift. ^a

56 Zeg: Roep degenen aan, die gij buiten Hem verklaart: zij zullen dan geen macht hebben om het kwaad van u weg te nemen, noch om (het) te verplaatsen.

وَقُلْ لِّعِبَادِي يَقُولُوا الَّذِي هِيَ أَحْسَنُ
إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ۝

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنَّ يَشَاءُ يَحْكُمُ
أَوْ إِنْ يَشَاءُ يُعَذِّبُكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ
عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ رُجُومًا ۝

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ
فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفِ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۝

a 3 : 183.

775 Klaarblijkelijk wordt hier ook gezinspeeld op de geestelijke verrijzenis, die door den Heiligen Profeet zal worden teweeggebracht.

776 Den Moeslims wordt hier bevolen, zeer vriendelijk te zijn, wanneer zij tot de ongelooovigen spreken.

57 Degenen die zij aanroepen, zoeken zelf de middelen van toegang tot hun Heer — wie hunner het meest nabij is — en zij hopen op Zijn genade en vreezen Zijn kastijding; waarlijk, de kastijding van uw Heer is iets om er zich voor te hoeden.

58 En er is geen stad, of Wij zullen ze vóór den dag der opstanding verdelgen of ze met een gestrenge kastijding kastijden; dit is in het Boek opgeschreven. 777

59 En niets zou Ons hebben kunnen verhinderen u mededeelingen te zenden, behalve dat de ouden ze loochenden; 778 en Wij gaven aan Tsamœed de kameelin — een duidelijk teeken — doch zij deden onrecht door haar (te dooden); en Wij zenden geen teekenen dan om (de menschen) te doen vreezen.

60 En toen Wij tot u zelden: Waarlijk, uw Heer omringt de menschen. En wij hebben het visioen, dat Wij u toonden, slechts tot een beproeving voor de menschen

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْدُورًا ۝

وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۝ كَانَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

وَمَا مَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأُولُونَ ۖ وَاتَّيْنَا شَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا ۖ وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ۝

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ ۖ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ۖ

Of, teekenen.
Of, verwierpen.

777 Het is een wet, waarvan de geschiedenis duidelijk getuigt. Dichtbevolkte plaatsen en steden van de eene eeuw zijn de ruïnen van de andere. Deze wet, die in vroeger dagen van kracht was, geldt zelfs nu nog. De tand des tijds blijft oude woonplaatsen vernielen, terwijl er nieuwe voor in de plaats worden opgericht.

778 De beteekenis is duidelijk: het eenige wat mogelijk een hinderpaal kon zijn voor het voortduren van de Goddelijke mededeelingen of voor het zenden van teekenen tot het eene geslacht na het andere, zou het verwerpen daarvan door het eerste geslacht zijn, maar die overweging belette het Goddelijk Wezen nooit, mededeelingen of teekenen tot een later geslacht te zenden. Dat dit vers het zenden van teekenen niet ontkent, wordt afdoend bewezen door het feit, dat het besluit met de verklaring: *teekenen worden slechts gezonden om (de menschen) te doen vreezen*, en door het dadelijk daaropvolgende vers, dat in de duidelijkste bewoordingen bevestigt, dat God hen zelfs nu doet vreezen, wat op geen andere wijze gedaan zou kunnen zijn dan door teekenen te zenden.

gemaakt ⁷⁷⁹ en evenzoo den vervloekten boom ⁷⁸⁰ in den Qoer-ân; en Wij doen hen vreezen, doch het doet hun groote buitensporigheid slechts toenemen.

وَنَحْوُهُمْ قَمَارِيذُهُمْ إِلَّا طَغْيَا أَكْبَرًا ۝
طَغْيَا أَكْبَرًا ۝

PARAGRAAF 7

Tegenstand van den Duivel aan de Rechtschapenen

61—65. De strijd van den duivel tegen den mensch. 66—69. Wanneer een kwaad den mensch treft, wendt deze zich tot God. 70. God doet de menschen andere schepsels overtreffen.

a 26. 61 En toen Wij tot de engelen zeiden: Buig u neder voor Adam, ^a bogen zij zich neder, maar Iblis (deed het niet). ^b Hij zei: Zal ik mij nederbuigen voor hem, dien Gij van stof hebt geschapen? ^c

وَرَادُ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ۝

d 469. 62 (En) hij zei: Zeg mij, is dit hij, dien Gij boven mij hebt geëerd? Indien Gij mij uitstel geeft tot den dag der opstanding, ^d zal ik waarlijk zijn nakomelingschap, enkelen uitgezonderd, doen vergaan.

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْت عَلَيَّ لَئِنِ أَخَّرْتَنِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ۝

779 Dit slaat op het visioen der Hemelvaart, dat den Heiligen Profeet de belofte van een groot succes gaf. Er is onder de geleerden meeningsverschil omtrent de kwestie, of de hemelvaart van den Heiligen Profeet lichamenlijk, dan wel geestelijk was; de meerderheid hangt de eerste zienswijze aan, maar tot degenen, die van de laatste meening zijn, behooren personen van gezond oordeel, zooals 'A'isjah en Moe'âwiah. Gezien de duidelijke woorden van den Heiligen Qoer-ân echter, die van de hemelvaart melding maakt als een *visioen*, moet de meening der meerderheid verworpen worden. Dit wordt bevestigd door wat in de gezegden van den Heiligen Profeet wordt verhaald. Eén verslag begint aldus: „Terwijl ik in een toestand tusschen dien van een slapende en een wakende verkeerde.” In een ander verslag staat: „En hij ontwaakte en hij was in de Heilige Moskee.”

780 De vervloekte boom is de boom van *zaqqûem*. Terwijl het visioen van den Heiligen Profeet zijn toekomstige overwinning beteekende en op de grootheid duidde, waartoe de Islâm zou komen, bevatte de elders gemaakte verklaring, dat de boom van *zaqqûem* het voedsel der zondaren was (44:43, 44), een voorspelling aangaande de nederlaag der vijanden van den Islâm; immers ze zegt hun, dat voor hen een doodelijk voedsel in voorraad was. Juist om deze twee voorspellingen lachten de tegenstanders smalend; daarom waren ze een beproeving voor hen. De reden waarom het visioen en de vermelding van den vervloekten boom vereenigd zijn, is duidelijk: de overwinning van den Islâm en de nederlaag van den vijand gingen samen.

63 Hij zei: Ga heen! want wie hunner u zal volgen, is de hel dan waarlijk uw vergelding, een volle vergelding:

64 En verleid wien hunner gij kunt met uw stem, en verzamel tegen hen uw machten, rijdende en te voet, en deel met hen in bezittingen en kinderen, ⁷⁸¹ en doe hun beloften; en de duivel doet hun slechts beloften om te bedriegen:

65 Waarlijk, (aangaande) Mijn dienaren, gij hebt geen macht over hen; en uw Heer is voldoende als Beschermmer.

66 Uw Heer is Hij, Die de schepen voor u op zee voortdrijft, opdat gij van Zijn goedertierenheid zult zoeken; waarlijk, Hij is u immer Genadig.

67 En wanneer u een kwaad op zee treft, verdwijnen degenen die gij aanroept, behalve Hij; maar wanneer Hij u behouden naar het land brengt, wendt gij u af; en de mensch is immer ondankbaar.

68 Wat! gevoelt gij u dan zeker, dat Hij u (niet) zal doen verdwijnen op een stuk land, of (dat) Hij geen straf over u zal zenden? Dan zult gij geen beschermmer voor uzelf vinden.

69 Of, gevoelt gij u zeker, dat Hij u (niet) ten anderen male daarin zal terugbrengen, en over u een hevigen storm zenden en u zoo laten verdrinken vanwege uw *ondankbaarheid*? Dan zult gij geen helper tegen Ons vinden in de zaak.

قَالَ أَذْهَبَ نَمَنَ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَوْجُورًا ⑤

وَاسْتَفْزِرُوا مِنَّا مَنْ اسْتَطَعَتْ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاجْتَلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجُلِكَ وَشَارِكِهِمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ ط وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ⑥

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ ط وَكُفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ⑤

رَبِّكُمْ الَّذِي يُرْجِي لَكُمْ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهٗ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ⑥

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَانَا ۖ فَلَمَّا نَجَّيْنَاكُمْ إِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ ط وَكَانَ الْإِنْسَانُ لَكُفُورًا ⑤

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ⑥

أَمْ آمَنْتُمْ أَنْ يُبْعِدَكُمُ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْكَ بِهِ تَابِعًا ⑥

Of, aan-
raakt.

Of, verla-
gen.
Ar. een.

Of, onge-
loof.

781 De machten van den duivel zijn niets anders dan de kwaaddoeners: zij die zich tot het kwade spoeden, worden bij ruiters vergeleken en zij die langzaam hun kwade gedragslijn volgen, bij voetvolk. Het deelen van den duivel in de bezittingen beteekent: alles wat onwettig uitgegeven en onwettig verkregen is;

70 En voorzeker hebben Wij de kinderen van Adam geëerd, en Wij dragen hen op het land en (op) de zee, en Wij hebben hun van de goede dingen gegeven, en Wij hebben hen, door een (hoogen) graad van voortreffelijkheid, de meesten dergenen die Wij geschapen hebben, doen overtreffen.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا

PARAGRAAF 8

Tegenstand aan den Heiligen Profeet

71, 72. De menschen zullen overeenkomstig hun daden opgewekt worden. 73—75. Pogingen om den Heiligen Profeet van zijn zending af te brengen. 76, 77. Pogingen om hem uit Mekka te verdrijven.

71 (Gedenk) den dag, wanneer Wij ieder volk met *zijn leider* zullen roepen; wien dan *hun* boek in *hun* rechterhand gegeven zal worden, dezen zullen *hun* boek lezen; en zij zullen *in het minst* niet onrechtvaardig worden behandeld. 782

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ
أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُوْتِيَ
كُتُبَهُمْ وَلَا يَظُنُّونَ قَنِيْلًا

Ar. *hun*.
Of, *boek*.

Ar. *zijn*.
Ar. *zijn*.

Lett. *het vliesje van een dadel-pit*.

Ar. *hij zal*.

72 En wie in dit (leven) blind is, zal in het hiernamaals (ook) blind zijn, en meer van den weg afdwalen. 783

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا

73 En waarlijk, zij hadden zich voorgenomen u van datgene af te wenden, wat Wij tot u hebben geopend, opdat gij tegen Ons iets anders zoudt verzinnen dan dat, en alsdan zouden zij u zekerlijk tot vriend hebben genomen.

وَأِنْ كَادُوا لَيُبْتَلُونَكَ مِنَ الَّذِينَ
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ تَنْزِلَ عَلَيْنَا آيَةٌ
وَإِذْ أَلَّاتُخَدُّوكَ خَبِيلًا

en het deelen in de kinderen heeft betrekking op *ontucht plegen, dat onwettige geboorten ten gevolge heeft*.

782 Dit boek is wat in vs. 14 wordt vermeld, d.i. het gevolg van 's menschen daden, dat op den dag der opstanding in tastbaren vorm voor iedereen zal worden gebracht.

783 Dit vers toont aan, wat een helsch leven is en wanneer het begint. Hier wordt ons in duidelijke bewoordingen gezegd, dat zij, die in dit leven voor de waarheid blind blijven, in het leven hiernamaals blind blijven, hetgeen in de

74 En indien Wij u niet reeds bevestigd hadden, zoudt gij er voorzeker nabij zijn, een weinig tot hen over te hellen. 784

وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَّاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكِنُ
إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٧٨٤﴾

75 Alsdan zouden Wij u zekerlijk een dubbele (straf) in dit leven hebben doen smaken en een dubbele (straf) na den dood; dan zoudt gij geen helper tegen Ons hebben gevonden.

إِذَا لَأَذُنَّاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ
نَعْمَ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٨٥﴾

76 En waarlijk, zij namen zich voor u uit het land te verdrijven, opdat zij u daaruit zouden zetten, en alsdan zullen zij niet dan voor korten tijd na u blijven. 785

وَأَنَّ كَادُوا لَيَسْتَفِرُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ
لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِلَّا يَلْبَثُونَ خَلْفَكَ
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٨٥﴾

77 (Dit is Onze) handelwijze ten aanzien van degenen Onzer apostelen, die Wij vóór u hebben gezonden, en gij zult geen verandering in Onze handelwijze vinden.

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ
رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٨٦﴾

eerste plaats aantoon, dat het helse leven reeds hier begint met geestelijke blindheid; en in de tweede plaats, dat de hel van het volgende leven ook een blindheid is. Dit wordt bevestigd door wat in 57 : 13 gezegd wordt, nl. dat de geloovigen op dien dag een licht zullen hebben en de veinzaards hun om dat licht zullen vragen, hetwelk hun echter geweigerd zal worden, en dat dit hun marteling zal zijn.

784 De zoogenaamde „misstap”¹³⁾ van den Heiligen Profeet is niets meer dan een mythe. Het voorval waarop hier een toespeling wordt gemaakt, staat vermeld in Ibn-i-Hisjâm. De voornaamsten der Qoereisjieten kwamen in een vergadering bijeen en noodigden den Heiligen Profeet uit, hem zeggende, dat zij bereid waren rijkdommen voor hem te vergaren, of hem tot koning te maken, indien hij het spreken van hun afgodsbeelden maar liet. Het antwoord van den Heiligen Profeet luidde, dat hij geen van deze dingen noodig had en dat hij hun echter tot hun best verzocht, van hun slechte gewoonten afstand te doen. Bij een vroegere gelegenheid, toen een deputatie van de Qoereisjieten naar Abôe Tâlib, den oom van den Heiligen Profeet, ging, teneinde hem te bewegen den Heiligen Profeet er van af te brengen van hun afgodsbeelden te spreken, en Abôe Tâlib den Heiligen Profeet zei, dat ook hij hem niet tegen de Qoereisjieten kon beschermen, was zijn antwoord: „Indien zij de zon in mijn rechteren de maan in mijn linkerhand plaatsen en mij vragen mijn zending op te geven, zal ik die niet opgeven, totdat de waarheid zegeviert of ik zelf in de poging verga.”

785 Deze voorspelling spreekt van de verovering van Mekka door den Heiligen Profeet in bewoordingen, die voor zichzelf spreken.

PARAGRAAF 9

De Valschheid zal voor de Waarheid verdwijnen

78—80. De toekomst van den Heiligen Profeet. 81. De valschheid zal verdwijnen. 82. De Heilige Goer-ân een geneesmiddel. 83. De aanmatigende wanhoopt. 84. Ieder handelt naar zijn natuur.

78 Onderhoud het gebed van het neigen der zon tot de duisternis van den nacht en de ochtendlezing; waarlijk, van de ochtendlezing wordt getuigd. 786

آتَمِ الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَى عَسَقِ
الْبَيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾

79 En gedurende een deel van den nacht, verlaat den slaap daarmede, buiten hetgeen uw plicht is; 787 wellicht zal uw Heer u tot een lofwaardige rang verheffen.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ بِحَمْدِ اللَّهِ
عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾

80 En zeg: Mijn Heer! laat mij een schoone ingang ingaan, en laat mij een schoone uitgang uitgaan, en schenk mij van nabij U een macht om (mij) bij te staan. 788

وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ
وَآخْرَجَتِي مَخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي
مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾

81 En zeg: De waarheid is gekomen en de valschheid is verdwenen; 789 waarlijk, de valschheid is een verdwijnend (ding).

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ
الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾

82 En Wij openbaren van den Goer-ân datgene, wat een geneesmiddel en een genade voor de geloovigen is, en het vermeerdert slechts het verderf der onrechtvaardigen.

وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَرْيَدُ الظَّالِمِينَ
إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

786 Het ochtendgebed wordt getuigd, beteekent: er is op dien tijd een grooter gedachtenconcentratie.

787 Dit heeft betrekking op het middernachtgebed, *tahadjdjoed* genaamd.

788 Dit is een profetische zinspeling op de Vlucht. Met de *ingang* wordt bedoeld: de *intocht in de nieuwe plaats*, d.i. *Medina*, na zijn vlucht, en met *uitgang*: de *vlucht van Mekka*.

789 De komst van den Heiligen Profeet wordt hier de komst der *Waarheid* genoemd, met betrekking tot de voorspelling in Johannes 16 : 13 betreffende de komst van den „Geest der Waarheid” om de menschen in al de waarheid te leiden: „Maar wanneer die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden; want hij zal van zichzelf niet spreken, maar zoo wat hij zal gehoord hebben, zal hij spreken. en de toekomstige dingen zal hij u verkondigen.” Niemand is na Jezus Christus in de wereld verschenen, die

Of, aan-
raakt.

83 En wanneer Wij den mensch een gunst schenken, wendt hij zich af en gedraagt zich hoovaardig, en wanneer een kwaad hem treft, is hij wanhopig.

وَإِذَا أَعْزَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى
بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يُزُودُ ﴿٥٠﴾

84 Zeg: Een ieder handelt naar zijn wijze; maar uw Heer weet het best wie het best op het pad wordt geleid.

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ
أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا ﴿٥١﴾

PARAGRAAF 10

De Heilige Qoer-ân is een wonderlijk Mirakel

85—87. De Heilige Qoer-ân is een Goddelijke inspiratie. 88, 89. De ongeëvenaardheid daarvan. 90—93. De veranderingen die hij voorspelt, zullen geleidelijk komen.

Of, den
geest.
Of, geest.

85 En zij vragen u omtrent de openbaring. 790 Zeg: De openbaring is op bevel van mijn Heer, en u wordt slechts een weinig van de kennis gegeven.

وَيَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ
أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

86 En indien het Ons behaagt, zouden Wij zekerlijk datgene wegnemen, wat Wij tot u hebben geopenbaard; dan zoudt gij daarvoor geen beschermer tegen Ons vinden,

وَلَكِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٥٣﴾

87 Behalve vanwege de genade van uw Heer — waarlijk, Zijn goedertierenheid jegens u is overvloedig.

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ
عَلَيْكَ كَافٍ ﴿٥٤﴾

88 Zeg: Indien de menschen en de djinn zich zouden vereenigen om den gelijke van dezen Qoer-ân te brengen, zouden zij den gelijke daarvan

قُلْ لَكِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى
أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ

aan deze beschrijving beantwoordde, behalve de Heilige Profeet Moehammad. En het verdwijnen van de valsheid van Arabië onder zijn oogen toonde de waarheid van deze verklaring aan.

790 Het Arabische woord *rôeh* beteekent zoowel *inspiratie* of *openbaring* als *geest*. Hier, zoowel voor als na dit vers, is de Heilige Qoer-ân het eenige onderwerp van bespreking, en daarom toont het verband duidelijk aan, dat de ongeloofigen niet omtrent de *ziel* van den mensch vroegen, waarvoor het eigenlijke woord *nafs* is, maar omtrent den Heiligen Qoer-ân zelf, d.i. de *openbaring* of de *geest*. In 42 : 52 wordt de Heilige Qoer-ân duidelijk *rôeh* genoemd.

niet kunnen brengen, al waren sommigen hunner de helpers van anderen. 791

89 En voorzeker hebben Wij voor de menschen in dezen Qoer-ân iedere soort van bewijsgrond herhaald, maar de meeste menschen stemmen met niets in dan met het loochenen.

90 En zij zeggen: Wij zullen geenszins in u gelooven, tot gij voor ons een bron uit de aarde doet schieten: 792

91 Of (tot) gij een tuin van palmen en druiven hebt, in het midden waarvan gij rivieren schietend doet stroomen:

92 Of (tot) gij den hemel in stukken op ons doet nederkomen, zooals gij beweert, of God en de engelen tegenover (ons) brengt:

93 Of (tot) gij een huis van goud hebt, of (tot) gij ten hemel stijgt, en wij zullen in uw stijgen niet gelooven, tot gij een boek tot ons nederbrengt, dat wij zullen lezen. Zeg: Glorie zij mijn Heer! ben ik iets anders dan een sterfelijk apostel? 793

بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ⑤

وَلَقَدْ صَدَقْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ
إِلَّا كُفُورًا ③

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّى تُفْجِرَ لَنَا
مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ④

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَعِنْدِ
فَتْحِجْرِ الْأَنْهَارِ خَلَّلَهَا فَفَجِيرًا ⑤

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسْفًا
أَوْ تَأْتِي يَا اللَّهُ وَالْمَلَائِكَةَ قَبِيلًا ⑥

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرِفٍ أَوْ تَرْفِي
فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ بِرُؤْيَاكَ حَتَّى تُنَزِّلَ
عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ فَلِئْسَ سُبْحَانَ رَبِّكَ
مَلَكُ كُنْتَ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ⑦

791 Voor de ongeëvenaardheid van den Heiligen Qoer-ân zie men 2 : 23, 24; 10 : 38; 11 : 13. Men kan opmerken, dat van de vier plaatsen, waarop de ongeloofigen uitgedaagd worden de gelijke der Qoer-ânische openbaring voort te brengen, deze de eenige is, waar van de *djinn* en de *menschen* melding wordt gemaakt; in 2 : 23 staat in plaats van *djinn*: *sjoehadd'akoem* d.i. uw leiders of helpers. Het woord *djinni* (meerv. *djinn*) nu wordt in de Arabische taal gebezigd in den zin van een mensch, die met doordringingsvermogen in zijn zaak handelt, gelijk Tabrizi duidelijk zegt; als wij dit vers met 2 : 23 lezen, wordt het dus zeker, dat het woord *djinn* hier dezelfde beteekenis heeft als het woord *sjoehadd'* (leiders) in dat vers.

792 De in dit vers en in de drie daarop volgende verzen gevraagde teekens hebben betrekking op de beloften, die voor de rechtschapenen gedaan zijn en op de bedreigingen van straf voor de verdorvenen, zooals die in den Qoer-ân vermeld staan; en zij werden ongetwijfeld op hun tijd vervuld.

793 Het antwoord op al de vragen der ongeloofigen is, dat de Profeet slechts een sterfelijk apostel was; deze woorden beteekenen, dat al de voorspel-

PARAGRAAF 11

Onbeduidende Verontschuldigenen

94—96. Waarom zij zich terugtrekken. 97—100. Rechtvaardigheid der vergelding.

94 En niets belet de menschen te gelooven, wanneer de leiding tot hen komt, dan dat zij zeggen: Wat! heeft God een sterveling verwekt om een apostel te zijn?

وَمَا مَنَعَهُ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿٩٤﴾

95 Zeg: Waren er op de aarde engelen geweest, wandelend als bewoners, Wij zouden zeker een engel als apostel van den hemel tot hen hebben nedergezonden.

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَتَّبِعُونَ
مُطَهَّرِينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَلَكًَا رَسُولًا ﴿٩٥﴾

96 Zeg: God is voldoende als een Getuige tusschen mij en u; waarlijk, Hij is Zich bewust van Zijn dienaren, Zien-de.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

Ar. tus-
schen u.

97 En hij dien God leidt, is de volger van den rechten weg, en hij dien Hij in dwaling laat, a voor hem zult gij geen bewakers buiten Hem vinden; en Wij zullen hen ten dage der opstanding op hun aangezichten verzamelen, blind en stom en doof; hun woning is de hel; telkenmale als die uitgedoofd is, zullen Wij hun verbranden vermeerderen.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ
يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ
وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ
عُمِيًّا ۖ وَبُكَاءَ وَصُفَاءَ مَا وَجَّهْتُمُ
كُلَّمَا خَبَتْ نَزَدْتُهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾

Ar. hij is.

a 611, 718.

98 Dit is hun vergelding, omdat zij niet in Onze mededeelingen geloofden en zeiden: Wat! wanneer wij beenderen en verrotte deeltjes geworden zijn, zullen wij dan waarlijk tot een nieuwe schepping worden opgewekt?

ذَٰلِكَ جَزَاءُ هُمُ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا
وَقَالُوا إِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَلْنَا
لِمَبْعُوثِينَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾

lingen die hij aangaande zijn eigen groote toekomst of aangaande de nederlaag van zijn vijanden had gedaan, geleidelijk en te bekwaamere tijd in vervulling zouden gaan.

99 Overwegen zij niet, dat God, Die de hemelen en de aarde geschapen heeft, in staat is om hun gelijke te scheppen? 794 En Hij heeft voor hen een bepaalden tijd bestemd, waaromtrent geen twijfel is; doch de onrechtvaardigen stemmen met niets in dan met het loochenen.

100 Zeg: Indien gij de macht hadt over de schatten der genade mijns Heeren, dan zoudt gij (ze) terughouden uit vrees (ze) te besteden, en de mensch is gierig.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِنْهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى
الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٧٩٤﴾

ثَلَوْتُمْ أَنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ خِرَافِينَ رَحْمَةً
رَبِّي إِذْ الْاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ ط
وَ كَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾

PARAGRAAF 12

Een Vergelijking met Mozes' Waarschuwing

101—103. Mozes' waarschuwing. 104. De Israëlieten gaan zich vestigen en worden later gestraft. 105—111. De Heilige Qoer-ân geeft een soortgelijke waarschuwing.

101 En voorzeker gaven Wij Mozes negen duidelijke teekenen; a vraag derhalve den kinderen Israëls, toen hij tot hen kwam, en Faraö tot hem zei: Waarlijk, ik denk, o Mozes, dat gij iemand zijt, die van zijn verstand beroofd is.

102 Hij zei: Voorzeker weet gij, dat niemand dan de Heer der hemelen en der aarde deze als duidelijke bewijzen heeft nedergezonden en waarlijk, ik geloof, o Faraö, dat gij aan het verderf overgegeven zijt.

103 Toen wenschte hij hen van de aarde te verdelen, doch Wij lieten hem en degenen bij hem tezamen verdrinken;

وَ لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
فَسَعَلَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَوْ جَاءَهُمْ
فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يُمُودِي
مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ بِصَآئِرٍ وَ إِنِّي
لَأَظُنُّكَ يُفْرِعُونَ مِنْهُمْ ﴿١٠٢﴾

فَأَرَادَ أَنْ يَنْفِرَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَ عَزَمْنَا وَ مَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾

a 502.

794 Het woord *hun* slaat op de menschen; wat hier bevestigd wordt is dus dit, dat God, Die de uigestrekte hemelen en de aarde geschapen heeft, ook de macht heeft om bij de opstanding de *gelijke* der menschen te scheppen. Dit toont aan, dat de verrijzenis niet met het lichaam geschiedt, dat de ziel bij den dood verlaat.

104 En Wij zeiden na hem tot de Israëlieten: Woon in het land; ⁷⁹⁵ maar toen de laatste belofte kwam, brachten Wij u allen opgerold. ⁷⁹⁶

105 En met waarheid hebben Wij dien geopenbaard, en met waarheid is die gekomen; en Wij hebben u niet gezonden dan als een gever van blijde tijdingen en als een waarschuwer.

106 En het is een Qoer-ân, dien Wij bij gedeelten hebben gezonden, opdat gij dien den menschen geleidelijk zult voorlezen, en Wij hebben dien geopenbaard, bij gedeelten openbarende.

107 Zeg: Geloof daarin of geloof niet; waarlijk, degenen wien voor dien de kennis is gegeven, vallen op hun *aangezichten* neder, zich nederbuigende, wanneer die hun wordt voorgelezen,

108 En zij zeggen: Glorie zij onzen Heer! waarlijk, de belofte van onzen Heer moest vervuld worden. ⁷⁹⁷

109 En zij vallen weenend op hun *aangezichten* neder, en het vermeerdert hun nederigheid. ^a

110 Zeg: Roep God aan, of roep Rahmân aan; ⁷⁹⁸ welken naam gij (Hem) ook geeft, Hij heeft de beste namen; en

وَقُلْنَا مَنْ بَعْدِهِ لِيَنبِئَ إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا
الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا
بِكُمْ لَقِيًّا ۝

وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلْهُ وَمَا
أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝

وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى
مَكَّةَ وَتَرَاهُ تَنْزِيلًا ۝

قُلْ أٰمِنُوْا بِهٖ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا اِنَّ الَّذِيْنَ
اٰتٰوْا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖ اِذَا يُنۡزَلُ عَلَيْهِمْ
يَخۡرُوْنَ لِالَّذَاتِيْنَ سَجَدَا ۝

وَيَقُوْلُوْنَ سُبۡحٰنَ رَبِّنَا اِنْ كَانَ وَعْدُ
رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ۝

وَيَخۡرُوْنَ لِالَّذَاتِيْنَ يَبۡكُوْنَ وَيَزِيۡدُهُمْ
خُشُوْعًا ۝

قُلْ اِدْعُوا اللّٰهَ اَوْ اِدْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيًّا مَّا
تَدْعُوْا فَكُلُّهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ؕ وَلَا

Ar. kunnen.

Ar. kunnen.

n 536.

795 Met het *land* wordt bedoeld: het aan de Israëlieten beloofde land, d.i. Palestina.

796 De laatste belofte heeft hier betrekking op de aan Mozes gedane belofte aangaande het verwekken van een anderen profeet als hem. Dit wordt bekrachtigd door wat in het daarop volgende vers gezegd wordt omtrent de openbaring van den Heiligen Qoer-ân, die met waarheid kwam, d.i. in vervulling van een ware belofte. Met het oprollen der Israëlieten wordt bedoeld, dat zij plaats zouden maken voor een ander volk.

797 De hier vermelde *belofte* is ongetwijfeld de belofte, die aan vroegere profeten gegeven werd aangaande de komst van den Heiligen Profeet; en met kennis in vs. 107 wordt ook bedoeld: kennis van de voorspellingen.

798 De naam *Rahmân of de Weldadige God* schijnt voor de Arabieren bij-

uit uw gebed niet met een zeer luide stem, en zwijg ook niet ten aanzien daarvan, en zoek een weg tusschen deze.

111 En zeg: (Alle) lof komt God toe, Die geen zoon heeft genomen en Die geen deelgenoot in het Koninkrijk heeft, en Die geen helper heeft om Hem voor schande te behoeden; en verkondig Zijn grootheid, (Hem) verheerlijkende.

تَجَهَّرُ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافُتِ بِهَا وَابْتَعِ
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الدُّنْيَا
وَكَبْرَهُ تَكْبِيرًا ۝

zonder aanstootelijk te zijn. Ook de Christenen erkennen niet, dat God *Rahmân* is, want het attribuut *rahmânijjat* beteekent, dat God Zijn schepselen genade bewijst zonder dat zij iets hebben gedaan om die te verdienen, terwijl de Christelijke leer der verzoening gegrond is op het geloof, dat God Zijn schepselen geen genade kan bewijzen, omdat Hij rechtvaardig moet zijn — een dwaling, welke toe te schrijven is aan de misvatting, dat God niet Rechtvaardig en tegelijkertijd Genadig kan zijn. Het lijdt geen twijfel, dat bloot een rechter niet in staat kan zijn om genade te bewijzen, maar God is meer dan een rechter. Hij is een Rechter en kan niet onrechtvaardig zijn, maar Hij is ook de Meester, en derhalve Genadig jegens den zondaar. Genade bewijzen en onrechtvaardig zijn zijn niet synoniem.

HOOFDSTUK XVIII

DE SPELONK

(*Al-Kahf*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(12 paragrafen en 110 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een waarschuwing voor de Christenen.
- Par. 2, 3. De bewoners van de spelonk.
- Par. 4. De Heilige Qoer-ân als richtsnoer.
- Par. 5. Een gelijkenis.
- Par. 6. De schuldigen in het gericht gebracht.
- Par. 7. Hun machteloosheid.
- Par. 8. De waarschuwing in den wind geslagen.
- Par. 9, 10. Mozes' reizen op zoek naar kennis.
- Par. 11. De tweehoornige en de Gog en Magog.
- Par. 12. Christenvolken.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk handelt in hoofdzaak over den Christelijken godsdienst en de Christenvolken. Waarom wordt dit hoofdstuk dan de *Spelonk* genoemd? De spelonk staat inderdaad in nauw verband met de ontwikkeling en vooruitgang van den Christelijken godsdienst, omdat het onderscheidende kenmerk van zijn vroegere geschiedenis de instelling van het monnikenwezen is, die voor haar uitoefening zulke eenzame hoeken als spelonken vereischt.

Het vorige hoofdstuk handelt over de Israëlieten en de straf, die zij tweemaal ondergingen. De tweede gelegenheid was die, welke in verband stond met het loochenen van Jezus Christus, en daarom werd het vorige hoofdstuk besloten met te wijzen op de onjuistheid van een zoon toe te kennen aan het Goddelijk Wezen, terwijl dezelfde leer aan het begin van dit hoofdstuk veroordeeld wordt, waardoor het verband van de twee duidelijk is vastgesteld. Bovendien, daar het Christendom feitelijk uit den Joodschen godsdienst voortgekomen is, maakt de vermelding van den een die van den ander noodzakelijk.

Het hoofdstuk begint met een duidelijke veroordeeling van het Christelijke leerstuk van het zoonschap van Jezus, en gewaagt dan van de aardsche „sieraden”, die het den Christenvolken onmogelijk maken de waarheid aan te nemen; toch waren het — aldus wordt ons medegedeeld — hun voorvaders, die alle aardsche betrekkingen ter wille van hun godsdienst afsneden. De tweede en derde paragraaf behandelt een zeker verhaal van Christen-jongelieden, die een schuilplaats zochten in een spelonk; maar aan het verhaal ligt klaarblijkelijk

PARAGRAAF 1

Een Waarschuwing voor de Christenen

1—3. De Heilige Qoer-ân waarschuwt en geeft blijde tijdingen. 4, 5. Het leerstuk van het zoonschap is valsch. 6. Het leedwezen van den Heiligen Profeet over degenen die het bevorderen. 7, 8. De weelde van dit leven is niet eeuwigdurend. 9. Bewoners van de spelonk. 10—12. Hun vroegere geschiedenis.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Alle) lof komt God toe, Die het Boek tot Zijn dienaar geopenbaard en daarin geen kromte gemaakt heeft. 799

2 *Recht leidend*, opdat hij zal waarschuwen voor een gestrengte straf van Hem en blijde tijdingen zal geven aan de geloovigen die het goede doen, dat zij een schoone belooning zullen hebben,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ
الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۝

قِيمًا لِيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا لِمَنْ لَدُنْهُ
وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝

Of, onder-
houder (der
waarheid).

een diepere beteekenis ten grondslag; het bevat een profetische zinspeling op de latere geschiedenis van het Christendom zelf. De vierde paragraaf toont aan, dat, daar de dagen van het Christendom reeds voorbij waren, de ware leiding thans gegeven werd in den Heiligen Qoer-ân. De vijfde licht in een gelijkenis toe, dat de Christenen de waarheid wegens hun groote macht en rijkdom zullen verwerpen. De daarop volgende twee paragrafen behandelen het in het gericht brengen van de misdadigen en hun eindelijke machteloosheid, terwijl de hierop volgende paragraaf er op wijst, hoe een waarschuwing veronachtzaamd wordt, als die voor het eerst wordt gegeven. De negende en tiende paragraaf voert ons terug tot de geschiedenis van Mozes, wiens reizen op zoek naar kennis hem een mensch Gods doen ontdekken, die in kennis boven hem staat. De elfde paragraaf spreekt van Darius I, den tweehoornige van Daniëls visioen, en van zijn groote pogingen tegen de twee stammen, die bekend staan onder den naam van Gog en Magog; het wezenlijke doel daarvan is een profetische zinspeling op hun vertegenwoordigers van den laatsten tijd. De laatste paragraaf van het hoofdstuk maakt in duidelijke bewoordingen weer melding van het grondleerstuk van den Christelijken godsdienst, zoowel als van de groote vindingrijkheid in het fabricceeren van de volken, die dien godsdienst belijden, wier *arbeid in het leven dezer wereld verloren is gegaan*, en geeft dus een zeer getrouw beeld van den tegenwoordigen toestand der Christenvolken.

799 Er is een gezegde van den Heiligen Profeet, dat op de eerste tien verzen van dit hoofdstuk betrekking heeft: *Hij die de eerste tien verzen van het hoofdstuk, getiteld de „Spelonk”, onthoudt, is voor de beproeving van den Dadjdzâl (Antichrist) behoed*. Een ander gezegde vermeldt de laatste tien verzen van de „Spelonk” in plaats van de eerste tien (Moeslim). Zoowel de eerste als de laatste tien verzen van dit hoofdstuk nu behandelen het grondleerstuk van den Christelijken godsdienst, dat God een zoon toekent, of Jezus Christus goddelijk noemt.

3 Daarin voor eeuwig wone-
nende;

4 En (opdat) hij degenen
zal waarschuwen, die zeggen:
God heeft een zoon genomen.

5 Zij hebben daarvan geen
kennis, noch hun vaders; het
is een ernstig woord, dat uit
hun monden komt; zij spre-
ken niets dan een leugen.

6 Wellicht zult gij u dan
uit droefheid dooden, treuren-
de over hen, indien zij niet in
deze aankondiging gelooven.

800

7 Waarlijk, Wij hebben al
wat op de aarde is tot een
sieraad voor haar gemaakt,
opdat Wij hen zullen beproe-
ven (aangaande) wie hunner
het beste is in daad. ⁸⁰¹

8 En waarlijk, Wij zullen
wat daarop is tot een kalen
bodem maken zonder planten.

مَا كَثِيرٌ فِيهِ أَبَدًا ۝

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ
كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۝

فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ مُفسَكٌ عَلَىٰ إِثْرِهِمْ
إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ۝

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا
لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝

وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرًّا ۝

Hieruit moge blijken, dat wat in de gezegden van den Heiligen Profeet Dadjdjal of Antichrist genoemd wordt, inderdaad de leer der Kerk is, die diametraal tegenover die van Christus staat. Daarom is Antichrist niets anders dan het Christendom in zijn tegenwoordigen vorm. Dit is in volkomen overeenstemming met de beteekenis van *dadjjal*, zooals ze vermeld staat in Arabische lexica. Het woord is afgeleid van *dadjala*, d.i. *hij bedekte*, en volgens Ibn-i-Sajjidah is *Dadj-djal* zoo genoemd, omdat hij de waarheid met valsheid zal bedekken; anderen zeggen: omdat hij de aarde met zijn massa's zal bedekken; weer anderen: omdat hij de menschen met ongeloof zal bedekken.

800 Dit vers geeft ons een inzicht in de bezorgdheid, die de Heilige Profeet wegens een gevallen menscheid had; een bezorgdheid zoo groot, dat hij *zich uit droefheid bijna doodde*. Hij leidde een leven van algeheele toewijding aan de zaak der *nereschheid*, daar het hem slechts aanging, dat de mensch zich tot de werkelijke waardigheid verhef, waarvoor God hem geschapen had. Hier wordt deze zijn bezorgdheid inzonderheid met betrekking tot Christenvolken vermeld.

801 Een woestijnbewoner van Arabië, die slechts het gezicht op het zand der woestijn en op de naakte en ruige heuvels had, zou zich niet kunnen voorstellen, dat de aarde *versierd* was. Het hier gegeven beeld is klaarblijkelijk dat van schoone steden met al haar aantrekkelijkheden en weelde, die zich zoodanig van de menschen meester maken, dat zij aan de prediking der waarheid geen aandacht schenken, evenmin aan het streven naar rechtschapenheid. Maar waar vooruitgang is, daar is ook achteruitgang; en zij die zich aan de weelde overgeven, ontkomen niet aan den ondergang: het is juist hun ondergang, die in het daarop volgende vers aangeduid wordt door de woorden *kalen bodem zonder planten*.

9 Of, denkt gij, dat de Gezellen van de Spelonk en het Inschrift onder Onze wonderlijke teekenen waren? ⁸⁰²

10 Toen de jonge lieden een schuilplaats in de spelonk zochten, zeiden zij: Onze Heer! schenk ons genade van U, en bereid voor ons een rechten weg in onze zaak.

11 Toen beletten Wij hen gedurende een aantal jaren in de spelonk te hooren.

12 Vervolgens zonden Wij hen, opdat Wij weten zouden, welke der twee groepen het best den tijd kon bewaken, gedurende welken zij bleven.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ
وَالرَّقِيبِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ۝

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا
آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا
مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۝

فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا ۝

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْهُمُ لِقَوْمِهِمُ الْمُرُوفِينَ
أَحْصَى لِمَا يَأْتِيهِمْ آيَاتِنَا ۝

PARAGRAAF 2

De Bewoners van de Spelonk

13 Wij vertellen u hun verhaal met de waarheid; waarlijk, zij waren jonge lieden, die in hun Heer geloofden en Wij deden hen in leiding toenemen. ⁸⁰³

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ ۝
إِنَّهُمْ بَنِيَّةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ۝

802 *Kahf* beteekent zoowel een spelonk als een toevluchtsoord, en *raqm* beteekent een inschrift of een tafel waarop een geschrift. De spelonk nu beduidt, gelijk ik in de inleiding tot dit hoofdstuk reeds verklaard heb, die bijzondere zijde van den Christelijken godsdienst, die tot uitdrukking komt in zijn instelling van het monnikenwezen, daar dit het onderscheidende kenmerk is, dat hij spoedig na zijn geboorte had. Maar wat omtrent het *inschrift*? Dit woord bevat naar mijn meening een profetische zinspeling op een andere zijde van den Christelijken godsdienst, die juist het tegenovergestelde is van de eerste zijde van zijn ontwikkeling in de spelonk. Het inschrift is inderdaad een even op den voorgrond tredend kenmerk van de handelswerkzaamheden der hedendaagsche Christenvolken als de spelonk het was van hun godsdienstige werkzaamheden in de eerste dagen. De Heilige *Qoer-ân* schijnt deze bijnamen gekozen te hebben om de Christenvolken aan te duiden, door op die wijze te wijzen op hun meest op den voorgrond tredende kenmerken in hun eerste en latere dagen. De woorden *spelonk* en *inschrift* schijnen dus respectievelijk gebezigd te zijn in toespeling op den eersten en laatsten toestand van het Christendom: een godsdienst van het monnikenwezen omgezet in een godsdienst van den handel: de spelonk stelt den eerste voor en het inschrift den laatste.

803 Het gedenkwaardige verhaal van de „zeven slapers”, met wie de „Gezellen van de Spelonk en het Inschrift” vereenzelvigd zijn, is een verhaal uit de regering van Keizer Decius. Men zegt, dat zeven adellijke jonge lieden van Ephesus

14 En Wij versterkten hun harten met geduld, toen zij opstonden en zeiden: Onze Heer is de Heer der hemelen en der aarde; wij zullen geenszins eenigen god buiten Hem aanroepen, want dan zouden wij waarlijk een overdreven leugen hebben gezegd.

15 Deze onze menschen hebben goden buiten Hem genomen; waarom brengen zij geen duidelijk gezag bij ter hunner staving? Wie is dan onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint?

16 En wanneer gij hen en wat zij buiten God aanbidden verlaat, neem dan uw toevlucht tot de spelonk; uw Heer zal voor u van Zijn ge-

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا ۝

هَؤُلَاءِ قَوْمٌ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ لَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝

وَإِذْ اعْتَرَقَتْ مَوْتُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوَّا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرُ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ

een schuilplaats zochten in een spelonk om aan de vervolging van Decius te ontkomen. Maar de Keizer, wien dit ten slotte ter oore kwam, gelastte den ingang van de spelonk goed af te sluiten met een stapel groote steenen. Men vertelt, dat de jonge lieden in slaap vielen, zoodra zij in de spelonk opgesloten waren, en 187 jaar later onder de regeering van Theodosius ontwaakten, toen de steenen door de slaven van een zekeren Adolius werden weggenomen om als bouwmetaal te dienen voor een of ander gebouw. Zij zonden toen een hunner, Jamblicus, weg om voedsel voor hen van de stad te halen, maar toen hij een munt uit de regeering van Decius toonde, werd hij voor den rechter gebracht, en zoo werden de jonge lieden ontdekt. Men verhaalt, dat de Keizer zelf hun stralende gezichten zag. Dit wordt door Gibbon verteld. ¹⁴⁾ Sommigen echter verklaren, dat deze jonge lieden gedurende 375 jaar in dien toestand bleven.

Dat er een tintje van waarheid aan dit verhaal is, is niet alleen zeer waarschijnlijk, maar ook zoo goed als zeker, want anders zou het niet zoo algemeen kunnen voorkomen. Het verhaal, zooals het in den Heiligen *Qoer-ân* verteld wordt, staft de onnatuurlijke voorvallen in bovengenoemd verhaal niet. Het spreekt slechts van sommige menschen, die wegens godsdienstige vervolging een schuilplaats in een spelonk hadden gezocht; zij bleven er gedurende verscheidene jaren (vs. 11); toen werden zij gezonden om hun volk te hervormen, nadat zij den tijd van hun afzondering nuttig hadden besteed (vs. 12: *zij bewaakten hun tijd*; niet alzoo hun vervolgers). Dit wordt in de tweede paragraaf herhaald, en hieraan wordt een beschrijving van de spelonk toegevoegd (vs. 17). In de derde paragraaf wordt ons verteld, dat zij, na gedurende een deel van een dag te hebben uitgerust, regelingen troffen om voedsel van buiten te krijgen; zij bleven waarschijnlijk gedurende eenige jaren in dezen toestand, maar werden vervolgens ontdekt, en predikten de waarheid aan hun volk (vs. 21); een gedenkteken werd toen over hun plaats opgericht, terwijl hun graven tenslotte voor bedplaatsen werden gehouden.

nade uitspreiden en voor u een voordeeligen weg in uw zaak bereiden.

17 En gij zoudt de zon, als zij opging, van hun spelonk naar de rechterzijde kunnen zien neigen en, als zij onderging, hen aan de linkerzijde (kunnen zien) achterlaten, terwijl zij in een wijde ruimte daarvan waren. ⁸⁰⁴ Dit is (een) van de teekenen Gods; hij, dien God leidt, is de recht geleide, en hij, dien Hij in dwaling laat, a voor hem zult gij geen vriend vinden om hem recht te leiden.

Ar. hij is dan.

a 19, 718.

رَحْمَتِهِ وَيُعِينُ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مُرْتَقًا ⑤

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوُرُ عَنْ
كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ
تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي تَجْوِةٍ
مِّنْهُ ط ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ
اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَن يُضِلْ فَلَن تَجِدَ
لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ⑥

PARAGRAAF 3

De Bewoners van de Spelonk

18 En gij zoudt gedacht hebben, dat zij wakker waren, terwijl zij in slaap waren, en Wij keerden hen naar rechts en naar links om, terwijl hun hond, zijn pooten uitstrekken- de, bij den ingang lag; indien gij naar hen keekt, zoudt gij u zekerlijk vluchten- de van hen afgewend hebben, en gij zoudt wegens hen zekerlijk met vrees vervuld zijn. ⁸⁰⁵

Of op hun hoede.
Of, traag.
Of, zullen... omkeeren.

وَنَحْسَبُهُمْ آيْقَاصًا وَهُمْ نَائِمُونَ ⑦
تَقْلِبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ⑧
وَكَانَ كَلْبُهُمْ بَاسِطَ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ
لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا
وَلَمَلَمْتَّ مِنْهُمْ رُعبًا ⑨

804 Dit vers spreekt niet van eenige wonderlijke verandering in den zonneloop; het spreekt heelemaal niet van eenige *verandering*. Het beschrijft eenvoudig de ligging van de spelonk, die zoodanig gelegen was, dat ze het zonnelicht niet binnenliet. Dit kon gemakkelijk gebeuren in een spelonk met een ingang aan den noordkant, gelegen in het noordelijk halfronnd, ten noorden van den Kreeftskring. Men kan opmerken, dat het den Christenvolken slechts in het noordelijk halfronnd en voornamelijk in landen ten noorden van Arabië voorspoedig is gegaan. Heel Europa beantwoordt dus in één opzicht aan de beschrijving van de spelonk.

805 Dit beteekent, dat de jonge lieden, die uit vrees voor vervolging gevluht waren en een schuilplaats in een spelonk hadden gevonden, een tijdlang sliepen, met een hond bij den ingang van de spelonk. Het geheele tooneel was nogal ontzagwekkend: een donkere spelonk in een zeker afgelegen en onbewoond gedeelte van het land, met eenige menschen daarin slapende en een hond bij den ingang, zou een toevalligen toeschouwer ontzag hebben ingeboezemd. Over-

19 En zoo wekten Wij hen, opdat zij elkander zouden ondervragen. Een spreker onder hen zei: Hoe lang zijt gij gebleven? Zij zeiden: Wij zijn een dag of een gedeelte van een dag gebleven. (Anderen) zeiden: Uw Heer weet het best, hoe lang gij gebleven zijt. ⁸⁰⁶ Zend nu een uwer met dit uw zilver-(stuk) naar de stad; laat hem dan zien, welke hunner het zuiverste voedsel heeft; laat hem u dan een onderhoud daarvan brengen, en laat hij zich met vriendelijkheid gedragen, en uw geval geenszins aan iemand bekendmaken: ⁸⁰⁷

20 Want waarlijk, indien zij op u de overhand hebben, zullen zij u doodsteenen of u tot hun godsdienst terugdringen, en dan zal het u nimmer voorspoedig gaan.

21 En zoo hebben Wij hen (den menschen) bekend gemaakt, opdat zij zouden weten, dat Gods belofte waar is en dat er, wat het uur betreft, geen twijfel aan is. Toen zij

وَكذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالُوا قَائِلًا وَنَهْمًا كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا كَيْفَ كُنْتُمْ قَالَعْتُوا أَحَدَكُمْ بِوَرْفِكُمْ هَذِهِ لِي الْمَدِينَةِ فَبُيِّنْ لَهُمْ نَبَأَهَا أَنْ تَكُونَ طَعَامًا فَبَيَّنَّا رَجْمَكُمْ يَرْزُقُ مِنْهُ وَلْيَتَأَلَّفُوا وَلَا يَشْعُرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ①

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعَذِّبُوكُمْ فِي صَلَاتِهِمْ وَالَّذِينَ نَقَلُوا الْأَذْأَابَا ②

وَكذَلِكَ أَعْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ

gebracht op de geschiedenis van het Christendom gaat de verklaring evengoed door. In dit geval houde men in gedachte, dat *roeqōēd* ook beteekent: *werkeloos of traag*, en *aiqāz* beteekent: *omzichtig of waakzaam*. Het *omkeeren naar rechts en naar links*, dat een ongemakkelijke toestand gedurende het slapen beduidt, kan gebezigd worden om de werkzaamheden van een mensch of een volk uit te drukken. Dit kan dus op de lethargie slaan, waarin de Christenen voor langen tijd bleven en op hun daarop volgend rondtrekken in de wereld *naar rechts en naar links*, d.w.z. zij verspreiden zich in alle richtingen. Het tooneel, dat een modern Europeesch huis biedt, is over het geheel zoo indrukwekkend, dat de hier gegeven beschrijving van de spelonk evenzeer daarop van toepassing is, terwijl de hond er zoo goed als altijd aan te treffen is.

⁸⁰⁶ De vraag en het antwoord kunnen betrekking hebben of op den tijd, gedurende welken de jonge lieden sliepen, of op de eeuwen van werkeloosheid en traagheid der Christenvolken. Een dag van duizend jaar wordt in den Heiligen *Qoer-ān* bij meer dan één gelegenheid vermeld; en daarom kan het woord *dag*, toegepast op de geschiedenis van een volk, duizend jaar beteekenen.

⁸⁰⁷ Met betrekking tot de geschiedenis van het Christendom kan worden gezegd, dat de passage van de handelswerkzaamheden der Christenvolken spreekt.

onder hen over hun zaak twistten en zeiden: Richt een gebouw over hen op — hun Heer kent hen het best. Degenen die in hun zaak de overhand hadden, zeiden: Wij zullen zekerlijk een bedeplaats over hen bouwen. ⁸⁰⁸

22 (Sommigen) zullen zeggen: (Zij zijn) drie (in getal), de vierde van hen is hun hond; en (anderen) zeggen: Vijf, de zesde van hen is hun hond; gissende naar hetgeen onbekend is; en (weer anderen) zeggen: Zeven, en de achtste van hen is hun hond. Zeg: Mijn Heer kent hun getal het best; niemand kent hen behalve enkelen; twist derhalve niet over hen, behalve met een *uiterlijken* twist, en ondervraag geen hunner omtrent hen.

Of, duidelijker.

فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّلُونَ فِيهِمْ أَمْرَهُمْ
فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْنَهُم بِنْيَانًا أَرَبُّهُمْ
أَعْلَمُ بِهِمْ ط قَالَ الَّذِينَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى
أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَسْجِدًا ۝

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَأَيْبُهُمْ كَلْبُهُمْ وَ
يَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجًا
بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامُهُمْ
كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَّا
يَعْلَمُهُمُ إِلَّا قَلِيلٌ ؕ فَلَا تَمَارَ فِيهِمْ
إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ
مِنْهُمْ أَحَدًا ۝

PARAGRAAF 4

De Heilige Qoer-ân als Richtsnoer

23, 24. Een betere leiding. 25—29. De Heilige Qoer-ân komt als de waarheid. 30, 31. Straf en belooning.

23 En zeg niet van eenig ding: Waarlijk, ik zal het morgen doen,

24 Tenzij het Gode behaagt; en gedenk aan uw Heer, wanneer gij vergeet en zeg: „Wellicht zal mijn Heer mij tot een weg leiden, nader bij den rechten dan deze”. ⁸⁰⁹

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكْ غَدًا ۝

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ
وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ
مِنْ هَذَا رَشْدًا ۝

808 Door de prediking van deze jonge lieden kwamen de menschen van Gods belofte en van de komst van het uur te weten en ten laatste vereerden zij hen zoodanig, dat zij een gedenkteeken over hun schuilplaats oprichtten; terwijl de latere geslachten, *degenen die in hun zaak de overhand hadden*, zoover gingen van hun graven te aanbidden. Dit slaat waarschijnlijk op de heiligenvereering, welke zoo algemeen onder de eerste Christenen heerschte.

809 Dit schijnt betrekking te hebben op de vlucht van den Heiligen Profeet en op zijn zoeken van een schuilplaats in een spelonk; maar er wordt de belofte

25 En zij bleven drie honderd jaren in de spelonk en (zij) voegden (er) negen (andere) bij. ⁸¹⁰

26 Zeg: God weet het best hoe lang zij bleven; aan Hem zijn de ongeziene dingen der hemelen en der aarde (bekend); hoe helder is Zijn gezicht en hoe helder is Zijn gehoor! Er is buiten Hem niemand om een bewaker voor hen te zijn, en Hij maakt niemand tot Zijn deelgenoot in Zijn oordeel.

27 En reciteer wat u van het Boek uws Heeren is geopenbaard; niemand kan Zijn woorden veranderen; ⁸¹¹ en gij zult geen toevlucht buiten Hem vinden.

28 En bedwing u met degenen, die hun Heer des ochtends en des avonds aanroepen, Zijn welbehagen wenschende, en wend uw oogen niet van hen af, het sieraad van het leven dezer wereld begeerende; en volg hem niet, wiens hart Wij achteloos omtrent Onze gedachtenis hebben gemaakt, en hij volgt zijn lage begeerten en zijn geval is er een, waarin de perken te buiten worden gegaan.

وَكَيْتُورِي كُفَيْهِمْ ثَلَاثَ مِائَةِ سِنِينَ
وَأَزْدَادُوا نِسْعًا ⑩

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَيْتُورِي لَهُ غَيْبُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصُرِيهِ وَأَسْمِعُ
مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ لَدُنِّي وَلَا يَشْرِكُ
فِي حُكْمِي أَحَدًا ⑩

وَاتْلُ مَا أُوحِيَ لَكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ⑪ وَكَانَ تَجَدَّ مِنْ
دُونِهِ مُلتَحِدًا ⑩

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ
زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ⑫ وَلَا تَطْعَمْ مَنْ
أَخْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ⑩

gedaan, dat hij een gemakkelijker overwinning zal behalen. Hij had slechts drie dagen in de spelonk door te brengen. Of het beteekent, dat de Heilige Qoer-ân een betere leiding geeft.

810 Dit schijnt betrekking te hebben op de drie eeuwen, gedurende welke het Christendom in het Romeinsche Rijk min of meer een vervolgd godsdiens was, daar alle vervolging tegen de Christenen met de bekeering van Constantijn ophield. Er kan bijgevoegd worden, dat de Niceensche Confessie, die de leer der Drieëenheid formuleerde, in het jaar 325 n. Chr. werd afgekondigd, en dus kan men zeggen, dat de Christelijke godsdiens zijn oorspronkelijke zuiverheid gedurende drie eeuwen had behouden, waarna de godsdiens der Drieëenheid in plaats van dien der Eenheid staatsgodsdiens werd. Uit beide gezichtspunten beschouwd kan men dus zeggen, dat de Christelijke godsdiens gedurende drie eeuwen in de spelonk is gebleven.

811. De *kalimât* of woorden zijn hier de voorspellingen aangaande de defini-

Of, rooks.

29 En zeg: De waarheid is van uw Heer; daarom, laat hem die wil, gelooven, en laat hem die wil, niet gelooven; waarlijk, Wij hebben voor de onrechtvaardigen een vuur bereid, welks omheiningen zal omringen; en indien zij om water roepen, zal hun water worden gegeven als gesmolten koper, dat hun aangezichten zal schroeien; slecht is de drank en slecht is de rustplaats!

30 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, Wij doen de beloning van hem die een goed werk doet, niet te loor gaan.

Ar. onder.

31 Dezen zijn het, voor wie tuinen der eeuwigheid zijn, waarin rivieren stroomen; daarin zullen hun sierselen van gouden armbanden worden gegeven, en zij zullen groene kleederen dragen van fijne zijde en dik zijden brocaat doorweven met goud, daarin op verheven rustbanken leunende; ⁸¹² voortreffelijk is de vergelding en schoon is de rustplaats!

وَقِيلَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِرْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَأْذِنُوا يُعَاثِرُوا بِمَاءِ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۝

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَاسْتَبْرَقٍ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَسْرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۝

PARAGRAAF 5

Een gelijkenis

32 En stel hun een gelijkenis van twee mannen voor; voor een hunner maakten Wij twee tuinen van wijnstokken,

وَاضْرِبْ لَهُم مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا

tieve overwinning van den Heiligen Profeet. De verandering van den tekst van een geopenbaard boek is een heel ander ding, en wordt *tahrif* genoemd.

812 Opgemerkt dient te worden, dat de sierselen en kleederen en rustbanken van het paradijs, gelijk duidelijk verklaard wordt in 13 : 35 en elders, geen dingen dezer wereld zijn, maar de geestelijke vruchten van het in dit leven verrichte goede daden. De bewoordingen waarin de zegeningen van het volgende leven uitgedrukt worden, zijn noodwendig aan dit leven ontleend, maar zij zijn van een heel ander aard. De menschen hunkeren naar geriefelijkheid en gemak, en hun wordt medegedeeld, dat blijvende geriefelijkheid en gemak slechts door den strijd om het goede te verwerven zijn.

en Wij omringden beide met palmen, en in het midden daarvan maakten Wij korenvelden. ⁸¹³

33 Beide deze tuinen brachten hun vruchten voort, en schoten in niets daarvan te kort; en Wij deden een rivier in hun midden stroomen.

34 En hij bezat een groot vermogen; toen zei hij tot zijn metgezel, terwijl hij met hem redetwistte: Ik heb een grooter vermogen dan gij, en ben machtiger in volgelingen.

35 En hij ging zijn tuin in, terwijl hij onrechtvaardig tegen zichzelf was. Hij zei: Ik denk niet, dat dit ooit zal vergaan,

36 En ik denk niet, dat het uur zal komen en al word ik tot mijn Heer teruggebracht, ik zal waarlijk een plaats van wederkomst vinden, beter dan deze.

37 Zijn metgezel zei tot hem, terwijl hij met hem redetwistte: Geloofst gij niet in Hem, Die u uit stof ^a heeft geschapen, daarna uit een kleine levenskiem, ^b waarna Hij u tot een volmaakte man heeft gemaakt?

38 Maar wat mij betreft, Hij, God, is mijn Heer, en ik vereenig niemand met mijn Heer:

بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا رِوْعًا ۝

كُنَّا الْجَنَّتَيْنِ أَنْتَ أَكْلَاهَا وَكَمْ تَظْلِمُ
مِنْهُ شَيْئًا ۝ وَفَجَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ۝

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ
يُحَادِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ۝

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ
مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ۝

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ
إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ۝

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَادِرُهُ أَكَفَرْتَ
بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ
ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ۝

لَيْكُنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ۝

a 468.

b 16 : 4.

813 De hier gestelde gelijkenis — ze is ten duidelijkste een gelijkenis genoemd en volstrekt geen geschiedenis — is ongetwijfeld een gelijkenis om den toestand dergenen te illustreeren, die de rijkdommen van dit leven in overvloed bezitten en dergenen, die tot zedelijke grootheid zijn gekomen. De Christenen kregen de rijkdommen van dit leven in overvloed, zooals aangeduid wordt door de tuinen van de gelijkenis, terwijl de Moeslims, hoewel armer aan aardsche bezittingen, rijker waren aan hemelsche zegeningen. De eerstgenoemden verwerpen de boodschap der waarheid — waarvan de laatstgenoemden de overbrengers zijn — en hun gesnoef is hetzelfde als dat van den rijkdaard in de gelijkenis: *Ik heb een grooter vermogen dan gij en ben machtiger in volgelingen.*

39 En waarom zeide gij niet, toen gij uw tuin inging: Het is zooals het Gode heeft behaagd, er is geen macht behalve in God? Indien gij mij minder acht dan u in vermogen en kinderen:

40 Dan zal mijn Heer mij wellicht geven wat beter is dan uw tuin, en daarover een rekening van den hemel zenden, zoodat die effen grond zal worden zonder planten:

41 Of zal het water daarvan in den grond zakken, zoodat gij het niet kunt vinden.

42 En zijn vermogen werd vernietigd; toen begon hij zijn handen te wringen wegens wat hij daaraan had besteed, terwijl die lag, op zijn daken neder gevallen zijnde, en hij zei: Och mij! ik wou, dat ik niemand met mijn Heer had vereenigd.

43 En hij had geen leger om hem te helpen buiten God, noch kon hij zich verdedigen.

44 Hier is bescherming slechts van God, den Waarachtige; Hij is het best in (het geven van) belooning en het best in het vergelden.

وَكَوْلًا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَىٰ أَنَا أُنَافٍ

مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَنُضِجَ صَعِيدًا تَرْتُكَا ﴿٤٠﴾

أَوْ يُنصِبَ مَآءً غَوْرًا فَكُنْ سَتَاطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾

وَاحْيِطْ بِشِرْكِهِ فَأَصْبَحَ يَقْلِبُ كَفَيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ لِيَلَيْتَنِي كَمَا أَشْرَكْتُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾

وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾

PARAGRAAF 6

De Schuldigen in het Gericht gebracht

45, 46. Vergankelijkheid der sieraden van dit leven. 47—49. Wat de schuldigen gedaan hebben, wordt hun voorgelouden.

45 En stel hun de gelijkenis van het leven dezer wereld voor: (Het is) als water, dat Wij van de wolken nederzenden, en de planten der aarde worden daardoor *wetig*; dan worden zij droog, in stukken gebroken, die de winden verstrooien; en God is de Bezitter van macht over elk ding.

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

of, blâks...
schichten.

Ar. ver-
ward.
Ar. wordt.

46 Vermogen en kinderen zijn een sieraad van het leven dezer wereld; en de immerblijvende, de goede werken, zijn beter bij uw Heer ten aanzien van belooning en beter ten aanzien van verwachting.

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلًا ﴿٤٦﴾

Ar. on-
bedekt.

47 En de dag, waarop Wij de bergen heen zullen doen gaan en gij de aarde als een effen gemaakte vlakte zult zien en Wij hen verzamelen en niemand hunner achterlaten zullen.

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ
بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَكُمْ نُعَادِرُ
مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾

48 En zij zullen voor uw Heer worden gebracht, in rijen staande: Voorzeker zij gij tot Ons gekomen, zooal Wij u den eersten keer schiepen; neen, gij dacht, dat Wij voor u geen tijd voor de vervulling der belofte hadden bepaald.

وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ كَرَّمْتُمُوهُ
أَلَّن نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾

49 En het boek zal geplaatst worden; ⁸¹⁴ dan zult gij de schuldigen zien vreezen om wat daarin staat; en zij zullen zeggen: O! wee over ons! wat een boek is dit! het slaat noch een kleine noch een groote over, maar telt die (alle); en wat zij gedaan hebben, zullen zij (er) aanwezig vinden; en uw Heer handelt jegens wien ook niet onrechtvaardig.

وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ
مُسْفِهِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يُوزِنُنَا
بِوَيْلَتِنَا مَا لَ هَذَا الْكِتَابِ لَا يَغَاذِرُ صَغِيرَةً وَلَا
كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّهُمْ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾

PARAGRAAF 7

Hun Machteloosheid

50 En toen Wij tot de engelen zeiden: Buig u neder voor Adam, ^a bogen zij zich neder, maar Iblis (deed het niet); ^b hij was (een) van de djinn, derhalve overtrad hij het gebod van zijn Heer. ⁸¹⁵ Wat!

وَإِذ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ
أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ

a 26.

b 27.

⁸¹⁴ Zie 17 : 13, 14. Het is het boek der gevolgen van wat de mensch gedaan heeft.

⁸¹⁵ Hier wordt duidelijk verklaard, dat Iblis een van de djinn of booze

zoudt gij hem en zijn nakomelingschap dan tot vrienden nemen, veeleer dan Mij, en zij zijn uw vijanden; slecht is (deze) wisseling voor de onrechtvaardigen.

51 Ik maakte hen niet tot getuigen van de schepping der hemelen en der aarde, noch van de schepping van hun eigen zielen; noch kon ik degenen die (anderen) op een dwaalspoor brachten, tot helpers nemen.

52 En ten dage als Hij zeggen zal: Roep degenen aan, die gij voor Mijn deelgenooten hebt gehouden. Dan zullen zij hen aanroepen, maar zij zullen hun niet antwoorden, en Wij zullen een scheiding tusschen hen maken.

53 En de schuldigen zullen het vuur zien, dan zullen zij weten, dat zij daarin zullen vallen, en zij zullen geen plaats vinden, om zich daarvan af te wenden.

مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥١﴾
بَدَا ل

مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ مَتَّخِذًا الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥٢﴾

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَادْعُوهُمْ فَلَمَّ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٣﴾

وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاعِقُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٤﴾

PARAGRAAF 8

De Waarschuwing in den Wind geslagen

54—57. De waarschuwing in den wind geslagen. 58. De genadige God schort de straf op. 59. Hun ondergang bepaald.

54 En voorzeker hebben Wij in dezen *Qoer-ân* iedere soort van bewijsgrond herhaald; en de mensch is het meest van al twistziek.

55 En niets verhindert de menschen te gelooven, wanneer de leiding tot hen komt, en vergiffenis van hun Heer te vragen, dan dat *hetgeen den ouden geschiedde* hen overvallen, of dat *de kastijding tegenover* hen komen zou.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾

A. r. het lot der ouden.

Of, menigerlei kastijding tot.

geesten is; derhalve is het een dwaling om hem voor een engel of een goeden geest te houden. De geest des kwaads is steeds opstandig, en daartegen wordt de mensch gewaarschuwd, opdat hij elke booze neiging zal weerstaan.

56 En Wij zenden apostelen slechts als gevers van blijde tijdingen en als waarschuwers, en degenen die niet gelooven, twisten met valsheid, opdat zij daarmede de waarheid te niet zullen doen, en zij houden Mijn mededeelingen en datgene waarmee zij gewaarschuwd worden, voor een spotternij.

57 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die aan de mededeelingen van zijn Heer herinnerd wordt en zich dan daarvan afwendt en vergeet wat zijn twee handen vooruitgezonden hebben? Waarlijk, Wij hebben sluiers over hun harten geplaatst, opdat zij het niet zouden verstaan en een zwaarte in hun ooren; en indien gij hen tot de leiding roept, zullen zij alsdan nimmer den rechten weg volgen. ⁸¹⁶

58 En uw Heer is Vergevensgezind, de Heer der Genade; indien Hij hen voor wat zij verdienen strafte, zou Hij zekerlijk de kastijding voor hen verhaast hebben; maar voor hen is een bepaalde tijd, waartegen zij geen schuilplaats zullen vinden.

59 En (aangaande) die steden, Wij hebben ze verdelgd, toen zij onrechtvaardig handelden, en voor hun verdelging hebben Wij (ook) een tijd bepaald. ⁸¹⁷

وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَيَجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا
آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ
فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَكَسَى مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ
إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ
يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ
إِلَى الْهُدَى فَكَذَّبُوا وَإِذَا تَوَلَّوْا

وَرَبُّكَ الْعَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ
يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَلْتُمْ لَهُمُ
الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا
مِنْ دُونِهِ مَوْعِدًا ﴿٥٨﴾

وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَعَلْنَا لِهَيْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾

816 Hier wordt weer duidelijk verklaard, wanneer sluiers over de harten worden geplaatst: het is als de mensch zoo ongerechtig is geworden, dat hij zich van de waarheid afwendt en zoo verhard, dat hij niet om het kwaad geeft, dat hij begaat. Hij verstekt zijn hart en weigert te luisteren; daarom wordt een sluier over zijn hart geplaatst, en in zijn ooren is een zwaarte.

817 Het persoonlijk voornaamwoord in het laatste gedeelte slaat op de tegenstanders van den Heiligen Profeet.

PARAGRAAF 9

Mozes' Reizen op Zoek naar Kennis

60 En toen Mozes tot zijn dienaar zei: Ik zal niet ophouden, tot ik de samenvloeiing der twee rivieren bereik, of ik zal jaren voortgaan. ⁸¹⁸

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَتْنَهُ لَا أَبْرُحُ حَتَّى
أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ⑩

61 En toen zij de samenvloeiing der twee (rivieren) bereikt hadden, vergaten zij hun visch, en hij nam zijn weg in de rivier, weggaande. ⁸¹⁹

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا
فَاتَّخَذَا سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ⑪

62 En toen zij verder gegaan waren, zei hij tot zijn dienaar: Breng ons ons ochtendmaal; wij hebben voorzerker vermoeden van deze onze reis ondervonden.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِقَتْنُهُ إِنِنَا عَدَاؤُنَا
لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ⑫

818 De in de negende en tiende paragraaf verhaalde gebeurtenissen kan Mozes werkelijk ervaren hebben; of deze reis kan eenvoudig een hemelvaart van Mozes zijn, zooals de in het vorige hoofdstuk vermelde hemelvaart van den Heiligen Profet. Wat in de daarop volgende paragraaf vermeld wordt, maakt deze laatste zienswijze aannemelijker, maar zelfs al vatten wij het op als een werkelijke reis op zoek naar kennis, toch is daarin niets onwaarschijnlijks. Men houde in gedachte, dat Mozes langen tijd in Egypte woonde, en de samenvloeiing van de twee rivieren is geen andere dan die van de twee groote armen van den Nijl bij Khartoem, nl. de *Witte Nijl* en de *Blauwe Nijl*. Dat het verhaal van deze reis van Mozes niet in den Bijbel of zelfs niet in de Rabbijnsche literatuur aan te treffen is, is geen bewijs van het tegendeel. De Rabbijnsche literatuur verhaalt van Mozes dingen, die ons goeden grond geven om te gelooven, dat hij zoo'n reis hoogstwaarschijnlijk ondernomen heeft. Ten zuiden van Egypte lag het koninkrijk Ethiopië, welks zuidgrens tot Khartoem of de samenvloeiing der twee Nijlen reikte, en verscheidene verhalen, zoowel in de Rabbijnsche als in de Hellenistische literatuur (zie *Jewish Encyclopædia*), stemmen overeen dat Mozes naar Ethiopië ging. Volgens een dezer verhalen werd hij koning van Ethiopië, om reden dat hij bij het verslaan van een vijand grooten moed aan den dag had gelegd en de weduwe van den koning huwde. Dit wordt tot op zekere hoogte door den Bijbel bevestigd: „Mirjam nu sprak, en Aäron, tegen Mozes, ter oorzake der vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had” (Num. 12:1). Vandaar heeft Mozes zeer waarschijnlijk een reis naar Khartoem, bij de zuidgrens van Ethiopië, ondernomen op zoek naar kennis. Indien wij deze reis als een hemelvaart opvatten, zou die de beperking der Mozaische bedeeeling beduiden. Mozes' jarenlange tocht tot hij de *Madjma'-oel-Bahrain* bereikt had, zou dan beteekenen, dat de Mozaische bedeeeling na verloop van tijd haar einde zou zien; terwijl de nieuwe bedeeeling, welke haar plaats zou innemen, die is, welke geleid zou worden door een profet, die hier beschreven wordt als *Madjma'-oel-Bahrain*, of iemand, in wien het tijdelijke en het geestelijke hun hoogste openbaring zouden vinden.

819 Zie volgende blz.

63 Hij zei: Hebt gij gezien, toen wij een schuilplaats op de rots zochten en ik den visch vergat, en niets heeft mij doen vergeten daarvan te spreken dan de duivel, en hij nam zijn weg in de rivier; wat een wonder! 820

64 Hij zei: Dit is waar wij naar zochten; toen keerden zij terug, op hun schreden terugkeerende.

65 Toen vonden zij een van Onze dienaren, wien Wij genade van Ons geschonken en wien Wij kennis van Ons geleerd hadden.

66 Mozes zei tot hem: Zal ik u volgen op voorwaarde dat gij mij de rechte kennis leert van wat u is geleerd?

67 Hij zei: Waarlijk, gij kunt geen geduld met mij hebben:

68 En hoe kunt gij geduld hebben met datgene, waarin gij geen uitgebreide kennis hebt gekregen?

69 Hij zei: Indien het Gode behaagt, zult gij mij geduldig vinden en ik zal u in welke zaak ook niet ongehoorzaam zijn.

70 Hij zei: Indien gij mij dan volgt, vraag mij dan omtrent niets, tot ik er u zelf over spreek.

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ
قَاتِلِي لَسِيَّتِ الْهُوتِ نَوْمًا أَسْنَيْنِيهِ
إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ
فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٨٢٠﴾

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِي ۗ قَارَتَدَا عَلَى
أَثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٨٢١﴾

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً
مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٨٢٢﴾

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَيْتَكَ عَلَى أَنْ
تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُسُلَنَا ﴿٨٢٣﴾

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٨٢٤﴾

وَكَيفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٨٢٥﴾

قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا
أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٨٢٦﴾

قَالَ فَإِنِ اشْتَبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ
شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٢٧﴾

819 Het verlies van den visch diende, volgens een verslag in *Boechari*, als teeken, dat het doel bereikt was.

820 Het zoeken van een schuilplaats op de rots toont aan, dat zij zich op een plaats bevonden, die door de rivier werd overstroomd; en toen Mozes' metgezel vluchtte om een schuilplaats te zoeken, vergat hij den visch mee te nemen. Hij gaf zijn verwondering niet te kennen over het feit, dat de visch weer te water ging, maar omdat hij Mozes vergeten had te zeggen, dat hij dien kwijt was.

PARAGRAAF 10

Mozes' Reizen op Zoek naar Kennis

71 Toen gingen zij (hun weg) tot hij, toen zij zich in de boot inscheepten, er een gat in maakte. (Mozes) zei: Hebt gij er een gat in gemaakt om *zijn* inzittenden te laten verdrinken? Voorzeker hebt gij een ernstig ding gedaan.

Ar. haar.

72 Hij zei: Heb ik u niet gezegd, dat gij geen geduld met mij zult kunnen hebben?

73 Hij zei: Berisp mij niet om wat ik vergeten heb, en dwing mij niet tot iets moeilijks in mijn zaak.

74 Toen togen zij voort tot hij, toen zij een jongeling ontmoetten, hem doodde. (Mozes) zei: Hebt gij een onschuldig persoon gedood, zonder dat (hij) een ander (gedood heeft)? Voorzeker hebt gij een slecht ding gedaan.

فَأُطْلِقًا^{٥٥} حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ
خَرَقَهَا^{٥٦} قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا^{٥٧}
لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا^{٥٨}

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا^{٥٩}

قَالَ لَا تَأْخُذْ بِنِيءِ مَا نَسِيتُ وَ لَا
تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا^{٦٠}

فَأُطْلِقًا^{٦١} حَتَّىٰ إِذَا الْفِيَا عُلْمًا فَتَقَتَهُ^{٦٢}
قَالَ أَكَلْتُمْ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ^{٦٣}
لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثَكْرًا^{٦٤}

DEEL XVI

75 Hij zei: Heb ik u niet gezegd, dat gij geen geduld met mij zult kunnen hebben?

76 Hij zei: Indien ik u hierna omtrent iets vraag, houd mij dan niet in uw gezelschap; inderdaad zult gij (dan) een verontschuldiging in mijn geval vinden.

77 Toen togen zij voort tot zij, toen zij tot de inwoners van een stad kwamen, *hun* om voedsel vroegen; maar zij weigerden hen als gasten te ontvangen. Toen vonden zij daarin een muur, die *op het punt* was om te vallen; toen zette hij dien overeind. (Mozes) zei: Indien gij gewild

Ar. haar
inwoners.Ar. wensch-
te.

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا^{٦٥}

قَالَ إِنْ سَأَلْتكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا
فَلَا تُصَحِّبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ
لَدُنِّي عُذْرًا^{٦٦}

فَأُطْلِقًا^{٦٧} حَتَّىٰ إِذَا آتَيْتُمُ أَهْلَ قَرْيَةٍ
اسْتَعْصِمُوا أَهْلَهَا قَابِئُوا أَنْ يُضَيِّقُوا^{٦٨}
فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ

Ar. tusschen u.

hadt, zoudt gij zekerlijk een belooning daarvoor hebben genomen.

78 Hij zei: Dit zal een scheiding tusschen mij en u zijn; nu zal ik u inlichten omtrent de beteekenis ⁸²¹ van datgene, waarmede gij geen geduld kon hebben.

79 Aangaande de boot, die behoorde aan (zekere) arme menschen, die op de rivier werkten, en ik wilde die beschadigen, en achter hen was een koning, die iedere boot met geweld nam.

80 En aangaande den jongeling, zijn ouders waren geloovigen en wij vreesden, dat hij ongehoorzaamheid en ondankbaarheid over hen zou doen komen:

فَأَقَامَهُ طَقَالَ كَوْشِدَتْ تَتَّخَذَتْ
عَلَيْهِ أَجْرًا ①

قَالَ هَذَا فِرَاقٌ بَيْنِي وَبَيْنِكَ
سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَظْه
عَلَيْهِ صَبْرًا ②

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ
يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ
سَفِينَةٍ غَصْبًا ③

وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ أَبُوهُمُ الْمُؤْمِنِينَ
وَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ④

821 De verklaring van de drie gebeurtenissen toont een openharing der Goddelijke wijsheid aan in wat in het dagelijksch leven van den mensch gebeurt. De Goddelijke wetten, zooals ze in de natuur geopenbaard worden, werken inderdaad voor het uiteindelijk voordeel van den mensch, hoewel zij soms voor het stoffelijk oog te zijnen nadeele schijnen te werken. De weldadige hand Gods, die in de natuur werkt, leidt de menschheid steeds naar het doel, d.i. het groote goed, hoewel dat doel noodzakelijk met schijnbaar verlies bereikt moet worden. Soms is het verlies slechts schijnbaar, zooals in het geval van het maken van een gat in het schip; er was geen wezenlijk verlies, maar het schijnbare verlies beantwoordde aan een groot doel en gaf den eigenaar veel voordeel. Het tweede voorbeeld is dat, waarin een persoon wezenlijk verlies lijdt, maar het is ten beste van het menschdom in het algemeen, want het leven moet opgeofferd worden voor het uiteindelijk voordeel van het menschdom. Het derde voorbeeld toont aan, dat ten beste van het menschdom daden moeten worden verricht, die geen onmiddellijke belooning geven, en dat het goede, verricht door het eene geslacht, niet van voordeelen voor het volgende ontbloot is.

Mozes zelf had inderdaad de ervaring van zijn leermeester op te doen, en de gebeurtenissen schijnen niet meer dan profetische allegorieën te zijn van Mozes' eigen levenstaak. Evenals het boren van een gat in een schip, dat den inzittenden vrees aanjoeg, moest Mozes zijn volk naar een plaats leiden, waar zij dachten verdrongen te zullen worden; hun behouden overtocht over de rivier echter toonde aan, dat het tot hun best strekte. Toen moest hij zijn menschen bevelen tegen de ongerechtigten te strijden en hen te dooden, maar hij vergoot niet vergeefs menschelijk bloed, want het was inderdaad een stap tot de ontwikkeling van een beter geslacht. En tenslotte, het opofferen van zijn leven voor de Israëlieten — afstammelingen van een rechtschapen man — correspondeerde met het oprichten van den muur door zijn leermeester voor de weezen, zonder daarvoor vergelding te vragen.

81 En wij wenschten, dat hun Heer hun in zijn plaats zou geven een betere dan hem in reinheid en nader bij genade. ⁸²²

فَارَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ
زَكْوَةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۝

82 En aangaande den muur, hij behoorde aan twee weesjongens in de stad, en daaronder was een schat, behoorende aan hen, en hun vader was een rechtschapen man; toen wenschte uw Heer, dat zij hun rijpheid zouden bereiken en hun schat uitnemen, een genade van uw Heer, en ik heb het niet uit eigen beweging gedaan. Dit is de beteekenis van datgene, waarmede gij geen geduld kon hebben.

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ
فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا
وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ
أَنْ يُبْلِعَهُمَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَ كَنْزَهُمَا
رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ ۗ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي
ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَهُ تَسْوِطٌ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝

PARAGRAAF 11

De Tweehoornige en de Gog en Magog

83 En zij vragen u omtrent Dzoelqarnain. ⁸²³ Zeg: Ik zal u een verhaal van hem reciteeren.

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقُرْنَيْنِ ۖ قُلْ
سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ۝

84 Waarlijk, Wij bevestigden hem in het land en schonken hem middelen van toegang tot ieder ding,

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ
كُلَّ شَيْءٍ سَبَبًا ۝

822 De jongeling maakte zich inderdaad schuldig aan ernstige vergrijpen, zulks als moord en roof, en zou zijn geloovige ouders in dezelfde overtredingen, waaraan hij zich schuldig maakte, kunnen betrekken; hij werd ter dood gebracht wegens zijn ernstige vergrijpen.

823 Het woord *Dzoelqarnain* beteekent letterlijk: de *tweehoornige*. Het heeft betrekking op den tweehoornigen ram van Daniëls openbaring (Dan. 8 : 3), dien hij verklaarde in den zin van het koninkrijk Medië en Perzië (Dan. 8 : 20), welke tot één koninkrijk werden vereenigd onder één heerscher, Cyrus, die in den Bijbel verkeerdelijk Darfus wordt genoemd (*En. Bib. en Jewish En. Art.* „Darius”). Daniëls visioen heeft echter geen betrekking op Cyrus, maar op Darfus I Hystaspis (521—485 v. Chr.), „die den Joden toestonden hun tempel te herbouwen, en vermeld wordt in Ezra 4 : 5, 24; 5 : 5; 6 : 1; Haggai 1 : 1; 2 : 10; Zacharia 1 : 7, en waarschijnlijk in Nehemia 12 : 22. Zijn liberaliteit tegenover de Joden is in volkomen overeenstemming met wat wij anders van zijn algemeene politiek in godsdienstige zaken tegenover de onderworpen volkeren weten” (*En. Bib.*, „Darius”).

Dat de in den Heiligen Qoer-ân vermelde geschiedenis van Dzoelqarnain op

85 En hij volgde een weg.

فَ تَشَبَعَ سَبِيلًا ④

86 Totdat hij, toen hij de grens bereikte, werwaarts de zon neigde, ze vond ondergaan in een zwarte zee, ⁸²⁴ en daarbij een volk vond. Wij zeiden: O Dzoelqarnain! geef hun een kastijding, of doe hun een weldaad.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا قُلْتَينِ إِنَّمَا أَنْتَ مُعَذِّبٌ وَإِنَّمَا أَنْتَ تَتَّخِذُ فِيهِمْ حُسْبَانًا ④

87 Hij zei: Aangaande hem, die onrechtvaardig is, wij zullen hem kastijden; dan zal hij tot zijn Heer wedergebracht worden, en Hij zal hem met een voorbeeldige kastijding kastijden:

قَالَ إِنَّمَا مِنْ ظَلَمٍ فَسَوَتْ نِعْدِي بِهِ ④ ثُمَّ يَرْدُ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا مُّكْرًا ④

88 En aangaande hem, die gelooft en het goede doet, hij zal een schoone belooning hebben, en Wij zullen een gemakkelijk woord van Ons gebod tot hem spreken.

وَإِنَّمَا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ الْحَسَنَىٰ وَسَنُقَدِّمُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ④

89 Daarna volgde hij (een anderen) weg.

ثُمَّ أَتَبَعَ سَبِيلًا ④

Darius I betrekking heeft, blijkt uit het feit, dat „Darius was de organisator van het Perzische Rijk. Zijn veroveringen dienden om de grenzen van zijn rijk in Armenië, den Kaukasus en Indië en langs de Toeranische steppen en in de hooglanden van Centraal-Azië uit te leggen" (*Jewish En.*, „Darius I"). De volgende opmerkingen in de *En. Br.* versterkt deze zienswijze: „Uit zijn inscripties blijkt, dat Darius een vurige aanhanger is van den waren godsdienst van Zoroaster. Maar hij was ook een groot staatsman en organisator. De tijd der veroveringen was ten einde geloopt; de oorlogen die Darius voerde, stelden evenals die van Augustus slechts ten doel, sterke natuurlijke grenzen voor het rijk te verkrijgen en de barbaarsche stammen aan diens grenzen te onderdrukken. Zoo bracht Darius dé wilde volken van de bergen bij de Zwarte Zee en in Armenië onder het juk en breidde het Perzische gebied tot den Kaukasus uit; om dezelfde reden streed hij tegen den Sacæ en andere Toeranische stammen". De vermelding in deze aanhaling, dat Darius een vurige aanhanger van den waren godsdienst van Zoroaster was, dat hij de barbaarsche stammen aan de grenzen onderwierp, dat hij sterke natuurlijke grenzen voor het rijk verkreeg en dat hij tegen den Sacæ streed, toont ten duidelijkste aan, dat hij de Dzoelqarnain van den Heiligen Qoer-ân was.

824 De hier vermelde plaats is geen andere dan de Zwarte Zee; immers zij vormde, daar Armenië in het Perzische Koninkrijk lag, de noordwestelijke grens van het rijk. De westgrens van zijn koninkrijk wordt aangeduid door de woorden *maghrib-asj-sjams*, dat beteekent: *het uiterste gedeelte van het land in westelijke richting*; het land beteekent hier zijn eigen gebied.

90 Totdat hij, toen hij de grens bereikte, waar de zon opging, ze vond opgaan over een volk, aan hetwelk Wij geen beschutting daartegen hadden gegeven;

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾

91 Zoo was het! en Wij hadden een volledige kennis van wat hij had.

كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾

92 Daarna volgde hij (een anderen) weg. 825

ثُمَّ أَتَبَعَ سَبِيلًا ﴿٩٢﴾

93 Totdat hij, toen hij (een plaats) tusschen de twee bergen bereikte, aan gindsche zijde daarvan een volk vond, dat nauwelijks een woord kon verstaan.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّيِّئِينَ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾

94 Zij zeiden: O Dzoelqarnain! waarlijk, Gog en Magog stichten kwaad in het land. Zullen wij u dan een schatting betalen, op voorwaarde dat gij een slagboom tusschen ons en hen opricht. 826

قَالُوا يَا دَاؤُدَ الْفَرَّتَيْنِ إِنْ يَأْجُوجُ وَمَاجُوجُ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾

Ar. tus-
schen hen.

825 De drie gezinspeelde tochten schijnen ondernomen te zijn met het doel om de grenzen van het rijk te versterken, aangezien de voornaamste daarvan gericht werd naar dat deel van de grens tusschen de Kaspische en de Zwarte Zee, waar de Kaukasus een natuurlijke bescherming bood tegen de aanvallen der Scythen. Darius trekt eerst westwaarts naar de Zwarte Zee, vervolgens oostwaarts en ten slotte noordwaarts naar den Kaukasus. De beschrijving van het volk in vs. 90 als een volk, dat geen beschutting tegen de zon had, is een beschrijving van de oorspronkelijke barbaarsche stammen op de kusten der Kaspische Zee, en de twee bergen van vs. 93 zijn de bergen van Armenië en Azerbeidsjan.

826 Er is veel meeningsverschil omtrent de identiteit van Gog en Magog, maar Ezechiël 38 : 2 geeft ons den sleutel: „Gog, het land van Magog, den hoofdvorst van Mesech en Tubal”. Tubal en Mesech worden bijna altijd samen vermeld, en hun identificatie heeft zulke moeilijkheden opgeleverd, dat een beroemde Bijbelcriticus de namen van zekere volken in Zuid-Palestina aan de hand doet. Maar dit is in tegenspraak met de zienswijze van vroegere schrijvers als Josephus, volgens wien de Magog ten noorden van den Kaukasus woonde. Wanneer wij evenwel naar het noorden van den Kaukasus gaan, vinden wij er nog twee rivieren, die de namen Tobol en Moskoa dragen; aan de laatste ligt de oude stad Moskou en aan de eerste de nieuwere stad Tobolsk. Het schijnt nage- noeg zeker te zijn, dat deze twee rivieren haar naam aan deze twee stammen van Ezech. 38 : 2, den Tubal en Mesech, ontleenden en toen haar naam aan de twee bovengenoemde steden gaven; zoodoende bewaarden ze de namen dezer stammen. Deze zienswijze stemt overeen met die van Josephus, die Magog met de Scythen vereenzelvigt, want „in de heele klassieke literatuur beduidt Scythië

Ar. <i>kracht</i> .	95 Hij zei: Datgene waarin mijn Heer mij bevestigd heeft, is beter; derhalve, help mij slechts met <i>werkers</i> , 827 ik zal een versterkten slagboom tusschen u en <i>hen</i> maken. 828	قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٥﴾
Ar. <i>tusschen hen</i> .	96 Breng mij blokken ijzer; 829 totdat hij, toen hij de ruimte tusschen de twee bergwanden <i>gevuuld had</i> , zei: Blaas; totdat hij, toen hij het (als) vuur had gemaakt, zei: Breng mij gesmolten koper, opdat ik het daarover giete.	الْأُتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ الْتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٦﴾
Ar. <i>gelijk had gemaakt</i> .		

gewoonlijk alle gebieden ten noorden en noordoosten van de Zwarte Zee en een Scyth eenig barbaar, van deze deelen afkomstig”.

Uit het bovenstaande blijkt, dat de naam Magog stammen beduidt, die gebieden ten noorden en noordoosten der Zwarte Zee bewoonden; stammen, die hun naam direct of indirect aan de steden Tobolsk en Moskou gaven.

Wij komen nu op de vermelding, dat de stammen, die Darius tusschen Azerbeidsjan en de Armenische bergen vond, voortdurend bestookt werden door hun noordelijke bureu, de Scythen. De geschiedenis getuigt van de waarheid dezer vermelding. Volgens Herodotus regeerden de Scythen acht en twintig jaar over Medië (*En. Br.*, Art. „Scythia”). „Omstreeks 512 voerde Darius oorlog tegen de Scythen. Deze oorlog kan zich slechts ten doel hebben gesteld, de nomadische Toeraansche stammen in den rug aan te vallen, en dus *den vrede aan de noordgrens van het rijk te verzekeren*” (*En. Br.*, Art. „Darius”). De zinsnede, die ik gecursiveerd heb, toont aan, dat Darius zich tot het uiterste inspande om den vrede aan de noordgrens van zijn rijk te verzekeren, waar de Kaukasus, aan beide zijden begrensd door de Zwarte en de Kaspische Zee, een natuurlijke bescherming bood.

827 Ar. *goewwah* of *kracht*. Maar hier wordt bedoeld: arbeid of arbeiders.

828 De in dit vers vermelde en in de daarop volgende verzen beschreven slagboom is de beroemde muur in Derbent (Ar. *Darband*). Moeslim-aardrijkskundigen en geschiedkundigen hebben over dezen muur geschreven, zooals bijv. in *Marâsid-oel-Ittila'* en *Ibn-oel-Faqih*. Maar het volgende, dat aan de *Encyclopaedia Britannica* ontleend is, moet overtuigender zijn: „Derbent of Darband, een stad van Perzië, Kaukasië, in de provincie Daghestan, aan de westkust van de Kaspische Zee. Het beslaat een smalle strook land aan de zee, vanwaar het zich verheft tot de steile hoogten in het binnenland. En in het Zuiden ligt het zeewaartsche uiteinde van den Kaukasischen muur (50 mijl lang), anders bekend onder den naam van Alexanders Muur, die de enge pas van de Yzeren Poort of Kaspische Poort (*Portus Albanæ*, of *Portus Caspæ*) afsluit. Dit had, als het onbeschadigd was, een hoogte van 29 voet en een dikte van ongeveer 10 voet, en vormde met zijn *ijzeren poorten* en talrijke wachttorens een *waardvolle verdediging van de Perzische grens*”. (Ik cursiveer in den laatsten zin, waarvoor men de hierop volgende noot zie). Het gebruik van de verkeerde benaming „Alexanders Muur” is toe te schrijven aan de vergissing der Moeslim-geschiedkundigen, die onderstelden, dat Dzoelqarnain Alexander was.

829 Zie volgende blz.

97 En zij konden dien niet beklimmen, noch konden zij er een gat in maken.

فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ⑤

98 Hij zei: Dit is een genade van uw Heer, maar wanneer de belofte van mijn Heer geschiedt, zal Hij dien met den grond gelijk maken, en de belofte van mijn Heer is immer waarachtig.

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ⑥

99 En te dien dage zullen Wij een deel hunner in strijd met een ander deel laten, en er zal op de bazuin geblazen worden; dan zullen Wij hen allen vergaderen; 830

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ⑦

100 En Wij zullen te dien dage de hel, te kijk gesteld, voor de ongeloovigen voortbrengen,

وَعَرَّضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرَضًا ⑧

101 Zij, wier oogen onder een bedekking van Mijn Herinnering waren, en zij konden zelfs niet hooren.

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ⑨

PARAGRAAF 12

Christenvolken

102 Wat! denken dan degenen die niet gelooven, dat zij Mijn dienaren tot bewakers buiten Mij kunnen nemen? Waarlijk, Wij hebben de hel tot onthaal voor de ongeloovigen bereid.

فَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنْ أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ⑩

103 Zeg: Zullen Wij u inlichten omtrent de grootste verliezers in (hun) werken?

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ⑪

829 De blokken ijzer waren noodig voor de ijzeren poorten in den muur, waarvoor men de laatste regels der vorige noot zie.

830 Hier hebben wij een overgang van het geschiedkundige tot het profetische. De Gog en Magog van den ouden tijd zouden in latere tijden hun vertegenwoordigers hebben. De eenige andere vermelding van Gog en Magog in den Heiligen Qoer-ân vindt men in 21 : 96, waar gezegd wordt, dat zij alle voordeelige en voorname plaatsen in bezit nemen. Dit zou hen duidelijk vereenzelvigen met de Europeesche volken; van de Slaven (daar zij in Rusland, het land van Magog, wonen) en de Teutonen kan men derhalve zeggen, dat zij de moderne vertegenwoordigers van Gog en Magog zijn; het vers zinspeelt profetisch op een grooten strijd der Europeesche volken. Vs. 104 staaft ook deze gevolgtrekking.

104 (Dezen zijn) degenen, wier arbeid in het leven dezer wereld verloren is gegaan en zij denken, dat zij bedreven zijn in het handwerk. ⁸³¹

أَلَّذِينَ صَلَّى سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿٨٣١﴾

105 Dezen zijn degenen, die niet in de mededeelingen van hun Heer en Zijn ontmoeting gelooven; derhalve worden hun werken nietig, en daarom zullen Wij ten dage der opstanding geen weegschaal voor hen oprichten. ^a

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَزَنًا ﴿٨٣٢﴾

a 466.

106 Zoo is het, dat hun vergelding de hel is, omdat zij niet geloofd hebben en met Mijn mededeelingen en Mijn apostelen den spot hebben gedreven.

ذَلِكَ جَزَاءُ هُمُ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا
وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿٨٣٣﴾

107 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en goede werken doen, hun plaats van onthaal zal de tuinen van het Paradijs zijn,

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ
لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿٨٣٤﴾

108 Daarin wonende; zij zullen een verwijdering daaruit niet wenschen.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿٨٣٥﴾

109 Zeg: Indien de zee inkt was voor de woorden van mijn Heer, (dan) zou de zee waarlijk uitgeput zijn, voordat de woorden van mijn Heer uitgeput zijn, zelfs al zouden Wij de gelijke van die (zee) brengen om ze te vermeerderen ⁸³²

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي
لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي
وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿٨٣٦﴾

110 Zeg: Ik ben slechts een sterveling als gij; het is mij geopenbaard, dat uw God één God is; al wie dus zijn Heer hoopt te ontmoeten, verrichte goede daden en vereenige niemand in den dienst van zijn Heer.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ
أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا
يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿٨٣٧﴾

831 Dit is een duidelijke beschrijving van de tegenwoordige houding der beschaafde volken tegenover hun zedelijke en geestelijke behoeften — hun arbeid is geheel en al in het leven dezer wereld gedompeld en zij kunnen zich niet den minstens tijd gunnen om over het leven na den dood na te denken; haar eenige qualificatie is, dat zij bedreven zijn in het handwerk.

832 Het is duidelijk, dat de woorden Gods hier zijn schepselen zijn; evenzoo is Jezus een woord Gods.

HOOFDSTUK XIX

MARIA

(*Marjam*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 98 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Zacharias en Johannes.
- Par. 2. Maria en Jezus.
- Par. 3. Abraham.
- Par. 4. Andere profeten.
- Par. 5. Hoe de tegenstanders behandeld werden.
- Par. 6. Het valsche leerstuk van het zoonschap.

Algemeene opmerkingen:

DE controverse met het Christendom wordt in dit hoofdstuk voortgezet, en de titel is ontleend aan den naam van Jezus' moeder, *Maria*; de omstandigheden, die met het baren van Jezus in verband staan, worden hier verhaald. Terwijl het vorige hoofdstuk de geschiedenis van het Christendom en dan diens leerstukken uitvoerig behandelt, wijdt dit echter een ruime plaats aan de behandeling van de onjuistheid der Christelijke godsdienstige dogma's; het toont aan dat ze zuiver nieuwigheden zijn en aan de leer van alle profeten volkomen onbekend; tevens bevestigt het het leerstuk der zondeloosheid van de profeten.

De eerste twee paragrafen behandelen de laatste vertegenwoordigers van het profetschap in het huis Israëls, nl. Johannes en Jezus. De valsche leerstukken, welke om den naam van den laatstgenoemde ontstonden, worden aan het eind der tweede paragraaf duidelijk veroordeeld; de geschiedenis van Abraham en die van eenige andere profeten worden respectievelijk in de derde en vierde paragraaf vermeld, die aantoonen, dat God steeds menschen als profeten zond om de wereld te hervormen. Tegen het einde der vierde paragraaf wordt verklaard, dat louter geloof zonder goede werken of rechtschapenheid niets is en dat het den menschen van geen nut is, als het niet in daden wordt omgezet. De vijfde paragraaf handelt over de tegenstanders der profeten in het algemeen, terwijl de zesde de bespreking van den Christelijken godsdienst ten einde brengt door het valsche leerstuk van het Zoonschap van Jezus ronduit te veroordeelen. Voor het jaar der openbaring van dit hoofdstuk zie men de noot bij hoofdstuk 17.

PARAGRAAF 1

Zachariás en Johannes

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Genoegzaam, Leidsman, Gezegend, Wetend, Waarheidlievend (God). ⁸³³

2 Een vermelding van de genade van uw Heer jegens Zijn dienaar Zachariás,

3 Toen hij zijn Heer met een zachte stem aanriep.

4 Hij zei: Mijn Heer! waarlijk, mijn beenderen zijn verzwakt en mijn hoofd is vergrijsd, en mijn Heer! ik ben nooit *ongelukkig geweest* in het bidden tot U:

5 En waarlijk, ik vrees mijn bloedverwanten na mij, en mijn vrouw is onvruchtbaar; derhalve, schenk mij van U een erfgenaam, ⁸³⁴

6 Die van mij zal erven en van de kinderen van Jakob, en maak hem, mijn Heer, iemand in wien Gij een welbehagen hebt.

7 O Zachariás! waarlijk, Wij geven u de blijmare van een jongen, wiens naam Johannes zal zijn; Wij hebben tevoren niemand tot zijn gelijke gemaakt. ⁸³⁵

8 Hij zei: O mijn Heer! hoe zal ik een zoon hebben, a en mijn vrouw is onvruchtbaar, en ik zelf heb inderdaad den uitersten graad des ouderdoms bereikt?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كُلِّعَصَّ

ذِكْرَ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا

قَالَ سَرَبْتُ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَ

اشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ

بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا

وَأَنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ

أُمْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ

رَبِّ رَاضِيًّا

يُزَكِّرِي يَا إِنَّمَا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ

لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا

قَالَ سَرَبْتُ أَنِّي يَكُونُ فِي عَلْمٍ وَكَانَتِ

أُمْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ

الْكِبَرِ عَتِيًّا

Of. moede
geworden.

a 3 : 29.

833 *Káf* duidt aan: *Káfi*, d.i. *Genoegzaam*, *Hâ*: *hâdî*, d.i. *Leidsman*, *jâ*: *Jâmin* d.i. *Gezegend*, *'ain*: *'Alîm*, d.i. *Wetend*, en *sâd*: *Şâdiq*, d.i. *Waarheidlievend*.

834 D.i. iemand, die de menschen tot de rechtschapenheid zal leiden. De erfenis van de kinderen van Jakob in het daarop volgende vers maakt dit duidelijk.

835 Daarmee wordt natuurlijk niet bedoeld, dat iemand als Johannes of iemand, die hem gelijk, nooit tevoren in de wereld geschapen werd (hoewel Jezus Christus deze zienswijze er op na schijnt te houden. Zie Matth. 11 : 11).

9 Hij zei: Zoo zal het zijn; uw Heer zegt: Het is Mij gemakkelijk, en inderdaad heb Ik u tevoren geschapen, toen gij niets waart.

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ
وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ①

10 Hij zei: Mijn Heer! geef mij een teeken. Hij zei: Uw teeken is, dat gij in drie nachten niet tot de menschen zult spreken, terwijl (gij) volkomen gezond (zijt). ⁸³⁶

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ
أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ①

11 Toen trad hij uit zijn be-
deplaats tot zijn volk en
maakte *het* bekend, dat *het*
(God) des ochtends en des
avonds *moest* loven.

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَدَّى
إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ①

12 O Johannes! houd het
Boek met kracht vast, en Wij
schonken hem wijsheid, ter-
wijl (hij) nog een kind (was),

يُحْيِي حُنَى الْكِتَابِ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ
الْحُكْمَ صَبِيًّا ①

13 En teederheid van Ons
en reinheid, en hij was
iemand, die zich (voor het
kwaad) hoedde,

وَحَتَانًا مِنَ لُدُنَا وَرُكُوءًا وَكَانَ تَقِيًّا ①

14 En gehoorzaam aan zijn
ouders, en hij was niet aan-
matigend, ongehoorzaam. ⁸³⁷

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ①

15 En vrede zij over hem
ten dage dat hij geboren
werd, en ten dage dat hij
sterft, en ten dage dat hij
levend zal worden opgewekt.

وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ
وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ①

Het beteekent, dat iemand als hij niet in Zacharia's gezin geboren was, want volgens het vorige vers zei Zacharias, dat hij *zijn eigen bloedverwanten* vreesde.

836 De Heilige Goer-ân staat het denkbeeld niet, dat Zacharias met stomheid geslagen was, en schijnt het Bijbelverhaal tegen te spreken, als die hier duidelijk zegt, dat hij dit gebod in acht moest nemen, al was hij ook in blakenden welstand, gelijk het woord *sawijja* beduidt. De waarheid is hier klaarblijkelijk aan de zijde van den Heiligen Goer-ân, en de schrijver van het Evangelie had duidelijk een misverstand, aangezien met stomheid geslagen zijn geen verband hield met begiftigd zijn met een zoon. Volgens den Heiligen Goer-ân was het doel van het zwijgen: geheel op te gaan in het bidden tot het Goddelijk Wezen; en vandaar zei Zacharias zijn volk, God ook te verheerlijken.

837 Laten de verdedigers van de exclusieve zondeloosheid van Jezus Christus de verschillende karaktertrekken van Johannes in overweging nemen. Johannes was rein en zondeloos en God nooit ongehoorzaam.

Ar. hun...
zij.

Ar. moes-
ten.

PARAGRAAF 2

Maria en Jezus

16 En vermeld Maria in het Boek, toen zij zich van haar gezin terugtrok naar een oostelijke plaats; ⁸³⁸

17 En zij nam een sluier (om zich) voor hen (te verbergen); toen zonden Wij *Onze inspiratie* tot haar, en *een welgevormd man* verscheen aan haar. ⁸³⁹

18 Zij zei: Waarlijk, ik neem mijn toevlucht tegen u tot den Weldadigen God, indien gij iemand zijt, die zich (voor het kwaad) hoedt.

19 Hij zei: Ik ben slechts een boodschapper van uw Heer: Dat ik u een reinen jongen zal geven.

20 Zij zei: Hoe zal ik een jongen hebben en geen sterveling heeft mij aangeraakt, ⁸⁴⁰ a noch ben ik onkuisch geweest?

21 Hij zei: Zoo zal het zijn; uw Heer zegt: Het is Mij gemakkelijk; en opdat Wij hem tot een teeken voor de menschen en een genade van Ons zullen maken; en het is een besloten zaak.

22 En zij ontving hem; ⁸⁴¹ toen trok zij zich met hem tot een afgelegen plaats terug.

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّيَبَتْ
مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْوِيًّا ۝

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا
إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ
كُنْتَ تَقِيًّا ۝

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ
لَكَ غُلَامًا زَكِيًّا ۝

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي
بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۝

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَى هَيْئٍ
وَلِيَجْعَلَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا
وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ۝

فَحَمَلَتْهُ فَاتَّيَبَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۝

Of, Onzen
aest.
Of, die ...
als een wel-
gevormd
man.

838 Deze plaats is waarschijnlijk Nazareth, die ten noordoosten van Jeruzalem ligt. Zij moest den tempel verlaten, toen zij de puberteit had bereikt.

839 Dit toont aan, dat de engel in een visioen kwam en dat het daaropvolgend onderhoud ook in een visioen plaats had. Het hier gebezigde woord *tamatstsala* staat dat, want het beteekent: *de gelijkenis van een ander ding aannemen*, en dit geschiedt alleen in een visioen.

840 Geen sterveling had haar aangeraakt, maar dat wil niet zeggen, dat zij daarna niet gehuwd was. De Evangelieën zeggen ons, dat Jozef haar kende (Matth. 1 : 24, 25) en dat zij verscheidene kinderen, de broeders en zusters van Jezus, ter wereld bracht (Matth. 13 : 55).

841 Maria ontving Jezus „zooals vrouwen kinderen ontvangen”, zegt een overgeleverd verslag van den Heiligen Profeet.

23 En de barensweeën dwongen haar zich naar den stam van een palmboom te begeven. ⁸⁴² Zij zei: O, dat ik hiervoren ware gestorven en iets ware, dat ganschelijk vergeten was!

24 Toen riep (een stem) van beneden haar haar toe: Treur niet, waarlijk, uw Heer heeft een beek beneden u doen stroomen:

25 En schud den stam van den palmboom naar u toe; die zal versche rijpe dadels op u laten vallen:

26 Derhalve, eet en drink en verfrisch het oog; en indien gij eenigen sterveling ziet, zeg: Waarlijk, ik heb den Weldadigen God een vasten gewijd; derhalve zal ik heden tot niemand spreken.

27 En zij kwam tot haar volk met hem, hem (bij zich) dragende. ⁸⁴³ Zij zeiden: O Maria! waarlijk, gij hebt een vreemd ding gedaan:

Of, iets vreemds of een leugendichter gebracht.

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِثُّ قَبْلِ هَذَا وَكُنْتُ
نَسِيًّا مَنْسِيًّا ①

فَتَادَّبَهَا مِنْ تَحْتِهَا الْآلُ تَحْذَرُنِي قَدْ
جَعَلَ رَبُّكَ تَحْتِكَ سَرِيًّا ②

وَ هُرِّيْتُ إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ فَسَقَطَ
عَلَيْكَ رُطْبًا جَزِيًّا ③

فَكُلِّي وَ اشْرَبِي وَ كَرِّمِي عَيْنًا قَامًا
تَرِينَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا الْفُقُورَى إِنِّي
نَدَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ
الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ④

فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ وَالْوَالِيَاتُ لَمَّا
لَقَدْنَ حِجَّتَ شَيْئًا فَرِيًّا ⑤

842 De vermelding van de barensweeën toont duidelijk aan, dat een gewoon menschelijk kind ter wereld kwam, en zoo bewijst die, dat die zijn goddelijkheid ontkent. Of dit kan betrekking hebben op Gen. 3 : 16: *met smart zult gij kinderen baren*. In beide gevallen stelt het duidelijk ten doel aan te toonen, dat de geboorte van Jezus niet met welke buitengewone omstandigheid ook gepaard ging en dat zijn moeder hem op de gewone wijze baarde. En dus kan zijn ontvangenis ook op geen andere wijze plaats hebben gehad dan volgens den regelmatigen loop der natuur.

843 Het onderhoud, dat overeenkomstig de hierop volgende verzen plaats had, is op zichzelf genoeg om duidelijk te maken, dat de komst van Maria tot haar volk met haar zoon — gelijk in dit vers vermeld staat — betrekking had op een tijd, toen Jezus oud genoeg was om tot de waardigheid van een profeet te worden verheven en om Goddelijke openbaring in den vorm van een boek te ontvangen (in vs. 30 toch zegt hij, dat hem het boek is gegeven). De commentatoren zijn van meening, dat het vers betrekking heeft op een tijd, toen Jezus nog een baby was, louter op grond hiervan dat het vers na een ander komt, dat van de geboorte van Jezus melding maakt. Opgemerkt dient evenwel te worden, dat de Heilige Qoer-ân een geschiedenis niet in al haar bijzonderheden vertelt en dat die vaak een aantal gebeurtenissen weglaat, die voor zijn doel niet noodig waren. Vergelijk bijv. het 11de en het 12de vers: het eerste daarvan verhaalt

28 O zuster van Aäron! uw vader was geen slecht man, noch was uw moeder een onkuische vrouw! ⁸⁴⁴

يَأْتَتْ هُرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأًا
سَوِيًّا وَ مَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ۞

29 Maar zij wees naar hem. Zij zeiden: Hoe kunnen wij tot iemand spreken, die een kind in de wieg was? ⁸⁴⁵

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ
مَنْ كَانَ فِي الْوِجْدَانِ صَبِيًّا ۞

30 Hij zei: Waarlijk, ik ben een dienaar van God; Hij heeft mij het Boek gegeven en mij tot een profeet gemaakt:

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ إِنِّي أُكْتَبُ
وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۞

31 En Hij heeft mij tot een gezegende gemaakt, waar ik ook moge zijn, en Hij heeft mij het gebed en de armenbelasting voorgeschreven, zoolang ik leef: ⁸⁴⁶

وَجَعَلَنِي مُبْرَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ سَوِيًّا
وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۞

slechts, dat Zacharias het heuglijke nieuws van de geboorte van een zoon ontving, terwijl het tweede van dien zoon verlangt, dat hij het boek met kracht vasthield. Buitendien is het te onredelijk om te onderstellen, dat, zoodra Maria het kind ter wereld had gebracht, zij het tot haar volk bracht om er veel vertoon van te maken. De Heilige Qoer-ân (vs. 22) zegt, dat zij zich toen tot een afgelegen plaats begaf, en dus kan het hier verhaalde voorval niet onmiddellijk na de verlossing plaats hebben gehad. *Dragende* beteekent niet noodzakelijk in de armen dragende; zie 9 : 92. Jezus reed toen op een ezel.

⁸⁴⁴ De woorden *ab* (vader), *ach* (broeder), *oecht* (zuster) beduiden niet noodzakelijk werkelijke vader, enz., en worden in zeer ruimen zin gebezigd. Ibn-i-Djarir verhaalt het volgende voorval: Safijja (de vrouw van den Heiligen Profeet) kwam tot den Apostel Gods en zei: „De vrouwen zeggen mij: „Een Jodin, dochter van twee Joden.” Hij zei haar: „Waarom zeide gij niet: „Mijn vader is Aäron en mijn oom is Mozes en mijn man is Moehammad?”” Dit voorval toont duidelijk aan, dat van een vrouw, die tot het Joodsche ras behoorde, gezegd werd, dat zij onmiddellijk aan Aäron en Mozes verwant was. Indien Maria de zuster van Aäron genoemd wordt, is het dus in volkomen overeenstemming met het vrije gebruik van het woord *oecht* in het Arabisch, en het een anachronisme ¹⁵⁾ te noemen verraadt onwetendheid van het Arabische idioom. Maria behoorde tot de priesterklasse, en daarom wordt zij de zuster van Aäron genoemd. Een gezegde van den Heiligen Profeet luidt: Ik ben de bede, van mijn *vader* Abraham.

⁸⁴⁵ Bejaarde en geleerde Joden plachten een jongen man, die onder hun oogen geboren en grootgebracht werd, ongetwijfeld te noemen: *iemand die gisteren nog een kind in de wieg was*, alsof zij het beneden zich achtten om met zoo'n jongen man te spreken. Opgemerkt dient te worden, dat zij Jezus iemand noemden, die een kind in de wieg *was* (niet is).

⁸⁴⁶ Het is dwaas te onderstellen, dat Jezus bevolen was te bidden en aalmoezen te geven, terwijl hij nog een kind van een dag was en dat hij deze voorschriften op dien leeftijd werkelijk in acht nam. Inderdaad toont Jezus' antwoord duidelijk aan, dat hij zijn volk toesprak, nadat hem de zending van

32 En (mij) gehoorzaam aan mijn moeder (gemaakt),⁸⁴⁷ en Hij heeft mij niet aanmatigend, rampzalig doen worden:

وَبَرًّا بِوَالِدَتِيْ ۖ وَلَمْ يَجْعَلْنِيْ
جَبَّارًا شَقِيًّا ①

33 En vrede zij over mij ten dage dat ik geboren werd en ten dage dat ik sterf en ten dage dat ik levend word opgewekt.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ ۖ وَ يَوْمِ
أَمُوتُ ۖ وَ يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ②

34 Dat is Jezus, de zoon van Maria; (dit is) het gezegde der waarheid omtrent datgene, waarover zij twisten.

ذٰلِكَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۗ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ③

35 Het past God niet, dat Hij een zoon tot Zich neemt. Glorie zij Hem; wanneer Hij een zaak besloten heeft, zegt Hij daartoe slechts: „Word”, en ze wordt. ^a

مَا كَانَ لِلّٰهِ اَنْ يَّتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحٰنَهُ
اِذَا قَضٰى اَمْرًا ۗ فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ
كُنْ فَيَكُوْنُ ④

a 2 : 117.

36 En waarlijk, God is mijn Heer en uw Heer; derhalve, dien Hem; dit is het rechte pad.

وَ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْبِيْ ۚ وَ سَرِيْبِكُمْ ۚ فَاَعْبُدُوْهُ
هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ⑤

37 Maar de partijen uit hun midden verschilden onderling; wee dan over degenen die niet gelooven, wegefs de ontmoeting van een grooten dag.

فَاخْتَلَفَ الْاَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۗ قَوْلِيْنُ
لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ مَّشْهَدِيْ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ⑥

38 Hoe duidelijk zullen zij hooren en hoe duidelijk zullen zij zien, ten dage als zij tot Ons komen; maar de onrechtvaardigen zijn heden in een duidelijke dwaling.

اَسْمِعْ بِهِمْ ۚ وَ ابْصُرْ ۚ يَوْمَ يَأْتُوْنَنَا لٰكِنِ
الظّٰلِمُوْنَ الْيَوْمَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ⑦

39 En waarschuw hen voor den dag van diep berouw, wanneer de zaak besloten zal zijn; en zij zijn (thans) in achteeloosheid en zij gelooven niet.

وَ اَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ ۗ اِذْ قُضِيَ
الْاَمْرُ ۚ وَ هُمْ فِيْ غَفْلَةٍ ۚ وَ هُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ⑧

het profeetschap was toevertrouwd; hij zegt geen woord omtrent zijn geboorte zonder vader.

847 Jozef was reeds een grijsaard, toen hij Maria huwde, en tegen den tijd dat de bediening van Jezus aanvangt, wordt er zelfs in de Evangeliën geen melding van hem gemaakt, terwijl de moeder en de broeders de eenige genoemde bloedverwanten zijn; of alleen de moeder wordt vermeld, want de Evangeliën verhalen een voorval, dat aantoon, dat Jezus onbeleefd was tegenover zijn moeder (Matth. 12 : 48). Dit vers weerlegt deze vermelding, daar het een der doeleinden van den Heiligen Quer-ân is om Jezus van alle valsche beschuldigingen te zuiveren.

40 Waarlijk, Wij erven de aarde en al degenen die daarop zijn, en tot Ons zullen zij worden teruggebracht.

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا
وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۝

PARAGRAAF 3

Abraham

41 En vermeld Abraham in het Boek; waarlijk, hij was waarheidlievend, een profeet.

وَأَذْكُرُنِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ ۝
إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝

a 431.

42 Toen hij tot zijn oudere zei: a O mijn oudere! waarom aanbidt gij wat niet hoort en niet ziet en u gansch geen nut doet.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ۝
شَكِيًّا ۝

43 O mijn oudere! inderdaad is tot mij de kennis gekomen, die niet tot u gekomen is; derhalve, volg mij, ik zal u op een recht pad leiden:

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۝

44 O mijn oudere! dien niet den duivel; waarlijk, de duivel is den Weldadigen God ongehoorzaam:

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ۝

Of, aan-
raakt.

45 O mijn oudere! waarlijk, ik vrees, dat een straf van den Weldadigen God u treft, zoodat gij een vriend van den duivel wordt.

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ۝

46 Hij zei: Zijt gij van mijn goden afgekeerd, o Abraham? Indien gij niet ophoudt, zal ik u zekerlijk steenigen, en verlaat mij voor eenigen tijd.

قَالَ أَرَأَيْتُ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمَ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهَ لَأَرْجِسَنَّكَ وَأَهْجُرُنِي مَلِيًّا ۝

b 9 : 114.

47 Hij zei: Vrede zij over u; ik zal mijn Heer smeeiken u te vergeven; b waarlijk, Hij is mij immer goedgunstig:

قَالَ سَلِّمْ عَلَيْهِ سَأَسْتَغْفِرَ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۝

48 En ik zal mij van u terugtrekken en van wat gij buiten God aanroept, en ik zal mijn Heer aanroepen; wellicht zal ik niet ongelukkig blijven in het aanroepen van mijn Heer.

وَأَعْتَزُّ لَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدَاعٍ رَبِّي شَقِيًّا ۝

49 En toen hij zich van hen en wat zij buiten God aanbaden teruggetrokken had, gaven Wij hem Izak en Jakob, ⁸⁴⁸ en ieder hunner maakten Wij tot een profheet.

فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۝٤٩

50 En Wij schonken hun van Onze genade, en Wij lieten (achter hen) een waarachtige vermelding van verhevenheid voor hen.

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيمًا ۝٥٠

Let. maaken de tong der waarheid verheven.

PARAGRAAF 4

Andere Profeten

51—53. Mozes en Aäron. 54, 55. Ismaël. 56, 57. Idris. 58, 59. Een boos geslacht. 60—63. De boetvaardigen vinden een eeuwig leven. 64, 65. De openbaring aan den Heiligen Profheet.

51 En vermeld Mozes in het Boek; waarlijk, hij was een gereinigde, en hij was een apostel, een profheet. ⁸⁴⁹

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ نَارًا كَانَتْ مُخْلِصًا وَمَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝٥١

52 En wij riepen hem van de gezegende zijde des bergs, en Wij lieten hem naderen, zich (met Ons) onderhoudende.

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۝٥٢

53 En Wij gaven hem uit Onze genade zijn broeder Aäron, een profheet.

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۝٥٣

54 En vermeld Ismaël in het Boek; waarlijk, hij was getrouw aan (zijn) belofte, en hij was een apostel, een profheet.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ نَارًا كَانَتْ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝٥٤ نِسِيًّا ۝

55 En hij beval zijn gezin het gebed en het geven van aalmoezen, en was iemand, in wien zijn Heer een welbehagen had.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝٥٥

56 En vermeld Idris in het Boek; waarlijk, hij was waarheidlievend, een profheet.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ نَارًا كَانَتْ صِدْقًا نَبِيًّا ۝٥٦

848 Elders wordt duidelijk gemaakt, dat Jakob zijn kleinzoon was (11 : 71; 21 : 72). Van Mozes wordt enkele verzen verder gezegd: *Wij gaven hem zijn broeder Aäron, een profheet*, hoewel Aäron ouder was dan Mozes.

849 Het leerstuk der zondeloosheid van de profeten wordt in dit hoofdstuk ten duidelijkste verklaard. Johannes was rein en God nooit ongehoorzaam (vs. 13, 14); Abraham was waarheidlievend (vs. 41); Mozes was gereinigd (vs. 51); Ismaël was iemand, in wien God een welgevallen had (vs. 55).

57 En Wij verhieven hem tot een verheven rang. ⁸⁵⁰

58 Dezen zijn degenen, wien God gunsten heeft geschonken, uit het midden der profeten van het zaad van Adam, en van degenen die Wij met Noach gedragen hebben en van het zaad van Abraham en Israël, en van degenen die Wij geleid en uitverkoren hebben; wanneer hun de mededeelingen van den Weldadigen God voorgelezen werden, vielen zij neder, zich nederbuigende en weenende. a

a 536.

59 Maar na hen kwam een boos geslacht, dat de gebede te loor liet gaan en de zinnelijke begeerten volgde; der halve zullen zij verderf ont moeten,

60 Behalve degenen, die zich bekeeren en gelooven en het goede doen; dezen zullen den tuin ingaan, en zij zullen in het minst niet onrechtvaardig worden behandeld:

61 De tuinen der eeuwigheid, die de Weldadige God Zijn dienaren beloofd heeft, terwijl (die) onzichtbaar (zijn); waarlijk, Zijn belofte zal geschieden.

62 Zij zullen daarin geen ijdel gesprek hooren, maar slechts: Vrede; en zij zullen daarin des ochtends en des avonds hun onderhoud hebben.

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَالِيًّا ⑤

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ
النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَمِمَّنْ
حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْرَائِيلَ وَإِمَّمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا
إِذَا نُنزِلُ عَلَيْهِمْ آيَاتِ الرَّحْمَنِ خَرُّوا
سُجَّدًا أَوْ بُكِيًّا ⑥

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا
الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسَوْفَ
يَقْلَبُونَ عَذَابًا ⑦

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا
يُظَلَّمُونَ شَيْئًا ⑧

جَدَّتْ عَدْنُ الرَّحْمَنِ وَعَدَدُ الْعِبَادَةِ
بِالْعَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ⑨

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ
رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ⑩

850 Idris is dezelfde als Henoch. De Bijbel veronderstelt, dat hij ten hemel werd opgenomen; zie Gen. 5 : 24 en Hebr. 11 : 5. De Heilige Goer-ân verbetert deze dwaling door te zeggen, dat hij niet lichamelijk ten hemel werd verheven, maar tot een verheven staat. Gen. 5 : 24 zegt aldus: „Henoch dan wandelde met God; en hij was niet meer, want God nam hem weg.” Het Nieuwe Testament zegt nog duidelijker: „Door het geloof is Henoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat God hem weggenomen had” (Hebr. 11 : 5). In den Heiligen Goer-ân wordt hij nog slechts eenmaal vermeld, nl. in 21 : 85.

63 Dit is de tuin, dien Wij dengenen Onzer dienaren, die zich (voor het kwaad) hoeden, tot erfenis geven.

64 En wij dalen niet neder dan op bevel van uw Heer; aan Hem behoort wat vóór ons en wat achter ons en wat daartusschen is, en uw Heer is niet vergeetachtig. ⁸⁵¹

65 De Heer van de hemelen en de aarde en wat daartusschen is; derhalve, dien Hem en wees lijdzaam in Zijn dienst. Kent gij wien ook, Hem evengelijk?

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا
مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝

وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا
بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ
ذَلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ
لَهُ سَبِيًّا ۝

PARAGRAAF 5

Hoe de Tegenstanders behandeld werden

66, 67. 's Menschen twijfelzucht. 68—73. Het lot van de verdorvenen en de rechtschapenen. 74—76. Een les uit het lot der ouden. 77—80. De kastijding is zeker. 81, 82. Loochening van de leiders des kwaads.

66 En de mensch zegt: Wat! als ik dood ben, zal ik (dan) waarlijk levend worden voortgebracht?

67 Herinnert de mensch zich niet, dat Wij hem tevoren geschapen hebben, toen hij niets was?

68 Derhalve, bij uw Heer! Wij zullen hen en de duivels zekerlijk verzamelen; vervolgens zullen Wij hen zekerlijk knielend om de hel aanwezig laten zijn.

69 Daarna zullen Wij zekerlijk van iedere partij hunner hem, die het wederspanningst tegen den Weldadigen God is, uitnemen.

وَيَقُولُ الْاِنْسَانُ ؕ اِذَا مَاتْتُ لَسَوْفَ
اُحْرَجُ حَيًّا ۝

اَوْ لَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ
قَبْلُ وَاَلَمْ يَكُ شَيْئًا ۝

فَوَرَبِّكَ لَنَحْضُرَنَّهُمْ وَالشَّيْطٰنِ ثُمَّ
لَنَحْضُرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ۝

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اٰيُهُمْ اَسَدًا
عَلَى الرَّحْمٰنِ عَدِيًّا ۝

851 De woorden *wij dalen niet neder* worden gewoonlijk opgevat in den zin, dat ze betrekking hebben op de komst van engelen met de Goddelijke openbaring. Het lijdt geen twijfel, dat dit verband houdt met de openbaring aan den Heiligen Profet, aangezien het beteekent, dat de engelen, gelijk zij openbaring tot de vroegere profeten brachten, ook nu op bevel van den Heer openbaring tot den Heiligen Profet Moehammad brengen. De laatste woorden van het vers: *en uw*

70 Dan weten Wij zekerlijk degenen het best, die het meest verdienen daarin verbrand te worden.

71 En er is niemand onder u, die niet daartoe zal komen; dit is een onvermijdelijk besluit van uw Heer. ⁸⁵²

72 Dan zullen Wij degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, bevrijden en Wij zullen de onrechtvaardigen knielend daarin laten.

73 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voor-gelezen worden, zeggen degenen die niet gelooven tot degenen die gelooven: Welke der twee partijen is het best in verblijf en het best in vergadering?

74 En hoe *vele geslachten* hebben Wij vóór hen verdelgd, die beter waren in goederen en voorkomen!

75 Zeg: Wat hem betreft, die in dwaling blijft, de Weldadige God zal zijn leven waarlijk verlengen, tot zij dat-gene zien, waarmede zij bedreigd werden, hetzij de kastijding of het uur; dan zullen zij weten, wie in een slechter toestand is en zwakker in krachten. ⁸⁵³

76 En God doet degenen die recht wandelen, in leiding toenemen; en immer blijvende goede werken zijn bij uw Heer het best in vergelding en het best in het voortbrengen van vruchten.

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ
بِهَا صِلِيًّا ۝٦٠

وَأَنَّ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ
رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ۝٦١

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ
الظَّالِمِينَ فِيهَا جَذِيًّا ۝٦٢

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ آمَنُوا أَمْ لِيَ الْفَرْيَقَيْنِ
خَيْرٌ مَّقَامًا وَآخَسَنُ نَذِيرًا ۝٦٣

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِمَّنْ فَزَرِنَا هُمْ
أَحْسَنُ مَقَامًا وَرَاءِهَا ۝٦٤

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَسُدُّ لَهُ
الرَّحْمَنُ مَدَاةً حَتَّىٰ إِذَا سَأَرُوا مَا

يُوعَدُونَ إِنَّمَا الْعَذَابُ وَرَمَّا السَّاعَةَ ۝٦٥
فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا
وَآضَعُفُ جُنْدًا ۝٦٦

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۝٦٧
وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۝٦٨

Ar. menig
geslacht.

Heer is niet vergeetachtig, zijn bedoeld om aan te duiden, dat de beloften en voorspellingen, die God door Zijn profeten deed, niet vergeten konden worden.

852 Zooals het verband duidelijk aantoonst, is hier slechts sprake van de verdorvenen. Zie 21 : 102, waar ons gezegd wordt, dat de rechtschapenen niet het zwakste gehud der hel zullen hooren.

853 Het uur beteekent: het uur van den ondergang, de tijd waarop zij totaal vernietigd zullen worden, terwijl hun macht hen voor goed zal verlaten. De

77 Hebt gij hem dan gezien, die niet in Onze mededeelingen gelooft en zegt: Mij zullen zekerlijk vermogen en kinderen worden gegeven?

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ
لَأُوْتِيَنَّ مَا لَمْ يَكُنْ لَهُ ۗ

78 Heeft hij kennis van het ongeziene verworven, of een verbond met den Weldadigen God gemaakt?

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ
عَهْدًا ۗ

79 In geen en deele! Wij schrijven op wat hij zegt, en Wij zullen den duur van de kastijding voor hem verlen- gen,

كَلَّا سَتَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَ نَمُدُّ لَهُ
مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۗ

80 En Wij zullen van hem erven wat hij zegt, ⁸⁵⁴ en hij zal alleen tot Ons komen.

و نَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۗ

81 En zij hebben goden buiten God genomen, opdat zij hun een bron van sterkte zullen zijn;

و اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا
لَهُمْ عِزًّا ۗ

82 In geen en deele! zij zullen hun aanbedding weldra loochenen, en zij zullen hun tegenstanders zijn.

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
عَلَيْهِمْ عِدًّا ۗ

PARAGRAAF 6

Het valsche Leerstuk van het Zoonschap

83—87. De duivels misleiden. 88—96. Ernst der zonde van God een zoon toe te kennen. 97, 98. Een waarschuwing voor de twistzieken.

83 Ziet gij niet, dat Wij de duivels tegen de ongelovigen hebben gezonden, hen aanzettende met een aanzetting?

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى
الْكَافِرِينَ تَؤْوُهُمْ أَتْرَابًا ۗ

84 Maak derhalve geen haast tegen hen, Wij tellen hun slechts een aantal (dagen) uit.

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ
لَهُمْ عَدًّا ۗ

85 De dag, waarop Wij degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, tot den Weldadigen God zullen verzamelen om onderscheidingen te ontvangen,

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ۗ

kastijding duidt, in vergelijking met den *ondergang*, een lichtere straf aan. *Zwakker in krachten* bevat duidelijk een profetische zinspeling op de oorlogen tusschen de Moeslims en hun vervolgers.

854 D.i. zijn vermogen en kinderen; zie vs. 77.

86 En Wij zullen de schuldigen dorstig naar de hel drijven.

87 Zij zullen geen macht hebben over eenige bemiddeling, behalve hij die een verbond met den Weldadigen God heeft gemaakt.

88 En zij zeggen: De Weldadige God heeft een zoon (tot Zich) genomen.

89 Zekerlijk hebt gij een *afschuwelijke bewering gedaan*:

90 De hemelen zouden daardoor nagenoeg gescheurd en de aarde vaneengespleten en de bergen in stukken nedergevallen zijn,

91 Dat zij den Weldadigen God een zoon toeschrijven.

92 En het past den Weldadigen God niet een zoon (tot Zich) te nemen. ⁸⁵⁵

93 Er is niemand in de hemelen en (op) de aarde, of hij zal als een dienaar tot den Weldadigen God komen.

94 Voorzeker heeft Hij een uitgebreide kennis van hen, en heeft hen een (uitgebreide) telling geteld.

95 En ieder hunner zal ten dage der opstanding alleen tot Hem komen.

96 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en goede werken doen, voor hen zal de Weldadige God liefde te weegbrengen. ⁸⁵⁶

وَنَسُوْنَ الْمُجْرِمِيْنَ اِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ۝

لَا يَمْلِكُوْنَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۝

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِذَا ۝

تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَنْفَطِرْنَ مِنْهُ وَتَجْسَدُ الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًا ۝

اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ۝

وَمَا يَنْبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ وِلَدًا ۝

اِنَّ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّا اَتَى الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ۝

لَقَدْ اَحْصٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۝

وَكُلُّهُمْ اَتِيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ۝

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ۝

Ar. afschuwelijk ding gebracht.

855 De vijf verzen 88—92 bevatten een zeer krachtige en duidelijke veroordeeling van het Christelijke leerstuk der Godheid van Jezus Christus, en hierop heeft het hoofdstuk in het bijzonder betrekking. Opgemerkt kan worden, dat dit hoofdstuk tot omstreeks het vijfde jaar der zending van den Heiligen Profeet behoort, en dus heeft de Islâm zich van het allereerste begin af aan het groote doel voor oogen gesteld, het Christendom te hervormen. Hier wordt gezegd, dat het nemen van een zoon in strijd is met Zijn attribuut *rahmânijjat*, omdat er van den zoon, overeenkomstig het Christelijke leerstuk, verlangd wordt, de zonden

856 Zie volgende bladzijde.

97 Derhalve hebben Wij dien slechts gemakkelijk gemaakt in uw taal, opdat gij daarmede blijde tijdingen zult geven aan degenen die zich (voor het kwaad) hoeden en daarmede een zeer twistziek volk zult waarschuwen.

Ar. menig
geslacht.

98 En hoe *vele geslachten* hebben Wij vóór hen verdelgd! Ziet gij een hunner, of hoort gij een zwak geluid van hen?

قَاتِمَا يَسْرُنَهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٩٧﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ
تَجِسُّ مِنْهُمْ فِرْنٌ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ
لَهُمْ رِكْرًا ﴿٩٨﴾

van het menschdom goed te maken, terwijl *rahmánijjat* beteekent, dat Hij een zondaar vergeven kan, zonder enige vergoeding van hem te vragen.

856 God brengt *liefde* voor de rechtschapenen teweeg, beteekent dat Hijzelf hen bemint en de harten van andere menschen met liefde voor hen vervult, terwijl zij zoowel God als hun medescheepselen ook beminnen.

HOOFDSTUK XX

TA HA

GEOPENBAARD TE MEKKA (8 paragrafen en 135 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1—5. De geschiedenis van Mozes.
Par. 6. De tegenstanders van den Heiligen Profeet zullen vernederd worden.
Par. 7. Het misleiden van den duivel.
Par. 8. De straf is zeker.

Algemeene opmerkingen:

DE aanvangsletters van dit hoofdstuk dienen als titel. Het grootste deel daarvan is gewijd aan de behandeling van de geschiedenis van Mozes, die hier in bijzonderheden wordt verteld. Daar het vorige hoofdstuk de geschiedenis van Jezus uitvoerig behandelt, wordt dit — aangezien het de geschiedenis van Mozes in bijzonderheden behandelt — daarna geplaatst. Het begint met een opbeurende boodschap aan den Heiligen Profeet, die hierop neerkomt, dat hij zich niet door den bitteren tegenstand aan zijn prediking moet laten ontmoedigen, omdat zijn zending stellig met succes zal worden bekroond. De eerste vijf paragrafen (uit een totaal van acht) behandelen de geschiedenis van Mozes, terwijl de zending van den Heiligen Profeet tegen het einde der vijfde paragraaf ter sprake wordt gebracht. De overige drie paragrafen beschrijven den tegenstand aan den Heiligen Profeet en de gevolgen van dien tegenstand.

PARAGRAAF 1

De Geschiedenis van Mozes

1—8. Troost voor den Heiligen Profeet. 9—24. De Goddelijke zending aan Mozes toevertrouwd en hij werd naar Faraö gezonden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 *O mensch!* 857

2 Wij hebben u den Goerân niet geopenbaard, opdat gij ongelukkig zult zijn. 858

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ٥

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ٥

Of. *Wecs*
in *rust.*

857 *Tâhâ*, een combinatie van de twee letters *tâ* en *hâ* van het alfabet, beteekent volgens de meesten der oudste commentatoren: *O mensch.*

858 Het is een troost voor den Heiligen Profeet en tevens een duidelijke

3 Neen, die is een herinnering voor hem, die vreest:

4 Een openbaring van Hem, Die de aarde en de hooge hemelen heeft geschapen.

5 De Weldadige God heeft de macht op den troon. a

6 Aan Hem behoort wat in de hemelen en wat op de aarde is en wat tusschen beide en wat beneden den grond is.

7 En indien gij het gezegde luide uitspreekt, dan waarlijk, Hij kent het geheim en wat nog meer verborgen is.

8 God — er is geen god dan Hij; aan Hem behooren de schoonste namen.

9 En is het verhaal van Mozes tot u gekomen?

10 Toen hij vuur zag, zei hij tot zijn gezin: Blijf; waarlijk, ik zie vuur; wellicht zal ik u daaruit een gloeiende kool brengen, of een leiding bij het vuur vinden.

11 En toen hij daartoe kwam, werd een stem geuit: O Mozes!

12 Waarlijk, Ik ben uw Heer; derhalve, trek uw schoenen uit; ⁸⁵⁹ waarlijk, gij zijt in de heilige vallei Toewā:

13 En Ik heb u uitverkozen; derhalve, luister naar hetgeen geopenbaard wordt:

14 Waarlijk, Ik ben God, er is geen god dan Ik; derhalve, dien Mij en onderhoud het gebed ter Mijner gedachtenis:

إِلَّا تَذِكْرَةً لِمَنْ يَخْشَى ۝

تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ۝

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ۝

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ۝

وَإِنْ تَجَهَّرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ

السِّرِّ وَأَخْفَى ۝

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۝

وَهَلْ آتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۝

إِذْ رَأَانَا نَارًا فَتَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي

أُنْتُ نَارًا تَعْلَى أُنْتِكُمْ مِنْهَا يَقْبَسُ

أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ۝

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمْوَسَى ۝

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ۝

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِيذْكُرَنِي ۝

voorspelling, dat er een machtige verandering tot stand zal worden gebracht, niet alleen in Arabië, maar ook in de geheele wereld, want dat was het doel, dat de Heilige Goer-an van het begin af aan trachtte te verwezenlijken.

859 Het gebod om de schoenen uit te trekken is een metaphorische uitdrukking voor het hart vrij maken van zorg voor het gezin en de bezittingen. Volgens anderen is het „een gebod om te wonen“.

15 Waarlijk, het uur komt
— Ik zal het duidelijk maken
— opdat iedere ziel beloond
worde, gelijk zij zich inspant:

16 Derhalve, laat hij die
daarin niet gelooft en zijn
lage begeerten volgt, u niet
daarvan afwenden, opdat gij
niet zult vergaan:

17 En wat is dat in uw
rechterhand, o Mozes!

18 Hij zei: Dit is mijn staf;
ik steun daarop en ik sla
daarmede de bladeren af om
ze op mijn schapen te laten
vallen, en ik heb er andere
doeleinden in.

19 Hij zei: Werp dien
neder, o Mozes!

20 En hij wierp dien neder,
en zie! hij was een loopende
slang.

21 Hij zei: Grijp haar en
vrees niet; Wij zullen haar
tot haar vorigen toestand
terugbrengen:

Ar. naar.

22 En druk uw hand in
uw zijde, zij zal (er) wit uit-
komen zonder eenig kwaad:
een ander teeken. ⁸⁶⁰

23 Opdat Wij u (sommige)
van Onze grootere teekenen
zullen toonen:

24 Ga tot Faraö; waarlijk,
hij is alle perken te buiten
gegaan.

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا
لِنَجْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ⑩

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَابِئُومٌ بِهَا
وَاطَّبَعَهُ هَؤُلَاءُ فَتَرَدَّى ⑪

وَمَا تِلْكَ يَمِينُكَ يُمُوسَى ⑫

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ
بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى ⑬

قَالَ أَلْقِهَا يُمُوسَى ⑭

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ⑮

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۗ سَنُعِيدُهَا
سِيرَتَهَا الْأُولَى ⑯

وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ
بَيَضَاءً مِمَّنْ غَبِيرٌ سُودٌ أَرَّةٌ أُخْرَى ⑰

لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ⑱

إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ⑲

PARAGRAAF 2

De Geschiedenis van Mozes

25 Hij zei: O mijn Heer!
verruim mijn borst voor mij:

26 En maak mij mijn zaak
gemakkelijk:

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ⑳

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ㉑

860 Dit alles ervoer Mozes in dien bijzonderen toestand, waarin de ontvanger van een openbaring zich op den tijd der openbaring bevindt. En wat God hem toonde, had, zooals in vs. 23 verklaard wordt, een diepere beteekenis. Zie noot 498. Er kan hier bijgevoegd worden, dat *jad-i-baidal* (vertaald door *witte hand*)

27 En ontbind den knoop van mijn tong: ⁸⁶¹

28 (Opdat) zij mijn woord zullen verstaan:

29 En geef mij een helper uit mijn gezin:

30 Aäron, mijn broeder:

31 Versterk mijn rug door hem:

32 En verbind hem (aan mij) in mijn zaak.

33 Opdat wij U menigvuldig zullen verheerlijken:

34 En U menigvuldig gedenken:

35 Waarlijk, Gij ziet ons.

36 Hij zei: Uw verzoek is u inderdaad toegestaan, o Mozes:

37 En voorzeker hebben Wij u op een anderen tijd een gunst geschonken:

38 Toen Wij tot uw moeder openbaarden wat geopenbaard werd:

39 Zeggende: Leg hem in een kist, en werp die in de rivier; dan zal de rivier hem op de kust werpen; iemand, die Mij een vijand en hem een vijand is, zal hem opnemen; en Ik heb op u liefde van Mij geworpen, en opdat gij onder Mijn oogen opgevoed zoudt worden.

40 Toen uw zuster ging en zei: Zal ik u tot iemand leiden, die voor hem zal zorgen? Toen brachten Wij u tot uw moeder terug, opdat haar oog verfrischt zou worden en zij niet treuren zou; en gij doodde een mensch; toen verlostten Wij u van de droefenis, en Wij beproefden u met (een gestreng) beproeving.

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۝

يَفْقَهُوا قَوْلِي ۝

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ۝

هَارُونَ أَخِي ۝

اشْدُدْ بِهِ أَزْرَارِي ۝

وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ۝

كُنِيَ سُبْحَانَكَ كَثِيرًا ۝

وَنَذَّرَكَ كَثِيرًا ۝

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۝

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَى ۝

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَى ۝

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۝

أَنْ أُنذِرَ فِيهِ فِي الثَّابُوتِ فَأُنذِرَ فِيهِ

فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ

عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ

مَحَبَّةً مِمِّيَّهِ وَلِنُصْنَعَنَّ عَلَىٰ

عَيْنِي ۝

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ

عَلَىٰ مَنْ يَلْفُلُهُ فَرَجَّكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كُنِيَ

تَقَرَّرَ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنُ ۝ وَتَمَلَّتْ

نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَّانَكَ

فُتُوًّا ۝ فَلَمَّ تَتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ

overeenkomstig Tâdj-œel-'Arôès beteekent: een argument, dat zeer duidelijk is gemaakt.

861 Het is een bede om niet gebrekkig te kunnen te spreken.

Toen bleeft gij jaren onder de inwoners van Midian; vervolgens zijt gij herwaarts gekomen gelijk besloten was, o Mozes:

41 En Ik heb u voor Mijzelf uitverkoren:

42 Ga, gij en uw broeder met Mijn mededeelingen en wees niet onachtzaam in Mijn gedachtenis:

43 Ga gij beiden tot Faraö; waarlijk, hij is alle perken te buiten gegaan:

44 En spreek tot hem een vriendelijk woord; wellicht zal hij nadenken of vreezen.

45 Zij zeiden: Onze Heer! waarlijk, wij vreezen, dat hij zich haasten zal ons kwaad te doen, of dat hij buitensporig zal worden.

46 Hij zei: Vrees niet; waarlijk, Ik ben met u beiden; Ik hoor en zie:

47 Derhalve, ga gij beiden tot hem en zeg: Waarlijk, wij zijn twee apostelen van uw Heer; zend daarom de kinderen Israëls niet en martel hen niet! Inderdaad hebben wij u een mededeeling van uw Heer gebracht, en vrede is over hem, die de leiding volgt:

48 Waarlijk, het is ons geopenbaard, dat de kastijding waarlijk op hem zal komen, die loochent en zich omkeert.

49 (Faraö) zei: En wie is uw Heer, o Mozes?

50 Hij zei: Onze Heer is Hij, Die aan elk ding zijn schepping gaf en het (naar zijn doel) leidde.

51 Hij zei: Wat dan is de toestand der vroegere geslachten?

مَدِينَةٍ لَمْ تَكُنْ عَلَى قَدَمَيْ
يُوسُفَ ⑤

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ⑥

إِذْ هَبَّ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَتِي وَلَا
تَنِييَا فِي ذِكْرِي ⑦

إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ⑧

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيْنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ
أَوْ يَخْشَى ⑨

قَالَا رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى ⑩

قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى ⑪

قَاتِبِيهِ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ
مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَحَدِّثْ بِهِمْ
قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ
عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى ⑫

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ
كَذَّبَ وَتَوَلَّى ⑬

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يُوسُفَ ⑭

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ
ثُمَّ هَدَى ⑮

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى ⑯

52 Hij zei: De kennis daarvan is bij mijn Heer in een boek: mijn Heer dwaalt niet, noch vergeet Hij:

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ
رَبِّي وَلَا يَنْسَى ۝

53 Die de aarde voor u tot een uitgestrektheid maakte en daarin paden voor u maakte en water van de wolken nederzond; en daardoor hebben Wij vele soorten van verscheidene planten voortgebracht:

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَاكًا
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَشْجَارًا مِمَّا تَبَاتُ شَجَى ۝

54 Eet en weid uw vee; waarlijk, hierin zijn teekenen voor degenen, die met verstand begiftigd zijn.

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ۝

PARAGRAAF 3

De Geschiedenis van Mozes

55 Daaruit hebben Wij u geschapen en daarin zullen Wij u terugzenden en daaruit zullen Wij u ten tweeden male opwekken.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا
نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ۝

56 En voorzeker hebben Wij hem Onze teekenen, alle daarvan, getoond, maar hij loochende en weigerde.

وَلَقَدْ آرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ۝

57 Hij zei: Zijt gij tot ons gekomen om ons door uw tooverij uit ons land te zetten, o Mozes?

قَالَ أَجِئْتُنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا
بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ۝

58 Dan zullen ook wij vóór u tooverij als die voortbrengen; maak derhalve tus-schen ons en u een afspraak, die wij niet zullen breken — wij noch gij — (op) een in het midden gelegen plaats.

فَلَمَّا تَبَيَّنَكَ بِسِحْرٍ مِّنْهُ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا إِلَّا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا
أَنْتَ مَكَانًا سَوِيًّا ۝

59 (Mozes) zei: Uw afspraak is de feestdag, en laten de menschen zich in den vroegen voormiddag verzamelen.

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْتَةِ وَأَنْ
يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ۝

60 Toen keerde Faraö zich om en stelde zijn plan vast; daarna kwam hij.

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ۝

61 Mozes zei tot hen: Wee over u! verzin geen leugen tegen God, opdat Hij u niet door een kastijding zal verdelgen, en hij die (een leugen) verzint, bereikt inderdaad (zijn begeerte) niet.

62 En zij twistten met elkander over hun zaak en hielden het gesprek geheim.

63 Zij zeiden: Deze twee zijn waarlijk tovenaars, die u door hun tooverij uit uw land willen zetten en uw voorbeeldigste gebruik wegnemen.

64 Derhalve, stel uw plan vast; kom daarna in rijen staan, en het zal hem, die de bovenhand heeft, heden inderdaad voorspoedig gaan.

65 Zij zeiden: O Mozes! zult gij nederwerpen, of zullen wij de eersten zijn, die nederwerpen?

66 Hij zei: Neen! werp neder. En zie! hun koorden en hun staven — het scheen hem door hun tooverij toe, of zij liepen.

67 Mozes voelde vrees in zijn gemoed.

68 Wij zeiden: Vrees niet, waarlijk, gij zult de hoogste zijn:

69 En werp neder wat in uw rechterhand is; het zal verslinden wat zij gedaan hebben; zij hebben slechts het plan van een tovenaars gedaan, en het zal den tovenaars niet voorspoedig gaan, vanwaar hij ook moge komen.

70 En de tovenaars werden nedergeworpen, zich nederbuigende; zij zeiden: Wij gelooven in den Heer van Aäron en Mozes. a

قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ
اللَّهُ كَذِبًا فَيُسْجِتْكُمْ بِعَدَابٍ ۗ وَقَدْ
حَآبَ مِنِّي افْتَرَىٰ ۝

فَتَنَّا عَمَّا أَمَرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ ۝

قَالُوا إِنَّ هَٰذِهِنَّ لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ
يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا
بَطْرِيقِكُمُ الْمَثَلَىٰ ۝

فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اسْتَوٰصَفَا ۗ وَقَدْ
أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَن اسْتَعْلَىٰ ۝

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ
تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ۝

قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۗ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَ
عَصِيْبُهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ
أَنهَآ تَسْعَىٰ ۝

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ ۝

فَلَمَّا لَا تَخَفُ ۗ إِنَّا كُنَّا أَنتَ الْأَعْلَىٰ ۝

وَأَلْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكِ ۗ تَلَقَّفَ مَا صَنَعُوا
إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٌ ۗ وَلَا يُفْلِحُ
السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ۝

فَالْقَبِي السَّحَرَةُ سَجَدًا ۗ قَالُوا اصْنَابٍ
هُرُونَ وَ مُوسَىٰ ۝

Of, voor-
treffelijkste
hoofden.

71 (Faraö) zei: Gij gelooft in hem, al eer ik u verlof geef; waarlijk, hij is uw hoofd, dat u tooverij leerde; derhalve zal ik zekerlijk uw handen en uw voeten aan de tegenovergestelde zijden afsnijden, en ik zal u zekerlijk aan de stammen der palmboomen kruisigen, en gij zult zekerlijk te weten komen, wie van ons gestrenger en blijvender in het kastijden is.

72 Zij zeiden: Wij verkiezen u niet boven hetgeen tot ons is gekomen van de duidelijke argumenten en boven Hem, Die ons gemaakt heeft; derhalve, beslis wat gij beslissen zult; gij kunt slechts omtrent het leven dezer wereld beslissen:

73 Waarlijk, wij gelooven in onzen Heer, opdat Hij ons onze zonden en de tooverij, waartoe gij ons gedwongen hebt, vergeve; en God is Beter en Blijvender.

74 Waarlijk, hij die tot zijn Heer komt, schuldig (zijnde), dan waarlijk, voor hem is de hel; hij zal daarin niet sterven, noch zal hij leven.⁸⁶²

75 En wie (als) een gelovige tot Hem komen (en) inderdaad goede werken hebben gedaan, dezen zijn het, die de hooge angen zullen hebben.

76 De tuinen der eeuwigheid, waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen; en dit is de belooning van hem, die zich gereinigd heeft.

قَالَ امْنُمُ لَهُ قَبْلَ أَنْ اذْنَ اَكْمُ
اِنَّهٗ لَكَيِّدُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ
فَلَا قَطْعَانَ اَيْدِيكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ
خِلَافٍ وَّلَا وَّصَلِيَّتِكُمْ فِي جُدُوِّ السَّحْلِ
وَلَتَعْلَمَنَّ اَيُّنَا اَشَدُّ عَذَابًا وَّ اَبْغَى ۝

قَالُوا كُنْ تُؤْتِرُكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَاَلَّذِي نَظَرْنَا قَاقِضٌ مَا اَنْتَ
قَاقِضٌ اِنَّمَا تَفْضِي هٰذِهِ الْعِبْرَةَ الدُّنْيَا ۝

اِنَّا اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِنَعْفُو لَنَا خَطِيَآتَنَا وَمَا
اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِهٖ مِنَ السِّحْرِ وَاَللّٰهُ
خَيْرٌ وَّ اَبْغَى ۝

اِنَّهٗ مِّنْ يَّاتٍ رَبِّهٖ مُجْرِمًا اِنْ اَلَهُ
جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيْهَا وَّلَا يَحْيٰى ۝

وَمَنْ يَّاتِهٖ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّٰلِحٰتِ
قَاوَلِكْ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ۝

جَدَّتْ عَدَدِيْنَ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَاُوْ ذٰلِكَ جَزَاؤُا مَن تَرٰى ۝

Ar. komt.
Ar. (en)
hij heeft.

Ar. onder.

⁸⁶² Zij die in de hel zijn, leven niet, want het leven zal aan diegenen worden geschonken, die in dit leven geestelijk wedergeboren zijn; zij zullen ook niet sterven, want de dood zou beteekenen, dat hun marteling ophoudt.

PARAGRAAF 4

De Geschiedenis van Mozes

Ar. dat. 77 En voorzeker hebben Wij tot Mozes geopenbaard, zeggende: Reis des nachts met Mijn dienaren; maak dan een droog pad voor hen in de zee, niet vrezende overvallen te worden, noch bang zijnde.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن
أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرُبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي
الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تُخْشَىٰ ٥٧

78 En Faraö volgde hen met zijn legers; en over hen kwam van de zee datgene, wat over hen kwam.

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ فَغَشِيَهم مِّن
الْبَحْرِ مَا غَشِيَهم ٥٨

79 En Faraö bracht zijn volk op een dwaalspoor en hij leidde (hen) niet recht.

وَاصْطَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ٥٩

a 54. b 46. 80 O kinderen Israëls! inderdaad hebben Wij u van uw vijand bevrijd, en Wij hebben een verbond met u gesloten op de gezegende zijde van den berg, a en Wij hebben u manna en kwartels gezonden. b

يٰۤاَيُّهَا اِسْرَائِيْلُ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ مِّنْ
عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْاَيْمَنِ
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّٰنَ وَالسَّلْوٰى ٦٠

81 Eet van de goede dingen, die Wij u tot onderhoud hebben gegeven, en wees daarin niet buitensporig, opdat Mijn toorn niet op u zal nederkomen, en hij, op wien Mijn toorn nederkomt, zal inderdaad vergaan.

كُلُوْا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا
تَطْعُوْا فِيْهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِيْ
وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِيْ فَقَدْ هَوٰى ٦١

82 En waarlijk, Ik ben hoogst Vergevensgezind jegens hem, die zich bekeert en gelooft en het goede doet, (en) daarna den rechten weg blijft volgen.

وَإِنِّي لَتَفَّاحٌ لِّمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدٰى ٦٢

83 En wat heeft u van uw volk doen haasten, o Mozes?

وَمَا اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يٰمُوسٰى ٦٣

84 Hij zei: Zij zijn hier op mijn voetspoor en ik heb mij tot U gehaast, mijn Heer, opdat Gij een welgevallen (aan mij) zoudt hebben.

قَالَ هُمْ اَوْلَاۤءِ عَلٰى اَثَرِيْ وَاعْجَلْتُ
اِلَيْكَ رَابٍ لِّرِضٰى ٦٤

85 Hij zei: En waarlijk, Wij hebben uw volk na u beproefd, en de Sâmiri heeft hen op een dwaalspoor gebracht. 863

86 Toen keerde Mozes tot zijn volk terug, toornig, zich bedroevende. Hij zei: O mijn volk! heeft uw Heer u niet een schoone belofte beloofd? Scheen de tijd u dan lang toe, of wenschte gij, dat de toorn uws Heeren op u nederkwam, zoodat gij de mij gedane belofte brak?

87 Zij zeiden: Wij hebben de u gedane belofte niet uit eigen beweging gebroken, maar wij werden met de lasten der sieraden van het volk beladen; toen wierpen wij die weg, en zoo heeft de Sâmiri voorgesteld. 864

88 Toen bracht hij voor hen een kalf voort, (niets meer dan) een lichaam, dat een hollen klank had; en zij zeiden: Dit is uw god en de god van Mozes, maar hij heeft (hem) vergeten.

89 Wat! hebben zij niet kunnen zien, dat het hun geen antwoord gaf, en (dat) het geen macht had over eenig nadeel of voordeel voor hen.

Ar. gezegd.

Ar. noch.

قَالَ قَائِلًا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ
بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۝

فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا
قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ
وَعَدًّا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ
العَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
مَوْعِدِي ۝

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا
وَلَكِنَّا خِيفْنَاكُم مِّنْ زِينَةِ الْقَدِيمِ
فَفَدَّ قَوْمًا كَذَلِكَ أَلْفَى السَّامِرِيُّ ۝

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا آلَهُ خَوَائِدُ
فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى ه
فَنَسِيَ ۝

أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۝

863 Of deze Sâmiri een zekere stamvader der Samiritanen was of niet, behoeft niet besproken te worden. Het vers toont slechts aan, dat iemand anders dan Aäron voor het maken van het kalf aansprakelijk was. Uit de Rabbijnsche literatuur (zie *Jewish En.*, Art. „Calf”) blijkt, dat de Egyptenaren, die met de Israëlieten waren gekomen, de eersten waren die eischten, dat er een kalf gemaakt werd. En 'Atâ was van oordeel, dat hij een Egyptenaar was, die in Mozes geloofde en samen met de Israëlieten kwam.

864 De Israëlieten kunnen sieraden van de Egyptenaren hebben geleend, zooals in Ex. 12 : 35 bevestigd wordt: met sieraden kunnen hier die sieraden bedoeld zijn. Of het kan eenvoudig beteekenen, dat de nomadische stammen van Israël, die aan deze dingen niet gewend waren, zich deze gewoonten van de Egyptenaren eigen hadden gemaakt en nu op raad van Sâmiri afstand van die sieraden deden.

PARAGRAAF 5

De Geschiedenis van Mozes: De Boodschap van den Heiligen Profeet

90 En inderdaad had Aäron vroeger tot hen gezegd: O mijn volk! gij wordt daardoor slechts beproefd, en waarlijk, uw Heer is de Weldadige God; derhalve, volg mij en gehoorzaam mijn bevel. ⁸⁶⁵

91 Zij zeiden: Wij zullen geenszins ophouden ons aan de aanbidding daarvan te houden, totdat Mozes tot ons wederkeert.

92 (Mozes) zei: O Aäron! wat verhinderde u, toen gij hen zaagt afdwalen.

93 Dat gij mij niet volgde? Gehoorzaamde gij mijn bevel dan niet?

94 Hij zei: O zoon mijner moeder! grijp mij niet bij mijn baard, noch bij mijn hoofd; waarlijk, ik vreesde, dat gij zoudt zeggen: Gij hebt verdeddheid onder de kinderen Israëls teweeggebracht en niet op mijn woord gewacht.

95 Hij zei: Wat was dan uw voornemen, o Sâmiri?

96 Hij zei: Ik zag wat zij niet zagen; en ik volgde den weg van den apostel slechts gedeeltelijk, toen wierp ik dien weg; ⁸⁶⁶ zoo verfraaide mijn ziel (het) voor mij.

97 Hij zei: Ga dan heen; waarlijk, aan u zal het zijn in dit leven te zeggen: Raak (mij) niet aan; en waarlijk, er

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ
الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ①

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَظْفِيرِينَ حَتَّى
يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى ②

قَالَ يَهُودُ مَا مَنَّكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ③

إِلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ④

قَالَ يَبْنَؤُمْ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا
بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ
بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ⑤

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ⑥

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ
فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ⑦

قَالَ قَدْ هَبَبَ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ
تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ

⁸⁶⁵ Hieruit blijkt niet alleen, dat Aäron geen deel had in het maken van het kalf, maar ook dat hij zijn volk zelfs beval het aanbidden daarvan op te geven. De Heilige Goer-ân wijkt hier van den Bijbel af.

⁸⁶⁶ De woorden zijn hier *atsar-ir-rasôel*, dat letterlijk beteekent: de weg of de voetsporen van den apostel: *de voetsporen van Gabriëls paard* is een nieuwigheid. ¹⁶⁾

Ar. die ge-
maakt zal
worden...
niet te.

is een bedreiging voor u, die te uwen opzichte niet zal falen; en kijk naar uw god, aan welks aanbidding gij u (zoo lang) hebt gehouden; wij zullen dien zekerlijk verbranden; daarna zullen wij dien een (wijde) verstrooiing in de zee verstrooien. 867

98 Uw God is slechts God; er is geen god dan Hij; Hij omvat alle dingen in (Zijn) kennis.

99 Aldus verhalen Wij u (sommige) der tijdingen van wat voorafgegaan is; en inderdaad hebben Wij u van Ons een Herinnering gegeven.

100 Wie zich daarvan afwendt, zal ten dage der opstanding waarlijk een last dragen,

101 In dezen (toestand) blijvende, en het zal ten dage der opstanding voor hen slecht te dragen zijn;

102 Ten dage als er op de bazuin geblazen zal worden, en Wij zullen de schuldigen, blauwoogigen, te dien dage vergaderen; 868

103 Zij zullen in het verborgen met elkander beraadslagen: Gij zijt slechts tien (eeuwen) gebleven. 869

تُخَلِّفُهُ ۗ وَانظُرْ إِلَى إِلٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ۝

إِنَّمَا إِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِي لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝

كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۗ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۝

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَخْتَصِمُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ۝

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ۗ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ۝

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ مُّرْغًا ۝

يَتَخَفَتُوْنَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَكُمْ مِنَ الْاَعْسٰرِ ۝

867 Dit toont aan, dat de asch van het kalf in zee werd gegooid, en het verhaal, volgens hetwelk den Israëlieten water te drinken werd gegeven, vermengd met de asch van het kalf (Ex. 32 : 20, Deut. 9 : 21), wordt door den Heiligen Goer-ân dus niet gestaafd. De straf, welke Sãmiri werd opgelegd, is die van een verstooteling in een samenleving, wien het verboden is eenig verkeer of betrekking met het Israëlietische volk te hebben.

868 Het woord *zoerq* beteekent: *blauwoogig*. Of het het werkelijke voorkomen van zekere volken aanduidt, kan niet met zekerheid worden gezegd. Het woord beteekent ook blind.

869 Het door *'asjrâ* aangeduide zelfstandigheid is weggelaten; maar aangezien degenen die de wereld liefhebben, elders beschreven worden als menschen, die wenschen, dat hun een leven van duizend jaren geschonken werd (2 : 96), en hun gezegd wordt, dat zelfs zoo'n lang leven hen volstrekt niet verder van de

104 Wij weten het best wat zij zeggen, wanneer de schoonste hunner in levenswandel zal zeggen: Gij zijt slechts een dag gebleven.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿٦٠﴾

PARAGRAAF 6

De Tegenstanders van den Heiligen Profeet zullen vernederd worden

105—111. De voornaamste tegenstanders zullen onderworpen worden. 112. Overwinning van de geloovigen. 113—115. Een waarschuwing.

Of, hoofden.

105 En zij vragen u omtrent de *bergen*. Zeg: Mijn Heer zal hen van de wortelen wegvoeren,

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا
رَبِّي نَسْفًا ﴿٦١﴾

106 En die als een effen, glatte vlakte laten, ⁸⁷⁰

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿٦٢﴾

Ar. noch.

107 Gij zult daarin geen kromte of oneffenheid zien.

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿٦٣﴾

108 Te dien dage zullen zij den noodiger volgen; in hem is geen kromte, ⁸⁷¹ en de stemmen zullen vóór den Weldadigen God zacht zijn, zoodat gij niets zult hooren dan een zacht geluid.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ
وَخَشَعَتِ الأصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿٦٤﴾

a 2:48; 175.

109 Te dien dage zal geen bemiddeling baten, ^a behalve van hem, wien de Weldadige God (ze) toestaat en aan wiens woord Hij een welgevallen heeft.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ
إِذْنُ لَهُ الرَّحْمَنِ وَرَضَى لَهُ قَوْلًا ﴿٦٥﴾

straf verwijderd, is hetgeen hier duidelijk aangeduid wordt dit, dat zij tien eeuwen van grooten voorspoed genoten zullen hebben. Of, indien het woord als een aanduiding van *dagen* opgevat wordt, zou de tien dagen van het leven van een volk ook tien eeuwen beteekenen. *Een dag* van het daarop volgende vers staaft deze gevolgtrekking, daar een *dag* in de taal der profetie duizend jaar beduidt; zie 22 : 47.

870 Het woord *djabal* beteekent zoowel *een berg* als de *heer* of het *hoofd van een volk*. Al vat men het in den eersten zin op, toch zou het beteekenen: het uit den weg ruimen van hinderpalen, als bergen, bij de verspreiding der waarheid. Vs. 108 maakt deze beteekenis duidelijk, want er staat, dat zij den *Noodiger* volgen, d.i. den Heiligen Profeet, die hen tot de waarheid noodigde.

871 De noodiger, in wien geen kromte is, is niemand anders dan de Heilige Profeet; zie 18 : 1. Het geheele vers wijst duidelijk op een tijd, dat de Islám volkomen bevestigd zal zijn en dat in plaats van tegenstand de *stemmen zacht zullen zijn* voor den Weldadigen God. De zachtheid der stem duidt onderwerping aan.

110 Hij weet wat vóór hen is en wat achter hen is, terwijl zij het niet in (hun) kennis omvatten.

Of, hoofden.

111 En de *aangezichten* zullen voor den Eeuwiglevenden, den Zelfbestaanden God verootmoedigd worden en hij, die ongerechtigheid draagt, is inderdaad verloren.

Ar. en hij is.

112 En wie goede werken doet *en* een geloovige *is*, zal geen vrees hebben voor onrechtvaardigheid, noch voor het onthouden van wat hem toekomt.

113 En alzoo hebben Wij dien nedergezonden een Arabischen *Qoer-ân* en hebben daarin (sommige) van de bedreigingen duidelijk in het licht gesteld, opdat zij zich (voor het kwaad) zullen hoeden of opdat die een herinnering voor hen zal voortbrengen.

114 Hoogst Verheven is derhalve God, de Koning, de Waarheid; en haast u niet met den *Qoer-ân*, voordat zijn openbaring u voltooid is en zeg: Mijn Heer! doe mij in kennis toenemen. ⁸⁷²

115 En voorzeker gaven wij vroeger een gebod aan Adam, maar hij vergat (het); en Wij vonden in hem geen besluit (om ongehoorzaam te zijn). ⁸⁷³

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝

وَعَدَّتِ الْجُودَةُ لِلْحَيِّ الْقَبُورِ وَقَدْ
خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۝

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَ
صَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ
بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ
وَحْيُهُ ۚ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۝

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ
فَنَسِيَ ۚ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۝

872 Zich met den Heiligen *Qoer-ân* haasten duidt op het verlangen van den Heiligen Profeet, dat de waarschuwing aan de ongeloofigen in duidelijke woorden gegeven wordt, opdat zij daarbij baat zullen vinden.

873 Dit toont aan, dat Adam geen opzettelijke fout beging, en daarom kan hem op dezen grond geen zonde worden toegeschreven.

PARAGRAAF 7

Het Misleiden van den Duivel

116—121. De duivel misleidt. 122, 123. God is genadig. 124—128. De geestelijk blinden.

a 26. 116 En toen Wij tot de engelen zeiden: Buigt u neder voor Adam, a bogen zij zich neder, maar Iblis (deed het niet); b hij weigerde.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ۝

b 27. 117 Derhalve zeiden Wij: O Adam! waarlijk, dit is u en uw vrouw een vijand; derhalve, laat hij u beiden niet uit den tuin verdrijven, c zoodat gij ongelukkig wordt:

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَزَوْجُكَ
فَلَا يُخْرِجُكَمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْفَى ۝

c 28. 118 Waarlijk, het is voor u (bestemd), dat gij daarin geen honger zult lijden, noch zonder kleederen zult zijn;

إِنَّ لَكَ الْآتَجْوَعُ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ۝

119 En dat gij daarin geen dorst zult hebben, noch de hitte der zon zult voelen. 874

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَضْحَى ۝

120 Maar de duivel deed hem een booze inblazing; hij zei: O Adam! zal ik u naar den boom der onsterfelijkheid en een koninkrijk, dat niet vervalt, leiden?

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ
أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبُولُ ۝

121 En zij aten beiden daarvan; daarom werden hun kwade neigingen hun duidelijk, en zij begonnen beiden zich met bladeren van den tuin te bedekken, en Adam was zijn Heer ongehoorzaam; derhalve werd zijn leven slecht (voor hem).

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَّتْ لهُمَا سَوْآتُهُمَا وَ
طَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ وُرْقِ الْجَنَّةِ
وَ عَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ۝

122 Dan koos zijn Heer hem, en Hij wendde Zich (genadig) tot hem en leidde (hem).

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ۝

874 Deze woorden hebben klaarblijkelijk betrekking op lichamelijke gemakken, maar dat daarmee geestelijke tevredenheid en rust bedoeld wordt, wordt duidelijk gemaakt door vs. 124, waar vermeld wordt, dat een benard leven het lot zal zijn van hem, die zich van Gods gedachtenis afwendt.

123 Hij zei: Ga weg vandaar, gij beiden, allen (uwer), een uwer (is) de vijand van den ander. Derhalve zal er waarlijk een leiding van Mij tot u komen; en wie Mijn leiding volgt, zal niet van het rechte pad afdwalen en zal ook niet ongelukkig zijn; ⁸⁷⁵

124 En wie zich van Mijn herinnering afwendt, zal dan waarlijk een benard leven hebben, en Wij zullen hem op den dag der opstanding blind opwekken. ⁸⁷⁶

125 Hij zal zeggen: Mijn Heer! waarom hebt Gij mij blind opgewekt, en ik was inderdaad een ziende?

126 Hij zal zeggen: Zoo (is het); Onze mededeelingen kwamen tot u, maar gij veronachtzaamde ze; en zoo zult gij heden verlaten worden.

127 En zoo vergelden Wij hem, die buitensporig is en niet in de mededeelingen zijns Heeren gelooft; en zekerlijk is de kastijding van het hierna maals gestrenger en blijvender.

128 Leidt het hem dan niet recht, hoevele geslachten, in wier woonplaatsen zij rondtrekken, Wij vóór hen verdelgd hebben? Waarlijk, hierin zijn teekenen voor degenen, die met verstand begiftigd zijn.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ قَائِمًا يَأْتِيَنَّكُمْ عَذَابِي هُدًى لِّ
مَنْ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿٨٧٥﴾

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْسُورَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْلَى ﴿٨٧٦﴾

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ
كُنْتُ بَصِيرًا ﴿٨٧٥﴾

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيْتَهَا
وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُعْطَى ﴿٨٧٦﴾

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ
يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَلْبَسٌ ﴿٨٧٧﴾

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ
الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿٨٧٨﴾

875 De remedie, waarop hier gewezen wordt, is geestelijk: de komst van de leiding. Dit verduidelijkt het allegorische karakter van wat in het verhaal van Adam wordt verteld.

876 Het *benarde leven* is inderdaad een ongelukkig leven, dat het gevolg is van het vervallen tot het kwade.

PARAGRAAF 8

De Straf is zeker

129 En was er geen woord geweest, (dat) alreeds van uw Heer (was) uitgegaan en een vastgestelde tijd, het zou waarlijk gemaakt worden (aan hen) te kleven.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ
لِإِذَا مَا وَاجِلٌ مُّسْتَسَى ۝

130 Verdraag dan geduldig wat zij zeggen en verheerlijk uw Heer met (Zijn) lof, voor het opkomen der zon en voor haar ondergang, en verheerlijk (Hem) ook in de uren van den nacht en in gedeelten van den dag, opdat gij tevreden zult zijn.

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَاقْبَلِ
عُرُوبَهَا وَ مِنْ أَيْمَنِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ
أَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ۝

131 En sper uw oogen niet open naar datgene, waarmede Wij verschillende klas sen hunner hebben laten genieten, (van) den glans van het leven dezer wereld, opdat Wij hen daardoor zullen beproeven; en het onderhoud van uw Heer is beter en meer blijvend.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۝

132 En beveel uw volgelingen het gebed en blijf daaraan trouw; Wij vragen u niet om onderhoud; Wij geven u onderhoud, en er is een (goed) einde voor het hoeden (voor het kwaad). 877

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا
لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ
وَ الْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ۝

133 En zij zeggen: Waarom brengt hij ons geen teeken van zijn Heer? Is er niet tot hen een duidelijk bewijs gekomen van wat in de vroegere boeken is? 878

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَنَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ
أَوْ كَلَّمَ تَأْتِيهِمْ بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۝

877 Het woord *onderhoud* heeft in dit vers betrekking op het *gebed* en toont aan, dat het gebed het onderhoud is, waarvan de ontwikkeling van 's menschen geest afhangt.

878 De Heilige *Goer-ân* wordt hier een duidelijk bewijs genoemd van wat de vroegere boeken bevatten, omdat die hun voorspellingen vervult en ook argumenten voor de daarin voorkomende verklaringen aanvoert.

Of, hem.

134 En indien Wij hen vóór *dezen* met een kastijding verdelgd hadden, zouden zij zekerlijk gezegd hebben: O onze Heer! waarom hebt Gij geen apostel tot ons gezonden, want dan zouden wij Uw mededeelingen hebben gevolgd, voordat ons schande en schaamte ontmoetten.

135 Zeg: Ieder (onzer) wacht; derhalve, wacht: gij zult te weten komen wie de volger van het effen pad is en wie recht gaat.

وَكُتِبَ عَلَيْكُمُ الْعُقُوبَةُ لِمَآ أَتَيْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِهِ لَقَالُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَذَلَّ وَنَحْزَى ﴿١٣٤﴾

قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنْ
أَهْتَدَى ﴿١٣٥﴾

DEEL XVII

HOOFDSTUK XXI

DE PROFETEN (*Al-Anbijâ'*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(7 paragrafen en 112 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het oordeel komt nabij.
- Par. 2. De waarheid heeft steeds gezegevierd.
- Par. 3. De waarheid der openbaring.
- Par. 4. God behandelt de menschen genadig.
- Par. 5. Abrahams geschiedenis.
- Par. 6. God bevrijdt de profeten van hun vijanden.
- Par. 7. De rechtschapenen zullen het land erven.

Algemeene opmerkingen:

TERWIJL dit hoofdstuk gedeeltelijk gewijd is aan algemeene vermeldingen aangaande de bevrijding der profeten en de uiteindelijke overwinning van hun zaak — en daarom draagt het den titel van *Al-Anbijâ'* — wordt er inzonderheid melding gemaakt van de geschiedenis van Abraham, den grooten vader van talrijke profeten, die een voorbeeld geeft, dat het geval van den Heiligen Profeet meer nabij komt dan het voorbeeld van welke andere profeet ook.

Zooals ik reeds heb verklaard, wij hebben van het 17de tot en met het 23ste hoofdstuk één groep van zeven hoofdstukken. Terwijl het eerste hoofdstuk van deze groep den Islâm een groote toekomst belooft, haalt het het voorbeeld der Israëlieten aan en de wijze waarop God hen behandelde. Hierop volgt een hoofdstuk, dat de geschiedenis van het Christendom behandelt, dan een ander, dat de geschiedenis van Johannes en Jezus op den voorgrond brengt, terwijl het vierde hoofdstuk hoofdzakelijk de geschiedenis van Mozes behandelt. Op deze hoofdstukken moet uit den aard der zaak de geschiedenis van dien grooten patriarch volgen, die zoowel de vader der Israëlieten als die der Ismaëlieten is. Een andere zijde van dit hoofdstuk is de bevrijding der rechtschapenen, gelijk de bestraffing der verdorvenen het onderscheidende kenmerk is van het hieraan voorafgaande vierde hoofdstuk.

Het hoofdstuk begint met de zekerheid van de bestraffing der inwoners van Mekka, en daarop volgt een duidelijke verklaring, dat het oordeel nadert en dat de rekening nabij is. Dit wordt gestaafd door het feit, dat de waarheid nu zegevieren moet, zooals het altijd is geweest, en dit wordt in de tweede paragraaf aangetoond. De derde vestigt de aandacht op de waarheid der openba-

PARAGRAAF 1

Het Oordeel komt nabij

1—4. De waarschuwing veronachtzaamd. 5. Zij weifelen in hun oordeel. 6—10. Vroegere profeten en hun tegenstanders.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Hun afrekening is den menschen nabij gekomen, en in achteloosheid wenden zij zich af.

2 Er komt geen nieuwe herinnering van hun Heer tot hen, of zij hooren die aan, terwijl zij zich vermaken,

3 Hun harten futselende; en degenen die onrechtvaardig zijn, raadplegen elkander in het verborgen: Hij is niets dan een sterveling gelijk gij; wat! zult gij dan voor de tooverij bezwijken, terwijl gij ziet?

4 Hij zei: Mijn Heer weet wat in den hemel en (op) de aarde wordt gesproken, en Hij is de Hoorende, de Wetende.

5 Neen! zij zeggen: Samenraapsels van droomen; neen! hij heeft dien verzonnen, neen! hij is een dichter; laat hem dan een teeken tot ons brengen, zooals de vroegere (profeten daarmede) gezonden werden. 879

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذْ تَرَى لِلنَّاسِ حِسَابَهُمْ وَهُمْ فِي
غَفْلَةٍ مَّعْرُضُونَ ۝

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُعَدَّتٍ
إِلَّا اسْتَعْوَدُوا وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى
الَّذِينَ ظَنُّوا أَنَّهُمْ هَذَا الْإِنْبَاءُ فَثَلَمُوا
أَفْتَاتُونَ السِّحْرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ۝

فَلِ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

بَلْ قَالُوا أَضْغَاتٌ أَحْلَاهِ بَلْ
أَفْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا
بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْآدَوُونَ ۝

ring in het algemeen en de openbaring aan den Heiligen Profeet in het bijzonder. De vierde vestigt de aandacht op het overheerschen van het attriboot genade in de Goddelijke natuur, want de bestraffing der tegenstanders van den Heiligen Profeet moest zich in het bijzonder door genadige behandeling onderscheiden, en in dit opzicht moest Abraham, wiens geschiedenis het thema van de daarop volgende paragraaf vormt, zijn prototype zijn. De zesde toont aan, hoe profeten in de hachelijkste omstandigheden steeds uit de handen van hun vijanden bevrijd zijn en de laatste voegt er bij, dat de rechtschapenen het land zullen erven, inzonderheid doelende op het Heilige Land, dat nu aan de Moeslims werd beloofd, daar de rechtschapenheid het huis Israëls heeft verlaten.

879 De Goereisjieten schijnen zeer verbijsterd te zijn geweest. Eerst noemden zij den Heiligen Goer-ân tooverij, doelende op zijn machtige welsprekendheid, die

6 Vóór hen geloofde eenige stad, die Wij verdelgd hebben, niet: zullen zij dan gelooven?

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا
أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ⑤

7 En Wij zonden vóór u niets dan menschen, aan wie Wij openbaring zonden; derhalve, vraag (het) den volgelingen der herinnering, indien gij (het) niet weet.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي
إِلَيْهِمْ فَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ
إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ⑥

8 En Wij gaven hun geen lichaam, dat geen voedsel gebruikte, en zij zouden niet (voor eeuwig) blijven. 880

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ⑦

9 Dan vervulden Wij hun Onze belofte; derhalve bevrijdden Wij hen en degenen die Ons behaagden, en Wij vernietigden de buitensporigen.

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ
وَمَنْ نَشَاءُ وَ أَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ⑧

10 Voorzeker hebben Wij een boek tot u geopenbaard, waarin uw verhevenheid is; wat! begrijpt gij dan niet? 881

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑨

PARAGRAAF 2

De Waarheid heeft steeds gezegevierd

11—15. De verdorvenen worden vernietigd. 16—18. De waarheid heerscht in de hemelen en op de aarde. 19—26. De Eenheid is de door alle profeten gepredikte groote waarheid. 27—29. Zondeloosheid der profeten.

11 En hoe menige stad, die ongerechtig was, hebben Wij omvergeworpen, en Wij hebben daarna een ander volk verwekt!

وَكَمْ قَصَبْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ
ظَالِمَةً ۖ وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ⑩

hen ondanks hun tegenstand daaraan aantrok. Er waren echter voorspellingen, die louter welsprekendheid niet zou kunnen voortbrengen; daarom noemden zij dien *sumenraapsels van droomen*. Toen dachten zij, dat daarin een bepaald oogmerk was, omdat die de overwinning van den Heiligen Profeet en de nederlaag van zijn machtige vijanden verklaarde; daarom noemden zij dien een opzettelijk *verzinsel*; en tenslotte noemden zij dien, als wilden zij dit alles in één woord samenvatten, het werk van een *dichter*. Toen vroegen zij om een teeken, de gelijke waarvan aan de vroegere profeten gegeven was, d.w.z. hun verdelging en zijn overwinning, want de Heilige Qoer-ân had herhaaldelijk hun aandacht gevestigd op het lot dergenen, die vóór hen de waarheid hadden verworpen.

880 Dit toont duidelijk aan, dat ieder profeet een sterfelijk lichaam had, dat voor zijn onderhoud voedsel noodig had, en dat ieder hunner den dood smaak-

881 Zie volgende blz.

12 En toen zij Onze straf gevoelden, zie! zij begonnen daaruit te vluchten.

فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسَآءِ إِذَا هُمْ
مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾

13 Vlucht (nu) niet en keert weder tot datgene, waarin genaakt werd (dat) gij een gemakkelijk leven leidde en tot uw woningen; wellicht zult gij ondervraagd worden.

لَا تَرْكُضُوا وَأَرْجِعُوا إِلَىٰ مَا أُتْرِفْتُمْ
فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾

14 Zij zeiden: O wee over ons! waarlijk, wij zijn onrechtvaardig geweest.

قَالُوا لَوْلِيَانَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾

15 En dit hield niet op hun geroep te zijn, totdat Wij hen als afgemaaid, uitgebluscht maakten.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ
جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَمِيدِينَ ﴿١٥﴾

16 En Wij hebben den hemel en de aarde en wat daartusschen is niet tot vermaak geschapen.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ ﴿١٦﴾

17 Indien Wij *vermaak* hadden willen *scheppen*, zouden Wij *het* van vóór Ons *geschept* hebben: geenzins zouden Wij (het) doen. 882

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُوَآءَ لَا تَخَذُنَّهُ
مَنْ لَدُنَّا إِنَّ كُنَّا لَفَاعِلِينَ ﴿١٧﴾

18 Neen! Wij werpen de waarheid tegen de valsheid zoodat die haar hoofd breekt, en zie! zij verdwijnt; en wee over u om wat gij (Hem) toeschrijft. 883

بَلْ نَقُذِرُ بِالْحَقِّ عَلَىٰ الْبَاطِلِ
فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ
الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

Of, een
zoon...
nemen.

Of, hem...
genomen.

te. Derhalve moet ook Jezus een lichaam hebben gehad, dat voedsel noodig had, en den dood hebben gesmaakt.

881 Waarom vroegen zij toch telkens weer om de straf, waarmee zij bedreigd werden, wanneer zij een groot en verheven volk konden worden door den Heiligen Qoer-án te volgen?

882 *Vermaak scheppen* heeft in dit vers dezelfde beteekenis als *zich vermaaken* in het vorige vers. Het beteekent, dat de geheele natuur aantoon, dat er in de schepping een ernstig doel is. Daarom moet de mensch alles ook ernstig opnemen en weten, dat iedere daad die hij verricht, een gevolg moet hebben. De commentatoren voegen er echter bij, dat *lahw* in het dialect van Jemen *vrouw* of *kind* beteekent, en dus is de in dit vers voorkomende verklaring een weerlegging van het Christelijke leerstuk, volgens hetwelk Jezus Christus de zoon van God is. In dat geval zou het beteekenen, dat God geen zoon tot Zich heeft genomen.

883 Deze verklaring staat in logisch verband met de verklaring in de twee voorafgaande verzen: de waarheid heeft in de natuur steeds de overhand op de valsheid.

19 En aan Hem behoort wat in de hemelen en (op) de aarde is; en degenen die bij Hem zijn, zijn niet hoogmoedig om Hem te dienen, noch worden zij moede.

20 Zij verheerlijken (Hem) bij nacht en bij dag: zij zijn nimmer nalatig.

21 Of hebben zij goden van de aarde genomen, die (de dooden) opwekken?

22 Indien daarin goden buiten God waren, zouden beide zekerlijk in wanordelijken toestand zijn; derhalve, glorie zij God, den Heer van den troon, a boven hetgeen zij (Hem) toeschrijven.

23 Hij kan niet ondervraagd worden omtrent hetgeen Hij doet en zij zullen worden ondervraagd.

24 Of hebben zij goden buiten Hem genomen? Zeg: Breng uw bewijs bij: dit is de herinnering dergenen met mij en de herinnering dergenen vóór mij. Neen! de meesten hunner kennen de waarheid niet; derhalve wenden zij zich af.

25 En Wij hebben vóór u geen apostel gezonden, of Wij openbaarden hem, dat er geen god is dan Ik; dien Mij dus.

26 En zij zeggen: De Weldadige God heeft een zoon tot Zich genomen. Glorie zij Hem. Neen! zij zijn geëerde diena-

ren;
27 Zij gaan Hem niet voor in het spreken en (alleen) overeenkomstig Zijn gebod handelen zij. ⁸⁸⁴

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ١٩

يَسْبِخُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ٢٠

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِمَّنْ
الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ٢١

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ اللَّهِ
لَفَسَدَتَا فَسَبَّحَنَّا اللَّهَ رَبَّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ٢٢

لَا يَسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ
يَسْئَلُونَ ٢٣

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
ثُلَّةً مِمَّنْ هَاتُوا بُرْهَانَ
هَذَا ذِكْرٌ مَنْ مَعِيَ
وَذِكْرٌ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ
مُعْرِضُونَ ٢٤

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيَنَّ
إِلَيْهِ أَتَىٰ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنَا فَاعْبُدُونِ ٢٥

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ
وَلَدًا سُبْحَانَ اللَّهِ
بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ٢٦

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ
وَهُمْ بِأَمْرِهِ
يَعْمَلُونَ ٢٧

a 485.

884 Dit vers geeft ons een afdoend bewijs van de zondeloosheid der profeten. Zoowel hun woorden als hun daden zijn in overeenstemming met de Goddelijke geboden. Het verband toont duidelijk aan, dat het vers van profeten spreekt en niet van engelen.

28 Hij weet wat vóór hen is en wat achter hen is, en zij spreken niet voor behalve voor hem, aan wien Hij een welgevallen heeft, en uit vrees voor Hem beven zij.

29 En wie hunner zeggen zou: Waarlijk, ik ben een god buiten Hem, zoodanig een vergelden Wij met de hel; aldus vergelden Wij de onrechtvaardigen.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ امْرَأَتْ
وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ
دُونِهِ فذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ
كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

PARAGRAAF 3

De Waarheid der Openbaring

30—35. Argumenten voor de waarheid der openbaring. 36—41. Hun spotternij en de straf daarvoor.

30 Zien degenen die niet gelooven, niet, dat de hemelen en de aarde gesloten waren, en Wij ze dan geopend hebben; ⁸⁸⁵ en Wij hebben van water elk levend ding gemaakt; ^a zullen zij dan niet gelooven?

31 En Wij hebben groote bergen op de aarde gemaakt, opdat ze niet met hen geschokt zou worden, ^b en Wij hebben daarop breede wegen gemaakt, opdat zij een rechten weg zullen volgen.

32 En Wij hebben den hemel tot een beschermd gewelf gemaakt en (toch) wenden zij zich van zijn teekenen af. ⁸⁸⁶

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا
وَ جَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ
أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

وَ جَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ
تَمِيدَ بِهِمْ ۖ وَ جَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا
سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

وَ جَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفْهًُا مَحْفُوظًا ۖ
وَ هُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

a 644.

Of, hun
voedsel zou-
den geven.
b 788.

885 Dit is zoowel physisch als geestelijk waar. Het tegenwoordige hoogst ingewikkelde, maar volmaakt geordende stelsel van het heelal heeft zich ongetwijfeld uit een chaotischen toestand ontwikkeld; en dat water de bron van leven is, is eveneens waar. Evenzoo is de Goddelijke openbaring door alle eeuwen heen een bron van geestelijk leven geweest, 'en de zedelijke chaos, die in Arabië heerschte, maakte door den Heiligen Goer-án plaats voor een hoog ontwikkeld volk.

886 Arabië had zijn spiritisten, de sterrenwichelaars en waarzeggers, die beweerden, dat zij tot de geheimen van den hemel konden doordringen. Er wordt hun medegedeeld, dat zij het heelemaal niet kunnen doen. Of het kan ook beteekenen, dat de openbaring (die hier *hemel* wordt genoemd) tegen alle aanvallen wordt beschermd.

33 En Hij is het, Die den nacht en den dag er de zon en de maan geschapen heeft; alle (hemel-lichamen) bewegen zich snel voort in hun hemelsche sferen.

34 En Wij hebben voor geen sterveling vóór u een blijven bepaald. Wat! indien gij dan sterft, zullen zij blijven?

35 Iedere ziel moet den dood smaken; en Wij beproeven u door het kwade en het goede bij wijze van beproeving; en tot Ons zult gij teruggebracht worden.

36 En wanneer degenen die niet gelooven, u zien, houden zij u slechts voor iemand om mede te spotten: Is dit hij, die van uw goden spreekt? Er zij zijn loochenaars bij de vermelding van den Weldadigen God.

37 De mensch is van haast geschapen; ⁸⁸⁷ a nu zal Ik u Mijn teekenen toonen; derhalve, vraag Mij (ze) niet te verhaasten.

38 En zij zeggen: Wanneer zal deze bedreiging geschieden, indien gij waarheidlievend zijt?

39 Wisten degenen die niet gelooven maar, wanneer zij het vuur niet van hun aangezichten zullen kunnen afkeeren, noch van hun ruggen, en (wanneer) zij niet geholpen zullen worden.

40 Neen, die zal onvoorziens over hen komen en hen verstomd doen staan; dan zullen zij niet in staat zijn die af te keeren, noch zal hun uitstel worden gegeven.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي
فَلَكَ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ
أَقَابِينَ مَتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَّؤُكُمْ
بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فَنُنذِرُ ۗ وَالَّذِينَ لَا يُرْجِعُونَ ﴿٣٥﴾

وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي
يَذُكَّرُ الْيَتَّكُمُ ۗ وَهُمْ يَرْجِعُونَ
الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُرُونَ
عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَصْعِقُونَ ۗ رَدُّمَا وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٠﴾

887 De eigenschap *haast* treedt in den mensch zoodanig op den voorgrond dat men zegger kan, dat hij als het ware van *haast* geschapen is. Deze uitdruk

Of, omring-
de degenen.

41 En voorzeker werden vóór u apostelen bespot; dan overkwam dengenen hunner, die spotten, datgene waarmee zij gespot hadden.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ
فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾

PARAGRAAF 4

God behandelt de Menschen genadig

42, 43. Goddelijke bescherming voor allen. 44—46. De teekenen verschijnen reeds. 47. Er is geen onrechtvaardigheid. 48. Een onderscheiding aan Mozes geschonken. 50. De Heilige Qoer-an is een gezegende herinnering.

42 Zeg: Wie beschermt u bij nacht en bij dag voor den Weldadigen God? Neen, zij wenden zich af bij de vermelding van hun Heer.

قُلْ مَنْ يَكْفُلُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾

43 Of hebben zij goden, die hen tegen Ons kunnen verdedigen? Zij zullen niet in staat zijn zichzelf te helpen, noch zullen zij tegen Ons verdedigd worden.

Of, be-
schermd.

أَمْ لَهُمُ الْإِلَهَةُ تَسْتَعِينُونَ مِنْ دُونِنَا
لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُمْ
مُبْتَلَا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾

44 Neen, Wij hebben dezen en hun vaderen een voorziening gegeven, totdat het leven hun verlengd werd. Zien zij dan niet, dat Wij het land bezoeken, het in zijn zijden besnoeiende? a Zullen zij dan de overhand hebben? ⁸⁸⁸

a 712.

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ
أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

45 Zeg: Ik waarschuw u slechts door openbaring; en de dooven hooren de roepstem niet, wanneer zij ook gewaarschuwd worden.

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا
يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا
يُسْتَدْرُونَ ﴿٤٥﴾

46 En indien een adem der kastijding van uw Heer hen moest aanraken, zouden zij zekerlijk zeggen: O wee over ons! waarlijk, wij zijn onrechtvaardig geweest.

وَلَكِنَّ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ
رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾

king wordt verklaard door wat daarop volgt: Nu zal Ik u Mijn teekenen toonen; derhalve, vraag Mij (ze) niet te verhaasten.

888 Ondanks den scherpsten tegenstand won de Islâm in Arabië veld. Zijn beginselen vonden een weg naar de harten der menschen, en dit was een zeker teeken, dat alle tegenstand op niets zou uitloopen.

a. 466.

47 En Wij zullen op den dag der opstanding een rechtvaardige weegschaal ^a opstellen, zoodat geen ziel ook maar in het minst onrechtvaardig zal worden behandeld; en al was het (een daad van) de zwaarte van een mosterdzaadkorrel, Wij zullen die brengen, en Wij zijn genoeg om rekening te houden.

48 En voorzeker hebben Wij Mozes en Aäron de onderscheiding gegeven en een licht en een herinnering voor degenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

49 (Voor) degenen, die hun Heer in het verborgen

50 En dit is een gezegende vreezen en zij duchten het uur. Herinnering, die Wij geopenbaard hebben: zult gij die dan loochenen?

وَنَصَّ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ
فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ
مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا
وَكَفَىٰ بِنَا حَسِيبِينَ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ
وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ۝

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ
وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ۝

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبْرَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ
لَهُ مُنْكَرُونَ ۝

PARAGRAAF 5

Abrahams Geschiedenis

51 En voorzeker hebben Wij vroeger aan Abraham zijn oprechtheid gegeven, en Wij kenden hem heel goed.

52 Toen hij tot zijn oudere ^b en zijn volk zei: Wat zijn deze beelden, welker aanbedding gij aanhangt?

53 Zij zeiden: Wij vonden onze vadersen ze aanbidden.

54 Hij zei: Voorzeker hebt gij, gij en uw vadersen, in een duidelijke dwaling verkeerd.

55 Zij zeiden: Hebt gij ons de waarheid gebracht, of zijt gij (een) van de beuzelaars?

56 Hij zei: Neen! uw Heer is de Heer der hemelen en der aarde, Die ze in het wezen heeft geroepen, en ik ben (een) van degenen, die daarvan getuigenis afleggen.

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ۝

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ
الْتَّمَاتِيْلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاقِبُونَ ۝

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ۝

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ
الذَّالِمِينَ ۝

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ الَّتِي فَطَرَھُنَّ ۖ وَأَنَا عَلَىٰ
ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝

b. 431.

57 En, bij God! ik zal zeker tegen uw afgodsbeelden strijden, nadat gij u zult hebben verwijderd, terugkeerende.

58 En hij brak ze in stukken, behalve hun hoofd, opdat zij misschien tot Hem zouden terugkeeren. ⁸⁸⁹

59 Zij zeiden: Wie heeft dit aan onze goden gedaan? Waarlijk, hij is (een) van de onrechtvaardigen.

60 Zij zeiden: Wij hebben een jongen man, Abraham genaamd, van hen hooren spreken.

61 Zij zeiden: Breng hem dan voor de oogen der menschen; wellicht zullen zij getuigenis afleggen.

62 Zij zeiden: Hebt gij dit aan onze goden gedaan, o Abraham?

63 Hij zei: Waarlijk, (een zekere dader) heeft het gedaan; hun hoofd is dit, derhalve, vraag hun, indien zij kunnen spreken. ⁸⁹⁰

64 Toen keerden zij tot zichzelf en zeiden: Waarlijk, gij zijt zelf de onrechtvaardigen;

65 Vervolgens werd er gemaakt, dat zij hun hoofden lieten hangen: Voorzeker weet gij, dat zij niet spreken.

66 Hij zei: Wat! dient gij dan buiten God wat u gansch niet baat, *noch* schaadt?

67 Foei over u en over wat gij buiten God dient; wat! begrijpt gij dan niet?

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ
أَنْ تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ
لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذُكُرُهُمْ يُقَالُ
لَهُ إِبرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾

قَالُوا إِنَّا تَوَّابَةٌ عَلَىٰ آعِينَ النَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾

قَالُوا إِيَّاكَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا
يَا إِبرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا
فَسَأَلُوهُمْ أَنِ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ
أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا هُوَ لِآءٍ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾

أَبِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

Ar. *noch* u.

889 Het persoonlijk voornaamwoord slaat op God; het beteekent: als zij hun afgodsbeelden in stukken gebroken vinden, zullen zij nadenken en tot de conclusie komen, dat ze geen goden kunnen zijn.

890 Abraham verwijst hen niet naar het groote afgodsbeeld, maar zegt hun, dat zij het den afgoden zelf moeten vragen. Hij wijst er eenvoudig op, dat het grootste afgodsbeeld nog behouden is, en dat het zijn aanbidders echter geenszins kan helpen.

68 Zij zeiden: Verbrand hem en help uw goden, indien gij (iets) zult doen.

69 Wij zeiden: O vuur! wees een gemak en vrede voor Abraham; 891

70 En zij wenschten een strijd tegen hem, maar Wij maakten hen tot de grootste verliezers.

71 En Wij bevrijdden hem en Lot, (hen) naar het land (verwijderende), dat Wij voor alle menschen gezegenā hadden.

72 En Wij gaven hem Izak en Jakob, een kleinzoon, en Wij maakten (hen) allen goed.

73 En Wij maakten hen tot leiders, die (de menschen) op Ons bevel leidden, en Wij openbaarden hun het doen van het goede en het onderhouden van het gebed en het geven van aalmoezen, en Ons (alleen) dienden zij;

a 494.

74 En (aangaande) Lot, a Wij gaven hem wijsheid en kennis, en Wij bevrijdden hem uit de stad, die afschuwelijke daden verrichtte; waarlijk, zij waren een slecht, overtredend volk;

75 En Wij namen hem op in Onze genade; waarlijk, hij was (een) van de goeden.

قَالُوا احْرَقُوهُ وَاصْرُوا إِلٰهَتَكُمْ إِنَّ
كُنْتُمْ فٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾

فَلَمَّا يٰٓأَيُّهَا كُوْنِي بَرَدًا وَسَلٰمًا
عَلَىٰٓ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾

وَآرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ
الْاٰخِْسِرِيْنَ ﴿٧٠﴾

وَنَجَّيْنٰهُ وَلُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي
بَرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٧١﴾

وَوَهَبْنَا لَهٗ اِسْحٰقَ وَيٰقُوْبَ نٰفِلَةً
وَكَوْلًا جَعَلْنَا صٰلِحِيْنَ ﴿٧٢﴾

وَجَعَلْنٰهُمْ اِيْمَةً يَّهْتَدُوْنَ بِاَمْرِنَا
وَآوَحَيْنَا اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَاَقَامَ
الصَّلٰوةَ وَاٰتٰنَا الزَّكٰوةَ وَكَانُوْا التَّٰعِبِدِيْنَ ﴿٧٣﴾

وَ لُوْطًا اَتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَنَجَّيْنٰهُ
مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْغَيْبٰتِ
اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا سُوْءًا فٰسِقِيْنَ ﴿٧٤﴾

وَآدَخَلْنٰهُ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهٗ مِنْ
الصَّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾

891 De Heilige Goer-ân zegt niet, dat Abraham werkelijk in het vuur geworpen werd. Zoowel hier als in 29 : 24 en 37 : 97 wordt er slechts melding van gemaakt, dat zij het voornemen hadden om hem in het vuur te werpen. Hij werd echter door Gods hulp verlost en bereikte behouden een ander land.

PARAGRAAF 6

God bevrijdt de Profeten van hun Vijanden

76, 77. Noach wordt bevrijd. 78—82. God schenkt David en Sálomo kennis en macht. 83, 84. Job wordt bevrijd. 85, 86. Ismaël, Idris en Dzoelkifl worden in Gods genade opgenomen. 87, 88. Jona wordt bevrijd. 89, 90. Zacharias' bede verhoord. 91. Maria en haar zoon. 92, 93. Alle menschen zijn één volk.

76 En Noach, toen hij vroeger riep; derhalve verhoorden Wij hem, en verlostten hem en zijn volgelingen van de groote ramp.

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝

77 En Wij hielpen hem tegen het volk, dat Onze mededeelingen verwierp; waarlijk, zij waren een boos volk; daarom verdronken Wij hen allen.

وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا سَوْءٍ فَاعْرِفْنَهُمْ اجْمَعِينَ ۝

78 En David en Sálomo, toen zij een oordeel uitspraken over het veld, toen de schapen der menschen des nachts daarin weidden, en Wij waren Getuigen van hun oordeel.

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ عَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ۝

79 En Wij deden Sálomo het begrijpen; en aan ieder gaven Wij wijsheid en kennis; en Wij maakten de bergen, (Ons) lof verkondigende, en de vogelen ⁸⁹² aan David dienstbaar; en Wij waren de Daders.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ۝

80 En Wij leerden hem het maken van maliënkolders voor u, opdat zij u in uw oorlogen zouden beschermen; zult gij dan dankbaar zijn?

وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِيُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ۝

81 En (Wij maakten) aan Sálomo den hevig waaïenden wind (dienstbaar), op Zijn bevel *zijn* loop volgende naar

وَيَسُدُّنَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا

Of, (zijn schepen) op... hun.

892 Elders wordt verklaard, dat alles wat er in den hemel of op de aarde bestaat, aan den mensch dienstbaar is gemaakt (45 : 13). De speciale vermelding van maliënkolders, zooals ze in oorlogen gebruikt werden (zie het daarop volgende vers) — alle drie: maliënkolders, vogels en bergen worden weer samen genoemd in 34 : 10, 11 — is een duidelijk bewijs, dat dit betrekking heeft op de veroveringen van David: de vogels dienden als boodschappers in de oorlogen en de bergen beduïden bergstammen of groote menschen, die hij onderwierp.

	<p>het land, dat Wij gezegend hadden, en Wij zijn de Ken- ners van alle dingen. ⁸⁹³</p>	<p>وَكَتَابِكُمْ شَيْءٌ غَلِيْبٌ ⑤ وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَعْصُونَ لَهُ وَ يَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِيْظِيْنَ ⑥</p>
Ar. duivels.	<p>82 En onder de <i>wederspan- nige menschen</i> waren dege- nen, die voor hem doken en buitendien ander werk ver- richtten: en Wij waren Wa- kers over hen; ⁸⁹⁴</p>	
	<p>83 En Job, toen hij tot zijn Heer riep, (zeggende): Waar- lijk, een kwaad heeft mij ge- troffen, en Gij zijt de Gena- digste der genadigen.</p>	<p>وَإِيُوبَ إِذْ تَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِي الضَّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيْمِيْنَ ⑦</p>
Of, gezin.	<p>84 Derhalve verhoorden Wij hem en nam wat kwaad hij had weg, en Wij gaven hem zijn <i>volgelingen</i> en de gelijke van hen bij hen: een genade van Ons en een herin- nering voor de aanbid- ders. ⁸⁹⁵</p>	<p>فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّهِ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِنْهُمُ مَعَهُمْ رَحْمَةٌ مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِيْنَ ⑧</p>
a 850.	<p>85 En Ismaël en Idris a en Dzoelkifl; allen waren onder de geduldigen; ⁸⁹⁶</p>	<p>وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِيْنَ ⑨</p>

893 Sálomo's vloot bewees hem een grooten dienst. De Bijbelsche geschie-
denis zegt: „met de Phoeniciërs verbond hij zich in maritiem verkeer, eens in
de drie jaren een vloot uitzendende van Ezeon-Geber, aan het bovineinde van
de Golf van Aqaba, naar Ophir, vermoedelijk op de oostkust van het Arabische
schiereiland. Van dit afgelegene deel en andere plaatsen langs den weg verkreeg
hij fabelachtig groote hoeveelheden goud en tropische producten. Deze inkomsten
gaf hem nagenoeg onbepaalde middelen om den roem van zijn hoofdstad e. i
paleis te verhoogen, en om zijn burgerlijke en militaire organisatie te volmaken”
(*Jewish Ency.*). Vergelijk ook 14 : 32: „En Hij heeft de schepen dienstbaar
gemaakt, opdat zij hun loop op Zijn bevel op de zee zouden volgen”, dat in
volkomen overeenstemming is met wat hier verklaard wordt.

894 De *duivels*, die doken om paarlen van den zeebodem te halen, verschilden
niet van de tegenwoordige duikers, hoewel zij woestere en sterkere menschen
moeten geweest zijn, omdat kracht in die dagen de plaats moest innemen van
kennis.

895 *Jobs ahl*, d. i. *volgelingen* of *gezin*, teruggeven beteekent niet, dat zij
weer levend werden gemaakt, want van iemand, die van zijn vrienden of zijn
gezin gescheiden is geweest, zeggen wij, dat zijn vrienden of gezin hem terug-
gegeven wordt, zonder dat de minste gedachte in onzen geest oprijst, dat zij uit
den slaap worden opgewekt.

896 De hier vermelde naam is Dzoelkifl, dat letterlijk beteekent: *iemand
die een deel heeft, dat voldoende zal zijn*. De commentatoren verschillen in het
vereenzelvigen van hem met een der Bijbelsche profeten Zacharias, Elia en
Josua. Rodwell verklaart op gezag van „Travels of Niebuhr”, ¹⁷) dat de Arabieren

86 En wij deden hen in Onze genade ingaan; waarlijk, zij waren onder de goeden.

وَادْخَلْنَهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

87 En Jona, toen hij verloornd heenging, ⁸⁹⁷ en dacht, dat Wij hem niet zouden benauwen, en hij riep onder bezoeken uit: Er is geen god dan Gij, glorie zij U; waarlijk, ik ben van degenen, die zichzelf schade berokkenen. ⁸⁹⁸

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

88 Toen verhoorden Wij hem en verlost hem van de smart, en zoo verlossen Wij de geloovigen.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَكَفَّيْنَاهُ مِنَ الْعَذَابِ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآمِنِينَ ﴿٨٨﴾

89 En Zacharias, toen hij tot zijn Heer riep: O mijn Heer! laat mij niet alleen; en Gij zijt de Beste der erfgenamen.

وَرَكَعًا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

90 Toen verhoorden Wij hem en gaven hem Johannes en maakten zijn vrouw voor hem bekwaam; waarlijk, zij wedijverden met elkander in goede werken en riepen Ons hopende en vreezende aan; en zij waren ootmoedig vóór Ons.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ وَرُجَّتْ لَهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رِعَابًا وَرَهَابًا وَكَانُوا تَائِبِينَ ﴿٩٠﴾

91 En zij, die haar kuisheid bewaarde; ⁸⁹⁹ toen bliezen Wij in haar van Onze inspiratie ^a en maakten haar en haar zoon tot een teeken voor de volken.

وَالَّتِي أَحْصَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

a 790.

Ezechiël Kifl noemen. ¹⁸⁾ Het denkbeeld, dat met Dzoelkifl de profeet Ezechiël bedoeld wordt, is dus juist. Deze profeet wordt nog slechts eenmaal genoemd in 38 : 48, en evenals hier zonder zijn geschiedenis te vermelden.

⁸⁹⁷ De Heilige Qoer-án leert volstrekt niet, dat Jona op God toornde. Hij was klaarblijkelijk toornig op zijn volk, wegens diens halsstarigheid.

⁸⁹⁸ Het woord *zoelm* beteekent in het Arabisch: *zichzelf schade berokkenen*.

⁸⁹⁹ Het bewaren der kuisheid sluit niet de wettige vereeniging van man en vrouw uit.

Of, gemeenschap.
Of, gemeenschap.

92 Waarlijk, dit is uw godsdienst, één godsdienst (slechts), en Ik ben uw Heer; derhalve, dien Mij. 900

93 En zij sneden hun zaak tusschen hen af; allen zullen tot Ons wederkeeren.

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَ أَنَا رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ
إِلَىٰ آلِهِ رِجْعُونَ ﴿٩٣﴾

PARAGRAAF 7

De Rechtschapenen zullen het Land erven.

94. Belooning van de rechtschapenen. 95. De dooden zullen niet herleven. 96—100. Gog en Magog en al degenen, die anderen op een dwaalspoor brengen, zullen gestraft worden. 101—105. De rechtschapenen zullen het land erven. 106. De Heilige Profeet als een genade voor alle volken gezonden. 107—112. Over de tegenstanders zal recht worden gesproken.

Ar. en
hij is

94 Wie dus goede daden zal doen en een geloovige is, er zal geen loochening van zijn inspanning zijn, en waarlijk, Wij teekenen (die) voor hem op.

95 En het is bindend voor een stad, die Wij vernietigen, dat zij niet zullen wederkeeren. 901

96 Zelfs wanneer Gog en Magog a losgelaten zijn en zij van iedere verheven plaats zullen uitbreken. 902

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ
وَ إِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾
وَ حَرَمٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

a 826.
Of, wanneer er
gemaakt
wordt, dat
... (de wereld) over-
wint.

حَتَّىٰ إِذَا فُجِّعَتْ يَأْجُوجُ وَمَاجُوجُ
وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾

900 Het grondbeginsel der godsdiensten van alle profeten is één: de Eenheid Gods, en daarom vormen alle profeten zelf één gemeenschap.

901 Het vers onthult de groote waarheid, dat zij die den dood smaken, niet naar deze wereld worden teruggezonden. Nisai en Ibn-i-Madja geven het volgende gezegde van den Heiligen Profeet weer: Djâbir, de zoon van 'Abdoella, werd door den Heiligen Profeet op de hoogte gesteld, dat toen de Almachtige zijn vader, die in een oorlog tegen de vijanden van den Islâm gesneuveld was, vroeg wat hij het meest begeerde, hij den wensch uitsprak naar de wereld terug te mogen keeren en om weer gedood te mogen worden om wille van de waarheid; doch hij kreeg ten antwoord, dat dit niet kon, want het „woord is van Mij uitgegaan dat zij niet zullen wederkeeren”, waar de laatste woorden klaarblijkelijk de slotwoorden van dit vers zijn. En dus stelt het vers, gelezen naast dit gezegde, afdoend vast, dat geen doode tot het leven op deze wereld terugkeert.

902 Het vorige vers bevat een verbod tegen het herleven der dooden, of tegen het opkomen van een volk, dat eens verdeeld is. Dit vers wijst er op, dat zelfs Gog en Magog, niettegenstaande hun machtige overheersching in de wereld, aan dezelfde wet zullen worden onderworpen.

Het toont ook aan, dat er een tijd zal komen, wanneer Gog en Magog over

97 En de waarachtige belofte zal nabij komen, en zie! de oogen dergenen die niet geloofden, zullen strak open zijn: O wee over ons! waarlijk, wij zijn hieromtrent in achteloosheid geweest; neen, wij zijn onrechtvaardig geweest.

98 Waarlijk, gij en wat gij buiten God aanbidt zijn het brandhout der hel; daartoe zult gij komen.

99 Indien deze goden waren, zouden zij daartoe niet komen en allen zullen daarin wonen.

100 Voor hen zal daarin gezocht zijn en daarin zullen zij niet hooren.

101 Waarlijk, (aangaande) degenen, voor wie het goede alreede van Ons is uitgegaan, zij zullen er verre van verwijderd worden;

102 Zij zullen niet het zwakste geluid ervan hooren en zij zullen in datgene blijven, waarnaar hun zielen verlangen.

103 De groote vreeselijke gebeurtenis zal hen niet bedroeven, en de engelen zullen hen ontmoeten: Dit is uw dag, die u werd beloofd.

104 Ten dage als Wij den hemel zullen oprollen, gelijk het oprollen van de rol voor geschriften; gelijk Wij de eerste schepping begon, (zoo) zullen Wij die (ook) weder voortbrengen; een belofte bindend voor Ons; waarlijk, Wij zullen die volbrengen. 903

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاذَاهِي
شَاخِصَةً اَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَوْمَ لَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ فَاِنْ
هَذَا بَلٌّ لَّنَا ظَالِمِيْنَ ①

اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ اَنْتُمْ لَهَا وَرِدُوْنَ ②

لَوْ كَانَ هُوَ اِلٰهًا مَّا وَرَدُّوْهَا
وَكُلٌّ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ③

لَهُمْ فِيْهَا زَوْجٌ وَّهُمْ فِيْهَا لَا يَسْمَعُوْنَ ④

اِنَّ الَّذِيْنَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْبٰى
اَوْلٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُوْنَ ⑤

لَا يَسْمَعُوْنَ حَسِيْسَهَا ۗ وَهُمْ فِيْ
مَا اشْتَهَتْ اَنْفُسُهُمْ خٰلِدُوْنَ ⑥

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرَعُ الْاَكْبَرُ
وَتَتَلَقَّوْهُمْ الْمَلٰٓئِكَةُ هٰذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِيْ كُنْتُمْ تُوعَدُوْنَ ⑦

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَآءَ كَطَيِّ السِّجِلِ
لِلْكِتٰبِ ۗ كَمَا بَدَا اَوَّلَ خَلْقٍ
تُعِيْدُهٗ ۗ وَعَدَا عَلَيْنَا اِنَّا لَنَّا فٰعِلِيْنَ ⑧

de geheele wereld zullen heerschen. Het uitbreken van iedere verheven plaats beteekent: het in bezit nemen van iedere voordeelige en uitnemende plaats. Zie voor Gog en Magog 18 : 94.

903 Het oprollen van den hemel en het tot stand brengen van een nieuwe

105 En voorzeker hebben Wij in het Boek na de herinnering geschreven, dat het land — Mijn rechtschapen dienaren zullen het erven. ⁹⁰⁴

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ ﴿٩٠٤﴾

106 Waarlijk, hierin is een boodschap tot een volk dat (Ons) dient.

إِنَّ فِي هَذَا بَلَاغًا لِقَوْمٍ غَابِرِينَ ﴿٩٠٥﴾

107 En Wij hebben u niet gezonden dan als een genade voor (al) de volkeren. ⁹⁰⁵

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠٥﴾

108 Zeg: Het is mij slechts geopenbaard, dat uw God een eenig God is; zult gij u dan onderwerpen?

ثُمَّ إِنَّمَا يُوْحَىٰ إِلَىٰ آتِنَا إِلَهُكُمْ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٩٠٦﴾

109 Maar indien zij zich omkeeren, zeg: Ik heb u bilijkerwijze ingelicht en ik weet niet, of datgene, waarmede gij bedreigd wordt, nabij of verre is:

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ
وَإِنْ أَذْرَبْ حَىٰ أَذْرَبٍ أَمْ بَعِيدٌ مَّا
نُوعِدُونَ ﴿٩٠٧﴾

schepping, waarmee ongetwijfeld bedoeld wordt: het tot stand brengen der opstanding, hebben ook betrekking op de algeheele verandering, die de boodschap van den Profeet in Arabië zou teweegbrengen: een zoo groote verandering, dat niet alleen de aarde maar ook de hemel als het ware veranderd was. In plaats van den onderlingen strijd tusschen de stammen, die op een eindelooze verwarring en wanorde in het land uitliep, was er één aaneengesloten volk, dat met triumf en verlichting oprukte, en in stede van de kinderachtige verbeelding en het goddelooze bijgeloof van waarzeggers, wichelaars en sterreanabidders, en in plaats van den afgodendienst, die de menschelijke natuur zelf verlaagde, was er een algeheele overgave aan Gods wil en een heilige gemeenschap met de ware Bron van alle Heiligheid. Zie vs. 30 en ook het hierop volgende vers.

904 De Heilige Qoer-ân had de ongeloofigen herhaaldelijk gewaarschuwd, dat de Islâm in het land zou zegevieren en dat de rechtschapen dienaren, die vervolgingen doorstonden, eens meesters van het land zouden zijn. Deze woorden bevatten ook een voorspelling aangaande het in bezit nemen van het Heilige Land door de Moeslims, die*tijdens het Kalifaat van 'Oemar in vervulling ging. Vgl. Psalmen 37 : 29.

905 Terwijl de woorden ongetwijfeld op de genadige behandeling van de tegenstanders van den Heiligen Profeet betrekking hebben, beteekenen zij in waarheid, dat de komst van den Heiligen Profeet niet alleen voor de Arabieren een genade zal blijken te zijn, door hen tot het eerste volk der wereld te maken, maar ook voor het geheele menschedom. En inderdaad hebben niet alleen zijn volgelingen baat gevonden bij de leerstellingen van den Heiligen Qoer-ân, maar zelfs ook zij, die zijn boodschap nog steeds verwerpen; want al verwerpen zij die, toch hebben zij vele van zijn verheven beginselen aangenomen. De Islâm blijkt bovendien een genade voor de volken te zijn, omdat hij de wereld al die leerstellingen heeft teruggebracht, die den mensch tot eer en grootheid

110 Waarlijk, hij weet wat openlijk wordt gesproken en Hij weet wat gij verbergt:

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾

111 En ik weet niet, of dit een beproeving voor u zal zijn en een voorziening tot een tijd.

وَأِنْ أَدْرَيْتُمْ لَعَلَّكُمْ فَتِنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾

112 Hij zei: O mijn Heer! oordeel met waarheid; en onze Heer is de Weldadige God, Wiens hulp gezocht wordt tegen hetgeen gij (Hem) toeschrijft.

قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا نَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

brachten, welke de wereld vóór zijn komst heelemaal verloren had, en omdat hij talrijke dwaze gelooven en leerstukken, die de menschheid verlaagden, heeft uitgeroeid.

HOOFDSTUK XXII

DE BEDEVAART

(*Al-Ĥadġdj*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(10 paragrafen en 78 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het oordeel.
- Par. 2. Zekerheid van de Goddelijke hulp.
- Par. 3. De geloovigen zullen zegevieren.
- Par. 4. Het Heilige Huis.
- Par. 5. Offers.
- Par. 6. Den geloovigen vergund te strijden.
- Par. 7. Tegenstand aan den Heiligen Profeet.
- Par. 8. De getrouwen zullen in het land worden bevestigd.
- Par. 9. Gods genade bij het behandelen van den mensch.
- Par. 10. Het polytheïsme zal uitgeroeid worden.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het zesde hoofdstuk van de derde Mekkaansche groep. Terwijl het vorige hoofdstuk over het algemeen de uiteindelijke overwinning van de waarheid behandelt, handelt dit inzonderheid over de overwinning der waarheid, die de Heilige Profeet in Mekka verkondigde, vanwaar hij verdreven werd, en hierin wordt duidelijk verklaard, dat deze stad het toekomstige centrum der Moeslims zou zijn, waarheen zich pelgrims uit alle streken van de wereld zouden begeven. Ook hier wordt het den Moeslims vergund te strijden ter verdediging van het Heilige Huis, die inderdaad een verdediging van de vrijheid van alle godsdiensten was. Het hoofdstuk wordt *De Bedevaart* genoemd, omdat de afkondiging van de bedevaart, oorspronkelijk gedaan door Abraham, thans door den Heiligen Profeet werd herhaald en tot de geheele wereld gericht, daar die niet meer tot de grenzen van Arabië alleen bepaald was.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk is den rechtschapenen de belofte gedaan, dat zij het land zullen erven. Dit duidt op den ondergang van de toenmalige meesters daarvan; bijgevolg worden zij in de eerste verzen van dit hoofdstuk van de nadering van het gericht en van de vreeselijkheid van hun ondergang verwittigd. De tweede paragraaf verklaart in de duidelijkste en krachtigste bewoordingen de zekerheid van den Goddelijken bijstand aan den Heiligen Profeet; deze nadruk is toe te schrijven aan de volslagen machteloosheid van den Heiligen Profeet, tegen wien heimelijke plannen waren gesmeed en die op het punt was om zijn vijanden te ontvluchten. De daarop volgende paragraaf verklaart de overwinning van de geloovigen, die nu bij tweeën en drieën vluchtten

PARAGRAAF 1

Het Oordeel

1, 2. Vreeselijkheid van het oordeel. 3, 4. De loochenaars. 5—7. De dooden zullen opgewekt worden. 8—10. Schande in dit leven als voorbode van de straf in het hiernamaals.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 O menschen! hoed u voor (de straf van) uw Heer; waarlijk, de schok van het uur is een vreeselijk ding. ⁹⁰⁶

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ كَمَا إِذَا

ذُكِرَتْ السَّاعَةُ شَيْءٌ عَظِيمٌ ①

2 Ten dage als gij het zult zien, zal iedere zoogende vrouw in verwarring verlaten wat zij zoogde, en iedere zwangere vrouw zal haar last nederleggen, en gij zult de menschen beschonken zien, en zij zullen niet beschonken zijn, maar de kastijding Gods zal gestreng zijn.

يَوْمَ تَرُؤْنَهَا تَذْمَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ

عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ

حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا

هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ

شَدِيدٌ ②

om aan de vervolging van hun wreede onderdrukkers te ontkomen. Hun overwinning echter bracht de verovering van Mekka mee, want zonder dat geestelijk centrum zou hun overwinning niet volledig kunnen zijn; daarom spreekt de vierde paragraaf van het Heilige Huis en de bedevaart daarheen. Het daarmee in verband staande onderwerp offers wordt daarna behandeld, en in de zesde paragraaf, die het onderwerp strijd ter sprake brengt, maakt melding van de offers, die de Moeslims nu zelf moesten brengen, nl. hun leven geven om wille van de waarheid. De zevende gewaagt van den tegenstand aan den Heiligen Profeet en de achtste verklaart duidelijk, dat de geloovigen in het land bevestigd zullen worden, als zij groote offers zullen hebben gebracht. God behandelt zelfs de tegenstanders der waarheid evenwel genadig en daarom wordt de straf hun voor eenigen tijd onthouden. Dit wordt ons medegegeeld in de negende paragraaf, die ook aantoonst, dat de mensch louter door verschil van geloof in deze wereld niet gestraft wordt. De tiende, die de laatste paragraaf is, vat het geheel samen door aan te toonen, dat het polytheïsme tenslotte uitgeroeid zal worden.

Dit hoofdstuk schijnt in een later jaar geopenbaard te zijn dan de vorige hoofdstukken van deze groep. De verzen die den strijd ter zelfverdediging toestaan, werden klaarblijkelijk tegen het einde van het Mekkaansch tijdperk geopenbaard.

906 In den Heiligen Qer-ân beteekent het woord *as-sâ'at* of *het uur* niet noodzakelijk de dag des oordeels. Het beduidt vaak de tijd van het oordeel in dit leven, wanneer de ondergang, waarmee een volk bedreigd is, het overvalt; en dit schijnt hier de beteekenis te zijn, want het onmiddellijk daarop volgende vers schildert die verschrikking in bewoordingen af, die slechts op dit leven van toepassing zijn — op den dag des oordeels toch zijn er geen zwangere vrouwen en ook niet degenen, die haar kind de borst geven. Sommigen zijn van meening, dat daarmee een groote aardbevin, bedoeld wordt, als teeken van de nadering

3 En onder de menschen is er, die zonder kennis over God twist en iederen wederspannigen duivel volgt;

4 Tegen hem is geschreven, dat wie hem tot vriend neemt, hij hem dan waarlijk op een dwaalspoor zal brengen en hem naar de kastijding van het brandende vuur zal leiden.

5 O menschen! indien gij in twijfel verkeert omtrent de verrijzenis, ⁹⁰⁷ (weet) dan (dat) Wij u waarlijk uit stof hebben geschapen, daarna uit een kleine levenskiem, daarna uit een klontor, daarna uit een klomp vleesch, volkomen in maaksel en onvolkomen, opdat Wij (het) u duidelijk zullen maken; en Wij laten wat Ons behaagt tot een bepaalden tijd in de baarmoeders blijven, daarna brengen Wij u als zuigelingen voort, daarna opdat gij uw rijpheid zult bereiken; en onder u is er, die *sterft*, en onder u is er, die tot het slechtste gedeelte van het leven wordt wedergebracht, zoodat hij, na kennis te hebben gehad, niets weet; en gij ziet de aarde als onvruchtbaar land, maar wanneer Wij er water op nederzenden, beweegt zij zich en zwelt op en brengt iedere soort van schoone planten voort.

Ar. ge-
maakt
wordt te
sterben.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَ يَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ ﴿٥﴾

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّ
يُضِلَّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّن

الْبُعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نُّرَابٍ ثُمَّ
مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن
مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَ غَيْرِ مُمَخَلَّقَةٍ
لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَ نُفِذُ فِي الْأَرْحَامِ مَا
نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ
طِفْلًا ثُمَّ لِيَتَّبِعُوا أَسْدَ كُمْ وَ مِنْكُمْ
مَّن يُتَوَفَّى وَ مِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَى أَذَلِّ
الْعُرَى لِكَيْلَا يَعْلَمَ مَن بَعْدَ عَلْمِهِ شَيْئًا
وَ تَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا
عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَرَّتْ وَ رَبَّتْ وَ أَبْتَتَتْ
مِن كُلِّ سَوْجٍ بِهِيجٍ ﴿٥﴾

van het groote gericht, maar zelfs in dat geval zou het een vreeselijke ramp beduiden, zooals bv. een groote oorlog. Het woord *zalzalah*, hier vertaald door *schok*, beteekent een geweldige opschudding, hetzij een aardbeving of eenig ander onheil of een ramp.

⁹⁰⁷ Het woord *ba'ts* (*opstanding*) wordt in den Heiligen *Qoer-ân* in drie beteekenissen gebezigd, nl. (1) het opwekken der dooden overeenkomstig hun goede of slechte daden op den dag des oordeels, welke de dag der openbaring van alle geestelijke waarheden is; (2) het opwekken van de geestelijk dooden door de profeten, en (3) het verwekken van profeten door God om het menschein te leiden. Het hier gebezigde woord kan al deze drie beteekenissen hebben.

6 Dit komt doordat God de Waarheid is en doordat Hij den dooden leven geeft en doordat Hij macht heeft over elk ding,

7 En doordat het uur komt, daaraan is geen twijfel; en doordat God degenen die in de graven zijn, zal opwekken.

8 En onder de menschen is er, die over God twist, zonder kennis en zonder leiding en zonder een verlichtend boek,

9 Zich trotschelijk afwendende, opdat hij (anderen) van den weg Gods zal afbrengen; voor hem is schande in de wereld, en ten dage der opstanding zullen Wij hem de straf van het verbranden doen smaken.

10 Dit komt door wat uw beide handen vooruit hebben gezonden, en doordat God geenszins onrechtvaardig is jegens de dienaren.

ذَلِكَ يَأْتِنَ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَآتَاهُ يُحْيِي
الْمَوْتَى وَآتَاهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

وَإِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا
وَإِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ②

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ③

ثَأْنِي عَظْمِهِ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيقُهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ④

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْت يَدَكَ وَإِنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ⑤

PARAGRAAF 2

Zekerheid van de Goddelijke Hulp

11—13. Degenen die zwak zijn in het geloof. 14—16. De Heilige Profeet zal geholpen worden. 17. Verschillen van geloof zullen in het hiernamaals worden beoordeeld. 18—22. De verwerpers met schande en smart gestraft.

11 En onder de menschen, is er, die God op den rand (staande) dient, zoodat, indien hem het goede wedervaart, hij daarmee tevreden is, maar indien een bezoeking hem treft, keert hij hals over kop terug; hij verliest deze wereld en het hiernamaals; dat is een duidelijk verlies.

12 Hij roept buiten God datgene aan, wat hem niet schaadt en datgene wat hem niet baat; dat is een ver verwijderde afdwaling.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللَّهَ عَلَى
حَرْبٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ
بِهِ ۖ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فَتْنَةٌ اِنْقَلَبَ
عَلَىٰ وُجْهِهِ ۗ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ
ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ⑥

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُ
وَمَا لَا يَضُرُّهُ ۚ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ
ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبُعِيدُ ⑦

13 Hij roept hem aan, wiens schade naderbij is dan zijn baat; zekerlijk, slecht is de bewaker en zekerlijk, slecht is de deelgenoot.

14 Waarlijk, God zal degenen die gelooven en goede werken doen, tuinen doen ingaan waarin rivieren stroomen; waarlijk, God doet wat Hem behaagt.

15 Wie denkt, dat God hem in dit leven en (in) het hierna maals niet zal bijstaan, laat hij (zich) door eenig midael ten hemel verheffen; laat hij (het) daarna afsnijden, en laat hij zien, of zijn strijd datgene zal wegnemen, waarop hij vertoornd is. ⁹⁰⁸

16 En alzoo hebben Wij dien geopenbaard, zijnde duidelijke bewijsgronden, en omdat God leidt wien Hij wil.

17 Waarlijk, degenen die gelooven en degenen die Joden zijn en de Sabiërs ^a en de Christenen en de Magiërs en degenen die goden (nevens God) plaatsen — waarlijk, God zal ten dage der opstanding tusschen hen beslissen; waarlijk, God is Getuige van alle dingen.

18 Ziet gij niet, dat God Hij is, aan Wien gehoorzaamt al wie in de hemelen is en al wie op de aarde is, en de zon en de maan en de sterren, en de bergen en de boomen, en de dieren en vele van de

يَدْعُو مَنْ صَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ
لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَكَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿٣٠﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٤٠﴾

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ
إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ
يُدْهِبُنَ كَيْدَهُ مَا يُغِيظُ ﴿٥٠﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِغِينَ وَالصُّورِيِّينَ وَالْمَجُوسَ
وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ ﴿٧٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ

Ar. onder.

Of, een
kood naar
de zoldering
spannen...
daarna
gewoerd
sterren.

a 52.

908 Deze passage wordt verkeerd uitgelegd wegens een misvatting in verband met het persoonlijk voornaamwoord *hoe* in *jansoerahoe*, dat inderdaad op den Heiligen Profeet slaat. De tweede moeilijkheid staat in verband met het voorwerp van *jaqta'*, d.i. *snijdt* (het) *af*, waaronder men inderdaad den Goddelijken bijstand verstaat, die, zooals den tegenstanders wordt medegedeeld, tot den Heiligen Profeet moet komen, hoe hard zij ook tegen dien Goddelijken bijstand moge strijden. Dit wordt duidelijk aangeduid door de laatste woorden van het vers.

menschen; en er zijn velen, voor wie kastijding noodzakelijk is geworden; en hij dien God vernedert — er is niemand, die hem achtenswaardig kan maken; waarlijk, God doet wat Hem behaagt. ^a

a 536.

19 Dezen zijn twee tegenstanders, die over hun Heer twisten; derhalve, (aangaande) degenen die niet gelooven, voor hen zijn kleederen van vuur gesneden; ziedend water zal over hun hoofden gegoten worden.

20 Daarmede zal gesmolten worden wat in hun buiken is en ook (hun) huiden.

21 En voor hen zijn ijzeren zweepen.

22 Telkenmale als zij van smart daaruit zullen wenschen te gaan, zullen zij daarin worden teruggebracht en de kastijding van het verbranden smaken.

وَالَّذَاتُ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ ط
كَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ط وَمَن
يُؤْمِنُ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ
اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ^{بِحِجَّتِهِ} ①

هَذَانِ حَصْنِ احْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ شِيَابُ
مِّنْ نَّارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمْ
الْحَمِيمَةَ ②

يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ③

وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِّنْ حَدِيدٍ ④

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ
عَمٍّ أَعِيدُوا فِيهَا وَذُقُوا
عَذَابَ الْحَرِيقِ ⑤

PARAGRAAF 3

De Geloovigen zullen zegevieren

23, 24. De geloovigen zullen met overwinningen worden beloond.
25. Zij zullen de Heilige Moskee bezitten.

23 Waarlijk, God zal degenen die gelooven en goede werken doen, tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen; zij zullen daarin met gouden armbanden en paarden worden versierd, en hun kleederen zullen daarin van zijde zijn.

24 En zij worden tot schoone woorden geleid en zij worden naar het pad van den Geloofde geleid.

25 Waarlijk, (aangaande) degenen die niet gelooven en (de menschen) afhouden van den weg Gods en van de Heilige Moskee, welke Wij voor

Ar. onder.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَكُلُوفًا وَلِبَاسُهُمْ
فِيهَا حَرِيرٌ ⑥

وَهُدًى وَ إِلَى الصَّيْبِ مِنَ الْقَوْلِ ⑦
هُدًى وَ إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ⑧

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
اللَّهِ وَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ

alle menschen gelijk hebben gemaakt, (voor) den woner daarin en (voor) den bezoeker, en wie daarin onrechtvaardig tot onrecht neigt, hem zullen Wij een pijnlijke kastijding doen smaken.

لِلنَّاسِ سَوَاءٌ الْعَاقِبَةُ فِيهِ وَالْبَادِ
وَسَنُيَرِّدُ فِيهِ بِالْحَادِ يُظَاهِرُ ثُنُقَهُ
مِنْ عَذَابِ آيَاتِهِ ۝

PARAGRAAF 4

Het Heilige Huis

26. Abraham reinigt het Heilige Huis. 27. De bedevaart verkondigt. 28—33. Eerbied voor het Heilige Huis en de Eenheid.

26 En toen Wij Abraham de plaats van het Huis aanwezen, zeggende: Plaats niets nevens Mij, en reinig Mijn Huis voor degenen, die den omgang doen en degenen die staan te bidden en degenen die zich buigen en degenen die zich ter aarde werpen.

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ
أَنْ لَا تُشْرِكَ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ۝

27 En verkondig de Bedevaart onder de menschen: zij zullen te voet en op iederen slanken kameel, komende van elk verafgelegten pad, tot u komen, 909

وَإِذْ نُنَادِي فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَا نُوذُكَ رِجَالًا
وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ
فَجٍّ عَبِيبٍ ۝

28 Opdat zij van de voordeelen voor hen getuigenis zullen afleggen en Gods naam gedurende bepaalde dagen vermelden over hetgeen Hij hun van het viervoetige vee gegeven heeft; eet dan daarvan en spijzig den verdrukten, den nooddruftige. 910

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا
رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا
مِنْهَا وَاطْعَمُوا الْفَقِيرَ ۝

29 Laat hen daarna hun noodige handelingen van het scheren en het reinigen ver-

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُتَمَاتُوا بِرِءْوَاهُمْ

909 Deze woorden zijn tot den Heiligen Profeet gericht en bevatten de machtige voorspelling, dat Mekka het centrum zal worden, waarheen de menschen ter bedevaart zullen gaan. De grootschheid van deze voorspelling komt des te beter uit, als men bedenkt, dat ze juist op een tijd werd afgekondigd, toen de zaak van den Heiligen Profeet zoo goed als mislukt scheen te zijn.

910 Het onderwerp offers heeft inzonderheid betrekking op de bedevaart, daar ieder bedevaartganger een dier moet offeren.

richten, en laat hen hun geloften vervullen en laat hen om het Oude Huis gaan. ⁹¹¹

30 Dat (zal zoo zijn); en wie de heilige ordinantiën Gods eerbiedigt, voor hem is het beter bij zijn Heer; en het vee is u geoorloofd gemaakt, behalve datgene wat u is voorgelezen; derhalve, vermijd de onreinheid der afgodsbeelden en vermijd valsche woorden.

31 Oprecht zijnde voor God, niets met Hem vereenigende; en wie (anderen) met Hem vereenigt, is alsof hij van boven was gevallen; dan rukken de vogelen hem weg of voert de wind hem mede naar een ver afgelegene plaats.

32 Dat (zal zoo zijn): en wie de teekenen Gods eerbiedigt, waarlijk, dit is (het gevolg) van de vroomheid der harten.

33 Gij hebt daarin voordeelen tot een bepaalden tijd; dan is hun offerplaats het Oude Huis.

وَيُظَوَّرُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ①

ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمَ حُرْمَتَ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأَجَلْتُ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُشَلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ②

حَقَّاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخَطَفُهُ الظَّيْرُ أَوْ تَهْوَى بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ③

ذَلِكَ وَمَنْ يُعْظِمَ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ④

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ⑤

PARAGRAAF 5

Offers

34—37. De beteekenis die aan de offers ten grondslag ligt. 38. Noodzakelijkheid van het offeren van het leven.

34 En voor ieder volk hebben Wij godvruchtige handelingen vastgesteld, opdat zij Gods naam zullen vermelden over hetgeen Hij hun van het viervoetige vee gegeven heeft; en uw God is een Eenig God; derhalve, onderwerp u aan Hem en geeft blijde tijdingen aan de ootmoedigen, ⁹¹²

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقْنَاهُمْ مِنْ بَيْهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَالْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ فَكَلِمَةً أَسْلِمُوا طَوْ بِنَسْرِ الْمُحْسِنِينَ ⑥

911 De vermelding van de Ka'ba als het Oude Huis, hier en in vs. 33, toont aan, dat het zoo oud is, dat het in heel Arabië onder dien naam bekend kwam te staan. Het wijst dus op zijn grijze oudheid. ¹⁹⁾

912 Het beginsel der offerande is een beginsel, dat in den een of anderen vorm door alle volken der wereld is aanvaard. Evenals alle andere godsdienstige

35 (Aan) degenen wier harten beven, wanneer God vermeld wordt, en degenen die lijdzaam zijn onder datgene wat hen treft, en degenen die het gebed onderhouden en (weldadig) uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالضَّالِّينَ عَلَى مَا آصَابَهُمُ وَالْقَائِلِينَ
الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ٥

36 En (aangaande) de kameelen, Wij hebben ze voor u tot (een) van de teekenen van den godsdienst Gods gemaakt; voor u is daarin veel goeds; derhalve, vermeld Gods naam over hen, als zij in een rij staan; en wanneer zij nedervallen, eet er van en spijzig den arme, die tevreden is en den bedelaar; ⁹¹³ aldus hebben Wij ze u dienstbaar gemaakt, opdat gij dankbaar zult zijn.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ
لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهَا صَوَاتٍ ۚ فَإِذَا وُجِبَتْ جُنُوبُهَا
فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِعُوا النَّارَةَ وَالْمَعْرَةَ
كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٦

37 Hun vleesch bereikt God niet, hun bloed evenmin, maar voor Hem is aannemelijk rechtschapenheid uwerzijds; ⁹¹⁴ aldus heeft Hij ze u dienstbaar gemaakt, opdat

لَنْ يَتَنَاَلَهُ اللَّهُ لِحُمْسِهَا وَلَا دِمَائِهَا
وَلَكِنْ يَتَنَاَلُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ ۚ كَذَلِكَ

beginselen, die algemeen erkend worden, heeft het beginsel der offerande bij den Islâm een diepere beteekenis. De uiterlijke handeling is nog steeds als vroeger, maar het heeft niet meer de beteekenis, die men bij zekere oude godsdiensten daaraan hecht, n.l. een geërgerde Godheid gunstig te stemmen, of als een boetedoening voor zonden, maar beteekent het offeren van den persoon zelf, die het offer brengt en wordt dus een uiterlijk symbool van zijn bereidwilligheid om desgewenscht zijn leven af te leggen en al zijn belangen en begeerten om wille van de waarheid op te offeren. Vandaar volgt onmiddellijk op de woorden, die het onderwerp offer ter sprake brengen, het bevel om zich geheel en al aan God te onderwerpen, Die een *eenig* God is, d.w.z. het eenige Wezen, Dat tot het ware voorwerp van 's menschen liefde en het ware doel van 's menschen leven verdient gemaakt te worden. Zie verder wat hierop volgt.

913 Het vleesch der geofferde dieren moet niet weggegooid worden; het moet als voedsel dienen voor de armen en de behoeftigen. Het begraven van het vleesch van de talrijke offerdieren in Mekka bij de bedevaart is niet in overeenstemming met eenig voorschrift van den Heiligen Qoer-ân of *eenig* gezegde van den Heiligen Profet. Men kan er nuttig gebruik van maken door het te drogen.

914 Dit vers stelt afdoend vast, dat niet de uiterlijke handeling der offerande aannemelijk is, maar de diepe beteekenis, die daaraan ten grondslag ligt. Laten degenen, die den Islâm als een godsdienst van ceremonieel beschouwen,

gij God zult verheerlijken, omdat Hij u recht heeft geleid; en geef blijde tijdingen aan degenen, die (anderen) goed doen.

38 Waarlijk, God zal (het kwaad der ongelooovigen) van degenen die gelooven, afstooten; waarlijk, God heeft een iegelijk, die ontrouw, ondankbaar is, niet lief.

سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٥١﴾

PARAGRAAF 6

Den geloovigen vergund te strijden

39. Strijd ter zelfverdediging vergund. 40, 41. De oorlog stelt zich ten doel godsdienstvrijheid te bevestigen. 42—46. Vroegere vernietigde volken. 47, 48. De straf zal niet verhaast worden.

39 Vergunning (tot strijden) wordt gegeven aan degenen, tegen wie oorlog wordt gevoerd, omdat zij onderdrukt worden, en waarlijk, God is wel in staat om hen bij te staan; 915

40 Degenen die uit hun huizen verdreven zijn zonder een rechtvaardige reden, behalve dat zij zeggen: Onze Heer is God. En was er niet Gods terugdrijven van sommige menschen door andere geweest, (dan) zouden er zeker kloosters en kerken en synagogen en moskeeën, waarin aan Gods naam dikwijls ge-

إِنَّ الَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٥٢﴾

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَكَوَلَّا دَعَا إِلَهَ النَّاسِ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهْجًا مَثَّ صَوَامِعُ وَيَعِيمَ ۗ وَصَلَوَاتُ مَسْجِدٍ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ

nota van deze woorden nemen. Opgemerkt dient te worden, dat de gedachte aan verzoening de Islâmietische offerande geheel vreemd is. Slechts van de rechtschapenen verlangt de Islâm, dat zij een offer brengen, en hierop wordt gezinspeeld in de woorden: *voor Hem is aannemelijk rechtschapenheid uwerzijds.*

915 Volgens betrouwbare verslagen is dit de allereerste vergunning, die den Moeslims gegeven werd om oorlog te voeren. Niets toont aan, dat dit vers niet in Mekka werd geopenbaard. Door deze openbaring vroeg de Heilige Profeet bij den welbekenden eed van trouw, afgenomen in 'Aqaba, de Medineesche deputatie, hem tegen zijn vijanden te verdedigen, zooals zij hun eigen kinderen zouden verdedigen. De woorden waarin de vergunning gegeven wordt, toonen duidelijk aan, dat de tegenstanders der Moeslims hen het eerst beoorloogden, en tweedens, dat de Moeslims reeds zwaar onderdrukt waren door hun vervolgers.

dacht wordt, afgebroken zijn; en waarlijk, God zal bijstaan wie Hem bijstaat; waarlijk, God is Sterk, Machtig: ⁹¹⁶

41 Degenen die, indien Wij hen in het land doen wonen, het gebed zullen onderhouden en de armenbelasting betalen en het goede bevelen en het kwade verbieden; en aan God behoort het einde der zaken.

42 En indien zij u verwerpen, dan verwierp reeds vóór hen het volk van Noach en 'Ad en Tsamoëd (de profeten),

43 En het volk van Abraham en het volk van Lot,

44 Zoowel als degenen van Midian; en (ook) Mozes werd verworpen, maar Ik gaf den ongelooovigen uitstel; vervolgens greep Ik hen aan; en hoe (gestreng) was Mijn afkeuring!

45 En hoe menige stad hebben Wij vernietigd, terwijl zij onrechtvaardig was, zoodat zij op haar daken nedergevallen is, en (hoe menige) verlaten bron en (hoe menig) hoog opgetrokken paleis.

46 Hebben zij niet in het land gereisd, zoodat zij harten hebben om daarmee te verstaan, of ooren om daarmee te hooren? Want waarlijk, het is niet de oogen, die blind zijn, maar blind zijn de harten, die in de borsten zijn.

وَلْيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ
اللَّهَ تَقْوَىٰ عَزِيزٌ ﴿٩١٦﴾

الَّذِينَ إِنْ مَكَثْتُمْ فِي الْأَرْضِ
أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا
بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ
وَإِلَهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٩١٧﴾

وَإِنْ يَكْفُرْ بِكَ فَكُذِّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَشَمُودٌ ﴿٩١٨﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٩١٩﴾

وَاصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ
فَأَمْكِنَتْ لِلْكَافِرِينَ شِمًّا أَخَذْتَهُمْ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٩٢٠﴾

فَكَانَ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَبِئْرٍ مُعْتَلَةٍ وَقُصرٍ مَشِيدٍ ﴿٩٢١﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَلَوْنَ
لَهُمْ قُلُوبٌ يَّعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ
يَسْمَعُونَ بِهَا فَذَرْنَاهَا لِأَعْيُنِ الْأَبْصَارِ
وَلَكِنْ نَعَى الْقُلُوبِ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٩٢٢﴾

916 Zij die den Islâm een godsdienst van fanatisme noemen, worden hier er aan herinnerd, dat de godsdienstvrijheid, die de Islâm dertien honderd jaar geleden in een land als Arabië stichtte, nog niet door het beschaafdste en verdraagzaamste volk overtroffen is, terwijl vele beschaafde Christenvolken er nog even ver van zijn dit edele beginsel hoog te houden als ooit te voren. Het verdient opgemerkt te worden, dat de Moeslims hun leven moeten opofferen, niet alleen om een eind te maken aan de vervolging, die hun tegenstanders tegen hen instellen en om hun eigen moskeeën te sparen, maar ook om kerken, synagogen en kloosters te beschermen — feitelijk: om volkomen godsdienstvrijheid te stichten.

47 En zij vragen u de kastijding te verhaasten, en God zal Zijn belofte geenszins breken, en waarlijk, een dag is bij uw Heer als duizend jaar van wat gij telt.

48 En hoe menige stad (is daar niet), waaraan Wij uitstel hebben gegeven, terwijl zij onrechtvaardig waren; vervolgens greep Ik haar aan, en tot Mij is de wederkeer.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ
اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ
كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥٧﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ
كَالْبَلَاءِ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِنَّ الْيَوْمَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 7

Tegenstand aan den Heiligen Profeet

49—54. De tegenstand zal verijdeld worden. 55—57. De dag der beslissing.

49 Zeg: O menschen! ik ben slechts een duidelijke waarschuwer tot u.

50 En (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, zij zullen vergiffenis hebben en een aanzienlijk onderhoud.

51 En (aangaande) degenen die Onze mededeelingen trachten te wederstaan, zij zullen de bewoners van het vlamrende vuur zijn.

52 En Wij hebben vóór u geen apostel of profeet gezonden, of wanneer hij wenschte, maakte de duivel een inblazing betreffende zijn wensch; maar God vernietigt wat de duivel werpt; dan bevestigt God Zijn mededeelingen, en God is Wetend, Wijs, ⁹¹⁷

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ
كَذَّبْتُمْ مُبِينٌ ﴿٥٩﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿٦٠﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٦١﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ
وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى الْشَّيْطَانُ
فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسُخُ اللَّهُ مَا يُلْقَى
الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَ
اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٢﴾

Ar. noch.

917 Het verhaal dat, naar men zegt, dit vers verklaart, nl. dat de duivel den Heiligen Profeet zekere woorden in den mond legde, toen hij hoofdstuk 53 reciteerde, is ongerijmd en ongegrond, want dit vers werd op zijn minst acht jaar na hoofdstuk 53 geopenbaard. Bovendien beteekenen de woorden van den Heiligen Goer-ân niet — en kunnen ook niet beteekenen — dat als een profeet een openbaring reciteert, de duivel zijn eigen woorden in diens reciet mengt. *Tamannâ* beteekent volgens alle woordenboekschrijvers: *hij wenschte*. Welnu, ieder profeet wenscht de Eenheid van het Goddelijk Wezen en de hem geopenbaarde waarheid in de wereld te bevestigen, en juist dezen wensch van ieder

Ar. ver ver-
wijderden.

53 Opdat Hij datgene wat de duivel werpt, tot een beproeving zal maken voor degenen, in wier harten een krankheid is en degenen wier harten hard zijn; en waarlijk, de onrechtvaardigen zijn in grooten wederstand, 918

54 En opdat degenen, wien de kennis is gegeven, weten zullen, dat het de waarheid van uw Heer is, zoodat zij daarin zullen gelooven en hun harten vóór dezelve nederig zullen zijn; en waarlijk, God is de Leidsman van degenen die gelooven, naar een recht pad.

55 En degenen die niet gelooven, zullen niet ophouden daaromtrent in twijfel te verkeeren, tot het uur hen onvoorziens overvalt, of de kastijding van een vernietigenden dag over hen komt.

56 Het koninkrijk zal te dien dage Gods zijn; Hij zal tusschen hen richten; dan zullen degenen, die gelooven en het goede doen, in tuinen van gelukzaligheid zijn.

57 En (aangaande) degenen die niet in Onze mededeelingen gelooven en ze verwerpen — dezen zijn het, die een schandelijke kastijding zullen hebben.

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُم وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

وَلَا يَزَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ تَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ يَخْلُقُ بَيْنَهُمْ ط قَالَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَدِّتِ النَّعْمِ ﴿٥٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ عَذَابٍ مُّهِينٍ ﴿٥٧﴾

profeet werkt de duivel tegen door de menschen op te hitsen, *inblazingen maken-de tot hen* — gelijk hier wordt vermeld — om den profeet en de verspreiding der waarheid tegen te werken. Dat dit de ware beteekenis is, blijkt ook uit het verband, dat over de bevestiging der waarheid en het verlangen van de tegenstanders der waarheid om die te vernietigen handelt. Zie het daaraan voorafgaande vers, dat degenen verbordeelt, die den Heiligen Profeet bestrijden en met hem twisten om hem het bevestigen van de waarheid in de wereld onmogelijk te maken.

918 De strijd van den duivel tegen den Heiligen Profeet wordt een beproeving voor de zwakken, die tot het ongeloof vervallen, daar zij de scherpe vervolgingen van hun vijanden niet kunnen verduren.

PARAGRAAF 8

De Getrouwen zullen in het Land worden bevestigd

58—61. De vervolgd en geholpen worden. 62. God is de Waarheid. 63, 64. De openbaring zal leven brengen.

58 En (aangaande) degenen die op Gods weg vluchten en dan gedood worden of sterven — God zal hun zekerlijk een schoon onderhoud geven, en waarlijk, God is de beste Gever van onderhoud.

59 Hij zal hen zekerlijk een plaats van ingang doen ingaan, waarmede zij tevreden zullen zijn; en waarlijk, God is Wetend, Verdraagzaam.

60 Dat (zal zoo zijn); en hij die (een kwaad) laat volgen door de gelijke van datgene, waarmede hij getroffen is en onderdrukt is, hem zal God zekerlijk bijstaan; waarlijk, God is Begenadigend, Vergevensgezind. 919

61 Dat komt, doordat God den nacht in den dag laat treden en den dag in den nacht laat treden, en doordat God Hoorende, Ziende is. 920

62 Dat komt, doordat God de Waarheid is, en datgene wat zij buiten Hem aanroepen — dat is de valsheid, en doordat God de Hooge, de Groote is.

63 Ziet gij niet, dat God water van de wolken nederzendt, zoodat de aarde groen wordt? Waarlijk, God is Goedertieren, Zich bewust.

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ خِزْيُ الرَّزِيقِينَ ⑤

لَيُدْخِلَنَّهُمُ مَدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ⑥

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ عَفِيفٌ ⑦

ذَلِكَ يَا أَنَّ اللَّهَ يُؤَلِّمُ الْبَيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّمُ النَّهَارَ فِي الْبَيْلِ وَآتَ اللَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ⑧

ذَلِكَ يَا أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ⑨

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ⑩

Of, de Kenner van fijnheden.

919 Dit vers staat den Moeslims, die reeds lang vervolgd en onderdrukt zijn, toe hun vervolgers te straffen, maar tevens beveelt het genade en vergiffenis aan, door in zijn laatste woorden melding te maken van die twee attributen van het Goddelijk Wezen.

920 De opeenvolging van den dag en den nacht heeft hier blijkbaar betrekking op de wisseling der fortuin, waarop in het hieraan voorafgaande vers een

64 Aan Hem behoort al wat in de hemelen is en al wat op de aarde is; en waarlijk, God is Hij Die Zichzelf genoeg is, de Geloofde.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ط
وَ اِنَّ اللّٰهَ لَهٗوَ الْعَزِيْزُ الْحَمِيْدُ ﴿٦٤﴾

PARAGRAAF 9

Gods Genade bij het Behandelen van den Mensch

65—70. Dwalingen in het geloof zullen in het hiernamaals worden beslist. 71, 72. De vervolging der geloovigen zal vergolden worden.

65 Ziet gij niet, dat God u dienstbaar heeft gemaakt wat op de aarde is en de op Zijn bevel op de zee varende schepen? En Hij weerhoudt den regen op de aarde te vallen, behalve met Zijn verlof; waarlijk, God is Liefhebbend, Genadig jegens de menschen.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي
الْاَرْضِ وَ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِاَمْرِهٖ ط وَ يُسَبِّحُ السَّمٰوٰتِ اَنْ تَقَعَ
عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ط اِنَّ اللّٰهَ
بِالْاَنۡبِيَآءِ لَكَرِيْمٌ ﴿٦٥﴾

66. En Hij is het, Die u leven heeft gegeven; dan zal Hij u doen sterven, dan zal Hij u (wederom) doen leven; waarlijk, de mensch is on-dankbaar.

وَ هُوَ الَّذِيۡ اٰتٰكُمْ نَفْسِكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ط اِنَّ الْاِنۡسَانَ لَكَفُوْرٌ ﴿٦٦﴾

67 Voor ieder volk hebben Wij godvruchtige handelingen bepaald, die zij in acht nemen; derhalve, laten zij niet met u over de zaak twisten, en roep tot uw Heer; waarlijk, gij zijt op een rechten weg.

لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنۡسَكًا هُمْ نَاسِكُوْهُ
فَلَا يَتَّزِعَنَّكَ فِي الْاَمْرِ وَاذْعُرْ اِلَى رَبِّكَ
اِنَّكَ لَعَلَّ هُدًى مُّسْتَقِيْمٌ ﴿٦٧﴾

68 En indien zij met u twisten, zeg: God weet het best wat gij doet.

وَ اِنْ جَدَلُوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾

69 God zal ten dage der opstanding tusschen u richten omtrent datgene, waarin gij verschilt.

اللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَبِئْسَ
مَنْ تَكْتُمُ فِيْهِ تَحْتَلِفُوْنَ ﴿٦٩﴾

70 Weet gij niet, dat God weet wat in den hemel en (op) de aarde is? Waarlijk, dit is in een boek; waarlijk, dit is God gemakkelijk.

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَ الْاَرْضِ ط اِنَّ ذٰلِكَ فِي كِتٰبٍ اِنَّ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿٧٠﴾

toespeling wordt gemaakt, omdat een onderdrukte gemeenschap haar vervolgers onmogelijk zou kunnen straffen, tenzij zij op hen de overhand had gekregen.

71 En zij dienen buiten God datgene, waarvoor Hij geen gezag heeft gezonden, en datgene waarvan zij geen kennis hebben; en voor de onrechtvaardigen zal er geen helper zijn.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَهُمْ يَنْزِيلٌ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا كَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝

72 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voorgelezen worden, zult gij op de aangezichten dergenen, die niet gelooven, loochening *be-*merken; zij springen schier op degenen, die hun Onze mededeelingen voorlezen. Zeg: Zal ik u inlichten omtrent datgene, wat slechter is dan dit? Het vuur. God heeft het dengenen, die niet gelooven, beloofd; en hoe slecht is dat toevluchtsoord!

وَإِذَا نُتِلُّ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بِحَقِّ تَعْرِفٍ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَلَمْ نَكُذِّبْكَ دُونَ سَيْطَانٍ إِذْ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُفِرْتُمْ مِنْ ذَلِكَ أَمْ لَأَنْتُمْ أَعْدَاءُ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَسْئَلُ الْمَصِيدُ ۝

Ar. kennen.

PARAGRAAF 10

Het polytheïsme zal uitgeroeid worden

73, 74. Machteloosheid der valsche godheden. 75, 76. De apostelen behalen succes. 77, 78. Harde strijd noodzakelijk.

73 O menschen! een gelijkis wordt gesteld; derhalve luister er naar. Waarlijk, degenen die gij buiten God aanroept, kunnen geen vlieg scheppen, al vereenigen zij zich allen daartoe, en indien de vlieg iets van hen wegvoerde, zouden zij het van haar niet kunnen terugnemen; zwak zijn de aanroeper en de aangeroepene. ⁹²¹

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ ۝ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۝ أَلَيْسَ لَهُمْ الذُّبَابُ سَائِرًا لَا يَسْتَفِيدُونَ مِنْهُ طَعْفًا الطَّالِبُ وَالْمَطْهُوبُ ۝

74 Zij hebben God niet geschat met de schatting, die Hem verschuldigd is; waarlijk, God is Sterk, Machtig.

مَا قَدَّرُوا اللَّهُ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَعَزِيزٌ ۝

921 Terwijl dit vers inderdaad het onvermogen der valsche goden beschrijft om den laagsten vorm van leven te scheppen of om de minste macht op de schepping uit te oefenen, bevat het een duidelijke voorspelling, dat de valsche godheden uit het Heilige Huis zullen worden weggemaaid en dat zoowel de aanbidders als de aangebedenen machteloos zullen worden.

75 God kiest boodschappers uit het midden der engelen en uit het midden der menschen; waarlijk, God is Hoorende, Ziende.

76 Hij weet wat vóór hen is en wat achter hen is, en tot God worden alle zaken teruggebracht.

77 O gij die gelooft! buig u neder en werp u ter aarde en dien uw Heer, en doe het goede, opdat het u voorspoedie zal gaan. a

78 En strijd hard op (den weg van) God, (zulk) een strijd, die Hem verschuldigd is; Hij heeft u uitverkoren en heeft op u geen moeilijkheid in den godsdienst gelegd; het geloof van uw vader Abraham; Hij heeft u tevoren en hierin Moeslims genoemd, opdat de Apostel een getuige tot u zal zijn en gij getuigen tot de menschen zult zijn; b derhalve, onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting en houd u vast aan God; Hij is uw Beschermmer; hoe voortreffelijk is de Beschermmer en hoe voortreffelijk is de Helper!

a 536.

Of, uw
leider.
Of, leiders
van.
b 97.

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٥٥﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٥٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا
وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَاعْمَلُوا الْخَيْرَ
لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٥٧﴾

وَاجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ
اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ

مِنْ حَرَجٍ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ
سَمَّكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي

هَذَا الْيَكُونُ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ
وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ

فَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ

الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٥٨﴾

DEEL XVIII

HOOFDSTUK XXIII

DE GELOOVIGEN (*Al-Moe'minôen*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 118 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Succes van de geloovigen.
- Par. 2, 3. Noach en de profeten na hem.
- Par. 4. Een herhaling van de geschiedenis der Profeten.
- Par. 5. Het polytheïsme door zichzelf veroordeeld.
- Par. 6. Berouw van de verdorvenen.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk, dat het laatste is van de derde groep der Mekkaansche hoofdstukken, staat bekend onder den naam van *De Geloovigen*, omdat het over het succes der geloovigen handelt.

Als het laatste woord van vriendelijken raad en als een hoofdstuk, dat op krachtige wijze uitdrukking geeft aan het succes der geloovigen, vormt dit hoofdstuk ongetwijfeld een passend vervolg op een groep van hoofdstukken, die de groote en zegepralende toekomst van den Islâm behandelen. Het schijnt inderdaad de behandeling van het thema van het vorige hoofdstuk voort te zetten, en verklaart derhalve in de eerste paragraaf in duidelijke en krachtige bewoordingen het succes der geloovigen. Daarop volgen twee andere paragrafen, die melding maken van een dergelijk succes in het geval van de vroegere profeten. De vierde paragraaf zegt ons, dat de geschiedenis van den Heiligen Profeet Moehammad inderdaad een herhaling is van de geschiedenis van verscheidene profeten. De laatste groote Goddelijke openbaring was een genadeslag voor het polytheïsme, dat, zooals de vijfde paragraaf aantoonde, door zijn aanhangers zelf veroordeeld wordt. De zesde besluit het thema op natuurlijke wijze met aan te toonen, hoe de verdorvenen berouw zullen hebben over datgene, waaraan zij zich zoo gereedelijk hebben overgegeven.

Wat den tijd betreft, is dit hoofdstuk hoogstwaarschijnlijk een latere openbaring dan alle vorige hoofdstukken van deze groep, met uitzondering van het vorige hoofdstuk.

PARAGRAAF 1

Succes van de geloovigen

1—11. De ware geloovigen en hun succes. 12—14. Geestelijke ontwikkeling vergeleken bij stoffelijke ontwikkeling. 15, 16. Het leven na den dood. 17—22. Goddelijke gaven in de natuur als getuigenis van de geestelijke gaven.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Voorspoedig inderdaad zijn de geloovigen,

2 Die ootmoedig zijn in hun gebeden,

3 En die zich afzijdig houden van wat ijdel is,

4 En die *handelen, strevende naar reiniging*,⁹²²

5 En die hun schaamte bewaken,

6 Behalve voor hun gaden of degenen die hun rechterhanden bezitten, want zij zijn waarlijk niet berispelijk,⁹²³

7 Maar wie verder dan dit zoeken te gaan, dezen zijn degenen, die de grenzen overschrijden;

8 En degenen die bewaarders zijn van de hun toevertrouwde goederen en hun verbond,

9 En degenen die hun gebeden in acht nemen;

10 Dezen zijn degenen, die de erfgenamen zijn,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خِشْعُونَ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ

فَأَتَتْهُمْ غَيْرُ مُنْجِسِينَ ﴿٦﴾

فَمَنْ ابْتغىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ

هُمُ الْعَادُونَ ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾

Of gevers van aalmezen zijn

Ar. zoekt.

922 Het woord *zakât* heeft hier dezelfde beteekenis als in 19 : 13, d.i. *reinheid*.

923 Een Moeslim, hetzij man of vrouw, mag in tegenwoordigheid van anderen geen lichaamsdeel onbedekt laten, dat niet gepast is om bloot te worden gelaten, maar aan de vrouwen wordt in tegenwoordigheid van haar man en vrouwelijke bedienden tot op zekere hoogte vrijheid gegeven, en aan de mannen in tegenwoordigheid van hun vrouw en mannelijke bedienden. Overeenkomstig de Islamietische begrippen der welvoeglijkheid wordt het onbedekt laten van lichaamsdeelen, zooals Europeesche dames algemeen gewoon zijn in balzalen en schouwburgen te doen, niet toegelaten. Opgemerkt dient te worden, dat dit hoofdstuk een Mekkaansche openbaring is, en de voorwaarden waaronder slavinnen tot vrouw genomen konden worden, werden later in Medina gegeven, zoodat, indien dit met sexueele verhoudingen in verband stond, de vergunning betreffende degenen, die hun rechterhanden bezitten, gelezen moet worden afhankelijk van de vervulling van de in 4 : 25 vermelde voorwaarden.

11 Die het Paradijs zullen erven; zij zullen daarin wonen.

12 En inderdaad hebben Wij den mensch van een extract van klei geschapen; ⁹²⁴

13 Daarna maken Wij hem tot een kleine levenskiem op een vaste rustplaats.

14 Daarna maken Wij de levenskiem tot een klonten, dan maken Wij den klonter tot een klomp vleesch, dan maken Wij (in) den klomp vleesch beenderen, dan bekleeden Wij de beenderen met vleesch, daarna doen Wij hem tot een andere schepping worden; derhalve, gezegend zij God, de Beste der schepers. ⁹²⁵

15 Dan zult gij daarna waarlijk sterven.

16 Daarna zult gij ten dage der opstanding waarlijk opgewekt worden.

17 En voorzeker hebben Wij boven u zeven wegen gemaakt; ⁹²⁶ en nimmer zijn Wij achteloos omtrent de schepping.

18 En Wij zenden water van de wolken neder overeenkomstig een maat; dan laten Wij het in de aarde wonen; en waarlijk, Wij zijn in staat het weg te nemen.

الَّذِينَ يَرْتُدُّونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ
مِنْ طِينٍ ﴿١٢﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿١٣﴾

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا
الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ
عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ
أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَرَّكَ اللَّهُ
أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا قَوْمَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ
وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَنْسَكْنَاهُ فِي الْأَرْضِ رَوْحًا عَلَى
ذَهَابٍ بِهِ لَقَدْ أَمَرْنَا ﴿١٨﴾

924 Er wordt hier gezegd, dat de mensch van aarde geschapen is, d.w.z. van een extract of essence der aarde, want de levenskiem in het sperma is een extract van het voedsel, dat uit de aarde is gehaald, in welken vorm het ook moge zijn. Opgemerkt dient te worden, dat, terwijl de eerste tien verzen van de geestelijke ontwikkeling van den mensch spreken, hier melding wordt gemaakt van zijn lichamelijke ontwikkeling, en dus kan er een vergelijking worden getrokken tusschen de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling.

925 Het verslag, volgens hetwelk 'Abdoella bin Sa'd, de schrijver van den Heiligen Profeet, de laatste woorden uitsprak, voordat de Heilige Profeet die hem dicteerde, is niet authentiek. ²⁰⁾

926 In plaats van de *zeven hemelen* hebben we hier de *zeven wegen*, die ongetwijfeld de banen van de zeven planeten van het zonnestelsel zijn, de aarde

19 Dan laten Wij daarmede tuinen van palmboomen en druiven voor u groeien; gij hebt er vele vruchten in en daaruit eet gij;

20 En een boom, die van den Berg Sinai verrijst, die olie voortbrengt en een kruidrij voor degenen die eten.

21 En waarlijk, in het vee is een les voor u; Wij laten u drinken van wat in hun buiken is, en gij hebt er vele voordeelen in en daarvan eet gij.

22 En daarop en op de schepen wordt gij vervoerd.

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَحْتِهَا
وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَاوَاكِهِ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ
بِالنُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِيينَ ﴿٢٠﴾

وَرَبَّانٍ لَّكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ لِّسُؤْيِكُمْ
مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

PARAGRAAF 2

Noachs Succes

23—29. Noach verworpen en een belofte aangaande zijn bevrijding.
30—32. Een ander profeet met een soortgelijke boodschap gezonden.

23 En voorzeker zonden Wij Noach a tot zijn volk; toen zei hij: O mijn volk! dien God; gij hebt geen anderen god dan Hem: zult gij u dan niet (voor het kwaad) hoeden?

24 En de hoofden dergenen uit het midden van zijn volk, die niet geloofden, zeiden: Hij is niets dan een sterfeling als gij, die wenscht, dat hij boven u staat, en indien het God had behaagd, zou Hij zekerlijk engelen hebben kunnen nederzenden. Wij hebben hiervan niet gehoord onder onze vroegere vaders:

25 Hij is slechts een bezeten man; derhalve, heb een tijdlang geduld met hem.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ
يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّ إِلَهِ
عَدِيَّةٌ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ لَا يُرِيدُ أَن
يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
مَلَائِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَمَا عَبَّدُوا
بِهِ حَتَّىٰ جُنِّينَ ﴿٢٥﴾

a 488.

niet meegerekend. Dit toont aan, dat het woord *hemel* in den Heiligen Goer-ân in verschillende beteekenissen wordt gebezigd; het beteekent: wat boven het hoofd is; de wolken; de bovenste sferen; de planeten van het zonnestelsel; haar banen; de sterrenhemel, zocals het oog dien ziet.

26 Hij zei: O mijn Heer! help mij, want zij noemen mij een leugenaar.

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ⑤

27 Toen openbaarden Wij hem, zeggende: Maak de ark onder Onze oogen en (overeenkomstig) Onze openbaring; en wanneer Ons gebod gegeven wordt en de vallei overstroomt, ^a neem er dan van elk (noodzakelijk) ding een paar in ^b en uw gezin, behalve degenen onder hen, tegen wie het woord is uitgevaardigd, en spreek niet tot Mij ten aanzien van degenen, die onrechtvaardig zijn; waarlijk, zij zullen verdrinken worden.

فَأوحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَكُنَّ السَّيْلُ نَاسُكًا فِيمَا مِنْ كُلِّ رَوْحَيْنِ أَنْثَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تَحْطَبُنِي فِي الْيَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑥

a 649.

b 650, 651.

28 En wanneer gij vast in de ark zit, gij en degenen bij u, zeg: Alle lof komt God toe, Die ons van het onrechtvaardige volk verlost heeft:

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑦

29 En zeg: O mijn Heer! laat mij een gezegende afstijging afstijgen, en Gij zijt de Beste om te laten afstijgen.

وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنزلاً مُبْرَكًا وَ أَنْتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ ⑧

30 Waarlijk, hierin zijn teekenen, en waarlijk, Wij beproeven immer (de menschen).

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّرَأْسِ الَّذِينَ كَفَرُوا ⑨

31 Vervolgens verwekten Wij na hen een ander geslacht.

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ⑩

32 Toen zonden Wij onder hen een apostel uit hun midden, zeggende: Dien God, gij hebt geen anderen god dan Hem: zult gij u dan niet (voor het kwaad) hoeden?

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ⑪

PARAGRAAF 3

De Profeten na Noach

33—41. De tegenstanders vernietigd. 42—44. Andere geslachten volgen hun lot. 45—49. Mozes en Faraö. 50. Een toevluchtsoord aan Jezus en zijn moeder gegeven.

33 En de hoofden van zijn volk, die niet geloofden en de ontmoeting van het hierna maals een leugen noemden en

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْأَخْرَجُوا وَآتَرْنَا فِي

wien Wij in het leven dezer wereld overvloedig te genieten hadden gegeven, zeiden: Dit is niets dan een sterveling als gij, etende van wat gij eet en drinkende van wat gij drinkt:

34 En indien gij een sterveling als u gehoorzaamt, dan zult gij waarlijk verliezers zijn:

35 Wat! dreigt hij u, dat gij, wanneer gij dood zijt en stof en beenderen zijt geworden, dan voortgebracht zult worden?

36 Verre, verre is datgene, waarmede gij bedreigd wordt:

37 Er is niets dan ons leven in deze wereld: wij sterven en wij leven en wij zullen niet wederom worden opgewekt:

38 Hij is slechts een man, die een leugen tegen God verzonnen heeft, en wij zullen niet in hem gelooven.

39 Hij zei: O mijn Heer! help mij, want, zij noemen mij een leugenaar.

40 Hij zei: Binnen korten tijd zullen zij zekerlijk berouw hebben.

41 Toen overviel hen de straf naar recht en Wij maakten hen als uitschot; derhalve, weg met het onrechtvaardige volk.

42 Daarna verwekten Wij na hen andere geslachten.

43 Geen volk kan hun vastgestelden tijd verhaasten, noch kunnen zij (dien) opschorten.

44 Vervolgens zonden Wij Onze apostelen, den een na den ander; zoo dikwijls tot een volk zijn apostel kwam, noemde het hem een leugenaar, en Wij lieten sommigen

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَا هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ
يَأْكُلُ وَمِمَّا تَأْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرِبُ
وَمِمَّا تَشْرَبُوْنَ ۝

وَلٰكِنْ اٰطَعْتُمْ بَشَرًا فِئْتَاكُمْ اِنَّكُمْ
اِذَا الْخُسْرٰوْنَ ۝

اَيُّدِكُمْ اَفْكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ
تُرَابًا وَّ عِظَامًا اِنَّكُمْ مُّخْرَجُوْنَ ۝

هَيِّهَاتَ هَيِّهَاتَ لِمَا تُوعَدُوْنَ ۝

اِنَّ هِيَ اِلَّا حَيٰتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيٰ
وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ۝

اِنَّ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ اٰفَرٰى عَلٰى اللّٰهِ
كِذْبًا وَّ مَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِيْنَ ۝

قَالَ رَبِّ اِنصُرْنِيْ بِمَا كَذَّبُوْنِ ۝

قَالَ عَمَّا قَلِيْلٍ لِّيُصِغْنَ نِدْمِيْنَ ۝

فَاَخَذْتُهُمْ الصِّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنٰهُمْ
عِتَابًا ۝ فَبَعَدَ الْفٰقُوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝

ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قُرُوْنَا الْاٰخِرِيْنَ ۝

مَا سَبَقُنِيْ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا وَا مَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ۝

ثُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا ۝ اَلَمْ نَجِءْ
اُمَّةً رَّسُوْلَهَا كَذَّبُوْهُ فَاَتَّبَعْنَا بَعْضُهُمْ

hunner anderen opvolgen en Wij maakten hen tot verhalen; derhalve, weg met het volk, dat niet gelooft!

45 Vervolgens zonden Wij Mozes en zijn broeder Aäron met Onze mededeelingen en een duidelijk gezag

46 Tot Faraö en zijn hoofden, maar zij gedroegen zich hoogmoedig en zij waren een verwaand volk.

47 En zij zeiden: Wat! zullen wij in twee stervelingen als ons gelooven, terwijl hun volk ons dient?

48 Derhalve verwierpen zij hen en werden van degenen die verdeldg werden.

49 En voorzeker gaven Wij Mozes het Boek, opdat zij den rechten weg zouden volgen.

50 En Wij maakten den zoon van Maria en zijn moeder tot een teeken, en Wij gaven hun bescherming op een verheven bodem, hebben-de weiden en bronnen. ⁹²⁷

بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ مَبْعَدَ الْغُورِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٥﴾

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَآخَاهُ هَارُونَ
بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٤٦﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا
وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٧﴾

فَقَالُوا إِنَّا لَأَنْبِيَاءُ مِثْلَنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِبِيدُونَ ﴿٤٨﴾

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٥٠﴾

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً
وَآوَيْنَهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ
وَمَعِينٍ ﴿٥١﴾

927 Zoals in noot 334 aangetoond is, stierf Jezus niet aan het kruis. Dit vers zegt ons, dat hem een toevlucht werd gegeven op een zekere plaats, nadat hij uit de handen van zijn vijanden verlost was; uit de in dit vers gegeven beschrijving van die plaats en uit het feit, dat in de Chan Jâr te Srinagar een graf is, dat volgens alle beschikbare getuigenissen het graf van Jezus zelf is, volgt dat Kasjmier het land is, dat in dit vers wordt vermeld. Wat het graf betreft, toont de volgende getuigenis aan, dat het heilige lichaam van niemand minder dan Jezus Christus daar rust. (a) De mondelinge, op overleveringen gegronde getuigenis van de bevolking van Kasjmier zegt ons, dat het graf aan iemand behoort, die den naam droeg van Jôes Asaf, die als *nabi* (d.i. *profeet*) bekend stond en ongeveer 2000 jaar geleden van het westen in Kasjmier kwam. (b) De *Târîch-î-A'zamî*, een geschiedkundig werk, dat ongeveer twee honderd jaar geleden geschreven werd, zegt met betrekking tot dit graf op blz. 82: „Het graf staat algemeen bekend als dat van een profeet. Hij was een prins, die van een buitenland in Kasjmier kwam . . . Zijn naam was Jôes Asaf.” (c) De *Ikmâl-oed-Din*, een Arabisch werk, dat ongeveer duizend jaar oud is, gewaagt ook van Jôes Asaf als iemand, die in *eenige landen* heeft gereisd. (d) Jozef Jakobs verklaart op gezag van een zeer oude bewerking van het verhaal van Jôes Asaf, dat hij (Joasaf) ten laatste Kasjmier bereikte en daar stierf („Barlaam en Josaphet” blz. CV). Deze getuigenis toont aan, dat het graf in Chan Jâr dat van Jôes Asaf is. Maar wie is deze Jôes Asaf. Het feit dat hij zoowel in de

PARAGRAAF 4

Een herhaling van de Geschiedenis der Profeten

51—56. Rechtschapenheid der profeten en de tegenstand aan hen. 57—61. Kenmerken der ware geloovigen. 62—70. De tegenstand zal mislukken. 71—74. Het aannemen der waarheid zal hen verheffen. 75—77. Het volharden bij de loochening zal strenge bestraffing meebrengen.

51 O apostelen! eet van de goede dingen en doe het goede; waarlijk, Ik weet wat gij doet.

52 En waarlijk, deze uw *gemeenschap* is één *gemeenschap* en Ik ben uw Heer; derhalve, wees oppassend (voor uw plicht) jegens Mij.

53 Maar zij hebben hun zaak onder hen afgesneden, iedere partij zich verheugende in wat zij hebben.

54 Derhalve, laat hen tot een tijd in hun grove onwetenschap.

55 Denken zij, dat door datgene, waarmede Wij hen aan vermogen en kinderen helpen,

56 Wij de goede dingen tot hen verhaasten? Neen, zij bemerken niet.

57 Waarlijk, degenen die uit vrees voor hun Heer voorzichtig zijn,

58 En degenen die in de mededeelingen huns Heeren gelooven,

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَأَعْمُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا
رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلٌّ
حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾

فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَاتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُسِّدُ لَهُمْ بِهِ مِنْ
مَسَالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾

نَسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
مُتَّقُونَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾

Of, gods-
dienst.
Of, gods-
dienst.

Of, zijn...
in partijen
verdeeld
geworden.

Of, mede-
doogend.

mondelijke overlevering als in de geschiedenis een *nabi* (profeet) genoemd wordt, stelt den tijd vast, waarin hij leefde, want de Moeslims erkennen, dat na hun Heiligen Profeet geen enkel profeet is gekomen. Verder is er een treffende gelijkenis tusschen de namen Jôès en Jasôë; de laatste naam is de Arabische vorm van Jezus. Er is een treffende gelijkenis in de leerstellingen van Jôès Asaf en Jezus; de gelijkenis van den zaaier bijv. (Matth. 13 : 3, etc.) komt in „Barlaam en Josaphet” ook voor, en Jôès Asaf noemt zijn leer *Boesjrâ*, d.i. *Evangelie*, gelijk de volgende passage uit de „Ikmâl-oed-Dîn” aantoonde: „Toen begon hij den boom te vergelijken bij *Boesjrâ*, die hij tot de menschen predikte”. Uit al deze omstandigheden volgt, dat Jezus Christus na de kruisiging naar Kasjmier ging en dat hij daar predikte, leefde en stierf.

Ar. niet.

59 En degenen die *niets* met hun Heer vereenigen,

60 En degenen die geven wat zij (als aalmoezen) geven, terwijl hun harten vol van vrees zijn, dat zij tot hun Heer moeten wederkeeren,

61 Dezen spoeden zich naar goede dingen en zij zijn de eersten om die (te verkrijgen).

62 En Wij leggen geen ziel een last op dan naar haar vermogen, en bij Ons is een boek, dat de waarheid spreekt, en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld.

63 Neen, hun harten zijn daaromtrent in grove onwetendheid en zij hebben buitendien andere daden, die zij doen.

64 Tot, wanneer Wij degenen, die een gemakkelijk leven onder hen leiden, met een kastijding aangrijpen, zie! zij om hulp roepen.

65 Roep heden niet om hulp; waarlijk *u zal van Ons geen hulp worden gegeven.*

66 Mijn mededeelingen werden u inderdaad voorgelezen, maar gij placht u op uw hielen om te keeren,

67 Hoovaardig daarover sprekende; gij *trok u tot een afstand terug.*

68 Is het dan, dat zij niet nadenken over hetgeen is gezegd, of is het, dat tot hen datgene is gekomen, wat niet tot hun vroegere vaders kwam?

69 Of is het, dat zij hun Apostel niet kenden (en) hen derhalve loochenen?

70 Of zeggen zij: Er is bezetenheid in hem? Neen! hij heeft hun de waarheid gebracht en de meesten hunner zijn afkeerig van de waarheid.

وَالَّذِينَ هُمْ يَدْعُونَ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ

وَالَّذِينَ يُدْعُونَ مَا أَدَّأَوْا قُلُوبُهُمْ وَجِلَّةٌ إِلَهُهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾

أُولَٰئِكَ يَسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَاهُونَ ﴿٦١﴾

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَا لَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَآلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا غِيبُونَ ﴿٦٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَاهُمْ يَجْزُرُونَ ﴿٦٤﴾

لَا تَجْزُرُوا الْيَوْمَ تَدْرِكُكُمْ مِنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾

قَدْ كَانَتْ آيَتِي تُنْشَلُ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تُنْكِرُونَ ﴿٦٦﴾

مُسْتَكْبِرِينَ ۗ بِهِ سِمَةٌ تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَهُمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۗ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَآكَرَهُمُ لِلْحَقِّ كِرَهُونَ ﴿٧٠﴾

Of, gij zult niet tegen Ons beschermd worden.

Of, praatte dwaselijk.

71 En indien de waarheid hun lage begeerten gevolgd had, zouden de hemelen en de aarde en al degenen, die daarin zijn, waarlijk vergaan zijn. Neen! Wij hebben hun herinnering gebracht, maar zij wenden zich van hun herinnering af.

Of, verhevenheid.

Of, verhevenheid.

72 Of is het, dat gij hun een vergelding vraagt? Maar de vergelding van uw Heer is het best, en Hij is de Beste van degenen die onderhoud geven.

73 En waarlijk, gij noodigt hen tot een rechten weg.

74 En waarlijk, degenen die niet in het hiernamaals gelooven, wijken van den weg af.

75 En indien Wij hun genade betoond en het kwaad, dat zij hebben, weggenomen hadden, zouden zij blindelings voortzwerfend in hun buitensporigheid hebben volhard.

76 En alreeds hebben Wij hen met een kastijding aangegrepen, maar zij waren niet aan hun Heer onderworpen, noch vernederen zij zich.

77 Tot, wanneer Wij hun een deur van een gestrengte kastijding openen, zie! zij daaraan wanhopen.

وَلَوْ اشْتَبَعَ الْحَقُّ اَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ
السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهِنَّ
بَلْ اَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ
ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٧١﴾

اَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَّ هُوَ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ﴿٧٢﴾

وَ اِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٧٣﴾

وَلٰنَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَوِّنُوْنَ ﴿٧٤﴾

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا يَبْغُمُ مِنْ
صُدْرٍ لَّلْجَوَانِ فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٥﴾

وَلَقَدْ اَخَذْنَاهُمْ بِالْعَدَابِ فَمَا
اسْتَكْبَرُوْا اِلَّا رِيْبَهُمْ وَ مَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٧٦﴾

حَتّٰى اِذَا فُتِحَتْ عَلَيْهِمْ بَابُ اَعْدَابٍ
شَدِيْدٍ اِذَا هُمْ فِيْهِ مُبْسُوْنَ ﴿٧٧﴾

PARAGRAAF 5

Het polytheïsme door zichzelf veroordeeld

78—83. De ongeloovigen erkennen God als de Schepper van alle goedheid, maar ontkent de opstanding. 84—89. God erkend als de Allerhoogste Heer. 90—92. Deze erkenning geeft het polytheïsme den genadeslag.

78 En Hij is het, Die voor u de ooren en de oogen en de harten heeft gemaakt: weinig is het, dat gij dankt.

وَهُوَ الَّذِيْ اَنْشَاَ لَكُمْ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ
وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾

79 En Hij is het, Die u op de aarde vermenigvuldigd heeft, en tot Hem zult gij worden vergaderd.

80 En Hij is het, Die leven geeft, en sterven doet, en (in) Zijn (macht) is de afwisseling van den nacht en den dag; begrijpt gij dan niet?

81 Neen, zij zeggen de gelijke van, wat de ouden zeiden:

82 Zij zeggen: Wat! wanneer wij dood en stof en beenderen geworden zijn, zullen wij dan worden opgewekt?

Ar. en.

83 Voorzeker is ons dit beloofd *evenals* vroeger onzen vaders; dit is niets dan verhalen der ouden.

84 Zeg: Aan wien behoort de aarde en al wat daarop is, zoo gij (het) weet?

85 Zij zullen zeggen: Aan God. Zeg: Zult gij dan niet nadenken?

86 Zeg: Wie is de Heer der zeven hemelen en de Heer van den machtigen troon? a

a 485.

87 Zij zullen zeggen: (Dit alles behoort) aan God. Zeg: Zult gij u dan niet (voor het kwaad) hoeden?

88 Zeg: Wie is het, in Wiens hand het rijk aller dingen is en Die bijstand verleent, *terwijl* tegen Hem geen bijstand verleend wordt, zoo gij (het) maar weet?

Ar. en.

89 Zij zullen zeggen: (Dit behoort) aan God. Zeg: Vanwaar zijt gij dan misleid?

90 Neen! Wij hebben hun de waarheid gebracht, en waarlijk, zij zijn leugenaars.

91 Nimmer heeft God een zoon tot Zich genomen, en nimmer was er nevens Hem eenig (ander) god — alsdan zou ieder god zekerlijk weggenomen hebben wat hij ge-

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَكَانَ خَلْقَ الْبَيْتِ وَالنَّهَارِ أَقْلًا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾

قَالُوا إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾

لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

قُلْ مَنْ مَنِ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

بَلْ آتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذْ أَذْهَبَ كُلَّ إِلَهٍ

schapen heeft, en sommigen hunner zouden zekerlijk anderen hebben overwonnen; glorie zij God boven hetgeen zij beschrijven!

92 De Kenner van het ongeziene en het geziene; derhalve, verheven zij Hij boven hetgeen zij (met Hem) verenigen.

بِمَا خَلَقَ وَوَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩٢﴾

عَلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَى
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٣﴾

PARAGRAAF 6

Berouw van de Verdorvenen

93—95. Een belofte die geschieden zal. 96. Kwaad met goed vergelden. 97, 98. Toevlucht tot God te nemen. 99—114. Berouw van de verdorvenen. 115—118. De gevolgen moeten ondergaan worden.

93 Zeg: O mijn Heer! indien Gij mij datgene laat zien, waarmede zij bedreigd worden:

قُلْ رَبِّ إِنَّمَا تَرِيَّتِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾

94 Mijn Heer! plaats mij dan niet bij de ongerechtigen.

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

95 En waarlijk, Wij zijn wel in staat u datgene te laten zien, waarmede Wij hen bedreigen.

وَأَنَا عَلَىٰ أَنْ تُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَدْ أَوْدُونَ ﴿٩٥﴾

96 Weer het kwade af met wat het best is; 928 Wij weten het best wat zij beschrijven.

ادْفَعْ بِالَّذِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ ﴿٩٦﴾

97 En zeg: O mijn Heer! ik neem mijn toevlucht tot U tegen de booze inblazingen der duivelen: 929

تَحْنُ أَعْلَمَ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٧﴾
وَقُلْ سَرَّابٌ يَتَّبِعُكَ مِنْ هَهَنَاتِ
الشَّيْطَانِ ﴿٩٨﴾

928 Het *kwaad* is iets, dat *afgeweerd* moet worden; daarbij dient het voorschrift in acht te worden genomen, dat het afgeweerd moet worden door *wat het beste is*. Zoo gij een kwaad kunt afweren door daarvoor het goede te doen, dan is dat wat aanbevolen wordt; maar indien straf noodzakelijk is — en de zachtzinnigste volgeling van Christus moet de noodzakelijkheid van straf voor het kwaad erkennen — dan is dat een betere gedragslijn.

929 De booze inblazingen van de duivels waren inderdaad de booze inblazingen der verdorvenen; zie vs. 99. Maar al vatten wij de woorden in algemeenen zin op, dan toch kan er geen bezwaar tegen bestaan, want *toevlucht in den Heer zoeken* is het toppunt van goedheid. Een mensch heeft nergens een beter toevlucht dan in de Bron aller kracht, en geen sterveling kan naar een hooger eer streven dan zijn toevlucht te hebben in den Heer. Het gebod aan den Heiligen Profeet om dit te zeggen is inderdaad een beeld van het streven van zijn ziel, het diepste verlangen, dat hem een leidenden leefregel verschaft. Zijn ziel rustte in dien

98 En ik zoek mijn toevlucht tot U, o mijn Heer, tegen hun tegenwoordigheid.

99 Tot, wanneer de dood een hunner overvalt, hij zegt: Zend mij terug, mijn Heer, zend mij terug. ⁹³⁰

100 Wellicht zal ik goed doen wat ik heb nagelaten. In geen en deele! het is (niets dan) een woord, dat hij spreekt; en vóór hen is een slagboom tot op den dag, dat zij opgewekt worden. ⁹³¹

101 Derhalve, wanneer *er op de bazuin* geblazen wordt, a zullen er te dien dage geen banden der verwantschap tusschen hen zijn, noch zullen zij elkander vragen.

102 En aangaande *hen*, wier goede werken overwegend zijn, dezen zijn de voorspoedigen.

103 En aangaande *hen*, wier goede werken licht zijn, dezen zijn degenen, die hun zielen verloren zullen hebben, in de hel wonende.

104 Het vuur zal hun aangezichten verschroeien, en zij zullen daarin in zware verdrukking zijn.

105 Werden u Mijn mededeelingen niet voorgelezen? Maar gij placht ze te verwerpen.

وَاعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ٥

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ٥

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ٥

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا اسْتِبَابَ بَيْنَهُمْ يُومِئِينَ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ٥

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٥

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ٥

تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ٥

أَلَمْ تَكُنْ الْيَتِيمَ الَّذِي تُكَلِّمُكَ فَلَتَنُومًا بِهَا تُكَلِّمُونَ ٥

Of, leven in vormen. a 430.

Ar. hem, wiens weegschalen.

Ar. hem, wiens weegschalen.

hoogen graad van veiligheid voor alle booze inblazingen, die de *toevlucht in den Heer* wordt genoemd.

930 In het Arabisch wordt het meervoud soms gebezigd om een herhaling van een enkelvoudig werkwoord aan te duiden; zoo wordt *irdj'oni* hier beschouwd als gelijkaardende met *irdj'ni*, tweemaal herhaald, en ik heb het zoo vertaald.

931 Dat de dooden niet tot het leven terugkeeren, is een beginsel, dat hier opnieuw wordt bevestigd; zie 21 : 95. Overeenkomstig den Heiligen *Qoer-an* heeft de mensch drie levenstoestanden, nl. zijn leven in deze wereld, zijn leven in *barzach* en de groote openbaring van alle geestelijke waarheden, die op den dag der opstanding zal plaats hebben. De *barzach*-toestand is de tusschenliggende toestand, waarin de ziel na den dood tot de grootere opstanding leeft. Hier wordt

106 Zij zullen zeggen: O onze Heer! onze tegenspoed beving ons en wij waren een dwalend volk:

قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا
وَكَانَا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿١٠٦﴾

107 O onze Heer! neem ons daaruit; indien wij dan (tot het kwade) vervallen, zullen wij waarlijk onrechtvaardig zijn.

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِن عُدْنَا
فَأَنَّا ظَالِمُونَ ﴿١٠٧﴾

108 Hij zal zeggen: Ga daarin weg en spreek niet tot Mij:

قَالَ احْسَبُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾

109 Waarlijk, er was een groep van Mijn dienaren, die zeiden: O onze Heer! wij gelooven; derhalve, vergeef ons en wees ons genadig, en Gij zijt de Beste der genadigen;

إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ
رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٠٩﴾

110 Maar gij hebt hen voor een spotternij gehouden, tot zij u Mijn gedachten deden vergeten en gij hen placht uit te lachen:

فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سُخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنسَوَكُم
ذِكْرَهُمْ وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضَلُّونَ ﴿١١٠﴾

111 Waarlijk, Ik heb hen heden beloond, omdat zij lijdzaam waren, terwijl zij degenen zijn, die succes behalen.

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا
إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١١١﴾

112 Hij zal zeggen: Hoe vele jaren zijt gij op de aarde gebleven?

قُلْ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾

113 Zij zullen zeggen: Wij zijn een dag of een deel van een dag gebleven, maar vraag dengenen, die rekening houden.

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ
فَسْئَلِ الْعَادِيْنَ ﴿١١٣﴾

114 Hij zal zeggen: Gij zijt slechts een korten tijd gebleven — hadt gij (het) maar geweten:

قُلْ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنكُم
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾

115 Wat! denkt gij dan, dat Wij u tevergeefs hebben geschapen en dat gij niet tot Ons zult worden wedergebracht?

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ
إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾

in duidelijke bewoordingen verklaard, dat niemand, die door de deur des doods in den *barzach*-toestand komt, in den vorigen toestand mag terugkeeren.

a 485.

116 Derhalve, verheven zij God, den Waarachtigen Koning; er is geen god behalve Hij, de Heer van den aanzienlijken troon. a

117 En wie nevens God een anderen god aanroept — hij heeft er geen bewijs voor — zijn rekening is slechts bij zijn Heer; waarlijk, het zal den ongeloovigen niet voorspoedig gaan.

118 En zeg: O mijn Heer! vergeef en wees genadig, en Gij zijt de Beste der genadigen.

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا
بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَمَنْ كَفَرَ بِهِ
عِنْدَ رَبِّهِ طِائِفَةٌ لَّا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١١٨﴾

HOOFDSTUK XXIV

HET LICHT

(*An-Nôër*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(9 paragrafen en 64 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Wet aangaande ontucht.
- Par. 2. 'A'isjahs lasteraars.
- Par. 3. Lasteraars van vrouwen.
- Par. 4. Voorzorgsmaatregelen tegen ontucht en laster.
- Par. 5. Openbaring van het Goddelijk licht in den Islâm.
- Par. 6. Openbaring van de Goddelijke macht.
- Par. 7. Bevestiging van het koninkrijk van den Islâm.
- Par. 8. Eerbied voor elkanders afzondering.
- Par. 9. Staatszaken komen vóór alle particuliere zaken.

Algemeene opmerkingen:

„HET licht”, de titel van dit hoofdstuk, is ontleend aan de in paragraaf 5 voorkomende vermelding, waar aangetoond wordt, dat de Islâm de volmaakte openbaring van het Goddelijk licht is en waar die vergeleken wordt bij een meest gelouterd en schitterend licht, dat zoowel in het Westen als in het Oosten zal schijnen.

De samenhang van de Mekkaansche openbaring, die met het 10de hoofdstuk begint, moge door het ter sprake brengen van een Medineesche openbaring oogenschijnlijk plotseling afgebroken zijn, maar de lezer, die de reeks van besprekingen gevolgd heeft, welke de onafgebroken samenhang van het thema in deze rangschikking der hoofdstukken aantoonen, moet wel opmerken, dat de vorige groep van Mekkaansche hoofdstukken in nauw verband staat met deze Medineesche openbaringen. Gelijk in de algemeene opmerkingen over het vorige hoofdstuk reeds is aangetoond, handelt de groep van Mekkaansche hoofdstukken, die met het 17de hoofdstuk begint en met het 23ste eindigt, over de groote en zegevierende toekomst van den Islâm, en daarom volgt er passend een hoofdstuk op, dat in de duidelijkste bewoordingen de bevestiging van het koninkrijk van den Islâm belooft. Het voornaamste punt, dat in dit hoofdstuk behandeld wordt, is feitelijk niet het onderwerp ontucht en de voorzorgsmaatregelen er tegen, maar het feit, dat het licht van den Islâm de reinste straal van het Goddelijk licht is, dat het nimmer zal uitgaan, dat zijn licht noch tot het Oosten noch tot het Westen beperkt zal zijn, maar dat het beide zal verlichten (vs. 35), en dat het koninkrijk van den Islâm voorgoed bevestigd zal zijn (vs. 55). Maar aangezien de bevestiging van een koninkrijk gemak en weelde meebrengt, welke aanleiding geven

PARAGRAAF 1

Wet aangaande Ontucht

1, 2. Straf voor ontucht. 3. Echtbrekers en echtbreeksters moeten maatschappelijk vermeden worden. 4, 5. Straf voor een valsche beschuldiging van ontucht. 6—10. Beschuldiging van ontucht tegen een eigen vrouw.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Dit is) een hoofdstuk, dat Wij geopenbaard en verplichtend gemaakt hebben en waarin Wij duidelijke mededeelingen hebben geopenbaard, opdat gij gedachtig zult zijn.

2 (Aangaande) de echtbreekster en den echtbreker, ransel ieder hunner (met) honderd slagen, en laat medelijden met hen u niet van de gehoorzaamheid aan God weerhouden, indien gij in God en den jongsten dag gelooft, en laat een groep van de geloovigen van hun kastijding getuige zijn. ⁹³²

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ①

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيَشْهَدَ عَدَاؤُهُمَا طَافِقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ②

tot zulke maatschappelijke kwaden als ontucht en laster — kwaden, die een beschaafde samenleving ondermijnen — wordt dit onderwerp hier ook behandeld, tegelijk met de voorzorgsmaatregelen, welke in allen deele geschikt zijn om deze kwaden tegen te gaan.

Het hoofdstuk begint dus met een veroordeeling van ontucht. De tweede paragraaf handelt over den ernst van de zonde dergenen, die een zeer onschuldige vrouw, 'A'isjah, de vrouw van den Heiligen Profeet, belasterden. Hierop volgt een andere paragraaf, die 'A'isjahs lasteraars vergeeft en de lasteraars van vrouwen in het algemeen veroordeelt. De vierde paragraaf handelt over de maatregelen ter voorkoming van overspelige gemeenschap. Dan volgen drie paragrafen, die over het ontsteken van het Goddelijk licht in de harten der Moeslims en de openbaring van de Goddelijke macht bij het bevestigen van het koninkrijk van den Islâm handelen. De achtste paragraaf gewaagt wederom van het thema der eerste paragraaf, door eerbied te bevelen voor elkanders afzondering, dat er op berekend is om de tong van den lasteraar in toom te houden. De laatste paragraaf beveelt, dat particuliere zaken niet de voorrang moeten hebben boven staatszaken.

Men is algemeen van meening, dat het geheele hoofdstuk een Medineesche openbaring is, en dat het grootste deel daarvan tot het vijfde jaar van Hedjira behoort.

⁹³² In de moderne beschaafde samenleving kent men aan kuisheid, als deugd, niet de eerste plaats toe. Het materialisme heeft den beschaafden geest

3 De echtbreker zal niemand huwen behalve een echtbreekster of een afgodendienares, en (aangaande) de echtbreekster, niemand zal haar huwen behalve een echtbreker of een afgodendienaar; en dit is den geloovigen verboden. ⁹³³

4 En (aangaande) degenen die vrije vrouwen beschuldigen en geen vier getuigen brengen, ransel hen (met) tachtig slagen, en neem van hen nimmer meer eenige getuigenis aan; en dezen zijn het, die de overtreders zijn. ⁹³⁴

5 Behalve degenen, die zich hierna bekeeren en recht handelen; want waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

الرَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً
وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ
وَحُرْمٌ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ٥

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ
يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ
سِتِّينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ
شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ٤

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٥

zoo sterk aangegrepen, dat zelfs kuisheid, de kostbaarste parel aan de kroon der deugd van een vrouw, vergoed kan worden door enkele ponden sterling. De inbreuk op het grootste vertrouwen, dat in een man of een vrouw gesteld kan worden, de inbreuk, die gezinnen in het verderf stort, den huisvrede vernietigt en onschuldige kinderen van hun liefderijke moeders berooft, wordt zelfs niet zoo ernstig opgevat als de inbreuk op in bewaring gegeven goed van enkele ponden sterling. Vandaar schijnt de Islamietsche wet den genotzieken Westerling te streng toe. Men houde echter in gedachte, dat *doodsteenigen* nergens in den Heiligen *Qoer-ân* vermeld wordt als straf voor ontucht. Integendeel, 4 : 25, volgens hetwelk de straf voor ontucht gehalveerd kan worden, levert een afdoend bewijs, dat de dood niet de straf is voor ontucht. Sommige overleveringen gewagen ongetwijfeld van een of twee gelegenheden, waarbij iemand doodgesteenigd werd; maar al nemen wij aan dat ze betrouwbaar zijn, dan toch is er niets dat aantoon, dat zoo'n straf na de openbaring van dit vers opgelegd werd. Wat de slagen betreft, dient opgemerkt te worden, dat *djaldah* niet dezelfde is als slag. Het beteekent slechts: met een stok of eenig ander ding slaan, zoodanig dat de uitwerking daarvan gevoeld kan worden op de *djald*, d.i. de huid. Blijkens de verslagen werd deze straf in vroeger dagen met een stok toegediend en soms zelfs met de hand, terwijl de gestrafte niet vastgebonden, of van zijn kleeren ontdaan was. De straf schijnt meer schande dan pijniging meegebracht te hebben.

933 Dit vers plaatst den persoon, die zich aan ontucht schuldig heeft gemaakt, onder een soort van ban. Zijn of haar gezelschap moet in die mate vermeden worden, dat het den hoereerders en hoeren niet vergund is, in een goede Moeslimsamenleving echtelijke betrekkingen te hebben. Dit zou, meer dan wat anders ook, de misdaad van de ontucht beteugelen.

934 Dit is een doeltreffende beteugeling van laster en praatjes, die onschuldige vrouwen zoo vaak een ramp bezorgen.

6 En (aangaande) degenen die hun vrouwen beschuldigen en geen getuigen hebben behalve zichzelf, de getuigenis van een hunner (zal) dan vier malen (worden afgenomen), God getuigenis afleggende, dat hij waarlijk (een) van de waarheidlievenden is.

7 En de vijfde (maal), dat Gods vloek op hem zij, indien hij (een) van de leugenaars is. ⁹³⁵

8 En het zal de kastijding van haar afkeeren, indien zij vier malen getuigt, God getuigenis afleggende, dat hij waarlijk (een) van de leugenaars is;

9 En de vijfde (maal), dat Gods toorn over haar zij, indien hij (een) van de waarheidlievenden is.

10 En waren het niet Gods goedertierenheid over u en Zijn genade — en dat God Menigvuldig wederkeerend is (tot genade), Wijs.

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أُمَّهَاتِهِمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَتَمَنَّاهُنَّ أَحَدَهُمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ①

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ لَعَنَتُ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ②

وَيَدْرَأُ عَنْهَا الْعَذَابَ إِنْ تَشْهَدُ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ③

وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ④

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ⑤

PARAGRAAF 2

'A'isjahs Lasteraars

11 Waarlijk, degenen die de leugen verzonnen, zijn een groep uit uw midden. ⁹³⁶ Beschouw het niet als een kwaad voor u; neen, het is u goed. Ieder man hunner zal

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ وَلَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ

935 Dit voorschrift heeft betrekking op het geval, dat mannen hun vrouwen van ontucht beschuldigen en geen getuigenis hebben. In dat geval wordt een echtscheiding tot stand gebracht: de man is voor de beschuldiging niet strafbaar, hoewel hij geen bewijzen kan leveren, en de vrouw is voor het overspel niet strafbaar, indien zij de beschuldiging op de vermelde wijze ontkent. Vgl. Num. 5 : 11—31.

936 Het in deze paragraaf vermelde voorval had plaats, toen de Heilige Profeet, vergezeld van zijn vrouw 'A'isjah, van de expeditie tegen Banôe Moestaliq in het vijfde jaar van Hedjira terugkeerde. Zij ging uit om aan haar natuurlijke behoeften te voldoen, maar toen zij terugkeerde, bemerkte zij, dat zij haar halsnoer kwijt was. Zij keerde terug om het te zoeken. In haar afwezigheid vertrokken

hebben wat hij aan zonde heeft verdiend; en (aangaande) hem, die het voornaamste deel daarvan op zich nam, hij zal een zware kastijding hebben. 937

12 Waarom dachten de geloovige mannen en de geloovige vrouwen, toen gij het hoorde, niet goed van hun eigen volk, en zeiden zij (niet): Dit is een duidelijke valsheid? 938

13 Waarom brachten zij geen vier getuigen daarvan? Maar daar zij geen getuigen hebben gebracht, zijn zij leugenaars voor God.

14 En waren het niet Gods goedertierenheid over u en Zijn genade in deze wereld en in het hiernamaals, een zware kastijding zou u vanwege het gesprek, dat gij hebt aangeknoopt, zekerlijk aangeraakt hebben.

15 Toen gij het met uw tongen ontvingt en met uw monden datgene spraakt, waarvan gij geen kennis hadt, en gij het een lichte zaak achtte, terwijl het voor God zwaar was.

هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ
مَا الْكُفْرَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ①

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ يَا نَفْسِهِمْ خَيْرًا لَّالَّذِي
هَذَا إِنَّكَ مُبِينٌ ②

لَوْلَا جَاءَ وَعَلَيْهِ يَا رَبِّعَةَ شَهَدَاءٍ
فَإِذْ كُمْ يَا تُوًّا بِالشَّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ
عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكٰذِبُونَ ③

وَلَوْلَا فَضَّلُ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَنَسَّكُمْ فِي مَا
أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ④

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالسِّتِكُمْ وَتَقُولُونَ
يَا تُوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ
وَتَحْسَبُونَهُ هَيْبًا ⑤ وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ⑥

de volgelingen, in de veronderstelling, dat zij in haar *howdah* (een soort van palankijn op den rug van een kameel) was, terwijl het al donker was. Toen zij bij haar terugkeer bemerkte, dat de kameel en de menschen vertrokken waren, ging zij daar zitten, en Safwan bracht haar naar Medina; hij kwam achteraan. Eenige boosaardige personen uit het midden der huichelaars verspreidden valsche geruchten, waarin zij haar belasterden, en sommige Moeslims sloten zich ook bij de lasteraars aan. Door deze openbaring werd 'A'isjahs onschuld ten laatste bevestigd, en degenen die aan de beschuldiging deelgenomen hadden, werden gestraft. Dit is de zware kastijding, waarvan de laatste woorden van het vers melding maken.

937 Men zegt, dat de persoon, die het voornaamste deel daarvan op zich nam, 'Abdoella bin Oebajj bin Saloel was, de aanvoerder der huichelaars, omdat hij de leugen uitdacht en het valsche bericht verspreidde.

938 Er was niet één getuige of omstandigheid, die aan het valsche gerucht een schijn van waarheid kon geven.

16 En waarom zeide gij niet, toen gij het hoorde: Het betaamt ons niet daarover te spreken; glorie zij U! dit is een groote lastering?

17 God vermaant u, dat gij nimmermeer daartoe wederkeert, indien gij geloovigen zijt.

18 En God maakt u de mededeelingen duidelijk; en God is Wetend, Wijs.

19 Waarlijk, (aangaande) degenen die wenschen, dat er laster aangaande degenen die gelooven rondgaat, zij zullen een pijnlijke kastijding hebben in deze wereld en in het hiernaams; en God weet, terwijl gij niet weet.

20 En waren het niet Gods goedertierenheid over u en Zijn genade, en dat God Liefhebbend, Genadig is.

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ
لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا
بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

يَعْظُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لَيْسَابَةً أَبَدًا
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ
فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
وَأَنَّ اللَّهَ سَرُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

PARAGRAAF 3

Lasteraars van Vrouwen

21. 22. Lasteraars van 'A'isjah te vergeven. 23—26. Lasteraars van vrouwen veroordeeld.

21 O gij die gelooft! volg niet de voetstappen van den duivel; en wie de voetstappen van den duivel volgt, dan waarlijk, hij beveelt de onzedelijkheid en het kwade; en waren het niet Gods goedertierenheid over u en Zijn genade, niet een uwer zou immer rein zijn; maar God reinigt wien Hij wil; en God is Hoorend, Wetend.

22 En laten degenen uwer, die goedertierenheid en overvloed bezitten, niet zweren den nauwverwanten en den armen en dengenen die op Gods weg zijn gevluht, niet te geven, en laten zij vergeven

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
فَرَّانَهُ يَأْمُرْ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
مَا تَرَكْنَا مِنْكُمْ فِئَةٌ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ
اللَّهَ يُرِيدُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ
أَنْ يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ
وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا

en zich afwenden. Wenscht gij niet, dat God u vergeeft? En God is Vergevensgezind, Genadig. 939

23 Waarlijk, degenen die kuische geloovige vrouwen, (van het kwaad) onbewust, beschuldigen, worden in deze wereld en (in) het hierna-maals vervloekt, en zij zullen een zware kastijding hebben.

24 Ten dage als hun tongen en hun handen en hun voeten tegen hen zullen getuigen van wat zij gedaan hebben.

25 Te dien dage zal God hun hun welverdiende beloo-ning ten volle terugbetalen, en zij zullen weten dat *God* de duidelijke Waarheid is.

26 Onreine dingen zijn voor de onreinen en de onreinen zijn voor de onreine dingen, en de goede dingen zijn voor de goeden en de goeden zijn voor de goede dingen; dezen zijn vrij van wat zij zeggen; zij zullen vergiffenis en een aanzienlijk onderhoud hebben.

*Ar. God,
Hij is.*

وَلِيُصْفَحُوا إِلَّا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ
اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٣٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤٠﴾

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ
وَأَيْدِيهِمْ وَأَسْرُسُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٩٤١﴾

يَوْمَ يَمُنُّ بِؤُودِهِمْ اللَّهُ
دِينَهُمُ الْحَقَّ
وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٩٤٢﴾

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ
وَالْخَبِيثِينَ لِلْخَبِيثَاتِ
وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ
وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ
أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ
مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَوَرْدٌ كَرِيمٌ ﴿٩٤٣﴾

PARAGRAAF 4

Vorzorgsmaatregelen tegen Ontucht en Laster

27—29. Huizen niet zonder verlof in te gaan. 30—31. Beschermde betrekkingen tusschen mannen en vrouwen. 32. De gehuwde staat te verkiezen boven de ongehuwde. 33, 34. Zelfbeheersching ingeval van onvermogen om te trouwen.

27 O gij die gelooft! treed geen andere huizen binnen dan uw eigen huizen, tot gij verlof gevraagd en de bewoners daarvan gegroet hebt; dit is beter voor u, opdat gij gedachtig zult zijn.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
إِلَّا تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ بِيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا
وَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا
ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾

939 Dit vers werd geopenbaard in verband met de handeling van Aboe Bakr, die gezworen had, geen onderhoud te geven aan een van zijn bloedverwanten, Mistah genaamd, die aan de verspreiding der valsche geruchten tegen 'A'isjah had deelgenomen. Het toont in de eerste plaats de vrijzinnigheid van den Heiligen Profeet aan, van wien verlangd werd den schuldigen, na hun de wettige straf te hebben opgelegd, niet kwalijk gezind te zijn en zelfs geen wrok te koesteren

28 Maar indien gij daarin niemand vindt, treed ze dan niet binnen, tot u verlof is gegeven; en indien u gezegd wordt: Keer terug, keer dan terug; dit is reiner voor u; en God is Bekend met wat gij doet.

29 Het is geen zonde in u, dat gij onbewoonde huizen binnentreedt, waarin gij uw behoeften hebt; en God weet wat gij openlijk doet en wat gij verbergt.

30 Zeg tot de geloovige mannen, dat zij hun oogen nederslaan en hun schaamte bewaken; dat is reiner voor hen; waarlijk, God weet wat zij doen. ⁹⁴⁰

31 En zeg tot de geloovige vrouwen, dat zij haar oogen nederslaan en haar schaamte bewaken en haar sierselen niet toonen, behalve wat daarvan zichtbaar is; ⁹⁴¹ en laat haar heur hoofdbedek-

فَإِنْ لَمْ تَجِدْ فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا
حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۗ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ
ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ ۗ
وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ
بِعَلْمِكُمْ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُونَ فُرُوجَهُمْ ۗ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْعُقُونَ ﴿٣٠﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ
زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۗ وَلْيَضْرِبْنَ

tegen de lasteraars van zijn eigen vrouw; de openbaring verlangde zelfs van zijn vrienden, vriendelijk en vergevensgezind jegens hen te zijn. In de tweede plaats noemt het Aboe Bakr niet bij zijn naam, maar als iemand, *genade en overvloed bezittende*: het eerste gedeelte doelt op zijn zedelijke en geestelijke meerderheid en het laatste op zijn overvloed van rijkdom.

940 De Heilige Qoer-ân verbiedt niet alleen het kwaad, maar wijst ook den weg, door het bewandelen waarvan de mensch het kan vermijden. Uit dit bevel blijkt verder, dat het de vrouwen vrijstaat uit te gaan, als zij het noodzakelijk achten; immers wanneer de vrouwen haar huis heelemaal niet mochten verlaten, zouden de mannen hun oogen niet moeten neerslaan. Inderdaad verlangt de Heilige Qoer-ân niet alleen van de mannen, maar ook van de vrouwen, dat zij hun oogen neerslaan, opdat de mannen, wanneer zij de vrouwen tegenkomen, haar niet zullen aanstaren en omgekeerd. Het in het daarop volgende vers aan de vrouwen gegeven bevel zou in een samenleving, waar de vrouwen zich nooit in het openbaar vertoonden, even ongerijmd zijn, indien zij het erf om haar huis nooit verlieten.

941 *Wat daarvan zichtbaar is* beteekent: datgene wat gebruikelijk en natuurlijk is om onbedekt te worden gelaten. Volgens de beste zienswijze worden het gezicht en de handen niet meegerekend. Het onbedekt laten van zulke lichaamsdeelen als den hals, den boezem of de armen is verboden; om die reden wordt het dragen van een hoofddeksel, dat den boezem bedekt, aanbevolen. Een overjas kan aan dat doel ook beantwoorden.

kingen over haar boezems dragen, en haar sierselen niet toonen, behalve aan haar echtgenooten of haar vaders of de vaders van haar echtgenooten of haar zonen of de zonen van haar echtgenooten of haar broeders of de zonen van haar broeders of de zonen van haar zusters of haar vrouwen of degenen die haar rechterhanden bezitten of de mannelijke dienstboden die geen (vrouwen) behoeven, of de kinderen die geen kennis hebben gekregen van hetgeen van de vrouwen verborgen is; en laat haar niet met haar voeten slaan, zoodat wat zij van haar sierselen verbergen, bekend wordt; en wend u allen tot God, o geloovigen! opdat het u voorspoedig zal gaan.

32 En huw degenen onder u, die ongetrouwd zijn en degenen die geschikt zijn onder uw slaven en uw slavinnen uit; ⁹⁴² indien zij behoeftig zijn, zal God hen uit Zijn goedertierenheid van gebrek bevrijden; en God is Overvloediggevend, Wetend.

33 En laat degenen die geen partij vinden, kuisch blijven, tot God hen uit Zijn goedertierenheid van gebrek bevrijdt. En (aangaande) degenen uit het midden van hen die uw rechterhanden bezitten, die om een geschrift vragen, geef hun het geschrift, indien gij eenig goed in hen weet, en geef hun van Gods rijkdom, dien Hij u

يَحْمُرُهُنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ الشُّعْبَانَ غَيْرِ أُولِي الإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُؤْبَأُ إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٠﴾

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

وَلَيْسَتَعَفِيفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ

يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَمَا آتَوْهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرَهُوا فَتَيِّبْتُمْ عَلَى الْبِعَاءِ إِنْ

Of, midde-
len vinden
om te
trouwen.

942 De Heilige Qoer-ân beschouwt den gehuwden staat als den normalen toestand, en daarom beveelt hij den ongehuwden voor zoover mogelijk te trouwen. Ook eischt hij, dat zoowel de slaven als de slavinnen in gehuwden staat worden gehouden. Het onderhouden van bijzitten of ongetrouwde slavinnen is klaarlijk hiermee tegenstrijdig.

heeft gegeven; ⁹⁴³ en dwing uw slavinnen niet tot ontucht, wanneer zij kuisch wenschen te blijven, ten einde het vergangelijke goed van het leven dezer wereld te zoeken; en wie haar dwingt, dan waarlijk, na haar dwang is God Vergevensgezind, Genadig. ⁹⁴⁴

34 En voorzeker hebben Wij u duidelijke mededeelingen gezonden en een beschrijving van degenen, die u voorgedaan zijn, en een vermaning voor degenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

أَرَادَنَ تَحْضُنًا لِّتَبْتَعُوا عَرْضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَمَنْ يُكُوْهُمُنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ
بَعْدِ إِكْرَاهِهِمْ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ وَ
مَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ
وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝

PARAGRAAF 5

Openbaring van het Goddelijk Licht

35—38. Volmaking van het Goddelijk licht in den Islâm. 39. Tegenstand aan de waarheid geeft, evenals een luchtspiegeling, valsche verwachtingen. 40. Vergelijking van het ongeloof bij duisternis.

35 God is de (Gever van het) licht (in) de hemelen en (op) de aarde; een gelijkenis van Zijn licht is als een *pilaar*, *waarop* een lamp is; de lamp is in een glas, (en) het glas

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ
نُورِهِ كَمِثْلِ شَوْكَةٍ فِيهَا وُضِئَ الصَّبَاحُ
فِي رُجَاجَةٍ طَالَتْ رُجَاجَةُ كَانَتْهَا كَرَجَبٌ

Of, *nis*,
waarin.

943 Het wordt den slaaf op alle mogelijke manieren gemakkelijk gemaakt om zijn vrijheid terug te winnen. Ofschoon het vóór de komst van den Islâm gebruikelijk was, dat de meester zoo'n contract met den slaaf sloot, voerde de Islâm toch deze belangrijke verandering in, dat, wanneer een slaaf zoo'n contract wenschte te sluiten, de meester het niet moest weigeren. Twaalf eeuwen voordat iemand, wie ook, of een gemeenschap eenige poging deed om den slaven door wetgeving de vrijheid weer te geven, had een bewoner van de Arabische woestijn deze edele wet gesteld, dat, indien een slaaf zijn vrijheid bij geschrifte vroeg, de eigenaar hem niet alleen dat geschrift geven moest, maar hem ook geld moest geven om zijn vrijheid te köopen, terwijl de eenige voorwaarde was: *indien gij eenig goed in hen weet*, d.w.z. indien hij geschikt is om te werken en in staat om den kost te verdienen. Is er een andere godsdienstige leider in de wereld, die een soortgelijke wet voor de vrijheid der slaven stelde? En bovendien rust op den Staat de plicht om een deel der ingezamelde gelden aan armenbelasting ook daaraan te besteden, gelijk in 9 : 60 vermeld wordt.

944 De prostitutie heerschte in Arabië vóór de komst van den Islâm, maar deze prostituees kwamen van de laagste klasse. De Islâm beval daarom, dat zelfs slavinnen in gehuwden staat werden gehouden. Haar verbieden te trouwen stond gelijk met haar dwingen als prostituees te leven. De prostitutie, die in de

is als het ware een schitterende ster, aangestoken van een gezegenden olijfboom, die noch van het Oosten noch van het Westen is, waarvan de olie schier licht geeft, hoewel geen vuur ze aanraakt — licht op licht — God leidt tot Zijn Licht wien Hij wil en God stelt den menschen gelijkenissen voor, en God is Bekend met alle dingen; ⁹⁴⁵

36 In huizen, die God veroorloofd heeft om verheven te worden en opdat daarin aan Zijn naam zal worden gedacht, ⁹⁴⁶ daarin verheerlijken Hem in de ochtenden en avonden

37 Menschen, die handel noch verkoop van de gedachtenis Gods en het onderhouden van het gebed en het geven van de armenbelasting aftrekken; zij vreezen een dag, waarin de harten en de oogen zich zullen omkeeren;

دُرِّيُّ يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبْرَكَةٍ
رَبُّونَ لَا شَرْقِيَّةَ وَلَا عَرَبِيَّةَ لَا
يَكَادُ رَبُّهَا يُضِيءُ وَلَوْ كُمْ تَسْسُسُهُ
نَارًا نُورًا عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ
لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٤٥﴾

فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ
فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ ﴿٩٤٦﴾

رَجَالٌ لَا لَّهُمْ فِيهَا بَيْعٌ
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَاقَامِ الصَّلَاةِ
وَرِيتَاءِ الزَّكَاةِ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ
الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٩٤٧﴾

centra der Westersche beschaving heerscht, kan slechts verholpen worden, als 't Westen de wetten van den Islâm aanneemt.

945 In de daarop volgende gelijkenis wordt de Islâm voorgesteld als het Goddelijk Licht, een licht zoo hoog op een pilaar geplaatst, dat het de geheele wereld verlicht; een licht, dat beschermd wordt, door het in een glas te plaatsen, zoodat geen zuchtje het kan uitdooven; een licht, zoo schitterend, dat het glas zelf, waarin het geplaatst is, op een blinkende ster gelijkt. Opgemerkt dient te worden, dat de Islâm in den Heiligen Qoer-ân herhaaldelijk het *Goddelijk Licht* wordt genoemd; zie 9 : 32, 61 : 8. Het is dus duidelijk, dat de gelijkenis van het Goddelijk Licht van den Islâm spreekt. De *gezegende olijf*, waaruit dat licht aangestoken is, is hier een zinnebeeld van den Islâm, evenals de vijf een zinnebeeld is van het Jodendom; zie 95 : 1. De gezegende olijf — een zinnebeeld van den Islâm — behoort noch tot het Oosten noch tot het Westen. Evenzoo de Islâm, die zoowel aan het Oosten als aan het Westen licht moet geven en dus niet inzonderheid aan een van beide behoort. De zinspeling schijnt betrekking te hebben op het aaneensmeden van Oost en West in den Islâm, een voorspelling, die thans haar vervulling nadert in het feit, dat het Westen van de waarheid der Islâmietische beginselen bewust begint te worden.

946 Op deze plaats wordt verklaard, dat het in het vorige vers vermelde Goddelijk Licht in zekere huizen wordt aangetroffen, terwijl het onderscheidende kenmerk van die huizen is, dat er aan den naam van God wordt gedacht, waaruit dus blijkt, dat het de huizen der Moeslims zijn. Het daarop volgende vers maakt

38 Opdat God hun de beste belooning zal geven van wat zij hebben gedaan en hun meer uit Zijn goedertierenheid geven; en God geeft onderhoud aan wien Hij wil zonder maat.

39 En (aangaande) degenen die niet gelooven, hun daden zijn als de luchtspiegeling in een woestijn, die de dorstige voor water houdt; tot, wanneer hij daarbij komt, hij vindt, dat ze niets is; en daar vindt hij God, dan betaalt Hij hem zijn rekening ten volle terug; en God is snel in het afrekenen;

40 Of als volslagen duisternis in de diepe zee: een golf bedekt haar, waarover een andere golf is waarover een wolk is, (lagen van) volslagen duisternis, de een boven de andere; wanneer hij zijn hand uitsteekt, kan hij ze bijna niet zien; en wien God geen licht geeft, die heeft geen licht. ⁹⁴⁷

لِيَجْزِيََهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَبِزَيْدٍ لَهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَدْرُسُ مَنْ يُنْسَاءُ
بِعَايِرِ حِسَابٍ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَاءُ لَهُمْ كَسْرَابٍ
بِقَيْعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمَانُ مَاءً حَتَّىٰ
إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ
عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ
مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ

ظَلُمْتُ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ
يَدَهُ لَمْ يَكِدْ يَرُوبِهَا وَمَنْ لَّمْ
يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُّورٍ ۝

PARAGRAAF 6

Openbaring van de Goddelijke Macht

41—44. Teekenen van de bevestiging van Gods koninkrijk. 45, 46. Verschillende graden van Gods schepping. 47—50. Degenen die zwak zijn in het geloof, keeren terug.

41 Ziet gij niet, dat God Hij is, Dien al degenen die in de hemelen en (op) de aarde zijn, verheerlijken en (evenzoo) de vogelen met uitge-

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَفَّتْ

het duidelijker. Deze huizen zullen — aldus wordt ons verder medegedeeld — hoewel nu nederig, te eeniger tijd *verheven* worden. En de verheffing der nederige hutten van de Arabische bewoners der woestijn tot vorstelijke paleizen is te duidelijk om nog eenige toelichting omtrent de waarheid van deze wonderbare voorspelling te behoeven.

947 Terwijl het eerste gedeelte van de paragraaf een beeld geeft van het schitterende en verblindende Goddelijk licht, dat den geloovigen is gegeven, beschrijft het laatste gedeelte de volslagen duisternis van twijfel en onwetendheid, waarin de ongeloovigen gehuld zijn. Hun schijnbare hoop op succes wordt

a 16 : 79.

spreide vleugelen? a Hij kent het gebed van een ieder en diens verheerlijking, en God is Bekend met wat zij doen.

42 En aan God behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde, en tot God is uiteindelijk komst.

43 Ziet gij niet, dat God de wolken voortdrijft, (en) ze daarna verzamelt, (en) ze daarna opeenstapelt, zoodat gij den regen uit haar midden ziet voortkomen? En Hij zendt van de wolken neder wat (als) bergen zijn, waarin hagel is, daarmede treffende wien Hij wil en het afwendende van wien Hij wil; de straal van Zijn bliksem neemt schier het gezicht weg.

44 God keert den nacht en den dag om; waarlijk, hierin is een les voor degenen die gezicht hebben.

45 En God heeft van water elk levend schepsel geschapen: b zoo is er onder hen, die op zijn buik loopt, en onder hen is er, die op twee voeten loopt, en onder hen is er, die op vier loopt; God schept wat Hij wil; waarlijk, God heeft macht over elk ding.

46 Voorzeker hebben Wij duidelijke mededeelingen geopenbaard, en God leidt wien Hij wil naar den rechten weg.

47 En zij zeggen: Wij gelooven in God en in den Apostel en wij gehoorzamen; dan keert een groep hunner zich daarna om, en dezen zijn geen geloovigen.

كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ
وَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ بِمَا يَفْعَلُونَ ①

وَ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ
وَ إِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ②

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْسِطُ السَّحَابَ ثُمَّ يُؤْتِي
بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلَابِهِ وَ يُزَلُّ مِنَ السَّمَاءِ
مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَ يَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ
يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ③

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ④

وَ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ
فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَ مِنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَ مِنْهُمْ مَنْ
يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ⑤

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَ اللَّهُ يَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑥

وَ يَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَ بِالرَّسُولِ وَ أَطَعْنَا
ثُمَّ يَتَوَلَّى كَرِهُينَ مِنْهُمْ مَنْ بَعْدَ ذَلِكَ
وَ مَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ⑦

b 643, 885.

vergeleken bij een luchtspiegeling, en wanneer hun oogen daarvoor geopend zijn, zullen zij zich in een duisternis geplaatst vinden, waarin zij niets zullen kunnen zien.

48 En wanneer zij tot God en Zijn Apostel geroepen worden, opdat hij tusschen hen zal richten, zie! wendt een groep hunner zich af.

49 En indien de waarheid aan hun zijde was, zouden zij snellijk, gehoorzaam tot hem gekomen zijn.

50 Is er een krankheid in hun harten, ^a of verkeerren zij in twijfel, of vreezen zij, dat God en Zijn Apostel onrechtvaardig jegens hen zullen handelen? Neen! zijzelf zijn de onrechtvaardigen.

a 2 : 10.

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾

وَأِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْجِفَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 7

Bevestiging van het Koninkrijk van den Islâm

51, 52. De gehoorzamen zullen voorspoed genieten. 53, 54. Gehoorzaamheid bevolen. 55. Bevestiging van het koninkrijk. 56, 57. De ongelooovigen zullen den Islâm niet verzwakken.

51 Het antwoord der geloovigen, wanneer zij tot God en Zijn Apostel genoodigd worden, opdat hij tusschen hen zal richten, is slechts dat zij zeggen: Wij hooren en wij gehoorzamen; en dezen zijn het, wien het voorspoedig zal gaan.

52 En zij die God en Zijn Apostel gehoorzamen en God vreezen en oppassend zijn voor (hun plicht jegens) Hem, dezen zijn het, die succes behalen.

53 En zij zweren bij God met den krachtigste hunner eeden, dat, indien gij hen beveelt, zij zekerlijk zullen optrekken, Zeg: Zweer niet; redelijke gehoorzaamheid (is gewenscht); waarlijk, God is Zich bewust van wat gij doet.

54 Zeg: Gehoorzaam God en gehoorzaam den Apostel; maar indien gij u omkeert, dan rust op hem wat hem is

إِنَّمَا كَانَ تَوَلَّى الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾

وَآتَمَسُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لِيَنْ أَمْرَهُمْ لِيُخْرِجَنَّ قُلُوبَهُمْ طَاعَةً مَعْرُوفَةً طَرَفًا لِلَّهِ حَبِيبًا يَمَاتَعَمَلُونَ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ

Ar. gezegde.

Ar. hij.
Ar. gehoorzamt.
Ar. vreezt.
Ar. is... zijn.

opgelegd en op u rust wat u is opgelegd; en indien gij hem gehoorzaamt, zijt gij op den rechten weg; en niets rust op den Apostel behalve het duidelijk overbrengen (van de boodschap).

55 God heeft degenen uwer, die gelooven en het goede doen, beloofd dat Hij hen zekerlijk tot *regeerders* op de aarde zal maken, zooals Hij degenen vóór hen tot *regeerders* maakte, en dat Hij zekerlijk voor hen hun godsdienst, dien Hij voor hen heeft gekozen, zal bevestigen, en dat Hij hun zekerlijk, na hun vrees, zekerheid in ruil zal geven; zij zullen Mij dienen, niets met Mij vereenigende; en wie daarna *ondankbaar* zijn, dezen zijn het, die de overtreders zijn. 948

56 En onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting en gehoorzaam den Apostel, opdat u genade worde bewezen.

57 Denk niet, dat degenen die niet gelooven, op de aarde zullen ontkomen, en hun woning is het vuur; en het toevluchtsoord is zekerlijk slecht!

مَا أَحْبَبْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٥﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَلِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۗ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۗ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٦﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۗ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۗ وَلِيَبْئَسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾

Of, opvolgers.

Of, opvolgers.

Ar. ondankbaar is. Of, loochenen.

948 Dit vers voorspelt niet alleen de bevestiging van het koninkrijk van den Islâm, maar ook de bestendigheid daarvan, zoodat er opvolgers van den Heiligen Profeet verwekt en de Moeslims tot een heerschend volk op aarde gemaakt zullen worden. Ten tijde van de openbaring van dit hoofdstuk of van deze verzen was de Islâm nog steeds aan alle kanten door vijanden omringd; de geloovigen koesterden nog altijd vrees, zooals het vers duidelijk aantoonde, en de afgodendienst had in Arabië nog steeds de bovenhand. De zege van den Islâm, die eerst in de gelijkenis van het Goddelijk licht voorspeld en waarvan de geleidelijke nadering naderhand vermeld wordt, wordt hier in de duidelijkste en krachtigste bewoordingen voorspeld. De laatste woorden toonen aan, dat de wereldlijke macht der Moeslims verzwakt zal worden, indien zij ondankbaar zijn.

PARAGRAAF 8

Eerbied voor elkanders Afzondering

58, 59. Persoonlijke afzondering. 60. Bejaarde vrouwen hoeven niet in afzondering te blijven. 61. Vertrouwelijke omgang in geval van nauwe verwantschap en vriendschap.

58 O gij, die gelooft! laten degenen die uw rechterhanden bezitten en degenen uwer, die de puberteit niet hebben bereikt, drie malen verlof van u vragen: vóór het ochtendgebed, en wanneer gij des middags uw kleederen aflegt, en na het avondgebed; dit zijn drie tijden van afzondering voor u; het is noch voor u noch voor hen zonde buiten deze (tijden); sommigen uwer moeten rondgaan, anderen (bedienende); aldus maakt God u de mededeelingen duidelijk, en God is Wetend, Wijs.

59 En wanneer de kinderen onder u de puberteit hebben bereikt, laat hen verlof vragen, zooals degenen vóór hen verlof vroegen; aldus maakt God u Zijn mededeelingen duidelijk, en God is Wetend, Wijs.

60 En (aangaande) de bejaarde vrouwen, ⁹⁴⁹ die niet op een huwelijk hopen, voor haar is het geen zonde, indien zij haar kleederen afleggen, zonder haar sierselen te toonen; en indien zij zich bedwingen, is het beter voor haar; en God is Hoorend, Wetend.

61 Er rust geen blaam op den blinde, noch rust er een blaam op den lamme, noch rust er een blaam op den zieke, noch op uzelf, dat gij

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ
الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ
يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ
قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ
ثِيَابَكُمْ مِنَ الظُّهْرِ وَرَبْعًا مِنْ
الْعِشَاءِ ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ
طَلُوفُونَ عَلَيْكُمْ بِبَعْضِ الْبَعْضِ
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ
فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ
نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَّبِعَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ
يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَى السَّرِيمِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى

949 Lett.: vrouwen, die geen kinderen meer baren en geen maandstonden hebben.

Ar. uit.

in uw huizen eet, of (in) de huizen uwer vaders, of (in) de huizen uwer moeders, of (in) de huizen uwer broeders, of (in) de huizen uwer zusters, of (in) de huizen uwer ooms van vaders zijde, of (in) de huizen uwer tantes van vaders zijde, of (in) de huizen van uw ooms van moeders zijde, of (in) de huizen van uw tantes van moeders zijde, of (in) datgene waarvan gij de sleutels hebt, of (in de huizen) van uw vriend. Het is geene zonde in u, dat gij tezamen of afzonderlijk eet. Derhalve, wanneer gij huizen binnentreedt, groet uw menschen met een groet van God, gezegend (en) schoon; aldus maakt God u de mededeelingen duidelijk, opdat gij zult begrijpen.

أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَلَتِكُمْ أَوْ
مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ
لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا
أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِمَّنْ عِنْدَ اللَّهِ
مُبْرَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

PARAGRAAF 9

Staatszaken komen vóór alle particuliere Zaken

62. Het belang van staatszaken. 63, 64. De roepstem van den Heiligen Profeet stipt te gehoorzamen.

62 Slechts diegenen zijn geloovigen, die in God en Zijn Apostel gelooven, en wanneer zij bij hem zijn voor een gewichtige zaak, gaan zij niet heen, tot zij hem verlof hebben gevraagd. Waarlijk, die u verlof vragen, zijn degenen die in God en Zijn Apostel gelooven. Derhalve, wanneer zij u voor de een of andere zaak hunner verlof vragen, geef verlof aan wien hunner gij wilt, en vraag God vergiffenis voor hen; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

63 Beschouw den roep van den Apostel onder u niet als uw roep tot elkander;

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ إِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ
جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ
الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ
لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥﴾

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ

God kent inderdaad degenen uit uw midden, die heimelijk heengaan, zich verbergende; derhalve, laat degenen die zich tegen zijn bevel verzetten, zich er voor wachten, dat een beproeving hen treft of een pijnlijke kastijding hen overkomt.

64 Nu waarlijk, aan God behoort wat in de hemelen en (op) de aarde is; Hij kent inderdaad datgene, waarnaar gij u schikt; en ten dage als zij tot Hem worden wedergebracht, zal Hij hen inlichten omtrent wat zij gedaan hebben; en God is met elk ding Bekend.

بَعْضَكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلِيَحَدَّرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ
أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَالْيَوْمَ
يُرجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٥﴾

HOOFDSTUK XXV

DE ONDERSCHIEDING

(*Al-Foerqân*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(6 paragrafen en 77 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een waarschuwer voor alle volken.
- Par. 2. De waarheid der openbaring.
- Par. 3. De dag der onderscheiding.
- Par. 4. Een les in het lot der vroegere volken.
- Par. 5. Een les uit de natuur.
- Par. 6. De tot stand gebrachte verandering.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld de *Foerqân*, d.i. het onderscheid maken tusschen waarheid en valsheid. Het doel is aan te toonen, dat de Heilige *Qoer-ân* een verandering in het leven van zijn volgelingen zal teweegbrengen; dat is te zeggen: hij zal hen zedelijk groot maken. Het vult dus als het ware aan wat in het vorige hoofdstuk is verklaard, n.l. dat de Moeslims wereldlijk groot zullen worden.

Het hoofdstuk begint met de verklaring, dat de boodschap van den Heiligen Profeet voor alle volken der wereld bestemd was, en als de laatste uiteenzetting van het leerstuk der Goddelijke Eenheid moet zij alle volken vereenigen en alle soorten van polytheïsme uitroeien; de Eenheid Gods en de eenheid van het menschdom moeten samengaan. De ongelooovigen maakten het bezwaar, dat hij een sterveling was, en dit wordt weerlegd in de laatste woorden van de tweede paragraaf, die de waarheid der waarschuwing bevestigt. De derde paragraaf wijst er op, dat er tenslotte onderscheid zal worden gemaakt tusschen het goede en het kwade, en maakt melding van den dag des onderscheids. Op deze algemeene verklaringen volgen concrete voorbeelden van het lot der vroegere volkeren, waarvan sommige zeer in het kort vermeld worden in de vierde paragraaf, die besluit met melding te maken van den treurigen toestand, waarin Arabië voor de komst van den Islâm verkeerde. De vijfde paragraaf begint met de aandacht te vestigen op het feit, dat de duisternis, die over Arabië heerschte, langzamerhand plaats maakte voor het licht van het nieuwe geloof, en dat er reeds teekenen van leven waren te bespeuren; dit wijst duidelijk op de groote verandering, die de Islâm moest teweegbrengen. Deze verandering vormt het thema van de laatste paragraaf van het hoofdstuk. Het hoofdstuk is een latere Mekkaansche openbaring.

PARAGRAAF 1

Een Waarschuwer voor alle Volken

1. Een boodschap voor de geheele wereld. 2, 3. De Goddelijke Eenheid. 4, 5, 6. De Heilige Goer-ân openbaart een diepe kennis van de toekomst. 7—9. De Heilige Profeet verloochend en een bezetene genoemd.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Gezegend is Hij, Die de Onderscheiding op Zijn dienaar heeft nedergezonden, opdat hij een waarschuwer tot de volkeren zou zijn;

2 Hij, aan Wien het koninkrijk der hemelen en der aarde behoort en Die geen zoon tot Zich heeft genomen, en Die geen deelgenoot in het koninkrijk heeft, en Die elk ding heeft geschapen, en daarvoor een maat heeft bepaald. ⁹⁵⁰

3 En zij hebben buiten Hem goden genomen, die niets scheppen, terwijl zij zelf geschapen zijn, en zij hebben voor zichzelf geen macht over eenig nadeel of voordeel, en zij hebben geen macht over den dood, noch over het leven, noch over het opwekken (der dooden).

4 En degenen die niet gelooven, zeggen: Dit is niets dan een leugen, die hij verzonnen heeft, en andere menschen hebben hem daarbij geholpen; en inderdaad hebben zij onrechtvaardigheid gewrocht en valsheid (gesproken).

5 En zij zeggen: De verhalen der ouden — hij heeft ze laten opschrijven — en ze worden hem des ochtends en des avonds voorgelezen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَكَذَلِكَ يَكُنْ لَكَ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رَأَاهُ تَقْدِيرًا

وَالَّذِينَ دُونَهُ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَسْلِكُونَ لِرِئْسِهِمْ صُرًا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أُنْفُكٌ أُنْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَشُرُورًا

وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَلَمْ يَكْتُمِبْهَا فِيهِ تَمْلِكُ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

Ar. noch.

950 Voor alles wat geschapen is, bestaat een maat; dat is de eenige taqdir, waarvan de Heilige Goer-ân spreekt. Taqdir is dus de wet, waaraan alles onderworpen is.

6 Zeg: Hij heeft dien geopenbaard, Die het geheim in de hemelen en (op) de aarde kent; waarlijk, Hij is immer Vergevensgezind, Genadig.

7 En zij zeggen: Wat scheelt dezen Apostel, dat hij spijs eet en op de markten wandelt; waarom is tot hem geen engel nedergezonden, zoodat hij met hem een waarschuwer zal zijn?

8 Of, (waarom wordt niet) een schat tot hem nedergezonden, of wordt hij in het bezit gesteld van een tuin, waaruit hij zal eten? En de onrechtvaardigen zeggen: Gij volgt niemand dan een *man*, van zijn verstand beroofd.

9 Zie welke gelijkenissen zij ten uwen aanzien stellen; maar zij zijn verdwaald, en zij zullen geen weg kunnen vinden.

Of, betoo-
verd
man.

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ
عَفُورًا رَحِيمًا ①

وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ
الطَّعَامَ وَيَسْتَبِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا
أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ②

أَوْ يُنْفَخَ إِلَيْهِ كُتُبٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا طَوَّالًا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ③

أَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ④

PARAGRAAF 2

De Waarheid der Openbaring

10. Den Heiligen Profeet wacht goedheid. 11—14. Vernietiging is het einde der verdorvenen. 15, 16. Belooning der geloovigen. 17—19. Valsche godheden. 20. Alle profeten waren stervelingen.

10 Gezegend is Hij, Die, indien het Hem behaagt, u geven zal wat beter is dan dit: tuinen waarin rivieren stroomen, en Hij zal u paleizen geven. 951

11 Doch zij loochenen het uur, en Wij hebben voor hem, die het uur loochent, een brandend vuur bereid.

12 Wanneer het hen van een ver verwijderde plaats in zicht komt, zullen zij zijn hevig woeden en bulderen hooren.

تَبَرَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا
مِنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ لَا يَجْعَلُ لَكَ ضُورًا ①

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَخْتَدْنَا لِيَنَّ
كَذِّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ②

إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَدْفِئًا وَتَرْفِيرًا ③

Ar. onder.

951. De tuinen van Mesopotamië en de paleizen van Perzië en van de Cæsars werden aan de volgelingen van den Heiligen Profeet gegeven als bewijs van de waarheid dezer voorspelling.

13 En wanneer zij, gebonden, in een enge plaats daarin geworpen worden zullen zij er om verdelging roepen.

14 Roep heden niet om een enkele verdelging, maar roep om vele verdelgingen.

15 Zeg: Is dit beter of de blijvende tuin, welke dengeenen is beloofd, die zich (voor het kwaad) hoeden? Dat zal een belooning en een toevluchtsoord voor hen zijn.

16 Zij zullen daarin hebben wat zij wenschen, (daarin) wonende; het is een belofte, waarom van uw Heer behoort te worden gesmeekt.

17 En ten dage als Hij hen en al wat zij buiten God dienden zal verzamelen, zal Hij zeggen: Zijt gij het geweest, die deze Mijn dienaren heeft misleid, of dwaalden zij zelf van het pad af?

18 Zij zullen zeggen: Glorie zij U! het paste ons niet eenige bewakers buiten U te nemen, maar Gij hebt hen en hun vaders doen genieten, tot zij de herinnering verzaakten en een verloren volk werden.

19 Derhalve zullen zij u inderdaad heeten liegen wat gij zegt, en zult gij (de straf) niet kunnen afwenden, noch hulp krijgen; en wie onder u onrechtvaardig is, hem zullen Wij een groote kastijding doen smaken.

20 En Wij hebben vóór u geen boodschappers gezonden, of zij aten waarlijk spijs en wandelden op de markten; en Wij hebben sommigen uwer tot een beproeving voor anderen gemaakt. Zult gij geduldig verdragen? En uw Heer is immer Ziende.

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا
مُقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ①

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
ثُبُورًا كَثِيرًا ②

قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي
وَعَدَ الْمُشْرِكُونَ ۗ كَأَنْتَ لَهُمْ
جَزَاءٌ وَ مَوْصِيًّا ③

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۗ كَانَ
عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا ④

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضَلُّكُمْ
عِبَادِي هُوَ لَآءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ⑤

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانُوا يَتَّبِعُونَ لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ
مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَ
آبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ⑥

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ لَأَمَّا تُسْتَبِيعُونَ
صَرَافًا وَلَا نَصْرًا ۗ وَمَنْ يَظْلِمِ لَكُمْ
فَنُفِئْهُ عَنِ آبَائِكُمْ ⑦

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ
إِلَّا أَنَّهُمْ لِیَاكُلُوا الطَّعَامَ وَيَشْرَبُوا
فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ
فِتْنَةً ۗ أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ⑧

DEEL XIX

PARAGRAAF 3

De Dag der Onderscheiding

21, 22. Vraag om straf. 23, 24. De verdorvenen van de rechtschapenen gescheiden. 25—29. Teekenen van den dag der onderscheiding. 30, 31. Verwerping van den Heiligen Qoer-ân en vijandige gezindheid daartegen. 32. Openbaring bij gedeelten. 33. Een volmaakte openbaring. 34. Het einde der verdorvenen.

21 En degenen die niet op Onze ontmoeting hopen, zeggen: Waarom zijn geen engelen op ons nedergezonden, of (waarom) zien wij onzen Heer niet? Nu inderdaad zijn zij te trotsch op zichzelf en zijn in grooten opstand opgestaan.

22 Ten dage als zij de engelen zullen zien, te dien dage zullen er geen blijde tijdingen zijn voor de schuldigen, en zij zullen zeggen: *Laat er een onverbreekbare versperring zijn.*

23 En Wij zullen stappen doen tot wat zij aan werken hebben gedaan, en die doen worden gelijk verstrooid stof.

24 De bewoners van den tuin zullen te dien dage in een betere woonplaats en een betere rustplaats zijn.

25 En op den dag, waarop de hemel met de wolken uiteen zal barsten, en de engelen een zending nedergezonden zal worden. ⁹⁵²

26 Het koninkrijk zal te dien dage met recht aan den Weldadigen God behooren, en een zware dag zal die voor de ongeloovigen zijn.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلِيكَةُ أَوْ نُنزِلُ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٣١﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلِيكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَحْجُورًا ﴿٣٢﴾

وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ وَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٣٣﴾

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٣٤﴾

وَيَوْمَ تَشَقُّقُ السَّمَاءُ بِالسَّمَامِ وَتُزَلُّ الْمَلَكَةُ تَزْيِيلًا ﴿٣٥﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٣٦﴾

Of, Het is een verboden ding, volstrekt verboden.

952 Deze beschrijving van den dag van Badr wordt ook in 8 : 11 gegeven, waar het vallen van den regen duidelijk vermeld staat en waar bij dezelfde gelegenheid ook melding wordt gemaakt van de komst der engelen. Het daarop volgende vers toont aan, dat het een dag van overwinning zal zijn voor de

27 En de dag, waarop de onrechtvaardige in zijn handen zal bijten, zeggende: O! had ik een weg met den Apostel genomen;

28 O, wee mij! had ik niet zulk een tot vriend genomen!

29 Voorzeker bracht hij mij van de herinnering af, nadat die tot mij was gekomen; en de duivel helpt den mensch niet.

30 En de Apostel riep: O mijn Heer! waarlijk, mijn volk heeft dezen *Goer-ân* als een *verlaten ding* behandeld.

31 En zoo hebben Wij voor ieder profeet een vijand uit het midden der schuldigen gemaakt, en genoegzaam is uw Heer als Leidsman en Helper.

32 En degenen die niet gelooven, zeggen: Waarom is de *Goer-ân* niet alle tegelijk tot hem nedergezonden? (Wij hebben dien) op deze wijze (geopenbaard), opdat Wij daarmede uw hart zouden bevestigen, en Wij hebben dien in goede volgorde gerangschikt. ⁹⁵³

33 En zij zullen u geen *argument* brengen, of Wij hebben u (er een) gebracht, met de waarheid en het best in uitleg. ⁹⁵⁴

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ
يَقُولُ يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ
سَبِيلًا ⑩

يُوَيْلِي لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ مُلَانًا حَلِيلًا ⑪

لَقَدْ أَصَلَّيْتُ عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ حَدُودًا ⑫

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا
هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ⑬

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
مِّنْهُ ⑭ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ⑮

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ⑯ كَذَلِكَ لِنُنَبِّئَكَ
بِهِ قَوْلًا وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ⑰

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ
وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ⑱

Of, onge-
rijmd ge-
praat.

Of, geval.

Moeslims, d.i. degenen die in den Weldadigen God gelooven, en een harde dag voor de ongelooovigen.

953 Dit beteekent, dat de Heilige *Goer-ân* bij gedeelten werd geopenbaard, opdat de Goddelijke openbaring onder de afwisselende omstandigheden, dié de Heilige Profeet doormaakte, een bron van kracht zou zijn voor zijn hart; en, als het ware om eenig denkbeeld te weerleggen, dat de openbaring een wanordelijke verzameling van fragmenten zou blijven, geopenbaard onder verschillende omstandigheden, terwijl zij geen verband met elkaar hielden, wordt er bijgevoegd, dat de geheele rangschikking ook door God werd tot stand gebracht. Het vers weerlegt in de duidelijkste bewoordingen de valsche meening, volgens welke de Heilige *Goer-ân* door *Abô Bakr* of *'Oetsmân* gerangschikt zou zijn, want de

954 Zie volgende blz.

34 (Aangaande) degenen die op hun aangezichten tot de hel zullen worden verza- meld, zij zijn in een slechter toestand en dwalen verder van het pad af.

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٠﴾

PARAGRAAF 4

Een Les in het Lot der vroegere Volken

35—39. Verscheidene volken werden vroeger vernietigd. 40. De bewoners van Mekka laten zich niet door hun lot waarschuwen. 41—44. Zij bespotten den Heiligen Profeet en volhardten in hun dwaling.

35 En voorzeker hebben Wij Mozes het Boek gegeven en Wij hebben met hem Zijn broeder Aäron tot 'helper aangesteld. a

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾

a 20 : 29.

36 Toen zeiden Wij: Ga u beiden tot het volk, dat Onze mededeelingen verworpen heeft; toen verdelgden Wij hen met een volslagen verdelging.

فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾

37 En (aangaande) het volk van Noach — toen zij de apostelen verwierpen, verdronken Wij hen, en maakten hen tot een teeken voor de menschen, en Wij hebben voor de onrechtvaardigen een pijnlijke kastijding bereid.

وَقَوْمِ نُوحٍ الَّذِينَ كَذَبُوا الرُّسُلَ أَعْرَضْنَا وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾

b 489.
c 491.

38 En 'Ad ^b en Tsâmôed ^c en de bewoners van de Rass en vele geslachten tusschen hen 955

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَ قُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾

Ar. dat.

39 En aan ieder gaven Wij voorbeelden en ieder verdelgden Wij met een volslagen verdelging.

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾

rangschikking daarvan was volgens dit vers een deel van het Goddelijk voor- nemen, tot stand gebracht bij het leven van den Heiligen Profeet, die de ontvanger der Goddelijke openbaring was.

954 D.i. alle tegenwerpingen zijn in den Heiligen Goer-ân weerlegd.

955 Volgens Zadjdadj was Rass een land, waarin een deel van den stam van Tsâmôed woonde; anderen zeggen, dat Rass de naam van een stad in Jamama was.

40 En voorzeker zijn zij de stad (menigmaal) voorbijgegaan, waarop een kwade regen werd geregend. ⁹⁵⁶ Hebben zij die dan niet gezien? Neen! zij hoopten niet te worden opgewekt.

41 En wanneer zij u zien, houden zij u slechts voor een aanfluiting: Is dit hij, dien God verwekt heeft om een apostel te zijn?

42 Hij had ons bijkans van onze goden afgebracht, indien wij hun niet geduldig trouw waren gebleven! ⁹⁵⁷ En wanneer zij de kastijding zien, zullen zij weten, wie verder van het pad afdwaalt.

43 Hebt gij hem gezien, die zijn lage begeerten tot zijn god neemt? ⁹⁵⁸ Zult gij een beschermer van hem zijn?

44 Of denkt gij, dat de meesten hunner hooren of begrijpen? Zij zijn slechts als vee; ⁹⁵⁹ neen, zij dwalen verder van het pad af.

وَلَقَدْ آتَوْنَا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْنَا
مَطَرًا سَوِيًّا أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ
كَانُوا لَا يَرَءُونَ نُشُورًا ①

وَرَادُوا رُءُوسَهُمْ وَإِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ②

إِنْ كَادَ لَيُبْتَلِنَا عَنْ إِلَهِنَا لَوْ لَا
أَنَّ صَبْرَنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ③

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ
أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا ④

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْعُونَ
أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ
بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ⑤

PARAGRAAF 5

Een Les uit de Natuur.

45—55. Goddelijke genade en ondankbaarheid van den mensch. 56—58. De Heilige Profeet moet op God vertrouwen. 59, 60. Goddelijke weldadigheid en de loochening daarvan door de afgodendienaars.

45 Hebt gij (het werk van) uw Heer niet beschouwd, hoe Hij de schaduw uitspreidt? En indien het Hem had behaagd, zou Hij die zekerlijk

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ
وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا

956 Deze stad is Sodom, die aan den weg naar Syrië lag.

957 De afgodendienst van Arabië was spreekwoordelijk onder de volken, maar toch was de prediking van den Heiligen Profeet zoo machtig, dat die dat geloof bijna had doen wankelen, en louter uit hardnekkigheid bleven zij nu daaraan trouw.

958 Dit vers toont aan, hoe ruim de gedachte aan *sjirk* of *polytheïsme* overeenkomstig den Heiligen Goer-ân is. Niet alleen de aanbidding van afgods-

959 Zie volgende blz.

Ot. vids.

onbeweeglijk hebben gemaakt; vervolgens hebben Wij de zon tot een *aanwijzing* daarvan gemaakt.

46 Vervolgens nemen Wij die tot Ons, geleidelijk nemende. ⁹⁶⁰

47 En Hij is het, Die u den nacht tot bedekking heeft gemaakt en den slaap tot rust, en Hij heeft den dag voor het opstaan gemaakt.

48 En Hij is het, Die de winden als blijde tijdingen vóór Zijn genade zendt; en Wij zenden zuiver water van de wolken neder,

49 Opdat Wij daarmede leven zullen geven aan een dood land ⁹⁶¹ en het als drank geven, aan het vee uit hetgeen Wij hebben geschapen, en aan vele menschen.

50 En voorzeker herhalen Wij het hun in verschillende vormen, opdat zij gedachtig zullen zijn, doch het meeren-deel der menschen stemt met niets in behalve met het loochenen.

51 En indien het Ons had behaagd, zouden Wij in iedere stad zekerlijk een waarschuwer hebben verwekt.

52 Derhalve, volg de ongelooovigen niet, en strijd daarmede een machtigen strijd tegen hen. ⁹⁶²

الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٦﴾

ثُمَّ بَدَّلْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا تَبِيرًا ﴿٤٧﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا
وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٨﴾وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا
بَيْنَ يَدَيْكَ رَحْمَةً وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٩﴾لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا
خَلَقْنَا الْأَعْمَامَ وَأَنْبِئُكَ كَثِيرًا ﴿٥٠﴾وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا
فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥١﴾

وَكُوشِنًا لِنَبِّئُنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ تَذِيرًا ﴿٥٢﴾

فَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَجَاهِدْهُمْ
بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٣﴾

beelden, maar ook het blindelings volgen van eigen begeerten wordt evengoed als de afgodendienst veroordeeld.

959 Deze woorden vatten den toestand van Arabië voor de komst van den Islâm samen.

960 De zon der rechtschapenheid was opgegaan, en er waren duidelijke aanwijzingen, dat de schaduwen der duisternis zouden verdwijnen; zij zouden echter, evenals in de stoffelijke natuur, niet plotseling, maar langzamerhand verdwijnen, allengskens afnemend.

961 Precies zoo kreeg Arabië nieuw leven.

962 Dit vers levert een duidelijk bewijs van de beteekenis van het woord *djihâd*, zooals het in den Heiligen Qoer-ân gebezigd wordt. De grootste *djihâd*,

Of, heeft
vermengd.

53 En Hij is het, Die de twee zeeën *ongehinderd heeft doen stroomen*: de eene zoet, die door haar zoetheid den dorst lescht, en de andere zout, die door haar zouthed brandt; 963 en tusschen beide heeft Hij een slagboom en een onverbreekbare verspering gemaakt.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ
فَرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ
بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا ٩٦٣

Ar. niet
baat noch
hun.

54 En Hij is het, Die den mensch uit water heeft geschapen, dan heeft Hij voor hem bloedverwantschap en zwagerschap gemaakt, en uw Heer is Machtig.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا
فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ
رَبُّكَ قَدِيرًا ٩٦٤

55 En zij dienen buiten God datgene, wat hun *baat noch* schaadt; en de ongeloofige is een helper tegen zijn Heer.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ
عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ٩٦٥

56 En Wij hebben u niet gezonden dan als gever van blijde tijdingen en als waar- schuwer.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ٩٦٦

57 Zeg: Ik vraag u daar- voor geen belooning, behalve dat hij, die wil, den weg tot zijn Heer neemt.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا
مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ٩٦٧

58 En vertrouw op den Eeuwigelevende, Die niet sterft, en verkondig Zijn lof; en Hij is Zich genoegzaam bewust van de zonden Zijner dienaren,

وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْعَلِيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَيَحْ
بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ إِذْ تُؤَيَّبُ
عِبَادِهِ حَبِيرًا ٩٦٨

59 Die de hemelen en de aarde en wat daartusschen is in zes perioden heeft geschapen, en Hij heeft de macht op den troon; a Weldadige God: derhalve, vraag hem die weet, *daaromtrent*.

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى
الْعَرْشِ ۗ إِنَّ الرَّحْمَنَ لَسَمِعٌ بِهٖ خَبِيرًا ٩٦٩

a 485.

Of, omtrent
Hem.

die een Moeslim kan voeren, is die door middel van den Heiligen *Qoer-an*, waarop het persoonlijk voornaamwoord *hi* aan het eind van het vers ontwijfelbaar slaat, en niet die met het *zwaard*.

963 Dit schijnt respectievelijk betrekking te hebben op regenwater en zee- water. De slagboom is de wet, die het zout belet tegelijk met water op te stijgen.

60 En wanneer hun gezegd wordt: Buig u neder voor den Weldadigen God, zeggen zij: En wie is de Weldadige God? Zullen wij ons nederbuigen voor wat gij ons beveelt? En het vermeerdert hun afkeer. a

a 586.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ
قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا
تَأْمُرُنَا وَرَادَهُمْ نُفُورًا ۝

PARAGRAAF 6

De tot Stand gebrachte Verandering

61. De kleinere en de grootere lichten. 62. Na duisternis komt licht. 63—74. De verandering teweeggebracht door de komst van den Heiligen Profeet: Een beschrijving van zijn volgelingen. 75. Hun belooning. 76, 77. Bestrafing van de loochenaars.

61 Gezegend is Hij, Die de sterren in de hemelen heeft gemaakt en daarin een *zon* en een lichtende maan gemaakt heeft.

Ar. lamp.

62 En Hij is het, Die den nacht en den dag elkander heeft laten volgen voor hem, die gedachtig wenscht te zijn of dankbaar wenscht te zijn.

63 En de dienaren van den Weldadigen God zijn degenen, die nederig op de aarde wandelen, en wanneer de onwetenden hen aanspreken, zeggen zij: Vrede. 964

64 En degenen, die den nacht doorbrengen, zich voor hun Heer ter aarde werpende en staande.

65 En degenen die zeggen: O onze Heer! wend de kastijding der hel van ons af; waarlijk, de kastijding daarvan is een blijvend kwaad:

66 Waarlijk, het is een slechte woning en een (slechte) plaats om te blijven.

تَبَرَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۝

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَتَذَكَّرَ أَوْ
أَرَادَ شُكُورًا ۝

وَعِبَادَ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَسْتُونَ عَلَى
الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ
قَالُوا سَلَامًا ۝

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا
وَقِيَامًا ۝

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا
عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ
غَرَامًا ۝

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝

964 De hier gegeven beschrijving van de rechtschapenen toont aan, hoe groot de verandering was, die de komst van den Heiligen Profeet had teweeggebracht: een volk, dat in een afgrond van ontaarding gezonken was, veranderd in rechtschapen dienaren van God.

67 En degenen die, wanneer zij uitgeven, noch buitensporig noch karig zijn, en den middelweg daar tusschen (houden).

68 En degenen die geen anderen god nevens God aanroepen en niet de ziel dooden, die God verboden heeft, behalve om een rechtvaardige reden en (die) geen ontucht plegen; en hij die dit doet, zal een vergelding der zonde vinden;

69 De kastijding zal hem ten dage der opstanding verdubbeld worden, en hij zal daarin in vernedering wonen;

70 Behalve hem, die zich bekeert en gelooft en een goed werk doet; en aangaande dezen, God verandert hun booze werken in goede, en God is Vergevensgezind, Genadig.

71 En wie zich bekeert en het goede doet, *wendt* zich dan waarlijk tot God een (schoone) wending.

72 En degenen die geen getuigenis afleggen van wat valsch is, en wanneer zij wat ijdel is voorbijgegaan, gaan zij edelmoedig voorbij.

73 En degenen die, wanneer zij aan de mededeelingen van hun Heer herinnerd worden, daarbij niet doof en blind nedervallen.

74 En degenen die zeggen: O onze Heer! schenk ons in onze vrouwen en onze nakomelingschap de vreugde onzer oogen, en maak ons tot leidslieden voor degenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

75 Dezen zullen met hooge plaatsen beloond worden, omdat zij geduldig waren, en zullen daarin begroeting en vrede ontmoeten,

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ٥٧

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ٥٨ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَتَامًا ٥٩

يُضْعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ٦٠

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ٦١ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ٦٢

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ٦٣

وَالَّذِينَ لَا يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ وَإِذْ أُمَرُوا بِاللَّعْنِ مَرُوا كِرَامًا ٦٤

وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ٦٥

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَرْوَاحِنَا وَذُرِّيَّتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ٦٦

أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْعُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ٦٧

Ar. hij wendt.

76 Daarin wonende; schoon is de woning en de rustplaats.

77 Zeg: Mijn Heer zou Zich niet om u hebben bekommerd, ware het niet door uw gebed; nu hebt gij inderdaad (de waarheid) verworpen zoodat de splijtende (kastijding) weldra zal komen.

خَلِيدِينَ فِيهَا حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا
وَمُقَامًا ۞

قُلْ مَا يَعْبُؤْكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۞

HOOFDSTUK XXVI

DE DICHTERS

(*Asj-Sjoe'arâ'*)

GEOOPENBAARD TE MEKKA

(11 paragrafen en 227 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De Heilige Profeet wordt getroost.
- Par. 2—4. Geschiedenis van Mozes.
- Par. 5. Geschiedenis van Abraham.
- Par. 6—10. Geschiedenis van Noach, Hôed, Sâlih, Lot en Sjoe'aib.
- Par. 11. De bewoners van Mekka worden gewaarschuwd.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk, *De Dichters*, is ontleend aan een vermelding van dichters in vs. 224, waar duidelijk verklaard wordt, dat de Heilige Qoer-ân niet het werk van een dichter is, omdat die in geen enkel opzicht op het werk van dichters gelijkt. Een der beschuldigingen, die zijn verbijsterde tegenstanders herhaaldelijk tegen den Heiligen Qoer-ân inbrachten, was dat die het werk van een dichter was. De Heilige Qoer-ân heeft deze beschuldiging dikwijls weerlegd. Dit is hier op afdoende wijze gedaan door aan te toonen, dat het werk en de prediking van den Heiligen Profeet in bijzonderheden overeenkwamen met die der voorafgaande profeten en volstrekt geen gelijkenis vertoonden met het werk van dichters.

Terwijl de in dit hoofdstuk vermelde profeten dezelfde zijn als die, welke genoemd zijn in het 7de hoofdstuk, waar zij in chronologische volgorde vermeld staan, worden zij hier in een andere volgorde vermeld. In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk wordt den Heiligen Profeet troost gegeven, en er wordt hem gezegd, dat hij niet te zeer bedroefd moet zijn wegens het ongelooft der menschen en ook niet aan hun verbetering moet wanhopen, omdat de menschelijke natuur ten slotte in opstand moet komen tegen de aanbidding van voorwerpen, lager dan of gelijk aan haarzelf. De behandeling van de geschiedenis van Mozes wordt in de daarop volgende drie paragrafen ter hand genomen: van den tijd van zijn boodschap tot Faraö af tot den tijd, dat deze monarch met zijn legers zijn noodlottige einde in de zee vond. De reden, waarom hier aan de geschiedenis van Mozes den voorrang wordt gegeven, wordt hieronder gegeven, waar de rangschikking der hoofdstukken behandeld wordt. De vijfde paragraaf verplaatst ons in den tijd van Abraham, omdat deze patriarch ons de verbindende schakel geeft tusschen het huis Israëls en het huis Ismaëls, of tusschen de twee groote profeten Mozes en Moehammad. De daarop volgende vijf paragrafen zijn gewijd aan de geschiedenis van Noach, Hôed, Sâlih, Lot en Sjoe'aib, in chronologische volgorde;

PARAGRAAF 1

De Heilige Profeet wordt getroost

1, 2. Een duidelijk Boek. 3. De Heilige Profeet moet niet treuren wegens het ongelooft der menschen. 4. Een teeken, dat hen zal vernederen. 5. Waarschuwings worden steeds bespot. 6. Gevolgen der spottentij. 7—9. Teekenen der waarheid.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Goedertieren, Hoorende, Wetende God. 965

طَسَمَ ①

2 Dit zijn de verzen van het Boek, dat duidelijk maakt.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ①

het lot van de tegenstanders van ieder dezer profeten was als het ware een waarschuwing voor de tegenstanders van den Heiligen Profeet: hierop wordt duidelijk gewezen in de laatste paragraaf, die de beschuldiging weerlegt; dat de Heilige Profeet een waarzegger of een dichter was.

Het 26ste, 27ste en 28ste hoofdstuk vormt een groep van hoofdstukken, die niet alleen door het onderwerp samenhangen, maar ook tot hetzelfde tijdvak behooren. Alle drie werden zij ontwijfelbaar in Mekka geopenbaard en behooren tot het Middel-Mekkaansch tijdvak. In elk is het voornaamste punt van behandeling de geschiedenis van Mozes, waarmee zij alle beginnen, hoewel het 27ste hoofdstuk er slechts een korte toespeling op maakt. In ieder geval begint die geschiedenis met de roeping van Mozes tot het profetschap op den Berg Sinai, met een speciale boodschap voor Faraö, en eindigt met het verdrinken van Faraö in de Roode Zee; de latere omzwervingen der Israëlieten worden in geen van die hoofdstukken vermeld. Deze gemeenschappelijke draad van het verhaal in alle drie hoofdstukken geeft ons een sleutel van het thema en van het verband met wat daaraan is voorafgegaan. Merk op, dat het 25ste hoofdstuk van de *foerqân* of het groote onderscheidende teeken spreekt, dat aan den Heiligen Profeet gegeven werd, en dat deze drie hoofdstukken inderdaad de *foerqân* of het onderscheidende teeken leveren, dat aan Mozes werd gegeven, nl. het verdrinken van de Egyptenaren in de Roode Zee; vandaar wordt het verhaal in alle drie gevallen met dat voorval besloten. Deze groep van drie hoofdstukken kan dus een illustratie van het vorige hoofdstuk genoemd worden.

965 Ik vat *tâ* op als een aanduiding van *Lattf*, d.i. Goedertieren, *sn* als een aanduiding van *Samf*, d.i. Hoorende, en *mim* van *'Alim*, d.i. Wetende. Ik kan echter een andere interpretatie in overweging geven. Elk der drie hoofdstukken van deze groep begint met dezelfde letters; alleen in het 27ste hoofdstuk wordt de laatste letter *mim* weggelaten. En daar deze hoofdstukken inzonderheid van de roeping van Mozes op den Berg Sinai spreken, kunnen de letters *tâ sn*: *Tôer-i-Sinâ* of de *Berg Sinai* beduiden en *mim* *Mozes*; in deze letters wordt dus de aandacht gevestigd op de roeping van Mozes op den Berg Sinai, daar de Mozaische openbaring ongetwijfeld een getuigenis van de waarheid der openbaring aan den Heiligen Profeet is; zie 28 : 46—49.

3 Wellicht zult gij u uit droefheid dooden, omdat zij niet gelooven. ⁹⁶⁶

4 Indien het Ons behaagde, zouden Wij op hen een teeken van den hemel kunnen nederzenden, zoodat hun halzen zich daarvoor zouden buigen. ⁹⁶⁷

5 En er komt tot hen geen nieuwe herinnering van den Weldadigen God, of zij wenden zich daarvan af.

6 Nu, zij hebben inderdaad (de waarheid) verworpen, daarom zal de tijding van datgene wat zij bespotten, weldra tot hen komen.

7 Zien zij de aarde niet — hoevele van iedere edele soort Wij daarop hebben doen groeien?

8 Waarlijk, hierin is een teeken, maar de meesten hunner gelooven niet.

9 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا
مُؤْمِنِينَ ①

إِنْ نَشَاءُ نُنزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ
آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ②

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ
مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ③

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَهْلٌ بِمَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ④

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَثْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ شَرَاذِجٍ كَرِيمٍ ⑤

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
كَانُوا مُؤْمِنِينَ ⑥

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ⑦

PARAGRAAF 2

Geschiedenis van Mozes

10 En toen uw Heer tot Mozes riep, zeggende: Ga tot het onrechtvaardige volk,

11 Het volk van Faraö; zullen zij zich niet (voor het kwaad) hoeden?

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ ائْتِ
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ①

قَوْمٍ فِرْعَوْنُ ② أَلَّا يَتَّقُونَ ③

⁹⁶⁶ Andere profeten mogen een geslacht vervloekt en het voor de kastijding, die het wacht, gewaarschuwd hebben, maar geen een was ooit zoo bezorgd over diens lot als de Heilige Profeet. Door de Goddelijke openbaring was hij van den ondergang van een boos geslacht verwittigd, maar in plaats van het te vervloeken, spande hij zich heldhaftig in om zijn volk te redden, door een machtige verandering onder hen teweeg te brengen — een verandering, waar hij zoo vurig naar verlangde, dat hij hier beschreven wordt als iemand, die uit droefheid de hand aan zichzelf zal slaan. Het was de uiterste grens van medegevoel voor het lijden der menschheid, het practische medegevoel van een waar hervormer, en niet het geklets in het wild of de sentimentelee praatjes van een droomer.

⁹⁶⁷ Zoo'n teeken werd in Badr en ook bij de verovering van Mekka gezonden.

12 Hij zei: O mijn Heer! waarlijk, ik vrees, dat zij mij zullen verwerpen.

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ①

13 En mijn borst vernauwt zich, en mijn tong is niet welbespraakt; derhalve, zend U tot Aäron (om mij te helpen); a

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
فَاَرْسِلْ إِلَى هَارُونَ ②

a 20 : 29.

14 En zij hebben een misdaad tegen mij; derhalve vrees ik, dat zij mij zullen dooden. 968

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ③

15 Hij zei: In geen en deele; ga u beiden dus met Onze teekenen; waarlijk, Wij zijn met u, hoorende:

قَالَ كَلِمَةً ۖ فَادْهَبَا يَا ابْنَيْ آدَمَ
مُسْتَمِعُونَ ④

16 Derhalve, ga tot Faraö en zeg: Waarlijk, wij zijn de boodschappers van den Heer der werelden:

فَاتَيْنَا فِرْعَوْنَ فَفُؤِلَا إِنَّا رُسُلُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑤

Ar. Dat
zend.

17 Zend de kinderen Israëls met ons weg.

أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ⑥

18 (Faraö) zei: Hebben wij u niet als kind onder ons opgevoed? En gij zijt (vele) jaren uws levens onder ons gebleven:

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيدًا ۖ
لَبِثْتَ فِيْنَا مِنْ عُمْرِكَ سِنِينَ ⑦

19 En gij hebt uw daad gedaan, welke gij gedaan hebt, en zij zijt (een) van de on-dankbaren.

وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ⑧

20 Hij zei: Ik heb het toen gedaan, terwijl ik (een) van degenen was, die den rechten weg niet konden zien: 969

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ أَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ⑨

21 Derhalve vluchtte ik van u, toen ik u vreesde, en mijn Heer heeft mij wijsheid geschonken en mij tot (een) van de apostelen gemaakt:

فَقَرَّرْتُ مِنْكُمْ لِنَاخِفْتُمْ فَوَهَبَ لِي
رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ⑩

Op de eerste plaats werden hun aanvoeders vernederd en op de laatste boden zij hun onderwerping aan.

968 Dit heeft betrekking op het dooden van den Egyptenaar; zie 28 : 15. Opgemerkt dient te worden, dat Mozes alleen zegt, dat het volk van Faraö hem een misdaad ten laste legde, en niet dat hij werkelijk daaraan schuldig was.

969 Een der beteekenissen van *dalla* is: *hij was verbijsterd*, of *verward*, en *niet in staat om zijn rechten weg te zien*. Dat Mozes zichzelf het recht verschafte een schuldig man te straffen, kwam doordat hij op dat oogenblik verbijsterd was, welken stap hij doen moest; derhalve sloeg hij hem met zijn vuist (28 : 15). De

22 En is het een gunst van datgene, waaraan gij mij herinnert, dat gij de kinderen Israëls hebt geknecht?

23 Faraö zei: En wie is de Heer der werelden?

24 Hij zei: De Heer der hemelen en der aarde en wat daar tusschen is, indien gij overtuigd wilt zijn.

25 (Faraö) zei tot degenen rondom hem: Hoort gij niet?

26 Hij zei: Uw Heer en de Heer uwer vroegere vadersen.

27 Hij zei: Waarlijk, uw apostel, die tot u is gezonden, is krankzinnig.

28 Hij zei: De Heer van het oosten en het westen en wat daar tusschen is, indien gij begrijpt.

29 Hij zei: Indien gij een god buiten mij neemt, zal ik u zekerlijk tot (een) van de gevangenen maken.

30 Hij zei: Wat! al breng ik u ook iets duidelijks?

31 Hij zei: Breng het dan, indien gij (een) van de waarheidlievenden zijt.

32 Derhalve wierp hij zijn staf neder, en zie! die was een duidelijke slang. ^a

33 En hij haalde zijn hand te voorschijn, en zie! zij zag er wit uit voor de aanschouwers. ^b

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمَّتْهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ
بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا ۝ إِنَّ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ إِلَّا تَسْتَبِعُونَ ۝

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ
إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ۝

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا
بَيْنَهُمَا ۝ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝

قَالَ لِمَنْ اتَّخَذَتِ الْهَالِكَةُ لِأَجَلِكِ
مِنَ الْمُسْجُونِينَ ۝

قَالَ أَوْ لَوْ جِئْتِكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ۝

قَالَ فَأْتِ بِهِ ۝ إِنَّ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

فَأَنفَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ۝

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ۝

^a 498, 860.

^b 498, 860.

PARAGRAAF 3

Geschiedenis van Mozes

34 (Faraö) zei tot de hoofden rondom hem: Waarlijk, deze is een *handige* tovenaars, ^a

35 Die u met zijn tooverij uit uw land wenscht te zetten; wat raadt gij dan?

قَالَ لِلْمَلَاحِظَةِ ۝ إِنَّ هَذَا سِحْرٌ عَلِيمٌ ۝

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِ ۝ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ۝

^a Ar. wetende.

dood was inderdaad toevallig en niet opzettelijk, daar een vuistslag gewoonlijk niet genoegzaam is om een persoon het leven te benemen.

36 Zij zeiden: Geef hem en zijn broeder uitstel en zend boden in de steden:

Ar. weten-
de.

37 Opdat zij u alle *handige* toovenaars zullen brengen.

Of, op de
bestemde
plaats.

38 Toen werden de toovenaars *ter bestemde tijd* op den bepaalden dag verzameld,

39 En er werd tot de menschen gezegd: Zult gij u verzamelen?

40 Wellicht zullen wij de toovenaars volgen, indien zij overwinnaars zijn.

41 En toen de toovenaars kwamen, zeiden zij tot Faraö: Zullen wij een belooning krijgen, indien wij overwinnaars zijn?

42 Hij zei: Ja, en waarlijk, gij zult dan tot degenen behooren, die (mij) nabij zijn.

43 Mozes zei tot hen: Werp neder wat gij zult nederwerpen.

a 20 : 66.

44 Toen wierpen zij hun koorden en hun staven neder ^a en zeiden: Bij de macht van Faraö, wij zullen waarlijk overwinnaars zijn.

45 Toen wierp Mozes zijn staf neder, en zie! hij verslond wat zij verzonnen hadden. ^b

b 499.

46 En de toovenaars werden terneder geworpen, (zich) ter aarde nederwerpende. ^c

c 7 : 120.

47 Zij zeiden: Wij gelooven in den Heer der werelden:

48 Den Heer van Mozes en Aäron.

49 Hij zei: Gij gelooft in hem, alvorens ik u verlof geef; waarlijk, hij is uw hoofd, dat u de tooverij leert; dan zult gij weten: Ik zal zekerlijk uw handen en uw

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي
الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۝

يَا تُولَّكَ بِكُلِّ سَخَائِرٍ عَلَيْهِمْ ۝

فَجِئِ السَّحَرَةَ لِيَقَاتِيَنَّ يَوْمَ مَعْلُومٍ ۝

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ۝

لَعَلَّمَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا
هُمُ الْغَالِبِينَ ۝

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةَ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ
إِنَّا لَنَأْتِيَنَّكَ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَبِثَ الْمُتَقَرَّبِينَ ۝

قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمَا أَنْتُمْ مُتَّفِقُونَ ۝

فَأَلْفَوْا جِبَابَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ
فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ۝

فَأَلْفَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْتِيكَونَ ۝

فَأَلْفَى السَّحَرَةَ سَجِدِينَ ۝

قَالُوا أَمَّا يَدْرِيبَ الْعَالَمِينَ ۝

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۝

قَالَ امْتَنِعْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ
إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ

Of, van
u. g. u. w.
tegenstand.

voeten aan de tegenovergestelde zijden afsnijden, en ik zal u allen zekerlijk kruisigen.

50 Zij zeiden: Geen kwaad; waarlijk, tot onzen Heer keeren wij weder:

51 Waarlijk, wij hopen, dat onze Heer ons onze ongerechtigheden vergeeft, omdat wij de eersten van de geloovigen zijn.

كَسَوْتُمْ نَعْمُونَ لَهُ لَا قَطَعَتْ
أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ
وَلَا وَصَلَبْتَكُمْ أَجْمَعِينَ ۝
قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۝

إِنَّا نَتَّظِعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا
أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ۝

PARAGRAAF 4

Geschiedenis van Mozes

52 En Wij openbaarden tot Mozes, zeggende: Reis met Mijn dienaren in den nacht; waarlijk, gij zult vervolgd worden.

53 Toen zond Faraö boden in de steden:

54 Waarlijk, dezen zijn een kleine troep:

55 En waarlijk, zij hebben ons vertoornd:

56 En waarlijk, wij zijn een waakzame menigte.

57 Toen brachten Wij hen uit tuinen en bronnen,

58 En schatten en voortreffelijke woningen,

59 Alzoo (geschiedde het). Wij gaven die den kinderen Israëls tot erfenis. 970

60 Toen vervolgden zij hen bij het opgaan der zon.

61 En toen de twee legers elkander zagen, riepen de gezellen van Mozes uit: Waarlijk, wij worden ingehaald.

62 Hij zei: In geen deele; waarlijk, mijn Heer is met mij; Hij zal mij den weg toonen.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي
إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ۝

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خَشْرِينَ ۝

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ۝

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِطُونَ ۝

وَأِنَّا لَجَمِيعٌ خَائِرُونَ ۝

فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝

وَكَنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۝

كَذَٰلِكَ وَأَوْصَيْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝

فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ۝

فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَيْنِ قَالَ اصْحَبْ

مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدَّكَكُمْ ۝

قَالَ كَلَّا ۚ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۝

970 Het voornaamwoord *die* doelt op de tuinen, en bronnen, enz. in het algemeen, en niet op de bijzondere tuinen enz., waaruit de Egyptenaren werden

Of, yncen-
schap.
a 49.

Of, golf.

Ar. en.

b 481.

63 En Wij openbaarden tot Mozes: Zoek met uw *staf* een weg in de zee. ^a En zij scheidde zich vaneen, en iedere *partij* was als een groote berg. 971

64 En Wij lieten daar de anderen naderen.

65 En Wij bevrijdden Mozes en degenen met hem, allen hunner.

66 Vervolgens verdronken Wij de anderen.

67 Waarlijk, hierin is een teeken, *maar* de meesten hunner gelooven niet.

68 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

فَأَحْيَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْبَحْرَ طَفَأْنَا فَنَفَلْنَا فَمَا كَانَ كُلُّ فِرْقٍ
كَالظُّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٩٧١﴾

وَأَمْرَلْنَا ثُمَّ الْآخِرِينَ ﴿٩٧٢﴾

وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٩٧٣﴾

ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ ﴿٩٧٤﴾

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَنْ كَانَ

أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٧٥﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩٧٦﴾

PARAGRAAF 5

Geschiedenis van Abraham

69 En lees hun het verhaal van Abraham voor.

70 Toen hij tot zijn oudere ^b en zijn volk zei: Wat aanbidt gij?

71 Zij zeiden: Wij aanbidden afgodsbeelden en wij zullen hun aanhangers zijn.

72 Hij zei: Hooren zij u, wanneer gij roept?

73 Of baten zij u of schaden zij u?

74 Zij zeiden: Neen, wij vonden onze vaders aldus doen.

75 Hij zei: Hebt gij dan overwogen wat gij aanbidt:

76 Gij en uw vroegere ouden?

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظُرُ لَهَا غَافِقِينَ ﴿٧١﴾

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ

يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَامُونَ ﴿٧٦﴾

verdreven. De erfenis in den vorm van tuinen en schatten werd gegeven aan de Israëlieten in het land Kanaän, het beloofde land vloeiende van melk en honig.

971 De zee was vaneengescheiden en afgelopen, en liet dus voor de Israëlieten een *droog pad* (20 : 77) vrij. De woorden *iedere partij* kunnen of op de Egyptenaren en de Israëlieten betrekking hebben, of op de verscheidene partijen, waarin het groote aantal Israëlieten noodzakelijk verdeeld kon zijn. Of, het kan beteekenen, dat elke golf op een reusachtigen berg geleek, wanneer zij afliep.

77 Waarlijk, zij zijn mijn vijanden, maar niet (alzo) de Heer der werelden:

Ar. en Hij heeft mij geleid.

78 Die mij geschapen en mij geleid heeft.

79 En Hij, Die mij te eten en mij te drinken geeft:

80 En wanneer ik ziek ben, dan geneest Hij mij:

81 En Hij, Die mij zal doen sterven (en) mij leven zal geven:

82 En Die mij, hoop ik, ten dage des oordeels mijn zonden zal vergeven:

83 Mijn Heer! schenk mij wijsheid, en vereenig mij met de goeden:

Of. ware. a 19 : 50.

84 En beschik voor mij een *schoone* vermelding onder de nakomelingschap: a

85 En maak mij tot (een) van de erfgenamen van den tuin der gelukzaligheid:

86 En vergeef mijn oudere, want waarlijk, hij is (een) van degenen, die verdwaald zijn:

87 En maak mij ten dage, als zij opgewekt worden, niet te schande,

88 Den dag, waarop noch bezitting, noch zonen zullen baten,

89 Behalve hem, die met een hart vrij (van kwaad) tot God komt.

90 En de tuin zal voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, nabij worden gebracht,

91 En de hel zal den dwalenden openbaar worden gemaakt,

92 En er zal tot hen worden gezegd: Waar zijn degenen, die gij placht te aanbid-

فَاتَّهُمْ عَدُوِّيَ إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ۝

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ۝

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۝

وَالَّذِي يُمَيِّتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ۝

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ۝

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقِّقْ بِالصَّالِحِينَ ۝

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ۝

وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ التَّوْبِ ۝

وَاعْفُ زِلَّاتِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الصَّالِينَ ۝

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ۝

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۝

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝

وَبُورَّتِ الْجَحِيمُ لِلْغُورِينَ ۝

وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝

93 Buiten God? Kunnen zij u helpen, of zichzelf helpen?

94 Dan zullen zij daarin nedergeworpen worden, zij en de dwalenden,

95 En de legers van den duivel, allen.

96 Zij zullen zeggen, terwijl zij daarin twisten:

97 Bij God! wij waren zekerlijk in een duidelijke dwaling,

98 Toen Wij u met den Heer der werelden gelijkstelden:

99 En niemand heeft ons misleid, behalve de schuldingen:

100 En wij hebben geen middelaars,

101 Noch een waar vriend:

102 Indien wij dan maar eenmaal konden terugkeeren, dan zouden wij tot de geloovigen behooren.

103 Waarlijk, hierin is een teeken, *maar* de meesten hunner gelooven niet.

104 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

مَنْ دُونَ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾

فَلْيَكْفُرُوا فِيهَا هُمْ وَالْعَاوَنَ ﴿٩٤﴾

وَجُنُودَ إبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾

إِذْ سَوَّيْنَاكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾

وَلَا صَادِقِينَ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۗ وَمَا كَانَ

أَعْيُنُهُمْ مَشْهُودِينَ ﴿١٠٣﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

Ar. en.

PARAGRAAF 6

Geschiedenis van Noach

105 Het volk van Noach verwierp de apostelen. a

106 Toen hun broeder Noach tot hen zei: Zult gij u niet (voor het kwaad) hoeden?

107 Waarlijk, ik ben een getrouw apostel tot u:

108 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

109 En ik vraag er u geen belooning voor; mijn belooning is slechts bij den Heer der werelden:

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٠٨﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ

أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

a 488.

110 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij.

111 Zij zeiden: Zullen wij in u gelooven, terwijl de laagsten u volgen?

112 Hij zei: En wat kennis heb ik van hetgeen zij doen?

113 Hun afrekening is slechts bij mijn Heer, zoo gij (het) weet:

114 En ik zal de geloovigen niet verdrijven:

115 Ik ben niets dan een duidelijke waarschuwer.

116 Zij zeiden: Indien gij niet ophoudt, o Noach, zult gij zekerlijk (een) van de doodgesteenigden zijn.

117 Hij zei: Mijn Heer! waarlijk, mijn volk heet mij liegen:

118 Beslis daarom tuschen mij en *hen* met een (rechtvaardige) beslissing en bevrijd mij en degenen van de geloovigen, die met mij zijn.

119 Derhalve bevrijdden Wij hen en degenen met hem in de beladen ark. ^a

120 En Wij verdronken naderhand de overigen. ^b

121 Waarlijk, hierin is een teeken, *doch* de meesten hunner gelooven niet.

122 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا رَبِّي

قَالُوا أَنْتُمْ مِنْكُمْ وَإِتْبَعَكَ الْآرَادُ كَذِبُونَ

قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

إِنْ حَسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ

إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ

قَالُوا لَكِن لَّمْ تَنْتَهِ يَوْمَ لَنْكُرِكَ مِنَ الْمَرْجُومِينَ

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذِبُونَ

فَأَنْتَخِ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحَاوَىٰ نَجْحِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْعُورِ

لَمْ نَحْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ

إِنَّ فِي ذَلِكَ آيَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَبُورُ الْعَرْشَ الرَّحِيمِ

Ar. tus-schen hen.

a 11 : 40.

b 651.

Ar. en.

PARAGRAAF 7

Geschiedenis van Hoëd

123 'Ad noemde de apostelen leugenaars. ^c

124 Toen hun broeder Hoëd tot hen zei: Zult gij u niet (voor het kwaad) hoeden?

125 Waarlijk, ik ben een getrouwe apostel tot u:

كَذَّبَتْ عَادَ الْمُرْسَلِينَ

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودُ أَلَا تَتَّقُونَ

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ

c 489.

126 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

127 En ik vraag er u geen belooning voor; waarlijk, mijn belooning is slechts bij den Heer der werelden:

128 Bouwt gij op iedere hoogte een gedenkteeken? IJdel is wat gij doet:

129 En gij maakt sterke vestingen, opdat gij wellicht zult blijven:

130 En wanneer gij uw handen (aan de menschen) slaat, slaat gij uw handen (als) tirannen:

131 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

132 En wees oppassend voor (uw plicht jegens) Hem, Die u een overvloed van wat gij weet geschonken heeft:

133 Hij heeft u een overvloed van vee en kinderen geschonken:

134 En tuinen en bronnen:

135 Waarlijk, ik vrees voor u de kastijding van een vreeselijken dag.

136 Zij zeiden: Het is ons gelijk, of gij vermaant dan of gij niet (een) van de vermaners zijt:

137 Dit is niets dan een gebruik der ouden:

138 En wij zullen niet gekastijd worden.

139 En zij noemden hem een leugenaar; derhalve vernietigden Wij hen. Waarlijk, hierin is een teeken, *maar* de meesten hunner gelooven niet.

140 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

أَتَبْنُونَ بُجُولًا رِيعًا أَيْةً تَعْبَثُونَ ۝

وَتَتَّخِذُونَ مَصَابِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ۝

وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ۝

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ۝

أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامِهِ وَبَنِينَ ۝

وَجَنَّتٍ وَ عُيُونٍ ۝

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ۝

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ۝

وَمَا نَحْنُ بِمُعَدَّدِينَ ۝

فَكَذَّبُوهُ فَأَمْلَكْنَاهُمْ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَ مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

PARAGRAAF 8

Geschiedenis van Şalih

a 491.

141 Tsamoed a noemde de apostelen leugenaars;

142 Toen hun broeder Şalih tot hen zei: Zult gij u niet (voor het kwaad) hoeden?

143 Waarlijk, ik ben een getrouw apostel tot u:

144 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij.

145 En ik vraag er u geen belooning voor; mijn belooning is slechts bij den Heer der werelden:

146 Zult gij in hetgeen hier is in zekerheid worden gelaten:

147 In tuinen en bronnen,

148 En korenvelden en palmbomen met teere bloekolven?

149 En gij houdt uitbundig juichend huizen uit de bergen:

150 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

151 En gehoorzaam niet het bevel der buitensporigen,

152 Die kwaad in het land stichten en niet recht handelen.

153 Zij zeiden: Gij zijt slechts (een) van de betoo-verden:

154 Gij zijt niets dan een sterveling als wij; derhalve, breng een teeken, indien gij (een) van de waarheidlieven-den zijt.

155 Hij zei: Dit is een kameelin; b zij zal haar deel water hebben en gij zult uw deel water hebben op een be-paalden tijd: 972

b 492.

كَذَّبَتْ شَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَالَاتِتْفُونَ ﴿١٤٢﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٤٤﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ

أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٥﴾

أَتُورَكُونَ فِي مَا هُنَّآ أَمْرِينَ ﴿١٤٦﴾

فِي جَدَّتٍ وَوَعْيُونِ ﴿١٤٧﴾

وَرُرُوعٍ وَتَحْلِيلِ طَلْعِهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾

وَتَنْجُوتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ ﴿١٤٩﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٥٠﴾

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا

يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ ﴿١٥٣﴾

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلَنَا فَأْتِ

بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٤﴾

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ

شِرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾

156 En raak haar niet met een kwaad aan, opdat de kastijding van een vreeselijken dag u niet overvalt.

Ar. werden bedroefden.

157 Maar zij staken haar dood en waren (daarover) bedroefd:

Ar. en

158 En de kastijding overviel hen. Waarlijk, hierin is een teeken, maar de meesten hunner gelooven niet.

159 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

وَلَا تَسْهَوْهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ
عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٦﴾

فَعَقَرُوهَا فَاصْبِرُوا لِمِمَّا بَدَّ
لَكُمْ

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 9

Geschiedenis van Lot

a 494.

160 Het volk van Lot a noemde de apostelen leugenaars.

161 Toen hun broeder Lot tot hen zei: Zult gij u niet (voor het kwaad) hoeden?

162 Waarlijk, ik ben een getrouw apostel tot u:

163 Derhalve, hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

164 En ik vraag er u geen belooning voor; mijn belooning is slechts bij den Heer der werelden:

165 Wat! komt gij tot de mannelijke personen uit het midden der schepselen,

166 En verlaat gij wat uw Heer voor u van uw vrouwen heeft geschapen? Neen, gij zijt een volk, dat de perken te buiten gaat.

167 Zij zeiden: Indien gij niet ophoudt, o Lot! zult gij waarlijk (een) van de verdrevenen zijn.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥٩﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٠﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٦١﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ
أَجَبْتُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾

أَتَأْتُونَ الذَّكَرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ طَبَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿٦٤﴾

قَالُوا لَيْدِنَ لَمْ تَنْتَوِي لِيَلْزَمِ لَيْدِنَ
مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿٦٥﴾

uit dit vers en 54 : 28 blijkt, schijnen er weinig bronnen geweest te zijn, en de toegang daartoe werd vermoedelijk bijzonder bewaakt, zoodat zij slechts op bepaalde tijden toegankelijk waren. Šâlih schijnt te hebben geëischt, dat men de kameelin niet belette te drinken.

168 Hij zei: Waarlijk, ik ben (een) van degenen, die uw werk uitermate verafschuwen:

169 Mijn Heer! bevrijd mij en mijn volgelingen van wat zij doen.

170 Toen verlost en Wij hem en al zijn volgelingen,

171 Behalve een oude vrouw onder degenen die achterbleven.

172 Vervolgens vernietigden Wij de anderen volslagen.

495. 173 En Wij regenden op hen een regen neder, a en kwaad was de regen op degenen, die gewaarschuwd werden.

r. en. 174 Waarlijk, hierin is een teeken, *maar* de meesten hunner gelooven niet.

175 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige

قَالَ إِنِّي لَعَلَّكُمْ مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾

ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِيْنَ ﴿١٧٢﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ ﴿١٧٣﴾

مَطَرِ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٤﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ ﴿١٧٥﴾

أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٦﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٧﴾

PARAGRAAF 10

Geschiedenis van Sjoe'aib

176 De bewoners van het struikgewas ⁹⁷³ noemden de apostelen leugenaars.

177 Toen Sjoe'aib tot hen zei: Zult gij u niet (voor het kwaad) hoeden?

178 Waarlijk, ik ben een getrouw apostel tot u:

179 Derhalve hoed u voor (de straf van) God en gehoorzaam mij:

180 En ik vraag er u geen belooning voor; mijn belooning is slechts bij den Heer der werelden:

181 Geef een volle maat en wees niet van degenen, die verminderen:

182 En weeg (de dingen) met een rechte weegschaal:

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْمِرْثَلِينَ ﴿١٧٦﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٧٩﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ ﴿١٨٠﴾

أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨١﴾

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨٢﴾

وَزِنُوا بِالْقِسْطِ إِنْ كُنْتُمْ مُّسْتَقِيمِينَ ﴿١٨٣﴾

973 Dit zijn dezelfde mensen als de bewoners van Midian.

Of, rech-
ten.

183 En doe de menschen niet in hun *goederen* te kort, en handel niet verdorven op de aarde, kwaad stichtende:

184 En hoed u voor (de straf van) Hem, Die u en de vroegere volkeren geschapen heeft.

185 Zij zeiden: Gij zijt slechts (een) van de betoo-verden:

186 En gij zijt niets dan een sterveling als wij, en wij weten, dat gij zekerlijk (een) van de leugenaars zijt:

187 Derhalve, laat een deel van den hemel op ons neder-komen, indien gij (eer.) van de waarheidlievenden zijt.

188 Hij zei: Mijn Heer weet het best wat gij doet.

189 En zij noemden hem een leugenaar, en de kastij-ding van den dag der bedek-king overviel hen; waarlijk, het was de kastijding van een vreeselijken dag.

190 Waarlijk, hierin is een teeken, *maar* de meesten hunner gelooven niet.

191 En waarlijk, uw Heer is de Machtige, de Genadige.

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا
تَعْصُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝

وَأَنْفُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِيلَ الْأَوَّلِينَ
الْأَوَّلِينَ ۝

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝
وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ
كُنَّا لَكِ لَمِنَ الْكَافِرِينَ ۝

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ
كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝

قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ الظُّلَّةِ
إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّمَن كَانَ
آخِثْرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

Ar. en.

PARAGRAAF 11

De Bewoners van Mekka worden gewaarschuwd

192—195. De Heilige Profeet waarschuwt de bewoners van Mekka. 196—199. Voorspellingen in vroegere openbaringen. 200—209. Zij haasten zich tot de kastijding. 210—223. Het uitnoodigen tot de rechtschapenheid en waarheid kan niet het werk van den duivel zijn. 224—227. De Heilige Qoer-ân is niet het werk van den dichter.

192 En waarlijk, dit is een openbaring van den Heer der werelden.

193 De Getrouwe Geest is daarmee nedergedaald. 974

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝

974 De *Getrouwe Geest* is de engel Gabriël, die de Goddelijke openbaring tot den Heiligen Profeet bracht.

194 Op uw hart, opdat gij (een) van de waarschuwers zult zijn,

عَلَى قَلْبِكَ لَتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾

195 In een duidelijke Arabische taal.

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٩٥﴾

196 En waarlijk, die is in de Schriften der Ouden. 974A

وَإِنَّهُ لَكَيْفٌ زَكِيٌّ الْاَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾

197 Is het voor hen geen teken, dat de geleerden der kinderen Israëls dien kennen?

أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٩٧﴾

198 En indien Wij dien aan iemand van de vreemden geopenbaard hadden,

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾

199 En hij dien hun gerecipteerd had, zouden zij er niet in geloofd hebben.

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾

200 Aldus hebben Wij dien de harten der schuldigen doen ingaan.

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ

الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾

201 Zij zullen er niet in gelooven, tot zij de pijnlijke kastijding zien;

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ

الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾

202 En die zal onvoorziens tot hen komen, terwijl zij (die) niet bemerken;

فَيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾

203 Dan zullen zij zeggen: Zal ons uitstel worden gegeven?

فَيَقُولُوا: هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

204 Wat! zoeken zij Onze kastijding nog te verhaasten?

أَفِعْدَابِنَا يُسْتَعْجَلُونَ ﴿٢٠٤﴾

205 Hebt gij dan overwogen: indien Wij hen jarenlang laten genieten,

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾

206 (En) er vervolgens datgene tot hen komt, waarmee zij bedreigd zijn,

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

207 Zal datgene wat zij te genieten hebben gekregen, hun niet baten?

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَسْتَمِعُونَ ﴿٢٠٧﴾

208 En Wij hebben geen stad vernietigd, of zij heeft (haar) waarschuwers gehad

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا

لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾

209 Om te herinneren, en Wij zijn nimmer onrechtvaardig.

ذَكَرْنَا شَوْءًا مَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾

210 En de duivels zijn er niet mede nedergekomen;

وَمَا نَزَّلْنَا بِهِ الشَّيَاطِينَ ﴿٢١٠﴾

974A D.i. voorspellingen dienaangaande zijn in de vroegere Schriften aan te treffen.

211 En het betaamt hun niet, en zij zijn niet bij machte (het) te doen.

212 Waarlijk, zij zijn zelfs van het hooren daarvan ver verwijderd. 975

213 Derhalve, roep geen ander god nevens God aan, opdat gij niet van degenen zult zijn, die gekastijd worden.

214 En waarschuw uw naaste verwanten,

215 En wees *vriendelijk* jegens hem uit het midden der geloovigen, die u volgt.

216 En indien zij u niet gehoorzamen, zeg dan: Waarlijk, ik ben vrij van wat gij doet.

217 En vertrouwd op den Machtige, den Genadige,

218 Die u ziet, wanneer gij opstaat,

219 En de veranderingen uwer houding onder degenen, die zich (voor God) ter aarde werpen.

220 Waarlijk, Hij is de Hoorende, de Wetende.

221 Zal ik u inlichten (omtrent hem), op wien de duivels nederdalen?

222 Zij dalen op ieder liegend, zondig persoon neder:

223 Zij neigen hun ooren, en de meesten hunner zijn leugenaars.

224 En aangaande de dichters: degenen die verdwalen, volgen hen.

225 Ziet gij niet, dat zij in iedere vallei verbijsterd rondzwerven?

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَعَزُوزُونَ ﴿٢١٢﴾

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾

وَإِنْ فَضَّ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾

الَّذِي يَرِيكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾

وَتَقَلِّبَكَ فِي السُّجُودِ ﴿٢١٩﴾

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾

هَلْ أَنْتُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزَلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾

تَنْزَلُ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَلْمِزُونَ ﴿٢٢٥﴾

Ar. slaat uw vleugel neder voor.

975 Het argument is hier hetzelfde als dat, hetwelk Jezus Christus aanvoerde, toen hij zei: „En indien de Satan den Satan uitwerpt, zoo is hij tegen zichzelf verdeeld”. (Matth. 12: 26). De Booze kan niet de bron van den Heiligen Qoer-an zijn, want dit Boek roept tot rechtschapenheid, en de boosdoeners hooren zelfs zijn roep niet. Zie verder vss. 221—223.

226 En dat zij zeggen wat zij niet doen, ⁹⁷⁶

227 Behalve degenen, die gelooven en het goede doen en God menigmaal gedenken en zich verdedigen, nadat zij onderdrukt zijn; en degenen die onrechtvaardig handelen, zullen weten, tot wat laatste plaats van wederkeer zij zullen wederkeeren.

وَأَلَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۝

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ

بَعْدِ مَا ظَلَمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ

ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ۝

976 De ongeloofigen wezen er eerst op, dat de Heilige Qoer-ân het werk van den duivel is. Toen aangetoond werd, dat dit onbestaanbaar was met diens karakter en met de rechtschapenheid, die hij predikt, wezen zij er op, dat die het werk van een dichter was. Hiertegen werd hun medegedeeld, dat geen enkel kenmerk van het werk van een dichter in den Heiligen Qoer-ân is aan te treffen. De dichter volgt een doelloozen weg, terwijl de Heilige Qoer-ân zich een bepaald doel voor oogen stelt, nl. een reine verandering tot stand brengen in het leven dergenen, die hem volgen. In de tweede plaats zeggen de dichters dingen, die zij niet doen, terwijl de Heilige Profeet niet alleen een prediker van rechtschapenheid is, maar ook een voorbeeld, dat in practijk bracht wat hij in theorie had geleerd. En de belangrijkste van alles is de omstandigheid, dat de dichters geen voorspellingen kunnen uitspreken, als die, welke in den Heiligen Qoer-ân zijn aan te treffen. Hierop wordt in het daaropvolgende vers de aandacht gevestigd.

HOOFDSTUK XXVII

DE NAML (*An-Naml*)

GEOPENBAARD TE MEKKA (7 paragrafen en 93 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De Heilige Profeet ontvangt, evenals Mozes, een roeping.
- Par. 2, 3. Geschiedenis van Sálomo.
- Par. 4. Šállĥ en Lot.
- Par. 5. De geloovigen zullen verneven worden.
- Par. 6. De geestelijke verrijzenis.
- Par. 7. De tegenstand zal verdwijnen.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding in vs. 18 van een stam, die bekend staat onder den naam van *Naml*, in verband met Sálomo's tocht tegen de Koningin van Scheba.

Wat het jaar der openbaring van dit hoofdstuk en zijn plaats in den Heiligen *Qoer-án* betreft, zie de algemeene opmerkingen over het vorige hoofdstuk. Zooals daar opgemerkt is, het thema is nagenoeg hetzelfde als dat van het vorige hoofdstuk. De Heilige *Qoer-án* is het woord Gods, dat de Heilige Profeet van boven ontving, evenals Mozes een roeping op den Berg Sinaï ontving, en de vijanden van den eerste zouden op dezelfde wijze worden behandeld als die van den laatste. Dit is de hoofdinhoud van de eerste paragraaf. De tweede en derde zijn gewijd aan Sálomo's geschiedenis, waarin de toekomstige grootheid van den Heiligen Profeet aangeduid wordt. Het is inderdaad een deel der Mozaische geschiedenis, want het Israëlitische koninkrijk bereikt zijn hoogsten roem onder Sálomo's regeering. Wat de rest van het hoofdstuk betreft, is er in de vierde paragraaf een korte vermelding van de geschiedenis van Šállĥ en Lot, wier tegenstanders vernietigd werden. De vijfde paragraaf kan als het natuurlijke vervolg daarvan worden beschouwd, nl. dat de geloovigen verheven zullen worden. De zesde paragraaf verklaart echter, dat de overwinning van den Heiligen Profeet niet gekenmerkt zou zijn door de totale vernietiging van zijn vijanden, zooals in het geval van deze profeten, maar door de uiteindelijke geestelijke verrijzenis dergenen, die heelemaal doof, stom en dood schenen te zijn. In de laatste paragraaf wordt aangetoond, dat niemand anders zou verdwijnen dan de groote tegenstanders.

PARAGRAAF 1

De Heilige Profeet ontvangt, evenals Mozes, een Roeping

1—3. De Heilige Qoer-ân en leiding. 4, 5. Waarschuwing voor kwaadstichters. 7—12. Mozes ontving een roeping. 13, 14. Gevolgen van zijn verwerping.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Goedertieren, Hoorende God! a Dit zijn de verzen van den Qoer-ân en het Boek, dat duidelijk maakt; b

2 Een leiding en blijde tijdingen voor de geloovigen,

3 Die het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen, en van het leven hierna maals zijn zij verzekerd.

4 Aangaande degenen die niet in het hiernamaals gelooven, Wij hebben hun werken hun waarlijk schoon doen schijnen, maar zij zwerven blindelings voort. 977

5 Dezen zijn degenen, die een kwade kastijding zullen hebben, en in het hiernamaals zullen zij de grootste verliezers zijn.

6 En waarlijk, gij hebt den Qoer-ân van den Wijze, den Wetende ontvangen.

7 Toen Mozes tot zijn gezin zei: Waarlijk, ik zie vuur; ik zal er u een tijding van brengen, of ik zal er u een brandend stuk hout van brengen, opdat gij u zult verwarmen.

8 En toen hij daartoe kwam, werd er een stem geuit, zeggende: Gezegend is hij, die op zoek is naar het vuur en datgene wat er om heen is; en glorie zij God, den Heer der werelden: 978

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَدَأَهُمْ بِالْقُرْآنِ وَكَتَابٍ مُبِينٍ

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ

الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ

الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ

زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ

وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْآخَسِرُونَ

وَإِنَّكَ لَتُلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ

حَكِيمٍ عَلِيمٍ

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنستُ

نَارًا سَاتِيكُمْ مِنْهَا خَبِيرٌ أَوْ آتِيكُمْ

بِشَهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ

فَلَمَّا جَاءَهَا نُورٌ أَنْ يُورِكَ مَنْ

فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ

اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

a 965.

b 28 : 2.

Ar. zijt ge-
maakt... te
ontvangen.

Of, datgene
wat er ook
in het vuur
is.

977 Met hun werken worden bedoeld: die daden, welke zij behooren te verrichten, en niet de goedwillige daden, die zij bedreven.

978 Dit beteekent, dat de plaats, waar hij het vuur zag, een gezegende plaats was; zie 28 : 30.

9 O Mozes! waarlijk, Ik ben God, de Machtige, de Wijze:

يُمُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①

10 En werp uw staf neder. Maar toen hij dien zag bewegen, alsof die een slang was, a keerde hij zich om, zich terugtrekkende, en keerde niet terug. O Mozes! vrees niet; waarlijk, de apostelen zullen in Mijn tegenwoordigheid niet vreezen.

وَأَلْقَ عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا كَذَّبَ الْمُؤْمِنُونَ ②

a 498, 860.

11 Noch hij, die onrechtvaardig is geweest en in stede daarvan het goede doet na het kwade, want waarlijk, Ik ben de Vergevensgezinde, de Genadige:

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حَسَنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ③

12 En steek uw hand in de opening van uw boezem, die zal (er) wit uit komen, zonder kwaad: b onder de negen teekenen c tot Faraö en zijn volk; waarlijk, zij zijn een overtredend volk.

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ④ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ⑤

b 498, 860.

c 502.

13 Maar toen Onze teekenen tot hen kwamen, zeiden zij: Dit is een duidelijke tooverij.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ⑥

14 En zij loochenden ze ten onrechte en hoogmoedig, terwijl hun zielen daarvan overtuigd waren; overweeg dan, wat het einde der kwaadstichters was.

وَجحدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ⑦

PARAGRAAF 2

Geschiedenis van Sálomo

15—19. Uitgestrektheid van Sálomo's koninkrijk. 20—31. De koningin van Scheba.

15 En voorzeker gaven Wij aan David en Sálomo kennis, en zij beiden zeiden: Geloofd zij God, Die ons vele van Zijn geloovige dienaren heeft doen overtreffen.

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ⑧

16 En Sálomo was Davids erfgenaam, en hij zei: O menschen! ons is (de beteekenis van) de taal der vogelen geleerd, 979 en *overvloed* is ons geschonken; waarlijk, dit is een duidelijke goedertierenheid.

Ar. van elk ding.

17 En zijn legers van djinn 980 en menschen en *vogelen* werden tot hem verzameld, en zij werden in slagorde opgesteld.

Of. pdaar-den.

18 Tot, toen zij tot de vallei van den Naml kwamen, een Namliet zei: O Naml! ga in uw huizen, (opdat) Sálomo en zijn legers u niet zullen verpletteren, terwijl zij (het) niet weten. 981

19 En hij glimlachte, zich verbazende over haar woord, en zei: 982 Mijn Heer! geef dat ik dankbaar zij voor Uw

وَوَرِثَ سُلَيْمِنُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا
النَّاسُ عَلِمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا
مِنْ كُنْهِ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ
الْفَضْلُ الْمُبِينُ ①

وَ حِشْرَ لِسُلَيْمِنَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنِّ
وَ الْإِنْسِ وَ الطَّيْرِ فَهَمْ يُؤْرَعُونَ ②

حَتَّى إِذَا آتَوَا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ
نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَتَكُمْ
لَا يَحْطَمَنَّكُمْ سُلَيْمِنُ وَ جُنُودُهُ
وَ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ③

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ
رَبِّ أَوْرِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ بِعِمَّتِكَ التَّيَّ

979 Zie 21 : 79, waar gezegd wordt, dat de vogels aan David dienstbaar zijn gemaakt en waar het beteekent, dat de vogels als boodschappers gebruikt werden, gelijk in de voetnoot is aangetoond. *Ons zijn de taal der vogelen geleerd* wordt klaarblijkelijk dezelfde beteekenis. Het hier gebezigde woord *mantiq* wordt alleen ter aanduiding van *de taal van den mensch* gebezigd (zie Raghîb) en dus kunnen wij, strikt genomen, niet van de *mantiq* der vogelen spreken. Het is dus duidelijk, dat het woord hier overdrachtelijk wordt gebezigd, met betrekking tot de brieven, die de vogels droegen en die ongetwijfeld de taal van den mensch bevatten. Aangezien de vogel dienstbaar was bij het overbrengen der brieven van de eene plaats naar de andere, werden de brieven in overdrachtelijken zin de taal van den vogel. Opgemerkt dient te worden dat Sálomo zei: *ons is . . . geleerd*, niet *mij*, welke meervoudsvorm klaarblijkelijk op David zoowel als op Sálomo doelt, daar David ook vogels voor hetzelfde doel gebruikte.

980 Zie 34 : 12, 13, waar gezegd wordt, dat de djinn sterkten en beelden, etc. voor Sálomo maakten, hetgeen maar al te duidelijk aantoonst, dat zij niemand anders waren dan de vreemdelingen, die Sálomo onderworpen en tot den dienst gedwongen had.

981 *Wād-in-Naml* kan eigenlijk niet vertaald worden door *de vallei der mieren*, want het is een eigennaam en overeenkomstig de Tâdj-oel-'Arôes (zie onder het grondwoord *wadi*), ligt *Wād-i-Naml* tusschen Djibrin en 'Asqalân. En *Namla* is de naam van een stam, evenals *Mâzin*, dat letterlijk beteekent: *de eieren der mieren*. De Qâmôes, waarin onder het woord *barq* staat: *Abriqa is een der wateren van Namlah*, zegt duidelijk, dat de *Namlah* een stam is.

982 Sálomo was klaarblijkelijk verheugd, dat de Namlieten de wapenen niet tegen hem oppatten.

gunst, die Gij mij en mijn ouders hebt geschonken, en dat ik het goede doe, waaraan Gij een welgevallen hebt, en laat mij door Uw genade onder Uw dienaren, de goeden, binnentreden.

Of, paar-
den.

20 En hij nam de *vogelen* in oogenschouw en zei: Hoe komt het, dat ik Hoedhoed niet zie, of is hij onder de afwezigen? 983

21 Ik zal hem zekerlijk met een gestrenge kastijding kastijden, of hem dooden, of hij zal mij een duidelijke verontschuldiging brengen.

22 En hij bleef niet lang, en zei: Ik heb kennis opgedaan van wat gij niet weet en ik heb u een zekere inlichting van Scheba gebracht.

Ar. van elk
ding.

23 Waarlijk, ik vond een vrouw over hen regeeren, en zij heeft een machtigen troon:

24 Ik vond haar en haar volk de zon aanbidden in plaats van God, en de duivel heeft hun hun daden schoon doen schijnen en hen dus van den weg afgebracht, zoodat zij niet recht geleid zijn:

25 Dat zij zich niet nederbuigen voor God, Die voortbrengt wat in de hemelen en (op) de aarde verborgen is, en weet wat gij verbergt en wat gij openbaart:

26 God, er is geen god dan Hij; Hij is de Heer van den machtigen troon. a

أَعْمَتَ عَلَى وَعَلَى وَالِدَيْ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ
فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ①

وَتَقَعَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى
الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ①

لَا عَذَابَ لَكَ عَدَا أَبَا شَدِيدًا أَوْلَاكَ أَذِيبَهُ
أَوْ كَيْتَابِي بِي سُلْطِينَ مُبِينِينَ ①

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيٍّ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا
لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ
بِنَبَأٍ يَقِينِينَ ①

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ①

وَجَدْنَاهَا وَتَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
أَعْمَاءُ لَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ①

أَلَا يَسْجُدُونَ لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُحْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ①

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ①

a 485, 536.

983 Onder Hoedhoed moet niet worden verstaan de *Kievit*, maar *een persoon van dien naam*. De Arabische schrijvers spreken van een koning van Himjar onder den naam van *Hoedad*, dat nagenoeg identiek is met den in den Heiligen *Qoer-ân* vermelden Hoedhoed. Dit toont aan, dat het volstrekt niet vreemd is, dat zoo'n naam aan een mensch is gegeven. De daarop volgende verzen toonen duidelijk aan, dat Sálomo van een zijner officieren sprak; dat zoo'n machtige monarch als Sálomo een kleinen vogel een strenge straf oplegde en dat een

27 Hij zei: Wij zullen zien, of gij de waarheid hebt gesproken, dan of gij (een) van de leugenaars zijt:

28 Neem dezen mijn brief en overhandig hun dien; wend u vervolgens van hen af en zie wat (antwoord) zij geven.

29 Hij zei: O hoofden! waarlijk, een aanzienlijke brief is mij overhandigd:

30 Waarlijk, hij is van Sálomo, en waarlijk, hij is in den naam van God, den Weldadige, den Genadige:

31 Verhef u niet tegen mij en kom tot mij als degenen, die zich onderwerpen.

Ar. Dat
verhef.

قَالَ سَتَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ①

إِذْ هَبَّ بِي كِتَابِي هَذَا فَأَلْقَاهُ إِلَيْهِمْ
ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَأَنْظُرُ مَاذَا يَرْجِعُونَ ②

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلِكُ الرَّبِّيُّ أَلْقَى إِلَيَّ
كِتَابٌ كَرِيمٌ ③

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ
اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ④

أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ⑤

PARAGRAAF 3

Geschiedenis van Sálomo

32—44. Onderwerping van de koningin aan Sálomo.

32 Zij zei: O hoofden! geef mij raad aangaande mijn zaak; ik beslis nooit een zaak tot gij in mijn tegenwoordigheid zijt.

33 Zij zeiden: Wij zijn bezitters van kracht en bezitters van grooten moed, en het bevel behoort aan u; derhalve, zie wat gij zult bevelen.

34 Zij zei: Waarlijk, de koningen — wanneer zij een stad ingaan — verwoesten die en vernederen de aanzienlijksten van haar inwoners, en zoo doen zij (altoos):

35 En waarlijk, ik zal hun een geschenk zenden, en zal wachten om te zien, wat (antwoord) de gezanten terugbrengen.

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلِكُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي
مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ①

قَالُوا أَنْحُنُ أُولُو قُوَّةٍ وَ أُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ
وَ الْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ②

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً
أَفْسَدُوهَا وَ جَعَلُوا أَعْرَاجَ أَهْلِهَا آذَانًا
وَ كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ③

وَ إِنِّي مُرْسَلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنظُرْهُ
بِمَا يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ④

36 En toen hij tot Sálomo kwam, zei hij: Wat! zult gij mij met rijkdom helpen? Maar wat God mij gegeven heeft, is beter dan wat Hij u heeft gegeven. Neen, gij zijt verrukt over uw geschenk:

37 Keer tot hen terug, en wij zullen zekerlijk tot hen komen met legers, die zij niet kunnen wederstaan, en wij zullen hen zekerlijk vernederd daaruit verdrijven, en zij zullen in een schandelijken toestand verkeeren.

38 Hij zei: O hoofden! wie uwer kan mij haar troon ⁹⁸⁴ brengen, aleez zij in onderwerping tot mij komen?

39 Een vermetelee onder de djinn zei: Ik zal u dien brengen, aleez gij van uw plaats opstaat; ⁹⁸⁵ en waarlijk, ik heb er de macht toe (en) ik ben betrouwbaar.

40 Hij die de kennis van het boek had, zei: Ik zal u dien *in een oogwenk* brengen. En toen hij dien bij zich geplaatst zag, zei hij: Dit is van de goedertierenheid mijns Heeren, opdat Hij mij zal beproeven, of ik dankbaar of ondankbaar ben; en al wie dankbaar is, is slechts voor zijn eigen ziel dankbaar, en wie ondankbaar is, dan waarlijk, mijn Heer is Zichzelf genoeg, Geëerd.

41 Hij zei: Verander haar troon voor haar; ⁹⁸⁶ wij zullen zien, of zij den rechten

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتَيْدُونَنِي
بِمَالٍ فَمَا أَشْنَىٰ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا أَنْتُمْ
بَلْ أَنْتُمْ يَهْدِيَتِكُمْ تَفْرَحُونَ ۝

لِرَجْعِهِ إِلَيْهِمْ فَلَمَّا تَبَيَّنَهُمْ بِجُنُودِهِ
قَبِلَ لَهُمْ بِهَا وَتَخَرَّجَهُمْ مِنْهَا
أَذِلَّةً وَهُمْ ضَارِعُونَ ۝

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَأْمُورُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي
بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ۝

قَالَ عَفْرَيْتُ مِنَ الْجِنِّ أَنَا وَتِيكَ
بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ
وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ۝

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ
أَتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفًا
فَلَمَّا رَأَاهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا
مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي ءَأَشْكُرُ
أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَآتَيْنَا يُشْكُرُ
لِنَفْسِهِ ءَوَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ۝

قَالَ تَكْرُؤًا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرُ أَتَهْتَدِي

Ar. aleez
uw oog tot
u weder-
keert.

984 Bij het in vs. 35 genoemde geschenk schijnt ook een troon behoord te hebben, en dit is de troon, waarvan hier melding wordt gemaakt.

985 D.i. voordat Sálomo bevel gaf, van de plaats waar hij zich bevond, op te rukken.

986 Waarschijnlijk was de troon met onzedelijke afbeeldingen of afgodische beelden versierd, en Sálomo beval dien weg te nemen.

weg volgt, of dat zij (een) van degenen is, die niet recht geleid zijn.

42 En toen zij kwam, werd er gezegd: Is uw troon gelijk aan dezen? Zij zei: Hij is als het ware dezelfde, en ons werd voor dien de kennis gegeven, en wij waren onderworpen.

43 En wat zij buiten God aanbad, verhinderde haar, want zij was van een ongeloovig volk.

44 Er werd haar gezegd: Treed het paleis binnen; maar toen zij het zag, hield zij het voor een groote uitgestrektheid van water en bereide zich voor om de moeilijkheid te boven te komen. ⁹⁸⁷ Hij zei: Waarlijk, het is een paleis met glas geplaveid. Zij zei: Mijn Heer! waarlijk, ik ben onrechtvaardig tegen mijzelf geweest, en ik onderwerp mij met Sálomo aan God, den Heer der werelden. ⁹⁸⁸

أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ①

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ ط
قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأَوْتَيْنَا الْعِلْمَ
مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ②

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ③

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ
حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَائِبِهَا
قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُمَرَّدٌ مِنْ تَوَارِيرَ
قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ
مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ④

PARAGRAAF 4

Şalih en Lot

45—53. Şalih en zijn tegenstanders. 54—58. Lots volk wordt vernietigd.

45 En voorzeker hebben Wij tot Tsamôed ^a hun broeder Şalih gezonden, zeggende: Dien God; en zie! zij werden twee met elkander twistende partijen.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ شُعُودِ آخَاهُمْ
صَلِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ
فِرْيَاقِينَ يَخْتَصِمُونَ ①

a 491.

⁹⁸⁷ Het gebruik van het woord *sâq* in vele uitdrukkingen in den zin van *moeilijkheid* of *nood*, is in de Arabische literatuur een gemeenplaats; *Kasj'antisâq* is een welbekend idiomatisch gebruik van het woord; het beteekent: *zich op de moeilijkheid voorbereiden*.

⁹⁸⁸ De beschrijving, die de Heilige Goer-ân geeft van het paleis en het doel, waaraan het beantwoordt, toont de wijsheid van Sálomo aan bij het illustreeren van de werking der Goddelijke hand in de natuur. Hij had een glazen paleis gebouwd, waarvan de vloer ook van glas was; en daaronder stroomde water.

46 Hij zei: O mijn volk! waarom zoekt gij het kwaad vóór het goede te verhaasten? Waarom vraagt gij geen vergiffenis van God, opdat gij genadig zult worden behandeld?

قَالَ يَقَوْمٍ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ
قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ لِلَّهِ
عَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ⑤

47 Zij zeiden: Wij hebben tegenspoed ondervonden, wegens u en wegens degenen met u. Hij zei: De oorzaak van uw tegenspoed is bij God; neen, gij zijt een volk, dat beproefd wordt.

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ
قَالَ طَبَّيْرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ
قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ⑥

48 En er waren in de stad negen personen, die kwaad in het land stichtten en niet recht handelden.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ
يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصْلِحُونَ ⑦

49 Zij zeiden: Zweer elkan- der bij God, dat wij hem en zijn gezin zekerlijk des nachts plotseling zullen overvallen; dan zullen wij tot zijn erfge- naam zeggen: Wij waren niet getuige van de vernietiging van zijn gezin, en wij zijn waarlijk waarheidlievend 989

قَالُوا تَقَالَسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ
ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ
أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ⑧

50 En zij smeedden een plan, en Wij maakten een plan, terwijl zij (het) niet bemerkten.

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑨

51 Zie dan, wat het einde van hun plan was: Wij vernietigden hen en hun volk, allen (hunner).

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ
إِنَّا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ⑩

Ar. dat Wij.

De koningin van Scheba hield het glas verkeerdelijk voor het water, dat er onder stroomde, en toen Sálomo haar aandacht daarop vestigde, zag zij onmiddellijk haar dwaling in, d.i. de aanbidding van uiterlijke voorwerpen, zooals de zon, terwijl de ware bron of de bron des levens God was.

De Heilige Qoer-án spreekt in dit opzicht den Bijbel tegen: de laatste toch zegt, dat Sálomo door zijn niet-Israëlietische vrouwen tot den afgodendienst was overgegaan, terwijl de Heilige Qoer-án verklaart, dat zijn vrouwen tot zijn gods- dienst bekeerd waren en in de Goddelijke Eenheid geloofden. De critiek van den laatsten tijd neemt aan, dat de Bijbelsche zienswijze onjuist is.

989 Dit schijnt een profetische zinspeling op de samenzwering tegen den Heiligen Profeet in te houden, want de Qoereisjieten waren het tenslotte over hetzelfde plan eens, d.i. hem vernietigen. Uit elken stam der Qoereisjieten werd één man gekozen, en allen hunner moesten hem gelijktijdig met hun zwaard doorsteken, zoodat geen bepaalde stam schuldig kon worden geacht; tot dezen

52 En deze zijn hun ingestorte huizen, omdat zij onrechtvaardig waren; waarlijk, hierin is een teeken voor menschen, die weten.

53 En Wij bevrijdden degenen die geloofden en zich (voor het kwaad) hoedden.

a 494.

54 En (Wij zonden) Lot, a toen hij tot zijn volk zei: Wat! begaat gij een onzedelijkheid, terwijl gij (die) ziet?

55 Wat! nadert gij inderdaad wellustig de mannen, inplaats van de vrouwen? Neen, gij zijt menschen, die onwetend handelen.

56 Maar het antwoord van zijn volk was niet anders dan dat zij zeiden: Verdrijf Lots volgelingen uit uw stad; waarlijk, zij zijn menschen, die zich rein wenschen te houden!

57 En Wij bevrijdden hem en zijn volgelingen, behalve zijn vrouw; Wij bestemden haar, dat zij (een) van de achterblijvenden zou zijn.

b 495.

58 En Wij regenden op hen een regen, b en kwaad was de regen dergenen, die gewaar-schuwd waren.

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

وَ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَ كَانُوا
يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

وَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفَاحِشَةَ وَ أَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾

أَيْتَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً
مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ
قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ
إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَ أَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ
قَدَّرْنَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾

وَ أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ
مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 5

De Geloovigen zullen verheven worden

59. Vrede voor de uitverkorenen. 60—66. Macht en kennis van God.

59 Zeg: Geloofd zij God en vrede over Zijn dienaren, die Hij heeft uitverkoren. Is God beter, of wat zij (nevens Hem) plaatsen?

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ سَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ
الَّذِينَ اصْطَفَىٰ اللَّهُ خَيْرٌ مَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

aanslag op het leven van den Heiligen Profeet werd onmiddellijk vóór zijn vlucht naar Medina besloten, en dus is het voorval, dat op Šāliḥ betrekking heeft, als een voorspelling bedoeld.

DEEL XX

60 Of Hij, Die de hemelen en de aarde geschapen en voor u water van de wolken nedergezonden heeft; dan doen Wij daardoor schoone tuinen ontspruiten; gij hebt het niet in uw macht de boomen daarvan te doen groeien. Is er een god nevens God? Neen! zij zijn menschen, die afdwalen.

61 Of, Die de aarde tot een rustplaats heeft gemaakt en daarop rivieren heeft gemaakt en daarop bergen heeft geplaatst, en tusschen de twee zeeën een slagboom heeft gesteld? a Is er een god nevens God? Neen! de meesten hunner weten niet!

62 Of, Die den verdrukte verhoort, wanneer hij Hem aanroept, en het kwaad wegneemt, en u tot regeerders op de aarde maakt. Is er een god nevens God? Weinig is het, dat gij (er) acht op staat!

63 Of, Die u in de duisternis des lands en der zee leidt en Die de winden als blijde tijdingen vóór Zijn genade zendt. Is er een god nevens God? Verheven zij God boven wat zij (nevens) Hem plaatsten.

64 Of, Die de schepping begint (en) haar vervolgens wederom voortbrengt, en Die u onderhoud geeft van den hemel en de aarde. Is er een god nevens God? Zeg: Breng uw bewijs bij, indien gij waarheidlievend zijt.

65 Zeg: Niemand in de hemelen en (op) de aarde kent het ongeziene behalve God; en zij weten niet, wanneer zij opgewekt zullen worden.

أَمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ
أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ
حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ
أَنْ تَشْكُرُوا شَجَرَهَا ءِإِلَهُ مَعَ اللَّهِ ط
بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَمْ مَنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ
خِلْفَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَ
جَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ءِإِلَهُ
مَعَ اللَّهِ ط بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾

أَمْ مَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ
الشُّوْءَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ خُلْفَاءَ ٱلْأَرْضِ ءِإِلَهُ
مَعَ اللَّهِ ط قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

أَمْ مَنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَاحَتِهِ ءِإِلَهُ مَعَ اللَّهِ تَعَلَّى اللَّهُ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

أَمْ مَنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ
يَدْرِكُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ط
ءِإِلَهُ مَعَ اللَّهِ ط قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ط وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾

66 Neen! hun kennis van het hiernamaals is oppervlakkig en haastig; neen, zij verkeeren daaromtrent in twijfel; neen, zij zijn er gansch blind voor.

بَلِ الدَّرَكِ عَلَيْهِمْ فِي الآخِرَةِ تَدْبُلُ
هُمْ فِي شَاكٍ مِنْهَا تَدْبُلُ مِنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾

PARAGRAAF 6

De geestelijke Verrijzenis

67—69. Een les in het lot der vroegere menschen. 70—72. De tijd der vervulling. 73. Gods milddadigheid, 74, 75. Zijn kennis. 76—79. Een leiding en een oordeel. 80—82. De dooven zullen hooren en de blinden zullen zien.

67 En degenen die niet geener wij stof zijn geworden en (ook) onze vaders, zullen worden?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذْ أَنْتُمْ تُرَابًا
وَآبَاءُكُمْ أَأَبْنَا لِكُلِّكُمْ جُؤُنُ ﴿٦٧﴾

68 Dit is ons vroeger voorlooven, zeggen: Wat! wanneer zekerlijk voortgebracht zeker beloofd, ons en onzen vaders; dit zijn niets dan verhalen der ouden.

لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُكُمْ قَبْلُ
إِنْ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾

69 Zeg: Reis op de aarde, en zie hoe het einde der schuldigen was.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾

70 En treur niet over hen en wees niet bedrukt vanwege wat zij smeden.

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ
مِّمَّا يَكْرَهُونَ ﴿٧٠﴾

71 En zij zeggen: Wanneer zal deze bedreiging geschieden, indien gij waarheidlievend zijt?

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧١﴾

72 Zeg: Wellicht is iets van wat gij zoekt te verhaasten, u genaderd.

قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفٌ لَكُمْ
بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾

73 En waarlijk, uw Heer is de Heer der goedertierenheid jegens de menschen, maar de meesten hunner zijn niet dankbaar.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

74 En waarlijk, uw Heer kent wat hun borsten verbergen en wat zij openbaren.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾

75 En er is niets in den hemel en (op) de aarde verborgen, of het is in een duidelijk boek.

وَمَا مِنْ عَابِدٍ فِي السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٥﴾

Of, komt...
tot u, nadat
ik heenge-
gaan ben.

76 Waarlijk, deze Qoer-ân verklaart den kinderen Israëls de meeste van datgene, waartomtrent zij verschillen.

77 En waarlijk, het is een leiding en een genade voor de geloovigen.

78 Waarlijk, uw Heer zal door Zijn oordeel tusschen hen richten, en Hij is de Machtige, de Wetende.

79 Derhalve, vertrouw op God; waarlijk, gij (staat) op de duidelijke waarheid.

80 Waarlijk, gij doet de dooven den roep niet hooren, wanneer zij terugkeeren, zich terugtrekkende. ⁹⁹⁰

81 Noch kunt gij voor de blinden een leidsman uit hun dwaling zijn; gij kunt niemand doen hooren, behalve degenen die in Onze mededeelingen gelooven; en zij onderwerpen zich.

82 En wanneer het woord tegen hen zal geschieden, zullen Wij voor hen een schepsel uit de aarde brengen, dat tot hen zal spreken, omdat de menschen niet in Onze mededeelingen gelooven. ⁹⁹¹

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفْضُلُ عَلَى نَبِيِّ الْأَسْرَافِلِ
أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ①

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ②

إِنَّ رَبَّكَ يَفْضِلُ بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ③

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ④

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الضَّمَمَ
الدُّعَاءَ إِذَا وَكُفُوا مُدْبِرِينَ ⑤

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَىٰ عَن ضَلَالَتِهِمْ
إِنَّ سَمِيعَ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا
فَهُمْ مُّسْلَبُونَ ⑥

وَإِذَا دُكِّرَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ
دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ⑦

990 Dit vers levert een duidelijk bewijs van wat er met het opwekken der dooden door den Heiligen Profeet bedoeld wordt; immers hier wordt ons gezegd, dat de Heilige Profeet de dooden niet kan doen hooren, indien zij terugkeeren. Dit vers en de eerste woorden van het daarop volgende spreken klaarblijkelijk van de verworpingen, die hun oogen en ooren voor alle waarheid sluiten.

991 In de gezegden van den Heiligen Profeet staat omtrent de *dābbat-oel-ard* (lett. *het aardsche schepsel*) vermeld, dat zij een der teekenen van het „Uur“ was. De hier gegeven beschrijving daarvan, dat zij *spreken* zal, toont duidelijk aan, dat de *dābbat-oel-ard* menschen beduidt, die zich op aarde verlagen. Hen *voortbrengen* is een soort straf voor de Moeslims, die zij zullen overwinnen. Of, indien *toekalli-moehoem* opgevat wordt in den zin van *het zal hen wonden*, kan het betrekking hebben op de plagen en pestilentiën der latere dagen.

PARAGRAAF 7

De Tegenstand zal verdwijnen

83—86. De verwerpers in het gericht gebracht. 87, 88. De groote tegenstanders zullen vernederd worden. 89, 90. Vergelding van het goede en het kwade. 91. Mekka zal in handen van den Heiligen Profeet vallen. 92, 93. Waarschuwing voor tegenstanders.

83 En ten dage als Wij uit ieder volk een groep zullen vergaderen, uit het midden dergenen die Onze mededeelingen verwierpen, zullen zij dan tot groepen worden gevormd.

84 Totdat, wanneer zij komen, Hij zal zeggen: Hebt gij Mijn mededeelingen verworpen, terwijl gij geen uitgebreide kennis daarvan hadt? Of wat was het, wat gij deedt?

85 En het woordt zal tegen hen geschieden, omdat zij onrechtvaardig zijn geweest; dan zullen zij niet spreken.

86 Beschouwen zij niet, dat Wij den nacht hebben gemaakt, opdat zij daarin zullen rusten, en den dag om licht te geven? Waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen, die gelooven.

87 En ten dage als *er op de bazuin* zal worden geblazen, a zullen degenen die in de hemelen zijn en degenen die op de aarde zijn, dan verschrikt zijn, behalve degenen die God wil, en allen zullen vernederd tot Hem komen.

88 En gij ziet de bergen; gij denkt, dat zij stevig zijn, en zij zullen heengaan gelijk het heengaan van de wolk — het handenwerk van God, Die elk ding volkomen heeft gemaakt; waarlijk, Hij is Zich bewust van wat gij doet. 992

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
مِمَّنْ يَكْفُرُ بِالْآيَاتِنَا فَمَهُمْ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ وَقَالُوا كَذَّبْتُمْ بِآيَاتِنَا
وَلَمْ تَحْطُوا بِهَا عِلْمًا أَمْ آذَانًا
كُنْتُمْ تَعْمُونَ ﴿٨٤﴾

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا
فَهُمْ لَا يَنْطَفِقُونَ ﴿٨٥﴾

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُومًا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ نَفْرَةٌ مِّنْ
فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن
شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا وَرَهَىٰ
تَمُورًا مِّنَ السَّحَابِ طَنَّ اللَّهُ الَّذِي
أَلْقَىٰ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

Of. leven in
de vormen.
a 430.

992 Het verdwijnen der bergen bevat een duidelijke zinspeling op de verwijdering der machtige menschen, die zich tegen de prediking van den Heiligen

Ar. brengt,
hij zal.

89 Wie het goede *brenge*n, zullen beter hebben dan dat; en zij zullen te dien dage veilig zijn voor verschrikking.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا
وَهُمْ مِنْ فَرَجٍ يَوْمَئِذٍ أَمِنُونَ ﴿٥٩﴾

Ar. brengt.

90 En wie het kwade *brenge*n, dezen zullen op hun aangezichten in het vuur worden geworpen; zult gij (voor) iets anders worden beloond dan (voor) wat gij gedaan hebt?

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكَلَبَتْ وُجُوهُهُمْ
فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

91 Mij is slechts bevolen, den Heer van deze stad te dienen, Die haar heilig heeft gemaakt, en aan Hem behoort elk ding: en mij is bevolen, (een) van degenen te zijn, die zich onderwerpen;

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدِ
الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٦١﴾

92 En den *Qoer-ân* te reciteeren. Derhalve, wie recht gaat, gaat slechts voor zijn eigen ziel recht, en wie afdwaalt, zeg (hem) dan: Ik ben slechts (een) van de waarschuwers.

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَى
فَأَتَمَّ يَهْتَدِ إِلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ
فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٦٢﴾

93 En zeg: Geloofd zij God, Hij zal u Zijn teekenen toonen, opdat gij die zult kennen; noch is uw Heer achteloos omtrent wat gij doet.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ
فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٦٣﴾

Profeet verzetten, gelijk aangetoond is in de laatste woorden van het vers, dat duidelijk melding maakt van de straf voor de booze werken door Hem, Die Zich bewust is van wat zij doen.

HOOFDSTUK XXVIII

HET VERHAAL

(*Al-Qaşaş*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(9 paragrafen en 88 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1—4. Geschiedenis van Mozes.
- Par. 5. Een profeet als Mozes.
- Par. 6. De waarheid der openbaring.
- Par. 7. De tegenstanders zullen vernederd worden.
- Par. 8. Korachs rijkdom stort hem in het verderf.
- Par. 9. De uiteindelijke overwinning van den Heiligen Profeet.

Algemeene opmerkingen:

DE gelijkenis met Mozes is het voornaamste thema van dit hoofdstuk, en er wordt hier gezegd, dat de openbaring aan Mozes een duidelijke getuigenis is van de waarheid der openbaring aan den Heiligen Profeet Moehammad. De eerste vier paragrafen van het hoofdstuk verhalen de voornaamste gebeurtenissen in het leven van Mozes, van den tijd van zijn geboorte af tot hij de Israëlieten met succes uit Egypte leidde, te zamen met het verdrinken van het leger van Egypte. Vele bijzonderheden van dit tijdvak, welke elders niet vermeld worden, kan men hier vinden. Op het verhaal van Mozes volgt een paragraaf, die aantoont, dat nu een profeet als hij verschenen was, van wiens waarheid de openbaring aan Mozes duidelijk getuigde. De zesde paragraaf houdt de waarheid der openbaring van den Heiligen Qoer-ân hoog, terwijl de zevende aantoont, dat zijn tegenstanders vernederd zullen worden. De achtste haalt als voorbeeld Korach aan, wiens rijkdom hem te gronde richtte; het is een waarschuwing voor de Qoereisjieten om geen al te groot vertrouwen te stellen in aardsche bezittingen; of, het kan een waarschuwing voor de Moeslims zijn tegen den tijd, wanneer zij rijk en machtig zullen worden. Het hoofdstuk eindigt met een verklaring van de uiteindelijke overwinning van den Heiligen Profeet en van zijn zegevierenden intocht in dezelfde stad, waaruit hij verdreven zou worden.

PARAGRAAF 1

Geschiedenis van Mozes

1, 2. Een boek dat duidelijk maakt. 3—6. Faraö vervolgt de Israëlieten. 7—13. Mozes als kind in een rivier geworpen, gered en tot zijn moeder teruggebracht.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Goedertieren, Hoorende, Wetende God! a

2 Dit zijn de verzen van het Boek, dat duidelijk maakt.

3 Wij reciteeren u (iets) van het verhaal van Mozes en Faraö met waarheid, voor menschen die gelooven.

4 Waarlijk, Faraö verhief zich in het land en *verdeelde* de bewoners daarvan in partijen, één partij uit hun midden verzwakke; hij vermoorde hun zonen en liet hun vrouwen leven; waarlijk, hij was (een) van de kwaadstichters.

5 En Wij wenschten den- genen, die zwak werden ge- acht in het land, een gunst te verleenen en hen tot leiders te maken en hen tot erfgena- men te maken.

6 En hun macht in het land te schenken, en Faraö en Hâmân en hun legers dat- gene van hen te doen zien, wat zij duchtten.

7 En Wij openbaarden tot Mozes' moeder, zeggende: Zoog hem; en wanneer gij voor hem vreest, werp hem in de rivier en vrees niet en wees ook niet bedroefd; waarlijk, Wij zullen hem u terugbren- gen en hem tot (een) van de apostelen maken.

8 En Faraö's gezin nam hem op, opdat hij een vijand en een verdriet voor hen zou

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٥

طَسَمَ ٦

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٧

تَتْلُوَا عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ

بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٨

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ

أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ

يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ

إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ٩

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا

فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ

الدُّرُثِيِّينَ ١٠

وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ

وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا

يَحَدَّرُونَ ١١

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ

فَإِذَا اخْتَفَتْ عَلَيْهِ فَانْقُبِي فِي الْكِبْرِ

وَلَا تَحْزَنِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا سرَادُوهُ

إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ١٢

فَاتَّقَطَةَ أُلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا

a. 906.

lett. maak-
te.

zijn; waarlijk, Faraö en Hâmân en hun legers waren zondaars.

9 En Faraö's vrouw zei: Een verkwikking van het oog voor mij en voor u; dood hem niet; wellicht zal hij ons nuttig wezen, of wij kunnen hem tot zoon aannemen; en zij bemerkten niet.

10 En het hart van Mozes' moeder was vrij (van bezorgdheid); zij zou het haast onthuld hebben, indien Wij haar hart niet hadden gesterkt, opdat zij (een) van de geloovigen zou zijn.

11 En zij zei tot zijn zuster: Volg hem. En zij sloeg hem op een afstand gade, terwijl zij (het) niet bemerkten,

12 En Wij stonden hem te voren *niet toe te zuigen*; toen zei zij: Zal ik u de bewoners van een huis aanwijzen, die hem voor u zullen verzorgen, en zij zullen hem welwillend zijn?

13 Derhalve gaven Wij hem aan zijn moeder terug, opdat haar oog verkwikt zou worden en opdat zij niet treuren zou, en opdat zij weten zou, dat de belofte Gods waarachtig is; maar de meesten hunner weten niet.

وَحَرَّانَا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِبِينَ ①

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي
لِي وَكَذَلِكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَلَيَّ أَنْ يَنْفَعَنِي
أَوْ يَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ①

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فِرْعَاوَانًا
كَادَتْ لِلْغَيْبِ بِه لَوْ لَا أَنْ رَظُنَّا عَلَيَّ
قَلْبَهَا لَتَأْكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ①

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ
عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ①

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ
فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ
يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ①

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ وَتَعْلَمَنَّ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ①

PARAGRAAF 2

Geschiedenis van Mozes

14—21. Mozes doodt een Egyptenaar en wordt voor een gevaar gewaarschuwd.

14 En toen hij zijn puberteit had bereikt en volwassen was geworden, schonken Wij hem wijsheid en kennis; en aldus beloonen Wij degenen die het goede doen.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ
حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِينَ ①

Ar. deze.
Ar. deze.

15 En hij ging in de stad, op een tijd van achteloosheid van den kant van haar inwoners, en hij vond daarin twee mannen vechten, *de een* van zijn partij en *de ander* van zijn vijanden, en hij die van zijn partij was, riep tot hem om hulp tegen dengeen, die van zijn vijanden was; derhalve sloeg Mozes hem met zijn vuist en doodde hem. Hij zei: Dit is vanwege de handeling des duivels; waarlijk, hij is een vijand, openlijk misleidend. ⁹⁹³

a. 1147.

16 Hij zei: Mijn Heer! waarlijk, ik heb mijzelf schade doen lijden, ⁹⁹⁴ derhalve bescherm ^a mij. En Hij beschermde hem; waarlijk, Hij is de Vergevensgezinde, de Genadige.

17 Hij zei: Mijn Heer! daar Gij mij een gunst hebt verleend, zal ik nimmer een ondersteuner der schuldigen zijn.

18 En hij was in de stad, vreezende, afwachtede, en zie! hij die den vorigen dag zijn bijstand had gevraagd, riep tot hem om hulp. Mozes zei tot hem: Gij zijt waarlijk iemand, die duidelijk dwaalt.

19 En toen hij hem, die hun beider vijand was, wilde grijpen, zei hij: O Mozes! wilt gij mij dooden, zooals gij

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ
مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ
يَقْتُلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا
مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَعَاثَهُ الَّذِي مِنْ
شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ
مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ
عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ
مُبِينٌ ﴿٩٩٣﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ
لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٩٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ
أَكُونَ ظَاهِرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿٩٩٥﴾

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ
فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ
يَسْتَصْرِحُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ
لَعَوِيُّ مُبِينٌ ﴿٩٩٦﴾

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْبِطِشَ بِالَّذِي
هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمْوَسَىٰ أَتَرِيدُ

993 Het woord *dit* in Mozes' verklaring doelt op de straf, die hij den Egyptenaar had gegeven. Het beteekent, dat door zijn duivelsch werk de Egyptenaar op die wijze was gestraft. De Rabbijsche verklaring van Exod. 2 : 12, dat van Mozes' moord op den Egyptenaar gewaagt, is, dat de Egyptenaar den dood verdiende, „omdat hij een Israëlietische vrouw gedwongen had ontucht met hem te plegen" (*Jewish En.*, Vol. IX p. 48). De Heilige Qoer-ân noemt het vergriep niet, maar het lijdt geen twijfel, dat hij zijn vergriep een *duivelsch werk* noemt. Vs. 17 toont duidelijk aan, dat Mozes zich niet als iemand beschouwde, die onrecht had gepleegd of een schuldig persoon had geholpen.

994 Dit beteekent, dat hij een ander met levensgevaar had geholpen.

gisteren een persoon gedood hebt? Gij wenscht slechts een dwingeland in het land te worden, en gij wenscht niet tot degenen te behooren, die recht handelen.

20 En een man kwam uit het afgelegenste deel der stad aansnellen. Hij zei: O Mozes! waarlijk, de hoofden houden te zamen raad om u te doden; derhalve, ga (terstond) heen; waarlijk, ik ben (een) van degenen, die u welwillend zijn.

21 Derhalve ging hij daaruit heen, vreezende, afwach- tende, (en) hij zei: Mijn Heer! bevrijd mij van de onrechtvaardige mensen.

أَنْ تَفْتَلِنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا يَا الْأَمْسِيُّ
إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي
الْأَمْرِضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْمُصْلِحِينَ ⑩

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ الْمَدْيَنَةِ
يَسْأَلُ قَالَ يَمُوسَى إِنَّ الْمَلَائِكَةَ
يَأْتِمُرُونَ بِكَ لِتَقْتُلُوهُ فَأَخْرَجْ
إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ⑩

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرْتَبُّ قَالَ رَبِّ
تَجِبْنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ⑩

PARAGRAAF 3

Geschiedenis van Mozes

22—26. Vlucht naar Midian. 27, 28. Zijn huwelijk.

22 En toen hij zijn aange- zigt naar Midian wendde, zei hij: Wellicht zal mijn Heer mij op het rechte pad leiden.

23 En toen hij tot het water van Midian kwam, vond hij daarop een groep menschen (hun schapen) drenken, en hij vond behalve hen twee vrouwen (haar kudde) terughouden. Hij zei: Wat scheelt u? Zij zeiden: Wij kunnen niet drenken, tot de schaapherders (hun schapen) uit het water hebben genomen, en onze vader is een zeer oude man.

24 Toen drenkte hij (haar schapen) voor haar; vervolgens keerde hij naar de schaduw terug en zei: Mijn Heer! waarlijk, ik heb wat goed Gij ook tot mij moogt nederzenden van noode.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلَقَّاهُ مَدْيَنٌ قَالَ عَلَيَّ
رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سِوَاءَ السَّبِيلِ ⑩

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ
أُمَّةً مِنَ النِّسَاءِ يَسْقُونَ هُ
وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ
تَذُوذُنِ قَالَ مَا حَظُّكُمَا بِمَا تَلْتَمِسَانِ
نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءَ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ⑩

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ⑩

25 En een der twee vrouwen kwam tot hem, bedeesd loopende. Zij zei: Mijn vader ⁹⁹⁵ roept u, opdat hij er u de belooning voor zal geven, dat gij voor ons (de kudde) hebt gedrenkt. En toen hij tot hem kwam en hem het verhaal vertelde, zei hij: Vrees niet; gij zijt veilig voor de onrechtvaardige menschen.

26 Een van haar zei: O mijn vader! neem hem in dienst; waarlijk, de beste dergenen, die gij in dienst kunt nemen, is de sterke man, de betrouwbare.

27 Hij zei: Ik wil u één van deze mijn twee dochters den huwelijk geven, onder voorwaarde dat gij mij acht jaren zult dienen; maar indien gij (er) tien voltooit, zal het uit uw vrijen wil zijn, ⁹⁹⁶ en ik wil niet hard zijn jegens u; indien het God behaagt, zult gij mij (een) van de oprechten vinden.

28 Hij zei: Dit zal (een overeenkomst) tusschen mij en u zijn; welken van beide bepaalde tijden ik ook vervul, er zal mij geen onrecht worden gedaan; en God is Getuige van wat wij zeggen.

Ar. tus-
schen u.

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ
قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا
سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَنَصَّ عَلَيْهِ
الْقَوِصَّ قَالَ لَا تَخَفْ لَمْ يَجْعَلْ مِنَ
الْقَوِيمِ الظَّالِمِينَ ⑤

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ
إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ⑥

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى
ابْنَتَيْ هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَنِي
حَجَبٍ فَإِنْ أَسَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ
عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَمْسُقَ عَلَيْكَ
سِتْرَ دِينِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ⑦

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى
مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ⑧

PARAGRAAF 4

Geschiedenis van Mozes

29—35. Roeping van Mozes. 36—39. Faraö's redetwist met hem. 40—42. Faraö wordt verdronken.

29 En toen Mozes den bepaalde tijd had vervuld en met zijn gezin reisde, bemerkte hij aan deze zijde van den berg vuur. Hij zei tot zijn ge-

فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ
آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ

995 Dit was Jethro of Sjoë'aib.

996 Overeenkomstig de Rabbijsche verslagen leefde Mozes tien jaar lang met Jethro, hetgeen het Qoer-anische verhaal in hoofdzaak bevestigt (zie *Jewish*

zin: Wacht, ik heb vuur-gezien; wellicht zal ik er u eenige tijding of een brandend stuk hout van brengen, opdat gij u zult verwarmen. ^a

a 20:10.

30 En toen hij daartoe kwam, kwam een stem van de rechterzijde der vallei op de gezegende plek van den struik, zeggende: O Mozes! waarlijk, Ik ben God, de Heer der werelden.

31 En zeggende: Werp uw staf neder. En toen hij dien zag bewegen, alsof die een slang was, ^b keerde hij zich om, zich terugtrekkende, en keerde niet weder. O Mozes! treed naar voren en vrees niet; waarlijk, gij zijt (een) van degenen, die in veiligheid zijn:

b 498, 20:20

32 Steek uw hand in de opening van uw boezem; zij zal (er) wit uitkomen, zonder euvel, ^c en wees moedig in vreeze: ⁹⁹⁷ deze twee zullen dan twee bewijsgronden van uw Heer wezen tot Faraö en zijn hoofden; waarlijk, zij zijn overtredende menschen.

c 498, 860.

33 Hij zei: Mijn Heer! waarlijk, ik heb een hunner gedood; derhalve vrees ik, dat zij mij zullen dooden:

34 En mijn broeder, Aäron, hij is welbespraakter dan ik; derhalve, zend hem met mij als helper, mij bevestigende; waarlijk, ik vrees, dat zij mij zullen verwerpen.

إِهْلِهِ أَمْكُتُوا إِنِّي أَنسْتُ نَارًا لَعَلِّي
أَتَيْتُكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ
النَّارِ تَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ النَّوَادِ
الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ
الشَّجَرَةِ أَنْ يَسْمُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ
كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ
يَسْمُوسَىٰ أَتَيْتُكَ وَلَا تَخَفْ مِنِّي
مِنَ الْإِمْيَنِينَ ﴿٣٢﴾

أَسْأَلُكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضًا
مِّنْ غَيْرِ سَوْءٍ وَأَضْمُرُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ
مِنَ الرَّهْبِ فَذَلِكَ بُرْهَانِنِ مِنْ
رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٣٣﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا
فَكَفَىٰ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٤﴾

وَإِخِي هَارُونَ هُوَ أَنْصَحٌ مِّنِّي لِسَانًا
فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي
أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٥﴾

En.). Jakob had een soortgelijke overeenkomst met Laban gesloten (zie Gen. 29). Maar het Goer-ånische verhaal bevat een duidelijke voorspelling aangaande den Heiligen Profeet, op wiens vlucht inderdaad een toespeling wordt gemaakt in de vlucht van Mozes: Eerst na acht jaar trad hij Mekka weer binnen (zie vs. 85, dat een duidelijke voorspelling bevat aangaande zijn terugkeer naar Mekka), terwijl hij in het geheel tien jaar in Medina bleef.

997 Lett.: trek uw zijde (of hand) tot u samen. De metafoor is ontleend aan een vogel, die zulks doet, als hij zich veilig acht voor vrees.

35 Hij zei: Wij zullen uw arm door uw broeder sterken, en Wij zullen u beiden een gezag geven, opdat zij u niet zullen bereiken; (ga) met Onze teekenen; gij beiden en degenen die u volgen, zullen het hoogst zijn.

36 En toen Mozes met Onze duidelijke teekenen tot hen kwam, zeiden zij: Dit is niets dan verzonnen tooverij, en nooit hebben wij daarvan onder onze vroegere vaders gehoord.

37 En Mozes zei: Mijn Heer weet het best wie met de leiding van Hem komt, en wien het goede einde der woning toebehoort; waarlijk, het zal den onrechtvaardigen niet voorspoedig gaan.

38 En Faraö zei: O hoofden! ik weet geen anderen god voor u dan mij; derhalve, steek mij vuur aan, o Hâmân, op stof, en bereid mij een hoog gebouw, opdat ik kennis van Mozes' God verwerve; 998 en waarlijk, ik denk, dat hij (een) van de leugenaars is.

39 En hij was ten onrechte hoovaardig in het land, hij en zijn legers, en zij dachten, dat zij niet tot Ons zouden worden wedergebracht.

40 Derhalve grepen Wij hem en zijn legers aan, en wierpen hen in de zee; en zie hoe het einde der onrechtvaardigen was.

41 En Wij hebben hen tot leiders gemaakt, die tot het vuur roepen; en ten dage der opstanding zullen zij niet bijgestaan worden.

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَ
نَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ
إِلَيْكُمَا يَا أَيَّتُهَا آتٰمًا وَمِن آتٰبِكُمَا
الْغٰلِبُونَ ⑤

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِآيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ
قَالُوا مَا هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا
سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي آبَائِنَا الْآلِوَءِ ⑥

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ
بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ
لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا
يُفْلِحُ الظَّٰلِمُونَ ⑦

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا السَّلٰمَ مَا
عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلٰهٍ غَيْرِيَّ فَأَوْقَدُ
رِي يٰهَا مَنْ عَلَى الظَّٰلِمِينَ فَاَجْعَل لِّي صَحَابًا
تَعْلَقُ أَظْفَارِي إِلَى الْإِلٰهِ مُوسَىٰ لَا وَرِي
لَا ظَفْرُهُ مِّنَ الْكٰذِبِينَ ⑧

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْاَرْضِ
يَعْتَرِ الْحَقَّ وَظَنُوا أَنَّهُم لآيٰتِنَا
لَا يُرْجَعُونَ ⑨

فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّٰلِمِينَ ⑩

وَجَعَلْنَاهُمْ آيٰتَةً يَذْعُونَ إِلَى النَّارِ
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ⑪

998 Faraö spot met de gedachte aan den Heer der hemelen en der aarde en beveelt spottenderwijze een zijner dienaren baksteen te maken (dit is wat vuur

42 En Wij hebben een vloek hen in deze wereld laten volgen, en ten dage der opstanding zullen zij tot degenen behooren die van het goede verwijderd worden.

Of, ge-
maakt
worden er
afzichtigelijk
uit te zien.

وَاتَّبَعْتَهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ⑤

PARAGRAAF 5

Een Profeet als Mozes

43—46. De Goddelijke openbaring verwittigde Mozes te voren van de komst van den Heiligen Profeet. 47—50. De Heilige Profeet komt in waarheid.

43 En voorzeker gaven Wij Mozes het Boek, nadat Wij de vroegere geslachten hadden verdelgd, duidelijke bewijsgronden voor de menschen en een leiding en een genade, opdat zij (er) acht (op) zullen slaan.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ
مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ⑤

44 En gij waart niet aan de westerzijde, toen Wij het gebod tot Mozes openbaarden, en gij waart niet onder de getuigen; 999

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِ إِذْ فَضَيْتَنَا
إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ⑤

45 Maar Wij verwekten geslachten, en het leven werd hun verlengd; en gij woonde niet onder de bewoners van Midian, hun Onze mededeelingen reciteerende, maar Wij waren de Zenders.

وَلِكَيْتَا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
تَشْلُوا عَلَيْهِمْ إِنِّي نَاوِلِكُنَا مُرْسِلِينَ ⑤

46 En gij waart niet aan deze zijde van den berg, toen Wij riepen, maar (het is) een genade van uw Heer, opdat gij een volk zult waarschuwen, waartoe vóór u geen waarschuwer is gekomen, opdat zij (er) acht (op) zullen slaan. 1000

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّا أَتَاهُمْ مِنْ تَذْوِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ⑤

op stof aansteken beteekent) en een hoog gebouw op te richten, opdat hij in de hemelen kan gluren, ten einde den Heer der hemelen en der aarde te ontdekken.

999 De Herhaling van de zinsnede *gij waart niet* op die en die plaats, in dit vers en in de daarop volgende twee verzen, dient eenvoudig om den nadruk te leggen op de vervulling van de voorspelling, die zoo duidelijk is, dat men moet denken, dat Mozes van iemand sprak, van wiens aanwezigheid hij toen volkomen bewust was.

1000 Dit vers stelt de bedoeling van de daaraan voorafgaande verzen in het

47 En opdat zij, wanneer hen een verderf overkwam om wat hun handen hebben vooruitgezonden, niet zouden zeggen: Onze Heer! waarom hebt Gij geen apostel tot ons gezonden, opdat wij Uw mededeelingen zouden volgen en van de geloovigen zouden zijn!

48 Maar (nu), wanneer van Ons de waarheid tot hen is gekomen, zeggen zij: Waarom is hem niet den gelijke gegeven van wat aan Mozes werd gegeven? Wat! geloofden zij niet in wat vroeger aan Mozes werd gegeven? Zij zeggen: Twee elkander steunende tooverijen; en zij zeggen: Waarlijk, wij zijn degenen die niet in alle gelooven. 1001

49 Zeg: Breng dan van God eenig (ander) boek, dat een betere leiding is dan deze beide, (opdat) ik het volge, indien gij waarheidlievend zijt. 1002

وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمْت
أَيْدِيَهُمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَمْرُنَا
إِلَيْنَا لَرَسُولًا فَكَتَبْنَا إِلَيْكَ وَكُنُونَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ④

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
لَوْلَا أَوْتِي مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَمْ
يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ
قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا ۗ وَقَالُوا
إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ نُونَ ④

قُلْ فَأَنزِلُوا بَيْتِي مِنَ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ
أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ④

licht: Gij waart daar niet, maar het was de Goddelijke genade, die Mozes een voorspelling aangaande u in den mond legde. Dit wordt verduidelijkt door de woorden *een genade van uw Heer, opdat gij een volk zult waarschuwen* Het volk, waartoe te voren geen waarschuwer gekomen was, was de Arabieren; zie 32 : 3, 36 : 6.

1001 De ongeloovigen namen tegenover den Heiligen Profeet geen vaste houding aan, en telkens wanneer aangetoond werd, dat een zekere tegenwerping onjuist was, namen zij hun toevlucht tot een andere. Toen de Heilige Profeet verscheen, zeiden zij, dat hij een openbaring moest hebben ontvangen als die aan Mozes, maar toen hun op de gelijkenis gewezen en gezegd werd, dat zij hetzelfde lot zouden ondergaan als de tegenstanders van Mozes, zeiden zij, dat beiden, d.i. Mozes en Moehammad, bedriegers waren, die de menschen door hun welsprekendheid betooverden, want beiden hielpen elkaar; en daarom geloofden zij in den een noch in den ander.

1002 Deze verklaring vestigt slechts de aandacht op het feit, dat de aan Mozes en den Heiligen Profeet geschonken openbaring een hoogere plaats inneemt dan welke andere openbaring ook. En dit is inderdaad waar, want onder al de heilige boeken der wereld neemt de Bijbel de tweede plaats in na den Heiligen Qoer-ân.

50 Maar indien zij u niet antwoorden, weet dan, dat zij slechts hun lage begeerten volgen; en wie dwaalt meer dan hij, die zijn lage begeerten volgt, zonder eenige leiding van God? Waarlijk, God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّهُمْ
يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ
مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ يَعْتَرِ هُدًى
مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ⑤

PARAGRAAF 6

De Waarheid der Openbaring

51—53. Het verband met de vroegere openbaring bevestigd.
54—57. De geloovigen moeten geduld hebben in beproevingen.
58—60. Reeds vernietigde steden geven een waarschuwing.

51 En voorzeker hebben Wij het Woord vele punten van samenhang voor hen laten hebben, opdat zij (er) acht (op) zullen slaan. 1003

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ⑤

52 (Aangaande) degenen wien Wij vóór hetzelfde het Boek hebben gegeven, zij gelooven daarin.

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ
هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ ⑥

53 En wanneer het hun voorgelezen wordt, zeggen zij: Wij gelooven daarin; waarlijk, het is de waarheid van onzen Heer; waarlijk, wij waren vóór dit degenen, die zich onderwierpen.

وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ
إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا
مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ⑦

54 Dezen zal hun belooning tweemaal worden geschonken, omdat zij standvastig zijn en het kwade met het goede afweren en uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven.

أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا
صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ
وَمَا سَرَرْنَا لَهُمْ يَنْفِقُونَ ⑧

1003 Dit houdt in, dat God ervoor gezorgd heeft, dat Zijn woord, zooals het in den Heiligen Goer-ân voorkomt, vele punten van samenhang heeft met de vroegere openbaring, opdat het hun des te gemakkelijker zal zijn om aan zijn waarheid te worden herinnerd. Zelfs al geloofden zij niet in een vroegere openbaring, dan toch leveren de duidelijke punten van gelijkheid in de beginselen van twee verschillende profeten, die op zulk een afstand van tijd, onder geheel verschillende volken en onder volkomen verschillende omstandigheden verschenen, en de vervulling van de door den een uitgesproken voorspelling in den ander, een afdoend bewijs van hun beider waarheid.

55 En wanneer zij een ijdel gesprek hooren, wenden zij zich daarvan af en zeggen: Wij zullen onze werken hebben en gij zult uw werken hebben; vrede zij over u, wij wenschen de onwetenden niet.

56 Waarlijk, gij kunt niet leiden wien gij liefhebt, maar God leidt wien Hij wil, en Hij kent de volgers van den rechten weg het best.

57 En zij zeggen: Indien wij met u de leiding volgen, zullen wij uit ons land worden weggerukt. Wat! hebben Wij hen niet op een veilig, heilig gebied doen vestigen, waarheen vruchten van allerlei soort worden gebracht? Een onderhoud van Ons; maar de meesten hunner weten (het) niet. ¹⁰⁰⁴

58 En hoe menige stad, die over haar middelen van bestaan jubelden, hebben Wij verdelgd; en deze zijn hun woningen; ze zijn na hen slechts voor een korten tijd bewoond, en Wij zijn de erfgenamen.

59 En uw Heer verdelgde de steden nooit, tot Hij in haar hoofdstad een apostel had verwekt, hun Onze mededeelingen reciteerende, en Wij verdelgden de steden nooit, behalve wanneer haar inwoners onrechtvaardig waren.

60 En welke dingen u ook gegeven zijn, zijn slechts een voorziening van het leven dezer wereld en haar sieraad, en al wat bij God is, is beter en duurzamer; begrijpt gij (het) dan niet?

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَ
قَالُوا إِنَّا أَعْمَالُنَا وَكَمَّ أَعْمَالِكُمْ
سَلَّمَ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ۝

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ
اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ۝

وَقَالُوا إِنْ تَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ
تُتَخَذَنَّ مِنْ أََرْضِنَا أَوْ كَمْ تُكِنُّ
لَهُمْ حَرَمًا إِنَّمَا يُجِبِي إِلَيْهِ تَمَرَاتُ
كُلِّ شَيْءٍ زَمْرًا مِّنْ لَّدُنَّا وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَكَمَّ أَهْلُكُنَا مِنْ قَرْبٍ لَّهِ بَطَرَتْ
مَعِيشَتُهَا قَتَلَتْ مَسْكِنَهُمْ لَمْ
تُسْكُنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۝
كَمَا تَحْنُ الْوَارِثِينَ ۝

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى
يَبْعَثَ فِي أُولَاهَا رَسُولًا يُثَلِّمُوا عَلَيْهِمْ
الْبَيْنَاتِ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى
إِلَّا وَ أَهْلُهَا ظَالِمُونَ ۝

وَمَا أَوْعَدْتُم مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّعِ الْحَيَوةَ
الدُّنْيَا وَزَيَّنَّاها وَمَاعِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ
وَأَنْتُمْ أَفْلا تَعْقِلُونَ ۝

1004 Het vers spreekt van de ongegronde vrees dergenen, die dachten, dat de zwakheid der Moeslims op de overrompeling, den dood of de verdrijving van dergenen zou uitloopen, die den Islâm aangenomen hadden. Zij krijgen ten ant-

PARAGRAAF 7

De Tegenstanders zullen vernederd worden

61—66. Leiders verlaten hun volgelingen. 67—73. Macht en kennis behooren aan God. 74, 75. De tegenstanders van hun machteloosheid doordrongen.

61 Is hij, wien Wij een schoone belofte hebben beloofd, die hij (waar) zal vinden, gelijk hem, dien Wij van de voorzieningen van het leven dezer wereld hebben voorzien; dan zal hij ten dage der opstanding (een) van degenen zijn, die (ter bestrafing) zullen worden voorgebracht.

62 En ten dage als Hij hen zal roepen en zeggen: Waar zijn degenen, die gij voor Mijn deelgenooten hielt?

63 Degenen over wie het vonnis bekrachtigd is, zullen zeggen: Onze Heer! dezen zijn degenen, die wij hebben doen dwalen; wij hebben hen doen dwalen, zooals wij zelf dwaalden; U verklaren wij ons vrij (van hen); zij dienden ons nooit.

64 En er zal gezegd worden: Roep uw deelgenootgoden aan. Dan zullen zij hen aanroepen, maar zij zullen hun niet antwoorden, en zij zullen de kastijding zien; o, dat zij den rechten weg gevolgd hadden!

65 En ten dage als Hij hen zal roepen en zeggen: Wat antwoord hebt gij den apostelen gegeven?

66 Dan zullen de verontschuldigungen hun te dien dage duister zijn, en zij zullen elkander niet vragen.

أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَكَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾

فَعَصَيْتُمْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءَ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾

Of, ten
wiens aan-
zien het
woord be-
waarheid.

woord, dat de voorspellingen, die verklaren, dat Mekka een veilig en heilig gebied is, waarheen de menschen in alle eeuwen zullen stroomen, in vervuiling moeten gaan.

67 Maar aangaande hem, die zich bekeert en gelooft en het goede doet, wellicht zal hij onder de voorspoedigen zijn.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ⑥

68 En uw Heer scheidt en kiest wien Hij wil; het is niet aan hen om te kiezen; glorie zij God en verheven zij Hij boven hetgeen zij (nevens Hem) plaatsen.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا
كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى
عَنَّا يُشْرِكُونَ ⑦

69 En uw Heer kent wat hun borsten verbergen en wat zij aan het licht brengen.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ⑧

70 En Hij is God; er is geen god dan Hij! Alle lof, komt Hem in deze (wereld) en (in) het hiernamaals toe, en aan Hem behoort het oordeel, en tot Hem zult gij worden wedergebracht.

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ
فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ
وَرِيبٌ لِّمَنْ يُرْجَعُونَ ⑨

71 Zeg: Zeg mij, indien God den nacht aanhoudend over u liet voortduren tot den dag der opstanding, wie is de god buiten God, die u licht zou kunnen brengen? Hoort gij dan niet?

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ
الَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ
إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِنُورٍ
أَفَلَا تَسْمَعُونَ ⑩

72 Zeg: Zeg mij, indien God den dag aanhoudend over u liet voortduren tot den dag der opstanding, wie is de god buiten God, die u den nacht, waarin gij rust neemt, zou kunnen brengen? Ziet gij dan niet?

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ
النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ
إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ
فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ⑪

73 En uit Zijn genade heeft Hij voor u den nacht en den dag gemaakt, opdat gij daarin zoudt rusten en opdat gij van Zijn goedertierenheid zoudt zoeken en opdat gij zoudt danken.

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ⑫

74 En ten dage als Hij hen zal roepen en zeggen: Waar zijn degenen, die gij voor Mijn deelgenooten hielt?

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآئِي
الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ⑬

75 En Wij zullen uit ieder volk een getuige nemen en zeggen: Breng uw bewijs bij; dan zullen zij weten, dat de waarheid aan God behoort; en wat zij uitdachten, zal van hen verdwijnen.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعِلْمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾

PARAGRAAF 8

Korachs Rijkdom stort hem in het Verderf

76—80. Korach staat tegen Mozes op en is verrukt over zijn rijkdom. 81, 82. Zijn ondergang.

76 Waarlijk, Korach was van het volk van Mozes, maar hij stond tegen hen op, en Wij hadden hem zooveel van de schatten gegeven, dat zijn hoopen rijkdom zekerlijk een groep menschen met groote sterkte zouden nederdrukken. Toen zijn volk tot hem zei: Jubel niet; waarlijk, God heeft de jubelenden niet lief; 1005

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَى إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾

77 En zoek de toekomstige woning door middel van wat God u heeft gegeven en veronachtzaam uw deel van deze wereld niet, en doe (anderen) goed, zooals God u goed heeft gedaan, en zoek geen kwaad in het land te stichten: waarlijk, God heeft de kwaadstichters niet lief.

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

78 Hij zei: Dit is mij slechts gegeven vanwege de kennis, die ik heb. Wist hij niet, dat God vóór hem degenen van de geslachten had verdelgd, die machtiger dan hij in

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ

1005 Het verhaal van Korach of Qaroen, zijn opstand tegen de leiding van Mozes en Aäron, en dat hij door de aarde werd verzwolgen, staan vermeld in Numeri 16. De eenige bijvoeging van eenig belang tot het verhaal, zooals het in den Heiligen Qoer-än staat, is de vermelding van zijn rijkdom, een feit, waarvan de Rabbijnsche literatuur gewaagt (Jewish En.), volgens welke de fabelachtige vermaardheid van zijn rijkdom zoo groot is, dat de sleutels van zijn schatkamers een vracht voor drie honderd mullezens vormden.

sterkte waren en meer (rijkdom) hadden vergaard? En de schuldigen zullen niet over hun zonden ondervraagd worden. 1006

79 Toen begaf hij zich in zijn pracht tot zijn volk. Degenen die het leven dezer wereld wenschten, zeiden: O, dat wij den gelijke van wat aan Korach is gegeven hadden! Waarlijk, hij bezit een groot fortuin.

80 En degenen wien de kennis gegeven werd, zeiden: Wee over u! Gods belooning is beter voor hem, die gelooft en het goede doet, en niemand verkrijgt die behalve de lijdzamen.

81 Aldus lieten Wij de aarde hem en zijn woning verzwelgen; 1007 en hij had geen troep helpers om hem tegen God bij te staan, noch was hij onder degenen, die zich kunnen verdedigen.

82 En degenen die den vorigen dag zijn plaats begeerden, begonnen te zeggen: Ach! (weet), dat God de middelen van bestaan uitbreidt en beperkt voor wien Hij wil van Zijn dienaren; indien God ons niet genadig was geweest, zou Hij ons waarlijk hebben vernederd; ach! (weet) dat het den ondankbaren nimmer voorspoedig zal gaan.

تَوَّاهُ وَآكَثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ
عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠٠٦﴾

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ
الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا لِيَلْبَسَنَّ
لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ
لَكُدُ حَقٌّ عَظِيمٌ ﴿١٠٠٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ
ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَلَا يُلْقِيهَا إِلَّا الصَّادِقُونَ ﴿١٠٠٨﴾

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ
فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُنْتَصِرِينَ ﴿١٠٠٩﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ
بِأَلْسِنَتِهِمْ يَفْرُتُونَ وَيَكْفُرُونَ اللَّهُ
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَيَقْدِرُ لَهُ تَوَلَّى أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ
بِنَاظِرِ وَيَكْفُرُونَ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١٠١٠﴾

1006 D.i. er zal om geen verklaring worden gevraagd, daar het een dag der openbaring van de gevolgen der daden zal zijn. Vgl. 55 : 38—40.

1007 Dit beteekent, dat hij verging. *Chasf* beteekent ook: een ander verlagen, verootmoedigen of vernederen. Zie het daarop volgende vers.

PARAGRAAF 9

De uiteindelijke Overwinning van den Heiligen Profeet

83, 84. De deemoedigen zullen zegevieren. 85. Mekka zal door den Heiligen Profeet veroverd worden. 86—88. De Heilige Profeet moet standvastig blijven.

83 (Aangaande) die toekomstige woning, Wij bestemmen die voor degenen, die zich op de aarde niet wenschen te verheffen, noch kwaad te stichten; en het goede einde is voor degenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

Ar. hij zal.

84 Al wie het goede brengt, zal een betere dan dat hebben, en al wie het kwade brengt — dengenen die het kwade doen, zal slechts vergolden worden wat zij gedaan hebben.

85 Waarlijk, Hij Die den Goer-ân voor u bindend heeft gemaakt, zal u zekerlijk naar de plaats van bestemming terugbrengen. ¹⁰⁰⁸ Zeg: Mijn Heer kent hem het best, die de leiding heeft gebracht en hem, die in een duidelijke dwaling verkeert.

86 En gij hebt niet verwacht, dat u het Boek zou worden ingegeven, maar het is een genade van uw Heer; derhalve, wees geen ondersteuner van de ongeloofigen.

87 En laten zij u niet van de mededeelingen Gods afwenden, nadat die tot u zijn geopenbaard, en roep (de menschen) tot uw Heer en wees niet (een) van de polytheïsten.

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

إِنَّ الَّذِي قَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ وَادُّعُ إِلَىٰ سِرَابِكِ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾

1008 Het woord *ma'âd* beteekent *de laatste plaats, waarheen men terugkeert*, en hier is het opgevat in den zin van *Mekka*, omdat de pelgrims telkens weer daarheen terugkeeren; zie 2 : 125, waar de Ka'ba een veel bezochte plaats voor de menschen wordt genoemd. Wij hebben hier dus een duidelijke voorspelling, dat de Heilige Profeet uit Mekka zal moeten vluchten en dat hij daarheen zal worden

Ar. Zijn
aanzicht
of Zijn
persoon.

88 En roep nevens God geen anderen god aan; er is geen god dan Hij; ieder ding is vergankelijk, behalve Hij; aan Hem behoort het oordeel en tot Hem zult gij worden wedergebracht.

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا إِلَهًا
إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ
لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

teruggebracht, klaarblijkelijk als een overwinnaar. Volgens sommigen werd dit vers bij het vertrek van den Heiligen Profeet van Mekka geopenbaard, d.i. op zijn weg naar Medina.

HOOFDSTUK XXIX

DE SPIN (*Al-'Ankabôet*)

GEOPENBAARD TE MEKKA (7 paragrafen en 69 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Beproevingen louteren.
- Par. 2, 3. Geschiedenis van Noach, Abraham en Lot.
- Par. 4. Zwakheid der valsche gelooven: Een les in het lot der vroegere volkeren.
- Par. 5. De Heilige Qoer-ân loutert.
- Par. 6. De ongelooovigen gewaarschuwd en de geloovigen getroost.
- Par. 7. Overwinning der geloovigen.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld *De Spin* op grond van het feit, dat valsche afgodische en polytheistische gelooven hier bij een spinneweb worden vergeleken. Dit hoofdstuk en de drie daarop volgende hoofdstukken vormen een andere groep van Mekkaansche openbaringen, elk aanvangende met de letters *alif, lam, mim*. Dit hoofdstuk handelt voornamelijk over de vervolgingen tegen de Moeslims en de beproevingen, die zij doorstonden; maar het gemeenschappelijke thema van deze groep is, gelijk in het hierop volgende hoofdstuk verduidelijkt wordt, dat uit het doode land Arabië een groot volk zou worden verwekt. Het jaar van hun openbaring kan bepaald gesteld worden op het vijfde of zesde jaar der bediening van den Helligen Profeet, op grond van de voorspelling, die in het hierop volgende hoofdstuk voorkomt.

Het vorige hoofdstuk voorspelt in duidelijke bewoordingen een zegevierenden terugkeer van den Helligen Profeet naar Mekka en duidt dus de zege van den Islâm aan. Hier wordt ons medegedeeld, dat het groote doel, de overwinning der waarheid, nooit bereikt is dan door groote bezoeken en zware beproevingen om harentwille te ondergaan. Daarom waren beproevingen en vervolgingen noodzakelijk. Terwijl het aldus aanvangt, is er een toespeling op de vervolging van ouders tegen hun eigen kinderen, en dengenen die tot den Islâm bekeerd zijn, wordt medegedeeld, dat zij zich in alle andere zaken naar hun ouders moeten schikken en dat zij valsche leerstukken echter beslist moeten verwerpen. De tweede, derde en vierde paragraaf maakt in het kort melding van de geschiedenis van Noach, Abraham, Lot en andere profeten, daarmee aantoonende, hoe de rechtschapenen steeds beproevingen moesten ondergaan, hoe zij aan vervolgingen werden onderworpen en dat valsche gelooven echter geen grondslag hadden en steeds door de waarheid weggemaaid waren. Aan het einde van de vierde para-

PARAGRAAF 1

Beproevingen louteren

1—5. Beproevingen zijn noodzakelijk. 6, 7. Inspanning zal een belooning meebrengen. 8, 9. Gehoorzaamheid aan afgodische ouders. 10, 11. De vervolging scheidt de getrouwen van de huichelaars. 12, 13. De last van het kwade.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Ik ben God, de beste Weter. ^a

الْمَلِكِ

2 Denken de menschen, dat zij met rust zullen worden gelaten, omdat zij zeggen: Wij gelooven, en (dat) zij niet beproefd zullen worden? ¹⁰⁰⁹

أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ①

3 En voorzeker hebben Wij degenen (die) vóór hen (leefden), beproefd; en God zal degenen die waarheidsliedend zijn, zekerlijk kennen en Hij zal de leugenaars zekerlijk kennen.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ ②

4 Of denken degenen die het kwade doen, dat zij Ons zullen ontkomen? Slecht is wat zij oordeelen!

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ④

Of, hoopt.

5 Wie God *vreest* te ontmoeten, de door God bepaalde tijd zal dan waarlijk komen; en Hij is de Hoorende, de Wetende.

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَاتٍ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑤

graaf worden de valsche gelooven bij een spinneweb vergeleken, waarmee dus geïllustreerd wordt, hoe uiterst zwak ze zijn. De vijfde paragraaf gewaagt van de louterende uitwerking van den Heiligen Qoer-án, en aan de herhaalde vraag om meerdere teekenen wordt voldaan met het eenvoudige antwoord, dat het Heilige Woord Gods op zichzelf reeds een genoegzaam duidelijk teeken was, omdat het een verandering in het leven dergenen, die het volgden, teweegbracht. De zesde paragraaf licht de ongeloovigen in omtrent het lot, dat hun wacht en omtrent de gevolgen van hun wreede vervolgingen tegen de Moesiims; ze beurt de laatsten ook op door te verklaren, dat hun lijden weldra plaats zal maken voor een gelukkigen toestand. De zevende paragraaf toont aan, dat God, Die zelfs de ongeloovigen genadig behandelt, de inspanning der geloovigen om wille van de waarheid niet onvruchtbaar zal laten blijven.

1009 Dit doelt op de vervolgingen der ongeloovigen te Mekka tegen de geloovigen.

6 En wie hard strijdt, strijdt slechts voor zijn eigen ziel; waarlijk, God is Zichzelf genoeg, boven (de behoefte aan) de werelden verheven.

7 En (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, Wij zullen hun booze werken zekerlijk van hen wegnemen en Wij zullen hun het beste van wat zij gedaan hebben zekerlijk vergelden.

8 En Wij hebben den mensch goedheid jegens zijn ouders bevolen, en indien zij met u twisten, opdat gij (anderen) met Mij zult vereenigen, waarvan gij geen kennis hebt, gehoorzaam hen niet; ¹⁰¹⁰ tot Mij is uw wederkeer; dan zal Ik u inlichten omtrent hetgeen gij gedaan hebt.

9 En (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, Wij zullen hen zekerlijk onder de goeden doen binnentreden.

10 En onder de menschen is er, die zegt: Wij gelooven in God; maar wanneer hij op (den weg van) God vervolgd wordt, houdt hij de vervolging der menschen voor de kastijding Gods; ¹⁰¹¹ en indien er hulp van uw Heer komt, zouden zij zekerlijk zeggen: Waarlijk, wij waren met u, Wat! is God niet de beste Weter van wat in de borsten van het mensdom is?

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ
إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ⑥

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ
عَنَّهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي
كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑦

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا
وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِنِّي مَرْجِعُكُمْ
فَأَنْبِئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑧

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ⑨

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ
فَإِذَا أُذْهِقَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً
النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ
نَصْرٌ مِّنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا
مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا
فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ⑩

1010 Terwijl dit vers op het belang van gehoorzaamheid aan ouders wijst, waarschuwt het tevens er voor, zelfs aan dezen kinderlijken plicht al te groot gewicht te hechten. Het toont aan, dat wanneer zelfs een belangrijke plicht met een nog hooger strijdt, de eerste aan den laatsten opgeofferd moet worden.

1011 Dit beteekent, dat zij die zwak in het geloof zijn, de vervolging der

11 En God zal degenen die gelooven, zekerlijk kennen en Hij zal de huichelaars zekerlijk kennen.

12 En degenen die niet gelooven, zeggen tot degenen die gelooven: Volg ons pad en wij zullen uw zonden dragen. En nimmer zullen zij de dragers zijn van eenige hunner zonden; waarlijk, zij zijn leugenaars.

13 En zij zullen zekerlijk hun eigen lasten en andere lasten met hun eigen lasten dragen, en zij zullen ten dage der opstanding zekerlijk ondervraagd worden aangaande wat zij verzonnen hebben.

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ⑩

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطِيئَتَكُمْ
وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ
شَيْءٌ ۗ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ⑪

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَهُمْ لَمَّا
أَنْقَالِهِمْ ۗ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ⑫

PARAGRAAF 2

Geschiedenis van Noach en Abraham

14, 15. Noach. 16—18. Abraham. 19—22. Nieuwe volken nemen de plaats in van oude.

14 En voorzeker zonden Wij Noach tot zijn volk, en hij bleef duizend jaar, op vijftig jaar na, onder hen. 1012 En de zondvloed overviel hen, terwijl zij onrechtvaardig waren. a

15 En Wij bevrijdden hem en de gezellen van de ark en maakten het tot een teeken voor de volkeren.

16 En (Wij zonden) Abraham, toen hij tot zijn volk zei: Dien God en wees oppassend voor (uw plicht jegens) Hem; dit is het beste voor u, indien gij (het) wist.

وَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ
فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا حَسْبَيْنَ ۗ عَامًا
فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ⑬

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا
آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ⑭

وَأَبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۗ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ⑮

Of, wijd-
verspreide
dood.
a 488.

ongeloovigen, die noodzakelijk was om hun geloof te sterken en te reinigen, als een straf van God beschouwden voor hun verandering van geloof.

1012 Het is niet onwaarschijnlijk, dat 's menschen levensduur in vroeger dagen langer was dan tegenwoordig en dat Noach een buitengewoon hoogen ouderdom onder zijn landgenooten bereikte. Er zijn evenwel omstandigheden die aantoonen, dat de vermelding hier betrekking heeft op het in stand blijven van

17 Gij aanbidt slechts afgodsbeelden buiten God en gij scheidt een leugen. Waarlijk, degenen die gij buiten God dient, hebben voor u geen macht over eenig onderhoud; derhalve, zoek van God onderhoud en dien Hem en wees Hem dankbaar; tot Hem zult gij worden wedergebracht.

18 En indien gij (de waarheid) verwerpt, dan hebben de volkeren vóór u inderdaad (de waarheid) verworpen; en niets rust op den Apostel behalve het duidelijk overbrengen (van de boodschap).

19 Wat! overwegen zij niet, hoe God de schepping begint (en) ze daarna wederom voortbrengt? Waarlijk, dat is Gode gemakkelijk. ¹⁰¹³

20 Zeg: Reis op de aarde en zie hoe Hij de eerste schepping maakt; vervolgens scheidt God de latere schepping; waarlijk, God heeft macht over elk ding.

21 Hij kastijdt wien Hij wil en is genadig aan wien Hij wil, en tot Hem zult gij worden wedergebracht.

22 En gij zult niet ontkomen, noch op de aarde noch in den hemel, en gij hebt buiten God geen beschermer noch helper.

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا
وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ
لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ
وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾

وَإِنْ تَكْفُرُوا فَقَدْ كَذَّبْتُمْ
مَنْ قَبْلَكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ الشَّعَاةَ
الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَنْشَاءُ
وَإِلَيْهِ تُفْلَحُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ مِنْ وَاٍيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾

de door Noach verkondigde wet gedurende 950 jaar, daar Abraham toen in zijn plaats kwam, die om die reden onmiddellijk na Noach wordt vermeld.

1013 De wet der schepping en vernietiging der dingen, welke voortdurend in de natuur in werking is, komt in het leven der volken tot uitdrukking: een volk wordt in het leven geroepen, daarna wordt het weggemaaid en een nieuw volk komt in zijn plaats. Op deze wet doelt het vers, als een waarschuwing voor de afgodische bewoners van Mekka, dat de tijd nu gekomen was, dat zij plaats moesten maken voor een ander volk. Dit wordt in de daarop volgende verzen duidelijk gemaakt.

PARAGRAAF 3

Geschiedenis van Abraham en Lot

23—25. Abraham wordt vervolgd, 26, 27. Hij vlucht en wordt gezegd. 28—30. Lot.

23 En (aangaande) degenen die niet in de mededeelingen Gods en Zijn ontmoeting gelooven, zij wanhopen aan Mijn genade, en dezen zijn het, die een pijnlijke kastijding zullen hebben.

24 En het antwoord van zijn volk was niets anders dan dat zij zeiden: Dood hem of verbrand hem; maar God bevrijdde hem van het vuur; 1014 a waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die gelooven.

25 En hij zei: Gij hebt voor uzelf afgodsbeelden buiten God genomen om wille van vriendschap tusschen u in het leven dezer wereld; dan zullen sommigen uwer ten dage der opstanding anderen loochenen en sommigen uwer anderen vervloeken, en uw woning is het vuur, en gij zult geen helpers hebben.

26. En Lot geloofde in hem, en hij zei: Ik vlucht tot mijn Heer; waarlijk, Hij is de Machtige, de Wijze. 1015

27 En Wij schonken hem Izak en Jakob, b en lieten het profeetschap en het boek in zijn zaad blijven, en Wij gaven hem zijn belooning in deze wereld, en in het hiernamaals zal hij waarlijk onder de goeden zijn.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَبِقَائِهِ
أُولَئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ①

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ
النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ②

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
أَوْثَانًا مَمْدُودَةً بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ
وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا لِمَا كُفَرْتُمْ بِهِ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِنْ تُصَرِّينَ ③

فَأَمَّنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ
إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ④

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا
فِي ذُرِّيَّتِهِ التَّمِيمَةَ وَالْكِتَابَ وَأَتَيْنَاهُ
أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
لَمِنَ الصَّالِحِينَ ⑤

a 891.

b 848.

1014 Evenals in 21 : 69 wordt ook hier niet vermeld, dat Abraham werkelijk in het vuur werd geworpen. Integendeel, het plan was: of hem te *dooden* of te *verbranden*.

1015 De woorden *Ik vlucht tot mijn Heer* duiden op zijn vlucht naar een ander land, waarheen hij door zijn Heer bevolen was te vluchten. Dit wordt

28 En (Wij zonden) Lot, toen hij tot zijn volk zei: Waarlijk, gij begaat een onzedelijkheid, die geen der volkeren vóór u ooit heeft be-
dreden:

29 Wat! komt gij tot de mannen en pleegt gij roof op den grooten weg, en gij bedrijft booze werken in uw vergaderingen? Maar het antwoord van zijn volk was niet anders dan dat zij zeiden: Breng Gods kastijding over ons, indien gij (een) van de waarheidlievenden zijt.

30 Hij zei: Mijn Heer! help mij tegen het misdadige volk.

وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَنَا تُؤْمِنُونَ
الْفَالِحِينَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ
مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

إِنَّكُمْ لَنَا تُؤْمِنُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ
السَّبِيلَ ۗ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ
الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ

إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّخِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾
قَالَ سَتَرْتُ عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٢﴾

PARAGRAAF 4

Zwakheid der valsche Gelooven: Een Les in het Lot der vroegere Volkeren

31—35. Lots volk vernietigd. 36, 37. Het volk van Sjoe'alb. 38. 'Ad (en Tsamôed. 39. Faraö en anderen. 40. Straf in verschillende vormen. 41—44. Valsche gelooven vergeleken bij een spinneweb.

31 En toen Onze boodschappers met blijde tijdingen tot Abraham kwamen, a zeiden zij: Waarlijk, wij zullen de inwoners van deze stad de inwoners van deze stad verdelgen, want haar inwoners zijn onrechtvaardig.

32 Hij zei: Waarlijk, daarin is Lot. Zij zeiden: Wij weten wel wie daarin is; wij zullen hem en zijn volgelingen zekerlijk bevrijden, behalve zijn vrouw; zij zal onder degenen zijn, die achterblijven.

33 En toen Onze boodschappers tot Lot kwamen, was hij om hunnentwille bedroefd, en hij miste de kracht om hun zaak te volbrengen en zij zeiden: Vrees niet en

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى
قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا سَحَنُ
أَعْلَمُ بِسُنِّ فِيهَا اللَّهُ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ
إِلَّا امْرَأَتَهُ ذَاتُ كَأْتٍ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ
بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا

a 11:69.

duidelijker vermeld in 19 : 49. Zijn vlucht naar een ander land behoedde Abraham dus voor het vuur.

wees ook niet bedroefd; waarlijk, wij zullen u en uw volgelingen bevrijden, behalve uw vrouw; zij zal onder degenen, zijn, die achterblijven:

34 Waarlijk, Wij zullen op de inwoners dezer stad een straf van den hemel doen nederkomen, omdat zij overtreden hebben.

35 En voorzeker hebben Wij daarvan een duidelijk teeken gelaten voor menschen die begrijpen. 1016

36 En tot Midian (zonden Wij) hun broeder Sjoe'aib, a en hij zei: O mijn volk! dien God en vrees den jongsten dag, en handel niet verdorven in het land, kwaad stichtende.

37 Maar zij verwierpen hem, en een zware aardbeving overviel hen, en zij werden onbeweglijke lichamen in hun woning.

38 En (Wij verdelgden) 'Ad en Tsamœd, en aan hun woningen is u (dit) inderdaad duidelijk; en de duivel deed hun hun werken schoon toeschijnen; derhalve wendde hij hen van het pad af, hoewel zij met doorzicht begaafd waren.

39 En (Wij verdelgden) Korach b en Farao en Hâmân; c en voorzeker kwam Mozes tot hen met duidelijke bewijsgronden, maar zij gedroegen zich hoogmoedig in het land; toch konden zij (Ons) niet voorbijstreven.

40 En Wij straften ieder om zijn zonde; en onder hen was er, over wien Wij een geweldigen storm nederzon-

تَحَفَّ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِدُكَ وَأَهْلَكَ
إِلَّا أُمَّرَأَتَكَ كَأَنَّكَ مِنَ الْغَابِرِينَ ①

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
رِجْءًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ②

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَّيِّنَةً
لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ③

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ
يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ
وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ④

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
فَصَبَّحُوا فِي دَارِهِمْ جثِيئِينَ ⑤

وَعَادًا وَشَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ
مَّسْكِنِهِمْ فَوَرَّيْنَهُمْ الشَّيْطَانُ
أَعْمَأَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ
وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ⑥

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ
جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا
فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ⑦

فَلَمَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبَاءً وَمِنْهُمْ مَّنْ أَخَذَتْهُ

a 496.

Of, sommige van hun woningen zij u.

b 1005.

c 28 : 6.

1016 Sodom en Gomora — de verwoeste steden — lagen in de buurt van de Doode Zee, aan den weg van Arabië, gelijk vermeld is in 15 : 76.

a 7 : 72.
69 : 6. 7.
b 493, 495.

c 1007.

d 39,
11 : 37—48,
23 : 27—29.

den, a en onder hen was er, dien de dreuning overviel, b en onder hen was er dien Wij door de aarde lieten verzwelgen, c en onder hen was er, dien Wij verdrinken; d en het betaamde God niet onrechtvaardig jegens hen te zijn, maar zij waren onrechtvaardig jegens hun eigen zielen.

41 De gelijkenis van degenen die bewakers buiten God nemen, is als de gelijkenis van de spin, die zich een woning maakt; en waarlijk, de zwakste der woningen is de woning van de spin — wisten zij (het) maar.

42 Waarlijk, God weet wat zij buiten Hem aanroepen; en Hij is de Machtige, de Wijze.

43 En (aangaande) deze gelijkenissen, Wij stellen ze den menschen voor, en niemand begrijpt ze, behalve de geleerden.

44 God heeft de hemelen en de aarde met waarheid geschapen; waarlijk, hierin is een teeken voor de geloovigen.

الصَّيْحَةَ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ إِذَا حَدَّثَتْ بُيُوتًا وَإنْ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾

إنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ لَوْ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٥٢﴾

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لَضَرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٥٣﴾

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾

PARAGRAAF 5

De Heilige Qoer-ân loutert

DEEL XXI

45. De Heilige Qoer-ân bevrijdt den mensch van de slavernij der zonde. 46. Beginsel der controverse. 47—49. De Heilige Qoer-ân bevat alle godsdienstige waarheden. 50, 51. De verandering, die de Heilige Qoer-ân teweeggebracht heeft, is een teeken van zijn waarheid.

45 Lees voor wat u van het Boek is geopenbaard en onderhoudt het gebed; waarlijk het gebed houdt (den mensch) af van onzedelijkheid

أَشْرُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ

en kwaad, en de gedachtenis Gods is zekerlijk het grootst, en God weet wat gij doet. 1017

46 En twist niet met de volgelingen van het Boek dan door hetgeen het beste is, behalve degenen hunner die onrechtvaardig handelen, en zeg: Wij gelooven in datgene wat tot ons is geopenbaard, en wat tot u is geopenbaard, en onze God en uw God is Eén en aan Hem onderwerpen wij ons. 1018

47 En aldus hebben Wij het Boek tot u geopenbaard; en degenen wien Wij het Boek hebben gegeven, gelooven daarin en onder dezen zijn er, die daarin gelooven en niemand loochent Onze mededeelingen behalve de ongeloofigen.

48 En gij reciteerde daarvoor niet enig boek noch schreef gij er een af met uw rechterhand, want dan zouden degenen die onwaarheden zeggen, getwijfeld hebben. 1019 a

a 513.

الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَكَذَكَرَ اللَّهُ الْكَبِيرَ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٥٦﴾

وَلَا تَجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ ۗ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ
وَقُولُوا أَمَّا يَا ذِكْرَىٰ نُزِّلَ إِلَيْنَا
أَنْزِيلٌ إِلَيْكُمْ ۗ وَاللَّهُ وَآلِهِمْ وَاحِدٌ
وَتَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ ۗ فَالَّذِينَ
اتَّبَعَهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمِنْ
هُؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۗ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٥٨﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ
وَلَا تَحْطَأُ بِبَيْتِكُمْ إِذَا الْأَرْتَابِ
الْمُبْطِلُونَ ﴿٥٩﴾

1017 Dit vers stelt in de woorden: *de gedachtenis Gods is het grootst*, d.w.z. de machtigste en doeltreffendste betuigeling der zonde, het rechte beginsel vast om zich van de slavernij der zonden te bevrijden. Het is een levend geloof in de Goddelijke macht, kennis en goedheid, dat den mensch weerhoudt, in de wegen van Zijn mishagen te wandelen, en dit houdt de gedachtenis Gods in. Een stellig en zeker weten, dat iedere slechte daad een slecht gevolg heeft, dat er een Opperwezen is, Dat weet wat voor het menscheijk oog verborgen is en Wiens zedewet doeltreffend is, waar de zedelijke dwang van een samenleving volkomen faalt, dat Hij de Bron van alle goedheid is en dat door goedheid de mensch gemeenschap met Hem kan hebben, dat zijn de eenige doeltreffende middelen om den mensch te weerhouden het kwade te doen. In deze beginselen geeft iedere nieuwe openbaring den Moeslims een levend geloof in.

1018 Dat is de kern der Islamietische controverse: *Wij gelooven in datgene wat tot ons is geopenbaard en wat tot u is geopenbaard, en onze God en uw God is Eén*. Het Islamietische begrip God is het zuiverste monotheïsme en het begrip Goddelijke openbaring is het ruimste, dat men maar kan vormen, daar het erkent, dat de Goddelijke openbaring in alle eeuwen aan alle volken is geschonken.

1019 De ruime godsdiensstige beginselen en de schoone zedelijke en geestelijke waarheden, die in den Heiligen *Qoer-ân* tot uitdrukking komen, kunnen

49 Neen! dit zijn duidelijke mededeelingen in de borsten dergenen, wien kennis is geschonken; en niemand loochent Onze mededeelingen behalve de onrechtvaardigen.

50 En zij zeggen: Waarom zijn van zijn Heer geen teekenen op hem nedergezonden? Zeg: De teekenen zijn slechts bij God, en ik ben slechts een duidelijke waar- schuwer.

51 Is het hun niet genoeg, dat Wij u het Boek hebben geopenbaard, dat hun wordt voorgelezen? Waarlijk, hierin is een genade en een herin- nering voor menschen die gelooven.

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ
الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن
رَّبِّهِ طُفُلًا إِنَّمَا الْأَيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَ
إِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ طُفُلًا فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةٍ وَ
ذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

PARAGRAAF 6

De Ongeloofigen gewaarschuwd en de Geloovigen getroost

52—55. Zekerheid van de straf. 56—62. De geloovigen zullen een groote belooning krijgen. 63. De doode aarde zal in het leven terug-geroepen worden.

52 Zeg: God is genoeg-zaam als Getuige tusschen mij en u; Hij weet wat in de hemelen en (op) de aarde is. En (aangaande) degenen die in de valsheid gelooven en niet in God gelooven, dezen zijn het, die de verliezers zijn.

53 En zij vragen u de kastijding te verhaasten; en indien er geen bepaalde tijd vastgesteld was, zou de kastijding zekerlijk tot hen gekomen zijn; en zekerlijk zal die onvoorziens tot hen komen, terwijl zij (die) niet bemerken.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمُ شَٰهِدًا
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِينَ
آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ طُفُلًا لَّا
مُسَيِّ لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلِيَأْتِيَهُمْ
بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾

Ar. tus-
schen u.

niet verzameld zijn geweest — althans indien zoo'n verzameling door menschelijke inspanning mogelijk ware geweest — dan door iemand, die kennis van al de vroegere Schriften had; maar de Heilige Profeet had zelfs niet één boek gelezen, om maar niet te spreken van alle Schriften. Wat men op een profeet als Jezus zou kunnen zeggen, dat hij de vroegere Schriften gelezen en er sommige schoone waarheden uit verzameld had, kan op den Heiligen Profeet niet worden gezegd,

54 Zij vragen u de kastijding te verhaasten, en waarlijk, de hel omringt de ongeloovigen; 1020

55 Ten dage als de kastijding hen zal bedekken, van boven hen en van beneden hun voeten; en Hij zal zeggen: Smaak wat gij gedaan hebt.

56 O mijn dienaren, die gelooven! waarlijk, Mijn aarde is uitgestrekt; derhalve, Mij alleen zult gij dienen. 1021

57 Iedere ziel moet den dood smaken; vervolgens zult gij tot Ons worden wedergebracht.

58 En (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, hun zullen Wij zekerlijk een woning op de hooge plaatsen geven, in tuinen waarin rivieren stroomen, daarin wonende; hoe voortreffelijk is de belooning der werkers:

59 Degenen die lijdzaam zijn, en op hun Heer vertrouwen zij.

60 En hoe menig schepsel (is er niet), dat zijn onderhoud niet draagt; God onderhoudt het en u; en Hij is de Hoorende, de Wetende.

61 En indien gij hun vraagt, Wie de hemelen en de aarde geschapen en de zon en de maan dienstbaar gemaakt heeft, zullen zij zekerlijk zeggen: God. *Vanwaar* zijn zij dan afgewend?

يَسْتَعْجِلُونَكَ يَا عَذَابُ وَإِنَّ جَهَنَّمَ
لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

يَعْبَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي
وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا
تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنَجْزِيَنَّهُمْ مِنْ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِمْ الْعَالَمِينَ ﴿٥٨﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رَزْقَهَا
اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

وَلَيْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَ سَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
لَيَقُولَنَّ اللَّهُ قَاتِي يَوْمَئِذٍ كُونَ ﴿٦١﴾

Ar. onder.

Of. hoe.

want de laatste kon lezen noch schrijven, en dit onvermogen is dus een bevestiging van zijn waarheid.

1020 Dit wordt gezegd met betrekking tot den alomsluitenden aard van de straf, die hun geen weg zal open laten om te ontkomen. Het daarop volgende vers maakt dit duidelijk.

1021 Dit dient om de Moeslims, die de scherpe vervolging van hun vijanden

62 God maakt de middelen van bestaan overvloedig voor wien Hij wil van Zijn dienaren, en beperkt ze voor wien (Hij wil); waarlijk, God is met elk ding Bekend.

63 En indien gij hun vraagt: wie zendt water van de wolken neder en geeft er dan leven mede aan de aarde na haar dood, zullen zij zekerlijk zeggen: God. Zeg: Alle lof komt God toe. Neen, de meesten hunner begrijpen niet

اللَّهُ يَسْطُرُ الرِّقَاقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

وَلَيَنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ط قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

PARAGRAAF 7

Overwinning der Geloovigen

64—66. De Goddelijke genade zelfs aan ongelovigen betoond. 67. Veiligheid van Mekka. 68, 69. De geloovigen zullen voorspoed genieten.

64 En dit leven van de wereld is niets dan een vermaak en een spel; en wat de volgende woning betreft, die is waarlijk het leven — wisten zij (het) maar!

65 En wanneer zij zich in de schepen inscheepten, roepen zij God aan, Hem oprechtelijk gehoorzaam zijnde, maar wanneer Hij hen behouden aan land brengt, zie! zij plaatsen anderen (nevens Hem);

66 Opdat zij ondankbaar zullen zijn voor wat Wij hun gegeven hebben en opdat zij zullen genieten; maar zij zullen weldra weten.

67 Zien zij niet, dat Wij een heilig gebied veilig hebben gemaakt, a terwijl de menschen met geweld

وَمَا لَهُدِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ لَعِبٌ ط وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِىَ الْحَيِّانِ كَلَّا أَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾

فَإِذَا سَرَكُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ه فَتَنَّا نَجْهَهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ه وَيَسْتَكْبَرُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا مُمَكَّنًا وَنَحْنُ عَلَى النَّاسِ مِنْ حَوْلِهِمْ ط أَفَبَالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ

a 288.

moesten verduren, op te beuren. Zoo zij in Mekka vervolgd worden, zullen zij elders een toevlucht vinden, waar zij niet tegenover zulke hinderpalen zullen staan. Er wordt hier dus duidelijk een vlucht naar een andere plaats voorspeld.

van rondom hen worden weggevoerd? ¹⁰²² Zullen zij nog in de valsheid gelooven en de gunst Gods loochenen?

68 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint of de waarheid verwerpt, wanneer die tot hem is gekomen? Zal niet in de hel de woning der ongeloovigen zijn?

69 En (aangaande) degenen die hard voor Ons strijden, Wij zullen hen zekerlijk in Onze wegen leiden; en God is waarlijk met degenen die het goede doen.

وَيُنْعِمَ اللَّهُ يَكْفُرُونَ ۝

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ
أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ۝

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ
سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ۝

1022 De *haram* omvat de stad Mekka en verscheidene mijlen land daaromheen. Binnen deze grenzen is de oorlog verboden. De vermelding, dat *de menschen met geweld worden weggevoerd*, heeft betrekking op de groote onveiligheid van leven en bezittingen in Arabië, terwijl niemand de heiligheid van Mekka durft schenden.

HOOFDSTUK XXX

DE ROMEINEN

(*Ar-Roëm*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(6 paragrafen en 60 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een groote voorspelling.
- Par. 2. De twee partjen.
- Par. 3. Openbaring van de Goddelijke macht in de natuur.
- Par. 4. De Islâm beantwoordt aan de menschelijke natuur.
- Par. 5. Een verandering.
- Par. 6. Verjdeling van den tegenstand.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn naam aan de belangrijke voorspelling aangaande de overwinning der Romeinen op de Perzen, die op den tijd dat deze voorspelling uitgesproken werd, het heele Romeinsche Rijk hadden afgestroopt en zoo goed als vlak voor de poorten van Constantinopel stonden. De beteekenis van dit hoofdstuk ligt evenwel niet in deze voorspelling alleen, maar ook in een andere en grootschere, die daarmee werd verkondigd. Dit is de voorspelling aangaande de overwinning der Moeslims op hun machtige vijanden, de Qoereisjieten; een omstandigheid, die, in het licht van alle gebeurtenissen beschouwd, waarop de menschelijke gissing gegrond kan worden, een even duidelijke onmogelijkheid was als die ooit in de wereld bestond. Deze voorspelling ging in vervulling in den oorlog van Badr, die in hetzelfde jaar plaats had als de overwinning der Romeinen op de Perzen. Trouwens, het eenige wat deze vier Mekkaansche hoofdstukken — het 29ste, 30ste, 31ste en 32ste hoofdstuk — die samen een groep vormen en alle met *alif, lam, mim* beginnen, met elkaar gemeen hebben, is de grootsche en verheven uitspraak, dat uit het doode land Arabië een groot volk zou worden verwekt, en deze voorspelling komt hier — hoewel ze in al deze hoofdstukken duidelijk vermeld wordt — het duidelijkst tot uitdrukking.

Het hoofdstuk begint met een vermelding van de nederlaag der Romeinen, verkondigt onmiddellijk daarop een voorspelling aangaande de overwinning der Romeinen op hun vijand, en voegt er een voorspelling bij aangaande een groote overwinning der Moeslims op hun onderdrukkers, die op denzelfden tijd zou plaats hebben. De tweede paragraaf spreekt van twee partjen, de geloovigen en de ongelooovigen, daarbij verklarende, dat hun respectieve toestanden spoedig omgekeerd zullen worden: de Moeslims zullen de bovenhand krijgen. De derde paragraaf gewaagt van de openbaring der Goddelijke macht in de natuur, als een aanwijzing dat een openbaring van dezelfde macht den Islâm zal doen zegevieren.

PARAGRAAF 1

Een groote Voorspelling

1—3. Voorspelling aangaande de overwinning der Romeinen op de Perzen. 4—7. De Moeslims zullen te zelfder tijd de overwinning behalen op de ongeloovigen. 8—10. Machtige volken vernederd.

In naam van God, den
Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Ik ben God, de beste
Weter. a

الْمَلِكِ

2 De Romeinen zijn over-
wonnen

عَلَيْتِ الرُّومِ

3 In een nabij gelegen
land, en zij zullen, na over-
wonnen te zijn, overwinnen,

فِي آدَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ

عَلَيْهِمْ سَيَغْلِبُونَ

1023

De vierde paragraaf toont aan, dat de geestelijke overwinning van den Islâm een zekerheid is, omdat hij ten slotte tot 's menschen natuur moet spreken en algemeen moet worden aangenomen; de Islâm toch beantwoordt aan de menschelijke natuur en voldoet aan al de eischen van den natuurlijken godsdienst van den mensch. Deze overwinning zou, aldus wordt er in de daarop volgende paragraaf verklaard, door een groote en wonderbare verandering in Arabië worden teweeggebracht. In de laatste paragraaf wordt dengenen, die wegens den grooten tegenstand aan den vooruitgang van den Islâm, aan de tot stand koming van zulk een omwenteling twijfelden, medegedeeld, dat de verrijding van den tegenstand absoluut zeker was.

1023 De strijd tusschen Perzië en het Romeinsche Keizerrijk had reeds geruimen tijd bestaan. De groote strijd, waarin Perzië de overwinning behaalde, begon in 602 der Christelijke jaartelling, toen Choroës II van Perzië een oorlog tegen Rome begon, om den dood van Mauritijs te wreken, die door Phocas werd vermoord. „Zijn legers plunderden Syrië en Klein-Azië, en in 608 rukte hij op naar Chalcedoon. In 613 en 614 werden Damascus en Jeruzalem door generaal Shahabaraz ingenomen en het Heilige Kruis werd in triomf weggevoerd. Spoedig daarop werd zelfs Egypte veroverd. De Romeinen konden slechts weinig tegenstand bieden, daar zij door inwendige oneenigheden verdeeld waren en door de Avaren en de Slaven bestookt werden” (*En. Gr.*, Art. Chosroes II). Toen het nieuws van deze overwinning Mekka bereikte, waren de Qoereisjieten ten zeerste verheugd, daar zij meer voor de vuuraanbiddende Perzen dan voor de Christenen voelden, die zij bij de Moeslims onderbrachten, aangezien zij volgers zijn van de Schriften. Eén reden voor hun vreugde schijnt zich gegrond te hebben op het geloof, dat deze nederlaag van de Christenen de overwinning der Moeslims voorbedulde, wien de Heilige Qoer-ân herhaaldelijk succes en overwinning op hen had voorspeld. Het was in het jaar 615 of 616, dat de Heilige Qoer-ân deze openbaring verkondigde, die twee verschillende voorspellingen inhield: een voorspelling aangaande de overwinning der Romeinen, die toen geheel machteloos waren, op de zegevierende Perzen, die nu vlak voor de poorten van Constantinopel

4 Binnen weinige jaren. Aan God behoort het gebod, te voren en daarna; en te dien dage zullen de geloovigen zich verheugen,

5 Over Gods hulp; Hij helpt wien Hij wil; en Hij is de Machtige, de Genadige;

6 (Dit is) Gods belofte! God zal Zijn belofte niet breken, maar de meeste menschen weten (het) niet.

7 Zij kennen het uiterlijke van het leven dezer wereld, en omtrent het hiernamaals zijn zij gansch achteloos.

8 Denken zij niet bij zichzelf na, (dat) God de hemelen en de aarde en wat tusschen beide is slechts met waarheid geschapen heeft en (voor) een bepaalden tijd? En waarlijk, de meeste menschen zijn loochenaars van de ontmoeting huns Heeren.

9 Hebben zij niet op de aarde gereisd en gezien, hoe het einde dergenen (die) vóóren (leefden), was? Zij waren sterker dan dezen in

فِي يُضِعُّ سِنِينَ هُ اللَّهُ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ

الْمُؤْمِنُونَ ①

يَنْصُرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ②

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ③

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفْلُونَ ④

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ⑤

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ

stonden; en een andere aangaande de overwinning van de handvol Moeslims op de machtige bewoners van Mekka (vss. 4, 5).

Wat de vervulling van deze twee voorspellingen betreft, die binnen het korte tijdsbestek van negen jaren — d.i. de in de voorspelling vermelde tijdgrens (het woord *biq'oen* duidt, volgens alle autoriteiten, een tijdvak aan van drie tot negen of tien jaren) — de rollen heelemaal omkeerden, ten nadeele van het machtige Perzische Rijk en de sterke tegenstanders der machteloze en daklooze Moeslims, heeft men slechts een blik te werpen op de geschiedenis in en na het jaar 624. „In 624 rukte hij (Heraclius) op naar noordelijk Medië, waar hij den grooten vuurtempel van Gandzak verwoeste” (*En. Br.*, Art. Chosroes II).

In hetzelfde jaar versloegen 313 Moeslims, waarvan vele ongeoeffende, onervaren en ongewapende jongelieden waren, een sterke legermacht van bij de duizend Qoereisjietische krijgsliden totaal: al de aanvoerders werden gedood en een doodelijke slag werd de vijandelijke macht toegebracht. De successen van het Moeslim-leger eenerzijds en die der Romeinen anderzijds duurden voort, tot de macht der Qoereisjieten door de verovering van Mekka in 630 totaal vernietigd werd, terwijl „het Perzische Rijk, van de schijnbare grootheid, die het tien jaar te voren had bereikt, tot hopeloze anarchie verviel” (*En. Br.*).

moed en groeven de aarde op en bouwden daarop in grooteren overvloed dan dezen daarop gebouwd hebben, en hun apostelen kwamen tot hen met duidelijke bewijsgronden; en het betaamt God niet hen onrechtvaardig te behandelen, maar zij behandelen hun eigen zielen onrechtvaardig.

10 Vervolgens was het einde dergenen die het kwade deden, slecht, omdat zij Gods mededeelingen verwierpen en die plachten te bespotten.

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَنَارُوا الْأَرْضَ
وَعَمَرُوا الْبُنْيَانَ مَعَ عَمْرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ
لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ①
ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّؤْيَ
أَن كَتَبُوا بُدْءَ آيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا
بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ②

PARAGRAAF 2

De twee Partijen

11—18. De rechtschapenen en de verdorvenen zullen ieder hun belooning krijgen. 19. Een levend volk zal uit den doode worden opgewekt.

11 God begint de schepping: daarna brengt Hij ze wederom voort; daarna zult gij tot Hem worden wedergebracht.

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ①

a 4.

12 En ten tijde a als het uur zal komen, zullen de schuldigen in wanhoop verkeren.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ②

Of, goden
die zij met
God hebben
vereenigd.

13 En zij zullen geen middelaars hebben uit het midden hunner deelgenootgoden, en zij zullen loochenaars zijn van hun deelgenootgoden.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ
وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ③

b 4.

14 En ten tijde b als het uur zal komen, te dier tijd c zullen zij van elkander gescheiden worden.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَرُونَ ④

c 4.

15 En aangaande degenen die geloofden en het goede deden, zij zullen in een tuin gelukkig worden gemaakt.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ⑤

16 En aangaande degenen die niet geloofden en Onze mededeelingen en de ontmoeting van het hiernamals verwierpen, dezen zullen aan de kastijding worden overgeleverd.

17 Derhalve, glorie zij God, wanneer gij den tijd van den avond ingaat en wanneer gij den tijd van den ochtend ingaat.

18 En aan Hem behoort de lof in de hemelen en (op) de aarde, en in den namiddag en wanneer gij in den middag zijt.

19 Hij brengt het levende uit het doode voort en brengt het doode uit het levende voort, en geeft leven aan de aarde na haar dood, en aldus zult gij worden voortgebracht.

Of, bij het vallen van den avond.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُحْضَرُونَ ۝

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ
تُصْبِحُونَ ۝

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ۝

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ۝

PARAGRAAF 3

Openbaring van de Goddelijke Macht in de Natuur

20—25. Verschillende openbaringen van de Goddelijke macht.
26, 27. Alles onderwerpt zich aan Zijn macht.

20 En een van Zijn teekenen is, dat Hij u uit stof geschapen heeft; vervolgens, zie! zijt gij stervelingen, (die) zich verspreiden.

21 En een van Zijn teekenen is, dat Hij gaden voor u heeft geschapen uit uw zelf, opdat gij *gemoedsrust* in hen zult vinden, en Hij heeft liefde en erbarming tusschen u geplaatst; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die nadenken.

22 En een van Zijn teekenen is de schepping der hemelen en der aarde en de verscheidenheid uwer talen en kleuren; waarlijk, hierin zijn teekenen voor de geleerden.

Of, tot
neigen.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ
ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ۝

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِخْتِلَافَ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ ۗ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ۝

23 En een van Zijn teekenen is uw slaap en uw zoeken naar Zijn goedertierenheid bij nacht en (bij) dag; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die luisteren.

وَمِنَ آيَاتِهِ مَا مَأْتِكُمْ بَاتِّيلٍ وَالتَّهَارِ
وَابْتِغَاؤُكُمْ مِّنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ①

24 En een van Zijn teekenen is, dat Hij u den bliksem toont als een oorzaak van vrees en hoop, en dat Hij water van de wolken nederzendt en daarmee leven geeft aan de aarde na haar dood; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die begrijpen.

وَمِنَ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ حَوْفًا وَ
طَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي
بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ②

25 En een van Zijn teekenen is, dat de hemel en de aarde op Zijn bevel bestaat; vervolgens, wanneer Hij u met een (enkelen) roep uit de aarde roept, zie! komt gij (er uit) voort.

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَ
الْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً
مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ③

26 En aan Hem behoort al wat in de hemelen en (op) de aarde is: alles is Hem gehoorzaam.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
كُلٌّ لَهُ فَذُنُوبَكُمْ ④

27 En Hij is het, Die de schepping begint (en) die vervolgens wederom voortbrengt, en het is Hem gemakkelijk; en aan Hem behoort de verhevenste staat in de hemelen en (op) de aarde, en Hij is de Machtige, de Wijze.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَ لَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ⑤

Of, behooren attributen.

PARAGRAAF 4

De Islâm beantwoordt aan de menschelijke Natuur

28, 29. De Eenheid spreekt tot de menschelijke natuur. 30—32. De natuurlijke godsdienst van den mensch. 33, 34. God wordt in tegenwoordigheid aangeropen. 35—37. Geen gezag voor het polytheïsme. 38—40. Liefdadigheid voor den mensch en de Eenheid Gods zijn de twee beginselen van een natuurlijke godsdienst.

28 Hij stelt u een gelijkennis aangaande uzelf voor: Hebt gij onder degenen die uw rechterhanden bezitten, deelgenooten in wat Wij u als onderhoud hebben gege-

صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ
لَكُمْ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ
فِي مَا رَزَقْتُمْ فَإِنَّهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ

ven, zoodat gij ten aanzien daarvan gelijk zijt — gij vreest hen, zooals gij elkan- der vreest? Alzoo maken Wij de mededeelingen duidelijk voor menschen die begri- jpen.

29 Neen! degenen die onrechtvaardig zijn, volgen hun lage begeerten, zonder eenige kennis; en wie kan hem leiden, dien God in dwaling laat? ^a En zij zullen geen helpers hebben.

a 19, 611, 718.

30 Derhalve, richt uw aangezicht oprecht voor den godsdienst in den rechten staat — de door God gescha- pen natuur, waarin Hij de menschen geschapen heeft; er is geen verandering in Gods schepping; ^b dat is de rechte godsdienst, maar de meeste menschen weten (het) niet — 1024

b 322, 522.

31 U wendend tot Hem, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) Hem, en onderhoud het gebed en wees niet van de polytheïsten.

32 Van degenen die hun godsdienst verdeeld hebben en partijen zijn geworden, iedere sekte zich verheugende over hetgeen zij bij zich hadden.

33 En wanneer een kwaad de menschen treft, roepen zij hun Heer aan, zich tot Hem wendende; vervolgens wanneer Hij hen van Hem genade laat smaken, zie! beginnen sommigen hunner goden nevens hun Heer te plaatsen.

تَخَافُوهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ كَذَلِكَ
نُقِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٠﴾

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ قَسَنَ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ
اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٠﴾

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتِ
اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا
تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ
الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾

مِنَ الَّذِينَ فَتَرُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا
شِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُمْ
مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَانَهُمْ مِنْهُ
رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ
يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

1024 De Islâm is overeenkomstig dit vers de natuurlijke godsdienst van den mensch, of een godsdienst, van welks waarheid de menschelijke natuur getuigt. Zijn grondbeginselen: de Eenheid en alomvattende voorzienigheid van God, de algemeenheid der Goddelijke openbaring en de verantwoordelijkheid voor alle handelingen in een leven na den dood, zijn door alle godsdiensten en alle volken

34 Opdat zij ondankbaar zullen zijn voor wat Wij hun gegeven hebben; maar geniet (een wijle), want gij zult weldra te weten komen.

35 Of, hebben Wij op hen een gezag nedergezonden zoodat het van datgene spreekt, wat zij nevens Hem plaatsen?

36 En wanneer Wij de menschen genade doen smaken, verheugen zij er zich over, en indien hun een kwaad wedervaart om wat hun handen alreede gewrocht hebben, zie! verkeeren zij in wanhoop.

37 Zien zij niet, dat God de voorziening overvloedig maakt voor wien Hij wil, en (die) beperkt? Waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die gelooven.

38 En geef den naverwant wat hem toekomt, en den nooddruftige en den reiziger; dit is het beste voor degenen die Gods welbehagen wenschen, en dezen zijn het, wien het voorspoedig gaat.

39 En wat gij op woeker uitzet, opdat het zich met de bezittingen der menschen zal vermeerderen, zal bij God niet vermeerderen; en wat gij uit barmhartigheid geeft, Gods welbehagen wenshende — dezen zijn het, die menigvuldig zullen krijgen.

40 God is Hij, Die u geschapen heeft; vervolgens heeft Hij u onderhoud gegeven; vervolgens laat hij u sterven; vervolgens geeft Hij u leven. Is er een uwer

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَاتْتَعْتَبُوا
فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ④

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهَوَىٰ بَيْنَكُمْ
بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ⑤

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا
وَإِن تُصِبَّهُمْ سَيِّئَةٌ يُبَالِغُوا فِيهَا فَتَذَمُّ
أَيْدِيَهُمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ⑥

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ⑦

فَأْتِ ذَٰلِكَ الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَابْنَ السَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ
يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ⑧

وَمَا آتَيْنَاهُم مِّن رَّبًّا لِّيَرْبُوا فِي أَمْوَالِ
النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا
آتَيْنَاهُم مِّن زَكَاةٍ تَرْيَدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ قَاُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضِعِفُونَ ⑨

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ
يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ

erkend, en het feit dat ze algemeen aangenomen zijn, is een duidelijk bewijs, dat 's menschen natuur zelf van de waarheid daarvan getuigt. De Islâm ruimt alle beperkingen aan deze drie grondleerstukken van den godsdienst der menschheid uit den weg en geeft daaraan een even ruime beteekenis als de menschheid zelf

deelgenoot-goden, die iets daarvan doet? Glorie zij Hem en verheven zij Hij boven wat zij (nevens Hem) plaatsen.

شُرَّكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ
مَنْ شَيْءٌ سُبْحَنَهُ وَتَعَلَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾

PARAGRAAF 5

Een Verandering

41, 42. Heerschend verderf. 43—45. Volharding bij den rechten weg. 46—50. Teekenen van de verandering die komen moet. 51—53. De dooden zullen geleidelijk opgewekt worden.

41 Verderf is te land en ter zee verschenen, ter oorzaak van wat de handen der menschen hebben gewrocht, ¹⁰²⁵ opdat Hij hen een deel van datgene wat zij gedaan hebben, zal doen smaken, opdat zij zich (tot God) zullen wenden.

ظَهَرَ الْفُسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا
كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ
بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

42 Zeg: Reis in het land, en zie hoe het einde dergenen (die) te voren (leefden), was: de meesten hunner waren polytheïsten.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾

43 En richt u oprechtelijk op den rechten weg, alvorens van God de dag komt, die niet kan worden afgewend; te dien dage zullen zij gescheiden worden.

فَاقِمِ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَدِيمِ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ
مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّقُونَ ﴿٤٣﴾

44 Wie niet gelooft, op hem is zijn ongelooft, en wie het goede doen, bereiden (het goede) voor hun eigen zielen.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَ مَنْ عَمِلَ
صَالِحًا فَلَا نَفْسَهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٤﴾

45 Opdat Hij degenen die gelooven en het goede doen, uit Zijn goedertierenheid zal beloonen; waarlijk, Hij heeft de ongeloovigen niet lief.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْ فَضْلِنَا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكُفْرِينَ ﴿٤٥﴾

Ar. *van aan-
gezicht.
Of, gods-
dienst.*

Ar. *doet.*

1025 Voor de komst van oen Heiligen Profeet heerschte in alle landen der wereld verdorvenheid. Het Jodendom, het Hindoeïsme, het Boeddhisme, het Confucianisme en het Zoroasterianisme hadden reeds lang geen heilzaam effect meer op het leven van hun aanhangers, en de volgelingen van deze godsdiensten beoefenden niet alleen niet langer meer de deugd, maar, wat het ergste was, zij begonnen ook de verdorvenheid als een deugd te beschouwen, en velen hunner schreven hun wijze mannen en hun goden onwelvoeglijke en onzedelijke praktijken toe. Het Christendom, dat de jongste van de toen heerschende godsdiensten der

46 En één van Zijn teekenen is, dat Hij de winden zendt, blijde tijdingen overbrengende, en opdat Hij u van Zijn genade zal doen smaken, en opdat de schepen op Zijn bevel zullen varen, en opdat gij van Zijn goedertierenheid zal zoeken en opdat gij dankbaar zult zijn.

47 En voorzeker hebben Wij vóór u apostelen tot hun volk gezonden, en zij kwamen met duidelijke bewijsgronden tot hen; toen gaven Wij de straf aan degenen die schuldig waren; en het rust immer op Ons de geloovigen te helpen.

48 God is Hij, Die de winden zendt; en zij heffen een wolk op; en Hij spreidt die in den hemel uit, zooals het Hem behaagt, en Hij breekt die, zoodat gij den regen uit haar schoot ziet komen; en wanneer Hij dien op wien Hij wil van Zijn dienaren laat vallen, zie! zijn zij blijde,

49 Schoon zij vóór dit, alvorens die op hen werd nedergezonden, in groote wanhoop verkeerden.

50 Kijk dan naar de teekenen van Gods genade, hoe Hij leven aan de aarde geeft na haar dood. Waarlijk, Hij is de Levendmaker der dooden; en Hij heeft macht over elk ding.

51 En indien Wij een wind zenden en zij het geel zien worden, zouden zij daarna zekerlijk ongeloovig blijven. 1026

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ
مُبَشِّرَاتٍ وَبِذِيْقِكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَاعْلَمُوا كَسْرُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى
قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا
مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا
عَلَيْنَا نَصْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُشِيرُ
سَحَابًا فَيَبْسُطُهَا فِي السَّمَاءِ كَيْفَ
يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدَانَ
يَخْرُجُ مِنْ خِلْفِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

وَأِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنزَلَ
عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾

فَانظُرْ إِلَى أُشْرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ
يُجِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ
لَمَجْمُوعٌ مُتَوَاتِرٌ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

وَأَلَيْنَ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفًا
ظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

wereld was, had al zijn zuiverheid verloren. „Het Christendom der zevende eeuw was zelf vervallen en verdorven”, luidt Muirs oordeel. 21) Zulke een wijd verspreide verdorvenheid had in de geschiedenis der wereld nooit te voren bestaan.

1026 Het woord *het* heeft in dit vers betrekking op *het veldgewas*, dat in

52 Want waarlijk, gij kunt de dooden niet doen hooren en gij kunt de dooven den roep niet doen hooren, wanneer zij zich omkeeren, zich terugtrekkende.

فَأَنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمِعُ
الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۝

53 Noch kunt gij de blinden uit hun dwaling leiden. Gij kunt niemand doen hooren, behalve degenen die in Onze mededeelingen gelooven, zoodat zij Moeslims zijn.

وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعَمَىٰ عَنْ ضَلَّاتِهِمْ
إِنَّ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا
فَهُمْ مُسْلِمُونَ ۝

PARAGRAAF 6

Verijdeling van den Tegenstand

54—57. De machtigen zullen verzwakt worden. 58, 59. Volharding bij de verwerping. 60. De waarheid der belofte.

54 God is Hij, Die u uit een zwakken toestand heeft geschapen; vervolgens heeft Hij u na de zwakheid kracht gegeven; vervolgens heeft Hij na de kracht zwakheid en grijze haren bestemd; Hij scheidt wat Hij wil, en Hij is de Wetende, de Machtige.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ
جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ
جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ۝

55 En ten tijde ^a als het uur zal komen, zullen de schuldigen zweren, (dat) zij slechts een uur zijn gebleven; aldus zijn zij immer afgewend.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ
مَا لَيْتُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا
يُؤْفَكُونَ ۝

56 En degenen wien kennis en geloof zijn gegeven, zullen zeggen: Voorzeker zijt gij overeenkomstig de ordinantie Gods tot den dag der opstanding gebleven; en dit is de dag der opstanding, maar gij wist (het) niet.

وَقَالَ الَّذِينَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ
لَقَدْ لَيْتُنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ
الْبَعْثِ فَوَهَذَا يَوْمَ الْبَعْثِ وَالْكِتَابُ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝

het daaraan voorafgaande vers door de uitdrukking „aan de aarde leven geeft” wordt aangeduid; het beteekent, dat het veldgewas geel kan worden of dat een rukwind het kan doen wegwijnen. Dit zinspeelt op de rampen, die de plannen der ongeloovigen een slag zouden toebrengen. Het zinspeelt ook op hun volharding in het ongelooft, in weerwil van de bezoeken die zij zullen ondervinden, zooals den grooten hongersnood of de duidelijke teekenen der verzwakking van hun macht, zooals zij die bij Badr en op andere slagvelden zagen.

57 Maar te dien dage zal hun verontschuldiging den- genen die onrechtvaardig waren, niet baten, noch zullen zij met welwillendheid worden aangezien.

58 En voorzeker hebben Wij in dezen Qoer-ân iedere soort van gelijkenis voor de menschen gesteld; en indien gij hun een mededeeling bracht, zouden degenen die niet gelooven, zekerlijk zeg- gen: Gij zijt slechts leuge- naars.

59 Aldus stelt God een zegel op de harten dergenen die niet weten.

60 Derhalve, wees gedul- dig; waarlijk, de belofte Gods is waarachtig, en laten degenen die geen zekerheid hebben, u niet geringschat- ten.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مَعذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ صَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَكِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ
لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ
الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

HOOFDSTUK XXXI

LOEQMAN (Loeqmân)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(4 paragrafen en 34 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De geloovigen zullen voorspoed genieten.
- Par. 2. Loeqmân's raad aan zijn zoon.
- Par. 3. Grootheid van de Goddelijke macht.
- Par. 4. De kastijding komt.

Algemeene opmerkingen:

DE naam van dit hoofdstuk is ontleend aan dien van den wijze, van wiens verhaal het melding maakt. Loeqmân was een Ethiopiër, en zijn vermelding hier getuigt van de breedheid der grondbeginselen van den Islâm, waarop in het vorige hoofdstuk een toespeling wordt gemaakt. Evenals de andere hoofdstukken van deze groep, stelt ook dit hoofdstuk zich ten doel den geloovigen voorspoed te verzekeren.

Het hoofdstuk bestaat slechts uit vier paragrafen. De eerste paragraaf verklaart in ondubbelzinnige bewoordingen den voorspoed der Moeslims; de tweede gewaagt van den raad, dien Loeqmân aan zijn zoon gaf en die nu voor de Moeslims bedoeld is; de derde spreekt van de grootheid der Goddelijke macht, die zulk een onmogelijkheid als de overwinning der Moeslims op hun vijanden tot stand kon brengen; en de vierde voerspelt de kastijding der machtige tegenstanders.

PARAGRAAF 1

De Geloovigen zullen Voorspoed genieten

1—5. Wie voorspoed zullen genieten. 6, 7. Een schandelijke straf voor de verwerpers. 8—11. De geloovigen zullen gelukkig zijn.

In naam van God, den
Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Ik ben God, de beste
Weter. a

الْمَلِكِ

2 Dit zijn verzen van het
Boek der Wijsheid.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْعَزِيمِ

3 Een leiding en een genade voor degenen die het goede doen.

4 Degenen die het gebed onderhouden en de armenbelasting betalen, en van het hiernamaals zijn zij overtuigd.

5 Dezen zijn op een leiding van hun Heer, en dezen zijn degenen die voorspoed genieten.

6 En onder de menschen is er, die in stede daarvan een beuzelachtig gesprek neemt om (de menschen) zonder kennis van Gods pad af te brengen en om het voor een spotternij te houden; dezen zullen een vernederende kastijding hebben.

7 En wanneer hem Onze mededeelingen voorgelezen worden, keert hij zich hoovaardig om, als had hij ze niet gehoord, als ware er een zwaarte in zijn ooren; derhalve, verkondig hem een pijnlijke kastijding.

8 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, zij zullen tuinen der gelukzaligheid hebben.

9 Daarin wonende; de belofte Gods: (een) waarachtige (belofte), en Hij is de Machtige, de Wijze.

10 Hij heeft de hemelen geschapen zonder pilaren, gelijk gij die ziet, en Hij heeft bergen op de aarde geplaatst, opdat zij niet met u geschokt zou worden, a en Hij heeft er dieren van iedere soort op verspreid; en Wij hebben water van de wolken nedergezonden en er (gewassen) van iedere edele soort op laten groeien.

Of, die gij kunt zien.

Of, u voedsel zouden geven.
a 788.

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ۝

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ
الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّبِينٌ ۝

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَتِلْكَ
كَانَ لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ
وَقِرَاءَةً فَنَشِرُّهُ بَعْدَآبِ أَيْمِهِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۝

خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
وَآتٰنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيًا اَنْ تَمِيَدَ
بِكُمْ وَبَنٰتَ فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَاتِ حَيٰةٍ
وَآنَزَلْنَا مِنَ السَّمٰوٰتِ مَآءً فَاَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ ثَرٰوٍۭجٍ كَرِيْمٍ ۝

11 Dit is Gods schepping, maar toon mij wat degenen buiten Hem geschapen hebben. Neen, de onrechtvaardigen verkeeren in een duidelijke dwaling.

هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بِبِلِ الظَّالِمُونَ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

PARAGRAAF 2

Loeqmâns Raad aan zijn Zoon

12 En voorzeker gaven Wij Loeqmân wijsheid, ¹⁰²⁷ zeggende: Wees dankbaar jegens God. En wie dankbaar is, is slechts dankbaar voor zijn eigen ziel; en wie ondankbaar is, dan waarlijk God is Zichzelf genoeg, Geloofd.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ
لِلَّهِ ۖ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ
وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝

13 En toen Loeqmân tot zijn zoon zei, terwijl hij hem vermaande: O mijn zoon! plaats niets nevens God; waarlijk, goden (nevens God) plaatsen is een groote ongerechtigheid —

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ
يَبْنَىٰ لَا تَشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝

14 En Wij hebben den mensch ten aanzien van zijn ouders bevolen — zijn moeder draagt hem met zwakheid op zwakheid in haar schoot en zijn spening neemt twee jaar — zeggende: Wees dankbaar jegens Mij en jegens uw beide ouders; tot Mij is de uiteindelijke komst.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَسَنَةً
أُمَّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَضْلَهُ فِي
عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَ لِوَالِدَيْكَ
إِلَىٰ الْمَصِيرِ ۝

15 En indien zij tegen u strijden, opdat gij datgene met Mij zult vereenigen, waarvan gij geen kennis hebt, gehoorzaam hen niet, en houd hun in deze wereld op een goede wijze gezelschap, en volg den weg van hem die zich tot Mij wendt; daarna is tot Mij uw wederkeer, en Ik zal u inlichten omtrent wat gij gedaan hebt.

وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا
لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَ
صَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ
فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

1027 Uit wat er omtrent Loeqmân vermeld wordt, schijnt hij een Ethiopiër geweest te zijn, en het kenmerkende van den Heiligen Goer-ân is, dat hij profeten

16 O mijn zoon! waarlijk, indien het de zwaarte van een mosterdkorrel is en al zij het in (het hart van) een rots, of (hoog boven) in den hemel of (diep beneden) in de aarde, God zal het (aan het licht) brengen; waarlijk, God is de Kenner van fijnheden, Zich bewust:

17 O mijn zoon! onderhoud het gebed en beveel het goede en verbied het kwade, en verdraag geduldig wat u wedervaart; waarlijk, dit is een der ernstig bevolen zaken:

18 En wend uw aangezicht niet met minachting van de menschen af, en wandel niet hoogmoedig in het land; waarlijk, God heeft geen verwaanden snoever lief:

19 En volg den rechten weg in uw gang en laat uw stem dalen; waarlijk, de afschuwelijkste der stemmen is het balken der ezels. ¹⁰²⁸

يَبْنَىٰ إِنَّهَا إِنْ تَكَ وَثِقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ
أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ
لَعَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

يَبْنَىٰ آتِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ
وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا
أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ
فِي الْأَرْضِ مُرْتَاظًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ
صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ
لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

PARAGRAAF 3

Grootheid van de Goddelijke Macht

20—26. De Goddelijke zegeningen en de verwerping daarvan. 27. Gods woorden zullen geen einde nemen. 28. Arabië zal uit den slaap opgewekt worden. 29, 30. De valscheid zal voor de waarheid wijken.

20 Ziet gij niet, dat God u al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, dienstbaar heeft gemaakt, en Zijn gunsten over u, uit- en

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا
فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ

van alle nationaliteiten erkent. Hoogstwaarschijnlijk is het Grieksche woord Æsopus een verbastering van Æthiopiër en identisch met Loeqman.

1028 In deze verzen worden nederigheid en zachtmoedigheid geleerd, en in enkele woorden wordt hier het wezen van de geheele Bergrede weergegeven, om aan te toonen, dat zelfs een Ethiopiër de zachtzinnigheid en nederigheid kon prediken, waarop de stoffelijk meest vooruitgekomen volkeren van tegenwoordig wel trotsch kunnen zijn.

inwendig, volmaakt heeft? En onder de menschen is er, die over God twist, zonder eenige kennis of leiding of een verlichtend boek te hebben.

Ar. noch.
Ar. noch.

21 En wanneer hun gezegd wordt: Volg wat God geopenbaard heeft, zeggen zij: Neen, wij volgen datgene, waarop wij onze vaders hebben gevonden. Wat! hoe wel de duivel hen tot de kastijding van het brandende vuur roept!

Ar. en hij
is.

22 En wie zich geheel aan God onderwerpt en de weldoener (van anderen) is, heeft inderdaad het stevigste handvat vastgepakt; en aan God behoort het einde der zaken.

23 En wie niet gelooft, laat zijn ongelooft u niet bedroeven; tot Ons is hun wederkeer, en Wij zullen hen inlichten omtrent wat zij gedaan hebben; waarlijk, God is de Kenner van wat in de borsten is.

24 Wij geven hun een weinig te genieten; vervolgens zullen Wij hen tot een gestrengte kastijding drijven.

25 En indien gij hun vraagt: Wie heeft de hemelen en de aarde geschapen, zullen zij zekerlijk zeggen: God. Zeg: (Alle) lof komt God toe; neen! de meesten hunner weten (het) niet.

26 Aan God behoort al wat in de hemelen en (op) de aarde is; waarlijk, God is de Zichzelf genoegzame, de Geloofde.

27 En was iedere boom die op de aarde is, (tot) pennen (gemaakt) en de zee (om ze van inkt te voorzien), met nog zeven zeeën om die te

عَلَيْكُمْ نِعْمَةٌ ظَاهِرَةٌ وَبَاطِنَةٌ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ يَغْيِرُ عَلَيْهِ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ﴿٢١﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْنَا آبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢٢﴾

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٣﴾

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزِنُنَا كُفْرُهُ إِنَّا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾

نَسَبَهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضَّوهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ عَلِيظٍ ﴿٢٥﴾

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ ﴿٢٧﴾

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامًا وَالْبَحْرُ سُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ

vermeerderen, de woorden Gods zouden geen einde nemen; waarlijk, God is Machtig, Wijs! ¹⁰²⁹

28 Uw schepping en uw opwekking zijn slechts niets dan als (die) van één ziel; waarlijk, God is Hoorende, Ziende.

29 Ziet gij niet, dat God den nacht in den dag doet ingaan, en (dat) Hij den dag in den nacht doet ingaan, en (dat) Hij (u) de zon en de maan dienstbaar heeft gemaakt; ieder volgt haar loop tot een bepaalden tijd; en dat God Zich bewust is van wat gij doet?

30 Dit komt doordat God de Waarheid is en dat wat zij buiten Hem aanroepen, de valsheid is, en dat God de Hooft, de Groote is.

اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ⑩

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْظُمُ إِلَّا كَفَنَسٍ
وَإِحْدَاقٌ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ⑪

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
وَإِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ⑫

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ
اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْكَبِيرُ ⑬

PARAGRAAF 4

De Kastijding komt

31, 32. Teekenen in de kleinere bezoeken. 33, 34. De dag der bestraffing.

31 Ziet gij niet, dat de schepen door Gods gunst op zee varen, opdat Hij u (sommige) van Zijn teekenen zal toonen? Waarlijk, hierin zijn teekenen voor ieder lijdzaam volhardend, dankbaar (mensch).

32 En wanneer de golven als deksels over hen komen, roepen zij God aan, Hem oprecht zijnde in (hun) gehoorzaamheid; maar wanneer

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ⑭

وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَاجٌ كَالظُّلُلِ دَعَوْا
اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۗ فَلَمَّا

1029 Merkwaardig, dat een man die zelf de pen niet kon hanteeren en in een land woonde, waar pen en inkt in ieder geval schaars waren, zulk een gedachte aan overvloed van pen en inkt tot uitdrukking bracht. De woorden bevatten een zinspeling op de uitgestrektheid der schepping van God, daar elk geschapen ding een woord van God genoemd wordt; vgl. 18 : 109.

Hij hen behouden aan land brengt, volgen sommigen hunner den middelweg; en niemand loochent Onze teekenen, behalve ieder trouwe-looze, ondankbare.

33 O menschen! hoed u voor (de straf van) uw Heer en vrees den dag, waarop een vader geenszins voor zijn zoon zal voldoen, noch zal het kind de gever van eenige voldoening voor zijn vader zijn. Waarlijk, de belofte Gods is waarachtig; derhalve, laat het leven dezer wereld u niet misleiden, en laat de aartsbedrieger u niet omtrent God misleiden.

34 Waarlijk, God is Hij, bij Wien de kennis van het uur is, en Hij zendt den regen neder en Hij weet wat in de baarmoeders is; en niemand weet wat hij morgen zal verdienen; en niemand weet in wat land hij zal sterven; waarlijk, God is Wetend, Zich bewust.

نَجَّهِمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ
وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَفَاءٍ كَفُورٍ ۝

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَحْسُوا يَوْمًا
لَّا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ
هُوَ جَائِزٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَلَا يَغُرَّكُمُ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۝

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ
الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ط
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ
تَمُوتُ ط إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝

HOOFDSTUK XXXII

DE AANBIDDING

(As-Sadjah)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(3 paragrafen en 30 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een waarschuwing.
- Par. 2. De geloovigen en de ongeloovigen.
- Par. 3. Het oordeel.

Algemeene opmerkingen:

WAT het thema en het jaar der openbaring betreft, verschilt dit hoofdstuk niet veel van de drie daaraan voorafgaande hoofdstukken. Dit is het laatste van de groep van vier hoofdstukken, die met het 29ste begint, en bevat als het ware de hoofdinhoud er van, daar het een zinspeling bevat op de toekomstige geschiedenis van den Islâm. In dit hoofdstuk wordt een waarschuwing gegeven, het lot van de geloovigen en de ongeloovigen vergeleken en het oordeel verkondigd. Aan deze drie onderwerpen zijn de drie paragrafen van dit hoofdstuk gewijd.

PARAGRAAF 1

Een Waarschuwing

1—3. Een waarschuwing. 4—11. God, de Schepper en Kenner van het Heelal en de Schepper van den mensch.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Ik ben God, de beste Weter. ^a

2 De openbaring van het Boek — daaraan is geen twijfel — (komt) van den Heer der werelden.

3 Of zeggen zij: Hij heeft het verzonnen? Neen! het is de waarheid van uw Heer, opdat gij een volk zult waar-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَ ۞

تَنْزِيلِ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ
مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرْتَهُمْ مِنْ

schuwen, waartoe vóór u geen waarschuwer is gekomen, opdat zij den rechten weg zullen volgen. 1030

4 God is Hij, Die de hemelen en de aarde en wat tusschen beide is in zes tijdperken geschapen heeft, en Hij heeft de macht op den troon; a gij hebt buiten Hem geen bewaker of middelaar; zult gij dan niet nadenken?

5 Hij schikt de zaak van den hemel tot de aarde; daarna zal die tot Hem opstijgen, op een dag waarvan de maat duizend jaar is van wat gij telt. 1031

6 Dit is de Kenner van het ongeziene en het geziene, de Machtige, de Genadige.

7 Die ieder ding dat Hij geschapen heeft, goed maakte, en Hij begon de schepping van den mensch uit stof. b

8 Daarna maakte Hij zijn nakomelingschap uit een extract, uit geringgeschat water.

9 Daarna maakte Hij hem volkomen en blies in hem van Zijn geest, en maakte voor u de ooren en de oogen en de harten; weinig is het, dat gij dankt. 1032

تَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ①

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ ط مَا لَكُمْ مِّن دُونِهِ مِّن
وَلِيِّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ①

يُدِيرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ
ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ
أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ①

ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ①

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ
وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِّن طِينٍ ①

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِّن سُلَالَةٍ مِّن
مَّاءٍ مَّهِينٍ ①

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِ
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَ
الْأَفْئِدَةَ ط قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ①

Of, Hij
heerscht
over (Zijn)
gebieden.
a 485.
Ar. noch.

b 924.

Of, inspira-
tie.

1030 Vóór de komst van den Heiligen Profeet Moehammad — de eenige profeet die onder de nakomelingen van Ismaël werd verwekt — had Mekka geen profeet gezien.

1031 Dit schijnt een zinspeling in te houden, dat de *amr* (vertaald door *zaak*; maar die ook *gebod* beteekent en het koninkrijk Gods beduidt, zoals de *Islâm* het voorstelt) eerst hecht op aarde zal worden bevestigd en dat het dan gedurende een tijdvak van duizend jaar achteruit zal gaan. Gedurende de eerste drie eeuwen van zijn opkomst ging de *Islâm* steeds vooruit, terwijl hij zijn oorspronkelijke zuiverheid behield; maar daarna was er algemeen òf een stilstand òf een achteruitgang, terwijl de zuiverheid van de leer ook door vreemde invloeden werd aangetast. De beperking van het tijdvak der achteruitgang tot duizend jaren toont aan, dat hij daarna weer de oppermacht zal hebben.

1032 Dit toont aan, dat de Goddelijke geest ieder mensch wordt ingeblazen. Ieder mensch is dus zoowel een geest afkomstig van God als Zijn woord. Merk

10 En zij zeggen: Wat! wanneer wij in de aarde verloren zijn, zullen wij dan waarlijk in een nieuwe schepping zijn? Neen! zij zijn degenen die niet in de ontmoeting van hun Heer gelooven.

11 Zeg: De engel des dood^s, aan wien gij toevertrouwd zijt, zal u doen sterven; daarna zult gij tot uw Heer wordén wedergebracht.

وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١٠﴾

قُلْ يَتَوَفَّاكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي نُكَلِّمُكُمْ إِذْ تُبْعَثُونَ وَإِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

PARAGRAAF 2

De Geloovigen en de Ongeloovigen

12—20. De schuldigen en de geloovigen en de vergelding voor ieder.
21, 22. Een straf voor de schuldigen in dit leven.

12 En kondt gij maar zien, wanneer de schuldigen hun hoofden voor hun Heer zullen laten hangen: Onze Heer! wij hebben gezien en wij hebben gehoord; derhalve, zend ons terug, wij zullen het goede doen; waarlijk, (nu) zijn wij overtuigd.

13 En indien het Ons had behaagd, zouden Wij iedere ziel zekerlijk haar leiding hebben gegeven, maar het woord (dat) van Mij (was uitgegaan), was waar: Ik zal de hel zekerlijk met de djinn en de menschen te samen vullen.

14 Derhalve, smaak, daar gij de ontmoeting van dezen uwen dag veronachtzaamd hebt; waarlijk, Wij verlaten u; en smaak de duurzame kastijding voor wat gij gedaan hebt.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُنْجِمُونَ نَازِلُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا لَعْمَلٍ صَالِحٍ إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًىٰهَا وَلَكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

قَدْ ذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

echter op, dat de geest niet de dierlijke ziel is; het is veeleer het oordeel des onderscheids waarmee de mensch begaafd is of het geweten, dat den mensch in staat stelt te onderscheiden wat goed en wat kwaad is.

a 536.

15 Slechts zij gelooven in Onze mededeelingen, die, wanneer zij er aan herinnerd worden, nedervallen, zich nederbuigende, en den lof van hun Heer verkondigen, en zij zijn niet hoogmoedig. a

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٦﴾

16 Hun zijden verwijderen zich van (hun) legersteden, zij roepen hun Heer aan in vreeze en in hoop, en zij geven (weldadig) uit van wat Wij hun hebben gegeven.

تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٧﴾

Of, in voorraad.

17 Derhalve, geen ziel weet wat voor haar *verborgen* is van wat de oogen zal verkwikken: een vergelding voor wat zij gedaan hebben. 1033

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً لِّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

18 Is hij die een geloovige is, dan gelijk aan hem, die een overtreder is? Zij zijn niet gelijk.

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ لَا يَسْتَوُونَ ﴿٥٩﴾

19 Aangaande degenen die gelooven en het goede doen, de tuinen zijn hun woonplaats; een onthaal voor wat zij gedaan hebben.

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ ذُرًىٰ لَا يَمَسُّهَا كَاثِرٌ ۚ يَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

20 En aangaande degenen die overtreden, hun woonplaats is het vuur; telkenmale als zij daaruit wenschen te gaan, zullen zij daarin worden wedergebracht, en er zal hun worden gezegd: Smaak de kastijding van het vuur, die gij een leugen genoemd hebt.

وَأَمَّا الَّذِينَ نَسَقُوا فَأَمَّا إِلَهُمُ النَّارُ ۚ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٦١﴾

Ar. buiten.

21 En zekerlijk zullen Wij hen van de meer nabije kastijding doen proeven *voor* de grootere kastijding, opdat zij wellicht zullen wederkeeren. 1034

وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَلْوَنِ الَّذِي دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾

1033 Dit is een getrouwe beschrijving van wat de zegeningen van het paradijs zijn: *Geen ziel weet wat voor haar verborgen is*. Deze zegeningen zijn voor het stoffelijk oog van den mensch verborgen, en daarom is de beschrijving daarvan in woorden, die den menschelijken geest een idee van de zegeningen van dit leven geven, metaphorisch. Woorden kunnen ons den waren aard van die zegeningen niet bloot leggen. De toelichting die de Heilige Profeet zelf van deze

1034. Zie volgende blz.

22 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die aan de mededeelingen van zijn Heer herinnerd wordt (en) zich vervolgens daarvan afwendt? Waarlijk, Wij zullen den schuldigen een vergelding opleggen.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ
ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ
مُنْتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

PARAGRAAF 3

Het Oordeel

23. Mozes' voorspelling vervuld. 24, 25. Zijn volgelingen. 26. Een waarschuwing uit het lot van vroegere mensen. 27—30. Teekenen van het komende oordeel.

23 En voorzeker gaven Wij het Boek aan Mozes; derhalve, verkeer niet in twijfel omtrent het ontvangen ervan, en Wij maakten het tot een leiding voor de kinderen Israëls. ¹⁰³⁵

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ
فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾

24 En Wij maakten uit hun midden leiders om op Ons bevel te leiden, toen zij lijdzaam waren, en zij waren van Onze mededeelingen overtuigd.

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَاتٍ يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا
لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾

25 Waarlijk, uw Heer zal ten dage der opstanding tusschen hen richten aangaande datgene waarin zij verschillen.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُم يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾

woorden gaf, toont de waarheid dezer verklaring aan, want men zegt, dat hij beweerd heeft: „God zegt: Ik heb voor Mijn rechtschapen dienaren bereid wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat 's mensen hart niet kan begrijpen.”

1034 Met de *meer nabije* kastijding wordt bedoeld: de aardsche straf, die als een waarschuwing kan dienen tegen de grootere straf van het hiernamaals.

1035 Dit vers beteekent, dat aan Mozes een boek werd gegeven, dat een duidelijke voorspelling bevat aangaande den Heiligen Profeet. Het boek dat overeenkomstig die voorspelling aan den Heiligen Profeet gegeven zou worden, wordt aangeduid door het woord *er*. Trouwens, de Heilige Profeet wordt hier getroost door de wetenschap, dat al de omstandigheden die voor het bevestigen van die gelijkenis noodzakelijk zijn, in het leven zullen worden geroepen; de belangrijkste punten van gelijkenis zijn: het geven van een wet, het bevrijden van zijn volk en het verheffen van zijn volgelingen tot den stand van een groot en zegevierend volk. Of, het persoonlijk voornaamwoord in *liqá'i-hi* doelt op *God*, en het beteekent, dat de openbaring niet aan den Heiligen Profeet alleen is gegeven: ze werd ook aan Mozes gegeven; daarom moet niemand aan de ontmoeting van God twijfelen.

26 Wijst het hun niet den rechten weg, hoe vele van de geslachten, in wier woonplaatsen zij rondgaan, Wij vóór hen verdelgd hebben? Waarlijk, hierin zijn teekenen; zullen zij dan niet luis-teren?

27 Beschouwen zij niet, dat Wij het water naar een land zonder planten drijven; dan brengen Wij daarmee het veldgewas voort, waarvan hun vee en zijzelf eten; zien zij dan niet?

28 En zij zeggen: Wanneer zal het oordeel plaats hebben, indien gij waarheidlievend zijt?

29 Zeg: Ten dage des oordeels zal het geloof dergenen die (nu) niet gelooven, hun niet baten, noch zal hun uitstel worden gegeven. ¹⁰³⁶

30 Derhalve, wend u van hen af en wacht; waarlijk, ook zij wachten.

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْقُرُونِ يَنْشَوْنَ فِي مَسْكِتِهِمْ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ①

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى
الْأَرْضِ الْجُرَيْرِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا
تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ
أَفَلَا يَبْصُرُونَ ②

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ③

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ④

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ إِلَهُمُ مُنْتَظِرُونَ ⑤

1036 Het is duidelijk, dat de dag des oordeels (*jaum-oel fath*) hier de dag is, waarop de macht van den tegenstand gebroken wordt (vs. 26) en de geloovigen zegevierden (vs. 27).

HOOFDSTUK XXXIII

DE BONDGENOOTEN

(*Al-Ahzâb*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(9 paragrafen en 73 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Geestelijke en stoffelijke verwantschap.
- Par. 2. De aanval der bondgenooten op Medina.
- Par. 3. De vlucht der bondgenooten: Qoeraiza gestraft.
- Par. 4. De huiselijke eenvoud van den Heiligen Profeet.
- Par. 5. Het huwelijk van den Heiligen Profeet met Zainab.
- Par. 6. Tegenwerpingen op het huiselijk leven van den Heiligen Profeet.
- Par. 7. Gedragsregels betreffende huiselijke verhoudingen.
- Par. 8. Zij die lasterpraatjes rondstrooien.
- Par. 9. Een vermaning voor de geloovigen.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk heeft als titel *De Bondgenooten*, waarmee de Qoereisjieten worden bedoeld, die een verbond hadden aangegaan met andere afgodische stammen en de Joden, zowel die welke verdreven waren als die welke in Medina bleven. Al deze bondgenooten, met uitzondering van de laatstgenoemden, rukten tegen Medina op, om de Moeslims te vernietigen. De vlucht van het leger der bondgenooten ontmoedigde de vijanden van den Islâm zoodanig, dat zij nooit meer genoeg moed bijeenraapten om de Moeslims aan te vallen. Aangezien deze oorlog in de vroege geschiedenis van den Islâm een zeer voorname plaats inneemt, verdient hij dus ruimschoots de beteekenis die daaraan is gehecht.

Het jaar der openbaring van dit hoofdstuk, dat geheel en al een Medineesche openbaring is, kan gemakkelijk worden bepaald, want de oorlog der Bondgenooten, of de oorlog der Gracht, had in Sjawwal van het vijfde jaar van Hedjira plaats. Daarin worden echter ook andere onderwerpen behandeld, die tot een veel later tijdvak behooren; het schijnt dus heelemaal tot in het negende jaar van Hedjira geopenbaard geweest te zijn.

Dit hoofdstuk handelt over de twee machtige wapens, die herhaaldelijk tegen den Islâm zijn gehanteerd. Het eerste daarvan is het aanwenden van bruto geweld om de Moeslims te verpletteren, en het tweede, de aanvallen op de reinheid van het huiselijk leven van den Heiligen Profeet. De vorige groep van Mekkaansche hoofdstukken, die hieraan voorafgaat, verkondigt een reeks van machtige voorspellingen aangaande de latere grootheid der Moeslims en hier wordt ons aange-toond, hoe de machten waarmee de Islâm vernietigd zou worden, gebroken wer-

den, zoodat voor de Moeslims de weg werd gebaad om de beloofde grootheid te verwerven.

Het hoofdstuk begint met een bevel tot volkomen gehoorzaamheid aan God, zonder te letten op de wenschen of vitterijen der huichelaars en ongelooovigen. De eerste paragraaf behandelt de kwestie van de stoffelijke en geestelijke verwantschap, waartoe bovengenoemd bevel een inleiding is, terwijl de geestelijke verwantschap als de eenige wordt beschouwd, die met den dienst van een profeet bestaanbaar is. De machtige aanval der Qoereisjieten en hun bondgenooten op de Moeslims, waarvan in de tweede en derde paragraaf melding wordt gemaakt, was een toevlucht tot bruut geweld, met het doel om den Islâm totaal te vernietigen. De daarop volgende paragrafen behandelen de tegenwerpingen, geopperd tegen het huiselijk leven van den Heiligen Profeet. De ongeëvenaarde eenvoud van het leven van den Heiligen Profeet is de sleutel van de weerlegging van alle tegenwerpingen, en die eenvoud wordt in de vierde paragraaf aangetoond, in zijn bereidvaardigheid om zich van zijn vrouwen te scheiden, indien zij er op aandrongen van die gemakken des levens gebruik te maken, welke haar zusters in de huizen der Moeslims genoten. De Moeslim-gemeenschap leefde nu in overvloed, en de vrouwen van den Heiligen Profeet verlangden natuurlijkerwijze in de toenemende welvaart der gemeenschap te deelen. Dit werd haar evenwel niet toegestaan. Niet alleen bleef de Heilige Profeet zelf tot zijn laatste dagen toe den uitersten eenvoud des levens betrachten — er kwam geen verandering over hem, hoewel hij heerscher over heel Arabië was geworden — maar ook stond hij zelfs zijn vrouwen niet toe, van dien hoogen standaard van eenvoud af te wijken. Hem een wellusteling te noemen is de grofste laagheid. De eenvoud des levens dien hij behield, terwijl hij daadwerkelijk over een land regeerde, was ongeëvenaard en is zelfs niet in het leven der edelste menschen aan te treffen. Hij was wel bij machte om zijn vrouwen elk stoffelijk gemak te verschaffen, maar in plaats van haar aardische begeerten te bevredigen, deelde hij haar mede dat, indien zij zulke dingen noodig hadden, zij niet tot zijn huisgezin konden blijven behooren. Dit bewijst ruimschoots de verheven zuiverheid van zijn motieven bij het sluiten van al deze huwelijken.

De vijfde paragraaf handelt over het huwelijk van den Heiligen Profeet met Zainab en weerlegt de tegenwerpingen, die op dien grond tegen hem werden geopperd. De zesde veralgemeent de tegenwerpingen, geopperd tegen zijn huiselijk leven. De zevende gewaagt van de valsche geruchten, die de huichelaars tegen den Heiligen Profeet verspreidden. De achtste zet de behandeling van dit onderwerp voort en spreekt van het einde dergenen, die een opstand tegen den Heiligen Profeet en de Moeslim-regeering verwekten, terwijl de negende het hoofdstuk besluit met de geloovigen te vermanen, trouw te blijven aan wat hun was toevertrouwd.

PARAGRAAF 1

Geestelijke en stoffelijke Verwantschap.

1—3. De Heilige Profeet moet zich voor de huichelaars hoeden.
4, 5. Verwantschap volgens verklaring. 6—8. Verhouding tusschen de geloovigen en den Heiligen Profeet.

In naam van God, den
Weldadige, den Genadige.

Of, gehoor-
zaam ...
niet.

1 O Profeet! wees oppas-
send voor (uw plicht jegens)
God en *schik u niet naar (de
wensen van)* de ongeloo-
vigen en de huichelaars;
waarlijk, God is Wetend,
Wijs; ¹⁰³⁷

2 En volg wat u van uw
Heer is geopenbaard; waar-
lijk, God is bewust van wat
gij doet;

3 En vertrouw op God; en
God is genoegzaam als
Beschermer.

Of, wier
ruggen gij
bij die van
uw moeders
vergelijkt.

4 God heeft voor geen
mensch twee harten in hem
gemaakt; noch heeft Hij uw
vrouwen *die gij verlaat*, tot
uw moeders gemaakt; ¹⁰³⁸
noch heeft Hij degenen die
gij uw zonen verklaart, tot
uw ware zonen gemaakt; ¹⁰³⁹
dit zijn de woorden uwer
monden; en God spreekt de
waarheid en Hij leidt naar
den weg.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا

وَأَشِيعُ مَا يُؤْتَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِلرَّجُلِ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي
جَوْزِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ أُمَّرَأَةً وَأَجْزَمُ الْآئِ
تُظْهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ
أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ
بِأَفْوَاهِكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ
يَهْدِي السَّبِيلَ

1037 Dit hoofdstuk werd geopenbaard op een tijd, toen de machtige en verbonden legermachten der Arabische stammen Medina van buiten bedreigden en de huichelaars hen van binnen bijstonden om de Moeslms te vernietigen. De Heilige Profeet moest niet voor hen bezwijken.

1038 *Zihâr* was een technische term voor het in Arabië heerschende gebruik, volgens hetwelk een man tegen zijn vrouw placht te zeggen: *gij zijt voor mij als de rug van mijn moeder*. Het uiten van deze woorden had de verbreking der echtelijke betrekking tusschen man en vrouw ten gevolge, zonder dat er echtscheiding plaats had gehad. Het was feitelijk een geval, waarin de man zijn vrouw verliet en waarin het haar niet vrijstond om elders te trouwen. Aan dit gebruik maakte de Islâm een einde.

1039 Men sprak van een aangenomen zoon, dat hij de ware zoon was van den man, die hem aannam. Ook aan dit gebruik werd een einde gemaakt. De Islâm staat de werkelijkheid voor; louter woorden van den mond, niet gebaseerd op de werkelijkheid zijn in strijd met den geest van den Islâm.

5 Verklaar hun verwantschap aan hun vaders; dit is billijker bij God; maar indien gij hun vaders niet kent, dan zijn zij uw broederen in het geloof en uw vrienden; en er rust geen blaam op u aangaande datgene, waarin gij een vergissing hebt begaan, maar (aangaande) datgene wat uw harten met opzet doen, (een blaam ruste op u), en God is Vergevensgezind, Genadig.

6 De Profeet heeft meer aanspraak op de geloovigen dan zij op zichzelf, en zijn vrouwen zijn (als) hun moeders; ¹⁰⁴⁰ en de bezitters van verwantschap hebben volgens de ordonnantie Gods, de een ten aanzien van den ander meer aanspraak op erfenis, dan (de andere) geloovigen, en (dan) degenen die (hun huizen) zijn ontvlucht, behalve dat gij uw vrienden goed doet; dit is in het Boek geschreven.

7 En toen Wij een verbond met de profeten sloten en met u en met Noach en Abraham en Mozes en Jezus, den zoon van Maria, en Wij sloten met hen een hecht verbond, ¹⁰⁴¹

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاُخْرَاكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُم بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

الَّتِي أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ نَفْسِهِمْ وَأَزْوَاجَهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۝

1040 De vrouwen van den Heiligen Profeet worden de moeders der geloovigen genoemd, niet alleen uit eerbied voor den Heiligen Profeet, dus aantoonende dat de vrouw in de eer van den man deelt, maar ook omdat zij dienen moesten als toonbeelden van reinheid en onbaatzuchtigheid voor de helft van het menschelijk ras, d.i. het vrouwelijk geslacht, en ook omdat zij het nageslacht dat gedeelte der gezegden en handelingen van den Heiligen Profeet overleverden, die zijn vrienden niet konden weten: het gedeelte dat betrekking heeft op huiselijke aangelegenheden en op het leven in het huis, het gedeelte waarvan het geluk van den mensch in zeer hooge mate afhangt.

1041 Zie 3 : 80, waar het sluiten van een verbond met de profeten vermeld wordt, en dat verbond wordt, met betrekking op de verschijning van den Heiligen Profeet, vermeld in Handelingen 3 : 21 en elders. De eenige moeilijkheid kan deze schijnen te zijn, dat hier ook sprake is van een verbond, dat met den Heiligen Profeet zelf is gesloten. Dit heeft klaarblijkelijk betrekking op het feit, dat de

8 Opdat Hij de waarheid-lievenden over hun waarheid zou ondervragen, en Hij heeft voor de ongeloofigen een pijnlijke kastijding bereid.

لَيْسَ لِلصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَ
أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

PARAGRAAF 2

De aanval der Bondgenooten op Medina

9—11. Een hevige aanval van alle zijden. 12—20. De huichelaars en hun trouweloosheid.

9 O gij die gelooft! herinner u de gunst Gods jegens u, toen legers op u nederkwamen, ¹⁰⁴² en Wij zonden tegen hen een sterken wind ¹⁰⁴³ en legers die gij niet zaagt, ¹⁰⁴⁴ en God ziet wat gij doet.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ذُكِّرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا

10 Toen zij op u nederkwamen, van boven u en van beneden u, en toen de oogen dof werden en de harten tot in de kelen stegen en gij verschillende gedachten omtrent God begonnt te denken.

إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ وَإِذْ نَاعَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ
الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَنْظُرُونَ بِاللَّهِ الظُّنُوكَ

1045

Heilige Profeet alle vroegere openbaringen bevestigde, gelijk duidelijk gemaakt is in 3 : 80.

1042 De in deze en in een deel van de daarop volgende paragraaf vertelde gebeurtenissen hebben betrekking op het beleg van Medina door de verbonden legermachten van de Qoereisjieten en hun bondgenooten, nl. de Ghatfan, de 'Asjdja' en Moerra, de Fezara, de Soeleim en de Bani Sa'd en Asad, bijgestaan door den Joodschen stam Bani Naqir en Bani Qoeraiza, waarvan de laatste een bondgenootschap met de Moeslims had gesloten — de geheele legermacht telde van tien tot vijf en twintig duizend manschappen, terwijl er op zijn hoogst slechts drie duizend Moeslims waren. De Heilige Profeet besloot binnen de stad te blijven, en een gracht werd gegraven als verdedigingsmiddel tegen den stormloop van het machtige leger. De oorlog duurde verscheidene dagen voort, tot de vijand ten slotte in een stormachtigen nacht op de vlucht sloeg, zonder den Moeslims eenige schade te kunnen berokkenen.

1043 Dit slaat op den hevigen orkaan, die den vijand op de vlucht joeg. Muir zegt: „Afgemat en bekoeld in geestdrift, viel de nacht over hen, koud en stormachtig. De wind en de regen beukte meedoogenloos het onbeschermd kamp. De storm groeide aan tot een orkaan. Vuren werden uitgedoofd, tenten omgewaaid, het kookgerei en andere toerustingten omvergeworpen.” ²²)

1044 De onzichtbare legers waren de engelscharen, die den vijand ontmoedigden.

1045 Deze woorden zijn van toepassing op de huichelaars en de flauwhartigen; zie vs. 12; voor de gedachten der geloovigen, zie vs. 22. Van boven u en van

11 Daar werden de geloovigen beproefd en zij werden met een hevige schudding geschud.

12 En toen de huichelaars en degenen in wier harten een kranke was, begonnen te zeggen: God en Zijn Apostel hebben ons geen (overwinning) beloofd, behalve slechts om te bedriegen.

13 En toen een partij hunner zei: O bewoners van Jastrib! ¹⁰⁴⁶ er is voor u (hier) geen plaats om te staan; derhalve, keer terug; en een partij hunner vroeg den Profeet verlof, zeggende: Waarlijk, onze huizen zijn onbeschermd; en zij waren niet onbeschut; zij wenschten slechts te vluchten.

14 En indien (door den vijand) van de aangrenzende gedeelten daarvan op hen ingegaan werd (en) hun vervolgens gevraagd werd om oorlog te voeren, zouden zij het zekerlijk hebben gedaan, en zij zouden er slechts korten tijd in gebleven zijn.

15 En voorzeker hadden zij te voren een verbond met God gesloten, ^a (dat) zij *den rug* niet zouden keeren; en naar Gods verbond zal gevraagd worden.

16 Zeg: De vlucht zal u geen goed doen, indien gij van den dood of de slachting vlucht, en alsdan zal het u niet vergund worden te genieten, behalve voor een korten tijd.

هَذَاكَ ابْنِي الْمُؤْمِنُونَ وَرُلُّنَا
بِرُّنَا إِلَّا شَدِيدًا ①

وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ
رَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ②

وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ
لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَوْقَهُمْ
مِنَهُمُ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنْ أَبَوْتُمْ عَارِفًا
وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا الْفِرَارَ ③

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آفَاطِمَا نَحْمٌ
سُيْلُوا الْفِتْنَةَ لَأَنزَلْنَا وَمَا تَكَلَّبْتُمَا بِهَا
إِلَّا يَسِيرًا ④

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ
لَا يُؤَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ
اللَّهِ مَسْئُولًا ⑤

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ قَرَرْتُمْ
مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذْ الْأُنْمُوتُونَ
إِلَّا قَلِيلًا ⑥

a 87.
Ar. de rug-
gen.

beneden u hebben respectievelijk betrekking op de boven- en benedenzijde van de vallei.

1046 *Jastrib* was de naam, waaronder Medina vóór de vlucht van den Heiligen Profeet naar die stad bekend stond.

17 Zeg: Wie is het, die u voor God kan behoeden, indien Hij u kwaad wil doen, of (wie kan u kwaad doen, indien) Hij u genade wil betoonen? ^a En zij zullen buiten God geen beschermer of helper voor zich vinden.

a 33 : 24.

Ar. noch.

18 God kent inderdaad degenen onder u, die anderen verhinderen en degenen die tot hun broederen zeggen: Kom tot ons; en zij komen niet dan een weinig tot den strijd.

19 Gierig zijnde ten uwen opzichte; maar wanneer de vrees komt, zult gij hen naar u zien kijken, hun oogen draaiende als een bezwijpende van wege den dood; maar wanneer de vrees voorbij is, slaan zij u met scherpe tongen, gierig zijnde met de goede dingen. Dezen hebben niet geloofd; derhalve heeft God hun werken te niet gedaan; en dit is God gemakkelijk.

20 Zij denken, dat de bondgenooten niet heengegaan zijn, en indien de bondgenooten (wederom) kwamen, zouden zij wenschen in de woestijn bij de woestijn-Arabieren te wezen, om tijdingen vragende omtrent u, en indien zij onder u waren, zouden zij slechts een weinig gestreden hebben.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكَ مِنَ اللَّهِ
إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
رَحْمَةً ۗ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ
وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا
وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ۝

أَشْحَةً عَلَيْكُمْ ۗ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ
رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورًا أَعْبَهُمْ
كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا
ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَفُوكُمْ بِاللَّسَةِ حَدِيدٍ
أَشْحَةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَهُمْ يَوْمَئِذٍ
فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۗ وَكَانَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ بَيِّنًا ۝

يَحْسَبُونَ الْأَحْرَابَ لَمْ يَذْهَبُوا
وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْرَابَ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ
بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ
وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ۝

PARAGRAAF 3

De Vlucht der Bondgenooten: Qoeraiza gestraft

21. De Heilige Profeet is een voorbeeld. 22—24. Het geloof der geloovigen door de voorspelling versterkt. 25. De vijand keert vergeefs terug. 26, 27. Bestrafing van de Bani Qoeraiza.

21 Voorzeker hebt gij in den Apostel Gods een uitnemend voorbeeld voor hem, die

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ

op God en den jongsten dag
hoopt en dikwerf aan God
gedenkt. 1047

22 En toen de geloovigen
de bondgenooten zagen, zeiden
zij: Dit is wat God en Zijn
Apostel ons beloofd hebben,
en God en Zijn Apostel hebben
de waarheid gesproken; en
het deed hen slechts in
geloof en onderwerping toe-
nemen. 1048

حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ
الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۝

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا
هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ نَوْمًا زَادَهُمْ إِلاَّ
إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ۝

1047 Dit vers wijst op een hoogst belangrijke waarheid en een onderscheidend kenmerk van den Heiligen Profeet, nl. dat hij het beste voorbeeld en het verhevenste toonbeeld van deugd voor de geloovigen is. Een sentimentalist zou ons zeggen, dat hij als vervolgd hervormer te Mekka een edel voorbeeld gaf, maar dat hij als hoofd van een staat te Medina oorlogen voerde, huwelijken sloot, bevelen gaf tot slachting van zijn vijanden en vele daden van dergelijken aard verrichtte, die beter ongedaan waren gelaten. Het doel van zijn komst was echter niet om sentimentalist te doen, door eenige hoogdravende maar onuitvoerbare zedelijke voorschriften te geven en door enkel een edel voorbeeld van standvastigheid onder scherpe vervolgingen te geven, maar veeleer om aan in de wereld levende en werkende menschen richtsnoeren te geven en ze met zijn edel voorbeeld toe te lichten. Indien hij geen legers aangevoerd had, zou hij een generaal die legers ten strijde voert, niet tot voorbeeld kunnen strekken; indien hij persoonlijk niet gevochten had, zou hij geen voorbeeld kunnen zijn voor een soldaat, die zijn leven om wille van de waarheid, rechtvaardigheid en vrijheid geeft; indien hij geen wetten had gesteld, waaraan zijn volgelingen zich te houden hadden, zou hij nimmer als een uitstekend voorbeeld voor een wetgever beschouwd kunnen zijn; indien hij geen zaken beslecht had, zou hij niet als een licht kunnen dienen voor rechters en overheidspersonen; indien hij niet gehuwd was, zou hij de mannen practisch in de helft van hun dagelijksche plichten niet hebben geleid en zou hij niet hebben kunnen aantonen, hoe een goed en liefhebbend man en een liefdevolle vader te zijn; indien hij zich niet op tirannen had gewroken wegens de ongerechtigheden, die zij onschuldige personen hadden aangedaan, indien hij zijn vijanden die hem vervolgden, niet overwonnen en vergeven had, indien hij de fouten dergenen die aan hem gehecht waren, niet door de vingers had gezien, zou hij geen *voortreffelijk voorbeeld* en *volmaakt toonbeeld* kunnen zijn, zooals hij hier wordt genoemd.

1048 Dit heeft betrekking op de Goddelijke belofte, dat er een tijd zou komen, wanneer de verbonden legermachten van Arabië op de vlucht werd geslagen. Deze belofte werd langen tijd te voren gedaan, en op een tijd toen de Heilige Profeet en zijn weinige volgelingen te Mekka scherp vervolgd werden. Een zoo'n voorspelling luidt aldus: „Een machtig leger der bondgenooten zal hier op de vlucht worden gedreven” (38 : 11). En toen de verbonden legermachten Medina aanvielen, stonden de woorden van deze voorspelling ieder waar Moeslim duidelijk voor den geest. Zij verheugden zich, want zij waren er zeker van, dat de verbonden vijandelijke legermachten op de vlucht zouden worden gedreven.

Ar. niet
met eenige
verande-
ring.

23 Onder de geloovigen zijn menschen, die getrouw zijn aan het verbond, dat zij met God hebben gesloten: en onder hen is er, die zijn gelofte vervuld hebben, en onder hen is er, die nog wacht, en zij zijn *geenszins* veranderd;

24 Opdat God de waarheid-lievenden voor hun waarheid zal beloonen en de huichelaars straffen, indien het Hem behaagt, of Zich (genadig) tot hen wenden; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

25 En God dreef de onge-loovigen in hun woede terug; zij behaalden geen voordeel, en God was den geloovigen in den strijd genoegzaam; en God is Sterk, Machtig.

26 En Hij bracht degenen der volgelingen van het Boek, die hen ondersteunden, uit hun sterkten neder en Hij wierp schrik in hun harten; sommigen hebt gij gedood en anderen hebt gij gevangen genomen. 1049

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا
عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ
نَجْوَاهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا
بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ
وَلِيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن كَانَ شَاءَ
أَوْ يُتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ
يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي
قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ
وَأُخْرَىٰ سَرَدُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾

1049 De Bani Qoeraiza had een verbond met den Heiligen Profeet gesloten, en toen de vijanden voor Medina het beleg sloeg, waren zij verplicht om den aanval af te slaan. In plaats daarvan kozen zij partij voor de belegeraars. Muir erkent, dat „er overeengekomen werd, dat de Qoeraiza de Qoereisjieten zou bijstaan,” 23) en de woorden die hen van hun sterkten ondersteunden toonen aan, dat zij den vijand daadwerkelijk hielpen. Van bondgenooten waren zij dus vijanden geworden. Toen de belegeraars op de vlucht sloegen en de Qoeraiza naar zijn sterkte terugkeerde, belegerde de Heilige Profeet ze daarom, want wanneer zoo'n inwendige vijand ongestraft werd gelaten, zou hij een bron van voortdurend gevaar voor de veiligheid der Moeslim-gemeenschap zijn. Vijf en twintig dagen lang bleven zij belegerd, en toen gaven zij hun bereidwilligheid te kennen om zich over te geven, op voorwaarde dat zij zich onderwerpen zouden aan het vonnis, dat door Sa'd bin Moe'az zou worden geveld. Hadden zij den Heiligen Profeet vertrouwd, dan zou deze hun waarschijnlijk dezelfde straf hebben opgelegd, als die welke hij de Qainoeqa' gaf, nl. emigratie; maar Sa'd was door hun verraad verbitterd en onderwierp hen aan de strengheid der Joodsche wet: zijn vonnis luidde, dat de mannen die aan den strijd hadden deelgenomen, ter dood moesten worden gebracht en dat de rest gevangen moest worden gezet.

27 En Hij heeft u tot erfgenamen van hun land en hun woningen en hun bezittingen gemaakt, en (van) een land dat gij nog niet betreden hebt; en God heeft macht over elk ding. ¹⁰⁵⁰

وَأَوْصَيْنَاكُمْ أَرْضَهُمْ وَأَيَّامَهُمْ وَ
أَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّوُّهَا وَكَانَ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 4

De huiselijke Eenvoud van den Heiligen Profeet

28, 29. De echtgenooten van den Heiligen Profeet moeten den eenvoud van haar leven behouden. 30—32. Reinheid wordt haar voorgeschreven. 33, 34. Zij moeten haar opschik niet ten toon spreiden.

28 O Profeet! zeg tot uw vrouwen: Indien gij het leven dezer wereld en zijn sieraad wenscht, kom dan, ik zal u een voorziening geven en u toestaan een schoon heengaan heen te gaan. ¹⁰⁵¹

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكُمْ إِن كُنْتُمْ
تُرِيدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا
فَتَعَالَيْنَ أُمْعُرَكُنَّ وَأَسْرِحْكُمْ
سَرَّاحًا جَمِيلًا ﴿٥١﴾

29 En indien gij God en Zijn Apostel en de laatste woning wenscht, dan heeft God voor degenen onder u die het goede doen, waarlijk een machtige belooning bereid.

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَالْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ
لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٥٢﴾

30 O vrouwen van den Profeet! wie uwer een openlijke onzedelijkheid begaat, voor haar zal de kastijding tweevoudig worden vermeerderd; en dit is God gemakkelijker.

لِيَسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يُآتٍ مِنْكُمْ
بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَعَّفَ لَهَا الْعَذَابُ
ضِعْفَيْنِ ۖ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٥٣﴾

Drie honderd mannen werden krachtens dit vonnis terechtgesteld, en hun land viel in handen van de Moeslims. Te zeggen dat de Heilige Profeet hen wreed behandelde, is feiten negeeren. ²⁴) Het vonnis werd door een scheidsrechter geveld, dien zij zelf hadden gekozen en zelfs paste de scheidsrechter op hen de Joodsche wet toe.

¹⁰⁵⁰ Het land dat gij nog niet betreden hebt slaat op de vreemde landen, die den Moeslims hier beloofd werden en die zij later veroverden.

¹⁰⁵¹ Het voorval waarop deze verzen betrekking hebben, behoort tot het negende jaar van Hedjira. De Heilige Profeet was nu zoo goed als de meester van heel Arabië en de armoedige volkstoestand had plaats gemaakt voor een welvarende. In die omstandigheden was het zeer natuurlijk, dat de vrouwen van den Heiligen Profeet betere levensbehoeften verlangden te bezitten dan die, welke zij te voren hadden genoten. Maar juist op dien tijd was er een openbaring, die haar den striktsten eenvoud des levens voorschreef. Zulk een voorschrift zou niet van een bedrieger afkomstig kunnen zijn, zelfs niet van een man van de wereld,

DEEL XXII

31 En wie uwer God en Zijn Apostel gehoorzaamt en het goede doet, haar zullen Wij haar belooning dubbel geven, en Wij hebben voor haar een aanzienlijk onderhoud bereid.

32 O vrouwen van den Profeet! gij zijt niet als eenig ander onder de vrouwen; indien gij in acht wilt nemen, wees dan niet zacht in (uw) taal, opdat hij, in wiens hart een krankte is, (u) niet zal begeeren; en spreek een goed woord. ¹⁰⁵²

33 En blijf in uw huizen en toon uw opschik niet, gelijk het toonen van de vroegere tijden der onwetendheid; ¹⁰⁵³ en onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting en gehoorzaam God en Zijn Apostel; God wenscht slechts de onreinheid van u weg te nemen, o leden van het huisgezin! en u een (volkomen) reiniging te reinigen.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَ
عَمِلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ
وَاعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾

يَسَاءَ النَّبِيُّ لَسْتَنَّ كَأَحَدٍ مِنَ
النِّسَاءِ إِنْ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ
بِالْقَوْلِ قَيْطَمَ الذِّبْيِ فِي قَلْبِهِ
مَرَضٌ وَفَلَنْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ
تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَتِينَ
الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمْ
الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾

wiens macht en rijkdom met den dag toenamen. Indien de Heilige Profeet zijn vrouwen toegestaan had, in den algemeenen voorspoed der gemeenschap te deelen, zou er niet het minste bezwaar kunnen zijn. Maar hij had een openbaring ontvangen, die hem en dengenen die in nauwe betrekking tot hem stonden, die stoffelijke voordeelen onthield, welke anderen gemakkelijk konden verkrijgen. De pracht en praal dezer wereld konden verkregen worden en waren voor geen Moeslim verboden, maar zulke vergangelijke ijdelheden moesten niet in het huisgezin van Gods Profeet worden toegelaten.

1052 Hoewel dit bevel inzonderheid aan de vrouwen van den Heiligen Profeet is gegeven, is het inderdaad een leefregel voor alle Moeslim-vrouwen en bevordert het de reinheid van hart en de kuischheid in de verhouding tusschen de seksen. Het is haar niet verboden tot mannen te spreken, maar als voorzorgsmaatregel tegen een mogelijke neiging van het hart tot slechte gedachten, wordt haar gezegd om zich niet over te geven aan zachte en verliefde gesprekken met het andere geslacht.

1053 Er is in den Heiligen *Qoer-ân* of in de gezegden van den Heiligen Profeet geen bevel, dat de vrouwen verbiedt uit te gaan, integendeel, de *Boechari* vermeldt een duidelijk gezegde van den Heiligen Profeet, dat de vrouw a toestaat om voor haar behoeften uit te gaan; en inderdaad plachten de vrouwen in den

34 En houd in gedachte wat er in uw huizen van de mededeelingen Gods en de wijsheid is voorgelezen; 1054 waarlijk, God is de Kenner van fijnheden, Zich bewust.

وَأَذْكُرَنَّ مَا يُثَلِّقُ فِي بَيُوتِكُمْ مِنْ
آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿١٠٥٤﴾

PARAGRAAF 5

Het Huwelijk van den Heiligen Profeet met Zainab.

35, 36. De ordonnantiën Gods houden. 37—39. Zainab gescheiden en gehuwd door den Heiligen Profeet. 40. Moehammad, als de laatste en volmaaktste der profeten, is de geestelijke vader van alle komende geslachten.

35 Waarlijk, de mannen die zich onderwerpen en de vrouwen die zich onderwerpen, en de geloovige mannen en de geloovige vrouwen, en de gehoorzamende mannen en de gehoorzamende vrouwen, en de waarheidliebende mannen en de waarheidliebende vrouwen, en de lijdzame mannen en de lijdzame vrouwen, en de nederige mannen en de nederige vrouwen, en de almoesgevende mannen en de almoesgevende vrouwen, en de vastende mannen en de vastende vrouwen, en de kuische mannen, en de kuische vrouwen, en de mannen die dikwerf aan God gedenken en de vrouwen die gedenken — voor hen heeft God vergiffenis en een machtige belooning bereid.

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنَاتِ وَالْقَنَاتِ وَ
الصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَشِعِينَ وَالْخَشِيعَاتِ وَ
الْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
وَالصَّابِرَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ
وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا
وَالذَّاكِرَاتِ لَأَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً
وَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

Ar. noch.

36 En het betaamt een geloovig man en een geloovige vrouw niet, dat zij eenige keuze in hun zaak hebben,

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ
إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ
يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ

tijd van den Heiligen Profeet uit te gaan. Het verbod betreft hier slechts het ten toon spreiden van haar opschik, zooals de vrouwen in de dagen der onwetendheid deden, toen zij met ontbloote borsten en schouders uitgingen.

1054 De wijsheid beteekent, in onderscheiding van de Goddelijke mededeelingen, d.i. den Heiligen Goer-ân: de *Soennah* van den Heiligen Profeet. Dit toont duidelijk aan, dat één doel van de huwelijken van den Heiligen Profeet was: zijn vrouwen behulpzaam te zijn bij het overbrengen van zijn gezegden en gewoonten thuis, die den geloovigen tot richtsnoer moesten dienen.

wanneer God en Zijn Apostel een zaak hebben besloten; en wie God en Zijn Apostel niet gehoorzaamt, begaat dan inderdaad een duidelijke dwaling. ¹⁰⁵⁵

37 En toen gij tot dengene wien God een gunst had betoond en wien gij een gunst had betoond zei: Behoud uw vrouw voor uzelf en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; en gij verbergt in uw ziel wat God aan het licht zal brengen, en gij vreest de mensen, en God heeft er meer recht op, dat gij Hem vreest. Maar toen Zaid zijn betrekking tot haar verbroken had, gaven Wij haar aan u als vrouw, opdat er geen moeilijkheid voor de geloovigen zou zijn aangaande de vrouwen van hun aangenomen zonen, wanneer zij hun betrekking tot haar verbroken hebben, en Gods gebod zal uitgevoerd worden. ¹⁰⁵⁶

38 Er steekt geen kwaad in, dat de Profeet datgene doet, wat God voor hem heeft geordineerd: zulks is de wet Gods geweest ten aanzien van degenen die voorgegaan zijn; en het gebod Gods is een besluit, dat besloten is:

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
ضَلَّ ضَلًّا مُّبِينًا ۝

وَأَذِ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ
وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ
مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ
أَنْ تَخْشَاهُ فَاكْتُمُوا قِصَّةً مِنْهَا
وَظَرًّا زَوْجِنَهَا لِيَكُنْ لَا يَكُونَنَّ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي آزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ
إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَظَرًّا وَكَانَ
أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا
فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ
قَدَرًا مَقْدُورًا ۝

1055 Alle commentatoren zijn het met elkaar eens, dat dit vers geopenbaard werd, toen de Heilige Profeet Zainab, zijn nicht en dochter van zijn tante, ten huwelijk vroeg voor Zaid, zijn vrijgemaakte slaaf. Zoowel Zainab als haar broer had een afkeer aan dit huwelijk, omdat Zaid een vrijgemaakte slaaf was. Gehoorzamende aan deze openbaring kwamen zij hun gemoedsbezwaren te boven en Zainab nam Zaid als man aan.

1056 Dit vers bestaat uit twee verschillende en afzonderlijke deelen: het eerste handelt over Zaid's echtscheiding van Zainab en het tweede, aanvangende met *maar toen Zaid zijn betrekking etc.*, handelt over het huwelijk van den Heiligen Profeet met Zainab. Wegens zijn groote gehechtheid aan den Heiligen Profeet werd Zaid de zoon van Moehammad genoemd, en hij was een der eersten die tot den Islâm bekeerd waren. Hierop hebben de eerste woorden van het vers betrekking, als zij van Zaid spreken als iemand, wien God zoowel als de Heilige Profeet

39 Degenen die de boodschappen Gods overbrengen en Hem vreezen en niemand vreezen behalve God; en God is genoegzaam om rekening te houden.

الَّذِينَ يَبْلُغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ
وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾

40 Moehammad is de vader van niemand uwer menschen, maar hij is de Apostel Gods en *de laatste* der profeten; en God is met elk ding Bekend. 1057

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ
وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

Of, het
zegel.

PARAGRAAF 6

Tegenwerping op het huiselijk Leven van den Heiligen Profeet

41—44. De geloovigen uit de duisternis genomen. 45—48. Aanstoetelijk gepraat der ongeloovigen. 49—52. De huwelijken en echtscheidingen van den Heiligen Profeet.

41 O gij die gelooft! gedenk aan God met een menigvuldige gedachtenis.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا
كَثِيرًا ﴿٤١﴾

42 En verheerlijk Hem des ochtends en des avonds.

وَسَبِّحْهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾

een gunst had betoond. Zainab was de dochter van de tante van den Heiligen Profeet zelf; zij was een der eersten die tot den Islâm bekeerd waren, en de Heilige Profeet stelde haar broer voor, haar aan Zaid ten huwelijk te geven. Zoowel de broer als de zuster had een afkeer van dit huwelijk, en slechts door dwang van den Heiligen Profeet gaven zij toe; zie hiervoor de vorige noot. Beiden wenschten, dat de Heilige Profeet zelf met Zainab in het huwelijk trad, doch de Profeet drong er op aan, dat zij Zaid aannam.

Het was evenwel geen gelukkig huwelijk. Er rezen geschillen en Zaid besloot zich van Zainab te laten scheiden. De tijding hiervan smartte den Heiligen Profeet diep, want hij was het, die op het huwelijk had aangedrongen, en hij gaf Zaid den raad zich niet van haar te laten scheiden en God te vreezen. Het vers zegt niet precies wat het geschil was, maar het toont duidelijk aan, dat Zaid ongelijk had, want er wordt gezegd, dat hij de menschen vreest.

Toen zij gescheiden was, trad de Heilige Profeet met haar in het huwelijk: dit was de wensch van Zainab en haar bloedverwanten vóór zij met Zaid huwde. Nu het huwelijk dat de Heilige Profeet geregeld had, ongelukkig bleek te zijn, was hij zedelijk verplicht aan de wenschen van Zainab en haar bloedverwanten te voldoen. Het vertelsel, volgens hetwelk de Heilige Profeet door haar schoonheid bekoord werd, toen hij een vluchtigen blik op haar wierp, en dat Zaid zich om die reden van haar liet scheiden, is geheel en al in strijd met geschiedkundige feiten. 25)

1057 Na Moehammad zal er geen Profeet meer komen, omdat de godsdienst met hem volmaakt was (5 : 3) en omdat hij als profeet voor alle volken der wereld en voor alle eeuwen werd verwekt. Nochtans spreekt God, zooals een gezegde van den Heiligen Profeet zegt, tot de rechtschapenen onder zijn volgingen, hoewel zij geen profeten zijn.

43 Hij is het, Die Zijn zegeningen over u zendt, en (zoo doen) Zijn engelen, opdat Hij u van de duisternis tot het licht zal brengen; en Hij is Genadig jegens de geloovigen.

44 Hun groet ten dage als zij Hem ontmoeten, zal zijn: Vrede, en Hij heeft hun een aanzienlijke belooning bereid.

45 O Profeet! waarlijk, Wij hebben u als een getuige gezonden, en als een overbrenger van blijde tijdingen en als een waarschuwer.

46 En als iemand die met Zijn verlof tot God noodigt, en als lichtgevende zon. ¹⁰⁵⁸

47 En geef den geloovigen de blijde tijdingen, dat zij van God een groote goedertierenheid zullen hebben.

48 En gehoorzaam de ongelooovigen en de huicelaars niet, en sla geen acht op hun aanstootelijk gepraat, ¹⁰⁵⁹ en vertrouw op God; en God is genoegzaam als Beschermers.

49 O gij die gelooft! wanneer gij de geloovige vrouwen huwt (en) vervolgens van haar scheidt voor gij haar hebt aangeraakt, hebt gij in haar geval geen *tijd van wachten*, dien gij rekent; derhalve, tref eenige voorziening voor haar en zend haar een schoone heenzzending heen.

Ar. 'iddat.

هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهٗ
لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ۝

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهٗ سَلَامٌ وَّاَعَدَّ
لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ۝

يٰۤاَيُّهَا الرَّسُوْلُ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰهِيْدًا
وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيْرًا ۝

وَ دَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَ سِرًا مُّبِيْرًا ۝

وَ بَشِيْرًا لِلْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ مِّنْ
اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ۝

وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ دَعُوْا
اٰذْهُنَّ وَ تَوَكَّلْ عَلٰى اللّٰهِ وَ كَفٰى
بِاللّٰهِ وَ كِيْلًا ۝

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نَكَحْتُمُ
الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ
اَنْ تَمْسُوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ
عَدُوٍّ تَعْتَدُوْنَهَا فَمَسُوْهُنَّ وَ
سَرَّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ۝

1058 De woorden waarin hier van den Heiligen Profeet melding wordt gemaakt, zijn een weerlegging van wat blinde critici beweren, die de reinheid van zijn huiselijk leven aantasten. Een onkuisch man, een man die zich liet meeslepen door zijn zinnelijke begeerten, een slaaf van zijn hartstochten, zou anderen geen licht kunnen geven en een heel land uit den afgrond van verdorvenheid en onzedelijkheid kunnen verheffen tot het toppunt van reinheid en volmaaktheid.

1059 Deze woorden doelen op de vitterijen van voornoemde critici. De Heilige Profeet was nu een vorst die te Medina regeerde, maar er werd van hem

50 O Profeet! waarlijk, Wij hebben u uw vrouwen geoorloofd gemaakt, wie gij haar bruidschatten hebt gegeven, en degenen die uw rechterhand bezit uit het midden dergenen, die God u als krijgsgevangenen heeft gegeven, en de dochters van uw oom van vaders zijde en de dochters uwer tantes van vaders zijde, en de dochters van uw oom van moeders zijde en de dochters uwer tantes van moeders zijde, die (hun huizen) met u ontvluchtten; en een geloovige vrouw, indien zij zich aan den Profeet gaf, indien de Profeet haar wenschte te huwen — bijzonderlijk voor u, niet voor de (overige) geloovigen; Wij weten wat Wij hun aangaande hun vrouwen hebben geordineerd ¹⁰⁶⁰ en degenen die uw rechterhand bezitten, opdat geen blaam u aankleve; en God is Vergevensgezind, Genadig.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَرْوَاحَكَ
الَّتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ

بِيَمِينِكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَدَنِ
عَمِيكَ وَبَدَنِ عَمَّتِكَ وَبَدَنِ خَالَكَ
وَبَدَنِ خَلَّتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ
وَأَمْرًا مُمُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا
لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَارَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَرْوَاحِهِمْ
وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِيُكْفِلَا يَكُونَ
عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ①

verlangd, de vitterijen en beschimpingen van zijn eigen onderdanen geduldig te verdragen.

1060 Dit toont duidelijk aan, dat dit vers geopenbaard werd na 4 : 3, d.i. het vers, dat polygamie van de vervulling van zekere voorwaarden afhankelijk stelt en niet meer dan vier vrouwen toestaat, al deden zich de noodzakelijke omstandigheden ook voor; immers het vers zegt ons duidelijk, dat het in het geval van den Heiligen Profeet toelaatbaar was, maar niet in dat der andere geloovigen. Zijn vrouwen werden den Heiligen Profeet geoorloofd gemaakt, hetgeen duidelijk aantoonde, dat hij zich van het meerdere aantal vrouwen zou hebben gescheiden, indien dit vers niet geopenbaard was. In de meeste gevallen had hij feitelijk weduwen in bescherming genomen, als gezellinnen en leden van het gezin, en het zou deze vrouwen hard gevallen zijn, indien haar nu de groote eer waartoe zij gekomen waren, onthouden was, zonder schuld harerzijds. Sommige van deze verbintenissen waren bovendien aangegaan om de verhouding tusschen de verscheidene stammen te bevestigen; in andere gevallen was een of ander kwaad verholpen, zooals in het geval van het huwelijk met Zainab; en allen strekten zij de vrouwen in het algemeen tot voorbeeld van deugd en onbaatzuchtigheid. Zij waren inderdaad zoovele toonbeelden van deugd en leeraressen in rechtsheden. De Heilige Profeet zou het zonder een of eenigen of allen van haargesteld kunnen hebben, en hij zou met één vrouw geleefd kunnen hebben, zooals

51 Gij moogt u scheiden van wie gij wilt, en gij moogt tot u nemen wie gij wilt en wie gij wenscht van degenen, die gij tijdelijk hadt gescheiden, geen blaam kleeft u aan; dit is zeer voegzaam opdat haar oogen verfrischt zullen zijn en zij niet treuren zullen, en opdat zij, allen van haar, ingenomen zullen zijn met wat gij haar geeft; ¹⁰⁶¹ en God weet, wat in uw harten is; en God is Wetend, Verdraagzaam.

52 Het is u niet vergund hierna vrouwen te nemen, noch dat gij haar tegen andere vrouwen te verwisselen, al behaagt haar schoonheid u ook, behalve wat uw rechterhand bezit; ¹⁰⁶² en God is Waakzaam over elk ding.

تُرِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُخَوِّي إِلَيْكَ
مَنْ تَشَاءُ ۖ وَمِنْ أَبْغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ
أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ وَلَا يَرْضَيْنَ بِمَا
آتَيْنَهُنَّ كَلُمَةً ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿١٠٦١﴾

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ
تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ
حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ﴿١٠٦٢﴾

hij het deed tot op een leeftijd van vijf en vijftig jaar, toen hij een zeer oud man was; maar het zou onrechtvaardig tegen de vrouwen zijn, haar van de eer te berooven, die haar bewezen was, hoewel zij die wel verdiend hadden. Vs. 28, waar den Heiligen Profeet duidelijk bevolen wordt, al zijn vrouwen weg te zenden, indien zij eenig verlangen naar de wereld en haar sieraden koesterden, levert het zekerste bewijs, dat hij haar niet noodig had ter bevrediging van zijn hartstochten. Hartstochten had hij feitelijk niet, zooals zijn leven tot op een hoogen ouderdom van vijf en vijftig jaar aantoonde.

1061 Dit vers moet met vs. 28 en 29 gelezen worden, waar de vrouwen van den Heiligen Profeet de keuze wordt gelaten tusschen bij hem blijven of heengaan. Een dergelijke keuze wordt hier den Heiligen Profeet zelf gelaten. En toen zijn vrouwen liever een eenvoudig leven met hem wenschten te leiden, dan aardische goederen te zoeken door hem te verlaten, was de Heilige Profeet niet minder attent voor haar gevoelens, want hoewel hem de keuze werd gelaten om die vrouwen te behouden, als hij wilde, maakte hij er geen gebruik van ten nadeele van wie ook van haar, maar behield hij al zijn vrouwen, daar zij verkozen hadden bij hem te blijven. Het zou haar ongetwijfeld smarten, indien zij van die groote eer was beroofd, welke haar als gezellinnen van den Heiligen Profeet bewezen was.

1062 Ofschoon de huwelijken die de Heilige Profeet reeds gesloten had, wettig verklaard waren, was het hem toch niet vergund een ander huwelijk aan te gaan, zelfs niet om zich van een zijner vrouwen te scheiden en een andere in haar plaats te nemen. Dit toont duidelijk aan, dat eenig voorrecht, dat den Heiligen Profeet toegekend werd, eenvoudig ter wille van de vrouwen was en niet ter wille van den Heiligen Profeet zelf. Men houde in gedachte, dat het woord *hoesn*, hier vertaald door *schoonheid*, meer de schoonheid van zeden dan die van

PARAGRAAF 7

Gedragregels betreffende huiselijke Verhoudingen

53, 54. Het huis van den Heiligen Profeet en het afscheiden van de voor vrouwen bestemde afdelingen. 55. Toestemming voor de naverwanten. 56—58. Valsche beschuldigingen tegen den Heiligen Profeet en de geloovigen.

53 O gij die gelooft! treed de huizen van den Profeet niet binnen — tenzij u verlof wordt gegeven — voor een maaltijd, niet wachtende tot de bereiding daarvan volbracht is, — maar wanneer gij uitgenoodigd zijt, treed binnen, en wanneer gij het eten gebruikt hebt, ga dan uiteen — niet trachtende te luisteren naar een gesprek; waarlijk, dit veroorzaakt den Profeet last, maar hij schaamt zich voor u, en God schaamt Zich niet voor de waarheid. En wanneer gij haar iets goeds vraagt, vraag haar van achter een gordijn, ¹⁰⁶³ dit is reiner voor uw harten en (voor) haar harten; en het betaamt u niet, dat gij den Apostel Gods last veroorzaakt, noch dat gij zijn vrouwen voor altijd na hem huwt; ¹⁰⁶⁴ want dit is vreeselijk in Gods oogen.

54 Indien gij een zaak openlijk of die in het verborgen doet, dan waarlijk is God met elk ding Bekend.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ
النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامِهِ
غَيْرَ نَظَرٍ إِنَّهُ «وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ
فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا
مُسْتَأْذِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ
يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَجِى مِنْكُمْ وَاللَّهُ
لَا يَسْتَجِى مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ
مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ
ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا
كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا
أَنْ تُنْكَرُوا وَرَأَاهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا
إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۝

إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝

het lichaam beteekent. *Behalve wat uw rechterhand bezit beteekent: de vrouwen die gij wettig hebt getrouwd.*

1063 Men houde in gedachte, dat elke gedragsregel dien men met betrekking tot den Heiligen Profeet in acht moet nemen, inderdaad een gedragsregel is, waaraan allen zich in hun maatschappelijke verhoudingen te houden hebben. ²⁶⁾

1064 De vrouwen van den Heiligen Profeet genoten een eer, die zij niet zouden kunnen behouden, indien zij, als weduwen, een ander huwelijk hadden gesloten. Buitendien zou het doel, d.i. dat de vrouwen van den Heiligen Profeet haar leven moesten wijden aan de getrouwe mededeeling van wat zij in het huis van den Heiligen Profeet hadden geleerd, niet bereikt kunnen zijn, indien een van haar, wie ook, een nieuwe huwelijksverbintenis had aangegaan.

Ar. noch.
Ar. noch.
Ar. noch.
Ar. noch.

55 Er rust geen blaam op haar ten aanzien van haar vaders, of haar zonen, of haar broeders, of de zonen van haar broeders, of de zonen van haar zusters, of haar eigen vrouwen, of van wat haar rechterhanden bezitten; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Getuige van elk ding.

56 Waarlijk, God en Zijn engelen zegenen den Profeet; O gij die gelooft! vraag (Goddelijke) zegeningen over hem en groet hem met een (voegzamen) groet.

57 Waarlijk, (aangaande) degenen die van God en Zijn Apostel kwade dingen spreken, ¹⁰⁶⁵ hen heeft God in deze wereld en in het hierna maals vervloekt, en Hij heeft hun een vernederende kastijding bereid.

58 En (aangaande) degenen die kwade dingen van de geloovige mannen en de geloovige vrouwen spreken, zonder dat zij (die) verdiend hebben, zij *maken zich* inderdaad *schuldig aan* een valsche beschuldiging en een duidelijke zonde.

Ar. dragen.

PARAGRAAF 8

Zij die Lasterpraatjes rondstrooien

59. Vrouwen moeten een overkleed dragen, opdat zij geëerbiedigd worden. 60—62. Bestrafing van de huichelaars. 63—68. Bestrafing van de ongelooigen.

59 O Profeet! zeg tot uw vrouwen en uw dochters en de vrouwen der geloovigen, dat zij haar overkleederen over zich nederlaten; dit zal

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ
وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا
أَبْنَاؤَ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَاءَهُنَّ وَلَا
مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ ۚ وَالَّذِينَ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ ۚ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝

لِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ
لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۝

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدْ احْتَمَلُوا
بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ۝

1065 Dit slaat op de huichelaars, die kwaad van den Heiligen Profeet spraken en valsche geruchten verspreidden. Sommige van zulke geruchten vinden hun weg in de verzamelingen van overleveringen.

voegzamer zijn, opdat zij herkend zullen worden, (en) zoo zal haar geen last worden veroorzaakt; en God is Vergevensgezind, Genadig. 1066

60 Indien de huichelaars en degenen in wier harten een krankte is en de opstokers in de stad niet ophouden zullen Wij u zekerlijk over hen stellen; dan zullen zij daarin niet uw naburen zijn, behalve voor een korten tijd.

61 Vervloekt; waar zij ook gevonden worden, zullen zij worden aangegrepen en met een (gruwelijken) moord vermoord. 1067

62 (Zulks is) de wet Gods (geweest) jegens degenen die voorgegaan zijn; en gij zult geen verandering in de wet Gods vinden.

63 De menschen vragen u omtrent het uur. Zeg: De kennis daarvan is slechts bij God, en wat zal u doen begrijpen, dat het vuur wellicht nabij is.

64 Waarlijk, God heeft de ongeloofigen vervloekt en hun brandend vuur bereid,

65 Om daarin voor een zeer langen tijd te wonen; a zij zullen geen bewaker of helper vinden.

66 Ten dage als hun aangezichten in het vuur omgewend zullen worden, zullen zij zeggen: O, dat wij God gehoorzaamd hadden en den Apostel gehoorzaamd hadden!

مَنْ جَلَا بَيْنَهُنَّ ذَلِكَ أَذَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

لَنْ يَنْ لَمْ يَنْتَه الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّك بِهِمْ شَمَّ لَا يُجَادِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ۝

مَسْعُورِينَ ۝ آيَسًا تُفَقِّهُوا اخذوا وقتلوا تفتيلاً ۝

سِنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ حَكَمُوا مِنْ قَبْلُ ۝ وَكَانَ يَجِدُ لِسِنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۝ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ ۝ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ۝

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ ۝ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ۝

خُلِدِينَ فِيهَا ۝ أَبَدًا ۝ لَا يَجِدُونَ وَلَا يَأْتِيهَا وَلَا تَصِيرًا ۝

يَوْمَ تَقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَّا اطعنا الله واطعنا الرسولا ۝

a 662.

Ar. noeh.

1066 Hieruit blijkt, dat de Moeslim-vrouwen te Medina nog steeds vervolgd werden.

1067 Dit waren de menschen, die anderen tot opruïing aanzetten en het gezag van het Moeslim-Gouvernement ondermijnden; zij waren feitelijk oproerlingen, die door heimelijke handelwijzen opstand trachtten te verwekken.

67 En zij zullen zeggen:
onze Heer! waarlijk, wij heb-
ben onzen leiders en onzen
grooten mannen gehoor-
zaamd, en zij hebben ons van
het pad afgeleid:

68 O onze Heer! geef hun
een dubbele kastijding en
vervloek hen met een grooten
vloek.

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَأَصَلْنَا السَّبِيلَا ۝

رَبَّنَا أَنْتَهُمُ ضَعَفَيْنَا مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعُنُومُ لَنَا كَكَيْدَا ۝

PARAGRAAF 9

Een Vermaning voor de Getrouwen

69. Valsche aantijgingen tegen Mozes. 70, 71. De weg naar succes.
72. De hemel en de aarde gehoorzamen de wet, maar niet den mensch.
73. Bestrafing van de huichelaars en de ongeloviger.

69 O gij die gelooft! wees
niet als degenen die kwade
dingen van Mozes spraken,
1068 maar God zuiverde hem
van wat zij zeiden, en hij was
bij God der achtung waardig.

70 O gij die gelooft! wees
oppassend voor (uw plicht
jegens) God en spreek het
rechte woord;

71 Hij zal uw werken voor
u verbeteren en u uw zonden
vergeven; en wie God en Zijn
Apostel gehoorzaamt, heeft
inderdaad een groot succes
behaald.

72 Waarlijk, Wij hebben
den hemelen en de aarde en
den bergen het (hun) toever-
trouwde gegeven, maar zij
hebben geweigerd er ontrouw
aan te zijn en hebben daar-
voor gevreesd, en de mensch
heeft zich ontrouw daartoe
gewend; waarlijk, hij is on-
rechtvaardig, onwetend; 1069

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
أَذُوا مُوسَى فَكَرَادَ اللَّهُ مِنَّا قَالُوا
وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِبْهًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا
قَوْلًا سَدِيدًا ۝

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ قَامَ قَوْمًا عَظِيمًا ۝

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝

1068 Voor een valsche beschuldiging tegen Mozes van den kant van zijn eigen volk en zelfs van zijn eigen zuster, zie Num. 12. Daar dit hoofdstuk over valsche beschuldigingen handelt, wordt het geval aangehaald, waarin de profeet, in wiens gelijkenis de Heilige Profeet kwam, valschelijk beschuldigd werd, en de aandacht wordt gevestigd op het lot dergenen, die aan de beschuldiging hadden deelgenomen.

1069 Dit beteekent, dat de natuur de wetten trouw in acht neemt, die haar

73 Derhalve zal God de huichelachtige mannen en de huichelachtige vrouwen en de polytheïstische mannen en de polytheïstische vrouwen kastijden, en God zal Zich (genadig) tot de geloovige mannen en de geloovige vrouwen wenden, en God is Vergevensgezind, Genadig.

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

ontwikkeling teweegbrengen; de mensch evenwel neemt de wetten, die de ontwikkeling van zijn vermogens teweegbrengen en waarvan dus zijn wezenlijk geluk afhangt, niet trouw in acht.

HOOFDSTUK XXXIV

DE SABA

(*As-Sabâ*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 54 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het oordeel is zeker.
- Par. 2. Gunsten gevolgd door vergelding.
- Par. 3. Een overwinning voor de Moeslims.
- Par. 4. De leiders van het kwade.
- Par. 5. Machteloosheid der goden.
- Par. 6. De waarheid zal gedijen.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan den naam van een stad, d.i. *Sabâ*, die in Jemen lag en door een vloed verwoest werd. De in dit hoofdstuk gegeven waarschuwing is van toepassing op alle volken, die tot grootheid en voorspoed verheven zijn, maar tot weelderige gewoonten vervallen. Gemak baart kwaad, dat verval en ondergang meebrengt. Het was dus ongetwijfeld een waarschuwing voor de Qoereisjieten, maar het was evengoed een waarschuwing voor de Moeslims, die tot meesters der aarde gemaakt zouden worden, opdat zij niet tot een gemakkelijke en weelderige levenswijze vervallen en de slechte gevolgen daarvan ondervinden zouden.

De eerste paragraaf verklaart de waarheid van het oordeel, een oordeel, van welks waarheid men niet alleen in het leven na den dood zal getuigen, maar ook reeds in dit leven duidelijk getuigt. Dit oordeel treft zowel enkelingen als volkeren, en in de tweede paragraaf worden twee voorbeelden aangevoerd: dat van Sálomo's koninkrijk en Sabâ — hoe welvarende volkeren weggehaaid worden, wanneer zij tot slechte gewoonten vervallen. Het oordeel zal de Qoereisjieten derhalve treffen, en in de derde paragraaf wordt ons medegedeeld, dat hun valsche godheden hen hoegenaamd niet zullen baten en dat er een treffen tusschen de twee partijen zal worden teweeggebracht, hetwelk op de overwinning der Moeslims zal uitloopen. De vierde paragraaf beschrijft den toestand der leiders van het kwade: de leiders en de volgelingen geven elkaar de schuld. De vijfde paragraaf verklaart, dat zelfs hun godheden hen niet zullen kunnen helpen en dat zij gestraft zullen worden, zooals loochenaars van de waarheid steeds gestraft zijn. De laatste paragraaf verklaart, dat de waarheid gedijen zal en dat de valscheid voor haar zal verdwijnen.

Van dit hoofdstuk tot en met het 39ste hebben wij een andere groep van zes hoofdstukken, die alle verklaren dat de Moeslims tot een groot volk verheven

PARAGRAAF 1

Het Oordeel is zeker

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Alle) lof komt God toe, aan Wien behoort wat in de hemelen en wat op de aarde is, en aan Hem komt (alle) lof in het hiernamaals toe: en Hij is de Wijze, Degene Die Zich bewust is.

2 Hij weet wat in de aarde nedergaat en wat er uit voortkomt, en wat van den hemel nederdaalt en wat daarheen opstijgt; en Hij is de Genadige, de Vergevensgezinde.

3 En degenen die niet gelooven, zeggen: Het uur zal niet over ons komen. Zeg: Ja! bij mijn Heer, den Kenner van het ongeziene, het zal zekerlijk over u komen; niet het gewicht van een atoom is van Hem verborgen, in de hemelen of op de aarde, noch kleiner dan dat noch grooter, maar (alles) is in een duidelijke boek,

4 Opdat Hij degenen die gelooven en het goede doen; zal beloonen; dezen zijn het, voor wie vergiffenis en een aanzienlijk onderhoud zijn.

5 En (aangaande) degenen die hard strijden in het wederstaan van Onze mededeelingen, dezen zijn het, voor wie een pijnlijke kastijding van een kwade soort is.

Of, wegens slecht gedrag.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ
وَهُوَ الْحَكِيمُ الْحَكِيمُ ۝

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ
فِيهَا ۝ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ
لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ
وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ ۝

zullen worden en hen tevens waarschuwen, dat zij van de hoogte die zij zulle hebben bereikt, zullen neerstorten, indien zij, evenals volkeren die vóór he leefden, tot gemak en weelderigheid vervallen. Al deze hoofdstukken behoore tot het Middel-Mekkaansch tijdperk en kunnen op een tijd tusschen het 6de e het 9de jaar der bediening van den Heiligen Profeet worden geplaatst.

6 En degenen wien de kennis is gegeven, zien dat wat u van uw Heer is geopenbaard, *de waarheid is* en dat het in het pad van den Machtige, den Geloofde leidt.

Ar. dat is de.

7 En degenen die niet gelooven, zeggen: Zullen wij u een man aanwijzen, die u inlicht, dat, wanneer gij met een volslagen verstrooiing verstrooid zijt, gij dan waarlijk (tot) een nieuwe schepping zult worden (opgewekt)?

8 Hij heeft een leugen tegen God verzonnen of er is bezetenheid in hem. Neen! degenen die niet in het hierna maals gelooven, zijn in marteling en in groote dwaling.

Ar. ver verwijderde.

9 Overwegen zij dan niet wat vóór hen en wat achter hen is van den hemel en de aarde? Indien het Ons behaagt, zullen Wij hen in het land verlagen of over hen nederbrengen wat hen van den hemel zal bedekken. Waarlijk, hierin is een teeken voor ieder dienaar, die zich (tot God) wendt.

Of, doen verdwijnen. Of, van den hemel een deel nederbrengen.

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ لَا يَهْدِي

إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ
عَلَى رَجُلٍ يُدْعِيكُمْ إِذَا مَرَّكُمْ كُلٌّ
مُمْرِقٍ لَكُمْ لَبِئْسَ خَلْقٌ جَدِيدٍ ۝

أَفَتَدْرِي عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ حِجَّةٌ
بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ يَا لَأَخْرَجُوهُ
فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ۝

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ
نَشَاءُ نَحْشِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ
عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ فِي ذَلِكَ
لَآيَةٌ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ۝

PARAGRAAF 2

Gunsten gevolgd door Vergelding

10—14. Hoe het koninkrijk van David en Sálomo vernietigd werd. 15—19. Sabá in voorspoed verdelgd, 20, 21. De duivel leidt van den rechten weg af.

10 En voorzeker gaven Wij David een uitnemendheid van Ons: O bergen! herhaal den lof (van God) met hem, en de vogelen; en Wij maakten het ijzer soepel voor hem, 1070

وَلَقَدْ أَنْبَأْنَا دَاوُدَ مِمَّا قَضَىٰ لِيُجِبَالَ
أَرْبَىٰ مَعَهُ وَالظَّيْرِ ۗ وَآلَسَاءَهُ
الْحَدِيدَ ۝

1070 *IJzer soepel voor hem maken* beteekent, dat hij in zijn oorlogen overvloedig gebruik maakte van ijzer; evenzoo de maliënkolders in het daarop volgende vers.

Of, verricht
voortreffe-
lijke daden.

11 Zeggende: *Maak ruime (maliënkolders)*, en meet de schalmen (daarvan) en doe het goede; waarlijk, Ik zie wat gij doet.

إِن أَعْمَلُ سَبِيغَتٍ وَقَدَّرْتُ فِي السَّرْدِ
وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ①

a 898.

12 En aan Sálomo (maakten Wij) den wind (dienstbaar), ^a die een reis van een maand in den ochtend en een reis van een maand in den avond maakte, ¹⁰⁷¹ en Wij deden *een overvloed* van gesmolten koper voor hem vloeien; ¹⁰⁷² en onder de djinn waren er, die vóór hem werkten op bevel van zijn Heer; ¹⁰⁷³ en wie zich uit hun midden van Ons gebod afwendt, hem deden Wij van de kastijding van het branden smaken.

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عُدُوها شَهْرًا وَ
رَوْحَهَا شَهْرًا وَأَسْلَمْنَا لَهُ عَيْنَ
الْقَطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ
يَدَيْهِ بِأَذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ مِنْهُمْ
عَن أَمْرِنَا نَذَرْنَا لَهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ①

Of, een fon-
tein.

Ar. van.

13 Zij maakten voor hem wat hem behaagde, *zoals* sterkten en beelden en (grootte) schotels, *zoals* waterbakken en kookpotten, die zich niet van hun plaatsen zullen bewegen; ¹⁰⁷⁴ dank, o gezin van David! en zeer weinigen Mijner dienaren zijn dankbaar.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحَارِبٍ
وَتَمَاثِيلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ
رَّسِيَّتٍ ① اِعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا
وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ①

1071 Dit beteekent, dat Sálomo's schepen, ten gevolge van de gunstige winden, in één dag een reis van een maand volbrachten. Voor Sálomo's vloot zie 1 Koningen 9 : 26. Of het beteekent, dat *zijn schepen voor een reis van een maand uitvoeren en van een reis van een maand terugkwamen*; het toont dus de uitgestrektheid van zijn gebied aan of die van den handel, dien hij bleef drijven.

1072 „Daartoe maakte hij de gegotene zee; van tien ellen was zij, van haren eenen rand tot haren anderen rand” (2 Kronieken 4 : 2).

1073 Deze *djinn* waren niets anders dan de vreemdelingen, die Sálomo onderworpen en tot den dienst gedwongen had. Zie 2 Kronieken 2 : 17-18. Merk op, dat de *djinn* van dit vers de *sajáftin* zijn van 38 : 37, waar gezegd wordt: „Wij onderwierpen aan Sálomo de *duivelen*, iederen bouwer en duiker”. De Heilige Goer-án verklaart dus zelf, dat de *sajáftin* of *duivelen* niets anders zijn dan de bouwers en duikers, die Sálomo tot den arbeid had gedwongen.

1074 Voor het graveeren van cherubijnen aan de wanden, zie 2 Kronieken 3 : 7; voor het gieten van runderen 2 Kronieken 4 : 3; voor het maken van waschbekkens, potten, vaten etc., 2 Kronieken 4 : 11, 14.

14 Maar toen Wij den dood voor hem besloten, toonde hun niets zijn dood, behalve een schepsel der aarde, dat zijn staf wegvrat; ¹⁰⁷⁵ en toen dien nederviel, kwamen de djinn duidelijk te weten, dat, indien zij het ongeziene hadden gekend, zij niet in veronderende marteling zouden gebleven zijn.

15 Voorzeker was er een teeken voor Sabâ in hun woonplaats: ¹⁰⁷⁶ twee tuinen ter rechter- en ter linkerzijde; eet van het onderhoud uws Heeren en dank Hem: een goed land en een Vergevensgezinde Heer!

16 Maar zij wendden zich af; derhalve zonden Wij over hen een overstroming, waarvan de vaart niet wederstaan kon worden, en in plaats van hun twee tuinen gaven Wij hun twee tuinen, die bittere vruchten voortbrachten en tamarisken en weinige lotusboomen.

17 Hiermede vergolden Wij, omdat zij niet geloofden; en Wij straffen niemand behalve de ondankbaren.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ
عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةٌ الْأَرْضِ تَأْكُلُ
مِنْسَاتِهِ ۖ فَكُنَّا خَرَ تَبَيَّنَتِ الْإِنُّ أَنْ
لَوْ كُنَّا نَأْوِي الْعَمُونَ الْعَيْبَ مَا كُنَّا
فِي الْعَذَابِ السُّهَيْنِ ④

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِهُمْ آيَةٌ
جَنَّتَيْنِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۗ
كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ
بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ⑤

فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ
الْعَرَمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ
ذَوَاتِ كُلِّ جَبْطٍ وَآتَيْنَا مِنْ
سِدْرٍ قَلِيلٍ ⑥

ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِسَاكْفَرُوا ۗ وَهَلْ
نُجْزِي إِلَّا الْكَفُورَ ⑦

1075 Een schepsel der aarde, dat zijn staf wegvrat slaat op de zwakke regering van zijn zoon, onder wien het rijk van Sálomo uiteenviel. Het blijkt, dat Sálomo's opvolger, Rehâbeam, een weelderig en gemakkelijk leven leidde, en in plaats van overeenkomstig den raad der ouden te handelen, gaf hij gehoor aan de wenschen van zijn genotzieke vrienden (1 Koningen 12 : 13); en op zijn weelderige gewoonten en gemakzuchtige levenswijze zinspeelt de Heilige Qoer-an, als hij hem een *schepsel der aarde* noemt. Het *wegvreten van zijn staf* beteekent de scheuring van het koninkrijk. De *djinn* beteekent, gelijk reeds opgemerkt is, de oproerige stammen die door Sálomo onderworpen waren en die een tijdlang aan de Israëlieten onderworpen bleven, tot het koninkrijk uiteenviel.

1076 Sabâ was „een stad van Jemen, ook Ma'arib genaamd; het lag ongeveer drie dagreizen van San'aa. De doorbraak van den dam van Ma'arib en de verwoesting van de stad door een overstroming zijn geschiedkundige feiten en hadden ongeveer in de eerste of tweede eeuw onzer jaartelling plaats" (Palmer's noot). 27)

Ar. tus-
schen de.

18 En Wij maakten tusschen hen en *de* steden die Wij gezegend hadden, (andere) steden die gemakkelijk te zien zijn, en Wij meten de reis daarin: 1077 Reis er door, bij nacht en bij dag, in veiligheid.

19 En zij zeiden: O onze Heer! maak de afstanden tusschen onze reizen langer; en zij waren onrechtvaardig tegen zichzelf; derhalve maakten Wij hen tot verhalen en verstrooiden hen met een volslagen verstrooiing. Waarlijk, hierin zijn teekenen voor ieder lijdzame, dankbare.

20 En voorzeker vond de duivel, dat zijn gissing omtrent hen waar was; en zij volgen hem, behalve een een groep der geloovigen.

21 En hij heeft geen macht over hen, dan opdat Wij hem die gelooft, in het hierna-maals zullen onderscheiden van hem die daaromtrent in twijfel verkeert; en uw Heer is de Bewaarder van elk ding.

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي
بُرَكْنَا فِيهَا قُرَىٰ ظَاهِرَةً وَ قَدَرْنَا
فِيهَا السَّيْرَ سَيْرًا فِيهَا لَيَالٍ وَ
أَيَّامًا آمِنِينَ ﴿١٨﴾

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعُدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَ مَرْقَمَهُمْ
كُلَّ مَسْرَقٍ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَبَّأٍ شَاكِرٍ ﴿١٩﴾

وَ لَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ
فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

وَ مَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطَانٍ إِلَّا
لِنَعْلَمَ مَن يُّؤْمِنُ بِآخِرَتِهِ مَن هُوَ
مِنْهَا فِي شَكٍّ وَ رَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾

PARAGRAAF 3

Een Overwinning voor de Moeslims

22—24. Leiders zullen niet helpen. 25—27. Een oorlog en een beslissing. 28. De Heilige Profeet een waarschuwer voor alle volkeren. 29, 30. Tijd van de belofte.

22 Zeg: Roep degenen aan, die gij buiten God verklaart; zij hebben geen macht over de zwaarte van een atoom in de hemelen of op de aarde, en zij hebben in geen van beide eenig deelgenootschap, noch heeft Hij onder hen iemand om (Hem) te steunen.

قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ رَعَيْتُمْ مِّنْ دُونِ
اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي
السَّمَوَاتِ وَ لَا فِي الْأَرْضِ وَ مَا لَهُمْ فِيهَا
مِنْ شَرِكٍ وَ مَا أَكْرَمَهُمْ مِّنْ ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

Ar. noch.

1077 De steden lagen zoo dicht bij elkaar, dat de eene stad van de andere kon worden gezien, of zij vielen van den weg af dadelijk in het oog. Dit wijst op de groote welvaart van het land. De gezegende steden zijn steden van Syrië,

a 2 : 48,
175.

23 En bemiddeling zal bij Hem niets baten, behalve van hem wien Hij (het) vergunt. a Tot, wanneer de vrees van hun harten weggenomen zal zijn zij zullen zeggen: Wat heeft uw Heer gezegd? Zij zullen zeggen: De waarheid. En Hij is de Allerhoogste, de Groote.

24 Zeg: Wie geeft u het onderhoud van de hemelen en de aarde? Zeg: God. En waarlijk, wij of gij zijt op een rechten weg of in een duidelijke dwaling.

25 Zeg: Gij zult niet ondervraagd worden omtrent datgene waaraan wij ons schuldig hebben gemaakt noch zullen wij ondervraagd worden omtrent wat gij doet.

26 Zeg: Onze Heer zal ons allen verzamelen; vervolgens zal Hij met de waarheid tusschen ons richten; en Hij is de grootste Rechter, de Alwetende? 1078

27 Zeg: Toon mij degenen, die gij als deelgenooten met Hem hebt vereenigd; geenszins (kunt gij het doen). Neen! Hij is God, de Machtige, de Wijze.

28 En Wij hebben u niet gezonden dan tot alle menschen, als een overbrenger van blijde tijdingen en als een waarschuwer, maar de meeste menschen weten niet.

29 En zij zeggen: Wanneer zal deze belofte (vervuld) worden, indien gij waarheidlievend zijt?

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ط قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ رِيَاضِكُمْ لَعَلَّ هُدَىٰ أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَنَّا أَجْرًا وَلَا نَسْأَلُ عَنَّا تَعْمَلُونَ ۝

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَقْعَمُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ۝

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَكْفَمْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَ لِكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

waarmee zij handel dreven. Muir zegt, dat het aantal pleisterplaatsen van Hadramaut tot Ajla zeventig was, zooals het heden nog is. 28)

1078 Dit is een voorspelling die in vervulling ging in den eersten beslissenden slag, welke het geschil tusschen de Moeslims en de ongeloofigen op klare wijze bijlegde.

30 Zeg: Gij hebt de bepaling van een dag, waarvan gij geen oogenblik kunt uitstellen, noch kunt gij dien vervroegen.

قُلْ لَكُمْ مِيعَادٌ يَوْمَ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِرُونَ ۝

PARAGRAAF 4

De Leider van het Kwade

31—33. Leiders en volgelingen geven elkaar de schuld. 34—36. Gemak baart kwaad.

31 En degenen die niet gelooven, zeggen: Geenszins zullen wij in dezen Qoer-ân gelooven, noch in datgene wat daarvóór is; en indien gij kondt zien, wanneer de onrechtvaardigen voor hun Heer gezet worden, elkander woorden wisselende! Degenen die voor zwak gehouden werden, zullen tot degenen die hoovaardig waren, zeggen: Waart gij het niet, (dan) zouden wij zekerlijk geloovigen zijn.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَكُنتَ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْتُوا فَوَقَّوْنَ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَعُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا كَوْلًا لَّأَنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

32 Degenen die hoovaardig waren, zullen tot degenen die zwak werden geacht, zeggen: Hebben wij u van de leiding afgewend, nadat die tot u gekomen was? Neen, gij (zelf) waart schuldig.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوْا اَنْحُنَّ صَدَدَكُمْ عَنِ الْهُدٰى بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِالْ كُنْتُمْ مُجْرِمِيْنَ ۝

33 En degenen die zwak werden geacht, zullen tot degenen die hoovaardig waren, zeggen: Neen, (het was) het smeden van plannen bij nacht en bij dag, toen gij ons bevaalt, niet in God te gelooven en gelijken nevens Hem te plaatsen. En zij zullen berouw toonen, wanneer zij de kastijding zullen zien; en Wij zullen kluisters leggen op de nekken dergenen die niet geloofden; hun zal niets worden vergolden dan wat zij gedaan hebben.

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَيْلِ وَالنَّهَارِ اِذْ تَامُرُوْنَ تَنَا اَنْ تَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَتَجْعَلَ لَهُ اَنْدَادًا وَاَسْرُوا السَّادَمَةَ لَنَا رَاوَا الْعَدَابِ وَّجَعَلْنَا الْاَعْلَالَ فِيْ اَعْتَابِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْرَدُونَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝

Of, verbergen.

34 En Wij zonden nooit een waarschuwer tot een stad, of degenen die daarin een gemakkelijk leven leidden, zeiden: Wij zijn waarlijk degenen die niet in datgene gelooven, waarmee gij gezonden zijt.

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ
إِلَّا قَالُوا مُتْرَفُوهُمْ أَإِنَّا أَرْسَلْنَاهُمْ
بِهِ كُفْرًا ۝١٤

35 En zij zeggen: Wij hebben meer bezittingen en kinderen, en wij zullen niet gekastijd worden.

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا
وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ۝١٥

36 Zeg: Waarlijk, mijn Heer breidt de middelen van bestaan uit voor wien Hij wil en beperkt (ze voor wien Hij wil), maar de meeste menschen weten (het) niet.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ۝١٦

PARAGRAAF 5

Machteloosheid der Goden

37—39. Hoe tot God nader te komen. 40—42. Hun goden loochenen hun aanbidding en kunnen hen niet helpen. 43—45. Het verwerpen van de waarheid wordt steeds vergolden.

37 En niet uw bezittingen, noch uw kinderen, zijn de dingen die u tot Ons nader in rang brengen; maar wie gelooven en het goede doen dezen zijn het, voor wie een dubbele belooning is voor wat zij doen, en zij zullen veilig op de verhevenste plaatsen zijn.

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي
تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا ذُلْفَىٰ إِلَّا مَنِ آمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحًا قَدْ آتَىٰكَ لَهُمْ جَزَاءٌ
الضَّعِيفِ بِمَا عَمِلُوا أَوْ هُمْ فِي الْغُرُفَاتِ
أُمْنُونَ ۝١٧

Ar. doet.

Ar. gelooft.

38 En (aangaande) degenen die Onze mededeelingen trachten te wederstaan, zij zullen tot de kastijding worden gebracht.

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ مُعْجِزِينَ
أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۝١٨

39 Zeg: Waarlijk, mijn Heer breidt de middelen van bestaan uit voor wien Hij wil van Zijn dienaren en beperkt (ze) voor wien (Hij wil), en wat ding gij ook uitgeeft, Hij overtreft het in belooning, en Hij is de Beste der onderhouders.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا
أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝١٩

40 En ten dage als Hij hen allen zal verzamelen, zal Hij vervolgens tot de engelen zeggen: Aanbaden dezen u?

41 Zij zullen zeggen: Glorie zij U! Gij zijt onze Bewaker, niet zij; neen! zij aanbaden de djinn; de meesten hunner waren degenen die in hen geloofden.

42 Derhalve zal te dien dage de een uwer geen macht hebben over eenig voordeel of nadeel voor den ander, en Wij zullen tot degenen die onrechtvaardig waren, zeggen: Smaak de kastijding van het vuur, die gij een leugen hebt genoemd.

43 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voorgelezen worden, zeggen zij: Dit is niets dan een man, die u wenscht af te wenden van wat uw vaderen aanbaden. En zij zeggen: Dit is niets dan een verzonnen leugen. En degenen die niet gelooven, zeggen van de waarheid, wanneer die tot hen komt: Dit is slechts een duidelijke tooverij.

44 En Wij hebben hun geen boeken gegeven, die zij lezen, noch hebben Wij vóór u een waarschuwer tot hen gezonden.

45 En degenen (die) vóór hen (leefden), verwierpen (de waarheid), en deze hebben nog niet het tiende gedeelte bereikt van wat Wij hun gaven, maar zij noemden Mijn apostelen leugenaars; hoe was dan de openbaring van Mijn afkeuring?

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُونَ
لِلْمَلَائِكَةِ أَهؤلاءِ آيَاتِكُمْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ ①

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ
دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ
أَكْثَرَهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ②

قَالِ يَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا
وَلَا ضَرًّا وَتَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا
ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا
تُكْفَرُونَ ③

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا
مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ
عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُ آبَاءَكُمْ وَقَالُوا مَا
هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرَى وَقَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا الْحَقُّ لَبَّآءَهُمْ إِنْ هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ④

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ نَبَأٍ يَدْرِسُونَهَا
وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ⑤

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا
بَكَفَرُوا مَعَشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا
رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ⑥

PARAGRAAF 6

De Waarheid zal gedijen

46—50. De waarheid zal de valsheid vernietigen. 51—54. De bestraffing.

Ar. dat.

46 Zeg: Ik maan u slechts tot één ding aan, *namelijk*: Richt u om Godswil op, twee aan twee en afzonderlijk; overweeg daarna: er is geen bezetenheid in uw medeburger; hij is slechts een waar-schuwer voor u vóór een gestrengte kastijding.

47 Zeg: welke belooning ik u ook vraag, die is slechts voor u. Mijn belooning is slechts bij God, en Hij is van elk ding Getuige.

Of, werpt
... tegen de
leugen.

48 Zeg: Waarlijk, mijn Heer spreekt de waarheid uit, de groote Kenner van het ongezienne.

Ar. zal de
schepping
van een
ding niet
beginnen.
Ar. het niet
wederom
voortbren-
gen.

49 Zeg: De waarheid is gekomen en de leugen zal verdwijnen en niet wederkeeren.

50 Zeg: Indien ik dwaal, dwaal ik slechts ten nadeele van mijn eigen ziel, en indien ik een rechten weg volg, is het ter oorzaak van wat mijn Heer tot mij geopenbaard heeft; waarlijk, Hij is Hoorrende, Nabij.

51 En indien gij kondt zien, wanneer zij verschrikt zullen zijn; dan zal er geen ontkomen zijn en zij zullen van een nabij zijnde plaats worden aangegrepen, ¹⁰⁷⁹

Of, hoe.

52 En zij zullen zeggen: Wij gelooven daarin. En *vanwaar* zal het bereiken (van het geloof) hun mogelijk zijn, van een afgelegene plaats?

1080

قُلْ إِنَّمَا أَعْطِيكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا
لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفِرَاقًا ثُمَّ تَتَفَكَّرُونَ مَا
بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ
لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ④

قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ
إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ⑤

قُلْ إِنْ رَبِّي يَفْقَهُ بِالْحَقِّ عِلْمُ
الْغَيْبِ ⑥

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّلُ الْبَاطِلُ
وَمَا يُعِيدُ ⑦

قُلْ إِنْ صَلَبْتُ فَقَدْ أَضَلُّ عَلَىٰ نَفْسِي
وَلِنْ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي
إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ⑧

وَكُونُوا إِذْ قَرَعُوا فَلَا قُوَّةَ وَأُخِذُوا
مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ⑨

وَقَالُوا إِنَّمَا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنَّمَا
يُنَادِيهِمْ أَصْحَابُ النَّارِ ⑩
مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ⑪

1079 Zij werden bij Badr en verder te Mekka aangegrepen.

1080 Want dan zal de dood hen naar de andere wereld hebben overgebracht.

53 En zij geloofden er te voren niet in, en zij spraken gissingen uit ten aanzien van het ongeziene, van een afgelegen plaats. 1081

54 En een slagboom zal worden geplaatst tusschen hen en *wat* zij begeeren, zooals tevoren met hun gelijken werd gedaan; waarlijk, zij verkeeren in een onrustbarenden twijfel.

Ar. tus-
schen wat.

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْدِرُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاءِهِمْ مِنْ قَبْلُ
إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ﴿٥٤﴾

1081 Omdat zij geen toegang hebben tot het ongeziene.

HOOFDSTUK XXXV

DE SCHEPPER

(*Al-Fâtir*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(5 paragrafen en 45 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De waarheid der Goddelijke belofte.
- Par. 2. De waarheid zal zegevieren.
- Par. 3. Een nieuw geslacht zal verwekt worden.
- Par. 4. Vrede en veiligheid aan de geloovigen beloofd.
- Par. 5. Straf is aan slechte daden toe te schrijven.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan het Goddelijk attribuut, dat in het eerste vers vermeld wordt, want wat in dit hoofdstuk verklaard wordt, is inderdaad een openbaring van dit attribuut, omdat de *Schepper* der hemelen en der aarde de oude orde wegmaait en een nieuwe scheidt. Indien de waarheid gedijen moet, gelijk het vorige hoofdstuk nadrukkelijk verklaart, dan moet er een nieuw geslacht verwekt worden om die waarheid te propageeren.

In de eerste paragraaf verklaart het nadrukkelijk de waarheid der Goddelijke belofte, waarmee het vorige hoofdstuk eindigt, en in de tweede verklaart het wederom met klem de belofte, dat de waarheid zal zegevieren. De derde paragraaf maakt melding van het opkomen van een nieuw geslacht, dat de plaats moet innemen van het oude, dat ongeschikt is gebleken om de zaak der waarheid en rechtvaardigheid in de wereld te behartigen. De daarop volgende paragraaf belooft den geloovigen vrede, veiligheid, succes en overvloed, terwijl de laatste paragraaf verklaart, dat zij die het plan smeden om de waarheid uit te roeien, zelf zullen vergaan.

PARAGRAAF 1

De Waarheid der Goddelijke Belofte

1—4. God is de Schepper, Gever en Beheerscher. 5. Gods belofte is waarachtig. 6. De vijandschap van den duivel. 7. Goed en kwaad vergolden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Alle) lof komt God toe, den Schepper der hemelen en der aarde, de Maker der engelen, boodschappers met vleugelen, twee en drie en vier; ¹⁰⁸² Hij doet in schepping toenemen wat Hij wil; waarlijk, God heeft macht over elk ding.

2 Wat God den menschen van (Zijn) genade ook schenkt, *kan niemand* terughouden, en wat Hij terughoudt, *kan niemand* daarna zenden, en Hij is de Machtige, de Wijze.

3 O menschen! herinner u de gunst Gods over u; is er eenig schepper buiten God, die u onderhoud van den hemel en de aarde geeft? Er is geen God dan Hij; *vanwaar* zijt gij dan afgewend?

4 En indien zij u een leugenaar noemen, dan werden apostelen vóór u inderdaad leugenaars genoemd, en tot God worden alle zaken teruggebracht.

5 O menschen! waarlijk, de belofte Gods is waarachtig; derhalve, laat het leven dezer wereld u niet bedriegen, en laat de aartsbedrieger ^a u niet omtrent God bedriegen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
جَاعِلِ الْمَلَكِئِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ
مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبْعَ طَيْرٍ فِي
الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ
لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ②

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ③

وَإِنْ يَكْفُرْ بِكَ فَكُفِّبْتَ رَسُولٌ
مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ④

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا
تَغُرُّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرُّكُمْ
بِاللَّهِ الضُّرُورُ ⑤

Ar. nie-
mand kan
het dan.

Ar. nie-
mand kan
het dan.

Of, hoe.

a 81 : 88.

1082 Engelen zijn volgens den Heiligen Goer-an onstoffelijke wezens, die als dienaars handelen, om de bevelen van de Voorzienigheid of Zijn oordeel ten uitvoer te brengen. De voorstelling van engelen als wezens met vleugels, treft men in de gewijde geschiedenis aan, maar de *djanah* of *vleugel* van een engel beduidt volstrekt niet het voorste lidmaat van een vogel, dat hem in staat stelt te vliegen. Het is een zinnebeeld van *macht*, die deze onstoffelijke wezens in staat

6 Waarlijk, de duivel is uw vijand; derhalve, houdt hem voor een vijand; hij noodigt slechts zijn partij, opdat zij bewoners van het brandende vuur zullen zijn.

7 (Aangaande) degenen die niet gelooven, zij zullen een gestrenge kastijding hebben, en (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, zij zullen vergiffenis en een groote belooning hebben.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا إِنَّكُمْ أَعْيُنُ عَدُوِّكُمْ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
مِنَ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝

PARAGRAAF 2

De Waarheid zal zegevieren

8. De Heilige Profeet moet niet over het heerschen van het kwaad treuren. 9. Zij die geestelijk dood zijn, zullen in het leven worden teruggeroepen. 10. Alle plannen om de waarheid te vernietigen zullen te niet gaan. 11. Groote dingen hebben een kleinen oorsprong. 12 Goede en slechte leerstukken bij zoete en zoute zeeën vergeleken. 13. De dag der waarheid volgt op den nacht der onwetendheid. 14. Valsche goden zullen niet helpen.

8 Wat! is hij wiens slechte daad hem dermate schoon-schijnend is gemaakt, dat hij die goed acht, (gelijk aan hem die het goede doet)? Nu waarlijk, God laat in dwaling wien Hij wil ^a en leidt recht wien Hij wil; derhalve, laat uw ziel niet van verdriet over hen wegteren; waarlijk, God is Bekend met wat zij doen.

9 En God is Hij, Die de winden zendt; en zij doen een wolk oprijzen, en Wij drijven die naar een dood land en geven daarmede leven aan de aarde na haar dood; alzoo is de opwekking.

10 Wie eer wenscht, dan behoort de eer ganschelijk aan God. Tot Hem stijgen de schoone woorden op, en (aangaande) de schoone daad, die verheft Hij; en

أَمِنَ زَيْنَ لَهُ سُوءَ عَمَلِهِ فَرَآهُ
حَسَنًا فَإِنِ اللَّهُ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَدْرِبُ نَفْسَكَ
عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا
يَصْنَعُونَ ۝

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُحْمَرُّ
سَحَابًا مَسْفُوفَةً إِلَىٰ بِلَدٍ مَّيِّتَةٍ وَآخِيتَنَا
بِهِ الْأَرْضُ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّورُ ۝

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ
وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ

a 19. 611.
718.

stelt hun functies te vervullen; en in het Arabisch beduidt het woord *djanâh*: macht.

(aangaande) degenen die slechte daden smeden zij zullen een gestrenge kastijding hebben; en (aangaande) hun plan, het zal te niet gaan. 1083

يَسْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يُبْذَرُ ⑩

a 468, 924.

b 16 : 4.

11 En God heeft u uit stof geschapen, ^a vervolgens uit de levenskiem, ^b vervolgens heeft Hij u tot paren gemaakt; en geen vrouwelijk persoon is zwanger, noch brengt zij voort, dan met Zijn kennis; en niemand wiens leven verlengd is, heeft zijn leven verlengd, noch wordt er iets van iemands leven afgenomen, of alles is in een boek; waarlijk, dit is God gemakkelijk.

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ
ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ
أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا يَعْلَمُهُ ٥ وَمَا يَعْسُرُ
مِنْ مُعْسِرٍ ٦ وَلَا يَنْقُصُ مِنْ عُمُرِهِ
إِلَّا فِي كِتَابٍ ٧ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ⑩

Ar. deze.

12 En de twee zeeën zijn niet gelijk: *de een* zoet, die door haar buitengewone zoetheid den dorst lescht, aange-naam om te drinken; en *de andere* zout, die door haar zouthed brandt; nochtans eet gij uit ieder daarvan versch vleesch en haalt gij (er) sieraden uit, die gij draagt; en gij ziet de schepen haar klieven, opdat gij van Zijn goedertierenheid zult zoeken en opdat gij dankbaar zult zijn.

مَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ ۚ هَذَا عَذْبٌ
رَائِحٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ
أَجَاجٌ ۖ وَمِنْ كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا
طَوِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا
وَ تَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاحِرَ يُنْتَبِغُوا
مِنْ نَضْلِهِ ۖ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ⑩

Ar. deze.

13 Hij doet den nacht in den dag ingaan, en Hij doet den dag in den nacht ingaan, en Hij heeft (u) de zon en de maan dienstbaar gemaakt; ieder volgt haar loop tot een bepaalden tijd; dit is God, uw Heer; aan Hem behoort het koninkrijk; en degenen die gij buiten Hem aanroept, heeft geen macht over een stroo-halm.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ ۚ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ٥ ذَٰلِكُمْ
اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ⑩

Ar. de witte punt op den rug van een dadelpit.

14 Indien gij hen aanroeft, zullen zij uw roep niet hooren, en al konden zij ook hooren, zij zouden u niet antwoorden; en ten dage der opstanding zullen zij loochenen, dat gij hen (met God) hebt vereenigd; en niemand kan u inlichten als Hij, Die Zich bewust is.

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَكَلِمَاتِهِمْ لَا تَسْمَعُهَا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ④

PARAGRAAF 3

Een nieuw Geslacht zal verwekt worden

15—18. De rechtschapenen zullen meesters zijn. 19—23. Het goede en het kwade kunnen niet gelijk worden behandeld. 24—26. Hoe waar- schuwers ontvangen worden.

15 O menschen! gij zijt degenen die God van noode hebben, en God, is Hij Die Zichzelf genoeg is, de Geloofde.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ⑤

16 Indien het Hem behaagt, zal Hij u wegnemen en een *nieuw geslacht* brengen.

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ⑥

Ar. *nieuwe*
schepping.

17 En dit is God niet moeilijk.

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ⑦

18 En een beladen ziel kan den last van een andere niet dragen; ^a en indien een zwaar beladene (een ander) roept om haar last (te dragen), zal niets daarvan worden gedragen, al zij hij ook nauw verwant. Gij waarschuwt slechts degenen, die hun Heer in het verborgen vreezen en het gebed onderhouden; - en wie zich reinigt, reinigt zich slechts voor (het welzijn van) zijn eigen ziel; en tot God is de uiteindelijke komst.

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمِيلًا لَا يُحْمَلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَكَوْكَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَإِنَّمَا تَنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ⑧ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ⑨

a 6 : 165 ;
768.

19 En de blinde en de ziende zijn niet gelijk,

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ⑩

Ar. *noch.*

20 Nøch de duisternis en het licht.

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ⑪

de valsheid zouden niet in duidelijker woorden uitgedrukt kunnen worden, dan die welke in dit vers gebezigd zijn.

Ar. noch.

21 Noch de schaduw *en* de hitte.

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿١٠٧﴾

Ar. noch.

22 Noch zijn de levenden *en* de dooden gelijk. Waarlijk, God doet wien Hij wil hooren, en gij kunt degenen die in de graven zijn, niet doen hooren.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿١٠٨﴾

23 Cij zijt slechts een waarschuwer.

إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿١٠٩﴾

24 Waarlijk, Wij hebben u met de waarheid gezonden, als een overbrenger van blijde tijdingen en als een waarschuwer; en er is geen volk, of een waarschuwer is onder hen geweest. ¹⁰⁸⁴

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿١١٠﴾

25 En indien zij u een leugenaar noemen, dan noemen degenen (die) vóór hen (leefden), (hun apostelen) inderdaad leugenaars: hun apostelen waren tot hen gekomen met duidelijke bewijsgronden en met schriften en met het verlichtende boek. ^b

وَأِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١١١﴾

a 3 : 188.

26 Vervolgens strafte Ik degenen die niet geloofden; hoe was dan de openbaring van Mijn afkeuring?

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١١٢﴾

PARAGRAAF 4

Vrede en Veiligheid aan de Geloovigen beloofd

27, 28. Verschillen onder de menschen. 29—35. Den geloovigen worden overvloed, vrede en veiligheid beloofd. 36, 37. Bestrafing van de verdorvenen.

27 Ziet gij niet, dat God water van de wolken nederzendt? En Wij brengen daarmee vruchten van verscheidene *soorten* voort; en in de bergen zijn strepen wit en rood, van menigerlei tinten en (andere) ravenzwart?

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٍ ﴿١١٣﴾

Of, kleuren.

1084 Dit breede leerstuk, volgens hetwelk onder ieder volk een profeet werd verwekt, wordt in den Heiligen Qoer-an herhaaldelijk geleerd, en zonderling genoeg, het is zoowel in de vroegere openbaring te Mekka als in de latere te Medina aan te treffen. Deze groote waarheid, die gedurende duizenden jaren voor de meest wijze menschen ter wereld verborgen was gebleven, scheen op een ongeleerd

28 En onder de menschen en dieren en het vee zijn insgelijks verscheidene soorten daarvan; slechts diegenen Zijner dienaren, die kennis bezitten, vreezen God; waarlijk, God is Machtig, Vergevensgezind.

29 Waarlijk, degenen die het Boek Gods lezen en het gebed onderhouden en in het verborgen of openlijk uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven, hopen op een gewin dat niet zal vergaan.

30 Opdat Hij hun hun beloningen ten volle zal terugbetalen en hun meer uit Zijn goedertierenheid zal geven; waarlijk, Hij is Vergevensgezind, Verménigvuldiger van beloningen.

31 En datgene wat Wij u van het Boek hebben geopenbaard — dat is de waarheid, bevestigende ^a wat daarvóór is; waarlijk, ten aanzien van Zijn dienaren is God Zich bewust, Ziende.

32 Vervolgens hebben Wij het Boek als een erfenis gegeven aan degenen, die Wij uit het midden Onzer dienaren kozen; maar onder hen is er, die zijn ziel schade doet lijden en onder hen is er, die den middelweg houdt, en onder hen is er, die met Gods verlot de eerste is in goede werken; dit is de groote voortreffelijkheid.

وَمِنَ النَّاسِ وَالْأَنْعَامِ
مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى
اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا
وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ ﴿٢٩﴾

لِيُؤْتِيَهُمْ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِّنْ
فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ
هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
إِنَّ اللَّهَ يَعْبُدُهُ الْخَبِيرُ بِصِيرٍ ﴿٣١﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَى الْكُتَّابِ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا
مِنَ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ
وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ
يَأْتِي اللَّهُ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾

a 35.

Arabier, die zelfs niet geweten kon hebben, welke volkeren er toen bestonden en welke schriften zij bezaten. Alleen dit breede leerstuk kan de grondslag van de algemeenheid eener Goddelijke boodschap tot het geheele mensdrom vormen. Slechts hij die breedheid van inzichten had om de waarheid in allen te erkennen, kon alle menschen in één godsdienst vereenigen en hen één Heilig Boek doen huldigen.

33 Tuinen van eeuwigheid: zij zullen die binnentreden; zij zullen daarin getooid worden met armbanden van goud en paarden, en hun kleeding zal daarin van zijde zijn.

34 En zij zullen zeggen: (Alle) lof komt God toe, Die de smart van ons heeft weggenomen; waarlijk, onze Heer is Vergevensgezind, Vermenigvuldiger van belooningen.

35 Die ons uit Zijn goeder-tierenheid heeft doen nederdalen in een in eeuwigheid blijvend huis; vermoeiende arbeid zal ons daarin niet aanraken, noch zal vermoeienis ons daarin treffen. 1085

36 En (aangaande) degenen die niet gelooven, voor hen is het vuur der hel; het zal met hen niet ganschelijk worden volbracht, zoodat zij zouden sterven, noch zal hun de kastijding daarvan verlicht worden: alzoo vergelden Wij ieder ondankbare.

37 En zij zullen daarin om hulp roepen: O onze Heer! neem ons (er) uit, wij zullen goede werken doen, anders dan die wij plachten te doen. Hebben Wij u niet lang genoeg in leven gehouden, opdat hij die gedachtig wilde zijn, daarin gedachtig zou zijn? En de waarschuwer kwam tot u. Derhalve, smaak; want er is geen helper voor de onrechtvaardigen.

جَدَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا
مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا
وَ لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۝

وَ قَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا
الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ۝

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ نَضْلِهِ
لَا يَسْسِتْنَا فِيهَا نَصَبٌ وَ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا لُؤْبٌ ۝

وَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا
يُغْنَى عَنْهُمْ قَيْسُوتُهُمْ أَوْ لَا يَخْفَفُ
عَذَابُهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ
نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ۝

وَ هُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ
أَوْ لَمْ نَعْمِدْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ
تَذَكَّرَ وَ جَاءَكُمْ الشَّيْطَانُ قَدُ وُفُوا
فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝

1085 De gedachte aan een geestelijk paradijs wordt hier in de duidelijkste bewoordingen uitgedrukt.

PARAGRAAF 5

Straf is aan slechte Daden toe te schrijven

38, 39. Ongeloof brengt verlies mee. 40. Het polytheïsme veroordeeld. 41. De straf onthouden. 42—44. Booze plannen zullen hun ondergang bewerken. 45. Een uitstel.

38 Waarlijk, God is de Kenner van het ongeziene in de hemelen en (op) de aarde; waarlijk, Hij is Bekend met wat er in de harten is.

Ar. bof-
sten.

39 Hij is het, Die u tot regeerders in het land heeft gemaakt; derhalve, wie niet gelooft, tegen hem is dan zijn ongelooft; en hun ongelooft doet de ongeloovigen bij hun Heer in niets toenemen dan in haat; en hun ongelooft doet de ongeloovigen in niets toenemen dan in verlies.

40 Zeg: Hebt gij uw deelgenooten beschouwd, die gij buiten God aanroept? Toon mij, welk deel der aarde zij geschapen hebben, of hebben zij eenig aandeel in de hemelen; of hebben Wij hun een boek gegeven, zoodat zij een duidelijken bewijsgrond daarvan volgen? Neen, de onrechtvaardigen voorspiegelen elkander geen beloften, dan om slechts te bedriegen.

41 Waarlijk, God steunt de hemelen en de aarde, opdat zij niet te niet zullen gaan; en indien zij te niet gingen, zou niemand na Hem ze kunnen steunen; waarlijk, Hij is de Verdraagzame, de Vergevensgezinde.

42 En zij hebben bij God met den krachtigste hunner eeden gezworen, dat, indien een waarschuwer tot hen kwam, zij beter dan welk der volkeren ook geleid zouden

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
إِنَّهُ عَلَيْهِمْ بِدَاتِ الصُّدُورِ ۝

مَنْ أَلَزِمِي جَعَلَكُمْ خَلِيفَ فِي الْأَرْضِ
فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَلَا يَزِيدُ
الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا
وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرَهُمْ إِلَّا خَسْرًا ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَاتٍ مِنْهُ
بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
إِلَّا غُرُورًا ۝

إِنَّ اللَّهَ يُسَيِّدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
أَنْ تَكْفُرُوا ۚ وَلَكِنَّ مِنَ النَّاسِ
أُمَّسَكْتَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ ۚ إِنَّهُ
كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۝

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ

D.i. zijn
boodschap.

zijn; maar toen een waarschuwer tot hen kwam, deed *het* hen in niets toenemen dan in afkeer,

43 (In) het zich trotsche-lijk gedragen in het land en in het smeden van kwaad; en het booze plan zal niemand omsingelen dan de smeders daarvan. Wachten zij dan op iets anders dan de manier van de vroegere menschen? Want gij zult geen wijziging in de wet Gods vinden; en gij zult geen verandering in de wet Gods vinden.

44 Hebben zij niet in het land gereisd en gezien, hoe het einde dergenen was (die) vóór hen (leefden), terwijl zij sterker in kracht waren dan dezen? En God is niet zoodanig, dat eenig ding in de hemelen of op de aarde Hem kan ontkomen; waarlijk, Hij is Wetend, Machtig.

Ar. noch.

45 En indien God de menschen strafte voor wat zij verdienen, zou Hij op den rug daarvan geen schepsel hebben gelaten, maar Hij geeft hun uitstel tot een bepaalden tijd; en wanneer hun tijd komt, dan waarlijk, God is Ziende ten aanzien van Zijn dienaren.

أَحَدَى الْأُمَمِ، فَمَا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ①

اسْتَكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ
وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ
فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ
فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا
وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ②

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً، وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ③

وَلَوْ يُوَاقِدُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا
مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرٍهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ④

HOOFDSTUK XXXVI

JASIN

GEOPENBAARD TE MEKKA
(5 paragrafen en 83 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De waarheid van den Heiligen Qoer-ân.
- Par. 2. De bekrachtiging daarvan.
- Par. 3. Teekenen van zijn waarheid.
- Par. 4. De rechtschapenen en de verdorvenen.
- Par. 5. Het koninkrijk van den Islâm.

Algemeene opmerkingen:

De titel van dit hoofdstuk is ontleend aan de aanvangsletters *jà, stn*, waarmee de Heilige Profeet aangesproken wordt. Evenals de twee vorige hoofdstukken en de drie hierop volgende, voorspelt dit hoofdstuk, dat de Islâm in het land bevestigd zal worden en allen tegenstand zal overwinnen. Het behoort tot hetzelfde tijdvak, d.i. het Middel-Mekkaansch tijdvak. De Heilige Profeet wordt hier aangesproken met *mensch*, in toespeling op het feit, dat de menschheid door hem haar volmaaktheid bereikt.

Dit hoofdstuk verklaart de waarheid van den Heiligen Qoer-ân, welks wonderbare macht om leven aan een dood volk te geven het thema der eerste paragraaf is. De tweede spreekt in een gelijkenis van de bekrachtiging daarvan in de vroegere openbaringen. De derde vestigt de aandacht op zekere teekenen die aantoonen, dat de waarheid succes zal hebben. De vierde toont aan, dat de aannemers en de verwerpers daarvan verschillend zullen worden behandeld, zoodat hun belooning en vergelding een getuigenis van de waarheid van den Heiligen Qoer-ân zal zijn. De laatste paragraaf vestigt de aandacht op de afgeleefdheid, die op de kindsheid volgt, aldus zinspelende op de wet van de opkomst en den ondergang der volkeren, en besluit met den nadruk te leggen op de groote macht van den Almachtige om een wedergeboorte teweeg te brengen.

PARAGRAAF 1

De Waarheid van den Heiligen Qoer-ân

1—6. De Heilige Qoer-ân is een openbaring die waarschuwt. 7—10. De ongeloovigen zijn onverschillig. 11—12. Geloovigen en ongeloovigen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 O mensch! ¹⁰⁸⁶

2 Beschouw ^a den Qoer-ân, vol van Wijsheid;

3 Waarlijk, gij zijt een der apostelen,

4 Op een rechten weg.

5 Een openbaring van den Machtige, den Genadige,

6 Opdat gij een volk zult waarschuwen, welks vaders niet gewaarschuwd werden zoodat zij achteloos zijn.

7 Voorzeker is het woord ten aanzien van de meesten hunner bewaarheid, derhalve gelooven zij niet. ¹⁰⁸⁷

8 Waarlijk, Wij hebben ketenen op hun halzen geplaatst, en deze reiken tot aan hun kinnen, zoodat zij stijfhoofdig zijn gemaakt. ¹⁰⁸⁸

9 En Wij hebben vóór hen een slagboom gemaakt en een slagboom achter hen; en Wij hebben hen bedekt, zoodat zij niet zien.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسَّ ۝

وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۝

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝

لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ

فَهُمْ غَافِلُونَ ۝

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ

فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ

إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَقُونَ ۝

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ

خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَعْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا

يُبْصِرُونَ ۝

a 1101.

1086 In het dialect van Tadj beteekent *fastn*: *ja-insân-oe*, d.i. *O mensch!* of *O volmaakt mensch!* Er is nagenoeg eenstemmigheid van meening, dat deze afkorting op den Heiligen Profeet zelf slaat.

1087 Sale's meening, dat het woord het vonnis der verdoemenis beteekent, dat door God bij den val van Adam werd uitgesproken, is een Christelijke verklaring van een Islamietisch leerstuk. ²⁹⁾ Het is duidelijk, dat het „woord, dat bewaarheid is” ten aanzien van de bewoners van Mekka, in de daaraan voorafgaande woorden vervat is: *zij zijn achteloos*, d.w.z. zij geven niets om de waarschuwing van den Heiligen Profeet, en het gevolg daarvan is, dat zij niet gelooven.

1088 Dit is een beschrijving van de trotsche houding der ongeloovigen tegenover de prediking van den Heiligen Profeet. De ketenen van den hoogmoed en van de wederspanning zijn inderdaad de dingen, die hen beletten naar de boodschap van den Heiligen Profeet te luisteren en die aan te nemen. De slagboomen van het daarop volgende vers zijn die welke hen beletten vooruit te gaan.

Ar. of gij
hen niet
waarschuwt.
a 10.

10 En het is hun gelijk, of gij hen waarschuwt of niet: zij gelooven niet. a

11 Gij kunt slechts hem waarschuwen, die de herinnering volgt en den Weldadigen God in het verborgen vreest; derhalve, kondig hem vergifenis en een aanzienlijke belooning aan.

12 Waarlijk, Wij zullen leven aan de dooden geven, 1089 en Wij schrijven op wat zij vooruit hebben gezonden en hun voetsporen, en Wij hebben elk ding in een duidelijk geschrift bewaard. 1090

وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ⑩

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبِيَّ فَكَشَرَهُ بِسَعْفَرَةٍ وَآجْرٍ كَرِيمٍ ⑪

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ⑫

PARAGRAAF 2

De Bekrachtiging van de Waarheid

13—19. Een gelijkenis van profeten die elkaar opvolgen. 20—27. De geloovige wordt beloond. 28—32. De spotters worden met straf overvallen.

13 En stel hun een gelijkenis van de bewoners der stad voor, toen de boodschappers daartoe kwamen.

14 Toen Wij twee (boodschappers) tot hen zonden, verwierpen zij hen beiden, en Wij versterkten (hen) met een derde, en zij zeiden: Waarlijk, wij zijn boodschappers tot u. 1091

وَاصْرِبْ لَهُم مِّثْلًا فَأَصْحَبَ الْقَرْيَةَ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ⑬

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ⑭

1089 Deze woorden hebben ook betrekking op het geestelijk leven, dat door middel van den Heiligen Qoer-ân aan het doode volk der Arabieren gegeven zou worden.

1090 *Wat zij vooruit hebben gezonden* is hun daden en hun voetsporen zijn de indrukken, die zij voor anderen achterlaten om te worden gevolgd.

1091 Opgemerkt dient te worden, dat dit in het vorige vers een gelijkenis wordt genoemd; het is derhalve een dwaling om een bijzondere stad en drie gezanten te noemen, die gezamenlijk daarheen zouden zijn gegaan. 30) De voorgestelde gelijkenis wijst slechts op de waarheid van den Heiligen Profeet. De twee te voren gezonden boodschappers zijn Mozes en Jezus, die de verschijning van den Heiligen Profeet duidelijk voorspelden, en de derde, met wie zij versterkt zijn, is niemand anders dan de Heilige Profeet zelf: de vervulling der voorspelling in zijn persoon toch versterkt ongetwijfeld de waarheid der vroegere openbaringen. Zoowel de volgelingen van Mozes als die van Jezus hadden getracht,

15 Zij zeiden: Gij zijt niets dan stervelingen als wij, en de Weldadige God heeft niets geopenbaard: gij liegt slechts.

16 Zij zeiden: Onze Heer weet, dat wij waarlijk boodschappers tot u zijn:

17 En niets rust op ons dan het duidelijk overbrengen (van de boodschap).

18 Zij zeiden: Waarlijk, wij voorzien kwaad van u; indien gij niet ophoudt, zullen wij u zekerlijk *steenigen*, en een pijnlijke kastijding zal u van ons treffen.

19 Zij zeiden: Uw ongelukkig lot is met u; wat! indien gij herinnerd zijt! Neen, gij zijt een buitensporig volk.

20 En van het afgelegen deel der stad kwam een man toegesnel; hij zei: ¹⁰⁹² O mijn volk! volg de boodschappers:

21 Volg hem die u geen belooning vraagt, en zij zijn de volgers van den rechten weg:

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلَنَا وَمَا
أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
إِلَّا تَكْذِبُونَ ⑤

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ⑥

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ⑦

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ
تَنْتَهُوا لَنَرْجِمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا
عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑧

قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَلَيْسَ ذِكْرُكُمْ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ⑨

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى
قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ⑩

اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ⑪

DEEL XXIII

22 En wat reden heb ik, dat ik Hem niet zou dienen, Die mij geschapen heeft? En tot Hem zult gij worden wedergebracht:

23 Wat! zal ik buiten Hem goden nemen, wier bemiddeling, indien de Weldadige God mij met een kwaad wenscht te treffen, mij niets zal baten en die mij ook niet zullen kunnen bevrijden?

24 Alsdan zou ik waarlijk in een duidelijke dwaling verkeeren:

وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ
نُرْجَعُونَ ⑫

ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْ
الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ⑬

إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ⑭

Arabië te bekeeren en van den afgodendienst terug te roepen, maar al hun pogingen faalden en een derde boodschapper werd nu gezonden. ^{s1)}

1092 Deze man stelt den geloovige in de gelijkenis voor. Ieder profeet heeft iemand uit het volk zelf, die van zijn waarheid getuigenis aflegt.

Of, be-
schimpen.

25 Waarlijk, ik geloof in uw Heer; derhalve, hoor mij.

26 Er werd gezegd: Treed den tuin binnen. Hij zei: O, dat mijn volk wist

27 Datgene, ter oorzaak waarvan mijn Heer mij vergeven en mij tot (een) der geëerden heeft gemaakt!

28 En Wij zonden na hem geen leger van den hemel op zijn volk neder, noch zenden Wij (die) ooit neder. 1093

29 Het was niets dan een enkele kreet en zie! zij werden stil.

30 Ach, de dienaren! er komt geen apostel tot hen, of zij bespotten hem.

31 Beschouwen zij niet, hoevele van de geslachten Wij vóór hen verdelgd hebben, omdat zij zich niet tot hen wenden.

32 En allen hunner zullen waarlijk vóór Ons worden gebracht.

إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ۝

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْلَتِ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ۝

بِمَا عَفَّرَ لِي سَابِيَّ وَجَعَلَنِي مِنَ

الْمُكْرَمِينَ ۝

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِ

مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۝

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا

هُمُ خَمِدُونَ ۝

يَحْسَرَةُ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مَنْ

رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝

أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ

الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ۝

وَأَنْ كُلَّ لَمَّا جِئِبْنَا لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝

PARAGRAAF 3

Teekenen van zijn Waarheid

33—36. De doode aarde wordt levend gemaakt. 37—40. De dag volgt op den nacht. 41—45. Tegenstanders worden genadig behandeld. 46—50. Maar zij verwerpen Gods mededeelingen; vandaar de bestrafing.

33 En een teeken voor hen is de doode aarde: Wij geven haar leven en brengen daaruit graan voort, en daarvan eten zij. 1094

وَأَيَّةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ ۖ أَحْيَيْنَاهَا

وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَيَسْتَكْفِرُونَ ۝

1093 Dit ruimt een misvatting omtrent de komst der straf uit den weg. Er worden geen legerscharen van boven nedergezonden om de verdorvenen te kastijden, maar oorzaken worden op deze aarde in het leven geroepen.

1094 „De doode aarde levend maken” wordt herhaaldelijk vergeleken bij de verandering, die de Heilige Qoer-ân zou teweegbrengen. Hoe dood de aarde, en in het bijzonder Arabië, bij de komst van den Heiligen Profeet was, kan in het kleine bestek van een voetnoot niet worden beschreven. Indien de stoffelijke wereld de werking der Goddelijke wet aantoonde, dat de aarde na haar dood in het leven wordt teruggeroepen, waarom zou dezelfde wet dan niet in de geestelijke wereld van kracht zijn?

34 En Wij maken daarin tuinen van palmen en wijnstokken, en Wij doen daarin bronnen vloeien,

35 Opdat zij van de vrucht daarvan zullen eten, en hun handen hebben die niet gemaakt; zullen zij dan niet dankbaar zijn?

36 Glorie zij Hem, Die van alle dingen paren schiep, van wat de aarde voortbrengt en van hun soort en van wat zij niet kennen. 1095

37 En een teeken voor hen is de nacht: Wij nemen er den dag uit, en zie! zij zijn in de duisternis; 1096

38 En de zon beweegt zich tot een daarvoor bestemden tijd voort; dat is de ordonnantie van den Machtige, den Wetende. 1097

39 En (aangaande) de maan, Wij hebben voor haar fasen bepaald, tot zij wederom als een ouden drogen palmtak wordt.

40 Het is de zon niet geoorloofd, dat zij de maan inhaalt, noch kan de nacht den dag voorgaan; en ieder zweeft in een sfeer voort. 1097 A

41 En een teeken voor hen is, dat Wij hun nakomelingschap in het beladen schip dragen;

42 En Wij hebben voor hen daaraan gelijk geschapen wat zij zullen berijden. 1098

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ
وَفَجْرًا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾

يَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ
أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا
مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنَ الْأَنْفُسِ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

وَأَيَّةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ تَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارُ
فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا
ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾

وَالْقَمَرَ قَدَّارُهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ
كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ
وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَيَّةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ
فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِن مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾

Of, naar
het einde
van haar
loop.

1095 Dit vers stelt een groot wetenschappelijk beginsel vast, nl. dat er in alle schepping paren bestaan. De Arabieren wisten dit stellig niet; dat wist eenig ander volk toen evenmin.

1096 Dit zinspeelt op de duisternis, die er vóór de komst van den Islâm heerschte.

1097 Deze verklaring kan betrekking hebben op de revolutie van de zon in het luchtruim, of op den tijd wanneer zij geen licht meer zal geven.

1097A. Het zweven der hemellichamen in hun sferen was een verklaring, die buiten het bevattingvermogen van den Arabier van 1300 jaar geleden lag.

1098 Zie volgende blz.

Of, hulp.

43 En indien het Ons behaagt, verdrinken Wij hen; dan zal er geen *helper* voor hen zijn, noch zullen zij gered worden,

وَأِنْ كُنَّا لَنُغْرِقُهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنْقَدُونَ ﴿٤٣﴾

44 Behalve (door de) genade van Ons en als een genie-ting tot een tijd.

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾

45 En wanneer tot hen wordt gezegd: Hoed u voor wat vóór u en wat achter u is, opdat gij genade zult erlangen.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾

46 En er komt tot hen geen mededeeling van de mededeelingen huns Heeren, of zij wenden zich daarvan af.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ
رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾

47 En wanneer tot hen wordt gezegd: Geef uit van wat God u gegeven heeft, zeggen degenen die niet gelooven, tot degenen die gelooven: Zullen wij hem spijzigen, dien God zou kunnen spijzigen, indien het Hem behaagde? Gij verkeert slechts in een duidelijke dwaling.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ
إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٧﴾

48 En zij zeggen: Wanneer zal deze bedreiging geschieden, indien gij waarheidlievendend zijt?

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

49 Zij wachten op niets dan een enkelen kreet, die hen zal overvallen, terwijl zij nog met elkander twisten.

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّصُونَ ﴿٤٩﴾

50 En zij zullen geen legaat kunnen maken, noch zullen zij tot hun gezinnen terugkeeren.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾

PARAGRAAF 4

De Rechtschapenen en de Verdorvenen

51—54. De opstanding. 55—58. Belooning der getrouwen. 59—67. Bestrafing der ongelooivgen.

Of, in de
vormen.
a. 430.

51 En er zal op de *bazuin* geblazen worden, a wanneer zie! uit hun graven zullen zij zich tot hun Heer haasten.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْنَاثِ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾

1098 De schepping van den „gelijke” der schepen slaat klaarblijkelijk op luchtschepen.

52 Zij zullen zeggen: O wee over ons! wie heeft ons van onze slaapplaats gewekt? Dit is wat de Weldadige God beloofd heeft en de apostelen hebben de waarheid gesproken.

53 Er zal niets dan een enkele kreet zijn, wanneer zie! zij zullen allen vóór Ons worden gebracht.

54 En heden zal geen ziel in het minst onrechtvaardig worden behandeld; en u zal niets worden vergolden dan wat gij gedaan hebt.

55 Waarlijk, de bewoners van den tuin zullen te dien dage gansch gelukkig in een bezigheid zijn.

56 Zij en hun vrouwen zullen in schaduwen zijn, achterover leunende op verheven rustbanken.

57 Zij zullen daarin vruchten hebben, en zij zullen hebben wat zij wenschen.

58 Vrede: een woord van den Genadige Heer.

59 En scheid u heden af, o schuldigen!

60 Heb Ik u niet bevolen, o kinderen van Adam! dat gij den duivel niet zoudt dienen? Waarlijk, hij is uw openlijke vijand,

61 En dat gij Mij zoudt dienen; dit is de rechte weg.

62 En voorzeker heeft hij talrijke menschen uit uw mid-den verleid. Wat! hebt gij (het) niet kunnen begrijpen?

63 Dit is de hel, waarmede gij bedreigd werdt.

64 Treedt die heden binnen, omdat gij niet geloofde.

65 Te dien dage zullen Wij een zegel op hun monden stellen, en hun handen zullen tot

قَالُوا يَوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۗ
هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ
الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاجِدَةً فَإِذَا
هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾
فَالْيَوْمَ لَا تَنْظِلُكُمْ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا
تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾
إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ
فِيهِمْ وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٥٥﴾

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرْبَابِ
مُتَّكِئُونَ ﴿٥٦﴾

لَهُمْ فِيهَا قَائِكَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾
سَلَامٌ تَقْوَىٰ مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾

وَأَمْتَارُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمَجْرُمُونَ ﴿٥٩﴾
أَلَمْ أَعْهِدَ إِلَيْكُمْ بَيْنِي أَدَمَ أَنْ لَا
تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ﴿٦٠﴾

وَإِنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾
وَلَقَدْ أَصَلَّ مِنْكُمْ جِبَلًا كَثِيرًا
أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾
إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا

Ons spreken, en hun voeten zullen getuigenis afleggen van wat zij verdiend hebben.

66 En indien het Ons behaagde, zouden Wij hun oogen wegnemen; dan zouden zij strijden om het eerst tot den weg te komen, maar hoe zouden zij zien?

67 En indien het Ons behaagde, zouden Wij hen zekerlijk op hun plaats van gedaante doen veranderen; dan zouden zij niet vooruit kunnen gaan, noch zullen zij terugkeeren.

أَيِّدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٦﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ
فَأَسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ
فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

PARAGRAAF 5

Het Koninkrijk van den Islâm

68. Afgeleefdheid volgt op de kindsheid en kracht. 69, 70. De voerspel-
spelling is geen beuzelpraat van een dichter. 71—73. Geschonken
voordeelen. 74—76. Zij zullen niet geholpen worden. 77—83. Macht en
koninkrijk behooren aan God.

68 En wien Wij een lang leven geven, (hem) brengen Wij tot een lagen staat in gestel terug; begrijpen zij (het) dan niet? 1099

69 En Wij hebben hem de dichtkunst niet geleerd, noch past zij hem; het is niets dan een herinnering en een duidelijke Qoer-ân, 1100

70 Opdat hij hem zal waar-
schuwen, die leven hebben, en (opdat) het woord tegen de ongeloovigen bewaarheid zal zijn. a

71 Zien zij niet, dat Wij uit hetgeen Onze handen hebben geworcht, het vee voor hen hebben geschapen, en zij zijn de meesters daarvan?

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ط
أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٥٩﴾

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ ط
إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾

لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ
عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٦١﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنَّا بَعْدَ مَا
أَبْدَيْنَا أَعْمَاءَ لَهُمْ لَهَا مَلِكُونَ ﴿٦٢﴾

a 1087.

1099 Het is een algemeene natuurwet, dat elk levend ding slechter wordt; dit is hier zoowel op enkelingen als op volkeren van toepassing.

1100 De ontkenning daarvan als dichtkunst is bedoeld om den ernst der voerspellingen van den Heiligen Qoer-ân uit te drukken.

Ar. sommi-
ge daarvan

72 En Wij hebben het hun onderworpen; derhalve, op sommige daarvan rijden zij, en *andere* eten zij.

73 En daarin hebben zij voordeelen en dranken; zullen zij dan niet dankbaar zijn?

74 En zij hebben goden buiten God genomen, opdat zij geholpen zullen worden.

75 (Maar) zij zullen hen niet kunnen helpen, en zij zullen een leger zijn, dat vóór hen voorgebracht wordt.

76 Derhalve, laat hun gesprek u niet bedroeven; waarlijk, Wij weten wat zij in het verborgen en wat zij openlijk doen.

77 Ziet de mensch niet, dat Wij hem uit de kleine levenskiem hebben geschapen? ^a En zie! hij is een openlijke twister.

78 En hij stelt een gelijke-nis voor Ons en vergeet zijn eigen schepping. Hij zegt: Wie zal de beenderen leven geven, wanneer zij verrot zijn?

79 Zeg: Hij zal hun leven geven, Die hen het eerst in het wezen heeft geroepen, en Hij is met elke schepping Bekend,

80 Hij Die voor u het vuur heeft gemaakt (om) uit den groenen boom (te branden), zoodat gij daarmee (vuur) ontsteekt.

81 Is Hij Die de hemelen en de aarde geschapen heeft, niet in staat om hun gelijke te scheppen? Ja! en Hij is de Schepper (van alles), de Kenner.

82 Zijn gebod, wanneer Hij iets wenscht, is slechts daartoe te zeggen: Word, en het wordt. ^b

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ أَفَلَا
يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لَعَلَّهُمْ يُصَرِّحُونَ ﴿٧٤﴾

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ
جُنْدٌ مُحَضَّرُونَ ﴿٧٥﴾

فَلَا يَحْزَنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا
يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾

أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ
نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾

وَصَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ
قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ
نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۗ بَلَىٰ
وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ
لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾

173 : 4.

83 Derhalve, glorie zij
Hem, in Wiens hand het
koninkrijk van elk ding is, en
tot' Hem zult gij worden
wedergebracht.

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ
شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

HOOFDSTUK XXXVII
ZIJ DIE ZICH IN ORDE SCHAREN
(*Aş-Şâffât*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(5 paragrafen en 182 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De Eenheid zal zegevieren.
- Par. 2. Het oordeel.
- Par. 3. Prediking van Noach en Abraham.
- Par. 4. Mozes, Elia en Lot.
- Par. 5. Jona en de zege van den Heiligen Profet.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk *Aş-Şâffât*, is ontleend aan zijn begin, dat aan de beschrijving van de geloovigen gewijd is. De *Şâffât* zijn degenen, die zich in gederen opstellen; dit doelt op de geloovigen, die zich bij het bidden in rijen schaarden en zich later in hun oorlogen tegen den vijand in slagorde moesten scharen.

Dit hoofdstuk verkondigt in de eerste paragraaf een duidelijke voorspelling aangaande de uiteindelijke overheersching der Eenheid en verklaart in de tweede de waarheid van het oordeel; in de derde, vierde en vijfde paragraaf vestigt het de aandacht op de prediking van Noach, Abraham, Mozes, Elia, Lot en Jona en besluit met een duidelijke voorspelling aangaande de overwinning van den Heiligen Profet.

PARAGRAAF 1

De Eenheid zal zegevieren

1—5. Een voorspelling aangaande de uiteindelijke overwinning der Eenheid; 6—10. Tegenstand van waarzeggers en wichelaars. 11—21. De spotters zullen vernederd worden.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Beschouw ¹¹⁰¹ degenen
die zich in orde scharen,

وَالصَّفَاتِ صَفَاتٍ

1101 Ik vertaal *wâw* (lett. *en*) door *beschouw*. Op zulke plaatsen is de *wâw* gewoonlijk vertaald door *bij*, in den zin van *een eed*. Men houde evenwel in gedachte, dat de eed in zulke gevallen eenvoudig de aandacht vestigt op een zekere getuigenis. Het afleggen van een eed stelt zich ten doel, een verklaring over-

	2 En degenen die zich bedwingen, zich in bedwang houdende,	قَالَ رَجُلٌ مِّنْهُمْ
Of, oosten.	3 En degenen die reciteeren, gedachtig zijnde,	قَالَ ثَلَاثِينَ ذِكْرًا
	4 Waarlijk, uw God is Eenig; ¹¹⁰²	إِنَّ إِلَهَكُمْ وَاحِدٌ
	5 De Heer der hemelen en der aarde en wat tusschen beide is, en de Heer <i>der oostelijke landen</i> .	رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
	6 Waarlijk, Wij hebben den meest nabijzijnden hemel versierd met een versiersel, de sterren,	بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ
	7 En (er is) een bescherming tegen iederen wederspannigen duivel. ¹¹⁰³	إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ
		وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ

tuigender te maken. In den Heiligen Qoer-ân echter wordt de overtuiging, wanneer zoo'n vorm gebezigd wordt, niet door een bloote bewering aangevoerd, zooals bij een gewonen eed, maar door den een of anderen duidelijken bewijsgrond, die de waarheid der afgelegde verklaring bevestigt. In deze eeden wordt de aandacht soms gevestigd op duidelijke wetten der natuur, zooals de afwisseling van dag en nacht, enz., om er geestelijke wetten uit af te leiden, en bij andere gelegenheden onthult de eed een soort van voorspelling, zoodat de vervulling van de voorspelling de waarheid der prediking van den Heiligen Profeet duidelijk maakt. Dit is hier het geval.

1102 De in de eerste drie verzen gegeven beschrijving is op de geloovigen van toepassing. Het eerste vers toont aan, dat zij *zich in orde scharen*, wat de Moeslims dagelijks vijf keer doen bij hun gezamenlijke gebeden en wat profetisch hierop kan zinspelen, dat zij zich later in de slagvelden tegenover hun vijanden in gelederen zullen scharen. Het tweede vers beschrijft hen als menschen, die hun hartstochten *bedwingen*, zoodat een volk, dat door hartstochten werd geregeerd, zoo'n algeheele verandering had ondergaan, dat het zijn hartstochten volkomen meester was. De woorden houden echter ook een profetische zinspeling in op hun in bedwang houden van een machtigen vijand, die besloten hadden hen uit te roeien. In het derde vers staat duidelijk vermeld, dat zij den Heiligen Qoer-ân reciteerden, en dit stelt inderdaad afdoend vast, dat in alle drie verzen van de Moeslims gesproken wordt. Elk der eerste twee kenmerken getuigt van de waarheid der grootsche boodschap van den Islâm: de Goddelijke Eenheid; want terwijl eenerzijds de wonderbare verandering, in Arabië teweeggebracht door de verbetering van een volk, dat zedelijk diep gevallen was, een duidelijk bewijs was van de reinheid en den Goddelijken oorsprong dier boodschap, was anderzijds de wonderbare voorspelling aangaande de overwinning der vervolgte geloovigen op hun machtige vijanden een niet minder duidelijk bewijs, dat een zekere machtige hand aan het werk was tot steun van den Heiligen Profeet; en dit toont ook de waarheid der Goddelijke Eenheid aan.

1103 De prediking van den Heiligen Profeet ondervond tweeërlei tegenstand: den tegenstand der wereldlijke klassen, gegrond op stoffelijke macht, en

Of, be-
sooid.

8 Zij kunnen niet naar de verheven vergadering luisteren en zij worden van alle zijden *verweten*, 1104

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَدَّرُونَ
مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾

9 Teruggedreven, en voor hen is een eeuwige kastijding,

دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَأَصَابٌ ﴿٩﴾

10 Behalve hem, die slechts eenmaal wegrukt; dan volgt hem een helder blinkende vlam. 1105

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ
شِهَابٌ ثَائِقٌ ﴿١٠﴾

11 En vraag hun, of zij sterker in schepping zijn of die (anderen), welke Wij geschapen hebben. Waarlijk, Wij hebben hen van vaste klei geschapen. 1106

فَأَسْتَفْتِهِمْ أَمْ أَنشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ
خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿١١﴾

12 Neen! gij verwondert u, terwijl zij spotten.

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٢﴾

13 En wanneer zij herinnerd worden, slaan zij (er) geen acht (op),

وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾

14 En wanneer zij een teeken zien, zetten zij elkander aan om te spotten.

وَإِذَا سَأرُوا آيَةً يَسْتَسْخَرُونَ ﴿١٤﴾

15 En zij zeggen: Dit is niets dan een duidelijke tooverij:

وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

den tegenstand van de priesterklasse, de wichelaars en de waarzeggers, de klasse die bekend staat onder den naam van *kâhin*. Het zijn deze waarzeggers, die de *wederspannige duivelen* worden genoemd, omdat zij dachten, dat zij geesten aanroepen en de hun gestelde vragen over de toekomst beantwoorden konden. Deze vorm van opstand werd voor den krachtigen vloed der Islamietische waarheid evenzeer weggemaaid, en met de vooruitgang van den Islâm verdween het beroep van de *kâhin* van Arabië. De vermelding van *hemel* en *sterren* in het vorige vers slaat op het volksbijgeloof, dat de wichelaars en waarzeggers hun kennis van de toekomst aan de sterren ontleenden.

1104 Dit heeft betrekking op de gissingen der waarzeggers betreffende de toekomst, waarmee zij hun overwicht op de massa handhaafden. In dit vers wordt er op gewezen, dat zij volstrekt niet aan de bron der voorspelling konden komen.

1105 Dit beteekent: indien een waarzegger ook maar één gunstige gelegenheid krijgt, volgt er spoedig een vlam, die door de duisternis dringt; m.a.w. de duisternis waartoe de waarzegger de menschen leidt, wordt verdreven. De vlam die de duisternis verdrijft, duidt de machtige voorspellingen van den Heiligen Profeet aan.

1106 Zij die van vaste klei geschapen zijn, zijn de geestelijk volmaakte menschen, de profeten. Het vers wijst op den tegenstand der waarzeggers aan den Heiligen Profeet en waarschuwt de eerstgenoemden, dat de Heilige Profeet zegenieren zal, omdat hij door Gods hand is volmaakt.

16 Wat! wanneer wij dood zijn en stof en beenderen zijn geworden, zullen wij dan waarlijk opgewekt worden?

17 Of onze vroegere vaders?

18 Zeg: Ja! en gij zult verachtelijk zijn.

19 En er zal slechts een enkele *berisping* zijn, wanneer zie! zij zullen *zien*.

20 En zij zullen zeggen: O, wee over ons! dit is de dag der vergelding.

21 Dit is de dag des oordeels, dien gij een leugen hebt genoemd.

إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
ءَأِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٦﴾

أَوْ آبَائُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿١٧﴾

قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ﴿١٨﴾

فَلِنَمَاهِي نَجْرَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
يَنْظُرُونَ ﴿١٩﴾

وَقَالُوا يَا لَيْسَ لَنَا هَذَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿٢٠﴾

هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ
بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

Of, kreet.
Of, wach-
ten.

PARAGRAAF 2

Het Oordeel

22—34. De schuldigen gaan hun straf tegemoet. 35—39. De Heilige Profeet een bezeten dichter genoemd. 40—50. De geloovigen beloond. 51—61. Zij zien hun schuldige vrienden in de hel. 62—68. Voedsel en drank der schuldigen. 69—74. Zij sloegen geen acht op de waarschuwing.

22 Vergader degenen die onrechtvaardig waren en hun deelgenooten, en wat zij plachten te aanbidden

23 Buiten God, en leid hen tot den weg naar de hel.

24 En houd hen op, want zij zullen ondervraagd worden.

25 Wat scheelt u, dat gij elkander niet helpt?

26 Neen! te dien dage zullen zij onderworpen zijn.

27 En sommigen hunner zullen naar de anderen toe gaan, elkander ondervragende,

28 Zij zullen zeggen: Waarlijk, gij placht van de rechterzijde tot ons te komen.

29 Zij zullen zeggen: Neen, gij (zelf) waart geen geloovigen:

أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَشْرَوْا جِهَهُمْ
وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى
صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٣﴾

وَتَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنْصَرُونَ ﴿٢٥﴾

بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾

30 En wij hadden geen macht over u, maar gij waart een buitensporig volk:

31 Derhalve is het vonnis onzes Heeren tegen ons geschied: (nu) zullen wij waarlijk (de kastijding) smaken:

32 En wij hebben u misleid, want wij dwaalden zelf.

33 En zij zullen te dien dage gezamenlijk deelgenooten zijn van de kastijding.

34 Waarlijk, alzoo behandelen Wij de schuldigen.

35 Waarlijk, zij plachten zich hoovaardig te gedragen, wanneer er tot hen gezegd werd: Er is geen god behalve God:

36 En te zeggen: Wat! zullen wij inderdaad onze goden verlaten om wille van een bezeten dichter?

37 Neen: hij is met de waarheid gekomen en heeft de apostelen bevestigd.

38 Waarlijk, gij zult de pijnlijke kastijding smaken.

39 En gij zult niet beloofd worden, dan (voor) wat gij gedaan hebt,

40 Behalve de dienaren Gods, de gereinigden.

41 Voor hen is een bekend onderhoud, 1107

42 Vruchten, en zij zullen uitermate geëerd worden,

43 In lusthoven,

44 Op rustbanken, tegenover elkander (zittende).

45 Een beker zal onder hen rondgebracht worden met uit bronnen stroomend water,

46 Wit, heerlijk voor degenen die drinken.

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ

بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِيْنَ ۝

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ؕ اِنَّا

لَدٰ اَيْقُوْنَ ۝

فَاَعْوَبْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِيْنَ ۝

فَاَتٰهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ۝

اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ۝

اِنَّهُمْ كَانُوْا اِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا

اللهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝

وَيَقُوْلُوْنَ اِنَّا لَتٰرِكُوْا الْاِهْتِنَا

اِشَاعِرٍ مَّجْنُوْنٍ ۝

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝

اِنَّكُمْ لَدٰ اَيْقُوْا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝

وَمَا تُجْرَدُوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝

اِلَّا عِبَادَ اللهِ الْمُخْلِصِيْنَ ۝

اُولٰٓئِكَ لَهُمْ رٰزِقٌ مَّعْلُوْمٌ ۝

قَوَاصِحٌ ؕ وَهُمْ مُّكْرَمُوْنَ ۝

فِي جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝

عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ۝

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاۤسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۝

بِيْضَآءٍ لَّدٰى الشَّرِيْبِيْنَ ۝

Ar. uit.

1107 De woorden *bekend onderhoud* toonen duidelijk aan, dat God de geloovigen reeds in dit leven de zegeningen van het paradijs doet smaken; anders zouden zij niet *bekend* genoemd kunnen worden.

47 Daarin zal geen ongemak zijn, noch zullen zij daar door uitgeput zijn. ¹¹⁰⁸

48 En bij hen zullen degenen zijn, die de oogen bedwingen, met schoone oogen;

49 Alsof zij zorgvuldig beschermde eieren waren. ¹¹⁰⁹

50 Dan zullen sommigen naar anderen toe gaan, elkander ondervragende.

51 Een spreker uit hun midden zal zeggen: Waarlijk, ik had een vriend,

52 Die zei: Wat! zijt gij inderdaad (een) van degenen die (de waarheid) aannemen?

53 Wat! wanneer wij dood en stof en beenderen geworden zijn, zullen wij dan waarlijk ter verantwoording worden geroepen?

لَا فِيهَا عَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُدْرَوْنَ ﴿٥٧﴾

وَعِنْدَهُمْ قَصْرٌ ظَرْفٍ عَيْنٍ ﴿٥٨﴾

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّرْكُومٌ ﴿٥٩﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٠﴾

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٦١﴾

يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٦٢﴾

ءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا

ءَأَنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٦٣﴾

1108 Het geheel van deze beschrijving toont op ondubbelzinnige wijze aan, dat de vermelde zegeningen niet de zegeningen van deze wereld zijn, maar geestelijke zegeningen. De dranken van dit leven bezorgen de menschen soms last, daar zij uitputting veroorzaken, maar zulks zijn de dranken van het volgende leven niet. Zij hebben denzelfden naam, maar niet denzelfden aard.

1109 De op deze plaats gegeven beschrijving van vrouwen vestigt de aandacht op de uitnemende karaktertrekken van een goede vrouw. In de eerste plaats worden zij beschreven als vrouwen die haar oogen bedwingen, en zoo wordt de aandacht gevestigd op het feit, dat de hoogste deugd van een vrouw die voortreffelijke kuisheid is, welke hier beschreven wordt als het *bedwingen* of het vrij-zijn van de oogen van zinnelijken lust. Dan wordt de schoonheid van haar oogen geprezen; dit wijst er duidelijk op, dat de reinheid van het oog tot zijn schoonheid leidt, of dat de ware schoonheid van het oog in zijn reinheid bestaat. In de tweede plaats worden zij beschreven als *zorgvuldig beschermde eieren*, hetgeen op haar rein en onbezoedeld karakter doelt. Dit is wellicht een beschrijving van de rechtschapen vrouwen, die haar mannen zullen vergezellen. Een gezegde van den Heiligen Profeet, vermeld in *Tirmizi*, verklaart duidelijk, dat de Heilige Profeet een soortgelijke beschrijving van vrouwen in het paradijs, gegeven in 56 : 35—38, toepasselijk maakte op deugdzame vrouwen, die naar het paradijs zullen gaan. Opgemerkt dient evenwel te worden, dat wat oogenschijnlijk een beschrijving van vrouwen is, in waarheid een beschrijving is van de vruchten van in dit leven verrichte daden, daar de gebezigde woorden op beide van toepassing zijn; dit zijn derhalve slechts geestelijke zegeningen, de gevolgen van de in dit leven verrichte goede daden, geopenbaard in het volgende, waarvan zoowel mannen als vrouwen zullen genieten. Eén ding is zeker: de Heilige *Qoer-an* zegt nergens, dat de echtelijke verhoudingen in het leven na den dood gehandhaafd blijven. Welke zegeningen hij ook belooft, ze zijn evengoed voor

54 Hij zal zeggen: Wilt gij omlaagkijken,

55 En hij keek omlaag en zag hem in het midden van de hel.

56 Hij zal zeggen: Bij God! gij hadt mij bijkans doen vergaan:

57 En was het niet de gunst mijns Heeren geweest, (dan) zou ik zekerlijk onder degenen zijn, die (voor straf) voorgebracht worden.

58 Is het dan, dat wij niet zullen sterven,

59 Behalve onzen vorigen dood? En zullen wij niet gekastijd worden?

60 Waarlijk, dit is het groote succes.

61 Derhalve, laten de werkers voor de gelijke hiervan werken.

62 Is dit beter als onthaal, of de boom Zaqqoem?

63 Waarlijk, Wij hebben dien tot een beproeving voor de onrechtvaardigen gemaakt. a

64 Waarlijk, het is een boom, die op den bodem der hel groeit;

65 Het voortbrengsel daarvan is als het ware de koppen van slangen. 1110

66 En zij zullen er waarlijk van eten en (hun) buiken mee vullen.

67 Vervolgens zullen zij daarna waarlijk van een mengsel drinken, bereid in ziedend water.

قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُظْلِعُونَ ﴿٥٤﴾

فَاطْلَعَمَ قَرَاهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾

قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينَ ﴿٥٦﴾

وَلَوْ لَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتَ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾

أَفَمَا نَحْنُ بِسَيِّئِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَدِّيْنَ ﴿٥٩﴾

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَوْرُ الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾

لِيُثَلَّ هَذَا قَلْبَيْمَلِ الْعَمِلُونَ ﴿٦١﴾

أَذَلِكَ خَيْرٌ تُزَلَّ أَمْرُ شَجَرَةِ الرَّقُورِ ﴿٦٢﴾

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رِئُوسُ الشَّيْطَانِ ﴿٦٥﴾

فَاتَّهُمْ لَأَكَلُونَ مِنْهَا فَمَا لَعُونُ ﴿٦٦﴾

مِنْهَا الْمَطْوُونَ ﴿٦٧﴾

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِمَّنْ حَبِيبُونَ ﴿٦٨﴾

a 780.

mannen als voor vrouwen bestemd; één ding is daaromtrent zeker: zij zijn van een anderen aard dan de stoffelijke zegeningen van dit leven.

1110 *Zaqqoem*, die de naam van een stinkenden en bitteren boom is, beteekent ook *eenig doodelijk voedsel*, en als zoodanig is het, volgens den Heiligen *Qoer-an*, het voedsel van de bewoners der hel. In één dialect past men dat woord toe op *versche boter met dadels*, en daarom is het een beproeving voor de ongelovigen genoemd, omdat zij er mee spotten. Het woord *Sjaitan*, dat in vs. 65 voorkomt, wordt ook op een soort van slang toegepast.

68 Vervolgens zal hun wederkeer waarlijk tot de hel zijn. 1111

69 Waarlijk, zij vonden hun vadersen afdwalen,

70 En in hun voetstappen worden zij verhaast.

71 En voorzeker dwaalden vóór hen de meesten der ouden;

72 En voorzeker zonden Wij onder hen waarschuwers.

73 En zie wat het einde van de gewaarschuwden was,

74 Behalve de dienaren Gods, de gereinigden.

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ⑤

إِنَّهُمْ أَفْوُوا أَبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ⑥

فَهُمْ عَلَىٰ أَسْرِهِمْ يُهْرَعُونَ ⑦

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأُولَٰئِينَ ⑧

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ ⑨

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ⑩

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ⑪

PARAGRAAF 3

Prediking van Noach en Abraham

75—82. Noach wordt bevrijd en zijn vijanden vergaan. 83—96. Abraham predikt tegen den afgodendienst. 97—99. Hij wordt van zijn vijanden verlost. 100—111. Het offeren van Ismaël. 112, 113. Hij wordt met een anderen zoon, Izak, gezegend.

75 En voorzeker riep Noach Ons aan, en Wij zijn de allervoortreffelijkste Verhoorder van gebeden.

76 En Wij verlostten hem en zijn volgelingen van de groote ramp. a

77 En Wij maakten zijn nakomelingschap tot de overlevenden.

78 En Wij vereeuwigden voor hem (den lof) onder de latere geslachten.

79 Vrede zij over Noach onder de volkeren.

80 Waarlijk, alzoo belooenen Wij degenen die het goede doen.

81 Waarlijk, hij was (een) van Onze geloovige dienaren.

82 Vervolgens verdronken Wij de anderen.

83 En waarlijk, van zijn groep was Abraham.

وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ⑫

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ⑬

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ⑭

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ⑮

سَلَامٌ عَلَىٰ نُوْحٍ فِي الْعَالَمِينَ ⑯

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ⑰

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ⑱

ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخِرِينَ ⑲

وَرَأَىٰ مِنْ شَيْعَتِهِ لِابْرَاهِيمَ ⑳

a 651.

1111 Deze woorden toonen duidelijk aan, dat de vorige verzen den toestand der schuldigen in dit leven slechts overdrachtelijk beschrijven.

84 Toen hij met een vrij hart tot zijn Heer kwam,

85 Toen hij tot zijn oudere en zijn volk zei: Wat aanbidt gij:

86 Een leugen — goden buiten God — wenscht gij?

87 Wat is dan uw meening omtrent den Heer der werelden?

88 En hij keek naar de sterren, eenmaal opkijkende,

89 En zei: Waarlijk, ik *ben* (uw aanbedding hiervan) *moede*. 1112

90 En zij gingen van hem heen, terugkeerende.

91 En hij wendde zich in het verborgen tot hun goden en zei: Wat! eet gij niet?

92 Wat scheelt u, dat gij niet spreekt?

93 En hij keerde zich in het verborgen tegen hen, hen met de rechterhand slaande.

94 En zij kwamen zich haastende op hem af.

95 Hij zei: Wat! aanbidt gij wat gij uithouwt?

96 En God heeft u en wat gij maakt geschapen.

97 Zij zeiden: Bouw voor hem een gebouw, en werp hem in het brandende vuur.

98 En zij wenschten oorlog tegen hem, maar Wij verneerden hen.

99 En hij zei: Waarlijk, ik vlucht tot mijn Heer: Hij zal mij leiden:

100 Mijn Heer! schenk mij (een zoon die een) van de rechtschapenen (zal zijn).

101 Derhalve gaven Wij hem de blijmare van een verdraagzamen jongen.

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ يَقْلِبٌ سَلِيمٌ ﴿١٤﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَتَوَمَّهُ مَاذَا عَبُدُونَ ﴿١٥﴾

أَيِفْكَ إِلَهَةُ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿١٦﴾

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

فَنظَرَ نَفْطَرَةً فِي السُّجُورِ ﴿١٨﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿١٩﴾

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٢٠﴾

فَرَاءَ إِلَى إِلَهِهِمْ فَقَالَ آلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٢٢﴾

فَرَاءَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٢٣﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفُوتَ ﴿٢٤﴾

قَالَ أَعْبُدُونَ مَا تَحْتَضِرُونَ ﴿٢٥﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْفُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٢٧﴾

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٨﴾

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٢٩﴾

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٠﴾

فَبَشَّرْنَاهُ بِعُلْمٍ حَلِيمٍ ﴿٣١﴾

Ar. *ben*
ziek.
Of, *koester*
wrok tegen.

1112 Deze mensen aanbaden de sterren, en Abraham zei, dat hij van hun aanbedding van zulke dingen moe was. Of, het kan zijn, dat hij aan de een of andere ziekte leed en een einde wenschte te maken aan de gedachtenwisseling met zijn volk.

102 En toen hij (den ouderdom van) het werken met hem bereikt had, zei hij: O mijn zoon! waarlijk, ik heb in een droom gezien, dat ik u ten offer breng; overweeg dan wat gij ziet. Hij zei: O mijn vader! doe wat u bevolen is; indien het God behaagt, zult gij mij (een) van de lijdzamen vinden. ¹¹¹³

103 Derhalve, toen zij beiden zich onderwierpen en hij hem op zijn voorhoofd nederwierp,

104 En Wij tot hem riepen, zeggende: O Abraham!

105 Inderdaad hebt gij de waarheid van het visioen aangetoond; waarlijk, alzoo belooenen Wij degenen die het goede doen:

106 Waarlijk, dit is een duidelijke beproeving.

107 En Wij kochten hem met een groot offer vrij. ¹¹¹⁴

108 En Wij vereeuwigen (den lof) voor hem onder de latere geslachten.

109 Vrede zij over Abraham.

110 Alzoo belooenen Wij degenen die het goede doen.

111 Waarlijk, hij was (een) van Onze geloovige dienaren.

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَىٰٓ اِىُّ
اَرَىٰ فِى الْمَنَامِ اَنْىٰٓ اَدْبَحُكَ فَانظُرْ
مَاذَا تَرَىٰ ۗ قَالَ يَآبَتِ اَعْمَلُ مَا تَوْمَرُ
سَتَجِدُنِي اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝

فَلَمَّا اَسْلَمَا وَتَلَّ لِلْجَبِيْنَ ۝

وَتَادِيْنَهٗ اَنْ يَّابْرٰهِيْمَ ۝

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۗ اِنَّا كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝

اِنَّ هٰذَا لَهُ الْبَلَاءُ الْمُبِيْنُ ۝
وَقَدِيْنَهٗ يَذْبَحْ عَظِيْمٍ ۝

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى الْاٰخِرِيْنَ ۝

سَلَّمَ عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ۝

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝

اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

113 De droom beduidt waarschijnlijk, dat Ismaël geofferd zou moeten worden door hem uit zijn huis te zetten en in een vreemd land te verlaten. Dat het hier vermelde kind Ismaël was en niet Izak, wordt door vs. 112 duidelijk gemaakt. Dit weerlegt ongetwijfeld de verklaring van den Bijbel; maar het feit dat Ismaëls nakomelingen deze offerande in de jaarlijksche bedevaart naar Mekka gedenkt, toont duidelijk aan, dat Ismaël en niet Izak, de zoon was, dien Abraham moest offeren; en die offerande werd in zekeren zin door Abraham volbracht, door Ismaël in een vreemd land achter te laten, d.i. te Mekka in Arabië. De Bijbel spreekt zich zelf tegen, als die bij Izak de woorden *uwen zoon, uwen eenigen* (Gen. 22 : 2) voegt, want Ismaël was zestien jaar ouder dan Izak, en de woorden *eenige zoon* konden vóór de geboorte van Izak slechts op Ismaël toegepast worden.

1114 Het *groot* offer was het offer van een lam; en het is groot genoemd, omdat het tot op dezen dag herdacht wordt.

112 En Wij gaven hem de blijmare van Izak, een profeet uit het midden der rechtschapenen.

وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٢﴾

113 En Wij stortten Onze zegeningen op hem en op Izak uit; en onder hun nakomelingschap zijn degenen die het gecede doen, en (ook) degenen die duidelijk onrechtvaardig zijn jegens hun eigen zielen.

وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾

PARAGRAAF 4

Mozes, Elia en Lot

114—122. Mozes en Aäron worden bevrijd en hun vijanden vergaan. 123—132. Elia wordt bevrijd. 133—138. Lot wordt bevrijd en zijn vijanden vergaan.

114 En voorzeker hebben Wij Mozes en Aäron een gunst geschonken.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١١٤﴾

115 En Wij verlost hen beiden en hun volk van de groote ramp.

وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾

116 En Wij hielpen hen; zoodat zij de overwinnaars werden.

وَتَصَرَّفْنَاهُمَا فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾

117 En Wij gaven hun beiden het Boek, dat (de dingen) duidelijk maakte.

وَأَتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾

118 En Wij leidden hen beiden op den rechten weg.

وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾

119 En Wij vereeuwigden voor hen (den lof) onder de latere geslachten;

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْأَخْرَبِ ﴿١١٩﴾

120 Vrede zij over Mozes en Aäron,

سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾

121 Waarlijk, alzoo belooenen Wij degenen die het goede doen.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾

122 Waarlijk, zij waren beiden onder Onze geloovige dienaren.

إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

123 En waarlijk, Elia was (een) van de apostelen.

وَلَئِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

124 Toen hij tot zijn volk zei: Hoedt gij u niet (voor het kwaad):

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ آلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

125 Wat! roept gij Ba'l
1115 aan en verlaat gij den
Beste der scheppers,

126 God, uw Heer en den
Heer uwer vroegere vaderen?

127 Maar zij noemden hem
een leugenaar; derhalve zul-
len zij (voor straf) waarlijk
voorgebracht worden,

128 Maar niet de dienaren
Gods, de gereinigden.

129 En Wij vereeuwigden
voor hem (den lof) onder de
latere geslachten;

130 Vrede zij over Elia.

131 Waarlijk, alzoo beloo-
nen Wij degenen die het goede
doen.

132 Waarlijk, hij was (een)
van Onze geloovige dienaren.

133 En waarlijk, Lot was
(een) van de apostelen.

134 Toen Wij hem en zijn
volgelingen bevrijdden, allen,

135 Behalve een oude
vrouw, (die) onder degenen
(was) die achterbleven. ^a

136 Vervolgens verdelgden
Wij de anderen.

137 En waarlijk, gij gaat
hem des ochtends voorbij.

138 En des nachts: begriipt
gij dan niet?

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
الْخَالِقِينَ ﴿١١١٥﴾

اللَّهُ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١١١٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١١١٧﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١١١٨﴾

وَتَرَكْنَا عَلَيْكَ فِي الْأَخْرِيِّينَ ﴿١١١٩﴾

سَلْمًا عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ﴿١١٢٠﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٢١﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢٢﴾

وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١١٢٣﴾

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١١٢٤﴾

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١١٢٥﴾

ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِيِّينَ ﴿١١٢٦﴾

وَإِنَّا لَنَسُوذُنَ عَلَيْهِمْ مُصْجِحِينَ ﴿١١٢٧﴾

وَبِالْأَيْلِطِ أَفْلًا تَعْقِلُونَ ﴿١١٢٨﴾

PARAGRAAF 5

Jona en de zege van den Helligen Profeet

139—148. Jona wordt van een ramp verlost. 149—163. De afgoden-
dienst en de demonenleer der bewoners van Mekka worden veroor-
deeld. 164—169. Ware aanbidders van God. 170—182. De zege der
apostelen tot een zekerheid verklaard.

139 En waarlijk, Jona was
(een) van de apostelen.

140 Toen hij naar een
geheel beladen schip vluchtte;
1116

وَإِنَّ يُوسُفَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾

إِذْ أَبْنَىٰ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾

1115 Ba'l beduidt de zon, of de zonnegod.

1116 Het is absoluut zinledig te zeggen, dat Jona van God wegvluchtte. Het is duidelijk, dat hij van zijn volk of van den koning wegvluchtte.

141 Derhalve deelde hij (met hen), maar hij was (een) van de afgeworpenen.

142 En de visch trok hem in zijn mond, terwijl hij dat-gene deed, waarom hij berispt werd.

143 Maar was hij niet (een) van degenen geweest, die (Ons) verheerlijken,

144 Hij zou zekerlijk in zijn buik gebleven zijn, tot den dag waarop zij opgewekt worden. 1117

145 En Wij wierpen hem op een open oppervlak der aarde, terwijl hij ziek was.

146 En Wij deden voor hem een pompoenplant groeien.

147 En Wij zonden hem tot een (volk van) honderd duizend, of meer.

148 En zij geloofden; derhalve gaven Wij hun een voorziening tot een tijd.

149 En vraag hun, of uw Heer dochters heeft en zij zonen hebben.

150 Of hebben Wij de engelen vrouwelijk geschapen, terwijl zij getuigen waren?

151 Nu waarlijk, het is van hun eigen leugen, wat zij zeggen:

152 God heeft gebaard; en waarlijk, zij zijn leugenaars.

153 Heeft Hij dochters boven zonen verkozen?

154 Wat scheelt u: hoe oordeelt gij?

155 Zult gij dan niet nadenken?

156 Of hebt gij een duidelijke gezag?

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾

فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾

فَكَوَلَا آتَاهُ كَانٍ مِنَ الْمَسْتَحِينَ ﴿١٤٣﴾

لَلَّيْتُ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾

وَ أَنْبَأْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾

وَ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾

فَأَمَّنُوا فَمَرَّعْتَهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿١٤٨﴾

فَأَسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَ لَهُمُ الْبُيُوتُ ﴿١٤٩﴾

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾

أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ أَفْئِدَتِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَدَ اللَّهُ ۗ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

مَا لَكُمْ فَكَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾

أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾

أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُبِينٌ ﴿١٥٦﴾

1117 De Heilige Qoer-ân verklaart nergens, dat Jona door den visch verzwoegen werd, want het woord *iltaqama*, dat hier gebezigd wordt, beteekent niet noodzakelijk de daad van het verzwoegen, maar eenvoudig die van het in den mond trekken of nemen.

157 Breng dan uw boek, indien gij waarheidlievend zijt.

158 En zij stellen een verwantschap tusschen Hem en de djinn; en voorzeker weten de djinn, dat zij (voor straf) waarlijk voorgebracht zullen worden;

159 Glorié zij God boven hetgeen zij beschrijven;

160 Maar niet al zoo de dienaren Gods, de gereinigden.

161 En waarlijk, gij en wat gij aanbidt,

162 Tegen Hem kunt gij niemand in verzoeking doen vallen,

163 Behalve hem, die ter helle zal gaan.

164 En er is niemand van ons, of hij heeft een bestemde plaats,

165 En waarlijk, wij zijn degenen die zich in orde scharen,

166 En waarlijk, wij zijn degenen die de glorie (Gods) verkondigen. 1118

167 En waarlijk, zij plachten te zeggen:

168 Indien wij een herinnering van de ouden hadden,

169 Zouden wij zekerlijk de dienaren Gods zijn — de gereinigden.

170 Maar (nu) gelooven zij daarin niet; maar zij zullen te weten komen.

171 En voorzeker is Ons woord alreede uitgevaardigd ten aanzien van Onze dienaren, de apostelen:

172 Waarlijk, zij zullen degenen zijn die bijgestaan worden,

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسْبًا
وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٠﴾

فَاتَّكُمُ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفِتْنِينَ ﴿١٦٢﴾

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾

وَمَا مَثَلًا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾

وَإِن كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾

لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأُولِينَ ﴿١٦٨﴾

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٩﴾

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كِتَابَنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾

Ar. tus-
schen de.

Ar niet.

173 En Waarlijk, Ons leger alleen zal de overwinnaars zijn.

174 Derhalve, wend u van hen af tot een tijd.

175 En zie hen (dan), want ook zij zullen zien.

176 Wat! willen zij dan Onze kastijding verhaasten?

177 Maar wanneer zij in hun hof zal nederdalen, zal de ochtend der gewaarschuwden slecht zijn.

178 En wend u van hen af tot een tijd,

179 En zie (dan), want ook zij zullen zien.

den Heer der Eer, boven het-

180 Glorie zij uw Heer, geen zij beschrijven.

181 En vrede zij over de apostelen.

182 En alle lof komt God toe, den Heer der werelden.

وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْعَلِيُّونَ ﴿١٧٣﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾

وَأَبْصُرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾

أَفِعَدَّ إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ

صَبَاةَ الْمُتَدَرِّبِينَ ﴿١٧٧﴾

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾

وَأَبْصُرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

HOOFDSTUK XXXVIII

ŞAD

GEOPENBAARD TE MEKKA (5 paragrafen en 88 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een voorspelling aangaande de nederlaag der vijanden.
- Par. 2. Davids vijanden.
- Par. 3. Sálomo en zijn vijanden.
- Par. 4. Job en de overwinning der rechtschapenen.
- Par. 5. Tegenstand aan de profeten.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld *Şad*, ontleend aan zijn aanvangsletter. Het beschrijft het lijden der profeten door de hand van hun vijanden. Zelfs profeten als David en Sálomo, die over machtige koninkrijken regeerden, en Jacob, wien overvloed was geschonken, konden den tegenstand niet ontkomen en moesten door de hand van hun vijanden veel leed verdragen. De Profeet van Arabië kon daarop geen uitzondering zijn. Maar God was, zooals de naam van het hoofdstuk beduidt, een *Waarheidlievend* God Die, toen de tegenstand het toppunt had bereikt, voorspelde, dat de vijand de nederlaag zou lijden, dat de waarheid zegenieren en Zijn belofte in vervulling zou gaan, evenals die vervuld was in de verlossing der vroegere profeten uit de handen hunner vijanden.

De eerste paragraaf spreekt ten duidelijkste van den vastberaden tegenstand van den vijand en voorspelt de verrijding daarvan; de tweede verklaart, hoe zelfs een koning-profeet als David zijn vijanden had en hoe hij uit hun handen werd verlost; de derde gewaagt, dat zelfs Sálomo, met al zijn roem, den tegenstand van zijn vijanden niet kon ontkomen; toch was het de goedertierenheid Gods, en niet de roem van zijn koninkrijk, die hem van zijn vijanden bevrijdde. In de vierde paragraaf wordt melding gemaakt van Jobs lijden en de overwinning der rechtschapenen wordt er duidelijk in vermeld, en de karakteristieke tegenstand van den duivel vormt het thema van de laatste paragraaf.

PARAGRAAF 1

Een Voorspelling aangaande de Nederlaag der Vijanden

1—3. Een waarschuwing. 4—8. De polytheïsten blijven trouw aan hun goden. 9—11. Een voorspelling aangaande de nederlaag der verbonden legermachten. 12—14. De tegenstanders der vroegere profeten werden vernietigd.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 God is waarheidlievend.

a 1101.

1119 Beschouw ^a den Goer-ân, die groothed bezit. ¹¹²⁰

2 Neen! degenen die niet gelooven, zijn in zelfverheffing en verzet.

3 Hoe menig geslacht hebben Wij vóór hen verdelgd, en zij riepen, terwijl de tijd van ontkomen *voorbij* was.

Ar. niet.

4 En zij verwonderen zich, dat tot hen een waarschuwer uit hun midden is gekomen, en de ongeloovigen zeggen: Dit is een toovenaar, een leugenaar:

5 Wat! maakt hij de goden tot één God? waarlijk, dit is een vreemde zaak!

6 En de hoofden onder hen gingen rond, zeggende: Ga en blijf standvastig trouw aan uw goden; dit is waarlijk een gewenschte zaak. ¹¹²¹

7 Wij hebben hiervan nimmer in het vroegere geloof gehoord; dit is niets dan een verzinsel:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ

فَتَادُوا وَآلَاتٍ حِينٍ مَنَاصٍ ۝

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ وَ

قَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۝

أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ

هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ ۝

وَأَنْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنْ امْشُوا

وَاصْبِرُوا عَلَىٰ آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ۝

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ ۝

إِنَّ هَذَا إِلَّا الْاِخْتِلَافُ ۝

1119 *Sâd*, dat ook de naam van dit hoofdstuk is, duidt aan: *Aş-Sâdiq*, d.i. *Waarheidlievende God*.

1120 *Dzîkr* beteekent hier, evenals in 43 : 44, *groothed*. Het tot getuige roepen van den Heiligen Goer-ân die groothed bezit, wijst er op, dat de waarheid van den Heiligen Goer-ân duidelijk zal worden door de groothed, waartoe hij degenen die hem volgen, zal verheffen.

1121 Onder *een gewenschte zaak* moet worden verstaan: of iets dat de Heilige Profeet wenscht, maar niet kan krijgen, of daarmee wordt bedoeld, dat de prediking van den Heiligen Profeet een zaak is, die door het lot is beslist. Zij beschouwen het als een ongeluk dat hen overkomen moet, omdat het lot zoo heeft beslist.

8 Is de herinnering tot hem uit ons midden geopenbaard? Neen! zij verkeerden in twijfel omtrent Mijn herinnering. Neen! zij hebben Mijn kastijding nog niet gesmaakt!

9 Of hebben zij de schatten der genade van uw Heer, den Machtige, den grooten Gever?

10 Of behoort aan hen het koninkrijk der hemelen en der aarde en wat tusschen beide is? Laat hen dan door de middelen opvaren. 1122

11 Een machtig leger der bondgenooten zal hier op de vlucht worden gedreven. 1123

12 Vóór hen verwierpen het volk van Noach, en 'Ad, en Faraö, de heer der legers, (de apostelen).

13 En Tsamöed en het volk van Lot en de bewoners van het struikgewas; a dit waren de partijen.

14 Er was niemand hunner, of zij noemden de postelen leugenaars; derhalve, Mijn vergelding was rechtvaardig.

ءَأُنزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَنَا يَدٌ وَقَوْمَا عَدَابٍ ۝

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۝

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا قَدِيرٌ تَقَوُّا إِلَى ٱلْأَسْبَابِ ۝

جُنُودًا مَّا هُنَّآلِكَ مَهْرُومَةٌ مِّنَ ٱلْأَحْزَابِ ۝

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَآعَادُ وَفِرْعَوْنُ ذُو ٱلْأَوْتَادِ ۝

وَشَمُودُ وَ قَوْمُ لُوطٍ وَآصْحَابُ ٱلْأَيْكٰتِ وَأُولَٰئِكَ ٱلْأَحْزَابُ ۝

إِن كُفِّرُ ٱلْآءَ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابٌ ۝

PARAGRAAF 2

Davids Vrijanden

15, 16. Het oordeel hangt den bewoners van Mekka boven het hoofd. 17—20. Een groot koninkrijk werd aan David gegeven. 21—25. Een aanslag op Davids leven verijdeld. 26. Zijn goedheid en wijsheid.

15 En dezen wachten slechts op een enkele kreet; daarvoor is geen uitstel.

16 En zij zeggen: O onze Heer! verhaast voor ons ons deel vóór den dag der rekening.

وَمَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَآءَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۝

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْنَآ قَبْلَ يَوْمِ ٱلْحِسَابِ ۝

1122 *Asbáb* (enk. *Sabab*) beteekent koorden of middelen, en door de middelen opvaren beduidt: toevlucht nemen tot middelen, ten einde hun macht te handhaven en de kastijding die hun wachtte, te vermijden.

1123 Dit is een voorspelling, die betrekking heeft op de volkomen nederlaag en vernietiging van de tegenstanders van den Islám, op een tijd dat zij alle

Ar. wat een.

Of, van een sterk gebied.

a 732.

17 Verdraag geduldig wat zij zeggen en gedenk aan Onzen dienaar David, den bezitter van macht; waarlijk, hij wendde zich menigvuldig (in ootmoed tot God).

18 Waarlijk, Wij maakten de bergen aan hem onderworpen, om de glorie (Gods) des avonds en bij zonsopgang te verkondigen,

19 En de vogelen verzamelden zich; allen waren hem gehoorzaam.

20 En Wij versterkten zijn koninkrijk en Wij gaven hem wijsheid en een helder oordeel.

21 En is het verhaal der tegenstanders tot u gekomen, toen zij het privévertrek binnenkwamen door over de muren te klimmen?

22 Toen zij tot David binnenkwamen en hij bevreesd voor hen was, zeiden zij: Vrees niet; twee procedeerende partijen, waarvan de een onrechtvaardig heeft gehandeld jegens de andere; derhalve, beslis tusschen ons met rechtvaardigheid, en leid ons naar den rechten weg;

23 Waarlijk, dit is mijn broeder; hij heeft negen en negentig ooiën en ik heb één ooi; en hij zei: Draag die mij over, en hij had op mij de overhand in het gesprek.

24 Hij zei: Waarlijk, hij is onrechtvaardig tegen u geweest, door uw ooi te vragen (om ze) bij zijn eigen ooiën (te voegen); en waarlijk, de meesten der deelgenooten handelen onrechtvaardig jegens elkander, behalve

إِصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحُنَا بِالْعُثْبِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ۝

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ۝

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَضْلَ الْخُطَابِ ۝

وَهَلْ آتَاكَ نَبِيُّ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْيُحْرَابَ ۝

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصَلين بغي بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا يَا حَقِّقٌ وَلَا تَشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ۝

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَرَئِي نَعْجَةً وَاحِدَةً فَقَالَ

أَكْفُلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخُطَابِ ۝

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَى نَعْجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ

mogelijke machten daartegen zullen vereenigen. Dit gebeurde in den oorlog, die bekend staat onder den naam van den oorlog der Bondgenooten; zie 33 : 22.

a 1147. degenen die gelooven en het goede doen, en zeer weinig zijn zij. En David was er zeker van, dat Wij hem beproefd hadden; derhalve zocht hij de bescherming ^a zijns Heeren, en hij viel neder, zich buigend en wendde zich telkenmale (tot Hem). 1124

مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَتْهُ
فَاسْتَعْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۝

b 1147. 25 Derhalve herstelden Wij dit voor hem, ^b en waarlijk, hij had een nabijheid tot Ons en een voortreffelijk toevluchtsoord.

فَعَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِن لَّهُ عِندَنَا
كَرُوفَىٰ وَحَسَنَ مَا يَ ۝

26 O David! waarlijk, Wij hebben u tot een regeerder in het land gemaakt; derhalve, richt tusschen de menschen met rechtvaardigheid en volg niet de begeerte, opdat zij u niet van het pad Gods zal afleiden; 1125 (aangaande) degenen die van het pad Gods afdwalen, waarlijk, zij zullen een gestrenge kastijding hebben, omdat zij den dag der rekening vergaten.

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ
فَاخْلُفْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ
الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ الْحِسَابِ ۝

PARAGRAAF 3

Sálomo en zijn Vijanden

27—29. De rechtschapenen en de kwaadstichters worden niet op dezelfde wijze behandeld. 30—33. Sálomo's grootheid. 34. De onwaar- digheid van zijn opvolger. 35—40. Sálomo's vijanden: aan hem onder- worpen.

27 En Wij hebben den hemel en de aarde en wat tusschen beide is niet voor niets geschapen; dat is de meening van degenen die niet gelooven; en wee over dege- nen die niet gelooven, van- wege het vuur.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا
قَوِيلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن النَّارِ ۝

1124 De menschen die David zoo aanvielen, door *over de muren te klimmen*, waren zooals de Heilige Qoer-án duidelijk verklaart, zijn vijanden. Zij hadden gedacht David te overvallen en hem ter dood te brengen. Maar David was, hoewel verschrikt, gereed om hen moedig tegemoet te treden, en toen de twee mannen bevonden, dat hun plan verijdeld was, boden zij hun verontschuldigungen

1125 Zie volgende bldz.

28 Zullen Wij degenen die gelooven en het goede doen, behandelen als degenen die kwaad op de aarde stichten? Of zullen Wij degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, als de verdorvenen behandelen?

29 (Het is) een gezegend Boek, dat Wij tot u hebben geopenbaard, opdat zij over zijn verzen zouden nadenken en opdat de met verstand begaafde menschen gedachtig zouden zijn.

30 En Wij gaven aan David Sálomo; uitnemend is de dienaar! Waarlijk, hij wendde zich menigmaal (tot God).

31 Toen hem des avonds (paarden) werden gebracht, stil als ze stonden, snel als ze loopen —

32 En hij zei: Waarlijk, ik bemin de goede dingen vanwege de gedachtenis van mijn Heer — tot zij achter den sluier verborgen waren, (zei hij):

33 Breng hen weder tot mij. En hij begon (hun de) pooten en halzen te streelen. ¹¹²⁶

34 En voorzeker beproefden Wij Sálomo en plaatsten (niets meer dan) een lichaam op zijn troon, en hij wendde zich (tot God).

أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ
الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۝

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا
آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ۝

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ
إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝

إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصُّفُنُتُ الْجِيَادِ ۝

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ
ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَّتْ بِالْحِجَابِ ۝

رُدُّوهَا عَلَيَّ طَافِقًا مَسْحًا بِالسُّوقِ
وَ الْأَعْتَابِ ۝

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى
كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۝

aan, dat zij op zoo'n ongewone manier tot hem waren gekomen. De Hellige Goer-an zegt nergens, dat zij engelen waren; dit denkbeeld is bovendien onbestaanbaar met hun beschrijving als *tegenstanders* en met hun *klimmen over de muren*. Het verhaal, volgens hetwelk David overspel pleegde en twee engelen tot hem kwamen om hem aan deze zonde te herinneren is een kinderachtige leugen. ³²) De Bijbel is aansprakelijk voor het verhaal, — dat de Hellige Goer-an absoluut valsch acht — dat David overspel pleegde. ³³)

1125 Rechtvaardig regeeren is derhalve, volgens den Helligen Goer-an, het pad Gods.

1126 Deze duidelijke woorden zijn verdraaid tot het kinderachtige vertelsel, dat Sálomo, woedend doordat de paarden hem van zijn middaggebeden afhielden, hun de pooten en halzen begon af te snijden, alsof de paarden, en niet hij, er de

35 Hij zei: Mijn Heer! vergeef mij en schenk mij een koninkrijk, dat het niemand na mij betaamt (te gronde te richten); waarlijk, Gij zijt de groote Gever. ¹¹²⁷

36 En Wij maakten hem den wind dienstbaar; die waaide op Zijn gebod zacht, werwaarts hij ook wenschte,

37 En de duivelen, *alle bouwers en duikers,*

38 En anderen in ketenen geboeid. ¹¹²⁸

39 Dit is Onze gift — derhalve, geef mildelijk of onthoud — zonder rekening.

40 En waarlijk, hij had een nabijheid tot Ons en een uitnemend toevluchtsoord.

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا
يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ
أَنْتَ الرَّحِيمُ ۝

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ
رُحَاءً حَيْثُ أَصَابَ ۝

وَالشَّيْطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَعَوَّاصٍ ۝

وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ
يَغْفِرْ جِسَابًا ۝

وَأَنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَكُلِّ شَيْءٍ وَحْسَنَ مَّآبٍ ۝

Ar. ieder
bouwer en
duiker.

PARAGRAAF 4

Job en de Overwinning der Rechtschapenen

41—44. Job voor zijn geduld beloond. 45—54. Alle rechtschapen dienaren werden beloond. 55—58. Het kwaad overkwam hun tegenstanders. 59—64. De kwaadstichters verwijten elkaar.

41 En gedenk Onzen die naar Job, toen hij zijn Heer aanriep: De duivel heeft mij bezocht met vermoeidheid en foltering.

وَإِذْ كُرِعْتَنَا آيُوبُ إِذْ نَادَى رَبَّهُ
أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۝

schuld aan hadden. ³⁴) De Heilige Qoer-ân zegt echter volstrekt niet, dat Sálomo eenig gebed verzuimde, doordat hij de paarden beschouwde; die zegt ook niet, dat hij hun de pooten en halzen afsneed.

1127 Het blijkt, dat Sálomo wist, dat zijn zoon Rehábeam, de rechtmatige troonopvolger, ongeschikt was om te regeeren, en toen hij duidelijke teekenen van de scheuring van het koninkrijk zag, of toen hij door Goddelijke openbaring daarvan op de hoogte was gesteld, wendde hij zich daarom tot God. Met (*niets meer dan*) een lichaam, dat op zijn troon werd geplaatst, wordt óf zijn zoon Rehábeam bedoeld, die de trouw van allen, behalve één stam van Israël, verloren had (I Koningen 12 : 17), óf Jeróbeam, die den opstand tegen het huis Davids leidde, en die, toen hij koning van tien stammen was, de beeldenaanbidding invoerde te Dan en Beth-El, waarbij de twee gouden kalveren voor beelden van Jehova werden gehouden (I Koningen 12 : 28), en ook een begin maakte aan de aanbedding van gegoten beelden (I Koningen 14 : 9). Vandaar bidt Sálomo hier om een geestelijk koninkrijk, want dat is het eenige koninkrijk, dat niet aan het gevaar blootstaat, door een erfgenaam te gronde te worden gericht.

1128 De op deze plaats gegeven beschrijving van de *duivelen* toont duidelijk

42 Zet met uw voet aan; hier is koel (water) voor een bad en tot drank.

Of, volgelingen.

43 En Wij gaven hem zijn *gezin* en de gelijke van hen bij hen, ¹¹²⁹ als een genade van Ons, en als een herinnering voor de met verstand begaafde menschen.

44 En neem in uw hand een bundel twijgen en sla daarmede, ¹¹³⁰ en neig u niet tot wat valsch is; waarlijk, Wij vonden hem geduldig; uitmuntend is de dienaar! waarlijk, hij wendde zich menigmaal (tot God).

45 En gedenk Onze dienaren Abraham en Izak en Jakob, menschen van macht en inzicht.

46 Waarlijk, Wij hebben hen door een rein eigenschap gereinigd het gedenken aan het (laatste) verblijf.

47 En waarlijk, zij waren met Ons, onder de uitverkorenen, de besten.

a 396.

48 En gedenk Ismaël en Elisa en Dzoelkifl; ^a en zij waren allen onder de besten.

49 Dit is een herinnering; en waarlijk, er is een uitnemend toevluchtsoord voor de rechtschapenen,

أَمْ كُنْزٌ بِرِجْلِكَ هَذَا مُعْتَسِلٌ
بَارِدٌ وَشَرَابٌ ⑤

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ
رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَى لِبَنِي إِدْرِيسَ ⑥

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِعْفًا فَاصْرُبْ بِهِ
وَلَا تَحْتَسِبْ إِتِقًا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا
نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ⑦

وَإِذْ كَرَّمَ عَبْدَنَا إِبرَاهِيمَ وَاسْحَقَ
وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ⑧

إِتِقًا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ⑨

وَلَا نَهُمُ عِنْدَنَا مِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ⑩

وَإِذْ كَرَّمَ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ
وَكَلًّا مِّنَ الْأَخْيَارِ ⑪

هَذَا ذِكْرٌ طَوَّابٍ لِّلْمُتَّقِينَ
لِحَسَنِ مَا ب ⑫

aan, dat de aanduiding van toepassing is op de mannen der vreemde stammen, die Sálomo onderworpen had, want zij waren het, die Sálomo heerdienst liet verrichten.

1129 De vermoedigheid en foltering, waarover Job klaagt, schijnt betrekking te hebben op een zekeren tocht, dien hij in de woestijn onderneemt, waar hij, ten gevolge van de vermoedenis van den tocht en den dorst die hem kwelt, in een ongunstigen toestand verkeert. Er wordt hem gezegd, den moed niet te verliezen en voort te gaan, tot hij zijn gezin of zijn volgelingen vindt. Het lijdt geen twijfel, dat dit een profetische zinspeling inhoudt op de vlucht van den Heiligen Profeet naar Medina en dat hij er niet alleen zijn Mekkaansche vrienden zou aantreffen, maar ook de *gelijke van hen bij hen*, d.i. de Ansâr van Medina.

1130 Gewoonlijk onderstelt men, dat dit betrekking heeft op Jobs vrouw, wie hij zwoer honderd slagen te zullen geven. Het verband toont echter aan, dat daarmee zijn vijanden worden bedoeld, die de oorzaak van zijn verdriet waren; en hen met een bundel twijgen slaan beteekent: hen zacht behandelen. Of, de

50 De tuinen van eeuwigheid, (waarvan) de deuren voor hen geopend zijn.

51 Daarin achterover leunende, daarin roepende om menige vrucht en drank.

52 En bij hen zullen degenen zijn, die haar oogen bedwingen, ^a gelijken in ouderdom. ¹¹³¹

53 Dit is wat u voor den dag der rekening is beloofd.

54 Waarlijk, dit is Ons onderhoud: het zal nimmer een einde nemen.

55 Dit (zal zoo wezen); en waarlijk, er is een slecht toevluchtsoord voor de buitensporigen:

56 De hel; zij zullen die ingaan, en slecht is de rustplaats.

57 Dit (zal zoo wezen); derhalve, laat hen dat smaken, ziedende en ijzig koude (drank). ¹¹³²

58 En een andere (straf) van dezelfde soort -- van verscheidene soorten.

59 Dit is een schaar, die zich blindelings met u instort; geen verwelkoming voor hen; waarlijk, zij zullen het vuur ingaan.

60 Zij zullen zeggen: Neen! gij — geen verwelkoming voor u; gij hebt het voor ons vooruitgezonden; en slecht is de rustplaats.

جَتَّتْ عَدْنٌ مَّفْتَحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ ۝

مُتَكِبِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ
كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ۝

وَعِنْدَهُمْ قَصْرٌ الْقَرَفِ آتَابٍ ۝

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۝

إِنَّ هَذَا لِرِفْقًا مَالَهُ مِنْ تَفَادٍ ۝

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّغْيِينِ لَشَرَّ مَا بِ
جَهَنَّمَ ۝

يَصَلَوْنَهَا قَيْسُ الْبِهَادِ ۝

هَذَا قَلِيلٌ وَقُوَّةٌ حَمِيمٌ وَعَسَائِقُ ۝

وَآخِرٌ مِنْ شَكْلِهِ أَمْوَاجٌ ۝

هَذَا فَوْجٌ مُفْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا
بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارَ ۝

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ

قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا قَيْسُ الْقَرَامِ ۝

a 1109.

woorden kunnen ook aldus worden vertaald: Neem in uw hand wat van de aard-sche goederen en wees er tevreden mee.

1131 Voor *degenen die haar oogen bedwingen*, zie de noot bij 37 : 49, maar hier worden zij bovendien *gelijken in ouderdom* genoemd, welke beschrijving, in toepassing gebracht op deugdzame vrouwen, duidelijker wordt gemaakt in 56 : 35: *Waarlijk, Wij hebben hen tot een (nieuwven) groei doen groeien*. En opgevat in den zin van de vruchten van goede werken, is de beteekenis duidelijk, nl. dat hun groei met den groei van het geestelijk leven in den mensch begint.

1132 Zij zullen een zeer heeten en ijzig kouden drank drinken, omdat zij tot de twee uitersten zijn vervallen en niet den middelweg hebben gehouden.

61 Zij zullen zeggen: Onze Heer! wie het vroeger voor ons bereid heeft, voeg tot hem een dubbele kastijding bij in het vuur.

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرِّدْهُ
عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۝

62 En zij zullen zeggen: Wat scheelt ons, dat wij niet de menschen zien, die wij onder de verdorvenen plachten te rekenen?

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا
نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ ۝

63 Was het, dat wij hen (slechts) verachtten, of zijn onze oogen (nu) van hen afgewend?

أَتَّخَذَ لَهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ سَرَّاعَتْ
عَنَّهُمُ الْأَبْصَارُ ۝

64 Waarlijk, dat is de waarheid: het onderling twisten van de bewoners van het vuur.

إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ۝

PARAGRAAF 5

Tegenstand aan de Profeten

65—68. De waarschuwing van den Heiligen Profeet, 69, 70. Een beslissing van boven. 71—85. De tegenstand van den duivel aan Adam als een karakteristiek geval van den tegenstand aan de profeten. 86—88. De waarheid der voorspelling zal duidelijk worden gemaakt.

65 Zeg: Ik ben slechts een waarschuwer, en er is geen god dan God, de Eenige, de Onderwerper (van alles),

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مِن إِلَهٍ
إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝

66 De Heer der hemelen en der aarde en wat tusschen beide is, de Machtige, de hoogst Vergevensgezinde.

رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
الْعَزِيزُ الْعَقَابُ ۝

67 Zeg: Het is een gewichtige boodschap, 1133

قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ ۝

68 Gij wendt u daarvan af:

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۝

69 Ik had geen kennis van de verheven hoofden, toen zij twistten: 1134

مَا كَانَ لِي مِن عِلْمٍ بِالْمَلَآئِكَةِ
إِذْ يُخْتَصِمُونَ ۝

70 Niets is mij geopenbaard, behalve dat ik een duidelijke waarschuwer ben.

إِن يُوحَىٰ لِي إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝

1133 De *gewichtige boodschap* is de voorspelling aangaande de volkmen nederlaag der tegenstanders van den Heiligen Profeet.

1134 De *verheven hoofden* zijn de hemelsche wezens. Wat de twist was, wordt in de daarop volgende verzen vermeld.

a 26.

71 Toen uw Heer tot de engelen ^a zei: Waarlijk, Ik zal een sterveling scheppen uit stof. ¹¹³⁵

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ
بَشَرًا مِّنْ طِينٍ ۝

Of, geest.

72 En wanneer Ik hem volkomen gemaakt en in hem van Mijn *inspiratie* geblazen heb, val dan neder, u voor hem nederbuigende.

فَإِذَا سَوَّيْتَهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ
رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ۝

b 26.

73 En de engelen bogen zich neder, ^b allen hunner,

تَسْجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۝

c 27.

74 Maar Iblis (deed het niet); ^c hij was hoogmoedig en hij was (een) van de ongelooovigen.

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ۝

75 Hij zei: O Iblis! wat verhinderde u, u voor hem neder te buigen, dien Ik met Mijn beide handen heb geschapen? Zijt gij hoogmoedig of zijt gij (een) van de verhevenen?

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ
لِمَا خَلَقْتُ بِيدَيَّ اسْتَكْبَرْتَ
أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ۝

76 Hij zei: Ik ben beter dan hij: Gij hebt mij uit het vuur geschapen, en hem hebt Gij uit stof geschapen.

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ
تَّابِرٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۝

77 Hij zei: Ga dus weg van daar, want waarlijk, gij zijt verdreven:

قَالَ فَاحْرَجْ مِنْهَا قَائِكَ رَجِيمًا ۝

78 En waarlijk, Mijn vloek rust op u tot den dag des oordeels.

وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ۝

d 727.

79 Hij zei: Mijn Heer! geef mij dan uitstel tot den dag, waarop zij worden opgewekt. ^d

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝

80 Hij zei: Waarlijk, gij zijt (een) van degenen wien uitstel is gegeven,

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝

e 727.

81 Tot het bekend gemaakte tijdvak. ^e

إِلَى يَوْمِ الْوَعْتِ الْمَعْلُومِ ۝

82 Hij zei: Dan, bij Uw macht, ik zal hen verleiden, allen (hunner),

قَالَ فَيُعَذِّبُكَ لِأَعْوَابِهِمْ أَجْمَعِينَ ۝

83 Behalve Uw dienaren uit hun midden, de gereinigden.

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ۝

1135 De schepping van Adam en de onderwerping der engelen stellen zinnebeeldig het verwekken van een profeet voor en de onderwerping van de goeden en de rechtschapenen aan hem.

84 Hij zei: (Dit) dan is de waarheid en de waarheid spreek Ik:

85 Dat Ik de hel zekerlijk zal vullen met u en met degenen onder hen die u volgen, allen.

86 Zeg: Ik vraag u daarvoor geen belooning; noch ben ik (een) van degenen die huichelen.

87 Het is niets dan een herinnering voor de volkeren.

88 En zekerlijk zult gij na eenigen tijd de aankondiging daarvan te weten te komen.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقْوَلُ ۝

لَا أُكَلِّفُ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَتَّبَعُ
مِنْهُمْ أَجْعَلِينَ ۝

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ۝

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ۝

HOOFDSTUK XXXIX

DE GROEPEN

(Az-Zoemar)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(8 paragrafen en 75 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Gehoorzaamheid aan God.
- Par. 2. Geloovigen en ongeloovigen.
- Par. 3. De Heilige Qoer-ân is een volmaakt richtsnoer.
- Par. 4. De verwerpers zullen vernederd worden.
- Par. 5. Het kwaad zal niet afgekeerd worden.
- Par. 6. Goddelijke genade.
- Par. 7. Het laatste oordeel.
- Par. 8. Iedere partij krijgt wat haar toekomt.

Algemeene opmerkingen:

De naam van dit hoofdstuk, *De Groepen*, heeft betrekking op de twee klassen, de geloovigen en de ongeloovigen, die respectievelijk de waarheid aannemen en verwerpen. Dit hoofdstuk behandelt het lot van elk.

In de eerste paragraaf wordt gehoorzaamheid aan God geëischt. Degenen die gehoorzamen, zijn de geloovigen en degenen die weigeren te gehoorzamen, zijn de ongeloovigen; van beiden wordt in de daarop volgende paragraaf gesproken. De derde toont aan, dat de Heilige Qoer-ân een volmaakt richtsnoer is en de vierde, dat degenen die hem verwerpen, gestraft zullen worden. Terwijl de vijfde den nadruk legt op de bestraffing der verwerpers, door te verklaren, dat het kwade niet afgekeerd zal worden van hen, die bij hun verwerping volharden, vestigt de zesde de aandacht op de Goddelijke genade, die steeds gereed is om degenen die zich bekeeren, bij de hand te nemen, en daarom hebben de zondaren geen reden om te wanhopen. De laatste paragrafen spreken van de komst van het oordeel, wanneer elk der twee partijen datgene zal smaken, wat zij verdient.

PARAGRAAF 1

Gehoorzaamheid aan God

1—3. Gehoorzaamheid geëischt. 4 God heeft geen zoon. 5, 6. Zijn openbaring in Zijn schepping. 7. Hij heeft dankbaarheid bij den mensch lief. 8. De mensch roept God slechts in tegenspoed aan. 9. Geloo- vigen en ongelooovigen zijn niet gelijk.

In naam van God, den Wel- dadige, den Genadige.

1 De openbaring van het Boek is van God, den Mach- tige, den Wijze.

2 Waarlijk, Wij hebben u het Boek met de waarheid geopenbaard; derhalve dien God, oprecht zijnde jegens Hem in (uw) gehoorzaam- heid.

3 Nu waarlijk, oprechte gehoorzaamheid komt God (alleen) toe; en (aangaande) degenen die bewakers buiten Hem nemen, (zeggende): Wij dienen hen niet, dan opdat zij ons God nader brengen; waarlijk, God zal tusschen hen richtenangaande dat- gene, waaromtrent zij ver- schillen; waarlijk, God leidt hem niet, die een leugenaar, ondankbaar is.

4 Indien God een zoon tot Zich wenscht te nemen, zal Hij zekerlijk degenen uit wat Hij geschapen heeft kiezen, die Hem behagen. ¹¹³⁶ Glorie zij Hem; Hij is God, de Eenige, de Onderwerper van alles.

5 Hij heeft de hemelen en de aarde met de waarheid geschapen; Hij laat den nacht den dag overdekken en laat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ①

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ②

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ
إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ③
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ④

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَى
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ
الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ⑤

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ⑥

1136 Er wordt hier op gewezen, dat niemand in een bijzondere betrekking tot God staat als zoon en dat het echter Zijn uitverkoren dienaren zijn, uitver- koren boven anderen onder Zijn schepping, die metaphorisch Zijn zonen worden genoemd; want als openbaringen van de Goddelijke attributen, staan zij tot God in dezelfde betrekking als een zoon tot een vader; zij zijn spiegelbeelden van die attributen, zooals een zoon een spiegelbeeld is van een vader.

den dag de nacht overdekken, en Hij heeft de zon en de maan dienstbaar gemaakt; ieder beweegt zich tot een bepaalden tijd; nu waarlijk, Hij is de Machtige, de Grootte Vergever.

6 Hij heeft u uit een enkel wezen geschapen; vervolgens heeft Hij diens gade van dezelfde (soort) gemaakt, ^a en Hij heeft voor u acht van het vee bij paren *geschapen*. 1137 Hij scheidt u in de baarmoeders uwer moeders — schepping op schepping — in drievoudige duisternis; dat is God, uw Heer. Aan Hem behoort het koninkrijk; er is geen god dan Hij; *vanwaar* zijt gij dan afgewend?

7 Indien gij ondankbaar zijt, dan waarlijk, God is Zichzelf genoeg, boven alle behoefte aan u verheven; en Hij bemint geen ondankbaarheid bij Zijn dienaren, en indien gij dankbaar zijt, bemint Hij die bij u; en geen drager van een last zal den last van een ander dragen; ^b vervolgens is tot uw Heer uw wederkeer, en Hij zal u inlichten omtrent wat gij gedaan hebt; waarlijk, Hij is Bekend met wat in de borsten is.

8 En wanneer een kwaad een mensch *treft*, roept hij zijn Heer aan, zich menigvuldig tot Hem wendende; vervolgens, wanneer Hij hem van Zich een gunst schenkt, vergeet hij datgene waarvoor hij Hem te voren aanriep, en plaatst gelijken nevens God, opdat hij (de menschen) van Zijn pad zal doen afdwalen.

يَكْثُرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيَكْثُرُ
النَّهَارُ عَلَى اللَّيْلِ وَسَحَرَ الشَّمْسُ
وَالْقَمَرَ ط كَأَن يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَيَّ
أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْعَفَّافُ ٥

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْهَا ذُرُوجَهَا وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
سَمَانِيَةً أَرْوَاجَ ط يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي
ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ط ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ
الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنى تُصْرَفُونَ ٥

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَنَى عَنْكُمْ وَهُوَ
يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا
يَرْضَهُ لَكُمْ ط وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرَى ط ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِدَاتِ الصُّدُورِ ٥

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ
مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ
نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ
وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ

a 269.

Ar. neder-
gezonden.

Of, hoe

b 6 : 165.
58 : 38, 39.Of, aan-
ruakt.

Zeg: Geniet een weinig van uw ondankbaarheid; waarlijk, gij zijt (een) van de bewoners van het vuur.

9 Wat! hij die gehoorzaam is gedurende de uren des nachts, zich ter aarde werpende en staande, draagt zorg voor het hiernamaals en hoopt op de genade zijns Heeren. Zeg: Zijn degenen die weten en degenen die niet weten gelijk? Alleen de met verstand begaafde menschen zijn gedachtig.

قُلْ تَسْتَعْتَبُونَ كُفْرًا قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۝

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَ قَائِمًا يُحَدِّثُ الْأَخْرَةَ وَيُرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ مَنْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۝

PARAGRAAF 2

Geloovigen en Ongeloovigen

10. Het goede voor hen, die het goede doen. 11—14. De Heilige Profet een oprecht geloovige. 15—16. Verlies voor de ongelovigen. 17—20. De godvruchtigen zullen verheven worden. 21. Een les in de ontwikkeling en verval, die in de stoffelijke natuur zijn waar te nemen.

10 Zeg: O mijn dienaren, die gelooven! wees oppassend voor (uw plicht jegens) uw Heer; voor degenen die in deze wereld het goede doen, is het goede, en Gods aarde is uitgestrekt; slechts den lijdzamen zal hun belooning ten volle worden terugbetaald, zonder maat.

11 Zeg: Mij is bevolen God te dienen, oprecht zijnde jegens Hem in (mijn) gehoorzaamheid,

12 En mij is bevolen de eerste dergenen te zijn, die zich onderwerpen.

13 Zeg: Ik vrees, indien ik mijn Heer niet gehoorzaam, de kastijding van een grooten dag.

14 Zeg: Ik dien God, oprecht zijnde jegens Hem in mijn gehoorzaamheid;

قُلْ يُعْبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۝

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝

15 Dien dan wat gij wilt buiten Hem. Zeg: Waarlijk, de verliezers zijn degenen, die ten dage der opstanding zichzelf en hun gezinnen verloren zullen hebben; nu waarlijk, dat is een duidelijk verlies.

16 Zij zullen boven hen bedekkingen van vuur hebben en bedekkingen beneden hen; daarmede doet God Zijn dienaren vreezen; derhalve, wees oppasend voor (uw plicht jegens) Mij, o Mijn dienaren!

17 En (aangaande) degenen die zich van de aanbidding der afgoden afhouden en zich tot God wenden, zij zullen blijde tijdingen hebben; derhalve, geef blijde tijdingen aan Mijn dienaren,

18 Degenen die naar het woord luisteren en het beste daarvan volgen; dezen zijn degenen die God heeft geleid, en dezen zijn het, die de met verstand begaafde menschen zijn.

Ar. woord.

19 Wat dan aangaande hem, wien het *vonnis* der kastijding toekomt: Wat! kunt gij hem bevrijden, die in het vuur is?

Ar. onder.

20 Maar degenen die oppassend zijn voor (hun plicht jegens) hun Heer, zullen verheven plaatsen hebben, daarboven verhevener plaatsen, ¹¹³⁸ (voor hen) gebouwd, waarin rivieren stroomen; (dit is) de belofte Gods; God zal (Zijn) belofte niet breken.

21 Ziet gij niet, dat God water van de wolken nederzendt, en het als bronnen op de aarde doet vloeien? Vervolgens brengt hij daarmede

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ
إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ
وَآهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ⑤

لَهُمْ مِنْ قَوْلِهِمْ ظُلْمٌ مِنَ النَّارِ وَ
مِنْ تَحْتِهِمْ ظُلْمٌ ذَلِكَ يُخَوِّنُ اللَّهُ
بِهِ عِبَادَهُ يُعْبَادُوا فَاتَّقُونَ ⑥

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا
وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ ⑦

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُ اللَّهُ
وَأُولَئِكَ هُمُ أُولُو الْأَلْبَابِ ⑧

أَقَمْنَا عَلَىٰ عَالِيهِ الْعَذَابِ
أَفَأَنْتَ تُنقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ⑨

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا لَهُمْ لَهُمْ عُزْفٌ
مِنْ قَوْلِهَا عُزْفٌ مُبِينَةٌ لَا تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ لَا
يُخْلِفُ اللَّهُ الْوَعْدَ ⑩

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَسَلَّكَهُ يَتَابِعُ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ

1138 Dit toont aan, dat er een ophoudelijke vooruitgang is in het leven na den dood, want boven de hooge plaatsen, waar de rechtschapenen zullen komen, zijn er nog hogere. Het Islamietisch paradijs is dus geen plaats voor genieting, maar voor een ophoudelijke vooruitgang.

Of, kleuren.
Ar. verdort
het.
Ar. het.
Ar. het.

planten van verscheiden soorten voort; vervolgens *verdorren zij*, zoodat gij *ze* geel ziet worden; vervolgens maakt Hij *ze* tot een in stukken vergruisd ding? Waarlijk, hierin is een herinnering voor de met verstand begaafde menschen.

زَرَعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهَيْجُهُ فَتَرَاهُ
مُضْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَذِكْرًا لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۝

PARAGRAAF 3

De Hellige Qoer-ân is een volmaakt Richtsnoer

22, 23. De Heilige Qoer-ân is een licht. 24—26. Zij die hem verwerpen, zullen te schande worden gemaakt. 27, 28. De Heilige Qoer-ân een volmaakt Boek. 29—31. Algeheele onderwerping aan God is noodzakelijk.

Ar. bor-
sten.

22 Wat! is hij, wiens *hart* God voor den Islâm heeft geopend, zoodat hij in een licht van zijn Heer is, (gelijk aan hem, wiens hart verstokt is)? Neen, wee over degenen, wier harten tegen de gedachtenis Gods verhard zijn; die verkeerden in een duidelijke dwaling.

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِإِسْلَامٍ فَهُوَ
عَلَى نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ قَوْلٌ لِّلنَّفْسِئَةِ
مُؤْمَبِّهُم مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

23 God heeft de beste aankondiging geopenbaard, een boek, overeenkomende in zijn verscheidene deelen, herhalende, waarbij de vellen dergenen die hun Heer vreezen, huiveren; vervolgens worden hun vellen en hun harten teeder bij de gedachtenis Gods; dat is Gods leiding, Hij leidt daarmede wien Hij wil; en (aangaande) hem dien God in dwaling laat, a hij heeft geen leidman.

اللَّهُ تَرَىٰ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا
مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيًّا ۝ تَفْشَعُ مِنْهُ جُلُودُ
الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ
جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۝
ذَلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ ۝
وَمَنْ يُضَلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ حَادٍ ۝

a 19, 611,
718.

24 Is dan hij, die zich ten dage der opstanding met zijn eigen persoon voor de kwade kastijding heeft te hoeden (gelijk aan hem, die het goede doet)? En er zal tot de onrechtvaardigen worden gezegd: Smaak wat gij verdiend hebt.

أَفَمَنْ يَتَّقِ بِرُؤُوسِهِ سِوَىٰ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۝ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ
ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ۝

25 Degenen (die) vóór hen (leefden), verwierpen (de profeten); derhalve kwam de kastijding tot hen, vanwaar zij (die) niet merkten.

26 En God deed hen in het leven dezer wereld schande smaken, en de kastijding van het hiernamaals is zekerlijk grooter; wisten zij (het) maar!

27 En voorzeker hebben Wij den menschen in dezen Qoer-ân iedere soort van gelijkenis voorgesteld, opdat zij zouden nadenken;

28 Een Arabische Qoer-ân zonder eenige kromheid, opdat zij zich (voor het kwaad) zouden hoeden.

29 God stelt een gelijkenis: Er is een man, ten wiens aanzien er (verscheidene) twis- tende mede-eigenaars zijn, en er is een andere man (die zich) geheel (toewijdt) aan een man. Zijn de twee in toestand gelijk. (Alle) lof komt God toe. Neen! de mees- ten hunner weten (het) niet.

30 Waarlijk, gij zult ster- ven en waarlijk, (ook) zij zul- len sterven.

31 Vervolgens zult gij ten dage der opstanding waarlijk met elkander vóór uw Heer twisten.

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

فَإِذَا أَنَّهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الصُّورِ الدُّنْيَا
وَالْعَذَابِ الْآخِرَةِ الْكَبِيرِ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥٨﴾

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ
مُتَشَكِّسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ ط
هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ ء
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٦٠﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ
رَبِّكُمْ تُخْتَصِمُونَ ﴿٦١﴾

PARAGRAAF 4

De Verwerpers zullen vernederd worden

32. Verwerping der waarheid, 33—35. Belooning dergenen die haar aannemen, 36, 37. God is genoegzaam voor Zijn dienaar. 38—40. Een vernederende straf, 41. De Heilige Qoer-ân een ware openbaring.

DEEL XXIV

32 En wie is onrechtvaar- diger dan hij, die een leugen omtrent God spreekt en (hij die) de waarheid een leugen noemt, wanneer zij tot hem komt; is niet in de hel een woning voor de ongeloooven?

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ
وَكَذَبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ
فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٢﴾

33 En hij die de waarheid brengt en (hij die) ze aanneemt — dezen zijn het, die zich (voor het kwaad) hoeden.

34 Zij zullen bij hun Heer hebben wat zij willen; dat is de belooning van degenen die het goede doen;

35 Opdat God het slechtste zal wegnemen van wat zij gedaan hebben en hun hun belooning geven voor het beste van wat zij doen.

36 Is God niet genoegzaam voor Zijn dienaar? En zij zoeken u te verschrikken met degenen buiten Hem; en (aangaande) hem dien God in dwaling laat, a hij heeft geen leidsman.

37 En (aangaande) hem dien God leidt — er is niemand, die hem kan doen dwalen; is God niet Machtig, de Heer der vergelding?

38 En indien gij hun vraagt: Wie heeft de hemelen en de aarde geschapen? zullen zij zekerlijk antwoorden: God. Zeg: Hebt gij dan datgene beschouwd, wat gij buiten God aanroept; zouden zij, indien God mij met een kwaad wenscht te treffen, degenen zijn, die Zijn kwaad wegnemen, of (zouden zij), indien God mij genade wenscht te betoonen, degenen zijn, die Zijn genade terughouden? Zeg: God is mij genoeg; op Hem vertrouwen degenen die vertrouwen.

39 Zeg: O mijn volk! werk op uw plaats; waarlijk, ik ben een werker; derhalve zult gij te weten komen

40 Tot wien een kastijding zal komen, die hem te schande zal maken, en wien een duurzame kastijding zal toekomen.

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ
أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

لِيَكْفِرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا
وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضِلِلِ
اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ
أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْبُكُمْ
مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ
اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ
أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ
رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ
يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾

قُلْ يَقُومُوا عَمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ لَنْ
عَامِلٍ فَمَنْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ
عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

41 Waarlijk, Wij hebben u het Boek met de waarheid geopenbaard om der menschen wil; en wie den rechten weg volgt, het is voor zijn eigen ziel, en wie dwaalt, dwaalt slechts te haren nadeel; en gij zijt geen waker over hen.

Ar. tegen haar.

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ
بِالْحَقِّ قَمِنَ اهْتَدَىٰ قَلْبِنَا وَ
مَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِا وَمَا
أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝

PARAGRAAF 5

Het Kwaad zal niet afgekeerd worden

42. De dooden zullen niet tot het leven terugkeeren, 43—48. Bemiddeling en vrijkoopning zullen niet baten. 49—52. De ongelooovigen zullen de slechte gevolgen ondervinden.

42 God neemt de zielen op den tijd van haar dood, en degenen die niet sterven, gedurende haar slaap; en Hij houdt haar terug, omtrent wie Hij het besluit des doods heeft genomen en zendt de anderen tot een bepaalden tijd terug. 1139 Waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die overwegen.

43 Of, hebben zij midde-laars buiten God genomen? Zeg: Wat! al hebben zij geen macht over iets, noch begri-jpen zij.

44 Zeg: Aan God behoort de bemiddeling ganschelijk; aan Hem behoort het konink-rijk der hemelen en der aarde; vervolgens zult gij tot Hem worden wedergebracht.

45 En wanneer God alleen wordt vermeld, krimpen de harten dergenen, die niet in het hiernaars gelooven, in- een en wanneer degenen bui- ten Hem worden vermeld, zie! zijn zij blijde.

اللَّهُ يَتَوَكَّلُ الْإِنْسَانَ حِينَ مَوْتِهَا
وَالَّتِي كَمْ تَمُتُ فِي مَمَاتِهَا فَيُبْسِكُ
الْبَنِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ
الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝

أَمْ أَتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ
قُلْ أَوْ كُفُّوا أَلَّا يَمْلِكُونَ
شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ۝

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ
إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۝

1139 Dit vers levert een doorslaand bewijs, dat de Heilige Qoer-ân niet erkent, dat degenen die werkelijk dood zijn, tot het leven in deze wereld terugkeeren. Het verklaart, dat de ziel of in den slaap weggenomen wordt, in welk geval zij wordt teruggebracht, of bij den dood, in welk geval zij teruggehouden

46 Zeg: O God! Schepper der hemelen en der aarde, Kenner van het ongeziene en het geziene! Gij richt tus-schen Uw dienaren aangaan-de datgene waaromtrent zij verschillen.

47 En indien degenen die onrechtvaardig zijn, alles hadden wat op de aarde is en den gelijke daarvan daarbij, zouden zij het ten dage der opstanding zekerlijk als los-prijs geven (om) van het kwaad der kastijding (verlost te worden); en datgene waar zij nimmer aan gedacht heb-ben, zal hun van God duidelijk worden. ¹¹⁴⁰

48 En de slechte (gevol-gen) van wat zij gewrocht hebben, zullen hun duidelijk worden, en datgene waarmede zij gespot hebben, zal hen omringen.

49 En wanneer een kwaad een mensch *treft*, roept hij Ons aan; vervolgens, wanneer Wij hem van Ons een gunst geven zegt hij: Die is mij slechts wegens (mijn) kennis gege-ven. Neen, het is een beproe-ving, maar de meesten hun-ner weten (het) niet.

50 Degenen (die) vóór hen (leefden) zeiden het inder-daad, maar wat zij verdienden baatte hun niet.

51 En de slechte (gevol-gen) van wat zij verdienden overkwamen hen; en (aan-gaande) degenen uit het

قُلِ اللَّهُمَّ قَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
عَلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ
بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ⑤

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا أَوْ مِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ
مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَبَدَأَ اللَّهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا
يَحْتَسِبُونَ ⑥

وَبَدَأَ اللَّهُ مِنْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ⑦

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَادٍ
نُورًا إِذَا حَوَّلَهُ نِعْمَةً وَمِمَّا قَالَ
إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ⑧

قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِمَّا
أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ⑨

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ

Of, aan-
raakt.

wordt en niet mag terugkeeren. Het toont ook aan, dat de ziel die bij den dood weggenomen wordt, overeenkomstig den Heiligen Goer-an, dezelfde is als die welke in den slaap wordt weggenomen. In beide gevallen is het de ziel, die het goede en het kwade doet, die weggenomen wordt.

1140 *Datgene waar zij nimmer aan gedacht hebben* beteekent de omver-werping van hun macht in dit leven en de openbaring der slechte gevolgen hunner daden in het hiernamaals.

midden dezer, die onrechtvaardig zijn — de slechte (gevolgen) van wat zij verdienen zullen hen overkomen, en zij zullen niet ontkomen.

52 Weten zij niet, dat God de middelen van bestaan overvloedig maakt voor wien Hij wil en (dat) Hij (ze) beperkt; waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die gelooven.

ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيَصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۗ وَمَا لَهُمْ بِمُعْجِزِينَ ۝

أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

PARAGRAAF 6

Goddelijke Genade

53. De zondaars moeten niet wanhopen. 54—59. Een waarschuwing. 60—63. De wet der verge.ding.

53 Zeg: O Mijn dienaren! die buitensporig hebt gehandeld tegen uw eigen zielen, wanhoop niet aan de genade Gods; waarlijk, God vergeeft de zonden heelemaal; waarlijk, Hij is de Vergevensgezinde, de Genadige.

54 En wend u menigmaal tot uw Heer en onderwerp u aan Hem, alvorens de kastijding tot u komt, (want) dan zult gij niet worden geholpen.

55 En volg het beste, dat u van uw Heer is geopenbaard, alvorens de kastijding onvoorziens tot u komt, terwijl gij (die) zelfs niet bemerkt;

56 Opdat een ziel niet zal zeggen: O wee over mij! om wat ik van mijn plicht jegens God verzuimd hebt, en waarlijk, ik was (een) van degenen, die (met . waarheid) spotten;

57 Of .(opdat) zij niet zal zeggen: Indien God mij geleid had, zou ik zekerlijk (een) van de rechtschapenen geweest zijn;

قُلْ يٰۤاِبْرٰهِيْمَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ۗ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝

وَ اٰتِيْبُوْا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْا لَهٗ ۗ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمْ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَّرُوْنَ ۝

وَ اتَّبِعُوْا اَحْسَنَ مَا اُنزِلَ اِلَيْكُمْ ۗ مِنْ رَّبِّكُمْ ۗ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمْ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّ اَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ۝

اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يٰحَسْرَتِيْ عَلٰى مَا كُنْتُ فَعَلْتُ فِيْ حَدِيْبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِيْنَ ۝

اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ۝

Ar. hebbe
Ar. hun.

58 Of (opdat) zij niet zal zeggen, wanneer zij de kastijding ziet: Was er maar een wederkeer voor mij, ik zou (een) van degenen zijn, die het goede doen.

59 Ja! Mijn mededeelingen kwamen tot u, maar gij verwierpt ze, en gij waart hoogmoedig en gij waart (een) van de ongelooovigen.

60 En ten dage der opstanding zult gij degenen zien, die omtrent God hebben gelogen: hun aangezichten zullen zwart worden gemaakt. ^a Is niet in de hel een woning voor de hoogmoedigen?

61 En God zal degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, met hun succes bevrijden: het kwaad zal hen niet aanraken, noch zullen zij treuren.

62 God is de Schepper van elk ding en Hij waakt over elk ding.

63 Aan Hem behooren de schatten der hemelen en der aarde; en (aangaande) degenen die niet in de mededeelingen Gods gelooven dezen zijn het, die de verliezers zijn.

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا

عَلَى اللّٰهِ وَجُوهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾

وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَقَاتِلِهِمْ لَا يَسْتَهُمُ السُّوْءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾

اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيْلٌ ﴿٦٢﴾

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيٰتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾

PARAGRAAF 7

Het Laatste Oordeel

64—67. Het polytheïsme veroordeeld. 68—70. Het ten oordeel roepen en het geven van beloningen.

64 Zeg: Wat! beveelt gij mij dan, anderen dan God te dienen, o onwetende menschen?

65 En voorzeker is tot u en tot degenen vóór u geopenbaard: Waarlijk, indien gij een deelgenoot (met God)

فَلَنُؤَذِّبَنَّ اللّٰهَ تٰمُرُوۡنَ ۗ اَعْبُدُوۡا اِيۡنَهَا الْجٰهِلُوۡنَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ اَوْحٰى اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيۡنَ مِنْ

vereenigt, zal uw werk zekerlijk op niets uitloopen, en gij zult zekerlijk onder de verliezers zijn.

66 Neen! maar dien God alleen en wees onder de dankbaren.

67 En zij hebben God niet geëerd met de eer, die Hem toekomt; en de gansche aarde zal ten dage der opstanding in Zijn greep zijn en de hemelen zullen opgerold in Zijn rechterhand wezen; a glorie zij Hem, en verheven zij Hij boven wat zij (met Hem) vereenigen.

a 308.

68 En er zal op de bazuin worden geblazen; b en al degenen die in de hemelen en al degenen die op de aarde zijn, zullen in zwijm vallen, behalve hem wien het Gode behaagt. Vervolgens zal er wederom worden geblazen, wanneer zie! zij zullen opstaan (en) wachten.

b 480.

69 En de aarde zal met het licht van haar Heer stralen, en het Boek zal worden nedergelegd, en de profeten en de getuigen zullen worden voorgebracht, en er zal met rechtvaardigheid tusschen hen worden geoordeeld, en zij zullen niet onrechtvaardig worden behandeld.

70 En iedere ziel zal ten volle worden terugbetaald wat zij gedaan heeft, en Hij weet het best wat zij doen.

قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْطَبَنَّ عَمَلَكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ⑩

بَلِ اللَّهِ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ⑪

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا بِيَمِينِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٍ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَ
وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ⑫

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ
شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى
فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ⑬

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا
وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالنَّبِيِّينَ
وَالشُّهَدَاءِ وَفُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ⑭

وَوُضِعَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَ مَا كَسَبَتْ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ⑮

PARAGRAAF 8

Iedere Partij krijgt wat Haar toekomt

71, 72. De verdorvenen worden naar de hel gedreven. 73—75. De goeden in het paradijs opgenomen.

71 En degenen die niet gelooven, zullen bij groepen naar de hel worden gedreven; tot, wanneer zij daar komen,

وَسَيُجَنَّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ ذَمْرًا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا

haar deuren geopend zullen worden en de bewakers daarvan tot hen zullen zeggen: Zijn er geen apostelen uit uw midden tot u gekomen, u de mededeelingen uws Heeren reciteerende en u waarschuwend voor de ontmoeting van deze uwen dag? Zij zullen zeggen: Ja! Maar het vonnis der straf kwam den ongeloovigen toe.

Ar. woord.

72 Er zal worden gezegd: Treed de poorten der hel binnen om daarin te wonen; derhalve, slecht is de woning der hoogmoedigen.

73 En degenen die oppassend zijn voor (hun plicht jegens) hun Heer, zullen bij groepen naar den tuin worden geleid; tot, wanneer zij daar komen, en zijn deuren geopend zullen worden, en de bewakers daarvan tot hen zullen zeggen: Vrede zij over u, gij zult gelukkig zijn; derhalve, treed het binnen om (daarin) te wonen.

74 En zij zullen zeggen: (Alle) lof komt God toe, Die Zijn belofte aan ons vervuld heeft, en Hij heeft ons het land doen erven; wij mogen in den tuin wonen waar wij willen; derhalve, schoon is de belooning der werkers.

75 En gij zult de engelen om den troon heen zien gaan, den lof huns Heeren verkondigende; en er zal met rechtvaardigheid tusschen hen geoordeeld worden, en er zal gezegd worden: Alle lof komt God toe, den Heer der werelden.

قَالَ لَهُمْ خَزَنَتُنَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ
مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ
وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا
قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ
الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٢﴾

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
فِيهَا فَبَشِّرْهُم بِمَثْوَاهُمْ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٣﴾

وَسَيُتِيقُ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
رُكُوعًا وَسَاجِدًا إِذَا جَاءُواهَا وَنُفِخَتْ
أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ
عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٤﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا
وَعْدَهُ وَأَوْفَّنَا الْأَمْثَلُ تَسْتَبِؤْنَ مِنَ
الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٥﴾

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِقِينَ مِنْ حَوْلِ
الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَقُصَىٰ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

HOOFDSTUK XL

DE GELOOVIGE

(*Al-Moe'min*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(9 paragrafen en 85 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Bescherming der geloovigen.
- Par. 2. Mislukking van den tegenstand.
- Par. 3—5. Een waarschuwing in Mozes' geschiedenis.
- Par. 6. De apostelen worden bijgestaan.
- Par. 7. De macht van God.
- Par. 8, 9. Het einde van den tegenstand.

Algemeene opmerkingen:

VAN dit hoofdstuk tot en met het 46ste hebben wij een andere groep van zeven hoofdstukken, die alle met *Hâ mim* beginnen en daarom *dzwât-i-Hâmim* worden genoemd, d.w.z. de hoofdstukken die met *Hâ mim* beginnen. Zij behooren alle tot het tijdvak, toen de tegenstand aan den Heiligen Profeet op zijn hoogst was en behooren dus waarschijnlijk tot de eerste dagen van het Middel-Mekkaansch tijdperk. Al deze hoofdstukken zijn voorts aan elkaar verwant, aangezien zij alle den vervolgdten Moeslims troost geven, de vervolgers waarschuwen en de overwinning van de waarheid en de mislukking van den tegenstand voorspellen. Trouwens, de mislukking van den tegenstand der machten is het voornaamste thema van deze hoofdstukken. Er is een weinig geschiedenis van de vroegere profeten, met uitzondering van Mozes en Abraham, en bloote vermeldingen van andere of van het lot van hun volk.

Dit hoofdstuk begint met een verklaring aangaande het Goddelijk voornemen ter bescherming van de geloovigen, wien medegedeeld wordt, dat zij niet misleid moeten zijn door de macht der tegenstanders, wier macht weldra gebroken zal worden. De 2de paragraaf zet de behandeling van het onderwerp voort; ze legt slechts meer nadruk op de mislukking van den tegenstand en op de nadering van hun kastijding, wanneer zij geheel machteloos zullen zijn. De daarop volgende drie paragrafen herhalen de waarschuwing met betrekking tot Mozes' geschiedenis. De zesde verklaart, dat de apostelen Gods en degenen die in hen gelooven, steeds tegen hun tegenstanders geholpen worden, terwijl de zevende de aandacht vestigt op de Goddelijke gunsten, die God den mensch schenkt. De laatste twee paragrafen behandelen weer het einde van den tegenstand, waarbij de ongeloovigen herhaaldelijk worden gewaarschuwd.

PARAGRAAF 1

Bescherming der Geloovigen

1, 2. De openbaring. 3—6. De macht der tegenstanders zal gebroken worden. 7—9. De geloovigen zullen beschermd worden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Geloofde, Glorierijke God! 1141

2 De openbaring van het Boek is van God, den Machtige, den Wetende,

3 Den Vergever der zonden en den Aannemer van berouw, Gestreng in het straffen, den Heer der milddadigheid; er is geen god dan Hij; tot Hem is de uiteindelijke komst.

4 Niemand twist over de mededeelingen Gods behalve degenen die niet gelooven; derhalve, laat hun *heen en weder gaan* in de steden u niet misleiden.

5 Het volk van Noach en de partijen na hen verwierpen vóór hen (de profeten), en ieder volk smeedde plannen tegen hun apostel om hem aan te grijpen, en zij twistten met de valsheid, om daardoor de waarheid te niet te doen; derhalve verdelgde Ik hen; hoe was dan Mijn vergelding!

6 En aldus is het woord uws Heeren tegen degenen die niet geloofden, bewaarheid, dat zij de bewoners van het vuur zijn.

7 Degenen die den troon dragen en degenen om Hem heen zijn, 1142 a verkondigen

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدًا

تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ

الْعِقَابِ ذِي الطَّلُوتِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

مَا يَجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ

كَفَرُوا فَلَا يَخْرُوكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابِ

مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ

بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدُوا بِآيَاتِنَا

لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ

فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ

كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ

Of, handelen naar willekeur.

a 485.

1141 De *hā* duidt aan: *Hamid*, d.i. de Geloofde en de *min*: *Madjid*, d.i. de Glorierijke, de twee namen van het Goddelijk Wezen, die vaak tegelijk voorkomen. De twee letters kunnen ook aanduiden: *Ar-Rahmān* en *Ar-Rahīm*, d.i. de Weldadige, de Genadige.

1142 Het schijnt, dat er op deze plaats van twee klassen van engelen wordt gesproken.

den lof huns Heeren en gelooven in Hem en vragen bescherming voor degenen die gelooven: Onze Heer! Gij omvat elk ding in genade en kennis; derhalve, schenk dengenen die zich (tot U) wenden en Uw weg volgen, bescherming ^b en bevrijd hen van de kastijding der hel:

b 1147.

8 Onze Heer! en laat hen de tuinen van eeuwigheid binnentreden, die Gij hun beloofd hebt en dengenen van hun vaders en hun vrouwen en hun nakomelingschap, die het goede doen; waarlijk, Gij zijt de Machtige, de Wijze,

9 En bewaar hen voor slechte daden, en hij dien Gij heden voor slechte daden bewaart, hem zijt Gij inderdaad genadig, en dat is het groote succes.

يَسْتَحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ
بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَتُهُ وَعِلْمُهُ فَأَغْفِرْ
لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنِ الَّتِي
وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ
وَآرْوَاهِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ يَنْ السَّيِّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

PARAGRAAF 2

Mislukking van den Tegenstand

10, 11. De ongeloovigen hebben spijt van hun handelingen. 12—14. Gods koninkrijk zal bevestigd worden. 15—20. Hun lot wordt rechtvaardig beslist.

10 Waarlijk, degenen die niet gelooven, zullen worden toegeroepen: Gods haat (tegen u), toen gij tot het geloof werdt geroepen en verwierpt, is zekerlijk grooter dan uw haat tegen uzelf. ¹¹⁴³

11 Zij zullen zeggen: Onze Heer! tweemaal hebt Gij ons doen sterven en tweemaal hebt Gij ons leven gegeven; ¹¹⁴⁴ en wij belijden onze zonden: is er dan een weg om (er) uit te komen?

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ
أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ
سُئِلُوا إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكَفَرُوا ۝

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا
اِثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ
إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ۝

1143 De diepe haat, waarvan hier melding wordt gemaakt, is de haat der kwaadstichters tegen zichzelf, wanneer de slechte gevolgen van hun booze werken hun duidelijk worden.

1144 De eerste dood is die, welke het einde van het leven in deze wereld

12 Dat komt, doordat gij niet geloofde, wanneer God alleen werd aangeroepen, en (doordat) gij geloofde, wanneer Hem deelgenooten werd gegeven; derhalve, het oordeel behoort aan God, den Hooge, den Groote.

ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحَدَّهُ
كَفَرْتُمْ ۗ وَاِنْ يُشْرَكَ بِهٖ تُؤْمِنُوْا
فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ۝

13 Hij is het, Die u Zijn teekenen toont en voor u onderhoud van den hemel nederzendt, en niemand slaat (daarop) acht, behalve hij die zich menigmaal (tot Hem) wendt.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ
لَكُمْ مِنَ السَّمَآءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ
اِلَّا مَنْ يُّنۡبِتُ ۝

14 Derhalve, roep God aan, oprecht zijnde jegens Hem in (uw) gehoorzaamheid, hoewel de ongeloovigen afkeerig zijn:

فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ
وَكُوْكِرَ الْكٰفِرُوْنَ ۝

a 485.

15 Verhooger van rangen, den Heer van den troon; a Hij laat den geest op Zijn bevel nederdalen op wien Hij wil van Zijn dienaren, ¹¹⁴⁵ opdat hij (de menschen) voor den dag der ontmoeting zal waarschuwen,

رَفِيعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي
الرُّوْحَ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ
مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنۡذِرَ يَوْمَ التَّلٰاقِ ۝

16 (Van) den dag waarop zij te voorschijn zullen komen; niets aangaande hen blijft voor God verborgen. Aan wien behoort heden het koninkrijk? Aan God, den Eenige, den Onderwerper (van alles).

يَوْمَ هُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ لَا يَخۡفِي
اَللّٰهُ مِنْهُمۡ شَيْۡءًا ۗ لِّسِنَّ الْمَلِكِ الْيَوْمَ
لِلّٰهِ الْوٰحِدِ الْقَهَّارِ ۝

17 Heden zal ieder ziel beloofd worden voor wat zij verdiend heeft; geen onrechtvaardigheid (zal) heden (gedaan worden) waarlijk, God is snel in het rekenen.

اَلْيَوْمَ تُجۡزٰى كُلُّ نَفۡسٍ بِمَا كَسَبَتْ
لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

aanduidt, en de tweede is de geestelijke dood, die de hel van het volgende leven is. De twee levens zijn het natuurlijke leven van den mensch en zijn opwekking om de gevolgen van zijn werken te smaken. Men is echter gewoonlijk van meening, dat de eerste toestand des doods de toestand van het niets-zijn is, waaruit de mensch in het aanzijn wordt geroepen.

1145 De geest (Ar. *roeh*) beduidt hier de openbaring, die aan profeten is geschonken. Daar God tot de rechtschapenen onder de volgelingen van den Heiligen Profeet spreekt, rekent het vers ook de *moedjaaddis* mee, d.w.z. hervormers, die den Moeslims aan het begin van iedere eeuw zijn beloofd.

18 En waarschuw hen voor den dag die nabij komt, wanneer de harten tot in de kelen zullen opstijgen, inwendig smartende; de onrechtvaardigen zullen geen mededogenden vriend, noch een middelaar hebben, die gehoorzaamd moet worden.

19 Hij kent de steelsche blikken en wat de borsten verbergen.

20 En God oordeelt met de waarheid; en degenen die zij buiten Hem aanroepen, kunnen niets oordeelen; waarlijk, God is de Hoorende, de Ziende.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ إِذِ الْقُلُوبُ
لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظِيمِينَ ۚ مَا
لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَسِيمٍ ۖ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ۝

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي
الضُّرُورُ ۝

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝

PARAGRAAF 3

Een Waarschuwing in Mozes' Geschiedenis

21, 22. Hoe de vroegere volkeren ten onder gingen. 23, 24. Mozes' waarschuwing aan Faraö en Korach. 25—27. Faraö vervolgt de Israëlieten.

21 Hebben zij niet op de aarde gereisd en gezien, hoe het einde dergenen was, die vóór hen waren? Machtiger dan dezen waren zij in kracht en in sterkten in het land, maar God verdelgde hen om hun zonden; en er was niemand om hen tegen (de straf van) God te beschermen.

22 Dat kwam doordat hun apostelen met duidelijke bewijsgronden tot hen kwamen, maar zij geloofden niet; derhalve verdelgde God hen; waarlijk, Hij is Sterk, Gestreng in het vergelden.

23 Een voorzeker zonden Wij Mozes met Onze mededeelingen en een duidelijk gezag.

24 Tot Faraö en Hâmân en Korach, maar zij zeiden: Een liegende toovenaar.

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا
مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ
قُوَّةً ۚ وَاتَّخَرْنَا فِي الْأَرْضِ مَا خَدَّهُمْ
اللَّهُ بِدُونِهِمْ ۚ وَمَا كَانَ لَهُمْ
مِنْ اللَّهِ مِنْ وَاكِ ۝

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا
وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ۝

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَكَارُونَ
فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۝

25 En toen hij van Ons de waarheid tot hen bracht, zeiden zij: Dood de zonen dergenen die met hem gelooven en spaar hun vrouwen; en de strijd der ongeloovigen liep slechts op verderf uit.

26 En Faraö zei: Laat mij begaan, opdat ik Mozes doode en laat hem zijn Heer aanroepen; waarlijk, ik vrees, dat hij uw godsdienst zal veranderen of dat hij kwaad in het land zal doen verschijnen.

27 En Mozes zei: Waarlijk, ik zoek een toevlucht bij mijn Heer en uw Heer, tegen ieder hoogmoedige die niet in den dag der rekening gelooft.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا
قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا
كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى
وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ
دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۝

وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ
مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ۝

PARAGRAAF 4

Een Waarschuwing in Mozes' Geschiedenis

28—35. Een persoon die in het geheim gelooft. 36, 37. Faraö verwerpt Mozes en de booze plannen van Faraö en Hámán.

28 En een geloovig man van Faraö's volk, die zijn geloof verborg, zei: Wat! zult gij een man dooden, omdat hij zegt: Mijn Heer is God, en inderdaad heeft hij van uw Heer duidelijke bewijsgronden tot u gebracht? En indien hij een leugenar is, zal op hem zijn leugen zijn, en indien hij waarheidlievend is, zal u een deel van datgene overkomen, waar (-mede) hij u bedreigt; waarlijk, God leidt hem niet, die buitensporig, een leugenaar is:

29 O mijn volk! aan u behoort heden het koninkrijk, meesters zijnde in het land, maar wie zal ons tegen de straf Gods helpen, indien die tot ons komt? Faraö zei: Ik laat u slechts datgene zien, wat ik (zelf) zie, en ik laat u slechts den rechten weg volgen.

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِّنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ
رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا
فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا
يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِتٌ كَذَّابٌ ۝

يَقَوْمَ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَهَرِينَ فِي
الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ
اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالِ فِرْعَوْنُ مَا
أُرِيكُمْ إِلَّا مَا آمَرُ وَمَا أَمْرِيكُمْ
إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ۝

30 En hij die geloofde, zei: O mijn volk! waarlijk, ik vrees voor u den gelijke van wat de partijen overkwam:

31 Den gelijke van wat het volk van Noach en 'Ad. en 'Tsamoed en degenen na hen overkwam, en God wenscht geen onrechtvaardigheid voor (Zijn) dienaren:

32 En, o mijn volk! ik vrees voor u den dag der aanroeping, ¹¹⁴⁶

33 Den dag waarop gij terug zult keeren, u terugtrekkende; er zal voor u geen beschermer zijn tegen God, en hem (aangaande), dien God in dwaling laat, ^a hij heeft geen leidsman:

34 En voorzeker kwam Jozef te voren met duidelijke bewijsgronden tot u, maar gij bleef immer in twijfel verkeeren omtrent wat hij bracht; tot, toen hij stierf, gij zeide: God zal na hem nimmermeer een apostel verwekken. Aldus laat God hem die buitensporig, een twijfelaar is, in dwaling,

35 Degenen die over de mededeelingen Gods twisten, zonder eenig gezag, dat Hij hun heeft gegeven: zeer gehaat is het door God en door degenen die gelooven. Aldus stelt God een zegel op het hart van ieder verwaande, hoogmoedige.

36 En Faraö zei: O, Hâmân! bouw mij een toren, opdat ik de middelen van toegang verkrijge,

وَقَالَ الَّذِينَ آمَنَ يَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۝

مِثْلَ دَابِّ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَشُعْرُبٍ
وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ط وَمَا اللَّهُ
يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعِبَادِ ۝

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝

يَوْمَ تُولَوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنْ
اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۝ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ
يَا لَيْتِنَا كَمَا زَلَّمْنَا فِي شَيْءٍ مِمَّا
جَاءَكُمْ بِهِ ط حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ
لَنْ نَبْعَثَ اللَّهَ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ط
كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۝

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
سُلْطَانٍ أَنَّهُمْ كَبُرُ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ
وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ط كَذَلِكَ يَطْبَعُ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارًا ۝

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانَ ابْنِ رَأِي
صَرِّحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ۝

a 19, 611,
718.

Ar. elk
hart van
een.

1146 De dag der aanroeping van dit vers en de dag die nabij komt van vs. 18 beteekent de dag der ramp voor de schuldigen, waarop zij elkander om hulp roepen, daar niemand hen kan helpen; het slaat zoowel op den dag des oordeels, als op den dag van hun kastjding in dit leven.

37 De middelen van toegang tot de hemelen en den God van Mozes bereike, en waarlijk, ik houd hem voor een leugenaar. En zoo werd het kwaad van zijn werk Faraö schoonschijnend gemaakt en hij werd van den weg afgewend en de strijd van Faraö (zou) slechts op (zijn) ondergang (uitloopen).

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَاطْلِعْ إِلَىٰ إِلَهِ
مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا ۖ وَكَذَلِكَ
زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ
عَنِ السَّبِيلِ ۖ وَمَا كُنَّا لِنُرْعَوْنَ
إِلَّا فِي تَبَابٍ ۝

PARAGRAAF 5

Een Waarschuwing in Mozes' Geschiedenis

38—44. De geloovige laat zijn waarschuwing opnieuw gelden. 45. De kastijding overvalt Faraö. 46—50. De leiders des kwaads en degenen die hen volgen, verwijten elkaar.

38 En hij die geloofde, zei: O mijn volk! volg mij, ik zal u op den rechten weg leiden:

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَوْمَ اتَّبَعُونِ
أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ۝

39 O mijn volk! dit leven der wereld is slechts een (voorbijgaand) genot, en waarlijk, het hiernamaals is de woning om (er) zich (in) te vestigen:

يَوْمَ إِنَّمَا هِيَ دُنْيَا مَتَاعٌ
وَإِنَّ الْآخِرَةَ لَهِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۝

40 Wie kwaad doet, zal dan slechts (met) den gelijke daarvan vergolden worden, en wie goed doet, hetzij een mannelijk of een vrouwelijk persoon, en een geloovige is — dezen zullen den tuin ingaan, waarin hun onderhoud zal worden gegeven zonder maat:

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا
مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ
ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُدْرَمُونَ فِيهَا
بَغِيرٍ حِسَابٍ ۝

41 En, o mijn volk! hoe is het, dat ik u tot de verlossing roep en gij mij tot het vuur roept?

وَيَقُولُ مَا لِيَ أُدْعُوكُمْ إِلَىٰ النَّجْوَىٰ وَ
تَدْعُونَنِي إِلَىٰ النَّارِ ۝

42 Gij noodigt mij, niet in God te gelooven en datgene met Hem te vereenigen, waarvan ik geen kennis heb, en ik riep u tot den Machtige, den hoogst Vergevensgezinde:

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأَشْرِكَ
بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ ۖ وَ أَنَا
أَدْعُوكُمْ إِلَىٰ الْعَزِيزِ الْعَفَّارِ ۝

Ar. en hij
is.

Ar. wat
scheelt mij.

43 Daar is geen twijfel aan, dat datgene waartoe gij mij roept, er geen aanspraak op heeft aangeropen te worden, in deze wereld noch in het hiernamaals, en dat onze wederkomst tot God is, en dat de buitensporigen de inwoners van het vuur zijn:

44 Derhalve zult gij herinneren wat ik u zeg, en ik vertrouw God mijn zaak toe: waarlijk, God ziet de dienaren.

45 En God beschermde hem voor de slechte (gevolgen) van wat zij smeedden, en de slechtste kastijding overviel Faraö's volk:

46 Het vuur; zij zullen (ieder) morgen en avond daarvoor worden gebracht, en ten dage als het uur zal geschieden, (zal er worden gezegd): Laat Faraö's volk de gestrengte kastijding ingaan.

47 En wanneer zij met elkander in het vuur zullen twisten, zullen de zwakken dan tot degenen die hoogmoedig waren, zeggen: Waarlijk, wij waren uw volgers; wilt gij dan een deel van het vuur van ons afwenden?

48 Degenen die hoogmoedig waren, zullen zeggen: Waarlijk, wij zijn er allen in: waarlijk, God heeft tusschen de dienaren geoordeeld.

49 En degenen die in het vuur zijn, zullen tot de wachters der hel zeggen: Roep uw Heer aan, opdat Hij ons voor één dag de kastijding verlichte.

50 Zij zullen zeggen: Kwamen niet uw apostelen met duidelijke bewijsgronden tot u? Zij zullen zeggen: Ja. Zij

لَا جَرَمَ أَتَمَّتْ عُنُقِي إِلَيْهِ لَيْسَ
لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ
وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ
هُمُ أَصْحَابُ النَّارِ ④

فَسْتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأَفِئْضُ
أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ⑤

قَوْمَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ
بِالْ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ⑥

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا
وَآخِشًا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا
الْ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ⑦

وَأَذَى يَتَحَاجُونَ فِي النَّارِ يَقُولُ الضَّعِيفُ
لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ
أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ⑧

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا
إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ⑨

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَدِّعِ
جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا
مِّنَ الْعَذَابِ ⑩

قَالُوا أَوْ لَمْ تُكَلِّمْنَا بِمُرْسَلِكُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا

zullen zeggen: Roep dan. En de ongelooovigen zullen ver-geefs roepen.

دَعُوا الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ۝

PARAGRAAF 6

De Apostelen worden bijgestaan

51. De apostelen worden in dit leven geholpen. 52. Het slechte einde der onrechtvaardigen. 53—55. De Heilige Profeet zal, evenals Mozes, succes behalen. 56—60. De hoogmoedigen zullen te schande worden gemaakt.

51 Waarlijk, Wij helpen Onze apostelen en degenen die gelooven, in het leven dezer wereld en ten dage als de getuigen zullen opstaan,

اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالدِّينَ اٰمَنُوْا
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ۝

52 Den dag waarop hun verontschuldiging de onrechtvaardigen niet zal baten, en voor hen is een vloek en voor hen is de slechte woning.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِيْنَ مَعٰذِرُهُمْ وَلَهُمُ
الْعَنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝

53 En voorzeker gaven Wij Mozes de leiding, en Wij lieten de kinderen Israëls het Boek erven,

وَكَفَدْنَا لِنَبِيِّنَا مُوسٰى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا
بَنِيْٓ اِسْرٰٓءِيْلَ الْكِتٰبَ ۝

54 Een leiding en een herinnering voor de met verstand begaafde menschen.

هُدٰى وَاذْكُرٰى لِاُولٰٓئِ الْاَكْبَابِ ۝

55 Derhalve, wees geduldig; waarlijk, de belofte Gods is waarachtig; en zoek Gods bescherming voor uw feil ¹¹⁴⁷ en verkondig den lof uws Heeren des avonds en des ochtends.

فَاَصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاسْتَغْفِرْ
لِدُنْيٰكَ وَسَيِّحُ بِحَمْدِ رَبِّكَ يٰٓاَعْمٰى
وَالْاَبْكَارِ ۝

1147 Uw feil is in dit geval de toekomstige feil, want ieder menschelijk wezen kan die begaan. *Ghafr*, dat het stamwoord van *istighfâr* is, beteekent het bedekken van iets met datgene, wat het tegen vuiligheid beschutten zal, en *istighfâr* is derhalve het zoeken van bescherming. Dit nu geschiedt gelijk Qastalani zegt, op twee manieren: (1) de bescherming van den mensch voor zonde, en (2) zijn bescherming voor de gevolgen der zonde of de straf voor de zonde. In het geval van iemand die een zonde heeft begaan, heeft *istighfâr* dus de beteekenis van vergiffenis, terwijl het in het geval van iemand die geen zonde heeft begaan, het zoeken van Gods bescherming voor het begaan van zonde beduidt. In dezen laatsten zin wordt het woord hier gebezigd, daar de Heilige Profeet herhaaldelijk beschreven wordt als iemand die anderen van zonde reinigt; zie 62 : 2, 9 : 103, 3 : 163, enz. Maar zelfs de Heilige Profeet had er behoefte aan, de Goddelijke bescherming voor het begaan van zonde te zoeken, en dit was juist de reden, waarom hij vrij van zonde was, want hij zocht voortdurend Gods bescherming. Inderdaad is het voortdurend zoeken van Gods bescherming de eenige

56 Waarlijk, (aangaande) degenen die over de mededeelingen Gods twisten, zonder eenig gezag dat tot hen is gekomen, er is in hun borsten niets dan (een begeerte) om groot te worden, die zij nimmer zullen bereiken; derhalve, zoek een toevlucht bij God; waarlijk, Hij is de Hoorende, de Ziende.

57 De schepping der hemelen en der aarde is zekerlijk grooter dan de schepping der menschen, maar de meeste menschen weten (het) niet.

58 En de blinde en de ziende zijn niet gelijk, *noch* degenen die gelooven en het goede doen *en* de boosdoener; weinig is het dat gij gedachtig zijt.

59 Waarlijk, het uur komt, daar is geen twijfel aan, maar de meeste menschen gelooven niet.

60 En uw Heer zegt: Roep Mij aan, Ik zal u verhooren. Waarlijk, degenen die te hoogmoedig zijn voor Mijn dienst, zullen weldra de hel vernederd ingaan.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِيغِيَةٍ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾

لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ

خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ

لَا الْمُسْحِقِ قَدِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي

سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ ذَخِيرِينَ ﴿٦٠﴾

PARAGRAAF 7

De Macht van God

61—64. God is de Schepper van alles. 65, 66. Hij alleen verdient aanbeden te worden. 67, 68. De Schepper van den mensch.

61 God is Hij, Die voor u den nacht heeft gemaakt, opdat gij daarin zoudt rusten, en den dag om te zien. Waar-

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا

فِيهِ وَ النَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَكَدُ

bron van sterkte voor den mensch, en vandaar worden in 3 : 16 de *moestaghfirin*, d.w.z. degenen die Gods bescherming zoeken, zelfs boven de lijdzamen en de getrouwen geplaatst.

1148 Onder *an-nās* of *de menschen* verstaan sommigen *ad-dadjjal* of de *Antichrist*, hetgeen aantoon, dat *Antichrist* niet de naam van een persoon is. Deze verklaring grondt zich op een gezegde van den Heiligen Profeet: „Van de

lijk, God is Goedertieren jegens de menschen, maar de meeste menschen danken niet.

62 Dat is God, uw Heer, de Schepper van ieder ding; er is geen god dan Hij; *vanwaar* zijt gij dan afgewend?

Of, hoe,

63 Aldus werden degenen die de mededeelingen Gods loochenden, afgewend.

64 God is Hij, Die voor u de aarde tot een rustplaats en *den hemel tot een gebouw* heeft gemaakt, ^a en Hij heeft u gevormd en uw vormen schoon gemaakt, en Hij heeft u van schoone dingen voorzien; dat is God, uw Heer; derhalve, gezegend is God, de Heer der werelden.

Of, de wolken tot een gewelf.
a 2 : 22.

65 Hij is de Levende, er is geen god dan Hij; derhalve, roep Hem aan, oprecht zijnde jegens Hem in (uw) gehoorzaamheid; (alle) lof komt God toe, den Heer der werelden.

66 Zeg: Mij is verboden, degenen te dienen, die gij buiten God aanroept, wanneer van mijn Heer duidelijke bewijsgronden tot mij zijn gekomen, en mij is bevolen, mij aan den Heer der werelden te onderwerpen.

67 Hij is het, Die u uit stof heeft geschapen, ^b daarna uit een kleine levenskiem, ^c daarna als een klonter, daarna brengt Hij u als een kind voort, daarna opdat gij uw puberteit zult bereiken, daarna opdat gij oud zult zijn — en onder u zijn er, die (God) te voren heeft doen sterven — en opdat gij een bepaalden tijd zult bereiken, en opdat gij zult begrijpen.

b 468, 924.

c 16 : 4.

فَضَّلَ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٢﴾

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَاَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٦٣﴾

كَذَلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا يُرَاءُونَ اللَّهَ بِحُجَّتِهِمْ ﴿٦٤﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَ السَّمَاءَ بِنَاءً ۚ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۚ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَرِكِ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي ۚ وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تَرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۚ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى ۚ وَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

schepping des menschen tot de komst van het Uur is geen schepping grooter in verzoeking dan die van den Antichrist".

68 Hij is het, Die leven geeft en sterven doet; en wanneer Hij een zaak besluit zegt Hij daartoe slechts: Word, en die wordt.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَآذِ اقْضَى
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

PARAGRAAF 8

Het Einde van den Tegenstand

69—71. De toestand der verwerpers. 72—76. Hun machteloosheid. 77. De waarheid der Goddelijke belofte. 78. De tegenstand aan de apostelen is steeds op een mislukking uitgelopen.

69 Hebt gij degenen niet gezien, die over de mededeelingen Gods twisten: *vamwaar* zijn zij afgewend?

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ
اللَّهِ أَنَّى يُصِرُّونَ ﴿٦٩﴾

Of. hoe.

70 Degenen die het Boek en datgene verwerpen, waarmede Wij Onze apostelen hebben gezonden; maar zij zullen weldra te weten komen.

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمَا أَرْسَلْنَا
بِهِ رَسُولًا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

71 Wanneer de kluisters en de ketenen om hun halzen zullen zijn; zij zullen gesleept worden

إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ
يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾

72 In heet water; vervolgen zullen zij in het vuur worden verbrand;

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾

73 Vervolgens zal er tot hen worden gezegd: Waar is datgene wat gij placht te plaatsen

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾

74 Nevens God? Zij zullen zeggen: Zij zijn van ons verdwenen; neen, wij plachten te voren niets aan te roepen. Aldus brengt God de ongelovigen in verwarring.

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ
لَمْ تَكُنْ تَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا
كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

75 Dat komt, doordat gij onrechtmatig in het land gejubeld en doordat gij u onbeschaamd hebt gedragen.

ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾

76 Treed de poorten der hel binnen om daarin te wonen; slecht is de woning der hoogmoedigen.

أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فَسَاءَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

77 Derhalve, wees geduldig; waarlijk, de belofte Gods is waarachtig. En indien Wij u een deel van datgene laten

فَأُصِيبُ لَنْ وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا فَمَا
تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُ هُمْ أَوْ

zien, waarmede Wij hen bedreigen, of (indien) Wij u doen sterven zullen zij tot Ons worden wedergebracht.

78 En voorzeker hebben Wij vóór u apostelen gezonden: sommigen hunner hebben Wij u genoemd en anderen hebben Wij u niet genoemd; en het betaamde een profeet niet, een teeken te brengen, behalve met Gods verlof; maar wanneer het gebod Gods kwam, werd het oordeel met waarheid gegeven, en degenen die (het) als een leugen behandelden, waren verloren.

Ar. sommigen hunner.

نَتَوَقَّيْتَكُ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ تَصَّصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْضُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَخُصِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٥١﴾

PARAGRAAF 9

Het Einde van den Tegenstand

79, 80. Gods gunsten, 81—84. Een les in het lot der vroegere volken. 85. De straf wordt niet afgekeerd, als ze komt.

79 God is Hij, Die voor u het vee heeft gemaakt, opdat gij op sommige daarvan zoudt rijden, en sommige daarvan eet gij.

80 En daarin zijn voor u voordeelen, en opdat gij daarop een behoefte die in uw borsten is, zult bereiken, en daarop en op de schepen wordt gij gedragen.

81 En Hij toont u Zijn teekenen: welke van Gods teekenen zult gij loochenen?

82 Hebben zij dan niet in het land gereisd en gezien, hoe het einde was van degenen (die) vóór hen (leefden)? Zij waren meer (in getal) dan dezen en grooter in kracht en sterkten in het land, maar wat zij verdiend hebben, baat hen niet.

83 En toen hun apostelen met duidelijke bewijsgronden tot hen kwamen, jubelden zij over wat zij van de kennis bij

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥٢﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلِكِ تَحْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيُّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٥٤﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ط كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَ أَتَمَّرًا فِي الْأَرْضِ فَمَا آغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَرِحُوا إِبْرَامًا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَ

zich hadden, en datgene waarmede zij den spot plachten te drijven, omringde hen.

84 Maar toen zij Onze straf zagen, zeiden zij: Wij gelooven in God alleen en wij loochenen wat wij met Hem plachten te vereenigen.

85 Maar hun geloof zou hen niet baten, toen zij Onze straf gezien hadden; (dit is) Gods wet, die inderdaad ten aanzien van Zijn dienaren heeft gegolden, en daar zijn de ongelooovigen verloren.

حَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٥٠﴾

فَلَمَّا رَأَوْا آسَافًا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ
وَحَدَّةً وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٥١﴾

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا
بِآسَافَ سُنَّتِ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ
فِي عِبَادِهِ ۗ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٥٢﴾

HOOFDSTUK XLI

ĤĀ MĪM

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 paragrafen en 54 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Uitnoodiging tot de waarheid.
- Par. 2. De waarschuwing.
- Par. 3. Getuigenis van den mensch tegen zichzelf.
- Par. 4. De geloovigen gesterkt.
- Par. 5. Uitwerking van de openbaring.
- Par. 6. Geleidelijke verspreiding der waarheid.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk draagt den naam van zijn aanvangsletters, maar hierbij wordt het woord *foeşşilat*, d.i. *duidelijk gemaakt*, gevoegd om het van de andere hoofdstukken van dezelfde groep te onderscheiden. Het is het tweede hoofdstuk van de *Ĥā mīm*-groep. Wat zijn thema, jaar van openbaring en verband met het vorige hoofdstuk betreft, de algemeene opmerkingen over het vorige hoofdstuk is voldoende. De eerste paragraaf bevat een uitnoodiging tot het aannemen van de waarheid; de tweede geeft een waarschuwing in geval van volharding bij het verwerpen; de derde maakt melding van de getuigenis der vermogens van den mensch zelf tegen het verwerpen van de waarheid; de vierde toont aan, dat de geloovigen door inspiratie gesterkt worden; de vijfde wijst op de uitwerking van de openbaring, welke leven geeft aan degenen die zedelijk en geestelijk dood zijn, en de geestelijke ziekten van den mensch geneest. De laatste paragraaf echter zegt ons, dat, indien men op al deze waarschuwingen en argumenten geen acht slaat, de kastijding onvermijdelijk is, van welker teekenen men getuige kan zijn in de geleidelijke verspreiding der waarheid.

PARAGRAAF 1

Uitnoodiging tot de Waarheid

1—4. Een openbaring om blijde tijdingen aan te kondigen en om te waarschuwen. 5. De verwerping daarvan. 6—8. Geloovigen en ongelooovigen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Geloofde, Glorierijke
God! a

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ

2 Een openbaring van den Weldadigen, den Genadigen God:

3 Een Boek waarvan de verzen duidelijk zijn gemaakt, een Arabische Qoer-ân voor een volk dat weet:

4 Een aankondiger van blijde tijdingen en een waarschuwer, maar de meesten hunner wenden zich af, zoodat zij niet hooren.

5 En zij zeggen: Onze harten zijn onder deksels voor datgene waartoe gij ons roept, en er is een zwaarte in onze ooren, en een sluier hangt tusschen ons en u; derhalve, werk, ook wij werken. 1149

Ar. tus-
schen u.

6 Zeg: Ik ben slechts een sterveling als gij; het is mij geopenbaard, dat uw God een eenig God is; derhalve, volg den rechten weg naar Hem en vraag Zijn vergiffenis; en wee over de polytheïsten,

7 (Over) degenen die geen aalmoezen geven, en zij zijn degenen die niet in het hiernaams gelooven.

8 (Aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, zij zullen een belooning hebben, die nimmer zal worden afgesneden.

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

كُتِبَ فِيهَا آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ
عَنْهَا لَا يَسْمَعُونَ ۝

وَقَالُوا أَأُفْكِرُ فِي آيَاتِهِ وَمَا تَدْعُونَا
إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا
وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْنَا عِمَلُنَا ۝

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ
أَنَّمَا الْهُدَىٰ إِلَهُ وَوَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا
إِلَيْهِ وَاسْتَعِزُّوهُ وَذِلُّوا لِلْمُشْرِكِينَ ۝

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝

PARAGRAAF 2

De Waarschuwing

9—12. Ongeloof in den Schepper. 13. Een waarschuwing als die aan 'Ad en Tsam'ed. 14—18. Hoe die volken behandeld werden.

9 Zeg: Wat! gelooft gij waarlijk niet in Hem, Die de aarde in twee tijdperken geschapen heeft, en plaatst gij gelijken nevens Hem? Dat is de Heer der werelden.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ لَّا تُؤْمِنُونَ بِإِلَهِ الْخَلْقِ
الْأَرْضِ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ
أندَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝

1149 De deksels van de harten, de zwaarte in de ooren en het hanger van de sluiers zijn gebezigd eenvoudig om aan te duiden, dat zij de waarheid vast-

10 En Hij heeft daarop bergen op haar oppervlakte gemaakt, en Hij heeft daarop gezegend en daarop haar voedingsmiddelen gemaakt, in vier tijdperken: ¹¹⁵⁰ gelijkelijk voor degenen die zoeken.

11 Vervolgens richtte Hij Zich op den hemel en die is damp; ¹¹⁵¹ en Hij zei daartoe en tot de aarde: Kom beide, gewillig of ongewillig. Beide zeiden: Wij komen gewillig.

12 Dan bepaalde Hij ze tot zeven hemelen in twee tijdperken, ¹¹⁵² en openbaarde in iederen hemel zijn zaak; en Wij versierden den lageren hemel met schitterende sterren en (lieten dien) bewaken; ^a dat is het besluit van den Machtige, den Wetende.

13 Maar indien zij zich afwenden, zeg dan: Ik heb u voor een geesel gewaarschuwd, gelijk de geesel van 'Ad en Tsamôed.

14 Toen hun apostelen tot hen kwamen, van voor hen en van achter hen, zeggende:

وَجَعَلَ فِيهَا سُرُورًا مِّنْ قَوْلِهَا
وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَامَهَا
فِي أَرْبَعَةِ آيَاتٍ سَوَاءٌ لِّلسَّالِفِينَ ۝

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ
فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ
كَرْهًا طَائِفَاتٍ أُتِيْنَا طَائِعِينَ ۝

فَقَضَيْنَ لَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ
وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا
السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِصَوَابِيحٍ ۗ وَحِفْظًا
ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝

فَإِن أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ ضِعْفَهُ
مِثْلَ ضِعْفِهِ عَادٍ وَثَمُودَ ۝

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ

a 1108.

beraden verwierpen; zij besloten hun hart niet voor de waarheid te openen, opdat deze er niet in zou gaan, noch het oor er aan te leenen, opdat zij de prediking van den Heiligen Profeet niet hoorden.

1150 De hier genoemde tijdperken zijn dezelfde als die, welke elders vermeld zijn en duiden slechts zoovele fasen aan, die een ding heeft doorloopen. Hier wordt ons gezegd, dat de aarde zes fasen heeft doorloopen. Zij wordt eerst beschreven als te zijn geschapen in twee tijdperken, d.w.z. zij heeft twee fasen doorloopen. De eerste fase was die, waarin zij in gloeienden toestand verkeerde en de tweede die, waarin een korst werd gevormd. Dan zijn er de vier fasen van vs. 10; het maken van bergen, en het zegenen van de aarde of het doen stroomen van wateren en ten laatste de schepping van voedingsmiddelen daarop, waarin de schepping van het plantenleven in de derde fase en die van het dierlijk leven in de vierde vervat zijn.

1151 *Die is damp.* Dat is de eerste fase. Deze beschrijving van den hemel toont bovendien aan, dat de Heilige Qoer-ân het met de toen heerschende denkbeelden over den hemel niet eens was.

1152 De twee tijdperken voor het scheppen van hemellichamen komen overeen met de twee tijdperken voor het scheppen van de aarde in vs. 9. De laatste woorden van vs. 11 doelen er op, dat er in het gansche heelal één wet heerscht.

Dien niets dan God, zeiden zij: Indien het Onzen Heer had behaagd, zou Hij zekerlijk engelen hebben nedergesonden; derhalve waarlijk, wij zijn degenen die niet in datgene gelooven, waarmede gij gezonden zijt.

15 En aangaande 'Ad, zij waren ten onrechte hoogmoedig in het land, en zij zeiden: Wie is sterker in kracht dan wij? Zagen zij niet, dat God Die hen geschapen had, sterker was in kracht dan zij, en zij loochenden Onze mededeelingen?

16 Derhalve zonden Wij over hen een hevigen wind in onzalige dagen, opdat Wij hen de kastijding der schande in het leven dezer wereld zouden doen smaken; en de kastijding van het hiernamaals is zekerlijk schandelijker, en zij zullen niet geholpen worden.

17 En aangaande Tsamoed, Wij leidden hen, maar zij verkozen de dwaling boven de leiding; derhalve overviel hen de geesel eener vernederende kastijding om wat zij verdienden.

18 En Wij bevrijdden degenen die geloofden en zich (voor het kwaad) hoedden.

وَمَنْ خَلَقَهُمْ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ
قَالُوا كَوْشَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً
فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَفَرُونَ ①

فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ
بِعِزِّ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا
قُوَّةً أَوْ كَمْ يُبْرِدُوا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي
خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ
كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ②

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي
آيَاتٍ نَحْسَاتٍ لِنُبْذِلَهُمْ عَذَابَ
الْغَزِيِّ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْعَذَابِ
الْآخِرَةِ آخِرَى وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ③

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَّيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعُلَى عَلَى الْهُدَى فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ
عَذَابَ الْهَمُونَ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ④

وَجَعَلْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ⑤

PARAGRAAF 3

Getuigenis van den Mensch tegen Zichzelf

19—23. Getuigenis der ooren en oogen. 24, 25. Verontschuldigungen.

19 En ten dage als de vijanden Gods tot het vuur verzameld zullen worden, zullen zij dan tot groepen worden gevormd.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ
فَهُمْ يُوْتَرَعُونَ ⑥

20 Tot, wanneer zij daartoe komen, hun ooren en hun oogen en hun lichamen tegen hen zullen getuigen omtrent wat zij gedaan hebben.

21 En zij zullen tot hun lichamen zeggen: Waarom hebt gij tegen ons getuigd? Zij zullen zeggen: God, Die elk ding heeft doen spreken, heeft ons doen spreken, en Hij heeft u in het eerst geschapen, en tot Hem zult gij worden wedergebracht,

22 En gij bedekte u niet, opdat uw ooren *en* uw oogen *en* uw lichamen niet tegen u zouden getuigen, maar gij dacht, dat God het meeste van wat gij gedaan had, niet kende.

23 En dat was uw (booze) gedachte, die gij omtrent uw Heer dacht, die u in het verderf heeft gestort; derhalve zijt gij van degenen geworden, die verlorenen zijn.

24 En indien zij het geduldig uithouden, dan nog is het vuur hun woning, en indien zij om welwillendheid vragen, dan zijn zij niet onder degenen wien welwillendheid zal worden geschonken.

25 En Wij hebben voor hen gezellen bestemd, zoodat zij hun schoon hebben doen toeschijnen wat vóór hen en wat achter hen is, en het woord is tegen hen bewaardheid — onder de volken van djinn en menschen, die vóór hen zijn heengegaan — dat zij waarlijk verliezers zullen zijn.

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهُمْ مَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا الْجُودُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا فَاَلَوْ أَنظَقْنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَآلِئِهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ فِي أَصْحَابِكُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِن يَصْضُرُوا قَالَ تَاءِ مَثْوَىٰ لَهُمْ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرُونًا فَزَيَّنَّوْا لَهُمْ مِمَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِمَّا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ سُنَنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾

Ar. noch.

Ar. noch.

PARAGRAAF 4

De Geloovigen gesterkt

26—29. Plannen der ongeloovigen om den Heiligen Qoer-ân te verbieden. 30—32. De geloovigen door engelen gesterkt.

26 En degenen die niet gelooven, zeggen: Luister niet naar dezen Qoer-ân en maak drukte daarin, wellicht zult gij de overhand hebben.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا الْهَيْدَا
الْقُرْآنَ وَالْعَوْفِيهِ لَعَلَّكُمْ تُغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾

27 Derhalve zullen Wij degenen die niet gelooven, zekerlijk een gestrenge kastijding doen smaken, en Wij zullen hen zekerlijk beloonen, om de booze werken die zij plachten te doen.

فَلَنُنَاقِضَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَهْدًا شَدِيدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

28 Dat is de vergelding der vijanden Gods — het vuur; voor hen zal daarin het huis van lang verblijf zijn; een vergelding omdat zij Onze mededeelingen plachten te loochenen.

ذَٰلِكَ جَزَاءُ عَادَآءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ
فِيهَا دَامُوا الْخَالِدِينَ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾

29 En degenen die niet gelooven, zullen zeggen: Onze Heer! toon ons degenen uit het midden van de djinn en de menschen, die ons verleid hebben, opdat wij hen onder onze voeten zullen vertrappen, zoodat zij onder de laagsten zullen zijn.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ
أَضَلْنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمْ
تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْسَافِلِينَ ﴿٢٩﴾

30 (Aangaande) degenen die zeggen: Onze Heer is God, en op den rechten weg blijven, op hen dalen de engelen neder, zeggende: Vrees niet, en treur ook niet, en ontvang de blijde tijdingen van den tuin, die u beloofd werd:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَفْتَمُوا
تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا
وَلَا تَحْزَنُوا وَابْشُرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي
كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾

31 Wij zijn uw bewakers in het leven dezer wereld en in het hiernamaals, en gij zult daarin hebben wat uw zielen wenschen en gij zult daarin hebben wat gij vraagt: 1153

نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَلكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُونَ
فِي السَّمِئَاتِ ﴿٣١﴾

1153 Dit vers en het hieraan voorafgaande toonen duidelijk aan, dat de engelen in dit leven op de geloovigen nederdalen en hun de blijde tijding geven,

32 Een onthaal van den Vergevensgezinde, den Genadige.

رُزِلَ مِنْ عَفْوِهِ رَحِيمٌ ۝

PARAGRAAF 5

Uitwerking van de Openbaring

33—36. Het kwade af te werfen met het goede. 37—39. De openbaring brengt licht en geeft leven. 40—43. De valsheid kan daartoe niet komen. 44. Ze is een geneesmiddel.

33 En wie spreekt beter dan hij, die tot God roept, terwijl hij het goede doet en zegt: Waarlijk, ik ben (een) van degenen die zich onderwerpen?

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝

Ar. noch.

34 En niet gelijk zijn het goede en het kwade. Weer (het kwade) af met wat best is, a en zie! hij, tusschen wien en u vijandschap is, zal zijn, of hij een boezem vriend was.

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۗ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ۝

a 928.

Ar. tus-
schen u.

35 En niemand wordt het geschonken, behalve degenen die lijdzaam zijn, en niemand wordt het geschonken, behalve dengene die een groot geluk hebben.

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۖ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا ذُو حِظٍّ عَظِيمٍ ۝

36 En indien een inmen-
ging van den duivel u kwaad berokkent, 1154 zoek een toevlucht bij God; waarlijk, Hij is de Hoorende, de Wetende.

وَإِنَّمَا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ ۖ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝

37 En onder Zijn teekenen zijn de nacht en de dag en de zon en de maan; buig u niet voor de zon neder, noch voor de maan; en buig u neder voor God, Die ze geschapen heeft, indien gij Hem dient.

وَمِنَ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۗ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ رِيبًا تَعْبُدُونَ ۝

dat zij geen vrees moeten hebben. Het is een dwaling te denken, dat deze komst van de engelen op het volgende leven betrekking heeft. 35) Juist in dit leven, wanneer de geloovigen vervolgd en onderdrukt worden en wanneer de machten des kwaads de bovenhand hebben, zijn die verzekeringen hoogst noodig.

1154 De duivel duidt hier de kwaadstichters aan, die de vooruitgang van de waarheid bemoeilijken.

38 Maar indien zij hoogmoedig zijn, verheerlijken degenen die met uw Heer zijn, Hem toch gedurende den nacht en den dag, en zij zijn niet moede. ^a

a 538.

39 En onder Zijn teekenen is dit, dat gij de aarde stil ziet maar wanneer Wij er water op zenden, beweegt zij zich en zwelt op; ^b waarlijk, Hij Die haar leven geeft, is de Gever van leven aan de dooden; waarlijk, Hij heeft macht over elk ding. ¹¹⁵⁵

b 22 : 5.

40 Waarlijk, degenen die aangaande Onze mededeelingen van den rechten weg afdwalen, zijn voor Ons niet verborgen. Wat! is hij die in het vuur geworpen is, dan beter, of hij die ten dage der opstanding in veiligheid komt? Doe wat gij wilt; waarlijk, Hij ziet wat gij doet.

41 Waarlijk, degenen die niet in de Herinnering geloofden, toen die tot hen kwam, ... en waarlijk, het is een Machtig Boek:

42 De valsheid zal daartoe niet komen, van vóór hem noch van achter hem; een openbaring van den Wijze, den Geloofde.

43 Er wordt u niets anders gezegd, dan wat inderdaad tot de apostelen vóór u gezegd werd; waarlijk, uw Heer is de Heer der vergiffenis en de Heer der pijnlijke vergelding.

44 En indien Wij dien een *Qoer-ân* in een vreemde taal hadden gemaakt, zouden zij

فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
يَسْتَحْسِنُونَ لَهُ يَا بَيْتِلِ وَالتَّهَارِ وَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ^{الصَّحَّة}

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً
فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَ
رَبَّتْ إِنَّ الَّذِينَ أَحْيَاها لَسَمِعُوا لَمَوْذِ
ئِنَّا عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ^٥

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادُونَ فِي آيَاتِنَا لَا
يَحْقِقُونَ عَلَيْهَا آسَنَ يُلْقَى فِي النَّارِ
خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ^٥

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَنَبَّأ جَاءَهُمْ
وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَرَبِيٌّ ^٥

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ
وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ^٥

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدَّ قَبْلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ
وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ^٥

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَجَبِيًّا لَقَالُوا

1155 De uitwerking die de regen op de aarde heeft, wordt vergeleken bij de uitwerking van den Heiligen *Qoer-ân* op de harten der menschen, en aldus wordt de aandacht gevestigd op de getuigenis van de waarheid van den Heiligen *Qoer-ân*. Het woord *dooden* in *Gever van leven aan de dooden*, beteekent degenen die geestelijk dood zijn.

zekerlijk hebben gezegd: Waarom zijn zijn mededeelingen niet duidelijk gemaakt? Wat! (is) een vreemde (taal) en het Arabisch (gelijk)? 1156 Zeg: Het is voor dengenen die gelooven, een leiding en een geneesmiddel; en (aangaande) degenen die niet gelooven, er is een zwaarte in hun ooren en het is hun duister; dezen zullen van een ver verwijderde plaats worden toegeroepen.

لَوْ لَا فَصَّلْتُ آيَاتِهِ أَعَجَبِي وَعَرَبِي
 قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً
 وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ
 وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَٰئِكَ
 يُنَادُونَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ⑥

PARAGRAAF 6

Geleidelijke Verspreiding der Waarheid

45—47. Zekerheid der kastijding. 48. Valsche goden zullen niet helpen. 49. Zij wanhopen, als het kwaad hen treft. 50. Loochening van het uur. 51. Bede om de verwijdering daarvan. 52—54. De waarheid wint veld.

45 En voorzeker gaven Wij Mozes het Boek, maar zij verschilden daaromtrent; en indien er van uw Heer niet alreede een woord ware uitgegaan, het oordeel zou tusschen hen zekerlijk gegeven zijn, en waarlijk, zij zijn in onrustbarenden twijfel daaromtrent.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخُتِلِفَ
 فِيهِ ۗ وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ
 رَبِّكَ لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّهُمْ لَكُنِي
 شَاكِيْنَ مِنْهُ مُرِيْبِيْنَ ⑤

46 Wie het goede doet, het is voor zijn eigen ziel, en wie het kwade doet, het is tegen haar; en uw Heer is geenszins onrechtvaardig jegens de dienaren.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ
 أَسَاءَ فَعَلِيَهَا ۖ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَالَمِيْنَ ⑥

DEEL XXV

47 Aan Hem is de kennis van het uur overgedragen. En er komt geen van de vruchten uit haar omhulsels, noch is

إِلَيْهِ يَرْدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۗ وَمَا

1156 D.w.z. een vreemde taal zou het Arabisch in het gemakkelijk uitdrukken van gedachten niet kunnen evenaren. Maar *A'djam* beteekent ook duister, terwijl *'Arabi* datgene beduidt, wat duidelijk is gemaakt; bijgevolg kan deze plaats beteekenen: En indien Wij den *Qoer-ân* duister hadden laten blijven, enz. De eerste uitspraken van den Heiligen *Qoer-ân* aangaande het lot der verdorvenen, zijn meestal met metaphorische taal omkleed en de alternatieve betekenis schijnt meer met het verband overeen te stemmen.

een vrouwelijk persoon zwanger, noch baart zij dan met Zijn kennis; en ten dage als Hij hun zal toeroepen: Waar zijn (degenen die gij) Mijn deelgenooten (hebt genoemd)? zullen zij zeggen: Wij verklaren U, niemand onzer is een getuige.

48 En wat zij tevoren aanriepen zal van hen verdwijnen, en zij zullen zeker weten, dat er geen ontkomen voor hen is.

49 De mensch is het nimmer moede om het goede te bidden en indien het kwade hem aanraakt, is hij dan wanhopig, hopeloos.

50 En indien Wij hem van Ons genade laat smaken na eenig kwaad, dat hem heeft aangeraakt, zou hij zekerlijk zeggen: Dit is van mij, en ik denk niet, dat het uur zal geschieden, en indien ik tot mijn Heer word wedergezonden, zal ik bij Hem waarlijk het goede hebben; maar Wij zullen degenen die niet geloofden, zekerlijk inlichten omtrent wat zij gedaan hebben, en Wij zullen hen zekerlijk een harde kastijding doen smaken.

51 En wanneer Wij den mensch een gunst betoonen, wendt hij zich af en trekt zich terug; en wanneer een kwaad hem aanraakt, doet hij lange smeebeden.

52 Zeg: Zeg mij, indien het van God komt en gij daarin niet gelooft, wie is in grootere dwaling dan hij, die in een verlengden wederstand is?

53 Wij zullen hun weldra Onze teekenen in *afgelegen streken* en *onder hun eigen volk* toonen, 1157 tot het hun

Of, de uiteinden.
Of, in ... zielen.

تَخْرُجُ مِنْ تَمَرَاتٍ مِنْ أَكْثَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضْمُ
إِلَّا يُولِيهُنَّ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ آيُنُ
شُرَكَائِي قَالُوا أَدْثَلُ مَا مِمَّا مِنْ شَهِيدٍ ①

وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ
قَبْلُ وَطَوَّأُوا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِيصٍ ②

لَا يَسْعَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دَعَاءِ الْخَيْرِ
وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْأَلُ قَوْمًا ③

وَلَيْنَ أَذَقْتَهُ رَحْمَةً مِمَّا مِنْ بَعْدِ
ضَرَاءٍ مَسَّهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي
وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَا كَيْنَ
رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنْ لِي عِنْدَهُ لِلْحُسْنَىٰ
فَلَكُنْتُمْ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنَذِقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ④

وَإِذَا أَعْمَنَّا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ
وَنَا بَجَانِبِهِ ⑤ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذَادُ
دُعَاءٍ عَرِيضٍ ⑥

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَصَلُّ وَمَنْ
هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ⑦

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ

1157 Zoowel de menschen van de grenzen van Arabië als die uit het midden der bewoners van Mekka zelf gevoelden zich tot den Islâm aangetrokken. Dit

gansch duidelijk zal worden, dat het de waarheid is. Is het, wat uw Heer aangaat, niet genoegzaam, dat Hij van elk ding Getuige is?

54 Nu waarlijk, zij verkeerren in twijfel omtrent de ontmoeting huns Heeren; nu waarlijk, Hij omvat elk ding.

حَتَّىٰ يَتَّبِعِينَ لَهُمُ اللَّهُ الْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ
يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٤﴾

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ
أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ﴿٥٥﴾

was een duidelijk teeken, dat de waarheid ondanks den scherpsten tegenstand vooruitging en dat een onzichtbare hand werkte tot steun van den Heiligen Profeet; immers, was dat niet het geval geweest, dan zou de krachtige en vastberaden tegenstand, dien zij ontmoette, den Islâm totaal vernietigd hebben. Dat was een teeken voor de bewoners van Mekka. Maar het woord *âfâq*, d.i. *grenzen* of *uiteinden der aarde* of *haar afgelegen zijden*, toont aan, dat deze plaats beteekent, dat de Islâm zich tot in de verst verwijderde streken der aarde zal verspreiden, terwijl *anfoesi-him*, *hun eigen volk* of de Arabieren aanduidt. Wat hier verklaard wordt is dus dit, dat de Islâm zich snel zal verspreiden, niet alleen in Arabië, maar ook in verafgelegen streken der aarde; deze voorspelling is vervat in een hoofdstuk, dat te Mekka werd geopenbaard, toen de Moeslims scherp vervolgd werden en de boodschap van den Islâm oogenschijnlijk weinig hoop had, waar dan ook te worden aangenomen.

HOOFDSTUK XLII
DE BERAADSLAGING
(Asj-Sjôerâ)
GEOPENBAARD TE MEKKA
(5 paragrafen en 53 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Goddelijke genade in het waarschuwen.
- Par. 2. Er zal een oordeel gegeven worden.
- Par. 3. Gods behandeling is rechtvaardig.
- Par. 4. De geloovigen moeten geduldig zijn.
- Par. 5. De openbaring leidt recht.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het derde hoofdstuk van de *Hâ mim*-groep en staat bekend onder den naam van *De Beraadslaging*. De titel is ontleend aan vs. 38, dat de Moeslims beveelt zich tot regel te stellen, bij alle gewichtige zaken met elkaar te raadplegen. Dit bevel legt inderdaad den grondslag van een regeering door beraadslaging of een parlementaire regeering.

Wat het jaar der openbaring en het verband betreft, zie de algemeene opmerkingen over hoofdstuk 40. Daar de gevolgen van het verwerpen der waarheid reeds in het vorige hoofdstuk behandeld zijn, wordt ons hier medegedeeld, dat de Goddelijke genade alle andere Goddelijke attributen overheerscht, en bijgevolg zegt de eerste paragraaf, dat zelfs het waarschuwen een genadige daad van den kant van het Goddelijk Wezen is, want Hij openbaart Zijn wil door Zijn profeet, terwijl Zijn engelen vergiffenis voor de menschen vragen. De tweede paragraaf verklaart, dat het Goddelijk oordeel gegeven moet worden om verschillen bij te leggen. De derde geeft blijde tijdingen aan de geloovigen. De vierde vestigt de aandacht op het feit, dat zelfs de onrechtvaardigen niet onverwacht om hun tekortkomingen gestraft worden, maar dat God, hun Schepper, geduld met hen heeft en zelfs hun leed wegneemt; daarom moeten de geloovigen geduldig zijn onder beproevingen en hun vijanden vergeven. De laatste paragraaf verklaart, dat de Heilige *Qoer-ân* recht leidt, daar hij een openbaring van het Goddelijk Wezen is; daarom zullen zij, die zijn voorschriften niet volgen, in armzaligen toestand verkeerren.

PARAGRAAF 1

Goddelijke Genade in het waarschuwen

1—4. God openbaart Zijn wil steeds aan Profeten. 5. De engelen vragen vergiffenis voor allen, die op de aarde zijn. 6. God waakt over allen. 7. De Heilige Profeet waarschuwt. 8, 9. God is de ware Beschermmer.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

a 1141.

1 Geloofde, Glorierijke, a

2 Wetende, Hoorende,

Machtige God. 1158

3 Alzoo openbaart God, de Machtige, de Wijze, tot u, en (alzoo openbaarde Hij) tot degenen vóór u.

4 Aan Hem behoort al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, en Hij is de Hooge, de Grootte.

5 De hemelen scheuren van boven hen schier vaneen en de engelen verkondigen den lof van hun Heer en vragen vergiffenis voor degenen die op de aarde zijn; 1159 nu waarlijk, God is de Vergevensgezinde, de Genadige.

6 En (aangaande) degenen die bewakers buiten Hem nemen, God waakt over hen, en gij zijt geen waker over hen.

7 En alzoo hebben Wij u een Arabischen Qoer-ân geopenbaard, opdat gij de moederstad en degenen daaromheen zoudt waarschuwen, en opdat gij waarschuwen zoudt voor den dag der vergadering, waaraan geen twijfel is; een partij zal in den tuin zijn en (een andere) partij in het brandende vuur.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدًا

عَسَقًا ① ②

كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ① وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ②

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَّقَطْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ ① وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ② وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ③ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ④

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ① اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ ② وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ③

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا ① لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ② وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ ③ لَا رَيْبَ فِيهِ ④ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ ⑤ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ⑥

1158 De eerste twee letters zijn dezelfde als die aan het begin van hoofdstuk 40. Wat de laatste drie letters betreft, 'ain duidt aan: 'alim of Wetende, sin: saml', of Hoorende, qaf: qadir of Machtig.

1159 Het Goddelijk mishagen over de verdorvenheid van den mensch is zeer groot, maar Zijn genade verdringt alles, zoodat Zijn engelen vergiffenis voor de menschen vragen.

Ar. noeh.

8 En indien het God had behaagd, zou Hij hen zekerlijk tot één volk hebben gemaakt maar Hij laat wien Hij wil in Zijn genade ingaan, en het zijn de onrechtvaardigen, die geen bewaker of helper zullen hebben.

9 Of hebben zij bewakers buiten Hem genomen? Maar God is de Bewaker, en Hij geeft leven aan de dooden en Hij geeft macht over elk ding.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يَدْعُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ
وَ الظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِي وَلَا يَنْصِيحُونَ

أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَالَهُ
هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

PARAGRAAF 2

Er zal een Oordeel gegeven worden

10 2. God beslist over alle verschillen. 13. De ware godsdienst der J. eten. 14. Een tijd wordt bepaald. 15. Er moet een strijd plaats hebben. 16. Bestrafing der ongeloovigen. 17, 18. Het uur is nabij. 19. Kracht en Macht van God.

10 En over welke zaak gij het ook oneens zijt, het oordeel daarover is (in) Gods (hand); dat is God, mijn Heer; op Hem vertrouw ik en tot Hem wend, ik mij menigvuldig.

11 De Schepper der hemelen en der aarde; Hij heeft vrouwen voor u uit uw zelf geschapen en ook weifjesdieren van het vee, u daardoor vermenigvuldigende; niets is als Zijn gelijkenis; en Hij is de Hoorende, de Ziende. 1160

12 Aan Hem behooren de schatten der hemelen en der aarde; Hij breidt de middelen van bestaan uit voor wien Hij wil en beperkt (ze); waarlijk, Hij is met elk ding Bekend.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
إِلَى اللَّهِ ذَلِكَ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

فَأَطْرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ
مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ
أَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ
شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

1160 Zoo bovenzinnelijk is het Goddelijk Wezen en zoo zeer boven alle begrippen van stoffelijke dingen verheven, dat men zich, zelfs overdrachtelijk, geen gelijkenis van Hem kan voorstellen, want niet alleen is niets *Hem gelijk*, maar ook is niets — zooals hier wordt verklaard — *als Zijn gelijkenis*.

Ar. dat.

13 Hij heeft u van den godsdienst duidelijk gemaakt wat Hij Noach voorschreef en datgene wat Wij u hebben geopenbaard en wat Wij Abraham en Mozes en Jezus voorschreven, *namelijk*: houd u aan gehoorzaamheid en wees daarin niet verdeeld; hard is voor de ongeloofigen datgene, waartoe gij hen roept; God kiest voor Zich wien Hij wil en leidt hem tot Zich, die zich menigvuldig (tot Hem) wendt.

14 En zij waren niet verdeeld, dan nadat de kennis tot hen was gekomen, uit onderlingen nijd; en indien van uw Heer niet een woord ware uitgegaan, tot een bestemden tijd, zou het oordeel tusschen hen zekerlijk gegeven zijn; en degenen wien het Boek na hen als een erfenis gegeven werd, verkeerden daaromtrent zekerlijk in onrustbarenden twijfel.

15 Blijf daartoe uitnoodigen en blij standvastig op den rechten weg, zooals u is bevolen, en volg niet hun lage begeerten, en zeg: Ik geloof in wat God van het Boek heeft geopenbaard, en mij is bevolen recht tusschen u te doen; God is onze Heer en uw Heer; wij zullen onze werken hebben en gij zult uw werken hebben; er is geen twist tusschen ons en u; God zal ons vergaderen, en tot Hem is de wederkomst.

16 En (aangaande) degenen die over God twisten, nadat Hem gehoorzaamheid is bewezen, hun twist zal nietig zijn bij hun Heer, en op hen is toorn, en voor hen is een gestrenge kastijding.

Ar. tus-
schen u.

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ
نُوحًا وَ الَّذِي آوَحَيْنَا إِلَيْكَ وَ مَا
وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَ عِيسَى
أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَ لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ
كَبُرَ عَلَى الشُّرَكَينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ
اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي
إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ①

وَ مَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمْ
الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ وَ لَوْ لَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى
لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ وَ إِنْ الدِّينَ أُوْرثُوا
الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَنَفَىٰ شَكَّ
مِنْهُ مُرِيبٌ ②

فَإِلَيْكَ قَادِرٌ وَ اسْتَقَمَ كَمَا أُمِرْتَ
وَ لَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَ قُلْ أَمِنْتُ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَ أُمِرْتُ
لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِرْبُكُمْ
لَنَا أَعْمَالُنَا وَ لَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حِجَّةَ
بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا
وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ③

وَ الَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مَا اسْتَجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ عَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ④

17 God is Hij, Die het Boek met waarheid en de weegschaal geopenbaard heeft ¹¹⁶¹ en wat zal u. doen weten, dat het uur wellicht nabij is.

18 Degenen die daarin niet gelooven, wenschen het te verhaasten en degenen die gelooven, zijn daarvoor in vreeze, en zij weten, dat het de waarheid is. Nu waarlijk, degenen die stijfzinnig over het uur twisten, verkeeren in *grootte dwaling*.

19 God is goedertieren jegens Zijn dienaren; Hij geeft onderhoud aan wien Hij wil; en Hij is de Sterke, de Machtige.

Ar. ver
wijderde.

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ
السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۝

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَشْفِقُونَ مِنْهَا
وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ إِلَّا الَّذِينَ
يَسَارُونَ فِي السَّاعَةِ لِكُلِّ صَافٍ
بَعِيدٍ ۝

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ
وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝

PARAGRAAF 3

Gods behandeling is rechtvaardig

20—23. Een ieder maait wat hij gezaaid heeft. 24. De waarheid zal bevestigd worden. 25, 26. God is Goedertieren. 27. Overvloed maakt den mensch opstandig. 28, 29. Hij vermenigvuldigt Zijn genade.

20 Al wie het gewin van het hiernamaals wenscht, hem zullen Wij meer van dat gewin geven; en al wie het gewin dezer wereld wenscht, hem geven Wij daarvan, en in het hiernamaals zal hij geen aandeel hebben.

21 Of hebben zij deelgenooten, die hun een godsdienst hebben voorgeschreven, dien God niet veroorlooft? En ware het niet het woord des oordeels, er zou zekerlijk een beslissing tusschen hen gegeven zijn; en waarlijk, de onrechtvaardigen zullen een pijnlijke kastijding hebben.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي
حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
شَيْءٍ ۝

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ
الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْ
لَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
وَرَأَى الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

1161 De *weegschaal* beteekent de *wet*, waarmee de rechten en plichten der menschen gewogen worden. Merk op, hoe de Heilige Goer-án ter aanduiding van geestelijke dingen termen bezigt, die op stoffelijke dingen toepasselijk zijn. Een recht begrip van dit punt ruimt vele moeilijkheden bij de bestudeering van het Heilige Boek uit den weg.

22 Gij zult de onrechtvaardigen zien vreezen, ter oorzaak van wat zij verdiend hebben, en het moet hen overkomen; en degenen die gelooven en het goede doen, zullen in de bloeiende weiden der tuinen zijn; zij zullen bij hun Heer hebben wat zij wenschen; dat is de groote goedertierenheid.

23 Dat is het waarvan God blijde tijdingen aan Zijn dienaren geeft, (aan) degenen die gelooven en goede werken doen. Zeg: Ik vraag er u geen belooning voor, behalve liefde voor verwanten; ¹¹⁶² en al wie het goede verdient, hem geven Wij daarin meer van het goede; waarlijk, God is Vergevensgezind, Dankbaar.

24 Of zeggen zij: Hij heeft een leugen tegen God verzonnen? Indien het God behaagde, zou Hij uw hart verzegelen; ¹¹⁶³ en God zal de valsheid te niet doen en de waarheid door Zijn woorden bevestigen; waarlijk, Hij is Bekend met wat in de harten is.

25 En Hij is het, Die van Zijn dienaren *hun* berouw aanneemt en de booze werken begunadigt, en Hij weet wat gij doet;

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا
وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ
لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ
هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي
الْقُرْبَىٰ وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ
فِيهَا حَسَنًا ط إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ شَكُورٌ ۝

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
فَإِنْ يَتَنَبَّأُ اللَّهُ بِحُجَّتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكْ
وَيَسِّرْ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُجِثِّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ
إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ
وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ
مَا تَفْعَلُونَ ۝

Ar. bor-
sten.

Ar. het.

1162 Dat de Heilige Profeet geen belooning vroeg, wordt in den Heiligen Goer-ân herhaaldelijk verklaard. *Liefde voor verwanten* was een der groote boodschappen, die hij bracht. De Arabieren waren één volk, maar zij waren hopeloos verdeeld, en hen vereenigen was het eerste groote werk, dat verricht moest worden. Deze woorden kunnen echter ook deze beteekenis hebben: Ik vraag er u geen belooning voor, behalve *liefde voor het bereiken van de nabijheid tot God*. Elders staat: „Ik vraag u daarvoor geen belooning, behalve dat hij, die wil, den weg tot zijn Heer neemt” (25 : 57)

1163 Het verzegelen van het hart van den Heiligen Profeet beteekent niet, dat het verzegeld werd voor de waarheid, die aan hem werd geopenbaard, maar

26 En Hij verhoort degenen die gelooven en goede werken doen, en geeft hun meer uit Zijn goedertierenheid; en (aangaande) de ongeloovigen, zij zullen een strenge kastijding hebben.

27 En indien God de voorziening voor Zijn dienaren overvloedig maakte, zouden zij zekerlijk op de aarde opstaan; maar Hij zendt ze neder overeenkomstig een maat, zooals het Hem behaagt; waarlijk, Hij is Zich Zijn dienaren bewust, Ziende.

28 En Hij is het, Die den regen nederzendt, nadat zij gewanhoopt hebben, en Hij spreidt Zijn genade uit; en Hij is de Bewaker, de Geloofde.

29 En een Zijner teekenen is de schepping der hemelen en der aarde en wat Hij in beide aan levende wezens verspreid heeft; en wanneer het Hem behaagt, is Hij almachtig om hen te vergaderen.

PARAGRAAF 4

De geloovigen moeten geduldig zijn

30—36. De Goddelijke behandeling van den mensch is door genade gekenmerkt. 37, 38. De geloovigen moeten het kwaad mijden en door beraadslaging geleid worden. 39—43. Zij hebben het recht om zich te verdedigen, maar lijdzaamheid is beter.

30 En welke ramp u ook overkomt, ze is wegens datgene wat uw handen hebben gewrocht, en (nochtans) vergeeft Hij de meeste (van uw zonden).

31 En gij kunt op de aarde niet ontkomen, en gij zult geen Bewaker of Helper buiten God hebben.

Ar. noch.

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ①

وَلَوْ بَدَّ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ②

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قُتِلُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ط وَهُوَ الْوَهَّابُ الْحَمِيدُ ③

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ④

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ⑤

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَاوِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ⑥

dat het beveiligd werd voor hun beschimpingen, want zij beschimpten den Heiligen Profeet en noemden hem een bedrieger.

32 En onder Zijn teekenen zijn de schepen in de zee, als bergen.

33 Indien het Hem behaagt, doet Hij den wind bedaren, zoodat zij onbeweeglijk op haar rug liggen; waarlijk, hierin zijn teekenen voor ieder lijdzame, dankbare;

34 Of Hij kan ze doen vergaan om wat zij verdiend hebben, en (zelfs dan) veel begenadigen;

35 En (opdat) degenen die over Onze mededeelingen twisten, weten, (dat) er voor hen geen toevluchtsoord is.

36 Derhalve, wat ding u ook gegeven wordt, dat is slechts een voorziening van het leven dezer wereld, en wat bij God is, is beter en duurzamer voor degenen die gelooven en op hun Heer vertrouwen.

37 En degenen die de groote zonden en onzedelijkheden vermijden; en wanneer zij toornig zijn, vergeven zij.

38 En degenen die naar hun Heer luisteren en het gebed onderhouden — en hun zaak wordt (door) onderlinge beraadslaging (beslist) — en die uitgeven van wat Wij hun hebben gegeven. ¹¹⁶⁴

39 En degenen die, wanneer een groot onrecht hen treft, zich verdedigen.

40 En de vergelding van het kwaad is een straf daaraan gelijk, maar wie vergeeft en zich betert, zal van God zijn belooning hebben; waarlijk, Hij heeft de onrechtvaardigen niet lief. ¹¹⁶⁵

Ar. *kwaad.*

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَنَ رَوَاكِدَ
عَلَى ظَهْرِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ
صَابِرٍ شَكُورٍ ۝

أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبْنَ وَأَعْيُنُ
عَنْ كَثِيرٍ ۝

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا
مَا لَهُمْ مِنْ مَخْرَجٍ ۝

فَمَا أَوْتَيْنَهُمْ مِنْ شَيْءٍ قَمَتَاءُ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَمَاعِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ
وَآبَقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ۝

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ
وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ
يَغْفِرُونَ ۝

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ ۗ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ
يَنْتَصِرُونَ ۝

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا ۗ فَمَنْ
عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۝

1164 Het is duidelijk dat de Moeslims in dit vroege tijdvak geen belangrijke zaken hadden te beslissen, waarvoor zij met elkander moesten beraadslagen; toch is tusschen de twee geboden, die de grondslag zijn van een waar Islamietisch

1165 Zie blz. 879.

Ar. verdedigt.
Ar. hij ...
is.

41 En wie zich *verdedigen*, nadat zij onderdrukt zijn — dezen zijn het, tegen wie geen weg is (om te berispen).

وَلَمَّا اتَّصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مَن سَبِيلٍ ①

42 De weg (om te berispen) is slechts tegen degenen, die de menschen onderdrukken en ten onrechte op de aarde opstaan; dezen zullen een pijnlijke kastijding hebben.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ②

43 En al wie lijdzaam en vergevengszind is — waarlijk, dat is (een) van de zaken, tot het verrichten waarvan moet worden besloten.

وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنَ عَزْمِ الْأُمُورِ ③

PARAGRAAF 5

De Openbaring leidt recht

44—47. Slechte toestand der onrechtvaardigen. 48. Ondankbaarheid van den mensch. 49, 50. God vermenigvuldigt. 51. Hoe openbaring geschonken wordt. 52, 53. De Heilige Qoer-ân is een licht.

44 En hij dien God in dwaling laat, a heeft na Hem geen bewaker; en gij zult de onrechtvaardigen, wanneer zij de kastijding zien, zien zeggen: Is er een weg om terug te keeren?

وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَدِيِّ مِّنْ بَعْدِهِ ④ وَتَدْرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّنْ سَبِيلٍ ⑤

45 En gij zult hen daarvóór gebracht zien, zich verootmoedigende van wege de vernedering, kijkende met een beschroomden blik. En

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ

a 19, 611.
718.

leven, een derde ingelascht, dat voorschrijft, dat er in den regel geraadpleegd moet worden. Het is duidelijk, dat dit gebod bedoeld is om hen er op voor te bereiden, de gewichtige staatszaken en alle zaken die met het wel en wee van het volk verband houden, te leiden: Trouwens, het woord *amr*, dat ik door *zaak* heb vertaald, beteekent *gebod*, en *amr-oei-Allah* of *Gods gebod* beteekent vaak de bevestiging van het koninkrijk Gods, dat een Islamietisch koninkrijk beduidt. Het gebruik van het woord *amr* heeft hier derhalve betrekking op het Islamietische koninkrijk, waarvan de zaken door beraadslaging moeten worden geleid. In dezen heeft de Islâm den grondslag gelegd voor een parlementaire regering, en deze gedachte komt duidelijk en praktisch tot uitdrukking in de eerste dagen van het Kalifaat, toen de *Chalifa* elke belangrijke zaak in handen moest stellen van een *Madjlis-i-Sjôerâ* (raad). Het is waarlijk vreemd, dat de Europeanen nu de parlementaire regering als een instelling beschouwen, die den Islâm absoluut onbekend en voor het Moeslims-volk ongeschikt is.

degenen die gelooven, zullen zeggen: Waarlijk, de verliezers zijn degenen, die ten dage der opstanding zichzelf en hun volgelingen hebben verloren. Nu waarlijk, de onrechtvaardigen zullen in een duurzame kastijding zijn.

46 En zij zullen buiten God geen vrienden hebben om hen te helpen; en hij dien God in dwaling laat, ^b zal geen weg hebben.

47 Luister naar uw Heer, al eer van God de dag komt, waaraan geen afkeeren zal zijn; gij zult te dien dage geen toevluchtsoord hebben, noch zult gij in staat zijn te loochenen.

48 Maar indien zij zich afwenden, hebben Wij u niet als een waker over hen gezonden; op u rust slechts (de plicht de boodschap) over te brengen; en waarlijk, wanneer Wij den mensch van Onze genade doen smaken, verheugt hij zich daarover; en indien hen een kwaad treft, wegens wat hun handen alreeds hebben gedaan, dan is de mensch waarlijk ondankbaar.

مِنَ الدَّالِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ حَفِيٍّ
وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخُسْرَيْنِ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَاهْلِيَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي
عَذَابٍ مُّقْتَدِرٍ ⑤

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُوهُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا
لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ⑥

إِسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ
مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ تُكْدِيرٍ ⑦

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِيظًا إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاءُ وَإِنَّا
إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَدَرَحَ
بِهَا وَإِنْ نَبْصَلُهُمْ سَيِّئَةً يُبَاقِدْ مَتَّ
أَيْدِيَهُمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ⑧

b 19, 611,
718.
Ar. hij zal.

1165 Hier wordt een gulden regel voorgeschreven, die betrekking heeft op het vergeven van het kwaad. De vastgestelde regel is deze, dat het kwaad vergolden moet worden met een straf, die daaraan evenredig is. Merk op, dat de straf die voor een kwaad toegediend wordt, een *sajji'ah* of een *kwaad* wordt genoemd, want de Arabieren spreken van de vergelding van een kwaad in termen van dat kwaad. Merk ook op, dat de straf evenredig moet zijn aan het kwaad. Voorts, dat vergiffenis niet over het hoofd wordt gezien, en ook niet zoodanig gepredukt, dat die onuitvoerbaar is. In den Islâm hebben wij noch het eene uiterste van *tand om tand* (Ex. 21 : 24—25), noch het andere uiterste van *zoo wie u op de rechterwang slaat, keert hem ook de andere toe* (Matth. 5 : 39), of *zoo iemand met u rechten wil, en uwen rok nemen, laat hem ook den mantel* (Matth. 5 : 40); het is de gulden en de schoone middelweg, dat vergiffenis geschonken kan worden, indien zij de zaak verbeteren en den misdadiger zelf goed doen zal. Het doel dat men zich voor oogen moet stellen, is *verbeteren*, onverschillig of het bereikt kan worden door een evenredige straf op te leggen of door vergiffenis te schenken.

Ar. vrouwe-
lijke per-
sonen.
Ar. manne-
lijke per-
sonen.

49 Aan God behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde; Hij schept wat Hij wil; Hij schenkt aan wien Hij wil *dochters* en schenkt aan wien Hij wil *zonen*.

50 Of Hij maakt hen van beide soorten, mannelijk en vrouwelijk; en Hij maakt wien Hij wil onvruchtbaar; waarlijk, Hij is de Wetende, de Machtige.

51 En het is niet voor welken sterveling ook (weggelegd), dat God tot hem toespreken behalve door ingeving of van achter een sluier, of door een gezant te zenden en met Zijn verlot te openbaren wat Hem behaagt; ¹¹⁶⁶ waarlijk, Hij is Hoog, Wijs.

52 En aldus openbaarden Wij op Ons bevel een geïnspireerd boek tot u. ¹¹⁶⁷ Gij wist niet wat het Boek was, noch (wat) het geloof (was), maar Wij maakten het tot een licht, daarmede leidende wien Wij willen van Onze dienaren; en waarlijk, gij wijst den weg naar het rechte pad:

53 Het pad Gods, aan Wien behoort al wat in de hemelen en al wat op de aarde is; nu waarlijk, tot God komen ten slotte alle zaken terug.

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُخَلِّقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَّا نَاكِرُونَ وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۝

أَوْ يَزُوجَهُمْ ذُرِّيًّا وَنِسَاءً وَ يَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝

وَمَا كَانَ لِيَشِيرَ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحِيًّا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآدَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ ۝

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِنبَاءُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَنْ نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَ إِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ط آخِرُ إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۝

1166 Overeenkomstig dit vers spreekt God op drie manieren tot den mensch: (1) Door *wahj*, dat letterlijk beteekent: een haastige inblazing of een gedachte waardoor de mensch beziel wordt. Dit is de eigenlijke openbaring niet, aangezien den ontvanger geen woorden worden medegedeeld. (2) Van achter een sluier, zooals een visioen of een *kasj*, in welke beide gevallen de persoon in den slaap of in wakenden toestand een visioen ziet, of een *ilham*, waarbij de ontvanger woorden hoort of geschreven ziet of die onwillekeurig uit. Deze laatste is de hoogste vorm van openbaring, welke niet-profeten ontvangen. (3) Wat technisch openbaring wordt genoemd, d.i. woorden die de engel den ontvanger der openbaring overbrengt. Dit wordt *wahj-i-mattoeww* of gereciteerde openbaring genoemd, en deze vorm van openbaring wordt slechts aan profeten Gods geschonken.

1167 Het Arabische woord is *rôeh*, dat zoowel *geest* als *openbaring* beteekent, want de openbaring geeft geestelijk leven. Vandaar de vertaling.

HOOFDSTUK XLIII

GOUD

(Az-Zoechroef)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(7 paragrafen en 89 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Goddelijke Eenheid.
- Par. 2. Het polytheïsme veroordeeld.
- Par. 3. Gods keuze van een profeet.
- Par. 4. Een middel om tot grootheid te komen.
- Par. 5. Faraö's tegenstand aan Mozes.
- Par. 6. Jezus als profeet.
- Par. 7. De twee partijen.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het vierde hoofdstuk van de *Hâ mim*-groep. De naam is ontleend aan de vermelding van *goud* in vs. 35, waar verklaard wordt, dat God een mensch niet kiest wegens zijn overvloed van goud en zilver, maar wegens de groote eigenschappen van hoofd en hart.

Het hoofdstuk begint, evenals alle hoofdstukken van deze groep, met een verklaring van de openbaring van den Heiligen *Qoer-ân* door den Almachtigen God. Daarna verklaart het, dat ondanks de buitensporigheid der Arabieren, de herinnering hun niet onthouden wordt. De Goddelijke Eenheid wordt vervolgens verklaard, omdat die het hoofddoel is, dat de Goddelijke openbaring moet bevestigen. De tweede paragraaf is gewijd aan een veroordeeling van de verschillende soorten van polytheïsme. De derde begint met een vermelding van Abraham, den vader van vele uitverkorenen Gods, en na van de verwerping van den Heiligen Profeet gewag te hebben gemaakt, beantwoordt die de tegenwerping, waarom geen invloedrijk of vermogend persoon uitverkoren werd om de Goddelijke boodschap over te brengen. Daarop volgt de vierde, die verklaart, dat slechte daden slechte gevolgen moeten hebben. De vijfde toont aan, hoe een groot regeerder als Faraö verdelgd werd, toen hij Mozes bestreed en de zesde maakt melding van Jezus' profetschap en het bezwaar der afgodendienaars daartegen; er wordt hun medegedeeld, dat Jezus slechts een profeet was en dat zijn positie hun afgodendienst niet rechtvaardigt. De laatste paragraaf stelt den laatsten toestand der twee partijen, de geloovigen en de ongeloovigen, tegenover elkaar.

PARAGRAAF 1

Goddelijke Eenheid

1—4. Een Arabische Qoer-ân. 5. De herinnering wordt een buitensporig volk niet onthouden. 6—8. Vroegere volken bespotten hun apostelen en werden vernietigd. 9—15. De Eenheid Gods afgeleid uit Zijn schepping en Zijn gunsten jegens den mensch.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Geloofde, Glorierijke God! a

a 1141.

b 1101.

2 Beschouw b het Boek, dat duidelijk maakt.

3 Waarlijk, Wij hebben het tot een Arabischen Qoer-ân gemaakt, opdat gij zoudt verstaan.

4 En waarlijk, het is in het oorspronkelijke van het Boek bij Ons, waarachtig verheven, vol van wijsheid. 1168

Of, grootheid.

5 Wat! zullen Wij de herinnering dan ganschelijk van u afwenden, omdat gij een buitensporig volk zijt?

6 En hoe menig profeet hebben Wij onder de ouden gezonden.

7 En geen profeet kwam tot hen, of zij bespotten hem.

8 Derhalve verdelgden Wij degenen, die in moed sterker waren dan dezen, en het voorbeeld der ouden is voorafgegaan.

9 En indien gij hun vraagt: Wie heeft de hemelen en de aarde geschapen, zullen zij zekerlijk zeggen: De Machtige, de Wetende heeft ze geschapen:

10 Hij Die de aarde tot een rustplaats voor u maakte, en daarop wegen voor u maakte, opdat gij recht zoudt gaan,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلٌّ حَكِيمٌ

أَفَتَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِي فِي الْأَوَّلِينَ
وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَامْضَى
مِثْلُ الْأَوَّلِينَ

وَلَكِنَّ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

1168 *Oemm-oe-l-Kitáb* beteekent letterlijk *moeder of oorspronkelijke van het Boek*, en het openingshoofdstuk van den Heiligen Qoer-ân staat ook onder dezen naam bekend, want het bevat in zijn wezen den geheelen Qoer-ân. Maar hier beteekent het de oorspronkelijke bron, waaruit de Heilige Qoer-ân komt; d.i. de Goddelijke Kennis.

11 En Hij Die water van de wolken nederzendt, overeenkomstig een maat; en Wij wekken daarmede een dood land op; alzoo zult gij worden voortgebracht:

12 En Hij Die paren van alles geschapen heeft en voor u *de schepen* en het vee heeft gemaakt, dat gij berijdt,

Ar. van de schepen.

13 Opdat gij stevig op hun ruggen zoudt zitten en aan de gunst van uw Heer zoudt gedenken, wanneer gij stevig daarop gezeten zijt, en zoudt zeggen: Glorie zij Hem, Die dit aan ons dienstbaar heeft gemaakt en wij waren niet in staat het te doen,

14 En waarlijk, tot onzen Heer moeten wij wederkeeren.

15 En zij schrijven Hem een deel Zijner dienaren toe; waarlijk, de mensch is klaarblijkelijk ondankbaar.

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم
مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾

لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ
رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا
سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا
كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا لَّا يَرَى
الْإِنْسَانُ لَكُمْ قُورُونِ مُمِِينَ ﴿١٥﴾

PARAGRAAF 2

Het Polytheïsme veroordeeld

16—19 Zij schrijven God dochters toe. 20—23. Zij volgen hun voorvaders. 24, 25. Het lot dergenen, die de waarheid verwerpen.

16 Wat! heeft Hij van wat Hij geschapen heeft, dochters tot Zich genomen en u uitverkoren om zonen te hebben? a

a 16 : 62.

17 En wanneer een hunner de tijding wordt gegeven van datgene, waarvan hij een gelijkenis voor den Weldadigen God plaatst, wordt zijn gezicht zwart en hij is vol van razernij.

18 Wat! datgene wat in versierselen is gemaakt en wat zich in twist niet verstaanbaar kan maken! 1169

أَمْ اتَّخَذَ مِنَّا يَخْلُقُ بَدَنًا وَأَصْفَاكُمْ
بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا صَرَبَ
لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا
وَهُوَ كَاطِمٌ ﴿١٧﴾

أَوْ مَنْ يُنشِئُوا فِي الْحَلِيِّةِ وَهُوَ فِي
الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾

1169 De Arabieren hadden hun godinnen en zij noemden de engelen dochters van God. Toch beschouwden zij de geboorte van een dochter als een ramp, gelijk

19 En zij maken de engelen — degenen die de dienaren van den Weldadigen God zijn — tot vrouwelijke (godheden). Wat! zijn zij getuigen van hun schepping geweest? Hun getuigenis zal opgeschreven worden en zij zullen worden ondervraagd.

20 En zij zeggen: Indien het den Weldadigen God had behaagd, zouden wij hen nooit hebben aanbeden. Zij hebben er geen kennis van; zij liegen slechts.

21 Of hebben Wij hun vóór dit een boek gegeven, zoodat zij daaraan vasthouden?

22 Neen! zij zeggen: Wij vonden onze vaders *een godsdienst volgen* en waarlijk, door hun voetstappen zijn wij geleid.

23 En zoo zonden Wij vóór u geen waarschuwer in een stad, of degenen die een gemakkelijk leven leidden, zeiden: Waarlijk, wij vonden onze vaders *een godsdienst volgen*, en waarlijk, wij zijn volgers van hun voetstappen.

24 (De waarschuwer) zei: Wat! al breng ik u ook een betere leiding dan *wat* gij uw vaders vond *volgen*? Zij zeiden: Waarlijk, wij zijn degenen die niet in datgene gelooven, waarmede gij gezonden zijt.

25 Derhalve legden Wij hun een vergelding op; en zie wat het, einde der verwerpers was.

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَاءً أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ ط
سَكَّتِبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ۝

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ
إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝

أَمْ اتَّيْنَهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَبِهِمْ
يَسْتَسْأَلُونَ ۝

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى
أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَرِهِمْ مُهْتَدُونَ ۝

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي
قَرْيَةٍ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا قَالُوا مُتَرَفُّوهُمْ أَمْ
إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا
عَلَى آثَرِهِمْ مُقْتَدُونَ ۝

فَلِأُولَئِكَ جِئْتُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ
عَلَيْهِ إِبَاءَهُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ
بِهِ كَافِرُونَ ۝

فَأَنْتَقِمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝

Ar. op een
godsdienst.

Ar. op een
godsdienst.

Ar. datgene
waarop.

in vs. 17 is vermeld. Vs. 18 geeft hun gedachten weer, of het doelt op de afgodsbeelden, die met versierselen waren bedekt.

PARAGRAAF 3

Gods Keuze van een Profeet

26—28. Abrahams prediking. 29, 30. Loochening van den Heiligen Profeet. 31—35. Waarom de keuze niet op den een of anderen beoemden leider valt.

26 En toen Abraham tot zijn oudere en zijn volk zei: Waarlijk, ik ben vrij van wat gij aanbidt

وَرَأَى قَالِ اِبْرٰهِيْمَ لَا يَبِيْهَ وَتَوْبَهُ اِنِّي
بِرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ①

27 Behalve Hem, Die mij geschapen heeft, want waarlijk, Hij zal mij leiden.

اِلَّا الَّذِي فَطَرَنِيْ فَاِنَّهُ سَيَهْدِيْ ②

28 En hij maakte het tot een woord ¹¹⁷⁰ om onder zijn nakomelingschap voort te duren, opdat zij zouden terugkeeren.

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِيْ عَقْبِهِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ③

29 Neen! Ik heb hun en hun vaders laten genieten, totdat de waarheid en een Apostel die (de waarheid) duidelijk maakte, tot hen kwamen.

بَلْ مَتَّعْتُ هٰؤُلَاءِ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى
جَآءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ④

30 En toen de waarheid tot hen kwam, zeiden zij: Dit is tooverij, en waarlijk, wij zijn degenen die er niet in gelooven.

وَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ
وَآتَا بِهٖ كُفْرُوْنَ ⑤

31 En zij zeggen: Waarom werd deze Qoer-ân niet tot een groot man van de twee steden geopenbaard? ¹¹⁷¹

وَقَالُوْا لَوْلَا نُنزِلَ هٰذَا الْقُرْآنُ عَلٰى
رَجُلٍ مِّنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيْمٍ ⑥

32 Deelen zij de genade van uw Heer uit? Wij deelen hun levensonderhoud onder hen in het leven dezer wereld uit, en Wij hebben sommigen hunner in *rang* boven de anderen verheven, opdat sommigen hunner de anderen tot onderwerping zouden brengen; en de genade van uw Heer is beter dan wat zij vergaren. ¹¹⁷²

اَهُمْ يَفْسِمُوْنَ رَحْمَتَ رَبِّكَ اِنْ حٰنُ
قَسَمْنَا بِيْنَهُمْ مَّعِيْشَتَهُمْ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ سَخِرَآءًا
وَرَحْمَتَ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُوْنَ ⑦

A.: rangen.

1170 D.i. de Goddelijke eenheid.

1171 De hier vermelde twee steden zijn Mekka en Taïf. Zij wilden slechts een aanzienlijk man van de wereld volgen. Zoo laag en wereldsch waren hun begeerten, dat zedelijke grootheid geen waarde in hun oogen hadden.

1172 D.w.z. gelijk er verschillen zijn in den uiterlijken toestand der men-

33 En ware het niet van wege het feit, dat alle menschen één klasse zouden zijn Wij zouden voor degenen die niet in den Weldadigen God gelooven, de daken hunner huizen en de trappen, waarlangs zij opklimmen, van zilver hebben gemaakt,

34 En de deuren hunner huizen en de rustbanken, waarop zij achterover leunen,

35 En van goud; en dit alles is niets dan een voorziening van het *leven dezzer wereld*, en het hiernamaals is bij uw Heer, slechts voor degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

Of, lagere leven.

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً
لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ
سُقْفًا مِنْ نِصْفِهِ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا
يُظْهِرُونَ ﴿٣٣﴾

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُررًا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ﴿٣٤﴾

وَرُحُرْقًا وَإِنْ كُنَّا لَلْبَاءِ مَتَاءً
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

PARAGRAAF 4

Een Middel om tot Grootheid te komen

36, 37. Slechte deelingen. 38, 39. Hun berouw. 40. Zij zijn doof en blind. 41, 42. De slechte gevolgen. 43. De Heilige Profeet moet aan de openbaring vasthouden. 44. Zij zal de Arabieren tot grootheid verheffen. 45. Alle profeten predikten de Eenheid.

36 En wie zich van de gedachtenis van den Weldadigen God afwendt, voor hem bestemmen Wij een duivel; derhalve wordt hij zijn metgezel. 1173

37 En waarlijk, zij wendden hen van het (rechte) pad af, en zij denken, dat zij recht geleid zijn.

38 Tot, wanneer hij tot Ons komt, hij zeggen zal: O, dat er tusschen mij en u den afstand van het Oosten tot het Westen ware; 1174 en slecht is de metgezel!

Ar. tus-schen u.

وَمَنْ يَعْصِ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ
لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾

وَأَنَّهُمْ لِيَصُدُّوهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَ
يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾

حَتَّى إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بُعْدُ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُ الْقَرْيَةَ ﴿٣٨﴾

schen, zoo zijn er ook verschillen in hun geestelijke en moreele eigenschappen, en Gods keuze voor het profetschap hangt niet van rijkdommen af, maar van de innerlijke waarde.

1173 Zooals de daarop volgende woorden aantoonen, is de duivel hier niemand anders dan de slechte vriend van den mensch, die hem tot het kwade leidt.

1174 Het woord, dat ik door *het Oosten en het Westen* vertaal, is *masjriqain*,

39 En daar gij onrechtvaardig zijt geweest, zal het u heden niet baten, dat gij deelgenooten van de kastijding zult zijn.

40 Wat! kunt gij dan den doove doen hooren of den blinde en hem die in duidelijke dwaling verkeert, leiden?

41 Maar indien Wij u wegnemen, zullen Wij hun dan nog een vergelding opleggen;

Ar. of.

42 *Veeleer* zullen Wij u zekerlijk datgene toonen, wat Wij hun hebben beloofd; want waarlijk, Wij zijn de Bezitters van volle macht over hen. 1175

43 Derhalve, houd vast aan datgene wat tot u is geopenbaard; waarlijk, gij zijt op het rechte pad.

Of, grootheid.

44 En waarlijk, het is een *herinnering* voor u en voor uw volk, en gij zult weldra worden ondervraagd.

45 En vraag dengenen Onzer apostelen, die Wij vóór u hebben gezonden: Hebben Wij ooit goden buiten den Weldadigen God gemaakt om aangebeden te worden?

وَلَنْ يَنْفَعَكُمْ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ
فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ⑤

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصَّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى
وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ⑥

فَأَمَّا نَذْرُهُمْ إِنَّكَ فَرِيقًا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ⑦

أَوْ نُورِيكَ الَّذِي وَعَدْتَهُمْ فَأَنَا
عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ⑧

فَأَسْتَمِيعُكَ يَا الَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ
عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ⑨

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ
تُسْأَلُونَ ⑩

وَسَأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ
رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ
إِلَهَةً يُعْبَدُونَ ⑪

PARAGRAAF 5

Faraö's Tegenstand aan Mozes

46, 47. Faraö en zijn volk bespotten Mozes' boodschap. 48—54. Teekenen worden getoond, maar vergeefs. 55, 56. Zij worden verdronken.

46 En voorzeker zonden Wij Mozes met Onze mededeelingen tot Faraö en zijn hoofden, en hij zei: Waarlijk, ik ben de apostel van den Heer der werelden.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑫

dat letterlijk beteekent: *de twee oosten*. Maar het dubbele getal duidt in zulke gevallen vaak het genoemde voorwerp met zijn tegendeel aan.

1175 In dit vers wordt de duidelijke belofte van straf, die de tegenstanders

47 En toen hij met Onze teekenen tot hen kwam, zie! (toen) lachten zij hen uit.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَضْحَكُونَ ①

48 En Wij toonden hun een teeken, maar het was grooter dan zijn gelijke, ¹¹⁷⁶ en Wij grepen hen aan met de kastijding, opdat zij zouden terugkeeren.

وَمَا نُؤْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ
مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَآخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ②

49 En zij zeiden: O toovenaar! roep uw Heer om onzentwil aan, gelijk Hij het verbond met u heeft gemaakt; wij zullen waarlijk de volgers van den rechten weg zijn.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الشُّجْرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا
عَهِدَ عِنْدَكَ ۖ إِنَّا لَنُكْفِرُكَ ③

50 Maar toen Wij de kastijding van hen wegnamen, zie! (toen) braken zij hun belofte.

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْتَلُونَ ④

51 En Faraö verkondigde onder zijn volk: O mijn volk! is het koninkrijk van Egypte niet mijn? En deze rivieren, die onder mij stroomen? Ziet gij dan niet?

وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ
أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِي ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ⑤

52 Neen! ik ben beter dan deze persoon, die verachtelijk is en die nauwelijks duidelijk kan spreken:

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۖ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ⑥

53 Maar waarom zijn op hem geen armbanden van goud geplaatst, of waarom zijn met hem geen engelen als gezellen gekomen?

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ
أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقَرَّرِينَ ⑦

54 En hij zette zijn volk tot lichtzinnigheid aan en zij gehoorzaamden hem; waarlijk, zij waren een overtredend volk.

فَأَسْحَفَتْ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ⑧

55 En toen zij Ons mishaagden, legden Wij hun een vergelding op en verdronken hen allen,

فَلَمَّا أَسْفَوْا ۖ أَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
أَجْمَعِينَ ⑨

van den Heiligen Profeet tijdens zijn leven overviel, in krachtige bewoordingen verklaard.

1176 Dit beteekent, dat er groote teekenen werden getoond, waarvan elk grooter was dan het voorgaande.

56 En Wij maakten hen tot iets dat voorbij is gegaan en een voorbeeld voor de latere geslachten,

تَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾

PARAGRAAF 6

Jezus als Profeet

57—60. Het bezwaar der bewoners van Mekka tegen Jezus. 61, 62. Jezus als teeken van het einde der Joodsche bediening. 63—65. Jezus' prediking en de ontvangst daarvan. 66, 67. Het uur.

57 En wanneer een beschrijving van den zoon van Maria gegeven wordt, zie! (dan) heft uw volk daarop een getier aan.

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمًا مِنْهُ يُصُدُّونَ ﴿٥٧﴾

58 En zij zeggen: Zijn onze goden beter of hij? ¹¹⁷⁷ Zij stellen het u niet voor, dan als twist; neen, zij zijn een twistgierig volk.

وَقَالُوا آلَ الْهَيْثُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدًّا لَا بَدْلَ لَهُمْ قَوْمٌ فَحِمْوْنَ ﴿٥٨﴾

59 Hij was niets dan een dienaar, wien Wij een gunst hebben geschonken, en Wij hebben hem den kinderen Israëls tot voorbeeld gesteld.

إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

60 En indien het Ons behaagd had, zouden Wij onder u zekerlijk engelen kunnen maken om regeerders in het land te zijn.

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

61 En waarlijk, het is de kennis van het uur; derhalve, twijfel er niet aan en volgt mij: dit is het rechte pad: ¹¹⁷⁸

وَإِنَّهُ لَعِلْمُ السَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرَنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

¹¹⁷⁷ Waarom, zeiden zij, zou hun nationale goden niet dezelfde eer worden bewezen, als de goden van een ander volk — namen niet de Christenen Jezus aan als God? Het antwoord hierop is in het daarop volgende vers vervat: Hij werd vereerd, niet omdat hij als een god werd beschouwd, maar omdat hij een uitverkoren dienaar van God was.

¹¹⁷⁸ Het verband toont duidelijk aan, dat het voornaamwoord *er* op den Heiligen *Goer-ân* slaat; het beteekent, dat de Heilige *Goer-ân* de kennis van het uur geeft, waarmee of de opstanding of de kastijding van zijn tegenstanders wordt bedoeld. Vatten wij het voornaamwoord *hōe* in *innahōe* op in den zin, dat het op Jezus slaat, dan beteekent het, dat Jezus de kennis van de kastijding van het Israëlietische volk gaf, daar hij zijn laatste profeet was, en dat na dien de gave van het profetschap van het huis Israëls weggenomen werd.

62 En laat de duivel u niet hinderen; waarlijk, hij is uw openlijke vijand.

وَلَا يَصِدَّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ
عَدُوٌّ مُّبِينٌ ⑩

63 En toen Jezus met duidelijke bewijsgronden kwam, zei hij: Ik ben inderdaad met wijsheid tot u gekomen, en opdat ik u een deel van datgene waaromtrent gij verschilt, duidelijk zal maken; derhalve, wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en gehoorzaam mij:

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ
جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَ لِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ
الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَ أَطِيعُوا ⑪

64 Waarlijk, God is mijn Heer en uw Heer; derhalve, dien Hem; dit is het rechte pad. a

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ⑫

a 19 : 36.

65 Maar de partijen onder hen verschilden; derhalve, wee over dengenen die onrechtvaardig waren, van wege de kastijding van een pijnlijken dag.

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ قَوْلًا
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْآيَةِ ⑬

66 Wachten zij op iets anders dan het uur, dat het onvoorziens over hen zal komen, terwijl zij (het) niet bemerkten?

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ
بَغْتَةً وَ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑭

67 De vrienden zullen te dien dage elkanders vijanden zijn, behalve degenen die zich (voor het kwaad) hoeden.

الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
إِلَّا الْمُتَّقِينَ ⑮

PARAGRAAF 7

De twee Partijen

68—73. Belooning der geloovigen. 74—78. Straf voor het kwaad. 79, 80. Hun beslissing. 81, 82. Loochening van het zoonschap. 83—86. De ondergang. 87—89. De Heilige Profeet moet wachten.

68 O Mijn dienaren! er is heden geen vrees voor u, noch zult gij treuren,

لِيُبَادِلَ الْأَخْوَافُ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَ لَا
أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ⑯

69 Degenen die in Onze mededeelingen geloofden en onderworpen waren:

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَ كَانُوا مُسْلِمِينَ ⑰

70 Treed den tuin binnen, gij en uw vrouwen; gij zult gelukkig worden gemaakt.

أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَ أَمْرَأَتُكُمْ
تُحْبَبُونَ ⑱

Of, metge-
zellen.

71 Er zullen voor hen gouden schalen en drinkbekers worden rondgebracht, en daarin zal datgene zijn, waarnaar hun zielen smachten en (waarin) de oogen behagen zullen scheppen, en gij zult daarin wonen.

72 En dit is de tuin, die u als een erfenis is gegeven, wegens wat gij gedaan hebt.

73 Voor u zijn daarin vele vruchten, waarvan gij zult eten.

74 Waarlijk, de schuldigen zullen in de kastijding der hel wonen.

75 Zij zal niet voor hen verminderd worden en zij zullen daarin wanhopen.

76 En Wij waren niet onrechtvaardig tegen hen, maar zijzelf waren onrechtvaardig.

77 En zij zullen uitroepen: O Mâlik! ¹¹⁷⁹ dat uw Heer een einde aan ons make. Hij zal zeggen: Waarlijk, gij zult blijven.

78 Voorzeker hebben Wij u de waarheid gebracht, doch de meesten uwer hebben een afkeer van de waarheid.

79 Of hebben zij een zaak geschikt? Maar waarlijk, Wij zijn de Schikkers. ¹¹⁸⁰

80 Of denken zij, dat Wij niet hooren wat zij verbergen en hun geheime besprekingen? Ja! en Onze boodschappers, bij hen, teekenen op.

81 Zeg: De Weldadige God heeft geen zoon; derhalve ben ik de eerste van degenen die dienen. ¹¹⁸¹

يَطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ
وَآكَوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ
وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝

وَ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا
تَأْكُلُونَ ۝

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ۝

لَا يَقْتُرِعُهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْسَوُونَ ۝
وَمَا ظَنَنْهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
هُمْ الظَّالِمِينَ ۝

وَنَادُوا يَلِيلِكَ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ
قَالَ إِنَّكُمْ مُكْذِبُونَ ۝

لَقَدْ جِئْتَكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرُكُمْ
لِلْحَقِّ كَرهُونَ ۝

أَمْ أَرْبُومًا أَمْرًا فَإِنَّا مُدْرِمُونَ ۝

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ
وَتَجْوَاهِرَهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۝

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا
أَوَّلُ الْعَبِيدِ ۝

1179 *Malik* beteekent letterlijk *Meester*. Hier duidt het den engel aan, die over de bewoners der hel gesteld is.

1180 D.i. hun plannen tegen den Heiligen Profeet zullen hem geen kwaad doen, want alle zaken worden in waarheid door God geschikt.

1181 Het woord *in* is hier *nâfijah* (d.w.z. als een ontkenning bedoeld). Reeds

82 Glorie zij den Heer der hemelen en der aarde, den Heer van den troon, boven wat zij beschrijven.

83 Derhalve, laat hen zich overgeven aan valsche gesprekken en zich vermaken, tot zij hun dag ontmoeten, waarmede zij bedreigd zijn.

84 En Hij is het, Die God in de hemelen en God op de aarde is; en Hij is de Wijze, de Wetende.

85 En gezegend is Hij, aan Wien het koninkrijk der hemelen en der aarde en wat tusschen beide is behooren, en bij Hem is de kennis van het uur, en tot Hem zult gij worden wedergebracht.

86 En degenen die zij buiten Hem aanroepen, hebben geen macht van bemiddeling, behalve hij die van de waarheid getuigt, en zij kennen (hem). 1182

87 En indien gij u hun vraagt, Wie hen geschapen heeft, zullen zij zekerlijk zeggen: God. *Vanwaar* zijn zij dan afgewend?

88 En zijn geroep (is Gode bekend): O mijn Heer! zij zijn menschen die niet gelooven. 1183

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾

فَدَارَ لَهُمْ يَخْوَصُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

وَلَكِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قَاتِلِي يُؤَذِّنُكُمْ ﴿٨٧﴾

وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

Of. hoe.

het gebruik van den Goddelijken naam *Rahmán* op deze plaats toont dat duidelijk aan; zie 19 : 92. Het zoonschap is in tegenspraak met het Goddelijk attriboot *rahmanijjat*.

1182 Hij die van de waarheid getuigt, is niemand anders dan de Heilige Profeet, en zij kenden hem goed, want hij was de *Amin* die nooit had gelogen.

Dit vers bevestigt in duidelijke bewoordingen niet alleen de bemiddeling van den Heiligen Profeet ten behoeve van zijn volgelingen, maar zegt ons ook, dat een duidelijk bewijs van zijn bemiddeling gegeven zal worden, door zijn volgelingen tot grootheid te verheffen, terwijl zijn vijanden verslagen zijn, daar hun afgoden niet te hunnen behoeve kunnen voorspreken.

1183 Aldus stort de man zijn hart uit, de man die, na jaren van hard werken onder zijn volk en na onderworpen te zijn aan de scherpste vervolgingen, bevindt, dat zij een aanslag op zijn leven beramen. Hij bidt niet om hun verdelging, maar eenvoudig, opdat zij zullen gelooven.

89 Derhalve, wend u van hen af en zeg: Vrede, want zij zullen weldra te weten komen.

فَاَصْفَعْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

HOOFDSTUK XLIV

DE DROOGTE

(*Ad-Doechân*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(3 paragrafen en 59 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. Op de lichtere straf volgt de zwaardere.

Par. 2, 3. Het goede en het kwade vergolden.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het vijfde hoofdstuk van de *Hâ mim*-groep. De titel, *De Droogte*, is ontleend aan de voorspelling van de droogte in vs. 10. Op deze voorspelling volgt een andere, die er op wijst, dat een zwaardere straf volgen zou, indien de ongehoovigen zich niet bekeerden. Daarna wordt het geval van Faraö aangehaald, die verdronken werd, omdat zijn hart verstokte. De overige twee paragrafen van het hoofdstuk zijn gewijd aan een beschrijving van den toestand der rechtschapenen en verdorvenen, waarin wij verklaard vinden, dat ieder hunner naar zijn verdiensten beloond wordt. Dit hoofdstuk is als het ware een uiteenzetting van wat er bedoeld wordt met den ondergang der Qoereisjieten, die aan het einde van het vorige hoofdstuk vermeld is. De hongersnood was de lichtere straf, terwijl *de geweldigste aangripping* van vs. 16 een voorspelling was, die betrekking had op de volslagen nederlaag der Qoereisjieten, welke teweeggebracht zou worden in de oorlogen, die op de Vlucht naar Medina volgden.

PARAGRAAF 1

Op de lichtere Straf volgt de zwaardere

1—5. Een beslissing. 6—9. Een genadige Heer. 10—15. Een voorspelling aangaande den hongersnood en hun bede om dien weg te nemen. 16. Zij vervallen tot hun verdorvenheid en een zwaardere straf volgt. 17—29. Faraö en zijn volk werden verdronken, omdat zij niet naar de waarschuwing luisterden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Geloofde, Glorierijke God! a

2 Beschouw b het Boek, dat (de waarheid) duidelijk maakt.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدًا

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ

a 1141.

b 1101.

3 Waarlijk, Wij hebben het in een gezegenden nacht geopenbaard ¹¹⁸⁴ — waarlijk, Wij waarschuwen immer —

4 Daarin wordt iedere wijze zaak duidelijk gemaakt, ¹¹⁸⁵

5 Een gebod van Ons; waarlijk, Wij zijn de Zenders (van apostelen),

6 Een genade van uw Heer; waarlijk Hij is de Hoorende, de Wetende,

7 De Heer der hemelen en der aarde en van wat tus-schen beide is, indien gij overtuigd zijt.

8 Er is geen god dan Hij; Hij geeft leven en doet ster-ven; uw Heer en de Heer uwer vroegere vaderen.

9 Neen, zij verkeeren in twijfel, zij vermaken zich.

10 Derhalve, blijf op den dag wachten, wanneer de hemel een duidelijke droogte zal brengen,

11 Die de menschen za! be-vangen; dit is een pijnlijke kastijding.

12 Onze Heer! neem de kastijding van ons weg; waar-lijk, wij zullen gelooven. ¹¹⁸⁶

13 Hoe zullen zij herinnerd zijn, en een Apostel kwam hun (de waarheid) duidelijk maken,

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبْرَكَةٍ
إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ①

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ②

مُرَاتِنَ عِنْدَنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ③

رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ④

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ⑤

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ
وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ⑥

بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ⑦

فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ⑧

يَغشى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑨

رَبَّنَا اكشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ⑩

أَن لَّهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ⑪

118. Aan de openbaring van den Heiligen Qoer-an in een gezegenden nacht ligt een diepere beteekenis ten grondslag dan het bloote feit, dat de openbaring in der gezegenden nacht begon, die elders *lailat-oel-qadr* wordt genoemd (97 : 1), d.i. een der laatste tien nachten in de maand *Ramaðan*. De nacht duidt een tijd van duisternis aan, en vandaar een tijd van onwetendheid, wanneer ware kennis van de wereld verdwijnt. Zoo'n duisternis ging steeds de komst van een profeet vooraf, en toen de Heilige Profeet Moehammad verscheen, heerschte zulk een duisternis in alle landen. Deze nacht wordt een gezegende nacht genoemd, omdat daarop de grootste openbaring van het Goddelijk licht volgde.

1185 Omdat de Goddelijke openbaring de waarheid van de valsheid onderscheidt en den menschen de schatten der wijsheid onthult.

1186 De in deze verzen gemaakte vermeldingen zijn alle profetisch, evenzoo de verklaring in vs. 15: *Wij zullen de kastijding een weinig wegnemen, want op*

14 Nochtans keerden zij hem den rug toe en zeiden: Een (door anderen) onderrecht persoon, een bezetene.

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾

15 Waarlijk, Wij zullen de kastijding een weinig wegnemen, (maar) gij zult waarlijk (tot het kwade) terugkeeren.

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ﴿١٥﴾

16 Te dien dage als Wij (hen) met de geweldigste aangrijping zullen aangrijpen; waarlijk, Wij zullen een vergelding opleggen. 1187

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾

17 En voorzeker beproefden Wij vóór hen het volk van Faraö, en een edel apostel kwam tot hen,

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾

18 Zeggende: Draag de dienaren Gods aan mij over; waarlijk, ik ben een betrouwbaar apostel tot u,

أَن آدُوًّا لِّالَّذِينَ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

19 En verhef u niet tegen God; waarlijk, ik zal een duidelijk gezag tot u brengen:

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

20 En waarlijk, ik zoek een toevlucht bij mijn Heer en uw Heer, dat gij mij zult dooden:

وَإِنِّي عُدْتُ إِلَىٰ رَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾

21 En indien gij niet in mij gelooft, laat mij dan alleen.

وَإِن لَّمْ تُوْمِنُوا مِنِّي فَأَعْتَزِلُوكِنِ ﴿٢١﴾

22 En hij riep zijn Heer aan: Dezen zijn een schuldig volk.

فَدَعَا رَبَّهُ أَن هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾

23 Reis dan bij nacht met Mijn dienaren; waarlijk, gij zult vervolgd worden:

فَأَسْرِبْ بِيَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾

Ar. en dat.

Of, smaden.

het wegnemen van de droogte volgde de *geweldigste aangrijping*, die de verovering van Mekka met zich meebracht. Boechari gewaagt aldus: „Toen de Qoereisjieten den Helligen Profeet (mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten) wederstonden, bad hij, dat zij door jaren van droogte bevangen zouden worden, zooals de jaren van Jozef (d.i. zeven jaren); en hongersnood en ellende overvielen hen, totdat zij beenderen en doode lichamen aten; en een persoon placht naar den hemel te kijken, en hij zag tusschen hem en dien zooiets als rook van wege de harde bezoeking”

1187 Deze voorspelling schijnt betrekking te hebben op de nederlagen, die de Qoereisjieten in de oorlogen voortdurend zouden lijden, aanvangende met den oorlog bij Badr en uitlopende op de definitieve omverwerping van hun macht door de verovering van Mekka. Ibn-i-Mas'oe'd zegt, dat met *geweldigste aangrijping* bedoeld wordt: *de dag van Badr*.

Of, *kaïm*.

24 En laat de zee *tusschengelegen* achter; ¹¹⁸⁸ waarlijk zij zijn een leger, dat verdrinken zal worden.

25 Hoevele van de tuinen en bronnen hebben zij achtergelaten!

26 En korenvelden en voortreffelijke plaatsen!

27 En schoone dingen, waarin zij zich verheugden!

28 Zoo (was het), en Wij gaven die als een erfenis aan een ander volk. ^a

a 970.

29 En de hemel en de aarde hebben niet over hen geweend, noch werd hun uitsstel gegeven.

وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوَاطٍ إِنَّهُمْ جُنْدٌ
مُخْرَفُونَ ④

كَمْ تَرَكَوْا مِنْ جَنَّتٍ وَعَيْوِينَ ⑤

وَتَرَادُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ⑥

وَتَعْجَمَةٍ كَانُوا فِيهَا فِيكَيْهِينَ ⑦

كَذَلِكَ تَدَّ وَأَوْرَثَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ⑧

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا
كَانُوا مُنْظَرِينَ ⑨

PARAGRAAF 2.

Het Goede en het Kwade vergolden

30—33. De Israëlieten van Faraö bevrijd. 34—36. De Qoereisjieten loochenen de verantwoordelijkheid voor daden. 37. Verdelging van Toebba's volk. 38—42. Zekerheid van het oordeel.

30 En voorzeker bevrijlden Wij de kinderen Israëls van de vernederende kastijding,

31 Van Faraö; waarlijk, hij was hoogmoedig (en een) van de buitensporigen.

32 En voorzeker kozen Wij hen met (Onze) kennis boven de volkeren.

33 En Wij gaven hun van de mededeelingen, waarin een duidelijke zegen was.

34 Waarlijk, dezen zeggen:

35 Er is slechts onze eerste dood en wij zullen niet opgewekt worden:

36 Breng dan onze vaderen (terug), indien gij waarheidlievend zijt.

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ
الْعَذَابِ الْمُهِينِ ⑩

مِنْ فِرْعَوْنَ طِائِفًا كَانَ عَلِيًّا
مِنَ الْمُسْرِفِينَ ⑪

وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ⑫

وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهَا بَلَاءٌ مُبِينٌ ⑬

إِنَّ هَؤُلَاءَ لَيَقُولُونَ ⑭

إِنْ هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ

بِمُسْتَرْبِينَ ⑮

فَأْتُوا يَا آبَاءَنَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑯

¹¹⁸⁸ *Rahw*, hier vertaald door *tusschengelegen*, beteekent ook *kaïm*, d.w.z. er was geen storm op zee. toen de Israëlieten die verlieten.

14 Nochtans keerden zij hem den rug toe en zeiden: Een (door anderen) onder-richt persoon, een bezetene.

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مِّثْلُ نَحْنٍ ۗ

15 Waarlijk, Wij zullen de kastijding een weinig wegne- men, (maar) gij zult waarlijk (tot het kwade) terugkeeren.

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۗ

16 Te dien dage als Wij (hen) met de geweldigste aangrijping zullen aangrijpen; waarlijk, Wij zullen een ver- gelding opleggen. 1187

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ۗ

17 En voorzeker beproef- den Wij vóór hen het volk van Faraö, en een edel apos- tel kwam tot hen,

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۗ

18 Zeggende: Draag de dienaren Gods aan mij over; waarlijk, ik ben een betrouw- baar apostel tot u,

أَنْ أَدْرَأَ إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۗ

19 En verhef u niet tegen God; waarlijk, ik zal een dui- delijk gezag tot u brengen:

وَ أَنْ لَا تَعْلَمُوا عَلَى اللَّهِ مِنِّي أَنِّي أَنبِيٌّ مُبِينٌ ۗ

20 En waarlijk, ik zoek een toevlucht bij mijn Heer en uw Heer, dat gij mij zult dooden:

وَ إِنِّي عِدْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُونِ ۗ

21 En indien gij niet in mij geloof, laat mij dan alleen.

وَ إِنْ لَّمْ تُوْمِنُوا بِي فَأَعْتَزِلُونِ ۗ

22 En hij riep zijn Heer aan: Dezen zijn een schuldig volk.

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ۗ

23 Reis dan bij nacht met Mijn dienaren; waarlijk, gij zult vervolgd worden:

فَأَسْرِعْ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ۗ

Ar. en dat.

Of, smaden.

het wegnemen van de droogte volgde de *geweldigste aangrijping*, die de ver- overing van Mekka met zich meebracht. Boechari gewaagt aldus: „Toen de Qoereisjieten den Helligen Profeet (mogen vrede en de zegeningen Gods op hem rusten) wederstonden, bad hij, dat zij door jaren van droogte bevangen zouden worden, zooals de jaren van Jozef (d.i. zeven jaren); en hongersnood en ellende overvielen hen, totdat zij beenderen en doode lichamen aten; en een persoon placht naar den hemel te kijken, en hij zag tusschen hem en dien zooiets als rook van wege de harde bezoeking”

1187 Deze voorspelling schijnt betrekking te hebben op de nederlagen, die de Qoereisjieten in de oorlogen voortdurend zouden lijden, aanvangende met den oorlog bij Badr en uitlopende op de definitieve omverwerping van hun macht door de verovering van Mekka. Ibn-i-Mas'oe'd zegt, dat met *geweldigste aangrijping* bedoeld wordt: *de dag van Badr*.

51 Waarlijk, de rechtschapenen zijn op een veilige plaats,

52 In tuinen en (te midden van) bronnen;

53 Zij zullen *fijne* en dikke zijde dragen, tegenover elkander (zittende);

54 Zoo (zal het zijn), en Wij zullen hen met reine schoonen vereenigen. ^a

55 Zij zullen daarin in zekerheid om iedere vrucht roepen;

56 Zij zullen daarin den dood niet smaken, behalve den eersten dood, en Hij zal hen voor de kastijding der hel hoeden.

57 Een goedertierenheid van uw Heer; dit is het groote succes.

58 Derhalve hebben Wij het in uw taal gemakkelijk gemaakt, opdat zij gedachtig zouden zijn.

59 Derhalve, wacht; waarlijk, ook zij wachten.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ وَرَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾

يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾

فَإِنَّمَا ييسِّرُنَهُ لِيُسَاطِرِكُمْ لَعَلَّكُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

Ar. van
fijne.

a 1109,
1236.

HOOFDSTUK XLV
DE NEDERKNIELING.
(*Al-Djâtsijah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(4 paragrafen en 37 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Loochening der openbaring.
- Par. 2. De waarheid der openbaring van den Heiligen Qoer-ân.
- Par. 3. Loochening van het oordeel.
- Par. 4. De ondergang.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het zesde hoofdstuk van de *Hâ mim*-groep. De titel daarvan is ontleend aan vs. 28, dat zegt, dat ieder volk naar verdienste voor de groote macht van God op de knieën wordt gezet. De eerste twee paragrafen handelen over de openbaring. Deze komt van een Machtigen, Wijzen God; en er zijn vele teekenen van haar waarheid, maar toch verwerpen de ongeloovigen ze. De teekenen van haar waarheid worden in de tweede paragraaf vermeld. De derde paragraaf gewaagt van het oordeel en het verwerpen daarvan door de ongeloovigen, wegens de verstoktheid van hun harten. De vierde spreekt van den ondergang der ongeloovigen en vermelden, dat de geloovigen in hun plaats worden gesteld.

PARAGRAAF 1

Loochening der Openbaring

1, 2. De openbaring van den Heiligen Qoer-ân, 3—6. Gods openbaring in Zijn werken. 7—11. De loochenaars zullen gestraft worden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Geloofde, Glorierijke God! a

حَمْدًا

2 De openbaring van het Boek komt van God, den Machtige, den Wijze.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

3 Waarlijk, in de hemelen en (op) de aarde zijn teekenen voor de geloovigen.

الْحَكِيمِ

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ

لِلْمُؤْمِنِينَ

4 En in uw (eigen) schepping en in wat Hij van dieren verspreidt, zijn teekenen voor menschen die overtuigd zijn;

وَرَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ
أَيُّ لِقَوْمٍ يُوْقِنُونَ ۝

5 En (in) de wisseling van den nacht en den dag, en (in) wat God aan onderhoud van de wolken nederzendt, en daarmede leven geeft aan de aarde na haar dood, en (in) de verandering der winden, zijn teekenen voor menschen die begrijpen. ^b

وَ اٰخْتِلَافِ الْاَيِّلِ وَ التَّهَارِ وَ مَا اَنْزَلَ اللّٰهَ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَآخِيَا بِهِ
الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَصْرِيفِ الرِّيْحِ
اَيُّ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝

b 2 : 164.

6 Dit zijn de mededeelingen Gods, die Wij u met waarheid voorlezen; en in wat aankondiging zouden zij na God en Zijn mededeelingen gelooven?

تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ تَنْزِلُهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
فِي آيَاتٍ حَدِيثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَ الْبَيِّنَاتِ يُؤْمِنُونَ ۝

7 Wee over ieder zondig leugenaar,

وَيْلٌ لِّكُلِّ اٰفَاكٍ اٰثِمٍ ۝

8 Die de mededeelingen Gods tot hem hoort voorgelezen (en) vervolgens trotschelijk volhardt, alsof hij ze niet hoorde; derhalve, kondig hem een pijnlijke kastijding aan.

يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُثْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصُرُّ
مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ
بِعَذَابِ اٰلِ يَوْمِ ۝

9 En wanneer hij iets van Onze mededeelingen weet, houdt hij ze voor een gekkerij; dezen zijn het, die een vernederende kastijding zullen hebben,

وَ اِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا
هُزُوًا وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝

10 Vóór hen is de hel, en niets van wat zij verdiend hebben, zal hun baten, noch degenen die zij tot bewakers buiten God namen, en zij zullen een zware kastijding hebben.

مِنْ وَّرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَا لَا يُعْنَىٰ عَنْهُمْ
مَّا كَسَبُوا شَيْئًا وَا لَمَا اتَّخَذُوا مِنْ
دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَاءَ وَا لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝

11 Dit is de leiding; en (aangaande) degenen die niet in de mededeelingen van hun Heer gelooven, zij zullen een pijnlijke kastijding hebben van wege (hun) onreinheid.

هٰذَا هُدًى وَا لَّذِينَ كَفَرُوا اٰيَاتِ رَبِّهِمْ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّسْتَجِرٌ ۝

PARAGRAAF 2

De Waarheid der Openbaring van den Hiligen Qoer-ân

12—15. Veroveringen aan de geloovigen beloofd. 16, 17. Voorspellingen aangaande de verschijning van den Heiligen Profeet. 18—21. De Heilige Qoer-ân is een ware leiding.

12 God is Hij, Die u de zee dienstbaar heeft gemaakt, opdat de schepen daarop op Zijn bevel zouden zeilen en opdat gij van Zijn genade zoudt zoeken, en opdat gij zoudt danken.

13 En Hij heeft u dienstbaar gemaakt wat in de hemelen en wat op de aarde is, alles van Hem (afkomstig); waarlijk, hierin zijn teekenen voor menschen die nadenken.

14 Zeg tot degenen die gelooven, (dat) zij dengenen die de dagen Gods ¹¹⁹⁰ niet vreezen, vergeven, opdat Hij een volk beloone voor wat het verdient.

15 Wie het goede doet, het is voor zijn eigen ziel, en wie het kwade doet, het is tegen hemzelf; vervolgens zult gij tot uw Heer worden wedergebracht.

16 En voorzeker hebben Wij het Boek en de wijsheid en het *profeetschap* aan de kinderen Israëls gegeven, en hen van de schoone dingen voorzien en hen de volkeren te boven doen gaan. ^a

17 En Wij hebben hun duidelijke bewijsgonden aangaande de zaak gegeven, ¹¹⁹¹ maar zij verschilden niet, dan nadat de kennis tot hen was

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ
الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَتَسْتَبْتُوا مِنْ
فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
آيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ۝

قُلْ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عِظْمٌ وَّالَّذِيْنَ لَا
يَرْجُوْنَ اَيَّامَ اللّٰهِ يَجْزِيْ قَوْمًا يَّسَآءُ
كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝

مَنْ عَمِلَ صٰلِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَاَمَّا اَسَآءُ
فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجٰوْنَ ۝

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِيْ اِسْرٰءِيْلَ الْكِتٰبَ الْكُتُبَ
وَالْحِكْمَةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَ
فَضَّلْنٰهُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۝

وَ اٰتَيْنٰهُمْ بَيِّنٰتٍ مِّنَ الْاَمْرِ مِمَّا
اٰخْتَلَفُوْا اِلَّا مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَهُمْ

Of, de
profetie.

a 2 : 47.

1190 De dagen Gods zijn de oorlogen, waarin de rechtschapenen succes zullen behalen.

1191 De zaak of *amr* beteekent hier het *profeetschap* van Moehammad, ten aanzien waarvan de Israëlieten de duidelijkste voorspellingen ontvingen. Het daarop volgende vers verduidelijkt dit.

a 71. 72.

gekomen, uit onderlingen nijd; ^a waarlijk, uw Heer zal ten dage der opstanding tusschen hen richten aangaande datgene, waaromtrent zij verschild hebben.

18 Vervolgens hebben Wij u een weg in de zaak doen volgen; derhalve, volg dien en volg niet de lage begeerten dergenen die niet weten.

19 Waarlijk, zij zullen u gansch niet tegen God baten; en waarlijk, de onrechtvaardigen zijn elkanders vrienden, en God is de bewaker dergenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

20 Dit zijn duidelijke bewijzen voor de menschen, en een leiding en een genade voor menschen die overtuigd zijn.

21 Neen! denken degenen die booze werken hebben gewrocht, dat Wij hen als degenen zullen maken, die gelooven en het goede doen — dat hun leven en hun dood gelijk zullen zijn? Slecht is wat zij oordeelen.

الْعِلْمُ لَا يَنْفَعُ بَيْنَهُمْ إِنْ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٢﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِّ ذِيَّةٍ مِنَ الْأُمَّرِ
ثَابِتًا بِهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾

إِنَّهُمْ لَنْ يَنْفَعُوا عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ
وَ اللَّهُ وَ لِيِّ الْمُنْتَفِقِينَ ﴿٧٤﴾

هَذَا ابْصَارٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ
لِقَوْمٍ يُؤْتُونَ ﴿٧٥﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ
نَجْمَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَوَاءٌ فِي حُكْمِهِمْ وَ مَا أَنَّهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٧٦﴾

PARAGRAAF 3

Loochening van het Oordeel

22. Rechtvaardigheid heerscht in het heelal. 23. De verworpingen. 24—26. Loochening van het oordeel.

22 En God heeft de hemelen en de aarde met waarheid geschapen en opdat iedere ziel beloond zal worden voor wat zij verdiend heeft, en haar zal geen onrecht worden gedaan.

23 Hebt gij dan hem beschouwd, die zijn lage begeerte tot zijn god neemt, en God heeft hen met kennis in dwaling gelaten, ^b en een zegel op zijn oor en zijn hart

وَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَ لِيُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَ هُمْ
لَا يظلمُونَ ﴿٧٧﴾

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَ
أَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمِهِ وَ خَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ

a 11.

gesteld en een bedekking over zijn oog gepaatst. ^a Wie kan hem dan na God leiden? Zult gij dan niet gedachtig zijn?

24 En zij zeggen: Er is slechts ons leven op deze wereld; wij leven en sterven en niets vernietigt ons behalve de tijd, en zij hebben er geen kennis van; zij gissen slechts.

25 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voorgelezen worden, is hun bewijsgrond niets anders dan dat zij zeggen: Breng onze vadersen (terug), indien gij waarheidlievend zijt.

26 Zeg: God geeft u leven; vervolgens doet Hij u sterven; vervolgens zal Hij u tot den dag der opstanding verzamelen, waaraan geen twijfel is; maar de meeste menschen weten (het) niet.

وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ عَشَارَةً
فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ ط
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ
وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا
لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ
إِلَّا يَظُنُّونَ ۝

وَإِذْ أَنْشَأْنَاهُمُ الْإِنْتَانَ بَيْنَ مَنَّا
كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اسْتُوا
بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ
فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

PARAGRAAF 4

De Ondergang

27—29. Ieder volk heeft zijn ondergang. 30. De geloovigen zullen succes behalen. 31—35. De ongelooovigen zullen hun kastijding ontmoeten. 36, 37. De Goddelijke glorie zal bevestigd worden.

27 En aan God behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde; en ten dage als het uur zal geschieden, te dien dage zullen de leugenaars vergaan.

28 En gij zult ieder volk zien nederknielen; ieder volk zal tot zijn boek geroepen worden: ¹¹⁹² heden zal u vergolden worden wat gij hebt gedaan.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَوَيْوَمَ
تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِئِدِ بِخَسْرِ الْمُبْطِلُونَ ۝

وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَائِئَةٍ تُعْجَلُ أُمَّةٍ
تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا آلِ يَوْمِ تَجْزُونَ
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

1192 Het boek beteekent *het boek der daden*. Dat ieder volk een boek zal hebben, toont aan, dat volken ook naar hun daden worden geoordeeld; de wet die op het geval van enkelingen toepasselijk is, is ook op volken van toepassing. Volken worden in dit leven geoordeeld; derhalve is de dag, waarop ieder volk tot zijn boek geroepen wordt, de dag van zijn ondergang.

29 Dit is Ons boek, dat zich met rechtvaardigheid tegen u uitspreekt; waarlijk, Wij hebben opgeteekend wat gij hebt gedaan.

هَذَا كِتَابُنَا يُنْظِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾

30 En aangaande degenen die geloofden en het goede deden, hen zal hun Heer in Zijn genade doen ingaan; dat is het duidelijke succes.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٦٠﴾

31 En aangaande degenen die niet geloofden: Wat! werden u Mijn mededeelingen niet voorgelezen? Maar gij waart hoogmoedig en gij waart een schuldig volk.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ أَصْفَاءُ تَكَرَّرُ إِلَيْهِمْ نُحْلِي عَلَيْكُمْ فَأَسْكَبْتُمْ وَاكْتُمْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٦١﴾

32 En wanneer er gezegd werd: Waarlijk, de belofte Gods is waarachtig, en aangaande het uur, daar is geen twijfel aan, zeide gij: Wij weten niet wat het uur is; wij denken niet (dat het geschieden zal), behalve (dat het) een vluchtige gedachte (is), en wij zijn geenszijs overtuigd.

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ كُنَّا إِلَّا طَغَاوًا وَمَا نَحْنُ بِمُتَّبِعِينَ ﴿٦٢﴾

33 En de kwade (gevolgen) van wat zij gedaan hebben zullen hun duidelijk worden en wat zij bespot hebben, zal hen omringen.

وَبَدَأَ اللَّهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٣﴾

34 En er zal worden gezegd: Heden *verlaten* Wij u, gelijk gij de ontmoeting van dezen uwen dag *veronachtzaamd* hebt, en uw woning is het vuur, en er zijn voor u geen helpers;

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَلُكُمْ كَمَا نَسَيْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَعِكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٦٤﴾

35 Dat komt doordat gij de mededeelingen Gods voor een gekkernij gehouden hebt en het leven dezer wereld u misleid heeft. Derhalve zullen zij te dien dage er niet uit worden gebracht, noch zal hun welwillendheid worden bewezen.

ذَلِكُمْ بِأَنكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَعَزَّيْتُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا قَالِیَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٦٥﴾

Of, *ver-*
geten.

Of, *ver-*
geten.

36 En Gode komt (alle) lof toe, den Heer der hemelen en den Heer der aarde, den Heer der werelden.

37 En aan Hem behoort grootheid in de hemelen en (op) de aarde, en Hij is de Machtige, de Wijze.

قَدَّ لَهُ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ
الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

HOOFDSTUK XLVI

DE ZANDHEUVELS

(*Al-Aḥqâf*)

GEOPENBAARD TE MĒKKA

(4 paragrafen en 35 versen)

Samenvatting:

- Par. 1. De waarheid der openbaring.
- Par. 2. Getuigenis der waarheid.
- Par. 3. Het lot van 'Ad.
- Par. 4. Een waarschuwing.

Algemeene opmerkingen:

DIT is het laatste hoofdstuk van de *Hâ mim*-groep en is *De Zandheuvels* genaamd. Deze titel is ontleend aan de zandstreken, die tot de vernietiging van den stam van 'Ad meewerkten (vs. 21). Dit feit wordt vermeld om de Arabieren te waarschuwen, dat, als het lot van een volk beslist is, het bewerktelligd kan worden door de zee, zooals in het geval van Faraö en zijn legers, of in het zand, zooals in het geval van den stam van 'Ad.

Het hoofdstuk zet de behandeling van het thema van het vorige hoofdstuk voort; in de eerste paragraaf handelt het over de waarheid der openbaring en in het tweede over de getuigenis van de waarheid. De laatste twee paragrafen bevatten, na melding te hebben gemaakt van het lot van 'Ad, een waarschuwing voor hen, die de waarheid verwerpen.

PARAGRAAF 1

De Waarheid der Openbaring

1, 2. De Heilige Goer-an is een Goddelijke openbaring. 3—6. Het polytheïsme heeft geen argument. 7, 8. De openbaring is geen verzinsel. 9, 10. Een waarschuwing.

DEEL XXVI

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Geloofde, Glorierijke God! a

2 De openbaring van het Boek komt van God, den Machtige, den Wijze.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

م

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

3 Wij hebben de hemelen en de aarde en wat tusschen beide is slechts met waarheid en (voor) een bepaalden tijd geschapen; en degenen die niet gelooven, wenden zich van datgene af, waarvoor zij gewaarschuwd zijn.

4 Zeg: Hebt gij beschouwd wat gij buiten God aanroept? Toon mij wat zij van de aarde heeft geschapen, of hebben zij aandeel in de hemelen? Breng mij een boek vóór dit of een spoor van wetenschap, indien gij waarheidlievend zijt.

5 En wie is in grootere dwaling dan hij, die buiten God degenen aanroept, die hem tot den dag der opstanding niet zullen verhooren, en zij zijn achteloos omtrent hun roep?

6 En wanneer de menschen verzameld zijn, zullen zij hun vijanden en loochenaars van hun aanbedding zijn.

7 En wanneer hun Onze duidelijke mededeelingen voorgelezen worden, zeggen degenen die niet gelooven, van de waarheid, als zij tot hen komt: Dit is duidelijke tooverij.

8 Neen! zij zeggen: Hij heeft dien verzonnen. Zeg: Indien ik dien verzonnen heb, hebt gij voor mij geen macht over iets (dat) van God (komt); Hij kent het beste, wat gij daaromtrent uit; Hij is genoegzaam als Getuige tusschen mij en u en Hij is de Vergevensgezinde, de Genadige.

9 Zeg: Ik ben niet de eerste der apostelen, 1193 en ik weet niet, wat met mij of met u

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
كَفَرُوا عَمَّا أُذُنُوا مُعْرِضُونَ ○

قُلْ إِنْ يَكْفُرُونَ بِمَا بُدِّئُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
أَرْضِي مَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَمْ يَنْزِلُوا
فِي السَّمَوَاتِ أَنْ يَكْتُوبَ كِتَابًا
هَذَا أَوْ الْأَرْضِ مِنْ عِلْمِ أَنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ○

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ
اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفُولُونَ ○

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً
وَكَانُوا إِبْعَادَهُمْ كَفِرِينَ ○

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ○

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ
فَلَا تَسْئَلُونَنِي مِنْ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ
أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الرَّحِيمُ ○

قُلْ مَا كُنْتُ بِدُعَاءِ مِنَ الرُّسُلِ

Ar. tus-
schen u.

Ar. noch.

zal worden gedaan; ik volg niets dan datgene wat tot mij is geopenbaard, en ik ben niets dan een duidelijke waar- schuwer.

10 Zeg: Hebt gij (er over) nagedacht, indien het van God is, en gij er niet in gelooft, en een getuige uit het midden der kinderen Israëls heeft getuigenis afgelegd van iemand als hem, ¹¹⁹⁴ en hij geloofde, terwijl gij opgeblazen zijt van trots; waarlijk, God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ
إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا مَا يُؤْتَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ
بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَأَمَنَ
وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝

PARAGRAAF 2

Getuigenis der Waarheid

11, 12. Mozes' getuigenis. 13—20. De geloovigen en de ongeloovigen zullen in hun leven van de waarheid getuigen.

11 En degenen die niet gelooven, zeggen aangaande degenen die gelooven: Indien het iets goeds ware, zouden zij ons daarin niet voorgegaan zijn. En daar zij er niet door geleid wenschen te worden, zeggen zij: Het is een oude leugen.

12 En vóór hetzelfde was het boek van Mozes een gids en een genade; en dit is een Boek, (hetzelfde) bevestigende ^a in de Arabische taal, opdat het degenen zal waarschuwen, die onrechtvaardig zijn en goede tijdingen (zal geven) aan degenen die het goede doen.

13. Waarlijk, degenen die zeggen: Onze Heer is God, en op den rechten weg blijven, zullen geen vrees hebben, noch zullen zij treuren.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْبَدِيعَ آمَنُوا
لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ
وَإِذْ كَفَرْتُمْ وَابْتَغَوْنَا هَذَا
إِفْكًا قَدِيمًا ۝

وَمِنْ قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَ
رَحْمَةً ۗ وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا
عَرَبِيًّا لِّبُنْدِ الْوَالِدِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ
بَشْرَىٰ لِّلْمُحْسِنِينَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝

a 35.

1194 De getuige uit het midden der kinderen Israëls, die van iemand als hem getuigt, is Mozes; zie Deut. 18 : 18, 19. Vs. 12 maakt dit duidelijk.

14 Dezen zijn de bewoners van den tuin, daarin wonende: een belooning voor wal zij gedaan hebben.

15 En Wij hebben den mensch geboden, zijn ouders goed te doen; zijn moeder heeft hem met moeite gedragen en hem met moeite gebaard; en zijn dragen en zijn spenen waren dertig maanden; tot, wanneer hij zijn puberteit bereikt en veertig jaren bereikt, hij zegt: Mijn Heer! geef mij, dat ik voor Uw gunst, die Gij mij en mijn ouders hebt bewezen, danke en dat ik het goede dat U behaagt, doe en doe mij goed ten aanzien van mijn nakomelingschap: waarlijk, ik wend mij tot U, en waarlijk, ik ben (een) van degenen die zich onderwerpen.

16 Dezen zijn degenen, van wie Wij het beste aannemen van wat zij gedaan hebben en over wier booze werken Wij heenstappen, onder de bewoners van den tuin; de belofte der waarheid, welke hun werd beloofd.

17 En hij die tot zijn ouders zegt: Foel, schaam u! dreigt gij mij, dat ik voortgebracht zal worden, wanneer geslachten vóór mij heengegaan zijn? En zij roepen beiden Gods bijstand in: Wee over u! geloof; waarlijk, de belofte Gods is waarachtig. Maar hij zegt: Dit zijn niets dan verhalen der ouden.

18 Dezen zijn degenen, tegen wie het woord onder volken van djinn en menschen, die vóór hen zijn heengegaan, bewaarheid is; waarlijk, zij zijn verliezers.

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ①

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا
حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا
وَحَمْلُهُ وَفِضْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ
إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً
قَالَ سَرِيتٌ أَوْ رَغَوِي أَنْ أَشْكِرَ نِعْمَتَكَ
الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ
أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي
فِي ذُرِّيَّتِي ۗ إِنَّي تُبِّتُ إِلَيْكَ وَالِيًّا
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ②

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ
مَاعْمَلُوا أَوْ نَتَجَاوَرُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ
فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعُودَ الصِّدْقِ
الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ③

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ افْرِقَا بَيْنَنَا
وَأَعِدِّي لِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ
الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَفِئِفْنِ
اللَّهُ وَبَيْنَكَ أَمْنٌ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ④

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي
أَمْرِ قَدْ خَلَتِ مِنْ قَبْلِهِمُ مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ⑤

19 En voor allen zijn rangen overeenkomstig wat zij gedaan hebben, en opdat Hij hun hun werken ten volle zal terugbetalen, en hun zal geen onrecht worden gedaan.

20 En ten dage als degenen die niet gelooven, voor het vuur zullen worden gebracht: Gij hebt uw goede dingen in uw leven der wereld weggegooid en gij hebt die voor een korten tijd genoten; derhalve zult gij heden met de kastijding der vernedering beloond worden, omdat gij ten onrechte hoogmoedig in het land zijt geweest en omdat gij overtreden hebt.

وَلِكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا
وَلِيُوقِفَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ
أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا
وَأَسْتَمْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْرَدُونَ
عَذَابُ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ
فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَتَسَفَّهُونَ ﴿٢٠﴾

PARAGRAAF 3

Het lot van 'Ad

21 En vermeld den broeder van 'Ad; a toen hij zijn volk in de zandige vlakten waarschuwde, — en inderdaad kwamen vóór hem en na hem waarschuwders — zeggende: Dien niemand dan God waarlijk, ik vrees voor u de kastijding van een grooten dag.

22 Zij zeiden: Zijt gij tot ons gekomen om ons van onze goden af te wenden? Breng ons dan datgene, waarmee gij ons dreigt, indien gij (een) van de waarheidlievenden zijt.

23 Hij zei: De kennis is slechts bij God, en ik breng u de hoodschap over, waarmee ik gezonden ben; maar ik zie, dat gij een volk zijt, dat onwetend is.

24 En toen zij het als een wolk aan den hemel zagen verschijnen, naar hun valleien voortdrijvende, zeiden zij: Dit is een wolk, die ons regen

وَإِذْ كَرَّ آخَاعًا إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ
بِالْأَخْقَابِ وَقَدْ حَكَّتِ الشُّدُرُ مِنْ
بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا
إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾

قَالُوا أَجِئْنَا لِنُؤْفِكَتَنَا مِنَ الْهَيْتَانَا
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَيِّنُ لَكُمْ
مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ
قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾

فَتَنَزَّلُ رَاوِدٌ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ
قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُنْطَرِفٌ أَتَى الْبَلَّ هُوَ

zal geven. Neen! het is wat gij wenschte te verhaasten, een wind waarin een pijnlijke kastijding is,

25 Elk ding op het bevel van zijn Heer vernietigende; en zij werden zoodanig, dat er niets was te zien, behalve hun woningen. Alzoo beloonen Wij de schuldige menschen.

26 En voorzeker hadden Wij hen in datgene bevestigd, waarin Wij u niet hebben bevestigd, en Wij hadden hun ooren en oogen en harten gegeven, maar noch hun ooren, noch hun oogen, noch hun harten baatten hen iets, daar zij de mededeelingen Gods loochenden, en datgene wat zij bespotten, omringde hen.

مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ طَرِيْقٌ فِيهَا
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝

تَدَّيْرُ كُلِّ شَيْءٍ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاصْبِرْ
لَا يَرَى اِلَّا مَسْكَنَهُمْ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ۝

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ فِيسًا اِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيْهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَّاَبْصَارًا وَّاَفْئِدَةً
فَمَا اَعْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا اَبْصَارُهُمْ
وَلَا اَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوْا
يَجْحَدُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝

PARAGRAAF 4

Een Waarschuwing

27, 28. Een les in het lot van degenen, die op de grenzen van Arabië woonden. 29—32. Eenige geloovigen. 33—35. De straf moet de tegenstanders overvallen.

27 En voorzeker hebben Wij de steden rondom u vernietigd, en Wij herhalen de mededeelingen, opdat zij zouden terugkeeren.

28 Waarom hielpen degenen die zij tot goden buiten God aannamen, hen dan niet om (hen tot Hem) te doen naderen? Neen! zij waren voor hen verloren; en dit was hun leugen en wat zij verzonnen hebben.

29 En toen Wij een troep van de djinn tot u wendden, die naar den Qoer-ân luisterden; 1195 derhalve toen zij daartoe kwamen, zeiden zij:

وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرٰى
وَصَرَّفْنَا الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝

فَلَوْ لَا نَصَرَهُمُ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ
دُوْنِ اللّٰهِ قُرْبٰىنَا اِلٰهَةً طَبْلٌ صَلُّوْا
عَنْهُمْ ۝ وَذٰلِكَ اِنْكُهُمْ وَمَا
كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝

وَ اِذْ صَرَّفْنَا اِلَيْكَ نَفْرًا مِنَ الْجِيْنِ
يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ فَلَمَّا حَضَرُوْهُ
قَالُوْا اَنْصِتُوْا فَلَمَّا اَنْصٰى وَلَوْ ا

1195 De in dit vers vermelde *djinn* geloofden niet alleen in den Heiligen Qoer-ân, maar werden ook waarschuwers voor hun volk; zij waren derhalve

Zwijg; en toen het geëindigd was, keerden zij tot hun volk terug, (het) waarschuwend.

30 Zij zeiden: O ons volk! wij hebben naar een na Mozes geopenbaard Boek geluisterd, bevestigende datgene wat daarvoor is, ^a leidende tot de waarheid en tot een recht pad:

31 O ons volk! neem den roeper Gods aan en geloof in Hem; Hij zal u *uw* feilen vergeven en u voor een pijnlijke kastijding beschermen.

32 En wie den roeper Gods niet aanneemt, zal op de aarde niet ontkomen en hij zal geen bewakers buiten Hem hebben; dezen verkeeren in een duidelijke dwaling.

33 Hebben zij niet beschouwd, dat God, Die de hemelen en de aarde geschapen heeft en door de schepping daarvan niet vermoeid werd, in staat is om leven aan de dooden te geven? Ja! waarlijk, Hij heeft macht over elk ding.

34 En ten dage als degenen die niet gelooven, voor het vuur zullen worden gebracht: Is het niet waar? Zij zullen zeggen: Ja! bij onzen Heer!

إِلَى قَوْمِهِمْ مُنذِرِينَ ﴿٣٠﴾

قَالُوا ائْتِنَا بِكِتَابٍ أَنْزَلْنَا مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣١﴾

يَقَوْمًا أَحْيَبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمَنُوا بِهِ يَغُفِّرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَ يُجْزِكُمْ مِنْ عَذَابِ آلَيْهِمْ ﴿٣٢﴾

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَكَيْسٌ وَمُعْجِزٌ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٣﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْزُبْ عَنْهُ خَلْقُهُمْ يَبْدَأُ الْحَيَاةَ الْمَوْتِ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٤﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَىٰ النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ

a 35.

Ar van uw.

menschelijke wezens, omdat de Heilige Goer-ân en feitelijk elk geopenbaard boek voor menschen gezonden werd, en niet voor welke andere klasse van wezens ook. Aan de zonen van Adam werd medegedeeld, dat tot hen apostelen zouden worden gezonden (2 : 38; 7 : 35). Nergens wordt ons in den Heiligen Goer-ân gezegd, dat er onder of voor de *djinn* of onzichtbare wezens, apostelen werden verwekt. En, gelijk in de voetnoot bij 6 : 129 is aangetoond, het woord *djinn* is ook op menschen toepasselijk, en de hier vermelde *djinn* schijnen sommige niet-Arabieren te zijn, die naar den Heiligen Profeet kwamen luisteren. Ibn-i-Mas'oeed zegt ons in een verslag, dat de Heilige Profeet hen, vergezeld door hem, op een plaats buiten Mekka ging bezoeken en dat hij met hen praatte. Waarschijnlijk was dit een Joodsche deputatie, gelijk de vermelding van Mozes in het daarop volgende vers aantoonde.

Hij zal zeggen: Smaak dan de kastijding, omdat gij niet geloofd hebt.

35 Derhalve, verdraag geduldig, gelijk de met standvastigheid begaafde apostelen met geduld verdroegen en tracht niet (hun kastijding) voor hen te verhaasten. Ten dage als zij zullen zien wat hun beloofd is, zullen zij zijn, alsof zij slechts een uur van den dag gebleven waren. Een genoegzame uiteenzetting! Wie anders zal dan vernietigd worden, behalve de overtreders?

وَرَبَّنَا قَالِ قَدْ وَفَّيْنَا الْعَذَابَ بِمَا
كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَسُوا
إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ بَلَّغْنَا فَمَلِكُ
يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

HOOFDSTUK XLVII

MOEHAMMAD

GEOPENBAARD TE MEDINA
(4 paragrafen en 38 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De tegenstanders zullen in den oorlog sneuvelen.
- Par. 2. Onderdrukkers zullen vernederd worden.
- Par. 3. De flauwhartigen.
- Par. 4. Een aansporing.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld *Moehammad* en voorspelt de verbetering in den materieelen toestand dergenen, die in den Heiligen Profeet Moehammad geloofden. Zij verkeerden ten tijde van de openbaring daarvan in een zeer machteloos toestand, aangezien zij hun heil in het ontvluchten van hun huizen hadden gezocht en een machtige vijand hen in hun nieuwe vaderland bedreigde. De omverwerping van de macht van dien vijand was een noodzakelijke voorbereiding tot de verbetering van den toestand der Moeslims, en deze omstandigheid geeft ons den sleutel van het verband van dit hoofdstuk met het laatste der vorige groep. In dat hoofdstuk hebben wij slechts een herhaalde waarschuwing voor de kastijding, die den tegenstanders boven het hoofd hangt, terwijl ons hier duidelijk wordt medegedeeld, welken vorm die kastijding zal aannemen. Dit hoofdstuk en de twee hierop volgende hoofdstukken behooren tot de Medineesche openbaring, maar tot drie verschillende tijdvakken, nl. het vroeg-, het middel- en het laatste Medineesche tijdvak.

Het hoofdstuk is in vier paragrafen verdeeld. Beginnende met de verklaring, dat de pogingen dergenen die den menschen beletter de waarheid aan te nemen, absoluut vruchteloos zullen zijn, terwijl de geloovigen zich weldra in een verbetering van hun toestand zullen verheugen, verklaart het, dat deze veranderde toestand door oorlogen zal worden geschapen, en geeft het vervolgens een voorschrift betreffende de krijgsgevangenen. De tweede paragraaf is in hoofdzaak aan hetzelfde onderwerp gewijd en verklaart verder, dat Mekka zal worden onderworpen, dat de ongeloovigen vernederd zullen worden en dat de geloovigen zullen zegevieren. De derde en de vierde paragraaf gewaagt van degenen, die dit, de rechtvaardigste oorlog in de geschiedenis, als een ramp beschouwden en die daarom, door een huichelachtige houding aan te nemen, langzamerhand tot het ongelooft vervielen. Ten slotte spoort het de Moeslims ook aan, zich voor de waarheid tot het uiterste in te spannen, want indien zij daarin te kort schoten, zou er een ander volk worden verwekt om hun plaats in te nemen.

De openbaring van dit hoofdstuk behoort ongetwijfeld tot een tijdvak, toen

PARAGRAAF 1

De Tegenstanders zullen in den Oorlog sneuvelen

1—3. De pogingen der tegenstanders zullen vruchteloos zijn en de toestand der geloovigen zal worden verbeterd. 4. De ongelooovigen zullen in den oorlog overwonnen worden. 5—7. Hulp en succes voor de geloovigen. 8—11. Vernietiging wacht den ongelooovigen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Aangaande) degenen die niet gelooven en zich van Gods weg afwenden, Hij zal hun werken zonder uitwerking doen zijn.

2 En (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, en gelooven in wat aan Moehammad is geopenbaard — en het is de waarachtige waarheid (die) van hun Heer (komt) — Hij zal hun kwaad van hen wegnemen en hun toestand verbeteren. ¹¹⁹⁶

3 Dat komt doordat degenen die niet gelooven, de valsheid volgen en doordat degenen die gelooven, de waarheid volgen (die) van hun Heer (komt); alzoo stelt God den menschen hun voorbeelden voor.

4 Derhalve, wanneer gij degenen die ongeioovig zijn, in den strijd ontmoet, sla dan hun halzen, tot wanneer gij hen overwonnen hebt, maak (hen) tot gevangenen, en naderhand, laat hen of vrij als een gunst, of (zich) vrijkopen, tot de strijd

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصَلَ أَعْمَالَهُمْ ①

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ①

ذَلِكَ يَأْنِ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَ أَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ①

فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَتَخْتَمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَانَ عَلَيْهِمْ مِمَّا بَعْدَ وَرَثَتِهِمْ حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ

de oorlog tegen de bewoners van Mekka nog niet begonnen was, maar toen zich omstandigheden voordeden, die er op wezen, dat oorlog onvermijdelijk was. Het werd waarschijnlijk in het eerste jaar van de Hedjira geopenbaard.

1196 De duidelijke voorspellingen van het eerste en het tweede vers werden verkondigd op een tijd, toen de vijand er in geslaagd was, de Moeslims uit hun huizen te Mekka te verdrijven en de Heilige Profeet zijn heil in de vlucht moest zoeken.

Ar. zijn wapenen nederlegt. Of, zekerlijk van hen het verschuldigde eischen. Of, gunsten zou bewijzen door.

geëindigd is. 1197 Dat (zal zoo wezen); en indien het God had behaagd, zou Hij hun zekerlijk vergelding hebben opgelegd, maar (dit is zoo) opdat Hij sommigen uwer door anderen zou beproeven; en (aangaande) degenen die op Gods weg gedood zijn, Hij zal hun werken geenszins te loor doen gaan.

5 Hij zal hen leiden en hun toestand verbeteren,

6 En hen den tuin doen binnentreden, dien Hij hun heeft bekend gemaakt.

7 O gij die gelooft! indien gij (de zaak van) God helpt, zal Hij u helpen en uw schreden versterken.

8 En (aangaande) degenen die niet gelooven, voor hen is verdelging, en Hij heeft hun werken zonder uitwerking doen zijn.

9 Dat komt, doordat zij afkeerig waren van wat God geopenbaard heeft; derhalve maakte Hij hun werken nutteloos.

10 Hebben zij dan niet in het land gereisd en gezien, wat het einde was van degenen (die) vóór hen (leefden): God bracht verdelging op hen neder, en de ongeloovigen zullen de gelijke daarvan hebben.

وَكَلَّ يَشَاءُ اللَّهُ لَا تَنْصَرُ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُؤُوا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۝

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفْنَا لَهُمْ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَسْرَلَ اللَّهُ فَاحْطَبَ أَعْمَالَهُمْ ۝

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ طَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَلُهَا ۝

1197 Deze passage vermeldt het eenige geval, waarin menschen in den oorlog gevangen kunnen worden genomen, en veroordeelt dus de praktijk der slavernij, overeenkomstig welke menschen overal gevat en als slaven verkocht konden worden. Krijgsgevangenen kunnen slechts gevangen genomen worden na een vijand in een werkelijken oorlog te hebben getroffen, en zelfs in dat geval moeten zij in vrijheid worden gesteld, hetzij uit gunst, of na een losprijs te hebben geëischt. De Heilige Profeet koos in de meeste gevallen het eerste; b.v. in het geval van de gevangenen van den Bani Moestaliq, waarin honderd gezinnen in vrijheid werden gesteld, en in het geval van Hawazin, waarin volle zes duizend krijgsgevangenen louter uit gunst vrijgelaten werden. Alleen in het geval van de zeventig, in den oorlog bij Badr, gevangen genomen krijgslieden wordt er vermeld, dat zij zich moesten vrijkopen.

11 Dat komt, doordat God de Beschermmer is van degenen die gelooven, en doordat de ongelooovigen geen beschermmer voor zich zullen hebben.

ذٰلِكَ يٰۤاَنۡلَ اللّٰهَ مَوٰلِىَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا
وَ اَنۡ الْكٰفِرِيۡنَ لَا مَوٰلِىَ لَھُمۡ ۝۱۱

PARAGRAAF 2

Onderdrukkers zullen vernederd worden

12, 13. Mekka zal onderworpen worden. 14—19. De toestand der geloovigen en ongelooovigen tegenover elkaar gesteld.

12 Waarlijk, God zal degenen die gelooven en het goede doen, tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen; en degenen die niet gelooven, genieten en eten zooals de dieren eten, en het vuur is hun woning.

13 En hoe menige stad, welke veel machtiger was dan uw stad, die u verdreven heeft: Wij verdelgden hen, en er was geen helper voor hen.

14 Wat! is hij die van zijn Heer een duidelijken bewijsgrond heeft, gelijk hem, wien het kwaad van zijn werk schoonschijnend is gemaakt; en zij volgen hun lage begeerten.

15 Een gelijkenis van den tuin, die degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, is beloofd: Daarin zijn rivieren van water, dat niet verandert, en rivieren van melk, waarvan de smaak niet verandert, en rivieren van wijn, heerlijk voor degenen die drinken, en rivieren van gezuiverde honing; en voor hen zijn daarin alle vruchten en bescherming van hun Heer.
1198 (Zijn dezen) gelijk degenen die in het vuur wonen en

اِنَّ اللّٰهَ يَدْخُلُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرٰى مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۗ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا
يَسْتَمْعَوْنَ وَاٰكُلُوۡنَ كَمَا تٰكُلُ
الْاَنْعَامُ ۗ وَالنّٰارُ مَشْوٰى لَھُمۡ ۝۱۲
وَ كٰۤاَيۡنَ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنۡ
قَرْيَتِكَ الَّتِىۡ اَخْرَجْتَكَ ۗ اٰهَلَلْنٰھُمۡ
فَلَا نٰصِرَ لَھُمۡ ۝۱۳

اَفَمَنۡ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَبِّهٖ كَمَنۡ
رُّمِيَ لَہٗ سُوۡءٌ عَمَلِہٖ ۗ وَ اتَّبَعُوۡا
اَهۡوَاءَھُمۡ ۝۱۴

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِىۡ وُعِدَ الْمُتَّقُوۡنَ فِيۡہَا
اَنْهٰرٌ مِّنۡ مَّاءٍ غَيْرِ اَسِيۡنٍ ۙ وَ اَنْهٰرٌ
مِّنۡ لَّبَنٍ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعْمُہٗ ۙ وَ اَنْهٰرٌ
مِّنۡ خَمْرٍ لَّدٰىۙ لِلشَّرْبِ بَیۡنَہٗ
وَ اَنْهٰرٌ مِّنۡ عَسَلٍ مُّصَفٰى ۙ وَ لَھُمۡ
فِیۡہَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۗ وَ مَغْفِرَةٌ
مِّنۡ رَبِّہِمۡ ۗ كَسَنٌ هُوَ خٰلِدٌ فِی

1198 De hier gegeven beschrijving vermeldt de werkelijke zegeningen van het paradijs niet, want zij zijn zegeningen, „die het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in 's menschen hart niet is ingegaan om er een denkbeeld van te vormen”, maar het is slechts een gelijkenis, en een voorbeeld

wien ziedend water te drinken is gegeven, zoodat het hun ingewanden verscheurt?

16 En onder hen zijn degenen, die naar u zoeken te luisteren, tot wanneer zij van u heengaan, zij tot degenen wien de kennis is gegeven, zeggen: Wat zei hij daareven? Dezen zijn degenen, op wier harten God een zegel heeft gesteld ^a en zij volgen hun lage begeerten.

a 11.

17 En (aangaande) degenen die den rechten weg volgen, hen zal Hij in leiding doen toenemen en hun (de belooning voor) hun hoeden (voor het kwaad) geven.

18 Wachten zij dan op iets anders dan het uur, dat het onvoorziens tot hen komt? Nu, inderdaad zijn de teekenen daarvan (alreeds) gekomen, maar hoe zullen zij, wanneer het over hen komt, hun herinnering hebben? 1199

19 Derhalve, weet dat er niets is, dat aanbeden verdient te worden, dan God, en vraag bescherming tegen uw feil ^b en voor de geloovige mannen en de geloovige vrouwen; 1200 en God kent de plaats van uw wederkeer en uw woonplaats.

b 1147.

التَّائِبِينَ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۝

وَمِنْهُمْ مَن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنْفَاكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًىٰ وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۝

فَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ۝

فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُوا لِذَنبِكُمْ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝

dat aantoon, waaraan zij gelijken. Er zijn rivieren van water, dat de levensbron is en rivieren van melk, die kracht geeft en rivieren van wijn, die opvroolijkt en rivieren van honing, die geneest. Opgemerkt moet worden, dat *maghstrat* of Goddelijke bescherming ook een der zegeningen van het paradijs is.

1199 Onder het *uur* moet worden verstaan, het uur van hun kastjdijng of de omverwerping van hun macht, waarvan in de vorige verzen duidelijk wordt gesproken. De teekenen daarvan hadden zich reeds vertoond, want zij hadden gezien, hoe de Islām met den dag vooruitging en hoe al hun pogingen om zijn vooruitgang te stuiten, op een mislukking waren uitgelopen.

1200 Zie voor *uw feil*, welke beteekent: de fellen, die de Heilige Profeet als sterveling kon begaan, de noot bij 40 : 55. Opgemerkt moet worden, dat het woord *dzanb* een zeer ruime beteekenis heeft en dat het niet noodzakelijk *zonde* beduidt. Integendeel, iedere feil of tekortkoming van de menschelijke natuur is een *dzanb*.

PARAGRAAF 3

De Flauwhartigen

20. De lafhartigen zijn afkeerig van den strijd. 21, 22. Noodzakelijkheid van den oorlog. 23—28. Zij vervallen tot het ongelooft.

20 En degenen die gelooven, zeggen: Waarom is er geen hoofdstuk geopenbaard?

1201 Maar wanneer een beslissend hoofdstuk geopenbaard en daarin de strijd vermeld wordt, ziet gij degenen, in wier harten een krankte is, u aankijken met den blik van iemand, die van wege den dood in onmacht valt. Wee over hen!

21 Gehoorzaamheid en een goed woord (waren voegzaam); maar wanneer de zaak besloten is en indien zij trouw aan God blijven, zou het zekerlijk beter voor hen zijn.

22 Maar indien gij de macht in handen hadt, zoudt gij *stellig* kwaad in het land stichten en de banden der verwantschap afsnijden.

23 Dezen zijn het, die God vervloekt heeft, en Hij heeft hen doof gemaakt en hun oogen verblind.

24 Peinzen zij dan niet over den Qoer-ân? Neen, op de harten zijn hun sloten.

25 Waarlijk, (aangaande) degenen die zich op hun ruggen omkeeren, nadat hun de leiding duidelijk is geworden, de duivel heeft het hun gemakkelijkt; en Hij geeft hun uitstel.

26 Dat komt, doordat zij tot degenen, die afkeerig zijn van wat God geopenbaard

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْعَيْنِ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ ۞

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَكَلِمَةً صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۞

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطِّعُوا الْأَرْحَامَ ۞

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۞

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۞

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ۞

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا

Of, nabij zijn.

1201 De Moeslims waren met grenzenlooze wreedheid vervolgd: zij waren onderdrukt, gedood en uit hun huizen verdreven. Vandaar verlangden zij natuurlijkerwijze, dat hun toegestaan werd zich te verdedigen. Met een hoofdstuk wordt een openbaring bedoeld, die hun toestaat, ter zelfverdediging te vechten.

heeft, zeggen: Wij zullen u in sommige der zaken gehoorzamen; en God kent hun geheimen.

27 Maar hoe zal het zijn, wanneer de engelen hen, *hen in het aangezicht en op den rug* slaande, doen sterven?

28 Dat komt, doordat zij volgen wat God ongevallig is en van Zijn welbehagen afkeerig zijn; derhalve heeft Hij hun werken nutteloos gemaakt.

Ar. hun aangezichten en hun ruggen.

مَا تَزَالُ اللَّهُ سَطُوعَكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ①

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ②

ذَلِكَ بِأَنَّهُم اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَحَبَطَ أَعْمَالَهُمْ ③

PARAGRAAF 4

Een Aansporing

29—31. De huichelaars en de geloovigen zullen gescheiden worden. 32. De ongeloovigen zullen den Moeslims geen kwaad doen. 33—38. De geloovigen tot inspanning aangespoord.

29 Of denken degenen, in wier harten een krankte is, dat God hun wrok niet te voorschijn zal brengen?

30 En indien het Ons behaagd had, zouden Wij u hen hebben doen kennen, zoodat gij hen zekerlijk aan hun teekenen zoudt hebben herkend; en zekerlijk kunt gij hen aan de bedoeling van (hun) gesprek herkennen; en God kent uw werken.

31 En Wij zullen u zekerlijk beproeven, tot Wij degenen onder u, die zich hard inspannen en de lijdzamen hebben gekend, en (tot) Wij uw *geval* duidelijk maken.

32 Waarlijk, degenen die niet gelooven en zich van Gods weg afwenden en den Apostel wederstaan, nadat de leiding hun duidelijk is geworden, kunnen God gansch geen kwaad doen, en Hij zal hun werken nutteloos maken.

Ar. gevallen.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْعَافَهُمْ ④

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَكُمْهِنَّ فَاعْرِفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَتَعْرِفْتَهُمْ فِي كَلِمِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ⑤

وَلَنَبِّئَنكُمْ حَتَّى تَعْلَمَ الْمُجْهِدِينَ مِنْكُمْ وَالضَّالِّينَ لَا تَبْلُغُوا أَخْبَارَكُمْ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَسَاقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِطُ أَعْمَالَهُمْ ⑦

33 O gij die gelooft! gehoorzaam God en gehoorzaam den Apostel, en laat uw werken niet zonder uitwerking zijn.

34 Waarlijk, degenen die niet gelooven en zich van Gods weg afwenden (en) vervolgens sterven, terwijl zij ongeloovigen zijn, hun zal God geenszins vergeven.

35 En wees niet traag, zoodat gij om vrede roept en gij hebt de bovenhand, en God is met u, en Hij zal uw werken niet te loor doen gaan.

36 Het leven dezer wereld is slechts een ijdel vermaak en spel, indien gij gelooft en u (voor het kwaad) hoedt, zal Hij u uw belooningen geven en van u uw bezittingen niet vragen.

37 Indien Hij ze u vroeg en u aanspoorde, zoudt gij gierig zijn, en Hij zal uw wrok te voorschijn brengen.

38 Zie! gij zijt degenen, die geroepen zijn om op Gods weg uit te geven, maar onder u zijn er die gierig zijn, en wie gierig is, is gierig tegen zijn eigen ziel; en God is Zichzelf genoeg en gij hebt (Hem) van noode; en indien gij u omkeert, zal Hij een ander volk in uw plaats stellen; dan zullen zij u niet gelijk zijn

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ
أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ مَا تَوَّأَوْا هُمْ كَقَامٍ قَنَنٍ
يَعْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۝

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْوَةِ ۝ وَ
أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ ۝ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَكُنْ
يَتَرَكُكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۝

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَإِنْ
تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ
وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۝

إِنْ يَسْأَلْكُمْ هَا فَيَحْفَلْكُمْ تَبَحَلُوا
يُخْرِجُ أَضْعَانَكُمْ ۝

هَآأَنُتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ ۚ
وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلُ عَنِ
نَفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ ۙ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ
وَإِنْ تَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۝

HOOFDSTUK XLVIII

DE OVERWINNING

(*Al-Fat-h*)

GEOPENBAARD TE MEDINA

(4 paragrafen en 29 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De wapenstilstand van Hoedaibijja was een overwinning.
- Par. 2. Degenen die hun plicht verzuimen.
- Par. 3. Verdere overwinningen voor den Islâm.
- Par. 4. De overwinning van den Islâm op alle andere godsdiensten.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld *De Overwinning*; het is een zeer passende naam, omdat het de overwinningen van den Islâm behandelt: van de in Hoedaibijja behaalde groote zedelijke overwinning af, die in het eerste vers vermeld wordt, tot de definitieve overwinning van den Islâm op alle andere godsdiensten der wereld (vs. 28). Het woord *fat-h* zelf komt in dit hoofdstuk verscheidene keeren voor. Opmerkenswaard is het, dat, hoewel de Moeslims reeds in verscheidene veldslagen de zege hadden behaald, geen van die overwinningen behalve een wapenstilstand, die oogenschijnlijk nadeelig voor de Moeslims was, tot grondslag voor den zegevierenden loop van den Islâm is gemaakt. Dit wijst er ongetwijfeld op, dat, ofschoon de oorlog den Islâm opgedrongen was en de Moeslims overwinningen hadden behaald, zijn wezenlijke zege toch in zijn zedelijke overwinningen ligt; de eerste daarvan was het na de Vlucht schijnbare nadeel, maar inderdaad de zedelijke overwinning, behaald te Hoedaibijja. Er werd niet gestreden, maar een wapenstilstand werd gesloten, die — hoewel die de Moeslims verbood, een van Mekka uitgeweken Moeslim bij zich te houden — door het staken der vijandelijkheden den menschen niettemin gelegenheid gaf om over de schoonheden van den Islâm na te denken. De wapenstilstand van Hoedaibijja was dus een zedelijke overwinning en daar die als de grondslag van de toekomstige overwinningen van den Islâm beschouwd is, wijst die er duidelijk op, dat zedelijke overwinningen als de wezenlijke overwinningen van den Islâm werden beschouwd. Zelfs het belang van de verovering van Mekka ligt in de verovering der harten, die de Heilige Profeet won door een voorbeeld van vergevensgezindheid te geven, welke ongeëvenaard is in de geschiedenis van het menschelijk ras.

Het verband tusschen dit hoofdstuk en het vorige is duidelijk. Terwijl het vorige hoofdstuk van den ondergang der tegenstanders van den Islâm in de oorlogen en van de verbetering van den toestand der Moeslims spreekt, wordt ons hier medegedeeld, hoe die verbeterde toestand in de aangelegenheden der Moeslims tot stand gebracht werd. Het lijdt geen twijfel, dat een in den oorlog

PARAGRAAF 1

De Wapenstilstand van Hoedaibijja was een Overwinning

1—5. Een groote overwinning volmaakt de Goddelijke gunsten jegens den Heiligen Profeet en de geloovigen. 6. Een straf voor huichelaars en afgodendienaars. 7—10. De hulp en trouw der geloovigen aan den Heiligen Profeet.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Waarlijk, Wij hebben u een duidelijke overwinning gegeven, ¹²⁰²

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا

2 Opdat God voor u verbeterere wat van de u toegeschreven feilen is voorgegaan en wat achter blijft, ¹²⁰³ en Zijn

لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ

Ar. 96-
opcmd.

behaalde overwinning de onmiddellijke oorzaak is van den ondergang van een vijand, die den Islâm met geweld van aardse wapenen wenschte te vernietigen, maar het wezenlijke succes van den Islâm ligt in zijn zedelijke overwinningen.

Wat het jaar der openbaring van dit hoofdstuk betreft, daaromtrent kan geen meningsverschil bestaan. Wij vinden 'Oemars getuigenis in de geschiedenis vermeld, dat de Heilige Profeet het voor het eerst reciteerde, toen hij van Hoedaibijja terugkeerde, en daarom behoort de openbaring daarvan tot het zesde jaar van de Hedjira.

Het hoofdstuk begint met te verklaren, dat de wapenstilstand van Hoedaibijja een wezenlijke overwinning is, en na gewag te hebben gemaakt van de teleurstelling der huichelaars en afgodendienaars, besluit het met een vermelding van de hulp en trouw, die de geloovigen den Heiligen Profeet betoonden. De tweede paragraaf behandelt de valsche verontschuldigen der geveinsden en zondert hen van de geloovigen af, door hen te verbieden aan de expedities der Moeslims deel te nemen. De derde paragraaf voorspelt meerdere overwinningen in den oorlog; dit doet klaarblijkelijk op de overwinning bij Chalbaar en de verovering van Mekka. De vierde paragraaf besluit het hoofdstuk met de belangrijke aankondiging, dat God den Islâm over alle andere godsdiensten der wereld glansrijk zal doen zegevieren.

¹²⁰² Volgens Boechari is de hier vermelde overwinning geen andere dan die, welke door den wapenstilstand te Hoedaibijja werd behaald. Het feit, dat er te Hoedaibijja geen daadwerkelijke oorlog plaats had, heeft velen tot de gedachte gebracht, dat de woorden een voorspelling bevatten aangaande de verovering van Mekka, waarvan echter verder op, in de derde paragraaf van dit hoofdstuk, melding wordt gemaakt. De wapenstilstand te Hoedaibijja was voor de Moeslims een werkelijke overwinning, omdat die den weg opende voor de propaganda van den Islâm onder de ongeloovigen en door aan alle vijandelijkheden een eind te maken, den tegenstanders gelegenheid gaf om over de wezenlijke waarde van den godsdienst na te denken, dien zij tot dan toe vergeefs door het zwaard hadden trachten te vernietigen.

¹²⁰³ Daar de menschen gedurende langen tijd voortdurend op vijandigen voet met elkaar stonden, hadden zij nooit gelegenheid gehad om over de schoon-

gunst jegens u volmake en u op een rechten weg leide,
1204

3 En opdat God u met een machtige hulp helpe.

4 Hij is het, Die gerustheid in de harten der geloovigen nederzond, opdat zij geloof tot hun geloof toegevoegd zouden hebben — en aan God behooren de heirscharen der hemelen en der aarde, en God is Wetend, Wijs —

5 Opdat Hij de geloovige mannen en de geloovige vrouwen tuinen zal doen binnentreden, waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen en (opdat) Hij van hen hun kwaad zal wegnemen; en dat is een groot succes bij God;

6 En (opdat) Hij de huichelachtige mannen en de huichelachtige vrouwen en de polytheïstische mannen en de polytheïstische vrouwen, degenen die booze gedachten omtrent God denken, zal kastijden. Op hen is de kwade

وَيَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝

وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ۝

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَرُدَّ أَدْوَابَ الْإِيمَانِ مَعَ إِيْمَانِهِمْ ۖ وَبِاللَّهِ جُنُودَ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَكَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۖ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قَوْلًا عَظِيمًا ۝

وَعَذَابَ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَ الْمُشْرِكِينَ وَ الْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ

Ar. onder.

heden van den Islâm. na te denken, en slechts een duister beeld daarvan stond hun voor den geest. Daarom beteekent *dzanbi-ka* op deze plaats de tekortkomingen en gebreken, die de tegenstanders den Heiligen Profeet toeschreven; en de wapenstilstand van Hoedaibija gaf gelegenheid om ze uit den weg te ruimen, want eerst daarna werd hun de lichtzijde van het beeld voor den geest gebracht. Zie 5 : 29, waar *itsmi*, lett. *mijn zonde*, in werkelijkheid beteekent: *de zonde die tegen mij is begaan*, en evenzoo beteekent *sjoerakât*, lett. *mijn deelgenooten*, steeds: *de deelgenooten die mij zijn toegeschreven*. En *ghafr* beteekent zoowel *beschermen als verbeteren*. Er wordt hier ook melding gemaakt van *datgene wat achterblijft*. Hiermede worden de *latere vitterijen* der vijanden van den Islâm bedoeld. Zooals ik reeds opmerkte, dit hoofdstuk handelt niet alleer over de onmiddellijke overwinning van den Islâm, maar ook over zijn definitieve overwinning op alle godsdiensten. Vandaar zit hierin een belofte, dat niet alleen die waanvoorstellingen verbeterd zullen worden, welke reeds bestaan, maar dat ook die, *welke achterblijven* en later door de vijanden van den Islâm verspreid zullen worden, uit den weg zullen worden geruimd, en dat de Islâm dus niet alleen in Arabië, maar ook in de geheele wereld in vollen luister zal schitteren.

1204 Het volmaken van gunsten werd door de verspreiding van den Islâm tot stand gebracht, en op den rechten weg leiden beteekent: leiden op den rechten weg naar succes.

wisseling, en God is op hen vertoerd en heeft hen vervloekt en de hel voor hen bereid, en slecht is het toevluchtsoord.

7 En aan God behooren de heerscharen der hemelen en der aarde; en God is Machtig, Wijs.

8 Waarlijk, Wij hebben u als een getuige en als een overbrenger van blijde tijdingen en als een waarschuwer gezonden,

9 Opdat gij in God en Zijn Apostel zal gelooven en hem zal bijstaan en hem eeren; en (opdat) gij Zijn glorie zal verkondigen, des ochtends en des avonds.

10 Waarlijk, degenen die u trouw zweren, zweren slechts God trouw; de hand Gods is boven hun handen. Derhalve, al wie (zijn trouw) breekt, breekt het slechts ten nadeele van zijn eigen ziel, en al wie datgene vervult, waartoe hij zich tegenover God heeft verbonden, hem zal Hij een groote belooning schenken. 1205

وَعَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ⑤

وَلِلَّهِ جُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ⑥

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ⑦

لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ⑧

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ⑨

PARAGRAAF 2

Degenen die hun Plicht verzuimen

11—14. Verontschuldiging aangeboden door hen, die in gebreke blijven te verschijnen. 15, 16. Zij zullen niet aan de expedities der Moeslims deelnemen, behalve later. 17. Wie verschoond kunnen worden.

11 Degenen van de bewoners der woestijn, die achtergelaten werden, zullen tot u zeggen: Onze bezittingen en onze gezinnen hebben ons bezig gehouden derhalve,

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۗ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي

1205 De hier vermelde eedsaflegging van trouw had plaats, voordat de wapenstilstand gesloten werd. De Heilige Profeet was met zijn menschen' vertrokken, met het doel om een bedevaart te doen, maar toen hij in Hoedaibijja kwam, beletten de bewoners van Mekka den Heiligen Profeet Mekka in te gaan. Daarop zwoeren de vrienden van den Heiligen Profeet hem trouw (zoals in vs. 18 vermeld staat, onder een boom), dat zij hem tot elken prijs zouden be-

vraag vergiffenis voor ons. Zij zeggen met hun tongen wat niet in hun harten is. Zeg: Wie heeft dan voor u macht over iets (dat) van God (komt), indien Hij u kwaad wil doen, of indien Hij u goed wil doen; neen! God is Zich bewust van wat gij doet.

12 Neen! gij hebt veeleer gedacht, dat de Apostel en de geloovigen nimmermeer tot hun gezinnen zouden wederkeeren, en dat werd uw harten schoonschijnend gemaakt en gij hebt een booze gedachte gedacht en gij waart een volk, dat *gedoemd is te vergaan*.

13 En al wie niet in God en Zijn Apostel gelooft, dan waarlijk, Wij hebben brandend vuur voor de ongelovigen bereid.

14 En aan God behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde; Hij vergeeft wien Hij wil en kastijdt wien Hij wil, en God is Vergevensgezind, Genadig.

15 Degenen die achtergelaten zijn, zullen, wanneer gij vertrekt om aanwinsten te verkrijgen, zeggen: Sta ons toe u te volgen. Zij wenschen het woord Gods te veranderen. Zeg: Geenszins zult gij ons volgen; alzoo zeide God te voren. ¹²⁰⁶ Maar zij zullen zeggen: Neen! gij zijt naijverig op ons. Neen! zij begrijpen slechts een weinig.

ثُمَّ إِلَيْهِمْ قُلْنَا فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ
مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ
صَدْرًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ تَفْعًا بَلْ كَانَ
اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٠﴾

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَرَبِّينَ
ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنَ السُّوءِ
وَكَنتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١١﴾

وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٢﴾

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعْطِرُ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ
كَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٣﴾

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَىٰ
مَعَانِمِ لَتَأْخُذُواهَا دَرُودًا تَتَّبِعُهُمُ
يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ
قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ
مِنْ قَبْلُ سَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا
بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤﴾

Of, van het
goede ont-
bloot is.

schermen en dat zij aan zijn zijde zouden sterven. De noodzakelijkheid hiervoor schijnt gerezen te zijn geweest uit het feit, dat de Qoereisjieten oprukten om de Moeslims te bestrijden, die onvoorbereid waren vertrokken, daar zij slechts de bedevaart wilden doen. Dit vers toont buitendien aan, dat *bat'at* of het trouw zweren een noodzakelijkheid wordt, wanneer men een groot doel beoogt.

1206 D.w.z. voordat zij met dat verzoek kwamen. Dit hoofdstuk werd geopenbaard, toen men op weg naar Medina was, terwijl deze menschen met hun verzoek kwamen, toen de Hellighe Profeet in Medina was gekomen.

16 Zeg tot degenen van de bewoners der woestijn, die achtergelaten werden: Gij zult weldra geroepen worden (om) tegen een volk van grooten moed (te strijden); gij zult hen bestrijden, tot zij zich onderwerpen; en indien gij gehoorzaamt, zal God u een goede belooning schenken; en indien gij u omkeert, zooals gij u te voren omkeerde, zal Hij u met een pijnlijke kastijding kastijden. ¹²⁰⁷

17 Er is geen kwaad in den blinde, noch is er eenig kwaad in den kreupele, noch is er eenig kwaad in den zieke (indien zij niet vertrekken); en al wie God en Zijn Apostel gehoorzaamt, hem zal Hij tuinen doen binnentreden, waarin rivieren stroomen, en al wie zich omkeert, hem zal Hij met een pijnlijke kastijding kastijden.

Ar. onder.

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ
سَتُدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ بَأْسٍ شَدِيدٍ
ثُمَّ أُنزِلُوا إِلَيْهِمْ أَوْ يُسَلِّمُونَ
فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ
أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَوَلَّوْا
كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ
يُعَذِّبْكُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ۝

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ
وَلَا عَلَى السَّرِيضِ
الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى
السَّرِيضِ حَرْجٌ وَمَنْ
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ
عَذَابًا أَلِيمًا ۝

PARAGRAAF 3

Verdere Overwinningen voor den Islâm

18—20. Overwinning in Chaibar. 21. Verovering van Mekka. 22, 23. De ongeloofigen zullen verslagen worden, indien zij vechten. 24. Zij worden van den oorlog in de vallei van Mekka weerhouden. 25, 26. Zij beletten den Moeslims naar de heilige moskee te gaan.

18 Voorzeker had God een welgevallen aan de geloovigen, toen zij u onder den boom trouw zwoeren, en Hij kende wat in hun harten was, en Hij zond gerustheid op hen neder en beloonde hen met een nabij gelegen overwinning, ¹²⁰⁸

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا
فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ
وَآتَاهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝

1207 De macht van den Mekkaanschen vijand was nu gebroken, gelijk be-
wezen werd door het feit, dat de Moeslims twee jaar later tegen Mekka opruk-
ten. Daarom werd degenen die hun plicht verzuimden, medegedeeld dat zij
opgeroepen zouden worden om zich bij de strijdkrachten van den Islâm te voegen
tegen een anderen machtigen vijand. Dit zinspeelt profetisch op de oorlogen
tegen het Romeinsche en het Perzische Rijk in den tijd der eerste Chaliefen.

1208 De hier voorspelde nabijgelegen overwinning werd te Chaibar behaald,
spoedig na den terugkeer van Hoedaibijja.

19 En vele aanwinsten, die zij zullen nemen; en God is Machtig, Wijs ¹²⁰⁹

20 God beloofde u vele aanwinsten, die gij zult nemen, en verhaastte deze (aanwinst) voor u en hield de handen der menschen van u terug, en opdat het een teeken zal zijn voor de geloovigen en opdat Hij u op een recht pad zal leiden;

21 En andere (aanwinsten), die gij nog niet hebt kunnen verkrijgen; inderdaad heeft God ze omsloten, en God heeft macht over elk ding. ¹²¹⁰

22 En indien degenen die niet gelooven, tegen u strijden, zullen zij zekerlijk (hun) ruggen omkeeren; vervolgens zullen zij geen beschermer of helper vinden.

23 Zulks is de wet Gods geweest, die te voren inderdaad haar loop heeft gehad, en gij zult geen verandering in Gods wet vinden.

24 En Hij is het, Die hun handen van u en uw handen van hen in de vallei van Mekka terughield, nadat Hij u de overwinning op hen had gegeven; en God ziet wat gij doet.

25 Zij zijn het, die niet geloofden en u van de Heilige Moskee afwendden en de offerande (terughielden), weehouden om haar plaats van bestemming te bereiken; en indien het niet de geloovige mannen en de geloovige vrou-

وَمَعَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُ بِهَا وَكَانَ
اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ①

وَعَدَلَهُمُ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُ بِهَا
فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ
النَّاسِ عَنْكُمْ ۖ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ②

وَاجْرَأَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ
اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ③

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَارَ
ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ④

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۗ
وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ⑤

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَ
أَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ
بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ
اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ⑥

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْلُوفًا
أَنْ يَبْلُغَ مَجَلَّةً ۗ وَلَوْ لَا رِجَالٌ
مُّؤْمِنُونَ وَرِسَالَةٌ مُؤْمِنَةٌ لَمْ

1209 Deze aanwinsten waren de latere veroveringen in den tijd van den Heiligen Profeet, waaronder de verovering van Mekka de eerste plaats innam.

1210 Dit doelt op de groote veroveringen der Moeslims onder de opvolgers van den Heiligen Profeet. De onderwerping van den vijand wordt duidelijk in het daarop volgende vers vermeld.

wen waren geweest, die gij hen, niet gekend hebbende, zoudt hebben vertreden, en u dan, zonder (het) te weten, droefheid van wege hen zou hebben getroffen — opdat God in Zijn genade zou doen ingaan wien Hij wil; indien zij ver van elkander gescheiden waren geweest, zouden Wij degenen uit hun midden, die niet geloofden, zekerlijk met een pijnlijke kastijding hebben gekastijd.

26 Toen degenen die niet geloofden, (gevoelens van) verachting, de verachting van (de dagen der) onwetendheid, in hun harten koesterden, maar God zond Zijn gerustheid op Zijn Apostel en op de geloovigen neder en deed hen het woord der rechtschapenheid houden, en zij hadden er recht op en waren het waardig; en God is met elk ding bekend. 1211

لَعَلَّكُمْ أَنْ تَطَّوُّهُمْ فَتُصِيبَكُمْ
مِنْهُمْ مَعْرَّةٌ يَغْدِرُ عَلَيْكُمْ فَيُدْخِلَ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ كَذَلِكَ
لَعَذَابُنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ⑥

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ
سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَلَزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا
أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ⑥

1211 De Qoereisjieten gaven lucht aan hun gevoelens van verachting, door den Moeslims te beletten een bedevaart te doen; het woord der *taqwa* of rechtschapenheid, dat de Moeslims hielden, was het aanvaarden van den wapenstilstand om een eind aan den oorlog te maken, alhoewel de voorwaarden van den wapenstilstand voor hen vernederend waren. De voornaamste voorwaarden van het verdrag waren: (1) Dat de Moeslims, zonder een bedevaart te doen, moesten terugkeeren. (2) Dat het hun het daarop volgende jaar vergund moest worden, een bedevaart te doen, maar dat zij niet langer dan drie dagen moesten blijven. (3) Dat een bekeerde ongelovige, indien hij tot de Moeslims overliep, overgeleverd moest worden, maar dat een Moeslim, indien hij tot de ongelovigen overliep, niet aan de Moeslims moest worden teruggegeven. Vooral de laatste voorwaarde van het verdrag stelde de Moeslims teleur; maar het toont de vaste overtuiging aan, die de Heilige Profeet van de waarheid van den Islâm had, want hij was er zeker van, dat niemand van zijn vrienden tot het ongeloof zou overgaan en zich bij de Qoereisjieten zou aansluiten; en ook, dat zij die tot den Islâm waren bekeerd, door de vervolging of omdat de Moeslims hen niet beschermden, dien niet afvallig zouden worden. En zoo gebeurde het, dat de bewoners van Mekka, die tot den Islâm waren bekeerd, een eigen onafhankelijke nederzetting vormden, daar zij zich niet in Medina mochten vestigen; en daarmee gaven zij blijk, een ware overtuiging en een rotsvast geloof te bezitten.

PARAGRAAF 4

De Overwinning van den Islâm op alle andere Godsdiensten

27. Een nabij gelegen overwinning. 28. De definitieve overwinning. 29. Geleidelijke ontwikkeling.

Of, zal ...
vervullen.

27 Voorzeker had God Zijn Apostel het visioen met waarheid *getoond*: ¹²¹² gij zult de Heilige Moskee, indien het Gode behaagt, zekerlijk in veiligheid binnentreden, (sommigen) met hun geschoren hoofden en (anderen) met gesneden haar; gij zult niet vreezen; maar Hij wist wat gij niet wist; derhalve bracht Hij vóór dien een nabij gelegen overwinning tot stand.

28 Hij is het, Die Zijn Apostel met de leiding en den waren godsdienst heeft gezonden, opdat Hij dien over alle godsdiensten zou doen zegevieren; en God is genoegzaam als Getuige. ¹²¹³

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا
بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
إِنْ شَاءَ اللَّهُ أُمِينٌ مُحَلِّقِينَ
رُءُوسَهُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ
فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ
ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ۝

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ يَهْدِي
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝

¹²¹² De tocht van den Heiligen Profeet naar Mekka om met een 1500 vrienden een bedevaart te doen, werd ondernomen op grond van het op deze plaats vermelde visioen. In een visioen had hij gezien, dat hij en zijn vrienden een bedevaart deden. Overtuigd van de waarheid van zijn visioen ging hij op weg, met het doel om een bedevaart te doen. De bewoners van Mekka verhinderden het hem echter te Hoedaibijja, en er werd een wapenstilstand gesloten, krachtens welken de Heilige Profeet terug moest keeren, zonder een bedevaart te doen. De waarheid van het visioen wordt hier derhalve krachtig verklaard. Er wordt duidelijk gemaakt, dat de terugkeer van den Heiligen Profeet het visioen niet logenstrafft, dat in het daarop volgende jaar in vervulling zou gaan en ging. *Hun geschoren hoofden en gesneden haar* slaan op het in acht nemen van al de ceremoniën der bedevaart, die met deze handeling eindigt.

¹²¹³ Deze voorspelling aangaande het zegevieren van den Islâm over alle andere godsdiensten is een voorspelling, die zich tot in de verre toekomst uitstrekt. Arabië had haar in vervulling zien gaan tijdens het leven van den Heiligen Profeet. De overheersching van den Islâm en het politieke oppergezag van zijn aanhangers te allen tijde zijn evenwel niet synoniem; ook beteekent de voorspelling niet, dat de andere godsdiensten te eeniger tijd heelemaal zullen verdwijnen; zij wijst er slechts op, dat de meerderheid van den Islâm ten slotte zal zijn bevestigd en dat de Islâm de godsdienst van het meerendeel der volkeren van de aarde zal zijn. Geen andere schrift voorspelt de overwinning van den door haar gepredikten godsdienst in zulke ondubbelzinnige bewoordingen.

29 Moehammad is de Apostel Gods en degenen (die) met hem (zijn), zijn standvastig tegenover de ongelovigen, ¹²¹⁴ mededoogend onder elkander; gij zult hen zich zien nederbuigen, zich ter aarde werpende, van God goedertierenheid en welbehagen zoekende; hun teekenen zijn in hun aangezichten, vanwege het gevolg van het ter aarde werpen; dat is hun beschrijving in de Thora en hun beschrijving in het Evangelie; gelijk aan het veldgewas, dat zijn scheut uitslaat en dien versterkt; dan wordt die krachtig en staat steenvast op zijn stengel, de zaaiers verheugende, opdat Hij de ongelovigen toornig zal maken ter oorzake van hen; God heeft dengenen onder hen, die gelooven en het goede doen, vergiffenis en een groote belooning beloofd.

مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ
 أَشِدَّاءَ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ
 تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا
 مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لِسِيئَاتِهِمْ فِي
 وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ
 مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمِثْلَهُمْ فِي
 الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطَأَهُ
 فَاتَّارَهُ فَاسْتَخَلَّظَ فَاسْتَوى عَلَى
 سَوْفِهِ يُعْجِبُ الزَّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ
 الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
 وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

1214 *Asjidâ* is het meervoud van *sjadid*, dat gewoonlijk *vast, sterk, machtig* beteekent.

HOOFDSTUK XLIX

DE VERTREKKEN

(*Al-Hoedjoerât*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 18 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. Eerbied voor den Heiligen Profeet.

Par. 2. Eerbied voor elkaar.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan vs. 4, dat den Moeslims beveelt, den Heiligen Profeet niet van achter de particuliere *vertrekken* te roepen. Daar dit hoofdstuk op een tijd werd geopenbaard, toen groote massa's menschen den Islâm begonnen te omhelzen en de eene deputatie na de andere naar Medina ging, was het noodzakelijk om deze massa's menschen zoowel goede manieren als goede zeden te leeren, en hier wordt ons medegedeeld, dat wij niet alleen de particuliere aangelegenheden van den Heiligen Profeet moeten eerbiedigen, maar ook die van ieder Moeslim individueel. De Heilige Profeet was niet alleen geestelijk hoofd van een volk: hij moest de menschen ook in hun godsdienst- en wereldsche zaken leiden. Hij moest hen manieren zoowel als zeden leeren; hun zaken beslissen en wetten voor hen maken; hen tot het gebed leiden om zich voor God te buigen en in het slagveld om tegen een machtigen vijand te strijden; en dus was het noodzakelijk, dat degenen die pas tot den Islâm bekeerd waren, de waarde van zijn tijd kenden.

Het hoofdstuk werd te Medina geopenbaard, in het jaar 9 n.H. De eerste verzen plaatst men eenstemmig in den tijd, toen de deputatie van Bani Tamin den Heiligen Profeet bezocht. Het vorige hoofdstuk spreekt van de overwinningen der Moeslims, en overwinning brengt gemak mee. Daarom veroordeelt dit hoofdstuk de ondeugden van een beschaafde maatschappij, die in gemak en weelde leeft. De eerste vijf verzen leeren, welke manieren men tegenover den Heiligen Profeet in acht moet nemen; de daarop volgende drie verlangen van de Moeslims, dat alle belangrijke zaken in handen van den Heiligen Profeet worden gesteld en de paragraaf wordt besloten met een verklaring, die van den Moeslims verlangt, dat zij twee elkaar bestrijdende Moeslim-partijen met elkaar verzoenen. De tweede paragraaf leert den Moeslims eenige van de maatschappelijke deugden, prent hun achtung voor elkaar in en legt den grondslag voor de groote Islamiëtische broederschap, een broederschap die niet gegrond is op stam- en gezinsverschillen, maar op vroomheid en rechtschapenheid, zoodat de rechtschapenste persoon de meest geëerbiedigde is.

PARAGRAAF 1

Eerbied voor den Heiligen Profeet

1—5. De geloovigen moeten den Heiligen Profeet eerbiedigen.
6—8. Alle belangrijke zaken moeten in zijn handen worden gesteld.
9, 10. Verzoening tusschen de geloovigen.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

Of, loop
niet (op
eenige
zaak) voor-
uit.

1 O gij die gelooft! *wees niet vrijpostig* in tegenwoordigheid van God en Zijn Apostel, ¹²¹⁵ en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Hoorend, Wetend.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَرَأَيْتُمْ مَا بَيْنَ
يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ①

2 O gij die gelooft! verhef uw stemmen niet boven de stem van den Profeet, en spreek niet luide tot hem, zooals gij luide tot elkander spreekt, opdat uw werken niet vruchteloos worden, terwijl gij (het) niet bemerkt. ¹²¹⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ
بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن
تَحْطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ①

3 Waarlijk, degenen die hun stemmen voor Gods Apostel doen dalen, zijn zij wier harten God voor de rechtschapenheid heeft beproefd; zij zullen vergiffenis en een groote belooning hebben.

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ
رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَ أَجْرٌ عَظِيمٌ ①

4 (Aangaande) degenen die u van achter de particuliere vertrekken roepen, waarlijk, de meesten hunner grijpen niet.

إِنَّ الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ
الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ①

5 En indien zij geduldig wachten, tot gij tot hen naar buiten treedt, zou het zekerlijk beter voor hen zijn, en God is Vergevensgezind, Genadig.

وَكَلِمَاتِهِمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ①

1215 De tegenwoordigheid van God beteekent de tegenwoordigheid van Zijn geboden. Deze woorden sluiten absolute gehoorzaamheid in.

1216 Een luide stem drukt, wanneer er geen noodzakelijkheid voor bestaat, laatzinnigheid of grotschap uit.

Ar. over-
treder.

6 O gij die gelooft! indien een *onrechtschapen* mensch met een tijding tot u komt, onderzoek ze nauwkeurig, opdat gij niet uit onwetendheid menschen kwaad doet en berouwvol zijt om wat gij gedaan hebt.

7 En weet, dat onder u Gods Apostel is; indien hij u in menige zaak gehoorzaamde, zoudt gij in nood vervallen, maar God heeft u het geloof dierbaar gemaakt en het in uw harten schoon gemaakt, en Hij heeft u het ongeloof en de overtreding en de ongehoorzaamheid hatelijk gemaakt; dezen zijn het, die de volgers van een rechten weg zijn,

8 Bij de goedertierenheid van God en als een gunst; en God is Wetend, Wijs.

9 En indien twee partijen der geloovigen twisten, breng dan verzoening tusschen hen tot stand; maar indien een hunner onrechtvaardig tegen den ander handelt, bestrijd dan degeen die onrechtvaardig handelt, tot zij tot Gods gebod wederkeert; en indien zij wederkeert, breng dan met rechtvaardigheid verzoening tusschen hen tot stand en handel onpartijdig; waarlijk, God bemint degenen die onpartijdig handelen. 1217

10 De geloovigen zijn slechts broeders; derhalve, breng verzoening tusschen uw broeders tot stand en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, opdat gij genade zult verwerven.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحِرُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ①

وَاعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّشِدُونَ ②

فَضَلَّ مِّنَ اللَّهِ وَرِعْمَةٌ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ③

وَإِن طَائِفَتَيْنِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ائْتَتَاكُمَا فَاصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِئَءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ④

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ⑤

1217 Dit vers verlangt van de Moeslims, niet onverschillig te zijn, als twee partijen uit hun midden met elkaar twisten. Zij moeten in zulke gevallen, voor zoover mogelijk, alle pressie uitoefenen op de partij, die in dwaling verkeert.

PARAGRAAF 2

Eerbied voor elkaar

11, 12. Den Moeslims bevolen, datgene te mijden wat tot oneerbiedigheid tegenover anderen leidt. 13. Het beginsel der menschelijke broederschap vastgesteld. 14—18. Nieuwelingen in den Islâm.

11 O gij die gelooft! laat de menschen geen (andere) menschen uitlachen: wellicht zijn zij beter dan zij; en laat de vrouwen geen (andere) vrouwen (uitlachen): wellicht zijn zij beter dan zij; en vit niet op uw volk, en noem elkander niet bij bijnamen; kwaad is een slechte naam na het geloof, en wie zich niet *bekeeren*, dezen zijn het, die de onrechtvaardigen zijn. 1218

Ar. *bekeert.*

12 O gij die gelooft! vermijd de meeste *verdenkingen*, want waarlijk, verdenking is in sommige gevallen een zonde, en bespied niet en laat sommigen uwer niet van anderen achterklappen. Houdt een uwer er van het vleesch van zijn dooden broeder te eten? Maar gij hebt er een gruwel van. En wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Veelvuldig wederkeerende (tot genade), Genadig.

Ar. van *verdenking.*

13 O gij menschen! waarlijk, Wij hebben u van een mannelijk en een vrouwelijk persoon geschapen, en u tot stammen en gezinnen gemaakt, opdat gij elkander zult kennen; waarlijk, de achtenswaardigste van u is bij God

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ
مِّن قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا
مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّن نِّسَاءٍ عَسَىٰ
أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا
أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِلِأَلْقَابٍ
يَسُّ الإِسْمِ الْفُسُوقُ بَعْدَ الإِيمَانِ
وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ⑩

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا
مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا
تَجَسَّسُوا وَلَا يَنْتَبِ بَعْضُكُمْ بَعْضًا
أَيُّجِبُ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ
مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ⑪

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ
وَإُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ

1218 Dit vers en de daarop volgende verzen handelen over de euvelen, die in een beschaafde samenleving hoogtij vieren en die de samenleving door en door verderft. Deze euvelen ontstaan meestal met den rijkdom, want, daar de menschen een gemakkelijk leven leiden, stellen zij er hoofdzakelijk belang in, elkanders gebreken te zoeken, en zoo maken wederzijdsche liefde en onderlinge eendracht plaats voor onderlinge haat.

degeen onder u, die het best (voor zijnen plicht) oppast; waarlijk, God is Wetend, Zich bewust. 1219

14 De bewoners der woestijn zeggen: Wij gelooven. Zeg: Gij gelooft niet, maar zeg: Wij onderwerpen ons; en het geloof is in uw harten nog niet ingegaan; en indien gij God en Zijn Apostel gehoorzaamt, zal Hij niets van uw werken afdoen; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

15 De geloovigen zijn slechts degenen, die in God en Zijn Apostel gelooven, (en) vervolgens niet twijfelen en hard met hun bezittingen en hun leven op Gods weg strijden; zij zijn de waarheidlievenden.

16 Zeg: Stel gij God met uw godsdienst in kennis, en God kent wat in de hemelen en wat op de aarde is; en God is met elk ding Bekend.

17 Zij denken, dat zij u aan zich verplichten door Moeslims te worden. Zeg: Verplicht mij niet door uw Islâm: veeleer verplicht God u aan Zich door u tot het geloof te leiden, indien gij waarheidlievend zijt.

18 Waarlijk, God kent de ongeziene dingen der hemelen en der aarde; en God ziet wat gij doet.

لَتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَىٰ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٤﴾

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا
وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ
الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا
اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يُكْسِبْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ
شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٦﴾

قُلْ أَعْلَمُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا
تَسْتَأْذِنُوا عَلَىٰ إِسْلَامِكُمْ بِاللَّهِ يَمُنُّ
عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنَّ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَاتَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

1219 Het hier vastgestelde beginsel van de broederschap der menschen rust op den breedsten grondslag. De woorden zijn hier niet tot de geloovigen gericht, zooals in de vorige verzen, maar tot de menschen in het algemeen, wien medegedeeld wordt, dat zij allen als het ware leden van één gezin zijn, en dat hun verdeeling in volkeren, stammen en gezinnen niet tot vervreemding, maar tot een beter kennis van elkaar moet leiden. De meerderheid van den een boven den ander hangt in deze broederschap niet af van nationaliteit, rijkdom of stand, maar van de nauwgezette plichtsvervulling, en dus van moreele groothed.

HOOFDSTUK L

QAF

GEOPENBAARD TE MEKKA (3 paragrafen en 45 verzen)

Samenvatting:

Par. 1—3. De Opstanding.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk, getiteld de *Qâf*, ontleend aan zijn aanvangsletter, die de aandacht op de grootheid der macht van het Goddelijk Wezen vestigt, handelt over de opstanding. De eerste paragraaf vestigt de aandacht op de getuigenis der natuur en op het feit, dat er een les is in het lot der vroegere menschen; de tweede toont aan, dat iedere daad haar gevolg heeft en dat deze gevolgen ten dage des oordeels duidelijk zullen worden gemaakt; en de derde verklaart, dat de goeden en de slechten ontvangen moeten wat hun toekomt en dat het oordeel zoowel in dit leven als in het hiernamaals moet worden tot stand gebracht.

Het vorige hoofdstuk handelt over zekere manieren en zeden, die met een toestand van gemak noodzakelijk moeten samengaan. En aangezien deze toestand van gemak tot het veronachtzamen van het hiernamaals bijdraagt — en het oordeel dat de menschen zoowel hier als in het leven na den dood overvalt, wordt heelemaal over het hoofd gezien, als men dezen toestand bereikt — is het verband tusschen dit hoofdstuk en het vorige duidelijk. Men is eenparig van oordeel, dat dit hoofdstuk een Mekkaansche openbaring is, en het kan geplaatst worden in het eerste Mekkaansche tijdperk. Van dit hoofdstuk af tot en met het 56ste hebben wij weer een andere groep van Mekkaansche hoofdstukken, die alle tot het eerste Mekkaansche tijdperk behooren.

PARAGRAAF 1

De Opstanding

1—5. De ongelovigen verwonderen zich. 6—11. De natuur bevestigt de waarheid der opstanding. 12—15. Een les in het lot der vroegere menschen.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Almachtige God en de
Glorierijke Qoer-ân! 1220

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ

1220 De letter *qâf* duidt of den naam *Qâdir*, of *Qadir* van het Goddelijk Wezen aan, welke Almachtige God beteekent. Het vers is een uitdrukking van

2 Neen! zij verwonderen zich, dat uit hun midden een waarschuwer tot hen is gekomen; en de ongeloovigen zeggen: Dit is een wonderbaar ding.

3 Wat! wanneer wij dood zijn en stof zijn geworden? Dat is een ver (van de waarschijnlijkheid) verwijderde terugkeer.

4 Wij weten inderdaad wat de aarde van hen afdoet, en bij Ons is een geschrift, dat bewaart. 1221

5 Neen, zij verwierpen de waarheid, toen zij tot hen kwam; derhalve zijn zij (nu) in een verwarden toestand.

6 Kijken zij dan niet naar den hemel boven hen, hoe Wij dien gemaakt en dien versierd hebben, en die heeft geen spleten?

7 En de aarde, Wij hebben haar uitgespreid en er bergen op geworpen en Wij hebben er van iedere schoone soort op doen groeien,

8 Als een gezicht te geven en als een herinnering voor ieder dienaar, die zich menigvuldig (tot God) wendt.

9 En Wij zenden water van de wolken neder, overvloeiende van het goede; en Wij doen daarmede tuinen en het graan dat gemaaid wordt, groeien,

10 En de hooge palmboomen met over elkander beladen bloeikolven.

11 Een onderhoud voor de dienaren, en Wij geven daarmede leven aan een dood land; alzoo is de opwekking. 1222

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ
مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكُفْرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ
إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا فَمَا لَكَ
رَحْمَةً بَعِيدٌ ①

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ
وَءَعْدَدْنَا لِكِتَابِكَ حَفِيفٌ ②

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ
فِي أَمْرٍ مَّزِيدٍ ③

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ
بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ④

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا
سُرُوسِي وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
شَرَوْحٍ بَهِيجٍ ⑤

تَبْصِرَةً وَذِكْرًا لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ⑥

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبْرَكًا
فَأَنْبَتْنَا بِهِ جِبْتًا وَحَبَّ الْحَصِيدِ ⑦

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لِّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ⑧

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا
كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ⑨

verwondering over het ongeloof der bewoners van Mekka. Zelfs al in dit vroege tijdperk wordt de geheele Qoer-ân als één boek vermeld.

1221 Dit slaat op een opteekening van de gevolgen van iemands hande-

1222 Zie volgende blz.

12 (Anderen die) vóór hen (leefden), verwierpen (de profeten); het volk van Noach en de bewoners van Ar-Rass ^a en Tsamoëd, ^b

a 955.
b 489, 491.
c 489, 491.

13 En 'Ad ^c en Faraö en Lots broederen,

14 En de bewoners van het struikgewas, ^d en het volk van Toebba'; ^e allen verwierpen de apostelen; derhalve *geschiedde* Mijn bedreiging.

d 732.
e 1189.

Ar. werd ...
bewaarheid.

15 Waren Wij dan van de eerste schepping vermoeid? Toch verkeeren zij in twijfel omtrent een nieuwe schepping.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ ۖ وَأَصْحَابُ
الرَّيِّسِ ۖ وَشَمُودُ ﴿١٢﴾

وَعَادُ ۖ وَفِرْعَوْنُ ۖ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ ۖ وَقَوْمُ ثُبَيْعٍ كُلِّ
كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾

أَفَعَيَّبْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ
فِي لُبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

PARAGRAAF 2

De Opstanding

16—18. Ieder woord en iedere daad van den mensch wordt bewaard. 19—22. Verwijdering van den sluier. 23—29. De onthulling van de hel.

16 En voorzeker hebben Wij den mensch geschapen, en Wij weten wat zijn ziel hem influistert, en Wij zijn hem nader dan zijn halsader.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ ۖ وَنَعَّمْنَا
نُفُوسَ بِهِ ۖ نَفْسَهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾

17 Wanneer de twee ontvangers ontvangen, zittende ter rechter- en ter linkerzijde.

إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَفِّيْنَ عَنِ الْيَمِينِ ۖ
عَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾

18 Hij spreekt geen woord uit, of bij hem is een waker nabij. ¹²²³

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ
عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

19 En de verdooving des doods zal in waarheid komen; dat is wat gij zoudt willen mijden.

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ
ذَلِكَ مَا كُنْتُمْ مِنْهُ تَجِيدُ ﴿١٩﴾

20 En er zal op de bazuin worden geblazen; ^f dat is de dag der bedreiging.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعْدِ ﴿٢٠﴾

f 430.

lingen; wat voor het leven na den dood noodzakelijk is, is in zijn geheel bewaard.

1222 Dit doelt op de geestelijke wedergeboorte, die de Heilige Qoer-ân tot stand zal brengen.

1223 De drie verzen prenten den mensch in, dat al zijn daden en woorden vruchten dragen, m.a.w. dat dat niets vergeëfs gezegd of gedaan wordt. De *jamîn* of rechterzijde stelt de *goeden* voor, en de *sjimâl* of linkerzijde, de *boozen*

21 En iedere ziel zal komen, (en) met haar een drijver en een getuige. 1224

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۝

22 Voorzeker waart gij daaromtrent achteloos, maar nu hebben Wij uw sluier van u afgenomen; derhalve is uw gezicht heden scherp. 1225

لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۝

23 En zijn metgezel zal zeggen: Dit is wat bij mij gereed is.

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَىٰ عَتِيدٍ ۝

24 Werp 1226 ieder ondankbare, wederspanning in de hel,

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۝

25 Verbied er van het goede, overschrijder der grenzen, twijfelaar,

مَتَّاءٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبٍ ۝

26 Die een anderen god nevens God plaatst; derhalve, werp hem in de gestrengte kastijding.

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيْهِ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۝

27 Zijn metgezel zal zeggen: Onze Heer! ik heb hem niet in buitensporigheid geleid, maar hij (zelf) verkeerde in een groote dwaling.

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَّعْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝

Ar. ver veranderde.

28 Hij zal zeggen: Twist niet in Mijn tegenwoordigheid, en inderdaad heb Ik u vooraf de bedreiging gegeven:

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّْ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ۝

29 Het woord zal bij Mij niet worden veranderd, en Ik ben geenszins onrechtvaardig tegen de dienaren.

مَا يَبْدُلُ الْقَوْلُ لَدَىٰ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝

1224 De drijver beteekent de aanzetter tot het kwade of de duivel, en de etuige de roeper tot de waarheid of de engel.

1225 Dit vers toont duidelijk aan, dat de gevolgen van slechte daden, die in uit leven voor 's menschen oog verborgen blijven, na den dood duidelijk zullen worden gemaakt. Dit is de beteekenis van het gezicht, dat scherp is gemaakt, zoodat het dan datgene zal zien, wat het hier niet kan zien. Zulks is de hel overeenkomstig de leerstellingen van den Heiligen Goer-ân, nl. de verborgen gevolgen der slechte daden van een mensch worden zijn hel, wanneer ze hem duidelijk zijn gemaakt.

1226 De tweevoudige vorm in *alqiyâ* wordt gebezigd om kracht aan te duiden.

PARAGRAAF 3

De Opstanding

30—35. Het kwade en het goede worden elk vergolden. 36, 37. Een waarschuwing. 38. De macht van God. 39, 40. Geduld is noodzakelijk. 41—45. De verdelgende kreet.

30 Ten dage als Wij tot de hel zullen zeggen: Zijt gij opgevuld? En zij zal zeggen: Zijn er nog eenige? ¹²²⁷

31 En de tuin dal dengenen die zich (voor het kwaad) hoeden, nabij worden gebracht, niet verre:

32 Dit is wat u beloofd werd; (het is) voor een ieder die zich veelvuldig (tot God) wendt, (Zijn perken) houdt;

33 Die den Weldadigen God in het verborgen vreest en met een boetvaardig hart komt:

34 Treed dien in vrede binnen, dat is de dag des verblijfs.

35 Zij hebben daarin wat zij wenschen en er is bij Ons meer.

36 En hoe*menig geslacht hebben Wij vóór hen verdelgd, dat machtiger dan zij in moed was, zoodat zij de landen doorliepen; is er een toevluchtsoord?

37 Waarlijk, hierin is een herinnering voor hem, die een hart heeft of het oor leent en een getuige is.

38 En voorzeker hebben Wij de hemelen en de aarde en wat tusschenbeide is in zes tijdperken geschapen, en geen vermoeden heeft Ons aangeraakt. ¹²²⁸

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ
وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ①

وَأزَلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ①

هَذَا مَا وَعَدُونَا لِكُلِّ أُوَاطٍ حَفِيظٍ ①

مَنْ حَشَى الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ
بِقَلْبٍ مُتَّيِّبٍ ①

ادْخُلُوا مَا بَسَلِمَ ذَلِكَ يَوْمَ الْخُلُودِ ①

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ①

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ
أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ
هَلْ مِنْ مَّجِيصٍ ①

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ
لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ①

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا
مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ①

Ar. en hij is

1227 Men houde in gedachte, dat het woord *qaul* (zeggen) in het Arabisch niet altijd beteekent: met de tong spreken; het wordt zeer dikwijls gebezigd om den toestand van iets uit te drukken, en zoo is het hier. Gelijk de hebzucht van den mensch geen einde kent, alzoo ook de hel, die een openbaring is van die hebzucht.

1228 De Bijbel zegt: „En God heeft den zevenden dag gezegend, en dien

39 Derhalve, verdraag geduldig wat zij zeggen, en verkondig den lof uws Heeren, voor zonsopgang en voor zonsondergang.

40 En verheerlijk Hem in den nacht en na de *gebeden*.

41 En luister op den dag, als de roeper van een nabijgelegen plaats zal roepen.

42 De dag waarop zij den kreet in waarheid zullen hooren; dat is de dag der verschijning.

43 Waarlijk, Wij geven leven en doen sterven, en tot Ons is de uiteindelijke komst;

44 Ten dage als de aarde beneden hen vaneen zal splijten, zullen zij zich haasten; dat is een verzameling, die voor Ons gemakkelijk is.

45 Wij weten het beste wat zij zeggen, en gij zijt niet iemand om hen te dwingen; derhalve, herinner door den *Qoer-ân* hem, die Mijn bedreiging vreest.

فَأَصِدُّ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
وَقَبْلَ الْعُرُوبِ ﴿٣٩﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٠﴾

وَاسْمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ
قَرِيبٍ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ
يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَاللَّيْلَةُ الْمَوْجِدُ ﴿٤٣﴾

يَوْمَ تَشَقُّ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرًّا
ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ
مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

Ar. ter
aarde wer-
pingen.

geheiligd, omdat Hij op dezelve gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken" (Gen. 2 : 3). Slechts hij die vermoeid is, neemt rust, en vandaar verwerpt de Heilige *Qoer-ân* iedere soortgelijke gedachte aan God, Die geen rust noodig heeft. De zes trappen der schepping zijn vermeld in verband met de geleidelijke verspreiding van den *Islâm*.

HOOFDSTUK LI
DE VERSPREIDERS
(*Adz-Dzârijât*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(3 paragrafen en 60 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De valsheid is veroordeeld.
- Par. 2. Het lot der vroegere volkeren.
- Par. 3. De bewoners van Mekka zullen veroordeeld worden.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan de vermelding van de *Verspreiders* der waarheid in het eerste vers. Het handelt over het feit, dat de bewoners van Mekka, die de waarheid verwerpen, veroordeeld zullen worden. De eerste paragraaf vestigt de aandacht op den geleidelijken vooruitgang der waarheid, welke inderdaad met den dag veld won, en de geheele paragraaf legt den nadruk op de zekerheid van het oordeel; de tweede paragraaf die met de aankondiging van de geboorte van een zoon aan Abraham begint (van wien de grootste der profeten afstamde), handelt over het lot van eenige vroegere volkeren, die wegens hun slechte daden veroordeeld werden; en de derde waarschuwt, na een aansporing om toevlucht tot God te nemen — immers, de dienst van God is het doel van 's menschen schepping — de bewoners van Mekka weer, dat hun beurt van geluk voorbij zou zijn en dat zij, evenals degenen die vóór hen leefden, veroordeeld zullen worden.

Terwijl het vorige hoofdstuk over de opstanding handelt — zoowel de opstanding der dooden in het leven na den dood, als die dergenen die geestelijk dood waren — verklaart dit hoofdstuk, dat degenen die deze waarheid logenstraffen, naar hun slechte daden geoordeeld zullen worden. Het hoofdstuk is ongetwijfeld een vroeg-Mekkaansche openbaring en kan zonder den minsten twijfel in het Vroeg-Mekkaansche tijdperk geplaatst worden.

PARAGRAAF 1

De valscheid is veroordeeld

1—6. Duidelijke getuigenis van de komst van het oordeel 7—9. Getuigenis der natuur. 10—14. Bestrafing dergenen die liegen. 15—19. Belooning der goeden. 20—23. Teekenen van de waarheid van het oordeel.

In naam van God, den Wel-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

dadige, den Genadige.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا

a 1101.

1 Beschouw ^a degenen die

فَأُخْلِجَتِ وَقُرَّأَ

wijd en zijd verspreiden,

2 En degenen die den last

فَأَلْجَرِيتِ يُسْرًا

dragen,

3 En degenen die met gemak

فَالْمَقْتَسِمَاتِ أَمْرًا

loopen,

4 En degenen die de zaak

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ

verdeelen; ¹²²⁹

5 Waarlijk, datgene waar-

وَأَنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ

mede gij bedreigd zijt is waar;

6 En waarlijk, het oordeel

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ

moet geschieden.

b 1101.

7 Beschouw ^b den hemel,

vol van wegen; ¹²³⁰

1229 Men is gewoonlijk van oordeel, dat met *degenen die wijd en zijd verspreiden*, de winden bedoeld worden, die stof doen opwaaien, voordat er een wolk komt. *Degenen die den last dragen*, zijn de wolken die met regen bezwangerd zijn; *degenen die met gemak loopen*, zijn de winden die de wolken meevoeren en *degenen die de zaak verdeelen*, zijn de winden die den regen verdeelen; in deze beschrijving wordt de aandacht gevestigd op een dergelijke regeling in de geestelijke wereld, waardoor de waarheid geleidelijk vooruitgaat. Maar wij kunnen ook zeggen, dat hierin de aandacht gevestigd wordt op de duidelijkere feiten, op het wijd en zijd verspreiden van de waarheid door den Heiligen Profeet en zijn getrouwe volgelingen, hetgeen tengevolge had, dat sommigen den last daarvan droegen, als waren zij met waarheid bezwangerd, terwijl anderen met gemak tot het aannemen van de waarheid overgingen. Weer anderen worden genoemd: *degenen die de zaak verdeelen*; dit zijn degenen die elders *moeqtasimin* of *degenen die verdeelen* zijn genoemd, want door het eene deel van den Heiligen Qoer-ân aan te nemen en het andere te verwerpen, scheidden zij dien in deelen (15 : 90). In het bestaan van deze drie klassen, waarvan de eerste twee met den dag in aantal toenamen, terwijl de derde gaandeweg daarin afnam, was een duidelijk teeken, dat de overwinning van den Islâm weldra in het land bevestigd zou worden.

1230 De beschrijving van den hemel als een ruimte *vol van wegen* is een beschrijving, die een gewoon Arabier van 1300 jaar geleden niet kon geven. Het is echter in volkomen overeenstemming met de nieuwste wetenschappelijke ontdekkingen, die aantoonen, dat iedere ster een middelpunt is, waarom planeten wentelen, evenals onze zon het middelpunt is, waarom de aarde en verscheidene andere planeten wentelen. De *wegen* in de hemelen zijn de banen der verscheidene planeten.

8 Waarlijk, gij zijt het met elkander oneens over wat gij zegt;

9 Daarvan wordt afgewend wie zich afwendt.

10 Vervloekt zijn de leugenaars,

11 Die in een klove (van onwetendheid) zijn, achteloos;

12 Zij vragen: Wanneer is de dag des oordeels?

13 (Het is) de dag, waarop zij in het vuur beproefd zullen worden.

14 Smaak uw vervolging; ¹²³¹ dit is wat gij zoudt willen verhaasten.

15 Waarlijk, de rechtschapenen zullen in tuinen en (te midden) van bronnen zijn,

16 Nemende wat hun Heer hun geeft; waarlijk, zij waren vóór dien degenen die het goede deden.

17 Zij plachten in den nacht slechts weinig te slapen.

18 En in den ochtend vroegen zij vergiffenis.

19 En in hun bezittingen was een deel, dat den bedelaar en hem wien (het goede) werd onthouden, toekwam. ¹²³²

20 En op de aarde zijn teekenen voor degenen die overtuigd zijn,

21 En (ook) in uw eigen zielen; zult gij dan niet zien?

22 En in den hemel is uw onderhoud en datgene waarmee gij bedreigd zijt. ¹²³³

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ①

يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ②

قُتِلَ الْخَرِصُونَ ③

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرَةٍ سَاهُونَ ④

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمِ الدِّينِ ⑤

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ⑥

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ

بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ⑦

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ⑧

خَازِنِينَ مَا أَنْهَهُمْ رَبُّهُمْ عَنْهُمْ

كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ⑨

كَانُوا أَقْلِيًّا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ⑩

وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ⑪

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ⑫

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ⑬

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ⑭

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ⑮

¹²³¹ D.i. zij verdienden gestraft te worden, omdat zij de Moeslims hadden vervolgd.

¹²³² Sommigen vatten het woord *mahrûem* op in den zin van *een arme die niet bedelt*, anderen in dien van *een wezen dat geen spraakvermogen heeft*, d.w.z. *de stomme dieren*.

¹²³³ Dat is: God heeft zoowel een schoon onderhoud als een straf in voorraad, en Hij zal u geven wat u verdient.

23 En bij den Heer der hemelen en der aarde! waarlijk, het is de waarheid, precies zooals gij spreekt.

قَوَّامَاتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ
مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطَفِقُونَ ۝

PARAGRAAF 2

Het Lot der vroegere Volkeren

24—37. De geboorte van een zoon aan Abraham aangekondigd en Lots volk vernietigd. 38—40. Faraö. 41, 42. 'Ad 43—45. Tsamöed. 46. Noachs volk.

24 Is de tijding van Abrahams geëerde gasten tot u gekomen?

هَلْ أَتَاكَ خَبْرٌ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ
الْمُكْرَمِينَ ۝

25 Toen zij tot hem ingingen, zeiden zij: Vrede. Vrede, zei hij, menschen (die) vreemdelingen (zijn).

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ
سَلَامٌ قَوْمٌ مُّذَكَّرُونَ ۝

26 En hij ging in het verborgen ter zijde tot zijn gezin en bracht een vet (geroosterd) kalf. a

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ

a 11 : 69.

27 En hij bracht het bij hen. Hij zei: Wat! wilt gij niet eten? b

فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۝

b 656.

28 En hij vatte vrees op ter oorzaak van hen. Zij zeiden: Vrees niet. En zij gaven hem de blijmare van een jongen, die kennis bezit.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ
وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ۝

29 En zijn vrouw kwam in groote smart, en zij sloeg zich in het aangezicht en zei: Een oude onvruchtbare vrouw!

فَأَقْبَلَتْ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ
وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ۝

Ar. haar.

30 Zij zeiden: Alzoo zegt uw Heer; waarlijk, Hij is de Wijze, de Wetende.

قَالُوا كَيْذَبُكَ يَا لَيْلَىٰ
هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۝

DEEL XXVII

31 Hij zei: En wat is uw zaak, o boodschappers!

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۝

32 Zij zeiden: Waarlijk, wij zijn tot een schuldig volk gezonden,

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۝

33 Opdat wij steenen van klei op hen zouden nederzenden,

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ۝

34 Van uw Heer uitgezonden voor de buitensporigen. c

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ۝

c 495.

35 En Wij brachten degenen voort, die daarin van de geloovigen waren.

36 Maar Wij vonden er slechts een (enkel) huis in van *degenen die zich onderwierpen*.

37 En Wij lieten daarin een teeken voor degenen, die de pijnlijke kastijding vreezen.

38 En (er was een teeken) in Mozes, toen Wij hem met een duidelijk gezag tot Faraö zonden.

39 Maar hij wendde zich met zijn strijdkrachten af en zei: Een toovenaar of een bezetene.

40 Derhalve grepen Wij hem en zijn legers aan en wierpen hen in de zee, en hij was berispelijk.

41 En in 'Ad, toen Wij over hen den verdelgenden wind zonden. ^a

42 Hij liet niets achter, waar hij op blies, of hij maakte het als asch.

43 En in Tsamöed, toen er tot hen werd gezegd: Geniet voor een korten tijd.

44 Maar zij stonden tegen het gebod van hun Heer op; en de dreuning overviel hen ^b terwijl zij zagen.

45 En zij waren niet in staat op te staan noch konden zij zich verdedigen;

46 En te voren het volk van Noach: waarlijk, zij waren een overtredend volk.

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ
الْعَذَابَ الْآلِيمَ ﴿٣٧﴾

وَ فِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ
بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

فَتَوَلَّى بِرُكْبِهِ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُ فِي الْيَمِّ
وَ هُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

وَ فِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾

مَا تَدْرَأُ مِنْ شَيْءٍ أَنْتَ عَلَيْهِ إِلَّا
جَعَلْتَهُ كَالرِّيمِ ﴿٤٢﴾

وَ فِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا
حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ
الصُّلْحَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَ مَا
كَانُوا مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾

وَ قَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾

Ar. de
Moeslims.

a 7 : 72.

b 493.

PARAGRAAF 3

De Bewoners van Mekka zullen veroordeeld worden

47—51. Toevlucht tot God te nemen. 52—55. Een waarschuwing wordt gegeven. 56—58. De mensch is geschapen om God te dienen. 59—60. Hun kastijding zal geschieden.

47 En den hemel, dien richtten Wij hoog op met macht, en waarlijk, Wij zijn de Maker van ruime dingen.

48 En de aarde, die hebben Wij tot een wijde uitgestrektheid gemaakt; hoe voortreffelijk hebben Wij (haar) dan uitgespreid.

49 En van ieder ding hebben Wij paren geschapen, opdat gij gedachtig zult zijn.

50 Derhalve, vlucht tot God; waarlijk, ik ben een duidelijke waarschuwer, (die) van Hem tot u (komt).

51 En plaats nevens God geen anderen god: waarlijk, ik ben een duidelijke waarschuwer, (die) van Hem tot u (komt).

52 Alzoo kwam tot degenen (die) vóór hen (leefden) geen apostel, of zij zeiden: Een toovenaar of een bezetene.

53 Hebben zij elkander hiermede belast? Neen! zij zijn een buitensporig volk.

54 Derhalve, keer hun den rug toe, want gij zijt niet berispelijk;

55 En blijf herinneren, want waarlijk, de herinnering baat den geloovigen.

56 En Ik heb de djinn en de menschen niet geschapen, dan opdat zij Mij zouden dienen.

57 Ik wensch van hen geen onderhoud en Ik wensch niet, dat zij Mij spijzigen.

وَالسَّمَاءَ بَدَيْنَهَا يَٰأَيُّدٍ وَإِنَّا
لَمُؤَسِّعُونَ ﴿٥٠﴾

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهْتَدُونَ ﴿٥١﴾

وَمِن كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾

فَعَرِّذُوا آلَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٣﴾

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٤﴾

كَذَٰلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِّن سُرْسُوتٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٥﴾

أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَٰغُونَ ﴿٥٦﴾

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٧﴾

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا
لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٩﴾

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِّزْقٍ وَمَا
أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونِ ﴿٦٠﴾

58 Waarlijk, God is de Schenker van onderhoud, de Heer der Macht, de Sterke.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

59 En waarlijk, degenen die onrechtvaardig zijn, zullen een deel hebben, als het deel hunner metgezellen; derhalve, laat hen Mij niet vragen (het) te verhaasten.

فَأَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنْبًا مِّثْلَ ذَنْبِهِمْ
أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٩﴾

60 En wee over degenen die niet gelooven, van wege hun dag, waarmede zij bedreigd worden!

وَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ
الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

HOOFDSTUK LII

DE BERG

(*At-Toër*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 49 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Succes van de Geloovigen.
Par. 2. De tegenstanders veroordeeld.

Algemeene opmerkingen:

De *Berg*, waarheen Mozes geroepen werd, wordt in het eerste vers vermeld en duidt aldus op de overeenkomst tusschen den Heiligen Profeet en den Israëlietischen wetgever, want de Heilige Profeet ontving de roeping ook op een berg. De eerste paragraaf spreekt van de belooning der geloovigen en de tweede van de straf dergenen, die tegen de prediking der waarheid in verzet kwamen en plannen smeedden om haar in de kiem te smoren. Het oordeel van de verdorvenen, dat in het vorige hoofdstuk behandeld is, vereischt een verzekering van succes voor de geloovigen, en die verzekering te geven is het wezenlijke doel van dit hoofdstuk. De openbaring daarvan behoort tot het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

PARAGRAAF 1

Succes der Geloovigen

1—6. Een vergelijking met Mozes. 7—16. Zij die in verzet komen, zullen gestraft worden. 17—28. Belooning der geloovigen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

a 1101.

- 1 Beschouw ^a den Berg,
- 2 En het Boek, geschreven
- 3 In een uitgespreid velijn,
- 4 En het bezochte Huis,
- 5 En het verheven baldakijn,

وَ الظُّورِ ۝

وَ كِتَابٍ مَّسْطُورٍ ۝

فِي سَائِرٍ مَّشْهُورٍ ۝

وَ الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ۝

وَ السَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۝

وَ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۝

Of, ledige.

- 6 En de *gezwollen* zee;
- 7 Waarlijk, de kastijding van uw Heer zal geschieden;

1234

إِنَّ عَذَابَ سَائِرٍ لَّوَاتِعٌ ۝

1234 De eerste zes verzen vestigen de aandacht op eenige parallel loopende feiten in de openbaring aan Mozes en Moehammad — vrede zij op hen. In het

8 Er zal niemand zijn om haar af te keeren;

9 Ten dage als de hemel zich van de eene zijde naar de andere zal bewegen,

10 En de bergen heen zullen gaan, (ganschelijk) heengaan.

11 Derhalve, wee te dien dage over degenen die (de waarheid) verwerpen, ¹²³⁵

12 Degenen die zich vermaken met ijdele gesprekken aan te knoopen.

13 De dag waarop zij met geweld naar het vuur der hel zullen worden gedreven.

14 Dit is het vuur, dat gij placht te logenstraffen.

15 Is het dan tooverij, of ziet gij niet?

16 Treed het binnen, en wees geduldig of ongeduldig; het is voor u gelijk; u zal slechts vergolden worden wat gij gedaan hebt.

17 Waarlijk, degenen die zich (voor het kwaad) hoeden, zullen in tuinen en gelukzaligheid zijn,

18 Zich verblijvende, ter oorzaak van wat hun Heer hun gegeven heeft, en hun Heer heeft hen voor de kastijding van het brandende vuur bewaard.

مَا لَهَا مِنْ دَافِعٍ ۝

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۝

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۝

فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝

يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ نَارِجَهَنَّمَ دَعَاً ۝

هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝

أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ۝

إِضْلَاهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ ۝

عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تَجْزُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعَيْمٍ ۝

فُكِهِينَ بِمَا أَنْهَمُ رَبُّهُمْ ۝ وَوَقَّهْمُ

رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝

eene geval hebben wij den berg Sinai en in het andere Hira; het Boek beduidt de Thora en de Goer-an; het bezochte Huis en het verheven baldakijn slaan eenerzijds op den tabernakel, dien Mozes voor de Israëlieten bouwde, als een heilige plaats waar zij God aanbaden en offers brachten, en anderzijds op het Heilige Huis te Mekka, dat het centrum van de Moeslims uit alle volkeren, landen en eeuwen zou zijn en waar zij offers zouden brengen. De gezwollen zee stelt de zee voor, die Faraö en zijn legers vernietigde, terwijl den vijanden van den Heiligen Profeet in het daarop volgende vers wordt medegedeeld, dat de straf van hun Heer hen stellig op het land zal overvallen, zooals die de vijanden van Mozes in de gezwollen zee overviel.

1235 De wonderbaarlijkste verandering, die teweeggebracht zou worden door de vernietiging van een machtig volk en door de verheffing van iemand, die als een bezetene werd beschouwd, tot de hoogste waardigheid, wordt afgebeeld in de

19 Eet en drink aange-
naam om wat gij gedaan hebt.

20 Achterover leunende op
in rijen geplaatste tronen, en
Wij zullen hen vereenigen met
reine schoonen. 1236

Of, witoogi-
ge groot-
oogigen.

21 En (aangaande) dege-
nen die gelooven en wier na-
komelingschap hen in het
geloof volgt — Wij zullen met
hen hun nakomelingschap
vereenigen en Wij zullen hun
niets van hun werk afdoen;
ieder mensch is *verantwoor-
delijk* voor wat zij zal hebben
gewrocht.

Ar. ver-
pand.

22 En Wij zullen hen met
vrucht en vleesch helpen,
zooals zij het wenschen.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

مُتَكِينِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَ

تَرَوْنَهُمْ يَخُوضُونَ عِينًا ﴿٦٧﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ

بِإِيمَانٍ آخِذِينَ بَأْمَانِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا

آلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ

أُمَّرٍ إِلَىٰ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنًا ﴿٦٨﴾

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَنَخْمٍ

مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٦٩﴾

woorden, dat de hemel zich van de eene zijde naar de andere zal bewegen en dat de bergen (grootte menschen die tegen den Heiligen Profet in verzet kwamen) heen zullen gaan.

1236 Het woord *hōer* komt in den Heiligen Qoer-ân viermaal voor: hier en in 44 : 54, 55 : 72 en 56 : 22. Het is het meervoud van *ahwar* (toegepast op een man) en van *haurā* (toegepast op een vrouw), dat beteekent: *iemand die oogen heeft, welke gekenmerkt zijn door de hoedanigheid hawar, d.i. sterke witheid van het wit van het oog en sterke zwartheid van het zwart daarvan*. Het andere woord, *'in*, is het meervoud van *a'jan* (d.i. een man met groote oogen) en van *'ainā* (d.i. een vrouw met schoone en groote oogen). Het laatste woord beteekent ook een goed of schoon woord of gezegde. Men kan opmerken, dat witheid ook een zinnebeeld van volmaakte en onbevleete reinheid is, en vandaar beduiden de twee woorden *hōer* en *'in* inderdaad *reinheid* en *schoonheid*; en daarom kies ik, in plaats van *witoogige grootoogigen*, welke woorden een meer letterlijke beteekenis van de oorspronkelijke woorden geven, de woorden *reine schoonen*, aangezien deze de ware beteekenis beter tot uitdrukking brengen.

Wat zijn deze *reine schoonen* of de *witoogige grootoogigen*? Ik heb reeds verklaard, dat de Heilige Qoer-ân niet zegt, dat de echtelijke betrekkingen in het hiernamaals in physischen zin gehandhaafd worden. Bovendien verklaart de Heilige Qoer-ân duidelijk, dat de zegeningen van het paradijs, waarvan hij spreekt, slechts gelijkenissen zijn; zie 47 : 15.

Nog kan er gevraagd worden: Waarom staan deze zegeningen in woorden beschreven, die op vrouwen van toepassing zijn? De waarheid is, dat de op deze plaats vermelde belooning inzonderheid op de *reinheid van karakter* en de *schoone werken* der rechtschapenen slaat, en dat de *vrouwelijkheid*, en niet de *manne-
lijkheid*, een zinnebeeld van *reinheid* en *schoonheid* is.

Er kan echter bijgevoegd worden, dat, indien de *reine schoonen* van deze verzen opgevat worden in den zin van *vrouwen*, zij de vrouwen der geloovigen zijn, daar hun nakomelingschap in vss. 21 en 24 en hun gezinnen (zowel de vrouwen als de kinderen) in vss. 26 genoemd worden.

23 Zij zullen daarin een beker van den een naar den ander doorgeven, waarin niets ijdelz noch eenige zonde zal zijn.

24 En hun knapen zullen om hen heen gaan, als waren zij verborgen parelen.

25 En sommigen hunner zullen naar anderen toe gaan elkander vragende,

26 Zeggende: Waarlijk, wij vreesden eertijds van wege onze gezinnen;

27 Maar God is ons genadig geweest en Hij heeft ons voor de kastijding van den heeten wind bewaard:

28 Waarlijk, wij riepen Hem eertijds aan: Waarlijk, Hij is de Genadige, de Barmhartige.

يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوَ فِيهَا
وَلَا تَأْنِيْمٌ ۝

وَيَطُوفُونَ عَلَيْهِمْ غُلَامَانٌ لَهُمْ كَأْسُهُمْ
لُؤْلُؤًا مَكْنُونًا ۝

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَعْيُنِنَا مُشْفِقِينَ ۝

فَسَبَّحَ اللَّهُ عَلَيْكُمَا وَفَدَّأَا عَذَابَ السَّمُورِ ۝

إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ
هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ۝

PARAGRAAF 2

De Tegenstanders veroordeeld

29—34. Gissingen der tegenstanders aangaande den Heiligen Profeet. 35—43. De tegenstand zal niet baten. 44—49. De bestraffing hier en in het hiernamaals.

29 En blijf herinneren, want bij de gratie van uw Heer, gij zijt noch een waarzegger noch een bezetene.

30 Of zeggen zij: Een dichter, wij wachten voor hem de wederwaardigheden des tijds?

31 Zeg: Wacht, want waarlijk, ook ik ben met u (een) van degenen die wachten.

32 Neen! beveelt hun *verstand* hun dit? Of zijn zij een buitensporig volk?

33 Of zeggen zij: Hij heeft dien verzonnen? Neen! zij gelooven niet.

34 Laat hen dan een aankondiging brengen als deze, indien zij waarheidlievend zijn.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ
بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ۝

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ
رَبِّ السَّمَوَاتِ ۝

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُنْتَرِبِينَ ۝

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ
هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝

أَمْ يَقُولُونَ تَقْوِيلٌ بَلْ لَا يُلْمُونَ ۝

فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا
صَادِقِينَ ۝

35 Of werden zij zonder iets geschapen, of zijn zij de scheppers?

36 Of hebben zij de hemelen en de aarde geschapen? Neen! zij hebben geen zekerheid.

37 Of hebben zij de schatten van uw Heer bij zich? Of zijn zij met volstreckte macht bekleed?

38 Of hebben zij de middelen, waarmede zij luisteren? Laat hun luisteraar dan een duidelijk gezag brengen. 1237

39 Of heeft Hij dochters, terwijl gij zonen hebt?

40 Of vraagt gij hun een belooning, zoodat zij met schulden overladen zijn?

41 Of hebben zij (kennis van) het ongeziene, zoodat zij (het) opschrijven?

42 Of wenschen zij een oorlog? Maar degenen die niet gelooven, zullen de overwonningen in den oorlog zijn. 1238

43 Of hebben zij een anderen god dan God? Glorie zij God boven wat zij (nevens Hem) plaatsn.

44 En indien zij een deel van den hemel zagen nederkomen, a zouden zij zeggen: Opeengestapelde wolken.

45 Derhalve, laat hen, tot zij hun dag ontmoeten, waarop zij door een straf getroffen zullen worden:

46 Den dag waarop hun strijd hun niets zal baten, noch zullen zij geholpen worden.

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ
الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَتِ رَبِّكَ
أَمْ هُمُ الْمُضْطَرُونَ ﴿٣٧﴾

أَمْ لَهُمْ سُلْمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ
فَلَيَاتٍ مُسْتَعْتَبَةٌ بِسُلْطِنٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٣٩﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَعْرَمٍ
مُنْتَقِلُونَ ﴿٤٠﴾

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤١﴾

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا
هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا
يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٤٤﴾

فَدَرَّهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾

يَوْمَ لَا يُعْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾

Ar. een
schuld.

a 792.

Of, van hun
verstand
berooft.

1237 Dit vers toont aan, dat de Arabische sterrenwichelaars en waarzeggers voorgaven, naar de geheimen van de toekomst te kunnen luisteren, en dat hun gissingen omtrent de toekomst echter geen indruk konden maken, daar ze niet uitkwamen.

1238 Merk de duidelijke taal op, waarin in dit vroege tijdperk melding

47 En waarlijk, degenen die onrechtvaardig zijn zullen buitendien een kastijding hebben, maar de meesten hunner weten (het) niet. 1239

48 En wacht het oordeel van uw Heer geduldig af, want waarlijk, gij zijt vóór Onze oogen, en verkondig den lof van uw Heer, als gij opstaat,

49 En des nachts, verheerlijk Hem ook, en bij het ondergaan der sterren.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ
ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٥١﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٥٢﴾

wordt gemaakt van oorlogen en van de daaruit volgende nederlaag der ongelooovigen en de omverwerping van hun macht.

1239 De twee soorten van straf, waarmee de tegenstanders bedreigd werden, worden in dit vers ten duidelijkste genoemd, nl. een straf, die hen reeds in dit leven zou treffen en een straf in den vorm van geestelijke marteling in het andere leven.

HOOFDSTUK LIII

DE STER (An-Nadjm)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(3 paragrafen en 62 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De grootheid waartoe de Heilige Profeet moet komen.
Par. 2. Niets zal tegen de waarheid baten.
Par. 3. Gods macht geopenbaard in de vernietiging der valscheid.

Algemeene opmerkingen:

HET woord *Ster*, waaraan dit hoofdstuk zijn naam ontleent, komt in het eerste vers voor. Het vorige hoofdstuk handelt over het succes der geloovigen en dit spreekt van de grootheid, waartoe de Heilige Profeet moet komen — aldus staan de twee hoofdstukken met elkaar in verband. De eerste paragraaf verklaart, dat de Heilige Profeet niet dwaalt en dat hij derhalve — daar hij op den rechten weg is — tot de verhevenste grootheid moet komen, waartoe een mensch zich maar kan verheffen; ze veroordeelt den afgodendienst, die den mensch belet naar grootheid te streven en zich tot de hooge verhevenheid te verheffen, waartoe hij kan opklimmen. De tweede paragraaf verklaart, dat niets tegen de waarheid kan baten, terwijl de derde melding maakt van Gods macht, zooals die in de vernietiging der valscheid is geopenbaard.

De openbaring van dit hoofdstuk kan geplaatst worden in het vijfde jaar der Roeping, en bijgevolg behoort het, evenals het vorige hoofdstuk, tot het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

PARAGRAAF 1

De Grootheid waartoe de Heilige Profeet zal komen

1—6. De Heilige Profeet dwaalt niet. 7—18. De verheven grootheid waartoe hij zal komen. 19—25. De afgodendienst veroordeeld.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Beschouw ^a de ster, wanneer zij ondergaat. 1240

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ ۝

a 1101.
Of, het gedeelte dat geopenbaard is.

1240 In het ondergaan van de ster wordt de aandacht gevestigd op de rampen, die den tegenstanders van den Heiligen Profeet wachtten. Maar het woord *nadjm* beteekent ook een deel van den Heiligen *Qoer-ân*, en in dat geval

Ar. kwam
naderbij.

2 Uw metgezel dwaalde niet, noch week hij af; ¹²⁴¹

3 Noch spreekt hij uit begeerte.

4 Het is niets dan een geopenbaarde openbaring;

5 De Heer der Machtige Kracht heeft hem onderricht,

6 De Heer der Sterkte; en hij bereikte de volmaaktheid, ¹²⁴²

7 En hij is in het hoogste gedeelte van den horizon. ¹²⁴³

8 Vervolgens naderde hij en werd nederig,

9 Zoodat hij de maat van twee bogen was of nog dichter bij. ¹²⁴⁴

10 En Hij openbaarde tot Zijn dienaar wat Hij openbaarde.

11 Het hart loog (hem) niet wat hij zag.

12 Wat! twist gij met hem over wat hij zag?

13 En voorzeker zag hij Hem in een andere nederdaling,

14 Bij den verst verwijderden lotusboom; ¹²⁴⁵

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا عَوَى ۝

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۝

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ۝

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى ۝

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى ۝

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ۝

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ۝

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ۝

فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى ۝

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى ۝

أَفَتَسْمُرُونَ عَلَى مَا بُرَى ۝

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى ۝

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ۝

wordt de aandacht gevestigd op ieder geopenbaard deel van den Heiligen Goer-ân.

1241 Dit vers bevestigt de volkomen zondeloosheid van den Heiligen Profeet, die, gelijk ons duidelijk wordt gezegd, nooit *dwaalde* of *afweek*, d.w.z. hij volgde zoowel in gedachte als in daad den rechten weg.

1242 Daar in geen van de verzen van Gabriël melding wordt gemaakt, slaat het persoonlijk voornaamwoord dus niet op hem. ³⁵) Het is de Heilige Profeet, van wien hier gezegd wordt, dat hij de volmaaktheid heeft bereikt, omdat de Almachtig Zelf zijn Leermeester was.

1243 De Heilige Profeet is *in het hoogste gedeelte van den horizon*, doet op het toppunt van de zedelijke grootheid, dat hij bereikte en waartoe geen ander menschenlijk wezen ooit kwam.

1244 *Qâba gausain* is een Arabisch spreekwoord ter aanduiding van de innige verwantschap tusschen twee personen. Het is net of hun bogen, waarmee zij zich verdedigen of een vijand aanvallen, bij elkaar gevoegd zijn, zoodat één pijl daaruit wordt afgeschoten. Het duidt dus op de grootst mogelijke nabijheid van den Heiligen Profeet tot het Goddelijk Wezen.

1245 Dit heeft betrekking op de *Mirâdj*, het beroemde visioen van den Heiligen Profeet, dat inderdaad de verhevenheid aanduidde, waartoe de Heilige Profeet en zijn godsdienst zouden komen. De *verst verwijderde lotusboom* be-

15 Bij welken de tuin van het verblijf is.

16 Toen datgene den lotus-boom bedekte, wat bedekt;

17 Het oog wendde zich niet af, noch overschreed het de grens,

18 Voorzeker zag hij mige van de grootste teekenen van zijn Heer.

19 Hebt gij dan de Lât en de 'Oezzâ beschouwd,

20 En Manât, de derde, de laatste?

21 Wat! voor u de zonen en voor Hem de dochters?

1246

22 Dit is inderdaad een onrechtvaardige verdeling!

23 Zij zijn niets dan namen, die gij genoemd hebt, gij en uw vaders; God heeft voor hen geen gezag gezonden. Zij volgen niets dan een gissing en de lage begeerten, waartoe (hun) zielen neigen; en voorzeker is van hun Heer de leiding tot hen gekomen.

عِنْدَهَا جَنَّةُ السَّأْوَى ۝

إِذْ يَعْشَى السِّدْرَةَ مَا يَعْشَى ۝

مَا تَرَاعَ الْبَصْرُ وَمَا طَغَى ۝

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ۝

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝

وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرَىٰ ۝

أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنثَىٰ ۝

تِلْكَ إِذْ اُقْسِمَ صِغْرِىٰ ۝

إِنْ هِيَ إِلَّا اَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ

وَآبَاءُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللهُ بِهَا مِنْ

سُلْطٰنٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا

تَهْوَى الْاُنْفُسُ ۚ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ

رَبِّهِمُ الْهُدَىٰ ۝

teekent de plaats, tot waar de menschelijke kennis zich uitstrekt, gelijk Kasjsjaf zegt: „De Kennis van engelen en anderen eindigt daar”. De woorden beteekenen dus, dat de kennis van den Heiligen Profeet van de Goddelijke dingen de hoogste is, die een mensch kan worden gegeven.

1246 Vss. 19—21 zijn ten grondslag gelegd aan het valsche vertelsel van wat Christen-schrijvers de „Misstap van Moehammad”, of „Compromis met den afgodendienst” noemen. Het heet, dat de Heilige Profeet, in plaats van vs. 21, de volgende woorden las: „Dat zijn de verhevenste en schoonste juffers op wier tusschenkomst gehoopt wordt”. 36) Maar de inlassing van deze enkele woorden in een hoofdstuk, dat geheel en al tegen den afgodendienst is gericht, is absoluut misplaatst; vs. 23 veroordeelt de afgoden; vs. 26 loochent hun bemiddeling; vs. 28 veroordeelt het geven van namen van vrouwelijke godheden aan engelen, en zoo verder. Men beweert voorts, dat 22 : 52 in verband met deze verandering werd geopenbaard, maar opgemerkt moet worden, dat er tusschen de openbaring van dit vers en die van 22 : 52 een tijdvak van ten minste acht jaren verstreken moet geweest zijn. Bovendien, indien de Heilige Profeet werkelijk een dergelijk compromis had aangegaan, kon het niet plotseling plaats hebben gehad, en sporen daarvan zouden aangetroffen kunnen zijn in andere hoofdstukken, die ongeveer op denzelfden tijd geopenbaard werden. Een nauwkeurig onderzoek hiervan toont echter duidelijk aan, dat de veroordeeling van den afgodendienst door den Heiligen Qoer-ân nooit gekenmerkt was door de

24 Of zal de mensch hebben wat hij wenscht?

أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا كَسَبَ ۖ

25 Neen! voor God is het hiernamaals en het vorige (leven).

فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۗ

PARAGRAAF 2

Niets zal tegen de Waarheid baten

26, 27. De bemiddeling der engelen zullen niet baten. 28—30. Gissingen baten niet tegen de waarheid. 31, 32. Het goede en het kwade worden vergolden.

26 En hoe menige engel is er in de hemelen, wiens bemiddeling gansch niet baat, behalve nadat God' verlot heeft gegeven aan wien Hij wil en (wien Hij) kiest.

وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي
شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ
يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝

27 Waarlijk, degenen die niet in het hiernamaals gelooven, noemen de engelen met vrouwelijke namen.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
لَيَسْمُونَهُنَّ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْإُنثَىٰ ۝

28 En zij hebben daarvan geen kennis; zij volgen slechts een gissing, en waarlijk, een gissing baat geenszins tegen de waarheid.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ
الْحَقِّ شَيْئًا ۗ

29 Derhalve, wend u af van hem, die Onze herinnering den rug toekeert en slechts het leven dezer wereld wenscht.

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا
وَكَمْ يُرِيدُ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۗ

30 Dat is het doel van hun kennis; waarlijk, uw Heer weet het best wie van Zijn pad afdwaalt en Hij weet het best wie den rechten weg volgt.

ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَىٰ ۝

31 En aan God behoort wat in de hemelen en wat op de aarde is, opdat Hij degenen die het kwade doen, beloonen zal naar wat zij doen, en

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
يَجْزِي الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا

Let. hun
doel van
kennis.
Ar. Hij
weet.

minste verandering. De eenige verslagen betreffende dit voorval zijn aan te treffen in Waqidi en Tabri, van wie de eerste als onbetrouwbaar en als een verzinner van verslagen bekend staat, en de laatste zich min of meer schuldig maakte aan „blindelingsche erkenning”, gelijk Muir erkent. Zoowel uiterlijke als innerlijke getuigenis is dus tegen het vertelsel van de „misstap”.

(opdat) Hij degenen die het goede doen, met goedheid zal beloonen.

وَيَجْزِي الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ۝

32 Degenen die de groote zonden en de onzedelijkheden schuwen, behalve de terloopsche gedachte; 1247 waarlijk, uw Heer is mild in het vergeven. Hij kent u het best, wanneer Hij u uit de aarde voortbrengt en wanneer gij embryo's in de baarmoeders uwer moeders zijt; derhalve, schrijf uw zielen geen reinheid toe; Hij weet het best wie zich (voor het kwade) hoedt.

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ إِثْمِهِ
وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّسَمَ إِنَّ رَبَّكَ
وَاسِعُ الْغُفْرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ
أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ
فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوهُنَّ
أَنْفُسَهُنَّ هُوَ أَعْلَمُ بِمِمَّنِ اشْتَرَى ۝

PARAGRAAF 3

Gods Macht geopenbaard in de vernietiging der valsheid

33—41. De mensch wordt naar verdienste beloond. 42—46. God is de Voortbrenger en den Verdeler. 47—54. Volkeren die te voren verdelgd zijn. 55—62. Waarschuwing voor de komende kastijding.

33 Hebt gij dan hem gezien, die den rug keert,

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ۝

34 En een weinig geeft en (dan) onthoudt?

وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْذَى ۝

35 Heeft hij de kennis van het ongeziene, zoodat hij (het) zien kan?

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهوَ يَرَى ۝

36 Of is hij niet ingelicht omtrent wat in de Schriften van Mozes is?

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى ۝

37 En (van) Abraham, die (de geboden) vervulde:

وَأَبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۝

38 Dat geen drager van een last den last van een ander zal dragen; a

إِلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۝

a 768.

39 En dat de mensch slechts datgene zal hebben, waarnaar hij streeft;

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۝

40 En dat zijn streven weldra gezien zal worden;

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ۝

1247 Een terloopsche gedachte is heel anders dan een voornemen of een poging om een zonde te begaan, want zij laat op het gemoed geen indruk achter.

41 Vervolgens zal hij er met de volste belooning voor beloond worden.

42 En dat tot uw Heer het doel is;

43 En dat Hij het is, Die (de menschen) doet lachen en weenen;

44 En dat Hij het is, Die doet sterven en leven;

45 En dat Hij paren schiep, het mannelijke en het vrouwelijke,

46 Uit de kleine levenskiem, a wanneer die aangepast is;

47 En dat op Hem het voortbrengen voor de tweede maal rust;

48 En dat Hij het is, Die verrijkt en bezittingen geeft;

49 En dat Hij de Heer van de Hondsstier is;

50 En dat Hij den vroegeren (stam van) 'Ad verdelgde,

51 En Tsamœd; en Hij spaarde niet,

52 En het volk van Noach voortijds; waarlijk, zij waren uitermate onrechtvaardig en buitensporig.

53 En de omvergeworpen steden wierp Hij omver,

54 En datgene bedekte haar wat bedekte.

55 Over welke van uws Heeren weldaden zult gij dan twisten?

56 Dat is een waarschuwer der vroegere waarschuwers.

57 De nabije gebeurtenis nadert. ¹²⁴⁸

58 Niemand behalve God zal die wegnemen.

59 Verwondert gij u dan over deze aankondiging?

شَمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ۝

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ۝

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ۝

وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۝

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرُّوحَيْنِ الذَّكَرَ

وَالْأُنثَىٰ ۝

مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ۝

وَأَنَّ عَلَيْهِ الشَّاتَةَ الْاُخْرَىٰ ۝

وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۝

وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ السَّعْدَىٰ ۝

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۝

وَسَمُودًا قَوْمَ ابْنِي ۝

وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلِ الْاِثْمِ كَانُوا

هُم أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ۝

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ۝

فَغَشَّهَا مَا غَشَّىٰ ۝

فِي آيِ الْاِثْمِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۝

هَذَا تَذِيرٌ مِّنَ التَّذِيرِ الْأُولَىٰ ۝

أَرَأَيْتِ الْاِرْضَافَةَ ۝

لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۝

أَقْسِنُ هَذَا الْحَدِيثَ تَعْجَبُونَ ۝

a 924.

1248 De nabije gebeurtenis is de ondergang der Qoereisjieten, de omverwerping van hun macht, die nu tegen den Islâm werd aangewend.

Of, u ver-
maakt, ver-
bijsterd zijt

60 En zult gij lachen en
niet weenen?

61 Terwijl gij *achteloos*
zijt?

62 Derhalve, buig u neder
voor God en dien (Hem),¹²⁴⁹

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾
وَأَنْتُمْ سِيدُونَ ﴿٦١﴾

فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا^{التَّوْحِيدَ} ﴿٦٢﴾

1249 Hier hebben wij een gebod om zich neder te buigen, dat letterlijk door alle Moeslims gehoorzaamd wordt, wanneer zij den Heiligen Qoer-ân reciteeren of dien hooren reciteeren. Toen dit hoofdstuk voor het eerst geopenbaard werd, werd het voorgelezen in een groote bijeenkomst, bestaande uit ongeloovigen en Moeslims. Toen de Heilige Profeet zich overeenkomstig het gebod nederboog, bogen zich niet alleen de Moeslims neder, maar zelfs de afgodendienaars waren zoodanig van ontzag bevangen, dat ook zij zich nederbogen.

Het is dit eenvoudige voorval, dat met het vertelsel van de zoogenaamde „misstap” in verband wordt gebracht en dat als een bewijs van de waarheid daarvan wordt aangevoerd. Men zie evenwel in, dat het nederbuigen verricht werd overeenkomstig het onmiddellijke Goddelijk gebod: *Buig u neder voor God* en dat het niets met de aanbidding van afgoden had uit te staan. De daarvóór verhaalde gebeurtenissen betreffende de verhevenheid en majesteit van God en de vernietiging der verdorvenen zijn zoo indrukwekkend, dat de afgodendienaars zich er niet tegen verzetten konden zich neer te buigen.

HOOFDSTUK LIV

DE MAAN

(*Al-Qamar*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(3 paragrafen en 55 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het oordeel zal de tegenstanders van den Heiligen Profeet overvallen, zooals het Noachs volk en 'Ad overviel.
Par. 2. Tsamōed en Lots volk.
Par. 3. Faraō en de tegenstanders van den Heiligen Profeet.

Algemeene opmerkingen:

HET vaneensplijten van de maan, waaraan dit hoofdstuk zijn titel ontleent, was een zinnebeeld van de omverwerping van de macht der tegenstanders van den Heiligen Profeet, waarvan dit hoofdstuk, zoowel in het begin als in zijn laatste verzen, duidelijk melding maakt. De eerste paragraaf bevat, na de tegenstanders van den Heiligen Profeet duidelijk te hebben gewaarschuwd, een vermelding van Noach en 'Ad, de tweede van Tsamōed en Lots volk; en de derde bevat, na in het kort van Faraō en zijn legers gewag te hebben gemaakt, een duidelijke profetische vermelding van den oorlog bij Badr, die de macht der Qoereisjieten zou vernederen en die het middel zou zijn om een onderdrukte en machteloze gemeenschap te verheffen.

Dit hoofdstuk kan niet later geopenbaard zijn geweest dan het einde van het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

PARAGRAAF 1

Het Oordeel zal de Tegenstanders van den Heiligen Profeet overvallen, zooals het Noachs Volk en 'Ad overviel

1, 2. Het vaneensplijten van de maan. 3—8. De bewoners van Mekka verwerpen den Heiligen Profeet en maken een zwaren dag door. 9—17. Noachs volk verdelgd. 18—22. 'Ad overvallen.

In naam van God, den Wel-

dadige, den Genadige.
1 Het uur naderde en de maan spleet vaneen. ¹²⁵⁰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِن تَرَبَّتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ

1250 Het vaneenscheuren van de maan in den tijd van den Heiligen Profeet is een voorval, dat door eenige van zijn vrienden is verhaald; en de verslagen van dit voorval, zijn gerekend als *Masjhoer* (d.w.z. welbekend) en zijn door zulke

Of, kort-
stodige of
voortduren-
de.

Of, moet
ten einde
loopen.

Of, waar-
schuwers.

Ar. ding.

Of, met een
ruwe taal,
bedwongen.

2 En indien zij een teeken zien, wenden zij zich af en zeggen: Een *machtige* tooverij.

3 En zij noemen (het) een leugen en volgen hun lage begeerten; en iedere zaak is *vastgeciield*.

4 En voorzeker zijn sommige verhalen reeds tot hen gekomen, die (het hun) moeten hebben verboden —

5 Volmaakte wijsheid — maar *waarschuwingen* baten niet.

6 Derhalve, keer hun den rug toe (voor) den dag, als de uitnoodiger hen tot een zware *taak* zal uitnoodigen,

7 Hun oogen nedergeslagen, uit hun graven komende, als waren zij verstrooide sprinkhanen,

8 Zich haastende tot den uitnoodiger. De ongeloofigen zullen zeggen: Dit is een zware dag.

9 Vóór hen verwierp het volk van Noach — zij verwierpen Onzen dienaar en noemden (hem) bezeten, en hij werd *verdreven*.

10 Derhalve riep hij zijn Heer aan: Ik ben overmand, kom Gij dan te hulp.

11 En Wij openden de poorten der wolken met nederstortend water,

وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا
سِحْرٌ مُّسْتَمَرٌّ ①

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ
أُمَّةٍ مُّسْتَقِرَّةٌ ②

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا بَيَّنَّهُ
مُرْدَجَرٌ ③

حِكْمَةٌ بِالْعِلْمِ فَمَا تُعِنُّ الشُّرَكَاءُ

فَتَنَوَّلَ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاءِ إِلَى
شَيْءٍ نَّكِيٍّ ④

خَشَعًا أَيْضًا هُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ
الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ⑤

مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاءِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ
هَذَا يَوْمٌ عَسِيرٌ ⑥

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا
عِبْدَنَا وَقَالُوا مُجْنُونٌ ⑦ وَأُرْدَجَرٌ ⑧

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ⑨

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَرٍ ⑩

welbekende Islamietische gezaghebbende personen als Boechari en Moeslim als waar en juist erkend. Terwijl het voornaamste feit dus onbetwist is, zijn er sommige verschillen omtrent de bijzonderheden; sommige gezaghebbende personen toch zijn van meening, dat het slechts een soort maansverduistering was, waarbij de maan schijnbaar in tweeën was gespleten: het eene deel scheen nog en het andere was duister, en dit is de beteekenis van: het eene deel verdween en het andere bleef. Het komt ons echter waarschijnlijker voor, dat het de een of andere groote beweging was, die de maan schudde, of het een of andere machtige verschijnsel, dat met het bloote oog te zien was of dat de groote helderziendheid van den Heiligen Profeet de toeschouwers deed zien. Aan dit voorval ligt echter een diepe beteekenis ten grondslag. De maan was het motto der Arabieren en het vaneenscheuren daarvan duidde op de omverwerping van hun macht, die zij tegenover den Heiligen Profeet aanwendden.

12 En Wij deden in het land water in bronnen stroomen, zoodat het water zich overeenkomstig een reeds beschikte maat verzamelde.

13 En Wij droegen hem op datgene, wat van planken en spijkers was gemaakt,

14 Voor Onze oogen voortgaande, een belooing voor hem die verloochend werd.

15 En voorzeker lieten Wij het als een teeken, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven? ¹²⁵¹

16 Hoe (groot) was dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing!

17 En voorzeker hebben Wij den Qoer-ân ter gedachtenis gemakkelijk gemaakt, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven?

18 'Ad noemde (de waarheid) een leugen; hoe (groot) waren dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing!

19 Waarlijk, Wij zonden op een dag van bitter ongeluk een *geweldig bulderenden* wind op hen,

20 De menschen wegrukende, als waren zij de stammen van ontwortelde palmboomen.

21 Hoe (groot) waren dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing!

22 En voorzeker hebben Wij den Qoer-ân ter gedachtenis gemakkelijk gemaakt, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven?

وَوَجَّعْنَا الْأَرْضَ عَيْبُونَ فَالتقى الماءُ
على أمرٍ قد قُدِّرَ ①

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجِ وَدُسْرٍ ①

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ
كَانَ كُفْرًا ①

وَلَقَدْ فَكَّرْنَا بِهَا آيَةً نَهَلْ مِنْ مُدْكَرٍ ①

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ①

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِنْ مُدْكَرٍ ①

كَذَبْتَ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي
وَ نُذْرٍ ①

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا
فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُسْتَبِيرٍ ①

تَنْزِعُ النَّاسَ لَأَعْيُنِهِمْ أَجْجَارًا
تَخلُ مُنْقَعِرٍ ①

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَ نُذْرٍ ①

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِنْ مُدْكَرٍ ①

Of, ijzig
kouden.

1251 Het persoonlijk voornaamwoord *het* slaat op het lot van Noachs volk. Vgl. 51 : 37—46, waar gezegd wordt, dat in het volk van Noach, in Mozes' vijanden, in 'Ad en in Tsamōed een teeken werd gelaten.

PARAGRAAF 2

Tsamœed en Lots Volk

23—32. Tsamœed verdelgd. 33—40. Lots volk verdelgd.

23 Tsamœed verwierp de waarschuwing.

24 En zij zeiden: Wat! een enkele sterveling uit ons midden! Zullen wij hem volgen? Waarlijk, alsdan zullen wij in gewisse dwaling en nood zijn:

25 Is de herinnering op hem uit ons midden nedergebracht? Neen! hij is een onbeschaamde leugenaar!

26 Morgen zullen zij weten, wie de leugenaar, de onbeschaamde is.

27 Waarlijk, Wij zullen de kameelin als een beproeving voor hen zenden; a derhalve, sla hen gade en heb geduld.

28 En deel hun mede, dat het water tusschen hen verdeeld is; van ieder deel van het water zal getuigd worden.

29 Maar zij riepen hun metgezel, en hij nam (het zwaard) en doodde (haar).

30 Hoe (groot) waren dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing!

31 Waarlijk, Wij zonden over hen een enkelen kreet, b en zij werden als de droge stukken van boomen, die de maker van een omheining verzamelt.

32 En voorzeker hebben Wij den Qoer-ân ter gedachtenis gemakkelijk gemaakt, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven?

كَذَّبَتْ شَمُودُ بِالتُّدْرِ ①

فَقَالُوا أَلْبَشَرِ امْتِنَّا وَاحِدًا انْتَبِعْهُ
إِنَّا إِذَا لَنَعْنِي صَلِيلٌ وَسُعِيرٌ ①

ءَأَلْنَعِي الذِّكْرَ عَلَيْهٍ مِنْ بَيْنِنَا
بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ①

سَيَعْلَمُونَ عَذَابَ مِنَ الكَذَّابِ الْاَشِرِّ ①

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ
فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ①

وَتَبَّهَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قَسَمَةٌ بَيْنَهُمْ
كُلٌّ شَرِبَ مُحْتَضِرٌ ①

فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ①

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَتُذْرِ ①

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً
فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ①

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِنْ مُدَّاكِرٍ ①

a 492.

b 493.

1252 Er wordt hier gezegd, dat het water tusschen hen verdeeld is, d.w.z. onder de menschen zelf, gelijk het woord *baina-hoem* aantoont, en niet onder de menschen en de kameelin. De verklaring aan het eind van het vers beteekent.

33 Het volk van Lot noemde de waarschuwing een leugen.

a 495.

34 Waarlijk, Wij zonden op hen een steenstorm, a behalve Lots volgelingen: Wij reddden hen iets voor het aanbreken van den dag,

35 Een gunst (die) van Ons (komt); alzoo beloonden Wij hem die dankt.

36 En voorzeker waarschuwde hij hen voor Onze geweldige aangrijping, maar zij betwistten stijfhoofdig de waarschuwing.

37 En voorzeker trachtten zij hem van zijn gasten af te keeren, maar Wij verblindden hun oogen; smaak dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing.

38 En voorzeker overviel hen in den ochtend een duurzame kastijding.

39 Smaak dan Mijn kastijding en Mijn waarschuwing.

40 En voorzeker hebben Wij den *Qoer-ân* ter gedachte nis gemakkelijk gemaakt, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven?

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالْحَدِيثِ ۝

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۝

بِعَمَةٍ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ۝

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالْحَدِيثِ ۝

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَتُذِرَ ۝

وَلَقَدْ صَبَحَهُمْ بَكْرَةٌ عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ۝

ذُوقُوا عَذَابِي وَتُذِرَ ۝

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَكِّرٍ ۝

PARAGRAAF 3

Faraö en de Tegenstanders van den Heiligen Profeet

41, 42. Faraö's volk overvallen. 43—53. De legers van Mekkaanache ongeloofigen totaal verslagen. 54, 55. De rechtschapenen zullen geëerd worden.

41 En voorzeker kwam de waarschuwing tot Faraö's volk.

42 Zij verwierpen al Onze mededeelingen; derhalve grepen Wij hen aan naar de wijze van een Machtige, Krachtige.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۝

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٍ مُّفْتَدِرٍ ۝

dat van ieder deel van het water getuigd zal worden door de kameelin, d.w.z. het water zal haar te eeniger tijd niet worden onthouden.

43 Zijn uw ongeloofigen heter dan dezen, of is er een vrijstelling voor u in de Schriften?

أَكْفَارَكُمْ خَيْرٌ مِنْ أَوْلِيكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الرَّبِّ ①

44 Of zeggen zij: Wij zijn een verbonden leger om elkander te helpen.

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُتَنَصِّرُونَ ②

45 Weldra zullen de legers op de vlucht worden gedreven en zij zullen (hun) ruggen omkeeren.

سَيَهْرَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ③

46 Neen, het uur is hun beloofde tijd, en het uur zal zeer smartelijk en bitter zijn.

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَىٰ وَآمْرٌ ④

1253

47 Waarlijk, de schuldigen verkeerden in dwaling en nood.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ⑤

48 Ten dage als zij op hun aangezichten in het vuur zullen worden gesleept; smaaak de aanraking der hel. a

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ⑥

a 729.

49 Waarlijk, Wij hebben ieder ding overeenkomstig een maat geschapen.

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ⑦

50 En Ons gebod is slechts één, als een oogwenk.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ⑧

51 En voorzeker hebben Wij uw gelijken alreeds verdelgd, maar is er iemand die (er) acht (op) wil geven?

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَّذَكِرٍ ⑨

52 En elk ding dat zij gedaan hebben, is in de Schriften.

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الرَّبِّ ⑩

53 En elk klein en groot ding is opgeschreven.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ⑪

1253 Een voorval in den slag bij Badr, dat Boechari in zijn commentaar op dit vers verhaalt, verklaart hoe de Heilige Profeet en zijn vrienden zulke duidelijke voorspellingen aangaande de nederlaag der Qoereisjieten opvatten. Ibn-i-Abbas verhaalt, dat de Heilige Profeet ten dage van den slag bij Badr aldus in zijn tent bad: O Heer! ik smEEK U overeenkomstig Uw verbond en Uw belofte; O Heer! indien zulks Uw wil is, kunt Gij na dezen dag niet gediend worden". Aboe Bakr vatte hem bij de hand en zei: „God is u genoegzaam, o Apostel van God". En hij trad naar buiten en reciteerde: „Weldra zullen de legers op de vlucht worden gedreven, en zij zullen hun ruggen keeren; maar het uur is hun beloofde tijd, en het uur zal uitermate smartelijk en bitter zijn".

Dit toont aan, dat de Heilige Profeet het uur opvatte in den zin van het uur of den tijd van de nederlaag der Qoereisjieten en dat hij den slag bij Badr als een vervulling van deze voorspelling beschouwde.

Of, (te
midden
van) rivie-
ren.

54 Waarlijk, de rechtschape-
nen zullen in tuinen en (in)
overvloed zijn,

55 Op den zetel der waar-
heid, bij een hoogst Machti-
gen Koning.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهْرٍ ۝

فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ۝
مُّقْتَدِرٍ ۝

HOOFDSTUK LV

DE WELDADIGE

(*Ar-Rahmân*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(3 paragrafen en 78 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Goddelijke weldadigheid.
- Par. 2. Het oordeel tegen de schuldigen.
- Par. 3. De belooning der rechtschapenen.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan den naam van het Goddelijk Wezen, *De Weldadige*, waarmee het begint, en het geheele hoofdstuk spreekt van de weldadigheid Gods.

Het hoofdstuk begint met de verklaring, dat de openbaring van den Heiligen Qoer-ân aan den Heiligen Profeet een daad van Goddelijke weldadigheid is en spreekt vervolgens van de gunsten Gods. De tweede paragraaf spreekt van het oordeel, dat de schuldigen zal overvallen, omdat zij er in volharden, de weldaden waarvan de Weldadige God hen heeft voorzien, te verwerpen; terwijl de derde over de belooning handelt, welke den geloovigen die van die weldaden gebruik maken, zal toekomen.

Wat het jaar der openbaring betreft, het kan, evenals de andere hoofdstukken van deze groep, slechts in het Vroeg-Mekkaansche tijdperk geplaatst worden.

PARAGRAAF 1

Goddelijke Weldadigheid

1—4. De openbaring is een daad van Goddelijke weldadigheid. 5—9. Een maat van alle dingen. 10—25. De schepping en het onderhouden daarvan is een daad van weldadigheid.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 De Weldadige God,

2 Heeft den Qoer-ân onder-
wezen.

3 Hij heeft den *mensch*
geschapen,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنِ ۝

عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝

خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝

Of, datgene geleerd waarin alles duidelijk is gemaakt.

4 Hij heeft hem *de wijze van uitdrukken geleerd*.

5 De zon en de maan volgen een rekening.

6 En de planten en de boomen aanbidden (Hem).

7 En de hemel, dien verhief Hij hoog en Hij maakte de maat, ¹²⁵⁴

8 Opdat gij niet buitensporig zult zijn ten aanzien van de maat.

9 En onderhoud de weegschaal met rechtvaardigheid en maak de maat niet ontoereikend.

10 En de aarde, die heeft Hij voor levende schepselen geplaatst;

11 Daarop zijn vruchten en palmen, met in de scheede besloten trossen,

12 En het graan met (zijn) kaf en geur.

13 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen? ¹²⁵⁵

14 Hij heeft den mensch uit drooge klei geschapen, als was die in vuur gebakken.

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ①

الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ يُحْسِبَانِ ②

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ③

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ④

أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ⑤

وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا

الْمِيزَانَ ⑥

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنْبَاءِ ⑦

فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ⑧

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ⑨

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ⑩

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ⑪

1254 *Mizan* beteekent in den Heiligen Qoer-ân niet een paar schalen om dingen te wegen, maar een maat en houdt in: een maatstaf voor het vergelijken, schatten of oordeelen; de term is hier, evenals elders, in dezen ruimen zin gebezigd. Daarom beteekent die hier: 'afl of rechtvaardigheid of aan degenen die het verdienen, geven wat hun toekomt.

1255 Dit vers wordt in dit hoofdstuk verscheidene keeren herhaald. In den Arabischen tekst is, in plaats van den meervoudsvorm, de tweevoudsvorm gebruikt. De commentatoren vatten den tweevoudsvorm gewoonlijk letterlijk op en onderstellen, dat daarmee de twee soorten van redelijke wezens, d.i. de *djinn* en de *menschen*, worden bedoeld. De tweevoudsvorm wordt echter soms door de Arabieren gebruikt om aan de beteekenis kracht bij te zetten. Dat de tweevoudsvorm hier met dat doel gebruikt is, wordt aangetoond door het feit, dat de vermelde zegeningen die zijn, welke als middelen van levensonderhoud voor het menschedom dienen, zooals palmen en graan, die etherische wezens — waarvoor de *djinn* gehouden worden — niet noodig hebben. De woorden zijn derhalve slechts tot het menschedom gericht, en zelfs al vat men het tweevoud letterlijk op, toch kan men de toegesproken klassen opvatten in den zin van geloovigen en ongeloovigen, of van de sterken en de zwakken, welke verdeling in den Heiligen Qoer-ân herhaaldelijk voorkomt.

15 En Hij heeft de djinn uit een vlam van vuur geschapen.

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝

16 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

17 De Heer der beide Oosten en de Heer der beide Westen. ¹²⁵⁶

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝

18 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَبِّكَ تَأْتِكُذِّبِينَ ۝

19 Hij heeft de beide zeeën vrijelijk doen stroomen, (zoodat) zij elkander ontmoeten:

مَدْرَجَ الْبُحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۝

20 Tusschen beide is een slagboom, dien zij niet kunnen overschrijden.

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغُذِينَ ۝

21 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

22 Uit beide komen parelen voort, groot en klein.

فِي أَيِّ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

23 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

رَكَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ

24 En aan Hem behooren de schepen, als bergen hoog in zee opgeheven.

كَأَلَعَلَامٍ ۝

25 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝
تَكذِّبِينَ ۝

PARAGRAAF 2

Het Oordeel tegen de Schuldigen

26—28. Alles wat in de natuur is, is aan verval onderhevig, behalve God. 29—34. Alles is afhankelijk van en onderworpen aan Hem. 35—45. De schuldigen zullen gestraft worden.

26 Een ieder op haar moet heengaan.

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝

27 En in der eeuwigheid zal blijven de persoon van uw Heer, den Heer der Glorie en Eer,

وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝

1256 De twee Oosten en de twee Westen duiden de verschillende punten van den horizon aan, waar de zon bij den zomer- en den winterzonnestilstand opkomt en ondergaat.

Of, een
zaak.

28 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فَيَأْتِي الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

29 Al degenen die in de hemelen en (op) de aarde zijn, vragen van Hem; ieder oogenblik is Hij in een staat (van glorie).

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۝

30 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فَيَأْتِي الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

31 Weldra zullen Wij op u letten, o gij, twee legerscharen. ¹²⁵⁷

سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيَّهَ الثَّقَلَيْنِ ۝

32 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فَيَأْتِي الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

33 O verzameling van djinn en menschen! indien gij in staat zijt door de sferen der hemelen en der aarde heen te dringen, dring (er) dan door heen; gij kunt (er) niet door heen dringen, behalve met gezag. ¹²⁵⁸

يَعْتَشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ ۚ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا ۗ وَلَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۝

34 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فَيَأْتِي الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

35 De vlammen van vuur en rook zullen op u beiden worden gezonden en gij zult u niet kunnen verdedigen. ¹²⁵⁹

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْابِثٌ مِنْ نَارٍ ۖ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرِينَ ۝

36 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فَيَأْتِي الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝

1257 De twee legers zijn hier de geloovigen en de ongeloovigen, en *God let op hen* beteekent, dat Hij in hun zaak beslist, zoodat ieder zijn belooning of straf krijgt. Sommigen verstaan daaronder de Arabieren en de vreemdelingen, en dus kan het doelen op de verovering van Arabië en de vreemde landen.

1258 De djinn en de menschen van dit vers zijn de groote en de kleine tegenstanders van den Helligten Profeet, of de vreemdelingen en de Arabieren, zooals in de vorige noot is aangetoond. Er wordt tot al deze tegenstanders gezegd, dat zij de straf niet kunnen ontkomen.

1259 Het vuur en de rook werden in dit leven gezonden in den vorm van oorlogen, die hen vernietigden. Vuur was onder de Arabieren het zinnebeeld van den krijg, hoewel die twee termen den modernen oorlog, die niets dan vuur en rook is, beter zouden afbeelden.

a 1348.

37 En wanneer de hemel vaneengespleten is a en rood wordt, als een roode huid:

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ
دَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۝

38 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

39 Te dien dage zal noch mensch noch djinn omtrent zijn zonde worden onder-vraagd.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ
إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۝

40 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

41 De schuldigen zullen aan hun teekenen herkend worden, en zij zullen bij de voorlokken en de voeten worden aangegrepen.

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ
بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ۝

42 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

43 Dit is de hel, die de schuldigen een leugen hebben genoemd.

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ۝

Ar. en tus-
schen.

44 Zij zullen tusschen haar en heet ziedend water rondgaan.

يُطَوَّفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ إِن ۝

45 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

PARAGRAAF 3

De Belooning der Rechtschapenen

46 En voor hem, die voor zijn Heer vreest te staan, zijn twee tuinen. 1260

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَيْنِ ۝

47 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

48 Hebbende daarin verscheidene soorten.

ذَوَاتًا أَفْسَانٍ ۝

49 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِي أَيِّ الْآءِ رَيْبِكُمْ تُكْذِبُونَ ۝

1260 De twee tuinen, die aan de rechtschapenen worden geschonken, zijn een tuin in dit leven en een tuin in het volgende. Volgens den Heiligen Qoer-ân begint het paradijs reeds in dit leven, en het is de geestelijke tuin van dit leven, die in het leven na den dood belichaamd wordt. Deze waarheid wordt in de daarop volgende verzen duidelijk gemaakt.

50 In beide zijn twee vloeiende bronnen.

51 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

52 In beide zijn van iedere vrucht twee paren.

53 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

54 Achterover leunende op bedden, waarvan de voeringen van met goud doorweven zijde zijn; en de vruchten der beide tuinen zijn binnen het bereik.

55 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

56 Daarin zullen degenen zijn, die haar oogen bedwingen; ^a noch mensch noch djinn zullen haar vóórheen hebben aangeraakt.

57 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

58 Als waren zij robijnen en parelen.

59 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

60 Is de belooning van goedheid iets anders dan goedheid?

61 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

62 En buiten deze twee zijn er twee (andere) tuinen. ¹²⁶¹

63 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

64 Beide zijn bij zwart af.

65 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۖ وَجَنَّاتٍ جَنَّاتٍ دَانٍ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

فِيهِنَّ قَصْرَاتُ الظَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

مُدَاهَمَتَانِ ۝

فِي أَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

a 1109.

1261 De Heilige Qoer-ân verdeelt de geloovigen in twee klassen, gelijk in het hierop volgende hoofdstuk duidelijk verklaard wordt; degenen die het meest nabij de Goddelijke tegenwoordigheid zijn, zooals de profeten en de heiligen, en

66 In beide zijn twee overvloedig opborrelende bronnen.

67 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

68 In beide zijn vruchten en palmen en granaatappelen.

69 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

70 Daarin zijn goede schoonen.

71 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

72 *Reinen*, a in de paviljoenen bewaard.

73 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

74 Noch de mensch noch de djinn hebben haar vóóren aangeraakt.

75 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

76 Achterover leunende op groene kussens en schoone tapijten.

77 Welke der weldaden van uw Heer zult gij dan verwerpen?

78 Gezegend zij de naam van uw Heer, den Heer der Glorie en Eer!

فِيهِمَا عَيْنَيْنِ تَظَاهِرَتَيْنِ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبْتُمْ ۝

فِيهِمَا فَالِكِهْمُ وَنَحْلٌ وَرُمَّانٌ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ مَا تُكذِّبُونَ ۝

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَاتٌ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبْتُمْ ۝

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَابِ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبْتُمْ ۝

لَمْ يَطْمِئِنَّنَ الْإِنْسُ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبْتُمْ ۝

مُتَكِينِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَ

عَبَقَرِيٍّ حِسَابِينَ ۝

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبْتُمْ ۝

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ

وَ الْإِكْرَامِ ۝

Of, wil-
oogijnen.
a 1286.

de gewone geloovigen. De twee tuinen, die in vs. 46 genoemd zijn, zijn voor de eersten en die welke op deze plaats genoemd worden, zijn voor de laatsten.

HOOFDSTUK LVI
DE GROOTE GEBEURTENIS
(*Al-Wâq'ah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(3 paragrafen en 96 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Drie klassen van menschen.
- Par. 2. De schuldigen.
- Par. 3. Het oordeel is onvermijdelijk.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan zijn eerste vers. De daarin vermelde *Groote Gebeurtenis* is de tijd van het toemeten van belooning en straf, respectievelijk aan de geloovigen en de tegenstanders, waarover het vorige hoofdstuk handelt. Dit hoofdstuk spreekt van de drie klassen van menschen: de eersten onder de geloovigen worden als een afzonderlijke klasse aangeduid, terwijl de andere twee klassen de geloovigen en hun tegenstanders zijn. De eerste paragraaf spreekt, na verklaard te hebben, dat de menschen in drie klassen zullen worden verdeeld, van de twee klassen der geloovigen; de tweede gewaagt van de schuldige tegenstanders, terwijl de derde verklaart, dat het oordeel onvermijdelijk is en dat de drie klassen zullen krijgen wat zij verdienen. Het is een Mekkaansche openbaring en behoort tot het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

PARAGRAAF 1

Drie klassen van Menschen

1—12. De komst van het oordeel en de verdeeling der menschen.
13—26. De eersten. 27—38. De rechtschapenen.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Wanneer de groote
gebeurtenis geschiedt, ¹²⁶²

2 — er is geen loochenen
aan, dat zij geschieden zal —

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ

لَيْسَ لَوْفَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۖ

1262 De Heilige Qoer-ân spreekt van het uur of de gebeurtenis niet alleen in den zin van de opstanding, maar heel dikwijls ook in dien van den ondergang van zijn tegenstanders. De ondergang der tegenstanders van den Heiligen Profeet in dit leven was inderdaad een voorsmaak van wat zij in het leven na den dood zouden ondergaan.

3 (De eene partij) verne-
derende, (de andere) verhef-
fende,

4 Wanneer de aarde met
een (hevige) schudding
geschud zal worden,

5 En er gemaakt zal wor-
den, dat de bergen met (een
geweldige) verbrokkeling
verbrokkelen,

6 Zoodat zij zullen zijn als
verstrooide stof,

7 En gij drie soorten zult
zijn.

8 En (aangaande) de
gezellen *des geluks*: hoe
(gelukkig) zijn de gezellen
des geluks!

9 En de gezellen *des onge-
lucks*: hoe (ellendig) zijn de
gezellen *des ongeluks*!

10 En de eersten zijn de
eersten,

11 Dezen zijn degenen die
(Gode) nabij gebracht zijn;
1263.

12 In de tuinen van geluk-
zaligheid.

13 Een talrijk gezelschap
uit het midden der eerste, 1264

14 En enkelen uit het mid-
den der lateren,

15 Op doorweven tronen,

16 Daarop achterover
leunende, tegenover elkander.

17 Om hen zullen jongelie-
den rond gaan, die *nimmer
in leeftijd veranderen*.

18 Met bokalen en kannen
en een beker *met* een reinen
drank;

19 Zij zullen daardoor niet
door hoofdpijn worden aan-
getast, noch zullen zij uitge-
put raken;

خَافِضَةً تَرَافِعَهُ ۝

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝

فَكَانَتْ هَبَاءً مُتَّبَثًا ۝

وَكَنتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ

الْمَيْمَنَةِ ۝

وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ

الْمَشْأَمَةِ ۝

وَالسَّيْقُونَ السَّيْقُونَ ۝

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝

فِي جَنَّتِ الْعَٰلَمِينَ ۝

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأَوْلِيَاءِ ۝

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ۝

مُتَّكِلِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِدِينَ ۝

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ۝

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ

مِّنْ مَّعِينٍ ۝

لَّا يَصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُذْرَفُونَ ۝

Of, der
rechter-
hand.

Ar. wat.

Of, der

rechter-

hand.

Of, der

linkerhand.

Ar. wat.

Of, der

linkerhand.

Of, met
sieraden
versterd
zijn.

Ar. van.

1263 Tot deze klasse behooren de profeten en degenen die in hun voetstap-
pen treden, door hun leven geheel en al aan de zaak der waarheid te wijden.

1264 Dit waren de vrienden van den Heiligen Profet, die een ongeëven-
aarde toewijding aan de zaak der waarheid aan den dag legden.

	20 En vruchten, zooals zij verkiezen,	وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥١﴾
a 1236.	21 En vleesch van gevogelte, zooals zij het begeeren. 22 En reine schoonen, a 23 De gelijken van de verborgen pieren: 24 Een belooning voor wat zij gedaan hebben.	وَحُورٍ عِينٍ ﴿٥٢﴾ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ النَّكَوْنِ ﴿٥٣﴾ جَرَائِمًا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾
Ar. noch.	25 Zij zullen daarin geen ijdel of zondig gesprek hooren, 26 Behalve het woord: Vrede, vrede.	لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهَا إِلَّا نَيْلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٥٥﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٥٦﴾
Of, der rechter-hand. Ar. wat. Of, der rechter-hand. Of, lotus-boomen met (door overvloed van vruchten) omgebogen takken.	27 En de gezellen des geluks; hoe (gelukkig) zijn de gezellen des geluks! 28 Te midden van doornlooze lotusboomen. 29 En banaanboomen (met vruchten), de een boven den ander, 30 En een uitgebreide schaduw, 31 En uitstroomend water, 32 En een overvloedige fruit,	فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٥٧﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٥٨﴾ وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٥٩﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٦٠﴾
	33 Noch afgesneden noch verboden, 34 En verheven rustplaatsen. 1265 35 Waarlijk, Wij hebben haar tot een (nieuwen) groei doen groeien,	وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٦١﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٦٢﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٦٣﴾ إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنشَاءً ﴿٦٤﴾

1265 Opmerkenswaard is het, dat de aan de rechtschapenen — de gezellen des geluks — geschonken zegeningen, eerst schaduwen, water, vruchten en rustplaatsen worden genoemd, en dan, als het ware om allen twijfel omtrent wat deze zegeningen van het volgende leven zijn weg te nemen, wordt er in vs. 35 gezegd: *Wij hebben haar tot een (nieuwen) groei doen groeien*. Deze woorden stellen afdoend vast, dat, wat deze zegeningen ook mogen zijn — hetzij schaduwen of boomen of water of vruchten — zij alle de vruchten van de daden zijn, die God tot een (nieuwen) groei heeft doen groeien. De woorden, welke op deze verklaring volgen, zijn ongetwijfeld in de eerste plaats op vrouwen van toepassing, maar, gelijk reeds is aangetoond, komt het alleen, doordat de vrouwelijkheid een sinnebeeld van reinheid en schoonheid is. Tirmazi echter verhaalt, dat de Heilige Profeet dit vers aanhaalde, toen hij tot een oude vrouw zei, dat in het Paradijs niemand oud zal zijn; dit toont aan, dat deze verzen van het nieuwe leven spreken, dat aan de rechtschapen vrouwen geschonken zal worden.

Of, weer-
galoos.36 En Wij hebben haar
tot maagden gemaakt,

فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ۝

37 Liefdevol, gelijken in
leeftijd,

عُرُبًا أَتْرَابًا ۝

Of, der
rechter-
hand.38 Om wille van de gezelen
des geluks.

لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝

PARAGRAAF 2

De Schuldigen

39, 40. De rechtschapenen. 41—56. De schuldigen worden gestraft.
57—74. De schepping getuigt van het oordeel.39 Een talrijk gezelschap
uit het midden der eersten,

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى ۝

40 En een talrijk gezelschap
uit het midden der
laatsten. 1265A.

وَأَثَلَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝

Ar. wat.

41 En degenen van de
linkerhand, hoe (ellendig)
zijn degenen van de linker-
hand!وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ ۝ مَا أَصْحَابُ
الشِّمَالِ ۝42 In een heeten wind en
ziedend water,

فِي سَمُومٍ وَحَيْثُومٍ ۝

43 En de schaduw van
zwarten rook,

وَأُظِلُّوا مِنْ يَحْمُومٍ ۝

44 Noch koel noch voor-
treffelijk.

وَلَا بَارِدٌ وَلَا كَرِيمٌ ۝

45 Waarlijk, voor dien
leefden zij in gemak en over-
vloed.

إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ۝

46 En zij volhardden bij de
grootte schending. 1266

وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ۝

47 En zij plachten te zeg-
gen: Wat! als wij gestorven
en stof en beenderen gewor-
den zijn, zullen wij dan waar-
lijk opgewekt worden?وَكَانُوا يَقُولُونَ ۝ أَيُّدَاؤُنَا وَكُنَّا
تُرَابًا وَعِظَامًا ۝ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝48 Of onze vroegere
vaderen?

أَوْ آبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝

49 Zeg: De eersten en de
laatsten

قُلْ إِنَّ الْأُولَى وَالْآخِرِينَ ۝

50 Zullen zekerlijk voor
het vastgestelde uur van een
bekenden dag verzameld
worden.

لَمَجْمُوعُونَ ۝ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۝

1265A Vss. 39 en 40 slaan op wat er aan het eind van de vorige paragraaf is gezegd. Merk op, dat deze verzen niet in strijd zijn met vss. 13 en 14, zooals sommige Christencritici denken, want de laatste spreken slechts van degenen, die den Heiligen Profeet het eerst aannamen. 37)

1266 D.i. de schending van de Goddelijke geboden.

	51 Vervolgens zult gij, o gij die dwaalt en het één leugen noemt!	تُمْرَاتِكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكْذِبُونَ ﴿٥١﴾
a 780. 1110.	52 Zekerlijk van een boom Zaagqoem eten, a	لَا كَلْبُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زُقُومٍ ﴿٥٢﴾
	53 En er (uw) buiken mede vullen;	فَمَا لَتُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾
Ar. van ziedend.	54 En daarover ziedend water drinken;	فَشْرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾
	55 En drinken zooals de dorstige kameel drinkt.	فَشْرِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ﴿٥٥﴾
	56 Dit is hun onthaal ten dage der vergelding.	هَذَا نُزْلُهُمْ يَوْمَ الرِّينِ ﴿٥٦﴾
	57 Wij hebben u geschapen; waarom neemt gij (de waarheid) dan niet aan?	نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾
Ar. wat gij afscheidt.	58 Hebt gij <i>de levenskiem</i> beschouwd?	أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾
	59 Zijt gij het, die ze schept, of zijn Wij de Schepers?	ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾
	60 Wij hebben den dood onder u bestemd en Wij zullen niet overwonnen worden.	نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
	61 Opdat Wij uw eigenschappen zullen veranderen en u tot datgene doen groeien, wat gij niet weet, ¹²⁶⁷	عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ أَمْثَلَكُمْ وَنُنشِئْكُمْ فِي مَالٍ تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾
	62 En voorzeker kent gij den eersten groei; waarom slaat gij (er) dan geen acht (op)?	وَالْقَدْرَ عَلَيْهِمُ الشَّيْءَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَدَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾
	63 Hebt gij beschouwd wat gij zaait?	أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرثُونَ ﴿٦٣﴾
	64 Zijt gij het, die het doet groeien, of zijn Wij de Veroorzakers van den groei?	ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾
	65 Indien het Ons behaagde, zouden Wij het aan stukken hebben gebroken; dan zoudt gij beginnen te weklagen:	لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾
	66 Waarlijk, wij zijn met schulden beladen:	إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾
	67 Neen! wij zijn beroofd.	بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾

1267 Hier hebben wij een andere duidelijke verklaring, dat er in de nieuwe schepping, in de opstanding, een nieuwe groei zal zijn — *wat gij niet weet*. Het is een hoogere vorm van leven. Gelijk de mensch geleidelijk uit stof ontstaat, alzoo ontstaat de hoogere mensch ook uit zijn daden.

68 Hebt gij het water beschouwd, dat gij drinkt?

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾

69 Zijt gij het, die het van de wolken nederzendt, of zijn Wij de Zenders?

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ السَّمَاءِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾

70 Indien het Ons behaagde, zouden Wij het zilt hebben gemaakt; waarom dankt gij dan niet?

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

71 Hebt gij het vuur beschouwd, dat gij ontsteekt?

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُؤْرَقُونَ ﴿٧١﴾

72 Zijt gij het, die daarvoor de boomen voortbrengt, of zijn Wij de Voortbrengers?

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾

73 Wij hebben het tot een herinnering en een voordeel voor de reizigers in de woestijn gemaakt.

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكَرًا وَرَمَاءًا لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٣﴾

74 Derhalve, verheerlijk den naam van uw Heer, den Groote.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

PARAGRAAF 3

Het oordeel is onvermijdelijk

75—80. De Heilige Qoer-ân is een Goddelijke openbaring. 81—87. De dood een bewijs van het oordeel. 88—95. Drie klassen in het gericht.

75 Maar neen! ik roep tot getuige de openbaring der gedeelten (van den Qoer-ân);

فَلَا أُقْسِمُ بِمَرْجِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾

1268

76 En waarlijk, het is een zeer groote eed, indien gij (het) maar weet;

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

77 Waarlijk, het is een geëerde Qoer-ân,

إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾

78 In een boek, dat beschermd wordt;

فِي كِتَابٍ مَّكُونٍ ﴿٧٨﴾

Ar. zweer bij. Of, het ondergaan of vallen der sterren

1268 De beteekenis, die ik gebruik heb, komt met het verband overeen. *Nadjm* beteekent zoowel een ster als een gedeelte van den Qoer-ân, maar vs. 77 maakt het duidelijk, dat het op deze plaats de openbaring van den Heiligen Qoer-ân is, want het daarin voorkomende persoonlijk voornaamwoord *het* slaat daarop.

Daar een eed zich in zulke gevallen ten doel stelt, de aandacht op zekere feiten te vestigen, heb ik het woord *oegsim-oe* daarom vertaald in den zin van: *ik roep tot getuige*: Het gebruik van *lâ* dient in zulke gevallen, of om een verklaring te weerleggen, die met den eed in strijd is, of om den nadruk op den eed te leggen.

79 Niemand zal het aanraken, behalve de gereinigden.

1269

80 Een openbaring (die) van den Heer der werelden (komt).

81 Veracht gij dan deze aankondiging?

82 En (haar) logenstraffen maakt gij tot uw middel van bestaan.

83 Waarom dan is het niet, dat wanneer die tot in de keel is opgestegen,

84 En gij te dien tijde toekijkt

85 En Wij zijn hem nader bij dan gij, maar gij ziet (het) niet —

86 Waarom dan is het niet — indien gij niet aan het gezag onderworpen zijt —

87 Dat gij die (niet) terugzendt — indien gij waarheidlievend zijt? 1270

88 En indien hij (een) dergenen is die (Gode) nabij gebracht zijn,

89 Dan (zal hij) geluk en genade en een tuin van gelukzaligheid hebben.

90 En indien hij (een) van degenen aan de rechterhand is,

91 Dan zij vrede over u van degenen aan de rechterhand.

لَا يَسْئَرُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ۝

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝

أَفِيْهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ۝

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَكْثَمَ تَكْدِيبُونَ ۝

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ۝

وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ۝

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ

لَا تُبْصِرُونَ ۝

فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٍ ۝

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝

فَسَلَامٌ لَّكَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝

Of, verne-
derd.

1269 Vss. 77, 78 en 79 bevatten drie verklaringen betreffende den Heiligen *Qoer-ân*: (1) Dat hij een geëerde lezing zal zijn; m.a.w. zijn lezers zullen geëerde en groote menschen zijn; (2) dat hij in al zijn zuiverheid in geschrifte beschermd zal worden; en (3) dat de onreine afgodendienaars hem zelfs niet zullen aanraken, d.w.z. zij zullen er geen baat bij vinden, zoolang zij in hun onreinheid blijven. Dit toont ook aan, dat slechts diegenen den Heiligen *Qoer-ân* kunnen begrijpen, die rein van hart zijn. Het toont ook aan, dat de Heilige *Qoer-ân* niet door iemand moet worden aangeraakt, die onrein is. Beide verzen toonen voorts aan, dat de Heilige *Qoer-ân* reeds van den beginne aan in geschreven vorm bestond; anders zou een bevel om hem niet aan te raken, zinloos zijn.

1270 Indien gij uw eigen meesters zijt en niet aan het gezag van een Hoogere Macht zijt onderworpen, waarom kunt gij u dan niet tegen den dood verzetten, wanneer die tot u komt, en uw leven verlengen?

92 En indien hij (een) van de verwerpers, de dwalende is,

93 Dan zal hij een onthaal van ziedend water hebben,

94 En het branden in de hel.

95 Waarlijk, dit is een zekere waarheid.

96 Derhalve, verheerlijk den naam van uw Heer den Grooten.

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْذِبِينَ
الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾

فَنَزَلُ مِنْ حَيْثُورَهُ ﴿٩٣﴾

وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ ﴿٩٤﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

HOOFDSTUK LVII

HET IJZER

(*Al-Ĥadid*)

GEOOPENBAARD TE MEDINA
(4 paragrafen en 29 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Offers noodig ter bevestiging van de waarheid.
- Par. 2. Geloof zonder offer is onaannemelijk.
- Par. 3. Ernst van het leven.
- Par. 4. Er bestaat geen monnikendom in den Islâm.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is getiteld *Het IJzer*, met betrekking tot de straf, welke den tegenstanders die besloten waren den Islâm met het zwaard uit te roeien, noodzakelijk moest worden opgelegd. Het begint met een beschrijving van de uitgestrektheid van het Goddelijk koninkrijk en van de grootheid der macht en kennis Gods, terwijl den Moeslims medegedeeld wordt, dat zij hun geld moeten uitgeven en zich tot het uiterste inspannen en dus hun eigen belangen om wille van de waarheid opofferen, indien zij het koninkrijk Gods willen erven. De tweede paragraaf, die de behandeling van het onderwerp voortzet, zegt ons, hoe schijnbelijdenis de huichelaars in volslagen duisternis zullen laten en legt den nadruk op opoffering om wille van de waarheid. De derde gewaagt van den tijdelijken aard van al die aardsche geneugten, welke den mensch van de waarheid afhouden en besluit met een vermelding van de bestraffing dergenen, die naar het zwaard grijpen om den Islâm te vernietigen. De laatste paragraaf spreekt van de Goddelijke goedertierenheid die den geloovigen wacht, het uitgestrekte koninkrijk dat hun ter erfenis zal worden gegeven en waarschuwt hun weer, dat zij die goedertierenheid niet kunnen verwerven door toevlucht te nemen tot zulke praktijken als het monnikendom, dat de Islâm niet wettigt, maar wel door zich in te spannen en dus door hun vermogens aan te wenden ter bereiking van het doel, dat hun voor oogen is gesteld.

Met dit hoofdstuk begint een groep van Medineesche openbaringen, die tot en met het 66ste hoofdstuk wordt voortgezet. Deze groep van tien hoofdstukken is in de rangschikking van het Heilige Boek de laatste der Medineesche openbaringen en voltooit inderdaad de behandeling van het thema der vorige Medineesche hoofdstukken, inzonderheid het tweede en het derde hoofdstuk. Het jaar der openbaring van dit hoofdstuk moet geplaatst worden na de verovering van Mekka in het jaar 8 n. H.

PARAGRAAF 1

Offers noodig ter Bevestiging van de Waarheid

1—6. Kennis en macht behooren aan God. 7—10. Het koninkrijk zal den Moeslims worden gegeven; derhalve moeten zij uitgeven.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Al wat in de hemelen en op de aarde is, verkondigt de glorie Gods, en Hij is de Machtige, de Wijze.

2 Aan Hem behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde; Hij geeft leven en doet sterven; en Hij heeft macht over elk ding.

3 Hij is de Eerste en de Laatste en de alles *Overheerschende* en de Kenner van verborgen dingen, en Hij is met elk ding Bekend.

4 Hij is het, Die de hemelen en de aarde in zes tijdperken heeft geschapen, en Hij houdt de macht op den troon; a Hij weet wat diep in de aarde nedergaat en wat daaruit voortkomt, en wat van den hemel nederkomt en wat er in opstijgt, en Hij is met u, waar gij ook moogt zijn; en God ziet wat gij doet.

5 Aan Hem behoort het koninkrijk der hemelen en der aarde; en tot God worden (alle) zaken teruggebracht.

6 Hij doet den nacht in den dag ingaan, en doet den dag in den nacht ingaan, en Hij is Bekend met wat in de *harten* is.

7 Geloof in God en Zijn Apostel, en geef van datgene uit, waarvan Hij u tot opvolgers heeft gemaakt; want degenen uwer die gelooven en uitgeven, zullen een groote belooning hebben.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ
وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ
مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ
فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ

آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا
جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ
آمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا هُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

Of, Blijkbare.

a 485.

Ar. borsten.

8 En wat reden hebt gij, dat gij niet in God zoudt gelooven, en de Apostel roept u, opdat gij in uw Heer zult gelooven, en inderdaad heeft Hij een verbond met u gemaakt indien gij geloovigen zijt.

9 Hij is het, Die duidelijke mededeelingen op Zijn dienaar nederzendt, opdat hij u van de duisternis tot het licht zult brengen; en waarlijk, God is u Mededoogend, Genadig.

10 En wat reden hebt gij, dat gij niet op Gods weg zoudt uitgeven en aan God behoort de erfenis van de hemelen en de aarde; niet gelijk zijn degenen onder u, die vóór de overwinning ¹²⁷¹ uitgaven en stredden (en degenen die het niet deden): zij zijn verhevener in rang dan degenen die naderhand uitgaven en stredden; en God heeft aan allen het goede beloofd; en God is Zich bewust van wat gij doet.

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ
يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ
بِمِيثَاقِكُمْ أَنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ①

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ
بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَعَزِيزٌ ذَكِيمٌ ②

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُفْقَهُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَاللَّهُ مِيدَانُ السَّلَامِ وَالْأَرْضُ
لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَّنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ
الْفَتْحِ وَ قَتَلَ ٥ أَوْ لِيكَ أَكْثَرَ دَرَجَةً
مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَتَلُوا
وَكَلًّا وَعَدَّ اللَّهُ الْحُسْنَى ٥ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ③

PARAGRAAF 2

Geloof zonder Offer is onaannemelijk

11, 12. De geloovigen worden door het licht des geloofs geleid. 13—15. De huichelaars zullen geen licht hebben, 16—19. De geloovigen aangespoord tot datgene, wat hun licht en belooning kan geven.

11 Wie is het, die God een uitnemende gift wil aanbieden; a derhalve zal Hij die voor hem verdubbelen, en hij zal een voortreffelijke belooning hebben?

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضِعُّهُ لَهُ ٥ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ④

a 2 : 245.

1271 De overwinning beteekent de verovering van Mekka. Vóór deze verovering was de Islâm aan alle kanten door vijanden omringd; daarom konden slechts diegenen zich openlijk bij de gelederen van den Islâm aansluiten, die bereid waren hun leven in de zaak der waarheid te geven. Deze menschen moesten zich groote opofferingen getroosten, terwijl degenen die zich na de verovering van Mekka bij de gelederen aansloten, noch de vervolgingen hadden te verduren, waaraan de eerste bekeerlingen onderworpen waren, noch die offers

12 Te dien dage zult gij de geloovige mannen en de geloovige vrouwen zien — hun licht voor hen uitgaande en aan hun rechterhand — blijde tijdingen voor u heden: tuinen waarin rivieren stroomen, om daarin te wonen; dat is het groote succes.

Ar. onder.

13 Ten dage als de huichelachtige mannen en de huichelachtige vrouwen tot degenen die gelooven, zullen zeggen: Wacht op ons, opdat wij licht van uw licht zullen hebben, zal er gezegd worden: Keer weder en zoek licht. Een scheiding zal dan tusschen hen tot stand worden gebracht, door een muur, waarin een deur; *daarbinnen* zal genade zijn en *daarbuiten*, daarvóór zal kastijding zijn.

Ar. de bin-
nenkant
daarvan,
Ar. de bui-
tenkant
daarvan.

14 Zij zullen hen toeroepen: Waren wij niet met u? Zij zullen zeggen: Ja! maar gij hebt uzelf in verzoeking laten vallen, en gij hebt gewacht en getwijfeld, en ijdele begeerten hebben u misleid, totdat de gedreigde straf Gods kwam; en de aartsbedrieger bedroog u omtrent God.

15 Derhalve zal heden geen losprijs van u worden aangenomen, noch van degenen die niet geloofden; uw verblijf is het vuur; het is uw vriend, ¹²⁷² en slecht is het toevluchtsoord.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
بِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ⑥

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ
لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَسِبْ مِنْ
نُورِكُمْ قَبِيلَ ارْجِعُوا وَارْءَاكُمْ
فَاتَّسِبُوا نُورَنَا قُضِرَ بَيْنَهُمْ سُبُورٌ
لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ
مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ⑦

يَنَادُوهُمْ أَلَمْ تَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَى
وَلَكِنَّا كُنَّا نَسْتَنصِرُكُمُ وَتَرَيْتُمُ
وَارْتَبْتُمْ وَعَدَّكُمُ الْأَمَانِي حَتَّى جَاءَ
أَمْرُ اللَّهِ وَعَدَّكُمُ بِاللَّهِ الْعُرُورُ ⑧

قَالِيَوْمَ لَا يُخَدُّ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَا وَدَّكُمْ النَّارُ
هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑨

in de zaak der waarheid brachten, welke het onderscheidende kenmerk der eerste geloovigen waren.

1272 Het vuur wordt hier een *mauld* of een *vriend* of *bewaker* der onge-
loovigen genoemd; het toont dus aan, dat het tot hun eigen best is, dat zij in het
vuur zullen moeten lijden. Trouwens, de hel wordt elders ook voorgesteld als
een plaats of een toestand, die ten slotte tot de loutering van den mensch zal
leiden, zooals vuur het goud van de slakken zuivert. Zij die zich in dit leven niet
voor het leven na den dood voorbereiden, zullen in de hel een behandeling moeten
ondergaan, opdat zij geschikt zullen zijn om de geestelijke ontwikkeling door te

16 Is de tijd voor degenen die gelooven, nog niet gekomen, dat hun harten voor de gedachtenis Gods en (voor) wat er van de waarheid is nedergekomen nederig zijn en (dat) zij niet als degenen zijn, wien het Boek te voren werd gegeven; maar de tijd werd voor hen verlengd, zoodat hun harten verhardden; en de meesten hunner zijn overtreders.

17 Weet, dat God leven aan de aarde geeft na haar dood; inderdaad hebben Wij u de mededeelingen duidelijk gemaakt, opdat gij zult begrijpen.

18 Waarlijk, (aangaande) de milddadige mannen en de milddadige vrouwen en (degenen die) voor God een uitnemend deel bestemmen a — voor hen zal het verdubbeld worden en zij zullen een voortreffelijke belooning hebben.

19 En (aangaande) degenen die in God en Zijn apostelen gelooven, dezen zijn het, die de waarheidlievenden en de getrouwen *in de oogen van* hun Heer zijn: zij zullen hun belooning en hun licht hebben; en (aangaande) degenen die niet gelooven en Onze mededeelingen verwerpen, dezen zijn de bewoners der hel.

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَحْشَرَ
قُلُوبُهُمْ لِيَذْكُرُوا اللَّهَ وَمَا نَزَلَ مِنْ
حَقِّهِ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ
الْأَمَدُ فَحَسَّتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ
مِنْهُمْ فَسَاقُونَ ﴿١٦﴾

إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ
وَأَقْرَبُوا اللَّهَ قَرَضًا حَسَنًا يُضَعَّفُ
لَهُمْ دَلَّهُمْ أَجْرَهُمْ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ
هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ
رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾

a 2 : 245.

Ar. bñ.

maken, die voor een leven in den hemel noodzakelijk is. Het proces der loutering, dat met andere woorden de *hel* is, is dus een noodzakelijke phase in de geestelijke volmaking dergenen, die de hun in dit leven aangeboden gelegenheid laten voorbijgaan. De hevigheid der martelingen van dat andere leven is toe te schrijven aan het scherpere waarnemingsvermogen der ziel, dat een noodzakelijk gevolg is van haar scheiding van het aardse lichaam. Gelukzaligheid en marteling worden in dat leven derhalve in even hooge mate sterker.

PARAGRAAF 3

Ernst van het Leven

20 Het genot der ongeloovigen zal in marteling worden veranderd. 21. Grootheid van de belooning der geloovigen. 22—24. Zij moeten met geduld lijden. 25. Het recht eischt de bestraffing der schuldigen.

20 Weet, dat het leven dezer wereld slechts vermaak en spel en praalvertoon en grootspraak onder u is, en een wedijver in het vermeederen van bezittingen en kinderen, ¹²⁷³ gelijk de regen, welks doen groeien van het gewas de landlieden behaagt; vervolgens verwelkt het, zoodat gij het geel zult zien worden; vervolgens is het verdord en in stukken gebroken geworden; en in het hiernamaals is een gestrenge kastijding en (ook) vergiffenis van God en (Zijn) welbehagen; en het leven dezer wereld is niets dan een middel tot misleiding.

21 Haast u naar de vergiffenis van uw Heer en (naar) een tuin waarvan de uitgestrektheid (als) de hemelen en de aarde is; ¹²⁷⁴ die is bereid voor degenen die in God en Zijn apostelen gelooven; dat is de goedertierenheid Gods; Hij geeft die aan wien Hij wil, en God is de Heer der machtige goedertierenheid.

اعْلَمُوا أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَ
 لَهُمْ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَ
 تَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ
 غَيْثٍ آتَى الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ
 فَتَوَدُّهُ مُضْعَفًا ثُمَّ يَذَرُهُ حُطَامًا
 وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَعْفَرَةٌ
 مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ
 الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْخَرُورُ ۝

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
 عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ
 أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
 ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ
 وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

1273 *Het leven dezer wereld* beduidt in den Heiligen Qoer-ân de ijdelheden van het leven, zooals deze passage duidelijk aantoonst. Het beteekent, dat het leven ernstig opgevat en niet aan vermaak en aardische genietingen gewijd, maar nuttig besteed moet worden. De ernst van het leven is een factor, die in het dagelijksch leven van de meeste mannen en vrouwen in de beschaafde samenleving langzamerhand zijn beteekenis verliest.

1274 Er wordt hier gezegd, dat de tuin of het paradijs even uitgestrekt is als de hemelen en de aarde; een dergelijke verklaring komt voor in 3 : 132. Deze verklaringen geven ons een middel tot recht begrip van het Islamietische paradijs. Het is niet tot één bijzondere plaats bepaald, maar is even wijd als de hemelen en de aarde, en dit is de uitgestrektheid van 's menschen paradijs. In een zeker verslag staat, dat toen den Heiligen Profeet de vraag werd gesteld,

22 Geen kwaad geschiedt op de aarde, noch in uw eigen zielen, of het is in een boek, alvorens Wij het in het leven roepen; waarlijk, dat is God gemakkelijk:

23 Opdat gij niet bedroefd zult zijn over wat u is ontsnapt, noch verrukt zult zijn over wat Hij u heeft gegeven; en God heeft geen verwaanden snoever lief:

24 Degenen die gierig zijn en den menschen gierigheid bevelen; en al wie zich omkeert, dan waarlijk, God is de Zichzelf genoegzame, de Geloofde.

25 Voorzeker zonden Wij Onze apostelen met duidelijke bewijsgronden en zonden Wij met hen het boek en de maat neder, ¹²⁷⁵ opdat de menschen zich met rechtvaardigheid zullen gedragen; en Wij hebben het ijzer *gemaakt*, waarin groot geweld en voordeelen voor de menschen zijn, ¹²⁷⁶ en opdat God zal weten, wie Hem en Zijn apostelen in het verborgen helpt; waarlijk, God is Sterk, Machtig.

Ar. nedergezonden.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝

لَيْكِلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ ۝

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝

waar de hel was, indien het paradijs zoo uitgestrekt was, hij antwoordde: „Glorie zij God, waar is de nacht als de dag komt?”

1275 Er wordt verklaard, dat het doel van het nederzenden van de maat (Ar. *miẓān*) is: *opdat de menschen zich met rechtvaardigheid zullen gedragen*. Het beduidt derhalve voorschriften betreffende de rechtvaardigheid of beginselen der billijkheid, zooals ze in de praktijk zijn aangetoond door den Heiligen Profet, afgescheiden van het boek, dat die voorschriften in beginsel bevat.

1276 Het is gebleken, dat geen enkel metaal zoo nuttig is als ijzer. Dit metaal speelt een zeer belangrijke rol in de beschaving, die zonder dezen factor in haar ontwikkeling inderdaad zoo goed als onmogelijk zou zijn geweest. De vermelding van *ijzer* op deze plaats slaat ongetwijfeld op den tegenstand aan den vijand, welke als laatste redmiddel met het zwaard moet worden geboden.

PARAGRAAF 4

Er bestaat geen Monnikendom in den Islâm

26, 27. Het monnikendom is geen Goddelijke instelling. 28, 29. Een groote belooning wacht den geloovigen.

Ar. plaat-
sten in.

26 En voorzeker zonden Wij Noach en Abraham, en Wij gaven hun nakomeling-schap het profeetschap en het Boek; en onder hen zijn er, die recht gaan en de meesten hunner zijn overtreders.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَ إِبْرَاهِيمَ وَ
جَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَ الْكِتَابَ
مِنْهُمْ فَتَتَّبِعُهُ وَ كَثِيرٌ مِنْهُمْ فَيُفْسِقُونَ ﴿٢٦﴾

27 Vervolgens deden Wij Onze apostelen in hun voet-stappen treden, en Wij zonden naderhand Jezus, den zoon van Maria, en Wij gaven hem het Evangelie; en Wij plaats-ten in de harten dergenen die hem volgden, mededoogen en genade; en (aangaande) het monnikendom, zij voerden het als een nieuwigheid in — Wij schreven het hun niet voor — slechts om Gods welbeha-gen te zoeken, maar zij namen het niet in acht met de daar-aan verschuldigde inachtne-ming; 1277 derhalve gaven Wij hun belooning aan degenen hunner die geloofden, en de meesten hunner zijn overtre-ders.

ثُمَّ تَقْبَلُونَا عَلَىٰ أَن آتَاهُمْ بِرُسُلِنَا
وَ تَقْبَلُونَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَ الْبَيِّنَاتِ
الَّتِي نَحْمِلُهَا وَ جَعَلْنَا فِي قُلُوبِ
الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَ رَحْمَةً
وَ رَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا
عَلَيْهِمْ إِلَّا الْإِتْبَاعَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا
رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَ كَثِيرٌ
مِنْهُمْ فَيُفْسِقُونَ ﴿٢٧﴾

28 O gij, die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God en geloof in Zijn

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ آمِنُوا

1277 *Er bestaat geen monnikendom in den Islâm* is een welbekend gezegde van den Heiligen Profeet, dat in volkomen overeenstemming is met dit vers, hetwelk verklaart, dat zelfs onder de Christenen het monnikendom een instelling is, die zij zelf hebben ingevoerd, aangezien het geen ordonnantie Gods is — al is het ook volkomen waar, dat zij met deze nieuwigheid bedoelen, het welbehagen Gods te zoeken. De Moeslims waren nu een groot volk geworden, en daar zij in den uitersten eenvoud opgevoed werden en het hun ook bevolen werd, de joligheid van dit leven te versmaden, werd hun gezegd, dat hun grootheid als een volk van de ontwikkeling van al hun vermogens afhing, zoodat zij, terwijl zij een-voudig bleven leven, zich niet verlagen moesten tot praktijken als het monniken-dom. Het meerendeel der Soefi-orden hebben, door de monniken van andere godsdiensten na te volgen, de zaak van den Islâm veel kwaad berokkend. Het monnikendom van den Islâm is overeenkomstig een ander gezegde van den Heiligen Profeet *djihâd* of zich tot het uiterste inspannen in de zaak van God.

Apostel; Hij zal u twee deelen van Zijn genade geven, ¹²⁷⁸ en voor u een licht maken, waarmede gij zult wandelen, en u vergeven, en God is Vergevensgezind, Genadig.

29 Opdat de volgers van het Boek zullen weten, dat zij gansch geen macht hebben over de goedertierenheid Gods, en dat de goedertierenheid in Gods hand is; Hij geeft die aan wien Hij wil; en God is de Heer der groote goedertierenheid.

بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾

لَيْسَ لَكُمْ يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ إِلَّا
يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّنْ قَضَى اللَّهُ
وَإِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

1278 D.i. het goede van dit leven en het goede van het hiernamaals; vgl. 2 : 201.

HOOFDSTUK LVIII

DE PLEITSTER

(*Al-Moedjâdilah*)

GEOPENBAARD TE MEDINA

(3 paragrafen en 22 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Bescherming van de rechten der vrouw.
- Par. 2. Geheime beraadslagingen veroordeeld.
- Par. 3. Verborgen vijanden.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is otleend aan de in de eerste paragraaf verhaalde omstandigheden. Er bestond in Arabië een oud gebruik, volgens hetwelk een man zijn vrouw kon verstooten, door haar een moeder te noemen; zij werd echter niet gescheiden en bleef ook niet de positie van een echtgenoots bekleden. Een zekere Moeslim deed het ook. Zijn vrouw beklagde zich bij den Heiligen Profeet, en wegens haar klacht is zij een *pleitster* genoemd. De tweede paragraaf veroordeelde de geheime beraadslagingen tegen den Heiligen Profeet, die tengevolge van de macht, die de Islâm verkregen had, zeer vaak te Medina voorkwamen: de huichelaars, en vooral de Joden, namen aan deze samenzweringen deel. De derde paragraaf spreekt op duidelijker wijze van de huichelaars en de Joden en beveelt den Moeslims, voor hen op hun hoede te zijn en hen niet tot vrienden te nemen, daar zij geheime vijanden van den Islâm waren.

Daar het vorige hoofdstuk van de huichelaars melding heeft gemaakt, waarschuwt dit hoofdstuk de Moeslims voor de geheime plannen der vijanden van den Islâm, die nu tegen hen werden aangewend om hun val te bewerken. Wat het jaar der openbaring betreft kan dit hoofdstuk iets voor het 33ste hoofdstuk of ongeveer in 4 n.H. worden geplaatst, want in dit hoofdstuk wordt het gebruik, dat onder den naam van *zihâr* bekend staat, volledig behandeld, terwijl het 33ste hoofdstuk slechts een zinspeling daarop bevat.

PARAGRAAF 1

Bescherming van de rechten der vrouw

1—4. Afschaffing van het gebruik van *zihâr* en de boete daarvoor;
5, 6. De Hellige Profeet moet gehoorzaamd worden.

DEEL XXVIII

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Inderdaad kent God het pleit van haar, die bij u pleit over haar echtgenoot en zich bij God beklagt, en God kent uw beider onderlinge gesprekken; 1279 waarlijk, God is Hoorende, Ziende.

2 (Aangaande) degenen uwer, die hun vrouwen verlaten door haar hun moeders te noemen ^a — zij zijn niet hun moeders; hun moeders zijn slechts zij, die hen gebaard hebben; en waarlijk, zij uiten een afschuwelijk woord en een valsheid; en waarlijk, God is Begenadigend, Vergevensgezind.

3 En (aangaande) degenen die hun vrouwen verlaten door haar hun moeders te noemen ^b (en) vervolgens herroepen willen wat zij gezegd hebben, zij zullen een gevangene bevrijden, alvorens zij elkander aanraken; dat wordt u vermaand te doen; en God is Zich bewust van wat gij doet.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتَهُمْ إِلَّا اللَّيْثُ وَلَدَنَّهُمْ وَلِأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَرُؤِوسًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ۝

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَلِكُمْ تُوَعُّظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝

a 1038.

b 1038.

1279 De hier genoemde vrouw was Chaula, de vrouw van Aus bin Samit, die door haar man naar oud-Arabischen vorm verstooten was, waarbij de man tegen de vrouw zei: *Gij zijt voor mij als de rug van mijn moeder*, in welke uitdrukking het woord *zihâr* voorkomt, dat afgeleid is van *zahr*, d.i. *rug*. Het uitspreken van deze woorden had ten gevolge, dat de man heelemaal van de vrouw vervreemd was, terwijl het de vrouw niet vrij stond te trouwen. De Hellige Profeet weigerde tusschenbeide te komen, en Chaula voerde een twistgesprek met hem en haar twistgesprek was voor God aannemelijk. Dit voorval, onbeduidend als het schijnen mag, wordt verhaald om aan te toonen, dat zelfs de nederigste persoon tot God kan naderen en zijn hart voor den Grooten Meester uitstorten, Die steeds bereid is om te luisteren.

Ar. vindt.

4 Maar wie niet *de middelen heeft*, laat hem twee maanden achtereen vasten, alvorens zij elkander aanraken; en wie niet in staat is (te vasten), laat hem zestig nooddruftigen spijzigen; dat is, opdat gij in God en Zijn Apostel zult gelooven, en dit zijn Gods perken, en de ongehoovigen zullen een pijnlijke kastijding hebben.

5 Waarlijk, degenen die God en Zijn Apostel wederstreven, zullen vernederd worden, zooals degenen (die) vóór hen (leefden), vernederd werden; en inderdaad hebben Wij duidelijke mededeelingen geopenbaard, en de ongelovigen zullen een vernederende kastijding hebben.

6 Ten dage als God hen allen zal opwekken en hun inlichten zal omtrent wat zij gedaan hebben; God heeft opgeteekend, terwijl zij het vergeten hebben; en God is van elk ding Getuige.

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ
فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ قَاطِعًا سِتِّينَ
مَسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ وَتَلِكِ حُدُودُ اللَّهِ وَ
لِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ①

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
كَيْتُوكُمْ كَيْتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَ
لِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ②

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ
وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ③

PARAGRAAF 2

Geheime Beraadslagingen veroordeeld

7—10. Geheime beraadslagingen tegen den Heiligen Profeet. 11—13. Gedragingen in de bijeenkomst van den Heiligen Profeet en hoe hij hem raad in te winnen.

7 Ziet gij niet, dat God weet wat in de hemelen en wat op de aarde is? Nergens is een geheime beraadslaging tusschen drie personen, of Hij is de vierde hunner, noch (tusschen) vijf, of Hij is de zesde hunner, noch minder dan dat noch meer, of Hij is met hen, waar zij ook mogen zijn; vervolgens zal Hij u ten dage der opstanding inlichten

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ط مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى
ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا
هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا آدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَعْتَرُ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ آيِنٌ مَا كَانُوا ④

omtrent wat zij gedaan hebben; waarlijk, God is met elk ding Bekend. 1280

8 Hebt gij degenen niet gezien, wien geheime beraadslagingen verboden zijn; vervolgens keeren zij weder tot wat hun is verboden en zij houden geheime beraadslagingen voor zonde en wederspanningheid en ongehoorzaamheid aan den Apostel; en als zij tot u komen, groeten zij u met een groet, waarmede God u niet groet, en zij zeggen in zichzelf: Waarom kastijdt God ons niet om wat wij zeggen? De hel is hun genoeg; zij zullen die binnentreden, en slecht is het toevluchtsoord.

9 O gij die gelooft! wanneer gij met elkander in het verborgen beraadslaagt, beraadslaag dan niet met elkander over zonde en wederspanningheid en ongehoorzaamheid aan den Apostel, en beraadslaag te zamen over goedheid en vroomheid; en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, tot Wien gij verzameld zult worden.

10 Geheime beraadslagingen zijn slechts (het werk) van den duivel, opdat hij degenen die gelooven, zal bedroeven, en hij kan hen gansch geen kwaad doen, behalve met Gods verlof; en laten de geloovigen op God vertrouwen.

11 O gij die gelooft! wanneer u gezegd wordt: Maak ruimte in (uw) bijeenkomsten, maak dan groote ruimte,

ثُمَّ يَنْتَظِرُهُمْ بِمَا عَمِلُوا أَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى
ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ
بِالْأَشْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ
وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحْيِكَ
بِهِ اللَّهُ ۖ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا
يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ
بِصَاوَتِهَا فَيَشِئُ الْمَصِيدُ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْأَشْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ
الرَّسُولِ وَتَتَاجَرُوا بِالْبُرِّ وَالتَّقْوَى ۖ
وَالتَّقْوَى اللَّهُ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ
آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ قَلْبُتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ
تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ

1280 Van de vrouw, die te goeder trouw met den Apostel Gods twistte wordt overgegaan tot de huichelaars, die geheime samenzweringen tegen hem smeedden, terwijl zij zich uiterlijk aan hem onderwierpen.

God zal u overvloedig geven; en wanneer er gezegd wordt: Sta op, sta dan op, God zal degenen uwer die gelooven en degenen wien kennis is gegeven, tot hooge rangen verheffen, en God is Zich bewust van wat gij doet.

12 O gij die gelooft! wanneer gij den Apostel raadpleegt, bied dan iets uit barmhartigheid aan vóór uw raadpleging; dat is beter voor u en reiner; maar indien gij (het) niet vindt, dan waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig. 1281

13 Vreest gij, dat gij niet uit barmhartigheid zult (kunnen) geven vóór uw raadpleging? Derhalve, wanneer gij het niet doet — en God heeft Zich (genadig) tot u gewend — onderhoud dan het gebed en betaal de armenbelasting en gehoorzaam God en Zijn Apostel; en God is Zich bewust van wat gij doet.

اللَّهُ لَكُمْ^٤ وَإِذْ قَبِلَ أَنْشُرُوا^٥ وَأَنْشُرُوا
يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ^٦ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ^٧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَاجَيْتُمْ
الرَّسُولَ فَقَدْ مَوَّابِينَ يَدَى نَجْوِكُمْ
صَدَقَةٌ^٨ ذَلِكَ خَيْرٌ^٩ لَكُمْ وَأَظْهَرُ^{١٠}
فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ^{١١}

ءَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَى
نَجْوِكُمْ صَدَقَاتٍ^{١٢} فَإِذَا لَمْ تَفْعَلُوا
وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَأْتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ^{١٣}
وَاللَّهُ خَبِيرٌ^{١٤} بِمَا تَعْمَلُونَ^{١٥}

PARAGRAAF 3

Verborgen Vijanden

14—19. Zij die den Moeslims hun vriendschap verzekeren, maar geheime vijanden zijn. 20, 21. Zij zullen vernederd worden. 22. De Moeslims moeten hen niet tot vriend nemen.

14 Hebt gij degenen niet gezien, die een volk, waartegen God vertoornd is, tot vriend nemen? 1282 Zij zijn

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ^{١٦} مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ

1281 Het hierop volgende vers vernietigt het bevel in dit vers niet, maar toont veeleer aan, dat het bevel, hetwelk in vs. 12 is vervat, niet bindend maar facultatief is; immers, de wettelijke aalmoes, *zakat* genoemd, is de eenige verplichte aalmoes, gelijk aangetoond is door de woorden: *onderhoud het gebed en betaal de armenbelasting*. 38) Opgemerkt dient te worden, dat de Heilige Profeet en zijn gezin volstrekt geen voordeel trokken uit de aalmoezen, want de aalmoezen waren hun absoluut verboden.

1282 De Joden, van wie hier melding wordt gemaakt, zijn degenen die in het geheim met de vijanden van den Heiligen Profeet samenspanden om de Moeslims uit te roeien, terwijl zij uiterlijk zijn bondgenooten waren.

noch van u noch van hen, en zij zweren valschelijk, terwijl zij (het) weten.

15 God heeft voor hen een gestrengte kastijding bereid; waarlijk, wat zij doen is slecht.

16 Zij maken van hun eeden een beschutting en wenden zich van Gods weg af; derhalve zullen zij een vernederende kastijding hebben.

17 Noch hun bezittingen, noch hun kinderen zullen iets tegen God baten; zij zijn de bewoners van het vuur, daarin zullen zij wonen.

18 Ten dage als God hen allen zal opwekken, zullen zij Hem dan zweren, zoals zij u zweren, en zij denken dat het hun eenig goed zal doen; nu waarlijk, zij zijn de leugenaars.

19 De duivel heeft de overhand op hen gekregen, en hij heeft hen de gedachtenis Gods doen vergeten; zij zijn de partij van den duivel; nu waarlijk, de partij van den duivel is de verliezer.

20 Waarlijk, (aangaande) degenen die God en Zijn Apostel wederstreven, zij zullen onder de meest vernederden zijn.

21 God heeft opgeschreven: Ik zal zekerlijk de bovenhand hebben, Ik en Mijn apostelen; waarlijk, God is Sterk, Machtig.

22 Gij zult geen volk, dat in God en den jongsten dag gelooft, vinden, dat degenen tot vriend neemt, die God en Zijn Apostel wederstreven, al waren zij hun (eigen) vaders of hun zonen, of hun

وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ①

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ②

إِنخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ فَا لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ③

لَنْ نُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ④

يَوْمَ يَبْعَهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَّا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ⑤

اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَّا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ ⑦

كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَبِينَ أَنَا وَرَسُولِي إِنَّا فَتَوٰى عَزِيْرٌ ⑧

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ

Ar. onder.

broeders, of hun bloedverwanten; 1283 dezen zijn zij, in wier harten Hij geloof heeft gegrift en die Hij met inspiratie van Hem heeft gesterkt; en Hij zal hen tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen, daarin wonende; God heeft een welgevallen aan hen en zij hebben een welgevallen aan Hem; dezen zijn de partij Gods: nu waarlijk, de partij Gods is de voorspoedige.

فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمُ
بِرُوحٍ مِنْهُ لِيُدْخِلَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ
حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ۝

1283 In een toestand waarin oorlog werd gevoerd tusschen de twee partijen, werden vriendschapsbetrekkingen tot de vijandelijke stammen verboden, daar zulks op een groote schade voor de zwakkere gemeenschap der Moeslims zou uitloopen. Wat degenen betreft, die niet daadwerkelijk aan de vijandelikheden tegen de Moeslims deelnamen, zie de uitdrukkelijke voorschriften in 60 : 8.

HOOFDSTUK LIX

DE VERBANNING

(*Al-Ḥasjr*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(3 paragrafen en 24 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De verbannen Joden.
- Par. 2. De huichelaars helpen de Joden niet.
- Par. 3. Een aanmaning.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk heeft den passenden titel van *De Verbanning*, daar het geheel en al de verbanning van den Joodschen stam, *Bani Naḏir*, en aangelegenheden, die daaruit rezen, behandelt. Het vorige hoofdstuk waarschuwde den Moeslims voor de geheime plannen der Joden en huichelaars en dit geeft een voorbeeld daarvan. De eerste paragraaf handelt over de verbanning zelf en over de bezittingen die daardoor verkregen werden; de tweede toont aan, hoe de huichelaars den Joden in het geheim hulp beloofden, maar die belofte niet vervulden; en de derde besluit het hoofdstuk met een aanmaning aan de geloovigen en een blootlegging van eenige der Goddelijke attributen, die de grootheid en reinheid van het Goddelijk Wezen aanduiden. De openbaring van dit hoofdstuk kan geplaatst worden in een tijd, kort na de verbanning, die het verhaalt, d.i. in het vierde jaar van Hedjira.

PARAGRAAF 1

De verbannen Joden

1—4. De *Bani Naḏir* verbannen. 5—10. Beschikking over de achtergelaten goederen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, verkondigt de glorie Gods, en Hij is de Machtige, de Wijze.

2 Hij is het, Die degenen die niet geloofden onder de volgers van het Boek, bij de eerste verbanning uit hun

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ

الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا

huizen deed trekken; ¹²⁸⁴ gij dacht niet, dat zij (er) zouden uittrekken, terwijl zij er zeker van waren, dat hun sterkten hen tegen God zouden beschermen; maar God kwam tot hen vanwaar zij niet verwachtten en wierp schrik in hun harten; zij verwoestten hun huizen met hun eigen handen en (met) de handen der geloovigen; ¹²⁸⁵ derhalve, neem een les, o gij die oogen hebt!

3 En ware het niet dat God voor hen de verbanning had besloten, Hij zou hen zekerlijk in deze wereld hebben gekastijd, en in het hiernaams zullen zij de kastijding van het vuur hebben.

4 Dat komt doordat zij God en Zijn Apostel wederstreefden en wie God wederstreeft, dan waarlijk, God is gestreng in het vergelden (van het kwaad).

5 Welken palmboom gij ook velt of dien op zijn wortelen laat staan, het is op Gods bevel, en opdat Hij de overtreders zal vernederen.

6 En wat God van hen aan Zijn Apostel ook teruggaf, daartegen dreef gij geen paard of rijkameel voort; maar God geeft Zijn Apostelen gezag tegen wien Hij wil, en God heeft macht over elk ding.

ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُوا أَنَّهُمْ مَا نَعْتَهُمْ
حُصُونَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنزَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ
حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَإِنِ قَدِ افْتَرَى فِي
قُلُوبِهِمُ الرُّعْبُ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ
بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا
يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ①

وَلَوْ لَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَآمَهُمْ فِي الْأُخْرَةِ
عَذَابَ النَّارِ ①

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ①

مَا تَطَعْتُمْ مِنْ دِينِهِ أَوْ تَرَكَتُمْوهَا
فَأَيُّمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ
وَلِيُخْرِىَ الْفَاسِقِينَ ①

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَسْلُطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

1284 De verbanning, die hier vermeld wordt, had zes maanden na den slag bij Oehoed plaats, toen Bani Nadir, een Joodsche stam van Medina, die in het eerst een verbond met den Heiligen Profeet had gesloten, teekenen van verraad vertoonde, daar die in het geheim een verbond met de vijanden van den Islam aanging, en met verbanning gestraft werd. Dit wordt de eerste verbanning genoemd, om haar te onderscheiden van de tweede, die in den tijd van 'Oemar plaats had, toen de Joden, die zich in Chaibar gevestigd hadden, naar Syrië werden verbannen, en waarvan op deze plaats profetisch melding wordt gemaakt.

1285 Toen de Bani Nadir tien dagen tijd had gekregen, gedurende welke hij die dingen van al zijn hebben en houden kon bijeenbrengen en meenemen,

7 Wat God van de bewoners der steden aan Zijn Apostel ook teruggegeven heeft, is voor God en voor den Apostel en voor den naverwant en de weezen en de nooddruftigen en den reiziger, opdat het niet iets zij, dat beurtelings onder de rijken onder u genomen wordt. ¹²⁸⁶ En wat de Apostel u geeft, neem het aan, en onthoud u van wat hij u verbiedt, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is gestreng in het vergelden (van het kwaad):

8 (Het is) voor de armen die vluchtten, degenen die uit hun huizen en hun bezittingen werden verdreven, de goedertierenheid Gods en (Zijn) welbehagen zoekende, en God en Zijn Apostel bijstaande; dezen zijn het, die de waarheidlievenden zijn.

9 En degenen die zich vóóren in de stad en in het geloof vestigden, beminnen degenen die tot hen gevluht zijn, en zij vinden in hun harten geen behoefte aan wat hun is 'gegeven, en verkiezen (hen) boven zichzelf, ofschoon de armoede hen kan

Ar. borsten.

مَا آتَاكَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى قَلِيلًا وَلِلرَّسُولِ وَلِلَّذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كُنْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ

die hij wenschte, besteedde hij den tijd dien hij te zijner beschikking had, aan het sloopen van zijn huizen, opdat ze onbewoonbaar zouden zijn.

1286 De *fa'i* of van den vijand verkregen vermogen, zonder dat er oorlog was gevoerd, werd, zooals hier wordt verklaard, als een deel van de openbare schatkist beschouwd; en daarom, toen de dochter van den Heiligen Profeet, Fatima, na den dood van haar vader op een deel van de *Fidk*, die ook een deel van de *fa'i* was, aanspraak maakte, weigerde Aboe Bakr het haar te geven, op grond hiervan, dat het niet het persoonlijk eigendom van den Heiligen Profeet was, en hij besliste feitelijk, dat een profeet geen vermogen nalaat om door zijn erfgenamen geërfd te worden. Zoo ontstond er een twist, die de Moeslimwereld in twee groote scholen scheurde. Het verbod, dat vervat is in de woorden: *opdat het niet iets zij, dat beurtelings onder de rijken onder u genomen wordt* bedoelt, dat het aandeel van den Heiligen Profeet heelemaal niet geërfd mocht worden.

Ar. is.

treffen; en wie voor de gierigheid van zijn ziel behoed zijn, dezen zijn het, die de voorspoedigen zijn. 1287

10 En degenen die na hen komen, zeggen: Onze Heer! vergeef ons en degenen onzer broederen, die ons in het geloof voorgingen, en laat geen wrok tegen degenen die gelooven, in onze harten blijven; onze Heer! waarlijk, Gij zijt Mededoogend, Genadig.

وَلَوْ كَانَ بِهِمْ حَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوَدِّعْ
شَخَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ④
وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ
رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا
لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

PARAGRAAF 2

De Huichelaars helpen de Joden niet

11, 12. De huichelaars beloven den Joden hulp, maar vervullen hun belofte niet. 13—17. Het einde der schuldigen.

11 Hebt gij degenen niet gezien, die huichelaars zijn geworden? Zij zeggen tot degenen hunner broederen die niet gelooven onder de volgers van het Boek: Indien gij verdreven wordt, zullen wij zekerlijk met u uittrekken, en nimmer zullen wij iemand te uwen opzichte gehoorzamen, en indien gij bestreden wordt zullen wij u zekerlijk helpen; en God getuigt dat zij waarlijk leugenaars zijn.

12 Waarlijk, indien zij verdreven worden, zullen zij niet met hen uittrekken, en indien zij bestreden worden, zullen zij hen niet helpen, en al hadden zij hen geholpen, zij zouden toch *den rug* hebben gekeerd; vervolgens zullen zij niet geholpen worden.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَأْفِكُوا يَقُولُونَ
لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُنْطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا
وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ
يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ⑤

لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ
وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَئِنْ
نَصَرُوهُمْ لَيُؤْتِنَنَّ الْأَدْبَارَ لِفِتْنَتِهِمْ
لَا يَنْصُرُونَ ⑥

Ar. de
ruggen.

1287 Met degenen die zich vóór hen in de stad en in het geloof vestigden worden de *Anshâr* of *Helpers* bedoeld, d.i. de Moeslim-bewoners van Medina. Toen de Moeslims van Mekka vluchtten, vonden zij een schuilplaats in Medina, waar de Moeslim-bewoners hen ontvingen, alsof zij hun broeders waren: zij huisvestten hen in hun eigen huizen; velen van hen woonden nog in de huizen hunner weldoeners, toen de Banî Nadir verbannen werd. Hierop vroeg de Hellige

Ar. bor-
sten.

13 De vrees voor u is in hun *harten* zekerlijk grooter dan (die voor) God; dat komt, doordat zij menschen zijn, die niet begrijpen.

14 Zij zullen niet gezamenlijk tegen u strijden, behalve in versterkte steden of van achter muren; hun strijd tus-schen hen is hevig; gij denkt, dat zij vereenigd zijn, en hun harten zijn verdeeld; dat komt, doordat zij menschen zijn, die geen verstand hebben.

15 Gelijk degenen (die) kort vóór hen (leefden); 1288 zij smaakten het slechte gevolg van hun zaak, en zij zullen een pijnlijke kastijding hebben.

16 Gelijk den duivel, wanneer hij tot den mensch zegt: Geloof niet, maar wanneer hij niet gelooft, zegt hij: Waarlijk, ik ben vrij van u; waarlijk, ik vrees God, den Heer der werelden.

17 Derhalve, hun beider einde is, dat zij beiden in het vuur zijn, om daarin te wonen, en dat is de belooning der onrechtvaardigen.

PARAGRAAF 3

Een Aanmaning

18—21. Den geloovigen bevolen plichtsgetrouw te zijn. 22—24. Volmaakte attributen van het Goddelijk Wezen.

18 O gij die gelooft! wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, en iedere ziel

لَا أَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ
مِنَ اللَّهِ ذَلِكِ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۝

لَا يُفَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي فُرْسَى
مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ حُدُودٍ بِأَنَّهُمْ
بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَ
قُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكِ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَعْقِلُونَ ۝

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا
ذَاتُوا وَبَالَ أَمْرُهُمْ وَأَلْهَمُوا عَذَابَ آيِهِمْ ۝

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ
اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ
فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ

Profeet den Helpers, in een der volgende twee voorstellen toe te stemmen: nl. een deel aan te nemen van wat van den Bani Nađir verkregen was en een deel hunner huizen en vermogen aan de Uitgewekenen aftestaan, of alleen de (arme) Uitgewekenen aandeel in dat vermogen te laten hebben, opdat zij daarmee huizen konden bouwen en de een of andere zaak of handel beginnen. De *Anşar* antwoordden, dat zij er niets op tegen hadden, dat alleen de Uitgewekenen aandeel zouden hebben en dat deze desniettemin in hun huizen konden blijven wonen.

1288 Volgens sommigen is deze beschrijving van toepassing op de Bani Qai.oeqa' en volgens anderen op de in den slag bij Badr gevallen Qoereisjieten.

overwege, wat zij voor den volgenden dag heeft vooruitgezonden, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God; waarlijk, God is Zich bewust van wat gij doet.

19 En wees niet als degenen die God verlieten, zoodat Hij hen hun eigen zielen deed verlaten: dezen zijn het, die de overtreders zijn.

20 Niet gelijk zijn de bewoners van het vuur en de bewoners van den tuin: de bewoners van den tuin zijn zij, die de voorspoedigen zijn.

21 Indien Wij dezen *Qoerân* op een berg hadden nedergezonden, ^a zoudt gij dien zekerlijk hebben zien neder vallen uit vrees voor God vaneensplijtende, en Wij stellen den menschen deze gelijkenissen voor, opdat zij zullen nadenken.

22 Hij is God, buiten Wien er geen god is: De Kenner van het ongeziene en het geziene; Hij is de Weldadige, de Genadige.

23 Hij is God, buiten Wien er geen god is; de Koning, de Heilige, de *Schepper des vredes*, de Schenker van veiligheid, Bewaker van alles, de Machtige, de *Allerhoogste*, de Bezitter van iedere grootheid; glorie zij God boven wat zij (nevens Hem) plaatsen.

24 Hij is God, de *Schepper*, de *Maker*, de *Vormer*; aan Hem behooren de voortreffelijkste namen; al wat in de hemelen en (op) de aarde is, verheerlijkt Hem; en Hij is de *Machtige*, de *Wijze*.

نَفْسٍ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ
أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٢٠﴾

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢١﴾

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ
لَّرَأَيْنَاهُ خَائِبًا مَّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ لَضَرِبْنَا لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
وَالشَّهَادَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٣﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ
الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٤﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٥﴾

a 870.

Of, Hij Die
van gebre-
ken vrij is.

Of, Her-
steller van
elk verlies.

HOOFDSTUK LX

ZIJ DIE ONDERZOCHT IS (*Al-Moemtahanah*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 13 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Vriendschapsbetrekkingen met vijanden van den Islâm verboden.
Par. 2. Andere vriendschaps- en maatschappelijke betrekkingen.

Algemeene opmerkingen:

HET geheele hoofdstuk handelt over de betrekkingen tusschen de Moeslims en de niet-Moeslims, en inzonderheid over de ongewenschtheid van betrekkingen tot die vijanden, die besloten waren den Islâm uit te roeien en nu oorlog tegen hen voerden, omdat zij niet tevreden waren met de Moeslims uit hun huizen te verdrijven. In dit verband werd den Heiligen Profeet bevolen, *de vrouwen te onderzoeken*, die uit het midden der afgodendienaars tot hem kwamen, met het doel om den Islâm te omhelzen, zoodat, indien hij bevond, dat zij door oprechte motieven aangedreven waren, zij aangehouden moesten worden. Aan deze omstandigheid ontleent dit hoofdstuk zijn titel, *Zij die onderzocht is*, en dus toont het aan, dat er van de Moeslims, niettegenstaande de vijandschap, verlangd werd, eerlijk te zijn in hun handelingen tegenover de ongeloofigen. De openbaring van dit hoofdstuk kan ongeveer in het jaar 7 n. H. worden geplaatst, tusschen den wapenstilstand van Hoedaibijja en de verovering van Mekka.

PARAGRAAF 1

Vriendschapsbetrekkingen met Vijanden van den Islâm verboden

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 O gij die gelooft! neem Mijn vijand en uw vijand niet tot vrienden: zoudt gij hun liefde bewijzen, terwijl zij loochenen wat tot u van de waarheid is gekomen, den Apostel en u verdrijvende, omdat gij in God, uw Heer, gelooft? Indien gij optrekt, hard strijdende op Mijn weg

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي
وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ
وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ
يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُلْمِزُوا
بِاللَّهِ سَرِيحَكُمْ لَنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ
جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي

en Mijn welbehagen zoekende, zoudt gij hun liefde betoonen? En Ik weet wat gij verbergt en wat gij openbaart; en wie uwer dit doet, is inderdaad van het rechte pad afgedwaald.

2 Indien zij u vinden, zullen zij uw vijanden zijn en hun handen en hun tongen met kwaad tot u uitstrekken, en zij wenschen vurig, dat gij niet gelooft. 1289

3 Uw bloedverwantschappen, noch uw kinderen zullen u ten dage der opstanding nut doen; Hij zal tusschen u beslissen, en God ziet wat gij doet.

4 Inderdaad is in Abraham en (in) degenen met hem een goed voorbeeld voor u, toen zij tot hun volk zeiden: Waarlijk, wij zijn vrij van u en van wat gij buiten God dient; wij verklaren ons vrij van u, en vijandschap en haat zijn eeuwig tuschen ons en u verschenen, tot gij in God alleen gelooft — maar niet in wat Abraham tot zijn oudere zei: Ik zal zekerlijk vergiffenis voor u vragen, en ik heb voor u geen macht over iets (dat) van God (komt) — onze Heer! op U vertrouwen wij en tot U wenden wij ons, en tot U is de uiteindelijke komst:

5 Onze Heer! maak ons niet tot een beproeving voor degenen die niet gelooven, en vergeef ons, onze Heer! waarlijk, Gij zijt de Machtige, de Wijze.

تَسِرُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمُؤَدَّةِ ۗ وَأَنَا أَعْلَمُ
بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝

إِنْ يَنْفِقُوا كَمَا يَكُونُوا الْكُفْرَاءَ
وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَالسِّنَنُ
بِالشُّؤْمِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۝

نَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ
وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هُمُ
إِنَّا بَرَاءٌ وَإِمْنُكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَ
بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى
تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَاهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ
لِأَبِيهِ لَا سَتَعْفَىٰ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ
مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا
وَإِلَيْكَ أَنبَأْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۝

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَاعْفُورٌ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۝

Ar. tus-
schen u.

1289 Deze verzen toonen duidelijk aan, dat het den Moeslims verboden was, in vriendschapsbetrokkingen te staan tot een vijand, die besloten was hen uit te roeien.

6 Voorzeker is in hen een goed voorbeeld voor u, voor hem die God en den jongsten dag vreest; en wie zich omkeert, dan waarlijk, God is Hij, Die Zichzelf genoeg is, de Geloofde.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ
الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ

PARAGRAAF 2

Andere vriendschaps- en maatschappelijke Betrekkingen

7—9. Betrekkingen tot de ongeloofigen, geen vijanden van den Islâm, toegestaan. 10, 11. Huwelijksband tusschen afgodische vijanden en Moeslims als verbroken te beschouwen. 12. Gelofte van vrouwen, die tot den Islâm bekeerd zijn. 13. Vriendschapsbetrokkingen met de Joden verboden.

7 Wellicht zal God vriendschap tot stand brengen tusschen u en *degenen* die gij voor uw vijanden onder hen houdt; en God is Machtig; en God is Vergevensgezind, Genadig. 1290

عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ
الَّذِينَ عَادَيْتُمْ مِنْهُمْ مَوْدَّةً وَاللَّهُ
قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

Ar. tus-
schen dege-
nen.

8 God verbiedt u niet — aangaande degenen die geen oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u niet uit uw huizen hebben verdreven — dat gij hun vriendelijkheid bewijst en rechtvaardig handelt jegens hen; waarlijk, God heeft de rechtvaardigen lief. 1291

لَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ
فِي الدِّينِ وَ لَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَ تُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

1290 Dit vers toont duidelijk aan, dat het verbod tegen vriendschapsbetrokkingen tot de ongeloofigen slechts tijdelijk was: het is slechts van kracht, zoolang de oorlog voortduurde. De hier profetisch vermelde vriendschap werd ongeveer na de verovering van Mekka tot stand gebracht.

1291 Dit vers en het daarop volgende, die op een tijd werden geopenbaard, toen de Moeslims op zeer gespannen voet met de ongeloofigen leefden, omdat er tusschen de twee partijen voortdurend oorlog werd gevoerd, stellen afdoend vast, dat vriendschapsbetrokkingen tusschen Moeslims en niet-Moeslims, als zoodanig, door den Heiligen Qoer-ân niet verboden zijn. In het licht van deze verzen moeten al de verzen worden gelezen, die vriendschapsbetrokkingen met de ongeloofigen verbieden, want op deze plaats is in ondubbelzinnige taal het beginsel geopenbaard, dat vriendschapsbetrokkingen met de eene soort van ongeloofigen veroorlooft en zulke betrekkingen met ongeloofigen van een andere soort verbiedt. Het werpt de afgezaagde smaad van Christenschrijvers omver, die oningewijden er toe heeft gebracht, in het bestaan van een fanatieke onverdraagzaamheid tegenover alle niet-Moeslims van den kant der volgelingen van den Heiligen Profeet te gelooven.

9 God verbiedt u alleen — aangaande degenen die oorlog tegen u hebben gevoerd wegens (uw) godsdienst en u uit uw huizen verdreven en (anderen) in uw verdrijving gesteund hebben — dat gij vriendschap met hen sluit, en wie vriendschap met hen sluiten, dezen zijn de onrechtvaardigen.

إِنَّمَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ تَنَازَعُوا فِي الدِّينِ
وَأَخْرَجُواكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَيْكُمْ
إِخْرَاجَكُمْ أَنْ تَوَلَّوهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ③

10 O gij die gelooft! wanneer geloovige vrouwen tot u komen vluchten, onderzoek haar dan; God kent haar geloof het best; en indien gij weet dat zij geloovige vrouwen zijn, zend haar niet tot de ongeloovigen terug; ¹²⁹² noch zijn hun deze (vrouwen) geoorloofd, noch zijn haar die (mannen) geoorloofd, en geef hun terug wat zij hebben uitgegeven; en geen blaam kleeft u aan, haar te huwen, wanneer gij haar heur bruidschatten geeft; en houd niet vast aan de huwelijksbanden van ongeloovige vrouwen, en vraag wat gij hebt uitgegeven, en laat hen vragen wat zij hebben uitgegeven. ¹²⁹³ Dat is Gods oordeel; Hij richt tusschen u; en God is Wetend, Wijs.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ ط اللَّهُ أَعْلَمُ
بِأِيمَانِهِنَّ ط فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ط لَا هُنَّ
حِلٌّ لَهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَ
أَنفُسُهُمْ مَا آتَفَقُوا ط وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
وَلَا تُسْئَلُوا بِعِصْمِ الْكُفَّارِ وَسَأَلُوا مَا
آتَفَقْتُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ ذِكْرُهُمْ ط
اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ④

1292 De vrouwen, die tot den Islâm overgingen, werden niet onvoorwaardelijk aangenomen, want zij mochten haar echtgenooten verlaten hebben. De Heilige *Qoer-ân* eischt, dat zij onderzocht werden. Overeenkomstig dit bevel vinden wij verhaald, dat zulke vrouwen den Heiligen Profeet onder eede verzekerden, dat zij haar huis slechts van wege den Islâm hadden verlaten en dat niet het verlaten van haar echtgenoot of liefde voor wien dan ook haar tot vluchten had aangespoord.

1293 De langdurige oorlogstoestand, waarin de Moeslims en de ongeloovigen verkeerden, liet niet toe, dat er tusschen de twee partijen eenig sociale verhouding bevestigd werd; daarom konden zoowel de huwelijksverwantschappen tusschen Moeslimmannen en ongeloovige vrouwen, als die tusschen Moeslimvrouwen en ongeloovige mannen, niet langer worden gehandhaafd; nadat iedere partij de bruidschat teruggegeven had, volgde automatisch een echtscheiding.

11 En indien eenig ding (uit de bruidschatten) uwer vrouwen van u tot de ongeloovigen is overgegaan en uw beurt komt, geef dan den genen wier vrouwen heengegaan zijn, den gelijke van wat zij hebben uitgegeven, en wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, in Wien gij gelooft.

12 O Profeet! wanneer geloovige vrouwen tot u komen, u een gelofte afleggende, dat zij niets met God zullen vereenigen en niet zullen stelen en geen ontucht zullen plegen en haar kinderen niet zullen dooden en geen laster zullen brengen, die zij *uit zichzelf* hebben verzonnen, en u niet ongehoorzaam zullen zijn in hetgeen goed is, neem dan haar gelofte aan, en vraag God vergiffenis voor haar; waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig. 1294

13 O gij die gelooft! sluit geen vriendschap met een volk, waartegen God vertoornd is; inderdaad wanhopen zij aan het hiernamaals, gelijk de ongeloovigen aan degenen wanhopen, die in de graven zijn,

وَأَنْ تَأْتِيَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَأْتَبْتُمْ فَأَنْتُمْ الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَرْوَاحُهُمْ مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا وَانْفُوا
اللَّهُ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِمُهْتَانٍ يَفْتَرِيْنَ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْتَصِبْنَ فِي مَعْرُوفٍ قَبَائِحَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۝

Ar. tus-
schen haar
handen en
haar voe-
ten.

1294 Het meerendeel der commentatoren zijn van meening, dat de Heilige Profeet de in dit vers vermelde gelofte slechts na de verovering van Mekka afdam, toen zoowel vrouwen als mannen den Islâm in grooten getale omhelsden.

HOOFDSTUK LXI

DE GELEDEREN (*Aş-Şaff*)

GEOPENBAARD TE MEDINA (2 paragrafen en 14 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. Overwinning van den Islâm.

Par. 2. Groote offers moeten gebracht worden.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan het bevel aan de Moeslims om in *gelederen* te strijden ter verdediging van het geloof, want de strijd was nu noodwendig voor het behoud van het leven der Moeslim-gemeenschap. Na dat bevel te hebben gegeven haalt de eerste paragraaf een voorbeeld aan van de vervolging tegen Mozes door zijn eigen volk en dan een door Jezus aangekondigde voorspelling aangaande de komst van den Heiligen Profeet, die duidelijk aantoonde, dat de waarheid ten slotte zegevieren moest. Dan volgt een voorspelling aangaande de overwinning van den Islâm op alle andere godsdiensten. De tweede paragraaf maant de Moeslims aan, zich in de zaak der waarheid in te spannen, indien zij die voorspelling vervuld willen zien en haalt het voorbeeld van Jezus aan, wiens volgelingen, ondanks de duidelijke overwinning van den vijand, tenslotte er in slaagden de waarheid te propageeren. De openbaring van dit hoofdstuk kan te naaste bij tusschen het 2de en 4de jaar van Hedjira worden geplaatst.

PARAGRAAF 1

Overwinning van den Islâm

1—4. De Moeslims aangemaand het geloof krachtig te verdedigen.
5. Het leed van Mozes. 6, 7. Jezus' voorspelling aangaande de komst van den Heiligen Profeet. 8, 9. Voorspelling aangaande de overwinning van den Islâm op alle andere godsdiensten.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, verkondigt de glorie Gods; en Hij is de Machtige, de Wijze.

2 O gij die gelooft! waarom zegt gij wat gij niet doet?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا
لَا تَفْعَلُونَ ②

3 Het is uitermate hatelijk in de oogen Gods, dat gij zegt wat gij niet doet.

4 Waarlijk, God bemint degenen die op Zijn weg in gelederen strijden, als waren zij een stevige en hechte muur.

5 En toen Mozes tot zijn volk zei: O mijn volk! waarom veroorzaakt gij mij leed, wanneer gij inderdaad weet, dat ik Gods apostel tot u ben? Maar toen zij afweken, liet God hun harten afwijken, en leidt de overtredende menschen niet.

6 En toen Jezus, de zoon van Maria, zei: O kinderen Israëls! waarlijk, ik ben de apostel Gods tot u, datgene bevestigende wat vóór mij van de Thora is en de blijde tijdingen gevende van een Apostel, die na mij zal komen, wiens naam Ahmad is; ¹²⁹⁵ maar toen hij met duidelijke bewijsgronden tot hen kwam zeiden zij: Dit is duidelijke tooverij.

كَبْرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا
مَا لَا تَفْعَلُونَ ۝

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ①

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقُولُوا لِمَ
تُؤَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ
اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَكَلَّمْنَا زَعْفَرَانَ اللَّهُ
فَلَوْ بِهِمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ②

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي
إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي
اسْمُهُ أَحْمَدٌ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ③

1295 „Jezus bevestigt de Thora of de boeken van Mozes” doelt hier op de daarin voorkomende voorspelling aangaande de komst van den Heiligen Profeet, welke ten duidelijkste vermeld wordt in het laatste gedeelte der passage, dat zegt, dat Jezus zijn komst voorspelt. Men houde in gedachte, dat de Heilige Profeet twee namen had; hij heette zoowel Moehammad als Ahmad. Beide namen zijn ontleend aan hetzelfde grondwoord *hamd*, dat *loven* beteekent; het woord *Moehammad* beteekent: *iemand die zeer geloofd is*, en *Ahmad*: *iemand die dikwijls looft*. In dit verband kan ik slechts Johannes 16 : 12—14 aanhalen: „Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen. Maar wanneer die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden; Die zal Mij verheerlijken”. Deze voorspelling aangaande *den Geest der waarheid* nu, die dezelfde is als de in Joh. 14 : 16 vermelde *Trooster*, stelt twee punten vast: (1) Jezus kon in al de waarheid niet leiden, want zijn leer was inderdaad slechts op de hervorming der Israëlieten gericht, en veroordeelde slechts hun hemelergende euvelen; de leer van den *Trooster* echter zou een volmaakte leer zijn, daar die de menschen in al de waarheid zou leiden, en de Heilige *Qoer-án* is het eenige boek, dat er op aanspraak maakt, een volmaakte wet te zijn. (2) Dat hij Jezus zal verheerlijken, en de Heilige Profeet verheerlijkte Jezus door al den vulgen laster, waarmee Jezus en zijn moeder overladen werden, als absoluut valsch te veroordeelen. Het eenige bezwaar tegen deze

7 En wie is onrechtvaardiger dan hij, die een leugen tegen God verzint, terwijl hij tot den Islâm genoodigd wordt, en God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

8 Zij wenschen het licht Gods met hun monden uit te dooven, maar God zal Zijn licht volmaken, al mogen de ongeloofigen afkeerig zijn.

9 Hij is het, Die Zijn Apostel met de leiding en den waren godsdienst gezonden heeft, opdat Hij dien de andere godsdiensten zal doen overwinnen, alle daarvan, al mogen de polytheïsten afkeerig zijn.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰ إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾

PARAGRAAF 2

Groote Offers moeten gebracht worden

10--13. Noodzakelijkheid van het offeren van leven en bezittingen in de zaak der waarheid. 14. Voorbeeld van Jezus' discipelen.

10 O gij die gelooft! zal Ik u tot een handel leiden, die u van een pijnlijke kastijding zal bevrijden?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنَجِّيْكُمْ مِنْ عَذَابِ آلِيبُ ﴿١٠﴾

11 Gij zult in God en Zijn Apostel gelooven en hard op Gods weg met uw bezittingen en uw levens strijden; dat is beter voor u, indien gij (het) maar wist!

تَوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ۗ ذَٰلِكَ الْقَوْلُ الْعَطِيمُ ﴿١٢﴾

12 Hij zal u uw zonden vergeven en u in tuinen doen ingaan, waarin rivieren stroomen, en uitnemende woningen in tuinen van eeuwigheid; dat is het groote succes;

Ar. onder.

duidelijke vervulling der voorspelling in den persoon van den Heiligen Profeet Moehammad is dit, dat de Trooster hier de geest der waarheid wordt genoemd en dat de woorden dus niet op een mensch van toepassing kunnen zijn. Maar het is even moelijk te begrijpen, waarom Jezus hem eenen anderen Trooster noemde, zooals blijkt uit Joh. 14 : 16, dus aantoonende, dat de Trooster als een menschelijk wezen zou komen, gelijk hijzelf gekomen was; en verder, zijn de leeraren, overeenkomstig alle gewijde geschiedenis, steeds menschen geweest. En opgemerkt moet worden, dat de Heilige Profeet in den Heiligen Goer-ân herhaaldelijk De Waarheid wordt genoemd, zooals in 17 : 81.

13 En nog een andere (zegen) die gij liefhebt: de hulp van God en een nabije overwinning; en geef blijde tijdingen aan de geloovigen.

14 O gij die gelooft! wees helpers (in de zaak) van God, gelijk Jezus, de zoon van Maria, tot (zijn) discipelen zei: Wie zijn mijn helpers in de zaak van God? De discipelen zeiden: Wij zijn helpers (in de zaak) van God. a En een deel van de kinderen Israëls geloofde en een ander deel geloofde niet; en Wij hielpen degenen die geloofden, tegen hun vijand, en zij werden overwinnaars.

a 3 : 51.

وَ أُخْرَى تَحِبُّونَهَا تَصْرَمَنَّ مِنَ اللَّهِ وَ
فَتْحٌ قَرِيبٌ وَ بَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ⑤

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ
كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا تَطَافُفُهُمْ
فَبَنِي إِسْرَائِيلَ وَ كَفَرَتْ طَافُفُهُمْ
فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ
فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ⑤

HOOFDSTUK LXII

DE VERGADERING

(*Al-Djoemoe'ah*)

GEOPENBAARD TE MEDINA

(2 paragrafen en 11 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Een Leeraar voor alle Eeuwen.
Par. 2. Vrijdaggebed.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn naam aan de aanmaning om op den dag der vergadering of *Vrijdag* bij elkaar te komen. De eerste paragraaf verklaart, dat de Heilige Profeet niet alleen zijn onmiddellijke volgelingen reinigde, maar ook degenen die later zouden komen, en waarschuwt de Moeslims vervolgens voor het gevaar, dat den ondergang van het Joodsche volk bewerkte, dat wel de letter der wet bij zich had, maar niet naar den geest daarvan handelde. De tweede paragraaf gebiedt de Moeslims, hun gezamenlijke gebeden niet te verzuimen, en er wordt inzonderheid gesproken van de vergadering op *Vrijdag*. De openbaring van dit hoofdstuk kan ongeveer in het eerste jaar van Hedjira geplaatst worden.

PARAGRAAF 1

Een Leeraar voor alle Eeuwen

1—4. De goddelijke goedertierenheid door den Heiligen Profeet aan de Moeslims geschonken. 5—8. Het voorbeeld van de Joden als een waarschuwing.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, verkondigt de glorie Gods, den Koning, den Heilige, den Machtige, den Wijze.

2 Hij is het, Die onder de ongeletterden een Apostel uit hun midden heeft verwekt, die hun Zijn mededeelingen voorleest en hen reinigt, en

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْبِيحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا
مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ

hun het Boek en de Wijsheid leert, alhoewel zij te voren in een duidelijke dwaling verkeerden,

3 En anderen uit hun midden, die zich nog niet bij hen hebben gevoegd; en Hij is de Machtige, de Wijze. ¹²⁹⁶

4 Dat is Gods goedertierenheid; Hij schenkt die aan wien Hij wil, en God is de Heer der groote goedertierenheid.

5 De gelijkenis van degenen, die met de Thora belast waren (en) die haar vervolgens niet in acht namen, is als de gelijkenis van den ezel, die boeken draagt; slecht is de gelijkenis van de menschen, die de mededeelingen Gods verwerpen; en God leidt de onrechtvaardige menschen niet.

6 Zeg: O gij die Joden zijt! indien gij denkt, dat gij de gunstelingen Gods zijt, met uitsluiting van andere menschen, wensch dan den dood, indien gij waarheidlievend zijt. ¹²⁹⁷

7 En zij zullen nimmer den dood wenschen, ter oorzake van wat hun handen hebben vooruitgezonden; en God is met de onrechtvaardigen Bekend.

8 Zeg: (Aangaande) de dood waarvan gij vlucht, die zal u waarlijk overvallen; vervolgens zult gij tot den Kenner van het ongeziene en het geziene worden teruggezonden, en Hij zal u inlichten omtrent datgene wat gij gedaan hebt.

وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ
كَانُوا مِنْ قَبْلِ لَيْ قَطَلِ مُبِينٍ ①

وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ②

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ③

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ كَفَرُوا
يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ
أَسْفَارًا طَيْشٌ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ
كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ④

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادَوْا إِنْ رَعَيْتُمْ
أَنفُسَكُمْ أَوْ لِوَالِدِ اللَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ
فَتَمَيِّزُوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑤

وَلَا يَتَمَنَّوْنَ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ ⑥ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ⑦

قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ
فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑧

1296 Op deze plaats wordt verklaard, dat de Heilige Profeet niet alleen een leeraar van zijn onmiddellijke discipelen was, maar ook die van degenen die na hem zouden komen; dit beteekent duidelijk, dat hij de Geestelijke Leeraar van het menschdom zou blijven tot het einde der tijden.

1297 Zie: 2 : 94 en de daarbij behoorende noot.

PARAGRAAF 2

Vrijdaggebed

Of, den
dag der
vergade-
ring.

9 O gij die gelooft! wanneer de roep tot het gebed op *Vrijdag* afgekondigd wordt, haast u dan tot de gedachtenis Gods en verlaat den handel; dat is beter voor u, indien gij (het) weet. 1298

10 En wanneer het gebed geëindigd is, verspreidt u dan in het land en zoek van Gods goedertierenheid, en gedenk God dikwerf, opdat het u voorspoedig zal gaan.

11 En wanneer zij handel of vermaak zien, gaan zij daarvoor uiteen en laten u staan. Zeg: Wat bij God is, is beter dan vermaak en (beter) dan handel, en God is de Beste der onderhouders.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا سَأَلْتُمُ
لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ①

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا
فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ①

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا
إِلَيْهَا وَتَرَكَوْكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ مِمَّنْ لَهَوْا مِنَ التِّجَارَةِ
وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ①

1298 Het Vrijdaggebed geschiedt even na den middag, en de dienst die slechts uit twee *rak'ats* bestaat, in plaats van de vier *rak'ats* van het middaggebed, wordt door een preek voorafgegaan. De woorden van dit vers en van de daarop volgende verzen toonen aan, dat een Moeslim 's Vrijdags, zoowel vóór als na het gebed, zijn dagelijksch beroep kan uitoefenen. Vandaar is die, anders dan de Joodsche en Christelijke Sabbat, niet noodzakelijk een rustdag. Maar ieder Moeslim is verplicht aan de Vrijdaggebeden deel te nemen, en zoodra de roep tot het gebed gedaan is, moet hij iedere soort van bezigheid laten rusten en zich onmiddellijk naar de moskee haasten.

HOOFDSTUK LXIII

DE HUICHELAAERS

(*Al-Moenâfiqoën*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 11 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De huichelaars.
Par. 2. De geloovigen aangemaand.

Algemeene opmerkingen:

HET geheele hoofdstuk handelt, zooals zijn titel aantoon, over de *Huichelaars* en veroordeelt de *huichelarij*. De eerste paragraaf spreekt van de huichelaars, hun valsche beloften en hun verlangen om den Islâm vernederd en vertrapt te zien, terwijl de tweede paragraaf met een aanmaning aan de Moeslims besluit om oprecht en niet verleid te zijn door de liefde voor rijkdom en kinderen. De huichelarij van de verdedigers van een zaak is ten hoogste schadelijk voor haar vooruitgang; vandaar het verband met het vorige hoofdstuk. De openbaring van dit hoofdstuk kan geplaats worden in een tijd, toen de huichelaars van de geloovigen waren gescheiden, hetgeen eerst bij den slag bij Oehoed plaats had; en dus werd het waarschijnlijk na het derde jaar van Hedjira geopenbaard.

PARAGRAAF 1

De Huichelaars

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Toen de huichelaars tot u komen, zeggen zij: Wij getuigen, dat gij waarlijk Gods Apostel zijt; en God weet, dat gij waarlijk Zijn Apostel zijt, en God getuigt, dat de huichelaars waarlijk leugenaars zijn.

2 Zij maken hun eeden tot een beschutting, en wenden zich van Gods weg af; waarlijk, slecht is datgene wat zij doen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُتُنَفِّقُونَ قَالُوا إِنَّا شَهِدُوكَ لَكَ كَرِهُوا اللَّهَ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَكَرِهُوهُ ط وَاللَّهُ بِشَهَادَةِ الَّذِينَ الْمُنَافِقِينَ لَكِن بُونٌ ۝

اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ط إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

3 Dat komt doordat zij geloofden (en) daarna niet geloofden; derhalve werd een zegel op hun harten gesteld en zij begrijpen niet.

4 En wanneer gij hen ziet, zullen hun personen u behagen en indie: zij spreken, zult gij naar hun gesprek luisteren; (het is) alsof zij stukken hout waren in kleederen gestoken; zij denken, dat iedere kreet tegen hen zijn. Zij zijn de vijand; derhalve, wacht u voor hen; moge God hen verdelgen! Vanwaar zijn zij afgewend?

5 En wanneer er tot hen wordt gezegd: Kom, de Apostel Gods zal vergiffenis voor u vragen, wenden zij hun hoofden af, en gij ziet hen zich afwenden, terwijl zij opgeblazen van trots zijn.

6 Het is hun hetzelfde, of gij vergiffenis voor hen vraagt of geen vergiffenis voor hen vraagt; God zal hen nimmer vergeven; waarlijk, God leidt de overtredende menschen niet.

7 Zij zijn het, die zeggen: Besteed niet aan degenen die met den Apostel Gods zijn, tot zij uiteengaan. En aan God behooren de schatten der hemelen en der aarde, maar de huichelaars begrijpen niet.

8 Zij zeggen: Indien wij naar Medina terugkeeren, zal de machtige er zekerlijk den mindere uit verdrijven; en aan God behoort de macht en aan Zijn Apostel en aan de geloovigen, maar de huichelaars weten (het) niet.

ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَغَضِبْنَا عَلَيْهِ
عَلَى قُلُوبِهِمْ فَأَمْوَنَّا لَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ①

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ
وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّكُمْ
خُشِبْتُمْ مَشْكَاةً ② يَحْسَبُونَ كُلَّ
صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرُوهُمْ
فَقَاتِلْهُمْ اللَّهُ زَايٌ يُؤْتِكُونُ ③

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اسْتَغْفِرْ لَكُمْ
رَسُولُ اللَّهِ لَوْ أَرَادُوا سُبُغَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ④

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ⑤
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ⑥

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى
مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا ⑦
وَاللَّهُ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ⑧

يَقُولُونَ لَنْ يَرْجِعَنَا إِلَى الْمَدِينَةِ
لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ ⑨ وَاللَّهُ
لِعَزَّةٍ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
الْمُنْفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ⑩

PARAGRAAF 2

De Geloovigen aangemaand

Ar. noch. 9 O gij die gelooft! Laten uw bezittingen, of uw kinderen u niet van de gedachtenis Gods afleiden; en wie dat Ar. doet. doen, dezen zijn de verliezers.

10 En geef uit van wat Wij u hebben gegeven, alear de dood tot een uwer komt, zoodat hij zegt: Mijn Heer! waarom hebt Gij mij geen uitstel tot een nabijen tijd gegeven, opdat ik aalmoezen zou hebben gegeven en (een) van degenen zou zijn, die goede werken deden?

11 En God geeft geen uitstel aan een ziel, wanneer haar bestemde tijd gekomen is, en God is zich Bewust van wat gij doet.

يَأْتِيَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ
وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ③

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ ۖ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا
لَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ فَأَصْدَقَ
وَأَكُنْ مِنَ الصَّٰلِحِينَ ⑩

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ⑩

HOOFDSTUK LXIV
DE ONTHULLING VAN GEBREKEN
(At-Taghâboen)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 18 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De ongeloovigen gewaarschuwd.
 Par. 2. Een aanmaning voor de geloovigen.

Algemeene opmerkingen:

HET hoofdstuk draagt den passenden titel van *De Onthulling van Gebreken*, omdat ons hier medegedeeld wordt, dat niet alleen de ongeloovigen op zekeren dag hun gebreken onthuld zullen zien, maar ook de geloovigen, indien zij in hun gedrag te kort geschoten zijn en door hun gedachten van het bereiken van godsdienstige en zedelijke volmaaktheid te laten afleiden door aardse aantrekkelikheden, die beginselen hebben prijs gegeven, die ter hunner leiding zijn afgekondigd. Het is een der vroegste Medineesche openbaringen.

PARAGRAAF 1

De Ongeloovigen gewaarschuwd

1—4. God heeft de geloovigen en de ongeloovigen geschapen en Hij weet wat zij doen. 5—7. De ongeloovigen aan het lot van de tegenstanders der apostelen herinnerd. 8—10. Zij worden gewaarschuwd voor een dag van verzameling, die hun gebreken aan het licht zal brengen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Al wat in de hemelen en al wat op de aarde is, verkondigt de glorie Gods; aan Hem behoort het koninkrijk, en Hem komt (alle) lof toe, en Hij heeft over elk ding macht.

2 Hij is het, Die u geschapen heeft, maar *de een uwer* is een ongeloovige en *de ander uwer* is een geloovige; en God ziet wat gij doet.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْبِغْ لَكَ اللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْكُمْ كَأَنْوَاعٍ مِنْكُمْ مُؤْمِنًا وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ①

Ar. uit uw midden.
 Ar. uit uw midden.

3 Hij heeft de hemelen en de aarde met waarheid geschapen, en Hij heeft u gevormd en uw vormen schoon gemaakt, en tot Hem is de uiteindelijke komst.

4 Hij weet wat in de hemelen en (op) de aarde is, en Hij weet wat gij verbergt en wat gij aan den dag brengt; en God is Bekend met wat in de harten is.

Ar. bor-
sten.

5 Is het verhaal dergenen, die te voren niet geloofden en het kwade gevolg van hun zaak smaakten, niet tot u gekomen, en zij hadden een pijnlijke kastijding?

6 Dat komt, doordat hun apostelen met duidelijke bewijsgronden tot hen kwamen, maar zij zeiden: Zullen stervelingen ons leiden? En zij geloofden niet en keerden zich om, en God heeft niets van noode en God is Zichzelf genoeg, Geloofd.

Ar. niet.

7 Degenen die niet gelooven, denken dat zij nimmer opgewekt zullen worden. Zeg: Ja! bij mijn Heer! gij zult zekerlijk opgewekt worden; vervolgens zult gij zekerlijk ingelicht worden omtrent wat gij gedaan hebt; en dat is God gemakkelijk.

8 Derhalve, geloof in God en Zijn Apostel en het Licht, dat Wij geopenbaard hebben; en God is zich Bewust van wat gij doet.

9 Ten dage als Hij u voor den dag der verzameling zal verzamelen, dat is de dag der onthulling van gebreken; 1299 en wie in God gelooft en het

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ
وَالْيَوْمَ الْمَصِيْرُ ⑤

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا تُسْكِنُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ
وَ اللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ⑥

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُوْا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
قَبْلُ زَقَا فَوَالْوَالْبِلَآءِ أَمْرِهِمْ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑤

ذَلِكَ يَأْتِيكَ كَأَن تَأْتِيَهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا
فَكَفَرُوا وَكَلَّوْا وَاسْتَعْيَى اللَّهُ وَاللَّهُ
عَزِيْزٌ حَمِيْدٌ ⑥

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعْجَبُوا
قُلْ بَلَىٰ وَ سَرِيٌّ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ
بِمَا عَمِلْتُمْ وَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيْرٌ ⑤

فَأْمُرُوا بِاللَّهِ وَرَسُوْلِهِ وَالتَّوْرَ الَّذِي
أَنْزَلْنَا وَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرٌ ⑥

يَوْمَ يَجْعَلُ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمَ
التَّعَابِيْنِ وَ مَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَ يَعْمَلْ

1299 De dag der opstanding wordt hier de dag der onthulling van gebreken genoemd, omdat de verborgen gebreken van den mensch op dien dag heelemaal aan het licht zullen worden gebracht.

Ar. onder.

goede doet, van hem zal Hij zijn kwaad wegnemen en hem tuinen doen binnentreden, waarin rivieren stroomen, om in der eeuwigheid daarin te wonen; dat is het groote succes.

10 En (aangaande) degenen die niet gelooven en Onze mededeelingen verwerpen, zij zijn de bewoners van het vuur, daarin wonende, en slecht is het toevluchtsoord.

صَاحِبًا يُكْفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلُهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْغَوْثُ الْعَظِيمُ ⑩

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبئْسَ الْمَصِيرُ ⑩

PARAGRAAF 2

Een Aanmaning voor de Geloovigen

11—13. De geloovigen moeten den Apostel gehoorzamen. 14—18. Aardsche aantrekkelijkheden moeten versmaad worden.

11 Geen ramp geschiedt, of het is met Gods verlof, en wie in God gelooft, zijn hart leidt Hij recht; en God is met elk ding Bekend.

12 En gehoorzaam God en gehoorzaam den Apostel, maar indien gij u omkeert, dan rust op Onzen Apostel slechts het duidelijk overbrengen (der boodschap).

13 God, er is geen god dan Hij; en laten de geloovigen dan op God vertrouwen.

14 O gij die gelooft! waarlijk, sommige van uw vrouwen en uw kinderen zijn uw vijanden; 1300 derhalve, wacht u voor hen; en indien gij begenadigt en verdraagt en vergeeft, dan waarlijk, God is Vergevensgezind, Genadig.

15 Uw bezittingen en uw kinderen zijn slechts een beproeving, en God is het, bij Wien een groote belooning is.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ⑩

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ
فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا
الْبَلْغُ الْمُبِينُ ⑩

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ⑩

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عِدَّةً
لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ⑩
وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا
وَتَعَفَّرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ⑩

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ⑩

1300 Omdat men zeer dikwijls ter wille van vrouw en kind een onrechtvaardig handelt jegens anderen. In sommige gevallen is de vrouw, of zijn de kinderen, dus een vijand voor den man.

Ar. 46.

16 Derhalve, wees oppas- send voor (uw plicht jegens) God, zooveel gij kunt, en hoor en gehoorzaam en geef uit, het is voor uzelf beter; en wie van de gierigheid zijner ziel bevrijd *zijn*, dezen zijn het, die voorspoedig zullen zijn.

a 2 : 245.

17 Indien gij God een uitne- mende gift aanbiedt, * zal Hij het voor u verdubbelen en u vergeven; en God is de Ver- menigvuldiger (van beloonin- gen), Verdraagzaam.

18 De Kenner van het ongeziene, en het geziene, de Machtige, de Wijze.

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا
وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ
وَمَنْ يُؤْتِكُمْ شَيْءٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ
هُمُ الْمُقْتَدِرُونَ ①

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضِعْفَهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ②

عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ③

HOOFDSTUK LXV
DE ECHTSCHIEDING
(At-Talâq)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 12 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Voorschriften betreffende de echtscheiding.
Par. 2. Mekka gewaarschuwd.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk handelt in de eerste paragraaf over zekere voorschriften betreffende de echtscheiding en heet bijgevolg *De Echtscheiding*. De tweede paragraaf geeft een ondubbelzinnige waarschuwing aan de bewoners van Mekka en toont aan, dat de Heilige Profeet hen van de duisternis tot het licht had gebracht. De wet der echtscheiding is den Moeslims reeds in het tweede hoofdstuk gegeven en dit hoofdstuk is als het ware een aanvulling daarvan. De openbaring van dit hoofdstuk kan ongeveer in het zesde jaar van Hedjira worden geplaatst.

PARAGRAAF 1

Voorschriften betreffende de Echtscheiding

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 O Profeet! wanneer gij u van vrouwen scheidt, scheid haar dan voor haar voorgeschreven tijd, ¹³⁰¹ en bereken het getal der voorgeschreven dagen, en wees oppassend voor

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ
لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا
اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَحْرِجُوهُنَّ مِنْ

1301 De voorgeschreven tijd is, overeenkomstig 2:228, gewoonlijk drie regels. Maar in het geval van vrouwen die zwanger zijn en in zekere andere gevallen is de voorgeschreven tijd vastgesteld in vs. 4 van dit hoofdstuk. Het hier vastgestelde voorschrift is dit, dat een echtscheiding op een tijd moet worden verklaard, wanneer er geen maandelijksche reiniging plaats heeft, zoodat de voorgeschreven tijd voor de echtscheiding onmiddellijk na de verklaring der echtscheiding kan ingaan. Deze woorden sluiten ook de noodzakelijkheid van een tweede of derde echtscheiding uit, want de voorgeschreven tijd moet van het tijdstip, onmiddellijk na de verklaring der echtscheiding, worden gerekend, en een tweede of derde echtscheiding in den loop van den voorgeschreven tijd is zinledig.

(uw plicht jegens) God, uw Heer. Zet haar niet uit haar huizen, noch moeten zij (er) uitgaan, tenzij zij een openlijke onzedelijkheid begaan; en dit zijn de perken Gods; en al wie de perken Gods te buiten gaat, doet dan zijn eigen ziel inderdaad onrecht. Gij weet niet, dat God daarna een geval (van hereeniging) zal teweegbrengen.

2 Derhalve, wanneer zij haar voorgeschreven tijd hebben bereikt, behoud haar dan met welwillendheid of scheid u met welwillendheid van haar en roep twee rechtvaardige lieden uit uw mid-den tot getuige, en leg oprechtelijk getuigenis voor God af. Daarmede wordt hij aangemaand, die in God en den jongsten dag gelooft; en wie oppassend is voor (zijn plicht jegens) God, voor hem zal Hij een uitweg maken,

3 En hem onderhoud geven, vanwaar hij niet denkt, en wie op God vertrouwt, voor hem is Hij genoegzaam; waarlijk, God bereikt Zijn doel; inderdaad heeft God voor ieder ding een maat bestemd.

4 En (aangaande) degenen uwer vrouwen, die aan de regels hebben gewanhoopt — indien gij twijfelt, zal haar voorgeschreven tijd drie maanden zijn, en ook van degenen die haar regels niet hebben gehad; en (aangaande) de zwangere vrouwen, haar voorgeschreven tijd is, dat zij haar last nederleggen; en wie oppassend is voor (zijn plicht jegens) God, voor hem zal Hij zijn zaak gemakkelijk maken.

بِيُورْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ ۖ وَتِلْكَ حُدُودُ
اللَّهِ ۖ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ
ظَلَمَ نَفْسَهُ ۖ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ
يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ۝

فَإِذَا بَلَغَنَّ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَآشْهَدُوا دَاوِمِي عَدْلِ مِنْكُمْ
وَاقْبِمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۖ ذُنُوبَكُمْ يُوعِظُ
بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرَةِ ۖ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ
مَخْرَجًا ۝

وَيَذُرْفُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۖ
وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۖ
إِنَّ اللَّهَ بِأَعْمَارِهِ قَدِيرٌ ۖ جَعَلَ
اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۝

وَالَّذِي يَيْسِنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ
نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ
أَشْهُرٍ ۖ وَالَّذِي لَمْ يَحِضْ وَأُولَاتُ
الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ
أَمْرِهِ يُسْرًا ۝

5 Dat is het gebod Gods, dat Hij tot u geopenbaard heeft, en wie oppassend is voor (zijn plicht jegens) God, van hem zal Hij zijn kwaad wegnemen en aan hem zal Hij een groote belooning geven.

ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهُ اِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللّٰهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ اَجْرًا ۝

6 Huisvest haar, waar gij huisvest, overeenkomstig uw middelen, en doe haar geen onrecht, opdat gij haar beperkt; en indien zij zwanger zijn, besteed aan haar tot zij haar last nederleggen; en indien zij voor u zoogen, geef haar heur belooning, en beveel elkander onder u het goede te doen; en indien gij het oneens zijt, zal een andere (vrouw) voor hem zoogen.

اَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ اُولَاتٍ حَمِلٍ فَانْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَارْزُقُوهُنَّ اَجْرَهُنَّ وَاتِمِرُوا بَيْتَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَاِنْ تَعَاَسَرْتُمْ فَسَدِّدْكُمْ لَهٗ اُخْرٰى ۝

7 Laat hem die overvloed heeft, van zijn overvloed uitgeven, en wie zijn middelen van bestaan voor zich beperkt heeft, laat hem uitgeven van wat God hem heeft gegeven; God legt geen ziel een last op, dan voor zoover Hij haar (daartoe middelen) heeft geschonken; God zal na moeite gemak geven.

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قَدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فليُنْفِقْ مِمَّا اٰتاهُ اللّٰهُ لَا يَكْلِفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَا اٰتٰهَا لَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝

PARAGRAAF 2

Mekka gewaarschuwd

8—10. Een les in de vernietigde steden. 11, 12. De Hellige Profeet heeft de geloovigen van de duisternis tot het licht gebracht.

8 En hoe menige stad, die tegen het gebod van haar Heer en Zijn apostelen is opgestaan! Derhalve hebben Wij haar *gestrengelijk* ter verantwoording geroepen en hebben Wij haar (met) een harde kastijding gekastijd.

وَكَانَ مِنْ قَرْيَةٍ عَدَّتْ عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا شَدِيْدًا وَّعَدَّ بِنَهَا عَدَاۗءًا تُكْرَا ۝

Ar. een gestreng ter-verantwoording-roepen.

9 En zij smaakte het kwaad gevolg van haar zaak, en het einde van haar zaak was verderf,

فَدَاۗءَتْ وَبَالَ اٰفْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۝

10 God heeft voor hen een gestrenge kastijding bereid; derhalve, wees oppassend voor (uw plicht jegens) God, o menschen van verstand, die gelooven! God heeft inderdaad een herinnering tot u gezonden,

11 Een Apostel, die u de duidelijke mededeelingen Gods voorleest, opdat hij degenen die gelooven en goede werken doen, van de duisternis tot het licht zal brengen; en wie in God gelooft en goede werken doet, hem zal Hij tuinen doen binnentreden, waarin rivieren stroomen, om er in eeuwigheid in te wonen; inderdaad heeft God hem een schoon onderhoud gegeven.

12 God is Hij, Die zeven hemelen heeft geschapen en van de aarde de gelijke daarvan; ¹³⁰² het besluit blijft onder hen nederdalen, opdat gij zult weten, dat God macht heeft over elk ding en dat God inderdaad elk ding in (Zijn) kennis omvat.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا
اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا
قَدْ آتَزَلَّ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مَبِينَاتٍ
لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا طَهُرًا أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۝

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ
الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ
بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عِلْمًا ۝

Ar. onder.

1302 De op deze plaats voorkomende verklaring, dat er *zeven hemelen* zijn en van de aarde de gelijke van hen, is veelbeteekenend. In het Arabisch kan hetzelfde ding een *samâ'* of *hemel* zijn ten opzichte van wat daaronder is en een *arq* of *aarde* ten opzichte van wat daarboven is. Vandaar is ieder der zeven hoofdplaneten (de aarde zijnde de achtste) zoowel een hemel als een aarde, en dit wordt hier bedoeld. Het nederdalen van het besluit onder haar is door Moe-djahid in dezen zin verklaard, dat daarop leven en dood bestaan.

HOOFDSTUK LXVI

HET VERBOD (*At-Tahrîm*)

GEOPENBAARD TE MEDINA
(2 paragrafen en 12 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De huiselijke betrekkingen van den Heiligen Profeet.
Par. 2. De vooruitgang die de geloovigen zullen maken.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk, *Het Verbod*, is ontleend aan de in het eerste vers gemaakte vermelding, dat de Heilige Profeet (en degenen die hem volgen) zich niet moeten verbieden wat God geoorloofd heeft gemaakt. De in deze woorden vermelde gebeurtenis tijdens het leven van den Heiligen Profeet is zijn tijdelijke scheiding van zijn vrouwen, toen zij om meer levensbehoefden en een beteren levenstoestand vroegen; zie 33 : 28. En daar het vorige hoofdstuk over de echtscheiding handelt, spreekt het vanzelf, dat daarop een ander volgt, dat van een tijdelijke scheiding gewaagt. De eerste paragraaf van dit hoofdstuk spreekt dus van de verhouding tusschen den Heiligen Profeet en zijn vrouwen, terwijl de tweede van de vooruitgang spreekt, die zijn getrouwe aanhangers zullen maken. Het verband tusschen deze twee paragrafen is voor den oppervlakkigen lezer misschien niet duidelijk, en daarom kunnen over dit punt nog een paar woorden worden gezegd. Het woord *zauj*, dat een *echtgenoot* of een *echtgenoot* beduidt, beteekent ook een *deelgenoot* of een *gezel*, en de geestelijke betrekking tusschen den Heiligen Profeet en een waar geloovige wordt dikwijls overdrachtelijk vergeleken bij de betrekking, die er bestaat tusschen een echtgenoot en een echtgenote. Opgemerkt dient ook te worden, dat de ongelooovigen en de geloovigen in de laatste verzen van de tweede paragraaf bij vrouwen worden vergeleken: aan den eenen kant de vrouwen van Noach en Lot, en aan den anderen kant de vrouw van Faraö en Maria, de moeder van Jezus. De openbaring van dit hoofdstuk kan ongeveer in het jaar 9 n. H. geplaatst worden, dat het jaar der scheiding is.

PARAGRAAF 1

De huiselijke Betrekkingen van den Heiligen Profeet

- 1, 2. Tijdelijke scheiding. 3, 4. Een voorbeeld van huiselijke deugd.
5. De vrouwen van den Heiligen Profeet. 6, 7. Algemeene bevelen

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 O Profeet! waarom ver-
biedt gij (u) wat God u ge-
oorloofd heeft gemaakt; gij
zoekt uw vrouwen te beha-
gen; en God is Vergevens-
gezind, Genadig. ¹³⁰³

2 God heeft u de boete-
doening ^a van uw eeden
inderdaad gewettigd; en God
is uw Beschermmer, en Hij is
de Wetende, de Wijze.

3 En toen de Profeet een
zijner vrouwen in het verbor-
gen een tijding mededeelde —
maar toen zij (anderen) daar-
omtrent inlichtte, en God het
hem liet weten, maakte hij
een deel daarvan bekend en
vermeed een deel; en toen hij
haar daaromtrent inlichtte,
zei zij: Wie lichtte u hierom-
trent in? Hij zei: De Wetende,
Hij Die Zich bewust is,
heeft mij gelicht. ¹³⁰⁴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ
اللَّهُ لَكَ تَبَتَّغَىٰ مَرْضَاتِ أَزْوَاجِكَ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ
وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ
حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ
اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَاعْرَضَ
عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ
مَنْ أُشْبَاكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِي
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

a 5 : 89.

1303 Dit heeft duidelijk betrekking op de welbekende tijdelijke scheiding, betreffende welke de Heilige Profeet een gelofte deed en waarvan Boechari in de verklarende aantekeningen bij dit hoofdstuk inderdaad zegt, dat niemand minder dan de gezaghebbende persoon van 'Oemar verklaart, dat deze verzen daarop betrekking hebben. De daarop volgende verzen staven deze meening, aangezien er geen ander voorval is, dat vs. 5 kan verklaren, hetwelk melding maakt van de bereidwilligheid van den Heiligen Profeet om zich van al zijn vrouwen te scheiden. Ook Ibn-i-Djarir vermeldt, dat 'A'isja, de vrouw van den Heiligen Profeet, zei, dat dit vers geopenbaard werd in verband met de *na'* of *tijdelijke scheiding*. Deze duidelijke getuigenis in aanmerking genomen, kan het vers niet opgevat worden in den zin, dat het op eenig ander voorval slaat. Er kan echter bijgevoegd worden, dat de Koptische dame, Maria, een vrouw van den Heiligen Profeet was en de moeder van zijn zoon Ibrahim; er was dus niets heimelijks in zijn echtelijke betrekkingen tot haar.

1304 Er bestaat geen enkel betrouwbaar verslag, dat aantoon, op welk bijzonder voorval dit vers betrekking heeft. Daar de behandeling van hetzelfde onderwerp echter in de daarop volgende verzen voortgezet wordt, schijnt het,

Ar. Hij is.

4 Indien gij beiden u tot God wendt, dan zijn uw harten inderdaad reeds (hiertoe) geneigd; en indien gij elkan- der tegen hem steunt, dan waarlijk, God is zijn Bescher- mer, en Gabriël en degenen onder de geloovigen, die het goede doen, en buitendien zijn de engelen (zijn) helpers.

5 Wellicht zal zijn Heer, indien hij zich van u scheidt, 1305 hem vrouwen in uw plaats geven, beter dan gij, onderworpen, geloovig, ge- hoorzaam, boetvaardig, aan- bidsters, vaststers, weduwen en maagden.

6 O gij die gelooft! red uzelf en uw gezinnen van een vuur, welks voedsel menschen en steenen is; a daarover zijn strenge en sterke engelen, die God niet ongehoorzaam zijn in wat Hij hun gebiedt en doen wat hun is geboden.

7 O gij die niet gelooft! maak heden geen veront- schuldigingen; gij zult slechts beloond worden naar hetgeen gij gedaan hebt.

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا
وَإِنْ تَظَاهَرَ عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ
وَجِبْرِيلَ وَصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمَلَائِكَةَ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ①

عَسَى رَبُّهُ إِنْ طَلَقَنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ
أَسْرًا وَجَا حَيْرًا مِمَّنْ مَسَّلَيْتَ مُمْنِيَّتِ
فَيُبَدِّلُ تَبَدُّلٍ عَجِيْبٍ سَيَحِيْتِ
تَبَدُّلٍ وَآبِكَا ②

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ
وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَأَفْئِدَتِهَا النَّاسِ
وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ
شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ
وَیَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ③

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا
الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْرَدُونَ مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ④

PARAGRAAF 2

De vooruitgang die de Geloovigen zullen maken

8. De geloovigen zullen tot overwinnaars worden gemaakt. 9. De Heilige Profeet moet hard strijden. 10—12. Gelijkenissen van onge- loovigen en geloovigen.

8 O gij die gelooft! wend u tot God (met) een oprechte wending; wellicht zal uw Heer van u uw kwaad wegne-

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ
تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ

dat de op deze plaats vermeldde kwestie eenigerwijze verband houdt met de gelofte aangaande de tijdelijke scheiding, die de Heilige Profeet deed.

1305 Dat de Heilige Profeet bereid was om zich van zijn vrouwen te scheiden, indien zij in haar eisch volhardden, toont aan, dat al deze verzen be- trekking hebben op het geval van de tijdelijke scheiding. De Heilige Profeet scheidde zich echter niet van welke zijner vrouwen ook, hetgeen aantoonst, dat zij al die eigenschappen bezaten, Vgl. 33 : 51.

Ar. onder.

men en u tuinen doen binnentreden, waarin rivieren stroomen, ten dage als God den Profeet en degenen die met hem gelooven, niet zal vernederen; hun licht zal vóór hen en aan hun rechterhanden uitgaan; zij zullen zeggen: Onze Heer! volmaak voor ons ons licht en schenk ons bescherming; a waarlijk, Gij hebt macht over elk ding. 1306

a 1147.

9 O Profeet! strijd hard tegen de ongeloofigen en de huichelaars en wees hard voor hen; en hun woning is de hel; en slecht is het toevluchtsoord.

10 God stelt dengenen die niet gelooven, het voorbeeld van de vrouw van Noach en de vrouw van Lot voor: zij stonden beiden onder twee Onzer rechtschappen dienaren, doch zij handelden trouwelooslijk jegens hen; derhalve baatten zij haar niets tegen God, en er werd gezegd: Treed gij beiden het vuur binnen met degenen die binnentreden. 1307

11 En God stelt dengenen die gelooven, het voorbeeld van de vrouw van Faraö

يُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقْرَأُونَ
رِيبًا أَشْحَمَ لَنَا نُورَنَا وَاعْفُرْ لَنَا
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ
الْمُنَافِقِينَ وَاعْلَظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ
جَهَنَّمَ ۗ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ①

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا
امْرَأَتِ نُوحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ كَانَتَا
تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ
فَخَانَهُمَا فَلَمَّ يُعَذِّبُهُمَا مِنْ اللَّهِ
شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ①

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتِ

1306 Dit toont niet alleen aan, dat het paradijs overeenkomstig den Heiligen Goer-ân een plaats is om de zegeningen te genieten en de belooningen voor vroegere goede werken te oogsten, maar ook dat het het uitgangspunt is van een onophoudelijke geestelijke vooruitgang. De bede om de volmaking van het licht is inderdaad een onophoudelijke begeerte naar volmaaktheid en toont aan, dat de geestelijke vooruitgang in dat leven eindeloos zal zijn. De Heilige Goer-ân leert dus het beginsel, dat aan de ontwikkeling van 's menschen vermogens, zooals die in dit leven plaats grijpt, hoe onbepert die ook moge zijn, niet voor goed een einde komt, maar dat die het uitgangspunt is van een oneindig ruimer verschiep van de te doortrekken gebieden, dat zich na den dood opent, wanneer de ziel van de beperkingen van haar lichaam van klei bevrijd is en een ander lichaam krijgt, dat met de hier beneden verrichte daden overeenstemmer

1307 Dit is een voorbeeld, waarin de volgelingen van profeten tegen de beginselen van hun leermeesters in handelen, daarom zullen die profeten hen niet kunnen verlossen.

voor, toen zij zei: Mijn Heer! bouw mij bij U een huis in den tuin en verlos mij van Faraö en zijn werk, en verlos mij van de onrechtvaardige menschen: ¹³⁰⁸

12 En Maria, de dochter van Amram, ^a die haar kuisheid bewaarde; derhalve; bliezen Wij hem van Onze inspiratie in, ^b en zij nam de waarheid der woorden van haar Heer en Zijn boeken aan, en zij was (een) van degenen die gehoorzaam zijn.

1309

فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٢﴾

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَيْنَا
فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ سُورِنَا
وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُنْتِ
وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴿١٣﴾

a 202, 203.

b 388.

1308 Dit is een voorbeeld van goede menschen, die nog niet uit de slavernij der zonde verlost zijn, waarvan Faraö een typisch voorbeeld is; maar zij verlangen er vurig naar, van de zonde af te zijn en spannen zich hard in, om zich van alle kluisters te bevrijden.

1309 Het in deze gelijkenis gegeven voorbeeld van de rechtschapenen licht toe, hoe de Goddelijke inspiratie aan de volmaakten wordt gegeven. Het woord *hem* (Ar. *hi* in *fihi*) kan niet op Maria slaan, en sommige commentatoren zijn van meening, dat het op Jezus doelt; en dus beteekent het, dat Maria het leven schonk aan een zoon, die een Goddelijke inspiratie kreeg. Het pers. vnw. *hem* kan echter ook op den geloovige slaan, wien Maria ten voorbeeld is gesteld, en de verandering kan dan beoogen, de aandacht te vestigen op het feit, dat hier inderdaad het schenken van een inspiratie aan den geloovige wordt bedoeld, en niet het inblazen van een ziel.

HOOFDSTUK LXVII

HET KONINKRIJK

(*Al-Moelk*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 30 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het koninkrijk Gods.
Par. 2. De kastijding der ongelooigen.

Algemeene opmerkingen:

VAN dit hoofdstuk tot het einde zijn er acht en veertig hoofdstukken, die alle te Mekka werden geopenbaard, met de eenige uitzondering van hoofdstuk 110, dat tot de Medineesche openbaring behoort, hoewel ook dit te Mekka geopenbaard werd, toen de Heilige Profeet er om zijn laatste bedevaart was. Zij bevatten alle voorspellingen aangaande de grootheid, waartoe de Islâm zich verheffen moest en aangaande de mislukking van zijn tegenstanders, terwijl hoofdstuk 110 de vervulling daarvan aantoot. Maar terwijl zij voornamelijk tot het Vroeg-Mekkaansch tijdperk behooren, hebben de daarin vervatte voorspellingen zeer dikwijls betrekking op de verre toekomst van den Islâm, en ieder daarvan handelt over één bijzonder onderwerp. Dit hoofdstuk, welks titel aan de vermelding van het *Koninkrijk* Gods in het eerste vers ontleend is, spreekt van de regelmaat en eenvormigheid der *wet* en toont aan, dat de mensch alleen gedijen kan, als hij zich aan de Goddelijke wet onderwerpt, en dat het schenden van de wet leed meebrengt.

PARAGRAAF 1

Het Koninkrijk Gods

1, 2. Het koninkrijk en het leven behooren aan God. 3—5. Eenvormigheid der Goddelijke wetten. 6—14. Het kwade en het goede vergolden.

DEEL XXIX

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Gezegend is Hij, in Wiens hand het koninkrijk is, en Hij heeft macht over ieder ding,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

2 Die den dood en het leven heeft geschapen, opdat Hij u zal beproeven — 1310 wie uwer het beste in werken is; en Hij is de Machtige, de Vergevensgezinde,

Of, den
ee : boven
den ander.

3 Die de zeven hemelen gelijk heeft geschapen; gij ziet geen ongelijkheid in de schepping van den Weldadigen God; en kijk weder, kunt gij eenige wanorde zien? 1311

4 Wend vervolgens uw oog telkens en telkens weer; uw blik zal verward tot u wederkomen, terwijl die vermoed is,

5 En voorzeker hebben Wij den hemel dezer wereld met lichten versierd en Wij hebben die tot een middel van gissingen voor de duivelen gemaakt, en Wij hebben voor hen de kastijding van het branden bereid. 1312

6 En voor degenen die niet in hun Heer gelooven, is de kastijding der hel, en slecht is het toevluchtsoord. 1313

7 Wanneer zij daarin geworpen zullen worden, zullen zij haar luid gebrul hooren, als zij kookt,

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ
أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ ۝

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا
تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِن تَفَوُّتٍ
فَارْجِعِ الْبَصَرَ لَهِلَّ مِمَّن قُطِرَ ۝

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ
إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِمًا ۗ وَهُوَ حَسِيرٌ ۝

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ
وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا
لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ۝

وَاللَّذِينَ كَفَرُوا إِيْرِيْهِمْ عَذَابٌ
جَهَنَّمٌ وَّيُسُّ الْمَصِيْرُ ۝

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيْقًا
وَهِيَ تَفُوْرٌ ۝

1310 De wet van het leven en den dood of die van den groei en het verval is in de geheele natuur in werking, maar overgebracht op den mensch heeft die een bijzondere beteekenis, want de dood brengt zijn leven niet ten einde, maar is een uitgangspunt van een nieuw leven van geestelijke vooruitgang. Het leven hier beneden is derhalve een beproeving voor hem, d.w.z. een middel om zijn verborgen vermogens om het goede te doen aan het licht te brengen.

1311 Op deze plaats wordt de aandacht gevestigd op de regelmaat en uniformiteit van de wetten, die in de natuur in werking zijn; er is noch ongelijkheid, zoodat dingen die tot de zelfde klasse behooren, aan verschillende wetten onderworpen zouden zijn, noch wanorde, zoodat een wet niet uniform zou werken.

1312 De lichten waarmee de hemel dezer wereld verlicht wordt, d.i. de sterren, maken de sterrenwichelaars tot een middel om naar de toekomst te gissen. Raghîb zegt in zijn verklaring van deze woorden: „En *radjm* wordt overdrachtelijk gebezigd om gissingen en vermoedens aan te duiden”. Deze plaats doelt dus op de sterrenwichelaars, die de menschen misleiden door hen vele dingen vertellen, die zij, naar zij voorgeven, van de sterren hebben geleerd.

1313 Want zij schenden de zedenwetten van God.

Ar. lam-
pen.

8 Schier barstende van woede. Telkens wanneer een groep daarin geworpen wordt, zullen haar wachters hun vragen: Is tot u geen waar-schuwer gekomen?

9 Zij zullen zeggen: Ja! inderdaad kwam een waar-schuwer tot ons, maar wij verwierpen (hem) en zeiden: God heeft niets geopenbaard; gij verkeert slechts in een groote dwaling.

10 En zij zullen zeggen: Hadden wij maar geluisterd of nagedacht, wij zouden niet onder de bewoners van het brandende vuur zijn.

11 En zij zullen hun zonden belijden; derhalve, weg met de bewoners van het brandende vuur.

12 (Aangaande) degenen die hun Heer in het verborgen vreezen, zij zullen waarlijk vergiffenis en een groote belooning hebben.

13 En verberg uw woord of maak het openbaar; waarlijk, Hij is Bekend met wat in de *harten*' is.

14 Weet Hij, Die geschapen heeft, (het) niet? En Hij is de Kenner der fijnheden, Degene Die Zich bewust is.

تَكَادُ تَسْبِرُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلْتَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ①

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ②

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ③

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ④

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ⑤

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑥

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ⑦

PARAGRAAF 2

De Kastijding der Ongeloovigen

15—19. De straf is zeker, maar de genadige God houdt die terug. 20—22. Hun machteloosheid. 23, 24. Goddelijke gunsten. 25—30. Zekerheid der kastijding.

15 Hij is het, Die de aarde effen voor u heeft gemaakt; derhalve, wandel op de uitgestrekte zijden daarvan, en eet van Zijn onderhoud, en tot Hem is de *wederkeer* na den dood.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ①

Ar. borsten.

Ar. opwekking.

16 Zijt gij veilig van Hem, Die in den hemel is, dat Hij de aarde u zal laten verzwelgen? En zie! zij zal in een toestand van schudding zijn

1314

17 Of zijt gij veilig van Hem, Die in den hemel is, dat Hij op u een straf zal nederzenden? Dan zult gij weten, hoe Mijn waarschuwing was.

18 En voorzeker verwierpen degenen (die) vóór hen (leefden, de waarheid); en hoe was Mijn afkeuring.

19 Hebben zij niet de vogelen boven hen (hun) vleugelen zien uitbreiden en samenvouwen? Wat wederhoudt hen, behalve de Weldadige God? Waarlijk, Hij ziet elk ding.

20 Of wie is het, die een leger voor u zal zijn om u bij te staan, buiten den Weldadigen God? De ongeloofigen verkeeren slechts in misleiding.

21 Of wie is het, die u onderhoud zal geven, indien Hij Zijn onderhoud terughoudt? Neen! zij volhardden in verachting en afkeer.

22 Wat! is hij die voorover gebogen op zijn aangezicht loopt, beter geleid, of hij die oprecht op een recht pad wandelt? 1315

23 Zeg: Hij is het, Die u in het wezen geroepen en voor u ooren en oogen en harten gemaakt heeft: weinig is het, dat gij dankt.

ءَأَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ
بِكُمْ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورٌ ﴿١٦﴾

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَتَسْتَعْمُونَ كَيْفَ نَذِيرٌ ﴿١٧﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرٌ ﴿١٨﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَيْتَ
وَأَقْبَضْتَ مِمَّا يَمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ
إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ
يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ
إِلَّا فِي عُرُورٍ ﴿٢٠﴾

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ
رِزْقَهُ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾

أَمَّنْ يَمِشُ مَكَبًا عَلَى وَجْهِهِ
أَهْدَى أَمَّنْ يَمِشُ سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمْ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا
مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾

Of, ver-
anderen
van hun
toestand.

1314 Met Hem Die in den hemel is wordt bedoeld: Hij wiens gebod in de hemelen heerscht; dit duidt aan, dat Hij de macht heeft om straf uit te deelen, die niemand kan afwenden.

1315 De eerste handelt in strijd met de wetten Gods, terwijl de laatste zich daaraan onderwerpt.

24 Zeg: Hij is het, Die u op aarde vermenigvuldigt en tot Hem zult gij worden verzameld.

25 En zij zeggen: Wanneer zal deze bedreiging (volvoerd) worden, indien gij waarheidlievend zijt?

26 Zeg: De kennis (daarvan) is slechts bij God en ik ben slechts een duidelijke waarschuwer.

27 Maar wanneer zij die nabij zullen zien, zullen de aangezichten dergenen die niet gelooven, *bekommerd* zijn, en er zal worden gezegd: Dit is datgene, waarom gij placht te vragen.

28 Zeg: Hebt gij (dit) beschouwd: Indien God mij en degenen die met mij zijn, verdelgt — veeleer zal Hij ons genadig zijn — wie zal dan de ongelooovigen tegen een pijnlijke kastijding beschermen?

29 Zeg: Hij is de Weldadige God; wij gelooven in Hem en op Hem vertrouwen wij; en gij zult te weten komen, wie het is, die in een duidelijke dwaling verkeert.

30 Zeg: Hebt gij (dit) beschouwd indien uw water nedergaat, wie is het dan, die u stroomend water zal brengen?

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ
وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

قُلْ إِنَّمَا الْإِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا
أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَقِيلَ لَهُمَا الَّذِي كُنْتُمْ
بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَنْ
مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ
مَنْ عَدَايَ إِلَيْمِ ﴿٢٨﴾

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ
تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا
فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

HOOFDSTUK LXVIII

DE PEN (*Al-Qalam*)

GEOOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 52 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De verheven zeden van den Heiligen Profeet.
Par. 2. Een herinnering voor de volkeren.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de vermelding van de *pen* in het tweede vers, waar de inktkoker en de pen, die de verspreiding der kennis in de wereld voorstellen, als getuigenissen van de zedelijke grootheid van den Heiligen Profeet vermeld staan. De gedachte, die in dit hoofdstuk bijzonder tot uitdrukking komt, is, dat zedelijke grootheid slechts door gemeenschap met God bereikt kan worden, terwijl vervreemding van Hem op zedelijke ontaarding uitloopt. Daarom besluit het hoofdstuk, terwijl het met een vermelding van de zedelijke verhevenheid aanvangt, waarop de Heilige Profeet stond, met de verklaring, dat de Heilige *Qoer-ân* een bron van verhevenheid voor de wereld is.

PARAGRAAF 1

De verheven Zeden van den Heiligen Profeet

1—7. De verheven zeden van den Heiligen Profeet en de getuigenis daarvan. 8—16. De hoogmoedigen zullen vernederd worden. 17—33. Een gelijkenis die aantoont, dat de tegenstand niet zal gedijen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 (Beschouw) den inktkoker en de pen en wat zij schrijven;

2 Bij de gratie uws Heeren! gij zijt niet bezeten. 1316

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾

مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾

1316 Door den inktkoker en de pen en wat zij schrijven te vermelden wordt de aandacht in de eerste plaats gevestigd op de voorspellingen aangaande de toekomst, die reeds op schrift waren gebracht en welke vervulling aantoonen zou, dat zij niet het geraaskal van een krankzinnige waren; en in de tweede plaats op het feit, dat de Heilige *Qoer-ân* onder al de boeken, die ooit geschreven zijn, steeds een ongeëvenaarde positie zal blijven bekleeden.

3 En waarlijk, gij zult een nimmer af te snijden belooning hebben.

4 En waarlijk, gij past (u) aan een verheven zedelijkheid aan. ¹³¹⁷

5 En gij zult zien, en (ook) zij zullen zien,

6 Wie uwer met bezetenheid bezocht is.

7 Waarlijk, uw Heer kent hem het best, die van Zijn weg afdwaalt, en Hij kent de volgers van den rechten weg het best.

8 Derhalve, gehoorzaam de verwerpers niet.

9 Zij wenschen, dat gij buigzaam zijt, dan zullen (ook) zij buigzaam zijn. ¹³¹⁸

10 En gehoorzaam geen verachtelijken zweerder,

11 Smader, rondlopende met laster,

12 Verbied er van het goede, de grenzen overschrijdende, zondig,

13 Laag, daarenboven van iage geboorte;

14 Omdat hij vermogen en zonen bezit ¹³¹⁹

15 Wanneer hem Onze mededeelingen worden voorgelezen, zegt hij: Verhalen der ouden.

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۝

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ حُلُقٍ عَظِيمٍ ۝

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۝

بِأَيْسَرِهِ الْمَفْتُونِ ۝

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ صَلَّىٰ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝

فَلَا تَطْعَمِ الْمَكَدِّيِينَ ۝

وَذُؤًا لَوْنُهُمْ فَيَذُتُ هُنُونَ ۝

وَلَا تَطْعَمِ كُلَّ جَلَّالٍ مَّهِينٍ ۝

هَمَّازٍ مَّشَاءٍ بِنَسِيمٍ ۝

مَتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَشِيؤُ ۝

عُنُقٍ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيؤُ ۝

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِيؤُ ۝

إِذَا تَشَلَّىٰ عَلَيْهِ إِيْتْنَا قَالَ أَصَاطِيرُ

الْأَوَّلِينَ ۝

Of, bekend door zijn slecht karakter.

1317 Dit was niet slechts een bewering, maar de Heilige Profeet had van zijn landgenooten reeds de erkenning van zijn voortreffelijk zedelijk gedrag gewonnen, aangezien hij den titel van *Al-amīn* of *hij die vertrouwd kan worden*, had verworven; en door den Heiligen Profeet dien titel te geven, gaven de menschen uitdrukking aan hun hooge waardeering van zijn voortreffelijke zedelijkheid. Het heet, dat 'A'isja, zijn vrouw, gezegd heeft: „Zijn zeden zijn de *Qoer-an*, d.w.z. alle door den Heiligen *Qoer-an* afgeschilderde toonbeelden van voortreffelijke zedelijkheid geven inderdaad een glimp van de zedelijke grootheid van den Heiligen Profeet.

1318 Het eerste wat de *Qoereisjieten*, tengevolge van hun grooten eerbied voor den Heiligen Profeet, verlangden was ongetwijfeld, dat hij hun zedelijk verval niet scherp veroordeelde; dan zouden ook zij zich niet krachtig tegen hem verzetten.

1319 Dit is inderdaad een beeld van de zedelijke ontaarding van menschen, die niet meer in God gelooven. Wij hebben dus eenerzijds een vermelding van de zedelijke grootheid van hem, die gemeenschap hield met God, en anderzijds die

Ar. hoogen
neus.

16 Wij zullen hen op zijn
neus brandmerken. 1320

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ⑩

17 Waarlijk, Wij zullen hen
beproeven, zooals Wij de
eigenaars van den tuin
beproefden, toen zij zwoeren,
dat zij de voortbrengselen
zekerlijk des ochtends zouden
snijden, 1321

إِنَّا بَكُونُهُمْ كَمَا بَكُونَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ
إِذْ أَقْسَمُوا لِيَصْرِمْنَهَا مَصْبِحِينَ ⑪

وَأَلَّا يَسْتَنْتُونَنَا ⑫

Of, geen
voorbewoud
maakten.

18 En *niet* bereid waren
om een deel (voor de armen)
te bestemmen. 1322

فَطَانَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّنَ رَّبِّكَ
وَهُمْ نَائِمُونَ ⑬

19 En een bezoeking van
uw Heer omgaf dien, terwijl
zij sloepen.

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ⑭

20 En die werd als zwart
onvruchtbaar land;

فَتَنَادُوا مَصْبِحِينَ ⑮

21 En zij riepen elkander
des ochtends toe,
22 Zeggende: Ga vroeg
naar uw bouwland, indien gij
(de voortbrengselen) wilt
snijden.

أَن أَعْدُوا عَلَيَّ حَرْثَكُمْ إِن كُنْتُمْ
صَرِيمِينَ ⑯

23 En zij gingen, terwijl zij
samen heimelijk beraadslaag-
den,

فَانْطَفَعُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ⑰

24 Zeggende: Geen arme zal
dien heden tot u binnentren-
den.

أَن لَّا يَدْخُلَهَا يَوْمَ عَلَيْكُمْ
مَسْكِينٌ ⑱

25 En des ochtends gingen
zij, de macht hebbende om te
verhinderen.

وَعَدُوا عَلَى حَرْثِ قَدِيرِينَ ⑲

26 Maar toen zij dien
zagen, zeiden zei: Waarlijk,
wij zijn verdwaald:

فَلَمَّا سَرَاوَاهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ⑳

27 Neen! wij zijn (daar-
van) beroofd.

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ㉑

28 De beste van hen zei:
Heb ik u niet gezegd: Waar-
om verheerlijkt gij (God)
niet?

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ
لَوْ لَا تُسَبِّحُونَ ㉒

van het zedelijk verval dergenen, wier gemeenschap met God heelemaal af-
gesneden is.

1320 *Op den neus brandmerken staat gelijk met iemand te schande maken,
die hem zal aankleven.*

1321 Dit is een gelijkenis, die het uiteindelijke lot der *Qoereisjieten* voorstelt.

1322 Dit toont aan, dat achtung voor de armen in het zedenwetboek van
den *Islâm* bovenaan is geplaatst.

29 Zij zeiden: Glorie zij onzen Heer! Waarlijk, wij waren onrechtvaardig.

قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝۲۹

30 En sommigen hunner traden tot de anderen toe, elkander beschuldigende.

وَقَابِلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَٰذَمُوْنَ ۝۳۰

31 Zij zeiden: O wee over ons! Waarlijk, wij waren buitensporig:

قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ۝۳۱

32 Wellicht zal onze Heer ons in plaats daarvan een betere dan die geven; waarlijk, aan Onzen Heer maken wij onze ootmoedige smee-king. ¹³²³

عَسٰى رَبِّنَا اَنْ يُّجِبَ لَنَا خَيْرًا مِّمَّا هٰذَا

اِنَّا اِلٰى سَرِيْبَاتٍ رَّغِيْبُوْنَ ۝۳۲

33 Zulks is de kastijding, en de kastijding van het hierna- maals is zekerlijk grooter; wisten zij (het) maar!

كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۗ وَلَعَدَابُ الْاٰخِرَةِ

اَكْبَرُ مِمَّا كُنْتُمْ اِيْعَلَمُوْنَ ۙ ۝۳۳

PARAGRAAF 2

Een herinnering voor de Volkeren

34—41. De rechtschapenen en de verdorvenen zijn niet gelijk. 42—47. De voorspelling. 48—50. Er moet geduldig op het gevolg worden gewacht: Jona's voorbeeld. 51, 52. Een herinnering voor de volkeren.

34 Waarlijk, de rechtschapenen zullen bij hun Heer tuinen van gelukzaligheid hebben.

اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتٍ

الَّتِيْ فِيْهَا ۝۳۴

35 Wat! zullen Wij dan degenen die zich onderwerpen, als de schuldigen maken?

اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ۙ ۝۳۵

36 Wat is u geschied? Hoe oordeelt gij?

مَا لَكُمْ ۗ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ۙ ۝۳۶

37 Of hebt gij een boek waarin gij leest,

اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ تَدْرُسُوْنَ ۙ ۝۳۷

38 Dat gij waarlijk daarin hebt wat gij verkiest?

اِنَّ لَكُمْ فِيْهِ لَمَاتَٰ خَيْرُوْنَ ۙ ۝۳۸

1323 Het toont aan, dat de Hellige Qoer-ân, terwijl hij de bewoners van Mekka met straf bedreigde, tezelfder tijd voorspelde, dat zij ten slotte de waarheid zouden aannemen. Wat op deze plaats voorspeld is, gebeurde ongeveer twintig jaar later, bij de verovering van Mekka. Zij verloren datgene, wat zij den Heiligen Profeet sedert lang hadden betwist; al hun pogingen liepen op niets uit en hun macht in het land was vernietigd, maar toen zagen zij hun dwaling in, gingen tot den Islâm over en werden tot regeerders van uitgestrekte koninkrijken gemaakt; zoo gaf hun Heer hun in plaats daarvan een betere, omdat zij tot Hem een ootmoedige smeekbede hadden gericht.

39 Of hebt gij van Ons een door een eed bekrachtigde overeenkomst ontvangen, uitstreckende tot den dag der opstanding, dat gij waarlijk zult hebben wat hij oordeelt?

40 Vraag hun, wie van hen daarvoor zal instaan.

41 Of hebben zij deelgenooten? Laten zij dan hun deelgenooten brengen, indien zij waarheidlievend zijn.

42 Ten dage als er een groote ramp zal zijn en zij geroepen zullen worden om zich neder te buigen, maar (er) niet (toe) in staat zullen zijn,

43 Met hun nedergeslagen blikken, zal vernedering hen overvallen; en zij werden inderdaad geroepen om zich neder te buigen, terwijl zij nog veilig waren.

44 Derhalve, laat Mij en hem, die deze aankondiging verwerpt; Wij zullen hen langzamerhand overvallen vanwaar zij niet weten;

45 En Ik schenk hun uitstel; waarlijk, Mijn plan is krachtdadig;

46 Of vraagt gij hun een belooning, zoodat zij met schulden beladen zijn?

47 Of hebben zij (de kennis van) het ongeziene, zoodat zij (het) opschrijven? ¹³²⁴

48 Derhalve, wacht geduldig op het oordeel van uw Heer, en wees niet als den metgezel van den visch, toen hij riep, terwijl hij in nood was. ¹³²⁵

أَمْ لَكُمْ آيَاتُنَا عَلَيْنَا بِالْغَيْبِ إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾

سَأَلَهُمْ أَتَيْهِمْ بِذَلِكَ نَعِيمٌ ﴿٤٠﴾

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلَْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ
إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ
إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

خَاسِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذِلَّةٌ
وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ
وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَدِّبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ
سَتَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَعْرَمٍ
مُتَقَلِّبُونَ ﴿٤٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾

Ar. schuld.

1324 Dergelijke verzen zijn een duidelijk bewijs, dat de Heilige Goer-ân zelf — daar hij talrijke voorspellingen bevat — van den beginne aan geschreven was, anders zou een uitdaging aan de tegenstanders tot het opschrijven van de kennis van de toekomst, die zij van hun wichelaars hadden verworven, in deze vroege openbaringen zinledig zijn.

1325. Zie volgende blz.

49 Ware het niet, dat hem van zijn Heer een gunst bereikt had, hij zou zekerlijk op den naakten grond neder-geworpen zijn, terwijl hij berispt werd.

50 Maar zijn Heer koos hem, en Hij maakte hem tot (een) van de goeden.

51 En degenen die niet gelooven, zouden u schier met hun oogen slaan, wanneer zij de herinnering hooren, en zij zeggen: Waarlijk, hij is bezeten.

52 En het is niets anders dan een herinnering voor de volkeren.

لَوْلَا أَنْ تَدْرِكُهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ
لَنُذِرَ بِالْعُرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾

فَأَجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾

وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزِقُونَكَ
بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ
يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

1325 De Profeet Jona wordt op deze plaats de gezel van den visch genoemd, vanwege het in 37 : 142 vermelde voorval.

HOOFDSTUK LXIX

DE WAARHEID

(*Al-Hâqqah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 52 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. De kastijding.
Par. 2. Valsche beweringen weerlegd.

Algemeene opmerkingen:

Al-Hâqqah of *de Waarheid*, die in het eerste vers vermeld wordt en waaraan dit hoofdstuk zijn naam ontleent, is in werkelijkheid het beloonen van ieder der twee partijen: de eene partij spant zich in voor de bevestiging van de Waarheid en de andere voor de vernietiging daarvan. De eerste paragraaf is aan de behandeling van dit onderwerp gewijd, terwijl de tweede over de beweringen handelt, dat de Heilige Profeet een dichter of een waarzegger of een bedrieger was.

PARAGRAAF 1

De Kastijding

1—3. De kastijding der Qoereisjieten. 4—12. Vroegere volken.
13—37. De geloovigen en de verdorvenen.

In naam van God den Wel-
dadige, den Genadige.

- 1 De waarheid!
- 2 Wat is de waarheid!
- 3 En wat zal u doen begrijpen wat de waarheid is! 1326

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَاقَّةُ
مَا الْحَاقَّةُ
وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ

1326 *Al-hâqqah* is afgeleid van het grondwoord *haqq*, dat de *waarheid* beteekent. Het is op verschillende manieren uitgelegd en in al de gegeven beteekenissen is de zin van het grondwoord aanwezig. Synoniem is dus: *haqiqat*, d.i. *waarheid*. Het beteekent ook een *grootte ramp*, waarvan de *komst bepaald of vastgesteld is of het uur waarop de waarheid zal overwinnen*. De commentatoren zeggen, dat met dit uur de opstanding wordt bedoeld, maar de overwinning der waarheid wordt ook in deze wereld teweeggebracht, en het voorbeeld van 'Ad, Tsamôed, enz. laat niet den minsten twijfel over, dat hier in de eerste plaats sprake is van het uur der overwinning van de waarheid, dat ongetwijfeld

4 Tsamôed en 'Ad noemden de schrikaanjagende ramp een leugen.

5 En aangaande Tsamôed, zij werden door een uitermate gestrenge straf verdelgd.

6 En aangaande 'Ad, zij werden verdelgd door een brullenden geweldigen wind,

7 Dien Hij op hen de overhand deed hebben, onafgebroken gedurende zeven nachten en acht dagen, opdat gij het volk daarin nedergeworpen zoudt zien, als waren zij de tronken van holle palmboomen.

8 Ziet gij dan van hen één overgebleven?

9 En Faraô en degenen (die) vóór hem (leefden) en de omvergeworpen steden a wrochten kwaad.

10 En zij gehoorzaamden den Apostel van hun Heer niet en Hij greep hen aan met een gestrenge aangrijping.

11 Waarlijk, toen het water hoog steeg, droegen Wij u in het schip, b

12 Opdat Wij het u tot een herinnering zouden maken en opdat het vasthoudende oor het zou vasthouden.

13 En wanneer er op de bazuin een enkelen stoot geblazen wordt, c

14 En de aarde en de bergen weggedragen en met een enkel verbrijzeling verbrijzeld worden,

15 Dan zal te dien dage de groote gebeurtenis geschieden,

كَذَّبَتْ شَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ①

فَأَمَّا شَمُودُ فَاَهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ②

وَأَمَّا عَادُ فَاَهْلِكُوا بِرِيحِ صَرْصَرٍ
عَارِيَةٍ ③

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَتَلْثِيئَةً
أَيَّامٍ لَّا حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا
صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ④

فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّنْ بَاقِيَةٍ ⑤

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكِ
بِالْحَاظِعَةِ ⑥

فَقَصَّوْا رُسُومَ رَبِّهِمْ فَاخَذَهُمْ آخِذَةٌ
سَّارِبِيَّةٌ ⑦

إِنَّا لَنَّا طَعْنَا الْمَاءَ حَمَلْنَكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ⑧

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ
وَاعِيَةٌ ⑨

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ⑩

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا
دَكَّةً وَاحِدَةً ⑪

فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ⑫

a 11 : 82.

b 651.

c 430.

de ondergang van haar tegenstanders beteekent; en om het verband daarvan met de vollediger onthulling van de waarheid, van de vergelding der verdorvenen en van de belooning der rechtschapenen aan te toonen, wordt er onmiddellijk daarop gesproken van den dag der opstanding.

16 En de hemel zal vaneensplijten, zoodat die te dien dage zwak zal zijn,

وَأَنْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۝

17 En de engelen zullen op de zijden daarvan zijn; en boven hen zullen te dien dage acht den troon uws Heeren dragen. ¹³²⁷

وَالْمَلَائِكَةُ عَلَى السَّمَوَاتِ بِحُجُبٍ ۝
عَدَسَ رَبِّكَ قَوْمَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ۝

18 Te dien dage zult gij worden blootgelegd — geen verborgenheid uwer zal verborgen blijven. ¹³²⁸

يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝
فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ

19 En aangaande hem, wien zijn boek in zijn rechterhand is gegeven, hij zal zeggen: zie! lees mijn boek;

مَا أَوْمَرْتُ أَنْ آذِنَهُ وَأَكْتُبِيَهُ ۝

20 Waarlijk, ik weet, dat ik mijn rekening zal ontmoeten.

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝

21 En hij zal in een leven van welbehagen,

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝

22 In een verheven tuin,

تُطَوَّرُهَا دَانِيَةٌ ۝

23 Waarvan de vruchten nabij zijn:

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَذَا بِمَا أَسْلَفْتُمْ

24 Eet en drink aange-naam om wat gij in vervlogen dagen hebt vooruitgezonden.

فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۝

25 En aangaande hem, wien zijn boek in zijn linkerhand is gegeven, hij zal zeggen: O, dat mij mijn boek nooit was gegeven:

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ
يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيَهُ ۝

26 En ik had niet geweten wat mijn rekening was:

وَلَمْ أَدْرِمَا حِسَابِيَهُ ۝

27 O, dat die een einde (aan mij) had gemaakt: ¹³²⁹

يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۝

28 Mijn vermogen heeft mij niets gebaat:

مَا آغْنَى عَنِّي مَالِيَهُ ۝

29 Mijn gezag is van mij heengegaan.

هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَهُ ۝

1327 De acht dragers van den troon doelen waarschijnlijk op de vier voornaamste attributen van het Goddelijk Wezen, die in het eerste hoofdstuk vermeld zijn en waardoor de wereld bestaat; het getal is verdubbeld, omdat deze attributen ten dage der opstanding wederom aan den dag worden gelegd.

1328 Dit vers spreekt duidelijk van de openbaring der verborgen realiteiten ten dage der opstanding.

1329 Hij wenschte, dat de dood een einde aan hem had gemaakt, want het persoonlijk voornaamwoord *die* slaat op den *dood*.

30 Grijp hem aan, en leg een keten op hem,

31 Werp hem vervolgens in het brandende vuur,

32 En duw hem in een keten, waarvan de lengte zeventig voorarmen is. ¹³³⁰

33 Waarlijk, hij geloofde niet in God, den Grooten,

34 Noch spoorde hij aan, de armen te spijzigen.

35 Derhalve heeft hij hier heden geen waar vriend,

36 Noch eenig voedsel, behalve afval.

37 Dat niemand eet behalve de kwaaddoeners.

حُدُوهُ فَغُلُوهُ ۝

ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلْوَهُ ۝

ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ

ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ۝

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۝

وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْيُسْكِينِ ۝

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَبِيبٌ ۝

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَسَلِينِ ۝

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِطُونَ ۝

PARAGRAAF 2

Valsche Beweringen weerlegd

38—43. De Heilige Profeet is geen dichter of waarzegger. 44—52. De Heilige Qoer-ân is geen verzinzel.

38 Maar neen! ik roep tot getuige a wat gij ziet,

39 En wat gij niet ziet;

40 Waarlijk, het is het woord van een geëerden Apostel,

41 En het is niet het woord van een dichter; weinig is het, dat gij gelooft;

42 Noch het woord van een waarzegger; weinig is het, dat gij gedenkt.

43 Het is een openbaring van den Heer der werelden.

44 En indien hij tegen Ons sommige der gezegden verzonnen had,

فَلَا أُنْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۝

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ۝

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمَنُونَ ۝

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝

تَنْزِيلٌ مِّنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ۝

a 1268.

1330 Opgemerkt moet worden, dat de geestelijke marteling van deze wereld in deze verzen voorgesteld wordt als een lichamelijke straf in het leven hierna-maals. De keten die op den hals wordt geplaatst, bij voorbeeld, stelt de begeerten van deze wereld voor, die den mensch met zijn hoofd naar de aarde gebogen houden, en deze begeerten zullen de gedaante van een keten aannemen. Evenzoo zullen de verwickelingen van deze wereld als ketens om de beenen worden gezien. De wrok van deze wereld zal eveneens duidelijk gezien worden als de vlammen van brandend vuur. De zeventig voorarmen lange keten stelt de zeventig levensjaren van den mensch voor.

45 Zouden Wij hem bij de rechterhand hebben aangegrepen,

لَا خَدُّنَا مِنْهُ بِأَيْمِينٍ ⑤

46 Vervolgens zouden Wij zekerlijk zijn hartader hebben afgesneden,

ثُمَّ قَطَعْنَا مِنْهُ الْوَيْبِينَ ⑥

47 En niet een uwer zou Ons van hem hebben kunnen tegenhouden. 1331

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ⑦

48 En waarlijk, het is een herinnering voor degenen, die zich (voor het kwaad) hoeden.

وَإِنَّهُ لَتَذَكْرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ⑧

49 En waarlijk, Wij weten dat sommigen uwer verwerpers zijn.

وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ⑨

50 En waarlijk, het is een groote smart voor de ongelooovigen.

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكُفْرِينَ ⑩

51 En waarlijk, het is een waarachtige zekerheid,

وَإِنَّهُ لِحَقِّ الْيَقِينِ ⑪

52 Derhalve, verheerlijk den naam van uw Heer, den Groote.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ⑫

1331 Dit vers en de drie daaraan voorafgaande verzen toonen aan, dat het hem, die een Goddelijke openbaring verzint, niet voorspoedig gaat. Vgl. Deut. 18 : 20. 39)

HOOFDSTUK LXX
DE WEGEN DER OPVARING
(*Al-Ma'âridj*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 44 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Zekerheid der bestraffing.
Par. 2. Een nieuw volk zal verwekt worden.

Algemeene opmerkingen:

DE titel van dit hoofdstuk is ontleend aan vers 3, waar God de Heer van de *Wegen der Opvaring* wordt genoemd. Terwijl dit hoofdstuk de zekerheid der bestraffing in de duidelijkste en krachtigste bewoordingen voorstelt, wijst het er op, dat het wezenlijke doel der openbaring is, de wegen der opvaring tot God te wijzen; deze wegen worden aan het eind van de eerste paragraaf vermeld. De tweede paragraaf spreekt zeer duidelijk van de schande, die den tegenstanders ontmoeten zal, terwijl een nieuw volk in hun plaats zal worden verwekt.

PARAGRAAF 1

Zekerheid der Bestraffing

1—21. De bestraffing komt zeker, maar niet onmiddellijk. 22—35. Wegen der opvaring tot God.

In naam van God den Weldadige, den Genadige.

1 Een vrager vroeg aangaande de kastijding, die wedervaren moet

2 Den ongelooovigen — er is niemand om die af te wenden

3 Van God, den Heer van de wegen der Opvaring. 1332

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ

لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

1332 Het Goddelijk Wezen wordt hier *de Heer van de wegen der Opvaring* genoemd, hetgeen beteekent, dat Hij de wegen uitduidt, waarlangs de mensch kan worden verheven. (Dit middel tot verheffing wordt in vss. 22—35 aangegeven). Maar in plaats van de waarheid aan te nemen, eischen de ongelooovigen, dat de straf voor het verwerpen van de waarheid tot hen komt.

4 Tot Hem varen de engelen en de geest op, op een dag, waarvan de duur vijftig duizend jaar is. ¹³³³

5 Derhalve, verduur met een schoon geduld.

6 Waarlijk, zij denken dat die ver verwijderd is,

7 En Wij zien die nabij.

8 Ten dage als de hemel als gesmolten koper zal zijn,

9 En de bergen als vlokken wol zullen zijn;

10 En een vriend niet omtrent een vriend zal vragen,

11 (Schoon) er gemaakt zal worden, dat zij *elkander* zien. De schuldige zal zich van de kastijding van dien dag wenschen vrij te koopen met zijn kinderen,

12 En zijn vrouw en zijn broeder,

13 En de naaste van zijn familie, die hem bescherming heeft gegeven,

14 En al degenen die op de aarde zijn; vervolgens (wenshende dat) dit hem zal bevrijden.

15 In geen en deele! waarlijk, het is een vlamvend vuur;

16 Bij het hoofd sleepende,

17 Zal het hem vorderen, die zich terugtrekt en den rug keert,

18 En (rijkdommen) vergaat en (die) wegsluit.

19 Waarlijk, de mensch is van haastigen aard geschapen;

20 Wanneer een kwaad hen treft, is hij zeer bedroefd,

21 En wanneer het goede hem wedervaart, is hij gierig,

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝

فَأَصْبِرْ صَبْرًا جَبِيلًا ۝

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝

وَنَرَاهُ قَرِيبًا ۝

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ۝

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۝

يُبْصِرُ وَيَصْرُخُ يَوْمَئِذٍ الْمُجْرِمُ تَوَفِّيْدِي

مِنْ عَذَابٍ يَوْمِئِذٍ بِبَيْتِهِ ۝

وَصَاحِبَيْهِ وَآخِيهِ ۝

وَأَقْرَبِيَّتِهِ الَّتِي تَتَّبِعُهُ ۝

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۝

كَلَّا لَإِنَّهَا لَظَى ۝

نَدَاعَةً لِّلنَّوَى ۝

تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ۝

وَجَمَعَ فَأَوْعَى ۝

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۝

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۝

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝

Ar. hen.

1333 Deze lengte van den dag dient eenvoudig om aan te toonen, hoe groot de vooruitgang is, die de mensch kan maken: een dag van dien vooruitgang staat gelijk met vijftig duizend jaren.

	22 Behalve degenen die bidden,	إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۞
	23 Degenen die standvastig zijn in hun gebed,	وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۞
Ar. bekend.	24 En degenen in wier bezittingen een <i>bepaald</i> deel is,	وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۞
a 1232.	25 Voor den bedelaar en voor hem wien (het goede) is ontzegd, a	لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۞
	26 En degenen die de waarheid van den dag des oordeels aannemen,	وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّنَاتِ اللَّهِ ۞
	27 En degenen die voor de kastijding van hun Heer vreezen —	وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُتَشَفِعُونَ ۞
	28 Waarlijk, de kastijding van hun Heer is (iets), waarvoor niemand zich veilig moet gevoelen —	إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا مُنِنَ ۞
	29 En degenen die hun schaamte bewaken,	وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْوَجِهِمْ حَافِظُونَ ۞
	30 Behalve in het geval van hun vrouwen of degenen die hun rechterhanden bezitten — want dezen zijn waarlijk niet berispelijk. b	إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۞
b 923	31 Maar wie buiten dit <i>zoeken</i> te gaan, dezen zijn het, die de grenzen overschrijden —	فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۞
Ar. zoekt.	32 En degenen die getrouw zijn aan de hun toevertrouwde goederen en aan hun verbintenis,	وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ۞
	33 En degenen die oprecht zijn in hun getuigenissen,	وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ۞
	34 En degenen die over hun gebed waken,	وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۞
	35 Dezen zullen in tuinen, geëerd zijn.	أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ۞

PARAGRAAF 2

Een nieuw Volk zal verwerkt worden

36—39. Vernedering der tegenstanders. 40, 41. Een beter volk zal verwerkt worden. 42—44. De komst der kastijding.

36 Maar wat scheelt degenen die niet gelooven, dat zij zich tot u voortspoeden,

فَمَا لَ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ۞

37 Ter rechter- en ter linkerhand, in onderscheiden partijen? 1334

38 Wenscht ieder mensch hunner, dat hij den tuin van gelukzaligheid binnentreedt.

39 In geen deele! Waarlijk, Wij hebben hen geschapen voor wat zij weten. 1335

40 Maar neen! Ik roep den Heer der Oosten en der Westen tot getuige, a dat Wij waarlijk in staat zijn

41 (Anderen) in hun plaats te brengen, beter dan hen, en Wij zullen niet overwonnen worden.

42 Derhalve, laat hen voortgaan met hun valsche gesprekken en zich vermaken, tot zij hun dag ontmoeten, waarmede zij bedreigd zijn;

43 Den dag waarop zij inderhaast uit hun graven zullen komen, alsof zij zich tot een *doel* voortspoedden,

44 (Met) hun nedergeslagen oogen; schande zal hen overvallen; dat is de dag waarmede zij bedreigd werden. 1336

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾

أَيُّطَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

فَلَا أَقْسَمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾

عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوبِينَ ﴿٤١﴾

فَدَرَّهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٤٢﴾

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُورِثُونَ ﴿٤٣﴾

خَائِسَةً أَبْصَارُهُمْ تَرَهِفُهُمْ ذَلَّةٌ ذَلِكِ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

a 1268.

Of, weg-
wijzer.

1334 Dit is een profetische vermelding, die aantoonst, dat er een tijd zal komen, wanneer degenen die niet gelooven, zich tot den Heiligen Profeet haasten en in hem gelooven zullen.

1335 D.i. hun schepping stelt zich ten doel hen te verheffen, maar de mensch kan, enkel door te zeggen dat hij gelooft, geen hooge trappen bereiken. (vs. 38). Zij kunnen slechts dan verheven worden, wanneer zij de wegen der opvaring volgen, welke reeds zijn uitgeduid.

1336 Dit is een profetisch beeld van de definitieve nederlaag der tegenstanders van de waarheid.

HOOFDSTUK LXXI

NOACH

(Noëh)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 28 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. Noach predikt.

Par. 2. Noachs bede om de vernietiging der overtreders.

Algemeene opmerkingen:

HET geheele hoofdstuk is gewijd aan de behandeling van de prediking van Noach, naar wien het genoemd is. Het wijst den weg, die tot 's menschen grootheid leidt en op zijn bede om de vernietiging van de overtreders, opdat het kwaad niet op aarde zal gedijen. Deze twee onderwerpen worden respectievelijk in de eerste en tweede paragraaf behandeld.

PARAGRAAF 1

Noach predikt

In naam van God den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Waarlijk, Wij zonden
Noach tot zijn volk, zeggende:
Waarschuw uw volk, aleer
op hen een pijnlijke kastijding
komt.

2 Hij zei: O mijn volk!
Waarlijk, ik ben een duidelijke
waarschuwder tot u:

3 Opdat gij God zult dienen
en wees oppassend voor (uw
plicht jegens) Hem en
gehoorzaam mij:

4 Hij zal u sommige uwer
feilen vergeven en u uitstel
verleenen tot een bepaalden
tijd; waarlijk, de tijd Gods
wordt, als die komt, niet uit-
gesteld: wist gij (het) maar!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ

قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي كُنْتُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝

إِنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ

إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا

جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ④

5 Hij zei: O mijn Heer! waarlijk, ik heb mijn volk bij nacht en bij dag geroepen:

6 Maar mijn roep heeft hen slechts des te meer doen vluchten:

7 En telkenmale als ik hen geroepen heb, opdat Gij hun zult vergeven, steken zij hun vingers in hun ooren en bedekken zich met hun kleederen en volharden en zijn opgeblazen van hoogmoed:

8 En waarlijk, ik riep hun luide toe:

9 En waarlijk, ik sprak in het openbaar tot hen en ik sprak tot hen in het verborgen:

10 En ik zei: Vraag vergiffenis van uw Heer: waarlijk, Hij is de hoogst Vergevensgezinde:

11 Hij zendt de wolken op u neder, een overvloed van regen nedergietende:

12 En helpt u met bezittingen en zonen en maakt voor u tuinen en maakt voor u rivieren.

13 Wat scheelt u, dat gij niet op grootheid van God hoopt? 1337

14 En inderdaad heeft Hij u door verscheidene graden geschapen. 1338

15 Ziet gij niet, hoe God de zeven hemelen gelijk ^a heeft geschapen,

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا
و نَهَارًا ۝

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۝

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا
أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَشْوَشُوا بَنَاتِهِمْ
وَاصْرَوْا وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ۝

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهْرًا ۝

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ۝

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ
كَانَ غَفَّارًا ۝

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ۝

وَيُسِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلُ
لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ۝

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝

أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ
سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ۝

Ar. hoogmoedig.

Of, de grootheid Gods niet vrees.

Of, in verscheidene toestanden.

Of, de een boven den ander (1311). a 20, 1302.

1337 Deze woorden kunnen of als een voortzetting van Noachs prediking worden opgevat, of als zijnde door den Heiligen Profeet uitgesproken. Al vatten wij ze in den eersten zin op, dan toch wordt den bewoners van Mekka in de geschiedenis van Noach verteld, dat zij tot een groot volk zullen worden gemaakt, indien zij den Heiligen Profeet volgen.

1338 Deze woorden kunnen opgevat worden in den zin, dat ze op de evolutionele doelen. De commentatoren zijn algemeen van meening, dat zij op de verscheidene toestanden slaan, die de foetus achtereenvolgens doorloopt. Zij kunnen echter ook beteekenen, dat de mensch, na verscheidene toestanden te

16 En daarin de maan tot een licht heeft gemaakt, en do zon heeft gemaakt tot een lamp?

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ
الشَّمْسَ سِرَاجًا ①

17 En God heeft u uit de aarde doen groeien als een groei,

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ②

18 Vervolgens brengt Hij u daartoe terug en zal u een (nieuwe) voortbrenging voortbrengen.

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ③

19 En God heeft u de aarde tot een wijde uitgestrektheid gemaakt,

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ سَاطِعًا ④

20 Opdat gij er langs breede wegen op zal gaan.

لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا بِجَاغًا ⑤

PARAGRAAF 2

Noachs Bede om de vernietiging der Overtreders

21 Noach zei: Mijn Heer! waarlijk, zij gehoorzamen mij niet en volgen hem, wiens vermogen en kinderen hem slechts in verlies hebben doen toenemen.

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا
مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خُسْرًا ①

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ②

22 En zij hebben een zeer groot plan gesmeed.

23 En zij zeggen: Verlaat geenszins uw goden, en verlaat ook niet Wadd, noch Soewâ'; noch Jaghoëts en Ja'oeq en Nasr. ^{1338 A}

وَقَالُوا لَا تَدْرِينِ إلهَتَكُمْ وَلَا
تَدْرِينِ وَذَا وَلَا سِوَاهُمْ وَلَا يَعُونُ
وَيَعُوقُ وَتَسْرًا ③

24 En inderdaad hebben zij velen verleid en doen de onrechtvaardigen slechts in *verderf* toenemen.

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ④

25 Vanwege hun zonden werden zij verdronken en werd er gemaakt dat zij het vuur binnentreden; en zij vaden geen helpers buiten God.

مِمَّا خَطِيئَتُهُمْ أُعْرِقُوا فَأُدْخِلُوا
نَارًا أَكْثَمًا لَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ⑤

Of dwa-
ling.

hebben doorlopen, tot den tegenwoordigen toestand van lichamelijke volmaakt-
heid is gebracht.

1338A Er is hier geen anachronisme, daar er grond bestaat om te gelooven, dat de Arabieren de meeste van hun afgoden van vreemde landen kregen. Zoo was Hoebal, de voornaamste Arabische afgod in de Ka'ba, van Belka in Syrië afkomstig, terwijl Oesáf en Nâila, naar men zegt, ook van Syrië zijn aangebracht.

26 En Noach zei: Mijn Heer! laat geen bewoner uit het midden der ongeloovigen op het land:

27 Want waarlijk, indien Gij hen laat, zullen zij Uw dienaren verleiden en slechts onzedelijke, ondankbare (kinderen) baren:

28 Mijn Heer! vergeef mij en mijn ouders en hem die mijn huis geloovig binnentreedt, en de geloovige mannen en de geloovige vrouwen; en doe de onrechtvaardigen slechts in verdelging toemen!

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ
مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۝

إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ
وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فِاجِرًا كَمَا تَأْتِي ۝

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن
دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَ لِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارُكُ ۝

HOOFDSTUK LXXII

DE DJINN

(*Al-Djinn*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 28 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Vreemde geloovigen.
- Par. 2. Bescherming van de openbaring.

Algemeene opmerkingen:

DE openbaring van dit hoofdstuk wordt gewoonlijk in een tijd geplaatst, toen de Hellige Profeet van Tâif terugkeerde, hetgeen twee jaar vóór Hedjira plaats had. Dit hoofdstuk behoort dus tot een tijd, toen de tegenstand het toppunt bereikte. De Qoereisjieten waren doof voor alle prediking en waarschuwing en het bezoek aan Tâif viel hem zelfs nog ergèr tegen. In deze omstandigheden was een verzekering zeer noodig en in dit hoofdstuk wordt dan ook een zeer nadrukkelijke verzekering gegeven. Maar behalve die verzekering wordt ons hier ook gezegd, dat, al volhardden de Arabieren in hun ongelooft, de Islâm buiten Arabië toch geestelijke overwinningen behaalde, want de in dit hoofdstuk vermelde *djinn* schijnen zekere vreemdelingen geweest te zijn.

PARAGRAAF 1

Vreemde Geloovigen

In naam van God den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Zeg: Mij is geopenbaard,
dat een partij van de djinn
luisterde, en zij zeiden: Waar-
lijk, wij hebben een wonder-
baren Qoer-ân gehoord, 1339

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أُوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ
الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا

1339 Het bestaan van *djinn* of etherische wezens, zooals de *engelen* (de eerste zijn de geesten des kwaads en de laatste de geesten des goeds), is een heel andere kwestie; maar het is duidelijk, dat de op deze plaats genoemde *djinn* niet tot deze klasse behoorden. In de aantekening bij 46 : 29—31 heb ik reeds aangetoond, dat het woord *djinn* op die plaats toegepast is op vreemdelingen, die in den Helligen Qoer-ân geloofden. Gelijk daar is verklaard, waren de in die verzen vermelde *djinn* Joden, terwijl het uit hetgeen hier wordt ver-

2 Leidende tot den rechten weg, en wij gelooven daarin, en wij zullen niemand nevens onzen Heer plaatsen:

3 En dat Hij — verheven zij de grootheid onzes Heeren — geen gade noch een zoon heeft genomen:

4 En dat de dwaze onder ons overdreven dingen tegen God placht te verzinnen:

5 En dat wij dachten, dat menschen en djinn geen leugcn tegen God uitspraken:

6 En dat personen uit het midden der menschen hun toevlucht plachten te nemen tot personen uit het midden der djinn, zoodat zij hen in *onwetendheid* deden toenemen:

7 En dat zij dachten, gelijk gij denkt, dat God niemand zou opwekken:

8 En dat wij den hemel zochten te bereiken, ¹³⁴⁰ maar wij vonden dien met sterke bewakers ^a en *vlammen* ^b opgevuld:

9 En dat wij op sommige der zitplaatsen daarvan plachten te zitten om tersluiks af te luisteren, maar hij die nu zou (trachten te) luisteren, zou een vlam op zich vinden loeren: ^c

10 En dat wij niet weten, of het kwaad voor degenen, die op de aarde zijn, is bestemd, dan wel of hun Heer hen recht wil leiden:

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَكُنْ
نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝

وَإِنَّهُ تَعَلَىٰ جَدِّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ
صَاحِبَةً وَلَا وَكْدًا ۝

وَإِنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَىٰ
اللَّهِ شَطَطًا ۝

وَإِنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنْسَ
وَ الْعِجْنَ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝

وَإِنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ
بِرِجَالٍ مِّنَ الْعِجَنِ فَرَادُوهُمْ رَهَقًا ۝

وَإِنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ
يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝

وَإِنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا مُلَائِكَةً
حَرَسًا شَدِيدًا وَ شُهَبًا ۝

وَإِنَّا لَكُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ
فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ
شُهَابًا رَّصَدًا ۝

وَإِنَّا لَا نَسْتَدْرِي أَشَرُّ أُرِيدَ يَسُنُّ
فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝

Of, onge-
rechtig-
heid.

a 1108.
b 1106.
Of, schit-
terende
sterren.

c 1104.

klaard schijnt, dat deze *djinn* Christenen waren. De hier gemaakte verklaring kan echter zuiver profetisch zijn, en als zoodanig duidt die aan, dat ook Christenen in de boodschap van den Heiligen Profeet zouden gelooven.

1340 Met den hemel bereiken wordt bedoeld: *de geheimen van den hemel of de tjdningen van de toekomst leeren*. Het toont aan, dat er waarzeggers en sterrenwicheelaars onder hen waren, die dachten, dat zij de geheimen der toekomst uit de sterren konden lezen. De woorden *sterke bewakers* slaan op de ontoegankelijkheid van de geheimen der toekomst en het woord *vlammen* doelt

11 En dat sommigen onzer goed zijn en anderen onzer dit niet zijn: wij zijn sekten, die verschillende wegen volgen:

12 En dat wij weten, dat wij God op de aarde niet kunnen ontkomen, noch kunnen wij Hem door de vlucht ontkomen:

13 En dat, toen wij de leiding hoorden, wij daarin geloofden; en wie in zijn Heer gelooft, vreeze noch verlies noch (door schande) te worden bevangen:

14 En dat sommigen onzer degenen zijn, die zich onderwerpen en sommigen onzer degenen zijn, die afdwalen; en wie zich *onderwerpen*, dezen streven naar den rechten weg:

15 En aangaande degenen die afdwalen, zij zijn het voedsel der hel:

16 En dat, indien zij zich aan den (rechten) weg houden, Wij hun overvloedig water te drinken zullen geven,

17 Opdat Wij hen te dien opzichte zullen beproeven; en wie zich van de herinnering zijns Heeren afwendt, hem zal Hij in een kommervolle kastijding doen ingaan:

18 En dat de moskeeën aan God behooren; derhalve, roep niemand nevens God aan: 1341

19 En dat, toen de dienaar Gods opstond, Hem aanroepende, zij hem schier (dood) drongen.

وَ أَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ
ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا ۝

وَ أَنَا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي
الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ عَرَبًا ۝

وَ أَنَا لَسَّاسِعُنَا الْهُدَىٰ أُمَّتِيهِ ط
فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ
بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۝

وَ أَنَا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِمَّا الْقَاسِطُونَ
فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝

وَ أَنَا الْقَاسِطُونَ فَمَأْوَاهُمُ الْحَطَبُ ۝

وَ أَنْ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الصِّرَاطِ لَآتَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا ۝

لِنَقْنَعَهُمْ فِيهِ ط وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ
ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝

وَ أَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ
اللَّهِ أَحَدًا ۝

وَ أَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ
كَادُوا يُكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝

Ar. onder-
werpt.

op hun mislukkingen. Het daarop volgende vers gewaagt van hun mislukking, inzonderheid tegenover den Heiligen Profeet.

1341 De vermelding van moskeeën waarin slechts menschen bidden, toont duidelijk aan, dat deze *djinn* tot het menschelijk ras behoorden. Ook vs. 16 leidt tot dezelfde gevolgtrekking.

PARAGRAAF 2

Bescherming van de Openbaring

20 Zeg: Ik roep slechts mijn Heer aan, en ik vereenig niemand met Hem.

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۝

21 Zeg: Ik heb voor u geen macht over het kwade of het goede.

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝

22 Zeg: Waarlijk, niemand kan mij tegen God beschermen, noch kan ik buiten Hem eenig toevluchtsoord vinden:

قُلْ إِنِّي كُنُّنُ يُجِيرُنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ ۚ
وَكُنُّنُ أَحَدٌ مِّنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝

23 (Het is) slechts een overbrengen (van mededeelingen) van God en Zijn boodschappen; en wie God en Zijn Apostel niet gehoorzaamt, waarlijk, hij zal het vuur der hel hebben, om er voor een zeer langen tijd a in te wonen.

إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَةً ۚ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارًا جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ۝

24 Tot, wanneer zij datgene zien, waarmede zij bedreigd zijn, zij dan weten zullen, wie zwakker in helpers en kleiner in aantal is. 1342

حَتَّىٰ إِذَا سَأَلُوا مِمَّا بُوْعِدُوا فَسَمِعُوا ۚ
مَنْ أضعف ناصراً وَّ أَقْلُ عَدُوًّا ۝

25 Zeg: Ik weet niet, of datgene waarmede gij bedreigd zijt, nabij is, dan wel of mijn Heer daarvoor een tijd zal bepalen.

قُلْ إِنْ أَدْرَيْتُمْ أَنَّكُمْ مَّا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝

26 De Kenner van het ongeziene! En Hij openbaart Zijn geheimen aan niemand,

عَلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۝

27 Behalve aan hem, dien Hij als gezant kiest; 1343 en waarlijk, Hij doet een wacht vóór hem en achter hem gaan,

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ
يَسْأَلُكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ
خَلْفِهِ رَصَدًا ۝

1342 Een enkele, aan zichzelf overgelaten man, zonder vriend, zonder helper, thuis verworpen en overal op wreede wijze behandeld (zooals te Taif, tot welk tijdperk dit hoofdstuk behoort), zou deze woorden niet geuit kunnen hebben.

1343 De op deze plaats vermelde geheimen doelen inzonderheid op de uitdrukking van den Goddelijken wil, op wat in het daarop volgende vers de boodschappen van hun Heer wordt genoemd, d.w.z. de geboden, die door tusschenkomst van de profeten werden geopenbaard. Een voorspelling is eigenlijk geen boodschap, en daarom worden ook aan niet-profeten voorspellingen geschonken; en vandaar worden, hoewel er na den Heiligen Profeet Moehammad geen profeet

28 Opdat Hij weten zal,
dat zij de boodschappen van
hun Heer werkelijk hebben
overgebracht, en Hij omsluit
wat bij hen is en Hij teekent
het getal van elk ding op.

لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ
وَآخَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ
شَيْءٍ عَدَدًا ۖ

meer is, voorspellingen aan zijn rechtschapen volgelingen geschonken om de
waarheid van den Heiligen Qoer-ân te bevestigen.

HOOFDSTUK LXXIII

DE OMWIKKELDE

(*Al-Moezzammil*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 20 verzen)

Sameenvatting:

- Par. 1. Den Heiligen Profeet bevolen te bidden.
Par. 2. Het gebed den Moeslims voorgeschreven.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de in het eerste vers voorkomende beschrijving van den Heiligen Profeet als iemand die zich *omwikkeld* had, in den zin van iemand die zich voor het gebed had voorbereid. Het hoofdstuk begint met een bevel aan den Heiligen Profeet, den nacht biddende door te brengen en besluit met een algemeen bevel aan alle geloovigen om steeds aan het gebed gedachtig te zijn. Hier wordt ons gezegd, dat dus door het gebed de Heilige Profeet tot volmaaktheid kwam en dat door het gebed de geloovigen tot volmaaktheid kunnen komen. In volgorde der openbaring is dit hoofdstuk het derde, daar het na het hieropvolgende hoofdstuk geopenbaard werd.

PARAGRAAF 1

Den Heiligen Profeet bevolen te bidden

1—9. Noodzakelijkheid van het bidden in den nacht. 10—19. De tegenstanders (die het gebed storen) worden gewaarschuwd.

In naam van God den Wel-
dadige, den Genadige.

1 O gij, die u omwikkeld
hebt! ¹³⁴⁴

2 Sta in den nacht op om
te bidden, behalve een weinig,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَرْءُ الَّذِي

كُنَّ أَيْدِيكَ إِلَّا قَلِيلًا

1344 De Heilige Profeet wordt hier *Moezzammil* genoemd, d.i. *iemand die zich heeft omwikkeld*. De gewone verklaring is, dat de Heilige Profeet zich met kleeren omwikkelde, toen hij zijn eerste openbaring of de roeping tot het gezantschap ontvangen had. Het is echter op verschillende andere manieren verklaard: *iemand die een zaak gemakkelijk acht; iemand die zich voor het gebed voorbereidde; iemand die met een gewichtige zaak belast was*. In al zijn beteekenissen en inzonderheid in de laatstgenoemde, is het door tusschenkomst van den Heiligen Profeet tot ieder volgeling gericht.

3 De helft daarvan, of neem er een weinig van af,

4 Of voeg er bij, en reciteer den *Qoer-ân* op een welgeordende manier,

5 Waarlijk, Wij zullen een gewichtig woord op u doen nederkomen. 1345

6 Waarlijk, het opstaan bij nacht is de meestvaste weg om te betreden en de beste manier ter verbetering van de taal. 1346

7 Waarlijk, gij hebt overdag een langdurige bezigheid.

8 En gedenk aan den naam uws Heeren en wijd u aan Hem toe met een (algeheele) toewijding.

9 De Heer van het Oosten en het Westen — er is geen god dan Hij — derhalve, neem Hem tot Beschermers.

10 En verdraag geduldig wat zij zeggen en vermijd hen met een gepaste vermijding.

11 En laat Mij en de werpers, de bezitters van gemak en overvloed, alleen en geef hun een weinig uitstel.

12 Waarlijk, bij Ons zijn zware ketenen en een vlamvend vuur,

13 En voedsel dat verstikt en een pijnlijke kastijding.

14 Ten dage als de aarde en de bergen zullen beven en de bergen (als) hoopen losgelaten zand zullen worden.

نُصْفَةً أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۝
أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ
تَرْتِيلًا ۝

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً
وَآثَمُ قِيلًا ۝

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ
تَبْتِيلًا ۝

رَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَامْجُرْمُ
هَجْرًا جَبِيلًا ۝

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ
وَمَهْلَهُمْ قَلِيلًا ۝

إِنَّ لَدَيْنَا أَزْكَالًا وَجَحِيمًا ۝

وَطَعَامًا ذَا غِصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَ
كَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا ۝

1345 Belast zijn met de leiding van de geheele wereld was inderdaad een gewichtig woord.

1346 Er wordt hier een reden gegeven, waarom men gedurende den nacht een vrome houding moet aannemen. Het is de *meest vaste weg om te betreden*, d.w.z. om elk kwaad onder de voeten te treden, en de *beste manier ter verbetering van de taal*, en dus oefent het zoowel op de daden als op de woorden een verbeterenden invloed.

15 Waarlijk, Wij hebben u een Apostel gezonden, een getuige tegen u, zooals Wij een apostel tot Faraö zonden. ¹³⁴⁷

16 Maar Faraö gehoorzaamde den apostel niet, en Wij grepen hem met een geweldige aangrijping aan.

17 Hoe zult gij u dan beschermen, indien gij niet gelooft, op den dag die kinderen grijsharig zullen maken?

18 De hemel zal daardoor vaneen scheuren; Zijn belofte is immer tot vervulling gebracht. ¹³⁴⁸

19 Waarlijk, dit is een herinnering, en laat hem die wil, den weg tot Zijn Heer nemen.

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا

عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ

أَخَذًا وَبَيِّنَاتٍ ﴿١٦﴾

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا

يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾

السَّمَاءِ مُنْقَطِرًا بِهِ ط كَانَ وَعْدُهُ

مَفْعُولًا ﴿١٨﴾

إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ ؕ فَمَنْ شَاءَ

اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

PARAGRAAF 2

Het gebed den Moeslims voorgeschreven

20 Waarlijk, uw Heer weet, dat gij in het gebed nagenoeg twee derden van den nacht doorbrengt en (sommijlen) de helft daarvan, en (sommijlen) een derde daarvan, en (evenzoo) een deel dergenen die met u zijn; en God meet den nacht en den dag. Hij weet, dat gij het niet kunt doen, en Hij heeft Zich (genadig) tot u gewend; der-

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ

مِن شُلَّتَيْ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ

وَطَائِفَهُ مِمَّنَ الَّذِينَ مَعَكَ ط وَاللَّهُ

يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ط عَلِمَ أَنْ لَنْ

نُحْصِيَهُ فَنَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا

1347 In dit vers — een der vroegste openbaringen — wordt ten duidelijkste verklaard, dat de Heilige Profeet aan Mozes gelijk, en dus is de aanspraak van den Heiligen Profeet, nl. dat hij de beloofde profeet van Deut. 18 : 18 is, die, zooals uitdrukkelijk staat verklaard, als Mozes zal zijn, even oud als zijn openbaring. Is het in het geval van iemand, die de Thora nooit had gelezen, niet wonderbaar? Vandaar wordt de Heilige Qoer-ân in alle latere openbaringen beschreven als *bevestigende wat daarvóór is*, of komende om een vroegere voorspelling tot vervulling te brengen, waarvan de waarheid op die wijze bevestigd wordt.

1348 Of er hier sprake is van den ondergang der Qoereisjieten, dan wel van den dag der Opstanding, of van beide, het grijsharig maken der kinderen is ongetwijfeld een allegorische uitdrukking en het vaneenscheuren van den hemel kan ook als zoodanig worden opgevat.

halve, lees zooveel van den
 Qoer-ân als (u) gemakkelijk
 valt; Hij weet, dat er zieken
 onder u moeten zijn, en ande-
 ren die in het land reizen,
 de goedertierenheid Gods
 zoekende, en anderen die op
 Gods weg strijden; derhalve,
 lees er zooveel van, als (u)
 gemakkelijk valt, en onder-
 houd het gebed en betaal de
 armenbelasting en bestem
 voor God een schoon deel; a
 en wat gij voor uzelf van het
 goede vooruizendt, hetzelfde
 zult gij bij God vinden; dat
 is het best en het grootst in
 belooning; en vraag vergiffe-
 nis van God; waarlijk, God is
 Vergevensgezind, Genadig.

a 2 : 245.

مَا تيسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلَيْهِ أَنْ
 سَيَلُونَ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخْرُونَ
 يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ
 فَضْلِ اللَّهِ وَآخْرُونَ يَقَاتِلُونَ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ فَأَقْرَعُوا مَا تيسَّرَ مِنْهُ
 وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّوَمَا
 تَقْدَمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ
 عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا
 وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

HOOFDSTUK LXXIV

DE GEKLEEDE (*Al-Moeddatstsir*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 56 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. Den Heiligen Profeet bevolen te waarschuwen.

Par. 2. De waarschuwing.

Algemeene opmerkingen:

HET vorige hoofdstuk zegt den Heiligen Profeet, hoe tot volmaaktheid te komen. Dit hoofdstuk zegt hem, dat hij de eenzaamheid moet verlaten, zoodat hij anderen kan volmaken, door hen tegen de slechte gevolgen van het kwaad te waarschuwen en hun de wegen der reiniging te wijzen. Het is in de volgorde der openbaring het tweede hoofdstuk.

PARAGRAAF 1

Den Heiligen Profeet bevolen te waarschuwen

1—7. De Heilige Profeet moet waarschuwen en geduldig zijn.
8—31. De tegenstanders en hun lot.

In naam van God den Wel-
dadige, den Genadige.

1 O gij, die gekleed zijt!
1349

2 Sta op en waarschuw,

3 En verheerlijk uw Heer,

4 En reinig uw kleederen.
1350

5 En vlied de onreinheid,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَدَائِرُ

قُمْ فَأَنْذِرْ

وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ

وَتِيَابِكَ فَطَهِّرْ

وَالرِّجْزَ فَاهْجُرْ

1349 *Al-moeddatstsir* is iemand die een *ditsár*, d.i. een kleeding, draagt. Sommigen vatten het woord letterlijk op, anderen figuurlijk; volgens de laatsten beteekent het: iemand die in de kleederen van het profetschap gestoken is of een onbekende.

1350 *Ṭáhhir-oets-tsjáb* of iemand die reine kleederen heeft was volgens de Arabieren iemand die zijn belofte hield en vrede stichtte onder de menschen. Bijgevolg slaat het bevel hier niet alleen op de uiterlijke behandeling der reiniging, maar ook op de reiniging van het hart.

6 En bewijs geen gunsten om met toename te ontvangen.

7 En wees om uws Heeren wil geduldig.

8 Want wanneer er op de bazuin wordt geblazen,

9 Dat zal te dien tijde een moeilijken dag zijn

10 Voor de ongelooovigen, allesbehalve gemakkelijk.

11 Laat Mij en hem, dien Ik geschapen heb, alleen,

12 En wien Ik onmetelijke rijkdommen heb gegeven,

13 En in zijn tegenwoordigheid wonende zonen,

14 En voor wien Ik de zaken ordelijk heb geordend;

15 En toch wenscht hij, dat Ik (er) meer bijvoeg!

16 In geenen deele! Waarlijk, hij wederstaat Onze mededeelingen.

17 Ik zal een bedroevende straf hem doen overvallen.

18 Waarlijk, hij dacht na en bepaalde,

19 Maar hij moge vervloekt zijn, hoe hij besloot;

20 Nogmaals, hij moge vervloekt zijn, hoe hij besloot;

21 Vervolgens keek hij,

22 Vervolgens fronste hij en keek norsch,

23 Vervolgens keerde hij den rug en was opgeblazen van hoogmoed,

24 En zei: Dit is niets dan tooverij, verhaald (van anderen); 1351

وَلَا تَمُنُّنَّ تَسْتَكْثِرُونَ ۝

وَلِرَبِّكَ قَاصِرُونَ ۝

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ۝

فَذَلِكَ يَوْمٌ مِّنْ يَّوْمٍ عَسِيرٍ ۝

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۝

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَمْ مَسْدُودًا ۝

وَبَنِينَ شُهُودًا ۝

وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ۝

ثُمَّ يَظْمَعُ أَنْ أَرْيَدَ ۝

كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝

سَأَرْهُقُهُ صَعُودًا ۝

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝

ثُمَّ نَظَرَ ۝

ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝

ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۝

فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلاَّ سِحْرٌ يُؤْتَرُونَ ۝

1351 Men meent, dat dit op Walid bin Moeghira slaat, die, na de verschillende gissingen te hebben verworpen, dat de Heilige Profeet een dichter, een waarzegger, een krankzinnige was, verklaarde, dat hij, na diep over de kwestie te hebben nagedacht, tot de conclusie was gekomen, dat de Heilige Profeet een toovenaar was; men nam zijn meening aan en maakte die in de straten van Mekka bekend. Deze verzen zijn ongetwijfeld een latere openbaring, maar zij behooren tot het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

25 Dit is niets dan het woord van een sterveling.

26 Ik zal hem in de hel werpen.

27 En wat zal u doen begrijpen wat de hel is?

28 Zij laat niets over en spaart ook niets.

29 Zij *verandert* den sterveling.

30 Daarover zijn negentien. 1352

31 En Wij hebben tot *bewakers* van het vuur slechts engelen gemaakt, en Wij hebben hun getal slechts tot een beproeving gemaakt voor degenen die niet gelooven, opdat degenen wien het Boek is gegeven, overtuigd zullen zijn en degenen die gelooven, in geloof zullen toenemen, en degenen wien het Boek is gegeven en de geloovigen niet zullen twifelen, en opdat degenen in wier harten een krankheid is en de ongelooovigen zullen zeggen: Wat bedoelt God met deze gelijkenis? Zoo laat God in dwaling wien Hij wil, a en Hij leidt wien Hij wil, en niemand kent de heirscharen van uw Heer behalve Hij; en dit is niets dan een herinnering voor de stervelingen.

PARAGRAAF 2

De Waarschuwing

32 Neen! beschouw ^b de maan, 1353

إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۝

سَأُنشِئُ فِي سَعْرٍ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَعْرٌ ۝

لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ۝

لَوَاحٍ لِّلْبَشَرِ ۝

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۝

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً

وَمَا جَعَلْنَا عَدُوَّهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ

كَفَرُوا ۗ أَلَيْسَتِيقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا

الْكِتَابَ وَيَزَادُ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا

وَلَا يَزِيدَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

وَالْمُؤْمِنُونَ ۗ وَيَقُولُ الَّذِينَ فِي

قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ۗ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا

أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ

اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا

يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۗ وَمَا هِيَ

إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ ۝

Of, verschroeit.

Ar. gezellen.

a 19, 611, 718.

b 1101.

1352 Opgemerkt dient te worden, dat dit in het daarop volgende vers een *gelijkenis* wordt genoemd. Al wat de Heilige Qoer-ân zegt, is dit, dat *daarover negentien zijn*. De commentatoren denken, dat daarmee negentien engelen of negentien klassen, of negentien rangen kunnen worden bedoeld. Men is van meening, dat dit bijzondere getal toe te schrijven is aan het misbruik van negentien vermogens.

1353 De *maan* stelt de macht der Arabieren voor. De in het daarop volgende

كَأَلَّا وَالْقَمَرَ ۝

33 En den nacht, wanneer hij heengaat,

34 En den dageraad wanneer hij gloort;

35 Waarlijk, het is een der grootste (ongelukken),

36 Een waarschuwing voor de stervelingen,

37 Voor hem onder u, die voorwaarts gaan of achterblijven wil.

38 Iedere ziel is verpand voor wat zij verdient,

39 Behalve de menschen der rechter hand,

40 In tuinen, zij zullen elkander vragen

41 Omtrent de schuldigen:

42 Wat heeft u in de hel gebracht?

43 Zij zullen zeggen: Wij waren niet van degenen die baden;

44 En wij plachten de armen niet te spijzigen;

45 En wij plachten een ijdel gesprek aan te knopen met degenen, die ijdele gesprekken aanknoopten;

46 En wij plachten den dag des oordeels een leugen te noemen;

47 Tot de dood tot ons kwam. 1354

48 Derhalve zal de bemiddeling van bemiddelaars hen niet baten.

49 Wat scheelt hun dan, dat zij zich van de herinnering afwenden,

50 Alsof zij verschrikte ezels waren,

وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ﴿٦٠﴾

وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٦١﴾

لَهَا لِأَحَدَى الْكَبْرِ ﴿٦٢﴾

نَذِيرًا لِلْبَشَرِ ﴿٦٣﴾

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ

يَتَأَخَّرَ ﴿٦٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٦٥﴾

إِلَّا أَصْحَابَ الْبَيْتِ ﴿٦٦﴾

فِي جَنَّتٍ ۗ يَسْأَلُونَ ﴿٦٧﴾

عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٨﴾

مَا سَأَلَكُمْ فِي سَفَرٍ ﴿٦٩﴾

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٧٠﴾

وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْيُسْكِينِ ﴿٧١﴾

وَكُنَّا نَحُوضُ مَعَ الْغَائِضِينَ ﴿٧٢﴾

وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٧٣﴾

حَتَّىٰ آتَانَا الْبُيُوتِ ﴿٧٤﴾

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشُّفَعَاءِ ﴿٧٥﴾

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٧٦﴾

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ ﴿٧٧﴾

Ar. zeker-
heid.

Ar. zich
afwen-
dende.

vers vermelde nacht stelt de onwetendheid voor, die de Arabieren omhulde: deze onwetendheid zou verdwijnen, maar daarmee ook de macht der bewoners van Mekka. Het licht der waarheid zou schitteren, maar niet zonder een groot ongeluk voor degenen, die weigerden voorwaarts te gaan; en dit is een waarschuwing.

1354 Het Arabische woord is *jaqin*, d.i. *zekerheid*. De dood wordt zoo genoemd, omdat die zeker is.

51 Die van een leeuw gevlucht waren?

فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ۝٥١

52 Neen! ieder hunner wenscht, dat hem uitgespreide bladzijden worden gegeven; 1355

بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمُ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّتَشْرَةً ۝٥٢

53 Neen! maar zij vreezen het hiernamaals niet.

كَلَّا طَبْلٌ لَّا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ۝٥٣

54 Neen! het is waarlijk een herinnering.

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرَةٌ ۝٥٤

55 En wie wil, geve er acht op.

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۝٥٥

56 En zij zullen (er) geen acht (op) geven, tenzij het Gode behaagt. 1356 Hij is waardig gevreesd te worden en waardig te vergeven.

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَعْرِفَةِ ۝٥٦

1355 D.i. ieder hunner zou willen hebben, dat hem rechtstreeks van den hemel een openbaring werd geschonken.

1356 Het heeft Gode behaagd, diegenen op den rechten weg te leiden en te laten *acht geven*, die hun harten voor de waarheid openen. Het *welbehagen Gods* is zelf een *wet* en geen willekeurig iets, zoodat Hij degenen, die de waarheid verlangen te ontvangen, er van af zou brengen daarop acht te geven.

HOOFDSTUK LXXV

DE OPSTANDING

(*Al-Qijâmah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 40 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. De waarheid der opstanding.

Par. 2. De dooden zullen opstaan.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk zet de behandeling van het onderwerp voort, dat aan het eind van het vorige hoofdstuk behandeld is, nl. dat de Heilige Qoer-ân een herinnering is, die degenen die hem volgen, tot grootheid zal verheffen. Deze geestelijke *Opstanding*, waaraan dit hoofdstuk zijn naam ontleent, is als een bewijs van de groote opstanding aangevoerd. Dit hoofdstuk spreekt dus van het opwekken der dooden.

PARAGRAAF 1

De Waarheid der Opstanding

1—15. Bewijs van de opstanding. 16—19. Het verzamelen en rangschikken van den Heiligen Qoer-ân was het werk der Goddelijke openbaring. 20—30. De groote bezoeking.

In naam van God den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

a 1288.

1 Neen! ik roep den dag der opstanding tot getuige. ^a

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ

b 688, 1413.

2 Neen! ik roep de zichzelf beschuldigende ziel ^b tot getuige. 1357

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ

1357 De primaire beteekenis van *qijâmah* is slechts *verrijzenis*, en dus wordt met de opstanding hier de geestelijke opstanding der Arabieren bedoeld, als ook de groote Opstanding. De geestelijke verrijzenis van Arabië op het hooren van de stem van den Heiligen Profeet is hier vermeld als een getuigenis van de grootere opstanding. De *zichzelf beschuldigende ziel* verklaart dit, want die is het eerste teeken van geestelijk leven in den mensch. Met de zichzelf beschuldigende ziel wordt die toestand van den mensch bedoeld, wanneer hij zijn strijd tegen het kwade begint, zoodat zijn innerlijk ik hem er van beschuldigt, onrecht

Of, zijn
geheel
lichaams-
bouw.

3 Denkt de mensch, dat Wij zijn beenderen niet zullen verzamelen?

4 Ja! Wij zijn in staat zelfs zijn vingers volledig te maken. 1358

5 Neen! de mensch wenscht te logenstraffen wat vóór hem is.

6 Hij vraagt: Wanneer is de dag der opstanding?

7 Maar wanneer het gezicht verward is,

8 En de maan duister is,

9 En de zon en de maan vereenigd zijn, 1359

10 Zal de mensch te dien dage zeggen: Werwaarts te vluchten?

11 In geen deele! er zal geen toevluchtsoord zijn!

12 Bij uw Heer alleen zal te dien dage de rustplaats zijn.

13 De mensch zal te dien dage ingelicht worden omtrent wat hij vooruitgezonden en (wat) hij nagelaten heeft. 1360

14 Neen! de mensch is een bewijs tegen zichzelf,

15 Ofschoon hij zijn verontschuldigen aanbiedt. 1361

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَهُ
عِظَامَهُ ۝

بَلَىٰ قَدِيرِينَ عَلَىٰ أَنْ تُسَمِّيَ بَنَانَهُ ۝

بَلَىٰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۝

فَإِذَا بَرِقَ الصُّرُوفُ ۝

وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۝

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُوفُ ۝

كَلَّا لَا وَتَرَكَ ۝

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقْرُونَ ۝

يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ ۝

وَآخَرَ ۝

بَلَىٰ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۝

وَكَوْنُ الْفُلَىٰ مَعَادِيرَةٌ ۝

te hebben gedaan, als hij een booze daad begaan heeft. Dit is de eerste trap in den groei van het geestelijke leven in den mensch; de tweede of hoogere trap is die, welke de *ziel in rust* wordt genoemd (89 : 27), als het geestelijk leven zoo hoog ontwikkeld is, dat de mensch alle booze neigingen overwint en de strijd tegen het kwade ophoudt.

1358 In den bouw van zijn vingers ligt de meerderheid van den mensch. Het verzamelen van beenderen in het voorgaande vers moet men niet letterlijk opvatten, want elders wordt verklaard, dat de beenderen stof worden.

1359 D.i. beide worden duister. Sommige commentatoren zijn van meening, dat dit de teekenen van de nadering van den dood zijn.

1360 *Wat hij te voren gezonden heeft* beduidt de booze werken, die hij heeft gedaan en die hij niet heeft moeten doen; *wat hij nagelaten heeft* is de goede werken, die hij niet verricht heeft en die hij wel heeft moeten verrichten.

1361 „De mensch is een bewijs tegen zichzelf” beteekent, dat hij weet te onderscheiden wat goed en kwaad is; maar altijd *biedt hij verontschuldigen aan*, dat hij den rechten weg verlaten heeft en den slechten opgegaan is.

- 16 Beweeg er uw tong niet mede, om dien te verhaasten. 1362 لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۝
- 17 Waarlijk, op Ons (komt) het verzamelen daarvan en het reciteeren daarvan (neer). 1363 إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۝
- 18 Derhalve, wanneer Wij dien gereciteerd hebben, volg er dan het reciet van. فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۝
- 19 Vervolgens (komt) op Ons het verklaren daarvan (neer). 1364 ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۝
- 20 Neen! maar gij hebt dit leven lief, كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۝
- 21 En veronachtzaamt het hiernamaals. وَتَذُرُونَ الْآخِرَةَ ۝
- 22 (Sommige) aangezichten zullen te dien dage blinkend zijn, وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ۝
- 23 Naar hun Heer kijkende; إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۝
- 24 En (andere) aangezichten zullen te dien dage somber zijn, وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۝
- 25 Wetende dat een groote ramp op hen nedergebracht zal worden. تَطُنُّ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۝
- 26 Neen! wanneer die tot in de keel opstijgt, كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۝

1362 De voorgaande verzen spreken van den nood, die dengenen moet weder-
varen, die den verkeerden weg niet verlaten. Natuurlijk wijze verlangde de
Heilige Profeet het hun duidelijk te maken, en daarom was hij er zeer verlangend
naar, de waarschuwing onmiddellijk in duidelijkere woorden te geven. Vandaar
de in de daarop volgende verzen gemaakte vermeldingen, nl. dat het reciteeren
en het verzamelen van den geheelen Qoer-ân, benevens de doeltreffende verkla-
ring aan de tegenstanders zaken waren, die God besloten had te bewerkstelligen
en de Heilige Profeet moest op dien grond niet bezorgd zijn.

1363 Een duidelijker getuigenis dan dit kan er niet zijn, dat het verzamelen
van de verzen tot hoofdstukken en van de hoofdstukken tot één geheel een zaak
is, die — gelijk de Heilige Qoer-ân hier er op aanspraak maakt — evenals zijn
openbaring, geheel en al onder Goddelijke leiding door den Heiligen Profeet zelf
ten uitvoer zou worden gebracht. Het heilige Boek was dus van den beginne
aan bestemd om tot een geheel te worden gerangschikt en verzameld.

1364 De verklaringen die de Heilige Profeet gaf, geschiedde dus onder
Goddelijke leiding.

Of, too-
venaar.

27 En er gezegd wordt:
Wie zal een *medicijnmeester*
zijn? 1365

وَقِيلَ مَنْ عَرَّاقٌ ۖ

28 En hij is er zeker van,
dat het het (uur der) schei-
ding is,

وَوَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۖ

29 En de ramp (van dit
leven) wordt met de ramp
(van het hiernamaals) veree-
nigd;

وَأَتَّفَقَتِ السَّائِي بِالسَّائِي ۖ

30 Tot uw Heer zal te dien
dage het drijven zijn.

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَافِرُ ۖ

PARAGRAAF 2

De Dooden zullen opstaan

31 En hij nam de waarheid
niet aan, noch bad hij,

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ۖ

32 Maar hij noemde de
waarheid een leugen en
keerde zich om,

وَلَكِنَّ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۖ

33 Vervolgens ging hij
naar zijn volgers, met hoog-
moed heengaande.

ثُمَّ دَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَمْتَسِي ۖ

34 Wee over u en wee!

أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۖ

35 Nogmaals, wee over u
en wee! 1366

ثُمَّ أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۖ

36 Denkt de mensch, dat
hij vrijgelaten zal worden
om doelloos te zwerven? 1367

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۖ

37 Was hij niet een kleine
levenskiem in de zaadbe-
standdeelen,

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنَىٰ ۖ

38 Vervolgens was hij een
klonter bloed; en Hij schiep
(hem) en maakte (hem) vol-
maakt.

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَىٰ ۖ

39 En Hij maakte van hem
twee soorten, den mannelij-
ken en den vrouwelijken per-
soon.

فَجَعَلَ مِنْهُ الذَّكَرَ
وَالْأُنثَىٰ ۖ

40 Is Hij niet in staat leven
aan de dooden te geven.

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ

الْمَوْتَىٰ ۖ

1365 D.i. geen medicijnmeester kan hem dan genezen.

1366 Deze uitdrukking wordt herhaald om aan te toonen, dat hem een dubbele straf wacht: in dit leven en in het volgende.

1367 Dit vers vestigt de aandacht op den ernst van het leven op verantwoordelijkheid van den mensch voor zijn handelingen — een leer, die tegenwoordig ontkend wordt, gelijk het vroeger was door de Arabieren.

HOOFDSTUK LXXVI

DE MENSCH

(*Al-Insân of Ad-Dahr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 31 verzen)

Samenvatting:

- Par. 1. Het bereiken van volmaaktheid.
Par. 2. Een ander geslacht zal verwekt worden.

Algemeene opmerkingen:

HET vorige hoofdstuk toont de waarheid van de opstanding aan, die het geestelijk leven van den mensch beduidt, terwijl dit over het bereiken van volmaaktheid handelt, die het wezenlijke doel van dat leven is. Bijgevolg wordt het *De Mensch* genoemd, welke woorden in het eerste vers van het hoofdstuk voorkomen. Hier wordt aangetoond, dat er in het bereiken van volmaaktheid twee trappen zijn: de eerste trap is de volkomen onderdrukking van alle booze neigingen of de trap waarop de mensch zondeloosheid bereikt; dit is echter niet het doel, waarnaar de geestelijke reiziger moet streven. Het doel ligt nog veel verder: het is een steile bergweg, gelijk het elders genoemd en hier kort aangestipt wordt. De pelgrim moet de moeilijkste taken durven volbrengen en verbazingwekkende daden van opoffering op Gods weg verrichten. De meening, dat het een Medineesche openbaring is, is verkeerd.

PARAGRAAF 1

Het bereiken van Volmaaktheid

1—4. De schepping van den mensch en het uitduiden van den rechten weg. 5—16. De eerste trap van volmaaktheid, waarop het kwaad onderdrukt wordt. 17—22. De tweede trap van volmaaktheid, waarop de mensch stellig goed doet.

In naam van God den Weldadige, den Genadige.

1 Er kwam waarlijk een tijdruimte over den mensch, wanneer hij geen vermeldenswaardig ding was.

2 Waarlijk, Wij hebben den mensch uit een kleine levenskiem geschapen door veree-

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ آتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ

الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا ۝

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ

Of, hebben hem (boven de andere schepselen) gekozen.

Of, aannemen of verwerpen.

niging (der seksen): Wij zullen hem beproeven, en Wij hebben hem hoorende, ziende gemaakt.

3 Waarlijk, Wij hebben hem den weg gewezen: hij moge òf dankbaar òf ondankbaar zijn.

4 Waarlijk, Wij hebben voor de ongeloovigen ketenen en kluisters en een brandend vuur bereid.

5 Waarlijk, de rechtschapenen drinken uit een beker, waarvan het bijmengsel kamfer is, 1368

6 Een bron waaruit de dienaren Gods drinken; zij doen die een (schoone) strooming stroomen.

7 Zij vervullen de geloften en vreezen een dag, waarvan het kwaad zich heinde en ver zal verbreiden.

8 En zij geven uit liefde voor Hem voedsel aan den arme en den wees en den gevangene:

9 Wij spijsigen u slechts om Gods wil; wij wenschen van u geen belooning noch dankbetuigingen:

10 Waarlijk, wij vreezen van onzen Heer een rampzaligen kommervollen dag.

11 Derhalve zal God hen tegen het kwaad van dien dag beschermen en hen gemak en geluk doen vinden;

أَمْشَاجٌ ۖ تَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيْعًا
بَصِيْرًا ۝

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيْلَ إِمَّا شَاكِرًا
وَإِمَّا كَفُوْرًا ۝

إِنَّا آَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِيْنَ سَلَاسِلًا
وَآَعْلَآًا وَسَعِيْرًا ۝

إِنَّ الْآَبْرَارَ يَشْرَبُوْنَ مِنْ كَأْسٍ
كَانَ مِرْآَجُهَا كَأْفُوْرًا ۝

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُوْنَهَا
تَفْجِيْرًا ۝

يُوْفُوْنَ بِالتَّذٰرُءِ وَيَخَآفُوْنَ يَوْمَآ
كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيْرًا ۝

وَيُطْعَمُوْنَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حَبِيْبِهِ مَسْكِيْنًا
وَيَدْتِيْمًا وَآَسِيْرًا ۝

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيْدُ
مِنْكُمْ جَزَآءً وَآَلَا شُكُوْرًا ۝

إِنَّا نَخَآفُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمَآ عَبُوْسًا
فَمَطْرِيْرًا ۝

فَوَقَّهْمُ اللَّهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَ
لَقَّهْمُ نَصْرَةً وَسُوْرًا ۝

1368 Het woord *kāfoer*, dat in verband met den toestand der rechtvaardigen gebezigd wordt, is ontleend aan *kafr*, dat *bedekken* of *onderdrukken* beteekent; het slaat op de totale uitdooving der aardsche liefde en de volkomen onderdrukking van al de aardsche begeerten dergenen, die uit den beker der liefde voor God hebben gedronken. Dit is de eerste trap in de geestelijke ontwikkeling van den mensch, want eerst als de slechte neigingen van den mensch volkomen onderdrukt zijn, is hij in staat om op de hogere trappen der geestelijke volmaking te komen. Zondeloosheid is overeenkomstig den Heiligen Qoer-ān niet het doel der volmaking; zij is slechts de eerste trap op den weg, die naar dat doel leidt.

12 En hen beloonen, omdat zij geduldig waren, met een tuin en zijde,

13 Daarin achterover leunende op verheven rustbanken; zij zullen daarin noch noch ijzige koude zien.

14 En vlak boven hen (zullen) zijn schaduwen (zijn) en zijn vruchten zullen (hun) nabij worden gebracht, gemakkelijk te bereiken,

15 En zilveren vaten en bekens die van glas zijn, zullen rond hen worden gebracht,

16 (Doorzichtig als), glas, van zilver; zij hebben die gemeten naar een maat.

17 En hun zal daarin (uit) een beker te drinken worden gegeven, waarvan het bijmengsel gember zal zijn, 1369

18 (Uit) een bron daarin, Salsabil genaamd.

19 En om hen zullen nimmer in ouderdom veranderende knapen heengaan; a wanneer gij hen ziet, zult gij hen voor verstrooide parelen houden.

20 En wanneer gij daar kijkt, zult gij zegeningen en een groot koninkrijk zien.

21 Over hen zullen kleeden zijn van fijn groene zijde en dikke met goud doorweven zijde, en zij zullen met zilveren armbanden worden versierd, en hun Heer zal hen een reinen drank te drinken geven.

22 Waarlijk, dit is een belooning voor u, en uw inspanning zal vergolden worden.

وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۝

مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَسْرَابِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ۝

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ تَطَوُّفُهَا تَدْلِيلًا ۝

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ۝

قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ۝

وَيَسْقُونَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا رَنْجَبِيلًا ۝

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ۝

وَيُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ وَإِلَاقٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا ۝

وَإِذَا رَأَيْتَ نَمْرًا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَ مَلَكًا كَبِيرًا ۝

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُوبٍ خَضِرٌ وَ اسْتَبْرَقٌ زَوْجُهُمْ أَسَاوِرٌ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَمَهُمْ رَبُّهُمْ سَرَابًا طَهُورًا ۝

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيَكُمْ مَشْكُورًا ۝

a 52 : 24.

1369 Dit is de tweede trap in de geestelijke ontwikkeling van den mensch, wanneer hij, nadat de slechte neigingen onderdrukt zijn, de kracht (hier aangeduid door het woord *gember*) verkrijgt om de geestelijke hoogten te beklimmen.

PAR GRAAF 2

Een ander Geslacht zal verwekt worden

23 Waarlijk, Wij hebben den Qoer-ân tot u geopenbaard, (hem) bij gedeelten openbarende.

24 Derhalve, wacht geduldig op het oordeel van uw Heer, en gehoorzaam geen zondaar of ondankbare uit hun midden.

25 En gedenk aan den naam van uw Heer, des ochtends en des avonds;

26 En aanbid Hem gedurende een gedeelte van den nacht, en verheerlijk Hem gedurende (een) lang (gedeelte van den) nacht.

27 Waarlijk, dezen hebben het vergankelijke lief en veronachtzamen een smartelijken dag vóór hen.

28 Wij hebben hen geschapen en hun lichaamsbouw versterkt, en wanneer het Ons behaagt, zullen Wij door een verandering de gelijken van hen in hun plaats brengen.

29 Waarlijk, dit is een herinnering; en wie wil, neemt tot zijn Heer een weg.

30 En gij wilt niet, behalve als God wil; 1370 waarlijk, God is Wetend, Wijs;

31 Hij doet wien Hij wil, in Zijn genade ingaan; en (aangaande) de onrechtvaardigen, voor hen heeft Hij een pijnlijke kastijding bereid.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ
تَنْزِيلًا ۝

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعْ
مِنْهُمْ إِنَّمَا أَوْكْفُورًا ۝

وَأذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ
لَيْلًا طَوِيلًا ۝

إِنَّ هَذَا لَأَنْ يُجِئُونَ الْعَاجِلَةَ وَ
يَذُرُونَ وَرَأَاهُمْ يَوْمًا تَقِيلاً ۝

نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ
وَإِذَا أِشْتَأْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ۝

إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ
إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ
وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

1370 Zooals het verband duidelijk aantoont, wordt hier gesproken van de geloovigen; het vorige vers verklaart: *wie wil, neemt tot zijn Heer een weg*, en het hierop volgende heeft betrekking op de geloovigen, in de woorden: *Hij doet wien Hij wil in Zijn genade ingaan*. Het beteekent, dat ware en oprechte geloovigen zich zoo volkomen aan den Goddelijken wil hebben onderworpen en zoo volkomen gelaten zijn, dat zij geen eigen begeerte hebben en al hun begeerten in overeenstemming zijn met Gods welbehagen.

HOOFDSTUK LXXVII
ZIJ DIE GEZONDEN ZIJN
(Al-Moersalât)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 50 verzen)

Samenvatting:

Par. 1, 2. Gevolgen van het verwerpen.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk is als het ware een aanvulling van het voorgaande, want, terwijl daarin aangetoond is, hoe de rechtschapenen tot volmaaktheid komen — zijnde degenen die de boodschap aangenomen hebben — wordt hier het lot van de verwerpers duidelijk aangetoond. Zij die gezonden zijn de apostelen, en het verwerpen van hun boodschap brengt slechte gevolgen mee. Aan dat woord, dat in het eerste vers voorkomt, ontleent dit Hoofdstuk zijn titel.

PARAGRAAF 1

Gevolgen van het verwerpen

1—6. Apostelen worden gezonden om sommigen te reinigen en anderen te waarschuwen. 7—40. De verwerpers worden gestraft.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

a 1101.

1 Beschouw ^a degenen die met goedheid gezonden zijn.

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۝

2 En degenen die het kaf verdrijven,

فَالْعَصْفِ عَصْفًا ۝

Of, leven geeft, leven gevende.

3 En degenen die *(het zaad der goedheid)* wijd en zijd verspreiden,

وَالنَّشْرِتِ نَشْرًا ۝

4 En degenen die een onderscheiding maken,

فَالْفُرْقَاتِ فُرْقًا ۝

5 En degenen die de herinnering gaven,

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ۝

6 Om te reinigen en te waarschuwen. 1371

عُدْرًا أَوْ نُذْرًا ۝

1371 Er wordt tegen de tegenstanders van den Heiligen Profeet gezegd, dat zij overwegen moeten, hoe de waarheid door de vroegere profeten werd verspreid. In het eerste vers wordt er van hen melding gemaakt als *degenen die met*

Of, haar
licht zullen
verliezen.

7 Waarlijk, datgene waar-
mede gij bedreigd zijt, moet
geschieden.

8 En wanneer de sterren
haar sporen vernietigd zullen
hebben,

9 En wanneer de hemel
vaneen is gescheurd,

10 En wanneer de bergen
als stof weggevoerd zijn,

11 En wanneer er gemaakt
wordt, dat de apostelen hun
bestemden tijd bereiken,

12 Tot welken dag is de tijd
vastgesteld?

13 Tot den dag der beslis-
sing.

14 En wat zal u doen begrij-
pen, wat de dag der beslissing
is?

15 Wee te dien dage over de
verwerpers.

16 Hebben Wij de vroegere
geslachten niet verdelgd?

17 Vervolgens hebben Wij
de latere geslachten hen doen
volgen.

18 Alzoo zullen Wij de
schuldigen behandelen.

19 Wee te dien dage over
de verwerpers.

20 Hebben Wij u niet uit
verachtelijk water gescha-
pen?

21 En Wij plaatsten het op
een veilige rustplaats,

22 Tot een bestemden tijd,

23 En Wij meten het af —
hoe uitnemend zijn Wij in het
afmeten (van dingen).

24 Wee te dien dage over
de verwerpers.

إِنَّمَا تُوْعَدُونَ لَوَاقِعٌ ۝

فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ۝

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝

وَإِذَا الْجِبَالُ سُفِّتْ ۝

وَإِذَا الرُّسُلُ أُقْتَتَتْ ۝

إِلَّآئِي يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۝

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْفَصْلِ ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

أَلَمْ تَهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ۝

ثُمَّ تُتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝

كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝

إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ۝

فَقَدَرْنَا لَكُمْ قِيَمَةَ الْقَدَرُونَ ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

goedheid gezonden zijn; in het tweede als degenen die het kaf van de valsheid verdrijven; in het derde als degenen die het zaad der goedheid wijd en zijd verspreiden of leven aan de doode aarde geven; in het vierde als degenen die ten slotte een onderscheiding tot stand brengen tusschen de waarheid en de valsheid en als degenen die de herinnering geven, opdat de eene partij gezuiverd en de andere gewaarschuwd zal worden.

25 Hebben Wij niet de aarde tot zich doen samen-trekken

26 De levenden en de dooden,

27 En daarop verheven bergen gemaakt en u zoet water te drinken gegeven?

28 Wee te dien dage over de verwerpers.

29 Ga heen naar wat gij een leugen hebt genoemd.

30 Ga heen naar de bedekking met drie takken. ¹³⁷²

31 Noch de koelte der schaduw hebbende, noch tegen de vlam batende.

32 Waarlijk, zij schieten vonken af als *paleizen*.

33 Als waren zij *geelbruine kemels*.

34 Wee te dien dage over de verwerpers.

35 Dit is de dag, waarop zij niet zullen spreken.

36 En hun geen vergunning zal worden gegeven, zoodat zij verontschuldigen aanbieden.

37 Wee te dien dage over de verwerpers.

38 Dit is de dag der beslissing: Wij hebben u en de ouden verzameld.

39 En indien gij een plan hebt, smeedt (nu) een plan tegen mij.

40 Wee te dien dage over de verwerpers.

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝

أَحْيَاءَ وَ أَمْوَاتًا ۝

وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَايِخًا وَ
أَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

أَنْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝

أَنْطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي تَلْكَ شُعَبٍ ۝

لَا ظِلِيلٍ وَ لَا يُغْنِي مِنَ النَّارِ ۝

إِنهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ۝

كَأَنَّهُ جَمَلٌ صَفَرٌ ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطُقُونَ ۝

وَ لَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

هَذَا يَوْمُ الْقَضِ جَمْعُنَاكُمْ وَ الْأَوَّلِينَ ۝

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۝

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

Of, groote
boomen.
Of, ge'le
palm-
boomen.

1372. Met de drie takken der bedekking van vuur worden hoogstwaarschijnlijk de in de daarop volgende verzen vermelde kenmerken bedoeld, nl. dat zij geen schaduw geven en niets tegen de vlammen baten en zelf vonken afschieten. De vonken worden vergeleken bij *qasr*, d.i. *paleizen*, en bij *geelbruine kemels*; dit beteekent, dat de buitensporige liefde voor deze dingen ten dage der opstanding de gedaante van zulke vonken zullen aannemen.

PARAGRAAF 2

Gevolgen van het verwerpen

41 Waarlijk, de rechtschapenen zullen in schaduwen en (te midden van) bronnen zijn.

42 En vruchten, zooals zij (die) begeeren.

43 Eet en drink welgevallig om wat gij gedaan hebt.

44 Waarlijk, aldus beloonen Wij degenen die het goede doen.

45 Wee te dien dage over de verwerpers.

46 Eet en geniet voor een korten tijd; waarlijk, gij zijt schuldig.

47 Wee te dien dage over de verwerpers.

48 En wanneer er tot hen wordt gezegd: Buig u neder, buigen zij zich niet neder.

49 Wee te dien dage over de verwerpers.

50 In wat aankondiging zullen zij dan na dezelve gelooven?

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٥١﴾

وَفَوَاحِشَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٢﴾

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا لَكُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٥﴾

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اذْكُرُوا مَا كُنْتُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٥٨﴾

وَيَلُّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٥٩﴾

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

HOOFDSTUK LXXVIII

DE AANKONDIGING

(An-Naba')

GEOPENBAARD TE MEKKA
(2 paragrafen en 40 verzen)

Samenvatting:

Par. 1, 2. De dag der beslissing.

Algemeene opmerkingen:

DAAR de kastijding der ongeloovigen zeker is, vragen zij, wanneer die zal komen. Deze kastijding is de *Aankondiging*, waaraan dit hoofdstuk zijn naam ontleent en die het thema daarvan vormt.

PARAGRAAF 1

De Dag der Beslissing

1—5. De aankondiging. 6—16. De aan den mensch geschonken weldaden. 17—20. Teekenen van den dag der beslissing. 21—30. De hel.

DEEL XXX

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Waaromtrent vragen zij elkander?

2 Omtrent de *grote aankondiging*,¹³⁷³

3 Waarover zij verschillen?

4 Neen! zij zullen weldra weten;

5 *Neen!* neen! zij zullen spoedig weten.

6 Hebben Wij niet de aarde tot een effen uitgestrektheid gemaakt?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مَهْدًا

Of, gewichtige boodschap.

Ar. nog-maals.

1373 Deze *grote aankondiging* is de voorspelling aangaande de volslagen nederlaag der tegenstanders van den Heiligen Profeet; zie 38 : 67. Sommige commentatoren zijn van meening, dat die woorden den Heiligen Qoer-ân aanduiden, andere het profetschap van Moehammad en weer andere den dag der opstanding.

Of, pinnen
of staken.

7 En de bergen als *uitsteeksels* (daarop) ?

وَالْجِبَالِ أَوْ تَأْدَاةٍ ۝

8 En Wij hebben u in paren geschapen,

وَوَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝

9 En Wij hebben (u) uw slaap tot rust gemaakt,

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝

10 En Wij hebben den nacht tot een bedekking gemaakt,

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝

11 En Wij hebben den dag gemaakt voor het zoeken van levensonderhoud.

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝

12 En Wij hebben boven u zeven sterken gemaakt,

وَبَيَّنَّا فَوْقَكُمْ سَبْعَ إِسْدَادٍ ۝

13 En Wij hebben een schitterende lamp gemaakt, ¹³⁷⁴

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ۝

14 En Wij zenden uit de wolken water neder, zich hevig uitstortend,

وَ أَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً نَبَّاجًا ۝

15 Opdat Wij daarmede koren en kruiden zullen voortbrengen,

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا ۝

16 En dichte en weelderige tuinen.

وَجَدَّتِ الْغَائِيَّاتُ ۝

17 Waarlijk, de dag der beslissing is (een) bestemde (dag):

إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝

18 De dag waarop op de bazuin zal worden geblazen, a en gij zult in scharen komen.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ نَمَاتُؤُنْ أَتْرَابًا ۝

19 En de hemel zal worden geopend, zoodat die al openingen zal zijn,

وَوُتِّعَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝

20 En de bergen ^b verwijderd zullen worden, zoodat zij als een luchtspiegeling zullen worden.

وَسُدَّتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سُرَابًا ۝

21 Waarlijk, de hel ligt in hinderlaag,

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝

22 Een toevluchtsoord voor de buitensporigen,

لِلظَّالِمِينَ مَا بَأْسًا ۝

23 Daarin wonende gedurende lange jaren. ¹³⁷⁵

لِلْمُتَشِينِ فِيهَا أَحْقَابًا ۝

1374 De *zeven sterken* van het voorgaande vers zijn klaarblijkelijk de zeven hoofdplaneten van het zonnestelsel, terwijl de woorden *boven u* duidelijk aantoonst, dat de aarde zelf tot de zelfde klasse behoort; de zon, het middelpunt van het zonnestelsel, wordt in de woorden *een schitterende lamp* vermeld.

1375 *Hoegoeb*, waarvan *ahqáb* het meervoud is, duidt aan: *tachtig jaren* of *zeventig jaren* of *een jaar* of *jaren* of *een lange tijd*. In welke beteekenis men het woord ook bezigt, het laat geen twijfel over, dat de kastijding der hel niet

24 Zij zullen daarin koelte
noch drank smaken,

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝

25 Maar ziedend en ijzig
koud water,

إِلَّا حَيْبًا وَغَسَاقًا ۝

26 Een vergelding overeen-
stemmende (met hun zon-
den).

جَزَاءً وَفَاتًا ۝

27 Waarlijk, zij vreesden de
rekening niet,

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝

28 En noemden Onze mede-
deelingen een leugen, (de
waarheid) een leugen noe-
mende.

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَذِبًا ۝

29 En Wij hebben elk ding
in een boek opgeteekend;

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝

30 Derhalve, smaak! want
Wij zullen niets dan kastijding
tot u bijvoegen.

فَذُوقُوا الْعَذَابَ لَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝

Of, het op-
teekends.

PARAGRAAF 2

De Dag der Beslissing

31—36. Belooning van de geloovigen. 37—39. God is de eenige toe-
vlucht. 40. De ongeloovigen zullen berouw hebben.

31 Waarlijk, voor de recht-
schapenen is succes,

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝

32 Tuinen en wijngaarden,

33 En degenen die de
frischheid der jeugd vertoo-
nen, ^a gelijken in leeftijd,

حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝

34 En een *reine* beker.

وَكُوعًا مِّنْ أَمْثَالِهَا ۝

35 Zij zullen daarin geen
ijdele woorden noch eenig
liegen hooren.

وَكَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝

36 Een belooning van uw
Heer, een gift overeenkomstig
een rekening:

لَا يَسْعَوْنَ فِيهَا الْعُزَّاءَ وَلَا يَسْتَأْذِنُونَ ۝

37 De Heer van de hemelen
en de aarde en wat tusschen
beide is, de Weldadige God;
zij zullen Hem niet kunnen
aanspreken.

جَزَاءً مِّنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ۝

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۝

الَّذِينَ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۝

a 1181.
Of, volle

voor onbepaalden tijd zal voortduren. Het gebruik van een woord, dat een beperkte tijdruimte in het geval van de straf der hel aanduidt, terwijl zoo'n woord nooit gebezigd wordt met betrekking tot de gelukzaligheid van het hemelsche leven, toont duidelijk aan, dat er aan het laatste geen einde zal komen, terwijl dat wel het geval zal zijn met het eerste.

38 De dag waarop de geest en de engelen in gelederen zullen staan; ¹³⁷⁶ zij zullen niet spreken, behalve hij wien de Weldadige God (het) vergunt en die spreekt wat recht is.

39 Dat is de gewisse dag; derhalve, wie wil, zoeke zijn toevlucht tot zijn Heer.

40 Waarlijk, Wij hebben u voor een nabije kastijding ge-waarschuwd: den dag waarop de mensch zal zien wat zijn beide handen vooruitgezonden hebben en (waarop) de onge-loovigen zeggen zullen: O, dat ik stof ware!

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝

ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَاءًا ۝

إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكُفْرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

1376 De geest (*roeh*) duidt hier die rechtschapen dienaren Gods aan, die anderen voorspreken.

HOOFDSTUK LXXIX

ZIJ DIE SPANNEN

(An-Nâzi'ât)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(2 paragrafen en 46 verzen)

Samenvatting:

Par. 1. De groote beving.

Par. 2. De groote ramp.

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn naam aan de beschrijving van de geloovigen als degenen, die ten einde *spannen*. Dit doelt op de latere oorlogen en het spannen van bogen, en duidt dus aan, dat de val der ongeloovigen, de beslissing over hen, waarover het vorige hoofdstuk handelt, in oorlogen zou worden bewerkstelligd. Het lot van Faraö, die verdronken werd toen hij de Israëlieten vervolgde, wordt vermeld, terwijl de tweede paragraaf, na wederom van de Goddelijke weldaden gewag te hebben gemaakt, van de zekerheid der straf zoowel in het hierna- maals als in dit leven spreekt.

PARAGRAAF 1

De groote Beving

1—14. De macht van den vijand zal in den oorlog worden gebroken.
15—26. Een les in het lot van Faraö.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

a 1101.

1 Beschouw ^a degenen die
ten einde spannen,

وَالَّذِينَ عَرَفُوا ۝

2 En degenen die levendig
voortgaan,

وَالَّذِينَ كَانُوا يُسَبِّحُونَ ۝

3 En degenen die gezwind
loopen,

وَالَّذِينَ كَانُوا يُسَبِّحُونَ ۝

4 En degenen die vooraan
zijn, vooruitlopende.

وَالَّذِينَ كَانُوا يُسَبِّحُونَ ۝

5 Dan degenen die de zaak
regelen, ¹³⁷⁷

وَالَّذِينَ كَانُوا يُسَبِّحُونَ ۝

1377 Het begin van de eerste Mekkaansche soera's maakt zeer dikwijls een profetische toespeling op latere Medineesche gebeurtenissen, het plaats grijpen waarvan dus als een bewijs van de waarheid dier vermeldingen diende. *Degenen die ten einde spannen* zijn de boogschutters; *degenen die levendig voort-*

Of, voorbe-
reiders zich
voor den
oorlog
voorberei-
den.

6 De dag waarop de bevende zal beven,

7 Wat naderhand geschieden moet, zal daarop volgen.
1378

8 Harten zullen te dien dage hevig kloppen,

9 (Terwijl) hun oogen nedergeslagen zijn.

10 Zij zeggen: Zullen wij waarlijk tot (onzen) eersten toestand worden teruggebracht?

11 Wat! wanneer wij verrotte beenderen zijn?

12 Zij zeggen: Dit zou dan een schade veroorzakende wederkeer zijn.

13 Maar het zal slechts een enkele kreet zijn,

14 Wanneer zie! zij zullen wakker zijn.

15 Is het verhaal van Mozes niet tot u gekomen?

16 Toen zijn Heer hem in de heilige vallei *Toewâ* ^a toeriep:

17 Ga tot Faraö; waarlijk hij is buitensporig geworden;

18 En zeg: Hebt gij (een verlangen) om u te reinigen:

19 En ik zal u tot uw Heer leiden, opdat gij zult vreezen.

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝

تَتَّبِعَهَا الرَّادِفَةُ ۝

تُلُوبُ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝

أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۝

يَقُولُونَ ۝ إِنَّا لَنَرُدُّوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ۝

عَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ۝

قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۝

فَلَيْسَ لَهُ نَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ۝

فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۝

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝

إِذْ هَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ۝

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَى أَنْ تَزَكَّى ۝

وَ أَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى ۝

a 20 : 12.
Of, twee-
maal.

gaan zijn de pijlen; degenen die gezwind loopen en vooruitloopen zijn de paarden en degenen die de zaak regelen zijn of de engelen of de leiders, die macht hebben, daar de zaak, zooals de daarop volgende verzen aantoonen, ongetwijfeld de overwinning der Moeslims en de nederlaag van den vijand is. Deze woorden kunnen echter ook op geestelijke vooruitgang slaan, of in het algemeen op succes in welke zaak ook; in het eerste geval zijn de spanners dan degenen, die zich uit zijn lusten trekken, en levendig voortgaan tot God (vs. 2) en zoo verder; in het tweede geval is de eerste trap die, waarop men zich in een zaak verdiept (van *gharg*, dat *zinken* beteekent); de tweede is die, waarop men ze blijmoedig aanpakt, en de derde is die, waarop men snel handelt; ten gevolge daarvan loopen zulke personen anderen vooruit (vs. 4) en zijn zij in staat om hun zaken te leiden (vs. 5).

1378 Het beven der aarde duidt de groote bewegingen aan, die plaats grijpen, voordat de verandering tot stand wordt gebracht, en wat naderhand geschieden moet is het gevolg of de ondergang der tegenstanders en de overwinning der geloovigen.

20 En hij toonde hem het machtige teeken;

وَوَرَدَ الْوَيْلَةَ الْكُبْرَى ۝

21 Maar hij verwierp (de waarheid) en gehoorzaamde niet;

بِكُفْرَانٍ وَعَصَى ۝

22 Vervolgens keerde hij haastig terug,

ثُمَّ أَذْبَرَ يَسْعَى ۝

23 En verzamelde (mensen) en riep uit,

فَحَشَرَ فَنَادَى ۝

24 En zei: Ik ben uw Heer, de Allerhoogste.

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى ۝

25 Maar God greep hem aan met de straf van het hiernamaals en van het vorige leven.

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأُخْرَى وَالْأُولَى ۝

26 Waarlijk, hierin is een les voor hem die vreest.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَى ۝

PARAGRAAF 2

De groote Ramp

27—33. Goddelijke weldaden aan den mensch. 34—41. De komst van een ramp. 42—46. Het uur der belissing.

27 Zijt gij de sterkere in schepping of de hemel? Hij heeft die gemaakt.

ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاءُ
بَنَاهَا ۝

28 Hij heeft zijn hoogte hoog verheven en dien in een rechten staat geplaatst.

رَفَعَهُ سَمَكِيًّا فَسَوَّيَاهَا ۝

29 En Hij heeft zijn nacht duister gemaakt en zijn licht voortgebracht.

وَاعْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۝

30 En de aarde, die heeft Hij daarna uitgespreid.

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۝

31 Hij heeft daaruit haar water en haar weide voortgebracht.

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ۝

32 En de bergen, die heeft Hij hecht gemaakt,

وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ۝

33 Een voorziening voor u en voor uw vee.

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۝

34 Maar wanneer de groote overheerschende ramp ¹³⁷⁹ komt;

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَى ۝

1379 De overheerschende ramp is zoewel op de omverwerping van de macht der tegenstanders in dit leven van toepassing, als op hun straf in het leven hiernamaals.

35 De dag waarop de mensch zich datgene zal herinneren, waarnaar hij gestreefd heeft,

36 En de hel voor hem, die ziet, onthuld zal worden.

37 En wat hem betreft, die buitensporig is,

38 En het leven dezer wereld verkiest,

39 Dan waarlijk, de hel — dat is (zijn) woning.

40 En wat hem betreft, die in het aanzijn zijns Heeren vreest te staan en de ziel in (haar) lage begeerten bedwingt,

41 Dan waarlijk, de tuin — dat is (zijn) woning.

42 Zij vragen u over het uur, *verwaarts de bestemming* daarvan is?

43 Waarover? Gij zijt iemand om daaraan te herinneren.

44 Tot uw Heer is het doel daarvan.

45 Gij zijt slechts een waarschuwer tot hem, die het vreest.

46 Ten dage als zij het zien, zal het zijn, of zij niet langer gebleven waren dan het laatste gedeelte van een dag of het eerste gedeelte daarvan.

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ۝

وَبُورَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى ۝

فَأَمَّا مَنْ طَغَى ۝

وَأَنزَلَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ۝

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى

النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ۝

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ۝

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۝

فِيمَا أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ۝

إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ۝

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَعْشَاهَا ۝

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا

إِلَّا عَشِيرَةً أَوْ ضُحَاهَا ۝

Of, wan-
neer het
geschieden.

HOOFDSTUK LXXX

HIJ FRONSTE

(*'Abasa*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(42 verzen)

Igemeene opmerkingen:

Aanvangende met een treffend voorval betreffende hoe een blinde den Heiligen Profeet in de rede viel, toen deze een gesprek voerde met sommige van de hoofden der Qoereisjieten en hoe *hij* door deze stoornis zijn voorhoofd *fronste* — vandaar de titel van dit hoofdstuk, — verklaart dit hoofdstuk inderdaad, dat die arme en nederige volgelingen, die de waarheid hadden aangenomen, tot grootheid zouden worden verheven en dat de Heilige Profeet zich dus niet bezorgd moest maken, indien hoogstaande personen niet naar zijn boodschap luisterden, want terwijl deze nederige Moeslims tot hooge rangen verheven zouden worden, zouden de hoogstaande personen die de boodschap verwierpen, worden verlaagd. Dit hoofdstuk spreekt dus van de grootheid, waartoe de Heilige Qoer-ân zijn volgers zou verheffen en van zijn veroveringen in de verre toekomst.

PARAGRAAF 1

1—10. De Heilige Profeet kijkt fronsend naar den blinde. 11—16. Zij die de waarheid aannemen, zullen verhoogd worden. 17—32. Goddelijke zegeningen aan den mensch. 33—42. De verdoovende kreet.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Hij fronste en keerde den rug,

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۖ

2 Omdat de blinde man tot hem kwam. ¹³⁸⁰

أَنَّ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۖ

3 En wat zou u doen weten, dat hij zich reinigen zou,

وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يَسْرَأِي ۖ

1380 De blinde man was Ibn-i-Oemm-i-Maktoem (Abdoella, de zoon van Sjoeraih), die tot den Heiligen Profeet kwam, toen deze de leerstukken van den Islâm aan een bijeenkomst, bestaande uit de leiders van de Qoereisjieten, uitzette, hopende dat dit gesprek met hoogstaande menschen een einde zou maken aan de moeilijkheden, waarin de Islâm verkeerde. De *blinde man* viel den Heiligen Profeet in de rede; hij vroeg om onderricht te worden in wat God had geopenbaard. De Heilige Profeet nam hem deze ongelegen onderbreking kwalijk — *hij fronste en keerde den rug*, — waarop hij deze openbaring ontving.

4 Of herinnerd zou zijn
zoodat de herinnering hem
nut zal doen?

5 Wat hem betreft, die
zich vrij van behoefte acht,

6 Tot hem richt gij u.

7 En geen blaam rust op
u, indien hij zich niet reinigt.

8 En wat hem betreft, die
hard strijdende tot u komt,

9 *En* vreest,

10 Zult u van hem af-
wenden?

11 Neen! waarlijk, hij is
(een bron van) verhevenheid.

12 Derhalve, laat hem die
wil, er acht op slaan.

13 In geëerde boeken,

14 Verheven, gereinigd,

15 In de handen van schrij-
vers,

16 Edel, deugdzaam. ¹³⁸¹

17 Vervloekt zij de
mensch! hoe ondankbaar is
hij!

18 Uit wat ding heeft Hij
hem geschapen?

19 Uit een kleine levens-
kiem; Hij heeft hem gescha-
pen en hem *macht* gegeven.

20 En (aangaande) den
weg — Hij heeft dien (hem)
gemakkelijk gemaakt,

21 Vervolgens laat Hij hem
sterven en wijst hem een graf
toe,

22 Vervolgens, wanneer
het Hem behaagt, zal Hij
hem opwekken.

23 Neen! maar hij heeft
niet gedaan wat Hij hem ge-
bood.

أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۝

أَمَّا مِنْ اسْتَقْنَى ۝

فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَى ۝

وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَلِي ۝

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۝

وَهُوَ يَخْشَى ۝

فَأَنْتَ عَنْهُ تَلْفَى ۝

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۝

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝

مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۝

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝

فُتِلَ الْإِنْسَانَ مَا كَفَرَهُ ۝

مِنْ أَيْ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝

مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ۝

ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ۝

ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝

ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝

كَلَّا لِنَبَأِ يَقُضِ مَا أَمَرَهُ ۝

Ar. en hij.

Of, maar
een maat
geschapen.

1381 De zes verzen, van het 11de tot en met het 16de, zijn inderdaad een troost voor den Heiligen Profeet, want de eerste tien verzen bevatten de wenk, dat de leiders zich niet aan zijn waarschuwing zouden storen of zijn boodschap zouden aannemen, en dat hij zich daarom tot de armen moest wenden, die door den Heiligen Qoer-ân tot grootheid zouden worden verheven.

24 Derhalve, laat den mensch naar zijn voedsel kijken,

25 Dat Wij het water nedergieten, (het) in overvloed nedergietende,

26 Vervolgens slijten Wij de aarde vaneen, (haar) vaneensplijtende,

27 En Wij laten daarop het graan groeien,

28 En druiven en klaver,

29 En den olijf en den palm,

30 En dicht met boomen beplante tuinen,

31 En vruchten en weide,

32 Een voorziening voor u en voor uw vee.

33 Maar wanneer de verdoovende kreet komt,

34 De dag waarop een mensch vluchten zal van zijn broeder,

35 En zijn moeder en zijn vader,

36 En zijn echtgenoot en zijn zonen

37 Ieder mensch van hen zal te dien dage een zaak hebben, die hem zal bezighouden.

38 (Vele) aangezichten zullen te dien dage blinkend zijn,

39 Lachende, blijde.

40 En op (vele) aangezichten zal te dien dage stof zijn,

41 Duisternis zal hen bedekken.

42 Dezen zijn degenen die ongeloofigen zijn, de verdorvenen.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۖ

إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبَابًا ۖ

ثُمَّ سَفَقْنَا الْأَرْضَ سَفْقًا ۖ

فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۖ

وَوَعْبًا وَقَضْبًا ۖ

وَزُرَيْجُونَ وَتَخْلًا ۖ

وَإِذْ أَخْبَرْنَا الْغَلْبَاءَ ۖ

وَوَالِكِهِنَّ وَابْنًا ۖ

مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۖ

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةُ ۖ

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۖ

وَأُصْرِهِ وَآيِيهِ ۖ

وَصَاحِبَتِهِ وَوَدَيْهِ ۖ

لِكُلِّ امْرَأَةٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهَا ۖ

وَوَجْوهٌ يُّوْمِئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۖ

ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۖ

وَوَجْوهٌ يُّوْمِئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۖ

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۖ

أُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرَةُ الْفٰجِرَةُ ۖ

Ar. (vele)
aangezichten,
op
hen.

HOOFDSTUK LXXXI

HET OPVOUWEN

(*At-Takwîr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(29 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk, waarvan de titel ontleend is aan de in het eerste vers gemaakte vermelding van het *opvouwen* der zon, voorspelt ook de grootheid, waartoe de Islâm zou komen en van de volslagen mislukking van allen tegenstand daaraan. Het spreekt van vele dingen, die tijdens het leven van den Helligen Profeet plaats grepen, maar tevens bevat het vele zinspelingen op de verre toekomst en maakt melding van dingen, waarvan wij duidelijk in onzen tijd getuigen. Het gevolg van al wat er verklaard wordt, is, dat de definitieve overwinning van den Islâm in Arabië, en door Arabië op de geheele wereld, de grootste van alle zekerheden is. Evenals het vorige hoofdstuk is het een der eerste openbaringen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Wanneer de zon opgevouwen wordt,

2 En wanneer de sterren duister worden,

3 En wanneer de bergen verwijderd worden,

4 En wanneer de kameelen verlaten worden,

5 En wanneer er gemaakt wordt, dat de wilde dieren uittrekken,

6 En wanneer de zeeën in brand gestoken worden,

7 En wanneer de menschen vereenigd worden,

8 En wanneer de levend begravene gevraagd wordt:

9 Om welke zonde zij gedood werd,

10 En wanneer de boeken verspreid worden,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝

وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۝

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ۝

وَإِذَا الْعُشُورُ عُطِّلَتْ ۝

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝

وَإِذَا النُّفُوسُ سُورِجَتْ ۝

وَإِذَا الْمَوْدَّةَ سِيلَتْ ۝

يَا أَيُّ ذُنُوبِ قَبِيْلَتِكَ ۝

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۝

Of, er gemaakt wordt dat de steden opzwellen.

11 En wanneer de hemel zijn bedekking verwijderd heeft,

12 En wanneer de hel ontstoken wordt,

13 En wanneer de tuin nabij gebracht wordt, ¹³⁸²

14 (Dan) zal iedere ziel weten, wat zij bereid heeft.

15 Maar neen! ik roep degenen die terugkeeren tot getuige, ^a

a 1268.

16 Die hun loop volgen en zich verbergen, ¹³⁸³

17 En den nacht, wanneer die heengaat,

18 En den ochtend, wanneer die gloort,

19 Waarlijk, het is het woord van een geëerden Apostel,

20 Den bezitter van kracht, hebbende een aanzienlijke plaats bij den Heer des troons,

21 Iemand (om) gehoorzaamd (te worden), en getrouw in wat (hem) is toevertrouwd. ¹³⁸⁴

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُجِرَتْ ۝

وَإِذَا الْجِبَّةُ أُزْلِفَتْ ۝

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝

فَلَا أُقْسِمُ بِالْحُسْنِيِّ ۝

الْجَوَارِ الْكُنَّيْسِ ۝

وَالْيَلِيلِ إِذَا عَسَسَ ۝

وَالصُّبْحِ إِذَا انْتَفَسَ ۝

إِنَّكَ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۝

1382 De eerste twee verzen zeggen ons, dat de oude orde veranderd zal worden en plaats zal maken voor een nieuwe; het 3de vers spreekt van de verwijdering van alle hinderpalen; het 4de bevat een voorspelling aangaande de latere dagen, als men in plaats van kameelen andere vervoermiddelen gebruikt; het 5de, 6de en 7de houden verband met den vooruitgang der beschaving; het 10de spreekt, evenals het 11de, van de verspreiding van kennis, terwijl het 12de en 13de ons zeggen, dat de hel en de hemel nabij worden gebracht. Sommige van deze profetische verklaringen zijn in onzen tijd duidelijk in vervulling gegaan, terwijl de andere in overdrachtelijken zin kunnen worden opgevat; uit dat alles volgt, dat *het is het woord van een geëerden Apostel*.

1383 Men neemt gewoonlijk aan, dat dit een beschrijving is van de sterren, en het terugkeeren en zich verbergen daarvan worden opgevat in dezen zin, dat de ster van de tegenstanders ondergaat, wat ook de uiteindelijke overwinning van de waarheid beteekent. Die woorden kunnen echter ook de tegenstanders zelf aanduiden, die de waarheid bestrijden, gelijk de sluipende duivel.

1384 De geëerde Apostel, iemand om gehoorzaamd te worden, de getrouwe in wat hem is toevertrouwd, is niemand anders dan de overbrenger van de Goddelijke boodschap, en de gegeven beschrijving is zoowel op den Heiligen Profet Moehammad als op den engel Gabriël van toepassing.

22 En uw metgezel is niet bezeten.

23 En inderdaad heeft hij zich op den helderen gezichteinder gezien, 1385

24 Noch is hij een hardnekkige verberger van het ongeziene.

25 Noch is het het woord van den vervloekten duivel; 1386

26 Werwaarts zult gij dan gaan?

27 Het is slechts een herinnering voor de volkeren,

28 Voor hem onder u, die recht wenscht te gaan.

29 En gij wilt niet, behalve als God wil, a de Heer der werelden.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۝

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۝

وَمَا هُوَ عَلَى الْعَيْبِ بِضَنِيذٍ ۝

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ۝

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۝

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ

رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝

a 1370.

1385 „De Hellige Profeet heeft zich op den helderen gezichteinder gezien” heeft betrekking op den luister van zijn licht, waarvoor vgl. 53 : 7.

1386 D.i. dit zijn niet de gissingen van een waarzegger

HOOFDSTUK LXXXII

' HET VANEENSPLIJTEN (Al-Infjâr)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(19 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de in de eerste verzen gemaakte vermelding betreffende *het vaneensplijten* van den hemel. Het is als het ware een aanvulling van het vorge hoofdstuk; want terwijl dat hoofdstuk, na van zekere teekenen melding te hebben gemaakt, de gevolgtrekking maakt, dat de Islâm ten slotte de overwinning zou behalen, gewaagt dit in zijn eerste verzen van die overwinning en spreekt het als een gevolg van die overwinning ook van de volslagen machteloosheid, waarin de tegenstanders zouden verkeerden, en vestigt inzonderheid de aandacht op de onveranderlijke wet, volgens welke iedere daad haar vrucht afwerpt.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

Of. wolk.

1 Wanneer de *hemel* vaneen zal zijn gespleten,

2 En wanneer de sterren verstrooid zullen zijn,

3 En wanneer de rivieren uitgestort worden,

4 En wanneer de graven opengelegd worden,

5 Zal iedere ziel weten, wat zij vooruit gezonden en achtergelaten heeft

6 O mensch! wat heeft u van uw Heer, den Geëerde bedrogen,

7 Die u geschapen en u volmaakt en u symmetrisch heeft gemaakt?

8 In wat vorm Hij wil, stelde Hij u samen.

9 Neen! maar gij noemt het oordeel een leugen,

10 En waarlijk, er zijn wakers over u,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ۝

وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ۝

وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۝

وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَدَلَك بِرَبِّكَ
الْكَرِيمِ ۝

الَّذِي خَلَقَكَ نَسْفَكَ فَعَدَلَكَ ۝

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالذِّينِ ۝

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۝

11 Achtenswaardige schrijvers,

12 Zij weten wat gij doet,
1387

13 Waarlijk, de rechtschapenen zullen in gelukzaligheid zijn,

14 En waarlijk, de verdorvenen zullen in brandend vuur zijn,

15 Zij zullen het ten dage des oordeels binnentreden.

16 En zij zullen geenszins daarvan afwezig zijn.

17 En wat zal u doen begrijpen wat de dag des oordeels is?

18 Nogmaals, wat zal u doen begrijpen wat de dag des oordeels is?

19 De dag waarop een ziel niets voor een (andere) ziel zal vermogen; en het gebod zal te dien dage ganschelijk aan God behooren.

كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾

وَأِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧﴾

ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٨﴾

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا

وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

1387 Dat iedere handeling van den mensch opgeteekend wordt en vruchten afwerpt, is een der voornaamste leerstukken van den Islamietischen godsdienst. Het spreekt van zelf, dat daarmee niet bedoeld wordt, dat er engelen zitten met een pen in de hand een inktpot voor zich op lessenaars, als copisten, en op teekenen, dat op dien en dien tijd die en die persoon zoo'n goede of zoo'n slechte daad verrichtte. Dat zou een verwringing van de beteekenis der woorden van den Heiligen Qoer-ân zijn. De terminologie *opschrijven*, *boeken* en *schrijvers* dient slechts om aan te toonen, dat iedere daad bewaard wordt, zoodat die een zekere uitwerking heeft, want de beste, aan den mensch bekende manier van het bewaren van wat gebeurd is, is *opschrijven*.

HOOFDSTUK LXXXIII

ZIJ DIE EEN VERZUIM PLEGEN

(At-Tatfif)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(36 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk veroordeelt *degenen die een verzuim plegen* en is dienovereenkomstig getiteld. Degenen daarentegen, die hun plichten vervullen, zullen verheven worden. Het zet dus de behandeling van het thema der vorige hoofdstukken voort. Waarom gaat het den rechtschapenen voorspoedig? Omdat zij hun plichten vervullen en trouw zijn aan hun verplichtingen. Waarom dragen de schuldigen leed en vergaan ze? Omdat zij in hun plichten te kort schieten en niet trouw zijn aan de hun toevertrouwde goederen. Het vorige hoofdstuk toont aan, dat elke daad van ieder menscheijk wezen opgeteekend is; dit handelt over de aantekeningen ten aanzien van de verdorvenen en de rechtschapenen respectievelijk.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Wee over degenen die een verzuim plegen,

2 Die, wanneer zij van de menschen de maat (van wat hun toekomst) nemen, die ten volle nemen,

3 Maar wanneer zij anderen toemeten of hun toewegen, schieten zij (daarin) te kort,

4 Denken dezen niet, dat zij opgewekt zullen worden,

5 Voor een grooten dag,

6 Den dag waarop de menschen voor den Heer der werelden zullen staan?

7 Neen, waarlijk, het boek der verdorvenen is in de gevangenis.

8 En wat zal u doen weten wat de gevangenis is?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۝

الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ

يَسْتَوْفُونَ ۝

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَّلُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۝

إِلَّا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ۝

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ۝

9 Het is een geschreven boek. 1388

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ۝

10 Wee te dien dage over de verwerpers,

وَيْلٌ لِّیَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝

11 Die den dag des oordeels een leugen noemen.

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بَیْوَمِ الدِّیْنِ ۝

12 En niemand noemt dien een leugen, behalve ieder overschrijder der grenzen, zondige;

وَمَا یَنْبَغُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۝

13 Wanneer hem Onze mededeelingen voorgelezen worden, zegt hij: Verhalen der ouden.

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ الْآیَاتُ قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝

14 Neen! veeleer is wat zij plachten te doen als roest op hun harten geworden.

كَلَّا بَلْ سَوَّاهُ رَانَ عَلَی قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا یَكْسِبُونَ ۝

15 Neen! waarlijk, zij zullen te dien dage van hun Heer uitgesloten zijn.

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ یَوْمَئِذٍ لَّحَجْرُونَ ۝

16 Vervolgens zullen zij waarlijk het brandende vuur ingaan.

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِیْمِ ۝

17 Vervolgens zal er gezegd worden: Dit is wat gij een leugen hebt genoemd.

ثُمَّ یُقَالُ هَذَا الَّذِی كُنْتُمْ بِهِ تُكذِّبُونَ ۝

18 Neen! waarlijk, het boek der rechtschapenen is in de hoogste plaatsen, 1389

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِی عَلَیِّینَ ۝

19 En wat zal u doen weten wat de verhevenste plaatsen zijn?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلَیُّونَ ۝

1388 *Sidjajn* is het equivalent van *sidjn*, d.i. gevangenis. De opteekening of het boek van de daden der verdorvenen is, zooals hier vermeld staat, in een gevangenis; dan wordt in vs. 9 verklaard, dat die gevangenis zelf een geschreven boek is. Een soortgelijke vermelding volgt in het geval van de rechtschapenen in vss. 18—20, met dit verschil, dat het boek der rechtschapenen, gelijk vermeld staat, in de verhevenste plaatsen is. Het boek der daden en de plaats waar het is, zijn dus identisch. M.a.w. het boek der daden is in den mensch, omdat de daden bewaard worden door de uitwerking, die ze op den mensch hebben; zie noot bij 13: 11. En het is in een gevangenis, omdat de booze werken 's menschen vooruitgang belemmeren en zijn vermogens tot het verrichten van goede en groote daden a.h.w. in een gevangenis opgesloten houden.

1389 *'Illjjoen* komt van *'alâ*, d.i. *het was hoog*, en beteekent *de hoogste der plaatsen en de verhevenste der graden en die (welke een mensch) in het latere verblijf het naast tot God (brengt)*. De hoogste plaatsen zijn dus de opteekeningen van de beste daden, die den mensch in staat stellen zich hoog te verheffen en de boeien te verbreken, die hen aan lage begeerten kluisteren.

20 Het is een geschreven boek,

21 Degenen die (God) nabij gebracht zijn, zullen daarvan getuigen.

22 Waarlijk, de rechtschapenen zullen in gelukzaligheid zijn,

23 Op verheven rustbanken zullen zij kijken;

24 Gij zult op hun aangezichten den glans der gelukzaligheid herkennen.

25 Hun wordt van een reinen drank te drinken gegeven, die (voor anderen) verzegeld is.

26 Het zegel daarvan is (met) muskus; en dat degenen die streven, er naar streven.

27 En het bijmengsel daarvan is water dat van boven op hen nederkomt, ¹³⁹⁰

28 Een bron waaruit degenen, die (tot God) nabij gebracht zijn, drinken.

29 Waarlijk, degenen die schuldig zijn, plachten degenen die gelooven, uit te lachen.

30 En wanneer zij hen voorbijgingen, knipocgden zij tegen elkander.

31 En wanneer zij tot hun eigen volgelingen terugkeerden, keerden zij uitbundig juichend terug.

32 En wanneer zij hen zagen, zeiden zij: Waarlijk, dezen verkeeren in dwaling;

33 En zij werden niet gezonden om wakers over hen te zijn.

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ۝

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ۝

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ۝

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ۝

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ۝

خِتْمُهُ مِسْكَ ۝ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَبَّأ

الْمُتَنَبِّئُونَ ۝

وَ مِرَاجِعُهُمْ كَسَنِيمٍ ۝

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۝

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ

الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۝

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ ۝

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا

فَكَهِينٌ ۝

وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونٌ ۝

وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَٰفِظِينَ ۝

1390 Het water, dat van boven komt, beteekent geestelijk de kennis van God, want uit deze Bron wordt dengenen, die tot God nabij gebracht zijn (vs. 28), te drinken gegeven.

34 Maar heden zullen degenen die gelooven, de ongelovigen uitlachen; 1391

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ
يَضْحَكُونَ ﴿٤١﴾

35 Op verheven rustbanken zullen zij kijken.

عَلَى الْأَسْرَائِكِ يُنظَرُونَ ﴿٤٢﴾

36 Waarlijk, de ongelovigen worden beloond naar wat zij gedaan hebben.

هَلْ تُؤْتَى الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

1391 Men moet het uitlachen der geloovigen niet letterlijk opvatten. Het woord *dāhik*, dat letterlijk *lachen* beteekent, komt elders ook voor met betrekking tot de aangezichten der rechtschapenen (80 : 39) en beteekent slechts *de helderheid der hoop op hun aangezichten*. Het uitlachen drukt in dit geval eenvoudig een toestand van vreugde uit, die iemand moet doen lachen, want het duidt eenvoudig aan, dat hun positie betreffende de oppermacht zooals die van hun vijanden zou zijn, die in dien toestand de geloovigen uitlachten.

HOOFDSTUK LXXXIV
HET VANEENSCHUREN
(Al-Insjiqâq)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(25 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de in het eerste vers gemaakte vermelding betreffende het *vaneenscheuren* van de wolk. Gelijk het vaneenscheuren van de wolk leven aan de doode aarde geeft, zoo geeft de openbaring Gods ook leven aan de doode harten.

<p>Of, wolk.</p>	<p>In naam van God, den Weldadige, den Genadige.</p> <p>1 Wanneer de <i>hemel</i> vaneenscheurt,</p> <p>2 En naar zijn Heer luistert en geschikt wordt gemaakt. ¹³⁹²</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ</p>
<p>Of, cfiën gemaakt.</p>	<p>3 En wanneer de aarde <i>uitgestrekt</i> wordt,</p> <p>4 En uitwerpt wat daarin is en ledig wordt,</p> <p>5 En naar haar Heer luistert en geschikt wordt gemaakt.</p> <p>6 O mensch! waarlijk, gij moet u een groote inspanning inspannen (om) tot uw Heer (te komen), tot gij Hem ontmoet.</p>	<p>وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ</p>

1392 De eerste vijf verzen van dit hoofdstuk spreken van een gewoon natuurverschijnsel, nl. het vallen van den regen en den groei der planten, in toespeling op de verandering, die door de Goddelijke openbaring zou worden tot stand gebracht. Met de *hemel luistert naar zijn Heer* en de *aarde luistert naar haar Heer* in vs. 5, wordt hun gehoorzaamheid aan Zijn geboden bedoeld. Bij beide zinsneden wordt gevoegd, dat zij geschikt of bekwaam worden gemaakt om naar de Goddelijke geboden te luisteren en om die te gehoorzamen, d.w.z. ze zijn van nature algeheel aan de Goddelijke geboden onderworpen.

7 En aangaande hem, wien zijn boek in zijn rechterhand wordt gegeven,

8 Met hem zal rekening worden gehouden door een gemakkelijke rekening,

9 En hij zal blijde tot zijn volk wederkeeren.

10 En aangaande hem, wien zijn boek achter zijn rug wordt gegeven,

11 Hij zal om verdelging roepen,

12 En brandend vuur ingaan.

13 Waarlijk, hij was (eer-tijds) blijde onder zijn volgelingen.

14 Waarlijk, hij dacht, dat hij nimmer zou wederkeeren.

15 Ja! waarlijk, zijn Heer ziet hem immer.

16 Maar neen! ik roep het avondrood tot getuige, ^a

17 En den nacht en wat die voortdrijft,

18 En de maan, wanneer die vol wordt, ¹³⁹³

19 Dat gij zekerlijk den eenen toestand na den anderen zult ingaan. ¹³⁹⁴

20 Maar wat scheelt hun, dat zij niet gelooven,

21 En wanneer hun de *Qoer-ân* wordt voorgelezen, buigen zij zich niet neder? ^b

22 Neen! degenen die niet gelooven, noemen de waarheid een leugen.

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۝

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۝

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۝

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وِرَاءَ ظَهْرِهِ ۝

فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ۝

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ۝

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۝

إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ۝

بَلَىٰ ؕ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۝

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۝

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۝

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۝

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ۝

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۝

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ۝

a 1101.

b 536.

1393 Vss. 16—18 vestigen de aandacht op een ander natuurverschijnsel, waarmee het verdwijnen van de macht der Arabieren wordt aangeduid. De *sjafaq* of het *avondrood*, beduidt hier de verdwijnende zon der macht van de Arabieren, terwijl de nacht des tegenspoeds, welke hen nu overviel, alle overgebleven sporen van licht voor zich uit verdreef. Maar zij zouden niet voor eeuwig in de duisternis gehuld blijven, want de maan (de Hellige Profeet) was reeds opgekomen en zou weldra vol zijn, wanneer het Arabische volk optrok om de wereld te veroveren.

1394 Op deze verschillende toestanden wordt in vss. 16—18 gewezen, en nog duidelijker in de eerste drie verzen van het hierop volgende hoofdstuk.

23 En God kent het best
wat zij verbergen.

24 Derhalve, kondig hun
een pijnlijke kastijding aan,

25 Behalve aan degenen
die gelooven en het goede
doen; voor hen is een nimmer
af te snijden belooning.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

HOOFDSTUK LXXXV

DE STERREN

(Al-Boerôedj)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(22 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn naam aan de in het eerste vers voorkomende vermelding van den hemel vol *sterren*, in toespeling op den voorspoed van het Arabische volk. Het zet de behandeling van het thema van het vorige hoofdstuk voort en wijst op de verschillende toestanden der machtige tegenstanders van den Heiligen Profeet.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

a 1101.

1 Beschouw a den hemel vol van sterren,

2 En den gedreigden dag

3 En den getuige en degenen tegen wie de getuigenis is afgelegd. 1395

4 Vervloekt zijn de metgezellen der groeve 1396

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝

وَشَاحِدٍ وَمَشْهُودٍ ۝

فُتِلَ أَصْحَابُ الْأَخْدَادِ ۝

1395 De eerste drie verzen trekken een parallel tusschen den eersten toestand der tegenstanders van den Heiligen Profeet en hun laatsten toestand, zooals de Heilige Profeet dien voorspeld had. De *hemel vol van sterren* beduidt een voorspoedig volk. Tegenover dezen welvarenden toestand van het volk staat de *gedreigde dag*, d.i. de dag van den ondergang van hun macht, want met dien dag werden zij telkens weer bedreigd. De *getuige* is de *profeet* van een volk, en *degenen tegen wie getuigenis is afgelegd* zijn *zij die den profeet verwerpen*.

1396 Men is van meening, dat dit betrekking heeft op de vervolging van sommige Christenen door Zoe Nawas, een koning van Jemen, die den Joodschen godsdienst beleed, of op Sadrach, Mesach en Abédnego, die Nebukadnezar „in den oven des brandenden vuurs” liet werpen (Dan 3 : 19—21). Hierin zit naar mijn meening ook een profetische zinspeeling op het groote Arabische leger, waartegen de Moeslims gedwongen werden zich door middel van een gracht te verdedigen, in wat de „oorlog der Bondgenooten” of de „oorlog der Gracht” wordt genoemd.

5 Van met voedsel (onderhouden) vuur,

6 Wanneer zij daarop zigten,

7 En zij zijn getuigen van wat zij met de geloovigen doen.

8 En zij namen om niets wraak op hem, dan dat zij in God, den Machtige, den Geloofde geloofden,

9 Wien het koninkrijk der hemelen en der aarde toebehoort; en God is Getuige van elk ding.

10 Waarlijk, (aangaande) degenen die de geloovige mannen en de geloovige vrouwen vervolgen, en zich niet bekeeren, zij zullen de kastijding der hel hebben, en zij zullen de kastijding van het branden hebben.

11 Waarlijk, (aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, zij zullen tuinen hebben, waarin rivieren stroomen — dat is het groote succes.

12 Waarlijk, de macht van uw Heer is groot.

13 Waarlijk, Hij is het, Die de schepping begint en wederom voortbrengt.

14 En Hij is de Vergevensgezinde, de Liefhebbende,

15 De Heer des troons, a de Glorierijke,

16 De groote Uitvoerder van wat Hij wil.

17 Kwam niet tot u het verhaal van de legers,

18 Van Faraö en Tsamöed?

19 Neen! degenen die niet gelooven, noemen de waarheid een leugen.

20 En God omsluit hen aan iedere zijde.

الْقَارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ۝

إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝

وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِأَمْوَالِهِمْ

شُهُودٌ ۝

وَمَا تَقْتُمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا

بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ

وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

لَهُمْ جَنَّاتُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝

إِنْدَهُ هُوَ يُبَدِّلُ وَيُعِيدُ ۝

وَهُوَ الْعَظِيمُ الْوَدُودُ ۝

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝

فَعَالٌ لِمَا يُرِيدُ ۝

هَلْ آتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝

فِرْعَوْنَ وَشَمُودَ ۝

بِالَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبِ ۝

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝

Ar. onder.

a 186.

21 Neen! het is een glorie-
rijke Qoer-ân,
22 In een bewaarde tafel.

1397

بَلَىٰ مَا نُرَٰنُ مَا جِئْنَا
فِي كُرْحٍ مَّحْفُوظَةٍ

1397 De Heilige Qoer-ân is in *een bewaarde tafel* beteekent, dat hij tegen alle aanvallen zal worden beschermd. Wij hebben dus in een der eerste Mekkaansche hoofdstukken een belofte aangaande de bescherming van den Heiligen Qoer-ân tegen alle soorten van verknoeling. Razi's verklaring luidt: Dit is een glorierijke Qoer-ân, tegen verandering en wijziging beschermd.

HOOFDSTUK LXXXVI
HIJ DIE BIJ NACHT KOMT
(*Aṭ-Ṭâriq*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(17 verzen)

Algemeene opmerkingen:

Dit hoofdstuk verklaart, voor welk een groote moeilijkheid de Heilige Profeet stond bij het leiden van zijn onwetende landgenooten tot het licht, en om die reden wordt hij in het eerste vers genoemd: *hij die bij nacht komt*; hieraan ontleent dit hoofdstuk zijn naam, d.i. iemand die in een tijd van volslagen duisternis verscheen en iemand die behoefte had aan de deuren, die voor hem gesloten waren, te kloppen. Maar hem wordt de troost gegeven, dat er een geestelijke opstanding zal worden tot stand gebracht.

a 1101.	In naam van God, den Weldadige, den Genadige. 1 Beschouw ^a den hemel en dengene die bij nacht komt;	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالسَّمَاءِ وَالظَّارِقِ ۝
Ar. <i>maat</i>	2 En wat zal u doen weten hoe groot degene is, die bij nacht komt. ¹³⁹⁸ 3 (Het is) de ster van doordringende helderheid;	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الظَّارِقُ ۝ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝

1398 *Ṭâriq* (van *ṭarq*, waarvan de grondbeteekenis *het slaan van iets* is) beteekent oorspronkelijk *hij die bij nacht komt*, want iemand die 's nachts komt, vindt de deuren gesloten, zoodat hij er noodzakelijk aan kloppen moet. *Hij die bij nacht komt* is hier de Heilige Profeet; elders staat ook vermeld, dat de Heilige Qoer-ân in een gezegenden nacht is geopenbaard (44 : 3 en 97 : 1). Er kan nog worden bijgevoegd, dat *aṭ-ṭâriq* ook de naam van de *morgenster* is, want zij komt aan het einde van den nacht. Maar ook in dien zin is het woord op een groot man of een hoofd van toepassing, zooals in het gezegde van Hind op den dag van Oehoed: „*Wij zijn dochters der morgenster*” (*Ar. Ṭâriq*), d.w.z. *wij zijn de dochters van een hoofd*; het laatste is dus vergeleken bij de ster, die hoog aan den hemel staat. Om die reden wordt hij in het daarop volgende vers de ster van doordringende helderheid genoemd, hetgeen aanduidt, dat alle duisternis voor den schitterenden glans van den Heiligen Profeet zal worden verdreven.

4 Er is geen ziel, of over haar is een waker. 1399

5 Derhalve, dat de mensch beschouwe waaruit hij geschapen is:

6 Hij is geschapen uit uitstortend water,

7 Komende van tusschen den rug en de ribben.

8 Waarlijk, Hij is in staat hem (in het leven) terug te brengen.

9 Ten dage als de verborgen dingen onthuld zullen worden, 1400

10 Zal hij geen kracht noch een helper hebben.

11 Beschouw ^a den regen uitstortenden wolk,

12 En de (met planten) splijtende aarde;

13 Waarlijk, het is een beslissend woord, 1401

14 En het is geen scherts.

15 Waarlijk, zij maken een plan.

16 En (ook) Ik maak een plan.

17 Derhalve, schenk den ongeloovigen uitstel: laat hen voor een korten tijd begaan.

إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝

سَأَلَهُ مَنْ مَوْلَاةٌ وَلَا نَاصِرٌ ۝

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدُورِ ۝

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۝

وَمَا هُوَ بِالنَّزْلِ ۝

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝

وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝

تَمَّهِّلُ الْكُفْرِينَ أَمْهَلُهُمْ رُويًا ۝

a 1101.

1399 Dit slaat op het bewaren van de goede en de booze werken, die een mensch verricht. Zie 82 : 10—12.

1400 De verborgen dingen zijn de gevolgen van iemands goede of booze werken, die duidelijk tastbaar zullen worden gemaakt, in den vorm van tuinen en vruchten of ketenen en vuur.

1401 Het *beslissende woord* is de Hellige *Qoer-ân*. Gelijk de aarde planten moet voortbrengen, als er regen op valt, zoo moet de Goddelijke openbaring een dood volk ook uit den slaap opwekken, en geen pogingen daartegen aangewend, zouden haar vooruitgang, stuiten.

HOOFDSTUK LXXXVII

DE ALLERHOOGSTE

(Al-A'la) .

GEOPENBAARD TE MEKKA

(19 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DAAR het vorige hoofdstuk de aandacht gevestigd heeft op de moeilijkheden, waarmee de Heilige Profeet te kampen heeft, vermeldt dit hoofdstuk een belofte, dat deze moeilijkheden uit den weg zullen worden geruimd: *Wij zullen uw weg effen maken tot een gemakkelijken toestand*. De titel van dit hoofdstuk is ontleend aan het bevel tot den Heiligen Profeet om den *Allerhoogsten Heer* te verheerlijken, en wijst aldus op de hooge positie, waartoe hij zou opklimmen. De vermelding van de schriften van Abraham en Mozes in het laatste vers dient niet alleen om aan te toonen, dat de Heilige Goer-ân in zijn grondbeginselen met de vroegere schriften overeenkomt, maar ook dat die schriften voorspellingen bevatten aangaande de komst van den Heiligen Profeet.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Verheerlijk den naam van uw Heer, den Allerhoogste,

2 Die scheidt en volmaakt,

3 En Die (de dingen) naar een maat maakt en (ze naar hun doel) leidt, ¹⁴⁰²

4 En Die kruiden voortbrengt,

5 En die verdroogd, donkerkleurig maakt.

6 Wij zullen u doen lezen, en gij zult niet vergeten, ¹⁴⁰³

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى

فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَى

1402 Alles is naar een zekere maat geschapen, zoodat het die grens niet kan overschrijden, en verder heeft God elk geschapen ding den weg uitgeduid, waarlangs het tot volmaaktheid kan komen, die daarvoor is bestemd.

1403 Op deze plaats hebben wij een der meest wonderbare mirakelen, die men ooit heeft gezien. God liet den Profeet den Heiligen Goer-ân lezen en het feit dat hij dien nooit vergat, is het teeken dat die een Goddelijke openbaring is.

7 Behalve als het Gode behaagt; waarlijk, Hij kent het openbare en wat verborgen is.

8 En Wij zullen uw weg maken tot een gemakkelijken toestand, ¹⁴⁰⁴

9 Derhalve, herinner waarlijk, herinneren doet nut.

10 Hij die vreest, zal (er) acht (op) slaan,

11 En de ongelukkige zal die mijden,

12 Die het groote vuur zal ingaan;

13 Vervolgens zal hij er niet in leven noch sterven. ¹⁴⁰⁵

14 Inderdaad zal het hem voorspoedig gaan, die zich reinigt,

15 En den naam zijns Heeren verheerlijkt en bidt.

16 Neen! gij verkiest het leven dezer wereld,

17 Terwijl het hierna maals beter en duurzamer is.

18 Waarlijk, dit staat in de vroegere schriften, ¹⁴⁰⁶

19 De schriften van Abraham en Mozes.

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ
وَمَا يَخْفَى ۝

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ۝

فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ۝

سَيِّدًا كَرَمًا يَخْشَى ۝

وَيَتَجَدَّبُهَا الْأَشْقَى ۝

الَّذِي يَصِلُ النَّارَ الْكُبْرَى ۝

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝

وَالْآخِرَةَ خَيْرًا وَأَبْغَى ۝

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

Hij kon, evenals ieder ander sterveling, licht dingen vergeten, zooals duidelijk in vs. 7 wordt aangeduid, maar nooit vergat hij een woord van den Heiligen Qoer-ân, hoewel hij soms lange hoofdstukken ontving, die wel twintig paragrafen bevatten, en hoewel hij op andere tijden verzen ontving, die tot hetzelfde hoofdstuk behoorden, met een tusschenruimte van twaalf of dertien jaren. Alles wat hij ontving, werd onmiddellijk op schrift gebracht en door zijn vrienden van buiten geleerd; hij kon lezen noch schrijven, noch was hij in het bezit van de manuscripten, zoodat hij die zou kunnen raadplegen, en toch vergat hij nooit een woord van den Heiligen Qoer-ân.

1404 Deze woorden voorspellen de overwinning van den Heiligen Profeet en de verwijdering van den nood waarin de Islâm verkeerde.

1405 Er is geen *leven* in de hel, want het leven is slechts voor de recht-schapenen; ook is er geen *dood*, want de dood beduidt een toestand van volkomen rust.

1406 D.i. voorspellingen aangaande de komst van den Heiligen Profeet zijn in de vroegere schriften aan te treffen.

HOOFDSTUK LXXXVIII

DE OVERSTELPENDE GEBEURTENIS

(*Al-Ghâsijah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(26 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE overstelpende Gebeurtenis, aan welke vermelding in het eerste vers de naam van dit hoofdstuk ontleend is, is de kastijding van de tegenstanders in dit leven en hun bestraffing in het hiernamaals, want de waarheid zou zonder de omverwerping van hun macht niet in het land bevestigd kunnen worden.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Is de tijding van de overstelpende gebeurtenis niet tot u gekomen?

2 (Sommige) aangezichten zullen te dien dage nedergeslagen zijn,

3 Zwegenle, zich afmatende,

4 Ingaande in het brandende vuur,

5 Gedrenk uit een ziedende bron.

6 Zij zullen geen voedsel hebben, behalve van doornen,

7 Die noch gezet zal maken, noch den honger zal stillen.

8 (Andere) aangezichten zullen te dien dage gelukkig zijn,

9 Zeer ingenomen van wege hun stand,

10 In een erheven tuin,

11 Waarin zij geen ijdel gesprek zullen hooren.

12 Daarin is een stroomende bron.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَأْشِيَةِ ۝

وَجُودِ يَوْمِئِذٍ خَاشِعَةٍ ۝

عَامِلَةٍ تَأْصِبَةٌ ۝

تَصَلَّى نَارًا حَامِيَةً ۝

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ أُنِيَّةٍ ۝

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ۝

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۝

وَجُودِ يَوْمِئِذٍ ثَاعِمَةٍ ۝

لَسَعِبَهَا رَاضِيَةٌ ۝

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِغِيَّةٍ ۝

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۝

Of, kameelen.

13 Daarin zijn hoog verheven tronen,

14 En gereed geplaatste drinktekens,

15 En in rijen gelegde kussens,

16 En uitgespreide tapijten.

17 Beschouwen zij de *wolken* niet, hoe zij geschapen zijn? 1407

18 En den hemel, hoe die hoog verheven is?

19 En de bergen, hoe zij hoog opgericht zijn?

20 En de aarde, hoe die tot een groote uitgestrektheid is gemaakt?

21 Derhalve, herinner, want gij zijt slechts een waarschuwer.

22 Gij zijt geen waker over hen;

23 Maar al wie zich omkeert en niet gelooft,

24 Hem zal God met de grootste kastijding kastijden.

25 Waarlijk, tot Ons is hun wederkeer,

26 Vervolgens rust waarlijk op Ons hun rekening af te nemen.

فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ۝

وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ۝

وَنَسَائِرُ مَصْفُوفَةٌ ۝

وَمَرَارِيُّ مَبْنُوتَةٌ ۝

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبْرِيمَ كَيْفَ

خَلَقْتَهُ ۝

وَرَأَى السَّمَاءَ كَيْفَ رُفِعَتْ ۝

وَرَأَى الْجِبَالَ كَيْفَ نُصِبَتْ ۝

وَرَأَى الْأَرْضَ كَيْفَ سُطِحَتْ ۝

فَذَكِّرْهُمْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۝

لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ۝

إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۝

فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۝

إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۝

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝

1407 *Ibil* beteekent volgens Aboe 'Amr Ibnol 'Ala: *wolken die het water voor den regen dragen*. Daar deze beteekenis beter bij het verband past, heb ik die in plaats van de gewone vertaling — de *kameelen* — gebruikt, omdat de vermelding van de wolken met den hemel, waar zij bestaan, en met de bergen, die de dampen afkoelen, zoodat zij water neergieten, en de aarde, die baat vindt bij dat water, overeestemt met wat er op vele andere plaatsen is gezegd.

HOOFDSTUK LXXXIX

DE DAGERAAD

(*Al-Fadjr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(30 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE belangrijke *Dageraad*, waaraat dit hoofdstuk zijn naam ontleent, is de eerste morgen van de maand Dzoelhidjdjah of de maand der bedevaart, want de bedevaart gaf aan Mekka een groote beteekenis als handelscentrum en maakte, dat haar bewoners een gemakkelijk leven genoten, daar de handel van het geheele land in hun onmiddellijke nabijheid werd gebracht. In dit hoofdstuk wordt een waarschuwing gegeven voor de straf, die de stad moest overvallen, gelijk de steden der vroegere volken, 'Ad, Tsamōed, enz. verdelgd waren.

a 1101.	<p>In naam van God, den Weldadige, den Genadige.</p> <p>1 Beschouw ^a den dageraad,</p> <p>2 En de tien nachten,</p> <p>3 En wat even en wat oneven is, ¹⁴⁰⁸</p> <p>4 En den nacht, wanneer die heengaat,</p> <p>5 Waarlijk, daarin is een eed voor degenen die verstand bezitten.</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْفَجْرِ وَلَيْلٍ عَشْرٍ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حَجْرِ</p>
---------	---	---

1408 De *dageraad* is de dageraad op den eersten van de maand Dzoelhidjdjah; de *tien nachten* zijn de eerste tien nachten, terwijl de tiende dag de dag der offeranden is; datgene *wat even* is beduidt de twee dagen, volgende op den tienden Dzoelhidjdjah, gedurende welke zekere riten der bedevaart worden volvoerd, terwijl datgene *wat oneven* is, de dertiende dag beteekent, die de dag van vertrek was. De bedevaart heeft Mekka niet alleen tot de hoofdstad van Arabië gemaakt, maar ook tot zijn handelscentrum, en dus hing haar welvaart van de bedevaart af; aan dit feit worden de bewoners van Mekka herinnerd. Sommigen zijn van meening, dat datgene *wat oneven* is, op den Schepper slaat, Die Eén is, en datgene *wat even* is, op de schepping, die alle in paren is geschapen.

6 Hebt gij niet beschouwd, hoe uw Heer met 'Ad gehandeld heeft,

7 (Het volk van) Aram,¹⁴⁰⁹ bezitters van *hooge gebouwen*, a

8 Welker gelijke in de (andere) steden niet werd geschapen?

9 En (met) Tsamœd, die de rotsen in de vallei uithieu? b

10 En (met) Faraö, den heer der legers. c

11 Die buitensporigheid in de steden begingen,

12 En zij stichtten er een groot kwaad in?

13 Derhalve liet uw Heer op hen een deel der kastijding neder.

14 Waarlijk, uw Heer slaat gade.

15 En aangaande den mensch — wanneer zijn Heer hem beproeft en hem met eer behandelt en hem een gemakkelijk leven doet leiden, zegt hij: Mijn Heer eert mij.

16 Maar wanneer Hij hem (anderzins) beproeft en hem zijn middelen van bestaan beperkt, zegt hij: Mijn Heer vernedert mij.¹⁴¹⁰

17 Neen! maar gij eert den wees niet,

18 Noch spoort gij elkander aan, den arme te spijzigen,¹⁴¹¹

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۖ

إِرامَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۖ

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۖ

وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۖ

وَضُرْعُونَ ذِي الْأَوْتَادِ ۖ

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۖ

فَاكْتَرُوا فِيهَا الْفُسَادَ ۖ

فَصَبَّ عَلَيْهِمُ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۖ

إِنَّ رَبَّكَ لِبَالِغٍ صَادٍ ۖ

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ
فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّيَ الْكَرِيمَ ۖ

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ
رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّيَ أَهَانٍ ۖ

كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ۖ

وَلَا تَحْضَمُونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۖ

Ar. groote
lichaams-
gestalten.
a 26 : 128.

b 7 : 74.

c 38 : 12.

1409 Aram was overeenkomstig een verslag de naam van den grootvader van 'Ad, aan wien de stam zijn naam ontleende, en volgens een ander, de naam van een stad, waarin die woonde.

1410 Er zit geen eer in overvloed van rijkdom, noch schande in beperktheid van bestaansmiddelen.

1411 Vss. 17 en 18 (en ook het 19de) toonen aan, hoe de Heilige Profeet zoo veel voor de weezen, de armen en de zwakken voelde, dat hij zijn machtige en rijke tegenstanders waarschuwde, dat zij door hun onverschilligheid tegenover de weezen en de armen en hun onrechtvaardigheid tegen de zwakken Gods oordeel op zich zouden laden, dat hun macht zou vernietigen.

19 En gij verteert de erfenis, (die) in den blinde verteerende. ¹⁴¹²

20 En gij hebt den rijkdom met een buitengewone liefde lief.

21 Neen! wanneer de aarde tot kleine deeltjes vergruisd is,

a 138. 22 En uw Heer komen zal a en (ook) de engelen in geleerden,

23 En de hel te dien dage nabij gebracht wordt. Te dien dage zal de mensch gedachtig zijn, en wat zal de gedachtenis hem (dan) baten?

24 Hij zal zeggen: O! dat ik voor (dit) mijn leven vooruitgezonden had!

25 Maar te dien dage zal niemand kastijden met Zijn kastijding.

26 En niemand zal binden als Zijn binden.

27 O ziel die in rust zijt!

28 Keer tot uw Heer terug, tevreden (met Hem), (Hem) welgevallig.

29 Treed derhalve onder Mijn dienaren binnen.

30 En treed Mijn tuin binnen. ¹⁴¹³

وَتَأْكُلُونَ التُّرْتُوبَ أَكْلًا لَتْنًا ۝

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۝

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝

وَجِئْنَا يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۝

يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَعْدُّ عْدَاةً أَحَدًا ۝

وَلَا يُؤْتِيهِمْ فِيهَا فَتًى ۝

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝

أْمُرِّي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ۝

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۝

وَادْخُلِي جَنَّاتِي ۝

1412 Bij de Arabieren mochten de vrouwen en kleine kinderen geen deel in de erfenis hebben, omdat zij den vijand niet konden bestrijden.

1413 De laatste verzen van dit hoofdstuk hebben betrekking op den hoogsten trap van 's menschen geestelijke ontwikkeling, den trap, waarop hij met zijn Heer tevreden is en zijn vrede, zijn geluk en zijn behagen in Hem vindt. Dit is de levenstrap, dien wij het hemelsche leven noemen. De reine en volmaakte oprechtheid, waarheid en rechtschapenheid van een persoon beloont de Almachtige God door hem een hemel op deze aarde te schenken. Alle anderen zien naar een toekomstig paradijs uit, maar hij treedt het paradijs reeds in dit leven binnen.

HOOFDSTUK XC

DE STAD (*Al-Balad*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(20 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE in het eerste vers vermelde *stad*, waaraan dit hoofdstuk zijn naam ontleent, is Mekka — de stad die in het vorige hoofdstuk gewaarschuwd was voor de straf, die haar zou overvallen, gelijk die de vroegere volkeren overvallen had. Maar zij zou de stad van den Heiligen Profeet zijn, en het tweede vers bevat een voorspelling, dat er een tijd zou komen, wanneer de Moeslims niet alleen in die stad niet vervolgd zouden worden, maar ook dat zij haar als veroveraars zouden binnentrekken. Maar een mensch kan, aldus zegt het hoofdstuk ons, geen doel bereiken, tenzij hij voortdurend hard strijdt, en zoo moesten de Moeslims de moeilijkheden onder de oogen zien.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Neen! ik roep deze stad tot getuige. ^a

لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ

2 En gij zult van verplichting ontheven worden in deze stad. ¹⁴¹⁴

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ

3 En hem die baart en hem dien hij gebaard heeft. ¹⁴¹⁵

وَوَالِدٍ وَمَا وَكَّدَ

a 1268.

1414 *Deze stad* is Mekka, en de op deze plaats voorkomende vermelding is profetisch. Het duidt aan, dat de Heilige Profeet van verplichting ten aanzien van de heiligheid van het gebied van Mekka ontheven zou worden, daar het hem vergund werd het met geweld binnen te trekken, gelijk hij deed bij de verovering van Mekka, waarop de woorden inderdaad slaan. En er is ook een gezegde van den Heiligen Profeet tot staving hiervan.

1415 Hij *die baart* is niemand anders dan Abraham, de voorvader der Arabieren, en met degenen *die hij gebaard heeft* wordt of Ismaël bedoeld, die Abraham bijstond bij het optrekken der grondslagen van het Heilige Huis te Mekka, of de Heilige Profeet zelf, die het voorwerp van Abrahams bede was. Abraham en Ismaël waren beide getuigen van de waarheid van den Heiligen Profeet.

Ar. in
moeilijk-
heid.

4 Voorzeker hebben Wij den mensch geschapen om *moeilijkheden te bestrijden.* 1416

5 Denkt hij, dat niemand macht heeft over hem?

6 Hij zal zeggen: Ik heb veel vermogen verkwest. 1417

7 Denkt hij, dat niemand hem ziet?

8 Hebben Wij hem niet twee oogen gegeven,

9 En een tong en twee lippen,

10 En hem de twee duidelijke wegen uitgeduid? 1418

11 Maar hij zou den steilen bergweg niet beproeven;

12 En wat zal u doen begrijpen, wat de steile bergweg is?

13 (Het is) het bevrijden van een slaaf,

14 Of het geven van voedsel in een dag van honger,

15 Aan een wees, die verwantschap heeft,

16 Of aan den arme, die in het stof ligt. 1419

17 Bovendien is hij (een) van degenen die gelooven en elkander bevelen, geduld te toonen en elkander bevelen, erbarming te toonen.

18 Dezen zijn de menschen der rechterhand.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۝

أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَّا لُبَدًا ۝

أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ۝

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۝

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۝

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۝

فَلَا اتَّخَذَ الْعُقَبَةَ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقَبَةُ ۝

فَكَ رَقَبَةٍ ۝

أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۝

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۝

أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۝

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا

بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۝

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝

1416 D.i. 's menschen bestaan is noodzakelijk een bestaan van *strijd tegen moeilijkheden* in dit leven, en geen groot doel wordt bereikt, tenzij men de moeilijkheden moedig onder de oogen ziet.

1417 Dit heeft klaarblijkelijk betrekking op den uiteindelijke toestand der tegenstanders, toen zij, na al hun vermogen aan den tegenstand aan den Heiligen Profeet te hebben besteed, zagen, dat zijn zaak de overwinning behaalde en dan zeiden, dat zij hun vermogen inderdaad aan den tegenstand aan hem hadden verkwest. Vgl. 8 : 36.

1418 De twee duidelijke wegen zijn *de weg des goeds en de weg des kwaads.*

1419 Het goeddoen aan de onderdrukten, de armen en de weezen wordt een *steile bergweg* genoemd, wegens de moeilijkheid daarvan. De onveranderlijke vermelding van het helpen van de armen en weezen en het bevrijden van slaven brengt het ware karakter van den Heiligen Profeet en de groote boodschap van den Islâm aan het licht.

19 En (aangaande) degenen die niet in Onze mededeelingen gelooven — zij zijn de menschen der linkerhand.

20 Over hen is het vuur afgesloten.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ

الْمَشْأَمَةِ ۖ

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ۖ

HOOFDSTUK XCI

DE ZON (Asj-Sjams)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(15 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE Heilige Profeet is de *Zon* der rechtschapenheid (aan welk woord dit hoofdstuk zijn titel ontleent), met welker opkomst den mensch de weg naar volmaaktheid gewezen wordt. Maar alleen zij die zich gereinigd hebben, genieten inderdaad voorspoed, terwijl zij die zich aan verdoemenheid overgeven, het doel niet bereiken.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Beschouw ^a de zon en
haar licht,

2 En de maan, wanneer zij
licht aan haar ontleent,

3 En den dag, wanneer hij
haar onthult,

4 En den nacht, wanneer hij
een sluier daarover trekt,

5 En den hemel en *zijn*
bouw,

6 En de aarde en *haar uit-
strekking*,

7 En de ziel en *haar volma-
king*; 1420

Of, Hem
Die hem
gebouwd
heeft.

Of, Hem
Die haar
uitgestrekt
heeft.

Of, Hem
Die haar
volmaakt
heeft.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝

وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ۝

وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ۝

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝

وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ۝

وَالْأَرْضِ وَمَا طَرَاهَا ۝

وَالنَّفْسِ وَمَا سَوَّاهَا ۝

1420 De eerste verzen wijzen op zes kenmerken, bij paren tegenover elkaar gesteld, die in de natuur zijn aan te treffen, terwijl het zevende vers ons zegt, dat al deze afwisselende kenmerken ook in den Volmaakten Mensch zijn te vinden, inzonderheid zinspelende op de Zon der rechtschapenheid, Moehammad, op wien vrede zij. De zon geeft licht en de maan ontleent het aan haar; de volmaakte mensch ontleent ook licht aan een Hoogere Bron en geeft licht aan anderen. De dag onthult de dingen en geeft den mensch gelegenheid om te strijden, en de nacht trekt een sluier en brengt rust; de volmaakte mensch

8 En Hij heeft haar door ingeving haar afdwalen van de waarheid en haar hoeden (voor het kwaad) bekend gemaakt; ¹⁴²¹

9 Inderdaad zal het hem, die haar reinigt, voorspoedig gaan,

10 En inderdaad zal hij verlies lijden, die haar verderft.

11 Tsamōed heeft (de waarheid), in *zijn* buitensporigheid, een leugen genoemd,

12 Toen de meest ongelukkige van hen plotseling voor den dag komt (met kwaad),

13 En Gods apostel tot hen zei: (Laat) Gods kameelin (met rust), en (geef) haar (te) drinken,

14 Maar zij noemden hem een leugenaar en doodden haar; derhalve vernietigde hun Heer hen om hun zonde en maakte hen (met den grond) gelijk.

15 En Hij vreest het gevolg daarvan niet.

فَالْتَمَسَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۗ

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَرَكَهَا ۗ

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا ۗ

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۗ

إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ۗ

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۗ

فَكَذَّبُوهُ فَعَبْرُواَهَا فَذَمَّامٌ عَلَيْهِمُ
رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۗ

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۗ

Ar. haar.

bezit beide eigenschappen, daar hij hard strijdt, terwijl zijn geest volkomen tevredenheid geniet. De hemel is hoog opgericht en de aarde uitgespreid om door iedereen betreden te worden; de volmaakte mensch bezit beide eigenschappen, daar hij hoog is in zijn streven en nederig in zijn optreden tegenover anderen.

1421 D.i. de twee wegen des goeds en des kwaads zijn hem door Goddelijke openbaring duidelijk gemaakt.

HOOFDSTUK XCII

DE NACHT

(Al-Lail)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(21 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk stelt zich ten doel aan te toonen, dat de *Nacht* des ongeloofs en der onwetendheid (vandaar de titel daarvan) plaats zal maken voor het licht van den dag, want aangezien de menschen verschillende doeleinden nastreven, zullen degenen, die er naar streven het goede te bevestigen, het gemakkelijk hebben, terwijl degenen die het kwade najagen, in moeilijkheden zullen verkeerren.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Beschouw a den nacht,
wanneer die een sluier werpt,

2 En den dag, wanneer die
in vollen glans schittert,

3 En de schepping van het
mannelijke en het vrouwelijke,

4 Uw streven is waarlijk
(tot) onderscheiden (doelein-
den gericht)

5 En aangaande hem, die
uitgeeft en zich (voor het
kwaad) hoedt,

6 En het beste aanneemt,

7 Voor hem zullen Wij het
gemakkelijke einde verge-
makkelijken.

8 En aangaande hem, die
gierig is en zich van de be-
hoefte (aan God) ontheven
acht,

9 En het beste verwerpt,

10 Voor hem zullen Wij het
moeilijke einde vergemakke-
lijken.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۝

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ۝

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ۝

فَمَا مَنَ أَعْطَى وَاشْتَى ۝

وَصَدَقَ بِالْحُسْنَى ۝

فَسَيِّئِرُهُ لِيُسْرَى ۝

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝

فَسَيِّئِرُهُ لَلْأَعْرَى ۝

11 En zijn vermogen zal hem niet baten, wanneer hij vergaat.

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝

12 Waarlijk, het rust op Ons den weg uit te duiden,

إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۝

13 En waarlijk, aan ons behoort het hiernamaals en het voorafgaande.

وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ۝

14 Derhalve waarschuw Ik u voor het vuur, dat opvlamt:

فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ۝

15 Niemand zal het ingaan, behalve de meest ongelukkige,

لَا يَصْلُهَا إِلَّا الْاَشْقَى ۝

16 Die (de waarheid) een leugen noemt en den rug keert.

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝

17 En daarvan zal hij worden afgehouden, die zich het meest (voor het kwaad) hoedt,

وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتَقَى ۝

18 Die zijn vermogen uitgeeft, zich reinigend.

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ۝

19 En niemand heeft bij zich eenige weldaad, waarvoor hij moet worden beloond,

وَمَا لِاحِدٍ عِنْدَ دَمِينٍ تَعْمَلُ تَحْرِي ۝

20 Behalve het zoeken van het welbehagen zijns Heeren, den Allerhoogste,

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلَى ۝

21 En hij zal weldra tevreden zijn.

وَلَسَوْفَ يَرْضَى ۝

HOOFDSTUK XCIII

DE VROEGE UREN

(*Ad-Doehâ*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(11 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk vestigt de aandacht op de geleidelijke verspreiding van het licht der zon van den Islâm en krijgt daarom den titel van *De Vroege Uren* van den dag. De vorige twee hoofdstukken spreken metaphorisch van de komst van den Heiligen Profeet als de opkomst van de zon, en deze metaphoor wordt in dit hoofdstuk voortgezet. Gelijk de zonschijn onmiddellijk na zonsopgang niet ten volle glanst, zoo zou de waarheid ook slechts van lieverlede in haar vollen luister schitteren.

a 1101.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Beschouw ^a de vroege uren van den dag,

2 En den nacht, wanneer die met duisternis bedekt.

3 Uw Heer heeft u niet verlaten, noch is Hij ontevreden geworden. ¹⁴²²

4 En waarlijk, wat na komt is beter voor u dan wat voorafgegaan is. ¹⁴²³

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَىٰ

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ

وَلِلْآخِرَةِ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ

1422 De openbaring werd aan den Heiligen Profeet bij gedeelten, en bijgevolg noodzakelijk bij tusschenpoozen, nedergezonden, en daarom kunnen deze verzen als een troost voor den Heiligen Profeet worden opgevat, ingeval er een lange tusschentijd was. Maar het verband toont aan, dat deze verklaring inderdaad profetisch is, aantoonende dat God den Heiligen Profeet nimmer zal verlaten, waarmee natuurlijk zijn godsdienst wordt bedoeld. En onder de huidige omstandigheden is het voor de Moeslims een even groote troost, als het was voor den Heiligen Profeet. Vs. 4 maakt deze beteekenis duidelijk.

1423 Zulks is de waarheid: al wint zij na een zwaren strijd tegen de machten der valsheid slechts geleidelijk veld, toch gaat zij gestadig vooruit. Elk volgend oogenblik zou voor den Heiligen Profeet beter zijn dan het voorafgaande, en dit bleek niet alleen tijdens zijn leven waar te zijn, maar blijft ook op dezen dag waar en zal voor eeuwig waar blijven.

5 En weldra zal uw Heer u geven, zoodat gij tevreden zult zijn.

وَأَسْوَفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى ۝

6 Heeft Hij u niet als een wees gevonden en u bescherming gegeven? ¹⁴²⁴

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى ۝

7 En heeft Hij u (niet) gevonden, onvermogen om te zien en u den weg gewezen? ¹⁴²⁵

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى ۝

8 En heeft Hij u (niet) in gebrek gevonden en u van gebrek bevrijd?

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ۝

9 Derhalve, aangaande den wees onderdruk (hem) niet.

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَهْجُرْ ۝

10 En aangaande hem die vraagt, snauw (hem) niet af.

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝

11 En aangaande de weldaad van uw Heer, kondig (die) aan.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

1424 De vader van den Profeet stierf omstreeks drie maanden voor zijn geboorte.

1425 Dat *dwalen* hier niet de beteekenis is van *qáll*, wordt afdoend aange-
toond door 53 : 2, dat zegt: „Uw metgezel *dwaalde niet*”. Iemand nu, van wien
op de eene plaats gezegd is, *dat hij nooit dwaalde*, zou op de andere niet beschre-
ven kunnen zijn als *iemand die dwaalde*, terwijl beide openbaringen ongeveer
tot hetzelfde tijdperk behooren. Het verband maakt dit ook duidelijk, Vss. 6, 7
8 staan respectievelijk in nauw verband met vss. 9, 10 en 11; vs. 6 zegt den
Heiligen Profeet, dat hij zelf een wees was, en de gevolgtrekking, dat hij bijge-
volg de weezen niet onderdrukken moest, wordt in vs. 9 gemaakt; evenzoo
spreekt vs. 8 van de Goddelijke gunst jegens hem door hem van gebrek te
bevrijden, en in vs. 11 wordt de gevolgtrekking gemaakt, dat hij daarom de
Goddelijke gunst jegens hem moest aankondigen. Vs. 10 nu spreekt duidelijk
van *hem die vraagt* om naar de waarheid te worden geleid, of in het algemeen
een verzoeker, die de hulp van een ander noodig heeft, daar hij zelf niet in
staat is iets te doen of een taak te ondernemen. De Heilige Profeet was onge-
twijfeld een *sá'íl* in dien zin. Hij aanbad geen afgoden, maar ook zou hij, zonder
Gods hulp, den weg die tot de wedergeboorte van zijn volk leidde en waar zijn
ziel zoo vurig naar smachtte, niet kunnen vinden. Vandaar: *hij kon alleen den
weg niet zien*, en het woord *qáll* beteekent iemand, die *verloren was en alleen den
weg niet kon zien*. De werkelijke beteekenis van het woord is dus, dat God den
Heiligen Profeet naar den weg vond zoeken en niet in staat om zelf een weg uit
te duiden, en bijgevolg *leidde* Hij hem door Goddelijk licht.

HOOFDSTUK XCIV

DE VERRUIMING

(*Al-Insjirâh*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(8 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk beurt, evenals de daaraan voorafgaande hoofdstukken, den Heiligen Profeet ook op. Hij zou niet langer in moelijkheden blijven verkeerden, maar zou het spoedig gemakkelijk hebben, en dit alles wijst er genoegzaam op, dat zijn borst voor de waarheid *geopend* of *verruimd* was (vandaar de titel van dit hoofdstuk), en dat de last, waaronder hij nagenoeg bezweek, zijn diepe bezorgdheid over de menschheid, door de gave der Goddelijke openbaring was weggenomen. Dit hoofdstuk staat inderdaad in nauw verband met het voorgaande, aangezien beide aantoonen, dat de Heilige Profeet diep bezorgd was over een gevallen menschheid en dat het de Goddelijke openbaring was, die hem tenslotte bij de hand nam en zodoende zijn voetstappen leidde en hem van zijn groote bezorgdheid verlostte.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Hebben Wij voor u uw borst niet verruimd, ¹⁴²⁶

2 En van u uw last weggenomen,

3 Die zwaar op uw rug drukte, ¹⁴²⁷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ
وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ

1426 Een zeker verslag zegt, dat Gabriël de borst van den Heiligen Profeet opende, toen hij nog een jongen was en aan de zorgen van zijn min was toevertrouwd, en dat hij zijn hart waschte. De geloofwaardigheid daarvan is echter op critische gronden betwijfeld. Men verhaalt, dat datzelfde voorval weer plaats had, toen den Heiligen Profeet zijn Goddelijke zending werd toevertrouwd. Het voorval was dus duidelijk een *kasfj*, of een *duidelijk visioen*, dat precies datgene beteekent, wat elders *het verruimen van de borst* beduidt: zie 6 : 126 en 20 : 25. Het verruimen van de borst beteekent, zooals een commentator het uitdrukt, in werkelijkheid „het verlichten daarvan met wijsheid en haar ruimheid om datgene te ontvangen, wat tot hem zou worden geopenbaard”.

1427 De last die zwaar op zijn rug drukte, beteekent het vurige verlangen om zijn volk uit de onwetendheid en het bijgeloof, die het omhulden, te verheffen. Vgl. 26 : 3.

Of, vermelding.

4 En voor u uw *grootheid* verheven? 1428

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۞

5 Derhalve waarlijk, met moeite komt gemak;

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۞

6 Waarlijk, met moeite komt gemak. 1429

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۞

7 Derhalve, wanneer gij vrij zijt, span u hard in, 1430

فَإِذَا قَرَعْتَ فَاصَّبْ ۞

8 En maak uw Heer tot uw uitsluitend doel.

وَالِى سَرِيكَ فَارْعَبْ ۞

1428 Dit is een duidelijke voorspelling aangaande de roemrijke grootheid, waartoe de Heilige Profeet verheven zou worden, uitgesproken op een tijd, toen hij alleen en onbekend was.

1429 In overeenstemming met wat in vs. 4 is gezegd, heeft het gemak betrekking op de *uiteindelijke overwinning* van den Heiligen Profeet en de *moeite* op de *beproevingen*, die hij toen onderging. Deze verklaring wordt herhaald, om aan te toonen, dat de Islâm tweemaal in groote moeijkheden en beproevingen zou verkeeren en dat die bij beide gelegenheden ten slotte zegevierend uit den strijd te voorschijn zou komen.

1430 De Profeet was *vrij* beteekent: *hij was vrij van bezorgdheid*, met betrekking tot wat in de voorafgaande verzen is gezegd, want al die verzen toonen aan, dat de bezorgdheid van den Heiligen Profeet heelemaal weggenomen werd. Nu hij van alle bezorgdheid vrij was, moest hij derhalve hard voor de wedergeboorte van zijn volk strijden en zijn Heer tot zijn *uitsluitend doel* maken.

HOOFDSTUK XCV

DE VIJG

(At-Tin)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(8 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DOOR een parallel te trekken tusschen de Mozaïsche bedeeling (waarvan de *Vijg* het zinnebeeld is, en vandaar de naam van dit hoofdstuk), die evenals de *vijg* in het Evangelie verdorren zou, en de Islamietische bedeeling, die zinnelijk voorgesteld wordt door den *olijf*, (waarvan de olie, die noch uit het Oosten noch uit het Westen kwam, de wereld voor eeuwig zou verlichten), toont dit hoofdstuk aan, dat de mensch zoodanig geschapen is, dat hij tot den hoogsten graad van verhevenheid kan opklimmen, indien hij de rechte beginselen voor oogen houdt en dienovereenkomstig handelt, en dat hij zich tot de laagste rang in de schepping verlaagt, indien hij zich niet door rechte beginselen laat leiden, of — zoo hij zich al daardoor laat leiden — niet dienovereenkomstig handelt.

a 1101.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

- 1 Beschouw a den *vijg* en den *olijf*,
- 2 En den berg *Sinai*,
- 3 En deze veilig gemaakte stad, ¹⁴³¹
- 4 Voorzeker hebben Wij den mensch in den besten vorm geschapen.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالَّذِينَ وَالزَّيْتُونَ
وَبَطْنِهَا سَيْنِينَ
وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ
تَقْوِيمٍ

1431 De *vijg* en de *olijf* duiden respectievelijk aan: *de wet die op den berg Sinai gegeven werd en die welke in de heilige stad Mekka werd openbaard*; de twee daarop volgende verzen maken dit duidelijk. Men houde in gedachte, dat een vergelijking tusschen Mozes en den Heiligen Profeet Moehammad in zeer vroege openbaringen ter sprake is gebracht, zooals op deze plaats en in 52 : 1—6 en 73 : 15. Dat de *vijg* de Joodsche bedeeling beduidt, is een feit, dat door alle commentatoren van den Bijbel erkend wordt, en dit is de beteekenis, die ten grondslag ligt aan die anders onverklaarbare omstandigheid met betrekking tot Jezus' vervloeking van den *vijgeboom* en het verdorren daarvan; zie Math. 21 : 19. Wat den *olijf* als zinnebeeld van den *Islām* betreft, zie men 24 : 35.

De vergelijking toont aan, dat, terwijl de op den berg *Sinai* gegeven wet verdween, zooals de *vijg* in Jezus' gelijkenis, het nieuwe, van den gezegenden

Ar. brach-
ten.

5 Vervolgens *brengen* Wij hem terug tot den laagste der lagen,

6 Behalve degenen die gelooven en het goede doen, want zij zullen een nimmer af te snijden belooning hebben. ¹⁴³²

7 En wie kan u (hier) na het oordeel logenstraffen?

8 Is God niet de Beste der rechters?

ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝

فَمَا يَكْذِبُكَ بَعْدَ بِالذِّينِ ۝

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ۝

lijf ontstoken licht nimmer zou worden uitgebluscht, omdat die noch tot het Oosten noch tot het Westen behoorde, maar voor alle menschen in alle eeuwen was bedoeld, terwijl Mozes' wet zoowel om redenen van tijd als die van plaats beperkt was.

1432 De mensch is *in den besten vorm* geschapen, d.w.z. met reusachtige vermogens om vooruit te gaan, maar hij verlaagt zich zoodanig, dat hij de laagste der lagen wordt, zooals de afgodendienaars door zich diep te buigen voor zulke onbezielde voorwerpen als steenen. Slechts hij die zich de zaak in het wild verbeeldde, zou deze woorden in toepassing kunnen brengen op den zoogenaamden val van Adam en de onderstelde gevolgen daarvan. 40)

HOOFDSTUK XCVI

DE KLONTER

(*Al-'Alaq*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(19 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE eerste vijf verzen van dit hoofdstuk zijn, zooals algemeen wordt erkend, de eerste openbaring, die de Heilige Profeet ontving. In de rangschikking der hoofdstukken echter heeft het deze plaats gekregen, omdat de daaraan voorafgaande hoofdstukken ten sterkste den nadruk leggen op de volmaaktheid en grootheid, waartoe de Heilige Profeet zou komen, zoowel als op de volmaaktheid en grootheid, waartoe hij zijn volgelingen zou verheffen — een doel, dat door menschelijke inspanning niet bereikt zou kunnen worden; en daarom zeggen de eerste woorden van dit hoofdstuk hem om den bijstand van het Goddelijk Wezen te zoeken. Het hoofdstuk is *De Klonter* genoemd, door de in het tweede vers gemaakte vermelding, dat God den mensch uit een klonter bloed geschapen heeft, hetgeen hierop zinspeelt, dat, gelijk de schoone menschelijke vorm geleidelijk van zulk een nederigen oorsprong ontwikkeld is, ook de Heilige Profeet uit de nederige omstandigheden, waarin hij geplaatst was, tot de grootste hoogheid zou worden verheven.

In naam van God, den Wedadige, den Genadige.

1 Lees in naam van uw Heer, Die geschapen heeft.

2 Hij heeft den mensch uit een klonter geschapen,

3 Lees en uw Heer is de Aanzienlijkste,

4 Die (den mensch) met de pen heeft leeren (schrijven), 1433

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ

اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

1433 De vermelding van de *pen* in deze allereerste openbaring aan den Heiligen Profeet is veelbeteekenend; het beduidt niet alleen „de machtige steun voor het propageeren van de kennis der Goddelijke Eenheid”, dien de Heilige Profeet in de *pen* zou vinden (Rodwell), maar ook, dat de pen een zeer machtig middel is tot verheffing der menscheid. „Lees en schrijf” is dus de allereerste boodschap van den Islâm, en om deze reden gaf de opkomst van den

5 Den mensch geleerd heeft wat hij niet wist.

6 Neen! waarlijk, de mensch is buitensporig,

7 Omdat hij zich van gebrek ontheven acht.

8 Waarlijk, tot uw Heer is de wederkeer.

9 Hebt gij hem gezien, die verbiedt,

10 Een dienaar, wanneer hij bidt?

11 Hebt gij beschouwd, of hij op den rechten weg is,

12 Of de rechtschapenheid beveelt?

13 Hebt gij beschouwd, of hij de waarheid een leugen noemt en den rug keert?

14 Weet hij niet, dat God ziet?

15 Neen! indien hij niet ophoudt, zullen Wij (hem) zekerlijk (op) zijn voorhoofd slaan,

16 Een leugenachtig, zedig voorhoofd,

17 En laat hem zijn raad oproepen,

18 Ook Wij zullen de dapperen des heirlegers oproepen. ¹⁴³⁴

19 Neen! gehoorzaam hem niet, en buig u neder en kom (God) nabij. a

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَى ۝

أَنْ رَّاهُ اسْتَغْفَى ۝

إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَى ۝

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ۝

عَبْدًا إِذَا صَلَّى ۝

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ۝

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ۝

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۝

كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا

بِالنَّاصِيَةِ ۝

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝

فَلْيَدُّ نَادِيَهُ ۝

سَدُّ الرِّبَايَةِ ۝

كَلَّا لَا تَطْعَهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝

a 536.

Islâm een stuwkracht aan geleerdheid, die niet in de geschiedenis van welken anderen godsdienst ook aan te treffen is.

1434 Dit is ongetwijfeld een profetische zinspeling op de latere oorlogen.

HOOFDSTUK XCVII

DE MAJESTEIT

(*Al-Qadr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(5 verzen)

Algemeene opmerkingen:

HET vorige hoofdstuk bevat de eerste openbaring van den Heiligen Qer-ân, en daarop volgt passend in rangschikking een hoofdstuk, dat verhaalt, wanneer de openbaring van den Heiligen Qoer-ân begon. Het was de nacht der *Majesteit* (een van de laatste tien nachten der maand Ramađân), die het eerst het schitteren van dat licht aanschouwde, dat bestemd was de geheele wereld te verlichten. Reeds de naam daarvan toont de grootsheid en verhevenheid van de boodschap aan, die in dien nacht werd overgebracht.

Ar. nacht
der majes-
teit.

Ar. nacht
der majes-
teit.

Ar. nacht
der majes-
teit.

Of, geeet.
a 16 : 2 ;
790, 1145.

In naam van God, den Wel-
dádige, den Genadige.

1 Waarlijk, Wij hebben
dien in den *grootschen nacht*
geopenbaard. 1435

2 En wat zal u doen begrij-
pen, wat de *grootsche nacht*
is?

3 De *grootsche nacht* is
beter dan duizend maanden.

4 De engelen en de *inspi-
ratie* a dalen daarin, met het
verlof van hun Heer, voor
iedere zaak neder,

5 Vrede! die duurt tot het
aanbreken van den mor-
gen. 1436

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ○

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ○

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ○

تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ ○

سَلَّمَ هِيَ حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ ○

1435 *Lailat-oel-qadr*, dat ik door de grootsche nacht heb vertaald en dat letterlijk de *nacht der majesteit* of *verhevenheid* of *grootheid* beteekent, is een welbekende nacht in de maand Ramađân: d.l. de 25ste of 27ste of 29ste nacht dier maand. In 44 : 3 wordt die *de gezegende nacht* genoemd. In zoo'n nacht begon de openbaring van den Heiligen Qoer-ân.

1436 *Vrede* is het hoofdkenmerk van de *lailat-oel-qadr*. Deze vrede daalt in de harten der geloovigen neer, in den vorm van de zielsrust, die hen geschikt maakt om Goddelijke zegeningen te ontvangen.

HOOFDSTUK XCVIII
HET DUIDELIJKE BEWIJS
(Al-Bajjinah)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(8 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE Heilige Profeet, die de machtigste der openbaringen ontving, wordt hier het *Duidelijke Bewijs* genoemd (vandaar de naam van dit hoofdstuk), want door zijn boodschap werden de afgodendienst, het bijgeloof en talrijke andere euvelen uit Arabië weggemaaid, terwijl alle pogingen die men vóór zijn komst deed om Arabië te doen herleven, op een mislukking waren uitgelopen.

In naam van God, den Wel-
 dadige, den Genadige.

1 Degenen die niet geloofden uit het midden der volgers van het Boek en de polytheïsten konden niet vrij zijn (van zonde), tot het duidelijke bewijs tot hen kwam:

2 Een apostel van God, die reine bladzijden reciteert, 1437

3 Waarin (alle) rechte boeken zijn. 1438

4 En degenen wien het Boek was gegeven, waren niet verdeeld, dan nadat een duidelijk bewijs tot hen was gekomen.

Of, ordon-
 nantiën.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
 الْكِتَابِ وَ الْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى
 تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ

رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً

فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا
 مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَةُ

1437 De Arabieren waren een volk, waaromtrent men alle hoop op hervorming had opgegeven. De Joden en de Christenen hadden hun best gedaan om Arabië te hervormen, maar beide bewegingen waren dermate mislukt, dat zij zelf in de euvelen van Arabië gelompeld waren. De inlandsche beweging der Hanifen ontstond en mislukte, zonder eenige verandering in den toestand van Arabië te hebben teweeggebracht. En ten laatste kwam er een Apostel, die reine bladzijden van de Goddelijke openbaring reciteerde en alle bijgeloof en alle kwaad van Arabië's bodem wegmaaide: dit was inderdaad een duidelijk bewijs, dat hij van God kwam.

1438 In den Heiligen Qoer-an zijn al die rechte voorschriften aan te treffen,

5 En hun wordt niets anders bevolen dan God te dienen, oprecht zijnde jegens Hem in (hun) gehoorzaamheid, eerlijk, en het gebed te onderhouden en de armenbelasting te betalen, en dat is de rechte godsdienst.

6 Waarlijk, degenen die niet gelooven uit het midden der volgers van het Boek en de polytheïsten zullen in het vuur der hel zijn, daarin wonende; zij zijn de slechtsten der menschen.

7 (Aangaande) degenen die gelooven en het goede doen, waarlijk, zij zijn de besten der menschen.

8 Hun belooning bij hun Heer zijn tuinen van eeuwigheid, waarin rivieren stroomen, daarin in eeuwigheid wonende; God is tevreden met hen en zij zijn tevreden met Hem; dat is voor hem die zijn Heer vreest.

Ar. onder.

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۗ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ ۗ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۝

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۝

جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۗ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

welke in eenig ander boek werden geopenbaard, en ook die welke te voren niet geopenbaard geweest kunnen zijn, maar welke voor de leiding van den mensch noodzakelijk zijn. De Heilige Qoer-ân maakt er dus aanspraak op, al de goede punten van andere heilige boeken te bevatten en bovendien hun tekorten aan te vullen.

HOOFDSTUK XCIX

DE SCHUDDING

(*Az-Zilzâl*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(8 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE in het eerste vers van dit hoofdstuk vermelde *schudding*, waaraan het zijn naam ontleent, is een voorspelling aangaande de groote rampen, die Arabië bij de komst van den Heiligen Profeet deden schudden en aangaande de ongehoorde rampen, die de geheele wereld thans doen schudden. De Apostel Gods zou, gelijk in het vorige hoofdstuk is aangeduid, een verandering tot stand brengen, maar de ontwaking zou niet kunnen worden teweeggebracht, tenzij de menschen van de verdooving, waarin zij gevallen waren, wakker werden geschud. Hoe dat schudden teweeggebracht zou worden, wordt in dit hoofdstuk aangetoond.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Wanneer de aarde met haar (geweldige) schudding geschud wordt,

2 En de aarde haar lasten voor den dag brengt,

3 En de mensch zegt: Wat deert haar?

4 Te dien dage zal zij haar tijdingen mededeelen,

5 Als had uw Heer (ze) haar geopenbaard. 1439

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝

يَوْمَئِذٍ نُخَبِّرُكَ أَخْبَارَهَا ۝

إِنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝

1439 Beschouwen wij de voorspellingen in verband met dit leven, dan hebben zij betrekking op den tijd, toen de aarde, na op hevige wijze geschud te zijn geweest, gelijk Arabië was, haar dooden zouden voortbrengen, die dan geestelijk tot het leven zouden worden opgewekt. *De aarde deelt haar tijdingen mede* beteekent, dat er zich omstandigheden zouden voordoen, die duidelijk zouden maken welk kwaad en welk onrecht haar waren gedaan, zooals aangetoond werd door de belijdenis der bewoners van Mekka, dat zij kwaadstichters waren geweest. Sommigen zijn van meening, dat de verzen de teekenen der latere dagen, of die der nadering van den dag des oordeels beschrijven; in dat geval

6 Te dien dage zullen de menschen in verscheidene groepen te voorschijn komen, opdat hun hun werken worden getoond.

7 En wie het goede heeft gedaan ter zwaarte van een atoom, zal het zien.

8 En wie het kwade heeft gedaan ter zwaarte van een atoom, zal het zien. 1440

يَوْمَئِذٍ يَصُدُّمُ النَّاسُ أَشْتَاتًا
لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۗ

مَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا
يَرَهُ ۗ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۗ

duiden de woorden aan, dat groote aardbevingen en andere rampen de geheele aarde zouden schudden.

1440 Zulks is de duidelijke wet van het goed en het kwaad. Niet één atoom zwaar goed of kwaad, wie er ook de verrichter van moge zijn, wordt onbeloond gelaten. M.a.w. iedere handeling heeft een gevolg.

HOOFDSTUK C
DE AANVALLERS
(*Al-'Adijât*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(11 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk ontleent zijn titel aan de profetische vermelding van de *Aanvallers* in het eerste vers, aantoonende dat de in het vorige hoofdstuk genoemde groote rampen door oorlogen zouden worden teweeggebracht. Dit werd niet alleen in den tijd van onzen Heiligen Profheet bewaarheid, maar ook in onzen tijd komt de waarheid daarvan duidelijker uit, en de ongehoorde oorlogen van onzen tijd zijn ongetwijfeld een voorbode van een groote geestelijke ontwaking, gelijk ze dertien eeuwen geleden in Arabië bleken te zijn.

a 1101.	<p>In naam van God, den Weldadige, den Genadige.</p> <p>1 Beschouw a de hijgende aanvallers,</p> <p>2 En degenen die slaande, vuur voortbrengen,</p> <p>3 En degenen die zich des ochtends voortspoeden,</p> <p>4 En daardoor stof opjagen,</p> <p>5 En daardoor tot een partij voortrukken:</p> <p>6 Waarlijk, de mensch is ondankbaar jegens zijn Heer.</p> <p>1441</p> <p>7 En waarlijk, hij is er getuige van.</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ</p> <p>وَالْعَرِيَّتِ ضَبْحًا</p> <p>فَالْمُورَايَةِ قَدْحًا</p> <p>فَالْمُعِيرَاتِ صُبْحًا</p> <p>فَأَثَرَنَ بِهِ نَفْعًا</p> <p>فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا</p> <p>إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ</p> <p>وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ</p>
---------	--	--

1441 Volgens de meeste commentatoren is de in de eerste vijf verzen voorkomende beschrijving of op kameelen of op paarden van toepassing, en slaan ze op de in oorlogen gebruikte paarden, terwijl de vermelding natuurlijk profetisch is. Zij kan echter ook op de krijgslieden zelf doelen. Het voortbrengen van vuur beduidt in dat geval oorlog voeren en *al-moeghrât* beteekent de *invallers*; de vijf verzen beschrijven dus den oorlog van de bewoners van Mekka tegen de Moeslims. Het zesde vers vestigt de aandacht op de ondankbaarheid der bewoners van Mekka door den Heiligen Profheet te verwerpen.

Ar. de.

8 En waarlijk, hij is sterk
in *zijn* liefde voor rijkdom.

9 Weet hij dan niet, wan-
neer datgene wat in de graven
is, opgewekt wordt;

10 En wat in de harten is,
duidelijk wordt gemaakt?

11 Waarlijk, hun Heer is
Zich heden ten volle van hen
bewust. 1442

وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝

1442 D.w.z. van wat zij doen.

HOOFDSTUK CI
DE AFSTOOTENDE RAMP
(*Al-Qâri'ah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(11 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE *afstootende ramp* van dit hoofdstuk, waaraan het zijn titel ontleent, is hetzelfde als de *schudding* van het 99ste hoofdstuk.

	<p>In naam van God, den Wel- dadige, den Genadige.</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝</p>
Ar. wat.	<p>1 De afstootende ramp! 2 <i>Hoe vreeselijk</i> is de af- stootende ramp!</p>	<p>الْقَارِعَةُ ۝</p>
Ar. wat.	<p>3 En wat zal u doen begrij- pen, <i>hoe vreeselijk</i> de afstoo- tende ramp is? 1443</p>	<p>مَا الْقَارِعَةُ ۝</p>
	<p>4 De dag waarop de men- schen als verstrooide motten zullen zijn,</p>	<p>وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ</p>
	<p>5 En de bergen als losge- maakte wol zullen zijn. 1444</p>	<p>الْمَبْتُوثِ ۝ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۝</p>
a 466, 28 : 102.	<p>6 En aangaande hem wiens maat van goede werken a zwaar is,</p>	<p>فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝</p>
	<p>7 Hij zal een aangenaam leven leiden.</p>	<p>فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝</p>

1443 *Al-Qâri'ah* (van *qar'* d.i. met kracht slaan) beteekent een *zeer groote ramp*, en hetzelfde woord komt zonder het lidwoord van bepaaldheid *al* in 13 : 31 voor, waar het gebezigd wordt ter aanduiding van één dier groote rampen, welke de Qoereisjieten van tijd tot tijd bezochten. In 69 : 4 beteekent *al-qâri'ah* de ondergang van een volk. Hier beteekent het de *beloofde* of *gedreigde* ramp; en dus sluit het de gedreigde ramp van dit leven en dat van het hiernamaals in.

1444 De tegenstanders van den Heiligen Profeet werden, zelfs in dit leven, als verstrooide motten, en hun groote leiders, die bij bergen werden vergeleken, werden verdeigd. In toepassing op de Opstanding behoeven de woorden geen verklaring.

8 En aangaande hem wiens
maat van goede werken licht
is,

9 Zijn woning zal de af-
grond zijn. ¹⁴⁴⁵

10 En wat zal u doen weten
wat die is?

11 Een brandend vuur.

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝

فَأُمُّهُ فَارِيَةٌ ۝

وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَ ۝

نَارٌ حَامِيَةٌ ۝

1445 Het Arabische woord voor woning is *oemm*, dat *een moeder* beteekent. *Een woonplaats of verblijf* wordt ook *oemm* genoemd, want het beschermt een mensch, zooals een moeder haar kind. De afgrond of de hel wordt hier een moeder genoemd om aan te duiden, dat 's menschen betrekking tot de hel gelijk is aan die van een baby tot zijn moeder, nl. dat zijn verblijf aldaar hem geschikt maakt om in de geestelijke wereld vooruit te gaan. Overeenkomstig den Heiligen Qoer-an is de hel slechts een trap der geestelijke ontwikkeling van hen, die hun gunstige gelegenheid in dit leven hebben laten voorbijgaan, of ziekten oplepen, die een strenge behandeling eischen.

HOOFDSTUK CII

DE WEDIJVER IN HET VERMEERDEREN VAN RIJKDOMMEN (At-Takâtsoer)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(8 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk, waarvan de titel, *De wedijver in het vermeederen van rijkdommen* aan de vermelding daarvan in het eerste vers ontleend is, verklaart, dat de begeerte naar overvloed van aardsche goederen en naar de gemakken van dit leven een groote hinderpaal is, die den mensch van het ware levensdoel afhoudt.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 De begeerte om rijkdommen te vermeederen leidt u af,

2 Tot gij tot de graven komt. ¹⁴⁴⁶

3 Neen! gij zult weldra weten,

4 *Neen!* neen! gij zult weldra weten.

5 Neen! indien gij met een zekere kennis geweten hadt,

6 Zoudt gij zekerlijk de hel hebben gezien; ¹⁴⁴⁷

7 Vervolgens zult gij haar met het oog der zekerheid zien;

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَيْكُمُ التَّكَاثُرُ

حَتَّىٰ تَرْتَأَمَهُ الْمُقَابِرَ

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ

Ar. nog-
maals.

1446 *Tot de graven komen* beteekent *sterven*. De bepaling van het afleiden wordt hier weggelaten; het verband toont echter aan, dat daarmee het afleiden van het doel des levens wordt bedoeld.

1447 Men kan de hel, volgens dit vers, zelfs in dit leven al zien, hetgeen duidelijk aantoonst, dat de hel, evenals de hemel, met dit leven begint; de mensch moet slechts het oog hebben om die te zien. De hel is derhalve een andere naam voor de gevolgen van slechte daden. Het laatste vers van dit hoofdstuk toont aan, dat de mensch naar de hel gaat, omdat hij zijn gunstige gelegenheid hier verzuimd heeft.

8 Vervolgens zult gij te dien dage zekerlijk over de weldaden ondervraagd worden.

ثُمَّ لَنَسْأَلَنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ

HOOFDSTUK CIII

DE TIJD

(*Al-'Aşr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(3 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk vestigt de aandacht op de getuigenis van den *Tijd*, om aan te toonen, dat alleen zij die de waarheid aannemen, voorspoed zullen genieten, terwijl zij die haar verwerpen, heelemaal verloren zullen zijn; vandaar de titel van het hoofdstuk.

a 1101.	In naam van God, den Weldadige, den Genadige. 1 Beschouw ^a den tijd, 2 Waarlijk, de mensch is in verlies, 3 Behalve degenen die gelooven en het goede doen, ¹⁴⁴⁸ en elkander de waarheid bevelen, en elkander geduld bevelen. ¹⁴⁴⁹	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ الْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَّوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَّوْا بِالصَّبْرِ
---------	--	---

1448 Ieder oogenblik dat voorbijgaat is een verloren oogenblik, tenzij het benut is om het goede te doen. Deze verklaring vestigt ook de aandacht op de vroegere geschiedenis der rechtschapenen en profetisch op den tijd van den Helligen Profeet.

1449 Op „elkander de waarheid bevelen” volgt „elkander geduld bevelen”, want het prediken van de waarheid plaatst den mensch tegenover moellijkheden, en hij kan niet aan de *waarheid* trouw blijven, tenzij hij in moellijke omstandigheden geduldig en verdraagzaam is.

HOOFDSTUK CIV

DE LASTERAAR

(*Al-Hoemazah*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(9 verzen)

Algemeene opmerkingen:

IN tegenstelling met degenen, van wie in het vorige hoofdstuk gezegd is, dat zij gelooven, het goede doen en elkaar de waarheid en geduld bevelen, hebben wij hier een beschrijving van hen die, in plaats van eenig duurzaam goed te doen, rijkdommen vergaren en, in plaats van de waarheid te bevelen, anderen belasteren. Dit houdt ook een voorspelling in, dat ellende het einde der lasteraars van den Heiligen Profeet zal zijn.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Wee over ieder lasteraar, smader,

وَيْلٌ لِّكُلِّ مُمَرِّةٍ لَّمْزَوَاتٍ

2 Die vermogen vergaart en die het *als een voorzorg* (tegen een ongeval) *beschouwt*; ¹⁴⁵⁰

الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ

3 Hij denkt, dat zijn vermogen hem zal vereeuwigen.

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ

4 Neen! hij zal zekerlijk in de verpletterende ramp worden geslingerd, ¹⁴⁵¹

كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ

Of, vermenigvuldigt.

1450 Op deze plaats worden de lasteraars en de smaders in het algemeen veroordeeld en in het bijzonder de bewoners van Mekka, die hun vervolging tegen den Heiligen Profeet begonnen met hem verbitterd te belasteren en te smaden, opdat de pelgrims, die van ver in Mekka kwamen, niet naar zijn prediking zouden luisteren.

1451 *Al-hoetamah* is afgeleid van *ḥaṭima*, d.i. *het was in stukken gebroken*. Deze naam is to gepast op de *hel*, want het verbrijzelt alles wat daarin is geworpen. Ik heb het door *de verpletterende ramp* vertaald, zoodat het zoowel de *hel* als de andere rampen insluit, welke, zooals voorspeld was, de rijke smaders van den Heiligen Profeet zouden verpletteren. Hun straf wordt met dezen naam aangeduid, omdat zij den Heiligen Profeet en de door deze gebrachte waarheid wenschten te verpletteren.

5 En wat zal u doen begrijpen, wat de verpletterende ramp is?

6 Het is het vuur, dat door God is ontstoken,

7 Dat boven de harten opstijgt. ¹⁴⁵²

8 Waarlijk, het zal over hen worden afgesloten,

9 In uitgestrekte zuilen.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَّةُ ۝

نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ۝

الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْإِنْفِذَةِ ۝

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّاةٌ ۝

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝

1452 Opgemerkt dient te worden, dat het vuur der hel beschreven wordt als vuur, dat *boven de harten opstijgt*, hetgeen aantoont, dat de oorsprong van het hellevuur in het hart van den mensch ligt. 's Menschen hel ligt dus in dit leven in zijn eigen hart en zij zal in het volgende leven een tastbaarder gedaante aannemen.

HOOFDSTUK CV

DE OLIFANT

(*Al-Fil*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(5 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk handelt over de bescherming van de Ka'ba tegen de machtige legers van Abraha, de Christen-onderkoning van Jemen, en is de *Olifant* getiteld, doordat er in het invallende leger olifanten waren. Het houdt een profetische toespeling in op de bescherming van den Heiligen Profeet tegen zijn machtige vijanden.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Hebt gij niet beschouwd,
hoe uw Heer met de bezitters
van den olifant gehandeld
heeft? 1453

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

1453 Dit heeft betrekking op den gedenkwaardigen inval in Mekka van Abraha, den Christen-onderkoning van den koning van Abessinië, te Jemen. Abraha's oogmerk was, de Ka'ba te verwoesten, niet alleen om de geestdrift der Arabieren voor den godsdienst naar San'aa af te leiden, waar hij met dat doel een prachtige kathedraal had laten bouwen, maar ook den Arabischen handel. Dit leger staat in Arabië bekend onder den naam van *ashâb-oel-fil* of *de bezitters van den olifant*, omdat er in het leger een of meer olifanten waren. Het jaar, waarin de inval plaats had, staat bekend onder den naam van *het jaar van den olifant*, d.i. het jaar 570 van de Christelijke jaartelling, en viel samen met het geboortejaar van den Heiligen Profeet. Daar Abdoel Moettalib de Heilige Plaats niet tegen het reusachtige leger beschermen kon en Abraha, die nu op een afstand van ongeveer drie dagreizen van Mekka zijn tenten opsloeg, niet van zijn heiligschennend oogmerk kon afbrengen, bad hij, terwijl hij tegen de deur van de Ka'ba leunde, luide aldus: „Bescherm, o Heer! Uw eigen Huis; en laat het Kruis niet over de Ka'ba zegevieren!” en toen begaf de geheele bevolking van Mekka zich naar de heuvels, die om de heilige stad stonden. Onderwijl brak een kwaadaardige soort van pokken of een zekere andere plaag in Abraha's leger uit, zoo hevig, dat het leger in *verwarring* en ontzetting den aftocht blies, terwijl velen hunner, die hun weg niet terug konden vinden, in de valleien omkwamen, en een deel door overstromingen werd weggemaaid.

2 Heeft Hij hun oorlog
niet op een verwarring doen
uitloopen,

3 En vogelen in vluchten
nedergezonden (om) op hen
(te azen),

4 Harde steenen op hen
werpende,

5 En Hij heeft hen als afge-
geten stroo gemaakt? ¹⁴⁵⁴

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ صَيْرًا أَبَابِيلَ ۝

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ۝

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

1454 De geschiedschrijvers vertellen ons, dat het leger door de pokken werd vernietigd. De vermelding van vogels dient enkel om aan te toonen, dat de vogels zich aan hun lijken vergastten: zij verscheurden het vleesch van de doode lichamen door er steenen naar te slingeren. Daarom werden hun doode lichamen bij *afgegeten stroo* vergeleenen.

HOOFDSTUK CVI
DE QOEREISJIETEN
(Al-Qoereisj)
GEOPENBAARD TE MEKKA
(4 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk staat in nauw verband met het vorige en zet inderdaad de behandeling van het thema voort, aangezien het de *Qoereisjieten* (naar wie het genoemd is) aan de groote weldaden herinnerde, die hun geschonken waren, omdat zij de Ka'ba bewaakten.

<p>In naam van God, den Weldadige, den Genadige.</p> <p>1 Ter bescherming van de Qoereisjieten</p> <p>2 Hun bescherming gedurende hun reis in den winter en den zomer — 1455</p> <p>3 En laten zij den Heer van dit Huis dienen,</p> <p>4 Die hun van voedsel tegen den honger voorzien en hun zekerheid tegen vrees gegeven heeft. 1456</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ</p> <p>إِلَّا يَلْفُ قَرَيْشٍ ۝</p> <p>الْفِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝</p> <p>فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝</p> <p>الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَ</p> <p>أَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۝</p>
--	--

1455 Dit beteekent, dat de Goddelijke bescherming van de Ka'ba en de verdelging van de vijanden daarvan een bijzondere gunst was, die den Qoereisjieten was geschonken, want het leidde tot hun bescherming. Daar zij bewakers van de Ka'ba waren, werden zij geëerbiedigd, als zij voor den handel in den zomer naar Syrië en in den winter naar Jemen reisden.

1456 De bedevaart gaf een bijzondere stuwkracht aan hun handel en de levensbenoedigheden werden in hun onmiddellijke nabijheid gebracht, terwijl zij volkomen verzekerd waren tegen alle vrees voor aanval, waaraan de andere Arabische stammen voortdurend bloot stonden, omdat het gebied om de Ka'ba door heel Arabië heilig werd gehouden.

HOOFDSTUK CVII

DE AALMOES

(*Al-Mâ'ôen*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(7 verzen)

Algemeene opmerkingen:

IN weerwil van de in de vorige twee hoofdstukken genoemde gunsten, die den Qoereisjieten geschonken waren, loochenden zij het oordeel en traden de rechten der weezen en armen met voeten. Dit hoofdstuk wordt *De Aalmoes* genoemd, omdat zij den armen de *aalmoes* onthielden. Het is een dwaling om het als een Medineesche openbaring te beschouwen; het behoort ongetwijfeld tot het Vroeg-Mekkaansche tijdperk.

Of, het
oordeel.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Hebt gij hem beschouwd, die *den godsdienst* een leugen noemt? 1457

2 Dat is degene die den wees hard behandelt,

3 En (anderen) niet aanspoort om den arme te spijzigen.

4 Derhalve, wee over de biddenden,

5 Die achteloos zijn in hun gebeden,

6 Die (het goede) doen om gezien te worden,

7 En de aalmoes onthouden.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ

وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

1457 *Din* beteekent zoowel *godsdienst* als *oordeel*. Er wordt hier beschreven, dat het wezen van den godsdienst is: de weezen verzorgen en de armen spijzigen. De gebeden dergenen, die aalmoezen onthouden, worden zelfs veroordeeld, omdat het doel van het gebed de volmaking van het ik is, en van iemand, die de zaak van het menschdom niet dient, kan niet worden gezegd, dat hij tot volmaaktheid is gekomen.

HOOFDSTUK CVIII
DE OVERVLOED VAN HET GOEDE
(*Al-Kautsar*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(3 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT is een der vroegste openbaringen en belooft den Heiligen Profeet overvloed van allerhande goed (vandaar de naam), terwijl het aantoont, dat zijn vijanden zelfs dat goede zal worden onthouden, wat hun als een gunst in dit leven werd gegeven.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Waarlijk, Wij hebben u overvloed van het goede gegeven. ¹⁴⁵⁸

2 Derhalve, bid tot uw Heer en breng een offer,

3 Waarlijk, uw vijand — hij is degene die (van het goede) is afgesneden.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْعَمْنَا عَلَىكَ الْكَوْثَرَ

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْصِرْ

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

1458 *Al-kautsar* beteekent overvloed, inzonderheid van het goede, en volgens Razi sluit het het goede van dit leven en het goede van het hiernamaals in. Het bestaan in het paradijs van een rivier van dezen naam, waaruit alle andere rivieren stroomen, toont slechts aan, dat de overvloed van het goede, dat den Heiligen Profeet is geschonken, zoodanig is, dat anderen ook voordeel van hem zullen trekken. Men verhaalt, dat Ibn-i-Abbas het woord *kautsar* verklaarde in den zin van overvloedig goed, en toen men hem zei, dat het volgens de menschen een rivier in het Paradijs was, antwoordde hij: „Ook dat behoort tot het overvloedige goed”.

HOOFDSTUK CIX
DE ONGELOOVIGEN
(*Al-Kâfirôen*)

GEOPENBAARD TE MEKKA
(6 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DEN *Ongelooftigen* (vandaar de titel) wordt in dit hoofdstuk medegedeeld, dat hun hun misdaden zullen worden vergolden, terwijl de Heilige Profeet de belooning van zijn daden zal oogsten.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Zeg: O ongelooftigen!

2 Ik dien niet wat gij dient,

3 Noch zijt gij dienaren
van Hem, Dien ik dien:

4 Noch was ik (ooit) een
dienaar van wat gij diende.

1459

5 Noch zijt gij dienaren van
Hem, Dien ik dien.

6 Gij zult uw vergelding
hebben en ik zal mijn vergel-
ding hebben.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

وَلَا أَنْتُمْ عِبِدُونِ مَا أَعْبُدُ

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ

لَكُمْ دِينُكُمْ وَرَبِّي دِينِي

1459 Terwijl het 3de en 5de vers in gelijkkluidende woorden aantoonst, dat de ongelooftigen God inderdaad niet dienden, verschilt het 2de en het 4de vers van elkaar: het 2de slaat op het heden en het 4de op het verleden, terwijl dit laatste aantoonst, dat de Heilige Profeet nooit afgoden aanbad. Er is ook een geschiedkundige getuigenis, hierop neerkomende, dat de Heilige Profeet in zijn prille jeugd, toen hij zijn oom in zijn reis naar Syrië vergezelde, zijn felle haat tegen den afgodendienst uitte.

HOOFDSTUK CX

DE HULP (*An-Naşr*)

GEOPENBAARD TE MEKKA (3 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT hoofdstuk spreekt van de groote Goddelijke *Hulp* en de overwinning (waaraan het zijn titel ontleent), waarmee de pogingen van den Heiligen Profeet in de zaak der waarheid bekroond werden. Ibn-i-'Oemar zegt, dat dit hoofdstuk in den loop van de laatste bedevaart van den Heiligen Profeet geopenbaard werd en dat hij nog slechts tachtig dagen na de openbaring daarvan leefde. Het werd dus werkelijk te Mekka geopenbaard, hoewel het bij de Medineesche openbaring is ondergebracht. Als een volledig hoofdstuk kan het de laatste openbaring aan den Heiligen Profeet worden genoemd, en aangezien het te Mekka geopenbaard werd, toonde het aan, hoe de wonderbare voorspellingen, die in zijn volkomen verlatenheid en machteloosheid te Mekka aangekondigd waren, nu met het bezoek van den Heiligen Profeet aan deze stad, met meer dan honderd duizend volgelingen, in vervulling gingen.

In naam van God, den Wel-
dadige, den Genadige.

1 Wanneer de hulp Gods
en de overwinning komen,

2 En gij de menschen bij
scharen den godsdienst Gods
ziet binnentreden,

3 Verheerlijk dan den lof
van uw Heer, en vraag Zijn
vergiffenis; waarlijk, Hij is
veelvuldig wederkeerende
(tot genade). 1460

Of, be-
scherming.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي

دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ

إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

1460 Het tiende jaar van Hedjira aanschouwde een beweging van de massa naar den Islâm: de eene stam na den andere nam den godsdienst aan. Daar de groote en wonderbare voorspellingen aangaande de hervorming van Arabië dus duidelijk tot vervulling gebracht waren, werd den Heiligen Profeet te verstaan gegeven, dat nu de tijd was gekomen, dat hij zich tot de ontmoeting van den Heer moest voorbereiden. Het vragen van vergiffenis was ten behoeve van de menschen, die zich nu bij den Islâm aansloten, omdat de Heilige Profeet, wegens zijn naderenden dood, geen tijd had om hen goed in het geloof te onderleggen.

HOOFDSTUK CXI

DE VLAM

(*Al-Lahab*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(5 verzen)

Algemeene opmerkingen:

TERWIJL het vorige hoofdstuk van het vreedzame einde van een rechtschapen man spreekt, omdat hij het groote doel van zijn leven heeft bereikt, toont dit hoofdstuk aan dat de opvliegend geaarde tegenstanders der waarheid hun leven in afgunst leiden, die in het volgende leven de tastbare gedaante van *vlammen* van vuur aanneemt. Vandaar is het getiteld *de Vlam*.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1 Verderf overvalt beide handen van den vader der vlam, en hij zal vergaan. 1461

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝

2 Zijn vermogen en wat hij verdient, zullen hem niet baten.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝

3 Hij zal weldra in vuur branden, dat vlamt,

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝

4 En zijn vrouw, de draagster van *laster*,

وَأَمْرَأَةٌ حَمَّالَةٌ ۝

Ar. brandstof.

1461 Een man van opvliegend temperament kan *aboe-lahab* of *vader der vlam* worden genoemd. Abdoel 'Oezza, een oom van den Heiligen Profeet, stond onder dezen naam bekend, misschien omdat hij zich zoo krachtig tegen den Heiligen Profeet verzette. Het heet, dat, toen den Heiligen Profeet bevolen werd, zijn naaste bloedverwanten te waarschuwen, hij hen bijeenriep en hun de Goddelijke boodschap overbracht, waarop Abdoel 'Oezza uitriep: „Moogt gij vergaan! was het hiervoor, dat gij ons bijeenriep?” Men verhaalt ook, dat hij den Heiligen Profeet volgde, wanneer deze uitging om te prediken, en den menschen zei dat de Heilige Profeet een krankzinnig bloedverwant van hem was. Het heet, dat hij zeven dagen na het vernemen van de nederlaag der bewoners van Mekka bij Badr stierf.

5 Om haar hals een halster
van stevig gevlochten koord.
1462

فِي حَبْلِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ.

1462 Abdoe Lahabs vrouw was Oemm-i-Djamila, de zus van Aboe Soefjan. Zij *placht kwade geruchten te verspreiden* omtrent den Heiligen Profeet. De halster van sterk gevlochten koord stelt een straf voor, die met de zonde overeenstemt, want men verhaalt, dat zij dorens placht te verzamelen en die aan een koord bond, dat zij op haar eigen hoofd bracht om die op den weg van den eiligen Profeet te strooien en dat zij door dat koord geworgd stierf.

HOOFDSTUK CXII

DE EENHEID

(*Al-Ichlâs*)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(4 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DIT is feitelijk het laatste hoofdstuk van den Heiligen *Qoer-ân* — de hierop volgende twee hoofdstukken toonen slechts aan, hoe men de bescherming van den Heer moet zoeken — en geeft den hoofdinhoud weer van de leerstellingen van den Heiligen *Qoer-ân*, nl. de verklaring van de *Eenheid* van het Goddelijk Wezen, waaraan dit hoofdstuk zijn titel ontleent.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

- 1 Zeg: Hij, God, is Eén.
- 2 God is Hij, van Wien alles afhangt.
- 3 Hij baart niet, noch is Hij gebaard;
- 4 En niemand is Hem gelijk. 1463

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

اللَّهُ الصَّمَدُ

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

1463 Er zijn vier soorten van *sjirk* of het plaatsen van gelijken nevens het Goddelijk Wezen, nl. geloof aan de meervoudigheid van goden; het geloof, dat andere voorwerpen de volmaakte attributen van het Goddelijk Wezen kunnen bezitten; het geloof, dat enig voorwerp met Hem in verwantschap kan worden gebracht, en het geloof, dat anderen datgene kunnen doen, wat alleen aan het Goddelijk Wezen toe te schrijven is. Deze vier soorten van *sjirk* worden respectievelijk in het eerste, tweede, derde en vierde vers veroordeeld.

HOOFDSTUK CXIII

DE DAGERAAD

(*Al-Falaq*)

GEOOPENBAARD TE MEKKA

(5 verzen)

meene opmerkingen:

Dit hoofdstuk en het hieropvolgende leeren den mensch, hoe hij zijn toevlucht tot God moet nemen en hoe hij Zijn bescherming moet zoeken. Daar dit onderdeel in Mekkaansche openbaringen behandeld is, zooals in hoofdstuk 16 en 41, en de twee hoofdstukken te Mekka geopenbaard zijn geweest, en volgens de meening is toegedaan, dat zij respectievelijk het zesde en het zevende in de volgorde der openbaring zijn, behooren zij tot de eerste Mekkaansche openbaringen. De vele verhalen omtrent hun Medineeschen oorsprong, als sommige commentatoren zeggen, zijn in geen authentiek verslag te vinden, en bijgevolg moeten zulke verhalen verworpen worden. De Heilige Geest begint dus met bijstand te zoeken van het Goddelijk Wezen in de opening *Bismillah* en besluit met in deze twee hoofdstukken tot Hem toevlucht te nemen.

In naam van God, den Weldadige, den Genadige.

1 Zeg: Ik zoek een toevlucht bij den Heer van den dageraad,

2 Tegen het kwaad van wat Hij geschapen heeft,

3 En tegen het kwaad van den volslagen duisternacht, wanneer die komt,

4 En tegen het kwaad dergenen, die (booze inblazingen) in vaste besluiten werpen,

5 En tegen het kwaad van den afgunstige, wanneer hij benijdt. ¹⁴⁶⁴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

وَمِنْ شَرِّ عَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

1464 De *duistere nacht* van vs. 3 beduidt de moeilijkheden, waardoor de mensch zijn weg niet kan vinden; de *Naffâtsât* van vs. 4 zijn degenen, die anderen door hun booze inblazingen misleiden, wanneer zij zich aan het werk zetten; terwijl het 5de vers ons zegt, dat, als de pogingen van een zeker persoon met succes bekroond zijn, er menschen zijn, die dat succes benijden, en dus heeft de mensch er op alle stadia van een zaak behoefte aan, de Goddelijke bescherming te zoeken. Opgemerkt dient te worden, dat *naffâtsât* van *nafts* is afgeleid. d.i. iets in het hart plaatsen of een booze inblazing; *'oeqad* is het meervoud van *'oeqadh* d.i. *het regelen van iemands zaak of iemands besluit*.

HOOFDSTUK CXIV

DE MENSCHEN

(An-Nâs)

GEOPENBAARD TE MEKKA

(6 verzen)

Algemeene opmerkingen:

DE algemeene opmerkingen over het vorige hoofdstuk kunnen ook hier worden gelezen.

Ar. bor- sten.	In naam van God, den Wel- dadige, den Genadige.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
	1 Zeg: Ik zoek een toevlucht bij den Heer der menschen,	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
	2 Den Koning der men- schen,	مَلِكِ النَّاسِ
	3 Den God der menschen,	إِلَهِ النَّاسِ
	4 Tegen het kwaad der inluisteringen van den slui- penden (duivel),	مَنْ شَرَّ الْوَسْوَاسِ الْخَفِيِّ
	5 Die de <i>harten</i> der men- schen inluistert,	الَّذِي يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ
6 Uit het midden der djinn en der menschen. 1465	مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ	

1465 Deze verzen zijn a.h.w. een aanvulling van het vorige hoofdstuk. Er wordt daar op drie soorten van kwaad gewezen, dat aan de zaak der waarheid kan worden gedaan. Hier wordt er op een vierde, maar het ernstigste van alle kwaad gewezen. Dit is het kwaad van den sluipenden duivel, die heimelijk komt en booze inblazingen in de harten der menschen werpt. De inluistering van den booze is het grootste kwaad, omdat de bron daarvan in de harten der menschen ligt.

AANTEKENINGEN

VAN DEN VERTALER

Geraadpleegde Goer-ànvertalingen en werken voor onderstaande aantekeningen: *The Holy Qur-àn*, door Maulana Moehammad Ali, M.A. LL.B. Lahore, India, 1920; *Translation of the Holy Qur-àn* (without Arabic text), door denzelfden schrijver, Lahore, India, 1928; *Translation of the Holy Qur-àn*, door Al-Hadj Hafiz Ghoelam Sarwar M.A., B.A. (rechter in een arrondissementrechtbank, Singapore); *The Glorious Koran* door Marmaduke Pickthall, London, 1930; *The Koràn*, uit het oorspronkelijk Arabisch vertaald met „Preliminary Discourse”, door George Sale (Engelsche oriëntalist), London; *The Koràn*, uit het Arabisch vertaald met een inleiding van Rev. G. Margoliouth M.A. en voorrede van den vertaler, door Rev. J. M. Rodwell M.A. (Engelsche oriëntalist; de soera's zijn in chronologische volgorde gerangschikt), London & Toronto, 1926; *The Qur-àn*, met inleiding en samenvatting van den inhoud der verschillende soera's, door E. H. Palmer (Engelsche oriëntalist), Sacred Books of the East, Vols. VI, IX, Oxford, 1880; *Der Koran*, uit het Arabisch overgezet en met verklarende aantekeningen, door Dr. L. Ullmann, Erefeld 1840; *Der Koran*, met een inleiding, door Max Henning, Leipzig 1901; *Le Koran*, door M. Kasimirski, naar den Arabischen tekst, met een „Notice biographique sur Mahomet”, Paris, 1852; *Mahomets Alkoran*, Nederlandsche vertaling uit het Fransch van Du Ryer, „benevens een tweevoudige Beschrijving van Mahomets leven en een verhaal van deszelfs Reis ten Hemel”, door J. H. Glasemaker, Leyden, 1734; *Mahomed's Koran*, gevolgd naar de vertaling van Kasimirski, Sale, Ullmann en Maracci, met een levensschets van Mahomed, door Mr. L. J. A. Tollens (Advocaat en Procureur b.h. Hoog-Gerechtshof van Nederlansch-Indië), Batavia, 1859; *De Koran*, met ophelderende aanmerkingen en historische aantekeningen van M. Kasimirski, Dr. L. Ullmann, Dr. G. Weil en R. Sale, een levensschets van Mahomed en een inleiding, door Dr. S. Keyzer (Delftsche oriëntalist), Rotterdam, 1916; *The Life of Mohàmmad*, door Sir William Muir, K.C.S.I., Edinburg 1858 (4 deelen), 1877 en 1923 (edited by T. H. Weir, B.D., M.R.A.S.); *Life of Mahomet*, door Humphrey Prideaux, D.D. Dean of Norwich, London 1723; *A Letter to the Deists, &c.*, 1722, door denzelfden schrijver; *History of the Decline and Fall of the Roman Empire*, door Edward Gibbon, London, 1830.

1) Sir William Muir (1819—1905) was een Schotsche oriëntalist en een geleerde in de Arabische taal. Hij maakte een zorgvuldige studie van den tijd van Mahomet en het eerste Kalifaat. Zijn voornaamste werken zijn: *Life of Mahomet and History of Islam to the era of the Hegira*; *Annals of the Early Caliphate*; *The Koran: its Composition and Teaching*; *The Mohammedan Controversy*; *The Early Caliphate and Rise of Islam* (Ontleend aan de *Encyclopaedia Britannica*).

Voor de chronologische volgorde der hoofdstukken zie men: *The Life of Mohàmmad*, 1923, blz. 38 en 46, en *The Life of Mahomet*, Vol. II, London, 1858, Appendix.

2) Zie hiervoor: Rodwell blz. 344 noot 1; Kasimirski blz. 9 noot 3; Tollens blz. 12 noot 2 en Keyzer blz. 73 noot 4. Wij kunnen ze weergeven met de woorden van Keyzer:

„Deze plaats, evenals vers 59 van het zes en twintigste hoofdstuk, waarin de Israëlieten geacht worden naar *Egypte* terug te keeren, is een dier anachronismen, waarvan de Koran wemelt, en die de groote (Eng. gross, Fr. extrême) onwetendheid van den Arabischen profeet duidelijk aantoonen”.

3) Thomas Kelly Cheyne (1841) is een Engelsch godgeleerde en Bijbelcriticus. Hij was medewerker aan de *Encyclopaedia Biblica* (London, 1899—1903), een werk dat de meer geavanceerde conclusies van de Engelsche Bijbelcritiek bevat (Ontleend aan de *Enc. Brit.*).

„Het staat nu vast, dat de verklaring van den Bijbel het in dit opzicht verkeerd heeft en na aangetoond te hebben, hoe fouten in de Bijbelsche verklaring ingeslopen zijn, besluit hij (d.w.z. T. K. Cheyne): „Dat Sálomo eenige vrouwen had, zoowel Israëlietische als niet-Israëlietische, is volkomen aanneemelijk, maar hij maakte voor allen van haar geen altaars, noch vereenigde hij de aanbidding der goden van zijn vrouwen met die van Jahve. (*Enc. Bibl.* kol. 4689)”. (*The Holy Qur-án*, blz. 51 noot 147).

4) „Een zeer hooge ouderdom moet tot de hoofdkenmerken van den godsdienst van Mekka gerekend worden. Ofschoon Herodotus geen melding van de Ka'ba maakt, noemt hij toch als een der voornaamste Arabische godheden ALILAT; en dit is een krachtig bewijs van de aanbidding, in dat vroege tijdvak, van *Al-Lât*, het groote afgodsbeeld van Mekka. Diodorus Siculus, die ongeveer een halve eeuw vóór onze jaartelling schreef, zegt van Arabië, dat door de Roode Zee bespoeld is: „er is in dit land een tempel, die door de Arabieren hoog is geëerd”. Deze woorden moeten op het Heilige Huis van Mekka slaan, want wij kennen geen ander, dat ooit zoo'n algemeene hulde afdwong. De traditie stelt de Ka'ba als zijnde sedert onheuglijke tijden het toneel der bedevaart van alle deelen van Arabië: — van Jemen en Hadramaut, van de kusten der Perzische Golf, de woestijnen van Syrië en de verafgelegen omstreken van Al-Hira en Mesopotamië stroomden jaarlijks menschen naar Mekka. Zoo'n uitgebreide hulde moet haar begin hebben gehad in een uiterst lang vervlogen eeuw” (*The Life of Moḥammad*, 1923, „Introduction”, blz. CII, CIII).

Zie voorts: Palmer, „Introduction”, blz. XVI; Sale, „Preliminary Discourse”, blz. 124, 125; Henning, „Einleitung”, blz. 7; Kasimirski, „Notice biographique sur Mahomet”, blz. III, IV; Keyzer, „Levensschets van Mahomet”, blz. 4; Tollens, „Levensschets van Mahomed”, blz. IV.

5) In dezen zin komt het voor bij Rodwell (blz. 366 noot 1), Palmer (blz. 38 noot 4), Tollens (blz. 46 noot 2), Ullmann (blz. 29 noot 1), Henning (blz. 70 noot ***) en Sale (blz. 36 noot 3), wiens aanteekening bij deze plaats wij aldus kunnen vertalen:

„Het schijnt dat Mahomet hier Saul met Gidion verwacht, die ten gevolge van Gods bevel alleen hen mede ten strijde tegen de Midianieten voerde, die water uit hunne handen lepten en wier getal 300 bedroeg (Rigteren VII)” (Keyzer, blz. 94 noot 3).

Hieromtrent merkt Moehammad Ali in den *Holy Qur-án* (blz. 117 noot 331) op:

„Vreemd genoeg, dat, als dezelfde criticus het Nieuwe Testament leest, zijn critische vermogens a.h.w. geheel verlamd zijn; want, wanneer hij in Matthéüs leest, dat de man van Maria, Jozef, de zoon was van Jakob, den zoon van Matthan van Eleázar en zoo verder, en daarentegen in Lukas leest, dat dezelfde Jozef de zoon was van Hell, den zoon van Matthat, den zoon van Levi en zoo verder, ziet hij daarin geen belachelijke warboel, alsof Jozef de zoon van twee

vaders was. Dat deze (d.w.z. het Bijbelsche en het Qoer-ânische verhaal. *Vert.*) twee verschillende voorvallen zijn, blijkt uit het feit, dat, terwijl Gideon zijn leger aan ‚de fontein van Herod’ beproefde (Richteren 7 : 1), Saul zijn leger beproefde aan een rivier, gelijk de Heilige Qoer-ân verklaart. Verder blijkt uit den Bijbel, dat de rivier Jordaan er was: ‚De Hebreëen nu gingen over de Jordaan in het land van Gad en Gilead’ (1 Samuël 13 : 7)“.

6) Het oorspronkelijke luidt aldus:

„Before Islam it had been the custom among the Arabians to assign a fourth part of the booty to the leader of an expedition. See Freyt. Einl. p. 266” (Rodwell, blz. 378 noot 3).

7) Zie: Sale, blz. 179 noot 3; of met de woorden van Keyzer:

„Gij zult hem een zeker geleide geven, opdat hij met veiligheid naar huis terugkeere, voor het geval dat hij het geraden mocht oordeelen, het Mahomedanisme te omhelzen” (blz. 198 noot 2).

Ook Ullmann geeft er dezelfde verklaring aan; in het Nederlandsch overgezet luidt die aldus:

„D.i. Indien hij zich niet door het hooren van Gods Woord overtuigen kan, moet gij hem een vrijgeleide geven” (blz. 146 noot 1).

8) „Dank zij de groote zorg, aan de bewaring van het stoffelijk overschot der koningen besteed, is — hoewel de mummies van alle andere koningen verdwenen zijn — een wonderbaarlijke reeks van Thebaansche koningen en koninginnen van het koninkrijk der 17de dynastie tot en met de 21ste dynastie tot ons overgeleverd. Ze omvat sommige der aanzienlijkste figuren in de Egyptische geschiedenis — Ahmosi (Amasis) I, die Egypte van de Hyksos bevrijdde, Tethmosis I en III, de veroveraars van Syrië en stichters van het rijk, Amenophis III, de groote stichter, wiens beeltenis bewaard is in den kolossus van Memnon, waarschijnlijk ook zijn zoon Amenophis IV (Ahhenaton); de ketterkoning, en Seti (Sethos I) en zijn zoon Ramses II. De mummie van Seti I is in de best mogelijke bewaring, maar andere mummies werden, na op brute wijze geplunderd te zijn geweest, door de piëteit der latere geslachten opnieuw omwikkeld” (*Encyclopaedia Britannica*).

9) Dit slaat op Muirs veronderstelling, dat de Heilige Profeet den Qoer-ân ook aan de hand van „door Joden geleverd materiaal” zou hebben samengesteld. Na een aantal voorbeelden tot staving van zijn bewering te hebben aangehaald, zegt hij:

„Zoo’n nauwkeurige kennis van belangrijke gedeelten der Joodsche Schrift en legende te verkrijgen, deze aan zijn vorige materialen aan te passen en ze to te uitgebreide en rhythmische Sôera’s te verwerken, was een werk, dat ongetwijfeld veel tijd en geduld eischte. De openbaring is nu zelden de spontane welsprekendheid van een sterke verbeelding; ze is eer het geesteloze en moeizame resultaat van een alledaagsche compositie. Voor dit doel moet menig middernachtelijk uur van den slaap gestolen zijn geweest. Zoo’n aanwending wordt waarschijnlijk in passages als de volgende vermeld: —” (hierop wordt 73 : 1—7 aangehaald; dan zegt hij verder):

„Het is mogelijk, dat de overtuigingen van Mohammad misschien zoodanig met zijn grootsch doel en gedragslijn vermengd zijn geworden, dat de bestudeering en herhaling van den Kor-ân als de beste tijden van devotie werden beschouwd. Maar de wijze, waarop hij nu van de Joodsche inlichting gebruik maakte en het resultaat als *een bewijs van inspiratie* voortbracht (in de hierbij behoorende noot haalt Muir 38 : 69, 70; Sôera 28 betreffende Mozes — beide

ook door Rodwell in zijn aanteekening bij deze plaats genoemd — 12 : 102 aan), wijst op het begin van een actieve — al is het misschien onbewust geweest — gedragslijn van ontkennde toeëigening; *) — een zwak punt, dat zijn vijanden niet in gebreke blijven aan te tasten" (Muir, blz. 102).

Rodwell geeft de gedachte van Muir weer, als hij zegt, dat „Moehammad op dezen tijd, terwijl hij deze materialen omwerkte en verwerkte, een gedragslijn van opzettelijke huichelarij en bedrog moet hebben gevolgd (hoewel het doel hem misschien de aangewende middelen rechtvaardigde), door openlijk te bewerken, dat hij ze door inspiratie had gekregen" (blz. 239 noot 1).

Andere overwegingen daargelaten, het voornaamste criterium, waarnaar de waarheid van een godsdienst beoordeeld moet worden, is de verandering, die hij heeft teweeggebracht, m.a.w. de bron waaruit de Islâm voortspruit, wordt niet bepaald door de zogenaamde overeenkomst van Qoer-ânische passages met die uit andere Schriften, maar door de uitwerking, die zijn leerstellingen hadden. Wanneer de Joodsche en Christelijke Schriften de bronnen waren (zie ook: Rodwell, „Preface", blz. 8—14), waaraan de Islâm zijn leerstellingen en beginselen ontleend had, dan moest hun uitwerking in ieder geval geringer zijn geweest dan die der bronnen. Maar het feit, dat het Christendom en het Jodendom, ondanks hun eeuwen arbeid (zie: aanteekening 31) er niet in geslaagd waren, een volkomen en zuivere verandering in het leven van een volk teweeg te brengen, dat de Islâm slechts binnen betrekkelijk zeer weinige jaren heeft weten te veranderen, is een afdoend bewijs, dat de bron van den Islâm veel reiner en verhevener was dan de Joodsche en Christelijke Schriften.

10) „De herziene tekstuitgaaaf van 'Othmân is ongewijzigd tot ons overgeleverd. Inderdaad is ze zoo zorgvuldig bewaard geweest, dat er geen belangrijke afwijkingen — wij zouden haast kunnen zeggen: heelemaal geen afwijkingen — aan te treffen zijn in de ontelbare kopeëën, die over al de uitgestrekte gebieden van het rijk van den Islâm zijn verspreid. Twistende en verbitterde partijen, die hun oorsprong vonden in den moord op 'Othmân zelf binnen een kwart eeuw na den dood van Moḥammad, hebben de Moḥammadaansche wereld van dien tijd af verscheurd. Toch is onder hen slechts EEN KOR'ÂN in gebruik; en het voortdurende gebruik, dat allen in iedere eeuw van dezelfde Schrift tot heden hebben gemaakt, is een onweerlegbaar bewijs, dat wij vóór ons denzelfden tekst hebben, die op bevel van den ongelukkigen Kalfef gereed werd gemaakt. Er is in de wereld waarschijnlijk geen ander werk, dat twaalf eeuwen lang met zoo'n zuiveren tekst is gebleven" (*The Life of Moḥammad*, 1923, „Introduction", blz. XXII, XXIII; zie: Voorrede, blz. CVII, CVIII).

Zie voorts: Kasimirski, „Notice biographique sur Mahomet", blz. XXXI; Palmer, „Introduction", blz. LIX.

11) Prideaux vertaalt deze plaats aldus:

„Ik weet dat zij zullen zeggen, Dat een Mensch hem den Alcoran heeft geleerd; maar degene die zij vermoeden, dat hem den Alcoran heeft geleerd, is een Pers van nationaliteit, en spreekt de Perzische Taal. Maar de Alcoran is in de Arabische Taal, vol van Onderricht en Welsprekendheid",
en laat daarop volgen:

„Wie nu deze Pers was, Frater Richard helpt ons in zijn *Weerlegging van de Mahometaansche Wet* begrijpen. Want in het dertiende hoofdstuk van zijn verhandeling zegt hij ons, dat *Mahomet* — daar hij een persoon was, die niet lezen

*) In *The Life of Mahomet*, 1858, Vol. II, blz. 189, staat i.p.v. „unacknowledged appropriation": „wilful dissimulation and falsehood."

en schrijven kon — bij het verzinnen van zijn *bedrog* een zekere *Abdia Ben Salon*, een *Perzische Jood*, als helper had, wiens naam hij naderhand veranderde in *Abdollah Ebn Salem*, om dien met het *Arabische Dialect* te doen overeenstemmen: En *Cantacuzenus* en *Kardinaal Cusa* zeggen hetzelfde. En hij is dezelfde persoon, dien *Elmacinus*, *Salman de Pers* noemde" (*The Life of Mahomet*, blz. 33, 34).

Op blz. 35 lezen wij:

„Behalve dezen *Jood* had de bedrieger ook een *Christenmonnik* als zijn helper; en de vele bijzonderheden in zijn *Alcoran* aangaande den *Christelijken Godsdienst* bewijzen duidelijk, dat hij zoo'n helper heeft gehad. *Theophanes*, *Zonaras*, *Cedrenus*, *Anastastius* en de *auteur van de Historia Miscella*, vertellen ons van hem, zonder hem een anderen naam te geven dan dien van een *Nestoriaansche Monnik*. Maar de auteur van het *Dispuut* tegen een *Mahometaan*, dat samengevat is in *Vincentius Bellovacensis's Speculum Historicum*, en daaruit gedrukt aan het eind van *Biblianders Latijnsche Alcoran*, noemt hem *Sergius*; en vandaar komt het, dat hij van dien tijd af onder de Westersche schrijvers met dien naam is genoemd. Maar in het *Oosten* is hij daaronder absoluut onbekend, daar niemand van hun schrijvers hem, voorzoover ik kan vinden, ooit onder dien naam vermeld heeft. Want allen, die er van dezen *monnik* spreken, noemen hem *Bahira*”.

12) Wij halen het volgende aan uit Sale's aanteekening (Zie: Sale, blz. 267, 268):

„Het algemeen gevoelen der christenen is echter, dat de voornaamste hulp, die MAHOMET bij het samenstellen van zijn Koran genoot, van een Nestoriaanschen monnik was, SERGIUS genaamd, die verondersteld wordt dezelfde persoon te zijn als de monnik BOHEIRA, met wien MAHOMET op jongeren leeftijd eenigen omgang te *Bosra* had, waar die monnik zijn verblijf hield (Zie PRID. t.a. pl. 35, enz. GANGIER, t.a. pl. p. 10, 11. MARRAC. *De Alcor*, p. 37). Om deze veronderstelling te staven, is eene plaats van een Arabisch schrijver aangevoerd (AL MASUDI), die vermeldt, dat de naam van BOHEIRA, in de werken der christenen SERGIUS is, doch dit is slechts eene veronderstelling, en een ander (ABUL HASAN AL BECRA) verhaalt, dat zijn ware naam SAID, of FELIX, was en zijn toenaam BOHEIRA. Maar hoe het ook zij, indien BOHEIRA en SERGIUS slechts een en dezelfde persoon waren, dient men te weten, dat men bij de Mahomedaansche schrijvers niet de minste aanduiding vindt, dat hij ooit zijn klooster verliet om naar *Arabie* te gaan, zooals door de christelijke schrijvers wordt beweerd; en zijne kennis met MAHOMET te *Bosra* viel te vroeg in, om de meening te staven, dat hij hem bij het vervaardigen van den Koran zou hebben geholpen, hetgeen lang daarna geschiedde; doch het is mogelijk, dat MAHOMET door zijne gesprekken met hem eenige kennis van het christendom en van de Schriften hebbe verkregen, welke door hem bij den Koran zijn gebruikt. Uit het antwoord op deze plaats van den Koran gegeven, op de tegenwèrping der ongelooovigen, zijnde, dat de persoon, die door hen verdacht wordt gehouden, de hand in den Koran te hebben gehad, eene vreemde taal sprak, en dus met geen schijn van mogelijkheid verondersteld kan worden bij het samenstellen van een stuk in de Arabische taal, en wel met zulk een groote sierlijkheid te hebben geholpen, is het duidelijk dat die persoon geen Arabier was. Het woord *Ajami* dat hier is gebruikt, beteekent eene vreemde of onbeschaafde taal in het algemeen; maar de Arabieren passen het meer bijzonder op het Perzisch toe; waaruit door sommigen de gevolgtrekking is gemaakt, dat SALMAN de bewuste persoon was. Indien het echter waar zij, dat hij niet tot MAHOMET kwam dan na de Hedjira, zoo kan hij ook de hier bedoelde

man niet zijn, of wel dan moet dit vers, in strijd met het algemeene gevoelen, te Medina zijn geopenbaar." (Vertaling van Keyzer, blz. 272, 273).

Moehammad Ali's aantekening bij deze plaats verdient opgemerkt te worden: „Wat de Christenslaven betreft, men kan stellig niet aannemen, dat zij de aanspraken van de verlevende thema's van den Heiligen Qur-ân waren. Dat de tegenstanders van den Heiligen Profeet zulks zeiden, is veeleer een bewijs van de valsheid der bevestiging, dan een aanduiding van haar waarheid; want, daar zij de argumenten van den Heiligen Qoer-ân niet konden weerleggen, moesten zij hun toevlucht nemen tot minder eerlijke handelwijzen, ten einde den Qoer-ân impopular te maken" (*The Holy Qur-ân*, blz. 555, noot 1400).

13) Vergelijk onderstaande vertalingen van het eerste gedeelte van vs. 73:

„En waarlijk, zij hadden u bijna *) afgeleid van wat wij tot u openbaarden" (Rodwell, blz. 170).

„Zij hadden u bijna afgeleid van datgene, waarmede wij u inspireerden" (Palmer, Part II. blz. 9).

„En waarlijk, zij hadden u bijna in verzoeking gebracht, af te dwalen van wat Wij tot u hadden geopenbaard?" (*The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 85).

„Het scheelde slechts weinig, of de ongeloovigen hadden u in verzoeking gebracht, u van de vermaningen te verwijderen (van de geboden af te dwalen. Sale), die wij u hebben geopenbaard" (Sale, blz. 279; Keyzer, blz. 283).

„Het heeft slechts weinig geschied, of de ongeloovigen hadden u, door hunne verlokkingen, verwijderd van wat Wij u geopenbaard hebben" (Tollens, blz. 289, 290).

Precies hetzelfde vinden wij in de Fransche en Duitsche vertalingen:

„*Peu s'en est fallu* que les infidèles ne t'aient éloigné par leur tentations de ce que nous t'avons révélé" (Kasimirski, blz. 226).

„*Wenig fehlte*, und die Ungläubigen hätten dich verführt, abzuweichen von Dem, was wir dir geoffenbart" (Ullmann, blz. 235).

„Und siehe, *fast* hätten sie dich von dem, was wir dir offenbarten, abwendig gemacht" (Henning, blz. 285).

Moehammad Ali merkt hieromtrent op:

„*Kāda jaf'aloē kadzā* beteekent zoowel hij deed het bijna, als hij nam zich voor of was van plan het te doen. Voor de laatste beteekenis, die ik hier in overeenstemming met het verband gebruik, zie men LL, die El-Leyth Ibn-Naṣr Ibn-Seiyār, Moḥkam en andere gezaghebbende personen aanhaalt, artikel *Kaud*. De interpretatie, die Rodwell en Palmer gegeven hebben: zij hadden u bijna afgeleid, en de eenigszins gelijke vertaling van Sale zijn verkeerd, daar ze de in het onmiddellijk daarop volgende vers gemaakte verklaring tegenspreekt, overeenkomstig welke de Heilige Profeet reeds zoo hecht in het pad der waarheid gevestigd was, dat hij zelfs niet nabij was een weinig tot hen te neigen.

De commentatoren denken, dat het op een voorval slaat, dat lang na de openbaring van dit hoofdstuk in Medina plaats had. Integendeel, er is een duidelijk voorval, waarvan de juistheid volkomen bewezen is, betreffende de poging der Qoereisjieten te Mekka, die — zoowel wat het aanbod der Qoereisjieten, als het krachtige antwoord van den Heiligen Profeet betreft — volkomen bij de in dit en het hierop volgende vers voorkomende verklaring past. De Christelijke

*) Wij cursiveeren in deze aangehaalde verzen. Vert.

schrijvers van verklarende aantekeningen zijn steeds gereed om de woorden zoodanig te verdraaien, dat ze op den onderstelden „misstap” van den Heiligen Profeet slaan” (*The Holy Qur-án*, blz. 576 noot 1453).

Zie voorts: Aanteekening 36.

14) Zie: Gibbon, *History of the Decline and Fall of the Roman Empire*, blz. 552.

15) Zie: Prideaux, *A Letter to the Deists*, blz. 185, 186; Muir, *The Life of Mahomet*, 1858, Vol. II. blz. 281 noot †; Sale, blz. 46 noot 2 en blz. 299 noot 5; Keyzer, blz. 102 noot 2 en blz. 301 noot 8; Palmer, Part I, blz. 50 noot 1; Rodwell, blz. 119 noot 6; Henning, blz. 81 noot *; Ullmann, blz. 253 noot 3; Toffens, blz. 312 noot 1, waar dit z.g. anachronisme wordt vermeld.

Vgl. 3 : 34 noot 203.

16) Vgl. onderstaande vertalingen en noten:

„Hij antwoordde: Ik zag wat zij niet zagen; daarom nam ik een handvol stof van de voetstappen van Gods gezant en wierp het *in het gesmolten kalf*; want mijn gemoed bracht mij daartoe” (Sale, Keyzer; bij den laatste zonder cursiveering).

Noot: „Zijnde: dat de gezant, die hem van God werd gezonden, een zuivere geest was, en dat zijne voetstappen leven gaven aan alles wat zij aanraakten; daar deze geest niemand anders was dan de engel Gabriël, op het paard des levens gezeten. Daarom maakte ik gebruik van het stof van zijn voet, om het gegoten kalf leven te geven” (Sale, blz. 312 noot 3; Keyzer, blz. 312 noot 4).

Ullmann (blz. 265), Kasimirski (blz. 253) en Tollens (blz. 326) verstaan onder voetstappen: de voetstappen van den engel Gabriël; Palmer (blz. 41): die van Gabriëls paard; Henning (blz. 315): de voetstappen „des Erzengels Gabriël oder seines Pferdes”, evenals Rodwell (blz. 100): „the track of Gabriel's Horse, or of Gabriel himself”.

Reeds bij Glasemaker (1734) is deze plaats in dien zin vertaald:

„Ik zag 't geen, dat van volk niet gesien word; ik nam een hant vol aarde uit de voetstappen van Gods Bode, en maakte 'er de gestalte van een kalf af, het schoonste, dat ik ooit gesien heb”.

17) Rodwells aantekening luidt als volgt:

„Volgens sommigen Elia, terwijl anderen zeggen: Jesaja. Het is echter waarschijnlijker, dat hij de Oba'dja van 1 Koningen 18 : 4 is, die 100 profeten in de grot *onderhield*, of Ezechiël, die door de Arabieren Kephil wordt genoemd. Zie Niebuhr, *Travels*, II” (Rodwell, blz. 156 noot 4).

18) *Karsten Niebuhr* (1733—1815) was een Duitsche reiziger. In 1761 nam hij deel aan de expeditie, die door Frederik V van Denemarken werd uitgezonden, om wetenschappelijke onderzoekingen te doen in Egypte, Arabië en Syrië. Zoo bezocht hij Egypte, den berg Sinai, Arabië, Perzië, Irak, Syrië en Palestina en keerde in 1767 naar Kopenhagen terug. Niebuhr was een nauwkeurige en zorgvolle waarnemer, was bezield door een verheven zedelijk doel en was zeer nauwgezet en angstvallig waarheidlievend bij het opteekenen van de resultaten zijner waarneming. Zijn werk over de geographie, het volk, de ouden en archaeologie van vele streken van Arabië, die hij doortrok, is langen tijd classiek geweest. Het bestaat uit vier deelen, waarvan het eerste deel is: *Beschreibung von Arabien* en het tweede en derde deel: *Reisebeschreibung von Arabien und anderen umliegenden Ländern*. (Ontleend aan de *Enc. Brit.*).

19) Zie: Aanteekening 4.

20) Palmer teekent bij hoofdstuk 6, vs. 94 aan:

„Dit (d.w.z. de woorden „ik ben geïnspireerd” van die plaats. *Vert.*) slaat op Abdollah ibn Sa’hd ibn Abi Sar’h, die als schrijver van Mohammed optrad, en toen hij bij de woorden ‚Wij hebben den mensch uit een extract van klei geschapen’ kwam, vervolgens brachten wij die voort als een andere schepping’ zei hij: ‚en gezegend zij God, den beste der scheppers’ (zie: hoofdstuk 23, vs. 12—14. *Vert.*), en Mohammed zei hem dat ook op te schrijven; waarop hij blufte, dat ook hij geïnspireerd was met dezen zin, dien Mohammed als deel van den Qur’ân erkende” (Palmer, Part I, blz. 126 noot 2).

De aantekening van Sale (blz. 129 noot 2) en die van Rodwell (blz. 145 noot 3) komen op hetzelfde neer.

21) „Bovendien was het Christendom van de 7de eeuw zelf vervallen en verdorven. Het werd verzwakt door strijdende scheuringen en had de kinderachtigheden van het bijgeloof voor het zuivere en wijde geloof der eerste eeuwen in de plaats gesteld” (Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, „Introduction”, blz. XCV).

22) „Wearied and damped in spirit, the night set in upon them cold and tempestuous. Wind and rain beat mercilessly on the unprotected camp. The storm rose to a hurricane. Fires were extinguished, tents blown down, cooking vessels and other equipage overthrown” (Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 314).

Zie voorts: Rodwell, blz. 435 noot 3; Sale, blz. 408 noot 8; Keyzer, blz. 399 noot 5 en Tollens, blz. 438 noot 3 (vertaling van Ullmanns aantekening).

23) Zie: Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 309. Wat betreft het verdrag tusschen den Heiligen Profeet en de Joden, toen hij zich in Medina ging vestigen, waarbij niet alleen bepaald werd, dat de Moeslims en de Joden niet tegen elkaar in opstand moesten komen, maar ook dat zij elkaar tegen een gemeenschappelijken vijand moesten verdedigen, zie men Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 183, 184 en *The Holy Qur’ân*, blz. 45 noot 126.

24) Voor deze z.g. „daad van monsterachtige wreedheid”, deze „onuitwischbare smet op het leven van Moḥammad” en zijn „wreedheid tegenover vijanden”, zie men: Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 322, 323, 513, 514.

25) „Deze eenvoudige geschiedenis is aan een lagen aanval op den Heiligen Profeet ten grondslag gelegd. Het heet, dat de Profeet, toen hij Zainab bij toeval door een half openstaande deur zag, door haar schoonheid bekoord werd; dat Zaid zich van haar liet scheiden, toen hij dit te weten kwam en dat zij toen de vrouw van den Profeet werd (zie: Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 290, 520; Prideaux, *The Life of Mahomet*, blz. 110, 111. *Vert.*). Dat Muir en Arnold — om maar niet te spreken van meer bevooroordeelde schrijvers — dit aannemen, toont slechts aan, hoever godsdienstig vooroordeel een „critiek” voert. Men erkent, dat Zainab de dochter van de echte tante van den Heiligen Profeet was; men erkent, dat zij een der eerste Islamieten was, die naar Medina vluchtten; men erkent, dat de Heilige Profeet het huwelijk tusschen Zaid en Zainab zelf had geregeld; en ten slotte, men erkent, dat Zainab, vóór zij met Zaid getrouwd was, evenals haar broer wenschte, dat de Heilige Profeet met haar in het huwelijk trad (Razi). Wat belette den Heiligen Profeet dan haar te huwen, toen zij nog een maagd was? Had hij haar te voren niet gezien? Hij was zoo nauw aan haar verwant, dat zoo’n veronderstelling reeds op het eerste gezicht ongerijmd is. Verder bestond er vóór Zainabs huwelijk met den Heiligen Profeet geen afzondering van vrouwen — een feit, waarvan de waarheid door Muir zelf gestaafd

wordt. Aangezien hij haar niet alleen zag, toen zij nog een maagd was, maar haar ook zeer goed kende, wegens haar nauwe verwantschap met hem en haar vroeg geloof in den Islâm, terwijl zoowel zij als haar bloedverwanten wenschten, dat de Heilige Profeet haar tot vrouw nam — wat deed haar schoonheid hem dan onaantrekkelijk voorkomen, toen zij nog een maagd was, terwijl diezelfde schoonheid, later gezien door een half openstaande deur, hem zoo bekoorde, dat hij de innige geestelijke en vriendschappelijke betrekking tusschen Zaid en hemzelf meedoogenloos veronachtzaamde? Het vertelsel is zoo ongerijmd, dat ieder met een normaal gezond verstand het zonder aarzelen zal verwerpen, maar het Christelijk vooroordeel is zelfs voor zoo'n schaamteloos laster te sterk" (*The Holy Qur-ân*, blz. 825 noot 1991).

26) „De afzondering door middel van den *Sluier* of het gordijn werd toen de vrouwen van Moḥammad voorgeschreven en met den gestadigen toeloop van degenen die in zijn omgeving verkeerden, van bezoekers en klagers was zoo'n beperking niet onnoodig. Inderdaad had hij in het geval van Zainab zelf bewezen, welk gevaar er uit het al te vrije toelaten van vrienden en vreemden kon rijzen; en zijn volgelingen konden nauwelijks verwachten, dat zij vrijer van verzoeking waren dan den Profeet zelf" (Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 292).

Hierover merkt Moehammad Ali het volgende op:

„De Christelijke kwezelarij ontdekt zelfs in deze schoone gedragsregels persoonlijke motieven. Men houde in gedachte, dat iedere gedragsregel, die ten aanzien van den Heiligen Profeet in acht genomen moet worden, inderdaad een regel is, die allen in hun maatschappelijke betrekkingen moeten naleven. De Heilige *Qoer-ân* leert niet alleen verheven zeden, maar ook goede manieren, want hij is voor alle menschen bestemd. In dit vers oefent hij een afkeurend en scherp oordeel over de gewoonte om een gastheer, die zijn vrienden ten eten vraagt, last te veroorzaken door vóór den bepaalden tijd te komen of na het eten te blijven om zich aan ijdele gesprekken over te geven. Van de Moeslims werd verlangd, dat zij dezen regel zoowel tegenover elkaar als tegenover den Heiligen Profeet in acht namen. Evenzoo is de regel betreffende het spreken van vreemden tot vrouwen van achter een gordijn op allen gelijkelijk van toepassing en is niet tegenover de vrouwen van den Heiligen Profeet alleen in acht te nemen" (Moehammad Ali, blz. 830 noot 2006).

27) Zie: Palmer, blz. 150 noot 1 en Kasimirski, blz. 347 noot 3.

28) „Van Romeinsche schrijvers weten wij, dat de Arabieren van *Ĥidjāz* nog steeds denzelfden handel dreven; en wat merkwaardig is, het door hen opgegeven aantal stopplaatsen van *Ĥadramaut* tot *Ayla*, nl. zeventig, komt precies overeen met het tegenwoordige aantal" (Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, „Introduction", blz. XCI).

29) Sale, Keyzer, Ullmann, Palmer en Rodwell vertalen het door *vonnis* (oordeel). De eerste twee teekenen daarbij aan:

„Zijnde het vonnis der veroemenis, dat door God, bij den val van Adam, tegen het meerendeel der genlussen en menschen werd uitgesproken (Zie Hoofdstuk VII en hoofdstuk XI, enz.)" (Sale, blz. 430 noot 2; Keyzer, blz. 418 noot 2). In dezen zin komt het ook voor bij Ullmann (blz. 377 noot 2), terwijl Rodwell, evenals Tollens, naar 38 : 85 verwijst.

30) Deze stad was volgens Sale (blz. 431), Rodwell (blz. 130), Kasimirski (blz. 357), Ullmann (blz. 378), Henning (blz. 430), Keyzer (blz. 419) en Tollens (blz. 462): Antiochië, terwijl de twee boodschappers Jezus' discipelen waren, die

volgens sommigen — aldus Sale — Johannes en Paulus waren. De derde persoon was Simon Petrus (Sale, Rodwell, Kasimirski, Tollens), Simon of Petrus (Keyzer).

31) „Gedurende de jeugd van Moḥammad was het aspect van het Schiereland sterk conservatief; misschien was verbetering in vorige tijden nooit hoopeeloozer.

Oorzaken worden soms opgeroepen om resultaten te verklaren, opgeleverd door een bewerker, die klaarblijkelijk ontoereikend is om ze tot stand te brengen. Moḥammad verrees en onmiddellijk werden de Arabieren tot een nieuw en geestelijk geloof opgewekt; vandaar de gevolgtrekking, dat heel Arabië voor de verandering gliste en voorbereid was om ze aan te nemen. Voor ons, kalm op het verleden terugziende, logenstrafte de pre-Islamietische geschiedenis de onderstelling. Na vijf eeuwen van Christelijke evangelisatie kunnen wij slechts op enkele Christenbekeerlingen hier en daar wijzen; — de Bani'l-Hārith van Nadjrān; de Bani Hanifa van al-Jemama; sommigen van de Bani Ṭai' in Teimā; en haast niets meer. Het Jodendom, dat veel en veel machtiger was, had een krampachtige poging tot bekeering getoond; Kortom, uit godsdienstig oogpunt beschouwd, was het oppervlak van Arabië nu en dan zacht gerimpeld geweest door de zwakke pogingen van het Christendom; de sterkere invloeden van het Jodendom waren af en toe zichtbaar in een dieperen en meer onrustigen stroom: maar het getij van den inlandschen afgodendienst en van het Ismaëlietische bijgeloof, dat zich met kracht van alle deelen naar de Ka'ba bewoog, leverde een genoegzaam bewijs, dat het geloof en de aanbidding van Mecca den Arabischen geest in een strenge en onbetwiste slavernij hielden" (Muir, *The Life of Moḥammad*, „Introduction", blz. XCVII).

32) Vergelijk de volgende aantekeningen:

„Dit waren twee engelen, die in de gedaante van menschen tot David kwamen, om zijn oordeel te vragen over den gewaanden en hierboven medege-deelden twist. Het is slechts de parabel van Nathan en David (2 Sam. XII) met eene kleine wijziging" (Sale, blz. 444 noot 5; Keyzer, blz. 431 noot 4).

„Twee engeleh, die voorgaven een beroep op David te doen, ten einde hem van zijn zonde in zake Uriā's vrouw te overtuigen. Vgl. 2 Sam XII" (Rodwell, blz. 125 noot 5).

„De twee twistenden waren twee engelen, die slechts voorgaven de beslissing van David te willen invoeren; hun zending bestond echter daarin, om David zijn eigene zonden te doen gevoelen" (Kasimirski, blz. 370 noot 1; Tollens, blz. 479 noot 2).

„Het hierop volgende verhaal is niets dan de in 2 Sam 12. 1—15 vervatte fabel, die Moḥamed behandelt, alsof die werkelijk gebeurd is" (Ullmann, blz. 391 noot 2).

„Moḥammed liet de fabel van den profeet Nathan, 2 Sam 12, 1—15, die deze aan David na zijn echtbreuk met Uriā's vrouw voorhield, werkelijk gebeuren, terwijl hij de twee procedeerende personen als engelen opvatte" (Henning, blz. 445 noot *)

33) Zie voor dit Bijbelsche verhaal: 2 Sam 11 : 1—5. Zie voorts: Voorrede blz. CLXXVI.

34) De passage, die wij vertaald hebben door: *tot zij* (d.w.z. de paarden) *achter den sluier verborgen waren en hij begon (hun de) pooten en halzen te streelen* (vss. 32, 33) is door de Europeesche vertalers nagenoeg gelijkluidend overgezet:

„en heb den tijd besteed aan het beschouwen dezer paarden, tot de zon

door den sluier *des nachts* is verborgen. *En toen zij teruggebracht waren*, begon hij *hunne* pooten en halzen af te snijden" (Sale, blz. 445, 446; Keyzer, blz. 432, doch zonder cursiveering en i.p.v. „tot": terwyl).

„*Ik heb mij niet genoeg aan het gezicht dezer paarden kunnen verzadigen*, totdat de dag onder den sluier *van den nacht* verdwenen was. En toen men ze voor hem terug gevoerd had, sneed hij hun de kniebegon en kopen af" (Tollens, blz. 480, 481).

„Gedenk dat men hem op d'avont vaardige en wakkere paarden aanbod, dat hij vergat zijn gebed des avonts te doen, en zeide: Hoe! heb ik de liefde van 't aardsche goet boven Gods geheugenis, tot aan d'ondergang der zon, gestelt? Hij deê hen weêrbrengen, en een deel daar af offeren, (tot uitwissching van zijn zonde). Hij deê hen de benen en de hals *affanyden*" (volledige vertaling van vss. 31—33 door Glasemaker, blz. 339).

„until (the sun) was hidden behind the veil; and he began to sever their legs and necks" (Palmer, Part II, blz. 178).

„till the sun hath been hidden by the veil of darkness. And he began to sever the legs and necks" (Rodwell, blz. 126).

„und (mich mit der Pferdebesichtigung beschäftigt) bis sich die Sonne hinter den Schleier der Nacht verbirgt. Und als man sie wiedergebracht hatte, da lies er ihnen die Schenkel und Hälse durchschneiden" (Ullmann, blz. 392).

„bis sie (d.w.z. die Sonne) sich hinter dem Schleier verbarg; Und er begann die Schenkel und Hälse zu zerhauen" (Henning, blz. 446).

„*Je n'ai pu me rassasier de la vue de ces chevaux, jusqu'à ce que le jour ait disparu sous le voile de la nuit. Et lorsqu'on les ramena devant lui, il se mit à leur couper les jarrets et la tête*" (Kasimirski, blz. 371).

Moehammad All merkt hieromtrent op:

„*Masjaha sjai'an* beteekent: *hij veegde een ding met zijn hand af, of liet er zijn hand over gaan*, en na een wedren streelt men den paarden altijd de pooten en halzen. Sálomo deed niets meer dan dat. Het materiaal, waaruit het zonderlinge verhaal is verzonnen, is in den Heiligen *Qoer-ân* niet aan te treffen. De woorden *tawârat bil-hidjâbi* doelen op de paarden, die bij den wedren zoo ver waren gegaan, dat zij voor Sálomo's oogen verborgen waren. Die woorden te doen slaan op de zon, waarvan hier en op welke andere plaats in dit hoofdstuk ook heelemaal geen melding wordt gemaakt, is inderdaad een verdraaiing van duidelijke woorden" (*The Holy Qur-ân*, blz. 884 noot 2140).

35) Volgens Sale en Keyzer slaat het persoonlijk voornaamwoord op den engel Gabriël, terwijl de andere *Qoer-ân*vertalers denken, dat „De Heer der Machtige Kracht, de Heer der Sterkte" (vss. 5, 6) die engel is.

Merk echter de volgende vertaling van vss. 3—6 door Glasemaker op:

„Hij zegt niets van 't zijne; hij zegt niets, dan 't geen, dat hem van d'almachtige en zeer milde God ingegeven is" (blz. 395).

36) Muir vertelt dit valsche verhaal aldus:

„Het doel van *Mohammad* was de wedergeboorte van zijn volk geweest. Maar hij had het ongelukkig niet bereikt. De bekeering van veertig of vijftig zielen woog niet op tegen de bittere vervreemding van de geheele *gemeenschap*. Zijn hart was met ergernis vervuld en zijn geest was opgewonden, door den geweldigen tegenstand van de meest geziene en invloedrijke hoofden. Het *verschiet* was donker; voor het menschelijk oog hopeloos. Bedroefd en ontmoedigd

verlangde de Arabische Profeet naar een verzoening en overlegde bij zichzelf, hoe die tot stand gebracht kon worden”.

Op gezag van Wâqidi en Tabari vervolgt hij:

„Op zekeren dag bespraken de voornaamste mannen van Mekka, in een groep buiten de Ka'ba vergaderd, als naar gewoonte de zaken van de stad. Moḥammad verscheen, ging op een vriendschappelijke manier bij hen zitten en begon in hun bijzijn Sôera LIII te reciteeren. Het hoofdstuk begint met een beschrijving van het eerste bezoek van Gabriël aan Moḥammad en onthult vervolgens een tweede bezoek van dien engel, waarbij zekere hemelsche geheimenissen geopenbaard werden. De passage luidt als volgt (vs. 13, enz.): —

Hij zag hem (Gabriël) ook op een anderen tijd,
Bij den Lotusboom op de verste grens,
Bij welke het Paradijs van rust is.

Toen de Lotusboom datgene bedekte, wat hij bedekte,
Wendde zijn gezicht niet af, noch dwaalde het af.

En waarlijk, hij zag eenige van de grootste Teekenen zijns Heeren.

Wat denkt gij van Al-Lât en Al-Ozza.

En buitendien Manât, d's derde? —

Toen hij aan dit vers gekomen was, zette de duivel hem aan (aldus vertelt men) de gedachten uit te drukken, waarvan zijn ziel langen tijd vervuld was geweest; en hij legde hem woorden van verzoening en compromis in den mond, waar hij vurig naar verlangd had, dat God tot zijn volk zond, namelijk: —

Dit zijn verheven Vrouwen,
Wier bemiddeling waarlijk gezocht moet worden.

De Qoereisjieten waren verrast en verrukt over deze erkenning van hun godheden; en toen Moḥammad de Sôera besloot met de slotwoorden: *Weshalve, buig u neder voor God, en dien Hem*, wierp de heele vergadering zich eenparig ter aarde en aanbad. Slechts Al-Walid, die wegens ouderdomskwalen zich niet neerbuigen kon, nam een handvol aarde en aanbad, terwijl hij die op zijn voorhoofd drukte”. (Muir, *The Life of Moḥammad*, 1923, blz. 80, 81).

Hetzelfde, maar verkort, komt voor bij bovengenoemde vertalers in hun aantekening bij 53 : 19 (Rodwell, Henning; bij de laatste ook in zijn Inleiding op blz. 14), bij 22 : 52 (Sale, Keyzer, Ullmann, Kasimirski, Tollens, Palmer, bij wien het ook in de Inleiding op blz. XXVII te vinden is).

Hieromtrent zegt Moehammad Ali het volgende:

„In Muirs bewering, dat „vrome Muzelmannen der latere dagen, geërgerd over de afdwaling van hun Profeet tot zoo'n schandelijke concessie, het geheele verhaal verwerpen' zouden (blz. 82. *Vert.*), is geen greintje waarheid. Moehammad bin Ishaq, die reeds in 151 n.H. stierf, vermeldt het voorval niet, terwijl Muirs vroegste autoriteit, Wâqidi, meer dan veertig jaar later geboren werd (Wâqidi werd in 192 n.H. geboren en stierf in 270 n.H. *Vert.*). In de Bahrain staat, dat, toen men hem daarover vroeg, hij het een verzinzel van de *Zindiqs* (kettters) noemde. En de beroemde Boechari, de betrouwbaarste autoriteit op het gebied van de gezegden van den Heiligen Profeet, was Wâqidi's tijdgenoot, en zijn verzameling van gezegden bevat geen vermelding van het verhaal. Wat Wâqidi betreft, alle bevoegde autoriteiten hebben een zeer laag oordeel over zijn betrouwbaarheid. De *Mizan-oel-I'tidal*, een critisch werk over het leven en het karakter van de schrijvers van gezegden, spreekt van Wâqidi als *onbetrouwbaar* en zelfs als een *verzinmer van verslagen*. Wat Tabari (geb. 224 n.H., gest. 310 n.H. *Vert.*) betreft, Muir zelf stelt hem voor als iemand, die zich er aan schuldig

maakte zekere verhalen in den blinde te hebben aangenomen (zie: *The Life of Mohammad*, 1923, blz. 50 noot 1 *Vert.*). Tegenover deze beide onbetrouwbare autoriteiten zijn „degenen die dit verhaal verwerpen, hooggeleerde menschen” (Roeh-oel-Ma’ani). De zes verzamelingen van verslagen, bekend onder den naam van *Sihah Sitta* (of *zes betrouwbare werken*) vermelden het heelemaal niet en bevatten in plaats daarvan een verslag, dat het verhaal van het zoogenaamde *compromis* werkelijk tegenspreekt” (*The Holy Qur-an*, blz. 1016 noot 2382).

Beschouwen wij verder de verzen, die na de boven aangehaalde komen (vss. 22—25), dan blijkt ten duidelijkste, dat de z.g. woorden van verzoening of *compromis*: *Dit zijn verheven Vrouwen, wier bemiddeling waarlijk gezocht moet worden*, daarmede in het geheel niet overeen te brengen zijn. Ze zijn absoluut misplaatst; immers, indien de Heilige Profeet werkelijk een verzoening gewenscht had, zouden de onmiddellijk daarop volgende verzen hem slechts van zijn doel hebben afgebracht. Ook kunnen ze nergens in het hoofdstuk geplaatst worden, zonder in strijd te zijn met de overige verzen.

Sommigen denken, dat vs. 52 van hoofdstuk 22 op dit voorval betrekking heeft (zie: boven en *The Life of Mohammad*, 1923, blz. 82 noot 1). Zie hiervoor: noot 917 en 784.

37) Zie: Sale, blz. 518 noot 2; Rodwell, blz. 67 noot 2; Ullmann, blz. 468 noot 4; Keyzer, blz. 498 noot 1 en Tollens blz. 570 noot 3, waar het een tegenstrijdigheid wordt genoemd.

38) De opheffing van dit vers door het daarop volgende wordt slechts in Sale's aantekening vermeld (blz. 526 noot 2).

39) Deut. 18 : 20 luidt aldus:

„Maar de profeet, die hoogmoediglijk zal handelen, sprekende een woord in Mijnen naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van andere goden, dezelve profeet zal sterven”.

Een ander criterium, waarnaar de waarheid van een profeet beoordeeld kan worden, vinden wij in Matthéüs 7, waar Jezus, na een valsch profeet te hebben vergeleken bij een „kwaden boom”, die „kwade vruchten” voortbrengt, zegt: „Een ieder boom, die geene goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen. Zoo zult gij ze dan aan hunne vruchten kennen”.

Zie voorts: Jeremia, 14 : 14, 15; 23 : 16 — 32; Handelingen, 5 : 38 — 40.

40) Zie: Sale, blz. 585 noot 3; Ullmann, blz. 538 noot 3, wier aantekening bij vss. 4, 5 aldus door Tollens is vertaald: „Dat is: Wij hebben Adam op de volkomenste wijze geschapen, welke volkomenheid echter door den zondevaal te niet ging” (blz. 655 noot 1).

REGISTER VAN IN DE NOTEN VOORKOMENDE ARABISCHE TERMEN EN UITDRUKKINGEN *)

ab	844	aṭraf	712
abad (meerv. ābād)	450, 662	atsar-ir-rasōel	866
Aboe-lahab	1461	'Aziz	677
ach	844	Badr-oeg-Şoeghra	262
a'djam	1156	baḥirah	400
'adl	750, 1254	bai'at	1205
āfāq	1157	Bait-oel-ḥarām	396
afṣal	462	Bait-Oellāh	91, 396
ahl	895	bajjaḍ-as-siqā	686
Aḥmad	1295	barzach	931
aḥzāb	561	bašir; ja'ti baširan	689
aimān	279	ba'ts	907
'ain, sin, qāf	1153	biq'oen	1023
aiqāz	805	birr	653
ājat	81	boesjrā	635, 927
Ajjām oel 'Arab	714	chalifah	21, 1164
Al-Amīn,	415, 623, 1182, 1317	chasf	1007
alif	433	choela'	157
alif, lām, mīm	6	dābbat-oel-arḍ	991, 1075
alif, lām, mīm, rā	621	dadjdjāl	799, 1148
alif, lām mīm, šād	462	qāḥik	1301
Allāh	1	qāll	969, 1425
alqijā	1226	dijāt	114
'amaloen ghairoe šālih	653	dīn	586, 1457
ammārah	683	dinār	228
amr	508, 1031, 1164, 1191	djabal	707, 870
an-nās	1148	djahannam	729
Anšār (enk. nāšir)	564, 603, 1287	djahim	729
'Arabī	1156	djald; djaldah,	932
'arafāt	133, 134	djanāḥ	1082
arḍ	1302	djihād	180, 596, 962, 1277
'arf (meerv. a'raf)	482	djinn	441, 449, 725, 791, 1073, 1195, 1255, 1339, 1341
'arsj; istiwā 'alal 'Arsj	485	djizjah	580
'ašā	493	djōēd	653
ašhāb-oel-fil	1453	ōeochān	20
'asjrā	869	dzanb	1200, 1203
'ašr	165, 664		

*) Naar de transcriptie van het origineel.

dzát	689	jad-i-baiqá'	498, 860
dzikr	744, 1120	jamin	1223
Dzoelqarnain	823	jaqín	1354
fachchâr	725	jâsin	1086
fadjr	664	jaum	4
faql	132	jaum-oel-fath	1036
fa'i	1286	ka'bah	396
fidk	1286	kâf, há, já, 'ain, şâd	833
fi sabil illâh	180	kafr; kâfoer	1368
fisq	455	kahf	802
foerqân	192	kâhin	1103
ghafr; istighfâr	1147, 1203	kalâla	339
ghaib	8	kalimah (meerv. kalimât)	207, 811
gharq	1377	karam	653
hadjar	16	kasjf	761, 1166 1426
hadjdj	128	kautsar	1458
hâfizah	490	kitâb	7, 368
halâlah	159	koersî	176, 485
hama'	725	lâ	1268
hamd	1295	lahw	882
hâmi	400	lailat-oel-qadr	1184, 1435
hâ, mîm	1141	lawwâmah	683
hamrâ-oel-asad	261	lazâ	729
haqq	474, 1326	libâs	756
haqiqat	1326	libâs-oet-taqwa	472
haram	1022	ma'ad	1008
hâsib	495	Madjliis-i-Sjôerâ	1164
hawar	1236	Madjma'-oel-Baħrain	818
hâwijah	729	maghfirat	1198
hoeqoeb (meerv. ahqâb)	1375	maghrib	664
hõer (m. enk. ahwar; v. enk. haurâ)	1236	maghrib-asj-sjams	324
hoesn	1062	mahrõem	1232
hoetamah	729, 1451	mâlik	4, 1179
ibil	1407	malik	4, 677
ibjadat	686	Makâm-i-Ibrâhîm	90
iblis	27	mâ malakat aimân-oe-koem	279
iqlâl	19	manţiq	979
ihrâm	129	masjriqain	1174
ihsân	750	maţr	495
ilâ	1303	maulâ	1272
ilhâm	1166	maut	44, 1198
'illijõen	1389	mâzin	981
iltaqama	1117	mi'râdj	761, 1245
imra'at	203	mizân	466, 767, 1254, 1275
'in (m. enk. a'jan; v. enk. 'aina)	1236	moebasjsjarât	635
irdji'õeni, irdji'ni	930	moeddatstsir	1349
'isjâ	664	moedjaddid	1145
i'tikâf	120	moeghirât	1441
itsmi	361, 1203	moehâdjir (meerv. moehâdjirin)	603
		moehaimin	372

Moehammad	1295	sâ'at	528, 906
moeḥšanât	279	sabab (meerv. asbâb)	1122
moeqtasimin	1229	sâbi'	52
moeṭma'innah	683	ṣabr	86
moettaqî	7	ṣâd	1119
Moezdalafa	133	sâibah	400
moezzammil	1344	ṣaiḥah	493, 495
nadjm	1240, 1268	sâ'il	1425
nâfijah	1181	ṣâ'iqah	43, 493
nafl (meerv. anfâl)	537	sa'ir	729
nafs (meerv. anfôes)	269, 747, 790	sajjah	1165
nafts, naffâtsât	1464	sakinah	172
nasî'	588	ṣalb	384
nâṭiqah	726	sâlimah	490
nazaghahôe	533	ṣalṣâl	725
oecht	844	samâ'	20, 1302
oeloel-amr	305	sâq; kasjf 'anis-sâq	987
oemm	1445	saqar	729
oemmi	513	sâqjah	490
Oemm-oel-Ki-tâb	1168	sau'at	473
Oemm-oel-Qoerâ	438, 513	sawjja	836
'oemrah	128, 129	sidjdjin; sidjn	1388
'oenzoernâ	80	sjadid (meerv. asjiddâ)	1214
'oeqdah (meerv. 'oeqad)	1464	sjafaq	1393
'qab-a-qausain	1244	sjaff'	175
qaḍâ	466	sjaitân (meerv. sjajâṭin)	1073, 1110
qadr; taqdir	950	sjimâi	1223
qaf	1220	sjirk	300, 958, 1463
qâri'ah	1443	soebhâna	87
qaṣr	1372	soennah	1054
qatl	42, 57	ṣôer	430
qaul	1227	ṣôerah	430
qawwâmôen	285	ta'am	395
qiblah	90, 96, 100, 101, 102, 237	tâbôet	172
qijâmah	1357	ṭâghijah	493
qoewwah	827	ṭâhâ	857
Rabb	3	tahaqjdjoed	787
radjfah	493	ṭâhhir-oets-tsjâb	1350
radjm	1312	tahrif	811
raf'	218, 335	tajammoem	296
raḥim	2, 1141	tamannâ	917
raḥmân	2, 798, 1141	tannôer	649
raḥmântijjat	798, 855, 1182	taqwa	1211
rahw	1188	ṭâriq	1398
râ'inâ	80	ṭâ, sin, mim	965
raqim	802	taubah	612
râziqah	490	tawaffi	218
rôeh	69, 790, 1145, 1167, 1376	ṭin	725
Rôeh-oel-goedoes	69	ṭôefân	502
roeqôed	805	Ṭôer-i-Sinâ	965

Wâd-i-Naml	981	zakât	595, 922, 1281
wadj-h; 'alâ wadjhi abi	689	zalzalah	906
waḥj	1166	zaqqoem	780, 1110
warâ	657	zihâr	1038, 1279
wârîts	724	zinat	475
waṣîlah	400	zoehr	664
wâw	1101	zoelm	665, 898
wazn	466, 767	zoerqâ	868
woedoe	296		

INDEX

De Romeinsche cijfers duiden de bladzijde van de voorrede aan. De Arabische verwijzen naar hoofdstuk en vers; b.v. in 20 : 30 duidt het getal 20 het 20ste hoofdstuk aan en 30 het 30ste vers. Alleen staande getallen, zooals 1432, stellen het nummer van de noot voor, terwijl de tusschen haakjes geplaatste getallen het nummer van de alinea aangeven. Waar noodzakelijk wordt de bladzijde aangeduid door een getal met de letter p. ervoor:

- Aalmoes, vrijwillige** —, 2 : 261-274; **verplichte** —, 9 : 60; 595. Zie voorts: **Liefdadigheid**
- Aankondiging, de groote** —, 78 : 1-4; 1373
- Aardbeving, ruimere beteekenis der** —, 606; in den zin van groote rampen, p. 1139 (1); in den zin van oorlog, 79 : 6
- Aarde schepping der** —, 41 : 9, 10; 65 : 12; — na den hemel geschapen, 79 : 30; schokken der —, 16 : 15; beving der —, 79 : 6, 7; 1378; 99 : 1; het oprollen der —, 21 : 104
- Aardën, zeven** —, 1302
- Achterklap**, 49 : 12
- Adzan** of roep tot het gebed, XXIII
- Adoptie**, 33 : 4; 1039
- Afgodsbeelden, steenen overeindgezet voor** —, 5 : 3; 344; het gebruik om dieren aan — te wijden, 321; 400; offers aan —, 6 : 137; 452; 16 : 56; aanbidders van — vergeleken bij slaven, 16 : 75; 748; geloof in de bemiddeling van —, 39 : 3; bemiddeling van — wierlegd, 17 : 42; 773; — bedekt met versierselen, 43 : 18; 1169
- Afgodendienars, onreinheid der** —, 9 : 28; 578
- Afkortingen in den Heiligen Qoer-ân**, 6
- Afvalligheid, CLXXXIII**; 2 : 217; 145; 3 : 71; 224; 4 : 90; 314; 5 : 54; 375
- Afvalligen werden niet ter dood gebracht**, 145; 224; 314
- Afzondering, persoonlijke** —, 24 : 58, 59
- Ahl-oel-bait**, 33 : 33
- Antichrist**, 799; 1148
- Aristocratie in den godsdienst veroordeeld**, 6 : 52; 423
- Ark**, 172; de — van Noach, 11 : 37-44; de — rustte op een berg, 652; 23 : 27; 54 : 13, 14
- Armbanden, gouden** —, 35 : 33
- Armen, zorg voor de** —, 69 : 34; 90 : 11-16; 1419; 107 : 1-3; 1457; de — zullen door den Heiligen Qoer-ân tot grootheid verheven worden, 1381
- Armenwet van den Islâm**, 595; 59 : 8
- Armenbelasting, uitgave van de** — 9 : 60; 595; 943
- 'Arsj**, 7 : 54; 485; 40 : 7; dragers van de —, 69 : 17; 1327
- Ashâb**, zie: Moehammad, vrienden van —
- 'Aziz, al-**, 677
- Babellaars**, 24 : 23
- Bahtrah**, 5 : 103; 400; 321
- Barzach**, 23 : 100; 931
- Bazuin, blazen op de** —, 6 : 74; 430
- Bedelen, afgekeurd**, 2 : 273
- Bedevaart, beteekenis van de** — en voorschriften aangaande de — XXXIII; 2 : 196-203; 129-137;

- 5 : 1, 2; 341, 342; 5 : 94-96; 394; 910; de kleine —, 128; de grootere —, 9 : 3; 568; de — afgekondigd, 22 : 27; 909
- Bedwelvende middenlen, 2 : 219; 146; 5 : 90; 393; het kwaad op wonderbaarlijke wijze van Arabië wegge-maaid, 393; redenen waarom — verboden zijn, 146; 5 : 91; eerste stap tot het verbod van —, 4 : 43; 293
- Bemiddeling, 2 : 48; 2 : 255; 175; 4 : 85; 43 : 86; 1182; — voor vijanden, 1460. Zie voorts: 605
- Beraadslaging noodzakelijk in alle belangrijke zaken, 3 : 158; 256; 42 : 38; 1164
- Beraadslagingen, geheime —, 58 : 7-10; 1280
- Bergen, schepping van —, 16 : 15; 738; — als pinnen van de aarde, 78 : 7; — verschaffen voedsel, 16 : 15; 738; 21 : 31; 79 : 33; — verkondigen Gods glorie, 34 : 10; het heengaan van —, 27 : 88; 992; 1235; 81 : 8; — in den zin van groote menschen, 707; 1235
- Bergrede, 1028
- Berouw, wanneer — onaannemelijk is, 3 : 89; 4 : 17, 18. Zie voorts: 25 : 70-71 en *Taubah*
- Bezittingen als middel van bestaan te behandelen, 4 : 5; — moeten niet onwettig verkregen zijn, 4 : 29
- Bijbel zwijgt van de opstanding, 628; als richtsnoer neemt de — de tweede plaats in na den Heiligen Qoer-an, 1002; verknoeiing van den —, 2 : 75; 59; 3 : 76, 77; 230; 4 : 46; 297; 5 : 13; 5 : 44-47: 367-372; 5 : 68; 380. Voor de verschillen met den Heiligen Qoer-An zie men: Qoer-An
- Bijbel, volgers van den —, wenschen de Moeslims tot ongelovigen te maken, 2 : 109; onderlinge haat der Joden en Christenen, 2 : 113; 84; verschil in Qiblah onder de —, 2 : 145; 99; controverse met de —, 3 : 64-70; kulperjen der — om den Islâm in discredit te brengen, p. 109; 3 : 71; 224; de — zijn in het algemeen niet trouw aan wat hun is toevertrouwd, 3 : 74; een oprechte groep onder de —, 3 : 112-114; de — verwerpen de leiding, hoewel zij de teekenen van haar waarheid zien, 3 : 85-90; vitterijen der —, 3 : 180, 185; verbond met de —, 3 : 186; geloovigen onder de —, 3 : 198; de — vitten op den Islâm, 5 : 59; de — onderhouden den Bijbel niet, 5 : 66; 378; de — erkennen den Heiligen Profeet, 2 : 146; 6 : 20; de — overtuigd van de waarheid van den Heiligen Qoer-an, 6 : 115; de — houden priesters voor heeren, 9 : 31; 582
- Bijnamen, 49 : 11
- Bismillah*, CXI; p. 1 (3); Goddelijke attributen in de —, p. 2 (2); weglating van de — in het negende hoofdstuk, p. 1 (3); p. 330 (3)
- Blindheid van hart, 22 : 46
- Boek, in den zin van natuurwetten, 424; — in den zin van vroegere openbaring, 13 : 43
- Boek van daden, CXLVI; 766; 814; 45 : 28; 1192; 84 : 7-15
- Boeken, verspreiding van — voorspeld, 81 : 10; 1382
- Bondgenooten, de oorlog der —, 33:9; 1042; getalsterkte, 561; hulp van engelen in den —, 3 : 124; 245; voorspelling aangaande den —, 6 : 65; 38 : 11; 1123; 1396; de voorspelling vervuld, 33 : 9; 1042; 33 : 22; 1048
- Brandoffer, 3 : 182; 266
- Broederschap van menschen, gelijk door den Islâm is ingeprent, 49:13; 1219
- Bruidsschat, noodzakelijk aan de vrouw te schenken, 4 : 4; — niet terug te nemen, 4 : 19; het bedrag der — niet gelimiteerd, 4 : 20; in geval van *choela'* over te maken, 2 : 229; 157; in welk geval van echtscheiding den — niet te beta-

- len, 2 : 236; in welk geval de helft van den — te betalen, 2 : 237
- Cæsars, 951
- Christendom, gegrond op de verkeerde interpretatie van allegorische verklaringen, CXVII; p. 92 (3); 193; geloof in den kruisdood van Christus is een fundamenteel leerstuk van het —, 4 : 159; 336; het — loochent Gods genadigheid, 855; verband tusschen het — en de spelonk, p. 518 (2); verandering in het —, 802; eerste aanhangers van het — unitariërs, 18 : 14; zinspeelingen op de geschiedenis van het —, 805; 806; 807; 810; het — als vervolgde godsdienst, 810; verval van het — vóór de komst van den Islâm, 1025; het — reeds heel vroeg door den Heiligen Qoer-ân weerlegd, 112 : 3; 1463
- Christenen verlaten den middelweg, 5; hoe de — verlost kunnen worden, 2 : 62; liefde der — voor dit leven, 2 : 96; den — bevolen te vasten, 116; de — uitgedaagd om de waarheid van aanspraken door middel van het gebed te toetsen, 3 : 60; 220; — in de moskee gehuisvest, 220; de — uitgenoodigd om gemeenschappelijke beginselen tot grondslag van onderlinge schikking te nemen, 3 : 63; 221; de — overschrijden de grenzen door een sterveling te vergoddelijken, 4:171; 338; verbond met de —, 5 : 14; onderlinge vijandschap en haat der —, 5 : 14; 352; door een mensch te vergoddelijken volgen de — slechts de vroegere afgodische volken, 5 : 77; 385; de — zijn den Islâm het na:st, 5 : 82; 388; — die den Islâm belijden, 5 : 83; 389; de — loochenen Gods genadigheid, 798; lethargie der —, 805; 806; handelswerkzaamheden der —, p. 519 (2); 807; de — houden een mensch voor God, 18 : 102
- Christenslaven, — als Islâmbekeerlingen, 754
- Christenvolken, politieke overheersching der —, 584; — zien hun geestelijke behoeften over het hoofd, 18 : 104; 831
- Concubinaat, 281; 923; 942
- Conservatisme, 2 : 170; 110
- Contracten, het opschrijven van —, 2 : 282; 186; het nakomen van —, 5 : 1; 17 : 34
- Controverse, beginsel van —, 16:125; 759; 29 : 46; 1018
- Critici, valsche beschuldigingen der Christen —, 695
- Daad, beginselen van de —, XVII
- Daden, gevolgen der —, CXLV; 17 : 13; 766
- Dag, beteekenis van —, 4; — in den zin van duizend jaren, 22:47; 32:5; — in den zin van vijftig duizend jaren, 70 : 4; 1333
- Dagen Gods, 45 : 14; 1190
- Deemoed, 31 : 18, 19; 1028
- Deugd, grootte van de belooning der —, CXLV, 10 : 26
- Dichters, 26 : 224-227; 976
- Diefstal, 5 : 38; 364
- Djihad*, beteekenis van —, 596; 962; 1277; — in Mekka, 29 : 6
- Djinn*, schepping van — uit vuur, 15 : 27; 725; 55 : 15; beteekenis van —, 447; 1339; — als geesten des kwaads, 449; 1339; — in den zin van leiders, 449; 791; — in toepassing op vreemde mannen, 1073; in toepassing op vreemdelingen, 1339; — luisteren naar den Heiligen Qoer-ân, 46 : 29; 1195; — als leiders van sommige Joodsche stammen, 46 : 30, 31; — door Sálomo onderworpen, 27 : 17; 980; — in toepassing op niet-Israëlietische stammen, CLXXVII; 1075.
- Djizjah*, 580
- Djoemoe'ah*; zie: Vrijdag.
- Dobbelspel; zie: Kansspelen.
- Dood, de — uitgangspunt van een nieuw leven, 1306; 1310

Dooden, de geestelijk —, 6 : 36; 418; de — zullen spreken, 6:112; 13:31; 707; het opwekken der —, 6 : 123; 447; 707; 75 : 40; — kunnen niet tot het leven in deze wereld terugkeeren, 21 : 95; 901; 23 : 100; 931; 39 : 42; 1139

Doodslag, 4 : 92, 93

Doop, de Goddelijke —, 2 : 138

Drieëenheid, 4 : 171; 338; 5 : 73; 383
Dualisme, 6 : 1; 407; 16 : 51

Duivel, CLIX; de — in menschengedaante, 2:102; 3:174; 8:48; 14:22; 716; 22 : 3; — in den zin van leiders in het ongeloof, 2 : 14; 13; — in den zin van verdorven tegenstanders, 23 : 97; 929; kwaadstichters zijn machten van den —, 781; — in toepassing op vreemde stammen, 38 : 37; 1128; — in toepassing op waarzeggers, 1103; — in den zin van duikers, 21:82; 894; 38:37; 1128; — in den zin van een slang, 1110; beteekenis van het niet gelooven aan den —, XVI; schepping van den — uit vuur, 7 : 12; 468; 38 : 76

Duivel, de — ziet den mensch, maar de mensch ziet hem niet, 7 : 27; de — heeft geen gezag over den mensch, 14 : 22; 716; 15 : 42; 728; 17 : 65; de — heeft slechts over degenen gezag, die hem tot vriend nemen, 16 : 100; inblazingen van den — hebben met de ontwikkeling van het geestelijk leven geen invloed meer op den mensch, 469; 15 : 36; 727; de — luistert heimelijk af, 15 : 16-18; 723; de — vergeleken bij een lafaard, 17 : 64; de — krijgt uitstel, 7 : 14, 15; verlaagd, 7 : 13

Duivel, de — misleidt Adam, 2 : 36; 7 : 20; 20 : 120; de — leidt den mensch tot het kwade, 2 : 36; de — als verleider, 7 : 17; blaast slechte praktijken in, 4 : 119, 120; de — verandert den natuurlijken godsdienst van den mensch, 4:119; 322; de — geeft valsche beloften, 14:22:

de — wijst de verantwoordelijkheid voor het misleiden af, 14 : 22; de — deelt in rijkdom en kinderen, 17:64; 781; de — dreigt het menschdom te misleiden, 15:39, 40; 17:62-64; de — zet de ongeloofigen aan, 19 : 8; de — daalt op de zondigen neer, 26 : 221-223; de — weerstreeft profeten, 22 : 52, 53; 917; de — berokkent den rechtschapenen kwaad, 41 : 36; 1154; 37 : 7; 1103; de — doet slechte daden schoon schijnen, 16 : 63; **inluisteringen van den —**, 114 : 1-6; 1465; de strijd van den — zal mislukken, 4 : 76; hoe zich tegen de bezoeking van den — te beschermen, 7 : 201; 534; partij van den —, 58 : 18-20

Echtelijke betrekkingen, doel der —, 30 : 21

Echtgenoot en echtgenote, betrekking tusschen —, 2 : 187

Echtscheiding, kan gedurende de maandstonden niet gevorderd worden, 148; 1901; het recht van — slechts in uitzonderlijke omstandigheden uit te oefenen, 152 (2); oorzaken der — niet beperkt, 152 (1); — door den Heiligen Profeet ont-raden, 152 (2); tijd van wachten als een beteugeling van —, daar er binnen dien tijd verzoening tot stand gebracht kan worden, 2:228; 153; — kan tweemaal worden her-roepen, 2 : 229; 156; — moet toe-gestaan worden in geval van on-eenigheid, 2 : 229; betaling van de geheele bruidsschat als een beteu-geling van —, 2 : 229; het recht van de vrouw om — te vorderen, 157; wanneer — onherroepbaar is, 2 : 230; 158; goedheid te bewijzen bij —, 2 : 231; — wordt noodzake-lijk, indien de vrouw benadeeld wordt, 2 : 231; 160; hertrouwen met den eersten man toegestaan, 2 : 232; 161; voorziening voor ge-scheiden vrouwen, 2 : 236; rechters

- moeten aangesteld worden als voorbereiding tot —, 4 : 35; 290; — in geval van slechte behandeling of verlating van de vrouw, 4 : 128; — vóór de huwelijksgemeenschap 33 : 49; voorgeschreven tijd, 1301; 65 : 4; gescheiden vrouwen vriendelijk te behandelen, 65 : 1, 2, 6, 7
- Eed, tegen het verrichten van goede daden, 2 : 224; 149; ijdele eeden, 2 : 225; 5 : 89; het bewaken van een —, 5 : 89; 392; het boeten voor eeden, 5 : 89; 392; 66 : 2; een — niet te breken, 16 : 91; een — niet als middel tot bedrog te maken, 16:92, 94; het doel van een —, 1101
- Eeden, beteekenis van — in den Heiligen *Qoer-ân*, 1101
- Eigendomsrechten, eerbied voor —, 2 : 188; — te eerbiedigen en te beschermen, 2 : 282; 186
- Engelen, buigen zich neer voor Adam, 2 : 34; 26; 17 : 61; 18 : 50; 20 : 116; de komst van —, 6 : 112; 6 : 159; 460; 9 : 26; 25 : 21, 22; 25; 952; beteekenis van de komst van —, 138; 15 : 8; de komst van — om een straf te voltrekken, 409; 16:33; 741; hulp der —, 3:122, 123; 33:9; 1044; beteekenis van de hulp der —, 244; 245; 8 : 9, 10; 541; — sterken de geloovigen, 8 : 12; — dragen den troon, 40 : 7; — vragen vergiffenis voor de menschen, 40:7-9; 42 : 5; 1159; de komst van — met inspiratie, 16 : 2; — dalen op de geloovigen neer, 41 : 30; 31; 1153; — komen met openbaring tot den Heiligen Profeet, 19 : 64; 851; bescherm — teekenen 's menschen daden op, 13 : 11; 701; 82:10-12; 1387; de ongeloovigen vragen om — als profeten, 17 : 94, 95; — kunnen geen apostelen tot menschen zijn, 6 : 8, 9; 410; — als bewakers van de hel, 74 : 31; — doen sterven, 16 : 28; 32 : 11
- Engelen, met vleugelen, 35 : 1; 1082; — beschouwd als vrouwelijke godheden, 43 : 19; — Gods dochters genoemd, 1169; 53 : 27, 28
- Erfrecht, 4 : 11, 12; 273; 4 : 177; 339; het Islamietische — is in democratischen geest, 272
- Evangelie, 69; 367; 5 : 47; 371; openbaring van het —, 3 : 3, 47, 64; het — een richtsnoer, 5 : 46; het — belooft voorspoed voor gebrachte offers, 9 : 111; 609; ontoereikendheid van het leerstuk der vergelding van kwaad met goed, 928; voorspellingen van het — aangaande den Heiligen Profeet, 9 : 111; 48 : 29; 57 : 27; verknoeling van het —, 2:75; 5:44; 367; 368; 5:45; 371; 5 : 48; 372; geslachtslijst van Jezus in het —: Aanteekening 5
- Evolutie, 3; 71 : 14, 17; 1338
- Exodus, 168
- Fatalisme, 6 : 150; 457; 10 : 49; 632. Zie voorts: *Taqdir*
- Fâtiḥah*, verheven ideaal van de —, p. 2 (3); Goddelijke attributen in de —, p. 2 (3); 2, 3, 4; — als het wezen van den Heiligen *Qoer-ân*, 2 (4)
- Fidk*, 1286
- Gebed (dienst), beteekenis van het —, XX; tijden en wijze van het bidden, XXI; het ideale —, 1:1-7; het — door den *Islâm* geregeld, XXI; — in gevaar, 2 : 239; het — op reis verkort, 4 : 101; 316; — wanneer er oorlog is, 4 : 102; 317; het — op bepaalde tijden te verrichten, 4 : 103; de vijf tijden van het —, XXI; 17 : 78; 30 : 17, 18; hulp zoeken door lijdzaamheid en —, 2 : 45, 153; de *tahadjdjoed*, 17 : 79; 787; den middelweg te volgen bij het —, 17 : 110; tevredenheid door —, 20 : 130; het — weerhoudt den mensch van zonden, 29 : 45; 1017; het — als middel om groot goed te verwerven, 108 : 1-2; wanneer het — geesteloos is, 293; 107 : 4, 5

Gebed (*doe'd*), — door God verhoord, 2 : 186; 27 : 62; 40 : 60
 Gebeurtenis, de groote —, 56 : 1
 Geduld, 2:45, 153-158; 103:3; 1449
 Geest, 17 : 85; 790; 40 : 15; 42 : 52; 1167; 70 : 4; 78 : 38; 97 : 4; de — Gods, 4:171; 15:29; 19:17; 21:91; 32 : 9; 38 : 72; 66 : 12; de komst van den — der waarheid, 17 : 81; 789; 61 : 6; 1295; de Heilige —, 2 : 87; 69; 2 : 253; 5 : 110; 16 : 102; de Getrouwe —, 26 : 193; 974; de zichzelf beschuldigende —, 75 : 2; 1357; de — die in rust is, 89 : 27 — 30; 1413; de *ammārah*, 12 : 53; 683
 Geestelijke ontwikkeling, drie trap-
 pen der —, 683
 Geestelijke rijpheid, op veertigjarigen
 leeftijd bereikt, 46 : 15
 Gejubel, 17 : 37
 Gelijkenis, het stellen van een —, 2 : 26; de — van een mug, 2 : 26; 18, de — van iemand, die vuur ontstak, 2 : 17, 18; 14; de — van donder en bliksem, 2 : 19, 20; de — van vogels, die naar een roep luis-
 teren, 2 : 260; de — van zaad, dat menigvuldige vruchten draagt, 2 : 261; deze — vergeleken bij de — van den zaaier in het Evangelie, 181; de — van zaad, dat op een steen is gezaaid, 2 : 264; de — van een tuin op een verheven land, 2 : 265; de — van een tuin die door een wervelwind is getroffen, 2:266; de — van een verbijsterde, 6 : 71; de — van iemand, die de mededeelingen verwerpt, 7 : 175, 176; 523; de — van den hond, 7 : 176; de — van het schuim, 13 : 17; 703; de — van den goeden boom, 14 : 24, 25; 717; de — van den kwaden boom, 14 : 26; 717A; de — van melk, 16 : 66; de — van wijn, 16 : 67; de — van de bij, 16 : 68, 69; de — van den meester en zijn slaaf, 16 : 75; 748; de — van een stomme, 16 : 76; de — van iemand, die garen ont-
 wart, 16 : 92; de — van een veilige stad, 16 : 112; de — van den rijke

en den arme, 18 : 32-44; 813; de — van den regen en den overvloed van planten, 18 : 45; de — van iemand, die van boven valt, 22 : 31; de — van een vlieg, 22 : 73; 921; de — van den lichtpilaar, 24 : 35; 945; de — van de luchtspiegeling, 24 : 39; de — van de volslagen duisternis, 24 : 40; 947; de — van de spin, 29 : 41; de — van den slaaf en zijn meester, 30 : 28; de — van de bewoners der stad, 36 : 13, 14; 1091; de — van een slaaf van velen, 39 : 29; de — van den tuin met rivieren van melk enz., 47 : 15; 1198; de — van den ezel, 62 : 5; de — van de eigenaars van een tuin, 68 : 17-33
 Geloof, beteekenis van het —, XVI
 Geloof en daden, 14 : 24; 717; het licht van het —, 57 : 11, 12
 Gembër, 1369
 Getuigenis, 2 : 282; de getuigen moe-
 ten geen verlies lijden, 2 : 282; een twijfelachtige — kan verworpen worden, 5 : 107
 Gevangenzetting als straf voor roof, 5 : 33; 363
Ghanimat; zie: Vermeerderingen
 Gierigheid, 3 : 179; 264; 4 : 37
 God, het Islamietische begrip —, X; CXXXVIII
 God, bovenzinnelijk zuiver begrip van —, 42 : 11; 1160; beteekenis van het woord Allah, 1; eigenaam van het Goddelijk Wezen, 1; — heeft voortreffelijke namen, 7:180; 526; 527; 17 : 110; — verheerlijkt door de heele schepping, 17 : 44; Schepper van alles, 2 : 29; 13 : 16; 703; 16:3-8; 35:40; 39:62; 40:62; — erkend als Schepper door polytheïsten, 31:25; 43 : 9-13; het attribuut *Heife* in —, p. 2 (3); 2; *Heife* der geloovigen voor —, 2:165 3 : 30; 201; 76 : 8; *Heife* voor — is het grootste motief voor alle recht-
 schapen daden, 2 : 177; 6 : 163; 461; vrees en hoop voor — te koesteren, 7 : 55, 56; 486; — is zelfs den on-

- geloovigen genadig, 3 : 127, 128; — neemt het kwaad weg, 16:52-55; de mensch wendt zich in bezoeking tot —, 30 : 33; Schepper en Onderhouder, 56 : 58-74; Onderhouder van alles, 11 : 6; — vergeeft zonden, CXL; 4; — vergeeft ondanks 's menschen onrecht, 13 : 6; Schenker van goedertierenheid, 11 : 3; goedheid van — tegenover de schepsels, 6 : 13-19; weldaden van —, 10 : 31; 16 : 9; 25 : 45-49; 55 : 10-25; milddadigheid van —; Hij geeft iedereen waarvoor hij zich inspant, 17 : 18-20; zegeningen van — aan de geloovigen, 33 : 43; handelingen van — door genade gekenmerkt, 42 : 30-36; Hij, Die de schepping begint, 2:117; Schepper en Verdelger, 53:42-46; — is niet vermoed door het schepden, 46 : 33; — heeft geen rust noodig, 50 : 38; 1228; — is eeuwigdurend, 55 : 27; — is de Waarheid, 31 : 30; — neemt berouw en gebed aan, 42 : 25, 26; de Heer van de wegen der opvaring, 70 : 3, 4; 1332; — behandelt de menschen rechtvaardig, 21 : 47; het gezicht bevat — niet, 6 : 104; 443; het zien van —, 506; — eindoorzaak van alle dingen, 6 : 1; 407; het behagen van — betoond overeenkomstig Zijn wetten, 16 : 93, 104; 1356; — heeft macht over goed en kwaad, 10 : 107; — brengt evolutie teweeg, CXXXVIII; 3; voorzienigheid van —, p. 2 (3); Heer der werelden, 3; Meester van den dag des oordeels, 4; andere attributen van —, 59 : 23, 24; — komt tusschen den mensch en zijn hart, 8 : 24; 545; — brengt niet op een dwaalspoor, 19; 457; 14 : 27; 718; 9 : 115; 611; wanneer — zegels op de harten stelt, 497; 636; 16 : 108; — doet goede daden schoon schijnen, 27 : 4; 977; — behandelt kwaadstichters niet onrechtvaardig, 6 : 161; — vernietigt de menschen niet onrechtvaardig, 6 : 132; 451; 11 : 100-102; — vernietigt de menschen niet om hun verkeerd geloof, 11 : 116, 117; toevlucht tot — te zoeken, 51 : 50, 51; p. 1160; beteekenis van toevlucht tot —, 929; — niet met Vader aangesproken, p. 2 (3); 3; inspanning noodzakelijk om — te ontmoeten, 84 : 6; gedachtenis van — brengt het hart tot rust, 13 : 28; vrienden van —, 10 : 62; de partij van —, 58 : 22; de komst van —, 2 : 210; 138; 6 : 159; 460
- God, attributen van —, XI; CXXXVIII; genade van — is alomvattend, CXL; p. 2 (3); 2; 4:40; 292; 6 : 12; 411; 6 : 54, 148; 456; 7 : 156; 10 : 21-24; 10 : 58-60; 11 : 9-11; 11 : 119; 667; 17 : 54; 39 : 53; 40 : 3, 7
- God, macht en kennis van, 2 : 253; 6 : 59; 10 : 3, 61; 13 : 11-17, 33; 16 : 48-50; 22 : 18; 23 : 78-80; 27 : 60-66; 28 : 67-73; 30 : 20-27; 34 : 2, 3; 41 : 47; 55 : 33-45; 57 : 1-6; 75 : 3, 4; 85 : 12-16
- God, Eenheid van —, CXXXIII; 2 : 163; 3 : 17; 221; drievoudige getuigenis van de leer der —, XI, 3 : 17; de — inhaerent met de menschelijke natuur, 6 : 40, 41; de leer der — in de praktijk, 461; de — de grondslag van een waar godsdienst, p. 95; de eenheid van wet getuigt van de —, 21 : 22; de — verklaard door de verscheidenheid in, 2 : 164; 13 : 1-4; — vóór de komst van den Heiligen Profeet door allen verzaakt, 30 : 42; — aan het leven van een Moeslim ten grondslag gelegd, p. 225 (2); absolute Eenheid verkondigd, 112 : 1-4; 1463; uiteindelijke overwinning van de —, 6 : 3; 37 : 4; 1102
- Goden, valsche — niet te beschimpen, 6 : 109
- Godsdienst, verschillen betreffende den —, 2 : 62; 5 : 48; 22 : 17; gemeenschappelijke grondslag van

den —, 3:63; natuurlijke —, 30:30; 1024; twee beginselen van den natuurlijke —, 30:38, 40, geen dwang in den —, 2:256; 177
 Gods weg, 180; gedood op —, 3:168-170; strijd op —, 308
 Gods woorden, veranderen niet, 6:34; 416; 6:116, 10:64; 18:27; 811; overvloed van, 18:109; 31:27
 Godsdienstvrijheid; zie: Islâm.
 Goed, het — brengt een tienvoudige belooning mee, 6:161
 Goed (*b'v. nw.*), goede werken blijven voor eeuwig, 18:46
 Goed en kwaad, het wegen van —, 7:8, 9; 466; 's menschen keus van —, 90:10; 1418
 Goedheid, graden van —, 16:90; 750; — als doel der schepping, 11:7
 Gracht, gegraven om Medina te beschermen, 1042; voorspelling aangaande den oorlog van de —, 1396
 Graf, 9:84; graven, 22:7
 Groeve, metgezellen van de —, 85:4; 1396

Haldah, onwettigheid van de —, 159
Hâqqah, Al, 1326
 Hart, beteekenis van het zegelen van het —, 2:7; 11; 4:155; het — voor straf gezegd, 497; wanneer op het — zegels worden gesteld, 10:74; 636; 16:107, 108; 774; sluiers over het —, 18:57; 816. Zie voorts: 40:35; 47:16
 Heelal, begin en einde van het —, 46:3
 Heiligen, aanbedding van —, 17:56, 57
 Hel, CXLVII; de — niet eeuwig, CLII; 6:129; 450; 11:107; 662; 78:23; 1375; de — is een vriend en zuivert van het kwaad, 57:15; 1272; de — maakt den mensch geschikt voor geestelijke vooruitgang, 101:8-11; de — een onthulling van geestelijke realiteiten, 17:72; 39:48; 83:15; het vuur der — stijgt boven de harten op, 104:6; 7; 1452; de — is voor het oog verborgen, 26:91; de — is noch een

toestand van leven noch van dood, 20:74; 862; 87:12, 13; 1405; de — een straf die met zonde overeenstemt, 78:21-30; — in den zin van den slechten toestand der verdorvenen, 1111; onthulling der — in dit leven, 79:36; — in toepassing op straf in dit leven, 29:54; 1020; 81:12; 1382; de rechtschapenen zullen niet naar de — gaan, 21:101, 102; de — slechts voor de verdorvenen, 19:68-72; 852; het voortduren van de straf der —, 4:56; 303; zeven poorten der —, 15:44; 729; zeven verschillende namen der —, 729; de gelijkenis van negentien met betrekking tot de —, 74:30, 31; 1352; de bewoners der — roepen die van den tuin toe, 7:50; bedekking der —, 77:30-33; 1372

Hemel (*Samâ'*), beteekenis van —, 20; 926; 1302; de — is damp, 41:11; 1151; de — is een gebouw, 2:22; de — is een gewelf, 21:32; de — is vol van wegen, 51:7; 1230; alles van den — nedergezonden, 15:21; 40:13; het bereiken van den —, 1340; het oprollen van den —, 21:104; 903; het uiteenbarsten van den —, 25:25; 952; 1348; 77:9; 84:1; 1392; het bewegen van den —, 1235; het verwijderen van de bedekking van den —, 81:11; 1382; een deel van den —, 26:187; leven in den —, 42:29; 65:12

Hemelen, de schepping der — in zes tijperken, 7:54; 10:3; 32:4; 41:11, 12; de zeven —, 2:29; 20:1302; zeven wegen in de —, 23:17; 926; de — zonder pilaren verheven, 13:2; 31:10

Hemellichamen, het voortzweven der — in hun sferen, 21:33; 36:40; 1097A

Hemelvaart van den Heiligen Profeet, p. 495 (3); 17:1; 761; 17:60; 779; de — was geestelijk, 779; de — kondigde zijn toekomstige over-

winning aan, 779; 53 : 13, 14; 1245
 Hemelvaart van Mozes, 18 : 60; 818
 Herinnering, beteekenis van —, 744
 Hervormer; zie: *Moedjaddid*
Ĥōēr, 52 : 20; 1236; 37 : 49; 1109;
 44 : 54; 55 : 72; 56 : 22
Ĥoetamah, al, 104 : 4; 1451
 Hongersnood in Mekka, 756; voor—, 44 : 10-12; 1186
 spelling aangaande den nijpenden
 Hoofden, verheven —, 38 : 69; 1134
 Huichelaars, de — zijn niet oprecht.
 2 : 8-10; de — weigeren te vechten, 3 : 166, 167; 260; 4 : 77-80; de — moeten afgezonderd worden, 3 : 178; 29 : 11; 47 : 29-31; de — aanvaardden het oordeel van den Heiligen Profeet niet, 4 : 60-64; 24 : 47-50; geheime beraadslagingen der —, 4 : 81, 82, 114; de — strooien valsche geruchten rond, 4 : 83; hoe de — te behandelen, 4 : 88-91; 314; oneerlijkheid der —, 4 : 106-112; pogingen der — om de Moeslims te vernietigen, 4 : 113; hun tegenstand aan den Heiligen Profeet tot mislukking gedoemd, 4 : 115; bestraffing der —, 4 : 137-139, 141, 145; 327; de — plegen bedrog, 4 : 142, 143; — niet tot vrienden te nemen, 4 : 144; — te vergeven, indien zij van hun huichelarij afzien, 4 : 146, 147; de — treden als spionnen op, 5 : 41; de — trachten vriendschap met de vijanden van den Islām te sluiten, 5 : 52; het zal den — niet voorspoedig gaan, 5 : 53; vrees der —, 8 : 49; 9 : 64
 Huichelaars, de — gaan niet naar Tabōek, 9 : 42-45; hun aanwezigheid een bron van zwakheid, 9 : 47; hun samenzweringen, 9 : 48; de — weigeren om ontberingen te verduren, 9 : 49; de — haten de Moeslims doodelijk, 9 : 50-52; hun uitgeven is onaannemelijk voor God, 9 : 53-55; valsche eeden der —, 9 : 56; hun verlangen om weg te vluchten, 9 : 57; hun vitterijen,

9 : 58; 59; de straf, die de Heilige Profeet hun oplegt, 594; hun bezittingen en kinderen een bron van marteling, 9 : 55, 85; zij doen den Heiligen Profeet overlast aan, 9 : 61; hun valsche eeden, 9 : 62, 74; hun tegenstand, 9 : 63; hun spotternij, 9 : 65; een groep der — begenadigd, 9 : 66; zij bevelen het kwade en verbieden het goede, 9 : 67; zij zijn vervloekt, 9 : 68; hun werken te niet gedaan, 9 : 69; de Heilige Profeet moet hard tegen hun strijden, 9 : 73; de — bereiken niet wat zij begeeren, 9 : 74; hun verbond, 9 : 75; hun gierigheid, 9 : 76; de huichelarij een gevolg van hun eigen daden, 9 : 77; zij beschimpen de geloovigen, 9 : 79; zij zullen niet vergeven worden, 9 : 80; de — zijn verheugd achter te blijven in geval van oorlog, 9 : 81, 86, 87, 93; betrekkingen met de — afgesneden, 9 : 84; 600; de — mogen niet met de Moeslims ten strijde trekken, 9 : 83; geen gebed te verrichten voor de —, 9 : 84; 598; de armenbelasting niet van de — aangenomen, 605; valsche verontschuldigungen der —, 9 : 90, 94; de — niet met den dood gestraft, 600; den Moeslims verboden met — om te gaan, 9 : 95; de — tweemaal gestraft, 9 : 101; 604; zij die beleeden, 9 : 102, 103; 605; de — richten een moskee op om tweedracht onder de Moeslims te zaaien en om vijanden van den Islām een schuilplaats te verleenen, 9 : 107-110; 607; hun onreinheid nam toe, 9 : 125; 618; hun bezoeken, 9 : 126; 619; hun harten wendden zich af, 9 : 127
 Huichelaars, de — toonen lafhartigheid wegens de sterkte der bondgenooten, 33 : 12-20; 1045; het berouw der — zal niet aangenomen worden, 33 : 24; de — strooien valsche geruchten rond, 33 : 60, 61; 1067; de — afkeerig van het vechten, 47 : 20; de — gehoorzamen de

- vijanden van den Islâm, 47:25-28; bestraffing der —, 48:6; verontschuldigen door de — aangeboden, 48:11-14; de — verboden aan de Moeslim-expedities deel te nemen, 48:15; de — zullen tot latere oorlogen opgeroepen worden, 48:16; 1207; de — zijn van licht verstoken, 57:13-15; valsche eeden der —, 58:14-19; 63:1, 2; de — komen hun belofte aan de Joden niet na, 59:11-14; hun plannen tegen de Moeslims 63:3-8; *djihad* tegen de —, 66:9
- Huis, het Oude —, 22:29; 33; 911; het Eerste —, 3:95
- Huwelijk, noodzakelijkheid van het —, 24:32; 942; doel van het —, 30:21; verboden huwelijken, 4:22, 23, 24
- Huwelijken, gemengde — met afgodendienaars en -dienaressen verboden, 2:221; 147; 60:10, 11; redenen van dat verbod, 2:221; — met volgers der Schriften, 5:5; Islamietische, Joodsche en Christelijke wet betreffende de gemengde — vergeleken, 348
- Hypotheek, 2:283
- Iblis*, weigert zich voor Adam te buigen, 2:34; 27; 7:11, 12; 15:31-37; 17:61; 18:50; 20:116; — is geen engel, maar een der *djinn*, 18:50; 815; — duidt de machten des kwaads aan, 27. Zie voorts: 26:95; 34:20; 38:74-85
- 'Id*-gebed, XXIV.
- 'Iddat* (voorgescreven tijd), 1301; 65:4
- IJzer, 57:25; 1276
- Ida'* (tijdelijke scheiding), 1303
- 'Idjeden*, 83:18-21; 1389
- Imdat*, XLIV
- Incarnatie verworpen, 112:4; 1463
- Interpretatie, CXVI; regel der —, 3:6; 193; p. 92 (3)
- Islâm, beteekenis van — VIII; 2:112; 83; 3:18; 195; grondbeginselen van den —, IX, XVII; 2:3, 4; p. 6
- (2); het begrip God in den —, X; verheven denkbeeld der Goddelijke Eenheid in den —, 9:62; beginsel van 's menschen broederschap door den — vastgesteld, 49:13; 1219; de — als godsdienst van het menschdom, VII; 3:82; de — als internationale godsdienst, 141; de — als natuurlijke godsdienst van den mensch, 3:82; 30:30; 1024; het doel van den —, 627; — de godsdienst van alle profeten, 42:13; de — neemt alle profeten der wereld aan, VII; 2:4; 9; verheven ideaal van den —, 6:163; 461; godsdienst in den — volmaakt, 5:3; 346; een historische godsdienst, IX; tegenstand aan den — zal vernietigd worden, 61:8; voorspelling aangaande de groote moeilijkheden, die de — tweemaal zal ondervinden en zijn uiteindelijke overwinning, 1429; voorspelling, dat de Arabieren den Islâm zullen aannemen en een groot volk zullen worden, 1323; voorspelling aangaande de hechte bevestiging van den —, 32:5; 1031; voorspelling aangaande de verspreiding van den — in verafgelegen hoeken der aarde, 1157; uiteindelijke overwinning van den — op alle godsdiensten, 48:28; 1213; 61:8; uiteindelijke overwinning der beginselen van den —, 9:32, 33; offers noodzakelijk voor de overwinning van den —, 2:261; 61:10-13; overwinningen beloofd voor den —, 48:21; 1210; voorspelling aangaande de bevestiging van het Koninkrijk van den —, 5:52; 24:55; 948; 28:58; groote toekomst van den —, p. 626 (3); schitterend licht van den —, 24:35-38; 945; het licht van den — zal zich in het Oosten en het Westen verspreiden, 945; de — vergeleken bij gezaaid zaad, 80:24-32; de vooruitgang van den — zal gedurende 1000 jaar gestuit worden, 32:5; 1031; vitterijen der

- vijanden van den —, 267; 1047; twee machtige wapens tegen den — gehanteerd, p. 748 (4); gestadige vooruitgang van den — ondanks den felsten tegenstand, 41 : 53; 1157; vooruitgang van den — te Mekka na de vlucht van den Heiligen Profeet, 61 : 10; 1292; teekenen van de vooruitgang van den —, 7 : 57, 58; 487; de beginselen van den — winnen veld, 584; de Europeanen vinden baat bij de beginselen van den —, 905; noodzakelijkheid der propaganda van den —, p. 331 (2); propaganda door zendelingen door den — noodzakelijk gemaakt, 9 : 122; §15; ongeëvenaarde verdraagzaamheid van den —, CLXXX; 22 : 40; 916; 22 : 67; godsdienstvrijheid door den — bevestigd, 126; 22 : 40; 916; omvang der zedelijke leerstellingen van den —, XVIII; de — leert eerbied voor het gezag: XIX; de — regelt het gebed, XXI; de — regelt liefdadigheid, XXXI; de — verbiedt dwang in den godsdienst, 2 : 256; de — pœnt nederigheid in de ure der overwinning, 2 : 286; de — eischt rechtvaardigheid, zelfs tegenover vijanden, 4 : 112; zachtheid der krijgs- en strafwetten van den —, 5 : 34; de — erkent, dat aan elk volk een wet is gegeven, 5 : 48; 373; de — nivelleert alle onderscheid, 6 : 52; 423; de harten der geloovigen voor het aannemen van den — verruimt, 6 : 126; eenige soorten van bijgeloof weggemaaid door den —, 6:137-140, 144, 145; 452; 453; 454; de — veroordeelt zowel openlijke als geheime zonden, 6 : 121
- Islâm, de — leidt een nieuwe betekenis in in het beginsel van het offeren, 22 : 36-37; 912-914; de — ontwikkelt het denkbeeld der opstanding zeer hoog, 24 : 24; de — staat geloften van onthouding (celibaat) niet toe, 24 : 32; 942; gematigdheid door den — ingeprent, 42 : 40; 1165
- Istighfâr*, 40 : 55; 1147
- ʿItikâf*, 2 : 187; 120
- Jacht door afgerichte dieren en roofvogels, 5 : 4, 94-96; 394
- Ka'ba, tot een veel bezochte plaats voor de menschen gemaakt, 2:125; de — als Huis Gods, 2 : 125; 91; de — als *qiblah* bepaald, 90; zeer hooge ouderdom van de —, 91; 22 : 33; — het Eerste Huis, 3 : 95; 237; de — door Abraham herbouwd, 91; verband tusschen de — en Abraham en Ismaël, 90; 91; 101; de — als Moeslim-centrum, 2:144; redenen, 2 : 148, 151; 100; 101; de — een steun voor de menschen, 5 : 97; 397; het gebruik om naakt om de — te loopen, 475; 578; de ongeloovigen mogen de — niet naderen, 9 : 28; 579; de dienst van de — is niet gelijk aan den strijd om de waarheid te propageeren, 9 : 19-22
- Ka'ba, beteekenis van het woord —, 396; andere namen van de —, 91; 396; de — van afgodsbeelden gezuiverd, 575; den Moeslims vergund te strijden ter verdediging van de —, p. 594 (2); het offeren van dieren bij de —, 22 : 33; een voorspelling aangaande het zuiveren van de — van afgodsbeelden, 921; bescherming van de —, p. 1152; 1455.
- Kâhin*, 1103
- Kalf, het gouden —, 2 : 51; 7 : 148, 20 : 90; 865; 867
- Kameelen, voorspelling aangaande hun verwaarloozing, 81 : 4; 1382
- Kansspelen, 2 : 219; 146; 5 : 90; 393; redenen van het verbod van —, 5 : 91
- Kastijding eerst dan opgelegd, als de waarheid gepredikt is, 17 : 15; 769
- Kautsar*, *al*, 108 : 1; 1458
- Kennis, drie trappen van —, 102:5-8

- Ketenen, beteekenis van —, 1088; 1330
- Kindermoord verboden, 6 : 138, 152; 452, 17 : 31; 771; 16 : 59; 81 : 8, 9
- Kitâb* in toepassing op den Heiligen *Qoer-ân*, XXXVI; beteekenis van, CXLVI
- Koe, waarom het slachten van een — in de Mozaïsche wet speciaal voorgeschreven is, 56; het offeren van een —, 2 : 67-71; koeaanbidding, 2 : 67; 56
- Koninkrijk, het — Gods, p. 2 (2); 198; 22 : 56; p. 1036 (2); 67 : 1; het — des hemels; — aan de Moeslims geschonken, 4 : 54; 302; — ontoegankelijk voor ongelovigen, 7 : 40; 480
- Kwaad, het — belemmert de voortgang, CXLVII; 1389; trappen van het —, 750; gevolgen van het —, 2 : 81; 30 : 9, 10; het wegnemen van het —, 64 : 9; af te weren met goed, 13 : 22; 705; 23 : 96; 928; 41 : 34; vergelding van het kwaad, 77; 4 : 123; de straf voor een — is de gelijke daarvan, 10 : 27; 42 : 40; 1165
- Kwaad (*bijv. mv.*), kwade daden hebben geen gewicht, 18 : 105; kwade neigingen, 2 : 284; 3 : 28
- Kwaadstichter, haat van den — tegen zichzelf, 40 : 10; 1143; metgezellen van den —, 41 : 25
- Lailat-oel-qadr*, 97 : 1-5; 1435; 1436
- Land, het Heilige —, 47; 48; 5 : 21; 904: het Beloofde —, 501; 795
- Last, een ieder zal zijn eigen — dragen, 6 : 165; 29 : 12, 13; 17 : 15; 768; 35 : 18; 39 : 7; 53 : 38
- Laster, 24 : 4; 933; 24 : 27; 104 : 1; 1450
- Lauh-i-Mahfûz*, 85 : 22; 1397
- Legaat, voor liefdadige doeleinden, 2 : 180; 115; de wet van het — niet opgeheven, CXIX; 115
- Leven, het — is geen vermaak, 29:64; 57 : 20; 1273; ernst van het —, 30 : 8; het — is een strijd tegen moeilijkheden, 90 : 4; 1416; het — is niet zonder doel, 75 : 36; groot doel van het —, 23 : 115-118; drie toestanden van het —, 931; water als bron van —, 11 : 7; 644; 21:30; 885
- Leven, het — na den dood; beteekenis van —, XIII; CXLII; — slechts een voortzetting van dit leven. XIII, CXLII; — een beeld van den geestelijken toestand in dit leven, XIV; CXLII; onbeperkte vooruitgang in het —, XV; CL; geloof in — is een grondbeginsel van den Islâm, X; CXLIII; 2 : 4; 9
- Lezingen, verschillen van —, LXXVII; de aard der verschillen van —, LXXXVI
- Lvân*, 24 : 6-10; 935
- Licht, het — des geloofs, 66 : 8; de glans van het — des Islâms, 24:35; 945
- Liefdadigheid, door den Islâm geregeld, XXXI; vruchten der —, 2:261; 181; — moet niet gevolgd worden door een verwijtende herinnering of krenking, 2 : 262-264, 266; — om door de menschen gezien te worden, 2 : 264; 4 : 38; — voor Gods welbehagen, 2 : 265; wat uit — uitgegeven moet worden, 2:267; openlijke en verborgen —, 2 : 271; — voor het algemeen welzijn, 183; het doel van —; — ten goede van allen, 184; het doel der verborgen —, 2 : 273; — leidt tot voorspoed, 2 : 274; — een grondbeginsel van een natuurlijken godsdienst, 30:39; zij die zich van — onthouden, gelooven niet in het oordeel, 107 : 7; 1457
- Maan, de — het zinnebeeld van de macht der Arabieren, 1250; 74 : 32; 1353; het vaneensplijten der —, p. 964 (2); 54 : 1; 1250; het verduisteren der —, 75 : 8; 1359; aanduidende den Heiligen Profeet, 84 : 18; 1393; aanbidding der —, 41 : 37

- Maanden, aantal** —, 9 : 36; heilige — 2 : 189; 121; geen oorlog in de — te voeren, tenzij de vijand den oorlog begint, 2 : 194; het opschorten der —, 9 : 36, 37; 586; 588
- Magiërs**, 22 : 17; dualistisch leerstuk van den godsdienst der —, 6 : 1; 407; 441
- Málik**, de engel, 43 : 77; 1179
- Manna en kwakkelen**, 2 : 57
- Medicijnmeester**, 75 : 27; 1365
- Meervoud, het** — gebezigd om een herhaling aan te duiden, 930
- Mensch, schepping van den** —, 7 : 11
- Mensch**, 40 : 67; schepping van den —: uit stof, 6 : 2; 408; 7 : 12; 468; 22 : 5; 32 : 7; 35 : 11; 55 : 14; uit een extract van klei, 23 : 12; 924; uit gedroogde en tot een gedaante gevormde klei 15 : 26; 725; uit haast, 468; 21 : 37; 887; het doel der schepping van den —, 11 : 7; 51 : 56-58; 75 : 36; 1367; de — tot regeerder over het heelal gemaakt, 14 : 32-34; 16 : 10-19; 31 : 20; 45 : 12, 13; voortreffelijkheid van den — als grond voor het haten van het polytheïsme, 26 : 7; zijn meerderheid boven de schepping is toe te schrijven aan het oordeel des onderscheids, 726; de — komt door Goddelijke inspiratie tot volmaaktheid, 15 : 29; de Goddelijke geest in den — geblazen, 32 : 9; 1032; uitgebreide vermogens van den —, p. 14; 1432; de — onderricht in de taal, 55 : 3, 4; hoe de — zich tot grootheid kan verheffen, p. 1132 (1), de — wendt zich in nood tot God, maar vergeet Hem in goeden doen, 7 : 189-192; 530, 17 : 67; ondankbaarheid van den — voor Gods zegeningen, 41 : 49-51; ontrouw van den — aan wat hem is toevertrouwd, 33 : 72; 1069; drievoudige plicht van den —, 5 : 93; aan de geestelijke behoeften van den — moet voldaan worden, 6 : 38; 420; de — zal op aarde leven en sterven, 7 : 25; de beste aan den — geschonken kleding is vroomheid, 7 : 26; 472; trappen der fysieke ontwikkeling van den —, 22 : 5; 23 : 14; 924
- Menschen, drie klassen van** — en hun belooning en straf, 56 : 7-56, 88-96
- Mi'rádj**; zie: Hemelvaart „Misstap”, 784, 917, 1246
- Mizán**; zie: Weegschaal
- Moebasjsjarát**, 635; 1057
- Moedatstsr, al-**, 1349
- Moedjaddid** (hervormers), 948; 1145; voorspellingen aan den — bekend gemaakt, 1343
- Moehadjirtin** (uitgewekenen), 9 : 100; 603; 9 : 117; 59 : 9; 1287
- Moeslim, beschrijving van een** —, 2 : 112; 83; 2 : 177, 285; 3 : 14-16, 109; 627; 23 : 1-9; 25 : 63-74; 48 : 29; 70 : 22-34; 76 : 5-10
- Moeslims, volgen den godsdienst van Abraham**, 2 : 135; gelooven in alle profeten, 2 : 136; — volgen den middelweg, 5; cosmopolitisch geloof der —, 94; het begrip God der —, 2 : 139; 95; — een hoog verheven volk, 2 : 143; eenheid van doel der —, 100; — moeten geduldig zijn en in het gebed volharden, 2 : 153; groot doel der — is: de Goddelijke Eenheid te bevestigen, 2 : 163; de liefde der — voor God overtreft alle andere liefde, 2 : 165; — als verdedigers van de godsdienstvrijheid der volkeren, 126; — moeten zich algeheel onderwerpen, 2 : 208; liefdadigheid den — ingeprent, 2 : 215; — moeten op Gods weg uitgeven, 2 : 195, 254; hoe de — tot overwinnaars zullen worden gemaakt, p. 90; het doel der —, 3 : 13; 9 : 72; 92 : 20; — moeten de Joden en Christenen niet volgen, 3 : 99, 100; — behooren steeds een zendingmacht te hebben, 3 : 103; — het beste der volkeren, 3 : 109; de zeden, waarnaar — behooren te streven, 3 : 133, 134; — behooren de opkomst en den ondergang der

volkeren te bestudeeren, 3 : 136, 137; — behooren niet zwak en bedroefd te zijn, 3 : 138; — vervolgd, 3 : 194; 16 : 41, 42; — in vervolging getroost, 29 : 56, 60; — behooren standvastig te zijn onder vervolgingen, 29 : 10; 1011; — ontvluchten de vervolgingen, 16 : 110; zij die onder dwang hun geloofsbelijdenis herroepen, 16 : 106; 755; de straf van de vervolgers der —, 85 : 8-10; — bevolen om vijanden, die zich bij de Islamietische broederschap aansluiten, te vergeven, 9 : 5; 570; 9 : 11; — moeten hun vervolgers vergeven, als zij overwinnen, 22 : 60; 919; voorspelling, dat de — tot grootheid zullen worden verheven, 2 : 152; — zullen tot overwinnaars worden gemaakt, 29 : 58, 59, 69; — zullen verheven worden en een koninkrijk krijgen, 3 : 25, 26; — zullen tot een groot volk gemaakt worden, 22 : 65, 66; — zullen tot bewakers van de Ka'ba gemaakt worden, 549; — zullen / meesters van de Hellige Moskee zijn, 22 : 25; — zullen tot opvolgers in het land gemaakt worden, 6 : 155; 6 : 166; voorspelling, dat de — meesters van Arabië zullen zijn, 70 : 40-44; de aan de — beloofde veroveringen buiten Arabië, 33 : 27; 1050; voorspelling, dat de — meesters van het Hellige Land zullen zijn, 21 : 105; 904; voorspelling, dat de — tot regeerders op aarde zullen gemaakt worden, 27 : 62; 24 : 55; 948; voorspelling aangaande de oppermacht der — over de ongelovigen, 83 : 34, 35; 1391; — zullen goede visioenen ontvangen, 10 : 63, 64; 635; — zullen door den Heiligen Geest gesterkt worden, 58 : 22; engelen brengen blijde tijdingen tot de —, 41 : 30, 31; — door openbaring gesterkt, 9 : 124; hervormers (*moe-djaddids*) zullen onder de — verwekt worden, 948; 1145; — moeten

hun beloften nakomen, 2 : 177; 5 : 1; 340; — moeten hun overeenkomsten met de afgodendienaars vervullen, 9 : 4; — behooren het hoogste goed te doen, 16 : 90; 750; — moeten hun eeden en beloften niet breken, 16 : 91; — moeten rechtvaardig zijn tegenover vijanden, 5 : 2; 343; zie ook: Vijanden; — moeten elkaar in het goede helpen, niet in zonde, 5 : 2; — moeten oprecht en billijk tegenover vijanden handelen, 5 : 8; — moeten rechtvaardig zijn, zelfs al is het ten nadeele van zichzelf of van zijn bloedverwanten, 4 : 135; 326; — moeten nauwgezet waarheidlievend zijn, 6 : 153; den — bevolen elkaar te eerbiedigen, 49 : 11, 12; — moeten degenen die hen op Islamietische wijze groeten, als Moeslims behandelen 4 : 94; 315; — moeten volgers van hun *qiblah* geen ongelovigen noemen, 100; — moeten elkaar in godsdienstzaken helpen, 8 : 73; 565; — moeten elkaar niet opzettelijk dooden, 4 : 92; — behooren vereenigd te blijven, 3 : 102; broederschap der — 4 : 94; 315; 49 : 13; 1219; verdeeldheden onder de — ernstig af te keuren, 3 : 104; — behooren zich niet in sekten te verdeelen, 6 : 160; twistende groepen onder de — moeten met elkaar verzoend worden, 49 : 9, 10; 1217; — moeten hun leven in de zaak der waarheid offeren en zware beproevingen doorstaan, 2 : 154, 155, 177; 103; berusting der — onder beproevingen, 2 : 156; — moeten ontberingen lijden, 3 : 185; — moeten bereid zijn al hun belangen in de zaak der waarheid op te offeren, 9 : 24; 576; — behooren hard te strijden in de zaak der waarheid, 9 : 88; — aangemaand om offers te brengen, 63 : 9-11; — moeten beproevingen doorstaan, 29 : 2, 3; geduld en standvastigheid den — bevolen, 3 : 199; vriendschapsbe-

trekkingen tusschen — en niet-Moeslims, die geen vijanden zijn, niet verboden, 60 : 8, 9; 1291; vriendschapsbetrekkingen met vijanden vcrboden, 60 : 1-3; 1289; 3 : 27; 199; 3 : 117-119; — moeten vijandig gezinde Joden en Christenen niet tot vrienden nemen, 5 : 51; breedheid van de sympathie der —, 4 : 36; 291; — krijgen een groot koninkrijk, 4 : 54; 302; beperkingen van de gehoorzaamheid der — aan het gezag, XX; 4 : 59; 305; de groet die — elkaar brengen, 4 : 86; den — bevolen van de plaats te vluchten, waar zij onderdrukt worden, 4 : 100; den — vergund met volgers van het Boek te eten en hen ten eten te vragen, 5 : 5; 347; — moeten openlijke en verborgen onzedelijkheden mijden, 6 : 152; — moeten den rug niet keeren, wanneer zij den vijand bestrijden, 8 : 15, 16; — moeten niet aarzelen een legermacht te bestrijden, die tienmaal zoo groot is als die hunne, 8 : 65, 66; den — bevelen om de afgodendienaars te beschermen, 9 : 6; 571; den — bevelen vriendelijk te zijn tegenover ongeloofigen en zich niet om hun beschimpingen te bekommeren, 17 : 53; 776; voorstellende den arme in de gelijkenis, 813; — door God gekozen en tot leiders voor anderen gemaakt, 22 : 78; — moeten mild zijn in het vergeven van fouten, 24 : 22; het Goddelijk licht moet in de huizen der — te vinden zijn, 24 : 36; 946; drie klassen van —, 35 : 32; — moeten standvastig zijn tegenover vijanden, mededoo-gend tegenover elkaar, 48 : 29; 1214; — moeten den middelweg tusschen wereldschgezindheid en monnikenleven volgen, 57:27-29; 1277; — moeten aan hun plicht gefrouw zijn, 59 : 18; hun daden moeten met hun geloof overeenstemmen, 61 : 2, 3; — moeten niet

door aardse aantrekkelijkheden verleid worden, 64 : 11-18; — moeten naar lichaam en ziel rein zijn, 74 : 4, 5; 1350; moeten wetenschappelijke onderzoekingen doen. 3 : 190; 268; eenige andere leefregels voor —, 3:16; 6:152-154; 13:19-22; 23:57-61; 25:63-75; 51 : 15-19; 70 : 22-35

Moeslim-oorlogen, CLXXX; vergunning daartoe gegeven, 2 : 190; 123; 22 : 39; — moeten geen aanvallen-oorlogen zijn, 123; beperkingen aan — gesteld, 123; vervolgers moeten gestraft worden, 2 : 191, 124, 125; — moeten volgehouden worden tot Mekka genomen is, 2 : 191; — moeten niet binnen de grenzen van Mekka gevoerd worden, tenzij de vijand den oorlog begint, 2 : 191; zachtheid der —, 2 : 192; — moeten ophouden, wanneer de godsdienstvrijheid bevestigd is, 2 : 193; 126; — noodzakelijk om de zwakkere leden der broederschap te helpen, 2 : 215; — strekken tot verdediging, 559; 22 : 39, 40; 915; — vol te houden, zoo lang er nog vervolging is, 2 : 193; 8 : 39; — tegen afgodendienaars toe te schrijven aan schending van verdragen, 9 : 5; 570; het doel van — tegen volgers van het Boek, 9 : 29; 580; welke ongeloofigen moeten bestreden worden, 9 : 123; 616; het doel der — is: godsdienstvrijheid te bevestigen, 22 : 40; 916; in — verkregen goederen, 8 : 41; 552; een vroege voorspelling aangaande —, 79:1-9; 1377; voorspelling aangaande den oorlog tusschen Mekkanen en Moeslims, 100 : 1-6; 1441

Moczzammil, p. 1065; 1344

Monnikendom, 136; 268; 5 : 87; 390; 9 : 31, 34; het — een Christelijke nieuwigheid, 57 : 27; 1277

Monotheïsme, de leer van het — in den Islâm volmaakt, 25 : 43; 958

- Moord, 2 : 178; 113; 114; 4 : 92, 93; 17 : 33
- Morgenster; zie: *Târiq*
- Moskee, de Heilige —, 85; 2 : 144, 149, 150, 191, 196, 217; 5 : 3; 8 : 34; 9 : 7, 19, 25; 17 : 1; 22 : 25; 48 : 25, 27; — in Qoeba, 9 : 108; 607
- Moskeeën, zij die (de menschen) van de — Gods verhinderen, 2 : 114; 85
- Muur, de groote (Alexanders) —, 828; 18 : 96, 97
- Nacht, de grootsche —; zie *Lailat-oel-qadr*
- Natuur, verscheidenheid in de —, 13 : 3, 4; uniformiteit heerschende in de —, 67 : 3, 4; 1311
- Natuurlijke godsdienst; zie: Godsdienst
- Nederigheid, 31 : 18, 19; 1028. Zie voorts: Deemoed
- Negus, 389
- Neigingen, booze —, 2 : 284
- Oemmi*, beteekenis van —, 513
- Oemm-oel-Kitâb* (grondslag van het Boek), 3 : 6; 13 : 39; 711. Zie voorts: 1168
- '*Oemrah* of de kleine bedevaart; zie: Bedevaart
- Offer, menschen —, 453
- Offer, 22 : 28; 910; de beteekenis die aan het — ten grondslag ligt, 22 : 34-37; 912; 913; 914; — als middel om groot goed te verkrijgen, 108 : 2. Zie voorts: 1113
- Olifant, bezitters van den —, 105 : 1; 1453; jaar van den —, 1453
- Olijf, de — als zinnebeeld van den Islâm, 945; p. 1132 (1); 1431
- Ontheffing, verklaring van —, 9:1-3; 3; 567; noodzakelijkheid der verklaring van —, p. 330 (2); p. 331 (1)
- Ontucht, 17 : 32; 24 : 1-10; straf voor —, 24 : 1, 2; lichte opvatting van — in een beschaafde samenleving, 932; verbod van —, 24 : 3; 933; een degelijk bewijs vereischt om een beschuldiging van — te bevestigen, 24 : 4, 13; voorzorgen tegen — 24 : 27, 30, 31; straf voor onzedelijkheid, die aan — grenst, 4 : 16; 274
- Ontvangers, de twee —; 50 : 17
- Onzedelijkheid, verborgen en openlijke —, 7 : 33
- Oogen en ooren, getuigenis van —, 41 : 20-23
- Oordeel, het uur van het — (*sâ'ah*), CXLIV; 906; 1253 (2); 1262; de dag van het —, 51 : 12-14; 82 : 17-19
- Oorlogen, als voorbode van een groote geestelijke ontwakings, p. 1141. Zie voorts: Moeslim-oorlogen
- Openbaring, ruimheid van het Islamietisch begrip —, XII; CLII; 16 : 84, 89; algemeenheid der —, CLV; vijf soorten van —, CLVI; — den mensch geschonken op drie manieren, CLIV; 42 : 51; 1166; — geschonken aan profeten, 1166; 72 : 27, 28; 1343; — geschonken aan ware geloovigen, 41 : 30, 31; 1153; — geschonken aan de vrienden van den Heiligen Profeet, 58 : 22; — geschonken aan Mozes' moeder, 28 : 7; — geschonken aan Jezus' discipelen, 5 : 111; — aan profeten in onderscheiding van die aan niet-profeten, 1166
- Opheffing, CXVII-CXX; de theorie der — door den Heiligen Qoer-ân weerlegd, 2 : 106; 81; 16 : 101; 753; 4 : 82; 312; — der vroegere schriften, 81; 753
- Opschrijven, het — van 's menschen daden, 1387
- Opspraak, voorzorgen tegen —, 24 : 58, 59
- Opstanding (*ba'ts*), CXLII; 75 : 1, 2; 1357; drie beteekenissen van —, 907; een openbaring van verborgen realiteiten, 24 : 24; 50 : 22; 1225; 69 : 18; 1328; 86 : 9; 1400; bewaaring van wat voor de — noodzakelijk is, 50 : 4; 1221; de geestelijke —, 36 : 33; 1094

- Ouders, plicht jegens —, XIX; 6:152; 17 : 23, 24; 29 : 8; 1010; 31 : 14, 15; 46 : 15
- Overeenkomst kan in geval van ver- raad verworpen worden, 8 : 58; 556
- Paradijs, CXLVII; vruchten van het —, 2 : 25; 17; 69 : 23; aard der zegeningen van het —, XIV; 1131; 1198; 1236; uitgestrektheid van het —, 3 : 132; 57 : 21; 1274; de scha- duwen van het — beduiden een toestand van gemak of geluk, 4 : 57; vrede heerscht in het —, 10 : 10; 622; 10 : 25; 627; 36 : 56-58; vrouwen hebben met de man- nen recht op het —, 13 : 23; een yelijkenis van het paradijs, 13 : 35; 10; 1198; boomen en rivieren van et —, 717; een waar beeld van et —, 15 : 45-48; 730; — een bestand van volmaakte vrede, 1 : 62, 63; de mensch kan zich de geningen van het — niet voor- ellen, 32 : 17; 1033; — is een aats, waar geen droefheid, ge- voeg of vermoedheid is, 35 : 34; 5; de zegeningen van het — sma- en de rechtschapenen reeds in dit even, 37 : 41-49; 1107; de zega- ningen van het — zijn geestelijk, 1108; schoonheid en reinheid der zegeningen van het —, 37 : 41-49; 1109; gesprek der bewoners van het — met die der hel, 37 : 51-60; gestadige vooruitgang in het —, 39 : 20; 1133; 1306; vrouw en kin- deren der geloovigen zullen naar het — gaan, 40 : 8; het — aan ge- loovigen in dit leven bekend ge- maakt, 47 : 6; beschrijving van het — als een tuin is, slechts een gelijkenis, 47 : 15; 1198; *hōer's* in het —, 1236; het — in waarheid een toestand, 1274; het — als uit- gangspunt van een hoogere gees- telijke ontwikkeling, 1306; de zega- ningen van het — zijn eeuwig, 11 : 108; het — beduidt het berei- ken van een doel, 78 : 31; een open- baring van het — in dit leven, 1382; wanneer in dit leven ge- schonken, 89 : 27-30; 1413
- Pardah* (afzondering), CLXXXIV; 24 : 30, 31; 940; 941; 33 : 59; oude vrouwen hoeven de — niet in acht te nemen, 24 : 60
- Paren, alle leven geschapen in —, 36 : 36; 1095; 43 : 12; 51 : 49
- Pen, een profetische toespeling op het overvloedige gebruik van — en inkt, 1029; de rol die de — bij het propageeren van den Islām speelt, 96 : 4; 1433. Zie voorts: 1316
- Pijl, de — gebruikt om te voorspellen, 5 : 3; 345; het voorspellen met de — verboden, 5 : 90
- Plagen, 502
- Planeten, leven en dood op de —, 1302; zeven voornaamste planeten, 1302; 1374
- Polygamie, CLXXXIV; 4 : 3; 270; rechtvaardigheid tusschen de vrou- wen, 4 : 129; 325
- Polytheïsme, het — de grootste zon- de, 4 : 48; 300; 4 : 116; 321; — is van gezag ontbloot, 30 : 35; de menschelijke natuur komt tegen het — in opstand, p. 479; — een verzinsel genoemd, 6 : 138, 139; 61 : 7; verschillende soorten van —, 1463; ruime gedachte aan —, 958
- Praatjes, 17 : 36; 772; 934; zie voorts: Babbelaars
- Priesters voor goden gehouden, 9:31, 34; 582
- Profetschap, zinspeling op den stil- stand van het —, 21 : 30; een phase of deel van het —; zie: *Moebasj- sjarāt*
- Profeten, CLV; geloof in — essen- tieel, 4 : 150, 151; Goddelijke ge- heimen aan — bekend gemaakt, 72 : 27; openbaring aan — speciaal bewaakt, 72 : 28; keuze van — door God gedaan, 22 : 75; 28 : 68; — onder alle volkeren verwekt, CLV; 10 : 47; 631; 13 : 7; 699; 16 : 36; 35 : 24; 1084; alle — wor- den in den Helligen *Qoer-ān nie*:

vermeld, 4 : 164; 40 : 78; *Qoer-ani-*sche geschiedenis van — vermeldt algemeene gemeenschappelijke feiten, CLVII; 488; — ontvangen een boek, het oordeel en de gave der profetie, 6 : 90; 435; — gezonden met argumenten en schriften, 16 : 43, 44; — hadden vrouwen en kinderen, 13 : 38; — waren stervelingen en gebruikten voedsel, 21 : 7, 8; 880; 25 : 20; doel van de komst der —, 420; om als voorbeelden te dienen moeten de — menschelijke wezens zijn, 410; Goddelijke belofte van hulp aan —, 14 : 13-20; — ontvangen Goddelijke hulp, 12 : 110; 40 : 51; — door hun vijanden bespot, 6 : 10; 15 : 10, 11; 36 : 30; ondergang van de tegenstanders der —, 14 : 13; 17 : 7; geschiedenis der — als een waarschuwing bedoeld, 488; — kunnen niet ontrouw handelen, 3 : 160; 258; rechtschapenheid van en tegenstand aan —, 23 : 51-56; zondeloosheid van —, 258; 21 : 25-28; 884; — uit het midden der djinn, 6 : 131; 449; leerstellingen der — door booze geslachten verknoeid, 19 : 59; valsche — gedijen niet, 69 : 44-47; 1331; verbond met —, 33 : 7; 1041; — verschillen in graad van voortreffelijkheid, 2 : 253; 174; 189; alle — getulgd van de waarheid van den Heiligen Profeet, 3 : 80; 232
 Prostitutie, 24 : 33; 944

Qari'ah, al-, 101 : 1-3; 1443
Qiblah, 90; beteekenis van —, 96; de — vóór de Vlucht, 96; verandering van —, 2 : 142; 96; de — ter onderscheiding, 2 : 143; verschillen der Joden en Christenen betreffende hun —, 2 : 145; 99; de — als symbool van de eenheid der Moeslim-broederschap, 100. Zie voorts: 101; 102; 237

Qijmah, al-, 1357

Qoer-an, de Heilige —; beteekenis van den naam, CX; namen van den

—, XXXIV; CX; de — heeft van alle boeken het grootste leesgebied, CX; de — in een gezegenden nacht geopenbaard, CX; 44 : 3; 1184; 97 : 1; 1435; het oorspronkelijke van den —, 43 : 4; 1168; ongeëvenaardheid van den —, CXXV; 2 : 23, 24; 15; 10 : 37-40; 628; 11 : 13, 14; 645; 17 : 88; 791; de ongeëvenaarde positie van den — onder alle boeken, 1316; de — een Boek, dat voor eeuwig een bron van zegeningen zal blijven, 6 : 93, 156; een waarschuwing voor de geheele wereld, 6 : 19; 25 : 1; de — bevat leiding en argumenten en maakt een onderscheid, 2 : 185; de — bevat zoowel weerleggingen van tegenwerpingen als argumenten, 25 : 33; 954; de — een verzameling van zedelijke en geestelijke waarheden, 1019; de — een verzameling van de beste leerstellingen, 39 : 27; de — een verzameling van al het beste in eenigen godsdienst, 16 : 69; de — omvat al het beste in de heilige boeken, 98 : 3; 1438; de — legt alle verschillen bij, 16 : 64; de — bevat de beste en verhevenste denkbeelden, die men ooit kan vormen, 29 : 49; de — is volmaakt en leidt recht, 5 : 3; 18 : 1, 2; volledigheid van den —, 17 : 89; de — de beste verklaring, 21 : 1-3; de — een volledig richtsnoer, 10 : 37; 628; de — verklaart al het noodzakelijke, 16 : 89; de — een herinnering aan wat de menschelijke natuur is ingeprent, 464; de — vrij van tegenstrijdigheden, 4 : 82; uniformiteit in den —, 39 : 23; bedrog zal niet de overhand hebben op den —, 41 : 41, 42; de — bevrijd van dwaling en bedrog, 1438; de — een reiniger, 29 : 45; 1017; de — geeft leven aan doode harten, 1155; de — een geneesmiddel tegen ziekten, 10 : 57; 633; 17 : 82; 41 : 44; de — een genade, 29 : 51; men moet zwijgend naar den — luisteren, 7 :

204; de — een boek van wijsheid, 10 : 1; de — geeft eerst genade, 633; de — is beslissend, 11 : 1; de — brengt de menschen van de duisternis in het licht, 14 : 1; de — leidt tot wat het meest recht is, 17 : 9; de — moet zijn doel bereiken, 20 : 2-5; 858; de — aan het hart van den Heiligen Profeet geopenbaard, 2 : 97; 26 : 193, 194; 974; God laat den — de harten ingaan, 26 : 200; de — in het Arabisch vergemakkelijkt, 19 : 97; 44 : 58; de openbaring van den — was een vereischte der weldadigheid van het Goddelijk Wezen, 55 : 1, 2; de — maakt de profetie langzamerhand duidelijker, 1362; niet-Arabieren die in de waarheid van den — gelooven, 72 : 1-19; 1339; de verandering teweeggebracht door den —, 15; 13 : 31; 707; 84 : 1-5; 1392; de — zal zijn volgers tot grootheid verheffen, 464; 21 : 10; 881; 38 : 1; 1120; 43 : 44, schrijvers van den — zullen geëerd worden, 80 : 13-16; de — bevestigt de vroegere openbaringen, 2 : 41; 35; 2 : 89, 101; 6 : 93; 35 : 31; de — brengt vroegere voorspellingen tot vervulling, 17 : 105; 28 : 51, 52, 53; 1003; 46 : 12; de — bewaakt alle vroegere openbaringen, 5 : 48; 372; de — neemt de plaats der vroegere Schriften in, 16 : 101; 753; verband tusschen den — en de vroegere openbaringen, 28 : 51; 1003; Mozes getuigt van de waarheid van den —, 11 : 17; 646; 46 : 10; 1194; verschillen van den — met den Bijbel, 78; 208; 362; 494; 500; 509; 510; 511; 628; 650; 651; 656; 674; 676; 685; 836; 865; 867; 988; 1113; 1228; beschuldiging van anachronisme, 173; 203; 844; 1338A; de — het werk van een dichter genoemd, 26 : 224-226; 976; de — een *sifr* of tooverij genoemd, 11 : 7; 1351; de — een duivelswerk genoemd, 26 : 210-

212; Goddelijke belofte om den — tegen verknoeiing te beschermen, 15 : 9; 722; 56 : 77-80; 1269; 85 : 21, 22; 1397; verzameling van den —, LXV; CXI; Sale over de verzameling van den —, XXXIV; Palmer over de verzameling van den —, XXXV; Muir over de verzameling van den —, XXXVI; verzameling van den — in den tijd van Abôë Bakr bedoelt verzameling der manuscripten, LXVI; innerlijk bewijs van de verzameling van den —, 25 : 32; 953; 75 : 17, 18; 1362; 1363; de geheele — bij het leven van den Heiligen Profeet geschreven, XXXVI; innerlijke bewijzen van het op schrift brengen van den —, 7; 52 : 41; 1269; 1324; 98 : 2; schrijvers van den — onder de vrienden van den Heiligen Profeet, XXXIX; de nadruk dien de Heilige Profeet legt op het leeren van den —, XLIII; ijver der vrienden van den Heiligen Profeet in het bewaren van elk woord van den —, XLII; de geheele — bij het leven van den Heiligen Profeet uit het hoofd geleerd, XLII; de — door de Moeslims in hun nachtgebeden gereciteerd, 73 : 20; in hoeveel dagen het recit van den — te volbrengen, XLVI; rangschikking der verzen en hoofdstukken van den —, XXXV; L; beweringen aangaande de afwezigheid van een rangschikking in den tekst van den —, XXXV; Muir over de rangschikking van den —, LII; de — bij gedeelten geopenbaard om den Heiligen Profeet te troosten, 17 : 106; 25 : 32; 953; bewijs dat de rangschikking anders is dan de volgorde der openbaring, LI; de rangschikking van den — door openbaring tot stand gebracht, 25 : 32; 953; zeven *manzils* (deelen) van den —, LIX; nummering der verzen van den — in den tijd van den Heiligen Profeet, LV,

- LVI; rangschikking der hoofdstukken van den —, LVIII; niets bewijst, dat er in de rangschikking van den — ooit een wijziging is aangebracht, LX; beweringen tegen de zuiverheid van den tekst van den —, LXXXIX; behandeling van verslagen betreffende passages, die in den — niet aan te treffen zijn, XCVII; zoogenaamde fragmentarische passages in den —, XCI; onmogelijkheid van het insluipen van vergissingen in den —, XCVI; verschillen van lezingen van den —, LXXI; LXXVII; verschillende leeswijzen toegestaan, maar ze zijn niet bedoeld om voor altijd gevolgd te worden, LXXXIII; de door 'Oetsmân gegeven bevelen tot het opschrijven van den — in de taal der Qoereisjieten in geval van meeningsverschil, LXXIII; regel der interpretatie van den —, CXVI; CLXXXVIII; de door Dr. Mingana ontdekte manuscripten van den —, CVI; verdeling en rangschikking van den —, CX; betrekking van den — tot de *Soenah*, CXX; betrekking van den — tot vroegere Schriften, CXXIII; waardeering van den — door Europeesche schrijvers, CXXVIII
- Qoerrâ*, XLVI
- Rabb*, beteekenis van —, CXXXVIII; 3
- Rahim*, als naam van het Goddelijk Wezen, CXXXIX; 2
- Rahmân*, als naam van het Goddelijk Wezen, CXXXIX; 2
- Rak'at*, XXII
- Ramadân*, openbaring van den Heiligen Qoer-ân in de maand —, 2: 185; 118; vasten gedurende de heele maand — noodzakelijk, 2:185. Zie voorts: 1184; 1435
- Ranseling*, 24 : 2; 932; 24 : 4; 934
- Recht*, het — tusschen Moeslims en niet-Moeslims te handhaven, 4:105; 318; standvastigheid in het —, 4 : 135; 326; Islamietisch begrip — 6 : 153
- Rechtschapenheid*, waarin — bestaat, 2 : 177; 112
- Regering*, aan geschikte personen toe te vertrouwen, 4 : 58; 304; de grondslag eener parlementaire — door den Islâm gelegd, 42 : 38; 1164
- Reiniging* (*woedôe*), XXII; 4 : 43; 296; 5 : 6; volledige — wanneer noodzakelijk, 294
- Rekening door zichzelf*, 17 : 14; 767; CXLVII
- Rijkdom*, als middel tot steun van de zwakken van verstand, 4 : 5; het verkwisten van —, 17 : 26, 27; het vermenigvuldigen van — leidt van het ware doel des levens af, 102 : 1, 2; 1446; wanneer — schadelijk is, 9 : 24; 576
- Roof*, 5 : 33; 363
- Rots*, de bewoners der —, 15 : 80; 734
- Sabbat*, schending van den —, 2 : 65; 4 : 47; 7 : 163; 518. Zie voorts: 1298
- Sab'oei-Moe'allaqât*, XXXVI
- Sâchchah* (verdoovende kreet), 80:33
- Safâ*, 2 : 158; 104; 105
- Sahîfah*, toegepast op den Heiligen Qoer-ân, XXXVII
- Salsabil*, 76 : 18
- Schatkist*, de openbare — (*bait-oel-mâl*), XXXII; 1286
- Schepping*, in zes perioden, 41 : 9-12; 1150; de — aan verval onderhevig, 55 : 26; 1310; oorsprong van het leven, 15 : 26; 725; het bestaan van paren in de —; zie: *Paren*; doel in de —, 21 : 17; 882; graden der —, 24 : 45
- Schrijven*, het — reeds vóór de komst van den Heiligen Profeet bekend, XXXVI
- Schrijvers der daden*, 82 : 10-12; 1387
- Sektegeest veroordeeld*, 6:160; 30:32
- Sidjdjm*, 83 : 7-9; 1388
- Sidrah* (lotusboom), 53 : 14; 1245
- Sieraden niet verboden*, 7 : 32; 475

- Sjirk*; zie: Polytheïsme
- Slagboom tusschen den Heiligen
Profeet en de ongelooovigen, 17 : 45,
46; 774
- Slapers, de zeven —, 803
- Slaven, het bevrijden van — bevolen,
2 : 177; 9 : 60; 24 : 33; 943; 47 : 4;
1197; 90 : 13; 1419
- Slavernij veroordeeld, 1197
- Sluier tusschen rechtschapenen en
verdorvenen, 7 : 46; 481
- Soennah*, CXX; 33 : 34; 1054
- Spelonk, het verhaal van de bewoners
der — is een geschiedenis van het
Christendom, p. 518 (2); p. 519 (2)
- Spelonk en het Inschrift, gezellen
der —, 18 : 9; 802; 803
- Spijnen, verboden —, 2 : 173; 111;
5 : 3; 344; 6 : 122, 146; 16 : 115;
redenen van het verbod, 455, in-
vloed op het lichamelijke, het ver-
standelijke, het geestelijke en het
zedelijke van den mensch, 455;
verboden — voor Joden, 2 : 173;
111; 6 : 147
- Spoorweg, vervulling van een voor-
spelling, 1382
- Ster, het ondergaan der —, 53 : 1;
1240
- Sterren, de — als middel tot gissin-
gen voor sterrenwichelaars, 67 : 5;
1312; het verdwijnen der —, 77 : 8;
het verduisteren der —, 81 : 2; 1382;
het verstrooien der —, 82 : 2. Zie
voorts: 1383
- Sterrenwichelaars, 67 : 5; 1312. Zie
voorts: Waarzeggers
- Strafwet, 10 : 27; 42 : 40; 1165
- Struikgewas, bewoners van het —,
732; 50 : 14
- Tajammoem*, XXII; 296
- Taqdir* is een wet, 950; 87 : 3; 1402
- Târiq*, 1398
- Tasnim* (water dat van boven komt),
1390
- Tawakkal*, 257
- Teekenen, niet ontkend, 6 : 110; 445;
13 : 27; 706; 707; 17 : 59; 778; de
ongelooovigen eischen —, 17 : 90-
93; — door den Heiligen Profeet
getoond, 792; 793
- Thora, verknoeiing van de —, 2 : 75;
5 : 44; 367; 5 : 45; 370; 5 : 48; 372;
vergelding in de —, 5 : 45; 370;
beloften van succes voor gebrachte
offers in de —, 9 : 111; 609. Zie
voorts: 3 : 3, 47, 49, 64, 92; 5 : 43,
46, 66, 68, 110; 7 : 157 (bevattende
voorspellingen aangaande den Hei-
ligen Profeet)
- Tijd, waarde en getuigenis van den
—, dat de waarheid gedijen zal,
103 : 1-3; 1448
- Tijden, voorspellingen aangaande de
latere —, 1382; 1439
- Toevertrouwde, het groote —, 33 : 72;
1069
- Toovenaars, 37 : 7; 1103; 67 : 5; 1312.
Zie voorts: Medicijnmeester
- Trooster, 1295
- Trouw, eed van —, 48 : 10, 18; 1205;
eed van — van vrouwelijke bekeer-
lingen, 60 : 12; 1294
- Tuin beduidt het bereiken van het
groote doel des levens, 142; 609;
36 : 26
- Uniformiteit, — der natuurwetten,
1311
- Uur (*sâ'at*), CXLIV; — in den zin
van ondergang, 906
- Vader, het Onze — naklank van de
aardsche begeerten van Jezus'
discipelen, p. 189 (2); 404
- Vasten, beteekenis van het —, XXX;
beperkingen van het —, XXXI;
het — bevolen, 2 : 183; een alge-
meene instelling, 116; de Islâm
kent aan het — een nieuwe be-
teekenis toe, 116, zieken en reizig-
ers, 2 : 184, 185; 117; beperkingen
en vereischten van het —, 2 : 187;
de strengheid van het — krachtens
vroegere wetten weggenomen, 119;
het — in landen, waar de dag lang
duurt, XXXI; Goddelijke zegenin-
gen in de laatste dagen van het —
beloofd, 1435; 1436

- Vee geschapen ten voordeele van den mensch, 6 : 143-145; 39 : 6
- Verandering, de — die de Heilige Profeet teweeggebracht heeft, 1460.
Zie voorts: Moehammad
- Verantwoordelijkheid, leer der persoonlijke —, 17 : 15; 767; 768; 53 : 38; 1367. Zie voorts: Last
- Verbond, beteekenis van Gods —, 62
- Verbond, vervulling van —, 5 : 1; 340
- Verdraagzaamheid, 1291. Zie voorts: Islâm
- Verdrag, eerbied voor —, 8 : 56; 9 : 4; 16 : 92; 751
- Vergiffenis, 42 : 37, 40; 1165; 42 : 43.
Zie voorts: 1460
- Verkwisting, 17 : 27
- Verlossing, hoe — bereikt wordt, 91 : 9
- Vermeerderingen in den oorlog verkregen, 8 : 1; 537; 8 : 41; 552; 59 : 7; 1286
- Verslagen, het schrijven van — verboden, XXXIX; betrouwbaarheid der —, XCIII
- Verval; zie: Schepping
- Verwantschap te eerbiedigen, 4 : 1
- Verzoening, de leer der — weerlegd 6 : 165; 17 : 15; 768; hoe — te bewaaren, 29 : 7
- Verzuiers, p. 1102; 83 : 1-3; hun straf, 83 : 4-10
- Vijanden, behandeling van —, 5 : 2; 343; 5 : 42; 365; 41 : 34, 35; 42 : 41, 42; 60 : 7-9
- Vijg, de — als zinnebeeld der Mozaische bedeeing, 945; p. 1132 (1); 1431
- Visch, de — als een teeken, 18 : 63, 64; 819
- Visioen, — van een profeet (Jozef), 12 : 4, 100; — van een koning, 12 : 43-49; — van een gewoon mensch, 12 : 36-41. Zie voorts: *Moebasjsjarât*
- Vlucht, de —, 9 : 40; 590; 28 : 85; 1008; profetische zinspeling op de —, 17 : 1
- Vogels, beteekenis van de taal der —, 979; door Sâlo mo onderworpen, CLXXVII; 27 : 17. Zie voorts: 179
- Volkeren, ondergang der —, 7 : 34; — verdeldg, wanneer zij overtreden, 17 : 16; dood en leven der —, p. 81; 179; — komen niet op, tot-dat zij zich beteren, 13 : 11
- Volmaaktheid, twee trappen in het bereiken van —, p. 1078 (2); 76 : 1-22; 1368; 1369
- Voogdijwet en die voor het beheer der bezittingen van weezen, 2:282; 187
- Vrijdag niet noodzakelijk een rustdag, 1298
- Vrijdagdienst, XXII; 62 : 9-11; 1298
- Vrijmetselarij, 79
- Vrouwen, positie der — in pre-Islamietisch Arabië, 272; 276; 278; zie voorts: *Zihâr*; positie der — in den Islâm, CLXXXIII; — ontvangen een openbaring, 3 : 41; 20 : 38; 28 : 7; — hebben met de mannen gelijke gelegenheid om geestelijk vooruit te komen, 3 : 194; 4 : 124; 16 : 97; 40 : 40; — kunnen iets verdienen en bezitten, 4 : 32; — hebben het recht om te erven, 4 : 7; rechten der — tegenover haar mannen, 2 : 228; 154; 4 : 34; 285; 287; 288; het recht der — om echtscheiding te vorderen, 2 : 229; 157; getuigenis der —, 2 : 282; het vertoonen der — in het openbaar, 274; 24 : 30, 31, 60; 940; 1053; — als opvoedsters van kinderen, 2 : 223; hoofddeksels der —, 24 : 31; 941; de — behooren een overkleed te dragen, 941; 33 : 59; bruidsschat moet aan de — gegeven worden, 4 : 4; welke — niet gehuwd mogen worden, 4 : 23; verlatng van de zijde der —, 289
- Waarzeggers, 15 : 16-18; 723; 37 : 7-10; 1103-1106; 68 : 47
- Waarzegging 5 : 3; 345
- Water als levensbron; zie: Leven
- Wedervergelding, wet der —, 2 : 178; — in den Islâm slechts in moordgevallen toegestaan, 2 : 178; — bij

- de pre-Islamietische Arabieren, 113; de Joodsche wet der — gemaatigd, 113; verzachting der straf, 114; de wet der — in de Thora. 5 : 45; 370
- Weduwen, de tijd van wachten voor —, 2 : 234; 65 : 4; hertrouwen ver- gund, 2 : 235; 162; 24 : 32; 942; voorziening voor — buiten haar aandeel in de erfenis, 2 : 240; 167; aandeel der — in de bezittingen van haar man, 4 : 12; 273
- Weegschaal, CXLVI; 7 : 8, 9; 466; 767; 23 : 102; 55 : 7-9; 1254; — door God geopenbaard, 42 : 17; 1161; 57 : 25; doel van het open- baren der —, 1275
- Weeskamer, het beginsel der —, 4:5
- Weezen, zorg voor de —, 2 : 220; 270; 1425; bezittingen der — moeten niet verspild worden, 4 : 2; 6 : 153; 17 : 34; — moeten onderzocht wor- den, 4 : 6; waarschuwing tegen het verteeren van de bezittingen der —, 4 : 10; den — recht te doen, 4 : 127; 324. Zie voorts: 2 : 177; 215; 4 : 8, 36; 8 : 41; 59 : 7; 76 : 8; 89 : 17; 90 : 15; 93 : 9; 107 : 2
- Weg, beteekenis van: de — Gods, 180
- Wegen, de zeven —, 926
- Werken, hoe — te niet worden ge- daan, 25 : 23; 47 : 1, 8, 9; booze — hebben geen gewicht, 18 : 105; goede — blijven voor eeuwig, 18:46
- Wichelaars, 723; 1103; 1237; 1324
- Wijn; zie: Bedwelvende middelen
- Woeker, 2 : 275-280; 185; 3 : 129; 30 : 39
- Woestijn, bewoners der Arabische —, 9 : 90; 49 : 14-17; hun ongeloof, 9 : 97; geloovigen onder de —, 9:99
- Woord, beteekenis van het — Gods. 207; 211; 416; 6 : 116; 10 : 64; 811; 832; 31 : 27
- Zakát*, voorschriften betreffende het betalen en uitgeven van de —, XXXI; 1281; zie voorts: Liefdadig- heid
- Zakát* in den zin van reinheid, 19:13; 922
- Zaqqûem*, 17 : 60; 780; 37 : 62; 1110; 44 : 43; — duidt de nederlaag van den vijand aan, 780
- Zee, de Zwarte —, 18 : 86; 824-826
- Zeeën, de twee —, 25:53; 963; 35:12; 55 : 19-25
- Zegel, het — der profeten, 33 : 40; 1057
- Zeven, de beteekenis van —, 20
- Zeven hemelen; zie: Hemelen
- Zeventig, de beteekenis van —, 20
- Ziekten, geestelijke —, 30 : 52, 53
- Ziel, volmaking der —, 91:1-10; 1420
- Zielsverhuizing; zie: Dooden
- Zihâr*, 33 : 4; 1038; 58 : 1-4; 1279
- Zoengeld, 2 : 178; 114
- Zon, revolutie der —, 36 : 38; 1097; de — en de maan bijeengebracht, 75 : 9; 1309; bedekking der —, 81 : 1; aanbidding der — verboden, 27 : 24; 41 : 37; de — der recht- schapenheid, 1420
- Zonde, 283; bevrijding van de sla- vernij der —, 29 : 45; 1017
- Zondeloosheid een trap van geeste- lijke ontwikkeling, 1368. Zie voorts: Profeten
- Zondvloed, CLXI; de — bedekt niet de geheele aarde, 651
- Zonnestelsel, 926; 1374
- Zoon Gods, beteekenis van —, 581; 1136; — een metafoor voor een geëerden dienaar, 21 : 26; de Joden en Christenen beweren zonen Gods te zijn, 5 : 18
- Zoenschap, de leer van het — ver- worpen, 2 : 116; 87; 6 : 102-104; 442; 9 : 30; 581; 10 : 68; 18 : 4, 5; 19 : 35, 91, 92; 855; 21 : 17; 882; 23 : 91; 37 : 149-159; 112 : 3; 1463; metaphorisch gebruik van het —, 39 : 4; 1136
- Zuinigheid, 17 : 29; 770

EIGENNAMEN

Aäron, CLXXV; Mozes' verzoek om de hulp van —, 20 : 30; 26 : 12; 28 : 34; — tot profeet gemaakt, 4:163; 6:85; 10:75; 19:53; 21:48; 23 : 45; 25 : 35; — Mozes' oudere broeder, 848; — leidt de Israëlieten in Mozes' afwezigheid, 7 : 142; — predikt tegen de kalfaanbidding, 20 : 90; 865; zijn verontschuldiging, 7 : 150; 509; — ontving een boek, 37 : 114-120; — had volgelingen, 2 : 248. Zie voorts: Mozes' en 20 : 92-94

'Abdoel Hârîts, 530

'Abdoella, vader van den Heiligen Profeet, 1424

'Abdoella bin Oebajj, 937; verlangen van — om/leider te worden, 12; lijkdienst van —, 598; — deserteert van het Moeslim-leger, 251. Zie voorts: 600

'Abdoella bin Sa'd, XXXIX; 925

'Abdoella, zoon van Sjoeraih, 1380

'Abdoel Moettalab, bede van —, 1453

'Abdoel 'Oezza, 1461

Abel, 5 : 27-31; 360

Abessinië, de Moeslims vinden een schuilplaats in —, 389; vlucht naar —, 22 : 58. Zie voorts 756

Abõe 'Amir, 607

Abõe Bakr, XXXVII; 573; 1253; verzameling van den Goer-ân door —, XLI; de door — gevoelde moeilijkheden, LXVII; — vergezelt den Heiligen Profeet in zijn strijd, 9 : 40; 590; meerderheid van — boven anderen, 939; — bemind door God, 375; zedelijke grootheid van —, 939; afvalligheid onder het

Kalifaat van —, 375. Zie voorts: 248; 953; 1286

Abõe Choezaima, LXIX

Abõe Lahab, 111:1 — 3; 1461; vrouw van —, 111:4, 5; 1462; haar einde, 1462

Abõe Soefjan, 242; 538; 562

Abõe Tâlib, 681

Abraha, 1453; vernietiging van het leger van —, 105 : 3-5; 1454

Abraham, CLXIII; algeheele onderwerping van —, 2 : 124, 131; 3 : 66; 4 : 125; 16 : 120; 37 : 83, 84; — tot profeet en leider gemaakt, 2 : 124, 130; 3 : 32; 16 : 120-122; 21 : 73; 38 : 45-47; het profetschap geschonken aan de afstammelingen van —, 29 : 27; 37 : 113; 58 : 26; — predikt tegen den afgodendienst, 6 : 75; 19 : 42-48; 21 : 52-56, 62-65; 26 : 69-84; 29 : 16, 17; 37 : 85-87, 95, 96; 43 : 26, 27; — predikt tegen de aanbidding van hemellichamen, 6 : 76-84; 432; 433; 37:88, 89; — breekt de afgodsbeelden, 21 : 57, 58; 889; 890; 37:91-93; plannen om — in het vuur te werpen, 21:68; 891; 29:24; 1014; 37 : 97; — wordt bevrijd, 21 : 69, 70, 71; 29 : 24-26; 1015; 37 : 98, 99; redetwist van — met één zonaanbidder, 2 : 258; — krijgt de belofte van een groot koninkrijk, 2 : 258; — tracht de wet van de opkomst en val der volkeren te begrijpen, 2 : 260; 179; — vraagt vergiffenis voor zijn oudere, 9:114; — is de voorvader der Arabieren, 90 : 3; 1415; bede van — om een rechtschapen zoon, 37 : 100; — ontvangt de blijmare van de geboorte

van Ismaël, 37 : 101; — ziet in een visioen, dat hij hem moet offeren, 37 : 102; bereidwilligheid van — om hem te offeren, 37 : 100-111; beteekenis van het visioen, 1113; — laat Ismaël bij de Ka'ba wonen, 14 : 37; 719; — bidt om den bouw van een veilige stad aldaar, 2 : 126; 14 : 35; — bidt, opdat Mekka tot geestelijk centrum der wereld gemaakt zal worden, 14 : 37, 38; — bidt ook voor zijn afstammelingen, om bewaard te zijn voor den afgodendienst, 14 : 35; — bevolen het Hellige Huis te zuiveren (22 : 26) met Ismaël, 2 : 125; 91; — bidt om het verwekken van een volk in Arabië, dat het gebed onderhoudt, 14 : 40; — bidt met Ismaël om een profeet in Mekka, 2 : 129; — herbouwt met Ismaël de Ka'ba, 2 : 127; 91; verbond met —, 2 : 124; 89; standplaats van —, 2 : 125; 90; 3 : 96; 238; Islâm als de godsdienst van —, 3 : 66; Moehammad geleid door het geloof van —, 6 : 162; Moehammad en zijn volgelingen zijn het naast bij —, 3 : 67; schriften van —, 87 : 19; boodschappers komen tot —, 11 : 69, 70; 15 : 51, 52; 51 : 24, 25; de geboorte van een zoon aan — verkondigd, 15 : 53-56; 37 : 10, 101; 51 : 28-30; de geboorte van een zoon en een kleinzoon, 6 : 85; 11 : 71; 657; 19 : 49; 21 : 72; 29 : 27; 37 : 112; — bepleit de zaak van Lots volk, 11 : 74-76; — prent zijn afstammelingen de Eenheid in, 2 : 132; 43 : 28; — smijdt alle betrekkingen met den vijand af, 60 : 4, 5; — een voorbeeld, 16 : 120; 60 : 4; — met goedheid onder de latere geslachten te gedenken, 37 : 108-111

Ad, CLXII; 7 : 65; 9 : 70; 11 : 50-60; 14 : 9; 25 : 38; 41 : 13-16; 50 : 13; 53 : 50; 54 : 18-22; 69 : 4, 6, 7; 89 : 6-8; 1409; — opvolgers van Noachs volk, 7 : 69; stam van 489; godheden van —, 490;

grootheid van gestalte van —, 7 : 69; hun bestraffing, 7 : 72; het land van —, 46 : 21

Adam, CLVI; — geschapen om op aarde te regeeren, 2 : 30; 21; — is uit stof geschapen, 3 : 58; 219; 15 : 28; 38 : 71 (beteekenis hiervan, 468; 725; 1135); de namen worden aan — geleerd, 2 : 31 (beteekenis hiervan, 23); — werd volmaakt en ontving een inspiratie, 15 : 29; 38 : 72; den engelen bevolen zich voor — neder te buigen, 2 : 34; 7 : 11; 15 : 28; 17 : 61; 18 : 50; 20 : 116; 38 : 72 (beteekenis hiervan, 26; 1135); Iblis weigert zich voor — neder te buigen, 2 : 34; 7 : 11; 15 : 30; 17 : 61; 18 : 50; 20 : 116; 38 : 73, 74 (beteekenis hiervan, 27); — met Eva in den tuin geplaatst, 2 : 35; 7 : 19; 20 : 117-119 (beteekenis hiervan, 28, 874); beiden verboden den boom te naderen, 2 : 35; 7 : 19 (beteekenis hiervan, 29); — en Eva door den duivel misleid, 2 : 36; 7 : 20-22; 20 : 120, 121; gevolgen van het eten van den boom, 7 : 22; 20 : 121; 876; de kleeding waarvan hij ontdaan wordt, 473; nieuwe toestand, waarin zij geplaatst worden, 31; fout van — aan vergeetachtigheid toe te schrijven, 20 : 115; 873; — van de fout bewust gemaakt, 7 : 22; 471; berouw van —, 2 : 37; 32; 7 : 23; — overtreft de geheele schepping, 2 : 34; 26; allegorisch karakter van het verhaal van — 875; — stelt den mensch in het algemeen voor, 21; 219 (1); 7 : 11; — als prototype van den volmaakten mensch, 1135; p. 264 (3); hoe Eva geschapen werd, 747; — en zijn nakomelingen gekozen, 3 : 32; twee zonen van —, 5 : 27; 360

'Addâs, 754

'Adi, 401

Æsopus, 1027

Ahmad, voorspelling aangaande —, 61:6; 1295; beteekenis van —, 1295

Aḥqâf, al —, 489; 46 : 21; zie: 'Ad
'Aisj, 754

'Aisjah, 779; 1303; 1317; laster tegen
—, 24 : 11-20; 936; de lasteraars

van — gestraft, 936; 939

Alexanders muur, 828

'Alī, LXIII; CLXXVI; 567; verzame-
ling van den Qoer-ān door —, LVI

Allah, zie: God

Amin, Al —; de Heilige Profeet be-
kend als —, 415; 623; 1317

'Amr bin Salma, XLIV

Amram, 3 : 32; 202; 3 : 34; 203

Anṣâr, 564; 9 : 100; 603; 9 : 117; 1287

Antiochië, aantekening 30

'Aqaba, het trouw zweren te —, 915

Arabië, wereldlijk en geestelijk aan
den Heiligen Profeet onderworpen,

27 : 87; — krijgt leven, 29 : 63;

steden op de grenzen van — vernietigd, 46 : 27, 28; voorspelling

aangaande de wedergeboorte en
onderwerping van — vervuld, 110 :
1-3; 1460

Arabieren, wonderbaar geheugen der
—, XLIV; — zullen betere volgers

van het geloof blijken te zijn dan

de Joden en Christenen, 6 : 157,

158; — zullen degenen zijn, die de

boodschap van den Heiligen Pro-

feet aan andere volken overbren-

gen, 16 : 89; — Oemmi's genoemd,

513; — zullen door den Heiligen

Profeet tot grootheid verheven

worden, 1393

Arabieren, pre-Islamietische —; bij-

geloof der —: zij gingen hun huis

van achteren in, 122; — schorsten

de echtelijke betrekkingen voor

onbepaalden tijd, 151; — voerden

voortdurend oorlog tegen elkaar,

3 : 102; — ontzelden vrouwen en

kinderen het recht om te erven,

272; — namen vrouwen als een

erfenis 4 : 19; 276; — trouwden

moeders, 4 : 22; 278; — deden vrou-

wen onrecht, 276; broederschaps-

verbonden onder de —, 284; —

beslisten belangrijke zaken door

middel van pijlen, 345; — lieten

dieren vrij ter eere van hun afgods-

beelden, 5 : 103; 400; — legden

zekere gedeelten van hun velpro-

ducten en hun vee voor hun af-

godsbeelden ter zijde, 452; —

brachten offers aan afgodsbeelden.

6 : 138; 453; bijgeloof der —, 6 : 139.

140; 454; het gebruik der — om

de bedevaart uit te stellen, 9 : 36;

586; — beschouwden de geboorte

van een dochter als een ongeluk.

16 : 58; 43 : 17; — begroeven hun

dochters levend, 6 : 138; 453; 16 : 59;

745; 81 : 9; machtige stammen der

— bekommerden zich niet om hun

verdragen, 16 : 92; 751; — loochen-

den de opstanding, 17 : 51; — looch-

enden Gods weldadigheid, 21 : 36;

— gingen zonder verlof de huizen

in, 24 : 27; de prostitutie heerschte

onder de —, 944; — hadden bezwa-

ren om met blinden enz. te eten,

24 : 61; — geloofden dat sterren-

wichelaars ten hemel konden stij-

gen, 1237; — brachten afgodsbeel-

den van Syrië mee, 1338A; —

geloofden dat duivels heimelijk

woorden van den hemel afluister-

den, 81 : 25; 1386; — gaven vrou-

wen en kinderen geen deel in de

erfenis, 89 : 19; 1412; het kwaad

van het drinken onder de —, 146;

jaarmarkten voor handelsdoelein-

den, 2 : 198; 132; pochhanzerijen

der — na de bedevaart, 135

Arabisch, beteekenis van het —,

41 : 44; 1156

A'râf, 7 : 46, 47; 482

'Arafât, 2 : 198; 133; 568

Aram, 89 : 7; 1409

Arja Samadj, 267

Asjdja', 1042

Aus bin Šamit, 1279

Aus en Chazradj, twist tusschen —,

2 : 85; 68

Azar, 6 : 75; — was niet Abrahams

vader, 431

Babel, 2 : 102; 79

Eadr, voorspellingen aangaande den

slag bij — in den Bijbel, 194; —

- in den Heiligen Qoer-ân, 8 : 7; 540; 554; 25 : 25, 27; 952; 34 : 26; 1078; 1023 (3); 44 : 16; 1187; 54 : 44 — 46; 1253; voorspelling aangaande den tijd, waarop de slag bij — zal plaats hebben, 34 : 30; vastgestelde tijd voor de bestraffing van den vijand, 18 : 58; de kracht der vervolging gebroken bij —, 20 : 129; de vijand vroeg om een oordeel in den slag bij —, 8 : 19; 544; een teeken in den slag bij —, 3 : 12; getalsterkte van beide partijen, 194; Goddelijke bijstand bij —, 3 : 122; 8 : 9; het gevecht noodzakelijk om de waarheid openbaar te maken, 8 : 6-8; de Christelijke meening over den slag bij —, 538 (1); ligging van en ontmoeting bij —, 538 (3); de Moeslims bij — gesterkt, 8 : 11; 542; Gods hand in den slag bij —, 8 : 17; 543; de stelling der partijen bij —, 8 : 42; 553; — als een bewijs van de waarheid, 8 : 42; 554; de ongelooovigen trokken uitbundig juichend naar — op, 8 : 47, 48; 555; hoe de ongelooovigen bij — geslagen werden, 8:50, 51; bevrijding der gevangenen bij —, 8 : 67, 68; 562; krijgsgeschiedenissen bij — vrij te laten, 8 : 70. Zie voorts: 138; 259; 1288
- Badr-oes-Soeghrâ, 3 : 172-174; 262
- Ba'at-oel-'aqaba*; zie: 'Aqaba
- Ba'at-oer-riqwan* afgelegd vóór den wapenstilstand van Hoedaibijja, 1205; 48 : 18
- Ba'l, 37 : 125; 1115
- Bala'am, 523
- Bani 'Abdoel-Moet'alib, 552
- Bani Asad, 1042
- Bani Hâritsa, 243
- Bani Hâsjim, 552
- Bani Nađir, 68; 350; 1042; verbanning van —, 59 : 2; p. 1002 (2); 1284; 1287; verwoestten hun eigen huizen, 59 : 2; 1285
- Bani Qainoeqa', 1049; 1288
- Bani Qoeraiza, 68; 1042; verraad van —, 33 : 26; 1049; — belegerd, 1049; bestraffing van —, 33 : 26; 1049
- Bani Sa'd, 1042
- Bani Salmâ, 243
- Bani Tsaqif, gezantschap van —, LVIII, LIX
- Bani Tamim, p. 933 (3)
- Bekka, 3 : 95; 237; zie ook: Mekka
- Belka, 1338A
- Benjamin, 685
- Bi'r-i-Ma'oenah, moord op Qoer-ân-lezers bij de —, XLVI
- Boedail, 401
- Boehairah, de monnik; zie: Aanteekening 11, 12
- Chabbab, XXXIX, XL
- Chaibar, 48 : 18; 1208
- Chaula, vrouw van Aus bin Šamit, 1279
- Chazradj; zie: Aus
- Chosroës II, 1023
- Constantijn, 810
- Cyrus, 178; 823
- Damascus, 1023
- Daniël, visioen van —, 823
- Darius I, p. 519 (3); 823; 825
- David, CLXXV; 2 : 251; 4 : 163; 5:78; 6 : 85; 21 : 78; 27 : 15, 16; 34 : 10-13; 38 : 17-30; — doodt Goliath en wordt tot koning verheven, 2 : 251; — verkondigt den lof van den Heiligen Profeet, 174; — tot profeet gemaakt en ontvangt een schrift, 4 : 163; 6 : 85; 17 : 55; — vervloekt de Israëlieten, 5 : 78; beteekenis van het dienstbaar maken van bergen en vogels aan —, CLXXV; CLXXVI; 892; — maakt maliënkolders, CLXXVI; 892; 1070; veroveringen van —, CLXXVI; het ijzer voor — soepel gemaakt, 34:10, 11; 1070; mislukking van de plannen der vijanden van —, 1124; valsche beschuldiging tegen —, CLXXVI; 1124
- Decius, 803
- Derbent, 828
- Djabir, zoon van 'Abdoella, 901

Djabr, 754
 Djœdi, 11 : 44; 652
 Dzoelkifl geïdentificeerd met Ezechiël, 896
 Dzoelqarnain, CLXIII; 18 : 83-96; 823
 Dzoe Nawas, 1396

Egypte, 10 : 87; visioen van den koning van —, 12 : 43; — door Jozef verklaard, 12 : 47, 48. Zie voorts: 12 : 21, 99; 43 : 51
 Egyptenaren, de — door plagen overvallen, 7 : 133-135; 502; de — schrijven ongelukken aan Mozes toe, 7 : 131; een bijgeloovig volk, 12 : 31
 Ela, 518
 Elias, CLXXXIX; 6 : 86; 37 : 123-132
 Elisa, CLXXX; 6 : 87; 38 : 48
 Enoch; zie: Idris
 Ethiopië, 818
 Ethiopiër, 1027; 1028. Zie voorts: Loeqmân
 Eva, CLVIII; ribtheorie van de schepping van —, 4 : 1; 269; 747. Zie voorts: Adam
 Ezechiël, visioen van —, 2 : 259; 178. Zie Voorts: Dzoelkifl
 Ezra, als zoon Gods, 9 : 30; 581
 Faraö, 2 : 49, 50; 3 : 10; 7 : 130-136; 8 : 52-54; 10 : 75-78; 10 : 88-92; 11 : 97, 99; 17 : 101-103; 20 : 71-78; 26 : 29; 28 : 3, 4, 6; 29 : 39; 40 : 24-37; 43 : 46-56; 44 : 24-27; 50 : 13; 51 : 38; 54 : 41, 42; 66 : 11; 1308; 69 : 9, 10; 73 : 15, 16; 79 : 20-25; 85 : 18; 89 : 10-13; het lichaam van — op het strand geworpen, 10:92; 638; de vrouw van —, 66 : 11
 Fatima, 1286
 Fezara, 1042

Gabriël, 2 : 87, 97, 98; 76; 16 : 102; 20 : 96; 866; 26 : 193; 66 : 4; — brengt Goddelijke boodschappen over, 69. Zie voorts: 1426
 Ghassan, koning van —, 613
 Ghatafan, 1042
 Ghoelam Ahmad, Mirza, CLXXXVIII

Gideon, 173
 Gog en Magog, p. 519 (2); 18 : 94; 826; 830; het heerschen van — over de geheele wereld, 21 : 96; 902
 Goliath, 2 : 250
 Gomorra, 1016
 Gordyæi; zie: Djœdi

Hagar, gezegend, 89; monument van het geduld van —, 104
 Halâl bin Oemajja, 606; 9 : 118
 Hâmân, 28:6, 8, 38; 29:39; 40:24, 36
 Hamrá-oel-Asad, 3 : 171; 261
 Hanifen, inlandsche beweging der —, 1437
 Hârœt en Mârœt, 2 : 102; 79
 Hawazin, 577
 Heraclius, 221
 Hidjr, al —, 734. Zie ook: Hœd
 Hind, 1398
 Hira, de spelonk —, 312; 1234
 Hoebal, 1338A
 Hœd, CLXII; 7 : 65-72; 489; 11 : 50-60, 89; 26 : 123-140; 46 : 21-26 21 — 26
 Hoedad, 983
 Hoedaibijja, voorwaarden van den wapenstilstand gesloten te —, 1211; de wapenstilstand van — noodzakelijk voor de veiligheid van de Moeslims in Mekka, 48 : 25; zedelijke overwinning behaald te —, p. 923 (2); 48 : 1; 1202; groote toename in aantal bekeerlingen na den wapenstilstand van —, 48 : 3
 Hoedhoed, CLXXVII; 27 : 20; 983
 Hoenain, slag bij —, 9 : 25-27; 577

Ibn-i-Maja, 901
 Ibn-i-Mas'œd, kopie van den Heiligen Quer-ân van —, LXI; bezwaar van — tegen het afschrijven van den Heiligen Quer-ân, LXXV, XCII, XCV
 Ibn-i-Oemm-i-Maktoem (Abdoella, de zoon van Sjoerail), 1380
 Ibrahim, zoon van den Heiligen Profeet, 1303
 Idris, CLXXIV; 19:56, 57; 850; 21:85
 Ismaël, CLXV; CLXXIV; 2 : 124; 89

2 : 125, 127-129, 133, 136, 140; 4 : 163; 6 : 87; 14 : 39; p. 446 (3); 1415; verbond met —, 89; — met Izak gezegend, 89; — herbouwt met Abraham de Ka'ba, 2 : 127; — in Arabië gevestigd, 14 : 37; 719 Zie voorts: 37 : 102; 1113; — was een profeet, 19 : 54, 55

Israëlieten, de — uitgenoodigd om den Heiligen Profeet aan te nemen in wien hun voorspellingen in vervulling kwamen, 2 : 40; 34; de — door Faraö aan een zware marteling onderworpen, 2 : 49; 37 : 38; 7 : 167; 40 : 25; God laat de — door de Roode Zee trekken, 2 : 50; 39; 10 : 90; 20 : 77; 44 : 24; de — maken en aanbidden een kalf, 2 : 51, 92, 93; 41; 4 : 153; 7 : 148; de — hebben berouw van de kalfaanbidding, 7 : 149; de — wegens kalfaanbidding gestraft, 2 : 54; 42; 7 : 152, 153; de — vragen om God te zien, 2 : 55; 4 : 153; de — opgewekt, 2 : 56; 44; wolken die den — schaduw geven, 2 : 57; 45; 7 : 160; de — krijgen manna en kwakkelen, 2 : 57; 46; 7 : 160; de — vestigen zich in een stad, 2 : 58; de — met een plaag gestraft, 2 : 59; 48; 7 : 162; de — vragen in de wildernis om water, 2 : 60; 49; 7 : 160; de — vragen in de wildernis om voedsel, 2 : 61; 50; vernedering der —, 2 : 61; 51; de — dooden de profeten, 2 : 61, 91; 73; verbond der —, 2 : 63, 93; 4 : 154; de — schenden het verbond, 4 : 155; 5 : 12, 70; de berg over de — geschud, 7 : 171; 521; de — schenden den Sabbat, 2 : 65; de — tot apen gemaakt, 2 : 65; 55; 7 : 165, 166; de — tot apen en varkens gemaakt, 5 : 60; 376; koeaanbidding der —, 56; aanslag der — op het leven van Jezus, 2 : 72; 57; hardvochtigheid der —, 2 : 74; verknoeiing der Schriften door de —, 2 : 75; huichelarij der —, 2 : 76; 60; onwetendheid der —, 2 : 78; aanspraak

der — op vrijstelling van straf, 2 : 80; 61; 3 : 23; de — dooden elkaar, 2 : 85; 68; de — erkennen den Heiligen Profeet, 2 : 89; de — verwerpen den Heiligen Profeet, omdat hij een niet-Israëliet is, 2 : 89-91; 72; verwachtingen der — betreffende den beloofden profeet, 2 : 89; 71; aanmatiging der —, 2 : 88; 70; den — gevraagd om den dood over den Heiligen Profeet aan te roepen, 2 : 94; 75; liefde der — voor dit leven, 2 : 96

Israëlieten, haat der — tegen Gabriël, 2 : 97; 76; de — beschouwen Michaël als een beschermer, 76; de — vollarden bij hun verwerping van den Heiligen Profeet, 2 : 101; haat der — tegen den Heiligen Profeet, 2 : 104; 80; gunsten over de —, 2 : 122; de — door Mozes vervloekt, 106; de — verbergen de duidelijke bewijzen van de waarheid van den Islâm, 2 : 159; afschuw der — van varkens, 111; den — verboden met alle ongeloovigen te trouwen, 147; hoe de — na hun dood opgewekt werden, 2 : 243; 169; dood der — gedurende honderd jaar, 2 : 259; 178; het koninkrijk Gods van de — weggenomen, p. 98; 3 : 25; 198; de — dooden profeten en rechtschapenen, 3 : 20; hun plannen tegen en hun tegenstand aan den Heiligen Profeet zullen mislukken, 3 : 20, 21; plannen der — tegen Jezus, 3 : 53; 217; de — zullen de Moeslims niet kunnen deren, 3 : 110; 239; de — aanbidden Arabische afgodsbeelden, 4 : 51; 301; de — benijden de Moeslims, 4 : 54; de — eischen van den Heiligen Profeet om een boek neder te brengen, 4 : 153; de — door een aardbeving overvallen, 4 : 153; den — bevolen den Sabbat te houden, 4 : 154; de — beschuldigen Maria valschelijk van ontucht, 4 : 156; de — beweren Jezus te hebben gedood, 4 : 157; geloof aan den kruisdood van Jezus

iets essentieels voor de —, 4 : 159; 336; onrechtvaardigheid der —, 4 : 160; de — drijven woeker, 4 : 161; de — verteeren de bezittingen der menschen valschelijk, 4 : 161; sommige der — gelooven, 4 : 162; twaalf leiders der —, 5 : 12; 351; harten der — wegens het schenden van het verbond verhard, 5 : 13; trouweloosheid onder de —, 5 : 13; koningen en profeten onder de — verwekt, 5 : 20; 356; de — weigeren naar het Heilige Land op te trekken, 5 : 22, 24; 358; de — in de wildernis, 5 : 26; samenzweringen der — om de Moeslims afvallig te maken, 224; de — treden als spionnen op, 5 : 41; de — zijn huichelachtig, 5 : 61; de — nemen in zondigheid toe, 5 : 62; godsdienstleiders der — zijn onverschillig, 5 : 63; de — beschimpen de Moeslims, omdat deze bijdragen verzamelen voor de nationale verdediging, 5 : 64; 377; de — zijn tweemaal blind en doof voor de waarheid, 5 : 71; 381; de — stichten tweemaal kwaad, 17 : 4; 763; de — door David en Jezus vervloekt, 5 : 78; 386; 763; de — nemen afgodendienaars tot vrienden, 5 : 80, 81; de — vatten een blinde haat op tegen den Islâm, 5 : 82; voor — verboden spijsen, 6 : 147; hernieuwde vervolging der — door Faraô, 7 : 127; de — tot regeerders in het Heilige Land gemaakt, 7 : 137; 504; de — aanbidden valsche goden, 7 : 138; zeventig der oudsten uit de — gekozen, 7 : 155; 511; de — in twaalf stammen verdeeld, 7 : 160; de — tot partijen versnipperd, 7 : 168; de — hebben in Egypte geen godsdienstvrijheid, 10 : 87; de — bidden om uit de vervolging verlost te worden, 10 : 85, 86; terugkeer der —, 17 : 6; 764; de — krijgen bij de komst van den Heiligen Profeet gelegenheid om zich te beteren, 17 : 8; de — moeten voor een ander volk plaats

maken, 17 : 103; de — in het Be-loofde Land gevestigd, 17 : 104; 795; 28 : 5; de — door Samiri op een dwaalspoor gebracht, 20 : 85; 863

Izak, CLXXIV; 89; 2 : 133, 136, 140; 4 : 163; 6 : 85; 11 : 71; 12 : 6; 14 : 39; 19 : 49; 21 : 72; 1113; 37 : 112, 113; 38 : 45-47

Jaghôets, 71 : 23

Ja'isj, 754

Jakob, CLXXV; 2 : 136, 140; 3 : 92; 4 : 163; 6 : 85; 11 : 71; 657; 19 : 49, 848; — prent zijn afstammelingen de Eenheid in, 2 : 132; — op zijn sterfbed, 2 : 133; 12 : 6; — werd niet blind, 689 (2); — gaat naar Egypte, 12 : 99

Jamama, 955

Jambros, 500

Janos, 500

Ja'ôeq, 71 : 23; 1338A

Jâsir, 754

Jatsrib, 33 : 13; 1046

Jemen, handel van —, 1076; 1396; weg van — naar Syrië, 1077

Jerôbeam, 1127

Jeruzalem, als *qiblah*, 96; 99; — tweemaal verwoest, 17 : 4 763; verlatenheid en herbouw van —, 2 : 259; 178; verwoesting van — door de Babyloniërs, 17 : 5; 763; — door de Romeinen verwoest, 17 : 7; 763; 765. Zie voorts: 47; 1023

Jethro, 996

Jezus Christus, CLXIX; in — kwam een voorspelling in vervulling, 4 : 171; 338; — ontving een openbaring, 2 : 87; 5 : 110; — in de Thora en het Evangelie onderricht, 3 : 47; 5 : 110; zending van — slechts voor de Israëlieten, 3 : 48; — verafschuwt het varken, 111; — beveelt zijn volgelingen te vasten, 116; — van valsche beschuldigingen gezuiverd, 3 : 54; 218; vijanden van — weerhouden, 5 : 110; — was niet onbeleefd tegenover zijn moeder, 19 : 32; 847; teekenen van —

niet het werk van Satan, 975; tegenwerping der ongeloofigen aan —, 43 : 57, 58; 1177; — spreekt in de wieg en op hoogen leeftijd, 3 : 45; 212; 5 : 110; — maakt vogels, 3 : 48; 214; 5 : 110; — geneest zieken, 3 : 48; 214; 5 : 110; — wekt dooden op, 3:48; 214; 5:110; — predikt tegen het vergaren van rijkdom, 215; — bevestigt de Thora, 3 : 49; — wijzigt de Mozaïsche wet, 3 : 49; 216; plannen tegen het leven van —, 3 : 53; — ontvangt de belofte, dat hij van den kruisdood bevrijd zal worden, 3 : 54; 318; de volgelingen van — krijgen de belofte van overwinning op de verwerpers, 3 : 54; de dood van — aan het kruis twijfelachtig, 4:157; 334; schijnbare dood van —, 2 : 73; 57; 58; — stierf niet aan het kruis, 4 : 157; 334; — stierf een natuurlijke dood, 218; 406; dood van —, 5 : 117; 406; 739

Jezus Christus, tot teeken gemaakt, 23 : 50; — vindt een schuilplaats in Kasjmier tegen vervolgingen van zijn tegenstanders, 927; het graf van — in Srinagar, 927; — kon niet ten hemel stijgen, 77 : 26; — had een sterfelijk lichaam, dat voedsel nodig had en stierf dus, 880; — was slechts een sterveling en gebruikte voedsel, 5 : 75; 384; bede van — om voedsel, 5 : 114; — een gewoon sterveling, 3 : 58; 219; 353; 19 : 30-33; 846; 847; — onder normale omstandigheden geboren, 19 : 22, 23; 841; 842; de exclusieve zondeloosheid van — onhoudbaar, 837; goddelijkheid van — veroordeeld, 5 : 72; 382; 17 : 57; 19 : 89-92; 855; de dood van — bracht geen verandering teweeg in de wetten aangaande het vergelden van goed en kwaad, 354; — was geen God, want hij stierf, 5 : 17; 353; — slechts een apostel, 4 : 171; goddelijkheid en wonderdaden van — gegrond op allegorische verkla-

ringen, 193; — ging met eigen verantwoordelijkheden het leven in, 6 : 165; — ontkende aanspraak te hebben gemaakt op goddelijkheid, 5 : 116; — door de Moeslims geëerd, 43 : 59; beteekenis van — als een geest, die van God komt, 338; discipelen van —, 3 : 51, 52; openbaring aan —, 5 : 111; — vraagt om voedsel van den hemel, 5 : 112; — maant zijn discipelen aan, 61:14; de zaak van — behaalde de overwinning op zijn tegenstanders, 61:14; volgelingen van — kregen de belofte van overwinning op de verwerpers, 3 : 54; — vervloekte den vijgeboom: beteekenis daarvan, 1431; — vervloekte de Israëlieten, 5 : 78; — als een teeken voor de Joden, 43 : 61; 1178; — ziet profetisch de glorie van den Heiligen Profeet, 174; — voorspelt de verschijning van den Heiligen Profeet, 36:14; 1091; — geeft blijde tijdingen aangaande de verschijning van den Heiligen Profeet, 61 : 6. Zie voorts: 4:163; 6:85; 42:13; 57:27 Job, CLXXVIII; 4 : 163; 6 : 85; 21 : 83, 84; 38 : 41-44; 1129; 1130 Joden; zie: Israëlieten; briefwisseling met de —, XLII; de — verlaten den middelweg, 5; een sekte der — loochent de opstanding, 60 : 13; de — zijn niet trouw aan de Thora, 62 : 5 J6es Asaf met Jezus Christus vereenzelvigd, 23 : 50; 927 Johannes de Dooper, CLXXIX; 3 : 38; 207; 6 : 85; 19 : 7-15; 21 : 90; grootheid van —, 835; zondeloosheid van —, 19 : 13, 14; 837; Christenen van —, 52 Jona, CLXXVIII; 4 : 163; 6 : 87; p. 366 (2); 68 : 48-50; 1325; het volk van — geloof, 10 : 98; vlucht van —, 37 : 140; 1116; — was niet op God vertoornd, 897; bede van —, 21 : 87; — niet door de visch verslonden, 1117 Jozef, CLXXV; 6 : 85; 40 : 34; — ziet

een visioen, 12 : 4-6; samenzwe-
ring van zijn broeders tegen hem,
12 : 7-18; — door reizigers uit den
put genomen, 12 : 19, 20; — in
Pótifars huis, 12 : 21; — wijsheid
geschonken, 12 : 22; — blijft in
verzoeken standvastig, 12 : 23-
25; zijn onschuld bewezen, 12 : 26-
29; verdere verzoeken, 12 : 30-
34; — in de gevangenis geworpen,
12 : 35; — en de twee gevangenen,
12 : 36; — predikt tot hen, 12 : 37-
40; — verklaart hun visioenen,
12 : 41; — verklaart het visioen
van den koning, 12 : 43-49; —
van valsche beschuldigingen gezu-
verd, 12 : 50-53; — tot een waar-
digheid verheven, 12 : 54-56; zijn
broeders gaan tot hem en — helpt
hen, 12 : 58-62; de jongste broe-
der van —, 12 : 63-69; het voor-
val van den beker, 12 : 70-77; —
maakt zich aan zijn broeders
bekend, 12 : 80-91; — schenkt
hun vergiffenis, 12 : 92; bede van
—, 12 : 101; geschiedenis van —
in die van den Heiligen Profeet
herhaald, 12 : 102, 103; 695

Jozef, de man van Maria, 847

Jozua, 5 : 23; 358

Ka'b-bin-Malik, 9 : 106; 606; 613

Kain, 5 : 27-31; 360

Kaleb, 5 : 23; 358

Kasjmier, 927

Kedar, 203

Korach (*Qārōen*), 28 : 76-82; 1005;
29 : 39; 40 : 24

Laban, 996

Lát, 53 : 19; 1246

Loeqmán, CLXIII; p. 735 (3, 4);
31 : 12; 1027

Lot, CLXXIV; 6 : 87; 434; 7 : 80-
84; 21 : 74, 75; 26 : 160-173; 27 :
54-58; 29 : 32-35; 37 : 133-136;
51 : 32-37; 53 : 53, 54; 54 : 33-
40; — was een profeet, 494;
— predikt en wordt verworpen,
7 : 80 — 84; de komst van bood-
schappers tot —, 11 : 77; 15 : 61;

— een vreemdeling onder de Sodo-
mieten, 658; zijn volk eischt de
gasten op, 658; 15 : 67-69; zijn
volk verbiedt — vreemdelingen in
bescherming te nemen, 15 : 70; —
biedt zijn dochters als gijzelaars
aan, 11 : 78; 658; 15 : 71, 72; 731;
—verlaat de stad, 11 : 81; 15 : 65,
66; zijn volk verdeeld, 7 : 83, 84;
660; 11 : 82; het volk van —, 50 :
13; hun misdaden, 21 : 74; 29 : 29;
hun straf, 493; de vrouw van —,
66 : 10

Ma'arib, doorbraak van den dam van
—, 1076

Magog; zie: Gog

Manai, 53 : 20

Marárah-bin-Rabi', 606

Maria, de Koptische, 1303

Maria, CLXXXIII; moeder van —,
3 : 34; 203; 205; geboorte van —,
3 : 35; — aan Zacharias' hoede toe-
vertrouwd, 3 : 36; geloof van — in
God, 3 : 36; — wordt gekozen, 3:41;
twist betreffende —, 3 : 43; 210; —
ontvangt de blijmare van de ge-
boorte van een zoon, 3:44; daar —
nog een maagd is, verwondert het
haar, 3 : 46; 213; — valschelijk be-
schuldigd van ontucht, 210; 4:156;
333; de dood van —, 5 : 17; 353;
— een waarheidlievende vrouw,
5 : 75; — ten huwelijk gegeven aan
Jozef, 3 : 43; 210; 19 : 20; 840;
19 : 32; 847; — brengt kinderen
ter wereld, 3 : 35; 205; 19 : 20; 840;
goddelijkheid van —, 5 : 73; 383;
— door Christenen als godin be-
schouwd, 5 : 116; 405; visioen van
—, 19 : 17-21; 839; — zuster van
Aäron genoemd, 19 : 28; 844; de
onbevleete ontvangenis nergens in
den Heiligen Qoer-án vermeld, 899;
— tot teeken gemaakt en krijgt
met Jezus een toevlucht in Kasj-
mier, 23 : 50; 927; de ziel Gods
wordt — niet ingeblazen, 1309; —
den geloovigen ten voorbeeld ge-
steld, 66 : 12

Mariavereering, 405

Márôët; zie: Hârôët
 Marwah, 2 : 158; 104; 105
 Medië en Perzië, het koninkrijk —, 823
 Medina, 96; 564; 9 : 101, 119; 788; 33 : 60; — door de bondgenooten belegerd en aangevallen, 33:9; 1042
 Mekka, Abrahams bede voor — en om haar veiligheid, 2 : 126; 14 : 35; onschendbaarheid van —, 2 : 191; onschendbaarheid van alles wat met — in betrekking staat, 2 : 194; voorspelling aangaande de verovering van — door de Moeslims, 17 : 76; 785; 1414; een voorspelling, dat — het centrum der Moeslims zal zijn, 909; de veiligheid van — voorspeld, 28 : 57; 1004; — een leiding voor de volkeren, 3 : 95; 237; duidelijke teekenen in —, of drie voorspellingen aangaande de toekomst van —, 3 : 96; 238; de volgers van het Boek in het bijzonder gewaarschuwd in verband met deze voorspellingen, 3 : 97, 98; — de metropool, 438; — als handelscentrum, 579; — levert geen vruchten op, 14 : 37; bestraffing van — wegens het verwerpen van den Heiligen Profeet, 16 : 112; 756; vlucht van —, 788; zie verder: Vlucht; — heilig gemaakt, 27 : 91; heiligheid van het gebied van —, 29 : 67; 1022; 1414; — te voren niet gewaarschuwd, 32 : 3; 1030; 36 : 6; — door den Heiligen Profeet gewaarschuwd, 47 : 13; 65 : 8-10; de Hellige Profeet treedt — weer binnen, 47 : 19; verovering van —, 48 : 20; 1271; overvloed van — en de straf die — wacht, 89 : 14-16; 1410; — als het tooneel der vervuiling van vroegere voorspellingen, p. 1156; 1460; inval in —, 1453
 Mesopotamië, 951
 Michaël, 2 : 98; 76
 Midian, 7 : 85; 9 : 70; 11 : 84; 973
 Mina; 568
 Mingana, Dr., „ontdekking” van —, CVI; 722

Mistah, 939

Moe'awiah, 779

Moehammad, beteekenis van —, 1295; — als de Beloofde Profeet, 35; — ontving de openbaring door Gabriël, 2 : 97; geheime beraadslagingen tegen —, 2 : 102; 79; Abraham en Ismaël bidden om de verschijning van —, 2 : 129; — als leeraar en reiniger, 2 : 129, 151; 3 : 163; 62 : 2, 3; — verwekt om verschillen van alle volkeren bij te leggen, 2 : 213; 141; — roeit het kwaad van het drinken uit, 146; zijn voortreffelijkheid boven alle profeten, 2 : 253; 174; — wekt doodden op, 214; — huisvest Christenen in een moskee, 220; — noodigt hen uit zijn waarheid door het gebed te toetsen, 3 : 60; 220; — schrijft een brief aan Heraclius, 221; indien — niet gekomen was, zou Deut. 18 : 15-18 onvervuld gebleven zijn, 3 : 72; 226; alle profeten getuigen van de waarheid van —, 3 : 80; 232; — verlangt van zijn volgelingen geloof in alle profeten, 3 : 83; zijn dood kon de Moeslims niet tot den afgodendienst doen vervallen, 3 : 143; 248; speciale Goddelijke bescherming aan — geschonken, 3 : 144; zijn edelmoedige behandeling van degenen, die hun plicht verzuimen, 3 : 158; 255; — handelt naar het beginsel der beraadslaging in belangrijke zaken, 256; 'A'isjahs beschrijving van het karakter van —, 1317; groote bezorgdheid van — voor het menschdom, 9 : 128; 620; 18 : 6; 800; 26 : 3; 966; 1425; p. 1130 (1); 94 : 3; 1427; droefheid van — over het verhaasten der ongeloofigen van hun kastijding, 10 : 50; achting van — voor armen en weezen, 2 : 220; 4 : 2; 1411; 1419; 93 : 9, 10; 1457; — bevelen om alleen te vechten, 4:84; verscheidenheid van omstandigheden, waarin — zich bevond, 312; vertrouwen van — in de toekomst

stige overwinning van zijn zaak, 312; — handhaaft het recht tus-
schen Moeslims en niet-Moeslims,
4 : 105; 318; — moet rechtvaardig
recht spreken onder vijanden, 5:42,
43; 365; — moet recht spreken
overeenkomstig de Goddelijke open-
baring, 5 : 49; — moet de bood-
schap overbrengen, 5 : 67; — als
broot een waarschuwer, 6 : 50;
422; 7 : 188; ongeëvenaarde groot-
heid en adel van —, 422; — is
boven alle lage motieven verheven,
6 : 163; 461; — ontkent boven-
menselijke machten te bezitten,
7 : 188; 529; zijn toevlucht tot God
tegen valsche beschuldigingen, 7 :
200; 533; goedheid van — tegen-
over gezworen vijanden, 598; —
strijdt hard in de zaak der waar-
heid, 9 : 88; zijn erbarming over de
geloovigen, 9 : 128; 620; — volgt
nauwgezet den Heiligen *Qoer-ân*,
10 : 15; zijn vroeger leven getuigt
van zijn waarheid, 10 : 16; 623;
waarheidsliefde van —, 623; —
predikt in alle oprechtheid de
waarheid, 10 : 49; — had de groot-
ste zekerheid omtrent de waarheid
der openbaring, 639; groote ijver
van —, 641; 10 : 99; — moet op-
recht blijven, 10 : 105; — zou den
Heiligen *Qoer-ân* niet kunnen op-
geven, 11 : 12; het lijden van —,
14 : 13; — wil zijn volk groot en
verheven maken, 718A; — bidt
zelfs voor hen, die hem niet aan-
nemen, 14 : 36; — vergeeft zijn
vijanden, 15 : 85; de sierselen van
dit leven bekoren — niet, 15 : 88;
— is teeder tegenover zijn volge-
lingen, 15 : 88; de *Qoereisjieten*
willen — tot koning maken, 784;
standvastigheid van — onder de
zwaarste beproevingen, 784; —
moet troost zoeken in het gebed,
20 : 130; — een genade voor de
heele wereld, 21 : 107; 905; eenvoud
van het leven van —, 25 : 7; onver-
droten ijver van — om een veran-

ding tot stand te brengen, 966;
zijn zeden stemmen met den Hei-
ligen *Qoer-ân* overeen, 68 : 4; 1317;
— als een voorbeeld, 33 : 21; 1047;
verschillende hoedanigheden van —,
1047; — als een toonbeeld in elk
beroep, 1047; reinheid en vol-
maaktheid van —, 33 : 45, 46; 1058;
de breedheid van inzichten van —,
1084; heldhaftige standvastigheid
van —, 43 : 88; 1183; zedelijke
grootheid van —, 43 : 32; 1172;
53 : 7; 1243; — moet met geduld
verdragen, 46 : 35; standvastigheid
van — in het prediken, 42 : 15; —
vraagt geen belooning, 42 : 23;
1162; het hart van — voor hun
beschimpingen verzegeld, 42 : 24;
1163; — dwaalt niet, 53 : 2; 1241;
zondeloosheid van —, 53 : 2, 3;
1241; — komt tot volmaaktheid,
53 : 6, 7; 1243; nabijheid van —
tot God, 53 : 8, 9; 1244; — brengt
de menschen van de duisternis tot
het licht, 65 : 11; — past zich aan
de verhevenste zedelijkheid aan,
68 : 4; 1317; de zeden van — in
den Heiligen *Qoer-ân* afgeschilderd,
1317; voorbeeld van — in het
bevrijden van slaven, 1419; —
aanbidt geen afgodsbeelden, 1459;
1425; — loog nooit, 623; 1182; —
heeft een ruime borst, 1426;
haat van — tegen den afgoden-
dienst, 109 : 1-5; 1459; — bevo-
len om vergiffenis voor zijn onder-
drukkers te vragen, 110 : 3; 1460;
geestelijke opstanding tot stand
gebracht door —, 17 : 51, 52; 775;
de verandering door — tot stand
gebracht, 14 : 48; 721; 309; 25 : 63-
75; 964; voorspelling aangaande
de overwinning van —, 1393; — een
licht genoemd, 5 : 15, 16; — komt
na een stilstand in de zending
der profeten, 5 : 19; 355; bescher-
ming tegen alle vijanden aan —
geschonken, 5 : 67; 379; prediking
van — bij het zaaien van zaad
vergeleken, 6 : 96; 439; expeditie

van — tegen het Romeinsche Rijk, 580; — vlucht naar Medina, 9:40; 590; — verlaat Mekka en treedt ze weer binnen, 17: 80, 81; 788; — moet Abrahams geloof volgen, 16: 123; de harten der menschen moeten met liefde voor — vervuld zijn, 856; troost voor —, 20: 1-8; 858; een zinspeling op den stilstand in het profeteenschap, waarna — kwam, 21: 30; na — zal geen profeet meer verwekt worden, 635; 1343; — de laatste der profeten, 33: 40; 1057; Goddelijke hulp zal aan — geschonken worden, 22:15; 908; — veilig voor alle booze inblazingen des duivels, 929; alle volkeren behooren zich aan — te onderwerpen, 22: 67; de zoogenaamde „misstap” van — is een valsch verhaal, 784; 917; 1246; 1249; de prediking van — brengt het geloof aan afgoden aan het wankelen, 25: 42; kan niet leiden wien — liefheeft, 28: 56; voorspelling aangaande zijn terugkeer naar Mekka na de vlucht, 28: 85; 1003; voorspelling aangaande zijn naderend einde, 110: 1-3; 1460; verderf heerscht voor de komst van —, 30: 41; 1025; — geeft niet om vitters, 33: 1; — heeft meer recht op de geloovigen dan zij op zichzelf, 33: 6; verbond met de profeten aangaande de komst van —, 3: 80; 232; 33: 7; 1041; — als een fakkel voor reizigers, 33: 46; 1420; — moet niet om vitters geven, 33: 48; — bevolen om bescherming te vragen tegen feilen, 40: 55; 1147; — heeft het recht om voor te bidden, 43: 86; 1182 (2); — moet als een profeet beoordeeld worden, 46: 9; 1193; verkeerde voorstellingen betreffende — en het uit den weg ruimen daarvan door den wapenstilstand van Hoegaibijja, 1203; goede manieren tegenover — in acht te nemen, 49: 1-5; 1216; manieren van —

in bijeenkomsten, 58: 11; het raadplegen van —, 58: 12, 13; 1281; aandeel van — in de goederen, die in den oorlog verkregen zijn en hoe die te besteden, 59: 7; 1286; — moet tegen de ongelooovigen en de huichelaars strijden, 66: 9; bewering tegen —, dat hij den Heiligen Qoer-ân van anderen heeft geleerd, 16: 103; 754; beschuldigingen, dat hij een dichter of een waarzegger is, weerlegd, 69: 38-52; — brengt slechts een boodschap over, 72: 21-23; — bevolen om in den nacht te bidden, 73: 1-9; — met de zwaarste taak belast, 73: 5; 1345; — bevolen om te waarschuwen, 74: 1, 2; — wordt de Waarheid genoemd, 789; 1295; — een leeraar van zijn onmiddellijke volgelingen en van degenen die later komen, 62: 1-4; 1296; grootheid van —, 81: 19-21; 1384; de glans van het licht van —, 81: 23; 1385; — is degene, die bij nacht komt, p. 1112; 86: 1-4; 1398; een belofte van veiligheid voor —, 86: 4; 1399; — zal de openbaring niet vergeten, 87: 6, 7; 1403; een voorspelling, dat — van verplichting t.a.v. Mekka ontheven zal worden, 90: 2; 1414; de waarheid van — zal geleidelijk schitteren, 93: 1-5; 1422; 1423; bezwaren tegen de zondeloosheid van — weerlegd, 1425; de verlichting, die de openbaring aan — gaf, 94: 1-8; verslag aangaande het openen van de borst van —, 1426; de grootheid, waartoe — verheven zou worden, 94: 4; 1428; — kon lezen noch schrijven, 513; zegeningen over —, 33: 56; voorspelling aangaande zijn verheffing tot grootheid, 96: 3; als degene, die de geloovigen van de ongelooovigen onderscheidt, 98: 1, 2; een overvloed van het goede aan — geschonken, 1458; geboortjaar van —, 1453; — stond bekend onder

den naam van *Al-Amin*, 6:33; 415; 1317; was een wees, 93:6; 1424; de eerste openbaring aan —, p. 1134 (1); 1433; — waarschuwt zijn bloedverwanten, 1461; — brengt drie dagen in een spelonk door, 809; — bevrijdt krijgsgevangenen, 1197; huwelijken van —, 33:50; 1060; het doel der huwelijken van —, 1054; 1064; — huwt Zainab, 1056; — moet zich niet van zijn vrouwen scheiden, 33:52; 1062; de vrouwen van — moeten als weduwen geen huwelijk sluiten, 33:53; 1064; — — scheidt zich voor één maand van van zijn vrouwen, 1303; het 25ste deel van in den oorlog verkregen goederen voor —, 552; bede van — ten dage van den slag bij Badr, 1253; — vertrekt naar Badr, 8:5; visioen van —, 48:27; 1212; eed van trouw aan —, 48:10; 1205; het voorval van den blinde, 80:1-10; 1380; gelijkenis tusschen — en Mozes, 2:177; 339; 73:15; 1347; 1431; — en Mozes twee tovenaars genoemd, 28:48; 1001; parallel getrokken tusschen Mozes en —, 52:1-7; 1234; — als de gelijke van Mozes, 46:10; 1194; de Joden wachten op de verschijning van —, 2:89; 71; de Christenen wachten op de verschijning van —, 514; verschijning van — overeenkomstig vroegere voorspellingen, 37:37; 26:195; 196; 974A; 28:43-46; 999; 1000; de komst van — door Jezus en Mozes voorspeld, 7:157; 514; 61:6; 1295; — als Abrahams bede, 92; 101; de komst van — is de komst van den Geest der Waarheid, 17:81; 789; in — is Johannes' Evangelie vervuld, 1295; algemeenheid der boodschap van —, 6:91; 436; 7:158; 515; 713; p. 644 (3); 25:1, 2; 42:7; 68:52; 81:27; p. 1097 (1); 1431 (2); gehoorzaamheid aan — noodzakelijk, 4:64; 65; vruchten der gehoorzaamheid

aan —, 4:69; de roep van — moet stipt gehoorzaamd worden, 24:62; 63; de vrouwen van — zijn de moeders der geloovigen, 33:6; 1040; de vrouwen van — behooren eenvoudig te blijven, 33:28, 29; 1051; reinheid de vrouwen van — voorgeschreven, 33:30-32; zij moeten haar opschik niet vertoonen, 33:33, 34; tuinen aan de volgelingen van — beloofd, 55:46, 62; 1260; 1261; vrienden van — beeminnen de deugd en haten het kwaad, 49:7; — van zonden gelouterd, 24:21; 98:7, 8; voorspelling aangaande de overwinning der volgelingen van —, 25:10; 951; voorspelling aangaande de uiteindelijke overwinning van —, 14:14; 715; voorspelling aangaande zijn terugkeer naar Mekka als veroveraar, 715; de volgelingen van — zullen tot grootheid worden verheven, p. 1134 (1); genade inzonderheid voor de volgelingen van — beschikt, 7:156; 512; vrienden van —, die den Heiligen Qoer-ân van buiten leeren, XLVI; — een toovenaar, een droomer, een verzinner, een dichter genoemd, 21:3, 5; 879; gissingen aangaande —, 52:29-34; — beschuldigd van verdichting, 25:4; — geen dichter, 36:69; 1100; de ongeloovigen noemen — krankzinnig: weerlegging daarvan, 68:1-7; 1316; 1317; — door zijn tegenstanders tot toovenaar verklaard, 74:18-25; 1351; — belasterd, 1450; 1462; valsche aantijgingen tegen —, 33:56, 57; 1065; plannen der Qoereisjieten tegen —, 8:30; 547; 16:26; aanslagen op het leven van —, 5:11; 350; plannen om — in verzoeking te brengen, 17:73; 784; de tegenstanders van — tot den ondergang nabij gebracht, 7:182, 183; de verdelgung der tegenstanders van — nadert, 7:184-187; verdelgung der tegenstanders van —, 18:59; 817;

38 : 67; 1133; 51 : 59, 60; 69 : 1-3; 77 : 12-40; nederlaag der tegenstanders van —, 1133; de tegenstand aan — zal verijdeld worden, 18 : 47; 22 : 49-54; 23 : 62-67; 23 : 93-95; 52 : 35-43; 68 : 17-33; 1323; 75 : 10-13; 79 : 7-9; 1378; 1379; 84 : 16, 17; 1393; het slechte karakter der tegenstanders van — afgeschilderd, 68 : 10-17; de tegenstanders van — zullen eerst gestraft worden, als hij hen verlaten heeft, 20 : 129; een profetische zinspeling op den aanslag op het leven van —, 27 : 49; 989; voorspelling aangaande de vernedering der tegenstanders van —, 27 : 87; 42 : 45; 73 : 10-14; de voornaamste tegenstanders van — zullen vernietigd worden, 75 : 31-35; de tegenstanders uitgedaagd om hun plannen tegen — uit te voeren, 77 : 39; de tegenstanders van — zullen zoowel in dit leven als in het hiernamaals gestraft worden, 79 : 25; de eerste en laatste toestand der tegenstanders van —, 85 : 1-3; 1395; voorspelling aangaande hun vernietiging, 101 : 5; 1444; bede van —, dat hongersnood zijn vervolgers overvalt, verhoord, 756

Moerra, 1042

Mozes, CLXVI; openbaring aan de moeder van —, 20 : 38; 28 : 7; — in de rivier geworpen, 20 : 39; 28 : 7; — door Faraö's menschen opgenomen, 20 : 39; — tot zijn moeder teruggebracht, 20 : 40; 28 : 12, 13; de reis van — naar Khartoem, 18 : 60-82; 818; reizen van — op zoek naar kennis, p. 533; — huwt met een Ethiopische, 818; — doodt een Egyptenaar, 20 : 40; 26 : 14; 968; 26 : 19-21; 28 : 15-21; 28 : 33; — gaat naar Midian, 20 : 40; 28 : 22-28; — dient Jethro gedurende tien jaar, 996; — ziet vuur op zijn terugreis, 20 : 10; 27 : 7; 28 : 29; roeping van —, 19 : 52;

20 : 11-14; 27 : 8, 9; 28 : 30; 79 : 16; — ziet in trance, dat zijn staf een slang en zijn hand wit wordt, 498; 20 : 17-23; 27 : 10-12; 28 : 31, 32; — bevolen om naar Faraö te gaan, 7 : 103; 10 : 75; 11 : 96, 97; 20 : 24; 23 : 45, 46; 26 : 15-17; 27 : 12; 40 : 23, 24; 51 : 38; 79 : 17; — vraagt om een helper, Aäron, 20 : 25-35; 26 : 12-14; 28 : 33, 34; — bevolen om de bevrijding der Israëlieten te eischen, 7 : 104, 105; 20 : 46-48; 26 : 15-17; 44 : 18; controverse tusschen — en Faraö, 20 : 49-55; 26 : 18-31; — laat Faraö teekenen zien, 7 : 107, 108; 26 : 32, 33; 79 : 20; Faraö raadpleegt zijn hoofden en roept tovenaars, 7 : 109-112; 10 : 76-79; 20 : 56-59; 26 : 34-37; Mozes en de tovenaars, 7 : 113-126; 10 : 80-82; 20 : 60-73; 26 : 38-51; beteekenis der verandering van den staf van — in een slang en van het wit worden van zijn hand, 498, 860; negen teekenen van —, 502; 17 : 101; — maant zijn volk aan tot geduld en gebed, 7 : 128; 10 : 84, 87; slechts de zwakken gelooven in —, 10 : 83; iemand die heimelijk in — gelooft, 40 : 28-45; — bevolen om bij nacht te vertrekken, 20 : 77; 26 : 52; 44 : 23, 24; — steekt de zee over, 7 : 138; 10 : 90; 20 : 78; 26 : 53-66; afspraak van veertig nachten, 2 : 51; 40; 7 : 142; — trekt zich op den berg terug om de wet te ontvangen, 7 : 143-145; 20 : 83, 84; — verlangt God te zien, 7 : 143; 506; — ontvangt de Thora, 7 : 142-145; een boek aan — geopenbaard, 2 : 53; 6 : 92, 155; — keert met de wet terug, 7 : 150; — ontvangt de onderscheiding, 2 : 53; 21 : 48; — beveelt een koe te slachten, 2 : 67-71; — bidt in de wildernis om drinkwater, 2 : 60; — vindt twaalf bronnen, 2 : 60; 49; — beveelt zijn volk naar het Het-

lige Land op te trekken, 5 : 21; — vindt zijn volk een kalf aanbidden, 7 : 150; 20 : 86-90; — is ver-toornrd op Aäron, 7 : 150; 20 : 92-94; — bidt om vergiffenis voor zijn volk, 7 : 155, 156; — verbrandt het kalf, 20 : 97; valsche beschuldigingen tegen —, 33 : 69; 1068; het leed dat zijn volk — veroorzaakt, 61 : 5; schriften van —, 87 : 19; hemelvaart van —, 818; — legt den grondslag van een groote be-deeling en van een machtig koninkrijk, 356; — belooft bevrijding en het Beloofde Land, 7 : 129; 501; — opgevolgd door andere Israëlietische apostelen, 2 : 87; de wet van — door Israëlietische profeten verbeterd, 216; overtreding der Israëlieten door — voorspeld, 507; 7 : 146, 147; — voorspelt de komst van den Heiligen Profeet, 36 : 14; 1091; het aan — gegeven boek voorspelt de komst van den Heiligen Profeet, 1035; een duidelijke voorspelling van — aangaande de komst van den Heiligen Profeet, 28 : 44; 999; het boek van — getuigt van de waarheid van den Heiligen Qoer-än, 11 : 17; 646; zie voorts: 4 : 163; 5 : 20-26; 6 : 85; 7 : 138-140; 10 : 75, 77; 11 : 96, 110; 17 : 2; 19 : 51, 53; 25 : 35; 29 : 39; 40 : 23; 42 : 13; 51 : 38; 53 : 36

Mozaische bedoeling met Jezus ten einde gebracht, 1178

Nadîr, verbond tusschen Banî — en Banî Qoeraiza, 68. zie voorts: 1284; 1285

Nadjrän, deputatie van —, 220

Näillah, 105, 1338A

Naml, de vallei van de —, CLXXVII; 27 : 18; 981

Namlieten, 982

Nasr, 71 : 23; 1338A

Nebucadnezar, 381; 1396

Niceesche Confessie, 810

Nijl, de samenvloeiing van de Blauwe en de Witte —, 18 : 60; 818

Nisai, 901

Noach, CLXI; 3 : 32; 6 : 85; 7 : 59-64; 10 : 71-73; 11 : 25-48; 14 : 9; 17 : 3; 21 : 76, 77; 23 : 23-29; 25 : 37; 26 : 105-122; 29 : 14, 15; 87 : 75-82; 51 : 46; 53 : 52; 54 : 9-16; 57 : 26; 66 : 10; 69 : 11, 12; 71 : 1-28; geschiedenis van — een waarschuwing voor de tegenstanders van den Heiligen Profeet, 11 : 35; geschiedenis van — is een geschiedenis van den Heiligen Profeet, 11 : 49; 654; een zoon van — verdronken, 11 : 42, 43; bede van — voor zijn zoon, 11 : 45-48; 950-jarige leeftijd van —, 29 : 14; 1012; de vrouw van —, 66 : 10; 1307

Noer-oed-Din, Maulwi Hakim, CLXXXVIII

Oebajj bin Ka'b, LXII; manuscript van —, XCI; XCIII

Oehoed, de oorlog bij —, 3 : 120; 242; 3 : 120-126, 148-154; 596; hulp der engelen bij —, 3 : 123; 244; de vijand keert teleurgesteld terug, 3 : 126; 246; — diende als een onderscheiding, 3 : 139-142, 153-167; oorzaken van den tegenspoed bij —, 3 : 151, 152; de Moeslims behalen bij — eerst de overwinning, 3 : 151; de groep, die bij — een verzuim pleegt, 249; na zijn terugtocht ging de vijand tot het offensief over en de Moeslims geraakten in wanorde, 3 : 152; 250; de Moeslims schaarden zich op den roep van den Heiligen Profeet om hem heen en verdedigden zich, 3 : 153; het gemopper der huichelaars, 3 : 153; 251; 252; het plichtverzuim vergeven, 3 : 154; de edelmoedige behandeling van den Heiligen Profeet, 3 : 158; 255

'Oemar, XLIII; 1303; het verhaal van zijn bekeering, XL; — legt den nadruk op het verzamelen van de geschreven manuscripten van den Heiligen Qoer-än, LXVI; —

verbant de Joden uit Arabië, 1284
Oemm-i-Djamla, de zus van Abôè
Soefjan, 1462

Oesaf, 105, 1338A

'Oetsman, getuigenis van — betref-
fende het opschrijven van den
Heiligen Qoer-ân, XXXVIII; de
verzameling van — was eenvoudig
een afschrift van kopieën uit Abôè
Bakrs verzameling, LXXI; LXXIII;
bevelen van — tot vernietiging der
kopieën van den Heiligen Qoer-ân,
die in particulier bezit waren,
LXXI; LXXIII; LXXV. Zie voorts:
953

'Oezza, 53 : 19

Palestina, 795

Panther, 333

Paran, p. 446 (2); 514

Paulus, St. — verbiedt onderlinge
huwelijkten met ongeloovigen, 147
Perzië, voorspelling aangaande de
nederlaag van —, 951; 30 : 2-4;
1023. Zie voorts: Medië

Perzisch; het Perzische en Romein-
sche Rijk, 560; 1023; — zal door
de Moeslims veroverd worden, 33 :
27; 1050; 48 : 16; 1207

Pótfar, 677

Prideaux, Dr., 754

Ptolemeus, 491

Qais, 754

Qoeba, moskee in —, 9 : 108; 607

Qoereisjieten, 106 : 1; 1455; handel
der —, 1455; voordeelen door de —
genoten, 106 : 4; 1456; de — bidden
vóór den oorlog bij Badr om een
beslissing, 544; de negen hoofden
der —, 27 : 48, 49; 989; ondergang
der —, 53 : 57; 1248; voorspelling
aangaande de nederlaag der —,
70 : 40-44; 1336

Qoeraiza, verbond van Baní — met
Baní Aus, 68. Zie voorts: Baní
Qoeraiza

Ramses II, vereenzelvigd met den
Faraö van Mozes, 638

Rass, 25 : 38; 955; 50 : 12

Rehábeam, CLXXVIII; 1075; 1127

Romeinen, p. 723

Romeinsch; het Romeinsche Rijk,
overwinning van — voorspeld,
30 : 2-4; 1023; — zal door de
Moeslims veroverd worden, 33:27;
1050; 48 : 16; 1207. Zie voorts: 580;
589

Saba (Scheba), verwoesting van —,
34 : 15; 1076; de koningin van —,
CLXXVII; 27 : 22-44

Sabiërs, 2 : 62; 52; 5 : 69; 22 : 17

Sa'd bin Moe'áz, 1049

Sadr-oed-Din, Maulwl, CLXXXIX

Şafâ; zie: Marwah

Şafwân, 936

Sa'lba, 600

Şâlih en Tsamôed, CLXII; 7 : 73-79:

11:61-68; 14:9; 15:80-84; 25:38;
26:141-159; 27:45-53; 29:38; 41:13,
14, 17, 18; 51 : 43-45; 53 : 51; 54 :
23-31; 69 : 4, 5; 85 : 18; 89 : 9;
91 : 11-15; de kameelin van — als
een teeken, 7:73; 492; 26:154, 155
972; 54 : 27; 1252

Salmân, 754

Sálomo, CLXXVI; 4 : 163; 6 : 85.
verzinsels tegen —, 2 : 102; —
aanbad geen afgodsbeelden, 2:102;
78; 988 (2); zijn vrouwen geloof-
den, 988 (2); beteekenis van het
dienstbaar maken van den wind
aan —, 893; duivels werken voor
—, 894; — begrijpt de taal der
vogels, 27 : 16; 979; — krijgt over-
vloed, 27 : 16; legers van —, 980;
— neemt de vogels in oogenschouw,
27 : 20; vloot van —, 893; 34 : 12;
1071; dood van —, 34 : 14; zwakke
regering van den opvolger van —,
34 : 14; 1075; 38 : 35; 1127; het
verhaal van het dooden der paar-
den, 1126; — bidt om een geestelijk
koninkrijk, 38 : 35; 1127

Sâmiri, — leidt de Israëlieten op een
dwaalspoor, 20 : 85; 863; — maakt
een kalf, 20:88; — bekend, 20:96;
— wordt door Mozes gestraft,
20 : 97; 867

Samuël, 2 : 246; 170; 172 (2)
 San'aa, een kerk in —, 1453
 Saul (*Talōēt*), — tot koning ge-
 maakt, 2 : 247; 172; — beproeft de
 Israëlieten bij een rivier, 2 : 249;
 173
 Saur, de spelonk —, 590
 Scheba, koningin van —, 27 : 22-44;
 988. Zie voorts: Saba
 Scythen, 825; 826
 Scythië, 405; 826
 Sergius, zie: Aanteekening 11, 12
 Sinai, 2 : 63, 93; 4 : 154; 7 : 143, 155,
 171; 23 : 20; 965; 1234; 1431
 Sirius (Hondsster), 53 : 49
 Sji'ahs, meening der — over den
 Heiligen Qoer-ân, CVIII
 Sjo'e'aib, CLXXV; 7 : 85-93; 11 : 84-
 95; 15:78, 79; 26:176-191; 29:36, 37
 Slaven, 830
 Sodom, 25 : 40; 956; 1016
 Sodomieten, hun steden verwoest,
 CLXXIV; 15 : 73-77; 1016
 Soeieim, 1042
 Soewâ', 71 : 23; 1338A
 Srinagar, 927
 Tabōek, expeditie naar — 580; 589;
 moeilijkheden der Moeslims, 589;
 den Moeslims bevolen naar — op
 te rukken, 9 : 41; de duur van den
 tocht naar —, 9 : 42
 Tabari, 1246
 Taïf, 1171, 1342

Ta'ma bin Oebairaq, 318
 Tamîn Dâri, 401
 Teutonen, 830
 Theodosius, 803
 Thracië, 405
 Titus, 386; 765
 Toebba', het volk van —, 44 : 37;
 1189; 50 : 14
 Tsamōed; 489; betrekking tusschen
 — en 'Ad, 491. Zie voorts: Šalih
 Tsaqif, 577
 Wadd, 71 : 23; 1338A
 Walid bin Moeghira, 1351
 Wâqidi, 1246
 Zachariás, CLXIX; 3:36; — bidt om
 een zoon, 3 : 37; de geboorte van
 Johannes aangekondigd, 3 : 33; een
 teeken aan — geschonken, 3 : 40;
 208; 836. Zie voorts: 6 : 85; 19 : 1-
 11; 21 : 89, 90
 Zaid bin Tsâbit, moeilijkheid van —
 bij het verzamelen der manuscrip-
 ten, LXVIII
 Zaid, de zoon van Harisa, 1055; —
 laat zich van Zainab scheiden,
 33 : 37; 1056
 Zainab, 1060; huwelijk van — met
 Zaid, 33 : 36; 1055; 1056
 Zerubbábel, 764
 Zoroaster, Darius een vurige aan-
 hanger van den godsdienst van —,
 823 (2)

INHOUDSOPGAVE

Voorrede	V
I. Samenvatting van de leerstellingen	V
De Islâm als godsdienst van het menschdom	VII
De beteekenis van den naam	VII
Het onderscheidende kenmerk van den Islâm	VIII
Een historische godsdienst	VIII
De grondbeginselen van den Islâm	IX
Het begrip God in den Islâm	IX
De Eenheid Gods	X
Goddelijke openbaring	XI
Het leven na den dood	XII
Het leven na den dood is slechts een voortzetting van dit leven	XIII
De toestand na den dood is een beeld van den geestelijken toestand in dit leven	XIII
Het leven hiernamaals is een leven van onbepaalde voortgang	XIV
Het geloof in engelen en de beteekenis ervan	XV
De beteekenis van geloof	XV
Beginselen van de daad	XVI
De omvang der zedelijke leerstellingen	XVII
De broederschap van den Islâm	XVIII
Eerbied voor het gezag	XIX
Vier fundamenteele instellingen	XIX
1. <i>Salât</i> of het Islamietische gebed	XX
2. Het vasten	XX
3. <i>Zakât</i> of Armenbelasting	XXX
4. De bedevaart	XXXI
	XXXIII
II. De Verzameling en Rangschikking van den Heiligen Qoer-ân	
1. Bewijzen voor het op schrift brengen van den Qoer-ân	XXXIV
2. De Qoer-ân werd van buiten geleerd	XXXVI
3. Rangschikking der verzen en hoofdstukken	XLII
4. De verzameling van den Qoer-ân	L
5. Verschillen van lezingen	LXV
6. Beweringen tegen de zuiverheid van den Qoer-ântekst	LXXVII
	LXXXIX
III. De Qoer-ân	
1. Verdeeling en Rangschikking	CX
2. Interpretatie	CX
3. Betrekking tot de Soennah	CXVI
4. Betrekking tot de vroegere Schriften	CXX
5. Ongeëvenaardheid	CXXIII
	CXXV
IV. Hoofdzaken van den Godsdienst	
1. De Eenheid Gods	CXXXIII
2. Goddelijke Attributen	CXXXIII
3. Het Leven na den Dood	CXXXVIII
4. Paradijs en Hel	CXLII
5. Openbaring	CXLVII
	CLIII

V. Geschiedenis der Profeten	CLVI
1. Adam	CLVI
2. Noach	CLXI
3. Niet-Bijbelsche Profeten	CLXII
4. Abraham	CLXIII
5. Mozes	CLXVI
6. Jezus Christus	CLXIX
7. Andere Bijbelsche Profeten	CLXXIV
VI. Misvattingen omtrent Qoer-ânische leerstellingen	CLXXX
1. Verdraagzaamheid	CLXXX
2. De Positie der Vrouw	CLXXXIII
De voorlaamste kenmerken van het werk (The Holy Qur-ân) ...	CLXXXVI
Voorwoord van den Vertaler	CXCI
Lijst van de afkortingen der namen van de geraadpleegde bronnen	CXCIV
Transcriptie van Arabische woorden	CXCV
Eigennamen	CXCVII
HOOFDSTUK I. De Opening (Al-Fâtihah)	1-4
HOOFDSTUK II. De Koe (Al-Baqarah)	5-91
Par. 1. Fundamenteele beginselen van den Islâm	7
Par. 2. Schijnbelijdenis	9
Par. 3. Goddelijke Eenheid	11
Par. 4. 's Menschen uitgebreide Vermogens	14
Par. 5. Vervulling van Israëlietische Profetieën in den Heiligen Qoer-ân	17
Par. 6. Gods Gunsten aan de Israëlieten en hun Halsstarrigheid	19
Par. 7. Gods Gunsten aan de Israëlieten en hun Halsstarrigheid	22
Par. 8. Ontaarding der Israëlieten	23
Par. 9. Zij worden hardvochtiger	25
Par. 10. Hun Verbond en de Schending daarvan	28
Par. 11. Zij verwerpen den Profeet	29
Par. 12. Hun Vijandschap tegenover den Profeet	32
Par. 13. Voorafgaande schriften worden oeggeheven	34
Par. 14. Volmaakte Leiding alleen in den Islam	36
Par. 15. Verbond met Abraham	39
Par. 16. De Godsdienst van Abraham	41
Par. 17. Ka'ba als Centrum	43
Par. 18. Redenen waarom de Ka'ba tot centrum der Moeslims werd gemaakt	45
Par. 19. Zware Beproevingen voor de vestiging van dat Centrum noodzakelijk	46
Par. 20. De Eenheid moet ten slotte zegevieren	48
Par. 21. Verboden Spijzen	50
Par. 22. Vergelding en Legaat	52
Par. 23. Vasten	54
Par. 24. Strijd ter Verdediging	56
Par. 25. De Bedevaart en de Kwaadstichters	59
Par. 26. Beproevingen en Wederwaardigheden	62
Par. 27. Gemengde Vragen	64
Par. 28. Echtscheiding	66
Par. 29. Echtscheiding	69
Par. 30. Het Hertrouwen van gescheiden Vrouwen en Weduwen ...	71
Par. 31. Aanvullende voorzieningen voor gescheiden Vrouwen en Weduwen	73
Par. 32. De Noodzakelijkheid van den Strijd om wille van de Waarheid: Illustraties uit de Joodsche Geschiedenis	74
Par. 33. De Noodzakelijkheid van den Strijd om wille van de Waarheid: Illustraties uit de Joodsche Geschiedenis	77

Par. 34.	Dwang in den Godsdienst verboden	79
Par. 35.	Hoe doode Volkeren in het Leven worden teruggeroepen	81
Par. 36.	Geld uitgeven ter wille van de Waarheid	82
Par. 37.	Geld uitgeven ter wille van de Waarheid	84
Par. 38.	Woeker verboden	86
Par. 39.	Contracten en Getuigen	88
Par. 40.	De Moeslims zullen tot Overwinnaars worden gemaakt	90

HOOFDSTUK III. De Familie Amram (*Al-i-Imrân*) 92-137

Par. 1.	De <i>Qoer-ân</i> en de vroegere Openbaring, en de Regel der Interpretatie	93
Par. 2.	De Eenheid Gods als de duidelijke Grondslag van alle Godsdiensten en haar uiteindelijke Overwinning	95
Par. 3.	Het Koninkrijk Gods van het Huis Israëls weggenomen	98
Par. 4.	De laatste Leden van een uitverkoren Ras	100
Par. 5.	De Geboorte van Jezus en zijn Bediening	103
Par. 6.	Jezus wordt van valsche Beschuldigingen bevrijd	106
Par. 7.	Controverse met de Joden en de Christenen	108
Par. 8.	Kuiperijen om den Islâm in discredit te brengen	109
Par. 9.	Vroegere Boeken en Profeten getuigen van de waarheid van den Islâm	112
Par. 10.	Een eeuwigdurende Getuigenis van de Waarheid van den Islâm	114
Par. 11.	De Moeslims worden vermaand één te blijven	116
Par. 12.	Betrekkingen der Joden met de Moeslims	117
Par. 13.	De slag bij Oehoed	120
Par. 14.	Hoe <i>S. 'âjes</i> bereikt kan worden	121
Par. 15.	Volharding in Tegenslagen	123
Par. 16.	Oorzaken van den Tegenspoed in den Oorlog bij Oehoed	125
Par. 17.	De Oorlog bij Oehoed onderscheidde de Geloovigen van de Huichelaars	127
Par. 18.	De Tegenslag bij Oehoed was voor den Vijand geen Aanwinst	131
Par. 19.	Vitterijen der Volgelingen van het Boek	132
Par. 20.	Uiteindelijke Overwinning der Geloovigen	135

HOOFDSTUK IV. De Vrouwen (*An-Nisâ*) 138-186

Par. 1.	Plichten van Voogden jegens hun Pupillen	140
Par. 2.	Wet der Erfenis	143
Par. 3.	Behandeling van Vrouwen	145
Par. 4.	Met welke vrouwen een Huwelijk gesloten kan worden ...	147
Par. 5.	Eigendomsrechten der Vrouwen	149
Par. 6.	Oneenigheid tusschen Man en Vrouw	150
Par. 7.	Uiterlijke en innerlijke Reinheid	153
Par. 8.	Elke Neiging tot Onrechtvaardigheid en Kwaad te mijden	155
Par. 9.	Huichelaars weigeren het Oordeel van den Profeet te aanvaarden	157
Par. 10.	De Geloovigen moeten zichzelf verdedigen	159
Par. 11.	De Houding der Huichelaars tegenover de Geloovigen ...	160
Par. 12.	Hoe de Huichelaars te behandelen	163
Par. 13.	Wanneer en tot op welke Hoogte een Moordenaar verschoonbaar is	165
Par. 14.	Het Geval van Moeslims die bij den Vijand bleven	166
Par. 15.	Gebed tijdens den Strijd	167
Par. 16.	Onoprechtheid der Huichelaars	169
Par. 17.	Geheime Beraadslagingen der Huichelaars	170
Par. 18.	Afgodendienst veroordeeld	171
Par. 19.	Onpartijdige Behandeling van Weezen en Vrouwen	173
Par. 20.	Onpartijdige Behandeling van alle Menschen en Veroordeeling van de Joodsche Huichelarij	175
Par. 21.	Het Einde der Joodsche Huichelaars	177

Par. 22.	Overtredingen der Joden	179
Par. 23.	Vroegere Openbaring bevestigt de Waarheid van den Qoer-ân	182
Par. 24.	Profeetschap van Jezus en de Wet der Erfenis	184
HOOFDSTUK V. Het Voedsel (<i>Al-Mâidah</i>)		
Par. 1.	Algemeene Verplichtingen	187-224
Par. 2.	Plicht om Oprecht te zijn	189
Par. 3.	Verbond met de Joden en Christenen	192
Par. 4.	De Israëlieten schenden het Verbond	194
Par. 5.	De Joden ingelicht omtrent de slechte Gevolgen van hun Samenzweringen tegen den Profeet	196
Par. 6.	Bestrafing der Overtreders	198
Par. 7.	De Qoer-ân met Betrekking tot de vroegere Schriften ...	200
Par. 8.	Betekkingen der Moeslims met de Vijanden	203
Par. 9.	De Spotters	205
Par. 10.	De Christenen dwalen van de Waarheid af	207
Par. 11.	De Christenen zijn den Islâm nabij	209
Par. 12.	De Moeslims ingelicht omtrent de Gewoontezonden van vroegere Volken	212
Par. 13.	Geen Volk zal er in'slagen de Veiligheid van de Ka'ba te verstoren	214
Par. 14.	Verdere Voorschriften voor de Moeslims	216
Par. 15.	Liefde der Christenen voor dit Leven	218
Par. 16.	Valsche Leerstellingen ingevoerd na den Dood van Jezus	221
		223
HOOFDSTUK VI. Het Vee (<i>Al-An'âm</i>)		
Par. 1.	Uiteindelijke Overwinning der Goddelij Eenheid	225-263
Par. 2.	Grootheid der Goddelijke Genade	226
Par. 3.	Getuigenis der Polytheïsten tegen Zichzelf	228
Par. 4.	Verwerping der Waarheid	230
Par. 5.	Gevolgen der Verwerping	232
Par. 6.	Belooning der Geloovigen	234
Par. 7.	Goddelijk Oordeel	236
Par. 8.	Goddelijk Oordeel	237
Par. 9.	Noodzakelijkheid van de Onderwerping aan God en Abra- hams Redeneering	238
Par. 10.	Profeten die Abrahams Voetstappen drukten	240
Par. 11.	Waarheid der Goddelijke Openbaring	243
Par. 12.	Uiteindelijke Overwinning der Waarheid	245
Par. 13.	Geleidelijke Vooruitgang	246
Par. 14.	Tegenstand der Polytheïsten	243
Par. 15.	De voornaamste Tegenstanders	250
Par. 16.	Zekerheid der straf, waarmee de Afgodendieners be- dreigd worden	252
Par. 17.	De zichzelf opgelegde Beperkingen der afgodendieners	254
Par. 18.	Verboden Spijzen en de ijdele Verontschuldgingen der afgodendieners	257
Par. 19.	Leidende Leefregels	258
Par. 20.	Het Doel voor de Geloovigen	260
		261
HOOFDSTUK VII. De Verheven Plaatsen (<i>Al-A'râf</i>)		
Par. 1.	Openbaring aan den Heiligen Profeet en de Verdclging van zijn Tegenstanders	264-310
Par. 2.	Tegenstand van den Duivel aan Adam	265
Par. 3.	Waarschuwing tegen de Inblazingen des Duivels	267
Par. 4.	De Komst van Apostelen en de Loochening van hun boodschap	270
Par. 5.	Zij die de Boodschap aannemen	271
Par. 6.	Hulpeloosheid der Goddeloozen	274
Par. 7.	De Rechtschapenen zullen voorspoedig zijn	276
Par. 8.	Geschiedenis van Noach	277
		279

Par. 9.	Geschiedenis van Hoëd	280
Par. 10.	Geschiedenis van Šalih en Lot	282
Par. 11.	Geschiedenis van Sjoe'aib	285
Par. 12.	De Inwoners van Mekka ingelicht omtrent de Straf	287
Par. 13-21.	Geschiedenis van Mozes 288, 289, 291, 292, 294, 296, 297, 299, 301	
Par. 22.	's Menschen Natuur getuigt van de Waarheid van wat Openbaring ophoudt	303
Par. 23.	De komst van Gods Straf	305
Par. 24.	Het laatste Woord	307
HOOFDSTUK VIII.	De Vermeerderingen (<i>Al-Anfal</i>)	311-329
Par. 1, 2.	De oorlog bij Badr	312, 315
Par. 3.	De Weg tot Succes	317
Par. 4.	De Moeslims zullen tot Bewakers van de Heilige Moskee gemaakt worden	318
Par. 5.	De Oorlog bij Badr als Teeken van de Waarheid van den Heiligen Profeet	320
Par. 6.	Succes hing niet van Getalsterkte af	323
Par. 7.	De Kracht van den Vijand verzwakt	324
Par. 8.	Vrede door Macht te verzekeren	25
Par. 9.	De Moeslims moeten voorbereid zijn om aan een verpletterende Overmacht het hoofd te bieden	326
Par. 10.	Betrekking tusschen Moeslims en niet-Moeslims	328
HOOFDSTUK IX.	De Ontheffing (<i>Al-Bara'at</i>)	330-365
Par. 1.	Verklaring van Ontheffing	332
Par. 2.	Redenen voor de Ontheffing	334
Par. 3.	Aanspraken der Afgodendienaars op den Dienst van het Heilige Huis	336
Par. 4.	De Zaak van den Islâm zal zegevieren	338
Par. 5.	De Joden en Christenen vallen van de Waarheid af	340
Par. 6.	De Taboëk-expeditie	343
Par. 7-13.	De Huichelaars	344, 347, 349, 350, 352, 354, 356
Par. 14.	De Geloovigen	359
Par. 15.	Wat de Getrouwen behooren te doen	362
Pra. 16.	Het Doel door de Openbaring verwezenlijkt	363
HOOFDSTUK X.	Jona (<i>Jônoes</i>)	366-387
Par. 1, 2.	De Waarheid der openbaring	367, 369
Par. 3.	Genadige Behandeling	371
Par. 4.	Ongeëvenaardheid van Gods Gaven	374
Par. 5.	De Verworpelingen en hun Straf	376
Par. 6.	Genade komt vóór Straf	377
Par. 7.	Bescherming van den Heiligen Profeet en de Getrouwen	379
Par. 8, 9.	Verwijzing naar een Heilige Geschiedenis	380, 382
Par. 10.	Zij die op de Waarschuwing acht slaan, zullen er Baat bij vinden	384
Par. 11.	Alle Goed wordt door God beheerscht	386
HOOFDSTUK XI.	Hoëd	388-411
Par. 1.	Een Waarschuwing	389
Par. 2.	De Waarheid der Openbaring	390
Par. 3, 4.	Geschiedenis van Noach	393, 395
Par. 5.	Geschiedenis van Hoëd	398
Par. 6.	Geschiedenis van Šalih	400
Par. 7.	Geschiedenis van Lot	401
Par. 8.	Geschiedenis van Sjoe'aib	404
Par. 9.	De bestraffing van de Verdorvenen is een Goddelijke Wet	406
Par. 10.	De Geloovigen moeten het Kwaad mijden	408

HOOFDSTUK XII. Jozef (<i>Jōzsoef</i>)	412-433
Par. 1. Jozefs Visioen	413
Par. 2. Samenzwering van de Broeders van Jozef tegen hem ...	414
Par. 3. Jozefs Standvastigheid onder Verleidingen	416
Par. 4. Jozef wordt gevangen gezet	418
Par. 5. Jozef predikt in de Gevangenis	419
Par. 6. Het Visioen van den Koning en Jozefs verklaring daarvan	421
Par. 7. Jozef wordt van de Beschuldiging bevrijd en tot een hooge Positie verheven	422
Par. 8. Jozef helpt zijn Broeders	423
Par. 9. Jozefs jongste Broeder	425
Par. 10. Jozef onthult zijn Identiteit aan zijn Broeders	427
Par. 11. Israël gaat naar Egypte	429
Par. 12. Een Les voor de Tegenstanders van den Heiligen Profet in de Geschiedenis der vroegere Profeten	432
HOOFDSTUK XIII. De Donder (<i>Al-Ra'd</i>)	434-445
Par. 1. De Waarheid der Openbaring	435
Par. 2. Vraag om Straf	437
Par. 3. Rechtschapenheid zal een Belooning en Overtreding slechte Gevolgen met zich meebrengen	440
Par. 4. Wonderen van den Heiligen Quer-ân	441
Par. 5. De Tegenstand zal mislukken	443
Par. 6. Gestadige Vooruitgang der Waarheid	444
HOOFDSTUK XIV. Abraham (<i>Ibrāhim</i>)	446-457
Par. 1. De Openbaring verdrijft de Duisternis	447
Par. 2. De Waarheid wordt in het Begin verworpen	448
Par. 3. De Tegenstand wordt ten slotte vernietigd	449
Par. 4. De Waarheid wordt bevestigd	451
Par. 5. Door de Waarheid te verwerpen pleegt de Mensch Onrecht	453
Par. 6. Abrahams Bede	454
Par. 7. Het Einde van den Tegenstand	455
HOOFDSTUK XV. De Rots (<i>Al-Hidjr</i>)	458-469
Par. 1. Bescherming van den Heiligen Quer-ân	459
Par. 2. God heeft Macht over Alles	460
Par. 3. De Tegenstand van den Duivel aan de Rechtschapenen ...	462
Par. 4. Genade voor de Rechtschapenen — een Gebeurtenis uit Abrahams Geschiedenis	464
Par. 5. De Overtreders vergaan; Gebeurtenissen uit de Geschie- denis van Lot en Sjo'e'aib	466
Par. 6. De bewoners van de Rots: Een Waarschuwing voor de Vijanden van den Heiligen Quer-ân	467
HOOFDSTUK XVI. De Bij (<i>An-Nahl</i>)	470-494
Par. 1. De Natuur getuigt van de Openbaring	471
Par. 2. De Natuur houdt de Eenheid hoog	473
Par. 3, 4. Loochenaars van de Goddelijke Eenheid en de Open- baring	474, 475
Par. 5, 6. Profeten worden verwekt om te verklaren	477, 478
Par. 7. De menschelijke Natuur komt tegen het Polytheïsme in Opstand	479
Par. 8. Ongerechtigheid der Loochenaars	481
Par. 9. Gelijknissen die de Waarheid der Openbaring aantonen	482
Par. 10. Keuze van den Ontvanger der Openbaring	483
Par. 11. De Straf onthouden	484
Par. 12. De Profeten zullen tegen hun Volk getuigen	485
Par. 13. De Openbaring beveelt het Goede	486
Par. 14. De Heilige Quer-ân is geen Verdichting	489
Par. 15. Het Lot van de Inwoners van Mekka	491
Par. 16. Hoe een groot Volk te worden	493

HOOFDSTUK XVII. De Israëlieten (<i>Bani-Israël</i>)	495-517
Par. 1. Bestrafving van de Israëlieten	496
Par. 2. Iedere Daad heeft een Gevolg	498
Par. 3, 4. Zedelijke Voorschriften	500, 502
Par. 5. De Ongelooivgen worden ongelooivger	503
Par. 6. Straf moet volgen	505
Par. 7. Tegenstand van den Duivel aan de Rechtschapenen	507
Par. 8. Tegenstand aan den Heiligen Profeet	509
Par. 9. De Valschheid zal voor de Waarheid verdvijnen	511
Par. 10. De Heilige Qoer-ân is een wonderlijk Mirakel	512
Par. 11. Onbeduidende Verontschuldigingén	514
Par. 12. Een Vergelijking met Mozes' Waarschuving	515
HOOFDSTUK XVIII. De Spelonk (<i>Al-Kahf</i>)	518-542
Par. 1. Een Waarschuving voor de Christenen	519
Par. 2, 3. De Bewoners van de Spelonk	521, 523
Par. 4. De Heilige Qoer-ân als Richtsnoer	525
Par. 5. Een gelijkenis	527
Par. 6. De Schuldigen in het Gericht gebracht	529
Par. 7. Hun Machtelooshei	530
Par. 8. De Waarschuving in den Wind geslagen	531
Par. 9, 10. Mozes' Reizen op Zoek naar Kennis	533, 535
Par. 11. De Tweehoornige en de Gog en Magog	537
Par. 12. Christenvolken	541
HOOFDSTUK XIX. Maria (<i>Marjam</i>)	543-557
Par. 1. Zacharias en Johannes	544
Par. 2. Maria en Jezus	546
Par. 3. Abraham	550
Par. 4. Andere Profeten	551
Par. 5. Hoe de Tegenstanders behandeld werden	553
Par. 6. Het valsche Leerstuk van het Zoonschap	555
HOOFDSTUK XX. Taha	558-575
Par. 1-4. De Geschiedenis van Mozes	558, 560, 563, 566
Par. 5. De geschiedenis van Mozes: De Boodschap van den Heiligen Profeet	568
Par. 6. De Tegenstanders van den Heiligen Profeet zullen verne- derd worden	570
Par. 7. Het Misleiden van den Duivel	572
Par. 8. De Straf is zeker	574
HOOFDSTUK XXI. De Profeten (<i>Al-Anbyâ'</i>)	576-598
Par. 1. Het Oordeel komt nabij	577
Par. 2. De Waarheid heeft steeds gezegeviert	578
Par. 3. De Waarheid der Openbaring	581
Par. 4. God behandelt de Menschen genadig	583
Par. 5. Abrahams Geschiedenis	584
Par. 6. God bevrijdt de Profeten van hun Vjanden	587
Par. 7. De Rechtschapenen zullen het Land erven	590
HOOFDSTUK XXII. De Bedevaart (<i>Al-Hadjj</i>)	594-610
Par. 1. Het Oordeel	595
Par. 2. Zekerheid van de Goddelijke Hulp	597
Par. 3. De Geloovigen zullen zegevierén	599
Par. 4. Het Heilige Huis	600
Par. 5. Offers	601
Par. 6. Den geloovigen vergund te strijden	603
Par. 7. Tegenstand aan den Heiligen Profeet	605
Par. 8. De Getrouwen zullen in het Land worden bevestigd	607
Par. 9. Gods Genade bij het Behandelen van den Mensch	608
Par. 10. Het Polytheisme zal uitgeroeied worden	609

HOOFDSTUK XXIII. De Geloovigen (<i>Al-Moe'minûn</i>)	611-625
Par. 1. Succes van de geloovigen	612
Par. 2. Noachs Succes	614
Par. 3. De Profeten na Noach	615
Par. 4. Een Herhaling van de Geschiedenis der Profeten	618
Par. 5. Het Polytheïsme door zichzelf veroordeeld	620
Par. 6. Berouw van de Verdorvenen	622
HOOFDSTUK XXIV. Het Licht (<i>An-Nûr</i>)	626-643
Par. 1. Wet aangaande Ontucht	627
Par. 2. 'A'isjahs Lasteraars	629
Par. 3. Lasteraars van Vrouwen	631
Par. 4. Voorzorgsmaatregelen tegen Ontucht en Laster	632
Par. 5. Openbaring van het Goddelijk Licht	635
Par. 6. Openbaring van de Goddelijke Macht	637
Par. 7. Bevestiging van het Koninkrijk van den Islâm	639
Par. 8. Eerbied voor elkanders Afzondering	641
Par. 9. Staatszaken komen vóór alle particuliere Zaken	642
HOOFDSTUK XXV. De Onderscheiding (<i>Al-Foerqân</i>)	644-656
Par. 1. Een Waarschuwer voor alle Volken	645
Par. 2. De Waarheid der Openbaring	646
Par. 3. De Dag der Onderscheiding	648
Par. 4. Een Les in het Lot der vroegere Volken	650
Par. 5. Een Les uit de Natuur	651
Par. 6. De tot Stand gebrachte Verandering	654
HOOFDSTUK XXVI. De Dichters (<i>Asj-Sjoe'arâ'</i>)	657-675
Par. 1. De Hellige Profeet wordt getroost	658
Par. 2-4. Geschiedenis van Mozes	659, 661, 663
Par. 5. Geschiedenis van Abraham	664
Par. 6. Geschiedenis van Noach	666
Par. 7. Geschiedenis van Hôed	667
Par. 8. Geschiedenis van Šâlih	669
Par. 9. Geschiedenis an Lot	670
Par. 10. Geschiedenis van Sjoe'alb	671
Par. 11. De Bewoners van Mekka worden gewaarschuwd	672
HOOFDSTUK XXVII. De Naml (<i>An-Naml</i>)	676-690
Par. 1. De Heilige Profeet ontvangt, evenals Mozes, een Roeping	677
Par. 2, 3. Geschiedenis van Sálomo	678, 681
Par. 4. Šâlih en Lot	683
Par. 5. De Geloovigen zullen verheven worden	685
Par. 6. De geestelijke Verrijzenis	687
Par. 7. De Tegenstand zal verdwijnen	689
HOOFDSTUK XXVIII. Het Verhaal (<i>Al-Qasas</i>)	691-708
Par. 1-4. Geschiedenis van Mozes	692, 693, 695, 696
Par. 5. Een profeet als Mozes	699
Par. 6. De Waarheid der Openbaring	701
Par. 7. De Tegenstanders zullen vernederd worden	703
Par. 8. Korachs Rijkdom stort hem in het Verderf	705
Par. 9. De uiteindelijke Overwinning van den Heiligen Profeet	707
HOOFDSTUK XXIX. De Spin (<i>Al'Ankabot</i>)	709-722
Par. 1. Beproevingen louteren	710
Par. 2. Geschiedenis van Noach en Abraham	712
Par. 3. Geschiedenis van Abraham en Lot	714
Par. 4. Zwakheid der valsche Gelooven: Een Les in het Lot der vroegere Volkeren	715
Par. 5. De Heilige Qoer-ân loutert	717

Par. 6.	De Ongeloovigen gewaarschuwd en de Geloovigen getroost	719
Par. 7.	Overwinning der Geloovigen	721
HOOFDSTUK XXX.	De Romeinen (<i>Ar-Roem</i>)	723-734
Par. 1.	Een groote Voorspelling	724
Par. 2.	De twee Partijen	726
Par. 3.	Openbaring van de Goddelijke Macht in de Natuur	727
Par. 4.	De Islâm beantwoordt aan de menschelijke Natuur	728
Par. 5.	Een Verandering	731
Par. 6.	Verjdeling van den Tegenstand	733
HOOFDSTUK XXXI.	Loeqman (<i>Loeqmân</i>)	735-741
Par. 1.	De Geloovigen zullen Voorspoed genieten	735
Par. 2.	Loeqmâns Raad aan zijn Zoon	737
Par. 3.	Grootheid van de Goddelijke Macht	738
Par. 4.	De Kastijding komt	740
HOOFDSTUK XXXII.	De Aanbidding (<i>As-Sadjdah</i>)	742-747
Par. 1.	Een Waarschuwing	742
Par. 2.	De Geloovigen en de Ongeloovigen	744
Par. 3.	Het Oordeel	746
HOOFDSTUK XXXIII.	De Bondgenooten (<i>Al-Anzâb</i>)	748-769
Par. 1.	Geestelijke en stoffelijke Verwantschap	750
Par. 2.	De aanval der Bondgenooten op Medina	752
Par. 3.	De Vlucht der Bondgenooten: Qoeraiza gestraft	754
Par. 4.	De huiselijke Eenvoud van den Heiligen Profeet	757
Par. 5.	Het Huwelijk van den Heiligen Profeet met Zainab	759
Par. 6.	Tegenwerping op het huiselijk Leven van den Heiligen Profeet	761
Par. 7.	Gedragregels betreffende huiselijke Verhoudingen	765
Par. 8.	Zij die Lasterpraatjes rondstrooien	766
Par. 9.	Een Vermaning voor de Getrouwen	768
HOOFDSTUK XXXIV.	De Saba (<i>As-Saba</i>)	770-781
Par. 1.	Het Oordeel is zeker	771
Par. 2.	Gunsten gevolgd door Vergelding	772
Par. 3.	Een Overwinning voor de Moeslims	775
Par. 4.	De Leiders van het Kwade	777
Par. 5.	Machteloosheid der goden	778
Par. 6.	De Waarheid zal gedijen	780
HOOFDSTUK XXXV.	De Schepper (<i>Al-Fâtir</i>)	782-791
Par. 1.	De Waarheid der Goddelijke Belofte	783
Par. 2.	De Waarheid zal zegevieren	784
Par. 3.	Een nieuw Geslacht zal verwekt worden	786
Par. 4.	Vrede en Veiligheid aan de Geloovigen beloofd	787
Par. 5.	Straf is aan slechte Daden toe te schrijven	790
HOOFDSTUK XXXVI.	Jasin	792-802
Par. 1.	De Waarheid van den Heiligen Qoer-ân	793
Par. 2.	De Bekrachtiging van de Waarheid	794
Par. 3.	Teekenen van zijn Waarheid	796
Par. 4.	De Rechtschapenen en de Verdorvenen	798
Par. 5.	Het Koninkrijk van den Islâm	800
HOOFDSTUK XXXVII.	Zij die zich in Orde Scharen (<i>As-Saffât</i>) ...	803-817
Par. 1.	De Eenheid zal zegevieren	803
Par. 2.	Het Oordeel	806
Par. 3.	Prediking van Noach en Abraham	810
Par. 4.	Mozes, Elia en Lot	813
Par. 5.	Jona en de zege van den Heiligen Profeet	814

HOOFDSTUK XXXVIII. Šad	818-829
Par. 1. Een Voorspelling aangaande de Nederlaag der Vijanden	819
Par. 2. Davids Vijanden	820
Par. 3. Sálomo en zijn Vijanden	822
Par. 4. Job en Overwinning der Rechtschapenen	824
Par. 5. Tegenstand aan de Profeten	827
HOOFDSTUK XXXIX. De Groepen (Az-Zoemar)	830-843
Par. 1. Gehoorzaamheid aan God	831
Par. 2. Geloovigen en Ongeloovigen	833
Par. 3. De Heilige Qoer-án is een volmaakt Richtsnoer	835
Par. 4. De Verwerpers zullen vernederd worden	836
Par. 5. Het Kwaad zal niet afgekeerd worden	838
Par. 6. Goddelijke Genade	840
Par. 7. Het laatste Oordeel	841
Par. 8. Iedere Partij krijgt wat Haar toekomst	842
HOOFDSTUK XL. De Geloovige (Al-Moe'min)	844-858
Par. 1. Bescherming der Geloovigen	845
Par. 2. Mislukking van den Tegenstand	846
Par. 3-5. Een Waarschuwing in Mozes' Geschiedenis	848, 849, 851
Par. 6. De Apostelen worden bijgestaan	853
Par. 7. De Macht van God	854
Par. 8, 9. Het Einde van den Tegenstand	856, 857
HOOFDSTUK XLI. Hå Mim	859-869
Par. 1. Uitnoodiging tot de Waarheid	859
Par. 2. De Waarschuwing	860
Par. 3. Getuigenis van den Mensch tegen Zichzelf	862
Par. 4. De Geloovigen gesterkt	864
Par. 5. Uitwerking van de Openbaring	865
Par. 6. Geleidelijke Verspreiding der Waarheid	867
HOOFDSTUK XLII. De Beraadslaging (Asj-Sjôerá)	870-880
Par. 1. Goddelijke Genade in het waarschuwen	871
Par. 2. Er zal een Oordeel gegeven worden	872
Par. 3. Gods behandeling is rechtvaardig	874
Par. 4. De Geloovigen moeten geduldig zijn	876
Par. 5. De Openbaring leidt recht	878
HOOFDSTUK XLIII. Goud (Az-Zoechroef)	881-893
Par. 1. Goddelijke Eenheid	882
Par. 2. Het Polytheïsme veroordeeld	883
Par. 3. Gods Keuze van een Profeet	885
Par. 4. Een Middel om tot Grootheid te komen	886
Par. 5. Faraó Tegenstand aan Mozes	887
Par. 6. Jezus als Profeet	889
Par. 7. De twee Partijen	890
HOOFDSTUK XLIV. De Droogte (Ad-Doechân)	894-899
Par. 1. Op de lichtere Straf volgt de zwaardere	894
Par. 2, 3. Het Goede en het Kwade vergolden	897, 898
HOOFDSTUK XLV. De Nederknelling (Al-Djåtšjah)	900-906
Par. 1. Loochening der Openbaring	900
Par. 2. De Waarheid der Openbaring van den Heiligen Qoer-án	902
Par. 3. Loochening van het Oordeel	903
Par. 4. De Ondergang	904

HOOFDSTUK XLVI. <i>De Zandheuvels (Al-Aḥqâf)</i>	907-914
Par. 1. De Waarheid der Openbaring	907
Par. 2. Getuigenis der Waarheid	909
Par. 3. Het Lot van 'Ad	911
Par. 4. Een Waarschuwing	912
HOOFDSTUK XLVII. <i>Moehammad</i>	915-922
Par. 1. De Tegenstanders zullen in den Oorlog sneuvelen	916
Par. 2. Onderdrukkers zullen vernederd worden	918
Par. 3. De Flauwhartigen	920
Par. 4. Een Aansporing	921
HOOFDSTUK XLVIII. <i>De Overwinning (Al-Fatḥ)</i>	923-932
Par. 1. De Wapenstilstand van Hoedaibija was een Overwinning	924
Par. 2. Degenen die hun Plicht verzuimen	926
Par. 3. Verdere Overwinningen voor den Islâm	928
Par. 4. De Overwinning van den Islâm op alle andere Godsdiensten	931
HOOFDSTUK XLIX. <i>De Vertrekken (Al-Hoedjoerât)</i>	933-937
Par. 1. Eerbied voor den Heiligen Profeet	934
Par. 2. Eerbied voor elkaar	936
HOOFDSTUK L. <i>Qaf</i>	938-943
Par. 1-3. De Opstanding	938, 940, 942
HOOFDSTUK LI. <i>De Verspreiders (Adz-Dzârijât)</i>	944-950
Par. 1. De Valschheid is veroordeeld	945
Par. 2. Het Lot der vroegere Volkeren	947
Par. 3. De Bewoners van Mekka zullen veroordeeld worden	949
HOOFDSTUK LII. <i>De Berg (At-Tôer)</i>	951-956
Par. 1. Succes der Geloovigen	951
Par. 2. De Tegenstanders veroordeeld	954
HOOFDSTUK LIII. <i>De Ster (An-Nadjm)</i>	957-963
Par. 1. De Grootheid waartoe de Heilige Profeet zal komen	957
Par. 2. Niets zal tegen de Waarheid baten	960
Par. 3. Gods Macht geopenbaard in de vernietiging der valschheid	961
HOOFDSTUK LIV. <i>De Maan (Al-Qamar)</i>	964-970
Par. 1. Het Oordeel zal de Tegenstanders van den Heiligen Profeet overvallen, zooals het Noachs volk en 'Ad overviel	964
Par. 2. Tsamôed en Lots Volk	967
Par. 3. Faraô en de Tegenstanders van den Heiligen Profeet	968
HOOFDSTUK LV. <i>De Weldadige (Ar-Rahman)</i>	971-977
Par. 1. Goddelijke Weldadigheid	971
Par. 2. Het Oordeel tegen de Schuldigen	973
Par. 3. De Belooning der Rechtschapenen	975
HOOFDSTUK LVI. <i>De Groote Gebeurtenis (Al-Wâq'ah)</i>	978-985
Par. 1. Drie klassen van Menschen	978
Par. 2. De Schuldigen	981
Par. 3. Het oordeel is onvermijdelijk	983
HOOFDSTUK LVII. <i>Het IJzer (Al-Hadid)</i>	986-994
Par. 1. Offers noodig ter Bevestiging der Waarheid	987
Par. 2. Geloof zonder Offer is onaannemelijk	988
Par. 3. Ernst van het Leven	991
Par. 4. Er bestaat geen Monnikendom in den Islâm	993

HOOFDSTUK LVIII. De Pleitster (<i>Al-Moedjâdilâh</i>)	995-1001
Par. 1. Bescherming van de rechten der vrouw	996
Par. 2. Geheime Beraadslagingen veroordeeld	997
Par. 3. Verborgten Vijanden	999
HOOFDSTUK LIX. De Verbanning (<i>Al-Hasjr</i>)	1002-1007
Par. 1. De verbannen Joden	1002
Par. 2. De Huichelaars helpen de Joden niet	1005
Par. 3. Een Aanmaning	1006
HOOFDSTUK LX. Zij die Onderzocht is (<i>Al-Moemtahanah</i>)	1008-1012
Par. 1. Vriendschapsbetrekkingen met Vijanden van den Islâm verboden	1008
Par. 2. Andere vriendschaps- en maatschappelijke Betrekkingen	1010
HOOFDSTUK LXI. De Gelederen (<i>As-Saff</i>)	1013-1016
Par. 1. Overwinning van den Islâm	1013
Par. 2. Groote offers moeten gebracht worden	1015
HOOFDSTUK LXII. De Vergadering (<i>Al-Djoemoe'ah</i>)	1017-1019
Par. 1. Een Leeraar voor alle Eeuwen	1017
Par. 2. Vrijdaggebed	1019
HOOFDSTUK LXIII. De Huichelaars (<i>Al-Moenâfiqûden</i>)	1020-1022
Par. 1. De Huichelaars	1020
Par. 2. De Geloovigen aangemaand	1022
HOOFDSTUK LXIV. De Onthulling van Gebreken (<i>At-Taghâboen</i>)	1023-1026
Par. 1. De Ongeloovigen gewaarschuwd	1023
Par. 2. Een Aanmaning voor de Geloovigen	1025
HOOFDSTUK LXV. De Echtscheiding (<i>Af-Talâq</i>)	1027-1030
Par. 1. Voorschriften betreffende de Echtscheiding	1027
Par. 2. Mekka gewaarschuwd	1029
HOOFDSTUK LXVI. Het Verbod (<i>At-Tahrim</i>)	1031-1035
Par. 1. De huiselijke Betrekkingen van den Heiligen Profeet ...	1032
Par. 2. De vooruitgang die de Geloovigen zullen maken	1033
HOOFDSTUK LXVII. Het Koninkrijk (<i>Al-Moelk</i>)	1036-1040
Par. 1. Het Koninkrijk Gods	1036
Par. 2. De Kastijding der Ongeloovigen	1038
HOOFDSTUK LXVIII. De Pen (<i>Al-Qalam</i>)	1041-1046
Par. 1. De verheven Zeden van den Heiligen Profeet	1041
Par. 2. Een herinnering voor de Volkeren	1044
HOOFDSTUK LXIX. De Waarheid (<i>Al-Hâqqah</i>)	1047-1051
Par. 1. De Kastijding	1047
Par. 2. Valsche Beweringen weerlegd	1050
HOOFDSTUK LXX. De Wegen der Opvaring (<i>Al-Ma'âridj</i>)	1052-1055
Par. 1. Zekerheid der Bestrafing	1052
Par. 2. Een nieuw Volk zal verwekt worden	1054
HOOFDSTUK LXXI. Noach (<i>Nôeh</i>)	1056-1059
Par. 1. Noach predikt	1056
Par. 2. Noachs Bede om de vernietiging der Overtreders	1058

HOOFDSTUK LXXII. De Djinn (<i>Al-Djinn</i>)	1060-1064
Par. 1. Vreemde Geloovigen	1060
Par. 2. Bescherming van de Openbaring	1063
HOOFDSTUK LXXIII. De Omwikkelde (<i>Al-Moezzammil</i>)	1065-1068
Par. 1. Den Heiligen Profeet bevolen te bidden	1065
Par. 2. Het gebed den Moeslims voorgeschreven	1067
HOOFDSTUK LXXIV. De Gekleede (<i>Al-Moeddatsir</i>)	1069-1073
Par. 1. Den Heiligen Profeet bevolen te waarschuwen	1069
Par. 2. De Waarschuwing	1071
HOOFDSTUK LXXV. De Opstanding (<i>Al-Qijâmah</i>)	1074-1077
Par. 1. De Waarheid der Opstanding	1074
Par. 2. De Dooden zullen opstaan	1077
HOOFDSTUK LXXVI. De Mensch (<i>Al-Insân of Ad-Dahr</i>)	1078-1081
Par. 1. Het bereiken van Volmaaktheid	1078
Par. 2. Een ander Geslacht zal verwekt worden	1081
HOOFDSTUK LXXVII. Zij die Gezonden Zijn (<i>Al-Moersalât</i>)	1082-1085
Par. 1, 2. Gevolgen van het verwerpen	1082, 1085
HOOFDSTUK LXXVIII. De Aankondiging (<i>An-Naba'</i>)	1086-1089
Par. 1, 2. De Dag der Beslissing	1086, 1088
HOOFDSTUK LXXIX. Zij die Spannen (<i>An-Nâzi'ât</i>)	1090-1093
Par. 1. De groote Beving	1090
Par. 2. De groote Ramp	1092
HOOFDSTUK LXXX. Hij Fronste (<i>'Abasa</i>)	1094-1096
HOOFDSTUK LXXXI. Het Opvouwen (<i>At-Takwir</i>)	1097-1099
HOOFDSTUK LXXXII. Het Vaneenspijten (<i>Al-Infitâr</i>)	1100-1101
HOOFDSTUK LXXXIII. Zij die een Verzuim Plegen (<i>At-Tatffif</i>)	1102-1105
HOOFDSTUK LXXXIV. Het Vaneenscheuren (<i>Al-Insjiqâq</i>)	1106-1108
HOOFDSTUK LXXXV. De Sterren (<i>Al-Boerôedj</i>)	1109-1111
HOOFDSTUK LXXXVI. Hij die bij Nacht Komt (<i>Aṭ-Ṭâriq</i>) ...	1112-1113
HOOFDSTUK LXXXVII. De Allerhoogste (<i>Al-A'âlâ</i>)	1114-1115
HOOFDSTUK LXXXVIII. De Overstelpende Gebeurtenis (<i>Al-Ghâsjjah</i>)	1116-1117
HOOFDSTUK LXXXIX. De Dageraad (<i>Al-Fadjr</i>)	1118-1120
HOOFDSTUK XC. De Stad (<i>Al-Balad</i>)	1121-1123
HOOFDSTUK XCI. De Zon (<i>Asj-Sjams</i>)	1124-1125
HOOFDSTUK XCII. De Nacht (<i>Al-Lail</i>)	1126-1127
HOOFDSTUK XCIII. De Vroege Uren (<i>Aḍ-Doehâ</i>)	1128-1129
HOOFDSTUK XCIV. De Verruiming (<i>Al-Insjirâh</i>)	1130-1131
HOOFDSTUK XCV. De Vijg (<i>At-Tin</i>)	1132-1133
HOOFDSTUK XCVI. De Klonter (<i>Al-'Alaq</i>)	1134-1135
HOOFDSTUK XCVII. De Majesteit (<i>Al-Q'adr</i>)	1136

HOOFDSTUK	XCVIII.	Het Duidelijke Bewijs (<i>Al-Bajjinah</i>) ...	1137-1138
HOOFDSTUK	XCIX.	De Schudding (<i>Az-Zilzâl</i>)	1139-1140
HOOFDSTUK	C.	De Aanvallers (<i>Al-'Adijât</i>)	1141-1142
HOOFDSTUK	CI.	De Afstootende Ramp (<i>Al-Qâri'ah</i>) ...	1143-1144
HOOFDSTUK	CII.	De Wedijver in het Vermeederen van Rijkdommen (<i>At-Takâtsoer</i>)	1145-1146
HOOFDSTUK	CIII.	De Tijd (<i>Al-'Aşr</i>)	1147
HOOFDSTUK	CIV.	De Lasteraar (<i>Al-Hoemazah</i>)	1148-1149
HOOFDSTUK	CV.	De Olifant (<i>Al-Fîl</i>)	1150-1151
HOOFDSTUK	CVI.	De Qoereisjieten (<i>Al-Qoereisj</i>)	1152
HOOFDSTUK	CVII.	De Aalmoes (<i>Al-Mâ'ôen</i>)	1153
HOOFDSTUK	CVIII.	De Overvloed van het Goede (<i>Al-Kautsar</i>) ...	1154
HOOFDSTUK	CIX.	De Ongeloovigen (<i>Al-Kâfirôen</i>)	1155
HOOFDSTUK	CX.	De Hulp (<i>An-Naşr</i>)	1156
HOOFDSTUK	CXI.	De Vlam (<i>Al-Lahab</i>)	1157-1158
HOOFDSTUK	CXII.	De Eenheid (<i>Al-Ichlaş</i>)	1159
HOOFDSTUK	CXIII.	De Dageraad (<i>Al-Falaq</i>)	1160
HOOFDSTUK	CXIV.	De Menschen (<i>An-Nâs</i>)	1161
Aanteekeningen van den Vertaler			1163
Register van in de noten voorkomende Arabische termen en uitdrukkingen			1176
Index			1180
Eigennamen			1209